4=1

Inh 208
Zw 86

HEXAPLORUM ORIGENIS QUÆ SUPERSUNT,

MULTIS PARTIBUS AUCTIORA, quàm a Flaminio Nobilio & Joanne Drusio edita fuerint.

Ex Manuscriptis & ex Libris editis eruit & Notis illustravit D. BERNARDUS DE MONTFAUCON, *Monachus Benedictinus e Congregatione S. Mauri.*

TOMUS SECUNDUS.

Complectens Proverbia, Ecclesiasten, Canticum Canticorum, Prophetas Majores & Minores. Itemque Notas aliquot posteriores Præviam Disquisitionem ad duo Lexica. Lexicon Hebraïcum ad Hexapla. Lexicon Græcum ad Hexapla. Addenda quædam ad Lexicon Hebraïcum.

PARISIIS,

Apud { LUDOVICUM GUERIN, sub signo S. Thomæ Aquinatis. Viduam JOANNIS BOUDOT, sub signo Solis aurei. Et CAROLUM ROBUSTEL, sub signo Arboris Palmæ. } Viâ Jacobæâ

M. DCC. XIII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

IN PROVERBIA

MONITUM.

MULTO majorem in Proverbia lectionum ſylvam, a Petro Morino collectam, edidit Flaminius Nobilius, quam in cæteros Scripturæ Sacræ libros, quia videlicet præſtantiores Codices in hanc Scripturæ partem, quam in cæteras, Romæ ſuppetebant. Iis vero Lectionibus augendis & emendandis ſequentes Codices & libri nobis uſui fuêre,

Codex Regius 1890. XI. ſæculi.

Codex Reg. 2435. XII. circiter ſæculi.

Codex Reg. 2436. Bombycinus X. vel XI. ſæculi. Eſt Procopii Sophiſtæ Chriſtiani opus.

Hieronymi locus Comment. in Epiſt. ad Epheſios pag. 381.

Codex Regius 2940. Bombycinus recens. Ejuſdem Procopii.

Codex Reg. 199[illegible]. X. circiter ſæculi, eſt ſimiliter Procopii.

ERRATA IN HEXAPLIS.

Tom. II.

PRov. 31. 19. vestibulum, *lege* vertibulum. Ecclef. 12. 3. *lege* A. πλανηθήσονται. Hesai. 22. 3. *lege* Σ. ἀνεστατώθησαν. Hesai. 24. 1. יָפִיץ *lege* וְהֵפִיץ Thren. 1. 12. *lege* ἧψέ μοι. *Ezech.* 9. 2 *in Vulgata lege*, scriptoris. Ezechiel. 40. 12. *in Vulg. lege* ante thalamos. Zach. 13. 7. *lege* A. super virum contribulem meum.

PROVERBIA.

CAPUT PRIMUM.

משלי 1. A. παραβολαί. O. παροιμίαι.

להבין אמרי בינה 2. Σ. συνοεῖν ῥήσεις συνέσεως. O. νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως. Oἱ λοιποὶ, συνέσεως.

לקחת מוסר השכל צדק 3. A. τοῦ λαβεῖν παιδείαν ἐπιστήμης, δικαιοσύνην. Σ. .... παιδείαν φρονήσεως, δικαιοσύνην. O. δέξασθαί τε στροφὰς λόγων, νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ.

משפט ומשרים Oἱ λοιποὶ, κρίσιν καὶ εὐθύτητας. O. καὶ κρίμα κατευθύνειν.

לפתאים 4. A. θελγομένοις. Σ. νηπίοις. O. ἀκάκοις. Θ. ἠπατημένοις.

ומזמה Σ. αἴσθησιν. O. ἔννοιαν. Θ. συλλογισμόν.

מליצה 6. A. Θ. ἑρμηνείαν. Σ. πρόβλημα. O. σκοτεινὸν λόγον.

יראת יהוה 7. O. φόβος κυρίου. Αλλος, θεοῦ.

אוילים A. Σ. Θ. ἄφρονες. O. ἀσεβεῖς.

כי לוית חן הם לראשך 9. A. ὅτι προσθήκη χάριτος εἰσὶ τῇ κεφαλῇ σου. O. στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ.

ענקים A. περιτραχήλια. O. κλοιὸν χρύσεον. Αλλ. περίθεμα.

נארבה לדם 11. A. Σ. Θ. ἐνεδρεύσωμεν εἰς αἷμα. O. κοινώνησον αἵματος.

לנקי A. ἀθῷον. O. ἄνδρα δίκαιον.

הון 13. A. Θ. ὕπαρξιν. Σ. πλοῦτον. O. κτῆσιν.

יקר A. Θ. τιμίαν. Σ. τίμιον. O. πολυτελῆ.

שלל A. λαφύρων. O. σκύλων.

גורלך תפיל 14. O. τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε. Αλλ. κλῆρος σου πεσέτω.

בתוכנו O. ἐν ἡμῖν. Αλλ. ἐν μέσῳ ἡμῶν.

בני אל־תלך בדרך 15. O. μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ. υἱὲ μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ.

מנע A. Θ. κώλυσον. Σ. ἀπόστρεψον. O. ἔκκλινον.

1. Heb. *A. Vulg.* Parabolæ. *LXX.* Proverbia.

2. *Heb.* ad intelligendum verba intelligentiæ. *S.* ad intelligendum sermones intelligentiæ. *LXX.* ad intelligendum verba prudentiæ. *Reliqui*, intelligentiæ. *Vul. ad intelligenda verba prudentiæ.*

3. *Heb.* ad suscipiendum eruditionem intellectûs, justitiam. *A.* ad accipiendum disciplinam scientiæ, justitiam. *S.* (ad accipiendum) disciplinam prudentiæ, justitiam. *LXX.* ad suscipiendum versutias sermonum, & intelligendum justitiam veram. *Vul. & suscipiendam eruditionem doctrinæ, justitiam.*

Heb. Reliqui, judicium & rectitudines. *LXX.* & judicium dirigendum. *Vulg. & judicium & æquitatem.*

4. *Heb.* simplicibus. *A.* delinitis. *S. Vul.* parvulis. *LXX.* innocentibus. *Th.* deceptis.

Heb. versutiam. *S.* sensum. *LXX.* cogitationem. *Th.* ratiocinationem. *Vulg. intellectus.*

6. *Heb.* facundiam. *A. Th. Vulg.* interpretationem. *S.* problema. *LXX.* tenebrosum sermonem.

7. *Heb. LXX. Vul.* timor Domini. *Alius*, timor Dei.

Heb. A. S. Th. Vulg. stulti. *LXX.* impii.

9. *Heb.* quia copulatio gratiæ ipsæ tuo capiti. *A.* quia additamentum gratiæ sunt capiti tuo. *LXX.* coronam enim gratiarum accipies vertici tuo. *Vulg. ut addatur gratia capiti tuo.*

H. A. Vulg. torques. *LXX.* torquem aureum. *Alius*, circumpositionem.

11. *Hebr. Vul.* insidiemur sanguini. *A. S. Th.* insidiemur in sanguinem. *LXX.* particeps esto sanguinis.

Hebr. ad innocentem. *A.* innocentem. *LXX.* virum justum. *Vul. contra insontem.*

13. *Heb. A. Th. Vul.* substantiam. *S.* divitias. *LXX.* possessionem.

H. A. Th. Vulg. pretiosam. *S.* pretiosas. *LXX.* copiosam.

H. A. LXX. Vulg. spoliis.

14. *Hebr.* Sortem tuam cadere fac. *LXX.* Tuam autem sortem mitte. *Alius*, Sors tua cadat. *Vul. Sortem mitte.*

H. & Alius, in medio nostrum. *LXX.* in nobis. *Vul. nobiscum.*

15. *Heb.* Fili mi, ne ambules in via *LXX.* ne ambules in via. *Alius*, Fili, ne ambules in via. *Vulg. Fili mi, ne ambules cum eis.*

Heb. Vul. prohibe. *A. Th.* cohibe. *S.* averte. *LXX.* declina.

כי רגליהם לרע ירוצו וימהרו לשפך־דם 16. Οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, καὶ ταχινοί εἰσι τοῦ ἐκχέαι αἷμα. Τοῦτο ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐκδόσεσι οὐ κεῖται· ἔστι δὲ ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ἐξ οὗ παρέθετο τὴν λέξιν ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ.

כל־בצע בצע 19. Α. Σ. Θ. παντὸς πλεονεκτοῦντος πλεονεξίαν. Ο. πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα.

את־נפש בעליו יקח Σ. τὴν ψυχὴν αὐτῶν παρ' αὐτῶν λήψεται. Ο. τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.

בחוץ 20. Ο. ἐν ἐξόδοις. Ἄλλος, ἐν ἀμφόδοις.

תתן קולה Α. Σ. Θ. δώσει φωνὴν αὐτῆς. Ο. παρρησίαν ἄγει.

תקרא 21. Α. Σ. Ο. Θ. κηρύσσεται.

עד מתי פתים תאהבו פתי 22. Α. ἕως πότε νήπιοι ἀγαπᾶτε νηπιότητα. Ο. ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης.

וכסילים ישנאו־דעת Α. καὶ ἀσύνετοι... γνῶσιν. Σ. καὶ ἀνόητοι μισήσουσι γνῶσιν. Ο. ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν.

תשבו להוכחתי 23. Σ. ἐπιστράφητε ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου. Ο. καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις.

אביעה לכם רוחי Α. Θ. ἀναβλύσω ὑμῖν πνεῦμά μου. Ο. προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν.

נטיתי ידי 24. Α. Σ. Θ. ἐξέτεινον χεῖρά μου. Ο. ἐξέτεινον λόγους.

ותפרעו 25. Σ. Θ. καὶ διεσκεδάσατε. Ο. ἀκύρους ἐποιεῖτε. Ἄλλος, ἀκύρους ἐποιήσατε.

לא אביתם Ο. ἠπειθήσατε. Ἀλλ. οὐ προσείχετε.

באידכם 26. Α. ἐπιβλυσμῷ. Σ. συνταγῇ. Ο. τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ.

אלעג Α. Σ. Θ. μυκτηριῶ. Ο. καταχαροῦμαι.

כסופה 27. Α. (ὁμοίως) συσσεισμῷ. Ο. ὁμοίως καταιγίς.

צוקה Α. ἐπίχυσις. Ο. πολιορκία. Θ. κατάσπευσις.

אז יקראנני 28. Ο. ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με. Ἀλλ. τότε ἐπικαλέσονταί με.

תחת כי־שנאו 29. Σ. [Druſ. A.] Θ. ἀνθ' ὧν ἐμίσησαν. Ο. ἐμίσησαν γάρ.

ויראת יהוה Ο. τὸν δὲ λόγον κυρίου. Ἄλλος, τὸν

16. *Heb.* Nam pedes eorum ad malum current, & feſtinabunt ad effundendum ſanguinem. Pedes enim eorum in malitiam currunt, & veloces ſunt ad effundendum ſanguinem. *Hæc in reliquis editionibus non jacent; ſed ſunt in Hebraïco, unde hoc dictum appoſuit Paulus in Epiſtola ad Romanos*(3. 15.) *Vul. pedes enim illorum ad malum currunt, & feſtinant ut effundant ſanguinem.*

19. *Hebr.* Omnis concupiſcentis concupiſcentiam lucri. *A. S. Th.* Omnis avari avaritiâ. *LXX.* omnium conſummantium iniqua. *Vulg. Omnis avari.*

Heb. animam patronorum ipſius capiet. *S.* animam eorum ab ipſis capiet. *LXX.* ſuam ipſorum animam auferunt. *Vulg. animas poſſidentium rapiunt.*

20. *H.* in platea. *LXX.* in exitibus. *Alius*, in biviis. *Vulg. foris.*

H. A. S. Th. dabit vocem ſuam. *LXX.* cum libertate agit. *Vul. dat vocem ſuam.*

21. *Hebr.* clamabit. *A. S. LXX. Th.* prædicat. *Vulg. clamitat.*

22. *H.* Uſquequo ſimplices diligetis ſimplicitatem. *A.* Uſquequo infantes diligitis infantiam. *LXX.* Quanto tempore ſimplices inhærent juſtitiæ. *Vulg. Uſquequo parvuli diligitis infantiam.*

Heb. S. & ſtulti odio habebunt ſcientiam. *A.* & imprudentes. . . . ſcientiam. *LXX.* impii facti oderunt ſenſum. *Vul. & imprudentes odibunt ſcientiam.*

23. *Hebr.* Convertimini ad increpationem meam. *S.* Convertimini ad redargutionem meam. *LXX.* Et ſubjecti facti ſunt redargutionibus. *Vul. Convertimini ad correptionem meam.*

Heb. eructabo vobis ſpiritum meum. *A. Th.* ſcaturire faciam vobis ſpiritum meum. *LXX.* proferam vobis mei ſpiritûs dictionem. *Vulg. proferam vobis ſpiritum meum.*

24. *Heb. Vulg.* extendi manum meam. *A. S. Th.* extendebam manum meam. *LXX.* extendebam ſermones.

25. *Heb.* & feriari feciſtis. *S. Th.* diſſipaſtis. *LXX.* irrita faciebatis. *Alius*, irrita feciſtis. *Vulg. deſpexiſtis.*

Hebr. noluiſtis. *LXX.* rebelles fuiſtis. *Alius*, non attendebatis. *Vulg. neglexiſtis.*

Heb. in exitio veſtro. *A.* ſcatebra. *S.* pacto. *LXX.* veſtra perditione. *Vul. in interitu veſtro.*

H. A. S. Th. Vulg. ſubſannabo. *LXX.* gaudebo.

27. *Hebr.* veluti turbo. *A.* ſicut turbo. *LXX.* ſicut procella. *Vul. quaſi tempeſtas.*

H. coarctationem. *A.* inundatio. *LXX.* obſidio. *Th.* feſtinatio. *Vulg. anguſtia.*

28. *Heb. Alius, Vulg.* Tunc invocabunt me. *LXX.* Erit enim cum invocabitis me.

29. *H. S. Th.* pro eo quod odio habuerunt. *LXX.* oderunt enim. *Vulg. eo quod exoſam habuerint.*

H. Vul. & timorem Domini. *LXX.* verbum

ἢ θεοσέβειαν.

autem Domini. *Alius*, religionem autem.

לא אבו 30. A. Σ. Θ. οὐκ ἐξεδέξαντο. Ο. οὐδὲ ἤθελον.

30. *Hebr.* non acquieverunt. *A. S. Th.* non susceperunt. *LXX.* neque volebant. *Vulg. non acquieverint.*

נאצו A. διέσυρον. Σ. Θ. παρώξυναν. Ο. ἐμυκτήριζον.

Heb. spreverunt. *A.* detrectabant. *S. Th.* irritaverunt. *LXX.* subsannabant. *Vul. & detraxerint.*

וממעצתיהם 31. A. βουλευμάτων. Σ. Θ. διαβουλιῶν. Ο. ἀσεβείας.

31. *Heb.* de consiliis suis. *A. Vulg.* consiliis. *S. Th.* consultationibus. *LXX.* impietate.

כי משובת פתים תהרגם 32. Σ. ὅτι ἀποστροφὴ νηπίων ἀνελεῖ αὐτούς. Ο. ἀνθ᾽ ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται.

32. *Hebr.* quia aversio simplicium interficiet eos. *S.* quia aversio infantium interficiet eos. *LXX.* pro eo enim quod injuriam inferebant parvulis interficientur. *Vul. aversio parvulorum interficiet eos.*

ושלות כסילים תאבדם A. Σ. καὶ εὐθηνία ἀφρόνων ἀνελεῖ αὐτούς. Ο. καὶ ἐξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ.

Heb. & tranquillitas stultorum perdet eos. *S.* & prosperitas amentium interficiet eos. *LXX.* & examinatio impios perdet. *Vulg. & prosperitas stultorum perdet illos.*

ישכן־בטח 33. Ο. κατασκηνώσει ἐν ἐλπίδι. Αλλ. ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθώς.

33. *Heb.* habitabit fiducialiter. *LXX.* habitabit in spe. *Alius*, requiescet in spe confidens. *Vulg. absque terrore requiescet.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Proverbiorum.

v. 1. A. παραβολαί. Drusius. Sic solet Aquila vertere, & aliquando etiam Symmachus & Theodotion, ut videas in Lexico Græco. Symmachus alibi vertit, παροιμία.

v. 2 Σ. ἐννοεῖν ῥήσεις συνετούς (al. συνετάς.) In hunc locum hæc habet unus Regius, qui est Procopii, τοῦτο καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ σαφηνίζουσιν ἐκδεδωκότες, οὐ φρονήσεως, ἀλλὰ συνέσεως λόγους, i. *Hoc reliqui Interpretes clarius exprimunt, dicentes, non* prudentiæ, *sed* intelligentiæ *verba.*

v. 3. In illud τῶν Ο. δικαιοσύνην ἀληθῆ, sic habent duo Regii, κατὰ δὴ τὸ Ἑβραϊκὸν καὶ τοὺς λοιποὺς, οὐ κεῖται τὸ ἀληθῆ, id est, *secundum Hebraïcum & reliquos illud*, veram, *non habetur.*

Ibid. Οἱ λοιποὶ, κρίσιν καὶ εὐθύτητας. Sic Regius unus ex Origene. Illi autem Reliqui legisse videntur מישרים, vel ob vocis affinitatem ita verterunt, ut sæpe contingit.

v. 4. A. θελγομένοις &c. Drusius. Sic vocem פתה vertere solet Aquila Vide Job. 5. 2. Prov. 14. 15. & Osee 7. 11.

Ibid. Σ. αἴσθησιν &c. Drusius. Alibi autem vertere solet Symmachus ἔννοια, vel διαλογισμός.

v. 6. A. Θ. ἑρμηνείαν &c. Sic tres Regii. Drusius vero uni Aquilæ adscribit.

v. 7. Αλλ. θεοῦ. Hoc quasi Scholion adfert Drusius; sed videtur altera Interpretatio.

Ibid. A. Σ. Θ. καὶ ἄφρονες. Drusius. Sic vocem אוילים vertere solent 3. Interpretes.

v. 9. A. ὅτι προσθήκη &c. Drusius.

Ibid. A. περιτραχήλια. Drusius. Scholion autem, sive alius Int. habet, περίθεμα. Sic vocem ענק vertunt LXX. Interpretes Jud. 8. 26.

v. 11. A. Σ. Θ. ἐνεδρεύσωμεν &c. Drusius.

Ibid. A. ἀθῷον. Drusius. Sic solet Aquila vocem נקי vertere.

v. 13. A. Θ. ὕπαρξιν הון. Sic etiam Cant. 8. 7. Σ. πλοῦτον. Drusius.

Ibid. A. Θ. τιμίαν. Σ. τίμιον. Editio Romana habet A. Σ. Θ. τιμίαν. Sed non dubium quin Symmachus τίμιον habuerit, ut quadraret cum voce πλοῦτον.

Ibid. A. λαφύρων. Drus. Sic solet Aquila vocem שלל vertere. Vide Lexica.

v. 14. Αλλ. κλῆρός σου πεσέτω. Drusius, qui id tamquam Scholion adfert, estque haud dubie versio cujusdam.

Ibid. Αλλ. ἐν μέσῳ ἡμῶν. Videtur Aquilæ esse. Drusius id quasi Scholion adfert, ut supra.

v. 15. Αλλ. υἱὲ μὴ πορευθῇς &c. Drusius.

Ibid. A. Θ. κώλυσον. Σ ἀπόστρεψον. Drusius.

v. 16. Οἱ γὰρ πόδες &c. Hanc lectionem & subjunctam notam ex Procopio in Codicibus Regiis reperimus.

v. 19. A. Σ. Θ. παντὸς πλεονεκτοῦντος &c. Drusius.

Ibid. Σ. τὴν ψυχὴν αὐτῶν &c. Idem.

v. 20. Αλλ. ἐν ἀμφόδοις. Procopius sic habet, εἷς δὲ τῶν ἑρμηνευτῶν, ἐν ἀμφόδοις. Sic in Regiis Codicibus supra dictis.

Ibid. A. Σ. Θ. δώσει &c. Drusius.

v. 21. A. Σ. O. Θ. κηρύσσεται. Hoc in schedis meis reperi: unde vero prodeat non memini.

v. 22. A. ἕως πότε &c. Drusius.

Ibid. A. καὶ ἀσυνετοι. Unus Cod. Σ. καὶ ἀνόητοι &c. Drus.

v. 23. Σ. ἐπιστράφητε &c. Drusius.

Ibid. A. Θ. ἀναβλύσω &c. Drusius. Sic item vertit Aquila Psalm. 77. 2.

v. 24. A. Σ. Θ. ἐξέτεινον χεῖρά μου. Drusius.

v. 25. Σ. Θ. καὶ διεσκεδάσατε &c. Drusius.

Ibid. Αλλ. οὐ προσείχετε. Sic unus Codex.

v. 26. Ex Drusio. Verterunt autem, ut videtur, Aquila, ἐπιβλυσμῷ ὑμῶν, Symmachus vero συνταγῇ ὑμῶν.

Ibid. A. Σ. Θ. μυκτηριῶ. Drusius.

v. 27. A. συσσεισμῷ. Idem. Sic autem vertere solet Aquila. Vide in utroque Lexico.

Ibid. A. ἐπίχυσις &c. Idem.

v. 28. Αλλ. τότε ἐπικαλέσονταί με &c. Drus. Videtur esse lectio Reliquorum.

v. 29 Σ. Θ. ἀνθ᾽ ὧν ἐμίσησαν. Sic Edit. Romana. Drusius illam versionem Aquilæ & Theodotioni tribuit.

Ibid. Αλλ. τὴν δὲ θεοσέβειαν. Drusius.

v. 30. A. Σ. Θ. οὐκ ἐξεδέξαντο. Idem.

Ibid. A. διέσυρον. Σ. Θ. παρώξυναν. Idem.

v. 31. A. βουλευμάτων &c. Idem.

v 32. Σ. ὅτι ἀποστροφὴ &c. Idem.

Ibid. A. Σ. καὶ εὐθηνία &c. Idem.

v. 33. Αλλ. ἀναπαύσεται &c. Idem.

PROVERBIORUM CAP. II.

להקשיב לחכמה 2. Α. Σ. Θ. τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ. Ο. ὑπακούσεται σοφίας.

2 Hebr. ad attendendum ad ſapientiam. A. S. Th. ad attendendum ſapientiæ. LXX. obediet ſapientiæ. *Vul. ut audiat ſapientiam.*

תטה Α. ἀνακλινεῖς. Ο. παραβαλεῖς.

Hebr. inclines. *A.* reclinabis. *LXX.* adjicies. *Vulg. inclina.*

לבינה 3. Ο. τὴν σοφίαν. Αλλος, σύνεσιν. Αλλος, φρόνησιν.

3. *Heb.* ad intelligentiam. *LXX. Vulg.* ſapientiam. *Alius*, intelligentiam. *Alius*, prudentiam.

כמטמנים 4. Σ. Θ. τὰ ἀπόκρυφα. Ο. ὡς θησαυρούς.

4. *Heb. LXX. Vul.* ſicut theſauros. *S. Th.* arcana.

מפיו 6. Α. Σ. Θ. ἀπὸ στόματος αὐτοῦ. Ο. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

6. *Hebr. Vulg.* ex ore ejus. *A. S. Th.* ab ore ejus. *LXX.* a facie ejus.

דרך 8. Ο. ὁδόν. Αλλος, ὁδούς.

8. *Hebr. LXX.* viam. *Alius*, *Vulg.* vias.

מעגל 9. Α. καμπύλους. Σ. ἐπικυλισμούς. Ο. ἄξονας.

9. *Heb.* orbitam. *A.* flexiles. *S.* circulationes. *LXX.* axes. *Vulg. ſemitam.*

בלבך 10. Α. Σ. Θ. καρδίαν. Ο. διάνοιαν.

10. *Hebr. A. S. Th.* in cor tuum. *LXX.* mentem. *Vulg. cor tuum.*

ינעם Α. εὐπρεπήσει, Ο. καλὴ εἶναι δόξῃ.

Hebr. jucunda fuerit. *A.* decora erit. *LXX.* pulcra videbitur. *Vulg. placuerit.*

תבונה 11. Α. Σ. Θ. φρόνησις. Ο. ἔννοια.

11. *Hebr.* intelligentia. *A. S. Th. Vulg.* prudentia. *LXX.* cogitatio.

עקשים 15. Σ. σκαμβαί. Ο. σκολιαί. Θ. στρεβλαί.

15. *Heb. S.* obliquæ. *LXX.* diſtortæ. *Th.* tortuoſæ. *Vul. perverſæ.*

ונלוזים במעגלותם Α. καὶ θρυλοῦσιν ἐν καμπαῖς αὐτῶν. Ο. καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν. Θ. καὶ μυκτηρίζουσιν ἐν τοῖς ἐπικυλισμοῖς αὐτῶν.

9. *Heb.* & recedentes in orbitis eorum. *A.* & ſuſurrant in flexibus eorum. *LXX.* & flexuoſæ rotæ eorum. *Th.* & ſubſannant in revolutionibus eorum. *Vulg. & infames greſſus eorum.*

מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה 16. Σ. ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ἀπὸ ξένης ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροί. Ο. ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας, καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης.

16. *Heb.* a muliere extranea, ab aliena eloquia ſua lenificavit. *S.* a muliere aliena, ab extranea cujus ſermones lubrici ſunt. *LXX.* a via recta, & alienum a juſta ſententia. *Vul. a muliere aliena, & ab extranea, quæ mollit ſermones ſuos.*

אלוף 17. Α. ἡγεμόνα. Σ. μάθησιν. Ο. διδασκαλίαν. Θ. ἡγούμενον.

17. *Hebr. A. Th. Vul.* ducem. *S.* diſciplinam. *LXX.* doctrinam.

את-ברית אלהיה Α. Σ. Θ. [συνθήκην] θεοῦ. Ο. διαθήκην θείαν.

Heb. Vul. pacti Dei ſui. *A. S. Th.* fœdus Dei. *LXX.* teſtamenti divini.

כי שחה אל-מות ביתה 18. Σ. ὥρισε .... Ο. ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς. Αλλ. ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον οἶκος αὐτῆς.

18. *Hebr.* quia incurvata eſt ad mortem domus ejus. *S.* definivit. *LXX.* poſuit enim juxta mortem domum ſuam. *Alius*, *Vulg.* inclinata eſt enim ad mortem domus ejus.

מעגלתיה Α. καμπάς. Σ. ὁδούς. Ο. τοὺς ἄξονας αὐτῆς. Θ. κυλισμούς. Αλλος, αἱ τροχιαὶ αὐτῆς.

Hebr. orbitæ ejus. *A.* flexuras. *S.* vias. *LXX.* orbitas ſuas. *Th* convolutiones. *Alius*, rotæ ejus. *Vulg. ſemitæ ipſius.*

לא ישובון 19. Α. Σ. Θ. οὐκ ἐπιστρέψουσιν. Ο. οὐκ ἀναστρέψουσιν.

19. *Heb. LXX. Vulg.* non revertentur. *A. S. Th.* non convertentur.

ארחות צדיקים 20. Ο. τρίβους εὐθείας. Αλλ. ὁδοὺς δικαίων.

20. *Hebr.* ſemitas juſtorum. *LXX.* ſemitas rectas. *Alii*, vias juſtorum. *Vul. calles juſtorum.*

Poſt hunc verſum ante, ὅτι εὐθεῖς, in quibuſdam Exemplaribus hæc habentur.

Χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς· ἄκακοι δὲ ὑπο-

Manſueti erunt habitatores terræ: inno-

ἀλφθήσονται ἐν αὐτῇ.

In uno autem ſequitur, ὁδοὶ ἢ ἀσεβῶν.

Αλλος, οὗτοι οἱ δύο ϛίχοι οὔτε ἐν τ λοιπαῖς κεῖνται, οὔτε ἐν πᾶσι τοῖς τ κοινῆς ἀντιγράφοις.

ישכנו 21. Σ. κατακληρονομήσουσιν. Ο. κατασκηνώσουσιν.

רשעים 22. Α. Σ. Θ. ἀσεβεῖς. Ο. παράνομοι.

centes autem relinquentur in ea.

Schol. *Hi duo verſus neque in reliquis verſionibus exſtant, neque in omnibus Vulgatæ Exemplaribus*; id eſt, *in nullis*.

21. *Heb. LXX. Vulg.* habitabunt. *S.* poſſidebunt.

22. *Heb. A. S. Th. Vulg.* impii. *LXX.* iniqui.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Proverbiorum.

v. 2. A. Σ. Θ. τοῦ προσέχειν &c. Druſius.

Ibid. A. ἀνακλινεῖς. Idem.

v. 3. Αλλ. συνέσιν. Αλλ. φρόνησιν. Idem. Initio cap. 4. A. συνέσιν. Σ. φρόνησιν. Quorum videntur eſſe hæ interpretationes.

v. 4. Σ. Θ. τὰ ἀπόκρυφα. Druſius.

v. 6. A. Σ. Θ. ἀπὸ ϛόματος αὐτοῦ. Idem.

v. 8. Αλλ. ὁδοὺς. Idem.

v. 9. A. καμπτοὺς. Σ. ἐπικυλισμοὺς. Idem. Vocem מעגל καμπὴ vertere ſolet Aquila, ut videas mox & in Lexico Hebraïco infra. Vox vero καμπτὸς ſemel, hîc nempe, reperitur; nec ſine ſuſpicione mendi.

v. 10. A. Σ. Θ. καρδίαν. Idem.

Ibid. A. εὐπρεπήσει. Idem.

v. 11. A. Σ. Θ. φρόνησις Idem.

v. 15. Σ. σκαμβαὶ &c. Idem.

Ibid. Σ. καὶ θρυλοῦσιν ἐν καμπαῖς &c. Druſius.

v. 16. Σ. ἀπὸ γυναικὸς &c. Idem.

v. 17. A. ἡγεμόνα &c. Druſius.

Ibid. A. Σ. Θ. συνθήκην θεοῦ. Druſius & Edit. Romana θεοῦ tantum habent, nos συνθήκην pro ברית poſuimus, quia teſtificatur Hieronymus alios Interpretes ſic vertere ſolere uncinis tamen incluſimus, ne quis aliunde deſumptum putaret; nam cæteri etiam Interpretes aliquando διαθήκην vertunt.

v. 18. Σ. ὥσπερ &c. Druſius.

Ibid. A. καμπάς &c. Has omnes lectiones adfert idem.

v. 19. A. Σ. Θ. οὐκ ἐπιςρέψουσιν. Idem.

v. 20. Αλλ. ὁδοὺς δικαίων. Idem.

Notam vero ſequentem mutuamur ex Edit. Romana.

v. 21. Σ. κατακληρονομήσουσιν. Druſius.

v. 22. A. Σ. Θ. ἀσεβεῖς. Idem.

PROVERBIORUM CAP. III.

חסד ואמת 3. A. ἔλεος καὶ ἀλήθεια. Ο. ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις.

קשרם A. σύνδησον. Ο. ἄφαψαι.

על־לוח Σ. ἐπὶ τοῦ ϛήθους. Ο. ἐπὶ πλακός. Αλλ. ἐπὶ τὸ πλάτος.

שכל 4. A. Σ. Θ. προνόησαι. Ο. προνοοῦ.

בעיני אלהים A. Σ. Θ. ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. Ο. ἐνώπιον κυρίου.

בטח אל־יהוה 5. Σ. ἔλπισον κυρίῳ. Ο. ἴσθι πεποιθώς.

אל־תשען Σ. μὴ ἴσθι πεποιθώς. Ο. μὴ ἐπαίρου. Θ. μὴ ἐπερείδου.

יישר 6. Σ. εὐθεῖς ποιήσῃ. Ο. ὀρθοτομῇ.

חכם 7. A. Σ. Θ. σοφός. Ο. φρόνιμος.

שקוי 8. A. ποτισμός. Σ. πιότης. (f. ποτόν.) Ο. ἐπιμέλεια. Θ. καταβροχή.

כל־תבואתך 9. A. Σ. Θ. παντὸς γεννήματός σου. Ο. ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης.

אסמיך 10. A. αἱ ἀποθῆκαί σου. Σ. θησαυροί. Ο. τὰ ταμιεῖα σου.

ופרצו Ο. ἐκβλύζωσιν. Αλλ. ὑπερεκβλύζωσιν.

אל־תמאס 11. A. μὴ ἀποδοκίμασον. Σ. μὴ ἀπωθῇς. Ο. μὴ ὀλιγώρει.

3. Hebr. *A. Vulg.* miſericordia & veritas. *LXX.* eleemoſynæ & fides.

Heb. liga eas. *A.* colliga. *LXX.* alliga. *Vulg. circumda.*

Hebr. LXX. ſuper tabula. *S.* ſuper pectore. *Al.* ſuper latitudinem. *Vulg. in tabulis.*

4. *Heb.* intellectum. *A. S. Th.* recogita. *LXX.* provide. *Vulg. diſciplinam.*

Hebr. in oculis Dei. *A. S. Th.* in oculis Domini. *LXX.* coram Domino. *Vulg. coram Deo.*

5. *H.* fide in Domino. *S.* ſpera in Domino. *LXX.* eſto fidens. *Vulg. habe fiduciam in Domino.*

Heb. Th. Vulg. ne innitaris. *S.* ne ſis fidens. *LXX.* ne exalteris.

6. *Heb. Vulg.* diriget. *S.* rectas faciat. *LXX.* rectas ſtatuat.

7. *H. A. S. Th. Vulg.* ſapiens. *LXX.* prudens.

8. *Hebr. A. Vulg.* irrigatio. *S.* pinguedo (*f.* potio.) *LXX.* curatio. *Th.* madefactio.

9. *Heb.* omnis proventus tui. *A. S. Th.* omnis fructus tui. *S.* a tuis fructibus juſtitiæ. *Vulg. omnium frugum tuarum.*

10. *Hebr. A. Vulg.* horrea tua. *S.* theſauri. *LXX.* cellaria tua.

Hebr. rumpent ſe. *LXX.* redundent. *Alius*, ſuperredundent. *Vulg. redundabunt.*

11. *Heb. A.* ne reprobes. *S.* ne repellas. *LXX.* noli negligere. *Vulg. ne abjicias.*

ואל־תקץ O. μηδὲ ἐκλύου. Θ. μηδὲ ἐγκακήσῃ.

יוכיח 12. O. ἐλέγχει. Ἀλλ. παιδεύει.

יפיק 13. O. ὃς οἶδε. (al. εἶδε) Ἀλλ. ἔχει.

נתיבת 17. O. αἱ τρίβοι. Ἀλλ. οἱ ἄξονες.

בדעתו 20. O. ἐν αἰσθήσει. Ἀλλ. ἐν γνώσει.

טל O. δρόσους. Ἀλλ. δρόσῳ.

אל־תירא מפחד פתאם 25. Οἱ λοιποὶ, ἐὰν πτοηθῇς οὐ φοβηθήσῃ. O. οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν.

ושמר 26. O. ἐρείσει. Ἄλλος, τηρήσει.

מלכד O. ἵνα μὴ σαλευθῇς. Ἄλλος, ἀγρευθῇς.

אל־תריב 30. A. μὴ δικάζου. O. μὴ φιλεχθρήσῃς.

אל־תקנא 31. O. μηδὲ ζηλώσῃς. Ἄλλος, μηδὲ ζήλου.

Hebr. & ne faſtidias. *LXX.* neque fatigeris. *Th.* nec male habeas. *Vulg. ne deficias.*

12. *Heb.* arguet. *LXX.* arguit. *Alius*, *Vul.* corripit.

13. *Hebr.* educet. *LXX.* qui novit. *Alius*, habuit. *Vulg. affluit.*

17. *H. LXX. Vulg.* ſemitæ. *Alius*, orbitæ.

20. *Heb.* in ſcientia ſua. *LXX.* in ſenſu. *Alius*, in cognitione. *Vulg. ſapientia.*

Hebr. rorem. *LXX.* rores. *Alius*, *Vulg.* rore.

25. *Hebr.* non timebis a timore repentino. *Reliqui*, ſi attonitus fueris non timebis. *LXX.* non timebis pavorem ſupervenientem. *Vulg. ne paveas repentino terrore.*

26. *Hebr. Vul.* & cuſtodiet. *LXX.* firmabit. *Alius*, ſervabit.

H. a captura. *LXX.* ne commovearis. *Alius*, capiaris. *Vulg. ne capiaris.*

30. *Hebr. Vulg.* ne contendas. *A.* ne litiga. *LXX.* ne inimicitias exerceas.

31. *Hebr. Vul.* ne æmuleris. *LXX.* neque zelaveris. *Alius*, noli æmulari.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Proverbiorum.

v. 3. A. ἔλεος καὶ ἀλήθεια. Druſius.
Ibid. A. σιώδητον. Idem.
Ibid. Σ. ἐπὶ τοῦ στήθους. In Editione Romana LXX. hic vacant : ſed alia quædam Exemplaria habent ἐπὶ πλακὸς, nonnulla vero ἐπὶ τὸ πλάτος.
v. 4. A. Σ. Θ. περινόησαι. Druſius.
Ibid. A. Σ. Θ. ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. Idem.
v. 5. Σ. ἔλπισον κυρίῳ. Idem.
Ibid. Σ. μὴ ἴσθι &c. Idem.
v. 6. Σ. εὐθεῖς ποιήσῃ. Idem.
v. 7. A. Σ. Θ. σοφός. Idem.
v. 8. Varias trium lectiones habet idem. Suſpicor autem illud Symmachi πιότης, pro ποτὸν, vel alia voce poſitum eſſe.
v. 9. A. Σ. Θ. παντὸς γεν- Idem.
v. 10. A. αἱ ἀποθῆκαι &c. Druſius, qui ſequens etiam σχόλιον ex Edit. Romana adfert.
v. 11. A. μὴ ἀποδοκίμασον &c. Idem.
Ibid. Θ. μηδὲ ἐγκακήσῃς. Idem.
v. 13. Ἀλλ. ἔχε. Idem.
v. 17. Ἀλλ. οἱ ἄξονες. Idem. ἄξονες autem ibi orbitæ, vel tramites ſignificant.
v. 20. Ἀλλ. ἐν γνώσει. Et poſtea, δρόσῳ. Sic Druſius.
v. 25. Οἱ λοιπ. ἐὰν πτοηθῇς &c. Druſius.
v. 26. Ἀλλ. τηρήσει. Druſius.
Ibid. Ἀλλ. ἀγρευθῇς. Druſius.
v. 30. A. μὴ δικάζου. Idem.
v. 31. Ἀλλ. μηδὲ ζήλου. Idem.

PROVERBIORUM CAP. IV.

בינה 1. A. σύνεσιν. Σ. φρόνησιν. O. ἔννοιαν.

יחיד 3. A. Σ. Θ. μονογενής. O. ἀγαπώμενος.

וירני 4. A. ἐφώτιζόν με. O. ἐδίδασκόν με.

יתמך דברי Σ. κατεχέτω λόγους μου. O. ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος.

וחיה A. Σ. Θ. καὶ ζῆθι. O. vacat.

ואל־תט 5. A. Σ. Θ. μηδὲ ἐκκλίνῃς. O. μηδὲ παρίδῃς. Ἀλλ. μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου.

ותשמרך 6. A. Σ. Θ. καὶ φυλάξει σε. O. καὶ ἀνθέξεταί σου.

1. HEbr. *A.* intelligentiam. *S. Vulg.* prudentiam. *LXX.* cogitationem.

3. *Hebr.* unicus. *A. S. Th. Vulg.* unigenitus. *LXX.* dilectus.

4. *Hebr. Vulg.* & docebat me. *A.* illuminabant me. *LXX.* docebant me.

Hebr. fulciat eloquia mea. *S. Vul.* ſuſcipiat verba mea. *LXX.* firmetur noſter ſermo.

Heb. A. S. Th. & vive. *Vul. & vives. In LXX. vacat.*

5. *Heb. A. S. Th. Vulg.* neque declines. *LXX.* neque deſpexeris. *Alius*, neque declines a verbis oris mei.

6. *Heb. A. S. Th. Vulg.* & cuſtodiet te. *LXX.* & adhærebit tibi.

Post τηρήσει σε, in aliis libris.

Ἀρχὴ σοφίας, κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν.

Principium ſapientiæ, poſſidere ſapientiam, & in omni poſſeſſione tua poſſidere intelligentiam.

סלסלה 8. Α. ἀνάλαβε αὐτήν. Σ. βάσαζε αὐτήν. Ο. περιχαράκωσον αὐτήν.

8. *Heb.* exalta eam. *A.* ſuſcipe eam. *S.* geſta illam. *LXX.* circumda illam. *Vulg.* arripe illam.

עטרת תפארת 9. Α. (στέφανον) αὐχήσεως. Σ. (στέφανον) δόξης. Ο. στέφανον τρυφῆς. (Θ. στέφανον) ὡραιότητος.

9. *Heb.* corona decoris *A.* (corona) gloriationis. *S.* (coronam) gloriæ. *LXX.* coronam voluptatis *Th.* (coronam) ſplendoris. *Vul.* coronam inclytam.

הרתיך 11. Α. ὡδήγησά σε. Ο. διδάσκω σε.

11. *Heb.* inſtitui te. *A.* deduxi te. *LXX.* doceo te. *Vulg.* monſtrabo tibi.

במעגלי־ישר Α. ἐν καμπαῖς εὐθύτητος. Σ. ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ. Ο. τροχιαῖς ὀρθαῖς.

Hebr. in orbitis rectitudinis. *A.* in flexuris rectitudinis. *S.* in ſemita recta. *LXX.* in orbitis rectis. *Vulg.* per ſemitas æquitatis.

לא־יצר 12. Σ. μὴ θλιβήσεται. Ο. οὐ συγκλεισθήσεται. Αλλ. στενωθήσεται.

12. *Hebr.* non coarctabitur. *S.* non tribulabuntur. *LXX.* non concludentur. *Al.* anguſtabuntur. *Vulg.* non arctabuntur.

לא תכשל Α. οὐ σκανδαλισθήσῃ. Ο. οὐ κοπιάσεις.

Heb. non impinges. *A.* non offenderis. *LXX.* non laborabis. *Vulg.* non habebis offendiculum.

ואל־תאשר בדרך רעים 14. Α. μηδὲ μακαρίσῃς ὁδοὺς πονηρῶν. Ο. μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων.

14. *Heb.* & ne gradiaris in via malorum. *A.* neque beatas prædices vias malorum. *LXX.* neque zelaveris vias iniquorum. *Vulg.* nec tibi placeat malorum via.

ועבר 15. Α. Σ. Θ. καὶ πάρελθε. Ο. παράλλαξον.

15. *Hebr. A. S. Th.* & tranſi. *LXX.* abſcede. *Vulg.* & deſere eam.

לחם רשע 17. Α. ἄρτον ἀσεβείας. Ο. σῖτα ἀσεβείας.

17. *Hebr. A. Vulg.* panem impietatis. *LXX.* eſcas impietatis.

ויין חמסים ישתו Α. Σ. καὶ οἶνον ἀδικιῶν πίονται. Ο. οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται.

Heb. & vinum rapinarum bibent. *A. S.* & vinum iniquitatum bibunt. *LXX.* vino autem iniquo inebriantur. *Vulg.* & vinum iniquitatis bibunt.

וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור 18. Ο. αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσι. Θ. ὡς φῶς φέγγους πορευόμενον καὶ φωτίζον.

18. *Heb.* & ſemita juſtorum veluti lux ſplendens, vadens, & illuminans. *LXX.* viæ autem juſtorum, ſimiliter ut lux ſplendent, procedunt & illuminant. *Th.* ut lux ſplendoris vadens & illuminans. *Vul.* juſtorum autem ſemita, quaſi lux ſplendens, procedit & creſcit.

עד־נכון היום Α. ἕως ἑτοίμης ἡμέρας. Σ. ἕως ἑδραίας ἡμέρας. Ο. ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα. Θ. ἕως ἑτοιμασίας ἡμέρας.

Heb. A. uſque ad paratam diem. *S.* uſque ad firmum diem. *LXX.* donec perfecta ſit dies. *Th.* uſque ad præparationem diei. *Vulg.* uſque ad perfectam diem.

במה יכשלו 19. Σ. ἐν τίνι ἀσθενήσουσιν. Ο. πῶς προσκόπτουσιν.

19. *Heb.* in quid corruent. *S.* in quo infirmabuntur. *LXX.* quomodo offendunt. *Vul.* ubi corruant.

הט 20. Α. Σ. Θ. κλῖνον. Ο. παράβαλλε.

20. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* inclina. *LXX.* admove.

אל־יליזו מעיניך 21. Σ. μὴ παραρρυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου. Ο. μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαί σου. Θ. μὴ χλευασθήτωσαν ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου.

21. *Hebr. Vulg.* ne recedant ab oculis tuis. *S.* ne diffluant ab oculis tuis. *LXX.* ne derelinquant te fontes tui. *Th.* ne ludificentur ab oculis tuis.

מכל־משמר 23. Α. Θ. ἀπὸ παντὸς φυλάγματος. Ο. πάσῃ φυλακῇ.

23. *Heb. A. Th.* ex omni cuſtodia. *LXX. Vul.* omni cuſtodia.

תוצאות חיים Σ. προσέλευσις ζωῆς. Ο. ἔξοδοι ζωῆς.

Heb. exitus vitarum. *S.* acceſſus vitæ. *LXX.* exitus vitæ. *Vulg.* vita procedit.

הסר 24. Α. ἀπόστησον. Ο. περίελε.

24. *Heb. A. Vulg.* remove. *LXX.* aufer.

עקשות פה A. Θ. στρεβλότητα στόματος. O. σκολιὸν στόμα.

הרחק A. Σ. Θ. μάκρυνον. O. μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.

עיניך לנכח יביטו 25. A. Θ. (οἱ ὀφθαλμοί σου) εὐθυνέτωσαν κατεναντίον. Σ. (οἱ ὀφθαλμοί σου) εἰς τὸ εὐθὺ βλεπέτωσαν. O. οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν.

פלס מעגל רגלך 26. A. ὁδοποίει καμπὴν ποδῶν σου. Σ. διατήρησον τοῖς ποσί σου. O. ὀρθὰς τροχιὰς ποίει.

יכנו A. Σ. Θ. ἑτοίμαζε. O. κατεύθυνε.

H. perversitatem oris. *A. Th.* distorsionem oris. *LXX.* obliquum os. *Vulg. os pravum.*

Hebr. A. S. Th. longe fac. *LXX.* longe a te propelle. *Vulg. sint procul.*

25. *Heb.* Oculi tui ad rectum aspiciant. *A. Th.* oculi tui dirigantur ex adverso. *S.* oculi tui in rectum aspiciant. *LXX. Vulg.* Oculi tui recta videant.

26. *H.* Pondera orbitam pedis tui. *A.* sterne viam pedum tuorum. *S.* Observa pedibus tuis. *LXX.* rectas orbitas fac. *Vulg. Dirige semitam pedibus tuis.*

Hebr. Vulg. stabilientur. *A. S. Th.* præpara. *LXX.* dirige.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. Proverbiorum IV.

v. 1. A. συνέσιν. Σ. φρόνησιν. Drusius.
v. 3. A. Σ. Θ. μονογενής. Drusius.
v. 4. A. ἐφώτιζόν με. Drusius.
Ibid. Σ. κατεχέτω λόγους μου. Idem.
Ibid. A. Σ. Θ. καὶ ζῆθι. Drusius id vero in LXX. desideratur.
v. 5. A. Σ. Θ. μηδὲ ἐκκλίνῃς. &c. Has lectiones exhibet Drusius.
v. 6. A. Σ. Θ. καὶ φυλάξει σε. Idem.
v. 8. A. ἀνάλαβε &c. Idem.
v. 9. A. αὐχήσεως &c. Idem. Supple στέφανον ante singulas versiones.
v. 11. A. ὡδήγησά σε. Drusius.
Ibid. A. ἐν καμπαῖς &c. Idem.
v. 12. Σ. μὴ θλιβήσεται. Drusius. Alteram vero lectionem, quam ibidem adfert, putat esse Aquilæ; nempe στεναθήσεται.
Ibid. A. οὐ σκανδαλισθήσῃ. Idem.
v. 14. A. μηδὲ μακαρίσῃς &c. Idem.
v. 15. A. Σ. Θ. καὶ πάρελθε. Idem.
v. 17. A. ἄρτον ἀσεβείας. Idem.
Ibid. A. Σ. καὶ οἶνον &c. Idem.
v. 18. Θ. ὡς φῶς &c. Præmitte, αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων.
Ibid. A. ἕως ἑτοίμης &c. Has omnes lectiones profert idem.
v. 19. Σ. ἐν τίνι &c. Idem.
v. 20. A. Σ. Θ. κλῖνον. Idem.
v. 21. Σ. μὴ παρ- Symmachi & postea Theodotionis sic adfert idem.
v. 23. A. Θ. ἀπὸ παντὸς &c. Drusius.
Ibid. Σ. προσσέλευσις &c. Drusius.
v. 24. A. ἀπόστησον. Idem.
Ibid. A. Θ. στρεβλότητα &c. Idem.
Ibid. A. Σ. Θ. μάκρυνον. Idem.
v. 25. A. Θ. οἱ ὀφθαλμοὶ &c. Sic haud dubie præmittendum lectionibus Drusii.
v. 26. A. ὁδοποίει &c. Drusius.
Ibid. A. Σ. Θ. ἑτοίμαζε. Idem.

PROVERBIORUM CAP. V.

לתבונתי הט אזנך 1. O. ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς. Θ. τῇ φρονήσει μου κλῖνον τὸ οὖς σου.

דעת 2. A. Σ. Θ. γνῶσιν. O. αἴσθησις.

זרה 3. A. Σ. Θ. ἀλλοτρίας. O. πόρνης.

וחלק משמן חכה Σ. Θ. καὶ λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον φάρυγξ αὐτῆς. O. ἣ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα.

כלענה 4. A. ὡς ἀψίνθιον. O. πικρότερον χολῆς.

מות 5. O. μετὰ θανάτου. Ἄλλος, μετ' ὀδύνης.

מעגלתיה 6. A. καμπαί. Σ. ἐπικυλισμοί. O. τροχιαί.

אל־תסורו 7. A. μὴ ἀπόστητε. O. μὴ ἀκύρους ποιήσεις.

פן־תתן לאחרים הודך 9. Σ. μήποτε δῷς ἑτέρῳ

1. Hebr. intelligentiæ meæ inclina aurem tuam. *LXX.* sermonibus meis admove aurem tuam. *Th. Vul.* prudentiæ meæ inclina aurem tuam.

2. *H. A. S. Th.* scientiam. *LXX.* sensus. *Vul. disciplinam.*

3. *Hebr.* extraneæ. *A. S. Th.* alienæ. *LXX. Vulg.* meretricis.

Heb. & lene præ oleo palatum ejus. *S. Th.* & lævius oleo palatum ejus. *LXX.* quæ ad tempus impinguat fauces tuas. *Vulg. & nitidius oleo guttur ejus.*

4. *Hebr. A.* quasi absynthium. *LXX. Vulg.* amariorem felle.

5. *Hebr.* mortem. *LXX.* cum morte. *Alius*, cum dolore. *Vulg. in mortem.*

6. *H. S. LXX.* orbitæ ejus. *A.* semitæ. *Vulg. gressus ejus.*

7. *Hebr. A.* ne recedatis. *LXX.* ne irritos facias. *Vulg. ne recedas.*

9. *Heb.* ne forte des alienis decorem tuum.

τιὼ

τὴν δόξαν σου. Ο. ἵνα μὴ προῇ ἄλλοις τὴν ζωήν σου.

שנתיך A. Σ. Θ. τὰ ἔτη σου. Ο. σὸν βίον.

ונהמת 11. A. Σ. Θ. στενάξεις. Ο. μεταμεληθήσῃ.

בכלות Σ. ἐν τῷ ἐκλείπειν. Ο. ἐπ' ἐσχάτων.

נאץ 12. Ο. ἐξέκλινεν. Θ. παρώξυνεν.

מורי 13. A. Σ. Θ. φωτιζόντων. Ο. παιδεύοντός με.

הטיתי A. Σ. Θ. ἔκλινα. Ο. παρέβαλλον.

כמעט הייתי 14. A. ὡς ὀλίγου ἐγενόμην. Ο. παρ' ὀλίγον ἐγενόμην. Ἄλλος, ἐν βραχυτάτῳ.

מבורך 15. A. Σ. Θ. ἐκ λάκκου σου. Ο. ἀπὸ σῶν ἀγγείων.

בארך Ο. φρεάτων. Ἄλλος, ὑδάτων.

יפצו מעינתיך חוצה 16. A. μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω. Ο. μὴ ὑπερεκχείσθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς.

ברוך 18. A. Σ. Θ. εὐλογημένη. Ο. σοὶ ἰδία.

ויעלת-חן 19. Σ. Θ. ἔλαφος χάριτος. Ο. πῶλος σῶν χαρίτων.

דדיה ירוך A. τιτθοὶ αὐτῆς μεθυσκέτωσάν σε. Ο. ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου. Ἄλλος, φιλία.

נכח 21. Σ. Θ. κατένωπι. Ο. ἐνώπιον.

מעגלתיו A. καμπάς. Σ. ἐπικυλισμούς. Ο. τροχιάς.

עוונותיו 22. A. Σ. Θ. ἀνομίαι. Ο. παρανομίαι.

ובחבלי חטאתו יתמך A. καὶ ἐν σχοινίοις ἁμαρτίας αὐτοῦ. Ο. σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται. Σ. συλληφθήσεται.

באין מוסר 23. Σ. διὰ ἀπαιδευσίαν. Ο. μετὰ ἀπαιδεύτων.

אולתו ישגה Σ. ἀφροσύνης αὐτοῦ πλανηθήσεται. Ο. τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη, καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην. Σ. Θ. ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν.

S. nequando des alii gloriam tuam. *LXX.* ut non prodat aliis vitam tuam. *Vulg. ne des alienis honorem tuum.*

Hebr. A. S. Th. Vul. annos tuos. *LXX.* vitam tuam.

11. *H.* & rugias. *A. S. Th.* gemes. *LXX.* pœnitebit te. *Vul. gemas.*

Heb. in consumendo. *S.* in deficiendo. *LXX.* in novissimis. *Vulg. quando consumseris.*

12. *H.* sprevit. *LXX.* declinavit. *Th.* irritavit. *Vulg. non acquievit.*

13. *Hebr. Vulg.* docentium me. *A. S. Th.* illuminantium. *LXX.* erudientis me.

Heb. A. S. Th. Vulg. inclinavi. *LXX.* admovi.

14. *Hebr.* quasi parum fui. *A.* quasi parum factus sum. *LXX. Vul.* pene fui. *Alius*, in brevissimo.

15. *Heb. Vulg.* de cisterna tua. *A. S. Th.* de lacu tuo. *LXX.* de tuis vasis.

Hebr. Vul. putei tui. *LXX.* puteorum. *Alius*, aquarum.

16. *H.* Dispergantur fontes tui foras. *A.* Ne dispergantur fontes tui foras. *LXX.* Non supereffundantur tibi aquæ extra tuum fontem. *Vulg. Deriventur fontes tui foras.*

18. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* benedicta. *LXX.* tibi proprius.

19. *Heb.* & ibix gratiæ. *S. Th.* cervus gratiæ. *LXX.* pullus gratiarum tuarum. *Vul. gratissimus hinnulus.*

Heb. A. Vulg. ubera ejus inebrient te. *LXX.* & propria ducat te. *Al.* amicitia.

21. *Hebr. LXX.* coram. *S. Th.* in conspectu. *Vul. respicit Dominus.*

Heb. orbitas ejus. *A.* semitas. *S. LXX.* orbitas. *Vul. gressus.*

22. *Heb. A. S. Th. LXX. Vul* iniquitates.

Heb. & in funibus peccati sui tenebitur. *A.* & in funiculis peccati sui. *LXX.* catenis autem suorum peccatorum unusquisque constringitur. *S.* comprehendetur. *Vulg. & funibus peccatorum suorum constringitur.*

23. *Heb.* in non eruditione. *S.* propter inscitiam. *LXX.* cum ineruditis. *Vulg. quia non habuit disciplinam.*

Heb. S. stultitiæ suæ errabit. *LXX.* vitæ suæ dejectus est, & periit propter stultitiam. *S. Th.* quia non novit disciplinam. *Vul. stultitiæ suæ decipietur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Proverbiorum.

v. 1. Θ. τῇ φρονήσει &c. Drusius.
v. 2. A. Σ. Θ. γνῶσιν. Idem.
v. 3. A. Σ. Θ. ἀλλοτρίας. Idem.
Ibid. Σ. Θ. ὡς λεῖος &c. Idem. חלק Aquila etiam λεῖον vertit Gen. 27. 16. in Append.
v. 4. A. ὡς ἀψίνθιον. Idem.
v. 5. Ἀλλ. μετ' ὀδύνης. Idem.
v. 6. A. καμπαὶ &c. Drusius.
v. 7. A. μὴ ἀπόστητε &c. Idem.
v. 9. Σ. μήποτε δῷς &c. Drus. Edit. Rom. δῷ.
v. 9. A. Σ. Θ. τὰ ἔτη σου. Idem.
v. 11. A. Σ. Θ. στενάξεις. Inde Vulgata, *gemas.*
Ibid. Σ. ἐν τῷ ἐκλείπειν &c. Idem.
v. 12. Θ. παρώξυνεν. Drusius.
v. 13. A. Σ. Θ. φωτιζόντων. Idem.
Ibid. A. Σ. Θ. ἔκλινα. Idem.
v. 14. A. ὡς ὀλίγον &c. Idem, qui etiam Scholion adfert. Est autem, ut videtur, varia interpretatio.
v. 15. A. Σ. Θ. ἐκ λάκκου σου. Idem.
Ibid. Ἀλλ. ὑδάτων. Idem.

v. 16. A. μὴ διασκεπιζέσθωσαν &c. Idem.
v. 18. A. Σ. Θ. εὐλογημένη. Idem.
v. 19. Σ. Θ. ἔλαφος χάριτος. Idem.
Ibid. A. τιτθοὶ &c. Idem.
v. 21. Σ. Θ. κατέναντι. Drusius.
Ibid. A. καμπάς. Σ. ἐπικυλισμούς. Idem.

v. 22. A. Σ. Θ. ἀνομίαι. Idem.
v. 23. Σ. διὰ ἀπαιδευσίαν &c. Idem.
Ibid. Σ. ἀφροσύνης &c. Idem.
Ibid. Σ. Θ. ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν. Sic quidam MSS. sed hæc videntur esse Scholion. Idem.

PROVERBIORUM CAP. VI.

לרעך 1. A. ἑταίρῳ. Σ. Θ. πλησίον. O. φίλον.

תקעת לזר כפיך O. παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ. Αλλος, ἐνέπηξας εἰς ἅλυσιν χεῖρά σου.

נוקשת באמרי־פיך נלכדת באמרי־פיך 2. Σ. ἐπαγιδεύθης ἐν ῥήμασι στόματός σου, καὶ ἑάλως ἐν ῥήμασι. O. παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, καὶ ἁλίσκεται χείλεσιν ἰδίου στόματος.

לך 3. A. Σ. O. Θ. πορεύου.

רהב Σ. Θ. παρόρμησον. O. παρόξυνε.

רעיך O. φίλον σου. Αλλος, πολίτην.

שנה 4. A. Σ. Θ. νυσταγμόν. O. ὕπνον.

ותנומה O. μηδὲ ἐπινυστάξῃς. Αλλος, καὶ ἐξεγέρθητι.

מיד יקוש 5. Σ. ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ. O. ἐκ παγίδος.

לך 6. A. Θ. πορεύου. O. ἴθι.

שטר 7. A. Θ. ἐκβιαστήν. Σ. γραμματέα. O. ἀναγκάζοντα.

אגרה בקציר מאכלה 8. Σ. συνάγει ἐν ἀμητῷ τὰ δέοντα αὐτοῦ. O. πολλήν τε ἐν τῷ ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν. Αλλ. συστρέφει ἐν θερισμῷ βρώματα αὐτοῦ.

עד־מתי 9. O. ἕως τίνος. Αλλος, πότε.

תשכב A. Σ. Θ. κοιμηθήσῃ. O. κατάκεισαι.

תקום A. Σ. Θ. ἀναστήσῃ. O. ἐγερθήσῃ.

חבק 10. A. περιλαμβάνεις. O. ἐναγκαλίζῃ.

ובא 11. A. καὶ ἐλεύσεται. Σ. Θ. καὶ ἥξει. O. ἐμπαραγίνεταί σοι.

כאיש מגן Σ. ὡς ἀνὴρ ἀσπίδος. O. ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. Θ. ὡς ἀνὴρ δορυφόρος.

עקשות פה 12. Σ. στρεβλώμασι στόματος. O. ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς.

קורץ 13. A. Θ. κνίζει. O. ἐννεύει.

מולל A. τρίβων. Σ. παρατρίβων. O. σημαίνει (ποδί.)

מורה באצבעתיו Σ. δακτυλοδεικτῶν. O. διδάσκει

1. Hebr. sodali tuo. *A. LXX.* amicum. *S. Th.* proximum. *Vulg. amico tuo.*

Heb. defixisti alieno volas tuas. *LXX.* trades manum tuam inimico. *Alius*, infixisti in catenam manum tuam. *Vulg. defixisti apud extraneum manum tuam.*

2. *Heb. S.* Illaqueatus es in verbis oris tui, captus es in verbis oris tui. *LXX.* Laqueus enim fortis viro propria labia, & capitur labiis proprii oris. *Vul. Illaqueatus es verbis oris tui, & captus propriis sermonibus.*

3. *Heb. A. S. Th. LXX.* vade. *Vulg. discurre.*

Hebr. robora. *S. Th.* incita. *LXX.* stimula. *Vul. suscita.*

Heb. sodales tuos. *LXX. Vul.* amicum tuum. *Alius*, civem.

4. *Hebr. LXX. Vulg.* somnum. *A. S. Th.* dormitationem.

Heb. & dormitationem. *LXX.* neque indormites. *Alius*, & expergiscere. *Vulg. nec dormitent palpebræ tuæ.*

5. *Heb. S. Vul.* de manu aucupis. *LXX.* e reti.

6. *Heb. A. LXX. Th. Vulg.* vade.

7. *Heb.* præfectus. *A. Th.* violentum. *S.* scribam. *LXX.* cogentem. *Vul. præceptorem.*

8. *Heb.* Congregat in messe escam suam. *S.* Congregat in messe quæ illi opus sunt. *LXX.* multamque in messe facit acervationem. *Alius*, Cogit in messe cibos suos. *Vulg. Congregat in messe quod comedat.*

9. *Heb. LXX. Vul.* Usquequo. *Alius*, quando.

H. A. S. Th. Vul. dormies. *LXX.* jaces.

H. A. S. Th. surges. *LXX.* excitaberis. *Vulg. consurges.*

10. *Hebr.* complicationis. *A.* complecteris. *LXX.* amplecteris. *Vulg. conseres manus.*

11. *Heb. A. S. Th. Vul.* & veniet. *LXX.* supervenit tibi.

Heb. S. tamquam vir clypei. *LXX.* tamquam bonus cursor. *Th.* ut vir hastatus. *Vulg. quasi vir armatus.*

12. *Heb.* perversitate oris. *S.* tortuositatibus oris. *LXX.* vias non bonas. *Vulg. ore perverso.*

13. *Heb.* annuens. *A. Th.* vellicat. *LXX.* innuit. *Vul. annuit.*

Hebr. loquens. *A.* terens. *S.* atterens. *LXX.* significat (pede.) *Vul. terit pede.*

H. docens in digito suo. *S.* digito monstrans.

καὶ νεύμασι δακτύλων. Ἄλλος, συμβιβάζει καὶ τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ.

תהפכות 14. Ο. διεστραμμένη. Ἄλλος, στρεβλότητος.

מדנים Ο. ταραχάς. Ἄλλος, ἀντιδικίας.

פתאם 15. Α. παραχρῆμα. Σ. ἄφνω. Ο. ἐξαπίνης.

יהוה 16. Ο. ὁ θεός. Ἀλλ. ὁ κύριος.

ושבע תועבות נפשו Α. Σ. Θ. καὶ ἑπτὰ βδελύγματα ψυχῆς αὐτοῦ. Ο. συντριβήσεται (Ed. Rom. συντρίβεται) καὶ διὰ ἀκαθαρσίαν ψυχῆς.

רמות 17. Α. Σ. ὑψηλός. Ο. ὑβριστοῦ.

נקי Α. ἀθῷον. Σ. ἀναίτιον. Ο. δικαίου.

ממהרות לרוץ לרעה 18. Α. Σ. Θ. ταχύνοντες δραμεῖν εἰς κακίαν. Ο. ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.

יפיח 19. Σ. Θ. ἐκφαίνει. Ο. ἐκκαίει.

מדנים Ο. κρίσεις. Ἄλλος, ἀντιδικίας.

קשרם 21. Α. Θ. σύνδησον. Ο. ἄφαψαι.

על־לבך Ο. σῇ ψυχῇ. Ἄλλος, καρδίᾳ.

ענדם Σ. σφίγξον. Ο. ἐγκλοίωσαι.

תנחה אתך 22. Α. Σ. Θ. ὁδηγείτω σε. Ο. ἐπάγου αὐτήν.

והקיצות Ο. ἵνα ἐγειρομένῳ. Ἄλλος, ὡς δ' ἂν διεγερθῇς.

ותורה אור 23. Α. Σ. Θ. καὶ νόμος φῶς. Ο. νόμου καὶ φῶς.

תוכחות מוסר Α. Σ. Θ. ἔλεγχοι παιδείας. Ο. καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία.

מאשת רע 24. Α. [γυναικὸς] ἑταίρου σου. Ο. γυναικὸς ὑπάνδρου. Θ. γυναικὸς πόρνης. Ἀλλ. [γυναικὸς] τοῦ φίλου σου.

מחלקת לשון נכריה Σ. Θ. ἀπὸ λειογλώσσου ξένης. Ο. ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.

אל־תחמד יפיה בלבבך 25. Α. Σ. Θ. μὴ ἐπιθυμήσῃς κάλλους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ σου. Ο. μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία.

ואל־תקחך Ο. μηδὲ ἀγρευθῇς. Ἄλλος, μηδὲ ἕλῃ σε.

היחתה איש 27. Α. Σ. Θ. μὴ ὑποστύψει ἀνήρ. Ο. ἀποδήσει τις.

אל־אשת רעהו 29. Α. Θ. [γυναῖκα] ἑταίρου αὐτοῦ. Σ. [γυναῖκα] τοῦ πλησίον. Ο. πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον.

לא־יבוזו לגנב 30. Α. οὐκ ἐξουδενώσουσι τὸν κλέπτην. Σ. οὐκ ἐξευτελίσουσι. Ο. οὐ θαυ-

LXX. docet autem nutibus digitorum. *Alius*, docet autem digitis suis. *Vul. digito loquitur.*

14. *Heb.* perversitates. *LXX.* perversum cor. *Alius*, tortuositatis. *Vul. pravo corde.*

Hebr. contentiones. *LXX.* turbationes. *Alius*, contradictiones. *Vulg. jurgia.*

15. *Heb. Vul.* extemplo. *A.* statim. *S.* subito. *LXX.* repente.

16. *Heb. Alius*, *Vul.* Dominus. *LXX.* Deus.

Hebr. & septem abominatio animæ ejus. *A. S. Th.* & septem abominationes animæ ejus. *LXX.* conteretur autem propter immunditiam animæ. *Vulg. & septimum detestatur anima ejus.*

17. *Heb. Vul.* sublimes. *A. S.* excelsus. *LXX.* contumeliosi.

Hebr. innocentis. *A.* innocentem. *S. Vulg.* innoxium. *LXX.* justi.

18. *H.* festinantes currere ad malum. *A. S. Th.* festinantes currere ad malitiam. *LXX.* festinantes ad malefaciendum. *Vul. veloces ad currendum in malum.*

19. *Hebr.* efflabit. *S. Th.* profert. *LXX.* accendit. *Vulg. proferentem.*

Heb. dissidia. *LXX.* judicia. *Alius*, contradictiones. *Vulg. discordias.*

21. *Heb. LXX. Vulg.* liga. *A. Th.* colliga.

Heb. Vul. in corde tuo. *LXX.* in tua anima. *Alius*, in corde.

H. vinci ea. *S.* stringe. *LXX. Vul.* circumda.

22. *Hebr.* deducet te. *A. S. Th.* ducat te. *LXX.* adducito eam. *Vulg. gradiantur tecum.*

Heb. & expergefactus fueris. *LXX.* ut expergefacto. *Alius*, ut autem expergefactus fueris. *Vulg. & evigilans.*

23. *Heb. A. S. Th. Vul.* & lex lux. *LXX.* legis & lumen.

Heb. increpationes eruditionis. *A. S. Th.* redargutiones disciplinæ. *LXX.* & redargutio & disciplina. *Vul. increpatio disciplinæ.*

24. *Hebr. Vulg.* a muliere mala. *A.* muliere sodalis tui. *LXX.* muliere conjugata. *Th.* muliere meretrice. *Alius*, muliere amici tui.

Hebr. a lenitate linguæ extraneæ. *S. Th.* a leni lingua extraneæ. *LXX.* a calumnia linguæ alienæ. *Vulg. & a blanda lingua extraneæ.*

26. *Heb. A. S. Th.* Ne concupiscas pulcritudinem ejus in corde tuo. *LXX.* Ne te vincat pulcritudinis concupiscentia. *Vulg. Non concupiscat pulcritudinem ejus cor tuum.*

Heb. Alius, & non capiat te. *LXX. Vulg.* nec capiaris.

27. *Hebr.* Numquid accipiet vir. *A. S. Th.* Numquid accendet vir. *LXX.* Alligabit quis. *Vulg. Numquid potest homo abscondere.*

29. *Heb. A. Th.* ad uxorem socii sui. *S. Vulg.* ad mulierem proximi. *LXX.* ad mulierem conjugatam.

30. *Heb. A.* Non spernent furem. *S.* Non despicient. *LXX.* Non mirum si deprehenda-

μαςὸν ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων.

נפשו כי ירעב O. πεινῶν ψυχήν. Αλλ. ψυχὴν πεινῶσαν. Αλλ. ψυχὴν αὐτοῦ ὅταν πεινάσῃ.

אשה חסר־לב 32. A. γυναῖκα, στερῆται καρδίας. O. ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν.

נגע־וקלון ימצא 33. Σ. μάστιγα καὶ ὕβριν εὑρήσει. O. ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας.

ביום נקם 34. A. Θ. ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως. O. ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

לא־ישא פני כל־כפר 35. O. οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου. Θ. οὐ λήψεται πρόσωπον πάσης λυτρώσεως.

כי תרבה־שחד A. δωροκοπία. O. πολλῶν δώρων.

tur quis furans. *Vulg. Non grandis est culpa, cum quis furatus fuerit.*

Heb. Alius, animam suam, cum esurierit. *LXX.* animam esuriens. *Alius*, animam esurientem. *Vulg. ut esurientem impleat animam.*

32. *Heb.* mulierem, deficit corde. *A.* mulierem, privatur corde. *LXX.* adulterans autem propter inopiam mentis. *Vul qui autem adulter est, propter cordis inopiam.*

33. *Heb. S.* plagam & ignominiam inveniet. *LXX.* dolores & ignominias. *Vul. turpitudinem & ignorantiam.*

34. *Heb. A. Th. Vulg.* in die vindictæ. *LXX.* in die judicii.

35. *Hebr.* Non accipiet facies omnis propitiationis. *LXX.* Non commutabit ulla redemptione. *Th.* Non accipiet faciem omnis redemptionis. *Vulg. Nec suscipiet pro redemptione dona plurima.*

H. cum multiplicaveris munus. *A.* corruptela munerum. *LXX.* multis donis. *Vulg. dona plurima.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Proverbiorum.

v. 1. A. ἑταῖρον &c. Drusius.
Ibid Αλλ. ἐνέπηξας &c. Idem.
v. 2. Σ. ἐπαγιδεύθης &c. Drusius.
v. 3. A. Σ. Θ. πορεύου. Idem.
Ibid. Σ. Θ. παρόρμησον. Idem.
Ibid. Αλλ. πολίτην. Idem.
v. 4. A. Σ. Θ. νυσταγμόν. Idem.
Ibid. Αλλ. καὶ ἐξεγέρθητι. Drusius.
v. 5. Σ. ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ. Sic vocem יקוש vertunt Aq. & Sym. Jerem. 5. 26.
v. 6. A. Θ. πορεύου. Drusius.
v. 7. A. Θ. ἐκβιαστήν. Sic vocem שטר vertit etiam Symmachus Isaïæ, 47. Vide in Lexico Græco ad hanc vocem. Hîc vero Symmachus γραμματέα vertit, longe diverso sensu.
v. 8 Σ. συνάγει ἐν ἀμητῷ &c. Drusius. Alter vero, qui habet ἐν θερισμῷ videtur Aquila esse, qui ita vertit Psalm. 79.
v. 9. Αλλ. πότε. Idem.
Ibid. A. Σ. Θ. κοιμηθήσῃ. Idem.
Ibid. A. Σ. Θ. ἀναστήσῃ. Idem.
v. 10. A. περιλαμβάνεις. Idem.
v. 11. A. καὶ ἐλεύσεται &c. Idem.
Ibid. Σ. ὡς ἀνὴρ &c. Idem.
v. 12. Σ. στρεβλεύμασι &c. Drusius.
v. 13. A. Θ. κνίζει. Idem. Sic A. Σ. Θ. infra 16. 30.
Ibid. A. τρίβων &c. Idem.
Ibid. Σ. δακτυλοδεικτῶν &c. Idem, ut & sequentes.

PROVERBIORUM CAP. VII.

וחיה 2. A. Σ. Θ. καὶ ζῆθι. O. καὶ βιώσεις.

קשרם 3. A. σύνδησον. Σ. Θ. ἅψαι. O. περίθου.

כתבם O. ἐπίγραψον. Αλλος, ἀπόγραψαι.

לבך Σ. τοῦ στήθους σου. O. τῆς καρδίας σου.

אחתי את 4. A. Σ. Θ. ἀδελφή μου εἶ σύ. O. σὴν ἀδελφὴν.

ומדע לבינה תקרא A. Θ. καὶ γνωστὴν τὴν σύνεσιν καλέσεις. O. τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ.

אמריה החליקה 5. O. ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται. Θ. ἧς ῥήματα αὐτῆς ὀλισθηρά.

אצל פנה 8. O. παρὰ γωνίαν. Αλλ. ἐν γωνίᾳ.

2. Hebr. *A. S. Th.* & vive. *LXX. Vulg.* & vives.

3. *Hebr. Vulg.* liga ea. *A.* colliga. *S. Th.* alliga. *LXX.* circumpone.

H. Vul. scribe ea. *LXX.* inscribe. *Alius*, describe.

H. LXX. Vul. cordis tui. *S.* pectoris tui.

4. *Heb.* Soror mea tu. *A. S. Th.* Soror mea es tu. *LXX.* tuam sororem. *Vul. Soror mea es.*

Heb. A. Th. & notam intelligentiam vocabis. *LXX.* prudentiam vero notam redde tibi. *Vulg. & prudentiam voca amicam tuam.*

5. *Heb.* Sermones suos lenificavit. *LXX.* Si te sermonibus ad gratiam adoriatur. *Th.* cujus verba lubrica. *Vul. Quæ verba sua dulcia facit.*

8. *Hebr.* apud angulum. *LXX.* ad angulum. *Alius*, in angulo. *Vulg. juxta angulum.*

שית זונה 10. A. θέσιν πόρνης. Σ. τάξιν πόρνης. O. εἶδος ἔχουσα πορνικόν.

המיה 11. A. σχολάζουσα. O. ἀνεπτερωμένη.

סררת A. ἀφιςαμένη. Σ. ἀφεςηκυῖα. O. ἄσωτος.

העזה פניה ותאמר לו 13. Σ. ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἶπε. O. ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ. Θ. ἠναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς.

מרבדים רבדתי 16. A. Θ. περιςρώμασι περιέςρωσα. O. κειρίαις τέτακα.

חטבות אטון מצרים O. ἀμφιτάποις δὲ ἔςρωσα τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου. Θ. διαγεγραμμέναι ζωγραφίαι Αἰγύπτου.

נפתי 17. O. διέρραγκα. Θ. ἐκαλλώπισα.

נרוה דדים 18. A. Σ. Θ. μεθυσθῶμεν τιτθῶν. O. ἀπολαύσωμεν φιλίας.

נתעלסה באהבים A. Θ. συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις. O. ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι.

צרור 20. O. ἔνδεσμον. Ἄλλος, βαλάντιον.

ליום הכסא A. εἰς ἡμέραν πανσελήνου. O. δι' ἡμερῶν πολλῶν. Ἄλλος, ἐν ἡμέρᾳ ἐπισήμου.

הטתו 21. A. ἦγξεν. Σ. ἐξέκλινε. O. ἀπεπλάνησε.

ברב לקחה O. πολλῇ ὁμιλίᾳ. Θ. ἐν πλήθει δομάτων.

תדיחנו A. Σ. Θ. ἔξωσεν. O. ἐξώκειλεν.

פתאם 22. A. παραχρῆμα. Σ. ἐξαίφνης. O. κεπφωθείς.

וכעכס אל־מוסר אויל Σ. σκιρτῶν ἐπὶ δεσμῶν ἄφρων. O. ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς.

עד יפלח חץ כבדו 23. O. πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ. Θ. ἕως διαπείρῃ βέλος ἧπαρ αὐτοῦ.

ועצומים כל 26. Σ. Θ. ἀναρίθμητοί εἰσιν. O. ἰσχυροὶ πάντες.

10. *Heb.* ornatu meretricis. *A.* ornatum meretricis. *S.* ordinem meretricis. *LXX.* ſpeciem habens meretriciam. *Vul. ornatu meretricio.*

11. *Hebr.* tumultuoſa. *A.* otioſa. *LXX.* vaga. *Vul. quietis impatiens.*

Heb. declinans. *A.* deficiens. *S.* rebellis. *LXX.* luxurioſa. *Vulg. nec valens conſiſtere.*

13. *Hebr.* roboravit facies ſuas, & dixit ei. *S.* obduravit faciem ſuam, & dixit. *LXX.* impudenti autem vultu dixit ei. *Th.* impudenter ſe geſſit vultu ſuo. *Vul. & procaci vultu blanditur, dicens.*

16. *Heb.* tapetibus adornavi. *A. Th.* ſtragulis ſtravi. *LXX.* inſtitis texui. *Vulg. intexui funibus.*

Hebr. inciſis fune Ægyptio. *LXX.* tapetibus ab Ægypto ſtravi. *Th.* delineatæ pictura Ægypti. *Vulg. ſtravi tapetibus pictis ex Ægypto.*

17. *Heb.* perfudi. *LXX.* aſperſi. *Th.* adornavi.

18. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* inebriemur uberibus. *LXX.* fruamur amicitia.

Hebr. collætemur in amoribus. *A. Th.* circumplicemur amoribus. *LXX.* volutemur amore. *Vul. fruamur cupitis amplexibus.*

20. *Heb.* ligamen. *LXX.* involucrum. *Alius*, crumenam. *Vulg. ſacculum.*

Hebr. in diem ſtatuti temporis. *A.* in diem plenilunii. *LXX.* per dies multos. *Alius*, in die inſignis feſti. *Vul. in die plenæ lunæ.*

21. *Heb.* declinare fecit eum. *A.* conſtrinxit. *S.* declinare fecit. *LXX.* ſeduxit. *Vulg. irretivit eum.*

Heb. in multitudine captationis ſuæ. *LXX.* multa collocutione. *Th.* in multitudine donorum. *Vulg. multis ſermonibus.*

Heb. compulit eum. *A. S. Th.* expulit. *LXX.* attraxit. *Vulg. protraxit.*

22. *Hebr. A. Vul.* ſtatim. *S.* derepente. *LXX.* infatuatus.

Hebr. & ſicut compes ad caſtigationem ſtulti. *S.* ſaliens ad vincula ſtultus. *LXX.* tamquam canis ad vincula. *Vulg. & ignorans quod ad vincula ſtultus trahatur.*

23. *Hebr.* donec ſcindat ſagitta jecur ejus. *LXX.* vulneratus in jecore. *Th.* donec transfigatur ſagitta jecori ejus. *Vulg. donec transfigat ſagitta jecur ejus.*

26. *Hebr. LXX.* fortes omnes. *S. Th.* innumerabiles ſunt. *Vul. & fortiſſimi quique.*

Nota.

v. 2. A. Σ. Θ. καὶ ζῆθι. Hæc, aliæque omnes hujus Capitis lectiones, ex Editione Romana & ex Druſio prodeunt.

PROVERBIORUM CAP. VIII.

הלא־חכמה תקרא ותבונה תתן קולה 1. Ο. σὺ τὴν σοφίαν κηρύξῃς, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ. Θ. ἰδοὺ ἡ σοφία κεκράξεται, καὶ ἡ σύνεσις δώσει φωνὴν αὐτῆς.

מבוא פתחים 3. Ο. ἐν δὲ εἰσόδοις. Θ. εἴσοδον θυρῶν.

הבינו לב 5. Σ. νοήσατε τῇ καρδίᾳ. Ο. ἔνθεσθε καρδίαν.

נגידים 6. Σ. Θ. ἡγεμονικά. Ο. σεμνά.

נפתל ועקש 8. Α. περιπεπλεγμένον. Ο. σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Θ. περιπεπλεγμένον καὶ διεστραμμένον.

נכחים 9. Σ. ἐλεγξώμεθα. Ο. ἐνώπια. Θ. εὐθεῖα. Αλλος, εὔκοπα, sive εὔσκοπα.

מפנינים 11. Σ. τῶν ἐσωτάτων. Ο. λίθων πολυτελῶν.

ערמה 12. Σ. πανουργίαν. Ο. βουλήν.

ודעת מזמות אמצא Ο. καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Θ. καὶ γνῶσιν διαβουλιῶν εὑρήσω.

רע 13. Ο. ἀδικίαν. Αλλος, κακίαν.

ופי תהפכות שנאתי Σ. Θ. καὶ στόμα στρεβλὸν ἐμίσησα. Ο. μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.

ותושיה 14. Α. εὐνομία. Ο. ἀσφάλεια.

גבורה Σ. κράτος. Ο. ἰσχύς.

יחוקקו צדק 15. Α. Θ. ἀκριβάσονται δίκαιον. Ο. γράφουσι δικαιοσύνην.

שרים ישרו 16. Α. Σ. ἄρχοντες ἄρξουσιν. Ο. μεγιστᾶνες μεγαλύνονται.

נדיבים Α. Θ. ἑκουσιαζόμενοι. Ο. τύραννοι.

משחרי ימצאנני 17. Ο. ζητοῦντες εὑρήσουσιν. Αλλοι, εὑρήσουσι χάριν.

אתי 18. Α. σὺν ἐμοί. Σ. παρ' ἐμοῦ. Θ. μετ' ἐμοῦ. Ο. ἐμοί.

הון עתק Α. ὕπαρξις μετ' εἰρήνης. Σ. βίος παλαιός. Ο. κτῆσις πολλῶν. Θ. ὕπαρξις παλαιά.

טוב פריי מחרוץ ומפז 19. Α. ἀγαθὸς καρπός μου παρὰ χρυσίον, καὶ παρὰ κιρρόν. Σ. κρείττων καρπός μου χρυσίου Ωφάζ. Ο. βέλτιον ἐμὲ καρ-

1. Heb. Numquid sapientia clamabit, & intelligentia dabit vocem suam. *LXX.* Tu sapientiam prædicabis, ut prudentia tibi obediat. *Th.* Ecce sapientia clamabit, & intelligentia dabit vocem suam. *Vulg. Numquid non sapientia clamitat, & prudentia dat vocem suam.*

3. *Hebr.* ingressum ostiorum. *LXX.* in introitibus autem. *Th.* introitum portarum. *Vulg. in ipsis foribus.*

5. *Heb. S.* intelligite corde. *LXX.* apponite cor. *Vul. animadvertite.*

6. *H.* eximia. *S. Th.* imperatoria. *LXX.* præclara. *Vul. de rebus magnis.*

8. *Heb.* pravum & obliquum. *A.* circumplicatum. *LXX.* pravum neque tortuosum. *Th.* circumplicatum & perversum. *Vulg. pravum quid, neque perversum.*

9. *Hebr. Th.* recta. *S.* arguamus. *LXX.* præsentia. *Alius*, facilia. *Vulg. recta sunt.*

11. *Heb.* præ margaritis. *S.* penitissimis. *LXX.* lapidibus pretiosis. *Vulg. cunctis pretiosissimis.*

12. *Hebr. Vulg.* astutia. *S.* calliditatem. *LXX.* consilium.

Hebr. Th. & scientiam cogitationum inveniam. *LXX.* & scientiam & cogitationem ego vocavi *Vul. & eruditis intersum cogitationibus.*

13. *Hebr. Vulg.* malum. *LXX.* injustitiam. *Alius*, malitiam.

Heb. & os perversitatum odivi. *S. Th.* & os tortuosum odivi. *LXX.* odivi autem ego perversas vias malorum. *Vulg. & os bilingue detestor.*

14. *Heb.* & essentia. *A. Vul.* æquitas. *LXX.* securitas.

Hebr. LXX. Vul. fortitudo. *S.* potentia.

15. *H.* decernent justitiam. *A. Th.* accurate decernent quod justum est. *LXX.* scribunt justitiam. *Vul. justa decernunt.*

16. *H. A. S.* principes principatum gerent. *LXX.* magnates magnificantur. *Vulg. principes imperant.*

H. magnifici. *A. Th.* arbitrarii. *LXX.* tyranni. *Vulg. potentes.*

17. *Heb.* Quærentes diluculo me, invenient me. *LXX.* Quærentes invenient. *Alii*, invenient gratiam. *Vul. Qui mane vigilant ad me, invenient me.*

18. *Hebr. A. Th. Vulg.* mecum. *S.* apud me. *LXX.* mihi.

Heb. substantia durabilis. *A.* substantia cum pace. *S.* vita antiqua. *LXX.* possessio multorum. *Th.* substantia antiqua. *Vul. opes superbæ.*

19. *Hebr.* Bonus fructus meus præ auro & præ obryzo. *A.* Bonus fructus meus præ auro & præ fulvo. *S.* Melior fructus meus auro Ophaz. *LXX.* Melius est me pro fructu per-

πίζεσθαι · ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον.

צדקה 20. Ο. δικαιοσύνης. Ἄλλος, δικαιώματος.

להנחיל 21. Α. Σ. Θ. τοῦ κληροδοτῆσαι. Ο. ἵνα μερίσω.

יהוה קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז 22. Ἑβρ. Ἀδωναῒ κανανί. Α. κύριος ἐκτήσατό με κεφάλαιον τῶν ὁδῶν αὐτοῦ ἀρχῆθεν κατεργασμάτων αὐτοῦ. Σ. κύριος ἐκτήσατό με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. Ο. κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ. Θ. κύριος ἐκτήσατό με ἀρχὴν ὁδοῦ αὐτοῦ, πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀπὸ τότε.

מעולם נסכתי 23. Ο. πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με. Θ. πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι.

לפני גבעות הוללתי 25. Α. Θ. πρὸ βουνῶν ὠδινήθην. Σ. πρὸ βουνῶν ἐμαιώθην. Ο. πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με.

עד־לא עשה ארץ וחוצות 26. Α. Σ. πρὶν ἢ ἐποίησε γῆν καὶ ἐξόδους. Ο. κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους.

בחקו חוג על־פני תהום 27. Α. Θ. ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου. Ο. καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων.

שחקים 28. Α. ῥοπάς. Σ. αἰθέρα. Ο. νέφη.

אמון 30. Α. τιθηνουμένη. Σ. Θ. ἐστηριγμένη. Ο. ἁρμόζουσα.

משחקת Α. Σ. Θ. παίζουσα. Ο. εὐφραινόμην.

ואשרי דרכי ישמרו שמעו מוסר וחכמו ואל־ 32.
תפרעו ※ καὶ μακάριοι οἳ ὁδούς μου φυλάξουσι, ἀκούσατε σοφίαν καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε. Sic ex aliquot Exemplaribus Edit. Rom. in Notis.

מזוזת פתחי 34. Ο. σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων. Θ. φλιὰς θυρῶν μου.

כי מצאי מצא חיים 35. Α. Σ. Θ. ὁ γὰρ εὑρών με εὑρήσει ζωήν. Ο. αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς.

ויפק רצון מיהוה Σ. καὶ ἀρύεται εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. Ο. καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου.

חמס נפשו 36. Α. Σ. ἀδικεῖ ψυχὴν αὐτοῦ. Ο. ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς.

cipere super aurum & lapidem pretiosum. *Vulg. Melior enim est fructus meus auro, & lapide pretioso.*

20. *Heb. LXX. Vulg.* justitiæ. *Alius*, justificationis.

21. *H.* ad hæreditare faciendum. *A. S. Th.* ut hæreditatis loco dem. *LXX.* ut distribuam. *Vul. ut ditem.*

22. *Heb.* Dominus possedit me principium viæ suæ ante opera sua ex tunc. *Hebr. Lect.* Adonai Canani. *A.* Dominus possedit me capitulum viarum suarum a principio operum suorum. *S.* Dominus possedit me principium viarum suarum ante operationem suam. *LXX.* Dominus creavit me principium viarum suarum in opera sua. *Th.* Dominus possedit me principium viæ suæ ante operationem suam ex tunc. *Vulg. Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quidquam faceret a principio.*

23. *Heb.* a sæculo principatum habui. *LXX.* ante sæculum fundavit me. *Th.* ante sæculum editus sum. *Vul. ab æterno ordinata sum.*

25. *H.* ante colles formata sum. *A. Th.* ante colles edita sum. *S.* ante colles obstetricem habui. *LXX.* & ante omnes colles generat me. *Vulg. ante colles ego parturiebar.*

26. *Heb.* Adhuc non fecerat terram & plateas. *A. S.* Priusquam faceret terram & exitus. *LXX.* Dominus fecit regiones & deserta. *Vulg. Adhuc terram non fecerat & flumina.*

27. *Heb.* in describendo circulum super faciebus voraginis. *A. Th.* cum accurate describeret circulum in superficie abyssi. *LXX.* & cum secerneret thronum suum super ventos. *Vulg. quando certa lege & gyro vallabat abyssos.*

28. *H. S. Vulg.* æthera. *A.* momenta. *LXX.* nubes.

30. *H.* nutricius. *A.* nutricia. *S. Th.* firmata. *LXX.* disponens. *Vul. cuncta componens.*

H. A. S. Th. Vul. ludens. *LXX.* lætabar.

32. *Hebr.* Beati qui vias meas custodierint. Audite eruditionem, & sapientes estote: & ne feriamini, ※ & beati qui vias meas custodient. Audite sapientiam, & sapientes efficiamini: & ne obstruamini. *Vulg. Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam, & estote sapientes, & nolite abjicere eam.*

34. *Heb.* postes ostiorum meorum. *LXX.* limina introituum meorum. *Th.* postes januarum mearum. *Vulg. postes ostii mei.*

35. *H.* Quoniam inveniens me invenit vitas. *A. S. Th.* Qui enim invenerit me inveniet vitam. *LXX.* Exitus enim mei exitus vitæ. *Vulg. Qui me invenerit inveniet vitam.*

Heb. & educet voluntatem a Domino. *S.* & haurit benevolentiam a Domino. *LXX.* & paratur voluntas a Domino. *Vulg. & hauriet salutem a Domino.*

36. *Heb.* injurius est animæ suæ. *A. S.* lædit animam suam. *LXX.* impie agunt in animas suas. *Vulg. lædet animam suam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Proverbiorum.

v. 1. Θ. ἰδοὺ ἡ σοφία κεκράξεται &c. Ex Editione Romana & ex Drusio, ut & sequentes.

v. 9. Σ. ἐλεγξώμεθα. Aliam lectionem proponit Drusius, nempe ἐκλεξώμεθα, quæ minus convenit cum voce נכחים, ut fatetur ipse Drusius.

v. 16. A. Θ. ἐκκουσιαζόμενοι. Sic vocem נדיב solet vertere Aquila. Vide in utroque Lexico.

v. 19. Σ. χρυσίου Ωφάζ. Drusius hæc habet: *Legit, ut apparet, inversis litteris* מופז *ut* 1. *Reg.* 10. 18. זהב מופז, *quod Hieron. interpretatur*, aurum fulvum *i.* χρυσίον κίῤῥον, *Aquilam aut Symmachum æmulatus.* Hæc Drusius. Quid vero si dicamus Symmachum, nullâ transpositâ litterâ legisse ומפז Ωμφάζ, & euphoniæ causa Ωφάζ.

v. 22. Αδωναϊ κανανί. Sic Epiphanius p. 749. Aquilæ vero Symmachi & Theodotionis lectiones mutuamur ex Eusebio contra Marcellum. Secunda vero pars interpretationis ex Hieronymo desumta fuit in Editione Romana, ubi hæc leguntur in notis. *De hoc vide S. Hieronymum in hunc locum, & cap. XXVI. Esaïæ. in Mich. cap. IV. in Epist. ad Ephes. cap. 2. & in Epist. CXXXIX.*

v. 27. A. Θ. ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον &c. Pro γῦρον legitur alibi A. Σ. πύργον. Sed perperam, ut recte suspicatur Drusius. חוג vertitur γῦρος etiam Job. 26. 10.

v. 28. A. ῥοπάς. Eamdem Hebraïcam vocem Aquila vertit τροπὰς, Job. 37. 18. Unde suspicio oriatur hic ῥοπάς mendose positum fuisse pro τροπάς. Quæ postrema vox melius quadrare videtur ad sensum.

PROVERBIORUM CAP. IX.

חצבה 1. A. Σ. ἐλατόμησε. O. ὑπήρεισε.

ערכה 2. A. παρέταξε. Σ. προσέθηκε. O. ἡτοιμάσατο. Θ. ἐστοίβασε.

נערתיה 3. A. παιδίσκας αὐτῆς. Σ. κοράσια αὐτῆς. Θ. δούλους. Θ. νεανίδας.

מרמי קרת A. ἐπὶ ὑψέων... Σ. Θ... πόλεως. O. μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος.

פתי 4. Σ. νήπιος. O. ἄφρων.

עזבו 6. A. Σ. Θ. καταλίπετε. O. ἀπολείπετε.

ואשרו בדרך בינה A. Σ. καὶ κατευθύνθητε ἐν ὁδῷ συνέσεως. O. καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.

ומוכיח לרשע מומו 7. ※ Οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ, μώλωπες αὐτῷ. Ἄλλος, οὗτος ὁ στίχος οὐ κεῖται οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς, οὔτε παρὰ τοῖς O.

ולצת 12. Σ. κἂν λοιμὸς γένῃ. O. ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς.

לבדך תשא Σ. Θ. μόνος βαστάξεις. O. μόνος ἀντλήσεις κακά.

רפאים 18. A. ῥαφαείν. Σ. θεομάχοι. O. γηγενεῖς. Θ. γίγαντες.

בעמקי שאול קראיה A. Σ. Θ. καὶ ἐπὶ τοῖς βαθέσι τοῦ ᾅδου οἱ κλητοὶ αὐτῆς. O. καὶ ἐπὶ πέταυρον ᾅδου συναντᾷ.

1. Hebr. *A. S. Vulg.* excidit. *LXX.* suffulciit.

2. *Heb.* disposuit. *A.* instruxit. *S.* apposuit. *LXX.* præparavit. *Th.* struxit. *Vulg. proposuit.*

3. *Heb.* puellas suas. *A. S. Vulg.* ancillas suas. *LXX.* servos. *Th.* adolescentulas.

H. excelsorum civitatis. *A.* in excelsis locis.... *S. Th.*....civitatis. *LXX.* cum excelso præconio. *Vul. ad mœnia civitatis.*

4. *Hebr.* simplex. *S.* infans. *LXX.* insipiens. *Vul. parvulus.*

6. *Heb. A. S. LXX. Th. Vul.* relinquite.

Heb. & incedite in via intelligentiæ. *A. S.* & dirigite vos in via intelligentiæ. *LXX.* & corrigite in scientia intelligentiam. *Vulg. & ambulate per vias prudentiæ.*

7. *H.* & increpans impium maculam ejus. ※ Nam redargutiones impio, stimuli ipsi. *Hic versus nec apud reliquos Interpretes; nec apud LXX. exstat. Vulg. Et qui arguit impium sibi maculam generat.*

12. *Heb.* & illusisti. *S.* & si pestilens fueris. *LXX.* si autem malus evadas. *Vul. si autem illusor.*

Hebr. S. Th. solus portabis. *LXX.* solus hauries mala. *Vul. solus portabis malum.*

18. *H.* Raphaim. *A.* Raphain. *S.* Dei hostes. *LXX.* terrigenæ. *Th. Vulg.* gigantes.

Hebr. in profundis sepulcri invitati ejus. *A. S. Th.* & in profundis inferni vocati ejus. *LXX.* & in profundum inferni occurrit. *Vulg. & in profundis inferni convivæ ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Proverbiorum.

v. 1. A. Σ. ἐλατόμησε. Sic Editio Romana & Drusius, unde sequentes etiam lectiones mutuamur.

v. 7. Οἱ γὰρ ἔλεγχοι &c. Hic versus asterisco haud dubie notabatur, etsi id non dicatur in nota Edit. Romanæ.

v. 18. A. Σ. Θ. καὶ ἐπὶ τοῖς βαθέσι &c. In Regio uno ex Procopio ita legitur, τὸ δὲ ἐπὶ πέταυρον ᾅδου, οἱ λοιποὶ, ἐν βαθέσιν εἶπον.

PROVERBIORUM

PROVERBIORUM CAP. X.

לא־ירעיב 2. Σ. Θ. οὐ λιμαγχονήσει. Ο. οὐ λιμοκτονήσει.

אגר בקיץ בן משכיל 5. Σ. συνάξας ἐν ἀμητῷ υἱὸς φρόνιμος. Ο. διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων.

בן מביש A. υἱὸς αἰσχύνης. Ο. υἱὸς παράνομος.

חמס 6. A. Σ. ἀδικίαν. Ο. πένθος ἄωρον. Θ. ἁρπαγήν.

לברכה 7. A. εἰς εὐλογίαν. Ο. μετ᾽ ἐγκωμίων.

ירקב A. Σ. σαπήσεται. Θ. σβέννυται.

ילבט 8. A. δαρήσεται. Σ. βασανισθήσεται. Ο. ὑποσκελισθήσεται. Θ. φυρήσεται.

בתום 9. A. Σ. ἐν ἁπλότητι. Ο. ἁπλῶς.

ומעקש Σ. καὶ στρεβλῶν. Ο. διαστρέφων.

פי צדיק 11. A. Σ. στόμα δικαίου. Ο. ἐν χειρὶ δικαίου.

מדנים 12. Σ. Θ. μάχας. Ο. νεῖκος.

אהבה A. Σ. ἀγάπη. Ο. φιλία.

בשפתי נבון תמצא חכמה 13. A. Σ. Θ. ἐν χείλεσι σοφοῦ εὑρεθήσεται σοφία. Ο. ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν.

ושבט לגו חסר־לב Ο. ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον. Θ. καὶ ῥάβδος ἐν νώτῳ ὑστερουμένου καρδίας.

יצפנו־דעת 14. A. συγκρύψουσι γνῶσιν. Ο. κρύψουσιν αἴσθησιν.

קרית עזו 15. Ο. πόλις ὀχυρά. Θ. πόλις κράτους αὐτοῦ.

מחתת דלים Ο. συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν. Ἄλλος, δειλία ἀσεβῶν.

תבואת 16. A. Σ. Θ. γεννήματα. Ο. καρποί.

ארח לחיים שומר מוסר 17. Σ. τρίβος εἰς ζωὴν φυλασσόντων παιδείαν. Ο. ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία. Ἄλλος, ὁδὸς ζωῆς φυλάσσει ἀκάκους.

ועזב תוכחת A. Σ. Θ. ὁ δὲ ἐγκαταλιμπάνων ἐλέγχους. Ο. παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος.

שפתי־שקר 18. A. Θ. χείλη ψεύδους. Σ. χείλη ἄδικα. Ο. χείλη δίκαια.

דבה A. Θ. ψόγον. Ο. λοιδορίας.

פשע 19. Σ. παράπτωμα. Ο. ἁμαρτίαν.

2. HEb. non faciet esurire. *S. Th.* non necabit fame. *LXX.* non occidet fame. *Vul. non affliget fame.*

5. *Hebr.* congregans in æstate filius intelligens. *S.* congregans in messe filius prudens. *LXX.* evasit ab æstu filius intelligens. *Vul. qui congregat in messe, filius sapiens est.*

H. filius confundens. *A.* filius pudoris. *LXX.* filius iniquus. *Vulg. filius confusionis.*

6. *Hebr.* injuriam. *A. S.* iniquitatem. *LXX.* luctus intempestivus. *Th.* rapinam. *Vulg. iniquitas.*

7. *Hebr. A.* in benedictionem. *LXX.* cum encomiis. *Vulg. cum laudibus.*

Heb. A. S. Vulg. putrescet. *LXX.* exstinguitur.

8. *Hebr.* præcipitabitur. *A.* verberabitur. *S.* torquebitur. *LXX.* supplantabitur. *Th.* fœdabitur. *Vulg. cæditur.*

9. *Heb.* in integritate. *A. S.* in simplicitate. *LXX. Vulg.* simpliciter.

H. & depravans. *S.* & distorquens. *LXX.* qui subvertit. *Vulg. qui depravat.*

11. *H. A. S. Vul.* os justi. *LXX.* in manu justi.

12. *Heb.* contentiones. *S. Th.* pugnas. *LXX.* contentionem. *Vul. rixas.*

Heb. A. S. Vul. charitas. *LXX.* amicitia.

13. *Heb.* in labiis intelligentis invenietur sapientia. *A. S. Th.* in labiis sapientis invenietur sapientia. *LXX.* qui e labiis profert sapientiam. *Vul. In labiis sapientis invenitur sapientia.*

Heb. & virga corpori carentis corde. *LXX.* virgâ percutit virum excordem. *Th.* & virga in tergo deficientis corde. *Vulg. & virga in dorso ejus qui indiget corde.*

14. *Hebr. A.* abscondent scientiam. *LXX.* abscondent sensum. *Vul. abscondunt scientiam.*

15. *Hebr. Vulg.* urbs fortitudinis ejus. *LXX.* civitas munita. *Th.* urbs potentiæ ejus.

Heb. contritio exhaustorum. *LXX.* contritio autem impiorum. *Alius*, pavor impiorum. *Vul. pavor pauperum.*

16. *Hebr.* proventus. *A. S. LXX. Th. Vulg.* fructus.

17. *Heb.* semita ad vitam custodientis correptionem. *S.* callis ad vitam custodientium disciplinam. *LXX.* vias justas vitæ custodit disciplina. *Alius*, via vitæ custodit innocentes. *Vul. via vitæ custodienti disciplinam.*

Hebr. & deserens increpationem. *A. S. Th.* qui autem derelinquit reprehensiones. *LXX.* disciplina autem carens increpatione. *Vul. qui autem increpationes relinquit.*

18. *Heb.* labiis mendacii. *A. Th.* labia mendacii. *S.* labia injusta. *LXX.* labia justa. *Vulg. labia mendacia.*

H infamiam. *A. Th.* vituperium. *LXX.* contumelias. *Vul. contumeliam.*

19. *Heb.* prævaricatio. *S.* lapsus. *LXX. Vulg.* peccatum.

נבחר 20. Α. Σ. ἐκλεκτός. Ο. πεπυρωμένος.

20. *H. A. S. Vulg.* electum. *LXX.* igne examinatum.

כמעט Α. ὡς ὀλίγον. Σ. εὐτελής. Ο. ἐκλείψει. Θ. ὡς μικρόν.

H. A. ut parum. *S.* vile. *LXX.* deficiet. *Th.* parvi est. *Vulg. pro nihilo.*

ירעו רבים 21. Α. ποιμανοῦσι πολλούς. Ο. ἐπίστανται ὑψηλά.

21. *Heb.* pascent multos. *A.* pascunt multos. *LXX.* sciunt excelsa. *Vulg. erudiunt plurimos.*

בחסר־לב ימותו Α. ἐν ἐνδείᾳ καρδίας ἀποθανοῦνται. Ο. ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.

H. in defectu cordis morientur. *A. Vulg.* in cordis egestate morientur. *LXX.* in egestate moriuntur.

כשחוק לכסיל עשות זמה 23. Α. ὡς γέλως τῷ ἀνοήτῳ ποιῆσαι ἀνομίαν. Ο. ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά.

23. *H.* veluti ridere stulto, facere scelus. *A.* quasi risus stulto facere iniquitatem. *LXX.* in risu insipiens facit mala. *Vulg. quasi per risum stultus operatur scelus.*

וצדיק יסוד עולם 25. Α. Σ. Θ. ὁ δὲ δίκαιος θεμέλιος αἰώνιος. Ο. δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα.

25. *H.* & justus fundamentum sæculi. *A. S. Th.* justus autem fundamentum æternum. *LXX.* justus autem declinans salvatur in sæculum. *Vul. justus autem quasi fundamentum sempiternum.*

תוחלת צדיקים 28. Α. καραδοκία (δικαίων.) Σ. ὑπομονὴ (δικαίων.) Ο. ἐγχρονίζει δικαίοις. Θ. προσδοκία δικαίων.

28. *Heb. A. Th. Vul.* expectatio justorum. *S.* patientia justorum. *LXX.* immoratur justis.

מעוז לתם 29. Α. . . . τῷ ἁπλῷ. Σ. Θ. κραταίωμα τῷ τελείῳ. Ο. ὀχύρωμα ὁσίου. Ἄλλος, τῷ ἀκάκῳ.

29. *Heb.* fortitudo simplici. *A. . .* simplici. *S. Th.* firmamentum perfecto. *LXX.* munitio sancti. *Alius*, innocenti. *Vulg. fortitudo simplicis.*

מחתה Σ. δειλία. Ο. συντριβή.

H. LXX. contritio. *S. Vul.* pavor.

בל־ימוט 30. Α. οὐ μὴ σφαλῇ. Σ. Θ. οὐ σαλευθήσεται. Ο. οὐκ ἐνδώσει.

30. *Heb.* non nutabit. *A.* non labetur. *S. Th. Vulg.* non commovebitur. *LXX.* non nutabit.

ידעון רצון 32. Α. Θ. γνώσονται. Ο. ἀποστάζει χάριτας. Ἄλλος, ἐπίσταται.

32. *H.* scient voluntatem. *A. Th.* scient. *LXX.* distillant gratias. *Alius*, sciunt. *Vulg. considerant placita.*

תהפכות Ο. ἀποστρέφεται. Ἀλλ. καταστρέφεται.

H. perversitates. *LXX.* pervertit. *Alius*, subvertitur. *Vulg. perversa.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Proverbiorum.

v. 2. Σ. Θ. οὐ λιμαγχονήσει. Sic Editio Rom. & Drusius, unde sequentes etiam lectiones eruimus.

v. 12. Σ. Θ. μάχας. Ο. νεῖκος. Unus Regius ex Procopio habet, ἀντὶ τοῦ νεῖκος, οἱ λοιποί, ἀντιδικίας. Qui ἀντιδικίας vertit est fortasse Aquila, ut infra 19. 13. Nam quod Procopius dicat, οἱ λοιποί, id nihil negotii facessit, quia, ut jam vidimus, ita sæpe de uno dicitur.

PROVERBIORUM CAP. XI.

מאזני מרמה 1. Α. Σ. ζύγια ἐπιθέσεως. Ο. ζυγοὶ δόλιοι.

1. HEb. bilances doli. *A. S.* stateræ fraudulentæ. *LXX.* stateræ dolosæ. *Vulg. statera dolosa.*

אבן שלמה Α. τέλειον. Σ. πλῆρες. Ο. στάθμιον. δίκαιον.

Heb. lapis perfectus. *A.* (pondus) perfectum. *S.* (pondus) plenum. *LXX.* pondus justum. *Vul. pondus æquum.*

ואת־צנועים חכמה 2. Σ. παρὰ δὲ τοῖς ἐπιμελέσι σοφία. Ο. στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. Θ. καὶ μετὰ ἐπιεικῶν σοφία.

2. *Hebr.* & cum modestis sapientia. *S.* apud diligentes autem est sapientia. *LXX.* os autem humilium meditatur sapientiam. *Th.* & cum æquis est sapientia. *Vulg. ubi autem est humilitas, ibi & sapientia.*

תמת ישרים תנחם וסלף בגדים ושדם 3. ※ τελειότης εὐθείων ὁδηγήσει αὐτούς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς.

3. *H.* integritas rectorum ducet eos, & perversitas prævaricatorum devastabit eos. ※ Perfectio rectorum ducet eos, & supplantatio perfidorum deprædabitur eos. *Vul. simplicitas justorum diriget eos: & supplantatio perversorum vastabit illos.*

לא־יועיל הון ביום עברה וצדקה תציל ממות 4. ※ οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου.

4. *Hebr.* Non proderit affluentia in die iræ: & justitia eruet a morte. ※ Non proderunt bona in die furoris: justitia vero liberabit a morte. *Vul. Non proderunt divitiæ in die furoris: justitia autem liberabit a morte.*

וברשעתו יפל רשע 5. Α. Σ. Θ. καὶ ἐν ἀσεβείᾳ αὐτοῦ πεσεῖται ὁ ἀσεβής. Ο. ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ.

ישרים 6. Α. Σ. Θ. εὐθείων. Ο. ὀρθῶν.

הות Ο. ἀπωλείᾳ. Αλλος, ἀβουλίᾳ. Αλλος, ἀσεβείᾳ.

ובהות בגדים ילכדו Α. Σ. Θ. ἐν δὲ τῇ ἀδικίᾳ οἱ ἀδικοῦντες συλληφθήσονται. Ο. τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται παράνομοι.

תוחלת 7. Ο. καύχημα. Θ. προσδοκία.

מצרה נחלץ 8. Σ. Θ. ἐκ θλίψεως ἐῤῥύσθη. Ο. ἐκ θήρας ἐκδύνει.

בפה חנף ישחת רעהו 9. Α. Σ. Θ. ἐν στόματι ὑποκριτῶν διαφθείρει τὸν πλησίον αὐτοῦ. Ο. ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις.

ובדעת צדיקים יחלצו Α. καὶ ἐν γνώσει δίκαιοι ῥυσθήσονται. Ο. αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος.

ובאבד רשעים רנה 10. ※ καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα.

בברכת ישרים תרום קרת 11. ※ ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑψωθήσεται πόλις. Σ. ἀγαλλιάσονται πόλεις. Θ. εὐφρανθήσονται.

תהרס Α. Σ. Θ. καθαιρεθήσεται. Ο. κατεσκάφη.

בז 12. Α. Σ. Θ. ἐξουδενεῖ. Ο. μυκτηρίζει.

רכיל 13. Α. διάβολος. Σ. δόλιος. Ο. δίγλωσσος.

סוד Α. ἀπόῤῥητον. Σ. μυστήριον. Ο. βουλάς.

ונאמן רוח Α. Σ. πιστὸς δὲ πνεύματι. Ο. πιστὸς δὲ πνοῇ.

מכסה דבר Σ. σκοπεῖ (l. σκέπει) λόγους. Ο. κρύπτει πράγματα.

באין תחבלות יפל־עם 14. Ο. οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις πίπτουσιν. Θ. ἐν ἀνοησίᾳ πεσεῖται λαός.

ברב יועץ Σ. Θ. ἐν πολυβούλῳ. Ο. ἐν πολλῇ βουλῇ.

ושונא תוקעים בוטח 15. Σ. ὁ δὲ μισῶν ἐμπαγὰς πέποιθε. Ο. μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας. Θ. καὶ μισῶν παγιδευθῆναι πεποιθήσει.

אשת חן תתמך כבוד 16. Α. γυνὴ χάριτος. Σ. γυνὴ ἀγαθὴ ἀνθέξεται δόξης. Ο. γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν.

ועריצים יתמכו־עשר Ο. οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ. Θ. διακόπτοντες ἐπιλήψονται πλούτου.

5. *H. A. S. Th.* & in impietate sua cadet impius. *LXX.* impietas autem incidit in injustitiam. *Vulg. & in impietate sua corruet impius.*

6. *Hebr. A. S. LXX. Th. Vul.* rectorum.

Heb. pravitate. *LXX.* perditione. *Alius*, inconsiderantia. *Alius*, impietate. *Vul. insidiis.*

H. & in pravitate prævaricatores capientur. *A. S. Th.* in iniquitate autem iniqui comprehendentur. *LXX.* sua autem perditione capiuntur iniqui. *Vulg. & in insidiis suis capiuntur iniqui.*

7. *Hebr. Th. Vulg.* expectatio. *LXX.* gloriatio.

8. *Heb. S. Th. Vulg.* de angustia liberatus est. *LXX.* e captura exit.

9. *Heb.* in ore hypocrita corrumpit sodalem suum. *A. S. Th.* in ore hypocritarum corrumpit proximum suum. *LXX.* in ore impiorum laqueus civibus. *Vul. Simulator ore decipit amicum suum.*

Hebr. A. & in scientia justi eruentur. *LXX.* sensus autem justorum prospere procedens. *Vulg. justi autem liberabuntur scientiâ.*

10. *Heb.* & in pereundo impios exultatio. ※ & in perditione impiorum exultatio. *Vul. & in perditione impiorum erit laudatio.*

11. *Hebr.* ※ in benedictione rectorum exaltabitur civitas. *S.* exultabunt civitates. *Th.* lætabuntur. *Vul. benedictione justorum exaltabitur civitas.*

Heb. Vulg. subvertetur. *A. S. Th.* evertetur. *LXX.* eversa est.

12. *H. A. S. Th. Vul.* despicit. *LXX.* subsannat.

13. *H.* delator. *A.* calumniator. *S.* dolosus. *LXX.* bilinguis. *Vulg. fraudulenter.*

Heb. A. secretum. *S.* mysterium. *LXX.* consilia. *Vulg. arcana.*

Hebr. & fidelis spiritu. *A. S. LXX.* fidelis autem spiritu. *Vulg. qui autem fidelis est animi.*

Heb. operiens verbum. *S.* tegit verba. *LXX.* abscondit res. *Vul. celat amici commissum.*

14. *Hebr.* in non industriæ cadet populus. *LXX.* quibus non est gubernatio, cadunt. *Th.* per insipientiam cadet populus. *Vulg. ubi non est gubernator, populus corruet.*

Heb. in multitudine consiliarii. *S. Th. LXX.* in multo consilio. *Vul. ubi multa consilia.*

15. *Hebr.* & odiens stipulantes, fidens. *S.* qui autem odit laqueos, securus est. *LXX.* odit autem sonum securitatis. *Th.* qui odit illaqueari, confidet. *Vulg. qui autem cavet laqueos, securus erit.*

16. *Hebr.* Mulier gratiæ assequetur gloriam. *A.* mulier gratiæ. *S.* Mulier bona retinebit gloriam. *LXX.* Mulier gratiosa suscitat viro gloriam. *Vul. Mulier gratiosa inveniet gloriam.*

H. & fortes adipiscentur opulentiam. *LXX.* fortes autem fulciuntur divitiis. *Th.* dirumpentes accipient divitias. *Vulg. & robusti habebunt divitias.*

גמל נפשו 17. A. Θ. ἀμείβεται. Σ. εὐεργετεῖ ψυχὴν αὐτοῦ. O. τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ.

17. *Heb.* retribuens animæ suæ. *A. Th.* remuneratur. *S. LXX. Vul.* benefacit animæ suæ.

ועכר שארו Σ. ταράσσει δὲ οἴκους ἑαυτοῦ. O. ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα.

Heb. & turbans carnem suam. *S.* turbat autem domos suas. *LXX.* perdit autem corpus suum. *Vulg. etiam propinquos abjicit.*

ומרדף רעה למותו 19. A. Σ. Θ. καὶ καταδιώκων κακίαν εἰς θάνατον ἑαυτοῦ. O. διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.

19. *H.* & sequens malum, ad mortem suam. *A. S. Th.* & qui sectatur malitiam, ad mortem suam. *LXX.* persequutio autem impii ad mortem. *Vulg. & sectatio malorum mortem.*

עקשי־לב 20. A. Σ. Θ. στρεβλοκάρδιοι. O. διεστραμμέναι ὁδοί.

20. *Heb. A. S. Th.* perversi corde. *LXX.* perversæ viæ. *Vulg. cor pravum.*

ורצונו Σ. θέλημα δὲ αὐτοῦ. O. προσδεκτοὶ δὲ αὐτοῦ. Θ. εὐδοκία.

Heb. & beneplacitum ejus. *S.* voluntas autem ejus. *LXX.* accepti autem ei. *Th.* beneplacitum. *Vulg. & voluntas ejus.*

וזרע צדיקים נמלט 21. A. καὶ σπέρμα δικαίων περισωθήσεται. O. ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήψεται μισθὸν πιστόν.

21. *Heb.* & semen justorum evasit. *A.* & semen justorum salvabitur. *LXX.* qui autem seminat justitiam, accipiet mercedem fidelem. *Vulg. semen autem justorum salvabitur.*

נזם זהב 22. O. ἐνώτιον. Ἄλλοι, ἐνώτιον χρυσοῦν.

22. *Hebr. Alii*, inauris aurea. *LXX.* inauris. *Vulg. circulus aureus.*

אשה יפה וסרת Σ. Θ. γυνὴ καλὴ καὶ κακόφρων. O. γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.

Heb. mulier pulcra, & declinans. *S. Th.* mulier pulcra & maligna. *LXX.* mulieri malignæ pulcritudo. *Vulg. mulier pulcra & fatua.*

עברה 23. O. ἀπολεῖται. Ἀλλ. ἀπόλλυται. Ἀλλ. ἀπέρχεται.

23. *Hebr.* furor penetrans. *LXX.* peribit. *Al.* perit. *Al.* abscedit. *Vul. furor.*

מפזר 24. A. Σ. Θ. σκορπίζοντες. O. σπείροντες.

24. *Hebr.* dispergens. *A. S. Th.* dispergentes. *LXX.* seminantes. *Vul. dividunt.*

וחשך A. Σ. ὁ δὲ φειδόμενος. O. οἱ συνάγοντες. Ἄλλοι, οἱ συνάγοντες ἀλλότρια.

Hebr. & prohibens. *A. S.* qui vero parcit. *LXX.* congregantes. *Alii*, qui congregant aliena. *Vulg. alii rapiunt.*

מישר אך למחסור O. ἐλαττονοῦνται. Θ. ἀπὸ εὐθύτητος εἰς ὑστέρημα.

Hebr. a rectitudine, verumtamen ad defectum. *LXX.* minuuntur. *Th.* a rectitudine ad defectum. *Vulg. non sua, & semper in egestate sunt.*

תדשן 25. A. Σ. Θ. πιανθήσεται. O. πᾶσα ἁπλῆ.

25. *Heb. A. S. Th. Vul.* impinguabitur. *LXX.* omnis simplex.

ומרוה גם־הוא יורא Σ. ὁ δὲ μέθυσος καίγε αὐτὸς πρώϊνος. O. ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.

H. & inebrians, etiam ipse pluvia. *S.* Ebrius vero etiam ipse matutinus erit. *LXX.* Vir autem animosus, inhonestus est. *Vulg. & qui inebriat, ipse quoque inebriabitur.*

מנע בר יקבהו לאום 26. A. . . . καταράσονται αὐτόν. Σ. ὁ κωλύων σῖτον λαοκατάρατος. O. ὁ συνέχων σῖτον ὑπολείποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι. Θ. ὁ κωλύων σῖτον δημοκατάρατος. Ἀλλ. ὁ τιμιουλκῶν σῖτον δημοκατάρατος. (al. ἐπικατάρατος.)

26. *Heb.* prohibenti frumentum, maledicet ei populus. *A.* . . maledicent eum. *S.* qui cohibet frumentum, a populo maledictus. *LXX.* qui continet frumentum, relinquat illud nationibus. *Th.* qui cohibet frumentum, a populo maledictus. *Alius*, captans pretia frumenti, maledictus a populo. *Vul. Qui abscondit frumenta maledicetur in populis.*

משביר A. Θ. πιπράσκοντος. Σ. πωλοῦντος. O. μεταδιδόντος.

Hebr. frangentis. *A. S. Th.* vendentis. *LXX.* communicantis. *Vulg. vendentium.*

שחר טוב יבקש רצון 27. A. ὀρθρισμὸς ἀγαθοῦ ζητεῖ εὐδοκίαν. O. τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν.

27. *Hebr.* Quærens mane bonum, quæret placitum. *A.* Sectatio matutina boni, quærit benevolentiam. *LXX.* Fabricans bona, quærit gratiam bonam. *Vulg. Bene consurgit diluculo qui quærit bona.*

כעלה צדיקים יפרחו 28. Σ. ὡς θαλλὸς δίκαιοι βλαστήσουσιν. O. ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων, οὗτος ἀνατελεῖ.

28. *Heb.* & tamquam folium justi germinabunt. *S.* ut ramus virens justi germinabunt. *LXX.* qui autem inhæret justis hic germinabit. *Vul. Justi autem quasi virens folium germinabunt.*

עכר ביתו 29. A. Σ. Θ. ταράσσων οἶκον αὐτοῦ. O. ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ.

29. *H. A. S. Th. Vul.* qui conturbat domum uam. *LXX.* qui non conversatur domi suæ.

פרי צדיק עץ חיים 30. A. Σ. Θ. καρπὸς δικαίου ξύλον ζωῆς. O. ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς.

30. *Heb. A. S. Th. Vulg.* Fructus justi lignum vitæ. *LXX.* De fructu justitiæ nascitur arbor vitæ.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XI. Proverbiorum.

v. 1. A. Σ. ζύγια ἐπιθέσεως. Sic Editio Romana & Drusius hanc & sequentes hujus Capitis Interpretationes efferunt.

v. 3. & 4. Hæc asterisco notabantur in quodam Mf. ut dicitur in notis Edit. Romanæ, quia nempe desunt in O.

v. 10. & 11. Similiter asterisco notantur in quodam Exemplari quia deerant in O. Sic in notis Edit. Rom.

v. 16. A. γυνὴ χάριτος &c. Hieronymus ad Ephesios Tom. IV. p. 381. hæc habet: *Et quia non est consuetudinis nisi inter doctos quosque apud Græcos εὐχαριστίαν ad distinctionem Eucharistiæ dicere, hoc est gratiosum esse, & agere gratias: Propterea puto Apostolum quasi Hebræum ex Hebræis, verbo usum esse vulgato, & sensum suum alterius significatione verbi explicare voluisse: maxime cum apud Hebræos gratiosus & gratias agens, uno, ut aiunt, sermone dicatur. Unde & in Proverbiis puto ita scriptum:* γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, mulier grata suscitat viro gloriam, *pro eo quod est*, gratiosa. *Videremur vim facere scripturæ, & gratias agentem mulierem pro gratiosa audacter accipere, nisi & cæteræ Editiones nostræ opinioni congruerent. Aquila enim & Theodotio & Symmachus ita posuerunt*, γυνὴ χάριτος, *id est*, mulier gratiosa; *& non* εὐχάριστος *quod ad actionem pertinet gratiarum.* Hic vides unam eamdemque Aquilæ & Symmachi lectionem proferri, nempe γυνὴ χάριτος, cum contra in Edit Romana & apud Drusium habeatur Σ. γυνὴ ἀγαθὴ, sive id cujuspiam lapsu factum sit; sive ex altera Symmachi Editione altera lectio allata fuerit. Vocem porro εὐχάριστος, in allato Hieronymi loco, in εὐχαριτὸς Codicis unius auctoritate mutavit quidam vir doctus; existimans Hieronymum hîc textum LXX. utpote mendosum corrigere voluisse, & pro εὐχάριστος, εὐχαριτὸς ponere. At præterquam quod vocem εὐχαριτὸς non novit Græca lingua; si recte mens Hieronymi accipiatur, nequaquam ille vocem εὐχάριστος repudiandam & mutandam esse opinatur; sed hic significare contendit, non *gratam*, id est, *gratias habentem* vel *agentem*; *sed*, gratiosam.

PROVERBIORUM CAP. XII.

אהב דעת 1. A. Σ. Θ. ἀγαπᾷ γνῶσιν. O. ἀγαπᾷ αἴσθησιν. Αλλος, ἀγαπηθήσεται.

טוב יפיק רצון מיהוה 2. A. ἀγαθὸς ὑπερεκχέει εὐδοκίαν παρὰ κυρίου. O. κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ.

לא־יכון אדם ברשע 3. A. Σ. οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἄνθρωπος ἐν ἀσεβείᾳ. O. οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου.

צדיקים O. δικαίων. Αλλος, εὐσεβῶν.

אשת חיל 4. Σ. γυνὴ εὐπορείας. O. γυνὴ ἀνδρεία. Θ. γυνὴ ἰσχύος.

בעלה O. ἐν ξύλῳ. Αλλος, ἐν ὀχυρώμασι.

תחבלות רשעים 5. O. κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς. Αλλ. καὶ ἐννοήματα ἀσεβῶν.

ארב־דם 6. A. Θ. ἐνεδρεύσουσιν εἰς αἷμα. O. λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι. Αλλ. δόλιοι εἰς αἷμα.

ישרים A. Σ. Θ. εὐθείων. O. ὀρθῶν.

לפי שכלו יהלל־איש 8. Σ. κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐπαινεθήσεται ἀνήρ. O. στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός.

יהיה לבוז A. ἔσται εἰς ἐξουδένωσιν. Σ. ἔσται εἰς καταφρόνησιν. O. μυκτηρίζεται.

נקלה ועבד לו 9. Σ. ἄτιμος καὶ δουλεύων ἑαυτῷ.

1. Hebr. *A. S. Th. Vulg.* diligit scientiam. *LXX.* diligit sensum. *Alius*, diligetur.

2. *Heb.* Bonus educet benevolentiam a Domino. *A.* Bonus supereffundet benevolentiam a Domino. *LXX.* Melior qui invenit gratiam a Domino. *Vul. Qui bonus est, hauriet gratiam a Domino.*

3. *Heb.* Non erit stabilis homo in impietate. *A. S.* Non præparabitur homo in impietate. *LXX.* Non prosperabitur homo ex iniquo. *Vulg. Non roborabitur homo ex impietate.*

Hebr. LXX. Vulg. justorum. *Alius*, piorum.

4. *Heb.* mulier virtutis. *S.* mulier opulentiæ. *LXX.* mulier fortis. *Th.* mulier fortitudinis. *Vulg. mulier diligens.*

Heb. mariti sui. *LXX.* in ligno. *Alius*, in munitione. *Vul. viro suo.*

5. *Heb.* consilia callida impiorum. *LXX.* gubernant autem impii. *Alius*, & cogitationes impiorum. *Vulg. consilia impiorum.*

6. *Heb.* insidiari sanguini. *A. Th.* insidiabuntur in sanguinem. *LXX.* verba impiorum dolosa. *Alius*, dolosa in sanguinem. *Vulg. insidiantur sanguini.*

Hebr. A. S. Th. LXX. rectorum. *Vulg. justorum.*

8. *Heb.* Ad os intellectûs ipsius laudabitur vir. *S.* Secundum prudentiam suam laudabitur vir. *LXX.* Os intelligentis laudatur a viro. *Vulg. Doctrinâ suâ nôscetur vir.*

Hebr. erit in contemtum. *A.* erit in despectum. *S.* erit contemtui. *LXX.* subsannatur. *Vul. patebit contemptui.*

9. *Heb.* despectus, & servus sibi ipsi. *S.* in-

Ο. ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ.

ממתכבר Σ. ἢ δοξαζόμενος. Ο. ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθείς.

יודע 10. Α. Σ. Θ. γινώσκει. Ο. οἰκτείρει.

ורחמי Α. καὶ οἱ οἰκτιρμοί. Ο. τὰ δὲ σπλάγχνα.

ומרדף ריקים 11. Σ. ὁ δὲ ἐπισπεύδων εἰς ἀπραγίαν. Ο. οἱ δὲ διώκοντες μάταια. Α. Θ. κενά.

צדיקים 12. Ο. τῶν εὐσεβῶν. Ἄλλοι, τῶν δικαίων.

וגמול ידי־אדם 14. Α. Σ. Θ. καὶ ἀμοιβὴ χειρῶν αὐτοῦ. Ο. ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ.

ושמע לעצה 15. Σ. ὁ δὲ ἀκούων βουλῆς. Ο. εἰσακούει δὲ συμβουλίας.

יודע כעסו 16. Ο. ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ. Ἄλλ. δηλώσει θυμὸν αὐτοῦ. Θ. γνωρίσει.

וכסה קלון Σ. ὁ δὲ σκέπων ἀτιμίαν αὐτοῦ. Ο. κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν. Θ. καὶ καλύπτων ὕβριν.

יפיח אמונה יגיד צדק 17. Σ. ἐκφαίνων πίστιν, ἀπαγγέλλει δικαιοσύνην. Ο. ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος.

ועד שקרים מרמה Α. ἐπίθεσις. Σ. μάρτυς ψευδὴς δόλος. Ο. ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.

יש בוטה כמדקרות 18. Σ... ὥσπερ κέντημα. Ο. εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι, μάχαιραι. Θ. ἔστι πεποιθὼς ἐν κεντήματι μαχαίρας.

תכון לעד 19. Α. Σ. Θ. ἑτοιμασθήσεται εἰς ἔτι. Ο. κατορθοῖ μαρτυρίαν.

ארגיעה Ο. ταχύς. Ἄλλος, θυμώδης.

חרשי 20. Α. Σ. Θ. τεκταινόντων. Ο. τεκταινομένου.

ליעצי Α. Θ. συμβουλεύουσιν. Ο. οἱ δὲ βουλόμενοι (εἰρήνην.)

שמחה Σ. εὐφραίνονται. Ο. εὐφρανθήσονται.

רצונו 22. Α. Σ. Θ. εὐδοκία. Ο. δεκτὸς παρ' αὐτοῦ.

ערום 23. Ο. συνετός. Ἄλλος, πανοῦργος.

כסה דעת Σ. καλύψει γνῶσιν. Ο. θρόνος αἰσθήσεως.

יקרא אולת Α. Θ. καλέσει ἀφροσύνην. Ο. συναντήσεται ἀραῖς.

glorius, & serviens sibi ipsi. *LXX.* vir in ignominia serviens sibi ipsi. *Vulg. pauper, & sufficiens sibi.*

Hebr. præ glorificante se. *S.* quam is qui glorificatur. *LXX.* quam honorem sibi circumponens. *Vulg. quam gloriosus.*

10. *Hebr.* cognoscens. *A. S. Th. Vulg.* novit. *LXX.* miseratur.

Heb. A. & miserationes. *LXX. Vulg.* viscera autem.

11. *H.* & sequens vacuos. *S.* qui autem festinat ad otium. *LXX.* qui autem persequuntur vana. *A. Th.* inania. *Vulg. qui autem sectatur otium.*

12. *H. Alii*, *Vulg.* justorum. *LXX.* piorum.

14. *Heb.* & retributionem manuum hominis. *A. S. Th.* & retributio manuum ejus. *LXX.* retributio autem labiorum ejus. *Vul. & juxta opera manuum suarum (retribuetur ei.)*

15. *Hebr.* & audiens consilium. *S.* audiens autem consilium. *LXX.* exaudit autem consilia *vel* consilium. *Vulg. audit consilia.*

16. *Heb.* cognoscetur ira ejus. *LXX.* enuntiat iram suam. *Alius*, manifestabit furorem suum. *Th.* notum faciet. *Vul. indicat iram suam.*

Hebr. & operiens ignominiam. *S.* qui vero tegit infamiam suam. *LXX.* abscondit autem ignominiam suam. *Th.* & abscondens contumeliam. *Vulg. qui autem dissimulat injuriam.*

17. *H.* efflabit veritatem, annuntiabit justitiam. *S.* qui patefacit fidem, annuntiat justitiam. *LXX.* planam fidem annuntiat justus. *Vul. qui quod novit loquitur, index justitiæ est.*

Heb. & testis mendaciorum dolus. *A.* fraus. *S.* testis mendax, dolus. *LXX.* testis autem iniquorum, dolosus. *Vul. qui autem mentitur, testis est fraudulentus.*

18. *H.* est effutiens ut confossiones. *S...* ut stimulus. *LXX.* sunt qui dicentes vulnerant, enses. *Th.* est qui confidit in mucrone gladii. *Vulg. Est qui promittit, & quasi gladio pungitur conscientiæ.*

19. *Heb. Vulg.* firmum erit in perpetuum. *A. S. Th.* firmabitur adhuc. *LXX.* dirigunt testimonium.

Hebr. quiescere faciam. *LXX.* velox. *Alius*, animosus. *Vulg. repentinus.*

20. *H. A. S. Th.* fabricantium. *LXX.* fabricantis. *Vulg. cogitantium.*

Heb. consiliariis. *A. Th.* consulentibus. *LXX.* qui autem volunt (pacem.) *Vul. qui autem (pacis) ineunt consilia.*

Hebr. lætitia. *S.* lætantur. *LXX.* lætabuntur. *Vulg. sequitur eos gaudium.*

22. *H.* voluntas ejus. *A. S. Th.* beneplacitum. *LXX.* acceptus apud eum. *Vulg. placent ei.*

23. *H. Alius*, callidus. *LXX.* intelligens. *Vul. versutus.*

H. operiens scientiam. *S.* operiet scientiam. *LXX.* thronus sensûs. *Vul. celat scientiam.*

Heb. prædicabit stultitiam. *A. Th.* vocabit stultitiam. *LXX.* occurret execrationibus. *Vul. provocat stultitiam.*

ידי־חרוצים תמשול 24. A. (χεὶρ) συντεμνόντων... Σ. χεὶρ πλουσίων ἐξουσιάσει. O. χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει. Θ. (χεὶρ) ἀνδρείων κυριεύσει.

24. *H.* manus solicitorum dominabitur. *A.* manus concidentium. *S.* manus divitum dominabitur. *LXX.* manus electorum dominabitur. *Th.* manus strenuorum dominabitur. *Vul. manus fortium dominabitur.*

למס A. Σ. εἰς φόρον. O. ἐν προνομῇ.

H. A. S. in tributum. *LXX.* in direptionem. *Vulg. tributis serviet.*

דאגה בלב־איש ישחנה 25. O. φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου. Θ. μέριμνα ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς κατίσχει αὐτόν.

25. *Heb.* Solicitudo in corde viri incurvabit illud. *LXX.* Terribilis sermo cor turbat viri justi. *Th.* Solicitudo in corde viri detinet illum. *Vulg. Mœror in corde viri humiliabit illum.*

יתר מרעהו צדיק 26. A. περισσεύων τοῦ πλησίον αὐτοῦ δίκαιος. O. ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται.

26. *Heb.* abundans præ sociis suis justus. *A.* abundans præ proximo suo justus. *LXX.* cognitor justus sui ipsius amicus erit. *Vulg. qui negligit damnum propter amicum, justus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XII. Proverbiorum.

v. 1. A. Σ. Θ. ἀγαπᾷ γνῶσιν. Sic Editio Romana & Drusius hanc & sequentes hujus Capitis lectiones exhibent.

v. 4. Σ. γυνὴ εὐποιΐας. Symmachus alibi חיל vertit πλοῦτος.

v. 17. A. ἐπίθεσις, respondet voci מרמה, quam sic vertere solet Aquila.

v. 23. Ἀλλ. πανοῦργος. Est fortasse Aquilæ, & Th. qui ita vertunt Gen. 3. 1.

PROVERBIORUM CAP. XIII.

בן חכם 1. A. Σ. Θ. υἱὸς σοφός. O. υἱὸς πανοῦργος.

1. HEb. A. S. Th. Vulg. filius sapiens. *LXX.* filius astutus.

מחתה־לו 3. O. πτοήσει ἑαυτόν. Θ. αἰσχύνη αὐτοῦ.

3. *Heb.* contritio ei. *LXX.* terrebit seipsum. *Th.* ignominia ejus. *Vulg. sentiet mala.*

מתאוה ואין נפשו עצל 4. Σ. ἐπιθυμεῖ, καὶ οὐ θέλει ὀκνηρός. O. ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός.

4. *Heb.* concupiscens, & non anima ipsius pigri. *S.* concupiscit, & non vult piger. *LXX.* in desideriis est omnis otiosus. *Vulg. vult & non vult piger.*

תדשן Σ. πιανθήσονται. O. ἐν ἐπιμελείᾳ.

H. Vulg. impinguabitur. *S.* impinguabuntur. *LXX.* in sedulitate.

ויחפיר 5. Σ. καὶ ἀτιμασθήσεται. O. καὶ οὐχ ἕξει παῤῥησίαν.

5. *H.* & pudore afficiet. *S.* & dedecore afficietur. *LXX.* & non habebit libertatem loquendi. *Vul. & confundetur.*

צדקה תצר תם־דרך 6. ※ δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους.

6. *H.* justitia custodiet perfectum via. ※ justitia custodit innocentes. *Vul. justitia custodit innocentis viam.*

ורשעה תסלף חטאת ※ τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. Σ. ἀδικία δὲ ἐπισπάσεται ἁμαρτίαν.

Heb. & impietas pervertet peccatum. ※ impios autem pravos facit peccatum. *S.* injustitia autem attrahet peccatum. *Vulg. impietas autem peccatorem supplantat.*

מתרושש 7. Σ. πτωχευόμενοι. O. ταπεινοῦνται ἑαυτούς. Θ. πτωχοφανής.

7. *H.* depauperans se. *S.* qui se pauperes faciunt. *LXX.* humiliant se. *Th.* ementitus pauper. *Vulg. est quasi pauper.*

כפר 8. A. Σ. Θ. ἐξίλασμα. O. λύτρον.

8. *Hebr. LXX. Vul.* redemptio. *A. S. Th.* expiatio.

לא־שמע גערה A. Σ. Θ. ... ἐπιτίμησιν. O. οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. Ἄλλος, οὐ φέρει.

Heb. non audivit increpationem. *A. S. Th.*... increpationem. *LXX.* non sustinet comminationem. *Alius*, non fert. *Vul. increpationem non sustinet.*

בזדון יתן מצה 10. A. Σ. Θ. ἐν ὑπερηφανίᾳ δώσει μάχην. O. μεθ᾽ ὕβρεως πράσσει κακά.

10. *Hebr.* in superbia dabit litem. *A. S. Th.* in superbia dabit pugnam. *LXX.* cum contumelia facit mala. *Vulg. inter superbos semper jurgia sunt.*

ואת־נועצים חכמה O. οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες

Hebr. & cum consultis sapientia. *LXX.* qui

σοφοί. Θ. καὶ ἐν συμβουλευομένοις σοφία.

autem sui ipsorum cognitores sunt sapientes. *Th.* & in consultis sapientia. *Vulg. Qui autem agunt omnia cum consilio, reguntur sapientia.*

מהבל 11. Α. ἀπὸ ματαιότητος. Ο. ἐπισπουδαζομένη.

11. *Hebr. A.* a vanitate. *LXX. Vulg.* festinata.

יחבל 13. Ο. καταφρονηθήσεται. Αλλος, καταφθαρήσεται.

13. *Heb. Alius*, corrumpetur. *LXX.* contemnetur. *Vulg. ipse se in futurum obligat.*

ישלם Α. Σ. εἰρηνεύσει. Ο. ὑγιαίνει.

H. compensabitur. *A. S.* pace fruitur. *LXX.* sanus est. *Vulg. in pace versabitur.*

לסור ממקשי מות 14. Σ. Θ. τοῦ ἐκκλῖναι ἀπὸ σκανδάλου θανάτου. Ο. ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.

14. *Hebr.* ad recedendum a laqueis mortis. *S. Th.* ad declinandum a scandalo mortis. *LXX.* stultus autem sub laqueo morietur. *Vul. ut declinet a ruina mortis.*

אולת 16. Α. Σ. Θ. ἀφροσύνην. Ο. κακίαν.

6. *Heb. A. S. Th. Vul.* stultitiam. *LXX.* nequitiam.

מלאך רשע 17. Α. Σ. Θ. ἄγγελος ἀσεβής. Ο. βασιλεὺς θρασύς.

17. *Heb. A. S. Th.* nuntius impius. *LXX.* rex audax. *Vulg. nuntius impii.*

וציר אמונים מרפא Α. Σ. ὅμηρος πίστεως ἴασις. Ο. ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν. Θ. φύλαξ πίστεως ἴασις. Αλλος, ἄγγελος πίστεως ἰώμενος.

Heb. Et legatus veritatum sanitas. *A. S.* Obses fidei, medela. *LXX.* Nuntius autem sapiens liberabit eum. *Th.* Custos fidei, medela. *Alius*, Nuntius fidei sanans. *Vulg. Legatus autem fidelis, sanitas.*

ריש וקלון פורע מוכר 18. Σ. πενία καὶ ἀτιμία διαλύει παιδείαν. Ο. πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία.

18. *Hebr.* Paupertas & ignominia deserenti eruditionem. *S.* Paupertas & ignominia dissolvit disciplinam. *LXX.* Paupertatem & ignominiam aufert disciplina. *Vul. Egestas & ignominia ei qui deserit disciplinam.*

ותועבת כסילים סור מרע 19. Α. βδέλυγμα δὲ ἀνοήτων ἀποστῆναι ἀπὸ κακοῦ. Ο. ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.

19. *Hebr.* & abominatio stultorum recedere a malo. *A.* abominatio autem insipientium recedere a malo. *LXX.* opera autem impiorum longe a scientia. *Vulg. detestantur stulti eos, qui fugiunt mala.*

יחכם 20. Ο. σοφὸς ἔσῃ. (al. ἔσται.) Αλλος, σοφισθήσεται.

20. *Hebr. Vulg.* sapiens erit. *LXX.* sapiens eris. *Alius*, sapiens evadet.

רעה Ο. συμπορευόμενος. Αλλοι, συρρεμβόμενος. Αλλος, συμπλανώμενος.

Heb. pascens. *LXX.* qui simul ambulat. *Alii*, qui simul volvitur. *Al.* qui simul errat. *Vulg. amicus.*

ירוע Α. Θ. κακωθήσεται. Σ. κακουργηθήσεται. Ο. γνωσθήσεται.

Hebr. conteretur. *A. Th.* malo afficietur. *S.* damno afficietur. *LXX.* cognoscetur. *Vul. stultorum similis erit.*

ינחיל 22. Ο. κληρονομήσει. Αλλος, κληροδοτήσει.

22. *Heb.* hæreditare faciet. *LXX.* hæreditare faciet. *Alius*, sorte distribuet. *Vulg. relinquit hæredes.*

צפון Σ. πεφύλακται. Ο. θησαυρίζεται.

Hebr. recondita. *S.* custodita est. *LXX.* thesaurizatur. *Vul. custoditur.*

שחרו מוסר 24. Ο. ἐπιμελῶς παιδεύει. Αλλος, ὀρθρίζει αὐτῷ παιδείαν.

24. *Heb.* quæsivit diluculo ei correptionem. *LXX.* diligenter erudit. *Alius*, mane adhibet ei disciplinam. *Vul. instanter erudit.*

לשבע נפשו 25. Ο. ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Αλλος, ἐμπίπλησι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ.

25. *Hebr.* ad saturitatem animæ suæ. *LXX.* implet animam suam. *Alius*, implet ventrem suum. *Vul. replet animam suam.*

בטן Ο. ψυχαί. Αλλος, κοιλίαι.

Heb. Vulg. venter. *LXX.* animæ. *Alius*, ventres.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIII. Proverbiorum.

v. 1. Α. Σ. Θ. Sic Editio Romana & Drusius, & reliqua hujus Capitis.

v. 4. Σ. πιανθήσονται. Ο. ἐν ἐπιμελείᾳ. Quid si legendum dicamus ἐν πιμελείᾳ, *in pinguedine*: nam ἐν ἐπιμελείᾳ nihil affinitatis habet cum voce תדשן.

v. 6. Hic & sequens versiculus in uno Romanorum Exemplarium asterisco notabantur, utpote omissi in versione τῶν Ο.

v. 13. Αλλ. καταφθαρήσεται יחבל. Cant. 8. 5. vocem חבלת vertit Aquila διεφθάρη *corrupta est*; cujus est forte etiam hæc interpretatio.

PROVERBIORUM

PROVERBIORUM CAP. XIV.

בישרו 2. A. Σ. Θ. ἐν εὐθύτητι. O. ὀρθῶς.

חטר גאוה 3. O. βακτηρία ὕβρεως. Θ. ῥάβδιον ὑπερηφανίας.

תשמורם O. φυλάσσει αὐτούς. Ἄλλος, ἰᾶται.

באין אלפים אבוס בר ורב־תבואות בכח שור 4. A. ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φατνιάζεται γέννημα ἐκλεκτόν. Σ. ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας φάτνης γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν ἰσχύϊ μόσχου. O. οὗ μὴ εἰσὶ βόες, φάτναι καθαραί· οὗ δὲ πολλὰ γεννήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς. Θ. ἐν ἰσχύϊ βοῶν φατνωθήσεται γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν δυνάμει ταύρου.

ויפיח 5. A. Σ. Θ. ἐκφαίνει. O. ἐκκαίει.

בקש־לץ חכמה ואין 6. A. ἐζήτησε χλευαστὴς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν. Σ. ἐζήτησε λοιμὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστι. O. ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς, καὶ οὐχ εὑρήσεις.

דעת A. Σ. Θ. γνῶσις. O. αἴσθησις.

נקל O. εὐχερής. Θ. κούφη.

ובל־ידעת 7. A. Θ. καὶ οὐ μὴ γνῷς. O. ὅπλα δὲ αἰσθήσεως.

מרמה A. Θ. ἐπίθεσις. O. ἐν πλάνῃ.

אוילים יליץ אשם 9. A. Θ. ἄφρονας χλευάζει πλημμέλεια. Σ. ἄφρονες ἐκχλευάζουσι πλημμέλειαν. O. οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι καθαρισμόν.

ובין ישרים רצון Σ. καὶ ἀναμέσον εὐθείων εὐδοκία. O. οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.

יודע מרת נפשו 10. A. Θ. γινώσκει πικρίαν ψυχῆς αὐτοῦ. O. λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ.

ובשמחתו לא־יתערב זר Σ. καὶ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῆς οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις. O. ὅταν δὲ εὐφραίνηται οὐκ ἐπιμίγνυται ὕβρει.

ואחריתה 12. A. Θ. ἔσχατα. O. τελευταῖα.

דרכי A. Σ. Θ. ὁδόν. O. ἔρχεται εἰς πυθμένα.

גם־בשחק יכאב־לב 13. Σ. ἀλλὰ καίγε ἐν γέλωτι πονέσει καρδία. O. ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμίγνυται λύπη.

ואחריתה שמחה תוגה O. τελευταῖα δὲ χαρὰ

2. Hebr. in rectitudine sua. *A. S. Th.* in rectitudine. *LXX.* recte. *Vul. recto itinere.*

3. *Heb.* baculus superbiæ. *LXX.* baculi contumeliæ. *Th.* virgula superbiæ. *Vulg. virga superbiæ.*

Heb. LXX. Vulg. custodiunt eos. *Alius*, sanant.

4. *Hebr.* In non bobus præsepe mundum: & multitudo proventuum in potentia bovis. *A.* Cum non sunt boves, in præsepe ponitur proventus electus. *S.* Cum non sunt boves, præsepis fructus, & copia fructuum in robore vituli. *LXX.* Ubi non sunt boves, præsepia munda: ubi autem multa genimina, manifesta bovis virtus. *Th.* in multitudine boum, in præsepe reponetur fructus, & multitudo fructuum in virtute tauri. *Vulg. Ubi non sunt boves, præsepe vacuum est: ubi autem plurimæ segetes, ibi manifesta est fortitudo bovis.*

5. *Heb.* & efflabit. *A. S. Th.* effert. *LXX.* accendit. *Vulg. profert.*

6. *H. A.* Quæsivit irrisor sapientiam, & non est. *S.* Quæsivit pestilens sapientiam, & non est. *LXX.* Quæres sapientiam apud malos, & non invenies. *Vul. Quærit derisor sapientiam, & non invenit.*

Hebr. A. S. Th. scientia. *LXX.* sensus. *Vulg. doctrina.*

H. Th. levis. *LXX. Vulg.* facilis.

7. *H. A. Th.* & nescies. *LXX.* arma autem sensûs. *Vul. & nescit.*

8. *Hebr. A. Th.* dolus. *LXX.* in errore. *Vulg. errans.*

9. *Heb.* stultorum quisque palliabit delictum. *A. Th.* amentes irridet delictum. *S.* amentes irrident delictum. *LXX.* domus iniquorum debebunt mundationem. *Vulg. stultus illudet peccatum.*

Heb. S. & inter rectos benevolentia. *LXX.* domus autem justorum acceptabiles. *Vulg. & inter justos morabitur gratia.*

10. *Hebr.* cognoscens amaritudinem animæ suæ. *A. Th.* cognoscit amaritudinem animæ suæ. *LXX.* tristis anima ejus. *Vulg. novit amaritudinem animæ suæ.*

Hebr. & in lætitia ipsius non miscebitur alienus. *S.* & in lætitia sua non commiscebitur alienis. *LXX.* quando autem lætatur, non miscetur contumeliæ. *Vulg. in gaudio ejus non miscebitur extraneus.*

12. *H.* & novissimum ejus. *A. Th. LXX. Vulg.* novissima.

Hebr. viæ. *A. S. Th.* viam. *LXX.* vadunt in fundum. *Vul. deducunt.*

13. *H.* etiam in ridendo dolebit cor. *S.* sed etiam in risu dolebit cor. *LXX.* in lætitiis non admiscetur tristitia. *Vul. risus dolore miscebitur.*

H. & novissimum lætitiæ tristitia. *LXX.* no-

εἰς πένθος ἔρχεται. Ἄλλος, τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς εὐφροσύνη κακή.

פתי יאמין לכל־דבר 15. Α. θελγόμενος. Σ. νήπιος. Ο. ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ.

יבין לאשרו Α. συνήσει ὃ βοήθημα αὐτοῦ. Ο. ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.

קצר־אפים 17. Α. Σ. ἄφρων. Ο. ὀξύθυμος.

ואיש.מזמות ישנא Σ. συμβουλευτικός... Ο. φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει. Θ. ἀνὴρ διαβουλιῶν μισηθήσεται.

נחלו 18. Α. Σ. Θ. ἐκληρονόμησαν. Ο. μεριοῦνται.

אולת Ο. κακίαν. Ἄλλος, ἀφροσύνην.

יכתירו דעת Α. ἀναμενοῦσι γνῶσιν. Ο. κρατήσουσιν αἰσθήσεως. Θ. στεφθήσονται γνῶσιν.

הלא יתעו 22. Ο. πλανώμενοι. Θ. ἰδοὺ πλανηθήσονται.

עטרת חכמים עשרם 24. Α. Θ. στέφανος σοφῶν πλοῦτος αὐτῶν. Ο. στέφανος σοφῶν πανοῦργος.

אולת כסילים אולת Σ. ἡ δὲ ἀμαθία ἀνοήτων ἀφροσύνη. Θ. ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή.

יראת 27. Ο. πρόσταγμα. Ἄλλοι, φόβος.

ממקשי Σ. Θ. σκανδάλων. Ο. ἐκ παγίδος.

ברב־עם 28. Α. Σ. Θ. ἐν πλήθει λαοῦ. Ο. ἐν πολλῷ ἔθνει.

באפס Σ. ἐν σπάνει. Ο. ἐν ἐκλείψει.

קצר־רוח 29. Ο. ὀλιγόψυχος. Ἄλλος, μικρόψυχος.

קנאה 30. Α. Σ. Θ. ζῆλος. Ο. καρδία αἰσθητική.

חרף 31. Α. Σ. ὠνείδισε. Ο. παροξύνει. Θ. ἐβλασφήμησε.

ומכבדו חנן אביון Σ. δοξάζει δὲ αὐτὸν ὁ ἐλεῶν πένητα. Ο. ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεεῖ πτωχόν.

ידחה 32. Ο. ἀπωσθήσεται. Ἄλλος, ἀπολεῖται. Ἀλλ. ἐξωσθήσεται.

וחסה במותו צדיק Α. Σ. Θ. πέποιθεν ἐν τῷ θανάτῳ ἑαυτοῦ δίκαιος. Ο. ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.

בלב נבון תנוח 33. Α. Θ. ἐν καρδίᾳ συνετοῦ ἀναπαύσεται. Ο. ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία.

תודע Α. Θ. γινώσκεται. Ο. διαγινώσκεται.

וחסד לאמים חטאת 34. Σ. ὄνειδος δὲ λαοῖς

vissime autem gaudium in luctum venit. *Alius*, novissima autem ejus lætitia mala. *Vulg. & extrema gaudii luctus occupat.*

15. *Heb.* simplex credet omni verbo. *A.* qui demulcetur. *S.* infans. *LXX. Vul.* innocens credit omni verbo.

H. intelliget ad gressum suum. *A.* intelliget auxilium suum. *LXX.* vadit ad pœnitentiam. *Vulg. dirigetur via ejus.*

17. *Hebr.* brevis naribus. *A. S.* stultus. *LXX. Vulg.* impatiens.

Heb. & vir machinationum odietur. *S.* consiliarius. *LXX.* prudens multa suffert. *Th.* vir consiliorum odietur. *Vul. & vir versutus odiosus est.*

18. *Hebr. A. S. Th.* hæreditate possederunt. *LXX.* divident. *Vulg. possidebunt.*

Hebr. Alius, Vulg. stultitiam. *LXX.* malitiam.

Hebr. imponent coronam sibi scientiam. *A.* expectabunt scientiam. *LXX.* tenebunt sensum. *Th.* coronabuntur scientia. *Vulg. expectabunt scientiam.*

22. *Hebr.* nonne errabunt. *LXX.* errantes *Th.* ecce errabunt. *Vulg. errant.*

24. *Heb. A. Th. Vulg.* corona sapientium divitiæ eorum. *LXX.* corona sapientium astutus.

Hebr. stultitia stultorum stultitia. *S.* imperitia stultorum stultitia. *LXX.* conversatio autem insipientium mala. *Vul. fatuitas stultorum, imprudentia.*

27. *H. Alii, Vulg.* timor. *LXX.* præceptum.

Hebr. a laqueis. *S. Th.* scandalis. *LXX.* de laqueo. *Vul. a ruina.*

28. *Heb. A. S. Th. Vulg.* in multitudine populi. *LXX.* in multa gente.

Heb. in consumptione. *S.* in raritate. *LXX.* in defectu. *Vulg. in paucitate.*

29. *Hebr.* brevis spiritu. *LXX.* pusillanimis. *Alius*, parvi animi. *Vulg. impatiens.*

30. *Heb. Vulg.* invidia. *A. S. Th.* zelus. *LXX.* cor sensitivum.

31. *Hebr. A. S.* exprobravit. *LXX.* irritat. *Th.* blasphemavit. *Vul. exprobrat.*

Hebr. & honorat eum miserescens egeni. *S.* honorat autem eum qui miseretur egeni. *LXX.* qui autem honorat eum, miseretur inopis. *Vul. honorat autem eum qui miseretur pauperis.*

32. *Hebr. Alius, Vul.* expelletur. *Alius*, peribit. *LXX.* repelletur.

Heb. & sperans in morte sua justus. *A. S. Th.* fiduciam habet in morte sua justus. *LXX.* qui autem fidit suæ sanctitati justus. *Vulg. sperat autem justus in morte sua.*

33. *Heb. A. Th.* in corde intelligentis requiescet. *LXX.* in corde bono viri sapientia. *Vulg. in corde prudentis requiescit.*

Heb. cognoscetur. *A. Th.* cognoscitur. *LXX.* dignoscitur. *Vulg. erudiet.*

34. *Hebr.* & misericordia populorum, pec-

ἁμαρτίαι. Ο. ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι.

רצון 35. Α. Σ. Θ. εὐδοκία. Ο. δεκτός.

ועברתו תהיה מביש Ο. τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν. Θ. καὶ θυμὸς αὐτοῦ καταισχύνων.

catum. *S.* probrum vero populis ſunt peccata. *LXX.* minuunt autem tribus peccata. *Vulg. miſeros autem facit populos peccatum.*

35. *Heb. A. S. Th.* benevolentia. *LXX. Vulg.* acceptus eſt.

Hebr. & ira ejus erit confundens. *LXX.* ſua autem agilitate aufert ignominiam. *Th* & furor ejus pudefaciens. *Vul. iracundiam ejus inutilis ſuſtinebit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIV. Proverbiorum.

v. 2. Α. Σ. Θ. ἐν εὐθύτητι. Hæc & ſequentia hujus Capitis habent Editio Romana & Druſius.

v. 3. Θ. ῥαβδίον ὑπερηφανίας. Sic in notis Edit. Romanæ. Illud vero Druſius Aquilæ tribuit, neſcio unde expiſcatus.

v. 7. LXX. legerunt כלי דעת

v. 15. Α. θελγόμενος. Σ. νήπιος, puto ſingulis addendum eſſe πιστεύει παντὶ λόγῳ. Non enim alio modo vertere potuiſſe videntur.

Ibid. Α. συνήσει τὸ βοήθημα αὐτοῦ. Sic unus Regius.

PROVERBIORUM CAP. XV.

מענה־רך 1. Σ. ἀπόκρισις ἁπαλή. Ο. ἀπόκρισις ὑποπίπτουσα. Θ. ἀποκρινόμενοι τρυφερῶς.

דבר־עצב Α. λόγος σκληρός. Σ. λόγος θρασύς. Ο. λόγος λυπηρός. Θ. λόγος πονικός.

יביע 2. Α. Σ. ἀναβλύσει. Ο. ἀναγγέλλει.

מרפא לשון 4. Α. προσηνὴς γλῶσσα. Ο. ἴασις γλώσσης.

ינאץ 5. Ο. μυκτηρίζει. Ἄλλος, διασύρει.

מוסר Α. ἐλέγχους. Ο. ἐντολάς.

Ο. οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὁλόρριζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται. Ἄλλος, λογισμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκριζωθήσονται.

יזרו דעת 7. Σ. φυλάσσουσι γνῶσιν. Ο. δέδεται αἰσθήσει.

לא־כן Ο. οὐκ ἀσφαλεῖς. Ἄλλοι, οὐχ οὕτως.

ישרים 8. Α. Σ. Θ. εὐθέων. Ο. κατευθυνόντων.

רצונו Ο. δεκταί. Ἄλλος, στήσονται.

מוסר רע לעזב ארח 10. Ο. παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων. Ἄλλος, πονηρὸν τῷ καταλιπόντι ὁδόν.

נגד יהוה 11. Σ. ἐνώπιον κυρίου. Ο. φανερὰ παρὰ κύριον. Θ. ἐνώπιον κυρίου.

ליץ 12. Σ. λοιμός. Ο. ἀπαίδευτος.

ירעה אולת 14. Σ. ποιμαίνει ἀνομίαν. Ο. γνώσεται κακά.

כל־ימי עני רעים וטוב־לב משתה תמיד 15. Σ. πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ πτωχοῦ πονηραί· ὁ δὲ

1. Hebr. *S. Vulg.* reſponſio mollis. *LXX.* reſponſio ſubmiſſa. *Th.* qui reſpondent delicate.

Heb. verbum doloris. *A. Vulg.* ſermo durus. *S.* ſermo audax. *LXX.* ſermo triſtis. *Th.* ſermo moleſtus.

2. *Hebr.* eructabit. *A. S.* ſcaturit. *LXX.* annuntiat. *Vulg. ebullit.*

4. *Heb.* remiſſio linguæ. *A.* benigna lingua. *LXX.* ſanitas linguæ. *Vulg. lingua placabilis.*

5. *Hebr.* reſpuet. *LXX.* ſubſannat. *Alius*, *Vul.* irridet.

Hebr. correctionem. *A.* redargutiones. *LXX.* mandata. *Vulg. diſciplinam.*

LXX. impii autem radicitus de terra peribunt. *Alius*, *Vulg.* cogitationes autem impiorum eradicabuntur.

7. *Hebr.* ſpargent ſcientiam. *S.* cuſtodiunt ſcientiam. *LXX.* alligata ſunt ſenſu. *Vulg. diſſeminabunt ſcientiam.*

Heb. Alii, non ſic. *LXX.* non ſecuræ. *Vulg. diſſimile erit.*

8. *Heb. A. S. Th.* rectorum. *LXX.* recte ambulantium. *Vulg. juſtorum.*

Heb. voluntas ejus. *LXX.* accepta. *Alius*, ſtabunt. *Vulg. placabilia.*

10. *H.* correptio mala relinquenti ſemitam. *LXX.* diſciplina innocentis cognoſcitur a prætereuntibus. *Alius*, malum relinquenti viam. *Vulg. doctrina mala deſerenti viam.*

11. *Hebr. S. Th. Vulg.* coram Domino. *LXX.* manifeſta apud Dominum.

12. *Heb.* illuſor. *S. Vulg.* peſtilens. *LXX.* indiſciplinatus.

14. *Hebr.* paſcetur ſtultitia. *S.* paſcit iniquitatem. *LXX.* cognoſcet mala. *Vul. paſcitur imperitia.*

15. *Heb.* Omnes dies afflicti mali: & bonus corde convivium juge. *S.* Omnes dies pauperis mali: qui vero hilaris eſt, quaſi in convi-

εὐθυμῶν ὡς ἐν πότῳ διαπαντός. Ο. πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά· οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσι διαπαντός.

אהבה 17. Οἱ λοιποὶ, ἀγάπη. Ο. φιλίαν.

משור אבוס Ο. ἢ παράθεσις μόσχων. Θ. ὑπὲρ βοῦν σιτευτόν.

יגרה 18. Α. ἐρεθίζει. Σ. ἀγριοῖ. Ο. παρασκευάζει.

דרך עצל כמשכת חדק 19. Α. Θ. ὁδοὶ ὀκνηρῶν... Σ. ὁδὸς ὀκνηροῦ ὥσπερ φραγμὸς ἐξ ἀκάνθης. Ο. ὁδοὶ ἀέργων ἐστρωμέναι ἀκάνθαις.

ישרים Α. Σ. Θ. εὐθέων. Ο. ἀνδρείων.

בוזה 20. Σ. ἐκφαυλίζει. Ο. μυκτηρίζει.

אולת שמחה לחסר-לב 21. Σ. ἀφροσύνη χαρὰ τῷ ἐνδεεῖ φρενῶν. Ο. ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν.

הפר מחשבות באין סוד 22. Ο. ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια. Θ. διασκεδάζονται λογισμοὶ μὴ ὄντος συμβουλίου.

וברב יועצים תקום Α. Σ. Θ. καὶ ἐν πλήθει συμβουλευόντων στήσεται. Ο. ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή.

טהרים 26. Σ. ἁγναί. Ο. ἁγνῶν. Θ. καθαραί.

עכר ביתו 27. Ο. ἐξόλλυσιν ἑαυτόν. Ἄλλος, ταράσσει οἶκον αὐτοῦ.

בוצע בצע Σ. ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν. Ο. ὁ δωρολήπτης.

מרשעים 29. Σ. ἀσεβείας. Ο. ἀπὸ ἀσεβῶν.

מאור-עינים 30. Α. φωστὴρ ὀφθαλμῶν. Σ. φωτισμὸς ὀφθαλμῶν. Ο. θεωρῶν ὀφθαλμός.

תדשן Ο. πιαίνει. Ἄλλος, λιπαίνει.

אזן שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין 31. ※ ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται.

ולפני כבוד ענוה 33. Σ. Θ. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραΰτης. Ο. καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ.

ולפני כבוד ענוה Ο. καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται. Ἄλλος, προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα.

vio semper. *LXX.* Omni tempore oculi malorum suscipiunt mala: boni autem quiescunt semper. *Vulg. Omnes dies pauperis mali: secura mens quasi juge convivium.*

17. *Heb.* dilectio. *Reliqui*, caritas. *LXX.* amicitiam. *Vulg. cum charitate.*

H. præ bove saginato. *LXX.* quam appositio vitulorum. *Th.* supra bouem saginatum. *Vulg. quàm ad vitulum saginatum.*

18. *Hebr.* excitabit. *A.* irritat. *S.* exacerbat. *LXX.* parat. *Vulg. provocat.*

19. *Heb.* via pigri velut sepes spinæ. *A. Th.* viæ pigrorum.... *S.* via pigri quasi sepes ex spina. *LXX.* viæ otiosorum stratæ spinis. *Vulg. Iter pigrorum quasi sepes spinarum.*

Heb. A. S. Th. rectorum. *LXX.* fortium. *Vul. justorum.*

20. *Heb.* despiciens. *S.* vilipendit. *LXX.* subsannat. *Vulg. despicit.*

21. *H.* stultitia lætitia carenti corde. *S.* stultitia lætitia carenti mente. *LXX.* dementis semitæ indigentes mente. *Vulg. stultitia gaudium stulto.*

22. *Heb.* infringere cogitationes in non secreto. *LXX.* differunt cogitationes qui non honorant consessus. *Th. Vulg.* dissipantur cogitationes ubi non est consilium.

Heb. A. S. Th. & in multitudine consiliariorum stabit. *LXX.* in cordibus autem consultantium manet consilium. *Vulg. ubi vero sunt plures consiliarii, confirmantur.*

26 *H.* munda. *S.* casti. *LXX.* castorum. *Th.* mundi. *Vulg. purus sermo.*

27. *H.* turbans domum suam. *LXX.* disperdit seipsum. *Alius*, *Vulg.* conturbat domum suam.

Hebr. appetens concupiscentiam. *S.* qui avaritia tenetur. *LXX.* qui accipit munera. *Vulg. qui sectatur avaritiam.*

29. *H. LXX. Vul.* ab impiis. *S.* (ab) impietate.

30. *H. Vul.* lux oculorum. *A.* luminare oculorum. *S.* illuminatio. *LXX.* spectans oculus.

Heb. impinguabit. *LXX. Alius*, *Vulg.* impinguat.

31. *Heb.* Auris audiens increpationem vitæ, in medio sapientium commorabitur. ※ Audiens redargutiones vitæ, in medio sapientium manebit. *Vulg. Auris quæ audit increpationem vitæ, in medio sapientium commorabitur.*

33. *Heb.* & ante gloriam modestia. *S. Th.* & ante gloriam mansuetudo. *LXX.* & principium gloriæ respondebit ei. *Vul. & gloriam præcedit humilitas.*

Hebr. & ante gloriam modestia. *LXX.* & principium gloriæ respondebit ei. *Alius*, præit autem humilibus gloria. *Vulg. & gloriam præcedit humilitas.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XV. Proverbiorum.

v. 1. Σ. ἀπόκρισις ἁπαλὴ &c. Sic Editio Romana & Drusius, & in reliquis versiculis uno excepto qui notatur.

v. 5. Ο. οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὁλόρριζοι &c. Hæc quæ ab alio Interprete diverso modo enuntiantur, & in Vulgata quoque exprimuntur, non exstant in Hebræo. Vulga-

ta alterum Interpretem a LXX. diversum sequitur.

v. 10. O. παιδεία ἀκάκε &c. mendose ut videtur ex κακε̃ factum est ἀκάκε: nam Hebraïcum רע κακε̃ postulat.

v. 17. Οἱ λοιποὶ, ἀγάπη. Sic unus Regius.

v. 31. ὁ εἰσακέων &c. Hunc versiculum haberi in uno Codice dicitur in Notis Edit. Romanæ.

v. 33. Αλλ. προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα. Hoc ceu additamentum post hæc verba τῶν O. ἀποκριθήσεται αὐτῇ in uno Codice reperiri in Editione Romana dicitur. Estque haud dubie altera ejusdem loci versio quæ ut sæpe factum est, versioni τῶν O. subjuncta fuit.

PROVERBIORUM CAP. XVI.

כל־דרכי־איש 2. O. πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ. Ἀλλοι, πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρός.

זך בעיניו A. διαυγεῖς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. O. φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ.

לא ימעל 10. A. Θ. οὐ παραβήσεται. Σ. οὐκ ἀδικήσει. O. οὐ μὴ πλανηθῇ.

פלס ומאזני משפט 11. A. σταθμὸς καὶ ζύγια δίκαια. O. ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη.

כל־אבני־כיס O. στάθμια δίκαια. Θ. πάντα στάθμια μαρσίππου.

כי בצדקה יכון 12. Σ. ἐν γὰρ δικαιοσύνῃ ἑδρασθήσεται. O. μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται.

רצון 13. A. Θ. εὐδοκία. Σ. θέλημα. O. δεκτά.

באור־פני־מלך חיים 15. A. Σ. Θ. ἐν φωτὶ προσώπου βασιλέως ζωή. O. ἐν φωτὶ ζωῆς βασιλέως υἱός. Ἀλλος, υἱοῦ βασιλέως ζωή.

ורצונו A. καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ. Σ. καὶ ἡ εὐμένεια αὐτοῦ. O. οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ.

שומר נפשו נצר דרכו 17. O. ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Θ. τηρεῖ ψυχὴν αὐτοῦ φυλάσσων ὁδοὺς αὐτοῦ.

לפני־שבר גאון 18. A. Εἰς πρόσωπον συντρίβης ὑπερφέρεια. O. πρὸ συντρίβης ἡγεῖται ὕβρις.

את־גאים 19. O. μετὰ ὑβριστῶν. Ἀλλος, μετὰ ὑπερηφάνων.

לחכם־לב 21. O. σοφοὺς καὶ συνετούς. Ἀλλος, φρονίμους.

שכל 22. A. ἐπιστήμη. Σ. φρόνησις. O. ἔννοια.

מוסר Σ. ἔννοια. O. παιδεία.

לקח 23. A. λῆψιν. Σ. Θ. ἐπιδοχήν. O. ἐπιγνωμοσύνην.

מתוק לנפש ומרפא לעצם 24. Σ. Θ. γλυκύτης ψυχῆς καὶ ἴαμα ὀστέων. O. γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴασις ψυχῆς.

נפש עמל עמלה לו 26. A. ψυχὴ πονοῦντος ἐπόνεσεν ἑαυτῷ. Σ. ψυχὴ κοπιάσαντος ἐκοπίασεν ἑαυτῷ. O. ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ. Θ. ὁ ἐν

2. Heb. omnes viæ viri. *LXX.* omnia opera humilis. *Alius*, omnes viæ viri. *Vulg. omnes viæ hominis.*

Hebr. mundæ in oculis ejus. *A.* pellucidæ in oculis ejus. *LXX.* manifestæ apud Deum. *Vulg. patent oculis ejus.*

10. *Hebr. A. Th.* non transgredietur. *S.* non injuste aget. *LXX. Vulg.* non errabit.

11. *Heb.* statera & bilances judicii. *A.* pondus & stateræ justæ. *LXX.* momentum stateræ justitia. *Vulg. pondus & statera judicia.*

H. Th. omnes lapides marsupii. *LXX.* pondera justa. *Vulg. omnes lapides sacculi.*

12. *Hebr.* quia in justitia firmabitur. *S.* in justitia enim firmabitur. *LXX.* cum justitia enim paratur. *Vulg. quoniam justitiâ firmatur.*

13. *Hebr. A. Th.* benevolentia. *S. Vulg.* voluntas. *LXX.* accepta.

15. *Heb. A. S. Th.* in luce vultus Regis vita. *LXX.* in luce vitæ Regis filius. *Alius*, filii Regis vita. *Vulg. in hilaritate vultus Regis vita.*

Hebr. A. & benevolentia ejus. *S.* & bona affectio ejus. *LXX.* qui autem accepti sunt ei. *Vulg. & clementia ejus.*

17. *Hebr.* custodiens animam suam servans viam suam. *LXX.* qui custodit vias suas servat animam suam. *Th.* servat animam suam qui custodit vias suas. *Vulg. custos animæ suæ servat viam suam.*

18. *H.* ante contritionem superbia. *A.* ante contritionem elatio. *LXX.* ante contritionem præcedit contumelia. *Vulg. contritionem præcedit superbia.*

19. *Heb. Alius*, *Vulg.* cum superbis. *LXX.* cum contumeliosis.

21. *H.* sapiens corde. *LXX.* sapientes & intelligentes. *Alius*, prudentes. *Vulg. qui sapiens est corde.*

22. *Heb.* intelligentia. *A.* scientia. *S.* prudentia. *LXX.* cogitatio. *Vulg. eruditio.*

Heb. eruditio. *S.* cogitatio. *LXX.* disciplina. *Vulg. doctrina.*

23. *Heb. LXX.* doctrinam. *A.* acceptionem. *S. Th.* receptionem. *Vulg. gratiam.*

24. *Hebr.* dulcis animæ, & medela ossi. *S. Th.* dulcedo animæ, & medela ossium. *LXX.* dulcedo autem ejus sanitas animæ. *Vulg. dulcedo animæ, sanitas ossium.*

26. *Heb. A.* anima laborantis laboravit sibi. *S.* anima ejus qui laboravit, laboravit sibi. *LXX.* vir in laboribus laborat sibi ipsi. *Th.* qui in laboribus laborat sine mensura, attrahit

πόνοις πονεῖ ἀμέτρως, ἐπισπᾶται θάνατον.

איש בליעל 27. Ἑβρ. Βελίαλ. A. ἀνὴρ ἀποστασίας. Σ. ἀνυπόστατος. O. ἀνὴρ ἄφρων.

כאש צרבת O. θησαυρίζει πῦρ. Θ. ὡς πῦρ καίον.

ישלח מדון 28. Σ.... μάχας. O. διαπέμπεται κακά. Ἄλλος, ἀποστέλλει ἀντιδικίαν.

ונרגן מפריד אלוף A. τονθρυστής... Σ. ὁ δὲ ὑποκρινόμενος διαγγέλλει (al. διαστέλλει) ἡγούμενον. O. καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρσεύσει κακοῖς, καὶ διαχωρίζει φίλους. Θ. γόγγυσος.

יפתה רעהו 29. A. Θ. ἀπατήσει φίλον. O. ἀποπειρᾶται φίλων.

עצה 30. A. Θ. στερεῶν. O. στηρίζων.

תהפכות O. διεστραμμένα. Ἄλλος, κακά.

קרץ שפתיו כלה רעה O. ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά. Ἀλλ. ἐπιδάκνων δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ὁρίζει πάντα τὰ κακά. A. Σ. Θ. κνίζων.

mortem. *Vulg. Anima laborantis laborat sibi.*

27. *Hebr. Lect.* Belial. *Hebr.* vir Belial. *A.* vir defectionis. *S.* intolerabilis. *LXX.* vir stultus. *Vulg. vir impius.*

Hebr. Th. ut ignis ardens. *LXX.* thesaurizat ignem. *Vulg. ignis ardescit.*

28. *Heb.* mittet contentionem. *S.*.. pugnas. *LXX.* transmittit mala. *Alius*, mittit contradictionem. *Vulg. suscitat lites.*

Heb. & susurrator dividens ducem. *A.* susurro. .... *S.* simulator autem disjungit ducem. *LXX.* & facem doli accendet malis, & disjungit amicos. *Th.* murmurator. *Vulg. & verbosus separat principes.*

29. *Heb. A. Th.* decipiet amicum suum. *LXX.* palpat amicos. *Vulg. lactat amicum suum.*

30. *Heb.* claudens. *A. Th.* firmans. *LXX.* qui obfirmat. *Vulg. qui attonitis (oculis.)*

Hebr. perversitates. *LXX.* perversa. *Alius*, mala. *Vulg. prava.*

H. annuens labiis suis perfecit malum. *LXX.* definit autem labiis suis omnia mala. *Alius*, mordens autem labia sua, definit omnia mala. *A. S. Th.* vellicans. *Vulg. mordens labia sua perficit malum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVI. Proverbiorum.

V. 2. Ἄλλοι, πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρός. Hoc quasi Scholion adfertur in Edit. Rom. & a Drusio: estque, ut videtur, versio Reliquorum Interpretum. Cæteræ hujus capitis lectiones ex Editione Romana prodeunt.

V. 28. Ἄλλος, ἀποστέλλει ἀντιδικίαν. Videtur omnino Aquilæ esse, qui מדין ἀντιδικίαν vertit infra 19. 13. & alibi.

Ibid. Σ. ὑποκρινόμενος διαγγέλλει. Suspicatur Drusius, διαγγέλλει, mendose positum esse, & quidem recte. Sed substituendum putat διαχωρίζει; verum longe verisimilius est lectum olim fuisse διαστέλλει, quod facile in διαγγέλλει mutatum fuerit.

PROVERBIORUM CAP. XVII.

חרבה 1. A. ἀνεξηραμμένος. O. μεθ' ἡδονῆς. Θ. καθ' ἑαυτόν.

בבן מביש 2. Σ. Θ. υἱοῦ καταισχύνοντος. O. δεσποτῶν ἀφρόνων.

יחלק נחלה A. Σ. Θ. μεριεῖται κληρονομίαν. O. διελεῖται μέρη.

ובחן לבות יהוה 3. A. Σ. Θ. καὶ δοκιμάζων καρδίας κύριος. O. ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίου. Ἄλλος, ἐκλέγεται καρδίας κύριος.

חרף 5. A. Σ. Θ. ὠνείδισε. O. παροξύνει.

ותפארת בנים 6. Σ. καὶ δόξα υἱῶν. O. καύχημα δὲ τέκνων.

לא-נאוה 7. Σ. οὐ πρέπει. O. οὐχ ἁρμόσει.

לנדיב O. δικαίῳ. Θ. ἡγουμένῳ.

שפת A. χεῖλος. O. χείλη.

אבן-חן 8. Σ. στάθμιον. [χαρίτων] O. μισθὸς χαρίτων. Θ. λίθος.

ושנה בדבר מפריד אלוף 9. Σ. ὁ δὲ δευτερῶν

1. HEbr. *Vulg.* sicca. *A.* siccata *LXX.* cum voluptate. *Th.* * * *

2. *Heb.* in filium confundentem. *S. Th.* filio pudefaciente. *LXX.* dominos stultos. *Vulg. filiis stultis.*

Heb. A. S. Th. dividet hæreditatem. *LXX.* dividet partes. *Vulg. hæreditatem dividet.*

3. *Heb. A. S. Th.* & probans corda Dominus. *LXX.* electa corda a Domino. *Alius*, eligit corda Dominus. *Vul. ita corda probat Dominus.*

5. *Heb. A. S. Th.* probro affecit. *LXX.* irritat. *Vul. exprobrat.*

6. *Heb. S. Vulg.* & gloria filiorum. *LXX.* gloriatio autem filiorum.

7. *Hebr.* non decorum. *S. Vul.* non decent. *LXX.* non convenient.

Heb. liberali. *LXX.* justo. *Th.* duci. *Vul. principem.*

Heb. A. Vulg. labium. *LXX.* labia.

8. *Heb.* lapis gratiæ. *S.* pondus. *LXX.* merces gratiarum. *Th.* lapis. *Vulg. gemma gratissima.*

9. *Heb.* & iterans in verbo separans ducem.

λόγον διαχωρίζει συνήθειαν. Ο. ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν διΐστησι φίλους καὶ οἰκείους. Θ. καὶ δευτερῶν ἐν λόγῳ, διορίζει ἡγούμενον.

S. qui vero iterat verbum, disjungit consuetudinem. *LXX.* qui autem odit celare, dividit amicos & domesticos *Th.* & qui iterat in sermone, dividit ducem. *Vulg. qui altero sermone repetit, separat fœderatos.*

תחת גערה במבין מהכות כסיל מאה 10. A. πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι. Ο. συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται. Θ. ἥξει ἐπιτίμησις εἰς τὸν συνετὸν ὑπὲρ τὸ πλῆξαι τὸν ἄφρονα.

10. *Heb.* Descendet increpatio in intelligentem, præ percutere stultum centies. *A.* Percussio increpationis in intelligente. *LXX.* Conterunt minæ cor prudentis, stultus autem flagellatus, non sentit. *Th.* Venit increpatio in intelligentem, magis quam si percutiatur stultus. *Vulg. Plus proficit correptio apud prudentem, quam centum plagæ apud stultum.*

מרי 11. Σ. ἐρεθισμοὺς. Ο. ἀντιλογίαν. Θ. παραπικρασμόν.

11. *Hebr.* rebellio. *S.* irritationes. *LXX.* contradictionem *Th.* exacerbationem. *Vul. jurgia.*

אכזרי Σ. ἄσπλαγχνον. Ο. ἀνελεήμονα. Αλλος, ὠμόν.

H. Vul. crudelis. *S.* immitem. *LXX.* immisericordem. *Alius*, crudelem.

פגוש דב שכול באיש ואל־כסיל באולתו 12. Ο. ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά. Θ. συναντῆσαι ἄρκτῳ ἠτεκνωμένῃ ἄνδρα, καὶ μὴ ἀσυνέτῳ ἐν ἀφροσύνῃ αὐτοῦ.

12. *H.* Occurrere ursum orbatum in virum, & non stultum in stultitia sua. *LXX.* Incidet sollicitudo viro intelligenti: stulti autem excogitabunt mala. *Th.* Occurrere ursæ orbatæ virum, potius quam stulto in amentia ejus. *Vul. Expedit magis ursæ occurrere raptis fœtibus, quam fatuo confidenti in stultitia sua.*

פוטר מים ראשית מדון 14. Ο. προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη. Θ. ἀπολύων ὕδωρ ἀρχὴ μάχης.

14. *Hebr.* Aperiens aquas principium contentionis. *LXX.* Præcedit autem egestatem contentio & jurgium. *Th.* Solvens aquam, initium pugnæ. *Vul. Qui dimittit aquam, caput est jurgiorum.*

למה־זה מחיר ביד כסיל 16. A. Σ. ἱνατί τοῦτο ἀντάλλαγμα ἐν χειρὶ ἀνοήτου. Ο. ἱνατί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρονι.

16. *H.* Ut quid hoc pretium in manu stulti? *A. S.* Cur hæc commutatio in manu amentis? *LXX.* Ut quid sunt divitiæ stulto? *Vulg. Quid prodest stulto habere divitias?*

Ο. ἐμπεσεῖται. Αλλος, ἐμπηδήσεται.

LXX. incidet. *Alius*, impedietur.

בכל־עת 17. Ο. εἰς πάντα καιρόν. Αλλ. εἰς πάντα χρόνον.

17. *Hebr.* in omni tempore. *LXX. Alius*, in omne tempus. *Vulg. omni tempore.*

תקע כף 18. Ο. ἐπικροτεῖ. Θ. ἐπικροτήσει χεῖρα.

18. *Hebr.* percutiens volam. *LXX.* plaudit. *Th.* plaudet manu. *Vulg. plaudet manibus.*

מגביה פתחו מבקש־שבר 19. Σ. Θ. ὑψῶν θύραν αὐτοῦ, ζητεῖ συντριβήν. In O. vacat.

19. *Heb. S. Th.* elevans ostium suum, quærit contritionem. *In LXX. vacat. Vul. & qui exaltat ostium, quærit ruinam.*

עקש־לב 20. Σ. Ο. Θ. στρεβλοκάρδιος.

20. *Heb. S. LXX. Th.* perversus corde. *Vulg. qui perversi cordis est.*

נבל 21. A. ἀπορρέοντι. Σ. μωρῷ. Ο. ἀπαιδεύτῳ. Θ. ἀναισθήτῳ.

21. *Heb.* stulti. *A.* effluenti. *S.* stulto. *LXX.* indisciplinato. *Th.* stolido. *Vul. fatuo.*

ייטב גהה 22. Σ. ἀγαθύνει ἡλικίαν. Ο. εὐεκτεῖν ποιεῖ.

22. *H.* benefaciet medicina. *S.* bonam reddit ætatem. *LXX.* bene habere facit. *Vul. ætatem floridam facit.*

ורוח נכאה A. καὶ πνεῦμα πεπληγμένον. Σ. καὶ πνεῦμα τεταπεινωμένον. Ο. ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ. Θ. καὶ πνεῦμα κατανενυγμένον.

Heb. & spiritus contritus. *A.* & spiritus percussus. *S.* & spiritus humiliatus. *LXX.* viri autem tristis. *Th.* & spiritus compunctus. *Vulg. spiritus tristis.*

רשע 23. Ο. ἀδίκως. Αλλος, ἀσεβής.

23. *Hebr. Alius, Vul.* impius. *LXX.* injuste.

את־פני מבין חכמה 24. Σ. κατὰ πρόσωπον συνετοῦ σοφία. Ο. πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ.

24. *Heb.* cum facie intelligentis sapientia. *S.* in vultu intelligentis sapientia. *LXX.* vultus intelligens viri sapientis. *Vulg. in facie prudentis lucet sapientia.*

ממר 25. A. Σ. πικραίνων. Ο. ὀδύνη. Θ. πικρασμός.

25. *Hebr.* amaritudo. *A. S.* exacerbans. *LXX. Vul.* dolor. *Th.* exacerbatio.

נדיבים 26. Σ. ἑκουσιαζόμενον. Ο. δυνάστας.

26. *Hebr.* magnificos. *S.* spontaneum. *LXX.* magnatibus. *Vul. principem.*

על־ישר A. ἐπὶ εὐθύτητι. Ο. δικαίοις.

Heb. A. super rectitudinem. *LXX.* justis. *Vul. qui recta judicat.*

יודע דעת 27. A. ἐπιστήμων. Ο. ἐπιγνώμων. Αλλ. γινώσκει γνῶσιν.

27. *Hebr.* sciens scientiam. *A.* peritus. *LXX.* bene sentiens. *Alius*, novit scientiam. *Vulg. doctus & prudens est.*

גם אויל מחריש חכם יחשב 28. A. Σ. καίγε ἄφρων κωφεύων, σοφὸς λογισθήσεται. Ο. ἀνοήτῳ ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται.

28. *Heb.* etiam stultus tacens, sapiens reputabitur. *A. S.* etiam stultus si mutus sit, sapiens reputabitur. *LXX.* stulto interroganti sapientiam, sapientia reputabitur. *Vul. stultus quoque si tacuerit, sapiens reputabitur.*

אטם שפתיו נבון A. Θ. βύων.... Ο. ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας, δόξει φρόνιμος εἶναι. Αλλ. φιμῶν χείλη αὐτοῦ, συνετός.

Heb. obturans labia sua intelligens. *A. Th.* obstruens.... *LXX.* mutum autem quis se faciens, videbitur prudens esse. *Alius*, qui fræno comprimit labia sua, intelligens. *Vulg. & si compresserit labia sua, intelligens.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVII. Proverbiorum.

v. 1. A. ἀναξηραμμένος. Θ. καθ' ἑαυτόν. Sic Editio Romana & Drusius, unde omnes hujus Capitis lectiones mutuamur. Suspicor autem illud, καθ' ἑαυτὸν ex versione Theodotionis ad sequentes Hebraïcas voces ושלוה בה pertinere.

v. 16. Ο. ἐμπεσεῖται. Αλλος, ἐμπηδήσεται. Hæc vox ἐμπεσεῖται, ac tota pars postrema hujus versus, quæ habetur in τοῖς Ο. non exprimitur in Hebræo. Sed aliunde translata videtur. ἐμπηδήσεται vero esse potest varia τῶν Ο. lectio.

PROVERBIORUM CAP. XVIII.

לתאוה 1. A. Σ. Εἰς ἐπιθυμίαν. Ο. προφάσεις [ζητεῖ.]

1. Hebr. *A. S.* ad desiderium. *LXX. Vulg.* occasiones (quærit).

לא־יחפץ כסיל בתבונה 2. A. οὐ βουλήσεται ἀνόητος ἐν φρονήσει. Ο. οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν.

2. *Hebr.* non volet stultus in intelligentia. *A.* non volet stultus in prudentia. *LXX.* non opus habet sapientia is qui indiget mente. *Vulg. non recipit stultus verba prudentiæ.*

בבוא רשע בא גם־בוז 3. A. Σ. Θ. ἐν τῷ ἐλθεῖν ἀσεβῆ, ἦλθε καὶ ἐξουδένωσις. Ο. ὅταν ἔλθῃ ὁ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν καταφρονεῖ.

3. *Hebr. A. S. Th.* in veniendo impium venit etiam contemtus. *LXX.* Cum venerit impius in profundum malorum, contemnit. *Vul. Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.*

דברי פי 4. Ο. λόγος ἐν καρδίᾳ. Αλλος, λόγος στόματι.

4. *Hebr.* verba oris. *LXX.* verbum in corde. *Alius*, verbum ore. *Vulg. verba ex ore.*

נבע A. Σ. ἀναβλύζων. Ο. ἀναπηδύει. Θ. ἀνομβρῶν.

H. A. S. scaturiens. *LXX.* scaturit. *Th.* effundens. *Vulg. redundans.*

מקור חכמה A. φλὲψ σοφίας. Σ. Θ. (πηγὴ) σοφίας. Ο. πηγὴ ζωῆς.

Hebr. S. Th. Vul. fons sapientiæ. *A.* vena sapientiæ. *LXX.* fons vitæ.

שאת 5. A. Σ. Θ. λαβεῖν. Ο. θαυμάσαι.

5. *H. A. S. Th. Vulg.* accipere. *LXX.* mirari.

בריב 6. A. ἐν δικασίᾳ. Σ. εἰς μάχην. Ο. εἰς κακά.

6. *Hebr.* in litem. *A.* in lite. *S.* ad pugnam. *LXX.* in mala. *Vulg. rixis.*

מחתה 7. A. Σ. Θ. πτῆξις. Ο. συντριβή.

7. *H. LXX. Vul.* contritio. *A. S. Th.* consternatio.

מוקש A. Σ. Θ. σκῶλον. Ο. παγίς.

Hebr. LXX. laqueus. *A. S. Th.* offendiculum. *Vulg. ruina.*

מתרפה 9. A. νωχελευόμενος. Σ. στραγγευόμενος. Ο. ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτόν. Θ. ἀνειμένος.

9. *H.* remittens se. *A.* qui segnis est. *S.* qui coarctatur. *LXX.* qui non medetur sibi. *Th.* remissus. *Vulg. qui mollis & dissolutus est.*

מגדל עזו 10. A. Θ. πύργος κράτους. Ο. ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος. Αλλ. ἐκ μεγέθους ἔργων.

10. *H.* turris fortitudinis ejus. *A. Th.* turris potentiæ. *LXX.* ex magnitudine fortitudinis. *Alius*, ex magnitudine operum. *Vul. turris fortissima.*

בו־ירוץ צדיק ונשגב A. Σ. Θ. ἐν αὐτῷ δραμεῖται δίκαιος, καὶ ἀρθήσεται. Ο. αὐτῷ δὲ προσδραμοῦντες δίκαιοι ὑψοῦνται.

Heb. in ipsam curret justus & exaltabitur. *A. S. Th.* in eo curret justus & exaltabitur. *LXX.* ei autem accurrentes justi exaltantur. *Vulg. ad ipsum currit justus & exaltabitur.*

קרית עזו 11. Σ. πόλις ἰσχύος αὐτοῦ. Ο. πόλις ὀχυρά.

11. *Hebr. S.* urbs fortitudinis ejus. *LXX.* urbs munita. *Vulg. urbs roboris ejus.*

ולפני־כבוד ענוה 12. Σ. Θ. καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραότης. Ο. καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.

12. *Heb. S. Th.* & ante gloriam mansuetudo. *LXX.* & ante gloriam humiliatur. *Vul. & antequam glorificetur, humiliatur.*

רוח איש יכלכל מחלהו 14. Α. Θ. πνεῦμα ἀνδρὸς διοικήσει ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ. Ο. θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος.

14. *Hebr.* Spiritus viri sufferet infirmitatem ejus. *A. Th.* Spiritus viri curabit morbum ejus. *LXX.* Furorem viri mitigat servus prudens. *Vulg. Spiritus viri sustentat imbecillitatem suam.*

ורוח נכאה מי ישאנה Ο. ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει. Θ. καὶ πνεῦμα πεπληγμένον τίς ὑποίσει αὐτό.

Heb. & spiritum contritum quis feret eum? *LXX.* pusillanimem autem virum quis sustinebit? *Th.* & spiritum percussum quis portabit illum? *Vulg. spiritum vero ad irascendum facilem quis poterit sustinere?*

יקנה־דעת 15. Σ. κτήσεται γνῶσιν. Ο. κτᾶται αἴσθησιν.

15. *Heb.* acquiret scientiam. *S. Vulg.* possidebit scientiam. *LXX.* possidet sensum.

דעת Α. Σ. Θ. γνῶσιν. Ο. ἔννοιαν.

Heb. A. S. Th. scientiam. *LXX.* cogitationem. *Vul. doctrinam.*

בריבו 17. Σ. ἐν κρίσει αὐτοῦ. Ο. ἑαυτοῦ κατήγορος.

17. *Hebr.* in lite sua. *S.* in judicio suo. *LXX. Vulg.* accusator sui.

ישבית הגורל 18. Ο. παύει σιγηρός. Αλλ. παύει κλῆρος.

18. *Heb.* cessare faciet sors. *LXX.* sedat taciturnus. *Alius*, cessare facit sors. *Vul. comprimit sors.*

יפריד Α. διαλείψει. Σ. Θ. διαστελεῖ. Ο. ὁρίζει.

Hebr. S. Th. dividet. *A.* derelinquet. *LXX.* definit. *Vulg. dijudicat.*

אח נפשע מקרית־עז ומדונים כבריח ארמון 19. Α. ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κράτους, καὶ δικασία ὡς μοχλὸς βάρεως. Ο. ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή, ὡς τεθεμελιωμένον βασίλειον. Αλλος, ὡς μεμοχλευμένον βασίλειον.

19. *Heb.* Frater rebellans præ civitate forti: & contentiones sicut vectis palatii. *A.* Frater rejectus ab urbe valida, & litigium ut vectis domus. *LXX.* Frater a fratre adjutus, tamquam urbs munita & excelsa, quasi fundata regia domus. *Alius*, quasi vectibus munita regia domus. *Vul. Frater, qui adjuvatur a fratre, quasi civitas firma.*

תבואת שפתיו ישבע 20. Σ. τὰ γεννήματα τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. Ο. ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται.

20. *H.* proventu labiorum suorum saturabitur. *S.* proventibus labiorum suorum implebitur. *LXX.* a fructibus autem labiorum suorum implebitur. *Vul. genimina labiorum ipsius saturabunt eum.*

ואהביה 21. Α. Σ. ἀγαπῶντες. Ο. κρατοῦντες αὐτῆς.

21. *Hebr.* & diligens eam. *A. S.* diligentes. *LXX.* tenentes eam. *Vulg. qui diligunt eam.*

מצא טוב 22. Ο. εὗρε χάριτας. Αλλος, εὗρε ἀγαθόν.

22. *Heb. Alius, Vul.* invenit bonum. *LXX.* invenit gratias.

רצון Α. Σ. Θ. εὐδοκίαν. Ο. ἱλαρότητα.

Hebr. A. S. Th. benevolentiam. *LXX.* hilaritatem. *Vulg. jucunditatem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVIII. Proverbiorum.

v. 1. A. Σ. εἰς ἐπιθυμίαν. Editio Romana & Drusius, unde mutuamur omnia hujus Capitis.

v. 9. A. νωχελευόμενος &c. Vide infra Prov. 24. 10.

PROVERBIORUM CAP. XIX.

תסלף 3. Α. Σ. διασκεδάσει. Ο. λυμαίνεται. Θ. σκελίζει.

3. HEbr. pervertet. *A. S.* dissipabit. *LXX.* vastat. *Th. Vulg.* supplantat.

ועל־יהוה יזעף לבו Σ. καὶ κατὰ κυρίου ὀργισθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ. Ο. τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Heb. & super Dominum sæviet cor ejus. *S.* & contra Dominum irascetur cor ejus. *LXX.* Deum autem accusat corde suo. *Vul. & contra Deum fervet animo suo.*

יפרד 4. Σ. χωρίζεται. Ο. λείπεται.

4. *H.* separabitur. *S.* separatur. *LXX.* deseritur. *Vul. separantur.*

לא ינקה 5. Α. Σ. Θ. οὐκ ἀθωωθήσεται. Ο. οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.

לא ימלט Α. Σ. οὐ διασωθήσεται. Ο. οὐ διαφεύξεται.

וכל-הרע לאיש מתן 6. Σ. καὶ πᾶς φίλος ἀνδρὸς δομάτων. Ο. πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί.

מרדף 7. Ο. ἐρεθίζει. Ἀλλ. διεκεντεῖ.

לב 8. Ο. Φρόνησιν. Ἄλλος, καρδίαν.

לא-נאוה 10. Σ. οὐ πρέπει. Ο. οὐ συμφέρει.

כי-לעבד משל בשרים Ο. καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν. Θ. οὐδὲ δούλῳ ἐξουσιάζειν ἄρχοντι. Οἱ λοιποὶ, δεσπότου, δυνάστου.

שכל אדם האריך אפו 11. Α. Θ. Φρόνησις ἀνθρώπου μακροθυμία αὐτοῦ. Ο. ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ.

ותפארתו עבר על-פשע Α. καὶ καύχησις αὐτοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ ἀθεσίᾳ. Σ. καὶ ἀγλάϊσμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν ἀδίκημα. Ο. τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις. Ἄλλος, δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους.

נהם 12. Ο. βρυγμῷ. Ἄλλος, στεναγμῷ.

רצונו Α. Σ. Θ. εὐδοκία. Ο. τὸ ἱλαρόν.

הות 13. Α. Θ. ἐπιβουλή. Σ. ὀδύνη. Ο. αἰσχύνη.

ודלף טרד מדיני אשה Α. καὶ σταγετὸς σύντομος ἀντιδικίαι γυναικός. Σ. καὶ σταγόνες κατασπεύδουσαι μάχαι γυναικός. Ο. οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας.

אשה משכלת 14. Α. Θ. γυνὴ ἐπιστήμων. Σ. γυνὴ συνετή. Ο. γυνὴ ἀνδρί.

עצלה תפיל תרדמה 15. Α. . . . . καταφοράν. Σ. Θ. ὀκνηρία ἐπιβάλλει ἔκστασιν. Ο. δειλία κατέχει ἀνδρόγυνον.

וגמלו ישלם-לו 17. Σ. Θ. κατὰ τὸ ἀνταπόδομα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. Ο. κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.

ואל-המיתו אל-תשא נפשך 18. Α. καὶ πρὸς τὸ θανατῶσαι αὐτὸν μὴ ἄρῃς ψυχήν σου. Ο. εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου.

גדל-חמה 19. Ο. κακόφρων. Θ. μεγαλόθυμος.

כי אם-תציל ועוד תוסף Α. Θ. ὅτι ἐὰν ἀφέλῃς, (al. ῥύσῃ) καὶ ἔτι προσθήσει. Ο. ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.

5. *Heb.* Non erit impunis. *A. S. Th.* Non feret impune. *LXX.* Non impunitus erit. *Vulg. Non erit impunitus.*

Heb. non evadet. *A. S.* non salvabitur. *LXX. Vul.* non effugiet.

6. *Hebr.* & quivis amicus viro doni. *S.* & omnis amicus est viri donorum. *LXX.* omnis autem malus fit opprobrium viro. *Vulg. & amici sunt dona tribuentis.*

7. *Heb.* sequens. *LXX.* contendit. *Alius*, perfodit. *Vul. sectatur.*

8. *Hebr. Alius*, cor. *LXX.* prudentiam. *Vulg. mentis.*

10. *Heb.* non decora est. *S.* non decet. *LXX.* non conferunt. *Vul. non decent.*

H. quia servum dominari in principes. *LXX.* & si servus incipiat cum contumelia dominari. *Th.* neque servo dominari principi. *Reliqui*, domini, dynastæ. *Vulg. nec servum dominari principibus.*

11. *H.* Intellectus hominis prolongavit iram ejus. *A. Th.* Prudentia hominis longanimitas ejus. *LXX.* Misericors vir longanimis est. *Vulg. Doctrina viri per patientiam noscitur.*

Heb. & gloria ejus transire super prævaricationem. *A.* & gloriatio ejus transire super prævaricationem. *S.* & ornamentum ejus transire super injuriam. *LXX.* gloriatio autem ejus supervenit iniquis. *Alius*, justi gloriatio punire iniquos. *Vulg. & gloria ejus est iniqua prætergredi.*

12. *Hebr.* rugitus. *LXX.* rugitui. *Alius*, gemitui. *Vulg. fremitus.*

Heb. A. S. Th. benevolentia ejus. *LXX. Vul.* hilaritas.

13. *Hebr.* contritiones. *A. Th.* insidiæ. *S. Vul.* dolor. *LXX.* confusio.

H. & stillatio continuans contentiones mulieris. *A.* & stillicidium continuum (*vel* repentinum,) lites mulieris. *S.* & stillæ celeres pugnæ mulieris. *LXX.* non pura vota de mercede meretricis. *Vul. & tecta jugiter perstillantia litigiosa mulier.*

14. *Heb. S.* mulier intelligens. *A. Th.* mulier sciens. *LXX.* mulier viro. *Vulg. uxor prudens.*

15. *H.* Pigritia cadere faciet soporem. *A.* profundum somnum. *S. Th.* pigritia injicit extasim. *LXX.* segnities detinet effœminatum. *Vul. pigredo immittit soporem.*

17. *Heb.* & retributionem ejus reddet ei. *S. Th.* secundum retributionem ejus reddet ei. *LXX.* secundum donum ejus reddet ei. *Vul. & vicissitudinem suam reddet ei.*

18. *Hebr.* & ad fremitum ejus ne eleves animam tuam. *A.* & ad occidendum eum ne tollas animam tuam. *LXX.* ad contumeliam autem ne eleveris animo tuo. *Vul. ad interfectionem autem ejus ne ponas animam tuam.*

19. *Hebr.* magnus ira. *LXX.* male affectus. *Th.* magnanimus. *Vulg. qui impatiens est.*

Heb. quia si erueris, & adhuc addes. *A. Th.* quia si abstuleris, & adhuc addet. *LXX.* si autem corruperit, & animam suam addet. *Vul. & cum rapuerit, alium apponet.*

שמע עצה וקבל מוסר 20. Σ. ἀκούων βουλῆς ἐπιδέξεται παιδείαν. Ο. ἄκουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου.

ושבע ילין בל־יפקד רע 23. Ο. ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις, οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις. Αλλος, πλανώμενος καὶ ἐμπλησθεὶς αὐλισθήσεται ἄνευ ἐπισκοπῆς πονηρᾶς.

בצלחת 24. Α. μασχάλην. Σ. μάλην. Ο. κόλπον.

ישיבנה Ο. προσενέγκη. Αλλοι, προσαγάγη.

פתי 25. Α. θελγόμενος. Ο. ἄφρων.

דעת Α. Σ. Θ. γνῶσιν. Ο. αἴσθησιν.

יבריח 26. Α. ἀποδιδράσκων. Ο. ἀπωθούμενος.

חדל־בני 27. Οἱ λοιποί, σχόλασον υἱέ μου. Ο. υἱὸς ἀπολειπόμενος.

עד בליעל 28. Α. Θ. μάρτυς ἀθραίομος. Ο. ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα.

יליץ משפט Α. Θ. χλευάσει κρίσιν. Ο. καθυβρίσει δικαίωμα.

רשעים יבלע און Α. Θ. ἀνόμων καταπίεται, καταποντίσει. Σ.... ἀνομίαν. Ο. ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις.

ללצים 29. Α. χλευασταῖς. Σ. λοιμοῖς. Ο. ἀκολάστοις.

ומהלמות לגו כסילים Σ. σφυροκοπίαι... Ο. τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν. Θ. συγκλάσεις νώτῳ ἀνοήτων.

20. *H.* Audi consilium, & suscipe correptionem. *S.* Audiens consilium, suscipiet disciplinam. *LXX.* Audi, fili, disciplinam patris tui. *Vulg. Audi consilium, & suscipe disciplinam.*

23. *Hebr.* & satur commorabitur, non visitabitur malo. *LXX.* carens autem timore morabitur in locis, ubi non consideratur scientia. *Alius*, errans & repletus, manebit sine visitatione mala. *Vulg. in plenitudine commorabitur absque visitatione pessima.*

24. *H.* in axilla. *A.* axillam. *S.* axilla. *LXX.* sinum. *Vulg. sub ascella.*

Hebr. reducet eam. *LXX.* admovebit. *Alii*, adducet. *Vulg. applicat.*

25. *Hebr.* simplex. *A.* delinitus. *LXX. Vulg.* stultus.

Heb. A. S. Th. scientiam. *LXX.* sensum.

26. *Heb.* fugabit. *A.* aufugiens. *LXX.* qui expellit. *Vul. fugat.*

27. *Heb.* cessa, fili mi. *Reliqui*, vaca, fili mi. *LXX.* filius omittens. *Vul. Non cesses, fili.*

28. *Heb.* testis Belial. *A. Th. Vulg.* testis iniquus. *LXX.* qui spondet puerum imprudentem.

Hebr. A. Th. deridebit judicium. *LXX.* contumelia afficiet justificationem. *Vulg. deridet judicium.*

Hebr. impiorum, deglutiet iniquitatem. *A. Th.* iniquorum, devorabit, demerget. *S*... iniquitatem. *LXX.* impiorum, devorabit judicia. *Vulg. impiorum, devorat iniquitatem.*

29. *Heb. A. Vul.* derisoribus. *S.* pestilentibus. *LXX.* intemperantibus.

Heb. & percussiones tergo stultorum. *S.* percussiones... *LXX.* supplicia similiter imprudentibus. *Th.* confractiones tergo amentium. *Vul. & mallei percutientes stultorum corporibus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIX. Proverbiorum.

v. 3. Α. Σ. διασκεδάσει. Edit. Romana & Drusius, qui cæteras hujus Capitis lectiones nobis suppeditarunt.

v. 23. Αλλ...... ἐπισκοπῆς πονηρᾶς. Est Aquilæ aut Theodotionis, ut quidem videtur. Consule Lexicon Græcum in voce ἐπισκοπὴ, & Hebraïcum in פקד Hebraïcum habet בל־יפקד רע, LXX. vero qui verterunt, οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις, legerunt haud dubie ultimam vocem דע vel דַּעַת γνῶσις.

v. 28. Α. Θ. νόμον καταπίεται, καταποντιεῖ. Drusius sic. Vox νόμον haud dubie corrupta est, pro ἀνόμων. Reliqua vero sic intelligenda, ut Aquila, καταπίεται, Theodotio autem καταποντιεῖ, verterit.

v. 29. Οἱ ὁμοίως ἄφροσιν. Legendum prorsus videtur, ὤμοις ἄφροσιν.

PROVERBIORUM CAP. XX.

לץ היין 1. Α. Θ. χλευαστὴς οἶνος. Σ. λοιμὸς οἶνος. Ο. ἀκόλαστον οἶνος. Αλλ. ἀπαιδευσία οἶνος.

וכל־שגה בו לא יחכם Ο. πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται. Αλλος, πᾶς δὲ ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός.

נהם 2. Ο. θυμοῦ. Αλλος, βρυγμοῦ.

1. HEb. *A. Th.* derisor vinum. *S.* pestilens vinum. *LXX.* dissolutum est vinum. *Alius*, indisciplinata res vinum *Vul. luxuriosa res est vinum.*

Heb. & omnis errans in eo non erit sapiens. *LXX.* omnis autem stultus talibus complicatur. *Alius*, omnis autem corruptus, non erit sapiens. *Vulg. quicumque his delectatur, non erit sapiens.*

2. *H.* rugitus. *LXX.* a furore. *Alius*, a rugitu. *Vulg. sicut rugitus.*

מתעברו A. Σ. Θ. ὑπερβαίνων. O. παροξύνων.

Heb. ſuccenſens ei. *A. S. Th.* ſupergrediens. *LXX.* qui irritat. *Vulg. qui provocat.*

שבת מריב 3. A. καθίσαι ἀπὸ ἀντιδικασίας. Σ. ἀποχωρῆσαι ἀπὸ ἀηδίας. O. ἀποτρέφεσθαι λοιδορίας.

3. *H.* conſidere a lite. *A.* ſuperſedere a litigatione. *S.* ſecedere a moleſtia. *LXX.* averſari contumeliam. *Vul. qui ſeparat ſe a contentionibus.*

יתגלע A. ἐξυβρισθήσεται. Σ. ἀποκαλυφθήσεται. O. συμπλέκεται.

H. miſcebit ſe. *A.* contumelia afficietur. *S.* revelabitur. *LXX.* complicatur. *Vul. miſcentur.*

מחרף עצל לא יחרש ישאל בקציר ואין 4. Σ. διὰ ψῦχος ὀκνηρὸς οὐκ ἀροτριάσει, καὶ αἰτήσει ἐν ἀμητῷ καὶ οὐχ εὑρήσει. O. ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὡσαύτως καὶ ὁ δανειζόμενος σῖτον ἐν ἀμητῷ.

4. *Heb.* Propter hiemem piger non arabit: poſtulabit in meſſe, & non. *S.* Propter frigus piger non arabit, & poſcet in meſſe, nec inveniet. *LXX.* Exprobratus piger non confunditur: ſimiliter & qui fœnore accipit frumentum in meſſe. *Vulg. Propter frigus piger arare noluit: mendicabit ergo æſtate, & non dabitur illi.*

ואיש אמונים מי ימצא 6. A. Σ. Θ. ἄνδρα δὲ πιστὸν τίς εὑρήσει. O. ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὑρεῖν.

6. *Heb.* & virum veritatum quis inveniet? *A. S. Th. Vulg.* virum autem fidelem quis inveniet? *LXX.* virum autem fidelem opus eſt invenire. *i.* difficile eſt.

מזרה 8. O. οὐκ ἐναντιοῦται. Θ. λικμᾷ.

8. *Heb.* diſpergens. *LXX.* non adverſatur. *Th.* ventilat. *Vulg. diſſipat.*

מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי 9. Σ. τίς ἐρεῖ, ἐλάμπρυνα τὴν καρδίαν μου, κεκαθάρισμαι ἀπὸ ἁμαρτίας μου. O. τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν;

9. *H.* Quis dicet: Mundavi cor meum, mundus ſum a peccato meo? *S.* Quis dicet: Lucidum reddidi cor meum, mundatus ſum a peccato meo? *LXX.* Quis gloriabitur caſtum ſe habere cor? aut quis confidenter dicet ſe mundum eſſe a peccato? *Vul. Quis poteſt dicere: Mundum eſt cor meum, purus ſum a peccato?*

יתנכר־נער 11. Σ. ἐπιγνωρισθήσεται νέος. O. συμποδισθήσεται νεανίσκος. Ἄλλοι, ὑποσκελισθήσεται.

11. *Hebr.* cognoſcetur puer. *S.* cognoſcetur juvenis. *LXX.* compedietur adoleſcens. *Alii*, ſupplantabitur. *Vul. intelligitur puer.*

אם־זך ואם־ישר פעלו O. μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. Θ. εἰ λαμπρὰ καὶ εὐθὺς ἐργασία αὐτοῦ.

Heb. utrum mundum, & utrum rectum opus ejus. *LXX.* cum ſancto, & recta via ejus. *Th.* ſi ſplendida & recta operatio ejus. *Vul ſi munda & recta ſint opera ejus.*

שנה פן־תורש 13. Σ. ὕπνον, ἵνα μὴ ἀπορηθῇς. O. καταλαλεῖν ἵνα μὴ ἐξαρθῇς.

13. *Heb.* ſomnum, ne forte pauper efficiaris. *S.* ſomnum, ne indigeas. *LXX.* obloqui, ne de medio tollaris. *Vul. ſomnum, ne te egeſtas opprimat.*

באישון 20. Σ. ἐν σκοτομήνῃ. O. ὄψονται σκότος.

20. *Heb.* in nigrore. *S.* in nocte illuni. *LXX.* videbunt tenebras. *Vul. in mediis tenebris.*

נחלה מבהלת 21. Σ. Θ. κληρονομία σπουδαζομένη. O. μερὶς ἐπισπουδαζομένη.

21. *H.* hæreditas feſtinans. *S. Th.* hæreditas feſtinata. *LXX.* pars feſtinata. *Vulg. hæreditas, ad quam feſtinatur.*

מוקש אדם ילע קדש 25. A. σκῶλον ἀνθρώπου καταπίεται ἡγιασμένος. O. παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι.

25. *Heb.* laqueus hominis devorabit ſanctitatem. *A.* offendiculum hominis abſorbet ſanctificatus. *LXX.* laqueus viro cito quid ex propriis ſanctificare. *Vul. Ruina eſt hominis devorare ſanctos.*

נר 27. A. Σ. Θ. λύχνος. O. φῶς. Ἄλλοι, λαμπτήρ.

27. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* lucerna. *LXX.* lux. *Alii*, fax.

נשמת O. πνοή. Ἄλλος, πνεῦμα.

H. Alius, ſpiritus. *LXX. Vul.* ſpiraculum.

יצרו 28. A. Σ. διατηρήσουσι. O. φυλακή.

28. *Heb.* cuſtodient. *A. S.* ſervabunt. *LXX.* cuſtodia. *Vulg. cuſtodiunt.*

כחם 29. A. Σ. Θ. ἰσχὺς αὐτῶν. O. σοφία.

29. *H. A. S. Th. Vulg.* fortitudo eorum. *LXX.* ſapientia.

הדר O. δόξα. Θ. εὐπρέπεια.

H. Th. decor. *LXX.* gloria. *Vulg. dignitas.*

שיבה A. Σ. Θ. πολιά. O. πολιαί.

Hebr. A. S. Th. Vulg. canities. *LXX.* canities, *plural.*

חבורת פצע 30. A. Θ. μώλωπες τραυμάτων. O. ὑπώπια καὶ συντρίμματα.

30. *H.* livores vulneris. *A. Th.* vibices vulnerum. *LXX.* livores & contritiones. *Vulg. livor vulneris.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XX. Proverbiorum.

v. 1. Α. Θ. χλευαστὴς οἶνος &c. Editio Romana & Drusius, ut & sequentes hujus Capitis.

v. 2. Ἀλλ. βρυγμὸς. Videtur esse Aquilæ qui ita vertit Psalm. 37. 9.

PROVERBIORUM CAP. XXI.

ותכן 2. Σ. Θ. ἑτοιμάζει. Ο. κατευθύνει.

5. מחשבות חרוץ אך־למותר וכל־אץ אך־למחסור ※ λογισμοὶ συντέμνοντες, πλὴν εἰς περισσείαν· καὶ πᾶς ἐπισπουδάζων, πλὴν εἰς ὑστέρημα.

6. פעל אצרות בלשון שקר הבל נדף מבקשי־מות Ο. ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ, μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου. Θ. ὁ ἐργαζόμενος θησαυροὺς ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ, ἀτμὸς φερόμενος. Σ..... ζητῶν θάνατον.

שד־רשעים יגורם 7. Α. προνομὴ ἀσεβῶν ἐπισπάσει αὐτούς. Ο. ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται.

גג 9. Α. Σ. Θ. δώματος. Ο. ὑπαίθρου.

מאשת מדונים · ובית חבר Σ. Θ. ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμης καὶ οἴκου ἑταιρικοῦ. Ο. ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.

10. נפש רשע אותה־רע לא־יחן בעיניו רעהו Σ. ψυχὴ ἀνόμου ἐπόθησε πονηρόν, οὐκ ἐλεήσει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν πλησίον αὐτοῦ. Ο. ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.

יחכם־פתי 11. Σ. σοφισθήσεται ὁ νήπιος. Ο. πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος.

מסלף רשעים לרע 12. Σ. ὑποσκελίζει ἀσεβεῖς εἰς κακόν. Ο. φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς.

יכפה־אף 14. Σ. σβέσει ὀργήν. Ο. ἀνατρέπει ὀργάς.

ומחתה לפעלי און 15. Σ. Θ. καὶ δειλία τοῖς ἐργαζομένοις ἀνομίαν. Ο. ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ πανούργοις.

רפאים 16. Α. ῥαφαείν. Σ. παρὰ θεομάχου. Ο. γιγάντων.

איש מחסור 17. Σ. ἐνδεήσεται ἀγαθῶν. Ο. ἀνὴρ ἐνδεής.

לא יעשיר Α. Σ. Θ. οὐ πλουτήσει. Ο. εἰς πλοῦτον.

2. Heb. & ponderans. *S. Th.* præparat. *LXX.* dirigit. *Vulg. appendit.*

5. Heb. Cogitationes solliciti vere ad superabundantiam, & omnis festinus vere ad defectum. ※ Cogitationes concidentes, tantummodo ad superabundantiam, & omnis festinans, dumtaxat ad defectum. *Vul. Cogitationes robusti, semper in abundantia: omnis autem piger semper in egestate est.*

6. *Hebr.* Opus thesaurorum in lingua mendacii, vanitas expulsa, quærentes mortem. *LXX.* Qui operatur thesauros lingua mendaci, vana sectatur in laqueos mortis. *Th.* Qui operatur thesauros in lingua mendaci, vapor est qui fertur. *S.*.. quærens mortem. *Vulg. Qui congregat thesauros lingua mendacii, vanus & excors est, & impingetur ad laqueos mortis.*

7. *Hebr.* rapina impiorum terrebit eos. *A.* vastitas impiorum detrahet eos. *LXX.* perditio impiis hospitio suscipietur. *Vulg. rapinæ impiorum detrahent eos.*

9. *Heb.* tecti. *A. S. Th. Vul.* domatis. i. *tecti.* *LXX.* sub dio.

Heb. præ muliere contentionum, & domo societatis. *S. Th.* quam cum muliere litigiosa, & domo meretricia. *LXX.* quam in calce illitis cum iniquitate, & in domo communi. *Vul. quam cum muliere litigiosa, & in domo communi.*

10. *Hebr.* Anima impii desideravit malum: non gratus erit in oculis ejus amicus ejus. *S.* Anima iniqui desideravit malum: non miserebitur oculis suis proximi sui. *LXX.* Anima impii non consequetur misericordiam ab ullo hominum. *Vulg. Anima impii desiderat malum, non miserebitur proximo suo.*

11. *Heb.* sapiens efficietur simplex. *S.* sapiens evadet infans. *LXX.* astutior fit innocens. *Vul. sapientior erit parvulus.*

12. *Hebr.* pervertens impios ad malum. *S.* supplantat impios in malum. *LXX.* vilipendit impios in malis. *Vulg. ut detrahat impios a malo.*

14. *Hebr.* teget furorem. *S.* extinguet iram. *LXX.* evertit iras. *Vulg. extinguit iras.*

15. *H.* & contritio operantibus iniquitatem. *S. Th. Vul.* & pavor operantibus iniquitatem. *LXX.* sanctus autem immundus est apud malos.

16. *Hebr.* Manium. *A.* Raphain. *S.* a Dei hoste. *LXX. Vulg.* gigantum.

17. *H.* vir defectûs. *S.* indigebit bonis. *LXX.* vir egenus. *Vulg. in egestate erit.*

Hebr. Vulg. non ditabitur. *A. S. Th.* non ditescet. *LXX.* in divitias.

כפר 18. Α. Σ. Θ. ἐξίλασμα. Ο. περικάθαρμα.

רשע Α. Σ. Θ. ἀσεβής. Ο. ἄνομος. Αλλ. ἄδικος.

וכעס 19. Σ. θυμώδους. Ο. ὀργίλου.

יבלענו 20. Ο. καταπίονται αὐτόν. Αλλος, καταποντίσουσιν.

רדף צדקה 21. Α. Σ. Θ. διώκων δικαιοσύνην. Ο. ὁδὸς δικαιοσύνης.

ימצא Ο. εὑρήσει. Αλλος, θησαυρίζει.

עיר גברים עלה חכם 22. Α. Σ. Θ. πόλιν δυνατῶν ἀνέβη σοφός. Ο. πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφός.

עושה בעברת זדון 24. Σ. πράσσων ἐν ὀργῇ ὑπερήφανος. Ο. ὃς δὲ μνησικακεῖ παράνομος.

תאות עצל תמיתנו 25. Σ. Θ. ἐπιθυμία ὀκνηροῦ θανατώσει αὐτόν. Ο. ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσι. Αλλ. καταβάλλουσιν.

אף כי־בזמה יביאנו 27. Α. καίπερ ὅτι ἔννοια οἴσει αὐτόν. Ο. καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.

לנצח ידבר 28. Α. Σ. Θ. εἰς νῖκος πορεύσεται. Ο. φυλασσόμενος λαλήσει.

העז איש רשע בפניו 29. Ο. ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ. Θ. ἐκραταίωσεν ἀνὴρ ἀσεβὴς πρόσωπον αὐτοῦ.

יכין Α. Σ. ἑτοιμάσει. Ο. συνιεῖ.

לנגד יהוה 30. Α. Σ. Θ. κατέναντι κυρίου. Ο. πρὸς τὸν ἀσεβῆ.

18. *Heb. A. S. Th.* propitiatio. *LXX.* circumpurgatio. *Vul. pro justo datur.*

Hebr. A. S. Th. Vulg. impius. *LXX.* iniquus. *Alius*, injustus.

19. *Hebr. S. LXX. Vulg.* iracunda.

20. *Heb.* deglutiet eum. *LXX.* devorabunt illum. *Alius*, demergent. *Vulg. dissipabit illud.*

21. *Hebr.* sequens justitiam. *A. S. Th.* persequens justitiam. *LXX.* via justitiæ. *Vul. qui sequitur justitiam.*

H. LXX. Vul. inveniet. *Alius*, thesaurizat.

22. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* Civitatem fortium ascendit sapiens. *LXX.* Civitates munitas ascendit sapiens.

24. *Heb.* faciens in ira superbiæ. *S.* faciens in ira superbus. *LXX.* qui autem injuriarum memor est iniquus. *Vulg. qui in ira operatur superbiam.*

25. *Hebr. S. Th.* Desiderium pigri interficiet eum. *LXX. Vulg.* Desideria occidunt pigrum. *Alius*, dejiciunt.

27. *Heb.* etiam quia in cogitatione mala attulerit illud. *A.* & utique quoniam cogitatio feret eum. *LXX.* etenim inique offerunt eas. *Vulg. quia offeruntur ex scelere.*

28. *H.* in finem loquetur. *A. S. Th.* in victoriam ibit. *LXX.* custoditus loquetur. *Vulg. loquetur victoriam.*

29. *Heb.* Roboravit vir impius in facie sua. *LXX.* Impius vir impudenter subsistit faciei. *Th.* Obfirmavit vir impius faciem suam. *Vulg. Vir impius procaciter obfirmat vultum suum.*

Heb. A. S. præparabit. *LXX.* intelliget. *Vul. corrigit.*

30. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* contra Dominum *LXX.* contra impium.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXI. Proverbiorum.

v. 2. Σ. Θ. ἐξιμάζει. Sic Editio Romana & Drusius, qui sequentes etiam lectiones adferunt.

v. 5. λογισμοὶ συντέμνοντες &c. Hæc quæ in quibusdam Exemplaribus sequuntur, & desiderantur in τοῖς Ο. asterisco ut videtur notata erant.

v. 16. Α. Ραφαείν. Σ. περὶ θεομάχου. Melius legatur, περὶ θεομάχων.

PROVERBIORUM CAP. XXII.

נבחר 1. Α. Θ. ἐκλεκτόν. Ο. αἱρετώτερον.

ראה רעה ויסתר 3. Α. Θ. εἶδε κακίαν καὶ ἐνεκρύβη. Ο. ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον, καὶ κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται.

עקב ענוה יראת יהוה 4. Σ. ὕστερον πραΰτητος φόβος κυρίου. Ο. γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου.

ירחק מהם 5. Α. Σ. Θ. μακρυνθήσεται. Ο. ἀφέξεται αὐτῶν.

ועבד לוה לאיש מלוה 7. Σ. Θ. καὶ δοῦλος δα-

1. Hebr. *LXX.* eligibilius. *A. Th.* electum. *Vul. melius.*

3. *Heb. A. Th. Vul.* vidit malum, & abscondit se. *LXX.* videns malignum punitum, & valide ipse eruditur.

4. *Heb.* Propter mansuetudinem timor Domini. *S.* Post mansuetudinem timor Domini. *LXX.* Progenies sapientiæ timor Domini. *Vulg. Finis modestiæ timor Domini.*

5. *Heb.* se elongabit ab eis. *A. S. Th.* procul recedet. *LXX.* abstinebit ab eis. *Vulg. longe recedit ab eis.*

7. *H.* & servus mutuans viro commodanti.

νειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι. Ο. καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανειοῦσιν.

זורע עולה יקצר־און 8. Α..... ἀνωφελές. Σ. ὁ σπείρων ἀνομίαν θερίσει ἀδικίαν. Ο. ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά. Θ. ὁ σπείρων ἀδικίαν θερίσει ἀνομίαν.

יברך 9. Ο. εὐλογηθήσεται. Αλλ. εὐλογεῖ ὁ θεός. Αλλ. ἀγαπᾷ ὁ θεός.

לץ 10. Α. Σ. Θ. χλευαστήν. Ο. λοιμόν.

מדון Σ. Θ. μάχη. Ο. νεῖκος.

טהור־לב 11. Α. Θ. καθαρὰς καρδίας. Σ. ἁγνὰς καρδίας. Ο. ὁσίας καρδίας.

חן שפתיו רעהו מלך Θ. χείλεσι ποιμαίνει βασιλεύς. Αλλος, χάρις χειλέων ἑταῖρος αὐτοῦ βασιλεύς.

דעת 12. Α. Σ. Θ. γνῶσιν. Ο. αἴσθησιν.

ארצח 13. Α. Σ. Θ. φονευθήσομαι. Ο. φονευταί.

שם 14. Α. Σ. Θ. ἐκεῖ. Ο. εἰς αὐτόν.

קשורה בלב 15. Α. Θ.... ἐν καρδίᾳ. Σ. ἐνδέδεται ἐν καρδίᾳ. Ο. ἐξῆπται καρδίας.

נתן לעשיר אך למחסור 16. Σ. δώσει πλουσίῳ δι' ὅλου ὑστέρημα. Ο. δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι. Αλλος, κατὰ τοῦ ἐλάττονος δίδωσιν ἀφορμὰς κακοποιΐας.

יכנו 18. Α. Σ. Θ. ἑτοιμασθήσονται. Ο. εὐφρανοῦσί σε.

הודעתיך היום 19. Α. Σ. γνωστὴν ἐποίησά σοι ζωήν. Ο. καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν σου. Αλλος, τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Αλλος, τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.

לשלחיך 21. Α. Θ. τῷ ἀποστείλαντι. Ο. τοῖς προβαλλομένοις σοι.

אל־תגזל־דל 22. Σ. μὴ ἁρπάσῃς πτωχόν. Ο. μὴ ἀποβιάζου πένητα.

כי־יהוה יריב ריבם וקבע את־קבעיהם נפש 23. Α. ὅτι κύριος δικάσει τὴν δίκην αὐτῶν, καὶ καθηλώσει τοὺς καθηλώσαντας αὐτόν. Σ.... καὶ κολάσεται τοὺς κολαζομένους ψυχὴν αὐτοῦ. Ο. ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχήν.

אל־תתרע 24. Σ. μὴ φιλιάσῃς. Ο. μὴ ἴσθι ἑταῖρος.

מוקש 25. Α. σκῶλον. Σ. σκάνδαλον. Ο. βρόχοις.

חשכים 29. Ο. ἀνδράσι νωθροῖς. Θ. σκοτεινοῖς.

S. Th. & servus est qui mutuum accipit ei qui mutuum dat. *LXX.* & famuli propriis Dominis fœnerabunt. *Vulg. & qui accipit mutuum servus est fœnerantis.*

8. *Heb.* Qui seminat iniquitatem metet calamitatem. *A.* . . inutilitatem. *S.* Qui seminat iniquitatem, metet injustitiam. *LXX.* Qui seminat mala metet mala. *Th.* Qui seminat injustitiam metet iniquitatem. *Vul. Qui seminat iniquitatem metet mala.*

9. *Hebr. A. LXX. Vulg.* benedicetur. *Alius*, benedicit Deus. *Alius*, diligit Deus.

10. *H. A. S. Th. Vulg.* derisorem. *LXX.* pestilentem.

Hebr. contentio. *S. Th.* pugna. *LXX. Vulg.* jurgium.

11. *H. Vul.* cordis munditiam. *A. Th.* munda corda. *S.* casta corda. *LXX.* sancta corda.

Hebr. gratia labiorum ejus amicus ejus rex. *LXX.* labiis pascit rex. *Alius*, gratia labiorum: amicus ejus rex. *Vul. propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem.*

12. *Heb. A. S. Th. Vulg.* scientiam. *LXX.* sensum.

13. *Heb. A. S. Th.* occidar. *LXX.* sicarii. *Vul. occidendus sum.*

14. *Hebr. A. S. Th.* illuc. *LXX. Vul.* in eam.

15. *Hebr.* colligata in corde. . . . *A. Th.* in corde. *S.* illigatur in corde. *LXX.* pendet a corde. *Vulg. colligata est in corde.*

16. *Heb.* dans diviti vere ad defectum. *S.* qui dabit diviti, ei omnino egestas. *LXX.* dat autem diviti ad minus. *Alius*, contra minorem dat occasiones maleficii. *Vul. dabit ipse ditiori, & egebit.*

18. *Hebr.* dirigentur. *A. S. Th.* præparabuntur. *LXX.* lætificabunt te. *Vulg. & redundabit.*

19. *Hebr.* scire feci te hodie. *A. S.* notam feci tibi vitam. *LXX.* & notam tibi faciat viam tuam. *Alius*, viam ejus. *Alius*, vias ejus. *Vulg. & ostendi eam tibi hodie.*

21. *H.* mittentibus te. *A. Th.* mittenti. *LXX.* his qui proponunt tibi. *Vul. illis qui miserunt te.*

22. *Heb.* Ne diripias tenuem. *S.* Ne diripias pauperem. *LXX. Vulg.* Non facias violentiam pauperi.

23. *H.* Quia Dominus litigabit litem eorum, & configet configentium eorum animam. *A.* Quia Dominus disceptabit causam ejus, & configet eos qui confixerunt eum. *S.* . . & puniet eos qui puniunt animam ejus. *LXX.* Dominus enim judicabit judicium suum, & liberabis tuam animam tutam. *Vulg. Quia judicabit Dominus causam ejus, & configet eos qui confixerunt animam ejus.*

24. *Heb.* ne associeris. *S.* ne amicus sis. *LXX.* ne sis amicus. *Vul. noli esse amicus.*

25. *Hebr.* laqueum. *A.* offendiculum. *S. Vul.* scandalum. *LXX.* laqueos.

29. *Heb.* tenebrosorum. *LXX.* viris socordibus. *Th.* tenebrosis. *Vulg.* ignobiles.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXII. Proverbiorum.

v. 1. A. Θ. ἐκλεκτόν. Hæc lectio & aliæ omnes hujus Capitis ex Editione Romana & ex Drusio.

v. 8. A. ἀνωφελές. Verisimile est Aquilæ versionem plenam ita habuisse, ὁ σπείρων ἀνομίαν θερίσει ἀνωφελές. Scribam autem eam dumtaxat vocem exscripsisse qua a Symmacho differebat.

v. 16. Ἄλλος, καὶ τοῦ ἐλάττονος διδωσιν &c. Videtur Scholion esse, & ut Scholion notatur apud Drusium.

PROVERBIORUM CAP. XXIII.

ושמת שכין בלעך 2. A. καὶ θήσεις μάχαιραν ἐν καταπόσει σου. O. καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου. Θ. καὶ θήσεις μάχαιραν τῷ λάρυγγί σου.

והוא לחם כזבים 3. A. Θ. καὶ αὐτὸς ἄρτος ψευσμάτων. O. ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.

אל־תיגע להעשיר מבינתך חדל 4. A. μὴ κοπία τοῦ πλουτῆσαι ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου. O. μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ ἀπόσχου. Θ.... ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου παῦσαι.

ועיף השמים 5. A. Σ. Θ. καὶ πετασθήσεται εἰς τὸν οὐρανόν. O. καὶ ἀποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.

רע עין 6. O. βασκάνῳ. Ἄλλος, πονηροφθάλμῳ.

למטעמתיו A. Σ. τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ. O. τῶν βρωμάτων αὐτοῦ.

שער בנפשו 7. Σ. εἰκάζων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. O. εἴ τις καταπίοι τρίχα.

אל־תסג 10. Σ. μὴ μεταμνοήσῃς. O. μὴ μεταθῇς.

גאלם חזק הוא־יריב 11. A. Σ. Θ. ἀγχιστεὺς αὐτῶν ἰσχύων, αὐτὸς δικάσεται. O. ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος, κραταιός ἐστι.

לאמרי־דעת 12. A. Σ. Θ. λόγοις γνώσεως. O. λόγοις αἰσθήσεως.

ותעלזנה כליותי בדבר שפתיך מישרים 16. Σ. καὶ γαυριάσουσιν οἱ νεφροί μου ἐν τῷ λαλεῖν τὰ χείλη σου εὐθῆ. A. εὐθεῖα. O. καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὦσι.

לא־תכרת 18. A. Σ. οὐκ ἐξολοθρευθήσεται. O. οὐκ ἀποστήσεται.

בדרך 19. A. Σ. Θ. ἐν ὁδῷ. O. κατεύθυνε ἐννοίας.

אל־תהי בסבאי־יין בזללי בשר למו 20. O.

2. Heb. & pones cultrum in fauce tua. *A.* & pones gladium in gula tua. *LXX.* & immitte manum tuam. *Th.* & pones gladium gutturi tuo. *Vulg. & statue cultrum in gutture tuo.*

3. *Hebr.* & hic panis mendaciorum. *A. Th.* ipse panis mendaciorum. *LXX.* hæc enim obtinent viam falsam. *Vul. in quo est panis mendacii.*

4. *Heb.* Ne labores ad ditescendum, ab intelligentia tua cessa. *A.* Ne labores ad ditescendum a prudentia tua. *LXX.* Ne extendas te, cum sis pauper, ad divitem: tua autem consideratione abstine. *Th.*... a prudentia tua cessa. *Vulg. Noli laborare ut diteris; sed prudentiæ tuæ pone modum.*

5. *H.* & volabit in cœlos. *A. S. Th.* & volabit in cœlum. *LXX.* & revertit in domum præsidis sui. *Vulg. & volabunt in cœlum.*

6. *Heb. Alius*, mali oculi. *LXX. Vul.* invido. *Hebr.* ad cibos sapidos ejus. *A. S. Vul.* cibos ejus. *LXX.* escas ejus.

7. *Heb.* æstimavit in anima sua. *S.* conjectans in anima sua. *LXX.* si quis deglutiat pilum. *Vulg. in similitudinem arioli & conjectoris, æstimat quod ignorat.*

10. *Heb.* ne moveas loco. *S.* ne pœniteat te. *LXX.* ne transponas. *Vul. ne attingas.*

11. *Heb.* Redemtor eorum fortis, ipse litigabit. *A. S. Th.* Propinquus eorum robore valens, ipse disceptabit. *LXX.* Qui enim redimit eos Dominus validus est. *Vul. Propinquus enim illorum fortis est.*

12. *Heb.* ad eloquia scientiæ. *A. S. Th.* verbis scientiæ. *LXX.* verbis sensus. *Vulg. ad verba scientiæ.*

16. *H.* & exultabunt renes mei in loquendo labia tua rectitudines. *S.* & exultabunt renes mei cum loquentur labia tua rectum. *A.* recta. *LXX.* & immorabuntur sermonibus tua labia ad mea labia, si recta fuerint. *Vulg. Et exultabunt renes mei, cum locuta fuerint rectum labia tua.*

18. *Heb.* non succidetur. *A. S.* non exscindetur. *LXX.* non recedet. *Vulg. non auferetur.*

19. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* in via. *LXX.* dirige cogitationes.

20. *H.* Ne sis in potatoribus vini, in comes-

μηδὲ

μὴ ἴσθι οἰνοπότης μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς, κρεῶν τε ἀγορασμοῖς. Θ. ἐν συμβολοκοποῦσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς.

satoribus carnis sibi. *LXX.* Ne sis vini potator, neque extendas te ad symbolas, & carnium emtiones. *Th.* in iis qui symbolam dant carnes inter se. *Vul. Noli esse in viis potatorum, nec in comessationibus eorum, qui carnes ad vescendum conferunt.*

זולל 21. Α. Σ. Θ. συμβολοκόπος. Ο. πορνοκόπος.

21. *H.* edax. *A. S. Th.* symbolam dans. *LXX.* scortator. *Vulg. dantes symbola.*

אמת קנה ואל־תמכר חכמה ומוסר ובינה 23. ※ ἀλήθειαν κτῆσαι καὶ, μὴ ἀπώσῃ σοφίαν καὶ παιδείαν καὶ σύνεσιν.

23. *Hebr.* Veritatem eme, & ne vendas; sapientiam & eruditionem & intelligentiam. ※ Veritatem eme, & ne repellas sapientiam & disciplinam & intelligentiam. *Vulg. Veritatem eme, & noli vendere sapientiam, & doctrinam, & intelligentiam.*

תרצנה 26. Σ. θελησάτωσαν. Ο. τηρείτωσαν.

26. *Hebr. Vulg.* custodiant. *S.* velint. *LXX.* servent.

כי־שוחה עמוקה זונה 27. Σ. ὅτι ὄρυγμα βαθὺ πόρνη. Ο. πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος.

27. *Hebr. S.* quia fovea profunda meretrix. *LXX.* dolium enim perforatum est aliena domus. *Vulg. Fovea enim profunda est meretrix.*

נכריה Σ. ἀλλοτρία. Ο. ἀλλότριον. Θ. ξένη.

Heb. S. Vul. aliena. *LXX.* alienus. *Th.* peregrina.

ובוגדים באדם תוסיף 28. Ο. καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. Θ. καὶ ἀσυνθετοῦντας ἐν ἀνθρώποις ἀπαλλάξει.

28. *Heb.* & prævaricatores in hominibus addet. *LXX.* & omnis iniquus absumetur. *Th.* & prævaricatores inter homines immutabit. *Vulg. & quos incautos viderit, interficiet.*

חנם 29. Α. Σ. Θ. δωρεάν. Ο. διακενῆς.

29. *Hebr. S. A. Th.* gratis. *LXX.* supervacue. *Vulg. sine causa.*

חכללות Α. καθαροί. Σ. χαροποί. Ο. πελιδνοί.

Heb. rubor. *A.* puri. *S.* gratiosi. *LXX.* lividi. *Vulg. suffusio oculorum.*

לבאים לחקור ממסך 30. Ο. οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται; Θ. οὐ τοῖς ἐξερχομένοις τοῦ ἐρευνῆσαι κεράσματα;

30. *H.* ingredientibus ad quærendum mixturam. *LXX.* nonne vestigantium ubi compotationes fiant? *Th.* nonne egredientibus scrutari mixturas? *Vulg. & student calicibus epotandis.*

תהפכות 33. Σ. στρεβλά. Ο. σκολιά.

33. *Heb. LXX. Vul.* perversa. *S.* tortuosa.

והיית כשכב 34. Α. Σ. Θ. καὶ ἔσῃ ὥσπερ κοιμώμενος. Ο. καὶ κατακείσῃ.

34. *Heb. A. S. Th.* & eris quasi qui dormit. *LXX.* & jacebis. *Vul. & eris sicut dormiens.*

הכוני 35. Ο. τύπτουσι. Αλλος, ἔτυπτον.

35. *Heb. Vul.* verberaverunt me. *LXX.* verberant. *Alius*, verberabant.

הלמוני Ο. ἐνέπαιξαν μοι. Θ. ἀνεκρότησάν με.

Heb. concusserunt me. *LXX.* illuserunt mihi. *Th.* exploserunt me. *Vulg. traxerunt me.*

אקיץ Α. Σ. Θ. ἐξυπνιασθήσομαι. Ο. ὄρθρος ἔσται.

Heb. A. S. Th. Vulg. evigilabo. *LXX.* diluculum erit.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIII. Proverbiorum.

v. 2. A. καὶ θήσεις &c. Hæc lectio & sequentes ex Drusio & ex Edit. Romana.

v. 23. ※ ἀλήθειαν &c. Hæc desiderantur in τοῖς O. atque in uno libro asterisco notantur, ut monent notæ Romanæ Editionis.

v. 29. A. καθαροί חכללות Epitheton oculorum. Gen. 49. 12. in Appendice חכלילי vertit Aquila κατάκοροι *vividi*, epitheton oculorum, fortasse mendo Librariorum factum fuerit, quia κατάκοροι infrequens vox est, Vide in Lexicis.

PROVERBIORUM CAP. XXIV.

בדעת 4. Ο. μετ' αἰσθήσεως. Αλλος, ἐν γνώσει.

1. HEb. *Alius*, in scientia. *LXX.* cum sensu. *Vulg. in doctrina.*

מאמץ־כח 5. Σ. ὥσπερ κράτος ἰσχύος. Ο. γεωργίου μεγάλου.

5. *Heb.* roborans potentiam. *S.* sicut potentia fortitudinis. *LXX.* agro magno. *Vulg. robustus & validus.*

ותשועה ברב יועץ 6. Σ. Θ. καὶ σωτηρία ἐν πολυβουλίᾳ. Ο. βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.

6. *Hebr.* & salus in multitudine consiliarii. *S. Th.* & salus in multo consilio. *LXX.* auxilium autem cum corde consilium habente. *Vul. & erit salus ubi multa consilia sunt.*

זמת אולת חטאת 9. Α. Θ. ἔννοια ἀφροσύνης ἁμαρτία. Ο. ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις.

ותועבת לאדם לץ Σ. καὶ βδέλυγμα ἀνθρώποις λοιμός. Ο. ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ.

התרפית ביום צרה 10. Α. νωχελευόμενος.... Σ. στραγγεύεσθαι ἐν ὥρᾳ θλίψεως. Ο. ἐμμολυνθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ. Θ. ἐξελύθη.

הצל לקחים למות 11. Σ. σῶσον εἰλημμένους εἰς θάνατον. Ο. ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον.

הלא־תכן לבות הוא־יבין 12. Α. μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας αὐτὸς συνήσει. Ο. ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει.

נצר נפשך Α. Θ. διατηρῶν ψυχήν σου. Ο. ὁ πλάσας πνοήν.

אל־תארב רשע לנוה צדיק 15. Α. Θ... εἰς ὡραιότητα δικαίου. Σ. μὴ ἐνεδρεύσῃς ἀσεβείᾳ εἰς δίαιταν δικαίου. Ο. μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων.

אל־יגל לבך 17. Α. Σ. Θ. μὴ ἀγαλλιάσθω ἡ καρδία σου. Ο. μὴ ἐπαίρου.

פן־יראה יהוה 18. Σ. ἵνα μὴ ἴδῃ κύριος. Ο. ὅτι ὄψεται κύριος.

מעליו אפו Σ. ἀπόθεν αὐτοῦ ὀργὴν αὐτοῦ. Ο. καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

אל־תתחר במרעים 19. Α. Θ. μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις. Ο. μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς.

אל־תקנא Σ. μὴ παρερέθιζε. Ο. μηδὲ ζήλου.

נר 20. Α. Σ. Θ. λύχνος. Ο. λαμπτήρ.

אל־תתערב 21. Ο. ἀπειθήσῃς. Αλλος, ἐπιμίγνυσο.

Αλλος, ἐντεῦθεν ἐξήλλακται ἡ θέσις τῶν μεταξὺ, καὶ μετὰ τὰ πρὸς τῷ τέλει περὶ τοῦ, γυναῖκα ἀνδρείαν, ταῦτα ἐφέρετο.

הכר 23. Α. Σ. Θ. ἐπιγινώσκειν. Ο. αἰδεῖσθαι. Αλλος, αἰσχύνεσθαι.

שפתים ישק משיב דברים נכחים 26. Ο. χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς. Θ. χείλεσιν καταφιληθήσεται ἀποκρινόμενος ὀρθὰ ῥήματα.

ועתדה בשדה 27. Σ. καὶ φρόντισον ἐν ἀγρῷ. Ο. καὶ παρασκεύαζε εἰς τὸν ἀγρόν.

אל־תהי 28. Α. Σ. Θ. μὴ γίνου. Ο. μὴ ἴσθι.

והפתית Ο. μηδὲ πλατύνου. Αλλος, μὴ ἀπατῶν.

לקחתי מוסר 32. Ο. τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν.

9. *Heb. A. Th.* cogitatio ſtultitiæ peccatum. *LXX.* moritur autem ſtultus in peccatis. *Vulg. cogitatio ſtulti peccatum eſt.*

Hebr. & abominatio hominis deriſor. *S.* & abominatio hominibus peſtilens. *LXX.* immunditia autem viro peſtilenti. *Vulg. & abominatio hominum detractor.*

10. *Hebr.* remiſſus fuiſti in die anguſtiæ. *A.* qui ſegnis eſt.... *S.* torqueri in hora afflictionis. *LXX.* inquinabitur in die mala. *Th.* ſoluta eſt. *Vulg. ſi deſperaveris laſſus in die anguſtiæ.*

11. *Hebr.* erue captos ad mortem. *S.* ſerva captos ad mortem. *LXX.* libera eos qui ducuntur ad mortem. *Vul. erue eos qui ducuntur ad mortem.*

12. *Hebr. A.* Nonne qui ponderat corda, ipſe intelliget? *LXX.* Quoniam Dominus corda omnium novit. *Vul. qui inſpector eſt cordis, ipſe intelligit.*

12. *Heb. A. Th.* cuſtodiens animam tuam. *LXX.* qui formavit ſpiritum. *Vulg. ſervatorem animæ tuæ.*

15. *Hebr.* Ne inſidieris impie, habitaculo juſti. *A. Th...* in ſpecioſitatem juſti. *S.* Ne inſidieris improbitate ad habitaculum juſti. *LXX.* Noli admovere impium ad habitaculum juſti. *Vulg. Ne inſidieris, & quæras impietatem in domo juſti.*

17. *H. A. S. Th. Vulg.* ne exultet cor tuum. *LXX.* ne extollaris.

18. *Hebr. Vulg.* ne forte videat Dominus. *S.* ne videat Dominus. *LXX.* quia videbit Dominus.

Heb. deſuper eo iram ſuam. *S. Vulg.* ab eo iram ſuam. *LXX.* & avertet furorem ſuum ab eo.

19. *Heb.* ne ſuccenſeas in malignis. *A. Th.* ne pugna cum improbis. *LXX.* ne gaudeas in malefactoribus. *Vulg. ne contendas cum peſſimis.*

Heb. ne æmuleris. *S.* ne laceſſe. *LXX. Vulg.* nec æmuleris.

20. *Hebr. A. S. Th. Vul.* lucerna. *LXX.* fax.

21. *Hebr.* ne te miſceas. *LXX.* ne ſis inobſequens. *Alius*, miſcearis. *Vul. non commiſcearis.*

Alius, Exinde commutatur diſpoſitio eorum, quæ in medio poſita erant. Et poſt ea quæ in fine jacent ante illud, *Mulierem fortem*, hæc ferebantur.

23. *H. A. S. Th. Vul.* cognoſcere. *LXX. Alius*, revereri.

26. *Heb.* labia oſculabitur reſpondens verba recta. *LXX.* labia vero oſculabuntur reſpondentia verba bona. *Th.* labiis vero oſculabuntur eum qui reſpondet recta verba. *Vul. labia deoſculabitur qui recta verba reſpondet.*

27. *Heb.* & præpara illud in agro. *S.* & ſollicitus eſto in agro. *LXX.* & præpara te in agrum. *Vul. & diligenter exerce agrum tuum.*

28. *Hebr. LXX. Vul.* ne ſis. *A. S. Th.* ne fias.

Heb. & numquid pellicies. *LXX.* neque dilates. *Alius*, non decipiens. *Vul. nec lactes.*

32. *H.* accepi eruditionem. *LXX.* ad eligen-

Αλλος, καὶ ἐξελεξάμην παιδείαν.

dam disciplinam. *Alius*, & elegi disciplinam. *Vulg. didici disciplinam.*

תנומות 33. Ο. καθυπνοῖς. Αλλ. νυστάζεις, καθυπνοῖς.

33. *Hebr.* dormitationum. *LXX.* dormito. *Alius*, dormitas, dormis. *Vulg. dormitabis.*

לשכב Α. Σ. Θ. τοῦ κοιμηθῆναι. Ο. στήθη.

H. ad cubandum. *A. S. Th.* ad dormiendum. *LXX.* pectora. *Vul. ut quiescas.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIV. Proverbiorum.

v. 4. Αλλ. ἐν γνώσει. Ex Editione Romana & Drusio hujus Capitis lectiones mutuamur, paucis exceptis, quæ infra notantur.

v. 12. Α. μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας αὐτὸς συνήσει. Sic Editio Romana. Regius autem unus ex Procopio hanc lectionem adfert: μήτι ὁ σταθμίζων καρδίας, οὐ γινώσκει.

v. 21. Αλλ. ἐντεῦθεν &c. Hoc Scholion adfertur in Editione Romana, quo notatur, ea quæ sequuntur in LXX. usque ad finem hujus Capitis præpostere posita esse.

PROVERBIORUM CAP. XXV.

גם־אלה משלי שלמה אשר העתיקו אנשי חזקיה 1. Α. καίγε αὗται παραβολαὶ ἃς μετῆραν ἄνδρες Εζεκίου. Σ. καὶ ἔτι αὗται παραβολαί.... Ο. αὗται αἱ παιδεῖαι [al. παροιμίαι] Σαλομῶντος, αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Εζεκίου τοῦ βασιλέως.

1. Hebr. Etiam hæ parabolæ Salomonis, quas transtulerunt viri Ezechiæ. *A.* Etiam hæ sunt parabolæ, quas transtulerunt viri Ezechiæ. *S.* Et insuper hæ parabolæ...*LXX.* Hæ disciplinæ. *al.* parabolæ, indistinctæ, quas descripserunt amici Ezechiæ regis. *Vulg. Hæ quoque parabolæ Salomonis, quas transtulerunt viri Ezechiæ regis.*

חקר דבר 2. Α. Σ. ἐξιχνιάσει ῥήματα. Ο. τιμᾷ πρᾶγματα. Αλλοι, τιμᾷν προστάγματα.

2. *H.* investigare verbum. *A. S.* investigabit verba. *LXX.* honorat res. *Alii*, honorare mandata. *Vulg. investigare sermonem.*

לעמק 3. Α. εἰς βάθος. Ο. γῆ δὲ βαθεῖα.

3. *H.* in profunditate. *A.* in profundum. *LXX.* terra autem profunda. *Vulg. & terra deorsum.*

אין חקר Α. ἀνεξέταστος. Σ. ἀνεξερεύνητος. Ο. ἀνεξέλεγκτος.

Heb. non investigatio. *A. Vulg.* inscrutabile. *S.* non pervestigabile. *LXX.* irreprehensum.

הגו סיגים מכסף 4. Σ. κάθαιρε γίγαρτα ἐξ ἀργυρίου. Ο. τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον.

4. *H.* Remove scorias de argento. *S.* emunda scoriam de argento. *LXX.* percute non probatum argentum. *Vulg. aufer rubiginem de argento.*

הגו 5. Α. Θ. ἀπέλασον. Ο. κτεῖνε.

5. *Hebr. A. Th.* remove. *LXX.* occide. *Vulg. aufer.*

ויכון Α. Σ. καὶ ἑδρασθήσεται. Ο. καὶ κατορθώσει. Θ. ἑτοιμασθήσεται.

H. A. S. Vulg. & firmabitur. *LXX.* & recte procedet. *Th.* & præparabitur.

אל־תעמד 6. Α. Σ. Θ. μὴ ἐπιστῇς. Ο. μηδὲ ὑφίστασο.

6. *H. A. S. Th. Vulg.* ne steteris. *LXX.* neque steteris.

אשר ראו עיניך אל־תצא לרב מהר 7. Σ. ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, μὴ ἐξενέγκῃς εἰς πλῆθος ταχύ. Ο. ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου λέγε· μὴ προπίπτε εἰς μάχην ταχέως.

7. *H.* Quem viderunt oculi tui: ne egrediaris ad litigandum cito. *S.* Quæ viderunt oculi tui, ne efferas in vulgus celeriter. *LXX.* Quæ viderunt oculi tui dic: ne incide in pugnam cito. *Vul. Quæ viderunt oculi tui, ne proferas in jurgio cito.*

ריבך ריב את־רעך 9. Α. Σ. Θ, δικασίαν σου δίκαζε ἐν ἑταίρῳ σου. Ο. hæc admodum perplexe habent.

9. *H.* Litigium tuum litiga cum amico tuo. *A. S. Th.* Jus tuum discepta cum socio tuo. *LXX. hæc admodum perplexe habent. Vul. causam tuam tracta cum amico tuo.*

ודבתך לא תשוב 10. Ο. ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται. Θ. καὶ ὁ ψόγος σου οὐκ ἀποστραφήσεται.

10. *H.* & infamia tua non revertatur. *LXX.* pugna vero tua & inimicitia non aberit. *Th.* & vituperium tuum non avertetur. *Vulg. & exprobrare non cesset.*

במשכיות כסף 11. Σ. Θ. ἐν περιβλέπτοις ἀργυρίου. Ο. ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίου.

11. *H.* in thecis transparentibus argenti. *S. Th.* in spectabilibus argenti. *LXX.* in monili Sardii. *Vulg. in lectis argenteis.*

דבר דבר על־אפניו A. Θ. λαλῶν ῥῆμα ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. Σ. λαλῶν λόγον ἐν καιρῷ αὐτοῦ. O. οὕτως εἰπεῖν λόγον.

נזם זהב וחלי־כתם 12. O. Εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πολυτελές. Αλλος, ἐνώτιον χρύσεον, καὶ πίνωσις χρυσῆ.

במתת־שקר 14. Σ. δόσει ἀδίκῳ. O. δόσει ψευδεῖ.

לשון רכה 15. A. γλῶσσα ἁπλῆ five ἁπαλή. O. γλῶσσα μαλακή.

הקר רגלך מבית רעך 17. Σ. ὑπόστειλον, (φίμωσον) πόδα σου ἀπὸ οἴκου ἑταίρου σου. O. σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον.

שנון 18. Oἱ λοιποὶ, ἠκονημένον. O. ἀκιδωτόν.

חמץ על־נתר ושר בשרים על לב־רע 20. Σ. ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, καὶ ᾄδων ἐν ᾄσμασιν ἐπὶ καρδίαν λυπηράν. O. ὥσπερ ὄξος ἕλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.

תחולל גשם 23. A. ὠδίνει ὄμβρον. Σ. διαλύει βροχήν. O. ἐξεγείρει νέφη.

וחקר כבדם כבוד 27. Σ. ἐξερευνᾷν δὲ τιμὴν ἑαυτῷ δόξαν. O. τιμᾷν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. Θ. καὶ ἐξερευνῶντι δεδοξασμένα δόξαν.

Heb. verbum dictum ſuper rotis ſuis. *A. Th.* loquens verbum ad congruentes ei. *S.* loquens verbum in tempore ſuo. *LXX.* ſic dicere ſermonem. *Vul. qui loquitur verbum in tempore ſuo.*

12. *H.* inauris auri & ornamentum obrizi. *LXX.* in inaurem auream & ſardium pretioſum. *Alius*, inauris aurea, & pinoſis aurea. *Vul. inauris aurea & margaritum fulgens.*

14. *H.* in dono mendaci. *S.* dono injuſto. *LXX.* dono mendaci. *Vulg. & promiſſa non complens.*

15. *H. LXX. Vul.* lingua mollis. *A.* lingua ſimplex, *ſive* mollis.

17. *Heb.* Rarum fac pedem tuum a domo ſocii tui. *S.* Subtrahe pedem tuum a domo ſocii tui. *LXX.* Rarum introduc pedem tuum ad tuum amicum. *Vulg. Subtrahe pedem tuum de domo proximi tui.*

18. *H. Reliqui*, *LXX. Vul.* acuta.

20. *H.* Acetum ſuper nitrum, & cantans in canticis ſuper corde malo. *S.* Sicut acetum ſuper nitrum, & cantans in canticis ſuper cor malum. *LXX.* Sicut acetum trahit incommodum, ſic incidens morbus in corpus, cor mœrore afficit. *Vul. Acetum in nitro, qui cantat carmina cordi peſſimo.*

23. *Heb.* parturiet pluviam. *A.* parturit imbrem. *S.* diſſolvit pluviam. *LXX* excitat nubes. *Vulg. diſſipat pluvias.*

27. *H.* & inveſtigatio gloriæ illorum gloria. *S.* perſcrutari vero honorem ſibi gloriam. *LXX.* honorare autem oportet verba glorioſa. *Th.* & perſcrutanti glorioſa gloriam. *Vulg. qui ſcrutator eſt majeſtatis, opprimetur a gloria.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XXV. Proverbiorum.

v. 1. A. καίγε αὗται παραβολαὶ &c. Sic Editio Romana atque Druſius hanc & ſequentes lectiones adferunt. LXX. Interpretes, αὗται αἱ παιδεῖαι. quædam Exemplaria habent, παροιμίαι.

v. 15. A. γλῶσσα ἁπλῆ ſive ἁπαλή. Vera lectio eſt ἁπαλὴ, quia ſic ſemper Aquila interpretatur vocem רך Vide in Lexicis infra.

PROVERBIORUM CAP. XXVI.

לא־נאוה 1. Σ. Θ. οὐκ ἔπρεψεν. O. οὐκ ἔστιν.

קללת חנם 2. A. Σ. Θ. κατάρα δωρεάν. O. ἀρὰ ματαία.

מתג 3. A. Θ. κημός. Σ. φιμός O. κέντρον.

לגו כסילים O. ἔθνει παρανόμῳ. Θ. σώματι ἀνοήτου....

דליו שקים מפסח ומשל בפי כסילים 7. Σ. ἐξέλιπον κνῆμαι ἀπὸ χωλοῦ, καὶ παραβολὴ ἐν στόματι... O. ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν, καὶ παρανομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων. Αλλος, παροιμίαν ἐκ στόματος.

ושכר כסיל ושכר עברים 10. Σ. καὶ ὁ φράσσων

1. HEbr. non decens. *S. Th.* non decuit. *LXX.* non eſt. *Vulg. indecens.*

2. *Heb. A. S. Th* maledictio gratis. *LXX.* maledictio vana. *Vulg. maledictum fruſtra.*

3. *Heb.* frænum. *A. Th. Vulg.* camus. *S.* capiſtrum, *vel* frænum. *LXX.* ſtimulus.

Heb. corpori ſtultorum. *LXX.* genti iniquæ. *Th.* corpori ſtulti. *Vulg. in dorſo imprudentium.*

7. *Hebr.* Defecerunt coxæ a claudo, & parabola in ore ſtultorum. *S.* Defecerunt tibiæ a claudo, & parabolæ in ore... *LXX.* Aufer greſſum crurum, & iniquitatem ex ore ſtultorum. *Al.* & proverbium ex ore. *Vulg. Quomodo pulchras fruſtra habet claudus tibias, ſic indecens eſt in ore ſtultorum parabola.*

10. *H.* & mercedem dans ſtulto, & merce-

ἄφρονα ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ. Ο. πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων, συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν. Θ. καὶ φιμῶν ἄφρονα, φιμοῖ χόλους.

בְּאִוַּלְתּוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה 11. Α. Θ. ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ. Ο. οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν.

עַל־צִירָהּ 14. Α. ἐπὶ στροφέα αὐτῆς. Ο. ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος.

בַּצַּלָּחַת 15. Α. Σ. Θ. ἐν τῇ μάλῃ. Ο. ἐν τῷ κόλπῳ.

נִלְאָה Α. Θ. ἐμόχθησεν. Σ. ἀπενάρκησεν. Ο. οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν.

מִשִּׁבְעָה מְשִׁיבֵי טָעַם 16. Σ. ὑπὲρ ἑπτὰ ἀποκρινομένους γνώμην. Ο. τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.

אָזְנֵי 17. Σ. ὠτίου. Ο. κέρκου. Θ. ὤτων.

כְּמִתְלַהְלֵהַּ 18. Α. κακοηθιζόμενοι. Σ. πειρώμενοι. Ο. ὥσπερ οἱ ἰώμενοι.

אִישׁ רִמָּה 19. Σ. ἀνὴρ δολιότητος. Ο. οἱ ἐνεδρεύοντες.

בְּאֶפֶס עֵצִים תִּכְבֶּה־אֵשׁ 20. Σ. μὴ ὄντων ξύλων ἀποσβεσθήσεται πῦρ. Ο. ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ.

נִרְגָּן Α. τονθρυστής. Σ. δόλιος. Ο. δίθυμος. Θ. γογγυστής.

לְחַרְחַר־רִיב 21. Α. Θ. ἀναξαίνειν δικασίαν. Ο. εἰς ταραχὴν μάχης.

דִּבְרֵי נִרְגָּן כְּמִתְלַהֲמִים 22. Α. λόγοι τονθρυστοῦ γοητικοί. Σ. λόγοι γογγυστοῦ ἐν παρέργῳ. Ο. λόγοι κερκώπων μαλακοί. Θ. λόγοι ἐνδυμίου (vel ἐνθυμίου) ὡς ἐξαπλούμενοι.

יָרְדוּ Α. Σ. Θ. κατέβησαν. Ο. τύπτουσι.

בֶטֶן Ο. σπλάγχνων. Ἄλλος, κοιλίας.

שְׂפָתַיִם דֹּלְקִים 23. Α. Θ. [χείλη] καιόμενα. Σ. [χείλη] φλεγόμενα. Ο. χείλη λεῖα. Αλλ. δόλια.

רָע Ο. λυπηρόν. Αλλ. πονηρόν.

בִּשְׂפָתָיו יִנָּכֵר שׂוֹנֵא 24. Α. Σ. Θ. ἐν χείλεσιν αὐτοῦ ἐπιγνωσθήσεται μισῶν. Ο. χείλεσι πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἐχθρός.

תִּכַּסֶּה שִׂנְאָה בְּמַשָּׁאוֹן תִּגָּלֶה רָעָתוֹ בְקָהָל 26. Σ. καλύπτων μῖσος διὰ λήμματα, ἀποκαλυφθήσεται κακία αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ. Ο. ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας εὔγνωστος ἐν συνεδρίοις.

dem dans transgressoribus. *S.* & qui obturat amentem, obturat iras ejus. *LXX.* omnis caro impiorum, conteritur enim extasis eorum. *Th.* & qui capistrat amentem, capistrat iras. *Vul.* *& qui imponit stulto silentium, iras mitigat.*

11. *H. A. Th.* stultus iterans in stultitia sua. *LXX.* sic stultus suâ ipsius malitiâ revertens ad peccatum suum. *Vulg. sic imprudens qui iterat stultitiam suam.*

14. *Heb.* super cardine suo. *A. Vulg.* in cardine suo. *LXX.* super cardine.

15. *Hebr. LXX.* in sinu. *A. S. Th.* in axilla. *Vul. sub ascella.*

Hebr. A. Th. laboravit. *S.* obtorpuit. *LXX.* non poterit inferre. *Vul. laborat.*

16. *Heb.* quam septem referentes consilium sapidum. *S.* supra septem qui respondent sententiam. *LXX.* eo qui in saturitate refert nuntium. *Vul. septem viris loquentibus sententias.*

17. *Hebr. Th.* aures. *S.* auriculam. *LXX.* caudam. *Vul. auribus.*

18. *Hebr.* sicut insaniens. *A.* malis moribus imbuti. *S.* conantes. *LXX.* sicut qui curantur. *Vulg. sicut noxius est.*

19. *Heb.* vir fraudavit. *S.* vir fraudum. *LXX.* qui insidiantur. *Vulg. vir qui fraudulenter nocet.*

20. *Heb.* in consumptione lignorum extinguetur ignis. *S.* cum desunt ligna extinguetur ignis. *LXX.* in multis lignis germinat ignis. *Vul. cum defecerint ligna, extinguetur ignis.*

Heb. A. Th. susurro. *S.* dolosus. *LXX.* dissentiens, *vel*, duplex animo. *Vul. susurrone.*

21. *Hebr.* ad succendendum litem. *A. Th.* ad exacerbandam litem. *LXX.* in tumultum rixæ *Vul. suscitat rixas.*

22. *Heb.* Verba susurronis veluti lenientia. *A.* verba susurronis incantatoria. *S.* verba murmuratoris in transcursu. *LXX.* sermones assentatorum molles. *Th.* verba susurronis velut explicita. *Vulg. verba susurronis quasi simplicia.*

H. A. S. Th. descenderunt. *LXX.* verberant. *Vulg. perveniunt.*

Heb. Alius, Vul. ventris. *LXX.* viscerum.

23. *Heb. A. Th.* labia ardentia. *S.* labia incensa. *LXX.* labia lævigata. *Al.* dolosa. *Vulg. labia tumentia.*

Hebr. Alius, malum. *LXX.* mœstum. *Vulg. pessimo.*

24. *Hebr. A. S. Th.* in labiis suis agnoscetur odio habens. *LXX.* labiis omnia annuit deplorans inimicus. *Vulg. labiis suis intelligitur inimicus.*

26. *Heb.* Qui operiet odium in desolatione, manifesta erit malitia ejus in concione. *S.* Qui abscondit odium propter munera, revelabitur malitia ejus in ecclesia. *LXX.* Qui occultat inimicitiam componit dolum: revelat autem suâ peccata bene notus in consessibus. *Vulg. Qui operit odium fraudulenter, revelabitur malitia ejus in concilio.*

שחת 27. Α. Σ. διαφθοράν. Ο. βόθρον.

ופה חלק 28. Α. Σ. Θ. στόμα δὲ λεῖον. Ο. στόμα δὲ ἄστεγον.

מדחה Σ. ὀλίσθημα. Ο. ἀκαταστασίας.

27. *H. LXX. Vulg.* foveam. *A. S.* corruptionem.

28. *H.* & os blandum. *A. S. Th.* & os molle. *LXX.* os autem non tectum. *Vulg. & os lubricum.*

Hebr. expulsionem. *S.* lapsum. *LXX. Vulg.* ruinas.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVI. Proverbiorum.

v. 1. Σ. Θ. οὐκ ἔπρεψεν. Ex Editione Romana & Drusio, ut aliæ omnes hujus Capitis.

v. 17. אזני Σ. ὠτίου. Θ. ὤτων. Ο. κέρκου. LXX. זנב haud dubie legisse videntur, & sæpe aliud omnino efferunt.

v. 19. Σ. ἀνὴρ δολιῶν. Forte melius legatur, δολιεύων, dolose agens, aut δόλου doli.

PROVERBIORUM CAP. XXVII.

יום 1. Α. Σ. Θ. ἡμέρα. Ο. ἡ ἐπιοῦσα.

זר 2. Α. Σ. ξένος. Ο. ἀλλότριος.

אכזריות חמה 4. Σ. κατακνίζων θυμός. Ο. ἀνελεήμων θυμός.

ומי יעמד לפני קנאה Ο. ἀλλ᾽ οὐδὲν ὑφίσταται ζῆλος. Ἄλλος, ζῆλος ἀμφοτέρων χαλεπώτερος. Ἀλλ. τίς δὲ ὑποστήσεται κατὰ πρόσωπον (ζήλου.)

מאהבה מסתרת 5. Σ. ἢ φιλία κεκρυμμένη. Ο. κρυπτομένης φιλίας.

נעתרות 6. Α. ἱκετικά. Σ. Θ. τεταραγμένα. Ο. ἑκούσια.

נפש רעבה 7. Οἱ λοιποί, ψυχῇ πεινώσῃ. Ο. ψυχῇ ἐνδεεῖ.

נודדת 8. Σ. μετακινούμενος. Ο. ὅταν καταπετασθῇ.

ומתק רעהו מעצת-נפש 9. Α. καὶ γλυκαίνει ἑταῖρον αὐτοῦ βουλὴ ψυχῆς. Ο. καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή.

אל-תבוא ביום אידך 10. Α. μὴ εἰσέλθῃς ὁ ἀγροικός. Σ. μὴ εἰσέλθῃς ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς σου. Ο. μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν. Θ. ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς μὴ εἰσέλθῃς.

שכן Οἱ λοιποί, γείτων. Ο. φίλος.

ואשיבה חרפי דבר 11. Σ. καὶ ἀποκριθήσομαι τῷ ὀνειδίζοντί με ῥῆμα. Ο. καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.

כי-ערב זר 13. Α. Σ. Θ. ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον. Ο. παρῆλθε γὰρ ὑβριστής.

ובעד נכריה חבלהו Α. Θ. καὶ περὶ ξένης ἐνεχυράσατο αὐτόν. Ο. ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.

מרונים 15. Σ. μαχίμη. Ο. λοίδορος.

1. HEb. *A. S. Th.* dies. *LXX.* superveniens (dies). *Vulg. superventura dies.*

2. *Heb. LXX. Vulg.* alienus. *A. S.* peregrinus.

4. *Hebr.* crudelitas excandescentiæ. *S.* maligne rodens animus. *LXX.* crudelis indignatio. *Vul. ira non habet misericordiam.*

Heb. & quis stabit ante invidiam? *LXX.* sed nihil sustinet zelus. *Alius*, zelus amborum molestior. *Alius*, quis vero subsistet ante faciem (zeli, *vel* invidiæ.) *Vul. & impetum concitati ferre quis poterit?*

5. *H. Vul.* quam amor absconditus. *S.* quam amicitia occulta. *LXX.* abscondita amicitia.

6. *Hebr.* crebra. *A.* supplicatoria. *S. Th.* perturbata. *LXX.* voluntaria. *Vulg. fraudulenta.*

7. *Hebr.* animæ famelicæ. *Reliqui*, animæ esurienti. *LXX.* animæ indigenti. *Vulg. anima esuriens.*

8. *Heb.* vagans. *S. Vulg.* transmigrans. *LXX.* cum avolaverit.

9. *Heb.* & dulcedo amici sui a consilio animæ. *A.* & edulcat socium suum consilio animæ. *LXX.* disrumpitur autem a calamitatibus anima. *Vulg. & bonis amici consiliis anima dulcoratur.*

10. *Hebr.* ne ingrediaris in die exitii tui. *A.* ne ingrediaris agrestis. *S. Vul.* ne ingrediaris in die afflictionis tuæ. *LXX.* ne ingrediaris infortunatus. *Th.* in die calamitatis ne ingrediaris.

Heb. Reliqui, Vulg. vicinus. *LXX.* amicus.

11. *Heb. S.* & respondebo exprobranti mihi verbum. *LXX.* & averte a te exprobrabiles sermones. *Vulg. ut possis exprobranti respondere sermonem.*

13. *Hebr.* quia fidejussit extraneo. *A. S. Th.* quoniam spopondit pro extraneo. *LXX.* pertransiit enim contumeliosus. *Vul. qui spopondit pro extraneo.*

H. & pro extranea cape pignus ejus. *A. Th.* & pro extranea abstulit pignus ab eo. *LXX.* qui aliena vastat. *Vul. & pro alienis aufer ei pignus.*

15. *H.* contentionum. *S.* pugnax. *LXX.* contumeliosa. *Vulg. litigiosa.*

צפניה צפן־רוח ושמן ימינו יקרא 16. Α. Σ. καὶ οἱ λοιποί, κεκρυμμένος βορέας ἄνεμος, καὶ ἔλαιον δεξιᾶς αὐτοῦ καλέσει. Ο. Βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.

נצר 18. Α. Σ. διατηρῶν. Ο. ὃς φυτεύει. Θ. φυλάττων.

כור 21. Ο. πύρωσις. Θ. χωνευτήριον.

אם־תכתוש את־האויל במכתש בתוך הריפות 22. בעלי לא־תסור מעליו אולתו Α. Θ. ἐὰν κόψῃς τὸν ἄφρονα ἐν ὅλμῳ ἐν μέσῳ ἐμπτισσομένων ἐν ὑπέρῳ... Ο. ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.

פני 23. Α. Σ. Θ. πρόσωπα. Ο. ψυχάς.

שית Α. Θ. θοῦ. Σ. τάξον. Ο. ἐπιστήσῃς.

ללחם ביתך 27. Α. Εἰς ἄρτον οἴκου σου. Σ. Εἰς τὰ δέοντα τῶν κορασίων σου. Ο. Εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων. Θ. Εἰς τὰ δέοντα τοῦ οἴκου σου.

16. *Hebr.* Abscondentes eam abscondit ventum, & oleum dexteræ ejus clamabit. *A. S. & Reliqui*, Absconditus Aquilo ventus, & oleum dexteræ ejus vocabit. *LXX.* Aquilo durus ventus, nomine autem dexter vocatur. *Vulg. Qui retinet eam, quasi qui ventum teneat, & oleum dexteræ suæ vocabit.*

18. *Heb. A. S. Vul.* qui servat. *LXX.* qui plantat. *Th.* custodiens.

21. *Hebr.* fornax. *LXX.* probatio ignis. *Th.* conflatorium. *Vulg. in fornace.*

22. *Heb.* Si contuderis stultum in mortario in medio triticorum contusorum in pistillo, non recedet desuper eum stultitia ejus. *A. Th.* Si contuderis amentem in mortario in medio eorum quæ tunduntur in pistillo... *LXX.* Si flagellaveris insipientem in medio consessu inhonorans, non auferes stultitiam ejus. *Vulg. Si contuderis stultum in pila quasi ptisanas feriente desuper pilo, non auferetur ab eo stultitia ejus.*

23. *Heb. A. S. Th.* vultus. *LXX.* animas. *Vul. vultum.*

Heb. A. Th. pone, *S.* statue. *LXX.* applicabis. *Vulg. considera.*

27. *Heb. A.* in panem domus tuæ. *S.* ad necessitatem puellarum tuarum. *LXX.* in vitam tuorum famulorum. *Th.* in necessitates domus tuæ. *Vul. in necessaria domus tuæ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVII. Proverbiorum.

v. 1. Α. Σ. Θ. ἡμέρα. Omnes autem hujus Capitis lectiones ex Editione Romana & ex Drusio prodeunt, nisi aliter notetur.

v. 10. Α. μὴ εἰσέλθῃς ὁ ἀγχοικός. Has lectiones exhibet Martianæus noster ex Hieronymo. Verum vox illa ἀγχοικὸς suspecta videtur.

PROVERBIORUM CAP. XXVIII.

רבים שריה 2. Α. Θ. πολλοὶ ἄρχοντες αὐτῆς. Ο. κρίσεις ἐγείρονται.

גבר רש ועשק דלים 3. Α. Θ. ἀνὴρ ἄπορος καὶ συκοφαντῶν πτωχούς. Ο. ἀνδρεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς.

סחף ואין לחם Α. Σ. Θ. ἀνεσχηκὼς καὶ οὐκ ἔστιν ἄρτος. Ο. λάβρος καὶ ἀνωφελής.

יבינו כל 5. Οἱ λοιποί, συνήσουσι πάντα. Ο. συνήσουσιν ἐν παντί.

הולך בתמו 6. Α. Σ. Θ. περιπατῶν ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ. Ο. πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ.

ורעה זוללים 7. Α. καὶ νέμει συμβολοκόποις. Ο. ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν.

גם־תפלתו תועבה 9. Α. Σ. Θ. καίγε προσευχὴ αὐτοῦ βδέλυγμα. Ο. καὶ αὐτὸς προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.

ינחלו 10. Α. κληρονομήσονται. Θ. διελοῦνται. Ο. διελεύσονται.

2. Hebr. *Vulg.* multi principes ejus. *A. Th.* multi principes eorum. *LXX.* judicia excitantur.

3. *Heb.* Vir pauper & opprimens pauperes. *A. Th.* Vir egenus, & calumnians pauperes. *LXX.* robustus in impietatibus calumniatur pauperes. *Vul. Vir pauper calumnians pauperes.*

Hebr. trahens, & non panis. *A. S. Th.* retinens se, & non est panis. *LXX.* vehemens & inutilis. *Vulg. vehementi, in quo paratur fames.*

5. *Heb. & Reliqui*, intelligent omnia. *LXX.* intelligent in omni. *Vul. animadvertunt omnia.*

6. *Heb. A. S. Th. Vul.* ambulans in simplicitate sua. *LXX.* vadens in veritate.

7. *Heb.* & pascens comessatores. *A.* & pascit comessatores. *LXX.* qui autem pascit luxuriam. *Vul. qui autem pascit comessatores.*

9. *Hebr. A. S. Th.* etiam oratio ejus abominatio. *LXX.* & ipse orationem suam abominabilem fecit. *Vul. oratio ejus erit execrabilis.*

10. *Hebr. A.* hæreditate accipient. *Th.* divident. *LXX.* pertransibunt. *Vul. possidebunt.*

יחקרנו 11. Α. Θ. ἐξιχνιάσει αὐτόν. Ο. καταγνώσεται αὐτόν.

11. *Heb. A. Th. Vulg.* ſcrutabitur eum. *LXX.* condemnabit eum.

ומודה 13. Α. Θ. ὁμολογῶν. Σ. ἐξαγορεύων. Ο. Ο. ὁ δὲ ἐξηγούμενος.

13. *Hebr. A. Th.* confitens. *S.* qui profitetur. *LXX.* qui autem narrat. *Vul. qui autem confeſſus fuerit.*

יצליח Σ. εὐοδωθήσεται. Ο. ἀγαπηθήσεται.

Hebr. S. proſperabitur. *LXX.* diligetur. *Vul. miſericordiam conſequetur.*

נגיד חסר תבונות 16. Σ. ἡγούμενος ἢ δυνάστης ἐνδεὴς συνέσεων. Ο. βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων.

16. *Hebr.* dux carens intelligentiis. *S.* dux vel dynaſta indigens intelligentiis. *LXX.* rex indigens proventibus. *Vulg. dux indigens prudentia.*

ורב מעשקות Ο. μέγας συκοφάντης. Αλλος, καὶ πολύστρεβλον.

Heb. & multus oppreſſionibus. *LXX.* magnus ſycophanta. *Alius*, & valde perverſum. *Vulg. multos opprimet per calumniam.*

יאריך ימים Ο. μακρὸν χρόνον ζήσεται. Αλλος, μακρὸν βιώσεται βίον.

Heb. prolongabit dies. *LXX.* longo tempore vivet. *Alius*, longam vitam ducet. *Vulg. longi fient dies ejus.*

17. ὃς φράσσει τὰ ὦτα μὴ εἰσακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.

17. qui obturat aures ut non audiat infirmum, & ipſe invocabit, & non erit qui exaudiat.

תמים 18. Α. Θ. τέλειος. Ο. δίκαιος.

18. *Heb. A. Th.* perfectus. *LXX.* juſtus. *Vulg. ſimpliciter.*

ריקים 19. Α. Θ. κενά. Ο. σχολήν. Αλλ. ἀπραγίαν.

19. *Heb. A. Th.* vana. *LXX. Vul.* otium. *Alius*, inertiam.

איש אמונות 20. Α. ἀνὴρ πιστεύων. Σ. ἀνὴρ ἀληθής. Ο. ἀνὴρ ἀξιόπιστος.

20. *Hebr.* vir veritatum. *A.* vir credens. *S.* vir verax. *LXX.* vir fide dignus. *Vul. vir fidelis.*

ואץ להעשיר לא ינקה Ο. ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. Αλλος, ὁ δὲ σπεύδων τοῦ πλουτεῖν οὐκ ἀθωωθήσεται.

Heb. Alius, & feſtinus ad ditandum ſe non erit impunis. *LXX.* malus autem non impunitus erit. *Vul. qui autem feſtinat ditari, non erit innocens.*

רע עין 22. Ο. βάσκανος. Αλλος, φθονερός.

22. *Heb.* malus oculo. *LXX. Alius*, invidus. *Vul. & aliis invidet.*

חסר יבאנו Σ. ἔνδεια ἐπελεύσεται αὐτῷ. Ο. ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ.

Heb. defectus veniet ei. *S. Vul.* egeſtas ſuperveniet ei. *LXX.* quia miſericors obtinebit eum.

ממחליק לשון 23. Α. παρὰ λειοῦντα γλῶσσαν. Ο. μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.

23. *Heb.* præ leniente lingua. *A.* ſupra emollientem linguam. *LXX.* magis quam is qui linguâ gratificatur. *Vulg. magis quam ille qui per linguæ blandimenta decipit.*

גוזל 24. Α. Θ. ἁρπάζων. Σ. ἀδικῶν. Ο. ὃς ἀποβάλλεται. Αλλος, ἀποβιάζεται, ἀτιμάζει.

24. *Heb. A. Th.* rapiens. *S.* injuriam faciens. *LXX.* qui abjicit. *Al.* violenter agit, inhonorat. *Vulg. qui ſubtrahit.*

חבר Α. Σ. Θ. μέτοχος. Ο. κοινωνός.

H. LXX. ſocius. *A. S. Th. Vulg.* particeps.

רחב נפש יגרה מדון 25. Α. πλατὺς ψυχῇ ἐρεθίζει ἀντιδικίαν. Σ. πλατύψυχος προξενεῖ κρίσιν. Ο. ἄπιστος (Αλλ. ἁπλὸς) ἀνὴρ κρίνει εἰκῆ.

25. *H.* latus animo miſcebit litem. *A.* latus anima irritat contradictionem. *S.* latus anima incitat judicium. *LXX.* incredulus (*al.* ſimplex) vir judicat temere. *Vul. qui ſe jactat & dilatat, jurgia concitat.*

רב מארות 27. Ο. ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται. Αλλ. οὐκ εὐοδωθήσεται.

27. *Heb.* multitudo maledictionum. *LXX.* in multa penuria erit. *Alius*, non proſperabitur. *Vulg. ſuſtinebit penuriam.*

יסתר 28. Α. Σ. Θ. κρυβήσονται. Ο. στένουσι.

28. *H.* ſe abſcondet. *A. S. Th.* ſe abſcondent. *LXX.* gemunt. *Vulg. abſcondentur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVIII. Proverbiorum.

v. 2. Α. Θ. πολλοὶ ἄρχοντες αὐτῶν. Hujus etiam Capitis lectiones omnes ex Editione Romana & Druſio.

v. 17. ὃς φράσσει &c. Hæc in nonnullis τῶν Ο. Exemplaribus reperiuntur. Quæ, ut monet Druſius, ſunt ex cap. 21. v. 23. ubi in Hebræo etiam exprimuntur.

PROVERBIORUM CAP. XXIX.

ישבר 1. Α. Σ. Θ. συντριβήσεται. Ο. φλεγομένου αὐτοῦ.

ברבות צדיקים 2. Α. ἐν τῷ πληθῦναι δικαίους. Ο. ἐγκωμιαζομένων δικαίων.

רעה זונות 3. Α. ὁ νέμων πόρνας. Ο. ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας.

איש תרומות 4. Α. Θ. ἀνὴρ ἀφαιρεμάτων. Ο. ἀνὴρ δὲ παράνομος.

בפשע איש רע מוקש 6. Α. ἐν ἀμαρτίᾳ ἀνδρὸς παρανόμου πρόσκρουσις. Σ. ἐν ἀδικίᾳ ἀνδρὸς πονηρὸν σκάνδαλον. Ο. ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς.

אנשי לצון 8. Ο. ἄνδρες ἄνομοι. Ἄλλος, ἄνδρες λοιμοί.

יפיחו Σ. ἐθυμίασαν. Ο. ἐξέκαυσαν.

יבקשו 10. Σ. ἐπιζητήσουσι. Ο. ἐκζητήσουσι.

באחור ישבחנה 11. Σ. ἐπ' ἐσχάτων καταπραΰνει αὐτόν. Ο. ταμιεύεται κατὰ μέρος.

משרתיו 12. Α. Σ. Θ. λειτουργοὶ αὐτοῦ. Ο. οἱ ὑπ' αὐτόν. Ἄλλος, ὑπηρέται.

נפגשו 13. Ο. ἀλλήλοις συνελθόντων. Ἄλλος, ἐλθόντων ἐπιτοαυτό.

מאיר עיני שניהם יהוה Α. Σ. Θ. φωτίζων ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων ὁ κύριος. Ο. ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ κύριος.

לעד 14. Α. εἰς ἔτι. Σ. εἰς ἀεί. Ο. εἰς μαρτύριον.

נער משלח 15. Α.... ἐξαποστελλόμενος. Σ. νέος δὲ ἀφειμένος. Ο. παῖς δὲ πλανώμενος.

אמו Ο. γονεῖς αὐτοῦ. Ἄλλος, μητέρα αὐτοῦ.

מעדנים 17. Σ. Θ. τρυφάς. Ο. κόσμον.

באין חזון יפרע עם 18. Α. οὐκ ὄντος ὁράματος ἀποσκεδασθήσεται λαός. Ο. οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ.

יהיה מנון 21. Σ. ἔσται γογγυσμός. Ο. ὀδυνηθήσεται.

יגרה מדון 22. Σ. ἐρεθίζει μάχην. Ο. ἐγείρει νεῖκος. Ἄλλος, ὀρύσσει.

גאות אדם תשפילנו 23. Οἱ λοιποί, ὑπερηφανία ἀνδρὸς ταπεινώσει αὐτόν. Ο. ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ.

ושפל-רוח יתמך כבוד Ο. τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξῃ κύριος. Ἄλλος, καὶ ταπεινόφρων ἀν-

1. Hebr. *A. S. Th.* conteretur. *LXX.* ardente eo (non est medela). *Vul.* (*repentinus ei*) *superveniet interitus.*

2. *Hebr. A.* cum multiplicantur justi. *LXX.* dum laudantur justi. *Vulg. in multiplicatione justorum.*

3. *Hebr. A.* pascens scorta. *LXX.* qui autem pascit meretrices. *Vul. qui autem nutrit scorta.*

4. *Hebr.* vir oblationum. *A. Th.* vir donorum. *LXX.* vir autem iniquus. *Vulg. vir avarus.*

6. *Hebr.* in prævaricatione viri malus laqueus. *A.* in peccato viri iniqui offensio. *S.* in iniquitate viri malum scandalum. *LXX.* peccanti viro magnus laqueus. *Vulg. peccantem virum iniquum involvet laqueus.*

8. *Heb.* viri irrisionis. *LXX.* viri iniqui. *Alius*, viri pestilentes. *Vul. homines pestilentes.*

H. illaqueabunt. *S.* adoleverunt. *LXX.* combusserunt. *Vulg. dissipant.*

10. *Hebr.* quærent. *S.* inquirent. *LXX.* exquirent. *Vulg. quærunt.*

11. *Hebr.* in posticum sedabit eum. *S.* in novissimis mitigat eum. *LXX.* dispensat per partes. *Vulg. differt, & reservat in posterum.*

12. *Heb. A. S. Th.* ministri ejus. *LXX.* subditi ejus. *Alius*, famuli. *Vul. omnes ministros.*

13. *Heb. Vul.* obviaverunt sibi. *LXX.* invicem concurrentibus. *Alius*, venientibus in idipsum.

Heb. A. S. Th. illuminans oculos amborum ipsorum Dominus. *LXX.* inspectionem amborum facit Dominus. *Vulg. utriusque illuminator est Dominus.*

14. *Hebr. S.* in perpetuum. *A.* adhuc. *LXX.* in testimonium. *Vul. in æternum.*

15. *H.* puer dimissus. *A.* .... dimissus. *S.* adolescens autem dimissus. *LXX.* puer autem errans. *Vulg. puer autem qui dimittitur voluntati suæ.*

Heb. Alius, *Vulg.* matrem suam. *LXX.* parentes suos.

17. *Heb. S. Th. Vul.* delicias. *LXX.* ornatum.

18. *Hebr.* in non visione feriabitur populus. *A.* non existente visione dissipabitur populus. *LXX.* non erit præceptor genti iniquæ. *Vulg. cum prophetia defecerit, dissipabitur populus.*

21. *Heb.* erit filius. *S.* erit murmuratio. *LXX.* dolor erit. *Vulg. sentiet eum contumacem.*

22. *Hebr.* miscebit litem. *S.* incitat litem. *LXX.* excitat contentionem. *Alius*, fodit. *Vul. provocat rixas.*

23. *Heb. Reliqui*, superbia hominis humiliabit eum. *LXX.* contumelia virum humiliat. *Vul. superbum sequitur humilitas.*

Hebr. & humilis spiritu assequetur gloriam. *LXX.* humiliter autem sentientes firmat gloriâ Dominus. *Alius*, & humiliter sentiens ap-

πλήψεται δόξης. prehendet gloriam. *Vulg. & humilem spiritu suscipiet gloria.*

עם־גנב 24. Α. μετ' κλέπτου. Ο. κλέπτη. 24. *Heb. A. Vul.* cum fure. *LXX.* furi.

Nota.

v. 1. Ἀ. Σ. Θ. συντελέσεται. Editio Romana & Drusius hanc & sequentes hujus Capitis lectiones adferunt.

PROVERBIORUM CAP. XXX.

לאיתיאל ואכל 1. Α. τῷ ἐθιὴλ καὶ τέλεσον. Ο. τοῖς πιστεύουσι θεῷ καὶ παύομαι, (al. φάγομαι.) Θ. τῷ ἐθιήλ, καὶ δυνήσομαι.

1. *Hebr.* Æthieli, & Uchal. *A.* Ethieli, & perfice. *LXX.* credentibus Deo, & cessabo, *al.* comedam. *Th.* Ethieli, & potero. *Vulg.* (*Vir cum quo est Deus*) *& qui Deo secum morante confortatus, ait.*

בער אנכי מאיש 2. Α. ἀσύνετος ἐγώ εἰμι παρὰ ἄνδρα. Ο. ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων.

2. *Hebr.* stolidus ego præ viro. *A.* insipiens ego sum præ viro. *LXX.* insipientissimus enim sum omnium hominum. *Vulg. stultissimus sum virorum.*

וירד 4. Α. Σ. καὶ κατήνεγκεν. Ο. καὶ κατέβη.

4. *Heb. LXX. Vul.* atque descendit. *A. S.* & detulit.

מי אסף־רוח בחפניו Α. τίς συνέλεξεν πνεῦμα ἐν θεναρσῖς. Σ. τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν ταῖς δραξίν. Ο. τίς συνήγαγεν ἄνεμον ἐν κόλπῳ.

Hebr. quis collegit ventum in pugillis suis. *A.* quis collegit ventum volis. *S.* quis congregavit ventos in pugillis. *LXX.* quis congregavit ventum in sinu. *Vul. quis continuit spiritum in manibus suis?*

צרר Ο. συνέστρεψεν. Θ. ἐνέδησεν.

Hebr. ligavit. *LXX.* convertit. *Th.* illigavit. *Vulg. colligavit.*

מי הקים כל־אפסי־ארץ Α. καὶ οἱ λοιποὶ, τίς ἔστησε πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς; Ο. τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς;

Heb. A. & Reliqui, Quis statuit omnes fines terræ? *LXX.* Quis tenuit omnes summitates terræ? *Vulg. Quis suscitavit omnes terminos terræ?*

מה־שמו ומה־שם־בנו Α. Σ. Θ. καὶ οἱ λοιποὶ, τί ὄνομα αὐτῷ, καὶ τί ὄνομα τῷ υἱῷ αὐτοῦ; Ο. τί ὄνομα αὐτῷ, καὶ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ;

Heb. Vul. Quod nomen est ejus, & quod nomen filii ejus? *A. S. Th.* Quod nomen ipsi, & quod nomen filio ejus? *LXX.* Quod nomen ipsi, & quod nomen filiis ejus?

כי תדע Ο. ἵνα γνῷς. Ἄλλος, ὅτι γνώσῃ.

Hebr. quod noveris. *LXX.* ut noscas. *Alius*, quia cognosces. *Vulg. si nosti.*

מגן הוא 5. Ο. ὑπερασπίζει. Ἄλλος, ὑπερασπιεῖ.

5. *Hebr. Vulg.* clypeus ipse. *LXX.* protegit. *Alius*, proteget.

לחסים בו Ο. εὐλαβουμένων. Ἄλλος, φοβουμένων.

Hebr. Vul. sperantibus in eo. *LXX.* reverentibus. *Alius*, timentibus.

אל־תמנע ממני בטרם אמות 7. Σ. μὴ κωλύσῃς ἀπ' ἐμοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. Ο. μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

7. *Hebr. S.* Ne prohibeas à me antequam moriar. *LXX.* ne auferas à me gratiam antequam moriar. *Vulg. ne deneges mihi antequam moriar.*

שוא 8. Α. εἰκαιότητα. Ο. μάταιον λόγον.

8. *Heb. A. Vulg.* vanitatem. *LXX.* vanum sermonem.

הטריפני לחם חקי Α.... ἄρτον ἀκριβασμῶν μου. Σ. διάταξόν μοι δίαιταν ἱκανήν. Ο. σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη.

Hebr. prædam da mihi panem statuti mei. *A.*.... panem statutorum meorum. *S.* statue mihi diætam sufficientem. *LXX.* statue autem mihi quæ opus sunt, & sufficiunt. *Vulg. tribue tantum victui meo necessaria.*

ואכחשתי ואמרתי מי יהוה 9. Α. Σ. καὶ ἀρνήσωμαι καὶ εἴπω, τίς ἐστι κύριος. Ο. ψευδὴς γένωμαι, καὶ εἴπω, τίς με ὁρᾷ;

9. *Heb.* & mentiar, & dicam, Quis Dominus? *A. S.* & abnegem, & dicam, Quis est Dominus? *LXX.* mendax fiam, & dicam: Quis me videt? *Vulg. ad negandum, & dicam, Quis est Dominus?*

ופן אורש Ο. πενηθείς. Ἀλλ. ὁ πενόμενος. Ἄλλοι, πένης γενηθείς.

Hebr. ne forte pauper efficiar. *LXX.* *Alii*, pauper effectus. *Al.* pauper. *Vulg. aut egestate compulsus.*

אל־תלשן 10. Σ. μὴ διαβάλῃς. Ο. μὴ παραδῷς. Θ. μὴ καταλαλήσῃς.

ואשמת Α. Σ. Θ. καὶ πλημμελήσῃς. Ο. καὶ ἀφανισθῇς.

ומצאתו לא רחץ 12. Ο. τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν. Ἄλλος, καὶ ἀπὸ ῥύπου οὐκ ἀπελούσατο.

מאכלות 14. Α. Σ. Θ. κατεσθιούσας. Ο. τομίδας.

עניים Ο. ταπεινούς. Ἄλλοι, ἀσθενεῖς.

שתי בנות הב הב 15. Σ. δύο θυγατέρες φέρε, φέρε. Ο. τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι.

שלוש הנה לא תשבענה Α. Σ. Θ. τρία δέ ἐστιν ἃ οὐ πλησθήσεται. Ο. καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν.

לא־אמרי הון Α. Σ. Θ. οὐκ εἶπον, ἀρκεῖ. Ο. οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν, ἱκανόν.

ועצר רחם 16. Α. καὶ ἐποχὴ μήτρας. Σ. καὶ συνοχὴ μήτρας. Ο. καὶ ἔρως γυναικός.

לא אמרה Ο. οὐ μὴ εἴπωσιν. Ἄλλος, οὐκ εἶπεν.

נחל 17. Α. Θ. χειμάῤῥου. Ο. ἐκ τῶν φαράγγων.

נפלאו 18. Α. ἐθαυμαστώθησαν. Ο. ἀδύνατά μοι νοῆσαι. Ἄλλος, ἀδυνατοῦντα.

בשמים 19. Ο. πετομένου. Ἄλλος, πετομένου ἐν οὐρανῷ.

דרך נחש Α. Σ. Θ. ὁδόν... Ο. ὁδοὺς ὄφεως.

דרך גבר בעלמה Σ. ὁδὸν ἀνδρὸς ἐν νεανίδι. Α. Θ. ὁδόν... Ο. ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.

אבלה ומחתה 20. Α. Σ. Θ. ὡσεὶ φαγούσης, καὶ ἀπονιψαμένης. Ο. ὅταν πράξῃ ἀπονιψαμένη.

ותחת ארבע 21. Σ. τὰ δὲ τέσσαρα. Ο. τὸ δὲ τέταρτον.

תחת שנואה כי תבעל 23. Σ. καὶ γυνὴ μισουμένη ὅταν συνοικήσῃ. Ο. καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ.

חכמים מחכמים 24. Ο. σοφώτερα τῶν σοφῶν. Θ. σοφία σεσοφισμένα.

שפנים 26. Ο. χοιρογρύλλιοι. Ἀλλ. εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοὶ, ἢ οἱ καλούμενοι οἶστροι.

וישימו Σ. ἔταξαν. Ο. οἳ ἐποιήσαντο.

חצץ כלו 27. Σ. ὡς ψῆφις πᾶσα. Ο. εὐτάκτως.

10. *Heb.* ne crimineris lingua. *S.* ne calumnieris. *LXX.* ne tradas. *Th.* ne obloquaris. *Vulg. ne accuses.*

H. A. S. Th. & delinquas. *LXX.* & delearis. *Vul. & corruas.*

12. *H.* & a sorde sua non lota est. *LXX.* exitum, (*al.* excrementum) autem suum non abluit. *Alius*, & a sorde non lota est. *Vul. & tamen non lota est a sordibus suis.*

14. *Hebr.* cultri. *A. S. Th.* comedentes. *LXX.* cultros. *Vulg. & commandit.*

H. afflictos. *LXX.* humiles. *Alii*, infirmos. *Vulg. inopes.*

15. *H.* duæ filiæ, da, da. *S.* duæ filiæ, fer, fer. *LXX.* tres filiæ erant dilectione diligentes, *vel* dilectæ. *Vulg. duæ sunt filiæ dicentes, Affer, affer.*

H. tria ipsa non saturabuntur. *A. S. Th.* tria vero sunt, quæ non implebuntur. *LXX.* & tres istæ non impleverunt eam. *Vulg. tria sunt insaturabilia.*

H. non dicunt, abundantia. *A. S. Th.* non dixerunt, sufficit. *LXX.* non suffecit ad dicendum, satis est. *Vulg. quod nunquam dicit, Sufficit.*

16. *H.* & constrictio vulvæ. *A.* & retentio matricis. *S.* & coarctatio matricis. *LXX.* & amor mulieris. *Vulg. & os vulvæ.*

Heb. non dicit. *LXX.* non dicant. *Alius*, non dixit. *Vul. numquam dicit.*

17. *H. A. Th.* torrentis. *LXX. Vulg.* de torrentibus.

18. *Heb.* abscondita sunt. *A.* mirabilia facta sunt. *LXX.* impossibilia mihi ad cogitandum. *Alius*, impossibilia. *Vul. difficilia mihi.*

19. *H.* in cœlis. *LXX.* volantis. *Alius*, volantis in cœlo. *Vulg. in cœlo.*

H. viam serpentis. *A. S. Th.* viam.... *LXX.* vias serpentis. *Vulg. viam colubri.*

H. S. viam viri in puella. *A. Th.* viam...... *LXX.* vias viri in juventute. *Vulg. viam viri in adolescentia.*

20. *Hebr.* comedit & tersit. *A. S. Th.* velut comedentis & abluentis. *LXX.* cum fecerit abluens. *Vul. quæ comedit, & tergens os suum.*

21. *H.* & propter quatuor. *S.* quatuor autem. *LXX.* quartum autem. *Vul. & quartum.*

23. *H.* propter exosam cum maritata fuerit. *S.* & mulier exosa cum cohabitabit. *LXX.* & exosa mulier si consecuta fuerit. *Vulg. per odiosam mulierem: cum in matrimonio fuerit assumpta.*

24. *Heb.* sapientia sapienter edocta. *LXX.* sapientiora sapientibus. *Th.* sapientia instructa. *Vul. sapientiora sapientibus.*

26. *Heb.* cuniculi. *LXX.* chærogryllii. *Alius*, genus piscis, *sive* lepores, *sive qui vocantur* œstri. *Vulg. lepusculus.*

Hebr. & posuerunt. *S.* statuerunt. *LXX.* qui fecerunt. *Vul. qui collocat.*

27. *Heb.* dimidians totum ipsum. *S.* ut calculus universa. *LXX.* ordinatè. *Vul. egreditur universa.*

תתפש 28. Ο. ἐρειδόμενος. Θ. ἐλλαμβανόμενος.

בהיכלי A. Σ. Θ. ἐν ναοῖς. Ο. ἐν ὀχυρώμασι.

מטבי לכת 29. A. Θ. ἀγαθύνοντα πορείαν. Ο. ὃ καλῶς διαβαίνει.

מפני־כל 30. A. Σ. Θ. ἀπὸ προσώπου παντός. Ο....

זרזיר מתנים 31. A. Θ. ἀλεκτρύων νώτου. Σ. περιεσφραγισμένος τὴν ὀσφύν. Ο. ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν.

אם־נבלת בהתנשא 32. Ο. ἐὰν προέῃ σεαυτόν. Θ. εἰ ἠφρόνησας ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι.

ואם־זמות יד לפה Ο. καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης. Θ. καὶ ἐνενοήθης χεῖρα εἰς στόμα.

ומיץ־אף יוציא דם 33. A. καὶ ἐκμύζησις θυμοῦ ἐξοίσει αἷμα. Ο. ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα.

28. *Heb.* tractabit. *LXX.* innixus. *Th.* comprehensus. *Vulg. nititur.*

Heb. in palatiis. *A. S. Th.* in templis. *LXX.* in munitionibus. *Vulg. in ædibus.*

29. *Heb. A. Th.* quæ bonum faciunt incessum. *LXX.* quod pulchre transit. *Vulg. quod incedit feliciter.*

30. *H. A. S. Th.* a facie cujuscumque. *LXX.*.... *Vulg. ad nullius (pavebit) occursum.*

31. *Heb.* accinctus lumbis. *A. Th.* gallus gallinaceus dorso. *S.* succinctus lumbos. *LXX.* gallus circumincedens. *Vulg. gallus succinctus lumbis.*

32. *Hebr. Th.* si stulte egisti in elevando te. *LXX.* si stolide efferas temetipsum. *Vul est qui stultus apparuit postquam elevatus est in sublime.*

Heb. & si cogitasti manum ad os. *LXX.* & extendas manum tuam cum pugna. *Th.* & cogitaveris manum ad os. *Vulg. si enim intellexisset, ori suo imposuisset manum.*

33. *Heb.* & emunctor naris educet sanguinem. *A.* & emunctio furoris educet sanguinem. *LXX.* si autem expresseris nares, egredietur sanguis. *Vulg. & qui vehementer emungit, elicit sanguinem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXX. Proverbiorum.

v. 1. A. τοῦ Εθιὴλ &c. Editio Romana & Drusius, unde sequentes etiam lectiones mutuamur, unâ exceptâ versu 4.

v. 4. A. Σ. Θ. καὶ οἱ λοιποὶ, τί ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τί ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Hanc lectionem Eusebius in Psalm. p. 403. pleniorem adfert quàm Editio Romana; sed Aquilæ & Theodotioni tantùm ipsam tribuit, Editio Romana etiam Symmacho.

v. 12. Αλλος, καὶ ἀπὸ ῥύπου οὐκ ἀπελούσατο. Hæc interpretatio videtur Aquilæ esse, qui Exodi 32. 25. לשמצה vertit εἰς ὄνομα ῥύπου, in nomen sordis aut infamiæ, ubi postremam syllabam צה accepisse videtur pro צאה vel צאת ut scribitur hoc loco.

v. 31. Σ. περιεσφραγισμένος. Forte melius, περιεσφιγμένος.

PROVERBIORUM CAP. XXXI.

דברי למואל 1. A. ῥητὰ Λαμμουὴλ. Σ. λόγοι Ιαμουήλ. Ο. οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ. Θ. ῥήματα Ρεβουήλ.

משא A. ἆρμα. Σ. καὶ οἱ λοιποὶ, λῆμμα. Ο. χρηματισμός.

חילך 3. Σ. τὴν ἰσχύν σου. Ο. σὸν πλοῦτον.

ודרכיך A. Σ. Θ. τὰ σὰ χρήματα. Ο. καὶ βίον.

למחות Ο. εἰς ὑστεροβουλίαν. Θ. εἰς μεταμέλειαν.

וישנה דין כל־בני־עני 5. A. Θ. καὶ ἀλλοιώσει κρίσιν υἱῶν πένητος. Ο. καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.

לאובד 6. Σ. τῷ ἀπολλυμένῳ. Ο. τοῖς ἐν λύπαις.

ועמלו 7. Σ. καὶ τῶν κόπων αὐτῶν. Ο. καὶ τῶν πόνων.

1. HEb. Verba Lamuel. *A.* dicta Lammun. *S.* Verba Jamuel. *LXX.* mea verba dicta sunt a Deo. *Th.* Verba Rebuel *Vul. Verba Lamuelis.*

Heb. S. & Reliqui, assumptio. *A.* pondus. *LXX.* oraculum. *Vulg. visio.*

3. *Hebr.* facultatem tuam. *S.* fortitudinem tuam. *LXX.* divitias tuas. *Vulg. substantiam tuam.*

H. & vias tuas. *A. S. Th.* pecunias tuas. *LXX.* & vitam. *Vulg. & divitias tuas.*

Hebr. ad delendum. *LXX.* ad posterius consilium. *Th.* ad pœnitentiam. *Vulg. ad delendos.*

5. *Heb.* & mutet judicium omnium filiorum afflicti. *A. Th.* & commutabit judicium filiorum pauperis. *LXX.* & recta judicare non poterunt infirmos. *Vul. & mutent causam filiorum pauperis.*

6. *Heb.* pereunti. *S.* perdito. *LXX. Vul.* mœrentibus.

7. *Heb.* & laboris sui. *S.* & laborum ipsorum. *LXX.* & laborum. *Vulg. & doloris sui.*

לאלם 8. A. Σ. Θ. ἀλάλῳ. O. λόγῳ θεοῦ.
אל־דין כל־בני חלוף Σ. Εἰς κρίσιν πάντων υἱῶν ἀποιχομένων. O. καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς.

8. *Heb. A. S. Th. Vul.* muto. *LXX.* verbo Dei.
Heb. ad judicium omnium filiorum transitûs. *S.* ad judicium omnium filiorum abeuntium. *LXX.* & judica omnes sane. *Vulg. & causis omnium filiorum qui pertranseunt.*

אביון 9. O. πένητα. Ἄλλος, πτωχόν.

9. *Hebr.* egeni. *LXX. Vulg.* pauperem. *Alius*, mendicum.

שלל 11. O. σκύλων. Ἄλλος, λαφύρων.

11. *Heb.* spolio. *LXX. Vul.* spoliis. *Alius*, manubiis.

כל ימי חייה 12. A. Σ. Θ. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς. O. πάντα τὸν βίον. Ἄλλος, χρόνον.

12. *Heb. A. S. Th. Vul.* omnibus diebus vitæ suæ. *LXX.* per omnem vitam. *Alius*, tempus.

דרשה 13. A. Σ. Θ. ἐζήτησεν. O. μηρυομένη. Ἀλλ. εὑραμένη.

13. *Heb. A. S. Th. Vul.* quæsivit. *LXX.* filans. *Alius*, inveniens.

בחפץ A. Θ. ἐν βουλῇ. Σ. ἐν θελήματι. O. εὔχρηστον.

H. S. in voluntate. *A. Th.* in consilio. *LXX.* quod utile est. *Vulg. consilio.*

תביא לחמה 14. O. συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον. Ἄλλος, συνάγει δὲ αὐτῆς τὸν πλοῦτον.

14. *Heb.* adducet panem suum. *LXX.* congregat autem hæc vitam. *Alius*, congregat autem divitias suas. *Vulg. portans panem suum.*

בעוד לילה 15. A. Σ. Θ. ἔτι οὔσης νυκτός. O. ἐκ νυκτῶν.

H. 15. in adhuc nocte. *A. S. Th.* dum adhuc nox esset. *LXX.* de noctibus. *Vulg. de nocte.*

טרף O. βρώματα. Θ. σύνταξιν.

Heb. Vulg. prædam. *LXX.* escas. *Th.* constitutum.

חק Σ. πρόσταγμα. O. ἔργα.

Heb. statutum. *S.* præceptum. *LXX.* opera. *Vulg. cibaria.*

מתניה 17. A. Θ. τὸν νῶτον. O. ὀσφὺν αὐτῆς.

17. *Hebr. LXX. Vulg.* lumbos suos. *A. Th.* dorsum.

ותאמץ A. Θ. καὶ ἐκαρτέρωσε. Σ. καὶ ἐκραταίωσε. O. ἤρεισε.

Hebr. S. Vulg. & roboravit. *A. Th.* & corroboravit. *LXX.* firmavit.

סחרה 18. A. Σ. Θ. ἐμπορεία αὐτῆς. O. τὸ ἐργάζεσθαι.

18. *Heb.* circuitio ejus. *A. S. Th. Vulg.* negotiatio ejus. *LXX.* operari.

בכישור 19. A. Σ. Θ. ἀνδρέα. (f. ἀνδρεία) O. τὰ συμφέροντα.

19. *Hebr.* ad vestibulum. *A. S. Th. Vul.* fortia. *LXX.* utilia.

תמכו O. ἐρείδει. Ἄλλος, ἐκράτησε.

Hebr. Vulg. apprehenderunt. *LXX.* firmat. *Alius*, tenuit.

לבש 21. O. ἐνδεδυμένοι εἰσί. Ἄλλος, ἐνδιδύσκονται.

21. *H.* vestita *domus. LXX. Vulg.* vestiti sunt. *Alius*, vestiuntur.

מרבדים 22. A. Θ. περιστρώματα. Σ. ἀμφιτάποις. O. χλαίνας.

22. *Heb.* tapetia. *A. Th.* peristromata. *S.* amphitapetibus. *LXX.* chlænas. *Vulg. stragulatam vestem.*

נודע 23. Σ. γνωστός. O. περίβλεπτος.

23. *Hebr. S.* notus. *LXX.* conspicuus. *Vul. nobilis.*

עם זקני O. ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων. Ἀλλ. μετὰ τῶν πρεσβυτέρων.

Heb. Alius, cum senioribus. *LXX.* in concilio cum senibus. *Vulg. cum senatoribus.*

חגור 24. O. περιζώματα. Ἄλλος, ζώνην.

24. *Heb. Alius, Vulg.* cingulum. *LXX.* cingula.

בחכמה O. προσεχόντως. Ἄλλος, ἐν σοφίᾳ.

Heb. Alius, in sapientia. *LXX.* attente. *Vulg. sapientiæ.*

ותורת חסד על־לשונה 26. Σ. καὶ νόμος ἐπίχαρις τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. O. καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. Θ. νόμος χάριτος ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς.

26. *Hebr.* & lex misericordiæ super lingua ejus. *S.* & lex gratiosa linguæ ipsius. *LXX.* & statutum misit linguæ suæ. *Th.* lex gratiæ in lingua ejus. *Vul. & lex clementiæ in lingua ejus.*

ותשחק 25. A. Σ. Θ. γελάσεται. O. εὐφρανθήσεται.

25. *Heb. A. S. Th. Vulg.* ridebit. *LXX.* lætabitur.

צופיה הילכות 27. Σ. σκοπεύει πορείας. O. στεγναὶ διατριβαί.

27. *Heb.* speculans vias. *S.* speculatur incessus. *LXX.* constrictæ mansiones. *Vulg. consideravit semitas.*

ולחם עצלות O. σῖτα δὲ ὀκνηρά. Ἄλλος, ἄρτον ὀκνηείας.

Hebr. & panem pigritiæ. *LXX.* cibos autem pigros. *Alius*, panem pigritiæ. *Vulg. panem otiosa.*

ויאשרוה 28. A. Σ. Θ. καὶ ἐμακάρισαν αὐτήν. O. καὶ ἐπλούτησαν.

עשו חיל 29. O. ἐκτήσαντο πλοῦτον. Ἄλλοι, ἐποίησαν δύναμιν. Ἄλλοι, ἐποίησαν δυνατά.

אשה יראת־יהוה היא תתהלל 30. A. γυνὴ φοβουμένη κύριον αὐτὴ ὑμνηθήσεται. O. γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὐτὴ αἰνείτω.

מפרי ידיה 31. A. Σ. Θ. ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς. O. ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς.

ויהללוה בשערים מעשיה A. καὶ ὑμνήσουσιν αὐτὴν ἐν πύλαις ποιήματα αὐτῆς. Σ. . . αἰνείτω τὰ ἔργα αὐτῆς. O. καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

28. *Hebr.* & beatificaverunt eam. *A. S. Th.* & beatam prædicaverunt eam. *LXX.* & ditati sunt. *Vulg. & beatissimam prædicaverunt eam.*

29. *Heb. Alii*, fecerunt virtutem. *LXX.* possederunt divitias. *Alius*, fecerunt possibilia. *Vulg. congregaverunt divitias.*

30. *H. A. Vul.* mulier timens Dominum ipsa laudabitur. *LXX.* mulier enim intelligens benedicitur, timorem vero Domini ipsa laudet.

31. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* de fructu manuum suarum. *LXX.* de fructu labiorum ejus.

Hebr. Vulg. & laudent eam in portis opera ejus. *A.* & laudabunt eam in portis opera ejus. *S.*..... laudent opera ejus. *LXX.* & laudetur in portis vir ejus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXI. Proverbiorum.

v. 1. A. ῥητὰ λαμμουῶ &c. Sic Editio Romana & Drusius, qui sequentia item adtulerunt.

v. 11. Ἀλλ. λαφύρων. Videtur esse Aquilæ, qui sic solet vertere. Vide Lexica infra.

v. 26. O. ἐν τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. Non legitur in τοῖς O. Romanæ Editionis; sed in aliis quibusdam Exemplaribus habetur.

IN ECCLESIASTEN

MONITUM.

Colligendis restaurandisque Ecclesiastæ Lectionibus, hi maxime Libri cum Manuscripti tum editi subsidio fuêre.

Cod. Reg. 1890. *Undecimi sæculi membranaceus.*

Cod. Reg. 1990. *membranaceus decimi sæculi: est Olympiodori.*

Codex Regius 2435.

Cod. Reg. 2436. *bombycinus undecimi sæculi, qui est Procopii.*

Cod. item alius Olympiodori.

Hieronymi Commentarius in Ecclesiasten.

Editionis Romanæ & Drusii Notæ.

ECCLESIASTES, *Hebraïce* קהלת, κωελέθ.

CAPUT PRIMUM.

הבל הבלים 2. (A. ἀτμὶς ἀτμίδων. Σ. ἀτμὸς ἀτμῶν.) O. ματαιότης ματαιοτήτων.

מה־יתרון לאדם 3. A. Σ. τί πλέον ἀνθρώπῳ. O. τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ.

עמלו שיעמל A. κόπῳ ᾧ ἐκοπίασεν. O. μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ.

הארץ לעולם עמדת 4. Σ. γῆ αἰώνιος ἕστηκε. O. ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκε.

ואל־מקומו שואף 5. A. εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ εἰσπνεῖ. Σ. Θ. εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἐπαναστρέφει. O. καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἕλκει.

הולך אל־דרום וסובב אל־צפון סובב סבב הולך הרוח ועל־סביבתיו שב הרוח 6. Σ. καταντᾷ. . . . .
O. πορεύεται πρὸς νότον, καὶ κυκλοῖ πρὸς Βοῤῥᾶν· κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.

והים איננו מלא אל־מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת 7. Σ. καὶ ἡ θάλασσα οὐ πλημμυρεῖ· εἰς τὸν τόπον, ἀφ᾽ οὗ οἱ ποταμοὶ πορεύονται, καὶ ἐκεῖ αὐτοὶ ἀναστρέφουσιν. O. καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἐμπιπλαμένη· εἰς τὸν τόπον οὗ οἱ χείμαῤῥοι πορεύονται, ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσι τοῦ πορευθῆναι.

יגעים 8. A. κοπιῶσι. Σ. κοπώδεις. O. ἔγκοποι.

לא־יוכל איש לדבר Σ. ἀδύνατόν ἐστιν ἄνθρωπον ἐκνικῆσαι λέγοντα. O. οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν.

הוא שיהיה 9. Σ. τὸ ἐσόμενον ἔσται. O. τὸ γενησόμενον.

הוא שיעשה Σ. τὸ μέλλον ἔσται. O. τὸ ποιηθησόμενον.

חדש A. Σ. καινόν. O. πρόσφατον.

יש דבר שיאמר ראה־זה חדש הוא כבר היה לעלמים אשר היה מלפנינו 10. Σ. ἆρα ἐστί τι ὃ ἐρεῖ τις, (ἴδε τοῦτο καινόν ἐστι· καὶ ἤδη ἐγένετο ἐν τῷ αἰῶνι τῷ) πρὸ ἡμῶν. O. ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ, ἴδε τοῦτο καινόν ἐστιν· ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν.

עם שיהיו לאחרנה 11. Σ. παρὰ τοῖς ἐσομένοις

HEbr. LXX. Vul. vanitas vanitatum. *A. S.* vapor vaporum.

3. *Hebr.* Quid utilitatis homini. *A. S.* Quid amplius homini. *LXX.* Quid superest homini. *Vulg. Quid amplius habet homo.*

Heb. labore suo, quo laborabit. *A.* labore quo laboravit. *LXX. Vul.* labore suo, quo laborat.

4. *Heb.* terra in sæculum stans. *S.* terra æterna stat. *LXX.* terra in sæculum stat. *Vul. terra autem in æternum stat.*

5. *Hebr.* & ad locum suum anhelans. *A.* in locum suum aspirat. *S. Th. Vulg.* ad locum suum revertitur. *LXX.* & ad locum suum trahit.

6. *Heb.* Vadens ad Austrum, & circumiens ad Aquilonem, circumiens, circumiens, vadens spiritus, & super circuitus suos revertitur spiritus. *S.* Vadit ad meridiem, & circumit ad Boream: perambulans vadit ventus, & per quæ circumierat revertitur ventus. *LXX.* Vadit ad Austrum, & gyrat ad Aquilonem, gyrat gyrans, vadit spiritus, & in circulos suos revertitur spiritus. *Vulg. Gyrat per meridiem, & flectitur ad Aquilonem: lustrans universa in circuitu pergit spiritus, & in circulos suos revertitur.*

7. *Hebr.* & mare non ipsum plenum: ad locum, quo flumina euntia, illuc ipsa revertuntur ad eundum. *S.* & mare non redundat: in locum, a quo flumina manant, & illuc ipsa revertuntur. *LXX.* & mare non est impletum. Ad locum quo torrentes eunt, illuc ipsi revertuntur ad eundum. *Vulg. & mare non redundat: ad locum, unde exeunt flumina, revertuntur ut iterum fluant.*

8. *Heb. S.* laboriosa. *A.* laborant. *LXX.* onerosi. *Vulg. difficiles.*

Hebr. LXX. non poterit vir eloqui. *S.* impossibile est hominem vincere dicentem. *Vul. non potest eas homo explicare sermone.*

9. *Heb.* ipsum quod erit. *S. LXX. Vul.* quod futurum est.

Hebr. ipsum quod fiet. *S.* quod futurum est ut sit. *LXX. Vulg.* ipsum quod faciendum est.

Heb. A. S. Vulg. novum. *LXX.* recens.

10. *H.* Est verbum, quod dicat: Vide hoc novum ipsum, jam fuit in sæculis quæ fuerunt ante nos. *S.* Num est quidpiam quod dicet quis: Vide, hoc novum est? Et jam factum est in sæculo quod fuit ante nos. *LXX.* Qui loquetur, ac dicet: Vide, hoc novum est: jam fuit in sæculis, quæ fuerunt ante nos. *Vulg. Nec valet quisquam dicere: Ecce hoc recens est: jam enim præcessit in sæculis, quæ fuerant ante nos.*

11. *H.* cum iis qui erunt in posterum. *S.* apud

μετὰ ταῦτα. Ο. μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην.

eos qui erunt postea. *LXX.* cum eis qui futuri sunt in novissimo. *Vulg. apud eos qui futuri sunt in novissimo.*

ונתתי את־לבי 13. Σ. προεθέμην. Ο. καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου.

13. *H. LXX.* & dedi cor meum. *S.* proposui. *Vulg. & proposui in animo meo.*

לתור Α. ἐξερευνῆσαι. Ο. κατασκέψασθαι.

H. A. ad investigandum. *LXX.* considerandum. *Vulg. investigare.*

הוא ענין רע Α. Θ. τοῦτον περισπασμὸν πονηρόν. Σ. ταύτην ἀσχολίαν πονηράν. Ο. ὅτι περισπασμὸν πονηρόν.

H. hanc negotiationem malam. *A. Th.* hanc distractionem malam. *S.* hanc occupationem malam. *LXX.* Quoniam distractionem malam. *Vulg. Hanc occupationem pessimam.*

לענות Σ. ἀσχολεῖσθαι. Ο. περισπᾶσθαι.

H. ad affligendum se. *S. LXX. Vulg.* ut occuparentur.

הבל ורעות רוח 14. Α. Θ. ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. Σ. ἀτμὸς καὶ βόσκησις ἀνέμου. Ο. ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος.

14. *H.* vanitas & pastio spiritûs. *A. S. Th.* vapor & pastio venti. *LXX.* vanitas & præsumptio spiritûs. *Vul. vanitas & afflictio spiritûs.*

וחסרון לא־יוכל להמנות 15. Σ. καὶ ὑστέρημα μὴ δυνάμενον ἀναπληρῶσαι ἀριθμόν. Ο. καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται ἀριθμηθῆναι.

15. *H.* & defectus non poterit numerari. *S.* & defectus non valens implere numerum. *LXX.* & imminutio non poterit numerari. *Vulg. & stultorum infinitus est numerus.*

עם־לבי 16. Α. Σ. μετὰ τῆς διανοίας μου. Ο. ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

16. *H.* cum corde meo. *A. S.* cum animo meo. *LXX. Vulg.* in corde meo.

והוספתי חכמה Σ. καὶ ὑπερέβαλλον σοφίᾳ. Ο. προσέθηκα σοφίαν.

H. LXX. & addidi sapientiam. *S.* & superavi sapientiâ. *Vulg. & præcessi omnes sapientiâ.*

הללות 17. Α. πλάνας. Ο. παραβολάς. Θ. παραφοράς.

17. *H.* insanias. *A. Vulg.* errores. *LXX.* parabolas. *Th.* furores.

שגם־זה הוא רעיון רוח Ο. ὅτι καίγε τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος. Αλλος, ὅτι περὶ τοῦτό ἐστι προαίρεσις πνεύματος.

H. quod etiam hoc ipsum confractio spiritûs. *LXX.* quia & hoc est præsumptio spiritûs. *Alius*, quoniam ad hoc est præsumptio spiritûs. *Vulg. quod in his quoque esset labor & afflictio spiritûs.*

מכאוב 18. Α. βάσανον. Ο. ἄλγημα.

18. *H. LXX.* dolorem. *A.* tormentum. *Vulg. laborem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Ecclesiastæ.

Κωελέθ. Sic vocatur ab Origene.

v. 1. Α. ἀτμὶς ἀτμίδων &c. Sic Martianæus. Hieronymus sic habet: ABAL ABALIM *scriptum est, quod exceptis LXX. Interpretibus omnes similiter transtulerunt, ἀτμὶς ἀτμίδων, vel ἀτμῶν.* Eamdem vocem Hebraïcam uterque, Aquila nempe & Symmachus, solet vertere ἀτμὶς & ἀτμός.

v. 3. Α. Σ. τί πλέον ἀνθρώπῳ. Sic Drusius.

Ibid. Α. κόπῳ &c. Idem.

v. 4. Σ. γῆ αἰώνιος ἕστηκε. Sic unus Codex.

v. 5. Α. εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ εἰσπνεῖ &c. Sic ex Hieronymo Martianæus. Verba Hieronymi sunt: *Pro eo autem quod Vulgatam Editionem sequentes posuimus*, ad locum suum ducit, *in Ebræo habet* SOEPH, *quod Aquila interpretatur* εἰσπνεῖ, *i. aspirat. Sym. vero & Theodot.* recurrit. Male in prius Editis Hieronymi legebatur προσέπνευσε, ut monet Martianæus, atque ex MSS. & ex Notis Romanæ Editionis comprobatur.

v. 6 Σ. καταντᾷ. Hanc unicam vocem Græce adfert Ed. Rom. Hieronymus Latine versum totum exprimit.

v. 7. Σ. καὶ ἡ θάλασσα οὐ πλημμυρεῖ &c. Ex Edit. Rom. & Drusio.

v. 8. Α. κοπιῶσι &c. Iidem.

Ibid. Σ. ἀδυνάτων &c. Iidem.

v. 9. Σ. τὸ ἐσόμενον &c. Iidem.

Ibid. Σ. τὸ μέλλον ἔσεσθαι. Iidem.

Ibid. Α. Σ. καινόν. Iidem.

v. 10. Σ. ἆρα ἐστί τι. Hæc priora verba & postrema in Editione Romana adferuntur, cætera uncinis inclusa supplentur. Hieronymus hunc Symmachi locum Latinè sic effert: *Putasne est qui possit dicere, Vide hoc novum est? Et jam factum est sæculo, quod fuit ante nos.*

v. 11. Σ. παρὰ τοῖς ἐσομένοις μετὰ ταῦτα. Drus. & Ed. Rom.

v. 13. Σ. προεθέμην. Iidem.

Ibid. Α. ἐξερευνῆσαι. Iidem.

Ibid. Α. Θ. τοῦτον περισπασμὸν πονηρὸν &c. Sic Martianæus ex Hieronymo, cujus hæc sunt verba. *Verbum* ANIAN *Aquila, Septuaginta & Theodotio* περισπασμὸν *similiter transtulerunt, quod in distentionem Latinus Interpres expressit, eo quod in varias sollicitudines mens hominis distenta lanietur. Symmachus vero* ἀσχολίαν, *id est*, occupationem, *transtulit.*

Ibid. Σ. ἀσχολεῖσθαι. Edit. Romana.

v. 14. Α. ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. Ex Edit. Rom. & ex Hieronymo, qui sic habet: ROUTH (*al.* ROOTH) *Aquila & Theodotio* νομὴν, *Symmachus* βόσκησιν *transtulerunt. LXX. autem Interpretes non Hebræum sermonem expressêre, sed Syrum, dicentes* προαίρεσιν. *Sive ergo* νομὴ, *sive* βόσκησις, *à pastione vocabulum est.* προαίρεσις *autem melius voluntatem, quam præsumtionem sonat.* Et infra: *Dicebat mihi Hebræus, quo Scripturas sanctas instituente perlegi, quod supra scriptum* ROOTH *verbum, magis in hoc loco afflictionem & malitiam, quam pastionem & voluntatem significaret.*

v. 15. Σ. καὶ ὑστέρημα &c. Drusius & Edit. Rom.

v. 16. Α. Σ. μετὰ τῆς διανοίας μου. Iidem.

Ibid. Σ. καὶ ὑπερέβαλλον σοφίᾳ. Iidem.

v. 17. Α. πλάνας. Θ. παραφοράς. Hoc postremum Drusius vertit *errores mentis*, & postea adjicit: *Aut furores & insanias. Hoc modo Santes interpretatur: Alibi est* περιφορὰς, *ut in LXX. Cohelet p. 7. 26. & versu 8.* יהולל περιφέρει, *quod circumlationem denotat.*

Ibid. Αλλ. ὅτι περὶ τοῦτο &c. Ed. Rom. & Drusius.

v. 18. Α. βάσανον. Iidem.

ECCLESIASTÆ CAP. II.

הבל 1. A. Σ. ἀτμός, vel ἀτμίς. O. ματαιότης.

לשחוק אמרתי מהולל 2. A. Εἶπα πλάνησιν. Σ. Εἶπα θόρυβον. O. Θ. Εἶπα περιφοράν.

מה-זה עשה Σ. τί αὐτὴ ποιεῖς. O. τί τοῦτο ποιεῖς.

תרתי בלבי 3. A. Σ. καὶ ἐνοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. O. καὶ κατεσκεψάμην εἰ ἡ καρδία μου.

ולבי נהג בחכמה Σ. ἵνα τὴν καρδίαν μου μετααγάγω εἰς σοφίαν. O. καὶ καρδία μου ὡδήγησεν ἐν σοφίᾳ.

אי-זה טוב Σ. ποῖον τὸ σύμφορον. O. ποῖον τὸ ἀγαθόν.

הגדלתי מעשי 4. O. ἐμεγάλυνα ποίημά μου. Ἄλλος, μεγάλα ἐποίησά μοι ἔργα.

עשיתי לי ברכות 6. A. λίμνας. Σ. δεξαμενάς. O. κολυμβήθρας.

כנסתי לי 8. Σ. ἠθροίσα ἐμαυτῷ. O. συνήγαγόν μοι.

סגלת A. οὐσίας. Σ. πεκούλια. O. περιουσιασμούς.

תענגות A. τρυφάς. Σ. σπατάλας. O. ἐντρυφήματα.

שדה ושדות A. κυλίκιον καὶ κυλίκια. Σ. [μέτρων σχήματα καὶ ἐπιθήματα.] O. οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας.

גדלתי 9. Σ. μεγέθει ὑπερέβαλον. O. ἐμεγαλύνθην.

לפני Σ. ἀπὸ ἔμπροσθεν ἐμοῦ. O. ἀπὸ ἔμπροσθέν μου.

שאלו 10. Σ. ἐπεθύμησαν. O. ᾔτησαν.

מכל-עמלי Σ. ἐκ πάσης φιλοπονίας μου. O. ἀπὸ παντὸς μόχθου μου.

ובעמל שעמלתי לעשות 11. Σ. καὶ τὸν πόνον ὃν ἐπόνησα διαπεραιούμενος. O. καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν.

הבל ורעות רוח A. ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. O. ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος.

והוללות 12. A. Σ. καὶ πλάνην. O. καὶ περιφοράν.

מה האדם שיבוא אחרי המלך A. τί δὲ ὁ ἄνθρωπος, ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ. Σ. . . . . . O. ὅτι τίς ἄνθρωπος, ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς.

1. Hebr. LXX. Vulg. vanitas. *A. S.* vapor.

2. *Heb.* Risui dixi, insane. *A.* dixi errorem. *S.* dixi tumultum. *LXX. Th.* dixi circumlationem. *Vul. Risum reputavi errorem.*

Hebr. LXX. quid hoc facis? *S.* quid ipsa facis? *Vul. quid frustra deciperis?*

3. *Hebr.* investigavi in corde meo. *A. S.* & cogitavi in corde meo. *LXX.* & consideravi, si cor meum. *Vulg. cogitavi in corde meo.*

Heb. & cor meum ducens in sapientia. *S.* ut cor meum traducam ad sapientiam. *LXX.* & cor meum deduxit in sapientia. *Vulg. ut animum meum transferrem ad sapientiam.*

Hebr. ubi hoc bonum? *S.* quod utile. *LXX.* quid sit bonum. *Vul. quid esset utile.*

4. *Hebr. Vulg.* Magnificavi opera mea. *LXX.* Magnificavi opus meum. *Alius*, Magna feci mihi opera.

6. *H. LXX.* Feci mihi piscinas. *A.* (Feci mihi) stagna. *S.* receptacula aquarum. *Vul. & extruxi mihi piscinas.*

8. *Heb. S. Vul.* coacervavi mihi. *LXX.* congregavi mihi.

Hebr. peculium. *A. Vul.* substantias. *S.* pecculia. *LXX.* opes.

Hebr. A. S. Vulg. delicias. *LXX.* lautitias.

Heb. captivam & captivas. *A.* parvum calicem & calices. *S.* mensurarum species & appositiones. *LXX.* ministrum & ministras vini. *Vul. scyphos & urceos in ministerio ad vina fundenda.*

9. *Hebr. LXX.* magnificatus sum. *S.* magnitudine superavi. *Vul. & supergressus sum.*

Heb. Vulg. ante me. *S. LXX.* ab ante me.

10. *Hebr. LXX.* postulaverunt. *S. Vulg.* desideraverunt.

Hebr. de omni labore meo. *S.* ex omni industria mea. *LXX.* ab omni labore meo. *Vulg. si uterer labore meo.*

11. *Heb.* & ad laborem quo laboravi ad faciendum. *S.* & laborem, quem laboravi perficiens. *LXX.* & in labore, quo laboraveram faciendo. *Vul. & ad labores, in quibus frustra sudaveram.*

Heb. vanitas & pastio spiritus. *A.* vapor & pastio venti. *LXX.* vanitas & præsumptio spiritûs. *Vulg. vanitatem & afflictionem animi.*

12. *Hebr.* & stultitias. *A S.* & errorem. *LXX.* & væsaniam. *Vulg. erroresque.*

H. quid homo qui venturus est post regem? *A.* quid vero est homo ut sequatur consilium? *S.* qui possit ire post regem? *LXX.* quoniam quis est homo, qui ingrediatur ad consilium? *Vul. quid est, inquam, homo, ut sequi possit regem?*

H

מן הסכלות 13. Σ. ὑπὲρ τὴν ἀμαθίαν. Ο. ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην.

13. *Hebr. LXX.* super stultitiam. *S.* super inscitiam. *Vul.* (*præcederet sapientia*) *stultitiam.*

ולמה חכמתי 15. Σ. καὶ εἰς τί μοι ἡ σοφία μου. Ο. καὶ ἱνατί ἐσοφισάμην ἐγώ.

15. *H.* & ut quid sapui? *S.* & ad quid mihi sapientia mea? *LXX.* & ut quid sapiens factus sum ego? *Vulg. Quid mihi prodest quod majorem sapientiæ dedi operam?*

רע עלי המעשה שנעשה 17. Σ. κακὸν γάρ μοι ἐφάνη τὸ ἔργον τὸ γινόμενον. Ο. ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον.

17. *Hebr.* malum super me opus quod fit. *S.* malum enim mihi visum est opus quod fit. *LXX.* quia malum super me opus quod factum est. *Vulg. videntem mala universa esse.*

וישלט 19. Α. Σ. κυριεύσει. Ο. καὶ εἰ ἐξουσιάζεται.

19. *Hebr.* & auctoritatem habebit. *A. S. Vul.* & dominabitur. *LXX.* & an potestatem habeat.

שעמלתי Σ. εἰς ὃν (ἐμόχθησα.) Ο. ᾧ ἐμόχθησα.

Heb. LXX. quo laboravi. *S.* in quem laboravi. *Vul. quibus desudavi.*

וסבתי 20. Σ. περιῆλθον. Ο. καὶ ἐπέστρεψα.

20. *Hebr.* & versus sum. *S.* & circumverti me. *LXX.* & conversus sum. *Vul. unde cessavi.*

ליאש Ο. ἀποτάξασθαι. Ἄλλος, ἀποκαμεῖν.

Hebr. ad desperare faciendum. *LXX.* ut renuntiarem. *Alius*, labori succumberet (cor meum) *Vul. renuntiavitque* (*cor meum.*)

בכשרון 21. Σ. ἐν γοργότητι. Ο. ἐν ἀνδρείᾳ.

21. *H.* in rectitudine. *S.* in sollicitudine. *LXX.* in virtute. *Vulg. sollicitudine.*

רעה Σ. κάκωσις. Ο. πονηρία.

Hebr. Vul. malum. *S.* afflictio. *LXX.* nequitia.

כי מה־הוה 22. Σ. ὅτι γὰρ περιγέγονεν. Ο. ὅτι γίνεται.

22. *Hebr.* quia quid existens. *S.* quia enim superfuit. *LXX.* quia fit. *Vul. quid enim proderit?*

מכאבים וכעס 23. Α. βάσανος καὶ θυμός. Ο. ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ.

23. *Hebr.* dolores & ira. *A.* tormentum & ira. *LXX.* dolorum & iracundiæ. *Vul. doloribus & ærumnis.*

בעמלו 24. Σ. ἀπὸ κόπου αὐτοῦ. Ο. ἐν μόχθῳ αὐτοῦ.

24. *Heb. LXX.* in labore suo. *S.* a labore suo. *Vul. de laboribus suis.*

יחוש 25. Α. φείσεται. Σ. ἀναλώσει. Ο. τίς πίεται.

25. *H.* sentiet. *A.* parcet. *S.* consumet. *LXX.* quis bibit. *Vul. deliciis affluet.*

שטוב לפניו 26. Σ. ἀρέσκοντι αὐτῷ. Ο. τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

26. *Hebr.* qui bonus ante eum. *S.* qui ei placet. *LXX.* bono ante faciem ejus. *Vulg. bono in conspectu suo.*

ענין Σ. ἀδολεσχίαν. C. περισπασμόν.

Heb. negotium. *S.* occupationem. *LXX.* distractionem. *Vulg. afflictionem & curam superfluam.*

לאסוף לכנוס Α. τοῦ συλλέγειν καὶ τοῦ συναγαγεῖν. Σ. ἀθροίσαι καὶ ἀποθέσθαι. Ο. τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν.

Heb. A. ad colligendum ad congregandum. *S.* coacervandi & deponendi. *LXX.* ut augeat & congreget. *Vulg. ut addat & congreget.*

לתת לטוב לפני האלהים Σ. ἵνα δοθῇ ἐκείνῳ ᾧ ἀρέσει τῷ θεῷ. Ο. τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ.

Hebr. ad dandum bono in conspectu Dei. *S.* ut detur ei, cui Deo placebit. *LXX.* ad dandum bono ante faciem Dei. *Vulg. & tradat ei qui placuit Deo.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Ecclesiastę.

V. 1. Α. Σ. ἀτμόν. Vide cap. 1. v. 2.

V. 2. Α. εἶπα πλάνησιν. Sic Martianæus ex Hieronymo, cujus hæc sunt verba: *Ubi nos amentiam legimus, in Hebræo habet* MOLAL, *quod Aquila* πλάνησιν, *i.* errorem: *Sym.* θόρυβον, *hoc est*, tumultum *interpretati sunt. LXX. vero & Theod. sicut in pluribus locis, ita hic quoque concordant, & transtulerunt* περιφοράν, *quam nos verbum de verbo exprimentes*, circumlationem *possumus dicere.*

Ibid. Σ. τί αὐτὴ &c. Drusius ex Editione Romana de more.

V. 3. Α. Σ. καὶ ἐνοήθην &c. Idem.

Ibid. Σ. ἵνα τὴν καρδ- &c. Idem.

Ibid. ποῖον τὸ &c. Idem.

V. 4. Ἀλλ. μεγάλα &c. Idem.

V. 6. Α. λίμνας &c Idem.

V. 8. Σ. ἠθροίσα &c. Idem.

Ibid. Α. οὐσίας. Σ. πεκούλια. Idem. *Peculia*, vox Latina, jam usu apud Græcos recepta tempore Symmachi.

Ibid. Α. τρυφὰς &c. Idem.

Ibid. Α. κυλίκιον καὶ κυλίκια. Hieronymus. Σ. μέτρων σχήματα καὶ ἐπιθήματα. Sic Symmachi lectionem expressit Martianæus noster. Hieronymi verba sunt: *Nam de vini fusoribus, & vini fusitricibus: (ad distinctionem quippe nunc masculini, fœminino genere volui declinare, quod Latinus sermo non recipit) aliud multo quam in promtu est, Aquila interpretatur. Non enim homines, viros videlicet & fœminas, sed vasculorum species nominavit,* κυλίκιον *&* κυλίκια *vocans, quod Hebraïcè dicitur* SADDA *&* SADDOTH. *Denique Symmachus,*

licèt verbum non potuerit exprimere de verbo, ab hac opinione non longe est, dicens Mensurarum species & appositiones. *Sive igitur urceos, sive scyphos, sive crateras, qui in ministeriis ordinantur, auro gemmisque distinctos, Salomonem habuisse credendum est: & quod ex uno* κυλικίῳ, *id est,* cratere, *aliis* κυλικίοις, *minoribus scilicet vasculis, hauriretur: & per ministrorum manus potantium vinum turba susciperet.*

v. 9. Σ. μεγέθει ὑπερέβ- Drusius.

Ibid. Edit. Rom. καὶ προσέθηκα σοφίαν παρὰ πάντας. Ubi Hieronymus: S. *& adjeci sapientiam super omnes.* Hoc supra omissum est.

Ibid. Σ. ἀπὸ ἔμπροσθεν ἐμοῦ. Idem.

v. 10. Σ. ἐπεθύμησαν. Idem.

Ibid. Σ. ἐκ πάσης φιλοπονίας. Idem.

v. 11. Σ. καὶ τὸν πόνον &c. Idem.

Ibid. A. Σ. ἀτμὸς καὶ νομὴ ἀνέμου. Idem ut supra.

v. 12. A. Σ. καὶ πλάνην. Hæc respondent haud dubie voci והוללות ut recte suspicatus est Drusius. LXX habent παραφοράν, sed in quibusdam Exemplaribus legebatur περιφοράν, cum scholio ad marg. παραφοράν, ut monetur in Edit. Romana. Eodem versu 12. O. τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτόν. Hieronymus, S. *ante factorem suum.*

Ibid. Σ. τί γὰρ ὁ ἄνθρωπος &c. Drusius.

v. 13. Σ. ὑπὲρ τὴν ἀμαθίαν. Idem.

v. 15. Σ. καὶ εἰς τί μοι &c. Idem.

v. 17. Σ. κακὸν γάρ μοι &c. Idem.

v. 19. A. Σ. κυριεύσει. Idem.

Ibid. Σ. εἰς ὅν. Edit. Romana. Addas haud dubie ἐμόχθησα: nam εἰς ὃν adfertur, quia in eo solum differebat à LXX.

v. 20. Σ. περιήχθην. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, ἀποκαμεῖν. Idem.

v. 21. Σ. ἐν γοργότητι. Editio Romana illud quasi scholion adfert; sed est haud dubie Symmachi, ut infra cap. 4. v. 4.

Ibid. Σ. κάκωσις. Sic unus Codex Regius. Ita solet Symmachus vertere. Vide Lexicon Græcum.

v. 22. Σ. ὅτι γὰρ &c. Drusius.

v. 23. A. βάσανος καὶ θυμός. Hæc Editio Romana sine Interpretis nomine adfert. Sed est, ut videtur, Aquilæ, ut supra c. 1. v. 18.

v. 24. Σ. ἀπὸ κόπου. Drusius.

v. 25. A. φείσεται &c. Idem.

v. 26. Σ. ἀρέσαντι &c. Idem.

Ibid. Σ. ἀσχολίαν. Idem.

Ibid. A. τοῦ συλλέγειν &c. Idem.

Ibid. Σ. ἵνα δοθῇ &c. Idem ex Edit. Rom. ut solet.

ECCLESIASTÆ CAP. III.

לכל זמן 1. Σ. παντὶ ὥρα. O. τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος.

לכל־חפץ Σ. πάσης χρείας. O. τῷ παντὶ πράγματι.

לעקור 2. Σ. ἐκριζῶσαι. O. ἐκτῖλαι.

להשליך אבנים 5. O. βαλεῖν λίθους. Ἄλλος, ῥῖψαι λίθους.

לאהב 8. A. τοῦ ἀγαπᾶν. O. τοῦ φιλῆσαι.

יפה בעתו 11. Σ. καλὸν ἕκαστον ἐν καιρῷ ἰδίῳ. O. καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

גם את־העלם A. καίγε σὺν τὸν αἰῶνα. O. καίγε σύμπαντα τὸν αἰῶνα.

מבלי אשר לא־ימצא האדם A. ὡς οὐχ εὑρήσει ἄνθρωπος. O. ὅπως μὴ εὕρῃ ἄνθρωπος.

יהיה 14. Σ: διαμενοῦσι. O. ἔσται.

והאלהים יבקש את־נרדף 15. Σ. ὁ δὲ θεὸς ἐπιζητήσει ὑπὲρ τῶν ἐκδιωκομένων. O. καὶ ὁ θεὸς ζητήσει τὸν διωκόμενον.

מקום הצדק 16. A. τόπον τῆς δικαιοσύνης. O. τόπον τοῦ δικαίου.

לכל־חפץ 17. A. πάσης χρείας. O. τῷ παντὶ πράγματι.

לברם האלהים ולראות 18. Ἄλλος, τοῦ ἐλέγξαι αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι αὐτοῖς. O. ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ τοῦ δεῖξαι.

מקרה 19. Σ. σύμβαμα. O. συνάντημα.

ורוח אחד לכל Σ. καὶ ἀναπνοὴ ὁμοία πᾶσιν. O. καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς πᾶσιν.

ומותר האדם מן־הבהמה אין Σ. καὶ τί πλέον

1. Hebr. Omnibus tempus. *S.* Omnis rei tempus. *LXX.* Omnibus tempus. *Vulg. Omnia tempus habent.*

Heb. omni voluntati. *S.* omnis negotii. *LXX.* omni rei. *Vul. & suis spatiis transeunt universa.*

2. *Hebr. LXX. Val* evellendi. *S.* eradicandi.

5. *Heb. Alius,* projiciendi lapides. *LXX.* mittendi lapides. *Vul. spargendi lapides.*

8. *Heb. A.* diligendi. *LXX.* amandi. *Vulg. dilectionis.*

11. *Heb.* pulcrum in tempore suo. *S.* pulcrum unumquodque in tempore suo. *LXX. Vul.* bona in tempore suo.

Hebr. etiam sæculum. *A.* & quidem sæculum. *LXX.* & quidem omne sæculum. *Vul. & mundum.*

H. propter quod non inveniet homo. *A.* ut non inveniet homo. *LXX. Vul.* ut non inveniat homo.

14. *H.* erit. *S. Vul.* perseverent. *LXX.* erunt.

15. *Heb.* Et Deus requiret consequentem. *S.* Deus autem requiret super persequentibus. *LXX.* Et Deus quærit eum qui persecutionem patitur. *Vulg. Et Deus instaurat quod abiit.*

16. *H. A.* locum justitiæ. *LXX.* locum justi. *Vulg. in loco justitiæ.*

17. *H.* omni voluntati. *A.* omnis necessitatis. *LXX.* omni rei. *Vulg. omnis rei.*

18. *Heb.* ad purgandos eos Deus, & ad videndum. *Alius,* ut redargueret eos Deus, & ut ostenderet eis. *LXX.* quia separabit illos Deus, & ut ostendat. *Vul. ut probaret eos Deus, & ostenderet.*

19. *H. S. LXX.* eventus. *Vulg. interitus.*

Hebr. LXX. & spiritus unus omnibus. *S.* & respiratio similis omnibus. *Vul. & similiter spirant omnia.*

H. & præstantia hominis præ animali non. *S.*

ἄνθρωπος κτήνους. Ο. καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆνος. Θ. καὶ τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ.

הולך 20. ※ πορεύεται.

מן העפר Σ. ἀπὸ τῆς γῆς. Ο. ἀπὸ τοῦ χοός.

כי מי יביאנו לראות במה שיהיה אחריו 22. Σ. τίς γὰρ αὐτὸν ἄξει θεάσασθαι τὰ ἐσόμενα μετὰ ταῦτα; Ο. ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν;

& quid amplius homo bestia. *LXX.* & quid abundavit homo a pecore. *Th.* & quæ præstantia homini. *Vulg. & nihil habet homo jumento amplius.*

20. *Heb.* vadens ※ vadit. *Vul. pergunt.*

Heb. LXX. de pulvere. *S. Vul.* de terra.

22. *H.* Quia quis adducet eum ad videndum in illud quod erit post eum? *S.* Quid enim eum adducet ad spectandum quæ futura sunt postea? *LXX.* Quia quis adducet eum ut videat in illud quod futurum est post ipsum? *Vulg. Quis enim eum adducet, ut post se futura cognoscat?*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Ecclesiastæ.

v. 1. Σ. παντὸς ὥρα. Drusius ex Editione Romana, ut & reliqua usque ad versum undecimum.

v. 11. A. καί γε σὺν τὸν αἰῶνα. Hæc in Codice uno Regio annotantur ex Olympiodoro: καί γε σὺν τὸν αἰῶνα ἔδωκεν. τὸ, σὺν, ἰδίωμά ἐστιν Ἑβραϊκὸν παρερριμμένως κείμενον ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ φωνῇ. i. καίγε σὺν τὸν αἰῶνα *edidit (Aquila). Illud,* σὺν, *est proprietas Hebraïca, quod interjectionis loco ponitur in Hebraïca lingua.*

Ibid. A. ὡς οὐχ &c. Drusius.

v. 14. Σ. διαμενεῖ. Idem.

v. 15. Σ. ὁ δὲ θεὸς &c. Idem.

v. 16. A. τόπον τῆς δικαιοσύνης. Ex Edit. Romana & Drusio: pariterque sequentes hujus Capitis lectiones.

v. 20. ※ πορεύεται. Hieronymus: S. *Omnia vadunt ad locum unum.*

ECCLESIASTÆ CAP. IV.

העשקים 1. Σ. τοὺς συκοφαντουμένους. Ο. τὰς συκοφαντίας.

דמעת Σ. δάκρυα. Ο. δάκρυον.

מנחם Σ. παρηγορῶν. Ἄλλος, παραμυθούμενος. Ο. παρακαλῶν.

ושבח אני 2. Σ. καὶ ἐμακάρισα. Ο. καὶ ἐπῄνεσα.

המעשה הרע אשר נעשה 3. Σ. τὰ κακὰ ἔργα τὰ γινόμενα. Ο. πᾶν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον.

ואת כל-בשרון 4. Σ. σύμπασαν γοργότητα. Ο. σύμπασαν ἀνδρίαν.

חבק את-ידיו 5. Σ. περιπλέκεται ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Ο. περιέβαλε τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

נחת 6. Σ. μετὰ ἀναπαύσεως. Ο. ἀναπαύσεως.

ממלא חפנים Σ. πληρώματα ἀμφοτέρων χειρῶν. Ο. ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν.

ורעות רוח Σ. καὶ κακώσεως πνεύματος. Ο. καὶ προαιρέσεως πνεύματος.

ושבתי אני ואראה 7. Σ. καὶ πάλιν ἀναστρέψας κατέμαθον. Ο. καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον.

ואין שני 8. Σ. καὶ οὐ μὴ ἔσται δεύτερος. Ο. καὶ οὐκ ἔστι δεύτερος.

קץ A. τέλος. Ο. περασμός.

מטובה Σ. ἀγαθοῦ. Ο. ἀπὸ ἀγαθωσύνης.

ענין Σ. ἀσχολία. C. περισπασμός.

1. Heb. oppressos. *S.* calumniam sustinentes. *LXX. Vul.* calumnias.

Heb. LXX. lachryma. *S. Vul.* lacrymas.

Heb. S. Alius, LXX. consolator. *Vulg. consolatorem.*

2. *Heb.* & laudans ego. *S.* beatos dixi. *LXX. Vul.* & laudavi.

3. *Heb.* opus malum, quod fit. *S.* opera mala quæ fiunt. *LXX.* omne opus malum, quod factum est. *Vulg. mala quæ sub sole fiunt.*

4. *Heb.* omnem rectitudinem. *S.* omnem agilitatem. *LXX.* omnem virtutem. *Vulg. & industrias.*

5. *Hebr.* complicans manus suas. *S.* complicatur manibus suis. *LXX.* circumjecit manus suas. *Vulg. complicat manus suas.*

6. *Hebr.* requie. *S. Vulg.* cum requie. *LXX.* requiei.

Heb. quam plenitudo pugillorum. *S.* plenitudines ambarum manuum. *LXX.* super plenitudines duorum pugillorum. *Vulg. quam plena utraque manus.*

Heb. & pastione spiritûs. *S.* & afflictione spiritûs. *LXX.* & præsumptionis spiritus. *Vulg. & afflictione animi.*

7. *Heb. LXX.* & conversus sum ego, & vidi. *S.* & denuo convertens me didici. *Vulg. considerans reperi.*

8. *Heb. LXX.* & non est secundus. *S.* & non erit secundus. *Vulg. & secundum non habet.*

Heb. A. LXX. finis. *Vul. non cessat.*

Heb. S. a bono. *LXX.* a bonitate. *Vulg. bonis.*

Heb. negotium. *S.* occupatio. *LXX.* distractio. *Vulg. afflictio.*

9. טובים השנים מן־האחד אשר יש־להם שכר טוב Σ. εἰσὶν ἀμείνους δύο ἑνός· ἔχουσι γὰρ κέρδος ἀγαθόν. Ο. ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, οἷς ἐστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθός.

10. את־חברו A. τὸν φίλον αὐτοῦ. Σ. τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ. Ο. τὸν μέτοχον αὐτοῦ.

ואין שני Ο. καὶ μὴ ᾖ δεύτερος. Ἄλλος, οὐκ ἔστι δεύτερος.

12. יתקפו האחד Σ. ὑπερισχύσῃ τις ἑνός. Ο. ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς.

המשלש Σ. τετριπλωμένον, ἢ τρίπλουν. Ο. τὸ ἔντριτον.

13. טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל Σ. κρείσσων παῖς πένης μετὰ σοφίας.... Ο. ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα.

אשר לא־ידע להזהר עוד A. ὃς οὐ γνώσεται τοῦ φυλάξασθαι. Σ....... Ο. ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι.

14. כי־מבית הסורים יצא למלך כי גם במלכותו נולד רש Σ. ὁ μὲν γὰρ ἐκ φυλακῆς ἐξῆλθε βασιλεῦσαι, ὁ δὲ καίπερ βασιλεὺς γεννηθεὶς ἠπορήθη. Ο. ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι, ὅτι καίγε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη πένης.

15. ראיתי את־כל־החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר יעמד תחתיו Σ.... μετὰ παιδός.... Ο. εἶδον σύμπαντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου, ὃς στήσεται ἀντ' αὐτοῦ.

16. אין־קץ לכל־העם A. οὐκ ἔστι τέλος τῷ παντὶ λαῷ. Σ. (ἄπειρος πᾶς ὁ λαός.) Ο. οὐκ ἔστι περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ.

אשר־היה לפניהם גם האחרונים לא ישמחו־בו כי־גם־זה הבל ורעיון רוח Σ.... ἀλλὰ τοῦτο ἀτμὸς καὶ βόσκησις ἀνέμου. Ο. οἱ ἐγένοντο ἔμπροσθεν αὐτῶν, καίγε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται· ὅτι καίγε τοῦτο ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος.

17. וקרוב לשמע A. καὶ ἔγγιζε ὥστε ἀκούειν. Ο. καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν.

9. *Heb.* Meliores duo quam unus, quia eſt eis merces bona. *S.* Sunt meliores duo uno: habent enim lucrum bonum. *LXX.* Boni duo ſuper unum, quibus eſt merces bona. *Vulg. Melius eſt ergo duos eſſe ſimul, quam unum: habent enim emolumentum ſocietatis ſuæ.*

10. *Heb. S.* ſocium ſuum. *A.* amicum ſuum. *LXX.* participem ſuum. *Vul. ab altero (fulcietur.)*

Heb. & non ſecundus. *LXX.* & non fuerit ſecundus. *Alius*, non eſt ſecundus. *Vul. non habet ſublevantem ſe.*

12. *Heb.* prævaluerit ei unus. *S.* prævaluerit quis uni. *LXX.* invaluerit unus. *Vulg. quiſpiam prævaluerit contra unum.*

H. triplicatum. *S.* triplicatum, *ſive*, triplex. *LXX. Vulg.* triplex.

13. *Heb.* melior puer pauper & ſapiens, præ rege ſene & ſtulto. *S.* melior eſt puer pauper cum ſapientia rege ſene & inſipiente. *LXX.* bonus eſt puer pauper & ſapiens ſuper regem ſeniorem & ſtultum. *Vulg. Melior eſt puer pauper & ſapiens rege ſene & ſtulto.*

Hebr. qui non novit moneri adhuc. *A.* qui non noſcet cuſtodire. *S.* qui neſcit præcavere viciſſitudinem. *LXX.* qui neſcit providere in poſterum. *Vulg. qui neſcit prævidere in poſterum.*

14. *Hebr.* quia e domo vinctorum egreſſus eſt ad regnandum: quia etiam in regno ſuo natus eſt pauper. *S.* Alter enim exiit de carcere ad regnandum; alter vero cum eſſet rex natus, paupertate oppreſſus eſt. *LXX.* Quoniam de domo vinctorum egredietur ut regnet: quia etiam in regno ſuo factus eſt pauper. *Vulg. Quod de carcere cateniſque interdum quis egrediatur ad regnum; & alius natus in regno inopia conſumatur.*

15. *Heb.* Vidi cunctos viventes ambulantes ſub ſole, cum puero ſecundo, qui ſtabit pro eo. *S.* Vidi omnes viventes qui gradiuntur ſub ſole cum adoleſcente ſecundo, qui ſurrexit pro eo. *LXX.* Vidi univerſos viventes, qui ambulant ſub ſole cum adoleſcente ſecundo, qui ſtabit pro illo. *Vulg. Vidi cunctos viventes, qui ambulant ſub ſole cum adoleſcente ſecundo, qui conſurget pro eo.*

16. *H. A. LXX.* non eſt finis omni populo. *S.* infinitus omnis populus. *Vulg.* infinitus numerus eſt populi.

H. qui fuit ante eos, etiam poſteri non lætabuntur in eo, quia etiam hoc vanitas & paſtio ſpiritûs. *S.* Qui fuit ante utrumque: & poſteri non lætabuntur in eo. Sed hoc aura & paſtio venti. *LXX.* Qui fuerunt ante illos. Et quidem noviſſimi non lætabuntur in eo. Sed & hoc vanitas & præſumptio ſpiritûs. *Vulg. Qui fuerunt ante eum, & qui poſtea futuri ſunt, non lætabuntur in eo. Sed & hoc vanitas & afflictio ſpiritûs.*

17. *H. LXX.* & propinquus ad audiendum. *A.* & accede ut audias. *Vulg. & appropinqua ut audias.*

Notæ & varię Lectiones ad Cap. IV. Ecclesiastæ.

v. 1. Σ. τοὺς συκοφαντουμένους. Hæc lectio & omnes pene sequentes ex Drusio & ex Edit. Rom. prodeunt.

v. 3. Pro ἐγένετο, ut habent O. Symm. ἐγεννήθη, ex Editione Romana.

v. 12. Σ. τετριπλωμένον ἢ τριπλοῦν. Sic Editio Romana. Drusius vero τετριπλωμένος, male.

v. 13. Σ. κρείσσων παῖς &c. Versionem Symmachi hujus & trium sequentium versuum plenam adfert Hieronymus in Ecclesiasten: Græcorum vero partem tantum habemus.

Ibid. A. ὃς οὐ γνώσεται &c. Editio Romana; Græca vero Symmachi desiderantur.

v. 14. Σ. ὁ μὲν γὰρ &c. Ex Edit. Rom. & Drusio.

v. 15. Græca Symmachi non exstant.

v. 16. A. οὐκ ἔστι &c. Editio Rom. & Drusius. Græca Symmachi ex ejus versione Latina sine periculo exprimuntur.

Ibid. Σ. . . . . . ἀλλὰ τοῦτο &c. ut supra cap. 1. v. 14.

ECCLESIASTÆ CAP. V.

אל־תבהל על־פיך 1. Σ. μὴ προπετὴς γίνου τῷ στόματί σου. O. μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου.

על־כן O. διὰ τοῦτο. Ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ.

כי בא החלום ברב ענין 2. Σ. ἀποβήσεται ὄνειρος διὰ πλῆθος ἀνομίας. O. ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει πειρασμοῦ.

אין חפץ בכסילים 3. Σ. οὐ πάρεστι χρεία ἀφρόνων. O. οὐκ ἔστι θέλημα ἐν ἄφροσι.

טוב 4. Σ. βέλτιον. O. ἀγαθόν.

לחטיא 5. O. ἐξαμαρτῆσαι. Ἄλλος, ὥστε ἐξαμαρτεῖν.

כי שגגה היא A. ὅτι ἀκούσιόν ἐστι. O. ὅτι ἄγνοιά ἐστιν.

וחבל A. καὶ διαλύσῃ. O. καὶ διαφθείρῃ.

כי ברב חלמות והבלים ודברים הרבה 6. Σ. διὰ γὰρ πλήθους ὀνείρων ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί. O. ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιοτήτων καὶ λόγων πολλῶν.

כי גבה מעל גבה 7. Σ. καὶ ὑψηλότεροι ἐπάνω αὐτῶν. O. ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ.

בכל הוא מלך לשדה נעבד 8. Σ. ἐπὶ παντὶ αὐτός ἐστι βασιλεὺς τῇ χώρᾳ εἰργασμένῃ. O. ἐπὶ παντί ἐστι βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου.

ומה־כשרון לבעליה כי אם־ראות עיניו 10. Σ. τί γὰρ ἀνδραγάθημα τοῖς ἔχουσιν αὐτήν, εἰ μὴ μόνον θεωρία ὀφθαλμῶν αὐτοῦ; O. καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς; ὅτι ἀρχὴ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμῷ αὐτοῦ;

והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון 11. Σ. ἡ δὲ πλησμονὴ τοῦ πλουσίου οὐκ ἐᾷ καθεύδειν. O. καὶ

1. Heb. LXX. Ne festines in ore tuo. *S.* Ne præceps sis ore tuo. *Vulg. Ne temere quid loquaris.*

Heb. Vulg. idcirco. *LXX.* propter hoc. *Alius,* super hoc.

2. *H.* Quia venit somnium in multitudine negotii. *S.* Abibit somnus, *vel* somnium ob multitudinem iniquitatis. *LXX.* Quia advenit somnium in multitudine sollicitudinis. *Vulg. Multas curas sequuntur somnia.*

3. *H.* non voluntas in stultis. *S.* non est usus amentium. *LXX.* non est voluntas in stultis. *Vulg. displicet enim ei infidelis & stulta promissio.*

4. *H. S.* melius. *LXX.* bonum. *Vulg. multoque melius.*

5. *Heb.* ad peccare faciendum. *LXX. Vulg.* ut peccare facias. *Alius*, ita ut peccare facias.

Heb. quia error istud. *A.* quia non spontaneum est. *LXX.* quia ignorantia est. *Vulg. non est providentia.*

H. & dissipabit. *A.* & dissolvat. *LXX.* & disperdat. *Vulg. dissipet.*

6. *Heb.* Quia in multitudine somniorum & vanitates & verba multum. *S.* Nam per multitudinem somniorum & vanitates & verba multa. *LXX.* Quia in multitudine somniorum & vanitatum & verborum plurimorum. *Vulg. Ubi multa sunt somnia, plurimæ sunt vanitates, & sermones innumeri.*

7. *H.* quia excelsus desuper excelsum. *S.* & excelsior supra illos. *LXX.* quia excelsus supra excelsum. *Vulg. quia excelso excelsior est alius.*

8. *Heb.* in omnibus ipse rex agro fit servus. *S.* in omni ipse rex est agro culto. *LXX.* in omni est rex agri culti. *Vul. Et insuper universæ terræ rex imperat servienti.*

10. *H.* Et quid rectum dominis suis, nisi visio oculorum ejus? *S.* Quid enim utiliter gestum habenti eam, nisi tantum speculatio oculorum ejus? *LXX.* Et quid fortitudo ei qui ab ea? quia principium videre oculis suis? *Vulg. Et quid prodest possessori, nisi quod cernit divitias oculis suis?*

11. *H.* Et saturitas divitis non ipsa permittit ei dormire. *S.* Satietas vero divitis non sinit dormire. *LXX.* Et ei qui saturatus est dites-

τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι, οὐκ ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι.

רעה חולה 12. Σ. νόσος κακή. Ο. ἀῤῥωστία.

לרעתו Α. εἰς πονηρὸν αὐτῷ. Ο. εἰς κακίαν αὐτῷ.

בענין רע 13. Σ. ἐπὶ ἀσχολίαν κακήν. Ο. ἐν περισπασμῷ πονηρῷ.

שילך 14. Σ. ὃ συναπελεύσεται. Ο. ἵνα πορευθῇ.

ומה־יתרון לו שיעמל 15. Σ. τί οὖν περισσὸν αὐτῷ μοχθήσαντι. Ο. καὶ τίς ἡ περισσεία αὐτοῦ ἣ μοχθεῖ.

הנה אשר־ראיתי אני 17. Σ. ἐμοὶ οὖν ἐφάνη. Ο. ἰδοὺ εἶδον ἐγώ.

מספר Σ. ψήφῳ. Ο. ἀριθμόν.

גם 18. Α. ἀλλὰ καί. Ο. καί γε.

ולשאת את־חלקו Σ. καὶ ἀπολαῦσαι τῆς μερίδος αὐτῶν. Ο. καὶ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ.

cendo, non est dimittens eum dormire. *Vulg. Saturitas autem divitis non sinit eum dormire.*

12. *Heb.* mala infirmitas. *S.* morbus malus. *LXX.* languor. *Vulg. alia infirmitas pessima.*

H. in malum suum. *A.* in malum ei. *LXX.* in malum ipsi. *Vulg. in malitiam Domini sui.*

13. *H. S.* in occupatione mala. *LXX.* in distractione mala. *Vulg. in afflictione pessima.*

14. *H.* quod eat. *S.* quod una abibit. *LXX.* ut eat. *Vulg.* (*nihil auferet*) *secum.*

15. *H.* Et quid præstantiæ ei quod laboravit? *S.* Quid igitur amplius ei laboranti? *LXX.* Et quid residuum ei, qui laborat? *Vulg. Quid ergo prodest ei quod laboravit?*

17. *Hebr.* Ecce quod vidi ego. *S.* Mihi ergo visum est. *LXX.* Ecce ego vidi. *Vulg. Hoc itaque visum est mihi.*

Heb. LXX. Vulg. numero. *S.* calculo.

18. *Hebr.* etiam. *A.* sed &. *LXX.* & quidem. *Vulg. &.*

Heb. ad tollendum partem suam. *S.* & frui parte sua. *LXX.* & accipere partem suam. *Vul. & fruatur parte sua.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Ecclesiastæ.

v. 1. Σ. μὴ περιπετὴς &c. Omnes hujus Capitis lectiones ex Editione Romana & ex Drusio prodeunt, duabus solum exceptis.

v. 5. Ἀλλ. ὥστε ἐξαμ- Symm. habebat ὥστε Edit. Rom.

Ibid. Α ὅτι ἀκούσιόν ἐστι. Ex Hieronymo in Ecclesiasten.

v. 7. Posset forte Sym. hæc verba וגבהים עליהם respicere.

v. 10. Σ. τί γὰρ ἀνδραγάθημα &c. Sic duo Regii Codices ex Olympiodoro.

ECCLESIASTÆ CAP. VI.

על־האדם 1. Σ. παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ο. ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον.

ולא־ישליטנו 2. Σ. καὶ οὐ δίδωσιν. Ο. καὶ οὐκ ἐξουσιάσει αὐτῷ.

לא־תשבע 3. Ο. οὐ πλησθήσεται. Θ. οὐ χορτασθήσεται.

כי מה־יותר 8. Σ. τί οὖν περισσόν. Ο. ὅτι περισσεία.

9. טוב מראה עינים מהלך־נפש גם־זה הבל ורעות רוח Σ. βέλτιον προβλέπειν, ἢ ὁδεύειν αὐταρεσκίᾳ, καίγε τοῦτο ματαιότης καὶ [κάκωσις] πνεύματος. Α. Θ.... ματαιότης καὶ νομὴ ἀνέμου. Ο. ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ· καίγε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

עם שהתקיף ממנו 10. Ο. μετὰ τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὲρ αὐτόν. Ἀλλ. μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ ὑπὲρ αὐτόν.

1. Hebr. super hominem. *S. Vul.* apud homines. *LXX.* sub homine.

2. *Hebr. LXX.* & non dabit potestatem ei. *S.* & non dat. *Vul. nec tribuit ei potestatem.*

3. *Heb.* non saturata fuerit. *LXX.* non replebitur. *Th.* non saturabitur. *Vulg. non utatur.*

8. *Hebr.* Quia quid præstantius? *S.* Quid igitur amplius? *LXX.* Quoniam abundantia. *Vul. Quid habet amplius?*

9. *Hebr.* Bona visio oculorum præ incessu animæ: etiam hoc vanitas & pastio spiritus. *S.* Melius est prævidere, quam ambulare pro arbitrio: & quidem hoc vanitas & afflictio spiritûs. *A. Th.*... vanitas & pastio venti. *LXX.* Bona visio oculorum præ eo qui incedit animâ: & quidem hoc vanitas & præsumptio spiritûs. *Vulg. Melius est videre quod cupias, quam desiderare quod nescias: sed & hoc vanitas est, & præsumptio spiritûs.*

10. *Hebr.* cum eo qui fortior se. *LXX.* cum fortiori præ se. *Alius*, cum forti præ se. *Vulg. contra fortiorem se.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap VI. Ecclesiastę.

v. 1. Σ. παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Hæc & sequentes lectiones ex Editione Romana & Drusio.

v. 9. Σ. βέλτιον &c. Sic Editio Romana. Hieronymus vero hunc locum Latine sic adfert: *Melius est providere, quam ambulare ut libet.* Altera pars versûs ex Hieronymo exprimitur, qui sic habet: *Rursum & hîc præsumtionem spiritûs, Aquila & Theodotio pastionem venti interpretati sunt: Symm. vero afflictionem spiritûs.*

v. 10. Ἀλλος, μετὰ τοῦ ἰσχ- Sic quædam Exemplaria.

ECCLESIASTÆ CAP. VII.

כי מי־יודע מה־טוב 1. Σ. τίς γὰρ οἶδεν ὁ συμφέρει; Ο. ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθόν;

טוב שם משמן טוב 2. Σ. (βέλτιον ὄνομα ἀγαθὸν) ὑπὲρ μύρον εὐῶδες. Ο. ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθόν.

והחי יתן על־לבו 3. Σ. καὶ ὁ ζῶν προσέξει τῇ διανοίᾳ. Ο. καὶ ὁ ζῶν δώσει ἀγαθὸν εἰς καρδίαν αὐτοῦ.

כי־ברע פנים ייטב לב 4. Α. κακώσει Σ. κακώσει (γὰρ προσώπου,)... Ο. ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία.

כי בקול הסירים תחת הסיר 7. Σ. διὰ γὰρ φωνῶν τῶν ἀπαιδεύτων ἐν δεσμωτηρίῳ γίνεταί τις. Ο. ὡς φωνὴ ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα.

יהולל חכם 8. Α. πλανήσει σοφόν. Σ. θορυβήσει σοφόν. Ο. περιφέρει σοφόν.

ויאבד את־לב מתנה Α. Ο. Θ. ἀπολύει τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ. (al. εὐτονίας αὐτοῦ.) Σ. τὴν καρδίαν ἡ μαθανα, τουτέστι δῶρον.

טוב אחרית דבר מראשיתו 9. Σ. βέλτιον τέλος λόγου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. Ο. ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ.

ארך־רוח Σ. ὑψηλοκάρδιον. Ο. ὑψηλὸν πνεύματι.

ברוחך לכעוס 10. Σ. διὰ λόγων σου παροργίσαι. Ο. ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι. Αλλος, ἐπὶ στόματί σου.

כעס Σ. ὀργή. Ο. θυμός.

מה היה 11. Α. διατί. Ο. τί ἐγένετο.

כי לא מחכמה Σ. οὐ γὰρ φρονίμως. Ο. ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ.

כי בצל החכמה בצל הכסף 13. Σ. σκέπει σοφία ὡς σκέπει τὸ ἀργύριον. Ο. ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ ἀργυρίου.

ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה Σ. ἡ σοφία διασώσει τοὺς ἔχοντας αὐτήν. Ο. περίσσεια γνώσεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς.

ראה את־מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן 14.
את אשר עותו Σ. . . . .

1. Heb. Quia quis sciens quid bonum? *S.* Quis enim novit quid utile sit? *LXX.* Quia quis novit bonum? *Vul. cum ignoret quid conducat.*

2. *Hebr.* Melius nomen quam oleum bonum. *S.* Melius est nomen bonum quam unguentum bene olens. *LXX.* Bonum est nomen super oleum bonum. *Vulg. Melius est nomen bonum, quam unguenta pretiosa.*

3. *Hebr.* & vivens dabit ad cor suum. *S.* & qui vivit mente attendet. (*Hieron.* respiciat ad mentem.) *LXX.* & qui vivit dabit bonum ad cor suum. *Vulg. & vivens cogitat quid futurum sit.*

4. *Hebr.* Quia in tristitia faciei jucundum erit cor. *A.* tristitiâ. *S.* per tristitiam vultûs melior fiet animus. *LXX.* Quia in malo vultûs fiet bonum cor. *Vulg. Quia per tristitiam vultûs corrigitur animus delinquentis.*

7. *Heb.* Quia sicut vox spinarum sub olla. *S.* Siquidem per voces imperitorum in vinculis quispiam habetur. *LXX.* Sicut vox spinarum sub olla. *Vulg. Quia sicut sonitus spinarum ardentium sub olla.*

8. *Hebr.* insanire faciet sapientem. *A.* errare faciet sapientem. *S.* turbabit sapientem. *LXX.* circumfert sapientem. *Vul. conturbat sapientem.*

Heb. & perdet cor donum. *A. LXX. Th.* perdet cor vigoris ejus. *S.* cor Mathana, *id est*, donum. *Vul. & perdet robur cordis illius.*

9. *H.* Melius novissimum verbi, quam principium ejus. *S. Vul.* Melior est finis orationis, quam principium ejus. *LXX.* Bonum est novissimum sermonum super principium ejus.

Heb. longus spiritu. *S.* elato corde præditum. *LXX.* excelsum spiritu. *Vulg. patiens.*

10. *Heb.* in spiritu tuo ad irascendum. *S.* verbis tuis provocare. *LXX.* in spiritu tuo irasci. *Alius*, in ore tuo. *Vul. velox ad irascendum.*

Heb. S. Vul. ira. *LXX.* furor.

11. *Heb.* Quid fuit. *A.* Quare. *LXX.* Quid factum est. *Vulg. Quid putas causæ est.*

H. quia non ex sapientia. *S.* non enim prudenter. *LXX.* quia non in sapientia. *Vul. stulta enim est.*

13. *Heb.* Quia in umbra sapientiæ, in umbra argenti. *S.* Protegit sapientia ut protegit pecunia. *LXX.* Quia in umbra ejus sapientia sicut umbra argenti. *Vul. Sicut enim protegit sapientia, sic protegit pecunia.*

Heb. & præstantia sapientiæ scientiæ vivificabit patronos suos. *S.* sapientia servabit eos qui ipsam habent. *LXX.* abundantia scientiæ sapientiæ vivificabit eum qui ab ipsa. *Vul. Hoc autem plus habet eruditio & sapientia, quod vitam tribuunt possessori suo.*

14. *Hebr.* Vide opus Dei: quia quis poterit dirigere quem depravaverit ipse. *S.* Disce opera Dei, quia nemo poterit corrigere quod ille

O. ἴδε

O. ἴδε τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι τίς δυνήσεται κοσμῆσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν;

ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה 15. Σ. ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῇ ἔσο ἐν ἀγαθῷ.... O. ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας, ἴδε.

גם את־זה לעמת־זה עשה האלהים על־דברת שלא ימצא האדם אחריו מאומה Σ. καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάλογον τούτου ἐποίησεν ὁ θεός, τοῦ μὴ εὑρεῖν ἄνθρωπον κατ᾽ αὐτοῦ μέμψιν. O. ἴδε καί γε σὺν τούτῳ συμφώνως τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς, ἵνα μὴ εὕρῃ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ οὐδέν.

בצדקו 16. Σ. τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ. O. ἐν δικαίῳ αὐτοῦ.

מאריך ברעתו A. μακρύνων ἐν πονηρίᾳ αὐτοῦ. O. μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ. Ἄλλος, μακρόβιος.

הרבה 17. Σ. πλέον. O. περισσά.

למה תשומם Σ. ἵνα μὴ ἀδημονῇς περισσῶς. O. μή ποτε ἐκπλαγῇς.

אל־תנח 19. Σ. μὴ ἀνῇς. O. μὴ μιανῇς.

כי־ירא אלהים יצא את־כלם Σ. ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν θεὸν διεξελεύσεται τὰ πάντα. O. ὅτι φοβουμένοις τὸν θεὸν διεξελεύσεται τὰ πάντα.

החכמה תעז לחכם 20. A. ἡ σοφία ἐνισχύσει τὸν σοφόν. O. ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ.

גם לכל־הדברים אשר ידברו אל־תתן לבך 22. Σ. ἀλλὰ μηδὲ πᾶσι τοῖς λαλουμένοις προσέχῃς τῇ καρδίᾳ σου. O. καί γε εἰς πάντας λόγους οὓς λαλήσουσιν ἀσεβεῖς μὴ θῇς καρδίαν σου.

מקללך Σ. λοιδοροῦντός σε. O. καταρωμένου σε.

כי גם־פעמים רבות ידע לבך 23. A. ὅτι πρὸς πλεονάκις καιροὺς πονηρεύσεται καρδία σου. O. ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε, καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδία σου.

גם־את קללת אחרים Σ. καὶ σὺ ἐλοιδόρησας ἄλλους. O. ὅτι ὡς καί γε σὺ κατηράσω ἑτέρους.

כל־זה נסיתי בחכמה 24. Σ. τούτων ἐπειράσθην ἐν σοφίᾳ. O. πάντα ταῦτα ἐπείρασα ἐν σοφίᾳ.

אמרתי אחכמה Σ. ὑπέλαβον σοφὸς γενέσθαι. O. εἶπα, σοφισθήσομαι.

מי ימצאנו 25. Σ. οὐδείς. O. τίς εὑρήσει αὐτό.

imminuit. *LXX.* Vide opera Dei: quoniam quis poterit adornare, quem Deus perverterit eum. *Vulg. Considera opera Dei, quod nemo possit corrigere quem ille despexerit.*

15. *Hebr.* in die bona sis in bono, & in die malo vide. *S.* in die bono esto in bono: diem vero malam intuere. *LXX.* in die bonitatis vive in bono, & vide in die malo, vide. *Vulg. in die bona fruere bonis, & malam diem præcave.*

Heb. etiam hoc contra hoc fecit Deus, super verbum quod non inveniret homo post ipsum quidquam. *S.* etenim hoc consentaneum illi fecit Deus, ne inveniret homo contra ipsum quod reprehenderet. *LXX.* vide, & quidem huic congruenter istud fecit Deus de loquela, ut non inveniat homo post eum quidquam. *Vulg. sicut enim hanc, sic & illam fecit Deus, ut non inveniat homo contra eum justas querimonias.*

16. *Hebr. Vulg.* in justitia sua. *S.* justitiâ suâ. *LXX.* in justo suo.

Hebr. A. prolongans in malitia sua. *LXX.* manens in malitia sua. *Alius*, longævus. *Vulg. multo vixit tempore in malitia sua.*

17. *Heb.* multum. *S.* plus. *LXX.* plus quam oportet. *Vulg. plus quam necesse est.*

Heb. ut quid desolaberis. *S.* ne animo concidas magis. *LXX.* nequando obstupescas. *Vul. ne obstupescas.*

19. *Heb.* ne quiescere facias. *S.* ne remittas. *LXX.* ne contamines. *Vulg. ne subtrahas.*

Hebr. quia timens Deum egredietur omnia hæc. *S.* nam qui timet Deum pervadet omnia. *LXX.* quoniam timentibus Deum egredientur omnia. *Vul. Quia qui timet Deum nihil negligit.*

20. *Hebr.* sapientia roborabit sapientem. *A.* sapientia corroborabit sapientem. *LXX* sapientia auxiliabitur sapienti. *Vulg. sapientia confortavit sapientem.*

22. *Heb.* etiam omnibus verbis quæ loquentur ne des cor tuum. *S.* sed ne omnibus quæ dicuntur accommodes te corde tuo. *LXX.* & quidem in omnes sermones quos loquentur impii, ne ponas cor tuum. *Vulg. sed & cunctis sermonibus qui dicuntur, ne accommodes cor tuum.*

Heb. LXX. Vul. maledicentem tibi. *S.* convitiantem tibi.

23. *Heb.* Quia etiam vicibus multis novit cor tuum. *A.* Quia sæpenumero improbe aget cor tuum. *LXX.* Quoniam frequenter malignabitur in te, & multis modis male afficiet cor tuum. *Vulg. Scit enim conscientia tua.*

Heb. S. etiam tu maledixisti aliis. *LXX.* quia sicut etiam tu maledixisti aliis. *Vul. quia & tu crebro maledixisti aliis.*

24. *H.* omne hoc tentavi in sapientia. *S.* horum periculum feci in sapientia. *LXX.* omnia hæc tentavi in sapientia. *Vul. cuncta tentavi in sapientia.*

Heb. Dixi, Sapiens ero. *S.* arbitratus sum me sapientem fieri. *LXX. Vulg.* Dixi, Sapiens efficiar.

25. *Hebr. LXX.* Quis inveniet illud? *S.* nemo [inveniet]. *Vulg. Quis inveniet eam?*

סבותי אני ולבי לדעת לתור ובקש 26. Σ. .... καὶ διαθρῆσαι. A. περιώδευσα...... O. ἐκύκλωσα ἐγὼ καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ τοῦ ζητῆσαι.

26. *Heb.* Circuivi ego & cor meum ad ſciendum, & ad inveſtigandum, & ad quærendum. *S.* Pertranſivi univerſa ſenſu meo, ſcire, & diſcere, & inveſtigare *A.* Circuivi......... *LXX.* Circuivi ego & cor meum, ut cognoſcerem, & ut conſiderarem, & ut quærerem. *Vulg. Luſtravi univerſa animo meo, ut ſcirem, & conſiderarem, & quærerem.*

חכמה וחשבון A. Σ. σοφίαν καὶ λογισμόν. O. σοφίαν καὶ ψῆφον.

Heb. LXX. ſapientiam & ſupputationem. *A. S.* ſapientiam & cogitationem. *Vulg. ſapientiam & rationem.*

הוללות Σ. ἔννοιαν θορυβώδη. O. περιφοράν.

Heb. inſaniarum. *S.* cogitationem turbulentam. *LXX.* circumlationem. *Vul. imprudentiam.*

אסורים ידיה 27. A. δεδεμέναι αἱ χεῖρες αὐτοῦ. Σ. .... αἱ χεῖρες αὐτῆς. O. δεσμὸς εἰς χεῖρας αὐτῆς.

27. *H.* vincula manus ejus. *A.* vinculis alligatæ manus ejus. *S.*....... manus ejus. *LXX.* vinculum in manibus ejus. *Vulg. vincula ſunt manus illius.*

טוב לפני האלהים Σ. ἀρεστὸς τῷ θεῷ. O. ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ.

H. bonus ad facies Dei. *S.* gratus Deo. *LXX.* bonus ante faciem Dei. *Vul. qui placet Deo.*

וחוטא ילכד Σ. ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἁλώσεται. O. καὶ ἁμαρτάνων συλληφθήσεται.

H. LXX. & peccans capietur. *S.* peccator autem capietur. *Vul. qui autem peccator eſt, capietur.*

אחת לאחת למצא חשבון 28. A. ἓν πρὸς ἓν εὑρεῖν λογισμόν. Σ. .... λογισμόν. O. μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμόν.

28. *Heb.* unam ad alteram ad inveniendum computationem. *A.* unum ad unum ad inveniendum ratiocinationem. *S.* unam ad unam ad inveniendam rationem. *LXX.* una ad unam ad inveniendum rationem. *Vul. unum & alterum, ut invenirem rationem.*

אשר עוד־בקשה נפשי ולא מצאתי 29. A. ἐπιζητεῖ ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον. O. ὃν ἐπεζήτησεν ἡ ψυχή μου καὶ οὐχ εὗρον.

29. *H.* Quam adhuc quæſivit anima mea, & non inveni. *A.* Quærit anima mea, & non inveni. *LXX.* Quam quæſivit anima mea, & non inveni. *Vulg. Quam adhuc quærit anima mea, & non inveni.*

לבד ראה 30. A. μόνον ἴδε. O. πλὴν ἴδε.

30. *H.* tantummodo vide. *A.* tantum vide. *LXX.* cæterum vide. *Vulg. ſolummodo.*

בקשו חשבנות רבים Σ. περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην. O. ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς.

H. quæſierunt computationes multas. *S.* curioſe ſectati ſunt negotium multum. *LXX.* quæſierunt cogitationes multas. *Vulg. & ipſe ſe infinitis miſcuerit quæſtionibus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Eccleſiaſtæ.

v. 1. Σ. τίς γὰρ οἶδεν ὃ συμφέρει. Sic Edit. Rom. ubi lectio τῶν O. varie habetur: nam in textu quidem legitur, ὅτι τίς οἶδεν ἀγαθόν; in nota vero, ὅτι τίς εἶδε τί ἀγαθόν. Et ſic in quibuſdam Exemplaribus habetur.

v. 2. Σ. βέλτιον ὄνομα ἀγαθόν. Hæc utpote ex Græcis expreſſa, uncinis includuntur. Quod ſequitur autem, ὑπὲρ μύρον εὐῶδες, in tribus Mſſ. Regiis affertur ex Olympiodoro.

v. 3. Σ. καὶ ὁ ζῶν &c. Ex Editione Romana & Hieron.

v. 4. Editio Romana, Σ. κακώσει. Latine locum attulit Hieronymus, ut nos edimus.

v. 7. Σ. διὰ γὰρ φωνῶν &c. Hæc ſine Interpretis nomine adferuntur in Edit. Romana: ſed verſio Symmachi, quam adfert Hieronymus; probat eſſe ejuſdem Interpretis. Verba Hieronymi ſunt: *Symmachus pro eo quod nos poſuimus*, quia ſicut vox ſpinarum ſub olla, ſic riſus ſtulti, *hunc ſenſum interpretans, quem ſupra diſſeruimus, ait:* Per vocem enim imperitorum vinculis quiſpiam colligatur, *hoc eſt, ad vocem talium præceptorum magis auditor invertitur, dum vinculis peccatorum ſuorum unuſquiſque conſtringitur.*

v. 8. A. πλανήσει &c. Ex Edit. Romana & Druſio.

Ibid. A. O. Θ. ἀπολλύει τὴν καρδίαν εὐγενείας αὐτοῦ. Σ. τὴν καρδίαν ἡ μάθανα. Ex Hieronymo, cujus hæc ſunt verba: *Pro eo verò quod LXX. & Aquila & Theodotio interpretati ſunt*, perdit cor εὐγενείας αὐτοῦ, *i.* fortitudinis, *ſive* vigoris ejus, *Symmachus ait*, Perdit cor Matthana, *id eſt*, donum, *tam verbum Hebraïcum, quam interpretationem ejus copulans, & faciens illum ſenſum, qui alibi ſcriptus eſt*, Excæcant munera etiam ſapientium oculos.

In Notis Editionis Romanæ dicitur nonnullos libros pro εὐγενείας, habere εὐτονίας: quæ ſane lectio longe melius quadrat ad verſionem Hieronymi, *fortitudinis,* ſive *vigoris ejus*. Editi tamen Hieron. habent, εὐγενείας.

v. 9. Σ. βέλτιον &c. Edit. Romana & Druſius.

Ibid. Σ. ὑψηλοκάρδιον. Iidem.

v. 10. Σ. διὰ λόγων σου &c. Iidem.

Ibid. Σ. ὀργή. Iidem.

v. 11. A. διὰ τί. Iidem.

Ibid. Σ. οὐ γὰρ φρον- Iidem.

v. 13. Σ. σκέπει σοφία &c. Iidem. Hieronymus in Eccleſiaſten: *Symmachus more ſuo etiam in hoc loco manifeſtius interpretatus eſt:* Quomodo protegit ſapientia, ſimiliter protegit pecunia.

v. 14. S. *Diſce opera Dei* &c. Hanc lectionem adfert Hieronymus, cujus Græca non habemus.

v. 15. Σ. ἐν ἡμέρᾳ &c. Hujus Symmachi loci verſionem integram Latine effert Hieronymus; Græce mutilam proferimus.

Ibid. Σ. καὶ γὰρ &c. Hujus loci verſionem ſic exhibet Hieronymus: *Siquidem hoc ſimile huic fecit Deus, ut non inveniret homo quod contra eum quereretur.*

v. 16. Σ. τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ. Edit. Rom. & Druſius.

Ibid. A. μακρυνῶν &c. Has lectiones exhibent Iidem.

v. 17. Σ. πλέον. Iidem.

Ibid. Σ. ἵνα μὴ ἀδ- Iidem.

v. 19. Σ. μὴ ἀνῇς. Iidem.

Ibid. Σ. ὁ γὰρ φοβούμενος &c. Iidem.

v. 20. A. ἡ σοφία &c. Iidem, qui sequentes etiam lectiones adtulerunt usque ad versum 26.

v. 23. O. ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε, καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδία σου. Hîc duæ versiones simul junctæ repræsentantur: ita ut prima, quæ est τῶν O. sic habuerit in hæc Hebraïca verba, כי גם־פעמים רבות ירע לבך ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε καρδία σου. Altera vero, ὅτι καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδία σου. Hanc vero postremam Aquilæ esse putamus: nam ea quæ ex Editione Romana profertur supra, suspecta prorsus est, nec Aquilam sapit. Hæc contra, secundum Aquilæ morem concinnata est: siquidem ille פעם perpetuo vertit κάθοδος, & alioquin multa ex Aquila in textum Ecclesiastis τῶν O. invecta sunt, ut in Præliminaribus dicitur. Porro ירע non ידע legerunt A. & O. ob frequentem ד & ר commutationem.

v. 26. Lectiones Græcas Aquilæ & Symmachi mutilas adfert Editio Romana. Symmachi plenam Latine tantum exhibet Hieronymus.

Ibid. A. Σ. σοφίαν καὶ λογισμόν. Sic ex Hieronymo & Editione Romana Martianæus.

Ibid. Σ. ἔννοιαν &c. Ex Edit. Rom. & Drusio.

v. 27. διεδεμέναι &c. Ex Drusio & Hieronymo.

Ibid. Σ. ἀρεστὸς &c. Ex Drus. & Ed. Rom. ut & sequens.

v. 28 A. ἓν πρὸς ἓν &c. Ex Edit Romana. In hunc vero locum Hieronymus: ESEBON *quippe, quod omnes voce consona* λογισμὸν *transtulerunt, secundùm Hebræi sermonis ambiguitatem, & numerum possumus, & summam, & rationem, & cogitationem dicere.* Et postea: *Pro eo autem quod supra sermonem Hebræum interpretantes diximus*, unam ad unam, *ut inveniatur numerus, sive summa, sive ratio, aut cogitatio, apertius interpretatus est Symmachus*, unam ad unam *invenire rationem.* Martianæus autem noster ad Symmachum legit, *unum ad unum invenire rationem.*

v. 29. A. ἐπιζητεῖ &c. Hanc & duas sequentes lectiones adferunt Drusius & Edit. Romana.

ECCLESIASTÆ CAP. VIII.

מי כהחכם ומי יודע 1. A. τίς οἶδε σοφόν. C. τίς οἶδε σοφούς.

ועל דברת שבועת אלהים אל־תבהל 2. Σ. καὶ παραβιῶσαι ὅρκον θεοῦ μὴ σπεύσῃς. O. καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδάσῃς.

באשר־דבר־מלך שלטון 4. Σ. διὰ τὸ (l. ὅ) λόγον βασιλέως ἐξουσιαστικὸν εἶ). O. καθὼς βασιλεὺς ἐξουσιάζων.

שומר מצוה לא ירע דבר רע 5. Σ. [ὃς ἂν φυλάξῃ] πρόσταγμα οὐ πειραθήσεται πράγματος πονηροῦ. O. ὁ φυλάσσων ἐντολὴν, οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρόν.

כי לכל־חפץ יש עת ומשפט 6. Σ. O. ὅτι παντὶ πράγματί ἐστι καιρὸς καὶ κρίσις. (al. Σ. καιρὸς χρείας καὶ τρόπος.

כי־רעת האדם רבה עליו Σ. ἡ γὰρ κάκωσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ κατ' αὐτοῦ. O. ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν. Θ. ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ πολλὴ ἐπ' αὐτόν.

כי־איננו ירע 7. Σ. ὅτι οὐκ ἐπίσταται. O. ὅτι οὐκ ἔστι γινώσκων.

כי באשר יהיה מי יגיד לו Σ. τίς γὰρ τὰ ἐσόμενα ἀναγγελεῖ αὐτῷ; O. ὅτι καθὼς ἔσται, τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;

ואין משלחת במלחמה 8. Σ. οὐδὲ ἔστι παρατάξασθαι εἰς πόλεμον. O. καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

את־בעליו Σ. ἔχοντα αὐτήν. O. τὸν παρ' αὐτῆς.

עת אשר שלט האדם באדם לרע לו 9. A.

1. HEbr. Quis ut sapiens, & quis sciens? *A.* Quis novit sapientem? *LXX.* Quis novit sapientes? *Vul. Quis talis ut sapiens est?*

2. *H.* & super verbum juramenti Dei ne festines. *S.* & violare juramentum Dei ne festines. *LXX.* & de verbo juramenti Dei ne festines. *Vulg. & præcepta juramenti Dei. Ne festines.*

4. *H.* in quo verbum regis imperium. *S.* eo quod verbum regis auctoritatem præ se ferat. *LXX.* sicut rex potestatem habens. *Vulg. & sermo illius potestate plenus est.*

5. *H.* Custodiens præceptum non cognoscet verbum malum. *S.* Qui custodierit mandatum, non experietur rem malam. *LXX.* Qui custodit mandatum, non cognoscet verbum malum. *Vul. Qui custodit præceptum, non experietur quidquam mali.*

6. *Hebr.* Quia omni voluntati est tempus & judicium. *S. LXX.* Quia omni rei est tempus & judicium. *S. al.* tempus necessitatis & modus. *Vulg. Omni negotio tempus est & opportunitas.*

H. quia malum hominis multum super eum. *S.* afflictio enim hominis multa contra eum. *LXX.* quia cognitio hominis multa super ipsum. *Th.* quia cognitio hominis est multa super ipsum. *Vul. & multa hominis afflictio.*

7. *H.* quia non ipse sciens. *S.* quia nescit. *LXX.* quia non est qui cognoscat. *Vulg. quia ignorat.*

H. nam quomodo erit quis indicabit ei? *S.* quis enim futura annuntiabit ei? *LXX.* nam quomodo erit, quis annuntiabit ei? *Vulg. & futura nullo scire potest nuntio.*

8. *H.* nec dimissio in prælio. *S.* neque est aciem instruere ad bellum. *LXX.* & non est emissio in die belli. *Vulg. nec sinitur quiescere ingruente bello.*

H. patronos ejus. *S.* habentem eam. *LXX.* eum qui ab ea. *Vulg. impium.*

9. *Heb.* tempore quo dominatus est homo

καιρὸς ὡς ἐκυρίευσεν ὁ ἄνθρωπος. .... Σ. ἔστιν ὅτε ἐξουσίασεν ἄνθρωπος ἀνθρώπου εἰς κακὸν ἑαυτοῦ. Ο. τὰ ἴσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν.

ובאו וממקום קדוש יהלכו 10. Α. καὶ ἦλθον ἐκ τόπου ἁγίου. Σ. καὶ ὁπότε περιῇσαν ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ἀνέστρεφον. Ο. καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπορεύθησαν.

אשר כן־עשו Σ. ὡς δίκαια πράξαντες. Ο. ὅτι οὕτως ἐποίησαν.

אשר אין־נעשה פתגם 11. Σ. διὰ γὰρ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν ἀπόφασιν. Ο. ὅτι οὐκ ἔστι γινομένη ἀντίῤῥησις.

על־כן מלא לב בני־האדם בהם לעשות רע Α. ἐτόλμησαν....... Σ. ἀφόβῳ καρδίᾳ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων κακουργοῦσιν. Ο. διὰ τοῦτο ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.

אשר חטא עשה רע מאת ומאריך לו 12. Σ. ἁμαρτωλὸς γὰρ ὁ κακοῦργος ἀπέθανεν μακροθυμίας γενομένης αὐτῷ. Α. Θ. κακοῦργος ἀπέθανεν. Ο. ὃς ἥμαρτεν ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῶν.

גם־יודע אני אשר יהיה־טוב ליראי האלהים אשר יראו מלפניו וטוב לא־יהיה לרשע ולא־יאריך ימים Σ. . . . .

Ο. καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι ἔστιν ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν, ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ, καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας.

יש־הבל אשר נעשה על־הארץ 14. Σ. ἄπορον ..... Α. ματαιότης. ..... Ο. ἔστι ματαιότης ἣ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς.

אשר מגיע אלהם כמעשה הרשעים Σ. οἷς συμβαίνει κατὰ τὰ ἔργα τῶν ἀσεβῶν. Ο. ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν.

ויש רשעים שמגיע אלהם כמעשה הצדיקים Σ. καὶ εἰσὶ παράνομοι, οἷς συμβαίνει ὡς πράξασι κατὰ τὰ ἔργα τῶν δικαίων. Ο. καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς, ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων.

הבל Σ. ἄπορον. Α. Ο. ματαιότης.

והוא ילונו 15. Σ. οὐ μόνον συμπαρέσεται αὐτῷ. Ο. καὶ αὐτὸ συμπαρέσεται αὐτῷ.

in hominem in malum sibi. *A.* tempus cum dominatus est homo..... *S.* est quando homo potestate usus est in hominem in malum suum. *LXX.* quæ pro potestate fecit homo in hominem, ut affligeret eum. *Vulg. Interdum dominatur homo homini in malum suum.*

10. *Heb.* & venerunt, & a loco sancto ambulabunt. *A.* & venerunt ex loco sancto. *S.* & cum circumirent in loco sancto, reverterunt. *LXX.* & de sancto, & iverunt. *Vul. cum adhuc viverent, in loco sancto erant.*

Heb. quia sic fecerant. *S.* ut qui justa fecissent. *LXX.* quia sic fecerunt. *Vulg. quasi justorum operum.*

11. *Hebr.* quia non fit sententia. *S.* nam eo quod non fiat decretum. *LXX.* quia non facta est contradictio. *Vulg. Etenim quia non fertur cito contra malos sententia.*

Heb. Ideo plenum est cor filiorum hominum in eis ad faciendum malum. *A.* ausi sunt..... *S.* intrepido corde filii hominum malefaciunt. *LXX.* ideo repletum est cor filiorum hominis in eis ut faciant malum. *Vul. absque timore ullo filii hominum perpetrant mala.*

12. *Heb.* Quoniam peccans faciens malum centies, & prolongans ei. *S.* peccans enim maleficus, mortuus est, postquam longanimitas ipsi fuerat. *A. Th.* maleficus mortuus est. *LXX.* qui peccavit fecit malum ex tunc, & ex longitudine eorum. *Vul. Attamen peccator ex eo quod centies facit malum, & per patientiam sustentatur.*

Heb. quia etiam sciens ego, quod erit bonum timentibus Deum, qui timebunt a facie ejus: & bonum non erit impio, & non prolongabit dies. *S.* porro ego scio quia erit bene timentibus Deum, qui timuerunt a facie ejus. Bonum vero non erit iniquo, neque longo supererit tempore, quia non timuit a facie Domini. *LXX.* & cognosco ego, quia est bonum timentibus Deum, ut timeant a facie ejus: & bonum non erit impio, & non prolongabit dies. *Vul ego cognovi quod erit bonum timentibus Deum, qui verentur faciem ejus. Non sit bonum impio, nec prolongentur dies ejus.*

14. *H. LXX.* est vanitas quæ fit super terram. *S.* est difficile cognitu quod fit super terram. *A.* vanitas. ..... *Vulg. est & alia vanitas quæ fit super terram.*

Heb. quod pertingens ad eos secundum opus impiorum. *S.* quibus accidit secundum opera impiorum. *LXX.* quia venit super eos quasi factum impiorum. *Vulg. quibus mala proveniunt, quasi opera egerint impiorum.*

Heb. & sunt impii ad quos pertingit secundum opus justorum. *S.* & sunt iniqui, quibus accidit ac si fecissent secundum opera justorum. *LXX.* & sunt impii, quod pertingit ad eos quasi factum justorum. *Vulg. & sunt impii qui ita securi sunt, quasi justorum facta habeant.*

H. A. LXX. vanitas. *S.* difficile. *Vulg. vanissimum.*

15. *Hebr.* & hoc comitabitur eum. *S.* non solum adhærebit ei. *LXX* & ipsum simul aderit ei. *Vul. & hoc solum secum auferet.*

כאשר נתתי 16. Σ. διὰ ἔταξα. Ο. ἐν οἷς ἔδωκα.

16. *H.* Quemadmodum dedi. *S.* propterea ordinavi. *LXX.* in quibus dedi. *Vul. & appo-sui.*

את־הענין Σ. ἀσχολίαν. Ο. περισπασμόν.

Hebr. negotium. *S.* occupationem. *LXX.* *Vulg.* distentionem.

17. וראיתי את־כל־מעשה האלהים כי לא יוכל האדם למצוא Σ. καὶ κατέμαθον ὅτι πάντων τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ οὐ δύναται ὁ ἄνθρωπος ἐξευρεῖν. Ο. καὶ εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ, ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν.

17. *Heb.* Et vidi omne opus Dei, quod non poterit homo invenire. *S.* Et didici quod nullum operum Dei potest homo invenire. *LXX.* Et vidi omnia opera Dei, quod non poterit homo invenire. *Vul. Et intellexi quod omnium operum Dei nullam possit homo invenire rationem.*

את־המעשה אשר נעשה Σ. οὐδὲ ἓν ἔργον πραττόμενον. Ο. σὺν τὸ ποίημα πεποιημένον.

Heb. opus quod factum est. *S.* neque unum opus factum. *LXX.* opus quod factum sit. *Vul. eorum quæ fiunt sub sole.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Ecclesiastæ.

v. 1. A. τίς οἶδε σοφόν. Sic Edit. Rom. & Drusius.

v. 2. Σ. καὶ παραβῆναι &c. Iidem.

v. 4. Σ. διὰ τὸν λόγον &c. Iidem.

v. 5. Σ. ὃς ἂν φυλάξῃ &c. Postremam tantum partem Græce adfert Editio Romana: locum vero Symmachi plenum Latine exhibet Hieronymus.

v. 6. Σ. ὅτι παντὶ πράγματι &c. Sic Drusius. Postremam vero hujus loci partem ex Symmacho longe aliter effert Edit. Romana, nimirum, καιρὸς χρείας καὶ τρόπος: quæ non videntur congruere cum Hebræo.

Ibid. Σ. ἡ γὰρ κάκωσις &c. Edit. Rom. & Drusius. O. & Θ. γνῶσις, *scientia & cognitio*. Rationem hujus varietatis ita reddit Hieronymus: *In Hebræo* malitiam *habet, non* scientiam; *sed quia* RES *&* DALETH *litteræ Hebraïcæ excepto parvo apice similes sunt, pro* RAATH, *legerunt*, DATH, *id est, pro* malitia, scientiam. *Hoc melius sciet qui ejus linguæ habuerit notitiam.*

v. 7. Σ. ὅτι οὐκ ἐπίσταται. Edit. Rom. & Drusius, ut & sequentes.

v. 10. Σ. ὡς δίκαια πράξαντες. Hebraïcum habet, אשר כן־עשו Ubi illud כן ac si *rectum* significaret, accepisse videtur Symmachus.

v. 11. Σ. διὰ γὰρ τὸ &c. Drusius & Edit. Rom.

v. 12. Ex Edit. Romana. Hieronymus in Ecclesiasten: *Symmachus hunc locum ita transtulit.* Peccans enim malus mortuus est, longævitate (*al.* longanimitate) concessa ei. Porro ego scio quia erit bene timentibus Deum, qui timuerunt a facie ejus. Bonum vero non erit iniquo, neque longo supererit tempore: quia non timuit a facie Dei. *Et quia manifestum est quid iste transtulerit, hoc dicendum est quod verbum Hebraïcum* MAATH, *quod LXX.* ex tunc *transtulerunt, & nos* centies *posuimus; Aquila & Sym. & Theod.* mortuus est, *interpretati sunt.* Hactenus Hieronymus.

v. 14. Σ. ἄπορον. Edit. Romana & Drusius, ut infra. Locum Symmachi sic effert Hieronymus: *Est difficile cognitu quod fit super terram.*

Ibid. Σ. οἷς συμβαίνει &c. Iidem.

Ibid. Σ. οἳ εἰσὶ παράνομοι. Iidem.

Ibid. Σ. ἄπορον. Ita Edit. Rom.

v. 15. Σ. οὐ μόνον &c. Ex Drusio & Edit. Rom. ut & sequentes hujus Capitis lectiones.

v. 17. O. σὺν τὸ ποίημα, &c. Illud, σὺν, ex Aquila haud dubie prodiit, ut sæpe fit, in Editione τῶν O. ad Ecclesiasten.

ECCLESIASTÆ CAP. IX.

1. כי את־כל־זה נתתי אל־לבי ולבור את־כל־זה אשר הצדיקים והחכמים ועבדיהם ביד האלהים Σ. . . . .

Ο. ὅτι σύμπαν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου, καὶ καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο, ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ θεοῦ.

1. HEbr. Quia omne hoc dedi in corde meo, & ad declarandum omne hoc: quia justi & sapientes & servi eorum in manu Dei. *S.* Omnia hæc ita statui in corde meo, ut ventilarem universa: quoniam & justi & sapientes & opera eorum in manu Dei sunt. *LXX.* Quare omne hoc dedi in corde meo; & cor meum omne vidit hoc: Quomodo justi & sapientes & operationes eorum in manu Dei. *Vulg. Omnia hæc tractavi in corde meo, ut curiose intelligerem: sunt justi atque sapientes, & opera eorum in manu Dei.*

גם־אהבה גם־שנאה אין יודע האדם הכל לפניהם Σ. πρὸς δὲ ἢ οὐ φιλίαν οὐδὲ ἔχθραν ἐπίσταται ὁ ἄνθρωπος, τὰ πάντα ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἄδηλα. Ο. καίγε ἀγάπην καίγε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος, τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν.

Heb. etiam amorem, etiam odium non sciens homo: omnia ad facies eorum. *S.* Ad hæc vero non amicitiam, neque inimicitiam novit homo: omnia coram eo incerta. *LXX.* & quidem charitatem, & quidem odium non est cognoscens homo, omnia ante faciem eorum. *Vulg. Et tamen nescit homo utrum amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum servantur incerta.*

2. הכל כאשר לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע

2. *Hebr.* omnia sicut omnibus eventus unus,

Σ. . . . .
O. ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν, συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ.

בכל אשר־נעשה 3. Σ. πᾶσι τοῖς συμβαίνουσι. O. ἐν παντὶ πεποιημένῳ.

וגם לב בני־האדם מלא־רע והוללות בלבבם בחייהם Σ. . . . . O. καίγε καρδία υἱῶν ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ, καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, ἐν ζωῇ αὐτῶν.

הוללות A. πλάνη. Σ. αὐθάδεια. O. περιφέρεια.

ואחריו אל־המתים Σ. τὰ δὲ τελευταῖα εἰς νεκρούς. O. καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.

כי־מי אשר יבחר כל־החיים 4. Σ. τίς γὰρ εἰς ἀεὶ διατελέσει ζῶν. O. τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας.

כי־לכלב חי הוא טוב מן־האריה המת Σ. κυνὶ ζῶντι βέλτιόν ἐστιν ἢ λέοντι τεθνηκότι. O. ὅτι ὁ κύων ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν.

בשמחה 7. Σ. μετ' εὐφροσύνης. O. ἐν εὐφροσύνῃ.

רצה Σ. ἐξήτασε. (f. ἐζήτησε) O. εὐδόκησεν.

אל־יחסר 8. Σ. οὐ μὴ διαλιπέτω. O. μὴ ὑστερησάτω.

ראה חיים 9. Σ. ἀπόλαυσον ζωῆς. O. ἴδε ζωήν.

כל־ימי חיי הבלך A. πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτμοῦ σου. O. πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου.

כל אשר תמצא 10. Σ. ὅσα ἂν ἐφίκηται. O. ὅσα ἂν εὕρῃ.

לא לקלים המרוץ 11. Σ. τὸ φθάσαι δρόμον. O. οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος.

ולא לגבורים המלחמה Σ. τὸ κρατῆσαι πολέμου. O. οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος.

לא לחכמים לחם Σ. πορίσαι τροφήν. O. οὐ τῷ σοφῷ ἄρτος.

יקרה Σ. συγκυρήσει. O. συναντήσεται.

את־עתו 12. Σ. τὴν εὐκαιρίαν αὐτοῦ. O. τὸν καιρὸν αὐτοῦ.

רעה A. πονηρῷ. O. κακῷ.

וגדולה היא אלי 13. Σ. καὶ μεγάλη δοκεῖ μοι. A. παρ' ἐμοῦ. O. καὶ μεγάλη ἐστὶ πρὸς μέ.

justo & impio. *S.* propterea quod omnibus eveniunt similia, justo & injusto. *LXX.* vanitas in omnibus: eventus unus justo & impio. *Vulg. eo quod universa æque eveniant justo & impio.*

3. *Hebr.* in omni quod fit. *S.* omnibus quæ eveniunt. *LXX.* in omni quod factum est. *Vul. inter omnia quæ sub sole fiunt.*

Hebr. & etiam cor filiorum hominum plenum est malo, & insaniæ in corde eorum in vitis eorum. *S.* sed & cor filiorum hominum repletur malitia & procacitate, juxta cor eorum in vita sua. *LXX.* & quidem cor filiorum hominis repletum est malo, & circumlatio in corde eorum in vita eorum. *Vul. Unde & corda filiorum hominum implentur malitia, & contemptu in vita sua.*

H. insaniæ. *A.* error. *S.* procacitate. *LXX.* circumlatio. *Vul. contemptu.*

Hebr. & post hoc ad mortuos. *S.* novissima autem eorum ad mortuos. *LXX.* & post hæc ad mortuos. *Vulg. & post hæc ad inferos deducentur.*

4. *Hebr.* Quia quisquis eligatur ad omnes viventes. *S.* Quis enim potest in sempiternum perseverare vivens? *LXX.* Quis est qui communicet ad omnes viventes? *Vul. Nemo est qui semper vivat.*

Heb. Quia canis vivus ipse bonus præ leone mortuo. *S.* cani viventi melius est, quam leoni mortuo. *LXX.* Quia canis vivens ipse bonus super leonem mortuum. *Vul. Melior est canis vivus leone mortuo.*

7. *Heb.* in gaudio. *S.* cum lætitia. *LXX.* in lætitia. *Vul. cum gaudio.*

Heb. voluit. *S.* exquisivit. *LXX.* complacuerunt. *Vulg. placent.*

8. *Heb. Vul.* non deficiat. *S.* ne desinat. *LXX.* non desit.

9. *Hebr.* vide vitas. *S. Vulg.* perfruere vita. *LXX.* vide vitam.

Heb. LXX. omnibus diebus vitæ vanitatis tuæ. *A.* omnes dies vaporis tui. *Vul. cunctis diebus vitæ instabilitatis tuæ.*

10. *Heb.* omne quod invenerit. *S.* quæcumque attigerit. *LXX.* quæcumque invenerit. *Vul. quodcumque facere potest.*

11. *H.* non levium cursus. *S.* assequi cursum. *LXX.* non levibus cursus. *Vul. nec velocium esse cursum.*

Heb. Vulg. nec fortium bellum. *S.* superare bello. *LXX.* nec potentibus prælium.

Hebr. non sapientium panis. *S.* præbere alimentum. *LXX.* non sapienti panis. *Vul. nec sapientium panem.*

Hebr. accidet. *S.* eveniet. *LXX.* occurret. *Vulg. casumque.*

12. *Heb. LXX.* tempus suum. *S.* opportunitatem suam. *Vulg. finem suum.*

Heb. A. LXX. Vul. malo.

13. *Hebr.* & magna ipsa ad me. *S.* & magna mihi videtur. *A.* apud me. *LXX.* & magna est ad me. *Vul. & probavi maximam.*

מצודים 14. Σ. ἀποτείχισμα. Ο. χάρακας.

בזויה 16. Σ. κατεφρονήθη. Ο. ἐξουδενωμένη.

בנחת 17. Ο. ἐν ἀναπαύσει. Ἀλλ. μετὰ πρᾳότητος.

מזעקת מושל בכסילים Ἀλλ. μᾶλλον ἢ κραυγὴ ἐξουσιάζοντος ἐν ἀνοήτοις. Ο. ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις.

מכלי קרב 18. Α. σκεύη πολεμικά. Ο. ὑπὲρ σκεύη πολέμου.

טובה הרבה Σ. ἀγαθὰ πολλά. Ο. ἀγαθωσύνην πολλήν.

14. *Hebr. Vul.* munitiones. *S.* vallamentum. *LXX.* aggeres.

16. *H. S. Vul.* contempta est. *LXX.* pro nihilo habita.

17. *H. Alius*, cum lenitate. *LXX.* in quiete. *Vul. in silentio.*

H. quam clamor dominantis in stultos. *Alius*, magis quam clamor dominantis inter amentes. *LXX.* supra clamorem eorum qui potestatem habent in stultitiis. *Vul. plus quam clamor principis inter stultos.*

18. *H.* præ vasis conflictûs. *A.* vasa bellica. *LXX.* super vasa belli. *Vul. quam arma bellica.*

Hebr. bonum multum. *S.* bona multa. *LXX.* bonitatem multam. *Vulg. multa bona.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap IX. Ecclesiastę.

v. 1. *S.* Omnia hæc &c. Ex Hieronymo, qui hæc ex Symmacho consequenter adfert: *Omnia hæc statui in corde meo, ut ventilarem universa: quia & justi & sapientes, & opera eorum in manu Dei sunt. Et insuper neque amicitias, neque inimicitias scit homo; sed omnia coram eis incerta: propterea quod omnibus eveniunt similia, justo & injusto.*

Ibid. Σ. πρόσωπα &c. Hæc prodeunt ex Editione Romana & ex MSS. duobus Regiis, qui Olympiodorum referunt.

v. 3. Σ. πᾶσι τοῖς &c. Edit. Rom. & Drusius.

Ibid. Locum Symmachi plenum sic adfert Hieronymus: *Sed & cor filiorum hominum repletur malitia & procacitate juxta cor eorum in vita sua. Novissima autem eorum veniunt ad mortuos. Quis enim potest in sempiternum perseverare vivens?*

Ibid. Α. πλάνη &c. Edit. Rom.

Ibid. Σ. τὰ δὲ τελευταῖα &c. Ex Edit. Rom. & Drusio.

v. 4. Σ. τίς γὰρ &c. Iidem.

Ibid. Σ κυνὶ ζῶντι &c. Edit. Romana & Drusius; necnon sequentes hujus Capitis lectiones.

ECCLESIASTÆ CAP. X.

זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח 1. Σ. μυιῶν θάνατος σήψει ἔλαιον εὐῶδες μυρεψοῦ. Ο. μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος. Α. μύρου.

1. HEbr. Muscæ mortis fœtere facient, vaporare facient unguentum pigmentarii. *S.* Muscarum mors putrefaciet unguentum bene olens pigmentarii. *LXX.* Muscæ morientes putrefaciunt compositionem olei suavitatis. *A.* unguenti. *Vulg. Muscæ morientes perdunt suavitatem unguenti.*

3. וגם־בדרך כשהסכל הלך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא Σ. . . . . ἃ ὑπολαμβάνεται. . . .
Ο. καίγε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορεύηται, καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει, καὶ ἃ λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν.

3. *Hebr.* Sed etiam in via secundum quod stultus ambulans, cor ejus deficiens, & dicit omnibus, stultus ipse. *S.* Sed & in via stultus cum ambulat, ipse insipiens suspicatur de omnibus quòd stulti sunt. *LXX.* Etiam in via cum stultus ambulat, cor ejus deficiet: & quæ cogitabit omnia stultitia sunt. *Vulg. Sed & in via stultus ambulans, cum ipse insipiens sit, omnes stultos æstimat.*

4. אם־רוח המושל תעלה עליך מקומך אל־תנח כי מרפא יניח חטאים גדולים Σ. ἐὰν πνεῦμα ἄρχοντος ἐπέλθῃ σοι, τοῦ τόπου σου μὴ ἐκστῇς, ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά. Α... ὅτι ἴαμα παύσεις ἁμαρτίας μεγάλης. Ο. ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ, τόπον σου μὴ ἀφῇς, ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας. Θ. ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας.

4. *Heb.* Si spiritus dominantis ascenderit super te, locum tuum ne dimittas, quia sanitas quiescere faciet peccata magna. *S.* Si spiritus principis supervenerit tibi, de loco tuo ne excedas, quia temperantia sedabit peccata multa. *A.*........ quia medelam quiescere facies peccati magni. *LXX.* Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimittas, quia medela sedabit peccata magna. *Th.*.... quia medela sedabit peccata magna. *Vulg. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris: quia curatio faciet cessare peccata maxima.*

יש רעה 5. Σ. ἔστι κακόν. Ο. ἔστι πονηρία.
כשגגה שיצא מלפני השליט Α. Ο. Θ. ὡς ἀκούσιον ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐξουσιάζοντος.

5. *Hebr. S. Vul.* est malum. *LXX.* est malitia.
Heb. sicut error qui egreditur a facie dominantis. *A. LXX. Th.* sicut non spontaneum exivit a facie potestatem habentis. *S.* in igno-

Σ. ἐν ἀγνοίᾳ ἐξελθὸν ἐκ ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιάζοντος.

rantia egressum a conspectu potestatem habentis. *Vul. quasi per errorem egrediens a facie principis.*

נתן הסכל במרומים רבים 6. A. ἔδωκε τὸν ἄφρονα ἐν ὑψώμασι μεγάλοις. Σ. . . . O. ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις.

6. *Heb.* Data est stultitia in sublimitatibus multis. *A.* Dedit stultum in sublimitatibus magnis. *S.* Positus stultus in sublimitate magna. *LXX.* Datus est stultus in sublimitatibus magnis. *Vulg. Positum stultum in dignitate sublimi.*

ועשירים בשפל ישבו Σ. πλουσίους δὲ ταπεινοὺς καθημένους. O. καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσονται.

Hebr. & divites in humilitate sedebunt. *S.* divites vero humiles sedentes. *LXX.* & divites in humili sedebunt. *Vulg. & divites sedere deorsum.*

גומץ 8. O. βόθρον. Θ. βόθυνον.

8. *Heb. LXX. Th. Vulg.* foveam.

מסיע אבנים יעצב 9. A. μετατιθῶν λίθους σπασθήσεται. Σ. μετεωρῶν λίθους κακωθήσεται. O. ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται.

9. *Heb.* proficisci faciens lapides dolore afficietur. *A.* qui transponit lapides convelletur. *S.* qui sublevat lapides, malo afficietur. *LXX.* qui sublevabit lapides dolebit. *Vulg. qui transfert lapides affligetur.*

ויתרון הכשיר חכמה 10. Σ. προέχει ὁ γοργευσάμενος εἰς σοφίαν. O. καὶ περισσεία τῷ ἀνδρὶ ἡ σοφία.

10. *Heb.* & præstantia rectificandi sapientia. *S.* excellit agilis ad sapientiam. *LXX.* & abundantia viro sapientia. *Vulg. & post industriam sequetur sapientia.*

בלוא-לחש 11. A. ἀπούσης ἐπῳδῆς. Σ. ἐν οὐκ ἐπαοιδῷ. O. ἐν οὐ ψιθυρισμῷ.

11. *Heb. LXX.* in non susurro. *A.* cum absit incantatio. *S.* absque incantatore. *Vulg. in silentio.*

הוללות 13. Σ. θόρυβος. O. περιφέρεια.

13. *Heb.* insania. *S.* tumultus. *LXX.* circumlatio. *Vulg. error.*

והסכל ירבה דברים 14. Σ. καὶ ἀνόητος πολλὰ λαλήσει. O. καὶ ὁ ἄφρων πληθυνεῖ λόγους.

14. *Heb. LXX.* & stultus multiplicabit verba. *S.* & insipiens multa loquetur. *Vul. stultus verba multiplicat.*

מה-שיהיה ואשר יהיה מאחריו Σ. τὰ γενόμενα, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐσόμενα. O. τί τὸ γενόμενον, καὶ τί τὸ ἐσόμενον.

Heb. quid quod erit, & quod erit post se. *S.* quæ facta sunt, sed nec quæ futura sunt. *LXX.* quid quod factum est, & quid quod futurum est? *Vulg. quid ante se fuerit, & quid post se futurum sit.*

הכסילים תיגענו 15. Αλλ. τῶν ἀφρόνων κοπώσει. O. τῶν ἀφρόνων κακώσει.

15. *H.* stultorum laborare faciet eum. *Alius,* stultorum fatigabit. *LXX.* stultorum affliget. *Vulg. labor stultorum affliget.*

אשר לא-ידע ללכת אל-עיר Σ. οὐ γὰρ ἐπίσταται ἀπελθεῖν εἰς πόλιν. O. ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν.

Hebr. qui nescit pergere ad civitatem. *S.* non enim scit abire in urbem. *LXX.* qui nescit ire in civitatem. *Vulg. qui nesciunt in urbem pergere.*

אי-לך ארץ 16. Σ. οὐαί σοι γῆ. O. οὐαί σοι πόλις.

16. *Hebr. S. Vulg.* væ tibi terra. *LXX.* væ tibi civitas.

בגבורה 17. Σ. μετὰ ἀνδραγαθίας. O. ἐν δυνάμει.

17. *Heb.* in fortitudine. *S.* cum fortitudine. *LXX.* in virtute. *Vulg. ad reficiendum.*

והכסף יענה את-הכל 19. Σ. ἀργύριον δὲ εὐχρηστήσει εἰς ἅπαντα. O. καὶ τοῦ ἀργυρίου ταπεινώσει ἐπακούσεται τὰ πάντα.

19. *Heb.* & argentum respondebit omnibus. *S.* pecunia vero utilis erit ad omnia. *LXX.* & argento humiliatione obedient omnia. *Vulg. & pecuniæ obediunt omnia.*

אל-תקלל 20. Σ. μὴ λοιδορήσῃς. O. μὴ καταράσῃ.

20. *Hebr.* ne vilipendas. *S.* ne convitieris. *LXX. Vul.* ne maledixeris.

בעל כנפים A. πτερωτά. O. ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας.

Heb. præditus alis. *A.* alata. *LXX. Vulg.* qui habet pennas.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Ecclesiastę.

v. 1. Σ. μυῶν θάνατος &c. Sic Editio Romana & Drusius, qui hunc locum quasi scholion adferunt. Sed non dubito esse Symmachi. Vide supra cap. 7. v. 2 Ibidem Regius unus ex Olympiodoro hæc notat, ἔλαιον σκευαστὸν τὸ μύρον, ὡς καὶ Ακύλας ἐκδέδωκεν.

v. 3. S. *Sed & in via* &c. Hæc Hieronymus ad verbum refert; Græca desiderantur.

v. 4. Σ. ἐὰν πνεῦμα &c. Ex Edit. Rom. & Drusio.

Hieronymus

Hieronymus in hunc locum : *Symmachus verbum Hebraicum* MARPHE , *quod omnes* ἴαμα , *hoc est*, sanitatem , *vel curationem similiter transtulerunt , interpretatus est ad sensum , & ait :* Si spiritus principis irruerit tibi, de loco tuo ne recedas, quia pudicitia comprimit peccata magna.

v. 5. Σ. ἔστι κακόν. Edit. Rom. & Drusius.

Ibid. A. O. Θ. ὡς ἀκούσιον &c. Hieronymus : *Aquila & Theodotio & LXX interpretati sunt*, quasi non spontaneum , *id est*, ὡς ἀκούσιον , a facie principis.

v. 6. A. ἔδωκε τὸν ἄφρονα &c. Editio Romana & Drusius. Hieronymus vero : *Cui subnectens Symmachus ait :* Positum stultum in sublimitate magna , divites autem sedere humiles. Ubi Hieronymus Symmachi versionem ad seriem suam aptat , ut perspicuum est.

Ibid. Σ. πλούσιοι δὲ &c. Edit. Rom. & Drusius.

v. 8. Θ. βόθυνον. Iidem.

v. 9. A. μεταίρων &c. Iidem. Hieronymus autem hæc habet : *Unde & signanter Aquila & Symmachus pro eo quod nos posuimus ,* Qui subtrahit lapides dolebit in eis , *dixerunt ,* Qui transfert lapides dilacerabitur in eis.

v. 10. Σ. προέχει &c. Drusius & Edit. Romana.

v. 11. A. ἀπέστης &c. Iidem.

v. 13. Σ. θόρυβος. Iidem. Hieronymus vero dicit : *Sive ut Symmachus transtulit*, tumultus , & quædam verborum inconstantia.

v. 14. Σ. καὶ ἀνόητος &c. Sic Editio Romana & Drusius.

Ibid. Σ. τὰ γινόμενα &c. Iidem.

v. 15. Ἀλλ. τῶν ἀφρόνων. &c. Drusius & Editio Rom.

Ibid. Σ. οὐ γὰρ ἐπίσταται &c. Drusius & Editio Romana.

v. 16. Σ. οὐαὶ &c. Iidem.

v. 17. Σ. μετ' ἀνδραγαθίας. Iidem.

v. 18. Σ. ἀργύρειον &c. Iidem.

v. 20. Σ. μὴ λοιδορήσῃς. Iidem.

Ibid. A. πτερωτά. Iidem.

ECCLESIASTÆ CAP. XI.

ירִיקוּ 3. A. ἐκκενώσουσιν. O. ἐκχέουσιν.

3. HEbr. *A.* evacuabunt. *LXX.* effundent. *Vulg. effundunt.*

עֵץ Σ. δένδρα. O. ξύλον.

Heb. LXX. Vulg. lignum. *S.* arbores.

שָׁם יְהוּא Σ. ἐκεῖ στρατεύξονται. O. ἐκεῖ ἔσται.

H. LXX. Vulg. ibi erit. *S.* ibi apparabuntur.

5. כַּאֲשֶׁר אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה־דֶּרֶךְ הָרוּחַ A. ἐν ᾧ οὐκ εἶ σὺ εἰδώς..... Σ. μὴ οἶδας πότερον (f. πόθεν) ἔρχεται ὁ ἄνεμος. O. ἐν οἷς οὐκ ἔστι τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος.

5. *Hebr.* Quemadmodum non tu sciens quæ via venti. *A.* in quo non es tu sciens......... *S.* nescis utrum (*f.* unde) veniat ventus. *LXX.* in quibus non est cognoscens quæ sit via spiritûs. *Vulg. Quomodo ignoras quæ sit via spiritûs.*

בַּבֹּקֶר 6. Σ. πρώϊμον. O. ἐν τῷ πρωΐ.

6. *Heb.* in mane. *S.* matutinum. *LXX.* in matutino. *Vulg. mane.*

וְלָעֶרֶב אַל־תַּנַּח יָדֶךָ Σ. ἀλλὰ καὶ ὄψιμον, καὶ μὴ καταλιμπανέτω ἡ χείρ σου. O. καὶ ἐν ἑσπέρᾳ μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου.

Hebr. & in vespera ne quiescere facias manum tuam. *S.* sed & vespertinum , & ne derelinquat manus tua. *LXX.* & in vespera ne remittat manus tua. *Vul. & vespere ne cesset manus tua.*

יִכְשַׁר A. εὐθετήσει. Σ. εὑρήσει. O. στοιχήσει.

Heb. rectum erit. *A.* decenter componet. *S.* inveniet. *LXX.* recte procedet. *Vulg. magis oriatur.*

8. כִּי אִם־שָׁנִים הַרְבֵּה יִחְיֶה הָאָדָם בְּכֻלָּם יִשְׂמָח וְיִזְכֹּר אֶת־יְמֵי הַחֹשֶׁךְ כִּי־הַרְבֵּה יִהְיוּ כָּל־שֶׁבָּא הָבֶל Σ. . . καὶ διὰ πάντων εὐφρανθήσεται. . A. . . μεμνήσθω τῶν ἡμερῶν. . . . .

O. ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται, καὶ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους, ὅτι πολλαὶ ἔσονται. πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης.

8. *Heb.* Quia si annis multis vixerit homo , in his omnibus lætatus fuerit , & recordetur dierum tenebrositatis , quia multum erant : quidquid evenit vanitas. *S.* Si annis multis vixerit homo , & in omnibus his lætatus fuerit , recordari debet & dierum tenebrarum , quia multæ erunt : in quibus omnibus veniet esse desinere. *A*.... memor sit dierum.... *LXX.* Quia etsi annis multis vixerit homo , in omnibus his lætabitur , & recordabitur dierum tenebrarum , quia multi erunt. Omne veniens est vanitas. *Vulg. Si annis multis vixerit homo , & in his omnibus lætatus fuerit , meminisse debet tenebrosi temporis , & dierum multorum , qui cum venerint , vanitatis arguentur præterita.*

וְיטִיבְךָ 9. Σ. καὶ ἐν ἀγαθῷ ἔστω. O. καὶ ἀγαθυνάτω σε.

9. *Heb.* & bonum sit tibi. *S. Vulg.* & in bono sit. *LXX.* & bonum faciat te.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XI. Ecclesiastę.

v. 1. A. ἐκκενώσουσιν. Drusius & Editio Romana.

Ibid. Σ. δένδρα. Iidem.

Ibid. Σ. ἐκεῖ. Iidem.

v. 5. A. ἐν ᾧ οὐκ &c. Iidem.

v. 6. Σ. πρώϊμον. Iidem.

Ibid. Σ. ἀλλὰ καὶ &c. Iidem.

Ibid. A. εὐθετήσει &c. Iidem.

v. 8. S. *si annis multis* &c. Ex Hieronymo. Martianæus noster legit , *lætus fuerit.* Græca Aquilæ & Symmachi mutila ex Edit. Rom.

v. 9. Σ. καὶ ἐν ἀγαθῷ ἔστω &c. Edit. Rom. & Drusius.

ECCLESIASTÆ CAP. XII.

עד אשר לא־יבאו ימי הרעה 1. Σ. πρὶν ἐλθεῖν τὰς ἡμέρας τῆς κακώσεώς σου. Ο. ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν αἱ ἡμέραι τῆς κακίας.

עד אשר לא 2. Σ. πρίν. Ο. ἕως οὗ μή.

והתעותו אנשי החיל 3. Σ. διαφθαρῶσιν ἄνδρες οἱ ἰσχυροί. A. [πλανηθήσουσι.] Ο. καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως.

ובטלו הטחנות Σ. καὶ ἀργηθῶσιν οἱ μύλοι. Ο. καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι.

הראות בארבות Σ. αἱ ὁράσεις διὰ τῶν ὀπῶν. Ο. αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς.

בשפל קול 4. Σ. ἀχρειωθείσης τῆς φωνῆς. Ο. ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς.

וישחו כל־בנות השיר A. καὶ κλιθήσονται πάντα τὰ τῆς ᾠδῆς. Ο. καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ᾄσματος.

5. גם מגבה יראו וחתחתים בדרך וינאץ השקד ויסתבל החגב ותפר האביונה כי־הלך האדם אל־בית עלמו וסבבו בשוק הספדים A. . . . . τρόμῳ ἐκθαμβήσουσι ἐν τῇ ὁδῷ. . . . .
Σ. . . . . καὶ διαλυθῇ ἡ ἐπίπονος. . . . . .
Ο. καὶ εἰς τὸ ὕψος ὄψονται, καὶ θάμβος ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις, ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι.

עד אשר לא־ירחק חבל הכסף 6. Σ. καὶ πρινὴ κοπῆναι ἀπὸ σχοινίου τοῦ ἀργυρίου. Ο. ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ τὸ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου.

ותרץ גלת הזהב ותשבר Σ. καὶ ἑλκυσθῇ τὸ περιφερὲς χρυσίου καὶ συνθραυσθῇ. Ο. καὶ συντριβῇ τὸ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου, καὶ συντριβῇ.

הבל הבלים 8. A. ἀτμὸς ἀτμίδων. Ο. ματαιότης ματαιοτήτων.

ויתר 9. Σ. ὑπερβάλλον. Ο. περισσόν.

ואזן וחקר A. ἠνωτίσατο καὶ ἠρεύνησε. Ο. καὶ οὖς ἐξιχνιάσεται.

בקש קהלת 10. Σ. κατεσκεύασε παροιμιαστής. Ο. ἐζήτησεν ἐκκλησιαστής.

1. HEb. usquequo non veniant dies mali. S. antequam veniant dies afflictionis tuæ. LXX. usquequo non veniant dies malitiæ. *Vulg. antequam veniat tempus afflictionis.*

2. *Heb. LXX* usquequo non. *S. Vul.* antequam.

3. *Heb. LXX.* & pervertentur viri virtutis. *S.* perdantur viri fortes. *A.* errabunt. *Vul. & nutabunt viri fortissimi.*

Heb. S. & cessabunt molares. *LXX.* & cessaverunt molentes. *Vul. & otiosæ erunt molentes.*

Hebr. videntes in fenestris. *S.* visus per foramina. *LXX.* videntes in foraminibus. *Vul. videntes per foramina.*

4. *Heb. Vulg.* in humilitate vocis. *S.* inutili reddita voce. *LXX.* in infirmitate vocis.

H. & incurvabuntur omnes filiæ cantici. *A.* & jacebunt omnia quæ sunt cantici. *LXX.* & humiliabuntur omnes filiæ cantici. *Vul. & obsurdescent omnes filiæ carminis.*

5. *Heb.* Etiam de excelso timebunt, & consternati in via: & florebit amygdalus, & oneri erit locusta, & dissipabit aviditas: quoniam vadens homo ad domum sæculi sui, & circuibunt in platea plangentes. *A.* . . . . tremore trement in via. . . . . . . *S.* Super hæc etiam de excelso videbunt, & terror erit in via, & obdormient vigilantes, & dissolvetur spiritûs fortitudo: ibit enim homo in domum æternitatis suæ, & circuibunt in platea plangentes. *LXX.* Et in sublime aspicient, & terrores in via: & florebit amygdalum, & impinguabitur locusta, & dissipabitur capparis: quoniam ivit homo in domum æternitatis suæ, & circumierunt in platea plangentes. *Vul. Excelsa quoque timebunt, & formidabunt in via, florebit amygdalus, impinguabitur locusta, & dissipabitur capparis: quoniam ibit homo in domum æternitatis suæ, & circuibunt in platea plangentes.*

6. *Heb.* donec non elongetur funis argenti. *S.* & priusquam abscindatur a funiculo argenti. *LXX.* usquequo non evertatur funiculus argenti. *Vulg. antequam rumpatur funiculus argenteus.*

Heb. & confringatur lenticula aurea, & conteratur. *S.* & diducatur zona aurea, & conteratur. *LXX.* & conteratur vitta auri, & conteratur. *Vulg. & recurrat vitta aurea, & conteratur.*

8. *Heb. LXX. Vul.* vanitas vanitatum. *A.* vapor vaporum.

9. *Hebr. LXX.* & amplius. *S.* excellens. *Vulg. sapientissimus.*

Hebr. & auscultare fecit & investigavit. *A.* percepit & scrutatus est. *LXX. Vulg.* & auris scrutabitur.

10. *Hebr.* quæsivit Coheleth. *S.* præparavit parœmiastes. *LXX.* quæsivit Ecclesiastes. *Vulg. quæsivit.*

חפץ A. χρείας. (Σ.) χρειώδεις. O. θελήματος.

וכתוב ישר A. καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς. O. καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος.

נטועים 11. A. O. πεφυτευμένοι. Θ. πεπηγότες.

בעלי אסופת O. οἱ παρὰ τῶν συνθεμάτων. Αλλ. παρὰ τῶν συνταγμάτων. Αλλ. συναντημάτων.

הזהר 12. O. Αλλος, φύλαξαι.

כי־זה כל־האדם 13. Αλλος, τοῦτο γὰρ ὅλος ὁ ἄνθρωπος. O. ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος.

כי את־כל־מעשה 14. A. πᾶσαν γὰρ πρᾶξιν. O. ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα.

על כל־נעלם אם־טוב ואם־רע Σ. περὶ παντὸς παροραθέντος, ἐάν τε ἀγαθὸν ἐάν τε κακόν. O. ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐάν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

H. LXX. voluntatis. *A.* utilitatis. *S.* utiles. *Vulg. utilia.*

H. & ſcripturam rectitudinis. *A.* & ſcripſit recte. *LXX.* & ſcriptum rectitudinis. *Vulg. & conſcripſit ſermones rectiſſimos.*

11. *H. A. LXX.* plantati. *Th. Vulg.* defixi.

Hebr. auctores collectionum. *LXX.* qui a conciliis. *Al.* a conſtitutis. *Alius*, a concurſibus. *Vul. per magiſtrorum conſilium.*

12. *Hebr.* ſis monitus. *LXX. Alius*, cave. *Vul. ne requiras.*

13. *Heb. LXX.* quia hoc omnis homo. *Alius*, *Vul.* hoc eſt enim omnis homo.

14. *Heb. LXX.* quia omne opus. *A.* omnem enim actionem. *Vul. & cuncta, quæ fiunt.*

Hebr. ſuper omne occultum, ſive bonum, ſive malum. *S.* de omni quod neglectum fuerit, ſive bonum, ſive malum. *LXX.* de omni contemto, ſive bonum, ſive malum. *Vul. pro omni errato, ſive bonum, ſive malum illud ſit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XII. Eccleſiaſtę.

v. 1. Σ. πρὶν ἐλθεῖν &c. Editio Romana & Druſius.

v. 2. Σ. πρίν. Iidem.

v. 3. Σ. διαφθαρῶσι &c. Ex Edit. Rom. & ex Hieronymo, qui ait Symmachum vertiſſe, *fortes*; & Aquilam, *errabunt*.

Ibid. Σ. καὶ ἀργήσωσιν. Edit. Rom. & Druſius.

Ibid. Σ. καὶ ὁράσεις. Iidem.

v. 4. Σ. ἀχρειωθείσης &c. Iidem, ut & ſequens lectio.

v. 5. S. *Super hæc* &c. Sic Hieronymus verſionem Symmachi Latine refert. Græca deſiderantur exceptis his verbis, καὶ διαλυθῇ ἡ ἐπίπονος, quæ cum Latinis Hieronymi non conſonant. Hîc etiam ab Hebraïco deflectere Symmachum teſtificatur Hieronymus, additque Apollinarem Laodicenum ipſum ſequutum eſſe.

v. 6. Σ. καὶ πρὶν ἢ &c. Druſius & Edit. Rom.

Ibid Σ. καὶ ἐλαθῇ &c. Iidem.

v. 8. A. ἀτμὸς ἀτμίδων. Iidem.

v. 9. Σ. ὑπερβάλλον. Iidem.

Ibid. A. ἠνωτίσατο &c. Iidem.

v. 10. Σ. κατεσκεύασεν &c. Iidem.

Ibid. A. χρείας. Σ. χρειώδεις. Symmachi nomen uncinis includimus, quia Editio Romana id ſine nomine Interpretis & quaſi ſcholion adfert: Symmachi certe videtur eſſe.

Ibid. A. καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς. Edit. Rom. & Druſius.

v. 11. A. Θ. πεφυτευμένοι πεπηγότες. Iidem. Puto πεφυτευμένοι eſſe Aquilæ; πεπηγότες vero Theodotionis.

Ibid. Αλλ. παρὰ τῶν συνταγ- &c. Hæ lectiones ex iiſdem prodeunt.

v. 12. O. καὶ Αλλος, φύλαξαι. Iidem ut & ſeq.

v. 14. A. πᾶσαν &c. Iidem.

Ibid. Σ. περὶ παντὸς &c. Iidem. In hunc locum hæc notat Hieronymus: *Pro eo autem quod nos poſuimus*, De omni abſcondito, ſive bonum, ſive malum ſit, *Symmachus & LXX. interpretati ſunt*, de omni contemtu, *vel certe*, de omni ignorato, *quod etiam de otioſo verbo, & non voluntate, ſed ignoratione prolato reddituri ſumus rationem in judicio.*

IN CANTICUM CANTICORUM

MONITUM.

His Libris Manuſcriptis atque Editis uſi ſumus in variis Hexaplorum Lectionibus colligendis & emendandis.

Codice Regio 1890. *X. ſæculi membranaceo.*

Cod. Reg. 1990. *X. ſæculi membranaceo: eſt Procopii, fuitque olim Archiepiſcopi Rhemenſis Caroli Mauritii Tellerii.*

Cod. Reg. 2435.

Cod. Reg. 2436. *Bombycino XI. ſæculi.*

Cod. Reg. 2940. *Bombycino recente, qui continet Procopium in Cantica.*

Hieronymi Editione poſtrema in Cantica.

Theodoreto in Cantica.

Lectionibus Romanæ Editionis & Druſii.

CANTICI CANTICORUM

CAPUT PRIMUM.

משכני 4. Α. ἕλκυσόν με. Σ. ἕλκε με. Ο. εἵλκυσάν με.

הביאני Σ. Εἰσαγαγέτω με. Ο. Εἰσήνεγκέ με.

נגילה Σ. ἱλαρυνσώμεθα. Ο. ἀγαλλιασώμεθα.

מישרים אהבוך Σ. οἱ εὐθεῖς οἱ ἀγαπῶντές σε. Ο. εὐθύτης ἠγάπησέ σε.

שחורה 5. Ο. μέλαινα. Αλλος, εὐπρεπής.

אהלי Α. Σ. σκηναί. Ο. δέῤῥεις.

ששזפתני 6. Α. ὅτι συνέκαυσέ με. Σ. ὅτι καθήψατό μου ὁ ἥλιος. (al. ὅτι παρενέβλεψέ με.) Ο. ὅτι παρέβλεψέ με. Θ. ὅτι περιέφρυξέ με.

נחרו-בי Σ. διεμαχέσαντό μοι. Ο. ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί.

שמני נטרה את-הכרמים Σ. κατεστάθην φύλαξ ἀμπελώνων. Ο. ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν.

עטיה 7. Σ. ῥεμβομένη. Ο. περιβαλλομένη.

צאי-לך בעקבי הצאן 8. Α. ἔξελθε σεαυτῇ.... Σ. ἐξελθοῦσα πορεύου κατὰ τὰ ἴχνη τῶν ποιμνίων. Ο. ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων. Αλλος, ἔξελθε σὺ ὄπισθεν.

על משכנות הרעים Σ. παρὰ τὰς σκηνὰς τῶν ποιμένων. Ο. ἐπὶ σκηνώμασι τῶν ποιμένων. Αλλ. τῶν ποιμνίων σου.

תורי זהב 11. Σ. περίβλεπτα χρυσᾶ. Ο. ὁμοιώματα χρυσίου. Ε. στρεπτοὺς χρυσίου.

עם נקדות Σ. μετὰ ποικιλμάτων. Ο. μετὰ στιγμάτων. Ε. ἐν κέγχροις. Αλλ. μετὰ ῥαντῶν.

עד-שהמלך במסבו 12. Α. ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ. Σ...... ἐν ἀναπαύσεσιν. Ο. ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ.

צרור המר 13. Α. ἀπόδεκτος (f. ἀπόδετος) σμύρνης. Ο. ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς.

דודי Α. πατράδελφός μου. Σ. ὁ ἀγαπητός μου. Ο. ἀδελφιδός μου. Ε. ὁ ἑταῖρός μου.

ילין Σ. αὐλιζόμενος. Ο. αὐλισθήσεται.

הכפר 14. Ο. τῆς κύπρου. Ε. κύπριος.

עין גדי Σ. τοῖς ἐν Γαδδί. Ο. ἐν Γαδδί.

רעיתי 15. Α. φίλη μου. Σ. ἑταίρα μου. Ο. ἡ πλησίον μου.

4. HEb. *S. Vulg.* trahe me. *A.* trahito me. *LXX.* traxerunt me.

Heb. LXX. Vulg. introduxit me. *S.* introducat me.

Hebr. LXX. Vulg. exultabimus. *S.* exhilaremur.

Heb. rectitudines dilexerunt te. *S.* recti qui diligunt te. *LXX.* rectitudo dilexit te. *Vulg. recti diligunt te.*

5. *Heb. LXX. Vulg.* nigra. *Alius*, decora.

H. tentoria. *A. S.* tabernacula. *Vul. LXX.* pelles.

6. *H.* quia radiavit me. *A.* quia adussit me. *S.* quia tetigit me sol. *Al. & LXX.* quia despexit me. *Th.* quia torrefecit me. *Vul. quia decoloravit me.*

Heb. succensi sunt in me. *S. Vulg.* pugnaverunt contra me. *LXX.* pugnaverunt in me.

Hebr. posuerunt me custodem vinearum. *S.* constituta sum custos vinearum. *LXX. Vulg.* posuerunt me custodem in vineis.

7. *Hebr.* operiens se. *S.* vaga. *LXX.* circumamicta. *Vulg. ne vagari incipiam.*

8. *Hebr.* Egredere tibi in vestigia pecoris. *A.* Egredere tibi ipsi..... *S.* Egressa vade secundum vestigia gregum. *LXX.* Egredere tu in vestigiis gregum. *Alius*, Egredere tu post. *Vulg. Egredere, & abi post vestigia gregum.*

Hebr. super tabernacula pastorum. *S.* apud tabernacula pastorum. *LXX.* in tabernaculis pastorum. *Alius*, ovilium tuorum. *Vulg. juxta tabernacula pastorum.*

11. *H. Vul.* murenulas aureas. *S.* monilia aurea. *LXX.* similitudines auri. *V.* torquis aureæ.

Heb. cum punctis. *S.* cum varietatibus. *LXX.* cum distinctionibus. *V.* cum punctis milii figura. *Alius*, cum punctis aspersis. *Vulg. vermiculatas.*

12. *Hebr.* donec rex in circuitu suo. *A.* cum rex in accubitu suo. *S.*...... in quiete. *LXX.* quoadusque rex sit in accubitu suo. *Vul. dum esset rex in accubitu suo.*

13. *Heb. A. Vulg.* fasciculus myrrhæ. *LXX.* alligamentum guttæ.

Hebr. S. Vulg. dilectus meus. *A.* patruus meus. *LXX.* fratruelis meus. *V.* amicus meus.

Hebr. Vul. commorabitur. *S.* diversans. *LXX.* demorabitur.

14. *Hebr.* chopher. *LXX. Vulg.* cypri. *V.* cyprinus.

Heb. Vulg. LXX. Engaddi. *S.* his qui sunt in Gaddi.

15. *Heb. A. Vulg.* amica mea. *S.* socia mea, *vel*, amasia mea. *LXX.* proxima mea.

אף נעים 16. Ο. καίγε ὡραῖος. ς'. καίγε τερπνός.

רעננה A. εὐθαλής. Ο. σύσκιος.

קרות 17. Σ. αἱ φατνώσεις. Ο. φατνώματα.

ברותים A. βοραθίναι. Ο. κυπάρισσοι.

16. *Hebr.* etiam jucundus. *LXX.* & quidem ſpecioſus. *VI.* & quidem jucundus. *Vulg. & decorus.*

Heb. viridis. *A. Vul.* floridus. *LXX.* umbroſus.

17. *Hebr. Vulg.* tigna. *S.* laquearia. *LXX.* trabes.

Hebr. abietes. *A.* boratina. *LXX.* cypreſſi. *Vulg. cypreſſina.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Cantici Canticorum.

v. 4. A. ἕλκυσόν με &c. Editio Romana & Druſius.
Ibid. Σ. εἰσαγαγέτω με. Iidem.
Ibid. A. ἱλαρευσώμεθα. Iidem.
Ibid. Σ. οἱ εὐθεῖς &c. Iidem.
v. 5. Αλλ. εὐπρεπής. Iidem.
v. 6. A. ὅτι συνέκαυσέ με &c. Iidem. Theodoretus vero, Σ. ὅτι καθήψατό μου ὁ ἥλιος. quam lectionem præſtare alteri puto.
Ibid. Σ. διεμαχέσαντο &c. Iidem.
Ibid. Σ. κατεστάθην &c. Iidem.
v. 7. Σ. ῥεμβομένη. Iidem & Theodoretus.
v. 8. A. ἔξελθε &c. Has omnes lectiones exhibent Iidem.
Ibid. Σ. παρὰ τὰς σκηνὰς &c. Iidem.
v. 11. Σ. περίβλεπτα &c. Iidem.
Ibid. Σ. μετὰ ποικιλμάτων &c. Iidem.
v. 12. A. ὅτε ὁ βασιλεὺς &c. Iidem.
v. 13. A. ἀπόδεκτος. forte melius, ἀπόδεστος. Iidem.
Ibid. A. πατράδελφος. Sic Mſſ. Symmachi vero lectionem efferunt Druſius & Edit. Romana.
Ibid. Σ. αὐλιζόμενος. Iidem.
v. 14. E. κύπρεινος. Iidem.
Ibid. Σ. τοῖς ἐν Γαδδί. Iidem.
v. 15. A. φίλη μου. Iidem.
v. 16. ς'. καίγε τερπνός. Iidem.
Ibid. A. εὐθαλής. Iidem.
v. 17. Σ. αἱ φατνώσεις. Iidem.
Ibid. A. βοραθίναι. Iidem. Vide Notam ad Pſalm. 103. v. 17.

CANTICI CANTICORUM CAP. II.

חבצלת השרון 1. A. καλύκωσις τοῦ Σαρών. Ο. κρίνον τῶν κοιλάδων.

רעיתי 2. A. φίλη μου. E. ἀγαπητή. Ο. ἡ πλησίον μου.

דודי 3. A. πατράδελφός μου. Σ. ὁ ἀγαπητός μου. Ο. ὁ ἀδελφιδός μου.

בצלו חמדתי Σ. ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐπεθύμησα. Ο. ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα.

לחכי Σ. τῷ φάρυγγί μου. Ο. ἐν λάρυγγί μου.

אל־בית היין 4. Σ. εἰς τὸ οἰνῶνα. Ο. εἰς τὸν οἶκον τοῦ οἴνου.

ודגלו עלי אהבה A. ἔταξεν ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην. Σ. ἐπισωρεύσατέ μοι ἀγάπην. Ο. τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην.

סמכוני באשישות 5. A. (στηρίσατέ με) οἰνανθῶν. (al. οἰνανθίνων.) Σ. ἐπανακλίνατέ με ἐν ἄνθῃ. Ο. στηρίσατέ με ἐν μύροις.

רפדוני בתפוחים Σ. περικυκλώσατέ με (al. περικυλίσατέ με) μήλοις. Ο. στοιβάσατέ με ἐν μήλοις.

כי־חולת אהבה אני Σ. τέτρωμαι γὰρ φίλτρῳ. Ο. τετρωμένη ἀγάπης.

תחבקני 6. Σ. περιπλεκέσθω μοι. Ο. περιλήψεταί με.

השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה 7. A. Σ. E. ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέ-

1. HEbr. roſa Saron. *A.* calycoſis Saron *LXX. Vul.* lilium convallium.

2. *Hebr. A. Vul.* amica mea. *V.* dilecta. *LXX.* proxima mea.

3. *Hebr. S. Vulg.* dilectus meus. *A.* patruus meus. *LXX.* fratruelis meus.

Hebr. LXX. in umbra ejus concupivi. *S.* ſub præſidio ejus concupivi. *Vulg. ſub umbra illius, quem deſideraveram.*

Heb. palato meo. *S. Vul.* gutturi meo. *LXX.* in faucibus meis.

4. *Hebr.* ad domum vini. *S. Vulg.* in cellam vinariam. *LXX.* in domum vini.

Hebr. & vexillum ejus ſuper me amor. *A.* ordinavit in me dilectionem. *S.* coacervate mihi dilectionem. *LXX.* ordinate in me charitatem. *Vul. ordinavit in me charitatem.*

5. *Heb.* Fulcite me in lagenis. *A.* Fulcite me labruſcis. *S.* Reclinate me in flore. *LXX.* Confirmate me in unguentis. *Vulg. Fulcite me floribus.*

H. roborate me in malis. *S.* circumdate me (*al.* circumſternite me) malis. *LXX.* ſtipate me in malis. *Vulg. ſtipate me malis.*

Heb. quia ægra amore ego. *S.* ſauciata enim ſum amore. *LXX.* vulnerata charitate. *Vulg. quia amore langueo.*

6. *Hebr. Vulg.* amplexabitur me. *S.* circumplicetur mihi. *LXX.* amplectetur me.

7. *Heb. A. S. V.* Adjuravi vos filiæ Jeruſalem in capreis vel in cervis agri. *LXX.* Adjuravi

ρες Ἱερουσαλὴμ ἐν δορκάσιν ἢ ἐν ἐλάφοις τοῦ χώρας. Ο. ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμεσι καὶ ἐν ἰσχύεσι τοῦ ἀγροῦ.

vos, filiæ Jerusalem, in virtutibus & in viribus agri. *Vul. Adjuro vos, filiæ Jerusalem, per capreas cervosque camporum.*

אם־תעירו ואם־תעוררו Ο. ἐὰν ἐγείρητε, καὶ ἐξεγείρητε. Αλλος, μὴ ἐγείρητε, μηδὲ ἐξεγείρητε. Αλλος, ἐξυπνίσητε.

Heb. si suscitaveritis & si evigilare feceritis. *LXX.* si suscitaveritis & excitaveritis. *Alius*, ne suscitetis, neque excitetis. *Alius*, evigilare feceritis. *Vulg. ne suscitetis, neque evigilare faciatis.*

עד שתחפץ Ο. ἕως οὗ θελήσῃ. Αλλος, ἕως ἂν θελήσῃ.

Heb. LXX. donec voluerit. *Alius*, donec velit. *Vulg. donec ipsa velit.*

דודי 8. Α. πατραδέλφου μου. Σ. ἀγαπητοῦ μου. Ο. ἀδελφιδοῦ μου.

8. *Hebr. S. Vulg.* dilecti mei. *A.* patrui mei. *LXX.* fratruelis mei.

הנה־זה בא מדלג על־ההרים מקפץ על־הגבעות Σ. ἰδοὺ οὗτος ἔρχεται βαίνων κατὰ τῶν ὀρέων, διαπηδῶν κατὰ τῶν βουνῶν. Ο. ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη, διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.

Hebr. Ecce ipse venit transiliens super montes, accurrens raptim super colles. *S.* Ecce ipse venit gradiens contra montes, transiliens contra colles. *LXX.* Ecce hic venit saliens super montes, transiliens super colles. *Vul. Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles.*

לעפר האילים 9. Α. τῷ πώλῳ τῶν ἐλάφων. Ο. νεβρῷ ἐλάφων.

9. *Hebr. LXX. Vulg.* hinnulo cervorum. *A.* pullo cervorum.

ענה 10. Σ. φθεγξάμενος. Ο. ἀποκρίνεται.

10. *Hebr. LXX.* respondet. *S.* loquens. *Vulg. vacat.*

עבר 11. Σ. διεπέρασεν. Ο. παρῆλθεν.

11. *Heb. LXX. Vulg.* transiit. *S.* finita est.

עת הזמיר הגיע 12. Α. Σ. καιρὸς τῆς κλαδεύσεως ἤγγικεν. Ο. καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθακε.

12. *H.* Tempus cantus pertigit. *A. S.* Tempus putationis appropinquavit. *LXX. Vulg.* Tempus putationis advenit.

הנטה 13. Α. προέβαλεν. Ο. ἐξήνεγκεν.

13. *Hebr.* protrusit. *A. Vulg.* protulit. *LXX.* produxit.

והגפנים סמדר Σ. καὶ τῶν ἀμπέλων ἡ οἰνάνθη. Ο. ἄμπελοι κυπρίζουσιν.

Heb. & vites uvæ minutæ. *S.* & vinearum labrusca. *LXX.* vites florent. *Vul. vineæ florentes.*

בסתר 14. Α. ἐν ἀποκρύφοις. Ο. ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος.

14. *Heb. A.* in abscondito. *LXX.* juxta antemurale. *Vulg. in caverna.*

קולך Ο. τὴν φωνήν σου. Αλλος, τοὺς λόγους σου.

H. LXX. vocem tuam. *Alius*, sermones tuos. *Vul. vox tua.*

אחזו־לנו 15. Ο. πιάσατε ἡμῖν. Αλλος, συλλάβετε ἡμῖν.

15. *H. Alius*, apprehendite nobis. *LXX. Vul.* capite nobis.

מחבלים Σ. διαφθείροντας. Ο. ἀφανίζοντας.

Heb. S. corrumpentes. *LXX.* exterminantes. *Vul. quæ demoliuntur.*

ואני לו הרעה בשושנים 16. Σ. κἀγὼ αὐτοῦ, τοῦ ποιμαίνοντος τὰ ἄνθη. Ο. κἀγὼ αὐτῷ ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. Αλλ. ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις.

16. *H. LXX.* & ego illi pascens in liliis. *S.* & ego ipsius sum, pascentis flores. *Alius*, qui pascitur inter lilia. *Vulg. & ego illi, qui pascitur inter lilia.*

עד שיפוח 17. Α. ἕως κοπάσῃ. Ο. ἕως οὗ διαπνεύσῃ.

17. *H. Vul.* donec aspiret. *A.* donec cesset. *LXX.* donec respiret.

ונסו הצללים Σ. καὶ κλιθῶσιν αἱ σκιαί. Ο. καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί.

Heb. & fugiant umbræ. *S.* & inclinatæ sint umbræ. *LXX.* & moveantur umbræ. *Vulg. & inclinentur umbræ.*

על־הרי בתר Ο. ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων. Θ. ἐπὶ τὰ ὄρη θυμιαμάτων.

Heb. Vulg. super montes Bether. (*al. Vulg.* Bethel.) *LXX.* super montes cavitatum. *Th.* super montes thymiamatum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Cantici Canticorum.

v. 1. Α. καλύκωσις &c. Ex Edit. Rom. & Drusio.

v. 2. Α. φίλη μου. Ex iisdem.

v. 3. Α. πατράδελφός μου &c. Vide Cap. præcedenti v. 13.

Ibid. Σ. ὑπὸ τὴν σκέπην &c. Edit. Rom. & Drusius, ut & sequens.

v. 4. Σ. εἰς τὸν οἰνῶνα. Iidem.

Ibid. Α. ἔταξον &c. Unus Regius, qui est Procopii. Lectio autem Symm. prodit ex Edit. Rom. & Drusio.

v. 5. Α. στηρίσατέ με οἰνανθῶν. Sic Martianæus noster ex Hieronymo, qui ait: *Unus de Interpretibus posuit* οἰνάνθων. Alii legerunt οἰνανθίναν: quæ utique lectio non spernenda. Si vero prior adoptetur, legendum erit οἰνανθῶν, cum circumflexo, ab οἰνάνθη, ut infra versu

13. Hæc vero lectio haud dubie tribuenda erit Aquilæ, si Symmachus verterit ἐν ἄνθει, ut habet Editio Romana & Drusius. At unus Procopii Codex Regius versionem Symmachi sic effert, ἐπανακλίνατέ με οἰνάνθῃ, similiterque alter Regius Codex. Rem in dubio relinquimus. Lectionem vero LXX. Interpretum sic effert in Codice uno Regio Procopius ex Origene, στοιβάσατέ με ἐν ἀμύραις. Vocem אשישה vertunt LXX. 1. Paralip. 16. 3. ἀμορίτην. Drusius vero existimat legendum ἐν ἀμύροις. Sunt autem hæc genus placentæ.

Ibid. Unus Regius ex Origene habet περικυλίσατέ με μῆλα: quæ lectio melius quadrat ad Hebraïcum. Alter, περικυκλώσατέ με μῆλα. Editio Romana etiam περικυκλώσατε habet.

Ibid. Σ. τέτρωμαι γὰρ φίλτρῳ. Duos Regios Procopii Codices sequimur. Editio Romana habet Σ. τετρωμένη, quod ex LXX. desumtum videtur.

v. 6. Σ. περιπλεκέσθω μοι. Editio Romana & Drusius.

v. 7. A. Σ. E. ὥρκισα &c. Unus Reg. Procopii. בצבאות ἐν δορκάσι, plurale vocis צבי i. δορκάς: & est verus hujus loci sensus. LXX. & cum eis haud dubie Theodotion ex voce צבא derivant, cum vertunt ἐν δυνάμεσι.

Ibid. Ἀλλ. μὴ ἐγείρητε &c. Regius unus ex Procopio. Ἀλλ. ἐξυπνίσητε. Editio Romana & Drusius.

Ibid. Ἀλλ. ἕως ἂν θελήσει. Iidem.

v. 8. A. πατραδέλφου μου. Vide supra cap. 1.

Ibid. Σ. ἰδοὺ οὗτος &c. Theodoretus.

v. 9. A. τῷ πώλῳ &c. Edit. Rom. & Drusius.

v. 10. Σ. φθεγξάμενος. Iidem.

v. 11. Σ. διεπέρασεν. Iidem.

v. 12. A. Σ. καιρὸς τῆς κλαδεύσεως. Theodoretus. Editio Romana & Drusius uni Symmacho tribuunt.

v 13. A. προέβαλεν. Edit. Rom. & Drusius.

Ibid. Σ. καὶ τῶν ἀμπέλων ἡ οἰνάνθη. Edit. Rom. & Drusius, qui recte annotat: *Oenanthe, flos vitis. Lexicon vetus*, οἰνάνθη τὸ ἄνθος τῆς ἀμπέλου. *Aliis est flos labruscæ, seu vitis agrestis. Plinius lib. 12. cap. ult.* Eodem œnanthe pertinet. Est autem vitis labruscæ uvæ.

v. 14. A. ἐν ἀποκρύφοις. Sic Regii duo Codices.

Ibid. Ἀλλ. τοὺς λόγους σου. Drusius & Edit. Rom.

v. 15. Ἀλλ. συλλάβετε ἡμῖν. Iidem ut & seq.

v. 16. Σ. κἀγὼ αὐτοῦ τοῦ ποιμαίνοντος τὰ ἄνθη. Ἀλλ. ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις. Sic Regius unus & Editio Romana. Theodoretus vero lectionem Symmachi adfert, legitque οἱ ποιμαίνοντες, sed mendose, ut videtur.

v. 17. A. ἕως κοπάσῃ. Edit. Rom. & Drusius.

Ibid. Σ. καὶ κλιθῶσιν αἱ σκιαί. Iidem.

Ibid. Θ. ἐπὶ τὰ ὄρη θυμιαμάτων. Sic duo Mss. Regii.

CANTICI CANTICORUM CAP. III.

השמרים הסבבים 3. A. οἱ φυλάσσοντες. . . . . Σ. οἱ φύλακες οἱ περιοδεύοντες. O. οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες.

לא ארפנו 4. O. οὐκ ἀφῆκα αὐτόν. Ἄλλος, οὐκ ἀνήσω αὐτόν.

בצבאות או באילות השדה 5. Οἱ λοιποί, κατὰ τῶν δορκάδων καὶ κατὰ τῶν ἐλάφων τοῦ ἀγροῦ. O. ἐν ταῖς δυνάμεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι τοῦ ἀγροῦ.

כתימרות עשן מקטרת 6. A. ὡς ὁμοίωσις καπνοῦ ἀπὸ θυμιάματος. Σ. ὡς ἀναθυμίασις. . . . . O. ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη.

אבקת O. κονιορτῷ. (Θ.) χνοός.

איש חרבו 8. A. ἀνδρὸς μάχαιρα αὐτοῦ. O. ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ.

מפחד בלילות A. ἀπὸ πτοήσεως. Σ. διὰ φόβους νυκτερινούς. O. ἀπὸ θάμβους ἐν νυξί.

תוכו רצוף 10. O. ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον. E. τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν.

3. Heb. *S.* custodes circumeuntes. *A.* custodientes. *LXX.* custodientes, circumeuntes. *Vulg. vigiles qui custodiunt.*

4. *H. Alius*, non dimittam eum. *LXX.* non dimisi eum. *Vul. nec dimittam.*

5. *H.* in capreis, vel in cervis campi. *Reliqui*, per capreas & per cervos agri. *LXX.* in virtutibus & in viribus agri. *Vul. per capreas cervosque camporum.*

6. *Heb.* Sicut columna fumi suffita. *A.* Sicut similitudo fumi a thymiamate. *S.* tamquam suffitus. . . . . *LXX.* tamquam truncus fumi incenso perfusa. *Vul. sicut virgula fumi ex aromatibus.*

H. pulvere. *LXX.* pulveribus. *Th. Vulg.* pulveris.

8. *H. A.* viri gladius ejus. *LXX.* vir gladius ejus. *Vulg. uniuscujusque ensis.*

H. a pavore in noctibus. *A.* a consternatione. *S.* ob timores nocturnos. *LXX.* a pavore in noctibus. *Vul. propter timores nocturnos.*

10. *Hebr.* medium ejus succensum. *LXX.* in ipso stratum lapidum. *V.* medium ejus tessellavit. *Vulg. media charitate constravit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Cantici Canticorum.

v. 3. A. οἱ φυλάσσοντες. Edit. Rom. & Drusius.

v. 4. Ἄλλος, οὐκ ἀνήσω αὐτόν. Iidem.

v. 5. οἱ λοιποί, κατὰ τῶν δορκάδων &c. Iidem.

v. 6. A. ὡς ὁμοίωσις &c. Theodoretus, qui eamdem Symmacho tribuit; sed aliam Symmachi lectionem adferunt Drusius & Edit. Romana.

Ibid. χνοός. In schedis meis hanc lectionem Theodotioni adscriptam reperi. Sed cum in Editione Rom. sine Interpretis nomine jaceat, nec alibi, quod sciam, cuipiam adscribatur, uncinis literam Θ. inclusi, ut ne quis putaret id certum haberi.

v. 8. A. ἀνδρὸς &c. Edit. Rom. & Drusius.

Ibid. A. ἀπὸ πτοήσεως &c. Ex iisdem.

v. 10. E. τὸ μέσον &c. Ex iisdem.

CANTICI CANTICORUM CAP. IV.

מבעד לצמתך 1. Ο. ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. Ε. ἀπὸ πλήθους τοῦ κάλλους σου.

1. Heb. intra comam tuam. LXX. extra taciturnitatem tuam. V. Ed. a multitudine pulchritudinis tuæ. *Vul. absque eo quod intrinsecus latet.*

מתאימות 2. Α. διδυμοτόκοι. Ο. διδυμεύουσαι.

2. *H. LXX.* geminantes. *A.* geminos parientes. *Vulg. gemellis fœtibus.*

כחוט השני 3. Α. . . . ἐκ κόκκου. Ο. ὡς σπαρτίον κόκκινον. Ἄλλος, ὡς νῆμα κόκκινον.

3. *H. Alius*, ſicut filum coccineum. *A.* . . . . ex cocco. *LXX. Vul.* ſicut vitta coccinea.

מדברך נאוה Σ. διάλεξίς σου καλή. Ο. ἡ λαλιά σου ὡραία.

H. LXX. eloquium tuum decorum. *S.* alloquium tuum pulcrum. *Vulg. eloquium tuum dulce.*

רקתך מבעד לצמתך Σ. αἱ παρειαί σου σκεπόμεναι καλύμματι. Ο. μῆλόν σου ἐκτὸς σιωπήσεώς σου.

H. tempus tuum intra comam tuam. *S.* genæ tuæ opertæ tegumento. *LXX.* malum tuum extra taciturnitatem tuam. *Vul. ita genæ tuæ, absque eo quo intrinsecus latet.*

לתלפיות 4. Α. εἰς ἐπάλξεις. (al. ἐπάνω ἐπάλξεων. Σ. εἰς ὕψη (al. εἰς ὕψος.) Ο. εἰς θαλπιώθ. Ε. εἰς ἐντολάς.

4. *H.* in celſa acumina. *A.* in pinnas, *al.* ſupra pinnas. *S.* in altitudines. *LXX.* in thalpioth. *V. Ed.* in præcepta. *Vulg. cum propugnaculis.*

הרעים בשושנים 5. Σ. νέμοντες ἄνθη. Ο. οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις.

Hebr. paſcentes in liliis. *S.* paſcentes flores. *LXX. Vulg.* qui paſcuntur in liliis.

עד שיפוח היום ונסו 6. Α. κοπάσῃ ἡμέρα, καὶ κλιθῶσιν. Ο. διαπνεύσῃ ἡμέρα, καὶ κινηθῶσιν.

6. *H.* donec aſpiret dies, & fugiant. *A.* ceſſet dies, & inclinatæ fuerint. *LXX.* aſpiret dies & moveantur. *Vul. aſpiret dies, & inclinentur.*

אלך לי אל־הר המור ואל־גבעת הלבונה Α. Ο. πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ λιβάνου. Σ. . . . . εἰς τὴν νάπην τοῦ λιβάνου.

H. A. LXX. Ibo mihi ad montem myrrhæ, & ad collem thuris. *S.* . . . . . in ſaltum thuris. *Vulg. Vadam ad montem myrrhæ, & ad collem thuris.*

כלך יפה רעיתי ומום אין בך 7. Α. Ο. ὅλη καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.

7. *Hebr.* Tota tu pulchra amica mea, & macula non in te. *A. LXX. Vul.* Tota pulchra es amica mea, & macula non eſt in te.

Οὗτοι οἱ δύο στίχοι ἐκ τῶν Ἀκύλα προσετέθησαν.

Hi duo verſiculi ex Aquila additi ſunt.

מלבנון 8. Σ. ἀπὸ τοῦ Λιβάνου. Ο. ἀπὸ Λιβάνου.

8. *H.* de Libanon. *S. LXX. Vul.* de Libano.

אמנה Α. ἀμανά. Ο. πίστεως.

H A. Vul. Amana. *LXX.* fidei.

ממענות Α. κατοικητηρίου. Ο. ἀπὸ μανδρῶν.

Hebr. de habitaculis. *A.* habitaculo. *LXX.* a latibulis. *Vulg. de cubilibus.*

לבבתני 9. Σ. ἐθάρσυνάς με. Ο. ἐκαρδίωσας ἡμᾶς. Ε. ἐθάρσυνας με.

9. *Heb.* abſtuliſti cor meum. *S. V. Ed.* audacem feciſti me. *LXX.* cor abſtuliſti nobis. *Vul. vulneraſti cor meum.*

באחד ענק מצורניך Α. ἐν ἑνὶ πλοκάμῳ ἀπὸ τραχήλου σου. Σ. δι᾽ ἑνὸς τῶν ὁρμίσκων τοῦ τραχήλου σου. Ο. ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου.

Hebr. in una torque de cervicibus tuis. *A.* in uno cincinno de collo tuo. *S.* per unum monilium colli tui. *LXX.* in uno ornamento cervicum tuarum. *Vulg. in uno crine colli tui.*

יפו 10. Α. ἐκαλλωπίσθησαν. Σ. ὡραιώθησαν. Ο. ἐκαλλιώθησαν.

10. *Hebr.* pulcri ſunt. *A.* ornata fuerunt. *S.* ſpecioſa fuerunt. *LXX.* pulchra facta ſunt. *Vul. pulchra ſunt.*

מיין Σ. ἀπὸ οἴνου. Ο. ὑπὲρ οἶνον.

H. S. a vino. *LXX.* ſuper vinum. *Vul. vino.*

נפת 11. Α. γλυκασμόν. Σ. μέλι. Ο. κηρίον.

11. *Hebr. LXX.* favum. *A.* dulcedinem. *S.* mel. *Vulg. favus.*

שלחיך פרדס רמונים 13. Ἑβρ. ἐκ στόματός σου παράδεισος ῥοῶν. Ο. ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν.

13. *Heb.* propagines tuæ paradiſus malorum punicorum. *Heb. Int.* ex ore tuo paradiſus malorum punicorum. *LXX. Vulg.* Emiſſiones tuæ paradiſus malorum punicorum.

מגרים

מגדים Σ. ὀπωρῶν. O. ἀκροδρύων.

Hebr. dulcedinum. *S.* fructuum autumnalium. *LXX.* nucum. *Vulg. pomorum.*

ואהלות 14. A. καὶ ἀλωή. Σ. καὶ θυμίαμα. O. ἀλώθ. Αλλος, κινν μωμον.

14. *Hebr.* & aloes. *A.* & aloë. *S.* & thymiama. *LXX.* aloth. *Al. & Vulg.* cinnamomum.

נזלים 15. O. ῥοιζοῦντος. E. ῥεόντων.

15. *Hebr. V. Ed.* fluentium. *LXX.* cum strepitu fluentis. *Vulg. quæ fluunt impetu.*

יזלו 16. A. ῥυήτωσαν. O. ῥευσάτωσαν.

16. *Heb. A. LXX. Vulg.* fluant.

מגדיו A. Σ. ὀπωρῶν. A. ἀκροδρύων.

Hebr. dulcedinum suarum. *A. S.* fructuum autumnalium. *LXX.* nucum. *Vulg. pomorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Cantici Canticorum.

v 1. E. ἀπὸ πλήθους &c. Edit. Rom. & Drusius.

v. 2. A. διδυμοτόκοι. Iidem.

v. 3. A. ἐκ κόκκου. Iidem. Apud Drusium hic locus repetitur ad versum 6. cap. 6. quo perperam translatum fuerat. Ibi vero ad Aquilam fertur τῆς κόκκου. Eodem loco sequens Symmachi versio, διάλεξίς σου καλή.

Ibid. Σ. αἱ παρειαί σου &c. Editio Rom. & Drusius.

v. 4. A. εἰς ἐπάλξεις. Sic Edit. Rom. & unus Regius. Verum tres alii Regii habent, ἐπάνω ἐπάλξεων. Σ. εἰς ὕψη. Sic Edit. Rom. & tres Regii: unus habet, εἰς ὕψος, sed minus recte: nam vox Hebraïca pluralis est. Quintæ Editionis lectionem adferunt duo Regii. LXX. Interpretes vocem Hebraïcam תלפיות Græcis literis expresserunt θαλπιώθ.

v. 5. Σ. νέμοντες ἄνθη. Ex Theodoreto, qui ait, Σ. ἄνθη νέμειν: sed Symmachi modum mutavit, ut hæc ad seriem suam aptaret, ut quisque videre possit.

v. 6. A. κοπάσῃ ἡμέρα &c. Edit. Romana & Drusius.

Ibid. A. πορεύσομαι &c. Hic & sequens versiculus, qui olim in τοῖς O. desiderabatur (non enim ipsos legit Theodoretus) ex Aquilæ versione in versionem τῶν O. inducti sunt, ut monet nota in Codice uno Regio. Verum hîc secundùm veterem computandi modum non duo, sed quatuor versiculi haberentur; nempe,

Πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης,
Καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ Λιβάνου,
Ὅλη καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου,
Καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί,

ut frequenter videas in Libro Job. Quare vel fortasse error est in numero, δύο στίχοι, vel duo tantum ex his quatuor ex Aquila desumti sunt. Ibid. Σ. εἰς τὴν νάπην &c. Edit. Rom.

v. 8. Σ. ἀπὸ τοῦ Λιβ- Edit. Rom. & Drusius.

Ibid. A. ἀμανά. Iidem.

Ibid. A. κατοικητηρίου. Iidem.

v. 9. Σ. E. ἐθάρσυνάς με. Theodoretus Symmachi esse ait; Editio Romana & Drusius Quintæ Editionis.

Ibid. A. ἐν ἑνὶ &c. Edit. Rom. & Drusius.

v. 10. A. ἐκαλλωπίσθησαν &c. Iidem.

Ibid. Σ. ἀπὸ οἴνου. Iidem.

v. 11. A. γλυκασμὸν &c. Iidem.

v. 13. Ἑβρ. ἐκ στόματός σου παράδεισος ῥοῶν. Sic Regius unus Procopii Codex. Ubi Interpres ille in voce שלחיך literam ש pro particula habet, quales bene multæ reperiuntur in hoc libro. לחיך vero quasi significet *maxilla tua*, vel *os tuum.* LXX. vero qui literam ש pro radicali habuerunt, vertunt ἀποστολαί σου, *emissiones tuæ.*

Ibid. Σ. ὀπωρῶν. Edit. Rom. & Drusius.

v. 14. A. καὶ ἀλωὴ &c. Iidem.

v. 15. E. ῥεόντων. Iidem.

v. 16. A. ῥυήτωσαν. Iidem.

Ibid. A. Σ. ὀπωρῶν. Iidem. In Vulgata hæc pertinent ad versum 1. Capitis sequentis.

CANTICI CANTICORUM CAP. V.

אכלתי יערי 1. Σ. ἐνεμήθην τὸν δρυμόν μου. O. ἔφαγον ἄρτον μου.

1. Hebr. comedi favum meum. *S.* depavi sylvam meam. *LXX.* manducavi panem meum. *Vulg. comedi favum.*

דודים A. Σ. ἑταῖροι, ἀδελφιδοί. O. ἀδελφοί.

Hebr. dilecti. *A. S.* socii, fratrueles. *LXX.* fratres. *Vulg. charissimi.*

רסיסי לילה 2. A. Σ. ψεκάδων νυκτερινῶν. O. ψεκάδων νυκτός.

2. *H. LXX.* guttis noctis. *A. S.* stillis nocturnis. *Vulg. guttis noctium.*

מעי המו 4. Σ. τὰ ἔντερά μου ἐταράχθη. O. ἡ κοιλία μου ἐθροήθη. Theodoret. ἐθερμάνθη.

4. *Heb.* Viscera mea tumultuaverunt. *S.* Intestina mea turbata sunt. *LXX.* Venter meus conturbatus est. *Vulg. Venter meus intremuit.*

על כפות 5. O. ἐπὶ χεῖρας. Αλλος, ἐπὶ θύρας.

5. *Hebr.* super manubria. *LXX.* super manus. *Alius*, ad ostia. *Vulg. pessulum ostii mei.*

חמק עבר 6. A. ἔκλινεν, παρῆλθεν. Σ. ἀπονεύσας παρῆλθεν. O. παρῆλθε.

6. *Heb.* circuierat, transierat. *A.* declinavit, transivit. *S.* renuens transivit. *LXX.* transivit. *Vulg. declinaverat atque transierat.*

נפשי יצאה בדברו Σ. ψυχή μου ἐξήρχετο λαλοῦντος αὐτοῦ. O. ψυχή μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ.

Hebr. anima mea egressa est in loquendo ipsum. *S.* anima mea egrediebatur eo loquente. *LXX.* anima mea egressa est in sermone ejus. *Vulg. anima mea liquefacta est, ut locutus est.*

פצעוני 7. A. ἐμωλώπισάν με. O. ἐτραυμάτισάν με.

7. *Hebr. LXX. Vulg.* vulneraverunt me. *A.* vulneribus affecerunt me.

אתרדידי O. τὸ θέριστρόν μου. Αλλ. τὸ κάλυμμά μου.

Heb. Vulg. pallium meum. LXX. theriſtrum meum. *Alius*, operimentum meum.

צח 10. Σ. λαμπρός. O. λευκός.

דגול A. ἐκλελεγμένος. Σ. ἐπίλεκτος. O. ἐκλελοχισμένος.

10. *Heb. LXX. Vulg.* candidus. *S.* ſplendidus.

Heb. vexillatus. *A. S. LXX. Vulg.* electus.

כתם פז 11. A. λιθέα τοῦ χρυσίου. Σ. χρυσίον. (al. ὡς λίθος τίμιος.) O. χρυσίον κεφάζ. Θ. ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ. E. ἐπίσημος χρύσῳ.

11. *H.* maſſa auri Obrizi. *A.* lapidem *vel* pondus auri. *S.* aurum. *LXX.* aurum Cephaz. *Th.* inſignes in auro. *V.* inſignis auro. *Vul. aurum optimum.*

אפיקי מים 12. A. ἐκχύσεις ὑδάτων. O. πληρώματα ὑδάτων.

12. *Hebr.* torrentes aquarum. *A.* effuſiones aquarum. *LXX.* plenitudines aquarum. *Vulg. rivulos aquarum.*

ערוגת הבשם 13. A. πρασιαὶ τοῦ ἀρώματος. O. φιάλαι τοῦ ἀρώματος.

13. *H.* areola aromatis. *A.* areæ aromatis. *LXX.* phialæ aromatis. *Vulg. areolæ aromatum.*

מור עובר A. σμύρναν ἐπίλεκτον. Σ. σμύρναν πρωτείαν. O. σμύρναν πλήρη.

Hebr. myrrham tranſeuntem. *A.* myrrham electam. *S.* myrrham primam. *LXX.* myrrham plenam. *Vul. myrrham primam.*

ממלאים בתרשיש 14. Σ. πλήρεις ὑακίνθων. O. πεπληρωμέναι Θαρσίς. ϛ'. πλήρεις χρυσολίθων.

14. *Heb.* pleni in Tharſis. *S. Vul.* plenæ hyacinthis. *LXX.* repletæ Tharſis. *VI.* plenæ chryſolithis.

עמודי שש 15. A. Θ. στῦλοι πάρινοι. O. στῦλοι μαρμάρινοι.

15. *Heb. LXX. Vulg.* columnæ marmoreæ. *A. Th.* columnæ Pariæ.

אנה הלך 17. A. ποῦ ἐπορεύθη. Σ. ποῦ ἀνεχώρησεν. O. ποῦ ἀπῆλθεν.

17. *Hebr. A. LXX. Vul.* quo abiit. *S.* quo receſſit.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Cantici Canticorum.

v. 1. Σ. ἐνεμήθην. Editio Romana & Druſius.
Ibid. A. Σ. ἑταῖροι, ἀδελφιδοί. Secunda lectio, ἀδελφιδοὶ, eſt Symmachi. Ex Editione Romana & Druſio.
v. 2. A. Σ. ψεκάδων &c. Ex iiſdem.
v. 4. Σ τὰ ἔντερα &c. Ex iiſdem.
v. 5. Αλλ. ἐπὶ θύρας. Ex iiſdem.
v. 6. A. ἔκλινεν &c. Ex iiſdem.
Ibid. Σ. ψυχή μου. Ex iiſdem.
v. 7. A. ἐμωλώπησαν &c. Ex iiſdem.
Ibid. Αλλος, τὸ κάλυμμα. Ex iiſdem.
v. 10. Σ. λαμπρός. Ex iiſdem.
Ibid. A ἐκλελεγμένος. Ex iiſdem.
v. 11. A. λιθέα &c Ex iiſdem. Theodoretus vero Σ. ὡς λίθος τίμιος. E. ἐπίσημον χρύσῳ.
v. 12. A. ἐκχύσεις. Ex Edit. Rom. & Druſio.
v. 13. A. πρασιαί. Ex iiſdem.
Ibid. A. σμύρναν ἐπιλ- Ex iiſdem.
v. 14. Σ. πλήρεις ὑακ- Ex iiſdem.
v. 15. A. Θ. στῦλοι Πάρινοι. Ex iiſdem.
v. 17. A. ποῦ ἐπορεύθη &c. Ex iiſdem.

CANTICI CANTICORUM CAP. VI.

לערוגת 1. A. Σ. εἰς πρασιάς. O. εἰς φιάλας.

לרעות A. Σ. ϛ'. τοῦ νέμεσθαι. O. ποιμαίνειν.

1. Hebr. ad areolas. *A. S.* in areas. *LXX.* ad phialas. *Vul. ad areolas.*

H. A. S. VI. ad paſcendum. *LXX.* paſcere. *Vulg. ut paſcatur.*

הרועה בשושנים 2. Σ. ὁ ποιμαίνων αὐτή. O. ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις. ϛ'. τῷ νεμομένῳ ἐν τοῖς κρίνοις.

2. *H.* paſcens in liliis. *S.* paſcens flores. *LXX.* qui paſcit in liliis. *VI.* paſcenti in liliis. *Vulg. qui paſcitur inter lilia.*

כתרצה 3. A. κατ' εὐδοκίαν. Σ. εὐδοκητή. O. ὡς εὐδοκία. E. ἕως εὐδοκῇ.

3. *Heb. A.* ſecundum beneplacitum. *S.* beneplacens. *LXX.* ſicut beneplacitum. *V.* donec placuerit. *Vulg. ſuavis.*

אימה כנדגלות Σ. ἐπίφοβος ὡς τάγματα παρεμβολῆς. O. θάμβος ὡς τεταγμέναι. Αλλ. θάμβος ὡς τεταγμέναι παρατάξεις.

Heb. terribilis ut vexillatæ. *S.* terribilis ut legiones caſtrorum. *LXX.* pavor ut ordinatæ. *Alius*, pavor ut ordinatæ acies. *Vulg. terribilis ut caſtrorum acies ordinata.*

מנגדי 4. A. ἀπὸ κατέναντί μου. O. ἀπέναντίον μου.

4. *Heb. LXX.* e regione mei. *A.* ex adverſo mei. *Vulg. a me.*

שגלשו Αλλος, αἳ ἀνέβησαν. O. αἳ ἀνεφαίνησαν.

H. quæ depilarunt ſe. *Alius*, quæ aſcenderunt. *LXX. Vulg.* quæ apparuerunt.

שניך כעדר הרחלים 5. A. ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν προβάτων. Σ. ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν ἀμνάδων. O. ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων.

5. *H. Vulg.* Dentes tui ſicut grex ovium. *A.* Dentes tui ſicut greges ovium. *S.* Dentes tui ſicut greges agnarum. *LXX.* Dentes tui ſicut greges tonſarum.

מבעד לצמתך 6. Σ. σκεπόμεναι καλύμματι. O. ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.

6. *H.* intra comam tuam. *S.* tectæ operimento. *LXX.* extra taciturnitatem tuam. *Vul. abſque occultis tuis.*

ויאשרוה 8. A. Σ. καὶ ἐπῄνεσαν. O. καὶ μακαριοῦσι.

8. *Hebr.* & beatam dixerunt eam. *A. S.* & laudaverunt. *LXX.* & beatificabunt. *Vulg. & beatiſſimam prædicaverunt.*

הנשקפה 9. O. ἐκκύπτουσα. Ἄλλος, ἀναβαίνουσα.

9. *H.* quæ reſpicitur. *Alius*, aſcendens. *LXX. Vulg.* quæ progreditur.

אימה כנדגלות Σ. ἐπίφοβος μετὰ σίφους. (al. ὡς τεταγμέναι παρατάξεις.) O. θάμβος ὡς τεταγμέναι. E. ἐπιφανὴς ὡς μεγαλυνόμεναι. ϛʹ. καταπληκτικὴ ἐν μεμεγαλυμμέναις. Ἀλλ. ὡς ἐπιφαύσκα.

H. terribilis ut vexillatæ. *S.* terribilis cum turma. (*al.* ut ordinatæ acies.) *LXX.* pavor ut ordinatæ. *V.* illuſtris ut magnificatæ. *VI.* terrorem afferens in magnificatis. *Alius*, ut apparitio. *Vulg. terribilis ut caſtrorum acies ordinata.*

ירדתי לראות באבי הנחל 10. Σ. κατέβη καταμαθεῖν τὰς ὀπώρας τῆς φάραγγος. O. κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασι τοῦ χειμάρρου. Ἄλλος, ἰδεῖν τὸν καρπὸν τῶν χειμάρρων.

10. *Hebr.* Deſcendi ad videndum in fructus convallis. *S.* Deſcendit ad diſcendum autumnales fructus vallis. *LXX.* Deſcendi videre in genimina torrentis. *Alius*,....videre fructum torrentium. *Vul. Deſcendi ut viderem poma convallium.*

לא ידעתי נפשי שמתני 11. A. οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου. ... Σ. οὐκ οἶδα, ἡ ψυχή μου ἠπόρησέ με. O. οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου· ἔθετό με.

11. *Heb.* Non novi, anima mea poſuit me. *A.* Non novit anima mea. . . . *S.* Non novi, anima mea dubium fecit me. *LXX.* Non novit anima mea. Poſuit me. *Vul. Neſcivi : anima mea conturbavit me.*

מרכבות עמי נדיב A. ἅρμασι λαοῦ ἑκουσιαζομένου ἄρχοντος. Σ. ἅρμασι λαοῦ τοῦ ἡγουμένου. O. ἅρματα Ἀμιναδάβ. E. ἔθου με εἰς ἅρμα λαοῦ ἡγουμένου.

Heb. quadrigæ populi mei munifici. *A.* curribus populi ſpontanei principis. *S.* curribus populi ductoris. *LXX.* currus Aminadab. *V. Ed.* poſuiſti me in currum populi ductoris. *Vul. propter quadrigas Aminadab.*

שובי שובי השולמית 12. A. ἐπίστρεφε, ἐπίστρεφε, ἡ εἰρηνεύουσα. Σ. . . . ἡ ἐσκυλευμένη. O. ἐπίστρεφε, ἐπίστρεφε ἡ Σουναμῖτις. E. . . . . . εἰρηνεύουσα.

12. *Hebr.* Revertere, revertere, Sulamith. *A.* Convertere, convertere, pacifica. *S.* (revertere, revertere) ſpoliata. *LXX.* Convertere, convertere Sunamitis. *V.* pacifica. *Vul. Revertere, revertere, Sulamitis.*

נחזה O. ὀψόμεθα. Ἄλλος, ὁραματισθησόμεθα.

Heb. LXX. videbimus. *Alius*, viſionem habebimus. *Vulg. intueamur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Cantici Canticorum.

v. 1. A. Σ. εἰς πρασιάς. Editio Rom. & Druſius.

Ibid. A. Σ. ϛʹ. τοῦ νέμεσθαι. Iidem.

v. 2. Σ. ὁ ποιμαίνων ἄνθη. Theodoretus. Sextæ vero Editionis lectionem habent Edit. Romana & Druſius.

v. 3. A. κατ' εὐδοκίαν &c. Edit. Rom. & Druſius.

Ibid. Σ. ἐπίφοβος &c. Sic Editio Romana & Druſius. Sed duo Regii alteram lectionem Symmacho tribuunt, nempe, θάμβος ὡς τεταγμέναι παρατάξεις.

v. 4. Editio Romana & Druſius.

v. 5. A. ὀδόντες σου &c. Duo Regii.

v. 6. A... τῆς κόκκου &c. Ed. Rom. & Druſ. Vide c. 4. v. 3.

Ibid. Σ. σκεπόμεναι καλύμματι. Iidem.

v. 8. A. Σ. καὶ ἐπῄνεσαν. Iidem.

v. 9. Ἄλλος, ἀναβαίνουσα. Iidem.

Ibid. Σ. ἐπίφοβος μετὰ σίφους. Sic Edit. Rom. & Druſius. Unus vero Regius habet ὡς τεταγμέναι παρατάξεις, ut ſupra. Cæteras lectiones ex Edit. Rom. & Druſio mutuamur.

v. 10. Σ. κατέβη καταμαθεῖν &c. Sic Regius unus. In Edit. Rom. quæ ſequentem etiam lectionem adfert, deeſt κατέβη.

v. 11. A. οὐκ ἔγνω &c. Hæ lectiones prodeunt ex Edit. Rom. & Druſio.

Ibid. A. ἅρμασι λαοῦ ἑκουσιαζομένου ἄρχοντος. Theodoretus. Illud autem, ἄρχοντος, videtur ad alteram verſionem pertinere. Sequentem etiam Symmachi lectionem adfert Theodoretus ; Quintæ Editionis, Druſius & Editio Romana. Prima vox, ἔθου με, refertur ad lectionem præcedentem.

v. 12. A. ἐπίστρεφε &c. Theodoretus & unus Regius. Symmachi lectionem habet Editio Romana ; Quintæ unus Regius ex Procopio.

Ibid. Ἄλλος, ὁραματισθησόμεθα. Edit. Rom. & Druſius. Eſt haud dubie Aquilæ, ut verſu 1. Capitis ſequentis.

CANTICI CANTICORUM CAP. VII.

מה-תחזו בשולמית 1. A. τί ὁραματισθήσεσθε ἐν εἰρηνευούσῃ. O. τί ὄψεσθε ἐν Σουναμίτιδι.

בשולמית כמחלת המחנים Σ. τὴν ἐσκυλευμένην ἐν τρώσεσι τῶν παρεμβολῶν. O. ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν. Ἄλλος, διερχομένην ὡς χορὸν τῶν παρεμβολῶν.

בת-נדיב A. θύγατερ ἄρχοντος. Σ. θύγατερ ἡγεμόνος. O. θύγατερ Ναδάβ. Ἄλλος, θύγατερ ἑκουσιαζομένου.

ערמת 2. Σ. ὡς σωρός. O. θημωνία.

ברכות 4. Σ. κολυμβήθραι. O. λίμναι.

בחשבון A. ἐπιλογισμόν. O. ἐν Ἐσεβών.

בת-רבים Σ. θυγατέρων πλήθους. O. θυγατρὸς πολλῶν.

ודלת ראשך כארגמן מלך אסור ברהטים 5. O. καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα· βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς. Ἄλλος, καὶ ἡ διακόσμησίς σου ὡς πορφύρα βασιλέως περιδεδεμένη εἰλήμασι. Ἄλλος, ... δεδεμένη βερατείμ.

בתענוגים 6 A. θυγάτηρ τρυφῶν. O. ἐν τρυφαῖς. Ἀλλ. ἀγαπητὴ ἐν σπατάλαις.

זאת קומתך 7. A. αὕτη ἀνάστασίς σου. Σ. αὕτη ἡλικία σου. O. τοῦτο μέγεθός σου.

אחזה בסנסניו 8. A. κρατήσω τῶν ἐλατῶν αὐτοῦ. Σ. τῶν βαΐων. O. κρατήσω τῶν ὑψέων αὐτοῦ.

הולך לדודי למישרים 9. Σ. ἁρμόζων τοῖς ἀγαπητοῖς μου εἰς εὐθύτητα. O. πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύτητα.

דובב שפתי ישנים Σ. προστιθέμενος χείλεσι. O. ἱκανούμενος ἐν χείλεσί μου καὶ ὀδοῦσι. A. χείλεσι καὶ ὀδοῦσι.

אם-פרחה 12. A. ϛ'. εἰ ἐβλάστησεν. O. εἰ ἤνθησεν.

הנצו A. ἤνοιξαν. O. ἤνθησαν.

צפנתי לך 13. A. Σ. ἀπέκρυψά σοι. O. ἐτήρησά σοι.

1. Hebr. Quid videbitis in Sulamith. *A.* Quam visionem habebitis in pacifica. *LXX.* Quid videbitis in Sunamitide. *Vul. Quid videbis in Sulamite.*

Heb. in Sulamith sicut chorum castrorum. *S.* spoliatam in vulneribus castrorum. *LXX.* quæ venit sicut chori castrorum *Alius*, pertranseuntem quasi chorum castrorum. *Vul. in Sulamite nisi choros castrorum.*

Hebr. filia magnifici. *A. Vulg.* filia principis. *S.* filia ducis. *LXX.* filia Nadab. *Alius*, filia spontanei.

2. *Heb.* acervus. *S.* tamquam acervus. *LXX.* acervus. *Vulg. sicut acervus.*

4. *Heb. S. Vul.* piscinæ. *LXX.* stagna.

Hebr. Vulg in Hesebon. *A.* cogitationem. *LXX.* in Esebon.

Hebr. filiæ multorum. *S.* filiarum multitudinis. *LXX.* filiæ multorum. *Vulg. filiæ multitudinis.*

5. *Hebr.* & coma capitis tui sicut purpura: rex ligatus in canalibus. *LXX.* & plexus capitis tui sicut purpura: Rex ligatus in transcursibus. *Alius*, & ornatus tuus sicut purpura regis circumligata involucris. *Alius*, ... vincta Beratim. *Vul. & comæ capitis tui sicut purpura regis vincta canalibus.*

6. *Heb. LXX. Vul.* in deliciis. *A.* filia deliciarum. *Alius*, dilecta in deliciis.

7. *Hebr. S.* hæc statura tua. *A.* hæc resurrectio tua. *LXX.* hæc magnitudo tua. *Vul. statura tua.*

8. *Heb.* apprehendam ad ramos ejus. *A.* apprehendam abietes ejus. *S.* ramos palmæ. *LXX.* tenebo cacumina ejus. *Vul. & apprehendam fructus ejus.*

9. *H.* vadens ad dilectum meum ad rectitudines. *S.* convenïens dilecto meo in rectitudinem. *LXX.* vadens fratrueli meo in rectitudinem. *Vulg. dignum dilecto meo ad potandum.*

Hebr. loqui faciens labia dormientium. *S.* conjunctus labiis. *LXX.* sufficiens in labiis meis & dentibus. *A.* labiis & dentibus. *Vul. labiisque & dentibus illius ad ruminandum.*

12. *Hebr.* an gemmuerit. *A. VI. Ed.* si germinavit. *LXX. Vulg.* si floruit.

Hebr. floruerint. *A.* aperuerunt. *LXX. Vulg.* floruerunt.

13. *Heb. A. S.* abscondi tibi. *LXX. Vulg.* servavi tibi.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap VII. Cantici Canticorum.

v. 1. A. τί ὁραματισθήσεσθε &c. Drusius & Editio Romana.

Ibid. Σ. τὴν ἐσκυλευμένην &c. Iidem.

Ibid. A. θύγατερ ἄρχοντος. Theodoretus. Symmachi lectionem habent Drusius & Edit. Rom. pariterque sequentem.

v. 2. Σ. ὡς σωρός. Iidem.

v. 4. Σ. κολυμβήθραι. Iidem.

Ibid. A. ἐπιλογισμόν. Theodoretus.
Ibid. Σ. θυγατέρων πλῆθος. Edit. Rom. & Drusius.
v. 5. Αλλος, καὶ ἡ διακόσμησίς σου &c. Hæ lectiones prodeunt ex Edit. Romana & Drusio.
v. 6. A. θυγατὴρ &c. Ex iisdem.
v. 7. A. αὕτη ἀνάστασις &c. Ex iisdem.
v. 8. A. κρατήσω &c. Theodoretus. Σ. τῶν βαΐων. Edit. Rom. & Drusius.
v. 9. Σ. ἁρμόζων &c. Iidem.
Ibid. Σ. προστιθέμενος &c. Iidem.
v. 12. A. ϛ'. εἰ ἐβλάστησεν. Iidem.
Ibid. A. ἤνοιξαν. Iidem.
v. 13. A. Σ. ἀπέκρυψά σοι. Iidem.

CANTICI CANTICORUM CAP. VIII.

מי יתנך כאח לי 1. A. τίς δώσῃ σε ὡς ἀδελφὸν ἐμοί. O. τίς δῴη σε ἀδελφιδέ μου.

אמצאך בחוץ אשקך Σ. ἵνα εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε. O. εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε. Αλλος, εὑρήσω σε ἐν ἀγορᾷ, φιλήσω σε. Αλλ. ἐν ἀγρῷ.

גם לא־יבוזו לי A. οὐκέτι μυκτηριοῦσί με. ϛ'. καὶ μηδεὶς ἐξουτελίζῃ με. O. καίγε οὐκ ἐξουδενώσουσί με.

תלמדני 2. διδάξεις με.

מיין הרקח Σ. οἴνου ἠρτυμένου. O. ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ.

עלה מן־המדבר 5. O. ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη. Αλλος, ἀναβαίνουσα ἐκ τῆς ἐρήμου.

מתרפקת O. ἐπιστηριζομένη. ϛ'. ἐπερειδομένη.

תחת התפוח עוררתיך A. ὑποκάτω τοῦ μήλου ἐξήγειρά σε. Σ. ὑπὸ τὴν μηλέαν. O. ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε.

שמה חבלתך A. ἐκεῖ διεφθάρη. Σ. ὅπου..... O. ἐκεῖ ὠδίνησέ σε.

שימני 6. O. θές με. Αλλος, περίθου με.

כי־עזה כמות אהבה Σ. ὅτι ἀκαταμάχητος ὡς θάνατος ἡ ἀγάπη. O. ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη.

רשפיה רשפי אש Σ. αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς ὁρμαὶ πύρινοι. O. περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός. ϛ'. ἄνθρακες αὐτῆς ἄνθρακες πυρός. Αλλος, λαμπάδες αὐτῆς λαμπάδες πυρός.

אם־יתן איש את־כל־הון ביתו 7. A. ἐὰν δῷ ἀνὴρ σύμπασαν ὕπαρξιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ. O. ἐὰν δῷ ἀνὴρ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ.

באהבה בוז יבוזו לו Σ. ὑπὲρ τῆς ἀγάπης ἐξουτελιζόμενος ἐξουτελισθήσεται. O. ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν.

אחות לנו קטנה ושדים אין לה 8. O. ἀδελφὴ ἡμῖν μικρά, καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει. E. ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ μικρά, καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχεις.

נצור עליה לוח ארז 9. Σ. περισφίγξωμεν αὐτὴν σανίσι κεδρίνοις. O. διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην. Αλλος, ἐπάνω αὐτῆς.

1. *Heb. A.* Quis dabit te ut fratrem mihi? *LXX.* Quis det te fratruelis mi? *Vul. Quis mihi det te fratrem meum?*

Heb. inveniam te in platea, osculer te. *S.* ut inveniens te foris, osculer te. *LXX.* inveniens te foris, osculabor te. *Alius*, inveniam te in platea, osculabor te. *Alius*, in agro. *Vulg. ut inveniam te foris, & deosculer te.*

Hebr. etiam non contemnant me. *A.* non amplius subsannabunt me. *VI.* & nemo vilipendat me. *LXX.* & quidem non spernent me. *Vulg. & jam me nemo despiciat.*

2. *Hebr.* docebis me. *Vul. ibi me docebis.*

Hebr. de vino conditurae. *S.* vino condito. *LXX.* de vino unguentarii. *Vul. ex vino condito.*

5. *Hebr. Alius*, ascendens de deserto. *LXX.* quæ ascendit dealbata. *Vulg. quæ ascendit de deserto.*

Heb. adjungens se. *LXX.* innitens se. *VI. Ed.* innixa. *Vul. deliciis affluens, innixa.*

Hebr. A LXX. sub malo excitavi te. *S.* sub malo arbore. *Vul. sub arbore malo suscitavi te.*

H. ibi concepit te. *A. Vul.* ibi corrupta est. *S.* ubi... *LXX.* ibi parturivit te.

6. *Heb. LXX. Vulg.* pone me. *Alius*, circumpone me.

Hebr. LXX. Vulg. quia fortis est ut mors dilectio. *S.* quoniam inexpugnabilis est ut mors dilectio.

Hebr. prunæ ejus, prunæ ignis. *S.* impetus ejus, impetus ignei. *LXX.* alæ ejus, alæ ignis. *VI. Ed.* scintillæ ejus, scintillæ ignis. *Alius*, *Vulg.* lampades ejus, lampades ignis.

7. *H. A.* Si dederit vir omnem substantiam domus suæ. *LXX.* Si dederit vir omnem vitam suam. *Vul. Si dederit homo omnem substantiam domus suæ.*

H. in dilectione, contemnendo contemnent eum. *S.* pro dilectione, vilipensus vilipendetur. *LXX* in charitate: contemptu contemnent eum. *Vul. pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.*

8. *Hebr.* Soror nobis parvula, & ubera non ei. *LXX. Vul.* Soror nostra parva, & ubera non habet. *V. Ed.* Soror nostra parva es, & ubera non habes.

9. *H.* muniamus super eam tabula cedri. *S.* constringamus ipsam tabulis cedrinis. *LXX.* sculpamus super eam tabulam cedrinam. *Alius*, supra eam. *Vulg. compingamus illud tabulis cedrinis.*

אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום 10. A. τότε ἐγενόμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εὑρίσκουσα εἰρήνην. O. ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν (in Notis, αὐτοῦ) ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην.

בבעל המון 11. A. ἐν ἔχοντι πλῆθος. Σ. ἐν κατοχῇ λαοῦ. O. ἐν Βεελαμών. Αλλος, ἐν κατοχῇ ὄχλου.

איש יבא בפריו אלף כסף O. ἀνὴρ οἴσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου. (al. ἐν καιρῷ.) Αλλος, ἐνέγκῃ ὑπὲρ καρποῦ αὐτοῦ χιλίους ἀργυροῦ.

כרמי שלי לפני 12. O. ἀμπελών μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου. Αλλος, ἀμπελὼν ἐμὸς εἰς πρόσωπόν μου.

מאתים O. διακόσιοι. Αλλ. δισχίλιοι.

היושבת בגנים 13. A. καθημένη ἐν κήποις. Σ. κατοικοῦσα ἐν κήποις. O. Θ. E. καθήμενος ἐν κήποις. Αλλος, οἱ καθήμενοι.

מקשיבים O. προσέχοντες. Αλλος, ἀκροῶνται.

הרי בשמים O. ὄρη τῶν ἀρωμάτων. Αλλος, ὄρη τῶν ἡδυσμάτων.

10. *H.* Tunc fui in oculis ejus ficut reperiens pacem. *A.* Tunc fiebam in oculis ejus reperiens pacem. *LXX.* ego eram in oculis ejus quafi reperiens pacem. *Vul. ex quo facta fum coram eo quafi pacem reperiens.*

11. *H.* in Baal hamon. *A.* in habente multitudinem. *S.* in detentione populi. *LXX.* in beelamon. *Alius*, in detentione turbæ. *Vulg. in ea quæ habet populos.*

H. vir adduceret in fructu ejus mille argenteos. *LXX.* vir feret in fructu fuo mille argenteos. *Alius*, ferat pro fructu fuo mille argenteos. *Vul. vir affert pro fructu fuo mille argenteos.*

12. *Hebr.* Vinea mea quæ mihi ad faciem meam. *LXX.* Vinea mihi mea in confpectu meo. *Alius*, Vinea mea ad faciem meam. *Vul. Vinea mea coram me eft.*

H. LXX. Vul. ducenti. *Alius*, bis mille.

13. *H.* ô habitans in hortis. *A.* fedens in hortis. *S.* habitans in hortis. *LXX. Th. V.* habitans in hortis. *Alius*, habitantes. *Vul. quæ habitas in hortis.*

Heb. LXX. attendentes. *Alius*, *Vulg.* aufcultant.

14. *H. LXX. Vulg.* montes aromatum. *Alius*, montes dulcedinum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Cantici Canticorum.

v. 1. A. τίς δώσει &c. Edit. Rom. & Drufius.

Ibid. Σ. ἵνα εὕρω σε &c. Iidem.

Ibid. A. οὐκέτι &c. Iidem.

v. 2. διδάξεις με. Hæc in nonnullis Libris reperiri teftificatur Editio Romana. Ambrofiufque legit, *docebis me.* Sed in τοῖς O. defiderantur.

Ibid. Σ. οἴνου ἠρτυμένου. Sic Edit. Romana.

v. 5. Αλλ. ἀναβαίνουσα &c. Edit. Rom. & Drufius.

Ibid. ς'. ἐπερειδομένη. Iidem.

Ibid. A. ὑποκάτω &c. Iidem.

Ibid. A. ἐκεῖ διεφθάρη. Σ. ὅπου fcilicet διεφθάρη. Iidem.

v. 6. Αλλ. πειθοῦ με. Iidem.

Ibid. Σ. ὅτι ἀκαταμ- Iidem.

Ibid. Σ. αἱ ὁρμαὶ &c. Hæ lectiones prodeunt ex iifdem. Poftrema vero, λαμπάδες &c. videtur omnino Aquilæ effe, quem fequitur Vulgata.

v. 7. A. ἐὰν δῷ &c. Iidem.

Ibid. Σ. ὑπὲρ τῆς ἀγάπης. Iidem.

v. 8. E. ἀδελφὴ ἡμῶν &c. Iidem.

v. 9. Σ. περισφίγξωμεν &c. Hæ lectiones prodeunt ex iifdem.

v. 10. A. τότε ἐγενόμην &c. Iidem.

v. 11. A. ἐν ἔχοντι πλῆθος. Theodoretus, qui legit πλήθει, male, ni fallor. Σ. ἐν κατοχῇ λαοῦ. Idem. Has lectiones fine Interpretum nomine adferunt Drufius & Edit. Romana, qui hanc poftremam lectionem fic efferunt, ἐν κατοχῇ ὄχλου.

Ibid. Αλλος, ἐνέγκῃ &c. Drufius & Edit. Rom.

v. 12. Αλλ. ἀμπελών μου ἐμὸς &c. Editio Romana, ut & fequens lectio.

v. 13. A. καθημένη &c. Has lectiones adferunt duo Regii Codices. Aliam Symmachi, οἱ καθήμενοι, Edit. Rom. & Drufius.

Ibid. Αλλ. ἀκροῶνται. Edit. Rom. & Drufius.

v. 14. Αλλ. ὄρη τῶν ἡδυσμάτων. Iidem.

PROPHETÆ MAJORES ET MINORES.

IN HESAIAM

MONITUM.

Veterum Interpretum Lectiones in Hesaïam bene multas nondum observatas repræsentamus; prius editas passim restituimus, ope Manuscriptorum & Editorum, quorum catalogus subjicitur.

Codex RR. PP. Jesuitarum VIII. circiter sæculi, cujus specimen dedimus in Palæographia Græca: estque egregiæ notæ unciali charactere descriptus cum accentibus & spiritibus prima manu. Qui complectitur omnes Prophetas, nempe duodecim Minores primùm, deinde quatuor Majores cum variis Lectionibus veterum Interpretum in margine & notis Hexaplorum in textu: præcipue autem in Hesaïa, Jeremia & Ezechiele; nam in reliquis paucula observantur. Eo olim usus est Joannes Curterius, qui Procopii in Hesaïam Commentarium passim mutilum edidit, & Græcum Hesaïæ textum ad hujus Manuscripti fidem publicavit, additis etiam notis marginalibus, & variis Interpretum lectionibus, ut in eodem Codice exprimebantur. Verùm in Lectione sæpe lapsus est, ut monetur in Notis infra. Ejusdem Codicis rogante Eminentissimo Card. d'Estrées, nobis ad dies quatuor dumtaxat copiam fecerunt RR. PP. Jesuitæ: indeque multa ad Jeremiam & Ezechielem excerpsimus. Lapsus Curterii non paucos sarcivimus, majorem in eo operam posituri, si per tempus licuisset.

Cod. Reg. 1935. *olim* 1891. *X. sæculi membranaceus initio mutilus: incipit enim a Cap.* 26. *v.* 12. *Est Catena in Hesaïam.*

Cod. Reg. 2437. *X. sæculi, membranaceus. Est item Catena.*

Cod. Reg. 1892. *Bombycinus XII. sæculi. Est Catena in omnes Prophetas.*

Codex alius Regius XIII. sæculi, qui incipit a Capite 25. *desinit in* 41.

Lectiones Codicis Barberini ad Caput 27. & 28. *Hesaïæ, a Briano Vvaltono cusæ.*

Codex vetustissimus Sangermanensis Commentariorum Hieronymi in Isaiam.

Origenes in Cantica, & ejusdem Philocalia.

Eusebii Commentarii in Hesaïam, & ejusdem Demonstratio Evangelica.

Basilius in Hesaïam, cujus Commentarius ad sextum-decimum Caput tantùm pertingit.

Hieronymus in Hesaïam, & ejusdem Epistola ad Damasum.

Theodoretus in Hesaïam.

Procopius in Hesaïam, editus a Joanne Curterio.

Augustinus de Doctrina Christiana.
Cyrillus Alexandrinus.
Philastrius Brixiensis. } *in aliquot Locis.*

HESAIÆ

CAPUT PRIMUM.

על־יהודה וירושלם 1. Σ. περὶ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ. [al. ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ.] Ο. Θ. κατὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ κατὰ Ἱερουσαλήμ.

בימי Α. Σ. Θ. ἐν ἡμέραις. Ο. ἐν βασιλείᾳ.

יהוה 2. ΠΙΠΙ Ο. κύριος. Vide notam.

בנים גדלתי ורוממתי Σ. Θ. υἱοὺς ἐξέθρεψα καὶ [ὕψωσα.] Ο. υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα.

ישראל לא ידע 3. Α. Θ. Ἰσραὴλ δέ μου οὐκ ἔγνω. Ο. Ἰσραὴλ δέ με οὐκ ἔγνω.

כבד 4. Οἱ λοιποὶ, βεβαρημένον. Ο. πλήρης.

זרע מרעים οἱ Γ. σπέρμα πονηρευομένων. Ο. σπέρμα πονηρόν.

בנים משחיתים Οἱ λοιποὶ, υἱοὶ διαφθείροντες. Ο. υἱοὶ ἄνομοι.

עזבו את־יהוה נאצו את־קדוש Σ. κατέλιπον τὸν κύριον, διέσυρον τὸν ἅγιον. Ο. ἐγκατελίπατε τὸν κύριον, καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον.

נזרו אחור ※ Α. Θ. ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω.

סרה 5. Ο. ἀνομίαν. (Θ. ἔκκλισιν.)

לחלי Α. εἰς ἀῤῥώστημα. Σ. εἰς νόσον. Ο. εἰς πόνον.

מכף 6. Σ. Θ. ἀπὸ ἴχνους. Ο. ἀπὸ ποδῶν.

אין־בו מתם פצע וחבורה ומכה טריה לא־זרו ולא חבשו ולא רככה בשמן Σ. οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγιὲς, ἀλλὰ τραῦμα καὶ μώλωψ, καὶ πληγὴ χρώσματος, οὔτε σφιγγομένη, οὔτε ἀπαλυνομένη ἐλαίῳ. Ο. ※ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία: οὔτε τραῦμα, οὔτε μώλωψ, οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα, οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι, οὔτε ἔλαιον, οὔτε καταδέσμους. Α. μότωσιν.

יהוה צבאות 9. Α. κύριος στρατιῶν. Σ. Θ. κύριος τῶν δυνάμεων. Ο. κύριος Σαβαώθ.

תורת אלהינו 10. Οἱ γ'. νόμον θεοῦ ἡμῶν. Ο. νόμον θεοῦ.

שבעתי 11. Α. Σ. ἐμπέπλησμαι. Ο. πλήρης εἰμί.

קרא מקרא לא־אוכל 13. Α. κλητήν. . . . Σ. κλητὴν ἐπίκλησιν οὐκ ἀνέξομαι. Ο. καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι. Θ. κλητὴν ἐπίκλητον οὐκ ἀνέξομαι.

1. Hebr. super Juda & Jerusalem. *S. Vulg.* super Judam & super Jerusalem. *LXX. Th.* contra Judæam, & contra Jerusalem.

H. A. S. Th. Vulg. in diebus. *LXX.* in regno.

2. *Heb. litteræ* ΠΙΠΙ *Heb. LXX. Vul.* Dominus.

H. filios magnificavi & exaltavi. *S. Th. Vul.* filios enutrivi & exaltavi. *LXX.* filios genui & exaltavi.

3. *H.* Israel non cognovit. *A. Th.* Israel autem meus non cognovit. *LXX. Vul.* Israel autem me non cognovit.

4. *H. Vul.* gravi. *Reliqui*, (gens) aggravata. *LXX.* (populus) plenus.

Heb. semini malignantium. *Tres Interpretes*, semen pessimorum. *LXX.* semen nequam. *Vul. semini nequam.*

H. filiis corruptoribus. *Reliqui*, filii corrumpentes. *LXX.* filii iniqui. *Vul. filiis sceleratis.*

H. dereliquerunt Dominum, irasci fecerunt sanctum. *S.* dereliquerunt Dominum, traduxerunt sanctum. *LXX.* dereliquistis Dominum, & irritastis sanctum. *Vulg. dereliquerunt Dominum, blasphemaverunt sanctum.*

H. ※ *A. Th. Vul.* abalienati sunt retrorsum.

5. *H.* defectionem. *LXX.* iniquitatem. *Th.* declinationem. *Vulg. prævaricationem.*

H. ad ægritudinem. *A.* in infirmitatem. *S.* in morbum. *LXX.* in laborem. *Vulg. languidum.*

6. *H. Vulg.* a planta. *S. Th.* a vestigio. *LXX.* a pedibus.

H. Non in eo integritas, vulnus, & livor & plaga recens, non compressa sunt, & non circumligata, nec mollita in oleo. *S.* Non est in eo sanitas, sed vulnus & vibex, & plaga, vulnere non constricto, neque colligato, neque oleo emollito. *LXX.* ※ Non est in eo integritas: neque vulnus, neque livor, neque plaga tumens. Non est malagma imponere, neque oleum, neque ligamina. *A.* curationem. *Vulg. Non est in eo sanitas, vulnus & livor & plaga tumens non est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo.*

9. *Heb. A. Vul.* Dominus exercituum. *S. Th.* Dominus virtutum. *LXX.* Dominus Sabaoth.

10. *Hebr. Tres Interpretes, Vulg.* legem Dei nostri. *LXX.* legem Dei.

11. *Heb.* satur sum. *A. S.* impletus sum. *LXX. Vul.* plenus sum.

13. *H.* Vocare convocationem non potero. *A.* celebrem. . . . . *S.* Celebrem convocationem non sustinebo. *LXX.* Et diem magnum non fero. *Th.* Celebrem & insignem diem non sustineo. *Vul. & festivitates alias non feram.*

לטרח

לטרח 14. Α. Σ. Θ. Εἰς ἐνόχλησιν. Ο. Εἰς πλησμονήν.

נלאיתי נשא Α. (ἐκοπίασα ὑποφέρων.) Σ. ἐξεπάθην ἱλασκόμενος. Ο. οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

הרע Σ. 16. πονηρευόμενοι. Ο. ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

נא 18. οἱ Γ. δή. In O. vacat.

אם־יאדימו כתולע Σ. ἐὰν δὲ πυῤῥαὶ ὦσιν ὡς κόκκινον. Ο. ἐὰν δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον.

ילין 21. Σ. ηὐλίζετο. Ο. ἐκοιμήθη.

סבאך מהול במים 22. Α. συμπόσιόν σου. . . . . Σ. ὁ οἶνός σου. . . . . Ο. οἱ κάπηλοί σου μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι.

סוררים 23. Α. . . . . . Σ. ἀπειθεῖς. Ο. ἀπειθοῦσι. Θ. ἐκκλίνοντες.

כלו אהב Α. πᾶς αὐτὸς ἀγαπῶν. Σ. ἅπας ἀγαπᾷ. Ο. ἀγαπῶντες. Θ. πᾶς τις ἀγαπᾷ.

שלמנים Σ. (ἀμοιβάς.) Ο. ἀνταπόδομα.

אלמנה Σ. Θ. χήρας. Ο. χηρῶν.

יהוה צבאות 24. Α. κύριος στρατιῶν. Σ. Θ. κύριος τῶν δυνάμεων. Ο. κύριος ὁ δεσπότης σαβαώθ.

אביר ישראל Οἱ λοιποί, ἰσχυρὸς Ισραήλ. Ο. οἱ ἰσχύοντες Ισραήλ.

ואצרף כבר סגיך 25. Α. καὶ πυρώσω εἰς ἐκλεκτὸν στεμφυλά σου. Σ. καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὰ σκωρίας σου. Ο. καὶ πυρώσω εἰς καθαρόν. τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω. Θ. καὶ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὸ ἐγκαρτῶδές σου.

בדיליך Α. Σ. Θ. κασσίτερόν σου. Ο. τοὺς ἀνόμους ἀπὸ σοῦ.

ואשיבה 26. Σ. Θ. καὶ ἀποκαταστήσω. Ο. καὶ ἐπιστήσω.

בצדקה 27. Οἱ λοιποί, μετὰ δικαιοσύνης. Ο. μετὰ ἐλεημοσύνης.

יבשו מאילים 29. Α. Σ. Ο. αἰσχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδώλων. Θ. καταισχυνθήσονται ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

מהגנות אשר בחרתם Α. Σ. Θ. ἀπὸ τῶν κήπων. Ο. ἐπὶ τοῖς κήποις, ἃ ἐπεθύμησαν. Ἄλλος, ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἐφ᾽ οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν.

כאלה 30. Α. Σ. Θ. ὥσπερ δρῦς. Ο. ὡς τερέβινθος.

לנערת 31. Σ. ἀποτίναγμα. Ο. ὡς καλάμη στιππύου.

לניצוץ ובערו Α. Σ. Εἰς σπινθῆρα καὶ ἀνάφθησιν. Ο. ὡς σπινθῆρες, καὶ κατακαυθήσονται.

14. *H.* in defatigationem. *A. S. Th.* in molestiam. *LXX.* ad saturitatem. *Vulg. molesta.*

Hebr. laboravi sustinendo. *A. Vulg.* laboravi sustinens. *S.* defeci miserans. *LXX.* non ultra dimittam peccata vestra.

16. *Heb.* malefacere. *S.* malignantes. *LXX.* a nequitiis vestris. *Vul. agere perverse.*

18. *Hebr.* nunc. *Tres Interpretes*, quæso. *In LXX. & Vulg. vacat.*

Heb. si fuerint rubra tamquam vermiculus. *S.* si autem rubra sint ut coccinum. *LXX.* si fuerint ut coccinum. *Vul. si fuerint rubra quasi vermiculus.*

21. *Hebr.* morata est. *S.* diversabatur. *LXX.* dormivit. *Vul. habitavit.*

22. *H.* potus tuus mixtus in aquis. *A.* convivium tuum.. *S.* vinum tuum mixtum est. *LXX.* caupones tui miscent vinum aqua. *Vul. vinum tuum mistum est aqua.*

23. *Heb.* contumaces. *A.* recedentes. *S.* inobedientes. *LXX.* inobedientes sunt. *Th.* declinantes. *Vul. infideles.*

Heb. A. totus ipse diligens. *S.* totus diligit. *LXX.* diligentes. *Th.* unusquisque diligit. *Vulg. omnes diligunt.*

H. Vul. retributiones. *S.* vicissitudines. *LXX.* retributionem.

Heb. S. Th. Vulg. viduæ. *LXX.* viduarum.

24. *H. A. Vul.* Dominus exercituum. *S. Th.* Dominus virtutum. *LXX.* Dominus dominator Sabaoth.

Heb. Reliqui, *Vulg.* fortis Israel. *LXX.* fortes Israel.

25. *Hebr.* & purgabo ut purificativum scorias tuas. *A. Th.* & excoquam ad purum acinum tuum. *S. Vul.* & excoquam ad purum scoriam tuam. *LXX.* & excoquam ad purum: immorigeros autem perdam.

H. stanna tua. *A. S. Th. Vulg.* stannum tuum. *LXX.* improbos a te.

26. *Heb. S. Th. Vulg.* & restituam. *LXX.* & instituam.

27. *Hebr. Vul.* in justitia. *Reliqui*, cum justitia. *LXX.* cum misericordia.

29. *Heb.* pudore afficientur ab ulmis. (*Alii* a quercubus). *A. S. LXX. Th.* confundentur ab idolis. *Vulg. confundentur enim ab idolis.*

Hebr. ab hortis quos elegistis. *A. S. Th.* ab hortis... *LXX.* super hortis quos concupierunt. *Alius*, super sculptilibus eorum, quæ ipsi fecerunt. *Vul. super hortis quos elegeratis.*

30. *Heb.* ut ulmus. *A. S. Th. Vul.* veluti quercus. *LXX.* sicut terebinthus.

31. *H.* in stuppam. *S.* decussum (ex stuppa.) *LXX.* ut stipula stuppæ. *Vul. ut favilla stuppæ.*

Hebr. in favillam & succendentur. *A. S.* in scintillam & exustionem. *LXX.* sicut scintillæ, & comburentur. *Vul. quasi scintilla, & succendetur.*

שניהם יחדו A. δύο αὐτοί. Σ. ἀμφότερα. O. ἅμα. Θ. ἀμφότεροι.

Hebr. ambo ipsi pariter. *A.* duo ipsi. *S. Th.* ambo. *LXX.* pariter. *Vul. utrumque simul.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Hesaïæ.

v. 1. Σ. ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ὑπὲρ τῆς Ἱερουσαλήμ. Sic bis Eusebius in Demonstratione Evangelica, nempe p. 66. & 68. Et tamen Hieronymus initio Commentarii sui hæc habet : *Pro* Juda, *in quo significantur duæ tribus, LXX. & Theodotio posuêre* Judæam, *quæ totam terram duodecim tribuum ostendit. Et pro eo quod nos ex Hebræo vertimus* super Judam & Jerusalem, *illi interpretati sunt*, contra Judæam & Jerusalem. *Symmachus more suo manifestius*, de Juda & Jerusalem. Legerit ergo Hieronymus apud Symmachum, περὶ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

v. 2. ΠΙΠΙ. Sic ad vocem κύριος annotare ad marginem solet Ms. RR. PP. Jesuitarum, quando scilicet יהוה in Hebraïco legitur. Hoc modo nominis τετραγράμμου literæ Hebraïcæ figurantur : quod semel monuisse satis erit.

Ibid. Σ. υἱοὺς ἐξέθρεψα καὶ ὕψωσα. Ex Curterio in Edit. Procopii, & Drusio.

v. 3. A. Θ. Ἰσραὴλ δὲ με οὐκ ἔγνω. Sic Curterius & Drusius.

v. 4. οἱ λοιποὶ, βεβαρημένον. supple ἔθνος. Ex Curterio.

Ibid. οἱ Γ. σπέρμα πονηρευομένων. Curterius, qui ex Codice olim Renati Marchali, hodie autem RR. PP. Jesuitarum Collegii Ludovici Magni, textum Isaïæ, lectionesque marginales exscripsit & publicavit, legit πονηρευομένων sine præfixa nota ; sed ipse Codex habet οἱ Γ. πονηρευομένων : quam lectionem Latine sic exprimit Hieronymus : *Semen pessimum. Quod cæteri*, inquit, *sequentes Hebraïcum*, MEREIM, *interpretati sunt*, pessimorum.

Ibid. οἱ λοιπ. υἱοὶ διαφθείροντες. Edit Romana & Drusius ex Hieronymo, qui ait : *Reliqui consona voce dixerunt*, filii corrumpentes, *id est*, υἱοὶ διαφθείροντες.

Ibid. Σ. κατέλιπον &c. Theodoretus.

Ibid. A. Θ. ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. Hæc Aquilæ, præmisso asterisco, tribuit Curterius ex Codice Jesuitarum. Basilius vero & Theodoretus Theodotioni adscribunt.

v. 5. Θ. ἔκκλισιν ex Latino factum : nam Hieronymus ait Theodotionem vertisse, *declinationem*.

Ibid. A. εἰς ἀρρώστημα &c. Curterius.

v. 6. Σ. Θ. ἀπὸ ἴχνους. Curterius.

Ibid. Σ. οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγιὲς &c. Sic Theodoretus, & Procopius ; sed hic postremus legit τραύματος, pro χρίσματος. Aquila habet, μότωσιν. Hieronymus : *Aquila interpretatus est* μότον [melius μότωσιν] *linteola videlicet, quæ ad exsiccandam saniem, & purulentias extrahendas injiciuntur vulneribus.* Ibi vero Hieronymus accusativo casu μότωσιν ait, ut eam vocem ad seriem suam accommodet : nam μότωσις, ut videtur, habuit Aquila, significatque, *curationem vulneris.*

Ibid. Illud, οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία, asterisco notatur in Cod. Jes. utpote ex altero Interprete, putà Theodotione, desumtum.

v. 9. A. κύριος στρατιῶν &c. Curterius.

v. 10. οἱ Γ. νόμον Θεοῦ ἡμῶν. Curterius.

v. 11. A. Σ. ἐμπέπλησμαι. Curterius.

v. 13 A. κλητήν. Curterius. Cæteræ lectiones prodeunt ex Basilio, qui sic habet : ἀντὶ δὲ τῆς μεγάλης ἡμέρας, οἱ λοιποὶ ἐξεδώκασι κλητήν. ὁ μὲν γὰρ Θ. κλητὴν ἐπίκλητον οὐκ ἀνέχομαι· ὁ δὲ Σ. κλητὴν ἐπίκλησιν οὐκ ἀνέξομαι.

v. 14. A. Σ. Θ. εἰς ἐνόχλησιν. Curterius.

Ibid. A. [ἐκοπίασα &c.] sumtum ex Hieronymo, qui habet : *Pro quo interpretatus est Aquila*, laboravi sustinens, *Symmachus*, ἐκοπώθην ἱλασκόμενος, *quod est*, defeci miserans, *ut ostendat se nequaquam ultra misereri.*

v. 16. Σ. πονηρευόμενοι. Curterius.

v. 18. οἱ Γ. δή. Curterius. Id est, Aquila, Symmachus, & Theodotio, ut probatur in Præliminaribus.

Ibid. Σ. ἐὰν δὲ πυρραὶ ὦσιν &c. Curterius. Sic autem legendum, non πυραίωσιν, ut Curterius, aut πυρρίαωσιν, ut Drusius. πυρραὶ autem supple ἁμαρτίαι.

v. 21. Σ. ηὐλίζετο. Curterius male κυλίζετο legit. At in Ms. Jes. ηὐλίζετο perspicue legitur : atque ita solet Symmachus vertere vocem Hebraïcam eamdem. Hieronymus in hunc locum : *Verbum Hebraïcum* IALIN, *pro quo LXX. transtulerunt* dormivit, *&* requievit, *&* requiescet ; *id est, & præteritum & futurum tempus significat. Unde & Aquila & Theodotio quasi de futuro dicunt.* Puto Aquilam & Theodotionem vertisse, αὐλισθήσεται : nam eadem voce Latina usus Hieronymus, indicare videtur eamdem Græcam vocem in præterito apud Σ. in futuro apud A. Θ. fuisse.

v. 22. A. συμπόσιον. Ex Hieronymo, qui sic habet : Caupones tui miscent vinum aqua. *Pro quo Symmachus transtulit :* Vinum tuum mixtum est aquâ. Et quibusdam interpositis : *Unde pro vino Aquila* συμπόσιον, *i.* convivium, *interpretatus est : quod apud Græcos* ἀπὸ τοῦ πότου, *apud nos* a convictu *rectius appellatur.* Quibus verbis exploditur Drusii conjectura, divinantis apud Hieronymum legendum esse πότον pro συμπόσιον. Nam si πότον legendum est, alia certe interpretatio substituenda, quam *convivium.* Atqui sequentia Hieronymi verba manifeste declarant vocem Græcam ἀπὸ τοῦ πότου derivari ut Latinam a convictu, quo quid aliud indicetur, quam συμπόσιον, & *convivium.* Ne quid vero dubii supersit, Deuteron. 21. 20. in Appendice vocem סבא vertit Aquila, συμποσιάζει. Certe Codex noster octavi vel noni sæculi, Langobardicis litteris scriptus, qui Græca ut plurimum accurate repræsentat, συμπόσιον habet.

v. 23. Lectionem Aquilæ adfert Hieronymus Latine, *recedentes* ; Symmachi & Theodotionis Jo. Curterius ex Ms. Jes. Θ. ἐκκλίνοντες. Σ. ἀπειθεῖς. Contra Hieron. ait Symmachum vertisse, *declinantes* : quæ in Codice Jes. est versio Theodotionis.

Ibid. A. πᾶς αὐτὸς &c. Hæ lectiones ex eodem Curterio.

Ibid. Σ. ἀμοιβάς. Ex Latino Hieronymi factum, ut indicant uncini. Sic Hieronymus : *Pro retributionibus Symmachus* vicissitudines, *vel* ultiones *interpretatus est.*

Ibid. Σ. Θ. χήρας. Curterius.

v. 24. A. κύριος στρατιῶν &c. Procopius & Theodoretus. οἱ λοιπ. ἰσχυρὸς Ἰσραήλ. Hieron. Propter hoc ait Dominus exercituum fortis Israel. *Pro* fortis Israel, *quod omnes similiter transtulerunt, soli LXX. nescio quid volentes posuerunt :* Væ fortes Israel.

v. 25. A. καὶ πυρώσω εἰς καθ- &c. Has omnes lectiones sic exhibet Curterius ex Ms. Jes. atque sic in quodam Ms. se legisse testificatur Drusius. Eusebius autem in hunc locum, eam quæ Theodotionis supra fertur lectionem Aquilæ tribuit. Hieronymus vero ait : *Symmachus & Aquila*, στέμφυλα. *Theodotio*, γιγαρτώδες. In hac lectionum varietate, ut priorem sequamur, suadet locus Ezech. 22. 18. & Psalm. 118. v. 119.

Ibid. A. Σ. Θ. κασσίτερόν σου. Procopius.

v. 26. Σ. Θ. καὶ ἀποκαταστήσω. Curterius.

v. 27. οἱ λοιπ. μετὰ δικαιοσύνης. Procopius.

v. 29. Ad hunc locum Codex Jes. in margine,

Θ. καταισχυνθήσονται.

A. Σ. ὁμοίως τοῖς O.

Οἱ Γ. ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

Curterius hîc & alibi semper male legit ὅμως τε O.

Non advertit ſcilicet in voce ομως ductum calami ſuperne duci, quo legendum indicatur ὁμοίως: & in littera τ alterum ductum ſupra ſcribi, quo ſignificatur legendum eſſe τοῖς. Cæteri Mſſ. cum eamdem notam habent, ὁμοίως τοῖς O. ſcribunt. Vide Notas ad Pſalmum 3. & alibi paſſim in Pſalmis ex Codice Vaticano vetuſtiſſimo. Sed de his pluribus in Præliminaribus.

Ibid. A. Σ. Θ. ἀπὸ τῶν κήπων. Mſ. Jeſuit. Hoc vero prætermiſerat Curterius. Αλλος, ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς &c. Ex Procopio.

v. 30. A. Σ. Θ. ὥσπερ δρῦς. Ex Procopio.

v. 31. Σ. ἀποτίναγμα. Hieron. *Pro favilla* ἀποτίναγμα *interpretatus eſt Symmachus, quando ſtuppa pectitur, & quidquid ſordidum habet projicitur.*

Ibid. A. Σ. εἰς σπινθῆρα &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. A. δύο αὐτοί. Sic haud dubie legendum in Codice Jeſuit. non autem δύς αὐτοὶ, ut legit Curterius, deceptus ſimilitudine literarum O & C in libris unciali charactere deſcriptis, nec δὶς αὐτοὶ, ut legendum putat Druſius.

HESAIÆ CAP. II.

על־יהודה. וירושלם 1. Σ. ὑπὲρ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ. (l. ὑπὲρ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.) O. περὶ τῆς Ἰουδαίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.

נכון יהיה הר בית־יהוה 2. A. ἕτοιμον ἔσται ὄρος οἴκου κυρίου. Σ. Θ. ἕτοιμον ἔσται τὸ ὄρος τοῦ οἴκου θεοῦ. O. ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου.

עמים רבים 3. A. Σ. Θ. λαοὶ πολλοί. O. ἔθνη πολλά.

אל־הר־יהוה A. Σ. O. Θ. Εἰς τὸ ὄρος κυρίου.

לא־ישא גוי 4. O. οὐ λήψεται ἔθνος. Θ. καὶ οὐ μὴ ἄρῃ ἔθνος.

ולא־ילמדו Σ. οὐδὲ μὴ μάθωσιν. O. καὶ οὐ μὴ μάθωσιν.

כי נטשתה 6. A. εἴασας. Σ. ἀπέῤῥιψας. O. ἀνῆκε. Θ. ἀνῆκας.

ובילדי נכרים ישפיקו Σ. . . . . . O. καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς.

ואל־תשא להם 9. A. οὐ μὴ ἀνῇς αὐτούς. Σ. μὴ ἀφῇς αὐτοῖς. O. οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς. Θ. αὐτούς.

ושפל 12. A. Σ. καὶ ταπεινωθήσεται. O. Θ. καὶ ταπεινωθήσονται.

אלוני הבשן 13. A. δρύας Βασάν. Σ. Θ. βαλάνους Βασάν. O. δένδρον βαλάνου Βασάν.

כל־ההרים הרמים 14. A. Σ. Θ. πᾶν ὄρος ὑψηλόν. O. πᾶν ὑψηλὸν ὄρος.

כל־אניות תרשיש 16. Οἱ λοιποὶ (πάντα πλοῖα) Θαρσίς. O. πᾶν πλοῖον θαλάσσης.

ביום ההוא 20. A. Σ. Θ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. O. τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

לחפר פרות A. ὀρυκτά. Σ. . . . . . O. τοῖς ματαίοις. Θ. ἀφαρφερώθ. (al. φαρφαρώθ.)

22. חדלו לכם מן־האדם אשר נשמה באפו כי־במה נחשב הוא ※ A. παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ἀναπνοὴ ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη αὐτός;

1. Hebr. *Vulg.* ſuper Juda & Jeruſalem. *S.* ſuper Judæam & Jeruſalem. (*l.* ſuper Juda & Jeruſalem.) *LXX.* de Judæa, & de Jeruſalem.

2. *H. A.* paratus erit mons domûs Domini. *S. Th.* paratus erit mons domus Dei. *LXX.* manifeſtus mons Domini. *Vulg. Et erit (in noviſſimis diebus) præparatus mons domus Domini.*

3. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* populi multi. *LXX.* gentes multæ.

Hebr. A. S. LXX. Th. Vulg. ad montem Domini.

4. *Hebr. Vul.* non levabit gens. *LXX.* non accipiet gens. *Th.* nequaquam levabit gens.

Heb. S. neque diſcent. *LXX.* & non diſcent. *Vul. nec exercebuntur.*

6. *H.* quia dimiſiſti. *A.* dereliquiſti. *S.* abjeciſti. *LXX.* dimiſit. *Th.* dimiſiſti. *Vulg. projeciſti enim.*

H. & in natis alienorum ſufficientes fuerunt. *S.* & cum filiis alienis applauſerunt. *LXX.* & filii multi alienigenæ facti ſunt eis. *Vulg. & pueris alienis adhæſerunt.*

9. *H.* & non parces eis. *A.* ne remittas illos. *S.* ne dimittas illis. *LXX.* & non dimittam eos. *Th.* eos. *Vul. ne ergo dimittas eis.*

12. *H.* & humiliavit ſe. *A. S. Vulg.* & humiliabitur. *LXX. Th.* & humiliabuntur.

13. *H. A. Vul.* quercus Baſan. *S. Th.* glandes Baſan. *LXX.* arborem glandis Baſan.

14. *H. Vulg.* omnes montes excelſos. *A. S. Th.* Omnem montem excelſum. *LXX.* omnem excelſum montem.

16. *Heb. Reliqui, Vulg.* omnes naves Tharſis. *LXX.* omne navigium maris.

20. *Hebr. A. S. Th. Vul.* in die illa. *LXX.* die enim illa.

Heb. ad fodiendum foveas. *A.* foſſilia. *S.* infructuoſa. *LXX.* vana. *Th.* apharpheroth. *Al.* pharpharoth. *Vulg. talpas.*

22. *Heb.* deſinite vobis ab homine, cujus flatus in naſo ejus: nam in quo reputatur ipſe. ※ *A.* ceſſate vobis ab homine, cui reſpiratio in naribus ejus eſt, quia in quo reputatus eſt ipſe? *Hieron.* quia excelſus reputatus eſt ipſe. *Vulg. Quieſcite ergo ab homine, cujus ſpiritus in naribus ejus eſt, quia excelſus reputatus eſt.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Hesaïæ.

v. 1. Σ. ὑπὲρ τῆς Ἰεδαίας &c. Sic Eusebius in Demonstr. Evangelica. Sed Hieronymus ait Symmachum transtulisse, *pro Juda & Jerusalem*, ὑπὲρ Ἰεδα ϗ Ἱερεσαλὴμ. Quæ lectio melior videtur, ut annotavit Drusius.

v. 2. Sic habet Codex Jes. Θ. Σ. ἑτοιμὸν ἔςαι τὸ ὄρος τῶ οἴκε Θεῶ. Α. ὄρος οἴκε κυρίε. Curterius vero sic legerat, Α. Σ. ἑτοιμὸν ἔςαι τὸ ὄρος τῶ οἴκε κυρίε.

v. 3. Α. Σ. Θ. λαοὶ πολλοί. Curterius.

Ibid. Α. Σ. Ο. Θ. εἰς τὸ ὄρος κυρίε. Idem.

v. 4. Θ. ϗ ἐ μὴ &c. Codex Jes. Curterius omisit καί.

Ibid. Σ. ἐδὲ μή. Iidem.

v. 6. Α. ἔλασας &c. Procopius.

Ibid. S. *& cum filiis alienis applauserunt*. Ex Hieronymo, qui sic prosequitur: *Pro quo scriptum est in Hebræo*, IESPHICU, *quod Hebræi interpretantur*, ἐσφἀλϑησαν, *& nos vertimus*, adhæserunt, *ut vitiorum in gente Judæa turpitudo monstretur*.

v. 9. Α. ἐ μὴ ἀνῆς &c. Drusius. Curterius tamen legit Α. Σ. Θ. αὐτές.

v. 12. Codex Jes. sic habet, Α. Σ. ταπεινωθήσεται. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο. Hanc notam prorsus vitiat Curterius, cum legit, Α. Σ. Θ. ὅμως τε οἱ Ο. ταπεινωθήσεται Nam sensus notæ est: *Aquila & Symmachus* ταπεινωθήσεται *habent; Theodotio autem ut LXX.* ταπεινωθήσονται.

v. 13. Α. δρυας Βασὰν &c. Drusius.

v. 14. Α. Σ. Θ. πᾶν ὄρος &c. Drusius.

v. 16. Hieronymus: *Pro Tharsis quod omnes similiter transtulerunt, soli LXX. mare interpretati sunt. Hebræi putant linguâ suâ propriâ mare appellari; quando autem dicitur* IAM, *non Hebraïco sermone appellari, sed Syriaco.*

v. 20. Α. Σ. Θ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Curterius.

Ibid. Hieronymus *talpas* vertit, aitque in Commentariis: *Est autem animal absque oculis, quod semper terram fodit & humum egerit, & radices subter comedens, frugibus noxium est, quod Græci* ἀσπάλακα *vocant*. Rursum Hieron. *Pro talpis quas nos interpretati sumus, LXX.* vana, i. τοῖς ματαίοις: *Aquila* ὀρυκτά, *Symmachus* infructuosa: *Theodotio ipsum verbum Hebraïcum posuit*, HAPHARPHEROTH, *vel* PHARPHAROTH, ut legit Martianæus noster. Duo Manuscripti Sangermanenses, duo Colbertini, & Regius unus habent *Farfaroth*: quibus confirmatur lectio Martianæi. Lectionem Aquilæ sic effert Sangermanensis unus omnium optimus ac vetustissimus, qui Græca verba accurate solet exprimere, ὀρυκτά: & sic etiam habent Reg. num. 3756 At Colbertinus 2628. *oricta*, pro ὀρυκτά, Sangermanensis alius noster ΟΡΥΚΣΑ, pro ὀρυκτά, unus tantum Colbert. *orictas*. Auctoritate Manuscriptorum ducti ὀρυκτά legimus. Veteres Hieronymi Editi ὀρυγάς habent, postrema Editio, ὀρυκτάς. Drusius qui ὀρυγάς legit, putat significare posse *talpas*. Sed vix crederem, etiamsi vera lectio esset.

v. 22. Α. παύσασϑε &c. Sic Curterius ex Cod. Jes. cum asterisco. Huic suffragatur Hieronymus, qui dicit in Commentariis: *Hoc prætermisêre LXX. & in Græcis Exemplaribus ab Origene sub asterisco de Editione Aquilæ additum est.* Idipsum habet Cyrillus. Basilius vero, sive is qui ejus nomine in Hesaïam scripsit, τῶτο ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ κείμενον ἐκ τῶν λοιπῶν μετεκομίσϑη i. *Hoc in Hebraïco positum ex reliquis Interpretibus huc translatum est.* Pergit postea Hieronymus: *Quod in Hebræo ita legitur:* HEDALU LACHEM MEN AADAM ASER NASAMA BAAPHPHO CHI BAMA NEAB HU. *Ubi nos diximus*, excelsus reputatus est ipse: *Aquila interpretatus est* in quo reputatus est ipse. *Verbum Hebraïcum* BAMA, *vel* ὕψωμα *dicitur*, *id est*, excelsum; *quod & in Regnorum libris & in Ezechiele legimus: vel certe*, in quo; *& eisdem litteris scribitur* BETH, MEM, HE: *ac pro locorum qualitate, si voluerimus legere*, in quo, *dicimus* BAMMA; *sin autem* excelsum, *vel* excelsus, *legimus* BAMA.

HESAIÆ CAP. III.

משען ומשענה 1. Α. ἔρεισμα καὶ ἐρεισμόν. Σ. ςήριγμα ϗ ςηριγμόν. Ο. ἰσχύοντα ϗ ἰσχύεσαν.

גבור 2. Α. δυνατόν. Σ. ἄνδρεῖον. Ο. γίγαντα. Θ. δυνάςην, Αλλ. ἰσχύοντα.

קסם Οἱ λοιποί. . . . Ο. ςοχαςήν.

חכם חרשים 3. Α. . . . Ο. σοφὸν ἀρχιτέκτονα.

ונבון לחש Α. καὶ συνετὸν ψιθυρισμῷ. Σ. (συνετὸν) ὁμιλίᾳ μυςικῇ. Θ. (συνετὸν) ἐπῳδῇ. Ο. ϗ συνετὸν ἀκροατήν.

תעלולים 4. Α. ἐναλλάκται. Ο. Θ. ἐμπαῖκται.

קצין 6. Σ. Ο. ἀρχηγός. Θ. ἐπιδεσμεύων.

מכשלה Σ. Θ. ἀσϑένεια. Ο. βρῶμα.

לשונם ומעלליהם 8. Α. αἱ γλῶσσαι αὐτῶν ϗ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. Ο. αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετ᾽ ἀνομίας.

1. HEbr. *A.* fulcimentum & fulcimentum. *S.* stabilimentum & stabilimentum. *LXX.* validum & validam. *Vulg. validum & fortem.*

2. *Hebr. Vulg.* fortem. *A.* potentem. *S.* virilem. *LXX.* gigantem. *Th.* dynastam. *Alius*, validum.

Heb. & cæteri, divinum. *LXX.* conjectorem. *Vul. ariolum.*

3. *Hebr.* sapientem artificum. *A.* sapientissimum artificum. *LXX.* sapientem architectum. *Vulg. sapientem de architectis.*

H. & prudentem eloquii. *A.* prudentem susurratorem. *S. Vul.* prudentem eloquii mystici. *Th.* prudentem incantatorem. *LXX.* & prudentem auditorem

4. *Heb.* parvuli. *A.* immutatores, *vel* effœminati. *LXX. Th.* illusores. *Vulg. effœminati.*

6. *H.* gubernator. *S. LXX.* dux. *Th.* colligans. *Vulg. princeps.*

Heb. Vulg. ruina. *S. Th.* infirmitas. *LXX.* cibus.

8. *Hebr.* lingua eorum, & conata eorum. *A.* linguæ eorum & studia eorum. *LXX.* linguæ eorum cum iniquitate. *Vulg. lingua eorum & adinventiones eorum.*

למרות אל־יהוה A. κϛ̀ τῦ κυρίυ γέγονεν.... Σ. κατὰ τ̃ κυρίυ γέγονεν ἐις τὸ παραπικρᾶναι αὐτόν. O. τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες.

Hebr. contra Dominum ad irritandum. A. contra Dominum fuerunt..... S. contra Dominum fuerunt ad irritandum eum. LXX. in iis, quæ ad Dominum, increduli. *Vulg. contra Dominum, ut provocarent.*

הגידו 9. A. Σ. Θ. ἀπήγγειλαν. O. ἀνήγγειλαν.

9. *Heb. A. S. Th.* nuntiaverunt. *LXX.* annuntiaverunt. *Vulg. prædicaverunt.*

נשים 12. A. ἀπαιτοῦντας. Σ. γυναῖκας. O. ἀπαιτοῦντες. Θ. δανεισάς.

12. *Heb. S.* mulieres. *A. LXX. Vulg.* exactores. *Th.* fœneratores.

נאם־אדני יהוה צבאות 15. A. φησὶ κύριος κύριος τ̃ στρατιῶν. Σ. Θ. λέγει κύριος τ̃ δυνάμεων. In O. vacat.

15. *Hebr. A. Vulg.* dicit Dominus Dominus exercituum. *S. Th.* dicit Dominus virtutum. *In LXX. vacat.*

ושפח 17. O. ἀνακαλύψει. Ἀλλ. ἀποκαλύψει.

17. *Hebr.* & scabie inficiet. *LXX.* denudabit. *Alius*, revelabit. *Vulg. nudabit.*

השביסים 18. A. τελαμῶνας. O. κοσύμβοις.

18. *Heb.* reticula. *A.* fascias. *LXX.* cincinnos. *Vulg. vacat.*

השהרנים Σ. μανιακάς. O. μηνίσκους.

Heb. LXX. Vulg. lunulas. *S.* collaria.

הנטפות 19. A. κροκυφάντους. Σ. χαλαστά. O. τὸ κάθεμα. Θ. τὰ καθέματα.

19. *Heb.* collaria. *A.* peplos. *S.* catenas. *LXX.* monile demissum. *Th.* monilia demissa. *Vulg. & torques.*

הצעדות 20. O. τοὺς χλιδῶνας. Θ. τὰ βραχιάλια, τὰ ἐγκομβώματα.

20. *Heb.* & periscelides. *LXX.* armillas. *Th.* brachialia, encombomata. *Vulg. periscelidas.*

המעטפות 22. Σ. ἀναβόλαια. O. τὰ περιπόρφυρα.

22. *Heb.* operimenta. *S.* amictus. *LXX.* prætextas purpureas. *Vul. & palliola.*

הרדידים 23. Σ. σπαθαρικά. O. θέριστρα κατάκλιτα.

23. *Hebr.* palliola. *S.* spatharica. *LXX.* theristra accubitoria. *Vulg. theristra.*

פתיגיל 24. A. . . . . Σ. . . . O. τ̃ χιτῶνος τῦ μεσοπορφύρου. Θ. φετιγίλ.

24. *Hebr. S.* fascia pectorali. *A.* cingulum exultationis. *LXX.* pro tunica clavatæ purpuræ. *Th.* phetigil. *Vul. pro fascia pectorali.*

כי תחת־יפי מתיך בחרב יפלו 25. A. ὅτι ἀντὶ κάλλους σου οἱ ἄνδρες σου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. O. καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος, ὃν ἀγαπᾷς, μαχαίρᾳ πεσεῖται.

25. *Heb.* quia pro pulchritudine viri tui in gladio cadent. *A.* quia pro pulchritudine tua viri tui in gladio cadent. *LXX.* & filius tuus pulcherrimus, quem diligis, gladio cadet. *Vul. Pulcherrimi quoque viri tui gladio cadent.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap III. Hesaïæ.

v. 1. A. ἔρεισμα &c. Ex Euseb. Cæsariensi in Hesaïam.

v. 2. A. δυνατὸν &c. Ex Curterio, qui ad Symmachum legit ἀνδρεῖον. Apud LXX. legit Hieronymus γίγαντα καὶ ἰσχύοντα, *gigantem & fortem.* Drusius vero putat posteriorem vocem ex altera Editione desumtam fuisse.

Ibid. Cæteri, *divinum.* Sic Hieronymus.

v. 3. A. *sapientissimum artificem.* Ex Hieronymo.

Ibid. A. καὶ συνετὸν ψιθυρισμῷ &c. Idem Curterius. Vocem vero συνετὸν ad Symmachum & ad Theodotionem eorum lectionibus præmisimus, quia in Cod. Jes. id solum exprimitur in quo differunt, non autem in quo conveniunt: & quia Hieronymus, qui singulorum versiones Græce adfert, ad singulos *prudentem* legit. Verba Hieronymi sunt: Et prudentem eloquii mystici: *Pro quo LXX. interpretati sunt*, prudentem auditorem: *Theodotion*, prudentem incantatorem: *Aquila*, prudentem susurratorem: *Symmachus*, prudentem eloquii mystici.

v. 4. A. ἐναλλάκται &c. Ex Hieronymo. Id est, immutatores, vel effœminati, cinædi. In Libro Oseæ 4. 14. Aquila, ἐνηλλαγμένη, meretrix. Vide in Lexico ad vocem ἐναλλάσσω.

v. 6. Hieronymus: *Pro* medico, *Symmachus & LXX. transtulerunt* principem: *Theodotio*, ἐπιδεσμεύοντα, *qui liget vulnera, & provideat sanitati.*

Ibid. Hieronymus vertit *ruina*, & hæc adjicit: *Pro* ruina, *Symmachus & Theodotio* infirmitatem *transtulerunt: LXX.* cibum. Legerint haud dubie LXX. מבשלה *coctum*, vel *coctionem*, ב pro כ ut sæpe contingit.

v. 8. A. αἱ γλῶσσαι αὐτῶν &c. Sic Eusebius in Commentario, atque Drusius.

Ibid. A. κϛ̀ τῦ κυρίυ γέγονεν. Ex Eusebio & ex Mss. Regio uno.

v. 9. A. Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς O. ἀπήγγειλαν. Sic Codex Jes. Curterius perperam de more ὅμως τε O. LXX. tamen in hodiernis Exemplaribus habent, ἀνήγγειλαν.

v. 12. Hieron. *Pro* mulieribus, *quas solus interpretatus est Symmachus, & Hebraïcè dicitur* NASIM; *Aquila & LXX. transtulerunt* ἀπαιτοῦντας, *qui significant*, exactores: *Theodotio*, δανειστάς, *id est*, fœneratores. Has vero interpretationes melius legas in nominativo casu, ἀπαιτοῦντες, δανεισταί. Nam, ut liquidum est, in accusativo ponit Hieronymus, ut ad seriem suam adaptet: & LXX. habent ἀπαιτοῦντες. Idipsum passim apud Hieronymum observatur.

v. 15. A φησὶ κύριος &c. Curterius ex Cod. Jes.

v. 17. Ἀλλ. ἀποκαλύψει. Idem ad marg. notat, οἱ O. ἀνακαλύψει. Sic nempe legebatur in Edit. τῶν O. Hexaplari.

v. 18. A. τελαμῶνας. Curterius. Theodoretus vero, Ἀκ. τελαμῶνας τοὺς κοσύμβους καλεῖ, αἰνίττεται δὲ τὰ κρήδεμνα· τοὺς δὲ μηνίσκους ὁ Σ. μανιάκας. i. *Aquila cosymbos telamonas, sive fascias vocat; Symmachus vero pro lunulis maniacas, sive torques habet.*

Ibid. Σ. μανιακὰς. Idem, ut supra.

v. 19. A. κρεκυφάντους &c. Ex Procopio.

v. 20. Θ. τὰ βραχ- &c. Ex Curterio. Hæc autem ornamenta muliebria Græcis verbis expressa, cui sint voci Hebraïcæ applicanda, nonnisi conjectando dici potest. Βραχιάλια igitur voci הצעדות respondere credimus, quia Aquila 2. Reg. 1. 10. אצעדה vertit βραχιάλιον. ἐγκόμβωμα est genus vestis.

v. 22. Hieronymus: *Mutatoria autem & pallia, quæ significantiùs Symmachus transtulit, ἀναβόλαια, ornamenta sunt vestium muliebrium, quibus humeri & pectora proteguntur.*

v. 23. Σ. σπαθαρικά. Ex Curterio.

v. 24. Hieronymus: *Pro* fascia pectorali, *quam interpretatus est Symmachus, LXX.* tunicam μεσοπόρφυρον, *i. clavatam purpuram transtulerunt: quod Aquila* cingulum exultationis *expressit; Theodotio ipsum verbum Hebraïcum* PHETIGIL *posuit.*

v. 25. In hæc verba τῶν Ο. καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος &c. sic notatur apud Curterium ex Cod. Jes. οἱ Γ. στίχοι (l. στίχοι) οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἐκεῖντο ἐν τῷ πενταστελίδῳ, οὐδὲ Ὠριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη. i, *Tres subjuncti versiculi non erant in libro quinque columnarum, neque eorum meminit Origenes in Expositione sua.* Quid sit πενταστελίδος, in Præliminaribus excutietur. Tres porro versiculi, qui deerant in Pentaselido, & in Hebræo, in versione τῶν Ο. hodierna exstant. Postea sequitur ibidem majusculo charactere ΝΑ ΟΤΙ ΑΥΤΙ ΚΑΜΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ ΣΟΥ ΕΝ ΜΑΧΑΙΡΑ ΠΕΣΟΥΝΤΑΙ. Priora verba mire vitiata apud Curterium, ipso Codice destituti, sic restituimus. Litera Ν quæ præit, est forte signum quo remittitur in textum; aut litera perperam lecta pro Σ. Σύμμαχος. Α significat haud dubie Aquilam. Illud, ΟΤΙ ΑΥΤΙ ΚΑΜΟΥΣ, sic procul dubio legendum est, ὅτι ἀντὶ κάλλους, ut ex Hebræo arguitur. Cætera optime quadrant.

HESAIÆ CAP. IV.

לצבי ולכבוד יהוה 2. Α. Θ. θεὸς εἰς δύναμιν καὶ δόξαν. Ο. θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης.

2. Heb. (germen) Domini in decorem & gloriam. *A. Th.* Deus in virtutem & gloriam. *LXX.* Deus in consilio cum gloria. *Vulg. germen Domini in magnificentia & gloria.*

ואת־דמי ירושלם 4. Α. Σ. Θ. τὸ αἷμα Ἱερουσαλήμ. Ο. καὶ τὸ αἷμα (ἐκκαθαριεῖ.)

4. *Hebr.* & sanguines Jerusalem. *A. S. Th. Vulg.* sanguinem Jerusalem. *LXX.* & sanguinem emundabit.

ועשן ונגה 5. Α. Σ. Θ. καὶ καπνὸν καὶ φέγγος. Ο. καὶ ὡς καπνοῦ καὶ φωτός.

5. *Heb. A. S. Th. Vul.* & fumum & splendorem. *LXX.* & tamquam fumo & luce.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Hesaïæ.

v. 2. Α. Θ. θεὸς εἰς δύναμιν καὶ δόξαν. Eusebius Demonstratione Evang. p. 60. Hîc Α. Ο. Θ. vocem יהוה disjungunt a צמח conjungunt vero tum Vulgata, tum hodierni Hebraïci textûs Interpretes.

v. 4. Curter. ex Mſ. Jeſ. οἱ Γ. Ἱερουσαλήμ. In LXX. deest.

v. 5. Α. Σ. Θ. καὶ καπνὸν &c. Idem.

HESAIÆ CAP. V.

אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו 1. Σ. ᾄσω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ μου ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου, εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Ο. ᾄσω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελῶνί μου. Α. πατραδέλφου μου. Α. Θ. ἀμπελῶνι αὐτοῦ.

1. Hebr. Cantabo nunc dilecto meo canticum dilecti mei vineæ ejus. *S.* Cantabo utique dilecto meo canticum dilecti mei in vineam suam. *LXX.* Cantabo nunc dilecto canticum dilecti mei vineæ meæ. *A.* patrui mei. *A. Th.* vineæ ejus. *Vulg. Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei vineæ suæ.*

כרם היה לידידי בקרן בן־שמן Α. Θ. . . . . . ἐν κέρατι υἱῷ ἐλαίου. Σ. ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἀγαπητῷ μου, ἐν κέρατι (ἐν μέσῳ ἐλαιῶν.) Ο. ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι.

H. Vul. vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei. *A. Th.* . . . . . in cornu filio olei. *S.* vinea facta est dilecto meo in cornu, in medio olivarum. *LXX.* vinea facta est dilecto in cornu in loco pingui.

שרק 2. Α. Ο. Θ. σωρήκ. Σ. ἐκλεκτήν.

2. *Heb.* palmite pulchro. *A. LXX. Th.* Sorec. *S. Vulg.* electam.

ויעש באשים Α. καὶ ἐποίησε σαπρίας. Σ. ἐποίησε δὲ ἀτελῆ. Ο. ἐποίησεν ἀκάνθας. Θ. ἐποίησε δὲ ἀκάνθας.

Heb. & fecit uvas putidas. *A.* & fecit fructus fœtidos. *S.* fecit autem imperfecta. *LXX.* & fecit spinas. *Th.* fecit autem spinas. *Vulg. & fecit labruscas.*

שפטו־נא 3. οἱ Γ. κρίνατε δή. Ο. κρίνατε.

3. *Heb.* judicate nunc. *Tres Interpretes*, judicate, quæso. *LXX. Vulg.* judicate.

מדוע 4. Α. τί οὖν. Σ. Θ. τί ὅτι. Ο. διότι.

4. *H.* quare. *A.* quid igitur. *S. Th.* cur. *LXX.* quoniam. *Vulg. an quod.*

נא 5. οἱ Γ. δή. In O. vacat.

שית 6. Οἱ πάντες, ἄκανθαι.

צבאות 7. A. στρατιῶν. O. σαβαώθ. Θ. δυνάμεων.

משפח A. (διασκέδασιν.) O. ἀνομίαν.

עד אפס מקום 8. A. ἕως πέρατος τόπου. Σ. ἕως τοῦ μὴ εἶναι τόπον. O. ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι. Θ. ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον.

והושבתם לבדכם בקרב הארץ A. Σ. ἆρα κατοικήσετε μόνοι ὑμεῖς ἐν τῇ γῇ; O. μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς.

בת 10. Οἱ λοιποί, βάτον. O. κεράμιον.

הוי משכימי בבקר 11. O. Θ. οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τοπρωΐ.

שכר A. Σ. μέθυσμα. O. σίκερα.

12. והיה כנור ונבל תף וחליל ויין משתיהם Ἄλλος, καὶ ἐγένετο κιθάρα καὶ νάβλα, καὶ τύμπανον καὶ αὐλός, καὶ οἶνος πότοι αὐτῶν. O. μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσιν.

פיה 14. οἱ Γ. & O. τὸ στόμα αὐτοῦ.

ועלז בה Σ. Θ. καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. O. καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς.

במשפט 16. A. O. ἐν κρίσει. Σ. Θ. ἐν κρίματι.

17. ורעו כבשים כדברם וחרבות מחים גרים יאכלו Σ. καὶ νεμηθήσονται οἱ ἀμνοὶ... αὐτῶν· τὰ δὲ ἔρημα τῶν παρανόμων πάροικοι φάγονται. O. καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται.

18. הוי משכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה Σ. Οὐαὶ οἱ ἕλκοντες τὰς ἀνομίας ὡς σχοινίῳ ματαιότητος, καὶ ὡς βρόχῳ τῆς ἁμάξης τὴν ἁμαρτίαν. O. οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ, καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας. A. Σ. Θ. ὡς σχοινίοις ματαιότητος.

חטאה A. Θ. τὴν ἀνομίαν.

20. הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע A. οὐαὶ οἱ λέγοντες τῷ πονηρῷ, καλὸς εἶ· καὶ τῷ καλῷ, πονηρὸς εἶ. O. οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλόν, καὶ τὸ καλὸν πονηρόν.

שכר 22. Οἱ λοιποί, μέθυσμα. O. σίκερα.

על־כן חרה 25. O. καὶ ἐθυμώθη. Θ. διὰ τοῦτο ἐθυμώθη.

וירגזו ההרים A. καὶ ἐκλονήθησαν τὰ ὄρη. Σ.

5. *H. Vulg.* nunc. *Tres Int.* utique, *vel* nunc. *In LXX. vacat.*

6. *H.* sentis. *Omnes*, spinæ.

7. *H. A. Vulg.* exercituum. *LXX.* sabaoth. *Th.* virtutum.

H. vulnus. *A.* dissipationem. *LXX.* iniquitatem. *Vul. iniquitas.*

8. *H.* usque ad defectum loci. *A. Vul.* usque ad terminum loci. *S.* donec non sit locus. *LXX.* ut a proximo auferant aliquid. *Th.* donec non existat locus.

H. & habitabitis vos soli in medio terræ. *A. S.* Num habitabitis vos soli in terra? *LXX.* Numquid habitabitis soli super terram? *Vulg. Numquid habitabitis vos soli in medio terræ?*

10. *H. & Reliqui*, batum. *LXX. Vulg.* lagunculam.

11. *Heb.* væ surgentibus mane. *LXX. Th.* væ qui surgunt mane. *Vulg. væ qui consurgitis mane.*

Heb. sechar. *A. S. Vul.* ebrietatem. *LXX.* siceram.

12. *H.* Et erit cithara & nebel, tympanum, tibia & vinum conviviis eorum. *Alius*, Et fuit cithara, & nabla, & tympanum, & tibia, & vinum convivia eorum. *LXX.* Nam cum cithara, & psalterio, & tympano, & tibiis vinum bibunt. *Vul. Cithara & lyra, & tympanum, & tibia, & vinum in conviviis vestris.*

14. *Heb. Tres Interpr. LXX. Vulg.* os suum.

Hebr. & lætus in eo. *S. Th.* & qui exultat in ea. *LXX.* & pestilentes ejus. *Vulg. gloriosique ejus ad eum.*

16. *Hebr. A. S. LXX. Th. Vul.* in judicio.

17. *Hebr.* & pascentur agni juxta ductum suum, & deserta medullatorum peregrini comedent. *S.* & pascentur agni.... eorum: deserta autem iniquorum advenæ comedent. *LXX.* Et pascentur direpti quasi tauri: & deserta eorum, qui capti sunt, agni comedent. *Vul. Et pascentur agni juxta ordinem suum, & deserta in ubertatem versa advenæ comedent.*

18. *Heb.* væ trahentibus iniquitatem in funibus mendacii: & veluti funibus plaustri peccatum. *S.* væ trahentes iniquitates, quasi funiculo vanitatis, & quasi laqueo currus peccatum. *LXX.* væ qui trahunt peccata quasi funiculo longo, & quasi jugi corrigiâ vitulæ iniquitates. *Vulg. væ qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & quasi vinculum plaustri peccatum. A. S. Th.* quasi vinculis vanitatis.

Heb. peccatum. *A. Th.* iniquitatem.

20. *Heb.* væ dicentibus malum bonum, & bonum malum. *A.* væ qui dicunt malo, Bonus es; & bono, Malus es. *LXX.* væ qui dicunt malum bonum, & bonum malum. *Vul. væ qui dicitis malum bonum, & bonum malum.*

22. *Hebr.* sechar. *Reliqui*, *Vulg.* ebrietatem. *LXX.* siceram.

25. *Hebr. Vul.* ideo iratus est. *LXX.* & indignatus est. *Th.* propter hoc indignatus est.

Hebr. & contremuerunt montes. *A.* & com-

Θ. κ̀ ἐπαρέχθη τὰ ὄρη. Ο. κ̀ παρωξύνθη τὰ ὄρη.

אפו Α. Σ. Ο. Θ. ὁ θυμὸς αὐτȣ̃.

ושרק לו 26. Α. Σ. κ̀ συρίσει αὐτῷ. Ο. Θ. κ̀ συριεῖ αὐτῷ. Ο. Ἄλλως, κ̀ συριεῖ αὐτοῖς. Sic E.R.

נעליו 27. Α. Σ. ὑποδήματος. Ο. τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν. Θ. τȣ̃ ὑποδήματος αὐτȣ̃.

פרסות 28. Ο. οἱ πόδες. Ἀλλ. αἱ ὁπλαί.

כסופה Α. ὡς συσσεισμός. Ο. ὡς καταιγίς.

שאגה לו 29. Α. βρύχημα αὐτῷ. Σ. Θ. ὤρυγμα αὐτȣ̃. Ο. ὁρμῶσιν.

וינהם עליו 30. Σ. κ̀ ἠχήσει ἐπ' αὐτȣ̃. Ο. καὶ βοήσει διὰ αὐτοῖς. Θ. καὶ βοήσεται ἐπ' αὐτόν.

moti sunt montes. *S. Th. Vulg.* & conturbati sunt montes. *LXX.* & exacerbati sunt montes.

H. A. S. LXX. Th. Vul. furor ejus.

26. *H. A. S. LXX. Th.* & sibilabit ei. *LXX. aliter,* & sibilabit eos. *Vulg. & sibilabit ad eum.*

27. *Heb.* calceamentorum ejus. *A. S.* calceamenti. *LXX.* calceamentorum eorum. *Th. Vul.* calceamenti ejus.

28. *Hebr. Alius, Vulg.* ungulæ. *LXX.* pedes.

Heb. LXX. quasi tempestas. *A.* quasi turbo. *Vulg. quasi impetus tempestatis.*

29. *Hebr. A.* rugitus ei. *S. Th. Vulg.* rugitus ejus. *LXX.* fremunt.

30. *Hebr.* & fremet super eum. *S. Vul.* & sonabit super eum. *LXX.* & clamabit propter eos. *Th.* & clamabit super eum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Hesaïæ.

v. 1. Symmachi lectio ex Theodoreto. Α. πατραδέλφȣ μȣ, ex Hieronymo. Vide in Canticis passim. Α. Θ. ἀμπελῶνι αὐτȣ̃, Curterius.

Ibid. Hieronymus : *Hoc juxta Hebraïcum Theodotio & Aquila transtulerunt : Symmachus autem more suo manifestius :* Vinea facta est dilecto meo in cornu in medio olivarum. *Porro LXX. sensum magis quam verbum interpretati sunt :* Vinea facta est dilecto meo in cornu in loco pingui, *sive* uberi. Ad vocem ἐν κέρατι annotatur in Cod. Jes. ὁμοίως οἱ Γ. i. *similiter tres Interpretes*, nempe Α. Σ. Θ.

v. 2. Α. Ο. Θ. Σωρήκ. Curterius notam Ms. Jes. ita legit, Σ. ἐκλεκτήν. Α. Θ ὅμως τε οἱ Ο. quod sane pugnat contra veram lectionem, quæ sic exprimitur, Σ. ἐκλεκτήν. Α. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο. quod significat Symmachum ἐκλεκτήν habere ; Aquilam vero & Theodotionem ut LXX. Σωρήκ. Symmachi lectionem item circumferunt Eusebius, Basilius & Cyrillus. In hunc vero locum Hieronymus : Et plantavit eam vineam Sorec ; *quam solus Symmachus* electam *interpretatus est, non verbum e verbo, ut mihi videtur, exprimens ; sed sensum qui tenetur in verbo. Aiunt enim Hebræi*, Sorec *genus esse vitis optimæ, quod uberes fructus faciat atque perpetuos. Denique* Sorec *a quibusdam* καλλίκαρπος *interpretatur : quod nos in pulcherrimos fructus vertere possumus.*

Ibid. Α. κ̀ ἐποίησε σαπρίας &c. Ex Drusio & Curterio. Vide Hieronymum, qui vocem Hebraïcam legit BUSIM.

v. 3. οἱ Γ. κρίνατε δή. Curterius ex Cod. nunc Jes.

v. 4. Α. τί ἔν. Σ. Θ. τί ὅτι. Idem.

v. 5. οἱ Γ. δή. Idem.

v. 6. οἱ Π. ἄκανθαι. Hieronymus : *Verbum Hebraïcum* SAITH *omnes voce simili* spinas *interpretati sunt. Si ergo* SAITH *in præsenti loco*, spinæ *dicuntur juxta Aquilam & Theodotionem, & LXX. respondeant quomodo supra* BUSIM, *non labruscas, sed spinas transtulerunt.*

v. 7. Α. Σ. φυτείων, &c.

Ibid. Α. διεσκέδασιν. Drusius ex Hieronymo, qui ait Aquilam vertisse *dissipationem*, seu *dissipatio*, ut habet ille, ut eam vocem ad seriem suam adaptet.

v. 8. Α. ἕως πέρατος &c. Curterius. Hieronymus in hunc locum : *Pro eo quod nos diximus*, usque ad terminum loci, *LXX. transtulerunt*, ut auferatis proximo ; *Symmachus & Theodotio*, donec deficiat, *vel*, non sit locus ; *ut deficiente terrâ nequaquam saturetur avaritia.*

Ibid. Α. Σ. ἆρα κατοικήσεσθε &c. Theodoretus.

v. 10. οἱ λοιπ. βάτον. Hieronymus : *Pro* κεραμίῳ, *i.* lagunculа, *quam soli LXX. transtulerunt, omnes alii* batum *interpretati sunt.*

v. 11. Ο. Θ. οὐαὶ οἱ &c. Curterius, qui legit in memorato Codice, Θ. μόνος ὁμοίως.

Ibid. Α. Σ. μέθυσμα. Sic Theodoretus & Hieronymus, qui ait : *Pro* ebrietate, *quam Aquila est interpretatus & Symmachus, LXX. ipsum Hebraïcum posuerunt* σίκερα, *quo omnem significant potionem, quæ inebriare potest, & statum mentis evertere.* Eusebius Cæsariensis, & scholion quoddam dicunt, οἱ λοιποὶ, μέθυσμα. Sed hinc non sequitur etiam Theodotionem ita legisse, ut sæpe diximus ; nam οἱ λοιποὶ dicitur frequenter quando duo tantum, imo interdum unus, lectionem quampiam habet.

v. 12. Ἄλλος, κ̀ ἐγένετο κιθάρα &c. Sic sine Interpretis nomine Curterius ex Ms. Jes. Est autem, ut videtur, Aquilæ, vel Aquilæ & Symmachi ; ut videas in Lexico Græco infra, ad voces, κιθάρα, νάβλα, τύμπανον, & αὐλός.

v. 14. οἱ Γ. τὸ στόμα αὐτȣ̃. Ο. τὸ στόμα τȣ̃. Curterius. Plenum est apud LXX. τὸ στόμα τȣ̃ μὴ διαλιπεῖν. Sed in Edit. Rom. τὸ στόμα αὐτȣ̃ τȣ̃ μὴ διαλιπεῖν.

Ibid. Σ. Θ. κ̀ ὁ ἀγαλλιώμενος. Idem.

v. 16. Σ. Θ. ἐν κρίματι. Α. κ̀ οἱ Ο. ἐν κρίσει. Curterius.

v. 17. Σ. κ̀ νεμεθήσονται οἱ ἀμνοὶ ..... αὐτῶν. Sic Procop. ex Curter. qui hiatum illum ad vocem Hebraïcam כדברם supplendum putat his verbis, κατὰ τάξιν αὐτῶν. Sic autem habet Procopius, ὁ Σύμμαχος, ΝΕΜΕΘΗΣΟΝΤΑΙ, φησὶν ΟΙ ΑΜΝΟΙ ..... αὐτῶν. Ubi Curterius in margine scribit, κατὰ τάξιν, nec monet an lectio hæc in Codice suo dubie jaceat, an vero ex conjectura restituatur.

v. 18. Σ. οὐαὶ οἱ ἕλκοντες &c. Procopius.

Ibid. Α. Σ. Θ. ὡς σχοινίοις ματαιότητος. Hieron. *Quod autem juxta Hebraïcum, & omnes alios Interpretes appellantur* funiculi vanitatis, *hoc significat, quod facientibus peccatum facile texitur ; & tam inane ac futile est, ut aranearum fila texuntur : sed cum inde voluerimus exire, solidissimis vinculis nectimur.* Legerunt haud dubie tres Interpretes כחבלי : כ pro ב ut sæpe accidit.

Ibid. Α. Θ. τὴν ἀνομίαν. Curterius.

v. 20. Α. οὐαὶ οἱ λέγοντες &c. Hieron. Α. *væ qui dicunt malo, bonus es ; & bono, malus es.*

Ibid. οἱ λοιπ. μέθυσμα. Eusebius in Comment.

v. 25. Θ. διὰ τȣ̃το. Curterius.

Ibid. Α. κ̀ ἐκλονήθησαν. Curterius. At Procop. Α. ἐκλονήθη. Σ. ἐταράχθη. Hieronymus vero : *Et omnes Judææ montes* turbati sunt, *ut interpretatus est Theodotio & Symmachus,*

Symmachus ; vel commoti, *ut Aquila posuit ; vel* acerbati, *ut LXX. transtulerunt.*

Ibid. ὁ θυμὸς αὐτοῦ. In hæc notatur apud Curterium, οἱ Γ. ὁμοίως.

v. 26. A. Σ. καὶ συσείσει &c. Codex Jes. A. Σ. συσείσει. Θ. ὁμοίως τοῖς O. Curterius male legerat, A. Σ. οὐσείσει. Θ. ὁμοίως τε O. quæ significarent A. Σ. Θ. O. οὐσείσει habere, quod absurdum est. Nos veram lectionem sequimur.

v. 27. A. Σ. ὑποδήματος &c. Curterius.

v. 28. Curterius, οἱ O. αἱ ὁπλαί. Notat scilicet lectionem τῶν O. Hexaplarem diversam ab ea quæ ἐν τῇ κοινῇ legebatur.

Ibid. A. ὡς συσσεισμός. Curterius.

v. 29. A. βρύχημα &c. Curterius.

v. 30. Σ. καὶ ἠχήσει &c. Curterius.

HESAIÆ CAP. VI.

1. ואראה את־ארני ישב על־כסא רם Σ. O. Εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ.

1. Hebr. Vulg. Vidi Dominum sedentem super solium excelsum. S. LXX. Vidi Dominum sedentem super thronum excelsum.

ושוליו מלאים את־ההיכל Σ. Θ. καὶ τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἐπλήρουν τὸν ναόν. O. καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ.

Hebr. & fimbriæ ejus replebant palatium. *S. Th.* & ea quæ ad pedes ejus replebant templum. *LXX.* & plena domus gloriâ ejus. *Vulg. & ea quæ sub ipso erant, replebant templum.*

2. שרפים עמדים ממעל לו Σ. σεραφεὶν ἑστῶτα ἐπάνωθεν. O. καὶ σεραφὶμ εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ. Ἄλλοι, ἐπάνω αὐτοῦ.

2. *Hebr.* Seraphim stantes supra illud. *S.* Seraphin stantia supra. *LXX.* & Seraphim stabant in circuitu ejus. *Alii*, supra ipsum. *Vulg. Seraphim stabant super illud.*

פניו Σ. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. O. τὸ πρόσωπον.

Heb. facies suas. *S. Vulg.* faciem ejus. *LXX.* faciem.

3. צבאות A. στρατιῶν. O. σαβαώθ.

3. *Hebr. A. Vul.* exercituum. *LXX.* sabaoth.

5. אוי־לי כי־נדמיתי כי איש טמא־שפתים אנכי ובתוך עם־טמא שפתים אנכי ישב Σ. οἴμοι ὅτι ἐσιώπησα, ἀνὴρ γὰρ ἀκάθαρτος χείλεσιν ἐγώ, καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκαθάρτου χείλεσιν ἐγὼ οἰκῶ. O. ὢ τάλας ἐγὼ ὅτι κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὤν, καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων, ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος, ἐγὼ οἰκῶ.

5. *Heb.* Væ mihi, quia tacui, quia vir pollutus labiis ego : & in medio populi polluti labiis ego habitans. *S.* Væ mihi, quia tacui : vir enim immundus labiis ego : & in medio populi immundi labiis ego habito. *LXX.* O miser ego, quia compunctus sum : quia homo cum sim, & immunda labia habens, in medio populi immunda labia habentis ego habito. *Vul. Væ mihi, quia tacui, quia vir pollutus labiis ego sum, & in medio populi polluta labia habentis ego habito.*

6. ויעף אלי אחד מן־השרפים A. Θ. (καὶ ἐπετάσθη πρός με ἓν τῶν Σεραφείμ.) Σ. (καὶ ἐπετάσθη πρός με εἷς τῶν Σεραφείμ.) O. καὶ ἀπεστάλη πρός με ἓν τῶν Σεραφίμ.

6. *Heb. S. Vul.* & volavit ad me unus de Seraphim. *A. Th.* & volavit ad me unum de Seraphim. *LXX.* & missum est ad me unum de Seraphim.

ובידו רצפה A. Σ. Θ. καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἄνθραξ. O. καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα.

Hebr. & in manu ejus carbo. *A. S. Th. Vul.* & in manu ejus calculus. *LXX.* & in manu habebat carbonem.

במלקחים לקח מעל המזבח A. Θ. ἐν λαβίδι, ὃν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. Σ. ἐν λαβίσι, ὃν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. O. ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου.

Heb. in forcipibus tulerat desuper altari. *A. Th.* in forcipe, quem acceperat de altari. *S.* in forcipibus, quem acceperat de altari. *LXX.* quem forcipe sumsit ab altari. *Vulg. quem forcipe tulerat de altari.*

7. ויגע על־פי A. Θ. [καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου] Σ. . . . . . . O. καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου.

7. *Heb.* & tangere fecit super os meum. *A. Th. LXX. Vulg.* & tetigit os meum. *S.* & detulit ad os meum.

הנה נגע זה על־שפתיך וסר עונך וחטאתך תכפר A. ἰδοὺ ἥψατο οὗτος τῶν χειλέων σου. . . . O. ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

Heb. Ecce tetigit hoc super labia tua, & recedet iniquitas tua, & peccatum tuum expiabitur. *A.* Ecce tetigit hic labia tua, & recedet iniquitas tua, & peccatum tuum propitiabitur. *LXX.* Ecce tetigit hoc labia tua, & auferet iniquitates tuas, & peccata tua circumpurgabit. *Vulg. Ecce tetigit hoc labia tua, & auferetur iniquitas tua, & peccatum tuum mundabitur.*

8. ואשמע את־קול ארני אמר את־מי אשלח

8. *Heb. Vul.* & audivi vocem Domini dicen-

ומי ילך־לנו A. Σ. Θ. [καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς τοῦ κυρίου λέγοντος, τίνα ἀποστείλω, ἢ τίς. . . .] O. καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου λέγοντος, τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον.

הנני שלחני A. Θ. (ἰδοὺ πάρειμι, ἀπόστειλόν με.) Σ. (ἰδοὺ ἀπόστειλόν με.) O. ἰδοὺ ἐγώ εἰμι, ἀπόστειλόν με.

10. העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן־יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו Σ. ὁ λαὸς οὗτος τὰ ὦτα ἐβάρυνε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἔμυσε, μήπως ἴδῃ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ συνῇ, καὶ ἐπιστραφῇ, καὶ ἰαθῇ. O. τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

12. ורחק יהוה את־האדם Σ. καὶ μακρὰν ποιήσει ὁ κύριος τοὺς ἀνθρώπους. O. μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώπους.

13 והיתה לבער כאלה וכאלון אשר בשלכת מצבת Σ. καὶ πάλιν ἔσται εἰς καταβόσκησιν ὡς δρῦς καὶ ὡς βάλανος, ἥτις ἀποβαλοῦσα ἵσταται μόνη. Οἱ λοιποί, ὡς δρῦς καὶ βάλανος. O. καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομὴν ὡς τερέβινθος, καὶ ὡς βάλανος, ὅταν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς θήκης αὐτῆς.

זרע קדש מצבתה A. καὶ σπέρμα ἅγιον ἡ στήλωσις αὐτῆς. Σ. καὶ σπέρμα ἅγιον ἡ στάσις αὐτῆς. In O. vacat. Θ. ※ τὸ σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς.

tis: Quem mittam, & quis ibit nobis? *A. S. Th.* & audivi vocem Domini dicentis: Quem mittam, aut quis ibit nobis? *LXX.* Et audivi vocem Domini dicentis: Quem mittam, & quis ibit ad populum hunc?

Hebr. Vulg. Ecce ego, mitte me. *A. Th.* ecce adſum, mitte me. *S.* Ecce, mitte me. *LXX.* Ecce ego ſum, mitte me.

10. *H.* populi hujus, & aures ejus aggrava, & oculos ejus obline, ne forte videat in oculis ſuis, & in auribus ſuis audiat, & corde ſuo intelligat, & convertatur, & curetur ipſi. *S.* populus hic aures aggravavit, & oculos ſuos clauſit: ne forte videat in oculis ſuis, & in auribus ſuis audiat, & cor ejus intelligat, & convertatur, & ſanetur. *LXX.* populi hujus, & auribus ſuis graviter audierunt, & oculos obturarunt, ne forte videant oculis, & auribus audiant, & corde intelligant, & convertant ſe, & ſanabo eos. *Vul. populi hujus, & aures ejus aggrava: & oculos ejus claude: ne forte videat oculis ſuis, & auribus ſuis audiat, & corde ſuo intelligat, & convertatur, & ſanem eum.*

12. *Heb.* & elongabit Dominus hominem. *S. Vulg.* & longe faciet Dominus homines. *LXX.* longe faciet Deus homines.

13. *Hebr.* & erit ad conflagrandum ſicut ulmus, & ſicut quercus, quibus in ejectione ſtatio. *S.* & rurſum erit in devaſtationem, tamquam quercus, & ut glans, quæ dejectis foliis ſtat ſola. *Reliqui*, tamquam quercus & glans. *LXX.* & rurſum erit in deprædationem ſicut terebinthus, & ſicut glans, cum exciderit e theca ſua. *Vul. & erit in oſtenſionem ſicut terebinthus, & ſicut quercus, quæ expandit ramos ſuos.*

H. ſemen ſanctitatis ſtatio ejus. *A.* & ſemen ſanctum ſtatio ejus. *S.* & ſemen ſanctum ſtatio ejus. *Th.* ※ & ſemen ſanctum ſtatio ejus. *In LXX. vacat. Vulg. ſemen ſanctum erit id quod ſteterit in ea.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Heſaïæ.

v. 1. Σ. O. εἶδον τὸν κύριον &c. Procopius.

Ibid. Σ. Θ. καὶ τὰ πρὸς ποδῶν &c. Curterius & Procopius, qui poſtremus id uni Symmacho tribuit. Hieronymus vero: *Theod. & Symm. tranſtulerunt*, Et ea quæ ſub pedibus ejus erant, replebant Templum.

v. 2. Σ. σεραφεὶν ἑστῶτα &c. Procopius. Ἄλλοι, ἐπάνω αὐτοῦ. Druſius.

Ibid. Σ. τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Procopius.

v. 3. A. στρατιῶν. Sic unus Cod. & Origenes in Cant. homil. 3.

v. 5. Σ. οἴμοι ὅτι ἐσιώπησα &c. Ex Procopio & Theodoreto. In hunc locum Curterius notat ex Cod. Jeſ. οἱ O. ἐσιώπησα: ſcilicet in Editione τῶν O. Hexaplari.

v. 6. A. Θ. καὶ ἐπετάσθη &c. *Et volavit* &c. Ex Latino Hieronymi Epiſt. ad Damaſum.

Ibid. A. Σ. Θ. καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἄνθραξ. Sic Druſius. Hieronymus item Epiſt ad Damaſum: A. S. Th. *& in manu ejus calculus.* Curterius ex Cod. Jeſ. οἱ Γ. αὐτοῦ, id eſt, ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

Ibid. A. Th *in forcipe* &c. Latinas verſiones mutuamur ex Epiſtolâ ad Damaſum, ſubjunctâ Commentatio in Heſaïam. Ad hunc locum Curterius habet ex Cod. Jeſ. οἱ Γ. ὁμοίως, i. *tres Interpretes ſimiliter ut LXX.* In LXX. vero legitur, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν &c. In aliis autem ὃν erat poſt λαβίδι, vel λαβίσι: quæ res, utpote levis, ab Annotatore neglecta eſt.

v. 7. Lectiones Aquilæ, Theodotionis & Symmachi Latine adfert Hieronymus ibidem.

Ibid. Hieronymus: Aq. *Ecce tetigit hic labia tua* &c. ut ſupra. Deinde adjicit Hieronymus: *Cæteri Interpretes in Aquilæ verba conſentiunt.*

v. 8. Hieron. ibid. A. S. Th. *Et audivi vocem* &c.

Ibid. Hieron. A. Th. *Ecce adſum* &c.

v. 10. Σ. ὁ λαὸς οὗτος &c. Totum hunc locum adfert Theodoretus.

v. 12. Σ. καὶ μακρὰν ποιήσει &c. Sic Euſeb. in Heſaïam, Regius unus atque Procopius.

v. 13. Σ. καὶ πάλιν ἔσται &c. Procopius.

Ibid. A. καὶ σπέρμα ἅγιον &c. Ex Procopio atque Curterio, qui poſtremus Theodotionis lectionem cum aſteriſco adfert, quia cum id in τοῖς O. deſideraretur, ex Theodotionis Editione adjectum fuerat. Id vero notat

etiam Procopius his verbis : ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ σπέρμα ἅγιον ἐν τῇ στάσει καὶ βεβαιότητι αὐτῆς, κατὰ τὴν προσθήκην Θεοδοτίωνος. Et Basil. ἐκ τῶν Θεοδοτίωνος προσκεῖται, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς Ο. Et Hieronymus, qui sic habet in hunc locum: *Quod diximus, semen sanctum* erit, quod steterit in ea; *vel juxta Aquilam, semen sanctum erit germen ejus; in LXX. Interpretibus non habetur: sed de Hebraico & Theodotionis Editione ab Origene additum, in Ecclesiæ fertur Exemplaribus.*

HESAIÆ CAP. VII.

מלך־ארם 1. Α. Σ. βασιλεὺς Συρίας. Ο. βασιλεὺς Ἀράμ.

כנוע עצי־יער מפני־רוח 2. Ο. ὃν τρόπον ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. Ἄλλος, ὡς σαλεύεται ξύλα δρυμοῦ ἐκ προσώπου ἀνέμου.

כובס 3. Α. Σ. Ο. Θ. τοῦ κναφέως.

השמר והשקט 4. Α. φυλάξαι καὶ ἡσύχαζε. Σ. φυλάξαι καὶ ἡσύχασον. Ο. φυλάξαι τοῦ ἡσυχάσαι. Θ. πρόσεχε καὶ ἡσύχασον.

אפרים ובן־רמליהו 5. Ο. τοῦ Ἀράμ, καὶ ὁ υἱὸς Ρωμελίου. ※ Θ. Ἐφραὶμ καὶ ὁ υἱὸς Ρωμελίου.

ונבקענה 6. Α. καὶ ἀποσχίσωμεν αὐτήν. Ο. ἀποστρέψομεν αὐτούς.

ראש ארם 8. Α. Σ. κεφαλὴ Συρίας. Ο. Θ. κεφαλὴ Ἀράμ.

שמרון 9. Α. Σ. Σαμάρεια. Ο. Σομόρων.

אם לא תאמינו כי לא תאמנו Σ. ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐ διαμενεῖτε. Ο. ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε. Θ. ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδ᾽ οὐ μὴ πιστευθῆτε.

שאל־לך אות מעם יהוה אלהיך העמק שאלה או הגבה למעלה 11. Α. ἐπερώτησον σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, βάθυνον εἰς ᾅδην, μετεώρισον εἰς ὕψος. Σ. αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, βάθυνον εἰς ᾅδην, ἢ εἰς ὕψος ἄνω. Ο. αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος. Θ. αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, βάθυνον εἰς ᾅδην, ὕψωσον ἄνω.

ולא־אנסה את־יהוה 12. Α. Σ. Ο. Θ. οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον.

ויאמר שמעו־נא בית דוד המעט מכם הלאות אנשים כי תלאו גם את־אלהי 13. Α. ἀκούσατε δὴ οἶκος Δαυίδ, μή τι ὀλίγον μοχθοῦν ἄνδρα; ὅτι μοχθεῖτε καίγε τὸν θεόν μου; Σ. ἀκούσατε δὴ οἶκος Δαυίδ, μὴ οὐκ αὔταρκες ὑμῖν κοποῦν ἀνθρώπους, ὅτι κοποῦτε ἔτι καὶ τὸν θεόν μου; Ο. καὶ εἶπεν, ἀκούσατε δὴ οἶκος Δαυίδ, μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; Θ. καὶ εἶπεν, ἀκούσατε δὴ οἶκος Δαυίδ, μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνδράσιν, ὅτι ἀγῶνα

1. HEbr. LXX. rex Aram. *A. S. Vulg.* rex Syriæ.

H. sicut moventur ligna sylvæ a facie venti. *LXX.* quomodo in sylva lignum a spiritu commoveatur. *Alius*, sicut moventur ligna sylvæ ex facie venti. *Vulg. sicut moventur ligna sylvarum a facie venti.*

3. *H. A. S. LXX. Th. Vul.* fullonis.

4. *H.* observa te & quiesce. *A. S.* cave & quiesce. *LXX.* cave quiescas. *Th.* attende & quiesce. *Vulg. vide ut sileas.*

5. *H. Th. Vulg.* Ephraim & filius Romeliæ. *LXX.* Aram, & filius Romeliæ.

6. *H.* & perrumpamus eam. *A.* & abscindamus eam. *LXX.* avertemus eos. *Vul. avellamus eum.*

8. *H. LXX. Th.* caput Aram. *A. S. Vul.* caput Syriæ.

9. *H.* Someron. *A. S. Vul.* Samaria. *LXX.* Somoron.

H. si non credatis, quia non fideles eritis. *S. Vulg.* si non credideritis; non permanebitis. *LXX.* si non credideritis, neque intelligetis. *Th.* si non credideritis, nequaquam credetur vobis.

11. *H.* Pete tibi signum a Domino Deo tuo: profundam fac petitionem, vel eleva teipsum in excelsum. *A.* Postula tibi signum a Domino Deo tuo: deprime in infernum, eleva in altum. *S.* Pete tibi signum a Domino Deo tuo: deprime in infernum, aut in excelsum supra. *LXX.* Pete tibi signum a Domino Deo tuo, in profundum, aut in altum. *Th.* Pete tibi signum a Domino Deo tuo: deprime in infernum, eleva in altum. *Vulg. Pete tibi signum a Domino Deo tuo in profundum inferni, sive in excelsum supra.*

12. *H. Vul.* & non tentabo Dominum. *A. S. LXX. Th.* neque tentabo Dominum.

13. *H.* Et dixit, Audite nunc, domus David, Numquid parum a vobis fatigare homines, quia fatigabitis etiam Deum meum? *A.* Audite ergo, domus David, Numquid parum est molestare virum, quoniam molesti estis etiam Deo meo? *S.* Audite ergo, domus David, annon sufficit vobis defatigare homines, quia defatigatis etiam Deum meum? *LXX.* Et dixit, Audite ergo, domus David, Numquid parum vobis est certamen præbere hominibus? cur Domino certamen præbetis? *Th.* Et dixit, Audite ergo, domus David, Numquid parum vobis est certamen præbere viris, quia

παρέχετε κἀγὼ τῷ θεῷ μου;

certamen præbetis etiam Deo meo? *Vulg. Et dixit, Audite ergo, domus David, Numquid parum vobis est molestos esse hominibus, quia molesti estis & Deo meo?*

14. לכן יתן אדני הוא לכם אות הנה העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו עמנואל A. Θ. διὰ τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ νεᾶνις ἐν γαστρὶ συλλαμβάνει, καὶ τίκτει υἱὸν, καὶ καλέσεις ὄνομα αὐτοῦ, Ἐμμανουήλ. Σ. διὰ τοῦτο δώσει (κύριος) αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ νεᾶνις συλλαμβάνει, καὶ τίκτει υἱὸν, καὶ καλέσεις ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ. Ο. διὰ τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ.

14. *Hebr.* Ideo dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce virgo prægnans & pariens filium: & vocabis nomen ejus Emmanuel. *A. Th.* Propterea dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce adolescentula in utero concipit & parit filium, & vocabis nomen ejus Emmanuel. *S.* Propterea dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce adolescentula concipit & parit filium, & vocabis nomen ejus Emmanuel. *LXX.* Propterea dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce virgo in utero concipiet & pariet filium, & vocabis nomen ejus Emmanuel. *Vul. Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.*

15. לדעתו מאוס ברע ובחור בטוב A. τοῦ γνῶναι αὐτὸν ἀποῤῥίψαι ἐν κακῷ, καὶ ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ. Σ. εἰς τὸ γνῶναι αὐτὸν ἀποδοκιμάσαι τὸ κακὸν, καὶ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. Ο. πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρὰ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν.

15. *H.* ad sciendum ipsum reprobare in malo, & eligere in bono. *A.* ut sciat ipse abjicere in malo, & eligere in bono. *S.* ut sciat ipse reprobare malum, & eligere bonum. *LXX.* Priusquam sciat ipse, aut præeligat mala, eligere bonum. *Vulg. ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.*

16. תעזב האדמה אשר־אתה קץ מפני שני מלכיה A. ἐγκαταλειφθήσεται ἡ χθὼν ἣν σὺ σικχαίνεις ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων αὐτῆς. Σ. ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ ἀφ' ἧς σὺ ἐγκακεῖς, ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων αὐτῆς. Ο. καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων. Θ. ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ βδελύσσῃ, ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων αὐτῆς.

16. *H.* Derelinquetur humus, quam tu fastidiens a facie duorum regum ejus. *A.* Derelinquetur humus, quam tu fastidis a facie duorum regum ejus. *S.* Derelinquetur terra a qua tu vexaris, a facie duorum regum ejus. *LXX.* Et derelinquetur terra, quam tu times, a facie duorum regum. *Th.* Derelinquetur terra, quam tu abominaris, a facie duorum regum ejus. *Vul. Derelinquetur terra, quam tu detestaris, a facie duorum regum suorum.*

17. למיום סור־אפרים מעל יהודה A. Σ. ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπέστη Ἐφραὶμ ἀπὸ Ἰούδα. Ο. ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν Ἐφραὶμ ἀπὸ Ἰούδα.

17. *H.* a die recedendi Ephraim desuper Juda. *A. S.* a die qua secessit Ephraim a Juda. *LXX.* ex qua die abstulit Ephraim a Juda. *Vul. a diebus separationis Ephraim a Juda.*

18. ישרק A. συρίσει. Ο. συριεῖ.

18. *H. A. LXX. Vul.* sibilabit.

אשר בקצה יארי מצרים Σ. Θ. αἳ κυριεύσουσιν ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποταμοῦ Αἰγύπτου. Ο. ὃ κυριεύσει μέρους ποταμοῦ Αἰγύπτου.

H. quæ in extremo fluminum Ægypti. *S. Th.* quæ dominabuntur, quod est in parte fluvii Ægypti. *LXX.* qui dominabitur parti fluvii Ægypti. *Vulg. quæ est in extremo fluminum Ægypti.*

לדבורה Ἑβραῖος καὶ Σύρος, σφηκί. Ο. μελίσσῃ.

H. LXX. Vul. api. *Hebr. & Syrus Interpretes*, vespæ.

19. ובאו A. Ο. Θ. καὶ ἐλεύσονται. Σ. καὶ ἥξουσιν.

19. *H. A. S. LXX. Th. Vul.* & venient.

20. בתער השכירה בעברי נהר A. Θ. ἐν τῷ ξυρῷ τῷ μεμισθωμένῳ. A. μεμεθυσμένῳ. Σ. τοῖς μεμισθωμένοις ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ. Ο. ἐν τῷ ξυρῷ τῷ μεγάλῳ. Ο. Ἀλλ. ἐν τῷ ξυρῷ τῷ μεμισθωμένῳ πέραν τοῦ ποταμοῦ.

20. *H.* in novacula mercede conducta in trans flumen. *A. Th.* in novacula mercede conducta. *A.* inebriata. *S.* mercede conductos in transitu fluminis. *LXX.* in novacula magna. *LXX. aliter*, in novacula conducta trans flumen. *Vul. in novacula conducta, in his qui trans flumen sunt.*

במלך אשור A. ἐν βασιλείᾳ Ἀσσυρίων. Σ Θ. ἐν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων. Ο. βασιλέως Ἀσσυρίων.

H. in rege Assur. *A.* in regno Assyriorum. *S. Th. Vulg.* in rege Assyriorum. *LXX.* regis Assyriorum.

22. יאכל חמאה ※ Π. φάγεται βούτυρον.

22. *H. Omnes*, comedet butyrum.

23. והיה ※ Π. ἔσται.

23. *Heb. Omnes*, erit.

וּבַקָּשֶׁת בַּחִצִּים 24. A. ἐν βέλεσι καὶ ἐν τόξῳ. O. μετὰ βέλους καὶ τοξεύματος.

24. *Heb. A.* in sagittis & in arcu. *LXX.* cum sagitta & arcu. *Vul. cum sagittis & arcu.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Hesaiæ.

v. 1. A. Σ. βασιλεὺς Συρίας. Curterius ex Ms. Jes.

v. 2. Ἄλλος, ὡς σαλεύεται &c. Idem.

v. 3. τοῦ κναφέως. Curterius. οἱ Γ. ὁμοίως.

v. 4. A. φυλάξαι &c. Has lectiones mutuamur ex Theodoreto & Procopio.

v. 5. Θ. Ἐφραῒμ &c. Sic cum asterisco habet Curterius ex Ms. Jes. LXX. legerunt haud dubie ארם qui reddunt Ἀράμ.

v. 6. A. καὶ ἀποσχ- Idem.

v. 8. A. Σ. Συρίας. Θ. Ἀράμ. Idem.

v. 9. A. Σ. Σαμάρεια. Idem.

Ibid. Σ. ἐὰν μὴ πιστεύσητε &c. Theodoretus. Latina vero Symmachi tantum adfert Hieronymus, ut nos edidimus.

v. 11. A. ἐπερώτησον &c. Hasce lectiones trium Interpretum plenas adfert Eusebius in Hesaïam. Ad Aquilam autem ante μετεώρισον videtur excidisse ἢ, *vel*, ut respondeat Hebraïco או הגבה ἢ μετεώρισον, *vel eleva*, aut *vel tolle*.

v. 12. Hieronymus: *Quamquam juxta Hebræi sermonis ambiguitatem, in quo scriptum est,* ULO ENASSE ADONAI, *& omnes similiter transtulerunt*, non tentabo Dominum, *possit legi*, non exaltabo Dominum.

v. 13. A. ἀκούσατε δὴ &c. Hæ lectiones plenæ ex Eusebii Commentario in Hesaïam prodeunt.

v. 14. A. Θ. διὰ τοῦτο &c. Sic Eusebius in Demonstratione Evangelica, itemque in Historia Ecclesiastica Valesii p. 172. Hieronymus in hunc versiculum: *In præsenti loco non scribitur* BETHULA, *sed* ALMA, *quod præter LXX. qui posuerunt* ἡ παρθένος, *omnes* adolescentulam *transtulerunt. Porro* ALMA *apud nos verbum ambiguum est. Dicitur enim &* adolescentula *&* abscondita, *i.* ἀπόκρυφος. *In Genesi legimus, ubi Rebecca dicitur* ALMA, *Aquilam non* adolescentulam, *nec* puellam, *sed* absconditam *transtulisse.* Et paulo post: *Ergo* ALMA *non solum* puella, *vel* virgo, *sed cum* ἐπιτάσει virgo abscondita *dicitur &* secreta, *quæ numquam virorum patuerit aspectibus, sed magna parentum diligentiâ custodita sit. Linguâ quoque Punicâ, quæ de Hebræorum fontibus manare dicitur, proprie virgo* ALMA *appellatur.* Item Hieron. libro adversus Jovinianum, tom. 4. col. 173. Irenæus item l. 3. ait Theodotionem & Aquilam vertisse, *Ecce adolescentula*, νεᾶνις.

Eusebius in Hesaïam dicit omnes Interpretes vertisse, καὶ καλέσεις. Codex item Jes. οἱ Γ. καλέσεις ὁμοίως. Philastrius autem Brixiensis ait Aquilam vertisse, *potens cum hominibus*: quæ verba respondent voci Hebraïcæ עמנואל Sed vel Auctoris, vel Librariorum lapsu hæc interpretatio Aquilæ falso adscripta videtur.

v. 15. A. τοῦ γνῶναι &c. Curterius ex Cod. Jes.

v. 16. A. ἐγκαταλειφθήσεται &c. Hanc Aquilæ & Symmachi lectionem exhibet Eusebius in Demonstratione Evangelica.

v. 17. A. Σ. ἀπὸ τῆς ἡμέρας &c. Sic unus Codex & Theodoretus.

v. 18. A. συρίσει. Curterius ex Cod. Jes.

Ibid. Σ. Θ. αἳ κυριεύουσιν &c. Theodoretus.

Ibid. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος, σφηκί. Sic unus.

v. 19. A. Θ. Ο. καὶ ἐλεύσονται &c. Curterius.

v. 20. A. Θ. ἐν τῷ ξυρῷ &c. In Codice Jes. habetur in textu τῶν Ο. ἐν τῷ ξυρῷ τῷ μεγάλῳ τῷ μεμεθυσμένῳ, ὅ ἐστι πέραν τοῦ ποταμοῦ. In margine vero ad vocem μεμεθυσμένῳ, notatur, A. ὁμοίως, quo significatur Aquilam μεμεθυσμένῳ habuisse: deinde sequitur, Θ. μεμισθωμένῳ. Σ. τοὺς μεμισθωμένους ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ. postea in margine, ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστι τὸ, ὅ ἐστι. Curterius hæc male legerat.

Ibid. A. ἐν βασιλείᾳ Ἀσσυρίων &c. Eusebius in Demonstratione Evangelica, p. 322.

v. 22. Π. i. πάντες, φάγεται βούτυρον. Curterius ex Ms. Jes. præmisso asterisco.

v. 23. Π. ἔσται. Ex eodem, præmisso item asterisco.

v. 24. A. ἐν βέλεσι &c. Ex eodem.

HESAIÆ CAP. VIII.

גִּלָּיוֹן גָּדוֹל 1. A. κεφαλίδα μεγάλην. Σ. τεῦχος μέγα. O. τόμον καινοῦ μεγάλου. Θ. διφθέρωμα.

את אוריה הכהן 2. A. Σ. Θ. τὸν Οὐρίαν τὸν ἱερέα. O. τὸν Οὐρίαν.

חיל 4. O. δύναμιν. Ἀλλ. ※ τὴν δύναμιν.

לפני מלך אשור A. εἰς πρόσωπον βασιλέως Ἀσσυρίων. O. ἔναντι βασιλέως Ἀσσυρίων.

לאמר 5. ※ λέγων.

מאס 6. Σ. ἀπεδοκίμασαν. O. μὴ βούλεσθαι.

השלח A. Σ. Θ. σιλωά. O. σιλωάμ.

רצין A. Σ. O. Θ. Ῥάσιν. O. ἄλλως, Ῥαασσών.

מלא־רחב ארצך 8. A. Σ. O. Θ. τὸ πλάτος τῆς χώρας σου.

1. HEb. volumen grande. *A.* volumen magnum. *S. Vul.* librum grandem. *LXX.* tomum novi magni. *Th.* diphtheroma.

2. *Heb.* Uriah Sacerdotem. *A. S. Th. Vulg.* Uriam Sacerdotem. *LXX.* Uriam.

4. *Hebr.* facultatem. *LXX. Alius*, virtutem. *Vulg. fortitudo.*

Hebr. ad faciem regis Assur. *A.* in faciem regis Assyriorum. *LXX. Vul.* coram rege Assyriorum.

5. *Heb.* ※ *Alius, Vulg.* dicens.

6. *Heb.* reprobavit. *S.* reprobarunt. *LXX.* eo quod non vult. *Vulg. abjecit.*

H. A. S. Th. Siloa. *LXX.* Siloam. *Vulg. Siloe.*

Heb. A. S. LXX. Th. Vulg. Rasin. *LXX. aliter*, Raasson.

8. *Heb.* plenitudo latitudinis terræ tuæ. *A. S. LXX. Th.* latitudinem regionis tuæ. *Vulg. latitudinem terræ tuæ.*

9. רעו עמים וחתו והאזינו כל מרחקי־ארץ התאזרו וחתו Οἱ Γ. συναθροίσθητε λαοὶ, καὶ ἡττᾶσθε, καὶ ἐνωτίσασθε πάντα τὰ πόῤῥωθεν τῆς γῆς, περιζώννυσθε καὶ ἡττᾶσθε. Ο. γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυκότες ἡττᾶσθε.

9. *H.* Confringimini populi, & conterimini, & percipite auribus universi longinqui terræ: accingite vos & conterimini. *Tres Int.* Congregamini populi, & superamini, & auribus percipite omnia, quæ a longinquo terræ: circumcingimini & superamini. *LXX.* Cognoscite gentes, & vincimini: exaudite usque ad extremum terræ: qui prævaluistis vincimini. *Vul. Congregamini populi, & vincimini, & audite universæ procul terræ: confortamini & vincimini: accingite vos, & vincimini.*

10. עצו עצה ותפר דברו דבר ולא יקום Οἱ Γ. βουλεύσασθε βουλὴν καὶ διασκεδασθήσεται, λαλήσετε λόγον καὶ οὐ στήσεται. Ο. καὶ ἣν ἂν βουλεύσησθε βουλὴν, διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἐν ὑμῖν.

10. *Heb.* Consiliamini consilium, & dissipabitur: loquimini verbum, & non stabit. *Tres Int.* Consilium inietis & dissipabitur, loquemini verbum, & non stabit. *LXX.* Et quodcumque consilium consultaveritis, dissipabit Dominus: & verbum quodcumque locuti fueritis, non manebit in vobis. *Vulg. Inite consilium, & dissipabitur: loquimini verbum, & non fiet.*

כי עמנואל Α. Θ. ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ ἰσχυρός. Σ. μεθ' ἡμῶν γὰρ ὁ θεός. Ο. ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.

Heb. quia Emmanuel. *A. Th.* quia nobiscum fortis. *S.* nobiscum enim Deus. *LXX. Vul.* quia nobiscum Deus.

11. כי כה אמר יהוה אלי בחזקת היד ויסרני מלכת בדרך העם־הזה לאמר Σ. εἶπεν κύριος πρός με ὡς ἐν κράτει τῆς χειρὸς, καὶ ἀπέστησέν με μὴ πορεύεσθαι τῇ ὁδῷ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγων. Ο. οὕτω λέγει κύριος, τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσι τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου λέγοντες.

11. *Hebr.* Quia sic dicit Dominus ad me in fortitudine manus, & erudivit me ab eundo in via populi hujus, dicendo. *S.* Dixit Dominus ad me tamquam in fortitudine manus, & recedere fecit me ne ambularem in via populi hujus, dicens. *LXX.* Sic dicit Dominus, forti manu detrectant incessum viæ populi hujus, dicentes. *Vul. Hæc enim ait Dominus ad me: sicut in manu forti erudivit me, ne irem in via populi hujus, dicens.*

12. לא־תאמרון קשר לכל אשר־יאמר העם הזה קשר Σ. οὐκ ἐρεῖτε σύστασις πᾶν ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς, σύστασις. Ο. μήποτε εἴπωσι σκληρόν· πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος, σκληρόν ἐστι.

12. *Heb.* Non dicatis, conjuratio: ad omnia quæ dicet populus iste, conjuratio. *S.* Non dicetis conjuratio, quidquid dixerit populus, conjuratio. *LXX.* Ne forte dixerint, durum: omne enim quodcumque dixerit populus hic, durum est. *Vulg. Non dicatis, conjuratio: omnia enim quæ loquitur populus iste, conjuratio est.*

את־יהוה 13. Α. Θ. ※ τὸν: κύριον. Ο. κύριον.
צבאות ※ Σ. Θ. τῶν δυνάμεων. In O. vacat.

13. *Heb. A. LXX. Th. Vulg.* Dominum.
Heb. Vulg. exercituum. *S. Th.* virtutum. *In LXX. vacat.*

14. והיה למקדש ולאבן נגף ולצור מכשול לשני בתי ישראל לפח ולמוקש ליושב ירושלם Α.... καὶ εἰς στερεὸν σκανδάλου τοῖς δυσὶν οἴκοις Ισραήλ. . . . . Σ. εἰς λίθον προσκόμματος καὶ εἰς πέτραν πτώματος τοῖς δύο οἴκοις Ἰσραὴλ, εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον οἰκούντων Ἱερουσαλήμ. Ο. καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε, οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ἱερουσαλήμ. Θ. καὶ λίθον προσκόμματος καὶ εἰς πέτραν πτώματος τοῖς δυσὶν οἴκοις.

14. *H.* Et erit in sanctuarium, & in lapidem percussionis, & in petram offensionis duabus domibus Israel: in laqueum & in rete habitanti Jerusalem. *A.*.. & in solidum scandali duabus domibus Israel. . . . . . *S.* in lapidem offensionis, & in petram ruinæ duabus domibus Israel, in laqueum & in scandalum habitantium Jerusalem. *LXX.* Et non ut lapidi offensionis occurretis, neque ut petræ ruinæ. Domus autem Jacob in laqueo, & in convalle sedentes in Jerusalem. *Th.* Et lapidem offensionis, & in petram ruinæ duabus domibus. *Vulg. Et erit vobis in sanctificationem. In lapidem autem offensionis & in petram scandali, duabus domibus Israel, in laqueum & in ruinam habitantibus Jerusalem.*

וכשלו 15. Α. σκανδαλισθήσονται. Σ. προσκόψουσι. Ο. ἀδυνατήσουσιν.
ונוקשו ונלכדו Σ. καὶ παγιδευθήσονται, καὶ συλλη-

15. *Hebr.* impingent. *A.* scandalizabuntur. *S. Vulg.* offendent. *LXX.* infirmi erunt.
Hebr. S. Vulg. & irretientur & capientur.

φθήσονται. Ο. καὶ ἐγγιοῦσι καὶ ἁλώσονται.

צור תעודה חתום תורה בלמדי וחכיתי 16. 17.
ליהוה המסתיר פניו מבית יעקב וקויתי לו A.
ἔνδησον μαρτύριον, σφράγισον νόμον ἐν διδακτοῖς μου· καὶ προσδέξομαι τὸν θεὸν τὸν ἀποκρύβοντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακώβ, καὶ προσμενῶ αὐτόν. Σ. δῆσον μαρτύριον, σφράγισαι τὸν νόμον ἐν τοῖς διατάγμασί μου, καὶ προσδοκήσω τὸν κύριον τὸν κρύβοντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακώβ, καὶ ἀναμενῶ αὐτόν. Ο. τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν, καὶ ἐρεῖ, μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἰακώβ, καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ.

הנה אנכי והילדים אשר נתן־לי יהוה לאותות 18.
ולמופתים בישראל מעם יהוה צבאות השכן בהר
ציון Οἱ λοιποὶ, ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία μου, ἃ δέδωκέ μοι ὁ κύριος εἰς σημεῖα, καὶ εἰς τέρατα ἐν Ἰσραὴλ παρὰ κυρίου τῶν δυνάμεων τοῦ κατοικοῦντος ἐν ὄρει Σιών. Ο. ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός, καὶ ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.

ידרש 19. Α. Θ. ἐκζητήσει. Ο. ἐκζητοῦσι.

ועבר בה נקשה ורעב והיה כי־ירעב והתקצף 21.
Σ. καὶ παρελεύσεται δι' αὐτοῦ ἐσκανδαλισμένος καὶ πεινάσει, ἔσται δὲ ὅταν πεινάσῃ καὶ παροξυνθῇ. Ο. καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε, λυπηθήσεσθε.

וקלל במלכו Α. Θ. καὶ καταράσεται ἐν τῷ βασιλεῖ αὐτοῦ. Σ. καὶ καταράσεται βασιλέα ἑαυτοῦ. Ο. καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα.

ובאלהיו Σ. πάτραρχα εἴδωλα. Ο. καὶ τὰ πάτρια.

LXX. & appropinquabunt, & capientur.

16. 17 *H.* Liga contestationem: obsigna legem cum discipulis meis. Et præstolabor Dominum abscondentem facies suas a domo Jacob: & expectabo eum. *A.* Liga testimonium, signa legem in discipulis meis, & excipiam Dominum abscondentem faciem suam a domo Jacob, & expectabo eum. *S.* Liga testimonium: signa legem in præceptis meis. Et expectabo Dominum, abscondentem faciem suam a domo Jacob, & præstolabor eum. *LXX.* Tunc manifesti erunt, qui obsignant legem, ut non discant. Et dicet, expectabo Deum, qui avertit faciem suam a domo Jacob, & fidens ero super eum. *Vulg. Liga testimonium, signa legem in discipulis meis. Et expectabo Dominum, qui abscondit faciem suam a domo Jacob, & præstolabor eum.*

18. *Heb.* Ecce ego & nati, quos dedit mihi Dominus in signa, & in portenta in Israel a Domino exercituum, habitante in monte Sion. *Reliqui*, Ecce ego & pueri mei, quos dedit mihi Dominus in signa, & in portenta Israel a Domino virtutum, habitante in monte Sion. *LXX.* Ecce ego & pueri, quos mihi dedit Deus: & erunt signa & prodigia in domo Israel. *Vulg. Ecce ego & pueri mei, quos dedit mihi Dominus in signum, & in portentum Israel a Domino exercituum, qui habitat in monte Sion.*

19. *H. Vulg.* requiret. *A. Th.* exquiret. *LXX.* exquirunt.

21. *Hebr.* Et transibit per ipsam induratus, & esuriens: & erit cum esurierit, & irascetur. *S.* Et transibit ab eo scandalizatus, & esuriet. Erit autem cum esurierit & exacerbatus fuerit. *LXX.* Et veniet super vos dura fames: & erit ut esurieritis, contristabimini. *Vulg. Et transibit per eam, corruet & esuriet: & cum esurierit, irascetur.*

Heb. & maledicet in regem suum. *A. Th.* & maledicet in rege suo. *S. Vulg.* & maledicet regi suo. *LXX.* & maledicetis principem.

Heb. & in deum suum. *S.* patrarcha idola. *LXX.* paterna. *Vul. deo suo.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Hesaïæ.

v. 1. Α. κεφαλίδα &c. Ex Eusebio in Hesaïam, qui habet, ἢ τεῦχος, ἢ διφθέρωμα, ἢ κεφαλίδα κατὰ τοὺς λοιπούς. quæ verba ex Eusebio, ut videtur, desumta repetit Procopius. Et ex Curterio, apud quem Aquilæ & Symmachi tantum lectiones habentur sic, Α. κεφαλίδα μεγάλην. Σ. τεῦχος μέγα. Κεφαλίδα, ad literam *capitulum*; sed hîc usurpatur pro volumine.

v. 2. Curterius ex Ms. Jes. οἱ Γ. τὸν ἱερέα.

v. 4. Ἀλλ. τὴν δύναμιν. Articulum τὴν cum asterisco notat ad marginem Curterius, ut indicetur sic in Hexaplari τῶν Ο. Editione restitutum fuisse.

Ibid. Α. εἰς πρόσωπον &c. Euseb. Demonstr. Evang. p. 331.

v. 5. ※ λέγων. Sic cum asterisco in margine habet Curterius, quo notatur id a LXX. omissum ex aliis Editionibus positum fuisse.

v. 6. Σ. ἀπεδοκίμασαν. Procopius.

Ibid. Curterius, οἱ Γ. Σιλωάμ.

Ibid. In textu τῶν Ο. Ms. Jes. legitur Ῥαασών. Ad marg. οἱ Γ. Ῥασιν, & sic habetur in Edit. Rom. Proclivis est commutatio τοῦ י in ו

v. 8. Ad illud; τὸ πλάτος τῆς χώρας σου, notat Curterius ex Ms. Jes. οἱ Γ. ὅμως. lege ὁμοίως.

v. 9. Hieronymus: *Pro* congregamini, *sive* infirmamini, *&* confringimini, *ut interpretati sunt alii; LXX. posuerunt*, scitote. *Verbum enim Hebraïcum* ROU, *propter* RES *literæ &* DALETH *similitudinem, intellexerunt* DOU. Cum his pugnare videtur Theodoretus, qui ait. Σαφέστερον δὲ οἱ τρεῖς ἡρμήνευσαν τὸ χωρίον τοῦτο· συναθροίσθητε λαοὶ καὶ ἡττᾶσθε &c ubi consequenter hunc & sequentem versum secundùm trium interpretationem adfert. Certum quidem est οἱ τρεῖς & οἱ Γ. significare Aquilam, Symmachum, & Theodotionem. Hieronymus vero, cum tres alias inter-

pretationes memorat, intelligit fortasse Aquilæ & Symmachi secundas Editiones, vel Syrum; vel si tres illos Interpretes intelligat, dicendum erit Theodoretum hîc trium simul interpretationem adferre, neglectâ quarumdam vocum discrepantiâ: quod sæpissime contigisse jam passim vidimus. Et hanc verisimiliorem esse sententiam existimo.

v. 10. οἱ Γ. βουλεύσασθε &c. Theodoretus.

Ibid. In Mſ. Jeſ. notatur ad marg. in hæc verba, μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. Ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἀντὶ τοῦ, μεθ' ὑμῶν (l. ἡμῶν) ὁ θεός, ἐμμανουὴλ περιέχει, καὶ αὖθις ἐν τῷ τέλει, πρὸς τὸ λέγεσθαι, καὶ λόγον ὃν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός, ἐμμανουὴλ εἴρηται. & postea, Α. Θ. μεθ' ἡμῶν ὁ ἰσχυρός. His significatur hoc loco, ubi Interpretes vertunt μεθ' ἡμῶν ὁ θεός, *nobiſcum Deus*, in Hebræo haberi EMMANUEL, perinde atque supra cap. 7. v. 14. ubi Interpretes Ἐμμανουὴλ posuerant.

v. 11. Σ. εἶπεν κύριος πρός με &c. Procopius.

v. 12. Σ. οὐκ ἐρεῖτε, ἀντάρσις &c. Ex Procopio. Hieronymus in hunc locum: *Noli duorum Regum timere conjurationem: sed hoc magis considera, quod omne quod loquitur hic populus adversum me, conjuratio sit. Et secundùm Symmachum, qui interpretatus est* ἀντάρσιν, *in me exstiterit perduellio.* LXX. qui vertunt σκληρὸν, *durum*, videntur legiſſe קשה pro קשר

v. 13. Α. Θ. τὸν κύριον. Sic Curterius ex Mſ. Jeſ. qui τὸν præmiſſo asterisco habet.

Ibid. Σ. Θ. τῶν δυνάμεων, item cum asterisco. Idem.

v. 14. Α. καὶ εἰς στερεὸν &c. Hæ lectiones prodeunt ex Mſ. Jeſ. & ex Procopio.

v. 15. Α. σκανδαλισθήσονται &c. Theodoretus.

Ibid. Σ. καὶ παγιδευθ- Procopius.

v. 16. Α. ἔνδησον &c. Ex Demonstr. Evang. Eusebii, p. 450.

v. 18. οἱ λοιπ. ἰδοὺ ἐγὼ &c. Procopius. Codex vero Jeſ. ad marg. Θ. Α. ἔδωκέ μοι. Σ. Α. ὁμοίως τοῖς Ο. Sed Theodoretus pleniorem habet lectionem.

v. 19. Α. Θ. ἐκζητήσει. Curterius.

v. 21. Σ. καὶ παρελεύσεται &c. Procopius.

Ibid. Α. Θ. καὶ καταράσεται &c. Codex Jeſ. & Procopius.

Ibid. Σ. πάτραρχα εἴδωλα. Sic unus Codex. Curterius ex Cod. Jeſ. paulo aliter hæc postrema adfert: διὸ δὴ καὶ οἱ τρεῖς, Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος καὶ Θεοδοτίων οὕτως ἡρμήνευσαν· καὶ καταράται ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν θεοῖς αὐτοῦ. Sed jam ſæpe diximus duas fuiſſe Symmachi Editiones; ex altera vero prodiiſſe potuit illud πάτραρχα εἴδωλα. ubi notandum est LXX. Interpretes infra, cap. 37. v. 39. vocem אלהים vertere πάτραρχον, quod significare videtur patriæ principem, vel ducem.

HESAIÆ CAP. IX

1. בעת הראשון הקל ארצה זבלון וארצה נפתלי ואחרון הכביד דרך הים עבר הירדן גליל הגוים Σ. καὶ οἱ λοιποί, ὁ πρῶτος ἐτάχυνεν γῆν Ζαβουλὼν, καὶ γῆν Νεφθαλεὶμ, καὶ ὁ ἔσχατος ἐβάρυνεν ὁδὸν τὴν κατὰ θάλασσαν. Α. Θ. ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅριον τῶν ἐθνῶν. Α. θῖνας τῶν ἐθνῶν. Ο. τοῦτο πρῶτον πίε, ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθαλεὶμ, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν.

1. *Heb.* Secundum tempus primum alleviavit terram Zabulon & terram Nephthali & postremum aggravari fecit viam maris trans Jordanem Galil gentium. *S. & Reliqui.* Primus acceleravit terram Zabulon & terram Nephthalim: & ultimus aggravavit viam, quæ juxta mare est. (*A. Th.* viam maris) trans Jordanem, terminum gentium. *A.* oras gentium. *LXX.* Hoc primum bibe: cito fac, regio Zabulon, terra Nephthalim, & cæteri, qui maritima & trans Jordanem, Galilæa gentium. *Vulg. Primo tempore alleviata est terra Zabulon, & terra Nephthali: & noviſſimo aggravata est via maris trans Jordanem Galilææ gentium.*

הרבית הגוי לא הגדלת השמחה 3. Σ. ἐπλήθυνας τὸ ἔθνος, ὃ οὐκ ἐμεγάλυνας. Ο. τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ, ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου. Θ. τὸ πλῆθος.

3. *Hebr. Vulg.* Multiplicasti gentem, non magnificasti lætitiam. *S.* Multiplicasti gentem, quam non magnificasti. *LXX.* Plurima pars populi, quam deduxisti in lætitia tua. *Th.* multitudo.

השמחה שמחו לפניך כשמחת בקציר Σ. εὐφροσύνῃ εὐφράνθησαν ἐνώπιόν σου, ὡς εὐφροσύνῃ ἐν θερισμῷ. Ο. καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου, ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ.

Hebr. lætitiam: Lætati sunt ad facies tuas secundum lætitiam in meſſe *S.* Lætitia lætati sunt in conspectu tuo, sicut lætitia in meſſe. *LXX.* Et lætabuntur in conspectu tuo, sicut qui lætantur in meſſe. *Vulg. lætitiam, Lætabuntur coram te, sicut qui lætantur in meſſe.*

הנגש 4. Ο. ἀπαιτούντων. Θ. ἀπαιτοῦντος. Αλλ. ἀπειθούντων.

4. *Hebr. Th. Vulg.* exactoris. *LXX.* exigentium. *Alius*, inobsequentium.

5. כי כל-סאון סאן ברעש ושמלה מגוללה בדמים והיתה לשרפה מאכלת אש Σ. πᾶσα βία ἐβιάσθη ἐν σεισμῷ, καὶ περιβόλαιον ἐφύρη ἐν αἵματι, καὶ ἔσται εἰς καῦσιν, καὶ εἰς κατάβρωμα πυρός. Ο. ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ, καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀποτίσουσι, καὶ θελήσουσιν, εἰ ἐγένοντο πυρίκαυστοι.

5. *Hebr.* Quia omnis pugna confligentis in strepitu, & vestimentum involutum in sanguinibus erit ad combustionem, cibus ignis. *S.* Omnis vis violenter adhibita est in concuſſione, & amictus volutatus est in sanguine, & erit in combustionem & in cibum ignis. *LXX.* Quia omnem stolam congregatam dolo, & vestimentum cum commutatione restituent: & cupient, si fiant igne combusti. *Vul. Quia omnis violenta prædatio cum tumultu, & vestimentum mistum sanguine erit in combustionem, & cibus ignis.*

המשרה

6. כי־ילד ילד־לנו בן נתן־לנו ותהי המשרה על־שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי־עד שר־שלום A. ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς ἐδόθη ἡμῖν, καὶ ἐγένετο τὸ μέτρον ἐπ' ὤμου αὐτοῦ. καὶ ἐκλήθη (al. ἐκάλεσε) τὸ ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς; σύμβουλος, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ ἔτι, ἄρχων εἰρήνης. Σ. νεανίας γὰρ ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς ἐδόθη ἡμῖν, καὶ ἔσται ἡ παιδεία αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς, βουλευτικὸς, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης. O. ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος· ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ. Θ. . . . . καὶ ἔσται ἡ παιδεία αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστῶς βουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνάστης, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης.

7. למרבה המשרה A. πολλῆς τῷ μέτρῳ. O. μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ. Θ. ἐπληθυνώθη παιδεία. Αλλ. Θ. τοῦ πληθυνθῆναι τὴν παιδείαν.

ולשלום אין קץ A. καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας. O. καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὅριον. Θ. καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

ועד־עולם קנאת A. καὶ ἕως αἰῶνος, ζῆλος. O. καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, ζῆλος.

8. דבר A. ῥῆμα. Οἱ λοιποὶ, τὸν λόγον. O. θάνατον.

10. שקמים O. συκαμίνους, ἀπὸ συκαμίνων, ἢ συκομόρων κατὰ τοὺς λοιπούς.

11. את־איביו O. τοὺς ἐχθροὺς ※ A. Σ. Θ. αὐτοῦ.

12. פלשתים Οἱ λοιποὶ, τοὺς Φιλιστιείμ. O. τοὺς Ἕλληνας.

14. ויכרת A. καὶ ὀλοθρεύσει. Σ. καὶ ἐξολοθρεύσει. O. καὶ ἀφεῖλε. Θ. καὶ ἀφελεῖ.

15. ונשוא פנים Σ. καὶ αἰδέσιμον. O. καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας.

הוא הראש οἱ Δ. αὐτὸς κεφαλή. O. αὕτη ἡ ἀρχή.

17. את־יתמיו ואת־אלמנותיו A. Σ. Θ. τοὺς ὀρφανοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χήρας αὐτοῦ. O. τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν.

21. ידו A. Σ. Θ. ἡ χεὶρ ※ αὐτοῦ. O. ἡ χείρ.

6. *Heb.* Quia gnatus natus est nobis, filius datus est nobis, & erit principatus super humerum ejus, & vocabitur nomen ejus admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater æternitatis, princeps pacis. *A.* Quia puer natus est nobis, filius datus est nobis, & facta est mensura super humerum ejus: & vocatum est (*al.* vocavit) nomen ejus, admirabilis, consiliarius, fortis, potens, pater adhuc, princeps pacis. *S.* Adolescens enim datus est nobis, filius datus est nobis; & erit disciplina ejus super humerum ejus, & vocabitur nomen ejus, admirabilitas, consiliarius, fortis, potens, pater sæculi, princeps pacis. *LXX.* Quia parvulus natus est nobis, filius & datus est nobis, cujus principatus factus est super humerum ejus: & vocatur nomen ejus magni consilii Angelus. Adducam enim pacem super principes, & sanitatem ei. *Th.* . . . . & erit disciplina ejus super humerum ejus: & vocavit nomen ejus admirabiliter consulens, fortis, potens, pater sæculi, princeps pacis. *Vulg. Parvulus enim natus est nobis, & filius datus est nobis; & factus est principatus super humerum ejus: & vocabitur nomen ejus admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater futuri sæculi, princeps pacis.*

7. *Heb.* ad multiplicandum principatum. *A.* multæ mensura. *LXX.* magnus principatus ejus. *Th.* multiplicata est disciplina. (*al. Th.* ad multiplicandam disciplinam. *Vul. multiplicabitur ejus imperium.*

H. & ad pacem non finis. *A.* & pacis ejus non est finis. *LXX.* & pacis ejus non est terminus. *Th.* & pacis ejus non erit finis. *Vulg. & pacis non erit finis.*

Heb. A. & usque in sæculum zelus. *LXX.* & in sæculum zelus. *Vul. & usque in sempiternum, zelus.*

8. *Hebr. A. Reliqui, Vul.* verbum. *LXX.* mortem.

10. *H.* sycomori. *LXX.* sycaminos. *Reliqui, Vulg.* sycomoros.

11. *Heb. Vul.* inimicos ejus. *LXX.* inimicos ※ *A. S. Th.* ejus.

12. *Heb.* Philisthiim. *Reliqui, Vul.* Philisthiim. *LXX.* Græcos.

14. *Heb.* & excidet. *A.* & perdet. *S. Vulg.* & disperdet. *LXX.* & abstulit. *Th.* & auferet.

15. *Heb.* & acceptus facie. *S. Vulg.* & honorabilis. *LXX.* & eos qui facies admirantur.

Heb. & quatuor Int. ipse caput. *LXX.* hoc est principium. *Vul. ipse est caput.*

17. *Hebr.* & pupillorum ejus, & viduarum ejus. *A. S. Th.* pupillos ejus & viduas ejus. *LXX.* pupillos eorum & viduas eorum. *Vul. & pupillorum ejus & viduarum.*

21. *H. A. S. Th. Vul.* manus ejus. *LXX.* manus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Hesaïæ.

v. 1. Σ. καὶ οἱ λοιποὶ, ὁ πρῶτος ἐτάχυνεν &c. Sic Procopius, qui dicit Reliquos Interpretes ut Symmachum habuisse, quia non tantum differebant a Symmacho, quantum a LXX. Interpretibus. Cod. unus tamen notat A. & Th. habuisse, ὁδὸν θαλάσσης. Hieronymus & Procopius aiunt Aquilam legisse, θῖνας τῶν ἐθνῶν Hieronymus: *Pro* Galilæa gentium, *Aquila* θῖνας gentium; *Symmachus* terminos gentium *interpretati sunt.*

v. 3. Σ. ἐπλήθυνας τὸ ἔθνος &c. Lectionem Symmachi habet Procopius; Theodotionis Curterius. In hunc locum ait Hieronymus Alios, *magnificasti*, vertisse. Hîc LXX. negativam לא vel non legerunt, vel pro particula לו habuerunt; quod etiam alibi contigit. Symmachus vocem שמחה cum sequenti שמחו conjungit, εὐφροσύνη εὐφρανθήσονται, *lætitia lætabuntur.* Alii cum præcedenti copulant.

Ibid. Σ. εὐφροσύνη &c. Sic Eusebius Comment. in Hesaïam.

v. 4. Θ. ἀπαιτοῦντος &c. Eusebius. Hieronymus vero ait Theodotionem vertisse *exactorem.*

v. 5. Σ. πᾶσα βίᾳ ἐβιάσθη &c. Ex Procopio.

v. 6. A. ὅτι παιδίον &c. Has lectiones mutuamur ex Curterio, Eusebio & Theodoreto, qui ait illud Aquilæ, ἰσχυρὸς δυνατὸς, sic Hebraïce exprimi ελ γεβώρ. Procopius vero, ηλ γιββώρ. Eusebius ait in Demonstrat. Evang. Symmachum habere, νεανίας γὰρ ἐδόθη. Sed præstat lectio Curterii ex Cod. Jes. νεανίας γὰρ ἐγεννήθη. Hallucinatur porro Drusius cum ait in Procopio, id est, in Editione textûs Hesaïæ a Jo. Curterio ex Cod. Jes. cum Procopio posita, legi παρεγεννήθη: nam ibi mendose legitur Παρεγεννήθη pro γὰρ ἐγεννήθη, ut liquet. In illud Aquilæ, μέτρον, Hieronymus: *Aquila verbi ambiguitate deceptus* μέτρον, *i.* mensuram, *interpretatus est, quæ Hebraïcè & Latinè eodem appellatur nomine.* Quæ nota pertinet etiam ad versum sequentem. משרה *misra*, est principatus: משורה *mesura*, est mensura. Primo autem modo legitur.

v. 7. A. πολλῆς τοῦ μέτρου. Curterius ex Ms. Jes. & ibid. Θ. καὶ ἐπληθύνθη παιδεία, pro ἐπληθύνθη. Sed Eusebius in Demonstr. Evang. habet, Θ. τοῦ πληθῦναι τὴν παιδείαν.

Ibid. A. καὶ τῆς εἰρήνης &c. Eusebius in Demonstrat. Evang. Theodotionis vero lectionem adfert idem in Comment.

Ibid. A. καὶ ἕως αἰῶνος ὁ ζῆλος. Curterius ex Ms. Jes.

v. 8. A. ῥῆμα &c. Ex Curterio & Procopio. Cyrillus, λόγον ἀπέστειλε ἐπὶ Ἰακὼβ, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἑβραίων.

v. 10. O. συκαμίνους ἀπὸ συκαμίνων, ἢ συκομόρων κατὰ τοὺς λοιπούς. Ex Eusebii Commentario in Hesaïam.

v. 11. A. Σ. Θ. τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Curterius, cum asterisco ad vocem, αὐτοῦ.

v. 12. οἱ λοιπ. τοὺς Φιλιστιείμ. Sic unus Codex.

v. 14. A. καὶ ὀλοθρεύσει &c. Ex Procopio & Eusebio.

v. 15. Σ. καὶ αἰδέσιμον. Sic Eusebius in Hesaïam, & Procopius.

Ibid. οἱ Δ. αὐτὸς κεφαλή. Curterius. Vide quæ diximus in Præliminaribus de nota οἱ Δ.

v. 17. Curterius ex Ms. Jes. οἱ Γ. bis αὐτοῦ pro αὐτῶν, quod habetur in τοῖς O.

v. 21. οἱ Γ. αὐτοῦ. Curterius.

HESAIÆ CAP. X.

2. להטות מדין דלים ולגזל משפט עניי עמי להיות אלמנות שללם ואת־יתומים יבזו O. ἐκκλίνοντες κρίσιν πτωχῶν, ἁρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς διαρπαγὴν, καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν. Aλλ. διαστρέφοντες τὸ δίκαιον κρίμα ἐπὶ τῶν πτωχῶν, καὶ διαρπάζοντες τὰ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς κατάβρωμα καὶ ὀρφανὸν εἰς κέρδος.

2. Hebr. ad pervertendum judicium tenuium, & ad rapiendum judicium afflictorum populi mei, ut essent viduæ spolia eorum, & pupillos diriperent. *LXX.* declinantes judicium inopum, rapientes causam pauperum populi mei; ita ut sit ipsis vidua in direptionem, & pupillus in prædam. *Alius*, pervertentes justum judicium super pauperibus, & diripientes quæ sunt inopum populi; ita ut sit eis vidua in cibum, & pupillus in lucrum. *Vulg. ut opprimerent in judicio pauperes, & vim facerent causæ humilium populi mei: ut essent viduæ præda eorum, & pupillos diriperent.*

לגזל משפט A. Σ. Θ. ※ καὶ: ἁρπάζοντες κρίσιν. O. ἁρπάζοντες κρίμα.

Hebr. ad rapiendum judicium. *A. S. Th.* & rapientes judicium. *LXX.* rapientes causam. *Vulg. & vim facerent causæ.*

בלתי כרע תחת אסיר 4. A. Σ. . . . . . . αἰχμαλωσίαν. O. τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἀπαγωγήν. Θ. τοῦ μὴ κάμψαι ὑπὸ δεσμόν.

4. *Heb.* absque me corruit sub vinctum. *A. S.* . . . . captivitatem. *LXX.* ut non incidatis in abductionem. *Th. Vulg.* ne incurvemini sub vinculo.

ותחת הרוגים יפלו ※ Θ. καὶ ὑποκάτω ἀνῃρημένων πεσοῦνται.

H. ※ *Th.* & sub interfectis cadent. *Vul. & cum interfectis cadatis.*

אף O. ἡ ὀργή. Aλλος, θυμός.

Heb. Alius, Vul. furor. *LXX.* ira.

לשלל שלל 6. O. ποιῆσαι σκῦλα ※ A. Θ. τοῦ: ποιῆσαι σκῦλα.

6. *Hebr.* ad spoliandum spolium. *LXX.* ut faciat spolia. ※ *A. Th.* ad faciendum spolia. *Vulg. ut auferat spolia.*

גוים לא מעט 7. A. ἔθνη οὐκ ὀλίγως. Σ. O. Θ. οὐκ ὀλίγα.

7. *Hebr. A.* gentes non parum. *S. LXX. Th.* non paucas. *Vul. gentium non paucarum.*

כאשר מצאה ידי לממלכת האליל 10. O. ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήψομαι. Θ. καθάπερ εὗρεν ἡ χείρ μου τὰς βασιλείας τοῦ εἰδώλου.

בכח ידי עשיתי 13. Σ. ἐν τῇ δυνάμει τῆς χειρός ἐποίησα. O. ἐν τῇ ἰσχύι ποιήσω.

ידי 14. Π. τῇ χειρί ※ μου. O. τῇ χειρί.

ופצה פה ומצפצף O. ἢ ἀντείπῃ μοι. ※ Θ. καὶ ἀνοίγων τὸ στόμα, καὶ στρουθίζων.

וקדושו ללהבה 17. Σ. καὶ ὁ ἅγιος αὐτοῦ εἰς φλόγα. O. καὶ ἁγιάσει αὐτὸν ἐν πυρί.

ואכלה שיתו ושמריו ביום אחד Σ. καὶ καταφάγεται τὰ ἀποκείμενα αὐτοῦ, καὶ τὰ πεφυλαγμένα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. O. καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

כבוד יערו וכרמלו מנפש ועד־בשר יכלה 18. והיה כמסס נסס Σ. καὶ ἡ δόξα τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ καρμήλου αὐτοῦ· ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκὸς ἀναλωθήσεται, καὶ ἔσται ὡς τετμημένος φεύγων. O. ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ, καὶ οἱ δρυμοὶ, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν, καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης.

ושאר עץ יערו מספר יהיו ונער יכתבם 19. Σ. τὰ δὲ ἐπίλοιπα τῶν ξύλων τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ ἀριθμῷ ἔσονται, καὶ παιδίον γράψει αὐτά. O. καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀριθμὸς ἔσονται, καὶ παιδίον γράψει αὐτούς. A. παῖς. Θ. παιδάριον.

עמך 22. O. ὁ λαός. Θ. ὁ λαός σου.

ארני יהוה צבאות 23. A. κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν. Σ. Θ. κύριος ※ ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. O. κύριος.

בקרב כל־הארץ Σ. Θ. ἐν μέσῳ πάσης τῆς γῆς. O. ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ.

בשבט יככה ומטהו ישא־עליך בדרך מצרים 24. Σ. ἐν ῥάβδῳ πλήξει σε, καὶ τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐπαρεῖ [A. ἀρεῖ] ἐπὶ σὲ διὰ τὴν ὁδὸν Αἰγύπτου. O. ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε· πληγὴν γὰρ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου.

בצור עורב 26. A. ἐν πέτρᾳ Ὠρήβ. Σ. ἐν σοὺρ Χωρήβ. O. ἐν τόπῳ θλίψεως. Θ. σοὺρ Ὠρήβ.

וחבל על 27. O. καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγός. Θ. καὶ διαφθαρήσεται κλοιός.

במגרון 28. A. Σ. κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν, Μαγρών. O. Μαγεδώ. Θ. Μαγεδών.

מלון 29. A. αὐλιστήριον. Σ. αὐλισμός. In O.

10. *Hebr.* Quemadmodum invenit manus mea ad regna vanitatis. *LXX.* Sicut has cepi, sic omnes principatus capiam. *Th.* Sicut invenit manus mea regna idoli. *Vulg.* *Quomodo invenit manus mea regna idoli.*

13. *Heb. Vul.* in fortitudine manus meæ feci. *S.* in virtute manus feci. *LXX.* in fortitudine faciam.

14. *Heb. Vul.* manus mea. *Omnes*, manu mea. *LXX.* manu.

Hebr. & aperiens os, & garriens. *LXX.* aut contradicat mihi. ※ *Th.* & aperiens os, & sicut passer stridens. *Vul. & aperiret os, & ganniret.*

17. *Heb. S.* & sanctus ejus in flammam. *LXX.* & sanctificabit eum in igne. *Vulg. & sanctus ejus in flamma.*

Hebr. & devorabit spinam ejus, & veprem ejus in die una. *S.* & devorabit reposita ejus, & quæ ab ipso servantur in die una. *LXX.* & comedet sicut fœnum sylvam die illa. *Vulg. & devorabitur spina ejus, & vepres ejus in die una.*

18. *Heb.* Gloria sylvæ ejus & Carmeli ejus ab anima, & usque ad carnem consumet: & erit sicut liquescere vexilliferum. *S.* & gloria sylvæ ejus, & Carmeli ejus, ab anima usque ad carnem consumetur, & erit tamquam cæsus fugiens. *LXX.* Extinguentur montes, & colles, & saltus, & devorabit ab anima usque ad carnes; & erit qui fugit quasi qui fugit a flamma ardenti. *Vulg. Et gloria saltus ejus & Carmeli ejus ab anima usque ad carnem consumetur; & erit terrore profugus.*

19. *H.* Et residuum lignum sylvæ ejus, numerus erunt: & puer scribet ea. *S.* Residua autem lignorum sylvæ ejus numero erunt: & puer scribet ea. *LXX.* Et qui relicti sunt ab eis numerus erunt: & puer scribet eos. *A.* puer. *Th.* puerulus. *Vul. Et reliquiæ ligni saltûs ejus præ paucitate numerabuntur: & puer scribet eos.*

22. *Heb. Th. Vul.* populus tuus. *LXX.* populus.

23. *Hebr.* Dominus, Dominus exercituum. *A. Vulg.* Dominus Deus exercituum. *S. Th.* Dominus Deus virtutum. *LXX.* Dominus.

Hebr. S. Th. Vulg. in medio universæ terræ. *LXX.* in orbe toto.

24. *Hebr. Vul.* In virga percutiet te, & baculum suum levabit super te in via Ægypti. *S.* in virga percutiet te, & baculum suum elevabit (*A.* elvabit) super te per viam Ægypti. *LXX.* Quia in virga percutiet te: plagam enim inducam super te ad videndum viam Ægypti.

26. *Hebr. A. Vulg.* in petra Oreb. *S.* in Sur Choreb. *LXX.* in loco tribulationis. *Th.* Sor Oreb.

27. *Heb. LXX.* & corrumpetur jugum. *Th.* & corrumpetur catena, *sive* jugum. *Vul. & computrescet jugum.*

28. *Heb.* in Magron. *A. S. secundum Hebraïcum*, Magron. *LXX.* Maggedo. *Th.* Maggedon. *Vulg. Magron.*

29. *Hebr. Th.* diversorium. *A.* habitaculum.

vacat. Θ. καταλυμα. — S. pernoctatio. *In LXX. vacat. Vul. sedes.*

צהלי קולך 30. ※ χρεμέτισον φωνῇ σου. — 30. *Heb.* Intona vocem tuam. ※ *Vulg.* hinni voce tua.

לישה Α. ἐν λαΐς. Ο. λαϊσά. Θ. ἐν λεΐς. — *Heb. LXX. Vul.* Laïsa. *A.* in Laïs. *Th.* in Leïs.

פארה 33. Α. κεραμεῖον. Σ. Θ. ληνόν. Ο. τοὺς ἐνδόξους. — 33. *Heb.* ramum. *A.* figlinam. *S. Th.* torcular. *LXX.* gloriosos. *Vulg. laguncùlam.*

והגבהים ישפלו Α. Σ. Θ. καὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται. Ο. καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται. — *H. A. S. Th. Vul.* & sublimes humiliabuntur. *LXX.* & excelsi humiliabuntur.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Hesaïæ.

v. 2. Ἀλλ. διαστρέφοντες τὸ δίκαιον κρίμα &c. Ex Ms. quodam Basilii in Isaïam.

Ibid. Curterius ad vocem ἁρπάζοντες ex Ms. Jes. notat ad marg. cum asterisco, οἱ Γ. καί. Ibid. pro κρίμα πενήτων, in textu legitur χρήματα πενήτων. Ad marg. vero, οἱ Γ. κρίσιν.

v. 4. Α. Σ. αἰχμαλωσίαν. Theodoretus, qui sic habet: ἀπαγωγὴν ἐκάλεσε τὴν αἰχμαλωσίαν· οὕτω γὰρ ὁ Σύμμαχος ἡρμήνευσε, καὶ οἱ λοιποὶ ὁμοίως. Curterius ex Ms. Jes. notat ibidem, Ο. τοῦ μὴ κάμψαι &c. ut supra.

Ibid. Θ. cum asterisco, καὶ ὑποκάτω &c. Curterius.

Ibid. Curterius in textu θυμός: ad marginem vero, οἱ Ο. ἡ ὀργή.

v. 6. Α Θ. τοῦ. Curterius, præmisso asterisco. Illud, ποιῆσαι, non puto esse Aquilæ.

v. 7. In Cod. Jes. sic legitur, Α. ἔθνη οὐκ ὀλίγως. Θ. Σ. ὁμοίως τοῖς Ο. Curterius vero male, Α. Σ. Θ. ὅμως τε Ο. ἔθνη οὐκ ὀλίγως.

v. 10. Θ. καθάπερ εὗρον &c. Curterius. In Ms. Jes. in textu τῶν Ο. habetur χώρας, ad marg. vero ἀρχάς.

v. 13. Σ. ἐν τῇ δυνάμει &c. Eusebius in Hesaïam.

v. 14. Curterius ex Ms. Jes. Π. μου, cum asterisco ante μου.

Ibid. Θ. καὶ ἀνοίγων &c. præmisso asterisco. Idem.

v. 17. Σ. καὶ ὁ ἅγιος &c. Procopius, & Eusebius in Hesaïam.

Ibid. Σ. καὶ καταφάγεται &c. Idem Procopius.

v. 18. Σ. καὶ ἡ δόξα τοῦ δρυμοῦ &c. Idem.

v. 19. Σ. τὰ δὲ ἐπίλοιπα &c. Idem. Curterius vero ex Ms. Jes. notat, Σ. παιδίον. Θ. παιδάριον. Α. παῖς.

v. 22. Curter. Θ. Ο. λαός σου.

v. 23. Cod. Jes. Α. στρατειῶν. Θ. Σ. ὁμοίως τοῖς Ο. κύριος τῶν δυνάμεων. Curterius male Θ. Σ. ὅμως τε οἱ Ο.

Ibid. Σ. Θ. ἐν μέσῳ πάσης τῆς γῆς. Sic unus Codex.

v. 24. Σ. ἐν ῥάβδῳ πλήξει σε &c. Procopius & Theodoretus, qui legit πατάξει pro πλήξει: & infra, ἐπάγει pro ἐπάρει. Curterius, Α. ἀρεῖ. Ο. Σ. ἐπαρεῖ. Scilicet LXX. sic habuerunt in Editione Hexaplari.

v. 26. Α. ἐν πέτρᾳ Ὠρήβ. Hieronymus de locis Hebraïcis. Symmachi vero lectionem habet Procopius.

v. 27. Θ. καὶ διαφθαρήσεται κλοιός. Curterius ex Ms. Jes.

v. 28. Α. Σ. κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν Μαγρών. Curterius. LXX. qui habent Μαγγεδώ, & Θ. qui legit Μαγγεδών, ד pro ר legerunt: quæ mutatio τοῦ ר in ד & vicissim frequentissima occurrit, ut exemplis probatur in Præliminaribus.

v. 29. Α. αὐλισήριον &c. Curterius. Quod sequitur autem ibidem post singulorum interpretationem ὅμως οἱ Γ. vel melius ὁμοίως οἱ Γ. ad notam versus sequentis pertinent χρεμέτισον &c. ita ut significetur tres Interpretes sic habuisse Hebraïcum מלון לנו hîc alio modo legisse videntur LXX. apud quos habetur καὶ ἥξει εἰς Ἀγγαί. Postremam autem vocem לגי legerunt, ut putamus, unde Ἀγγαί.

v. 30. ※ χρεμέτισον φωνῇ σου. Sic Curterius ex Ms. Jes. ubi trium lectio exprimitur, ut jam diximus.

Ibid. In Ms. Jes. ex Curterio. Θ. Λεΐς. Α. Λαΐς. Α. καὶ τὸ Ἑβραϊκόν, ὅμως τε Ο. lege, ὁμοίως τοῖς Ο. Suspicor autem hanc postremam notæ partem, Α. καὶ τὸ Ἑβρ. ad aliam vocem pertinere; nisi forte dicatur in LXX. Editione Hexaplari scriptum fuisse Λαΐς.

v. 33. Α. κεραμεῖον &c. Drusius.

Ibid. Α. Σ. Θ. καὶ οἱ μετέωροι &c. Curter. ex Ms. Jes. qui post hanc lectionem adjicit, ὅμως τε Ο. lege ὁμοίως τοῖς Ο. quia videlicet in Editione Hexaplari sic ex tribus Interpretibus emendatum fuerat.

HESAIÆ CAP. XI.

חטר 1. Α. ῥαβδίον. Ο. ῥάβδος. — 1. Hebr. LXX. Vulg. virga. *A.* virgula.

מגזע Α. Σ. Θ. ἀπὸ κορμοῦ. Ο. ἐκ τῆς ῥίζης. — *Hebr.* de stirpe. *A. S. Th.* de trunco. *LXX. Vulg.* de radice.

ונצר Α. (ἀκρέμονα.) Σ. Θ. (βλαστόν.) Ο. καὶ ἄνθος. — *H.* & surculus. *A.* (virgultum.) *S. Th.* & germen. *LXX. Vul.* & flos.

ולא־למראה עיניו ישפוט ולא־למשמע אזניו יוכיח 3. Σ. οὐ τῇ ὁράσει τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρινεῖ, οὐδὲ τῇ ἀκοῇ τῶν ὤτων αὐτοῦ ἐλέγξει. Ο. οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ, οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει. — 3. *Heb.* Nec ad visionem oculorum suorum judicabit, neque ad auditum aurium suarum arguet. *S.* Non visu oculorum suorum judicabit, neque auditu aurium suarum arguet. *LXX.* Non secundum opinionem judicabit, neque secundum loquelam arguet. *Vulg. Non secundum visionem oculorum judicabit, neque secundum auditum aurium arguet.*

והוכיח במישור לענוי־ארץ 4. Α. καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι τοῖς πραέσι τῆς γῆς. Σ. καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι πτωχοὺς γῆς. Ο. καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπ- — 4. *H. A.* & arguet in rectitudine mansuetis terræ. *S.* & arguet in rectitudine pauperes terræ. *LXX.* & arguet humiles terræ. *Th.* & arguet in rectitudine humiles terræ. *Vulg. &*

πεινοὺς τῆς γῆς. Θ. καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς.

arguet in æquitate pro mansuetis terræ.

5. והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו Σ. καὶ ἔσαι δικαιοσύνη περίζωμα τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις περίζωμα τῶν λαγόνων αὐτοῦ. Ο. καὶ ἔσαι δικαιοσύνη ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀληθείᾳ εἰλημμένος τὰς πλευράς.

5. *H. S.* Et erit justitia cingulum lumborum ejus, & fides cingulum renum ejus. *LXX.* Et erit justitiâ cinctus lumbum suum, & veritate involutus costas. *Vulg. Et erit justitia cingulum lumborum ejus, & fides cinctorium renum ejus.*

7. ופרה ודב תרעינה יחדו ירבצו ילדיהן A. Θ. καὶ δάμαλις καὶ ἄρκος νεμεθήσονται ὁμοῦ, κατακλιθήσονται παιδία αὐτῶν. Σ. καὶ βοῦς καὶ ἄρκτος βοσκήσονται ὁμοθυμαδὸν, κατακλιθήσονται τὰ παιδία αὐτῶν. Ο. καὶ βοῦς καὶ ἄρκτος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται.

7. *H.* & vacca & ursa pascentur simul, accubabunt nati earum. *A. Th.* & vacca & ursa pascentur simul, claudentur parvuli eorum. *S.* & bos & ursus pascentur unanimiter, claudentur parvuli eorum. *LXX.* & bos & ursus pascentur simul, & simul catuli eorum erunt. *Vul. Vitulus & ursus pascentur: simul requiescent catuli eorum.*

כבקר A. Θ. ὡς βουκόλιον. Ο. ὡς βοῦς.

H. LXX. Vul. quasi bos. *A. Th.* quasi bucolium.

10. אשר עמד לנס עמים A. ὃς ἀνίσαται εἰς σύσσημον λαῶν. Σ. ὃς ἀνίσαται εἰς σύσσημον τῶν ἐθνῶν. Ο. καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν.

* 10. *H.* Quæ stans in vexillum populorum. *A.* Qui consurgit in signum populorum. *S.* Qui consurgit in signum gentium. *LXX.* Et qui consurgit, ut princeps sit gentium. *Vulg. Qui stat in signum populorum.*

מנחתו Π. ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ.
כבוד A. Σ. δόξα. Ο. τιμή.

Omnes, requies ejus. *Vulg. sepulcrum ejus.*
Hebr. A. S. gloria. *LXX.* honor. *Vulg. gloriosum.*

11. והיה ביום ההוא יוסיף ארני שנית ידו לקנות את־שאר עמו אשר־ישאר מאשור A. καὶ ἔσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει κύριος δεύτερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ κτήσασθαι ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ὑπολειφθήσεται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. Σ. . . . . προσθήσει κύριος ἐκ δευτέρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. . . . . . Ο. καὶ ἔσαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει ὁ κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων. Θ.... τοῦ κτήσασθαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ἂν καταλίπῃ ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων.

11. *H.* Et erit in die illo: adjiciet Dominus secundo manum suam ad possidendum residuum populi sui, quod remanebit ab Assur. *A.* Et erit in die illa: adjiciet Dominus secundo manum suam, ad possidendum residuum populi sui, quod relinquetur ab Assyriis. *S.* . . adjiciet Dominus secundo manum suam ad zelandum residuum populi sui. . . . . . *LXX.* Et erit in die illa adjiciet Dominus ostendere manum suam, ad zelandum relictum residuum populi, quod relictum fuerit ab Assyriis. *Th.* . . . . ad possidendum residuum populi sui, quod relictum fuerit ab Assyriis. *Vulg. Et erit in die illa: adjiciet Dominus secundo manum suam ad possidendum residuum populi sui, quod relinquetur ab Assyriis.*

14. ארום ומואב משלוח ידם A. Ἰδουμαία καὶ Μωὰβ ἀποστολὴ χειρὸς αὐτῶν. Σ. Εδωμ καὶ Μωὰβ ἔκτασις χειρῶν αὐτῶν. Ο. καὶ Ἰδουμαίαν καὶ ἐπὶ Μωὰβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσι. Θ. Ἰδουμαία, Μωὰβ ἔκτασις χειρῶν αὐτῶν.

14. *H.* Edom & Moab missio manus eorum. *A.* Idumæa & Moab missio manus eorum. *S.* Edom & Moab extensio manus eorum. *LXX.* Et Idumæam & super Moab primum manus mittent. *Th.* Idumæa, Moab extensio manus eorum. *Vul. Idumæa & Moab præceptum manus eorum.*

15. והחרים יהוה את לשון ים־מצרים A. Σ. Θ. καὶ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης Αἰγύπτου. Ο. καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου.

15. *Heb.* Et feriet anathemate Dominus linguam maris Ægypti. *A. S. Th.* Et anathematizabit Dominus linguam maris Ægypti. *LXX.* Et desolabit Dominus mare Ægypti. *Vulg. Et desolabit Dominus linguam maris Ægypti.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XI. Hesaïæ.

v. 1. A. ῥαβδίον. Procopius.

Ibid. A. Σ. Θ. ἀπὸ κορμοῦ. Sic Eusebius in Hesaïam, & Hieronymus, qui interpretationem Latinam sic effert, *ex trunco.*

Ibid. Hieronymus: *Pro* flore, *qui Hebraïce dicitur* NESER, *Aquila, Symmachus & Theodotio* germen *transtulerunt.* Idem porro Hieronymus Hesaïæ 14. 19: NESER *proprie virgultum appellatur, quod ad radices arborum nascitur, & quasi inutile ab agricolis amputatur.* Drusius qui hæc loca adfert: adjicit: *In schedis meis* נצר *A.* ἀκρέμονα, *virgultum, Th.* βλαστόν. Hoe autem accepit ex Hieronymo, libro 6. in cap. 14. He-

ſaïæ, ubi legitur : *Theodotio*, germen : *Aquila*, ἀκρέμονα.

v. 3. Σ. ἐν τῇ ὁράσει &c. Procopius.

v. 4. Α. καὶ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι &c. Procopius & Druſius.

v. 5. Σ. καὶ ἔσαι δικαιοσύνη &c. Procopius.

v. 7. Α. Θ. καὶ δάμαλις καὶ ἄρκος νεμεθήσονται &c. Sic haud dubie legendum in Cod. Jeſ. Curterius omiſit illud, καὶ ἄρκος.

Ibid. Α. Θ. ὡς βουκόλιον. Curterius, Α. Θ. ὡς βουκόλιον ὅμως τε Ο. lege, ὁμοίως τοῖς Ο. ſcilicet in Editione τῶν Ο. Hexaplari.

v. 10. Α. ὃς ἀνίσαται &c. Procopius.

Ibid. Π. ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ. Druſius.

Ibid. Α. Σ. δόξα. Procopius.

v. 11. Α. καὶ ἔσαι ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ &c. In Demonſtrat. Evang. Euſebii, p. 75. & apud Procopium. Ad Symmachum pro τοῦ ζηλῶσαι, in Comment. Euſebii legitur, τοῦ κτήσασθαι.

v. 14. Α. Ιδουμαία καὶ Μωάβ &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 15. Euſebius in Heſaïam : οἱ τρεῖς συμφώνως, οὕτως ἡρμήνευσαν, καὶ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης Αἰγύπτου. Hieronymus vero : *Deſolabit igitur, ſive interficiet, hoc eſt*, ἀναθεματίσει, *ut Theodotio, Aquila & Symmachus tranſtulerunt*, linguam maris Ægypti.

HESAIÆ CAP. XII.

אודך 1. Α. Σ. Θ. ἐξομολογήσομαί σοι. Ο. εὐλογῶ σε.

ישועתי אבטח 2. Ο. σωτήρ μου πεποιθὼς ἔσομαι. Θ. σωτήρ μου ἐλπιῶ.

יה יהוה ※ Π. ἰά: κύριος. Ο. κύριος.

1. Hebr. A. S. Th. Vulg. Confitebor tibi. LXX. Benedicam te.

2. *Hebr.* Salus mea, confidam. *LXX.* Salvator meus, fidens ero. *Th.* Salvator meus, ſperabo. *Vulg. Salvator meus, fiducialiter agam.*

H. ※ *Omnes*, ia : Dominus. *LXX. Vulg.* Dominus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XII. Heſaïæ.

v. 1. Α. Σ. Θ. ἐξομ- Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 2. Θ. σωτήρ μου ἐλπιῶ. Idem.

Ibid. ※ Π. ἰά &c. Idem. Vide in Lexico Hebr. ad vocem יה

HESAIÆ CAP. XIII.

על הר־נשפה 2. Ο. ἐπ' ὄρους πεδινοῦ. Ἄλλος, ἐπ' ὄρους νεφώδους.

קול להם Α. Σ. Θ. φωνὴν αὐτῶν. Ο. φωνὴν αὐτοῖς.

הניפו יד ויבאו פתחי נדיבים Α. ἐξάρατε χεῖρα, καὶ εἰσελθέτωσαν ἀνοίγματα ἑκουσιαζομένων. Σ. κινήσατε χεῖρα, καὶ ἐξελθέτωσαν (f. εἰσελθέτωσαν) θύρας. Ο. παρακαλεῖτε χειρί, ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες. Θ. ἀφορίσατε χειρί.

אני צויתי למקדשי גם קראתי גבורי לאפי עליזי גאותי 3. Α. ἐγὼ ἐνετειλάμην τοῖς ἡγιασμένοις μου, καὶ ἐκάλεσα δυνατοὺς μου τῷ θυμῷ μου γαυριωμένοις. (ὑπερηφανείας μου) Σ. . . δυνατοὺς . . . . ἐν τῷ δοξασμῷ μου. Ο. ἐγὼ συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς· γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. Θ. καίγε ἐκάλεσα τοὺς γίγαντάς μου, (χαίροντας τῇ ὕβρει μου.)

ממלכות 4. Α. Σ. Θ. βασιλειῶν. Ο. βασιλέων.

יהוה וכלי זעמו 5. Σ. κύριος καὶ σκεύη ἐμβριμήσεως αὐτοῦ. Ο. κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ.

2. *Heb.* ſuper montem præruptum. *LXX.* ſuper montem campeſtrem. *Alius*, ſuper montem nebuloſum. *Vulg. ſuper montem caliginoſum.*

Heb. LXX. vocem ipſis. *A. S. Th.* vocem eorum. *Vulg. vocem.*

Hebr. agitate manum & ingrediantur oſtia magnificorum. *A.* elevate manum, & ingrediantur apertiones ſpontaneorum. *S.* movete manum, & egrediantur (*al.* ingrediantur) portas. *LXX.* adhortamini manu, aperite principes. *Th.* ſeparate manu. *Vul. levate manum, & ingrediantur portas, duces.*

3. *Heb.* Ego præcepi ſanctificatis meis, etiam vocavi fortes meos in furore meo, exultantes celſitudinis meæ. *A.* Ego præcepi ſanctificatis meis, & vocavi potentes meos furore meo, gloriantes ſuperbiæ meæ. . . . *S.* potentes. . . in gloria mea. *LXX.* Ego præcipio, & ego adduco eos, gigantes veniunt implere furorem meum gaudentes ſimul, & contumeliam facientes. *Th.* & quidem vocavi gigantes meos, (gaudentes contumeliâ meâ.) *Vulg. Ego mandavi ſanctificatis meis, & vocavi fortes meos in ira mea, exultantes in gloria mea.*

4. *Hebr. A. S. Th.* regnorum. *LXX.* regum.

5. *Heb.* Dominus, & vaſa indignationis ejus. *S.* Dominus & vaſa impetus ejus. *LXX.* Dominus & armati bellatores ejus. *Vulg. Dominus, & vaſa furoris ejus.*

ונבהלו צירים 8. Ο. ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις. Θ. ταραχθήσονται περιοχαί.

יחילון Α. Σ. Θ. ὠδινήσουσιν. Ο. συμφοράσουσιν.

ועברה וחרון אף 9. Ο. ἀνίατος, θυμοῦ καὶ ὀργῆς. Θ. μηνίδος, καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ.

כסיליהם 10. Σ. . . . . . Α. Θ. χεσιλεέμ, ἢ ξιλεέμ. Ο. Ὠρίων.

אורם Ο. τὸ φῶς ※ αὐτῶν:

השמש בצאתו Σ. Θ. ἥλιος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ. Ο. τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος.

גאון 11. Ο. Θ. ὕβριν.

פז 12. Α. κίῤῥον. Ο. χρυσίον.

מכתם אופיר Α. ἀπόλωμα Ὠφείρ. Ο. ὁ λίθος ὁ ἐν Σουφίρ.

שמים ארגיז 13. Α. οὐρανοὺς κλονήσω. Σ. οὐρανὸν ταράξω. Ο. οὐρανὸς θυμωθήσεται. Θ. οὐρανὸν θυμώσω.

ואין מקבץ איש אל־עמו יפנו ואיש אל־ארצו ינוסו 14. Α. καὶ οὐκ ἔστιν ἀθροίζων, ἀνὴρ πρὸς λαὸν αὐτοῦ νεύσουσιν, καὶ ἀνὴρ πρὸς γῆν αὐτοῦ φεύξονται. Ο. καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι, καὶ ἄνθρωπος εἰς τὴν χώραν ἑαυτοῦ διώξεται.

ידקר 15. Α. Σ. Θ. ἐκκεντηθήσεται. Ο. ἡττηθήσεται.

אשר־כסף לא יחשבו וזהב לא יחפצו־בו 17. Α. οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται, καὶ χρυσίον οὐκ εὐδοκήσουσιν. Ο. οἱ ἀργύριον οὐ λογίζονται, οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχουσι.

ולא־יהל שם ערבי 20. Σ. οὐδὲ σκηνοποιήσει Ἄραψ. Ο. οὐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν Ἄραβες.

ציים 21. Α. Σ. Θ. σιείν. Ο. θηρία.

אחים Α. τυφώνων. Σ. ὠχείμ. Ο. Θ. ἤχου.

בנות יענה Α. Σ. Θ. στρουθοκάμηλοι. Ο. σειρῆνες.

שעירים Α. τριχιῶνται. Ο. δαιμόνια. Θ. ὀρθοτριχοῦνται.

איים 22. Α. Σ. Θ. ἰείν. Ο. ὀνοκένταυροι.

תנים Α. Σ. Θ. Π. σειρῆνες. Ο. ἐχῖνοι.

וימיה לא ימשכו Ο. καὶ οὐ χρονιεῖ. Θ. καὶ αἱ ἡμέραι αὐτῆς οὐ μὴ ἐφελκυσθῶσι.

8. *Heb.* & terrebuntur, torsiones. *LXX.* turbabuntur legati. *Th.* turbabuntur periochæ. *Vulg. torsiones & dolores terrebunt.*

Hebr. A. S. Th. Vulg. dolebunt. *LXX.* condolebunt.

9. *H.* & excandescentia & ira furoris. *LXX.* insanabilis furoris & iræ. *Th.* indignationis, & iræ & furoris. *Vulg. & indignationis plenus, & iræ furorisque.*

10. *Heb.* constellationes eorum. *A. Th.* Chesileem, *vel*, Xileem. *S.* stellæ eorum. *LXX.* Orion. *Vulg. splendor earum.*

Heb. Vulg. lumen suum. *LXX.* lumen ※ ipsorum.

Hebr. sol in egrediendo ipsum. *S. Th.* sol in exitu suo. *LXX.* sole oriente. *Vulg. sol in ortu suo.*

11. *Hebr. Vulg.* superbiam. *LXX. Th.* contumeliam.

12. *Heb.* obrizo. *A.* rubidum. *LXX.* aurum. *Vulg. auro.*

H. præ massa auri Ophir. *A.* tinctura Ophir. *LXX.* lapis qui in Suphir. *Vulg. mundo obrizo.*

13. *Hebr.* Cœlum movere faciam. *A.* Cœlos commovebo. *S. Vulg.* Cœlum turbabo. *LXX.* Cœlum indignabitur. *Th.* Cœlum ad iram concitabo.

14. *Heb.* Et non congregans, vir ad populum suum respicient, & vir ad terram suam fugient. *A.* Et non est qui congreget, vir ad populum suum declinabunt, & vir ad terram suam fugient. *LXX.* Et non erit qui congreget: ita ut homo ad populum suum revertatur, & homo in regionem suam expelletur. *Vulg. Et non erit qui congreget: unusquisque ad populum suum convertetur, & singuli ad terram suam fugient.*

15. *Hebr.* perfodietur. *A. S. Th.* transfigetur. *LXX.* opprimetur. *Vul. occidetur.*

17. *Hebr.* qui argentum non æstimabunt, & aurum non volent in eo. *A.* qui argentum non reputant, & erga aurum non bene affecti sunt. *LXX.* qui argentum non reputant, nec auro opus habent. *Vulg. qui argentum non quærant, & aurum non velint*

20. *H. S.* neque tentorium tendet ibi Arabs. *LXX.* neque permeabunt eam Arabes. *Vulg. nec ponet ibi tentoria Arabs.*

21. *H.* Siim. *A. S. Th.* Siin. *LXX. Vulg.* bestiæ.

Hebr. furunculis. *A.* typhonibus. *S.* Ochim. *LXX. Th.* sonitu. *Vul. draconibus.*

Heb. filiæ ululæ. *A. S. Th.* struthocameli. *LXX.* sirenes. *Vulg. struthiones.*

Heb. A. Vulg. pilosi sunt. *LXX.* dæmonia. *Th.* horripili sunt.

22. *Heb.* catti (*al*, ululæ.) *A. S. Th.* iin. *LXX.* onocentauri. *Vulg. ululæ.*

Hebr. dracones. *Omnes & Vul.* sirenes. *LXX.* hericii.

Hebr. Th. & dies ejus non protrahentur. *LXX.* & non tardabit. *Vulg. & dies ejus non elongabuntur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIII. Hesaïæ.

v. 2. Αλλ. ἐπ' ὄρος πεδινοῦ. In Basilii Comment. in Hesaïam.

Ibid. Curterius ex Cod. Jes. οἱ Γ. φωνῇ αὐτῶν.

Ibid. Α. ἐξάρετε &c. Curterius ex Ms. Jes. & Procopius.

v. 3. Α. ἐγὼ ἐνετειλάμην &c. Pro ἐγὼ Curterius male Σιών. Lectiones Symmachi & Theodotionis ex Regio uno, Eusebio, Theodoreto & Procopio. In fine hujus versûs lectiones perplexe jacent apud Curterium sic, ὑπερηφανείας μου. Σ. ἐν τῷ δοξασμῷ μου. Σ. χαίροντας τῇ ὕβρει μου. Hæc autem respiciunt has voces Hebraïcas עליזי גאותי Primam igitur lectionem Aquilæ putamus esse, quia post ejus versionem in Ms. statim consequitur, & quia ipse גאות vertit ὑπερηφανίαν Ps. 45. 4. Secundam, ἐν τῷ δοξασμῷ μου, Symmachi, cujus nomen præfert: ipseque גאות solet vertere ἐνδοξασμόν. Tertiam Theodotionis, qui גאון vertit ὕβριν infra v. 11.

v. 4. Curterius, οἱ Γ. βασιλειῶν.

v. 5. Σ. κύριος καὶ σκεύη &c. Idem.

v. 8. Θ. ταραχθήσονται ἀδῖνες. Theodoretus.

Ibid. οἱ Γ. ὠδινήσουσιν. Cod. Jes. Curterius male, ὠδινήσουσι.

v. 9. Θ. μῆνις &c. Idem.

v. 10. Α. Θ. χεσιλεὶμ ἢ ξιλεὶμ. Ita Drusius, qui hæc scripsisse videtur ex Hieronymo, cujus hæc sunt verba p. 151. *Pro eo quod nos interpretati sumus*, splendor earum, *haud dubium quin stellarum, Aquila & Theodotio ipsum verbum posuerunt Hebraïcum*, CHISILEEM, *pro quo LXX.* Orionem *transtulerunt, addentes de suo*, & omnis ornatus cœli, *quod obelo prænotandum est.* Et p. 116. *Verbum Hebraïcum* CHISILE *LXX.* ὠρίωνα *transtulerunt, Hebræus quo ego præceptore usus sum*, Arcturum *interpretatus est. Nos generaliter sequentes Symmachum*, stellas *diximus.*

Ibid αὐτῶν, præmisso asterisco. Curterius ex Cod. Jes. Asteriscus autem indicat vocem αὐτῶν, quæ in Hebræo exprimitur, non habitam fuisse primitus in LXX.

Ibid. Σ. Θ. ἥλιος ἐν τῇ &c. Idem.

v. 11. Ο. Θ. ὕβριν. Hieronymus: *Verbum Hebraïcum* GAON, *quod perspicue* arrogantiam *&* superbiam *sonat, Theodotio & LXX. semper* injuriam *transtulerunt.*

v. 12. Α. κίῤῥον. Hieronymus: *Tunc pretiosior erit vir auro, quod Hebraïcè dicitur* PHAZ, *& Aquila interpretatus est* πύῤῥον (Ms. noster CIRRON) *quod coloris optimi atque sanguinei est.* Drusius arbitratur legendum κίῤῥον, quia sic vocem פז vertit Aquila Prov. 8. 19. Id confirmat Codex CIRRON, *quod coloris optimi atque sanguinei*, quæ ad vocem κίῤῥον optime quadrant.

v. 13. Α. οὐρανοὺς κλονήσω &c. Curterius.

v. 14. Α. καὶ ἔσται ἐστὶν ἀπρ- &c. Idem.

v. 15. Curterius ex Cod. Jes. οἱ Γ. ἐκκεντηθήσεται. Procopius habet, καὶ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς, ἐκκεντηθήσονται.

v. 17. Α. οἱ ἀργύριον &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 20. Σ. οὐδὲ σκηνοποιήσει &c. Procopius.

v. 21. Α. Σ. Θ. σιείν. Sic legit Procopius, qui hæc notat: διά τε τῶν θηρίων τὸ ἄγνωστον, τὴν Ἑβραϊκὴν θέντες λέξιν ΣΙΕΙΝ οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν ἐκδεδώκασι. i. *Reliqui Interpretes, eo quod nomen ferarum ignotum esset, Hebraïcam ponentes vocem* SIIN *ediderunt.* Eusebius vero idipsum habet, sed in ejus Commentario legitur σεῖειν. Vulgare est Hebraïca nomina per ם desinentia, ab Interpretibus Græcis per ν terminari. Hieronymus: SIIM *soli LXX.* θηρία, i. bestias, *transtulerunt.* Et alibi: *Pro quibus Aquila, & Symmachus, & Theodotio ipsum verbum Hebraïcum posuerunt* SIIM.

Ibid. Α. τυφώνων &c. Curterius, φώνων, perperam. Hieronymus: Et replebantur, *inquit*, domus, *ut nos diximus*, draconibus: *ut Aquila transtulit*, typhonibus: *Symm.* ὠχεὶμ (al. OHIM) *ipsum verbum Hebraïcum exprimens. LXX. vero & Theodotio* ἤχους, i. clamores, *vel* sonitus *interpretati sunt.*

Ibid. Α. Σ. Θ. στρουθοκάμηλοι. Sic Eusebius, Basilius & Theodoretus.

Ibid. Curterius ex Ms. Jes. Α. τειχιῶνται. Θ. ὀρθοτειχοῦνται. τειχιῶνται vero, quasi ex τειχιάω, *pilosus sum*: & tamen Levit. 17. 7. לשעירים vertit Aquila τοῖς τειχιῶσι, non autem τειχιῶσι, quasi a τειχιέω. In hac certe voce multum variatur: nam Josue 15. 14. ex incerto legitur τειχιῶτα, *pilosum*: Hesaïæ cap. 34. שעיר Α. τειχιῶν. Θ. ὀρθοτειχῶν. In hunc autem Hesaïæ locum hæc habet Procopius: τούτους δέ, φασι, τειχιῶντας Ἀκύλας ὠνόμασε, δηλῶν κάθυλον καὶ ἐσκοτισμένον δαίμονα. quæ sic vertit Curterius: *Itaque istos, aiunt, hirsutos nominavit Aquila; ut obscœnum dæmonem & caliginosum indicaret.*

v. 22. Α. Σ. Θ. ἰείν. Procopius legit σιείν, sicque habet: οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν.... ἀντὶ τοῦ, ὀνοκένταυροι, σιεὶν πάλιν ἐξέδωκαν. i. *Reliqui Interpretes .... pro illo*, onocentauri, Siin *ediderunt.* Ubi literam Σ male præposuit, ut arguitur non solum ex Hebraïco hodierno איים sed etiam ex Hieronymo, qui sic habet: *Pro ululis quoque omnes ipsum verbum Hebraïcnm* IIM, *soli LXX.* onocentauros *transtulerunt.* Legendum itaque ἰείν: nam ut paulo ante dicebamus, Græci ם Hebraïcum finale sæpe terminant per ν.

Ibid. Π. σειρῆνες. Alii, Α. Σ. Θ. σειρῆνες.

Ibid. Θ. καὶ αἱ ἡμέραι αὐτῆς &c. Curterius, qui legerat αὐτῶν, perperam.

HESAIÆ CAP. XIV.

הגר 1. Α. Σ. Θ. προσήλυτος. Ο. γιώρας.

המשל 4. Α. Σ. Θ. παραβολήν. Ο. θρῆνον.

מרהבה Α. λιμός. Ο. ἐπισπουδαστής.

מכה 6. Ο. πατάξας. Ἄλλος, ἐπάταξεν.

ברושים 8. Σ. πίτυες. Ο. τὰ ξύλα.

רגזה 9. Α. ἐκλονήθη. Σ. ἐσαλεύθη. Ο. ἐπικράνθη.

1. Hebr. peregrinus. *A. S. Th. Vul.* advena. *LXX.* gioras.

4. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* parabolam. *LXX.* lamentationem.

Heb. aurea pensio. *A.* fames. *LXX.* sollicitator. *Vulg. tributum.*

6. *H.* percutientem. *LXX.* percutiens. *Alius*, percussit. *Vul. cædentem.*

8. *H. Vulg.* abietes. *S.* pini. *LXX.* ligna.

9. *Heb.* contremuit. *A.* commotus est. *S.* concussus est. *LXX.* exacerbatus est. *Vul. turbatus est.*

רפאים

עורר לך רפאים A. Θ. ἐξήγειρέν σοι ῥαφαείμ. Ο. συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες.

Hebr. A. Th. suscitavit tibi raphaim. *LXX.* concitati sunt tibi omnes gigantes. *Vulg. suscitavit tibi gigantes.*

מכסיך 11. Ο. κατακάλυμμα. ※ οἱ Π. σου.

11. *H.* operientes te. *LXX.* operimentum ※ *Omnes*, tuum. *Vul. operimentum tuum.*

הילל בן־שחר 12. A. . . . . Ο. ὁ ἑωσφόρος ὁ πρωΐ ἀνατέλλων.

12. *H.* lucifer fili auroræ. *A.* ululantem auroræ filium. *LXX.* lucifer qui mane oriebatur. *Vulg. lucifer qui mane oriebaris.*

אל־ירכתי בור 15. A. Θ. εἰς μηροὺς λάκκου. Ο. εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

15. *Hebr.* ad latera cisternæ. *A. Th.* in latera laci. *LXX.* ad fundamenta terræ. *Vulg. in profundum laci.*

מרגיז הארץ 16. A. ὁ κλονήσας (al. κλονῶν) τὴν γῆν. Σ. ὁ ταράξας (al. ταράσσων) τὴν γῆν. Ο. ὁ παροξύνων τὴν γῆν. Θ. παροργίζων τὴν γῆν.

16. *H.* tremefaciens terram. *A* qui commovit terram. *S. Vulg.* qui conturbavit terram. *LXX.* qui irritabat terram. *Th.* qui ad iram provocabat terram.

כמדבר 17. A. Σ. Θ. ὡς ἔρημον. Ο. ἔρημον.

17. *H. A S. Th.* sicut desertum. *LXX. Vulg.* desertum.

אסיריו A. Σ. Θ. δεσμίους ※ αὐτοῦ. Ο. τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ.

Heb. Vulg. vinctis ejus. *A. S. Th.* vinctos ※ ejus. *LXX.* qui in abductione.

איש 18. A. Θ. ἀνήρ. Σ. ἕκαστος. Ο. ἄνθρωπος.

18. *H. A. Th. Vulg.* vir. *S.* unusquisque. *LXX.* homo.

כנצר 19. A. ὡς ἰχώρ. Σ. ὡς ἔκτρωμα. Ο. ὡς νεκρός. Θ. ὡς βλαστόν.

19. *Hebr. Vul.* quasi stirps. *A.* sicut tabes. *S.* sicut abortivum. *LXX.* sicut mortuus. *Th.* sicut germen.

אל־אבני־בור Σ. εἰς θεμέλια λάκκου. Ο. εἰς ᾅδου.

Heb. ad lapides cisternæ. *S. Vulg.* ad fundamenta laci. *LXX.* ad infernum.

כפגר מובס לא־תחד אתם בקבורה A. ὡς . . . . Σ. . . . . Ο. ὃν τρόπον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρόν, οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρός.

H. veluti cadaver conculcatum non unies te cum eis in sepultura. *A.* sicut cadaver conculcatum. . . . . *S.* etiam cum his qui occiduntur in bello, non mereberis habere consortium sepulturæ. *LXX.* quemadmodum vestimentum in sanguine conspersum non erit mundum, ita neque tu eris mundus. *Vulg. Quasi cadaver putridum. Non habebis consortium neque cum eis in sepultura.*

זרע מרעים 20. A. Σ. Θ. σπέρμα πονηρευομένων. Ο. σπέρμα πονηρόν.

20. *Heb. A. S. Th. Vulg.* semen pessimorum. *LXX.* semen malum.

אבתם 21. A. Σ. πατέρων αὐτῶν. Ο. πατρὸς αὐτῶν. Θ. πατρὸς αὐτοῦ.

21. *H. A. S. Vulg.* patrum suorum. *LXX.* patris eorum. *Th.* patris sui.

ומלאו פני־תבל ערים A. καὶ πληρώσουσι πρόσωπον οἰκουμένης πόλεων. Σ. καὶ πληρώσουσι τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης πόλεων. Ο. καὶ ἐμπλήσουσι τὴν γῆν πολέμων. Θ. καὶ πληρωθῶσι πρόσωπον τῆς οἰκουμένης πόλεων.

H. atque impleant facies orbis urbibus. *A. S.* & implebunt faciem orbis urbibus. *LXX.* & implebunt terram bellis. *Th.* & impleatur facies orbis urbibus. *Vulg. neque implebunt faciem orbis civitatum.*

לבבל 22. A. Σ. τῆς Βαβυλῶνος. In O. vacat.

22. *Heb.* ipsi Babel. *A. S. Vul.* Babylonis. *In LXX. vacat.*

בארצי 25. A. ἐν γῇ μου. Σ. Θ. ἐν τῇ γῇ μου. Ο. ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς.

25. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* in terra mea. *LXX.* super terram meam.

המלך 28. A. Σ. Ο. Θ. ὁ βασιλεύς.

28. *H. A. S. LXX. Th. Vulg.* rex.

נחש 29. A. Σ. Ο. Θ. ὄφεως.

29. *H. A. S. LXX. Th.* serpentis. *Vul. colubri.*

מצפון 31. A. Σ. Ο. Θ. ἀπὸ βοῤῥᾶ.

31. *H. A. S. LXX. Th. Vulg.* ab Aquilone.

מלאכי־גוי 32. A. Θ. βασιλεῦσιν ἔθνους. Σ. ἀγγέλοις ἔθνους. Ο. βασιλεῖς ἐθνῶν.

32. *H. S. Vul.* nunciis gentis. *A. Th.* regibus gentis. *LXX.* reges gentium.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIV. Hesaïæ.

v. 1. A. Σ. Θ. προσήλυτος. Ita Curterius. Eusebius vero ait, ἀντὶ τοῦ, ὁ Γειώρας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ὁ προσήλυτος ἐκδεδώκασιν. & sic etiam Procopius. Γειώρας autem est vox Syra גיורא

v. 4. Hieron. *A. S. Th.* parabolam *transtulerunt, quos & nos secuti sumus.*

Ibid. Hieronymus: *Pro tributo Aquila* famem *interpretatus est.*

v. 6. Αλλ. ἐπάταξεν. Sic legit Origenes, ut notatur ad marg. Cod. Jes. Nam sigla ℘ hîc Origenem haud dubie significat. Curterius hîc recte posuit: alibi ϕ ponit, sed perperam.

v. 8. Σ. πίτυες. Sic Eusebius in Hesaïam.

v. 9. Α. ὀκλονήθη &c. Curterius.

Ibid. Α. Θ. ἐξήγειρέν σοι Ραφαείμ. Idem.

v. 11. Cod. Jes. sic habet ad marg. οἱ Π. κτ̃ ℘ σοῦ. Id est, omnes secundum Origenem habent σοῦ. Ibi Curterius κτ̃ ϕ habet, & in hac nota passim labitur.

v. 12. Α. *ululantem auroræ filium.* Sic Hieronymus.

v. 15. Α. Θ. εἰς μύρους λάκκου. Curterius ex Ms. Jes.

v. 16. Α. ὁ κλονήσας &c. Theodoretus. Curterius vero legit, Α. ὁ κλονῶν πᾶν γῆν. Σ. ὁ ταράσσων &c.

v. 17. Hieron. Omnes, *quasi desertum.*

Ibid. Α. Σ. Θ. δεσμίους αὐτοῦ. Drusius. Curterius vero ex Ms. Jes. ita legit, ※ αὐτοῦ οἱ Ο. δεσμίους. Ubi suspicor mendum. LXX. τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ. forte, ἐν ἀπαγωγῇ, ut habent quidam Libri.

v. 18. Α. Θ. ἀνὴρ &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 19. Hieronymus: Quasi sanies, *quæ Hebraïcè dicitur* NESER, *quam Aquila* ἰχῶρα *interpretatus est*, tabem *videlicet &* pedorem: *quem Symmachus* ἔκτρωμα, *i.* abortivum, *Theodotio* germen: *quamquam hoc ipsum supra* (II. I.) *Th.* germen, *Aquila* ἀκρέμονα *interpretantur. Proprie autem* Neser *dicitur virgultum, quod ad radices arborum nascitur, & ab agricola avulsum quasi inutile projicitur: unde nos* stirpem inutilem *transtulimus.*

Ibid. Σ. εἰς θεμέλια λάκκου. Hieron. Fundamenta *autem* laci, *pro* lapidibus laci, *interpretatus est Symmachus, ut aliis verbis & profundum & tartarum significaret inferni.*

Ibid. *A. sicut cadaver conculcatum.* Hieronymus, qui etiam versionem Symmachi Latine adfert, qualem nos edidimus.

v. 20. Hieron. *Pro* semine pessimo, *cæteri* semen pessimorum *interpretati sunt.* Vide notam ad cap. 1. versu 4.

v. 21. Α. πατέρων &c. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. Α. καὶ πληρώσουσι &c. Has lectiones ex eodem mutuamur. In LXX. πολέμων Librariorum vitio irrepsit pro πόλεων.

v. 22. Α. Σ. τῆς Βαβυλῶνος Idem.

v. 25. Α. ἐν γῇ μου &c. Idem.

v. 28. Ad vocem, ὁ βασιλεὺς, Cod. Jes. οἱ Γ. ὁμοίως.

v. 29. Idem οἱ Γ. ὁμοίως.

v. 31. Idem οἱ Γ. ὁμοίως.

v. 32. Hieron. *Pro* nuntiis, *id est*, angelis, *quos solus Symmachus transtulit, omnes* reges *interpretati sunt, verbi ambiguitate decepti: quia præter unam litteram* ALEPH, *quæ in Angelorum vocabulo addita est, eodem* reges *&* Angeli *appellantur nomine, i.* MALACHE.

HESAIÆ CAP. XV.

משא מואב 1. Α. ἆρμα Μωάβ. Σ. Θ. λῆμμα Μωάβ. Ο. τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ τῆς Μωαβίτιδος.

ער Α. Σ. πόλις. Θ. Αρ. In O. vacat.

וברחובתיה 3. Α. Σ. Θ. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. Ο. καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς.

ואלעלה 4. Α. Σ. Ο. Θ. καὶ Ελεαλή.

חלצי מואב Α. ἔξωμοι Μωάβ. Σ. (εὔζωνοι) Μωάβ. Ο. ἡ ὀσφὺς τῆς Μωαβίτιδος.

5. כי מעלה הלוחית בבכי יעלה־בו כי דרך חרנים זעקת־שבר יעערו Α. (Α.) ὅτι ἀνάβασις τοῦ Λουείθ ἐν κλαυθμῷ ἀναβήσεται ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁδῷ Ωρωναΐμ κραυγὴν συντριμμὸν (f. συντριμμοῦ) ἐξεγείρουσιν. Ο. ἐπὶ γὰρ τῆς ἀναβάσεως Λουείθ πρὸς σὲ κλαίοντες, ἀναβήσονται τῇ ὁδῷ Αρωνιείμ· βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός. Σ. Ωραννείμ.

הזעקה 8. Α. Σ. Θ. ἡ κραυγή. Ο. ἡ βοή.

אלים יללתה Ο. Αἰλείμ ※ ὀλολυγμὸς αὐτῆς.

דימון 9. Α. Σ. Θ. Διμών. Ο. Δειμών. Αλλως, Ρεμμών.

אדמה Α. Σ. χθονός. Ο. Αδαμα. Θ. τῆς γῆς.

1. H*Ebr. A. Vulg.* onus Moab. *S. Th.* assumtio Moab. *LXX.* verbum, quod contra Moabitidem.

H. Th. Vulg. Ar. *A. S.* civitas. *In LXX. vacat.*

3. *H. A. S. Th. Vulg.* & in plateis ejus. *LXX.* & in vicis ejus.

4. *Heb. A. S. LXX. Th. Vulg.* & Eleale.

Hebr. A. Vulg. expediti Moab. *S.* accincti Moab. *LXX.* lumbus Moabitidis.

5. *Heb.* Quia per ascensum Luith in fletu ascendet in ea: quia via Oronaim clamorem contritionis suscitabunt. *A.* Quia ascensu Luith, cum planctu ascendet in eo, quia via Oronaim clamorem, contritionem (*f.* contritionis) suscitabunt. *LXX.* Super ascensum autem Luith ad te flentes ascendent viâ Aroniim: clamat contritio & concussio. *S.* Orannim. *Vul. Per ascensum enim Luith flens ascendet, & in via Oronaim clamorem contritionis levabunt.*

Hebr. A. S. LXX. Th. Vul. clamor.

Heb. Elim ululatus ejus. *LXX.* Ælim ※ ululatus ejus. *Vulg. Elim clamor ejus.*

9. *Heb. A. S. Th.* Dimon. *LXX.* Dimon (*Al.* Remmon. *Vul. Dibon.*

Hebr. A. S. humi. *LXX.* Adama. *Th.* terræ. *Vulg. terræ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XV. Hesaïæ.

v. 1. Α. ἆρμα Μωάβ. Drusius. Sic solet Aquila vertere משא & Σ. Θ. λῆμμα. Vide in Lexicis infra. Hieronymus hîc: *S. Th.* assumtio Moab.

Ibid. Hieron. *Pro* AR, *quod solus Theodotio ita posuit, ut legitur in Hebræo, Aquila & Symmachus* urbem *interpretati sunt: non considerantes quod inter* AIN *&* RES *elementa Hebraïca,* IOD *litteram non haberet; quæ si esset, recte* civitas *diceretur.*

v. 3. Α. Σ. Θ. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. Curterius. Θ. καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῶν. In Edit. Romana τῶν Ο. utraque lectio consequenter habetur : ita ut lectio trium in textum invecta sit hoc modo : καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς.

v. 4. Mſ. Jeſ. Ελεαλὴ οἱ Γ. ὁμοίως.

Ibid. Hieronymus : Super hoc expediti Moab &c. *Verbum Hebraïcum* ELUSE , *pro quo Aquila* ἐξωμίας, *id est*, expeditos , *&* exertis humeris, *Symm.* accinctos *interpretatus est.* Hîc Hieronymus pro more suo accusativum pro nominativo posuit, ut hæc ad seriem quadrarent.

v. 5. Euſebius & Hieron. de locis Hebraïcis : *Aroniim , juxta Hesaïam , viæ nomen est , in visione contra Moab : pro quo Aquila* Oronaim *posuit ; & Symmachus* , Orannim. Quare putamus lectionem a Curterio allatam , ὅτι ἀναβάσει . . . . . Ὡρωναΐμ , Aquilæ esse.

v. 8. Curterius ex Mſ. Jeſ. οἱ Γ. ἡ κραυγή.

Ibid. Curterius, ὀλολυγμὸς αὐτῆς , cum asteriſco ad marg. quia יללתה bis repetitum in Hebræo , semel tantum legebatur in Edit. τῶν Ο. Ideoque additum & asteriſco notatum fuerat in Hexaplis.

v. 9. Mſ. Jeſ. Διμών, ὁμοίως οἱ Γ. καὶ τὸ Ἑβραϊκόν. In textu τῶν Ο. Mſ. Jeſ. legitur bis Ρεμμὼν pro Διμών : in Commentario autem Procopii modo Ρεμμών, modo Δαιμὼν (pro Δειμὼν) modo etiam Δειβὼν legitur. Hieronymus , *Dibon.*

Ibid. Euſebius de locis Hebraïcis Ἀδαμά. Α. Σ. Θ. χθονὸς τῆς γῆς. Sic restituas , Α. Σ. χθονός. Θ. τῆς γῆς. Nam Hieronymus vertit : *Adama in Hesaïa : pro quo Aquila & Symmachus* , humum ; *Theodotio* terram *interpretatur.*

HESAIÆ CAP. XVI.

הר בת־ציון 1. Α. Σ. Ο. Θ. τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιών.

והיה כעוף־נודד קן משלח תהיינה בנות מואב מעברות לארנון 2. Α. καὶ ἔσται ὡς πετεινὸν μεταναστεῦον, νοσσιὰ ἐξαπεσταλμένη ἔσονται θυγατέρες Μωάβ, διαβάσεις τοῦ Ἀρνῶν. Ο. ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νοσσὸς ἀφῃρημένος, ἔσῃ θυγάτηρ Μωάβ. ἔπειτα δὲ Ἀρνῶν.

הביאו עצה 3. Α. φέρετε βουλήν. Ο. βουλεύου. Θ. (αἱ διαβάσεις Ἀρνῶν) φέρετε βουλήν.

נודד אל־תגלי Σ. ἀνάστατον μὴ ἀποδιώξῃς. Ο. ἐξέστησαν, μὴ ἀχθῇς. Θ. μὴ μεταναστεύοντα ἀποκαλύψῃς.

הוי־סתר למו 4. Ἄλλος, γίνου ἀποκρυβὴ αὐτοῖς. Ο. ἔσονται σκέπη ὑμῖν.

מן־הארץ Α. Ο. ἀπὸ τῆς γῆς. Σ. Θ. ἐκ τῆς γῆς.

והוכן בחסד כסא 5. Α. καὶ ἑτοιμασθήσεται ἐν ἐλέῳ θρόνος. Σ. Θ. καὶ ἑτοιμασθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος. Ο. καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος.

גא מאד גאותו וגאונו ועברתו לא־כן בדיו 6. Σ. ὑπερήφανος σφόδρα κατὰ τὸ ἔπαρμα αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, οὐχ οὕτως οἱ βραχίονες αὐτοῦ. Ο. ὑβριστὴς σφόδρα, τὴν ὑπερηφανίαν ἐξῆρα· οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, οὐχ οὕτως. Ἄλλος, καὶ ἡ ὕβρις αὐτοῦ, καὶ ἡ μῆνις αὐτοῦ.

לאשישי קיר־חרשת תהגו 7. Α. τοῖς πολυχρονίοις μου τοίχῳ ὀστρακίνῳ μελετήσατε. Σ. τοῖς εὐφραινομένοις ἐν τῷ τείχει τῷ ὀστρακίνῳ φθέγξασθε. Ο. τοῖς κατοικοῦσι Δεσὲθ μελετήσεις. Θ. τοῖς αὐχμώδεσιν.

שדמות 8. Α. ἄρουραι. Σ. κλήματα. Ο. τὰ πεδία. Θ. ἀγροὶ θανάτου.

1. HEb. *A. S. LXX. Th. Vulg.* montem filiæ Sion.

2. *Heb.* Et fuit sicut avis vagans nido emissa: erunt filiæ Moab vada Arnon. *A.* Et erit sicut avis transmigrans : nidus dimissus erunt filiæ Moab , transitus Arnon. *LXX.* Eris enim velut avis avolantis pullus ablatus eris filia Moab. Deinde vero Arnon. *Vulg. Et eris sicut avis fugiens, & pulli de nido avolantes , sic erunt filiæ Moab in transcensu Arnon.*

3. *Hebr.* affer consilium. *A.* ferte consilium. *LXX.* consulta. *Th.* (transitus Arnon) ferte consilium. *Vul. Ini consilium.*

H. vagum ne reveles. *S.* instabilem ne persequaris. *LXX.* obstupuerunt : ne moleste feras. *Th.* ne transmigrantem reveles. *Vulg. & vagos ne prodas.*

4. *Heb. Alius , Vulg.* esto latibulum eorum. *LXX.* erunt tegmen vobis.

Hebr. A. LXX. a terra. *S. Th.* de terra. *Vulg. terram.*

5. *Heb. Vul.* & præparabitur in misericordia solium. *A.* & præparabitur in misericordia thronus. *S. Th.* & præparabitur cum misericordia thronus. *LXX.* & dirigetur cum misericordia thronus.

6. *Hebr.* Superbus valde : superbia ejus , & elatio ejus & iracundia ejus : non sic mendacia ejus. *S.* Superbus valde secundum elationem ejus , & secundum superbiam ejus , & iram ejus , non ita brachia ejus. *LXX.* Contumeliosus valde : superbiam sustuli : non sic divinatio tua , non sic. *Alius* , & contumeliæ ejus, & indignatio ejus. *Vul. Superbus est valde : superbia ejus & arrogantia ejus , & indignatio ejus plus quam fortitudo ejus.*

7. *H. A.* Longævis meis muro testaceo, meditamini. *S.* Lætantibus in muro testaceo, dicite. *LXX.* Habitantibus autem Deseth , meditationes. *Th.* squallidis. *Vulg. His qui lætantur super muros cocti lateris loquimini.*

8. *H. A.* arva. *S.* climata. (*Dr.* & palmites.) *LXX.* campi. *Th.* agri mortis. *Vulg. suburbana.*

שלחותיה O. οἱ ἀπεσαλμένοι ※ A. Σ. ἀπ' αὐτῆς:

עברו ים A. Σ. Θ. διέβησαν τὴν θάλασσαν. O. διέβησαν γὰρ πρὸς τὴν θάλασσαν.

חשבון 9. Σ. Εσβών. O. Εσεβών.

ואלעלה A. Σ. O. Θ. καὶ Ελεαλή.

מן־הכרמל 10. A. ἀπὸ τοῦ Καρμήλου. Σ. Θ. ἐκ τοῦ Καρμήλου. In O. vacat.

ובכרמים לא־ירנן A. καὶ ἐν ἀμπελῶσι οὐκ αἰνέσει. O. καὶ ἐν τοῖς ἀμπελῶσί σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται.

11. מעי למואב ככנור יהמו וקרבי לקיר חרש Σ. ἡ κοιλία μου τῷ Μωὰβ ὡς ψαλτήριον ἠχήσει· καὶ τὰ ἐντός μου τῷ τείχει τῷ ὀστρακίνῳ. O. ἡ κοιλία μου ἐπὶ Μωὰβ ὡς κιθάρα ἠχήσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας. Θ. (Εἰς τὸ τεῖχον ἀφανισθέντα.)

14. מאז ועתה דבר יהוה לאמר בשלש שנים כשני שכיר A.... ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ. Σ. ἔκποτε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν ὡς ἐπὶ [f. ἔτη] μισθωτοῦ. O. ὁπότε ἐλάλησε· καὶ νῦν λέγω, ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ. Θ. ἀπὸ τότε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ. ἄλλως Θ. ὡς ἐπὶ μισθωτῶν ἐνιαυτοῖς.

ונקלה כבוד מואב בכל ההמון הרב Οἱ λοιποί, καὶ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλήθει πολλῷ. O. ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ.

H. emissiones ejus. *LXX.* qui missi estis ※ *A. S.* ab ea: *Vul. propagines ejus.*

H. Vulg. transierunt mare. *A. S. Th.* transierunt mare. *LXX.* transierunt enim ad mare.

9. *H. Vul.* Hesebon. *S.* Esbon. *LXX.* Esebon.

H. A. S. LXX. Th. Vul. & Eleale.

10. *Hebr.* a Charmel. *A.* a Carmelo. *S. Th. Vulg.* de Carmelo. *In LXX. vacat.*

Heb. Vulg. & in vineis non exultabit. *A.* & in vineis non laudabit. *LXX.* & in vineis tuis non lætabuntur.

11. *Heb.* Viscera mea ad Moab ut cithara tumultuabuntur: & intestinum meum super Chir Hares. *S.* Venter meus ipsi Moab ut psalterium sonabit, & intestina mea muro testaceo. *LXX.* Venter meus super Moab ut cithara sonabit, & intestina mea quasi murum renovasti. *Th.* ad murum dissipatum. *Vul. Venter meus ad Moab quasi cithara, & viscera ad murum cocti lateris.*

14. *Hebr.* Ex tunc & nunc locutus est Dominus dicendo: in tribus annis tamquam annis mercenarii. *A.* . . . . . in tribus annis mercenarii. *S.* Ex tunc & nunc locutus est Dominus dicens, in tribus annis tamquam anni mercenarii. *LXX.* quando locutus est. Et nunc dico: In tribus annis annorum mercenarii. *Th* Ex tunc & nunc locutus est Dominus dicens: In tribus annis, quasi annis mercenarii. *Al. Th.* annis quasi super mercenariis. *Vul. Et nunc locutus est Dominus dicens: In tribus annis, quasi anni mercenarii.*

H. & vilipendetur gloria Moab in omni turba multa. *Reliqui*, & inhonorabitur gloria Moab, cum omni turba multa. *LXX.* inhonorabitur gloria Moab omnibus divitiis multis. *Vulg. Auferetur gloria Moab super omni populo multo.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XVI. Hesaïæ.

v. 1. In textu LXX. Interpretum Codicis Jes. legitur τὸ ὄρος Σιών, ad marg. vero, θυγατρὸς, ὁμοίως οἱ Γ. Scilicet tres Interpretes habebant ut hodie legitur in Edit. Rom. τῶν O. τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιών.

v. 2. A. καὶ ἔσῃ &c. Curterius ex Cod. Jes. Sed in Edito Curterii vox νοσσιὰ desideratur.

v. 3. A. φέρετε βουλήν. Lectio Aquilæ & Theodotionis ex Curterio. A Massoretis notatur legendum הביאי & sic legerunt LXX. & Vulgatus Interpres. Alii הביאו legerunt.

Ibid. Σ. ἀνάσχεσθε &c. Ex Theodoreto pleniores lectiones mutuamur, quam ex Curterio.

v. 4. γίνου ἀποκρυφὴ αὐτοῖς. Sic Curterius sine Interpretis nomine. Suspicor esse Aquilæ.

Ibid. Cod. Jes. Θ. Σ. ἐκ τῆς γῆς. A. ὁμοίως τοῖς O.

v. 5. A. καὶ ἑτοιμασθήσεται &c. Eusebius in Hesaïam, & Procopius.

v. 6. Σ. ὑπερήφανος &c. Lectio Symmachi ex Curterio & Procopio; Alterius Interpretis ex Curterio.

v. 7. A. τοῖς πολυχρονίοις &c. Hæ omnes lectiones ex Curterio.

v. 8. A. ἄρουραι &c Ex eodem.

Ibid. Curterius, ※ A. Σ. ἀπ' αὐτῆς. Asterisco significatur hæc in LXX. omissa fuisse.

Ibid. A. Σ. Θ. διέβησαν τὴν θάλασσαν. Sic Drusius, atque ita legisse videtur Procopius, qui sic habet: ἀβοήθητοι γάρ εἰσιν ἐκ θεοῦ, ὡς μὴ διαβεβηκότες τὴν θάλασσαν, καὶ τοὺς πειρασμοὺς διαφεύγοντες. quæ sic vertit Curterius: *Divina siquidem ope ideo sunt destituti, quod mare non transierunt, nec tentationes effugerunt.* Curterius vero ex Ms. Jes. in margine ponit θάλασσαν οἱ Γ. quia videlicet in eodem Codice in textu τῶν O. legitur, διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον, lapsu graphico, ut videtur: nam in Editione Romana legitur, διέβησαν γὰρ πρὸς τὴν θάλασσαν, ut nos edimus.

v. 9. Σ. Εσβών. Curterius.

Ibid. Curterius, Ελεαλὴ ὁμοίως τε οἱ Γ. Curterius perperam legit ὅμως τε, de more.

v. 10. A. ἀπὸ τοῦ Καρμ- Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. A. καὶ ἐν ἀμπελῶσι &c. Idem.

v. 11. Σ. ἡ κοιλία μου &c. Hanc lectionem plenam effert Theodoretus. Theodotio autem habet, *ad murum dissipatum.* Sic Hieronymus. Septuaginta vero qui sic interpretantur, ὡς τεῖχος ἐνεκαίνισας, haud dubie legisse videntur כקיר חדשת: mutatio autem τοῦ ר in ד & vicissim, frequentissima est, ut sæpe diximus.

v. 14. Quæ sequuntur hujus Capitis proferuntur ex Eusebio in Hesaïam, qui sic habet: ἡ καὶ τοὺς λοιπούς

ἑρμηνευτὰς διαστολὴ μεταξὺ βληθεῖσα σαφεστέραν κατέστησε τὴν διάνοιαν. κατὰ μὲν γὰρ τὸν Ἀκύλαν εἴρηται· ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθωτοῦ. κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον· ἔκτοτε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων. ἐν τρισὶν ἔτεσιν ὡς ἐπὶ μισθωτοῦ. κατὰ δὲ τὸν Θεοδοτίωνα· ἀπὸ τότε καὶ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων· ἐν τρισὶν ἔτεσιν ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ. εἶτα ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς εἴρηται παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς· καὶ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλήθει τῷ πολλῷ. ὁ γὰρ, καὶ, σύνδεσμος μέσος παρεμβληθεὶς, ἑτέραν διάνοιαν παρέστησε τὴν, ἀπὸ τοῦ, καὶ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωάβ. i. *Interposita apud Reliquos Interpretes distinctio clariorem sententiam efficit : nam secundum Aquilam dicitur*, in tribus annis mercenarii ; *secundum Symmachum vero*, Ex eo tempore & nunc locutus est Dominus, dicens : In tribus annis quasi super mercenario ; *secundum Theodotionem autem*, Ab eo tempore & nunc locutus est Dominus dicens : In tribus annis, quasi annis mercenarii. *Deinde alio resumto principio, dicitur apud Reliquos Interpretes*, Et inhonorabitur gloria Moab cum omni turba multa. *Nam conjunctio* &, *quæ media interponitur, aliam effert sententiam, ab his verbis*, & inhonorabitur gloria Moab.

HESAIÆ CAP. XVII.

משא דמשק 1. (Α. ἄρμα Δαμασκοῦ) Σ. Θ. λῆμμα Δαμασκοῦ. Ο. τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ Δαμασκοῦ.

מוסר מעיר Ο. ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων. Θ. μετασταθήσεται ἐκ πόλεως.

עזבות ערי 2. Α. Σ. Θ. καταλελειμμέναι πόλεις. Ο. καταλελειμμένη.

חרש והאמר 9. Α. . . . . . καὶ ἐμίρ. Σ. . . . . . καὶ ἀμίρ. Ο. οἱ Ἀμορραῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι. Θ. Αρς, καὶ Εμίρ.

נטעי נעמנים 10. Α. Θ. . . . . . . καλήν. Σ. . . ἀγαθήν. Ο. φύτευμα ἄπιστον.

ביום נחלה 11. Α. Σ. (ἐν ἡμέρᾳ κληρονομίας.) Ο. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ.

כאב אנוש Α. Θ. . . . ἄνθρωπος. Ο. ὡς πατὴρ ἀνθρώπου.

וגער בו ונס ממרחק 13. Α. καὶ ἐπιτιμήσει ἐν αὐτῷ, καὶ φεύξεται μακράν. Σ. καὶ ἐμβριμήσεται αὐτῷ, καὶ φεύξεται πόῤῥω. Ο. καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν, καὶ πόῤῥω αὐτὸν διώξεται.

הרים Σ. Θ. ὀρέων. Ο. ἀχύρου.

לעת ערב 14. Σ. Θ. τὸ πρὸς ἑσπέραν. Ο. πρὸς ἑσπέραν.

1. Hebr. Onus Dammesec. *A. Vulg.* Onus Damasci. *S. Th.* assumptio Damasci. *LXX.* verbum quod contra Damascum.

H. remota civitas (*al.* a civitate.) *LXX.* tolletur de civitatibus. *Th.* transferetur ex civitate. *Vulg. desinet esse civitas.*

2. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* derelictæ civitates. *LXX.* derelicta.

9. *Heb.* virgulti & verberis. *A.* testa & Emir. *S.* sylva & Amir. *LXX.* Amorrhæi & Evæi. *Th.* Ars & Emir. *Vulg. aratra & segetes.*

10. *Heb.* plantationes jucundas. *A. Th.* plantationem pulcram. *S.* plantationem bonam. *LXX.* plantationem infidelem. *Vulg. plantationem fidelem.*

11. *Heb. A. S. Vulg.* in die hæreditatis. *LXX.* quacumque die hæreditaveris.

Heb. doloris desperati. *A. Th.* dolebit homo. *LXX.* ut pater hominis. *Vul. dolebit graviter.*

13. *H.* & increpabit eum & fugiet a longe. *A.* & increpabit in eo, & fugiet procul. *S.* & fremet in eum, & fugiet procul. *LXX.* & exterminabit eum, & longe eum persequetur. *Vul. & increpabit eum, & fugiet procul.*

Hebr. S. Th. Vulg. montium. *LXX.* paleæ.

14. *Hebr. Vulg.* in tempore vesperæ. *S. Th.* quod ad vesperam. *LXX.* ad vesperam.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVII. Hesaiæ.

v. 1. [Α. ἄρμα Δαμασκοῦ.] Σ. Θ. λῆμμα Δαμασκοῦ. Vide supra cap. 15. Hieronymus : Sym. Th. *assumtio Damasci.* Aquilam non nominat, quia ipsum sequitur. De voce ἄρμα vide infra in Nota ad vers. 1. cap. 19.

Ibid. Θ. μετασταθήσεται ἐκ πόλεως. Eusebius in Hesaïam.

v. 2. Curterius ex Manusc. Jes. οἱ Γ. καταλελειμμέναι πόλεις.

v. 9. Hieronymus : *Miror pro aratris & acervis frugum voluisse Aquilam interpretari*, testam & Emir ; *Symmachum*, sylvam & Amir ; *LXX.* Amorrhæos & Hevæos. *Solus Theodotio Hebraïcum verbum posuit*, ARS & EMIR : *quod apud eos emendatius legitur*, HORES & AMIR, *i.* vomeres & acervi segetum. Habuerit ergo Aquila pro חרש ὄστρακον, *testa* ; quo pacto eamdem vocem Hebraïcam vertit ille, Job. 41. 21. & cap. 16. supra, חרשת ὀστράκινος : Symmachus autem, δρυμὸς, *sylva*, ut in Judicum Libro, & alibi. Vide Lexica infra.

v. 10. Drusius ex Hieronymo.

v. 11. Α. Σ. ἐν ἡμέρᾳ κληρονομίας. Sic ex Hieronymo, qui ait : *Pro eo quod nos juxta Aquilam & Symm. & LXX. interpretati sumus*, in die hæreditatis, *quod Hebraïce dicitur* BIOM NEHELA, *legi potest in Hebraïco*, in die pessima.

Ibid. Hieronymus consequenter ad priora : *Et pro eo quod Aquila & Theodotio interpretati sunt*, & dolebit homo, *nos docti ab Hebræis, pro homine qui lingua eorum dicitur*, ENOS, *interpretati sumus*, ANUS, *id est*, graviter.

v. 13. Α. ἐπιτιμήσει &c. Eusebius in Hesaïam. Hîc puto labi Procopium, qui legit ἐπιτιμήσειεν una voce, nisi sit error Librarii.

Ibid. Σ. Θ. ὀρέων. Curterius.

v. 14. Σ. Θ. τὸ πρὸς ἑσπέραν. Idem.

HESAIÆ CAP. XVIII.

1. הוי ארץ צלצל כנפים אשר מעבר לנהרי־כוש A. (Οὐαὶ γῆς. σκιὰ πλερύγων) . . . . Σ. Οὐαὶ γῆς ὁ ἦχος πλερωτὸς, ἢ περάθεν ποταμῶν Αἰθιοπίας. O. Οὐαὶ γῆς πλοίων πλέρυγες, ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας.

1. Heb. Væ terræ umbræ alarum, quæ trans flumina Æthiopiæ. *A.* Væ terræ umbra alarum. . . . . *S.* Væ terræ ſonus alatus, quæ trans flumina Æthiopiæ. *LXX.* væ terræ navium alæ, ultra flumina Æthiopiæ. *Vul. Væ terræ cymbalo alarum, quæ eſt trans flumina Æthiopiæ.*

השלח בים צירים ובכלי־גמא 2. A. ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ πρεσβευτὰς, καὶ ἐν σκεύεσι βιβλίου. Σ. ἀποστέλλων ἀποστόλους ἐν θαλάσσῃ, καὶ διὰ σκευῶν παπυρίνων. O. ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ ὅμηρα, καὶ ἐπιστολὰς βιβλίνας. Θ. (ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ) ὅμηρα, καὶ ἐν σκεύεσι παπύρου.

2. *Heb.* mittens per mare legatos, & in vaſis junci. *A.* mittens in mare legatos, & in vaſis papyri. *S.* mittens legatos in mari, & per vaſa papyracea. *LXX.* qui mittit in mare obſides, & epiſtolas biblinas. *Th.* (qui mittit in mare) obſides & in vaſis papyri. *Vulg. qui mittit in mare legatos, & in vaſis papyri.*

לכו Οἱ λοιποὶ, πορεύεσθε. O. πορεύσονται. Θ. πορεύονται.

Heb. Reliqui, Vul. ite. *LXX.* ibunt. *Th.* eunt.

מן־הוא והלאה Σ. μεθ᾽ ὃν οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα. O. τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα.

Hebr. ex ipſo & ultra. *S.* poſt quem non eſt ultra. *LXX.* quis ultra illum. *Vul. poſt quem non eſt alius.*

גוי קו־קו ומבוסה A. ἔθνος ὑπομένον καὶ συμπεπατημένον. O. ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον.

H. gentem lineæ, lineæ, & conculcationis. *A.* gens tolerans & conculcata. *LXX.* gentem abſque ſpe & conculcatam. *Vulg. ad gentem expectantem & conculcatam.*

אשר־בזאו נהרים ארצו Οἱ λοιποὶ, οὗ διήρπασαν ποταμοὶ τὴν γῆν. O. νῦν οἱ ποταμοὶ τῆς γῆς πάντες.

Hebr. Vul. cujus diripuerunt flumina terram ejus. *Reliqui*, cujus diripuerunt flumina terram. *LXX.* nunc fluvii terræ omnes.

תראו 3. A. Σ. Θ. ὄψεσθε. O. ἀρθῆ.

3. *Heb. A. S. Th. Vulg.* videbitis. *LXX.* elevabitur.

במכוני 4. A. (ἐν στερεώματι.) O. ἐν τῇ ἐμῇ πόλει.

4. *H.* in loco parato meo. *A.* in firmamento. *LXX.* in mea civitate. *Vul. in loco meo.*

מעם נורא 7. O. ἀπὸ λαοῦ φοβεροῦ. O. ἄλλως, ἀπὸ λαοῦ μεγάλου.

7. *Hebr. LXX. Vulg.* a populo terribili. *LXX. aliter*, de populo magno.

קו־קו ומבוסה A. ὑπομένοντος καὶ συμπεπατημένου. O. ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον.

Heb. lineæ lineæ, & conculcationis. *A.* tolerantis & conculcati. *LXX.* ſperans & conculcata. *Vulg. expectante & conculcata.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVIII. Heſaïæ.

v. 1. A. οὐαὶ γῆς σκιὰ πλερύγων. Ex Hieronymo, qui ait Aquilam vertiſſe, *umbram alarum.* Symmachi lectio ex Euſebio, qui habet πλέρυγος pro πλερωτὸς, ex Procopio item & ex MSſ. prodit. Unus vero legit πέραν pro περάθεν.

v. 2. A. ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ πρεσβευτὰς &c. Euſebius, Procopius & Reg. unus habent πρεσβύτας. Curterius legit πρεσβευτὰς, & hæc videtur vera eſſe lectio. Symmachi autem lectio ex Euſebio & Curterio; Theodotionis ex Curterio. Editio Rom. Aquilæ lectionem Symmacho tribuit.

Ibid. οἱ λοιπ. πορεύεσθε. Procopius.

Ibid. Σ. μεθ᾽ ὃν &c. Euſebius & unus Regius.

Ibid. A. ἔθνος ὑπομένον &c. Procopius.

Ibid. οἱ λοιπ. οὗ διήρπασαν &c. Procopius.

v. 3. A. Σ. Θ. ὄψεσθε. Curterius.

v. 4. A. ἐν στερεώματι. Ex Hieronymo, qui ſic habet: *Quieſcit & contemplatur Deus in loco ſuo, ſive juxta Aquilam*, in firmamento.

v. 7. O. ἀπὸ λαοῦ φοβεροῦ. Sic ad marg. οἱ O. φοβεροῦ, in Mſ. Jeſ. quæ lectio videtur ex aliis Interpretibus deſumta.

Ibid. A. ὑπομένοντος &c. Curterius.

HESAIÆ CAP. XIX.

משא מצרים 1. Α. ἄρμα Αἰγύπτου. Σ. Θ. λῆμμα Αἰγύπτου. Ο. ὅρασις Αἰγύπτου.

הנה יהוה רכב על־עב קל ובא מצרים Α. ἰδοὺ κύριος ἐπιβαίνει ἐπὶ πάχους ἐλαφροῦ, καὶ ἔρχεται ἐπ' Αἴγυπτον. Ο. ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης, καὶ ἥξει εἰς Αἴγυπτον.

לבב Α. Σ. Ο. Θ. ἡ καρδία.

ימס Οἱ λοιποὶ, τακήσεται. Ο. ἡττηθήσεται.

וסכסכתי מצרים במצרים 2. Α. καὶ στασιάσω Αἰγυπτίους Αἰγυπτίοις. Σ. καὶ συμβαλῶ Αἰγυπτίους Αἰγυπτίοις. Ο. καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους.

ואיש Α. Σ. Θ. καὶ ἀνήρ. Ο. καὶ ἄνθρωπος.

ונבקה רוח־מצרים בקרבו 3. Α. καὶ πλαδαρωθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν ἐγκάτῳ αὐτῆς. Σ. καὶ ῥαγήσεται τὸ πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ. Ο. καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς. Θ. καὶ σχισθήσεται πνεῦμα Αἰγύπτου ἐν αὐτῇ.

וסכרתי את־מצרים 4. Α. Σ. Ο. Θ. καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον.

ומלך עז ימשל־בם Α. καὶ βασιλεὺς κεκραταιωμένος βασιλεύσει ἐν αὐτοῖς. Σ. καὶ βασιλεὺς σκληρὸς ἐξουσιάσει αὐτῶν. Ο. καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν. Θ. καὶ βασιλεὺς ἰσχυρὸς κυριεύσει αὐτῶν.

ונשתו־מים מהים 5. Α. καὶ ἀναποθήσεται ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης. Σ. καὶ ἀφανισθήσεται ἀπὸ θαλάσσης ὕδατα. Ο. καὶ πίονται Αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν.

פשתים שריקות 9. Σ. τὸ λίνον τὸ κτενιστόν. Ο. τὸ λίνον τὸ σχιστόν.

שתתיה מדכאים 10. Α. αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς τεταπεινωμέναι. Ο. καὶ ἔσονται οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ. Θ. ταπεινὰ αὐτῆς τεταπεινωμένα.

והתעו 13. Α. Σ. Θ. καὶ ἐπλάνησαν. Ο. καὶ πλανήσουσι.

את־מצרים 14. Α. Σ. Θ. ※ τὴν : Αἴγυπτον. Ο. Αἴγυπτον.

בכל־מעשהו Α. Σ. Θ. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς. Ο. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν.

כפה־ואגמון 15. Α.... καὶ στρεβλοῦντα. Σ. Ο. ἀρχὴν καὶ τέλος. Θ. κεπφὰ καὶ ἀγμόν.

1 *Hebr. A. Vulg.* onus Ægypti. *S. Th.* assumtio Ægypti. *LXX.* visio Ægypti.

Hebr. Ecce Dominus equitans super nubem levem, & ingredietur Ægyptum. *A.* Ecce Dominus equitat super crassitiem levem, & venit super Ægyptum. *LXX.* Ecce Dominus sedet super nubem levem, & veniet in Ægyptum, *Vulg. Ecce Dominus ascendet super nubem levem, & ingredietur Ægyptum.*

Heb. A. S. LXX. Th. Vul. cor.

Heb. liquefiet. *Reliqui, Vulg.* tabescet. *LXX.* deficiet.

2. *H.* & confundam Ægyptum cum Ægypto. *A.* & seditiones movebo inter Ægyptios & Ægyptios. *S.* & committam Ægyptios cum Ægyptiis. *LXX.* & incitabuntur Ægyptii super Ægyptios. *Vulg. Et concurrere faciam Ægyptios adversus Ægyptios.*

Hebr. A. S. Th. Vul. & vir. *LXX.* & homo.

3. *Hebr.* & evacuabitur spiritus Ægypti in medio ejus. *A.* & laxabitur spiritus Ægypti in intestino ejus. *S.* & rumpetur spiritus Ægypti in ipsa. *LXX.* & turbabitur spiritus Ægyptiorum in ipsis. *Th.* & scindetur spiritus Ægypti in ipsa. *Vulg. & dirumpetur spiritus Ægypti in visceribus ejus.*

4. *Heb.* & concludam Ægyptum. *A. S. LXX. Th. Vulg.* & tradam Ægyptum.

Heb. & rex fortis dominabitur in eos. *A.* & rex roboratus regnabit in eis. *S.* & rex durus potestatem habebit in eos. *LXX.* & reges duri dominabuntur eorum. *Th. Vulg.* & rex fortis dominabitur eorum.

5. *Heb.* & deficient aquæ de mari. *A.* & absorbebuntur aquæ de mari. *S.* & delebuntur de mari aquæ. *LXX.* & bibent Ægyptii aquam, quæ juxta mare. *Vul. & arescet aqua de mari.*

9. *Heb.* lina pectinata. *S.* linum pectinatum. *LXX.* linum fissile. *Vul. linum, pectentes.*

10. *H.* retia ejus contrita. *A.* horrea ejus humiliata. *LXX.* & erunt operantes ea in dolore. *Th.* humilia ejus humiliata. *Vulg. irrigua ejus flaccentia.*

13. *Hebr. A. S. Th.* & errare fecerunt. *LXX.* & errare facient. *Vulg. deceperunt.*

14. *Hebr. A. S. LXX. Th. Vulg.* Ægyptum.

Hebr. Vulg. in omni opere suo. *A. S. Th.* in omnibus operibus ipsius. *LXX.* in omnibus operibus ipsorum.

15. *Heb.* ramus & juncus. *A.* incurvum atque perversum. *S. LXX.* principium & finem. *Th.* Cheppha & agmon. *Vulg. incurvantem & refrænantem.*

לחגא 17. A. Εἰς γύρωσιν. O. Εἰς φόβητρον.

ונשבעות 18. A. Σ. Θ. ὀμνύοντες. O. ὀμνυῶντες.

עיר ההרס A. Θ. πόλις Αρες. Σ. πόλις ἡλίου. O. πόλις ἀσεδέκ.

מושיע 20. A. Σ. Θ. σωτῆρα. O. ὃς σώσει αὐτούς.

זבח 21. A. θυσίᾳ. Σ. θυσίαν. O. θυσίας.

ומנחה ※ A. καὶ δώρῳ. In O. vacat.

נגף ורפוא 22. O. πληγῇ, καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει. Θ. θραύσει καὶ ἰάσει.

ולאשור 24. Οἱ λοιποὶ, καὶ Ασσύρ. O. καὶ ἐν τοῖς Ασσυρίοις.

17. *Heb. LXX.* in timorem. *A.* in circumlationem. *Vul. in pavorem.*

18. *Hebr. A. S. LXX. Th. Vulg.* jurantes.

Heb. A. Th. civitas Ares. *S. Vul.* civitas solis. *LXX.* civitas Asedec.

20. *Heb. A. S. Th. Vul.* salvatorem. *LXX.* qui salvabit eos.

21. *Hebr. S.* sacrificium. *A.* sacrificio. *LXX.* sacrificia. *Vul. in hostiis.*

H. & munus. ※ *A.* & dono. *In LXX. vacat. Vul. & muneribus.*

22. *H.* percutiendo & sanando. *LXX.* plaga, & sanabit eos sanatione. *Th.* percutiet & sanabit. *Vulg. plagâ, & sanabit eam.*

24. *Heb. Reliqui*, & Assur. *LXX.* & in Assyriis. *Vul. & Assyrio.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIX. Hesaïæ.

v. 1. A. ἅρμα Αἰγύπτου. Apud Hieronymum in Editis legitur ὅραμα. Verba ejus sic habent: *LXX.* visio Ægypti. *Ubi in Hebræo scriptum est*, MASSA MESRAIM, *quod nos interpretati sumus*, onus, *vel* pondus Ægypti: *pro quo Aquila transtulit*, ὅραμα Αἰγύπτου. *Possumus dicere ab eo quod tollat Propheta & portet jugum Domini, eum extitisse condignum, qui prophetiam Ægypti cerneret, sive portaret.* Nos legendum omnino dicimus, ἅρμα Αἰγύπτου, ut legit Drusius his adductus argumentis: *Ita legendum*, inquit, *non ut in quibusdam libris*, ὅραμα, *i.* visio. *Quæ interpretatio magis sensum exprimit, cum Aquila ipsas etiam etymologias amet exprimere. Unde non est credibile ipsum vertisse* ὅραμα, *sed potius* ἅρμα, *i.* onus, *vel* pondus. His adjicimus, sic perpetuo vertere Aquilam ubi משא legitur, ut cap. 31. Proverb. initio, cap. 21. Hesaïæ v. 13. cap. 23. Hesaïæ v. 1. & alibi, ubi ἅρμα semper legitur in probatissimis libris atque codicibus. Ad hæc vero ipsa Hieronymi series ita legendum indicat: nam in iis quæ supra adtulimus, a lectione LXX. orditur, qui habebant, *visio Ægypti:* deinde postquam suam & Aquilæ versionem adtulerat, ita claudit, *eum extitisse condignum qui prophetiam Ægypti cerneret, sive portaret:* ubi illud, *cerneret*, versionem LXX. respicit; illud vero, *portaret*, suam & Aquilæ, quas postea retulit. Symmachi vero & Theodotionis postremo repræsentat, ut nos edimus. Utque nihil dubii relinquatur, Codex noster Comment. Hieronymi in Hesaïam Latine, omnium quos vidimus antiquissimus, hoc loco habet *arma* sic.

Ibid. A. ἰδοὺ κύριος &c. Ex Demonstr. Evang. Eusebii, ubi in Editis legitur, ἐπὶ πάχος ἐλαφρὸν, in MSS. vero, ἐπὶ πάχους ἐλαφροῦ.

Ibid. Cod. Jes. ὁμοίως οἱ Γ.

Ibid. οἱ λοιπ. ταχήσεται. Procopius.

v. 2. A. καὶ σαπάσω &c. Aquilæ & Symmachi lectiones exhibet Eusebius in Hesaïam.

Ibid. Curterius ex Ms. Jes. οἱ Γ. καὶ ἀνήρ.

v. 3. A. καὶ πλαδαρωθήσεται &c. Hæc lectiones prodeunt ex Eusebio in Hesaïam, cujus MSS. quidam ad Aquilam habent παραδοθήσεται pro πλαδαρωθήσεται. Sed hæc postrema lectio germana est, & sic restituendum in Edito nostro.

v. 4. Drusius, A. Σ. Θ. καὶ παραδώσω. Ex Curterio nempe, ubi ad marg. legitur, ὁμῶς οἱ Γ. pro ὁμοίως, de more. Textus habet, καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον. Sed sigla ante τὴν Αἴγυπτον ponitur: unde dubium videtur an ad subsequentem vocem pertineat, quod tamen non verisimile est, an ad præcedentem, καὶ παραδώσω, an ad utramque, quod probabilius videtur. Nam circa vocem את־מצרים nulla potuit esse interpretationum varietas: quare nota, ὁμοίως οἱ Γ. debet præcipue respicere vocem וסכרתי καὶ παραδώσω, *& tradam.*

Ibid. A. καὶ βασιλεὺς &c. Hæ lectiones prodeunt partim ex Eusebii Demonstratione Evangelica, partim ex ejusdem Comment in Hesaïam.

v. 5. A. καὶ ἀναποθήσεται &c. Ex Eusebio in Hesaïam.

v. 9. Σ. τὸ λίνον τὸ πλεκτόν. Ex Curterio.

v. 10. A. αἱ ἀποθῆκαι &c. Ex Curterio, ubi LXX. in textu habent, διαλογιζόμενοι, ad marginem vero, ἐργαζόμενοι.

v. 13. Curterius, οἱ Γ. ἐπλάνησαν.

v. 14. Curterius, ※ οἱ Γ. τὴν

Ibid. A. Σ. Θ. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς. Drusius ex Curterio. Forte legerunt מעשיה

v. 15. Hieronymus habet: *Pro* principio & fine, *quod & Symmachus & LXX. transtulerunt*, ἀρχὴν καὶ τέλος, *Theodotio more suo ipsa verba Hebraïca posuit*, CHEPHPHA & AGMON, *quod Aquila interpretatus est*, incurvum atque perversum. Alibi vero dicit Aquilam AGMON vertisse, στρεβλοῦντα.

v. 17. Hieronymus: *In Hebraïco legitur* AGGA, *quod interpretari potest*, & festivitas... *quod significantius Aquila transtulit*, γύρωσιν, *quum aliquis pavidus & tremens circumfert oculos, & advenientem formidat inimicum.*

v. 18. οἱ Γ. ὀμνύοντες. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. A. πόλις Αρες &c. Idem.

v. 20. Curterius, A. Σ. Θ. σωτῆρα, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἰησοῦς.

v. 21. A. θυσίᾳ. Σ. θυσίαν. Idem.

Ibid. A. καὶ δώρῳ. Sic cum asterisco Curterius.

v. 22. Θ. θραύσει, καὶ ἰάσει. Curterius.

v. 24. οἱ λοιπ. καὶ Ασσούρ. Procopius.

HESAIÆ CAP. XX.

תרתן 1. Ο. Ταναθάν. Ἄλλος, Θαρθάν.

סרגון A. Θ. Σαραγών. Σ. Σαργών. Ο. Ἀρνᾶ.

נעלך 2. A. Σ. τὰ ὑποδήματά σου. Ο. τὰ σανδάλιά σου.

ויעש A. καὶ ἐποίησε. Θ. καὶ ποίησον.

ובשו מכוש מבטם 5. Ο. καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν. Θ. καὶ καταισχυνθήσονται ἀπὸ Αἰθιοπίας ἐλπίδος αὐτῶν.

ביום ההוא 6. A. Σ. Ο. Θ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

1. Heb. Alius, Vul. Tharthan. LXX. Tanathan.
Hebr. S. Vulg. Sargon. A. Th. Saragon. LXX. Arna.
2. Heb. calceamentum tuum. A. S. Vul. calceamenta tua. LXX. ſandalia tua.
Hebr. A. Vul. & fecit. LXX. & fac.
5. Hebr. & erubeſcent ab Æthiopia aſpectu ſuo. LXX. & confundentur victi ſuper Æthiopibus. Th. Vul. & confundentur ab Æthiopia ſpe ſua.
6. Heb. A. S. LXX. Th. Vulg. in die illa.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XX. Heſaiæ.

v. 1. Ἀλ. Θαρθάν. Curterius ex Mſ. Jeſ.
Ibid. A. Θ. Σαραγών. Σ. Σαργών. Idem.
v. 2. A. Σ. τὰ ὑποδήματά σου. Idem.
Ibid. A. καὶ ἐποίησε. Idem.
v. 5. Θ. καὶ καταισχυνθήσονται &c. Sic Mſ. Jeſ. Curterius legit, αἰσχυνθήσονται.
v. 6. Curterius, οἱ Γ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Sic etiam habent in Editionibus hodiernis LXX. Interpretes: ſed hæc deſunt in textu Codicis Jeſ.

HESAIÆ CAP. XXI.

מדבר־ים 1. Ο. τῆς ἐρήμου ※ θαλάσσης.

הבוגד בוגד והשודד שודד 2. Σ. ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖται, καὶ ὁ ταλαιπωρίζων ταλαιπωρεῖ. Ο. ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ, ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ.

עלי עילם צורי מדי Σ. ἀνάστηθι Ἐλάμ, πολιορκεῖτε Μῆδοι. Ο. ἐπ᾽ ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν.

את נשף 4. A. Θ. (σκότος.) Ο. ἡ ψυχή μου.

צפה הצפית 5. ※ σκόπευσον τὴν σκοπιάν. In O. vacat.

אשר יראה יגיד וראה 6. A. καὶ ὅσα ὄψεται ἀναγγελεῖ καὶ ὄψεται. Σ. ὃ ἂν ἴδῃ ἀναγγελεῖ καὶ ἴδεν. Ο. καὶ ὃ ἂν ἴδῃς ἀνάγγελον, καὶ εἶδον. Θ. ὃ ἐὰν ἴδῃ ἀναγγελεῖ καὶ ὄψεται.

רכב צמד פרשים 7. Σ. ἅρμα ζεῦγος ἵππων. Ο. ἀναβάτας ἱππεῖς δύο.

קשב ※ Σ. Ο. Θ. ἀκρόασιν.

אריה 8. A. λέοντα. Σ. λέαιναν. Ο. Οὐρίαν. Θ. Ἀριήλ.

נפלה נפלה בבל 9. A. Σ. Ο. Θ. πέπτωκε πέπτωκε Βαβυλών.

1. Ebr. Vulg. deſerti maris. LXX. deſerti ※ maris.
2. H. prævaricator prævaricator, & vaſtator vaſtator. S. qui ſpernit ſpernitur, & qui affligit affligitur. LXX. prævaricans prævaricatur; iniquus inique agit. *Vulg. qui incredulus eſt, infideliter agit: & qui depopulator eſt, vaſtat.*
Heb. Vul. Aſcende Ælam, obſide Mede. S. ſurge Elam, obſidete Medi. LXX. ſuper me Elamitæ & legati Perſarum.
4. Heb. crepuſculum. A. Th. tenebræ. LXX. anima mea. Vul. Babylon.
5. Heb. ſpeculando ſpeculam. ※ ſpeculare ſpeculam. *In LXX. vacat. Vulg. contemplare in ſpecula.*
6. Heb. qui viderit indicabit: & vidit. A. & quæcumque videbit, annuntiabit & videbit. S. Quodcumque viderit, nuntiabit & vidit. LXX. Et quodcumque videris, annuntia, & vide. Th. Quodcumque viderit annuntiabit & videbit. *Vulg. Quodcumque viderit, annuntiet. Et vidit.*
7. Heb. currum par equitum. S. currum jugum equorum. LXX. aſcenſores equites duos. *Vulg. currum duorum equitum.*
H. attentione. ※ S. LXX. Th. auditionem. *Vul. diligenter.*
8. Hebr. Vulg. leo. A. leonem. S. leænam. LXX. Urian. Th. Ariel.
9. Heb. cecidit cecidit Babel. A. S. LXX. Th. Vulg. cecidit cecidit Babylon.

דומה 11. A. Δοῦμα. O. τῆς Ἰδουμαίας.

אלי קרא משעיר A. Σ. Θ. πρὸς ἐμὲ καλεῖ τοὺς φυγόντας παρὰ τοῦ Σηείρ. O. πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηείρ.

אם־תבעיון בעיו 12. A. ἐὰν ἐπιζητῆτε ἐπιζητεῖτε. O. ἐὰν ζητῇς ζήτει.

שבו אתיו A. ἐπιστραφῆτε ἥκετε. O. καὶ παρ' ἐμοὶ οἴκει.

משא בערב 13. A. ἄρμα Ἀραβίας. Σ. λῆμμα Ἀραβίας. Θ. λῆμμα ἐν τῇ Ἀραβίᾳ.

דדנים A. Σ. Δωδανίμ. O. Θ. Δαιδάν.

חרבות 15. A. Σ. Θ. μαχαιρῶν. O. πεφονευμένων.

כי יהוה אלהי־ישראל דבר 17. A. Σ. O. Θ. ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησε.

11. *H. A. Vul.* Duma. *LXX.* Idumææ.

H. Vulg. ad me clamat ex Seir. *A. S. Th.* ad me voca fugientes a Seir. *LXX.* ad me voca de Seir.

12. *H.* Si quæretis, quærite. *A.* Si perquisieritis, perquirite. *LXX.* Si quæras, quære. *Vul. Si quæritis, quærite.*

H. revertimini, venite. *A. Vul.* convertimini, venite. *LXX.* & apud me habita.

13. *Hebr.* Onus in Arab. *A.* Onus Arabiæ. *S.* Assumptio Arabiæ. *Th.* Assumptio in Arabia. *Vulg. Onus in Arabia.*

Heb. Vulg. Dedanim. *A. S.* Dodanim. *LXX. Th.* Dædan.

15. *H. A. S. Th. Vulg.* gladiorum. *LXX.* occisorum.

17. *H. A. S. LXX. Th.* Quia Dominus Deus Israel locutus est. *Vul. Dominus enim Deus Israël locutus est.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXI. Hesaïæ.

v. 1. Sic θαλάσσης cum asterisco Curterius ex Ms. Jes. Procopius hæc haber: τὸ δὲ Ἑβραϊκὸν καὶ οἱ λοιποὶ τὸ θαλάσσης προσέθηκαν, ὡς τῆς πόλεως πάλαι κυμαινούσης τοῖς πλήθεσι. i. *Hebraïcum & Reliqui*, maris, *addiderunt, eo quod olim civitas multitudine populi quasi fluctuans esset.*

v. 2. Σ. ὁ ἀθετῶν &c. Ex Theodoreto.

Ibid. Σ. ἀνάστηθι &c. Procopius.

v. 4. Hieron. *Pro* Babylon *Aquila & Theodotio* tenebras *interpretati sunt.*

v. 5. ※ σκόπευσον τὴν σκοπιάν. Sic cum asterisco Curterius, quia ex aliis Editionibus in Editionem τῶν O. Hexaplarem advectum fuit.

v. 6. A. καὶ ὅσα &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 7 Σ. ἅρμα ζεῦγος ἵππων. Procopius.

Ibid. Curterius, ※ Θ. Σ. ἀκρόασιν. Quæ vox asterisco notatur, quia olim deerat in LXX.

v. 8. A. λέοντα &c. Curterius, & Eusebius in Hesaïam, qui adjicit: οὐδεὶς τῶν Οὐρίαν ὠνόμασεν, ἐπεὶ οὐδὲ ἡ Ἑβραϊκὴ φωνὴ ἐμνημόνευσε τοῦ Οὐρίου. i. *Nemo igitur Uriam nominavit, quoniam nec Hebraïca vox Uriam memorat.*

v. 9. In hæc verba τῶν O. πέπτωκε πέπτωκε Βαβυλὼν, notatur in Cod. Jes. ὁμοίως οἱ Γ.

v. 11. A. Δοῦμα. Sic Drusius ex Hieronymo, qui habet, *Duma.*

Ibid. A. Σ. Θ. πρὸς ἐμὲ κάλει &c. Procopius.

v. 12. A. ἐὰν ἐπιζ- Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. A. ἐπιστραφῆτε &c. Idem.

v. 13. A. ἄρμα Ἀραβίας &c. Idem.

Ibid. A. Σ. Δωδανίμ. Idem.

v. 15. Curterius ex Ms. Jes. οἱ O. πεφονευμένων. οἱ Γ. μαχαιρῶν Φ καὶ τοὺς O. ubi Φ pro more suo ponit pro ♀ id est, Ωριγένης, qui legisse dicitur ut LXX.

v. 17. In Cod. Jes. in textu legitur, διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Ad marg. vero, οἱ Γ. ὁμοίως, ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐλάλησε. Quæ est hodierna τῶν O. lectio.

HESAIÆ CAP. XXII.

משא גיא חזיון 1. A. ἆρμα . . . . Σ. Θ. λῆμμα φάραγγος ὁράσεως. O. τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος Σιών.

אפוא A. καίπερτοι.

קריה עליזה 2. ※ ἡ πόλις γαυριῶσα.

מתי מלחמה A. Θ. . . . . πόλεμος. Σ. O. νεκροὶ πολέμῳ.

נדדו 3. Σ. ἀνεστατώθησαν. O. πεφεύγασι. Θ. μετεκινήθησαν.

אסרו יחדו ※ Θ. ἐδέθησαν ὁμοθυμαδόν.

ברכב אדם פרשים 6. A. ἐν ἅρματι ἀνθρώπων ἱππέων. O. ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ' ἵπποις. Θ. συνεπιβάται ἀνθρώπων ἱππέων.

1. HEb. *Vul.* Onus vallis visionis. *A.* onus.... *S. Th.* assumptio vallis visionis. *LXX.* verbum vallis Sion.

H. nunc. *A.* & quidem.

2. *H.* civitas læta. ※ *Vulg. civitas exultans.*

H. S. LXX. mortui bello. *A. Th.* . . . bellum. *Vul. mortui in bello.*

3. *H.* vagati sunt. *S.* extorres facti sunt. *LXX. Vul.* fugerunt. *Th.* amoti sunt.

H. Vul. vincti sunt pariter. ※ *Th.* ligati sunt unanimiter.

6. *H.* in curru hominis equitum. *A.* in curru hominum equitum. *LXX.* ascensores homines super equos. *Th.* vectores cum hominibus equitibus. *Vul. currum hominis equitis.*

מבחר-עמקיך 7. A. ἐκλογαὶ κοιλάδων σου. Σ. ἐκλεκταὶ κοιλάδες σου. O. ἐκλεκταὶ φάραγγές σου.

ואת בקיעי עיר-דוד ראיתם כי-רבו 9. Ἄλλος, καὶ τὰ ῥήγματα οἴκου Δαυὶδ ὄψεσθε ὅτι ἐπληθύνθη. O. καὶ ἀνακαλύψουσι τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας Δαυὶδ, καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσί.

ואת-בתי ירושלם ספרתם 10. Σ. καὶ οἰκίας Ἱερουσαλὴμ ἀριθμήσαντες. O. καὶ ὅτι καθεῖλοσαν τοὺς οἴκους Ἱερουσαλήμ.

עשיתם 11. Σ. O. Θ. καὶ ἐποιήσατε.

ומקוה עשיתם בין החמתים למי הברכה הישנה Σ. καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν μετοχετεύσαντες. O. καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀναμέσον τῶν δύο τειχῶν ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας.

מרחוק ※ πόῤῥωθεν.

אמר אדני יהוה צבאות 14. ※ Σ. Θ. εἶπεν κύριος κύριος τῶν δυνάμεων. In O. vacat.

בא 15. ※ A. Σ. Θ. εἴσελθε. In O. vacat.

אל-הסכן A. πρὸς τὸν σκηνοῦντα. Σ. τὸν σκηνοποιοῦντα. O. εἰς τὸ παστοφόριον. Θ. πρὸς τὸν σοκὴν τοῦτον.

שבנא A. Σ. O. Θ. Σομνάν.

גבר 17. Π. ἀνδρός. O. ἄνδρα.

ואבנטך 21. O. καὶ τὸν στέφανόν ※ A. Σ. Θ. σου.

אחזקנו Θ. κραταιώσω αὐτόν. O. δώσω αὐτῷ καὶ κράτος. (al. καὶ τὸ κράτος.)

ונתתי מפתח בית-דוד על-שכמו ופתח ואין סגר וסגר ואין פתח 22. A. Θ. καὶ δώσω τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλείσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. O. καὶ δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποκλείων, καὶ κλείσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνοίγων. Σ. καὶ ἐπιθήσω.

יתד 23. Π. πάσσαλον. O. ἄρχοντα.

הצאצאים והצפעות 24. A. . . . . . Σ. . . . . In O. vacat.

כל כלי הקטן מכלי האגנות O. ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. ※ Θ. πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀπὸ σκεύους τῶν ἀγανάθ.

יתד 25. (Π. πάσσαλος.) O. ὁ ἄνθρωπος.

ונכרתה ※ O. Θ. καὶ ἐξολοθρευθήσεται.

7. *H. A.* electio vallium tuarum. *S. Vulg.* electæ valles tuæ. *LXX.* electæ convalles tuæ.

9. *Hebr.* Et scissuras civitatis David vidistis, quia multiplicatæ sunt. *Alius*, Et rupturas domus David videbitis, quia multiplicatæ sunt. *LXX.* Et revelabunt occulta domorum arcis David, & viderunt, quia plures sunt. *Vul. Et scissuras civitatis David videbitis, quia multiplicatæ sunt.*

10. *H. Vulg.* & domos Jerusalem numerastis. *S.* & domos Jerusalem numerantes. *LXX.* & quia destruxerunt domos Jerusalem.

11. *H. S. LXX. Th. Vul.* & fecistis.

H. Et lacum fecistis inter duos muros aquis piscinæ veteris. *S.* & veteris piscinæ aquam in urbem derivantes. *LXX.* Et fecistis vobis aquam inter duos muros intra piscinam veterem. *Vul. & lacum fecistis inter duos muros ad aquam piscinæ veteris.*

Hebr. ※ *Vul.* de longe.

14. *H.* dixit Dominus Dominus exercituum. *S. Th.* dixit Dominus Dominus virtutum. *In LXX. vacat. Vul. dicit Dominus Deus exercituum.*

15. *Heb. A. S. Th. Vulg.* ingredere. *In LXX. vacat.*

Hebr. ad thesaurarium. *A.* ad tabernacula figentem. *S.* ad tabernaculorum artificem. *LXX.* ad pastophorium. *Th.* ad socen istum. *Vul. ad eum qui habitat in tabernaculo.*

Hebr. Schebna. *A. S. LXX. Th.* Somnam. *Vulg. Sobnam.*

17. *Hebr. & Omnes*, viri. *LXX.* virum. *Vulg. gallus gallinaceus.*

21. *Hebr.* & balteo tuo. *LXX.* & coronam ※ *A. S. Th.* tuam. *Vul. & cingulo tuo.*

Hebr. Vulg. confortabo eum. *Th.* roborabo eum. *LXX.* dabo ei & imperium.

22. *Heb.* Et dabo clavem domus David super humerum ejus; & aperiet, & non claudens; & claudet, & non aperiens. *A. Th.* Et dabo clavem domus David super humerum ejus, & aperiet & non erit qui claudat; & claudet, & non erit qui aperiat. *LXX.* Et dabo ei clavem domus David super humerum ejus, & aperiet, & non erit qui claudat; & claudet, & non erit qui aperiat. *S.* & imponam. *Vulg. Et dabo clavem domus David super humerum ejus: & aperiet, & non erit qui claudat; & claudet, & non erit qui aperiat.*

23. *Hebr. Omnes, Vul.* paxillum. *LXX.* principem.

24. *Hebr.* genimina & fetus. *A.* SASAIM & SEPHOTH. *S.* nepotes atque commixtos. *In LXX. vacat. Vulg. vasorum diversa genera.*

Heb. omnia vasa parva, a vasis craterarum. *LXX.* a parvo usque ad magnum. *Th.* omne vas parvum a vase Aganoth. *Vulg. omne vas parvulum a vasis craterarum.*

25. *Heb. Omnes & Vulg.* paxillus. *LXX.* homo.

H. & exscindetur. *LXX. Th.* & disperdetur. *Vulg. & peribit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXII. Hesaïæ.

v. 1. A. ἄρμα . . . . . ut supra frequenter. Σ. Θ. λῆμμα τῆς φάραγγος ὁράσεως. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. A. καίπερ τοι. Sic Druſius ex Hieronymo, qui ait, *quam conjunctionem Latinus ſermo non explicat.*

v. 2. Curterius, ἡ πόλις γαυριῶσα, cum aſteriſco, quia deerat in O. Videtur autem eſſe Aquilæ & Symmachi, qui ita vertere ſolent.

Ibid. Mſ. Jeſ. Θ. A. πόλεμος. O. πολέμῳ. Σ. ὁμοίως τοῖς O. In textu vero legitur, πολέμου. Ed. R. πόλεμον.

v. 3. Θ. ἐδέθησαν ὁμοθυμαδὸν. Sic cum aſteriſco Curterius ex Cod. Jeſ. LXX. aliud legiſſe videntur.

v. 6. A. ἐν ἅρματι &c. Idem.

v. 7. A. ἐκλογαὶ &c. Idem.

v. 9. Αλλ. καὶ τὰ ῥήγματα &c. Sic unus Codex ſine Interpretis nomine.

v. 10. Σ. καὶ οἰκίας &c. Druſius ex Procopio.

v. 11. Curterius ad marg. Θ. Σ. καὶ ἐποιήσατε.

Ibid. Σ. καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας &c. Procopius, qui videtur magis ſenſum Symmachi ſpectaſſe, quam verba.

Ibid. πόῤῥωθεν, præmiſſo aſteriſco. Curterius ex Mſ. Jeſ. quia deerat in O.

v. 14. Σ. Θ. εἶπεν &c. Idem. Sed perperam ibi A. Θ. ponitur: legendum enim Σ. Θ. Nam Aquila ſemper στρατιῶν ponit, Σ. Θ. δυνάμεων.

v. 15. A. Σ. Θ. εἴσελθε, præmiſſo aſteriſco. Idem.

Ibid. A. πρὸς τὸν σκηνοῦντα &c. Sic Euſebius, Procopius & Editio Rom. Hieron. vero, A. *ad degentem in tabernaculo.* S. *tabernaculorum opificem.* Alibi ait Theodotionem vertiſſe, *Ingredere ad Socen iſtum.*

Ibid. Σομνὰν, ὁμοίως οἱ Γ. Idem.

v. 17. Hieronymus: GEBER, *quod omnes* virum *interpretati ſunt. Hebræus autem, qui nos in veteris Inſtrumenti lectione erudivit*, gallum gallinaceum *tranſtulit.*

v. 21. Curterius ex Mſ. Jeſ. ὁμοίως οἱ Γ. perperam ille ὅμως. Hîc porro intelligas vocem σου tantum ex A. Σ. Θ. adjectam fuiſſe, ubi tunc non aderat, etſi modo adſit. Veriſimile enim non eſt tres illos Interpretes hîc vocem אבנט στέφανον vertiſſe, qui alibi eam vocem interpretantur A. διάζωμα, Σ. Θ. ζώνην, *zonam*, vel *cingulum*, quæ eſt ejus vera ſignificatio.

Ibid. Θ. κραταιώσω αὐτόν. Idem.

v. 22. A. Θ. καὶ δώσω &c. Has item lectiones exhibet Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 23. Hieronymus: *Pro* paxillo, *qui Hebraïce dicitur* IATHED, *& ab omnibus ſimiliter effertur, ſoli LXX. ſupra* principem, *hîc* hominem *interpretati ſunt.*

v. 24. *A.* SASAIM &c. Sic ex Hieronymo exſcripſimus.

Ibid. Θ. πᾶν τὸ σκεῦος &c. Curterius ex Mſ. Jeſuit. Hieronymus quoque ait, *a vaſis craterarum*; *pro quibus Theodotio* Aganoth *poſuit.*

v. 25. Π. πάσσαλος. Vide ſupra ad verſ. 23.

Ibid. Curterius ex Mſ. Jeſ. præmiſſo aſteriſco, Θ. καὶ ἐξολοθρευθήσεται. Cum enim abeſſet a LXX. ex Theodotione inductum eſt, ac in Romana Editione τῶν O. legitur.

HESAIÆ CAP. XXIII.

משא צר 1. A. τὸ ἄρμα Τύρου. Σ. Θ. λῆμμα Τύρου. O. τὸ ῥῆμα Τύρου.

אניות תרשיש A. Σ. Θ. πλοῖα Θαρσὶς, vel Θαρσεῖς. O. πλοῖα Καρχηδόνος.

כתים A. Σ. Θ. Χεττιείμ. O. Κιτιαίων.

דמו 2. A. σιωπήσατε. Σ. σιγήσατε. O. τίνι ὅμοιοι γεγόνασι.

ישבי אי Σ. κατοικοῦντες τὴν νῆσον. O. οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ.

תרשישה 6. A. Σ. Θ. εἰς Θαρσεῖς. O. εἰς Καρχηδόνα.

יבלוה רגליה מרחוק לגור 7. O. πρὸ τοῦ ἢ παραδοθῆναι αὐτήν. ※ Θ. ἀπάξουσιν αὐτὴν οἱ πόδες αὐτῆς πόῤῥωθεν εἰς ἀποικίαν.

כנעניה 8. A. O. ἔμποροι. Θ. Χαναάν.

אין מזח עוד 10. Σ. . . . . O. οὐκέτι ἔρχεται.

הרגיז 11. Σ. . . . . O. παροξύνουσα.

בתולת בת־צידון 12. ※. A. Σ. Θ. παρθένον: θυγατέρα Σιδῶνος. O. τὴν θυγατέρα Σιδῶνος.

יסדה לציים הקימו בחיניו עוררו ארמנותיה 13.

1. Hebr. *A. Vulg.* Onus Tyri. *S. Th.* Aſſumptio Tyri. *LXX.* Verbum Tyri.

Hebr. A. S. Th. naves Tharſis. *LXX.* naves Carthaginis. *Vul. naves maris.*

H. Chetim. *A. S. Th.* Chetiim. *LXX.* Citiæorum. *Vul. Cethim.*

2. *Hebr A.* ſilete. *S. Vulg.* tacete. *LXX.* cui ſimiles facti ſunt.

Hebr. habitatores inſulæ. *S.* habitantes inſulam. *LXX.* qui habitant in inſula. *Vul. qui habitatis in inſula.*

6. *H.* in Tharſis. *A. S. Th.* in Tharſis. *LXX.* in Carthaginem. *Vulg. maria.*

7. *Heb.* ducent eam pedes ejus e longinquo ad peregrinandum. *LXX.* priuſquam ipſa traderetur. ※ *Th.* abducent eam pedes ejus e longinquo in coloniam. *Vulg. ducent eam pedes ſui longe ad peregrinandum.*

8. *Heb.* negotiatores ejus. *A. LXX. Vul.* negotiatores. *Th.* Chanaan.

10. *H.* non cingulum ultra. *S.* non poteris ultra reſiſtere. *LXX.* non ultra veniunt. *Vulg. non eſt cingulum ultra tibi.*

11. *Heb.* perterrefecit. *S.* conturbabat. *LXX.* irritans. *Vul. conturbavit.*

12. *Heb. Vul.* virgo filia Sidonis ※ *A. S. Th.* virginem filiam Sidonis. *LXX.* filiam Sidonis.

13. *H.* Fundavit eam deſerticolis: erexerunt

※ Θ. ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς σιειμ, ἔστησαν ἐπάλξεις αὐτοῦ, ἐξήγειραν βάρεις αὐτῆς.

אניות תרשיש 14. A. Σ. Θ. πλοῖα Θαρσίς. O. πλοῖα Καρχηδόνος.

מלך אחר 15. A. Σ. Θ. βασιλέως ἑνός. O. βασιλέως.

לצר A. Σ. Θ. Τύρῳ. O. Τύρος.

על־פני האדמה 17. ※ O. Θ. ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.

והיה סחרה ואתננה קדש ליהוה 18. A. καὶ ἔσται ἐμπόρειον αὐτῆς καὶ μίσθωμα ἡγιασμένον τῷ κυρίῳ. O. καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορεία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον κυρίῳ.

לישבים לפני יהוה יהיה סחרה לאכל ולשבעה ולמכסה עתיק A. τοῖς καθημένοις εἰς τὸ πρόσωπον κυρίου ἔσται ἐμπόρειον αὐτῆς τοῦ φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, εἰς ἔσθησιν μεταρσεως. Σ. τοῖς γὰρ κατοικοῦσιν ἐνώπιον κυρίου ἔσται ἐμπόρειον αὐτῆς φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, καὶ περιβαλέσθαι εἰς τὸ παλαιῶσαι. O. ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου, πᾶσα ἡ ἐμπορεία αὐτῆς φαγεῖν, καὶ πιεῖν τὸ ἐμπλησθῆναι, καὶ εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου. Θ....... τὸ περιβαλέσθαι εἰς παλαίωσιν.

arces ejus, suscitaverunt ædes ejus. ※ *Th.* Fundavit eam in Siim, statuerunt propugnacula ejus, suscitaverunt domos ejus. *Vul. Fundavit eam: in captivitatem traduxerunt robustos ejus, suffoderunt domos ejus.*

14. *Heb. A. S. Th.* naves Tharsis. *LXX.* naves Carthaginis. *Vul. naves maris.*

15. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* Regis unius. *LXX.* regis.

Heb. A. S. Th. Vul. Tyro. *LXX.* Tyrus.

17. *Heb.* super facies humi. ※ *LXX. Th. Vulg* super faciem terræ.

18. *Heb.* Et erit negotiatio ejus, & quæstus ejus sanctitas Domino. *A.* Et erit emporium ejus, & merces sanctificata Domino. *LXX.* Et erit ejus negotiatio, & merces sanctum Domino. *Vul. Et erunt negotiationes, & mercedes ejus sanctificatæ Domino.*

Hebr. habitantibus ad facies Domini: erit negotium ejus ad comedendum ad saturitatem, & in operimentum vetus. *A.* his qui coram facie Domini sedent: erit emporium ejus ut comedant ad satietatem, & mutatoriis vestiantur. *S.* iis enim qui habitant coram Domino erit ejus negotiatio, ut comedant ad satietatem, & vestiantur, ut veterascant. *LXX.* sed habitantibus ante Dominum, omnis negotiatio ejus comedere & bibere, & impleri, & in symbolam memoriale coram Domino. *Th.* ...... ut amiciantur ad vetustatem. *Vul. quia his, qui habitaverint coram Domino, erit negotiatio ejus, ut manducent in saturitatem, & vestiantur ad vetustatem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIII. Hesaïæ.

v. 1. A. τὸ ἅρμα Τύρου. Σ. Θ. τὸ λῆμμα Τύρου. Curter. ex Mf. Jes.

Ibid. Curterius ex Mf. Jes. οἱ Γ. Θαρσεῖς. Hieron. vero: *Pro* Carthagine *in Hebræo scribitur* THARSIS, *quod omnes similiter transtulerunt.*

Ibid. οἱ λοιποὶ, Χεττιείμ. Procopius, qui addit, λέγεται δὲ Κύπρος οὕτω δηλοῦσθαι, καὶ Κίτιον εἶναι πόλιν ἐν αὐτῇ. i. *Narrant Cyprum ita significari, & in ea esse Citium urbem.*

v. 2. A. σιωπήσατε &c. Idem Procopius. Ibi LXX. postremâ præcedentis versûs voce adjunctâ, sic למי דמו verterunt, τίνι ὅμοιοι γεγόνασι, *cui similes facti sunt.*

Ibid. Σ. κατοικοῦντες τὴν νῆσον. Idem.

v. 6. Curterius ex Mf. Jes. οἱ Γ. Θαρσεῖς.

v. 7. Θ. ἀπάξουσιν &c. Sic cum asterisco Curterius, ut notetur hæc deesse in τοῖς O. non quidem omnino prætermissa, sed cursim & compendio versa.

v. 8. Curterius cum asterisco, Θ. Χαναάν. Hieronymus autem hæc habet: *Verbum* Chanaan *de Theodotionis Editione additum est: pro quo Aquila* negotiatores *edidit.*

v. 10. S. *non poteris ultra resistere.* Hieron.

v. 11. S. *conturbabat.* Hieron.

v. 12. Curterius ex Mf. Jes. primo ponit ad marg. præmisso asterisco, Θ. A. Σ. παρθένον: deinde vero, οἱ Γ. Σιδῶνος. In textu enim ibi legebatur Σιών.

v. 13. ※ Θ. ἐθεμελίωσεν αὐτὴν &c. Curterius ex Mf. Jes. ubi subjungitur nota sequens: τούτων τῶν ἠστερισμένων ὡς τῶν O. μέμνηται ἐν τῷ κέ. τόμῳ τῶν εἰς Ἡσαΐαν. quæ non potuit Drusius legere. Horum vero sensus est: *Hæc quæ asteriscis notantur, quasi LXX. Interpretum memorat Origenes in XXV. tomo Commentariorum in Hesaïam.* Hieronymus vero: *Quodque sequitur de Theodotionis Editione sub asteriscis additum est:* Fundavit eam Siim, statuerunt propugnacula ejus, suscitaverunt turrim ejus. Et postea: Siim *etymologium nec nos potuimus invenire; & cæteri Interpretes ipso quo apud Hebræos scribitur nomine transtulerunt.*

v. 14. Hieronymus in Ezechielem cap. 27. v. 12. Carthaginenses negotiatores tui a multitudine cunctarum divitiarum, argento, ferro, stanno plumboque repleverunt nundinas tuas. *Non solum in præsenti loco, inquit, sed & in Hesaïa, ubi scriptum est,* Ululate naves Carthaginis, *cæteri Interpretes verbum Hebraïcum transtulerunt,* THARSIS, *quam coloniam esse Tyriorum nulli dubium est. Ipsi de Occidentis partibus argento, ferro, stanno & plumbo Tyri nundinas repleverunt.* Tharsis *in lingua nostra sonat,* exploratio gaudii.

v. 15. Curterius, οἱ Γ. ἑνός.

Ibid. οἱ Γ. Τύρῳ. Idem.

v. 17. Θ. ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. Curterius, præmisso asterisco. Hodie tamen in τοῖς O. habetur, ut & multa alia, quæ quia olim deerant, postea inducta, & asteriscis notata sunt: deinde vero asteriscis expunctis remanserunt.

v. 18. A. καὶ ἔσται &c. Procopius.

Ibid. A. τοῖς καθημένοις &c. Has omnes lectiones exhibet Procopius.

HESAIÆ CAP. XXIV.

פניה 1. Ἄλλος, τὰ ὅρια αὐτῆς. Ο. τὸ πρόσωπον αὐτῆς.

יפיץ ישביה Α. Θ. διασκορπίσει (τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ.) Ο. διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ.

כעבד כאדניו 2. Α. ὡς ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Ο. καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος.

כנשה כאשר נשה בו Σ. ὡς ὁ ἀπαιτῶν, οὕτως ὁ ἀπαιτούμενος. Ο. ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει.

את־הדבר הזה 3. Ο. ταῦτα. Θ. τὸ ῥῆμα τοῦτο.

נבלה 4. ※ Σ. Θ. κατερρίφη.

נבלה ※ Σ. Θ. κατερρίφη.

הארץ חנפה תחת ישביה 5. Σ. ἡ γῆ ἐφονοκτονήθη ὑπὸ τῶν κατοικούντων αὐτήν. Ο. ἡ δὲ ἠνόμησε διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν.

עברו Ο. παρήλθοσαν. Ἀλλ. παρῆλθον. Ἄλλος, παρέβησαν.

הפרו Α. ἠκύρωσαν. Σ. Θ. διεσκέδασαν. ※ Ο. διεσκέδασαν.

על־כן חרו 6. Σ. διὰ τοῦτο ἐκτετρυχωθήσονται. Ο. διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται.

ונשאר אנוש מזער Α. καὶ ὑπολειφθήσεται ἄνθρωπος ἐλάχιστος. Σ. . . . . . ἄνθρωπος ὀλίγος. Ο. καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι. Θ. ἄνθρωποι ὀλίγοι.

אבל תירוש 7. Α. ἐπένθησεν ὁ πρωεισμός. Ο. πενθήσει οἶνος.

גלה משוש 11. Ο. ἀπῆλθε πᾶσα εὐφροσύνη. ※ Θ. ἀπεσχίσθη χαρά.

כעוללות אם כלה בציר 13. Σ. ὡς ἐπιφυλλίδες ἐὰν συντελεσθῇ τρυγητός. Ο. καὶ ἐὰν παύσηται ὁ τρυγητός.

המה ישאו קולם 14. Σ. οὗτοι ἐπαροῦσι τὴν φωνὴν αὐτῶν. Ο. οὗτοι βοῇ φωνήσουσιν.

צהלו מים Ο. ταραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. Θ. ἤχησαν ὕδατα θαλάσσης.

מכנף הארץ זמרת שמענו 16. Α. ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς μελῳδίας ἠκούσαμεν. Σ. Θ. ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς ψαλμοὺς ἠκούσαμεν. Ο. ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν.

ואמר Α. Θ. καὶ ἐρεῖ. Ο. καὶ ἐροῦσιν.

ואמר רזי־לי רזי־לי Α. Θ. καὶ ἐρεῖ, τὸ μυστή-

HEbr. facies ejus. *Alius*, terminos ejus. *LXX. Vul.* faciem ejus.

Heb. Vulg. disperget habitatores ejus. *A. Th.* disperget inhabitantes in ea. *LXX.* disseminabit inhabitantes in ea.

2. *Hebr. A. Vulg.* sicut servus sic Dominus ejus. *LXX.* & puer sicut Dominus.

Heb. ut fœnerator, sic fœnus ferens ab eo. *S.* ut qui exigit, ita qui exigitur. *LXX.* qui debet, ut is cui debet. *Vulg. sicut qui repetit, sic qui debet.*

3. *Hebr. Th. Vul.* verbum hoc. *LXX.* hæc.

4. *Hebr. Vulg.* defluxit. *S. Th.* dejecta est.

Heb. Vul. defluxit. *S. Th.* dejecta est.

5. *H.* Terra hypocrisi est usa sub incolis suis. *S.* Terra cæde contaminata fuit ab habitatoribus suis. *LXX.* Illa vero inique egit propter habitatores suos. *Vul. Et terra infecta est ab habitatoribus suis.*

Hebr. LXX. Vul. transgressi sunt. *Alius*, prætererunt.

Hebr. S. ※ *LXX. Th. Vulg.* dissipaverunt. *A.* irritum fecerunt.

6. *Hebr.* ideo combusti sunt. *S.* propterea conterentur. *LXX.* propterea pauperes erunt. *Vulg. ideoque insanient.*

Heb. & remanebit hominis pusillum. *A.* & relinquetur homo minimus. *S.* . . . . . . homo parvus. *LXX. Vulg.* & relinquentur homines pauci. *Th.* homines pauci.

7. *H.* luxit mustum. *A.* luxit intempestivitas. *LXX.* lugebit vinum. *Vulg. luxit vindemia.*

11. *Heb.* migravit gaudium. *LXX.* abiit omnis lætitia. ※ *Th.* abscissum est gaudium. *Vulg. translatum est gaudium.*

13. *Hebr.* sicut racemi si consummata fuerit vindemia. *S.* tamquam racemi, si confecta fuerit vindemia. *LXX.* & si quiescat vindemia. *Vulg. & racemi, cum fuerit finita vindemia.*

14. *Heb. S. Vulg.* hi elevabunt vocem suam. *LXX.* isti clamore vociferabuntur.

H. vocem efferent a mari. *LXX.* conturbabitur aqua maris. *Th.* sonuerunt aquæ maris. *Vul. hinnient de mari.*

16. *H.* ab ala terræ cantus audivimus. *A.* ab alis terræ melodias audivimus. *S. Th.* ab alis terræ psalmos audivimus. *LXX.* ab alis terræ prodigia audivimus. *Vul. a finibus terræ laudes audivimus.*

Hebr. Vulg. & dixi. *A. Th.* & dicet. *LXX.* & dicent.

H. Vul. Et dixi: Secretum meum mihi, se-

ριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. Σ. καὶ εἶπεν τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. In O. vacat.

cretum meum mihi. *A. Th.* Et dicet: Mysterium meum mihi, mysterium meum mihi. *S.* Et dixit: Mysterium meum mihi, mysterium meum mihi. *In LXX. vacat.*

אוי לי בגדים בגדו A. ὢ οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. Σ. οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν. O. οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσι οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον.

H. S. Vulg. Væ mihi, prævaricantes prævaricati sunt. *A.* Heu, væ mihi, prævaricantes prævaricati sunt. *LXX.* Væ prævaricatoribus qui prævaricantur legem.

ובגד בגדים ※ Θ. καὶ ἀθεσίαν ἀθετούντων.

Hebr. ※ *Th.* & prævaricatione prævaricantium. *Vulg. & prævaricatione transgressorum.*

19. רעה התרעעה הארץ פור התפוררה ארץ O. ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ ἀπορίᾳ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ. Θ. θραύσει θραυσθήσεται ἡ γῆ, καὶ διασκεδάσει διασκεδασθήσεται γῆ, κλινομένη κλιθήσεται ἡ γῆ.

19. *H.* Confringendo confregit se terra, dissipando dissipavit se terra. *LXX.* Turbatione turbabitur terra, & egestate egebit terra. *Th.* Fractione frangetur terra, & dissipatione dissipabitur terra, & reclinata reclinabitur terra. *Vulg. Confractione confringetur terra, contritione conteretur terra.*

20. נוע תנוע ארץ כשכור והתנודדה כמלונה וכבד עליה פשעה ונפלה ולא־תוסיף קום O. ἔκλινεν ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ· κατίσχυσε γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι. Θ. σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ ὡς μεθύων, καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον, καὶ καταβαρυνθήσεται ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία αὐτῆς, καὶ πεσεῖται, καὶ οὐ προσθήσει ἀναστῆναι.

20. *Hebr.* Movendo movebit se terra sicut ebrius, & vacillabit sicut tugurium: & gravis erit super eam prævaricatio ejus, & cadet, & non adjiciet surgere. *LXX.* Declinavit sicut ebrius & plenus crapulæ. Et concutietur quasi pomorum custodia terra: invaluit enim super eam iniquitas: & cadet & non poterit resurgere. *Th.* Agitatione agitabitur terra sicut ebrius, & concutietur ut pomorum custodia, & aggravabitur super ipsam iniquitas ejus: cadetque, nec addet surgere. *Vul. Agitatione agitabitur terra sicut ebrius, & auferetur quasi tabernaculum unius noctis: & gravabit eam iniquitas sua, & corruet, & non adjiciet ut resurgat.*

21. והיה ביום ההוא A. Σ. Θ. καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

21. *H. A. S. Th. Vulg.* Et erit, in die illa. *In LXX. vacat.*

22. ואספו אספה אסיר על־בור וסגרו על־מסגר Σ. καὶ ἀθροισθήσονται ἀθροισμὸν δεσμίου εἰς λάκκον, καὶ συγκλεισθήσονται εἰς συγκλεισμόν. O. καὶ συνάξουσι συναγωγὴν αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον, καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα.

22. *H.* Et colligentur collectione vincti super lacum: & claudentur super clausuram. *S.* Et colligentur collectione vincti in lacum, & concludentur in carcerem. *LXX.* Et congregabunt congregationem ejus in carcerem, & claudent in munitionem. *Vulg. Et congregabuntur in congregatione unius fascis in lacum, & claudentur ibi in carcere.*

23. וחפרה הלבנה ובושה החמה Σ. καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. O. καὶ τακήσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος.

23. *H.* Et erubescet luna, & pudore afficietur sol. *S. Vul.* Et erubescet luna, & confundetur sol. *LXX.* Et liquescet later, & cadet murus.

בהר ציון O. ἐν Σιών. Ἀλλ. ἐν ※ τῷ ὄρει: Σιών.

Hebr. Alius, Vul. in ※ monte: Sion. *LXX.* in Sion.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIV. Hesaïæ.

v. 1. Ἄλλος, τὰ ὄρ- Curter. sine nomine Interpretis.

Ibid. A. Θ. διασκορπίσει. Sic quidam Codices, melius, ni fallor, quam in Edito, & in uno Codice, ubi legitur, διασκορπίζει.

v. 2. A. ὡς ὁ δοῦλος &c. Curterius.

Ibid. Σ. ὡς ὁ ἀπαιτῶν &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 3. Θ. τὸ ῥῆμα τοῦτο. Idem.

v. 4. Σ. Θ. κατεῤῥίφη. Idem cum asterisco bis, quia binæ erant in LXX. Interpretibus omissiones.

v. 5. Σ. ἡ γῆ ἐφονοκτονήθη &c. Procopius.

Ibid. Ἀλλ. παρῆλθον. Curterius ex Ms. Jes. In textu vero ejusdem Codicis legitur, παρέβησαν.

Ibid. In Ms. Jes. hæc nota habetur, ※ οἱ O. διεσκέδασαν. A. ἠκύρωσαν. Σ. Θ. ὁμοίως τοῖς O. Lectio autem διεσκέδασαν, asterisco notatur, quia licet in LXX. exstet, non suo loco jacet ut in Hebræo.

Ibid. Σ. διὰ τοῦτο &c. Drusius.

v. 6. A. καὶ ὑπολειφθήσεται &c. Has lectiones adfert Curterius ex Ms. Jes.

v. 7. A. ἐπένθησεν ὁ παρωνισμός. Procopius. Notat vero Curterius, γρ. παρωραϊσμός.

v. 11. Θ. ἀπεσχίσθη χαρά. Curterius, cum asterisco.

v. 13. Σ. ὡς ἐπιφυλλίδες &c. Procopius.

v. 14. Σ. οὗτοι &c. Idem.

Ibid. Θ. ἤχησαν &c. Idem & Eusebius.

v. 16. A. ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς μελῳδίας &c. Eu-

ſebius. Hieronymus item ait, Symm. & Theodotionem *Pſalmos*, Aquilam *melodias* edidiſſe.

Ibid. Α. Θ. καὶ ἐρεῖ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. Sic ex Curterio, Procopio & Hieronymo. Hebræa רזי-לי רזי-לי ſic vertunt hodierni hebraïzantes, *macies mea mihi, macies mea mihi*: ſed veteres omnes ſecundum ſignificationem Chaldaïcam, *ſecretum*, vel *myſterium* interpretantur; quos ſequi viſum eſt.

Ibid. Α. ὦ οἴμοι &c. Sic legunt Euſebius & Procopius, qui tamen poſtremus ad Symmachum habet, οὐαί μοι.

Ibid. ※ Θ. καὶ ἀθεσίαν ἀθετούντων. Sic cum aſteriſco Curterius.

v. 19. Θ. θραύσει &c. Idem.

v. 20. Θ. σάλῳ σαλευθήσεται &c. Idem.

v. 21. Α. Σ. Θ. καὶ ἔσται. Idem, præmiſſo aſteriſco.

v. 22. Σ. καὶ ἀθροισθήσονται &c. Procopius.

v. 23. Σ. καὶ ἐντραπήσεται &c. Procopius, qui addit Reliquos etiam ſimilia, τὰ ὅμοια, edidiſſe.

Ibid. Curterius ad marg. τῷ ὄρει, præmiſſo aſteriſco.

HESAIÆ CAP. XXV.

אמן 1. Α. πεπιστωμένως. Σ. πίστις. Ο. Θ. γένοιτο.

יכבדוך 3. Οἱ λοιποί, δοξάσουσί σε. Ο. εὐλογήσει σε.

5. זרים תכניע חרב בצל עב זמיר עריצים יענה ※ Θ. ἀλλογενῶν καταισχυνεῖς καύσωνα, ἐν σκέπῃ νέφους κληματίδα ἰσχυρῶν.

תכניע ※ ταπεινώσεις.

משתה שמנים משתה שמרים 6. Α. πότον λιπασμάτων (πότον) διυλισμένον. Σ. πότον τρυγιῶν (πότον) διυλισμένων. Ο. πίονται εὐφροσύνην, πίονται οἶνον.

7. ובלע בהר הזה פני-הלוט הלוט על-כל-העמים והמסכה הנסוכה על-כל-הגוים Α. . . . . ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο τὸ πρόσωπον τῆς σκοτίας. . . . .

Σ. καταποντίσει (al. καταπίεται) ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ, τοῦ ἐξουσιάζοντος πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ κρίσις ἡ κεκριμένη κατὰ πάντων τῶν ἐθνῶν. . . . . Ο. χρίσονται μύρον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν, ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. . . . . . . Θ. . . . . ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ πρόσωπον τῆς σκοτίας. . . . .

8. בלע המות לנצח ומחה ארני יהוה דמעה מעל כל-פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל-הארץ כי יהוה דבר Α. καταποντίσει τὸν θάνατον εἰς νῖκος. . . . . . Σ. καταποθῆναι ποιήσει τὸν θάνατον εἰς τέλος, καὶ ἐξαλείψει κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου πᾶν δάκρυον, καὶ τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ περιελεῖ ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι κύριος ἐλάλησεν. Ο. κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλε κύριος ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησε. Θ. κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος.

1. HEbr. *Vulg.* amen. *A.* fideliter. *S.* fide. *LXX. Th.* fiat.

3. *Heb.* Reliqui, glorificabunt te. *LXX.* benedicet te. *Vulg. laudabit te.*

5. *H.* alienorum humiliabis: æſtus in umbra nubis propago fortium humiliabitur. ※ *Th.* alienigenarum confundes æſtum, ſub tegmine nubis palmitem fortium. *Vulg.* (*tumultum*) *alienorum humiliabis, & quaſi calore ſub nube torrente, propaginem fortium marceſcere facies.*

Heb. ※ *Vulg.* humiliabis.

6. *Hebr.* Convivium pinguium, convivium fæcium. *A.* Convivium pinguedinum, convivium defæcatum. *S.* Convivium fæcum, convivium defæcatorum. *LXX.* Bibent lætitiam, bibent vinum. *Vul. Convivium pinguium, convivium vindemiæ.*

7. *Heb.* Et abſorbebit in monte hoc facies operimenti operti ſuper omnes populos, & velamen obtectum ſuper omnes gentes. *A.* . . . . ſupra montem hunc faciem tenebrarum. . . . . *S.* Præcipitabit in monte hoc faciem dominatoris, qui dominatur in omnes gentes: & judicium, quod judicatum eſt in omnes gentes. *LXX.* Ungentur unguento in monte iſto. Trade hæc omnia gentibus: conſilium enim hoc ſuper omnes gentes. *Th.* . . . . ſuper montem iſtum facies tenebrarum. . . *Vul. Et præcipitabit in monte iſto faciem vinculi colligati ſuper omnes populos, & telam quam orditus eſt ſuper omnes nationes.*

8. *Heb.* Deglutivit mortem in ſempiternum, & delebit Dominus, dominus lacrymam deſuper omnem faciem, & opprobrium populi ſui removebit deſuper univerſa terra, quia Dominus locutus eſt. *A.* Præcipitabit mortem in victoriam. . . . .

S. Abſorberi faciet mortem in finem: & abſterget Dominus Deus a facie omnem lacrymam, & opprobrium populi ſui tollet ab omni terra, quia Dominus locutus eſt. *LXX.* Devoravit mors prævalens: & rurſum abſtulit Dominus Deus omnem lacrymam ab omni facie: opprobrium populi abſtulit ab omni terra: os enim Domini locutum eſt. *Th.* abſorpta eſt mors in victoria. *Vulg. Præcipitabit mortem in ſempiternum: & auferet Dominus Deus lacrymam ab omni facie, & opprobrium populi ſui auferet de univerſa terra: quia Dominus locutus*

לו

ויושיענו זה יהוה קוינו לו 9. ※ Σ. Θ. καὶ σώσει ἡμᾶς οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ. O. καὶ σώσει ἡμᾶς, οὗτος κύριος, ὑπεμείναμεν αὐτῷ.

ונשמחה בישועתו ※ καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν f. αὐτοῦ.

10. ונדוש מואב תחתיו כהדוש מתבן במי מדמנה Σ. καὶ ἀλοήσομεν τὸν Μωὰβ ὑποκάτω αὐτοῦ, ὡς ἀλοητὸν ἀχύρου, ὡς πηλόν. O. καὶ καταπατηθήσεται ἡ Μωαβῖτις, ὃν τρόπον πατοῦσιν ἅλωνα ἐν ἁμάξαις.

11. ופרש ידיו בקרבו כאשר יפרש השחה לשחות Σ. καὶ ἐξαπλώσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καθὼς ἀναπλώσει ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι. O. καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον αὐτὸς ἐταπείνωσε τοῦ ἀπολέσαι.

12. ומבצר משגב חומתיך השח השפיל Σ. καὶ τὸ ὀχύρωμα τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν σου κύψει. O. καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει.

9. *Heb.* Et servabit nos iste Dominus, expectavimus eum. *S. Th.* Et salvabit nos iste Dominus, expectavimus eum. *LXX.* Et salvabit nos iste Dominus, sustinuimus ei. *Vulg. Et salvabit nos: iste Dominus, sustinuimus eum.*

Heb. & lætabimur in salute ejus ※ & lætabimur in salute nostra. *Vulg. & lætabimur in salutari ejus.*

10. *Heb.* Et conculcabitur Moab sub eo, ut conculcari paleam in fimo. *S.* Et triturabimus Moab sub ea, ut triturationem paleæ, ut lutum. *LXX.* Et conculcabitur Moabitis, quemadmodum calcant aream in plaustris. *Vulg. Et triturabitur Moab sub eo, sicuti teruntur paleæ in plaustro.*

11. *Hebr.* Et extendet manus suas in medio ejus, quemadmodum extenderet natans ad natandum. *S.* Et extendet manus suas in medio ejus, quemadmodum extendet qui lavatur ad urinandum. *LXX.* Et remittet manus suas, quemadmodum ipse humiliavit ad perdendum. *Vulg. Et extendet manus suas sub eo, sicut extendit natans ad natandum.*

12. *Heb.* Et munitionem sublimitatis murorum tuorum incurvabit, humiliabit. *S.* Et munimentum altitudinis murorum tuorum inclinare faciet. *LXX.* Et altitudinem refugii muri humiliabit. *Vul. Et munimenta sublimium murorum tuorum concident.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXV. Hesaïæ.

v. 1. Mſ. Jeſ. A. πεπιστωμένως. Σ. πίστει. Θ. ὁμοίως τοῖς O.

v. 3. οἱ λοιπ. δοξάσουσί σε. Procopius, qui in LXX. legit, εὐλογήσουσί σε.

v. 5. ※ Θ. ἀλλογενῶν καταισχυνθεὶς καύσωνα &c. Sic haud dubie legendum. Curterius ſic habet, ※ Θ.... γενῶν καταισχ- &c. Sed ἀλλογενῶν legendum probat vox Hebraïca זרים Ibid. ※ ταπεινώσεις. Curterius.

v. 6. A. πότων λιπασμάτων &c. Ex Euſebio, Curterio & Procopio. Sed haud dubie apud Aquilam & Symmachum πότων ab iis Auctoribus ſemel poſitum repetendum eſt.

v. 7. Trium lectionem Latinè adfert Hieronymus; Symmachi Græcè Procopius. A. Θ. ἐπὶ τὸ ὄρος. Curterius ex Mſ. Jeſ. ubi adfertur alia neſcio cujus lectio, nempe, καὶ παραδόσει παραδοθήσονται ἐν τῷ ὄρει. Ibid. A. Θ. πρόσωπον τῆς σκοτίας. Idem Procopius, qui pro Aquila poſuit Symmachum contra quàm ante dixerat. Ibid. illud, τὸ συμπόσιον ἐν ὄρει, non Aquilæ & Theodotionis eſt, ſed Procopii, qui eorum non verba, ſed ſenſum refert. Quod ut clarius evadat, Procopii verba referre ne pigeat: σαφῶς γὰρ οὕτως ἐξέδωκεν ὁ Σύμμαχος, ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΕΙ ΕΝ ΤΩ ΟΡΕΙ ΤΟΥΤΩ ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΤΟΥ ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΟΥ &c. uſque ad ΕΛΑΛΗΣΕΝ, quo deſinit interpretatio Symmachi. Poſtea ſic reſumit Procopius: οἷς Ακ. καὶ Θεοδοτίων συμφώνως ἐξέδωκαν, δηλοῦντες, ὡς ὅταν ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΕΝ ΟΡΕΙ τῷ προειρημένῳ ποιήσει τοῖς ἔθνεσι κύριος &c. Paucis autem interpoſitis: ἀντὶ δὲ τοῦ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΟΥ, ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΤΗΣ ΣΚΟΤΙΑΣ Σύμμαχός τε καὶ Θεοδοτίων ἐξέδωκαν. Sic ille non advertens ſe paulo ante Symmachi lectionem poſuiſſe ſic πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ, atque adeo illam alteram quam adfert, πρόσωπον τῆς σκοτίας, non Σ. Θ. ſed A. Θ. eſſe: niſi forte ſit Librarii lapſus.

v. 8. A. καταποντίσει &c. Lectiones Aquilæ & Theodotionis imperfectas adfert Curterius ex Mſ. Jeſuit. Lectionem Symmachi plenam habet Procopius.

v. 9. ※ Σ. Θ. καὶ σώσει &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ Σ. καὶ εὐφρανθησόμεθα &c. Idem.

v. 10. Σ. καὶ ἀλοήσομεν &c. Euſebius Demonſtratione Evang. LXX. qui vertunt ἐν ἁμάξαις, poſtremam vocem ſic legiſſe videntur, במרכבה pro במדמנה

v. 11. Σ. καὶ ἐξαπλώσει &c. Ex Curterio.

v. 12. Σ. καὶ τὸ ὀχύρωμα &c. Druſius.

HESAIÆ CAP. XXVI.

1. ביום ההוא יושר השיר־הזה בארץ יהודה עיר עז לנו ישועה ישית חמות וחל A. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾀσθήσεται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, πόλις κράτους ἡμῖν σωτήριον. Σ. [τῇ ἡμέρᾳ

1. Hebr. In die illa cantabitur Canticum illud in terra Juda: Urbs fortitudinis nobis, ſalutem ponet muros & antemurale. *A.* Die illa cantabitur Canticum hoc in terra Juda: Urbs roboris nobis ſalutare.... *S.* Illa

ἐκείνῃ] ἐροῦσιν οἱ ᾄδοντες τὸ ᾆσμα, πόλιν ἰσχυρὰν ἔχομεν. . . . . . . στερέωμα. Ο. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς τῆς Ἰουδαίας, ἰδοὺ πόλις ἰσχυρὰ, καὶ σωτήριον θήσει τὸ τεῖχος, καὶ περίτειχος.

פתחו שערים ויבא גוי-צדיק שמר אמנים 2. 3. 4. יצר סמוך תצר שלום שלום כי בך בטוח בטחו ביהוה עדי-עד כי ביה יהוה צור עולמים Ἑβρ. φθοῦ σααρεὶμ οὐιαβωτῶν (οὐ ιαβω γωι) σαδὶκ, σωμὴρ ἐμμουνείω (ἐμμουνεὶμ) ἰεσερ σμοὼχ, θεσὰρ σαλώμ, σαλὼμ χιβαχ βατοῦ, βετοῦ βαδωναὶ ἀδδωθ, χὶ βαϊα ἀδωναὶ σωδωλεμεὶμ (l. σωρ ωλεμείμ). Α. ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθέτω ἔθνος δίκαιον, φυλάττον πίστιν, πλάσμα ἐστηριγμένον, φυλάξεις εἰρήνης, ὅτι ἐπ' αὐτῷ πεποίθασι. πεποίθατε ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἕως αἰῶνος, ὅτι ἐν τῷ κυρίῳ κύριος ὁ στερεώσας τοὺς αἰῶνας. Ο. ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθέτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην, καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας, καὶ φυλάσσων εἰρήνην ※ εἰρήνην : ὅτι ἐπὶ σοὶ ἐλπίδι ἤλπισαν κύριε ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ μέγας, ὁ αἰώνιος. Σ. . . . . . τὸ πλάσμα ἡμῶν ἐπηρμένον, ἤτοι ἐπηρεισμένον.

קריה 5. Α. πολίχνη. Ο. πόλεις.

עד-עפר Ο. ἕως ἐδάφους. Ἄλλος, ἕως χώματος.

דלים 6. Ο. ταπεινῶν. Θ. πενήτων.

יחן רשע בל-למד צדק 10. Α. ἠλεήθη ἀσεβὴς, οὐ μὴ ἔμαθε δικαιοσύνην. Σ. ἐδωρήθη ἀσεβὴς, οὐκ ἔμαθε δικαιοσύνην. Ο. πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβὴς, πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην. Θ. ἠλεήθη ἀσεβὴς, οὐκ ἔμαθε δικαιοσύνην.

ויבשו 11. Α. καὶ αἰσχυνθείησαν. Σ. Θ. αἰσχυνθήτωσαν. Ο. καὶ αἰσχυνθήσονται.

תשפת שלום לנו 12. Ο. εἰρήνην δὸς ἡμῖν. Ἄλλος, θήσεις εἰρήνην ἡμῖν.

מתים בל-יחיו רפאים בל-יקמו לכן פקדת 14. ותשמידם ותאבד כל-זכר למו Α. ἀποθνήσκοντες οὐ μὴ ζήσωσι, ῥαφαὶμ . . . . πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Σ . . . . πᾶσαν τὴν μνήμην αὐτῶν. Ο. οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσουσι· διὰ τοῦτο ἐπήγαγες, καὶ ἀπώλεσας, καὶ ἦρας πᾶν

die dicent cantantes Canticum: Urbem fortem habemus. . . . . firmamentum. *LXX.* Die illa cantabitur Canticum istud super terram Judæam: Ecce civitas fortis: & salutare ponet murum & circummurale. *Vul. In die illa cantabitur Canticum istud in terra Juda: Urbs fortitudinis nostræ Sion Salvator, ponetur in ea murus & antemurale.*

2. 3. 4. *Hebr.* Aperite portas, & ingrediatur gens justa custodiens veritates, figmento fulto custodies pacem, pacem quia in te confisum est. Fidite in Domino usque in perpetuum, quia in Ia Domino petra sæculorum. *Heb. Lect.* Phthou saarim uiabo goi sadic somer emmunim iesro smooch thesar salom, salom chibach batou; betu badonai addoth chi baia adonai sodolemim (*l.* sor olemim.) *A.* Aperite portas, ingrediatur gens justa, custodiens fidem. Figmentum fultum, custodia pacis, quia in ipso confisi sunt. Confidite in Domino usque in sæculum, quia in Domino Dominus est qui firmavit sæcula. *LXX.* Aperite portas, ingrediatur populus custodiens justitiam, & custodiens veritatem, apprehendens veritatem, & custodiens pacem, ※ pacem : quoniam in te spe speraverunt, Domine usque in sæculum. Deus magnus æternus. *S.* . . . . . . figmentum nostrum firmatum. *Vulg. Aperite portas, & ingrediatur gens justa, custodiens veritatem. Vetus error abiit, servabis pacem, pacem; quia in te speravimus. Sperastis in Domino in sæculis æternis, in Domino Deo forti in perpetuum.*

5. *Heb. Vulg.* civitatem. *A.* civitatula. *LXX.* civitates.

Heb. Vul. usque ad pulverem. *LXX.* usque ad pavimentum. *Alius*, usque ad aggerem.

6. *Hebr.* tenuium. *LXX.* humilium. *Th.* pauperum. *Vulg. egenorum.*

10. *H.* Gratia fiat impio, non didicit justitiam. *A.* Misericordiam consecutus est impius, nequaquam didicit justitiam. *S.* Donatus est impius, non didicit justitiam. *LXX.* Cessavit enim impius, omnis qui non didicerit justitiam. *Th.* Misericordiam consecutus est impius, non didicit justitiam. *Vulg. Misereamur impio, & non discet justitiam.*

11. *H. A. S. Th.* & pudore afficiantur. *LXX.* & confundentur. *Vul. & confundantur.*

12. *Hebr.* dispones pacem nobis. *LXX.* pacem da nobis. *Alius*, pones pacem nobis. *Vul. dabis pacem nobis.*

14. *Hebr.* Mortui, non vivent, Raphaim non resurgent: propterea visitasti, & delevisti eos, & perdidisti omnem memoriam eorum. *A.* Morientes nequaquam vivant, Raphain . . . . omne memoriale eorum. *S.* Mortui non vivificabunt, gigantes non suscitabunt: propterea visitasti & contrivisti eos, & disperdidisti omnem memoriam eorum. *LXX.* Mortui autem vitam non videbunt, neque medici suscitabunt. Idcirco induxisti & perdidisti, &

ἄρσεν αὐτῶν. Θ. οὐ μὴ ἀναστῶσιν οἱ νεκροί, οὐ μὴ ζωοποιήσωσι . . . . . . πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

tulisti omne masculum eorum. *Th.* non resurgent mortui, non vivificabunt. . . . . . omne memoriale eorum. *Vulg. Morientes non vivant, gigantes non resurgant: propterea visitasti & contrivisti eos, & perdidisti omnem memoriam eorum.*

יספת לגוי נכבדת 15. Οἱ λοιποί, προσέθηκας τῷ ἔθνει ἐν ᾧ ἐδοξάσθης. Ο. πρόσθες κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.

15. *H.* Addidisti genti, glorificasti te. *Reliqui*, Adjecisti genti, in qua glorificatus es. *LXX.* Adde mala gloriosis terræ. *Vul. indulsisti genti: numquid glorificatus es?*

רחקת כל־קצוי־ארץ ※ ἐμάκρυνας πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

H. ※ *Vulg.* elongasti omnes terminos terræ.

יחיו מתיך 19. Α. ζήσονται οἱ τεθνεῶτές σου. Σ. Θ. ζήσονται οἱ νεκροί σου. Ο. ἀναστήσονται οἱ νεκροί.

19. *H. A. S. Th. Vul.* vivent mortui tui. *LXX.* resurgent mortui.

הקיצו ורננו שכני עפר Α. ἐξυπνισθήσονται καὶ αἰνέσουσιν οἱ ἐν τοῖς μνημείοις. Σ. ἐξυπνισθήσονται καὶ ἀγαλλιάσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις. Ο. καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις. Θ. ἐξυπνισθήσονται, καὶ ἀλαλάξουσιν οἱ ἐν τοῖς μνημείοις.

H. Expergiscimini, & exultate habitatores pulveris. *A.* Expergiscentur & laudabunt qui in monumentis. *S.* Expergiscentur & exultabunt qui in monumentis. *LXX.* Et expergiscentur qui in monumentis. *Th.* Expergiscentur & jubilabunt, qui in monumentis. *Vul. Expergiscimini, & laudate qui habitatis in pulvere.*

רפאים Α. Ραφαείμ. Σ. γιγάντων. Ο. ἀσεβῶν.

Hebr. A. Raphaim. *S. Vul.* gigantum. *LXX.* impiorum.

ממקומו 21. Α. Σ. Ο. Θ. ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ο. ἄλλως, ἀπὸ τοῦ ἁγίου.

21. *H. S. LXX. Th. Vul.* de loco suo. *LXX. aliter*, de sancto.

לפקד עון ישב־הארץ Σ. ἐπισκέψασθαι τὴν ἀνομίαν τῶν κατοικούντων αὐτήν. Ο. ἐπάξει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

Heb. ad visitandum iniquitatem habitatoris terræ. *S.* visitare iniquitatem inhabitantium eam. *LXX.* inducet iram super habitatores terræ. *Vulg. ut visitet iniquitatem habitatoris terræ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XXVI. Hesaïæ.

v. 1. A. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ &c. Has lectiones mutuamur ex Eusebio, Procopio & Curterio. In versione Symmachi στερέωμα, sive *firmamentum*, est pro *antemurale*, teste Hieronymo.

v. 2. 3. 4. Hæc mutuamur ex Epiphanio: at quæ in verbis Hebraïcis Græce expressis male jacent, servata nihilominus priori lectione emendavimus. Aquilæ item versionem ex eodem desumsimus. Hieronymus tamen dicit, A. Σ. πλάσμα ἐπηρεισμένον. Epiphanius ad Aquilam, πλάσμα ἐστηριγμένον. Sed Hieronymus ambos simul posuit, quia modicum erat discrimen.

v. 5. A. πολίχνη. Hieron. *Nec vocatur civitas, quæ Hebraïcè dicitur* IR; *sed* CARIA, *quam Aquila* πολίχνην *interpretatus est, & quam nos vel* civitatulam, *vel* viculum, *vel* oppidulum *possumus dicere.*

Ibid. Αλλ. ἕως χώματος. Curterius ex Ms. Jes. sine Interpretis nomine. Videtur esse Theodotionis, qui sic solet vertere עפר

v. 6. Θ. πενήτων. Idem.

v. 10. A. ἠλεήθη ἀσεβής &c. Has lectiones partim ex Ms. Reg. partim ex Eusebio & Curterio mutuamur. Apud Curterium sic habetur ex Ms. Jes. Θ. Σ. οὐκ ἔμαθε. A. οὐ μὴ μάθῃ. οὐ μὴν ἔμαθε.

v. 11. A. αἰσχυνθείησαν &c. Curterius.

v. 12. Αλλ. θήσεις εἰρήνην ἡμῖν. Idem.

v. 14. A. ἀποθνήσκοντες οὐ μὴ ζήσωσιν &c. Has lectiones Græce exhibent Mss. Eusebius, Theodoretus & Curterius, apud quem legitur, οἱ Δ. ὁμοίως τοῖς Ο. Sed hæc ad aliud spectare videntur. Lectionem Symmachi Latine pleniorem excerpsimus ex Hieronymo, qui dicit eum hæc *manifestius* interpretari. Pro voce Ραφαείμ vide notam ad versum 19.

v. 15. οἱ λοιπ. προσέθηκας &c. Drusius & Mss. nostri.

Ibid. ※ ἐμάκρυνας &c. Sic cum asterisco Curterius ex Ms. Jes.

v. 19. A. ζήσονται &c. Sic omnes Mss. Eusebius & Procopius.

Ibid. A. ἐξυπνισθήσονται &c. Has lectiones mutuamur ex Reg. uno, Eusebio & Procopio.

Ibid. A. Ραφαείμ &c. Hieronymus in Hesaïam hæc habet: *Terram autem, id est, corpora* Raphaim, gigantum *videlicet, &* impiorum, *Dominus in pœnas detrahet sempiternas. Denique pro* RAPHAIM *soli LXX.* impios *transtulerunt. Et quia supra legimus:* Mortui vitam non videbunt, nec medici suscitabunt, *pro quo Aquila & Symmachus*, Raphaim & gigantes, *interpretati sunt; quærimus quæ erroris causa sit, ut pro* RAPHAIM *Hebraïco, alii* gigantes, *alii* medicos *posuerint. Verbum Hebraïcum* RAPHAIM, *si post* RES *primam literam sequentem habeat* VAU, *legitur* ROPHAIM, *& significat* medicos: *sin autem absque* VAU *litera scribatur, legitur* RAPHAIM, *& transfertur in* gigantes.

v. 21. A. Σ. O. Θ. ※ ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ex Curterio & ex Mss.

Ibid. Σ. ἐπισκέψασθαι &c. Curterius ex Ms. Jes.

HESAIÆ CAP. XXVII.

הקשה 1. Οἱ λοιποὶ, σκληράν. Ο. ἁγίαν.

לויתן נחש ברח ועל לויתן נחש עקלתון והרג את־התנין אשר בים A. ἐπὶ λευιαθὰν ὄφιν μοχλὸν, καὶ ὄφιν ἐσκιῤῥωμένον, ἢ ἐπειρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ σὺν τὸ κῆτος τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ. Σ. κατὰ λευιαθὰν τοῦ ὄφεως τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ, καὶ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ο. ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιὸν, ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. Θ. ἐπὶ λευιαθὰν ὄφιν σκιρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ τὸ κῆτος ἐν θαλάσσῃ.

ביום ההוא 2. A. Σ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Ο. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

שמיר שית 4. A. . . . . . . Ο. καλάμην.

ישרש 6. A. Σ. Θ. ῥιζώσει. Ο. τέκνα.

בסאסאה 8. A. Σ. ἐν σάτῳ σάτον. Ο. μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων. Θ. ἐν μέτρῳ μέτρον.

בשלחה תריבנה הגה ברוחו הקשה ביום קדים Ο. ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, οὐ σὺ ἦσθα μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ. Θ. ἐν τῇ ἐξαποστολῇ αὐτῆς κρινεῖ αὐτὴν, ἐμελέτησεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτῆς τῷ σκληρῷ ἐν ἡμέρᾳ καύσωνος.

יכפר 9. A. Σ. Θ. ἐξιλασθήσεται. Ο. ἀφαιρεθήσεται.

כל־פרי הסר חטאתו A. Σ. Θ. πᾶς ὁ καρπὸς τοῦ περιαιρεθῆναι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. Ο. ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ.

מנפצות A. προσεῤῥαγμένους. Σ. λελεπτοκοπημένους. Ο. κατακεκομμένους. Θ. ἐκτετιναγμένους.

אשרים A. Σ. Θ. ἄλση. Ο. δένδρα.

חמנים A. Σ. Θ. τεμένη. Ο. εἴδωλα.

כי עיר בצורה בדד נוה משלח ונעזב כמדבר שם ירעה עגל ושם ירבץ וכלה סעפיה 10. Σ. πόλις γὰρ ὠχυρωμένη μόνη, καλὴ ἀφεῖται, καὶ ἐγκαταλέλειπται ὡς ἔρημος. ἐκεῖ νεμηθήσεται μόσχος, καὶ ἐκεῖ κοιτασθήσεται, καὶ ἀναλώσει τοὺς κλάδους αὐτῆς. Ο. τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον. καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποίμνια.

ביבש קצירה תשברנה 11. Σ. ἐν τῷ ξηρανθῆναι

1. HEbr. *Vulg.* duro. (gladio.) *Reliqui*, durum. *LXX.* sanctum.

Heb. Leviathan ſerpentem vectem, & ſuper Leviathan ſerpentem tortuoſum: & occidet cetum qui in mari. *A.* Super Leviathan ſerpentem vectem, & ſerpentem ſquallidum, & invalidum, & occidet cetum qui in mari. *S.* Contra Leviathan ſerpentem concludentem, & contra ſerpentem tortuoſum: & occidet draconem qui in mari. *LXX.* Super draconem ſerpentem fugientem, ſuper draconem ſerpentem tortuoſum: occidet draconem. *Th.* Super Leviathan ſerpentem ſquallidum, & occidet cetum in mari. *Vulg. Super Leviathan ſerpentem vectem, & ſuper Leviathan ſerpentem tortuoſum, & occidet cetum, qui in mari eſt.*

2. *Heb. A. S. Vul.* in die illa. *LXX.* die illa.

4. *Heb.* veprem, ſentem. *A. Vul.* ſpinam & veprem. *LXX.* ſtipulam.

6. *Hebr. A. S. Th.* radicabit. *LXX.* filii. *Vulg. impetu.*

8. *Hebr.* in ſato. *A. S.* in ſato ſatum. *LXX.* rixans & exprobrans. *Th.* in menſura menſura. *Vulg. in menſura contra menſuram.*

Heb. in emittendo eam judicabis eam, removit in vento ſuo duro in die Euri. *LXX.* emittet eos: Nonne tu eras qui meditabaris ſpiritu duro interficere eos ſpiritu furoris. *Th.* in emiſſione ejus judicabit eam: meditata eſt ſpiritu ſuo duro in die æſtus. *Vul. cum abjecta fuerit, judicabis eam: meditatus eſt in ſpiritu ſuo per diem æſtus.*

9. *Heb. A. S. Th.* propitiabitur. *LXX.* auferetur. *Vulg. dimittetur.*

Hebr. omnis fructus removere peccatum ſuum. *A. S. Th. Vul.* omnis fructus ut auferatur peccatum ejus. *LXX.* benedictio ejus cum abſtulero peccatum ejus.

Hebr. S. comminutos. *A. Vulg.* alliſos. *LXX.* contritos. *Th.* excuſſos.

Hebr. A. S. Th. Vulg. luci. *LXX.* arbores.

Heb. delubra. *al.* ſolis imagines. *A. S. Th. Vul.* delubra. *LXX.* idola.

10. *H.* Nam civitas munita ſolitaria, habitaculum dimiſſum & derelictum velut deſertum: ibi paſcetur vitulus: & ibi accubabit, & conſumet ramos ejus. *S.* Civitas enim munita ſola, pulchra relinquetur, & dimittetur tamquam deſertum. Ibi paſcetur vitulus, & ibi accubabit, & conſumet ramos ejus. *LXX.* Habitans grex dimittetur, ſicut grex derelictus: & erit multo tempore in paſtionem: & ibi requieſcent greges. *Vulg. Civitas enim munita deſolata erit, ſpecioſa relinquetur, & dimittetur quaſi deſertum: ibi paſcetur vitulus, & ibi accubabit, & conſumet ſummitates ejus.*

11. *Hebr.* in areſcendo meſſem ejus conte-

τ̃ θερισμὸν αὐτῆς συντελεσθήσονται. Ο. καὶ μετ̓ χρόνον οὐκ ἔσαι ἐν αὐτῷ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι.

rentur. *S.* in arescendo messem ejus contererentur. *LXX.* & post tempus non erit in eo omne viride, quia exsiccatum est. *Vul. in siccitate messes illius conterentur.*

נשים באות מאירות אותה A. γυναῖκες ἐρχόμεναι φωτίσουσιν αὐτήν. Σ. γυναῖκες ἐρχόμεναι καὶ δηλοῦσαι αὐτήν. Ο. γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε. Θ. γυναῖκες ἐρχόμεναι δηλοῦσαι αὐτῇ.

Hebr. mulieres venientes illuminantes eam. *A.* mulieres venientes illuminabunt eam. *S.* mulieres venientes & indicantes eam. *LXX.* mulieres venientes a spectaculo, venite. *Th.* mulieres venientes ostendentes ipsi. *Vul. mulieres venientes & docentes eam.*

יחבט 12. A. Σ. Θ. ῥαβδίσει. Ο. συμφράξει.

12. *Hebr.* excutiet. *A. S. Th.* virga excutiet. *LXX.* concludet. *Vulg. percutiet.*

משבלת הנהר עד־נחל מצרים Σ. ἀπὸ ῥείθρου ποταμοῦ ἕως τῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου. Οἱ λοιποί, ἕως τῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου. Ο. ἀπὸ τ̃ διώρυγος τῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκορούρων.

Hebr ab alveo fluminis usque ad torrentem Ægypti. *S.* a rivo fluminis usque ad torrentem Ægypti. *Reliqui*, usque ad torrentem Ægypti. *LXX.* a fossa fluminis usque ad Rhinocoruras. *Vul. ab alveo fluminis usque ad torrentem Ægypti.*

בשופר 13. A. Σ. Θ. ἐν κερατίνῃ. Ο. τῇ σάλπιγγι.

13. *Hebr. Vul.* in tuba. *A. S. Th.* in cornea. *LXX.* tuba.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVII. Hesaïæ.

v. 1. הקשה LXX. legisse videntur הקדשה qui vertunt ἁγίαν. Reliqui, σκληρὰν, ait Procopius. *Non enim*, inquit Hieronymus, *ut LXX. arbitrati sunt*, CADESA *dicitur: quod si esset*, sanctum *sonaret*; *sed* CASA, *quod proprie transfertur* durum, *unde &* CIS *pater Saul*, durus *appellatur.*

Ibid. A. ἐπὶ λευιαθὰν &c. Hæ lectiones prodeunt ex Procopio & ex Curterio. Hieronymus vero: *In Hebraico dicitur* BARI, *quod Aquila interpretatus est* vectem; *Symmachus*, concludentem; *Theodotio*, robustum. *Bari*, sic Martianæus noster, atque ita legitur in antiquissimo Codice nostro Sangermanensi. At fortasse melius legatur *Bare*: nam terminata in ה per *e* legere solebant.

v. 2. A. Σ. Θ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Ita Procopius, qui in tribus Interpretibus hæc cum superioribus copulari ait, secus quam apud LXX. Interpretes, ubi cum subsequentibus conjunguntur.

v. 4. Hieronymus: *Ubi Aquila posuit*, spinam & veprem, *in Hebraïco scriptum est*, SAMIR & SAITH, *quod* adamantem & loca sentium plena *significat.*

v. 6. A. Σ. Θ. ῥιζώσει. Codex Barberinus, ubi errore Librarii sequenti τῶν Ο. voci βλαστήσει applicatur, quæ respondet voci יציץ Sed perspicuum est illud, ῥιζώσει, esse versionem vocis Hebraïcæ ישרש quæ respicit vocem τέκνα in τοῖς Ο. Hebraïca verba sunt הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל ubi LXX. habent, οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ιακὼβ, βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ισραήλ.

v. 8. Hujus versûs interpretationes omnes ex Codice Barberino.

v. 9. A. Σ. Θ. ἐξιλασθήσεται. Idem, qui similiter sequentes hujus versûs interpretationes adfert.

v. 10. Σ. πόλις γὰρ ὠχυρωμένη &c. Hunc Symmachi locum plenum adfert Procopius, qui addit Reliquos etiam cum Symmacho consentire, οἷς καὶ τὰ τῶν λοιπῶν ἑρμηνευτῶν συμφωνεῖ.

v. 11. Σ. ἐν τῷ ξηρανθῆναι. Procopius & Barberinus Codex sine Interpretis nomine.

Ibid. A. γυναῖκες &c. Lectiones Aquilæ & Symmachi ex duobus MSS. prodeunt, itemque ex Eusebio Cæsariensi & ex Procopio; Theodotionis ex Barberino Codice.

v. 12. A. Σ. Θ. ῥαβδίσει. Curterius ex MS. Jes. atque Barberinus.

Ibid. Σ. ἀπὸ ῥείθρου ποταμοῦ &c. Procopius, qui hæc subjungit, κατὰ τὸν Σύμμαχον, ᾧπερ ἰσοδυναμοῦσι καὶ οἱ λοιποί. Eusebius vero in Hesaïam: οἱ λοιποὶ, ἔσω τῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου, ubi ἔσω mendose existimo pro ἕως. Barberinus habet, A. Σ. Θ. τῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου.

v. 13. A. Σ. Θ. ἐν κερατίνῃ. Barberinus.

HESAIÆ CAP. XXVIII.

הוי עטרת גאות 1. Οἱ λοιποὶ, οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τ̃ ὑπερηφανίας. Ο. οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τ̃ ὕβρεως.

1. Hebr. *Reliqui*, *Vulg.* Væ coronæ superbiæ. *LXX.* Væ coronæ contumeliæ.

שכרי A. Σ. Θ. οἱ μεθύοντες. Ο. οἱ μισθωτοί.

Heb. Vulg. ebriis. *A. S. Th.* ebrii. *LXX.* mercenarii.

ציץ Ο. ἄνθος. Αλλος, ὡραῖον.

Heb. Vul. flori. *LXX.* flos. *Alius*, speciosum.

ראש Ο. κορυφῆς. Αλλος, κεφαλῆς.

Heb. caput. *LXX. Vul.* vertice. *Alius*, capite.

גיא־שמנים A. φάραγγος λιπαρῶν. Σ. φάραγγος πιοτήτων. Ο. τῦ ὄρους τῦ παχέος. Θ. φάραγγος πιόνων.

H. Th. vallis pinguium. *A.* vallis pinguium. *S.* vallis pinguedinum. *LXX.* montis crassi. *Vul. vallis pinguissimæ.*

הלומי יין A. οἱ καταπλασσόμενοι οἴνῳ. Σ. οἱ πεπλανημένοι ὑπὸ οἴνου. Ο. οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου. Θ. οἱ κατανενυγμένοι οἴνῳ.

Heb. quassatis vino. *A.* dejecti vino. *S. Vul.* errantes a vino. *LXX.* ebrii absque vino. *Th.* compuncti vino.

כזרם ברד 2. Ο. ὡς χάλαζα. Αλλος, ὡς ἐκτίναγμα χαλάζης.

שער קטב Ο. καταφερομένη. Αλλος, καταιγὶς κυκλῶσα.

תרמסנה 3. Α. Σ. Ο. Θ. καταπατηθήσεται.

עטרת גאות Α. Σ. Θ. ὁ στέφανος ὑπερηφανίας. Ο. ὁ στέφανος τῆς ὕβρεως.

שכרי Ο. μισθωτοί. Θ. μεθύοντες.

כבכורה 4. Α. ὡς πρωτογέννημα. Ο. ὡς πρόδρομος σύκου. Θ. ὥσπερ πρώϊμος.

בטרם קיץ Σ. πρὸ τοῦ θέρους.

ולצפירת תפארה 5. Α. Θ. καὶ εἰς πλέγμα τῆς δόξης. Σ. καὶ εἰς κίδαριν δοξάσματος. Ο. ὁ πλακεὶς τῆς δόξης.

ולרוח משפט ליושב על־משפט 6. Α. Σ. Θ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς κρίσεως. Ο. ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν.

ולגבורה משיבי מלחמה שערה Σ. ὡς δύναμιν ἀποστρέφουσαν ἀπὸ πολέμου. Ο. καὶ ἰσχὺν κωλυόντων ἀνελεῖν. Θ. καὶ ὡς κράτος ἀποστρέφουσι πόλεμον ἀπὸ πύλης.

שגו Α. 7. ἠγνόησαν. Σ. ἐταράχθησαν. Ο. ἐξέστησαν.

שכר Οἱ λοιποὶ, μέθυσμα. Ο. σίκερα.

בשכר Α. ἀπὸ τοῦ μεθύσματος. Ο. ἀπὸ τῆς μέθης.

בראה פקו פליליה Σ. ἐν ὁράσει διέλυσαν κρίσιν. Ο. τουτέστι φάσμα. Θ. ἐν τῇ μέθῃ ἠσωτεύθησαν ὑπερόγκως.

8. כי כל־שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום Α. Σ. Θ. ὅτι πᾶσαι αἱ τράπεζαι ἐπληρώθησαν ἐμετοῦ, ὥστε μὴ ὑπάρχειν τόπον. Ο. ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλὴν, αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἕνεκα πλεονεξίας.

קיא צאה Α. Σ. ἐμετοῦ...... Θ. ἐμετοῦ. δυσαλίας.

דעה 9. Οἱ λοιποὶ, ἐπιστήμην. Ο. κακά.

קו לקו 10. ※ προσδέχου, προσδέχου.

11. כי בלעגי שפה ובלשון אחרת ידבר על־העם הזה Αλλ. ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ. Ακ. τὰ ἰσοδυναμοῦντα τῇ λέξει ταύτῃ. Ο. διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ.

וזאת המרגעה 12. Α. καὶ αὕτη ἡ ἀνάψυξις. Σ.

2. *H.* sicut inundatio grandinis. *LXX.* sicut grando. *Alius*, sicut excussio grandinis. *Vulg. sicut impetus grandinis.*

Heb. turbo excisionis. *LXX.* delapsa. *Alius*, procella circumdans. *Vu. turbo confringens.*

3. *Hebr.* calcabuntur. *A. S. LXX. Th. Vulg.* conculcabitur.

Heb. A. S. Th. Vulg. corona superbiæ. *LXX.* corona contumeliæ.

Hebr. Vulg. ebriorum. *LXX.* mercenarii. *Th.* ebrii.

4. *H.* sicut præcox. *A.* sicut primogenitum. *LXX.* sicut præmatura ficus. *Th.* sicut præmaturus. *Vulg. quasi temporaneum ante maturitatem.*

Hebr. S. ante æstatem. *In LXX. vacat. Vulg. ante maturitatem autumni.*

5. *Heb.* & in cidarim gloriæ. *A. Th.* & in sertum gloriæ. *S.* & in cidarim gloriæ. *LXX.* quæ compacta est gloriæ (corona.) *Vul. & sertum exultationis.*

6. *Hebr. A. S. Th.* & in spiritum judicii sedenti super judicium. *LXX.* in spiritu judicii super judicium. *Vulg. & spiritus judicii sedenti super judicium.*

Heb. & in robur avertentibus prælium ad portam *S.* ut virtutem quæ avertet a bello. *LXX.* & fortitudinem vetantium interficere. *Th.* & ut robur avertentibus prælium a porta. *Vul. & fortitudo revertentibus de bello ad portam.*

Heb. erraverunt. *A.* ignoraverunt. *S.* turbati sunt. *LXX.* exciderunt mente. *Vul. nescierunt.*

7. *Hebr.* sechar. *Reliqui*, ebrietatem. *LXX.* sicera. *Vul. ebrietate.*

Hebr. in sechar. *A.* ab ebrietate. *LXX.* a temulentia. *Vulg. præ ebrietate.*

Hebr. in visione impegerunt judicio. *S.* in visione dissolverunt judicium. *LXX.* hoc est phasma. *Th.* in temulentia obruti sunt supra modum. *Vul. nescierunt videntem, ignoraverunt judicium.*

8. *Heb.* Quia omnes mensæ repletæ sunt vomitu sorde absque loco. *A. S. Th.* Quia omnes mensæ repletæ sunt vomitu, ita ut non sit locus. *LXX.* Maledictio comedet hoc consilium; siquidem istud consilium propter avaritiam. *Vul. Omnes enim mensæ repletæ sunt vomitu sordiumque, ita ut non esset ultra locus.*

Hebr. vomitu sorde. *A.* vomitu sordium. *S.* vomitu. *Th.* vomitu dysaliæ. *Vulg. vomitu sordiumque.*

9. *Heb. Reliqui*, *Vulg.* scientiam. *LXX.* mala.

10. *Hebr.* linea ad lineam ※ expecta, expecta. *Vulg. expecta, reexpecta.*

11. *Heb.* Quia in blæsitatibus labii & in lingua altera loquetur ad populum hunc. *Alius*, in alienis linguis, in labiis aliis, loquar populo huic. *Aquila huic lectioni consona habet. LXX.* propter irrisionem labiorum, per linguam aliam, quia loquentur populo huic. *Vulg. in loquela enim labii, & linguâ alterâ loquetur ad populum istum.*

12. *Heb.* & hæc requies. *A.* & hoc refrige-

καὶ αὕτη ἡ ἐρημία. Ο. καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα. Θ. καὶ οὗτος ὁ ἁγνός.

צו לצו קו לקו 13. Σ. ἐντολὴ οὐκ ἐντολή..... Ο. θλίψις ἐπὶ θλίψιν, ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι. Θ. δυσαλία εἰς δυσαλίαν, ἐμετὸς εἰς ἐμετόν.

לצון 14. Α. χλευασμοῦ. Σ. Θ. χλευασταί. Ο. τεθλιμμένοι.

ברית 15. Σ. συνθήκην. Ο. διαθήκην.

חוה Ο. συνθήκας. Αλλ. καταφυγήν.

שוט שוטף Α. Σ. μάστιξ κλύζουσα. Ο. καταιγὶς φερομένη. Θ. κατακλυσμὸς φερόμενος.

כזב Α. Σ. Ο. Θ. ψεῦδος.

יסד 16. Α. Σ. θεμελιῶν. Ο. ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια.

אבן בחן Α. Σ. Θ. λίθον δόκιμον. Ο. λίθον πολυτελῆ.

המאמין לא יחיש Α. Σ. Θ. ὁ πιστεύων οὐ σπεύσει. Ο. ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ.

לקו 17. Α. Θ. εἰς μέτρον. Ο. εἰς ἐλπίδα.

וצדקה למשקלת Α. Θ. καὶ δικαιοσύνην εἰς στάθμιον. Θ. εἰς σήκωμα. Σ. καὶ δικαιοσύνη εἰς διαβήτην. Ο. ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς.

ויעה ברד מחסה כזב וסתר מים ישטפו Ο. καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς. Θ. καὶ ταράξει χάλαζα ἐλπίδα ψεύδους, καὶ σκέπη ὕδατος καταλύσει. f. κατακλύσει.

וכפר בריתכם 18. Σ. καὶ ἐξαλειφθήσεται ἡ συνθήκη ὑμῶν. Ο. μὴ καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην.

שוט Α. μάστιγες. Ο. καταιγίς.

כי־בבקר 19. ※ Σ. ὅτι κατὰ πρωΐ. Ο. πρωῒ πρωΐ.

ובלילה Α. Ο. Θ. καὶ ἐν νυκτί. Σ. καὶ νυκτός.

רק־זועה Α. ἐκτὸς βρασμός. Σ. μόνον σεισμός. Ο. ἐλπὶς πονηρά. Θ. πλὴν κίνημα.

20. הבין שמועה כי־קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה כהתכנס Σ. σύνεσις ἀκοῆς· ἐκολοβώθη γὰρ ἡ στρωμνὴ εἰς τὸ μὴ ἀναπεσεῖν, καὶ ἡ σκηνὴ ἐστενώθη εἰς τὸ μὴ εἰσελθεῖν. Ο. μάθετε ἀκούειν, στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. Θ. συνῆκεν ἀκοὴ ὅτι ἐκολοβώθη τὸ ὑπόστρωμα τοῦ διαλυθῆναι, κηδίασις στενὴ τοῦ μὴ συναχθῆναι (al. συναφθῆναι.)

rium. *S.* & hæc tranquillitas. *LXX.* & hæc contritio. *Th.* & hic caſtus. *Vulg. & hoc eſt meum refrigerium.*

13. *Heb.* præceptum ad præceptum, linea ad lineam. *S.* præceptum non præceptum. . . *LXX.* tribulatio ſuper tribulationem, ſpes ſuper ſpem. *Th.* dyſalia in dyſaliam, vomitus in vomitum. *Vul. manda, remanda, expecta, reexpecta.*

14. *Hebr. A.* irriſionis. *S. Th. Vul.* illuſores. *LXX.* tribulati.

15. *Heb. Vulg.* fœdus. *S.* pactum. *LXX.* teſtamentum.

H. viſionem. *LXX.* pacta. *Alius*, perfugium. *Vul. pactum.*

Hebr. A. S. Vulg. flagellum inundans. *LXX.* tempeſtas irruens. *Th.* diluvium irruens.

Heb. A. S. LXX. Th. Vulg. mendacium.

16. *Hebr. A. S.* fundans. *LXX.* immitto in fundamenta. *Vul. mittam in fundamentis.*

Heb. A. S. Th. Vul. lapidem probatum. *LXX.* lapidem pretioſum.

Heb. A. S. Th. credens non feſtinabit. *LXX.* qui credit non confundetur. *Vul. qui crediderit non feſtinet.*

17. *H.* lineæ. *A. Th.* in menſuram. *LXX.* in ſpem. *Vul. in pondere.*

H. & juſtitiam ad perpendiculum. *A. Th.* & juſtitia ad trutinam. *S.* & juſtitia in circinum. *LXX.* miſericordia autem mea in pondere. *Vulg. & juſtitiam in menſura.*

H. & verret grando ſpem mendacii, & latibulum aquæ inundabunt. *LXX.* & qui confiderunt fruſtra mendacio, quoniam non præteribit vos tempeſtas. *Th.* & turbabit grando ſpem mendacii, & tegumentum aquæ diſſolvet. *f.* inundabit. *Vul. & ſubvertet grando ſpem mendacii : & protectionem aquæ inundabunt.*

18. *H.* & abolebitur fœdus veſtrum. *S. Vul.* & delebitur fœdus veſtrum. *LXX.* nonne etiam auferet teſtamentum veſtrum.

Hebr. Vulg. flagellum. *A.* flagella. *LXX.* tempeſtas.

19. *Hebr.* quia in mane. *S.* quia mane. *LXX.* mane mane. *Vulg. quoniam mane.*

H. A. LXX. Th. Vul. & in nocte. *S.* & nocte.

Hebr. S. tantum commotio. *A.* foris æſtus. *LXX.* ſpes peſſima. *Th.* cæterum commotio. *Vulg. & tantummodo ſola vexatio.*

20. *Hebr.* Intelligere auditum, quia brevius eſt ſtratum, quam ut extendatur, & operimentum anguſtius eſt quam ut colligat. *S.* Intelligentia auditûs : decurtatum eſt enim ſtratum, ut non decidat, & tabernaculum factum eſt, ut non intretur. *LXX.* Diſcite audire, anguſtiati non poſſumus pugnare : ipſi autem infirmi ſumus ut vos congregemini. *Th.* Intellexit auditus, quia decurtatum eſt ſtragulum, ut non diſſolvatur; cediaſis anguſta eſt ut non colligatur. (*al.* conjungatur.) *Vul. Intellectum dabit auditui. Coanguſtatum eſt enim ſtratum, ita ut alter decidat : & pallium breve utrumque operire non poteſt.*

כי כהר־פרצים יקום יהוה 21. A. ὡς ὄρει διακοπῶν. Σ. Θ. ἐν τῷ ὄρει τῶν διακοπτόντων ἀναστήσεται κύριος. O. ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος.

לעבד עבדתו נכריה עבדתו A. τοῦ δουλεῦσαι τὴν δουλείαν αὐτοῦ, ξένη ἡ δουλεία αὐτοῦ. Σ. Θ. καὶ ἐργάσασθαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, ἁμαρτία ἡ ἐργασία αὐτοῦ. O. καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία.

אל־תתלוצו 22. A. χλευάζετε. O. μὴ εὐφρανθείητε.

מוסרי A. Θ. πέδαι. O. δεσμοί.

כי כלה ונחרצה A. συντέλειαν γὰρ καὶ συντομήν. O. διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα.

שמעתי מאת ארני יהוה A. Σ. Θ. ἤκουσα παρὰ κυρίου κυρίου. O. ἤκουσα παρὰ κυρίου.

הכל היום יחרש החרש 24. A. Σ. O. Θ. μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν;

לזרע יפתח וישדד ארמתו Σ. εἰς τὸ σπεῖραι ὑποσχέσει (ὑποσχίσει,) καὶ βωλοκοπήσει. O. ἢ σπόρον προετοιμάσει, πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν.

והפיץ קצח 25. A. καὶ διασκορπίσει μελάνθιον. O. τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον.

נכמן וכסמת A. O. Θ. καὶ κέγχρον καὶ ζέαν.

ויסרו למשפט אלהיו 26. Σ. καὶ παιδεύσει αὐτὸν εἰς κρῖμα ὁ θεὸς αὐτοῦ. O. καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου. A. τῷ κρίματι. Θ. εἰς κρῖμα.

כי לא בחרוץ יורש קצח 27. A. οὐκ ἐν τῷ συντέμνοντι ἀλοηθήσεται μελάνθιον. O. οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον. Θ. οὐ γὰρ τριβόλῳ. . . . .

יחבט O. ἐκτινάσσεται. Ἄλλος, ῥαβδισθήσεται.

וכמן בשבט Σ. κύμινον δὲ ἐν βακτηρίᾳ. O. τὸ δὲ κύμινον.

וכמן בשבט לחם יורק 28. A. Σ. Θ. βακτηρία (l. κύμινον) ἐν σκήπτρῳ [A. ἐν σκήπτρῳ. Σ. βακτηρίᾳ] ἄρτου λεπτοκοπηθήσεται. O. τὸ δὲ κύμινον μετ' ἄρτου βρωθήσεται.

לחם יורק Σ. ἄρτος δὲ λεπτοκοπηθήσεται. O. μετ' ἄρτου βρωθήσεται.

כי לא לנצח ארוש ידושנו והמם גלגל עגלתו ופרשיו לא ידקנו Σ. Θ. ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἀλοῶν ἀλοήσει αὐτόν, οὐδὲ ταράξει τροχὸς ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ λεπτυνεῖ αὐτόν. O. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγώ εἰμι ὑμῖν (sic) ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς.

non in perpetuum triturans triturabit illum, ſuis comminuet eum.

21. *Hebr.* Quia ſicut monte Pharaſim ſurget Dominus. *A.* Sicut monte diſciſſionum. *S. Th.* In monte diſcindentium reſurget Dominus. *LXX.* Sicut mons impiorum conſurget Dominus. *Vul. Sicut monte diviſionum ſtabit Dominus.*

H. ad operandum operationem ſuam, extranea ejus operatio. *A.* ad ſerviendum ſervitutem ſuam; extranea ejus ſervitus. *S. Th.* & ad operandum operationem ſuam, peccatum ejus operatio. *LXX.* & corruptio ejus aliena. *Vul. ut operetur opus ſuum, peregrinum & opus ejus ab eo.*

22. *H.* ne deludatis vos. *A.* (ne) irridete. *LXX.* nolite lætari. *Vulg. nolite illudere.*

H. LXX. Vulg. vincula. *A. Th.* compedes.

H. quia conſumtionem & deciſionem. *A.* conſummationem enim, & deciſionem. *LXX.* quia conſummatas & abreviatas res. *Vul. conſummationem enim & abbreviationem.*

Hebr. A. S. Th. audivi a Domino Domino. *LXX.* audivi a Domino. *Vul. audivi a Domino Deo.*

24. *H. A. S. LXX. Th. Vulg.* Numquid tota die arabit arans?

H. ad ſeminandum aperiet & occabit terram ſuam. *S.* ad ſeminandum ſubſcindet & occabit. *LXX.* aut ſementem præparabit antequam operetur terram. *Vul. ut ſerat, proſcindet, & ſarriet humum ſuam.*

25. *Heb. A.* & diſperget nigellam. *LXX.* tunc ſeminat parvum melanthium. *Vul. ſeret gith.*

Heb. milium & ſpeltam. *A. LXX. Th.* & milium & ſpeltam. *Vul. & milium & viciam.*

26. *H. S.* & erudiet illum ad judicium Deus ipſius. *LXX.* & erudieris judicio Dei tui. *A.* judicio. *Th.* in judicium. *Vul. & erudiet illum in judicio: Deus ſuus.*

27. *H.* Quia non in tribula triturabitur nigella. *A.* Non in conſcindente triturabitur nigella. *LXX.* Non enim cum duritia mundatur melanthium. *Th.* Non enim tribula. *Vulg. Non enim in ſerris triturabitur gith.*

Heb. Vulg. excutietur. *LXX.* excutitur. *Alius*, virga excutietur.

H. Vul. & cyminum in baculo. *S.* cyminum autem in baculo. *LXX.* cyminum autem.

28. *H.* & cyminum in baculo panis comminuetur. *A. S. Th.* baculum (*l.* cyminum) in ſceptro. (*A.* in ſceptro. *S.* baculo) panis comminuetur. *LXX.* cyminum autem cum pane comedetur. *Vulg. & cyminum in baculo. Panis autem comminuetur.*

H. panis comminuetur. *S. Vul.* panis autem comminuetur. *LXX.* cum pane comedetur.

H. quia non in perpetuum triturando triturabit illum: & conteret rotam plauſtri ejus, & dentibus ejus, non comminuet eum. *S. Th.* ſed non in finem triturans triturabit illum, neque turbabit eum rota plauſtri ejus, neque ungulis ſuis comminuet eum. *LXX.* Neque enim in ſæculum ego vobis iraſcar, nec vox amaritudinis meæ conculcabit vos. *Vul. Verum neque vexabit eum rota plauſtri, nec ungulis*

הפליא

29. גם־זאת מעם יהוה צבאות יצאה הפליא עצה הגדיל תושיה Σ. καίγε τοῦτο παρὰ κυρίου δυνάμεων ἐξῆλθεν πάλαι, ἐδόξασε βουλὴν, ἐμεγάλυνε σωτηρίαν. Α...... ἐθαυμάστωσε βουλὴν, μεγαλῦναι σωτηρίαν. Ο. καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν. Θ...... ἐξῆλθεν τὸ θαυμάσιον, ἐμεγάλυνεν ἰσχύν.

29. *Heb.* Etiam hoc a Domino exercituum exivit: mirificavit consilium, magnificavit substantiam. *S.* Etiam hoc a Domino virtutum olim exivit, glorificavit consilium magnificavit salutem. *A.*.......... mirificavit consilium...... ad magnificandam salutem. *LXX.* Et hæc a Domino sabaoth sunt egressa portenta. Inite consilium, exaltate vanam consolationem. *Th.* egressum est mirabile, magnificavit fortitudinem. *Vul. Et hoc a Domino Deo exercituum exivit, ut mirabile faceret consilium, & magnificaret justitiam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVIII. Hesaïæ.

v. 1. οἱ λοιπ. οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὑπερηφανίας. Sic duo Mss. Regii & Eusebius in Hesaïam.

Ibid. Α. Σ. Θ. οἱ μεθύοντες. Barberin.

Ibid. Αλλος, ὡραῖον. Barberin.

Ibid. Α. φάραγγος &c Reg. unus & Eusebius, qui quemdam vallem Gethsemani גיא שמנים esse putantem inducit. Ad Aquilam Barberinus optime λιπαρῶν. Alii male ῥυπαρειῶν.

Ibid. ※ αὐτοῦ. Curterius ex Ms. Jes.

v. 3. Α. Σ. Ο. Θ. καταπατηθήσεται. Idem.

Ibid. Α. Σ. Θ. στέφανος ὑπερηφανίας, ut vers. 1. In Ms. Jes. ad marg. ὑπερηφανίας, sine Interpretum nomine.

v. 6. Α. Σ. Θ. καὶ εἰς πνεῦμα &c. Curterius ex Ms. Jes. οἱ Γ. καὶ εἰς πνεῦμα &c.

v. 7. οἱ λοιπ. μέθυσμα. Eusebius. Barberinus Codex Aquilæ tantum tribuit.

Ibid. Α. ἠγνόησαν &c. Barberin.

Ibid. Α. ἀπὸ τοῦ μεθύσματος &c. Ex eodem.

Ibid. Σ. ἐν ὁράσει. Idem.

v. 8. Α. Σ. Θ. ὅτι πᾶσαι αἱ τράπεζαι &c. Idem.

Ibid. Hieronymus: *Miror autem quid voluerit Theodotio, ut pro verbo Hebraïco, quod dicitur* CISOA, *pro quo Aquila interpretatus est*, vomitum sordium; *& Symmachus tantum*, vomitum; *ille diceret*, ἐμετὸν δυσαλίας, *i. vomitum dysaliæ.* Verisimile autem est in Barberino Codice, ubi totius versûs eadem trium Interpretum versio exhibetur, solius Symmachi interpretationem referri; quandoquidem ipse solus ἐμετὸν simpliciter verterat, ut ait Hieronymus. Quid porro legerint LXX. Interpretes, qui vertunt ἀρὰ ἔδεται &c. & tam disparatam sententiam efferunt, non ita facile est divinare.

v. 9. οἱ λοιπ. ἐπιστήμην. Idem Hieron. *Quod autem verbum Hebraïcum*, DEA, *quod omnes verterunt* scientiam, *soli LXX.* mala *interpretati sunt, error perspicuus est. Prima enim litera* DALETH, *vel* RES, *parvo apice distinguuntur &c.*

v. 10. ※ προσδέχου. Curter. ex Ms. Jes.

v. 11. Origenes in Philocalia Spenceri p. 35. Ἀκύλας τὰ ἰσοδυναμοῦντα τῇ λέξει ταύτῃ. Quæ tamen lectio hîc allata, cum non sit LXX. Interpretum, ad quem pertineat, ignoratur.

v. 12. Α. καὶ αὕτη ἡ ἀνάψ- &c. Has omnes versiones exhibet Barberinus.

v. 13. Symmachi & Theodotionis lectiones habet idem Barberinus, ubi legitur δεισαλία mendose.

v. 14. Α. χλευασμοῦ &c. Ex Barberino.

v. 15. Σ. συνθήκην. Barberinus.

Ibid. Αλλ. καταφυγήν. Idem.

Ibid. A. S. *flagellum.* Ex Commentariis Hieronymi. Sed Barberinus lectiones Græce pleniores adfert, & Theodotionem adjicit.

Ibid. Hieronymus: Omnes, *mendacium.*

v. 16. Α. Σ. Θ. θεμελίων. Barberinus.

Ibid. Α. Σ. Θ. λίθον δόκιμον. Idem.

Ibid. οἱ Γ. ὁ πιστεύων οὐ σπεύσει. Curterius.

v. 17. Α. Θ. εἰς μέτρον. Barberin.

Ibid. Barberin. Α. Σ. Θ. καὶ ἡ δικαιοσύνη εἰς στάθμιον. Σ. εἰς διαβήτην. Θ. εἰς σήκωμα.

Ibid. Θ. καὶ ταράξει. Barberinus, qui male habet ὕδατος pro ψεύδους.

v. 18. Σ. καὶ ἐξαλ- Idem.

Ibid. Α. μάστιγες. Idem.

v. 19. ※ ὅτι κατ᾽ &c. Curterius.

Ibid. Α. Ο. Θ. ἐν νυκτί. Σ. νυκτός. Idem.

Ibid. Α. ἐκτὸς &c. Has lectiones exhibet Barberinus.

v. 20. Hunc insignem Symmachi & Theodotionis locum exhibet Idem.

v. 21 Α. ὡς ὄρει &c. Curterius, qui legit ad Aquilam διακόπτων, sed melius διακοπῶν, ex Barberino, qui sic habet, Α. Σ. Θ. διακοπῶν, omnes simul proferens de more, quia parum discrepabant.

Ibid. Α. τοῦ δουλ- Has lectiones habet Barberinus.

v. 22. Α. χλευάζετε. Barberin.

Ibid. Α. Θ. πέδαι. Idem.

Ibid. Α. συντ- Idem.

Ibid. Α. Σ. Θ. ἤκουσα παρὰ κυρίου κυρίου. Drusius ex Curterio.

v. 24. Α. Σ. Ο. Θ. μὴ ὅλην &c. Hæc lectio videtur ex tribus in LXX. inducta fuisse.

v. 25. Α. καὶ διασκορπίσει &c. Curterius.

Ibid. Α. Ο. Θ. καὶ κέγχρον καὶ ζέαν. Idem.

v. 26. Σ. καὶ παιδεύσει &c. Procopius. Α. τῷ κρίματι. Curterius. Θ. εἰς κρίμα. Idem.

v. 27. Α. οὐκ ἐν τῷ συντ- Ex Barberino.

Ibid. Αλλ. ῥαβδισθήσεται. Ex eodem.

Ibid. Σ. κύμινον &c. Procopius.

v. 28. Σ. ἄρτος δὲ &c. Idem. Sequens vero trium lectio vitiata videtur in Codice Barberino, ubi βακτηρία & σκῆπτρον duæ sunt versiones vocis שבט Existimo itaque tres Interpretes in hac versione ita consensisse, ut vox κύμινον trium esset. Sic autem vocem כמון interpretatur Symmachus versu præcedenti. Deinde בשבט Aquila expresserit ἐν σκήπτρῳ. Symmachus βακτηρίᾳ, uti solent ambo: quid Theodotio posuerit, ignoratur: voces vero ἄρτου λεπτοκοπηθήσεται, trium esse videntur.

Ibid. Σ. Θ. ἀλλὰ οὐκ εἰς &c. Procopius. Hanc vero interpretationem Codex Barberinus uni Symmacho tribuit, ac pro εἰς τέλος, habet εἰς τὸν αἰῶνα.

v. 29. Aquilæ & Theodotionis lectiones adfert Barberinus. Σ. καίγε τοῦτο &c. Sic Procopius. Symmachi etiam partem postremam exhibet Barberinus, in quo legitur, παρεδόξασε pro ἐδόξασε. Cætera fragmenta, quæ in textu supra feruntur, nec memorantur in notis, ex Barberino desumta sunt.

HESAIÆ CAP. XXIX.

אריאל 1. Α. Σ. λέων θεοῦ. Ο. Ἀριήλ.

קרית חנה דוד Α. πόλιχνη περιεμβλήσεως Δαυίδ. (al. βιοτεύσεως.) Ο. πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ. Σ. πόλις (παρεμβολῆς Δαυίδ.) Θ. πόλις. . . . . Δαυίδ.

כפו Α. . . . . . . Ο. συναγάγετε γεννήματα.

והיתה תאניה ואניה 2. Σ. καὶ ἔσται κατώδυνος καὶ ὀδυνωμένη. Ο. καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος.

וצרתי עליך מצב והקימתי עליך מצרות 3. Σ. καὶ χαρακώσω κατά σου στάσιν, καὶ ἀναστήσω κατά σου πολιορκίαν. Ο. καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σὲ πύργους.

4. ושפלת מארץ תדברי ומעפר תשח אמרתך והיה כאוב מארץ קולך ומעפר אמרתך תצפצף Σ. καὶ ταπεινωθήσῃ, ἀπὸ τῆς γῆς λαλήσεις, καὶ ὑπὸ γῆν ἐδαφισθήσεται ἡ λαλιά σου, καὶ ἔσται ὡς ἐγγαστρίμυθος, ἀπὸ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ λαλιά σου ῥοίσεται. Ο. καὶ ταπεινωθήσονται εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου, καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται, καὶ ἔσονται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενήσει.

אוב Α. μάγος. Ο. οἱ φωνοῦντες.

המון זריך 5. ※ Σ. Ο. Θ. τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε.

כחלום 7. Ο. ὡς ἐνυπνιαζόμενος. Ἄλλος, καθ' ὕπνους.

לילה ※ Α. Ο. νυκτός.

אריאל Α. Σ. Ο. Θ. Ἀριήλ.

ישתעשעו ושעו 9. ※ Σ. ἐξαπατήθητε καὶ ἀπατᾶσθε.

נעו ולא שכר Ο. καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σίκερα. Θ. κινούμενοι, καὶ οὐ σίκερα.

רוח תרדמה 10. Α. πνεῦμα καταφορᾶς. Ο. πνεύματι κατανύξεως. Θ. πνεῦμα ἐκστάσεως.

הספר החתום 11. Α. Σ. Ο. Θ. τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου.

קרא-נא-זה Α. Σ. Θ. ἀνάγνωθι ※ δή. Ο. ἀνάγνωθι ταῦτα.

בפיו 13. Α. Σ. Ο. Θ. ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

1. HEb. *LXX. Vul.* Ariel. *A. S.* leo Dei.
H. A. civitas castrametationis (*A. al.* victus) David. *S.* civitas castrorum David. *LXX. Vulg.* civitas quam expugnavit David. *Th.* civitas circumvallationis David.

Heb. addite. *A.* subtractus est. *LXX.* congregate genimina. *Vulg. additus est.*

2. *Heb.* & erit planctus & luctus. *S. Vulg.* & & erit tristis & mœrens. *LXX.* & erit fortitudo illius, & divitiæ.

3. *H.* & coarctabo super te munimentum, & statuam contra te munitiones. *S.* & circumvallabo contra te stationem, & excitabo contra te obsidionem. *LXX.* & jaciam circa te vallum, & ponam circa te turres. *Vul. & jaciam contra te aggerem, & munimenta ponam in obsidionem tuam.*

4. *Hebr.* Et humiliabis te de terra: loqueris, & e pulvere humile erit eloquium tuum. Et erit sicut Pythonis de terra vox tua, & de pulvere eloquium tuum garriet. *S.* Et humiliaberis, de terra loqueris, & sub terra prosternetur loquela tua. Et erit quasi ventriloquus e terra vox tua, & de terra loquela tua stridebit. *LXX.* Et humiliabuntur in terram sermones tui, & in terram intrabunt verba tua. Et erit vox tua sicut ii qui loquuntur e terra, & ad pavimentum vox tua infirmabitur. *Vulg. Humiliaberis, de terra loqueris, & de humo audietur eloquium tuum: & erit quasi Pythonis de terra vox tua, & de humo eloquium tuum mussitabit.*

Heb. Vul. Pythonis. *A.* Magus. *LXX.* qui loquuntur.

5. *Heb.* turba alienorum tuorum. ※ *S. LXX. Th.* multitudo opprimentium te. *Vul. multitudo ventilantium te.*

7. *H. Vul.* sicut somnium. *LXX.* sicut somnians. *Alius*, per somnos.

H. ※ *A. LXX.* noctis. *Vul. nocturnæ.*

Hebr. A. S. LXX. Th. Vul. Ariel.

9. *Hebr.* vociferati sunt & clamaverunt. ※ *S.* decipiamini & decipiatis. *Vulg. fluctuate & vacillate.*

Hebr. moti sunt, & non sechar. *LXX.* & crapulamini, non a sicera. *Th.* commoti, & non sicera. *Vul. movemini, & non ab ebrietate.*

10. *H. A. Vul.* spiritum soporis. *LXX.* spiritu compunctionis. *Th.* spiritum stuporis.

11. *Heb. A. S. LXX. Th.* libri sigillati. *Vulg. libri signati.*

H. lege nunc istum. *A. S. Th.* lege, ※ quæso. *LXX.* lege hæc. *Vulg. lege istum.*

13. *Hebr. A. S. LXX. Th.* in ore suo. *Vul. ore suo.*

מעט מזער 17. Ο. μικρόν. Θ. μικρὸν βραχύ.

ומאפל ומחשך עיני עורים תראינה 18. Α. Σ. Θ... Ο. καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ· ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ὄψονται.

יגילו 19. Ο. ἀγαλλιάσονται. Ἀλλ. εὐφρανθήσονται.

וכלה לץ ונכרתו כל־שקדי און 20. Σ. καὶ ἀνηλώθησαν χλευάζοντες, καὶ ἐξεκόπησαν πάντες οἱ εἰς ἀδικίαν. Ο. καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ ※ Α. Σ. Θ. πάντες.

מחטיאי אדם בדבר 21. Σ. ἐξαμαρτάνοντες ἀνθρώπους ἐν λόγῳ. Ο. καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ.

צדיק Α. Σ. Ο. Θ. δίκαιον.

אשר פדה את־אברהם 22. Σ. ὁ λυτρωσάμενος τὸν Ἀβραάμ. Ο. ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραάμ.

ולא עתה פניו יחורו Ο. οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ. Θ. οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐντραπήσεται.

כי בראתו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו שמי והקדישו את־קדוש יעקב ואת־אלהי ישראל יעריצו 23. Σ. ἀλλ᾽ ὅταν ἴδῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἔργα χειρῶν μου ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ἁγιάσονται τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν Ἰσραὴλ κραταιώσουσι. Ο. ἀλλ᾽ ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι᾽ ἐμὲ ἁγιάσουσι τὸ ὄνομά μου, καὶ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακώβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται. Θ. ὅτι ἐν τῷ ἰδεῖν.

וידעו תעי־רוח בינה ורוגנים ילמדו־לקח 24. Σ. καὶ μαθήσονται οἱ πεπλανημένοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, καὶ γογγυσταὶ μαθήσονται παιδείαν. Ο. καὶ γνώσονται οἱ πλανώμενοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν.

17. *Heb.* parum pusillum. *LXX.* parum. *Th.* parum breve *Vul. in modico, & in breve.*

18. *H. Vulg.* & de tenebris & caligine oculi cæcorum videbunt. *A. S. Th.* tenebras & caliginem oculi cæcorum videbunt. *LXX.* & qui in tenebris, & qui in caligine: oculi cæcorum videbunt.

19. *Hebr. LXX. Vul.* exultabunt. *Alius*, lætabuntur.

20. *Heb.* Et defecerit illusor: & succidentur omnes invigilantes iniquitati. *S.* Et absorpti sunt irridentes, & excisi sunt omnes qui ad iniquitatem. *LXX.* Et periit superbus, & disperierunt inique agentes super malitia. ※ *A. S. Th.* omnes. *Vul. Consummatus est illusor, & succisi sunt omnes qui vigilabant super iniquitatem.*

21. *Heb.* peccare facientes hominem in verbo. *S.* qui peccare faciunt homines in verbo. *LXX.* & qui peccare faciunt homines in verbo. *Vul. qui peccare faciebant homines in verbo.*

Heb. A. S. LXX. Th. justum. *Vul. a justo.*

22. *Heb. S. Vul.* qui redemit Abraham. *LXX.* quam separavit ex Abraham.

Heb. & non nunc facies ejus albescent. *LXX.* neque nunc faciem mutabit. *Th.* neque nunc vultus ejus confundetur. *Vulg. nec modo vultus ejus erubescet.*

23. *Hebr.* Quia in videndo ipsum natos suos opus manuum mearum in medio ejus, sanctificabunt nomen meum, & sanctificabunt sanctum Jacob, & Deum Israel formidabunt. *S.* Sed cum viderit filios suos, opera manuum mearum in medio sui, sanctificabunt nomen meum, & sanctificabunt sanctum Jacob, & Deum Israel roborabunt. *LXX.* Sed cum viderint filios suos opera mea, propter me sanctificabunt nomen meum, & sanctificabunt sanctum Jacob, & Deum Israel timebunt. *Th.* quia in videndo .... *Vul. Sed cum viderit filios suos, opera manuum mearum, in medio sui sanctificantes nomen meum, & sanctificabunt sanctum Jacob, & Deum Israel prædicabunt.*

24. *Hebr.* Et scient errantes spiritu intelligentiam, & murmuratores discent doctrinam. *S.* Et discent errantes spiritu scientiam, & murmuratores discent disciplinam. *LXX.* Et scient qui errant spiritu intelligentiam, & murmurantes discent obedire. *Vulg. Et scient errantes spiritu intellectum, & mussitatores discent legem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIX. Hesaïæ.

v. 1. A. λέων θεοῦ. Ex Eusebio de locis Hebraïcis, & Hieronymo, qui sic habet: *Pro eo quod nos interpretati sumus* væ, *in Hebræo scriptum est* OI, *quod apud eos interdum vocativo casu dicitur, ut non plangat Ariel, sed vocet; licet in præsenti loco pro planctu accipiendum sit.* Ariel *quoque interpretatur* leo Dei.

Ibid. Eusebius sic habet: τὸ δὲ, πόλις, ἣν ἐπολέμησε Δαυίδ, οὕτω φασὶν εἰρῆσθαι ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ· ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸν Ἀκύλαν, πολίχνη βιοτεύσεως Δαυίδ, ἤτοι, παρεμβλήσεως. Duo Mss. Regii & Procopius habent παρεμβλήσεως tantùm. Hieronymus in hunc locum: *Et pro* civitate, *quam Aquila interpretatus est* πολίχνην, *hoc est*, oppidulum, *sive viculum, in Hebræo legitur* CARIATH; *quod proprie villam significat, & linguâ Syrâ dicitur* Cartha, *unde & villa Sylvarum appellatur* CARIATH IARIM. *Denique & nos in superioribus, ubi legimus:* Quomodo facta est meretrix civitas fidelis Sion? *Pro civitate* Cariath *scribitur; id est*, villa, *quam nos, ut translationem Aquilæ exprimamus, ad verbum* civitatulam *possumus dicere.* ..... *Quodque sequitur:* quam expugnavit David; *pro quo interpretatus est Symmachus*, castrum David, *& Theodotio*, circumvallatio David; *in Hebræo legitur* HANA, *quod eruditissimus Hebræorum* habitaculum *significare voluit.*

Ibid. A. *subtractus est.* Hieronymus.

v. 2. Σ. καὶ ἔσαι κατώδυνος &c. Procopius.

v. 3. Σ. καὶ χαρακώσω &c. Idem.

v. 4. Σ. καὶ ταπεινωθήσῃ &c. Idem.

Ibid. Hieronymus: *Ut per hæc verba significet magorum* νεκρομαντείαν, *per quam animas evocare dicuntur, & tenues umbrarum, imo dæmonum, audire voces. Denique pro Pythone Aquila* magum *interpretatus est, qui Hebraïce dicitur* CHEB, *pro quo LXX.* de terra loquentes *transtulerunt.* CHEB: ita legitur non solum in Editione Martianæi nostri, sed etiam in vetustissimo nostro Codice: ut certum videatur ita legisse Hieronymum: quem miror non indicasse literam כ esse loco particulæ, *ut, sicut*, & אוב OB esse *magum.* Sic vero legitur in hodiernis Hebraïcis Bibliis cum Holem pleno, quod in Exemplari suo non habuisse videtur Hieronymus.

v. 5. Curterius ex Mſ. Jeſ. præmisso asterisco, Σ. Θ. τὸ πλῆθος &c. ex Symmacho igitur & ex Theodotione in LXX. inductum est.

v. 7. Αλλ. καθ' ὕπνες. Curterius.

Ibid. Α. νυκτὸς, præmisso asterisco, quia inde in LXX. translatum.

Ibid. οἱ Γ. Ἀριήλ. Idem.

v. 9. ※ Σ. ἐξαπατήθητε &c. Curterius.

Ibid. ※ Θ. κινέμενοι &c. Idem.

v. 10. Α. πνεῦμα καταφορᾶς. Θ. πνεῦμα ἐκστάσεως. Male ἐκστήσεως in Edit. Rom. Vide utrumque Lexicon infra. Hieronymus: *Pro* soporis spiritu *LXX.* compunctionem; *Theodotio*, mentis excessum; *Aquila*, καταφορὰν, *id est*, gravem somnum, *interpretatus est, qui Hebraïce dicitur* THARDEMA, *quem in Adam missum a Deo Scriptura commemorat, quando de costa lateris ejus mulier effecta est. Et Jonas hoc eodem somno stertebat in navi.*

v. 11. Α. Σ. Ο. Θ. τῦ βιβλίε τῦ ἐσφραγισμένε. In hæc verba notat Curter. ad marg. ὁμοίως οἱ Γ.

Ibid. διὸ οἱ Γ. Idem, præmisso asterisco.

v. 13. Curter. ※ οἱ Γ. ἐν τῷ στόματι αὐτῦ. quo notatur ex tribus in LXX. inductum esse.

v. 17. Curter. ※ Θ. βραχύ.

v. 18. Hieronymus: *Quodque nos vertimus*, de tenebris & caligine oculi cæcorum videbunt, *quorum facilis interpretatio est, Aquila, Theodotio & Symmachus transtulerunt*, tenebras & caliginem oculi cæcorum videbunt, *ut ostenderent gentium populo, qui prius cæcus erat, Christi Sacramenta pandenda, juxta illud quod dicitur*, tenebrosa aqua in nubibus aëris.

Ibid. Αλλ. εὐφρανθήσονται. Curter.

Ibid. ※ καὶ Ἰσραήλ. Idem.

v. 20. Σ. καὶ ἀνηλώθησαν &c. Procopius. Ibid. Curter. habet, ※ οἱ Γ. πάντες.

v. 21. Σ. ἐξαμαρτάνοντες &c. Idem.

Ibid. Curterius, οἱ Γ. ὁμοίως, δίκαιον.

v. 22. Σ. ὁ λυτρωσάμενος &c. Procopius.

Ibid. Θ. οὐδὲ νῦν &c. Curterius.

v. 23. Σ. ἀλλ' ὅταν ἴδῃ &c. Procopius. Ibid. Θ. ὅτι ἐν τῷ ἰδεῖν. Curterius

v. 24. Σ. καὶ μαθήσονται &c. Procopius.

HESAIÆ CAP. XXX.

הוי בנים סוררים נאם־יהוה 1. Αλλ. ὦ υἱοὶ ἀφιστάμενοι, φησὶ κύριος. Ο. οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, λέγει κύριος.

שריו 4. Α. Σ. Θ. ἄρχοντες ※ αὐτῦ. Ο. ἀρχηγοί.

מלאכיו Α. Σ. Θ. ἄγγελοι ※ αὐτῦ. Ο. ἄγγελοι.

כל 5. ※ Α. Σ. Θ. πάντες. In O. vacat.

משא בהמות נגב 6. Α. ἄρμα κτηνῶν νότου. Σ. Θ. λῆμμα κτηνῶν νότου. Ο. ἡ ὅρασις τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

על־כתף Ο. ἐπὶ ὄνων. Θ. ἐπὶ ὤμων.

עירם Α. Σ. Θ. πώλων. Ο. καὶ καμήλων.

אוצרותם ※ θησαυροὺς αὐτῶν. Ο. τὸν πλοῦτον αὐτῶν.

על־עם לא יועילו Ο. πρὸς ἔθνος, ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς. Θ. ἐπὶ λαὸν μὴ ὠφελοῦντα.

ומצרים הבל וריק יעזרו 7. Ο. Αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς. Θ. καὶ Αἴγυπτος μάταια καὶ κενὰ βοηθήσουσι.

רהב הם שבת A. ὅρμημα..... Σ. ταραχαὶ εἰσὶ κατοικεῖν. Ο. ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη. Θ. πλάτος.

על־לוח 8. Σ. ἐπὶ πτυχί. Ο. ἐπὶ πυξίου.

1. *Heb.* Væ filiis declinantibus, dicit Dominus. *Alius*, Heu filii desertores, dicit Dominus. *LXX. Vul.* Væ filii desertores, dicit Dominus.

4. *H. A. S. Th.* principes ※ ejus. *LXX.* principes. *Vul. principes tui*

H. A. S. Th. nuntii ※ ejus. *LXX.* nuntii. *Vul. nuntii tui.*

5. *Heb. A. S. Th. Vulg.* omnes. *In LXX. vacat.*

6. *Heb.* Onus animalium meridiei. *A. Vul.* Onus jumentorum Austri. *S. Th.* Assumtio jumentorum Austri. *LXX.* Visio quadrupedum in deserto.

H. super humerum. *LXX.* super asinos. *Th. Vulg.* super humeros.

H. A. S. Th. pullorum. *LXX.* & camelorum. *Vulg. jumentorum.*

Hebr. ※ thesauros suos. *LXX. Vulg.* divitias suas.

H. super populo (qui) non proderunt. *LXX.* ad gentem, quæ eis non proderit. *Th.* ad populum qui non proderit. *Vul. ad populum, qui eis prodesse non poterit.*

7. *H.* Et Ægyptii vane & inutiliter auxiliabuntur. *LXX.* Ægyptii ad vana & inutilia proderunt vobis. *Th.* Et Ægyptus vane & frustra opem ferent. *Vul. Ægyptus enim vane & frustra auxiliabitur.*

H. robur eis sedere. *A.* impetus..... *S.* tumultus sunt ut habitent. *LXX.* vana consolatio vestra hæc. *Th.* latitudo. *Vul. superbia tantum est, quiesce.*

8. *H. S.* super tabella. *LXX. Vul.* super buxum.

10. ולחזים לא־תחזו־לנו נכחות דברו־לנו חלקות חזו מהתלות Σ. καὶ τοῖς ὁρῶσι, μὴ ὁρᾶτε ἡμῖν ὀρθῶς· λαλήσατε ἡμῖν λεῖα, ὁρᾶτε ἡμῖν πλάνας. Ο. καὶ τοῖς τὰ ὁράματα ὁρῶσι, μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε, καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν.

10. *H.* Et aspicientibus: Non aspicietis nobis recta loquimini nobis blanda: videte illusiones. *S.* Et videntibus, Ne videatis nobis recte: loquimini nobis mollia, videte nobis errores. *LXX.* Et videntibus visiones, Ne loquamini nobis: sed nobis loquimini, & annuntiate nobis alium errorem. *Vulg. Et aspicientibus, Nolite aspicere nobis ea, quæ recta sunt: loquimini nobis placentia, videte nobis errores.*

11. סורו מני־דרך הטו מני־ארח השביתו מפנינו את־קדוש ישראל Σ. ἀπόστητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ τρίβον· παύσατε ἐκ προσώπου ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ισραήλ. Ο. καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης· ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὴν τρίβον ταύτην, καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸ λόγιον τοῦ Ισραήλ.

11. *H.* Recedite de via, declinate de semita: cessare facite a conspectu nostro sanctum Israel. *S.* Absistite a via, declinate a me semitam: cessare facite a facie nostra sanctum Israel. *LXX.* Et avertite nos a via hac, auferte a nobis semitam hanc, & auferte a nobis eloquium Israel. *Vulg. Auferte a me viam, declinate a me semitam, cesset a facie nostra sanctus Israel.*

12. לכן כה אמר קדוש ישראל ※ διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ισραήλ.

12. *Heb.* Propterea sic dicit sanctus Israel. ※ *Vulg.* Propterea hæc dicit sanctus Israel.

בעשק ונלוז Σ. Θ. . . . . Ο. ἐπὶ ψεύδει.

H. in extorsione & perversitate. *S. Th.* super contradictione & superbia. *LXX.* in mendacio. *Vul. in calumnia & in tumultu.*

14. לחשוף מים מגבא A. τοῦ ἀνασῦραι ὕδωρ ἀπὸ βοθύνου. Ο. ἐν ᾧ ἀποσυρεῖς ὕδωρ μικρόν.

14. *H. A.* ad hauriendum aquam de fovea. *LXX.* in quo hauries aquam pusillam. *Vul. aut hauriatur parum aquæ de fovea.*

15. כי כה־אמר A. Σ. Θ. ※ ὅτι: οὕτω λέγει. Ο. οὕτω λέγει.

15. *H.* quia sic dixit. *A. S. Th.* ※ quia: sic dicit. *LXX.* sic dicit. *Vulg. quia hæc dicit.*

בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתכם Σ. ἐν μετανοίᾳ καὶ ἀναπαύσει σωθήσεσθε, καὶ ἐν ἐλπίδι ἔσται ἡ δύναμις ὑμῶν. Ο. ὅταν ἀποστραφεὶς στενάξῃς τότε σωθήσῃ, καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα, ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη.

Hebr. in reversione & requie salvi eritis in quiescendo, & in spe erit fortitudo vestra. *S.* in pœnitentia & requie servabimini, & in spe erit virtus vestra. *LXX.* cum conversus ingemueris, tunc salvus eris, & cognosces ubi eras, cum confidebas super vana, vana fortitudo vestra facta est. *Vul. Si revertamini & quiescatis salvi eritis: in silentio & in spe erit fortitudo vestra.*

17. אלף אחד מפני גערת אחד A. Σ. Θ. χιλιὰς μία ἀπὸ προσώπου ἐπιτιμήσεως ἑνός. Ο. χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται.

17. *H. A. S. Th.* Chilias una a facie increpationis unius. *LXX.* Mille ad vocem unius fugient. *Vul. Mille homines a facie terroris unius.*

כתרן על־ראש ההר וכנס על־הגבעה Σ. ὡς ἱστὸς ἐπάνω ὄρους, καὶ ὡς ἱστία ἐπὶ βουνοῦ. Ο. ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους, καὶ ὡς σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ.

H. sicut malus super capite montis, & sicut vexillum super collem. *S.* tamquam malus super montem, & tamquam vela in colle. *LXX.* quasi malus navis super montem, & quasi signum ferens super collem. *Vulg. quasi malus navis in vertice montis, & quasi signum super collem.*

18. אשרי כל־חוכי לו Σ. μακάριοι πάντες οἱ προσμένοντες αὐτόν. Ο. μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐπ' αὐτῷ.

18. *Heb. S. Vulg.* beati omnes qui expectant eum. *LXX.* beati qui immanent in eo.

19. בירושלם בכו לא־תבכה Σ. Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαύσεις. Ο. Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ ἔκλαυσεν. Θ. ἐν Ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαυθήσεται. A. οὐ κλαύσεις.

19. *H.* In Jerusalem plorando non plorabis. *S.* Jerusalem ploratu non plorabis. *LXX.* Jerusalem ploratu ploravit. *Th.* in Jerusalem ploratu non plorabitur. *A.* . . . . non plorabis. *Vulg. in Jerusalem: plorans nequaquam plorabis.*

לקול זעקך כשמעתו ענך Σ. πρὸς τῇ φωνῇ τῆς βοῆς σου, καθὼς ἂν ἀκουσθῇ ἀκούει σου. Ο. τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου, ἡνίκα εἶδεν ἐπήκουσέν σου.

H. ad vocem clamoris tui secundum auditionem ejus respondebit tibi. *S.* ad vocem clamoris tui, sicut auditum fuerit, audit te. *LXX.* vocem clamoris tui, quando vidit, exaudivit te. *Vulg. ad vocem clamoris tui statim ut audierit, respondebit tibi.*

25. ועל כל־גבעה נשאה פלגים יבלי־מים

25. *H.* & super omnem collem elevatum rivi

Σ. καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ ἐπηρμένου διαιρέσεις ἀγωγῶν ὑδάτων. Ο. καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον.

ביום הרג רב בנפל מגדלים A. ἐν ἡμέρᾳ ἀποκταμένου πολλοῦ, ἐν τῷ πεσεῖν μεγαλωσμένους. Σ. ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ἐν τῷ πεσεῖν μεγάλους. Ο. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλωνται πολλοί.

הלבנה 26. A. λευκῆς. Ο. τῆς σελήνης.

החמה A. . . . . . . Ο. τοῦ ἡλίου.

ביום חבש יהוה את־שבר עמו A. Ο. ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

בא ממרחק 27. A. Σ. Θ. ἔρχεται μακρόθεν. Ο. ἔρχεται διὰ χρόνου.

בער אפו Σ. φλεγόμενος θυμὸς αὐτοῦ. Ο. καιόμενος θυμός.

ולהב אש אוכלה 30. Αλλ. καὶ φλογὸς πυρός. Ο. καὶ φλογὸς κατεσθιούσης.

כי מקול 31. A. Θ. ὅτι ἀπὸ φωνῆς. Σ. ἀπὸ γὰρ φωνῆς. Ο. διὰ γὰρ τῆς φωνῆς.

ובמלחמות תנופה 32. Ο. πολεμήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς. ※ Θ. καὶ ἐν πολέμοις ἀφορισμοῦ.

deductus aquarum. *S.* & super omnem collem excelsum divisiones aquæductuum. *LXX.* & super omnem collem elevatum aqua transiens. *Vulg. & super omnem collem elevatum rivi currentium aquarum.*

Hebr. in die interfectionis multæ in cadendo turres. *A.* in die cum multi cæsi fuerint, cum cadent magnifici. *S.* in die cædis multæ, in cadendo magnos. *LXX.* in die illa cum perierint multi. *Vulg. in die interfectionis multorum, cum ceciderint turres.*

26. *Heb. LXX. Vulg.* lunæ. *A.* albæ.

Heb. LXX. Vul. solis. *A.* caloris.

Heb. in die alligare Dominum contritionem populi sui. *A. LXX.* quando sanaverit Dominus contritionem populi sui. *Vulg. in die qua alligaverit Dominus vulnus populi sui.*

27. *Heb. A. S. Th. Vul.* venit de longinquo. *LXX.* venit post tempus.

Heb. S. Vulg. ardens furor ejus. *LXX.* ardens furor.

30. *Heb.* & flamma ignis comedentis. *Alius*, & flammæ ignis. *LXX.* & flammæ devorantis. *Vul. & flammâ ignis devorantis.*

31. *Hebr. A. Th.* quia a voce. *S. Vul.* a voce enim. *LXX.* per vocem enim.

32. *Heb.* & in bellis agitationis. *LXX.* pugnabunt contra eum ex commutatione. ※ *Th.* & in bellis separationis. *Vul. & in bellis præcipuis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXX. Hesaïæ.

v. 1. Αλλ. ὦ υἱοὶ ἀφισ- &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 4 οἱ Γ. αὐτοῦ. Idem. & mox repetitur post ἄγγελοι.

v. 5. οἱ Γ. πάντες, præmisso asterisco.

v. 6. A. ἅρμα κτηνῶν νότου &c. Eusebius, & Procop. Hieronymus vero: *Pro quo Hebraïce dicitur*, MASSA BEEMOTH NEGEB, *quod LXX. transtulerunt*, visio quadrupedum in deserto.

Ibid. Θ. ὤμων. Curterius. O. ὄνων, vox vitiata, quod non semel accidit; ex ὤμων nempe factum est ὄνων.

Ibid. A. Σ. Θ. πώλων. Hieronymus: *Rursum in eo loco ubi nos interpretati sumus*, portantes super humeros jumentorum, *pro* jumentis, *omnes similiter transtulerunt*, πώλους, *id est*, pullos *asinorum.*

Ibid. ※ θησαυροὺς αὐτῶν. Curterius.

Ibid. Θ. ἐπὶ λαὸν μὴ ὠφελοῦντα. Idem.

v. 7. Θ. καὶ Αἰγύπτιος &c. Idem.

Ibid. Hieronymus: *Porro Symmachus interpretatus est*, ταραχαί εἰσι κατοικεῖν, *id est*, tumultus sunt ut habitent. *Verbum Hebraïcum* REEB *Aquila* ὅρμημα, *id est*, impetum *&* superbiam; *Symmachus*, turbationem; *LXX.* vanitatem; *Theodotio*, latitudinem, *interpretati sunt: quod tribus literis scribitur* RES *&* HE *&* BETH; *& ipsum est quod in Psalmis legitur*, Memor ero Raab & Babylonis scientium me.

v. 8. Σ. ἐπὶ πλυχί. Hieronymus: *Id est*, inquit ille, super latissimam tabulam.

v. 10. Σ. καὶ τοῖς ὁρῶσι &c. Procopius.

v. 11. Σ. ἀπόστητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ &c. Idem.

v. 12. ※ διὰ τοῦτο &c. Curterius. Hæc deerant olim in O. ideo asterisco notantur.

Ibid. S. Th. *Super contradictione & superbia.* Hieronymus.

v. 14. A. τοῦ ἀνασύραι &c. Curter.

v. 15. ※ οἱ Γ. ὅτι. Idem.

Ibid. Σ. ἐν μετανοίᾳ &c. Procopius. Porro LXX. plura hîc legisse videntur, quam Hebraïcus textus hodiernus habeat.

v. 17. οἱ Γ. χιλιὰς μία &c. Curterius.

Ibid. Σ. ὡς ἱστὸς &c. Idem.

v. 18. Σ. μακάριοι πάντες &c. Ex Eusebio & Procopio.

v. 19. Σ. Ἱερουσαλὴμ &c. Hæ lectiones prodeunt ex omnibus Mſſ. ex Eusebio, Procopio & Curterio.

Ibid. Σ. πρὸς τὴν φωνὴν &c. Sic Procopius, necnon Mſſ. & Eusebius; sed hi postremi non habent, πρός.

v. 25. Σ. ἐπὶ παντὸς &c. Ex Procopio.

Ibid. A. ἐν ἡμέρᾳ &c. Hæ lectiones prodeunt ex Eusebio, Procopio & Mſſ.

v. 26. Hieron. Labana, & Hamma, *quæ Aquila interpretatur*, albam *&* calorem, *per quæ lunam solemque significat.*

Ibid. ※ ὡς τὸ φῶς τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. Curterius.

Ibid. A. ὅταν ἰάσηται &c. Procopius.

v. 27. Mſ. Jeſ. οἱ Γ. ἔρχεται μακρόθεν. Eusebius & tres Mſſ. οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταί, μακρόθεν.

Ibid. Σ. φλεγόμενος &c. Curter. ex Mſ. Jeſ.

v. 30. Αλλ. καὶ φλογὸς πυρός. Ex Curterio.

v. 31. A. Θ. ὅτι ἀπὸ φωνῆς &c. Curterius.

v. 32. ※ Θ. καὶ ἐν πολέμοις &c. Idem.

HESAIÆ CAP. XXXI.

ונפל עזר 3. ※ καὶ πεσεῖται ὁ βοηθούμενος. In O. vacat.

מלא רעים מקולם לא יחת ומהמונם לא יענה 4. Σ. πληρώματος ποιμένων, ἀπὸ φωνῆς αὐτῶν οὐχ ἡττηθήσεται, οὐδὲ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐχ ὑποταγήσεται. Ο. ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἡττήθησαν, καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν. Θ. πλήρη ποιμένων καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν οὐ μὴ ἡττηθῇ, καὶ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐ μὴ ὑποταγῇ.

גנון 5. Α. θυρεῶν. Σ. Θ. ὑπερασπίζων. Ο. ὑπερασπιεῖ.

פסוח Α. Σ. Θ. ὑπερβαίνων. Ο. περιποιήσεται.

שובו לאשר העמיקו סרה בני ישראל 6. Σ. μετανοήσατε ὡς ἐβαθύνατε παραβῆναι υἱοὶ Ἰσραήλ. Ο. ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι, καὶ ἄνομον υἱοὶ Ἰσραήλ. ※ Α. Σ. Θ. υἱοὶ Ἰσραήλ :

ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו 7. Α. ἀποκρύψουσι...... Σ. ἀποκαλοῦνται...... Ο. ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χειροποίητα τὰ χρυσᾶ. Θ. ἀπώσω (sic) νῦν ἀνὴρ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ, ἀργυρέου αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα τοῦ χρυσοῦ αὐτοῦ.

חטא ※ ἁμάρτημα.

וסלעו ממגור יעבור וחתו מנס שריו נאם יהוה 9. Σ. πέτρα αὐτοῦ ἡ φοβερὰ παρελεύσεται, καὶ ἡττηθήσονται ἄρχοντες αὐτοῦ, φησὶ κύριος. Ο. πέτρα γὰρ περιλημφθήσονται, ὡς χάρακι, καὶ ἡττηθήσονται· ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται, τάδε λέγει κύριος.

אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלם Α. Θ. φῶς αὐτῷ ἐν Σιών, καὶ κλίβανος αὐτῷ ἐν Ἰερουσαλήμ. Σ. ὃς ἔχει πῦρ ἐν Σιών, καὶ κλίβανον ἐν Ἰερουσαλήμ. Ο. μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιὼν σπέρμα, καὶ οἰκείους ἐν Ἰερουσαλήμ.

3. Hebr. ※ & cadet adjutus. *In LXX. vacat. Vul. & cadet cui præstatur auxilium.*

4. *Hebr.* cum plenitudine pastorum, a voce eorum non consternabitur, & a tumultu eorum non humiliabitur. *S.* plenitudinis pastorum, a voce eorum non vincetur, & a tumultu eorum non subjicietur. *LXX.* donec impleantur montes voce ejus, & victi fuerint, & multitudinem furoris expaverint. *Th.* plena pastorum, & a voce ipsorum non vincetur, & a multitudine ipsorum non subjicietur. *Vul. multitudo pastorum, a voce eorum non formidabit, & a multitudine eorum non pavebit.*

5. *H.* protegendo. *A.* clypeo muniens. *S. Th. Vul.* protegens. *LXX.* proteget.

Hebr. transiliendo. *A. S. Th.* transcendens. *LXX.* salvabit. *Vul. transiens.*

6. *Heb.* convertimini ad quem profundaverunt defectionem filii Israël. *S.* pœnitentiam agite, ut profunde transgressi estis, filii Israël. *LXX.* convertimini, qui profundum consilium iniistis & iniquum, filii Israël. ※ *A. S. Th.* filii Israël. *Vul. convertimini, sicut in profundum recesseratis, filii Israel.*

7. *Heb.* reprobabunt unusquisque vana argenti sui, & vana auri sui. *A.* abscondent.... *S.* revocantur..... *LXX.* abnegabunt homines manufacta sua argentea, & manufacta aurea. *Th.* abjiciat nunc vir idola sua argenti sui, & idola auri sui. *Vulg. abjiciet vir idola argenti sui, & idola auri sui.*

Hebr. ※ *A.* peccatum. *In LXX. vacat. Vulg. in peccatum.*

9. *Heb.* & rupem suam præ timore transibit, & pavebunt a vexillo principes ejus, dicit Dominus. *S.* petra ejus formidabilis pertransibit, & vincentur principes ejus, dicit Dominus. *LXX.* Petrâ enim circumdabuntur quasi vallo, & vincentur: qui autem fugerit, capietur. Hæc dicit Dominus. *Vulg. Et fortitudo ejus a terrore transibit, & pavebunt fugientes principes ejus, dixit Dominus.*

Heb. cui ignis ei in Sion, & clibanus ei in Jerusalem. *A. Th.* ignis ei in Sion, & clibanus ei in Jerusalem. *S.* qui habet ignem in Sion, & clibanum in Jerusalem. *LXX.* beatus qui habet in Sion semen, & domesticos in Jerusalem. *Vulg. cujus ignis est in Sion, & caminus ejus in Jerusalem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXI. Hesaïæ.

v. 3. ※ καὶ πεσεῖται &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 4. Σ. πληρώματος &c. Lectionem Symmachi adfert Procopius; Theodotionis Curterius ex Ms. Jes.

v. 5. Α. θυρεῶν &c. Curter. ex Ms. Jes.

Ibid. Hieronymus: *Pro transeunte, in Hebraïco,* PHASE, *in tribus, præter LXX. Interpretibus,* ὑπερβαίνων *ponitur. Ex quo manifestum est Pascha, hoc est, Phase Domini, non passionem significare, sed transitum.*

v. 6. Σ. μετανοήσατε &c. Procopius. Curterius vero ex Mſ. Jeſuit. οἱ Τ. υἱοὶ Ἰσραήλ. Hieronymus hunc Symmachi locum ſic adfert : *S.* Agite pœnitentiam, qui profundo conſilio atque peccato a Domino receſſiſtis.

v. 7. Α. ἀποκρύψουσι &c. Curterius ex Mſ Jeſ. qui lectionem Theodotionis pleniorem exhibet.

Ibid. ※ Α. ἁμάρτημα Idem.

v. 9. Σ. πέτρα αὐτοῦ &c. Procopius.

Ibid. Α. Θ. φῶς αὐτῷ &c. Has lectiones exhibent Procopius & Euſebius, qui poſtremus ait vocem μακάριος, non haberi apud Reliquos Interpretes. LXX vero ideo μακάριος tranſtulerunt, quia אשר habuerunt pro אשרי quam vocem vertere ſolent, μακάριος. In hunc autem locum Hieronymus : *Ignis & lumen Hebraice eiſdem ſcribuntur litteris*, ALEPH, VAU RES; *quod ſi legatur* UR, ignem *ſonat ; ſi* OR, lucem. *Hoc ideo dictum eſt*, *quia pro* igne, *quem ſolus interpretatus eſt Symmachus*, *Aquila & Theodotio* lumen *tranſtulerunt*.

HESAIÆ CAP. XXXII.

הן לצדק ימלך־מלך 1. Σ. ἰδοὺ εἰς δικαιοσύνην βασιλεύσει βασιλεύς. Ο. ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει.

ולשרים למשפט ישרו Α. Σ. Θ. καὶ ἄρχοντες εἰς κρίμα ἄρξουσιν. Ο. οἱ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρξουσι.

והיה־איש כמחבא־רוח וסתר זרם 2. Α. καὶ ἔσται ἀνὴρ ὡς κρύπτων πνεῦμα, καὶ ἀποκρυφὴ ἐντινάγματος. Σ. καὶ ἔσται ἀνὴρ ὡς ἀποκρυφὴ ἀπὸ πνεύματος, καὶ λαίλαπος. Ο. καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ κρυβήσεται ὡς ἀφ᾽ ὕδατος φερομένου.

בציון Ο. Θ. ἐν Σιών.

ולא תשעינה עיני 3. Σ. οὐκ ἀμαυρωθήσονται ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. Ο. καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ᾽ ἀνθρώποις.

ולבב נמהרים יבין לדעת 4. Σ. καὶ ἡ καρδία τῶν ἀκουόντων προσέξει τοῦ ἀκούειν. Ο. ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τοῦ ἀκούειν.

לדבר צחות Σ. λαλεῖν τρανά. Ο. λαλεῖν εἰρήνην.

יעץ 7. Α. Σ. Θ. ἐβουλεύσατο. Ο. βουλεύσεται.

ונדיב נדיבות יעץ והוא על־נדיבות יקום 8. Σ. ἄρχων δὲ ἀρχοντικὰ βουλεύσεται, καὶ ἡγεμὼν ἀναστήσεται. Ο. οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο, καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ.

נשים שאננות 9. Οἱ λοιποί, γυναῖκες εὐθηνοῦσαι. Ο. γυναῖκες πλούσιαι.

קמנה Οἱ λοιποί, ἀνάστητε ※ δή: Ο. ἀνάστητε.

בטחות Οἱ λοιποί, πεποιθυῖαι. Ο. ἐν ἐλπίδι.

אמרתי Α. τὸ λόγιόν μου. Σ. τὰς ῥήσεις μου. Ο. λόγους μου. Θ. τὰ ῥήματά μου.

אסף בלי יבוא 10. Α. συλλογὴ οὐ μὴ ἔλθῃ. Σ. ἐκωλύθη ἵνα μὴ ἔλθῃ. Ο. πέπαυται οὐκέτι μὴ ἔλθῃ.

1. Hebr. *S. Vulg.* Ecce in juſtitia regnabit rex. *LXX.* Ecce enim rex juſtus regnabit.

Heb. A. S. Th. & principes ad judicium præerunt. *LXX.* principes cum judicio præerunt. *Vul. & principes in judicio præerunt.*

2. *Hebr.* & erit vir ſicut latibulum venti & abſconſio inundationis. *A.* & erit vir ut abſcondens ſpiritum, & abſconſio excuſſionis. *S.* & erit vir quaſi abſconſio a ſpiritu & procella. *LXX* & erit homo occultans ſermones ſuos, & abſcondetur quaſi ab aqua quæ fertur. *Vul. Et erit vir ſicut qui abſconditur a vento, & celat ſe a tempeſtate.*

H. in ſiccitate. *LXX. Th. Vulg.* in Sion.

3. *H.* & non hallucinabuntur oculi. *S.* non obſcurabuntur oculi eorum. *LXX.* & nequaquam ultra erunt confidentes in hominibus. *Vul. Non caligabunt oculi videntium.*

4. *H.* & cor præcipitatorum intelliget ſcientiam. *S.* & cor audientium attendet ad audiendum. *LXX.* & cor infirmantium attendet ad audiendum. *Vulg. & cor ſtultorum intelliget ſcientiam.*

H. ad loquendum candida. *S.* ad loquendum perſpicua. *LXX.* loqui pacem. *Vul.* (*velociter*) *loquetur & plane.*

7. *H. A. S. Th.* conſultavit. *LXX.* conſultabit. *Vul. concinnavit.*

8. *H.* & liberalis liberalia conſuluit, & ipſe propter liberalia ſtabit. *S.* princeps vero quæ principis ſunt cogitabit, & dux erigetur. *LXX.* pii autem prudentia cogitarunt, & hoc conſilium manebit. *Vul. Princeps vero ea quæ digna ſunt principe, cogitabit, & ipſe ſuper duces ſtabit.*

9. *H.* mulieres tranquillæ. *Reliqui*, mulieres proſpere habentes. *LXX.* mulieres divites. *Vul. mulieres opulentæ.*

H. LXX. Vulg. ſurgite. *Reliqui*, ſurgite, ※ quæſo.

H. Reliqui, *Vulg.* confidentes. *LXX.* in ſpe.

H. A. Vul. eloquium meum. *S.* dicta mea. *LXX. Th.* verba mea.

10. *H.* collectio non veniet. *A.* collectio ne veniat. *S.* impedita eſt ne veniret. *LXX.* ceſſavit, non ultra veniet. *Vulg. collectio ultra non veniet.*

וערה 11. Σ. . . . . . . Ο. γυμναὶ γένεσθε.

וחגרה על-חלצים A. καὶ ζώσασθε ἐπὶ ὀσφύας. Ο. περιζώσασθε τὰς ὀσφύας.

על-שדי 12. A. ἐπὶ ἀγροῦ. Σ. Θ. περὶ ἀγροῦ. Ο. ἀπὸ ἀγροῦ.

על-גפן פריה A. ἐπὶ ἀμπέλῳ αὐξητικῇ. Σ. περὶ ἀμπέλου πολυφόρου. Ο. καὶ ἀμπέλου γεννήματος.

על אדמת עמי 13. Σ. ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ λαοῦ μου. Θ. ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου.

קריה עליזה Σ. πόλιν γαυριῶσαν. Ο. πόλις πλουσία.

בחן 14. Σ. . . . . Ο. ἐπιθυμήματος.

עדרים A. ἀγελῶν. Ο. ποιμνίων.

רוח ממרום 15. Σ. ἀνάψυξις ἐξ ὕψους. Ο. πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ.

והיה מדבר לכרמלו Σ. καὶ ἔσται ἡ ἔρημος εἰς Κάρμηλον. Ο. καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χέρμελ.

ובטח עד-עולם 17. A. Σ. καὶ πεποιθήσεις ἕως αἰῶνος. Ο. καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος. Θ. καὶ ἐλπίσεως ἕως αἰῶνος.

בשפלה 19. A. ἐν πεδινῇ. Σ. ἐν κοιλάδι. Ο. ἐν τῇ πεδινῇ.

11. *H.* & nuda es. *S.* nudamini. *LXX.* nudæ efficiamini. *Vul. & confundimini.*

Hebr. & accinge te super lumbos. *A.* & accingimini super lumbos. *LXX.* accingite lumbos. *Vulg. accingite lumbos vestros.*

12. *H.* super agros. *A.* super agro. *S. Th.* de agro. *LXX.* ab agro. *Vulg. super regione.*

H. super vitem fructificantem. *A.* super vineam augescentem. *S.* de vinea fertili. *LXX.* & vite geniminis. *Vulg. super vinea fertili.*

13. *Hebr. Vulg.* super humum populi mei. *S.* super terram populi mei. *LXX.* terra populi mei.

Heb. S. civitatem exultantem. *LXX.* civitas opulenta. *Vul. civitatis exultantis.*

14. *Hebr.* fortalitium. *S.* inquisitio. *LXX.* desiderii. *Vulg. palpatio.*

Hebr. A. Vulg. gregum. *LXX.* pastorum.

15. *Heb. LXX. Vulg.* spiritus de excelso. *S.* refrigerium ex alto.

Hebr. Vul. & erit desertum in Charmel. *S.* & erit desertum in Carmelum. *LXX.* & erit desertum Chermel.

17. *Hebr.* & fiducia usque in sæculum. *A. S.* & fiduciæ usque in sæculum. *LXX.* & confidentes usque in sæculum. *Th.* & spei usque in sæculum. *Vul. & securitas usque in sempiternum.*

19. *Hebr.* in humili loco. *A. LXX.* in campestri. *S.* in valle. *Vul. humilitate.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXII. Hesaïæ.

v. 1. Σ. ἰδοὺ &c. Procopius, qui addit aliorum interpretationi consonare Symmachum, συμφώνως τοῖς ἄλλοις.

Ibid. Eusebius, οἱ λοιποὶ, καὶ ἄρχοντες &c.

v. 2. A. καὶ ἔσται &c. Eusebius & Procopius, itemque tres Mss. quorum unus ad Symmachum legit, ἀποκρυβή.

Ibid. Hieron. *Verbum Hebraïcum*, BASAION, *quod dicitur*, in siti, *sive* in siccitate *&* in invio, *LXX. & Theodotio*, in Sion, *interpretati sunt : pro* SAION, *id est*, siti, *legentes* SION, *quæ eisdem literis scribitur.* Certum videtur Reliquos, ἐν ξηρότητι, & ἐν δίψει, vertisse; scilicet, *in siccitate*, & *in siti.*

v. 3. Σ. οὐκ ἀμαυρ- &c. Procop.

v. 4. Σ. καὶ ἡ καρδία &c. Idem.

Ibid. Σ. λαλεῖν τρανά. Idem.

v. 7. οἱ Γ. ἐβουλεύσατο. Curterius ex Ms. Jes.

v. 8. Σ. ἄρχων δὲ &c. Procopius.

v. 9. οἱ λοιποὶ, γυναῖκες εὐθηνοῦσαι. Idem.

Ibid. ※ οἱ Γ. δή. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. οἱ λοιπ. πεποιθυῖαι. Procopius.

Ibid. A. τὸ λόγιόν μου &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 10. A. συλλογὴ οὐ μὴ &c. Idem.

v. 11. Symmachus, *nudamini.* Ex Hieronymo.

Ibid. A. καὶ ζώσασθε &c. Idem.

v. 12. A. ἐπὶ ἀγροῦ. Σ. Θ. περὶ ἀγροῦ. Idem.

Ibid. A. ἐπὶ ἀμπέλῳ &c. Procopius.

v. 13. Σ. ἐπὶ τὴν γῆν &c. Idem.

Ibid. Σ. πόλιν γαυριῶσαν. Idem.

v. 14. Hieron. *Quod in Hebraïco dicitur*, OPHEL *&* BEEN, *quas Hebræi duas turres in Jerusalem fuisse arbitrantur, excelsas atque firmissimas; quæ his appellantur nominibus : quarum prior interpretatur*, tenebræ, *sive* nubilum, *quod usque ad nubes erigeret caput : altera*, probamentum *seu* firmitas, *sive ut Symmachus vertit*, inquisitio : *eo quod in contemplando culmine ejus oculi fallerentur.*

Ibid. A. ἀγελῶν. Procopius.

v. 15. Σ. ἀνάψυξις ἐξ ὕψους Idem.

Ibid. Σ. καὶ ἔσται &c. Eusebius in Hesaïam.

v. 17. A. Σ. καὶ πεποιθήσεις &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 19. Euseb. de locis Hebraïcis : Σεφηλὰ ἐν Ἡσαΐᾳ. A. πεδινή. Σ. κοιλάς. καὶ εἰς ἔτι νῦν Σεφηλὰ καλεῖται· αὕτη ἐστὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν Ἐλευθερόπολιν χώρα πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμάς. Quem locum sic vertit Hieronymus : *Sephela, sicut scribit Hesaïas : pro qua Aquila*, campestrem; *Symmachus*, vallem, *interpretatur. Usque hodie omnis regio juxta Eleutheropolim campestris & plana, quæ vergit ad Aquilonem & Occidentem, Sephela dicitur.*

HESAIÆ CAP. XXXIII.

1. הוי שודד ואתה לא שדוד ובוגד ולא־בגדו בך Σ. οὐαὶ ὁ ταλαιπωρίζων, αὐτὸς ἦ μὴ ταλαιπωρηθῇς, καὶ ἀθετῶν, αὐτὸς δὲ οὐκ ἀθετήσεις (f. ἀθετηθῇς.) Ο. οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ.

כהתימך שודד תושד כנלותך לבגד יבגדו־בך Σ. ὅταν συντελέσῃς ταλαιπωρίζων, ταλαιπωρηθήσῃ, καὶ ὅταν κοπιάσῃς ἀθετῶν, ἀθετήσουσί σε. Ο. ἁλώσονται οἱ ἀθετοῦντες, καὶ παραδοθήσονται, καὶ ὡς σὴς ἐφ' ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται.

מקול המון נדדו עמים 3. Α. Θ. ἀπὸ φωνῆς ὄχλου ἀνεχώρησαν λαοί. Ο. διὰ φωνὴν τοῦ φόβου ἐξέστησαν λαοί.

המון Α. Θ. ὄχλου. Σ. ἀμών. Ο. τοῦ φόβου.

מרוממתך נפצו גוים Σ. ἀπὸ τοῦ ὑψωθῆναί σε, διεσπάρησαν ἔθνη. Ο. ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη.

כמשק גבים 4. ※ Θ. ὡς ἀπὸ τῶν βοθυνῶν.

6. והיה אמונת עתיך חסן ישועת חכמת ודעת יראת יהוה היא אוצרו Σ. ἡ πίστις τοῦ καιροῦ σου, πλοῦτος σωτηρίας σοφία καὶ γνῶσις, φόβος κυρίου αὐτὸς ὁ θησαυρός σου. Ο. ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν. ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσι θησαυροὶ δικαιοσύνης.

הן אראלם צעקו חצה 7. Α. ἰδοὺ ὁραθήσομαι αὐτοῖς, βοήσω ἐκτενῶς. Σ. ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς... Ο. ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν οὗτοι φοβηθήσονται. Θ. ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς, βοήσω ἐκτενῶς.

מלאכי שלום מר יבכיון Α. Θ. ἄγγελοι εἰρήνης πικρῶς κλαύσονται. Σ. ἄγγελοι εἰρήνης πικρῶς ἔκλαυσαν. Ο. ἄγγελοι ἀποσταλήσονται πικρῶς κλαίοντες.

אבל 9. Α. Σ. Ο. Θ. ἐπένθησεν.

עמים 12. Οἱ λοιποί, λαοί. Ο. ἔθνη.

ודבר 15. Α. Σ. Θ. λαλεῖ. Ο. λαλῶν.

הוא מרומים ישכן מצדות סלעים משגבו 16. Σ. αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς κατασκηνώσει, ὡς περιοχαὶ πετρῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ. Ο. οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψη-

1. Heb. Væ prædanti, & tu non direptus, & prævaricanti, & non prævaricati sunt in te. *S.* Væ qui miseros facis, miser & ipse non factus; & qui reprobas, tu vero ipse non reprobatus. *LXX.* Væ qui vos miseros faciunt, vos autem nemo facit miseros; & qui reprobat vos, non reprobat. *Vulg. Væ qui prædaris, nonne & ipse prædaberis? & qui spernis, nonne & ipse sperneris?*

Heb. cum consummaveris devastans, devastaberis: cum compleveris prævaricari, prævaricabuntur in te. *S.* cum compleveris miseros facere, miser & ipse fies; & cum defessus fueris reprobando, reprobabunt te. *LXX.* capientur reprobatores, & tradentur, & quasi tinea in vestimento, sic superabuntur. *Vul. cum consummaveris deprædationem, deprædaberis: cum fatigatus desieris contemnere, contemneris.*

3. *Hebr.* A voce turbæ vagati sunt populi. *A. Th.* A voce turbæ recesserunt populi. *LXX.* Propter vocem timoris obstupuerunt populi. *Vulg. A voce Angeli fugerunt populi.*

Hebr. A. Th. turbæ. *S.* Hamon. *LXX.* timoris. *Vulg. Angeli.*

Hebr. S. Vulg. ab exaltatione tua dispersæ sunt gentes. *LXX.* a timore tuo, & dispersæ sunt gentes.

4. *Hebr.* sicut incessus locustarum. ※ *Th.* quasi a foveis. *Vulg. velut cum fossæ plenæ fuerint.*

6. *Heb.* Et erit fides temporum tuorum, fortitudo salutum, sapientia & scientia: timor Domini ipse thesaurus ejus. *S.* fides temporis tui, divitiæ salutis sapientia & scientia, timor Domini ipse thesaurus tuus. *LXX* in lege tradentur, in thesauris salus nostra: ibi sapientia, & scientia, & pietas erga Deum: hi sunt thesauri justitiæ. *Vulg. Et erit fides in temporibus tuis: divitiæ salutis sapientia & scientia: timor Domini ipse est thesaurus ejus.*

7. *H.* Ecce Erelem clamabunt foris. *A. Th.* Ecce videbor ipsis, clamabo impense. *S.* Ecce videbor ipsis...... *LXX.* Ecce nunc in timore vestro ipsi timebunt. *Vulg. Ecce videntes clamabunt foris.*

H. nuntii pacis amare flebunt. *A. Th. Vulg.* angeli pacis amare flebunt. *S.* angeli pacis amare fleverunt. *LXX.* angeli mittentur amare flentes.

9. *Heb. A. S. LXX. Th. Vulg.* luxit.

12. *Heb. Reliqui, Vulg.* populi. *LXX.* gentes.

15. *Hebr.* & loquitur. *A. S. Th. Vul.* loquitur. *LXX.* loquens.

16. *Heb.* Ipse excelsa habitabit, munimenta saxorum sublimitas ejus. *S.* Ipse in excelsis habitabit, ut munitiones petrarum altitudo ejus. *LXX.* Hic habitabit in excelsa spelunca petræ

λῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς.

fortis. *Vul. Iste in excelsis habitabit, munimenta saxorum sublimitas ejus.*

ספר את־המגדלים 18. A. Θ. ὁ ἀριθμῶν τοὺς μεμεγαλυμμένους. Σ. ὁ ἀριθμῶν τοὺς ἐκτεθραμμένους. O. ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους.

18. *Hebr.* numerans turres. *A. Th.* numerans eos qui grandes facti sunt. *S. LXX.* numerans alumnos. *Vulg. doctor parvulorum.*

19. את־עם נועז לא תראה עם עמקי שפה משמוע נלעג לשון Σ. τὸν λαὸν τὸν ἀναιδῆ, οὐκ ὄψῃ λαὸν βαρὺν χείλεσιν, ὥστε μὴ ἀκούειν διάλεκτον γλώσσης. O. μικρὸν καὶ μέγαν λαὸν, ᾧ οὐ συνεβουλεύσατο, οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον, ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος.

19. *Hebr.* Populum roboratum non videbis, populum profundo labio ab audiendo, blæsum linguâ. *S.* populum impudentem, non videbis populum gravem labiis, ita ut non audiant dialectum linguæ. *LXX.* parvum & magnum populum, cui non dedit consilium, neque sciebat profundæ vocis hominem, ita ut non audiret populus contemptus. *Vul. Populum impudentem non videbis, populum alti sermonis, ita ut non possis intelligere disertitudinem linguæ ejus.*

חזה ציון קרית מועדנו 20. A. ὁραματίσθητι Σιὼν πόλις ἑορτῶν. Σ. ἴδε Σιὼν πόλις τῶν ἁγίων ἡμῶν. O. ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις, τὸ σωτήριον ἡμῶν.

20. *Hebr.* Vide Sion civitatem solemnitatis nostræ. *A.* Vide Sion civitas solemnitatum. *S.* Vide Sion civitas sanctorum nostrorum. *LXX.* Ecce Sion civitas, salutare nostrum. *Vul. Respice Sion civitatem solemnitatis nostræ.*

21. כי אם־שם אדיר יהוה לנו מקום־נהרים יארים רחבי ידים בל־תלך בו אני־שיט וצי אדיר לא יעברנו A. . . . . . οὐ μὴ πορευθῇ ἐν αὐτῇ ναῦς κώπης. καὶ τριήρης ὑπερμεγέθης οὐ διαβήσεται αὐτόν. Σ. ἐκεῖ κραταιὸς ἡμῖν κύριος, τόπος ποταμῶν, διώρυγες εὐρύχωροι, ὅπου μὴ πορευθῇ πλοῖον κωπηλάτου, οὐδὲ ἐντολὴ κραταιοῦ διαπεράσει αὐτόν. O. ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν, τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυγες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδὸν, οὐδὲ πορεύσεται πλοῖον ἐλαύνον.

21. *Heb.* Quia si ibi magnificus Dominus nobis, locus fluviorum, rivorum latorum manibus. Non ibit per eum nauis remigii, & navis magna non transeat eum. *A.* . . . . non ibit in ea navis remi, & triremis maxima non transibit eum. *S.* Ibi potens nobis Dominus, locus fluviorum, canales latissimi, quo non ibit remigis navigium, neque præceptum potentis pertransibit eum. *LXX.* Quia nomen Domini magnum vobis, locus vobis erit, flumina & canales lati & spatiosi: non ibis hanc viam, neque ibit navis procedens. *Vul. Quia solummodo ibi magnificus est Dominus noster: locus fluviorum rivi latissimi & patentes: non transibit per eum navis remigum, neque trieris magna transgredietur eum.*

23. נטשו חבליך בל־יחזקו כן־תרנם בל־פרשו נס אז חלק עד־שלל מרבה Σ. ἐξερρίφη τὰ σχοινία σου ὥστε μὴ κρατεῖν, οὕτως ὁ ἱστὸς αὐτῶν, ὥστε μὴ ἁπλῶσαι ἱστίον, τότε διενεμήθη ἕως σκύλων πολλῶν. O. ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσαν· ὁ ἱστός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία, οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν.

23. *Heb.* Extensi sunt funes tui, non roborabunt recte malum suum, non extenderunt vexillum: tunc divisa est præda spolii multi. *S.* Projecti sunt funes tui ita ut non retineant: sic malus eorum, ita ut non expandat velum: tunc distribuit usque ad spolia multa. *LXX.* Disrupti sunt funiculi tui, quia non prævaluerunt: malus tuus inclinatus est: non demittet vela, non elevabit signum, donec tradatur in direptionem. *Vulg. Laxati sunt funiculi tui, & non prævalebunt: sic erit malus tuus ut dilatare signum non queas. Tunc dividentur spolia prædarum multarum.*

תרנם A. Σ. Θ. ὁ ἱστὸς αὐτῶν. O. ὁ ἱστός σου.

Hebr. malum suum. *A. S. Th.* malus ipsorum. *LXX. Vul.* malus tuus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIII. Hesaïæ.

v. 1. Σ. καὶ ὁ ταλαιπωρίζων &c. Procopius.

Ibid. Σ. ὅταν συντελέσῃς &c. Idem.

v. 3. A. Θ. ἀπὸ φωνῆς ὄχλου &c. Procopius. Ibidem Hieronymus, *a voce Angeli, quem Symmachus, ita ut in Hebræo scriptum est, transtulit* AMUN (*al.* HAMON), *quem Hebræi* Gabrielem *autumant, & habere etymologiam* populi. Ex opinione igitur Hebræorum sui ævi Hieronymus המון *Angelum* interpretatus est

Ibid. Σ. ἀπὸ τοῦ ὑψωθῆναι &c. Procopius.

v. 4. ※ Θ. ὡς ἀπὸ τῶν βοθυνῶν. Curterius.

v. 6. Σ. ἡ πίστις &c. Procopius.

v. 7. A. ἰδοὺ ὀφθήσομαι &c. Idem. In hunc locum Hieronymus: *Verbum* ARELLAM, *pro quo Aquila, Symmachus & Theodotio interpretati sunt*, apparebo eis, *extremam syllabam dividentes, & legentes* ARE LAHEM, *Hebræi significare* Angelos *arbitrantur.*

Ibid. A. ἄγγελοι εἰρήνης &c. Curter. & Procopius.

v. 9. Ad illud, ἐπένθησεν, Curterius ex Cod. Jes.

ad marg. ὁμῶς (lege ὁμοίως) οἱ Γ.

v. 12. Procop. λαοὶ πάντες ἐξέδωκαν.

v. 15. οἱ Γ. λαλεῖ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 16. Σ. αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς &c. Euſeb. & Procopius.

v. 18. Α. Θ. ὁ ἀριθμῶν &c. Ex Procopio & Curterio.

v. 19. Σ. τὸν λαὸν τὸν ἀναιδῆ &c. Procopius.

v. 20. Α. ὁραματίσθητι &c. Procopius. Ubi Curterius male, ὅρα, ματίσθητι, quod ipſe vertit, *vide, quære.* Druſius item hanc vitiatam lectionem ſequitur. Ὁραματίζω eſt verbum Aquilæ familiare. Vide infra in Lexico Græco, & in Hebraïco ad vocem חזה

v. 21. Α...... οὐ μὴ πορευθῇ &c. Procopius.

v. 23. Σ. ἐξερρίφη &c. Idem.

Ibid. Α. Θ. ὁ ἱστὸς αὐτῶν. Ita Druſius ex Curterio. Et tamen in Mſ. Jeſ. ut a Curterio prodiit, in textu legitur, ὁ ἱστός σου, & ad marginem notatur, ※ Α. οἱ Γ. οὕτως, licet Symmachus legat, ὁ ἱστὸς αὐτῶν. Quare ſuſpicor eſſe mendum in lectione Curterii: niſi forte dicatur Vulgatum Interpretem ideo *malus tuus* vertiſſe, licet in Hebræo legatur תרנם *malus eorum*, quia Aquila & Theodotio perinde atque LXX. ὁ ἱστός σου legebant: atque ita ſtare poſſet lectio Curterii. Rem eruditi Lectoris judicio permittimus.

HESAIÆ CAP. XXXIV.

הקשיבו 1. ※ προσέχετε.

יעלה באשם 3. Σ. καὶ ἀναβήσεται ἡ δυσωδία. Ο. καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμή.

ונמקו כל־צבא השמים 4. Α. Σ. Θ. καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ. Ο. καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν.

וכל־צבאם יבול כנבל עלה מגפן וכנבלת מתאנה Α. καὶ πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν ἀποῤῥεύσει ὡς ἀποῤῥεῖ φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς. Σ. καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ πεσεῖται, ὡς πίπτει φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς. Ο. καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς.

כי 5. ※ Α. Σ. Θ. ὅτι. In Ο. vacat.

מדם כרים ועתודים 6. Σ. ἀπὸ αἵματος ἀρνῶν καὶ τράγων. Θ. ἀπὸ τοῦ αἵματος τράγων καὶ ἀμνῶν.

לדור תחרב 10. Α. Σ. Θ. εἰς γενεὰν ἐρημωθήσεται. Ο. εἰς γενεὰς αὐτῆς ἐρημωθήσεται.

לנצח נצחים Α. εἰς νῖκος νικέων. Θ. καὶ εἰς ἔσχατα ἐσχάτων. Ο. εἰς χρόνον πολύν.

אין עבר בה Θ. οὐκ ἔστιν ὁ παραπορευόμενος ἐν αὐτῇ.

וישכנו־בה 11. ※ Ο. Θ. κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ.

יקראו ※ 12. Α. Θ. καλέσουσι. In Ο. vacat.

וכל־שריה Α. Σ. Θ. καὶ ※ πάντες: οἱ ἄρχοντες αὐτῆς. Ο. οἱ ἄρχοντες αὐτῆς.

ושעיר 14. Α. Σ. καὶ τειχιῶν. In Ο. vacat. Θ. καὶ ὀρθοτειχιῶν.

על־רעהו Α. πρὸς ἕτερον (al. ἑταῖρον) αὐτοῦ. Ο. ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον. Θ. πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ.

1. Hebr. ※ *Vul.* attendite.

3. *Heb.* aſcendet fœtor eorum. *S. Vulg.* aſcendet fœtor. *LXX.* aſcendet eorum odor.

4. *Hebr.* & tabeſcent omnis exercitus cœlorum. *A. S. Th.* & tabeſcent omnes virtutes cœli. *LXX.* & tabeſcent omnes virtutes cœlorum. *Vulg. & tabeſcet omnis militia cælorum.*

Heb. & omnis exercitus eorum decidet, ut decidit folium de vite, & ſicut decidit de ficu. *A.* & omnis militia eorum defluet, ſicut defluit folium de vite, & ſicut lapſum de ficu. *S.* & omnis virtus ejus cadet, ſicut cadit folium de vite, & ut id quod decidit de ficu. *LXX.* & omnes ſtellæ cadent ſicut folia de vite, & ut cadunt folia de ficu. *Vulg. & omnis militia eorum defluet, ſicut defluit folium de vinea & de ficu.*

5. *H.* ※ *A. S. Th. Vul.* quoniam. *In LXX. vacat.*

6. *Heb. S. Vul.* de ſanguine agnorum & hircorum. *LXX.* de ſanguine hircorum & agnorum.

10. *Hebr. A. S. Th. Vul.* in generationem deſolabitur. *LXX.* in generationes ſuas deſolabitur.

Heb. in ſæculum ſæculorum. *A.* in victoriam victoriarum. *LXX.* in tempus multum. *Th.* & in noviſſima noviſſimorum. *Vul. in ſæcula ſæculorum.*

Heb. Th. non eſt qui tranſeat in ea. *Vul. non erit qui tranſeat per eam.*

11. *Hebr. Vulg.* habitabunt in ea. *LXX. Th.* habitabunt in ea.

12. *H.* ※ *A. Th.* vocabunt. *In LXX. vacat. Vulg. invocabunt.*

Hebr. A. S. Th. Vul. & omnes principes ejus. *LXX.* principes ejus.

14. *Heb.* & ſatyrus. *A. S. Vul.* & piloſus. *In LXX. vacat. Th.* & horripilus.

Hebr. A. ad ſocium ſuum. *LXX. Vul.* alter ad alterum. *Th.* ad proximum ſuum.

שם הרגיעה לילית ומצאה לה מנוח A. ἐκεῖ ἀνέψυξεν λιλὶθ, καὶ εὗρεν ἑαυτῇ ἀνάπαυσιν. Σ. ἐκεῖ ἠρέμησαν * λαμία. Ο. ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι.

Hebr. ibi refocillata est strix, & invenit sibi requiem. *A.* ibi recreavit se lilith, & invenit sibi requiem. *S.* ibi quieverunt lamiæ. *LXX.* ibi requiescent onocentauri. *Vulg. ibi cubavit lamia, & invenit sibi requiem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XXXIV. Hesaïæ.

v. 1. ※ προσέχετε. Sic Curterius ex Ms. Jes. quia deerat in τοῖς O.

v. 3. Σ. καὶ ἀναβήσεται &c. Sic Eusebius in Hesaïam, ac Codex unus Reg. ex Eusebio Emiseno.

v. 4. ※ οἱ Γ. καὶ τακήσονται &c. Curt. Euseb. autem in Hesaïam idipsum confirmat his verbis: μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν O. ἑρμηνείᾳ τὸ, τακήσονται.... μετ' ἀστερίσκου ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη. Ex Editione igitur Hexaplari, ubi cum asterisco additum fuerat, in hodiernis τῶν O. Exemplaribus remansit.

Ibid. A καὶ πᾶσα στρατιὰ &c Hæ lectiones ex Eusebio & ex uno Codice Regio sic prodeunt.

v. 5. ※ οἱ Γ. ὅτι. Curterius ex Ms. Jes.

v. 6. ※ Σ. ἀπὸ αἵματος &c. Idem. Si vera sit asterisci nota, hæc Origenis tempore deerant in LXX. Eusebius, τῶν ἀμνῶν, ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ἀρνῶν.

v. 10. οἱ Γ. εἰς γενεὰν &c. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. A. Θ. εἰς νῖκος νικέων, καὶ εἰς ἔσχατα ἐσχάτων. Sic Ms. Jes. quod omissum fuerat à Curterio. Suspicor autem illud εἰς νῖκος νικέων, esse Aquilæ; & εἰς ἔσχατα ἐσχάτων, Theodotionis.

Ibid. ※ Θ. οὐκ ἔστιν ὁ παραπ- Curterius ex Ms. Jes.

v. 11. ※ Θ. κατοικήσουσιν &c. Idem. Hæc lectio in LXX. translata fuit.

v. 12. A. Θ. καλέσουσι. Idem.

Ibid. ※ οἱ Γ. πάντες. Idem. In Ms. Jes. in textu legitur οἱ ἄρχοντες μεγιστᾶνες. In Ed. R. μεγιστᾶνες tantum.

v. 14. A. Σ. καὶ τειχιῶν. Idem. In LXX. vero non exprimitur, nisi fortasse aliud legerint, quod sæpe contingit. In hunc locum Hieronymus: *Et occurrent sibi in ea juxta LXX. diversa dæmonum phantasmata; sive ut omnes alii juxta Hebraicum transtulerunt,* SIIM *&* IIM, *onocentauri, & pilosi, & lamiæ, quæ Gentilium fabulæ, & Poëtarum figmenta describunt. Hericium quoque ibi enutrire catulos, & stationem habere fidissimam.*

Ibid. A. πρὸς ἕτερον (l. ἑταῖρον) &c. Idem. Ibid. A. ἐκεῖ ἀνέψυξεν &c. Idem. Hieronymus autem ibidem: *Et lamiam, quæ Hebraïce dicitur* LILITH, *& a solo Symmacho translata est* lamia, *quam quidam Hebræorum* ἐριννὺν, *id est,* furiam, *suspicantur.* In lectione Symmachi substituendum videtur ἠρέμησεν λαμία, pro ἠρέμησαν λαμία: nam in singulari videtur legisse Hieronymus, qui ait, *Et a solo Symmacho translata est* lamia, *quam quidam* &c. Et alioquin vox λαμία fœminina est, ita ut vel ἠρέμησεν λαμία legendum sit, vel ἠρέμησαν λαμίαι. Pro priore vero lectione stare videtur Hieronymus.

HESAIÆ CAP. XXXV.

ערבה 1. A. ὁμαλή. Σ. πεδινή, (al. πεδιάς). Ο. ἔρημος.

ותפרח Αλλος, καὶ ὑλογαρήσει. Ο. καὶ ἀνθείτω.

כחבצלת A. ὡς κάλυξ (al. καλύκωσις.) Θ. ὡς κρίνον.

הדר הכרמל והשרון המה יראו כבוד־יהוה 2. A. διαπρέπεια τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Σαρὼν, αὐτοὶ ὄψονται δόξαν κυρίου. Σ. εὐπρέπεια τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ πεδίου, αὐτοὶ ὄψονται δόξαν τοῦ κυρίου. Ο. καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου, καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου. Θ. ὡραιότης τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Σαρὼν, αὐτοὶ ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου.

לקנה 7. A. Σ. Θ. κάλαμον. Ο. καλάμου.

שמחה 10. Ο. εὐφροσύνη. Αλλ. σωτηρία.

1. HEb. LXX. Vulg. solitudo. *A.* planities. *S.* campestris.

Heb. Vulg. & florebit. *Alius,* & luxuriabitur. *LXX.* & floreat

Heb. veluti rosa. *A.* ut rosa tumens. *LXX. Vul.* quasi lilium.

2. *Hebr.* decor Charmel & Saron ipsi videbunt gloriam Domini. *A. Vul.* decor Carmeli & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini. *S.* decor Carmeli & campi, ipsi videbunt gloriam Domini. *LXX.* & honor Carmeli, & populus meus videbit gloriam Domini. *Th.* pulchritudo Carmeli & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini.

7. *Hebr.* calamo. *A. S. Th.* calamum. *LXX. Vulg.* calami.

10. *Heb. Vulg.* lætitiam. *LXX.* lætitia. *Alius,* salus,

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXV. Hesaïæ.

v. 1. A. ὁμαλὴ &c. Sic semper. Vide Lexica, & loca in Lexico Græco memorata.

Ibid. Αλλ. ὑλοχαρήσει. Drusius ex Severo.

Ibid. Hieron. *Sive ut significantiùs expressit,* Aq. ὡς κάλυξ, *quam nos* tumentem rosam, *& necdum foliis dilatatis possumus dicere.* Notat Martianæus noster in Mss. Codicibus reperiri, KAVCOSIS, vel KALICASIS. Codex vero Sangermanensis antiquissimus habet, ΚΑΥΚΩΣΙΣ, haud dubie pro Καλύκωσις, ut recte legendum conjicit idem Martianæus. Hanc autem puto veram esse lectionem.

v. 2. A. διαπρέπεια &c. Hæ lectiones prodeunt ex

Eusebii Demonstrat. Evang. & in Hesaïam, itemque ex Curterio, qui postremus hanc notam habet: Κάρμηλος καὶ Σαρὼν τόπος τῶν ἀλλοφύλων· ὡραιότης τοῦ Καρμήλου καὶ τοῦ Σαρὼν, οὗτοι ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου. i. *Carmelus & Saron locus Alienigenarum: pulchritudo Carmeli & Saron, hi videbunt gloriam Domini.* Hieronymus autem in hunc locum: *Omnis igitur candor, cultus Dei, & circumcisionis scientia, & loca uberrima atque campestria, quæ appellantur Saron, pro quibus Symmachus interpretatus est*, campos, *dabuntur desertæ quondam Ecclesiæ* &c.

v. 7. οἱ Γ. κάλαμον. Curterius.

v. 10. In textu Mſ. Jeſ. legitur σωτηρία. Ad marg. notatur, εὐφροσύνη.

HESAIÆ CAP. XXXVI.

המזכיר 3. Αλλος, ὁ ἀναμιμνήσκων. Ο. ὑπομνηματογράφος.

ונקבה 6. ※ Ο. Θ. καὶ τρήσει αὐτήν.

אלי 7. ※ Α. Σ. Θ. πρός με. In O. vacat.

נא 8. ※ Α. Σ. Θ. δή.

ואיך תשיב את פני פחת אחד עבדי אדני הקטנים 9. Σ. καὶ πῶς ὑποστήσῃ τὸ πρόσωπον ἄρχοντος ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν μικρῶν. Ο. καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν.

יהוה אמר אלי עלה על־הארץ הזאת לשחיתה 10. ※ Α. Σ. Θ. κύριος εἶπεν πρός με, ἀνάβηθι πρὸς τὴν γῆν ταύτην, καὶ διάφθειρον αὐτήν. Ο. κύριος εἶπε πρός με, ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην, καὶ διάφθειρον αὐτήν.

דבר־נא 11. Α. Σ. Θ. λάλησον ※ δή. Ο. λάλησον.

את־חראיהם 12. ※ Α. Σ. Θ. τὴν κόπρον αὐτῶν. Ο. κόπρον.

את־שיניהם Α. Σ. Θ. οὖρον ※ αὐτῶν. Ο. οὖρον.

3. HEbr. *Alius*, commonefaciens. *LXX. Vul.* a commentariis.

6. ※ *Heb. LXX. Th. Vul.* & perforabit eam.

7. *H.* ※ *A. S. Th.* ad me. *In LXX. vacat. Vulg.* mihi.

8. *H.* ※ *A. S. Th.* quæso. *In LXX. & Vul. vacat.*

9. *H.* Et quomodo vertere facies vultum ducis unius servorum Domini mei minimorum? *S.* Et quomodo sustinebit faciem principis unius servorum Domini mei parvorum? *LXX.* Et quomodo potestis avertere in faciem Toparcharum? *Vulg. Et quomodo sustinebis faciem judicis unius loci ex servis Domini mei minoribus?*

10. *Heb.* Dominus dixit ad me, Ascende ad terram istam ad corrumpendum eam. *A. S. Th.* Dominus dixit ad me, Ascende ad terram hanc, & disperde eam. *LXX.* Dominus dixit ad me, Ascende ad terram hanc, & disperde illam. *Vulg. Dominus dixit ad me, Ascende super terram istam, & disperde eam.*

11. *H. A. S. Th.* loquere ※ quæso. *LXX. Vul.* loquere.

12. *Hebr. Vul.* stercora sua. *A. S. Th.* stercus suum. *LXX.* stercus.

H. A. S. Th. urinam suam. *LXX.* urinam. *Vul urinam pedum suorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVI. Hesaiæ.

v. 3. ὁ ἀναμιμνήσκων. Curterius. Est Aquilæ, vel Symmachi. Vide Lexicon Græcum infra.

v. 6. ※ Θ. καὶ τρήσει αὐτήν. Idem. Hæc olim in LXX. deerant, & ex Edit. Theodotionis cum asterisco addita fuerant. Sed in hodiernis τῶν O. Exemplaribus habentur.

v. 7. ※ Α. Σ. Θ. πρός με. Idem.

v. 8. ※ Α. Σ. Θ. δή. Idem.

v. 9. Σ. καὶ πῶς ὑποστήσει &c. Procopius.

v. 10. ※ Α. Σ. Θ. κύριος εἶπεν &c. Curterius ex Mſ. Jeſ. Hæc clausula tota deerat in Editione τῶν O. ac ex trium Editionibus inducta fuit, præmisso asterisco, habeturque in Edit. Romana, mutato πρὸς in ἐπί.

v. 11. ※ Α. Σ. Θ. δή. Idem.

v. 12. ※ Α. Σ. Θ. τήν. Idem.

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. αὐτῶν.

HESAIÆ CAP. XXXVII.

את־אליקים 2. ※ οἱ Γ. τόν: Ελιακείμ. Ο. Ελιακείμ.

את־מלך אשור 8. ※ Α. Σ. Ο. Θ. τὸν βασιλέα Ασσυρίων.

לבנה Α. Σ. Θ. Λαβανά. Ο. Λοβνά.

כי נסע מלכיש Α. Σ. Ο. Θ. ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχείς.

2. HEb. Eliachim. ※ *tres Int.* ipsum: Eliacim. *LXX. Vulg.* Eliacim.

8. *H.* regem Assur. ※ *A. S. LXX. Th. Vul.* regem Assyriorum.

H. A. S. Th. Labana. *LXX. Vulg.* Lobnan.

H. quod profectus erat de Lachis. *A. S. LXX. Th.* quia moverat de Lachis. *Vul. quia profectus esset de Lachis.*

וישמע 9. Α. Σ. Θ. καὶ ἤκουσεν. Ο. καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψε.
9. *H. A. S. Th.* & audivit. *LXX.* & audiens revertit. *Vulg. Quod cum audiſſet.*

הנה אתה 11. Α. Σ. Θ. ἰδοὺ ※ σύ : Ο. σύ.
11. *H. A. S. Th. Vul.* ecce tu. *LXX.* tu.

אשר עשו Α. Σ. Θ. ἃ συνεποίησαν. Ο. ἃ ἐποίησαν.
H. A. S. LXX. Th. Vul. quæ fecerunt.

ואתה תנצל ※ Α. Σ. Ο. Θ. καὶ σὺ ῥυσθήσῃ.
H. ※ *A. LXX. Th.* & tu liberaberis. *Vul. & tu poteris liberari.*

הנע ועוה 13. Α. [Ανὲ καὶ Γαυά.] Σ. ἀνεστάτωσε καὶ ἐταπείνωσε. Ο. Αναγουγανά.
13. *Hebr. Vulg.* Ana & Ava. *A.* Ane & Gava. *S.* exterminavit, & humiliavit. *LXX.* Anagugana.

ויקראהו ויעל בית יהוה 14. ※ Σ. Ο. Θ. καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου.
14. *H. S. LXX. Th.* & legit illum, & aſcendit in domum Domini. *Vul. & legit eos, & aſcendit in domum Domini.*

אחריך ראש הניעה 22. Σ. ὄπισθέν σου κεφαλὴν ἐκίνησε. Ο. ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε.
22. *H. S. Vul.* poſt te caput movit. *LXX.* ſuper te caput movit.

חרפת 23. Οἱ λοιποὶ, ἐβλασφήμησας. Ο. παρώξυνας.
23. *H* probris affeciſti. *Reliqui*, blaſphemaſti. *LXX.* irritaſti. *Vulg. exprobraſti.*

ברושיו 24. Α. ἐλάτας. Σ. ἀρκεύθους. Ο. τῆς κυπαρίσσου αὐτοῦ. Αλλ. κυπαρίσσους.
24. *H.* abietum ejus. *A. Vulg.* abietes. *S.* juniperos. *LXX.* cupreſſi ejus. *al.* cupreſſos.

מרום קצו יער Σ. εἰς ὕψος τοῦ ἄκρου αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμόν. Ο. εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ.
H. altitudinem extremitatis ejus, ſaltum. *S.* in altitudinem ſummitatis ejus in ſaltum. *LXX.* in altitudinem partis ſaltûs. *Vulg. altitudinem ſummitatis ejus, ſaltum.*

כרמלו Σ. τοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. In. O vacat.
H. S. Vulg. Carmeli ejus. *In LXX. vacat.*

אני קרתי ושתיתי מים ואחרב בכף־פעמי כל יאורי מצור 25. Σ. ἐγὼ ὤρυξα καὶ ἔπιον ὕδωρ, καὶ ἠρήμωσα ἐν ἴχνει ποδός μου πάντας ποταμοὺς συνεχομένους. Ο. καὶ ἔθηκα γέφυραν, καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος.
25. *H.* Ego excidi, & bibi aquas: & ſiccabo in planta pedum meorum omnes rivos munitionis. *S.* Ego fodi & bibi aquam, & devaſtavi in veſtigio pedis mei omnes fluvios cohærentes. *LXX.* Et poſui pontem, & deſolavi aquas & omnem congregationem aquæ. *Vulg. Ego fodi, & bibi aquam, & exſiccavi veſtigio pedis mei omnes rivos aggerum.*

עשב שדה 27. Α. χλόη χώρας. Σ. Θ. χόρτος ἀγροῦ. In O vacat.
27. *Hebr. A.* herba agri. *S. Th. Vul.* fœnum agri. *In LXX. vacat.*

ושאננך עלה באזני 29. Σ. καὶ ἡ ἀλαζονεία σου ἀνέβη εἰς τὰ ὦτά μου. Ο. καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρός με.
29. *Hebr. S.* & arrogantia tua aſcendit in aures meas. *LXX.* & acerbitas tua aſcendit ad me. *Vulg. ſuperbia tua aſcendit in aures meas.*

ושמתי חחי באפך ומתגי בשפתיך Σ. καὶ δώσω κρίκον εἰς τὸν μυκτῆρά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου. Ο. καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου.
Heb. & ponam hamum meum in nare tua, & frænum meum in labiis tuis. *S.* & dabo annulum in naſum tuum, & frænum in labia tua. *LXX.* & injiciam frænum in narem tuam, & frænum in labia tua. *Vul. ponam ergo circulum in naribus tuis, & frænum in labiis tuis.*

ספיח 30. Οἱ λοιποὶ, αὐτόματα. Ο. ἃ ἔσπαρκας.
30. *Hebr. Reliqui, Vulg.* quæ ſponte naſcuntur. *LXX.* quæ ſeminaſti.

שחיס Α. Θ. αὐτοφυῆ. Σ. ἀπὸ δένδρων. Ο. τὸ κατάλειμμα.
Heb. repullulans *A. Th.* ſponte nata. *S.* ab arboribus. *LXX.* reliquias. *Vul. poma.*

לא יבוא אל־העיר הזאת 33. Ο. οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην. ※ Θ. καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ.
33. *Hebr. LXX.* Non ingredietur in urbem hanc. *Th.* Et in civitatem hanc non ingredietur. *Vulg. Non intrabit civitatem hanc.*

למען דוד עבדי 35. Οἱ λοιποὶ, διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου. Ο. καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου.
35. *Heb. Reliqui, Vul.* propter David ſervum meum. *LXX.* & propter David puerum meum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVII. Heſaïæ.

v. 1. ※ οἱ Γ. τὸν : Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 8. ※ Α. Θ. βασιλέα. Idem. Sed non dubium eſt etiam Symmachum ita vertiſſe, nec potuiſſe alio modo vertere. Hæc vox olim in LXX. deerat, & cum aſteriſco addita fuit, manſitque hactenus.

Ibid. οἱ Γ. Λαβανά. Idem.

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. ὅτι ἀπῆρεν &c. Idem. In LXX. hodie habetur.

v. 9. A. Σ. Θ. κ̀ ἤκουσεν &c. Sic unus.

v. 11. ※ A. Σ. Θ. σὺ, præmisso asterisco. Curterius. Sed habetur hodie in LXX.

Ibid. A. Σ. Θ. ἃ συνεπείησαν. Sic Drusius ex Edit. Procopii in Hesaïam: ubi tamen nihil aliud habetur, quam ad marg. textûs Mſ. Jeſ. ※ A. σύ.

Ibid. ※ A Σ. Θ. ἐ σὺ ῥυσθ- Curterius ex Mſ. Jeſ. Habetur etiam hodie in LXX.

v. 13. A. [Ἀνὲ κ̀ Γαυά.] Vide Notas ad 4. Reg. cap. 18. In hunc vero locum Hieronymus: *In enumeratione autem gentium cæterarum ponit* ANA & AVA, *quas LXX. miscuerunt dicentes* Anavegava, *conjunctionemque, &, id est,* V, *inter duas gentes,* Ana & Ava, *lingua posuêre Hebræa, ut ignorantibus una gens videatur aut civitas.*

v. 14. ※ Σ. Θ. κ̀ ἀνέγνω &c. Curterius ex Mſ. Jeſ. In LXX. etiam legitur.

v. 22. Σ. ὀπίσθέν σε &c. Procopius.

v. 23. οἱ λοιπ. ἐβλασφήμησας. Idem.

v. 24. A. ἐλάξας &c. Idem & Eusebius.

Ibid. Σ. εἰς ὕψος τοῦ ἄκρου &c. Procopius.

Ibid. Σ. τοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. Idem.

v. 25. Σ ἐγὼ ὤρυξα &c. Idem.

v. 27. A. χλόη &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 29. Σ. κ̀ ἡ ἀλαζονεία &c. Procopius.

Ibid. Σ. κ̀ δώσω &c Idem.

v. 30. οἱ λοιπ. αὐτόματα. Idem.

Ibid. A. Θ. αὐτοφυῆ. Σ. ἀπὸ δένδρων. Idem. Hieron. vero: S. *pomis vescere.*

v. 33. ※ Θ. κ̀ εἰς τὴν πόλιν &c. Curterius ex Mſ. Jeſ. Ex Theodotione in LXX. translatum est.

v. 35. οἱ λοιποὶ, διὰ Δαυὶδ &c. Drusius ex Procopio.

HESAIÆ CAP. XXXVIII.

למות 1. A. τοῦ ἀποθανεῖν. Σ. Θ. εἰς θάνατον. O. ἕως θανάτου.

אנה יהוה 3. ※ οἱ Γ. ὦ δὴ κύριε.

אצילך 6. A. O. ῥύσομαί σε. Σ. ἐξελοῦμαί σε.

את־צל המעלות 8. Σ. . . . . . O. τὴν σκιὰν τῶν ἀναβαθμῶν.

במעלות Σ. (ἐν ὡρολογίῳ.) O. τοὺς δέκα ἀναβαθμούς.

מכתב 9 Οἱ λοιποὶ, (γραφή.) O. προσευχή.

בדמי ימי 10. οἱ ἕτεροι, ἐν ἡμίσει τῶν ἡμερῶν μου. A. Σ. Θ. . . . O. ἐν ὕψει τῶν ἡμερῶν μου.

החיים 11. ※ A. O. ζώντων.

עוד עם־יושבי ※ Θ. ἔτι μετὰ κατοικούντων.

חדל דורי 12. A. ἐπαύσατο γενεά μου. O. ἐξέλιπεν ἐκ τῆς συγγενείας μου. Θ. ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου.

כסוס עגור כן אצפצף 14. A. . . . Σ. . . . O. ὡς χελιδὼν, οὕτω φωνήσω. Θ. σὺς Αγούρ...

לי והוא עשה אדדה כל־שנותי על־מר נפשי 15. ※ Θ. αὐτῷ, κ̀ αὐτὸς ἐποίησε καθοδήγησιν, πάντας ἐνιαυτούς μου ἐπὶ πικρίαν ψυχῆς μου.

הנה לשלום מר־לי 17. ※ Θ. ἰδοὺ εἰς εἰρήνην πικρία μου.

כי־לא שאול תודך מות יהללך 18. Ἄλλος, οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης αἰνέσει σε, οὐδὲ ὁ θάνατος εὐλογήσει σε. O. οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσί σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσί σε.

יורדי־בור אל־אמתך Σ. οἱ καταβαίνοντες εἰς

1. Hebr. A. ad moriendum. *S. Th.* ad mortem. *LXX. Vul.* usque ad mortem.

3. *H. Vul.* obsecro Domine. ※ *Tres Int.* heu, quæso Domine.

6. *Heb. S. Vul.* eruam te. *A. LXX.* liberabo te.

8. *Heb. LXX.* umbram graduum. *S. Vul.* umbram linearum.

Hebr. per gradus. *S. Vul.* in horologio. *LXX.* decem gradus.

9. *Hebr. Reliqui, Vulg.* scriptura. *LXX.* oratio.

10. *Heb.* in excisione dierum meorum. *Alii, Vul.* in dimidio dierum meorum. *A. S. Th.* in infirmitate & silentio dierum meorum. *LXX.* in sublimi dierum meorum.

11. *Heb. A. LXX. Vulg.* viventium.

Heb. Th. ultra cum habitatoribus. *Vul. ultra, & habitatorem*

12. *Heb. A.* cessavit generatio mea. *LXX.* defecit ex cognatione mea. *Th.* defecit generatio mea. *Vulg. quietis. Generatio mea.*

14. *H.* sicut grus hirundo sic pippiebam. *A.* sicut equus Agur.... *S.* sicut hirundo inclusa sic cantabo. *LXX.* sicut hirundo, sic vociferabor. *Th.* Sis Agur..... *Vul. sicut pullus hirundinis sic clamabo.*

15. *Hebr.* mihi & ipse fecerit: vagabor omnibus annis meis super amaritudine animæ meæ. ※ *Th.* ipsi, & ipse fecit deductionem, omnes annos meos super amaritudinem animæ meæ. *Vulg. cum ipse fecerit. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.*

17. *Heb.* ecce in pace amaritudo mihi. ※ *Th.* ecce in pacem amaritudo mea. *Vulg. ecce in pace amaritudo mea.*

18. *Hebr.* Quia non infernus confitebitur tibi, mors laudabit te. *Alius*, Neque enim infernus laudabit te, neque mors benedicet te. *LXX.* Neque enim qui in inferno laudabunt te, neque mortui benedicent te. *Vulg. Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te.*

Hebr. descendentes cisternam in veritate

λάκκον

λάκκον τὴν ἀλήθειάν σου. O. οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην σου.

על־השחין 21. A. Σ. Θ. ἐπὶ τὸ ἕλκος. In O. vacat.

tua. *S. Vulg.* qui deſcendunt in lacum veritatem tuam. *LXX.* qui in inferno miſericordiam tuam.

21. *Heb.* ſuper inflammationem. *A. S. Th.* ſuper ulcus. *In LXX. vacat. Vul. ſuper vulnus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVIII. Heſaïæ.

v. 1. A. τοῦ ἀποθανεῖν. Σ. Θ. εἰς θάνατον. Euſebius & tres Mſſ. qui habent, οἱ λοιποὶ, εἰς θάνατον.

v. 3. οἱ Γ. ὦ δὴ κύριε. Curterius ex Mſ. Jeſ. Hæc vero deſunt in τοῖς O.

v. 6. Sic legit Curterius, οἱ O. ῥύσομαί σε. Σ. ἐξελοῦμαί σε. A. ὁμοίως τε O. Ubi bene quidem præter morem legit ὁμοίως, ſed vocem ſequentem perperam τε: nam legendum τοῖς, ut jam dictum fuit; alioquin dicendum eſſet A. & O. ut Σ. legiſſe, quod eſt abſurdum.

v. 8. Hieron. *Datur autem ſignum, ut ſol decem gradibus revertatur, quos nos juxta Symmachum in lineas & horologium vertimus.* Hinc vero ſequitur Symmachum את־צל המעלות umbram linearum vertiſſe.

v. 9. Hieronymus: *Miror quomodo ſoli Septuaginta pro ſcriptura*, orationem *poſuerint, cum oratio* THEPHELLATH *dicatur, & non* MACHTHAB, *quæ in præſenti loco ſcribitur; alioquin conſequenter diceretur* oratio, *ſi de præſenti eſſet tempore, & non de præterito. Manifeſtum eſt enim, quod poſt redditam ſanitatem, de infirmitate conſurgens iſta conſcripſerit; ex quo non oratio eſt, ſed gratiarum actio, pro beneficio quod acceperat.*

v. 10. Regius unus ex Cyrillo: οἱ γε μὴν ἕτεροι τῶν ἑρμηνευτῶν, ἐν ἡμίσει τῶν ἡμερῶν μου ἐκδεδώκασιν. Hieronymus vero notat LXX legiſſe *Rame* רמי pro *Dame* דמי & A. S. Th. vertiſſe, *in infirmitate & ſilentio dierum meorum*; ita ut ſcilicet alii *in infirmitate*; alii, *in ſilentio* verterint. Hieronymi verba non prætermittenda: *Dixi*, inquit, *in corde meo in dimidio dierum meorum; ſive ut Aquila & Symmachus & Theodotio interpretati ſunt*, in infirmitate & ſilentio dierum meorum; *pro quo LXX.* excelſum *interpretati ſunt, ob literæ ſimilitudinem.* RAME *pro* DAME *legentes: licet quidam* DAME, ſanguinem *verterint, ut ſit ſenſus*, in ſanguine dierum meorum, *quando meus cruor meuſque exſpectabatur interitus.* Hinc vero quæſtio oriatur, quandoquidem A. S. Th. *in infirmitate* & *in ſilentio* illud ברמי verterunt, quinam ſint Reliqui, οἱ ἕτεροι, qui ſecundùm Cyrillum interpretati ſunt ἐν ἡμίσει, *in dimidio*: & quinam illi, qui ſecundùm Hieronymum verterunt, *in ſanguine*. Certe de Quinta, Sexta & Septima Editione hoc dicere nequimus, cum ne veſtigium quidem earum habeatur in tanta variarum interpretationum collectione, quantam in Heſaïam exhibemus. Veriſimilius forte dicatur utrumque ad alteram tum Aquilæ, tum Symmachi Editionem reſpexiſſe: aut certe Hieronymum alicujus ſui temporis Hebræi interpretationem illam, *in ſanguine*, adferre, ut ſæpe contingit.

v. 11. ※ A. ζώντων. Curterius ex Mſ. Jeſ. unde & in LXX. invectum eſt, habeturque hodie.

Ibid. ※ Θ. ἔτι μετὰ &c. Idem. Deeſt hodie in LXX. Interpretibus.

v. 12. A. ἐπαύσατο &c. Idem. In textu Codicis Marchaliani, nunc RR. PP. Jeſuitarum, legitur: ἐξέλειπον ἐκ τῆς συγγενείας μου. In margine vero legitur: ἐξέλειπον. A. ἐπαύσατο γενεά μου. Θ. ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου. Ibi illud, ἐξέλειπον, eſt emendatio textûs τῶν O.

v. 14. Hieron. *Pro* pullo hirundinis, *ſive* hirundine, *ut LXX. tranſtulerunt, in Hebraïco ſcriptum eſt*, SUS AGOR, *quod interpretatus eſt Aquila*, equus Agor; *Theodotio*, SIS AGUR; *media enim vocalis litera* VAU, *ſi ponatur inter duas* SAMECH, *legitur* SUS, *& appellatur* equus; *ſi* IOD, *legitur* SIS, *&* hirundo *dicitur. Symmachus autem ita tranſtulit*: Sicut hirundo incluſa ſic cantabo. *Quod verbum* AGOR *& in Jeremia legitur, ubi ſcriptum eſt*: Milvus in cœlo cognovit tempus ſuum: turtur & hirundo & ciconia cuſtodierunt tempora ſua. (*Jerem.* 8. 7.)

v. 15. ※ Θ. αὐτῷ, καὶ αὐτὸς &c. Curterius ex Mſ. Jeſ. In LXX hæc omnino perplexa ſunt.

v. 17. ※ Θ. ἰδοὺ εἰς &c. Idem. Hæc porro deſunt in τοῖς O.

v. 18. Ἀλλ. οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης &c. Idem ſine Interpretis nomine. Videtur eſſe Symmachi.

Ibid. Σ. οἱ καταβαίνοντες &c. Idem.

v. 21. A. Σ. Θ. ἐπὶ τὸ ἕλκος Hieronymus: *Aiunt Hebræi verbum* SIIN, *quod prætermisêre LXX.* ulcus *ſonare, non* vulnus. *Nam & Aquila, Symmachus & Theodotio* ἕλκος *interpretati ſunt, quod* morbum regium *intelligi volunt: cui contraria putantur, vel ſumta in cibo, vel appoſita corpori quæcumque ſunt dulcia. Ergo ut Dei potentia monſtraretur, per res noxias & adverſas ſanitas reſtituta eſt. Alii* SIIN *non* ulcus, *ſed* apoſtema *ſuſpicantur: quando tumens corpus, cocto & putreſcente pure completur.* Manuſcriptus Codex noſter antiquiſſimus bis habet SIN.

HESAIÆ CAP. XXXIX.

את־בית נכתה 2. A. Σ. τὸν οἶκον τῶν ἀρωμάτων αὐτοῦ. O. τὸν οἶκον τοῦ νεχωθᾶ.

ובכל ממשלתו ※ O. καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ.

אשר יצאו ממך 7. ※ Θ. οἵ τινες ἐλεύσονται ἐκ σοῦ.

2. Hebr. domum pinacothecæ ſuæ. *A. S.* domum aromatum ſuorum. *LXX.* domum Nechotha. *Vulg. cellam aromatum.*

Hebr. ※ *LXX. Vulg.* & in omni poteſtate ſua.

7. *Hebr.* ※ *Th. Vulg.* qui exibunt de te.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIX. Hesaïæ.

v. 2. Procopius, καὶ τὸν οἶκον τοῦ νεχωθᾶ, ὅπερ οἶκον ἀρωμάτων Ἀκύλας ἔφη καὶ Σύμμαχος. Γάζα δὲ παρὰ Πέρσαις &c. Hîc, ut jam annotavit Drusius, labitur Curterius, qui vocem sequentem, Γάζα, putat esse lectionem Symmachi. Ms. Jes. ad marg. Α. Σ. τῶν ἀρωμάτων. Hieronymus: *Ostenditque eis juxta Septuaginta domum* NECHOTHA, *pro qua Symmachus transtulit*, aromatum suorum, *& thesauros argenti & auri, & odoramentorum, & unguenti optimi: quod in Hebraïco scribitur*, olei boni: *& omnes thesauros vasorum gazæ, sive, ut ibi legitur*, vasorum suorum. *Gaza autem lingua Persarum divitiæ nuncupantur: nec est Hebræus sermo, sed Barbarus.* Lectionem igitur illam uni Symmacho tribuit Hieronymus; sed Aquilæ etiam adscribunt Procopius & Codex Jesuitarum.

Ibid. ※ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. Curterius ex Ms. Jes. Hæc hodie in Editionibus τῶν Ο. habentur; sed olim deerant, atque ideo in Hexaplari Editione cum asterisco addita fuerant.

v. 7. ※ Θ οἵ τινες &c. Idem. Hæc desunt etiam hodie in LXX.

HESAIÆ CAP. XL.

נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם 1. Σ. & οἱ λοιποί, παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεὸς ὑμῶν. Ο. παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός.

דברו על־לב ירושלם 2. Σ. παραμυθήσασθε τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ. Ο. ÷ ἱερεῖς: λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ.

קול קורא 3. Α. φωνὴ καλοῦντος. Ο. φωνὴ βοῶντος.

ישרו בערבה מסלה לאלהינו Σ. ὁμαλίσατε ἐν ἀβάτῳ ὁδὸν τῷ θεῷ ἡμῶν. Ο. εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Αλλ. διὰ τοῦ ἀβάτου.

לבקעה 4. Α. Σ. Θ. εἰς πεδίον. Ο. εἰς πεδία.

כי רוח יהוה נשבה בו 7. ※ Σ. Θ. ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτόν.

אכן חציר העם Α. πράσον ὁ λαός ※ Σ. Θ. ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός. In O. vacat.

יבש חציר נבל ציץ 8. Α. ἐξηράνθη πράσον, ἀπέρρευσεν ἄνθος. ※ Σ. Θ. ἐξηράνθη ὁ χόρτος ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. Ο. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσε.

ודבר אלהינו יקום לעולם Σ. ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡμῶν στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ο. τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

9. על הר־גבה עלי־לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך מבשרת ירושלם Α. ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι σεαυτῇ, εὐαγγελιζομένη Σιών, καὶ ἔπαρον ἰσχυρῶς τὴν φωνήν, εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ. Ο. ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιών, ὕψωσον τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος Ἱερουσαλήμ. Σ. Θ. εὐαγγελιζομένη Σιὼν . . . . . εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ.

וזרעו 10. Ο. καὶ ὁ βραχίων. ※ Α. Σ. Θ. αὐτοῦ.

1. Hebr. Consolamini, consolamini populum meum, dicet Deus vester. *S. & Reliqui*, Consolamini, consolamini populum meum, dicit Deus vester. *LXX.* Consolamini, consolamini populum meum, dicit Deus. *Vul. Consolamini, consolamini, popule meus, dicit Deus vester.*

2. *Heb. Vulg.* Loquimini ad cor Jerusalem. *S.* Consolamini cor Jerusalem. *LXX.* ÷ Sacerdotes: loquimini ad cor Jerusalem.

3. *Hebr. LXX. Vulg.* vox clamantis. *A.* vox vocantis.

Hebr. rectam facite in solitudine semitam Dei nostri. *S.* complanate in invia viam Deo nostro. *LXX.* rectas facite semitas Dei nostri. *Alius*, per inviam. *Vulg. rectas facite in solitudine semitas Dei nostri.*

4. *Heb.* in vallem. *A. S. Th.* in campum. *LXX.* in campos. *Vulg. in vias planas.*

7. *Hebr.* ※ *S. Th.* quia spiritus Domini sufflavit in eum. *Vul. quia spiritus Domini sufflavit in eo.*

Heb. vere herba populus. *A.* porrum populus. ※ *S. Th. Vul.* vere fœnum est populus. *In LXX. vacat.*

8. *Heb.* Aruit herba, cecidit flos. *A.* Exaruit porrum, defluxit flos. *S. Th.* Exaruit fœnum, decidit flos. *LXX.* Exaruit fœnum, & flos decidit. *Vulg. Exsiccatum est fœnum, & cecidit flos.*

Hebr. S. verbum autem Dei nostri stabit in æternum. *LXX. Vul.* verbum autem Dei (*Vul.* Domini) nostri manet in æternum.

9. *Heb.* Super montem excelsum ascende tibi quæ evangelizas Sion: exalta in fortitudine vocem tuam, quæ evangelizas Jerusalem. *A.* In montem excelsum ascende tibi, quæ evangelizas Sion, & exalta fortiter vocem, quæ evangelizas Jerusalem. *LXX. Vul.* Super montem excelsum ascende tu, qui evangelizas Sion: exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jerusalem. *S. Th.* quæ evangelizas Sion . . . . quæ evangelizas Jerusalem.

10. *Heb. Vul.* & brachium ejus. *LXX.* & brachium. ※ *A. S. Th.* ejus.

עדרו ירעה 11. Σ. τὴν ἀγέλην αὐτοῦ ἔβοσκε. Ο. ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.

11. *Hebr. Vulg.* gregem suum pascet. *S.* gregem suum pascebat. *LXX.* pascet gregem suum.

טלאים A. ἀρνία. Ο. ἄρνας.

Heb. A. agnellos. *LXX. Vul.* agnos.

ובחיקו ישא ※ A. Σ. καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ βαστάξει. In O. vacat.

Heb. A. S. & in sinu suo portabit. *In LXX. vacat. Vulg. & in sinu suo levabit.*

מי־מדד בשעלו מים 12. A. τίς ἐμέτρησε λιχανῷ αὐτοῦ ὕδατα. ※ οἱ Γ. αὐτοῦ. Ο. τίς ἐμέτρησε τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ.

12. *Hebr.* Quis mensus est in pugillo suo aquas? *A.* Quis mensus est minimo digito suo aquas? ※ *tres Int.* suo. *LXX.* Quis mensus est manu aquam? *Vulg. Quis mensus est pugillo aquas?*

בשלש A. ἐν τρισώμῳ. Σ. τρίτῳ. Ο. δρακί.

Hebr. in mensura ternaria. *A.* in triplici. *S.* in tertio. *LXX.* pugillo. *Vul. tribus digitis.*

מי־תכן את־רוח יהוה ואיש עצתו יודיענו 13. Σ. (τίς ἡτοίμασε πνεῦμα κυρίου. . . . .
Ο. τίς ἔγνω νοῦν κυρίου; καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο, ὃς συμβιβᾷ αὐτόν;

13. *Hebr* Quis instruxit spiritum Domini, & vir consilium ejus scire faciet eum? *S.* Quis paravit spiritum Domini, & virum consilii ejus quis ostendit ei? *LXX.* Quis novit mentem Domini? & quis ejus consiliarius factus est, qui doceat eum? *Vulg. Quis adjuvit spiritum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit, & ostendit illi?*

את־מי נועץ ויבינהו וילמדהו בארח משפט וילמדהו דעת ודרך תבונות יודיענו 14. Σ. . . . .
. . . .
. . . .
Ο. ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο, καὶ συνεβίβασεν αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ.

14. *Hebr.* Cum quo consiliatus est, & instruxit eum, & docuit eum in semita judicium, & erudivit eum scientia, & viam intelligentiarum scire fecit eum? *S.* Cum quo iniit consilium, deditque ei intelligentiam, & docuit eum viam judicii, & instruxit illum scientia, & iter prudentiæ monstravit ei? *LXX.* Aut cum quo consilium iniit, & instruxit eum? vel quis ostendit ei judicium, vel viam intelligentiæ quis ostendit illi? *Vulg. Cum quo iniit consilium, & instruxit eum, & docuit eum semitam justitiæ, & erudivit eum scientiam, & viam prudentiæ ostendit illi?*

כדק יטול 15. A. ὡς λεπτὸν βαλλόμενον. Σ. Θ. ὡς . . . . . . Ο. ὡς σίελος λογισθήσονται.

15. *H. A.* sicut minutum dejectum. *S. Th.* sicut Doc quod decidit. *LXX.* sicut saliva reputabuntur. *Vul. quasi pulvis exiguus.*

נחשבו־לו 17. Ο. ἐλογίσθησαν. ※ A. Σ. Θ. αὐτῷ.

17. *H. Vulg.* reputatæ sunt ei. *LXX.* reputatæ sunt. ※ *A. S. Th.* ei.

תדמיוני 25. A. ἐξισωθήσομαι. Σ. Θ. καὶ ἰσωθήσομαι. Ο. με ὡμοιώσατε.

25. *H.* assimilabitis me. *A.* exæquabor. *S. Th.* & æquabor. *LXX. Vul.* assimilastis me.

למה תאמר יעקב ותדבר ישראל 27. Σ. διὰ τί λέγεις Ιακώβ, καὶ λαλεῖς Ισραήλ; Ο. μὴ γὰρ εἴπῃς Ιακώβ, καὶ τί ἐλάλησας Ισραήλ;

27. *Hebr.* Utquid dices Jacob, & loquêris Israel? *S.* Utquid dicis Jacob, & loqueris Israel? *LXX.* Non enim dicas Jacob, & quid locutus es Israel? *Vul. Quare dicis Jacob, & loqueris Israel?*

לא ייעף 28. Οἱ λοιποί, οὐκ ἐξελύθη. Ο. οὐ πεινάσει.

28. *Hebr.* non fatigabitur. *Reliqui*, non dissolutus est. *LXX.* non esuriet. *Vulg. non deficiet.*

יכשלו 30. A. σκανδαλισθήσονται. Σ. Θ. ἀσθενήσουσι. Ο. ἀνίσχυες ἔσονται.

30. *Hebr.* corruent. *A.* scandalizabuntur. *S. Th.* infirmabuntur. *LXX.* infirmi erunt. *Vul. in infirmitate cadent.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XL. Hesaïæ.

v. 1. Σ. καὶ οἱ λοιπ. παρηγορεῖτε, παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου. Sic Procopius. Hieronymus vero ait: *Juxta Interpretes cæteros jubentur alii, ut populum Dei & Jerusalem pariter consolentur.*

v. 2. Σ. παραμυθήσασθε &c. Procopius. In LXX. vox ἱερεῖς, quæ in Hebræo non exstat, notatur obelo in Editione Hieronymi, ÷ Sacerdotes.

v. 3. A. φωνὴ καλοῦντος. Idem Procopius.

Ibid. Σ. ὁμαλίσατε &c. Procopius. Curterius vero ad marg. διὰ τῆς ἀβάτου.

v. 4. Apud Curterium πεδία deest in textu; sed ad marg. notatur, πεδία. Σ. Θ. A. εἰς πεδίον ὅμως τε O. lege, ὁμοίως τοῖς O. ubi de Editione τῶν O. Hexaplari, secundum alios Interpretes correcta, loquitur.

v. 7. Curterius ex Ms. Jes. ※ Σ. Θ. ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτόν. ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. Hæc porro asteriscis notata fuisse confirmat etiam Hieronymus: *Hoc quod asteris-*

cis notatur, quia spiritus Dei flavit in eo: vere fœnum est populus: aruit fœnum, cecidit flos; *ex Hebraïco & Theodotionis Editione additum est. Ex quo manifestum est, vel a LXX. prætermissum, vel paulatim scriptorum vitio abolitum, dum & prior & sequens versiculus finitur in flore*. Ex ὁμοιοτελεύτῳ igitur, sive ex repetita voce ἄνθος, in LXX. hæc omissa fuisse opinatur Hieronymus; quod verisimile est.

Ibid. A. πράσον ὁ λαός. Procopius.

v. 8. A. ἐξηράνθη πράσον &c. Idem.

Ibid. Σ. ὁ δὲ λόγος &c. Idem.

v. 9. A. ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν &c. Idem. Hieron. *Porro Hebraïcum & cæteri Interpretes ponunt genere fœminino, ut dicant*, quæ evangelizas Sion, &, quæ evangelizas Jerusalem.

v. 10. Curterius ex Ms. Jes. ※ οἱ Γ. αὐτοῦ, quæ vox deerat in LXX.

v. 11. Σ. τὴν ἀγέλην &c. Eusebius & Cod. unus Reg.

Ibid. A. ἀρνία. Procopius.

Ibid. ※ A. Σ. καὶ ἐν τῷ κόλπῳ &c. Curter. ex Ms. Jes. Asterisco notatur, quia deest in LXX.

v. 12. A. τίς ἐμέτρησε &c. Hieronymus: *In eo ubi nos vertimus*, Quis mensus est pugillo aquas? *Aquila transtulit*, Quis mensus est minimo digito aquas? *Hoc enim λιχανὸς sonat; ut scilicet non tota manu, sed parvo digito, quem vulgus gustatorem vocant, omnis aquarum vastitas ponderetur*. Martianæus noster legit: *Hoc enim λιχὰς sonat*. Et sic quoque habetur in Codice Sangermanensi antiquissimo. At vox λιχανὸς minimum digitum aptiùs exprimit. Ad LXX. post vocem χειρὶ, notat Curterius ex Ms. Marchaliano, ※ οἱ Γ. αὐτοῦ.

Ibid. Hieron. *Pro* pugillo, *quem* in comprehensione terræ *LXX. transtulerunt; in Hebraïco scriptum est*, SALIS, *quem Symmachus τριτὸν, Aquila τρίσωμον interpretati sunt; & nos, ut manifestius faceremus, in* tres digitos *vertimus: quod scilicet molem terræ & excelsa montium colliumque quasi tribus digitulis & stateræ parvo momento appenderit; per quæ Dei majestas, & Creatoris potentia demonstratur*. Vox Aquilæ τρίσωμον non vacat suspicione mendi. Manuscr. Sangermanensis habet ΤΡΙϹϹΩΜ.

v. 13. & 14. Hanc Symmachi interpretationem Latine sic adfert Hieronymus: *Quis paravit* &c. ut supra.

v. 15. Hieron. *Insulæ quoque quasi saliva reputantur, sive ut Symmachus & Theodotio ipsum ponentes Hebraïcum*, sicut Doc quod decidit; *pro quo Aquila*, λεπτὸν βαλλόμενον *transtulit. Aiunt autem Hebræi hoc verbo significari tenuissimum pulverem, qui vento rapiente sæpe in os mittitur, & sentitur potius quam videtur. Minutissima ergo frusta pulveris & pene invisibilia hoc verbo appellantur, quas forsitan Democritus cum suo Epicuro atomos vocat.*

v. 17. ※ οἱ Γ. αὐτῷ. Curterius ex Ms. Jes.

v. 25. A. ἐξισωθήσομαι &c. Idem, qui habet ad Θ. Σ. σωθήσομαι, perperam.

v. 27. Σ. διὰ τί λέγεις &c. Idem.

v. 28. οἱ λοιποὶ, οὐκ ἐξελύθη. Procopius.

v. 30. A. σκανδαλισθήσονται &c. Curterius.

HESAIÆ CAP. XLI.

החרישו אלי איים 1. A. κωφεύσατε πρός με νῆσοι. Σ. δουλεύσατε ἐπ' ἐμοὶ νῆσοι. O. ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι. Θ. σιγήσατε πρός με νῆσοι.

ולאמים Σ. καὶ ἔθνη. O. οἱ γὰρ ἄρχοντες.

לפניו 2. Σ. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Θ. κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. O. ἐναντίον.

כעפר A. Σ. O. Θ. ὡς χοῦν. O. ἄλλ. εἰς γῆν.

כקש נדף O. ὡς φρύγανα ἐξωσμένα. Θ. ἐξωθούμενα.

לא יבוא 3. ※ Θ. οὐχ ἥξει.

קרא הדרות מראש 4. O. ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς. Θ. ὁ καλῶν τὰς γενεὰς ἐξ ἀρχῆς.

יחרדו 5. ※ Θ. καὶ ἐξέστησαν.

קרבו ויאתיון A. ἤγγισαν καὶ ἥκασιν. O. ἤγγισαν καὶ ἦλθον.

איש את־רעהו יעזרו ולאחיו יאמר 6. A. ἀνὴρ σὺν ἑτέρῳ (al. ἑταίρῳ) αὐτοῦ βοηθήσουσι, καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἶπεν. O. κρίνων ἕκαστος τὸν πλησίον, καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι. καὶ ἐρεῖ.

לדבק טוב הוא 7. A. Θ. τῇ κόλλῃ ἀγαθόν ἐστιν. Σ. εἰς κόλλησιν ἀγαθόν ἐστιν. O. σύμβλημα καλόν ἐστι.

1. *Heb. Th.* Tacete ad me insulæ. *A.* Surdæ estote ad me insulæ. *S.* Servite ad me insulæ. *LXX.* Innovamini ad me insulæ. *Vulg. Taceant ad me insulæ.*

H. & nationes. *S. Vul.* & gentes. *LXX.* principes enim.

2. *Heb. Th.* ad faciem ejus. *S. Vulg.* in conspectu ejus. *LXX.* contra.

Hebr. A. S. LXX. Th. Vulg. quasi pulverem. *LXX. aliter*, ut terram.

Hebr. ut stipulam propulsam. *LXX.* sicut stipulas projectas. *Th.* expulsas. *Vul. sicut stipulam vento raptam.*

3. *Hebr.* non ingredietur. ※ *Th.* non veniet. *Vulg. non apparebit.*

4. *Heb.* vocans generationes a capite. *LXX.* qui vocat eam a generationibus principii. *Th.* qui vocat generationes a principio. *Vul. vocans generationes ab exordio.*

5. *Hebr. Vulg.* & timuerunt. ※ *Th.* & obstupuerunt.

Hebr. A. LXX. appropinquaverunt & venerunt. *Vul. appropinquaverunt & accesserunt.*

6. *H.* Vir socio suo auxiliabuntur: & fratri suo dicet. *A.* Vir cum socio suo auxiliabuntur, & fratri suo dixit. *LXX.* Judicans unusquisque proximo, & fratri ad auxiliandum: & dicet. *Vul. Unusquisque proximo suo auxiliabitur, & fratri suo dicet.*

7. *Hebr.* ad juncturam bonum hoc. *A. Th. Vulg.* glutino bonum est. *S.* ad conglutinationem bonum est. *LXX.* commissura bona est.

ואתה ישראל עבדי 8. Οἱ λοιποὶ, σὺ δὲ Ισραὴλ δοῦλέ μου. Ο. σὺ δὲ Ισραὴλ παῖς μου.

זרע אברהם אהבי Α. σπέρμα Ἀβραὰμ ἀγαπητοῦ μου. Σ. σπέρμα Ἀβραὰμ τοῦ φίλου μου. Ο. σπέρμα Ἀβραὰμ, ὃν ἠγάπησα.

מאציליה 9. Σ. τῶν ἀγκώνων αὐτῆς. Ο. ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς.

עבדי Οἱ λοιποὶ, δοῦλός μου. Ο. παῖς μου.

אני יהוה אלהיך 13. Α. Σ. Θ. ἐγὼ ※ κύριος : ὁ θεός σου. Ο. ἐγὼ ὁ θεός σου.

אני עזרתיך Α. Σ. Θ. ἐγὼ ἐβοήθησά σοι. In O. vacat.

אל-תיראי תולעת יעקב 14. Α. Σ. Θ. μὴ φοβοῦ σκώληξ Ιακώβ. Ο. μὴ φοβοῦ Ιακώβ.

מתי ישראל Α. τεθνεῶτες Ισραήλ. Σ. ἀριθμὸς Ισραήλ. Ο. ὀλιγοστὸς Ισραήλ. Θ. νεκροὶ Ισραήλ.

קדוש ישראל ※ Α. Σ. Θ. ἅγιος Ισραήλ. Ο. Ισραήλ.

תזרם ורוח תשאם 16. Α. λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος ἀρεῖ αὐτούς. Σ. Θ. λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος λήψεται αὐτούς. Ο. καὶ λικμήσεις, καὶ ἄνεμος λήψεται αὐτούς.

וסערה Α. καὶ λαίλαψ. Ο. καὶ καταιγίς.

ואתה תגיל ביהוה בקדוש ישראל Α. Σ. καὶ σὺ ἀγαλλιάσῃ ἐν κυρίῳ καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ Ισραήλ. Ο. σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις Ισραήλ.

תתהלל Α. Θ. καυχήσῃ. Σ. ἐπαινεθήσῃ. Ο. καὶ ἀγαλλιάσονται.

העניים והאביונים מבקשים מים ואין 17. Ο. οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς, ζητήσουσι γὰρ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔσται. Θ. οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς ζητήσουσιν ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔσται.

מים 18. ※ Α. Σ. Ο. Θ. ὑδάτων.

בערבה ברוש תדהר ותאשור יחדו 19. Α. ἐν τῇ ἀβάτῳ ἐλάτην καὶ πτελέαν, καὶ πύξον. Σ. ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτελέαν, καὶ πύξον. Ο. εἰς τὴν ἄνυδρον γῆν, κέδρον, καὶ πύξον, μυρσίνην καὶ κυπάρισσον, καὶ λεύκην.

הגישו עצמותיכם 21. Α. (ἐγγίσατε) τὰς στερεώσεις ὑμῶν. Σ. φέρετε εἰς μέσον τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν. Ο. ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν. Θ. (ἐγγίσατε) τὰ κραταιώματα ὑμῶν.

לנו 22. Α. Σ. Θ. ἡμῖν. Ο. ὑμῖν.

הראשנות Σ. τὰ πρῶτα. Ο. τὰ πρότερον. Θ. τὰ ἀρχαῖα.

העירותי 25. Σ. ἐγερῶ. Ο. ἤγειρα.

הן כלם און אפס מעשיהם רוח ותהו נסכיהם 29. Ἄλλος, ... ἄδικοι, καὶ ματαιότης οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς. Ο. εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς. Θ. ἰδοὺ πάντες

8. *H. Vulg.* & tu Israel, serve meus. *Reliqui*, tu autem Israel, serve mi. *LXX.* tu autem Israel, puer mi.

Heb. S. Vul. semen Abraham amici mei. *A.* semen Abraham dilecti mei. *LXX.* semen Abraham, quem dilexi.

9. *Hebr.* a selectis ejus. *S.* cubitis ejus. *LXX.* ex speculis ejus. *Vulg. & a longinquo ejus.*

Hebr. Reliqui, *Vulg.* servus meus. *LXX.* puer meus.

13. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* ego Dominus Deus tuus. *LXX.* ego Deus tuus.

H. A S. Th. ego auxiliatus sum tibi. *In LXX. vacat. Vul. ego adjuvi te.*

14. *Heb. A S. Th.* Ne timeas vermis Jacob. *LXX.* Ne timeas Jacob. *Vul. Noli timere Jacob.*

Heb. viri pauci Israel. *A. Th.* mortui Israel. *S.* numerus Israel. *LXX.* parvule Israel. *Vulg. qui mortui estis ex Israel.*

Hebr. ※ *A. S. Th. Vulg.* sanctus Israel. *LXX.* Israel.

16. *Hebr.* Sparges eos, & ventus tollet eos. *A.* Ventilabis eos, & ventus tollet eos. *S. Th.* Ventilabis eos, & ventus rapiet eos. *LXX.* Et ventilabis, & ventus rapiet eos. *Vulg. Ventilabis eos, & ventus tollet.*

Heb. A. Vulg. & turbo. *LXX.* & tempestas.

Hebr. Vulg. & tu exultabis in Domino in sancto Israel. *A. S.* & tu exultabis in Domino, & in sancto Israel. *LXX.* tu autem lætaberis in sanctis Israel.

Heb. S. laudaberis. *A. Th.* gloriaberis. *LXX.* & exultabunt. *Vulg. lætaberis.*

17. *Heb.* afflicti & egeni quærentes aquas, & non sunt. *LXX.* pauperes & egeni: quærent enim aquam, & non erit. *Th.* pauperes & egeni quærent aquam, & non erit. *Vulg. egeni & pauperes quærant aquas, & non sunt.*

18. *Hebr.* ※ *A. S. LXX. Th. Vulg.* aquarum.

19. *Heb.* in deserto abietem, sapinum & buxum pariter. *A.* in invia abietem, & ulmum & buxum. *S.* in invia cupressum, & ulmum & buxum. *LXX.* in terram inaquosam cedrum & buxum, myrtum & cyparissum, & populum. *Vulg. in solitudinem cedrum, & spinam, & myrtum, & lignum olivæ.*

21. *Heb.* Accedere facite fortia vestra. *A.* Admovete firmitudines vestras. *S.* Ferte in medium fortia vestra. *LXX.* Appropinquaverunt consilia vestra. *Th.* Admovete robora vestra. *Vul. Afferte si quid forte habetis.*

22. *Heb. A. S. Th. Vul.* nobis. *LXX.* vobis.

Hebr. LXX. Vulg. priora. *S.* prima. *Th.* antiqua.

25. *Heb. LXX. Vul.* suscitavi. *S.* suscitabo.

29. *H.* En omnes ipsi iniquitas, nihil opera eorum: ventus & inane conflatilia eorum. *Alius*, ... injusti & vanitas qui confingunt vos. *LXX.* Sunt enim qui faciunt vos, & vani qui errare faciunt vos. *Th.* Ecce omnes ipsi

αὐτοὶ ἄδικοι, ἄνεμος καὶ κενὸν τὸ χώνευμα αὐτῶν.

injusti, ventus & inane fusile ipsorum. *Vulg. Ecce omnes injusti, & vana opera eorum: ventus & inane simulachra eorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLI. Hesaïæ.

v. 1. A. κωφεύσατε &c. Eusebius & Procopius.
Ibid. Σ. καὶ ἔθνη. Procopius.
v. 2. Σ. ἔμπροσθεν αὐτοῦ &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.
Ibid. A. Σ. Θ. ὡς χοῦν. Curterius.
Ibid. Θ. ἐξωθούμενα. Idem.
v. 3. ※ οὐχ ἥξει. Idem. In LXX. non habetur.
v. 4. Θ. ὁ καλῶν &c. Idem.
v. 5. ※ Θ. καὶ ἐξέστησαν. Idem. Omittitur autem in O.
Ibid. A. ἤγγισαν &c. Idem.
v. 6. A. ἀνὴρ σὺν ἑτέρῳ αὐτοῦ &c. lege ἑταίρῳ, ut supra sæpius.
v. 7. A. Θ. τῇ κόλλῃ ἀγαθόν ἐστιν. Σ. εἰς κόλλησιν ἀγαθόν ἐστιν. Idem. Theodoretus vero sic habet: τὸ δὲ σύμβλημα καλόν ἐστιν, οἱ τρεῖς οὕτω τεθείκασιν, εἰς κόλλησιν καλόν ἐστιν. Parvam siquidem, quæ inter eos intererat, differentiam neglexit.
v. 8. οἱ λοιπ. σὺ δὲ Ἰσραὴλ δοῦλέ μου. Curterius.
Ibid. A. σπέρμα Ἀβραὰμ ἀγαπητοῦ μου. Σ. σπέρμα &c. Euseb. qui habet ἀγαπητόν: sed aliquot Mſſ. ἀγαπητοῦ.
v. 9. Σ. τῶν ἀγκώνων αὐτῆς. Procopius.
Ibid. οἱ λοιπ. δοῦλός μου. Idem.
v. 13. ※ A. Σ. Θ. κύριος. Curterius.
Ibid. οἱ Γ. ἐγὼ ἐβοήθησά σοι. Idem.
v. 14. οἱ Γ. μὴ φοβοῦ &c. Idem. Vide Hieronymum in hunc locum.
Ibid. A. τεθνεῶτες &c. Procopius.
Ibid. ※ οἱ Γ. ἅγιος Ἰσραήλ. Curterius ex Mſ. Jeſ.
v. 16. A. λικμήσεις αὐτοὺς &c. Idem.
Ibid. A. καὶ λαῖλαψ. Idem.
Ibid. A. Σ. καὶ σὺ ἀγαλλιάσῃ &c. Idem.
Ibid. A. Θ. καυχήσῃ &c. Idem.
v. 17. Θ. οἱ πτωχοὶ &c. Idem.
v. 18. οἱ Γ. ὑδάτων. Idem. Olim deerat in Editis τῶν O. sed ex tribus Interpretibus restitutum est.
v. 19. Σ. ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτελέαν καὶ πύξον. A. ἐλάτην. Idem. Hieronymus in hunc locum sic habet: *Juxta Hebraïcum & cæteros Interpretes, cedrus, setta, & myrtus, & lignum olivæ, & abies, & ulmus, & buxus simul. Quæ varietates arborum, diversitatem significant gratiæ spiritualis. Et quia omnibus natura earum nota est, de* Setta *tantum Hebraïco edisseramus, quam* spinam *Theodotio transtulit. Est autem genus arboris nascentis in eremo, spinæ albæ habens similitudinem: unde omnia ligna aræ & tabernaculi facta sunt instrumenta, quæ appellantur* Settim: *quod lignum imputribile & levissimum, omnium lignorum tam in fortitudine, quam in nitore soliditatem superat & pulchritudinem.* Priora autem lignorum genera, quorum interpretationem Græcam non habemus, nempe, *cedrus, setta & myrtus*, his Hebraïcis vocibus respondent ארז שטה והדס.
v. 21. A. ἐγγίσατε τὰς στερεώσεις &c. Sic ex Theodoreto, Procopio & Mſſ.
v. 22. οἱ Γ. ἡμῖν. Curterius.
Ibid. Σ. τὰ πρῶτα. Θ. τὰ ἀρχαῖα. Idem.
v. 25. Hieron. *Hæc quæ ego juxta consuetudinem Prophetalem fecisse me dico, quasi jam præterita sint; vel juxta Symmachum futura polliceor; nullus dæmonum & idolorum potest prædicere.*
v. 29. Ἄλλος, ... ἄδικοι καὶ ματαιότης &c. Lectionem sine Interpretis nomine adfert Curterius ex Mſ. Jeſ. estque, ut videtur, Symmachi, qui ματαιότης pro תהו ponit Pſ. 106. 40. Curter. male ἄσικοι, pro ἄδικοι. Sequentem item Theodotionis lectionem adfert idem.

HESAIÆ CAP. XLII.

1. הן עבדי אתמך־בו בחירי רצתה נפשי O. Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου. Θ. ἰδοὺ ὁ παῖς μου ἀντιλήψεται αὐτόν, καὶ ἐκλεκτός μου, ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. Ἀλλ. ὃν ᾑρέτισεν ἡ ψυχή μου.

1. Heb. Ecce servus meus innitar in eo: electus meus voluit anima mea. *LXX.* Jacob puer meus, assumam eum: Israel electus meus, suscepit eum anima mea. *Th.* Ecce puer meus suscipiet eum, & electus meus, in quo complacuit anima mea. *Alius*, quem elegit anima mea. *Vulg. Ecce servus meus, suscipiam eum: electus meus, complacuit sibi in illo anima mea.*

לא ישא 2. Σ. . . . . O. οὐδὲ ἀνήσει.

2. *Hebr.* non elevabit. *S.* non decipietur. *LXX.* neque dimittet. *Vulg. neque accipiet personam.*

פשתה כהה 3. A. Σ. Θ. λίνον ἀμαυρόν. O. λίνον καπνιζόμενον.

3. *H.* linum caligans. *A. S. Th.* linum obscurum. *LXX. Vul.* linum fumigans.

4. לא יכהה ולא ירוץ עד־שים בארץ משפט A. Θ. . . . . . . O. ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται ἕως ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν.

4. *H.* non caligabit & non frangetur donec ponat in terra judicium. *A. Th.* non obscurabit & non curret, donec ponat in terra judicium. *LXX.* splendebit & non conteretur, donec ponat super terra judicium. *Vulg. non erit tristis neque turbulentus, donec ponat in terra judicium.*

ולתורתו איים ייחלו τὸ Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι. O. καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

Heb. & ad legem ejus insulæ expectabunt. *H. Int. & Reliqui*, & in lege ejus gentes sperabunt. *LXX.* & in nomine ejus gentes sperabunt. *Vulg. & legem ejus insulæ expectabunt.*

להלכים בה 5. Σ. καὶ τὰ πορευόμενα ἐπ' αὐτῆς. Ο. τοῖς πατοῦσιν αὐτήν.

לברית 6. οἱ λοιποὶ, εἰς συνθήκην. Ο. εἰς διαθήκην.

ותהלתי 8. Α. καὶ τὴν ὕμνησίν μου. Σ. τὸν ἔπαινόν μου. Ο. τὰς ἀρετάς μου.

וחדשות אני מגיד 9 Α. καὶ καινὰς ἐγὼ ἀναγγέλλω. Σ. καὶ καινὰ ἰδοὺ ἀπαγγέλλω. Ο. καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω. Θ. καινὰ δὲ ἀπαγγέλλω.

בטרם תצמחנה אשמיע אתכם Α. πρὸ τοῦ ἀναφυῆναι. . . . . Σ. πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι αὐτὰ ἀκουστὰ ποιήσω ὑμῖν. Ο. πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν. Θ. πρὸ τοῦ βλαστῆσαι.

שיר 10. Οἱ λοιποὶ, ᾆσμα. Ο. ὕμνον.

ישאו 11. Α. ἀράτωσαν. Σ. ἐπαράτωσαν. Ο. εὐφράνθητι.

מדבר ועריו Οἱ λοιποὶ, ἔρημος καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς. Ο. ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς.

יהוה כגבור יצא כאיש מלחמות 13. Σ. κύριος ὡς δυνατὸς ἐξελεύσεται ὡς ἀνὴρ πολεμιστής. Ο. κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται, καὶ συντρίψει πόλεμον.

החשיתי 14. Α. ἐσίγησα. Ο. ἐσιώπησα.

אחריב הרים וגבעות וכל־עשבם אוביש 15. Σ. Ο. Θ. ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνούς, καὶ πάντα τὸν χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ.

יבשו בשת הבטחים בפסל 17. Σ. αἰσχυνθήσονται αἰσχύνην οἱ πεποιθότες τοῖς γλυπτοῖς. Ο. αἰσχύνθητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς.

מי עור כי אם־עבדי וחרש כמלאכי אשלח 19. מי עור כמשלם ועור כעבד יהוה Σ. καὶ τίς τυφλὸς, εἰ μὴ ὁ δοῦλός μου; καὶ κωφὸς ὡς ὁ ἄγγελός μου; τίς τυφλὸς ὡς ὁ τέλειος; καὶ κωφὸς ὡς ὁ δοῦλός μου; Ο. καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου; καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ.

ראית רבות ולא תשמר פקח אזנים ולא ישמע 20. Σ. εἶδες πολλὰ καὶ οὐ φυλάξεις, ἀνεῳγμένα τὰ ὦτα αὐτοῦ [l. σου] καὶ οὐ μὴ ἀκούσῃς. Ο. εἴδετε πλεονάκις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, καὶ οὐκ ἠκούσατε.

יהוה חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר 21. Σ. κύριος ἠθέλησεν ἵνα δικαιώσῃ αὐτὸν, μεγα-

5. *H.* ambulantibus in ea. *S.* & quæ in ea ambulant. *LXX. Vulg.* calcantibus eam.

6. *Heb. Alii, Vulg.* in fœdus. *LXX.* in testamentum.

8. *H. S. Vul.* & laudem meam. *A.* laudationem meam. *LXX.* virtutes meas.

9. *H.* & nova ego indicans. *A.* & novas ego annuntio. *S.* & nova ecce annuntio. *LXX.* & nova quæ ego annuntio. *Th.* nova autem annuntio. *Vul. nova quoque ego annuntio.*

H. antequam pullulent audire faciam vos. *A.* antequam pullulent. . . . . *S.* antequam oriantur ipsa, audita faciam vobis. *LXX.* antequam annuntientur, manifesta sunt vobis. *Th.* antequam germinent. . . . . *Vul. antequam oriantur, audita vobis faciam.*

10. *Hebr. Reliqui, Vul.* canticum. *LXX.* hymnum.

11. *H.* levabunt. *A.* tollant. *S.* sustollant. *LXX.* lætare. *Vulg. sublevetur.*

H. Reliqui, Vul. desertum, & civitates ejus. *LXX.* desertum, & villæ ejus.

13. *H.* Dominus sicut fortis egredietur, sicut vir bellorum. *S.* Dominus ut potens egredietur, ut vir bellator. *LXX.* Dominus Deus virtutum egredietur, & conteret bellum. *Vulg. Dominus sicut fortis egredietur, sicut vir prœliator.*

14. *H.* tacebam. *A. LXX. Vul.* tacui.

15. *H.* Devastare faciam montes & colles, & omnem herbam eorum exsiccare faciam. *S. LXX. Th.* Devastabo montes & colles, & omne fœnum eorum exsiccabo. *Vul. Desertos faciam montes & colles, & omne gramen eorum exsiccabo.*

17. *Heb.* Confundentur confusione fidentes in sculptili. *S.* Confundentur confusione qui confidunt sculptilibus. *LXX.* Confundamini confusione qui confiditis super sculptilibus. *Vulg. Confundantur confusione qui confidunt in sculptili.*

19. *Heb.* Quis cæcus nisi servus meus, & surdus sicut angelum meum missurus sum? Quis cæcus sicut perfectus, & cæcus sicut servus Domini? *S.* Et quis cæcus, nisi servus meus; & surdus sicut angelus meus? Quis cæcus sicut perfectus? & surdus ut servus meus? *LXX.* Et quis est cæcus, nisi pueri mei? & surdi nisi dominantes eis: & excæcati sunt servi Dei. *Vulg. Quis cæcus, nisi servus meus, & surdus, nisi ad quem nuntios meos misi? quis cæcus, nisi qui venundatus est? & quis cæcus, nisi servus Domini?*

20. *Hebr.* Vidisti multa, & non observabis, aperire aures, & non audiet. *S.* Vidisti multa, & non custodies, apertæ aures tuæ, & non audies. *LXX.* Vidistis sæpe, & non custodistis, apertæ sunt aures, & non audistis. *Vulg. Qui vides multa, nonne custodies? qui apertas habes aures, nonne audies?*

21. *Hebr.* Dominus voluit propter justitiam suam: magnificabit legem, & extollet. *S.* Do-

λιῶσαι νόμον ϗ θαυμάσαι. Ο. κύριος ὁ θεὸς ἐϐελεύσατο ἵνα δικαιωθῇ, ϗ μεγαλυνῇ αἴνεσιν.

minus voluit ut justificaret eum, ad magnificandum legem, & admirandum. *LXX.* Dominus Deus consultavit, ut justificaretur, & magnificaret laudem. *Vulg. Et Dominus voluit ut sanctificaret eum: & magnificaret legem, & extolleret.*

ועזוז מלחמה 25. Α. ϗ κραταίωσιν πολέμȣ. Σ. Θ. ϗ κράτος πολέμȣ. Ο. καὶ κατίσχυσεν αὐτοῖς πόλεμος.

25. *Hebr.* & fortitudinem belli. *A.* & robur belli. *S. Th.* & potentiam belli. *LXX.* & prævaluit adversus eos bellum. *Vulg. & forte bellum.*

ותלהטהו Ο. ϗ οἱ συμφλέγοντες αὐτοῖς. Θ. ϗ συνεφλόγισεν αὐτοῖς.

H. & inflammavit illum. *LXX.* & qui comburebant eos. *Th.* & simul inflammavit eos. *Vul. & combussit eum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLII. Hesaïæ.

v. 1. Θ. ἰδȣ̀ ὁ παῖς μȣ &c. Curterius ex Mſ. Jesuit. Eusebius in Demonstr. Evang. παρὰ τοῖς Ο. ὠϐέλισται τὸ τȣ̃ Ιακὼϐ, ϗ τὸ τȣ̃ Ισραὴλ ὄνομα· ϗ παρὰ τοῖς λοιποῖς δὲ ἑρμηνευταῖς παρασεσιώπηται. ἐπεὶ μηδὲ ἐν τῷ Εϐραϊκῷ φέρεται. i *Apud LXX. obelo notatur illud*, Jacob, *necnon illud nomen*, Israel, *quod ab aliis Interpretibus tacetur, quia in Hebræo non exstat.* Αλλ. ὃν ᾑρέτισεν &c. Eusebius.

v. 2. Sym. *non decipietur.* Hieronymus.

v. 3. Α. Σ. Θ. ἀμαυρόν. Curterius ex Mſ. Jeſ. Hieronymus: Linum fumigans, *sive ut alii transtulerunt*, obscurum *atque* tenebrosum non extinguet.

v. 4. A. Th. *non obscurabit* &c. Hieronymus.

Ibid τὸ Εϐρ. ϗ οἱ λοιπ. ϗ ἐν τῷ νόμῳ &c. Euseb. in Psalmos, p. 197. similiterque Procopius.

v. 5. Σ. ϗ τὰ πορευόμενα &c. Procopius.

v. 6. Theodoretus in Psalm. 97. v. 5. de hoc Hesaïæ loco agens dicit: τὴν γὰρ διαθήκην οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ συνθήκην εἰρήκασι.

v. 8. Α. ϗ τὴν ὕμνησιν &c. Procopius, & Hieronymus, qui addit omnes *voce consona* ALTERI vertisse: quod vocem præcedentem respicit לאחר

v. 9. Α. ϗ καινὰς &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Α. πρὸ τȣ̃ ἀναφ- &c. Idem, qui ad Symmachum pro ἀνατεῖλαι habet ἀναγγεῖλαι.

v. 10. οἱ λοιποὶ, ᾆσμα. Procopius.

v. 11. Α. ἀράτωσαν. Σ. ἐπαράτωσαν. Male Curterius hasce Aquilæ & Symmachi interpretationes refert ad sequentem τῶν Ο. vocem, εὐφρανθήσονται, quæ respondet Hebræo ירנו eumque sequitur Drusius. Certum quippe est hæc respicere vocem ישאו Aquila enim נשא αἴρειν, & Symmachus ἐπαίρειν solet interpretari.

Ibid. οἱ λοιποὶ, ἔρημος &c. Idem & Eusebius.

v. 13. Σ. κύριος ὡς δυνατὸς &c. Procopius.

v. 14. Α. ἐσίγησα. Idem.

v. 15. ※ Σ. Θ. ἐρημώσω &c. Idem. Hæc vero lectio ex Σ. Θ. translata in τȣ̀ς Ο. in hodiernis Editionibus adest.

v. 17. Σ. αἰσχυνθήσονται &c. Procopius.

v. 19. Σ. ϗ τίς τυφλὸς &c. Idem.

v. 20. Σ. εἶδες πολλὰ &c. Idem.

v. 21. Σ. κύριος ἠθέλησεν &c. Idem.

v. 25. Α. ϗ κραταίωσιν &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Θ. ϗ συνεφλόγισεν &c. Idem.

HESAIÆ CAP. XLIII.

אני אתך 2. Ο. Θ. μετὰ σοῦ εἰμι.

2. Hebr. tecum ego. *LXX. Th.* tecum sum. *Vul. tecum ero.*

לא תכוה Α. οὐ καύσȣσί σε. Σ. οὐ κατακαύσȣσί σε. Ο. οὐ μὴ κατακαυθῇς.

Heb. non adureberis. *A.* non urent te. *S.* non comburent te. *LXX. Vul.* non combureris.

וסבא 3. Οἱ λοιποὶ, ϗ Σαϐά. Ο. ϗ Σοήνην.

3. *H. Reliqui*, *Vul.* & Saba. *LXX.* & Soënem.

ולכבודי בראתיו 7. Οἱ λοιποὶ, ϗ εἰς τὴν δόξαν μȣ ἔκτισα αὐτόν. Ο. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μȣ κατεσκεύασα αὐτόν.

7. *H. & Reliqui*, & in gloriam meam creavi eum. *LXX.* in gloria enim mea efformavi eum. *Vul. in gloriam meam creavi eum.*

ישמיענו 9. Σ. Θ. ἀκουτισάτωσαν ἡμᾶς. Ο. ἀναγγελεῖ ἡμῖν.

9. *H.* audire facient nos. *S. Th.* audire faciant nos. *LXX.* annuntiabit nobis. *Vul. audire nos faciet.*

אנכי אנכי יהוה 11. ※ Α. Σ. Θ. ἐγώ: ἐγὼ κύριος. Ο. ἐγὼ ὁ θεός.

11. *H.* ※ *A. S. Th.* Ego: ego Dominus. *LXX.* Ego Deus. *Vulg. Ego sum, ego sum Dominus.*

והשמעתי 12. Οἱ λοιποὶ, καὶ ἠκȣ́τισα. Ο. ὠνείδισα.

12. *Heb. & Reliqui*, & audire feci. *LXX.* exprobravi. *Vulg. auditum feci.*

בריחים 14. Ο. φεύγοντας. Θ. . . . .

14. *H.* fugitivos. *LXX.* fugientes. *Th.* vectes ejus. *Vul. vectes.*

באניות Αλλος, ἐν ναῦσι. Ο. ἐν πλοίοις.

Hebr. Vulg. Alius, in navibus. *LXX.* in naviculis.

אני יהוה קרושכם בורא ישראל מלככם 15.

15. *H. Vul.* Ego Dominus sanctus vester, creans

Σ. ἐγὼ

Σ. ἐγὼ κύριος ὑμῶν ὁ ἅγιος, καὶ κτίστης Ισραὴλ, βασιλεὺς ὑμῶν. Ο. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ὑμῶν, ὁ καταδείξας Ισραὴλ βασιλέα ὑμῶν.

כה 16. ※ Α. Σ. Θ. ὅτι. Ο. οὕτως.

אל-תתבננו 18. Σ. μὴ ἐννοεῖσθε. Ο. μὴ συλλογίζεσθε.

הנני 19. Α. Σ. Θ. ὅτι ἰδού. Ο. ἰδοὺ ἐγώ.

תנים 20. Α. Σ. Ο. σειρῆνες. Θ. Θαννίμ.

ובנות יענה Οἱ λοιποὶ, καὶ στρουθοκάμηλοι. Ο. καὶ θυγατέρες στρουθῶν.

תהלתי 21. Σ. τὸν ὕμνον μου. Ο. τὰς ἀρετάς μου.

ולא-אתי קראת יעקב 22. Α. Θ. καὶ οὐκ ἐμὲ ἐκάλεσας Ιακώβ. Σ. οὐδὲ ἐμὲ ἐκάλεσας Ιακώβ. Ο. οὐ νῦν ἐκάλεσά σε Ιακώβ.

כי-יגעת בי Ἄλλοι, ἐκοπίασας ἐν ἐμοί. Σ. ἐκοπίασθης δὲ εἰς ἐμέ. Ο. οὐδὲ κοπιάσαι σε ἐποίησα.

לא העבדתיך 23. Α. Ο. οὐκ ἐδούλωσά σε. Σ. Θ. οὐ κατεδουλωσάμην σε.

בחטאותיך הוגעתני 24. Οἱ λοιποὶ, ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου ἐκόπωσάς με. Ο. ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου προέστης μου.

אנכי אנכי הוא 25. Α. Σ. Θ. ἐγὼ ἐγὼ ※ αὐτός. Ο. ἐγώ εἰμι, ἐγώ εἰμι.

למעני וחטאתיך ※ Ο. Θ. ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τὰς ἁμαρτίας σου.

ומליציך 27. Α. Σ. καὶ ἑρμηνεῖς σου. Ο. καὶ ἄρχοντες ὑμῶν.

לגדופים 28. Οἱ λοιποὶ, εἰς βλασφημίαν. Ο. εἰς ὀνειδισμόν.

Israel, rex vester. *S.* Ego Dominus sanctus vester, creator Israel, rex vester. *LXX.* Ego Dominus Deus sanctus vester, qui ostendi Israel regem vestrum.

16. *H. LXX.* sic. ※ *A. S. Th.* quoniam. *Vul. hæc.*

18. *Heb.* ne consideretis. *S.* ne cogitetis. *LXX.* ne recogitetis. *Vulg. ne intueamini.*

19. *Hebr. LXX. Vulg.* ecce ego. *A. S. Th.* quia ecce.

20. *Heb. Vulg.* dracones. *A. S. LXX.* Sirenes. *Th.* Thannim.

H. & filiæ ululæ. *Reliqui*, & struthocameli. *LXX.* & filiæ struthionum. *Vul. & struthiones.*

21. *Hebr. Vulg.* laudem meam. *S.* hymnum meum. *LXX.* virtutes meas.

22. *Heb.* & non me invocasti Jacob. *A. Th.* & non me vocasti Jacob. *S.* neque me vocasti Jacob. *LXX.* non nunc vocavi te Jacob. *Vulg. non me invocasti, Jacob.*

Hebr. cum laborasti in me. *Alii*, laborasti in me. *S.* defatigatus autem es in me. *LXX.* neque laborare te feci. *Vulg. nec laborasti in me.*

23. *Heb. A. LXX. Vulg.* non te servire feci. *S. Th.* non servitio te subjeci.

24. *H.* In peccatis tuis laborare fecisti me. *Reliqui*, In peccatis tuis fatigasti me. *LXX.* In peccatis tuis ante me stetisti. *Vulg. In peccatis tuis, præbuisti mihi laborem.*

25. *Hebr. A. S. Th.* ego, ego ipse. *LXX.* ego sum, ego sum. *Vul. ego sum, ego sum ipse.*

Hebr. Vul. propter me, & peccatorum tuorum (non recordabor.) ※ *LXX. Th.* propter me & peccata tua.

27. *Heb. A. S. Vulg.* & interpretes tui. *LXX.* & principes vestri.

28. *Hebr.* in convitia. *Reliqui, Vulg.* in blasphemiam. *LXX.* in opprobrium.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIII. Hesaïæ.

v. 2. Mſ. Jeſ. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο.

Ibid. Α. οὐ καύσουσι &c. Idem.

v. 3. οἱ λοιπ. καὶ Σαβά. Hieronymus: *Pro* Syene, *reliqui Interpretes poſuerunt* SABA, *unde fuit regina Auſtri, quæ venit ſapientiam audire Salomonis.*

v. 7. οἱ λοιπ. καὶ εἰς τὴν δόξαν &c. Procopius.

v. 9. Σ. Θ. ἀντιστάτωσαν &c. Mſ. Jeſ.

v. 11. οἱ Γ. ἐγώ. Idem, ut ſignificet eam vocem ab aliis Interpretibus bis repeti, ut in Hebræo: cum contra LXX. ſemel eam habeant.

v. 12. οἱ λοιποὶ, καὶ ἱκέτισα. Euſebius & Procopius.

v. 14. Hieron. *Detraxi omnes vectes ejus, qui Hebraïcè appellantur* BARIHIM, *& quos Theodotio* fortes *interpretatus eſt.*

Ibid. ἐν ναῦσι. Curterius ex Mſ. Jeſ. ſine Interpretis nomine.

v. 15. Σ. ἐγὼ κύριος ὑμῶν &c. Procopius.

v. 16. ※ Α. Σ. Θ. ὅτι. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 18. Σ. μὴ ἐννοεῖσθε. Procop.

v. 19. οἱ Γ. ὅτι ἰδοὺ ἐγώ. Curter.

v. 20. Hieron. *Pro* draconibus, *quos ſolus Theodotio, ut in Hebræo ſcriptum eſt, appellavit* Thannim, *reliqui* Sirenas *interpretati ſunt, animalia portentoſa, quæ dulci carmine atque mortifero navigantes, Scyllæis canibus lacerandos præcipitabant.* Curterius, Θ. θεννίν.

Ibid. οἱ λοιποὶ, στρουθοκάμηλοι. Sic Reg. unus, Euſeb. & Theodoretus. Curterius vero ex Mſ. Jeſ. habet, Α. στρουθοκάμηλοι.

v. 21. Σ. τὸν ὕμνον μου. Procopius.

v. 22. Α. Θ. καὶ οὐκ ἐμὲ &c. Procopius & Curterius.

Ibid. Procop. Σ. ἐκοπιάσθης &c.

v. 23. Α. Θ. οὐκ ἐδούλωσά σε. Σ. Θ. οὐ κατ- &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 24. οἱ λοιπ. ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου ἐκόπωσάς με. Hanc notam Curterius ſic adfert ex Mſ. Jeſ. Α. Σ. Θ. ἐκόπωσάς με. Σ. Α. ἔκκοπον ἐποίησάς με. ubi duæ variæque Aquilæ & Symmachi interpretationes adferuntur.

v. 25. ※ Α. Σ. Θ. αὐτός. Curter. ex Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ Θ. ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας σου. Idem. Aſteriſco notatur, quia non erat in LXX. ubi hodie habetur.

v. 27. Α. Σ. ἑρμηνεῖς σου. Procopius.

v. 28. οἱ λοιπ. εἰς βλασφημίαν. Idem.

HESAIÆ CAP. XLIV.

וישרון 2. Οἱ λοιποὶ, εὐθὺς, (al. εὐθύτατος.) Ο. καὶ ἠγαπημένος.

כי 3. Α. Σ. Ο. ὅτι.

וברכתי Α. εὐλογίαν μου. Σ. Θ. καὶ τὴν εὐλογίαν μου. Ο. καὶ τὰς εὐλογίας μου.

יקרא 5. Σ. κληθήσεται. Ο. βοήσεται.

ידו ※ Α. Σ. χεῖρα αὐτοῦ. Ο. χειὶ αὐτοῦ.

אל־תפחדו ואל־תרהו 8. Ο. μὴ παρακαλύπτεσθε, μηδὲ πλανᾶσθε. Θ. μὴ θαμβεῖσθε ※ καὶ μὴ πλανᾶσθε.

9. ועדיהם המה בל־יראו ובל־ידעו למען יבשו ※ Θ. καὶ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν, οὐκ ὄψονται, καὶ οὐ γνώσονται, ἵνα αἰσχυνθῶσι.

מי־יצר אל ופסל נסך לבלתי הועיל 10. Ο. οἱ πλάσσοντες θεὸν, καὶ γλύφοντες πάντες ἀνωφελῆ. ※ Θ. τίς πλάσσει ἰσχυρὸν, καὶ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ.

הן כל־חבריו 11. Ο. καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο. ※ Θ. ἰδοὺ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ.

בפחם 12. ※ Α. Σ. Θ. ἐν ἄνθραξι. Ο. σκεπάρνῳ.

ובמקבות יצרהו Α. καὶ ἐν σφύραις ἔπλασεν αὐτό. Σ. καὶ ἐν τερέτρῳ ἐῤῥύθμωσεν αὐτό. Ο. καὶ ἐν τερέτρῳ ἔστησεν αὐτό. Θ. . . . . ῥυθμιεῖ αὐτό.

יתארהו בשרד יעשהו במקצעות 13. ※ Α. καὶ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι, ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παρεγγωνίοις. Ο. ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ, καὶ ἐν κόλλῃ ἐῤῥύθμισεν αὐτό.

לו ארזים 14. ※ Α. Θ. ἑαυτῷ κέδρους. Ο. ξύλον.

ויקח תרזה ואלון ויאמץ לו ※ Α. Θ. καὶ ἔλαβε ἀγριοβάλανον καὶ δρῦν, καὶ ἐκαρτέρωσεν αὐτῷ.

ארן ※ Ο. πίτυν.

עשהו פסל ויסגד־למו 15. Ο. εἰργάσαντο θεοὺς, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. ※ Θ. ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν, καὶ κάμπτει αὐτοῖς.

יצלה צלי 16. ※ Α. Σ. Θ. ὤπτησεν ὀπτόν. Ο. ὀπτήσας.

רנו 23. Οἱ λοιποὶ, ἀλαλάξατε. Ο. εὐφράνθητε.

2. Heb. & rectus. *Reliqui*, rectus, *vel* rectissimus. *LXX.* & dilecte. *Vulg. & rectissime.*

3. *Hebr. A. S. LXX.* quia. *Vulg. enim.*

Heb. A. S. Th. Vul. & benedictionem meam. *LXX.* & benedictiones meas.

5. *Hebr.* invocabit. *S.* vocabitur. *LXX.* clamabit. *Vul. vocabit.*

Heb. LXX. Vul. manu sua. ※ *A. S.* manum suam.

8. *Hebr.* Ne timeatis & ne formidetis. *LXX.* Ne abscondamini, neque erretis. *Th.* Ne obstupescatis ※ & ne erretis. *Vulg. Nolite timere, neque conturbemini.*

9. *H.* & testes eorum ipsi non videbunt, & non cognoscent, ut confundantur. *In LXX. hæc perplexe jacent.* ※ *Th.* & testes eorum sunt, non videbunt, & non cognoscent, ut pudore afficiantur. *Vulg. ipsi sunt testes eorum, quia non vident, neque intelligunt ut confundantur.*

10. *Heb.* Quis formavit Deum, & sculptile conflavit: ad nihilum profuit? *LXX.* Qui plasmant Deum, & sculpentes omnes inutilia? *Th.* Quis fingit fortem, & sculptile conflabit ad inutile? *Vulg. Quis formavit Deum, & sculptile conflavit ad nihil utile.*

11. *Hebr. Vulg.* Ecce omnes participes ejus. *LXX.* Et omnes unde facti sunt. *Th.* Ecce qui communicant cum eo.

12. *Hebr.* in carbone. ※ *A. S. Th.* in carbonibus. *LXX.* dolabrâ. *Vul. in prunis.*

Hebr. & in malleis formabit illud. *A. Vulg.* & in malleis formavit illud. *S.* & in terebro concinnavit illud. *LXX.* & in terebro statuit illud. *Th.* . . . . . . concinnabit illud.

13. *H.* Delineabit illud in filo tincto, faciet illud in asciis. *A.* Et formavit illud in penicillo, fecit illud in angularibus. *LXX.* statuit illud in mensura, & in glutino concinnavit illud. *Vul. Formavit illud in runcina: fecit illud in angularibus.*

14. *Heb.* ※ *A. Th.* sibi cedros. *LXX.* lignum. *Vulg. cedros.*

Hebr. & tollet tirza & cedrum, & roborabit sibi. *A. Th.* & accepit glandem agrestem & quercum, & roborabit sibi. *Vul. tulit ilicem & quercum, quæ steterat.*

Hebr. ornum. ※ *LXX. Vulg.* pinum.

15. *Heb.* Faciet illud sculptile, & incurvabit se ei. *LXX.* Fabricati sunt deos & adorant eos. *Th.* Fecit illud sculptile, & flectit se illis. *Vul. operatus est deum, & adoravit.*

16. *Heb.* assabit assaturam. ※ *A. S. Th.* coxit opsonium. *LXX.* cum coxisset. *Vulg. coxit pulmentum.*

23. *Heb. Reliqui*, jubilate. *LXX.* lætamini. *Vulg. laudate.*

ובישראל יתפאר Οἱ λοιποὶ, καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται. Ο. καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται.

עשה כל 24. Οἱ λοιποὶ, ὁ ποιήσας πάντα. Ο. ὁ συντελῶν πάντα.

האמר לכורש רעי 28. Σ. ὁ λέγων Κύρῳ ποίμην μου. Ο. ὁ λέγων Κύρῳ φρονεῖν.

והיכל תוסד Σ. ὁ δὲ ναὸς θεμελιωθήσεται. Ο. καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

Hebr. Reliqui, & in Israel gloriabitur. *LXX. Vulg.* & Israel gloriabitur.

24. *Heb. Vulg.* faciens omnia. *Reliqui*, qui fecit omnia. *LXX.* complens omnia.

28. *Hebr.* Dicens ad Chores, Pastor meus. *S. Vulg.* Qui dico Cyro, Pastor meus. *LXX.* Dicens Cyro, ut sapiat.

Hebr. Vulg. & templo, fundaberis. *S.* templum autem fundabitur. *LXX.* & domum sanctam meam fundabo.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIV. Hesaïæ.

v. 2. Hieron. ISURUN *verbum Hebraïcum, quod cæteri* εὐθύτατον, *sive* εὐθῆ, *id est*, rectissimum, *sive* rectum, *interpretati sunt. Soli LXX.* dilectissimum, *jungentes de suo* Israel. *Proprie autem juxta Hebræos & literarum fidem, Israel* rectus Dei *dicitur.*

v. 3. Α. Σ. ὅτι. Curterius ex Ms. Jes. ubi in LXX. legitur ἔτι. Edit. Rom. ὅτι.

Ibid. Α. εὐλογίαν &c. Ex Procopio & Curterio.

v. 5. Σ. κληθήσεται. Procopius.

Ibid. ※ Α. Σ. χεῖρα αὐτοῦ. Curterius ex Ms. Jes. quia olim deerat in LXX. Certe in Codice Marchaliano non legitur: sed hodie in Edit. Rom. χειρὶ αὐτοῦ.

v. 8. Θ. μὴ θαμβεῖσθε &c. Idem. Illud vero, καὶ μὴ πλανᾶσθε, non legitur in Codice Marchaliano, seu RR. PP. Jesuitarum; & ad marginem præmisso asterisco ponitur cum nota Θ. Septuaginta Editionis Romanæ habent, μηδὲ πλανᾶσθε.

v. 9. ※ Θ. καὶ μὴ μάρτυρες αὐτῶν &c. Hujus & duorum sequentium versiculorum lectionem Theodotionis, præmisso asterisco, adfert Idem, quia τῶν Ο. versio ad textum Hebraïcum non quadrabat.

v. 12. ※ οἱ Γ. ἐν ἄνθραξι. Idem.

Ibid. Α. καὶ ἐν σφύραις &c. Idem.

v. 13. ※ Α. καὶ ἐμόρφωσεν &c. Idem.

v. 14. ※ Α. Θ. ἑαυτῷ κέδρους. Hanc & sequentem Α. Θ. lectionem cum asterisco adfert Idem. LXX. una voce ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, omnes istas arbores expresserunt.

Ibid. Ο. πίτυω. Idem hoc modo, ※ οἱ Ο. πίτυω, quo significatur hanc vocem in LXX. Hexaplaris Editionis inductam fuisse. Deest vero in textu τῶν Ο. Marchaliano: sed est in Editione Romana.

v. 15. ※ Θ. ἐποίησεν αὐτὸ &c. Idem. Non modo autem quod omissum fuerat, sed etiam quod secus antea positum corrigebatur in τοῖς Ο. asterisco notabatur, ut pluribus monemus in Præliminaribus.

v. 16. ※ οἱ Γ. ὤπτησεν ὀπτόν. Idem.

v. 23. οἱ λοιπ. ἀλαλάξατε. Procopius.

Ibid. οἱ λοιπ. καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ &c. Idem.

v. 24. οἱ λοιπ. ὁ ποιήσας πάντα. Idem.

v. 28. Σ. ὁ λέγων Κύρῳ &c. Idem. In hunc locum Hieronymus: *Dicit quoque Cyro regi Persarum, qui primus destruxit Babylonem atque Chaldæos:* Pastor meus es; *sive ut LXX. transtulerunt*, ut sapiat. *Cujus differentiæ causa manifesta est. Verbum enim Hebraïcum* ROI, *si per* RES *literam legamus, intelligitur*, pastor meus; *si per* DALETH, sciens, *vel* intelligens: *quarum similitudo parvo apice distinguitur, ac per hoc sæpe confunditur.*

Ibid. Σ. ὁ δὲ ναὸς &c. Idem.

HESAIÆ CAP. XLV.

בשמך 4. Α. Σ. Ο. Θ. τῷ ὀνόματί σου.

אאזרך 5. Ο. ἐνίσχυσά σε. ※ Θ. ἐνίσχυσας.

שמש 6. Ο. ἡλίου. ※ Σ. Θ. αὐτοῦ.

הוי רב את־יצרו 9. Α. . . . . . μὴ δικαζόμενος σὺν πλάσαντι αὐτόν. Σ. οὐαὶ ὁ ἀντιλέγων τῷ πλάσαντι αὐτόν. Ο. μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό. Θ. οὐαὶ ὁ κρινόμενος μετὰ τοῦ πλάσσοντος αὐτόν.

חרש את־חרשי אדמה Ο. ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει τὴν γῆν. Θ. ἀροτριῶν τοὺς ἀροτριῶντας τὴν γῆν.

מה־תוליד 10. Σ. τί ἐγέννησας; Ο. τί γεννήσεις;

ועל־פעל 11. Ο. καὶ περὶ τῶν ἔργων. Θ. καὶ περὶ τῆς ἐργασίας.

וכל־דרכיו אישר הוא־יבנה עירי 13. Σ. καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εὐθυνῶ, καὶ οὗτος οἰκοδο-

4. H*Eb.* in nomine tuo. *A. S. LXX. Th.* nomine tuo. *Vul. nomine tuo.*

5. *Hebr. Vul.* accinxi te. *LXX.* confortavi te. *Th.* confortatus es.

6. *Heb. Vul. LXX.* solis. ※ *S. Th.* ejus.

9. *H.* Væ contendenti cum plasmatore suo. *A....* Numquid disceptans cum fictore suo. *S. Vul.* Væ qui contradicit fictori suo. *LXX.* Numquid respondebit figmentum fictori suo? *Th.* Væ qui disceptat cum fictore suo.

Heb. testa cum testis humi. *LXX.* arans arabit terram. *Th.* qui arat arantes terram. *Vul. testa de samiis terræ.*

10. *Heb. S.* Quid genuisti? *LXX.* Quid generabis? *Vulg. Quid generas?*

11. *H. Vulg.* & super opus. *LXX.* & de operibus. *Th.* & de opere.

13. *Hebr. Vulg.* & omnes vias ejus dirigam, ipse ædificabit civitatem meam. *S.* & omnes vias ejus dirigam, & ipse ædificabit civitatem

μήσει τὴν πόλιν μου. Ο. καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι. οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου.

meam. *LXX.* & omnes viæ ejus rectæ. Hic ædificabit civitatem meam.

ויגיע מצרים 14. Οἱ λοιποὶ, κόπος Αἰγύπτου. Ο. ἐκοπίασεν Αἴγυπτος.

14. *Heb. Reliqui*, *Vulg.* labor Ægypti. *LXX.* laboravit Ægyptus.

עליך יעברו ※ Ο. Θ. καὶ διαβήσονται πρὸς σέ.

H. super te transibunt. ※ *LXX. Th.* & transibunt ad te. *Vulg. ad te transibunt.*

אך בך אל ואין עוד אפס אלהים אכן אתה 15.
אל מסתתר אלהי ישראל מושיע Α. πλὴν ἐν σοὶ ἰσχυρὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πάρεξ σοι θεός. ἄρα ἰσχυρὸς ἀποκρυπτόμενος, θεὸς Ισραὴλ σώζων. Σ. μόνον ἐν σοὶ θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι, οὐδ' ὑπάρχει θεός. ὄντως σὺ θεὸς κρύφαιος, θεὸς Ισραὴλ σώζων. Ο. ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλήν σου, σὺ γὰρ εἶ θεὸς, καὶ οὐκ ᾔδειμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ισραὴλ σωτήρ. Θ. πλὴν ἐν σοὶ ἰσχυρὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἰσχυρὸς κρύφαιος, θεὸς Ισραὴλ σώζων.

15. *Hebr.* Tantum in te Deus, & non amplius præter Deum. Ideo tu Deus absconditus, Deus Israel salvator. *A.* Verumtamen in te fortis, & non est adhuc apud te Deus. Utique fortis absconditus, Deus Israel salvans. *S.* Tantum in te Deus, & non est adhuc, neque existit Deus. Vere tu Deus absconditus, Deus Israel salvans. *LXX.* Quia in te Deus est, & non est Deus præter te. Tu enim es Deus & nescieramus, Deus Israel salvator. *Th.* Verumtamen in te fortis, & non est amplius præter eum. Propterea fortis absconditus, Deus Israel salvator. *Vulg. Tantum in te est Deus, & non est absque te Deus. Vere tu es Deus absconditus. Deus Israel salvator.*

תהו בקשוני 19. Ἄλλοι, κενῶς ζητήσατέ με. Σ. ματαίως ζητήσατέ με. Ο. μάταιον ζητήσατε.

19. *Hebr. S. Alii*, *Vulg.* frustra quærite me. *LXX.* vanum quærite.

התנגשו יחדו פליטי הגוים 20. Σ. προσεγγίσατέ μοι οἱ διαπεφευγότες τῶν ἐθνῶν. Ο. βουλεύσασθε ἅμα οἱ σωζόμενοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν.

20. *Heb.* Accedite simul liberati gentium. *S.* Accedite ad me qui de gentibus effugistis. *LXX.* Consulite simul, qui salvamini de gentibus. *Vulg. Et accedite simul qui salvati estis ex gentibus.*

יצא 23. Α. Ο. Θ. εἰ μὴ ἐξελεύσεται.

23. *Hebr.* exiit. *A. LXX. Th.* si non egredietur. *Vul. egredietur.*

ועז 24. Σ. καὶ ἰσχύς. Ο. καὶ δόξα.

24. *Heb. S.* & fortitudo. *LXX.* & gloria. *Vul. & imperium.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLV. Hesaïæ.

v. 4. Α. Σ. Θ. σου. Et sic habent etiam hodie οἱ Ο. Sed in textu Mſ. Jeſ. legitur μου.

v. 5. ※ Θ. ἐνίσχυσας. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 6. ※ Σ. Θ. αὐτοῦ. Idem. Sed non video quid hîc faciat asteriscus & vox αὐτοῦ, nisi fortasse Symmachus & Theodotio legerint שמשו

v. 9. Α. μὴ δικαζόμενος &c. Idem. Drusius suspicatur illud μὴ, in versione Aquilæ vitiatum esse. Hieronymus Theodotionis lectionem sic exhibet: *Væ ei qui contendit contra factorem suum, arans arantes terram.* In Editionibus Hieronymi legitur, *arantis*: sed *arantes* legendum esse probat tum ipsa series, tum vox Græca ἀροτριῶντας, ut habetur apud Procopium. Hanc lectionem confirmant etiam textus Hebraïcus, & antiquissimus Codex noster Hieronymi in Hesaïam, qui habet, *arans arantes.*

v. 10. Σ. τί ἐγέννησας. Procopius.

v. 11. Θ. καὶ περὶ τῆς ἐργασίας. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 13. Σ. καὶ πάσας τὰς &c. Sic Regius unus Codex.

v. 14. Sic habet Codex unus, ἀντὶ τοῦ, ἐκοπίασεν Αἴγυπτος, τὸ Εβραϊκὸν καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἑρμηνευταὶ, κόπος Αἰγύπτου. Ex Eusebii Demonstr. Evang.

Ibid. ※ Θ. καὶ διαβήσονται πρὸς σέ. Curterius ex Mſ. Jeſ. cum asterisco, quia in Editione Hexaplari repositum fuerat. In Editione vero Romana legitur, ἐπὶ σὲ διαβήσονται.

v. 15. Α. πλὴν ἐν σοὶ &c. Has omnes interpretationes ex Eusebii Demonstr. Evangelica & ex Procopio mutuamur.

v. 19. Ἄλλοι, κενῶς ζητήσατε &c. Procopius.

v. 20. Σ. προσεγγίσατε &c. Idem.

v. 23. Α. Ο. Θ. εἰ μὴ ἐξελεύσεται. Ex Curterio.

v. 24. Σ. καὶ ἰσχύς. Procopius.

HESAIÆ CAP. XLVI.

נבו 1. Α. Ο. Θ. Ναβώ. Σ. Νεβούς.

1. HEbr. *A. LXX. Th. Vulg.* Nabo. *S.* Nebus.

היו עצביהם לחיה Σ. ἐγένετο τὰ εἴδωλα αὐτῶν ζώοις ἔκδοτα. Ο. ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία.

Hebr. fuerunt simulacra eorum bestiæ. *S.* facta sunt idola eorum bestiis tradita. *LXX.* facta sunt sculptilia eorum in bestias. *Vulg. facta sunt simulachra eorum bestiis.*

אל 6. A. Θ. ἰσχυρόν. Σ. θεόν. In O. vacat.

6. *Hebr. S. Vulg.* deum. *A. Th.* fortem. *In LXX. vacat.*

קרא ממזרח עיט מארץ מרחק איש עצתו 11. Οἱ λοιποὶ, καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὄρνιν, ἀπὸ γῆς πόῤῥωθεν ἄνδρα βουλῆς μου. O. καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν, καὶ ἀπὸ γῆς πόῤῥωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι.

11. *Heb.* Vocans ab Oriente volucrem: de terra longinqua virum consilii sui. *Reliqui*, Vocans ab Oriente volucrem, de terra longinqua virum consilii mei. *LXX.* Vocans ab Oriente avem, & de terra longinqua ea de quibus cogitavi. *Vul. Vocans ab Oriente avem, & de terra longinqua virum voluntatis meæ.*

אף־דברתי ※ Σ. καίγε: ἐλάλησα. O. ἐλάλησα.

Hebr. etiam locutus sum. ※ *S.* & etiam: locutus sum. *LXX.* locutus sum. *Vulg. & locutus sum.*

שמעו אלי אבירי לב 12. Σ. . . . οἱ σκληροκάρδιοι. O. Θ. ἀκούσατε μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν.

12. *Heb.* Audite ad me fortes corde. *S.* . . . duri corde. *LXX. Th.* Audite me qui perdidistis cor. *Vul. Audite me duro corde.*

לא תרחק 13. In O. vacat. ※ Θ. οὐ μὴ μακρυνθῇ.

13. *Hebr.* non elongabit se. *In LXX. vacat.* ※ *Th. Vulg.* non elongabitur.

ותשועתי A. καὶ σωτηρία μου. Σ. καὶ ἡ σωτηρία μου. O. καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ. Θ. τὸ σωτήριον.

H. A. S. Vul. salus mea. *LXX.* & salutem quæ a me est. *Th.* salutare.

ונתתי בציון תשועה לישראל תפארתי Σ. δώσω εἰς Σιὼν σωτήριον, καὶ τῷ Ισραὴλ δόξαν. O. δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ισραὴλ εἰς δόξασμα.

H. Et dabo in Sion salutem Israeli gloriam meam. *S.* Dabo in Sion salutare, & Israeli gloriam meam. *LXX.* dedi in Sion salutem Israeli in gloriam. *Vulg. Dabo in Sion salutem, & in Israel gloriam meam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVI. Hesaïæ.

v. 1. A. O. Θ. Ναβώ. Σ. Νεβοῦς. Curterius ex Ms. Jes. In hunc locum Theodoretus: ἔνια τῶν ἀντιγράφων Δαγὼν ἔχει. εἴδωλον δὲ ἦν τοῦτο τῶν ἀλλοφύλων· τὸν δὲ Βὴλ Κρόνον ἔφασάν τινες.

Ibid. Σ. ἐγένετο τὰ εἴδωλα αὐτῶν &c. Procopius.

v. 6. A. Θ. ἰσχυρόν. Σ. θεόν. Curterius ex Ms. Jes. Huc referri potest in LXX. χειροποίητα.

v. 11. οἱ λοιπ. καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν &c. Procopius. Ibi vero Reliqui legerunt עצתי βουλῆς μου: quos sequitur Vulgata, ubi legitur, *voluntatis meæ.* Hîc Hieronymus: *LXX. pro eo quod nos de Hebræo expressimus*, virum voluntatis meæ, *posuerunt*, de quibus cogitavi.

Ibid. ※ Σ. καίγε ἐλάλησα. Curterius ex Ms. Jes.

v. 12. Σ. . . . . . . οἱ σκληροκάρδιοι. Procopius. Θ. ἀκούσατε &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 13. ※ Θ. οὐ μὴ μακρυνθῇ. Idem. Ex Theodotione inducta fuerant in textum τῶν O. Hexaplarem, quia ibi non exprimebatur לא תרחק qua de re supra.

Ibid. A. καὶ σωτηρία &c. Idem.

Ibid. Σ. δώσω &c. Procopius.

HESAIÆ CAP. XLVII.

שבי־לארץ אין־כסא 1. O. κάθισον εἰς τὴν γῆν. ※ οὐκ ἔστι θρόνος.

1. HEbr. Sede in terra: non solium. *LXX.* Sede in terra. ※ non est thronus. *Vul. Sede in terra, non est solium.*

גלי צמתך 2. Σ. κάλυψαι τὰ ὦτα. O. ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου.

2. *H.* detege comam tuam. *S.* obtege aures. *LXX.* revela operimentum tuum. *Vul. denuda turpitudinem tuam.*

צמתך A. σιμμαθέχ. Σ. τὸ σιωπηλόν σου. (al. τὴν σιώπησίν σου.) O. κατακάλυμμα. Θ. σαμθέχ.

H. comam tuam. *A.* semmatech. *S.* taciturnitatem tuam. *LXX.* operimentum. *Th.* samtech. *Vul. turpitudinem tuam.*

נקם אקח ולא אפגע אדם 3. A. . . . . καὶ οὐκ ἀπαντήσω ἀνθρώπῳ. Σ. ἐκδίκησίν σου λήψομαι, καὶ οὐκ ἀντιστήσεταί ἐν ἐμοὶ ἄνθρωπος. O. τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι, οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις.

3. *H.* ultionem capiam, & non occurram homo. *A.* . . . . & non occurram homini. *S.* ultionem tuam capiam, & non obsistet mihi homo. *LXX.* justum ex te capiam, nequaquam ultra tradam hominibus. *Vul. ultionem capiam, & non resistet mihi homo.*

גאלנו יהוה 4. A. ἀγχιστεύων ἡμῶν κύριος. O. ὁ ῥυσάμενός σε κύριος.

4. *H. Vul.* redemptor noster Dominus. *A.* propinquus noster Dominus. *LXX.* qui eruit te Dominus.

דומם 5. Σ. σιωπῶσα. O. κατανενυγμένη.

5. *H. S. Vulg.* tacens. *LXX.* compuncta.

גברת ממלכות Σ. δέσποινα βασιλειῶν. Ο. ἰσχὺς βασιλείας.

H. Dominam regnorum. *S. Vulg.* Domina regnorum. *LXX.* fortitudo regni.

חללתי נחלתי 6. Σ. ἐβεβήλωσα. . . . Ο. ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου. Θ. ἐβεβήλωσαν τὴν κλῆρόν.

6. *H. Vul.* contaminavi hæreditatem meam. *S.* prophanavi. . . . *LXX.* contaminasti hæreditatem meam. *Th.* prophanaverunt sortem.

ודעתך היא שובבתך 10. Σ. ἡ γνῶσίς σου αὐτή ἐξηπάτησέ σε. Ο. . . . . .

10. *Hebr.* & scientia tua ipsa avertit te. *S.* scientia tua ipsa decepit te. *LXX.* . . . . *Vul. scientia tua hæc decepit te.*

אולי תערוצי 12. In O. vacat. ※ Θ. εἴπως δυνήσῃ ἰσχύσαι.

12. *Heb.* si forte robores te. *Th.* si forte poteris prævalere. *Vulg. aut si possis fieri fortior.*

יעמדו־נא ויושיעך חברי שמים 13. (Σ. Θ. : . . . . οἰωνοσκόποι. . . . .). Ο. στήτωσαν δὴ καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ.

13. *Heb.* stent nunc & salvent te speculantes cœlos. *S. Th. Vulg.* stent & salvent te augures cœli. *LXX.* stent nunc & salvum te faciant astrologi cœli.

סחריך מנעוריך איש לעברו תעו אין מושיעך 15. Οἱ λοιποί, οἱ ἔμποροί σου ἀπὸ νεότητός σου, ἕκαστος εἰς τὸ πέραν ἑαυτοῦ ἐπλανήθησαν, ἐξ ὧν οὐδεὶς εὑρέθη σοι σωτήρ. Ο. ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη· σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία.

15. *Heb.* Negotiatores tui a pueritiis tuis, unusquisque ad latus suum erraverunt: non salvans te. *Reliqui*, Negotiatores tui ab adolescentia tua, unusquisque in eo quod ultra seipsum est erraverunt: ex quibus nullus inventus est tibi servator. *LXX.* Laborasti in commutatione ab adolescentia: homo in semetipso erravit: tibi autem non erit salus. *Vul. Negotiatores tui ab adolescentia tua, unusquisque in via sua erraverunt: non est qui salvet te.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVII. Hesaïæ.

v. 1. ※ κάθισον &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 2. Σ. καλύψαι τὰ ὦτα. Procopius. Sed hæc Symmachi versio nec cum Hebræo, nec cum sequenti Hieronymi loco quadrare potest.

Ibid. Hieron. *Theodotio ipsum verbum Hebraïcum posuit* SAMTHECH; *Aquila*, SEMMATHECH; *Symmachus*, τὸ σιώπηλόν σου, *quod nos exprimere possumus*, taciturnitatem tuam, *quod taceri debeat præ verecundia. . . . . Ergo* SEMMATHECH, *quod Aquila posuit, ut diximus, verenda mulieris appellantur: cujus etymologia apud eos sonat*, sitiens tuus, *ut inexpletam Babylonis indicet voluptatem.* Alii legunt σιώπησιν. Hæc autem versio nihil habet affinitatis cum illa, Σ. καλύψαι τὰ ὦτα. Forsitan ex duabus Symmachi Editionibus, hæ duæ admodum diversæ interpretationes prodierunt. Loco illius, τὸ σιώπηλόν σου, in Ms. nostro antiquissimo legitur corrupte, το συωτωλενον σου.

v. 3. Α. καὶ οὐκ ἀπαντήσω &c. Curterius & Procopius.

v. 4. Α. ἀγχιστεύων &c. Procopius.

v. 5. Σ. σιωπῶσα. Procopius.

Ibid. Σ. δέσποινα βασιλειῶν.

v. 6. Σ. ἐβεβήλωσα &c. Ex Drusio & Curterio.

v. 10. Σ. ἡ γνῶσίς σου &c. Procopius. Editio τῶν Ο. Romana hîc non quadrat ad Hebræum.

v. 12. ※ εἴπως δυνήσῃ ἰσχύσαι. Curterius ex Ms. Jes.

v. 13. Hieron. *Pro eo quod nos juxta Symmachum & Theodotionem interpretati sumus*, stent & salvent te augures cœli, *LXX. manifestius transtulerunt*, stent & salvum te faciant astrologi cœli, *qui vulgo appellantur Mathematici, & ex astrorum cursu, lapsuque syderum, res humanas regi arbitrantur.*

v. 15. οἱ λοιπ. οἱ ἔμποροί σου &c. Procopius.

HESAIÆ CAP. XLVIII.

וממי יהודה 1. Ο. ἐξ. ※ Θ. ὕδατος: Ἰούδα.

1. HEbr. *Vulg.* de aquis Juda. *LXX.* ex ※ *Th.* aqua: Juda.

מדעתי 4. ※ Σ. Θ. διότι ὃ γνῶναί με. Ο. γινώσκω.

4. *H.* ex scientia mea. *S. Th.* eo quod sciam. *LXX.* scio. *Vul. scivi enim.*

השמעתיך חדשות 6. Α. Θ. ἠκούτισά σε καινά. Ο. ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινά.

6. *H. A. Th.* audire feci te nova. *LXX. Vul.* audita feci tibi nova.

ולא שמעתם 7. ※ Α. Σ. Θ. καὶ οὐκ: ἤκουσας αὐτά. Ο. καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά.

7. *Heb.* ※ *A. S. Th. Vulg.* & non audisti ea. *LXX.* & non prioribus diebus audisti ea.

מקראי 12. Α. κλητέ μου. Σ. ὁ κλητός μου. Ο. ὃν ἐγὼ καλῶ.

12. *Heb. S.* vocatus meus. *A.* vocate mi. *LXX. Vulg.* quem ego voco.

אני ראשון אף אני אחרון Οἱ λοιποί, ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ ἔσχατος. Ο. ἐγώ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα.

Heb. ego primus, etiam ego novissimus. *Reliqui*, *Vulg.* ego primus, & ego novissimus. *LXX.* ego sum primus, & ego sum in sæculum.

שמים 13. A. Σ. Θ. τοὺς οὐρανούς. O. τὸν οὐρανόν.
אני ※ A. Σ. Θ. ἐγώ. In O. vacat.

14. מי בהם הגיד את־אלה יהוה אהבו יעשה חפצו A. τίς ἐν ἀνθρώποις ἀπήγγειλε ταῦτα, κύριος ἠγάπησεν αὐτόν. . . . . Σ. τίς αὐτοῖς ἀπήγγειλε ταῦτα, ὃν ὁ κύριος ἠγάπησε, ποιήσει τὸ θέλημα αὐτοῦ. O. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου.

כמעותיו 19. οἱ Γ. ὡς οἱ κέγχροι αὐτῆς. O. ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς.

13. *Heb. A. S. Th. Vulg.* cœlos. *LXX.* cœlum.
Heb. ※ *A. S. Th. Vulg.* ego. *In LXX. vacat.*

14. *Hebr.* Quis inter eos annuntiavit ista? Dominus dilexit eum, faciet voluntatem ejus. *A.* Quis in hominibus annuntiavit hæc? Dominus dilexit eum. *S.* Quis ei annuntiavit hæc? quem Dominus dilexit, faciet voluntatem ejus. *LXX.* Quis ipsis annuntiavit hæc? diligens te, feci voluntatem tuam. *Vul. Quis de eis annuntiavit hæc? Dominus dilexit eum, faciet voluntatem suam.*

19. *Hebr.* sicut viscera ejus. *Tres Int.* sicut milia ejus. *LXX.* sicut pulvis terræ. *Vul. ut lapilli ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVIII. Hesaïæ.

v. 1. ※ Θ. ὕδατος. Curterius ex Ms. Jes.
v. 4. ※ Σ. Θ. ἐξ ὧ τὸ γνῶναί με. Sic Ms. Jes. Curterius με omisit.
v. 6. A. Θ. ἠκούτισά σε καινά. Curterius ex Ms. Jes.
v. 7. ※ οἱ Γ. καὶ ἔτι. Idem.
v. 12. A. κλητέ μου &c. Curterius.
Ibid. οἱ λοιποί, ἐγὼ πρῶτος &c. Idem.
v. 13. A. Σ. Θ. τοὺς οὐρανούς. Idem.
Ibid. ※ οἱ Γ. ἐγώ. Curterius ex Ms. Jes.
v. 14. A. τίς ἐν ἀνθρώποις &c. Sic unus Regius ex Apollinario, & Procopius.
v. 19. οἱ Γ. ὡς οἱ κέγχροι αὐτῆς. Curterius. *Sicut milia ejus;* sive arenæ minutæ, partes sicut milium tenues.

HESAIÆ CAP. XLIX.

1. שמעו איים אלי והקשיבו לאמים מרחוק Σ. ἀκούσατέ μου νῆσοι καὶ ἀκροάσασθε ἔθνη μακρόθεν. O. ἀκούσατέ μου νῆσοι, καὶ προσέχετε ἔθνη, διὰ χρόνου πολλοῦ.

1. HEbr. Audite insulæ ad me, & attendite populi de longe. *S.* Audite me insulæ, & auscultate populi procul. *LXX.* Audite me insulæ, & attendite gentes, per multum tempus. *Vul. Audite insulæ, & attendite populi de longe.*

וישראל לא יאסף 5. A. . . . . .
Σ. Θ. . . . .
O. καὶ Ισραὴλ συναχθήσομαι.

5. *Hebr. S. Th. Vul.* & Israel non congregabitur. *A.* & Israel ei congregabitur. *LXX.* & Israel. Congregabor.

לי עבד 6. Οἱ λοιποί, δοῦλόν μου. O. παῖδά μου.

6. *Heb.* mihi servum. *Reliqui,* seruum meum. *LXX.* puerum meum. *Vulg. mihi servus.*

ונתתיך לאור גוים Οἱ λοιποί, καὶ τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν. O. εἰς φῶς ἐθνῶν.

Hebr. & dedi te in lucem gentium. *Reliqui,* & posui te in lucem gentium. *LXX.* in lucem gentium. *Vul. ecce dedi te in lucem gentium.*

7. לבזה־נפש למתעב גוי לעבד משלים Οἱ λοιποί, ἐξουθενημένον. O. τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν, τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων. Θ. . . . . τὸν δοῦλον τῶν ἀρχόντων.

7. *Hebr.* ad contemptum animæ, ad abominatam gentem, ad servum dominorum. *Reliqui,* despectum. *LXX.* eum qui despicit animam suam, qui abominationi est gentibus, servis principum. *Th.* ei qui despicit animam, qui abominationi est genti, qui servus est principum. *Vul. ad contemptibilem animam, ad abominatam gentem, ad servum dominorum.*

ויבחרך Σ. ὃς ἐξελέξατό σε. O. καὶ ἐξελεξάμην σε.

Heb. & elegit te. *S. Vul.* qui elegit te. *LXX.* & elegi te.

לברית 8. Οἱ λοιποί, εἰς συνθήκην. O. εἰς διαθήκην.

8. *Heb. Reliqui, Vul.* in fœdus. *LXX.* in testamentum.

להקים ארץ להנחיל נחלות שממות Σ. ἀνεγεῖραι τὴν γῆν, καὶ κληροδοτῆσαι κληροδοσίας ἠφανισμένας. O. τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, καὶ κληρονομῆσαι κληρονομίας ἐρήμους. ※ A. Σ. Θ. ἠφανισμένας.

Heb. ad suscitandum terram, ad hæreditare faciendum hæreditates desolatas. *S.* ut suscitares terram, & divideres hæreditates dissipatas. *LXX.* ut constitueres terram, & divideres hæreditates desertas. ※ *A. S. Th.* dissipatas. *Vulg. ut suscitares terram, & possideres hæreditates dissipatas.*

יצמאו 10. A. ὁμοίως τοῖς O. διψάσουσιν. Σ. Θ. διψήσουσιν.

10. *Hebr. A. S. LXX. Th. Vul.* sitient.

סינים 12. A. Σ. Θ. σινείμ. O. περσῶν.

12. *Hebr. A. S. Th.* Sinim. *LXX.* Persarum. *Vul. Australi.*

ונילי ארץ 13. A. ἀγαλλίω γῆ. Σ. Θ. εὐφραίνου γῆ. O. ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ.

13. *Hebr. A. Vulg.* & exulta terra. *S. Th.* lætare terra. *LXX.* exultet terra.

יפצחו הרים רנה A. κελαδήσατε ὄρη αἴνεσιν. Σ. ἱλαρυνθήσονται ὄρη ἐπὶ πᾶσιν. O. ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην.

Hebr. conclamate montes exultatione. *A.* modulamini montes laudem. *S.* exhilarabuntur montes in omnibus. *LXX.* erumpant montes lætitiam. *Vulg. jubilate montes laudem.*

מרחם 15. Σ. ὥστε μὴ οἰκτειρῆσαι. O. τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. Θ. τοῦ μὴ οἰκτεῖραι.

15. *Heb.* a miserendo. *S.* ita ut non sit miseratio. *Th.* ut non sit miseratio. *LXX. Vulg.* ut non misereatur.

הן על־כפים חקתיך 16. A. ἰδοὺ ἐπὶ τῶν ταρσῶν ἠκρίβωσά σε. Σ. . . . . . ἐστήριξά σε. O. ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐζωγράφηκά σου τὰ τείχη. Θ. . . . . διεχάραξά σε.

16. *Heb.* Ecce super volis exaravi te. *A.* Ecce in volis accurate concinnavi te. *S.* . . . . firmavi te. *LXX.* Ecce super manus meas depinxi muros tuos. *Th.* . . . . delineavi te. *Vul. Ecce in manibus meis descripsi te.*

גולה וסורה 21. In O. vacat. ※ Θ. πάροικος καὶ ἐγκεκλεισμένη.

21. *Hebr.* demigrans & recedens. *In LXX. vacat.* ※ *Th.* peregrina & inclusa. *Vul. transmigrata & captiva.*

בחצן 22. Οἱ λοιποὶ, ἐν ἀγκάλαις. O. ἐν κόλπῳ.

22. *Hebr. LXX.* in sinu. *Reliqui, Vul.* in ulnis.

ושרותיהם מיניקותיך 23. Σ. καὶ ἄρχουσαι αὐτῶν γαλουχήσουσί σε. O. αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν τροφοί σου.

23. *Hebr.* & dominæ eorum lactatrices tuæ. *S.* & principes feminæ eorum lactabunt te. *LXX.* & principes feminæ eorum nutrices tuæ. *Vul. & reginæ nutrices tuæ.*

לא־יבשו קוי A. O. Θ. καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ ὑπομένοντές με. Σ. καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ προσδοκῶντές με.

Hebr. non pudore afficientur expectantes me. *A. LXX. Th.* & non confundentur qui sustinent me. *S.* & non confundentur qui expectant me. *Vulg. non confundentur qui expectant eum.*

היקח מגבור מלקוח ואם־שבי צדיק ימלט 24. A. Θ. . . . . . καὶ ὁ αἰχμαλωτίζων δίκαιον σωθήσεται. Σ. μὴ ληφθήσεται παρὰ δυνατοῦ λῆψις, ἢ αἰχμαλωσία δικαίου διασωθήσεται; O. μὴ λήψεταί τις παρὰ γίγαντος σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται.

24. *Heb.* Numquid tolletur a forti captura, & an captivitas justi evadet? *A. Th.* . . . . & qui captivum abducit justum, salvabitur. *S.* Num capietur a potenti captura, aut captivitas justi conservabitur? *LXX.* Num accipiet quis a gigante spolia, & si captivum duxerit quis inique, salvabitur? *Vulg. Numquid tolletur a forti præda? aut quod captum fuerit a robusto, salvum esse poterit?*

כי כה אמר 25. ※ A. Σ. O. Θ. ὅτι· οὕτω λέγει.

25. *Hebr.* ※ *A. S. LXX. Th.* quia sic dicit. *Vul. quia hæc dicit.*

גם־שבי גבור יקח ומלקוח עריץ ימלט Σ. . . . . O. ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήψεται σκῦλα, λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται.

Heb. etiam captivitas fortis tolletur, & captura violenti evadet. *S.* sed & captivitas fortis auferetur, & rapina horribilis salva erit. *LXX.* si quis captivaverit gigantem, accipiet spolia: qui autem accipit a forti salvabitur. *Vulg. Equidem & captivitas a forti tolletur: & quod ablatum fuerit a robusto, salvabitur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIX. Hesaïæ.

v. 1. Σ. ἀκούσατέ μου &c. Eusebius in Hesaïam, & Regius unus.

v. 5. Hieronymus ait Theodotionem & Symmachum suæ interpretationi congruere. Et postea: *De Aquila autem non miror, quod homo eruditissimus linguæ Hebraïcæ, & verbum de verbo exprimens, in hoc loco aut simularit imperitiam, aut Pharisæorum perversa interpretatione deceptus sit, qui interpretari voluit*, & Israel ei congregabitur, *hoc est, Deo: cum verbum Hebraïcum* LO *in hoc loco non scribatur per* LAMED *&* VAU; *quod si esset, significaret* ei, *vel* illi: *sed per* LAMED *&* ALEPH, *quod propriè*, non, *sonat.* Hæc Hieronymus. Verum, ut recte annotavit Drusius, hæc interpretationum varietas ex varietate lectionum prodiit: nam alia Exemplaria לא alia לו habebant. Hanc vero postremam lectionem sequutus est Jonathan Chaldæus Paraphrasta. Utramque agnoscit R. David. Massoretæ quoque לו קרי ad marginem notarunt.

v. 6. οἱ λοιπ. δοῦλόν μου. Procopius.

Ibid. οἱ λοιπ. καὶ τέτευχά σε &c. Idem.

v. 7. Theodoretus, τὸν φαυλίζοντα ἐξουθενημένον οἱ λοιπ. ἡρμήνευσαν. Hieronymus vero ait: *Theodotio transtulit*, ei qui despicit animam, qui abominationi est genti, qui servus est principum: *quod manifeste Christi personæ convenit. Ipse enim bonus pastor posuit animam suam pro ovibus suis, & contemsit eam, qui abomina*-

tioni

tioni est genti Judæorum; cui ter per singulos dies sub nomine Nazarenorum maledicunt in synagogis suis: qui servus fuit principum, & tam humilis ut staret ante Annam & Caïpham, crucifigendus Pilato & Herodi mitteretur. Cui interpretationi Aquila consentit, & ex parte LXX. licet in eo mutaverint sensum, & extenuaverint, quod (sic Mſ.) *pro* gente, gentes, *& pro* servo, servos *interpretati sunt*. In Edit. Rom. habetur, Θ. τὸν δοῦλον τῶν ἀρχόντων. Illud autem, ἐξουθενημένον, non videtur esse Theodotionis, etiamsi Reliquorum esse dicatur. Nam ut sæpe diximus, vox οἱ λοιποὶ, non reliquos omnes semper complectitur.

Ibid. Σ. ὃς ἐξελέξατο &c. Idem, & Eusebius.

v. 8. Theodoretus, τὴν διαθήκην, συνθήκην οἱ λοιποὶ ἡρμήνευσαν.

Ibid. Σ. ἀνεγεῖραι &c. Procopius. Ibid. Curterius ex Mſ. Jeſ. ※ οἱ Γ. ἠφανισμένας.

v. 10. A. ὁμοίως τοῖς O. διψάσουσιν. Σ. Θ. διψήσουσιν.

Mſ. Jeſ.

v. 12. Hieron. *Pro* Australi plaga, *in Hebræo legitur* SINIM, *quod LXX.* Persarum, *interpretati sunt. Cæteri ut in Hebræo legitur, expresserunt* SINIM.

v. 13. A. ἀγαλλιῶ &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. A. κελαδήσατε &c. Procopius.

v. 15. Σ. ὥστε μὴ &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 16. A. ἰδοὺ &c. Procopius.

v. 21. ※ Θ. πάροικος καὶ ἐγκεκλεισμένη. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 22. οἱ λοιπ. ἐν ἀγκάλαις. Procopius.

v. 23. Σ. καὶ ἄρχουσαι &c. Regius unus, Eusebius & Drusius.

Ibid. A. O. Θ. καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται &c. Ex Curterio.

v. 24. A. Θ. καὶ ὁ αἰχμαλωτίζων &c. Curterius.

v. 25. ※ οἱ Γ. ὅτι. Idem.

Ibid. Symm. *sed & captivitas fortis* &c. Sic Hieronymus Symmachi lectionem Latine adtulit.

HESAIÆ CAP. L.

אי זה ספר 1. A. O. Θ. ποῖον τοῦτο βιβλίον. Σ. O. ἄλλως, ποῖον τὸ βιβλίον.

מנושי אשר O. ὑποχρέῳ. ※ Θ. τῶν πρασσόντων με, ᾧ.

לו ※ Θ. αὐτῷ.

מרוע באתי 2. A. Σ. διότι ἦλθον. O. Θ. τί ὅτι ἦλθον.

הן בגערתי אחריב ים אשים נהרות מדבר Σ. ἰδοὺ τῇ ἐπιτιμήσει μου ἐξήρανα θάλασσαν, ἐποίησα ποταμοὺς ἔρημον. O. ἰδοὺ τῷ ἐλεγμῷ (al. τῇ ἀπειλῇ) μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν, καὶ θήσω ποταμοὺς ἐρήμους.

נתן לי לשון 4. Σ. ἔθηκέ μοι γνῶσιν, (al. γλῶσσαν.) O. δίδωσί μοι γλῶσσαν.

לדעת לעות A. τοῦ γνῶναι τοῦ ὑποστηρίσαι. Σ. τοῦ γνῶναι ὁμιλίαν. O. τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν.

בבקר יעיר לי און לשמע A. ἐν πρωῒ ἐξεγερεῖ μοι ὠτίον τοῦ ἀκούειν. O. (ἔθηκέ μοι) πρωῒ, προσέθηκέ μοι ὠτίον ἀκούειν.

יעזר־לי 9. A. Σ. Θ. βοηθεῖ μοι. O. βοηθήσει μοι.

עש יאכלם A. βρωτήρ.... Σ. εὐρὼς καταφάγεται. O. σὴς καταφάγεται ὑμᾶς. Θ. σὴς καταφάγεται.

למעצבה תשכבון 11. A. Εἰς διαπόνησιν.... Σ. ἐν ὀδύνῃ κοιμηθήσεσθε. O. ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

1. Heb. Ubi iste liber? *A. LXX. Th.* Qualis hic liber? *S. LXX.* Qualis est liber? *Vulg. Quis est hic liber?*

Heb. ex fœneratoribus meis, cui. *LXX.* creditori. ※ *Th.* exactorum meorum, cui. *Vulg. creditor meus, cui.*

Hebr. ※ *Th.* ei.

2. *Heb.* cur veni. *A. S. Vul.* quia veni. *LXX. Th.* quid quod veni.

Heb. Ecce in increpatione mea siccare faciam mare: ponam flumina desertum. *S.* Ecce increpatione mea exsiccavi mare: feci flumina desertum. *LXX.* Ecce increpatione (*al.* comminatione) mea desertum faciam mare, & ponam flumina deserta. *Vulg. Ecce in increpatione mea desertum faciam mare, & ponam flumina in siccum.*

4. *Heb. Vul.* dedit mihi linguam. *S.* posuit mihi cognitionem. *al.* linguam. *LXX.* dat mihi linguam.

Hebr. ad sciendum loqui opportune. *A.* ad sciendum fulcire. *S.* ad sciendum colloquium. *LXX.* ad sciendum, quando oporteat loqui. *Vulg. ut sciam sustentare.*

Hebr. A. in mane excitabit mihi aurem ad audiendum. *LXX.* posuit mihi mane: addidit mihi aurem ad audiendum. *Vulg. mane erigit mihi aurem ut audiam.*

9. *Heb. LXX.* auxiliabitur mihi. *A. S. Th.* auxiliatur mihi. *Vulg. auxiliator meus.*

Hebr. Vul. tinea comedet eos. *A.* tinea, *seu* vermis .... *S.* rubigo comedit. *LXX.* tinea comedit vos. *Th.* tinea comedit.

11. *Heb.* in dolore jacebitis. *A.* in labore.... *S.* in dolore cubabitis. *LXX.* in mœrore dormietis. *Vul. in doloribus dormietis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. L. Hesaïæ.

v. 1. Curterius ex Mſ. Jeſ. Σ. ποῖον τὸ βιβλίον. Α. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο. ποῖον τοῦ βιβλίον. Et vere in textu τῶν Ο. Mſ. Jeſ. legitur, ποῖον τοῦ βιβλίον. In Editione autem Romana, ποῖον τὸ βιβλίον.

Ibid. ※ τῶν φραζόντων με, φ. Curter. ex Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ Θ. αὐτῷ. Idem. Nimirum hæc vox ex Theodotione in LXX. Editionem Hexaplarem inducta fuerat, quia eſt in Hebræo.

v. 2. οἱ Ο. διότι ἦλθον. Α. Σ. ὁμοίως τοῖς Ο. Θ. τί ὅτι ἦλθον. Mſ. Jeſ. Lectio autem Theodotionis in Edit. τῶν Ο. Romana habetur. Vulgatus Interpres Aquilam & Symmachum ſecutus, vertit, *quia veni*.

Ibid. Σ. ἰδοὺ τῇ ἐπιτιμήσει &c. Procopius. LXX. vero in textu Mſ. Jeſ. habent, ἰδοὺ τῇ ἀπειλῇ,

v. 4. Σ. ἔθηκέ μοι γνῶσιν. Sic Procopius, haud dubie pro, ἔθηκέ μοι γλῶσσαν.

Ibid. Α. τοῦ γνῶναι &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Α. ἐν πρωΐ &c. Procopius.

v. 9. Α. Σ. Θ. βοηθεῖ μοι. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Α. βρωτήρ. . . . . . Procopius. Symmachi vero & Theodotionis lectiones exhibet Curterius ex Mſ. Jeſ. Hieronymus autem: *Pro tinea, in præſenti loco, Symmachus rubiginem, Aquila vermem interpretati ſunt.* Curterius autem ſic habet, Σ. εὐρὼς καταφάγεται. Θ. ὁμοίως τοῖς Ο. lege ὁμοίως τοῖς Ο. Theodotio igitur ut LXX. habuit σὴς καταφάγεται: an item habuerit ὑμᾶς, incertum. Si legerit ut hodie legitur יאכלם καταφάγεται αὐτοὺς haud dubie verterit.

v. 11. Α. εἰς σκαπάνησιν. Procopius. Σ. ἐν ὀδύνῃ &c. Euſebius in Heſaïam.

HESAIÆ CAP. LI.

חצבתם 1. Ο. ὃν ἐλατομήσατε. Θ. ἐξ ἧς ἐλατομήθητε.

ואל־מקבת בור נקרתם Α. πρὸς ὀχκοπὴν τοῦ λάκκου, ὅθεν ἐξεκόπητε. Σ. Εἰς τὸ τρυμαλιὰν τοῦ λάκκου, ὅθεν ἐξεκόπητε. Ο. καὶ Εἰς τὸ βόθυνον τοῦ λάκκου, ὃν ὠρύξατε. Θ. καὶ Εἰς τὸ ὀπὴν τοῦ λάκκου, ὅθεν ἐξεκόπητε.

ולאמי 4. [Σ. καὶ τὸ ἔθνος μου. Θ. καὶ τὸ γένος μου.] Ο. καὶ οἱ βασιλεῖς.

נמלחו 6. Α. ἠλοήθησαν. Σ. ἁλίσουσιν. Ο. ἐστερεώθη.

עורי עורי לבשי־עז זרוע יהוה 9. Οἱ λοιποί, ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἔνδυσαι κράτος, βραχίων κυρίου. Ο. ἐξεγείρου ἐξεγείρου Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ βραχίονός σου.

הלוא את־היא המחצבת רהב מחוללת תנין 10. Ἄλλος, οὐ σὺ εἶ ἡ κατακόψασα ἀλαζονίαν, καταστρώσασα δράκοντα. In Ο. vacat. Θ. οὐ σὺ εἶ ※ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαλύσασα δράκοντα.

הוא 12. Οἱ λοιποί, αὐτός. In Ο. vacat.

מי את Α. τίς σύ; Σ. τίς εἶ; Ο. Θ. τίς οὖσα.

מהר צעה להפתח ולא־ימות לשחת ולא יחסר לחמו 14. Σ. . . . . ※ Θ. καὶ οὐ θανατώσει Εἰς διαφθοράν, καὶ οὐ μὴ ὑστερήσει ὁ ἄρτος αὐτοῦ.

ואשם דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה 16. Α. . . . . . καὶ τοῦ εἰπεῖν τῇ Σιών, λαός μου.

1. Heb. exciſi eſtis. *LXX.* quam excidiſtis. *Th.* ex qua exciſi eſtis. *Vulg. unde exciſi eſtis.*

Heb. & ad perforationem ciſternæ eruti eſtis. *A.* ad exciſionem laci, unde exciſi eſtis. *S.* in foramen laci, unde exciſi eſtis. *LXX.* & in foveam laci, quam fodiſtis. *Th.* & in foramen laci, unde exciſi eſtis. *Vul. & ad cavernam laci, de qua præciſi eſtis.*

4. *H.* & populus meus. *S.* & gens mea. *LXX.* & reges. *Th.* & genus meum. *Vul. & tribus mea.*

6. *H.* conſumpti ſunt. *A.* comminuti ſunt. *S.* in ſalis modum conterentur. *LXX.* firmatum eſt. *Vul. liqueſcent.*

9. *H.* Suſcita te, ſuſcita te, indue fortitudinem, brachium Domini. *Reliqui, Vulg.* Conſurge, conſurge, induere fortitudinem, brachium Domini. *LXX.* Exurge, exurge, Jeruſalem, & induere fortitudine brachii tui.

10. *H.* Nonne tu ipſum excîdens ſuperbum, vulnerans draconem? *Alius,* Nonne tu es quæ amputas arrogantiam, quæ ſternis draconem? *In LXX. vacat. Th.* Nonne tu es quæ incîdis latitudinem, quæ diſſolvis draconem? *Vul Numquid non tu percuſſiſti ſuperbum, vulneraſti draconem?*

12. *H. Reliqui, Vul.* ipſe. *In LXX. vacat.*

H. A. Quæ tu? *S.* Quæ es? *LXX. Th.* Quæ cum eſſes. *Vulg. Quis tu?*

14. *H.* feſtinavit demigrans ſolvi, & non morietur in fovea, nec deficiet panis ejus. *S.* cito infernus aperietur, & non morietur in corruptionem. *Th.* . . . . & non occîdet in corruptionem, neque deficiet panis ejus. *Vul. cito veniet gradiens ad aperiendum, & non interficiet uſque ad internecionem, nec deficiet panis ejus.*

H. & poſui verba mea in ore tuo, & in umbra manûs meæ protexi te ad plantandum cœlos, & ad fundandum terram, & ad dicendum ad Sion: Populus meus tu. *A. Vul.* Poſui

Σ. : : : : : . . . .

. . . .

καὶ εἰς τὸ εἰπεῖν τῇ Σιὼν, λαός μου εἶ. Ο. θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρός μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν, καὶ ἐρεῖ Σιὼν, λαός μου εἶ σύ.

verba mea in ore tuo, & in umbra manûs meæ protexi te, ut plantes cœlos, & fundes terram, & dicas ad Sion: Populus meus es tu. *S.* Ponam verba mea in ore tuo, & in umbra manus meæ protegam te, in qua plantavi cœlum & fundavi terram, & ut dicam Sion: Populus meus es. *LXX.* Ponam verba mea in os tuum, & sub umbra manûs meæ protegam te, in qua statui cœlum, & fundavi terram, & dicet Sion, Populus meus es tu.

17. את־כוס חמתו את־קבעת כוס התרעלה שתית מצית Σ. τὸ ποτήριον θυμοῦ αὐτοῦ τὸν κρατῆρα τοῦ σπαραγμοῦ, καὶ ἐξεστράγγισας. Α. Θ. ἐξεστράγγισας. Ο. τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως, τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ ἐξέπιες, καὶ ἐξεκένωσας.

17. *H.* calicem furoris ejus, fæcem calicis mortiferi veneni bibisti, expressisti. *S.* calicem furoris ejus, craterem lacerationis, & exsorbuisti. *A. Th.* exsorbuisti. *LXX.* calicem furoris ejus, calicem enim ruinæ, condy furoris ebibisti & evacuasti. *Vul. calicem iræ ejus: usque ad fundum calicis soporis bibisti, & potasti usque ad fæces.*

התרעלה Σ. σπαραγμοῦ. Ο. τοῦ θυμοῦ. Θ. . . .

H. mortiferi veneni. *S.* lacerationis. *LXX.* furoris. *Th.* commotionis. *Vul. soporis.*

אין מנהל לה 18. Σ. καὶ οὐκ ἔστιν ὁ παρηγορῶν αὐτήν. Ο. καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε.

18. *H.* non ductor ei. *S.* & non est qui consoletur eam. *LXX.* & non erat qui consolaretur te. *Vul. Non est qui sustentet eam.*

20. בניך עלפו שכבו בראש כל־חוצות כתוא מכמר Σ. οἱ υἱοί σου ἐπορεύθησαν ἀγόμενοι ἐπ' ἀρχῆς πάντων ἀμφιβλήστρων, ὡς ὄρυξ ἐν ἀμφιβλήστρῳ. Α. ὡς ὄρυξ ἠμφιβληστρευμένος. Θ. ὡς ὄρυξ συνειλημμένος. Ο. οἱ υἱοί σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρου πάσης ἐξόδου ὡς σευτλίον ἡμίεφθον. . : . . .

20. *H.* filii tui defecerunt, jacuerunt in capite omnium platearum, ut bos sylvestris retis. *S.* filii tui ierunt ducti in principio omnium retiaculorum, ut oryx in retiaculo. *A.* sicut oryx irretitus. *Th.* sicut oryx comprehensus. *LXX.* filii tui indigentes, dormientes, in capite omnis viæ, sicut beta semicocta. *Vulg. filii tui projecti sunt, dormierunt in capite omnium viarum, sicut oryx illaqueatus.*

שמעי־נא זאת 21. Ο. ἄκουε. ※ Σ. Θ. τοῦτο.

21. *H.* audi quæso hoc. *LXX.* audi. ※ *S. Th.* hoc. *Vulg. audi hoc.*

יריב עמו 22. Σ. ὑπερμαχήσει τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ο. ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ.

22. *H.* litigabit populo suo. *S.* decertabit pro populo suo. *LXX.* qui judicat populum suum. *Vulg. qui pugnabit pro populo suo.*

גוך 23. Α. σῶμά σου. Σ. τὸν νῶτον σου. Ο. Θ. τὰ μέσα σου. Ο. ἄλλως, τὰ μετάφρενά σου.

23. *H. A. Vulg.* corpus tuum. *S.* tergum tuum. *LXX. Th.* media tua. *LXX. aliter*, terga tua.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LI. Hesaïæ.

v. 1. Θ. ἐξ ἧς ἐλατομήθητε. Curterius ex Ms. Jes. seu Marchaliano.

Ibid. Α. πρὸς ἐκκοπὴν &c. Ex Procopio, itemque ex Curterio, qui hanc notam Codicis Jes. exhibet, Θ. ἐξ ἧς ἐλατομήθητε καὶ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ λάκκου, ὅθεν ἐξεκόπητε. Α. Σ. ὁμοίως τὰ τούτων ἐχόμενα. Quo significatur Aquilam & Symmachum in postremis verbis cum Theodotione convenire.

v. 4. S. *& gens mea.* Th. *& genus meum.* Hieronymus.

v. 6. Α. ἠλοήθησαν. Σ. ἁλίσουσιν. Sic ex Mss. restituendum putamus. Locus enim Hieronymi, unde has lectiones mutuamur, in Editis omnino vitiatus est, sicque habet: *Et in Hebraïco dicitur:* Cœli sicut fumus liquescent; *sive juxta Aquilam & Symmachum*, comminuentur, in nihili & in salis modum conterentur, *& evanescent: quorum prior dixit*, μειωθήσεται: *alter*, ἁλιώσονται, *quod a comminutione & deliquio salis* ἐτυμολογίαν *trahere manifestum est.* Voces illas, μειωθήσεται, & ἁλιώσονται, ex Latinis Hieronymi divinando fecit Erasmus, ex quo in posteriores Editiones manarunt. Priorem autem inauspicato posuit, μειωθήσονται: quid enim affinitatis habeat cum voce *comminuere*, & in minutas partes solvere? Codices igitur Manuscriptos adiimus, quorum noster Sangermanensis 800. saltem annorum sic habet: *Sive juxta Aquilam & Sym.* comminuentur, in nihili & in salis modum conterentur *& evanescent: quorum prior dixit* NNCCN CΛN (*in marg.* neansan), *alter* ANCOYCIN (sic) *quod a comminutione & deliquio salis* ετοιμολογιαν (sic) *trahere manifestum est.* Codex Reg. 3756. *quorum prior dixit* NHCHCAN, *alter* ANCOYCIN. Codex autem Regius 3756. *quorum prior dixit* NECHCAN, *alter* ANCOYCIN. Hi vero Codices longe minoris vetustatis sunt, quam noster Sangermanensis. Erasmus qui, ac si *comminuere* idem esset atque *minuere*, μειωθήσεται posuit; Latina Hieronymi sequutus, vocem illam in futuro exprimendam censuit, quia Hieronymus ait, liquescent, *sive juxta Aquilam & Symmachum*, comminuentur, &c. Non advertens Hieronymum, cum veterum Interpretum lectionibus utitur, sæpe casus in nominibus, & tempora in verbis mutare, ut ad seriem suam quadrent, quod jam sæpe vidimus. Hîc autem ex Manuscriptis omnibus comprobatur lectionem Aquilæ in HΣAN terminatam fuisse, atque adeo

in aoristo jacere : legendumque ἠλεήθησαν non dubito ; nam hæc vox *comminuti sunt* significat ex ἀλοάω ; estque Aquilæ & Symmacho in usu, ut infra videas in Lexico Græco ; & alioquin vocem præteriti נמלחו Aquila scrupulosus Interpres per præteritum haud dubie expresserit. Lectionem vero Symmachi esse ἁλίσουσιν, non est quod dubitemus : nam vox ΑΝCΟΥCΙΝ nonnisi ex ἁλίσουσιν fieri potuit ; siquidem mutatione τοῦ ΑΙ in Ν nihil frequentius, ubi præsertim unciali charactere scribitur, ut tempore Hieronymi in usu erat. Nec quempiam moveat, quod hîc videatur passiva significatio desiderari : siquidem perinde potest hîc activè tota sententia exprimi : *Cœli sicut fumus salis morem imitabuntur* ; videlicet in minutissimas sese partes diffundentes.

v. 9. οἱ λοιπ. ἐξεγείρου &c. Ἡ προσθήκη, Ἱερουσαλὴμ, ὡς (l. οὔτε) ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ ἀναγνώσει, οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται· ἀλλὰ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν, ἐξεγείρου &c. Ex Eusebio & ex Mss. quibusdam : quo significatur illud, Ἱερουσαλὴμ, nec in Hebræo, nec apud reliquos Interpretes haberi.

v. 10. οὐ σὺ εἶ &c. Ex Curterio, qui Theodotionis interpretationem præmisso asterisco adfert.

v. 12. Curterius ex Ms. Marchal. Π. αὐτός.

Ibid. Curter. ex eodem Ms. Α. τίς σύ. Σ. τίς εἶ. οἱ Ο. τίς οὖσα. Θ. ὅμως τε Ο. lege ὁμοίως τοῖς Ο.

v. 14. Hieronymus versionem Symmachi Latine adfert ; Drusius Theodotionis Græce. Addit Hieronymus illud, *& non deficiet panis ejus*, de Theodotionis Editione additum esse. Hæc vero desunt in Edit. Romana.

v. 16. Hieronymus : *Juxta Hebraïcum & Aquilam vertimus*, Posui verba mea &c. Græca mutila Aquilæ & Symmachi adfert Curterius ex Ms. Marchaliano.

v. 17. Σ. τὸ ποτήριον &c. Procopius, ex quo corrigas Hieronymi Editiones, ubi legitur : *Jubetur de ebrietate consurgere, eo quod biberit, & vacuefecerit, & potaverit eum usque ad faces, quod Tres uno indicavêre sermone*, ἐξεστράπηκας. Ibi illud, ἐξεστράπηκας, haud dubie mendose positum est pro ἐξεστράγγικας, quæ vox frequens est apud Interpretes, & Procopii lectione firmatur. Ms. vero noster Latinus antiquissimus habet ἐξεστράτλικας, corruptum ab ἐξεστράγγικας, quod nemo inficietur. Idem Hieronymus ait, Symm. & Theodotionem vertisse, *calicem . . . . . lacerationis & commotionis.* Verisimile est Hieronymum ideo non attulisse Aquilæ interpretationem, quia ipsum sequitur : hic enim mos illi. Vertit Hieronymus, *soporis*. Habuerit ergo Aquila, καρώσεως, quod certum videtur : nam vocem תרעלה sic vertit Ps. 59. 5. Bis ait Hieronymus Symmachum pro *condy* vertisse *craterem*.

v. 20. Σ. οἱ υἱοί σου &c. Sic ex Eusebio, Procopio & Curterio, qui postremus habet, Α. Σ. Θ. ὡς ὄρυξ. Hieronymus : *Pro* beta semicocta, *reliqui Interpretes*, orygem captum & illaqueatum *transtulerunt : qui Hebraice appellatur* THO, *quod genus bestiæ nascentis in eremo, inter munda animalia, in Levitico & in Deuteronomio ponitur. Pro quo LXX. Syra lingua opinati sunt* thoreth, *quæ dicitur* beta.

v. 22. Σ. ὑπερμαχήσει. Procopius.

v. 23. Α. σῶμά σου &c. Has omnes lectiones exhibet Curterius ex Ms. Jes.

HESAIÆ CAP. LII.

התנערי 2. Α. ἐξέλυσαι. Σ. ἀπόλυσαι. Ο. ἐκτίναξαι. Θ. διάλυσον.

יהוה 4. ※ οἱ Γ. ὁ θεός σου. In Ο. vacat.

ועתה מה־לי־פה נאם־יהוה 5. Α. καὶ νῦν τί μοι ὧδε, φησὶ κύριος. Σ. Θ. καὶ νῦν τί μοι ὧδε λέγει κύριος. Ο. καὶ νῦν τί ἐστὲ ὧδε ; τάδε λέγει κύριος.

משלו יהילילו Α. οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτοῦ (κλαύσουσιν). Σ. οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτοῦ ὀλολύζουσιν. Ο. θαυμάζετε καὶ ὀλολύζετε. Θ. ἄρχοντες ὀλολύζουσιν.

לכן 6. ※ οἱ Γ. διὰ τοῦτο. & sic Ο.

7. מה־נאוו על־ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה אמר לציון מלך אלהיך Α. τί ὡραιώθησαν ἐπὶ τὰ ὄρη πόδες εὐαγγελιζομένου, ἀκουτίζοντος εἰρήνην, εὐαγγελιζομένου ἀγαθὸν, ἀκουτίζοντος σωτηρίαν, λέγοντος ἐν Σιὼν, ἐβασίλευσεν ὁ θεός σου. Σ. τί εὐπρεπεῖς ἐπὶ τῶν ὀρέων πόδες εὐαγγελιζομένου, ἀκουστὴν ποιοῦντος εἰρήνην, εὐαγγελιζομένου ἀγαθὰ, ἀκουστὴν ποιοῦντος σωτηρίαν, λέγοντος τῇ Σιὼν, ἐβασίλευσεν ὁ θεός σου. Ο. ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ, ὅτι ἀκουστὴν ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου, λέγων, Σιὼν βασιλεύσει σου ὁ θεός.

2. Hebr. *Vulg.* excutere. *A.* exsolve. *S.* solve. *LXX.* excute. *Th.* dissolve.

4. *H. Vul.* Dominus. ※ *Tres Int.* Deus tuus.

5. *H.* Et nunc, quid mihi hîc, dixit Dominus. *A. S. Th.* Et nunc quid mihi hîc, dicit Dominus. *LXX.* Et nunc quid estis hîc ? Hæc dicit Dominus. *Vulg. Et numquid mihi est hîc, dicit Dominus.*

H. dominatores ejus ululare facient. *A.* dominantes ejus flebunt. *S.* dominatores ejus ululant. *LXX.* admiramini & ululate. *Th.* principes ululant. *Vul. Dominatores ejus inique agunt.*

6. *H.* propterea. ※ *Tres Int. LXX. Vul.* propter hoc.

7. *H.* Quam decori sunt super montes pedes evangelizantis, audire facientis pacem, evangelizantis bonum, audire facientis salutem, dicentis ad Sion : Regnavit Deus tuus. *A.* Quam speciosi facti sunt super montes pedes evangelizantis, audire facientis pacem, evangelizantis bonum, audire facientis salutem, dicentis in Sion, Regnavit Deus tuus. *S.* Quam decori super montes pedes evangelizantis, auditam facientis pacem, evangelizantis bona, auditam facientis salutem, dicentis Sioni, Regnavit Deus tuus. *LXX.* Quanta species super montes, sicut pedes evangelizantis auditum pacis, sicut evangelizans bona : quia auditam faciam salutem tuam dicens, Sion regnabit Deus tuus. *Vulg. Quam pulchri sunt super montes pedes annuntiantis & prædicantis pacem ; annuntiantis bonum, prædicantis salutem ; dicentis Sion : Regnabit Deus tuus.*

קול צפיך נשאו קול יחדו ירננו 8. A. Φωνὴ τῶν σκοπευτῶν σου. . . . . . Σ. Φωνὴ τῶν σκοπῶν σου, ἐπῆραν φωνὴν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰνέσουσιν. O. ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται. Θ. Φωνὴ τῶν σκοπῶν σου ἐπῆρε φωνὴν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαλλιάσονται.

8. *Heb.* Vox ſpeculatorum tuorum, levaverunt vocem ſimul, exultabunt. *A.* Vox ſpeculatorum tuorum. . . . . . *S.* Vox ſpeculatorum tuorum, levaverunt vocem, pariter laudabunt. *LXX.* Quia vox cuſtodientium te elevata eſt, & voce ſimul lætabuntur. *Th.* Vox ſpeculatorum tuorum elevavit vocem, pariter exultabunt. *Vulg. Vox ſpeculatorum tuorum: levaverunt vocem, ſimul laudabunt.*

כי עין בעין יראו בשוב יהוה ציון Σ. ὀφθαλμοφανῶς γὰρ ὄψονται ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν Σιών. O. ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν Σιών. Θ. ὅτι ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄψονται. . . .

H. quia oculo ad oculum videbunt in convertendo Dominus Sion. *S.* ad oculum enim videbunt, cum convertet Dominus Sion. *LXX.* quia oculi ad oculos videbunt, quando miſertus fuerit Dominus Sion. *Th.* quia oculum in oculis videbunt. . . . *Vulg. quia oculo ad oculum videbunt, cum converterit Dominus Sion.*

פצחו רננו יחדו חרבות ירושלם 9. Σ. ἱλαρώθητε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὁμοῦ τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ. O. ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ.

9. *Heb.* Proclamate, exultate ſimul deſerta Jeruſalem. *S.* Exhilaremini & exultate ſimul, deſerta Jeruſalem. *LXX.* Erumpant lætitiam ſimul deſerta Jeruſalem. *Vul. Gaudete & laudate ſimul, deſerta Jeruſalem.*

חשף 10. Σ. Θ. ἀπεκάλυψεν. O. ἀποκαλύψει.

10. *Hebr.* denudavit. *S. Th.* revelavit. *LXX.* revelabit. *Vul. paravit.*

תלכון 12. A. Θ. πορεύεσθε. Σ. ἀπελεύσεσθε. O. πορεύσεσθε.

12. *Hebr.* ambulabitis. *A. LXX. Th.* ibitis. *S.* exibitis. *Vul. properabitis.*

הנה ישכיל עבדי 13. A. Σ. ἰδοὺ ἐπιστημονισθήσεται δοῦλός μου. O. ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου.

13. *Hebr.* Ecce prudenter aget ſervus meus. *A. S.* Ecce docebitur ſervus meus. *LXX.* Ecce intelliget puer meus. *Vul. Ecce intelliget ſervus meus.*

ונבה ※ οἱ Γ. καὶ μετεωρισθήσεται. O. καὶ δοξασθήσεται.

Heb. Tres Int. Vulg. & ſublimis erit. *LXX.* & glorificabitur.

כאשר שממו 14. O. ὃν τρόπον ἐκστήσονται. Θ. ὃν τρόπον ἐθαύμασαν.

14. *H.* quemadmodum obſtupuerunt. *LXX.* ſicut ſtupebunt. *Th.* quemadmodum admirati ſunt. *Vulg. ſicut obſtupuerunt.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LII. Heſaiæ.

v. 1. A. περίλυσαι &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 4. ※ οἱ Γ. ὁ θεός σου. Idem.

v. 5. A. καὶ νῦν τί &c. Idem.

Ibid. A. οἱ ἐξουσιάζοντες &c. Ex Procopio, itemque ex Hieronymo, qui ait, Aquilam vertiſſe, *flebunt*; Symmachum vero & Theodotionem, *ululabunt*.

v. 6. ※ οἱ Γ. διὰ τοῦτο. Curterius ex Mſ. Jeſ. quia ex tribus Interpretibus in LXX. inductum fuit, ubi hodie legitur.

v. 7. A. τί ὡραιώθησαν &c. Hæ interpretationes partim habentur apud Curterium; ſed pleniores in Demonſtr. Evang. Euſebii.

v. 8. A. φωνὴ τῶν σκοπ. &c. Euſebius in Heſaïam, & in Demonſtr. Evang. itemque Procopius.

Ibid. Σ. ὀφθαλμοφανῶς γὰρ &c. Procopius. Theodotionis autem verſionem habent Euſebius & Theodoretus, uterque in Commentariis in Heſaïam.

v. 9. Σ. ἱλαρώθητε &c. Idem.

v. 10. Σ. Θ. ἀπεκάλυψεν. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 12. Σ. ἀπελεύσεσθε. A. Θ. ὁμοίως τοῖς O. Sic Mſ. Jeſ. ubi in textu τῶν O. legitur πορεύεσθε.

v. 13. A. Σ. ἰδοὺ ἐπιστημονισθήσεται &c. Procopius.

Ibid. ※ οἱ Γ. μετεωρισθήσεται. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 14. Θ. ὃν τρόπον &c. Procopius.

HESAIÆ CAP. LIII.

על־מי 1. ※ A. Θ. ἐπὶ: τίνι. O. τίνι.

1. Heb. ※ *A. Th.* ſuper: quem. *LXX. Vulg.* cui.

ויעל כיונק לפניו וכשרש מארץ ציה 2. A. καὶ ἀναβήσεται ὡς τιθηνιζόμενον (al. τιτθιζόμενον) εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς ἀβάτου. Σ. καὶ ἀνέβη ὡς κλάδος ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς διψώσης. O. ἀνηγγείλαμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ. Θ. καὶ

2. *Hebr.* Et aſcendet ut tener ramus coram eo, & ſicut radix de terra ſiccitatis. *A.* Et aſcendet ſicut lactens in faciem ejus, & ſicut radix de terra invia. *S.* Et aſcendit ut ramus coram eo, & ſicut radix de terra ſitienti. *LXX.* Annuntiavimus quaſi parvulum in conſpectu ejus, ſicut radix in terra ſitienti. *Th.* Et aſcendet ut lactens coram eo, & ſicut

ἀναβήσεται ὡς θηλάζων ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ.

לא-תאר לו ולא הדר ונראהו ולא-מראה ונחמדהו Σ. οὐκ εἶδος αὐτῷ οὐδὲ ἀξίωμα, ἵνα εἴδωμεν αὐτὸν, οὐδὲ θεωρία, ἵνα ἐπιθυμήσωμεν αὐτόν. Ο. οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ δόξα, καὶ εἴδομεν αὐτὸν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος.

3. נבזה וחדל אישים איש מכאבות וידוע חלי Σ. ἐξουδενωμένος καὶ ἐλάχιστος ἀνδρῶν, ἀνὴρ ἐπίπονος καὶ γνωστὸς νόσῳ. Οἱ λοιποὶ, καὶ ἐξουδενωμένος. Ο. ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον, καὶ ἐκλεῖπον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν.

וכמסתר פנים ממנו A. ὡς ἀποκεκρυμμένον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Ο. ὡς ἀπεστραμμένον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Ο. ἄλλως, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

נבזה ולא חשבנהו Οἱ λοιποὶ, ἐξουδενωμένος, διὸ οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. Ο. ἠτιμάσθη, καὶ οὐκ ἐλογίσθη. Θ. οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν.

4. אכן חלינו הוא נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה Σ. ὄντως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ τοὺς πόνους ὑπέμεινεν. ἡμεῖς δὲ ἐλογισάμεθα αὐτὸν ἐν ἀφῇ ὄντα, πεπληγότα ὑπὸ θεοῦ καὶ τεταπεινωμένον. ※ A. Θ. ὑπὸ θεοῦ. Ο. οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει.

נגוע A. ἀφήμενον. Σ. ἐν ἀφῇ. Ο. ἐν πόνῳ. Θ. μεμαστιγωμένον.

5. והוא מחלל מפשעינו מדכא A. αὐτὸς βεβηλωμένος ἀπὸ ἀθεσιῶν ἡμῶν, συνετρίβη. Ο. αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται.

6. ויהוה הפגיע בו את עון כלנו Σ. κύριος δὲ καταντῆσαι ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν. Ο. καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν.

7. נגש והוא נענה Σ. προσηνέχθη καὶ αὐτὸς ὑπήκουσε. Ο. καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι.

נענה ולא יפתח-פיו Σ. Θ. ὑπακούων οὐκ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ. Ο. διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ

radix in terra sitienti. *Vulg. Et ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra sitienti.*

Heb. Non forma ei neque decor: & vidimus eum, & non aspectus ut desideraremus eum. *S.* Non species ei neque dignitas, ut videamus eum; neque aspectus, ut concupiscamus eum. *LXX.* Non est species ei, neque gloria: & vidimus eum, & non habebat speciem, neque decorem. *Vul. Non est species ei neque decor: & vidimus eum, & non erat aspectus, & desideravimus eum.*

3. *H.* Despectus est, & desiit viris, vir dolorum, & notus ægritudine. *S.* Despectus & minimus virorum, vir laboriosus & notus morbo. *Reliqui,* & despectus. *LXX.* Sed species ejus inhonorata & deficiens præ filiis hominum. Homo in plaga positus, & sciens ferre infirmitatem. *Vulg. Despectum & novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem.*

Heb. & quasi abscondens faciem ab eo. *A. Vul.* quasi absconditus vultus ejus. *LXX.* quasi aversus vultus ejus. *LXX. aliter,* quia aversa est facies ejus.

Hebr. despectus erat, & non reputavimus eum. *Reliqui, Vul.* despectus, unde nec reputavimus eum. *LXX.* despectus, & non reputatus est. *Th.* non reputavimus eum.

4. *Hebr.* Vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros bajulavit: & nos reputavimus eum plagis affectum, percussum Dei & humiliatum. *S.* Vere peccata nostra ipse suscepit, & labores sustinuit. Nos autem reputavimus eum in lepra esse, percussum a Deo & humiliatum *A. Th.* a Deo. *LXX.* Hic peccata nostra portat, & pro nobis dolet, & nos reputavimus eum esse in labore, & in plaga & in afflictione. *Vul. Vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit: & nos putavimus eum quasi leprosum, & percussum a Deo & humiliatum.*

H. plagis affectum. *A.* plaga, *vel,* lepra affectum. *S.* In lepra. *LXX.* in labore. *Th.* flagellatum. *Vul. quasi leprosum.*

5. *H.* Et ipse vulneratus a prævaricationibus nostris, attritus. *A.* Ipse prophanatus a prævaricationibus nostris, contritus est. *LXX.* Ipse autem vulneratus est propter peccata nostra, & infirmatus est. *Vulg. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est.*

6. *Heb.* Et Dominus fecit occurrere in eum iniquitatem omnium nostrum. *S.* Dominus autem fecit occurrere in eum iniquitatem omnium nostrum. *LXX.* Et Dominus tradidit eum peccatis nostris. *Vulg. Et posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum.*

7. *Heb.* Oppressus est, & ipse afflictus est. *S.* Oblatus est, & ipse obedivit. *LXX.* & ipse propter afflictionem. *Vul. oblatus est, quia ipse voluit.*

Hebr. afflictus est, & non aperuit os suum. *S. Th.* audiens, *sive* obediens non aperuit os suum. *LXX.* propter afflictionem non aperit

ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

כשה לטבח יובל Σ. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν προσηνέχθη. Ο. ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη.

8\. כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי נגע למו Σ. ἀπετμήθη γὰρ ἐκ γῆς ζώντων, καὶ διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ λαοῦ μου πληγὴ αὐτοῖς. Ο. ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. Θ. ὅτι ἀπετμήθη ἀπὸ γῆς ζώντων, ἀπὸ ἀθεσίας τοῦ λαοῦ μου ἥψατο αὐτῶν.

9\. ויתן את־רשעים Σ. καὶ δώσει τοὺς ἀσεβεῖς. Α. Θ. καὶ δώσει. Ο. καὶ δώσω τοὺς πονηρούς.

10\. וחפץ יהוה בידו יצלח Σ. καὶ θέλημα κυρίου ἐν χειρὶ αὐτοῦ εὐοδωθήσεται. Α. Θ. ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Ο. καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν.

11\. ישבע בדעתו Α. Θ. ἐμπλησθήσεται ἐν τῇ γνώσει αὐτοῦ. Σ. χορτασθήσεται ἐν τῇ γνώσει αὐτοῦ. In O. hæc perplexa ſunt.

ועונתם הוא יסבל Σ. καὶ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν αὐτὸς ὑπενέγκει. Ο. καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει.

os ſuum. *Vul. Quia ipſe voluit, & non aperuit os ſuum.*

Heb. ſicut agnus ad occiſionem ducetur. *S.* ſicut ovis ad mactationem oblatus eſt. *LXX.* ſicut ovis ad occiſionem ductus eſt. *Vul. ſicut ovis ad occiſionem ducetur.*

8\. *Hebr.* Quoniam abſciſſus eſt de terra viventium, propter prævaricationem populi mei plaga ei. *S.* Abſciſſus enim eſt de terra viventium, & propter iniquitatem populi mei plaga ipſis. *LXX.* Quia tollitur de terra vita ejus ab iniquitatibus populi mei ductus eſt in mortem. *Th.* Quia abſciſſus eſt de terra viventium, ob iniquitatem populi mei tetigit eos. *Vulg. Quia abſciſſus eſt de terra viventium: propter ſcelus populi mei percuſſi eum.*

9\. *Heb.* & dedit cum impiis. *S. Vulg.* & dabit impios. *A. Th.* & dabit..... *LXX.* & dabo improbos.

10\. *Hebr. S.* Et voluntas Domini in manu ejus proſperabitur. *A. Th.* in manu ejus. *LXX.* & vult Dominus auferre. *Vul. Et voluntas Domini in manu ejus dirigetur.*

11\. *H. S. Vul.* ſaturabitur: in ſcientia ſua. *A. Th.* implebitur in ſcientia ſua. *In LXX. hæc perplexa ſunt.*

Hebr. & iniquitates ipſorum ipſe bajulabit. *S.* & impietates eorum ipſe ſuſtinet. *LXX.* & peccata eorum ipſe auferet. *Vul. & iniquitates eorum ipſe portabit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LIII. Heſaïæ.

v. 1. ※ Α. Θ. ἐπί. Procopius.

v. 2. Α. καὶ ἀναβήσεται &c. Sic Procopius. At Euſebius in Demonſtr. Evangelica, καὶ ἀναῤῥηθήσεται, habet: ſuſpicor mendum. Hieronymus ait, Symmachum pro *virgulto*, interpretatum eſſe *ramum*, Græcè κλάδος, ut referunt Euſebius & Procopius; & Aquilam pro *ſitienti*, vertiſſe *invia*, i. ἀβάτῳ, ut legunt iidem.

Ibid. Σ. οὐκ εἶδος αὐτῷ &c. Procopius.

v. 3. Σ. ἐξουδενωμένος &c. Procopius, qui docet etiam Reliquos vertiſſe ἐξουδενωμένος.

Ibid. Α. ὡς ἀποκεκρυμμένον &c. Idem.

v. 4. Σ. ὄντως τὰς ἁμ- Idem. Procopius. Ibid. ※ Α. Θ. ὑπὸ θεοῦ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Hieronymus ait Aquilam vertiſſe, ἀφημένον: Symmachum, ἐν ἀφῇ ὄντα: utriuſque verſionem ſic Latinè exprimit, *leproſum*: Theodotionem autem vertiſſe, *flagellatum.* Illud autem, ἀφημένον, in optimis Manuſcriptis legitur; imo tempore Hieronymi ſic legebatur. Hæc porro vox ſecundum eam, quam hîc habet, ſignificationem, vix uſpiam reperiatur: derivatur enim ab ἅπτομαι: hinc ἀφὴ, unde ἀφήμενος, plaga, vel lepra percuſſus: ſed præter morem efformatur: quare tempore Hieronymi, nonnulli ſecus accipiebant. Verba Hieronymi ſunt: *Et nos putavimus eum eſſe immundum, ſive* in dolore, *ut LXX. tranſtulerunt: pro quo Aquila & Symmachus poſuerunt*, leproſum; *Theodotio*, flagellatum. *Quod aliis verbis Hebraïco idiomate* lepra *intelligitur....... Pro eo quod Symmachus tranſtulit*, ἐν ἀφῇ ὄντα, *hoc eſt*, in lepra, *Aquila poſuit*, ἀφημένον, *id eſt*, leproſum; *quod multi non intelligentes putant*, relictum, *& alii legunt*, καθήμενον, *id eſt*, ſedentem.

v. 5. Α. αὐτὸς βεβηλ- Procopius. Euſebius vero legit, ἐβεβηλώθη.

v. 6. Σ. κύριος δὲ καταντῆσαι &c. Idem.

v. 7. Σ. προσηνέχθη &c. Euſebius in Heſaïam, atque Procopius.

Ibid. Σ. Θ. ὑπακούων οὐκ ἤνοιξε &c. Hieronymus: Sym. & Theod. *audiens non aperuit os ſuum.* Vocem ענה vertunt alibi Symmachus & Theodotio, ὑπακούειν & ἐπακούειν. Vide Lexica infra. Euſebius & Procopius ad Symmachum habent, ὑπήκουσε: Hieronymus vero, *audiens*, ὑπακούων, quaſi lectionem Symmachi & Theodotionis adfert.

Ibid. Σ. ὡς πρόβατον &c. Druſius.

v. 8. Σ. ἀπετμήθη γὰρ &c. Procopius.

v. 9. Σ. καὶ δώσει &c. Procopius. Theodoretus vero, τὸ, δώσει, οἱ τρεῖς, δώσω, ἔφασαν. i. *Tres Int.* dabit, *dixerunt pro*, dabo.

v. 10. Σ. καὶ θέλημα &c. Procopius. Ibid. Curterius ex Mſ. Jeſ. ※ οἱ Γ. ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

v. 11. Α. Θ. ἐμπλησθήσεται &c. Idem.

Ibid. Σ. καὶ τὰς ἀσεβείας &c. Procopius.

HESAIÆ CAP. LIV.

רני עקרה לא ילדה 1. Σ. . . . . Ο. εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα.

פצחי רנה וצהלי A. κελάδησον αἴνεσιν καὶ χρεμέτισον. Σ. ἱλάρυνον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χρεμέτισον. Ο. ῥῆξον καὶ βόησον. Θ. ῥῆξον εὐφροσύνην ※ καὶ τέρπου.

לא חלה כי רבים בני שוממה מבני בעולה אמר יהוה Σ. . . . . ἠφανισμένης. . . . Ο. ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου, μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

ועָרים נשמות יושיבו 3. Σ. καὶ πόλεις ἠφανισμένας κατοικιοῦσι. Ο. καὶ πόλεις ἠρημωμένας κατοικιεῖς.

9. כי־מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבר מי־נח עוד על־הארץ כן נשבעתי מקצף עליך ומגער־בך Σ. ὡς αἱ ἡμέραι Νῶε τοῦτό μοι, ὡς ὤμοσα μὴ ἐπελθεῖν ὕδωρ Νῶε ἐπὶ τὴν γῆν· οὕτως ὤμοσα μὴ ὀργισθῆναί σοι, μηδὲ ἐπιτιμῆσαί σοι. Ο. ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε τοῦτό μοι ἐστί· καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, τῇ γῇ, μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι, μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου. Θ. κατὰ τὰς ἡμέρας Νῶε τοῦτό μοι, ὅτι ὤμοσα μὴ ἐπαγαγεῖν ὕδωρ Νῶε ἐπὶ τὴν γῆν, οὕτως ὤμοσα τοῦ μὴ ὀργισθῆναι ἐπὶ σὲ, καὶ τοῦ μὴ ἐπιτιμῆσαι ἐν σοί.

10. כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא־ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך יהוה Σ. τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, καὶ βουνοὶ ταραχθήσονται. τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀποστραφήσεται, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης μου ἀνακληθήσεται, εἶπεν ὁ οἰκτείρων σε κύριος. Ο. τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι· οὐδ' οἱ βουνοί σου μετακινηθήσονται· οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει, οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ. εἶπε γὰρ ἵλεώς σοι κύριος (al. κύριε). Θ. τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται. . . . . . τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐ σαλευθήσεται.

אמר מרחמך יהוה οἱ Γ. εἶπεν οἰκτείρας σε κύριος. Ο. εἶπε γὰρ ἵλεώς σοι κύριος.

הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך 11. A. ἰδοὺ κατα-

1. *Heb.* Exulta sterilis non peperit. *S.* Lætare sterilis, quæ non peperisti. *LXX.* *Vul.* Lætare sterilis, quæ non paris.

Heb. vocifera exultationem, & hinni. *A.* modulare laudem, & hinni. *S.* hilaris esto in exultatione, & hinni. *LXX.* erumpe & clama. *Th.* erumpe lætitiam ※ & jucundare. *Vul. decanta laudem, & hinni.*

Heb. non parturivit: quia plures filii desertæ, quam filii maritatæ, dicit Dominus. *S.* quæ non parturisti: plures enim filii dissipatæ magis, quam ejus quæ erat sub viro. *LXX.* quæ non parturis: quia plures filii desertæ, quam ejus quæ habet virum. *Vulg. quæ non pariebas: quoniam multi filii desertæ magis quam ejus quæ habet virum.*

3. *Heb. S.* & civitates desolatas inhabitare facient. *LXX.* & civitates desertas habitare facies. *Vul. & civitates desertas inhabitabit.*

9. *Heb.* Quia aquæ Noe hoc mihi, cui juravi a transeundo aquas Noe ultra super terram, sic juravi ab irascendo contra te, & ab increpando in te. *S.* Sicut dies Noe hoc mihi: sicut juravi non superventuram aquam Noe super terram, sic juravi, quod non irascar tibi, neque increpem te. *LXX.* Ab aqua quæ fuit sub Noe, hoc mihi est: sicut juravi ei in tempore illo, terræ, nequaquam ultra irasci super te, neque in comminatione tua. *Th.* Secundum dies Noe hoc mihi: quia juravi non inducturum me aquam Noe super terram, sic juravi me non iratum fore tibi, nec increpaturum te. *Vul. Sicut in diebus Noe istud mihi est, cui juravi ne inducerem aquas Noe ultra super terram: sic juravi ut non irascar tibi, & non increpem te.*

10. *Hebr.* Nam montes recedent, & colles nutabunt, & misericordia mea a te non recedet, & fœdus pacis meæ non movebit se, dixit miserator tuus Dominus. *S.* Montes enim commovebuntur, & colles turbabuntur: misericordia autem mea a te non avertetur, neque testamentum pacis meæ revocabitur, dixit qui tui miseretur Dominus. *LXX.* Montes transferendos esse: neque colles tui transmovebuntur; sic neque quæ a me tibi misericordia deficiet, neque testamentum pacis tuæ transferetur. Dixit enim propitius tibi Dominus. *Th.* Montes enim commovebuntur . . . . . misericordia autem mea a te non removebitur. *Vulg. Montes enim commovebuntur, & colles contremiscent: misericordia autem mea non recedet a te, & fœdus pacis meæ non movebitur: dixit miserator tuus Dominus.*

Heb. Vulg. dixit miserator tuus Dominus. *Tres Int.* dixit qui tui misertus est Dominus. *LXX.* dixit enim propitius tibi Dominus.

11. *Heb.* Ecce ego faciens accubare in car-

κλίνω

κλίνω ἐν στίμῃ τοὺς λίθους σου. Σ. ἰδοὺ ἐγὼ συντίθημι στίμῃ τοὺς λίθους σου. Ο. ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοι ἄνθρακα τὸν λίθον σου. Θ. ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι ἐμβαλὼν στιμμῇ τοὺς λίθους σου.

כדכד 12. Σ. καρχηδόνιος. Ο. ἴασπιν.

ושעריך לאבני אקדח Α. τὰς πύλας σου λίθους πρυπανισμοῦ. Σ. τὰς πύλας σου λίθους γλυφοῖς. Ο. τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου. Θ. γλυφῆς.

באש 16. ※ Οἱ Γ. ἐν πυρί.

יוצר 17. Α. πλασσόμενον. Σ. πεπλασμένον. Ο. σκευαστόν. Θ. κεράμεος.

וכל-לשון תקום-אתך למשפט Ο. καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν. Θ. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἀναστήσεται εἰς τὰ σοῦ εἰς κρίσιν.

bunculo lapides tuos. *A.* Ecce ego depono in ſtibio lapides tuos. *S.* Ecce ego compono ſtibio lapides tuos. *LXX.* Ecce ego præparo tibi carbunculum lapidem tuum. *Th.* Ecce ego ſum qui injeci ſtibio lapides tuos. *Vulg. Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos.*

12. *Heb.* Cryſtallum. *S.* Calchedonius. *LXX. Vulg.* Jaſpidem.

H. & portas tuas ex lapidibus gemmæ rutilantis. *A.* portas tuas lapides, celaturæ. *S. Vul.* portas tuas lapides ſculptos. *LXX.* portas tuas lapides cryſtalli. *Th.* ſculpturæ.

16. *Hebr. tres Int. & Vulg.* in igne. *In LXX. vacat.*

17. *Heb. S.* fictum. *A.* formatum. *LXX.* quod paratum eſt. *Th.* figuli. *Vulg. quod fictum eſt.*

H. & omnis lingua ſurget tecum ad judicium. *LXX.* & omnis vox ſurget ſuper te in judicium. *Th.* & omnis lingua exſurget in ea, quæ ad te pertinent, ad judicium. *Vulg. & omnem linguam reſiſtentem tibi in judicio.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LIV. Heſaïæ.

v. 1. Hieronymus : *Symmachus hunc locum ita interpretatus eſt :* Lætare ſterilis, quæ non peperiſti : gaude in exultatione, & hinni, quæ non parturiſti ; plures enim filii diſſipatæ magis quam ejus quæ erat ſub viro ; *a quo Theodotio & Aquila, præter pauca verba, non diſcrepant.*

Ibid. Α. κελάδει αἴνεσιν &c. Ex Curterio & Procopio. Illud autem ; καὶ τέρπου, præmiſſo aſteriſco adfert Curterius ex Cod. Marchaliano.

v. 3. Σ. καὶ πόλεις ἠφαν- Procopius.

v. 9. Σ. ὡς αἱ ἡμέραι Νῶε &c. Procopius. Theodotionis vero verſionem ex Curterio & Mſ. Jeſ. mutuamur hoc & ſequenti verſu.

v. 10. Σ. τὰ γὰρ ὄρη &c. Procopius.

Ibid. οἱ Γ. εἶπεν οἰκτείρας &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 11. Α. ἰδοὺ &c. Euſebius, Procopius, Druſius & unus Regius. Euſebius ad Symmachum legit, στιμμίᾳ : ad Theodotionem, στιμμῇ. Procopius in tribus habet ; στίμει. Druſius ad Symm. στιμμίας, ad Theodotionem, στίμμι. Codex unus Reg. mendoſe ad Sym. τιμίους ; ad Theodot. τιμῇ.

v. 12. Hieronymus : *Ubi nos diximus*, ſternam per ordinem lapides tuos, *in Hebraïco ſcriptum eſt*, BAPHPHUCH, *quod omnes præter LXX. ſimiliter tranſtulerunt*, ſternam in ſtibio lapides tuos, *in ſimilitudinem corruptæ mulieris, quæ oculos pingit ſtibio, ut pulchritudinem ſignificet civitatis. Et ubi nos* jaſpidem, *ſequentes LXX. diximus, in Hebraïco ſcriptum habet*, CHODCHOD, *quod ſolus Sym.* καρχηδονίου *tranſtulit. Pro* cryſtallo *quoque, in cujus loco apud Hebræos* ECDA *legitur, Symmachus & Theodotio* ſculpturæ, *i.* γλυφῆς, *Aquila* τρυπανισμοῦ *poſuit.* Sic vero legendum, non autem τριπτανισμοῦ, ut habent quidam Editi. Codex noſter Latinus antiquiſſimus habet τρυιτανισμοῦ ; Π mutato in IT, quod frequenter accidit.

Ibid. Α. τὰς πύλας σου &c. Procopius. Adi notam præcedentem. Procopius ad Symm. habet γλύφους, Hieron. γλυφῆς.

v. 16. ※ οἱ Γ. ἐν πυρί. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 17. Α. πλασσόμενον &c. Idem.

Ibid. Θ. καὶ πᾶσα γλῶσσα &c. Idem.

HESAIÆ CAP. LV.

לכו שברו 1. Ο. βαδίσαντες ἀγοράσατε. ※ Θ. καὶ πορεύεσθε καὶ ἀγοράσατε.

בלוא-כסף ובלוא מחיר יין וחלב Α. Σ.... ἄνευ ἀλλάγματος οἶνον καὶ γάλα. Ο. ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ. ※ οἱ Γ. οἶνον.

למה תשקלו-כסף בלוא-לחם ויגיעכם בלוא לשבעה 2. Σ. δίσατε ἀργύριον, οὐχ ὑπὲρ ἄρτων, καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν οὐχ ὑπὲρ πλησμονῆς. Ο. ἱνατί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν. Θ. ἐν οὐκ ἄρτοις.

1. HEbr. Ite, emite. *LXX.* euntes emite. ※ *Th.* & ite & emite. *Vulg. properate, emite.*

Heb. abſque argento & abſque pretio vinum & lac. *A. S.* . . . . ſine commutatione vinum & lac. *LXX.* ſine argento & pretio, vinum & adipem. ※ *Tres Int.* vinum. *Vulg. abſque argento & abſque ulla commutatione vinum & lac.*

2. *Heb.* Quare appenditis argentum abſque pane, & laborem veſtrum abſque ſaturitate. *S.* impenditis argentum, non in panes, & labores veſtros non in ſaturitatem. *LXX.* Quare emitis pecuniâ, & laborem veſtrum non in ſaturitatem. *Th.* in non panibus. *Vulg. Quare appenditis argentum non in panibus, & laborem veſtrum non in ſaturitate.*

שמעו שמוע אלי Οἱ λοιποὶ, ἀκούσατε ἀκούοντες. Ο. ἀκούσατέ μου. ※ Θ. ἀκοὴν πρὸς μέ.

Heb. audite audiendo ad me. *Reliqui*, audite audientes. *LXX.* audite me. ※ *Th.* auditum ad me. *Vulg. audite audientes me.*

חסדי דוד 3. Σ. τὰ ἐλέη Δαυίδ. Ο. τὰ ὅσια Δαυίδ.

3. *Hebr. S. Vulg.* misericordias David. *LXX.* sancta David.

עד 4. Α. Σ. μάρτυρα. Ο. μαρτύριον.

4. *Hebr. A. S. Vulg.* testem. *LXX.* testimonium.

הן 5. ※ οἱ Γ. ἰδού. In O. vacat.

5. *Hebr.* ※ *Tres Interp. Vulg.* ecce. *In LXX. vacat.*

גוי לא־תדע Σ. Θ. ἔθνος ὃ οὐ γνώσῃς. Ο. ἔθνη ἃ οὐκ οἴδασίν σε.

Heb. gentem non scies. *S. Th.* gentem quam nescies. *LXX.* gentes, quæ non noverunt te. *Vul. gentem, quam nesciebas.*

כי פארך Σ. ὅτι ἐποίησέν σε καύχημα. Ο. ὅτι ἐδόξασέ σε.

Heb. quia decoravit te. *S.* quia fecit te gloriationem. *LXX. Vul.* quia glorificavit te.

קראהו 6. Σ. αἰνεῖτε καὶ καλέσατε αὐτόν. Ο. ἐπικαλέσασθε.

6. *Hebr. Vulg.* invocate eum. *S.* laudate & vocate eum. *LXX.* invocate.

לא ישוב אלי ריקם 11. Σ. Θ. οὐ μὴ ἀποστραφῇ ※ πρὸς μὲ κενόν. Ο. οὐ μὴ ἀποστραφῇ.

11. *Heb. S. Th. Vul.* non revertetur ※ ad me vacuum. *LXX.* non revertetur.

תחת הנעצוץ יעלה ברוש תחת הסרפד יעלה הדס 13. Σ. ἀντὶ στοιβῆς ἀναβήσεται βραθὺ, ἀντὶ δὲ κνίδος ἀναβήσεται μυρσίνη. Ο. καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη. Α. Θ. κονύζης.

13. *Heb.* pro spina alba ascendet abies, pro urtica ascendet myrtus. *S.* pro stœba ascendet brathy, & pro urtica ascendet myrtus. *LXX.* & pro stœba ascendet cyparissus, & pro conyza ascendet myrtus. *A. Th.* conyza. *Vul. pro saliunca ascendet abies, & pro urtica crescet myrtus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LV. Hesaïæ.

v. 1. ※ Θ. καὶ πορεύεσθε καὶ ἀγοράζετε. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Α. Σ. ἄνευ ἀλλ- Procopius, itemque Curterius, qui habet, ※ οἱ Γ. οἶνον. Fortaſſe quia cum vox οἶνον olim in LXX. deſideraretur, ex tribus Interpretibus addita fuit: nam id ſignificatur hac nota, ※ οἱ Γ. οἶνον.

v. 2. Σ. διψᾶτε &c. Procopius. Theodotionis vero lectionem habent Curterius & Druſius.

Ibid. οἱ λοιπ. ἀκούσατε ἀκούοντες. Procopius. ※ Θ. ἀκοὴν πρὸς μέ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 3. Σ. τὰ ἐλέη Δαυίδ Procopius.

v. 4. Α. Σ. μάρτυρα. Theodoretus & Reg. unus.

v. 5. ※ οἱ Γ. ἰδού. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Σ. Θ. ἔθνος ὃ οὐ γνώσῃς. Idem.

Ibid. Σ. ὅτι ἐποίησεν &c. Procopius.

v. 6. Σ. αἰνεῖτε καὶ &c. Idem.

v. 11. Σ. Θ. οὐ μὴ ἀποστραφῇ πρὸς μὲ κενόν. Procopius. Curterius vero ex Mſ. Jeſ. ※ Σ. Θ. πρὸς μὲ κενόν: quia hæc deſunt in LXX.

v. 13. Σ. ἀντὶ στοιβῆς ἀναβ- Euſebius in Heſaïam & Procopius. Α. Θ. κονύζης. Ex Hieronymo, cujus verba non prætermittenda: *Sed & στοιβὴ quoque & κόνυζα, ſive* ſaliuncula *&* urtica, *in* abietem *vertuntur, ac* myrtum, *&* cypariſſum. *Στοιβὴ juxta Symmachum & LXX. in Hebræo ſcribitur* NESUS: *quem Aquila & Theodotio κόνυζαν interpretati ſunt. Eſt autem κόνυζα herba viliſſima & amara, odoriſque peſſimi. Ubi autem Septuaginta tranſtulerunt κόνυζα, quæ in Hebraïco dicitur* SARPHOD, *Symmachus vertit,* urticam.

HESAIÆ CAP. LVI.

וצדקתי 1. Οἱ λοιποὶ, καὶ τὴν δικαιοσύνην μου. Ο. δικαιοσύνην.

1. HEbr. & juſtitia mea. *Reliqui*, & juſtitiam meam. *LXX.* juſtitiam.

לאמר הבדל 3. In O. vacat. ※ Θ. λέγων, ἀφορισμῷ.

Hebr. dicendo, ſeparatione. *In LXX. vacat. Th. Vul.* dicens: ſeparatione.

כי כה אמר יהוה 4. ※ οἱ Γ. ὅτι: Ο. τάδε λέγει κύριος.

4. *H.* Quia ſic dicit Dominus. ※ *Tres Int.* quia: *LXX.* hæc dicit Dominus. *Vul. quia hæc dicit Dominus.*

יד ושם טוב מבנים ומבנות 5. Οἱ λοιποὶ, χεῖρα καὶ ὄνομα βέλτιον υἱῶν, καὶ θυγατέρων. Ο. τόπον ὀνομαστὸν, κρείττω υἱῶν καὶ θυγατέρων.

5. *Heb.* manum & nomen melius quam filii & quam filiæ. *Reliqui*, manum & nomen, melius filiis & filiabus. *LXX.* locum nominatum meliorem filiis & filiabus. *Vul. locum & nomen melius a filiis & filiabus.*

שם עולם אתן־לו אשר לא יכרת Οἱ λοιποὶ, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτῷ ὃ οὐκ ἐξαρθήσεται.

Heb. nomen ſæculi dabo ei, quod non ſuccidetur. *Reliqui*, nomen ſempiternum dabo

Ο. ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐκλείψει.

ei, quod non fuccidetur. *LXX.* nomen fempiternum dabo illis, & non deficiet. *Vul. nomen fempiternum dabo eis, quod non peribit.*

כל־חיתו 9. Α. πᾶν ζῶον αὐτοῦ. Ο. πάντα τὰ θηρία.

9. *Hebr.* omnis fera. *A.* omne animal ejus. *LXX.* omnes feræ. *Vul. omnes beftiæ.*

צפו עורים 10. Α. σκοπευταὶ αὐτοῦ τυφλοί. Σ. Θ. οἱ σκοποὶ αὐτοῦ τυφλοί. Ο. ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται.

10. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* fpeculatores ejus cæci. *LXX.* videte quia excæcati funt.

לא ידעו οἱ Γ. οὐκ ἔγνωσαν. & Ο. fimiliter.

H. Vul. nefcierunt. *Tres Int.* & *LXX.* non noverunt.

אלמים Σ. ἄλαλοι. Ο. ἐνεοί.

H. S. LXX. Vul. muti.

חזים שכבים אהבי לנום Α. Θ. φανταζόμενοι, κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάξαι. Σ. ὁραματισταὶ κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάζειν. Ο. ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάξαι.

H. deliria loquentes, jacentes, diligentes dormitare. *A. Th.* vana imaginantes, dormientes, diligentes dormitare. *S.* vifionarii dormientes, diligentes dormitare. *LXX.* fomniantes in lecto, diligentes dormitare. *Vul. videntes vana, dormientes & amantes fomnia.*

והמה רעים 11. Οἱ Ἄλλοι, (καὶ αὐτοὶ οἱ ποιμένες). Ο. καί εἰσι πονηροί.

11. *H. & Alii*, & ipfi paftores. *LXX.* & funt mali. *Vul. ipfi paftores.*

איש לבצעו מקצהו Α. ἀνὴρ εἰς πλεονεξίαν αὐτοῦ. . . . . Σ. ἕκαστος εἰς τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ. . . . . . . Ο. ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ. . . . . Θ. ἕκαστος εἰς τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ ἐπ᾽ ἄκρα αὐτοῦ. (al. ἀπ᾽ ἄκρου αὐτοῦ.)

Hebr. vir ad cupiditatem fuam ab extremo ejus. *A.* vir ad avaritiam fuam. . . . *S.* unufquifque ad avaritiam fuam. . *LXX.* unufquifque juxta fuum.... *Th.* unufquifque ad avaritiam fuam ad fumma fua. (*al.* a fummo fuo). *Vul. unufquifque ad avaritiam fuam a fummo.*

12. אתיו אקחה־יין ונסבאה שכר והיה כזה יום מחר גדול יתר מאד ※ Θ. δεῦτε λάβωμεν οἶνον καὶ οἰνοφλυγήσωμεν μέθην καὶ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα μεγάλη, περισσὲ (περισσὴ) ὡς σφόδρα.

12. *Heb.* Venite, capiam vinum, & potabimus Sechar, & erit fecundum hunc diem cras magnus abundanter valde. ※*Th.* Venite, fumamus vinum, & ingurgitemus nos ebrietate, eritque hujufmodi dies, magna dies valde. *Vul. Venite, fumamus vinum, & impleamur ebrietate: & erit ficut hodie, fic & cras, & multo amplius.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. L V I. Hefaïæ.

v. 1. οἱ λοιπ. καὶ τὴν δικαιοσύνην μου. Procopius.

v. 3. ※ Θ. λέγων ἀφορισμῷ. Curterius ex Mf. Jef. Hæc autem verba defunt in LXX. prætermiffa fcilicet, quia his demtis nihil deficiet ad fenfum, ut ex confpectu palam erit: μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον ※ Θ. λέγων ἀφορισμῷ: ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος &c.

v. 4. ※ οἱ Γ. ὅτι. Idem.

v. 5. οἱ λοιπ. χεῖρα καὶ ὄνομα &c. Procopius.

Ibid. οἱ λοιπ. ὄνομα αἰώνιον &c. Idem.

v. 9. Α. πᾶν ζῶον αὐτοῦ. Idem.

v. 10. Α. σκοπευταὶ &c. Idem.

Ibid. οἱ Γ. οὐκ ἔγν- In hæc verba τῶν Ο. notatur ad marg. in Mf. Jef. οἱ Γ. ὁμοίως.

Ibid. Σ. ἄλαλοι. Procopius.

Ibid. Α. Θ. φανταζόμενοι &c. Idem.

v. 11. Hieronymus: Ipfi paftores ignoraverunt intelligentiam. *Verbum enim Hebraïcum* ROIM, *quod quatuor litteris fcribitur*, RES & AIN & JOD & MEM, *fi legatur* ROIM, paftores; *fi* RAIM, peffimos *fonat. Hoc diximus, ut variæ interpretationis caufas monftraremus.*

Ibid. Α. ἀνὴρ &c. Curterius ex Mf. Jef. Poftrema Theodotionis verba fic adfert Procopius, ἐπ᾽ ἄκρα αὐτοῦ. Curterius vero fic, ἀπ᾽ ἄκρου αὐτοῦ: & hæc fequentibus præmittit fic cum afterifco, ※ Θ. ἀπ᾽ ἄκρου αὐτοῦ. δεῦτε λάβωμεν οἶνον καὶ οἰνοφλυγήσωμεν &c. In hæc porro verba Hieronymus: *Quodque fequitur*: Unufquifque ad avaritiam fuam, a fummo ufque ad noviffimum, venite, fumamus vinum, & impleamur ebrietate: & erit ficut hodie fic & cras, & multo amplius; *in LXX. Interpretibus non habetur, fed ex Hebraïco additum ftellis illuminantibus prænotatur.* Sic ille quæ afterifco notantur, prius incipit quam Mf. Jef.

HESAIÆ CAP. LVII.

ואין איש 1. Ο. καὶ οὐδεὶς ※ οἱ Γ. ἀνήρ:

1. HEb. & non quifquam. *LXX.* & nullus. ※ *Tres Int.* vir: *Vul. & non eft qui.*

קרבו 3. Α. Σ. ἐγγίσατε. Ο. προσαγάγετε. Θ. προσαγήτε.

3. *H.* appropinquate. *A. S. LXX. Vulg.* accedite. *Th.* adducamini.

בני עננה Σ. ὑιοὶ. . . . Ο. ὑιοὶ ἄνομοι. Θ. ὑιοὶ ὠνενά.

סעפי הסלעים 5. ※ Α. ἄκρων : τῶν πετρῶν. Ο. ἀναμέσον τῶν πετρῶν.

בחלקי-נחל 6. ※ ἐν τῷ μερίσι φάραγγος. In O. vacat.

לזבח זבח 7. οἱ Γ. θυσίας ※ θυσιάσαι. Ο. θυσίας σου.

הרחבת משכבך ותכרת-לך מהם 8. ※ Θ. ἐπλάτυνας τὴν κοίτην σου, καὶ διέθου σαυτὴν παρ' αὐτῶν.

ארבת משכבם Οἱ λοιποὶ, ἠγάπησας τὴν κοίτην αὐτῶν. Ο. ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ.

ותרבי רקחיך ותשלחי ציריך עד-מרחוק 9. Α. καὶ ἐπλήθυνας τὰς συνθέσεις σου, ἀπέστειλας. . . ἕως εἰς μακράν. Σ. καὶ ἐπλήθυνας τὰ μυρέψια σου, ἀπέστειλας ὁμήρους σου ἕως μακράν. Ο. καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις, ὑπὲρ τὰ ὅρια. Θ. καὶ ἐπλήθυνας τοὺς μυρεψοὺς σου, καὶ ἀπέστειλας . . . . . ἕως εἰς μακράν.

ותשפילי עד-שאול Α. Σ. Ο. Θ. καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου.

לא חלית 10. Α. οὐκ ἐλιτάνευσας. Ο. οὐ κατεδεήθης μου σύ.

אני מחשה ומעולם 11. Α. Σ. . . . Ο. καὶ ἐγώ σε ἰδὼν παρορῶ.

מעולם ואותי לא תיראי Α. διέμενες δὲ αἰῶνος ἄφοβος καὶ αἴδυ λάβης. Ο. καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης.

צדקתך 12. Α. Σ. Ο. Θ. τὴν δικαιοσύνην σου.

לא יועילוך Α. Σ. Ο. Θ. οὐκ ὠφελήσουσί σε.

יצילך קבוציך 13. Σ. ἐξελέσθωσάν σε αἱ συναγωγαί σου. Ο. ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου.

והחוסה בי ינחל-ארץ ויירש הר קדשי Σ. . . .
. . . .
. . . .
Ο. οἱ δὲ ἀντεχόμενοι μου κτήσονται γῆν, καὶ κληρονομήσουσι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου.

ואמר סלו-סלו פנו-דרך 14. Σ. . . . . . .
. . . . Ο. καὶ ἐροῦσι καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδούς.

כי 15. ※ οἱ Γ. ὅτι. In O. vacat.

יעטוף 16. Α. Σ. Θ. περιελεύσεται. Ο. ἐξελεύσεται.

לבו 17. ※ τῆς καρδίας αὐτοῦ. In O. vacat.

H. S. Vul. filii auguratricis. *LXX.* filii iniqui. *Th.* filii Onena.

5. *H.* ramos petrarum. ※ *A.* ſummitatibus : petrarum. *LXX.* in medio petrarum. *Vulg. eminentes petras.*

6. *H.* in lævibus torrentis. ※ *Vul.* in partibus torrentis. *In LXX. vacat.*

7. *Heb.* ad immolandum ſacrificia. *Tres Int. Vul.* ut immolares hoſtias. *LXX.* ſacrificia tua.

8. *H.* dilataſti cubile tuum, & excidiſti tibi ex eis. ※ *Th.* dilataſti cubile tuum, & diſpoſuiſti teipſam in eo. *Vulg. dilataſti cubile tuum, & pepigiſti cum eis fœdus.*

H. dilexiſti cubile eorum. *Reliqui*, dilexiſti lectum eorum. *LXX.* dilexiſti cubantes tecum. *Vulg. dilexiſti ſtratum eorum.*

9. *H.* & multiplicaſti pigmenta tua, & miſiſti legatos tuos uſque ad longinquum. *A.* & multiplicaſti ſyntheſes tuas, miſiſti. . . . uſque ad longinquum. *S.* & multiplicaſti pigmenta tua, miſiſti obſides tuos uſque longe. *LXX.* multoſque feciſti eos qui procul a te, & miſiſti legatos ultra terminos. *Th.* & multiplicaſti unguentarios tuos, & miſiſti. . . . . uſque ad longinquum. *Vul. & multiplicaſti pigmenta tua. Miſiſti legatos tuos procul.*

H. A. S. LXX. Th. Vulg. & humiliata es uſque ad inferos.

10. *Hebr.* non ægrotaſti. *A.* non precata es. *LXX.* non ſupplicaſti mihi tu. *Vul. non rogaſti.*

11. *Heb.* Ego tacens & a ſæculo. *A. S.* Ego ſemper tacui. *LXX.* Et ego te videns deſpicio. *Vul. Ego tacens, & quaſi non videns.*

H. a ſæculo, & me non timebis. *A.* manebas a ſæculo ſine timore & ſine damno. *LXX.* & me non timuiſti. *Vul. & mei oblita es.*

12. *H. A. S. LXX. Th. Vulg.* juſtitiam tuam.

H. A. S. LXX. Th. Vulg. non proderunt tibi.

13. *Heb.* Liberent te congregationes tuæ. *S.* Eruant te ſynagogæ tuæ. *LXX.* Eruant te in tribulatione tua. *Vulg. Liberent te congregati tui.*

Hebr. & ſperans in me hæreditabit terram, & poſſidebit montem ſanctitatis meæ. *S.* qui autem confidit in me poſſidebit terram, & hæreditate conſequetur montem ſanctum meum. *LXX.* qui autem innituntur mihi poſſidebunt terram, & hæreditate accipient montem ſanctum meum. *Vulg. qui autem fiduciam habet mei, hæreditabit terram, & poſſidebit montem ſanctum meum.*

14. *Heb.* Et dicet, munite munite, complanate viam. *S.* Et dicet, Rectam viam facite, &c. *LXX.* Et dicent, mundas facite a facie ejus vias. *Vulg. Et dicam, viam facite, præbete iter, declinate de ſemita.*

15. *Heb. Tres Int. Vulg.* quia. *In LXX. vacat.*

16. *H.* involvet ſe. *A. S. Th.* circuibit. *LXX. Vul.* egredietur.

17. *Hebr.* ※ *Vulg.* cordis ſui. *In LXX. vacat.*

20\. והרשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל ויגרשו מימיו רפש וטיט A. . . . . καὶ ἐκβράσουσι ὕδατα αὐτῆς, καταπάτημα καὶ πηλός. Σ. οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὡς θάλασσα ἐκβρασσομένη, ἡσυχάσαι γὰρ οὐ δυνήσονται, καὶ ἐκβρασθήσονται παρὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ καταπάτημα καὶ πηλός. Ο. οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται, καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυνήσονται. Θ. . . . . ※ Θ. καὶ ἀποβάλλεται ὕδωρ αὐτῆς καταπάτημα καὶ πηλός.

20\. *H.* Et impii veluti mare impulsum: nam quiescere non poterit: & impellent se aquæ ejus cœno & luto. *A.* . . . . & ebulliunt aquæ ejus, conculcamentum & lutum. *S.* Impii autem tamquam mare quod ebullit: quiescere enim non poterunt, & ejicientur ad aquas ipsius, & conculcamentum & lutum. *LXX.* Iniqui autem fluctuabunt, & requiescere non poterunt. *Th.* . . . . ※ *Th.* Et ejicit aqua ejus conculcamentum & lutum. *Vul. Et impii quasi mare fervens, quod quiescere non potest, & redundabit fluctus ejus in conculcationem & lutum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LVII. Hesaïæ.

v. 1. ※ οἱ Γ. ἀνήρ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 3. A. Σ. ἐγγίσατε &c. Idem.

Ibid. Hieronymus: *Theodotio ipſum verbum Hebraïcum poſuit*, ONENA, *quod nos juxta Symmachum in* auguratricem *vertimus, quod ſcilicet ſemper Jeruſalem, quæ eſt mater audientium, idololatriæ dedita fuerit.*

v. 5. ※ A. ἄκρων. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 6. ※ ἐν ταῖς μερίσι &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 7. ※ οἱ Γ. θυσιάσαι. Idem. Ibi vero notatur θυσιάσαι legendum eſſe poſt θυσίας. Sed puto melius locari ante ※ θυσιάσαι θυσίας, ut reſpondeat Hebraïco לזבח זבח

v. 8. ※ Θ. ἐπλάτυνας &c. Idem.

Ibid. οἱ λοιπ. ἠγάπησας &c. Idem.

v. 9. A. καὶ ἐπλήθυνας τὰς συνθέσεις &c. Ex Procopio & Curterio. συνθέσεις hîc de veſtimentis intelligi forte poteſt. Sic Hermas Paſtor, cujus Græca edidimus Tom. 2. Operum S. Athanaſii, p 261. παῖδα ἐνδεδυμένον σύνθεσιν ἐνδυμάτων κοκκίνων. Ab aliis quoque ſcriptoribus σύνθεσις aliquando pro genere veſtis uſurpatur: verum aptius de pigmentorum compoſitione intelligatur; idque poſtulat Hebraïcum.

Ibid. A. Σ. O. Θ. καὶ ἐταπεινώθης &c. Ex Curterio.

v. 10. Ex Procopio. Curterius autem hîc Aquilæ verba multiplicat, ejuſque nomine hæc adfert, οὐκ ἐλιτάνευσας ὥστε τυχεῖν ἀφέσεως. Verum hæc poſtrema verba, ὥστε τυχεῖν ἀφέσεως, Procopii ſunt, ad explanationem adjecta, ut liquidum eſt; neque enim in Hebræo exprimuntur.

v. 11. A. S. *Ego ſemper tacui.* Hieronymus, qui videtur magis ſenſum quam verba retuliſſe. Sic enim habet: *Ego ſum qui, juxta Symmachum & Aquilam, ſemper tacui peccata tua: & ſcelera quæcumque faciebas, quaſi non viderem, diſſimulatione neglexi, ut ſi non timore mei, ſaltem patientia ad me redires* &c.

Ibid. A. διέμεινες ἐξ αἰῶνος ἄφοβος, καὶ ἄνευ λάβης. Ex Procopio. Melius, βλάβης. Hæc porro omnia Aquilæ non ſunt, ſed aliis verſionibus intermixta videntur.

v. 12. οἱ Γ. τὴν δικαιοσύνην σου. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. οἱ Γ. οὐκ ὠφελήσει σε. Idem.

v. 13. Σ. ἐξελέσθωσάν σε. Procopius.

Ibid. S. *eruant te Synagogæ tuæ.* Hieronymus.

Ibid. S. *Qui autem confidit* &c. Idem Hieronymus.

v. 14. S. *& dicet, rectam viam facite.* Idem.

v. 15. ※ οἱ Γ. ὅτι. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 16. A. Σ. Θ. περιελεύσεται. Hieronymus in Commentariis: Spiritus quoque meus, qui ex me egredietur; *ſive*, qui, *juxta Hebraïcum, Aquilam, Symmachum & Theodotionem*, cuncta circumdat; *hoc enim ſignificat* περιελεύσεται, vegetator eſt omnium.

v. 17. ※ τῆς καρδίας αὐτοῦ. Curterius.

v. 20. Aquilæ & Symmachi lectiones exhibet Procopius; Theodotionis cum aſteriſco Curterius ex Mſ. Jeſ.

HESAIÆ CAP. LVIII.

כשופר 1. A. ὡς κερατίνη. Σ. Θ. ὡς κερατίνης. O. ὡς σάλπιγγι.

וכל־עצביכם תנגשו 3. Σ. Θ. . . . . . . O. καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.

הן 4. ※ οἱ Γ. ἰδού. O. εἰ.

ויום רצון 5. Σ. Θ. καὶ ἡμέραν ※ δεκτήν. O. καὶ ἡμέραν.

מוטה 6. A. . . . . Σ. . . . . O. βιαίων συναλλαγμάτων. Θ. κλοιόν.

וכל־מוטה תנתקו Σ. . . . . . O. καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα.

ומבשרך לא תתעלם 7. Αλλος, καὶ O. καὶ ἀπὸ

1\. Hebr. Vulg. quaſi tuba. *A.* tamquam buccina. *S. Th.* tamquam buccinæ. *LXX.* quaſi tubâ.

3\. *H.* omnes labores veſtros exigatis. *S. Th. Vul.* & omnes debitores veſtros repetitis. *LXX.* & omnes ſubjectos veſtros affligitis, *vel*, compungitis.

4\. *Hebr. Tres Int. Vul.* ecce. *LXX.* ſi.

5\. *Hebr.* & diem beneplaciti. *S. Th. Vulg.* & diem ※ acceptabilem. *LXX.* & diem.

6\. *Hebr.* jugi. *A.* errorem. *S.* declinationem. *LXX.* violentorum contractuum. *Th.* torquem. *Vulg. deprimentes.*

Hebr. & omne jugum dirumpatis. *S.* & omnem cautionem falſam dirumpe. *LXX.* & omnem ſcripturam iniquam conſcinde. *Vulg. & omne onus dirumpe.*

7\. *Hebr.* & a carne tua non abſcondas te.

τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψῃ.

וארכתך מהרה תצמח 8. A. . . . . . . O. καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ.

9. אם־תסיר מתוכך מוטה שלח אצבע ודבר־און A. ἐὰν ἀφέλης ἀπὸ σοῦ σκώδεσμον (l. πλάνην) ἐκτείνοντα δάκτυλον καὶ λαλοῦντα ἀνωφελές. Σ. Θ. ἐὰν ἀφέλης ἐκ μέσου σου κλοιὸν ἐκτείνοντα δάκτυλον. . . . . . O. ἐὰν ἀφέλης ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον, καὶ χειροτονίαν, καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ.

מים אשר 11. ※ οἱ Γ. ὕδατος, ἧς.

תקומם 12. ※ A. Σ. ἀναστήσεις.

וקרא לך גדר פרץ A. . . . . . . διακοπῆς, vel ἀνακοπῆς. Σ. κληθήσῃ τειχίζων διακοπήν. O. καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν.

לשבת A. τοῦ καθῆσθαι. Σ. εἰς τὸ οἰκεῖσθαι. O. παύσεις. Θ. τοῦ οἰκεῖσθαι.

Alius, *& LXX.* & domesticos seminis tui n' despexeris. *Vulg. & carnem tuam ne despexeris*

8. *Hebr.* & medela tua cito germinabit. *A.* & cicatrix vulneris tui cito obducetur. *LXX.* & sanationes tuæ cito orientur. *Vul. & sanitas tua citius orietur.*

9. *Hebr.* Si removeris de medio tui jugum mittendo digitum, & loquendo iniquitatem. *A.* Si auferas a te vinculum (*l.* errorem] extendentem digitum, & loquentem inutile. *S. Th.* Si auferas de medio tui torquem extendentem digitum. . . . . . . *LXX.* Si auferas a te vinculum, & ordinationem & verbum murmurationis. *Vulg. Si abstuleris de medio tui catenam, & desieris extendere digitum, & loqui quod non prodest.*

11. *H. Vul.* aquarum cujus. ※ *Tres Int.* aquæ, cujus.

12. *Hebr.* stare facies. ※ *A. S. Vulg.* suscitabis. *In LXX. vacat.*

Hebr. & vocabitur tibi sepiens fracturam. *A.* . . . . diruptionis. *S.* vocaberis, muro cingens diruptionem. *LXX. Vul.* & vocaberis ædificator sepium.

H. S. Th. ad habitandum. *A.* ad sedendum. *LXX.* quiescere facies. *Vulg. in quietem*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LVIII. Hesaïæ.

v. 1. A. ὡς κερατίνη &c. Curter. ex Ms. Jes. & Hieronymus, qui sic habet: *Et quia surdas aures habeant, & audire vix possint, juxta Symmachum & Aquilam, guttur suum vertat in buccinam, quæ Hebraïce dicitur* SOPHAR, *quam* κερατίνην, *id est*, corneam, *interpretati sunt.*

v. 3. Hieronymus: *Quodque sequitur juxta LXX.* & omnes subjectos vobis compungitis, *sive*, affligitis; *melius Theodotio & Symmachus transtulerunt, quos nos in hoc loco sequuti sumus:* Et omnes debitores vestros repetitis.

v. 4. ※ οἱ Γ. ἰδοὺ. Curterius ex Ms. Jes.

v. 5. In textu Ms. Jes. post νηστείαν legitur δεκτὴν, & ad marg. ※ Θ. Σ. καὶ ἡμέραν. Contra vero in Editione Romana legitur, καὶ ἡμέραν, & omittitur δεκτήν.

v. 6. Hieronymus: *Verbum Hebraïcum*, MOTA, *quod in Jeremia* torques ferrea *interpretatur, in præsenti capitulo bis legitur. In eo enim loco, ubi supra juxta LXX. diximus:* Dissolve obligationes violentarum commutationum, *pro uno verbo* MOTA, *sciamus eos posuisse*, violentas cautiones, *pro quibus Aquila* errorem; *Symmachus*, declinationem. *Theodotio*, κλοιὸν, *i.* torquem, *transtulerunt. Rursum in præsenti loco, ubi nos vertimus:* Si abstuleris de medio tui catenam; *& pro* catena, *LXX.* σύνδεσμον, *i.* colligationem, *sive* vinculum, *transtulerunt; Aquila sicut supra*, errorem *interpretatus est; Symmachus in Theodotionis scita concedens*, torquem *posuit.*

Ibid. S. *& omnem cautionem* &c. Hieronymus.

v. 7. Alius Interpres, *& domesticos* &c. Augustinus de Doctrina Christiana, lib. 2.

v. 8. A. *& cicatrix* &c. Hieronymus.

v. 9. A. ἐὰν ἀφέλης &c. Procopius, qui Aquilæ nomen non exprimit; sed videtur omnino Aquilæ esse, quia Symmachi & Theodotionis versio alia adfertur ex Ms. Jes. a Curterio, & quia אין vertitur ἀνωφελὲς, ut perpetuo Aquila interpretatur. Vide notam ad versum 6. ubi tamen dicitur Aquilam vertisse *errorem*. Quare existimo σύνδεσμον huc irrepsisse ex versione Symmachi, quod sæpissime accidit, ut plerumque vidimus, legendumque esse πλάνην, vel quid simile.

v. 11. ※ οἱ Γ. ὕδατος, ἧς. Curterius ex Ms. Jes. Ibi vero ἧς ad πηγὴ refertur.

v. 12. ※ A. Σ. ἀναστήσεις. Idem.

Ibid. Hieronymus: GODER PHERES, *quod Aquila interpretatus est*, πεφράκτισμα χολῆς, *quod nos possumus juxta sensum dicere*, qui se opponit Dei iracundiæ sævienti. *Denique Symmachus transtulit*, murum opponens cædenti. Symmachi versio apud Procopium Græce sic legitur, κληθήσῃ τειχίζων διακοπήν. Versio autem Aquilæ omnino corrupta est in Editis. Illud autem, πεφράκτισμα χολῆς, ab Erasmo excogitatum, in alias exinde Hieronymi Editiones manavit. Codex noster vetustissimus, de quo supra, sic habet,

ΠЄΦΡΑΡΙΗϹΑΙΑΚΟΗϹ,

ubi duæ voces exprimuntur, quarum postrema est haud dubie διακοπῆς, Δ mutato in A pro more. Unus Codex Regius habet, ΠΗΦΡΗΡΙΕϹ ΝΑΚΟΠΗϹ; alter Regius, ΠΕΦΡΗΡΙΕS ΝΑΚΟΠΗϹ. Colbertinus unus, ΠΗΦRAPϿΠC aiaconne (sic). Alius Colbertinus, pefraries aiaκopes. Ultimam autem vocem esse διακοπῆς, ut habet etiam Symmachus, non dubitamus, tum quia ex διακοπῆς factum esse αιακοπης, suadent exempla frequentissima mutationis τοῦ α in δ, quæ in Præliminaribus adferimus, tum quia vocem פרץ solet vertere Aquila διακοπὴ, ut in Lexico Græco videas infra. Nihil fere me movet vox Νακοπῆς, quæ in duobus Mss. fertur, ut legam ἀνακοπῆς, quia hæc vox numquam reperitur in versione Aquilæ. Primam vero vocem, ΠΕΦΡΑΡΙΗϹ, ne conjecturâ quidem restituere audemus, usque adeo vitiata est.

Ibid. A. τοῦ καθῆσθαι &c. Curterius ex Ms. Jes.

HESAIÆ CAP. LIX.

האכל מביציהם ימות 5. Οἱ λοιποὶ, ὁ ἐσθίων ἐκ τῶν ὠῶν αὐτῶν ἀποθανεῖται. Ο. καὶ ὁ μέλλων τῶν ὠῶν φαγεῖν.

1. Hebr. Reliqui, Comedens de ovis eorum morietur. LXX. & qui de ovis eorum comederit. *Vulg. qui comederit de ovis eorum, morietur.*

והזורה תבקע אפעה A. καὶ τὸ θαλφθὲν ἐσχίσθη ἔχιδνα. Σ. τὸ δὲ συνεστραμμένον ἀποῤῥαγὲν ἔσται ἀσπίς. Ο. συντρίψας οὔριον, εὗρε καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκον. Θ. τὸ θαλφθὲν ἐῤῥάγη ἀσπίς.

Heb. & compressum erumpet vipera. *A.* & fotum, erupit vipera. *S.* quod autem convolutum est, ubi fractum fuerit, erit aspis. *LXX.* frangens putridum, reperit etiam in ipso regulum. *Th.* fotum erupit aspis. *Vulg. & quod confotum est, erumpet in regulum.*

ופעל חמס בכפיהם 6. ※ Θ. καὶ ἔργον ἀδικίας ἐν χερσὶν αὐτῶν.

6. *Hebr.* & opus rapinæ in volis eorum. ※ *Th. Vulg.* & opus iniquitatis in manibus eorum.

וימהרו לשפך דם נקי 7. Οἱ λοιποὶ, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα ※ ἀναίτιον. Ο. ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα.

7. *Heb.* Et festinabunt ad effundendum sanguinem innocentem. *Reliqui*, Veloces ad effundendum sanguinem ※ innocentem. *LXX.* Veloces ad effundendum sanguinem. *Vulg. & festinant ut effundant sanguinem innocentem.*

און A. ἀνωφελοῦς. Σ. ἀνομίας. Ο. ἀφρόνων. (al. ἀπὸ φόνων. Θ. ἀδικίας.

Hebr. S. iniquitatis. *A.* inutilitatis. *LXX.* insipientium, *vel*, a cædibus. *Th.* injustitiæ. *Vul. inutiles.*

לא ידעו 8. Ἀλλ. οὐκ ἔγνωσαν. Ο. οὐκ οἴδασιν.

8. *Hebr. Alius*, non cognoverunt. *LXX.* nesciunt. *Vulg. nescierunt.*

על־כן רחק משפט ממנו ולא תשיגנו צדקה נקוה לאור והנה־חשך 9. Σ. διὰ τοῦτο μακρὰν ἐγένετο κρίσις ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ καταλήψεται ἡμᾶς δικαιοσύνη. προσδοκήσωμεν εἰς τὸ φῶς, καὶ ἰδοὺ σκότος. Ο. διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη. ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος.

9. *Hebr.* Propterea elongavit se judicium a nobis, & non apprehendit nos justitia. Exspectavimus ad lucem, & ecce tenebrositas. *S.* Propter hoc longe factum est judicium a nobis, & non apprehendet nos justitia. Exspectemus in lucem, & ecce tenebræ. *LXX.* Propterea recessit judicium ab eis, & non apprehendet eos justitia. Cum exspectarent lucem, factæ sunt eis tenebræ. *Vulg. Propter hoc elongatum est judicium a nobis, & non apprehendet nos justitia: expectavimus lucem, & ecce tenebræ.*

נהלך οἱ Γ. περιπατήσομεν. Ο. περιεπάτησαν.

Hebr. Tres Int. ambulabimus. *LXX.* ambulaverunt. *Vul. ambulavimus.*

נגששה 10. Σ. ψηλαφήσομεν. Ο. Θ. ψηλαφήσουσιν.

10. *H. S.* palpabimus. *LXX. Th.* palpabunt. *Vulg. palpavimus.*

כדבים 11. Ἄλλοι, ὡς ἄρκτος ἀτεκνωμένη. Ο. ὡς ἄρκτος.

11. *Hebr.* sicut ursi. *Alii*, sicut ursa orbata. *LXX.* quasi ursus. *Vulg. quasi ursi.*

כיונים הגה נהגה A. ὡς περιστεραὶ φθογγῇ φθεγξόμεθα. Σ. Θ. ὡς περιστερὰ μελέτῃ μελετήσομεν. Ο. ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται.

Hebr. quasi columbæ gemendo gemuimus. *A.* quasi columbæ vocem emittemus. *S. Th.* quasi columba meditatione meditabimur. *LXX.* quasi columba pariter ambulabunt. *Vul. quasi columbæ meditantes gememus.*

פשע וכחש ביהוה 13. A. . . . . ἀρνήσασθαι ἐν κυρίῳ. Σ. ἔγνωμεν ἄδικον, καὶ ψεύδεσθαι κατὰ κυρίου. Ο. ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα. ※ A. Θ. ἐν ΠΙΠΙ.

13. *Hebr.* prævaricari, & mentiri in dominum. *A.* . . . . abnegare in dominum. *S.* novimus injustum, & mentiri contra Dominum. *LXX.* impie egimus & mentiti sumus. ※ *A. Th.* in ΠΙΠΙ. *Vulg. peccare & mentiri contra Dominum.*

מאחר A. Ο. ὄπισθεν. Σ. Θ. ἀπὸ ὄπισθεν.

Heb. de post. *A. LXX.* retro. *S. Th.* a tergo. *Vulg. ne iremus post tergum.*

ותושע לו זרעו 16. Ἀλλ. καὶ ἔσωσεν αὐτῷ βραχίων αὐτοῦ. Ο. καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ.

16. *H. Alius, Vulg.* & salvavit sibi brachium suum. *LXX.* & ultus est eos brachio suo.

וצדקתו היא סמכתהו Οἱ λοιπ. καὶ τῇ δικαιοσύνῃ

H. & justitia ejus ipsa fulcivit eum. *Reliqui,*

αὐτοῦ ἐπεστηρίσατο. O. καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ ἐστηρίσατο.

לאיים גמול ישלם 18. ※ Σ. Θ. ταῖς νήσοις ἀνταπόδομα ἀνταποδώσει. In O. vacat.

כי־יבוא כנהר צר רוח יהוה נססה בו 19. A. ὅτι ἐλεύσεται ὡς ποταμός. . . . . . πνεῦμα κυρίου συσσημὸν ἑαυτῷ. Σ. ἥξει ὡς ποταμὸς θλίβων τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐπείγει καὶ ἥξει. O. ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. Θ. ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς πολιορκητὴς, πνεῦμα κυρίου, ἐσημειώθη ἐν αὐτῷ.

ובא לציון גואל 20. A. Σ. καὶ ἥξει τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων. O. καὶ ἥξει ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος.

ולשבי פשע ביעקב A. καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀθεσίαν ἐν Ιακώβ. Σ. καὶ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀσέβειαν ἐν Ιακώβ. O. καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ιακώβ.

בריתי 21. Oἱ λοιποὶ, τὴν συνθήκην μου. O. ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη.

אמר יהוה ※ Σ. O. εἶπε κύριος.

& justitiâ suâ fulcivit. *LXX.* & misericordiâ fulcivit.

18. *Hebr.* insularibus retributionem reddet. ※ *S. Th.* insulis retributionem retribuet. *In LXX. vacat. Vulg. insulis vicem reddet.*

19. *Hebr.* Cum venerit veluti fluvius hostis, spiritus Domini erigens vexillum in eum. *A.* Quia veniet quasi fluvius . . . . spiritus Domini signum sibi. *S.* Veniet quasi fluvius tribulans spiritus Domini, urget & veniet. *LXX.* Veniet enim quasi fluvius violentus ira a Domino, veniet cum furore. *Th.* Veniet enim quasi fluvius obsidens urbes spiritus Domini, signatus est in eo. *Vulg. Cum venerit quasi fluvius violentus, quem spiritus Domini cogit.*

20. *Heb.* & veniet ad Sion redemptor. *A. S.* & veniet Sion redemptor. *LXX.* & veniet propter Sion qui liberat. *Vulg. & venerit Sion redemptor.*

Heb. & redeuntibus prævaricatione Jacob. *A.* & iis qui aversati fuerint prævaricationem in Jacob. *S.* & iis qui aversati sunt impietatem in Jacob. *LXX.* & avertet impietates a Jacob. *Vulg. & eis qui redeunt ab iniquitate in Jacob.*

21. *Heb.* pactum meum. *Reliqui, & Vul.* fœdus meum. *LXX.* a me testamentum.

Hebr. ※ *S. LXX.* dixit Dominus. *Vulg. dicit Dominus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap LIX. Hesaïæ.

v. 5. οἱ λοιποὶ, ὁ ἐσθίων &c. Procopius & Eusebius. Hîc LXX. vocem ימות quam non exprimunt, aliter legisse videntur.

Ibid. A. καὶ τὸ θαλφθὲν &c. Procopius. Hieronymus vero: *Quod confotum est inveniet regulum, sive juxta Symmachum & Theodotionem*, aspidem: *Aquila autem viperam posuit, pro quo in Hebraïco legitur*, EPHEE.

v. 6. ※ Θ. καὶ ἔργον &c. Curterius ex Ms. Jes. Hæc vero desiderantur in LXX.

v. 7. οἱ λοιπ. ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα ἀναίτιον. Procopius. In marg. vero textûs Ms. Jes. legitur ※ ἀναίτιον, quia deerat in τοῖς O. ut notat asteriscus.

Ibid. A. ἀνωφελοῦς &c. Curterius ex Ms. Jes. ubi in textu τῶν O. legitur ἀπὸ φόνων, ut in Edit. Romana; in marg. vero ἀφρόνων emendatur: quæ videtur esse vera τῶν O lectio.

v. 8 Ἀλλ. οὐκ ἔγνωσαν. Curterius ex Ms. Jes.

v. 9. Procopius sic habet: Καὶ τοῦτο δὲ ῥητὸν καὶ τὰ ἑξῆς, ἀπὸ προσώπου τοῦ κατηγορουμένου λαοῦ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. ἐπιφέρει γοῦν ὁ Σύμμαχος· διὰ τοῦτο μακρὰν ἐγένετο κρίσις ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ καταλήψεται ἡμᾶς δικαιοσύνη· προσδοκήσωμεν εἰς φῶς, καὶ ἰδοὺ σκότος, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ οἱ O δὲ τὰ ἐπαγόμενα τῷ προσώπῳ τοῦ λαοῦ περιέθηκαν· ἀνεμείναμεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστι σωτηρία. i. *Cæterum & verba hæc, & sequentia, tamquam ab accusati populi persona Reliqui ediderunt. Infert igitur Symmachus: Propter hoc longe factum est judicium a nobis, & non apprehendet nos justitia: Exspectemus in lucem, & ecce tenebræ &c. LXX. quoque ea quæ post sequuntur, personæ populi tribuerunt: Exspectavimus judicium, & non est salus.* Quæ si cum supra positis in textu comparentur, clara erunt. Porro Curterius ad hoc Symmachi verbum: προσδοκήσωμεν, in margine notat, γρ. προσεδοκήσαμεν, quæ sane lectio melius quadrat.

Ibid. οἱ Γ. περιπατήσαμεν. Idem.

v. 10. Σ. διαψηλαφήσαμεν. Idem.

v. 11. Ἄλλοι, ὡς ἄρκτος ἀτεκνουμένη. Eusebius in Hesaïam.

Ibid. A. ὡς περιστερα &c. Procopius.

v. 13. A. . . . . . . ἀρνήσασθαι ἐν κυρίῳ &c. Procopius. In margine autem Ms. Jes. legitur, A. Θ. ἐν ΠΙΠΙ. Quæritur vero cur Aquila, qui vertit ἐν κυρίῳ, posuisse item dicatur ἐν ΠΙΠΙ. Dicendum est, Aquilam vel utrumque posuisse in textu, vel cum vertisset ἐν κυρίῳ, in margine annotasse ἐν ΠΙΠΙ, vel denique illud ἐν ΠΙΠΙ, ex altera ejus Editione desumtum esse. Nam duas Aquilam versiones fecisse certum est. Hieronymus item ait: *Aquila*, negare Deum.

Ibid. A. ὄπισθεν &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 16. Ἀλλ. καὶ ἔσωσεν &c. Procopius.

Ibid. οἱ λοιπ. καὶ τῇ δικαιοσύνῃ. Idem.

v. 18. ※ Σ. Θ. ταῖς νήσοις. &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 19. A. ὅτι ἐλεύσεται ὡς ποταμὸς πνεῦμα &c. Procopius. Hieronymus vero: A. *quasi flumen angustum, spiritus Domini signaculum ejus.* Th. *quasi fluvius oppugnans, spiritus Domini signatus est.* In lectione Aquilæ apud Procopium desideratur vox Græca, quæ respondeat Latinæ, *angustum.* Ea autem erat, ut videtur, στενόν.

v. 20. A. Σ. καὶ ἥξει τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων. Procopius. Hieronymus vero: *Sive juxta Hebraïcam veritatem, qui propinquus est Sion, & de Israël stirpe generatus. Hoc enim* GOEL, *i.* ἀγχιστεὺς, *sonat.*

Ibid. A. καὶ τοῖς ἀποστρέψ- &c. Procopius.

v. 21. οἱ λοιποὶ, τὴν συνθήκην μου. Hieronymus: *Hoc est* fœdus meum, *sive* pactum, *ut omnes alii transtulerunt.* Sæpe diximus Reliquos vocem ברית συνθήκην fere semper vertere.

Ibid. ※ Σ. εἶπε κύριος. Curterius ex Ms. Jes. Asterisco notatur ex Symmacho in LXX. ubi deerat, translatum esse, ubi hodie habetur.

HESAIÆ CAP. LX.

קומי אורי כי־בא אורך 1. Α. Σ. ἀνάστηθι, φωτίσθητι ὅτι ἦλθε φῶς σου. Ο. φωτίζου, φωτίζου Ἱερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς.	1. HEb. A. S. Surge, illuminare, quia venit lumen tuum. LXX. Illuminare, illuminare, Jerusalem, venit enim lumen tuum. *Vul. Surge, illuminare Jerusalem: quia venit lumen tuum.*
כי־הנה החשך 2. ※ ὅτι: ἰδοὺ σκότος. Ο. ἰδοὺ σκότος.	2. *Heb.* ※ *Vul.* quia ecce tenebræ. *LXX.* ecce tenebræ.
יזרח יהוה Οἱ λοιποὶ, ἀνατελεῖ κύριος. Ο. φανήσεται κύριος.	*Hebr. Reliqui, Vulg.* orietur Dominus. *LXX.* apparebit Dominus.
זרחך 3. ※ οἱ Γ. τῆς ἀνατολῆς σου. In O. vacat.	3. *Hebr. Vul.* ortus tui. ※ *Tres Int.* Orientis tui. *In LXX. vacat.*
כלם נקבצו 4. ※ οἱ Γ. πάντα: συνηγμένα. Ο. συνηγμένα (τὰ τέκνα σου.)	4. *Hebr.* Omnes ipsi congregaverunt se. ※ *Tres Int.* omnia: congregata. *LXX.* congregati (filii tui.) *Vul. omnes isti congregati sunt.*
ונהרת 5. ※ Θ. καὶ χαρίσῃ.	5. *H.* & splendebis. ※ *Th.* & gratificaberis. *Vul. & afflues.*
כי־יהפך עליך המון ים חיל גוים Σ. ὅταν ἐπιστραφῇ ἐπὶ σὲ τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ δύναμις τῶν ἐθνῶν. Ο. ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης, καὶ ἐθνῶν.	*Hebr. Vulg.* quando conversa fuerit ad te multitudo maris, fortitudo gentium. *S.* quando conversa fuerit super te multitudo maris, & virtus gentium. *LXX.* quoniam transferentur in te divitiæ maris, & gentium.
ועיפה 6. οἱ Γ. Ο. καὶ Γαιφά.	6. *Hebr. Vulg.* & Epha. *Tres Interpr. LXX* & Gæpha.
יעלו 7. Ο. ἀνενεχθήσεται. Θ.	7. *Heb.* ascendent. *LXX. Vul.* offerentur. *Th.* offerent se.
אל־ארבתיהם 8. Α. καταρράκτας αὐτῶν. Σ. Θ. (θυρίδας αὐτῶν.) Ο. σὺν νοσσοῖς ἐπ' ἐμέ.	8. *Hebr.* ad columbaria sua. *A.* cataractas suas. *S. Th. Vulg.* ad fenestras suas. *LXX.* cum pullis ad me.
לשם יהוה אלהיך ולקדוש ישראל 9. οἱ Γ. ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ σου, καὶ τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. Ο. διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον, καὶ διὰ τὸ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ ἔνδοξον εἶναι.	9. *Hebr. Vulg.* Nomini Domini tui, & sancto Israel. *Tres Int.* In nomine Domini Dei tui, & sancto Israel. *LXX.* Propter nomen Domini sanctum, & quia sanctus Israel gloriosus est.
ברוש תדהר ותאשור 13. Α. . . . . Ο. ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ. Θ.	13. *Heb.* abies, sapinus & ulmus. *A.* abietem, Thadaar (*al.* Thadaor,) & Thaassur. *LXX.* in cyparisso, & pino, & cedro. *Th.* Brathi, Thadaar, & Thaassur. *Vulg. abies, & buxus, & pinus.*
ומקום רגלי אכבד ※ Α. Σ. Θ. καὶ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω.	*Heb.* ※ *A. S. Th. Vul.* & locum pedum meorum glorificabo.
והשתחוו על־כפות רגליך כל־מנאציך 14. ※ οἱ Γ. καὶ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξύναντες. In O. vacat.	14. *Hebr.* & incurvabunt se ad plantas pedum tuorum omnes reprobantes te. ※ *Tres Int.* & adorabunt ad vestigia pedum tuorum omnes exacerbantes. *In LXX. vacat. Vulg. & adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi.*
יעקב 16. Ἄλλοι, Ἰακώβ. Ο. Ἰσραήλ.	16. *Hebr. Alii, Vulg.* Jacob. *LXX.* Israel.
תהלה 18. Α. ὕμνησις. Σ. αἴνεσις. Ο. γλύμμα.	18. *Hebr.* laudem. *A. Vulg.* laudatio. *S.* laus. *LXX.* sculptura.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. L X. Hesaïæ.

v. 1. Α. Σ. ἀνάστηθι, φωτίσθητι &c. Sic bis Procopius. Legitur etiam φωτίζου.

v. 2. ※ ὅτι. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. οἱ λοιπ. ἀνατελεῖ κύριος. Procopius.

v. 3. ※ οἱ Γ. τῆς ἀνατολῆς. Curterius ex Ms. Jes.

v. 4. ※ οἱ Γ. πάντα. Idem.

v. 5. ※ Θ καὶ χαρίσῃ. Idem.

Ibid. Σ. ὅταν ἐπιστραφῇ &c. Procopius.

v. 6. οἱ Γ. καὶ Γαιφά. In textu Ms. Jes. καὶ Γαιφάρ.

v. 7. Hieronymus ait Theodotionem vertisse, *offerent se.* Græcum non habemus.

v. 8. Hieron. *Juxta Symm. & Theodotionem*, ad fe-

nestras suas; *juxta Aquilam*, ad cataractas suas.

v. 9. οἱ Γ. ἐν ὀνόματι κυρίου &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 13. Hieronymus: *De quo etiam nunc Scriptura promittit, abietem, & buxum, & pinum; sive juxta LXX.* cyparissum, & pinum, & cedrum; *aut juxta Aquilam*, abietem, Thadaar & Thaassur; *vel juxta Theodotionem*, brathi, *al.* braïs, Thadaar & Thaassur. Martianæus noster legit, *braïs.* Vocem ברוש βραθὺ reddit supra Symmachus 55. 13. Ms. noster Commentariorum Hieronymi in Hesaïam, hîc habet *Brati.*

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. καὶ τὸν τόπον &c. Curterius ex Ms. Jesuit. Hieronymus item sic, ※ *& locum pedum meorum glorificabo*:

v. 14. ※ οἱ Γ. καὶ προσκυνήσουσιν &c. Idem.

v. 16. Ἄλλοι, Ἰακώβ. Idem.

v. 18. Α. ὕμνησις &c. Procopius. LXX. vero qui vertunt γλύμμα, aliud quam תהלה haud dubie legerunt.

HESAIÆ CAP. LXI.

רוח ארני 1. Ἄλλος, πνεῦμα ※ κύριος. Ο. πνεῦμα κυρίου.

ענוים Ἄλλος, ταπεινοῖς. Ο. πτωχοῖς.

לחבש Σ. Θ. .... Ο. ἰάσασθαι.

לקרא לשבוים דרור Α. Σ. Ο. Θ. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν.

לאסורים פקח־קוח Σ. (δεδεμένοις λύσιν.) Ο. τυφλοῖς ἀνάβλεψιν.

שנת־רצון 2. Οἱ λοιποὶ, ἐνιαυτὸν εὐδοκίας. Ο. ἐνιαυτὸν δεκτόν.

ליהוה Ἄλλος, τῷ κυρίῳ. Ο. τοῦ κυρίου.

לאלהינו ※ τῷ θεῷ ἡμῶν. In O. deest.

לתת להם 3. ※ Α. Θ. δοῦναι αὐτοῖς.

אילי Σ. ἰσχυροί. Ο. γενεαί.

ראשנים 4. (Α.) πρώτων. Σ. Θ. ἀρχαίων. Ο. πρότερον.

אלהינו 6. ※ Α. Σ. Θ. θεοῦ ἡμῶν. Ο. θεοῦ.

יאמר לכם Α. Σ. Θ. ῥηθήσεται ὑμῖν. In O. deest.

חיל גוים Α. τὴν εὐπορίαν τῶν ἐθνῶν. Ο. ἰσχὺν ἐθνῶν.

ובכבודם תתימרו Α. καὶ ἐν δόξῃ αὐτῶν πορφύρα ἐνδύσεσθε. Ο. καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθήσεσθε.

תחת בשתכם משנה וכלמה ירנו חלקם 7. In O. deest. ※ Θ. ἀντὶ τῆς αἰσχύνης ὑμῶν διπλᾶς, καὶ ἐντροπῆς ἀγαλλιάσονται μερὶς αὐτῶν.

באמת 8. Οἱ λοιποὶ, ἐπ' ἀληθείᾳ. Ο. τοῖς δικαίοις.

בתוך העמים 9. ※ ἐν μέσῳ τῶν λαῶν.

שוש אשיש ביהוה תגל נפשי באלהי 10. Α. χαίρων χαρήσομαι ἐν θεῷ, εὐφρανθήσεται ἡ ψυχή μου ἐν τῷ θεῷ μου. Σ. Θ. ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσομαι ἐν θεῷ, εὐφρανθήσεται ἡ ψυχή μου ἐν τῷ θεῷ μου. Ο. καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον,

1. Heb. *LXX. Vulg.* spiritus Domini. *Alius*, spiritus ※ Dominus.

Heb. Vul. mansuetis. *Alius*, humilibus. *LXX.* pauperibus.

Hebr. ad alligandum fasciis. *S. Th.* ad alliganda vulnera. *LXX.* sanare. *Vul. ut mederer.*

Hebr. ad prædicandum captivis libertatem. *A. S. LXX. Th.* prædicare captivis remissionem. *Vulg. & prædicarem captivis indulgentiam.*

Hebr. vinctis apertionem carceris. *S.* vinctis solutionem. *LXX.* cæcis visûs restitutionem. *Vulg. clausis apertionem.*

2. *Hebr.* annum voluntatis. *Reliqui*, annum beneplaciti. *LXX.* annum acceptabilem. *Vulg. annum placabilem.*

Hebr. Alius, *Vul.* Domino. *LXX.* Domini.

Hebr. ※ *Alius*, *Vulg.* Deo nostro. *In LXX. deest.*

3. *Hebr.* ※ *A. Th.* ad dandum eis. *Vulg. & darem eis.*

Hebr. arbores. *S. Vulg.* fortes. *LXX.* generationes.

4. *Heb.* priscorum. *A.* primorum. *S. Th.* antiquorum. *LXX.* prius. *Vulg. antiquas.*

6. *Heb.* ※ *A. S. Th. Vulg.* Dei nostri. *LXX.* Dei.

Heb. A. S. Th. Vulg. dicetur vobis. *In LXX. deest.*

Hebr. facultatem gentium. *A.* abundantiam gentium. *LXX. Vulg.* fortitudinem gentium.

H. & in gloria eorum prædicabitis vos. *A.* & in gloria eorum purpura induemini. *LXX.* & in divitiis eorum eritis admirabiles. *Vulg. & in gloria eorum superbietis.*

7. *H.* Pro pudore vestro duplici, & ignominia, exultabunt parte sua. *In LXX. deest.* ※ *Th.* Pro pudore vestro duplici & ignominia, exultabunt pars eorum. *Vulg. Pro confusione vestra duplici & rubore laudabunt partem suam.*

8. *Heb. Reliqui*, *Vul.* in veritate. *LXX.* justis.

9. *H.* ※ *Vulg.* in medio populorum.

10. *H.* Gaudendo gaudebo in Domino, exultabit anima mea in Deo meo. *A.* Gaudens gaudebo in Domino, exultabit anima mea in Deo meo. *S. Th.* Exultatione exultabo in Deo, lætabitur anima mea in Deo meo. *LXX.* Et lætitia lætabuntur super Dominum: exultet

ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ.

כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה A. ὡς νυμφίον ἱερατευμένον στεφάνῳ, καὶ ὡς νύμφην κοσμουμένην σκεύεσιν αὐτῆς. Σ. ὥσπερ νυμφίον κεκοσμημένον στεφάνῳ καὶ ὡς νύμφην περικειμένην τὴν σκευὴν αὐτῆς. O. ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ. Θ. στεφάνῳ.

תוציא 11. ※ Σ. ἀνατέλλει. O. ἀνατελεῖ.

anima mea in Domino. *Vulg. Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo.*

H. tamquam sponsum consecrabit gloria, & tamquam sponsam ornabit vasis suis. *A.* tamquam sponsum sacerdotio functum cum corona, & tamquam sponsam ornatam vasis suis. *S.* quasi sponsum ornatum corona, & quasi sponsam circumdatam supellectili sua. *LXX.* sicut sponso circumposuit mihi mitram & sicut sponsam ornavit me mundo muliebri. *Th.* corona. *Vulg. quasi sponsum decoratum corona, & quasi sponsam ornatam monilibus suis.*

11. *H.* proferet. ※ *S.* pullulat. *LXX.* orietur. *Vul. profert.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LXI. Hesaïæ.

v. 1. ※ κύριος. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. ἄλλος, ταπεινοῖς. Idem.

Ibid. Hieronymus: *Sive juxta Symmachum & Theodotionem*, ad alliganda vulnera *peccatorum*, prædicare captivis remiſſionem, cæcis ut videant, *vel* clauſis apertionem, *quod manifeſtius interpretatus eſt Symmachus*, vinctis ſolutionem.

Ibid. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν. Videtur Hieronymus innuere ſupra, eamdem hîc eſſe τῶν O. & aliorum verſionem; ſed res non ſat explorata eſt.

v. 2. οἱ λοιπ. ἐνιαυτὸν εὐδοκίας. Procopius.

Ibid. τῷ κυρίῳ. Curter. ex Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ τῷ θεῷ ἡμῶν. Idem.

v. 3. ※ A. Θ. δοῦναι αὐτοῖς. Idem, & mox ※ αὐτοῖς poſt κληθήσονται.

Ibid. Σ. ἰσχυροί. Procopius. Hîc Hieronymus: *Tunc vocabuntur generationes juſtitiæ, plantatio Domini glorioſa: vel juxta Hebraïcum,* ELE, *per extenſam utramque ſyllabam*, fortes, *Deique juſtitiæ, aut plantatio Domini ad glorificandum.*

v. 4. πρώτων. Σ. Θ. ἀρχαίων. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 6. ※ A. Σ. Θ. θεοῦ ἡμῶν ῥηθήσεται ἡμῖν. Idem.

Ibid. A. τὴν εὐπορίαν τῶν ἐθνῶν. Procopius.

Ibid. A. καὶ ἐν δόξῃ αὐτῶν &c. Hieronymus.

v. 7. ※ Θ. ἀντὶ τῆς αἰσχύνης &c. Curterius ex Mſ. Jeſ. Confirmatur autem ex Hieronymo, qui habet: *Quodque ſequitur:* Pro confuſione duplici, & pro rubore laudabunt partem ſuam, *quod in LXX. non habetur, ſic mihi explanandum videtur. Pro eo quod duplicem habebatis confuſionem, tam ſuper populo Judæorum, qui a Deo receſſerat, quam ſuper nationibus, quæ idolis ſerviebant, videbitis eos converſos ad timorem Dei, laudare partem ſuam. Haud dubium quin Dominum, de quo loquebatur & ſanctus, Pars mea Dominus.*

v. 8. οἱ λοιποὶ, ἐπ' ἀληθείᾳ. Procopius.

v. 9. ※ ἐν μέσῳ τῶν λαῶν. Curterius ex Mſ. Jeſ. Hæc autem hodie habentur in τοῖς O. ſed ex aliis verſionibus cum aſteriſco olim iſtuc inducta.

v. 10. A. χαίρων χαρήσομαι &c. Idem.

Ibid. A. ὡς νυμφίον ἱερατευμένον στεφάνῳ &c. Sic Procopius Aquilæ & Symmachi lectiones adfert. Ubi notes apud Procopium deſiderari vocem στεφάνῳ: ſed ea habetur apud Hieronymum, qui hoc ex Aquila adfert, ἱερατευμένος στεφάνῳ: *quod linguâ noſtrâ dicitur,* ſacerdotii portans coronam. Theodoretus vero ait, οἱ τρεῖς, στέφανον.

v. 11 ※ Σ. ἀνατέλλει. Curterius ex Mſ. Jeſ. In Edit. τῶν O. Romana legitur ἀνατελεῖ.

HESAIÆ CAP. LXII.

צדקה 1. οἱ Γ. O. ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς.

ישועתה Οἱ λοιποὶ, τὸ σωτήριον αὐτῆς. O. τὸ σωτήριόν μου.

וכל־מלכים 2. A. Σ. καὶ ※ πάντες: βασιλεῖς. O. καὶ βασιλεῖς.

בעולה 4. A. ἐχομένη. Σ. Θ. συνῳκισμένη. O. οἰκουμένη.

כי־חפץ יהוה בך וארצך תבעל ※ Σ. Θ. ὅτι εὐδοκήσει κύριος ἐν σοὶ, καὶ ἡ γῆ σου συνοικισθήσεται. O. ὅτι εὐδόκησε κύριος ἐν σοι &c.

את־יהוה 6. ※ οἱ Γ. τὸν κύριον. O. τοῦ κυρίου.

אל־דמי Σ. μὴ ἡσυχάσατε. O. hæc perplexe habent.

1. **H**Ebr. *tres Int. LXX.* juſtitia ejus. *Vulg. juſtus ejus.*

Heb. ſalus ejus. *Reliqui*, ſalutare ejus. *LXX*, ſalutare meum. *Vulg. ſalvator ejus.*

2. *Hebr. A. S. Vul.* & ※ cuncti; reges. *LXX.* & reges.

4. *Heb. A.* poſſeſſa. *S. Th. Vul.* inhabitata. *LXX.* habitata.

Hebr. Quia complacuit Dominus in te, & terra tua erit poſſeſſa. ※ *S. Th.* Quia complacebit Dominus in te, & terra tua inhabitabitur. *LXX.* Quia complacuit Dominus in te &c. *Vul. Quia complacuit Domino in te, & terra tua inhabitabitur.*

6. *Hebr. tres Interpr.* Dominum. *LXX. Vulg.* Domini.

Hebr. ne ſilentium. *S.* ne quieſcatis. *LXX. hæc perplexe habent. Vulg. ne taceatis.*

7. ואל־תתנו דמי לו עד־יכונן ועד־ישים את־ירושלם תהלה בארץ Σ. μὴ δῶτε ἡσυχάσαι αὐτῷ, ἕως ἑτοιμάσῃ καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ αἴνεσιν ἐν τῇ γῇ. Ο. οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὅμοιος ἐὰν διορθώσῃ, καὶ ποιήσῃ Ἱερουσαλὴμ γαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς. Θ. καὶ μὴ δῶτε σιγὴν αὐτῷ, ἕως ἑτοιμάσῃ καὶ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ καύχημα ἐν τῇ γῇ.

בימנו 8. Α. ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ. Ο. κατὰ τῆς δόξης αὐτοῦ. Θ. κατὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.

בחצרות 9. Οἱ λοιποὶ, ἐν ταῖς αὐλαῖς. Ο. ἐν ταῖς ἐπαύλεσι.

עברו עברו 10. Ο. πορεύεσθε. ※ Θ. ὁδοποιήσατε.

פנו דרך Ο. ὁδοποιήσατε. ※ Θ. σκευάσατε τὴν ὁδόν.

אתו 11. ※ Σ. Θ. μετ᾽ αὐτοῦ. In O. vacat.

להם 12. Οἱ λοιποὶ, αὐτούς. Ο. αὐτόν.

7. *H. Vul.* Et ne detis silentium ei, donec stabiliat, & donec ponat Jerusalem laudem in terra. *S.* Ne detis quietem ei, donec paraverit, & donec posuerit Jerusalem laudem in terra. *LXX.* Non est enim vobis similis, si correxerit, & fecerit Jerusalem gaudium super terram. *Th.* Et ne detis silentium ei, donec paraverit, & donec posuerit Jerusalem gloriationem in terra.

8. *H. A. Vulg.* in dextera sua. *LXX.* per gloriam suam. *Th.* per dexteram suam.

9. *H. Reliqui*, *Vul.* in atriis. *LXX.* in villis.

10. *H.* transite, transite. *LXX.* ite. ※ *Th.* iter facite. *Vul. transite, transite.*

Hebr. complanate viam. *LXX.* iter facite. ※ *Th.* parate viam. *Vul. præparate viam.*

11. *H.* ※ *S. Th. Vul.* cum eo. *In LXX. vacat.*

12. *H. Reliqui*, *Vul.* eos. *LXX.* eum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LXII. Hesaïæ.

v. 1. οἱ Γ. αὐτῆς. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. οἱ λοιπ. αὐτῆς. Idem.

v. 2. Α. Σ. πάντες. Idem.

v. 4. Α. ἐσχημένη. Σ. Θ. συνῳκισμένη. Hieronymus in hunc locum: *Sed quæ prius vocabaris* relicta, *quod Hebraïce dicitur* AZUBA, *vocaberis* EPHSI-BA, *quod interpretatur*, voluntas mea in ea; *& terra tua, quæ prius vocabatur* SEMEMA, desolata, *sive* deserta, *postea vocabitur* BULA, *quod Aquila interpretatus est* ἐσχημένη: *Symmachus & Theodotio*, συνῳκισμένη: *LXX.* οἰκουμένη: *quæ omnia*, habitatam possessamque *significant.*

Ibid. ※ Σ. Θ. ὅτι εὐδοκήσει &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 6. οἱ Γ. τὸν κύριον. Idem.

Ibid. Σ. μὴ ἡσυχάσατε. Procopius.

v. 7. μὴ δῶτε &c. Symmachi lectionem adfert Procopius; Theodotionis Curterius ex Ms. Jes. Hieronymus: *Mirorque quid voluerint LXX. pro eo quod habetur in Hebræo*, ne detis silentium ei, donec stabiliat & ponat Jerusalem laudem in terra, *dicere* (sic) *cujus sensus in superioribus non cohæret:* Non est enim vobis similis, si corrigat & faciat Jerusalem gaudium super terram.

v. 8. Α. ἐν δεξιᾷ &c. Curterius ex Ms. Jes.

v. 9. οἱ λοιπ. ἐν ταῖς αὐλαῖς. Procopius.

v. 10. ※ Θ. ὁδοποιήσατε. Curterius ex Ms. Jes.

Ibid. ※ Θ. σκευάσατε τὴν ὁδόν. Idem.

v. 11. ※ Σ. Θ. μετ᾽ αὐτοῦ. Idem.

v. 12. οἱ λοιπ. αὐτούς. Procopius.

HESAIÆ CAP. LXIII.

מבצרה 1. Ἄλλ. ἐκ Βοσρᾶ. Ο. ἐκ Βοσόρ.

בלבושו Ο. ἐν στολῇ ※ αὐτοῦ.

אני מדבר בצדקה רב להושיע Σ. ἐγὼ λαλῶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἀντιμαχῶ εἰς τὸ σῶσαι. Ο. ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου.

כדרך בגת 2. Ο. ὡς ἀπὸ ※ πατητοῦ : ληνοῦ.

פורה 3. Σ. ληνόν. In O. vacat. Θ. φουρά.

פורה דרכתי לבדי ומעמים אין־איש אתי Σ. ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος, καὶ ἀπὸ τῶν λαῶν οὐκ ἔστιν οὐδεὶς σὺν ἐμοί. Ο. πλήρης καταπεπατημένης, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ᾽ ἐμοῦ.

1. HEbr. *Alius*, *Vulg.* de Bosra. *LXX.* ex Bosor.

Hebr. Vulg. in stola sua. *LXX.* in stola. ※ sua.

H. Ego loquens in justitia, magnus ad salvandum. *S.* Ego loquor in justitia, propugno ad salvandum. *LXX.* Ego loquor justitiam, & judicium salutaris. *Vul. Ego qui loquor justitiam, & propugnator sum ad salvandum.*

Heb. sicut calcantis in torculari. *LXX.* sicut de ※ calcato : torculari. *Vul. sicut calcantium in torculari.*

3. *Hebr. S. Vulg.* torcular. *in LXX. vacat.* *Th.* Phura.

Heb. Torcular calcavi solus ego, & de populis non vir mecum. *S.* Torcular calcavi solus, & de populis nemo est mecum. *LXX.* plenus conculcata, & de gentibus non est vir mecum. *Vul. Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum.*

נצחם Οἱ λοιποὶ, ἔρεις αὐτῶν. Ο. τὸ αἷμα αὐτῶν.

Heb. victoria eorum. *Reliqui*, contentio eorum. *LXX.* ſanguinem eorum. *Vulg. ſanguis eorum.*

ויז נצחם על־בגדי Σ. ϗ ἐῤῥαντίσθη τὸ ἐπινίκιον αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἱμάτιά μου. Ο. ϗ κατήγαγεν τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν.

Heb. & ſpargetur victoria eorum ſuper veſtimenta mea. *S.* & aſperſus eſt triumphus eorum ſuper veſtimenta mea. *LXX.* & deduxi ſanguinem eorum in terram. *Vulg. & aſperſus eſt ſanguis eorum ſuper veſtimenta mea.*

וכל־מלבושי אגאלתי ※ Σ. Θ. καὶ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα. In O. vacat.

Heb. ※ *S. Th. Vul.* & omnia indumenta mea inquinavi. *In LXX. deeſt.*

היא 5. ※ οἱ Γ. αὐτός. In O. deeſt.

5. *Heb. Vul.* ipſa. ※ *A. S. Th.* ipſe. *In LXX. deeſt.*

ואשכרם בחמתי 6. ※ Σ. Θ. ϗ ἐμέθυσα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου.

6. *Hebr.* & inebriabo eos ira mea. ※ *S. Th.* & inebriavi eos in furore meo. *Vul. & inebriavi eos in indignatione mea.*

נצחם Οἱ λοιποὶ, τὸ νῖκος αὐτῶν. Ο. τὸ αἷμα αὐτῶν.

Hebr. Reliqui, victoriam eorum. *LXX.* ſanguinem eorum. *Vul. virtutem eorum.*

אזכיר תהלות יהוה 7. ※ ἀναμνήσω τὴν αἴνεσιν κυρίου. Ο. τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην.

7. *Heb.* Memorare faciam laudes Domini. ※ Memorabo laudem Domini. *LXX.* Miſericordiæ Domini recordatus ſum. *Vulg. Miſerationum Domini recordabor.*

כעל כל אשר־גמלנו יהוה ורב־טוב לבית ישראל Σ. περὶ πάντων ὧν εὐεργέτησεν ἡμᾶς ἐκ πλήθους ἀγαθωσύνης. . . . . . Ο. ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι, κύριος κριτὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ Ισραήλ.

H. quaſi ſuper omnibus, quæ reddidit nobis Dominus, & multitudinem boni domui Iſrael. *S.* pro omnibus quæ benefecit nobis, & pro multitudine bonitatis, quam ſuper domum Iſrael exercuit. *LXX.* in omnibus quæ nobis retribuit, Dominus judex bonus domui Iſrael. *Vul. ſuper omnibus, quæ reddidit nobis Dominus, & ſuper multitudinem bonorum domui Iſrael.*

אך־עמי המה בנים לא ישקרו 8. Σ. πλὴν λαός μου εἰσὶν υἱοὶ ἀσυνθηκοῦντες. Ο. οὐχ ὁ λαός μου; τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσι.

8. *Hebr.* Vere populus meus ipſi, filii non mentientur. *S.* Verum populus meus ſunt filii rebelles. *LXX.* Nonne populus meus? filii non reprobabunt. *Vulg. Verumtamen populus meus eſt, filii non negantes.*

את־רוח קדשו 10. Α. Σ. Ο. Θ. τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ.

10. *Heb.* ſpiritum ſanctitatis ejus. *A. S. LXX. Th.* ſpiritum ſanctum ejus. *Vul. ſpiritum ſancti ejus.*

משה עמו 11. ※ Μωσῆ λαοῦ αὐτοῦ. In O. deeſt.

11. *Heb.* ※ Moſe, populi ſui. *In LXX. deeſt. Vulg. Moyſi & populi ſui.*

בוקע מים מפניהם 12. Σ. ὁ ῥήξας ὕδατα ἔμπροσθεν αὐτῶν. Ο. κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

12. *Hebr.* ſcindentis aquas a facie eorum. *S.* ſcindens aquas coram eis. *LXX.* ſuperavit aquam a facie ejus. *Vulg. qui ſcidit aquas ante eos.*

לו Σ. αὐτῷ. Ο. ἑαυτῷ.

Heb. S. Vul. ſibi. *LXX.* ſibi ipſi.

הבט 15. Α. Σ. ἐπίβλεψον. Ο. ἐπίστρεψον. Θ. κάτιδε.

15. *Hebr. A. S.* aſpice. *LXX.* convertere. *Th.* conſidera. *Vul. attende.*

19. היינו מעולם לא־משלת בם לא־נקרא שמך עליהם Σ. ἐγενήθημεν ὡς ἀπ' αἰῶνος, ὧν οὐκ ἐξουσιάσεις, οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου αὐτοῖς. Ο. ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν, οὐδὲ ἐκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς.

19. *Heb.* Fuimus a ſæculo, non dominatus es in eos, nec invocatum eſt nomen tuum ſuper eos. *S.* Fuimus velut a ſæculo, quorum non dominaberis, neque invocatum eſt nomen tuum eis. *LXX.* Facti ſumus quaſi a principio, cum non dominareris noſtri, neque invocatum eſſet nomen tuum ſuper nos. *Vul. Facti ſumus quaſi in principio, cum non dominareris noſtri, neque invocaretur nomen tuum ſuper nos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LXIII. Heſaïæ.

v. 1. Βοσρᾶ. Curter. ex Mſ. Jeſ. Hieronymus: *Quod multi, pio errore lapſi, putant de carne Domini intelligi: id eſt*, BASAR, *quod verbum ſi carnem ſignificaret, ſcriberetur per mediam litteram* SIN: *nunc autem*

per SADE *ſcribitur*, *& interpretatur* firma *atque* munita.

Ibid. ※ αὐτοῦ. Idem.

Ibid. Σ. ἐγὼ λαλῶ &c. Euſebius & Procopius.

v. 2. ※ πατητοῦ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 3. Σ. λὴνόν. Θ. φουρά. Hieronymus: *Pro* torculari, *quod Hebraïce ſcribitur* GETH, *Theodotio ipſum verbum Hebraïcum poſuit* PHURA. *Sed melius in hoc loco Symmachus, quem & nos ſequuti ſumus. Verbum enim* PHURA *ambiguum eſt*, *& tam* torcular, *quam* lagunculam, *plerumque ſignificat.*

Ibid. Σ. λὴνὸν ἐπάτησα &c. Ex Procopio & Curterio.

Ibid. οἱ λοιπ. ἔρις αὐτῶν. Ex Hieronymo, qui ait cæteros vertiſſe, *contentionem.*

Ibid. Σ. καὶ ἐῤῥαντίσθη τὸ ἐπινίκιόν μου &c. Procopius.

Ibid. ※ Σ. Θ. καὶ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 5. ※ οἱ Γ. αὐτός. Idem.

v. 6. ※ Σ. Θ. καὶ ἐμέθυσα αὐτοὺς &c. Idem.

Ibid. οἱ λοιπ. τὸ νῖκος αὐτῶν. Procopius.

v. 7. ※ ἀναμνήσω τὴν &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Σ. περὶ πάντων &c. Procopius. Sed Hieronymus pleniorem locum Latine adfert: *Pro omnibus quibus benefecit nobis, & pro multitudine bonitatis, quam ſuper domum Iſrael exercuit.*

v. 8. Σ. πλὴν λαὸς &c. Curterius ex Mſ. Jeſ. In verſione Symmachi forte legendum, οὐκ ἀθετοῦντες.

v. 10. Α. Σ. Ο. Θ. τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Ex eodem & ex Druſio.

v. 11. ※ Μωσῆ λαοῦ αὐτοῦ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 12. Σ. ὁ ῥήξας ὕδατα &c. Procopius.

Ibid. Σ. αὐτῷ. Procopius, qui male habet, αὐτῶν.

v. 15. Α. Σ ἐπίβλεψον &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 19. Σ. ἐγενήθημεν &c. Procopius.

HESAIÆ CAP. LXIV.

1. לוא־קרעת שמים ירדת מפניך הרים נזלו Σ. οὐδὲ ῥήξας οὐρανοὺς κατέβης, ἀπὸ προσώπου σου ὄρη κατέῤῥευσεν. Ο. ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται.

1. Hebr. Utinam dirumperes cœlos, deſcenderes, a facie tua montes diffluerent. *S.* Neque ruptis cœlis deſcendiſti, a facie tua montes defluxerunt. *LXX.* Si aperueris cœlum: tremor apprehendet ex te montes, & liqueſcent. *Vulg. Utinam dirumperes cælos, & deſcenderes: a facie tua montes defluerent.*

כקדח אש המסים מים תבעה־אש 2. Σ. ὡς ἔκκαυσις πυρὸς ἐτάκη θάλασσα ὕδατα ἐπτοήθησαν. Ο. ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται, καὶ κατακαύσει πῦρ (τοὺς ὑπεναντίους).

2. *H.* Ut ardet ignis liquefactionum, aquas bulliet ignis. *S.* Tamquam combuſtio ignis tabuit mare, aquæ conſternatæ ſunt. *LXX.* Sicut cera a facie ignis liqueſcit, & comburet ignis (adverſarios). *Vulg. Sicut exuſtio ignis tabeſcerent, aquæ arderent igni.*

המסים Οἱ λοιποί, ... Ο. τήκεται.

H. liquefactionum. *Cæteri*, conſumptionem & tabem. *LXX.* liqueſcit. *Vulg. tabeſcerent.*

שמך οἱ Γ. Ο. τὸ ὄνομά σου. Ο. ἄλλως, τὸ ὄνομα κυρίου.

Heb. Tres Int. LXX. Vul. nomen tuum. *LXX. aliter*, nomen Domini.

עין לא־ראתה 4. Ἄλλοι, ὀφθαλμὸς οὐκ ἴδε. Ο. οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον.

4. *Hebr. Alii*, *Vulg.* oculus non vidit. *LXX.* neque oculi noſtri viderunt.

כלנו 6. ※ Α. Ο. Θ. πάντες ἡμεῖς.

6. *Hebr.* ※ *A. LXX. Th. Vul.* omnes nos.

עדים Α. μαρτυριῶν. Σ. κυουσῶν. Ο. ἀποκαθημένης. Θ. ἐδδίμ.

Heb. centonum. *A.* teſtimoniorum. *S.* parientium. *LXX. Vulg.* menſtruatæ. *Th.* eddim.

ואתה יצרנו 8. ※ Α. Θ. καὶ σὺ πλαστὴς ἡμῶν. In Ο. deeſt.

8. *Heb.* ※ *A. Th.* & tu fictor noſter. *In LXX. deeſt. Vulg. & fictor noſter tu.*

עד־מאד 9. ※ οἱ Γ. ἕως: σφόδρα. Ο. σφόδρα.

9. *Heb.* ※ *Tres Int.* uſque valde. *LXX.* valde. *Vulg. ſatis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LXIV. Heſaïæ.

v. 1. Σ. οὐδὲ ῥήξας &c. Procopius.

v. 2. Σ. ὡς ἔκκαυσις &c. Idem. Ibi Symmachus vocem המסים *liquefactionum*, quaſi duas diſtinctas voces legit המס ים ἐτάκη θάλασσα, *tabuit mare.*

Ibid. Hieronymus: *Hebræi hunc locum ita ediſſerunt:* Sic comburet ignis iniquos, quomodo aquæ fervent ignis ardore. AMASIM *enim non* conſumtionem *&* tabem, *ut cæteri interpretati ſunt*, *ſed* iniquos *intelligi volunt.*

Ibid. οἱ Γ. τὸ ὄνομά σου. Curterius ex Mſ. Jeſ. in quo legitur in textu, τὸ ὄνομα κυρίου.

v. 4. Ἄλλοι, ὀφθαλμὸς οὐκ ἴδε. Idem.

v. 6. ※ Α. Θ. πάντες ἡμεῖς. Idem. Olim deerat in τοῖς Ο. & in textu Codicis Jeſ. non legitur; ſed cum aſteriſco ex A. Th. additum, in hodiernis Exemplaribus habetur.

Ibid. Α. μαρτυριῶν &c. Hieronymus: *Pro quo Theodotio ipſum verbum Hebraïcum poſuit*, EDDIM, *quod Symmachus interpretatus eſt* κυουσῶν, *id eſt*, parientium; *Aquila*, μαρτυριῶν, *hoc eſt*, teſtimoniorum; *quando ſanguis in primo coitu maritali virginis approbatur.*

v. 8. ※ Α. Θ. καὶ σὺ πλαστὴς ἡμῶν. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 9. ※ οἱ Γ. ἕως. Idem.

HESAIÆ CAP. LXV.

הנני 1. O. ※ ἰδοὺ εἰμί. Ἄλλοι, ἰδοὺ ἐγώ.

ההלכים הדרך לא-טוב 2. οἱ Γ... ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ. O. τοῖς πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ. Ἀλλ. ἑπομένοις. . . . .

יחדו 7. In O. deest. ※ Θ. ἐπὶ τὸ αὐτό.

כה אמר 8. ※ ὅτι: O. οὕτως λέγει.

11. הערכים לגד שלחן והממלאים למני ממסך Σ. . . . . O. καὶ ἑτοιμάζοντες τῷ δαιμονίῳ τράπεζαν, καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα.

ממסך A. Σ. O. Θ. κέρασμα.

לשבועה 15. Οἱ λοιποὶ, εἰς ὅρκον. O. εἰς πλησμονήν.

ולעבדיו יקרא שם אחר A. καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ καλέσει ὄνομα ἕτερον. Σ. τοῖς δὲ δούλοις αὐτοῦ καλέσει ὄνομα ἕτερον. O. τοῖς δὲ δουλεύουσί μοι κληθήσεται ὄνομα καινόν.

אשר המתברך בארץ יתברך באלהי אמן 16. A. ὁ εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ εὐλογηθήσεται (ἐν τῷ θεῷ) πεπιστωμένως. Σ. ἐν ᾧ εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιλογηθήσεται ἐν τῷ θεῷ, ἀμήν. O. ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν ἀληθινόν.

אשר אני בורא 18. In O. deest. ※ Θ. ὅσα ἐγὼ κτίζω.

את-ירושלם ※ οἱ Γ. τὴν: Ἰερουσαλήμ. O. Ἰερουσαλήμ.

עול ימים 20. O. ἄωρος. ※ Θ. ἡμέραις:

הנער ※ A. Θ. αὐτός: O. ὁ νέος.

בן-מאה שנה ※ A. Θ. υἱός: O. ἑκατὸν ἐτῶν.

לבהלה 23. A. Σ. Θ. . . . . . . O. εἰς κατάραν.

1. H*Eb. Alii*, *Vul.* ecce ego. ※ *LXX.* ecce sum.

2. *Hebr.* ambulantes in via non bona. *Tres Int.* . . . . in via non bona. *LXX.* iis qui ambulabant in via non bona. *Alius*, sequentibus. . . . . *Vulg. qui graditur in via non bona.*

7. *Hebr. Vulg.* simul. *in LXX. deest.* ※ *Th.* in idipsum.

8. *H.* sic dixit. ※ quia: *LXX.* sic dicit. *Vulg. hæc dicit.*

11. *H.* parantes Jovi (*al.* fortunæ) mensam, & implentes Meni libamen. *S.* qui paratis fortunæ mensam, & impletis absque me potionem. *LXX.* & qui paratis dæmoni mensam, & impletis fortunæ potionem mixtam. *Vulg. qui ponitis fortunæ mensam, & libatis super eam.*

H. libamen. *A. S. LXX. Th.* mixtam potionem. *Vul. & libatis super eam.*

15. *Heb. Reliqui*, *Vul.* in juramentum. *LXX.* in saturitatem.

H. Vul. & servos suos vocabit nomine alio. *A.* & servis suis vocabit nomen aliud. *S.* servis autem suis vocabit nomen aliud. *LXX.* servientibus autem mihi vocabitur nomen novum.

16. *H.* Qui benedictus in terra benedicetur in Deo, amen. *A.* Benedictus in terra benedicetur (in Deo,) fideliter. *S. Vul.* In quo qui benedictus est super terram, benedicetur in Deo, amen. *LXX.* Quod benedicetur super terram: benedicent enim Deum verum.

18. *H.* quæ ego creans. *in LXX. deest.* ※ *Th.* quæcumque ego creo. *Vulg. quæ ego creo.*

H. ※ *A. S. Th.* ipsam: Jerusalem. *LXX. Vulg.* Jerusalem.

20. *H. Vul.* infans dierum. *LXX.* immaturus. ※ *Th.* diebus.

Heb. Vulg. puer. ※ *A. Th.* ipse: *LXX.* adolescens.

H. filius centum annorum. ※ *A. Th.* filius: *LXX. Vul.* centum annorum.

23. *Heb.* ad turbationem. *A. S. Th.* ad festinationem. *LXX.* in maledictionem. *Vulg. in conturbatione.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LXV. Hesaïæ.

v. 1. ※ ἰδοὺ εἰμι. Sic ad marg. cum asterisco Curter. ex Ms. Jes. in cujus textu desideratur; sed in hodiernis Exemplaribus legitur. Alii, ἰδοὺ ἐγὼ, habent.

v. 2. Curterius ex Ms. Jes. ad marg. τοῖς ἑπομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ. οἱ Γ. ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ.

v. 7. ※ Θ. ἐπὶ τὸ αὐτό. Idem.

v. 8. Idem ad marg. ※ ὅτι. verum mendose, nisi fortasse כי quod respondet τῷ, ὅτι, ex Hebraïco textu exciderit.

v. 11. Hieronymus: *Quodque LXX. transtulerunt*, dæmoni, *in Hebraïco habet*, MENNI, *quod Symmachus interpretatus est*, absque me; *ut sit sensus: Qui paratis fortunæ mensam, & impletis absque me potionem.*

Ibid. Omnes, κέρασμα. Curterius.

v. 15. οἱ λοιπ. εἰς ὅρκον. Procopius atque Hieronymus,

qui ait: *Pro* ſaturitate, *quæ Hebraïce dicitur* SABAA, *cæteri* juramentum *interpretati ſunt: quod verbum multas habet intelligentias, & pro diverſitate accentuum variatur. Intelligitur enim &* juramentum, *&* ſaturitas, *&* ſatietas, *&* plures, *&* ſeptem.

Ibid. Α. κ̀ τοῖς δȣ́λοις &c. Sic Procopius has lectiones adfert pleniores quam Hieronymus.

v. 18. ⋇ Θ. ὅσα ἐγὼ κτίζω. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. ⋇ οἱ Γ. τὴν: Idem.

v. 20. ⋇ Θ. ἡμέραις. Idem.

Ibid. ⋇ Α. Θ. αὐτός. Idem, qui poſt vocem νέος, ponendum notat αὐτός: ſed debet ante locari, quia in voce הנער αὐτὸς exprimit particulam emphaticam præpoſitivam ה HA, quæ tamen alibi non ſolet ut amiſſa per aſteriſcum ſuppleri.

Ibid. ⋇ Α. Θ. υἱός. Idem.

v. 23. Hieronymus: *Neque generabunt in conturbatione, ſive in maledictione, & ut in Hebraïco expreſſius ponitur,* εἰς ἀνυπαρξίαν, *quod lingua eorum dicitur* LABAALA, *hoc eſt*, ut eſſe deſiſtant, *& finem ſubſtantiæ ſuæ habeant; pro quo Aquila, Symmachus & Theodotio* feſtinationem *interpretati ſunt.*

HESAIÆ CAP. LXVI.

אי־זה בית 1. Ο. ποῖον ⋇ Θ. τοῦτον: οἶκον.

1. **H**Eb. ubi iſta domus. *LXX.* qualem ⋇ *Th.* hanc: domum. *Vulg. quæ eſt iſta domus.*

מכה איש 3. ⋇ Σ. Θ. ὡς ὁ τύπτων ἄνδρα. In Ο. deeſt.

3. *H.* percutiens virum. ⋇ *S. Th.* quaſi qui percutiet virum. *In LXX. deeſt. Vulg. quaſi qui interficit virum.*

זובח השה ⋇ Σ. Θ. ὁ θυσιάζων ἐκ ποιμνίȣ. In Ο. deeſt.

Heb. immolans agnum. ⋇ *S. Th.* qui ſacrificat ex grege. *In LXX. deeſt. Vul. qui mactat pecus.*

ונראה בשמחתכם 5. Σ. καὶ ὀφθόμεθα ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ὑμῶν. Ο. καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν.

5. *Hebr.* & conſpicietur in lætitia veſtra. *S. Vulg.* & videbimus in lætitia veſtra. *LXX.* & appareat in lætitia eorum.

בטרם תחיל ילדה בטרם יבוא חבל לה 7. והמליטה זכר Σ. πρὶν ἢ ὠδινῆσαι ἔτεκε, πρὶν ἐλθεῖν ὠδῖνα αὐτῆς ἔσωσεν ἄρσεν. Ο. πρὶν τὴν ὠδινȣ́σαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέφυγε καὶ ἔτεκεν ἄρσεν.

7. *H.* Antequam parturiret peperit, antequam veniret dolor ei, & enixa eſt maſculum. *S.* Antequam parturiret peperit, antequam veniret dolor ejus, ſervavit maſculum. *LXX.* Antequam parturiens pariat, antequam veniat labor partus, effugit & peperit maſculum. *Vulg. Antequam parturiret, peperit: antequam veniret partus ejus, peperit maſculum.*

אם־יולד גוי פעם אחת 8. Α. Ο. Θ. ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰσάπαξ. Σ. εἰ δὲ ἐτέχθη ἔθνος εἰσάπαξ.

8. *H.* num parietur gens una vice. *A. LXX. Th.* aut etiam nata eſt gens una vice. *S.* ſi etiam nata ſit gens una vice. *Vul. aut parietur gens ſimul.*

האני אשביר ולא אוליד יאמר יהוה אם־אני 9. המוליד ועצרתי אמר אלהיך Σ. μὴ ἐγὼ ὁ καθίζων ἐπὶ τὸ τεκεῖν, οὐκ ἐκτοκίζω, εἶπεν κύριος; ἢ ἐγὼ συνεκτοκίζων, καὶ συνέξω, εἶπεν ὁ θεός σου. Ο. ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μȣ, εἶπε κύριος. οὐκ ἰδȣ̀ ἐγὼ γεννῶσαν καὶ στεῖραν ἐποίησα, εἶπεν ὁ θεός σου;

9. *H.* Num ego frangam, & non parere faciam, dixit Dominus? Num ego generare faciens, & claudar, dixit Deus tuus? *S.* Numquid ego qui ſedere facio ad parturiendum, non parere faciam, dixit Dominus; aut ego qui ſimul parere facio, etiam inhibebo, dixit Deus tuus? *LXX.* Ego autem dedi expectationem hanc, & non meminiſti me, dixit Dominus. Nonne ego parientem & ſterilem feci, dixit Deus tuus? *Vulg. Numquid ego, qui alios parere facio, ipſe non pariam, dicit Dominus? Si ego, qui generationem cæteris tribuo, ſterilis ero, ait Dominus Deus tuus?*

שמחו את־ירושלם 10. Α. εὐφράνθητε σὺν Ἰερȣσαλήμ. Σ. εὐφράνθητε.... Ο. εὐφράνθητι Ἰερουσαλήμ.

10. *Hebr. A. Vulg.* Lætamini cum Jeruſalem. *S.* Lætamini..... *LXX.* Lætare Jeruſalem.

אתה ⋇ Θ. ἅμα αὐτῇ. Et ſic Ο.

Heb. Vulg. cum ea. ⋇ *Th.* ſimul cum ea. *& ſic LXX.*

משד 11. Α. Ο. Θ. ἀπὸ μασȣ̃. Σ. μαστῷ.

11. *Heb. A. LXX. Th. Vul.* ab ubere. *S.* ubere.

תנחמיה οἱ Γ. . . . . . αὐτῆς. Ο. παρακλήσεως αὐτῆς.

Hebr. LXX. Vulg. conſolationis ejus. ⋇ *tres Int.* . . . . ejus.

מזיז כבודה Α. ἀπὸ παντοδαπίας. Σ. Θ. ἀπὸ πλήθους. Ο. ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς.

Hebr. a ſplendore gloriæ ejus. *A. Vulg.* ab omnimoda (gloria ejus.) *S. Th.* a multitudine (gloriæ ejus.) *LXX.* ab introitu gloriæ ejus.

תפרחנה

תפרחנה 14. (Σ. ἀνθήσουσι.) Ο. ἀνατελεῖ.

באש 15. Οἱ λοιποὶ, ἐν πυρί. Ο. ὡς πῦρ.

17. המתקדשים והמטהרים אל־הגנות אחר אחד בתוך אכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדו יספו נאם־יהוה Σ. Θ. . . . .

ὀπίσω ἀλλήλων ἐν μέσῳ ἐσθιόντων τὸ κρέας τὸ χοιρεῖον. . . . . . .

Ο. οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους, καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἔσθοντες κρέας ὕειον, καὶ τὰ βδελύγματα, καὶ τὸν μῦν, ἐπιπαυτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπε κύριος.

לוד 19. Σ. Λυδοὺς. Ο. Λοὺδ.

משכי קשת Π. . . . . . τόξον. In Ο. deeſt.

20. בסוסים וברכב ובצבים ובפרדים ובכרכרות Σ. ἐφ' ἵπποις, καὶ ἐν ἅρμασι, καὶ ἐν λεκτίσι, (Α. ἐν σκεπαστοῖς) καὶ ἐν καρούχαις, καὶ ἐν φορείοις. Ο. μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων.

בפרדים Α. Θ. ἐν ἡμιόνοις. Σ. ἐν καρούχαις. Ο. ἡμιόνων.

בכלי טהור Σ. ἐν σκεύει καθαρῷ. Ο. μετὰ ψαλμῶν.

בפגרי האנשים 24. Σ. τὰ ἔσχατα.... Ο. τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων.

14. *Hebr. Vulg.* germinabunt. *S.* florebunt. *LXX.* pullulabunt.

15. *Heb. Cæteri, Vulg.* in igne. *LXX.* ut ignis.

17. *Hebr.* Sanctificantes ſe & purificantes ſe in hortis poſt unum in medio comedentes carnem porci, & abominationem, & murem: ſimul finientur, dixit Dominus. *S. Th.* Qui ſanctificamini & luſtramini in hortis alter poſt alterum inter eos qui comedunt carnem ſuillam, & abominationem, & murem: ſimul deficient, dicit Dominus. *LXX.* Qui purificantur & mundantur in hortis, & in liminibus, comedentes carnem porcinam, & abominationes, & murem, ſimul conſumentur, dixit Dominus. *Vulg. Qui ſanctificabantur, & mundos ſe putabant in hortis poſt januam intrinſecus: qui comedebant carnem ſuillam, & abominationem & murem: ſimul conſumentur, dicit Dominus.*

19. *Hebr. LXX.* Lud. *S.* Lydos. *Vulg. Lydiam.*

Heb. trahentes arcum. *Omnes*, tendentes arcum. *In LXX. deeſt.*

20. *Hebr.* In equis, & in curru, & in lecticis, & in mulis, & in vehiculis. *S.* in equis, & in curribus, & in lecticis, (*A.* tectis vehiculis.) & in carucis, & in vehiculis. *LXX.* cum equis & curribus, in lampenis mulorum cum umbraculis. *Vulg. in equis, & in quadrigis, & in lecticis, & in mulis, & in carrucis.*

Hebr. A. Th. Vulg. in mulis. *S.* in carrucis. *LXX.* mulorum.

Heb. S. Vul. in vaſe mundo. *LXX.* cum pſalmis.

24. *H.* in cadavera virorum. *S.* noviſſima..... *LXX.* membra hominum. *Vulg. cadavera virorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LXVI. Heſaïæ.

v. 1. ※ Θ. τοῦτον. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 3. ※ Σ. Θ. ὡς ὁ τύπτων ἄνδρα. Idem.

v. 5. Σ. καὶ ὀψόμεθα ἐν τῇ εὐφρ- Procopius.

v. 7. Σ. πρὶν ἢ ὠδινῆσαι &c. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 8. Mſ. Jeſ. ſic habet in textu, εἰ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰσάπαξ. In hæc autem verba notam Manuſcripti apponit in margine Curterius ſic, ΟΜΩΣ ΟΙ Γ. ΟΙ Ο. Η, ΟΜΩΣ ΤΕ Α. Θ. quæ ſunt ἀσύστατα. ſic quippe legendum, ὁμοίως οἱ Γ. οἱ Ο. ἢ, ὁμοίως τοῖς Α. Θ. Hæc vero ſignificant tres Interpretes hîc ſimilem τοῖς Ο. interpretationem habere; ita tamen ut Ο. perinde atque Α. & Θ. ἢ pro εἰ legerint. Druſius putavit vocem etiam εἰσάπαξ trium Interpretum eſſe. Illum vero non ſine ſcrupulo ſequimur: Aquila enim vocem פעם κάθοδον vertere ſolet. Lectorem monuiſſe ſatis erit.

v. 9. Σ. μὴ ἐγὼ ὁ καθίζων &c. Procopius. Hunc vero locum ſic exprimit Hieronymus: *In Hebraïco, cui reliqui Interpretes congruunt:* Numquid ego qui alios parere facio, ipſe non pariam, dicit Dominus.

v. 10. Α. Σ. εὐφράνθητε σὺν Ἱερουσαλήμ. Curterius ſic habet ad marg. Α. Σ. εὐφράνθητε. Α. σὺν Ἱερουσαλήμ.

Ibid. ※ Θ. ἅμα αὐτῇ. Curterius ex Mſ. Jeſ.

v. 11. Α. Θ. μαστοῦ. Σ. μαστῷ. Idem.

Ibid. οἱ Γ. αὐτῆς. Idem.

Ibid. Curterius ſic habet, Α. παντοδαπίας. Σ. πλήθους. Ubi Σ. pro Θ. poſitum eſſe, ſuadere videtur Hieronymus, qui ſic habet: *Hebraïce dicitur* ZIZ, *pro qua LXX.* introitum, *Symm.* pinguedinem, *Theodotio* multitudinem *interpretati ſunt. Hoc diximus, ut Pſalmi LXXIX. verbum panderemus ambiguum, in quo ſcriptum eſt:* Vaſtavit eam aper de ſylva, & ſingularis ferus depaſtus eſt eam. *Pro eo enim ubi in noſtris Codicibus Græcis legitur* μόνιος ἄγριος, *id eſt*, ſingularis ferus, *in Hebraïco ſcriptum eſt*, ZIZ SADAI, *quod Aquila tranſtulit* παντοδαπὴν χώρας, *hoc eſt*, omnimodum regionis.

v. 14. S. *florebunt*. Hieron.

v. 15. οἱ λοιποὶ, ἐν πυρί. Sic Mſ.

v. 17. Verſionem Symmachi & Theodotionis longe pleniorem hîc Latine adfert Hieronymus, quam Græce Procopius.

v. 19. Σ. Λυδοὺς. Curterius ex Mſ. Jeſ.

Ibid. Hieronymus: *Pro quo in Hebraïco legitur*, MOSCHE CESETH, *quod abſque LXX. omnes ſimiliter tranſtulerunt*, tendentes arcum. *Et LXX. poſuerunt* Μοσὸχ, *nomen pro verbo interpretantes..*

v. 20. Σ. ἐφ' ἵπποις &c. Procopius. Hieron. vero: *Pro* carrucis, *quas ſolus interpretatus eſt Symmachus, quem nos in hoc loco ſequuti ſumus, Aquila, LXX. & Theodotio* mulos *tranſtulerunt. Et ubi poſuêre LXX.* cum umbraculis, *quæ nos* dormitoria *interpretari poſſumus, vel* baſternas, *alii voce conſona tranſtulerunt* φορεῖα, *quæ nos varii generis interpretamur vehicula: ubi autem LXX. & Theodotio dixerunt*, lampenas, *pro quibus Symmachus* lecticas *interpretatus eſt, Aquila* σκεπαστὰ *poſuit, quod & ipſum lecticas opertas pellibus ſignificat.*

Ibid. Σ. ἐν σκεύει καθαρῷ. Procopius.

v. 24. Σ. τὰ ἔσχατα. Idem.

IN JEREMIAM

MONITUM.

IN Jeremiam Prophetam multa decerpsimus ex Manuscripto illo antiquissimo RR. Patrum Jesuitarum Collegii Ludovici Magni. Et quidem viginti-quinque priorum Capitum Lectiones ad usum nostrum ex eodem Codice prius collegerat vir doctissimus, mihique necessitudine conjunctissimus Michael Lequien ex Ordine Dominicanorum; cætera ego quàm diligentissime pro temporis brevitate potui, perfeci. Drusius, nescio quâ conjecturâ ductus, lacunas bene multas, quæ jam ante Origenianum sæculum in Editione τῶν O. observabantur, quasque Origenes ex aliis Editionibus sarciverat, ex Editione Complutensi se supplere posse putavit; ratus videlicet illos in Jeremia versus in Editione illa Hexaplari ex Theodotionis Editione desumtos fuisse, & postea in Complutensem manasse quales efferebantur etiam in Notis Edit. Romanæ. Verum Codex ille vetustissimus ad Hexaplorum fidem concinnatus, supplementa illa ex Theodotione desumpta, a Complutensibus longe diversa repræsentat. Cui haud dubie standum videtur. Horum magnam supellectilem hic animadvertas. Quæ major fortassis accessisset, si majorem quatriduana huic rei operam navare potuissemus. Præter hunc Codicem subsequentes etiam libros tum Manuscriptos, tum editos adhibuimus.

Codicem Regium num. 1892. Bombycinum XIII. circiter sæculi, qui est Catena in Prophetas omnes incipiendo a duodecim minoribus Prophetis.

Codicem Colbert. X. sæculi, qui continet Commentarios Theodoreti.

Origenem in Jeremiam.

Hieronymum in Jeremiam ex postrema Editione.

Theodoretum in Jeremiam.

Victorem Antiochenum ex Manuscriptis.

Olympiodorum, cujus item loca ex Manuscriptis desumpta fuêre.

Augustini Quæstiones in Genesim semel.

Procopium in Leviticum.

JEREMIÆ

CAPUT PRIMUM.

1. דברי ירמיהו בן־חלקיהו Ἑβρ. καὶ οἱ λοιποὶ, λόγοι Ἱερεμίου υἱοῦ Χελκίου. Ο. τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου.

1. Hebr. Verba Jeremiæ filii Chelciæ. *Heb. & Reliqui*, Verba Jeremiæ filii Chelciæ. *LXX.* Verbum Dei quod factum est super Jeremiam filium Chelciæ. *Vul. Verba Jeremiæ filii Helciæ.*

3. עד־גלות ירושלם Α. Σ. Θ. ἕως τῆς μετοικεσίας Ἱερουσαλήμ. Ο. ἕως τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλήμ.

3. *Heb. A. S. Th. Vul.* usque ad transmigrationem Jerusalem. *LXX.* usque ad captivitatem Jerusalem.

10. ולהרוס ※ Α. Θ. καὶ κατασπᾷν.

10. *Heb.* & ad destruendum. ※ *A. Th.* & demoliendum. *Vul. & dissipes.*

11. מקל שקד אני ראה Α. Σ. : : : ※ ἐγὼ ὁρῶ. Ο. βακτηρίαν καρυΐνην. Θ. ἀμυγδαλίνην ἐγὼ ὁρῶ. Ὁ Σύρος καὶ Ἑβραῖος, ἀμυγδαλίνην.

11. *Hebr.* virgam amygdali ego videns. *A. S. Vulg.* virgam vigilantem ego video. *LXX.* baculum nuceum. *Th.* virgam amygdalinam ego video. *Syrus & Hebræus*, amygdalinam.

13. אני ראה ※ Α. Θ. ἐγὼ ὁρῶ.

13. *Heb.* ego videns. ※ *A. Th. Vul.* ego video.

15. ממלכות צפונה Ο. βασιλείας τῆς γῆς ἀπὸ Βοῤῥᾶ. Θ. βασιλειῶν ἀπὸ Βοῤῥᾶ.

15. *Heb. Vul.* regnorum Aquilonis. *LXX.* regna terræ ab Aquilone. *Th.* regnorum ab Aquilone.

17. פן־אחתך Οἱ λοιποὶ, μήποτε πτοηθῆναί σε ποιήσω. Ο. μηδὲ πτοηθῇς.

17. *Hebr. & Reliqui*, ne forte timere te faciam. *LXX.* neque exterrearis. *Vul. nec enim timere te faciam.*

18. ואני הנה נתתיך ※ Σ. ἐγὼ δὲ: Ο. ἰδοὺ τέθεικά σε.

18. *Hebr.* & ego ecce dedi te. ※ *S.* ego autem: *LXX.* ecce posui te. *Vul. ego quippe dedi te.*

ולעמוד ברזל ※ Α. Θ. καὶ εἰς στῦλον σιδηροῦν.

Hebr. & in columnam ferri. ※ *A. Th. Vulg.* & in columnam ferream.

לכהניה Θ. καὶ τοῖς ἱερεῦσιν αὐτῆς.

Hebr. sacerdotibus ejus. *Th.* & sacerdotibus eorum. *Vulg. & sacerdotibus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Jeremiæ.

v. 1. Ἑβρ. καὶ οἱ λοιπ. λόγοι Ἱερεμίου υἱοῦ Χελκίου. Origen. Hom. 19. in Jeremiam.

v. 3. Α. Σ. Θ. ἕως τῆς μετοικεσίας. Sic Drusius ex Hieronymo, qui ait alios omnes vertisse, *transmigrationem.*

v. 10. ※ Α. Θ. καὶ κατασπᾷν. Ms. Jes. Hieronymus vero: *Hoc quod nos de Hebraico addidimus*, dissipes, *sive* deponas, *in LXX. non habetur.*

v. 11. Hieronymus: *Aquila & Symmachus* virgam vigilantem, *Theodotio vero* amygdalinam *transtulerunt*. Et infra: SACED *nux dicitur: vigilia autem, vel vigil, sive vigilans*, SOCED: *unde in posterioribus pardus vigilans hoc nomine appellatur.* Ms. vero Jes. ※ Α. Σ. Θ. ἐγὼ ὁρῶ, quod desideratur in LXX. Theodoretus vero ait: κατὰ τὸν Σύρον καὶ Ἑβραῖον, ἀμυγδαλίνην.

v. 13. ※ Α. Θ. ἐγὼ ὁρῶ. Ms. Jes.

v. 15. Θ. βασιλειῶν ἀπὸ Βοῤῥᾶ. Idem.

v. 17. Hieronymus: Ne timeas a facie eorum, *sive ut LXX. & cæteri habent Interpretes*, ne forte timere te faciam. *Et est sensus juxta translationem nostram:* Noli timere a facie eorum *&c.* In Notis Edit. Rom. ex aliquot Exemplaribus adfertur hæc τῶν Ο. lectio, μηδὲ πτοηθῆναί σε ποιήσω. Hieronymus legit haud dubie μήποτε, & sic interpretari solent τὸ פן. In Editione τῶν Ο. hodierna, μηδὲ πτοηθῇς.

v. 18. ※ Σ. ἐγὼ δέ: Ms. Jes. quia hæc cum deessent in LXX. ex Symmacho in Editionem Hexaplarem cum asterisco translata sunt.

Ibid. ※ Α. Θ. καὶ εἰς στῦλον σιδηροῦν. Idem.

Ibid. Θ. καὶ τοῖς ἱερ- Ms. Jes.

JEREMIÆ CAP. II.

1. ויהי דבר־יהוה אלי לאמר הלוך וקראת באזני ירושלם לאמר Θ. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων, πορεύθητι καὶ ἀνάγνωθι ἐν τοῖς ὠσὶ Ἱερουσαλήμ, λέγων.

1. Hebr. Et fuit verbum Domini ad me dicendo: Vade & clamabis in auribus Jerusalem dicens. ※ *Th.* Et factum est verbum Domini ad me dicens: Vade & lege in auribus Jerusalem. *Vulg. Et factum est verbum Domini ad me dicens: Vade & clama in auribus Jerusalem.*

במדבר בארץ לא זרועה 2. ※ Α. Θ. ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν γῇ μὴ σπειρομένῃ.

2. *Hebr.* ※ *A. Th.* in deserto, in terra non sata. *Vul. in deserto, in terra quæ non seminatur.*

וצלמות 6. ※ Α. Σ. Θ. καὶ σκιᾷ θανάτου.

6. *Heb.* & umbræ mortis. ※ *A. S. Th.* & umbra mortis. *Vul.* & *imaginem mortis.*

שמים 12. Α. Σ. οὐρανοί. Ο. Θ. οὐρανός.

12. *Hebr. A. S. Vulg.* cœli. *LXX. Th.* cœlum.

וישיתו ארצו לשמה 15. Ο. ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον. Ἄλλος, εἰς ἀφανισμόν.

15. *Hebr.* & posuerunt terram ejus in solitudinem. *LXX. Vul.* posuerunt terram ejus in solitudinem. *Alius*, in destructionem.

בעת מולכך בדרך 17. ※ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἀπάγοντός σε ἐν τῇ ὁδῷ.

17. *Heb.* in tempore deducentis te per viam. ※ in tempore abducentis te in via. *Vulg. eo tempore quo ducebat te per viam.*

שחור 18. Ἑβρ. Σιώρ. Ο. Γηών.

18. *Hebr.* Sior. *LXX.* Geon. *Vulg. turbidam.*

בגיא 23. Α. Σ. ἐν τῇ φάραγγι. Ο. ἐν τῷ πολυανδρίῳ.

23. *Heb. A. S. Vulg.* in convalle. *LXX.* in sepulcro multitudinis.

בכרה קלה Α. Σ. Θ. δρομὰς κούφη. Ο. ὀψὲ φωνὴ αὐτῆς.

Heb. dromedaria levis. *A. S. Th.* dromas levis. *LXX.* ad vesperam vox ejus. *Vulg. cursor levis.*

משרכת דרכיה Α. Σ. ἀσελγῶς ἐλάλησαν. Ο. ὠλόλυξε, τὰς ὁδοὺς αὐτῆς.

Hebr. implicans vias suas. *A. S.* lascive loquutæ sunt. *LXX.* ululavit. Vias ejus. *Vulg. explicans vias suas.*

שאפה רוח 24. Οἱ λοιποί, εἵλκυσεν ἄνεμον. Ο. ἐπνευματοφορεῖτο.

24. *Heb.* hausit ventum. *Reliqui & Vulg.* attraxit ventum. *LXX.* spiritu portabatur.

בחדשה Α. (ἐν νεομηνίᾳ αὐτῆς.) Σ. (ἐν τῷ μηνὶ αὐτῆς.) Ο. Θ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς.

Hebr. S. in mense suo. *A.* in neomenia sua. *LXX. Th.* in humilitate sua. *Vulg. in menstruis ejus.*

נואש 25. Α. ἀπέγνων σου. Ο. ἀνδριοῦμαι.

25. *Heb* desperatum est. *A.* desperavi de te. *LXX.* viriliter agam. *Vulg. desperavi.*

אביונים 34. ※ Α. Σ. Θ. πενήτων.

34. *Hebr.* ※ *A. S. Th. Vul.* pauperum.

כי נקיתי 35. ※ ὅτι: Ο. ἀθῷος εἰμι.

35. *Hebr.* quia innocens sum. ※ quia; *LXX.* innocens sum. *Vulg. absque peccato & innocens sum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Jeremiæ.

v. 1. ※ Θ. καὶ ἐγένετο &c. Ex Ms. Jes. Hieronymus vero in hæc verba: Et factum est verbum Domini ad me, dicens: Vade & clama in auribus Jerusalem, dicens. *Hoc in LXX. non habetur; sed sub asteriscis de Theodotionis Editione additum est, qui verbum Hebraïcum* CARATH, *pro quo nos diximus*, clama, *sive* prædica, *interpretatus est*, lege. *Et lectionem enim, & clamorem, & prædicationem pro sui ambiguitate significat.* Drusius ex Editione Complutensi verba Theodotionis sic adfert: καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με λέγων· πορεύου καὶ βόα εἰς τὰ ὦτα Ἱερουσαλὴμ λέγων. Sed hæc non sunt germana Theodotionis verba, ut liquet ex supradictis, & ex allata tum ab Hieronymo, tum a Codice Jesuit. Theodotionis lectione.

v. 2. ※ Α. Θ. ἐν τῇ ἐρήμῳ &c. Ms. Jes. Hieronymus: *Hoc quoque quod posuimus*, in deserto, in terra, quæ non seminatur, *in LXX. non habetur.*

v. 6. ※ Α. Σ. Θ. καὶ σκιᾷ θανάτου. Idem Ms. Jes. Hieronymus: *Pro* imagine mortis, *de Theodotione additum est*, umbra mortis.

v. 12. Hieronymus: *Quod Aquila & Symmachus* cœlos, *LXX. vero & Theodotio* cœlum *interpretati sunt, nullum moveat. Hebraïcum enim* SAMAIM *communis est numeri, & tam cœlum quam cœli eodem appellantur nomine, ut Athenæ, Thebæ, Salonæ.*

v. 15. Ἄλλος, εἰς ἀφανισμόν. Ms. Jes. sine Interpretis nomine.

v. 17. ※ ἐν τῷ καιρῷ &c. Ms. Jes. Hieronymus: *Hoc quod nos diximus*, eo tempore quo ducebat te per viam, *in LXX. non habetur.*

v. 18. Hieron. *Pro* Sior, *nos* turbidam *interpretati sumus: pro quo communis Editio habet*, Geon. Origen. Huet. in Johan. p. 137. τὸ Ἑβραϊκὸν, πιεῖν ὕδωρ Σιών. male pro Σιώρ.

v. 23. Α. Σ. ἐν τῇ φάραγγι. Sic Colbertinus & Drusius. Ibid. LXX. πολυάνδριον, *sepulcrum multitudinis.* Sic vertit Hieronymus.

Ibid. Α. Σ. Θ. δρομὰς κούφη. Hieronymus. Sic legitur in Codice nostro antiquissimo, & quidem optime. In Editis vero, δρομεὺς κοῦφος, non ita recte.

Ibid. Α. Σ. ἀσελγῶς ἐλάλησαν. Sic Colbertinus. Sed videtur aut scholion esse, aut ad alium locum pertinere: nisi fortasse Aquila & Symmachus aliud legerint.

v. 24. οἱ λοιπ. εἵλκυσεν ἄνεμον. Edit. Rom. ex Chrysostomo.

Ibid. Hieronymus: In menstruis & in immunditia ejus invenient eam. *Pro quo Aquila* νεομηνίαν, *hoc est*, kalendas; *Symmachus* mensem; *LXX. & Theodotio* humilitatem *interpretati sunt.* Memoria certe lapsus est Drusius, qui ad Aquilam pro νεομηνίαν posuit *memoriam.*

v. 25. Colbert. & Drusius ex Victore Antiocheno, Ακ. ἀπέγνων σου, ἤγουν ἀπήλπισα.

v. 34. Α. Σ. Θ. πενήτων. Ms. Jesuit. nempe deerat in LXX.

v. 35. ※ ὅτι: ἀθῷος. Idem.

JEREMIÆ CAP. III.

לאמר 1. ※ A. λέγων: In O. vacat.	1. Hebr. dicendo. ※ *A.* dicens. *Vulg. vulgo dicitur.*
רעים Ἄλλοι, [ἐρασταῖς vel φίλοις] O. ποιμέσι.	*Heb.* sociis. *Alii*, *Vulg.* amatoribus. *LXX.* pastoribus.
ותחניפי 2. O. ἐμίανας. Ἄλλος, ἐφονοκτόνεις.	2. *Hebr.* & prophanasti. *LXX. Vulg.* polluisti. *Alius*, interficiebas.
אשה זונה 3. ※ A. Σ. Θ. γυναικὸς: πόρνης. O. πόρνης.	3. *Hebr. Vulg.* mulieris meretricis. ※ *A. S. Th.* mulieris : meretricis. *LXX.* meretricis.
הלכה היא על־כל־הר 6. A. ἐπορεύθης ※ ἑαυτῇ: ἐπὶ πᾶν ὄρος. O. ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος.	6. *Hebr.* vadens ipsa super omnem montem. *A.* ivisti ※ tibimetipsi : super omnem montem. *LXX.* iverunt super omnem montem. *Vulg. abiit sibimet super omnem montem.*
אחותה 7. ※ A. Σ. ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς.	7. *Hebr.* ※ *A. S. Vul.* soror ejus.
ותחנף את־הארץ 9 ※ A. Θ. καὶ ἐφονοκτόνει τὴν γῆν.	9. *Hebr.* & prophanavit terram. ※ *A. Th.* & cruentabat terram. *Vulg. contaminavit terram.*
אחותה 10. ※ A. Θ. ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς.	10. *Hebr.* ※ *A. Th. Vulg.* soror ejus.
נאם־יהוה A. Σ. Θ. φησὶ κύριος.	*Hebr.* dixit Dominus. *A. S. Th.* dicit Dominus. *Vul. ait Dominus.*
וקראת 12. A. Σ. . . . . O. Θ. ἀνάγνωθι.	12. *Heb.* & clamabis. *A. S.* clamita. *LXX. Th.* lege. *Vul. clama.*
נאם־יהוה (A. Θ.) φησὶ κύριος. Σ. O. λέγει κύριος.	16 *H.* dixit Dominus. [*A. Th.*] *S. LXX.* dicit Dominus. *Vul. ait Dominus.*
נחלת צבי 19. O. κληρονομίαν ※ A. Θ. ὀνομαστήν.	19. *H. Vulg.* hæreditatem præclaram. *LXX.* hæreditatem ※ *A. Th.* inclytam.
נחלת צבי צבאות גוים O. κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος. Θ. κληρονομίαν ὀνομαστήν.	*H. Vul.* hæreditatem præclaram exercituum gentium. *LXX.* hæreditatem Dei omnipotentis gentium. *Th.* hæreditatem inclytam fortitudinis robustissimi gentium.
אלהיהם 21. ※ A. τοῦ: θεοῦ αὐτῶν. O. θεοῦ ἁγίου αὐτῶν.	21. *H. A.* Dei sui. *LXX.* Dei sancti sui.
משובת 22. Σ. . . . . O. συντρίμματα.	22. *H. Vul.* aversiones. *S.* conversiones. *LXX.* contritiones.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Jeremiæ.

v. 1. ※ A. λέγων. Mſ. Jeſ. Hieron. vero : Vulgo dicitur, *pro quo LXX. tantum* dicitur *tranſtulerunt.* Hæc tripliciter intelligi poſſunt. Primo ita ut illud, *tantum dicitur*, ſit interpretatio τῶν O. qui *tantum* poſuerint ante *dicitur* : verum hic intelligendi modus nullatenus arridet, licet ſic intellexerint ii qui Hieronymum ediderunt. Alter modus eſt, ut LXX. tantum, ſecus quam alii Interpretes, verterint *dicitur* : quod quidem verum eſt, atque ita non inepte explicari poteſt. Tertius explicandi modus, qui magis mihi probatur, eſt : ubi Hieronymus, *vulgo dicitur*, tranſtulit, LXX. tantum, *dicitur*, vertiſſe ; ita ut ſolam vocem, *dicitur*, uſurparint : Exemplaria igitur Hieronymi τῶν O. λέγεται habuiſſe videntur. Sed nihil in hodiernis LXX. legitur, quod reſpondeat voci לאמר

Ibid. Hieronymus : Et tu fornicata es cum amatoribus multis, *ſive* paſtoribus. *Verbum enim* REIM, *quod quatuor litteris ſcribitur,* RES, AIN, IOD, MEM, *&* amatores, *&* paſtores *utrumque ſignificat. Et ſi legamus* REIM, amatores *ſignificat : ſi* ROIM, paſtores. Mſ. noſter antiquiſſimus bis habet REHIM, & ſemel ROHIM cum H. Sed infra cap. 6. verſ. 2. idem Codex habet REIM & ROIM. Veriſimile eſt Aquilam & Symmachum vertiſſe, ἐραστὰς, vel ἑταίρους, vel φίλους.

v. 2. Ἄλλος, ἐφονοκτόνεις. Sic Druſius ex Victore, qui ait, ἄλλος ἀντὶ τοῦ ἐμίανας, ἐφονοκτόνεις ἐξέδωκεν.

v. 3. ※ A. Σ. Θ. γυναικός. Mſ. Jeſ.

v. 6. Mſ. Jeſ. ἐπορεύθης ※ A. ἑαυτῇ : ἐπὶ πᾶν ὄρος. Vox autem ἑαυτῇ, notatur aſteriſco, quia deerat in Editis. Vox ἐπορεύθης, in textu Mſ. Jeſ. legitur : an vero ſit Aquilæ, incertum.

v. 7. ※ A. Σ. ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. Idem. Deeſt in O : ut & aliæ aſteriſco notatæ voces ; niſi ſecus moneatur.

v. 9. ※ A. Θ. καὶ ἐφονοκτόνει τὴν γῆν. Idem.

v. 10. A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. Idem.

v. 12. Hieron. *Verbum Hebraïcum* CARATH *&* voca, *&* clama, *&* lege, *ſignificat. Unde Aquila & Symmachus*, clamita ; *LXX. & Theodotio*, lege, *interpretati ſunt.*

v. 16. Mſ. Jeſ. φησὶ κύριος. Σ. λέγει. Putamus autem, φησὶ κύριος, eſſe Aquilæ & Theodotionis, ut ſupra v. 10. nam LXX. habent λέγει, ut Σ.

v. 19. ※ A. Θ. ὀνομαστήν. Idem.

Ibid. Hieronymus : *Pro* hæreditate præclara exer-

cituum gentium, *quam LXX. transtulerunt* hæreditatem nominatam Dei omnipotentis gentium, *Theodotio significantius transtulit*, hæreditatem inclytam fortitudinis robustissimi gentium. Legisse videtur Hieronymus in LXX. ὀνομαςὸν, quæ vox hodie ibi desideratur.

v. 21. In Mſ. Jeſ. ※ A. τοῦ.

v. 22. Sym. *conversiones.* Hieronymus.

JEREMIÆ CAP. IV.

המלו ליהוה והסרו ערלות לבבכם 4. Σ. . . . . Ο. περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν, καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν.

יתמהו 9. A. . . . . Ο. θαυμάσονται.

רוח מלא מאלה 12. A. Σ. Θ. (πνεῦμα πληρώσεως) ※ ἀπὸ τούτων. Ο. πνεῦμα πληρώσεως.

אונך 14. A. ἀνωφελείας σου. Σ. ἀδικίας σου. Ο. πόνων σου.

הומה 19. A. ὀχλάζει. Σ. (ἐταράχθησαν.) Ο. Θ. μαιμάσσει.

על־שבר 20. Aλλ. ἐπὶ συντρίβον. (al. συντριβῶ.) Ο. συντριμμόν.

לא נבונים המה 22. Ο. οὐ συνετοὶ ※ A. εἰσί.

תהו ובהו 23. A. Σ. Θ. κενὴ καὶ οὐθέν. Σ. ἄλλως, συγκεχυμένη. Ο. οὐθέν.

שדוד 30. ※ A. Θ. ταλαίπωρος. A. ἄλλως. . . .

4. HEbr. circumcidite vos Domino, & auferte præputia cordis vestri. *S.* purificamini Domino, & auferte malitias cordium vestrorum. *LXX.* circumcidimini Deo vestro, & auferte duritiam cordis vestri. *Vulg. circumcidimini Domino, & auferte præputia cordium vestrorum.*

9. *H. LXX.* mirabuntur. *A.* amentes erunt. *Vul. consternabuntur.*

12. *H.* ventus plenus ab illis. *A. S. Th.* [spiritus repletionis] ※ ab his. *LXX.* spiritus repletionis. *Vul. spiritus plenus ex his.*

14. *H.* nequitiæ tuæ. *A.* inutilitatis tuæ. *S.* injustitiæ tuæ. *LXX.* laborum tuorum. *Vul.* [*cogitationes*] *noxiæ.*

19. *H.* tumultuans. *A.* tumultum agit. *S. Vul.* turbati sunt. *LXX. Th.* fluctuat.

20. *H. Alius, Vul.* super contritionem. *LXX.* contritionem.

22. *H.* non intelligentes ipsi. *LXX.* non intelligentes ※ *A.* sunt. *Vulg. vecordes.*

23. *H.* inanitas & vacua. *A. S. Th.* vacua & nihil. *S. aliter*, confusa. *LXX.* nihil. *Vul. vacua erat & nihil.*

30. *H. A. Vul.* vastata. *A. aliter & Th.* misera.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap IV. Jeremiæ.

v. 4. Symm. *Purificamini* &c. Hieronymus in Commentario.

v. 9. Hieronymus: *Prophetæ consternabuntur; sive, ut Aquila transtulit verbum Hebraïcum* IETHMAU, amentes erunt.

v. 12. ※ A. Σ. Θ. ἀπὸ τούτων. Mſ. Jeſ.

v. 14. A. ἀνωφελείας &c. Sic Colbertinus & Drusius.

v. 19. Hieronymus: *Ubi nos juxta Symmachum posuimus*, turbati sunt, *& in Hebræo scriptum est*, HOMA, *LXX. & Theodotio posuerunt*, μαιμάσσει, *quod verbum in præsentiarum quid significet ignoro; Aquila autem posuit*, ὀχλάζει, *quod & ipsum* tumultum *significat.*

v. 20. Aλλ. ἐπὶ συντρίβον. Sic in margine Cod. Jeſ. notatur, estque fortasse varia lectio tantum.

v. 22. ※ A. εἰσί. Idem.

v. 23. A. Σ. Θ. κενὴ καὶ οὐθέν. Sic Mſ. Jeſ. cum asterisco præmisso pro voce κενὴ, quæ in τοῖς Ο. desideratur. In Editione Romana legitur, A. κενή. Σ. συγκεχυμένη. quam posteriorem Symmachi lectionem germanam puto: nam multo facilius est ut littera Σ. cum A. Θ. incogitanter irrepserit, quam ut versio συγκεχυμένη Symmacho afficta fuerit.

v. 30. ※ A. Θ. ταλαίπωρος. Mſ. Jeſ. Sed magis probatur mihi lectio Hieronymi: *Pro* vastata, *quod Hebraïce dicitur* SADUD, *quod solus interpretatus est Aquila, alii transtulerunt*, miseram *atque* miserabilem *culpa sui.* Forte pro A. Θ. legendum Σ. Θ.

JEREMIÆ CAP. V.

ראו־נא 1. Ο. ἴδετε ※ A. δή.

אמונה Σ. ἀλήθειαν. Ο. πίστιν.

המה 5. ※ A. Θ. αὐτοί: In Ο. vacat.

משכים 8. A. Θ. ἕλκοντες. Σ. ἑλκόμενοι. Ο. θηλυμανεῖς.

1. HEbr. videte nunc. *LXX.* videte ※ *A.* utique. *Vul. aspicite.*

H. S. veritatem. *LXX. Vul.* fidem.

5. *H.* ※ *A. Th.* ipsi. *In LXX. vacat. Vul. hi.*

8. *H. A. Th.* trahentes. *S.* attracti. *LXX.* furentes in feminas. *Vul. emissarii.*

נאם־יהוה 11. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

11. *H.* dixit Dominus. ※ *A. S. Th.* dicit Dominus. *Vul. ait Dominus.*

גוי איתן הוא גוי מעולם הוא 15. ※ ἔθνος ἀρχαῖόν ἐστιν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνός ἐστιν.

15. *H.* gens robusta ipsa, gens a sæculo ipsa. ※ gens antiqua est, gens a sæculo est. *Vulg. gentem robustam, gentem antiquam.*

לשונו A. Σ. Θ. τῆς γλώσσης αὐτοῦ. O. τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

H. A. S. Th. linguam ejus. *LXX.* vocem ejus. *Vul. linguam.*

ולא תשמע מה־ידבר ※ οὐ δὲ μὴ ἀκούσῃς ἃ λαλεῖ.

H. & non audies quod loquetur. ※ neque audies quæ loquitur. *Vulg. nec intelliges quid loquatur.*

אשפתו כקבר פתוח 16. ※ ἡ φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος.

16. *H.* ※ *Vul.* pharetra ejus quasi sepulcrum patens.

עינים להם 21. O. ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς. ※ Θ. οἷς : ὀφθαλμός.

21. *H. LXX.* oculi ipsis. ※ *Th.* quibus : oculus. *Vul. qui habentes oculos.*

שבעות 24. A. Σ. ἑβδομάδας. O. πληρώσεως.

24. *H.* septimanas. *A. S.* hebdomadas. *LXX.* plenitudinis. *Vul. plenitudinem.*

ישור כשך יקושים 26. A. Σ. Ιασίρ ※ ὡς δίκτυον ἰξευτοῦ. O. παγίδας ἔστησαν.

26. *H.* intuebitur secundum expositionem laqueorum. *A. S.* Iasir ※ quasi rete aucupis. *LXX.* laqueos statuerunt. *Vul. insidiantes quasi aucupes.*

שמנו עשתו 28. ※ A. Σ. Θ. ἐλιπάνθησαν, ἐστερεώθησαν. In O. vacat.

28. *H.* impinguati sunt, nituere. ※ *A. S. Th.* impinguati sunt, corroborati sunt. *In LXX. vacat. Vul. incrassati sunt & impinguati.*

עברו דברי־רע Σ. Θ. καὶ παρέβησαν ※ τοὺς λόγους μου εἰς πονηρόν. O. καὶ παρέβησαν.

H. præterierunt verba mali. *S. Th.* & transgressi sunt ※ sermones meos in malum. *LXX.* & transgressi sunt. *Vul. & præterierunt sermones meos pessime.*

ויצליחו ※ A. Σ. Θ. κατεύθυναν.

H. & prosperaverunt. ※ *A. S. Th.* prospere egerunt. *Vulg. non direxerunt.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Jeremiæ.

v. 1. ※ A. δή. Ms. Jes.

Ibid. Hieronymus : Sym. *veritatem.*

v. 5. ※ A. Θ. αὐτοί. Ms. Jes. Deest in LXX.

v. 8. Hieronymus : *Pro* emissariis, *in Hebraïco scriptum est* MOSECHIM, *quod omnes voce consona* ἕλκοντες, *id est*, trahentes, *transtulerunt.* Ms. Jes. habet tamen, Σ. ἑλκόμενοι. Verum Hieronymus parvum discrimen neglexit, ut omnes simul referret.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. Ms Jes. Deest in LXX.

v. 15. ※ ἔθνος ἀρχαῖον &c. Ms. Jes. in quo sic legitur, ※ ΕΘΝΟΣ ΑΡΧΥΟΝ ΕΣΤΙΝ, ΕΘΝΟΣ ΑΠΥΩΝΟΣ ΕΣΤΙΝ. Restitue, ἔθνος ἀρχαῖόν ἐστιν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνός ἐστιν. quæ desunt in LXX. Ibid. A. Σ. Θ. τῆς γλώσσης αὐτοῦ. Idem.

Ibid. ※ οὐδὲ μὴ ἀκ- Idem.

v. 16. ※ ἡ φαρέτρα &c. Idem.

v. 21. ※ Θ. οἷς : ὀφθαλμός. Idem.

v. 24. Hieronymus : *Aquilæ prima Editio & Symmachus* hebdomadas *interpretati sunt. In Hebræo enim scriptum est* SABAOTH [שבעות] *quod pro ambiguitate verbi &* septimanas *significat*, *&* plenitudinem.

v. 26. Hieronymus : *Quodque nos diximus*, insidiantes quasi aucupes, *& in LXX. non habetur*, *Aquila & Symmachus transtulerunt*, IASIR, *quasi* rete aucupis. *Quod etiam qui bonus inter eos videtur & rectus, instar aucupis tendat insidias.* Ita legit Martianæus. In priùs editis vero legebatur : *Aquila & Symm. transtulerunt verbum* IASUR, *quasi rete aucupis.* Hanc vero lectionem haud dubie vitiatam sic conjecturâ restituit Drusius : *A. & S. transtulerunt* rectus, *quasi rete aucupis* : quod, ait ille, indicare videntur, tum sequentia verba, *quod etiam qui bonus inter eos videtur & rectus* ; tum vox ישור ex ישר *rectus.* Codex Sangermanensis sic habet : *Aquila & Symmachus transtulerunt verbum* IASIR, quasi rete aucupis, *quod etiam qui bonus inter eos videtur & rectus*, *instar aucupis tendat insidias.* Affirmat Martianæus noster vocem, *verbum* ; ante IASIR non legi in Codice Sancygiritano, neque legendam esse. Ut ut vero sit, non spernenda est Drusii conjectura : nam, ut ait ille, verba sequentia, *quod etiam qui bonus inter eos videtur & rectus*, *instar aucupis tendat insidias*, indicare videntur in ante posita versione vocem, *rectus*, inveniri : quæ vox apte respondet τῷ ישור Ibid. ※ ὡς δίκτυον ἰξευτοῦ. Ms. Jes.

v. 28. ※ A. Σ. Θ. ἐλιπάνθησαν, ἐστερεώθησαν. Ms. Jes.

Ibid. ※ Σ. Θ. τοὺς λόγους μου εἰς πονηρόν. Idem.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. κατεύθυναν. Idem.

JEREMIÆ CAP. VI.

הנוה והמענגה 2. ※ A. Θ. τὴν ὡραίαν καὶ τὴν φανεράν. (f. τρυφεράν.)

2. HEbr. venustæ & delicatæ. ※ *A. Th.* speciosam & conspicuam. (*f.* delicatam.) *Vulg. speciosæ & delicatæ.*

בור 7. A. Σ. O. Θ. λάκκος.

7. *H. A. S. LXX. Th.* lacus. *Vul. cisterna.*

לא נושבה 8. Ο. οὐ κατοικισθῇ. Αλλ. οὐ κατοικηθήσεται. Αλλ. οὐ κατῴκισον.

ונסבו 12. ※ Α. καὶ συλληφθήσονται. Ο. καὶ μεταστραφήσονται.

עמי 14. ※ Σ. τῆς θυγατρὸς : τοῦ λαοῦ μου. Ο. λαοῦ μου.

עשו 15. ※ Α. Σ. Θ. ἐποίησαν.

ודעי עדה את־אשר־בם 18. Σ. (καὶ γνῶθι τὸ μαρτύριον τὸ ἐν αὐτοῖς.) Ο. καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν.

למה־זה לי 20. Α. Σ. Θ. ἱνατί ※ τοῦτό : μοι. Ο. ἱνατί μοι.

קנה Ο. Θ. κινάμωμον.

גוי גדול 22. ἔθνος ※ μέγα. Ο. ἔθνη.

מבצר 27. Α. . . . . . Σ. Ο. . . . . . Ο. ἄλλως, δεδοκιμασμένοις.

8. *H.* non habitatam. *LXX.* non habitata est. *Alius*, non habitabitur. *Alius*, non habitarunt. *Vulg. inhabitabilem.*

12. *H.* & vertentur. ※ *A.* & comprehendentur. *LXX.* & convertentur. *Vulg. & transibunt.*

14. *H. LXX. Vulg.* populi mei. ※ *S.* filiæ populi mei.

15. *H. A. S. Th. Vulg.* fecerunt.

18. *H.* & cognosce cœtus quæ in eis. *S.* & cognosce testimonium quod in eis est. *LXX.* & qui pascitis greges ipsorum. *Vulg. & cognosce congregatio quanta ego faciam eis.*

20. *H. A. S. Th.* ut quid ※ hoc : mihi. *LXX. Vulg.* ut quid mihi.

H. calamus. *LXX. Th.* cinnamomum. *Vulg. calamum.*

22. *H.* ※ *Vulg.* gens magna. *LXX.* gentes.

27. *Heb.* munitionem. *A.* munitum. *S. LXX.* clausum atque circumdatum. *LXX. aliter*, probatis. *Vulg. robustum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Jeremiæ.

v. 2. ※ Α. Θ. τὴν ὡραίαν καὶ τὴν φανεράν. Mſ. Jeſ. Sic exſcripſit Vir Cl. Michael Lequien. Suſpicor autem, & ipſe quoque ſuſpicatur, legendum eſſe τρυφεράν pro φανεράν, ut quadret ad מעננה

v. 7. Hieronymus: *Hoc autem Latinus Lector intelligat, ut ſemel dixiſſe ſufficiat*, lacum *non* ſtagnum *ſonare juxta Græcos, ſed* ciſternam, *quæ ſermone Syro & Hebraïco* GUBBA *appellatur. In præſenti autem loco pro* lacu, *quem omnes ſimiliter tranſtulerunt, in Hebraïco* BOR *dicitur.*

v. 8. Αλλ. οὐ κατοικηθήσεται &c. Hæ lectiones in Mſ. Jeſ. & in aliis Codicibus reperiuntur.

v. 12. ※ Α. καὶ συλληφθήσονται. Mſ. Jeſ. Suſpicor hanc Aquilæ verſionem pertinere ad illud præcedentis verſûs ילכדו

v. 14. ※ Σ. τῆς θυγατρός. Mſ. Jeſ. Addas haud dubie, τοῦ λαοῦ. Illud autem, τῆς θυγατρὸς, mirum ex Symmacho poni cum aſteriſco, ac ſi in LXX. deficiens reſtitueretur ex Hebræo, ubi tamen non reperitur.

v. 15. ※ Α. Σ. Θ. ἐποίησαν. Idem.

v. 18. S. *& cognoſce teſtimonium, quod in eis eſt.* Hieronymus.

v. 20. ※ Α. Σ. Θ. τοῦτο. Mſ. Jeſ.

Ibid. Hieronymus : *Calamum autem, quod Hebraïce dicitur* CANE, *pro quo LXX. & Theodotio* cinnamomum *tranſtulerunt, de terra venire longinqua propheticus ſermo teſtatur : ut intelligamus Indiam, de qua per mare Rubrum plura veniunt aromata. Hoc genus pigmenti Medici* κασίαν σύριγγος *appellant.*

v. 22. ἔθνος ※ μέγα. Mſ. Jeſ.

v. 27. Hieronymus : *Datur Propheta populo incredulo probator robuſtus, quod Hebraïce dicitur* MABSAR, *quod vel* munitum *juxta Aquilam; vel* clauſum *atque* circumdatum *juxta Symmachum & LXX. ſonat.* Hæc Hieronymus. Et tamen LXX. habent hodie, ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις, quod non poteſt ad Hieronymi verba quadrare.

JEREMIÆ CAP. VII.

1. הדבר אשר־היה אל־ירמיהו מאת יהוה לאמר ※ Θ. ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου λέγων.

2. עמד בשער בית יהוה וקראת שם את־הדבר הזה ואמרת שמעו דבר־יהוה כל־יהודה הבאים בשערים האלה להשתחות ליהוה ※ Θ. στῆθι ἐν πύλῃ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἐρεῖς· ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου πᾶσα Ἰουδαία, οἱ εἰσπορευόμενοι διὰ τῶν πυλῶν τούτων προσκυνεῖν τῷ κυρίῳ.

1. HEbr. Verbum quod fuit ad Jeremiam a Domino dicendo. ※ *Th. Vul.* Verbum quod factum eſt ad Jeremiam a Domino dicens.

2. *H.* Sta in porta domûs Domini : & prædicabis ibi verbum iſtud, & dices, Audite verbum Domini omnis Juda, ingredientes per portas illas ad incurvandum vos Domino. ※ *Th.* Sta in porta domûs Domini, & lege ibi ſermonem hunc, & dices : Audite verbum Domini, omnis Judæa, qui ingredimini per portas has ad adorandum Dominum. *Vul. Sta in porta domûs Domini, & prædica ibi verbum iſtud : Audite verbum Domini, omnis Juda, qui ingredimini per portas has, ut adoretis Dominum.*

הזה

ואשכנה אתכם במקום הזה 3. Σ. . . . . O. καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

אם־עשו תעשו 5. ※ A. Σ. Θ. ἐάν: O. καὶ ποιοῦντες ποιήσητε.

היה 11. ※. Σ. ἐγένετο. In O. vacat.

נאם־יהוה 13. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. In O. vacat.

אליכם השכם ודבר O. πρὸς ὑμᾶς ※ A. Σ. ὀρθρίζων καὶ λαλῶν:

על־דברי עולה 22. A. Σ. περὶ ※ λόγου: O. περὶ ὁλοκαυτωμάτων.

ולוא שמעו 24. O. καὶ οὐκ ἤκουσαν. Αλλος, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε.

את־אזנם Αλλ. τὰ ὦτα. O. τὸ οὖς αὐτῶν.

ולא ישמעו אליך וקראת אליהם ולא יענוכה 27. ואמרת אליהם ※ A. καὶ οὐ μὴ ἀκούσωσί σου· καὶ καλέσεις αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἀποκριθῶσί σοι, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς.

ונכרתה 28. ※ A. Θ. καὶ ἐξῆρται.

3. *H. LXX.* & habitare faciam vos in loco isto. *S.* & confirmabo vos in loco isto. *Vulg. & habitabo vobiscum in loco isto.*

5. *H.* si faciendo feceritis. ※ *A. S. Th.* si: *LXX.* & facientes feceritis. *Vulg. si feceritis.*

11. *H.* fuit. ※ *S. Vul.* facta est. *In LXX. vacat.*

13. *H.* dixit Dominus. ※ *A. S. Th. Vul.* dicit Dominus. *In LXX. vacat.*

H. ad vos mane surgendo & loquendo. *LXX.* ad vos ※ *A. S.* mane consurgens & loquens: *Vul. ad vos, mane consurgens & loquens.*

22. *H.* super verbis holocausti *A. S.* de verbo: *LXX.* de holocaustis. *Vul. de verbo holocautomatum.*

24. *H. LXX. Vulg.* & non audierunt. *Alius*, & non audistis.

H. LXX. Vul. aurem suam. *Alius*, aures.

27. *H.* & non audient ad te: & vocabis ad eos, & non respondebunt tibi: & dices ad eos. ※ *A. Vul.* & non audient te: & vocabis eos, & non respondebunt tibi: & dices ad eos.

28. *H.* & abscissa est. ※ *A. Th. Vulg.* & ablata est.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Jeremiæ.

v. 1. ※ Θ. ὁ λόγος ὁ γενόμενος &c. Primi & secundi versûs lectionem ex Theodotione sic adfert Ms. Jes. Hieronymus vero: Verbum quod factum est ad Jeremiam a Domino, dicens: Sta in porta domûs Domini, & lege ibi verbum istud, & dic: Audite verbum Domini omnis Juda, qui ingredimini per portas has, ut adoretis Dominum. *Hoc in Editione LXX. non habetur, sed de Theodotione ex Hebraïco additum est.* Hæc Hieronymus. Drusius vero ex Editione Complutensi verba Theodotionis referre se putat hoc modo: *Th.* ῥῆμα ὃ ἐγένετο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου λέγον· ἵστα ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Sed germana Theodotionis lectio habetur in Ms. Jes. licet ibi legatur πᾶσα Ἰουδαία, ubi Hieronymus habet, *omni Juda.* In utro autem textu sit mendum, judicent Eruditi.

v. 3. S. *& confirmabo vos in loco isto.* Hieronymus.
v. 5. ※ A. Σ. Θ. ἐάν. Ms. Jes.
v. 11. ※ Σ. ἐγένετο. Idem.
v. 13. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. Idem.
Ibid. ※ A. Σ. ὀρθρίζων καὶ λαλῶν. Idem.
v. 22. ※ A. Σ. λόγου. Idem.
v. 24. Αλλ. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε. Idem.
Ibid. Αλλ. τὰ ὦτα. Idem.
v. 27. ※ A. καὶ οὐ μὴ ἀκούσωσι &c. Idem. Deest in O.
v. 28. ※ A. Θ. καὶ ἐξῆρται. Idem. Deest in O.

JEREMIÆ CAP. VIII.

ונבחר מות מחיים 3. ※ A. καὶ αἱρεθήσεται θάνατος ὑπὲρ τὴν ζωήν. O. ὅτι εἵλοντο τὸν θάνατον, ἢ τὴν ζωήν.

הרעה ※ A. Σ. πονηρᾶς.

נאם יהוה צבאות ואמרת אליהם ※ A. λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς.

ירושלם 5. ※ καὶ Ἱερουσαλήμ.

כלה שב במרצותם כסוס שוטף במלחמה 6. Σύρος, πάντες τῇ γνώμῃ αὐτῶν πορεύσονται, ὡς ἵππος ὁρμῶν εἰς πόλεμον. O. διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ, ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ.

3. Hebr. ※ *A.* & eligetur mors præ vita. *LXX.* quia elegerunt mortem magis quam vitam. *Vul. & eligent magis mortem quam vitam.*

H. ※ *A. S.* mala. *Vulg. pessima.*

H. Vul. dicit Dominus exercituum, & dices ad eos. ※ *A.* dicit Dominus virtutum, & dices ad eos.

5. *H.* Jerusalem. ※ & Jerusalem. *Vul. in Jerusalem.*

6. *H.* omnis ipse conversus est in cursum suum tamquam equus irruens in prælium. *Syrus*; omnes arbitratu suo ibunt, tamquam equus irruens in prælium. *LXX.* defecit currens a cursu suo, quasi equus defessus (*al.* desudans) in hinnitu suo. *Vul. omnes conversi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad prælium.*

חסידה 7. A. ὁ ἐρῴδιος. Σ. ἰκτῖνος. O. Θ. ἀσιδά.

7. *H.* ciconia. *A.* erodius. *S. Vulg.* milvus. *LXX. Th.* aſida.

כוס Σ. (τέττιξ.) O. χελιδών.

H. grus. *S.* cicada. *LXX. Vulg.* hirundo.

עגור A. Σ. ἀγώρ (al. ἀγούρ.) O. ἀγροῦ στρουθία.

H. hirundo. *A. S.* agor. *LXX.* agri paſſeres. *Vulg. ciconia.*

אכן 8. ※ διὰ τοῦτο.

8. *H. Vul.* vere. ※ propterea.

10. כי מקטן ועד־גדול כלה בצע בצע מנביא ועד־כהן כלה עשה שקר ※ Θ. ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου αὐτῶν πᾶς τις πλεονεκτεῖ πλεονεξίαν· ἀπὸ προφήτου ἕως ἱερέως πᾶς τις ποιεῖ ἄδικα.

10. *H.* Quia a parvo uſque ad magnum totus ipſe concupiſcens cupiditatem; a Propheta & uſque ad Sacerdotem totus ipſe faciens mendacium. ※ *Th.* Quia a parvo eorum & uſque ad magnum eorum quivis avaritiæ ſtudet; a Propheta uſque ad Sacerdotem quivis facit injuſta. *Vulg. Quia a minimo uſque ad maximum omnes avaritiam ſequuntur: a Propheta uſque ad Sacerdotem cuncti faciunt mendacium.*

11. וירפו את־שבר בת־עמי על־נקלה לאמר שלום שלום ואין שלום ※ Θ. καὶ ἰάσαντο τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου, ἐπ' ἀτιμίᾳ λέγοντες, Εἰρήνη, Εἰρήνη, καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη.

11. *H.* Et curabant contritionem filiæ populi mei ſuper levi, dicendo, Pax, pax, & non pax. ※ *Th.* Et curaverunt contritionem filiæ populi mei ſuper ignominia dicentes, Pax, pax, & non eſt pax. *Vulg. Et ſanabant contritionem filiæ populi mei ad ignominiam, dicentes: Pax, pax, cum non eſſet pax.*

12. הבשו כי תועבה עשו גם־בוש לא־יבושו והכלם לא ידעו לכן יפלו בנפלים בעת פקדתם יכשלו אמר יהוה ※ O. κατῃσχύνθησαν ὅτι βδέλυγμα ἐποίησαν· καίγε αἰσχύνῃ οὐκ ᾐσχύνθησαν, καίγε ἐντραπῆναι οὐκ ἔγνωσαν· διὰ τοῦτο πεσοῦνται σὺν τοῖς πίπτουσιν ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀσθενήσουσιν, εἶπεν κύριος.

12. *Hebr.* Pudore affecti ſunt, quoniam abominationem fecerunt: etiam pudendo non pudore affecti ſunt, & erubeſcere neſcierunt: idcirco ceciderunt in cadentes, in tempore viſitationis ſuæ corruent, dixit Dominus. ※ *Th.* Pudefacti ſunt, quia abominationem fecerunt; & quidem non pudore affecti ſunt, quippe qui erubeſcere neſcierunt: propterea cadent cum cadentibus: in tempore viſitationis ſuæ infirmabuntur, dixit Dominus. *Vulg. Confuſi ſunt, quia abominationem fecerunt: quinimo confuſione non ſunt confuſi, & erubeſcere neſcierunt: idcirco cadent inter corruentes, in tempore viſitationis ſuæ corruent, dicit Dominus.*

ואתן להם יעברום 13. ※ A. Θ. καὶ ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ παρῆλθεν αὐτούς.

13. *Hebr.* & dedi eis, tranſibunt eis. ※ *A. Th.* & dedi eis, & tranſivit eos. *Vulg. & dedi eis quæ prætergreſſa ſunt.*

צפענים 17. A. [βασιλίσκους.] A. ἄλλως.... O. (ὄφεις) θανατοῦντας.

17. *Heb. A. Vulg.* regulos. *A. aliter*, ſpeculatores. *LXX.* (ſerpentes) mortiferos.

אשר אין־להם A. οἷς οὐκ ἔστιν ※ αὐτοῖς. O. οἷς οὐκ ἔστιν.

Heb. A. quibus non eſt ※ eis. *LXX. Vul.* quibus non eſt.

נאם יהוה ※ A. Θ. φησὶ κύριος.

Heb. dixit Dominus. ※ *A. Th.* dicit Dominus. *Vul. ait Dominus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Jeremiæ.

v. 3. ※ A. καὶ αἱρεθήσεται &c. Mſ. Jeſ. cum aſteriſco, quia deſunt in LXX. ut & cætera aſteriſco notata.

Ibid. ※ A. Σ. πονηρᾶς. Ibid.

Ibid. ※ A. λέγει κύριος &c. Idem.

v. 5. ※ καὶ Ἱερουσαλήμ. Idem.

v. 6. Σύρος, πάντες τῇ γνώμῃ &c. Theodoret.

v. 7. A. ὁ ἐρῴδιος. Colbertinus & Mſ. Jeſ. itemque Victor Antiochenus, ὁ Ἀκύλας ἐρῴδιον ἐξέδωκεν. Olympiodorus vero, Ἰνδικόν ἐστι γένος ἀσίδα. Idem Job. 39. 13. Ἀσίδα ὁ ἐρῴδιός ἐστι κατὰ Ἀκύλαν, ἢ πέλαργος ὥς τινες ἔφασαν, οὐ καλῶς νοήσαντες. Hieronymus: *Pro* milvo, *quem interpretatus eſt Symmachus, LXX. & Theodotio ipſum verbum Hebraïcum poſuêre*, ASIDA; *Aquila*, Herodium, *al.* Herodiona. Manuſcriptus noſter Sangermanenſis habet, *Erodion.*

Ibid. Hieronymus: *Rurſum pro* hirundine, *Symmachus* cicadam *tranſtulit, quæ Hebraïce dicitur* SIS. *Pro eo autem quod nos poſuimus* ciconiam, *& Aquila & Symmachus, ita ut in Hebræo ſcriptum eſt*, AGUR *tranſtulerunt: pro quo LXX.* agri paſſeres *interpretati ſunt.*

v. 8. ※ διὰ τοῦτο. Mſ. Jeſ.

v. 10. ※ Θ. ὅτι ἀπὸ μικροῦ &c. Hujus verſûs, necnon 11. & 12. verſionem ex Theodotione cum aſteriſco adfert Mſ. Jeſ. quia hæc deerant, hodieque deſunt in LXX.

v. 13. ※ A. Θ. καὶ ἔδωκα αὐτοῖς &c. Mſ. Jeſ.

v. 17. Hieronymus: *Aquila tranſtulit* regulos, *qui appellantur Hebraïce* SAPHPHONIM. *Pro quo quid ſibi voluerit ſecunda ejus Editio, ut* ſpeculatores *diceret, non intelligo, niſi forte ob verbi ſimilitudinem.*

Ibid. ※ A. αὐτοῖς. Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ A. Θ. φησὶ κύριος. Idem.

JEREMIÆ CAP. IX.

מלון 2. A. καταλυμα. Σ. αὐλισμόν. O. σαθμόν.

עובר 10. ※ A. Θ. παραπορευομένου.

ולא הלכו בה 13. ※ καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτῇ.

מאכילם את־עם הזה 15. O. ψωμιῶ αὐτούς. ※ A. Σ. Θ. τὸν λαὸν τοῦτον.

יהוה צבאות 17. O. κύριος. Αλλοι, κύριος τῶν δυνάμεων.

ותמהרנה 18. ※ A. Θ. καὶ ταχυνάτωσαν.

דבר 22. A. Σ. λάλησον. O. Θ. (θανάτῳ.)

כה נאם־יהוה ※ Θ. τάδε λέγει κύριος.

2. Heb. A. Vul. diverſorium. S. manſionem. LXX. ſtationem.

10. *Heb.* tranſeunte. ※ *A. Th.* pertranſeunte. *Vulg. pertranſiens.*

13. *Hebr.* ※ *Vulg.* & non ambulaverunt in ea.

15. *H.* cibans eos populum hunc. *LXX.* cibabo eos. ※ *A. S. Th.* populum hunc. *Vul. cibabo populum iſtum.*

17. *Hebr. Vulg.* Dominus exercituum. *LXX.* Dominus. *Alii*, Dominus virtutum.

18. *H.* ※ *A. Th.* & feſtinent. *Vul. feſtinent.*

22. *Heb. A. S. Vul.* loquere. *LXX. Th.* morte.

Heb. ſic dicit Dominus. ※ *Th. Vulg.* hæc dicit Dominus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Jeremiæ.

V. 2. A. κατάλυμα. Σ. αὐλισμόν. Mſ. Jeſ.

V. 10. ※ A. Θ. παραπορευομένου. Idem.

V. 13. ※ καὶ [οὐκ] ἐπορεύθησαν ἐν αὐτῇ. Mſ. Jeſ. in quo deeſt οὐκ.

V. 15. ※ A. Σ. Θ. τὸν λαὸν τοῦτον. Idem.

V. 17. Αλλ. κύριος τῶν δυνάμεων. Idem.

V. 18. ※ A. Θ. καὶ ταχυνάτωσαν. Idem.

V. 21. Hieron. *Verbum Hebraïcum, quod tribus litteris ſcribitur*, Daleth, Res, Beth, (*vocales enim in medio non habet,*) *pro conſequentia legentis & arbitrio, ſi legatur* Dabar, ſermonem *ſignificat; ſi* Deber, mortem; *ſi* Daber, (*Mſ. noſter*, Dabber, *optime*,) loquere. *Unde & LXX. & Theodotio junxerunt illud præterito capitulo, ut dicerent:* Diſperdent parvulos de foris, juvenes de plateis morte. *Aquila vero & Symmachus tranſtulerunt*, λάλησον, *i.* loquere. Hodie vox θανάτῳ, i. *morte*, non eſt in Editis τῶν O. unde ſuſpicor ex Theodotione in Editionem Hexaplarem inductam fuiſſe.

Ibid. ※ Θ. τάδε λέγει κύριος. Mſ. Jeſ.

JEREMIÆ CAP. X.

מעשה ידי 3. A. Σ. ἔργον ※ χειρῶν. O. ἔργον. Αλλ. κενὸν ἔργον.

6. מאין כמוך יהוה גדול אתה וגדול שמך בגבורה ※ Θ. πόθεν ὥσπερ σὺ κύριε. μέγας εἶ σὺ καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν δυνάμει.

7. מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל־חכמי הגוים ובכל־מלכותם מאין כמוך ※ Θ. τίς οὐ μὴ φοβηθήσεταί σε βασιλεῦ τῶν ἐθνῶν, ὅτι σοι ἀνήκει, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν αὐτῶν πόθεν ὥσπερ σὺ κύριε;

חכמי A. συνετοῖς. Θ. σοφοῖς.

8. ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבלים עץ הוא ※ Θ. καὶ εἷς ἅπαξ ἐκκαήσονται καὶ ἀσθενήσουσι καρδίαι ματαίων ξύλον ἐστίν. Αλλ. νοηθήσονται, (ſic) καὶ παιδεία ματαιοτήτων ἐν αὐτοῖς.

3. Heb. *A. S.* opus ※ manuum. *LXX.* opus. *Aliter*, vanum opus. *Vulg. opus manûs.*

6. *Hebr.* non ſicut tu, Domine: magnus tu, & magnum nomen tuum in fortitudine. ※ *Th.* unde ſicut tu, Domine? magnus es tu, & magnum nomen tuum in fortitudine. *Vul. Non eſt ſimilis tui, Domine: magnus es tu, & magnum nomen tuum in fortitudine.*

7. *H.* Quis non timebit te, rex gentium, quia tibi convenit: quia in omnibus ſapientibus gentium, & in omnibus regnis eorum non ſicut tu. ※ *Th.* Quis non timebit te, rex gentium, quia tibi convenit: quia in omnibus ſapientibus gentium, & in omnibus regnis eorum unde ſicut tu Domine? *Vul. Quis non timebit te, ô Rex gentium? tuum eſt enim decus: inter cunctos ſapientes gentium, & in univerſis regnis eorum nullus eſt ſimilis tui.*

H. Th. ſapientibus. *A.* prudentibus. *Vul. ſapientes.*

8. *H.* & in uno deſipient & ſtulte agent. Eruditio vanitatum lignum ipſum. ※ *Th.* & ſemel exurentur & infirmabuntur corda futilium: lignum eſt. *Alius*, ... reputabuntur, & diſciplina vanitatum in ipſis. *Vul. pariter inſipientes & fatui probabuntur: doctrina vanitatis eorum lignum eſt.*

כסף מרקע מתרשיש יובא וזהב מאופז 9. 10. מעשה הרש וידי צורף תכלת וארגמן לבושם מעשה חכמים כלם ויהוה אלהים אמת הוא־ אלהים חיים ומלך עולם מקצפו תרעש הארץ ולא־יכלו גוים זעמו ※ Θ. ἀργύρειον ἐλατὸν, ἐκ Θαρσεὶς φερόμενον, καὶ χρυσίον ἐξ Ὀφεὶρ, ἔργα τεκτόνος καὶ χειρῶν χρυσοχόου, ὑάκινθος καὶ πορφύρα τὸ ἔνδυμα αὐτῶν, ἔργα σοφῶν πάντα. ὁ δὲ κύριος θεὸς ἀληθινός ἐστιν, θεὸς ζῶν καὶ βασιλεὺς αἰώνιος· ἀπὸ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ σαλευθήσεται ἡ γῆ, καὶ οὐχ ὑποίσουσιν ἔθνη τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.

9. 10. *H.* Argentum extenſum de Tharſis afferetur, & aurum de Uphaz, opus artificis, & manus conflantis: hyacinthus & purpura indumentum eorum, opus ſapientum univerſa ipſa. Et Dominus Deus veritas ipſe, Deus vivens, & rex ſæculi: ab ira ejus contremiſcet terra, & non ſuſtinebunt gentes indignationem ejus. ※ *Th.* Argentum ductile de Tharſis allatum, & aurum ex Ophir, opera artificis, & manuum aurificis; hyacinthus & purpura indumentum eorum: opera ſapientum omnia. Dominus autem Deus verus eſt. Deus vivens & rex æternus, a furore ejus concutietur terra, & non ſuſtinebunt gentes iram ejus. *Vulg. Argentum involutum de Tharſis affertur, & aurum de Ophaz, opus artificis, & manus ærarii: hyacinthus & purpura indumentum eorum: opus artificum univerſa hæc. Dominus autem Deus verus eſt: ipſe Deus vivens, & rex ſempiternus: ab indignatione ejus commovebitur terra, & non ſuſtinebunt gentes comminationem ejus.*

לקול תתו 13. ※ Θ. εἰς φωνὴν δόντος αὐτοῦ.

13. *Hebr.* ad vocem dare eum. ※ *Th.* in vocem dante eo. *Vul. ad vocem ſuam dat.*

כי־יוצר הכל הוא וישראל שבט נחלתו 16. Α. Θ. ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτός ※ ἐστι καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. Ο. ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ.

16. *Heb.* Quia plaſmator omnium ipſe, & Iſrael virga hæreditatis ejus. *A. Th.* Quia ipſe eſt qui formavit omnia ※ & Iſrael virga hæreditatis ejus. *LXX.* Qui enim formavit omnia, ipſe hæreditas ejus. *Vulg. Qui enim formavit omnia ipſe eſt: & Iſrael virga hæreditatis ejus.*

הנני קולע 18. Α. Σ. (ἰδοὺ ἐγὼ) σφενδονήσω. Ο. ἰδοὺ ἐγὼ σκελίζω.

18. *H. A. S.* Ecce ego funda jaciam. *LXX.* Ecce ego ſupplantabo. *Vul. Ecce ego longe projiciam.*

תנים 22. Σ. σειρήνων. Ο. στρουθῶν.

22. *Hebr. Vul.* draconum. *S.* ſirenarum. *LXX.* ſtruthionum.

ויכלהו 25. ※ καὶ συνετέλεσαν αὐτόν.

25. *Heb.* ※ *Vul.* conſumpſerunt illum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Jeremiæ.

v. 3. ※ Α. Σ. χειρῶν. Mſ. Jeſ.

v. 6. ※ πόθεν ὥσπερ σὺ κύριε &c. Sic extremam partem verſûs 6. necnon verſum 7. 8. 9. & 10. ex verſione Theodotionis præmiſſo aſteriſco refert Mſ. Jeſ. Druſius vero alteram Theodotionis lectionem ex Edit. Complutenſi & ex Theodoreto (ut ille ait) attulit: quæ ſic habet,

6. Th. οὐκ ἔστιν ὅμοιός σου, κύριε, μέγας εἶ σὺ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ ἰσχύι.

7. Th. τίς οὐ φοβηθήσεταί σε, βασιλεῦ ἐθνῶν; σοὶ γὰρ πρέπει· ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι.

8. Th. ἅμα ἄφρονες καὶ ἀνόητοί εἰσι, διδασκαλία ματαίων αὐτῶν ξύλον ἐστιν.

Vides hîc Theodotionis verſionem adferri omnino diverſam ab ea quæ ex Mſ. Jeſ. eruitur, quæque haud dubie germana eſt: nam Complutenſem lectionem ſuo marte Druſius Theodotioni adſcribit. Theodoretus vero cum neutra lectione penitus conſentit, & diverſam interpretationem adfert ſic,

6. Πόθεν ὅμοιός σοι, κύριε, μέγας εἶ σὺ, καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν δυνάμει.

7. τίς οὐ φοβηθήσεταί σε βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν, ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, πόθεν ὅμοιός σοι, κύριε;

10. ὁ δὲ κύριος ἀληθινὸς θεός ἐστι, θεὸς ζώντων, καὶ βασιλεὺς αἰώνιος. ἀπὸ παροξυσμοῦ αὐτοῦ σεισθήσεται ἡ γῆ, καὶ οὐχ ὑποίσουσιν ἔθνη ἐμβρίμησιν αὐτοῦ.

Sic mutilam interpretationem adfert Theodoretus, & quidem diverſam a præmiſſis, & ab Aquila vel Symmacho, vel ab utroque fortaſſe decerptam. Hieronymus vero ait: *Hæc in LXX. non habentur, ſed de Theodotionis Editione in pleriſque addita ſunt.*

v. 7. Α. συνετοῖς &c. Mſ. Jeſ.

v. 8. Ἀλλ. νωθρευθήσονται &c. Idem.

v. 9. & 10. ※ ἀργύρειον ἐλατὸν &c. Idem. Ad vocem Ophaz hæc annotat Hieronymus: *Septem nominibus apud Hebræos appellatur aurum, quorum unum* OPHAZ *dicitur, quod nos dicere poſſumus* obrizum.

v. 13. ※ εἰς φωνὴν δόντος αὐτοῦ. Idem.

v. 16. Α. Θ. ὅτι ὁ πλάσας &c. Sic Druſius ex Origene. Hæc porro, ἐστὶν καὶ Ἰσραὴλ ῥάβδος, in Mſ. Jeſ. notantur aſteriſco.

v. 18. Α. Σ. σφενδονήσω. Hieronymus: *Pro quo verbo Hebraïco* COLEA, *Aquila & Symmachus interpretati ſunt*, σφενδονήσω.

v. 22. Hieronymus: & habitaculum draconum, *ſive*, cubile ſtruthionum: *pro quo in Hebraïco* THANNIM *poſitum eſt.*

v. 25. ※ καὶ συνετέλεσαν αὐτόν. Mſ. Jeſ.

JEREMIÆ CAP. XI.

הברית 2. Α. Σ. συνθήκης. Ο. Θ. διαθήκης.

כל הדברים 6. ※ Α. σύμπαντας: Ο. τοὺς λόγους.

7. כי העד העדתי באבותיכם ביום העלותי אותם מארץ מצרים עד־היום הזה השכם והעד לאמר שמעו בקולי ※ Θ. ὅτι ἐπιμαρτυρίας ἐπεμαρτυράμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀναγαγόντος μου αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὀρθρίζων καὶ ἐπιμαρτυρόμενος, λέγων, ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου.

8. ולא שמעו ולא־הטו את־אזנם וילכו איש בשרירות לבם הרע ואביא עליהם את־כל־דברי הברית־הזאת אשר־צויתי לעשות ולא עשו ※ Θ. καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐξεκλίναντο τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἀνὴρ ἐν τῇ εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτοὺς πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, ἧς ἐνετειλάμην ποιεῖν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησαν.

קשר 9. Α. Ο. Θ. σύνδεσμος. Σ. (ἄναρσις.)

והושע אל־יושיעו 12. ※ Α. Θ. καὶ σωτηρίᾳ [οὐ σώσουσι.] Ο. οἱ μὴ σώζουσιν.

חצות 13. Α. Σ. Ο. ἐξόδων. Θ. ἀμφόδων. Αλλ. διόδων.

לבשת ※ Α. Θ. τῇ αἰσχύνῃ.

מזבחות ※ Α. Σ. Θ. θυσιαστήρια. Ο. βωμούς.

כי 19. ※ ὅτι.

לכן כה אמר יהוה צבאות 21. ※ Σ. Θ. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων.

ימותו 22. Ο. ἀποθανοῦνται. Αλλ. ἀπολοῦνται.

2. Hebr. *A. S. Vulg.* pacti. *LXX. Th.* testamenti.

6. *H. Vul.* omnia verba. ※ *A.* universa: *LXX.* verba.

7. *Heb.* Quia contestando contestatus sum patres vestros in die qua ascendere feci eos de terra Ægypti usque ad diem hanc, mane surgendo, contestando, dicendo: Audite vocem meam. ※ *Th.* Quia testimonio contestatus sum patres vestros in die qua adduxi eos de terra Ægypti, & usque ad diem hanc, mane surgens & contestans, dicens: Audite vocem meam. *Vulg. Quia contestans contestatus sum patres vestros, in die qua eduxi eos de terra Ægypti usque ad diem hanc: mane consurgens contestatus sum, & dixi: Audite vocem meam.*

8. *Heb.* Et non audierunt, & non inclinaverunt aurem suam: & abierunt unusquisque in pertinacia cordis sui mali: & induxi super eos omnia verba pacti hujus, quæ præcepi ad faciendum, & non fecerunt. ※ *Th.* Et non audierunt, & declinaverunt aurem suam, & abierunt vir in directione cordis sui mali: & induxi super eos omnia verba testamenti hujus, quod præcepi eis ut facerent, & non fecerunt. *Vulg. Et non audierunt, nec inclinaverunt aurem suam: sed abierunt unusquisque in pravitate cordis sui mali: & induxi super eos omnia verba pacti hujus, quod præcepi ut facerent, & non fecerunt.*

9. *Heb. S. Vul.* conjuratio. *A. LXX. Th.* colligatio.

12. *Heb.* & servando non servabunt. ※ *A. Th.* & salvatione (non salvabunt.) *LXX.* qui non salvabunt. *Vulg. & non salvabunt.*

13. *Heb.* platearum. *A. S LXX.* exituum. *Th.* biviorum. *Alius*, transituum. *Vul. viarum.*

Heb. Vulg. confusioni. ※ *A. Th.* probro.

Hebr. ※ *A. S. Th.* altaria. *LXX. Vulg.* aras.

19. *Heb.* ※ quia. *Vulg. quod.*

21. *Heb. Vul.* propterea hæc dicit Dominus exercituum. ※ *S. Th.* Ideo hæc dicit Dominus virtutum.

22. *H. LXX. Vul.* morientur. *Alius*, peribunt.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XI. Jeremiæ.

V. 2. Α. Σ. συνθήκης. Ο. Θ. διαθήκης. Hieronymus: *Notandum est autem quod verbum* BERITH *Aquila & Symmachus semper* pactum; *LXX. & Theodotio* testamentum *interpretati sunt.*

V. 6. ※ Α. σύμπαντας. Ms. Jes.

V. 7. ※ Θ. ὅτι ἐπιμαρτυρίας &c. Hunc & sequentem versum ex Theodotionis interpretatione cum asterisco adfert Ms. Jes. Drusius vero ex Edit. Complutensi duos hosce versus sic adfert, putans esse Theodotionis versionem.

7. ὅτι συμμαρτυρούμενος συνεμαρτυρόμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην λέγων· ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου.

8. καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδὲ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν· ἀλλ' ἐπορεύοντο ἕκαστος ἐν σκολιότητι τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ εἰσήγαγον ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης ταύτης, ἧς συνετειλάμην τοῦ ποιῆσαι.

Theodotionis lectionem, qualem nos ex Ms. Jes. edidimus, sequutus est Theodoretus, qui etiam ad v. 8.

legit εὐθύτητι, quæ vox ſuſpecta Druſio erat. Hoſce porro duos verſus in Edit. LXX. deficere monet Druſius : quod verum utique eſt.

v. 9. Hieronymus : *Pro conjuratione, quam nos juxta Symmachum interpretati ſumus, Aquila & Theodotio* σύνδεσμον *tranſtulerunt, quam nos* colligationem *poſſumus dicere.* Symmachus autem vocem קשר ἀντάρσιν vertit alibi. Vide Lexicon Græcum.

v. 12. ※ Α. Θ. καὶ σωτηρία. Mſ. Jeſ.

v. 13. Α. Σ. ἐξόδων. Θ. ἀμφόδων. Idem, qui in textu habet, διόδων, cum in Edit. Romana LXX. habeant, ἐξόδων.

Ibid. ※ Α. Θ. τῇ αἰσχύνῃ. Idem.

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. θυσιαστήρια. Idem.

v. 19. ※ ὅτι. Idem.

v. 22. ※ Σ. Θ. διὰ τοῦτο &c. Idem.

Ibid. Ἀλλ. ἀπολοῦνται. Idem.

JEREMIÆ CAP. XII.

תראני 3. ※ ἴδες με.

התקם כצאן לטבחה ※ Θ. ἄθροισον αὐτοὺς ὡς πρόβατα εἰς σφαγήν.

הקדשם ὁ Σύρος, εὐτρέπισον αὐτούς. Ο. ἅγνισον αὐτούς.

את־רגלים רצתה וילאוך 5. Α. σὺ δρομεῦσι τε ἔδραμες καὶ ἐμόχθησέ σε. ὁ Σύρος, μετὰ πεζῶν τρέχουσα ἡττήθης. Ο. σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι, καὶ ἐκλύουσί σε.

ואיך תתחרה את־הסוסים ὁ Σύρος, καὶ πῶς ἀναστῆναι ἱππεῦσι δυνήσῃ; Ο. πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἵπποις;

ואיך תעשה בגאון הירדן ὁ Σύρος, πῶς περάσεις τὸν Ἰορδάνην πλημμυροῦντα. Ο. πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ Ἰορδάνου.

העיט צבוע 9. Ο. μὴ σπήλαιον ὑαίνης. Ἄλλος, μὴ σπήλαιον ἀδικίας. Ἀλλ. λῃστῶν.

שפים 12. ὁ Σύρος, ἀτραπόν. Ο. διεκβολήν.

זרעו 13. Ἀλλ. ἐσπείρατε. In O. vacat.

את־ישראל 14. Σ. ※ τοῦ: Ἰσραήλ. Ο. Ἰσραήλ.

נאם־יהוה 17. ※ Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

3. Heb. ※ *Vul.* vidiſti me.

Hebr. evelle eos ſicut pecus ad jugulationem. ※ *Th.* congrega eos ſicut pecus ad mactationem. *Vulg. congrega eos quaſi gregem ad victimam.*

Heb. Vulg. ſanctifica eos. *Syrus*, bene præpara eos. *LXX.* purifica eos.

5. *Hebr.* Cum peditibus cucurriſti, & laborare fecerunt te. *A.* Cum curſore cucurriſti, & fatigavit te. *Syrus*, cum peditibus currens victa es. *LXX.* Tui pedes currunt, & diſſolvunt te. *Vulg. Si cum peditibus currens laboraſti.*

Hebr. & quomodo contendes cum equis? *Syrus*, & quomodo conſurgere contra equites poteris? *LXX.* quomodo præparaberis in equos? *Vulg. quomodo contendere poteris cum equis?*

H. & quomodo facies in altitudine Jordanis? *Syrus*, quomodo trajicies Jordanem exundantem? *LXX.* quomodo facies in fremitu Jordanis? *Vul. quid facies in ſuperbia Jordanis?*

Heb. Numquid avis tincta. *LXX.* Num ſpelunca hyænæ. *Alius*, Numquid ſpelunca iniquitatis. *Al.* latronum. *Vul. Numquid avis diſcolor.*

12. *Heb.* edita loca. *Syrus*, ſemitam. *LXX.* diverticulum. *Vulg. vias.*

13. *Heb. Vul.* ſeminaverunt. *Alius*, ſeminaſtis. *In LXX. vacat.*

14. *Heb. S. LXX. Vulg.* Iſrael.

17. *Heb.* dixit Dominus. ※ *A. S. Th. Vulg.* ait Dominus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XII. Jeremiæ.

v. 3. ※ ἴδες με. Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ Θ. ἀθροίσον αὐτοὺς &c. Idem.

v. 5. Α. σὺ δρομεῦ τε ἔδραμες &c. Sic Druſius, qui ſuſpicatur legendum σὺ δρομεῦσι. quam lectionem libentius ſequerer, ſi adeſſet vetuſtiorum librorum auctoritas. Σύρος, μετὰ πεζῶν &c. Theodoretus.

Ibid. Σύρος, καὶ πῶς ἀναστῆναι &c. Theodoretus.

Ibid. Σύρος, πῶς περάσεις &c. Theodoretus.

v. 9. —— ἀδικίας, & alteram lectionem, λῃστῶν, adfert Mſ. Jeſ. Sunt fortaſſe ſcholia.

v. 12. Σύρος, ἀτραπόν. Theodoretus.

v. 13. Ἀλλ. ἐσπείρατε. Sic Mſ. Jeſ. ἐν τισιν ἀντιγράφοις κεῖται, ἐσπείρατε, καὶ ἐθερίσατε.

v. 14. ※ Σ. τοῦ. Idem.

v. 17. ※ Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος. Idem.

JEREMIÆ CAP. XIII.

כה־אמר יהוה אלי 1. A. Σ. Θ. τάδε λέγει κύριος ※ πρὸς με. O. τάδε λέγει κύριος.

וקנית A. Σ. Θ. ὃ ἐκτήσω. O. καὶ ἐκτησάμην.

שנית 3. ※ A. Σ. Θ. δεύτερον.

ואלך ואטמנהו בפרת כאשר צוה יהוה אותי 5. ※ A. O. Θ. καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸν ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος.

האזור 7. ※ A. Σ. Θ. τὸ περίζωμα.

העם הזה הרע 10. Ἄλλοι, τὸν λαὸν τοῦτον τὸν πονηρόν. In O. vacat.

ההלכים בשררות לבם A. Θ. οἱ πορευόμενοι ἐν τῇ εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. ※ οἱ πορεύονται ἐν τῇ σκολιότητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.

את־כל־בית 11. ※ A. Θ. πάντα ⁚ τὸν οἶκον. O. τὸν οἶκον.

נאם־יהוה ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

כה אמר יהוה אלהי ישראל ※ A. Σ. Θ. τάδε λέγει κύριος θεὸς Ἰσραήλ. In O. vacat.

נבל 12. A. 1. . . . . . . A. 2. νέβελ. Σ. κρατήρ. O. ἀσκός. Θ. . . . . . .

תשמעוה 17. A. Θ. ἀκούσητε ※ αὐτοῦ. O. ἀκούσητε.

במסתרים A. (ἐν σκότει.) O. κεκρυμμένως.

ודמע תדמע ※ A. Θ. καὶ δακρύουσα δακρύσει. In O. vacat.

לגבירה 18. A. . . . Σ. . . . . O. τοῖς δυναστεύουσι.

1. HEbr. Sic dixit Dominus ad me. *A. S. Th. Vulg.* Hæc dicit Dominus ※ ad me. *LXX.* Hæc dicit Dominus.

H. & emes. *A. S. Th.* quod possedisti. *LXX.* & possedi. *Vul. & posside.*

3. *Heb.* ※ *A. S. Th. Vul.* secundo.

5. *Hebr.* ※ *A. LXX. Th. Vulg.* & abii, & & abscondi illud in Euphrate, sicut præceperat mihi Dominus.

7. *H.* cingulum. ※ *A. S. Th.* cinctorium. *Vulg. lumbare.*

10. *H. Vul.* populum istum pessimum. *Alii*, populum istum malum. *In LXX. vacat.*

Hebr. ambulantes in pertinacia cordis sui. *A. Th.* ambulantes in directione cordis sui mali. ※ qui ambulant in perversitate cordis sui mali. *Vulg. & ambulant in pravitate cordis sui.*

11. *H. Vul.* omnem domum. ※ *A. Th.* omnem ⁚ domum. *LXX.* domum.

H. dixit Dominus. ※ *A. S. Th. Vulg.* dicit Dominus.

H. sic dicit Dominus Deus Israel. ※ *A. S. Th. Vulg.* hæc dicit Dominus Deus Israel. *In LXX. vacat.*

12. *H. LXX.* uter. *A.* 1. *Vul.* laguncula. *A.* 2. nebel. *S.* crater. *Th.* vas.

17. *Heb.* audieritis hoc. *A. Th.* audieritis ※ eum. *LXX. Vul.* audieritis.

H. in occultis. *A.* in tenebris. *LXX. Vul.* in abscondito.

H. & lacrymando lacrymabitur. ※ *A Th.* & lacrymans lacrymabitur. *In LXX. vacat. Vul. plorans plorabit.*

18. *Heb.* heræ. *A. Vul.* dominatrici. *S.* dominæ. *LXX.* potentibus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIII.

v. 1. A. Σ. Θ. ※ πρός με. Mſ. Jeſ. Præcedentia quoque verba eorumdem sunt, ut infra v. 12.

Ibid. A. Σ. Θ. ὃ ἐκτήσω. Idem. Suspicor mendum.

v. 3. ※ A. Σ. Θ. δεύτερον. Idem.

v. 5. ※ A. Θ. καὶ ἐπορεύθην &c. Idem. Hæc habentur etiam in τοῖς O. sed ex A. Θ. desumta, ut notat asteriscus.

v. 7. ※ A. Σ. Θ. τὸ περίζωμα. Idem.

v. 10. Ἄλλοι, τὸν λαὸν &c. Idem.

Ibid. A. Θ. οἱ πορευόμενοι &c. Sic legitur in Mſ. Jeſ. cum asterisco ad secundam lectionem.

v. 11. ※ A. Θ. πάντα. Idem.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. Idem.

v. 12. ※ A. Σ. Θ. τάδε λέγει κύριος &c. Idem.

Ibid. Hieronymus : *Verbum Hebraicum* NEBEL *Aquilæ prima Editio* lagunculam; *secunda ipsum* nebel; *Symmachus*, craterem; *LXX.* utrem; *Theodotio* vas *interpretati sunt.*

v. 17. ※ A. Θ. αὐτοῦ.

Ibid. *Aquila*, in tenebris. Hieronymus.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ δακρύουσα δακρύσει. Mſ. Jeſ.

v. 18. Hieronymus : *Verbum Hebraicum* GEBIRA, *Aquila & Symm.* dominatricem *&* dominam *interpretati sunt : quod LXX. putaverunt* GEBUROTH; potentesque *dixerunt.*

JEREMIÆ CAP. XIV.

בשו והכלמו וחפו ראשם 3. ※ Θ. ᾐσχύνθησαν καὶ ἐνετράπησαν, καὶ ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.

כי לא־היה גשם בארץ בשו אכרים חפו ראשם 4. O. ὅτι οὐκ ἦν ὑετὸς, ᾐσχύνθησαν οἱ γεωργοὶ, ἐπεκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Θ. (ὅτι οὐκ ἦν ὑετὸς) ※ ἐπὶ τῆς γῆς: ᾐσχύνθησαν γεωργοὶ, καὶ ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν.

גם־אילת בשדה ילדה ועזוב כי לא־היה דשא 5. O. ※. Θ. καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον, καὶ ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη.

כתנים 6. ※ A. Θ. ὡς δράκων.

כארח 8. ὁ Σύρος, ὡς ὁδίτης. O. ὡς αὐτόχθων.

כן אהבו 10. ※ A. Θ. οὕτως: O. ἠγάπησαν.

ויפקד חטאתם ※ A. Θ. καὶ ἐπισκέψεται ἁμαρτίας αὐτῶν.

בחרב וברעב יתמו 15. ※ A. Θ. ἐν ῥομφαίᾳ καὶ λιμῷ τελευτήσουσι. O. ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται.

הנביאים ההמה A. Σ. Θ. προφῆται ※ ἐκεῖνοι. O. οἱ προφῆται.

שבר גדול 17. O. συντρίμματι ※ A. Σ. μεγάλῳ.

בתולת ※ A. Σ. παρθένος. In O. vacat.

היש בהבלי הגוים מגשמים 22. A. μὴ ἔστιν ἐν τοῖς ματαίοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων; O. μὴ ἔστιν ἐν τοῖς εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων;

יהוה אלהינו ※ A. Σ. κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν.

את־כל ※ A. σὺν: πάντα. O. πάντα.

3. Heb. ※ *Th.* pudore affecti sunt & erubuerunt, & operuerunt caput suum. *Vul. confusi sunt & afflicti, & operuerunt capita sua.*

4. *H.* Quia non fuit pluvia in terra pudore affecti sunt agricolæ, operuerunt caput suum. *LXX.* Quia non erat pluvia, confusi sunt agricolæ, operuerunt capita sua. *Th.* Quia non erat pluvia ※ super terram; confusi sunt agricolæ, & operuerunt caput suum. *Vulg. Quia non venit pluvia in terram, confusi sunt agricolæ, operuerunt capita sua.*

5. *Heb.* Etiam cerva in agro peperit, & reliquit, quia non erat herba. *LXX.* ※ *Th.* & cervæ in agro pepererunt & reliquerunt, quia non erat herba. *Vul. Et cerva in agro peperit, & reliquit; quia non erat herba.*

6. *H. Vul.* quasi dracones. ※ *A. Th.* quasi draco.

8. *Heb. Syrus*, *Vul.* quasi viator. *LXX.* sicut indigena.

10. *Hebr.* ※ *A. Th.* sic: *LXX.* dilexerunt; *Vul. qui dilexit.*

Hebr. ※ *A. Th. & Vulg.* & visitabit peccata eorum.

15. *Heb.* in gladio & in fame consumentur; ※ *A. Th.* in gladio & fame morientur. *LXX.* in morte morbosa morientur, & in fame consumentur. *Vulg. in gladio & fame consumentur.*

Hebr. A. S. Th. Vul. prophetæ ※ illi. *LXX.* prophetæ.

17. *H. Vul.* contritione magna. *LXX.* contritione ※ *A. S.* magna.

H. ※ *A. S. Vul.* virgo. *In LXX. vacat.*

22. *Hebr.* An sunt in vanitatibus gentium pluere facientes? *A.* Num est in vanitatibus gentium qui det pluviam? *LXX.* Numquid est in idolis gentium, qui pluat? *Vul. Numquid sunt in sculptilibus gentium qui pluant?*

Heb. Vulg. Dominus Deus noster. ※ *A. S.* Domine, Deus noster.

H. A. LXX. Vulg. omnia.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIV. Jeremiæ.

v. 3. ※ Θ. ᾐσχύνθησαν &c. Ms. Jes.

v. 4. ※ Θ. ἐπὶ τῆς γῆς &c. Hunc & sequentem versum ex Theodotione cum asterisco adfert Ms. Jes. & habentur etiam ambo in τοῖς O. cum parvo discrimine.

v. 6. ※ A. Θ. ὡς δράκων. Idem.

v. 8. ὁ Σύρος, ὡς ὁδίτης. Theodoretus.

v. 10. ※ A. Θ. οὕτως. Idem.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ ἐπισκέψεται &c. Idem.

v. 15. ※ A. Θ. ἐν ῥομφαίᾳ &c. Idem.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. ἐκεῖνοι. Idem.

v. 17. ※ A. Σ. μεγάλῳ. Idem.

Ibid. ※ A. Σ. παρθένος. Idem.

v. 22. A. μὴ ἔστιν &c. Drusius.

Ibid. ※ A. Σ. κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν. Ms. Jes.

Ibid. ※ A. σὺν: πάντα. Idem.

JEREMIÆ CAP. XV.

מעל־פני 1. ※ ἀπὸ προσώπου μου.

לשאל 5. ※ Σ. Θ. ἐρωτῆσαι.
לוא שבו 7. ※ καὶ οὐκ ἐπεστράφησαν.

לי 8. ※ Σ. ἐπ' ἐμέ.
הבאתי להם O. ἐπήγαγον ※ A. Σ. αὐτοῖς.
השבעה 9. A. O. Θ. ἑπτά. Σ. [πολλούς.]
איש מדון 10. ※ A. Θ. ἄνδρα: O. διακρινόμενον.

לא־נשיתי ולא־נשו־בי O. οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέ με οὐδείς. Θ. . . . . ὁ Σύρος, οὐκ ὤφλησα.

לטוב 11. ※ A. Σ. εἰς ἀγαθόν.
הירע ברזל ברזל מצפון ונחשת 12. Σ. . . . . Θ. . . . .
O. εἰ γνωσθήσεται σίδηρον, καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν.

לא במחיר 13. Ἄλλος, ... O. ἀντάλλαγμα.

אתה ידעת 15. ※ A. Σ. Θ. σὺ ἔγνως.
אל־לארך אפך תקחני O. μὴ εἰς μακροθυμίαν ※ Θ. σου λάβῃς με.

ואכלם 16. Σ. . . . . . O. συντέλεσον αὐτούς.

יהוה אלהי O. κύριε ※ Σ. ὁ θεός.

נאם־יהוה והצלתיך 20. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος, καὶ ῥύσομαί σε. In O. vacat.

1. Heb. desuper facie mea. ※ *Vul.* a facie mea.
5. *H.* ※ *S. Th. Vul.* ad rogandum.
7. *H.* non reversi sunt. ※ & non conversi sunt. *Vul. non sunt reversi.*
8. *H. Vul.* mihi. ※ *S.* super me.
H. Vul. induxi eis. *LXX.* induxi ※ *A. S.* eis.
9. *Heb. A. LXX. Th.* septem. *S.* plurimos.
10. *H.* virum contentionis. ※ *A. Th.* virum: *LXX.* dijudicantem. *Vul. virum discordiæ.*
H. non fœneratus sum, nec fœnerati sunt in me. *LXX.* non profui, nec profuit mihi quispiam. *Th.* non debui, nec debuit mihi quispiam. *Syrus*, non debui. *Vul. non fœneravi, nec fœneravit mihi quisquam.*
11. *Hebr.* ※ *A. S. Vulg.* in bonum.
12. *Heb.* Numquid conteret ferrum ferrum ab Aquilone, & æs. *S.* Numquid nocebit ferrum ferro ab Aquilone, & æs. *Th.* Si cognoscet ferrum, & operimentum æneum. *LXX.* Si cognoscetur ferrum, & operimentum æneum. *Vul. Numquid fœderabitur ferrum ferro ab Aquilone, & æs.*
13. *H.* non in pretio. *Alius*, absque pretio. *LXX.* commutationem. *Vul. gratis.*
15. *Heb.* ※ *A. S. Th.* tu nosti. *Vulg. tu scis.*
Heb. ne in longanimitate furoris tui suscipias me. *LXX.* ne in longanimitate ※. *Th.* tua suscipias me. *Vul. noli in patientia tua suscipere me.*
16. *Heb. Vulg.* & comedi eos. *S.* suscipiebam eos. *LXX.* consumma eos.
Hebr. Vulg. Domine Deus. *LXX.* Domine ※ *S.* Deus.
20. *Hebr.* Dixit Dominus, & eruam te. ※ *A. S. Th.* Dicit Dominus, & eruam te. *In LXX. vacat. Vul. Dicit Dominus. Et liberabo te.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XV. Jeremiæ.

v. 1. ※ ἀπὸ προσ- Mſ. Jeſ.
v. 5. ※ Σ. Θ. ἐρωτῆσαι. Idem.
v. 7. ※ καὶ οὐκ ἐπεστράφησαν. Idem.
v. 8. ※ Σ. ἐπ' ἐμέ. Idem.
Ibid. ※ A. Σ. αὐτοῖς. Idem.
v. 9. Hieronymus: *Sæpe diximus verbum Hebraïcum* SABA, *vel* ſeptem, *vel* juramentum *ſonare*, *vel* plurimos. *Unde & diverſa eſt interpretatio; Aquila, LXX. & Theodotione*, ſeptem, *transferentibus; Symmacho*, plurimos.
v. 10. ※ A. Θ. ἄνδρα. Mſ. Jeſ.
Ibid. Theod. *non debui* &c. Hieronymus. Syri verſionem adfert Theodoretus.
v. 11. ※ A. Σ. εἰς ἀγαθόν. Mſ. Jeſ.
v. 12. Symmachi & Theodotionis lectiones adfert Hieronymus. Varietas autem verſionum inde provenit, quod LXX. & Theod. legerint ידע Symmachus vero ירע Id vero notat Hieronymus his verbis: Numquid fœderabitur ferrum ferro ab Aquilone, & æs? *Symmachus*, Numquid nocebit ferrum ferro ab Aquilone, & æs? *LXX. & Theodotio*, Si cognoſcet ferrum & operimentum æneum. *Varietatis cauſa perſpicua eſt. Verbum enim* IARE, *quod in præſenti loco ſcriptum eſt, pro ambiguitate enuntiationis, &* amicitiam *ſonat, &* malitiam: *quod ſi pro* RES *littera, quæ* DALETH *litteræ ſimilis eſt, legatur* DALETH, ſcientiam cognitionemque *ſignificat.* Unam hîc LXX. & Theodotionis lectionem eſſe ait, *Si cognoſcet ferrum & operimentum æneum*; & tamen LXX. habent, εἰ γνωσθήσεται, *ſi cognoſcetur.* Sed jam ſæpe diximus Hieronymum, alioſque veteres, qui Hexaplis ſunt uſi, cum Interpretum lectiones referunt, parva, ſi qua intercedant, diſcrimina negligere.
v. 13. Variam lectionem, *abſque pretio*, adfert item Hieronymus.
v. 15. ※ A. Σ. Θ. σὺ ἔγνως. Mſ. Jeſ.
Ibid. Mſ. Jeſ. ※ Θ. σου λάβῃς με.
v. 16. S. *ſuſcipiebam eos.* Hieronymus. Ita Symmachus, qui plus ſenſum exprimere ſolet, quam verba.
Ibid. ※ Σ. ὁ θεός. Mſ. Jeſ.
v. 20. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος, καὶ ῥύσομαί σε. Idem.

JEREMIÆ CAP. XVI.

לא־תקח לך 1. Ο. μὴ λάβῃς ※ Α. Σ. σεαυτῷ.

5. את־החסד ואת־הרחמים ומתו גדלים וקטנים בארץ הזאת ※ τὸ ἔλεον καὶ τοὺς οἰκτιρμούς, καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

ולא־יספדו־להם ולא יתגדד 6. ※ οὐδ' οὐ μὴ κλαύσουσιν αὐτούς, οὐκ ἀπογυμνώσονται. Ο. οὐ μὴ κόψονται αὐτούς, οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσουσι.

את כל־הרעה הגדולה 10. Ο. πάντα τὰ κακὰ ※ Α. Σ. Θ. τὰ μεγάλα.

הרעתם לעשות 12. Ο. ἐπονηρεύσασθε ※ τοῦ ποιῆσαι.

את־אלהים אחרים יומם ולילה 13. Α. Σ. Θ. (θεοῖς ἀλλοτρίοις) ※ ἡμέρας καὶ νυκτός. Ο. θεοῖς ἑτέροις.

לא נסתרו מלפני 17. ※ Α. Θ. οὐκ ἐκρύβησαν ἀπὸ τοῦ προσώπου μου.

1. Hebr. non accipias tibi. *LXX.* ne accipias ※ *A. S.* tibimetipsi. *Vulg. non accipies.*

5. *Heb.* ※ *Vul.* misericordiam & miserationes: & morientur magni & parvi in terra ista.

6. *H.* nec plangent eos, nec incidetur. ※ neque plorabunt eos, neque incidentur. *LXX.* non plangent eos, neque incisiones facient. *Vulg. neque plangentur, & non se incident.*

10. *Hebr. Vul.* omne malum grande. *LXX.* omnia mala ※ *A. S. Th.* magna.

12. *Heb.* malefecistis faciendo. *LXX.* malefecistis ※ ad faciendum. *Vul. pejus operati estis.*

13. *H. A. S. Th. Vul.* diis alienis ※ die ac nocte. *LXX.* diis aliis.

17. *Heb.* ※ *A. Th. Vul.* non sunt abscondita a facie mea.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVI. Jeremiæ.

v. 1. ※ Α. Σ. σεαυτῷ. Mſ. Jeſ.

v. 5. ※ τὸν ἔλεον &c. Hæc in τοῖς Ο. deerant, & ex Theodotionis, ut videtur, Editione ſupplentur in Mſ. Jeſ.

v. 6. ※ οὐδ' οὐ μὴ κλαύσουσιν &c. Sic cum aſteriſco Mſ. Jeſ. Quamobrem in LXX. Editione Hexaplari, vel amota ea quæ nunc in Edit. Rom. habetur lectio, hæc cum aſteriſco ſubſtituta fuerant, vel relicta veteri verſione, hæc etiam adjecta fuerat, ut ſæpe contigit.

v. 10. ※ Α. Σ. Θ. τὰ μεγάλα. Idem.

v. 12. ※ τοῦ ποιῆσαι. Idem.

v. 13. Α. Σ. Θ. θεοῖς ἀλλοτρίοις. Ita legitur in textu Mſ. Jeſ. ad marg. vero, ἑτέροις. Ibid. ※ Α. Θ. ἡμέρας καὶ νυκτός. Illud autem, θεοῖς ἀλλοτρίοις, eſt haud dubie trium Interpretum: nam ſic vertere ſolent.

v. 17. ※ Α. Θ. οὐκ ἐκρύβησαν ἀπὸ προσώπου μου. Mſ. Jeſ. Apud Theodoretum legitur, οὐκ ἀπεκρύβησαν. Hieronymus vero ait: *Quod hîc de Hebraïco poſuimus, non ſunt abſcondita ea a facie mea, in LXX. non habetur.*

JEREMIÆ CAP. XVII.

1. חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפרן שמיר חרושה על־לוח לבם ולקרנות מזבחותיכם Οἱ λοιποί, ἁμαρτία Ἰούδα γέγραπται ἐν γραφείῳ σιδηρῷ ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, ἐγκεκολαμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ τοῖς κέρασι τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

1. Heb. Peccatum Juda ſcriptum in ſtylo ferri in ungue adamantis, ſculptum in tabula cordis eorum, & in cornibus ararum veſtrarum. *Reliqui*, Peccatum Juda ſcriptum eſt in ſtylo ferreo, in ungue adamantino, inſculptum in pectore cordis eorum, & in cornibus altarium eorum. *Vulg. Peccatum Juda ſcriptum eſt ſtylo ferreo in ungue adamantino, exaratum ſuper latitudinem cordis eorum, & in cornibus ararum eorum.*

2. כזכר בניהם מזבחותם ואשריהם על־עץ רענן על גבעות הגבהות הררי בשדה Οἱ λοιποί, ἡνίκα ἀναμνησθῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐπὶ ξύλου δασέος ἐπὶ βουνῶν μετεώρων ὀρέων ἐν ἀγρῷ.

2. *Hebr.* Cum recordati fuerint filii eorum ararum ſuarum & lucorum ſuorum juxta lignum frondoſum, juxta colles excelſos montium in agro. *Reliqui*, Cum recordati fuerint filii eorum altarium ſuorum & lucorum ſuorum ſuper lignum condenſum, ſuper colles ſublimes montium in agro. *Vul. Cum recordati fuerint filii eorum ararum ſuarum, & lucorum ſuorum lignorumque frondentium in montibus excelſis, ſacrificantes in agro.*

חילך כל־אוצרותיך לבז אתן במותיך בחטאת 3.
בכל־גבוליך Οἱ λοιποὶ, ἰσχύν σου καὶ πάντας θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω, τὰ ὑψηλά σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.

3. *Heb.* Facultatem tuam, omnes thesauros tuos in direptionem dabo: excelsa tua in peccato in universis confinibus tuis. *Reliqui*, Fortitudinem tuam, & universos thesauros tuos in direptionem dabo, excelsa tua in peccato in omnibus finibus tuis. *Vul. Fortitudinem tuam & omnes thesauros tuos in direptionem dabo: excelsa tua propter peccata in universis finibus tuis.*

4. ושמטתה ובך מנחלתך אשר נתתי לך והעבדתיך
את־איביך בארץ אשר לא־ידעת כי־אש
קדחתם באפי עד־עולם תוקד כה אמר יהוה
Οἱ λοιποὶ, καὶ ἀφαιρεθήσεται (al. ἀφαιρεθήσῃ) καὶ ταπεινωθήσεται (al. ταπεινωθήσῃ) ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἧς ἔδωκά σοι, καὶ ἀναβιβάσω σε ἐν τοῖς ἐχθροῖς σου, ἐν τῇ γῇ ᾗ οὐκ ἔγνως· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως αἰῶνος καυθήσεται. τάδε λέγει κύριος.

4. *Heb.* Et remissionem facies etiam in te ab hæreditate tua, quam dedi tibi: & servire faciam te inimicis tuis in terra quam non nosti, quia ignem succendistis in furore meo, usque in sæculum ardebit. Sic dixit Dominus. *Reliqui*, Et auferetis, & humiliaberis ab hæreditate tua, quam dedi tibi: & inducam te ad inimicos tuos, in terram quam non nosti: quoniam ignis succensus est in furore meo, usque in sæculum ardebit. Hæc dicit Dominus. *Vul. Et relinqueris sola ab hæreditate tua, quam dedi tibi: & servire te faciam inimicis tuis in terra quam ignoras: quoniam ignem succendisti in furore meo, usque in æternum ardebit. Hæc dicit Dominus.*

ערער 6. Σ. ξύλον ἄκαρπον. Ο. ἀγριομυρίκη.

6. *Heb.* juniperus. *S.* lignum infructuosum. *LXX.* myrica sylvestris. *Vul. myricæ.*

חררים ὁ Σύρος, ἐν φωλεοῖς. Ο. ἐν ἁλίμοις.

Hebr. exusta loca. *Syrus*, in antris. *LXX.* in salsis. *Vulg. in siccitate.*

עקב הלב מכל ואנש הוא מי ידענו 9. Σ. . . . .
Ο. βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστι, καὶ τίς γνώσεται αὐτόν;

9. *Hebr.* Supplantativum cor præ omnibus, & anxium ipsum, quis cognoscet illud? *S.* Inscrutabile cor omnium, vir autem quis est qui inveniat illud? *LXX.* Profundum est cor super omnia: & homo est, & quis cognoscet eum? *Vulg. Pravum est cor omnium & inscrutabile: quis cognoscet illud?*

בחצי ימו יעזבנו 11. Α. ὡς ἐν ἡμίσει ἡμερῶν ἐγκαταλείψει αὐτούς. Ο. ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτόν.

11. *Heb.* in dimidio dierum suorum derelinquet eum. *A.* quasi in dimidio dierum derelinquet eos. *LXX.* in dimidio dierum ejus derelinquent eum. *Vul. in dimidio dierum suorum derelinquet eas.*

מראשון מקום מקדשנו 12. Α. Σ. ἐξ ἀρχῆς τόπος ἁγίασμα. Ο. ἁγίασμα ἡμῶν.

12. *Heb.* Ab initio locus sanctuarii nostri. *A. S.* Ab initio locus sanctificatio. *LXX.* sanctificatio nostra. *Vulg. A principio, locus sanctificationis nostræ.*

יבוא נא 15. Ο. ἐλθέτω ※ Α. Θ. δή.

15. *Heb.* veniat nunc utique. *LXX. Vulg.* veniat ※ *A. Th.* utique.

יהוה אלי 19. Ο. κύριος ※ πρός με.

19. *Hebr. Vulg.* Dominus ad me. *LXX.* Dominus ※ ad me.

ארמנות 27. Α. Σ. βάρεις. Ο. ἄμφοδα.

27. *Hebr.* palatia. *A. S. Vulg.* domos. *LXX.* bivia.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVII. Jeremiæ.

v. 1. Hi quatuor primi versus jam olim desiderabantur in LXX. & ex aliis Editionibus cum asteriscis adjecti fuerant in Hexaplis. Habentur autem apud Eusebium in Demonst. Evang. Theodoretum in Commentariis, & in Ms. Jes. Ea vero de re hæc Hieronymus: *Quod cur a LXX. prætermissum sit, nescio: nisi forsitan pepercerunt populo suo, sicut & in Hesaïa eos fecisse manifestum est.* Et infra ad versum 2. idem: *Et hæc in LXX. non habentur: eâdem, ut reor, causâ, quam supra diximus; ne scilicet æterna in eos sententia permaneret.* Eusebius vero Demonstr. Evang. lib. 10. εἰ καὶ μὴ παρὰ τοῖς Ο. ἀλλ' οὖν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ταῦτα εὑρόντες, καὶ ἐν ταῖς τῶν λοιπῶν ἑρμηνευτῶν ἐκδόσεσι, ἔτι μὴν προσθέσεως ἀστερίσκων ἐν τοῖς ἀκριβέσι τῶν παρὰ τοῖς Ο. ἀντιγράφοις. i. *Etiamsi non apud LXX. sed in Hebraïco hæc invenerimus, necnon in aliis reliquorum Interpretum Editionibus, insuper cum additione asteriscorum in accuratioribus LXX. Interpretum Exemplaribus.* In vocem autem *Samir* hæc habet Hieronymus: *Scriptum est stylo ferreo, in ungue adamantino: qui Hebraïce dicitur* SAMIR; *non quo ullus unguis sit qui appelletur* Samir, *sed quo lapis adamantinus (qui ex eo quod indomitus sit & infrangibilis, hoc nomen accepit) tantum nitorem habeat & lævitatem, ut absque ullo impedimento*

in eo scribi possit stylo ferreo : ut dura ferri materies scribat in duriori tabula adamantina , & duret quod scriptum est in perpetuum.

v. 6. Symm. *lignum infructuosum.* Hieronymus : *Et erit quasi myrica , quæ Hebraïce dicitur* AROER , *sive ut interpretatus est Symmachus* , lignum infructuosum in solitudine.

Ibid. Σύρος , ἐν φωλεοῖς. Theodoretus.

v. 9. Hieronymus : *Verbum Hebraïcum* ENOS *quatuor litteris scribitur* , ALEPH , *&* NUN , *&* VAU , *&* SIN. *Si igitur legatur* ENOS , homo *dicitur : si autem* ANUS , inscrutabile , *sive* desperabile : *eo quod nullus cor hominum valeat invenire. Symmachus vero hunc ita interpretatus est* , Inscrutabile *&c.*

v. 11. A. ὡς ἐν ἡμίσει &c. Drusius ex Edit. Rom.

v. 12. A. Σ. ἐξ ἀρχῆς &c. Mſ. Jeſ.

v. 15. ※ A. Θ. δή. Idem.

v. 19. ※ πρός με. Idem.

v. 27. A. Σ. βάρεις. Sic Hieronymus in Commentario.

JEREMIÆ CAP. XVIII.

כחמר 4. ※ A. Θ. ἐν τῷ πηλῷ. In O. vacat.

היוצר כן 6. O. κεραμέως, ※ A. Σ. Θ. οὕτως.

ולנתוש 7. ※ Σ. καὶ καθελεῖν.

לאמר כה אמר יהוה 11. ※ λέγων , οὕτως λέγει κύριος.

דרכיכם ※ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. In O. vacat.

נואש 12. A. . . . . Σ. . . . . . . O. ἀνδριούμεθα.

ערף ולא־פנים 17. ※ αὐχένα καὶ οὐ πρόσωπον.

אל־נקשיבה אל־כל 18. ※ οὐκ : O. ἀκουσόμεθα πάντας.

4. Hebr. quasi lutum. ※ *A Th.* in luto. *In LXX. vacat. Vul. e luto.*

6. *Hebr. Vulg.* figuli , sic. *LXX.* figuli, ※ *A. S. Th.* sic.

7. *H.* & ad evellendum. ※ *S.* & ad destruendum. *Vul. & destruam.*

11. *Heb.* dicens , sic dixit Dominus. ※ dicens , sic dicit Dominus. *Vul. dicens , Hæc dicit Dominus.*

Hebr. ※ *Vulg.* vias vestras. *In LXX. vacat.*

12. *Heb.* desperatum est. *A. Vulg.* desperavimus. *S.* defecimus. *LXX.* confortabimur.

17. *Hebr.* cervicem, & non facies. ※ cervicem & non faciem. *Vul. dorsum & non faciem.*

18. *Hebr.* & non attendemus ad omnia. ※ non : *LXX.* audiemus omnes. *Vul. non attendamus ad universos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVIII. Jeremiæ.

v. 4. ※ A. Θ. ἐν τῷ πηλῷ. Mſ. Jeſ.

v. 5. ※ εἰπὲ αὐτοῖς. Sic Mſ. Jeſ. notat post hæc τῶν O. verba , πρός με λέγων , & quidem cum asterisco, ac si in Hebræo essent , atque a LXX. Interpretibus omissa fuissent : verum in Hebræo non exstant.

v. 6. ※ A. Σ. Θ. οὕτως. Idem.

v. 7. ※ Σ. καὶ καθελεῖν. Idem.

v. 11. ※ λέγων &c. Idem.

Ibid. ※ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. Idem.

v. 12. A. *desperavimus. S. defecimus.* Hieronymus.

v. 17. ※ αὐχένα καὶ οὐ πρόσωπον. Mſ. Jeſ.

v. 18. ※ οὐκ : Idem. Hæc vero particula negativa etiam hodie deest in LXX.

JEREMIÆ CAP. XIX.

גיא 2. Οἱ λοιποὶ , φάραγγα. O. πολυάνδριον.

החרסות A. Σ. Θ. (ἀρσίθ.) O. χαρσείθ.

יהוה צבאות אלהי ישראל 3. A. Σ. Θ. κύριος ※ τῶν δυνάμεων : ὁ θεὸς Ἰσραήλ. O. κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

יען אשר עזבני 4. ※ A. ὅσα : ἐγκατέλιπόν με. O. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με.

את־המקום ※ A. σὺν : τὸν τόπον. O. τὸν τόπον.

את־במות הבעל 5. O. ὑψηλὰ τῇ Βαάλ. ※ τὰ : ὑψηλά.

עלות לבעל ※ Σ. ὁλοκαυτώματα τῷ Βαάλ. In O. deest.

התפת וגיא 6. Ἄλλος , Θαφὲθ καὶ φάραγξ. O.

2. Hebr. *Reliqui* , *Vulg.* vallem. *LXX.* polyandrion.

Heb. Solaris. *A. S. Th.* Harsith. *LXX.* Charsith. *Vul. fictilis.*

3. *H. Vul.* Dominus exercituum Deus Israel. *A. S. Th.* Dominus ※ virtutum : Deus Israel. *LXX.* Dominus Deus Israel.

4. *H. Vul.* eo quod dereliquerunt me. ※ *A.* in quantum : dereliquerunt me. *LXX.* pro eo quod dereliquerunt me.

H. A. LXX. Vulg. locum.

5. *Heb.* excelsa Baal. *LXX.* excelsa ipsi Baal. *Vul excelsa Baalim.*

Heb. ascensiones ipsi Baal. ※ *S.* holocausta ipsi Baal. *In LXX. deest. Vulg. in holocaustum Baalim.*

6. *H.* Topheth & vallis. *Alii* , Thapheth &

διάπτωσις καὶ πολυάνδριον.

ושמתי את־העיר 8. O. καὶ κατάξω τὴν πόλιν. ※ A. σὺν: τὴν πόλιν. O. ἄλλ. καὶ τάξω.

ומבקשי נפשם 9. ※ A. Σ. Θ. καὶ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν.

אשבר את־העם 11. O. συντρίψω ※ A. σὺν: τὸν λαόν.

ובתפת יקברו מאין מקום לקבור A. Θ. καὶ ἐν τῷ Θαφὲθ θάψουσι, ὅτι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι. Σ. καὶ ἐν τῷ Θαφὲθ θάψουσι, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον τοῦ θάψαι. In O. vacat.

ובתי מלכי יהודה כמקום התפת 13. Πάντες οἶκοι βασιλέων Ἰούδα ὡς τόπος τοῦ Θαφέθ. O. καὶ οἶκοι βασιλέων Ἰούδα ἔσονται καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων.

התפת 14. Θαφέθ, ἑρμηνεύεται διάπτωσις.

vallis. *LXX.* ruina & polyandrion. *Vul. Topheth & vallis.*

8. *Heb. Vulg.* & ponam civitatem. *LXX.* & deducam urbem. *A.* civitatem. *LXX. aliter*, & ſtatuam.

9. *Heb.* ※ *A S. Th.* & quærentes animam eorum. *Vulg. & qui quærunt animas eorum.*

11. *Hebr. A. LXX. Vul.* conteram populum.

Heb. & in Thopheth ſepelientur, eò quod non locus ad ſepeliendum. *A. Th.* & in Thapheth ſepelient, quia non eſt locus ad ſepeliendum *S.* & in Thapheth ſepelient, quod non exiſtat locus ad ſepeliendum. *In LXX. vacat. Vulg. & in Topheth ſepelientur, eo quod non ſit alius locus ad ſepeliendum.*

13. *H.* & domus Regum Juda ſicut locus Thopheth. *Omnes*, domus Regum Juda ſicut locus Thapheth. *LXX.* & domus Regum Juda erunt ſicut locus corruens. *Vul. domus Regum Juda ſicut locus Topheth.*

14. *H.* Topheth. *Thapheth* vertitur *ruina.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIX. Jeremiæ.

v. 2. οἱ λοιποὶ, φάραγγα. Druſius, qui hanc notam adjicit: *Sumptum ex ſcholio quodam Græco. In textu eſt,* גיא בן־הנם *vallis filii Hinnom, quod brevius dicitur Gehinnom, & ἀρχαϊκῶς Gehennam; O ex dialecto Syriaca in A verſa, unde Gehennæ nomen; Gehennam, Gehenna, ut Mariam, Maria.*

Ibid. Hieronymus: *Pro* laguncula figuli, *quæ Hebraïce dicitur,* BOCBOC, *LXX.* doliolum *tranſtulerunt; & pro* porta fictili, *Aquila, Symm. & Theodotio ipſum verbum poſuerunt Hebraïcum* HARSITH: *pro quo LXX. juxta morem ſuum, pro aſpiratione* HETH, *addiderunt* CHI *Græcum, ut dicerent* Charſith *pro* Arſith: *ſicut illud eſt, pro* Hebron, Chebron, *& pro* Jeriho, Jerichò.

v. 3. ※ A. Σ. Θ. τῶν διωκόμεων. Mſ. Jeſ.

v. 4. ※ A. ὅσα: Idem ἐγκατέλιπον adjicitur ex conjectura, & quidem, ut videtur, non dubia.

Ibid. ※ A. σὺν: Idem. De hac particula pro את Hebraïco poſita, ſæpius actum eſt.

v. 5. ※ τά: Idem.

Ibid. ※ Σ. ὁλοκαυτώματα &c. Idem.

v. 6. Ἄλλος, Θαφὲθ καὶ φάραγξ. Idem, ſine Interpretum nomine

v. 8. καὶ τάξω ※ A. σὺν: τὴν πόλιν. Idem. Illud, καὶ τάξω τὴν πόλιν, in ipſo textu legitur. Editio Rom. καὶ κατάξω. In margine vero Cod. Jeſ. ※ A. σὺν:

v. 9. ※ A. Σ. Θ. καὶ οἱ ζητοῦντες &c. Idem.

v. 11. A. ※ σὺν: τὸν λαόν. Idem.

Ibid. A. Θ. καὶ ἐν τῷ Θαφὲθ &c. Trium lectionem eruimus partim ex Druſio & Theodoreto, partim ex Mſ. Jeſ. ſed non ſine ſcrupulo. Theodoretus legit, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τοῦ θάψαι.

v. 13. πάντες, οἶκοι &c. Mſ. Jeſ.

v. 14. Θαφὲθ ἑρμηνεύεται διάπτωσις. Idem. Qua de re Hieronymus ad caput ſequens: *Quæ ſit vallis filii Ennom, quæ Hebraïce dicitur* GE ENNOM, *unde &* gehennam *appellatam putant, ſupra diximus. Miror autem quid ſibi voluerint LXX. pro* THOPHETH διάπτωσιν, *hoc eſt,* ruinam, *ponere, & pro* valle, πολυάνδριον, *quod ſignificat* virorum multitudinem; *niſi forte ex eo quod ibi populus corruerit, & cæſa ſit hominum multitudo; vel ſpiritualiter, in errore idololatriæ; vel juxta litteram, a Babylonio exercitu: quod in conſequentibus manifeſtius legitur.*

JEREMIÆ CAP. XX.

ויתן 2. O. ἐνέβαλεν. Ἄλλος, ἔδωκεν.

המהפכת Σ. βασανιστήριον ἢ στρεβλωτήριον. O. Θ. τὸν καταῤῥάκτην.

ויהי ממחרת 3. ※ A. Θ. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον.

מגור A. 1. . . . . A. 2. ξένον. Σ. . . . . O. Θ. μέτοικον.

מסביב ※ A. Σ. Θ. κύκλοθεν.

בבלה 4. ※ εἰς Βαβυλῶνα.

ואת־כל־יקרה 5. ※ καὶ πᾶσαν τὴν τιμὴν αὐτῆς. In O. vacat.

2. HEbr. *Alius*, dedit. *LXX.* injecit. *Vulg. miſit.*

Heb. cryptam. *S.* tormenti locum. *LXX. Th.* cataractem. *Vul. nervum.*

3. *H.* & fuit a craſtino. ※ *A. Th.* & factum eſt craſtino. *Vul. cumque illuxiſſet in craſtinum.*

Heb. Vul. pavorem. *A.* 1. circumſpicientem. *A.* 2. peregrinum. *S.* ablatum, *ſive* congregatum, *vel* coactum. *LXX. Th.* migrantem.

H. ※ *A. S. Th. Vul.* undique.

4. *H.* in Babel. ※ *Vul.* in Babylonem.

5. *H.* & omne pretioſum ejus. ※ & omne pretium ejus. *In LXX. vacat. Vulg. omneque pretium.*

ובזוזום ולקחום ※ Α. Θ. καὶ διαρπάσονται αὐτοὺς, καὶ λήψονται αὐτούς. In O. vacat.

H. & diripient eos, & tollent eos. ※ *A. Th.* & diripient eos, & capient eos. *In LXX. vacat. Vul. & diripient eos, & tollent.*

בלבי 9. ※ ἐν τῇ καρδίᾳ σου. (l. μου.) In O. vacat.

9. *H.* ※ *Vul.* in corde meo. *In LXX. vacat.*

יהוה צבאות 12. Θ. κύριε ※ τῶν δυνάμεων. O. κύριε.

12. *H. Vul.* Domine exercituum. *Th.* Domine ※ virtutum. *LXX.* Domine.

את־נפש 13. ※ Α. Σ. τὴν ψυχήν. O. ψυχήν.

13. *H. A. S. LXX. Vul.* animam.

בן־זכר 15. ※ Α. Σ. Θ. υἱὸς : ἄρσην. O. ἄρσην.

15. *Hebr.* ※ *A. S. Th.* filius : masculus. *LXX.* masculus. *Vulg. puer masculus.*

שמחהו O. εὐφραινόμενος. ※ Θ. εὔφρανον αὐτόν.

Heb. Vulg. lætificavit eum. *LXX.* lætans. ※ *Th.* lætifica eum.

בעת צהרים 16. ※ ἐν καιρῷ : μεσημβρίας. O. μεσημβρίας.

16. *H.* ※ in tempore meridiei. *LXX.* meridie. *Vul. in tempore meridiano.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XX. Jeremiæ.

v. 2. Ἀλλ. ἔδωκεν. Mſ. Jeſ.

Ibid. Hieronymus: *Pro* nervo, *quem nos diximus, LXX. & Theodotio vertêre* cataractem, *Symmachus* βασανιστήριον, *ſive* στρεβλωτήριον, *quod utrumque* tormenta *ſignificat. Nos autem* nervum *diximus.* Hic vero duas Symmachi Editiones indicare videtur, quas in Libris Regum ſæpe memoratas vidimus.

v. 3. ※ Α. Θ. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον. Mſ. Jeſ.

Ibid. Hieronymus: *Pro* pavore, *quod in Hebraïco ſcriptum* MAGOR, *LXX. & Theodotio* μέτοικον, *id eſt*, migrantem; *Aquilæ ſecunda Editio*, peregrinum; *prima*, circumſpicientem; *Symm.* ablatum, *ſive* congregatum *&* coactum, *interpretati ſunt.* Et paulo poſt: *Juxta ſuperiorem interpretationem, qua* Phaſchor *nomen fuerat immutatum, ut appellaretur* Magor, *omnes ſimiliter tranſtulerunt, ut ſignificarent vel* pavorem, *vel* peregrinationem, *vel* ſublationem, *&* translationem, *&* congregationem.

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. κύκλοθεν. Mſ. Jeſ.

v. 4. ※ εἰς Βαβυλῶνα. Idem.

v. 5. ※ καὶ πᾶσαν τὴν τιμὴν αὐτῆς. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. καὶ διαρπάσονται. Idem. Illud vero, διαρπάσονται, in ſchedis noſtris dubie ſcriptum eſt; melius, διαρπάσουσιν.

v. 9. ※ ἐν τῇ καρδίᾳ σου. Idem.

v. 12. ※ τῶν δυνάμεων. Idem.

v. 13. Α. Σ. ※ τὴν : ψυχήν. Idem.

v. 15. ※ Α. Σ. Θ. υἱὸς : Idem.

Ibid. ※ Θ. εὔφρανον αὐτόν. Idem.

v. 16. ※ ἐν καιρῷ. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXI.

כי נבוכדראצר מלך 2. O. ὅτι ※ Α. Θ. Ναβουχοδονόσορ : βασιλεύς.

2. *Heb.* quia Nabuchadretſar Rex. *LXX.* quia ※ *A. Th.* Nabuchodonoſor : rex. *Vulg. quia Nabuchodonoſor rex.*

יהוה אותנו O. κύριος ※ μεθ' ἡμῶν.

H. Vul. Dominus nobiſcum. *LXX.* Dominus ※ nobiſcum.

יהוה אלהי ישראל 4. O. κύριος ※ Α. Σ. ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

4. *Hebr. Vulg.* Dominus Deus Iſrael. *LXX.* Dominus ※ *A. S.* Deus Iſrael.

אשר בידכם ※ Σ. τὰ ἐν χερσὶν ὑμῶν. In O. vacat.

Hebr. ※ *S.* quæ in manibus veſtris. *In LXX. vacat. Vulg. quæ in manibus veſtris ſunt.*

את־מלך בבל ※ Α. Σ. Θ. τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος. In O. vacat.

Heb. regem Babel. ※ *A. S. Th. Vul.* regem Babylonis. *In LXX. vacat.*

ואספתי אותם ※ Σ. O. καὶ συνάξω αὐτούς.

Hebr. Vulg. & congregabo ea. ※ *S. LXX.* & congregabo eos.

ביד נבוכדראצר מלך־בבל 7. ※ Α. Σ. Θ. ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος. In O. vacat.

7. *Heb.* in manu Nabuchadretſar regis Babel. ※ *A. S. Th. Vul.* in manu Nabuchodonoſor regis Babylonis. *In LXX. vacat.*

ולא ירחם ※ καὶ οὐκ ἐλεήσω αὐτούς. O. καὶ οὐ μὴ οἰκτειρήσω αὐτούς.

Hebr. & non miſerebitur eorum. ※ & non miſerebor eorum. *LXX.* & non miſerabor eos. *Vulg nec miſerebitur.*

ובדבר 9. ※ καὶ ἐν θανάτῳ. In O. vacat.

9. *Heb.* & in peſte. ※ & in morte. *In LXX. vacat. Vulg. & in peſte.*

והיתה לו Α. Σ. Θ. καὶ ἔσται ※ αὐτῷ. O. καὶ ἔσται.

Heb. A. S. Th. Vulg. & erit ei. *LXX.* & erit.

נאם־יהוה 10. Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος. In O. vacat.

10. *Hebr.* dixit Dominus. ※ *A. S. Th.* dicit Dominus. *In LXX. vacat. Vulg. ait Dominus.*

מפני רע מעלליהם 12. In O. vacat. ※ Θ. ἀπὸ προσώπου ἀδικίας ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.

12. *H.* a facie malitiæ studiorum eorum. *In LXX. vacat.* ※ *Th.* a facie iniquitatis studiorum eorum. *Vul. propter malitiam studiorum vestrorum.*

צור 13. A. 1. (στερεᾶς.) A. 2. Τύρου. Σ. πέτρας. O. Σόρ. Θ. . . .

13. *H.* petra. *A.* 1. *Vul.* solidæ. *A.* 2. Tyri. *S.* petræ. *LXX.* Sor. *Th.* obsessæ.

ישבת העמק צור המישר ὁ Σύρος, τῶν μεταξὺ ὀρῶν (sic) κειμένην ἐν κοίλῳ τόπῳ. O. τὴν κατοικοῦσαν τὴν κοιλάδα Σόρ.

Heb. habitatrix vallis petra planitiei. *Syrus*, quæ inter montes sedet in concavo loco. *LXX.* inhabitantem vallem Sor. *Vulg. habitatricem vallis solidæ atque campestris.*

ופקדתי עליכם כפרי מעלליכם נאם־יהוה 14. ※ A. Θ. καὶ ἐπισκέψομαι ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, φησὶ κύριος. In O. vacat.

14. *Hebr. Vulg.* & visitabo super vos juxta fructum studiorum vestrorum, dicit Dominus. ※ *A. Th.* & visitabo super vos secundum mala studia eorum, dicit Dominus. *In LXX. vacat.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXI. Jeremiæ.

v. 2. ※ A. Θ. Ναβουχοδονόσορ. Ms. Jes.
Ibid. ※ μεθ' ἡμῶν. Idem.
v. 4. ※ A. Σ. ὁ θεὸς Ισραήλ. Idem.
Ibid. ※ Σ. τὰ ἐν χερσὶν ὑμῶν. Idem.
Ibid. ※ A. Σ. Θ. τὸν βασιλέα Βαβ- Idem.
Ibid. ※ Σ. καὶ συνάξω αὐτούς. Idem. Olim deerat in LXX. sed in Exemplaribus hodiernis legitur.
v. 7. ※ A. Σ. Θ. ἐν χειρὶ Ναβ- Idem.
Ibid. ※ καὶ οὐκ ἐλεήσω &c. Idem.
v. 9. ※ καὶ ἐν θανάτῳ. Idem.
Ibid. A. Σ. Θ. καὶ ἔσται αὐτῷ. Idem.
v. 10. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. Idem.
v. 12. ※ Θ. ἀπὸ προσώπου &c. Idem.
v. 13. *Hieronymus*; SOR; *Symm.* petram; *Theod.* obsessam *interpretati sunt*; *Aquilæ prima Editio*, solidam; *secunda*, Tyrum. Sur *enim*, *sive* Sor, *linguâ Hebræâ*, *&* Tyrum, *&* silicem; *&* coarctatam *sonat.*
Ibid. ὁ Σύρος, τῶν μεταξὺ ὀρῶν &c. Theodoretus.
v. 14. ※ A. Θ. καὶ ἐπισκέψομαι &c. Ms. Jes.

JEREMIÆ CAP. XXII.

את־הדבר 1. ※. A. σὺν τὸν λόγον. O. τὸν λόγον.

1. Hebr. *A. LXX. Vulg.* verbum.

את־הדברים 5. ※ A. σὺν τοὺς λόγους. O. τοὺς λόγους.

5. *Hebr. A. LXX. Vul.* verba.

האמר 14. ※ A. Σ. Θ. ὁ λέγων. In O. vacat.

14. *Heb.* dicens. *A. S. Th. Vulg.* qui dicit. *In LXX. vacat.*

התמלך כי אתה מתחרה בארז אביך הלוא 15. אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לו A. μὴ βασιλεύσεις ὅτι ἁμιλλᾶσαι πρὸς τὴν κέδρον. ὁ πατήρ σου οὐκ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἐποίησε κρίμα καὶ δικαιοσύνην; O. μὴ βασιλεύσεις ὅτι σὺ παροξύνῃ ἐν Αχὰζ τῷ πατρί σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίονται. βέλτιον σε ποιεῖν.

15. *Hebr.* Numquid regnabis, quia tu concitas te in cedro? Pater tuus nonne comedit & bibit, & fecit judicium & justitiam, tunc bonum ei. *A.* Numquid regnabis quia certas cum cedro? Pater tuus nonne comedit & bibit, & fecit judicium & justitiam? *LXX.* Numquid regnabis, quia tu contendis cum Achaz patre tuo? non comedent & non bibent. Melius tibi erat facere. *Vulg. Numquid regnabis, quoniam confers te cedro? Pater tuus numquid non comedit & bibit, & fecit judicium & justitiam, tunc cum bene erat ei?*

אז טוב לו ※ A. Θ. τότε ἀγαθὸν αὐτῷ.

H. ※ *A. Th.* tunc bonum ei. *Vul. tunc cum bene erat ei.*

אחי O. 18. ἀδελφέ. Ἀλλ. ἀγαπητέ.

18. *Heb.* frater mi. *LXX. Vulg.* frater. *Alius*, dilecte.

סחוב 19. Σ. ὡς κόπριον συλληφθείς. Ἄλλος, ὡς κοπρία. O. συμψησθείς.

19. *Hebr.* trahendo. *S.* quasi stercus collectus. *Alius*, quasi stercus. *LXX.* raptatus. *Vul. putrefactus.*

מעברים 20. Σ. . . . . O. εἰς τὸ πέρας τῆς θαλάσσης. Θ. . . . .

20. *Hebr.* e transitibus. *S.* decontra. *LXX. Th.* trans mare. *Vulg. ad transeuntes.*

כי 21. ※ Σ. ὅτι. In O. vacat.

21. *Heb. S. Vul.* quia. *In LXX. vacat.*

כי 22. ※ Σ. O. ὅτι.

22. *Hebr.* ※ *S. LXX.* quia.

כי 24. ※ A. ὅτι. In O. vacat.

24. *Hebr.* ※ *A. Vulg.* quia. *In LXX. vacat.*

חותם Οἱ λοιποὶ, σφραγίς. Ο. ἀποσφράγισμα.

Heb. Vulg. annulus. *Reliqui*, sigillum. *LXX.* obsignatio.

וביד 25. ※ Ἐ εἰς χεῖρα. In O. vacat.

25. *Heb.* ※ & in manum. *In LXX. vacat. Vul. & in manu.*

וביד נבוכדראצר מלך־בבל ※ Α. Θ. καὶ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος. In O. vacat.

Hebr. & in manum Nabuchadretsar regis Babel. ※ *A. Th. Vul.* & in manu Nabuchodonosor regis Babylonis. *In LXX. vacat.*

על הארץ אחרת 26. Α. Θ. εἰς γῆν ※ ἑτέραν. Ο. εἰς γῆν.

26. *Hebr. Vulg.* in terram alienam. *A. Th.* in terram ※ aliam. *LXX.* in terram.

לשוב 27. ※ Α. Θ. τοῦ ἐπιστρέψαι. In O. vacat.

27. *Heb.* ※ *A. Th.* ad revertendum. *In LXX. vacat. Vulg. ut revertantur.*

העצב נבזה נפוץ האיש הזה 28. Α. τὸ σῶμα ἐξουδενωμένον ἐκλεπιναγμένον ὁ ἀνὴρ οὗτος. Σ. . . . . Ο. ἠτιμώθη (al. ἠτιμάσθη) Ιεχονίας ὡς σκεῦος, οὗ οὐκ ἔστι χρεία αὐτοῦ.

28. *Heb.* Num dolor vilis minutim dispersus est vir iste. *A.* Os despectum, abjectum vir hic. *S.* Numquid purgamentum sive quisquiliæ viles atque projectæ? *LXX.* inhonoratus est Jechonias quasi vas cujus non est utilitas ejus. *Vulg. Numquid vas fictile atque contritum vir iste?*

הוא וזרעו ※ αὐτὸς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ. In O. vacat.

Hebr. ※ *Vulg.* ipse & semen ejus. *In LXX. vacat.*

כה אמר יהוה 29. ※ Α. Σ. Θ. τάδε λέγει κύριος. In O. vacat.

29. *Hebr.* sic dicit Dominus. ※ *A. S. Th. Vulg.* hæc dicit Dominus. *In LXX. vacat.*

ערירי 30. Α. 1. . . . Α. 2. ἀναύξητον. Σ. κενόν. Ο. Θ. ἐκκήρυκτον.

30. *Heb.* orbum. *A.* 1. *Vulg.* sterilem. *A.* 2. non augendum prole. *S.* vacuum. *LXX. Th.* abdicatum & abominabilem.

גבר לא־יצלח בימיו Αλλος, ἀνευόδωτον ἄνθρωπον ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ. In O. vacat.

H. virum (qui) non prosperabitur in diebus suis. *Alius*, hominem qui non prospere aget in diebus suis. *In LXX. vacat. Vulg. virum qui in diebus suis non prosperabitur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XXII Jeremię.

v. 1. ※ Α. σοῦ: de more Ms. Jes. ut & v. 5. quæ particula, sane supervacanea, ex Aquila in Editionem τῶν O. Hexaplarem inducta fuerat.

v. 14. ※ Α. Σ. Θ. ὁ λέγων. Idem.

v. 15. Α. μὴ βασιλεύσεις &c. Ex Drusio & ex Theodoreto. In hunc vero locum hæc notat Hieronymus: *Juxta LXX. vero, quem sensum habeant intelligere non possum. Cum enim cætera sibi aliqua ex parte consentiant, illud quod infertur:* Numquid regnabis quoniam tu contendis in Achaz patre tuo? *pro quo in Hebræo scriptum est* ARAZ; *& hic sermo* cedrum *significet, manifestum est quod nullum sensum habeat. Illud quoque quod sequitur:* Non comedent & non bibent, *& cætera, quæ ita inter se dissipata sunt, atque confusa, ut absque veritate Hebraïcæ lectionis, nullum sensum habeant.*

Ibid. ※ Α. Θ. τότε ἀγαθὸν αὐτῷ. Ms. Jes.

v. 18. Αλλ. ἀγαπητέ. Idem.

v. 19. Σ. ὡς κόπρειον συλληφθείς. Drusius ex Editione Romana. Ms. vero Jes. ὡς κοπρεία, sine Interpretis nomine.

v. 20. Hieronymus: *Quod autem nos diximus*, clama ad transeuntes, *& in Hebraïco scriptum est*, MEABARIM, *LXX. Theodotioque verterunt*, trans mare; *Symmachus*, de contra: *ut significent quod vox Prophetæ de Jerusalem usque ad montem Libanum & Basan debeat pervenire.*

v. 21. ※ Σ. ὅτι. Ms. & in sequentibus.

v. 24. οἱ λοιποὶ, σφραγίς. Drusius ex Origene.

v. 25. ※ καὶ εἰς χεῖρα. Ms. Jes.

Ibid. ※ Α. Θ. καὶ ἐν χειρὶ &c. Idem.

v. 26. ※ Α. Θ. ἑτέραν. Idem.

v. 27. ※ Α. Θ. τοῦ ἐπιστρέψαι. Idem.

v. 28. Α. τὸ στόμα ἐξουδ- &c. Ms. Jes. atque ita legit Theodoretus. Symmachi lectionem, *Numquid &c.* adfert Hieronymus his verbis: *Pro eo quod nos diximus*, Numquid vas fictile atque contritum, *Symmach. transtulit*, Numquid purgamentum, *sive*, quisquiliæ viles atque projectæ? *Pro quo in LXX. nihil habetur; sed hoc tantum interpretati sunt:* Inhonoratus est Jechonias, quasi vas in quo nulla est utilitas.

Ibid. ※ αὐτὸς &c. Ms. Jes.

v. 29. ※ Α. Σ. Θ. τάδε λέγει κύριος. Ms. Jes.

v. 30. Hieron. *Pro* sterili, *in Hebræo scriptum est* ARIRI, *quod Aquilæ prima Editio* sterilem *&c.* ut supra.

Ibid. Αλλος, ἀνευόδωτον &c. Drusius.

JEREMIÆ CAP. XXIII.

מרעיתי 1. Ο. τῆς νομῆς μου. Αλλ. τῆς ποίμνης μου.

1. HEbr. *LXX. Vulg.* pascuæ meæ. *Alius*, ovilis mei.

יהוה אלהי ישראל 2. Α. Σ. Θ. κύριος ※ ὁ θεὸς Ισραήλ. Ο. κύριος.

2. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* Dominus ※ Deus Israel. *LXX.* Dominus.

הרעים

עַל־הָרֹעִים A. Σ. ἐπὶ τοὺς ποιμένας. O. ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας.

נְאֻם־יְהוָה ※ A. Θ. φησὶ κύριος. In O. vacat.

וְלֹא יִפָּקֵדוּ 4. ※ A. οὐδὲ μὴ ἐπισκεπῶσιν. In O. vacat.

צֶמַח צַדִּיק 5. Σ. βλάστημα δίκαιον. O. ἀνατολὴν δικαίαν.

יְהוָה צִדְקֵנוּ 6. Σ. κύριε δικαίωσον ἡμᾶς. O. κύριος Ἰωσεδέκ.

7. לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֹאמְרוּ עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר הֵבִיא אֶת־זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹנָה וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם וְיָשְׁבוּ עַל־אַדְמָתָם ※ (Θ.) Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος· καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι, ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἀλλὰ ζῇ κύριος, ὃς ἀνήγαγεν καὶ συνήγαγεν πᾶν τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς Βορρᾶ, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν, οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ, καὶ ἀποκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον αὐτῶν εἰς τὴν γῆν αὐτῶν ἐκεῖ.

כִּי מְנָאֲפִים מָלְאָה הָאָרֶץ 10. ※ A. Θ. ὅτι μοιχῶν ἐνεπλήσθη ἡ γῆ. In O. vacat.

נְאֻם־יְהוָה 11. ※ A. Σ. Θ. φησὶ κύριος. In O. vacat.

יְהוָה צְבָאוֹת עַל־הַנְּבִאִים 15. A. Θ. κύριος ※ τῶν δυνάμεων: ἐπὶ τοὺς προφήτας. O. κύριος.

לַעֲנָה Σ. (πικρίαν.) O. ὀδύνην.

צְבָאוֹת 16. ※ A. Θ. τῶν δυνάμεων. O. παντοκράτωρ.

אַל־תִּשְׁמְעוּ עַל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם מַהְבִּלִים הֵמָּה אֶתְכֶם O. μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν, ὅτι ματαιοῦσιν αὐτοὶ ※ Σ. ὑμᾶς. O. ἄλλως, μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὅρασιν.

אֹמְרִים 17. A. O. λέγοντες. O. ἄλλως, λέγουσι.

כִּי מִי עָמַד בְּסוֹד יְהוָה 18. Σ. τίς γὰρ παρέστη ἐν ὁμιλίᾳ. O. ὅτι τίς ἔστη A. Θ. ἐν ὑποστήματι κυρίου.

וַיִּשְׁמַע ※ A. Σ. Θ. καὶ ἤκουσεν. In O. vacat.

בִּינָה 20. ※ Θ. νοήσει.

אֶת־הַנְּבִאִים 21. ※ A. σὺν τοὺς προφήτας. O. τοὺς προφήτας.

בְּסוֹדִי 22. A. . . . . . Σ. ἐν ὁμιλίᾳ μου. O. ἐν τῇ ὑποστάσει μου. Θ. ἐν ὑποστήματί μου.

וִישִׁבוּם מִדַּרְכָּם הָרָע Ἄλλος, ἀπέστρεφον ※ αὐτοὺς ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. O. ἀπέστρεφον

Hebr. A. S. Vulg. ad pastores. *LXX.* ad pascentes.

Heb. dixit Dominus. ※ *A. Th.* dicit Dominus. *in LXX. vacat. Vulg. ait Dominus.*

4. *Heb.* neque deficient. ※ *A.* neque visitabuntur. *in LXX. vacat. Vul. & nullus quæretur ex numero.*

5. *H. S. Vulg.* germen justum. *LXX.* Orientem justum.

6. *Heb.* Dominus justitia nostra. *S.* Domine justifica nos. *LXX.* Dominus Josedec. *Vulg. Dominus justus noster.*

7. *Heb. Vul.* propter hoc ecce dies veniunt, dicit Dominus, & non dicent ultra: Vivit Dominus, qui eduxit filios Israel de terra Ægypti; sed, vivit Dominus, qui eduxit & adduxit semen domus Israel de terra Aquilonis, & de cunctis terris, ad quas ejeceram eos illuc, & habitabunt in terra sua. ※ *Th.* Propterea ecce dies veniunt dicit Dominus, & non dicent ultra: vivit Dominus, qui eduxit domum Israel de terra Ægypti; sed vivit Dominus, qui reduxit & congregavit omne semen Israel de terra Aquilonis, & de omnibus regionibus quò expulsi fuerant, & restituit eos in locum suum in terram suam illuc.

10. *Hebr. A. Th. Vul.* quoniam adulteris repleta est terra. *in LXX. vacat.*

11. *Heb. A. S. Th. Vul.* ait Dominus. *in LXX. vacat.*

15. *H. Vulg.* Dominus exercituum ad Prophetas. *A. Th.* Dominus ※ virtutum: super Prophetas. *LXX.* Dominus.

Heb. Vulg. absinthio. *S.* amaritudine. *LXX.* dolore.

Heb. Vul. exercituum. ※ *A. Th.* virtutum. *LXX.* omnipotens.

Heb. Ne audiatis super verba Prophetarum prophetantium vobis, decipientes ipsi vos. *LXX.* Ne audiatis verba Prophetarum prophetantium vobis, quia decipiunt ipsi ※ *S.* vos. *LXX. aliter,* Ne audiatis voces Prophetarum, quia vane fingunt sibi ipsis visionem. *Vulg. Nolite audire verba Prophetarum, qui prophetant vobis, & decipiunt vos.*

17. *H. A. LXX.* dicentes. *LXX. aliter & Vulg.* dicunt.

18. *H.* Etenim quis stetit in secreto Domini? *S.* quis enim adfuit in colloquio? *LXX.* Quoniam quis stetit *A. Th.* in colloquio Domini? *Vulg. Quis enim adfuit in consilio Domini?*

H. A. S. Th. Vul. & audivit. *in LXX. vacat.*

20. *H.* intelligentiâ ※ *Th.* intelliget. *Vul. consilium ejus.*

21. *H. A. LXX. Vulg.* Prophetas.

22. *Hebr. A.* in secreto meo. *S.* in colloquio meo. *LXX.* in substantia mea. *Th.* in subsistentia mea. *Vul. in consilio meo.*

Hebr. & averti fecissent eos a via sua mala. *Alius*, avertebant ※ eos a via sua mala. *LXX.*

αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.

האלהי מקרב אני נאם־יהוה ולא אלהי מרחק 23.
Α. Σ. . . . .
. . . .
Ο. Θ. θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ θεὸς πόῤῥωθεν.

נאם־יהוה 24. ※ Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

שמעתי את אשר 25. Α. ἤκουσα ※ σὺ: ἅ.

את־עמי 27. ※ Α. Σ. τὸν λαόν μου. In O. vacat.

נאם־יהוה 28. ※ Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

נאם־יהוה 32. ※ Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

נאם־יהוה ※ Α. Σ. Θ. φησὶ κύριος.

משא 33. Α. ἆρμα. Σ. Ο. Θ. λῆμμα.

על־האיש ההוא 34. ※ Α. Σ. Θ. ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον.

והפכתם את־דברי אלהים חיים יהוה צבאות 36. ※ Θ. καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος, κυρίου τῶν δυνάμεων. In O. vacat.

כה תאמר אל־הנביא מה־ענך יהוה 37. ※ Θ. οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην, τί ἀπεκρίθη σοι κύριος; In O. vacat.

משא יהוה ※ καὶ λῆμμα κυρίου. In O. vacat.

לא תאמרו 38. ※ μὴ λέγετε. In O. vacat.

ונשיתי אתכם נשא 39. Ο. ἐγὼ λαμβάνω ※ Α. Σ. ὑμᾶς: λήμματι.

מעל פני ※ Α. Σ. Θ. ἀπὸ τοῦ προσώπου μου. In O. vacat.

avertebant eos a malis ſtudiis ſuis. *Vul. avertiſſem utique eos a via ſua mala.*

23. *Heb.* Numquid Deus de propinquo ego ait]Dominus, & non Deus de longinquo? *A. S.* Numquid Deus de propinquo, ſive vicino, ego ſum, dicit Dominus, & non Deus de longe? *LXX. Th.* Deus appropinquans ego ſum, dicit Dominus, & non Deus de longe? *Vul. Putaſne Deus e vicino ego ſum, dicit Dominus, & non Deus de longe?*

24. *Hebr. A. S. Th. Vul.* dicit Dominus.

25. *Hebr. A. Vulg.* audivi quæ.

27. *H.* ※ *A. S.* populum meum. *In LXX. vacat. Vul. populus meus.*

28. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* dicit Dominus.

32. *Hebr.* ※ *A. S. Th. Vul.* ait Dominus.

Hebr. ※ *A. S. Th. Vul.* dicit Dominus.

33. *Heb. A. Vul.* onus. *S. LXX. Th.* aſſumtio.

34. *Hebr. A. S. Th. Vul.* ſuper virum illum. *In LXX. vacat.*

36. *Hebr. Vulg.* & pervertiſtis verba Dei viventis, Domini exercituum. ※ *Th.* & evertiſtis verba Dei viventis, Domini virtutum. *in LXX. vacat.*

37. *Heb.* ſic dices ad Prophetam, quid reſpondit tibi Dominus? ※ *Th.* ſic dicetis ad Prophetam: quid reſpondit tibi Dominus? *in LXX. vacat. Vul. Hæc dices ad Prophetam, quid reſpondit tibi Dominus?*

Heb. Vul. onus Domini. ※ & aſſumtio Domini. *in LXX. vacat.*

38. *Hebr.* ※ *Vul.* ne dicatis. *in LXX. vacat.*

39. *Heb.* & obliviſcar vos obliviſcendo. *LXX.* ego aſſumo ※ *A. S.* vos: aſſumtione. *Vul. ego tollam vos portans.*

Heb. deſuper facie mea. ※ *A. S. Th. Vulg.* a facie mea. *in LXX. vacat.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIII. Jeremiæ.

v. 1. Αλλ. τῆς ποίμνης μου. Sic Codex unus.

v. 2. ※ Α. Σ. Θ. ὁ θεὸς Ἰσραὴλ. Mſ. Jeſ.

Ibid. Α. Σ. ἐπὶ τοὺς ποιμένας. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. φησὶ κύριος. Idem, ſimiliterque v. 11. 24. 28. & 32. modo ſecundum duos, ſæpius ſecundum tres Interpretes. Hæc porro verba libenter omittebant LXX.

v. 4. ※ Α. οὐδὲ μὴ ἐπισκεπῶσιν. Idem.

v. 5. Σ. βλάστημα δίκαιον. Druſius.

v. 6. Σ. κύριε δικαίωσον ἡμᾶς. Ex Druſio. Latina verſio ex Hieronymo, qui ſic habet: *Hoc enim ſignificat* ADONAI SADECENU : *pro quo Symmachus vertit,* Domine juſtifica nos.

v. 7. 8. Horum verſuum interpretatio Græca Theodotionis, ut videtur, adfertur in Codice Jeſ. cum aſteriſcis a latere, & ad calcem Capitis ponitur, ut habetur etiam hodie in Editione Romana.

v. 10. ※ Α. Θ ὅτι μοιχῶν &c. Idem.

v. 15. ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων ἐπὶ τοὺς προφήτας. Idem.

Ibid. Symm. *amaritudine.* Hieronymus.

v. 16. ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων. Mſ. Jeſ. Supra v. 15. hæc, ἐπὶ τοὺς προφήτας, in Edit. τῶν Ο. Romana non habentur; ſed in Mſ. Jeſ. & in aliquot Exemplaribus leguntur, & ad Α. Θ. imo etiam ad Σ. pertinere creduntur.

Ibid. Ο. μὴ ἀκούετε &c. Hæc habentur in Mſ. Jeſ. & cum LXX. conſonant, exceptis quibuſdam interjectis vocibus. In Editione Romana, cujus lectio ponitur ultima, vox מהבלים prætermiſſis aliis copulatur cum חזון ſequenti.

v. 17. Α. Θ. λέγοντες. Idem.

v. 18. Σ. τίς γὰρ παρῆν &c. Druſius. Hieronymus in hunc locum: *Ubi nos interpretati ſumus*, in conſilio, *& in Hebraïco ſcriptum eſt* BASOD, *Aquila* ſecretum; *Symmachus*, ſermonem; *LXX. & Theodotio*, ſubſtantiam, *ſive* ſubſiſtentiam *interpretati ſunt.*

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. καὶ ἤκουσεν. Mſ. Jeſ.

v. 20. ※ Θ. νοήσετε. Idem.

v. 21. ※ Α. σύ. Idem & verſu 25.

v. 22. Vide Hieronymum ſupra v. 18.

Ibid. Αλλος, ἀπέστρεφον ※ αὐτοὺς &c. Mſ. Jeſ.

v. 23. Hieronymus: *Aquila & Symmachus ſimiliter interpretati ſunt*, Numquid Deus &c. ut ſupra.

v. 27. Α. Σ τὸν λαόν μου. Mſ. Jeſ.

v. 33. Α. ἆρμα. Σ. Θ. λῆμμα. Ex Hieronymo, qui ait: *Verbum Hebraïcum*, MASSA, *Aquila* ἆρμα, *id eſt,*

onus & pondus, *interpretatur; Symmachus, LXX. & Theodotio*, assumtionem. *Ubicumque ergo grave est quod Dominus comminatur, & plenum ponderis ac laboris, & importabile, in titulo quoque* ἆρμα, *hoc est*, pondus, *dicitur*. Hinc vero confirmatur lectio nostra Hesaïæ cap. 19. 1.

v. 34. ※ A. Σ. Θ. ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκ- Mſ. Jeſ.

v. 36. Hunc & sequentem versum cum asteriscis ex Theodotione adfert idem.

v. 37. ※ καὶ λῆμμα κυρίου. Idem.

v. 38. ※ μὴ λέγετε. Idem.

v. 39. ※ A. Σ. ὑμᾶς : λήμματι. Idem. Verisimile est vocem, λήμματι, esse Symmachi, non Aquilæ: nam Symmachus λῆμμα solet vertere; Aquila, ἆρμα.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. ἀπὸ προσώπου μου. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXIV.

דודאי תאנים 1. Σ. κοφίνους σύκων. O. καλάθοις σύκων.

ואת־שרי יהודה A. Σ. Θ. τοὺς ἄρχοντας ※ Ἰούδα. O. τοὺς ἄρχοντας.

תאנים 3. A. Σ. Θ. ※ τὰ : σῦκα. O. σῦκα.

את־הרעב 10. ※ A. σὺν : τὸν λιμόν. O. τὸν λιμόν.

ולאבותיהם ※ καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. In O. deest.

1. Hebr. canistra ficuum. *S.* cophinos ficuum. *LXX.* calathos ficuum. *Vul. calathi pleni ficis.*

H. A. S. Th. & principes Juda. *LXX.* principes. *Vulg. principes ejus.*

3. *Hebr. A. S. LXX. Th. Vulg.* ficus.

10. *Hebr. A. LXX. Vulg.* famem.

Hebr. ※ *Vulg.* & patribus eorum. *in LXX. deest.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIV. Jeremiæ.

v. 1. Σ. κοφίνους σύκων. Drusius ex Hieronymo. Nam Commentario in Jeremiam sic legitur in Codice nostro antiquissimo, & in aliquot Editis: Ostendit mihi Dominus, & ecce duo calathi, *sive juxta Symmachum*, cophini.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. Ἰούδα. Mſ. Jeſ.

v. 3. ※ A. Σ. Θ. τά. Idem.

v. 10. ※ A. σύν. Idem.

Ibid. ※ καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXV.

1. היא השנה הראשנית לנבוכדראצר מלך בבל A. αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. In O. vacat.

ירמיהו הנביא 2. ※ Ἱερεμίας ὁ προφήτης.

היה דבר־יהוה אלי 3. ※ A. Θ. ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με. In O. vacat.

ולא שמעתם 4. A. Σ. Θ. καὶ οὐκ ἠκούσατε. O. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε.

את־אזנכם לשמע A. Θ. ὠσὶν ὑμῶν ※ ἀκοῦσαι. O. τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.

נאם־יהוה 7. ※ A. Θ. φησὶ κύριος.

יהוה צבאות 8. O. κύριος ※ A. Σ. Θ. τῶν δυνάμεων.

את־כל־משפחת צפון 9. O. πατριὰν ἀπὸ Βοῤῥᾶ. ※ Θ. πᾶσαν τὴν πατριὰν τοῦ Βοῤῥᾶ.

נאם־יהוה ואל־נבוכדראצר מלך־בבל עבדי ※ φησὶ κύριος καὶ πρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν δοῦλόν μου. In O. vacat.

1. Hebr. Hic annus primus ipsi Nabuchadretsar regi Babel. *A.* ipse annus primus ipsi Nabuchodonosor regi Babylonis. *Vulg. Ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis.*

2. *Heb.* Irmiahu propheta. ※ *Vul.* Jeremias propheta.

3. *Heb.* fuit verbum Domini ad me. ※ *A. Th. Vul.* factum est verbum Domini ad me. *in LXX. vacat.*

4. *H. A. S. Th. Vulg.* & non audistis. *LXX.* & non exaudistis.

Heb. aurem vestram ad audiendum. *A. Th.* auribus vestris ※ ad audiendum. *LXX.* auribus vestris. *Vul. aures vestras ut audiretis.*

7. *Heb.* ※ *A. Th. Vulg.* dicit Dominus.

8. *Heb. Vul.* Dominus exercituum. *LXX.* Dominus ※ *A. S. Th.* virtutum.

9. *Heb.* omnes familias Aquilonis. *LXX.* cognationem ab Aquilone. ※ *Th.* universam cognationem Aquilonis. *Vulg. universas cognationes Aquilonis.*

Heb. dixit Dominus, & ad Nabucadretsar regem Babel servum meum. ※ ait Dominus, & ad Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum. *in LXX. vacat. Vulg. ait Dominus, & Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum.*

קול רחים 10. Ἄλλος, φωνὴ μύλου. In O. vacat.

10. *H.* vocem molarum. *Alius*, *Vulg.* vocem molæ. *in LXX. vacat.*

הארץ הזאת לחרבה 11. Α. Σ. Θ. ἡ γῆ ※ αὕτη εἰς ἐρήμωσιν. Ο. ἡ γῆ.

11. *Hebr. Vulg.* terra hæc in solitudinem. *A. S. Th.* terra hæc ※ in desolationem. *LXX.* terra.

הגוים האלה את־מלך־בבל Ἄλλ. τοῖς ἔθνεσι ※ τούτοις, τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. Ο. τοῖς ἔθνεσι.

Hebr. gentes istæ regi Babylonis. *Alius*, gentibus ※ istis regi Babylonis. *LXX.* gentibus. *Vulg. omnes gentes istæ regi Babylonis.*

אפקד על־מלך־בבל ועל הגוי ההוא 12. ※ Α. Θ. ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ ἐπὶ: τὸ ἔθνος ἐκεῖνο. Ο. ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο.

12. *Heb.* visitabo super regem Babel & super gentem illam. ※ *A. Th.* super regem Babylonis & super: gentem illam. *LXX.* ulciscar gentem illam. *Vulg. visitabo super regem Babylonis, & super gentem illam.*

את כל־הכתוב 13. ※ Α. σὺν: πάντα τὰ γεγραμμένα. Ο. πάντα τὰ γεγ-

13. *Heb.* omne scriptum. *A. LXX.* omnia quæ scripta sunt. *Vul. omne quod scriptum est.*

כי עבדו־בם 14. Ἄλλος, ὅτι ἐδούλευσαν αὐτοῖς. Ἄλλ. ἐν αὐτοῖς. Ἄλλ. καταδουλεύσονται γὰρ αὐτούς. In O. vacat.

14. *Heb.* quia servierunt in eis. *Alius*, quia servierunt eis. *Alius*, in eis. *Alius*, subjicient enim eos. *in LXX. vacat. Vulg. quia servierunt eis.*

גוים רבים ומלכים גדולים Ἄλλος, ἔθνη πολλὰ καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. In O. vacat.

Hebr. Alius, *Vulg.* gentes multæ, & reges magni. *in LXX. vacat.*

כי עבדו־בם גם־המה גוים רבים ומלכים גדולים ושלמתי להם כפעלם וכמעשה ידיהם Ἄλλος, καὶ ἀποδώσω (Ἄλλ. ἀνταποδώσω) αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ ποιήματα τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἄλλος, ... κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. ※ Α. Θ. ὅτι ἐδούλευσαν ἐν αὐτοῖς κἄγε αὐτοῖς ἔθνη πολλὰ καὶ βασιλεῖς μεγάλοι, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς κατὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν.

H. quia servierunt in eis etiam ipsi, gentes multæ & Reges magni, & reddam eis secundum opus eorum, & secundum opus manuum eorum. *Alius*, & reddam eis secundum opera eorum, & secundum gesta manuum eorum. *Alius*, ... secundum malitiam studiorum eorum. ※ *A. Th.* quia servierunt in eis, utique ipsis gentes multæ & reges magni, & retribuam eis secundum operationem eorum, & secundum opera manuum eorum. *Vulg. quia servierunt eis, cum essent gentes multæ, & reges magni: & reddam eis secundum opera eorum, & secundum facta manuum suarum.*

והשקיתה אותו את־כל־הגוים 15. Α. ποτιεῖς ※ αὐτοὺς σὺν: πάντα τὰ ἔθνη. Ο. ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη.

15. *Heb.* & propinare facies illum omnibus gentibus. *A.* potabis ※ illos, omnes gentes. *LXX.* potabis omnes gentes. *Vul. & propinabis de illo cunctis gentibus.*

את־הכוס 17. (Α.) ※ σὺν: τὸ ποτήριον. Ο. τὸ ποτήριον.

17. *Hebr. A. S. LXX. Vul.* calicem.

את־כל־הגוים (Α.) σὺν πάντα: τὰ ἔθνη. Ο. τὰ ἔθνη.

Heb. Vul. cunctis gentibus. *A.* omnes gentes. *LXX.* gentes.

אליהם Α. Θ. ἐπ' αὐτά. Ο. πρὸς αὐτά.

H. ad eas. *A. Th.* in eas. *Vulg. ad quas.*

ולקללה כיום הזה 18. ※ Α. Θ. καὶ εἰς κατάραν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. In O. vacat.

18. *H.* ※ *A. Th.* & in maledictionem secundum diem hanc. *in LXX. vacat. Vul. & in maledictionem sicut est dies ista.*

ואת כל־מלכי ארץ העוץ ואת כל־מלכי 20. Α. Θ. καὶ ※ σὺν: πάντας τοὺς ※ βασιλεῖς τῆς Οὺς (Θ. νήσου) καὶ σὺν πάντας τοὺς ※ βασιλεῖς τῆς .... Ο.... καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς (ἀλλοφύλων.)

20. *H.* & omnes reges terræ Hus, & omnes reges. *A. Th.* & omnes reges terræ Us (*Th.* reges insulæ) & omnes reges. *LXX...* & omnes reges (alienigenarum). *Vulg. & cunctis regibus terræ Ausitidis, & cunctis regibus (terræ Philistiim.)*

ואת כל־מלכי צור ואת כל־מלכי צידון 22. Α. καὶ ※ σὺν: πάντας τοὺς βασιλεῖς Τύρου, καὶ ※ σὺν: πάντας τοὺς βασιλεῖς Σιδῶνος. Ο. καὶ βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος.

22. *Heb.* & omnibus regibus Sor, & omnibus regibus Sidon. *A.* & omnes reges Tyri, & omnes reges Sidonis. *LXX.* & reges Tyri, & reges Sidonis. *Vulg. & cunctis regibus Tyri & universis regibus Sidonis.*

ואת מלכי האי Α. Θ. καὶ βασιλεῖς τῆς νήσου.

H. & regibus insulæ. *A. Th.* & reges insulæ *Vulg. & regibus terræ insularum.*

בוז 23. Ἄλλ. Βὼζ. Ἄλλ. Βοὺζ. Ο. Ῥὼζ

23. *Heb. Alius*, *Vulg.* Buz. *Alius*, Boz. *LXX.* Roz.

כל־קצוצי פאה ※ Α. σὺν: πάντα κεκαρμένον.

Heb. universis extremitatibus anguli. ※ *A.*

Ἀλλ. περικείρμενον. Ο. καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.

ואת־כל־מלכי הערב ואת כל־מלכי הערב 24. ※ Α. Θ. καὶ σὺν πάντας βασιλεῖς τῆς Ἀραβίας, καὶ πάντας ※ βασιλεῖς : τοὺς συμμίκτους. Ο. καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους.

ואת כל־מלכי זמרי ואת כל־מלכי עילם 25. [Α.] καὶ σύμπαντας βασιλεῖς Ζαμβρὶ (Σύρος Ζαμραν, Ζεμβραν) καὶ σὺν πάντας βασιλεῖς Αἰλαμ. Ο. . . . . καὶ πάντας βασιλεῖς Αἰλάμ.

מדי Ο. Περσῶν. Ἀλλ. Μήδων.

הצפון 26. Α. Ο. ἀπηλιώτου. Ἀλλ. τοῦ Βορρᾶ.

ואת כל־ממלכות Α. καὶ σὺν πάσας βασιλείας. Ο. καὶ πάσας βασιλείας.

ומלך ששך ישתה אחריהם ※ καὶ βασιλεὺς Σησὰχ πίεται ἔσχατος αὐτῶν. In O. vacat.

כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל 28. ※ ἰδοὺ: οὕτως εἶπεν κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ : Ο. οὕτως εἶπε κύριος.

לא תנקו 29. Α. Σ. Θ. καθαρισμῷ οὐ μὴ καθαρισθήσεσθε. Ο. καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε.

הידד 30. Α. ἰασμόν. Σ. κατάλεγμα. In O. vacat.

כדרכים Σ. ὥσπερ οἱ ληνοβατοῦντες. Ο. ὡς τρυγῶντες.

כה אמר יהוה צבאות 32. Ο. οὕτως εἶπε κύριος ※ Α. Σ. Θ. τῶν δυνάμεων.

לא יספדו ולא יאספו 33. ※ Α. Θ. καὶ οὐ μὴ κοπῶσιν, οὐδ' οὐ μὴ συναχθῶσιν. In O. vacat.

הרעים 34. ※ οἱ : ποιμένες. Ο. ποιμένες.

ותפוצותיכם ※ Α. Σ. Θ. καὶ οἱ σκορπισμοὶ ὑμῶν.

מפני חרון היונה ומפני חרון אפו 38. ※ Α. Σ. Θ. ἀπὸ προσώπου ※ ὀργῆς τῆς μεγάλης ※ καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς κυρίου. Ο. ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.

omnem attonsum. *Alius*, circumpositum. *LXX.* & omne attonsum in vultu suo. *Vul. universis qui attonsi sunt in comam.*

24. *H. Vulg.* & cunctis regibus Arabiæ, & cunctis regibus Occidentis. ※ *A. Th.* & omnes reges Arabiæ, & omnes ※ reges : commixtos. *LXX.* & omnes commixtos.

25. *H. Vulg.* & cunctis regibus Zamri (*Vul. Zambre*) & cunctis regibus Elam. (*A.*) & universos reges Zamri (*Syrus*, Zamran, *Al.* Zambran,) & cunctos reges Ælan. *LXX.* & omnes reges Ælam.

H. Madai. *LXX.* Persarum. *Alius & Vulg.* Medorum.

26. *Hebr. Alius, Vulg.* Aquilonis. *A. LXX.* subsolani.

Heb. Vulg. & omnibus regnis. ※ *A. LXX.* & omnia regna.

H. Vulg. & rex Sesach bibet post eos. ※ & rex Sesach bibet ultimus eorum. *In LXX. vacat.*

28. *H.* sic dixit Dominus exercituum, Deus Israel. ※ Ecce : sic dixit Dominus ※ exercituum Deus Israel. *LXX.* sic dixit Dominus. *Vul. hæc dixit Dominus exercituum Deus Israel.*

29. *Heb.* non innoxii eritis. *A. S. Th.* purgatione non purgabimini. *LXX.* purificatione non purificabimini. *Vulg. non eritis immunes.*

30. *H.* celeusma. *A.* iasmum. *S.* catalegma. *in LXX. vacat. Vul. celeuma.*

Heb. Vul. quasi calcantium. *S.* quasi calcantes in torculari. *LXX.* quasi vindemiantes.

32. *Heb.* sic dixit Dominus exercituum. *LXX.* sic dixit Dominus ※ *A. S. Th.* virtutum. *Vul. hæc dicit Dominus exercituum.*

33. *Heb.* ※ *A. Th. Vul.* non plangentur neque colligentur. *In LXX. vacat.*

34. *H.* ※ *LXX. Vulg.* pastores.

Heb. ※ *A. S. Th. Vul.* dissipationes vestræ.

38. *H.* a facie iræ columbæ, & a facie iræ furoris ejus. *A. S. Th.* a facie ※ iræ magnæ ※ & a facie iræ furoris Domini. *LXX.* a facie gladii magni. *Vul. a facie iræ columbæ, & a facie iræ furoris Domini.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXV. Jeremiæ.

V. 1. Α. αὐτὸς ἐνιαυτὸς &c. Ms. Jes. itemque Drusius, sine Interpretis nomine.

V. 2. ※ Ἱερεμίας ὁ προφ. Ms. Jes.

V. 3. ※ Α. Θ. ἐγενήθη λόγος κυρίου &c. Idem.

V. 4. Α. Σ. Θ. καὶ οὐκ ἠκούσατε. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. ἀκοῦσαι. Idem.

V. 7. ※ Α. Θ. φησὶ κύριος. Idem.

V. 8. ※ Α. Σ. Θ. τῶν δυνάμεων. Idem.

V. 9. ※ Θ. πᾶσαν τὴν πατριάν &c.

Ibid. ※ φησὶ κύριος &c. Idem.

V. 10. Ἀλλ. φωνὴν μύλου. Drusius.

V. 11. ※ Α. Σ. Θ. αὕτη εἰς ἐρήμωσιν. Idem.

Ibid. ※ τούτοις τῷ βασιλεῖ &c. Idem.

V. 12. ※ Α. Θ. ἐπὶ τὸν βασιλέα &c. Idem.

V. 13. ※ Α. σὺν : Idem.

V. 14. Ἀλλ. ὅτι ἐδούλευσαν &c. Drusius. Illud vero, καταδουλεύσονται γὰρ αὐτὸν, videtur esse Symmachi, ut infra cap. 27. v. 7. Monet autem Hieronymus hæc non esse in LXX.

Ibid. Ἀλλ. ἔθνη πολλὰ &c. Idem.

Ibid. καὶ ἀποδώσω &c. Drusius. Quæ sequuntur autem ※ Α. Θ. ὅτι ἐδούλευσαν &c. Ms. Jes.

V. 15. ※ Α. αὐτοὺς σὺν : Idem, similiterque duo sequentes σὺν. Videtur legendum αὐτὸν, ut quadret cum אותו

Mox Α. Θ. ἐπ' αὐτά. Idem.

V. 18. ※ Α. Θ. καὶ εἰς κατάραν &c. Idem.

V. 20. Α. Θ. καὶ σὺν πάντας &c. Sic Ms. Jes. in quo legitur, τῆς νήσου, ex Theodotione, pro τῆς γῆς Ὢς. Hieronymus: *Et tamen sciendum hunc versiculum in LXX. non haberi; Theodotionemque pro* Us, *interpretatum esse*, insulam.

V. 22. Α. καὶ σὺν πάντας &c. Idem.

Ibid. Α. Θ. καὶ βασιλεῖς τῆς νήσου. Idem.

V. 23. Ἀλλ. Βαζ. Sic Ms. Jes. At Drusius ex Victore Antiocheno, Βοζ.

Ibid. Α. σὺν πάντα κεκ- Mſ. Jeſ.

v. 24. Α. Θ. καὶ σὺν πάντας &c. Utrum autem vox συμμίκτους ſit eorumdem, incertum. Quod item dicas de voce κεκαρμένον in præcedenti loco.

v. 25. Α. καὶ σύμπαντας, lege, σὺν : πάντας. Ibid. Syrus legit, Ζαμβράν, ſive ſecundum Theodoretum, Ζαμβράν.

Ibid. Αλλ. Μήδων. Mſ. Jeſ.

v. 26. Α. Ο. ἀπηλιώτου. Idem.

Ibid. ※ Α. σὺν : Idem.

Ibid. ※ καὶ βασιλεὺς &c. Idem.

v. 28. ※ ἰδοὺ : &c. Idem.

v. 29. Α. Σ. Θ. καθαρισμοῦ οὐ μὴ καθαρισθήσεσθε. Mſ. Jeſ. voci καθαρισμοῦ aſteriſcum præmittit: deinde habet, ※ Α. Σ. Θ. καθαρισθήσεσθε.

v. 30. Hieronymus: *Cumque ille rugierit, inſtar calcantium in torcularibus celeuma cantabitur, & in effuſione ſanguinis mutuo carmen lugubre concinetur: quod Symmachus κατάληγμα, Aquila ἰασμὸν vocat: cujus celeumatis ſonitus uſque ad terræ extrema perveniet.* Quid ſit ἰασμὸς, explicatur ex interpretatione Syri infra cap. 48. verſu 33. ubi hæc Hebraïca verba, לא־ידרך הידד הידד לא הידד ſic a Syro Interprete redduntur, οὐκέτι οἱ ληνοβατοῦντες κελεύουσι λέγοντες ἴα, ἴα. i. non amplius calcantes in torculari jubent dicentes ia, ia. Ιασμὸς itaque eſt cantus jubilationis, ia, ia, quo utebantur ii qui calcabant in torcularibus.

Ibid. Σ. ὥσπερ οἱ ληνοβατοῦντες. Mſ. Jeſ. Σ. οἱ ληνοβατοῦντες.

v. 32. ※ Α. Σ. Θ. τῶν δυνάμεων. Idem.

v. 33. ※ Α. Θ. καὶ οὐ μὴ κοπῶσιν &c. Idem.

v. 34. ※ οἱ. Idem.

Ibid. ※ Α. Σ. Θ. καὶ οἱ σκορπισμοὶ ὑμῶν. Idem.

v. 38. ※ Α. Σ. Θ. ἀπὸ προσώπου &c. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXVI.

ואמרת אליהם 4. Ο. καὶ ἐρεῖς ※ Α. Σ. Θ. πρὸς αὐτούς.	4. Heb. *Vul.* & dices ad eos. *LXX.* & dices ※ *A. S. Th.* ad eos.
עבדי 5. Ο. τῶν παίδων μου. Αλλος, τῶν δούλων μου.	5. *Heb. Alius, Vul.* ſervorum meorum. *LXX.* puerorum meorum.
את־העיר 6. Α. ※ σὺν : τὴν πόλιν. Ο. τὴν πόλιν.	6. *Heb. A. LXX. Vul.* urbem.
שער יהוה החדש 10. Οἱ λοιποὶ, πύλης κυρίου τῆς καινῆς. Ο. πύλης τῆς καινῆς.	10. *Heb. Reliqui,* portæ Domini novæ. *LXX.* portæ novæ. *Vulg. portæ domus Domini novæ.*
ואל־כל־העם לאמר 11. Ο. καὶ παντὶ τῷ λαῷ ※ λέγοντες.	11. *H. Vul.* & ad omnem populum, dicentes. *LXX.* & omni populo ※ dicentes.
וינבא על־העיר הזאת 20. Ο. καὶ ἐπροφήτευσεν ※ Α. Θ. ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην.	20. *Heb. Vul.* & prophetavit adverſus civitatem iſtam. *LXX.* & prophetavit ※ *A. Th.* ſuper civitatem iſtam.
וכל־גבוריו 21. ※ καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ αὐτοῦ. In O. vacat.	21. *H.* ※ & omnes potentes ejus. *Vulg. & omnes potentes.*
וירא ויברח ※ Α. Θ. καὶ ἐφοβήθη καὶ ἔφυγεν.	*H.* ※ *A. Th. Vul.* & timuit fugitque.
וישלח המלך יהויקים 22. Ο. καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ※ Θ. Ιωακείμ.	22. *H. Vul.* & miſit rex Joakim. *LXX.* & miſit rex ※ *Th.* Joachim.
את־אלנתן בן־עכבור ואנשים אתו אל־מצרים Θ. ※ Ελνάθαν υἱὸν Αχοβὼρ καὶ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον.	*H.* ※ *Th. Vulg.* Elnathan filium Achobor & viros cum eo in Ægyptum.
אל־מלך יהויקים 23. Ο. πρὸς τὸν βασιλέα ※ Ιωακείμ.	23. *Hebr. Vulg.* ad regem Joakim. *LXX.* ad regem ※ Joachim.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVI. Jeremiæ.

v. 4. ※ Α. Σ. Θ. πρὸς αὐτούς. Mſ. Jeſ.

v. 5. Mſ. Jeſ. in textu habet τῶν δούλων, in margine vero, τῶν παίδων.

v. 6. ※ Α. σὺν. Idem.

v. 10. οἱ λοιποὶ, πύλης κυρίου τῆς καινῆς. Druſius.

v. 11. ※ λέγοντες. Mſ. Jeſ. Deeſt in LXX. ut & ſequentia, quæ aſteriſco notantur.

v. 20. ※ Α. Θ. ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην. Idem,

v. 21. ※ καὶ πάντες &c. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. καὶ ἐφοβ- Idem.

v. 22. ※ Θ. Ιωακείμ. Idem.

Ibid. ※ Θ. Ελνάθαν &c. Sic Mſ. Jeſ. Druſius item id adfert, ſed ſine Interpretis nomine.

v. 23. ※ Ιωακείμ. Mſ. Jeſ.

JEREMIÆ CAP. XXVII.

1. בראשית ממלכת יהויקים בן־יאושיהו מלך יהודה היה הדבר הזה אל־ירמיה מאת יהוה לאמר ※ Α. ἐν ἀρχῇ βασιλέως Ιωακεὶμ υἱοῦ	1. HEbr. In principio regni Joakim filii Joſiu regis Juda, fuit verbum Domini hoc ad Jermia a Domino dicens. ※ *A.* In principio regis Joakim filii Joſiæ regis Juda, factum

Ιωσίου βασιλέως Ιούδα, ἐγενήθη ὁ λόγος οὗτος πρὸς Ιερεμίαν παρὰ κυρίου λέγων.

est verbum hoc ad Jeremiam a Domino, dicens. *Vulg. In principio regni Joakim filii Josiæ regis Juda factum est verbum istud ad Jeremiam a Domino, dicens.*

אמר יהוה אלי 2. Ο. Εἶπε κύριος ※ Π. πρός με.

2. *Hebr.* dixit Dominus ad me. *LXX.* dixit Dominus ※ *Omnes*, ad me. *Vul. dicit Dominus ad me.*

אמר יהוה צבאות 4. Ο. Εἶπε κύριος ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων.

4. *Hebr.* dixit Dominus exercituum. *LXX.* dixit Dominus ※ *A. Th.* virtutum. *Vul. dicit Dominus exercituum.*

5. את־האדם ואת־הבהמה אשר על־פני הארץ ※ Α. Θ. τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

5. *Hebr.* hominem & bestias quæ super faciem terræ. ※ *A. Th.* homines & jumenta quæ super faciem terræ. *Vulg. homines & jumenta, quæ sunt super faciem terræ.*

ועתה אנכי 6. ※ Α. Θ. καὶ νῦν ἐγώ εἰμι.

6. *Hebr.* & nunc ego. ※ *A. Th.* & nunc ego sum. *Vulg. & nunc itaque ego.*

עברי ※ Θ. τῷ δούλῳ μου.

Heb. Vulg. servi mei. *Th.* servo meo.

נתתי לו לעבדו ※ δέδωκα δουλεύειν αὐτῷ. Ο. ἐργάζεσθαι αὐτῷ.

Hebr. ※ dedi ei ad serviendum ei. *LXX.* ad operandum ipsi. *Vulg. dedi ei, ut serviant illi.*

7. ועבדו אתו כל־הגוים ואת־בנו ואת־בן־בנו עד בא־עת ארצו ※ καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τῷ υἱῷ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἕως ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς γῆς αὐτοῦ.

7. *Hebr. Vulg.* & serviant ei omnes gentes, & filio ejus & filio filii ejus, donec veniat tempus terræ ejus. ※ & servient ei omnes gentes & filio ejus, & filio filii ejus, donec veniat tempus terræ ejus.

ועבדו בו גוים רבים ומלכים גדולים ※ καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ ἔθνη καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. Σ. καταδουλεύσονται αὐτὸν ἔθνη πολλὰ καὶ βασιλεῖς μεγάλοι.

Hebr. & servient in eo gentes multæ, & reges magni. ※ & servient ei gentes, & reges magni. *S.* subjicient eum servituti gentes multæ & reges magni. *Vul. & servient ei gentes multæ & reges magni.*

8. והיה הגוי והממלכה אשר לא־יעבדו אתו את־נבוכדנאצר מלך־בבל ואת אשר לא־יתן ※ Α. Θ. καὶ ἔσται· τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐὰν ※ μὴ δουλεύσωσι τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ὅσοι ἐὰν· μὴ ἐμβάλωσιν.

8. *Heb.* Et erit, gens & regnum, quæ non servient ei, Nabuchadnetsar regi Babel, & quæ non dabit. ※ *A. Th.* & erit: gens & regnum quæcumque ※ non servient Nabuchodonosor regi Babylonis, & quæcumque: non injecerint. *Vul. Gens autem & regnum quod non servierit Nabuchodonosor regi Babylonis, & quicumque non curvaverit.*

ובדבר ※ Π. καὶ ἐν θανάτῳ.

H. Vulg. & in peste. ※ *Omnes*, & in morte.

ואל־עננכם 9. ※ Α. Θ. καὶ τῶν κληδόνων ὑμῶν.

9. *Heb.* & ad augures vestros. *A. Th.* & divinationum vestrarum. *Vulg. augures.*

עליכם לאמר ※ πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ λέγειν.

Heb. ad vos dicendo. ※ ad vos in dicendo. *Vulg. qui dicunt vobis.*

והדחתי אתכם ואבדתם 10. ※ Α. Θ. καὶ διασπερῶ ὑμᾶς καὶ ἀπολεῖσθε.

10. *Hebr.* & ejiciam vos, & pereatis. ※ *A. Th.* & dispergam vos, & peribitis. *Vulg. & ejiciant vos, & pereatis.*

נאם־יהוה 11. ※ Α. Θ. φησὶ κύριος.

11. *Hebr.* ※ *A. Th. Vulg.* dicit Dominus.

12. ※ בעל מלך בבל ועבדו אתו ועמו וחיו ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε.

12. *Hebr.* in jugum regis Babel, & servite ei & populo ejus, & vivetis. ※ sub jugum regis Babylonis, & servite ei & populo ejus, & vivite. *Vul. sub jugo regis Babylonis, & servite ei & populo ejus, & vivetis.*

13. למה תמותו אתה ועמך בחרב ברעב ובדבר כאשר דבר יהוה אל־הגוי אשר לא־יעבד את־מלך בבל ※ καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καθὰ ἐλάλησε κύριος πρὸς τὸ ἔθνος ὃ ἐὰν μὴ δουλεύσῃ τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

13. *Hebr.* Ut quid moriemini tu & populus tuus in gladio, in fame & in peste, sicut locutus est Dominus ad gentem, quæ non servivit regi Babel. ※ ut quid moriemini tu & populus tuus in gladio, & in fame & in morte, sicut locutus est Dominus ad gentem quæ non servierit regi Babylonis. *Vul. Quare moriemini tu & populus tuus gladio, & fame, & peste, sicut locutus est Dominus ad gentem, quæ servire noluerit regi Babylonis.*

14. ואל־תשמעו אל־דברי הנבאים האמרים אליכם לאמר לא תעבדו את־מלך בבל ※ καὶ

14. *Heb.* Et ne audiatis ad verba Prophetarum loquentium ad vos, dicendo, non ser-

μὴ ἀκούσητε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν λεγόντων πρὸς ὑμᾶς, οὐ μὴ δουλεύσητε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

vietis regi Babel. ※ & ne audieritis verba Prophetarum dicentium ad vos, non servietis regi Babylonis. *Vulg. Nolite audire verba Prophetarum dicentium vobis : non servietis regi Babylonis.*

16. עתה מהרה ※ Π. νῦν ταχύ.

16. *Hebr.* ※ *Omnes*, *Vul.* nunc cito.

17. אל־תשמעו אליהם עבדו את־מלך בבל וחיו למה תהיה העיר הזאת חרבה ※ μὴ ἀκούετε αὐτῶν, δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε, καὶ ἵνα τί γίνεται ἡ πόλις αὕτη ἔρημος;

17. *Hebr.* Et ne audiatis eos : servite regi Babel & vivetis. Ut quid erit civitas hæc, solitudo? ※ ne audiatis eos, servite regi Babylonis & vivite, & cur efficitur urbs hæc desertum. *Vul. Nolite ergo audire eos, sed servite regi Babylonis, ut vivatis : quare datur hæc civitas in solitudinem?*

18. יפגעו־נא ביהוה צבאות לבלתי־באו הכלים הנותרים בבית־יהוה ובית מלך יהודה ובירושלם בבלה ※ Θ. ἀπαντησάτωσαν δὴ κυρίῳ τῶν δυνάμεων πρὸς τὸ μὴ πορευθῆναι τὰ σκεύη τὰ ὑπολελειμμένα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ εἰς Βαβυλῶνα.

18. *Heb.* Occurrent nunc in Domino exercituum, ut non eant vasa remanentia in domo Domini, & domo regis Juda, & in Jerusalem in Babel. ※ *Th.* Occurrant utique Domino virtutum, ut non eant vasa relicta in domo Domini, & in domo regis Juda, & in Jerusalem, & in Babylonem. *Vulg. Occurrant Domino exercituum, ut non veniant vasa, quæ derelicta fuerant in domo Domini, & in domo regis Juda, & in Jerusalem, in Babylonem.*

19. כי כה אמר יהוה צבאות אל־העמדים ועל־הים ועל־המכונות ועל יתר הכלים הנותרים בעיר הזאת ※ Θ. τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων περὶ τῶν στύλων καὶ περὶ τῆς θαλάσσης καὶ περὶ τῶν μεχωνὼθ, καὶ ἐπὶ τὸ λεῖμμα τῶν σκευῶν τῶν ὑπολελειμμένων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

19. *Heb.* Quia sic dicit Dominus exercituum ad columnas, & super mare, & super bases, & super residuum vasorum remanentium in urbe hac. ※ *Th.* Quia hæc dicit Dominus virtutum de columnis, & de mari & de mechonoth, & super residuum vasorum relictorum in urbe hac. *Vul. Quia hæc dicit Dominus exercituum ad columnas, & ad mare, & ad bases, & ad reliqua vasorum, quæ remanserunt in civitate hac.*

20. אשר לא־לקחם נבוכדנאצר מלך בבל בגלותו את־יכוניה בן־יהויקים מלך־יהודה מירושלם בבלה ואת כל־חרי יהודה וירושלם ※ Θ. ἃ οὐκ ἔλαβεν αὐτὰ Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀποικίζοντος αὐτοῦ τὸν Ἰεχονίαν υἱὸν Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἐλευθέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

20. *Heb.* Quæ non tulit ea Nabuchadnetsar rex Babel, cum transferret Jechoniam filium Joachim regem Juda ex Jerusalem in Babylonem, & omnes ingenuos Juda & Jerusalem. ※ *Th.* Quæ non assumsit ea Nabuchodonosor rex Babylonis, transferente ipso Jechoniam filium Joachim regem Juda ex Jerusalem in Babylonem, & omnes liberos Juda & Jerusalem. *Vul. Quæ non tulit Nabuchodonosor rex Babylonis, cum transferret Jechoniam filium Joakim regem Juda de Jerusalem in Babylonem, & omnes optimates Juda & Jerusalem.*

21. כי כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל על־הכלים הנותרים בית יהוה ובית מלך־יהודה וירושלם ※ Θ. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων θεὸς Ἰσραὴλ, ἐπὶ τὰ σκεύη τὰ καταλειφθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ.

21. *H.* Quia sic dicit Dominus exercituum, Deus Israel super vasa residua domus Domini, & domus regis Juda, & Jerusalem. ※ *Th.* Quia hæc dicit Dominus virtutum Deus Israel, super vasa relicta in domo Domini, & in domo regis Juda, & in Jerusalem. *Vulg. Quia hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel ad vasa, quæ derelicta sunt in domo Domini, & in domo regis Juda & Jerusalem.*

22. בבלה יובאו ושמה יהיו עד יום פקדי אתם נאם־יהוה והעליתים והשבתים אל־המקום הזה ※ Θ. εἰς Βαβυλῶνα ἀχθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἔσονται ἕως ἡμέρας, ἧς ἐπισκέψομαι αὐτά. τάδε λέγει κύριος, καὶ ἀναβιβάσω αὐτὰ, ἐπιστρέψω αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

22. *Hebr.* In Babylonem adducentur, & ibi erunt usque ad diem qua visitabo eos, dixit Dominus : & ascendere faciam ea, & redire faciam ea ad locum hunc. ※ *Th.* In Babylonem adducentur, & ibi erunt usque ad diem qua visitabo ea, hæc dicit Dominus, & ascendere faciam ea, reducam ea in locum hunc. *Vulg. In Babylonem transferentur, & ibi erunt usque ad diem visitationis suæ, dicit Dominus, & afferri faciam ea, & restitui in loco isto.*

Notæ

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVII. Jeremiæ.

v. 1. ※ A. ἐν ἀρχῇ &c. Mſ. Jeſ. quemadmodum & aliæ omnes hujus Capitis lectiones. Multi hujus Capitis verſus in Edit. τῶν O. deſiderantur, quos adfert Druſius ex Complutenſi Editione, ab ea quam nos ſequimur aliquatenus diſcrepante. Hic verbi cauſa loco illius, ὁ λόγος οὗτος, legitur in illa, τὸ ῥῆμα τοῦτο. De hujus Capitis principio hæc habet Hieronymus: In principio regni Joacim, filii Joſiæ regis Juda, factum eſt verbum hoc ad Jeremiam a Domino dicens. *Hoc in Editione LXX. non habetur. Et multi putant ſequentis Capituli eſſe principium, quod nequaquam ita eſt, ſed jungendum ſuperiori: ut quidquid dictum refertur & factum, in principio regni Joacim factum eſſe credamus. Unde & mittendi in Ægyptum, quaſi ad amicum regem, habuit poteſtatem. Videntur autem mihi LXX. titulum iſtum hac ratione ſiluiſſe, ne ſecundo dicere viderentur. Jam enim in principio poſuerant:* In principio regis Joacim filii Joſiæ regis Juda, factum eſt verbum iſtud ad Jeremiam a Domino dicens.

v. 2. ※ Π. δεσμούς. Mſ. Jeſ. ut & ſequentes uſque ad verſum 7.

v. 7. ※ καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ &c. Mſ. Jeſ. ubi mendoſe legitur, ὁ καιρὸς τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, pro ὁ καιρὸς τῆς γῆς αὐτοῦ. Druſius hoc modo legit, ἕως τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν τῆς γῆς αὐτοῦ.

Ibid. ※ καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ &c. Mſ. Jeſ. & Druſius. Hieronymus vero ait Symmachum vertiſſe: *Subjiciant eum ſervituti gentes multæ* &c. Vide ſupra 25. 14.

v. 8. Druſius cum Edit. Complutenſi legit, ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν, & infra, ὅσοι ἂν μὴ ἐμβ- In Cod. Jeſ. quem referimus, hæc additamenta cum aſteriſcis habentur intermixta cum textu τῶν O. hodierno, qui plerumque deficit.

v. 12. Druſius, ὑπὸ ζυγῷ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσασθε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε.

v. 13. Druſius, ἱνατί ἀποθνήξεσθε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε κύριος τῷ ἔθνει, ὃ οὐκ ἐδούλευσεν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

v. 14. Druſius, μὴ ἀκούσητε τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν, μὴ δουλεύσητε &c.

v. 16. Druſius, νῦν ταχέως.

v. 17. Druſius, μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε. ἱνατί ἔσται αὕτη ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν. Quæ omnia ex Editione Complutenſi deſumta ſunt.

v. 18. Hunc & reliquos hujus Capitis verſus, qui in τοῖς O. deſiderantur, non adfert Druſius; ſed ex Mſ. Jeſ. exſcripſimus. Hac autem de re Hieronymus: *Hæc, ut diximus, in LXX. non habentur, ſed de Hebraica veritate tranſlata ſunt: pro quo aliud, quod ſcriptum non erat, poſuêre dicentes:* Mihi quia ſic dixit Dominus: Et reliqua vaſa quæ non tulit rex Babylonis, quando tranſtulit Jechoniam de Jeruſalem in Babylonem, intrabunt, dicit Dominus; *ſenſum magis quam verba ponentes; forſitan irrationabile arbitrati, ut Deus loqueretur ad columnas, & ad mare, & ad baſes, & ad reliqua vaſa, quæ remanſerant in Jeruſalem; quaſi non legamus, & vermi matutino increpuiſſe Dominum, & mari locutum,* Tace, obmuteſce.

JEREMIÆ CAP. XXVIII.

בשנה ההוא בראשית 1. ※ ἐν ἔτει ἐκείνῳ ἐν ἀρχῇ. In O. vacat.

אמר יהוה צבאות אלהי ישראל לאמר 2. O. Εἶπε κύριος ※ A. Θ. τῶν δυνάμεων θεὸς Ισραὴλ λέγων:

אשר לקח נבוכדנאצר מלך־בבל מן־המקום הזה ויביאם בבל 3. ※ ὅσα ἔλαβε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐκ τοῦ τόπου τούτου, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα.

ואת־יכניה בן־יהויקים־מלך יהודה ואת־כל־גלות יהודה הבאים בבלה אני משיב אל־המקום הזה נאם־יהוה 4. ※ καὶ τὸν Ιεχονίαν υἱὸν Ιωακεὶμ βασιλέα Ιούδα, καὶ πᾶσαν ἀποικίαν Ιούδα τοὺς εἰσελθόντας εἰς Βαβυλῶνα, ἐγὼ ἐπιστρέψω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, φησὶ κύριος.

ירמיה הנביא 5. O. Ιερεμίας ※ Π. ὁ προφήτης.

שמע־נא 7. ※ ἄκουσον δή. O. ἀκούσατε.

ולרעה ולדבר 8. ※ καὶ εἰς κακὸν καὶ εἰς θάνατον. In O. vacat.

1. HEbr. ※ *Vulg.* in anno illo, in principio.

2. *Hebr.* dixit Dominus exercituum Deus Iſrael dicendo. *LXX.* dixit Dominus ※ *A. Th.* virtutum Deus Iſrael dicens: *Vulg. dicit Dominus exercituum Deus Iſrael.*

3. *Heb.* quæ tulit Nabuchadnetſar rex Babel de loco iſto, & adduxit ea Babel. ※ quæcumque accepit Nabuchodonoſor rex Babylonis de loco hoc, & adduxit ea in Babylonem. *Vulg. quæ tulit Nabuchodonoſor rex Babylonis de loco iſto, & tranſtulit ea in Babylonem.*

4. *Heb.* & Jechoniam filium Joakim regem Juda, & omnem tranſmigrationem Juda, qui ingreſſi ſunt in Babel, ego reducens ad locum hunc, dicit Dominus. ※ & Jechoniam filium Joakim regem Juda, & omnem tranſmigrationem Juda, qui ingreſſi ſunt in Babylonem, ego reducam in locum hunc, dicit Dominus. *Vulg. & Jechoniam filium Joakim regem Juda, & omnem tranſmigrationem Juda, qui ingreſſi ſunt in Babylonem, ego convertam ad locum iſtum, ait Dominus.*

5. *Heb. Vulg.* Jeremias propheta. *LXX.* Jeremias ※ *Omnes*, propheta.

7. *Hebr.* audi nunc. ※ audi utique. *LXX.* audite. *Vulg. audi.*

8. *Heb.* & malo & peſte. ※ & in malum & in mortem. *In LXX. vacat. Vulg. & de afflictione & de fame.*

הנביא 9. ※ Π. τοῦ προφήτου. In O. vacat.

9. *Hebr.* ※ *Omnes*, prophetæ. *In LXX. vacat.*

הנביא 10. ※. Π. ψευδοπροφήτης. In O. vacat.

10. *Hebr. Vul.* propheta. ※ *Omnes*, pseudopropheta. *In LXX. vacat.*

הנביא ※ Π. τοῦ προφήτου.

Hebr. ※ *Omnes*, *Vulg.* prophetæ. *in LXX. vacat.*

11. אשבר את־על נבכדנאצר מלך־בבל בעוד שנתים ימים O. συντρίψω τὸν ζυγὸν ※ Π. Ναβουχοδονόσορ : βασιλέως Βαβυλῶνος ※ Α. Θ. ἐν δυσὶν ἔτεσιν ἡμερῶν :

11. *Heb.* confringam jugum Nabuchadnetsar regis Babel post duos annos dierum. *LXX.* conteram jugum ※ *Omnes*, Nabuchodonosor: regis Babylonis ※ *A. Th.* in duobus annis dierum : *Vulg. Confringam jugum Nabuchodonosor regis Babylonis post duos annos dierum.*

וילך ירמיה הנביא O. καὶ ᾤχετο Ἱερεμίας ※ Π. ὁ προφήτης.

Heb. Vul. & abiit Jeremias propheta. *LXX.* & discessit Jeremias ※ *Omnes*, propheta.

12. אחרי שבור חנניה הנביא את־המוטה O. μετὰ τὸ συντρίψαι Ἀνανίαν ※ Σ. τὸν προφήτην : τοὺς κλοιοὺς ※ Θ. αὐτοῦ :

12. *Hebr.* postquam confregit Hanania propheta vectem. *LXX.* postquam contrivisset Ananias ※ *S.* propheta : vectes ※ *Th.* suos : *Vulg. postquam confregit Hananias propheta catenam.*

13. כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל O. οὕτως εἶπε κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ :

13. *Heb.* sic dicit Dominus exercituum Deus Israel. *LXX.* sic dixit Dominus ※ virtutum Deus Israel.

14. על ברזל נתתי על־צואר כל־הגוים האלה לעבד את־נבכדנאצר מלך־בבל O. ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ※ Α. Θ. τούτων, τοῦ : ἐργάζεσθαι τῷ ※ Α. Θ. Ναβουχοδονόσορ : βασιλεῖ Βαβυλῶνος.

14. *Heb.* jugum ferri dedi super collum cunctarum gentium illarum, ad serviendum Nabuchadnetsar regi Babel. *LXX.* jugum ferreum posui super collum omnium gentium ※ *A. Th.* harum ad : operandum ※ *A. Th.* Nabuchodonosor : regi Babylonis. *Vul. jugum ferreum posui super collum cunctarum gentium istarum, ut serviant Nabuchodonosor regi Babylonis.*

ועבדהו וגם את־חית השדה נתתי לו ※ Π. καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ καίγε τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ δέδωκα αὐτῷ. In O. vacat.

Hebr. & servient ei, & insuper bestias agri dedi ei. ※ *Omnes*, & servient ei, & quidem feras agri dedi ei. *In LXX. vacat. Vul. & servient ei : insuper bestias terræ dedi ei.*

15. ויאמר ירמיה הנביא אל־חנניה הנביא שמע־נא חנניה O. καὶ εἶπεν Ἱερεμίας ※ ὁ προφήτης : τῷ Ἀνανίᾳ ※ τῷ προφήτῃ, ἄκουσον δὴ Ἀνανία.

15. *Heb.* & dixit Jeremia propheta ad Hananiam prophetam, Audi nunc, Hanania. *LXX.* Et dixit Jeremias ※ propheta : Ananiæ ※ prophetæ, Audi utique, Anania. *Vul. & dixit Jeremias propheta ad Hananiam prophetam : Audi, Hanania.*

16. השנה אתה מת כי־סרה דברת אל־יהוה O. τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῇ, ※ Θ. ὅτι ἔκκλισιν ἐλάλησας πρὸς τὸν κύριον.

16. *Hebr.* hoc anno tu mortuus es, quia defectionem locutus es ad Dominum. *LXX.* hoc anno morieris, ※ *Th.* quia declinationem locutus es adversus Dominum. *Vulg. hoc anno morieris : adversum enim Dominum locutus es.*

17. וימת חנניה הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי ※ Π. καὶ ἀπέθανεν Ἀνανίας ὁ προφήτης ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. O. καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ.

17. *Heb. Vulg.* & mortuus est Hananias propheta in anno illo, mense septimo. ※ *Omnes*, & mortuus est Ananias propheta in anno illo, in mense septimo. *LXX.* & mortuus est in mense septimo.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVIII. Jeremiæ.

v. 1. ※ ἐν ἔτει ἐκείνῳ &c. Ms. Jes.

v. 2. ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων &c. Idem.

v. 3. ※ ὅσα ἔλαβεν &c. Idem. In hunc & duos sequentes versus Hieronymus : *Pro quibus LXX. transtulerunt :* Jechoniam, & transmigrationem Judæ, quia conteram jugum regis Babylonis, *breviter Hebraicæ veritatis sensum magis quam verba ponentes.*

v. 4. ※ καὶ τὸν Ἰεχονίαν &c. Idem.

v. 5. ※ Π. ὁ προφήτης. Idem.

v. 7. ※ ἄκουσον δή. Idem.

v. 8. ※ καὶ εἰς κακὰ &c. Idem.

v. 9. ※ Π. τοῦ προφήτου. Idem.

Ibid. ※ Π. ὁ ψευδοπροφήτης. Idem, & mox ※ τοῦ προφήτου.

v. 11. Hæc item cum hiatibus τῶν O. ac cum supplementis & notis sic effert idem Ms. Jes. Drusius legit, δύο ἔτη ἡμερῶν, ut Editio Complutensis.

v. 12. Ex Ms. Jes. ut supra.

v. 14. Ex Ms. Jes. ut supra. Postremam autem versûs partem sic effert Drusius ut Editio Complutensis : τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καίγε τὰ κτήνη τῆς γῆς ἔδωκα αὐτῷ.

v. 15. Sic hiatuum τῶν O. supplementa adfert Drusius.

v. 16. ※ ὅτι ἔκκλισιν ἐλάλησας πρὸς τὸν κύριον. Ita Ms. Jes. Et sic etiam Drusius sine Interpretis nomine. Hieronymus vero : *Quodque sequitur :* Quia adversus

Dominum locutus est Ananias Propheta in anno illo, in mense septimo, *in LXX. non habetur. Pro quo tantum posuerunt*, & mortuus est mense septimo. Hæc & alia non pauca hujus Capitis omiserunt LXX. ubi scilicet de Anania Propheta sermo erat: Ne pseudoprophetam, inquit Hieronymus, viderentur appellare Prophetam.

v. 17. ※ Π. καὶ ἀπέθανεν &c. Ms. Jes.

JEREMIÆ CAP. XXIX.

ירמיה הנביא 1. Ο. Ἱερεμίας ※ ὁ προφήτης.

כל-העם אשר הגלה נבוכדנאצר מירושלם בבלה Ο. πάντα τὸν λαὸν, Α. Θ. ※ οὓς ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ εἰς Βαβυλῶνα.

שרי יהודה וירושלם 2. ※ Θ. καὶ ἀρχόντων Ἰούδα ἐξ Ἱερουσαλήμ. In O. vacat.

אל-נבוכדנאצר מלך 3. Ο. πρὸς ※ Π. Ναβουχοδονόσορ: βασιλέα.

כה אמר יהוה צבאות 4. Ο. οὕτως εἶπε κύριος ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων.

מירושלם בבלה Ο. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ※ εἰς Βαβυλῶνα.

ורבו-שם 6. Ο. καὶ πληθύνεσθε Π. ※ ἐκεῖ.

צבאות אלהי ישראל 8. ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. In O. vacat.

את-דברי הטוב 10. ※ λόγους τοὺς ἀγαθούς. In O. vacat.

11. כי אנכי ידעתי את-המחשבת אשר אנכי חשב עליכם נאם-יהוה מחשבות שלום ※ Α. Θ. ὅτι ἐγὼ οἶδα τὸν λογισμὸν, ὃν ἐγώ εἰμι (λογίζων.) Ο. καὶ λογιοῦμαι ἐφ᾽ ὑμᾶς ※ Π. φησὶ κύριος: λογισμὸν εἰρήνης.

ותקוה וקראתם אתי והלכתם ※. Α. Θ. καὶ ἐλπίδα καὶ ἐπικαλέσασθέ με, καὶ πορεύεσθε. In O. vacat.

ומצאתם 12. Σ. (καὶ εὑρήσετε.)

14. ונמצאתי לכם נאם-יהוה ושבתי את-שביתכם וקבצתי אתכם מכל-הגוים ומכל-המקומות אשר הדחתי אתכם שם נאם-יהוה והשבתי אתכם אל-המקום אשר-הגליתי אתכם משם ※ Θ. καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν, φησὶ κύριος, καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν, καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐκ πάντων τῶν τόπων, οὗ διέσπειρα ὑμᾶς ἐκεῖ, φησὶ κύριος. καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὸν τόπον, ὅθεν ἀπῴκισα ὑμᾶς ἐκεῖ.

15. כי אמרתם הקים לנו יהוה נבאים בבלה Ο. ※ Θ. ὅτι εἴπατε, κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφήτας ἐν Βαβυλῶνι.

1. Hebr. Jeremia propheta. *LXX.* Jeremias ※ propheta. *Vul. Jeremias propheta.*

Hebr. omnis populus quem transmigrare fecerat Nabuchadnetsar de Jerusalem in Babel. *LXX.* omnem populum ※ *A. Th.* quos transmigrare fecerat Nabuchodonosor in Babylonem. *Vulg. omnem populum, quem traduxerat Nabuchodonosor de Jerusalem in Babylonem.*

2. *Heb.* principes Juda & Jerusalem. ※ *Th.* & principum Juda ex Jerusalem. *Vulg. & principes Juda & Jerusalem.*

3. *Heb.* ad Nabuchadnetsar regem. *LXX.* ad ※ *Omnes*, Nabuchodonosor: regem. *Vulg. ad Nabuchodonosor regem.*

4. *Heb.* sic dicit Dominus exercituum. *LXX.* sic dixit Dominus ※ *A. Th.* virtutum. *Vul. Hæc dicit Dominus exercituum.*

Hebr. de Jerusalem in Babel. *LXX.* a Jerusalem ※ in Babylonem. *Vulg. de Jerusalem in Babylonem.*

6. *Heb. Vul.* & multiplicamini ibi. *LXX.* & multiplicamini ※ *Omnes*, ibi.

8. *Heb. Vulg.* exercituum Deus Israel. ※ *A. Th.* virtutum Deus Israel. *In LXX. vacat.*

10. *Hebr. Vul.* verbum meum bonum. ※ verba bona. *In LXX. vacat.*

11. *Hebr.* Nam ego novi cogitationes, quas ego cogito super vos, dixit Dominus: cogitationes pacis. ※ *A. Th.* quia ego novi cogitationem, quam ego sum [cogitans.] *LXX.* & cogitabo super vos ※ *Omnes*, dicit Dominus: cogitationem pacis. *Vul. Ego enim scio cogitationes, quas ego cogito super vos, ait Dominus, cogitationes pacis.*

Hebr. & spem, & invocabitis me, & ibitis. ※ *A. Th.* & spem, & invocate me, & ite. *In LXX. vacat. Vulg. & patientiam. Et invocabitis me, & ibitis.*

12. *Hebr. S. Vul.* & invenietis.

14. *Heb. Vul.* Et inveniar a vobis, ait Dominus, & reducam captivitatem vestram, & congregabo vos de universis gentibus, & de cunctis locis, ad quæ expuli vos, dicit Dominus: & reverti vos faciam de loco, ad quem transmigrare vos feci. (*Hebr.* ab inde.) ※ *Th.* Et apparebo vobis, dicit Dominus, & reducam captivitatem vestram, & congregabo vos de universis gentibus, & de universis locis, ubi dispersi vos illic, dicit Dominus, & reducam vos in locum, unde transmigrare vos feci illuc.

15. *Heb. Vul.* quia dixistis, Suscitavit nobis Dominus prophetas in Babel [*Vul. in Babylone.*] *LXX.* ※ *Th.* quia dixistis, Constituit nobis Dominus prophetas in Babylone.

16. כי־כה אמר יהוה אל־מלך היושב אל־כסא דוד ואל־כל־העם היושב בעיר הזאת אחיכם אשר לא־יצאו אתכם בגולה ※ Θ. ὅτι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου Δαυΐδ, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀδελφοὺς ὑμῶν, μὴ ἐξελθόντας μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ ἀποικίᾳ.

16. *Heb.* Quia sic dicit Dominus ad regem sedentem super solium David, & ad omnem populum sedentem in urbe hac, fratres vestros, qui non egressi sunt vobiscum in transmigrationem. ※ *Th.* Quia hæc dicit Dominus ad regem sedentem super thronum David, & super omnes populos habitantes in urbe hac, fratres vestros, qui non egressi sunt vobiscum in transmigratione. *Vul. Quia hæc dicit Dominus ad regem, qui sedet super solium David, & ad omnem populum habitatorem urbis hujus, ad fratres vestros, qui non sunt egressi vobiscum in transmigrationem.*

17. כה אמר יהוה צבאות הנני משלח בם את־החרב את־הרעב ואת־הדבר ונתתי אותם כתאנים השערים אשר לא־תאכלנה מרע ※ Θ. τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς αὐτοὺς τὴν μάχαιραν, τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον, καὶ δώσω αὐτοὺς ὥσπερ τὰ σῦκα τὰ σουαρείμ, ἃ οὐ βρωθῶσιν ἀπὸ πονηρίας.

17. *Hebr.* Sic dixit Dominus exercituum: Ecce ego mittens in eos gladium, famem, & pestem, & dabo eos sicut ficus turpes, quæ non comedentur præ malitia. ※ *Th.* Hæc dicit Dominus virtutum: Ecce ego mittam in eos gladium, famem, & mortem, & dabo eos sicut ficus suarim, quæ non comedentur præ malitia. *Vul. Hæc dicit Dominus exercituum: Ecce mittam in eos gladium, & famem, & pestem: & ponam eos quasi ficus malas, quæ comedi non possunt, eo quod pessimæ sint.*

השערים A. 2... Σ. τὰ ἔσχατα. Θ. τὰ σουαρείμ.

Hebr. turpes. *A.* 2. pessimas. *S.* novissimas. *Th.* suarim. *Vul.* malas.

18. ורדפתי אחריהם בחרב ברעב ובדבר ונתתים לזועה לכל ממלכות הארץ לאלה ולשמה ולשרקה ולחרפה בכל־הגוים אשר־הדחתים שם ※ Θ. καὶ διώξω ὀπίσω αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ. καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς σάλον πάσαις βασιλείαις τῆς γῆς, εἰς ὅρκον καὶ εἰς ἀφανισμὸν, καὶ εἰς συρισμὸν καὶ εἰς ὄνειδος ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ.

18. *Heb.* Et persequar post eos in gladio, in fame & in peste, & dabo eos in commotionem universis regnis terræ, in execrationem, & in stuporem, & in sibilum & in opprobrium in cunctis gentibus, quo expuli eos illuc. ※ *Th.* Et persequar post eos in gladio, & in fame, & in morte: & dabo eos in commotionem omnibus regnis terræ, in juramentum, & in destructionem, & in sibilum, & in opprobrium in omnibus gentibus, ubi dispersi eos illic. *Vulg. Et persequar eos in gladio, & in fame, & in pestilentia: & dabo eos in vexationem universis regnis terræ, in maledictionem, & in stuporem, & in sibilum, & in opprobrium cunctis gentibus, ad quas ego ejeci eos.*

19. תחת אשר־לא־שמעו אל־דברי נאם־יהוה אשר שלחתי אליהם את־עבדי הנבאים השכם ושלח ולא שמעתם נאם־יהוה ※ Θ. ἀνθ' ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῶν λόγων μου, φησὶ κύριος, ὅτι ἀπέστειλα πρὸς αὐτοὺς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ ἠκούσατε, φησὶ κύριος.

19. *Heb.* pro eo quod non audierunt ad verba mea, dixit Dominus, quæ misi ad eos, servos meos prophetas, mane surgendo & mittendo: & non audistis, dixit Dominus. ※ *Th.* eo quod non audierunt verba mea, dicit Dominus: quia misi ad eos servos meos prophetas, mane surgens & mittens: & non audistis, dicit Dominus. *Vul. eo quod non audierint verba mea, dicit Dominus, quæ misi ad eos per servos meos prophetas, de nocte consurgens & mittens: & non audistis, dicit Dominus.*

20. ואתם שמעו דבר־יהוה כל־הגולה אשר־שלחתי מירושלם בבלה ※ Θ. καὶ ὑμεῖς ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶσα ἀποικία ἣν ἐξαπέστειλα ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα.

20. *Heb.* Et vos, audite verbum Domini, omnis transmigratio, quam misi de Jerusalem in Babel. ※ *Th.* Et vos audite verbum Domini, omnis transmigratio, quam misi de Jerusalem in Babylonem. *Vulg. Vos ergo audite verbum Domini, omnis transmigratio, quam misi de Jerusalem in Babylonem.*

21. כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל Ο. οὕτως εἶπε κύριος ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων θεὸς Ἰσραήλ.

21. *Hebr.* sic dixit Dominus exercituum, Deus Israel. *LXX.* sic dixit Dominus ※ *A. Th.* virtutum Deus Israel. *Vulg. hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel.*

אחאב בן־קוליה O. Ἀχαάβ A. Θ. ※ υἱὸν Κωλίου.

Heb. Achab filium Culiah. *LXX.* Achab ※ *A. Th.* filium Culiæ. *Vulg. Achab filium Coliæ.*

בן־מעשיה הנבאים לכם בשמי שקר ※ Θ. υἱὸν Μαασίου τοὺς προφητεύοντας ὑμῖν ἐν ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ.

Heb. filium Maasiah prophetantes vobis in nomine meo mendaciter. ※ *Th.* filium Maasiæ prophetantes vobis nomine meo in iniquitate. *Vul. filium Maasiæ, qui prophetant vobis in nomine meo mendaciter.*

23. וידברו דבר בשמי שקר O. καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ※ A. Θ. ἄδικον.

23. *Hebr.* & locuti sunt verbum in nomine meo mendaciter. *LXX.* & verbum protulerunt in nomine meo ※ *A. Th.* iniquum. *Vul. & locuti sunt verbum in nomine meo mendaciter.*

ואנכי הוידע [sic] ועד O. ἐγὼ ※ A. Θ. εἰμι ὁ γνώστης καὶ : μάρτυς.

Heb. & ego cognoscens & testis. *LXX.* ego ※ *A. Th.* sum cognitor & : testis. *Vulg. ego sum judex & testis.*

25. לאמר כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל לאמר יען אשר אתה שלחת בשמכה ספרים אל־כל־העם אשר בירושלם ואל־צפניה בן־מעשיה הכהן ואל־כל־הכהנים לאמר ※ λέγων, τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀνθ᾽ ὧν ὅτι σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί σου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ : καὶ πρὸς Σοφονίαν υἱὸν Μαασίου, ※ Θ. καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων.

25. *Heb.* dicendo : Sic dixit Dominus exercituum Deus Israel, dicendo : Pro eo quod tu misisti in nomine tuo literas ad omnem populum, qui in Jerusalem, & ad Suphuniah filium Maasiah Sacerdotem, & ad omnes sacerdotes, dicendo. ※ dicens : Hæc dicit Dominus virtutum Deus Israel : Pro eo quod tu misisti in nomine tuo libros ad omnem populum, qui in Jerusalem : & ad Sophoniam filium Maasiæ, ※ *Th.* & ad omnes Sacerdotes, dicendo. *Vulg. dicens : Hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel : Pro eo quod misisti in nomine tuo libros ad omnem populum, qui est in Jerusalem, & ad Sophoniam filium Maasiæ sacerdotem, & ad universos Sacerdotes, dicens.*

26. הצינק A. Σινώχ. Σ. μόχλον. ὁ Σύρος, εἱρκτήν. O. Θ. καταῤῥάκτην.

26. *Hebr.* nervum. *A.* Sinoch, *vel*, Sinach *S.* vectem. *Syrus*, *Vulg.* carcerem. *LXX. Th.* cataracten.

31. על־כל־הגולה O. πρὸς A. Θ. ※ ἅπασαν : ἀποικίαν.

31. *Heb. Vul.* ad omnem transmigrationem. *LXX.* ad ※ *A. Th.* universam : transmigrationem.

32. איש ישב O. ἄνθρωπος ※ A. Θ. ὁ καθήμενος.

32. *Heb. Vul.* vir sedens. *LXX.* homo ※ *A. Th.* sedens.

נאם־יהוה כי־סרה דבר על־יהוה ※ Θ. λέγει κύριος, ὅτι ἔκκλισιν ἐλάλησε κατὰ κυρίου.

Heb. dixit Dominus, quia defectionem locutus est adversus Dominum. ※ *Th.* dicit Dominus, quia declinationem locutus est contra Dominum. *Vul. ait Dominus : quia prævaricationem locutus est adversus Dominum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIX. Jeremiæ.

v. 1. ※ ὁ προφήτης. Ms. Jes.
Ibid. ※ A. Θ. οὓς ἀπῴκισε &c. Idem.
v. 2. ※ καὶ ἀρχόντων Ἰούδα &c. Idem.
v. 3. ※ Π. Ναβουχοδονόσορ. Idem.
v. 4. ※ A. Θ. τῶν δυνάμεων. Idem.
Ibid. ※ εἰς Βαβυλῶνα. Idem.
v. 6. ※ Π. ἐκεῖ. Idem.
v. 8. ※ A. Θ. τῶν δυνάμεων &c. Idem.
v. 10. ※ λόγους τοὺς ἀγαθούς. Idem.
v. 11. ※ A. Θ. ὅτι ἐγὼ οἶδα &c. Idem.
Ibid. ※ A. Θ. καὶ ἐλπίδα &c. Idem.

v. 12. Hieronymus : Et ibitis ; *sive juxta Symmachum*, & invenietis. Sed ut recte annotat Drusius, hæc Symmachi lectio non respicit hæc verba, *& ibitis* ; sed sequentem versum, ubi in Hebræo legitur ומצאתם

v. 14. ※ Θ. καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν, φησὶ κύριος, καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν &c. Hos & sequentes versus in LXX. non haberi notat Hieronymus, qni hanc versionem cum asteriscis adfert :

※ Et reducam captivitatem, & congregabo vos
※ de universis gentibus, & de cunctis locis ad quæ
※ expuli vos, dicit Dominus. Et reverti vos faciam
※ de loco ad quem transmigrare vos feci. Quia di-
※ xistis : Suscitabit nobis Dominus Prophetas in Ba-
※ bylone. Hæc enim dicit Dominus ad regem, qui
※ sedet super solium David ; & ad omnem populum
※ habitatorem urbis hujus, & ad fratres vestros, qui
※ non sunt egressi vobiscum in transmigrationem.
※ Hæc dicit Dominus exercituum : Ecce ego mittam
※ in eos gladium, famem, & pestem : & ponam eos
※ quasi ficus malas, quæ comedi non possunt : eo
※ quod pessimæ sint. Et persequar eos in gladio, &
※ in fame, & in pestilentia : & dabo eos in vexatio-
※ nem universis regnis terræ, in maledictionem, &
※ in stuporem, & in sibilum, & in opprobrium
※ cunctis gentibus, ad quas ego ejiciam eos : eo
※ quod non audierunt verba mea, dicit Dominus,
※ quæ misi ad eos per servos meos Prophetas, de
※ nocte consurgens, & mittens, & non audistis,
※ dicit Dominus. Vos ergo audite verbum Domini,
※ omnis transmigratio, quam emisi de Jerusalem in
※ Babylonem.

Deinde sic subsequitur Hieronymus : *Hucusque in*

LXX. non habetur, quæ asteriscis prænotavi. Cætera enim in quibus vel singuli versus, vel pauca ab eis prætermissa sunt verba, victus tædio annotare nolui, ne fastidium legentibus facerem.

v. 15. ※ Θ. ὅτι εἴπατε &c. Mſ. Jeſ. atque ita legitur hodie in τοῖς O.

v. 16. ※ ὅτι τάδε λέγει κύριος &c. Idem. Druſius vero ex Edit. Complut. οὕτω λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, οἱ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθ' ὑμῶν εἰς αἰχμαλωσίαν.

v. 17. ※ τάδε λέγει &c. Druſius vero ex Editione Complutenſi, οὕτω λέγει κύριος τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν, καὶ λιμὸν, καὶ λοιμὸν, καὶ θήσω αὐτοὺς ὡς σῦκα πονηρὰ, ἃ οὐκ ἔδεσθαι δύνανται ὑπὸ τῆς πονηρίας. In Theodotione ſupra legitur, τὰ σῦκα τὰ σουαρείμ. Lectionem Theodotionis in hoc LXX. Interpretum defectu ſequi videtur Theodoretus, qui habet: καὶ δώσω αὐτοὺς ὥσπερ τὰ σῦκα σουαρὴμ, ἃ μὴ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας. Deinde vero ſic pergit: ἅπερ εἶπεν ἄνω αἰσχρὰ, ἐνταῦθα σουαρὴμ ὠνόμασε. σουαρὴμ δέ ἐστι τῇ Ἑβραϊκῇ φωνῇ τὰ ἐν ταῖς ὕλαις φυόμενα, τουτέστι τὰ ἄγρια, τὰ ἀνεπιμέλητα, τὰ φυτουργίας οὐκ ἀξιούμενα, τὰ εἰς βρῶσιν ἄχρηστα. Hieronymus vero: Et ponam vos quaſi ficus malas, *quas Theodotio interpretatus eſt*, ſudrinas; *Secunda*, peſſimas; *Symmachus*, noviſſimas: *quæ Hebraïce appellantur* SUARIM; *ſed ſcriptorum vitio pro media ſyllaba, ſive littera* alpha, *Græcum* delta *inolevit.* Poſtrema Hieronymi Editio habet, *ſudrinas*, ſcilicet *peſſimas.* Sed aliæ Editiones & unus Codex Sangermanenſis perantiquus habent, *ſudrinas*; Secunda, *peſſimas*; id eſt, ut recte putat Druſius, ſecunda Aquilæ Editio.

v. 18. Sic Mſ. Jeſ. at Druſius ex Complut. καὶ διώξω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ, καὶ λιμῷ, καὶ λοιμῷ, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, καὶ εἰς κατάραν, καὶ εἰς ἀπορείαν, καὶ εἰς συρισμὸν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς.

v. 19. Idem. Druſius vero ex Edit. Complut. διότι οὐκ ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου, λέγει κύριος, ἃ ἀπέσταλκα πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ ἠκούσατε, λέγει κύριος.

v. 20. Idem. Druſius autem ex Edit. Complutenſi: ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τῶν λόγων κυρίου πᾶσα ἡ μετοικεσία, ἣν ἀπέσταλκα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα.

v. 21. ※ Α. Θ. τῶν δυνάμεων, θεὸς Ἰσραήλ. Idem Mſ.

Ibid. ※ Α. Θ. υἱὸν Κωλίου. Idem.

Ibid. ※ Θ. υἱὸν Μαασίου &c. Idem.

v. 23. ※ Α. Θ. ἄδικον. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. εἰμὶ ὁ γνώστης ☾: Idem.

v. 25. ※ λέγων, τάδε λέγει &c. Eadem fere habet Druſius.

v. 26. Theodoretus legit, εἰς τὸ κατάκλεισμα σινὼχ, καὶ εἰς τὸν καταρράκτην. Hieronymus vero: Et in cataracten, *quem Symmachus* μόχλον, *Aquila ipſum verbum Hebraïcum poſuit*, SINAC. Alii legunt, *Sinoc*. Mſ. noſter habet *Sinas*, haud dubie pro SINAC.

v. 31. ※ Θ. ἅπασαν. Mſ. Jeſ.

v. 32. ※ Α. Θ. ὁ καθήμενος. Idem.

Ibid. ※ Θ. λέγει κύριος &c. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXX.

כתב־לך 2. O. γράψον ※ Π. σεαυτῷ.

זכר 6. Σ. ἄρσης (ſic.) O. ἄρσεν.

כיולדה ※ Π. ὡς γυναικὸς τικτούσης. In O. vacat.

צבאות 8. ※ Π. τῶν δυνάμεων.

10. ואתה אל־תירא עבדי יעקב נאם־יהוה ואל־תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת־זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד

※ Θ. σὺ δὲ μὴ φοβοῦ παῖς μου Ἰακὼβ λέγει κύριος, μηδὲ δειλιάσῃς Ἰσραὴλ, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώζω σε μακρόθεν καὶ τὸ σπέρμα σου ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν, καὶ ἐπιστρέψει Ἰακὼβ, καὶ ἡσυχάσει ἐν εὐπαθείᾳ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν.

2. Hebr. *Vulg.* ſcribe tibi. *LXX.* ſcribe ※ *Omnes*, tibimetipſi.

6. *Hebr. S. Vul.* maſculus. *LXX.* maſculum.

Heb. tamquam parturientem. ※ *Omnes*, quaſi mulieris parturientis. *In LXX. vacat. Vul. quaſi parturientis.*

8. *Hebr. Vulg.* exercituum. ※ *Omnes*, virtutum.

10. Et tu ne timeas, ſerve mi Jacob, dixit Dominus, & ne formides Iſrael, quia ecce ego ſalvans te de longe, & ſemen tuum de terra captivitatis eorum: & revertetur Jacob, & requieſcet, & pacatus erit, & non erit qui exterreat. ※ *Th.* Tu autem ne timeas, puer meus Jacob, dicit Dominus, neque formides Iſrael: quia ego ſalvo te de longe, & ſemen tuum de captivitate eorum, & revertetur Jacob, & requieſcet in bono ſtatu, & non erit qui exterreat. *Vulg. Tu ergo ne timeas, ſerve meus Jacob, ait Dominus, neque paveas Iſrael: quia ecce ego ſalvabo te de terra longinqua, & ſemen tuum de terra captivitatis eorum: & revertetur Jacob, & quieſcet, & cunctis affluet bonis, & non erit quem formidet.*

11. כי־אתך אני נאם־יהוה להושיעך כי אעשה כלה בכל־הגוים אשר הפיצותיך שם אך אתך לא־אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקך

※ Θ. ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, φησὶ κύριος, τοῦ σώζειν σε ὅτι ποιήσω ἐξάλειψιν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς διεσκόρπισά σε ἐκεῖ, καὶ παιδεύσω σε εἰς κρίσιν, καὶ ἀθῶον οὐκ ἀθωώσω σε.

11. *Hebr.* Quia tecum ego, ait Dominus, ad ſalvandum te: quia faciam conſummationem in cunctis gentibus, quo diſperſi te illuc. Verumtamen te non faciam conſummationem, & caſtigabo te in judicio, & mundando non mundabo te. ※ *Th.* Quia tecum ſum, dicit Dominus, ad ſalvandum te, quia faciam deſolationem in omnibus gentibus, in quas diſperſi te illuc. Et erudiam te in judicium, & innocentem non te faciam. *Vul. Quoniam tecum ego ſum, ait Dominus, ut ſalvem te: faciam enim conſummationem in cunctis gentibus, in quibus diſperſi te: te autem non faciam in conſummationem; ſed caſtigabo te in judicio, ut non videaris tibi innoxius.*

15. מה־תזעק על־שברך אנוש מכאבך על רב עונך עצמו חטאתיך ※ A. Θ. τί βοᾷς ἐπὶ τὸ σύντριμμά σου, βίαιον τὸ ἄλγος σου· διὰ πλῆθος ἀνομίας σου ἴσχυσαν αἱ ἁμαρτίαι σου.

15. *Hebr.* Quid clamabis ſuper contritione tua? deſperatum dolorem tuum: propter multitudinem iniquitatis tuæ invaluerunt peccata tua. ※ *A. Th.* Quid clamas ſuper contritionem tuam? violentus dolor tuus, propter multitudinem iniquitatis tuæ invaluerunt peccata tua. *Vulg. Quid clamas ſuper contritione tua? inſanabilis eſt dolor tuus: propter multitudinem iniquitatis tuæ, & propter dura peccata tua* [*feci hæc tibi.*]

כי אעלה ארכה לך 17. A. Σ. . . . .
O. ὅτι ἀνάξω τὸ ἴαμά σου.

17. *Heb.* quia inducam emplaſtrum tibi. *A. S.* quia obducam vulnus tuum cicatrice. *LXX.* quia reducam medelam tuam. *Vulg. obducam enim cicatricem tibi.*

קראו לך ציון O. ἐκλήθης ※ Π. Σιών.

Hebr. vocaverunt tibi Sion. *LXX.* vocatus es ※ *Omnes*, Sion. *Vulg. vocaverunt te Sion.*

שבות אהלי יעקוב 18. O. ἀποικίαν ※ A. Θ. σκηνωμάτων Ιακώβ.

18. *Hebr.* captivitatem tentoriorum Jacob. *LXX.* tranſmigrationem ※ *A. Th.* tabernaculorum Jacob. *Vulg. converſionem tabernaculorum Jacob.*

והרבתים ולא ימעטו 19. ※ Θ. καὶ χέω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσιν.

19. *Heb.* & multiplicare faciam eos, & non minuentur. ※ *Th.* & effundam eos, & non minuentur. *Vul. & multiplicabo eos, & non minuentur.*

עדתו 20. ὁ Σύρος, συναγωγαὶ αὐτοῦ. O. τὰ μαρτύρια αὐτῶν.

20. *Hebr. Vulg.* cœtus ejus. *Syrus*, ſynagogæ ejus. *LXX.* teſtimonia ejus.

21. לגשת אלי נאם־יהוה והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים Σ. Θ. ἐπιστρέψαι πρός με ※ φησὶ κύριος: καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν. O. ἀποστρέψαι πρός με, φησὶ κύριος.

21. *Hebr.* ad accedendum ad me, dixit Dominus: & eritis mihi in populum, & ego ero vobis in Deum. *S. Th.* ad revertendum ad me ※ dicit Dominus: & eritis mihi in populum, & ego ero vobis in Deum. *LXX.* ad revertendum ad me, dicit Dominus. *Vulg. ut appropinquet mihi, ait Dominus: & eritis mihi in populum, & ego ero vobis in Deum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXX. Jeremiæ.

v. 4. ※ Π. σεαυτῷ. Mſ Jeſ.

v. 6. Σ ἄρσης (ſic.) Idem.

Ibid. ※ Π. ὡς γυναικὸς &c. Idem.

v. 8. ※ Π. τῶν δυναμέων. Idem.

v. 10. ※ Θ. σὺ δὲ μὴ φοβοῦ &c. Idem. Druſius vero ex Complut. Th. σὺ δὲ μὴ φοβοῦ, δοῦλέ μου Ιακώβ, λέγει κύριος, οὐδὲ μὴ πτοηθῇς Ισραήλ, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ σώσω σε ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν. καὶ ἀποστραφήσεται Ιακώβ, καὶ ἀναπαύσει, καὶ πλεονεκτεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ φοβούμενος. Verba Hieronymi ſunt:

Tu ergo ne timeas, ſerve meus Jacob, ait Dominus, neque paveas, Iſrael. Quia ecce ego ſalvum te faciam de terra longinqua, & ſemen tuum de terra captivitatis eorum: & revertetur Jacob, & requieſcet, & cunctis affluet bonis, & non erit quem formidet: quoniam tecum ego ſum, ait Dominus, ut ſalvem te. Faciam enim conſummationem in cunctis gentibus, in quibus diſperſi te. Te autem non faciam in conſummationem, ſed caſtigabo (*ſive* erudiam) te in judicio: ut non tibi videaris innocens (*ſive* & mundans non mundabo te).

Pergit poſtea Hieronymus: *Hæc περικοπὴ in LXX. non habetur; & in pleriſque Codicibus Vulgatæ Editionis ſub aſteriſcis de Theodotione addita eſt.*

v. 11. Ex eodem Mſ. Jeſ. Druſius vero, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, λέγει κύριος, τοῦ σώζειν σε. ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ἐν οἷς διέσπειρά σε. σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω εἰς συντέλειαν· ἀλλὰ παιδεύσω σε ἐν κρίσει, καὶ καθαρίζων οὐ καθαριῶ σε.

v. 15. ※ A. Θ. τί βοᾷς &c. Ex eodem Mſ. Jeſ. Druſius vero: τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματί σου; ἀνίατος ὁ πόνος σου διὰ τοῦ πλήθους τῆς ἀ. κίας σου. Sic ille hæc ex Complutenſi Editione deſumta Theodotioni tribuit: quæ tamen non eſt vera Theodotionis verſio, ut ex Mſ. Jeſ. probatur. Hieronymus vero in hunc locum ſic habet: *Quodque ſequitur:* Quid clamas ſuper contritione tua? inſanabilis eſt dolor tuus propter multitudinem iniquitatis tuæ; *in LXX. non habetur: videlicet quia ſecundo dicitur*, propter multitudinem iniquitatis tuæ.

v. 17. Procopius in Leviticum: *Hæc noviſſima verba ſic interpretatus eſt Aquila & Symmachus:* Quia obducam vulnus tuum cicatrice.

Ibid. ※ Π. Σιών. Mſ. Jeſ.

v. 18. ※ A. Θ. σκηνωμάτων Ιακώβ. Idem.

v. 19. ※ Θ. καὶ χέω αὐτοὺς &c. Idem.

v. 20. ὁ Σύρος, συναγωγαὶ αὐτοῦ. Theodoretus.

v. 21. Σ. Θ. ※ φησὶ κύριος, καὶ ἔσεσθε &c. Mſ. Jeſ.

JEREMIÆ CAP. XXXI.

2. מצא חן במדבר עם שרידי חרב הלוך להרגיעו ישראל Σ. εὑρίσκω χάριν ἐν ἐρήμῳ, λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας, πορευόμενος (al. πορευόμενον) ἀναπαῦσαι τὸν Ἰσραήλ. Ο. εὗρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ, βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν Ἰσραήλ.

חן A. Σ. Θ. χάριν. ὁ Σύρος, καὶ Ἑβραῖος, οἰκτιρμόν. Ο. θερμόν.

8. בם עור ופסח הרה וילדת יחדו קהל גדול ※ ἐν αὐτοῖς τυφλὸς καὶ χωλὸς, ἔγκυος καὶ τίκτουσα ὁμοθυμαδὸν, ἐκκλησία μεγάλη. Ο. ἐν ἑορτῇ Φασέκ, καὶ τεκνοποιήσει ὄχλον πολύν.

ורננו 12. ※ Π. καὶ ἀγαλλιάσονται. Ο. εὐφρανθήσονται.

ושמחתים מיגונם 13. Ο. εὐφραινομένους. A. Θ. ※ ἀπὸ τῆς λύπης αὐτῶν.

להנחם 15. ※ A. παρακληθῆναι. Ο. παύσασθαι.

נאם־יהוה 16. ※ Π. φησὶ κύριος.

ויש תקוה לאחריתך נאם־יהוה 17. ※ Π. καὶ ἔσται ἐλπὶς τῇ ἐσχάτῃ σου, φησὶ κύριος. In O. vacat.

ושבו בנים לגבולם Ο. μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις ※ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν.

אזכרנו עוד 20. Ο. μνησθήσομαι αὐτοῦ ※ Σ. πάλιν.

הציבי לך צינים 21. A. [ἐπισκοπούς.] Σ. [σκοπιάς.] ὁ Σύρος, σημεῖα. Ο. στῆσον σεαυτὴν Σιών. Ἄλλος, στῆσον σεαυτῇ ἐπισκόποις.

שמי לך Ο. ποίησον ※ A. εἰς σημεῖ σεαυτήν.

תמרורים Σ. (μεταβολάς.) Ο. τιμωρίαν.

עד־מתי תתחמקין 22. Σ. ἕως πότε . . . Ο. ἕως πότε ἀποστρέψεις.

כי־ברא יהוה חדשה בארץ נקבה תסובב גבר A. Σ. ὅτι ἔκτισε κύριος καινὸν ἐν θηλείᾳ. Ο. ὅτι ἔκτισε κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινὴν, ἐν σωτηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. Θ. . . .
. . . . .

כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל 23. Ο. οὕτως

2. Heb. Invenit gratiam in deserto, populus superstites gladii, eundo ad requiescere faciendum Israel. *S.* Invenio gratiam in deserto, populum servatum ex gladio, euntem ut faciat requiescere ipsum Israel. *LXX.* Inveni calidum in deserto, cum iis qui perierunt gladio: Ite & ne misereamini Israel. *Vul. Invenit gratiam in deserto populus, qui remanserat a gladio: vadet ad requiem suam Israel.*

Heb. A. S. Th. Vul. gratiam. *Syrus & Hebræus*, miserationem. *LXX.* calidum.

Heb. inter eos cæcus & claudus, prægnans & pariens simul, cœtus magnus. ※ in ipsis cæcus & claudus, prægnans & pariens unanimiter, ecclesia magna. *LXX.* in solemnitate Phasec, & pariet turbam multam. *Vul. inter quos erunt cæcus & claudus, prægnans & pariens simul: cœtus magnus.*

12. *H.* ※ *Omnes*, & exultabunt. *LXX.* lætabuntur. *Vul. laudabunt.*

13. & lætificabo eos a mœrore suo. *LXX.* lætantes ※ *A. Th.* a dolore suo. *Vulg. & lætificabo a dolore suo.*

15. *Heb.* ※ *A. Vulg.* consolari. *LXX.* cessare.

16. *Heb.* dixit Dominus. ※ *Omnes*, dicit Dominus. *Vulg. ait Dominus.*

17. *H.* & est spes novissimo tuo, dixit Dominus. ※ *Omnes*, & erit spes novissimæ tuæ, dicit Dominus. *In LXX. vacat. Vul. & est spes novissimis tuis, dicit Dominus.*

Heb. & revertentur filii ad terminum suum. *LXX.* stabile filiis tuis ※ in terminos suos. *Vul. & revertentur filii ad terminos suos.*

20. *Heb.* recordabor ejus adhuc. *LXX.* recordabor ejus ※ *S.* rursum. *Vulg. adhuc recordabor ejus.*

21. *Hebr.* statue tibi titulos. *A.* speculatores. *S.* speculas. *Syrus*, signa. *LXX.* statue teipsam Sion. *Alius*, statue tibi ipsi speculatores. *Vul. statue tibi speculam.*

Hebr. Vulg. pone tibi. *LXX.* fac ※ *A.* semi teipsam.

Heb. cumulos altos. *S.* transmutationes. *LXX.* castigationem. *Vul. amaritudines.*

22. *Heb.* usquequo vertes te huc & illuc? *S.* usquequo demergêris in profundum? *LXX.* usquequo avertes? *Vulg. usquequo deliciis dissolvêris.*

Hebr. quia creavit Dominus novum in terra: femina circumdabit virum. *A. S.* quia creavit Dominus novum in femina. *LXX.* quia creavit Dominus salutem in plantationem novam, in salute circuibunt homines. *Th.* quia creavit Dominus salutem novam: in salute circuibit homo. *Vul. quia creavit Dominus novum super terram: fœmina circumdabit virum.*

23. *Heb.* sic dicit Dominus exercituum Deus

εἶπε

εἶπε κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραήλ.

27. וזרעתי את־בית ישראל ואת־בית יהודה A. Σ. καὶ σπερῶ τὸν οἶκον Ισραὴλ καὶ τὸν οἶκον Ιούδα. O. σπερῶ τὸν Ισραὴλ καὶ τὸν Ιούδα.

28. כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרס ולהאביד O. ὥσπερ ἐγρηγόρουν ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν, καὶ κακοῦν, Αλλοι, ※ ἐκτίλλειν καὶ καταστρέφειν ※ καὶ ἀπολλύειν.

30. ימות כל־האדם O. ἀποθανεῖται ※ A. Θ. πᾶς ἄνθρωπος.

33. ועל־לבם O. καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν. Θ. καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῶν.

34. נאם־יהוה ※ Π. φησὶ κύριος.

37. אמאס Οἱ λοιποὶ, ἀποδοκιμῶ. O. οὐκ ἀποδοκιμῶ.

38. ממגדל חננאל ὁ Σύρος, ἀπὸ τοῦ πύργου γωνίας Ανανιήλ. O. ἀπὸ πύργου Αναμεήλ.

39. עוד קוה המדה Σ. (τὸ σχοινίον) ※ ἔτι ἐλπίς. O. ἡ διαμέτρησις. Αλλος, ἔτι τὸ σχοινίον τῆς διαμετρήσεως.

40. וכל־העמק הפגרים והדשן ※ Θ. τὴν κοιλάδα τῶν φαγαρὶμ, τὴν σποδιάν. In O. vacat. השדמות A. τὰ προάστεια. O. ἀσαρημώθ. Αλλ. ἀσαδημώθ.

Israel. *LXX.* sic dixit Dominus ※ virtutum Deus Israel. *Vul. hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel.*

27. *Hebr. A. S. Vulg.* & seminabo domum Israel & domum Juda. *LXX.* seminabo Israel & Juda.

28. *Hebr.* quemadmodum vigilavi super eos ad evellendum, & destruendum, & perdendum. *LXX.* sicut vigilabam super eos ad destruendum & affligendum, *Alii*, ※ ad extirpandum & evellendum ※ & perdendum. *Vulg. sicut vigilavi super eos ut evellerem, & demolirer, & dissiparem, & disperderem.*

30. *Heb.* morietur omnis homo. *LXX.* morietur ※ *A. Th.* omnis homo. *Vulg. morietur: omnis homo.*

33. *Hebr. LXX.* & super corde eorum. *Th.* & super pectus eorum. *Vul. & in corde eorum.*

34. *Heb. Vulg.* ait Dominus. ※ *Omnes*, dixit Dominus.

37. *Heb. & Reliqui*, reprobabo. *LXX.* non reprobabo. *Vul. abjiciam.*

38. *Heb. Vul.* a turre Hananeel. *Syrus*, a turre anguli Ananiel. *LXX.* a turre Anameel.

39. *Hebr.* ultra linea mensuræ. *S.* funiculus ※ adhuc spes. *LXX.* dimensio. *Alius*, adhuc funiculus dimensionis. *Vulg. ultra norma mensuræ.*

40. *Heb.* & omnem vallem cadaverum, & cineres. ※ *Th.* vallem phagarim, cinerem. *In LXX. vacat. Vulg. vallem cadaverum & cineris.*

H. arva. *A.* suburbana. *LXX.* Asaremoth. *Alius*, Asademoth. *Vul. regionem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXI. Jeremiæ.

v. 2. Σ. εὑρίσκω χάριν &c. Drusius ex scholio quodam Græco.

In hunc locum Hieronymus: *Ridicule Latini Codices in hoc loco ambiguitate verbi Græci, pro* calido, lupinos *interpretati sunt: Græcum enim* θερμὸν *utrumque significat: quod & ipsum non habetur in Hebræo. Est enim scriptum,* HEN, *quod Aq. Symm. & Theod.* χάριν, *hoc est,* gratiam, *interpretati sunt. Soli LXX. posuerunt* calidum; *putantes ultimam litteram* MEM *esse. Si enim legamus* HEN *per litteram* NUN, gratia *dicitur; si per* MEM, calor *interpretatur.* Ibid. Theodoretus, τὸ θερμὸν ὁ Σύρος καὶ ὁ Εβραῖος οἰκτιρμὸν τεθείκασιν.

v. 8. ※ ἐν αὐτοῖς τυφλὸς &c. Ms. Jes.

v. 12. ※ Π. καὶ ἀγαλλιάσονται. Idem.

v. 13. ※ A. Θ. ἀπὸ τῆς λύπης αὐτῶν. Idem.

v. 15. ※ A. παρακληθῆναι. Idem.

v. 16. ※ Π. φησὶ κύριος. Idem.

Ibid. ※ Π. καὶ ἔστι ἐλπὶς &c. Idem.

v. 17. ※ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. Idem.

v. 20. ※ Σ. πάλιν. Idem.

v. 21. Hieronymus: *Ubi nos diximus*, usquequo deliciis dissolvêris? *Symmachus posuit*, usquequo demergêris in profundum? *Utramque autem Editionem ex toto posui, ut caput obscurissimum, & Ecclesiæ continens sacramentum, a LXX. (sive quis alius hunc Prophetam interpretatus est) aut ignoratum, aut omissum ostenderem. Verbum Hebraïcum* SIONIM, *vel in* speculatores, *vel in* speculas *vertitur, ut Aquila & Symmachus interpretati sunt. Unde miror quid sibi voluerit Vulgata Editio, ut pro* SIONIM, *hoc est, pro* speculatoribus, Sion *poneret, turbaretque Lectoris intelligentiam.* Drusius ex Editione Complutensi hoc adfert, στῆσον σεαυτῇ ἐπισκόπους, quod Aquilæ esse putat. Forte verterit Aquila, σκοποὺς, speculatores, vel κατασκόπους. Ibid. post ὤμους, Ms. Jes. notat ※ σου.

Ibid. Ms. Jes. ※ A. σεμι σεαυτῷ. forte σεμι, vel σμι σεαυτῷ. Ita ut vocem Hebraïcam שמי Græcis litteris expresserit, ut non raro fecit.

Ibid. Symmachus, *transmutationes.* Hieronymus.

v. 22. Vide supra.

Ibid. Lectionem Aquilæ & Symmachi Græce adferimus ex Codice Colbertino, & ex Athanasio p. 101. Easdem & Theodotionis Latine exhibet Hieronymus: quem vide in hunc locum.

v. 23. ※ τῶν δυνάμεων &c. Ms. Jes.

v. 27. A. Σ. τὸν οἶκον &c. Idem, & similiter sequentes versus 28. 30. 33. 34.

v. 37. οἱ λοιπ. ἀποδοκιμῶ &c. Ex Drusio.

v. 38. ὁ Σύρος, ἀπὸ τοῦ πύργου &c. Drusius ex Theodoreto.

v. 39. Hieronymus: Norma, *sive juxta Symmachum*, funiculus. Theodoretus legit, τὸ σχοινίον τῆς διαμετρήσεως, i. *funiculus dimensionis.*

v. 40. In hunc versum sic habet Hieronymus: Et omnem vallem ruinarum, (*pro quibus Theodotio ipsum verbum Hebraïcum* PHAGARIM) cineres & omnem Asaremoth, (quod melius legimus ASADEMOTH) *pro quo Aquila* suburbana *interpretatus est.* Vide item Librum de Nominibus Hebraïcis. Idem Hieronymus

in Commentario : Sademoth, *quod nos vertimus*, in regionem mortis : *unum nomen in duo verba dividentes* ; SADE, *quod dicitur regio* ; & MOTH, *quod interpretatur* mortis : *pro quo Aquila vertit*, suburbana, *sive* arva & rura. Colbertinus : Ασαρημωθ Ἀκύλας τὰ προάστεια ἐξέδωκεν- Theodoretus vero legit, καὶ πᾶσαν φάραγγα φαγαείμ, καὶ σποδοῦ, καὶ πᾶσαν ἀσαρημώθ.

JEREMIÆ CAP. XXXII.

ואז חיל 2. Ο. Ϛ ※ τότε : δύναμις.

ירמיהו הנביא Ο. καὶ Ἱερεμίας ※ Π. ὁ προφήτης.

מלך יהודה Ο. βασιλέως ※ Ἰούδα.

מלך־יהודה 3. Ο. βασιλεὺς ※ Ἰούδα.

וצדקיהו מלך יהודה 4. Ο. καὶ Σεδεκίας ※ Θ. βασιλεὺς Ἰούδα.

עד־פקדי אתו נאם־יהוה כי תלחמו את־הכשדים 5. לא תצליחו ※ Θ. ἕως οὗ ἐπισκέψωμαι αὐτόν, φησὶ κύριος. ὅτι πολεμεῖς τοὺς Χαλδαίους, οὓς οὐ μὴ κατευθύνητε. In O. vacat.

ויאמר ירמיהו היה דבר־יהוה אלי 6. Ο. Ϛ ※ εἶπε Ἱερεμίας : ὁ λόγος κυρίου ἐγενήθη πρός ※ με.

כי לך משפט הגאלה 7. Ο. ὅτι σοὶ κρίμα (ἄλλ' κρίσιν) ※ τῆς ἀγχιστείας.

בן־דדי כדבר יהוה 8. Ο. τοῦ πατρός μου ※ κατὰ τὸν λόγον κυρίου.

קנה נא Ο. κτῆσαι ※ δή.

את־השדה מאת חנמאל 9. Ο. τὸν ἀγρὸν ※ Π. παρὰ : Αναμεήλ.

בן־דדי אשר בענתות Ο. υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου ※ Π. τὸν ἐν Αναθώθ.

ואשקלה־לו את־הכסף שבעה שקלים Ο. ἔστησα αὐτὸ ※ Σ. τῷ ἀργυρίῳ : ἑπτὰ σίκλους.

המצוה והחקים ואת־הגלוי 11. ※ Π. τὴν ἐντολὴν καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὸ ἀποκεκαλυμμένον. In O. vacat.

לקוח את־הספרים 14. Ο. λάβε ※ σύ : τὸ βιβλίον.

הגלוי הזה Ο. τὸ ἀνεγνωσμένον ※ Π. τοῦτο.

יהוה צבאות אלהי ישראל עוד 15. Ο. κύριος ※ Θ. παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραήλ : ἔτι.

אהה אדני יהוה הנה אתה עשית 17. Ο. ὁ ὢν κύριε, κύριε (sic) ※ ἰδού : ἐποίησας.

יהוה צבאות שמו גדל העצה 18. Ο. κύριος ※ Θ. τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ : μεγάλης βουλῆς.

2. *Hebr.* & tunc virtus. *LXX.* & ※ tunc : virtus. *Vulg. tunc exercitus.*

Heb. Jeremihu propheta. *LXX.* & Jeremias ※ *Omnes*, propheta. *Vul. Jeremias propheta.*

Heb. Vulg. regis Juda. *LXX.* regis ※ Juda.

3. *Hebr. Vul.* rex Juda. *LXX.* rex ※ Juda.

4. *Hebr.* & Sedekihu rex Juda. *LXX.* & Sedekias ※ *Th.* rex Juda. *Vulg. & Sedecias rex Juda.*

5. *Hebr.* usquedum visitem eum, dixit Dominus : si dimicaveritis cum Chaldim, non prosperabimini. ※ *Th.* donec visitem eum, dicit Dominus : quia oppugnat Chaldæos, quos non superabitis. *In LXX. vacat. Vul. donec visitem eum, ait Dominus : si autem dimicaveritis adversus Chaldæos, nihil prosperum habebitis.*

6. *Heb.* & dixit Jeremihu, fuit verbum Domini ad me. *LXX.* & ※ dixit Jeremias : verbum Domini factum est ad ※ me. *Vul. & dixit Jeremias, Factum est verbum Domini ad me.*

7. *Heb.* quia tibi judicio redemptionis. *LXX.* quia tibi judicium ※ propinquitatis. *Vul. tibi enim competit ex propinquitate.*

8. *Hebr. Vulg.* filius patrui mei secundum verbum Domini. *LXX.* patris mei ※ juxta verbum Domini.

Hebr. eme, quæso. *LXX.* posside ※ utique. *Vul. posside.*

9 *Hebr. Vulg.* agrum ab Hanameel. *LXX* agrum ※ *Omnes*, ab : Anameel.

Hebr. filio patrui mei, qui in Anathoth. *LXX.* filio fratris patris mei, ※ *Omnes*, qui in Anathoth. *Vul. filio patrui mei, qui est in Anathoth.*

Hebr. & appendi ei argentum septem siclos. *LXX.* statui ipsum ※ *S.* argento : septem siclos. *Vulg. & appendi ei argentum septem stateras.*

11. *Hebr.* præcepti, & jurium, & patentem. ※ *Omnes*, præceptum, & justificationes, & revelatum. *In LXX. vacat. Vul. & stipulationes, & rata, & signa forinsecus.*

14. *Heb.* tollendo libros. *LXX.* accipe librum. *Vul. sume libros.*

Heb. apertum hunc. *LXX.* lectum ※ *Omnes*, hunc. *Vulg. hunc qui apertus est.*

15. *Hebr. Vulg.* Dominus exercituum Deus Israel : adhuc. *LXX.* Dominus ※ *Th.* omnipotens Deus Israel : adhuc.

17. *Heb.* Ahah, Domine Deus : ecce tu fecisti. *LXX.* qui es, Domine, Domine ※ ecce : fecisti. *Vulg. Heu, heu, heu, Domine Deus : ecce tu fecisti.*

18. *Heb.* Dominus exercituum nomen ejus, magnus consilio. *LXX.* Dominus ※ *Th.* virtutum nomen ipsi : magni consilii. *Vul. Dominus exercituum nomen tibi. Magnus consilio.*

אשר־עיניך פקחות 19. Ο. οἱ ὀφθαλμοί σου ※ Α. Θ. ἀνεῳγμένοι.

19. *Hebr.* quia oculi tui aperti. *LXX.* oculi tui ※ *A. Th.* aperti. *Vul. cujus oculi aperti sunt.*

על־כל־דרכי εἰς ※ Π. πάσας : ὁδούς.

Hebr. Vulg. super omnes vias. *LXX.* in ※ *Omnes*, omnes : vias.

וכפרי מעלליו ※ Θ. καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.

Heb. & secundum fructum studiorum suorum. ※ *Th.* & secundum fructus studiorum ipsorum. *Vulg. & secundum fructum adinventionum ejus.*

באדם 20. Οἱ λοιποὶ, ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Ο. ἐν τοῖς γηγενέσι.

20. *Hebr.* in homine. *Reliqui*, *Vul.* in hominibus. *LXX.* in terrigenis.

צויתה להם לעשות לא עשו 23. Ο. ἐνετείλω αὐτοῖς ※ Π. ποιεῖν : οὐκ ἐποίησαν.

23. *Hebr.* præcepisti eis ad faciendum, non fecerunt. *LXX.* præcepisti eis ※ *Omnes*, facere : non fecerunt. *Vul. mandasti eis ut facerent, non fecerunt.*

והרעב והדבר 24. Ο. τοῦ λιμοῦ ※ Π. καὶ τοῦ θανάτου.

24. *Hebr.* & famis & pestis. *LXX.* famis ※ *Omnes*, & mortis.

היה הנך ראה Ο. ἐγένετο ※ Π. ἰδοὺ σὺ ὁρᾷς.

Heb. fuit : ecce tu vides. *LXX.* factum est, ※ *Omnes*, ecce tu vides. *Vulg. acciderunt, ut ipse cernis.*

ואתה אמרת אלי אדני 25. Ο. καὶ σὺ λέγεις πρὸς μέ, ※ κύριε.

25. *Heb.* & tu dixisti ad me, Domine. *LXX.* & tu dicis ad me, ※ Domine. *Vulg. & tu dicis mihi, Domine.*

הממני יפלא כל־דבר 27. Ο. μὴ ἀποκρυβήσεται ἀπ' ἐμοῦ ※ Σ. πᾶς λόγος.

27. *Hebr.* numquid a me mirificabitur omne verbum? *LXX.* num abscondetur a me ※ *S.* omne verbum? *Vulg. numquid mihi difficile erit omne verbum?*

את־העיר הזאת ביד הכשדים וביד נבוכדראצר 28. Ο. ἡ πόλις αὕτη. ※ Θ. εἰς χεῖρας Χαλδαίων καὶ εἰς χεῖρας. ※ Θ. Ναβουχοδονόσορ :

28. *Hebr.* urbem hanc in manu Chasdim, & in manu Nabuchadresar. *LXX.* urbs hæc ※ *Th.* in manus Chaldæorum, & in manus ※ *Th.* Nabuchodonosor : *Vulg. civitatem istam in manus Chaldæorum, & in manus* (*regis Babylonis.*)

ובאו 29. Α. καὶ εἰσελεύσονται. Ο. καὶ ἥξουσιν.

29. *Hebr. LXX. Vul.* & venient. *A.* & ingredientur.

אך 30. Α. πλήν. Σ. 2. διόλου. Σ. 1. Ο. Θ. μόνοι.

30. *Hebr.* profecto. *A.* cæterum. *S.* 2. jugiter. *LXX. S.* 1. *Th.* soli.

כי בני־ישראל אך מכעסים אתי במעשה ידיהם נאם־יהוה ※ Α. Σ. πλὴν υἱοὶ Ἰσραὴλ παροργίζουσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, φησὶ κύριος.

Hebr. quia filii Israel profecto irritantes me in opere manuum suarum, dicit Dominus. ※ *A. S.* Cæterum filii Israel irritaverunt me in operibus manuum suarum, dicit Dominus. *Vulg. filii Israel, qui usque nunc exacerbant me in opere manuum suarum, dicit Dominus.*

היתה לי העיר הזאת 31. Ο. ἦν ※ μοι : ἡ πόλις αὕτη.

31. *Hebr.* fuit mihi urbs hæc. *LXX.* erat ※ mihi : urbs hæc. *Vulg. facta est mihi civitas hæc.*

בני־ישראל ובני יהודה 32. Ο. υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ※ υἱῶν : Ἰούδα.

32. *Heb. Vul.* filiorum Israel & filiorum Juda. *LXX.* filiorum Israel & ※ filiorum : Juda.

להעביר 35. Α. Σ. : : : : : : Ο. Θ. τοῦ ἀναφέρειν.

35. *Hebr.* ad transire faciendum. *A. S.* ut transducerent. *LXX. Th.* ut offerrent. *Vul. ut initiarent.*

העיר הזאת 36. Ο. τὴν πόλιν ※ Α. Σ. ταύτην.

36. *Hebr. Vul.* civitatem hanc. *LXX.* civitatem ※ *A. S.* hanc.

מאחריהם להיטיבי אותם 40. Ο. ὄπισθεν αὐτῶν ※ ὥστε ἀγαθοποιεῖν με αὐτούς.

40. *Hebr.* a posterioribus eorum ad benefaciendum me eis. *LXX.* post eos ※ ita ut benefaciam eis. *Vulg. & non desinam eis benefacere.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXII. Jeremiæ.

v. 2. ※ τότε. Ms. Jes. itemque sequentes lectiones vers. 3. & 4. cum asteriscis.

v. 5. Θ. ἕως οὗ &c. Drusius hunc locum, qui in LXX. desideratur, sic adfert ex Complutensi : ἕως οὗ σκέψωμαι αὐτὸν, ἐὰν δὲ πολεμήσετε κατὰ τῶν Χαλδαίων, οὐκ εὐοδωθήσεσθε. Hieronymus vero : *Quodque sequitur*, donec vi-

sitem eum, dicit Dominus, & si pugnaveritis adversus Chaldæos, nihil prosperum habebitis, *in LXX. non habetur.*

v. 6. ※ εἶπε Ἱερεμίας &c. quæ asteriscis notantur usque ad versum 20. ex eodem Ms. Jes.

v. 20. οἱ λοιποὶ, ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Idem.

v. 23. ※ Π. ποιεῖν. Idem usque ad versum 29.

v. 24. ※ Π. καὶ τοῦ θανάτου. Ms. Jes. ubi ait Drusius: alibi καὶ τοῦ λοιμοῦ legi, alibi vero, καὶ τοῦ θανάτου.

v. 29. Hieronymus: *Melius Aquila, qui pro eo quod scriptum est* venient, *transtulit* εἰσελεύσονται, *hoc est*, ingredientur *civitatem. Neque enim absentes erant, ut venirent: quippe qui circumdederant Jerusalem, sicut Scriptura testatur.* Et infra: *Verbum enim* BAU, *ambiguitate sui*, & venient, & ingredientur *sonat.*

v. 30. Hieron. *Verbum Hebraïcum* ACH, *Aquila interpretatus est* πλὴν, *quod conjunctionem significat*, verumtamen. *Symmachi prima Editio, & LXX. & Theodotio solos interpretati sunt. Secunda quippe Symmachi vertit* δόλον, *quem & nos in præsentiarum secuti sumus*, jugiter.

Ibid. ※ Α. Σ. πλὴν υἱοὶ Ἰσραὴλ &c. Ms. Jes. Drusius vero hanc lectionem adfert, deficientibus LXX. υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνοντές με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, λέγει κύριος. Hieronymus vero: Filii Israel qui usque nunc exacerbant me in opere manuum suarum, dicit Dominus. *In LXX. non habetur, & de Hebraïco additum est.*

v. 31. ※ μοι. Ms. Jes.

v. 32. ※ υἱῶν. Idem.

v. 35. Hieron. *Pro* initiarent, *in Hebraïco scriptum est* EBIR, *quod Aquila & Symmachus*, transducerent; *LXX. & Theodotio interpretati sunt*, offerrent.

v. 36. ※ Α. Σ. ταύτης. Ms. Jes.

v. 40. ※ ὥστε ἀγαθοποιεῖν με αὐτούς. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXXIII.

להכינה 2. Σ. Εἰς τὸ ἐπιτελέσαι αὐτό. Ο. τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν.

על בתי 4. Ο. περὶ οἴκων. Ἀλλ. περὶ τῆς οἰκίας. (bis.) Ἀλλ. περὶ οἰκίας.

אשר אנכי עשה אותם 9. Ο. ἃ ἐγὼ ※ εἰμι ποιῶν ※ Α. Σ. αὐτοῖς.

מבאים תודה 11. Ο. καὶ εἰσοίσουσι δῶρα ※ αἰνέσεως.

מאין־אדם 12. ※ Π. Ο. παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον.

14. הנה ימים באים נאם־יהוה והקמתי את־הדבר הטוב אשר דברתי אל־בית ישראל ועל־בית יהודה ※ Θ. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἀναστήσω τὸν λόγον μου τὸν ἀγαθὸν, ὃν ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα.

15. בימים ההם ובעת ההיא אצמיח לדוד צמח צדקה ועשה משפט וצדקה בארץ ※ Θ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνατελῶ τῷ Δαυὶδ ἀνατολὴν δικαίαν, ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ.

16. בימים ההם תושע יהודה וירושלם תשכון לבטח וזה אשר־יקרא־לה יהוה צדקנו ※ Θ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται ἡ Ἰουδαία καὶ Ἱερουσαλὴμ κατασκηνώσει πεποιθυῖα· καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα ὃ καλέσει αὐτήν, κύριος δίκαιος σὺν ἡμῖν.

17. כי־כה אמר יהוה לא־יכרת לדוד איש ישב על־כסא בית־ישראל ※ Θ. ὅτι τάδε λέγει κύ-

2. Heb. ad stabiliendum illud. *S.* ad perficiendum ipsum. *LXX.* ad reparandum illam. *Vul. & paraturus.*

4. *Heb.* super domos. *LXX. Alius*, circa domos. *Alius*, circa domum. *Vul. ad domos. (bis.)*

9. *Heb.* quæ ego faciens eis. *LXX.* quæ ego ※ sum faciens; ※ *A. S.* eis. *Vulg. quæ ego facturus sum eis.*

11. *Heb.* adducentium confessionem. *LXX.* & afferent dona ※ laudis. *Vul. & portantium vota.*

12. *Heb. Vul.* absque homine. ※ *Omnes, LXX.* eo quod non sit homo.

14. *Heb.* Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & confirmabo verbum bonum, quod locutus sum ad domum Israel, & super domum Juda. ※ *Th.* Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & suscitabo verbum meum bonum, quod locutus sum super domum Israel, & super domum Juda. *Vul. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & suscitabo verbum bonum, quod locutus sum ad domum Israel, & ad domum Juda.*

15. *Hebr.* In diebus illis & in tempore illo germinare faciam ipsi David germen justitiæ, & faciet judicium & justitiam in terra. ※ *Th.* In diebus illis & in tempore illo oriri faciam ipsi David ortum justum, faciens judicium & justitiam in terra. *Vulg. In diebus illis, & in tempore illo, germinare faciam David germen justitiæ: & faciet judicium & justitiam in terra.*

16. *Heb.* In diebus illis salvabitur Juda, & Jerusalem habitabit in fiducia: & iste qui vocabit eam, Dominus justitia nostra. ※ *Th.* In diebus illis salvabitur Judæa, & Jerusalem habitabit confidens: & hoc est nomen quod vocabit eam, Dominus justus nobiscum. *Vul. In diebus illis salvabitur Juda, & Jerusalem habitabit confidenter: & hoc est nomen, quod vocabunt eum: Dominus justus noster.*

17. *H.* Quia sic dixit Dominus: Non excidetur ipsi David vir, sedens super solium domûs Israel. ※ *Th.* Quia hæc dicit Dominus, Non

ριος, οὐκ ἐξολοθρευθήσεται τοῦ Δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ θρόνου οἴκου Ἰσραήλ.

exterminabitur ipsi David vir, sedens super thronum domûs Israel. *Vul. Quia hæc dicit Dominus: Non interibit de David vir, qui sedeat super thronum domûs Israel.*

18. ולכהנים הלוים לא־יכרת איש מלפני מעלה
עלה ומקטיר מנחה ועשה זבח כל־הימים
※ Θ. καὶ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις οὐκ ἐξολοθρευθήσεται ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου ἀναφέρων ὁλοκαυτώματα, καὶ θύων θυσίαν, καὶ ποιῶν θυμίαμα πάσας τὰς ἡμέρας.

18. *H.* & sacerdotibus Levitis non excidetur vir a facie mea, ascendere faciens holocaustum, & adolens munus, & faciens sacrificium omnibus diebus. ※ *Th.* & sacerdotibus Levitis non exterminabitur vir a facie mea, offerens holocausta, & sacrificans sacrificium, & faciens incensum omnibus diebus. *Vul. Et de sacerdotibus & de Levitis non interibit vir a facie mea, qui offerat holocautomata, & incendat sacrificium, & cædat victimas omnibus diebus.*

19. ויהי דבר־יהוה אל־ירמיהו לאמור
※ Θ. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν λέγων.

19. *H.* Et fuit verbum Domini ad Jeremihu, dicens. ※ *Th. Vulg.* Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens.

20. כה אמר יהוה אם־תפרו את־בריתי היום
ואת־בריתי הלילה ולבלתי היות יומם־ולילה
בעתם ※ Θ. τάδε λέγει κύριος· εἰ (Σ. ἐὰν διασκεδάσετε) διασκεδάσετε διαθήκην μου τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν διαθήκην μου τὴν νύκτα, τοῦ μὴ εἶναι ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν καιρῷ αὐτῶν.

20. *H.* Sic dixit Dominus: Si infringatis pactum meum diei, & pactum meum noctis, ut non sit dies & nox in tempore suo. ※ *Th.* Hæc dicit Dominus: Si dissipaveritis (*S.* si dissipaveritis) testamentum meum die, & testamentum meum nocte, ut non sit dies & nox in tempore suo. *Vul. Hæc dicit Dominus: Si irritum potest fieri pactum meum cum die, & pactum meum cum nocte, ut non sit dies, & nox in tempore suo.*

21. גם־בריתי תפר את־דוד עבדי מהיות־לו
בן מלך על־כסאו ואת־הלוים הכהנים משרתי
※ Θ. καί γε ἡ διαθήκη μου διασκεδασθήσεται μετὰ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτῷ υἱὸν βασιλεύοντα ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἡ πρὸς τοὺς Λευίτας τοὺς ἱερεῖς λειτουργοῦντάς μοι.

21. *Hebr.* Etiam pactum meum dissipabitur cum David servo meo: ut non sit ei filius rex super solium ejus, & cum Levitis sacerdotibus ministris meis. ※ *Th.* Etiam testamentum meum dissipabitur cum David servo meo; ut non sit ipsi filius regnans super throno ipsius, & cum Levitis sacerdotibus ministrantibus mihi. *Vulg. Et pactum meum irritum esse poterit cum servo meo, ut non sit ex eo filius qui regnet in throno ejus, & Levitæ & sacerdotes ministri mei.*

22. אשר לא־יספר צבא השמים ולא ימד חול
הים כן ארבה את־זרע דוד עבדי ואת־הלוים
משרתי אתי ※ Θ. ὡς οὐκ ἐξαριθμηθήσεται ἡ δύναμις τοῦ οὐρανοῦ, οὐδὲ ἐκμετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης· οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, καὶ τοὺς Λευίτας τοὺς λειτουργοῦντάς μοι.

22. *Hebr.* Quia non numerabitur exercitus cœlorum, nec mensurabitur arena maris: sic multiplicabo semen David servi mei, & Levitas ministrantes mihi. ※ *Th.* Sicut non numerabitur virtus cœli, nec mensurabitur arena maris. Sic multiplicabo semen David servi mei, & Levitas ministrantes mihi. *Vul. Sicuti enumerari non possunt stellæ cæli, & metiri arena maris: sic multiplicabo semen David servi mei, & Levitas ministros meos.*

23. ויהי דבר־יהוה אל־ירמיהו לאמר ※ Θ.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν λέγων.

23. *H.* Et fuit verbum Domini ad Jeremihu dicendo. ※ *Th. Vulg.* Et factum est verbum Domini ad Jeremiam, dicens.

24. הלוא ראית מה־העם הזה דברו לאמר שתי
המשפחות אשר בחר יהוה בהם וימאסם ואת־
עמי ינאצון מהיות עוד גוי לפניהם ※ Θ. ἆρα γε οὐκ ἴδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησαν λέγοντες, αἱ δύο πατριαὶ ἃς ἐξελέξατο κύριος ἐν αὐταῖς, καὶ ἰδοὺ ἀπώσατο αὐτούς, καὶ τὸν λαόν μου παρώξυναν τοῦ μὴ εἶναι ἔτι ἐνώπιόν μου.

24. *H.* Nonne vidisti quod populus iste locuti sunt, dicendo: Duas familias, quas elegerat Dominus in eis, & reprehendit eas, & populum meum parvipendent, ut non sit ultra gens a facie eorum. ※ *Th.* Annon vidisti quid populus hic locuti sunt, dicentes, duæ familiæ quas elegit Dominus in eis: & ecce expulit eos: & populum meum irritaverunt, ut non sit ultra in conspectu meo. *Vul. Numquid non vidisti quid populus hic locutus sit, dicens: Duæ cognationes, quas elegerat Dominus, abjectæ sunt: & populum meum despexerunt, eo quod non sit ultra gens coram eis.*

25. כה אמר יהוה אם־לא בריתי יומם ולילה

25. *Heb.* Sic dixit Dominus, Si non pactum

חקות שמים וארץ לא שמתי ※ Θ. τάδε λέγει κύριος, Εἰ μὴ τὴν διαθήκην μου ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀκριβάσματα οὐρανοῦ, καὶ γῆς οὐκ ἔταξα.

meum die ac nocte, statuta cœlorum & terræ non posui. ※ *Th.* Hæc dicit Dominus, Si non testamentum meum die ac nocte, accurata statuta cœli & terræ non posui. *Vul. Hæc dicit Dominus; si pactum meum inter diem & noctem, & dies cœlo & terræ non posui.*

26. גם־זרע יעקוב ודוד עבדי אמאס מקחת מזרעו משלים אל־זרע אברהם ישחק ויעקב כי־אשוב את־שבותם ורחמתים ※ Θ. καί γε τὸ σπέρμα Ιακὼβ καὶ Δαυὶδ τῶν δούλων μου ἀποδοκιμῶ τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντα πρὸς τὸ σπέρμα Αβραὰμ καὶ Ισαὰκ καὶ Ιακὼβ, ὅτι ἐπιστρέψω τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν, καὶ οἰκτειρήσω αὐτούς.

26. *Heb.* Etiam semen Jacob & David servi mei reprobabo, ut non capiam de semine ejus dominantes in semen Abraham, Isaac, & Jacob: nam reducam captivitatem eorum, & miserebor eorum. ※ *Th.* Etiam semen Jacob & David servorum meorum reprobabo, ut non accipiam de semine ejus principem ad semen Abraham, Isaac & Jacob, quia reverti faciam reversionem eorum, & miserabor eos. *Vulg. Equidem & semen Jacob & David servi mei projiciam, ut non assumam de semine ejus principes seminis Abraham, Isaac, & Jacob: reducam enim conversionem eorum & miserebor eis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIII. Jeremiæ.

v. 2. Σ. εἰς τὸ ἐπιτελέσαι. Mſ. Jeſ. Idem vero ad v. 4. In textu habet, περὶ τῶν οἰκιῶν, ad marg. περὶ οἰκίας. Et v. 5. ※ τοῦ : πληρῶσαι, & ※ τῇ : ὀργῇ, & ※ τῷ : θυμῷ. Et v. 9. ※ μοι : εἰς εὐφροσύνην. Ibid. ※ εἰμὶ ποιῶν : ※ Α. Σ. αὐτοῖς : v. 11. δῶρα ※ αἰνέσεως. v. 12. ※ Π. παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον. Quæ compendii cauſa hîc ſemel notaſſe ſatis erit.

verſu 14. ※ Θ. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται &c. Hæc Mſ. Jeſ. uſque ad finem Capitis ex Theodotione ſupplet, quia in LXX. deſiderabantur. Druſius vero alteram ex Editione Complutenſi verſionem adfert: nempe,

14. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τὸ ῥῆμα τὸ ἀγαθὸν, ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ιούδα.

15. ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, βλαστῆσαι ποιήσω τῷ Δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης, καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ. καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς, καὶ συνήσεται.

16. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται Ιούδας, καὶ Ιερουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθότως, καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ ὄνομα ὃ καλέσουσιν (Theodoret. ὃ κληθήσεται) αὐτῷ, κύριος δίκαιος ἡμῶν (Theodoret. δικαιοσύνη ἡμῶν.)

17. ὅτι οὕτω λέγει κύριος, οὐκ ἐπιλείψει τῷ Δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου Ισραήλ.

18. καὶ ἐκ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν οὐκ ἐκλείψει ἀνὴρ ἐνώπιόν μου, προσφέρων ὁλοκαύτωμα, καὶ θυμιῶν δῶρον, καὶ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς ἡμέρας.

19. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ιερεμίαν λέγων.

20. οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν ἀθετημένην ποιήσητε τὴν διαθήκην μου τὴν κατὰ τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν διαθήκην μου τὴν κατὰ τῆς νυκτὸς, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν.

21. καὶ ἡ διαθήκη μου ἀθετημένη ἔσται μετὰ τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸς βασιλεύων ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἱερέων λειτουργῶν μου.

22. ὥσπερ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα τοῦ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, καὶ τοὺς λευίτας λειτουργούς μου.

23. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ιερεμίαν, λέγων.

24. οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε, λέγων, δύο συγγενείας ἃς ἐξελέξατο ὁ κύριος, ἔξωσεν αὐτὰς καὶ τὸν λαόν μου παρώξυναν, ἵνα μὴ ᾖ ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν.

25. οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν μὴ εἶχον ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ, καὶ νόμους τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῇ γῇ μὴ ἐθέμην.

26. οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ Ιακὼβ καὶ Δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἔξωσα ἂν, ὥστε μὴ λαβεῖν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, ἄρχοντας ἐν τῷ σπέρματι τοῦ Αβραὰμ, καὶ τοῦ Ισαὰκ, καὶ τοῦ Ιακώβ. ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν, καὶ ἐλεήσω αὐτούς.

JEREMIÆ CAP. XXXIV.

1. וכל־ממלכות ארץ ממשלת ידו וכל־העמים נלחמים ※ καὶ πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν. Ο. καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν. Ο. ἄλλως, πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἐπολέμουν.

1. Heb. & omnia regna terræ, poteſtatis manus ejus, & omnes populi bellabant. ※ Et omnia regna terræ principatus ejus, & omnes populi bellabant. *LXX.* Et omnis terra principatus ejus bellabant. *LXX. aliter*, & omnis exercitus ejus bellabant. *Vulg. universaque regna terræ, quæ erant sub potestate manus ejus, & omnes populi bellabant.*

הוי 5. Ο. οὐαί (ἄλλ', ὦ.)

5. *H. LXX. Vulg.* Væ. *Al.* ô.

ירמיהו הנביא 6. Ο. Ιερεμίας ※ ὁ προφήτης.

6. *H.* Jeremihu propheta. *LXX.* Jeremias ※ propheta. *Vul. Jeremias propheta.*

8. את־כל־העם אשר בירושלם לקרא להם

8. *H.* cum omni populo, qui in Jeruſalem

דרור O. πρὸς ※ πάντα : τὸν λαὸν, καὶ καλέσαι ※ αὐτοῖς : ἄφεσιν.

prædicando eis libertatem. *LXX.* ad ※ omnem : populum .... & ad vocandum ※ ipsis : libertatem. *Vul. cum omni populo in Jerusalem: ut dimitteret.*

9. ביהודי אחיהו איש O. ἐξ Ἰούδα ※ ἀδελφὸν αὐτοῦ μηδένα.

9. *Heb.* in Judæo fratre suo virum. *LXX.* ex Juda ※ fratrem suum neminem. *Vul. in Judæo & fratre suo.*

11. לבלתי עבד־בם עוד וישמעו וישלחו וישובו אחרי־כן וישיבו את־העבדים ואת־השפחות אשר שלחו חפשים ※ πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν αὐτοῖς ἔτι καὶ ἐπήκουσαν, καὶ ἐξεστράφησαν μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπέστρεψαν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας οὓς ἐξαπέστειλαν ἐλευθέρους.

11. *H.* & non servirent eis amplius : & audierunt, & miserunt : & conversi sunt postea, & reduxerunt servos & ancillas, quos dimiserunt liberos, ※ ut non servirent eis amplius : & audierunt, & conversi sunt postea, & reverti fecerunt pueros & puellas, quos dimiserunt liberos. *Vul. Et ultra non dominarentur eis : audierunt igitur, & dimiserunt, & conversi sunt deinceps, & extraxerunt servos & ancillas, quos dimiserunt liberos.*

17. לכם דרור נאם־יהוה O. ἄφεσιν ὑμῖν ※ φησὶ κύριος.

17. *Heb.* vobis libertatem, dixit Dominus. *LXX.* dimissionem vobis, ※ dicit Dominus. *Vul. vobis libertatem, ait Dominus.*

18. את־דברי הברית Σ. O. τὴν διαθήκην μου ※ τοὺς λόγους μου.

18. *Hebr.* verba pacti. *Σ. LXX.* testamentum meum. ※ verba mea. *Vul. verba fœderis.*

אשר כרתו לשנים ויעברו O. ὃν ἐποίησαν ※ εἰς δύο : ἐργάζεσθαι.

H. quod conciderunt in duo, & transierunt. *LXX.* quod fecerunt ※ in duo : ad operandum. *Vulg. quem conciderunt in duas partes, & transierunt.*

19. ושרי ירושלם ※ καὶ τοὺς ἄρχοντας Ἰερουσαλήμ. In LXX. vacat.

19. *Heb.* ※ *Vulg.* & principes Jerusalem. *In LXX. vacat.*

הסרסים O. δυνάστας. Ἄλλος, εὐνούχους.

Hebr. Alius, eunuchos. *LXX.* potentes. *Vulg. eunuchi.*

וכל עם הארץ O. καὶ ※ πάντα τὸν λαὸν ※ τῆς γῆς.

H. & omnem populum terræ. *LXX.* & ※ omnem populum ※ terræ. *Vul. & omnis populus terræ.*

העברים בין בתרי העגל ※ τοὺς διελθόντας ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τοῦ μόσχου.

H. transeuntes inter partes vituli ※ transeuntes inter frusta vituli. *Vul. qui transierunt inter divisiones vituli.*

21. ביד מבקשי נפשם וביד חיל מלך בבל ※ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυλῶνος.

21. *Heb.* in manum quærentium animas eorum, & in manum virtutis regis Babel ※ & in manus quærentium animas eorum, & in manus virtutis regis Babylonis. *Vul. in manus quærentium animas eorum, & in manus exercituum regis Babylonis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XXXIV. Jeremiæ.

v. 1. καὶ πᾶσαι &c. Ms. Jes. ubi asteriscus non præmittitur ; sed hîc ponendus quia deficiunt LXX. Ibid. in textu legitur, πᾶν τὸ στρατόπεδον &c. Drusius vero sic ex Complut. καὶ πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν.

v. 3. In hæc verba Hebraïca ופיהו את־פיך ידבר Drusius ex Complutensi : καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει.

v. 4. עליך Drusius, πρὸς σε. Ibid. Drusius, לא תמות בחרב οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομφαίᾳ.

v. 5. Ἀλλ. ὦ. Ms. Jes. Ibid. Drusius in hæc verba, כמשרפות אביתיך ὡς ἔκαυσαν τοὺς πατέρας σου, & ישרפו καύσονται.

v. 6. ※ ὁ προφήτης. Ms. Jes.

v. 7. הנותרות τὰς καταλελειμμένας. Drusius ex Complutensi.

v. 8. O. πρὸς ※ πάντα &c. Ms. Jes. Drusius vero adjicit ex Complut. τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, quod in Editis τῶν O. desideratur.

v. 9. ※ ἀδελφὸν αὐτοῦ &c. Ms. Jes.

v. 10. Drusius, וישמעו καὶ ἐπήκουσαν. Ibidem, וישמעו וישלחו καὶ ἤκουσαν καὶ ἀφῆκαν.

v. 11. ※ πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν αὐτοὺς &c. Drusius ultimam hujus versûs partem sic refert ex Complut. καὶ ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνήγαγον τοὺς δούλους, καὶ τὰς παιδίσκας, οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους, καὶ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους καὶ παιδίσκας. In LXX. legitur solum, αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας.

v. 17. ※ φησὶ κύριος. Ms. Jes.

v. 18. Σ. τὴν διαθήκην μου ※ τοὺς λόγους μου. Ms. Jes. Melius legas, τοὺς λόγους τῆς διαθήκης

Ibid. ※ εἰς δύο : Ms. Jes. Hanc versionem adfert Drusius ex Complut. ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, καὶ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν. al. διχοτομημάτων.

v. 19. ※ καὶ τοὺς ἄρχοντας Ἱερουσαλήμ. Drusius, καὶ ἄρχοντες Ἱερουσαλήμ.

Ibid. Ἄλλος, εὐνούχους. Ms. Jes.

Ibid. ※ πάντα τὸν λαόν. Locus plenus sic apud Drusium ex Complut. καὶ πᾶς ὁ λαὸς (alias πάντα τὸν λαὸν) τῆς γῆς, οἱ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν τοῦ μόσχου.

Ibid. ※ τοὺς διελθόντας &c. Ms. Jes. In LXX. deest.

v. 21. ※ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων &c. Idem. Locus plenus sic est apud Drusium ex Complut. δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν.

JEREMIÆ CAP. XXXV.

הלוך אל־בית 2. Ο. βάδισον εἰς ※ τὸ οἶκον. Αλλος, πορεύθητι εἰς τὸν οἶκον. Αλλ. οἰκίαν.

2. Heb. *Vul.* vade ad domum. *LXX.* vade in ※ domum. *Alius*, ambula in domum.

ואת כל־בית הרכבים 3. Σ. καὶ πάντα τὸν οἶκον.... Ο. καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν Ἀρχαβείμ.

3. *H. Vulg.* & univerſam domum Rechabitarum. *S.* & univerſam domum. . . . . *LXX.* & univerſam domum Archabim.

שמר הסף 4. Οἱ Γ. φυλάσσοντος τὸν σταθμόν. Ο. φυλάσσοντος τὴν αὐλήν. Αλλ. τὴν ὁδόν.

4. *H.* quod ſupra cubiculum. *Tres Int.* cuſtodientis ſtationem. *LXX.* cuſtodientis atrium. *Alius*, viam. *Vul. qui erat cuſtos veſtibuli.*

ואתן לפני בני בית־הרכבים 5. ※ καὶ ἔστησα κατὰ πρόσωπον τῶν υἱῶν οἴκου τῶν Ραχαβείν. Ο. καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.

5. *H.* & dedi in conſpectu filiorum domus Rechabitarum ※ & ſtatui in conſpectu filiorum domûs Rachabin. *LXX.* & dedi in conſpectu eorum. *Vulg. & poſui coram filiis domus Rechabitarum.*

ואמר אליהם Ο. καὶ εἶπα ※ πρὸς αὐτούς.

H. Vul. & dixi ad eos. *LXX.* & dixi ※ ad eos.

יהנדב בן־רכב 8. Ο. Ιωναδὰβ ※ υἱοῦ Ρηχάβ.

8. *Heb. Vulg.* Jonadab filii Rechab. *LXX.* Jonadab ※ filii Rechab.

ונשב 11. Ο. ᾠκοῦμεν. Αλλος, οἰκήσωμεν. Αλλος, ᾠκήσαμεν.

11. *H. Vulg.* manſimus. *LXX.* habitabamus. *Al.* habitemus. *Al.* habitavimus.

את־בניו 14. Ο. τοῖς τέκνοις. Αλλ. τοῖς υἱοῖς.

14. *Hebr. Vulg.* filiis ſuis. *LXX.* filiis. *Alius*, filiis.

עד היום הזה כי שמעו את מצות אביהם ※ Α. Θ. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τῆς ἐντολῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

Heb. ※ *A. Th.* uſque ad diem hanc, quia audierunt præceptum patris ſui. *Vulg. uſque ad diem hanc, quia obedierunt præcepto patris ſui.*

השכם ושלח 15. ※ ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων.

15. *H.* mane ſurgendo, & mittendo ※ mane ſurgens & mittens. *Vulg. conſurgens diluculo, mittenſque.*

17. יען דברתי אליהם ולא שמעו אקרא להם ולא ענו ולבית הרכבים אמר ירמיהו ※ Σ. Θ. ἀνθ' ὧν ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐκάλεσα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν, καὶ τῷ οἴκῳ Ρηχὰβ εἶπεν Ιερεμίας.

17. *H.* Pro eo quod locutus ſum ad eos, & non audierunt, vocavi eos, & non reſponderunt: & domui Rechabitarum dixit Jeremihu. ※ *Th.* Quia locutus ſum ad eos, & non audierunt, vocavi eos, & non reſponderunt: & domui Rechab dixit Jeremias. *Vulg. Eo quod locutus ſum ad illos, & non audierunt: vocavi illos, & non reſponderunt mihi. Domui autem Rechabitarum dixit Jeremias.*

כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל 18. Ο. οὕτως εἶπε κύριος ※ τῶν δυνάμεων θεὸς Ισραήλ.

18. *H.* Sic dixit Dominus exercituum Deus Iſrael. *LXX.* ſic dixit Dominus ※ virtutum, Deus Iſrael. *Vul. Hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſrael.*

ותשמרו את־כל־מצותיו ותעשו ככל אשר־צוה אתכם לכן כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל ※ καὶ ἐφυλάξαν σὺν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων θεὸς Ισραήλ. Ο. ποιεῖν καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν.

H. & cuſtodiviſtis omnia præcepta ejus, & feciſtis juxta omnia quæ præcepit vobis: propterea ſic dixit Dominus exercituum Deus Iſrael, ※ & cuſtodierunt omnia præcepta ejus, juxta omnia quæcumque præcepit ipſis pater eorum; ideo hæc dicit Dominus virtutum Deus Iſrael. *LXX.* facere quemadmodum præcepit eis pater eorum. *Vul. & cuſtodiſtis omnia mandata ejus, & feciſtis univerſa, quæ præcepit vobis: Propterea hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſrael.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXV. Jeremiæ.

v. 2. Ο. βάδισον εἰς ※ τὸν: οἶκον &c. Hæ lectiones prodeunt ex Mſ. Jeſ.

v. 3. Σ. καὶ πάντα τὸν οἶκον. Sequitur vox dubia quaſi ζύολον. Sed non clare legitur.

v. 4. Mſ. Jeſ. habet, οἱ Γ. τὸν σταθμόν. Reliqua hujus versûs & ſequentis confuſa ſunt in eodem Mſ. Al. ὁδὸν, forte οὐδὸν.

v. 5. ※ καὶ ἔστησα &c. Idem. Ibid. ※ πρὸς αὐτούς. Idem.

v. 8. ※

v. 8. ※ υἱοῦ Ρηχάϐ. Idem.

v. 11. Mſ. Jeſ. in textu habet, οἰκήσωμεν, ad marg. ᾠκήσαμεν.

v. 14. Αλλ. τοῖς υἱοῖς. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τῆς ἐντολῆς &c. Druſius, τὴν ἐντολήν. Hæc porro & quæ ſequuntur aſteriſcis notata, deerant in LXX.

v. 15. ※ ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων. Mſ. Jeſ. Druſius vero, ὀρθρίζων τὸ πρωῒ καὶ ἀποστέλλων.

v. 17. ※ Σ. Θ. ἀνθ' ὧν ἐλάλησα &c. Idem Mſ. Jeſ. In ſchedis meis habetur, S. Θ. Prior littera, hâc formâ S. an Symmachum ſignificet, non ſat exploratum mihi. Poſſet enim eſſe notula, quâ remittatur ad textum. Et vero in ipſo textu ea ipſa vel littera, vel notula ponitur ſic, ἐλάλησα ἐπ' αὐτοὺς ※ S. qua fortaſſe remittitur ad aliam ſimilem in margine poſitam ut ſupra. Druſius hunc locum ſic exprimit ex Complut. διότι ἐλάλησα αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐκάλεσα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν. καὶ τῷ οἴκῳ τῶν Ραχαϐεὶμ εἶπεν Ιερεμίας, οὕτως εἶπεν κύριος.

v. 18. ※ τῶν δυνάμεων &c. Mſ Jeſ.

Ibid. ※ καὶ ἐφύλαξαν πάσας &c. Idem.

JEREMIÆ CAP. XXXVI.

ויהי בשנה 1. O. καὶ ※ Α. Θ. ἐγενήθη: ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

מגלת 2. Α. κεφαλίδα. Σ. τόμον. O. χάρτην. (al. χαρτίον.)

דברתי O. ἐλάλησα. Αλλος, ἐχρημάτισα.

את כל 3. ※ σὺν: πάντα. O. πάντα.

ישובו איש O. ἀποστραφῶσιν ※ ἕκαστος. Αλλος, ἀποστρέψωσιν.

וישבו איש 7. O. καὶ ἀποστρέψουσιν ※ Θ. ἕκαστος.

ברוך בן־נריה 8. O. Βαρούχ ※ Α. Σ. υἱὸς Νηρίου.

9. כל־העם הבאים מערי יהודה בירושלם Αλλοι, πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐρχόμενοι ἐκ πόλεων Ιούδα εἰς Ιερουσαλήμ. O. πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ιερουσαλήμ.

באזני 10. O. ἐν ὠσί. Αλλος, εἰς τὰ ὦτα.

אלנתן 12. O. Ιωνάθαν. Αλλος, Νάθαν. Αλλος, Ελνάθαν.

המגלה אשר 14. O. τὸ χαρτίον ἐν ᾧ σύ. O. ἄλλως, τὸ βιβλίον ἐν ᾧ ※ σύ.

באזניהם 15. ※ Σ. εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν.

ויבאו אל־מלך 20. Α. καὶ ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ. O. καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα.

בתער 23. Σ. σμίλῃ. O. ξυρῷ.

עד־תם כל־המגלה על־האש אשר על־האח ※ ἕως οὗ ἐξέλιπεν πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τῆς ἐσχάρας.

ולא פחדו 24. O. καὶ οὐκ ἐζήτησαν. Αλλος, καὶ οὐκ ἐξέστησαν.

25. לבלתי שרף את המגלה ולא שמע אליהם πρὸς τὸ μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον, καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν.

את עונם 31. Αλλ. τὰς ἀνομίας αὐτῶν.

32. מגלה אחרת ויתנה אל ברוך בן־נריהו הספר

1. Heb. & fuit in anno. *LXX.* & ※ *A. Th.* factum eſt; in anno. *Vulg.* & *factum eſt in anno.*

2. *H. Vul.* volumen. *A.* capitulum. *S.* tomum. *LXX.* chartam.

Heb. LXX. Vul. locutus ſum. *Alius*, prædixi.

3. *Heb. LXX. Alius*, *Vulg.* omnia.

Hebr. revertantur vir. *LXX.* revertantur ※ unuſquiſque. *Vulg. revertatur unuſquiſque.*

7. *Heb.* & revertentur vir. *LXX.* & revertentur ※ unuſquiſque. *Vul.* & *revertatur unuſquiſque.*

8. *Heb.* Baruch filius Neriah. *LXX.* Baruch ※ *A. S.* filius Neriæ. *Vulg. Baruch filius Neriæ.*

9. *Hebr.* univerſo populo venientibus de urbibus Juda in Jeruſalem. *Alii*, omnis populus qui veniebant ex urbibus Juda in Jeruſalem. *LXX.* omnis populus qui in Jeruſalem. *Vulg.* & *univerſæ multitudini, quæ confluxerat de civitatibus Juda in Jeruſalem.*

10. *Hebr. LXX.* in auribus. *Alius*, in aures. *Vulg. audiente.*

12. *H. Alius*, *Vul.* Elnathan. *Alius*, Nathan. *LXX.* Jonathan.

14. *Heb.* volumen quo. *LXX.* charta, in qua tu. *LXX. aliter*, liber, in quo ※ tu. *Vulg. volumen ex quo.*

15. *Hebr. Vulg.* in auribus eorum. ※ *S.* in aures eorum.

20. *Hebr. LXX. Vulg.* & ingreſſi ſunt ad regem. *A.* & occurrerunt regi.

23. *Heb.* in ſcalpello. *S. Vul.* ſcalpello. *LXX.* novaculâ.

Hebr. donec conſumeretur omne volumen in igne qui ſuper rogum ※ donec defecit omnis charta in igne foci. *Vulg. donec conſumeretur omne volumen igni, qui erat in arula.*

24. *Hebr. Vulg.* & non timuerunt. *LXX.* & non quæſierunt. *Al.* & non exterriti ſunt.

25. *Hebr.* de non comburendo volumine, & non audivit ad eos. *Al.* de non comburenda charta, & non audivit eos. *Vul. ne combureret librum, & non audivit eos.*

31. *Heb.* iniquitatem eorum. *Al.* iniquitates eorum. *Vulg. iniquitates ſuas.*

32. *Heb.* volumen aliud, & dedit ipſum ad

χαρτίον ἕτερον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ Βαρουχ υἱῷ Νηρίου τοῦ γραμματέως.

Baruch filium Nerihu scribam. *Al.* chartam aliam, & dedit eam Baruch filio Neriæ scribæ. *Vulg. volumen aliud, & dedit illud Baruch filio Neriæ scribæ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVI. Jeremiæ.

v. 1. ※ Α. Θ. ἐγενήθη. Mſ. Jeſ.

v. 2. Α. κεφαλίδα. Σ. τόμον. Idem.

Ibid. Αλλ. ἐχρημάτισα. Idem.

v. 3. ※ σου: Ibid. ※ ἕκαστος. 7. ※ Θ. ἕκαστος.
8. ※ Α. Θ. υἱὸς Νηρίου. Idem.

v. 9. πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐρχόμενοι &c. Idem ſine Interpretis nomine.

v. 10. Αλλ. εἰς τὰ ὦτα. Idem.

v. 12. LXX. Edit. Rom. habet Ιωνάθαν. Mſ. Jeſ. in textu, Νάθαν, ad marg. Ελνάθαν.

v. 14. Ο. τὸ βιβλίον ἐν ᾧ ※ σύ. Idem. Aliæ Editiones, τὸ χαρτίον.

v. 15. ※ Σ. εἰς τὰ ὦτα. Idem.

v. 20. Α. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. Druſius, qui dicit hanc lectionem ſuſpectam eſſe.

v. 23. Σ. σμίλη. Mſ. Jeſ.

Ibid. ※ ἕως οὗ ἐξέλιπεν &c. Idem. In LXX. legitur, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, quod olim defuiſſe videtur, & cum aſteriſco in Hexaplis poſitum poſtea remanſiſſe.

v. 24. Αλλ. καὶ οὐκ ἐξέστησαν. Druſius.

v. 25. Hujus & ſequentium verſuum lectiones adfert Druſius ipſis verbis ex Editione Complutenſi.

JEREMIÆ CAP. XXXVII.

ירמיהו הנביא 3. Ο. Ιερεμίαν ※ Π. τὸν προφήτην.

3. Hebr. Jeremihu prophetam. *LXX.* Jeremiam ※ *Omnes*, prophetam. *Vulg. Jeremiam prophetam.*

ילכו 9. Ο. ἀπελεύσονται. Αλλος, πορεύσονται.

9. *Hebr. Alius*, ibunt. *LXX. Vul.* abibunt.

ונתנו אתו בית אסור בית יהונתן 15. Ο. καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν ※ Α. Θ. εἰς οἶκον φυλακῆς: εἰς τὴν οἰκίαν Ιωνάθαν.

15. *Hebr.* & dederunt eum domum carceris, domum Jonathan. *LXX.* & miſerunt eum ※ *A. Th.* in domum cuſtodiæ: in domum Jonathan. *Vulg. eum miſerunt in carcerem, qui erat in domo Jonathan.*

כי בא ירמיהו אל־בית הבור ואל־החניות 16. ※ καὶ εἰσῆλθεν Ιερεμίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου, καὶ εἰς τὸν συγκλεισμόν. Α. εἰς τὰ ἐργαστήρια. Ο. καὶ ἦλθεν Ιερεμίας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου, καὶ εἰς τὴν χερέθ.

16. *Hebr.* quia ingreſſus eſſet Jeremihu ad domum laci, & ad ergaſtula. ※ & ingreſſus eſt Jeremias in domum laci, & in clauſuram. *A.* in officinas, *vel* tabernas. *LXX.* & venit Jeremias in domum laci, & in chereth. *Vulg. itaque ingreſſus eſt Jeremias in domum laci, & in ergaſtulum.*

המלך בביתו בסתר 17. Ο. ὁ βασιλεὺς ※ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ: κρυφαίως.

17. *Hebr.* rex in domo ſua in abſcondito *LXX.* rex ※ in domo ſua: clam. *Vulg. in domo ſua abſcondite.*

אל־המלך צדקיהו Ο. τῷ βασιλεῖ ※ Σεδεκίᾳ.

Hebr. ad regem Sedekihu. *LXX.* regi ※ Sedeciæ: *Vul. ad regem Sedeciam.*

מלך־בבל עליכם ועל הארץ הזאת 18. Ο. βασιλεὺς Βαβυλῶνος ※ ἐφ' ὑμᾶς: καὶ ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην.

18. *Hebr.* rex Babel ſuper vos & ſuper terram hanc. *LXX. Vulg.* rex Babylonis ※ ſuper vos: & ſuper terram hanc.

ועתה שמע־נא ארני המלך 20. Ο. καὶ νῦν ※ ἀξίωσον ἄκουσον: κύριε βασιλεῦ.

20. *Hebr.* & nunc audi, quæſo, Domine mi rex. *LXX.* & nunc ※ quæſo audi: Domine rex. *Vulg. nunc ergo audi, obſecro, Domine mi rex.*

תפל־נא Ο. πεσέτω ※ δή.

Heb. cadat obſecro. *LXX.* cadat ※ utique *Vulg. valeat.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVII. Jeremiæ.

v. 3. ※ Π. τὸν προφήτην. Mſ. Jeſ.

v. 9. Αλλ. πορεύσονται. Idem.

v. 15. ※ Α. Θ. εἰς οἶκον φυλακῆς. Idem.

v. 16. ※ καὶ εἰσῆλθεν Ιερεμίας &c. Idem. Α. τὰ ἐργαστήρια. Euſebius & Hieronymus de locis Hebraïcis.

v. 17. ※ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Mſ. Jeſ. ut & ſequentes omnes cum aſteriſcis lectiones.

JEREMIÆ CAP. XXXVIII.

שפטיה בן־מתן 1. Ἀλλ. Σαφατίας υἱὸς Μάθθαν. Ο. Σαφανίας υἱὸς Νάθαν.

1. HEbr. Saphatia filius Mathan. *Alius*, Saphatias filius Matthan. *LXX.* Saphanias filius Nathan. *Vul. Saphatias filius Mathan.*

ופשחור בן־מלכיה ※ Α. Θ. καὶ Πασχὼρ υἱὸς Μελχίου.

Heb. & Paschur filius Melchia. ※ *A. Th.* & Paschor filius Melchiæ. *Vulg. & Phassur filius Melchiæ.*

היושב 2. Ἀλλ. ὁ καθήμενος. Ἄλλος, ὁ κατοικῶν.

2. *Heb. Alius*, sedens. *Alius*, habitans. *Vulg. manserit.*

ברעב ובדבר Ο. ἐν λιμῷ ※ Α. Θ. καὶ ἐν θανάτῳ.

Heb. in fame, & in peste. *LXX.* in fame. ※ *A. Th.* & in morte: *Vulg. & fame, & peste.*

ויאמרו השרים 4. Ο. καὶ εἶπαν ※ Π. οἱ ἄρχοντες.

4. *Hebr. Vulg.* & dixerunt principes. *LXX.* & dixerunt. ※ *Omnes*, principes.

ויקחו את־ירמיהו 6. ※ Α. Θ. καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν.

6. *H.* & acceperunt Jeremihu. ※ *A. Th.* & acceperunt Jeremiam. *Vul. tulerunt ergo Jeremiam.*

הכושי איש סריס 7. Ο. Αἰθίοψ ※ Π. ἀνὴρ εὐνοῦχος.

7. *Heb. Vulg.* Æthiops vir eunuchus. *LXX.* Æthiops. ※ *Omnes*, vir eunuchus.

והמלך יושב בשער Ο. καὶ ὁ βασιλεὺς ※ Π. ἐκάθητο: ἐν τῇ πύλῃ.

Hebr & rex sedens in porta. *LXX.* & rex ※ *Omnes*, sedebat: in porta. *Vulg. porro rex sedebat in porta.*

9. אדני המלך הרעו האנשים האלה את כל־אשר עשו לירמיהו הנביא את אשר־השליכו אל־הבור וימת תחתיו ※ κύριε βασιλεῦ ἐπονηρεύσαντο οἱ ἄνδρες οὗτοι ἅπαντα ὅσα ἐποίησαν Ἱερεμίᾳ τῷ προφήτῃ, ὅτι ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἀποθανεῖται ὑποκάτω αὐτοῦ.

9. *Hebr.* Domine mi rex, male fecerunt homines isti omnia quæ fecerunt Jeremihu prophetæ, quem projecerunt in lacum, & morietur sub eo. ※ Domine rex, male fecerunt viri isti, quæcumque fecerunt Jeremiæ prophetæ: quia injecerunt eum in lacum, & morietur sub eo. *Vulg. Domine mi rex, male fecerunt viri isti omnia quæcumque perpetrarunt contra Jeremiam prophetam, mittentes eum in lacum, ut moriatur ibi.*

את עבד־מלך הכושי 10. Ο. Ἀβδεμέλεχ ※ Π. τῷ Αἰθίοπι.

10. *Heb.* Abedmelech Æthiopi. *LXX.* Abdemelech ※ *Omnes*, Æthiopi. *Vulg. Abdemelech Æthiopi.*

ויקח עבד־מלך את־אנשים בידו 11. Ο. καὶ ἔλαβεν Ἀβδεμέλεχ ἀνθρώπους ※ μεθ' ἑαυτοῦ.

11. *Hebr.* & assumsit Abedmelech viros in manu sua. *LXX.* & accepit Abdemelech viros ※ secum. *Vul. assumptis ergo Abdemelech secum viris.*

אל־תחת האוצר Ο. τὴν ὑπόγαιον ※ τοῦ θησαυροῦ.

Heb. ad sub thesaurum. *LXX.* subterraneum ※ thesauri. *Vulg. quæ erat sub cellario.*

12. בחבלים ויאמר עבד־מלך הכושי אל־ירמיהו שים נא בלואי הסחבות והמלחים תחת אצילות ידיך ※ Θ. ἐν τοῖς σχοινίοις, καὶ εἶπεν Ἀβδεμέλεχ ὁ Αἰθίοψ πρὸς Ἱερεμίαν, θὲς τὰ παλαιὰ ῥάκη καὶ μαλεείν ὑπὸ τοὺς ἀγκῶνας τῶν χειρῶν σου.

12. *Hebr.* in funibus: Et dixit Abedmelech Æthiops ad Jeremihu: Pone nunc vetera tractionum & corruptionum sub axillis manuum tuarum. ※ *Th.* in funiculis, & dixit Abdemelech Æthiops ad Jeremiam: Pone veteres pannos ad malein, sub cubitis manuum tuarum. *Vul. per funiculos. Dixitque Abdemelech Æthiops ad Jeremiam: Pone veteres pannos, & hæc scissa & putrida, sub cubito manuum tuarum.*

אל מבוא השלישי 14. Α. Ο. Ἀσλισιήλ. Οἱ λοιποὶ, τὴν τρίτην. ὁ Σύρος, ἔσω τὴν τρίτην θύραν.

14. *Hebr. Vulg.* tertium. *A. LXX.* Aslisiel. *Reliqui*, tertiam. *Syrus*, intra tertiam portam.

16. האנשים האלה אשר מבקשים את־נפשך Ο. ἀνθρώπων τούτων. ※ Α. Σ. τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου.

16. *Hebr.* hominum istorum, qui quærunt animam tuam. *LXX.* hominum istorum ※ *A. S.* quærentium animam tuam. *Vulg. virorum istorum, qui quærunt animam tuam.*

ואם 18. Ο. καὶ ἐάν. Ἄλλος, ἐὰν δέ.

18. *Heb. LXX.* & si. *Alius*, *Vulg.* si autem.

אל־שרי מלך בבל Α. Σ. ※ πρὸς τοὺς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος.

Hebr. ad principes regis Babel. ※ *A. S. Vul.* ad principes regis Babylonis.

ואתה לא־תמלט מידם O. καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ※ A. ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

Heb. Vul. & tu non effugies de manu eorum. *LXX.* & tu non salvaberis ※ *A.* de manu eorum.

שמע־נא 20. O. ἄκουσον ※ δή.

20. *Hebr. Vulg.* audi, quæso. *LXX.* audi ※ utique.

ויכלו 22. καὶ ἠδυνάσθησαν.

22. *Hebr. Alius, Vulg.* & prævaluerunt.

בבץ רגלך ἐν ὀλισθήματι ποδός σου.

Heb. in cœno pes tuus. *Alius*, in lapsu pedis tui. *Vulg. in lubrico pedem tuum.*

ואת־כל־נשיך 23. O. καὶ ※ πάσας: τὰς γυναῖκάς σου.

23. *Hebr.* & omnes uxores tuas. *LXX.* & ※ omnes: mulieres tuas. *Vulg. & omnes uxores tuæ.*

ואתה לא־תמלט מידם O. καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ※ Θ. ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ [l. αὐτῶν.]

H. & tu non evades de manu eorum. *LXX.* & tu non salvaberis ※ de manu eorum. *Vul. & tu non effugies manus eorum.*

תשרף באש O. κατακαυθήσεται ※ ἐν πυρί.

Heb. & cremabis in igni. *LXX.* comburetur ※ in igni. *Vul. comburet igni.*

מה־דבר אליך המלך 25. Ἄλλος, τί ἐλάλησας πρὸς τὸν βασιλέα. O. τί ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεύς.

25. *Heb.* Quid locutus est ad te rex? *Alius*, Quid locutus es ad regem? *LXX.* Quid locutus est tibi rex? *Vulg. Quid locutus est tecum rex?*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVIII. Jeremiæ.

v. 1. Ἄλλος, Σαφατίας υἱὸς Μαθάν. Ms. Jes. habet ΜΑΘΘΑ.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ Πασχὼρ &c. Ms. Jes.

v. 2. ὁ καθήμενος. Ἄλλος, ὁ κατοικῶν. Drusius.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ ἐν θανάτῳ. Ms. Jes. Drusius vero sine Interpretis nomine, καὶ ἐν λοιμῷ, ex Edit. Complut. ut & alia.

v. 4. ※ Π. οἱ ἄρχοντες. Idem.

v. 6. ※ A. Θ. καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν. Idem, & Drusius sine Interpretis nomine, καὶ ἔλαβον τὸν Ἱερεμίαν, καὶ ἔῤῥιψαν.

v. 7. ※ Π. ἀνὴρ εὐνοῦχος. Idem, & Drusius sine Interpretis nomine.

Ibid. ※ Π. ἐκάθητο. Idem.

v. 9. ※ κύριε βασιλεῦ &c. Drusius vero sic ex Complutensi: κύριέ μου βασιλεῦ, ἐπονήρευσαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πάντα ἃ ἐποίησαν κατὰ τοῦ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ῥίψαντες αὐτὸν εἰς λάκκον, ἵνα ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ ἀπὸ προσώπου.

v. 10. ※ Π. τῷ Αἰθίοπι. Ms. Jes. Et v. 11. ※ μεθ' ἑαυτοῦ. Ibid. ※ τοῦ θησαυροῦ.

v. 12. ※ Θ. ἐν τοῖς χοινίοις &c. Idem.

v. 14. A. ἀσλισιήλ. Sic Ms. Jes. quod sane suspectum. Pergit idem, ut & Apollinarius, οἱ λοιποὶ, τὴν τρίτην. Syrus ex Drusio, ἔσω τὴν τρίτην θύραν.

v. 16. ※ A. Σ. τῶν ζητούντων &c. Ms. Jes.

v. 18. Ἀλλ. ἐὰν δέ. Idem, & ibid. ※ A. Σ. πρὸς τοὺς ἄρχοντας. Ibid. ※ A. ἐκ χειρὸς αὐτῶν. Et 20 ※ δή.

v. 22. Ἄλλος, καὶ ἠδυνάσθησαν. Drusius.

Ibid. ἐν ὀλισθήματι ποδός σου. Idem, qui adjicit: *Alii*, πόδας σου, *quod interpretantur*, contra pedes tuos. Romana Editio ὀλισθήμασι habet.

v. 23. ※ πάσας. Ms. Jes. & ibid. ※ Θ. ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ibid. ※ ἐν πυρί. v. 25. Idem in textu, τί ἐλάλησας πρὸς τὸν βασιλέα.

JEREMIÆ CAP. XXXIX.

1. ויהי כאשר נלכדה ירושלם בשנה התשעית לצדקיהו מלך־יהודה בחדש העשרי O. καὶ ἐγένετο ※ Θ. ἡνίκα κατελήφθη Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τοῦ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα: ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ. O. Edit. Rom. καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ τοῦ Σεδεκία βασιλέως Ἰούδα.

1. Hebr. Et factum est ut caperetur Jerusalem in anno nono Sedekihu regis Juda in mense decimo. *LXX.* Et factum est ※ *Th.* cum capta est Jerusalem in anno nono Sedeciæ regis Juda: in mense decimo. *LXX. Ed. Rom.* Et factum est mense nono Sedeciæ regis Juda. *Vulg. Et factum est ut caperetur Jerusalem anno nono Sedeciæ regis Juda, mense decimo.*

נרגל שראצר 3. O. Μαργανασάρ. Ἄλλος, Νηργὲλ Σαρσάρ.

3. *Hebr.* Nergel Sarasar. *LXX.* Marganasar. *Alius*, Nergel Sarasar. *Vulg. Neregel, Sereser.*

סמגר־נבו שרסכים O. Σαμαγὰδ καὶ Ναβουσάραχ. Ἄλλος, Ῥάβσαρις καὶ Ναγάργας Σαρσαχίμ.

H. Samgar-Nabu Sarsachim. *LXX.* Samgad & Nabusarach. *Alius*, Rabsaris & Nagargas Sarsachim. *Vul. Semegarnabu, Sarsachim.*

וכל־שארית שרי מלך־בבל O. καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος. ※ Θ. καὶ πάντες οἱ ἐπίλοιποι ἄρχοντες βασιλέως Βαβυλῶνος.

H. & omne reliquum principes regis Babel. *LXX.* & reliqui principes regis Babylonis. ※ *Th. Vul.* & omnes reliqui principes regis Babylonis.

שרי O. ἡγεμόνες. Ἄλλος, μεγιστᾶνες.

4. ויהי כאשר ראם צדקיהו מלך־יהודה וכל אנשי המלחמה ויברחו ויצאו לילה מן־העיר דרך גן המלך בשער בין החמתים ויצא דרך הערבה ※ Θ. ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν αὐτοὺς Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου, καὶ ἔφυγον καὶ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως τῆς πύλης ἀναμέσον τῶν τειχέων, καὶ ἐξῆλθον ὁδὸν τῆς ἀραβά.

5. וירדפו חיל־כשדים אחריהם וישגו את־צדקיהו בערבות ירחו ויקחו אתו ויעלהו אל־נבוכדנאצר מלך־בבל רבלתה בארץ חמת וידבר אתו משפטים ※ Θ. καὶ κατεδίωξεν δύναμις Χαλδαίων κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ κατέλαβον τὸν Σεδεκίαν ἐν Ἀραβὼθ Ἱεριχώ, καὶ ἔλαβον αὐτόν, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν πρὸς Ναβουχοδονόσορ πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος ἐν Ῥεβλαθὰ ἐν γῇ Αἱμάθ, καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ κρίματα.

6. וישחט מלך בבל את־בני צדקיהו ברבלה לעיניו ואת כל־חרי יהודה שחט ※ Θ. καὶ ἔσφαξεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἐν Δεβλαθὰ [ſic] κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἐλευθέρους Ἰούδα ἔσφαξεν.

7. ואת־עיני צדקיהו עור ויאסרהו בנחשתים לביא אתו בבלה ※ Θ. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσεν, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς, τοῦ ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοῦναι αὐτὸν εἰς οἶκον τοῦ μυλῶνος.

8. ואת־בית המלך ואת־בית העם שרפו הכשדים באש ואת־חומות ירושלם נתצו ※ Θ. καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν οἶκον τοῦ λαοῦ ἐνέπρησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐν πυρί, καὶ τὸ τεῖχος τῆς Ἱερουσαλὴμ καθεῖλαν.

9. ואת יתר העם הנשארים בעיר ואת־הנפלים אשר נפלו עליו ואת יתר העם שארים הגלה נבוזראדן רב־טבחים בבל ※ Θ. καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, τοὺς ὑπολειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεσόντας οἳ ἐνέπεσαν αὐτῷ, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ τῶν καταλελειμμένων ἀπῴκισε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς Βαβυλῶνα.

Hebr. LXX. Vulg. principes. *Alius*, magnates.

4. *Heb.* Et fuit cum vidiſſet eos Sedekihu rex Juda, & omnes viri belli, & fugerunt, & egreſſi ſunt nocte de civitate, via horti regis per portam inter duos muros: & egreſſus eſt via deſerti. ※ *Th.* Factum eſt autem cum vidit eos Sedecias rex Juda & omnes viri belli, & fugerunt, & egreſſi ſunt nocte de civitate, viam horti regis portæ inter muros: & egreſſi ſunt viam Araba. *Vul. Cumque vidiſſet eos Sedecias rex Juda, & omnes viri bellatores, fugerunt, & egreſſi ſunt nocte de civitate per viam horti regis, & per portam, quæ erat inter duos muros, & egreſſi ſunt ad viam deſerti.*

5. *Heb.* Et perſecuti ſunt exercitus Chaſdim poſt eos, & comprehenderunt Sedekihu in campeſtribus Jeriho, & ceperunt eum, & aſcendere fecerunt eum ad Nabuchadneſar regem Babel in Rebla in terra Hamath, & locutus eſt cum eo judicia. ※ *Th.* Et perſecuta eſt virtus Chaldæorum poſt eos, & comprehenderunt Sedeciam in Araboth Jericho: & ceperunt eum, & adduxerunt eum ad Nabuchodonoſor ad regem Babylonis in Reblatha in terra Æmath: & locutus eſt cum eo judicia. *Vulg. Perſecutus eſt autem eos exercitus Chaldæorum: & comprehenderunt Sedeciam in campo ſolitudinis Jerichontinæ, & captum adduxerunt ad Nabuchodonoſor regem Babylonis in Reblatha, quæ eſt in terra Emath: & locutus eſt ad eum judicia.*

6. *Heb.* Et jugulavit rex Babel filios Sedekihu in Rebla in oculis ejus, & omnes nobiles Juda jugulavit. ※ *Th.* Et jugulavit rex Babylonis filios Sedeciæ in Deblatha ad oculos ejus, & omnes liberos Juda jugulavit. *Vul. Et occidit rex Babylonis filios Sedeciæ in Reblatha, in oculis ejus: & omnes nobiles Juda occidit.*

7. *Heb.* Et oculos Sedekihu excæcavit, & vinxit eum in compedibus ad ducendum eum in Babel. ※ *Th.* Et oculos Sedeciæ excæcavit, & ligavit eum in compedibus æneis, ut duceret eum in Babylonem, & daret eum in domum piſtrini. *Vulg. Oculos quoque Sedeciæ eruit: & vinxit eum compedibus ut duceretur in Babylonem.*

8. *Heb.* domumque regis & domum populi combuſſerunt Chaſdim in igni, & muros Jeruſalem diruerunt. ※ *Th.* & domum regis & domum populi incenderunt Chaldæi in igne, & murum Jeruſalem diruerunt. *Vulg. domum quoque regis, & domum vulgi ſuccenderunt Chaldæi, & murum Jeruſalem ſubverterunt.*

9. *Hebr.* Et reſiduum populi remanentium in civitate, & dilabentes qui dilapſi ſunt ſuper eum, & reſiduum populi remanentium tranſtulit Nabuzardan magiſter laniorum Babel. ※ *Th.* Et reſiduum populi relictos in urbe, & incidentes qui inciderunt ipſi, & reſiduum populi relictorum tranſtulit Nabuzardan princeps cocorum in Babylonem. *Vul. Et reliquias populi qui remanſerant in civitate, & perfugas qui transfugerant ad eum, & ſuperfluos vulgi, qui remanſerant, tranſtulit Nabuzardan magiſter militum in Babylonem.*

10. ומן־העם הדלים אין להם מאומה השאיר נבוזראדן רב־טבחים בארץ יהודה ויתן להם כרמים ויגבים ביום ההוא ※ Θ. ἀπὸ τοῦ λαοῦ τῶν πενήτων, οἷς οὐχ ὑπῆρχεν οὐδὲν, κατέλιπεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας καὶ ὑδρεύματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

10. *Hebr.* & de plebe pauperes, quibus non eis quidquam, remanere fecit Nabuzaradan magister laniorum in terra Juda: & dedit eis vineas & agros in die illa. ※ *Th.* de populo autem pauperum, quibus nihil erat, reliquit Nabuzardan princeps cocorum in terra Juda, & dedit eis vineas & aquationes in die illa. *Vulg. Et de plebe pauperum, qui nihil penitus habebant, dimisit Nabuzardan magister militum in terra Juda: & dedit eis vineas & cisternas in die illa.*

11. ויצו נבוכדראצר מלך־בבל על־ירמיהו ביד נבוזראדן רב־טבחים לאמר ※ Θ. καὶ ἐνετείλατο Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος περὶ Ἱερεμίαν ἐν χειρὶ Ναβουζαρδὰν τοῦ ἀρχιμαγείρου λέγων.

11. *H.* & præcepit Nabuchadresar rex Babel super Jeremihu in manu Nabuzaradan principis laniorum, dicens. ※ *Th.* Et præcepit Nabuchodonosor rex Babylonis pro Jeremia in manu Nabuzardan principis cocorum, dicens. *Vul. Præceperat autem Nabuchodonosor rex Babylonis de Jeremia Nabuzardan magistro militum, dicens.*

12. קחנו ועיניך שים עליו ואל־תעש לו מאומה רע כי אם כאשר ידבר אליך כן עשה עמו ※ Θ. λάβε αὐτὸν, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου θὲς ἐπ' αὐτὸν, καὶ μὴ ποιήσῃς αὐτῷ μηδὲν κακόν· ὅτι ἀλλ' ἢ καθότι ἐὰν λαλήσῃ πρὸς σέ, οὕτως ποίησον μετ' αὐτοῦ.

12. *Hebr.* Tolle illum, & oculos tuos pone super eum, & ne facias ipsi quidquam mali: sed secundum quod loquetur ad te, sic facias cum eo. ※ *Th.* Assume ipsum, & oculos tuos pone super eum, & ne facias ipsi quidquam malum; quin immo secundum quod loquetur ad te, sic facias cum eo. *Vul. Tolle illum, & pone super eum oculos tuos, nihilque ei mali facias: sed ut voluerit, sic facias ei.*

13. וישלח נבוזראדן רב־טבחים נבושזבן רב־סריס ונרגל שראצר רב־מג ※ Θ. καὶ ἀπέστειλεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ Ναβουσαζαβὰν Ῥάβσαρις, καὶ Νηργὲλ Σαρασὰρ Ροβοασοί. (sic.)

13. *Heb.* Et misit Nabuzaradan magister laniorum Nabusazban Rab saris & Nergel Sereser Rab mag. ※ *Th.* Et misit Nabuzardan princeps cocorum & Nabusazaban Rabsaris & Nergel Sarasar Roboasoi. *Vulg. Misit ergo Nabuzardan princeps militiæ, & Nabusezban & Rabsares, & Neregel, & Sereser, & Rebmag.*

15. דבר־יהוה בהיתו עצור 15. O. λόγος κυρίου ※ Α. Θ. ὄντος αὐτοῦ συνεχομένου.

15. *H.* verbum Domini, cum esset clausus. *LXX.* verbum Domini ※ *A. Th.* cum esset detentus. *Vulg. sermo Domini, cum clausus esset.*

16. והיו לפניך ביום ההוא 16. ※ καὶ ἔσονται κατὰ πρόσωπόν σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

16. *Hebr. Vul.* & erunt in conspectu tuo in die illa. ※ & erunt in conspectu tuo in die illa.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIX. Jeremiæ.

v. 1. ※ Θ. ἡνίκα κατελήφθη Ἱερουσαλὴμ &c. Ms. Jes. Hæc porro verba, *Et factum est cum caperetur Jerusalem*, in Hebræo & in Vulgata sunt Capitis 38. sequentia vero Capitis 39.

v. 3. Ἀλλ. Νηργὲλ Σαράσαρ. Hæ nominum propriorum varietates ex Ms. Jes.

Ibid. ※ καὶ πάντες οἱ ἐπίλοιποι &c. Hujus & sequentium versuum, qui in τοῖς O. desiderantur, versionem ex Theodotione adfert Ms. Jes. Aliam de more exhibet Drusius, qualem mox proferemus.

Ibid. μεγιστᾶνες. Ms. Jes.

v. 4. Drusius ex Complut. καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον αὐτοὺς Σεδεκίας βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ ἔφυγον, καὶ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως διὰ τὴν πύλην ἀναμέσον τοῦ τείχους καὶ προτειχίσματος, καὶ ἐξῆλθον διὰ τὴν ὁδὸν Ἀραβά.

v. 5. καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω αὐτῶν, καὶ συνέλαβεν τὸν Σεδεκίαν ἐν τῷ πέραν Ἱεριχώ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ναβουχοδονόσορ βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ῥεβλάθα τὴν ἐν τῇ γῇ Αἱμάθ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως.

v. 6. καὶ ἔσφαξεν ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἐν Ῥεβλάθα κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἔσφαξεν.

v. 7. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐτύφλωσεν, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. Quod autem ex Theodotione adjicitur in Ms. Jes. καὶ δοῦναι αὐτὸν εἰς οἶκον τοῦ μυλῶνος, in Hebræo non legitur.

v. 8. ut Ms. Jes. Sed habet Drusius, καὶ τὰς οἰκίας τοῦ λαοῦ.

v. 9. Drusius, καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας μετῆρεν Ναβουζαρδὰν εἰς Βαβυλῶνα.

Hîc notat Drusius: *Princeps coquorum, vel, Magister exercitûs. Hieronymus in Quæst.* In plerisque locis Archimagiros, i. coquorum principes, pro magistris exercitûs Scriptura commemorat. μαγειρεύειν quippe Græce interpretatur, occidere. *Augustinus in Quæst. super Genesim.* Nolunt quidam præpositum coquorum interpretari, qui Græce ἀρχιμάγειρος dicitur; sed præpositum militiæ, cui esset potestas occidendi. Nam sic appellatus est etiam ille quem Nabuchodonosor misit, penes quem potius invenitur primatus fuisse militiæ.

v. 10. Drusius ex Complut. καὶ ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ λαοῦ, οἷς οὐκ ἦν οὐθὲν, κατέλιπεν Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας καὶ ἀγροὺς ἐν τῇ

ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

v. 11. καὶ ἐνετείλατο Ναβουχοδονόσωρ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ὑπὲρ τοῦ Ιερεμίου ἐν χειρὶ Ναβουζαρδὰν τοῦ ἀρχιμαγείρου, λέγων.

v. 12. λάβε αὐτὸν, καὶ θὲς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ μὴ ποιήσεις αὐτῷ οὐθὲν κακὸν, ἀλλὰ καθὼς λαλήσῃ πρὸς σὲ, οὕτω ποιήσεις αὐτῷ.

v. 13. καὶ ἀπέστειλε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ Ναβουσεζβὰ καὶ Ραβσαρὶς, καὶ Νηργελ, καὶ Σαρασὰρ, καὶ Ραβμὰγ, καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος.

v. 15. ※ Α. Θ. ὄντος αὐτοῦ συνεχομένου. Mſ. Jeſ.

v. 16. ※ καὶ ἔσονται &c. Idem.

JEREMIÆ CAP. XL.

הרמה 1. O. Ῥαμά. Ἄλλος, Ῥεμάθ.

בקחתו O. ἐν τῷ λαβεῖν αὐτόν. Ἀλλ. ὅτε ἔλαβεν.

והוא־אסור ※ A. Σ. δεδεμένον: In O. vacat.

דבר 2. O. ἐλάλησεν. Ἄλλος, ἐχρημάτισεν.

והיה לכם דבר הזה ועתה 3. ※ A. Θ. καὶ ἐγενήθη ὑμῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο: καὶ νῦν.

4. ואם־רע בעיניך לבוא אתי בבל חדל ראה כל־הארץ לפניך אל־טוב ואל־הישר בעיניך ללכת שמה לך ועודנו לא־ישוב ※ καὶ εἰ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐλθεῖν μετ᾽ ἐμοῦ εἰς Βαβυλῶνα ※ παῦσαι. ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου εἰς ἀγαθὸν καὶ εἰς τὸ εὐθὲς πορευθῆναι ἐκεῖ· πορεύου, καὶ πρὶν ἢ ἀπαλλαγῶ ἐγὼ, ἔτι ἐμοῦ οὐκ ἐπιτρέψεις ἀποτρέχειν. O. εἰ δὲ μὴ, ἀπότρεχε.

ארחה 5. Ἄλλος, ἐστιατορείαν.

וטף ומדלות הארץ 7. Ἄλλος, καὶ τὰ νήπια, καὶ περὶ τῶν πενήτων τῆς γῆς.

גדליה 8. O. Γοδολίαν. Ἀλλ. Γαλαδίαν.

12. וישובו כל־היהודים מכל־המקמות אשר נדחו־שם Ἀλλ. καὶ ἐστράφησαν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου εἰς ὃν διεσπάρησαν.

בעלים 14. O. Βελεισά. Ἀλλ. Βελισά. Ἄλλος, Βααλίς.

ישמאל בן־נתניה O. τὸν Ισμαὴλ ※ υἱὸν Ναθανίου.

1. **H**Eb. *LXX. Vul.* Rama. *Alius*, Remath. *H.* in accipiendo ipſum. *Alius*, cum accepit. *Vul. quando tulit eum.*

Heb. & ipſe vinctus ※ *A. S. Vulg.* vinctum. *In LXX. vacat.*

2. *H. LXX. Vulg.* locutus eſt. *Alius*, prædixit.

3. *Heb.* & fuit vobis verbum hoc: & nunc. ※ *A. Th.* & factum eſt vobis verbum hoc: & nunc. *Vul. & factus eſt vobis ſermo hic. Nunc ergo.*

4. *H.* & ſi malum in oculis tuis venire mecum in Babel, ceſſa, vide, omnis terra in conſpectu tuo ad bonum & ad rectum in oculis tuis ad eundum illuc: vade, & adhuc ipſe non revertetur. ※ & ſi malum in oculis tuis venire mecum in Babylonem ※ ceſſa: ecce omnis terra coram te in bonum & in rectum ad eundum illuc: vade, & antequam diſcedam ego, ultra me non permittes abſcedere. *LXX.* ſin minus, aufuge. *Vulg. Si autem diſplicet tibi venire mecum in Babylonem, reſide: ecce omnis terra in conſpectu tuo eſt: quod elegeris, & quo placuerit tibi ut vadas, illuc perge. Et mecum noli venire.*

5. *H. & Alius*, viaticum. *Vulg. cibaria.*

7. *H.* & pubem & de tenuitate terræ. *Al. Vulg.* & parvulos & de pauperibus terræ.

8. *H.* Godolia. *LXX. Vul.* Godoliam. *Alius*, Galadiam.

12. *H.* & reverſi ſunt omnes Judæi de univerſis locis, quo expulſi fuerant illuc. *Al.* & reverſi ſunt omnes Judæi de omni loco ad quem diſperſi fuerant. *Vul. reverſi ſunt, inquam, omnes Judæi de univerſis locis, ad quæ profugerant.*

14. *H. Alius*, *Vul.* Baalis. *LXX.* Beliſſa. *Alius*, Beliſa.

H. Iſmael filium Nathaniæ. *LXX.* Iſmael ※ filium Nathaniæ. *Vul. Iſmahel filium Nathaniæ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XL. Jeremiæ.

v. 1. Ἄλλος, Ῥεμάθ.

Ibid. Ἄλλος, ὅτε ἔλαβεν. Idem, & ibid. ※ A. Σ. δεδεμένον & v. 2. Ἀλλ. ἐχρημάτισεν.

v. 3. Druſius, כאשר דבר καθὼς ἐλάλησε.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ ἐγενήθη &c. Mſ Jeſ. Druſius autem ſine Interpretis nomine, καὶ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος.

v. 4. ※ καὶ εἰ πονηρὸν &c. Sic Mſ Jeſ. Druſius autem pro πορεύου, habet ἧκε, ex Complutenſi. Poſtea vero partem hujus verſûs ſic adfert: ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου εἰς καλὸν καὶ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι ἐκεῖ, πορεύου. Subjungit Druſius: *Sequitur in iiſdem libris*, καὶ ἀνάστρεψον, & revertere, ושוב

v. 5. Ἄλλος, ἑστιατορείαν. Druſius.

v. 7. & 12. Lectiones ex Druſio. Druſius autem ex Editione Complutenſi.

v. 14. Ἀλλ. Βελισά. Ἀλλ. Βααλίς. Mſ. Jeſ. Druſius, Βαλισὰ βασιλεὺς Ἀμμών.

Ibid. ※ υἱὸν Ναθανίου. Mſ. Jeſ.

JEREMIÆ CAP. XLI.

גדליהו בן־אחיקם 1. Ο. Γοδολίαν ※ ὑὸν Ἀχικάμ.

1. HEbr. Godolihu filium Ahicam. *LXX.* Godoliam ※ filium Achicam. *Vulg. Godoliam filium Ahicam.*

יחדו המצפה Ο. ἅμα ※ εἰς Μασσηφάθ.

H. simul in Maſpha. *LXX.* ſimul ※ in Maſſephath. *Vul. ſimul in Maſphath.*

ישמעאל בן־נתניה 2. Ο. Ισμαὴλ ※ ὑὸς Ναθανίου.

2. *H.* Iſmael filius Nathania. *LXX.* Iſmael. ※ filius Nathaniæ. *Vul. Iſmael filius Nathaniæ.*

את־גדליהו בן־אחיקם בן־שפן בחרב וימת אתו ※ Γοδολίαν ὑὸν Ἀχικὰμ ὑοῦ Σαφὰν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἀπέκτειναν αὐτόν.

H. Godolihu filium Ahicam, filium Saphan in gladio, & interfecit eum ※ Godoliam filium Achicam filium Saphan in gladio, & interfecerunt eum. *Vul. Godoliam filium Ahicam, filii Saphan gladio, & interfecerunt eum.*

את אנשי המלחמה הכה ישמעאל 3. ※ καὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου ἐπάταξεν Ισμαήλ.

3. *Hebr.* viros belli percuſſit Iſmahel. ※ & viros belli percuſſit Iſmael. *Vulg. & viros bellatores percuſſit Iſmahel.*

מנחה 5. Α. δῶρα. Σ. θυσίαν. Ο. μάννα.

5. *Heb.* munus. *A.* dona. *S.* ſacrificium. *LXX.* manna. *Vul. munera.*

7. וישחטם ישמעאל בן־נתניה אל־תוך הבור הוא והאנשים אשר־אתו ※ καὶ ἔρριψεν αὐτοὺς Ισμαὴλ ὁ υἱὸς Ναθανίου: εἰς τὸ φρέαρ ※ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ.

7. *Heb.* & jugulavit eos Iſmael filius Nathania ad medium ciſternæ ipſe, & viri qui cum eo. ※ & projecit eos Iſmael filius Nathaniæ: in puteum ※ ipſe & viri qui cum eo. *Vulg. interfecit eos Iſmahel filius Nathaniæ circa medium laci, ipſe, & viri qui erant cum eo.*

10. הפקיד נבוזראדן רב־טבחים את־גדליהו בן־אחיקם וישבם ישמעאל בן־נתניה Ο. παρεκατέθετο ※ Ναβουζαρδὰν: ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολίᾳ υἱῷ Ἀχικὰμ ※ καὶ ὤρθρισεν Ισμαὴλ υἱὸς Ναθανίου.

10. *Hebr.* Commendaverat Nabuzaradan magiſter laniorum Godolihu filio Ahicam: & captivos adduxit eos Iſmael filius Nathaniæ. *LXX.* Commendaverat ※ Nabuzardan: princeps cocorum Godoliæ filio Achicam ※ & diluculo ſurrexit Iſmahel filius Nathaniæ. *Vul. Commendaverat Nabuzardan princeps militiæ Godoliæ filio Ahicam. Et cepit eos Iſmahel filius Nathaniæ.*

וילכו להלחם עם־ישמעאל 12. Ο. καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν αὐτόν. Ἄλλος; ἐπορεύθησαν πολεμῆσαι πρὸς Ισμαήλ.

12. *Heb.* & abierunt ad bellandum cum Iſmael. *LXX.* & diſceſſerunt ad bellandum cum eo. *Alius*, abierunt pugnatum adverſus Iſmael. *Vulg. profecti ſunt ut bellarent adverſus Iſmahel.*

את־יוחנן בן־קרח ואת כל 13. Ο. τὸν Ιωαννὰν ※ υἱὸν Καρηέ: καὶ ※ μετ' αὐτοῦ: πάντας.

13. *Heb.* Johanan filium Caree & univerſos. *LXX.* Joanan ※ filium Caree: & ※ cum eo: univerſos. *Vulg. Johanan filium Caree, & univerſos.*

וישמחו ויסבו כל־העם אשר־שבה ישמעאל 14. מן־המצפה וישבו וילכו אל־יוחנן בן־קרח ※ καὶ ἐχάρησαν, καὶ ἀπέστρεψεν πᾶς ὁ λαὸς, ὃν ᾐχμαλώτευσεν Ισμαὴλ ἐκ τῆς Μασσηφὰ, καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθον πρὸς Ιωαννὰν υἱὸν Καρηέ. Ο. καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ιωαννάν.

14. *H.* Et gaviſi ſunt, & verterunt ſe omnis populus, quem captivum duxerat Iſmahel de Maſpha: & reverſi ſunt & iverunt ad Johanan filium Caree. ※ Et lætati ſunt, & reverſus eſt omnis populus, quem captivum adduxit Iſmahel de Maſſepha, & revertentes venerunt ad Johanan filium Caree. *LXX.* Et reverſi ſunt ad Joanan. *Vul. Lætati ſunt, & reverſus eſt omnis populus, quem ceperat Iſmahel, in Maſphath: reverſuſque abiit ad Johanan filium Caree.*

מפני יוחנן 15. ※ ἀπὸ προσώπου Ιωαννάν.

15. *Hebr. Vulg.* a facie Johanan. ※ a facie Johanan.

מאת ישמעאל בן־נתניה מן־המצפה אחר 16. הכה את־גדליה בן־אחיקם ※ ἀπὸ Ισμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου ἐκ τῆς Μασσηφὰ, μετὰ τὸ πατάξαι Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικάμ.

16. *Heb.* ab Iſmael filio Nathania de Maſpha, poſtquam percuſſit Godolia filium Ahicam. ※ ab Iſmael filio Nathaniæ de Maſſepha, poſtquam percuſſerat Godoliam filium Achicam. *Vulg. ab Iſmahel filio Nathaniæ de Maſphath, poſtquam percuſſit Godoliam filium Ahicam.*

כמיהם

בגרות כמוהם 17. O. ἐν Γαβηρῶ Χαμάα. Ἀλλ. ἐν Γηρῶθ Χαμαάμ.

17. *Heb.* in peregrinatione Chamaam. *LXX.* in Gabero Chamaa. *Alius*, in Geroth Chamaam. *Vulg. peregrinantes in Chamaam.*

גדליהו בן־אחיקם 18. O. Γοδολίαν ※ υἱὸν Ἀχικάμ.

18. *Heb.* Godolihu filium Ahicam. *LXX.* Godoliam ※ filium Achicam. *Vulg. Godoliam filium Ahicam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XLI Jeremię.

v. 1. Drusius, καὶ ἡγούμενοι τοῦ βασιλέως.
Ibid. ※ υἱὸν Ἀχικάμ. Mſ. Jeſ. Ibid. εἰς Μασσηφάθ.
Et v. 2. ※ υἱὸς Ναθανίε. Ex eodem Mſ.
Ibid. ※ Γοδολίαν &c. Idem. Ibi vero loco τοῦ, ἐν ῥομφαίᾳ, Drusius ex Complut. μαχαίρᾳ. Ibid. Drusius, וימת אותו καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν. forte ἐθανάτωσεν.
v. 3. ※ καὶ τοὺς ἄνδρας πολέμου &c. Mſ. Jeſ. Druſius, πολεμιστάς, ex Complut. de more.
v. 5. A. δῶρα. Σ. θυσίαν. Sic Druſius & Mſ. Jeſ. O. μαννα, melius μαναα, ut alibi.
v. 7. ※ καὶ ἔῤῥιψεν αὐτοὺς &c. Idem Druſius vero ex Complut. ſic, ἔσφαξεν αὐτοὺς, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ φρέαρ.
v. 10. O. παρεκατέθετο ※ Ναβουζαρδὰν &c. Mſ. Jeſ.
v. 12. Ἀλλος, ἐπορεύθησαν πολ- Idem, ut & ſequentem verſum 13.
v. 14 ※ καὶ ἐχάρησαν &c. Mſ. Jeſ. Druſius habet, καὶ εὐφράνθησαν, & nihil amplius.
v. 16. ※ ἀπὸ Ἰσμαὴλ &c. Mſ. Jeſ. & Druſius.
v. 17. Ἀλλ. ἐν Γηρῶθ Χαμαάμ. Druſius.
v. 18. ※ υἱὸν Ἀχικάμ. Mſ. Jeſ.

JEREMIÆ CAP. XLII.

יזניה 1. O. Ἀζαρίας. Ἄλλος, Ἰεζονίας.

1. HEb. Jezonia. *LXX.* Azarias. *Alius*, *Vul.* Jezonias.

ירמיהו הנביא 4. O. Ἱερεμίας ※ ὁ προφήτης.

4. *H.* Jeremihu propheta. *LXX.* *Vul.* Jeremias ※ propheta.

9. אלהי ישראל אשר שלחתם אתי אליו להפיל תחנתכם לפניו ※ Θ. θεὸς Ἰσραὴλ, πρὸς ὃν ἀπεστείλατέ με ῥίψαι ἔλεος ὑμῶν ἐναντίον αὐτοῦ.

9. *Heb. Vulg.* Deus Iſrael ad quem miſiſtis me, ut proſternerem preces veſtras ante eum. ※ Deus Iſrael ad quem miſiſtis me, ad proſternendum miſericordiam veſtram ante eum.

15. שארית יהודה כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל ※ A. Θ. οἱ κατάλοιποι τοῦ Ἰούδα· οὕτως εἶπεν κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ·

15. *Heb.* reſiduum Juda. Sic dixit Dominus exercituum Deus Iſrael. ※ *A. Th.* reſidui Judææ: ſic dixit Dominus ※ virtutum, Deus Iſrael. *Vulg. reliquiæ Juda. Hæc dicit Dominus exercituum, Deus Iſrael.*

ברעב ובדבר 17. O. καὶ ἐν λιμῷ ※ Θ. καὶ ἐν θανάτῳ.

17. *Hebr.* in fame & in peſte. *LXX.* & in fame ※ *Th.* & in morte. *Vulg. & fame & peſte.*

יהוה צבאות אלהי ישראל 18. O. κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

18. *Heb. Vulg.* Dominus exercituum, Deus Iſrael. *LXX.* Dominus ※ virtutum, Deus Iſrael.

אפי וחמתי O. ὁ θυμός μου. ※ Π. καὶ ἡ ὀργή μου.

Hebr. Vulg. furor meus & indignatio mea. *LXX.* furor meus, ※ *Omnes*, & ira mea.

דבר יהוה 19. O. ἃ ἐλάλησε κύριος. Ἄλλος, οὕτως ἐλάλησε κύριος.

19. *Heb.* locutus eſt Dominus. *LXX.* quæ locutus eſt Dominus. *Alius*, ſic locutus eſt Dominus. *Vul. verbum Domini.*

העידתי בכם היום כי ※ A. διεμαρτυράμην ὑμῖν σήμερον ὅτι.

Heb. conteſtatus ſum in vobis hodie, quia. ※ *A.* conteſtatus ſum vobis hodie, quia. *Vul. obteſtatus ſum vos hodie, quia.*

אתם שלחתם 20. ※ Π. ὑμεῖς: ἀποστείλαντες.

20. *Hebr.* vos miſiſtis. ※ *Omnes*, vos: mittentes. *Vul. vos enim miſiſtis.*

יהוה אלהינו כן הגד־לנו ועשינו O. κύριος ※ ὁ θεὸς ἡμῶν, οὕτως ἀπάγγελον ἡμῖν, καὶ ποιήσομεν.

Heb. Vulg. Dominus Deus noſter, ſic annuntia nobis; & faciemus. *LXX.* Dominus ※ Deus noſter, ſic annuntia nobis, & faciemus.

ואגד לכם היום 21. ※ καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν σήμερον.

21. *Heb.* ※ *Vulg.* & annuntiavi vobis hodie.

ועתה ידע תדעו כי בחרב ברעב ובדבר 22. O. καὶ νῦν ※ ἴστε γινώσκοντες ὅτι: ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ※ A. Θ. καὶ ἐν θανάτῳ.

22. *Heb.* & nunc ſciendo ſcietis quia in gladio, in fame, & in peſte. *LXX.* & nunc ※ ſcitote cognoſcentes quia: in gladio, & in fame, ※ *A. Th.* & in morte. *Vulg. nunc ergo ſcientes ſcietis, quia gladio, & fame, & peſte.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLII. Jeremiæ.

v. 1. Αλλ. Ιεζονίας. Mſ. Jeſ.
v. 4. ※ ὁ προφήτης. Idem.
v. 9. ※ Θ. Θεὸς Ισραὴλ &c. Idem. Druſius vero ſic, ὁ Θεὸς Ισραὴλ, οὗ ἀπεστάλκατέ με πρὸς αὐτὸν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
v. 14. Druſius, λέγοντες μηδαμῶς ὅτι.
v. 15. ※ Α. Θ. οἱ κατάλοιποι &c. Druſius item.
v. 17. ※ Θ. καὶ ἐν θανάτῳ. Idem Druſius, καὶ ἐν λοιμῷ.
v. 18. ※ τῶν δυνάμεων ὁ Θεὸς Ισραήλ. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ Π. καὶ ἡ ὀργή μου. Idem.
v. 19. Αλλ. οὕτως ἐλάλ- Idem.
Ibid. ※ Α. διεμαρτυράμην &c. Idem. Druſius vero ex Complutenſi Edit. ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον.
v. 20. ※ Π. ὑμεῖς. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ ὁ Θεὸς ἡμῶν &c. Idem.
v. 21. ※ καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν σήμερον. Idem, itemque Druſius, qui adjicit, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε.
v. 22. καὶ νῦν ※ ἴστε &c. Mſ. Jeſ. Ibidem Druſius, ובדבר καὶ ἐν λοιμῷ, alias, θανάτῳ.

JEREMIÆ CAP. XLIII.

1. לדבר אל־כל־העם את־כל־דברי יהוה אלהיהם אשר־שלחו יהוה אלהיהם אליהם את כל־הדברים האלה O. λέγων (Αλλως, λαλῶν) πρὸς ※ Α. Σ. πάντα: τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἀπέστειλεν ※ ὁ κύριος αὐτῶν: πρὸς αὐτοὺς ※ σὺν: πάντας τοὺς λόγους τούτους.

1. Hebr. loqui ad omnem populum univerſa verba Domini Dei eorum, quibus miſerat eum Dominus Deus eorum ad eos, omnia verba iſta. *LXX.* dicens (*al.* loquens) ad ※ *A. S.* omnem: populum omnia verba quæ miſit ※ Dominus eorum: ad eos, omnia verba hæc. *Vul. loquens ad populum univerſos ſermones Domini Dei eorum, pro quibus miſerat Dominus Deus eorum ad illos, omnia verba hæc.*

2. וכל־האנשים הזדים אמרים O. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες ※ ὑπερήφανοι: οἱ εἴπαντες. Αλλ. εἰπόντες.

2. *Heb. Vul.* & omnes viri ſuperbi, dicentes. *LXX.* & omnes viri ※ ſuperbi: qui dixerant. *Al.* dicentes.

5. יוחנן בן־קרח O. Ιωαννὰν ※ υἱὸς Καρηέ.

5. *Heb. Vul.* Johanan filium Caree. *LXX.* Joanan ※ filius Caree.

אשר־שבו מכל־הגוים אשר נדחו־שם ※ Α. Θ. τοὺς ἀποστραφέντας ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ. O. τοὺς ἀποστρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ.

H. qui reverſi fuerant de cunctis gentibus, quo repulſi fuerant illuc. ※ *A. Th.* qui reverſi fuerant de cunctis gentibus, quo diſperſi fuerant illuc. *LXX.* qui reverſi fuerant ad habitandum in terra. *Vul. qui reverſi fuerant de cunctis gentibus, ad quas fuerant ante diſperſi.*

6. את־הנשים ואת־הטף ואת־כל־הנפש O. καὶ ※ σὺν: τὰς γυναῖκας, καὶ ※ σὺν: τὰ νήπια.... καὶ ※ σὺν: τὰς ψυχάς.

6. *Hebr. Vul.* mulieres & parvulos.... & omnem animam. *LXX.* mulieres & parvulos.... & animas.

9. במלט במלבן ※ Οἱ λοιποὶ, ἐν τῷ κρυφίῳ ἐν τῷ πλινθίῳ. O. ἐν προθύροις.

9. *Heb.* in intrito, in lateraria. ※ *Reliqui*, in occulto, in latericio. *LXX.* in veſtibulis. *Vul. in crypta, quæ eſt ſub muro latericio.*

10. ואמרת אליהם כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל O. καὶ ἐρεῖς ※ πρὸς αὐτούς: οὕτως εἶπεν κύριος ※ τῶν δυνάμεων θεὸς Ισραήλ.

10. *Heb.* & dices ad eos: ſic dixit Dominus exercituum, Deus Iſrael. *LXX.* & dices ※ ad eos: ſic dixit Dominus ※ virtutum Deus Iſrael. *Vulg. & dices ad eos: Hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſrael.*

מלך־בבל עבדי O. βασιλέα Βαβυλῶνος ※ τὸν δοῦλόν μου.

H. regem Babel ſervum meum. *LXX. Vulg.* regem Babylonis ※ ſervum meum.

13. אשר בארץ מצרים Αλλος, τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ. O. τοὺς ἐν Ὤν.

13. *Heb. Alius*, quæ in terra Ægypti. *LXX.* quæ in On. *Vulg. quæ ſunt in terra Ægypti.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIII. Jeremiæ.

v. 1. O. λέγων (ἀλλ. λαλῶν) πρὸς ※ Α. Σ. πάντα: Mſ. Jeſ.
v. 2. ὑπερήφανοι. Mſ. Jeſ. & Druſius.
v. 5. ※ υἱὸς Καρηέ. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ Α. Θ. τοὺς ἀποστραφέντας &c. Idem. Druſius quoque, ſed ſine Interpretum nomine.
v. 6. ※ σὺν: τὰς γυν- Mſ. Jeſ.
v. 9. ※ οἱ λοιποὶ, ※ ἐν τῷ κρυφίῳ &c. Sic Mſ. Jeſ. & Druſius, qui legit, ἐν κρυφαίῳ, & Colbertinus. In Mſ. Jeſ. οἱ λοιποὶ, non habetur.
v. 10. ※ πρὸς αὐτοὺς &c. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ τὸν δοῦλόν μου. Idem & Druſius.
v. 12. τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ. Druſius. Melius, τοὺς ἐν γῇ Αἰγύπτου.

JEREMIÆ CAP. XLIV.

אל כל־היהודים הישבים 1. Α. Σ. ἐπὶ πάντας τοὺς Ἰουδαίους τοὺς οἰκοῦντας. Ο. πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν.

ובנף Ἄλλος, καὶ ἐν Μέμφοις.

יהוה צבאות 2. Ο. κύριος ※ τῶν δυνάμεων.

חרבה היום הזה Ο. ἔρημοι ※ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

לא ידעום המה אתם ואבתיכם 3. Ο. οὐκ ἔγνωτε ※ Π. ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν.

אליכם את־כל־עבדי הנביאים 4. Ο. πρὸς ὑμᾶς ※ σὺν πάντας: τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας.

היום הזה ולא יראו 10. Ο. ἡμέρας ταύτης ※ καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν.

ולא־הלכו בתורתי ובחקתי Ο. οὐκ ἀντείχοντο ※ τῶν νόμων μου: καὶ τῶν προσταγμάτων μου.

לפניכם ולפני אבותיכם Ο. κατὰ πρόσωπον ※ ὑμῶν καὶ κατὰ πρόσωπον: τῶν πατέρων αὐτῶν.

יהוה צבאות אלהי ישראל 11. Ο. κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

פני בכם לרעה ולהכרית את־כל־יהודה ולקחתי את־שארית יהודה אשר־שמו פניהם לבוא־ מצרים לגור שם ※ Θ. τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμῖν εἰς κακά, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν πάντα Ἰούδαν. καὶ λήψονται τοὺς καταλοίπους Ἰούδα τοὺς θέντας τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰσελθεῖν εἰς γῆν Αἰγύπτου, παροικεῖν ἐκεῖ.

בחרב וברעב ימתו 12. ※ Α. Θ. ἐν ῥομφαίᾳ καὶ λιμῷ ἀποθανοῦνται.

ובדבר 13. Ἄλλος, καὶ ἐν θανάτῳ.

לא יהיה 14. Ο. οὐκ ἔσται. Ἄλλος, οὐ σωθήσεται.

והסך־לה נסכים 18. ※ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς:

כונים להעצבה 19. Ο. χαυῶνας ※ Σ. καὶ σόββα. Ἄλλος, καὶ τῶν γλυπτῶν αὐτῆς.

מאין יושב 22. ※ Α. Θ. παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν ἐνοικοῦντα.

כיום הזה 23. ※ Π. καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη.

ירמיהו אל־כל־העם 24. Ο. Ἱερεμίας ※ παντί: τῷ λαῷ.

1. Hebr. *A. S.* ad omnes Judæos, habitantes. *LXX.* omnibus Judæis habitantibus. *Vulg. ad omnes Judæos, qui habitabant.*

Hebr. & in Noph. *Alius & Vul.* & in Memphis.

2. *H. Vulg.* Dominus exercituum. *LXX.* Dominus ※ virtutum.

Heb. desertæ die hac. *LXX.* desertæ ※ die hac. *Vulg. desertæ sunt hodie.*

3. *H.* nec sciebant eos ipsi, vos, & patres vestri. *LXX.* nesciebatis ※ *Omnes*, vos & patres vestri. *Vulg. quos nesciebant & illi, & vos, & patres vestri.*

4. *H. Vul.* ad vos omnes servos meos prophetas. *LXX.* ad vos ※ omnes: servos meos prophetas.

10. *H. Vul.* diem hanc: & non timuerunt. *LXX.* die hac ※ & non timuerunt.

H. & non iverunt in lege mea & in præceptis meis. *LXX.* & non adhæserunt ※ legibus meis: & præceptis meis. *Vulg. & non ambulaverunt in lege Domini & in præceptis meis.*

Heb. Vulg. coram vobis, & coram patribus vestris. *LXX.* in conspectu ※ vestro, & in conspectu: patrum vestrorum.

11. *H. Vul.* Dominus exercituum Deus Israel. *LXX.* Dominus ※ virtutum Deus Israel.

H. facies meæ in vos in malum, & ad succidendum omnem Judam, & tollam reliquias Juda, quæ posuerunt facies suas ad eundum in Ægyptum ad peregrinandum ibi. ※ *Th.* faciem meam super vos in mala, ad exterminandum omnem Judam; & accipient residuos Juda, qui posuerunt faciem suam ingredi in terram Ægypti, ad peregrinandum ibi. *Vulg. faciem meam in vobis in malum: & disperdam omnem Judam. Et assumam reliquias Judæ, qui posuerunt facies suas ut ingrederentur terram Ægypti, & habitarent ibi.*

12. *H. Vulg.* in gladio & in fame morientur. ※ *A. Th.* in gladio & fame morientur.

13. *H.* & in peste. *Alius*, & in morte. *Vul. & peste.*

14. *Heb. LXX. Vul.* non erit. *Alius*, non addetur.

18. *H.* ※ *Vul.* & libare ei libamina.

19. *H.* effigies ad effingendum eam. *LXX.* chavanas ※ *S.* & sobba. *Alius*, & sculptilium ejus. *Vulg. placentas ad colendum eam.*

22. *Hebr. Vulg.* eo quod non sit habitator. ※ *A. Th.* eo quod non sit inhabitans.

23. *Hebr.* secundum diem hanc. ※ *Omnes*, sicut dies hæc. *Vul. sicut est dies hæc.*

24. *H.* Jeremihu ad omnem populum. *LXX.* Jeremias ※ omni: populo. *Vulg. Jeremias ad omnem populum.*

שמעו דבר יהוה כל־יהודה אשר בארץ מצרים O. ἀκούσατε λόγον κυρίου ※ Θ. πᾶσα ἡ Ἰουδαία οἱ ἐν γῇ Αἰγύπτου.

H. audite verbum Domini omnis Juda, qui in terra Ægypti. *LXX.* audite verbum Domini ※ omnis Judæa, qui in terra Ægypti. *Vul. audite verbum Domini omnis Juda, qui eſtis in terra Ægypti.*

יהוה צבאות 25. O. κύριος ※ τῶν δυνάμεων.

25. *H. Vul.* Dominus exercituum. *LXX.* Dominus ※ virtutum.

אתם ונשיכם ※ ὑμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. O. ὑμεῖς γυναῖκες.

Heb. Vulg. vos & uxores veſtræ. ※ vos & uxores veſtræ. *LXX.* vos uxores.

עשה תעשינה את־נדריכם O. ποιοῦσαι ἐποιήσατε ※ τὰς εὐχὰς ὑμῶν.

Heb. faciendo feciſtis vota veſtra. *LXX.* facientes feciſtis ※ vota veſtra. *Vulg. impleſtis vota veſtra, & opere perpetraſtis ea.*

הנני 26. ἰδοὺ ※ ἐγώ.

26. *Hebr. Vulg.* ecce ego. *LXX.* ecce ※ ego.

שמי נקרא O. ὄνομά μου ※ Π. καλούμενον.

Hebr. nomen meum vocatum. *LXX.* nomen meum ※ *Omnes*, vocatum. *Vulg. vocabitur nomen meum.*

כל־איש יהודה O. πᾶς ※ ἀνὴρ : Ἰούδα.

Hebr. omnis vir Juda. *LXX.* omnis ※ vir: Juda. *Vul. omnes viri Judæi.*

יקום ממני ומהם 28. O. ἐμμενεῖ ※ Θ. ὁ ἐμὸς ἢ ὁ αὐτῶν.

28. *Hebr.* ſtabit a me & ab ipſis. *LXX.* immanebit ※ meus aut ipſorum. *Vulg. compleatur meus, an illorum.*

לכם האות נאם־יהוה 29. O. ὑμῖν τὸ σημεῖον ※ φησὶ κύριος.

29. *Hebr. Vulg.* vobis ſignum, ait Dominus. *LXX.* vobis ſignum, ※ dicit Dominus.

אני עליכם במקום הזה למען תדעו כי קום יקומו דברי עליכם לרעה ※ A. Θ. ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ εἰς κακά· ὅπως γνῶτε ὅτι στάσει στήσονται οἱ λόγοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακά. O. ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς πονηρά.

Hebr. ego ſuper vos in loco iſto, ut ſciatis quia ſurgendo ſurgent verba mea ſuper vos in malum. ※ *A. Th.* ego ſuper vos in loco iſto in mala, ut ſciatis quoniam ſtatione ſtabunt verba mea ſuper vos in mala. *LXX.* Ego ſuper vos in mala. *Vulg. ego ſuper vos in loco iſto: ut ſciatis quia vere complebuntur ſermones mei ſuper vos in malum.*

הפרע 30. A. Θ. Φρεώ. O. οὐαφρή.

30. *Heb.* Hapree. *A. Th.* Phren. *LXX.* Uaphre. *Vul. Ephree.*

מלך־מצרים ביד O. βασιλέα Αἰγύπτου ※ ἔκδοτον.

Heb. regem Ægypti in manum. *LXX.* regem Ægypti ※ dedititium. *Vulg. regem Ægypti in manu.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIV. Jeremiæ.

v. 1. Poſt Ἱερεμίαν Mſ. Jeſ. addit ※ παρὰ κυρίου.
Ibid. A. Σ. ... πάντας τοὺς Ἰουδαίους &c. Idem.
Ibid. Ἀλλ. καὶ ἐν Μέμφοις. Druſius.
v. 2. ※ τῶν δυνάμεων. Idem.
Ibid. ※ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Idem. Druſius vero σήμερον.
v. 3. ※ ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν. Mſ. Jeſ. & v. 4. ※ σὺν πάντας.
v. 10. ※ καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν. Mſ. Jeſ. & Druſius.
Ibid. ※ τῶν νόμων μου. Idem Mſ.
Ibid. ※ ὑμῶν, καὶ κατὰ πρόσωπον: Idem.
v. 11. ※ τῶν δυνάμεων, ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. Idem & Druſius.
Ibid. ※ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμῖν εἰς κακὰ &c. Idem.
v. 12. ולקחתי את־שארית יהודה אשר־שמו פניהם לבוא ארץ־מצרים לגור שם ותמו כל בארץ מצרים καὶ λήψομαι τοὺς καταλοίπους Ἰούδα, οἳ ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν Αἰγύπτου τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, καὶ ἐκλείψουσι πάντες ἐν γῇ Αἰγύπτου. Druſius ex Complut.
Ibid. ※ A. Θ. ἐν ῥομφαίᾳ &c. Mſ. Jeſ.
v. 13. καὶ ἐν θανάτῳ. Druſius ex Complut.
v. 14. Ἀλλ. οὐ σωθήσεται. Mſ. Jeſ.
v. 17. ἐν πλατείαις. Druſius.
v. 18. ※ τοῦ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς. Mſ. Jeſ.
v. 19. ※ Σ. καὶ Σόββα. Ἀλλ. καὶ τῶν γλυπτῶν αὐτῶν; Idem.
v. 22. ※ A. Θ. παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν ἐνοικοῦντα. Idem.
v. 23. ※ Π. καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. Idem.
v. 24. ※ παντί. Idem.
Ibid. ※ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, οἱ ἐν γῇ Αἰγύπτου. Idem. Druſius vero, πᾶσα Ἰούδα; οἱ ἐν γῇ Αἰγ–
v. 25. ※ τῶν δυνάμεων. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ ὑμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. Idem & Druſius.
Ibid. ※ τὰς εὐχὰς ὑμῶν. Mſ. Jeſ.
v. 26. ※ ἐγώ. Idem.
Ibid. ※ Π. καλούμενον. Idem.
Ibid. ※ ἀνήρ. Idem.
v. 28. ※ Θ. ὁ ἐμὸς, ἢ ὁ αὐτῶν. Idem, & Druſius; ſine Interpretis nomine.
v. 29. ※ φησὶ κύριος. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ A. Θ. ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ &c. Mſ. Jeſ. Druſius vero hunc locum ſic adfert: ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἐμμενοῦσιν οἱ λόγοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακά.
v. 30. A. Θ. Φρεώ. Mſ. Jeſ. Sed ſuſpicor mendum.
Ibid. ※ ἔκδοτον. Idem.

JEREMIÆ CAP. XLV.

מלך יהודה לאמר 1. O. βασιλέως Ἰούδα ※ λέγων.

יהוה אלהי ישראל 2. O. κύριος ※ ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

אני נתש ואת־כל־הארץ ההיא 4. O. ἐγὼ ἐκτίλλω ※ καὶ σὺν πᾶσαν τὴν γῆν ἐκείνην.

1. Hebr. regis Juda dicendo. *LXX.* regis Juda ※ dicens. *Vulg. regis Juda dicens.*
2. *Heb. Vul.* Dominus Deus Israel. *LXX.* Dominus ※ Deus Israel.

4. *Heb.* ego destruo, & universam terram hanc. *LXX.* ego evello, ※ & universam terram illam. *Vul. ego evello, & universam terram hanc.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLV. Jeremiæ.

v. 1. ※ λέγων. Ms. Jes.
v. 2. ※ ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Idem.

v. 4. ※ καὶ σὺν πᾶσαν τὴν γῆν ἐκείνην. Ms. Jes. Drusius vero, καίγε πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, ex Complut.

JEREMIÆ CAP. XLVI.

על־הגוים למצרים על־חיל פרעה נכו 1. Ἄλλος, ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκίου τοῦ βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ Αἰλὰμ τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναμιν Φαραὼ Νεχαώ. O. τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναμιν Φαραὼ Νεχαώ.

וכנהרות יתגעשו מים 8. ※ καὶ ὡς ποταμὸς ἐκταράσσεται κύματα αὐτῆς.

הדבר אשר דבר 13. A. ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε. O. ἃ ἐλάλησε.

הכן לך 14. Σ. ἑτοίμασόν σοι. O. ἑτοίμασον.

סביביך Οἱ λοιποὶ, καὶ ὁ Σύρος, τὰ κύκλῳ σου. O. τὴν σμίλακά σου.

שאון העביר המועד 17. O. Σαὼν ἐβιὲ (l. ἐβὶρ) μωήδ. A... παρήγαγεν ὁ καιρός. Σ.. καιρὸς παρεληλύθει. ὁ Σύρος, ταράττων καὶ καιροὺς διαφέρων.

אמר יהוה צבאות אלהי ישראל 24. ※ A. Θ. Εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

ועל־מצרים ועל־אלהיה ועל־מלכיה 25. ※ καὶ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς.

ונתתים ביד מבקשי נפשם וביד נבוכדראצר 26. מלך־בבל וביד עבדיו ואחריכן תשכן כימי־קדם נאם־יהוה ※ Θ. καὶ παραδώσω αὐτοὺς ἐν χειρὶ ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα κατασκηνώσει καθὼς ἔμπροσθεν, λέγει κύριος.

1. Heb. super gentes ad Ægyptum, super exercitum Pharao Necho. *Alius*, In principio regnantis Sedeciæ regis, factum est verbum hoc circa Ælam Ægypto super virtutem Pharao Nechao. *LXX.* Ægypto super virtutem Pharao Nechao. *Vulg. contra gentes. Ad Ægyptum adversum exercitum Pharaonis Nechao.*

8. *Heb.* & veluti flumina movebuntur aquæ. ※ & veluti fluvius conturbantur fluctus ejus. *Vulg. & velut flumina movebuntur fluctus ejus.*

13. *Heb. A. Vulg.* verbum quod locutus est. *LXX.* quæ locutus est.

14. *Hebr. Vulg.* præpara te. *S.* præpara tibi. *LXX.* præpara.

Heb. circuitus tuos. *Reliqui*, quæ in circuitu tuo. *LXX.* smilacem tuam. *Vul. quæ per circuitum tuum sunt.*

17. *Hebr.* saon ebir moed. *A.* . . . . . transivit tempus. *S.* . . . . . tempus pertransiit. *Syrus*, turbans & tempora transferens.

24. *Heb. Vulg.* dixit Dominus exercituum Deus Israel. ※ *A. Th.* dixit Dominus virtutum Deus Israel.

25. *Heb.* ※ *Vulg.* & super Ægyptum, & super deos ejus, & super reges ejus.

26. *Heb.* & dabo eos in manum quærentium animam eorum, & in manum Nabuchadresar regis Babel, & in manum servorum ejus: & post hæc habitabitur secundum dies pristinos, dixit Dominus. ※ *Th.* & tradam eos in manu quærentium animam eorum, & in manu Nabuchodonosor regis Babylonis, & in manu servorum ejus: & postea habitabit sicut prius, dicit Dominus. *Vul. Et dabo eos in manus quærentium animam eorum, & in manus Nabuchodonosor regis Babylonis, & in manus servorum ejus: & post hæc habitabitur sicut diebus pristinis, ait Dominus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVI. Jeremiæ.

v. 1. Ἄλλος, ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος &c. Sic primum versum exhibet Mſ. Jeſ.

v. 8. ※ καὶ ὡς ποταμὸς &c. Idem. In LXX. deeſt.

v. 13. A. ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε. Idem.

v. 14. הגידו במצרים והשמיעו במגדל ἀναγγείλατε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς Μαγδωλόν. Druſius. Et mox,

ובתחפנחס אמרו התיצב καὶ ἐν Τάφναις εἴπατε, ἐπίστηθι. Sic ille ex Complutenſi Editione.

Ibid. Σ. ἑτοίμασόν σοι. Mſ. Jeſ.

Ibid. οἱ λοιποὶ καὶ ὁ Σύρος, τὰ κύκλῳ σου. Reliquis Interpretibus adſcribunt Notæ Editionis Romanæ, Colbertinus & Mſ. Jeſ. Syro Theodoretus.

v. 17. O. Σαὼν ἐστὶ μωήδ. A. παρήγαγεν &c. Has lectiones adfert Colbertinus. In Edit. Romana legitur ἔσβεσε.

v. 24. ※ A. Θ. εἶπε κύριος &c. Mſ. Jeſ.

v. 25. ※ καὶ ἐπ' Αἴγυπτον &c. Idem.

v. 26. ※ Θ. καὶ δώσω αὐτοὺς &c. Idem. Druſius vero ſic ex Complut. καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρα ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρα Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρα τῶν δούλων αὐτοῦ. καὶ μετὰ ταῦτα κατοικισθήσεται ὥσπερ ἐν ἡμέραις ταῖς ἀρχαίαις, λέγει κύριος.

JEREMIÆ CAP. XLVII.

1. אשר היה דבר־יהוה אל־ירמיהו הנביא ※ A. Σ. ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην.

בטרם יכה פרעה את־עזה ※ πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραὼ τὴν Γάζαν.

3. פרסות אביריו O. ἀπὸ τῶν ὅπλων τῶν ποδῶν. Θ. ἀπὸ τῶν ὅπλων αὐτοῦ τῶν δυνατῶν.

4. שדד יהוה את־פלשתים שארית O. ἐξολοθρεύσει κύριος ※ Σ. Θ. τοὺς ἀλλοφύλους: τοὺς καταλοίπους.

כפתור ※ A. Θ. καὶ Καππαδοκίας.

1. Hebr. quod fuit verbum Domini ad Jeremihu prophetam. ※ *A. S. Vul.* quod factum eſt verbum Domini ad Jeremiam prophetam.

Hebr. ※ *Vul.* antequam percuteret Pharao Gazam.

3. *Heb.* ungularum fortium ejus. *LXX.* ab ungulis pedum. *Th.* ab ungulis ejus potentium. *Vulg. armorum & bellatorum ejus.*

4. *Hebr.* vaſtans Dominus Philiſtiim, reſiduum. *LXX.* exterminabit Dominus ※ *S. Th.* alienigenas; reſiduos. *Vul. depopulatus eſt enim Dominus Palæſthinos, reliquias.*

Heb. Chaphthor. ※ *A. Th. Vulg.* Cappadociæ.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVII. Jeremiæ.

v. 1. ※ A. Σ. ὃς ἐγενήθη &c. Mſ. Jeſ. & mox idem, ※ πρὸ τοῦ πατάξαι &c. Totum vero locum ſic exprimit Druſius ex Complut. καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραὼ τὴν Γάζαν.

v. 3. Θ. ἀπὸ τῶν ὅπλων &c. Mſ. Jeſ.

v. 4. ※ Σ. Θ. τοὺς ἀλλοφύλους. Idem.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ Καππαδοκίας. Druſius vero ſic habet: אי כפתור τῶν νήσων Καππαδοκίας, & poſtea hæc annotat: *Id eſt,* איי *Malim ergo, Inſulæ Cappadociæ: ſi modo Chaphthor eſt Cappadocia. In Theodoreto,* τῶν νήσων καὶ Καππαδοκίας, *inſularum & Cappadociæ. Hieron.* reliquias inſulæ Cappadociæ.

JEREMIÆ CAP. XLVIII.

1. אמר יהוה צבאות O. Εἶπε κύριος ※ τῶν δυνάμεων.

נלכדה .... הבישה O. ἐλήφθη. Θ. ... ἑάλω ... ᾐσχύνθη.

המשגב A. Σ. κραταίωμα. ※ A. Θ. μασγά. O. ἀμάθ.

3. זעקה מחרנים O. κεκραγότων ἐξ Ὡρωναΐμ ※ κραυγὴν ※ Θ. κίνδυνον.

9. ציץ O. ἄνθος. Σ. βλάστημα. O. σημεῖα.

10. וארור מנע Π. καὶ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων. O. ὁ ἐξαίρων.

1. Hebr. dixit Dominus exercituum. *LXX.* dixit Dominus ※ virtutum. *Vul. dicit Dominus exercituum.*

Heb. Vulg. Th. capta eſt. .... confuſa eſt. *LXX.* capta eſt.

Heb. Maſgab. *A. S.* fortitudo. ※ *A. Th.* Maſoga. *LXX.* Amath. *Vulg. fortis.*

3. *Hebr. Vulg.* clamoris de Oronaim. *LXX.* clamantium ex Oronaim. ※ clamorem ※ *Th.* periculum.

9. *Hebr.* alam. *A. Vulg.* florem. *S.* germen. *LXX.* ſigna.

10. *Hebr.* & maledictus prohibens. *Omnes,* & maledictus qui aufert. *LXX.* qui aufert. *Vul. & maledictus qui prohibet.*

וצעהו וכליו יריקו 12. Σ. καὶ σ⟨τ⟩ρώσουσιν αὐτὸν, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐκκενώσουσι. Ο. καὶ κλινοῦσιν αὐτὸν, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσι.

נבליהם A. O. κέρατα. Σ. κεράσματα.

וצפי יושבת ערוער 19. A. σκόπευσον κατοικοῦσα Αροήρ. Σ. εἴσβλεψον κατοικοῦσα Αρωήρ Ο. καὶ ἴδε ἡ καθημένη ἐν Αροήρ. Θ. ἔφιμε (f. ἔπιδε) κατοικοῦσα Αροήρ.

בו התנודד 27. ⁜ A. Θ. ἐν αὐτῷ μετοικεύεις.

גבהו 29. ⁜ Γ. τὸ ὕψος αὐτοῦ.

ונאותו ⁜ καὶ τὴν ἀλαζονείαν αὐτοῦ.

נאם־יהוה 30. ⁜ φησὶ κύριος.

לא־כן בדיו ⁜ οὐχ οὕτως οἱ βραχίονες αὐτοῦ.

אליל ולמואב 31. O. ὀλολύζετε ⁜ ἐπὶ Μωάβ.

קיר־חרש A. Σ. τοίχου ὀστρακίνου. O. κουρεάδας αὐχμοῦ.

יהגה ⁜ A. Θ. καὶ μελετήσει.

לא־ידרך הידד הידד לא הידד 33. ὁ Σύρος, οὐκέτι οἱ ληνοβατοῦντες κελεύουσι λέγοντες, ἰὰ ἰά. O. πρωῒ οὐκ ἐπάτησαν, οὐδὲ δείλης οὐκ ἐποίησαν, αἶδε.

עגלת שלישיה 34. A. . . . . τελετῆ. O. ἀγγελία σελισία.

הנה כנשר ידאה ופרש כנפיו אל־מואב 40. Θ. ⁜ ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει καὶ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ.

והיה לב גבורי מואב ביום ההוא כלב אשה 41. מצרה ⁜ A. Θ. καὶ ἔσται ἡ καρδία δυνατῶν Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης.

פקדתם נאם־יהוה 44. ⁜ Θ. ᾧ ἐπεσκεψάμην αὐτοὺς, φησὶ κύριος.

בצל חשבון עמדו מכח נסים כי־אש יצא 45. מחשבון ולהבה מבין סיחן ותאכל פאת מואב וקדקד בני שאון ⁜ Θ. ἐν σκέπῃ Εσεβὼν ἔστησαν ἀπὸ παγίδος φεύγοντες, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ Εσεβὼν, φλὸξ ἐκ πόλεως Σηὼν, καὶ κατέφαγεν ἀρχηγοὺς Μωὰβ, καὶ ἐξερεύνησεν υἱοὺς Σαών.

אוי־לך מואב אבד עם־כמוש כי־לקחו 46. בניך בשבי ובנתיך בשביה ⁜ Θ. οὐαί σοι Μωάβ, ἀπώλου λαὸς Χαμὼς, ὅτι ἐλήφθησαν υἱοὶ αὐτοῦ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ θυγατέρες αὐτοῦ αἰχμάλωτοι.

12. *Heb.* & transmigrare facient eum, & vasa ejus exinanient. *S.* & concatenabunt eum, & vasa ejus evacuabunt. *LXX.* & inclinabunt eum, & vasa ejus comminuent. *Vulg. & sternent eum, & vasa ejus exhaurient.*

Hebr. utres eorum. *A. LXX.* cornua. *S.* cerasmata, *sive* mixturas. *Vul. lagunculas.*

19. *Hebr.* & prospice habitatrix Aroer. *A.* speculare habitatrix Aroer. *S.* inspice habitatrix Aroer. *LXX.* & respice sedens in Aroer. *Th.* intuere habitatrix Aroer. *Vul. & prospice habitatio Aroer.*

27. *Heb.* in eo te commovebis. ⁜ *A. Th.* in ipso transmigras. *Vul. captivus ducêris.*

29. *Hebr.* elationem ejus. ⁜ *Omnes*, *Vul.* sublimitatem ejus.

H. ⁜ & arrogantiam ejus. *Vul. & superbiam.*

30. *Hebr.* ⁜ *Vul.* ait Dominus.

Hebr. non sic nugæ ejus. ⁜ non sic brachia ejus. *Vul. quod non sit juxta eam virtus ejus.*

31. *Heb. Vul.* ejulabo: & ad Moab. *LXX* ululate ⁜ super Moab.

Heb. Chir-heres. *A. S. Vul.* muri fictilis. *LXX.* tonsos squalloris.

Heb. gemet. ⁜ *A. Th.* & meditabitur *Vulg. lamentantes.*

33. *Heb.* non calcabit celeusmate, celeusma non celeusma. *Syrus*, non amplius calcantes torcular jubent dicentes, ia ia. *LXX.* mane non calcaverunt, neque vespere fecerunt istæ. *Vul. nequaquam calcator uvæ solitum celeuma cantabit.*

34. *Heb.* vitulam triennem. *A.* . . . . triennem. *LXX.* angelia selisia. *Vulg. vitulâ conternante.*

40. *Heb. Vulg.* Ecce quasi aquila volabit, & extendet alas suas ad Moab. ⁜ *Th.* Ecce quasi aquila impetu feretur, & extendet manus suas super Moab.

41. *Hebr.* & erit cor fortium Moab in die illa sicut cor mulieris miseræ. ⁜ *A. Th.* & erit cor potentium Moab in die illa sicut cor mulieris parturientis. *Vul. & erit cor fortium Moab in die illa sicut cor mulieris parturientis.*

44. *Hebr. Vulg.* visitationis eorum, ait Dominus. ⁜ *Th.* quo visitavi eos, dicit Dominus.

45. *Hebr.* in umbra Hesebon steterunt a vi fugientes: quia ignis egressus est de Hesebon, & flamma de Sehon, & devoravit angulum Moab, & verticem filiorum sonitûs. ⁜ *Th.* in umbra Esebon steterunt a laqueo fugientes; quia ignis egressus est ex Esebon, flamma ex urbe Seon, & devoravit duces Moab, & investigavit filios Saon. *Vulg. In umbra Hesebon steterunt de laqueo fugientes: quia ignis egressus est de Hesebon, & flamma de medio Seon, & devorabit partem Moab, & verticem filiorum tumultûs.*

46. *Hebr.* Væ tibi Moab, periit populus Chamos, quia capti sunt filii tui in captivitatem, & filiæ tuæ in captivitatem. ⁜ *Th.* Væ tibi Moab, periisti populus Chamos, quia comprehensi sunt filii tui in captivitatem, & filiæ tuæ captivæ. *Vulg. Væ tibi Moab, periisti popule Chamos: quia comprehensi sunt filii tui, & filiæ tuæ in captivitatem.*

47. ושבתי שבות־מואב באחרית הימים נאם־יהוה עד־הנה משפט מואב ※ Θ. καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Μωὰβ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, φησὶ κύριος, ἕως ἐνταῦθα τὸ κρίμα Μωάβ.

47. *Heb.* & convertam captivitatem Moab in novissimo dierum, ait Dominus : usque huc judicium Moab. ※ *Th.* & convertam captivitatem Moab in novissimis diebus, dicit Dominus : usque huc judicium Moab. *Vul. & convertam captivitatem Moab in novissimis diebus, ait Dominus. Hucusque judicia Moab.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVIII. Jeremiæ.

v. 1. ※ τῶν δυνάμεων. Ms. Jes.

Ibid. Θ. ἑάλω. . . . . ἠσχύνθη. Idem.

Ibid. A. Σ. κραταίωμα ※ A. Θ. μασγάβ. Idem. Drusius vero, μασγάβ, ὀχύρωμα, ἢ κραταίωμα. Ms. Jes. autem binas interpretationes Aquilæ tribuit; ex prima, ut videtur, & secunda ejus Editione.

Ibid. Drusius, וחתה καὶ ἡττήθη.

v. 2. Drusius, חשבו ἐλογίσαντο. Idem mox, לכו ונכריתנה δεῦτε καὶ ἐκκόψωμεν αὐτήν. Ex Complut.

v. 3. ※ κραυγὴν ※ Θ κίνδυνον. Ms. Jes. Dubium autem utrum illa Theodotionis ad צעקה referatur, an ad sequentem vocem שד quæ significat *vastitatem*.

v. 7. ※ ἥξουσί σοι θλίβοντες. Idem. Quod quo pertineat, assequi non potui.

v. 9. A. ἄνθος. Σ. βλάστημα. Drusius.

v. 10. Π. καὶ ἐπικατάρατος &c. Ms. Jes.

v. 12. Σ. καὶ σειρώσουσιν &c. Drusius ex Edit. Rom.

Ibid. A. κέρατα. Σ. κεράσματα. Ms. Jes. Hîc vero notat Drusius, A. τὰ κέρατα αὐτῶν, *cornua eorum. Hîc vero libri Editionis LXX. variant. Nam in aliis* τὰ κέρατα αὐτοῦ συγκόψουσι, *cornua ejus concîdent : & in aliis*, τὰ κεράσματα αὐτοῦ συντρίψουσι, *pocula ejus conterent. Origenes :* τὰ κεράσματα ὡς ἐπ' οἴνου ῥηθέντα, Ακύλας ἐξέδωκε κέρατα· ὅπερ ἀρχαῖον ποτηρίου ἐτύγχανεν εἶδος. κέρασι γὰρ ἔπινον· ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι λέγειν παρέμεινεν : *Cerasmata tanquam in vino dicta, Aquila edidit cerata, i. cornua : quod antiquum poculi genus erat. Nam cornibus bibebant : unde mansit consuetudo dicendi* κεράσαι, *quasi scilicet e cornu miscere.* Hactenus Drusius. Crediderim illud, τὰ κεράσματα αὐτοῦ συντρίψουσι, esse versionem plenam Symmachi.

v. 19. A. σκόπευσον &c. Has lectiones exhibet Ms. Jes. Illa vero vox Theodotionis vitiata ἔφιμε, forte pro ἔπιδε posita est.

v. 27. ※ A. Θ. ἐν αὐτῷ μετανάστευσεις. Ms. Jes.

v. 29. ※ Π. τὸ ὕψος αὐτοῦ. Idem.

Ibid. ※ καὶ τὴν ἀλαζ- Idem.

v. 30. ※ φησὶ κύριος. Idem.

Ibid. ※ οὐχ οὕτως οἱ βραχίονες αὐτοῦ. Idem.

v. 31. ※ ἐπὶ Μωάβ. Ms. Jes. ad marg. sed sine asterisco.

Ibid. A. Σ. τοίχου ὀστρακίνου. Idem. In hunc vero locum Drusius, אל אנשי קיר חרש *ad viros Cir Heres : quod in C.* (Complutensi) κεὶρ ἀρὲς, *vel* ἀρὰς, *& est nomen loci. Syrus*, κεφαλαὶ αὐτῶν κεκαρμέναι, καὶ οἱ πώγωνες αὐτῶν ἐξυρημένοι : *capita eorum rasa, & barbæ eorum rasæ. Non est interpretatio, sed explicatio illius,* ad viros Cir Heres.

Ibid. ※ A. Θ. καὶ μελετήσει. Ms. Jes.

v. 33. ὁ Σύρος, οὐκέτι οἱ λῆνοι- Drusius ex Theodoreto adjicit : *Pro his postremis dictionibus in LXX. est* αἰδὲ, *& in quibusdam libris* αἰδὲδ, *id est*, הידד *quod nunc legunt* ἠδὰδ, *est vox mere Hebraïca, quam Hieronymus* celeuma *reddere solet.*

v. 34. A. τελετή. Eusebius de locis Hebraïcis. Hieronymus vero *triennalem* habet ad vocem *Salisa*.

v. 40. ※ Θ. ἰδοὺ ὡς &c. Ms. Jes.

v. 41. ※ A. Θ. καὶ ἔσται ἡ καρδία &c. Idem.

v. 44. ※ ὧ ἐπεσκεψ- Idem.

v. 45. ※ Θ. ἐν σκέπῃ &c. Idem.

v. 46. ※ Θ. οὐαί σοι &c. Idem.

v. 47. ※ Θ. καὶ ἐπιστρέψω &c. Idem.

JEREMIÆ CAP. XLIX.

1. אם־יורש אין לו Σ. καὶ κληρονόμος οὐκ ἔστιν αὐτῷ. O. ἢ ὁ παραλημψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.

2. אמר יהוה ※ φησὶ κύριος.

3. והתשוטטנה בגדרות ※ καὶ διαδράμετε ἐν τοῖς φραγμοῖς. A. ἐν φραγμοῖς. Σ. . . . .

4. מה־תתהללי בעמקים זב עמקך O. τί ἀγαλλιᾶσθε ἐν τοῖς πεδίοις Ενακείμ ※ διέρρευσε (sic) τὰ πεδία σου πεδινοῖς Ζηφ πεδίοις σου.

5. ואין מקבץ לנדד ואחרי־כן אשיב את־שבות בני־עמון נאם־יהוה O. καὶ οὐκ ἔστιν ὁ συνάγων ※ A. Θ. μετανάστην, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν υἱῶν Αμμὼν, φησὶ κύριος.

1. HEb. an hæres non ei? *S.* & hæres non est ei? *LXX.* an qui excipiat non est eis? *Vulg. aut hæres non est ei?*

2. *Heb.* dixit Dominus. ※ dicit Dominus. *Vul. ait Dominus.* (*in fine versûs.*)

3. *Heb.* & oberrate in maceriis. ※ & discurrite in sepibus. *A.* in sepibus. *S.* in coloniis. *Vulg. & circuite per sepes.*

4. *Heb.* Quid gloriaberis in vallibus? fluxit vallis tua. *LXX.* Quid exultatis in campestribus Enacim? ※ effluxerunt campestria tua campestribus Zeph, campestribus tuis. *Vul. Quid gloriaris in vallibus? defluxit vallis tua.*

5. *Hebr.* & non est qui congreget vagantem: & post hæc reverti faciam captivitatem filiorum Ammon, dixit Dominus. *LXX.* & non est qui congreget ※ *A. Th.* translatum : & postea convertam captivitatem filiorum Ammon, dicit Dominus. *Vul. nec erit qui congreget fugientes. Et post hæc reverti faciam captivos filiorum Ammon, ait Dominus.*

צבאות

כה אמר יהוה צבאות 7. Ο. τάδε λέγει κύριος ※ τῶν δυνάμεων.

שתו 12. ※ Α. Θ. πίοντες. In O. vacat.

ציר 14. Σ. ἀγγελίαν. Ο. ἀγγέλους.

איתן 19. Α. στερεάν. Σ. ἀρχαίαν. Ο. Αἰθάμ.

נמגו בים 23. Ο. ἐξέστησαν ※ Π. ἐν θαλάσσῃ.

הפנתה לנוס ורטט 24. Ο. καὶ ἀπεστράφη εἰς φυγὴν, τρόμος. Ἄλλος, καὶ ἐξεῤῥίφη, τρόμος.

וחבלים אחזתה כיולדה ※ Α. Θ. καὶ ὠδῖνες κατέσχον αὐτῆς ὡς τικτούσης. In O. vacat.

ביום ההוא 26. ※ Π. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

את-בני-קדם 28. Οἱ λοιποὶ, τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνατολῶν. Ο. τοὺς υἱοὺς Κεδέμ.

נדו 30. ※ ἀναστατώθητε. In O. vacat.

שליו 31. Ο. εὐσταθοῦν. Ἄλλος, ἡσυχάζον.

נאם-יהוה ※ φησὶ κύριος.

בריח Ο. μοχλοί. Θ. βάλανοι.

מכל-עבריו 32. Α. Σ. ἐκ παντὸς μέρους αὐτῶν. Ο. ἐκ παντὸς πέραν αὐτῶν. Θ. ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτῶν.

אדם 33. Ο. ἀνθρώπου. Ἄλλος, γηγενοῦς.

7. *Heb.* sic dixit Dominus exercituum. *LXX.* hæc dicit Dominus ※ virtutum. *Vul. Hæc dicit Dominus exercituum.*

12. *Heb.* bibendo. ※ *A. Th. Vulg.* bibentes. *In LXX. vacat.*

14. *Hebr. Vul.* legatus. *S.* legationem. *LXX.* nuntios.

19. *Heb.* robusti. *A.* solidam. *S.* antiquam. *LXX.* Ætham. *Vulg. robustam.*

23. *Hebr.* dissoluti sunt in mari. *LXX.* obstupefacti sunt ※ *omnes*, in mari. *Vulg. turbati sunt in mari.*

24. *Heb.* vertit se ad fugiendum, & tremor. *LXX.* & versa est in fugam, tremor. *Alius*, & ejecta est, tremor. *Vulg. versa est in fugam, tremor.*

Hebr. & funes tenuerunt eam sicut parturientis. ※ *A. Th.* & dolores comprehenderunt eam sicut parturientis. *In LXX. vacat. Vul. & dolores tenuerunt eam quasi parturientium.*

26. *Heb.* ※ *omnes*, *Vul.* in die illa.

28. *Heb. Reliqui*, *Vulg.* filios Orientis. *LXX.* filios Kedem.

30. *Heb.* evagamini. ※ extorres efficiamini. *In LXX. vacat. Vulg. abite.*

31. *H.* pacificam. *LXX.* tranquillam. *Alius*, *Vul.* quietam.

H. ※ *Vulg.* ait Dominus.

H. vectis. *LXX.* vectes. *Th.* repagula. *Vulg. vectes.*

32. *Heb.* ex omnibus lateribus ejus. *A. S.* ex omni parte eorum. *LXX.* ex omni quod trans eos est. *Th.* ex omnibus partibus eorum. *Vul. ex omni confinio eorum.*

33. *H. LXX. Vulg.* hominis. *Alius*, terrigenæ.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIX. Jeremiæ.

v. 1. Σ. καὶ κληρονόμος &c. Drusius.

v. 3. ※ καὶ διαδράμετε ἐν τοῖς φραγμοῖς. Eusebius de locis Hebraïcis, γημαρώθ; Α. ἐν φραγμοῖς, Σ. γαρημώθ. Ubi γημαρώθ positum videtur pro γηδαρώθ. Symmachi lectio vitiata est: nam Hieronymus sic habet, *Gebarth: pro quo Aquila interpretatur*, in sepibus; *Symmachus vero*, in coloniis.

v. 4. ※ διέρευσε &c. Ms. Jes. Sed hæc haud dubie vitiata sunt. Drusius: *Alibi est ἐν πεδίοις, & alibi ἐν Ἐμακείμ, i. in vallibus. Vox mere Hebraica. Mihi non dubium quin sint duæ interpretationes diversæ.*

v. 5. ※ Α. Θ. μετανάστην &c. Ms. Jes.

v. 7. ※ τῶν δυνάμεων. Idem.

v. 12. ※ Α. Θ. πίοντες. Idem.

v. 14. Σ. ἀγγελίαν. Drusius.

v. 19. Eusebius de locis Hebraïcis & Hieronymus ad vocem *Ætham.*

v. 23 ※ Π. ἐν θαλάσσῃ. Ms. Jes.

v. 24. Ἀλλ. καὶ ἐξεῤῥίφη, τρόμος. Idem.

Ibid. ※ Α. Θ. ὠδῖνες &c. Idem.

v. 26. ※ Π. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Idem.

v. 28. οἱ λοιποὶ, τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνατολῶν. Ex Theodoreto.

v. 30. ※ ἀναστατώθητε. Ms. Jes.

v. 31. Ἀλλ. ἡσυχάζον. Ibid.

Ibid. ※ φησὶ κύριος. Idem.

Ibid. Θ. βάλανοι. Sic unus Codex. Utraque lectio est in LXX.

v. 32. Α. Σ. ἐκ παντὸς μέρους &c. Ms. Jes.

v. 33. Ἀλλ. γηγενοῦς. Idem.

JEREMIÆ CAP. L.

אל-ארץ כשדים ביד ירמיהו הנביא 1. ※ Α. πρὸς γῆν Χαλδαίων ἐν χειρὶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου. In O. vacat.

1. HEb. ad terram Chasdim, in manu Jeremihu prophetæ. ※ *A.* ad terram Chaldæorum, in manu Jeremiæ prophetæ. *In LXX. vacat. Vul. & de terra Chaldæorum in manu Jeremiæ prophetæ.*

ושאו־נס השמיעו 2. ※ ἐπάρατε σημεῖον, ἀκουστὸν ποιήσατε. In O. vacat.

הבישו עצביה חתו גלוליה ※ Θ. ᾐσχύνθησαν τὰ εἴδωλα αὐτῆς, ᾐσχύνθησαν τὰ βδελύγματα αὐτῆς. In O. vacat.

נדו הלכו 3. ※ A. ἐσαλεύθησαν, ἀπῆλθον. In O. vacat.

עתודים 8. ὁ Σύρος, τράγοι. O. δράκοντες. Ἄλλος, ἐρίφους.

לפני־צאן Σ. ἔμπροσθεν ποιμνίων. O. κατὰ πρόσωπον προβάτων.

חציו כגבור משכיל 9. A. τὰ βέλη αὐτοῦ ὡς γίγας ἀτεκνῶν. Σ. τὰ βέλη αὐτοῦ ὡς δυνατοῦ συνετοῦ. O. ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ.

חפרה יולדתכם 12. ※ οἱ Γ'. ἐνετράπη ἡ τεκοῦσα ὑμᾶς, μήτηρ εἰς ἀγαθά.

הנה אחרית גוים מדבר ציה וערבה ※ ἰδοὺ: ἐσχάτη ἐθνῶν ἔρημος ※ Γ'. ἄνυδρος, ἄβατος:

כי ליהוה חטאה 14. ※ Γ'. ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν.

יהוה צבאות אלהי ישראל 18. O. κύριος ※ A. Θ. τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ.

על־הארץ מרתים עלה עליה 21. A. ἐπὶ γῆν παραπικραινόντων ἀνάβηθι ἐπ' αὐτήν. O. ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος, πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτήν.

והחרם אחריהם O. καὶ ἀφάνισον. ※ Θ. ὀπίσω αὐτῶν κακά.

כי־מלאכה היא לאדני יהוה 25. O. ὅτι ἔργον ※ A. ἐστὶ τῷ θεῷ κυρίῳ:

באו־לה 26. O. ἐληλύθασιν ※ αὐτῇ:

נקמת היכלו 28. ※ Γ'. ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ. In O. vacat.

ביום ההוא 30. ※ Γ'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

חרב אל־גבוריה 36. A. O. μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητάς.

וחתו ※ A. ἐξαρθήσονται.

ואל־כל־הערב 37. O. καὶ ἐπὶ ※ πάντα: τὸν σύμμικτον.

ולא־תשב עוד לנצח 39. ※ καὶ οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι εἰς νῖκος. O. οὐ μὴ κατοικηθῇ οὐκέτι εἰς τὸν αἰῶνα.

את־סדם 40. ※ Θ. τὴν: O. Σόδομα.

מגאון הירדן 44. O. ἀπὸ ※ A. Θ. φρυάγματος: τοῦ Ἰορδάνου.

2. *Heb.* & levate vexillum, auditum facite. ※ erigite signum, auditum facite. *In LXX. vacat. Vul. levate signum, prædicate.*

Hebr. pudefacta sunt sculptilia ejus, fracta sunt idola ejus. ※ *Th.* pudefacta sunt idola ejus, pudefactæ sunt abominationes ejus. *In LXX. vacat. Vul. confusa sunt sculptilia ejus, superata sunt idola eorum.*

3. *Heb.* moti sunt, abierunt. ※ *A.* commoti sunt, abierunt. *In LXX. vacat. Vulg. moti sunt, & abierunt.*

8. *Hebr. Syrus*, hirci. *LXX.* dracones. *Alius*, hœdos. *Vul. hædi.*

Heb. Vul. ante gregem. *S.* ante greges. *LXX.* ante faciem ovium.

9. *Hebr.* sagittæ ejus tamquam fortis prosperantis. *A.* sagittæ ejus quasi gigas orbus. *S.* sagittæ ejus tamquam potentis prudentis. *LXX.* quasi jaculum pugnatoris prudentis. *Vul. sagitta ejus quasi viri fortis interfectoris.*

12. *Hebr.* erubuit genitrix vestra. ※ *Omnes*, erubuit quæ peperit vos, mater in bona. *Vul. confusa est mater vestra.*

H. ecce novissimum gentium desertum, vastitas, & solitudo. ※ ecce: novissima gentium desertum. ※ *Omnes*, inaquosa, invia: *Vul. ecce novissima erit in gentibus deserta, invia, & arens.*

14. *Heb.* quia contra Dominum peccatum. ※ *Omnes & Vulg.* quia Domino peccavit.

18. *Hebr. Vulg.* Dominus exercituum Deus Israel. *LXX.* Dominus ※ *A. Th.* virtutum Deus Israel.

21. *Heb.* super terram dominantium ascende super eam. *A.* super terram exacerbantium ascende super eam. *LXX.* super terram, dicit Dominus, acerbe ascende super eam. *Vulg. super terram dominantium ascende.*

Hebr. & anathematiza post eos. *LXX.* & destrue ※ *Th.* post eos mala. *Vulg. & interfice quæ post eos sunt.*

25. *Hebr.* quia opus ipsum Domino Domino. *LXX.* quia opus ※ est Domino Deo: *Vul. quoniam opus est Domino Deo.*

26. *H.* venite ei. *LXX.* venerunt ※ ipsi. *Vulg. venite ad eam.*

28. *H. Vul.* ultionem templi ejus. ※ *Omnes*, vindictam templi ejus. *In LXX. vacat.*

30. *Hebr. Omnes*, ※ *Vul.* in die illa.

36. *Heb. Vul.* gladius ad fortes illius. *A. LXX.* gladium ad bellatores.

Hebr. & consternabuntur. ※ *A.* auferentur. *Vul. qui timebunt.*

37. *Heb.* & ad omne promiscuum. *LXX.* & super ※ omne: promiscuum. *Vul. & ad omne vulgus.*

39. *H.* & non habitabitur ultra in æternum. ※ & non habitabitur ultra in victoriam. *LXX.* non habitabitur amplius in sæculum. *Vul. & non inhabitabitur ultra usque in sempiternum.*

40. *Hebr. LXX.* ※ *Th. Vulg.* Sodomam.

44. *H.* de tumore Jordanis. *LXX.* a ※ *A. Th.* fremitu: Jordanis. *Vulg. de superbia Jordanis.*

איתן A. στερεάν. Σ. ἀρχαίαν. O. Αἰθάν.

H. robustum. *A.* solidam. *S.* antiquam. *LXX.* Æthan. *Vulg. robustam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. L. Jeremiæ.

v. 1. ※ A. πρὸς γῆν Χαλδαίων &c. Ms. Jes.

v. 2. ※ ἐπάρατε &c. Idem. Drusius vero, ἄρατε.

Ibid. ※ Θ. ᾐσχύνθησαν &c. Ms. Jes.

v. 3. ※ A. ἐσαλεύθησαν, ἀπῆλθον. Idem.

v. 8. Theodoretus, καὶ γίνεσθε ὥσπερ ἔριφοι. Ex alia scilicet Editione: nam LXX. habent, δράκοντες. Notat postea Theodoretus, τοὺς ἐρίφους, τράγους ὁ Σύρος ἡρμήνευσε.

Ibid. Σ. ἔμπροσθεν ποιμνίων. Ms. Jes.

v. 9. A. τὰ βέλη αὐτοῦ &c. Idem.

v. 12. οἱ Π. ἐνετράπη &c. Idem. Hæc vero paululum perplexa sunt in schedis nostris: illudque, μήτηρ εἰς ἀγαθά, vitio inductum videtur. In LXX. Edit. Rom. legitur, ἐπ' ἀγαθά.

Ibid. ※ ἰδοὺ &c. Idem, similiterque lectiones versûs 14. & 18.

v. 21. A. ἐπὶ γῆν παραπικραινόντων ἀνάβηθι. Sic Ms. Jes. & Alius.

Ibid. ※ Θ. ὀπίσω αὐτῶν κακά. Idem, similiterque lectiones versûs 25. 26. 28. 30.

v. 36. A. μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητάς. Idem.

Ibid. ※ A. καὶ ἐξαρθήσονται. Idem. Hæc vero lectio suspecta videtur.

v. 37. ※ πάντα. Idem.

v. 39. ※ καὶ οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι εἰς νῖκος. Idem. Videtur autem esse interpretatio Aquilæ, vel Theodotionis, vel utriusque, qui נצח vertunt alibi νῖκος. Ex eodem similiter Cod. lectiones versûs 40. & 44.

v. 44. A. στερεάν &c. Ex Eusebio de locis Hebraïcis, ut supra cap. 49. v. 19.

JEREMIÆ CAP. LI.

לב קמי 1. ※ A. καρδίαν ἐπεγειρόντων. Σ. λέβ καμή. In O. vacat.

1. Hebr. cor surgentium in me. ※ *A.* cor suscitantium. *S.* leb came. *In LXX. vacat. Vulg. qui cor sublevaverunt contra me.*

שבט נחלתו 19. O. κληρονομία αὐτοῦ. Ἄλλος, μερὶς αὐτοῦ. Ἄλλος, ῥάβδος.

19. *Hebr. Vulg.* sceptrum hæreditatis ejus. *LXX.* hæreditas ejus. *Alius*, pars ejus. *Alius*, virga.

יהוה צבאות שמו O. κύριος ※ τῶν δυνάμεων: ὄνομα αὐτῷ.

H. Vulg. Dominus exercituum nomen ejus. *LXX.* Dominus ※ virtutum: nomen ipsi.

מפץ אתה לי כלי מלחמה 20. ὁ Σύρος, ἑτοίμασόν μοι σκεύη πολέμου. O. διασκορπίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου.

20. *H.* malleus spargens tu mihi vasa belli. *Syrus*, præpara mihi vasa belli. *LXX.* dispergis tu mihi vasa belli. *Vul. collidis tu mihi vasa belli.*

ואת כל־ארץ ממשלתו 28. ※ καὶ πάσης τῆς γῆς τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ. In O. vacat.

28. *Hebr. Vul.* cunctamque terram potestatis ejus. ※ & universæ terræ potestatis ejus. *In LXX. vacat.*

כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל 33. O. τάδε λέγει κύριος ※ τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραήλ.

33. *Heb.* Sic dicit Dominus exercituum Deus Israel. *LXX.* Hæc dicit Dominus ※ virtutum Deus Israel. *Vul. Hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel.*

איך נלכדה ששך 41. O. πῶς ἑάλω ※ Π. ὁ εἰσακ. (al. Σισάχ.) Σ. Σησάκ.

41. *Hebr. Vulg.* quomodo capta est Sesach. *LXX.* quomodo captus est ※ *Omnes*, Eisac (*al.* Sisach) *S.* Sesac.

עריה לשמה 43. O. αἱ πόλεις αὐτῆς. Π. ※ εἰς ἀφανισμόν.

43. *H.* civitates ejus in desolationem. *LXX.* civitates ejus ※ *Omnes*, in desolationem. *Vul. civitates ejus in stuporem.*

וערבה ארץ O. ἡ ἄβατος ※ Θ. γῆ.

Heb. & deserta terra. *LXX.* & invia ※ *Th.* terra. *Vul. terra inhabitabilis.*

גם־חומת בבל נפלה צאו מתוכה עמי ומלטו איש את־נפשו מחרון אף יהוה 45. Ἄλλ. Καίγε τὸ τεῖχος Βαβυλῶνος ἔπεσεν· ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῆς λαός μου, καὶ σώσετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς κυρίου.

45. *Heb.* Etiam murus Babel cecidit: egredimini de medio ejus, popule mi, & servate unusquisque animam suam ab ira furoris Domini. *Alius*, Et quidem murus Babylonis cecidit, egredimini de medio ejus, popule mi, & servate unusquisque animam suam ab ira furoris Domini. *Vulg. Equidem & murus Babylonis corruet: egredimini de medio ejus, populus meus: ut salvet unusquisque animam suam ab ira furoris Domini.*

ופן־ירך לבבכם ותיראו בשמועה הנשמעת בארץ ובא בשנה השמועה ואחריו בשנה השמועה וחמס בארץ משל על־משל 46. Ἄλλος, μήποτε

46. *H.* Et ne forte emolliatur cor vestrum, & timeatis in auditu quem audietis in terra: & veniet in anno auditus, & post eum in anno auditus: & rapacitas in terra, dominator super

δειλιάσῃ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ φοβηθῆτε ἐν τῇ ἀκοῇ τῇ ἀκουσθησομένῃ ἐν τῇ γῇ, καὶ εἰσελεύσεται ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἡ ἀκοή, καὶ ἡ ἀδικία ἐν τῇ γῇ ※ Σ. καὶ ἐξουσιάστης ἐπ' ἐξουσιάστην: παραβολὴ ἐπὶ παραβολήν.

dominatorem. *Alius*, Ne forte timeat cor vestrum, & paveatis in auditu audiendo in terra: & ingredietur in anno auditus, & injustitia in terra ※ *S.* & dominator super dominatorem: parabola super parabolam. *Vulg. Et ne forte mollescat cor vestrum, & timeatis auditum, qui audietur in terra: & veniet in anno auditio, & post hunc annum auditio; & iniquitas in terra, & dominator super dominatorem.*

47. לכן הנה ימים באים ופקדתי על־פסילי בבל וכל־ארצה תבוש וכל־חלליה Ἄλλος, Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ κύριος, καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὰ γλυπτὰ Βαβυλῶνος, καὶ πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς καταισχυνθήσεται, καὶ πάντες τραυματίαι αὐτῆς.

47. *Hebr.* Propterea ecce dies veniunt, & visitabo super sculptilia Babel, & omnis terra pudore afficietur, & omnes interfecti ejus. *Alius*, Propterea ecce dies veniunt, dicit Dominus, & visitabo super sculptilia Babylonis, & universa terra ejus confundetur, & omnes vulnerati ejus. *Vul. Propterea ecce dies veniunt, & visitabo super sculptilia Babylonis: & omnis terra ejus confundetur, & universi interfecti ejus cadent in medio ejus.*

48. ורננו על־בבל שמים וארץ וכל אשר בהם כי מצפון יבוא־לה השודדים נאם־יהוה Ἄλλος, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ Βαβυλῶνος οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὅτι ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἥξουσι ταλαιπωροῦντες αὐτήν, λέγει κύριος.

48. *Hebr.* Et laudabunt super Babel cœli & terra, & omnia quæ in eis, quia ab Aquilone venient eis vastatores, ait Dominus. *Alius*, Et exultabunt super Babylonem cœli & terra, & omnia quæ in eis, quia ab Aquilone venient affligentes eam, dicit Dominus. *Vulg. Et laudabunt super Babylonem cæli & terra, & omnia quæ in eis sunt: quia ab Aquilone venient ei prædones, ait Dominus.*

49. גם־בבל לנפל חללי ישראל Ἄλλος, καὶ μέντοι ἐν Βαβυλῶνι τοῦ πεσεῖν Ἰσραὴλ ἐν αὐτῇ.

49. *H.* Etiam Babel ad cadendum vulneratos Israel. *Alius*, Et quidem in Babylone ad cadendum Israel in ea. *Vulg. Et quomodo fecit Babylon ut caderent occisi in Israel.*

[Δεῖ εἰδέναι ὡς ἔν τισιν ἀντιγράφοις ταῦτα μετ' ἀστερίσκων κεῖνται οὐ καλῶς.]

[*Sciendum est in quibusdam Exemplaribus hæc perperam cum asteriscis jacere.*]

57. חכמיה פחותיה O. τοὺς σοφοὺς αὐτῆς ※ Θ. καὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῆς: Γ. ἄρχοντας.

57. *H.* sapientes ejus, duces ejus. *LXX.* sapientes ejus ※ *Th.* & duces ejus. *Tres Int.* principes. *Vulg. sapientes ejus & duces ejus.*

וישנו שנת־עולם ולא יקיצו ※ A. Θ. καὶ ὑπνώσουσιν ὕπνον αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῶσιν. In O. vacat.

Hebr. & dormient somnum sæculi, & non expergiscentur. ※ *A. Th.* & dormient somnum æternum, & non expergiscentur. *In LXX. vacat. Vulg. & dormient somnum sempiternum, & non expergiscentur.*

58. כה אמר יהוה צבאות O. τάδε λέγει κύριος ※ τῶν δυνάμεων.

58. *H.* Sic dicit Dominus exercituum. *LXX.* Hæc dicit Dominus ※ virtutum. *Vulg. Hæc dicit Dominus exercituum.*

60. ויכתב ירמיהו את כל־הרעה O. καὶ ἔγραψεν Ἰερεμίας ※ σοῦ: ἅπαντα τὰ κακά.

60. *Heb.* & scripsit Jeremihu omne malum. *LXX.* & scripsit Jeremias omnia mala. *Vul. & scripsit Jeremias omne malum.*

אל־ספר אחד את כל O. ἐν βιβλίῳ ※ ἑνὶ σοῦ: πάντας.

H. Vul. in libro uno, omnia. *LXX.* in libro ※ uno: omnia.

61. וקראת את כל O. καὶ ἀναγνώσῃ ※ σοῦ: πάντας.

61. *Heb.* & leges omnia. *LXX. Vul.* & legeris omnia.

64. ויעפו עד־הנה דברי ירמיהו A. καὶ ἐστάθησαν ἕως ἐνταῦθα οἱ λόγοι Ἰερεμίου. In O. vacat.

64. *H.* & deficient hucusque verba Jeremiæ. *A.* & steterunt hucusque verba Jeremiæ. *In LXX. vacat. Vul. & dissolvetur. Hucusque verba Jeremiæ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LI. Jeremiæ.

v. 1. Scholion Editionis Romanæ sic habet: ἀνεπίγραφος. ὁ μὲν Σύμμαχος τὴν Ἑβραϊκὴν ἔθηκε λέξιν, ἀντὶ τοῦ, ἄνεμον καύσωνα, λεκκαβὴ (l. λεβ καμη,) δηλοῖ δὲ παρωξυμμένην καὶ διεγηγερμένην καρδίαν. ὁ δὲ Ἀκύλας καρδίαν ἐπεγειρόντων ἐξέδωκεν. Ms. vero Jes. A. καρδίαν ἐπεγειρόντων λεβ καβή. sic consequenter: lege, καμή.

v. 3. Mſ. Jeſ. poſt ϗ habet ⋇ ἐπ' αὐτῇ. Et v. 12. ἐπὶ ⋇ τῶν ∶ τειχέων.

v. 19. Mſ. Jeſ. ad marg. μερὶς αὐτοῦ, ῥάβδος. Ubi duas interpretationes exhibet. Ibid. ⋇ τῶν δυνάμεων. Idem.

v. 20. ὁ Σύρος, ἑτοίμασόν μοι σκεύη πολέμου. Theodoretus.

v. 28. ⋇ ἐκ πάσης Mſ. Jeſ. ſimiliterque ſequentes uſque ad finem verſûs 49. ubi legitur nota, qua dicitur hæc in quibuſdam Exemplaribus perperam aſteriſcis notari: δεῖ εἰδέναι ὡς ἐν τισὶν ἀντιγράφοις ταῦτα μετ' ἀστερίσκων κεῖνται οὐ καλῶς. ſcilicet ab his verbis verſûs 45. καί γε τὸ τεῖχος Βαβυλῶνος ἔπεσεν, uſque ad hæc verba verſûs 49. ϗ μέν τοι ἐν Βαβυλῶνι τοῦ πεσεῖν Ισραὴλ ἐν αὐτῇ. poſteaque ſequitur nota ut ſupra. Hi porro verſus deſiderantur in Editione τῶν Ο.

v. 57. ⋇ Θ. ϗ τοὺς ἡγουμένους αὐτῆς: Γ. ἄρχοντας. Sic Mſ. Jeſ. Cur autem, poſtquam Theodotionis lectionem attulit, diverſam trium Interpretum lectionem adferat, cum tamen Theodotio unus ſit ex tribus, in Præliminaribus diſquiritur.

Ibid. ⋇ Α. Θ. ϗ δυνατοὺς &c. Idem. Similiterque omnes quæ ſequuntur lectiones uſque ad finem Capitis.

JEREMIÆ CAP. LII.

בן־עשרים ואחת שנה צדקיהו 1. Ο. οὗτος εἰκοσοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίου. Θ. Εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους ὢν Σεδεκίας.

1. Hebr. filius viginti & unius anni erat Sedekihu. LXX. cum eſſet viginti & unius anni Sedecias. Th. viginti & unius anni erat Sedecias. *Vulg. filius viginti & unius anni erat Sedecias.*

ויעש הרע בעיני יהוה ככל אשר־עשה יהויקים 2. ⋇ ϗ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ιωακείμ.

2. H. & fecit malum in oculis Domini ſecundum omne quod fecerat Joakim ⋇ & fecit malum in oculis Domini, quemadmodum fecerat Joakim. *Vulg. & fecit malum in oculis Domini juxta omnia quæ fecerat Joakim.*

כי על־אף יהוה היתה בירושלם ויהודה 3. עד־השליכו אותם מעל פניו וימרד צדקיהו במלך בבל ⋇ ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν Ιερουσαλὴμ καὶ Ιούδα, ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἐκ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ἀπέστη Σεδεκία τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.

3. Hebr. Quia ſuper furore Domini fuit in Jeruſalem & Juda uſquequo projecit ipſe eos a facie ſua. Rebellavitque Sedekihu in regem Babel. ⋇ quia ſuper furorem Domini erat Jeruſalem & Juda, donec projiceret eos a facie ſua. Et defecit Sedecia a rege Babylonis. *Vulg. quoniam furor Domini erat in Jeruſalem & in Juda, uſquequo projiceret eos a facie ſua: & receſſit Sedecias a rege Babylonis.*

וישיגו את־צדקיהו 8. Αλλος, κατέλαβον τὸν βασιλέα Σεδεκίαν. Ο. κατέλαβον αὐτόν.

8. H. & attigerunt Sedekihu. *Alius*, & comprehenderunt regem Sedeciam. LXX. comprehenderunt eum. *Vulg. & apprehenderunt Sedeciam.*

היא שנת תשע־עשרה שנה למלך נבוכדראצר 12. מלך־בבל ⋇ οὗτος ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τοῦ Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος. In O. vacat.

12. H. ipſe annus nonus decimus annus regis Nabuchadreſar regis Babel. ⋇ hic annus nonus & decimus Nabuchodonoſor regis Babylonis. *In LXX. vacat. Vul. ipſe eſt annus nonusdecimus Nabuchodonoſor regis Babylonis.*

ומדלות העם ואת־יתר העם הנשארים בעיר 15. ואת־הנפלים אשר נפלו אל־מלך בבל ⋇ Α. ἀπὸ δὲ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, καὶ τὸ λεῖμμα τοῦ λαοῦ, ϗ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, ϗ τοὺς ἐμπίπτοντας ϗ τοὺς ἐμπεπτωκότας πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος. In O. vacat.

15. H. Et de pauperibus populi, & reſiduo populi, relictis in civitate, & de incumbentibus, qui incubuerant ad regem Babel. ⋇ *A.* de pauperibus autem populi, & reſiduum populi, & relictos in urbe, & eos qui incidebant, & inciderant ad regem Babylonis. *In LXX. vacat. Vul. De pauperibus autem populi, & de reliquo vulgo, quod remanſerat in civitate, & de perfugis, qui transfugerant ad regem Babylonis.*

השאיר נבוזראדן 16. Ο. κατέλιπεν ⋇ Ναβουζαρδάν.

16. H. reliquit Nabuzaradan. LXX. reliquit ⋇ Nabuzardan. *Vulg. reliquit Nabuzardan.*

ומדלות הארץ השאיר נבוזראדן רב־טבחים ⋇ Θ. ϗ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς κατέλιπε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος. Ο. καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος.

H. & de pauperibus terræ reliquit Nabuzaradan magiſter laniorum. ⋇ *Th.* & de pauperibus terræ reliquit Nabuzardan princeps cocorum. LXX. & reſiduos populi reliquit princeps cocorum. *Vulg. de pauperibus vero terræ reliquit Nabuzardan princeps militiæ.*

את־כל־נחשתם 17. Ο. τὸν χαλκὸν ⋇ πάντα,

17. Hebr. Vulg. omne æs eorum. LXX. æs ⋇ omne.

ואת־הסרות ואת־היעים ואת־המזמרות ואת־ 18. המזרקת ואת־הכפות ⋇ Α. Θ. ϗ τοὺς ποδιστῆρας ϗ τοὺς ἀναλημπτῆρας, ϗ τὰ θυμιατήρια,

18. H. & lebetes, & ſcopas, & pſalteria, & pelves, & cochlearia ⋇ *A. Th.* & cacabos & hauſtra, & acerras, & pateras. LXX. & coronam, & phialas, & creagras. *Vul. & lebetes,*

καὶ τὰ σπόνδια [ἐν τισὶ] καὶ τοὺς ἥλους. Ο. καὶ τὴν στεφάνην, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας.

Ποδιστῆρας, ὁ Σύρος, τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν.

Κρεάγρας, τινὲς, θυΐσκας.

ואת־הספים 19. Ἀφφώθ (f. σαφφώθ) Α. ὑδρίας. Σ. φιάλας. Οἱ λοιποὶ, θυμιατήρια.

Μεσαμερώθ. Ἀλλ. τὰς λυχνίας.

המזרקות Α. λέβητας. Ο. ὑποχυτῆρας. Ἀλλ. ἀποχυτῆρας. Ἀλλ. ὀβελίσκους.

לנחשתם כל־הכלים האלה 20. Α. Σ. τοῦ χαλκοῦ ※ πάντων τῶν σκευῶν τούτων. Ο. τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν.

וכתרת 22. Σ. κεφαλίδες. Ο. γεῖσος.

ואת ספר שר הצבא 25. Ο. καὶ τὸν γραμματέα ※ Α. ἄρχοντα: τῶν δυνάμεων.

וימיתם 27. ※ Π. καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς:

ויגל יהודה מעל אדמתו ※ Θ. καὶ ἀπῳκίσθη Ἰούδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

28. זה העם אשר הגלה נבוכדראצר בשנת־שבע יהודים שלשת אלפים ועשרים ושלשה ※ Θ. καὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ Ἰουδαίους τρισχιλίους καὶ εἴκοσι τρεῖς.

29. בשנת שמונה עשרה לנבוכדראצר מירושלם נפש שמנה מאות שלשים ושנים ※ Θ. ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ τοῦ Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ ψυχὰς ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο.

30. בשנת שלש ועשרים לנבוכדראצר הגלה נבוזראדן רב־טבחים יהודים נפש שבע מאות ארבעים וחמשה כל־נפש ארבעת אלפים ושש מאות ※ Θ. ἐν τῷ ἔτει τρίτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ναβουχοδονόσορ ἀπῴκισε Ναβουζαρδὰν ἀρχιμάγειρος Ἰουδαίων ψυχὰς ἑπτακοσίας τεσσαράκοντα πέντε. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ τετρακισχίλιαι ἑξακόσιαι.

יום ביומו עד־יום מותו כל ימי חייו 34. Ο. ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανε. ※ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

& creagras, & psalteria, & phialas, & mortariola.

Podisteras. *Syrus*, vasa abluendis pedibus. Creagras *aliqui* mortariola.

19. *H. A. Vulg.* hydrias. *LXX.* apphoth, *vel* sapphoth. *S.* phialas. *Reliqui*, acerras.

Mesameroth. *Alius*, lucernas.

H. pelves. *A.* lebetes. *LXX.* infusoria. *Alius*, obeliscos. *Vulg. urceos.*

20. *H.* æris omnium vasorum istorum. *A. S.* æris ※ omnium vasorum istorum. *LXX.* æris eorum. *Vul. æris omnium horum vasorum.*

22. *Heb.* & coronamentum. *S. Vul.* capitella. *LXX.* epistylium.

25. *H.* & scribam principem militiæ. *LXX.* & scribam ※ *A.* principem: virtutum. *Vulg. & scribam principem militum.*

27. *Heb.* ※ *Omnes*, *Vulg.* & interfecit eos.

H. Vul. & translatus est Juda de terra sua. ※ *Th.* & translatus est Judas desuper terra sua.

28. *H.* Iste est populus, quem migrare fecit Nabuchadresar in anno septimo, Judæos tria millia & viginti tres. ※ *Th.* & hic est populus quem transtulit Nabuchudonosor in anno septimo, Judæos ter mille & viginti tres. *Vul. Iste est populus, quem transtulit Nabuchodonosor: in anno septimo, Judæos tria millia & viginti tres.*

29. *Heb.* in anno octavo-decimo Nabuchadresar, de Jerusalem animas octingentas triginta duas. ※ *Th. Vulg.* in anno octavo-decimo Nabuchodonosor, de Jerusalem animas octingentas triginta duas.

30. *Hebr.* In anno tertio & vigesimo Nabuchadresar transtulit Nabuzaradan magister laniorum Judæos, animas septingentas quadraginta & quinque: omnes animæ quatuor mille & sexcentæ. ※ *Th.* in anno tertio & vigesimo Nabuchodonosor, transtulit Nabuzardan princeps cocorum Judæorum animas septingentas quadraginta quinque: omnes animæ quater mille sexcentæ. *Vulg. In anno vigesimo tertio Nabuchodonosor, transtulit Nabuzardan princeps militiæ animas Judæorum septingentas quadraginta quinque: omnes ergo animæ quatuor millia sexcentæ.*

34. *Heb.* diei in die suo usque ad diem mortis suæ, omnibus diebus vitæ ejus. *LXX.* de die in diem, usque in diem qua mortuus est ※ omnibus diebus vitæ suæ. *Vul. per singulos dies usque ad diem mortis suæ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. LII. Jeremiæ.

v. 1. Θ. εἴκοσι καὶ ἑνὸς &c. Ms. Jes. Ejus similiter sunt sequentes omnes lectiones usque ad versum 17.

v. 18. Colbertinus ex Victore Antiocheno: ποδιστῆρας ὁ Σύρος τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε· τοὺς δὲ σεφφώθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους: οἱ δὲ, τοὺς ἀποχυτῆρας· μεσαμερὼθ δὲ τὰς λυχνίας. Ἰωακεὶμ δὲ τὸν Ἰεχονίαν λέγει. Hæc ipsa habentur in scholio Editionis Romanæ; sed minus accurate posita. Ms. Jes. sic notat in margine post εἰς Βαβυλῶνα, ※ Α. Θ. καὶ τοὺς ποδιστῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας, καὶ τὰ θυμιατήρια, καὶ τὰ σπόνδια. ἐν τισὶ, καὶ τοὺς ἥλους. Postea vero subjicit: ἀντὶ κρεάγρας, θυΐσκας τινὲς ἡρμήνευσαν. Deinde v. 19. ad vocem ἀφφὼθ, Α. ὑδρίας, Σ. φιάλας, οἱ λοιποὶ, θυμιατήρια. ad ὑποχυτῆρας, ad marg. λέβητας. Hæc vero variorum instrumentorum nomina ad quas pertineant voces Hebraïcas, dicere non sine periculo lapsûs possumus.

v. 20. ※ Α. Θ. πάντων τῶν σκευῶν τούτων. Ms. Jes. qui sequentes etiam omnes hujus Capitis lectiones adfert.

v. 27. ※ Π. καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς. Hæc desiderantur in τοῖς Ο. necnon pars altera hujus versûs, quæ cum asterisco suppletur, item versus 28. 29. & 30.

IN THRENOS,

SEU

LAMENTATIONES JEREMIÆ.

MONITUM.

IN Threnis Jeremiæ, teste Origene, nec Aquilæ, nec Theodotionis Editiones ferebantur; sed tantum Symmachi & LXX. Ἔκδοσις Ἀκύλα (*sic ille*) καὶ Θεοδοτίωνος ἐν τοῖς Ἑξαπλοῖς οὐ φέρεται, μόνου δὲ Συμμάχου καὶ τῶν Ο. *quo significatur Aquilæ & Theodotionis Editiones in Hexaplis non positas fuisse. Ne putes enim Aquilam & Theodotionem librum Threnorum Græce non interpretatos esse: id non dicit Origenes; sed solùm, Editionem Aquilæ & Theodotionis in Threnis non ferri, sed Symmachi dumtaxat & LXX. Interpretum. Nam Aquilæ & Theodotionis versiones Threnorum separatim exstitisse probat nota Codicis Marchaliani, nunc RR. PP. Jesuitarum, cap. 1. v. 8. ubi ad hanc vocem* τῶν Ο. εἰς σάλον *in margine notatur* C οἱ Γ χοσ (l. χῶς, χωρὶς) ἀνάστατον; *id est*, Symmachus, tres Interpretes separatim ἀνάστατον habent: *Notam quippe* οἱ Γ. *tres Interpretes Aquilam, Symmachum & Theodotionem significare liquido probatur in Præliminaribus. Vox* χῶ *vel* χῶρις *frequentissime adhibetur hoc usu, ut videre est maxime in Libris Josue & Judicum, qua de re item in Præliminaribus agitur in Capite de Notis Hexaplorum. Ad hæc, cap. 3. v. 46.* τῶν λοιπῶν *locus adfertur: reliqui autem illi sunt pro more Aquila & Theodotio. Quodque clarius est, ipsius Aquilæ nominatim interpretatio in notis Editionis Romanæ profertur cap. 4. v. 2. cui subjungitur alia Symmachi, ne lapsu, Aquilæ nomen irrepsisse quis dubitet. Alio item indicio arguitur Aquilam & Theodotionem Threnorum interpretationes edidisse, licet eæ in Hexaplis locatæ non fuerint; nimirum capite 2. versu 2. ubi in Textu Hebraïco legitur* את כל *in margine Ms. Jes. ponitur* ※ σὺν, *ut præcedat vocem* πάντα: *quod additamentum* σὺν *asterisco prænotatum procul dubio ex Aquilæ Editione sumtum est; nam quod* C, *quæ est nota Symmachi voci* σὺν *superponatur, id certissime Librariorum lapsu contigit, qui cum viderent varias interpretationes hoc in libro semper Symmachi notam præferre, hic A.* συν *commutarunt in* C συν. *Aquila enim nimiæ* ἀκριβείας *Interpres, ne quid in versione sua prætermissum videretur, articulum* את *per particulam* σὺν *passim exprimebat, cui jungebat accusativum:* σὺν τὸν οὐρανὸν, καὶ σὺν τὴν γῆν, *quam rem nec sine ludibrio,* κακοζηλίας *arguit Hieronymus; contra vero Symmachus liberiorem elegantioremque vertendi morem sectatur, quæ res ipsi vitio vertitur à Theodoro Heracleota. Additamentum itaque* σὺν, *capite secundo positum ex, Aquila desumtum fuit. Unde inferatur Origenem, licet solitas Aquilæ & Theodotionis columnas hic non posuerit, aliqua tamen additamenta ex eorum Versionibus in Editione* τῶν Ο. *Hexaplari inseruisse pro more. Cur autem in Threnis Editiones Aquilæ & Theodotionis prætermiserit, nonnisi ex conjectura dici potest. Nimirum cum hæ Editiones a Versione LXX. vel parum vel nihil differrent, inutile fore putaverit, si eas apponeret, quæ causa fortasse est, ut paucissimos asteriscos in Threnis observemus, secus quam in libro Jeremiæ qui præcedit, & in Ezechiele qui sequitur, ubi innumeri pene asterisci observantur.*

Hoc in Libro usi sumus maxime Codice RR. PP. Jesuitarum, unde multa expiscati sumus, literarumque Hebraïcarum formas, quales a Scriba Græco exaratæ habentur in eodem Codice, repræsentandas esse duximus. Quia vero illæ formæ pluries repetuntur, & Hebraïce

imperitus Librarius, modo aliam modo diversam literarum quarumdam figuram exhibet; illas delegimus, quæ magis accedebant ad literarum Hebraïcarum germanam formam. Interpretationes quoque literarum Hebraïcarum, nominumque quibus illæ exprimebantur, quas Origenes apposuerat, edendas duximus ut in eodem Codice jacent.

Vidimus præterea
Codicem unum Colbertinum qui non pauca suppeditavit.
Origenis loca multa.
Theodoretum in Threnos.
Hieronymum Epist. 2. *ad Paulam.*
Agellium in Threnos Romæ cusum anno 1598.
Editionis Romanæ & Drusii notas.

THRENORUM JEREMIÆ

CAPUT PRIMUM.

1. א Αλφα, *ματαίωσις, ἢ τελείωσις.*

רבתי עם Σ. *πληθύνουσα λαόν.* Ο. *πεπληθυμμένη λαῶν.*

2. ב *Βὴθ, οἰκοῦσα ἐν αὐτῷ.*

אין-לה מנחם Σ. *καὶ οὐχ ὑπῆρχεν αὐτῇ παρηγορῶν.* Ο. *καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτήν.*

3. ג Γιμλ. *πλήρωσις ἀνώτερον.*

בין המצרים Σ. *ἐντὸς τῶν θλιβόντων αὐτήν.* Ο. *ἀναμέσον τῶν θλιβόντων.*

4. ד Δελθ. *δέλτοι ὑψηλότεροι.*

5. ה Η. *αὕτη.*

לראש Σ. *Εἰς ἄρχοντας.* Ο. *Εἰς κεφαλήν.*

כי-יהוה הוגה Αλλος, *ὅτι κύριος ἐπήγαγεν αὐτήν.* Ο. *ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτήν.*

רב-פשעיה Αλλ. *τὸ πλῆθος τῆς ἀσυνθεσίας αὐτῆς.* Ο. *τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς.*

6. ו Ουαυ. *ἐν αὐτῷ.*

7. ז Ζαϊ, *ζῆ.*

8. ח Ηθ. *ζῶν.*

לנידה Σ. οἱ Γ. *ἀνάστατον.* (al. *ἀνάστατος.*) Ο. *Εἰς σάλον.*

הזילוה Αλλ. *ἠτίμασαν αὐτήν.* Ο. *ἐταπείνωσαν αὐτήν.*

9. ט Τῆθ. *καλόν.*

טמאתה בשוליה Ωρ. *ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐμπόδιον αὐτῆς.* Ο. *ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸ ποδῶν αὐτῆς.*

10. י Ιωθ. *ἀρχή.*

11. כ Χαφ. *ὅμως.*

מחמודיהם באכל Σ. . . . *αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ φαγεῖν.* Ο. *τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει.*

1. ALPHA, inanitas, aut perfectio.

Heb. multa populo. *S.* multiplicans populum. *LXX.* quæ repleta fuit populis. *Vulg. plena populo.*

2. BETH, quæ habitat in ipso.

Hebr. non ei consolator. *S.* & non erat qui consolaretur eam. *LXX.* & non est qui consoletur eam. *Vulg. non est qui consoletur eam.*

3. GHIML. impletio sursum.

Heb. Vulg. inter angustias. *S.* inter tribulantes eam. *LXX.* in medio tribulantium.

4. DELTH. Libelli excelsiores.

5. HE. hæc.

Hebr. Vulg. in capite. *S.* in principes. *LXX.* in caput.

Hebr. quia Dominus anxiavit eam. *Alius*, quia Dominus induxit eam. *LXX.* quia Dominus humiliavit eam. *Vulg. quia Dominus locutus est super eam.*

Heb. multitudinem prævaricationum ejus. *Alius*, multitudinem transgressionis ejus. *LXX.* multitudinem impietatum ejus. *Vul. multitudinem iniquitatum ejus.*

6. VAU. in ipso.

7. ZAÏ. vivit.

8. HETH. vivens.

Hebr. LXX. in fluctuationem. *S. Tres Interpr. Vul.* instabilis.

Hebr. Vul. spreverunt eam. *Alius*, inhonoraverunt eam. *LXX.* humiliaverunt eam.

9. TETH. pulcrum.

Hebr. immunditia ejus in fimbriis ejus. *Origenes*, immunditia ejus impedimentum ejus. *LXX.* immunditia ejus ante pedes ejus. *Vulg. sordes ejus in pedibus ejus.*

10. IOTH. principium.

11. CHAPH. tamen, *vel* similiter.

Hebr. desiderabilia sua in cibo. *S.* . . . . sua ut manducarent. *LXX.* desiderabilia ejus in cibum. *Vulg. pretiosa quæque pro cibo.*

12.

12. ל Λαβδ. μάθε.

אליכם לוא Σ. οὐ πρὸς ὑμᾶς. Ο. οἱ πρὸς ὑμᾶς.

אשר עולל לי אשר הוגה יהוה ביום חרון אפו Σ. ὡς ἐφαυλίσθη, ἀνεκάλεσε κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ. Ο. φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέ με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

עולל לי ὁ Σύρος, ἧψέ μοι. Ἀλλ. ἐπεφύλλισέ μοι.

13. מ Μήμ. ἐπ' αὐτοῦ. [f. ἀπ' αὐτοῦ.]

וירדנה Σ. κατεπαίδευσέ με. Ο. κατήγαγεν αὐτό.

14. נ Νουν. αἰών.

ישתרגו בידו Σ. διὰ τῆς χειρὸς αὐτοῦ κατετρίβην. Ο. ἐν χερσί μου συνεπλάκησαν.

קום Σ. ὑποστῆναι. Ο. στῆναι.

15. ס Σαμχ. βοήθεια.

כל־אבירי ארני בקרבי Σ. (πάντας) τοὺς μεγιστᾶνάς μου κύριος τοὺς μέσῳ ἐν μου. Ο. πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου.

מועד Ἑβρ. καὶ Σύρος, συμφοράν. Ο. καιρόν.

16. ע Αιν. πηγή, ἢ ὅρασις, ἢ ὀφθαλμός.

משיב Σ. ἀνακλώμενος. Ο. ἐπιστρέφων.

שוממים Σ. ἔρημοι. Ο. ἠφανισμένοι.

17. פ Φη. στόμα.

צוה יהוה ליעקב סביביו צריו Σ. ἐνετείλατο κύριος Ἰακώβ, κύκλῳ αὐτοῦ γενέσθαι τοὺς θλίβοντας αὐτόν. Ο. ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰακώβ, κύκλῳ αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν.

18. צ Σαδη.

19. ק Κωφ. κλῆσις, ἁγιασμός.

בעיר Σ. κατὰ πόλιν. Ο. ἐν τῇ πόλει.

20. ר Ρης. ὁρατός, ἀρχηγός, ἢ κεφαλή.

21. ש Σεν.

כמני Σ. Ο. ὅμοιοι ἐμοί.

22. ת Ταυ. σημεῖον, ἢ κλῆσις.

ועולל למו כאשר עוללת לי ὁ Σύρος, θλῖψον αὐτοὺς ὡς ἔθλιψάς με. Ο. καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς, ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα.

Ἕως ὧδε ἀντεβλήθησαν πάλιν οἱ θρῆνοι ἀπὸ τῶν εἰς θρήνους Ὠριγένους.

12. LABD. disce.

Hebr. S. non ad vos. *LXX.* qui ad vos. *Vulg. ô vos.*

H. qui factus est mihi, quia mœstitia affecit Dominus in die indignationis furoris sui. *S.* ut despectus est, revocavit Dominus in die iræ furoris sui. *LXX.* locutus in me humiliavit me Dominus in die iræ furoris sui. *Vulg. quoniam vindemiavit me ut locutus est Dominus in die iræ furoris sui.*

H. factus est mihi. *Syrus*, tetigit me. *Alius*, vindemiavit mihi.

13. MEM. super ipso. (*f.* ab ipso.)

Hebr. & dominatus est ei. *S. Vulg.* erudivit me. *LXX.* deduxit illum (ignem.)

14. NUN. sæculum.

Hebr. in manu ejus perplexæ sunt. *S.* per manum ejus contritus sum. *LXX.* in manibus meis complicatæ sunt. *Vulg. in manu ejus convolutæ sunt (iniquitates.)*

Heb. Vul. surgere. *S.* subsistere. *LXX.* stare.

15. SAMCH. auxilium.

H. omnes validos meos Dominus in medio mei. *S.* omnes magnates meos Dominus, in medio mei. *LXX.* omnes fortes meos Dominus, qui ex medio mei. *Vul. omnes magnificos meos Dominus de medio mei.*

Heb. conventum. *Hebr. & Syrus*, calamitatem. *LXX. Vul. tempus.*

16. AIN, fons, aut visio, aut oculus.

Hebr. reducens. *S.* recreans. *LXX. Vulg.* convertens.

Heb. desolati. *S.* deserti. *LXX. Vulg.* perditi.

17. PHE, os.

Hebr. præcepit Dominus Jacob, circuitus ejus hostes ejus. *S.* præcepit Dominus Jacob, in circuitu ejus adesse eos qui tribulant eum. *LXX.* præcepit Dominus Jacob, in circuitu ejus qui tribulant eum. *Vul. mandavit Dominus adversum Jacob in circuitu ejus hostes ejus.*

18. SADE.

19. COPH, vocatio, sanctificatio.

Heb. LXX. Vul. in urbe. *S.* per urbem.

20. RES, visibilis, princeps, aut caput.

21. SEN.

Hebr. sicut ego. *S. LXX. Vul.* similes mei.

22. THAU, signum, aut vocatio.

H. Syrus, afflige illos sicut afflixisti me. *LXX.* vindemia eos, quemadmodum fecerunt vindemiam. *Vulg. vindemia eos sicut vindemiasti me.*

Hactenus collati denuo sunt Threni ex Commentariis Origenis in Threnos.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Threnorum Jeremiæ.

v. 1. Αλφα. Literarum Hebraïcarum formam, earumque explicationes ex Mſ. Jeſ. expreſſimus, ubi literarum forma pluries repetitur, nec sine discrimine. Ex variis autem formis eas selegimus, quæ magis accedebant ad hodiernas. Hebraïcarum porro literarum, seu nominum earum, significationem sic exhibet Hieronymus Epist. ad Paulam, Tom. 2. col. 709. *Aleph interpretatur* doctrina. *Beth*, domus. *Gimel*, plenitudo. *Daleth*, tabularum. *He*, ista. *Vau & Zain*, hæc. *Heth*, vita. *Teth*, bonum. *Iod*, principium. *Caph*, manus. *Lamed*, disciplinæ, *sive* cordis. *Mem*, ex ipsis. *Nun*, sempiternum. *Samech*, adjutorium. *Ain*.

fons, *ſive* oculus. *Phe*, os, *ab ore, non ab oſſe dictum intellige; ne literarum ambiguitate fallaris. Sade*, juſtitia. *Coph*, vocatio. *Res*, capitis. *Sin*, dentium. *Thau*, ſigna. Poſtea vero Hieronymus his nominibus ſimul junctis pias interpretationes annectit, quæ non pertinent ad inſtitutum noſtrum. Nec prætermittenda nota Origenis in Threnos, quæ habetur in Edit. Rom. ἔκδοσις Ἀκύλα κὶ Θεοδοτίωνος ἐν τοῖς Θρήνοις ἐ φέρεται· μόνε δὲ Συμμάχε κὶ τῶν Ο. i. *Editio Aquilæ & Theodotionis in Threnis non habetur, ſed tantum Symmachi & LXX.* qua de re ſupra in Monito.

Ibid. Σ. πληθύεσα λαόν. Mſ. Jeſ.

v. 2. Σ. κὶ ἐχ ὑπῆρχεν αὐτῇ παρηγορῶν. Idem.

v. 3. Σ. ἐντὸς τῶν θλιβόντων αὐτήν. Idem.

v. 5. Σ. εἰς ἄρχοντας. Colbertinus & Druſius.

Ibid. Ἀλλ. ὅτι κύριος ἐπήγαγεν &c. Mſ. Jeſ. ſine Interpretis nomine. Eſt fortaſſe Symmachi.

Ibid. Ἀλλ. τὸ πλῆθος τῆς ἀσωθ- Idem. Videtur eſſe Symmachi.

v. 8. Σ. ἀνάστατος. Mſ. Jeſ. ſic habet, Σ. οἱ Γ. χῶς ἀνάστατον. Quam notam in Monito explicavimus.

Ibid. Ἄλλος, ἠτίμασαν αὐτήν. Sic Mſ. Jeſ. ſine Interpretis nomine. Eſt, ut puto, Symmachi.

v. 9. Origenes, ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐμπόδιον αὐτῆς. Agellius.

v. 11. Σ. αὐτῶν ὑπὲρ τῶ φαγεῖν. Idem Mſ.

v. 12. Σ. ἐ πρὸς ὑμᾶς. Idem.

Ibid. Σ. ὡς ἐφαυλίσθη &c. Mſ. Jeſ.

Ibid. ὁ Σύρος, ἤψέ μοι. Sic Theodoretus, in cujus textu legitur, ἐπεφύλλισέ μοι, ac ſi τῶν Ο. eſſet.

v. 13. Σ. κατεπαίδευσέ με. Mſ. Jeſ.

v. 14. Σ. διὰ τῆς χειρὸς &c. Idem.

Ibid. Σ. ὑποστῆναι. Idem.

v. 15. Σ. τὰς μεγιστᾶνας &c. Idem.

Ibid. Theodoretus, τὴν συμφορὰν κὶ ὁ Σύρος κὶ ὁ Ἑβραῖος καιρὸν καλεῖ.

v. 16. Σ. ἀνακτώμενος. Druſius.

Ibid. Σ. ἔρημοι. Colbertinus atque Druſius.

v. 17. Σ. ἐνετείλατο κύριος &c. Ita Druſius, & Colbertinus, qui habet, κτ̄ Σύμμαχον, κὶ καθ' ἑτέραν ἔκδοσιν τῶν Ο. i. *ſecundum Symmachum & ſecundum aliam Editionem LXX.*

v. 19. Σ. κτ̄ πόλιν. Mſ. Jeſ.

v. 21. Σ. ὅμοιοι ἐμοί. Idem.

v. 22. ὁ Σύρος, θλίψον ἡμᾶς &c. Theodoretus.

Notam vero ſequentem, ἕως ὧδε &c. ex Mſ. Jeſ. mutuamur.

THRENORUM JEREMIÆ CAP. II.

לא חמל את כל 2. Ο. ἐ φεισάμενος ※ Σ. σὺν: πάντα.

כל־ארמנותיה 5. Σ. τὰ βασίλεια αὐτῆς. Ο. τὰς βάρεις αὐτῆς.

חומת 8. Σ. τεῖχος βασιλείων. Ο. τεῖχος.

חומת בת־ציון 18. Ἄλλος, τεῖχος θυγατρὸς Σιών. Ο. τείχη Σιών.

טפחתי 22. Ἄλλος, ἀλαίω (l. παλαίω.) Ο. ἐπεκράτησα.

2. Heb. non pepercit, omnia. *LXX.* non parcens, omnia. *Vulg. nec pepercit, omnia.*

5. *Heb.* omnia palatia ejus. *S.* palatia regia ejus. *LXX.* palatia ejus. *Vul. omnia mœnia ejus.*

8. *H. LXX. Vulg.* murum. *S.* murum regiæ.

18. *H. Al.* murus filiæ Sion. *LXX.* muri Sion. *Vulg. ſuper muros filiæ Sion.*

22. *Heb.* palmis obvinxi. *Alius*, luctor. *LXX.* invaleſcere feci. *Vul. educavi.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Threnorum Jeremiæ.

v. 2. ※ Σ. σὺν: πάντα. Mſ. Jeſ. Mirum ſane videatur etiam Symmachum particulam את notam accuſativi caſus nimio ſcrupulo, quaſi prætermiſſam a LXX. per σὺν exprimere, quod paſſim præſtitit Aquila, cujus eſſe credimus illud additamentum σύν. Vide Monitum.

v. 5. Σ. τὰ βασίλεια αὐτῆς. Druſius.

v. 8. Σ. τεῖχος βασιλείων. Hoc in ſchedis meis reperi: unde vero prodeat, ignoro. Illud autem, βασιλείων ſuſpectum eſt.

v. 18. Ἄλλος, τεῖχος θυγατρὸς Σιών. Mſ. Jeſ. ſine Interpretis nomine.

v. 22. Mſ. Jeſ. ἀλαίω. Puto legendum παλαίω. Vide Lexicon Hebraïcum in voce טפח & Græcum in voce παλαίω & παλαιστής.

THRENORUM JEREMIÆ CAP. III.

ישב יהפך 3. Ο. ἐπέστρεψε ※ κὶ ἔστρεψεν.

בנה עלי 5. Ο. ἀνῳκοδόμησε κατ' ἐμοῦ ※ ἐν μαρμάρῳ.

נחשתי 7. Σ. τ̄ ἐ τραχήλου μυ ζυγόν. Ο. χαλκόν μυ.

במרורים 15. Ο. πικρίας. Ἀλλ. ἄμμον.

3. Hebr. converſus eſt, vertit. *LXX.* convertit ※ & vertit. *Vulg. vertit & convertit.*

5. *Hebr.* ædificavit ſuper me. *LXX.* ædificavit contra me ※ in marmore. *Vulg. ædificavit in gyro meo.*

7. *Hebr. Vulg.* compedem meum. *S.* jugum colli mei. *LXX.* æs meum.

15. *Hebr.* in amaritudinibus. *LXX.* amaritudine. *Alius*, arenam. *Vul. amaritudinibus.*

לענה O. χολῆς. Αλλ. πικρίας.

16 ויגרס בחצץ. ὁ Σύρος, ἐν πέτρᾳ ἐστέρησέ με. O. ϗ ἐξέβαλε ψήφῳ.

18 ואמר אבד. O. ϗ ἀπώλετο. Αλλ. ϗ εἶπα, ἀπώλετο.

19 ומרודי לעוה ראש זכור־תזכור. Αλλ. πικρίας. ※ γάρ: μου ϗ χολῆς μου ※ μνεία: μνησθήσομαι. O. πικρία ϗ χολή μου μνησθήσεται.

20 תשיח עלי. Σ. (ἑαυτῇ προσλαλήσει.) O. καταδολεσχήσει ἐπ᾽ ἐμέ.

23 חדשים לבקרים־רבה אמונתך. Αλλος, εἰς τὰς πρωΐας ἐπλήθυνεν ἡ πίστις σου. O. καινὰ (al. μῆνας) εἰς τὰς πρωΐας πολλὴ ἡ πίστις σου.

29 יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה. Αλλος, δώσει ἐν χώματι στόμα αὐτοῦ, εἰ ἄρα ἐστὶν ἐλπίς. ὁ Σύρος, ἐν γῇ. Αλλος, ἐν κονιορτῷ. In O. vacat.

40 דרכינו. Αλλος, τὰ διαβήματά μου. O. ἡ ὁδὸς ἡμῶν.

41 אל־כפים אל־אל בשמים. Αλλος, πρὸς ὑψηλὸν ἐπὶ χεῖρας ἡμεῖς ἐν οὐρανῷ. O. ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ.

46 פצו עלינו פיהם כל־איבינו פחד ופחת היה לנו השאת והשבר. Σ. ὅλῳ τῷ στόματι κατέπιον ἡμᾶς, καὶ εἰς βάθος κακῶν ὑπηνέχθημεν, φόβῳ ϗ ταραχῆς ἐμπλησθέντες. O. διήνοιξαν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν; φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις ϗ συντριβή.

פחד Σ. θάμβος. οἱ λοιποὶ, θάμβος. O. φόβος.

49 עיני נגרה ולא תדמה מאין הפגות. Σ. ὁ ὀφθαλμός μου ἐπέμεινε, καὶ οὐκ ἐπαύσατο, τοῦ μὴ εἶναι ἄνεσιν. O. ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι, τοῦ μὴ εἶναι ἔκνηψιν.

51. Σ. ὅτι κατεπόντισαν με δάκρυα.

63 אני מנגינתם. O. ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Αλλος, ἐγὼ ἀπὸ τῶν ψαλμῶν αὐτῶν.

H. Vul. abſinthio. *LXX.* felle. *Alius*, amaritudine.

16. *H.* & confregit in lapillo. *Syrus*, in petra privavit me. *LXX.* & ejecit calculo. *Vulg. & fregit ad numerum.*

18. *Hebr. Alius*, *Vul.* & dixi, Periit. *LXX.* & periit.

19. *H.* & rebellionis meæ abſinthii & fellis recordando recordabitur. *Al.* Amaritudinis ※ enim: meæ, & fellis mei ※ recordatione: recordabor. *LXX.* amaritudo & fel meum in memoria erit. *Vulg. abſinthii & fellis. Zain*, *Memoria memor ero.*

20. *Hebr.* & incurvabitur ſuper me. *S.* ſeipſam alloquetur. *LXX.* recolet ſuper me. *Vulg. tabeſcet in me.*

23. *Hebr.* novæ matutinis: multa fides tua. (*S*) in matutinis multiplicabatur fides tua. *LXX.* nova (*al.* menſes) in matutinis multa fides tua. *Vulg. novi diluculo, multa eſt fides tua.*

29. *Heb.* Dabit in pulvere os ſuum, ſi forte ſit præſtolatio. *Alius*, Dabit in pulvere os ſuum, ſi forte ſit ſpes. *Syrus*, in terra. *Alius*, in pulvere. *In LXX. vacat. Vulg. Ponet in pulvere os ſuum, ſi forte ſit ſpes.*

40. *Hebr. Vulg.* vias noſtras. *Alius*, greſſus meos. *LXX.* via noſtra.

41. *Hebr.* ad volas ad Deum in cœlis. *Alius*, ad altum ſuper manus nos in cœlis. *LXX.* cum manibus ad excelſum in cœlo. *Vulg. cum manibus ad Dominum in cœlos.*

46. *Hebr.* Patefecerunt ſuper nos os ſuum omnes inimici noſtri: formido & fovea fuit nobis, vaſtatio & contritio. *S.* toto ore devorabant nos, & in profundum malorum dejecti ſumus, timore & perturbatione repleti. *LXX.* Aperuerunt ſuper nos os ſuum omnes inimici noſtri. Timor & furor factus eſt nobis, tumor & contritio. *Vulg. Phe: aperuerunt ſuper nos os ſuum omnes inimici. Phe: formido & laqueus, facta eſt nobis vaticinatio & contritio.*

Heb. S. Vul. formido. *Reliqui*, ſtupor. *LXX.* timor.

49. *H.* Oculus meus defluxit, & non tacuit a non intermiſſionibus. *S.* Oculus meus immoratus eſt, & non ceſſavit, eo quod non eſſet remiſſio. *LXX.* Oculus meus abſorptus eſt, & non tacebo, eo quod non ſit requies. *Vul. Oculus meus afflictus eſt, nec tacuit, eo quod non eſſet requies.*

51. *S.* quia demerſerunt me lacrymæ.

63. *Heb.* ego modulationes eorum. *LXX.* in oculos eorum. *Alius*, ego a pſalmis eorum. *Vul. ego ſum pſalmus eorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Threnorum Jeremiæ.

v. 3. ※ ϗ ἔστρεψεν. Mſ. Jeſ.

v. 5. ἐν ※ μαρμάρῳ. Sic cum asteriſco Idem: quod unde prodeat, ignoro. In Hebræo nihil ſimile habetur.

v. 7. Σ. τὸν τοῦ τραχήλου μου ζυγόν. Druſius, qui hoc Origenis ſcholion adfert ex Edit. Rom. λέγει δὲ ζυγὸν ϗ τοὺς κλοιοὺς τοὺς σιδηροῦς, οὓς ἀντὶ ξυλίνων θεοῦ κελεύσει περιέβαλε. φέρεται γὰρ ϗ γραφή· ἐβάρυνε τὸν χαλκὸν τοῦ τραχήλου μου. i. *Dicit jugum, & ipſos vectes ferreos, quos pro lignis Dei juſſu circumdederat. Fertur enim ſcriptura:* Aggravavit æs colli mei.

v. 15. Αλλ. ἄμμον, & mox, Αλλ. πικρίας. Ex Mſ.

Jes.

v. 16. ὁ Σύρος, ἐν πέτρᾳ ἐστέρησέ με. Drusius.

v. 18. Ἀλλ. εἶπον, ἀπώλετο. Ms. Jes.

v. 19. πικρίας ※ἐμοῦ: &c. In Ms. Jes. ubi asteriscis notavimus, ut quid adjiciatur notum sit.

v. 20. Σ. ἑαυτῇ προσλαλήσει. Hanc Symmachi lectionem in schedis meis reperi, nec scio unde prodeat.

v. 23. Ἄλλος, εἰς τὰς πρωΐας &c. Ms. Jes.

v. 29. Ἀλλ. δώσει ἐν χώματι &c. Idem.

Ibid. ὁ Σύρος, ἐν γῇ. Theodoretus.

v. 40. Ἀλλ. τὰ διαβήματά μου. Idem.

v. 41. Ἀλλ. πρὸς ὑψηλὸν &c. Idem.

v. 46. Σ. πτόησις ὅλῳ τῷ στόμ- &c. Colbertinus ex Origene. Sed πτόησις respondet voci פחד ut & θάμβος, quod alius Reliquorum esse dicit. Cætera autem Symmachi, quæ adfert Colbertinus, magis sensum quam verba ipsa Symmachi referunt.

v. 49. Σ. ὁ ὀφθαλμός μου &c. Sic Drusius. At Colbertinus ex Origene, κατὰ δὲ τὸν Σύμ. ἐπέμεινά τε δακρύων, οὐδ' ἐξέλιπον. In notis vero Editionis Romanæ sic legitur: *Origenes*, κατὰ Σύμ. ὅτι κατεπόντισάν με τὰ δάκρυα, τῇ τῶν ἐν ὕδατι πνιγομένων μεταφορᾷ. κατὰ δὲ τοὺς Ο. καταικόπτει με τὰ δάκρυα, καθάπερ ἄμπελον ἀκριβὴς τρυγητής.

v. 63. Ἄλλος, ἐγὼ ἀπὸ τῶν ψαλμῶν αὐτῶν. Ms. Jes.

THRENORUM JEREMIÆ CAP. IV.

תנין 3. Σ. σειρῆνες. Ο. δράκοντες.

כיענים Σ. ὡς στρουθοκάμηλοι. Ο. ὡς στρουθίον.

כמו־רגע 6. Σ. ἐξαπίνης. Ο. ὥσπερ σπουδή.

ולא־חלו בה ידים Σ. καὶ οὐκ ἐτρώσαν χεῖρες. Ο. καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.

7. זכו נזיריה משלג צחו מחלב אדמו עצם מפנינים ספיר גזרתם Σ. ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, λαμπρότεροι γάλακτος, πυῤῥότεροι τὴν ἕξιν ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα, σάπφειρος τὰ μέλη αὐτῶν. Ο. ἐκαθαριώθησαν Ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα, ἐπυρώθησαν, ὑπὲρ λίθου σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.

חשך משחור תארם 8. Σ. σκοτεινότερον ἀσβόλης τὸ εἶδος αὐτῶν. Ο. ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν.

14. נעו עורים בחוצות נגאלו בדם בלא יוכלו יגעו בלבשיהם Σ. ἀκατάστατοι ἐγένοντο τυφλοὶ ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐφύρησαν ἐν αἵματι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἅψασθαι τῆς ἐσθῆτος αὐτῶν. Ο. ἐσαλεύθησαν ἐγρήγοροι αὐτῶν ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι, ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς, ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.

צדו 18. ὁ Σύρος, ἐθήρευσαν. Ο. ἐθηρεύσαμεν.

רוח אפינו 20. Α. πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν. Σ. πνοὴ μυκτήρων ἡμῶν. Ο. πνεῦμα προσώπου ἡμῶν.

3. **H**ebr. draco. *S.* sirenes. *LXX.* dracones. *Vulg. lamiæ.*

Hebr. veluti ululæ. *S.* quasi struthocameli. *LXX. S. Vul.* quasi struthio.

6. *H.* quasi repente. *S.* repente. *LXX.* quasi subito. *Vulg. in momento.*

H. & non resederunt in ea manus. *S.* quam non vulneraverunt manus. *LXX.* & non laboraverunt in ea manibus. *Vulg. & non ceperunt in ea manus.*

7. *Hebr.* Mundi fuerunt Nazaræi ejus præ nive, canduerunt præ lacte, rubuerunt corpore præ margaritis: Sapphir excisio eorum. *S.* Immaculati sunt segregati ejus supra nivem, splendidiores lacte, rubicundiores corpore super conspicua: sapphirus membra eorum. *LXX.* Mundati sunt Nazíræi ejus super nivem, splenduerunt super lac, rubuerunt, super lapidem Sapphiri excisio eorum. *Vulg. Candidiores Nazaræi ejus nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, Sapphiro pulchriores.*

8. *Hebr.* obscurata est præ nigredine forma eorum. *S.* obscurior fuligine species eorum. *LXX.* obtenebrata est super fuliginem species eorum. *Vulg. denigrata est super carbones facies eorum.*

14. *Hebr.* Moverunt se cæci in plateis, polluerunt se, ut non possint tangere in vestimenta eorum. *S.* Instabiles facti sunt cæci in plateis, conspersi sunt sanguine, ut non posset tangi vestimentum eorum. *LXX.* Commoti sunt vigiles ejus in plateis: polluti sunt in sanguine, cum ipsi non possent, tetigerunt vestimenta sua. *Vulg. Erraverunt cæci in plateis, polluti sunt in sanguine: cumque non possent, tenuerunt lacinias suas.*

18. *H. Syrus*, venati sunt. *LXX.* venati sumus. *Vul. lubricaverunt.*

20. *Hebr. A.* spiritus narium nostrarum. *S.* halitus narium nostrarum. *LXX.* spiritus faciei nostræ. *Vul. spiritus oris nostri.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Threnorum Jeremiæ.

v. 3. Σ. σειρῆνες. Ex Drusio & ex Edit. Romana, ut & aliæ pene omnes hujus Capitis lectiones.

Ibid. Σ. ὡς στρουθοκάμηλοι. Editio Romana ex Olympiodoro, qui sic habet: ἀποπτύσαι καὶ τοὺς στρουθοκαμή-

λους μὴ δυνάμενοι, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀεὶ διαθέοντες. τὸ γὰρ στρουθίον οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος. i. *Avolare enim more struthocamelorum non possunt, sed semper in terra discurrunt. στρουθίον enim ita edidit Symmachus.*

v. 6. Σ. ἐξαπίνης. Colbertinus ex Origene, itemque Editio Romana.

Ibid. Σ. ἐν ἡ οὐκ ἐτρώθησαν χεῖρες. Iidem.

v. 7. Σ. ἄχραντοι Iidem. Colbertinus autem sic habet: ἡγιασμένοι γὰρ τὸ, Ναζιραῖοι, δηλοῖ· οὕτω γὰρ Σύμμ. καὶ Θεοδοτίων ἐν τῷ Αμὼς τοὺς ἡγιασμένους ἐξέδωκαν. . . . . ἔχει δὲ τὰς χρυσιζούσας φλέβας· ἧς δὴ τὴν ἕξιν αὐτῶν ὁ Σύμμ. ἀπείκασεν.

v. 8. Σ. σκοτεινότερον &c. Drusius.

v. 14. Σ. ἀκατάστατοι &c. Colbert. & Edit. Rom.

v. 18. ὁ Σύρος, ἐθήρευσαν. Theodoretus. Drusius legit, ἐθηρεύσαντο.

v. 20. A. πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν &c. Drusius ex Edit. Romana.

THRENORUM JEREMIÆ CAP. V.

מימינו 4. Αλλ. ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν. Ο. ὕδωρ ἡμῶν.

על צוארנו 5. Σ. ὁ ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν. Ο. ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν.

מצרים נתנו יד אשור לשבע לחם 6. Σ. τοῖς Αἰγυπτίοις μὲν ἑαυτοὺς ἐξεδώκαμεν· τοῖς δὲ Ασσυρίοις λιμῷ πιεζόμενοι προσεδράμομεν. Ο. Αἴγυπτος ἔδωκε χεῖρα, Ασσοὺρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν.

4. Hebr. aquas nostras. *Alius*, ex diebus nostris. *LXX. Vul.* aquam nostram.

5. *Heb.* super colla nostra. *S.* jugum contra collum nostrum. *LXX.* super collum nostrum. *Vulg. cervicibus nostris.*

6. *Heb.* Ægypto dedimus manum, Assyrio, ut saturaremur pane. *S.* Ægyptiis quidem nos ipsos dedimus; ad Assyrios autem fame compulsi accurrimus. *LXX.* Ægyptus dedit manum, Assur ad satietatem eorum. *Vul. Ægypto dedimus manum, & Assyriis ut saturaremur pane.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Threnorum Jeremiæ.

v. 4. Αλλος, ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν. Ms. Jes. Vox Hebraïca utroque potest modo explicari, si varie legatur.

v. 5. Σ. ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν. על si varie legatur, utramque explicationem admittit, & ζυγὸς, & ἐπὶ, vel ὑπέρ.

v. 6. καὶ δὲ Σύμμαχον, τοῖς Αἰγυπτίοις μὲν &c. Ubi putamus non verba Symmachi, sed sensum exprimi. LXX. legisse videntur להם pro לחם

IN EZECHIELEM

MONITUM.

HIS usi sumus Manuscriptis Editisque Libris, in colligendis veterum Interpretum Lectionibus.

Codice RR. PP. Jesuitarum unde multa excerpsimus.

Codice Coisliniano in Ezechielem, pervetusto.

Codice Regio Bombycino XIII. sæculi.

Codice San-Germanensi Antiquissimo Langobardicis litteris descripto, ubi S. Hieronymi Comment in Ezechielem.

Origene multis in locis.

Gregorio Neocæsariensi in Ezechielem.

Eusebio de locis Hebraïcis.

Athanasii edito semel.

Hieronymi Edito Comment. in Ezechielem.

Theodoreti Edito in Ezechielem.

Notis Romanæ Editionis & Drusii.

EZECHIELIS

CAPUT PRIMUM.

הגולה 1. Οἱ λοιποὶ, μετοικεσίας. Ο. αἰχμαλωσίας.

כבר χοβὰρ βαρυσμός.

עליו שם 3. Ο. ἐπ' ἐμὲ ※ ἐκεῖ.

רוח סערה 4. Α. (ἄνεμος λαίλαπος.) Σ. πνεῦμα καταιγίζον. Ο. πνεῦμα ἐξαῖρον. Θ. . . . .

ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש ὁ Ἑβραῖος, φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἴριδος, καὶ αὕτη διαφανὴς ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ο. καὶ φέγγος κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἠλέκτρου ἐν μέσῳ τοῦ πυρός.

וארבע כנפים לאחת להם 6. Ο. καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνὶ ※ Α. Θ. αὐτοῖς.

ורגליהם רגל ישרה 7. Ο. καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν ※ σκέλη: ὀρθά.

וכף רגליהם ככף רגל עגל Α. τὸ δὲ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν ὡς ἴχνος στρόγγυλον. Σ. τὸ δὲ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν ὡς ἴχνος μόσχου. In O. vacat, & textus non convenit.

8. וכנפיהם לארבעתם חברת אשה אל־אחותה כנפיהם לא־יסבו ※ Α. Θ. καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας, καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν οὐκ ἐπεστρέφοντο.

ופניהם 11. ※ καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν. In O. vacat.

לא יסבו בלכתן 12. Ο. καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ※ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτά.

והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק 14. ※ Θ. καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον καὶ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ Βεζέκ. Α. (καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον καὶ ἀνέκαμπτον) ὡς εἶδος ἀπορροίας ἢ ἀστραπῆς. Σ. (καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον καὶ ἀνέκαμπτον) ὡς εἶδος ἀκτῖνος ἀστραπῆς. In O. vacat.

ומעשיהם כעין תרשיש 16. Α. καὶ αἱ ποιήσεις αὐτῶν ὡς ὀφθαλμὸς χρυσολίθου. Σ. . . . . ὡς ὅρασις ὑακίνθου. Θ. καὶ αἱ ποιήσεις αὐτῶν ὡς εἶδος Θαρσείς.

1. *Heb. & Reliqui*, transmigrationis. *LXX.* captivitatis. *Vulg. captivorum.*

Heb. Chobar, aggravatio.

3. *H. Vulg.* super eum ibi. *LXX.* super me ※ ibi.

4. *Heb. A. Vulg.* ventus turbinis. *S.* spiritus procellosus. *LXX.* spiritus auferens. *Th.* flatus tempestatis.

H. & splendor ei undique, & de medio ejus veluti species crepitantis flammæ, de medio ignis. *Hebræus*, Lumen quippe in medio ejus quasi aspectus iridis, & ipsa perspicua erat in medio eorum. *LXX.* & splendor in circuitu ejus, & ignis fulgurans, & in medio ejus quasi visio electri, in medio ignis. *Vulg. & splendor in circuitu ejus: & de medio ejus quasi species electri, id est, de medio ignis.*

6. *H.* & quatuor alæ unicuique eis. *LXX.* & quatuor alæ uni. ※ *A. Th.* eis: *Vul. & quatuor pennæ uni.*

7. *H.* & pedes eorum, pes rectus. *LXX.* & crura eorum ※ crura: recta. *Vul. pedes eorum pedes recti.*

Hebr. & planta pedum eorum veluti planta pedis vituli. *A.* vestigium vero pedum eorum veluti vestigium rotundum. *S.* vestigium autem pedis eorum quasi vestigium vituli. *In LXX. vacat. Vulg. & planta pedis eorum quasi planta pedis vituli.*

8. *Heb.* & alæ eorum in quatuor ipsis junctæ alia ad aliam, alæ eorum non revertebantur. ※ *A. Th.* & alæ eorum quatuor junctæ alia ad aliam, & alæ eorum non revertebantur. *Vulg. & pennas per quatuor partes habebant. Junctæque erant pennæ eorum alterius ad alterum: non revertebantur.*

11. *H.* ※ & facies eorum. *In LXX. vacat. Vulg. facies eorum.*

12. *Hebr.* non revertebantur in ambulando illa. *LXX.* & non revertebantur ※ in exeundo ipsa: *Vul. nec revertebantur cum ambularent.*

14. *Heb.* & animalia currere & redire, secundum aspectum coruscationis. ※ *Th.* & animalia currebant & deflectebant quasi species Bezec. *A.* (& animalia currebant & deflectebant) quasi species fluxus aut fulguris. *S.* (& animalia currebant & reflectebant) quasi species radii fulguris. *Vulg. & animalia ibant & revertebantur, in similitudinem fulguris coruscantis.*

16. *Heb.* & opus earum quasi aspectus Tharsis. *A.* & operationes earum quasi oculus chrysolithi. *S.* . . . . quasi visio hyacinthi. *Th.* & operationes earum quasi species Tharsis. *Vulg. & opus earum, quasi visio maris.*

ודמות אחד לארבעתן ומראיהם ומעשיהם O. καὶ ὁμοίωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν ※ Θ. καὶ ἡ ὅρασις αὐτῶν : καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν.

Heb. & similitudo una quatuor ipsis aspectus earum : & opus earum. *LXX.* & similitudo una quatuor. ※ *Th.* & visio earum : & opus earum. *Vulg. & una similitudo ipsarum quatuor : & aspectus earum, & opera.*

אל־ארבעת רבעיהן בלכתם ילכו 17. O. ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν. ※ Θ. ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς : ἐπορεύοντο.

17. *H.* ad quatuor quadrilatera sua in eundo ibant. *LXX.* ad quatuor partes ipsarum. ※ *Th.* in procedendo ipsos : procedebant. *Vulg. per quatuor partes earum euntes ibant.*

ויראה להם 18. Ἀλλ. καὶ φοβεροὶ ἦσαν.

18. *Hebr.* & pavor propter eas. *Al.* & terribiles erant. *Vulg. & horribilis aspectus.*

ילכו האופנים אצלם 19. O. ἐξῃρέοντο ※ A. Θ. οἱ τροχοὶ ἐν αὐτοῖς.

19. *Heb.* ambulabant rotæ juxta ea. *LXX.* extollebant se. ※ *A. Th.* rotæ in ipsis. *Vulg. ambulabant pariter & rotæ juxta ea.*

בקול־שדי בלכתם קול המלה בקול מחנה 24. ※ Θ. ὡς φωνὴν ἱκανοῦ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά, φωνὴ τοῦ λόγου, ὡς φωνὴ παρεμβολῆς.

24. *H.* tamquam vocem Saddai in eundo ipsa, vocem loquelæ tamquam vocem castrorum. ※ *Th.* tamquam vocem potentis cum ambularent ipsa : vox verbi tamquam vox castrorum. *Vul. quasi sonum sublimis Dei : cum ambularent quasi sonus erat multitudinis, ut sonus castrorum.*

שדי A. Σ. ἱκανοῦ.

Hebr. saddai. *A. S.* potentis. *Vulg. sublimis Dei.*

בעמדם תרפינה כנפיהן וממעל לרקיע אשר על־ראשם 26. ※ Θ. ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ ἀνιόντα. αἱ πτέρυγες αὐτῶν, καὶ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν.

26. *H.* cum starent, demittebant alas suas, & desuper firmamentum, quod super caput eorum. ※ *Th.* cum starent ipsa remittentia: alæ eorum & supra firmamentum quod super caput eorum. *Vulg. stabant & submittebant alas suas. Et super firmamentum, quod erat imminens capiti eorum.*

כמראה־אש בית־לה סביב 27. ※ A. Θ. ὡς ὅρασις πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ.

27. *H.* tamquam aspectus ignis domus ipsi circum. ※ *A. Th.* quasi visio ignis intra ipsum in circuitu. *Vul. velut aspectum ignis, intrinsecus ejus per circuitum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Ezechielis.

v. 1. οἱ λοιπ. τῆς μετοικεσίας. Drusius. In hunc vero locum Hieronymus : *Significantiusque juxta Hebræos & cæteros Interpretes transmigratio dicitur Joachim, & non captivitas, quod LXX. transtulerunt. Non enim captus urbe superata, sed voluntate se tradens, ductus est in Babylonem. Igitur Joachim, i. Jechoniæ, dicatur prima transmigratio : Sedeciæ autem secunda, vel extrema captivitas.* Hîc Codex Jes. has nominum propriorum interpretationes adfert, Χοβὰρ βαρυσμός, Ἰωακείμ, Ἰαὼ ἑτοιμάσιος, Ἰεζεκιὴλ, κράτος θεοῦ, Βουζὶ, πεφαυλισμένος.

v. 3. ※ ἐκεῖ. Ms. Jes.

v. 4. Hieronymus : *Aq.* ventus turbinis (quem sequitur ipse Hieron.) *Sym. & Theodotio*, flatus ac spiritus tempestatis. Aquila Græce haud dubie habuisse videtur ἄνεμος λαίλαπος. Vide Lexicon Græcum in λαῖλαψ. Symmachi lectionem Græce adfert Theodoretus.

Ibid. ὁ Ἑβραῖος, φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ &c. Ms. Reg. bombycinus, similiterque Coislinianus ex Polychronio.

v. 6. ※ A. Θ. αὐτοῖς. Ms. Jes.

v. 7. ※ σκέλη : Idem.

Ibid. Gregorius Neocæsariensis in Ezechielem cap. 1. qui Commentarius etiam Gregorio Nazianzeno falsò adscribitur : τὸ ἴχνος δὲ τῶν ποδῶν, ὡς μὲν ὁ Σύμμαχος, μόσχου διὰ τὸ γεωπόνον· ὡς δὲ Ἀκύλας, στρόγγυλον, διὰ τὸ κάλλιστον τῶν σχημάτων, τὸ εἶδος δὲ τῶν τροχῶν, ὡς μὲν ὁ Σύμμαχος, ὑακίνθινον.

v. 8. ※ A. Θ. καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν. Ms. Jes.

v. 11. ※ καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν. Idem.

v. 14. ※ Θ. καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον &c. Hæc ex Ms. Jes. Drusio, & Hieronymo, qui sic habet : *Quodque sequitur*, & animalia currebant, & revertebantur quasi species Bezec, *de Editione Theodotionis in LXX. additum est.* Et paulo post: *Essetque quæstio, nisi sequeretur*, in similitudinem fulguris coruscantis, *quod Hebraïco sermone dicitur* Bezec, *& interpretatus est Symmachus*, quasi species radii fulguris.

Drusius hæc notat in vocem בזק *Scholion*, τὸ βεζὲκ ἀστραπὴν σημαίνει. *Greg. Naz.* Bezec, fulgur. *Hieron.* fulgur coruscans. *Philo in Nom. ex libro Judicum*, fulgur micans. *Idem*, Adonibezec, Dominus meus fulgurans, *vel*, Dominus fulminis.

v. 16. Ms. Jes. ※ A. Θ. καὶ αἱ ποιήσεις αὐτῶν ὡς εἶδος Θαρσεΐς. Ubi priora tantum verba, καὶ αἱ ποιήσεις αὐτῶν, Aquilæ esse possunt. Nam posteriora, nisi ex altera ejus Editione prodierint, Aquilæ esse nequeunt : notat enim idem Codex, A. ὡς ὀφθαλμὸς χρυσολίθου. Σ. ὡς ὅρασις ὑακίνθου. Hanc vero lectionem asserit supra Gregorius Neocæsariensis, ubi ait, ὡς μὲν ὁ Σύμμαχος ὑακίνθινον. Quamobrem cum ait Hieronymus : *Pro* Tharsis, *quam nos in mare vertimus, Aquila* hyacinthum *posuit, qui lapis cœli habet similitudinem* ; vel memoria labitur, vel a Librariis vitiatus videtur. Scholion, τὸ Θαρσεῒς χρυσόλιθόν φησιν, ἢ ὑάκινθον. quod ex Edit. Rom. habet Drusius.

Ibid. ※ Θ. καὶ ἡ ὅρασις αὐτῶν. Ms. Jes.

v. 17. ※ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς : Idem.

v. 18. Ἀλ. καὶ φοβεροὶ ἦσαν. Drusius, qui addit : *Legitur in quibusdam Libris, & apud Theodoretum ; nec Hieron. agnoscit in versione.*

v. 19. ※ A. Θ. οἱ τροχοὶ ἐν αὐτοῖς. Mſ. Jeſ.

v. 24. ※ Θ. ὡς φωνὴν ἱκανȣ̃ &c. Mſ. Jeſ. Aquila item & Symmachus ἱκανὸν vertunt, ut ait Theodoretus. Vide Lexicon Hebraïcum infra ad vocem שדי & Græcum ad vocem ἱκανός.

v. 26. ※ Θ. ἐν τῷ ἑςάναι &c. Mſ. Jeſ.

v. 27. ※ A. Θ. ὡς ὅρασις &c. Idem.

EZECHIELIS CAP. II.

פשעו בי עד־עצם היום הזה והבנים קשי פנים 3. וחזקי־לב אני שולח אותך אליהם ※ Θ. ἠτέθησάν ἐν ἐμοὶ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι καὶ στερεοκάρδιοι· ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς.

אדני יהוה 4. ὁ Ἑβραῖος, ἀδωναῒ ἐλωΐ. O. κύριος κύριος. in Mſ. Jeſ.

יחדלו 7. Oἱ λοιποὶ, κοπάσȣσιν. O. φοβηθῶσιν.

וכתוב אליה קינים והגה והי 10. A. γεγραμμένον ἦν ἐν αὐτῷ κτῆσις καὶ ἀντίβλησις, καὶ ἔςαι. Σ. θρῆνος καὶ κατάλεγμα καὶ μέλος πενθικόν. O. Θ. θρῆνος καὶ μέλος καὶ ȣ̓αί.

3. Hebr. Prævaricati ſunt in me uſque ad corpus diei iſtius: & filii duri facie, & duri corde: ego mittens te ad eos. ※ *Th.* Prævaricati ſunt in me uſque ad hanc diem: & filii duri facie & graves corde: ego mitto te ad eos. *Vulg. Prævaricati ſunt pactum meum uſque ad diem hanc. Et filii dura facie & indomabili corde ſunt, ad quos ego mitto te.*

4. *H. Vul.* Dominus Deus. *Hebræus*, Adonaï Eloï. *LXX.* Dominus Dominus.

7. *Hebr. & Reliqui*, ceſſent. *LXX.* timeant. *Vul. quieſcant.*

10. *Hebr.* & ſcriptum in eâ lamentationes, & gemitus, & væ. *A.* & ſcriptum in ea poſſeſſio & collatio, & erit. *S.* lamentationes & querimonia, & carmen lugubre. *LXX. Th.* lamentatio & carmen & væ. *Vul. & ſcriptæ erant in eo lamentationes & carmen & væ.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Ezechielis.

v. 3. ※ Θ. ἠτέθησαν ἐν ἐμοὶ &c. Mſ. Jeſ. Eamdem porro lectionem ſequitur Theodoretus, qui tamen habet θρασυκάρδιοι, pro ςερεοκάρδιοι. Hieronymus in Comment. ait hæc apud LXX. non haberi.

v. 4. ὁ Ἑβραῖος, ἀδωναῒ ἐλωΐ. Ita Regius Codex bombycinus.

v. 7. οἱ λοιποὶ, κοπάσȣσιν. Idem.

v. 10. A. γεγραμμένον ἦν ἐν αὐτοῖς &c. Hæ lectiones prodeunt ex Notis Edit. Romanæ, & ex Reg. Bombycino, ubi legitur κτίσις, ut & in Edit. Rom. ſed male pro κτῆσις: nam קינין derivat Aquila a קנה poſſedit. In verſione Symmachi κατάλεγμα legitur, cujus vocis interpretationem non ſatis aſſequor. Jeremiæ 25. 30. idem habet κατάλημμα, ſed exprimit ibi vocem Hebraïcam הידד

EZECHIELIS CAP. III.

את אשר־תמצא אכול 1. Oἱ Γ. ὃ ἐὰν εὕρῃς φάγε. O. κατάφαγε.

חזקי־מצח 7. ※ A. ἰσχυροὶ μετώπῳ. Σ. ἀναιδεῖς μετώπῳ. O. φιλόνεικοι.

חזק מצר נתתי מצחך 9. O. κραταιότερον πέτρας ※ Θ. δέδωκα τὸ μέτωπόν σȣ.

ולא־תחת ※ Σ. μηδὲ ὑποςείλῃς. O. μηδὲ φοβηθῇς.

וקול 13. Σ. καὶ σύγκρȣσιν. O. φωνήν.

תל אביב 15. A. Σ. Θ. Θὴλ ἀβίβ. O. μετέωρος, καὶ περιῆλθον.

משמים A. 2. ἠρεμάζων. O. ἀναςρεφόμενος. Θ. (θαυμάζων.)

שבעת ימים ויהי דבר־יהוה אלי לאמר 16. O. ἑπτὰ ἡμέρας ※ A. Θ. Σ. καὶ ἐγένετο λόγος κυ-

1. Hebr. & tres Int. quod inveneris comede. *LXX.* comede. *Vul. quodcumque inveneris comede.*

7. *Heb.* rigidi fronte. *A.* fortes fronte. *S.* impudentes fronte. *LXX.* contentioſi. *Vul. attrita fronte.*

9. *H.* fortem præ petra dedi frontem tuam. *LXX.* fortiorem petra ※ *Th.* dedi frontem tuam. *Vulg. & ut ſilicem dedi faciem tuam.*

Heb. neque conſterneris. ※ *S.* neque cedas. *LXX. Vulg.* neque metuas.

13. *Heb. Vulg.* & vocem. *S.* & concuſſionem. *LXX.* vocem.

15. *H. A. S. Th.* Thel abib. *LXX.* ſublimis, & circuivi. *Vulg. ad acervum novarum frugum.*

H. ſtupefactus. *A. 2.* quieſcens. *LXX.* converſans. *Th.* admirans. *Vul. mœrens.*

16. *H.* ſeptem dierum, & fuit verbum Domini ad me, dicendo. *LXX.* ſeptem dies ※ *A. Th. S.* & factum eſt verbum Domini ad me, di-

ειν

εἰς πρός με λέγων.

cens. *Vulg. septem dies, factum est verbum Domini ad me, dicens.*

והזהרת 17. Σ. καὶ προφυλάξεις. O. καὶ διαπειλήσῃ.

17. *Heb.* & admonebis. *S.* & custodies. *LXX.* & comminaberis. *Vul. & annuntiabis.*

לחיתו 18. A. τοῦ σῶσαι αὐτόν. O. ζῆσαι αὐτόν.

18. *H.* ad vivificandum eum. *A.* ad salvandum eum. *LXX.* ut vivat. *Vul. & vivat.*

מכשול 20. Οἱ λοιποὶ, σκάνδαλον. O. βάσανον. Θ. ἀσθένειαν.

20. *Heb. Vul.* offendiculum. *Reliqui*, scandalum. *LXX.* tormentum. *Th.* infirmitatem.

כי לא הזהרתו ※ Σ. ἐπειδὴ μὴ προεφύλαξας αὐτόν. O. ὅτι οὐ διεστείλω αὐτόν.

Hebr. quia non admonuisti eum. ※ *S.* quia non custodisti eum. *LXX.* quia non distinxisti ei. *Vulg. quia non annuntiasti ei.*

ולשונך ארביק אל־חכך 26. O. καὶ τὴν γλῶσσάν σου συνδήσω ※ Θ. πρὸς τὸν λάρυγγά σου.

26. *H.* & linguam tuam adhærere faciam ad palatum tuum. *LXX.* & linguam tuam colligabo ※ *Th.* ad guttur tuum. *Vul. & linguam tuam adhærere faciam palato tuo.*

ונאלמת Σ. καὶ ἄλαλος ἔσῃ. O. καὶ ἀποκωφωθήσῃ.

Hebr. S. Vulg. & eris mutus. *LXX.* & mutus evades.

השמע ישמע והחדל יחדל 28. A. 2. (ὁ ἀκούων ἀκουσθήσεται, καὶ ὁ καταλείπων καταλειφθήσεται.) O. ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπειθείτω.

28. *Hebr.* audiens audiat, & cessans cesset. *A.* 2. qui audit audietur, & qui relinquit relinquetur. *LXX.* qui audit, audiat, & qui est inobediens, non obediat. *Vulg. qui audit, audiat: & qui quiescit, quiescat.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Ezechielis.

v. 1. οἱ Γ. ὃ ἐὰν εὕρῃς φάγε. Ms. Jes.

v. 7. ※ A. ἰσχυροὶ μετώπῳ. Σ. ἀναιδεῖς μετώπῳ. Idem.

v. 9. ※ Θ. δέδωκα &c. Idem. Ibid. ※ Σ. μηδὲ ὑπενδῷς. Idem.

v. 13. Σ. καὶ σύγκρουσιν. Idem.

v. 15. A. Σ. Θ. θηλ αβιβ. Hieron. *Pro eo quod nos posuimus*, acervus novarum frugum, *Aquila, Symmachus, & Theodotio ipsa verba posuêre Hebraica.* Et paulo post: *Nos autem ab Hebræis didicimus* Thel abib *significare quando nova frumenta vel hordea congregantur.*

Ibid. Hieron. *Pro eo quod nos diximus*, mœrens, *& in Hebræo scriptum est*, MASMIN, *Theodotio transtulit*, admirans; *Aquilæ vero secunda Editio, quam Hebræi κατὰ ἀκρίβειαν nominant, transtulit*, ἠρεμάζων; *id est*, quiescens, *&* seorsum positus.

v. 16. ※ A. Σ. Θ. καὶ ἐγένετο &c. Ms. Jes.

v. 17. Σ. καὶ προφυλάξεις. Idem.

v. 18. A. τοῦ σῶσαι αὐτόν. Idem.

v. 20 οἱ λοιποὶ, σκάνδαλον. Idem. Θ. ἀσθένειαν. Ex Hieronymo, qui ait Theodotionem vertisse, *infirmitatem.*

Ibid. ※ Σ. ἐπειδὴ μὴ προεφύλαξας. Ms. Jes.

v. 26. ※ Θ. πρὸς τὸν λάρυγγά σου. Idem.

Ibid. Σ. καὶ ἄλαλος ἔσῃ. Idem.

v. 28. Aquilæ Editionis secundæ versionem Latine adfert Hieronymus, *qui audit audietur* &c. Ex Latinis Græce posuimus inter uncinos, ὁ ἀκούων &c.

EZECHIELIS CAP. IV.

לבנה 1. Σ. πλίνθιον. O. πλίνθον.

4. ÷ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις.

1. Hebr, LXX. *Vul.* laterem. *S.* laterculum. 4. ÷ quinquaginta & centum, *non exstat apud Hebræos.*

שלש־מאות ותשעים יום 5. ※ Οἱ λοιποὶ, τριακοσίας καὶ ἐνενήκοντα ἡμέρας. O. ἐννενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.

5. *H. Vulg.* trecentos nonaginta dies. ※ *Reliqui*, trecentos & nonaginta dies. *LXX.* nonaginta & centum dies.

על־צדך הימיני שנית 6. O. ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιὸν ※ A. Θ. δεύτερον.

H. Vul. super latus tuum dexterum secundo. *LXX.* super latus tuum dexterum ※ *A. Th.* secundo.

כסמים 9. A. 2. Σ. ζέας, vel ζείας. O. Θ. ὄλυραν.

9. *H.* speltas. *A.* 2. *S.* speltam. *LXX. Th.* olyram. *Vul. viciam.*

לחמם טמא 13. ※ Οἱ Γ. τὸν ἄρτον αὐτῶν ἀκάθαρτον. O. ἀκάθαρτα.

13. *H.* ※ *Tres Int. Vulg.* panem suum pollutum. *LXX.* immunda.

אהה אדני יהוה 14. A. ἆ, ἆ, ἆ. Σ. μηδαμῶς. O. μηδαμῶς κύριε θεὲ Ἰσραήλ. Θ. ὦ κύριε θεός.

14. *Heb.* Ahah, Domine Deus. *Aq.* a, a, a. *S.* nequaquam. *LXX.* nequaquam Domine Deus Israel. *Th.* ô, Domine Deus. *Vul. A, a, a, Domine Deus.*

את־צפועי 15. A. Θ. τὰ βόλβιτα. O. βόλβιτα.

15. *H.* stercora. *A. LXX. Th.* stercora boum. *Vulg. fimum boum.*

מטה־לחם 16. A. 1. ἄρτου. A. 2. Σ. Θ. στερέωμα ἄρτου. O. στήριγμα ἄρτου.

16. *H. A.* 1. *Vulg.* baculum panis. *A.* 2. *S. Th.* firmamentum panis. *LXX.* fulcimentum panis.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Ezechielis.

v. 1. Hieron. *Pro* latere, *qui Græce dicitur fœminino genere* ἡ πλίνθος, *Symmachus manifestius interpretatus est* πλίνθιον, *quem nos* laterculum *&* abacum *appellare possumus. In cujus pulvere solent Geometræ* γράμμας, *i. lineas radiosque describere.*

v. 4. Hæc nota ex Mſ. Jeſ.

v. 5. ※ οἱ λοιπ. τριακοσίας &c. Hîc dies pro annis habendos putat Hieronymus, qui hæc fusissime pertractat in Commentario, dicitque post alia multa: *Satisque miror cur Vulgata Exemplaria* centum nonaginta annos *habeant; & in quibusdam scriptum sit*, centum quinquaginta; *cum perspicue & Hebraïcum, & Aquila, Symmachusque & Theodotio* trecentos nonaginta annos *teneant; & apud ipsos LXX. qui tamen non sunt scriptorum vitio depravati, idem numerus reperiatur.* Et sane in Notis Edit. Rom. dicitur quædam Exemplaria sic habere, & Polychronium ita legisse, ἐνενήκοντα καὶ τριακοσίας ἡμέρας.

v. 6. ※ Α. Θ. δεύτερον. Mſ. Jeſ.

v. 9. Hieron. *Quam nos* viciam *interpretati sumus; pro quo in Hebræo dicitur* CHASAMIM; *LXX. Theodotioque posuerunt* ὄλυραν, *quam alii* avenam, *alii* secalem [*Martianæus* sigalam, *Mſ. Sangermanensis antiquissimus* sicalam] *putant. Aquilæ autem prima Editio & Symmachus* ζέας *sive* ζείας *interpretati sunt: quas nos vel* far, *vel gentili Italiæ Pannoniæque sermone* spicam speltam*que dicimus.*

v. 13. ※ οἱ Γ. τὸν ἄρτον &c. Mſ. Jeſ.

v. 14. Aquila, *ah, ah, ah.* S. LXX. μηδαμῶς. Hieron. Vide Lexicon Hebraïcum in אהה

v. 15. Α. Θ. βόλβιτα. Mſ. Jeſ. in textu cum asterisco, quia articulus τὰ ex Α. Θ. additur.

v. 16. Hieron. *Verbum Hebraïcum* MATE, *prima Aquilæ Editio* baculum; *Secunda, & Symmachus, Theodotioque* στερέωμα, *id est*, firmamentum, *interpretati sunt.*

EZECHIELIS CAP. V.

ולקחת לך מאזני 1. Ο. καὶ λήψῃ ※ Α. Θ. σεαυτῷ: ζυγόν.

את־השלשית 2. Α. Θ. τὸ τρίτον. Sic quater legitur. Ο. τὸ τέταρτον.

אריק Σ. γυμνώσω. Ο. ἐκκενώσω.

בכנפיך 3. Σ. ἐν ἄκρῳ τοῦ ἱματίου σου. Ο. τῇ ἀναβολῇ σου.

4. ÷ Ο. καὶ ἐρεῖς, οὐ κεῖται παρ' Ἑβραίοις.

5. זאת ירושלם בתוך הגוים שמתיה וסביבותיה ארצות Σ. . . . . . Ο. αὕτη ἡ Ἱερουσαλὴμ, ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν, καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας.

1. *Heb.* & capies tibi bilances. *LXX.* & accipies. ※ *A. Th.* tibi ipsi: jugum. *Vul. & assumes tibi stateram.*

2. *H. Th. Vul.* tertiam partem, *quater legitur. LXX.* quartam partem.

Hebr. LXX. evacuabo. *S. Vulg.* nudabo.

3. *Hebr.* in alis tuis. *S.* in summitate vestimenti tui. *LXX.* indumento tuo. *Vulg. in summitate pallii tui.*

4. ÷ *LXX.* & dices, *non exstat apud Hebræos.*

5. *Hebr.* hæc Jerusalem, in medio gentium posui eam, & circuitibus ejus terræ. *S.* hæc Jerusalem, quam in medio nationum posui, & circa eam regiones. *LXX.* hæc Jerusalem, in medio gentium posui eam, & quæ sunt in circuitu ejus terras. *Vulg. ista est Jerusalem, in medio gentium posui eam, & in circuitu ejus terras.*

6. ותמר את־משפטי לרשעה מן־הגוים ואת־חקותי מן־הארצות אשר סביבותיה כי במשפטי מאסו וחקותי לא־הלכו בהם Σ. . . . .

Ο. καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰ νόμιμά μου τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς· διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς.

6. *Hebr.* & mutavit judicia mea in impietatem præ gentibus, & statuta mea præ terris quæ in circuitu ejus; quia in judiciis meis reprobaverunt, & statutis meis non ambulaverunt in eis. *S.* Commutavit judicia impietatibus, quas didicit a gentibus, & justificationes meas a regionibus, quæ sunt in circuitu ejus: quia legitima mea reprobaverunt, & in judiciis meis non ambulaverunt. *LXX.* & dices justificationes meas ipsi iniquæ ex gentibus, & legitima mea de regionibus, quæ sunt in circuitu ejus: quia judicia mea repulerunt, & in legitimis meis non ambulaverunt in eis. *Vul. & contempsit judicia mea, ut plus esset impia quam gentes; & præcepta mea ultra quam terræ quæ in circuitu ejus sunt: judicia enim mea projecerunt, & in præceptis meis non ambulaverunt.*

7. יען המנכם מן־הגוים אשר סביבותיכם
Α. 2. . . . .
Σ. . . . .

7. *Heb.* quia multiplicastis præ gentibus, quæ in circuitu vestro. *A. 2.* eo quod numerati estis in gentibus, quæ in circuitu vestro sunt. *S.* multitudo vestra fuit ex gentibus, quæ in

O. ἀνθ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν.

תועבתיך 11. ※ Θ. τοῖς προσοχθίσμασί σου.

והשלשית בחרב יפלו 12. ※ Θ. τὸ τέταρτόν σου ἐν μαχαίρᾳ πεσεῖται.

והשלשית לכל־רוח אזרה ※ A. καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτούς.

חמתי בם והנחמתי 13. O. καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτοὺς ※ Θ. καὶ παρακληθήσομαι.

ולחרפה בגוים אשר סביבותיך 14. ※ καὶ εἰς ὄνειδος ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου.

וגדופה 15. A. Σ. βλασφημία. O. Θ. καὶ δηλαϊστή.

מוסר ומשמה ※ Θ. παιδεία καὶ ἀφανισμός.

שפטים באף ובחמה ובתכחות חמה O. κρίματα ※ Θ. ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ: καὶ ἐκδικήσει τοῦ θυμοῦ σου.

את־חצי הרעב הרעים 16. O. βολίδας τοῦ λιμοῦ ※ ταῖς πονηραῖς.

אשלח אותם לשחתכם ורעב אסף עליכם ※ Θ. ἀποστελῶ αὐτὰς διαφθεῖραι ὑμᾶς, καὶ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς. In O. vacat.

circuitu vestro sunt. *LXX.* quia occasio vestra de gentibus, quæ in circuitu vestro sunt. *Vul. quia superastis gentes, quæ in circuitu vestro sunt.*

11. *Heb.* ※ *Th. Vulg.* abominationibus tuis.

12. *Hebr.* & tertia pars in gladio cadent. ※ *Th.* & quarta pars tui in gladio cadet. *Vulg. & tertia pars tui in gladio cadet.*

Hebr. & tertiam partem in omnem ventum dispergam. ※ *A.* & quartam partem tuam in omnem ventum dispergam illos. *Vulg. tertiam vero partem in omnem ventum dispergam.*

13. *Heb.* indignationem meam in eis, & consolatus ero. *LXX.* & ira mea super ipsos, ※ *Th.* & consolatus ero. *Vul. indignationem meam in eis, & consolabor.*

14. *Hebr.* ※ & in opprobrium in gentibus, quæ in circuitu tuo. *Vul. & in opprobrium gentibus, quæ in circuitu tuo sunt.*

15. *H.* & convitium. *A. S. Vul.* blasphemia. *LXX. Th.* & misera.

Heb. castigatio & stupor. ※ *Th.* eruditio & destructio. *Vul. exemplum & stupor.*

Heb. judicia in furore & in ira, & in increpationibus iræ. *LXX.* judicia ※ *Th.* in ira & furore: & ultione iræ tuæ. *Vul. judicia in furore & in indignatione, & in increpationibus iræ.*

16. *Heb.* sagittas famis malas. *LXX.* sagittas famis ※ malas. *Vul. sagittas famis pessimas.*

Heb. mittam eos ad disperdendum vos, & famem colligam super vos. ※ *Th.* mittam eas ad perdendum vos, & famem congregabo super vos. *In LXX. vacat. Vul. mittam ut disperdam vos: & famem congregabo super vos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Ezechielis.

v. 1. O. καὶ λήμψῃ (sic sæpe) ※ A. Θ. σεαυτῷ: ζυγόν. Ms. Jes. In vetustissimis Codicibus λήμψῃ pro λήψῃ passim legitur.

v. 2. A. Θ. τὸ τρίτον, & sic quater in eodem versu in Notis Editionis Romanæ.

Ibid. Σ. γυμνώσω. Ms. Reg. Bombycinus & Ms. Jes.

v. 3. Σ. ἐν ἄκρῳ. Ms. Jes.

v. 4. Ex eodem Ms. Jes.

v. 5. Hujus & sequentis versûs interpretationem Latine adfert Hieronymus dicens: *Quod pulchre interpretatus est Symmachus:* Hæc, *inquiens*, Jerusalem *&c.* ut supra.

v. 7. Secundæ Aquilæ Editionis, & Symmachi lectiones Latine adfert Hieronymus.

v. 11. ※ Θ. τοῖς προσοχθίσμασί σου. Ms. Jes.

v. 12. ※ Θ. καὶ τὸ τέταρτον &c. Idem. Hieronymus vero: *Quod posuimus*, Et quarta pars tui in gladio cadet, *de Theodotionis Editione sub asteriscis additum est.* In Hebræo legitur השלשית *tertia pars*, quam lectionem sequitur Vulgata. LXX. καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται.

Ibid. ※ A. καὶ τὸ τέταρτόν σου &c. Ms. Jes. Quæ lectio hodie in τοῖς O. habetur, ex Aquila, ut videtur, desumta.

v. 13. ※ Θ. καὶ παρακληθήσομαι. Idem Ms. Jes.

v. 14. ※ εἰς ὄνειδος &c. Idem. Quod abesse a LXX. testificatur Hieronymus.

v. 15. Hieronymus: *In LXX. legitur:* Et erit στενακτή, i. gemibilis. *Et de Theodotione additum est*, καὶ δηλαϊστή, *cujus verbi notitiam non habemus. Pro quo tres alii Interpretes*, blasphemiam, *transtulerunt, quæ in Hebraïco dicitur*, GEDDUPHA. Et paulo post: δηλαϊστήν & δηλαίαν, *quidam* infelicem, *&* miseram: *alii* perspicuam *&* expositam ad miserias *intelligi volunt.* Drusius legit δειλαϊστή, sed melius δηλαϊστή, & sic habent optimi Mss. Hieronymi. Quid autem intelligat per tres alios Interpretes, seclusis O. & Θ. divinandum relinquitur. Putaverim esse Aquilæ Primam, & Secundam, atque Symmachum; vel fortassis Aquilam, Syrum & Symm. vel Quintæ, Sextæ & Septimæ lectionem esse. Certe sic possunt tres illi alii Interpretes indicari. Mirum tamen erit hoc tantum Ezechielis loco memorari tres illos Interpretes. Quare in dubio res versatur.

Ibid. ※ Θ. παιδεία καὶ ἀφανισμός. Ms. Jes.

Ibid. ※ Θ. ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ. Idem.

v. 16. ※ ταῖς πονηραῖς. Idem.

EZECHIELIS CAP. VI.

ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם 4. A. Θ. καὶ ἀφανισθήσεται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν, καὶ συντριβήσεται τὰ τεμένη ὑμῶν. O. καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν, καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν.

4. Hebr. & desolabuntur altaria vestra, & confringentur aprica vestra. *Alii*, statuæ vestræ. *A. Th.* & destruentur altaria vestra, & conterentur delubra vestra. *LXX.* & conterentur altaria vestra, & delubra vestra. *Vulg. & demoliar aras vestras, & confringentur simulacra vestra.*

ונתתי את־פגרי בני ישראל לפני גלוליהם 5. ※ Θ. καὶ δώσω τὰ σώματα τῶν υἱῶν Ισραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν.

5. *Heb.* & dabo cadavera filiorum Israel ad facies idolorum eorum. ※ *Th.* & dabo corpora filiorum Israel ad faciem idolorum eorum. *Vul. & dabo cadavera filiorum Israel ante faciem simulacrorum vestrorum.*

ונשבתו 6. O. καὶ συντριβήσονται. Θ. καὶ καταπαύσουσιν.

6. *Hebr. Th. Vul.* & cessabunt. *LXX.* & conterentur.

ונמחו מעשיכם ※ Θ. καὶ ἐξαλειφθῶσιν τὰ ἔργα ὑμῶν.

Heb. ※ *Th. Vul.* & delebuntur opera vestra.

אני יהוה והותרתי 7. O. ἐγὼ κύριος ※ Θ. καὶ ἀπολείψομαι.

7. *Heb.* ego Dominus. Et remanere faciam. *LXX.* ego Dominus. ※ *Th.* & relinquam. *Vul. ego Dominus. Et relinquam.*

את־לבם הזונה אשר־סר 9. O. τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῇ ἐκπορνευούσῃ ※ Θ. καὶ ἀποστάσῃ.

9. *Heb.* cum corde eorum fornicante, quod declinavit. *LXX.* cordi eorum fornicanti, ※ *Th.* & deficienti. *Vul. cor eorum fornicans, & recedens.*

10. לא אל־חנם דברתי לעשות להם הרעה הזאת ※ Θ. οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ κακὰ ταῦτα.

10. *Heb.* non gratis locutus sum ad faciendum eis malum hoc. ※ *Th.* non gratis locutus sum ad facienda eis omnia mala hæc. *Vul. non frustra locutus sum ut facerem eis malum hoc.*

אח 11. A. ἃ, ἅ. Σ. σχετλίασον. O. εὖγε, εὖγε. Θ. εὖγε.

11. *Heb. Vulg.* Heu. *A.* a a. *S.* plange. *LXX.* Euge, euge. *Th.* euge.

והנשאר והנצור ברעב ימות 12. ※ Θ. καὶ ὁ ὑπολειφθεὶς καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται.

12. *Hebr.* & relictus & servatus in fame morietur. ※ *Th.* & relictus & obsessus in fame morietur. *Vulg. & qui relictus fuerit & obsessus, fame morietur.*

בכל ראשי ההרים 13. ※ Θ. καὶ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων συσκίου. Σ. εὐθαλές.

13. *Hebr.* in cunctis capitibus montium, ※ *Th.* & in omnibus cacuminibus montium umbrosi. *S.* frondosum. *Vul. & in cunctis summitatibus montium*

ותחת כל־אלה עבתה A. Σ. Θ. καὶ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας.

Heb. & subtus omnem quercum implicatam. *A. S. Th.* & sub omni quercu frondosa. *Vulg. & subtus universam quercum frondosam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Ezechielis.

v. 4. ※ A. Θ. καὶ ἀφανισθήσεται &c. Mſ. Jeſ.

v. 5. ※ Θ. καὶ δώσω τὰ σώματα &c. Drusius legit πτώματα, quod idipsum significat. Hieronymus: *Hoc quod nos posuimus:* Et dabo cadavera filiorum Israel ante faciem simulachrorum vestrorum, *in LXX. non habetur.*

v. 6. Mſ. Jeſ. post ἐξολοθρευθήσῃ, quod legitur in O. ※ Θ. καὶ πλημμελήσουσι, & post συντριβήσονται, ※ Θ. καὶ καταπαύσουσι.

Ibid. ※ Θ. καὶ ἐξαλειφθῶσι &c. Idem. Multa autem in hoc Capitulo a LXX. prætermissa fuisse testificatur Hieronymus.

v. 7. ※ Θ. καὶ ἀπολείψομαι. Idem.

v. 9. ※ Θ. καὶ ἀποστάσῃ. Idem.

v. 10. ※ Θ. οὐκ εἰς δωρεὰν &c. Idem.

v. 11. Hieronymus: *Quod ostenditur verbo*, heu: *pro quo Aquila interpretatus est*, ἃ ἅ, *Symmachus* σχετλίασον, *quod significat* lamentare, *vel* plange; *LXX. & Theodotio* εὖγε, *quod magis insultantis est, quam plangentis.*

v. 12. ※ Θ. καὶ ὁ ὑπολειφθεὶς &c. Mſ. Jeſ.

v. 13. ※ Θ. καὶ ἐν πάσαις &c. Idem.

Ibid. A. Σ. Θ. καὶ ὑποκάτω Idem. Hæc porro a LXX. prætermissa fuisse testificatur Hieronymus.

EZECHIELIS CAP. VII.

3. עתה הקץ עליך ושלחתי אפי בך ושפטתיך כדרכיך ונתתי עליך את כל־תועבתיך Αλλος, νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ· καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐκδικήσω ἐν ταῖς ὁδοῖς σου, καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου.

3. Heb. nunc finis super te, & mittam furorem meum in te, & judicabo te juxta vias tuas, & dabo super te omnes abominationes tuas. *Al.* nunc terminus ad te, & mittam ego super te, & ulciscar in viis tuis, & dabo super te omnes abominationes tuas. *Vul. Nunc finis super te, & immittam furorem meum in te: & judicabo te juxta vias tuas, & ponam contra te omnes abominationes tuas.*

4. ולא־תחוס עיני עליך ולא אחמול כי דרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוכך תהיין וידעתם כי־אני יהוה Αλλος, οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σὲ, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, διότι τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος.

4. *Heb.* & non parcet oculus meus super te, nec indulgebo: nam vias tuas super te dabo, & abominationes tuæ in medio tui erunt, & scietis quod ego Dominus. *Al.* non parcet oculus meus super te, nec miserebor, quia viam tuam super te dabo, & abominationes tuæ in medio tui erunt, & cognosces quia ego Dominus. *Vulg. & non parcet oculus meus super te, & non miserebor: sed vias tuas ponam super te, & abominationes tuæ in medio tui erunt: & scietis quia ego Dominus.*

5. כה אמר ארני יהוה רעה אחת רעה הנה באה Αλλος, διότι τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος ※ Θ. κακία μία, κακία ἰδοὺ πάρεστι. Σ. κάκωσις.

5. *Hebr.* sic dixit Dominus Deus, Malum unum, malum ecce venit. *Al.* quia hæc dicit Adonai Dominus, ※ *Th.* Malitia una, malitia ecce adest. *S.* afflictio. *Vulg. Hæc dicit Dominus Deus, Afflictio una, afflictio ecce venit.*

6. קץ בא בא הקץ הקיץ אליך ※ Θ. τὸ πέρας ἥκει, ἥκει τὸ πέρας, ἐξεγέρθη πρὸς σέ.

6. *Heb. Vulg.* finis venit, venit finis: evigilavit adversum te. ※ *Th.* finis venit, venit finis: exsuscitatus est ad te.

7. באה הצפירה אליך ※ Θ. ἰδοὺ ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σέ. A. ἡ προσκόπησις.

7. *H.* venit cidaris ad te. ※ *Th.* ecce venit nexus ad te. *A.* prospectio. *Vulg. venit contritio super te.*

בא העת קרוב היום מהומה ולא־הד הרים
Σ. . . . .
Θ. ἥκει ὁ καιρὸς, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα ἡ τῶν θορύβων, οὐδὲ μετ' ὠδίνων. Θ. . . . .

Hebr. venit tempus, propinqua dies tumultûs, & non repercussio montium. *S.* venit tempus, prope est dies festinationis, & non recrastinationis. *LXX. Ms. Alex.* venit tempus, appropinquavit dies, quæ cum tumultibus, & non cum doloribus. *Th.* venit tempus, prope est dies famis, & non gloriæ montium. *Vulg. venit tempus, prope est dies occisionis, & non gloriæ montium.*

10. הנה היום הנה באה יצאה הצפרה ציץ המטה פרח הזדון Αλλ. ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ, καὶ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστησεν ἡ ὕβρις.

10. *Hebr.* ecce dies, ecce venit: egressa est cidaris, floruit virga, germinavit superbia. *Alius*, Ecce dies Domini venit, exiit nexus, & floruit virga, germinavit superbia. *Vul. Ecce dies, ecce venit: egressa est contritio, floruit virga, germinavit superbia.*

הצפרה Σ. . . . . .

Hebr. cidaris *S.* inspectio. *Vulg. contritio.*

11. ולא מהמהם ולא־נה בהם ※ Θ. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσὶν, οὔτε ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς.

11. *Heb.* neque e tumultu eorum, & non lamentum in eis. ※ *Th.* & non ex eis sunt, neque pulchritudo in eis. *Vul. neque ex sonitu eorum: & non erit requies in eis.*

12. כי חרון אל־כל־המונה ※ Θ. ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς.

12. *Heb.* quia ira ad omnem turbam ejus. ※ *Th.* quia ira in omnem multitudinem ejus. *Vul. quia ira super omnem populum ejus.*

13. לא ישוב ועוד בחיים חיתם כי־חזון אל־כל־המונה לא ישוב ※ καὶ οὐκέτι (al. καὶ ἔτι) ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν, ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακάμψει.

13. *Heb.* non revertetur. Et etiam in viventibus vita eorum, quia visio ad omnem turbam ejus non revertetur. ※ & non ultra (*al.* & adhuc) in vita vivere eorum, quia visio ad omnem multitudinem ejus non revertetur.

Vul. non revertetur, & adhuc in viventibus vita eorum: visio enim ad omnem multitudinem ejus non regredietur.

14. ואין הלך למלחמה כי חרוני אל־כל־המונה ※ Θ. καὶ οὐκ ἔστιν ὁ πορευόμενος εἰς πόλεμον, ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς.

14. *Hebr.* & non eſt procedens ad bellum, nam ira mea ad omnem turbam ejus. ※ *Th.* & non eſt procedens ad bellum, quia ira mea in omnem multitudinem ejus. *Vulg. & non eſt qui vadat ad prælium : ira enim mea ſuper univerſum populum ejus.*

16. כיוני הגאיות ※ Θ. ὡς περιστεραὶ μελετητικαί.

16. *Hebr.* veluti columbæ vallium. ※ *Th.* ut columbæ meditantes. *Vulg. quaſi columbæ convallium.*

כלם המות איש בעונו Ο. καὶ πάντας ἀποκτενῶ, ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. Θ. . . . .

Heb. univerſi ipſi gementes, unuſquiſque in iniquitate ſua. *LXX.* & omnes occîdam, unumquemque in iniquitatibus ſuis. *Th.* omnes muſſitantes, unaquæque in iniquitate ſua. *Vulg. omnes trepidi, unuſquiſque in iniquitate ſua.*

17. תלכנה מים ὁ Ἑβρ. διαλυθήσονται ὡς ὕδωρ. Ο. μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ.

17. *Heb.* ibunt aquæ. *Hebræus Int.* diſſolventur ut aqua. *LXX.* polluentur humore. *Vulg. fluent aquis.*

19. כספם וזהבם לא־יוכל להצילם ביום עברת יהוה ※ Θ. τὸ ἀργύριον αὐτῶν, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου.

19. *Hebr. Vulg.* argentum eorum, & aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini. ※ *Th.* argentum eorum, & aurum eorum non valebit liberare eos in die iræ Domini.

20. שקוציהם עשו בו ※ Θ. προσοχθίσματα αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν.

20. *Hebr.* ſpurcitiarum ſuarum fecerunt ex eo. ※ *Th.* offendicula ſua fecerunt ex iis. *Vul. ſimulachrorum fecerunt ex eo.*

לנדה Σ. . . . . Ο. εἰς ἀκαθαρσίαν.

Hebr. in elongationem. *S.* in nauſeam. *LXX. Vulg.* in immunditiam.

22. פריצים Σ. . . . . . Ο. ἀφυλάκτως. Θ. . . . . .

22. *Hebr.* effractores. *S.* irrumpentes. *LXX.* incaute. *Th.* peſtilentes. *Vulg. emiſſarii.*

וחללוה A. λαϊκώσουσι. Ο. βεβηλώσουσι.

Hebr. & polluent illud. *A.* prophanabunt. *LXX.* contaminabunt. *Vul. contaminabunt illud.*

23. הרתוק A. . . . Σ. Θ. καθήλωσιν. Ο. φυρμόν.

23. *Hebr.* catenam. *A. Vul.* concluſionem. *S. Th.* confixionem. *LXX.* permixtionem.

משפט דמים Ἄλλος, κρίσεως αἱμάτων.

Hebr. Vulg. judicio ſanguinum. *Al.* judicii ſanguinum.

24. והבאתי רעי גוים וירשו את־בתיהם ※ Θ. καὶ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, καὶ κληρονομήσουσι τοὺς οἴκους αὐτῶν.

24. *Hebr.* & adducam peſſimos gentium, & poſſidebunt domos eorum. ※ *Th.* & adducam peſſimos gentium, & hæreditate poſſidebunt domos eorum. *Vul. & adducam peſſimos de gentibus, & poſſidebunt domos eorum.*

והשבתי גאון A. καὶ καταπαύσω ὑπερηφανείαν. Σ. ἀνεντρέπω. Ο. καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα.

Heb. A. & ceſſare faciam ſuperbiam *S.* everto. *LXX.* & avertam arrogantiam. *Vulg. & quieſcere faciam ſuperbiam.*

25. קפדה בא A. Θ. . . . . Σ. . . . Ο. καὶ ἐξιλασμὸς ἥξει.

25. *Heb.* præciſio venit. *A. Th.* adeſt anguſtia. *S.* mœror. *LXX.* & propitiatio veniet. *Vulg. anguſtia ſuperveniente.*

26. המלך יתאבל ※ A. Θ. βασιλεὺς πενθήσει.

26. *Heb.* ※ *A. Th. Vulg.* rex lugebit.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Ezechielis.

Hieronymus : *In hoc Capitulo juxta LXX. Interpretes ordo mutatus eſt atque confuſus : ita ut prima noviſſima ſint ; & noviſſima vel prima, vel media, ipſaque media nunc ad extrema, nunc ad principia transferantur. Ex quo nos & ipſum Hebraïcum, & cæteros ſequuti Interpretes, ordinem poſuimus veritatis.*

A tertio autem uſque ad ſeptimum verſum, lectiones mutuamur ex Mſ. Jeſ. ubi textus paululum differt a LXX.

v. 5. Σ. κάκωσις. Druſius ex Edit. Rom.

v. 7. Hieronymus : *Venit* contractio, *quæ in Hebraïco dicitur* SEPHPHIRA, *& quam Aquila interpretatus eſt* προσκόπησιν, *i.* contemplationem, *&* proſpectionem, *quam ſemper pavida tibi venire metuebas; & quam interpretatus eſt Theodotio* πλοκήν, *i. ordinem contextumque malorum omnium.*

Ibid. Hieron. *Verbum Hebraïcum* ADARIM, *quod nos in duo verba diviſum, primum* AD, *ſecundum* ARIM, *juxta Theodotionem*, gloriam montium *interpretati ſumus, Symmachus vertit*, in recraſtinationem, *dixitque*, Et tempus prope eſt : dies feſtinationis, & non recraſtinationis. *Porro LXX. ita tranſtulerunt :* Venit tempus, appropinquavit dies, non cum perturbatione, neque cum doloribus. *Theodotio :* Venit tempus, prope eſt dies famis, & non gloriæ montium.

v. 10. Ἀλλ. ἰδοὺ ἡμέρα &c. Druſius. Hieronymus vero in hunc locum hæc habet : *Locus difficilis, & inter*

Hebraïcum & LXX. multum discrepans, quibus pleraque de Theodotionis Editione addita sunt, ut aliquam habere consequentiam viderentur.

Ibid. Symmachus, *inspectio.* Ex Hieronymo.

v. 11. ※ Θ. καὶ οὐκ ἐξ αὐτῶν &c. Mſ. Jeſ.

v. 12. ※ ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος &c. Idem. Quod in LXX. non haberi testatur Hieronymus.

v. 13. ※ καὶ οὐκέτι ἐν ζωῇ &c. Mſ. Jeſ. Drusius melius, καὶ ἔτι. Quod etiam in LXX. non exstare ait Hieronymus.

v. 14. ※ Θ. καὶ οὐκ ἔστιν &c. Mſ. Jeſ. Et desiderabantur in LXX. teste Hieronymo.

v. 16. ※ Θ. ὡς περιστεραὶ μελετητικαί. Mſ. Jeſ. ὡς περιστερὰ μελετ- Ibi Hieronymus: *LXX.* columbas convallium, *sive ut Theodotio transtulit*, meditantes, *omnino tacuerunt.*

Ibid. Th. *Omnes mussitantes unaquæque in iniquitate sua.* Hieronymus, qui hæc fusius ibidem prosequitur.

v. 17. ὁ Ἑϐραῖος, παραλυθήσονται &c. Sic Mſ. Regius Bombycinus & Coislin. & scholion Rom. Editionis.

v. 19. ※ Θ. τὸ ἀργύριον αὐτῶν &c. Mſ. Jeſ. Hoc autem apud LXX. non exstare testatur Hieronymus.

v. 20. ※ Θ. προσοχθίσματα αὐτῶν &c. Mſ. Jeſ. Apud Theodoretum legitur, προσοχθισμάτων. In hunc vero locum Hieronymus: *Illudque quod sequitur*, offendicula eorum, *sciamus de Theodotione additum.*

Ibid. Symm. *in nauseam.* Hieronymus.

v. 22. Hieronymus: Et introibunt in illam emissarii, *sive, ut LXX. transtulerunt*, ἀφυλάκτως, *i.* temere, *vel ut Symm. & Theodotio*, irrumpentes & pestilentes.

Ibid. A. λαϊκώσουσι. Mſ. Jeſ.

v. 23. Hieronymus: *Verbum Hebraïcum* ARETHIC, *Aquila*, conclusionem; *Symm. & Theodotio*, καθήλωσιν, *i.* confixionem, *interpretati sunt. Pro quo LXX. posuêre* φυρμὸν, *quod nos in* perturbationem *vertimus.*

Ibid. ἀλλ. κρίσεως αἱμάτων. Drusius.

v. 24. ※ Θ. καὶ ἄξω &c. Mſ. Jeſ.

Ibid. A. καὶ καταπαύσω &c. Idem.

v. 25. Hieronymus: *Juxta superiorem ordinem recte Aq. & Theodotio interpretati sunt*, adesse angustiam; *Symmachus*, mœrorem. Et mox: *Nos autem juxta Symmachum priorem sententiam cum posteriore conjunximus, ut diceremus*, Angustia superveniente requirent pacem, & non erit.

v. 26. ※ A. Θ. ὁ βασιλεὺς πενθήσει. Mſ. Jeſ. Hieron. *Nescio quid volentes LXX. hoc quod de Hebraïco expressimus*, rex lugebit, *omnino tacuerunt.* Quod hîc adfertur ex Origene, τὸ, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, συνήθως ἠστερίσθαι (sic: ἰσόρηται), recte jam ab aliis emendatum fuit, ἠστερίσθαι, *i. asterisco de more notatum est.*

EZECHIELIS CAP. VIII.

ויהי בשנה הששית בששי בחמשה לחדש 1. A. ἔτει ϛʹ. μηνὶ εʹ. ἡμέρᾳ εʹ.

ותפל עלי שם יד ארני יהוה Σ. [ἐνέπεσέ μοι ἡ χεὶρ κυρίου.] O. καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου.

דמות כמראה־אש 2. O. ὁμοίωμα ※ ὡς εἶδος: ἀνδρός.

כמראה־זהר כעין החשמלה Θ. ὡς ὅρασις αὔρας, ὡς εἶδος ἠλέκτρου. A. Σ. ὡς ὅρασις φέγγουσα. O. ὡς ὅρασις ἠλέκτρου.

בציצת ראשי 3. ※ A. Θ. τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου. Σ. μαλλοῦ. Ἄλλος, τῆς κεφαλῆς μου. O. τῆς κορυφῆς μου.

הפנימית Ἀλλ. τῆς ἐσωτέρας.

אשר־שם מושב סמל הקנאה המקנה O. οὗ ἦν ἡ στήλη ※ Θ. τῆς εἰκόνος τοῦ ζήλου μου: τοῦ κτωμένου. Ἀλλ. περιχόρου. Σ. ἐκτύπωμα παραζηλώσεως. Σχολ. Εἰκὼν ζήλου.

אשר בית־ישראל עשים 6. ※ A. Σ. Θ. ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσιν.

ואראה והנה חר־אחר בקיר 7. ※ Θ. καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ.

חתר־נא בקיר ואחתר בקיר 8. ※ A. ὄρυξον δὴ ἐν τῷ τοίχῳ: καὶ ὤρυξα ἐν τῷ τοίχῳ.

ראה את־־התועבות הרעות 9. O. καὶ ἴδε τὰς ἀνομίας ※ οἱ Γ. τὰς πονηράς.

1. Hebr. & fuit in anno sexto, in sexto, in quinta mensis. *A.* anno sexto, mense quinto, die quinta. *Vulg. & factum est in anno sexto, in sexto mense, in quinta mensis.*

Heb. & cecidit super me ibi manus Domini Dei. *S.* incidit mihi manus Domini. *LXX.* & facta est super me manus Domini. *Vulg. & cecidit ibi super me manus Domini Dei.*

2. *Heb. Vulg.* similitudo quasi aspectus ignis. *LXX.* similitudo ※ quasi species: viri.

Hebr. quasi aspectus splendoris, quasi species crepitantis flammæ. *Th.* quasi visio auræ, quasi species electri. *A. S.* quasi visio splendens. *LXX.* quasi visio electri.

3. *Hebr. Vul.* in cincinno capitis mei. ※ *A. Th.* fimbriæ verticis mei. *S.* comæ. *Alius*, capitis mei. *LXX.* vertice meo.

Heb. Alius, interioris. *Vul. interius. In LXX. vacat.*

Hebr. ubi habitatio imaginis zeli zelare facientis. *LXX.* ubi erat statua ※ *Th.* imaginis zeli mei: possidentis. *Alius*, ambitûs. *S.* simulacrum æmulationis. *Schol.* imago zeli. *Vul. ubi erat statutum idolum zeli ad procurandam æmulationem.*

6. *Heb.* quas domus Israel facientes. ※ *A. S. Th.* quas domus Israel faciunt. *Vulg. quas domus Israel facit.*

7. *Heb. Vul.* & vidi, & ecce foramen unum in pariete. ※ *Th.* & vidi, & ecce foramen unum in muro.

8. *Heb.* fode nunc in parietem, & fodi in parietem. ※ *A.* fode quæso in muro: & fodi in muro. *Vulg. Fode parietem. Et cum fodissem parietem.*

9. *Hebr. Vul.* vide abominationes pessimas. *LXX.* & vide iniquitates ※ *tres Int.* malas.

הנה כל־תבנית רמש ובהמה 10. ※ Θ. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ καὶ κτήνους.

על־הקיר סביב סביב Ο. ἐπ' αὐτοῦ ※ Σ. Θ. τοῦ τοίχου κύκλῳ.

ועתר ענן־הקטרת 11. Ο. καὶ ἡ ἀτμὶς ※ Θ. τῆς νεφέλης : τοῦ θυμιάματος.

יהוה ראה אתנו עזב 12. Ο. ὁ κύριος. ※ Α. Σ. ἡμᾶς : ἐγκαταλέλοιπε.

עוד תשוב תראה 13. Ο. ἔτι ※ Α. Θ. ἐπιστρέψας : ὄψῃ.

את־התמוז 14. Αλλ. παροξυσμοὺς. Αλλος, βδελύγματα. Ο. καὶ ὁ Σύρος, Θαμμοὺζ.

אולם 16. Α. 1. προστάδα. ἄλλ. πρόθυρον. Α. 2. Ο. Αἰλάμ. Σ. πρόπυλον. Θ. οὐλάμ. ὁ Σύρος, κιγκλίδα.

בעשרים וחמשה Θ. εἴκοσι καὶ πέντε. Ο. εἴκοσι.

והמה משתחויתם קדמה לשמש Ο. καὶ οὗτοι προσκυνοῦσι ※ Θ. κατ' ἀνατολὰς : τῷ ἡλίῳ.

וישבו להכעיסני 17. ※ Θ. καὶ ἐπέστρεψαν τοῦ παροργίσαι με.

והנם שלחים את־הזמורה אל־אפם Σ. καὶ ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἐπῆχον ὡς ᾆσμα διὰ τῶν μυκτήρων αὐτῶν. Α. πρὸς μυκτῆρα αὐτῶν. Θ. εἰς τὸν μυκτῆρα αὐτῶν. Σ. ἦχον ὡς ἆσθμα διὰ τῶν μυκτήρων ἑαυτῶν.

וקראו באזני קול גדול ולא אשמע אותם 18. ※ Θ. καὶ καλέσουσιν ἐν τοῖς ὠσί μου φωνῇ μεγάλῃ, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω αὐτῶν.

10. *Hebr.* ecce omnis ſimilitudo reptilis & animalis. ※ *Th.* & ecce omnis ſimilitudo reptilis & jumenti. *Vul. ecce omnis ſimilitudo reptilium & animalium.*

Hebr. ſuper parietem circum circum. *LXX.* ſuper ipſum ※ *S. Th.* murum in circuitu. *Vul. in pariete in circuitu per totum.*

11. *Hebr.* & vapor nebulæ ſuffimenti. *LXX.* & vapor ※ *Th.* nubis : thymiamatis. *Vulg. & vapor nebulæ de thure.*

12. *Heb.* Dominus videns nos dereliquit. *LXX.* Dominus ※ *A. S.* nos : dereliquit. *Vul. Dominus nos dereliquit.*

13. *Hebr.* adhuc convertêris, videbis. *LXX.* adhuc ※ *A. Th.* converſus : videbis. *Vul. adhuc converſus videbis.*

14. *Hebr. LXX. & Syrus*, Thammuz. *Alius*, irritationes. *Alius*, abominationes. *Vulg. Adonidem.*

16. *Heb. S. Vulg.* veſtibulum. *A.* 1. porticum. *Al.* veſtibulum. *A.* 2. *LXX.* ælam. *Th.* ulam. *Syrus*, cancellum.

Heb. quaſi viginti & quinque. *Th.* viginti & quinque. *LXX.* viginti. *Vul. quaſi viginti quinque.*

Heb. incurvantes ſe ad ortum ſolis. *LXX.* & ipſi adorant ※ *Th.* ad orientem : ſolem. *Vulg. & adorabant ad ortum ſolis.*

17. *Hebr. Vul.* & converſi ſunt ad irritandum me. ※ *Th.* & converterunt ſe ad irritandum me.

Heb. & ecce ipſi mittentes ramum ad naſum ſuum. *S.* & quaſi emittentes ſonitum quaſi canticum per nares ſuas. *A.* ad naſum ſuum. *Th.* in naſum ſuum. *S. aliter*, ſonitum ut anhelitum per nares ſuas. *Vulg. & ecce applicant ramum ad nares ſuas.*

18. *Hebr.* & clamabunt in auribus meis voce magna, & non exaudiam eos. ※ *Th.* & vocabunt in auribus meis voce magna, & non exaudiam eos. *Vulg. & cum clamaverint ad aures meas voce magna, non exaudiam eos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Ezechielis.

v. 1. A. ἔτει ϛ'. &c. Mſ. Jeſ.

Ibid. Hieronymus : *Pro eo quod nos diximus*, cecidit ſuper me manus Domini, *Symmachus tranſtulit*, incidit mihi manus Domini, *quod in Hebraïco dicitur* THEPHPHOL. Codex Sangermanenſis antiquiſſimus Hieronymi in Ezechielem THEPPOL.

v. 2. ※ ὡς εἶδος. Mſ. Jeſ.

Ibid. Θ. ὡς ὅρασις αὔρας &c. Ex Druſio & ex Mſ. Jeſ. Hieronymus : *Pro* ſplendore, *qui in Hebraïco dicitur* ZOR, auram *Theodotio tranſtulit.*

v. 3. ※ A. Θ. τοῦ κρασπέδου &c. Mſ. Jeſ.

Ibid. τῆς ἐσωτέρας. Druſius.

Ibid. ※ Θ. τῆς εἰκόνος τοῦ ζήλου &c. Hæ lectiones prodeunt ex Mſ. Jeſ. Hieronymo & Editione Romana. Hieronymus ſic habet : ※ & in ſtatua imaginem zeli : *de Theodotione additum eſt.* In Editis *cæli* legitur pro *Zeli*, ſed perperam.

v. 6. ※ A. Σ. Θ. ἃς ὁ οἶκος Ισραὴλ ποιοῦσι. Mſ. Jeſ.

v. 7. ※ Θ. καὶ ἴδον &c. Idem.

v. 8. ※ A. ὄρυξον δὴ &c. Idem.

v. 9. ※ οἱ Γ. τὰς πονηράς. Idem.

v. 10. ※ Θ. καὶ ἰδοὺ πᾶσα &c. Idem. Hæc porro teſte Hieronymo deerant in LXX.

Ibid. ※ Σ. Θ. τοῦ τοίχου κύκλῳ. Mſ. Jeſ. Ed. R. ἐπ' αὐτοῦ.

v. 11. ※ Θ. τῆς νεφέλης. Idem.

v. 12. ※ A. Σ. ἡμᾶς. Idem.

v. 13. ※ A. Θ. ἐπιστρέψας. Idem.

v. 14. Αλλ. παροξυσμοὺς. Αλ. βδελύγματα. Cod. Reg. Hieronymus : *Quem nos* Adonidem *interpretati ſumus, & Hebræus & Syrus ſermo* THAMUZ *vocat.*

v. 16. Hieronymus : *Quod nos* veſtibulum *juxta Symmachum interpretati ſumus, qui* πρόπυλον *poſuit, pro eo quod LXX. & Theodotio ipſum verbum Hebraïcum tranſtulerunt, Aquilæ prima Editio* προστάδα, *ſecunda* αἰλὰμ templi *interpretata eſt : quam nos* porticum templi *exprimere poſſumus, ſive* intectum atrium, *quod inter templum & altare erat.* Alibi legitur τοῦ Οὐλάμ, alibi τῶν Αἰλάμ. Scholion, τὸ ἀναμέσον τῶν αἰλὰμ καὶ τῶν προθύρων φησὶ, ἤτοι τῶν καγκέλλων. Αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον ἐκάλεσε τοῦ θείου ναοῦ, παρ' αὐτοῦ γὰρ ἵδρυτο τὸ χαλκοῦν

χαλκοῦν θυσιαστήριον. αἰλὰμ γὰρ τὸ πρόπυλαιον ὁ Σύρος τὴν κιγκλίδα καλεῖ, ἥτις λέγεται παρὰ τοῖς πολλοῖς κάγκελλον.

Ibid. Θ. εἴκοσι καὶ πέντε. Hieronymus ait illud πέντε in LXX. ex Theodotione additum fuisse.

v. 17. ※ Θ. κατ' ἀναβολάς. Mſ. Jeſ.

Ibid. Σ. καὶ ὡς ἀφιέντες &c. Has lectiones exhibet Mſ. Jeſ. Itemque Coiſlinianus, qui habet, Σύμ. ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἦχον, ὡς ἆσθμα διὰ μυκτήρων. Hieronymus: *Pro eo quod nos diximus:* Et ecce applicant ramum ad nares ſuas; *LXX. tranſtulerunt,* Et ecce ipſi ſicuti ſubſannantes; *quibus de Theodotione additum eſt,* extendunt ramum; *ut ſit totum pariter:* Et ecce ipſi extendunt ramum quaſi ſubſannantes. *Pro quo interpretatus eſt Symmachus,* quaſi emittens ſonitum in ſimilitudinem cantici per nares ſuas. His adjicit Druſius circa vocem ἆσθμα: *Fallor aut Hieron. legit ᾆσμα, quod vertit* canticum. *Ejus verba ſunt:* Pro quo interpretatus eſt Symmachus, *Quaſi emittentes ſonitum in ſimilitudinem cantici per nares ſuas. Hæc lectio melius quadrat cum veritate Hebraïca. Prior exſtat apud Origenem. Videſis Edit. Rom.*

Εκτείνουσι. *In Origene,* ἐκτενοῦσιν, *extendent.* τὸ μέντοι, *inquit,* ἐκτενοῦσι τὸ κλῆμα, μὴ κείμενον παρὰ τοῖς Ο. ἀπὸ Θεοδοτίωνος προσεθήκαμεν. ἰστέον δὲ ὅτι μωρὰ (*legerim* ζεμωρὰ) ἑβραϊστὶ τὸν ἦχον καὶ κλῆμα σημαίνει. Hactenus Druſius.

v. 18. ※ Θ. καὶ καλέσουσι &c. Mſ. Jeſ.

EZECHIELIS CAP. IX.

בדים 2. A...... Σ....... Ο. ποδήρη. Θ. βαδδίμ.	2. Hebr. S. Vulg. lineis. A. præcipuâ. LXX. talari. Th. baddim.
בדים וקסת הספר במתניו ὁ Ἑβραῖος, μέλαν καὶ κάλαμος γραφέως ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ. A. 1. Θ. κάστυ γραμματέως [ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.] A. 2. μελανοδοχεῖον γραφέως ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ. Σ. καὶ πινακίδιον γραφέως ἔχων ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ. Ο. καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ.	*Hebr.* lineis & tabella ſcribæ in renibus ejus. *Hebræus Int.* atramentum & calamus ſcribæ ſuper renes ejus. *A.* 1. *Th.* caſty ſcribæ in manu ejus. *A.* 2. atramentarium ſcribæ ad lumbos ejus. *S.* & tabulas ſcriptoris habebat in renibus ſuis. *LXX.* & zona ſapphiri ſuper lumbum ejus. *Vulg. & atramentarium ſcriptores ad renes ejus.*
מעל הכרוב 3. Ο. ἀπὸ τῶν Χερουβίμ. Ἄλλως, ἀπὸ τοῦ χερούβ.	3. *Heb.* deſuper Cherub. *LXX.* de Cherubim. *Al. Vul.* de Cherub.
אל מפתן הבית Ο. Θ. εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου.	*Heb. Vul.* ad limen domûs. *LXX. Th.* in ſubdio domûs.
בתוך העיר בתוך ירושלם 4. ※ μέσην τὴν πόλιν μέσην Ἱερουσαλήμ. Ο. μέσην Ἱερουσαλήμ.	4. *Hebr.* in medio civitatis, in medio Jeruſalem. ※ mediam civitatem, mediam Jeruſalem. *LXX.* mediam Jeruſalem. *Vul. per mediam civitatem, in medio Jeruſalem.*
והתוית תו על־מצחות A. Θ. σημείωσις τοῦ θαῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα. Ο. καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα.	*Hebr.* & ſignabis Thau ſuper frontes. *A. Th.* ſignum Thau ſuper frontes. *LXX.* & da ſignum ſuper frontes. *Vulg. & ſigna Thau ſuper frontes.*
אשר־עליו התו 6. A. ἐφ' ὃν ἐπ' αὐτῷ τὸ θαῦ. Ο. ἐφ' οὓς ἐστι τὸ σημεῖον. Θ. ἐφ' ὃν τὸ θαῦ.	6. *Heb. Th.* ſuper quem Thau. *A.* ſuper quem ſuper ipſo Thau. *LXX.* ſuper quo eſt ſignum. *Vulg. ſuper quem videritis Thau.*
ממקדשי A. Θ. ἀπὸ τοῦ ναοῦ. Ο. ἀπὸ τῶν ἁγίων μου.	*Hebr. Vul.* a ſanctuario meo. *A. Th.* a Templo. *LXX.* a ſanctis meis.
את־החצרות 7. ὁ Ἑβραῖος, τὰς αὐλάς. Ο. τὰς ὁδούς.	7. *Heb. Hebræus Int. Vulg.* atria. *LXX.* vias.
צאו ויצאו והכו בעיר Ο. καὶ κόπτετε ※ καὶ πατάξατε τὴν πόλιν, καὶ ἐξελθόντες ἔτυπτον τὴν πόλιν.	*Heb.* egredimini. Et egreſſi ſunt, & percutiebant in civitate. *LXX.* & percutite ※ & percutite urbem: & egreſſi percutiebant urbem. *Vulg. egredimini. Et egreſſi ſunt, & percutiebant eos qui erant in civitate.*
כהכותם ונאשאר אני 8. Ο. ἐν τῷ κόπτειν αὐτούς, ※ Θ. καὶ ὑπελείφθην ἐγώ.	8. *H.* cum percuterent, & remanſi ego. *LXX.* in percutiendo ipſos ※ *Th.* & relictus ſum ego. *Vulg. & cæde completa, relictus ſum ego.*
דמים 9. A. Σ. Θ. αἱμάτων. Ο. λαῶν πολλῶν.	9. *Hebr. A. S. Th. Vul.* ſanguinibus. *LXX.* populis multis.
הבדים 10. A. . . . . . Σ. . . . . Ο. ποδήρη. Θ. βαδδίμ.	10. *Hebr. S. Vulg.* lineis. *A.* præcipuâ. *LXX.* talari. *Th.* baddim.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Ezechielis.

v. 2. Hieronymus: *Et pro lineis, quod nos juxta Symmachum interpretati ſumus, LXX.* ποδήρη, *Theodotio ipſum verbum Hebraïcum* BADDIM; *Aquila,* præcipuâ, *interpretati ſunt.*

Ibid. Hebraïci lectionem adfert Codex Reg. Bombycinus. De reliquis interpretationibus hæc Hieronymus: *Rursum ubi nos diximus*, & atramentarium scriptoris ad renes ejus; *Theodotio*, κάσυ scribæ in manu ejus; *Aquila*, μελανοδόχειον, *id est*, atramentarium scribæ ad lumbos ejus; *Symmachus*, tabulas scriptoris habebat in renibus suis.

Quibusdam interpositis Hieron. *Quodque Aquilæ prima Editio & Theodotio dixerant*, κάσυ, *pro quo in Hebræo legitur* CESATH, *cum ab Hebræo quærerem quid significaret, respondit mihi Græco sermone appellari* καλαμάριον, *ab eo quod in illo calami recondantur. Nos* atramentarium, *ex eo quod atramentum habeat, dicimus. Multi significantius* thecas *vocant, ab eo quod thecæ sint scribentium calamorum.* Codex Regius Bombycinus, itemque Coislinianus, Α. καὶ Θ. κάσυ γραμματέως, quod ex Origene sumtum est. Ait autem idem Origenes, οὐδὲν μὲν ἡγοῦμαι σημαίνεσθαι παρ' Ἕλλησιν ἐκ τῆς κάσυ φωνῆς, τῶν δὲ Ἑβραίων τις ἔλεγε τὸ καλούμενον καλαμάριον εἶναι τὸ κάσυ. i. *Nihil autem voce* κάσυ *apud Græcos significari puto: Hebræus autem quidam dicebat* casty *esse id quod dicitur* calamarium. R. David in Libro Radicum, קסת cum 6. punctis est atramentarium. Ita Drusius hoc loco. Vide Lexicon Hebraïcum.

v. 3. Ἀλλ. ἀπὸ τοῦ χερούβ. Sic Ms. Jes. in textu.

Ibid. Hieronymus: *Et ubi nos transtulimus*, limen domûs, *LXX. & Theodotio* τὸ αἴθριον, *i.* sub divo, *posuêre* vestibulum.

v. 4. ※ μέσον τὴν πόλιν &c. Ms. Jes.

Ibid. Α. Θ. σημείωσις τοῦ θαῦ &c. Ex Origene. Ibi puto Origenem de altera Aquilæ Editione agere, ubi θαῦ legebatur ut infra: nam quod ait Hieronymus, ad alteram spectare debet: *Pro signo* (sic ille) *quod LXX. Aquila & Symmachus transtulerunt, Theodotio ipsum verbum Hebraïcum posuit* THAU. Et aliquanto post: *Antiquis Hebræorum literis, quibus usque hodie utuntur Samaritani, extrema Thau litera crucis habet similitudinem: quæ in Christianorum frontibus pingitur, & frequenti manûs inscriptione signatur.* Non prætermittenda Origenis annotatio insignis, quæ habetur in Coisliniano Codice, necnon in Regio Bombycino: Οἱ μὲν Ο. τῷ ἐνδεδυμένῳ φασὶ τὸν ποδήρη προστετάχθαι ὑπὸ τῆς δόξης τοῦ κυρίου, σημεῖον δοῦναι ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατοδυνωμένων. πυνθανομένων δὲ τῶν Ἑβραίων, εἴ τι πάτριον ἔχοιεν περὶ τοῦ θαῦ λέγειν μάθημα, ταῦτα ἠκούσαμεν. τινὸς μὲν φάσκοντος, ὅτι τὸ θαῦ ἓν τῶν παρ' Ἑβραίοις εἰκοσιδύο στοιχείων ἐστὶ, τὸ τελευταῖον, ὡς πρὸς τὴν παρ' αὐτοῖς τάξιν τῶν γραμμάτων. τὸ τελευταῖον οὖν εἰλῆφθαι στοιχεῖον, εἰς παράστασιν τῆς τελειότητος τῶν διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀρετὴν στεναζόντων, καὶ ὀδυνωμένων ἐπὶ τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐν τῷ λαῷ, καὶ συμπλαιόντων τοῖς παρανομοῦσι. ἕτερος δὲ ἔλεγε, σύμβολον εἶναι τὸ θαῦ τῶν τὸν νόμον τετηρηκότων· ἐπείπερ ὁ νόμος παρ' Ἑβραίοις θωρὰ καλεῖται, καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῦ στοιχεῖόν ἐστι τὸ θαῦ· καὶ σύμβολον ὂν ἐστὶ τῶν κατὰ τὸν νόμον βεβιωκότων. τρίτος δέ τις φάσκων τῶν καὶ εἰς τὸν σωτῆρα πεπιστευκότων, ἔλεγε τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα ἐμφερὲς ἔχειν τὸ θαῦ τῷ τοῦ σταυροῦ χαρακτῆρι· καὶ προφητεύεσθαι περὶ τοῦ γινομένου ἐν Χριστιανοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου σημείου· ὅπερ ποιοῦσιν οἱ πεπιστευκότες πάντες ὁντινοσοῦν προκαταρχόμενοι πράγματος, καὶ μάλιστα εὐχῶν ἢ ἁγίων ἀναγνωσμάτων. Οἱ δὲ Ἀκύλας καὶ Θεοδοτίων φασὶ, σημείωσις τὸ θαῦ. Sensus est: *Septuaginta dicunt, ei qui talari veste indutus erat, a gloria Domini præceptum fuisse, ut signum daret in frontibus gementium & dolentium. Interrogatis autem Hebræis, num quam a majoribus sibi traditam circa Thau notitiam haberent, hæc audivimus. Unus quidem dicebat, Thau unum ex viginti duobus Hebræorum elementis esse, ipsumque ultimum secundum ordinem literarum suarum: ideoque ultimum elementum propositum fuisse, ad declarationem perfectionis eorum, qui ob insitam virtutem gemebant, & de peccatis populi dolebant, & concidebant cum delinquentibus* (i. ne conciderent.) *Alius autem dicebat, Thau symbolum eorum esse, qui legem servaverant; quoniam apud Hebræos lex* THORA *vocatur, & primum vocis hujus elementum est Thau: quapropter symbolum est eorum, qui secundum legem vixerant. Tertius, e numero eorum qui in Christum crediderant, aiebat vetera elementa Thau crucis formæ simile habere: ac prophetice enuntiari signum quo Christiani in frontibus insigniendi erant: quod sane omnes qui in Christum crediderunt, efformare solent initio cujusque operis, maxime autem orationum & lectionum sacrarum. Aquila autem & Theodotio dicunt, signum Thau.*

v. 6. Α. ἐφ' ὃν ἐπ' αὐτῷ τὸ θαῦ &c. Ms. Jes.

Ibid. Α. Θ. ἀπὸ τοῦ ναοῦ. Drusius.

v. 7. ὁ Ἑβραῖος, τὰς αὐλάς. Ibi Hieronymus: *Pro* atriis, *quæ Hebraïce dicuntur* ASEROTH, *LXX. posuêre* vias.

Ibid. ※ καὶ πατάξατε &c. Ms. Jes.

v. 8. ※ Θ. καὶ ὑπελείφθην ἐγώ. Drusius ex Ms. Jes.

v. 9. Α. Σ. Θ. αἱμάτων. Drusius.

v. 10. Vide supra versu 2.

EZECHIELIS CAP. X.

כמראה דמות כסא נראה עליהם 1. ※ ὡς ὅρασις ὁμοίωμα θρόνου ὤφθη ἐπ' αὐτῶν. Ο. ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν.

קול אל־שדי 5. Σ. Θ. βροντὴ θεοῦ ἱκανοῦ. Ο. φωνὴ θεοῦ σαδδαΐ. Α. ἱκανοῦ.

וישלח הכרוב את־ידו מבינות לכרובים 7. Ο. καὶ ἐξέτεινεν ὁ Χερούβ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ※ Θ. ἐκ τῶν ἀναμέσον τῶν Χερουβίμ.

כעין אבן תרשיש 9. Α. ὡς...... χρυσολίθου. Σ. ὡς εἶδος ὑακίνθου. Ο. ὡς ὄψις λίθου ἄνθρακος.

כי המקום אשר־יפנה הראש 11. Ἀλλ. εἰς ὃν ἂν τόπον, οὗ ἐπιβλέψῃ ἡ κεφαλή. Ἄλλος, οὗ ἂν

1. *Hebr.* veluti aspectus similitudinis solii apparuit super eos. ※ sicut visio similitudo throni visa est super eos. *LXX.* similitudo throni super eos. *Vul. quasi species similitudinis solii, apparuit super ea.*

5. *Hebr. LXX.* vox Dei saddai. *S. Th.* tonitru Dei potentis. *A.* potentis. *Vulg. vox Dei omnipotentis.*

7. *Heb.* & misit Cherub manum suam de inter Cherubim. *LXX.* & extendit Cherub manum suam ※ *Th.* de medio Cherubim. *Vulg. Et extendit Cherub manum de medio Cherubim.*

9. *Heb.* tamquam oculus lapidis Tharsis. *A.* tamquam . . . . chrysolithi. *S.* quasi species hyacinthi. *LXX.* quasi aspectus lapidis carbunculi. *Vulg. quasi visio lapidis chrysolithi.*

11. *Hebr.* sed locum quo vertebat se caput. *Alius*, in quemcumque locum quo respiciet caput. *Alius*, quocumque declinabat primus,

ἔκλινε ὁ πρῶτος. Αλλ. οὗ ἐτρέπετο ὁ ἀρχηγός. Ο. ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπιβλέψειεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία.

אחריו ילכו A. Θ. ὀπίσω αὐτοῦ ἐπορεύοντο. Ο. ἐπορεύοντο.

וכל־בשרם 12. Αλλ. καὶ πᾶσα ἡ σὰρξ αὐτῶν. In O. vacat.

הגלגל 13. A. τροχός. Σ... ※ κυλίσματα. O. γέλγελ.

14. וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני־נשר ※ Θ. καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί· τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς πρόσωπον τοῦ Χερούβ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τρίτον πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον, πρόσωπον ἀετοῦ.

גם־הם מאצלם 16. ※ καίγε αὐτοὶ ἀπὸ τῶν ἐχόμενα αὐτῶν.

מעל מפתן הבית 18. Αλλ. ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου. Ο. ἀπὸ τοῦ οἴκου.

ארבעה ארבעה פנים 21. A. Θ. τέσσαρα τέσσαρα πρόσωπα. Ο. τέσσαρα πρόσωπα.

מראיהם 22. ※ Θ. τὴν ὅρασιν αὐτῶν.

Alius, quo vertebatur dux. *LXX.* quoniam in quemcumque locum respiciebat principium unum. *Vul. sed ad locum, ad quem ire declinabat quæ prima erat.*

Hebr. A. Th. post illud ibant. *LXX.* ibant. *Vul. sequebantur & cæteræ.*

12. *Heb. & Alius*, & omnis caro earum. *Vul. & omne corpus earum. In LXX. vacat.*

13. *Hebr.* ô rota. *A.* rotæ. *S. Vulg.* volubiles. *LXX.* gelgel. ※ volubilitates.

14. *Heb.* & quatuor facies unicuique, facies unius facies Cherub: & facies secunda facies hominis, & tertia facies leonis, & quarta facies aquilæ. ※ *Th.* quatuor facies uni: facies unius facies Cherub, & facies unius facies hominis; & tertium facies leonis, & quartum facies aquilæ. *Vul. quatuor autem facies habebat unum: facies una, facies Cherub: & facies secunda, facies hominis: & in tertio facies leonis: & in quarto facies aquilæ.*

16. *Heb.* etiam ipsæ apud eos. ※ etiam ipsi juxta eos. *Vulg. sed & ipsæ juxta erant.*

18. *Hebr.* desuper limine domus. *Alius*, de subdio domus. *LXX.* a domo. *Vulg. a limine templi.*

21. *H. A. Th.* quatuor quatuor facies. *LXX. Vulg.* quatuor vultus.

22. *H.* aspectus eorum. ※ *Th.* visionem eorum. *Vul. intuitus eorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Ezechielis.

v. 1. ※ ὡς ὅρασις &c. Ms. Jes.

v. 5. Σ. Θ. βροντὴ Θεοῦ ἱκανοῦ. Drusius & Coislin. Hieronymus vero ait: Saddai *Aquila*, *Symmachus & Theodotio* ἱκανὸν, *quod* fortem potentem*que significat, transtulerunt.* Vide Cap. 1. v. 24.

v. 7. ※ Θ. ἐκ τῶν ἀναμέσον &c. Ms. Jes. Edit. Rom. variat.

v. 9. Theodoretus Symmachi versionem adfert. Hieronymus vero ait: *Juxta LXX.* quasi visio λίθου ἄνθρακος, *i.* carbunculi, *licet in Hebraïco* THARSIS *scriptum sit: quod Aq.* chrysolithum, *Symm.* hyacinthum *transtulerunt.*

v. 11. Αλλ. εἰς ὃν ἂν τρόπον &c. Has omnes lectiones exhibet Ms. Jes.

Ibid. A. Θ. ὀπίσω &c. Idem.

v. 12. Αλλ. καὶ πᾶσα &c. Drusius.

v. 13. Hieron. *Rotæ quoque ipsæ appellatæ sunt lingua Hebraïca* GELGEL, *quod Symm.* volubiles, *Aquila* rotam *interpretatus est.* Ms. Jes. habet, ※ κυλίσματα. quæ est forte versio Symmachi.

v. 14. ※ Θ. καὶ τέσσαρα πρόσωπα &c. Ms. Jes. Drusius vero sic sine Interpretis nomine: καὶ τέσσαρα πρόσωπα εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων· τὸ πρόσωπον τὸ ἓν πρόσωπον χερούβ, καὶ τὸ πρόσωπον τὸ δεύτερον πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τρίτον &c. Hieronymus vero ait: *Porro quod sequitur*, audiente me, *usque ad eum locum ubi scriptum est*, elevati sunt Cherubim, *in LXX. non habetur, sed de Hebraïco additum est.*

v. 16. ※ καίγε αὐτοὶ &c. Ms. Jes.

v. 18. Αλλ. ἀπὸ τοῦ αἰθρίου &c. Drusius.

v. 21. A. Θ. τέσσαρα τέσσαρα πρόσωπα. Ms. Jes.

v. 22. ※ Θ. τὴν ὅρασιν αὐτῶν. Idem.

EZECHIELIS CAP. XI.

11. היא לא־תהיה לכם לסיר ואתם תהיו בתוכה לבשר אל־גבול ישראל אשפט אתכם Αλλος, αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα, ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ισραὴλ κρινῶ ὑμᾶς.

12. וידעתם כי־אני יהוה אשר בחקי לא הלכתם ומשפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם Αλλος, καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι

11 Hebr. Hæc non erit vobis in lebetem, & vos eritis in medio ejus in carnem. In termino Israel judicabo vos. *Al.* Hæc vobis non erit in lebetem, & vos non eritis in medio ejus in carnes: super terminos Israel judicabo vos. *Vulg. Hæc non erit vobis in lebetem, & vos non eritis in medio ejus in carnes: in finibus Israel judicabo vos.*

12. *Heb.* Et scietis quia ego Dominus, quia in statutis meis non ambulastis, & judicia mea non fecistis: sed juxta judicia gentium, quæ in circuitu vestro, fecistis. *Alius*, & cognosce-

ἐγὼ κύριος ὅτι ἐν τοῖς δικαιώμασί μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε· ἀλλὰ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν πεποιήκατε.

tis quia ego Dominus, quia in justificationibus meis non ambulastis, & judicia mea non fecistis, sed secundum judicia gentium, quæ in circuitu vestro, fecistis. *Vul. Et scietis quia ego Dominus: quia in præceptis meis non ambulastis, & judicia mea non fecistis, sed juxta judicia gentium, quæ in circuitu vestro sunt, estis operati.*

אנשי אחיך אחיך 15. ※ Οἱ Γ. ἀδελφοί σου ἀδελφοί σου οἱ ἄνδρες. Ο. οἱ ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες.

15. *Heb.* ※ *Tres Int. Vulg.* fratres tui, fratres tui, viri. *LXX.* fratres tui, & viri.

כלה Α. Σ. Θ. (σύμπαντες) Ο. συντετέλεσται.

Heb. ipsa tota. *A. S. Th. Vulg.* universi. *LXX.* consummata est.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XI. Ezechielis.

v. 11. Αλλ. αὕτη ὑμῖν &c. Drusius, qui notat aliter legi ἐπὶ τῶν ὀρέων pro ἐπὶ τῶν ὁρίων: sed male, ut patet.

v. 12 Αλλ. καὶ ἐπιγνώσεσθε Idem. Notatque Hieronymus hæc in LXX. non haberi, sed ex Hebræo addita fuisse: quæ tamen ille Latine tantum adfert.

v. 15. ※ οἱ Γ. ἀδελφοί σου &c. Ms. Jes.

Ibid. Hieronymus: *Pro* universis, *illi posuerunt* consummata est, *propter litterarum & verbi ambiguitatem:* CHULLO *enim quod Aq. Sym. & Theod.* universos *interpretati sunt, illi verterunt*, consummata est, *quod juxta sensum omnino non resonat.* Codex noster vetustissimus habet CHOLLO.

EZECHIELIS CAP. XII.

בתוך בית־המרי 2. Αλλ. ἐν μέσῳ οἴκου παραπικραίνοντος. Ο. ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν.

2. HEb. in medio domus rebellionis. *Alius*, *Vulg.* in medio domus exasperantis. *LXX.* in medio iniquitatum ipsorum.

בית מרי 3. Σ. οἶκος προσερειστής. Ο. οἶκος παραπικραίνων.

3. *H.* domus rebellionis. *S.* domus contentiosa. *LXX. Vul.* domus exasperans.

הנשיא המשא 10. Ο. ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος. Ἄλλος, τῷ ἄρχοντι καὶ τῷ ἀφηγουμένῳ.

10. *H.* principi onus. *LXX.* princeps & dux. *Alius*, principi & duci. *Vulg. super ducem onus.*

אריק אחריהם 14. Σ. γυμνώσω ὀπίσω αὐτῶν. Ο. ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. Ἄλλος, ἐκχεῶ ὀπίσω αὐτῶν.

14. *H. LXX.* evacuabo post eos. *S.* nudabo post eos. *Alius*, effundam post eos. *Vulg. evaginabo post eos.*

ברעש 18. Ο. μετ' ὀδύνης. Ἄλλος, μετ' ἐνδείας.

18. *H.* in tremore. *LXX.* cum dolore. *Alius*, cum penuria. *Vul. in conturbatione.*

המשל 22. Οἱ λοιποὶ, παραβολή. Σ. παροιμία.

22. *Hebr. S. Vulg.* proverbium. *Reliqui*, parabola.

ואבד Σ. διαπνευσθήσεται. Ο. ἀπόλωλεν.

H. Vul. peribit. *S.* dissipabitur in vaporem. *LXX.* periit.

חלק 24. Οἱ λοιποὶ. . . . . Ο. τὰ πρὸς χάριν.

24. *H.* lenientis. *Reliqui*, lubrica. *LXX.* juxta gratiam. *Vul. ambigua.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XII. Ezechielis.

v. 2. Αλλ. ἐν μέσῳ οἴκου παραπ- Drusius. Hieronymus vero hæc notat: *Pro eo quod nos vertimus*, in medio domûs exasperantis tu habitas, *LXX. posuerunt*: In medio iniquitatum eorum tu habitas.

v. 3. Σ. οἶκος προσερειστής. Drusius.

v. 10. Αλλ. τῷ ἄρχοντι &c. Ms. Jes.

v. 14. Σ. γυμνώσω &c. Idem.

v. 18. Αλλ. μετ' ἐνδείας. Idem.

v. 22. Hieron. *Quod nos diximus*, proverbium, *juxta Symmachum, omnes alii Interpretes* parabolam *transtulerunt, quæ Hebraïce appellatur* MASAL.

Ibid. Hieron. *Omnis visio peribit: vel juxta Symmachum*, διαπνεύσει, *id est*, in ventum & auram tenuem dissolvetur.

v. 24. Hieronymus: *Ubi a nobis editum est*, neque erit divinatio ambigua, *vertêre LXX.* neque divinans juxta gratiam: *pro quo omnes* lubricum *interpretati sunt, quod nos* ambiguum *diximus.*

EZECHIELIS CAP. XIII.

הנבאים ואמרת לנביאי מלבם 2. ※ A. Θ. τοὺς προφητεύοντας, καὶ ἐρεῖς τοῖς προφήταις τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν.

אשר הלכים אחר רוחם 3. ※ Θ. τοῖς πορευομένοις ὀπίσω τοῦ πνεύματος αὐτῶν.

כשעלים בחרבות נביאיך ישראל 4. Σ. Θ. ὡς ἀλώπεκες ἐν ἐρειπίοις οἱ προφῆταί σου Ισραήλ. A. O. ὡς ἀλώπεκες ἐν τοῖς ἐρήμοις οἱ προφῆταί σου Ισραήλ.

5. לא עליתם בפרצות ותגדרו גדר על־בית ישראל לעמד במלחמה ביום יהוה Σ. οὐκ ἀνέβητε εἰς τὰς διακοπὰς, οὐδὲ περιεφράξατε φραγμὸν περὶ τοὺς υἱοὺς Ισραήλ, ὥστε τοῦ στῆναι ἐν πολέμῳ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου. O. οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι· καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ισραήλ· οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες, ἐν ἡμέρᾳ κυρίου.

ואמרים נאם־יהוה ואני לא דברתי 7. Αλλ. Σὺ ἐλέγετε, φησὶ κύριος, καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα.

בסוד 9. Σ. ἐν ὁμιλίᾳ. O. ἐν παιδείᾳ.

טחים אתו תפל אמר 10. A. (ἀλείφουσιν) αὐτὸν ἄναλον, εἰπόν. Σ. (ἀλείφοντες) αὐτὸν ἀναρτύτῳ, εἶπε. O. ἀλείφουσιν αὐτὸν, πεσεῖται, εἰπόν. Θ. ἀλείφουσιν αὐτὸν ἀφροσύνῃ, εἰπόν.

18 הוי למתפרות כסתות על כל־אצילי ידי ועשות המספחות על־ראש כל־קומה לצודד נפשות ὁ Ἑβραῖος, οὐαὶ ταῖς ποιούσαις φυλακτήρια, καὶ κρεμαζούσαις ἐπὶ τοῖς βραχίοσιν αὐτῶν, καὶ ἐπιτιθεμέναις αὐτὰς ἐπάνω κεφαλῆς ἑκάστης ἡλικίας, τοῦ διαστρέφειν τὰς ψυχάς. Σ. Οὐαὶ ταῖς συρραπτούσαις ὑπαγκώνια, ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, καὶ ποιούσαις ὑπαυχένια πρὸς κεφαλῆς πάσης ἡλικίας εἰς τὸ θηρεύειν ψυχάς. O. οὐαὶ ταῖς συρραπτούσαις προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας, τοῦ διαστρέφειν ψυχάς.

יען הכאות 22. A.... ἐχλιμάζετε. O. ἀνθ' ὧν διεστρέφετε.

2. Heb. prophetantes: & dices prophetantibus de corde suo. ※ *A. Th.* prophetantes: & dices prophetis prophetantibus de corde suo. *Vulg. qui prophetant: & dices prophetantibus de corde suo.*

3. *H.* qui euntes post spiritum suum. ※ *Th.* euntibus post spiritum suum. *Vul. qui sequuntur spiritum suum.*

4. *Heb.* tamquam vulpes in desertis prophetæ tui Israel. *S. Th.* sicut vulpes in parietinis prophetæ tui Israel. *A. LXX. Vul.* quasi vulpes in desertis prophetæ tui Israel.

5. *Hebr.* Non ascendistis in fracturas, & sepivistis sepem super domum Israel ad standum in bello in die Domini. *S.* Non ascendistis ad intercisiones, neque obsepivistis sepem circa filios Israel, ad standum in prælio in die Domini. *LXX.* Non steterunt in firmamento, & congregaverunt greges super domum Israel: non resurrexerunt dicentes, In die Domini. *Vul. Non ascendistis ex adverso, neque opposuistis murum pro domo Israel, ut staretis in prælio in die Domini.*

7. *Heb.* & dicentes: Dixit Dominus, & ego non locutus sum. *Al.* & dicebatis, dicit Dominus: & ego non locutus sum. *Vul. & dicitis, ait Dominus, cum ego non sim locutus.*

9. *Hebr.* in secreto. *S.* in colloquio. *LXX.* in disciplina. *Vul. in consilio.*

10. *H.* oblinentes eum insulso: Dic. *A.* liniunt eum absque sale. Dic. *S.* liniebatis eum absque temperamento. Dic. *LXX.* liniunt eum: cadet. Dic. *Th.* liniunt eum stultitia. Dic. *Vul. liniebant eum luto absque paleis. Dic.*

18. *Hebr.* Væ consuentibus pulvinaria super omnibus axillis manuum mearum, & facientibus velamina super caput omnis staturæ ad venandum animas. *Hebræus Int.* Væ facientibus phylacteria & appendentibus super brachia ipsarum, & imponentibus illa supra caput uniuscujusque staturæ, ad subvertendum animas. *S.* Væ consuentibus pulvinaria sub omni cubito manus, & facientibus cervicalia ad caput omnis ætatis, ad venandum animas. *LXX.* Væ iis quæ consuunt cervicalia sub omni cubito manus, & quæ faciunt velamina super omne caput universæ ætatis, ut pervertant animas. *Vul. Væ quæ consuunt pulvillos sub omni cubito manus: & faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis ad capiendas animas.*

22. *Heb.* ad conterendum. *A.* .... fluctuare faciebatis. *LXX.* pro eo quod pervertebatis. *Vul. pro eo quod mœrere fecistis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIII. Ezechielis.

V. 2. ※ A. Θ. τοὺς προφητεύοντας &c. Mſ. Jeſ. quæ a LXX. prætermiſſa fuiſſe teſtificatur Hieronymus.

V. 3. Θ. τοῖς πορευομένοις &c. Mſ. Jeſ.

V. 4. Σ. ὡς ἀλώπεκες &c. Theodoretus, ταῦτα ὁ Σύμ-

μαχ⊕ σαφέστερον ἡρμήνευσεν, ὡς ἀλώπεκες &c. Hieron. *Prophetæ Israel vulpium similes sunt, quotidie domesticarum avium furta facientes, qui habitant, juxta Aquilam, & LXX.* in desertis; *juxta Symmachum & Theod.* in parietinis, *atque* ruinosis.

v. 5. Σ. οὐκ ἀνέβητε &c. Ex Theodoreto.

v. 7. Ἀλλ. καὶ ἐλέγετε. Hieronymus vero hæc habet: *Quodque sequitur*, Et dicebatis, Dicit Dominus, & ego non sum loquutus, *in LXX. non habetur.*

v. 9. Σ. ἐν ὁμιλίᾳ. Drusius.

v. 10. Mf. Jes. Α. αὐτὸν ἄναλον· εἰπόν. Σ. ἀναρτύτῳ εἰπέ. Hieronymus vero in hunc locum: *Ipsumque parietem, qui in sequentibus* CIR *appellatur, linebant pseudoprophetæ absque temperamento, ut interpretatus est Symmachus, hoc est, puro luto, & quod paleas non haberet, ut nec præbere posset aliquam fortitudinem. Ut vero LXX. & Theodotio, linunt eum stultitia: Aquila autem verbum Hebraicum* THAPHEL, *interpretatus est* ἄναλα, *quod significat* absque sale. Quod vero ait Hieronymus LXX. vertisse *stultitiâ*, ut Theodotio reddidit, intelligendum videtur de Editione τῶν O. Hexaplari. Nam in Editis legitur πεσεῖται. Et in Edit. Complut. utraque lectio adhibetur, ἀφροσύνη πεσεῖται. Huc respicit nota Anonymi in Codice Coisliniano: ὁ Ἑβραῖ⊕ ἔχει, χρίουσι τὸν τοῖχον πηλὸν ἄνευ ἀχύρων.

v. 18. ὁ Ἑβραῖ⊕, οὐαὶ ταῖς ποιούσαις &c. Lectio Hebræi Interpretis prodit ex Codice Regio; Symmachi ex Theodoreto.

EZECHIELIS CAP. XIV.

מזקני ישראל 1. Ἀλλ. ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Ἰσραήλ. O. ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἄνδρες τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ.

1. Heb. *Al.* de senioribus Israel. *LXX.* de senioribus viri populi Israel. *Vulg. seniorum Israel.*

האנשים האלה העלו גלוליהם על־לבם 2. ומכשול עונם נתנו נכח פניהם. Α οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀνήνεγκαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ σκάνδαλον ἀνομίας αὐτῶν ἔδωκαν ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν. O. οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν, καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν.

2. *Hebr.* Viri isti ascendere fecerunt idola sua super cor suum & offendiculum iniquitatis suæ dederunt contra facies suas. *A.* Viri isti dedicarunt, *al.* obtulerunt, idola sua in corde suo, & scandalum iniquitatis suæ posuerunt contra faciem suam. *LXX.* Viri isti posuerunt cogitationes suas in cordibus suis: & tormentum iniquitatum suarum posuerunt ante faciem suam. *Vulg. Viri isti posuerunt immunditias suas in cordibus suis, & scandalum iniquitatis suæ statuerunt contra faciem suam.*

גלוליהם Οἱ Γ. εἴδωλα.

Heb. & tres Int. idola.

גלוליו 4. Α. Σ. Θ. εἴδωλα αὐτοῦ. O. τὰ διανοήματα αὐτοῦ.

4. *Hebr. A. S. Th.* idola sua. *LXX.* cogitationes suas. *Vulg. immunditias suas.*

לאות 8. Ἀλλ. εἰς σημεῖον.

8. *Heb. Alius*, in signum. *Vul. in exemplum.*

והנביא כי־יפתה ודבר דבר 9. O. καὶ ὁ προφήτης ἐὰν πλανήσῃ καὶ λαλήσῃ ※ οἱ Γ. λόγον.

9. *Hebr.* & propheta cum seductus fuerit, & locutus fuerit. *LXX.* & propheta cum erraverit, & locutus fuerit ※ *Tres Int.* verbum. *Vul. & propheta cum erraverit, & locutus fuerit verbum.*

כעון הנביא יהיה 10. Ἀλλ. ὡσαύτως καὶ τὸ ἀδίκημα τοῦ προφήτου ἔσται.

10. *Heb. Vul.* sic iniquitas prophetæ erit. *Al.* similiter & iniquitas prophetæ erit.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIV. Ezechielis.

v. 1. Ἀλλ. ἐκ τῶν πρεσβ. Drusius.

v. 2. Α. οἱ ἄνδρες &c. Ex Theodoreto. Hieronymus autem ait: *Posuerunt immunditias suas in cordibus suis, sive cogitationes; & juxta Symm. & Theodotionem*, idola, *& scandalum.* Mf. Jes. οἱ Γ. εἴδωλα.

v. 4. Α. Σ. Θ. εἴδωλα αὐτοῦ. Drusius, qui Aquilam non memorat; sed ita vertisse & hoc loco, certum videtur ex superioribus.

v. 8. Ἀλλ. εἰς σημεῖον. Drusius.

v. 9. ※ οἱ Γ. λόγον. Mf. Jes.

v. 10. Ἀλλ. ὡσαύτως &c. Drusius.

EZECHIELIS CAP. XV.

הנה לאש נתן 4. Ἄλλος, ἰδοὺ πυρὶ δέδοται. O. πλὴν ὃ πυρὶ δέδοται.

4. Heb. *Al. Vul.* ecce igni datum est. *LXX.* præter id quod igni datum est.

שני קצותיו Α. δύο ἔσχατα αὐτοῦ. Σ. Θ. . . . . . O. τὴν κατ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν ἀπ' αὐτῆς.

Hebr. duas extremitates ejus. *A.* duo novissima ejus. *S. Th.* duas summitates ejus. *LXX.* annuam purgationem ex ea. *Vulg. utramque partem ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Ezechielis.

v. 4. Ἀλλ. ἰδοὺ πυρὶ δέδοται. Drusius.

Ibid. Hieronymus: *Ambiguitas enim verbi Hebraici* SENE, *quod tribus literis scribitur,* SIN *&* NUN *&* IOD: *si legatur* SENE, duo *significat*: *si* SANE, annos. *Unde factum est, ut pro duabus summitatibus* ejus, *quod nos interpretati sumus*, utramque partem ejus, *LXX. interpretarentur*, annuam purgationem ejus: *cum Aquila dixerit*, duo novissima ejus: *Symm. & Theodotio*, duas summitates ejus.

EZECHIELIS CAP. XVI.

לא־כרת שרך 4. Δ. οὐκ ἐτμήθη ὀμφαλός σου.

4. HEb. non præcisus fuisset umbilicus tuus. *Quatuor Int. vel, Tetrapla. & Vul.* non est præcisus umbilicus tuus.

ברמיך 6. ὁ Ἑβρ. ἐν ὑγρασίᾳ. Ο. ἐν τῷ αἵματί σου.

6. *Hebr.* in sanguinibus tuis. *Heb. Int.* in humore. *LXX. Vul.* in sanguine tuo.

ותגדלי ותבאי בעדי עדיים 7. ὁ Ἑβραῖος, καὶ ἤκμασας, καὶ ἦλθες εἰς ὥραν καλλωπισμοῦ. Σ. . . . Ο. καὶ ἐμεγαλύνθης, καὶ εἰσῆλθες εἰς πόλεις πόλεων. Θ. . . . .

7. *Heb.* & grandis facta es, & ingressa es in ornamentum ornamentorum. *Heb. Interpr.* & adulta facta es, & venisti in tempus ornamenti. *S.* . . . . . & pervenisti ad ornatum mulierum. *LXX.* & magnificata es, & ingressa es in civitates civitatum. *Th.* & ingressa es ad ornamentum ornamentorum. *Vul. & grandis effecta, & ingressa es, & pervenisti ad mundum muliebrem.*

עת דדים 8. ὁ Ἑβραῖος, καιρὸς τοῦ διαπαρθενευθῆναί σε. Α. 1. καιρὸς μασθῶν. Α. 2. καιρὸς συναλλαγῆς. Σ. καιρὸς ἀγάπης. Ο. καιρὸς καταλυόντων.

8. *Heb. Vul.* tempus amantium. *Heb. Interpr.* tempus devirginandi te. *A.* 1. tempus uberum. *A.* 2. tempus sponsalium. *S.* tempus amoris. *LXX.* tempus divertentium.

כנפי Ἑβρ. τὸ πτερύγιόν μου. Ο. τὰς πτέρυγάς μου.

Heb. alam meam. *Heb. Interp.* oram meam. *LXX.* alas meas. *Vul. amictum meum.*

תחש 10. Α. Σ. . . . Ο. ὑάκινθον. Θ. ὑακίνθινα.

10. *H.* taxo. *A. S.* ianthina. *LXX.* hyacintho. *Th.* hyacinthina. *Vulg. ianthino.*

משי Α. 1. ψηλαφητόν. Α. 2. ἄνθιμον. Σ. ἐπένδυμα. Ο. τριχάπτῳ. Θ. μεσέ, vel μεσί. Ἀλλ. περιδέρραιον.

Hebr. serico. *A.* 1. palpabili. *A.* 2. florido. *S.* indumentum. *LXX.* trichapto. *Th.* messe, *vel* messi. *Vulg. subtilibus. Alius*, amictu pelliceo.

רביד 11. Α. 2. Σ. κλοιόν. Ο. Θ. κάθεμα.

11. *Hebr. A.* 2. *S. Vulg.* torquem. *LXX. Th.* torquem.

נזם 12. Οἱ λοιποί, ἐνώτιον. Σ. ἐπιῤῥίνιον.

12. *Hebr. Reliqui, Vulg.* inaurem. *S.* ornamentum naris.

תפארת Σ. . . . . . Οἱ λοιποί, καυχήσεως.

Heb. gloriæ. *S. Vulg.* decoris. *Reliqui*, gloriationis.

משי 13. Α. ἄνθιμον. Σ. πολύμιτον. Ο. τρίχαπτα. Θ. μεσί.

13. *Heb.* sericum. *A.* floridum. *S.* polymitum. *LXX.* trichapta. *Th.* messi. *Vul. polymito.*

ותיפי במאד מאד Ο. καλὴ σφόδρα ※ σφόδρα.

Hebr. & pulcra es valde valde. *LXX.* pulcra valde ※ valde. *Vulg. & decora facta es vehementer nimis.*

14. ויצא לך שם בגוים כי כליל הוא בהדרי אשר־שמתי עליך נאם אדני יהוה Σ. (καὶ ἐξῆλθέ σου ὄνομα εἰς τὰ ἔθνη, ὅπερ τέλειον ἦν διὰ τὸ ἀξίωμά μου, ὅπερ . . . λέγει κύριος ὁ θεός.) Ο. καὶ ἐξῆλθέ σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι ἣ ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος.

14. *Heb.* Et egressum est tibi nomen in gentes propter speciem tuam, quia perfecta ipsa in decore meo, quem posueram super te, dixit Dominus Deus. *S.* Et egressum est nomen tuum in gentes, quod perfectum erat propter dignitatem meam, quam posueram super te, dicit Dominus Deus. *LXX.* Et exivit nomen tuum in gentes in specie tua: quia completum erat in decore, in pulchritudine, quam posui super te, dicit Dominus. *Vulg. Et egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam: quia perfecta eras in decore meo, quem posueram super te, dicit Dominus Deus.*

ותקחי מבגדיך ותעשי־לך במות טלאות ותזני 16.
עליהם לא באות ולא יהיה Σ. . . .

. . . .

Ο. Καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου, καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴδωλα ῥαπτά, καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ᾽ αὐτά, καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς, οὐδὲ μὴ γένηται. Α. Θ. ἐμβολίσματα.

ותתנים בהעביר אותם 21. Α. Σ. Θ. . . . Ο. Καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε αὐτά.

הוי אוי לך נאם אדני יהוה 23. οἱ Γ. οὐαί σοι, οὐαί σοι, λέγει ἀδωναῒ κύριος. Ο. λέγει κύριος.

גב 24. Α. βόθυνον. Σ. Θ. πορνεῖον. Ο. οἴκημα πορνικόν.

רמה Α. Σ. Θ. (ὑψηλόν.) Ο. ἔκθεμα.

זמה 27. Σ. . . . . Ο. ἧς ἠσέβησας. Θ. ζεμμά.

את־תזנותך 29. Ἄλλος, τὰς πορνείας σου. Ο. τὰς διαθήκας σου.

אל־ארץ כנען כשדימה Ἄλλ. γῆν Χαναάν, καὶ εἰς τοὺς Χαλδαίους. Ο. γῆν Χαλδαίων.

מה אמלה לבתך נאם אדני יהוה 30. Ο. τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει ἀδωναῒ κύριος. Ἄλλως, τί διαθῶ τὴν καρδίαν σου, λέγει κύριος. Δ. τίνι καθαριῶ.

זונה שלטת ※ Θ. πόρνη παῤῥησιαζομένη, καὶ ἐξεπόρνευσας.

ורמתך 31. Ο. καὶ τὴν βάσιν σου. Ἄλλως, καὶ τὸ ἔκθεμά σου.

לכל־זונות יתנו־נדה ואת נתת את־נדניך 33.
לכל־מאהביך Ἄλλ. πάσαις πόρναις δέδονται μισθώματα, σὺ δὲ προσδέδωκας μισθώματά σου πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου. Ο. πᾶσι τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου μισθώματα· καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου.

ותשחדי אותם Α. καὶ ἐδωροδότεις αὐτούς. Σ. καὶ ἐδωμάτιζες αὐτούς. Ο. καὶ ἐφόρτιζες αὐτούς.

ואחריך לא זונה 34. Σ. καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἔσται πορνεία. Ο. καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν.

כמעט קט 47. Ο. παρὰ μικρόν. Ἄλλως, κατὰ μικρὸν ὅσον.

ותשחתי מהן οἱ Γ. καὶ διέφθειρας ὑπὲρ αὐτάς. Ο. καὶ ὑπέρκεισαι αὐτάς.

16. *Heb.* Et sumpsisti de vestimentis tuis, & fecisti tibi excelsa maculosa, & fornicata es super eis, non ventura, & non erit. *S.* Cumque tulisses de vestibus tuis, fecisti tibi excelsa multicoloria, & fornicata es in eis, non facta, neque futura. *LXX.* Et tulisti de vestibus tuis: & fecisti tibi idola consuta: & fornicata es super eis, & non ingredieris, neque fiet. *A. Th.* embolismata. *Vulg. Et sumens de vestimentis tuis, fecisti tibi excelsa hinc inde consuta: & fornicata es super eis, sicut non est factum, neque futurum est.*

21. *Hebr.* & dedisti eos in transire faciendo eos. *A. S. Th.* transtulisti & transduxisti eos. *LXX.* & dedisti eos in expiando te ipsos. *Vul. & dedisti, illos consecrans.*

23. *H.* Væ, væ tibi, dixit Dominus Deus. *Tres Int.* Væ tibi, væ tibi, dicit Adonai Deus. *LXX.* dicit Dominus. *Vul. Væ, væ tibi, ait Dominus Deus.*

24. *Heb.* fornicem. *A.* foveam. *S. Th. Vulg.* lupanar. *LXX.* habitaculum fornicationis.

Heb. excelsum. *A. S. Th.* excelsum, *sive* sublime. *LXX. Vul.* prostibulum.

27. *Heb. S. Vulg.* scelerata. *LXX.* qua impie egisti. *Th.* zemma.

29. *Heb. Vul.* fornicationem tuam. *Al.* fornicationes tuas. *LXX.* testamenta tua.

Hebr. in terra Chanaan, in Chasdim. *Al.* terram Chanaan, & in Chaldæos. *LXX.* terram Chaldæorum. *Vul. in terra Chanaan cum Chaldeis.*

30. *Hebr.* quam infirmatum est cor tuum, dixit Dominus Deus. *LXX.* quomodo disponam filiam tuam, dicit Adonai Deus. *Aliter,* quomodo disponam cor tuum, dicit Dominus. *Tetrapla*, in quo mundabo. *Vulg. in quo mundabo cor tuum, ait Dominus Deus?*

Heb. meretricis imperiosæ. ※ *Th.* meretrix confidens, & fornicata es. *Vulg. meretricis & procacis.*

31. *Hebr. Vulg.* & excelsum tuum. *LXX.* & basin tuam. *Al.* & prostibulum tuum.

33. *Hebr.* omnibus meretricibus dabunt donum: & tu dedisti præmia tua omnibus amatoribus tuis. *Al.* omnibus meretricibus dantur mercedes: tu autem dedisti mercedes tuas omnibus amatoribus tuis. *LXX.* omnibus qui fornicabantur cum ea dabat mercedes: & tu dedisti mercedes omnibus amatoribus tuis. *Vulg. omnibus meretricibus dantur mercedes: tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis.*

H. & remunerabas illos. *A.* & dona dabas illis. *S.* & munera dabas illis. *LXX.* & onerabas illos. *Vulg. & dona donabas eis.*

34. *Heb.* & post te non fornicatum fuit. *S. Vulg.* & post te non erit fornicatio. *LXX.* & tecum fornicatæ sunt.

47. *Hebr.* quasi paululum pauxillum. *LXX.* paulo minus. *Aliter*, paulum quantulum. *Vul. pauxillum minus.*

H. & corrupta es præ illis. *Tres Int.* & corrupta es super illas. *LXX.* & supergressa es eas. *Vulg. pene sceleratiora fecisti illis.*

ושבתי 53. Σ. ἀποκαθιστῶ. Ο. ἀποστρέψω.

שבות סדם A. αἰχμαλωσίαν Σοδόμης. Ο. τὴν ἀποστροφὴν Σοδόμων.

שבות שמרון A. Σ. αἰχμαλωσίαν Σαμαρείας.

למען תשאי 54. Ο. ὅπως κομίσῃ. Αλλος, ἵνα κομίσω.

56. ולוא היתה סדם אחותך לשמועה בפיך ביום גאוניך Σ. . . . . . .

. . . .

Ο. καὶ εἰ μὴ ἦν Σόδομα ἡ ἀδελφή σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου. Θ. . . . .

57. בטרם תגלה רעתך כמו עת חרפת בנות־ארם וכל־סביבותיה בנות פלשתים השאטות אותך מסביב Σ. . . . .

. . . .

Ο. πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κακίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων Συρίας, καὶ πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ. Θ. . . . . .

. . . .

. . . .

58. את־זמתך ואת־תועבותיך את נשאתים נאם יהוה Σ. . . . . . .

. . . .

Ο. τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς, λέγει κύριος. Θ. . . . .

לבנות 61. Ο. εἰς οἰκοδομήν. Αλλος, εἰς δοκιμήν.

53. *Hebr. LXX. Vulg.* & convertam. *S.* restituam.

Heb. A. captivitatem Sodom. *LXX. Vul.* conversionem Sodomorum.

Heb. A. S. LXX. Vul. captivitatem Samariæ.

54. *Hebr. LXX. Alius, Vulg.* ut portes. *Alius,* ut portem.

56. *Heb.* & non fuit Sodom soror tua in auditu in ore tuo in die superbiarum tuarum. *S.* quia non fuit Sodoma soror tua in auditu per os tuum in die superbiæ tuæ. *LXX.* & nisi fuisset Sodoma soror tua in auditum in ore tuo, in diebus superbiæ tuæ. *Th.* & non erat Sodoma soror tua in auditu oris tui, in die superbiæ tuæ. *Vul. quæ Aquilæ congruit. Non fuit autem Sodoma soror tua audita in ore tuo in die superbiæ tuæ.*

57. *H.* Antequam revelaretur malitia tua sicut tempore opprobrii filiarum Aram, & omnium circuituum ejus, filiarum Philistim spernentium te undique. *S.* Antequam revelaretur ignominia tua, sicut in tempore opprobrii filiarum Syriæ, & omnium quæ in circuitu tuo sunt filiarum Palæstinarum quæ te ambiunt per gyrum. *LXX.* Antequam revelarentur malitiæ tuæ, sicut nunc opprobrium es filiarum Syriæ, & omnium quæ in circuitu ejus, filiarum alienigenarum, quæ circumdant te per gyrum. *Th.* Antequam revelaretur malitia tua sicut tempus opprobrii filiarum Syriæ, & omnium per circuitum ejus filiarum alienigenarum, quæ abominantur te per gyrum. *Vul. quæ Aquilæ congruit. Antequam revelaretur malitia tua sicut hoc tempore in opprobrium filiarum Syriæ, & cunctarum in circuitu tuo filiarum Palæstinarum, quæ ambiunt te per gyrum.*

58. *H.* Scelus tuum & abominationes tuas tu portasti ea, dixit Dominus. *S.* Scelus tuum & nefas tuum tu portatura es, dicit Dominus. *LXX.* impietates tuas & iniquitates tuas tu portasti eas, dicit Dominus. *Th.* fornicationem tuam & contaminationes tuas tu portasti, dicit Dominus. *Vulg. quæ Aquilæ congruit. Scelus tuum & abominationem tuam tu portasti, ait Dominus Deus.*

61. *H. Vul.* in filias. *LXX.* in ædificationem. *Alius,* in probationem.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVI. Ezechielis.

v. 4. Δ. οὐκ ἐτμήθη &c. Ms. Jes. Δ. vero significat quatuor Interpretes, A. S. LXX. Th. In LXX. autem hodie non habetur; sed forte in Editione Hexaplari τῶν O. additum fuerat, vel forte, & quidem probabilius, Δ. significat τετραπλᾶ, ut sensus sit sic in Tetraplis legi. Qua de re frequenter in Libro Job.

v. 6. Schol. Edit. Romanæ, ὁ Ἑβραῖος, ἐν τῇ ὑγρασίᾳ ἔχει. ὑγρασίαν καλέσας τὸν περικείμενον ἰχῶρα.

v. 7. Hebræi Interpretis lectionem habent Theodoretus ex Codice Regio. De reliquis audi Hieronymum: *Porro quod interpretatus est Symmachus*, & pervenisti ad ornatum mulierum; *sive ut Theodotio*, & ingressa es ad ornatum ornamentorum, *pro quo nos sequuti sensum Hebraïcum diximus*, & pervenisti ad mundum muliebrem &c.

v. 8. Lectio Hebræi Interpretis ex Theodoreto. Cætera ex Hieronymo, cujus verba adferre compendii causa nolumus: nihil quippe aliud, quam quod in textu vides, exhibent.

Ibid. ὁ Ἑβραῖος, τὸ πτερύγιον. Item ex Hieronymo.

v. 10. *A. & S.* ianthina. *LXX. & Theodotio*, hyacinthina *transtulerunt. Pro quo in Hebræo scriptum est* THAS. Hieronymus.

Ibid. Hieronymus: Trichapto, *pro quo Aquila* florido, *sive* palpabili, *Symmachus* indumento, *Theodotio ipsum verbum Hebraïcum posuit* MESSE, *vel* MESSI. Paulo post ait Hieronymus illud, *florido*, esse Secundæ Editionis Aquilæ. Αλλ. περιδέρραιον. Regius Codex. Origenes vero ait, alios Interpretes vertisse ἐπένδυμα, & ἀνθινόν. Prima lectio est Symmachi, secunda Aqui-

læ. De τειχάπτῳ multa disputat Hieronymus, aitque esse vocem a LXX. compositam. Theodoretus dicit esse plexum e capillis factum, qui capiti mulierum circumponitur. Codex Coislin. Ἀκύλας· τείχαπτόν ἐστι τὸ ψηλαφητόν, quod respondet voci *palpabili*, ab Hieronymo allatæ. Ibidem ex Origene, τείχαπτον ἡρμήνευσαν οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ, ἄνθιμον καὶ ἐπένδυμα. Aliud scholion, πλέξις ᾗ τινι αἱ τρίχες συμπλέκονται. τειχαπτὸν δὲ λέγει τὸ ἀπὸ χρυσοῦ κατεσκευασμένον, ἵνα εἴπῃ ἀπὸ χρυσονήματος. λέγει δὲ τὴν ἐκ χρυσοῦ διάζωδον ἐσθῆτα. i. *Plexus, quo capilli complicantur. Trichaptum autem dicit quod ex auro concinnatum est, quasi dicat, ex aureo filo. Loquitur autem de veste figuris animalium ex auro intertexta.*

v. 11. Α. 2. Σ. κλοιὸν &c. Hieronymus: *Pro* torque, *quam juxta Aquilæ Secundam Edit. & Symmachum interpretati sumus, LXX. & Theodotio* κάθεμα *transtulerunt. Quod non solum hîc, sed etiam in Hesaïa scriptum est. . . . . Puto autem* κάθεμα *ab eis dictum ex variis gemmis in pectus mulierum monile descendens, qui & ipse ornatus pulcherrimus mulierum est.*

v. 12. Σ. ἐπιῤῥίνιον. Hieronymus, qui ait Alios *inaurem* transtulisse.

Ibid. Hieronymus: Decorem *juxta Symmachum ob sensûs elegantiam interpretati sumus. Alioqui & in Hebræo est* THOPHERTH, *& in reliquis Interpretibus* καύχησις, gloriatio *dicitur.*

v. 13. Hieron. *Verbum Hebraïcum* MESSI, *& hîc Theodotio ipsum ut supra posuit, Aquila* ἄνθιμον, *Symmachus* polymitum *&c.*

Ibid. ※ σφόδρα. Mſ. Jeſ.

Ibid. ꞉ κατηυθύνθης εἰς βασίλειαν. Drusius. Hieronymus vero: *Hoc in LXX. non habetur, qui forsitan Alexandriæ in Græcum sermonem Scripturas ex Hebraïca veritate vertentes, timuerunt hoc edere, ne regem Ægypti viderentur offendere, dum a Deo Jerusalem debitum regnum esse commemorarent: quamquam Eruditi solos quinque libros Moysi ab eis interpretatos putant.*

v. 14. Hieronymus: *Hunc locum manifestius interpretatus est Symmachus*, Et egressum est *&c.* Ibi LXX. loco τοῦ בהדרי ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι. Ubi duæ interpretationes in unam coaluêre; quod sæpe contigit.

v. 16. Sym. *cumque tulisses* &c. Hieronymus, qui adjicit: *Pro* consutis *&* versicoloribus, *Aquila & Theodotio* ἐμβολίσματα *transtulerunt, quod significat divulsos pannos hinc & inde consutos, & instar emplastri factum idolum, quasi* πολύῤῥαφον *vestimentum.*

v. 21. Hieronymus: *LXX. transtulerunt*, & dedisti eos ad placandum, *sive* expiandum; *A. S. & Th. posuerunt*, transtulisti & transduxisti eos, *quia Ethnici per ignem filios suos vel transferunt parvulos, vel adultos transire compellunt.*

v. 23. ※ οἱ Γ. οὐαί σοι &c. Mſ. Jeſ. Quod ex Theodotionis Editione additum fuisse τοῖς Ο. docet Hieronymus.

v. 24. Hieronymus: *Rursumque ubi nos diximus*, Et ædificasti tibi lupanar, *pro quo LXX. transtulerunt*, Et ædificasti tibi habitaculum fornicationis, *Sym. & Theod.* πορνεῖον *interpretati sunt; Aquila volens exprimere etymologiam sermonis Hebraïci*, GOB, *posuit* βόθυνον, *quod nos dicere possumus* foveam, *ut significet ganeam ad defossum specum atque tenebrosum, in quo prostitutarum libido versatur.* Postea vero vocis Hebraïcæ RAMA interpretationes, quales supra in textu exhibentur, refert Hieronymus. Vox autem *Rama* significat *excelsum*, aitque hîc *prostibulum* significare, *ut volentibus fornicari procul appareat fornicationis locus.* Polychronius autem, ἔκθεμα λέγει οἷον τὸ πορναγώγιον, ἔνθα τὰς πόρνας τρέφειν εἰώθασι. i. *Ecthema dicit, quasi prostibulum, ubi solent scorta alere.*

v. 27. Hieronymus: *Quod nos interpretati sumus juxta Symm.* scelerata, *Theodotio ipsum verbum Hebraïcum posuit* ZEMMA. Vide utrumque Lexicon ad vocem זמה & ζέμα, vel ζέμμα.

v. 29. Ἀλλ. τὰς πορνείας. Sic quædam Exemplaria. Theodoretus vero, τὰ πορνεῖα. Nescio quid legerint LXX. qui verterunt, τὰς διαθήκας.

Ibid. Ἀλλ. γῆν Χαναὰν καὶ εἰς τοὺς Χαλδαίους. Mſ. Jeſ.

v. 30. Ἀλλ. τί διαθῶ τὴν θυγατέρα &c. Mſ. Jeſ. Qui ita vertit לבתך legit ac si ל esset præpositio, & בת filiam significaret ut vulgo. Illud autem Δ. τίνι καθαρίσω perplexe jacet in Mſ. Jeſ. ita ut nonnisi divinando exscribi possit: nam legi videtur κιωείω, quod nihil significat. Δ. autem Tetrapla significare puto. Vide in Libro Job, & in Præliminaribus.

Ibid. ※ Θ. πόρνη παῤῥη- &c.

v. 31. Ἀλλ. καὶ τὸ ἔκθεμά σου. Idem.

v. 33. Ἀλλ. πάσαις ταῖς πόρναις &c. Drusius.

Ibid. Α. ꞉ ἔδωρ- Lectionem Aquilæ mutuamur ex Mſ. Jeſ. Symmachi ex Cod. Reg.

v. 34. Hieronymus: *Juxta Symmachum interpretati sumus*, & post te non erit fornicatio.

v. 47. Ἀλλ. καὶ τὸ μικρὸν ὅσον. Mſ. Jeſ.

Ibid. οἱ Γ. καὶ διέφθειρας &c. Idem.

v. 53. Σ. ἀποκαθιστῶ. Mſ. Reg.

Ibid. Α. αἰχμαλωσίαν Σοδομ. . . . . Hieronymus: *Primum restituitur* conversio, *sive* captivitas Sodomæ, *ut interpretatus est Aquila: secundo* captivitas Samariæ, *ut idem Aquila & Symmachus transtulerunt.*

v. 54. Ἀλλ. ἵνα κομίσω. Mſ. Jeſ.

v. 56. Hujus & sequentium versuum interpretationes ex Hieronymo mutuamur Latine: Græce vero nusquam exstant.

v. 61. Mſ. Jeſ. in textu, εἰς δοκιμὴν, ad marg. vero, Δ. χ. εἰς οἰκοδομὴν, quo significatur, ni fallor, in Tetraplis scribi εἰς οἰκοδομὴν.

EZECHIELIS CAP. XVII.

ארך האבר 3. Α. μήκιστα τὰ μετάφρενα. Ο. μακρὸς τῇ ἐκτάσει.

3. Hebr. larga penna. *A.* longissima dorsa. *LXX.* longus extensione. *Vul. longo membrorum ductu.*

בשדה־זרע קח על־מים רבים 5. Ο. εἰς τὸ πεδίον φυτὸν ※ Θ. ληπτὸν: ἐφ' ὕδατι πολλῷ.

5. *Hebr.* in agro seminis. Tulit juxta aquas multas. *LXX.* in campum plantationum. ※ *Th.* captum: ad aquam multam. *Vulg. & posuit illud in terra pro semine, ut firmaret radicem super aquas multas.*

מערגות מטעה 7. Ο. σὺν τῷ βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς. Ἄλλος, σὺν τῷ βώλῳ ἀπὸ τοῦ πρέμνου.

7. *H.* de lineis plantationis suæ. *LXX.* cum gleba plantationis suæ. *Alius*, cum gleba a caudice. *Vulg. de areolis germinis sui.*

אמר הנה־בא מלך 12. Α. εἰπὸν αὐτοῖς, ἰδοὺ

12. *H. Vulg.* dic, Ecce venit rex. *A.* dic eis,

ἥξει ὁ βασιλεύς. Ο. Εἰπὸν, ὅταν ἔλθῃ βασιλεύς.

במקום המלך הממליך 16. Ἄλλος, ἐν τόπῳ τοῦ βασιλέως τοῦ βασιλεύσαντος. Ο. ἐν τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας.

והביאותיהו בבלה ונשפטתי אתו שם מעלו 20. אשר מעל־בי ואת כל־מברחו בכל־אנפיו ※ καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ διακριθήσομαι μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ, ἣν ἠδίκησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ πάσας φυγαδείας αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρατάξει, καὶ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ σὺν αὐτῷ.

ונתתי מראש ינקותיו 22. ※ Θ. καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς.

Ecce veniet rex. *LXX.* dic, Cum venerit rex.

16. *H.* in loco regis regnare facientis. *Alius*, in loco regis, qui regnare fecit. *LXX.* in loco ubi rex qui regnare fecit. *Vulg. in loco regis, qui constituit eum regem.*

20. *H.* Et adducere faciam eum in Babel, & judicabor cum eo ibi, prævaricatione ejus, qua prævaricatus est contra me: & omnes profugi ejus cum omnibus alis suis ※ & ducam eum in Babylonem, & dijudicabor cum eo ibi, de iniquitate ejus, qua injuste egit erga me, & de omnibus fugitivis ejus in omni acie: & omnes electi ejus cum eo. *Vul. Et adducam eum in Babylonem, & judicabo eum ibi in prævaricatione qua despexit me. Et omnes profugi ejus cum universo agmine suo.*

22. *Hebr.* & dabo de capite ramorum ejus. ※ *Th.* & dabo de capite ramorum ejus. *Vul. & ponam de vertice ramorum ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVII. Ezechielis.

v. 3. A. μήκιστα τὰ μετ- Cod. Reg.

v. 5. ※ λιπτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ. Mſ. Jeſ. ubi vox λιπτὸν punctis undequaque cingitur, ut spuria, quæ tamen respondere videtur voci Hebraïcæ קח

v. 7. Ἀλλ. σὺν τῷ βώλῳ ἀπὸ τοῦ φρέματος. Mſ. Jeſ. Ibid. ὁ καρπὸς αὐτῆς ξηρανθήσεται. ad marg. σαπήσεται.

v. 12. A. εἰπὸν αὐτοῖς, ἰδοὺ ἥξει ὁ βασ- Ex eodem.

v. 16. Ἀλλ. ἐν τόπῳ τοῦ βασιλέως τοῦ βασιλεύσαντος. Sic Theodoretus & Mſ. Jeſ.

v. 20. ※ καὶ ἄξω αὐτὸν &c. Mſ. Jeſ. Hæc vero desunt in O. usque ad illud, ἐν πάσῃ παρατάξει &c.

v. 22. ※ Θ. καὶ δώσω &c. Idem, & Drusius. Hieronymus item, qui ait: *Quod in LXX. legitur, & dabo de capite ramorum ejus, de Theodotionis Editione additum est.*

EZECHIELIS CAP. XVIII.

תקהינה 2. Σ. Ο. ἐγομφίασαν. Ἄλλος, ἐμωδίασαν. Ἄλλος, ὠμωδίασαν.

פריץ 10. A. 2. ἁμαρτωλόν. Σ. παραβάτην. Ο. Θ. λοιμόν.

גלולי 15. οἱ Γ. Εἴδωλα. Ο. ἐνθυμήματα.

לא לקח משפטי עשה 17. A, Σ. Ο. οὐκ ἔλαβεν, δικαιοσύνην ἐποίησε.

לא יתכן 25. Ο. οὐ κατευθύνει. Ἀλλ. οὐ κατορθοῖ.

לכן איש כדרכיו אשפט 30. ※ οἱ Γ. διὰ τοῦτο ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ. Ο. ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ.

2. Hebr. obstupescent. *S. LXX.* obstupescunt. *Alius*, obstupuerunt.

10. *Hebr.* effractorem. *A.* 2. peccatorem. *S.* transgressorem. *LXX. Th.* pestilentem. *Vul. latronem.*

15. *Hebr. Tres Int. Vulg.* idola. *LXX.* cogitationes.

17. *Hebr. Vulg.* non acceperit, judicia mea fecerit. *A S. LXX.* non accepit, justitiam fecit.

25. *H.* non dirigetur. *LXX.* non recte perget. *Alius*, non recta est. *Vulg. non est æqua.*

30. *Heb. Vulg.* idcirco unumquemque juxta vias suas judicabo. ※ *Tres Int.* idcirco unumquemque juxta viam suam judicabo. *LXX.* unumquemque juxta viam suam judicabo.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XVIII. Ezechielis.

v. 2. Σ. Ο. ἐγομφίασαν. Ἀλλ. ἐμωδίασαν. Primam lectionem exhibet Drusius ex Edit. Rom. secundam Mſ. Jeſ. Apud Athanasium & alios frequenter legitur etiam ὠμωδίασαν, & quidem melius, ni fallor.

v. 10. Hieronymus: *Pro latrone, in Hebraïco scriptum habet* PHARIS, *quod Aquilæ secunda Editio* &c. ut supra.

v. 15. οἱ Γ. εἴδωλα. Mſ. Jeſ.

v. 17. A. Σ. Ο. οὐκ ἔλαβεν &c. Idem.

v. 25. Ἀλλ. οὐ κατορθοῖ. Idem.

v. 30. ※ οἱ Γ. διὰ τοῦτο &c. Idem.

EZECHIELIS CAP. XIX.

לביא 2. Ο. σκύμνος. Αλλος, λέαινα.

וישמעו אליו גוים 4. Ο. καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη. Αλλος, καὶ ἤκουσαν περὶ αὐτοῦ ἔθνη.

ויתנו עליו 8. Ο. καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτόν. Αλλος, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ.

9. ויתנהו בסוגר בחחים ויבאהו אל־מלך בבל Ο. καὶ ἐν γαλεάγρα ἦλθεν ※ καὶ ἤγαγον αὐτόν: πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος.

ממטה בדיה 14. Ο. καὶ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῶν. Αλλος, ἐκ τῶν ῥάβδων τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

מטה עז Αλλος, σκῆπτρον εἰς τὸ ἐξουσιάζειν. Ο. ῥάβδος ἰσχύος.

2. Hebr. *Alius*, *Vulg*. leæna. *LXX*. catulus leonis.

H. & audierunt ad eum gentes. *LXX*. & audierunt contra eum gentes. *Alius*, *Vul*. *& audierunt de eo gentes*.

8. *Heb*. *LXX*. & dederunt ſuper eum. *Alius*, & irruerunt in eum. *Vulg*. *& convenerunt adversus eum*.

9. *H*. & dederunt in clauſtrum in hamis: & adduxerunt eum ad regem Babel. *LXX*. & in cavea venit ※ & adduxerunt eum: ad regem Babylonis. *Vul*. *& miſerunt eum in caveam, in catenis adduxerunt eum ad regem Babylonis*.

14. *H*. de virga membrorum ejus. *LXX*. & virga electorum ejus. *Alius*, ex virgis electorum ejus. *Vulg*. *de virga ramorum ejus*.

H. virga roboris. *Alius*, ſceptrum ad imperandum. *LXX*. virga fortitudinis. *Vulg*. *virga fortis*.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIX. Ezechielis.

v. 2. Αλλ. λέαινα. Mſ. Jeſ.
v. 4. Αλλ. καὶ ἤκουσαν περὶ αὐτοῦ ἔθνη. Idem.
v. 8. Αλλ. καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ. Idem.
v. 9. ※ καὶ ἤγαγον αὐτόν. Idem.
v. 14. Αλλ. ἐκ τῶν ῥάβδων. Idem.

Ibid. Αλλ. σκῆπτρον &c. Druſius. Videtur autem eſſe Aquilæ, qui vocem שבט ſic vertere ſolet. In aliquot Exemplaribus legitur φυλὴ σκῆπτρον, quæ ſunt duæ ejuſdem vocis interpretationes.

EZECHIELIS CAP. XX.

בחמשי בעשור לחדש 1. Αλλος, ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνός. Ο. τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός.

אם אדרש לכם 3. Σ. οὐκ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν. Ο. εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν.

צבי 6. ὁ Εβρ. κάλλιστον. Α. 1. στερέωμα. Α. 2. . . . Σ. στάσιν. Ο. κηρίον. Θ. . . . .

שקוצי 7. Α. 2. ἀποκόμματα. Σ. τὰ σικχή. Ο. βδελύγματα. Θ. προσοχθίσματα.

בגלולי Α. 1. . . . . . Α. 2. Σ. Θ. εἴδωλα (l. ἐν εἰδώλοις.) Ο. ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν.

ולא אבו לשמע אלי 8. Σ. . . . . Ο. καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου.

וימרו־בי בית־ישראל במדבר 13. Αλλ. καὶ παραπικράναί με οἶκος Ισραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ο. καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον Ισραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

אפי בם במדבר והשיבתי את־ידי 21. Ο. ὀργήν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ※ Οἱ Γ. καὶ ἐπέστρεψα τὴν χεῖρά μου αὐτοῖς.

1. Hebr. *Vulg*. in quinto, in decima menſis. *Alius*, quinto menſe, decimâ menſis. *LXX*. decima-quinta menſis.

3. *H*. ſi requirar vobis. *S*. *Vulg*. non reſpondebo vobis. *LXX*. ſi reſpondebo vobis.

6. *Hebr*. ornamentum. *Hebr*. *Int*. optimum. *A*. 1. firmamentum. *A*. 2. inclytum. *S*. ſtationem. (*al*. regionem.) *LXX*. favus. *Th*. fundamentum. *Vul*. *quæ eſt egregia*.

7. *Heb*. *LXX*. abominationes. *A*. 2. abſciſſiones. *S*. nauſeas. *Th*. offendicula. *Vulg*. *offenſiones*.

Heb. *A*. 2. *S*. *Th*. *Vulg*. in idolis. *A*. 1. in inquinamentis. *LXX*. in adinventionibus.

8. *Heb*. *Vulg*. nolueruntque audire me. *S*. non acquieverunt mihi. *LXX*. & noluerunt exaudire me.

13. *H*. & rebellaverunt in me domus Iſrael in deſerto. *Al*. & exacerbaverunt me domus Iſrael in deſerto. *LXX*. & dixi ad domum Iſrael in deſerto. *Vulg*. *& irritaverunt me domus Iſrael in deſerto*.

21. *Hebr*. iram meam in eis in deſerto. Et averti manum meam. *LXX*. iram meam ſuper eos in deſerto. ※ *Tres Int*. & converti manum meam ipſis. *Vulg*. *iram meam in eis in deſerto. Averti autem manum meam*.

25. וגם־אני נתתי להם חקים לא טובים ומשפטים לא יחיו בהם Σ. . . . .

. . . .

Ο. καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλά, καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς.

26. ואטמא אותם במתנותם בהעביר כל־פטר רחם למען אשמם למען אשר ידעו אשר אני יהוה

Α. καὶ ἐμίανα αὐτοὺς ἐν τοῖς δόγμασιν αὐτῶν ἐν τῷ παραγαγεῖν πᾶν διανοῖγον μήτραν. . . . . .

Σ. . . . . . .

. . . .

Ο. καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς δόμασιν αὐτῶν, ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μήτραν, ὅπως ἀφανίσω αὐτούς.

במתנותם 26. Ἄλλος, ἐν δόμασιν αὐτῶν. Ο. ἐν τοῖς δόγμασιν.

28. ויתנו־שם כעס קרבנם וישימו שם ריח ניחוחיהם ※ Θ. καὶ ἔταξαν ἐκεῖ θυμὸν δώρων αὐτῶν, καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας αὐτῶν.

מה הבמה 29. Σ. τί ἐστι βαμά. ὁ Σύρος, λίθος. Ο. τί ἐστιν ἀβαμά.

הברית 37. ※ Α. Θ. τῆς διαθήκης.

39. איש גלוליו לכו עבדו ואחר אם־אינכם שמעים אלי ואת־שם קדשי לא תחללו־עוד במתנותיכם ובגלוליכם Α. . . . .

. . . .

. . . .

Σ. . . . . . .

. . . .

Ο. ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν.

40. כי בהר־קדשי בהר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל־בית ישראל Α. . . .

. . . .

Σ. . . . . . .

. . . .

Ο. διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ, λέγει κύριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσί μοι πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

43. ונקטתם בפניכם בכל־רעותיכם אשר עשיתם Σ. . . . .

25. *Hebr.* & etiam ego dedi eis ſtatuta non bona, & judicia: non vivent in eis. *S.* igitur & ego dabo eis præcepta non bona, & judicia propter quæ non vivent. *LXX.* & ego dedi eis præcepta non bona & juſtificationes, in quibus non vivent in ipſis. *Vulg. ergo & ego dedi eis præcepta non bona, & judicia in quibus non vivent.*

26. *Hebr.* & pollui eos in muneribus ſuis, in tranſire faciendo omnem apertionem vulvæ propter delicta eorum, ut ſcirent quia ego Dominus. *A.* & pollui eos in dogmatibus ſuis in producendo omne aperiens vulvam.... *S.* & polluam eos propter munera ſua, quia conſecrant & tranſducunt omne quod aperit vulvam, & ſcient quia ego Dominus. *LXX.* & polluam eos in dogmatibus eorum, in tranſducendo me omne adaperiens vulvam, ut delerem eos. *Vul. & pollui eos in muneribus ſuis, cum offerrent omne quod aperit vulvam, propter delicta ſua, & ſcient quia ego Dominus.*

26. *Heb. Alius, Vul.* in muneribus ſuis. *LXX.* in dogmatibus.

28. *H.* & dederunt ibi iram oblationis ſuæ, & poſuerunt ibi odorem requiei ſuæ. ※ *Th.* & ſtatuerunt ibi furorem munerum ſuorum, & poſuerunt ibi odorem fragrantiæ ſuæ. *Vul. & dederunt ibi irritationem oblationis ſuæ, & poſuerunt ibi odorem ſuavitatis ſuæ.*

29. *H. Vul.* excelſum. *S.* bama. *Syrus*, lapis. *LXX.* abama.

37. *Heb. Vul.* fœderis. ※ *A. Th.* teſtamenti.

39. *H.* vir (ad) idola ſua ambulate ſervite: & poſt ſi non audientes ad me: & nomen ſanctitatis meæ non polluetis adhuc in donis veſtris & in idolis veſtris. *A.* Ite poſt idola veſtra, & ſervite eis. Quod ſi nequaquam audieritis me, ſed nomen ſanctum meum pollueritis idolis veſtris. *S.* Unuſquiſque idolis ſuis euntes ſervite, quia noluiſtis audire me: nomen autem meum ſanctum nolite ultra polluere per munera veſtra atque ſimulachra. *LXX.* Unuſquiſque adinventiones ſuas afferte: & poſt hæc, ſi vos exaudieritis me, & nomen ſanctum meum non pollueritis ultra in muneribus veſtris, & in ſtudiis veſtris. *Vul. Singuli poſt idola veſtra ambulate & ſervite eis, quod ſi & in hoc non audieritis me, & nomen meum ſanctum pollueritis ultra in muneribus veſtris & in idolis veſtris.*

40. *Heb.* Quia in monte ſanctitatis meæ in monte altitudinis Iſrael, dixit Dominus Deus, ibi ſervient mihi omnis domus Iſrael. *A. S.* Quia in monte ſancto meo, in monte excelſo Iſrael, dicit Dominus Deus, ibi ſerviet mihi omnis domus Iſrael. *LXX.* Quia in monte ſancto meo, in monte excelſo, dicit Dominus Dominus, ibi ſervient mihi omnis domus Iſrael. *Vulg. in monte excelſo Iſrael, ait Dominus Deus, ibi ſerviet mihi omnis domus Iſrael.*

43. *H.* & faſtidietis in facie veſtra ob omnia mala veſtra, quæ feciſtis. *S.* & parvuli vobis videbimini propter omnes malitias quas fe-

Ο. καὶ κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν ※ Α. Θ. αἷς ἐποιήσατε.

ונקטתם Α. δυσαρεστηθήσεσθε. Σ. μικροὶ φανήσετε. Θ. προσοχθιεῖτε.

נאם ארני יהוה 44. ※ οἱ Γ. λέγει κύριος.

בן־אדם שים פניך דרך תימנה והטף אל־דרום הנבא אל־יער השדה נגב 46. Σ. υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν νότον ὁδὸν λιβός, καὶ προφήτευσον περὶ τοῦ δρυμοῦ τῆς χώρας τῆς μεσημβρινῆς. Ο. υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμὰν, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ Δαρὼμ, καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγέβ.

ונצרבו־בה כל־פנים מנגב צפונה 47. ὁ Ἑβραῖος, καὶ καυθήσεται πᾶν πρόσωπον ἐν αὐτοῖς διὰ τοῦ ἀπὸ Βοῤῥᾶ ἐρχομένου πυρός. Ο. καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου (Σ. ἀπὸ μεσημβρίας) ἕως Βοῤῥᾶ.

cistis. *LXX.* & percutietis facies vestras in omnibus malitiis vestris. ※ *A. Th.* quas fecistis. *Vul. & displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris, quas fecistis.*

Hebr. & fastidietis. *A.* displicebitis vobis. *S.* parvuli videbimini. *Th.* offendetis.

44. *H.* dixit Dominus Deus. ※ *Tres Interp.* dicit Dominus. *Vulg. ait Dominus Deus.*

46. *H.* Fili hominis, pone facies tuas viam ad Austrum, & stilla ad Austrum: propheta ad sylvam agri meridiei. *S.* Fili hominis firma faciem tuam super Austrum viam Africi, & propheta de sylva regionis meridianæ. *LXX.* Fili hominis obfirma faciem tuam super Thæman, & respice super Darom, & propheta super saltum ducem Nageb. *Vul. Fili hominis, pone faciem tuam contra viam Austri, & stilla ad Africum, & propheta ad saltum agri meridiani.*

47. *Heb.* & comburentur in ea omnes facies a meridie ad Aquilonem. *Hebræus Int.* & comburetur omnis facies in illis per ignem ab Aquilone venientem. *LXX.* & ardebit in ea omnis facies a Subsolano (*S.* a meridie) usque ad Aquilonem. *Vul. & comburetur in ea omnis facies ab Austro usque ad Aquilonem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XX. Ezechielis.

v. 1. Αλλ. ἐν τῷ πέμπτῳ, &c. Drusius.

v. 3. Σ. οὐκ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν. Hieron. *Symmachus manifestius transtulit*, non respondebo vobis.

v. 6. Hieronymus: *Pro eo quod dixêre LXX.* factus est ultra omnes terras, *pro quo nos interpretati sumus*, egregia est inter omnes terras, *Aquilæ prima Editio* &c. ut supra. Hanc porro notam exhibent Codex Regius & Editio Romana: κρεῖον ὁ Ἑβραῖος κάλλιστον εἶπεν· Σύμμ. στάσις ἐστὶν, ἔφη, στάσιν καλέσας τὸ αὐτόθι τὴν ἱερατείαν ἀνακεῖσθαι θεῷ. i. *Hebræus dixit*, *optimum*, *Symm. statio est*, *stationem vocans*, *eo quod ibi sacerdotium dicatum Deo esset.* Cur autem Hieronymus στάσιν verterit *regionem*, non video: forte aliud legerit.

v. 7. Mſ. Jeſ. Α. ἀποκόμματα. Σ. τὰ σικχη. Θ. προσοχθίσματα. Hieronymus vero: *Pro* offensionibus, *quæ Hebraïce dicuntur* SECUSE, *Symmachus interpretatus est*, nauseas; *Aquilæ* 2. *Editio*, abscissiones.

Ibid. Hieron. GELULE *quoque verbum Hebraïcum est*, *quod LXX.* adinventiones, *Aq.* 1. *Edit.* inquinamenta, *Secunda*, *Symm. & Theodotio* idola *interpretati sunt.*

v. 8. Symmachi lectionem exhibet Hieronymus.

v. 13. Αλλ. καὶ παρεπικρ- Drusius.

v. 21. ※ οἱ Γ. καὶ ἐπέστρεψα &c. Mſ. Jeſ.

v. 25. Hujus & sequentis versûs lectionem ex Symmacho profert Hieronymus. Versûs autem 26. versionem Aquilæ adfert Theodoretus.

v. 26. Αλλ. ἐν δόμασιν αὐτῶν. Drusius.

v. 28. ※ Θ. καὶ ἔταξαν ἐκεῖ &c. Mſ. Jeſ. Horum quædam habentur in O. Edit. Romanæ.

v. 29. Σ. τί ἐστι Βάμα. Theodoretus. Scholion quoddam sic habet: κατὰ μὲν Σύρους, λίθος· ὁ δὲ Ἑβραῖος, τί ἐστι βαμμὰ (Coiſlin. βάμα) ἔχει, ὅπερ καλεῖται θυσιαστήριον εἰδώλων· τὰ γὰρ θεοῦ θυσιαστήρια βεσμὰ καλεῖται. Suspicatur Drusius hîc βεσμὰ ex μεσβὰ factum, voce deducta ex מזבח Aliud scholion Αββανὰ, λίθος ἑρμηνεύεται. In hanc vocem Hieronymus multa edisserit, aitque BAMA significare *excelsum*. In LXX. alia Editione legi ἀββανά. In Libris Regum & Paralip. BAMA & BAMOTH *excelsa* significant.

v. 31. Mſ. Jeſ. ※ Θ. ἐν πυρὶ ὑμεῖς μιαίνεσθε.

v. 36. Idem, ※ ὅτε ἐξήγαγον αὐτούς.

v. 37. ※ Α. Θ. τῆς διαθήκης. Idem. Aquila tamen ברית solet vertere συνθήκην.

v. 39. Interpretationem Symmachi & Aquilæ Latine adfert Hieronymus, hujus videlicet ac sequentis versûs. Sed in versione Aquilæ magis sensum quam verba respexisse videtur. Drusius ex verbis Hieron. veram Aquilæ lectionem elicere studuit, qualem nos damus.

v. 43. Hîc etiam lectionem Symmachi Latine adfert Hieronymus. Α. Θ. αἷς ἐποιήσατε. Mſ. Reg. Idem ubi LXX. κόψεσθε habent, ait Aquilam vertisse δυσαρεστηθήσεσθε, Theodotionem autem προσοχθιεῖτε.

v. 44. ※ οἱ Γ. λέγει κύριος. Mſ. Jeſ.

v. 46. Σ. υἱὲ ἀνθρώπου &c. Drusius & Mſ. Jeſ. ubi legitur ἐπὶ δρυμὸν, pro περὶ τοῦ δρυμοῦ.

v. 47. ὁ Ἑβραῖος, καὶ καυθήσεται &c. Mſ. Reg. & Coiſlin. Σ. ἀπὸ μεσημβρίας. Coiſlin.

EZECHIELIS CAP. XXI.

חרבי 3. Α. ῥομφαίαν μου. Σ. Θ. τὴν μάχαιράν μου. Ο. τὸ ἐγχειρίδιόν μου.

מגורי אל־חרב היו את־עמי 12. Αλλ. οἱ παροικοῦντες εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ

3. Hebr. Vul. gladium meum. *A.* frameam meam. *S. Th.* machæram meam. *LXX.* gladiolum meum.

12. *Heb.* timores ob gladium fuerunt populo meo. *Alius*, inhabitantes in gladium fue-

μου. Ο. παροικήσουσιν, ἐπὶ ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου.

כי בחן 13. Α. ὅτι ἠρεύνησεν. Ο. ὅτι δεδικαίωται.

ברא 19. Α. Σ. κεντοῦσα. Θ. ἑτοιμάσαι.

לקסם 21. ὁ Ἑβραῖος, ῥίψαι. Ο. ἀναβράσαι.

בתרפים Α. ἐν τοῖς θαραφείν. Σ. τὰ εἴδωλα. Ο. ἐν τοῖς γλυπτοῖς.

קול בתרועה 22. Ο. φωνὴν μετὰ κραυγῆς. Αλλ. μετὰ φωνῆς σάλπιγγος.

שבעי שבעות להם 23. ※ Θ. ἑβδομάζοντες ἑβδομάδας αὐτοῖς.

עון להתפש Ο. ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι. Αλλ. ἀνομίαν αὐτῶν τοῦ συλληφθῆναι.

24. ÷ ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν, οὐ κεῖται παρὰ τῷ Ἑβρ.

ואתה חלל רשע נשיא ישראל אשר־בא יומו 25. בעת עון קץ Σ. . . . .

Ο. καὶ σὺ βέβηλε, ἄνομε, ἀφηγούμενε τοῦ Ἰσραήλ, οὗ ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας, πέρας.

כה אמר אדני יהוה הסיר המצנפת והרים 26. העטרה זאת לא־זאת השפלה הגבה והגבה השפיל Σ. . . . .

Ο. τάδε λέγει κύριος· ἀφείλου τὴν κίδαριν, καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον, αὐτὴ οὐ τοιαύτη ἔσται, ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλὸν, καὶ ὕψωσας τὸ ταπεινόν.

עוה עוה עוה אשימנה גם־זאת לא היה 27. עד־בא אשר־לו המשפט ונתתיו ※ οἱ Γ. ἀδικίαν, ἀδικίαν, ἀδικίαν θήσομαι αὐτὴν, οὐδ᾽ αὕτη τοιαύτη. Σ. . . . . .
Ο. ἀδικίαν, ἀδικίαν, ἀδικίαν θήσομαι αὐτὴν, οὐαὶ αὐτῇ, τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει, καὶ παραδώσω αὐτῷ.

אל־תערה 30. Αλλ. εἰς τὸν κολεὸν αὐτοῦ.

וזעמי 31. Α. ἀπειλήν μου. Σ. ἐμβρίμησίν μου. Ο. ὀργήν μου. Θ. ἐμβρίμημά μου.

runt cum populo meo. *LXX.* inhabitabunt, propter gladium fuit in populo meo. *Vul. qui fugerant, gladio traditi sunt cum populo meo.*

13. *Hebr.* quia probatio. *A.* quia investigavit *LXX.* quia justificatus est. *Vul. quia probatus est.*

19. *Heb.* elige. *A. S.* confodiens. *Th.* ad præparandum. *Vul. capiet.*

21. *Hebr.* ad divinandum. *Heb. Int.* ad conjiciendum. *LXX.* ad jaciendum. *Vulg. divinationem quærens.*

Heb. in theraphim. *A.* in tharaphin. *S. Vul.* idola. *LXX.* in sculptilibus.

22. *H.* vocem in vociferatione. *LXX.* vocem cum clamore. *Alius*, cum voce tubæ. *Vulg. vocem in ululatu.*

23. *Heb.* jurantes juramenta eis. ※ *Th.* hebdomazontes hebdomadas ipsis. *Vulg. sabbatorum otium imitantes.*

Hebr. Vulg. iniquitatis ad capiendum. *LXX.* iniquitatis ejus ad recordandum. *Alius*, iniquitatem eorum ut comprehendantur.

24. *Post* (ut appareant peccata vestra) ÷ in omnibus impietatibus vestris. *Non exstat apud Hebræos.*

25. *Heb.* Et tu prophane, impie, dux Israel, cujus venit dies ejus in tempore iniquitatis finis. *S.* Tu autem prophane, inique, dux Israel, cujus venit dies in tempore iniquitatis constitutus. *LXX.* Et tu prophane, inique, dux Israel, cujus venit dies in tempore iniquitatis, finis. *Vul. Tu autem prophane, impie, dux Israel: cujus venit dies in tempore iniquitatis præfinita.*

26. *Heb.* Sic dixit Dominus Deus: Remove cidarim, & leva diadema: hæc non hæc: humilem sublevando, & altum humiliando. *S.* Hæc dixit Dominus Deus: Abstulit cidarim, & tulit coronam: neque hoc neque illud: humilem sublevabit, & sublimem humiliabit. *LXX.* Hæc dicit Dominus: Abstulisti cidarim, & imposuisti coronam, ei non erit talis. Humiliasti excelsum, & sublevasti humilem. *Vul. Hæc dicit Dominus Deus: Aufer cidarim, tolle coronam: nonne hæc est quæ humilem sublevavit, & sublimem humiliavit.*

27. *H.* perversam, perversam, perversam ponam eam: etiam hoc non fuit, donec veniat cui ei judicium, & tradam eum. ※ *Tres Int.* iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam, neque ipsa talis. *S.* iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem faciam illud: & hoc non fuit iste, cujus judicium est, quem daturus sum. *LXX.* iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam: væ illi, talis erit donec venerit cui convenit, & tradam ei. *Vul. iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam: & hoc non factum est, donec veniret cujus est judicium, & tradam ei.*

H. Al. ad vaginam suam. *Vul. ad vaginam tuam.*

31. *H. Vul.* indignationem meam. *A* comminationem meam. *S. Th.* fremitum meum. *LXX.* iram meam.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXI. Ezechielis.

v. 3. Α. ῥομφαίαν &c. Mſ. Jeſ.
v. 7. Loco τοῦ, λέγει κύριος ὁ Θεὸς, quædam Exemplaria, λέγει ἀδωναΐ κύριος.
v. 12. Αλλ. οἱ παροικοῦντες &c. Mſ. Jeſ. & Theodo-

retus. Ubi Hieronymus: *Rursum*, ait, *ubi nos diximus*, qui fugerant, gladio traditi sunt, *& illi & Alii transtulerunt*: Hospites mei, *sive* habitatores.

v. 13. A. ὅτι ἠρεύνησεν. Drusius & Mſ. Jeſ.

v. 19. A. Σ. κοντὸς. Mſ. Jeſ.

v. 21. Polychronius, ἀντὶ τοῦ ῥίψαι βέλη, ταύτῃ γὰρ τῇ λέξει ἐχρήσατο καὶ ὁ Ἑβραῖος.

Ibid. A. ἐν τοῖς θαραφείν. Σ. τὰ εἴδωλα. Mſ. Jeſ.

v. 22. Ἀλλ. μετὰ φωνῆς σάλπιγγος. Mſ. Jeſ.

v. 23. ※ Θ. ἑβδομάζοντες ἑβδομάδας αὐτοῖς. Drusius, Mſ. Jeſ.

Ibid. Ἀλλ. ἀνομίαν αὐτῶν &c. Mſ. Jeſ.

v. 24. Ex Mſ. Reg. Bombyc.

v. 25. Hujus & duorum ſequentium verſuum lectionem ex Symmacho adfert Hieronymus.

v. 27. ※ οἱ Γ. ἀδικίαν &c. Mſ. Jeſ. Hujus item verſûs ex Symmacho lectionem adfert Hieronymus. Licet autem Symmachus ſit unus ex tribus, & ejus verſio a trium verſione aliquantum diſcrepet, nihil mirum, quando certum eſt parvam illam differentiam neglectam fuiſſe: qua de re in Præliminaribus.

v. 30. Ἀλλ. εἰς τὸν κολεὸν αὐτοῦ. Drusius.

v. 31. A. ἀπειλῶ μου &c. Mſ. Jeſ.

EZECHIELIS CAP. XXII.

ותקריבי ימיך 4. Σ. ἐσπάσω τὸ θλίψεώς σου τὸν καιρόν. O. καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου.

4. Hebr. LXX. Vulg. & appropinquare feciſti dies tuos. S. attraxiſti tribulationis tuæ tempus.

יתקלסו־בך 5. O. καὶ ἐμπαίξονται ἐν σοί ※ καὶ βοήσουσιν ἐπὶ σοί.

5. *Hebr.* & ſubſannabunt in te. *LXX.* & illudent in te. ※ & clamabunt ſuper te. *Vul. & triumphabunt de te.*

אנשי רכיל 9. Σ. Θ. [ἄνδρες δόλιοι.] O. ἄνδρες λῃσταί.

9. *Hebr.* viri delationis. *S. Th.* viri doloſi. *LXX.* viri latrones. *Vul. viri detractores.*

ונחלת בך לעיני גוים 16. A. 1. Θ. . . . . . Σ. . . . . . . O. καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν.

16. *H.* & hæreditabis in te in oculis gentium. *A.* 1. *Th.* & contaminabo te in conſpectu gentium. *S.* & vulnerabo te ſive confodiam te in conſpectu gentium. *LXX.* & hæreditabo in te ante oculos gentium. *Vulg. & poſſidebo te in conſpectu gentium.*

סוג 18. A. 1. στέμφυλον καὶ γίγαρτον. A. 2. O. ἀναμεμιγμένοι. Σ. σκωρία.

18. *Heb. S. Vulg.* ſcoriam. *A.* 1. acinum vinacii. *A.* 2. *LXX.* commixti.

ועופרת בתוך כור O. καὶ μόλιβδος ἐν μέσῳ. ※ οἱ Γ. καμίνου.

Heb. Vulg. & plumbum in medio fornacis. *LXX.* & plumbo in medio. ※ *Tres Int.* camini.

טחו להם תפל 28. ὁ Ἑβραῖος, ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἄνευ ἀχύρου. O. ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται. ※ ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἄνευ ἀχύρων.

28. *Hebr.* liniebant eos inſulſo. *Hebræus Int.* liniebant eos luto abſque palea. *LXX.* ungentes eos cadent ※ liniebant eos luto abſque paleis. *Vul. liniebant eos abſque temperamento.*

תפל A. ἀνάλῳ. Σ. ἀναρτύτῳ.

Hebr. A. inſulſo. *S.* abſque temperamento.

ועמד בפרץ לפני 30. O. καὶ ἔστω ὁλοχερῶς πρὸ προσώπου μου ※ ἐν διακοπῇ φραγμοῦ.

30. *Heb.* & ſtantem in fractura ante faciem meam. *LXX.* & ſtaret integrè ante faciem meam ※ in ſciſſura maceriæ. *Vulg. & ſtaret oppoſitus contra me.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXII. Ezechielis.

v. 4. Σ. ἐσπάσω &c. Mſ. Reg.

v. 5. ※ καὶ βοήσουσιν ἐπὶ σοί. Mſ. Jeſ. Eſt alia interpretatio.

v. 9. Hieronymus: *Viri* detractores, *ſive juxta Sym. & Theod.* doloſi, *quod in Hebræo dicitur* RACHIL.

v. 16. Has verſiones adfert Hieronymus, ut nos retulimus.

v. 18. *Verbum Hebraïcum* SIG *Symmachus* ſcoriam *&c.* Hieronymus.

Ibid. ※ οἱ Γ. καμίνου. Mſ. Jeſ.

v. 28. ὁ Ἑβρ. ἤλειφον αὐτοὺς &c. Drusius ex Editione Romana.

Ibid. A. ἀνάλῳ &c. Ex Hieron. Vide ſupra.

v. 30. ※ ἐν διακοπῇ φραγμοῦ. Mſ. Jeſ. In Editione τῶν O. Romana legitur, καὶ ἑστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλοχερῶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὀργῆς.

EZECHIELIS CAP. XXIII.

בנעוריהן זנו 3. O. ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν ※ οἱ Γ. ἐπόρνευσαν.

3. Hebr. Vulg. in adoleſcentia ſua fornicatæ ſunt. *LXX.* in juventute ſua. ※ *Tres Int.* fornicatæ ſunt.

ושם עשו דדי בתוליהן O. ἐκεῖ διεπαρθενεύθησαν ※ τίτθοι παρθενείων αὐτῶν.

Hebr. & ibi compreſſerunt mammas virginitatis earum. *LXX.* ibi devirginatæ ſunt ※ mammæ virginitatis earum. *Vulg. fractæ ſunt mammæ pubertatis earum.*

קרובים 5. Ο. τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῇ. Ἄλλος, τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς.

לבשי תכלת 6. Σ. ἠμφιεσμένους ἐν κατασκευῇ. Ο. ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα. Θ. ἐνδεδυμένους παντοίας.

עגבתה 11. Α. ἐπιπόθησιν. Ο. ἐπίθεσιν.

בששר 14. Ἀλλ. ἐν χρώμασιν. Ο. ἐν γραφίδι.

סרוחי טבולים 15. Ἀλλ. καὶ τιάραι βαπταί. Ο. παραβαπτά.

מראה שלישים כלם Α. ὅρασις σκυλευτῶν πάντες. Σ. εἴδεα τριστατῶν πάντων. Ο. ὄψις τρισσὴ πάντων.

וזרמת סוסים זרמתם 20. ὁ Ἑβραῖος, καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν ὡς ἵππων. Ο. καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν.

פקוד ושוע וקוע 23. Α. ἐπισκέπτην καὶ τύραννον καὶ κορυφαῖον. Σ. Ο. Θ. Φακοὺδ καὶ Σουὲ, καὶ Κουέ.

סגנים כלם שלשים Ο. στρατηγοὺς πάντας τρισσούς. Ἀλλ. πάντας τριστάτας.

וגלגל ובקהל עמים צנה ומגן וקובע ישימו עליך סביב 24. Ο. τροχοὶ μετ᾽ ὄχλου λαῶν ※ καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας καὶ περικεφαλαίας ἐνδύσονται ἐπὶ σέ.

כל־יגיעך 29. Ο. πάντας τοὺς πόνους σου καὶ τοὺς μόχθους.

תהיה לצחק וללעג 32. ※ Θ. καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ εἰς μυκτηρισμόν.

ומצית ואת־חרשיה תגרמי ושדיך תנתקי 34. Ἀλλ. καὶ ἐκστραγγίσεις, καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταφαγῇ, καὶ τοὺς μαστούς σου κατατιλεῖς. Ἄλλος, καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ κατατρώξεις καὶ τοὺς μαστούς σου κατατιλεῖς. Ο. ἑορτὰς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω.

טמאו את־מקדשי ביום ההוא 38. Ο. τὰ ἅγια μου ἐμίαινον ※ οἱ Γ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

ויבאו אל־מקדשי ביום ההוא 39. Ο. καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγιά μου ※ οἱ Γ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

סובאים 42. Ἄλλος, οἰνωμένους. Ο. ἥκοντας.

שפכות דם 45. Ἀλλ. ἐκχεουσῶν αἷμα.

5. *H.* propinquos. *LXX.* propinquantes ipsi. *Alius*, eos qui prope ipsam. *Vul. propinquantes.*

6. *Heb.* indutos hyacintho. *S.* amictos in apparatu. *LXX.* indutos hyacinthinis. *Th.* indutos varia veste. *Vul. vestitos hyacintho.*

11. *Heb.* amorem suum. *A.* concupiscentiam. *LXX.* applicationem. *Vul. libidine.*

14. *Heb.* in minio. *Alius*, in coloribus. *LXX.* in stylo. *Vul. coloribus.*

15. *Heb. Vulg.* tiaras tinctas. *Alius*, & tiaræ tinctæ. *LXX.* tincta.

Heb. aspectu triariorum universi. *A.* aspectus prædonum omnes. *S.* species tristatarum omnium. *LXX.* aspectus triplex omnium. *Vulg. formam ducum omnium.*

20. *Hebr.* & fluxus equorum fluxus eorum. *Heb. Int.* & arrectiones eorum quasi equorum. *LXX.* & verenda equorum verenda eorum. *Vul. & fluxus equorum fluxus eorum.*

23. *H. S. LXX. Th.* Phacud, & Sue, & Cue. *A.* inspectorem, & tyrannum, & ducem. *Vul. nobiles, tyrannosque, & principes.*

H. magistratus ipsos universos triarios. *LXX.* duces omnes triarios. *Al.* omnes tristatas. *Vul. duces, & magistratus universos, principes principum.*

24. *Hebr.* & rota, & in cœtu populorum scutum, & clypeum & galeam ponent contra te. *LXX.* rotæ cum tumultu populorum ※ & thoracas, scuta & galeas induentur contra te. *Vul. & rotâ, multitudo populorum: lorica & clypeo, & galea armabuntur contra te.*

29. *H.* omnem laborem tuum. *LXX.* omnes labores tuos, & ærumnas tuas. *Vul. omnes labores tuos.*

32. *Heb. Vul.* eris in derisum & in subsannationem. ※ *Th.* & erit in derisum & in subsannationem.

34. *Heb.* & exprimes, & testas ejus confringes, & ubera tua evelles. *Alius*, & exprimes, & testas ejus devorabis, & ubera tua evelles. *Alius*, & testas ejus comedes, & ubera tua evelles. *LXX.* festivitates & neomenias ejus auferam. *Vulg. & epotabis usque ad fæces, & fragmenta ejus devorabis, & ubera ejus lacerabis.*

38. *Heb. Vul.* polluerunt sanctuarium meum in die illa. *LXX.* polluerunt sancta mea ※ *Tres Int.* in die illa.

39. *Heb.* & ingrediebantur in sanctuarium meum in die illa. *LXX.* & ingrediebantur in sancta mea ※ *Tres Int.* in die illa. *Vul. & ingrederentur sanctuarium meum in die illa.*

42. *Heb.* Sabæi. *Alius*, vino ebrios. *LXX.* venientes. *Vul. & veniebant.*

45. *H. Alius, Vulg.* effundentium sanguinem.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIII. Ezechielis.

v. 3. ※ οἱ Γ. ἐπόρνευσαν. Mſ. Jeſ.
Ibid. ※ τίτθοι παρθενείων αὐτῶν. Idem.
v. 5. Ἀλλ. τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς. Sic Mſ. Jeſ. in textu.
v. 6. Σ. ἠμφιεσμένους &c. Ex eodem.

v. 11. Α. ἐπιπόθησιν. Druſius ex Theodoreto.
v. 14. Ἀλλ. ἐν χρώμασιν. Druſius ex Edit. Rom.
v. 15. Ἀλλ. καὶ τιάραι βαπταί. Druſius.
Ibid. Α. ὅρασις σκυλευτῶν πάντες. Σ. εἴδεα τριστατῶν.

πάντες. Sic Mſ. Jeſ. Druſius vero ſic, Σ. ὄψις σκυλευτῶν πάντες. De his multa Hieronymus, qui dicit: *Triſtata autem nomen eſt apud Græcos ſecundi gradûs poſt regiam dignitatem.*

v. 20. Polychronius, ὁ Ἑβραῖος, καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν ὡς ἵππων.

v. 23. A. ἐπισκέπτην &c. Druſius. Hieronymus vero ſic habet: *In Hebraïco habetur*, PHACUD *&* SUE *&* CUE, *quas multi gentes Orientales intelligunt: cum hujuſmodi nomina nec in Regum volumine, nec in Paralip. neque in Jeremia quidem, qui deſcribunt captivitatem Jeruſalem, aut in aliquo loco Scripturæ ſanctæ inveniamus. Nec mirum ſi LXX. ipſa Hebraïca poſuerunt nomina, cum Symm. quoque & Theod. in eadem verba conſentiant.*

Ibid. Ἀλλ. πάντας τειστάτας. Mſ. Jeſ.

v. 24. ※ καὶ θώρακας &c. Idem.

v. 29. O. πάντας τοὺς πόνους σου, καὶ τοὺς μόχθους σου. Videntur eſſe duæ vocis יגיע interpretationes. In LXX. duas conjunctim reperiri ſæpe contingit.

v. 32. ※ καὶ ἔσται εἰς γέλωτα &c. Mſ. Jeſ.

v. 34. Ἀλλ. καὶ ἐκστραγγιεῖς &c. Druſius, & partim Mſ. Jeſ. Edit. Complut. habet κατατρώξῃ pro καταφαγῇ. Hieron. & fragmenta ejus devorabis; & ubera tua lacerabis; *ſive ut LXX. tranſtulerunt*, feſtivitates & neomenias ejus auferam.

v. 38. ※ οἱ Γ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Mſ. Jeſ. & ſimiliter verſu ſequenti.

v. 42. Ἀλλ. οἰνωμένους. Druſius & Mſ. Jeſ.

v. 45. Ἀλλ. ἐκχεόντων αἷμα. Druſius.

EZECHIELIS CAP. XXIV.

את־שם היום 2. Ἄλλος, τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας.

2. Hebr. *Alius*, *Vulg.* nomen diei.

על־צחיח סלע 7. A. λείαν πέτρας. O. ἐπὶ λεωπετρίαν. Ἄλλος, πετρείαν.

7. *H.* ſuper faſtigium læve petræ. *A.* lævem petræ. *LXX. Vulg.* ſuper leviſſimam petram.

אוי עיר הדמים 9. ※ A. Θ. οὐαὶ πόλις τῶν αἱμάτων.

9. *Hebr. Vulg.* Væ civitati ſanguinum. ※ *A. Th.* Væ civitas ſanguinum.

והעצמות יחרו 10. Ἀλλ. καὶ τὰ ὀστᾶ συντριβήσονται.

10. *Heb.* & oſſa comburantur. *Alius*, & oſſa conterentur. *Vul. & oſſa tabeſcent.*

על־גחליה רקה 11. Ἄλλος, ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας αὐτῆς κενή.

11. *Heb.* ſuper prunas ejus vacuam. *Al.* ſuper prunas ejus vacua. *Vulg. ſuper prunas vacuam.*

בתוכה טמאתה A. Σ. Θ. συνταγή. O. ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ αὐτῆς. O. Ἀλλ. ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς.

Hebr. in medio ejus immunditia ejus. *A. S. Th.* conſtitutum. *LXX.* in immunditia ejus. *LXX. aliter*, in medio immunditiæ ejus. *Vulg. in medio ejus inquinamentum ejus.*

זמה 13. Ἀλλ. ζέμα.

13. *Hebr.* fœditas. *Al.* zema. *Vul. execrabilis.*

ולא טהרת מטמאתך ※ A. Θ. καὶ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου.

Hebr. ※ *A. Th.* & non mundata es ab immunditia tua. *Vulg. & non es mundata a ſordibus tuis.*

ולא־אחוס ולא אנחם כדרכיך 14. O. οὐδὲ μὴ ἐλεήσω. ※ Θ. μὴ παρακληθῶ· κατὰ τὰς ὁδούς σου.

14. *Heb.* & non parcam, & non pœnitentia ducar propter immunditias tuas. *LXX.* neque miſerebor, ※ *Th.* neque conſolabor; ſecundum vias tuas. *Vulg. nec parcam, nec placabor; juxta vias tuas.*

את־מחמד עיניך 16. ὁ Ἑβρ. ἐπιθύμημα τῶν ὀφθαλμῶν σου. O. ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν σου.

16. *Heb. & Hebr. Interp.* deſiderium oculorum tuorum. *LXX.* deſideria oculorum tuorum. *Vulg. deſiderabile oculorum tuorum.*

ולוא תבוא דמעתך ※ Θ. οὐδ' οὐ μὴ ἔλθῃ δάκρυά σοι.

H. neque veniat lacryma tua. ※ *Th.* neque veniant lacrymæ tibi. *Vul. neque fluant lacrymæ tuæ.*

האנק דם 17. Ἀλλ. στέναζε σιγῶν. O. στεναγμὸς αἵματος.

17. *Hebr.* clamando tace. *Al.* geme tacens. *LXX.* gemitus ſanguinis. *Vul. ingemiſce tacens.*

מתים אבל לא־תעשה Ἀλλ. ἀνθρώπινον πένθος οὐ ποιήσῃ.

Hebr. Vulg. mortuorum luctum non facies. *Al.* humanum luctum ne facias.

ותמת אשתי בערב 18. Ἀλλ. καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας.

18. *H.* & mortua eſt uxor mea in veſpera. *Al. Vulg.* & mortua eſt uxor mea veſpere.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIV. Ezechielis.

v. 2. Ἀλλ. τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας. Druſius.

v. 7. A. λείαν πέτρας. Mſ. Jeſ. forte pro λείαν πέτραν. Idem in textu, πετρείαν.

v. 9. ※ A. Θ. οὐαὶ πόλις τῶν αἱμάτων. Mſ. Jeſ. & Druſius: ſed hic poſtremus ſine Interpretum nomine.

v. 10. Ἀλλ. καὶ τὰ ὀστᾶ &c. Druſius.

v. 11. Ἀλλ. ἐπὶ τοὺς ἄνθρ. Idem.

Ibid. A. Σ. Θ. συνταγή. Mſ. Jeſ. quæ lectio ſuſpecta

mihi. Idem in textu habet, ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ.

v. 13. Αλλ. ζέμα. Mſ. Jeſ. in textu, & Druſius. De hac voce ſupra. Hîc ex Theodotione additum ait Hieronymus.

Ibid. ⋇ Α. Θ. ϗ οὐκ ἐκαθαρίσθης &c. Mſ. Jeſ.

v. 14. ⋇ Θ. μὴ παρακληθῶ. Idem.

v. 16. ὁ Εβρ. ἐπιθύμημα τῶν ὀφθ- Ex Theodoreto.

Ibid. ⋇ Θ. οὐδ' οὐ μὴ ἔλθῃ &c. Mſ. Jeſ. & Druſius.

v. 17. Αλλ. σέναζε σιγῶν. Druſius.

Ibid. Αλλ. ἀνθρώπων &c. Idem.

v. 18. Αλλ. ϗ ἀπέθανεν &c. Idem.

EZECHIELIS CAP. XXV.

לבני־קדם 4. οἱ Γ. τοῖς υἱοῖς ἀνατολῶν. Ο. τοῖς υἱοῖς Κεδέμ. Αλλοι, Σαρακηνῶν.

ושעיר 8. ⋇ Α. Σ. Θ. ϗ Σηείρ.

בית הישימות 9. Ο. οἶκον βεθιασιμοὺθ.

בעל מעון וקריתמה Αλλ. τὴν Βαελμεὼν, ϗ τὴν Καριαθέμ. Ο. ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας.

ונתתיה 10. Αλλος, δέδωκα αὐτὴν. Ο. δέδωκα αὐτάς.

בגוים ⋇ Α. Θ. ἐν τοῖς ἔθνεσι.

ודדנה 13. Αλλ. ϗ ἐκ Δαιδάν. Ο. διωκόμενοι.

בשאט 15. Αλλ. ἐν μήνιδι. Ο. ἐπιχαίροντες.

בנפש למשחית איבת עולם Ο. ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως ἑνός. Αλλ. τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως αἰῶνος ⋇ τοῦ διαφθεῖραι ἐκ ψυχῆς κατ' ἔχθραν αἰώνιον.

את־כרתים 16. Α. . . . . . Σ. . . . . Θ. . . . . . . Ο. Κρῆτας.

4. Hebr. filiis Orientis. *Tres Interpr.* filiis Orientis. *LXX.* filiis Cedem. *Al.* Saracenorum. *Vulg. filiis Orientalium.*

8. *H.* ⋇ *A. S. Th. Vul.* & Seir,

9. *Hebr. Vulg.* Beth-Ieſimuth. *LXX.* domum Bethiaſimuth.

H. Vul. Beelmeon, & Cariathaim. *Al.* Baelmon & Cariathem. *LXX.* ſuper fontem urbis maritimæ.

10. *H. Vul.* & dabo eam. *Al.* dedi eam. *LXX.* dedi ei.

H. ⋇ *A. Th. Vulg.* in gentibus.

13. *Hebr.* & Dedan. *Al.* & ex Dædan. *LXX.* fugientes. *Vulg. & qui ſunt in Dedan.*

15. *H.* cum contemtu. *Alius*, in indignatione. *LXX.* inſultantes. *Vul. toto animo.*

H. in animo ad deſtructionem, inimicitiâ ſæculi. *LXX.* ex animo ut delerent uſque ad unum. *Alius*, ut delerent uſque in ſæculum ⋇ ut diſperderent ex animo per inimicitiam ſempiternam. *Vul. toto animo interficientes, & implentes inimicitias veteres.*

16. *H.* Cherathaim. *A. S. Th.* interfectores, *vel* interfectionem. *LXX.* Cretenſes. *Vulg. interfectorem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXV. Ezechielis.

v. 1. οἱ Γ. τοῖς υἱοῖς ἀνατολῶν. In hæc verba notat Druſius: *Theodoretus, Filios Cedem alii Interpretes dixerunt,* υἱοὺς ἀνατολῶν, *filios Orientis. Scholion,* τινὲς μὲν ἡρμήνευσαν Σαρακηνῶν. ϗ δὲ τὴν τρίτην ἔκδοσιν, ἀνατολῶν ἡρμήνευσαν. *Quæ hæc tertia Editio? Euſebius de Locis,* Cedem in Ezechiel, quod Aquila & Symmachus interpretantur Orientem. *Hieronymus in Comment. ad hunc locum:* Propterea & ego tradam te filiis Kedem, quos Orientales interpretati ſumus. Nullique dubium eſt Madianitas, & totam eremi vaſtitatem adjacere Arabiæ, qui habent camelorum greges *&c. Et mox:* Per Madianæos, Iſmaelitas & Agarenos, qui nunc Saraceni appellantur, aſſumentes ſibi falſo nomen Saræ, quod ſcilicet de ingenua & domina videantur eſſe generati, Scriptura ſignificat. Tertia autem illa Editio lapſu graphico inducta videtur. Cum enim legeretur, ϗ δὲ τὴν Γ. ἔκδοσιν, illud Γ. quiſpiam τρίτην legerit, cum ſit legendum, τριῶν. Et revera tres Interpretes ἀνατολῶν verterunt.

v. 8. ⋇ Α. Σ. Θ. ϗ Σηείρ. Mſ. Jeſ.

v. 9. Ο. οἶκον βεθιασιμοὺθ. In hæc verba Druſius: *Alius,* βαιθιασιμοὺθ. *Schol.* ἀσιμοὺθ nomen Idoli. βαιθ, *ſive* βὴθ, *i.* οἶκος. *Poſſunt ergo duæ interpretationes eſſe. Et tamen Hieronymus annotat LXX. ita vertiſſe:* Neſcio, *inquit*, quid volentes LXX. interpretati ſint, *Domum Bethiaſimuth*, cum hoc vocabulum *villam deſertam* ſignificet. *Idem paulo poſt:* Bethieſimoth interpretatur *domus ſolitudinis* atque *deſerta.*

Ibid. τὴν βαελμεὼν &c. Druſius.

v. 10. Αλλ. δέδωκα αὐτὴν. Idem.

Ibid. ⋇ Α. Θ. ἐν τοῖς ἔθνεσι. Mſ. Jeſ.

v. 13. Αλλ. ϗ ἐκ Δαιδάν. Druſius.

v. 15. Αλλ. ἐν μήνιδι. Schol. Edit. Rom. εὗρον ἔν τινι ἀντιγράφῳ κείμενον ἐκδίκησιν ἐν μήνι, ϗ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τινὲς τῷ μήνι ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν. τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἐπὶ τῆς μήνιδος κεῖται.

Ibid. ⋇ τοῦ διαφθεῖραι &c. Mſ. Jeſ.

v. 16. Hieron. *Pro quo neſcio quid volentes LXX.* Cretenſes *interpretati ſunt, cum & A. & S. & Th. vel* interfectores, *vel* interfectionem *verterint, non ſolum in præſenti loco, ſed etiam in Sophonia:* Et mox erit Creta in pabulum paſtorum. (Sophon. 2.) *Et hîc enim cum LXX.* Cretam *verterint, cæteri Interpretes* ὄλεθρον, *i.* interfectionem, *vel* perditionem *interpretati ſunt.*

EZECHIELIS CAP. XXVI.

צר 2. Οἱ λοιποὶ, Τύρος. Ο. Σόρ.
ושחתו 4. Ο. καταβαλοῦσι. Ἄλλος, καθελοῦσι.

לצחיח סלע Ο. Εἰς λεωπετρίαν.

סללה 8. Ἀλλ. καὶ βελοςάσεις. Ο. καὶ περιςάσιν ὅπλων.

צנה Ἀλλ. τοὺς κριοὺς. Ο. τὰς λόγχας.

בחרבותיו 9. Ἀλλ. ἐν τοῖς ὅπλοις. Ο. ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ.

בבואו בשעריך 10. Ἄλλος, εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου. Ο. εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν.

והשבתי 13. Ἀλλ. καὶ καταλύσω. Ο. καὶ καταλύσει.

17. אבדת נושבת מימים העיר ההללה אשר היתה חזקה בים היא וישביה ※ Θ. καὶ ἀπόλου καὶ κατελύθης ἐκ θαλάσσης ἡ πόλις ἡ ἐπαινετὴ, ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν θαλάσσῃ αὐτὴ καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. Ο. κατελύθης ἐκ θαλάσσης ἡ πόλις ἡ ἐπαινετὴ, ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν.

18. ונבהלו האיים אשר־בים מצאתך ※ Θ. καὶ ταραχθήσονται αἱ νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου. Ο. καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπὸ ἡμέρας πτώσεως σου.
21. ותבקשי ולא־תמצאי ※ Θ. καὶ ζητηθήσῃ καὶ οὐχ εὑρεθήσῃ.

2. HEbr. LXX. Sor. *Reliqui*, *Vulg.* Tyrus.
4. *H. Vulg.* & dissipabunt. *LXX.* dejicient. *Alius*, destruent.
H. in cacumen læve petræ. *LXX.* in nitidissimam petram. *Vul. in limpidissimam petram.*
8. *H. Vul.* aggerem. *Alius*, & ballistas. *LXX.* & circumstantiam armorum.

Hebr. scutum. *Alius*, arietes. *LXX.* lanceas. *Vulg. clypeum.*
9. *H.* in gladiis suis. *Alius*, in armis. *LXX.* in gladiis suis. *Vulg. in armatura sua.*
10. *H.* ingrediente illo in portas tuas. *Alius*, ingrediente illo portas tuas. *LXX.* ingrediens in urbem. *Vul. cum ingressus fuerit in urbem.*
13. *Hebr.* & cessare faciam. *Alius*, & dissolvam. *LXX.* & cessare faciet. *Vulg. & quiescere faciam.*
17. *Heb.* Peristi habitata a maribus, urbs laudata, quæ fuit fortis in mari ipsa & habitatores ejus. ※ *Th.* Et peristi, & expulsa es a mari, urbs laudata, quæ fuit fortis in mari ipsa, & inhabitantes eam. *LXX.* dissipata es a mari, urbs laudata, quæ dedit timorem suum omnibus habitatoribus ejus. *Vul. Peristi, quæ habitas in mari, urbs inclyta, quæ fuisti fortis in mari, cum habitatoribus suis, quos formidabant universi.*
18. *Heb.* & terrebantur insulæ quæ in mari ab ingrediendo te. ※ *Th.* & turbabuntur insulæ in mari ab exitu tuo. *LXX.* & formidabunt insulæ a die ruinæ tuæ. *Vul. & turbabuntur insulæ in mari, eo quod nullus egrediatur ex te.*
21. *Hebr.* & requireris, & non invenieris. ※ *Th.* & quæreris, & non invenieris. *Vul. & requisita non invenieris.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVI. Ezechielis.

v. 2. οἱ λοιποὶ, Τύρος. Ms. Jes. Ait Hieronymus Tyrum Hebraïco Syroque sermone appellari *Sor.*
v. 4. Ἄλλος, καθελοῦσι. Ms. Jes.
Ibid. Ο. εἰς λεοπετρίαν. Vide in Lexico Græco. Edit. Rom. λεωπετρίαν.
v. 8. Ἀλλ. καὶ βελοςάσεις. Vide in Lexico Græco. Ibid. Ἀλλ. τοὺς κριούς. Ms. Jes.
v. 9. Ἀλλ. ἐν τοῖς ὅπλοις. Idem.
v. 10. Ἀλλ. εἰσπορευομένου &c. Idem.
v. 13. Ἀλλ. καὶ καταλύσω. Drusius.
v. 17. ※ Θ. καὶ ἀπόλου &c. Ms. Jes.
v. 18. ※ Θ. καὶ ταραχθήσονται &c. Idem.
v. 21. ※ Θ. καὶ ζητηθήσῃ &c. Idem.

EZECHIELIS CAP. XXVII.

בלב ימים גבוליך בניך כללו יפיך 4. Ο. ἐν καρδίᾳ θαλάσσης τῷ Βεελεὶμ υἱοί σου ※ οἱ ὅμοροι οἱ οἰκοδομοῦντές σε συνετέλεσαν τὸ κάλλος σου.

קרשך 6. Οἱ λοιποὶ, τὸ κέρας σου. Ο. τὰ ἱερά σου.

4. HEbr. in corde marium termini tui. Ædificatores tui perfecerunt decorem tuum. *LXX.* in corde maris ipsi Beelim, filii tui ※ contermini, qui ædificabant te, consummaverunt decorem tuum. *Vul. finitimi tui, qui te ædificaverunt, impleverunt decorem tuum.*
6. *H.* tabulatum tuum. *Reliqui*, cornu tuum. *LXX.* templa tua. *Vulg. transtra tua.*

בת-אשרים A. σαρίσι κεκαλυμμένας. O. οἴκους ἀλσώδεις.

ישבי 8. ὁ Ἑβρ. καὶ Σύρος, οἱ γείτονές σου. O. οἱ ἄρχοντές σου, οἱ κατοικοῦντες.

על חומותיך סביב 11. O. ἐπὶ τῶν τειχέων σου ※ κύκλῳ.

גמדים A. 1. πυγμαῖοι. Σ. ἀλλὰ καὶ Μῆδοι. O. φύλακες. Θ. γαμμαδείμ.

תרשיש 12. A. Σ. Θ. ὁ Σύρος, καὶ Ἑβρ. Θαρσίς. O. Καρχηδόνιοι.

ופרדים 14. Ἀλλ. καὶ ἡμιόνους.

בני דדן 15. A. Σ. Θ. υἱοὶ Δαδάν. O. υἱοὶ Ῥοδίων.

ארם 16. Ἀλλ. ὁ Σύρος. O. ἀνθρώπους.

בנפך A. συναλλαγή σου. Σ. πολύμιτα. (al. πολύμιτα.) Θ. ἐν ναφέκ.

ארגמן Οἱ λοιποὶ, πορφύραν. O. ϛακτήν.

ובוץ Π. καὶ βύσσον. O. καὶ ποικίλματα ἐκ Θαρσείς.

וראמות A. . . . O. καὶ Ῥαμώθ.

וכדכד Π. χοδχόδ. O. χορχόρ.

ופנג 17. A. Σ. Θ. φανάγ. O. μύρων.

ביין חלבון 18. A. Θ. . . . . . . Σ. οἶνος λιπαρός. O. οἶνος ἐκ χελβών.

וצמר צחר A. Θ. (καὶ ἐρίοις Σοόρ.) O. καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου.

ודן ויון מאוזל בעזבוניך 19. Θ. . . .

מאוזל A. . . . Σ. . . .

שבא אשור 23. Ἀλλ. Σαβὰ καὶ Ἀσσούρ.

במכללים בגלומי תכלת 24. ὁ Σύρος, ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσι. A. ἐγκατασκεύοις εἰλήμμασιν ὑακίνθου. Σ. . . . Θ. ἐν Μαχαλίμ καὶ Γαλιμὰ ὑάκινθον.

ורקמה ובגנזי ברומים A. καὶ ποικιλίας καὶ ἐν μαγάζοις συγκειμένοις.

ורקמה A. Σ. . . . .

31. והקריחו אליך קרחה וחגרו שקים ובכו אליך במר-נפש מספד מר ※ Θ. καὶ φαλακρώσουσιν (Ἀλλ. καὶ ξυρήσονται) ἐπὶ σὲ φαλάκρωμα· καὶ περιζώσονται σάκκον, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς, καὶ κοπετὸν πικρὸν λήψονται ἐπὶ σέ.

ונשאו אליך בניהם קינה וקוננו עליך 32. ※ Θ. καὶ

H. filia Assurim. *A.* tabulis contectas. *LXX.* domos sylvestres. *Vul.* (*ex ebore*) *indico.*

8. *H. Vul.* habitatores. *Hebr.* & *Syrus*, vicini tui. *LXX.* principes tui inhabitantes.

11. *H. Vul.* super muros tuos in circuitu. *LXX.* super muros tuos ※ circum.

H. A. 1. *Vulg.* pygmæi. *S.* etiam Medi. *LXX.* custodes. *Th.* Gammadim.

12. *H. A. S. Th. Syrus* & *Hebræus*, Tharsis. *LXX. Vulg.* Carthaginenses.

14. *H. Al. Vulg.* & mulos.

15. *Hebr. Vul.* filii Dedan. *A. S. Th.* filii Dadan. *LXX.* filii Rhodiorum.

16. *Hebr.* Aram. *Alii*, *Vul. Syrus*, *LXX.* homines.

Heb. in carbunculo. *A.* commutatio tua. *S.* polymita. *Th.* in Naphec. *Vul. gemmam.*

Heb. Reliqui, *Vulg.* purpuram. *LXX.* stacten.

Heb. & bysso. *Omnes* & *Vul.* & byssum. *LXX.* & varietates ex Tharsis.

Hebr. coralliis. *A.* serica *vel* subtilia. *LXX.* Rhamoth. *Vul. sericum.*

Heb. & rubinum. *Omnes* & *Vulg.* Chodchod. *LXX.* Chorchor.

17. *Heb.* pannag. *A. S. Th.* phanag. *LXX.* unguentorum. *Vul. balsamum.*

18. *Heb.* in vino Chelbon. *A. Th.* vinum de Helbon. *LXX.* vinum de Chelbon. *S.* vinum pingue. *Vulg. in vino pingui.*

Hebr. & lana alba. *A. Th.* (& lanis Soor.) *LXX.* & lanas de Mileto. *Vul. in lanis coloris optimi.*

19. *Hebr.* & Dan, & Javan, & Meuzal in nundinis tuis. *Th.* Dan, & Javan, & Meozel in nundinis tuis. *Vul. Dan*, & *Græcia*, & *Mosel*, *in nundinis tuis.*

Heb. Meuzal. *A.* de Uzal. *S.* deferens.

23. *Heb. Vul.* Saba, Assur. *Al.* Saba & Assur.

24. *Heb.* in universitatibus in involucris hyacinthi. *Syrus*, in occultis vasis. *A.* constructis involucris hyacinthi. *S.* pretiosis involucris. *Th.* in Machalim & Galima hyacinthum. *Vul. multifariam involucris hyacinthi.*

Hebr. & recamationis, & in capsis vestium pretiosarum. *A.* & varietatis, & in Magosis compositis. *Vulg.* & *polymitorum gazarumque pretiosarum.*

Hebr. & recamationis. *A. S.* polymita.

31. *Heb.* & decalvabunt ad te calvitium, & accingent se saccis: & flebunt in te in amaritudine animæ, planctu amaro. ※ *Th.* & decalvabunt (*al.* & radent) super te calvitium, & circumcingentur sacco: & flebunt super te in amaritudine animæ, & luctum amarum assument super te. *Vul.* & *radent super te calvitium*, & *accingentur cilicis*: & *plorabunt te in amaritudine animæ ploratu amarissimo.*

32. *H.* & tollent ad te in querimoniis suis

λήψονται ἐπὶ σὲ υἱοὶ αὐτῶν θρῆνον, θρήνημά σοι.

lamentum, & lamentabuntur super te. ※ *Th.* & assument super te filii eorum planctum: lamentum tibi. *Vul. & assument super te carmen lugubre, & plangent te.*

מי כצור כדמה בתוך הים Ἀλλ. τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης;

Hebr. Quis sicut Sor, sic succisa in medio maris? *Alius*, Quis sicut Tyrus, quæ conticuit in medio maris? *Vulg. Quæ est ut Tyrus, quæ obmutuit in medio maris?*

סחרים בעמים שרקו עליך 36. Ἄλλος, ἔμποροι ἐθνῶν συριοῦσιν ἐπὶ σοί.

36. *H.* negotiatores in populis sibilaverunt super te. *Al.* negotiatores gentium sibilabunt super te. *Vulg. negotiatores populorum sibilaverunt super te.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVII. Ezechielis.

v. 4. ※ οἱ ὅμοροι &c. Ms. Jes.

v. 6. οἱ λοιποὶ, τὸ κέρας σου. Idem.

Ibid. A. σανίσι κεκαλυμμένας. Theodoretus.

v. 8. Ἑβραῖος καὶ Σύρος, οἱ γείτονές σου. Idem.

v. 11. ※ κύκλῳ. Ms. Jes.

Ibid. Hieronymus: *Verbum* GAMADIM *Aquilæ prima Editio* Pygmæos, *S.* Medos, *LXX.* custodes, *Theod.* Gomadim. Plena Symmachi versio erat, ἀλλὰ καὶ Μῆδοι, ac si lectum fuisset גם מדים Ita habet Ms. Jes.

v. 12. ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβρ. Θαρσεὶς. Theodoretus.

v. 14. Ἀλλ. καὶ ἡμιόνους. Drusius. Deest autem in LXX.

v. 15. A. Σ. Θ. υἱοὶ Δαδάν. Hieron. *Pro quo nescio quid volentes LXX.* filios Rhodiorum *interpretati sunt: nisi forte primæ litteræ falsi similitudine, ut pro Dadan legerent Radan: & ipsa Cycladum maxima est, & in Ionio mari quondam urbs potentissima* &c. Et mox: *Sed melius est Dadan alterius loci nomen accipere, ut & in Hebraïco & apud cæteros Interpretes habetur.*

v. 16. ארם Σύρος. LXX. legerunt אדם qui vertunt ἀνθρώπους, ר pro ד ut sæpe alibi.

Ibid. Ms. Jes. ※ ἐν ἀφέχ. ※ A. συναλλαγῇ σου. Σ. πολύμιγα, seu πολύμιτα. Hieron. In Naphec, *quod de Theodotionis Edit. in LXX. additum est: pro quo Symmachus vertit*, polymita. Quod autem in quibusdam libris Latine legitur, *in Aphec*, & Græce, ἐν ἀφέχ, cum sit legendum *Naphec* secundum Hebræum, id ex concursu duarum N factum est, ut sæpe contingit; nam tunc altera a Librariis omitti solet.

Ibid. οἱ λοιποὶ, πορφύραν. Ex Hieronymo.

Ibid. Omnes, καὶ βύσσον. Item ex Hieronymo.

Ibid. Aq. *serica*, vel *subtilia*. Hieronymus.

Ibid. Omnes, *Chodchod.* Hieronymus, qui ait hanc vocem obscurissimam ab Hebræis pro mercibus quibuscumque pretiosissimis haberi.

v. 17. A. Σ. Θ. φανάγ. Hieron. *Verbum Hebraïcum* PHANAG *A. S. Th. ita ut apud Hebræos positum est, transtulerunt: pro quo LXX.* unguenta, *nos* balsamum *vertimus.*

v. 18. Hieron. *Pro* vino pingui, *quod interpretatus est Symmachus, & apud Aquilam & Theod. & in ipso Hebraïco habet*, vinum de Helbon. *Alii*, Chelbon. Theodoretus & Polychronius aiunt Symmachum vertisse χαλβάνῳ, quæ est forte altera Symmachi interpretatio, ut alibi non infrequenter.

Ibid. A. Th. *& lanis Soor.* Hieronymus.

v. 19. Th. *Dan & Javan* &c. Hæc quoque ex Hieronymo.

v. 23. σαβὰ καὶ ἀσσούρ. Drusius. Primum deest in LXX.

v. 24. Aquilæ versionem adfert Theodoretus, itemque Theodotionis, & infra Syri etiam Interpretis. Hieron. vero: *Quod autem de Theodotione in LXX. additum est*, in Machalim & Galima, *Symm.* pretiosis involucris. Theodoretus vero hæc adjicit: ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσι. οὕτω γὰρ καὶ ὁ Σύρος νοήσας ἡρμήνευσεν· ἐσθὴς δέ φησι πολυτελὴς, καὶ ποικίλη διὰ πολυτίμων εἰλημάτων κεκαλυμμένη, καὶ ἐν σκεύεσιν ἀρίστα ἠσκημένοις ἀποκειμένη, καὶ ἐν σχοινίοις καταδεδεμένη ἐνομίζετό σοι.

Ibid. A. καὶ ποικιλίας, καὶ ἐν μαγώζοις. Theodoretus, qui ait, σημαίνει δὲ ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσι.

Ibid. A. S. *polymita.* Ex Hieronymo.

v. 31. ※ Θ. καὶ φαλακρώσουσιν &c. Ms. Jes. & Drusius, qui legit, καὶ ξυρήσονται. Horum & sequentium meminit Hieronymus, qui ait de Theodotione in LXX. addita fuisse.

v. 32. ※ Θ. καὶ λήψονται &c. Ms. Jes. Ed. R. parum differt.

Ibid. Ἀλλ. τίς ὥσπερ Τύρος &c. Drusius.

v. 36. Ἀλλ. ἔμποροι ἐθνῶν &c. Idem.

EZECHIELIS CAP. XXVIII.

ותעש 4. Ἀλλ. καὶ περιεποιήσω.

4. *Hebr.* & fecisti. *Al. Vulg.* acquisisti.

ביד מחללך 9. Ἄλλος, ἐν χειρὶ τραυματιζόντων σε. Ἀλλ. τιτρωσκόντων.

9. *Heb.* in manu sauciantis te. *Alius*, in manu vulnerantium te. *Vulg. coram interficientibus te.*

מותי ערלים תמות 10. Ἀλλ. θανάτοις ἀπεριτμήτων ἀποθάνῃ.

10. *Hebr. Alius*, mortibus incircumcisorum morieris. *Vulg. morte incircumcisorum morieris.*

מלא חכמה 12. ※ οἱ Γ. πλήρης σοφίας.

12. *H.* ※ *Tres Int. Vulg.* plenus sapientia.

כל־אבן יקרה מסכתך 13. Σ. . . . . .
O. πάντα λίθον χρηστὸν ἐνδέδεσαι.

13. *H. Vul.* omnis lapis pretiosus operimentum tuum. *S.* omni lapide pretioso vinctus atque constrictus fuisti. *LXX.* omni lapide bono circumdatus es.

מלאכת תפיך Σ. . . . . .
O. ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου.

H. S. opus tympanorum tuorum. *LXX.* replesti thesauros tuos. *Vul. opus decoris tui.*

בּיום הבראך כוננו את־כרוב ממשח הסוכך 14. O. ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης ※ Σ. Θ. ἡτοίμασαν μετὰ τοῦ Χερουβ κεχρισμένου. Θ. τοῦ κατασκηνοῦντος. Σ. τοῦ Χερουβ καταμεμετρημένου.

14. *H.* in die, qua creatus es, præparata sunt. Tu Cherub unctus protegens. *LXX.* a die qua creatus es ※ *S. Th.* præparaverunt cum Cherub uncto. *Th.* inhabitante. *S.* Cherub commensurato. *Vulg. in die qua conditus est præparata sunt. Tu Cherub extentus & protegens.*

התהלכת A. ἐμπεριπατήσας. In O. vacat.

H. Vulg. ambulasti. *A.* circumambulans. *In LXX. vacat.*

תמים 15. A. τέλειος. O. ἄμωμος.

15. *H. A. Vul.* perfectus. *LXX.* immaculatus.

רכלתך 16. O. ἐμπορίας σου. Αλλος, περιδρομῆς σου.

16. *H. LXX. Vulg.* negotiationis tuæ. *Alius*, circumcursationis tuæ.

ואבדך כרוב הסוכך A. ἀπολέσω σε Χερουβ ὁ συσκιάζων. Σ. ἀπολέσει σε Χερουβ ὁ σκέπων. Θ. τὸ Χερουβ τὸ συσκιάζον.

Hebr. & perdam te Cherub protector. *A.* perdam te Cherub obumbrans. *S.* perdet te Cherub tegens. *Th.* Cherub obumbrans. *Vul. perdidi te, ô Cherub protegens.*

חללת מקדשיך 18. Σ. ἐβεβήλωσας τὸν ἁγιασμόν σου. O. ἐβεβήλωσα τὰ ἱερά σου.

18. *Hebr.* polluisti sanctuaria tua. *S. Vulg.* polluisti sanctificationem tuam. *LXX.* contaminavi sancta tua.

לאפר Αλλ. Εἰς σποδόν. O. σποδόν.

H. Alius, Vulg. in cinerem. *LXX.* cinerem.

ושלחתי־בה דבר ודם 23. Αλλ. καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτὴν θάνατον καὶ αἷμα. O. αἷμα καὶ θάνατος.

23. *Hebr.* & mittam in eam pestilentiam & sanguinem. *Alius*, & mittam in eam mortem & sanguinem. *LXX.* sanguis & mors. *Vulg. & immittam ei pestilentiam & sanguinem.*

בתוכה ※ A. Σ. Θ. ἐν μέσῳ αὐτῆς.

H. ※ *A. S. Th. Vulg.* in medio ejus.

את־בית ישראל 25. ※ οἱ Γ. τὸν οἶκον Ισραήλ.

25. *H.* ※ *Tres Int. Vul.* domum Israel.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXVIII. Ezechielis.

V. 4. Αλλ. καὶ περιεποιήσω. Ex Drusio.

V. 9. Αλλ. ἐν χειρὶ τραυματιζόντων σε. Ms. Jes. Drusius vero, τιτρωσκόντων.

V. 10. Αλλ. θανάτοις &c. Ex Drusio.

V. 12. ※ οἱ Γ. πλήρης σοφίας. Ms. Jes.

V. 13. Hieronymus: *Hoc observandum est, non omni lapide pretioso regem Tyri fuisse circumdatum, sive opertum, & ut Symmachus transtulit, vinctum atque constrictum: sed omnem lapidem quem habuit princeps Tyri, fuisse pretiosum.* Et paulo post: *Sed & A. S. & Th. in præsenti loco multum inter se & LXX. Interpr. non solum ordine, sed & numero discrepant atque nominibus.* Et multis interpositis: *Porro Symmachi interpretatio istum principem Tyri, quasi pretiosissimum monile lapidibus scribit esse distinctum. Denique auri tympanum vocat, in quo infixi sunt lapides.* Hinc Drusius putat, sed non sine dubio quodam, Symmachum vertisse, *opus tympanorum tuorum*, quod mihi etiam verisimile videtur.

V. 14. ※ Σ. Θ. ἡτοίμασαν &c. Ms. Jes. Alius legit, ἡτοιμάσθησαν. Conveniunt autem Sym. & Th. usque ad κεχρισμένου. Vocem autem הסוכך ex Scholiaste Romano, Θ. κατασκηνοῦντος, Σ. καταμεμετρημένου. Sed Ms. Jes. habet, Σ. τοῦ κατασκηνοῦντος. Codex Coislin. habet, Σ. τοῦ χερουβ καταμεμετρημένου.

Ibid. A. ἐμπεριπατήσας. Drusius.

V. 15. A. τέλειος. Idem. Mox, Αλλ. περιδρομῆς. Ms. Jes.

V. 16. A. ἀπολέσω σε τὸ χερουβ τὸ συσκιάζον. Ms. Jes. Drusius vero, χερουβ ὁ συσκιάζων. Coislin. autem habet, A. ἀπώλεσέ σε χερουβ ὁ συσκιάζων. Σ. ἀπολέσει σε χερουβ ὁ σκέπων.

V. 18. Σ. ἐβεβήλωσας &c. Ms. Jes.

Ibid. Αλλ. εἰς σποδόν. Drusius.

V. 23. Αλλ. καὶ ἐξαποστελῶ &c. Idem.

Ibid. ※ A. Σ. Θ. ἐν μέσῳ αὐτῆς. Ms. Jes.

V. 25. ※ οἱ Γ. τὸν οἶκον Ισραήλ. Idem.

EZECHIELIS CAP. XXIX.

בשנה העשרית 1. O. ἐν τῷ ἔτει τῷ δεκάτῳ. Αλλ. δωδεκάτῳ.

1. HEb. LXX. Vulg. in anno decimo. *Alius*, duodecimo.

בשנים עשר ἐν τῷ δωδεκάτῳ. O. δεκάτῳ.

H. Alius, Vul. in duodecimo. *LXX.* decimo. *Vulg. in undecima.*

דבר ואמרת 3. ※ οἱ Γ. λάλησον καὶ εἰπόν.

3. *Hebr. Vulg.* loquere & dices. ※ *Tres Int.* loquere & dic.

הנני עליך פרעה מלך־מצרים O. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Φαραὼ ※ βασιλέα Αἰγύπτου.

Heb. ecce ego super te Pharao rex Ægypti. *LXX.* ecce ego super te Pharao ※ rex Ægypti. *Vul. ecce ego ad te Pharao rex Ægypti.*

התנים הגדול ὁ Εβραῖος, τὸ κῆτος τὸ μέγα. O. τὸν δράκοντα τὸν μέγαν.

H. draco magnus. *Hebræus*, cetum magnum. *LXX.* draconem magnum. *Vul. draco magne.*

לי יארי Ἄλλοι, ἐμοὶ ὁ ποταμός μου. Ο. ἐμοί εἰσιν οἱ ποταμοί.

חחיים 4. Ἀλλ. χαλινόν. Ο. παγίδας.

ואת כל־דגת יאריך בקשקשתיך תדבק Ἀλλ. καὶ πάντες οἱ ἰχθύες τοῦ ποταμοῦ ταῖς λεπίσι σου προσκολληθήσονται.

5. ונטשתיך המדברה אותך ואת כל־דגת יאריך Ἀλλ. καὶ ἀποῤῥίψω σε εἰς ἔρημον, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ. Ο. καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου.

לחרבות חרב שממה 10. Ἀλλ. εἰς ἔρημον κενὴν καὶ ἠφανισμένην.

ממגדל ὁ Ἑβρ. ἀπὸ Μαγδάλ. Ο. ἀπὸ Μαγδωλοῦ.

ונשא המנה 19. Ἄλλος, καὶ λήψεται τὸ πλῆθος αὐτῆς.

H. Alii, mihi fluvius meus. *LXX.* mihi sunt fluvii. *Vul. meus est fluvius.*

4. *Hebr.* hamos. *Al. & Vulg.* frænum. *LXX.* laqueos.

Hebr. & omnis piscis fluminum tuorum in squamis tuis adhærebit. *Al.* & omnes pisces fluminis in squamis tuis adhærebunt. *Vul. & agglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis.*

5. *Hebr.* & derelinquam te in deserto, te & omnem piscem fluminum tuorum. *Alius*, & projiciam te in desertum, & omnes pisces fluminis. *LXX.* & projiciam te velociter, & omnes pisces fluminis tui. *Vulg. & projiciam te in desertum, & omnes pisces fluminis tui.*

10. *H.* in solitudines, solitudinis, desolationis. *Al.* in desertum vacuum, & desolatum. *Vul. in solitudines, gladio dissipatam.*

H. Vulg. a turre. *Hebr. Int.* a Magdal. *LXX.* a Magdolo.

19. *H. Vul.* & tollet multitudinem ejus. *Al. Vul.* & accipiet multitudinem ejus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXIX. Ezechielis.

v. 1. Ἀλλ. δωδεκάτῳ. Drusius.

Ibid. ἐν τῷ δωδεκάτῳ. Idem.

v. 3. ※ οἱ Γ. λάλησον καὶ εἰπόν. Ms. Jes.

Ibid. ※ βασιλεῦ Αἰγύπτου. Idem. Ed. Rom. ἐπὶ Φαραώ.

Ibid. ὁ Ἑβρ. τὸ κῆτος τὸ μέγα. Drusius. Ms. vero Jes. habet: τὸ Ἑβραϊκὸν, τὸ κῆτος, ἔχει, ἵνα ἐμφανῇ τὸν κροκόδειλον. i. *Hebraïcum habet* cetum, *ut significet* crocodilum.

Ibid. Scholion a Drusio allatum sic habet: τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν ἑνικῶς εἶπαν τὸν ποταμὸν, οἱ δὲ Ο. πληθυντικῶς. i. *Quidam Interpretum singulariter* fluvium *dixerunt; LXX. vero pluraliter.* Quæ verba non alium quam hunc locum respicere posse videntur.

v. 4. Ἀλλ. χαλινόν. Ms. Jes.

Ibid. Ἀλλ. καὶ πάντες οἱ ἰχθύες &c. Drusius.

v. 5. Ἀλλ. καὶ ἀποῤῥίψω σε &c. Idem.

v. 10. Ἀλλ. εἰς ἔρημον κενὴν &c. Drusius, qui suspicatur legendum esse ξηρὴν. Melius diceret ξηράν: quamquam non video cur opus sit hîc mendum suspicari; cum ἔρημον κενὴν optime exprimat חרבות חרב desertum vacuum & inane. Pergit deinde Drusius: *LXX. & Hieronymus legerunt* חרב (cum duplici segol) *nam vertunt* ῥομφαίαν, gladium. *Sic variant Codices Ps. 9. Nam in aliis est* חרבות *harboth*, gladii, *quod legerunt Græci. In aliis vero* חרבות (cum camets hatheph) *horboth*, destructiones, vastitates. *Porro* חרבו *Ps. 7. 13. Symmachus interpretatus* τὴν μάχαιραν αὐτοῦ. ממגדל *Schol.* ὁ Ἑβραῖος, ἀπὸ μαγδαλ. *Sic videtur etiam legisse Hieronymus: nam ait*, Pro *turre*, quæ Hebraïce MAGDAL dicitur, LXX. loci nomen posuerunt, ut μαγδωλὸν scriberent. Turris autem Syene usque hodie permanet, castrum ditioni Romanæ subditum; ubi sunt Nili cataractæ, & usque ad quem locum de nostro mari Nilus navigabilis est. *Sed forte Hieronymus scripsit Magdol. Nam & hæc vox appellative sumitur pro turri. Aliquando est proprium loci.* Hactenus Drusius.

v. 19. Ἀλλ. καὶ λήψεται &c. Idem.

EZECHIELIS CAP. XXX.

הילילו 2. Ἀλλ. ὀλολύξατε.

יום ענן 3. ※ Οἱ Γ. ἡμέρα νεφέλης. & sic O.

עת גוים יהיה Ἀλλ. καιρὸς ἐθνῶν ἔσται. Ο. πέρας ἐθνῶν ἔσται.

ולקחו המונה 4. Ἄλλος, καὶ λήψονται τὸ πλῆθος αὐτῆς.

וכל־הערב 5. Σ. καὶ πᾶσα ἡ Ἀραβία.

מלפני בצים 9. Θ. ἐκ προσώπου μου. Α. Θ. ἐν Σείμ. Σ. ἐν ἐπείξει.

בטח Α. τὴν πεποιθυῖαν. Θ. τὴν ἐλπίδα.

2. Hebr. *Alius*, *Vulg.* ululate.

3. *H.* ※ *Tres Int. Vul.* dies nubis. *& sic etiam LXX.*

H. Alius, *Vulg.* tempus gentium erit. *LXX.* finis gentium erit.

4. *Heb.* & tollent turbam ejus. *Al.* & accipient multitudinem ejus. *Vul. & ablata fuerit multitudo illius.*

6. *H.* & omne vulgus. *S.* & omnis Arabia. *Vulg. & omne reliquum vulgus.*

9. *Hebr.* a facie mea in navibus. *A. Th.* in seim. *S.* in festinatione. *Vulg. a facie mea in trieribus.*

H. confidenter. *A.* confidentem. *Th.* spem. *Vul. confidentiam.*

ביד־רעים

ומכרתי את־הארץ ביד־רעים 12. ※ A. Θ. ϗ ἀποδώσομαι τ̃ γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν.

12. *H.* & vendam terram in manum malignorum. ※ *A. Th.* & tradam terram in manum malignorum. *Vulg. & tradam terram in manus pessimorum.*

והאבדתי גלולים והשבתי 13. ※ Θ. καὶ ἀπολῶ βδελύγματα ϗ καταπαύσω.

13. *Heb.* & perdam simulacra, & cessare faciam ※ *Th.* & perdam abominationes, & cessare faciam. *Vulg. & disperdam simulachra, & cessare faciam.*

נא 14. A. Σ. Θ. ἐν Νώ. O. ἐν Διοσπόλει.

14. *Heb. A. S. Th.* in No. *LXX.* in Diospoli.

ונף צרי יומם 16. Αλλ. ϗ ἐν τῇ Μέμφει πολέμιοι αὐθημερινοί.

16. *H.* & ipsi Noph tormina interdiu. *Alius*, & in Memphi inimici eo ipso die. *Vul. & in Memphis angustiæ quotidianæ.*

לא־חבשה 21. A. οὐκ ἐμοτώθη. Σ. οὐκ ἐπεδέθη. O. οὐ κατεδέθη.

21. *Hebr. S.* non est alligatum. *A.* non est curatum. *LXX.* non est ligatum. *Vulg. non est obvolutum.*

לחבשה לחזקה Αλλ. τοῦ δεθῆναι ϗ κατισχῦσαι. O. τοῦ δοθῆναι ἰσχύν.

Hebr. ad alligandum ad roborandum illud. *Al.* ad ligandum & roborandum. *LXX.* ad dandum robur. *Vulg. ut fasciaretur linteolis, ut recepto robore.*

את־החזקה ואת־הנשברת 22. A. τ̃ ἰσχυρὸν ϗ ὑψηλόν. Θ. τ̃ ἰσχυρὸν ϗ μέγαν.

22. *Heb.* fortitudinem & confractum. *A.* robustum & excelsum. *Th.* robustum & magnum. *Vul. forte sed confractum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXX. Ezechielis.

v. 2. Αλλ. ὀλολύξατε. Drusius ex Complutensi Edit. ut & alia.

v. 3. ※ οἱ Γ. ἡμέρα νεφέλης. Et sic O. hodie, quia multa ex Edit. Hexaplari in κοινῇ remanserunt.

Ibid. Αλλ. καιρὸς ἐθνῶν ἔσαι. Drusius.

v. 4. Αλλ. ϗ λήψονται &c. Idem.

v. 5. Σ. ϗ πᾶσα ἡ Αραβία. Idem. Hîc autem Hieronymus, cum ait: *In commune de variis populis & Chuth*, quod *Symmachus vertit in* Arabiam; labi sane videtur: nam Arabia hîc haud dubie respondet voci Hebraïcæ ערב non autem voci proxime antecedenti כוש vel subsequenti כוב Hoc autem non Librarii mendo scriptum est: nam multis interpositis Hieronymus ait, *& Chuth*, i. *Arabes.*

v. 9. Θ. ἐκ προσώπου μου &c. Hæ lectiones ex Drusio & ex Mſ. Jeſ. prodeunt. Hieronymus, A. Th. *in Siim. S. festinantes.* Hîc Mſ. Jeſ. sic habet: ἐκ προσώπου μου ἐν σιμ (sic.) Σ. ἐν ἐπείξει. Drusius vero sic: *Scholiastes hoc loco ex Theodotione videtur referre* ἐγκαθισμὸς, *insessio. Theodoretus vero*, ἐν σειμ, *quod in multis libris ait Græca lingua significare* ἐν ἰσχύϊ, in robore. At non video quid affinitatis habeat ἐγκαθισμὸς cum בצים

Ibid. A. τὴν πεποιθυῖαν. Θ. τὴν ἐλπίδα. Drusius.

v. 12. ※ A. Θ. ϗ ἀποδώσομαι &c. Mſ. Jeſ.

v. 13. ※ Θ. ϗ ἀπολῶ βδελύγματα. Idem.

v. 14. A. Σ. Θ. ἐν Νώ. In hæc verba Hieronymus: *Faciamque*, ait, *judicia tua in Alexandria, quæ hodie sic vocatur. Ceterum, pristinum nomen habet No, quod A. S. Th. sicut in Hebræo positum est, transtulerunt. Pro quo nescio quid volentes LXX. dixêre Diospolim, quæ Ægypti parva civitas est. Nos autem pro No Alexandriam posuimus per anticipationem, quæ Græce* πρόληψις *appellatur, juxta illud Virgilianum*, Lavinaque venit littora: *non quod eo tempore, quando venit Æneas in Latium, Lavinia dicerentur; sed quæ postea Lavinia nuncupata sunt, ut manifestior locus fieret Lectoris intelligentiæ.*

v. 16. Αλλ. ϗ ἐν τῇ Μέμφει &c. Drusius.

v. 21. A. οὐκ ἐμοτώθη &c. Idem.

Ibid. Αλλ. τοῦ δεθῆναι &c. Idem ex Complut.

v. 22. A. τὸν ἰσχυρὸν &c. Drusius. In hunc locum Hieronymus: *Illud autem quod in LXX. dicitur* τεταγμένα, *scriptorum vitio depravatum est. Ibi enim interpretati sunt, non* τεταγμένα, *sed* τεταμένα, *hoc est, non disposita, sed* extenta. *Pro quo juxta consuetudinem suam, alii Interpretes* excelsa *posuerunt.*

EZECHIELIS CAP. XXXI.

ארז 3. Αλλ. κέδρος. O. κυπάρισσος.

3. Hebr. *Alius*, *Vulg.* cedrus. *LXX.* cypariſſus.

וחרש מצל Αλλ. καὶ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ.

Heb. & sylva inumbrans. *Alius*, & densus in tegmine. *Vul. & frondibus nemorosus.*

עבותים A. Θ. δασέων. O. νεφελῶν.

Hebr. implicata. *A. Th.* condensorum. *LXX.* nubium. *Vulg. densas frondes.*

ותארכנה פארתיו 5. ※ Θ. ϗ ὑψώθησαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ.

5. *Heb.* & prolongati sunt rami ejus. *A. Th.* & elevatæ sunt propagines ejus. *Vulg. & elevati sunt rami ejus.*

בשלחו 6. Αλλ. ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτόν.

6. *Heb.* in mittendo ipsam. *Al.* cumque extenderet. *Vul. cumque extendisset.*

לא עממהו 8. Αλλ. οὐχ ὑπερῆραν αὐτόν.

8. *Heb.* non obscuraverunt eam. *Alius*, non superaverunt eum. (*Al.* non extulerunt eum.) *Vulg. non fuerunt altiores illo.*

יפה עשיתיו ברב דליותיו 9. Αλλ. καλὸν ἐποίησα αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τῶν κλάδων αὐτοῦ.

ורם לבבו בגבהו 10. Αλλος, καὶ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ.

עשו יעשה לו כרשעו גרשתיהו 11. Αλλ. ἐποίησε αὐτῷ κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἐγώ.

ויטשהו 12. Αλλ. καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτόν.

את־צמרתם 14. Α. τὸ ἄκρον αὐτῶν. Σ. τὰς καρδίας αὐτῶν. Ο. τὴν ἀρχὴν αὐτῶν. Θ. τὸν καυλὸν αὐτῶν.

בארץ תחתית 16. Αλλ. ἐν γῇ κατωτάτῃ.

בכבוד ובגדל בעצי־עדן 18. Αλλος, ἐν δόξῃ καὶ ἐν μεγέθει ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς.

והורדת Ο. κατάβηθι, καὶ καταβιβάσθητι.

9. *Heb. Alius*, pulcrum feci eum in multitudine ramorum ejus. *Vul. Quoniam speciosum feci eum, & multis condensisque frondibus.*

10. *Heb. Alius, Vul.* & elevatum est cor ejus in altitudine sua.

11. *Heb.* faciendo faciet ei: juxta impietatem ejus ejeci eum. *Alius*, fecit ei secundum impietem ejus: & ejeci eum ego. *Vul. faciens faciet ei: juxta impietatem ejus ejeci eum.*

12. *Hebr.* & dimiserunt eum. *Alius*, & exterminaverunt eum. *Vulg. & projicient eum.*

14. *Hebr.* cacumen suum. *A.* cacumen ipsorum. *S.* corda eorum. *LXX.* principium suum. *Th.* scapum suum. *Vul. sublimitatem suam.*

16. *Heb. Alius, Vul.* in terra infima.

18. *H.* in gloria & magnitudine inter ligna Eden. *Alius*, in gloria & in magnitudine, in lignis voluptatis. *Vulg. o inclyte atque sublimis inter ligna voluptatis.*

Hebr. & descendere factus es. *LXX.* descende, & dejicere. *Vulg. deductus es.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXI. Ezechielis.

V. 3. Αλλ. κέδρος. Drusius.
Ibid. Αλλ. πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ. Idem.
Ibid. ※ Α. Θ. δασέων. Ms. Jes.
V. 5. ※ Θ. καὶ ὑψώθησαν &c. Idem.
V. 6. Αλλ ἐν τῷ ἐκτεῖναι &c. Drusius ex Complut.
V. 8. Αλλ. οὐχ ὑπερῆραν &c. Idem.
V. 9. Αλλ. καλὸν ἐποίησα. Idem, & versu 10. Idem, καὶ ἔδωκεν.
Ibid. Αλλ. ἐπήρθη. Idem.

V. 11. Αλλ. ἐποίησε αὐτῷ. Idem.
V. 12. Αλλ. καὶ ἐξωλόθρευσαν. Idem.
V. 14. Α. τὸ ἄκρον αὐτῶν &c. Ms. Jes. Versu autem 15. sic legitur in eodem Cod. ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, ἐκάλεσε τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐκύκλωσε.
V. 18. Αλλ ἐν δόξῃ &c. Drusius.
Ibid. Ο. κατάβηθι καὶ καταβιβάσθητι. Sunt, ut videtur, duæ interpretationes vocis והורדת ut sæpe contingit in LXX.

EZECHIELIS CAP. XXXII.

בשתי עשרה שנה בשני־עשר חדש 1. Οἱ λοιποὶ, ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί. Ο. ἐν τῷ δεκάτῳ ἔτει, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνί.

תנים 2. Α. Λευιαθάν. Ο. δράκων.

ומלאתי הגאיות רמותך 5. οἱ Γ. καὶ ἐμπλήσω ※ τὰς φάραγγας: ἀπὸ τοῦ αἵματός σου. Ο. καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου.

מדמך 6. ὁ Ἑβραῖος, ἀπὸ τῶν ἰχώρων σου. Ο. ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου.

כל־מאורי אור בשמים 8. Αλλος, πάντας τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. Ο. πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ.

נהרותם 14. Αλλ. αἱ διώρυγες. Ο. οἱ ποταμοί.

ויהי בשתי עשרה שנה בחמשה עשר לחדש 17. Ο. καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει ÷ ἐν τῷ α΄. μηνί: (Ο. al. τοῦ πρώτου μηνός.) πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός.

על־המון מצרים 18. Αλλος, ἐπὶ τὸ πλῆθος Αἰ-

1. HEbr. in duodecimo anno, in duodecimo mense. *Reliqui*, in decimo anno, in duodecimo mense. *LXX.* in decimo anno in decimo mense. *Vulg. duodecimo anno in mense duodecimo.*

2. *H.* cetus. *A.* Leviathan. *LXX.* draco. *Vulg. draconi.*

5. *Hebr.* & implebo valles celsitudine tua. *Tres Int.* & implebo ※ valles: sanguine tuo. *LXX.* & implebo sanguine tuo. *Vul. & implebo colles tuos sanie tua.*

6. *Heb.* de sanguine tuo. *Heb. Int.* de sanie tua. *LXX.* de stercoribus tuis. *Vul. fœtore sanguinis tui.*

8. *H.* omnia luminaria lucis in cœlis. *Alius*, omnes stellas cœli. *LXX.* omnia ostendentia lumen in cœlo. *Vulg. omnia luminaria cæli.*

14. *Hebr. LXX. Vulg.* flumina. *Al.* canales.

17. *H.* Et fuit in duodecimo anno in quintadecima mensis. *LXX.* Et factum est in duodecimo anno ÷ in primo mense: (*LXX. al.* primi mensis) quintadecima mensis. *Vulg. Et factum est in duodecimo anno, quintadecima mensis.*

18. *Heb.* super turbam Ægypti. *Alius, Vulg.*

γύπτυ. O. ἐπὶ τ̃ ἰσχὺν Αἰγύπτυ.

ממי נעמת 19. Ἀλλ. σὺ γὰρ σὺ τινὸς βελτίων. O. τίνος κρείττων εἶ.

ממי נעמת רדה והשכבה את-ערלים ⁜ Θ. ἐξ ὑδάτων εὐπρεπῶν κατάβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων.

אשר נתנו קברתיה בירכתי-בור ויהי קהלה סביבות קברתה כלם חללים נפלים בחרב 23. ⁜ Θ. οἱ ἔδωκαν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου· καὶ ἐγενήθη ἐκκλησία περικύκλῳ τ̃ ταφῆς αὐτῆς. πάντες αὐτοὶ τραυματίαι πίπτοντες μαχαίρᾳ. ὁ Ἑβραῖος, ἐν μήκει λάκκου. O. ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου, καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτῶν περικύκλῳ τ̃ μνήματος αὐτῶν. πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ.

משך תבל 26. Σ. Θ. . . O. Μοσὸχ καὶ Θοβέλ.

תשבר ותשכב 28. Ἀλλ. συντριβήσῃ καὶ κοιμηθήσῃ. In O. hæc confusa sunt.

שמה אדום מלכיה וכל-נשיאיה 29. ⁜ Θ. ἐκεῖ Ἐδὼμ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῆς. O. ἐκεῖ ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες Ἀσσούρ.

וכל-צדני אשר-ירדו את-חללים בחתיתם מגבורתם בושים וישכבו 30. O. πάντες στρατηγοὶ Ἀσσούρ οἱ τινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν, αἰσχυνόμενοι ἐκοιμήθησαν. ⁜ πάντες στρατηγοὶ Ἀσσοὺρ καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν. ⁜ A. Θ. αἰσχυνόμενοι ἐκοιμήθησαν.

את-חללי-חרב פרעה וכל-המונה 32. ⁜ Θ. τραυματίαι μαχαίρας Φαραὼ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. O. μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας Φαραὼ, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῦ μετ' αὐτῦ.

super multitudinem Ægypti. *LXX.* super fortitudinem Ægypti.

19. *Hebr.* Ex quo jucunda fuisti. *Alius*, non enim tu quopiam præstantior. *LXX.* quo melior es? *Vul. quo pulchrior es.*

Heb. ex quo jucunda fuisti? descende & jace cum præputiatis. ⁜ *Th.* ex aquis decentibus descende, & cuba cum incircumcisis. *Vulg. quo pulchrior es? descende, & dormi cum incircumcisis.*

23. *Heb.* cujus posita sunt sepulcra ejus in lateribus lacûs: & fuit cœtus ejus circuitus sepulcri ejus: omnes ipsi interfecti cadentes in gladio. ⁜ *Th.* qui dederunt sepulcra ejus in lateribus lacus, & facta est congregatio in circuitu sepulcri ejus: omnes ipsi vulnerati cadentes gladio. *Heb. Int.* in longitudine lacus. *LXX.* ibi dati sunt, & sepulcrum eorum in profundo foveæ: & facta est congregatio ejus in circuitu sepulcri ejus: omnes vulnerati qui ceciderunt gladio. *Vulg. quorum data sunt sepulchra in novissimis laci: & facta est multitudo ejus per gyrum sepulcri ejus: universi interfecti, cadentesque gladio.*

26. *Hebr.* Mosoch Thubal. *S. Th.* cubile eorum. *LXX.* Mosoch & Thobel. *Vulg. Mosoch, & Thubal.*

28. *H. Al. Vul.* contereris & dormies. *In LXX. hæc confusa sunt.*

29. *Heb.* Ibi Edom, rex ejus, & omnes principes ejus. ⁜ *Th.* Ibi Edom & reges ejus, & omnes principes ejus. *LXX.* Ibi dati sunt principes Assur. *Vul. Ibi Idumæa, & reges ejus, & omnes duces ejus.*

30. *Hebr.* & omnis Sidonius, qui descenderunt cum interfectis in terrore suo a fortitudine sua erubescentes: & jacebant. *LXX.* omnes duces Assur, qui dejecti sunt cum vulneratis cum timore eorum, pudefacti erubescentes dormierunt. ⁜ omnes duces Assur & fortitudine eorum ⁜ *A. Th.* pudefacti dormierunt. *Vulg. & universi venatores qui deducti sunt cum interfectis, paventes, & in sua fortitudine confusi: qui dormierunt.*

32. *Heb.* cum interfectis gladio Pharao, & omnis turba ejus. ⁜ *Th.* vulnerati gladii Pharao, & omnis virtus eorum. *LXX.* cum vulneratis gladio Pharao: & omnis multitudo ejus cum eo. *Vulg. cum interfectis gladio, Pharao & omnis multitudo ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXII. Ezechielis.

v. 1. οἱ λοιπ. ἐν τῷ δεκάτῳ &c. Drusius ex Hieronymo, qui ait: *In multis Exemplaribus juxta LXX.* duodecimus annus & mensis decimus *ponitur: juxta cæteros autem Interpretes*, decimus annus & duodecimus mensis.

v. 2. A. λευιαθάν. Item ex Hieronymo.

v. 5. οἱ Γ. καὶ ἐμπλήσω τὰς φάραγγας &c. Ms. Jes.

v. 6. In Ms. Jes. ad marg. legitur, σαφέστερον ὁ Ἑβρ. ἀπὸ τῶν ἰχώρων σε. Hæc autem, ut & aliæ quædam ejusdem Ms. Notæ, recentiore manu scripta sunt ab annis circiter 700, & quidem, ut videtur, Latina manu; nam characteres non expediti sunt.

v. 8. Ἀλλ. πάντας τὰς &c. Cod. Reg.

v. 14. Ἀλλ. αἱ διώρυγες. Idem.

v. 17. O. καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει. [ad marg. ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ] πεντεκαιδεκάτῃ τ̃ μηνός. Ita Ms. Jes. qui hanc notam habet in margine: Ἐν τῇ τῶν O. ἐκδόσει οὕτω φέρεται, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ιβ'. ἔτει, ἐν τῷ α. μηνὶ ιε. τ̃ μηνός· τὸ δὲ, ἐν τῷ α. μηνὶ, ὠβελισθὲν παρεῖλεν Ὠριγένης. ταῦτα δὲ κατὰ λέξιν εἶπεν ἐν τῷ ιθ'. τόμῳ τῶν εἰς τὸν Ἰεζεκιὴλ ἐξηγητικῶν. ἔοικεν ἡ προφητεία αὕτη ἑξῆς τῇ πρὸ αὐτῆς τεταγμένη καὶ αὐτὴ τῷ ιβ'. λελέχθαι ἔτει

ὁμοίως μὲν ἐκείνη, καὶ κατὰ τὸ ἐν τῷ ιβ'. μηνὶ πεπροφητεῦσθαι. οὐκέτι δὲ ὁμοίως κατὰ τὴν ἡμέραν, ἡ μὲν γὰρ μία τοῦ μηνὸς ἐλέλεκτο· αὕτη δὲ ιε. τοῦ μηνὸς, διόπερ τὸ, τοῦ α. μηνὸς ὠβελισθὲν ἐτολμήσαμεν περιελεῖν, ὡς πάντη ἀλόγως προσκείμενον. i. *In Editione LXX. Interpretum sic habetur:* Et factum est in XII. anno, in primo mense, decimaquinta mensis. *Illud autem*, in primo mense, *obelo notatum abstulit Origenes. Hæc autem ad verbum dicit in 19. tomo Commentariorum in Iezeciel:* Videtur hæc prophetia consequenter post præcedentem posita, & ipsa anno XII. prolata fuisse, atque etiam in duodecimo mense quemadmodum & illa prodiisse: sed non similiter in die conveniunt; illa quippe primâ mensis pronuntiata fuit, hæc vero decimâ-quintâ mensis. Quamobrem illud, *in primo mense*, utpote omnino temere positum, obelo notatum auferre ausi sumus. Hactenus Origenes.

v. 18. Αλλ. ἐπὶ τὸ πλῆθος &c. Drusius.

v. 19. Αλλ. οὐ γὰρ σὺ &c. Mſ. Reg.

Ibid. Hieron. *Porro sub asteriscis additum est*, de aqua pulcherrima descende, & dormi cum incircumcisis. Et paulo ante: *Multum in hoc loco LXX. Interpretum Editio, & ordine, & translatione discordat, & quædam in ea de Theodotione addita sunt.*

v. 23. ※ Θ. οἱ ἔδωκαν &c. Drusius & Mſ. Jeſ. Hieronymus vero: *Et iterum de Theod. Editione sub asteriscis additum est*, qui dederunt &c.

Ibid. ὁ Εβραῖος, ἐν μήκει λάκκου. Mſ. Jeſ. & Drusius ex Origene. Confundit hîc Interpres ירך *latus*, cum ארך *longitudo*.

v. 26. Hieron. *Pro* Mosoch Thubal, *Sym. & Theod. interpretati sunt*, cubile eorum. Si משך תבל sic reddiderint Symmachus & Theodotio, aliud sane legerint oportet. In prima voce משכב pro משך legisse conspicuum; secundam horum interpretationi aptare nequeo.

v. 27. Drusius, Αλλ. καὶ φόβος δυναστευόντων ἐγένετο ἐν τῇ γῇ τῶν ζώντων.

v. 28. Αλλ. συντριβήσῃ &c. Idem.

v. 29. ※ Θ. ἐκεῖ Εδώμ &c. Mſ. Jeſ.

v. 30. Ο. πάντες στρατηγοὶ Ασσοὺρ &c. Ex Drusio, & partim ex Mſ. Jeſ. Hîc multum variat Edit. Romana, quæ sic habet: πάντες στρατηγοὶ Ασσοὺρ οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι, σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι.

v. 32. ※ Θ. τραυματίαι μαχαίρας &c. Mſ. Jeſ. & Drusius.

EZECHIELIS CAP. XXXIII.

והזהרת אתם ממני 7. ※ Καὶ διαφυλάξεις αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ.

7. Hebr. & præmonebis eos ex me. ※ & custodies eos a me. *Vulg. annuntiabis eis ex me.*

רשע 8. Αλλος, ἁμαρτωλέ.

8. *Hebr. Vulg.* impie. *Alius*, peccator.

לא יוכל לחיות בה ביום חטאתו 12. Ο. οὐ μὴ δύνηται σωθῆναι ※ Α. Θ. ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτοῦ.

12. *Hebr.* non poterit vivere propter eam in die qua peccaverit. *LXX.* non poterit salvari ※ *A. Th.* in die peccati sui. *Vulg. non poterit vivere in justitia in quacumque die peccaverit.*

לכן אמר אלהם כה־אמר אדני יהוה על־הדם תאכלו ועינכם תשאו אל־גלוליכם ודם תשפכו והארץ תירשו 25. ※ Θ. Διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς· τάδε λέγει κύριος· ἐπεὶ τοῦ αἵματος ἔσθετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε;

25. *Hebr.* Idcirco dic ad eos: Sic dixit Dominus Deus: super sanguine comedetis, & oculos vestros levabitis ad idola vestra: & sanguinem effundetis, & terram possidebitis? ※ *Th.* propterea dic eis: Hæc dicit Dominus; quia de sanguine comeditis: & oculos vestros levatis ad idola vestra, & sanguinem effunditis, & terram hæreditate possidebitis? *Vul. Idcirco dices ad eos; Hæc dicit Dominus Deus: Qui in sanguine comeditis, & oculos vestros levatis ad immunditias vestras, & sanguinem funditis: numquid terram hæreditate possidebitis?*

עמדתם על־חרבכם עשיתן תועבה ואיש את־אשת רעהו טמאתם והארץ תירשו 26. ※ Θ. ἔστητε ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε;

26. *Hebr.* Stetistis super gladio vestro, fecistis abominationem, & unusquisque uxorem socii sui polluistis: & terram possidebitis? ※ *Th.* Stetistis super gladio vestro, fecistis abominationem, & unusquisque uxorem proximi sui polluistis: & terram hæreditate possidebitis? *Vul. Stetistis in gladiis vestris, fecistis abominationes, & unusquisque uxorem proximi sui polluit, & terram hæreditate possidebitis?*

כה־תאמר אלהם כה־אמר אדני יהוה 27. ※ Θ. οὕτως ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, τάδε λέγει ἀδωναὶ κύριος. Ο. Διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, τάδε λέγει κύριος κύριος.

27. *Heb.* sic dices ad eos: Sic dixit Dominus Deus. ※ *Th.* sic dices ad eos: Hæc dicit Adonaï Dominus. *LXX.* propterea dic eis: Hæc dicit Dominus Dominus. *Vul. Hæc dices ad eos: Sic dicit Dominus Deus.*

איש את־אחיו 30. Α. Θ. Εἷς σὺν ἑνί. Ο. ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

30. *Heb.* unusquisque cum fratre suo. *A. Th.* unus cum uno. *LXX.* homo fratri suo. *Vul. vir ad proximum suum.*

עמי 31. ※ Σ. Θ. ὁ λαός μου.

31. *Hebr. Vulg.* populus meus. ※ *S. Th.* populus meus.

אחרי בצעם לבם הלך O. ὀπίσω τῶ̃ μιασμάτων ἡ καρδία αὐτῶν ※ A. Θ. πορεύεται.

Hebr. post appetitionem suam cor eorum ambulans. *LXX.* post contaminationes cor eorum ※ *A. Th.* ambulat. *Vulg. & avaritiam sequitur cor eorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIII. Ezechielis.

v. 7. ※ ϗ̀ διαφυλάξεις &c. Mſ. Jeſ. Druſius legit, ϗ̀ προσφυλάξῃς. Complut. ϗ̀ ἀναγγελεῖς.

v. 8. Αλλ. ἁμαρτωλέ. Druſius. Vocem רשע ἁμαρτωλὸς vertit Aquila Pſalm. 9. 10. Hic vero eadem vox repetita poſtremo loco omittitur a LXX.

v. 12. ※ A. Θ. ἐν ἡμέρᾳ &c. Mſ. Jeſ. Druſius vero totum locum ſic: ἐ μὴ δυνηται ζῆσαι διὰ τῆς δικαιοσύνης αὐτῦ, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἁμάρτῃ.

v. 25. ※ Θ. διὰ τῦτο &c. Hunc & ſequentes duos verſus ſic habet Mſ. Jeſ. Druſius vero ſic: διὰ τῦτο εἰπὲ πρὸς αὐτὰς, τάδε λέγει ἀδωναὶ κύριος, ἐπειδὴ τὸ αἷμα ἐσθίετε, ϗ̀ τὰς ὀφθαλμὰς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, ϗ̀ αἷμα ἐκχέετε, ϗ̀ τὴν &c. Ibi vero Hieronymus: *Primum ſciendum, quod octo plus minus verſus ab eo loco quem poſuimus,* Qui in ſanguine comeditis, & oculos veſtros levatis ad immunditias veſtras, *uſque ad eum locum, ubi ſcriptum eſt:* Hæc dices ad eos: Sic dicit Dominus Deus; *in LXX. non habentur, qui cum multis aliis & hæc prætermiſerunt: ſive interpretata ab eis ſcriptorum paulatim ſublata ſunt vitio.* Ubi adjicit Druſius ad illud, *octo plus minus verſus,* imo duo tantum: ignorans ſcilicet verſiculos tempore Hieronymi perquam breviſſimos fuiſſe. Qua de re in Præliminaribus, & frequenter in Libro Job, actum eſt.

v. 30. Θ. εἰς σῶν ἐνί. Mſ. Jeſ.

v. 31. ※ Σ. Θ. ὁ λαός μυ. Idem.

Ibid. ※ A. Θ. πορεύεται. Idem.

EZECHIELIS CAP. XXXIV.

ואמרת אליהם 2. O. ϗ̀ εἰπὸν ※ οἱ Γ. πρὸς αὐτὰς.

2. *Hebr.* & dices ad eos. *LXX.* & dic ※ *Tres Int.* ad eos. *Vul. & dices.*

ואת־החולה לא־רפאתם 4. ※ Θ. ϗ̀ τὸ ἄρρωστον ἐκ ἰάσασθε. O. καὶ τὸ κακῶς ἔχον ἐκ ἐσωματοποιήσατε.

4. *Hebr.* ※ *Th.* & infirmum non ſanaſtis. *LXX.* & quod male habebat non corpore curaſtis. *Vulg. & quod ægrotum non ſanaſtis.*

ובחזקה רדיתם אתם ובפרך Αλλ. ϗ̀ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτὰ, ϗ̀ ἐν παιγνίῳ. O. ϗ̀ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ.

Hebr. & in robore dominati eſtis eis & in ferocia. *Al.* & vi caſtigaſtis ea & illuſione. *LXX.* & quod forte afflixiſtis labore. *Vul. ſed cum auſteritate imperabatis eis, & cum potentia.*

ודרשתי את־צאני 10. ※ Σ. αὐτὸς ἐκζητήσω τὰ πρόβατα. O. ϗ̀ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου.

10. *Hebr. Vulg.* & requiram gregem meum. ※ *S.* ipſe requiram oves. *LXX.* & requiram oves meas.

בין־שה לשה לאילים ולעתודים 17. O. ἀναμέσον προβάτου ϗ̀ προβάτου, κριῶν ϗ̀ τράγων. Complut. ἀναμέσον προβάτων ϗ̀ κριῶν.

17. *H.* inter pecus & pecus, arietes & hircos. *LXX.* inter ovem & ovem, arietes & hircos. *Complut.* inter oves & arietes. *Vulg. inter pecus & pecus arietum & hircorum.*

הוא ירעה אתם 23. ※ A. Θ. ϗ̀ αὐτὸς: ποιμανεῖ αὐτοιϛ.

23. *H.* & ipſe paſcet eos. ※ *A. Th.* & ipſe: paſcet eos. *Vul. ipſe paſcet eas.*

וישנו ביעורים 25. A. Θ. ϗ̀ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς.

25. *H.* & dormient in ſylvis. *A. Th.* & dormient in ſaltibus. *Vulg. dormient in ſaltibus.*

גבעתי ברכה 26. O. τῦ ὄρους μυ ※ A. Θ. εὐλογία.

26. *H. Vulg.* collis mei benedictionem. *LXX.* montis mei ※ *A. Th.* benedictio.

את־מטות עלם 27. Αλλ. τοὺς κλοιοὺς τῦ ζυγοῦ αὐτῶν. O. τὸ ζυγὸν αὐτῶν.

27. *H. Alius,* vectes jugi eorum. *LXX.* jugum eorum. *Vul. catenas jugi eorum.*

לשם 29. Αλλ. εἰς ὄνομα. O. εἰρήνης.

29. *H. Alius,* in nomen. *LXX.* pacis. *Vulg. nominatum.*

יהוה אלהיהם אתם 30. O. κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ※ A. Θ. μετ' αὐτῶν.

30. *H. Vulg.* Dominus Deus eorum cum eis. *LXX.* Dominus Deus eorum ※ *A. Th.* cum eis.

ואתן צאני צאן מרעיתי ארם אתם 31. Αλλος, ϗ̀ ὑμεῖς πρόβατά μυ ϗ̀ πρόβατα νομῆς μυ, ἄνθρωποι ἐςε. O. πρόβατά μυ καὶ πρόβατα ποιμνίου μυ ἐςέ.

31. *Heb.* & vos grex meus, & grex paſcuæ meæ, homo vos. *Alius,* & vos oves meæ, & oves paſcuæ meæ, homines eſtis. *LXX.* oves meæ, & oves gregis mei eſtis. *Vulg. vos autem greges mei, & greges paſcuæ meæ, homines eſtis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIV. Ezechielis.

v. 2. ※ οἱ Γ. πρὸς αὐτοὺς. Mſ. Jeſ.

v. 4. ※ Θ. καὶ τὸ ἄῤῥωστον &c. Idem, & Druſius. Ibid. Ἀλλ. καὶ ἐν κράτει &c. Druſius.

v. 10. ※ Σ. αὐτὸς ἐκζητήσω &c. Mſ. Jeſ.

v. 17. Ο. ἀναμέσον &c. Druſius, & in Notis Edit. Romanæ.

v. 23. ※ Α. Θ. καὶ αὐτός. Mſ. Jeſ.

v. 25. Α. Θ. καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. Sic etiam legitur hodie in τοῖς Ο. Rom. Edit.

v. 26. ※ Α. Θ. εὐλογία. Idem.

v. 27. Ἀλλ. τοὺς κλοιοὺς τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν. Druſius. In Complutenſi vero, τὴν σειράν.

v. 29. Ἀλλ. εἰς ὄνομα לשם LXX. qui vertunt εἰρήνης, legiſſe videntur שלם inverſis literis. Ibid. καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ. Druſius. Quæ eſt mera τῶν Ο. lectio.

v. 30. ※ Α. Θ. μετ' αὐτῶν. Mſ. Jeſ.

v. 31. Ἀλλ. καὶ ὑμεῖς πρόβατά μου &c. Druſius.

EZECHIELIS CAP. XXXV.

דם שנאת ודם ירדפך 6. Σ. τὸ αἷμά σου ἐμίσησας, καὶ τὸ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. Ο. Εἰς αἷμα ἥμαρτες, καὶ αἷμα διώξεταί σε.

עבר ושב 7. Ἀλλ. παραπορευόμενον καὶ ἀναστρέφοντα.

וכקנאתך אשר עשיתה משנאתיך בם 11. ※ Θ. καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου, ὃν ἐποίησας ἐκ τοῦ μεμισηκέναι σε ἐν αὐτοῖς.

והעתרתם עלי דבריכם 13. ※ Θ. καὶ ἐβοήσατε ἐπ' ἐμὲ λόγους ὑμῶν.

כשמחתך לנחלת בית־ישראל 15. ※ Θ. καθὼς ηὐφράνθης εἰς κληρονομίαν οἴκου Ισραήλ.

וכל־אדום כלה Ο. καὶ πᾶσα ἡ Ιδουμαία ἐξαναλωθήσεται. Ἀλλ. ἐξολοθρευθήσεται.

6. Heb. ſanguinem odio habueris, & ſanguis perſequetur te. *S.* ſanguinem tuum odiſti, & ſanguis perſequetur te. *LXX.* in ſanguinem peccaſti, & ſanguis perſequetur te. *Vulg. & cum ſanguinem oderis, ſanguis perſequetur te.*

H. tranſeuntem & redeuntem. *Alius*, prætergredientem & redeuntem. *Vulg. euntem & redeuntem.*

11. *Hebr.* & ſecundum zelum tuum, quem feciſti propter odia tua in eos. ※ *Th.* & ſecundum zelum tuum, quem feciſti eo quod oderis eos. *Vul. & ſecundum zelum tuum, quem feciſti, odio habens eos.*

13. *H.* & auxiſtis ſuper me verba veſtra. ※ *Th.* & clamaſtis ſuper me verba veſtra. *Vul. & derogaſtis adverſum me verba veſtra.*

15. *H.* juxta lætitiam tuam ob hæreditatem domus Iſrael. ※ *Th.* ſicuti gaviſus es ſuper hæreditatem domus Iſrael. *Vul. ſicuti gaviſus es ſuper hæreditatem domus Iſrael.*

H. & omnis Edom ipſa tota. *LXX.* & omnis Idumæa conſumetur. *Al.* exterminabitur. *Vul. & Idumæa omnis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXV. Ezechielis.

Druſius, poſt Edit. Romanam, ex verſu 4. adfert, ἐν ταῖς πόλεσί σου, ubi LXX. Edit. Rom. καὶ ταῖς πόλεσί σου. Ex verſu 5. ἐν σοὶ ἔχθραν αἰώνιον, ubi LXX. σε ἔχθραν αἰώνιον. Indidem ἐν χειρὶ μαχαίρας, ubi LXX. ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρᾳ. Quæ monuiſſe ſatis eſto. Hæ vero Druſii lectiones, in Notis Editionis Romanæ allatæ, in Complutenſi habentur, cum tantillo diſcrimine ad verſum 5. ubi ἐν σοὶ non habetur.

v. 6. Σ. τὸ αἷμά σου &c. Druſius. Latinam vero Symmachi verſionem Hieronymus.

v. 7. Ἀλλ. παραπορ- &c. Druſius. Hieronymus vero Latine, *euntem & redeuntem.* Ubi LXX. ἀνθρώπους καὶ κτήνη.

v. 11. ※ Θ. καὶ κατὰ τὸν ζῆλον &c. Mſ. Jeſ. & Druſius.

v. 13. ※ Θ. καὶ ἐβοήσατε &c. Mſ. Jeſ.

v. 15. ※ Θ. καθὼς ηὐφράνθης &c. Druſius. Hieronymus vero dicit hæc ex Theodotione ſub aſteriſcis τοῖς Ο. addita fuiſſe.

Ibid. Ἀλλ. καὶ πᾶσα ἡ Ιδουμαία ἐξαναλωθήσεται. Druſius. Al. ἐξολοθρευθήσεται.

EZECHIELIS CAP. XXXVI.

במות 2. Ἀλλ. τὰ ὑψηλά. Ο. ἔρημα.

כל־לבב 5. Ἀλλ. ἐξ ὅλης καρδίας.

ורבו ופרו 11. ※ Α. Θ. καὶ αὐξηθήσονται καὶ πληθυνθήσονται.

וגויך לא תכשלי־עוד 15. Ἄλλος, καὶ τὸ ἔθνος

2. Hebr. *Alius*, excelſa. *LXX.* deſerta. *Vul. altitudines.*

5. *Hebr.* omnis cordis. *Alius*, ex toto corde. *Vulg. toto corde.*

11. *H. Vul.* & multiplicabuntur & creſcent. ※ *A. Th.* & augebuntur & multiplicabuntur.

15. *H.* & gentem tuam non impingere facies

σου ἐκ ἀτεκνωθήσεται ἔτι. In O. vacat.

adhuc. *Alius*, & gens tua absque liberis ultra non erit. *In LXX. vacat. Vulg. & gentem tuam non amittes amplius.*

18. על־הדם אשר־שפכו על־הארץ ובגלוליהם טמאוה ※ A. Θ. περὶ τοῦ αἵματος οὗ ἐξέχεαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν. In O. vacat.

18. *Heb.* super sanguinem quem fuderunt super terram, & in idolis suis polluerunt eam. ※ *A. Th.* de sanguine quem effuderunt super terram, & in idolis suis polluerunt eam. *In LXX. vacat. Vulg. pro sanguine, quem fuderunt super terram, & in idolis suis polluerunt eam.*

19. וכעלילותם Ἀλλ. καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.

19. *Heb. Alius*, & juxta studia eorum. *Vulg. juxta vitas eorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVI. Ezechielis.

v. 2. Ἀλλ. τὰ ὑψηλά. Drusius, qui hæc notat: *Hieron.* altitudines, *sive* solitudines. *Idem alibi:* Bama singulariter *excelsum*, & Bamoth *excelsa* significat. *Eusebius de Locis:* Bama Aquila semper ὑψηλὸν reddit.

v. 5. Ἀλλ. ἐξ ὅλης καρδίας. Drusius. In LXX. deest.

v. 11. ※ A. Θ. καὶ αὐξηθήσονται &c. Ms. Jes. v. 13. Ibid. Drusius ex Notis Edit. Rom. γῆ κατέσθουσα ἀνθρώπους. γῆ autem nec in Hebræo exprimitur, nec in LXX. habetur, licet apud Theodoretum legatur.

v. 15. Ἀλλ. καὶ τὸ ἔθνος &c. Drusius.

v. 18. ※ A. Θ. περὶ τοῦ αἵματος &c. Ms. Jes.

v. 19. Ἀλλ. καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν. Drusius.

Deinde ad versum 20. notat Drusius, ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτοῖς, ubi LXX. ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτούς. Et ad v. 38. προβάτων ἀνθρώπων, quod similiter in LXX. enuntiatur. Quæ lectiones in Notis Edit. Romanæ habentur.

EZECHIELIS CAP. XXXVII.

1. ויוציאני ברוח יהוה O. καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος. Ἀλλ. καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κυρίου.

1. Heb. *Alius*, *Vul*, Et eduxit me in spiritu Domini. *LXX.* Et eduxit me in spiritu Dominus.

9. מארבע רוחות באי הרוח A. ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἐλθὲ πνεῦμα. O. ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθέ.

9. *H. A. Vulg.* a quatuor ventis veni, spiritus. *LXX.* a quatuor ventis veni.

ופחי בהרוגים האלה A. καὶ ἐμφύσησον ἐν τοῖς πεφονευμένοις τούτοις. O. καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους.

H. A. Vulg. & insuffla super interfectos istos. *LXX.* & insuffla in mortuos istos.

10. חיל גדול A. Σ. Θ. δύναμις μεγάλη. O. συναγωγὴ πολλή.

10. *Hebr.* virtus magna. *A. S. Th.* exercitus magnus. *LXX.* synagoga multa. *Vulg. exercitus grandis.*

12. אתכם מקברותיכם עמי Ἀλλ. ὑμᾶς ἐκ τῶν τάφων ὑμῶν λαός μου. O. ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν.

12. *Heb.* vos ex sepulcris vestris popule mi. *Alius*, *Vulg.* vos de sepulcris vestris populus meus. *LXX.* vos de monumentis vestris.

22. לכלם למלך Ἀλλ. πάντων αὐτῶν εἰς βασιλέα.

22. *H.* omnibus illis in regem. *Al.* omnium ipsorum in regem. *Vulg. omnibus imperans.*

23. ובשקוציהם ובכל פשעיהם ※ καὶ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν αὐτῶν, καὶ ἐν πάσαις τῶν ἀσεβείαις αὐτῶν. In O. vacat.

23. *Heb.* & in fœditatibus suis, & in cunctis prævaricationibus suis. ※ & in offendiculis eorum, & omnibus impietatibus eorum. *In LXX. vacat. Vulg. & abominationibus suis, & cunctis iniquitatibus suis.*

25. ובניהם ובני בניהם ※ A. Θ. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν.

25. *H.* ※ *A. Th. Vul.* & filii eorum, & filii filiorum eorum.

26. ונתתים והרביתי אותם ※ A. Θ. καὶ δώσω (al. τάξω) αὐτοὺς καὶ πληθυνῶ αὐτούς.

26. *H.* ※ *A. Th.* & dabo eos, & multiplicabo eos. *Vul. & fundabo eos, & multiplicabo.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVII. Ezechielis.

v. 1. In hunc locum notat Drusius: ויוציאני ברוח יהוה *Verba hæc ambigua sunt. Nam verti possunt*, & eduxit me in spiritu DOMINUS: *&*, eduxit me, *nempe manus DOMINI*, in spiritu DOMINI. *Utraque interpretatio extat in Codicibus Græcis. Hieron. autem hanc postremam in versione sua secutus est. Cui infirmandæ verbum masculinum* ויוציא eduxit, *cum nomen* יד *quod* manum *significat, in communi usu fœmininum sit. Verba Hieron. in Comment.* Et eduxit me in spiritu Domini, *subauditur*, manus Domini. *Cui favet locus Sophoniæ*

3. 16. *ubi* יד *masculine constituitur. R. David annotat al um reperiri in quinque Megellis.*

v. 7. Notat Drusius, καὶ ἐγένετο φωνὴ, ubi LXX. καὶ ἐγένετο tantum habent. Sed קול φωνὴ exprimitur in Hebræo.

v. 9. Α. ἐκ τῶν τεσσάρων &c. Mſ. Reg.

Ibid. Α. καὶ ἐμφύσησον &c. Idem.

v. 10. Α. Σ. Θ. δύναμις μεγάλη. Drusius, Α. Θ. Sed & Symmachi esse monet Regius. Ibid. notat Drusius, σφόδρα σφόδρα, pro מאד מאד ubi LXX. σφόδρα semel.

v. 12. Αλλ. ὑμᾶς ἐκ τῶν &c. Drusius.

Ad versum 22. Drusius, εἰς ἔθνος ἕν. Ubi LXX. ἐν omittunt ob concursum ἐν præpositionis sequentis. Quod monuisse satis erit.

Ibid. πάντων αὐτῶν εἰς βασιλέα. Sic legit Theodoretus. Verisimileque est sic olim habuisse LXX. Interpretes: Hieronymus quippe in *LXX.* legit, *omnium istorum in regem.*

v. 23. ※ καὶ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν &c. Mſ. Jeſ.

v. 25. ※ Α. Θ. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν &c. Mſ. Jeſ. Ibid. Drusius, ἄρχων αὐτῶν ἔσαι, ubi LXX. ἄρχων tantum habent.

v. 26. ※ Α. Θ. καὶ δώσω αὐτοὺς &c. Mſ. Jeſ. Mſ. vero Reg. & Drusius habent, καὶ τάξω αὐτοὺς &c. Hæc desunt in Ο.

EZECHIELIS CAP. XXXVIII.

נשיא ראש משך ותובל 2. Α. ἄρχοντα κεφαλῆς Μοσὸχ καὶ Θοβέλ. ὁ Σύρος, κεφαλῆς. Σ. Ο. Θ. ἄρχοντα Ρῶς, Μοσὸχ (Ο. Μεσὸχ) καὶ Θοβέλ.

2. Heb. principem capitis Mosoch & Thubal. *A.* principem capitis Mosoch & Thobel. *Syrus*, capitis. *S. LXX. Th.* principem capitis Mosoch. (*LXX.* Mesoch) & Thobel. *Vulg. principem capitis Mosoch & Thubal.*

ושובבתיך ונתתי חחים בלחייך 4. ※ Θ. καὶ περιςρέψω σε, καὶ δώσω χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου. In O. vacat.

4. *Hebr.* & reducam te, & dabo hamos in maxillis tuis. ※ *Th. Vulg.* & circumagam te, & ponam frænum in maxillis tuis. *In LXX. vacat.*

קהל רב צנה ומגן תפשי חרבות כלם ※ συναγωγὴ πολλὴ, πέλτας καὶ ἀσπίδας, καὶ μαχαίρας πάντες αὐτοὶ ἔχοντες.

Heb. cœtus multus scutum & clypeum, tenentes gladios omnes ipsi. ※ congregatio magna, peltas & clypeos & gladios omnes hi habentes. *Vulg. multitudinem magnam, hastam & clypeum arripientium & gladium.*

פרס כוש ופוט אתם כלם מגן וכובע 5. Αλλος, Πέρσαι καὶ Αἰθίοπες, καὶ Λίβυες μετ' αὐτῶν, πάντες οὗτοι ἀσπίδας καὶ περικεφαλαίας ἔχοντες. Ο. Πέρσαι καὶ Αἰθίοπες, καὶ Λίβυες, πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις.

5. *H.* Paras, Chus & Phuth cum eis, omnes ipsi clypeum & galeam. *Alius,* Persæ & Æthiopes, & Libyes cum ipsis, omnes isti clypeos & galeas habentes. *LXX.* Persæ, & Æthiopes, & Libyes, omnes galeis & peltis. *Vulg. Persæ, Æthiopes, & Libyes cum eis, omnes scutati & galeati.*

ואת-כל-אגפיו 6. Αλλος, καὶ πάντα τὰ ὑποςηρίγματα αὐτοῦ. Ο. καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν.

6. *Heb.* & omnes alæ ejus. *Al.* & omnia sustentacula ejus. *LXX.* & omnes qui circa ipsum sunt. *Vulg. & universa agmina ejus.*

כשואה 9. Ο. ὡς νεφέλη. Αλλος, ὡς καταιγίς.

9. *Hebr. Alius*, *Vulg.* quasi tempestas. *LXX.* quasi nubes.

סחרי תרשיש 13. ὁ Εβρ. Σύρ. ἔμποροι Θαρσεῖς. Ο. ἔμποροι Καρχηδόνιοι.

13. *Heb. Hebr. Int. Syrus*, *Vul.* negotiatores Tharsis. *LXX.* negotiatores Carthaginensium.

וכל-כפיריה Ο. Θ. καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῆς. Ο. αὐτῶν.

H. & omnes leunculi ejus. *LXX. Th.* & omnes villæ ejus. *Vul. & omnes leones ejus.*

הנבאים 17. Αλλ. τῶν προφητευσάντων. In O. vacat.

17. *Hebr.* prophetantium. *Alius*, *Vulg.* qui prophetaverunt. *In LXX. vacat.*

תעלה חמתי באפי 18. Ο. ἀναβήσεται ὁ θυμός μου ※ Θ. ἐν ὀργῇ μου.

18. *Hebr.* ascendet furor meus in ira mea. *LXX.* ascendet furor meus ※ *Th.* in ira mea. *Vul. ascendet indignatio mea in furore meo.*

וקראתי עליו לכל-הרי חרב 21. Αλλ. καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸν εἰς πάντα τὰ ὄρη μου μάχαιραν. Ο. καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸ καὶ πᾶν φόβον. (sic.)

21. *Hebr.* & vocabo super eum in cunctis montibus meis gladium. *Al.* & vocabo super eum in omnes montes meos gladium. *LXX.* & vocabo super ipsum & omnem timorem. *Vul. & convocabo adversus eum in cunctis montibus meis gladium.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXVIII. Ezechielis.

v. 2. Α. ἄρχοντα &c. Has omnes lectiones mutuamur ex Theodoreto, Drusio & ex Mſ. Jeſ. Sic autem habet Hieronymus: *Porro quod in exercitu Gog, sive Magog, qui juxta LXX. S. & Th. princeps est Ros, Mosoch & Thubal: primam gentem Ros, Aquila interpretatur* caput, *quem & nos secuti sumus, ut sit sensus.*

Jensus, principem capitis *Mosoch & Thubal*. Theodoretus vero, τὸ δὲ Ῥὼς κεφαλὴν ὁ Σύρος ἡρμήνευσεν, καὶ ὁ Ἀκύλας δὲ κεφαλὴν Μοσὸχ, τὸ Ῥὼς Μοσὸχ ἡρμήνευσεν.

v. 4. ※ Θ. καὶ περιστρέψω &c. Ms. Jes.

Ibid. ※ συναγωγὴ &c. Drusius. In aliis libris legitur πέλτας, καὶ περικεφαλαίας, καὶ μαχαίρας ἀσπίδας. In O. Edit. Rom. συναγωγὴ πολλὴ, πέλται καὶ περικεφαλαίαι καὶ μάχαιραι.

v. 5. Ἀλλ. Πέρσαι &c. Drusius, καὶ Λίβυες. Theodoretus, καὶ Φοὺτ. In aliis legitur, καὶ Λυδοὶ, καὶ Λίβυες, καὶ Φρύγες.

v. 6. Ἀλλ. καὶ πάντα &c. Drusius.

Ad versum 8. Drusius alteram lectionem adfert corruptam, quæ nihil pene differt a LXX. habeturque in Notis Edit. Romanæ his verbis: ἑτοιμασθήσῃ, καὶ ἐπ' ἐσχάτη τῶν ἐτῶν ἥξεις, καὶ ἥξεις εἰς γῆν, εἰς τὴν γῆν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, ἠθροισμένη ἀπὸ λαῶν πολλῶν. Sicque legitur apud Theodoretum.

v. 9. Ἀλλ. ὡς καταιγίς. Ms. Jes.

v. 13. Ἑβρ. καὶ Σύρος, ἔμποροι Θαρσεὶς. Theodoretus.

Ibid. Θ. καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῆς. Drusius. Sic autem Hieronymus loquitur. *Ut autem pro* catulis leonum, *qui Hebraïce dicuntur* CHAPHIR, *LXX. & Theod. ponerent* villas, *error perspicuus est. Si enim per* Chi *litteram scribas, appellatur* catulus leonis; *sin autem cum* ce, *qui Hebraïce dicitur* Coph, ager *appellatur & villæ*. Sic restituit Martianæus noster ex MSS. quorum unus Sangermanensis habet *cum ce*, Editi *per ce*.

Ibid. וקנין καὶ ὕπαρξιν. Drusius, & Notæ Edit. Rom. ex Theodoreto, ut notetur hanc vocem non exprimi in LXX. Et שלל גדול σκῦλα μεγάλα. postrema vox non est in LXX. Ibid. v. 14. תדע Drusius, γνώσῃ, ubi in LXX. legitur ἐγερθήσῃ, *excitaberis*, vel *consurges*. Hæc item in Notis Edit. Rom. adferuntur.

v. 18. ※ Θ. ἐν ὀργῇ μου. Ms. Jes.

v. 21. Ἀλλ. καὶ καλέσω &c. Drusius.

EZECHIELIS CAP. XXXIX.

והכיתי קשתך 3. Ἄλλος, καὶ ἀποτινάξω τὸ τόξον σου. O. καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου.

3. Heb. & percutere faciam arcum tuum. *Al.* & excutiam arcum tuum. *LXX.* & perdam arcum tuum. *Vulg. & percutiam arcum tuum.*

ושלחתי־אש במגוג 6. Ἀλλ. καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς Μαγώγ.

6. *Heb.* & mittam ignem in Magog. *Al. Vul.* & immittam ignem in Magog.

ובערו והשיקו בנשק ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד וברמח 9. O. καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις πέλταις καὶ κόντοις, καὶ τόξοις, καὶ τοξεύμασι, καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις. ※ Θ. καὶ ἐκκαύσουσιν καὶ καύσουσι ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις... Ἄλλος, καὶ ἐκκαύσουσι καὶ ἀνάψουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, θυρεοῖς καὶ πέλταις, καὶ τόξοις, καὶ βέλεσι καὶ βακτηρίαις χειρῶν, καὶ λόγχαις.

9. *Heb.* & succendent, & comburent in armatura, & clypeum & scutum in arcu & in sagittis, & in baculo manus, & in lancea. *LXX.* & succendent in armis, peltis, & contis, & arcubus, & sagittis, & baculis manuum, & lanceis. ※ *Th.* & incendent & comburent in armis, peltis. . . *Alius*, & comburent, & incendent arma, & scuta, & peltas, & arcus, & jacula, & baculos manuum, & lanceas. *Vul. & succendent, & comburent arma, clypeum, & hastas, arcum & sagittas, & baculos manuum, & contos.*

קדמת הים 11. Ἀλλ. ἐξ ἀνατολῆς τῆς θαλάσσης. O. πρὸς τὴν θάλασσαν.

11. *Hebr. Vulg.* ad orientem maris. *Al.* ex oriente maris. *LXX* ad mare.

וקברו שם Ἀλλ. καὶ θάψουσιν ἐκεῖ. O. καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ.

Hebr. Al. Vulg. & sepelient ibi. *LXX.* & defodient ibi.

והיה להם לשם יום הכברי 13. Ἀλλ. καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς ὄνομα ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐνδοξασθήσομαι. O. καὶ ἔσται αὐτοῖς ὀνομαστὴ, ἡ ἡμέρα ἐδοξάσθη.

13. *Hebr.* & erit eis in nomen dies in qua glorificabor. *Al.* & erit eis in nomen dies, in qua glorificabor. *LXX.* & erit ei nominata, qua die glorificatus fuerit. *Vulg. & erit eis nominata dies in qua glorificatus sum.*

יבדילו 14. O. διαστελοῦσι. Ἄλλος, ἀποστελοῦσι.

14. *H.* seligent. *LXX.* secernent. *Alius*, mittent. *Vul. constituent.*

המונה 16. Ἀλλ. ἀμωνά. O. πολυάνδριον.

16. *Hebr. Vulg.* Hamona. *Al.* Amona. *LXX.* Polyandrion.

אילים כרים ועתודים פרים מריאי בשן כלם 18. Ἀλλ. κριῶν καὶ μόσχων, καὶ τράγων, καὶ ἀρνῶν, καὶ ταύρων ἐστεατωμένων πάντων. O. κριοὺς, καὶ μόσχους καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες.

18. *Hebr.* arietum, agnorum & hircorum, vitulorum bubalorum Basan, cunctorum ipsorum. *Al.* arietum & vitulorum, & hircorum, & agnorum, & taurorum adipatorum omnium. *LXX.* arietes, & vitulos & hircos, & vituli omnes adipati. *Vul. arietum, & agnorum, & hircorum, taurorumque & altilium, & pinguium omnium.*

מארצות איביהם 27. ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. O. ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν.

27. *H. Alius, Vul.* de terris inimicorum suorum. *LXX.* de terris gentium.

וכנסתים אל־אדמתם ולא־אותיר עוד מהם 28.

28. *Heb.* & congregarem eos ad terram

שם ※ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ οὐ καταλείψουσιν ἔτι ἀπ' αὐτῶν ἐκεῖ. Ἀλλ. καὶ οὐ καταλείψω ἀπ' αὐτῶν οὐκέτι.

suam, & non relinquam ultra ex eis ibi. ※ & congregabo eos in terram suam, & non derelinquent amplius eorum quempiam ibi. *Al.* & non derelinquam amplius eorum quempiam. *Vulg. & congregaverim eos super terram suam, & non derelinquam quempiam ex eis ibi.*

את־רוחי 29. Ἀλλ. τὸ πνεῦμά μου. Ο. τὸν θυμόν μου.

29. *H. Alius, Vul.* spiritum meum. *LXX.* furorem meum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XXXIX. Ezechielis.

v. 3. Ἀλλ. καὶ ἀποτινάξω &c. &c. Drusius.

v. 6. Ἀλλ καὶ ἀποστελῶ πῦρ εἰς Μαγώγ. LXX. habent ἐπὶ Γώγ. Ad versum 8. Drusius, αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἣν ἐλάλησα. Pro quo LXX. ἐν ᾗ ἐλάλησα.

v. 9. ※ Θ. καὶ ἐκκαύσουσι &c. Mſ. Jeſ. Alteram vero lectionem adfert Drusius.

v. 11. Ἀλλ. ἐξ ἀνατολῆς &c. Drusius.

Ibid. Ἀλλ. καὶ θάψουσιν ἐκεῖ. Idem.

Ibid. Ἀλλ. εἰς Γαὶ πολυάνδριον. Drusius. Et v. 12. Ἀλλ. καὶ θάψουσιν αὐτούς. Idem.

v. 13. Ἀλλ. καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς ὄνομα &c. Idem. Editio Romana, ὀνομαστόν.

v. 14. Ἀλλ. ἀποστελοῦσι. Mſ. Jeſ. qui mox habet πᾶσαν ante τὴν γῆν.

Ibid. μετὰ τῶν περιερχομένων. Drusius Hæc non habentur in τοῖς Ο. Idem mox habet, μετὰ τὴν ἑπτάμηνον ἐκζητήσουσι, ubi LXX. καὶ ἐκζητήσουσιν. Et v. 15. Idem ἐν Γαὶ, ubi LXX. εἰς Γαί.

v. 16. Ἀλλ. Αμωνα. Quod cum aſpirata ſcribendum putat Drusius, qui hæc Hieronymi loca adfert: *Nomen autem civitatis appellari* Amona, *quæ Græce dicitur* πολυάνδριον, *hoc eſt*, multitudo hominum ſepultorum. Rurſum: *Sepulchrum Gog non erit in montibus, ſed in depreſſis vallibus & in confragoſis locis, quæ Hebraïce appellantur* Gaï *ſive* Gæ. Et mox: *Nomen autem civitatis . . . . . appellabitur* Amona, *ſive* polyandrion.

v. 18. Ἀλλ. κριῶν καὶ μόσχων &c. Drusius. Hîc invertuntur quædam: ſic enim Hebraïca ſeries poſtularet, κριῶν, καὶ ἀρνῶν, καὶ τράγων, καὶ μόσχων &c. v. 25. Idem legit, αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ, ubi LXX. αἰχμαλωσίαν ἐν Ἰακώβ.

v. 27. Ἀλλ. ἐκ τῶν χωρῶν τῶν &c. Idem.

v. 28. ※ καὶ συνάξω &c. Mſ. Jeſ. & Drusius. In Edit. Rom. vacat.

v. 29. Ἀλλ. τὸ πνεῦμά μου. Drusius. Ubi LXX. τὸν θυμόν μου. quam τῶν Ο. interpretationem memorat Hieronymus, aitque RUHI non *furorem meum*, ſed *ſpiritum meum* ſignificare.

EZECHIELIS CAP. XL.

בראש השנה 1. Ο. ἐν τῷ πρώτῳ μηνί. Θ. [ἐν νέῳ ἔτει.]

1. Hebr. in capite anni. *LXX.* in primo menſe. *Th.* in novo anno. *Vul. in exordio anni.*

ויבא אתי שמה במראות אלהים ※ καὶ ἤγαγέν με ἐκεῖ ἐν ὁράσει θεοῦ.

Heb. Vulg. & adduxit me illuc. In viſionibus Dei. ※ & adduxit me illuc in viſione Dei.

מנגב 2. Α. ἐξέναντι τοῦ Βορρᾶ. Σ. Θ. ἀπὸ νότου ἀπὸ μεσημβρίας. Ο. ἀπέναντι.

2. *Hebr.* a meridie. *A.* ex adverſo Aquilonis. *S. Th.* ab Auſtro a meridie. *LXX.* e regione. *Vulg. ad Auſtrum.*

בידו וקנה המדה והוא עמד בשער 3. ※ Α. Θ. ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, (καὶ κάλαμος μέτρου) καὶ αὐτὸς εἱστήκει ἐπὶ τῆς πύλην. Ο. καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων, καὶ κάλαμος μέτρον, (ἄλλ. μέτρου,) καὶ αὐτὸς εἱστήκει ἐπὶ τῆς πύλης.

3. *Heb.* in manu ejus, & calamus menſuræ: & ipſe ſtans in porta. ※ *A. Th.* in manu ejus, (& calamus menſuræ) & ipſe ſtabat in porta. *LXX.* & in manu ejus erat funiculus cæmentariorum, & calamus menſura, (*al.* menſuræ:) & ipſe ſtabat in porta. *Vulg. in manu ejus, & calamus menſuræ in manu ejus: ſtabat autem in porta.*

חומה 5. Α. Θ. τεῖχος. Σ. Ο. περίβολος.

5. *Hebr. A. Th. Vul.* murus. *S. LXX.* ſeptum.

את־רחב הבנין Α. Σ. τὸ πλάτος τῆς οἰκοδομῆς. Ο. τὸ προτείχισμα.

Hebr. A. S. Vulg. latitudinem ædificii. *LXX.* antemurale.

וקומה Α. Σ. καὶ ἀνάστημα. Ο. καὶ τὸ ὕψος.

Heb. A. S. LXX. Vulg. & altitudinem.

ויעל במעלתו 6. Σ. καὶ ἀνέβη δι' ἀναβαθμῶν. Ο. ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς.

6. *Heb.* & aſcendit in gradus ejus. *S. Vulg.* & aſcendit per gradus. *LXX.* in ſeptem gradibus.

סף Α. Θ. πρόθυρον. Σ. οὐδόν.

Heb. S. Vulg. limen. *A. Th.* veſtibulum.

סף 7. Α. Θ. πρόθυρον. Σ. οὐδόν.

7. *Heb. S. Vul.* limen. *A. Th.* veſtibulum.

אולם Σ. πρόπυλον. ὁ Σύρος, τὴν κιγκλίδα. Ο. αἰλάμ.

Hebr. veſtibulum. *S.* anteliminare. *Syrus*, cancellum. *LXX.* ælam. *Vulg. vacat.*

את־אלם השער 9. Σ. πρόπυλον τοῦ πυλῶνος. Ο. αἰλὰμ τοῦ πυλῶνος.

9. *Heb. S. Vul.* veſtibulum portæ. *LXX.* ælam portæ.

ואילו Ἀλλ. τὸ περὶ αὐτό. Ἀλλ. τῆ πύλης σήριγμα. Ο. καὶ τὰ αἰλὲῦ.

ותאי השער דרך קדים 10. Σ. αἱ δὲ παραστάδες τῆ θύρας ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικήν. Ο. καὶ τὰ θεὲ τῆ πύλης.

השער 11. Ο. τῆ πυλῶνος. Ἄλλως, τῆ προπυλαίου.

וגבול לפני התאות אמת-אחת 12. Σ. καὶ ὅριον ἔμπροσθεν τῶ παραστάδων πήχεος ἑνός. Α. στηριγμάτων. ※ Θ. πήχεος ἑνός.

והתא Σ. καὶ αἱ παραστάδες. Ο. καὶ τὸ θεέ.

אל-איל החצר 14. Α. κρίωμα... Σ. παραστάσις.

על-לפני אלם השער 15. Α. . . . . . .
Σ. . . . . Ο. καὶ τὸ αἴθριον τῆ πύλης.

חלונות אטמות 16. Σ. πεφραγμέναι τοξικαί. Ο. θυρίδες κρυπταί.

התאים Α. σήριγμα. Σ. παραστάδας. Ο. τὸ θεείμ.

אליהמה Σ. τῆ περιστάσεσι. Ο. τοῖς αἰλαμμὼθ. Ο. ἄλλως, τὰ αἰλάμ.

לאלמות Σ. τῆ περιστάσεσι. Ο. ἐπὶ τὰ αἰλάμ.

לשכות 17. Α. γαζοφυλάκια. Σ. ἐξέδρας. Ο. παστοφόρια.

רצפה עשוי לחצר סביב סביב Ο. καὶ περίστυλα ※ Σ. Θ. πεποιημένα τῆ αὐλῆς κύκλῳ ※ Α. Θ. κύκλῳ.

ורחבו ותאו 21. Ο. τὸ πλάτος ※ αὐτῆς : καὶ τὸ θεέ. Α. Θ. παραστάδας.

אילו Οἱ Γ. τὰ ὑπέρθυρα. Ο. τὸ αἰλεῦ.

אלמו Σ. ὑπεροχήσεις. Ο. αἰλαμμώθ.

ובמעלות 22. Ο. κλιμακτῆρσιν. Ἀλλ. βαθμοῖς.

אילמו Ο. αἰλαμμὼθ. (al. αἰλουμμών.) Ἄλλος, προέμπυλον.

דרך הדרום 24. Ο. κατὰ νότον. Ἀλλ. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς νότον. Σ. εἰς λίβα.

אילו Α. τὰ στηρίγματα αὐτῆς. Σ. τὰ περὶ αὐτήν. Ο. τὰ αἰλεῦ.

לאלמו סביב סביב 29. Ο. αἰλαμμὼθ κύκλῳ ※ Α. Θ. κύκλῳ.

אל-החצר הפנימי דרך הקדים 32. Ἄλλος, εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ὁδῷ κατ' ἀνατολάς. Ο. εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατ' ἀνατολάς.

Hebr. & postes ejus. *Al.* quod circa eum. *Al.* portæ sustentaculum. *LXX.* & Æleu. *Vulg. & frontem.*

10. *Heb.* & thalami portæ viam Orientis. *S.* postes autem januæ ad viam Orientalem. *LXX.* & Thee portæ. *Vulg. porro thalami portæ ad viam Orientalem.*

11. *Hebr. LXX. Vulg.* portæ. *Al.* vestibuli.

12. *Heb.* & terminum ante thalamos cubito uno. *S.* & terminum ante postes cubiti unius. *A.* [ante] sustentacula ※ *Th.* cubiti unius. *Vul. & marginem ante calamos cubiti unius.*

Heb. & thalamus. *S.* & postes. *LXX.* & ipsum Thee. *Vul. thalami autem.*

14. *H.* & ad postem atrii. *A.* frontem (atrii.) *S.* parastases, *vel* postes. *Vulg. & ad frontem atrium.*

15. *Heb.* super faciem vestibuli portæ. *A.* ante faciem postium portæ. *S.* contra faciem vestibuli portæ. *LXX.* & sub divo portæ. *Vulg. & ante faciem portæ.*

16. *Hebr.* & fenestræ clausæ. *S.* munitæ arcuatæ. *LXX.* fenestræ absconditæ. *Vul. fenestras obliquas.*

Hebr. Vulg. thalamis. *A.* sustentaculum, *al.* thalamos. *S.* postes. *LXX.* Theim.

Hebr. Vulg. postibus eorum. *S.* circumstantiis. *LXX.* ælammoth. *LXX. aliter,* ælam.

Hebr. Vulg. in vestibulis. *S.* circumstantiis. *LXX.* super ælam.

17. *Hebr.* cubicula. *A.* gazophylacia & cellaria. *S.* exedras. *LXX.* pastophoria. *Vul. gazophylacia.*

Heb. pavimentum factum atrio circum circum. *LXX.* & peristylia ※ *S. Th.* facta atrii circum ※ *A. Th.* circa. *Vulg. & pavimentum stratum lapide per circuitum.*

21. *Heb.* & latitudinem ejus, & thalami ejus. *LXX.* latitudinem ※ ejus, & Thee. *A. Th.* postes. *Vul. quam in latitudine. Et thalamos ejus.*

Hebr. postes ejus. *Tres Int.* superliminaria. *LXX.* Æleu. *Vulg. frontem ejus.*

Heb. vestibula ejus. *S.* eminentia. *LXX.* ælamoth. *Vul. vestibulum ejus.*

22. *Heb.* in gradibus. *LXX. Alius, Vulg.* gradibus.

Heb. vestibula ejus. *LXX.* ælammoth. *Alius,* anteliminare. *Vulg. vestibulum.*

24. *Hebr.* viam Austri. *LXX.* ad Austrum. *Alius, Vulg.* ad viam Australem. *S.* ad Africum.

Heb. postes ejus. *A.* sustentacula ejus. *S.* quæ circa eam. *LXX.* Æleu. *Vul. frontem ejus.*

29. *Hebr.* & vestibula ejus circum circum. *LXX.* ælammoth circum ※ *A. Th.* circa. *Vul. vestibulum ejus in circuitu.*

32. *Hebr.* ad atrium interius via Orientis. *Alius,* in atrium interius via ad Orientem. *LXX.* in portam respicientem ad Orientem. *Vulg. in atrium interius per viam Orientalem.*

לחצר החיצונה 34. Σ... Ο. εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν.

שם ידיחו את־העלה 38. ※ Θ. ἐκεῖ πλυνοῦσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. In O. deest.

ובאלם השער שנים שלחנות מפו ושנים שלחנות מפה 39. Ο. ἐν τῷ αἰλὰμ τῆς πύλης ÷ τῆς δευτέρας: δύο τράπεζαι ἔνθεν καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν.

לשחוט אליהם העלה והחטאת Ο. ὅπως σφάζωσιν ἐν αὐτῇ ※ Θ. τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας.

ואל־הכתף מחוצה לעולה לפתח השער 40. Α. Σ. καὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ τῇ ἔξωθεν, τῇ ἀναβαινούσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς πύλης.

השפתים 43. Α. 1. ἐπιστάσεις. Α. 2. Σ. Θ. χείλη. Ο. γεῖσος.

זה הלשכה 45. Α. γαζοφυλάκιον. Σ. Ο. ἐξέδρα. Θ. θάλαμος.

ובמעלות אשר יעלו אליו 49. Α. 1. . . . Α. 2. Θ. . . . . . Σ. . . . . . Ο. καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό.

34. *Hebr.* atrio exteriori. *S.* atrii interioris. *LXX.* in atrium interius. *Vulg. atrii exterioris.*

38. *Heb.* ibi abluent holocaustum. ※ *Th.* ibi lavabunt holocautosin. *In LXX. deest. Vul. ibi lavabunt holocaustum.*

39. *Hebr. Vulg.* & in vestibulo portæ, duæ mensæ hinc, & duæ mensæ inde. *LXX.* in ælam vero portæ ÷ secundæ; duæ mensæ hinc, & duæ mensæ inde.

Hebr. ad mactandum ad eas holocaustum & sacrificium pro peccato. *LXX.* ut immolent in ea ※ *Th.* holocautosin & quæ pro peccato. *Vulg. ut immoletur super eas holocaustum & pro peccato.*

40. *Hebr.* & ad humerum extra gradum ad ostium portæ. *A. S. Vulg.* & ad latus exterius, quod ascendit ad ostium portæ.

43. *Heb.* cremathræ. *A.* 1. epistases. *A.* 2. *S. Th. Vul.* labia. *LXX.* gisum.

45. *Heb.* hoc cubiculum. *A. Vulg.* gazophylacium. *S. LXX.* exedra. *Th.* thalamus.

49. *H.* & in gradibus quibus ascendent ad illud. *A.* 1. & gradibus in quibus ascendebatur ad eam. *A.* 2. *Th.* gradibus undecim. *S.* gradibus octo. *LXX.* & super decem gradus ascendebant ad illud. *Vul. & octo gradibus ascendebatur ad eam.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XL. Ezechielis.

v. 1. Hieronymus: *Qui (Theodotio) in eo loco ubi nos posuimus*, in exordio anni, *interpretatus est*, in novo anno, decima mensis. *Novus autem annus apud Hebræos vocatur mensis septimus, qui apud eos habet vocabulum*, THESRI.

Ibid. ※ καὶ ἤγαγέ με &c. Ms. Jes. Hæc porro habentur in Edit. Rom. ubi ἐκεῖ non adest.

v. 2. Hieronymus: LXX. & Aq. *e regione & ex adverso Aquilonis.* Th. & Sym. *vergentis ad Austrum.* Interpretum lectionem Græcam mutuamur ex Codice Regio.

v. 3. ※ Α. Θ. ἐν τῇ χειρὶ &c. Ms. Jes. ubi illud, καὶ κάλαμος μέτρου, omittitur.

v. 5. Α. Θ. τεῖχος. Σ. Ο. περίβολος. Hieron. *Pro* muro, *quem Aq. & Th. interpretati sunt, Sym. & LXX. posuêre* περίβολον.

Ibid. Α. Σ. τὸ πλάτος τῆς οἰκοδομῆς. Drusius. Regius vero Codex pro τῆς οἰκοδομῆς, habet τῶν ἀναβαθμῶν.

Ibid. Α. Σ. καὶ ἀνάστημα. Drusius.

v. 6. Σ. καὶ ἀνέβη &c. Drusius. In hunc locum Hieron. *Propterea per gradus ingreditur, imo conscendit, quos soli LXX. septem nominant; cum & in Hebræo & in cæteris translationibus, gradus tantum absque numero legerimus.*

v. 7. Α. Θ. πρόθυρον. Σ. οὐδόν. Ms. Jes. ex Origene, & Drusius ex hoc Hieronymi loco: *Limen igitur portæ sive* θεὲ, *imo* SEPH, *quod Symm.* οὐδὸν, *Aq. & Th.* πρόθυρον *interpretati sunt.*

Ibid. תאים LXX. παραστάδες. Ubi hæc notat Drusius: *Singularis (vox)* תא *ex quo factum putaverim* θεὲ, *quod in Editione* τῶν Ο. *Id cum* סף *confundunt, &* limen *interpretantur. In Edit. Romana* τὸ θεὲ, *A. S. Th.* πρόθυρον, vestibulum, οὐδὸν, limen. *Theodoretus annotat apud Syrum se reperisse* θεὲ *&* limen *&* superliminare *significare; Theim vero eadem numero multitudinis. Hieron.* limen portæ, sive θεὲ, imo SAPH. *Et mox:* Post limen autem portæ, juxta Hebraïcum, mensus est thalamum, sive cubiculum; ut Symm. transtulit, παραστάδας, i. postes. *Et post aliquanto:* Extrema thalamorum, vel ut Sym. transtulit, παραστάδων. Thalami autem, sive παραστάδες, & ut LXX. de suo posuêre, θεηλάθ. *Et deinde:* Mensusque est portam a tecto thalami, sive παραστάδος: & cubicula autem, id est, thalami, & παραστάδες. *Hic vides* θεείμ *corruptum esse in* θεηλάθ. Nam, *ut ait Hieronymus*, omnia prope verba Hebraïca, & nomina quæ in Græca & Latina translatione sunt posita, nimiâ vetustate corrupta, Scriptorumque vitio depravata, & dum de inemendatis scribuntur inemendatiora, de verbis Hebraïcis facta esse Sarmatica, imo nullius gentis, dum & Hebræa esse desierint, & aliena esse non cœperint.

Ibid. Σ. πρόπυλον. Ms. Jes. ex Origene, & Drusius. ὁ Σύρος, τὴν κιγκλίδα. Ms. Jes. Hieronymus: *Post limen portæ &c. quod LXX.* αἰλάμ *transtulerunt, quod in sequentibus Sym.* anteliminare *interpretatus est.*

v. 9. Σ. πρόπυλον τοῦ πυλῶνος. Ex Ms. Jes.

Ibid. Ἀλλ. τὸ περὶ αὐτοῦ. Ἀλλ. τῆς πύλης στήριγμα. Ms. Jes. Hieron. eadem ipsa exprimit ELAU, circa eum, *sive* sustentacula. Prima versio Symmachi esse videtur, ut infra v. 24. & cap. 41. v. 3.

v. 10. Σ. αἱ δὲ παραστάδες τῆς θύρας &c. Drusius.

v. 11. Ἀλλ. τοῦ προπύλου. Ex scholio Romanæ Edit.

Ibid. τὸ μῆκος τῆς πύλης. Hanc lectionem τοῖς Ο. tribuit scholion Edit. Rom. Verum illi habent εὖρος, & Hieronymus testificatur legi in LXX. *latitudinem.*

v. 12. Σ. καὶ ὅριον &c. Hoc quasi scholion adfert Drusius; at est versio Symmachi, ut colligitur ex Codice Jes. qui habet, Σ. παραστάδων. unde etiam reliquas interpretationes mutuamur.

Ibid. Σ. ἐκ αἱ παραστάδες. Drusius.

v. 13. Hieron. *a tecto thalami*, sive παραστάδος.

v. 14. Hieron. *Symmachus hunc locum sic interpretatus est*, & fecit παραστάσεις, *pro quibus in Hebraïco*

habet ELIM, *quæ Aq. interpretatus est* κρίωμα, *& nos* in fronte *vertimus.* Verum hæc suspicione non vacant: nam mira perturbatio hoc Capite. Ibid. pro illo τῶν O. τὸ αἴθριον αἰλάμ, Ms. Jes. ad marg. πρόπυλον.

v. 15. Hieronymus: *Sub divo quoque ailam portæ. A.* ante faciem postium portæ; *S.* contra faciem vestibuli portæ, *interpretati sunt.*

v. 16. Σ. πεφραγμέναι τοξικαί. Cod. Reg. Bombycinus. Hieron. item: *Fenestras absconditas, quæ Hebraice appellantur* ATEMOTH, *Sym.* τοξικὰς *transtulit.* Et infra: *Et hæ fenestræ erant in thalamis, hoc est, in cubiculis singulis & porticibus, quæ ante cubicula tendebantur, obtinentes cubitos 50. Quæ fenestræ obliquæ, sive* τοξικαί, *idcirco a sagittis vocabulum perceperunt: quod instar sagittarum angustum in ædes lumen immittant; & intrinsecus dilatentur.*

Ibid. A. στήριγμα. Σ. παραστάδας. Ms. Jes. Longe aliter Drusius התאים *S.* postes. *A.* thalamos.

Ibid. Σ. ταῖς περιστάσεσι. Ms. Jes. Drusius verò: *A. frontes eorum.* S. *circumstantias.* Sic ex Hieronymo.

Ibid. Σ. ταῖς περιστάσεσι. Ms. Jes. ubi hæc nota additur: τουτέστι, ταῖς περιεστηκυίαις περὶ τὴν αὐλὴν, καὶ λεγομέναις ὑπὸ Ακύλου στηρίγμασιν. Ωρ. i. Ωριγένης.

v. 17. A. γαζοφυλάκια. Σ. ἐξέδρας. Ex Hieronymo.

Ibid. ※ Σ. Θ. πεποιημένα τῆς αὐλῆς κύκλῳ. ※ A. Θ. κύκλῳ. Ms. Jes.

v. 21. τὸ πλάτος ※ αὐτῆς, καὶ τὸ θεέ. A. Θ. παραστάδας. Idem.

Ibid. οἱ Γ. τὰ ὑπέρθυρα. Ms. Jes. Ex Origene Schol. Romanus, τὰ ὑπέρθυρα καὶ ὑποχώρησις αὐτῆς.

Ibid. Σ. ὑπερόχησις. Idem: an ὑποχώρησις, ut supra.

v. 22. Αλλ. πρόπυλον. Ms. Jes. ex Origene.

v. 24. Αλλ. κατὰ τὴν ὁδὸν &c. Ex Drusio.

Ibid. A. τὰ στηρίγματα &c. Ms. Jes. ex Origene.

v. 29. ※ A. Θ. κύκλῳ. Idem.

v. 32. Αλλ. εἰς τὴν αὐλὴν &c. Drusius ex Edit. Complutensi. Versu sequenti ita legitur in Ms. Jes. εἴκοσι πέντε καὶ αἰλαμμώθ ※ Θ. κύκλῳ κύκλῳ μῆκος ε'. καὶ κ'. πηχέων καὶ αἰλαμμώθ.

v. 34. Hieron. Atrii exterioris, *pro quo LXX. & Sym.* interiorem *posuerunt.*

v. 38. ※ Θ. ἐκεῖ πλυνοῦσι &c. Drusius & Ms. Jes.

v. 39. Ἐν δὲ τῷ αἰλάμ &c. Drusius. Hieron. vero ait: *Pro* ÆLAM, *in Hebræo positum est,* ULAM. In Edit. Romana, ubi multa perplexe jacent hoc Capite, legitur, καὶ τὰ αἰλαμμὼν αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρυσις.

Ibid. ※ Θ. τὴν ὁλοκαύτωσιν &c. Ms. Jes. Hieronymus ait ex Theodotione additum esse in LXX.

v. 40. A. Σ. ἐπὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ &c. Drusius. In Edit. Romana omnia perplexa sunt.

v. 43. A. 1. ἐπιστάσεις &c. Has lectiones ex Hieronymo mutuamur, quemadmodum & sequentes usque ad finem.

EZECHIELIS CAP. XLI.

את־האילים 1. Σ...... O. τὸ αἰλάμ. Θ. αἰλίμ.	1. *H. Ebr.* postes. *S.* in circuitu. *LXX.* ælam. *Th.* ælim. *Vul. frontes.*
רחב האהל ※ A. πλάτος τῆς σκηνῆς.	*H.* ※ *A. Vulg.* latitudinem tabernaculi.
כתפות 2. A. ὦμοι. Σ. ὦμιαι. O. ἐπωμίδες. Θ. ὠμία.	2. *H. A. S. Th.* humeri. *LXX.* superhumeralia. *Vulg. latera.*
איל־הפתח 3. A. στήριγμα τῆς θύρας. Σ. τὸ περὶ τὴν θύραν. O. Θ. αἰλ.	3. *H.* postem ostii. *A.* sustentaculum portæ. *S.* quod in circuitu portæ. *LXX. Th.* ail. *Vulg. in fronte portæ.*
הפתח שתים אמות ※ A. Σ. καὶ θύραν δύο πήχεις. O. θυρώματος πηχῶν δύο.	*H.* ostii duobus cubitis. ※ *A. S.* & portam duos cubitos. *LXX.* portæ cubitorum duorum. *Vul.* [*in fronte*] *portæ cubitorum duorum.*
עשרים אמה 4. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος, πηχῶν εἴκοσι. O. πηχῶν μ'.	4. *H.* viginti cubitus. *Hebr. Int. & Syrus,* viginti cubitorum. *LXX.* cubitorum quadraginta. *Vul. viginti cubitorum.*
8. וראיתי לבית גבה סביב סביב מיסדות הצלעות Αλλ. καὶ εἶδον κατὰ τὸν οἶκον ἐν ὕψει περικύκλῳ πλευρῶν. O. καὶ τὸ θραέλ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διάστημα τῶν πλευρῶν.	8. *H.* & vidi in domo altitudinem circum circum fundamenta costarum. *Alius,* & vidi in domo in altitudine in circuitu laterum. *LXX.* & thrael domûs altitudo in circuitu distantia laterum. *Vul. & vidi in domo altitudinem per circuitum fundata latera.*
בין הלשכות 10. A. ἀναμέσον τῶν γαζοφυλακίων. Σ. O. ἀναμέσον τῶν ἐξεδρῶν.	10. *H.* inter cubicula. *A. Vul.* inter gazophylacia. *S. LXX.* inter exedras.
רחב מקום 11. Αλλ. τὸ εὖρος τοῦ τόπου. O. τὸ εὖρος τοῦ φωτός.	11. *H. Alius,* latitudo loci. *LXX.* latitudo luminis. *Vulg. latitudinem loci.*
הגזרה 12. A. 1. Σ. . . . A. 2. Θ. Γαζερά. O. τοῦ ἀπολοίπου.	12. *H.* tabulati sepositi. *A.* 1. *S. Vulg.* separatum. *A.* 2. *Th.* Gazera. *LXX.* reliqui.
אתוקיהא 15. O. τοῦ οἴκου ἐκείνου.	15. *H.* angulos ejus. *LXX.* domus illius. *Vul. ethecas.*
וההיכל הפנימי Αλλ. καὶ ὁ ναὸς ὁ ἐσώτερος. O. καὶ ὁ ναός.	*H. Alius, Vulg.* & templum interius. *LXX.* & templum.
מעל הפתח 20. Αλλ. ὑπεράνω τῆς θύρας. O. ἕως τοῦ φατνώματος.	20. *H.* usque ad desuper ostium. *Alius,* supra portam. *LXX.* usque ad laquear. *Vulg. usque ad superiora portæ.*
והתמרים O. καὶ οἱ φοίνικες. Θ. καὶ φοῖνιξ.	*H. LXX. Vulg.* & palmæ. *Th.* & palma.

והעבים 26. Αλλ. καὶ τὰ πάχη. Ο. ἐζυγωμένα.

26. *Hebr.* & trabes. *Alius*, & craſſitudines. *LXX.* æqui ponderis. *In Vulg. vacat.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLI. Ezechielis.

v. 1. Hieronymus: Et menſus eſt frontem templi; *pro quo* ælam *LXX.* & ælim *Th.* & in circuitu *Sym. tranſtulerunt.* Sym. *in circuitu*, τὰ περὶ, ut ſupra c. 40. v. 24. & infra v. 3.

Ibid. A. πλάτος τῆς σκηνῆς. Mſ. Jeſ.

v. 2. A. ὦμοι &c. Idem.

v. 3. A. ςήριγμα τῆς θύρας. Σ. τὸ περὶ τὴν θύραν. Idem. Hieronymus vero ait Aquilam vertiſſe *oſtium.*

v. 4. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος, πηχῶν εἴκοσι. Theodoretus.

v. 8. Αλλ. καὶ εἶδον &c. Druſius ex Editionis Romanæ Notis. Illud θραὲλ, vel θραῆλ, LXX. Interpretum, ut omnino ſpurium rejicit Hieronymus, aitque cæteros Interpretes vertiſſe, *& vide.* Hebraïcum eſt וראיתי

v. 10. A. ἀναμέσον τῶν γαζ- Ex Hieronymo.

v. 11. Αλλ. τὸ εὖρος &c. Ex Druſio.

v. 12. Has verſiones Latine ad verbum refert Hieronymus.

v. 15. Hieronymus: Εκθέτας (*Alii*, Ethecas) *Romæ appellant Solaria de cœnaculorum mœnibus eminentia, ſive Meniana, ab eo qui ea primus invenit, quæ nonnulli Græcorum* ἐξώςρας *vocant.* Cæterum ſive ἐκθέτας legas, ſive *ethecas*, ex voce Hebraïca אתוקיהא expreſſum videtur.

Ibid. Αλλ. καὶ ὁ ναὸς &c. Hanc & ſequentes omnes lectiones ex Druſio mutuamur.

EZECHIELIS CAP. XLII.

ויוציאני אל־החצר החיצונה 1. Αλλ. καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν. Ο, καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν.

1. Hebr. *Alius*, *Vul.* & eduxit me in atrium exterius. *LXX.* & induxit me in atrium interius.

הלשכה A. γαζοφυλάκιον. Σ. Ο. ἐξέδραν. Θ. παςοφόριον.

H. cubiculum. *A. Vulg.* gazophylacium. *S. LXX.* exedram. *Th.* paſtophorium.

הגזרה A. 1. Σ. . . . . A. 2. Θ. γαζερά. Ο. ἀπολοίπου.

H. tabulatum ſepoſitum. *A.* 1. *S. Vulg.* ſeparatum. *A.* 2. *Th.* gazera. *LXX.* reliquum.

אל־פני 2. Αλλ. κατὰ πρόσωπον. In Ο. vacat.

2. *H.* ad faciem. *Alius*, juxta faciem. *In LXX. vacat. Vulg. in facie.*

אתיק אל־פני־אתיק בשלשים 3. Αλλ. ἔκθετον πρὸς πρόσωπον ἐκθέτου ἐν τρισσοῖς. Ο. ἀντιπρόσωποι ςοαὶ τρισσαί.

3. *Heb.* angulus ad faciem anguli in tertiis. *Alius*, ſolarium ad faciem ſolarii in triplicibus. *LXX.* e regione invicem poſitæ porticus ternæ. *Vul. ubi erat porticus juncta porticui triplici.*

אל־הפנימית דרך אמה אחת 4. ※ Θ. εἰς τὸ ἐσώτερον ὁδὸν πήχεος ἑνός.

4. *H.* ad interius, via cubiti unius. ※ *Th.* in interius via cubiti unius. *Vul. ad interiora reſpiciens viæ cubiti unius.*

כי משלשות הנה 6. Σ. τρίςεγα γὰρ ἦν. Ο. διότι τριπλαῖ ἦσαν.

6. *H.* quia tertiata ipſa. *S. Vul.* triſtega enim erant. *LXX.* quia triplices erant.

נאצל מהתחתנות Θ. ἐπισυνήχθησαν ὑπὲρ κατώτερα. Ο. ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν.

H. ſeparatum eſt ab inferioribus. *Th.* collecti ſunt ſupra inferiora. *LXX.* eminebant ab iis quæ erant inferius. *Vulg. eminebant de inferioribus.*

וגדר 7. Ο. καὶ φῶς. Αλλ. καὶ φλιά.

7. *H.* & maceriæ. *LXX.* & lumen. *Alius*, & limen. *Vulg. & peribolus.*

ושם יניחו בגדיהם 14. Αλλ. καὶ ἐκεῖ ἀποθήσονται τὰ ἱμάτια αὐτῶν. In Ο. vacat.

14. *H. Alius*, *Vulg.* ibi reponent veſtimenta ſua. *In LXX. vacat.*

לארבע רוחות מדדו 20. Αλλος, τὰ τέσσαρα μέρη τῷ αὐτῷ καλάμῳ ἐμέτρησεν. Ο. τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ καλάμου.

20. *H.* ad quatuor ventos menſus eſt ipſum. *Alius*, quatuor partes eodem calamo menſus eſt. *LXX.* quatuor partes ejuſdem calami. *Vul. per quatuor ventos menſus eſt.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLII. Ezechielis.

v. 1. Αλλ. καὶ ἐξήγαγέ με &c. Druſius.

Ibid. Hieronymus: *Eductus autem eſt in* gazophylacium, *ſive ut Sym. & LXX. tranſtulerunt*, exedram, *vel ut Th.* παςοφόριον, *quod in* thalamum *vertitur.* Gazophylacium autem, ut liquet, eſt verſio Aquilæ, etſi hîc non memoretur. Edit. Rom. ἐξέδραι πέντε.

Ibid. Variorum interpretationes vocis Hebraïcæ גזרה exprimit Hieronymus, quales nos edidimus: aitque in iſtis locis multum intereſſe diſcriminis Hebraïcum inter & LXX. *non ſolum ordine, ſed numero verborum, & interpretatione.*

v. 2. Αλλ. κατὰ πρόσωπον. Druſius.

v. 3. Αλλ. ἔκθετον &c. Druſius. Vide ſupra cap. 41.

v. 4. ※ Θ. εἰς τὸ ἐσώτερον &c. Mſ. Jeſ. Druſius legit,

πρὸς τὴν ἐσωτέραν ὁδόν..
v. 6. Σ. τρίστεγα γὰρ ἦν. Drusius.
Ibid. Θ. ἐπισυνήχθησαν. Idem.
v. 7. Ἀλλ. καὶ φλιά. Idem.

v. 14. Ἀλλ. καὶ ἐκεῖ ἀποθήσονται &c. Idem.
v. 20. Ἀλλ. τὰ τέσσαρα &c. Ms. Jes. ubi frequenter legitur τέσσερα pro τέσσαρα.

EZECHIELIS CAP. XLIII.

כקול מים רבים 2. ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. Ο. ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν.

בבאי לשחת את־העיר 3. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν. Ἀλλ. εἰσπορευομένου αὐτοῦ διαφθεῖραι τὴν πόλιν. Ο. ὅτε εἰσεπορευόμην τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν.

ביני וביניהם 8. Ἀλλ. ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν. Ο. ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν.

ופגרי מלכיהם 9. Ἀλλ. καὶ πτώματα (τῶν βασιλέων αὐτῶν.) Ο. καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν.

ויכלמו 10. Ἀλλ. εἴπως ἐντραπῶσιν. Ο. καὶ κοπάσουσιν.

11. ותכונתו ומוצאיו ומובאיו וכל־צורתו ואת כל־חקתו Ο. ※ καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ: καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ. ※ οἱ Γ. καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῦ: καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ: ※ καὶ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ: Ο. καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ.

זאת תורת הבית 12. Ἀλλ. οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου. In O. vacat.

באמות אמה אמה 13. Ο. ἐν πήχει τοῦ πήχεως ※ Α. Θ. καὶ πήχεως.

אמה אמה וטפח וחיק Α. πήχεως τὸν πῆχυν, πῆχυς ὁ κόλπωμα ἦν. Σ. πήχισμα πεπηχισμένον. Ο. ἐν πήχει τοῦ πήχεως καὶ παλαιστῆς, κόλπωμα.

גבולה Α. Θ. ὅριον. Σ. περιορισμόν. Ο. γεῖσος.

מחיק הארץ עד־העזרה התחתונה 14. Α. ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς γῆς ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου. Ο. ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ, πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τοῦτο.

העזרה Α. κρηπιδώματος. Σ. περιδρόμου. Ο. ἱλαστήριον. Θ. ἀζαρά.

מהעזרה הקטנה עד העזרה הגדולה Α. ἀπὸ κρηπιδώματος τοῦ μικροῦ ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ μεγάλου. Ο. ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα.

רחב 16. Ἀλλ. πλάτος. In O. vacat.

2. Hebr. *Hebræus Interp. Syrus*, *Vulg.* quasi vox aquarum multarum. *LXX.* quasi vox geminantium multorum.

3. *H.* in veniendo me ad perdendam urbem. *Hebr. Int. & Syrus*, cum ingressus sum ad perdendam urbem. *Alius*, ingrediente illo ad destruendam urbem. *LXX.* quando ingrediebar ut ungerem civitatem. *Vulg. quando venit ut disperderet civitatem.*

8. *H. Alius*, *Vul.* inter me & inter eos. *LXX.* ut connexum inter me & eos.

9. *H.* & cadavera regum suorum. *Alius*, *Vul.* & ruinas regum suorum. *LXX.* & homicidia ducum suorum.

10. *H.* & erubescent. *Alius*, si forte erubescant. *LXX.* & cessabunt. *Vul. & confundantur.*

11. *H.* & dispositionem ejus, & exitus ejus, & introitus ejus, & omnes figuras ejus, & omnia statuta ejus. ※ *Th.* & præparationem ejus: & exitus ejus, ※ *Tres Int.* & ingressus ejus: & legitima ejus: ※ & omnes leges ejus: *LXX.* & exitus ejus, & substantiam ejus, & omnia præcepta ejus. *Vulg. & fabricæ ejus, exitus & introitus, & omnem descriptionem ejus, & universa præcepta ejus.*

12. *H. Alius*, *Vul.* ista est lex domûs. *In LXX. vacat.*

13. *Heb.* in cubitis cubitus cubitus. *LXX.* in cubito cubiti ※ *A. Th.* & cubiti. *Vul. in cubito verissimo.*

H. cubitus, cubitus, & palmus, & sinus. *A.* cubiti cubitum, cubitalis mensura sinuositas erat. *S.* cubitalis dimensio cubito dimensa. *LXX.* in cubito cubiti & palmæ: sinus. *Vulg. in cubito verissimo, qui habebat cubitum & palmum: in sinu.*

H. terminus ejus. *A. Th.* terminus. *S. Vulg.* definitio. *LXX.* gisus.

14. *H.* a sinu terræ usque ad atrium auxilii inferius. *A.* a sinu terræ usque ad crepidinem infimam. *LXX.* a profundo exordii cavitatis ejus ad propitiatorium magnum hoc. *Vul. & de sinu terræ usque ad crepidinem novissimam.*

H. atrium auxilii. *A. Vul.* crepidinem. *S.* circuitum. *LXX.* propitiatorium. *Th.* azara.

H. & ab atrio auxilii minore usque ad atrium auxilii magnum. *A. Vulg.* a crepidine minore usque ad crepidinem magnam. *LXX.* a propitiatorio minore ad propitiatorium majus.

16. *Heb. Vulg.* latitudinis. *Alius*, latitudo. *In LXX. vacat.*

והעזרה 17. Σ. καὶ ἡ περιδρομή. Ο. καὶ τὸ ἱλαστήριον. Θ. καὶ ἀζαρά.

והחיק-לה Σ. (συντέλεια αὐτοῦ.) Ο. τὸ γεῖσος αὐτῷ.

פר 19. Σ. (ταῦρον.) Ο. Θ. (μόσχον.)

וכפרתהו 20. ※ καὶ περιφλυτῆς αὐτό.

ומלאו ידו 26. Α. Σ. Θ. . . . . . . Ο. καὶ πλήσουσι χεῖρας αὐτῶν.

17. *H.* & atrium auxilii. *S.* & circuitus. *LXX.* & propitiatorium. *Th.* & azara. *Vulg.* & *crepido.*

Hebr. & sinus ei. *S.* consummatio ejus. *LXX.* ei. *Vulg. sinus ejus.*

19. *H. LXX. Th. Vul.* vitulum. *S.* taurum.

20. *Heb.* ※ & expiabis ipsum. *Vul.* & *expiabis.*

26. *Heb. Vulg.* & implebunt manum ejus. *A. S. LXX. Th.* & implebunt manus ejus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIII. Ezechielis.

v. 2. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος, ὡς φωνὴ &c. Theodoretus.

v. 3. ὁ Ἑβρ. καὶ ὁ Σύρος, ὅτε εἰσῆλθον. Item Theodoretus.

v. 8. Ἀλλ. ἀναμέσον ἐμοῦ &c. Drusius. In aliis libris, ex duabus lectionibus una efficitur, συνεχόμενον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν.

v. 9. Ἀλλ. καὶ πτώματα. Drusius.

v. 10. Ἀλλ. εἴ πως ἐντραπῶσιν. Mſ. Jeſ. & Drusius.

v. 11. ※ Θ. καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ &c. Ex Mſ. Jeſ.

v. 12. Ἀλλ. οὗτος ὁ νόμος &c. Drusius.

v. 13. ※ Α. Θ. καὶ πήχεως. Mſ. Jeſ.

Ibid. Α. πήχεως τὸν πῆχυν &c. Idem.

Drusius ibidem: אמה וטפח πῆχυς καὶ παλαιστής, *cubitus & palmus. Sunt qui utuntur voce Græca παλαιστής, in antiqua versione apud Hieronymum*, cubitus & palæstes. *Hieronymus in ſua*, cubitum, *ſive* palmum, *ſive παλαιστήν. Dicitur & παλαιστή. Idem in Comment.* Cui jungitur palmus, *id eſt*, παλαιστή, ſextam habens partem cubiti. *Lexicon vetus*, παλαιστὴς χειρὸς, palmus, palma. *Hieronymus diſtinguit:* Palmus, *inquit*, Græce dicitur παλαιστή, & eſt ſexta pars cubiti. Alioquin palmus σπιθαμὴ ſonat, quam nonnulli pro diſtinctione palmum, porro παλαιστὴν palmum nominare conſueverunt. Hactenus Drusius.

Ibid. Α. Θ. ὅριον &c. Mſ. Jeſ. Hieronymus vero: A. S. Th. *terminus*. LXX. γεῖσος. Cujus verbi ſignificationem ignorare ſe fatetur Hieronymus.

v. 14. Α. ἀπὸ τοῦ κόλπου &c. Drusius. Idem עזרה Σ. περιδρομήν. Th. *azara*. Ex Hieronymo.

Ibid. Α. ἀπὸ κρηπιδώματος &c. Idem. Legitur & κρηπιδήματος.

v. 15. Mſ. Jeſ. ad vocem ἀριήλ, ſic habet: φῶς μου θεὸς, ἤτοι ὄρος θεοῦ, διὸ τὸ θυσιαστήριον οὕτως ἐκάλεσεν.

v. 16. Ἀλλ. πλάτος. Drusius.

v. 17. Σ. καὶ ἡ περιδρομή. Idem ex Hieronymo, qui duas Symmachi interpretationes, eaſque varias adfert. An ex duabus ejuſdem Editionibus? Ejus verba ſunt: *Et corona in circuitu ejus dimidii cubiti, pro qua rurſum LXX.* γεῖσος *interpretati ſunt:* & ſinus, *ſive juxta Symmachum*, conſummatio ejus *atque* perfectio *cubiti unius per circuitum.* Et poſtea: *Et ſinus ipſius propitiatorii, ſive* conſummatio *atque* perfectio, *quam Symmachus interpretatus eſt* περιδρομήν, *habebat unum cubitum.*

v. 19. Hieronymus: S. *taurus*. Th. *vitulus*.

v. 26. A. S. Th. & *implebunt manus ejus*. Hieron.

EZECHIELIS CAP. XLIV.

נשיא 3. Οἱ Γ. ἄρχων. Ο. ἡγούμενος.

אולם השער Ἀλλ. προθύρου πύλης. Ο. αἰλὰμ τῆς πύλης.

הנה מלא כבוד יהוה את-בית יהוה 4. Ο. ἰδοὺ πλήρης δόξης ※ οἱ Γ. κυρίου: ὁ οἶκος κυρίου.

אל-מרי 6. Α. Σ. Θ. πρὸς ἐριστὴν καὶ φιλόνεικον. Ο. πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα.

חלב 7. Ἀλλ. στέαρ. In O. vacat.

ולא שמרתם משמרת קדשי 8. ※ Θ. καὶ οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου. In O. vacat.

אשר רחקו מעלי 10. Ἀλλ. οἱ μακρυνθέντες ἀπ' ἐμοῦ. Ο. οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ.

בתעות ישראל אשר תעו מעלי אחרי גלוליהם Ἀλλ. ἐν τῇ πλάνῃ τῶν υἱῶν Ισραὴλ τῶν πλανηθέντων ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν. Ο. ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ισραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν.

והיו במקדשי משרתים פקדות אל-שערי 11.

3 Hebr. Tres Int. Vul.* princeps. *LXX.* dux. *Hebr.* veſtibuli portæ. *Al.* veſtibulum portæ. *LXX.* ælam portæ. *Vul. portæ veſtibuli.*

4. *Hebr. Vulg.* ecce implevit gloria Domini domum Domini. *LXX.* ecce plena gloria ※ *Tres Int.* Domini: domus Domini.

6. *Hebr.* ad rebellem. *A. S. Th.* ad contentioſum & pervicacem. *LXX.* ad domum exaſperantem. *Vul. ad exaſperantem.*

Heb. Alius, *Vul.* adipem. *In LXX. vacat.*

8. *Hebr.* & non ſervaſtis cuſtodiam ſanctitatum mearum. ※ *Th.* & non cuſtodiſtis cuſtodiam ſanctorum meorum. *In LXX. vacat. Vul.* & *non ſervaſtis præcepta ſanctuarii mei.*

10. *Hebr.* qui elongaverunt ſe a me. *Alius*, qui elongati ſunt a me. *LXX.* qui reſilierunt a me. *Vulg. qui longe receſſerunt a me.*

Hebr. in errando Iſraël, qui erraverunt a me poſt idola ſua. *Alius*, in errore filiorum Iſraël, qui erraverunt poſt idola ſua. *LXX.* cum erraret Iſraël a me poſt cogitationes ſuas. *Vulg. in errore filiorum Iſrael*, & *erraverunt a me poſt idola ſua.*

11. *Heb.* & erunt in ſanctuario meo miniſtri

הבית

הבית ומשרתים את־הבית המה ישחטו את־העלה ואת־הזבח לעם והמה יעמדו לפניהם לשרתם Ἄλλος, καὶ ἦσαν ἐν τῷ ἁγιάσματί μου λειτουργοῦντες τὰς ἐπισκοπὰς κατὰ τὰς πύλας τοῦ οἴκου . . . . αὐτοὶ ἔσφαζον τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὴν θυσίαν τῷ λαῷ, καὶ αὐτοὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον αὐτῶν λειτουργεῖν αὐτοῖς. Ο. καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες, θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου, καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσι τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ, τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς.

12. יען אשר ישרתו אותם לפני גלוליהם והיו לבית־ישראל למכשול עון על־כן Ἄλλος, ἀνθ' ὧν οὖν ἐλειτούργησαν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγενήθησαν εἰς κόλασιν ἀνομίας. ἕνεκα τούτου. Ο. ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ εἰς κόλασιν ἀδικίας. ἕνεκα τούτου.

ונשאו עונם ※ καὶ λήψονται τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

14. ונתתי אותם שמרי משמרת הבית לכל עבדתו ולכל אשר יעשה בו Σ. . . . .

Ἀλλ. δέδωκα γὰρ αὐτοὺς τοῦ φυλάσσειν τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου εἰς πᾶσαν λατρείαν αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα γινόμενα ἐν αὐτῷ. Ο. κατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν.

הפנימית 17. Α. Θ. καὶ ἔσω. Ο. τῆς ἐσωτέρας.

ביזע 18. Α. 1. Σ. . . . . . Α. 2. Βουζά. Ο. Βία. Θ. ἐν Ἰαζῆ.

לא ישלחו 20. ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, οὐ θρέψουσι. Ο. οὐ ψιλώσουσι.

אל־מת 25. ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σύρος, ἐπὶ νεκρῷ. Ο. ἐπὶ ψυχήν.

המנחה 29. Α. Σ. δῶρον. Ο. καὶ τὰς θυσίας.

חרם Α. Σ. Θ. ἀνάθημα. Ο. ἀφόρισμα.

præfecturæ ad portas domûs, & miniſtri domûs: ipſi mactabunt holocauſtum & victimam populo, & ipſi ſtabunt ante faciem eorum ad miniſtrandum eis. *Alius*, & erant in ſanctuario meo miniſtrantes præfecturas obeuntes in portis domûs....... ipſi mactabant holocauſtum & victimam populo: & ipſi ſteterunt coram eis, ut miniſtrarent illis. *LXX.* & erunt in ſanctis meis miniſtrantes, oſtiarii in portis domûs, & miniſtri domûs: iſti immolabunt ſacrificia & holocauſta populo: & iſti ſtabunt ante populum, ut miniſtrent ei. *Vul. Erunt in ſanctuario meo æditui, & janitores portarum domûs, & miniſtri domûs: ipſi mactabunt holocauſta & victimas populi: & ipſi ſtabunt in conſpectu eorum, ut miniſtrent eis.*

12. *Hebr. Vulg.* Pro eo quod miniſtraverunt illis in conſpectu idolorum ſuorum, & facti ſunt domui Iſrael in offendiculum iniquitatis: idcirco. *Alius*, Pro eo quod igitur miniſtraverunt illis in conſpectu idolorum ſuorum, & facti ſunt in pœnam iniquitatis; ideo. *LXX.* Pro eo quod miniſtraverunt eis ante faciem idolorum ſuorum, & factum eſt domui Iſrael in tormentum iniquitatis. Propterea.

Heb. Vul. & portabunt iniquitatem ſuam. ※ & accipient iniquitatem ſuam.

14. *Hebr.* & dabo eos cuſtodes cuſtodiæ domûs in omni ſervitio ejus, & in omni quod fiet in eo. *S.* poſueram enim eos cuſtodes januarum domûs univerſi miniſterii ejus, & cunctorum quæ fiunt in ea. *Alius*, dedi enim eos ad cuſtodiendam cuſtodiam domûs in univerſum miniſterium ejus, & in omnia quæ fiunt in ea. *LXX.* demittent eos ut ſervent cuſtodias domûs in omnia opera ejus, & in univerſa quæcumque fecerint. *Vul. Et dabo eos janitores domûs in omni miniſterio ejus, & in omnia quæcumque fecerint.*

17. *Heb. LXX. Vul.* interioris. *A. Th.* & intra.

18. *Hebr. A.* 1. *S. Vulg.* in ſudore. *A.* 2. buza. *LXX.* violenter, *vel* biza. *Th.* in Jaze.

20. *Heb.* non demittent. *Syrus & Hebræus*, non nutrient. *LXX.* non ad preſſum tondebunt. *Vul. neque comam nutrient.*

25. *Heb. Vulg.* ad mortuum. *Hebræus & Syrus*, ſuper mortuo. *LXX.* ſuper animam.

29. *Hebr.* munus. *A. S.* donum. *LXX.* & ſacrificia. *Vul. victimam.*

Hebr. A. S. Th. anathema. *LXX.* ſeparatio. *Vul. votum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLIV. Ezechielis.

v. 3. οἱ Γ. ἄρχων. Mſ. Jeſ.

Ibid. Ἀλλ. πρόθυρον πύλης. Druſius.

v. 4. ※ οἱ Γ. κυρίου. Idem.

v. 6. Α. Σ. Θ. πρὸς ἐριστήν &c. Druſius ex ſcholio Edit. Rom. ubi legitur una voce προσεριστήν, ſed male. Non putandum autem ſingulos ex tribus eandem vocem מרי duabus illis vocibus ἐριστὴν & φιλόνεικον expreſſiſſe: ſed ſignificari in ſcholio ſingulos ex tribus, vel ἐριστὴν, vel φιλόνεικον edidiſſe.

v. 7. Ἀλλ. στέαρ. Idem.

v. 8. ※ Θ. καὶ οὐκ ἐπεφυλάξατε &c. Druſius & Mſ. Jeſ. qui habet, καὶ οὐκ ἔτι φυλάξασθε, male.

v. 10. Ἀλλ. οἱ μακρυνθέντες &c. Druſius.

Ibid. Ἀλλ. ἐν τῇ πλάνῃ &c. Idem.

v. 11. Ἀλλ. καὶ ἦσαν &c. Idem.

v. 12. Ἀλλ. ἀνθ' ὧν οὖν ἐλειτούργησαν &c. Sunt qui hæc omnia ſumta ſuſpicantur ex Editione Symmachi. Vide Notas ad Editionem Romanam.

Ibid. ※ Θ. καὶ λήψονται &c. Mſ. Jeſ. qui habet λήμψονται, & alibi ſæpe.

v. 14. S. *Poſueram* &c. Ex Hieronymo. Græca autem, δέδωκα γὰρ αὐτοὺς &c. Latinis Symmachi non penitus reſpondent : quare crediderim alterius eſſe verſionem Græcam.

v. 17. A. Θ. ἐπὶ ἔσω. Mſ. Jeſ.

v. 18. Has verſiones ad verbum refert Hieronymus.

v. 20. Lectiones Syri & Hebræi hujus & 25. versûs ex Theodoreto.

v. 29. A. S. *donum.* Hieronymus. *Quod Hebraïce dicitur* MANAA.

Ibid. A. Σ. Θ. ἀνάθημα. *Quod Hebraïce dicitur* HEREM. Hieronymus.

EZECHIELIS CAP. XLV.

עשרה 1. Ἀλλ. δέκα. Ο. εἴκοσι.

הקדש 2. Ο. ἁγιάσματα. Ἀλλ. ἁγίασμα. Ἀλλ. ἅγιον.

מגרש Σ. . . . . Ο. διάστημα. Θ. ἀφόρισμα.

המקדש קדש קדשים 3. Ἀλλ. τὸ ἁγίασμα τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. Ο. ἅγια τῶν ἁγίων.

קדש מן־הארץ הוא 4. Ἀλλ. ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς τοῦτο. Ο. ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται.

לשכת 5. A. ἐξέδρας. Σ. . . . . . Ο. πόλεις.

האיפה 11. Ἀλλ. οἶφι vel οἰφί. Ο. τὸ μέτρον.

עשרה וחמשה 12. οἱ Γ. πεντεκαίδεκα. Ο. δέκα καὶ πεντήκοντα.

חמר 13. οἱ Γ. κόρου. Ο. γομόρ.

חק 14. Ο. πρόσταγμα. Ἀλλ. δικαίωμα.

מעשר הבת מן־הכר עשרת הבתים חמר כי־עשרת הבתים חמר A. ὁ βάτος ὁ μετρητὴς ἀπὸ τοῦ κόρου· ὅτι οἱ ι. μετρηταὶ κόρος. Ο. ἀπὸ δέκα κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶ γομόρ. Θ. ὁ βάτος ὁ μετρητὴς ἀπὸ τοῦ κόρου, οἱ ι. βάτοι κόρος. Ἄλλως, δεκακοτυλῶν αἱ δεκακοτύλαι γομόρ· αἱ δεκακοτύλαι εἰσὶ γομόρ.

ממשקה ישראל 15. A. Σ. ἀπὸ τῶν ὑδάτων Ἰσραήλ. Ο. ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ. Ο. Θ. ἀπὸ τῶν ποτιστηρίων Ἰσραήλ.

מנחה 17. A. Σ. δῶρον. Ο. τὰς θυσίας.

פר 18. Σ. . . . . . Ο. μόσχον.

העזרה 19. Ο. τοῦ ἱεροῦ. Θ. ἀζαρά.

מאיש שגה ומפתי 20. ※ Σ. Θ. ἀγνοοῦντος καὶ ἀπὸ νηπίου.

איפה 24. Ο. πέμμα.

הין Ο. εἶν.

בחמשה עשר יום 25. Ο. πεντεκαιδεκάτῃ ※ οἱ Γ. ἡμέρᾳ.

1. Hebr. *Alius*, *Vulg.* decem. *LXX.* viginti.

2. *Heb. Alius*, ſanctificationem. *LXX.* ſanctificationes. *Alius*, ſanctum. *Vul. ſanctificatum.*

Hebr. ſuburbanum. *S.* terminus. *LXX.* ſpatium. *Th.* ſeparatio. *Vul. ſuburbana.*

3. *Hebr.* ſanctuarium ſanctitas ſanctitatum. *Alius*, ſanctificatio ſanctum ſanctorum. *LXX.* ſancta ſanctorum. *Vulg. templum ſanctumque ſanctorum.*

4. *Hebr.* ſanctitas de terra ipſa. *Alius*, ſanctum de terra hoc. *LXX.* de terra erit. *Vulg. ſanctificatum de terra erit.*

5. *Heb.* cubicula. *A.* exedras. *S.* thalamos. *LXX.* civitates. *Vul. gazophylacia.*

11. *Hebr.* epha. *Alius*, œphi. *LXX.* menſura. *Vul. Ephi.*

12. *H.* decem & quinque. *Tres Interp. Vulg.* quindecim. *LXX.* decem & quinquaginta.

13. *H.* chomor. *Tres Int.* cori. *LXX.* gomor. *Vul. de coro.*

14. *H.* & ſtatutum. *LXX.* præceptum. *Alius*, juſtificatio. *Vul. menſura.*

H. decimum bati de coro : decem bati chomor, quia decem bati chomor. *A.* batus metretes a coro, quia decem metretæ corus. *LXX.* de decem cotylis, quia decem cotylæ ſunt gomor. *Th.* metretes batus de coro, decem bati corus. *Alius*, decacotylarum, decacotylæ gomor : decacotylæ ſunt gomor. *Vul. decima pars cori eſt : & decem bati corum faciunt, quia decem bati implent corum.*

15. *H.* de irriguo Iſrael. *A. S.* de aquis Iſrael. *LXX.* ex omnibus patriis Iſrael. *LXX. Th.* de canalibus Iſrael. *Vul. de his quæ nutriunt Iſrael.*

17. *H.* munus. *A. S.* donum. *LXX. Vulg.* ſacrificium.

18. *H. LXX. Vulg.* vitulum. *S.* taurum.

19. *H.* atrii auxilii. *LXX.* templi. *Th.* azara. *Vulg. crepidinis altaris.*

20. *H.* a viro errante & a ſimplici. ※ *S. Th.* ignorante & a parvulo. *Vulg. pro unoquoque qui ignoravit, & errore deceptus eſt.*

24. *H.* epha. *LXX.* coctionem. *Vulg. ephi.*

H. Vulg. hin. *LXX.* in.

25. *H.* in quinta decima die. *LXX.* quintadecima ※ *Tres Int.* die. *Vulg. quintadecimâ die.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLV. Ezechielis.

V. 1. Ἀλλ. δέκα. Druſius.

V. 2. Ἀλλ. ἁγίασμα. Ἀλλ. ἅγιον. Idem.

Ibid. Hieronymus : *Præcipit ut 50. cubitis per circuitum terra ſit vacua in ſuburbana, vel ut Sym. & Th.*

& LXX. transtulerunt in terminum, *&* ſeparationem, *&* ſpatium. Prima igitur verſio eſt Symmachi, ſecunda Theodot. tertia LXX.

v. 3. Αλλ. τὸ ἁγίασμα &c. Druſius.

v. 4. Αλλ. ἅγιον ἀπὸ τῆς &c. Idem. Edit. Complut. ἡγιασμένον.

v. 5. A. *exedras.* S. *thalamos.* Th. *civitatem.* Hieronymus. Vide ſupra cap. 41.

v. 11. Αλλ. οἶφι, vel οἰφί. Druſius. Hieronymus vero: *Pro* Ephi, *LXX. interpretati ſunt* menſuram.

v. 12. Mſ. Jeſ. πεντεκαίδεκα εἰς τοὺς Γ. ἐγέγραπτο καὶ διώρθωτο πέντε καὶ εἴκοσι, οἱ ἑ. σίκλοι ἔν τισι.

v. 13. οἱ Γ. κόρου. Idem. Hieronymus vero: *Qui ſupra pro Ephi menſuram, & pro bato chœnica dixerant, & pro coro Gomor, pro ſiclo appendiculum, & hîc pro* Ephi *poſuêre* menſuram: *& pro* coro *nunc* gomor, *nunc ipſum* corum: *& in menſura olei pro* bato κοτύλην, *i.* cyathum.

v. 14. Αλλ. δικαίωμα. Mſ. Jeſ.

Ibid. Mſ. Jeſ. ἐλαίου δεκάτον. Θ. μετρήτης.

Ibid. A. ὁ βάτος ὁ μετρήτης &c. Has lectiones exhibet Mſ. Jeſ.

v. 15. Hieronymus: *Quod nos interpretati ſumus*, de his quæ nutriunt Iſrael (*al.* nutrit) *in Hebraïco ſcriptum eſt* MEMMASCE, *quod A. & S. interpretati ſunt*, ἀπὸ τῶν ὑδάτων. *LXX. & Th.* ἀπὸ τῶν ποτιστηρίων: *quorum alterum de irriguis, alterum de canalibus, ſive piſcinis ſonat.* Druſius ſuſpicabatur legendum ποτιστηρίων, & quidem optime: nam ſic habet Mſ. noſter Sangermanenſis antiquiſſimus charactere Saxonico; Editi vero, ποτηρίων. Lectio LXX. prior ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν, corruptiſſima eſt.

v. 17. A. S. *donum.* Hieronymus.

v. 18. S. *taurum.* Hieronymus. Et mox idem: Th. *Azara.*

v. 20. ※ Θ. Σ. ἀγνοοῦντος &c. Mſ. Jeſ.

v. 24. Schol. σεμίδαλιν. Druſius ad vocem מנחה ubi LXX. habent, πέμμα. Quæ vox vere non ad מנחה refertur, hæc enim prætermittitur in Editione τῶν O. ſed ad ſequentem איפה quam LXX. ab אפה *coquere*, derivantes vertunt πέμμα, *coctionem.* Male igitur in Editione Romana, ut ait Druſius, ad vocem πέμμα notant ex Theodoreto: μαναὰ eſt ſacrificium σεμιδάλεως, nam hæc pertinent ad præcedentem vocem מנחה quæ in LXX. non exprimitur. Hîc autem Hieronymus: *Pro* Ephi, *quæ eſt decima pars cori, LXX. tranſtulerunt* πέμμα, *quod in noſtra lingua* coctionem *ſonat.*

Ibid. Druſius: הין εἶν, *hin.* Theodoretus, τὸ εἶν παρὰ τῷ Σύρῳ ἡμίναν εὗρον. *Quæ verba ſignificant pro* hin *Syrum* heminam *tranſtuliſſe, aut expoſuiſſe. Idem Ezech.* 4. τὸ δὲ εἶν μέτρον ἦν παρ᾽ αὐτοῖς, οὗ τὸ ἕκτον κατὰ τὸν Σύρον ἡμισυ ξέστου ἐχώρει. (*i.* Hin autem menſura erat apud illos, cujus ſexta pars ſecundùm Syrum, dimidium Sextarii capiebat.) *Polychronius:* τὸ ἶν Ἑβραϊκὸν ὂν, σημαίνει τοῦ ξέστου τὸ ὄγδοον. (*i.* Hin Hebraïcum, ſignificat Sextarii octavam partem. *Apollinarius:* τὸ ἶν ποιεῖ δύο χόεις. (*i.* Hin duo choas facit.) Hactenus Druſius, cujus annotationi Græcorum locorum interpretationes adjecimus. Hîc autem vides Theodoretum, nec ſibi ipſi, nec Polychronio conſentire circa menſuram hin. Apollinarius vero cum ſecundo Theodoreti loco convenit, ubi dicitur hin eſſe ſextam dimidii Sextarii, ſeu heminæ, partem. Nam chus eſt cotylæ duodecima pars: cotyla autem dimidium ſextarii: unde ſequitur choas duos eſſe ſextam partem dimidii Sextarii. Vide Analecta Græca noſtra, p. 395.

v. 25. ※ οἱ Γ. ἡμέρᾳ. Mſ. Jeſ.

EZECHIELIS CAP. XLVI.

מחוץ 2. Αλλ. ἔξωθεν. O. τῆς ἔσωθεν.

מנחה 5. A. δῶρον. ὁ Σύρος, O. Μαναά. Θ. θυσία.

איפה Αλλος, οἰφί. O. πέμμα.

בן־בקר 6. ※ Θ. υἱὸν βουκολίου.

נדבה 12. Αλλ. ἑκούσιον. O. ὁμολογίαν.

תמים 13. A. τέλειον. O. ἄμωμον.

מנחה 14. A. Σ. δῶρον. O. μαναά. Θ. θυσία.

לרס Σ. . . . . . O. τοῦ ἀναμίξαι.

תהיה אחזתם היא 16. O. ἔσται κατάσχεσις ※ Θ. αὐτῶν αὕτη.

הדרור 17. O. ἀφέσεως. Θ. δερώρ.

להונתם 18. A. Σ. . . . . O. τοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς.

הטירות 23. A. στιβάδας. Σ. περιφράγματα. O. μαγειρεῖα. Θ. τειρώθ.

2. HEbr. *Alius*, *Vulg.* deforis. *LXX.* interioris.

5. *H.* munus. *A.* donum. *Syrus*, *LXX.* manaa. *Th. Vulg.* ſacrificium.

Hebr. epha. *Alius*, œphi. *LXX.* coctionem. *Vulg. ephi.*

6. *H.* filium bovis. ※ *Th.* filium bucolii. *Vul. de armento.*

12. *H. Alius*, *Vulg.* ſpontaneum. *LXX.* confeſſionem.

13. *H.* integrum. *A.* perfectum. *LXX. Vulg.* immaculatum.

14. *H.* munus. *A. S.* donum. *LXX.* manaa. *Th. Vulg.* ſacrificium.

H. ad ſubigendam [ſimilam.] *S.* ut aſpergatur. *LXX.* ad miſcendam. *Vulg. ut miſceatur* [*ſimilæ.*]

16. *H.* erit poſſeſſio eorum ipſa. *LXX.* erit poſſeſſio ※ *Th.* eorum hæc. *Vulg. filiorum ſuorum erit: poſſidebunt eam.*

17. *H.* libertatis. *LXX. Vulg.* remiſſionis. *Th.* deror.

18. *H.* ad populandum eos. *A. S.* ut affligat eos atque contriſtet. *LXX.* opprimendo eos. *Vul. per violentiam.*

23. *H.* parietes. *A.* . . . . *S.* ſepta. *LXX. Vul.* culinæ. *Th.* tiroth.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVI. Ezechielis.

v. 2. Ἀλλ. ἔξωθεν. Drusius.

v. 5. Α. δῶρον &c. Idem. Ibid. Ἀλλ. οἰφί. Idem. Hieron. vero : *Ubi nos diximus* sacrificium, *LXX. ipsum Hebraïcum verbum posuêre* μαναά, *quod A.*donum, *vel* sacrificium, *Th.* sacrificium transtulit. Theodoretus, μαναά ὁ Σύρος ἡρμήνευσε τὴν ἐκ σεμιδάλεως θυσίαν.

v. 6. ※ υἱὸν βουκολίου. Ms. Jes.

v. 12. Ἀλλ. ἑκούσιον. Drusius.

v. 13. Α. τέλειον. Drusius. Hieronymus item, A. *perfectum*.

v. 14. Α. Σ. δῶρον. Drusius ex Hieronymo, ut supra; Ibid. S. *ut aspergatur*. Hieronymus.

v. 16. ※ Θ. αὐτῶν αὕτη. Ms. Jes.

v. 17. Th. *deror*. Hieronymus, remissionis. *Th. ipsum verbum Hebraïcum posuit*.

v. 18. A. S. *ut affligat* &c. Hieronymus.

v. 23. Hieron. accubita, *quæ Aq.* στιβάδας *interpretatus est : S.* περιφράγματα, *Th. ipsum verbum Hebraïcum posuit* THUROTH. Ms. noster habet TUROTH; litera enim ט non aspiratur.

EZECHIELIS CAP. XLVII.

יוצאים מתחת מפתן הבית 1. Ἀλλ. ἐξεπορεύετο ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας. Ο. ἐξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου.

בצאת־האיש 3. ὁ Ἑβρ. καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἐξιέναι τινὰ ἄνθρωπον, εἱστήκει ἐξ ἐναντίας. Ο. καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξεναντίας.

וקו בידו Ο. καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Vide notam.

אלף באמה Ο. χιλίους ※ πήχεις : ἐν τῷ μέτρῳ.

אפסים 4. Α. Σ. Θ. ἕως ἀστραγάλων. Ο. ἀφέσεως.

ברכים Ἀλλ. ἕως τῶν γονάτων. Ο. ἕως τῶν μηρῶν.

אלף נחל 5. Ο. χιλίους ※ Α. Θ. χειμάῤῥους : ※ καὶ ἰδού.

האלה יוצאים אל־הגלילה 8. ὁ Ἑβρ. τοῦτο τὸ ὕδωρ πρῶτον ἐκπορεύεται εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ο. τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

גלילה Α. θῖνας. Σ. μεθόριον. Ο. εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

על־הערבה Α. εἰς ὁμαλήν. Σ. ἐπὶ τὴν ἀοίκητον. ὁ Ἑβραῖος, ἐπὶ δυσμάς. Ο. ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν. Θ. ἀραβά.

המוצאים ὁ Ἑβραῖος, τῆς ἁλμυρᾶς τῆς θαλάσσης. Ο. τῆς διεκβολῆς.

ולא ירפאו למלח נתנו 11. Ἀλλ. τὰ ἐξώτερα τῆς θαλάσσης οὐκ ἰαθήσονται. Ἀλλ. καὶ οὐ μὴ ἰαθῇ, εἰς ἅλας δοθήσονται.

לא־יבול עלהו 12. Ἀλλ. οὐκ ἀποῤῥυήσεται τὸ φύλλον αὐτοῦ. Ο. οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ.

פריו Ο. ὁ καρπὸς ※ Α. Θ. αὐτοῦ.

לחדשיו יבכר Ἀλλ. εἰς τοὺς μῆνας αὐτοῦ πρωτογεννήσει. Ο. τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσει.

1. Heb. egredientes de sub limine domus; *Alius*, egrediebatur e limine portæ. *LXX.* egrediebatur de subdio. *Vul. egrediebantur subter limen domus.*

3. *Heb.* in egrediendo virum. *Hebræus Interp.* & ecce cum exiret quidam homo stetit ex adverso. *LXX.* sicut exitus viri ex adverso. *Vulg. cum egrederetur vir.*

H. & linea in manu ejus. *LXX.* & mensura in manu ejus. *Vulg. qui habebat funiculum in manu sua.*

Hebr. Vulg. mille cubitos. *LXX.* mille ※ cubitos ; in mensura.

4. *H.* talorum. *A. S. Th. Vul.* usque ad talos. *LXX.* remissionis.

Hebr. poplitum. *Alii*, *Vulg.* usque ad genua; *LXX.* usque ad femora.

5. *H.* mille, torrens. *LXX.* mille ※ *A. Th.* torrentes ; ※ & ecce. *Vulg. mille.*

8. *H.* istæ egredientes ad tumulum. *Hebræus*, hæc aqua primum egreditur in Galilæam. *LXX.* aqua ista egrediens in Galilæam. *Vulg. aquæ istæ quæ egrediuntur ad tumulos sabuli.*

Heb. tumulum. *A. Vulg.* tumulos sabuli. *S.* confinium. *LXX.* in Galilæam.

Hebr. super planitiem. *A.* in planitiem. *S.* in inhabitabilem. *Hebræus*, in Occidentem. *LXX.* in Arabiam. *Th.* Araba. *Vul. ad plana deserti.*

Heb. eductæ. *Hebræus Int.* salsuginis maris. *LXX.* exitus. *Vul. & exibunt.*

11. *Hebr. Alius*, & non sanabuntur, in salem dabuntur. *Al.* exteriora maris non sanabuntur. *Vulg. & in palustribus non sanabuntur, in salinas dabuntur.*

12. *H. Alius*, non defluet folium ejus. *LXX.* non veterascet in eo. *Vulg. non defluet folium ex eo.*

Hebr. Vulg. fructus ejus. *LXX.* fructus ※ *A. Th.* ejus.

Hebr. in mensibus suis maturabit. *Alius*, in menses suos primogenita afferet. *LXX.* renovationis suæ primitiva dabit. *Vulg. per singulos menses afferet primitiva.*

חצר התיכון 16. Σ. . . . Αλλ. αὐλαὶ τ͂ θίχων. Ο. αὐλὴ τοῦ Σαυναί.

16. *Heb.* chaser Thichon. *S.* atrium medium. *Al.* atria Tichôn. *LXX.* atrium Saunan. *Vulg.* domus Tichon.

צפון צפונה וגבול חמת ואת פאת צפון 17. ※ Θ. κατὰ Βοῤῥᾶν καὶ τὸ ὅριον Αἰμὰθ, καὶ τὸ ὅριον Βοῤῥᾶ.

17. *Heb.* ad Aquilonem, & terminum Hemath, & angulum Aquilonis ※ *Th.* ad Aquilonem, & terminum Æmath, & terminum Aquilonem. *Vul. ad Aquilonem: terminus Emath, plagæ Septentrionalis.*

חורן 18. Αλλ. Αὐραί. Ο. Αὐρανίτιδος.

18. *Hebr.* Hauran. *Alius*, *Vulg.* Auran. *LXX.* Auranitidis.

מתמר 19. Οἱ λοιποὶ, ἀπὸ Θαμάρ. Ο. καὶ φοινικῶνος.

19. *Hebr. Reliqui*, *Vulg.* a Thamar. *LXX.* & palmeto.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVII. Ezechielis.

v. 1. Αλλ. ἐξεπορεύετο &c. Drusius ex Polychronio.

v. 3. ὁ Εβρ. καὶ ἰδοὺ &c. Item ex Polychronio.

Ibid. Ο. καὶ μέτρον &c. Hîc notat Mſ. Jeſ. φασὶ τὸ μέτρον τὸν χρόνον δηλοῦν, ὡς εἰς πολλὰ διῃρημένον· διὸ καὶ μετ' ὀλίγα φησὶν, εἰς τοὺς μῆνας αὐτοῦ πρωτογεννήσει ὁ θεός· καὶ πιθανῶς ἐπέβαλόν τινες τῷ μέτρῳ μετρεῖσθαι μῆνας δ. ὡς ἐν πήχεσι δηλουμένους, ποιοῦντας ἔτη τλγ' καὶ μῆνας δ'. εἰς ἃ συνάγεται ὁ ἀπὸ γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνος ἕως τῆς Κωνσταντίνου βασιλείας, ἐφ' ἧς ἤρξατο πλατύνεσθαι τὰ Χριστιανῶν. i. *Aiunt menſuram tempus ſignificare, quaſi in multas partes diviſum. Quare poſt pauca dicit, in menſibus ſuis primos fructus feret Deus. Nec ſine probabilitate quidam conjecêre, menſurâ dimenſos fuiſse quater mille menſes, ceu cubitis indicatos, qui faciunt annos 333. & quatuor menſes: quod tempus colligitur ab ortu Chriſti uſque ad imperium Conſtantini, quo res Chriſtianorum augeri cœperunt.*

Ibid. ※ πήχεις. Mſ. Jeſ.

v. 4. Α. Σ. Θ. ἕως ἀστραγάλων. Mſ. Jeſ. ſine nomine Interpretum. Verum Hieronymus: *A. S. Th.* ἀστραγάλους *interpretati ſunt.* Ubi accuſativum caſum ad ſeriem ſuam adaptat, ut ſæpe alibi.

Ibid. ἕως τῶν γονάτων. Ex Mſ. Jeſ.

v. 5. ※ Α. Θ. χειμάῤῥους. Ex eodem. Ibid. ἐξυβρίζων. Mſ. Jeſ. ad marg. ἐκβράζον.

v. 8. ὁ Εβραῖος, τοῦτο τὸ ὕδωρ &c. Mſ. Jeſ. Hieron. vero: *Deinde pro* Galilæa, *quæ Hebraïce dicitur* GALILA, *A.* θῖνας . . . . . *quod tumulos ſignificat arenarum, S.* μεθόριον, *quod nos poſſumus transferre* confinium. In Mſ. noſtro legitur θῖνας & μεθόριον recte, ſecus quam in Editis nonnullis, ubi θῖνας & μετόριον legitur. Nota vero Mſ. Jeſ. ſic habet: σαφέστερον παρὰ τῷ Εβραϊκῷ ἡ ῥῆσις. φησὶ γάρ· τοῦτο τὸ ὕδωρ πρῶτον ἐκπορεύεται εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἤρξατο τοῦ κηρύγματος ὁ Χριστὸς, ὡς δείκνυσι καὶ τὸ ἐν Κανᾶ πρῶτον σημεῖον τῆς τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον μεταβολῆς. i. *Clarius effertur ſententia apud Hebraïcum; dicitur enim*, Hæc aqua primo egreditur in Galilæam. *Inde namque initium duxit prædicatio Chriſti, ut oſtendit in Cana primum ſignum mutationis aquæ in vinum.*

Ibid. Α. εἰς ὁμαλήν. Σ. ἐπὶ τὴν ἀοίκητον. Θ. ἀραβά. Hieronymus: *Pro* Arabia *quoque Sym.* inhabitabilem, *A.* humilia, *vel* plana, *Th.* Araba. (in Editis legitur *arabas.*) Mſ. vero Jeſ. in hæc verba κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Αραβίαν, hæc notat in margine: ἀοίκητον. ὁ δὲ Εβραῖος, ἐπὶ δυσμὰς φησίν. ἡ δὲ ἀσάφεια ἀπὸ τοῦ τὸ ἀραβὰ καὶ δυσμὰς δηλοῦν, καὶ ἀοίκητον. ἔοικεν δὲ τὸ αὐτό πως καὶ ὁ ἑλληνικὸς σημαίνειν προσθεὶς τὸ, ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ἡ γὰρ γραφὴ πολλαχοῦ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τοῦ τῆς δύσεως μέρους λαμβάνει. σκοπητέον δὲ μὴ τὸ, κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Αραβίαν, τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὴν Αραβὰ ἐξεδόθη, τὴν Εβραίαν θέντων φωνὴν τῶν ἑρμηνευσάντων. i. Inhabitabilem. *Hebræus vero*, ad Occidentem *ait. Obſcuritas autem hinc procedit, quod* Araba *&* Occidentem *ſignificet &* inhabitabilem. *Videtur porro illud Græcus etiam textus ſignificare, adjiciens*, veniebat uſque ad mare. *Nam Scriptura plerumque mare pro Occidentali parte accipit. Animadvertendum autem eſt, num illud*, deſcendebat in Arabia, *ſic initio poſitum fuerit*, in Araba: *vocem Hebraïcam ponentibus Interpretibus.*

Ibid. ὁ Εβραῖος, τῆς ἁλμυρᾶς. Mſ. Jeſ. ſic habet: ὁ Εβραῖος ἀντὶ τῆς διεκβολῆς, τῆς ἁλμυρᾶς τῆς θαλάσσης ἔχει. δῆλον δὲ ὅτι τροπικῶς οὕτως ἐκάλεσε τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ τὸ ἁμαρτίας ἁλμυρόν. μάλιστα γὰρ οὗτος χρῆται τούτοις ὁ προφήτης. i. *Hebræus pro* exitûs, *habet* ſalſuginis maris. *Conſpicuum autem eſt ſic tropicè vocaſſe humanitatem, propter ſalſuginem peccati. Hoc enim maxime loquendi modo uti ſolet Propheta.*

v. 10. Αλλ. ἀπὸ Ἰωγαδδί. Druſius, ex Notis Edit. Romanæ. Ibid. ψυγμὸς σαγηνῶν. Hîc notat Mſ. Jeſ. ἀργήσουσιν οἱ τῶν ἄλλων δογμάτων διδάσκαλοι. i. *Ceſſabunt aliorum dogmatum doctores.* Ibid. Druſ. ἕως ἐναγαλλίμ.

v. 11. Mſ. Jeſ. ἀντὶ τοῦ; τὰ τέλη αὐτοῦ, ἢ τὰ ἐξώτερα τῆς θαλάσσης οὐκ ἰαθήσεται, οὕτως γὰρ καὶ ὁ Εβραῖος ἔχει, σαφῶς διδάσκων τὸ βαρβάρων τινὰς τοὺς πόῤῥω, τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν μὴ παραδέξασθαι.

v. 12. πᾶν ξύλον βρώσιμον. Druſius ex Complutenſi Edit. ex qua alia quædam adjicit. Hîc Hieronymus: *Omne lignum pomiferum; ſive, ut omnes voce conſona tranſtulerunt*, βρώσιμον, *quod cibum & eſcam tribuit, & quod mandi poteſt; appellaturque linguâ Hebraïcâ* MAACHAL.

Ibid. Αλλ. οὐκ ἀποῤῥυήσεται &c. Druſius. Hieronymus vero: *Non defluet folium ex eo, ſive non veteraſcet ex eo.*

Ibid. ※ Α. Θ. αὐτοῦ. Mſ. Jeſ.

Ibid. Αλλ. εἰς τοὺς μῆνας &c. Druſius. Mſ. vero Jeſ. ἐν ἄλλοις, εἰς τοὺς μῆνας αὐτοῦ πρωτογεννήσει, ἵνα εἴπῃ, εἰς τὸν καιρὸν ἑαυτοῦ ἐπιδώσει τὸ εὐαγγέλιον. Hieron. *Per ſingulos menſes afferet primitiva: ſive, ut in LXX. ſcriptum eſt, fructus ejus in renovatione ſui primitiva dabit.*

v. 16. S. *atrium medium.* Hieronymus. Complut. αὐλαὶ τῶν θίχων. Ubi exprimitur vox Hebraïca תיכון

v. 17. ※ Θ. κατὰ βοῤῥᾶν &c. Mſ. Jeſ.

v. 18. Hieron. Auran, *quam LXX. in Græcum vertêre ſermonem*, Auranitidis, *quod* iracundiam *ſonat.*

v. 19. οἱ λοιποὶ, ἀπὸ θαμάρ. Druſius. Hieronymus item in Libro Locorum.

EZECHIELIS CAP. XLVIII.

גבול דן 2. Α. Σ. τὸ ὅριον τοῦ Δάν. Ο. τῶν ὁρίων τοῦ Δάν.

עשרת אלפים 9. Αλλ. δέκα χιλιάδες. Ο. πέντε χιλιάδες.

ולאלה תהיה תרומת־הקדש לכהנים 10. Αλλ. καὶ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγιάσματος τοῖς ἱερεῦσιν. Ο. τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσι.

רחב עשרת אלפים וקדימה רחב עשרת אלפים ונגבה ארך חמשה ועשרים אלף * εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες, καὶ πρὸς νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες.

חל 15. Α. βέβηλον. Σ. Θ. λαϊκόν. Ο. προτείχισμα.

למגרש Αλλ. Εἰς προάστεια. Ο. Εἰς διάστημα.

ולאחזת העיר אל־פני 21. Ο. καὶ Εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ※ Θ. κατὰ πρόσωπον.

גבול 24. Α. Σ. τὸ ὅριον. Ο. τῶν ὁρίων.

מריבת 28. Α. διαδικασμοῦ. Σ. ἀντιλογίας. Ο. Μαριβώθ (al. Βαριμώθ.

תוצאות 30. Α. Σ. Θ. διέξοδοι. Ο. διεκβολαί.

2. Hebr. A. S. Vul. terminum Dan. LXX. terminis Dan.

9. H. decem millium. Alius, decem millia. LXX. quinque millia. Vulg. decem millibus.

10. H. & iſtis erit oblatio ſanctitatis ſacerdotibus. Alius, & hæ primitiæ ſanctificationis ſacerdotibus. LXX. horum primitiæ ſanctorum ſacerdotibus. Vul. hæ autem erunt primitiæ ſanctuarii ſacerdotibus.

H. latitudinis decem millia, & ad Orientem latitudinis decem millia; & ad meridiem longitudinis quinque & viginti millia. * latitudo decem millia, & ad Orientem latitudo decem millia, & ad Auſtrum longitudo quinque & viginti millia. Vul. latitudinis decem millia, ſed & ad Orientem latitudinis decem millia, & ad Meridiem longitudinis viginti quinque millia.

15. Hebr. A. profanum. S. Th. laïcum. LXX. antemurale. Vul. profana.

H. in ſuburbanum. Alius, in ſuburbia. LXX. in ſpatium. Vul. in ſuburbana.

21. H. & ad poſſeſſionem civitatis ad facies. LXX. & in poſſeſſione civitatis ※ Th. ad faciem. Vul. & poſſeſſionis civitatis e regione.

24. Heb. A. S. Vul. terminum. LXX. terminis.

28. Hebr. S. Vulg. contradictionis. A. litis. LXX. Mariboth.

30. Heb. LXX. Vulg. egreſſus. A. S. Th. exitus.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XLVIII. Ezechielis.

v. 1. αὐλῆς Αἰνάν. Druſius. Complut. vero, αἰνών.

v. 2. Α. Σ. τὸ ὅριον τοῦ Δάν. Idem Druſius. Et v. 9. Αλλ. ἀπαρχή. Idem ex Complut.

Ibid. Αλλ. δέκα χιλιάδες. Idem.

v. 10. Αλλ. καὶ αὗται &c. Idem.

Ibid. Αλλ. εὖρος &c. Idem.

v. 15. Α. βέβηλον &c. Hieronymus: *Quod nos vertimus in* prophanum, *pro quo Aquila* βέβηλον, *Sym. & Th.* λαϊκὸν *tranſtulerunt, LXX. dixêre* προτείχισμα, *quod* antemurale *poſſumus dicere. Prophanum autem eſt & laïcum, i. vulgare, quod omni populo habitare paſſim licet.*

Ibid. Hieronymus: *Pro* ſuburbanis, *quæ Hebraïce dicuntur* MAGRAS, *rurſum LXX.* διάστημα, i. ſpatium, *tranſtulerunt.* His addit Druſius: *Joſue* 21. 1. *Hieron.* ſuburbana, *Symm.* προάστεια. *Supra* 45. 2. (LXX. διάστημα) *Symm. Th.* terminus *&* ſeparatio, i. ἀφόρισμα. *Hinc liquet,* εἰς προάστεια, *quod in nonnullis Codicibus, non Senum eſſe, ſed Symmachi, vel alterius Interpretis.*

v. 21. ※ Θ. κατὰ πρόσωπον. Mſ. Jeſ.

v. 22. Αλλ. τῷ ἀφηγουμένῳ. Druſius ex Complut.

v. 24. Α. Σ. τὸ ὅριον. Hieronymus: de cujus ſenſu ſine cauſa ambigit Druſius, ut quiſque videre poſſit.

v. 30. Α. Σ. Θ. διέξοδοι. Idem.

IN DANIELEM

MONITUM.

LECTOREM admoneo, (*inquit Hieronymus Præfat. in Dan.*) Danielem non juxta LXX. Interpretes, sed juxta Theodotionem Ecclesias legere, qui utique post adventum Christi incredulus fuit: licet eum quidam dicant Ebionitam, qui altero genere Judæus est. Sed & Origenes de Theodotionis opere in Editione Vulgata asteriscos posuit, docens defuisse quæ addita sunt; & rursus quosdam versus obelis prænotavit, superflua quæque designans. Cumque omnes Christi Ecclesiæ tam Græcorum, quam Latinorum, Syrorumque & Ægyptiorum hanc sub asteriscis & obelis Editionem legant; ignoscant invidi labori meo, qui volui habere nostros quod Græci in Aquilæ & Theodotionis ac Symmachi Editionibus lectitant. Et si illi in tantis divitiis doctrinarum non contemnunt studia hominum Judæorum; cur Latina paupertas despiciat hominem Christianum, cujus si opus displiceat, certe voluntas recipienda est? *Hæc Hieronymus, cujus postrema verba non carent difficultate, quæ in Præliminaribus excutietur. Cum autem, ut ille ait, Ecclesiæ Danielem, non secundum LXX. sed secundum Theodotionem legerent, hic contigit ut Editio τῶν O. prorsus exciderit, & Theodotionis sola remanserit. Varias autem Lectiones & Interpretationes mutuati sumus ex Codicibus & Libris quorum catalogum subjicimus.*

Codex Regius Bombycinus XIII. sæculi, qui est catena in Prophetas omnes, de quo in Monitis supra.

Codex antiquissimus IX. sæculi San-Germanensis, olim Corbeiensis, Hieronymi in Danielem.

Eusebius in Demonstratione Evangelica.

Joannes Chrysostomus in Danielem editus a Cotelerio anno 1661.

Hieronymus in Danielem editus a Joanne Martianæo nostro.

Theodoretus in Danielem.

Polychronius ex Catenis.

Chronicon Alexandrinum.

Editionis Romanæ & Drusii notæ.

DANIELIS

CAPUT PRIMUM.

ארץ שנער 2. Θ. Εἰς γῆν Σενναάρ. Ἄλλος, εἰς γῆν Βαβυλῶνος.

לאשפנז רב סריסיו 3. Θ. τῷ Ἀσφανὲζ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ. Ἄλλος, Ἀβδιεζδρὶ διδασκάλῳ εὐνούχων αὐτοῦ.

פרתמים ὁ Ἑβραῖος, τῶν εὐγενῶν. Α. 1. Ο. ἐπιλέκτων. Α. 2. τυράννων. Σ. πάρθων. Θ. φορθομμίν.

יתגאל 8. Θ. ἀλισγηθῇ. Ἄλλος, μιανθῇ.

שר הסריסים 10. Θ. ὁ ἀρχιευνοῦχος.

2. Hebr. in terram Senar. *Th. Vulg.* in terram Sennaar. *Alius*, in terram Babylonis.

3. *Heb.* Asphenez magistro eunuchorum suorum. *Th.* Asphanez præposito eunuchorum suorum. *Alius*, Abdiezdri magistro eunuchorum suorum. *Vulg. Asphenez præposito eunuchorum.*

Hebr. principibus. *Hebræus*, nobilium. *A.* 1. *LXX.* electorum. *A.* 2. *Vulg.* tyrannorum. *S.* Parthorum. *Th.* Phorthommin.

8. *Hebr.* pollueret se. *Th. Vulg.* pollueretur. *Alius*, contaminaretur.

10. *Heb. Th. Vulg.* princeps eunuchorum.

והחיבתם Θ. καὶ καταδικάσητε. Αλλος, καταδικαθῆναι ποιήσητε.

Heb. & condemnabitis. *Th.* & condemnetis. *Alius*, & condemnari faciatis. *Vul. condemnabitis.*

נס 12. Θ. πείρασον. Αλλ. δοκίμασον.

12. *H. Th. Vul.* tenta. *Alius*, proba.

את-עבדיך Θ. τοὺς παῖδάς σου. Αλλος, τοὺς δούλους σου.

H. Alius, *Vul.* ſervos tuos. *Th.* pueros tuos.

וינסם 14. Θ. καὶ ἐπείρασεν αὐτούς. Αλλος, καὶ ἐδοκίμασε τὴν ἰδέαν αὐτῶν.

14. *Hebr. Th.* & tentavit eos. *Alius*, & probavit ideam, [*i.* vultum] eorum. *Vul. tentavit eos.*

ובריאי בשר 15. Θ. καὶ ἰσχυροὶ ταῖς σαρξίν. Αλλος, καὶ αὐτοὶ ἰσχυροὶ ταῖς σαρξίν.

15. *Heb.* & pinguiores carne. *Th.* & robuſti carnibus. *Alius*, & ipſi robuſti carnibus. *Vul. & corpulentiores.*

זרענים 16. Θ. σπέρματα. Αλλος, ὄσπρια.

16. *H. Th.* ſemina. *Alius*, *Vulg.* legumina.

בכל ספר 17. Α. ἐν παντὶ τῷ βιβλίῳ. Σ. . : . . Θ. ἐν πάσῃ γραμματικῇ.

17. *Hebr. A. Vulg.* in omni libro. *S.* in omni arte grammatica. *Th.* in omni litteratura *ſive* grammatica.

לפני נבכדנצר 18. Θ. ἐναντίον Ναβουχοδονόσορ. Αλλος, πρὸς Ναβουχοδονόσορ.

18. *H.* ad facies Nebuchadneſar. *Th. Vulg.* in conſpectu Nabuchodonoſor. *Alius*, ad Nabuchodonoſor.

החרטמים האשפים 20. Ο. σοφιστὰς καὶ φιλοσόφους. Θ. τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους.

20. *H.* genethliacos ſophos. *LXX.* ſophiſtas & philoſophos. *Th.* incantatores & magos. *Vulg. ariolos & magos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Danielis.

v. 2. Schol. Βαβυλῶνος, apud Druſium ex Edit. Romana, eſtque haud dubie altera verſio. Vide in Lexico Hebraïco noſtro ad vocem שנער Hieronymus in Comment. *Terra Sennaar locus eſt Babylonis, in quo fuit campus Dura, & turris, quam uſque ad cœlum hi qui ab Oriente moverant pedes ſuos, ædificare niſi ſunt.*

v. 3. Αλλος, Αβιεζδρεὶ διδασκάλῳ εὐνούχων αὐτοῦ. Cod. Regius Bombycinus. Hanc lectionem memorat Hieronymus, qui ait: *Pro* Aſphanez, *in Editione Vulgata* Αβιεσδρεὶ *ſcriptum reperi.* Codex noſter antiquiſſimus Corbeienſis habet literis Latinis, *Abieſdri.*

Ibid. ὁ Εβρ. τῶν εὐγενῶν. Idem Mſ. Reg. De reliquis verſionibus hæc Hieronymus: *Et pro* φορθομμὶν, *quod Theodotio poſuit, LXX. & Aquila* electos *tranſtulerunt; Symmachus*, Parthos, *pro verbo nomen gentis intelligens, quod nos juxta Editionem Hebræorum, quæ* κατ' ἀλήθειαν *legitur, in* tyrannos *vertimus.* Priora hujus loci verba ſic habet Mſ. Corbeienſis noſter, *& pro* Porthommim, *quod Theodotio poſuit.*

v. 8. Αλλος, μιανθῇ. Druſius.

v. 10. Θ. ἀρχιευνοῦχος. Hieron. *Non ſolum præpoſitus Eunuchorum, ſive magiſter, & ut alii tranſtulerunt,* ὁ ἀρχιευνοῦχος, *ſanctis immutat nomina, ſed & Pharao Joſeph in Ægypto* &c.

Ibid. Αλλος, καταδικασθῆναι ποιήσητε. Id Druſius quaſi ſcholion adfert.

v. 12. Αλλ. δοκίμασον. Druſ. Ibid. Chryſ. τοὺς δούλ-

v. 14. Αλλ. καὶ ἐδοκίμασε &c. Druſius. Quæ ſunt alterius Interpretis, cujus nomen tacetur.

v. 15. Αλλος, καὶ αὐτοὶ ἰσχ- Ex Jo. Chryſoſtomo in Danielem.

v. 16. Αλλος, ὄσπρια. Ex Druſio.

v. 17. Α. ἐν παντὶ τῷ βιβλίῳ. Mſ. Reg. ex Polychronio. Druſius ex Edit. Rom. Schol. ἐν παντὶ τῷ βίβλῳ, mendoſe: nam βίβλος eſt fœminini generis. *Pro quo*, inquit Hieronymus, *Symmachus interpretatus eſt*, artem grammaticam.

v. 18. Αλλ. πρὸς Ναβουχ- Ex Chryſoſtomo in Danielem.

v. 20. Mſ. Reg. Ο. σοφιστὰς καὶ φιλοσόφους. Hieronymus: *Pro* Hariolis & Magis, *Vulgata Editio*, Sophiſtas & Philoſophos *tranſtulit.*

DANIELIS CAP. II.

חרטמים 2. Α. Σ. Ο. Θ. ἐπαοιδούς. ὁ Σύρος, σοφούς.

2. HEb. genethliacos. *A. S. LXX. Th.* incantatores. *Syrus*, ſophos. *Vul. arioli.*

ותפעם 3. Σ. καὶ διηπορεῖτο. Θ. καὶ ἐξέστη.

3. *H.* & conſternatus eſt. *S.* & hæſitabat. *Th.* & obſtupuit. *Vulg. & mente confuſus.*

עדנא אנתון זבנין 8. Θ. καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε.

8. *H.* tempus vos ementes. *Th.* tempus vos redimitis. *Vulg. tempus redimitis.*

אזדא מני ὁ Σύρος, ἀπατᾷ με. Θ. ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ.

H. effluxerit a me. *Syrus*, decipit me. *Th.* diſceſſit a me. *Vul. receſſerit a me.*

ענה ואמר 15. Θ. vacat. Αλλος, καὶ ἐπυνθάνετο αὐτὸν λέγων.

15. *Heb.* reſpondit & dixit. *Th. vacat. Alius*, & interrogabat eum dicens. *Vulg. & interrogavit eum.*

וגבורתא 20. Θ. καὶ ἡ σύνεσις. Αλλ. καὶ ἡ ἰσχύς.

20. *Hebr. Alius*, *& Vul.* & fortitudo. *Th.* & prudentia.

גזרין

גזרין 27. Σ. θύτας. Θ. γαζαρηνῶν.

באחרית יומיא 28. Ο. ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. Θ. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

צלם 31. Οἱ λοιποὶ, εἰκών. Σ. ἀνδριάς.

די־דהב טב 32. Θ. χρυσίου χρηστοῦ. Ἀλλ. ἐκ χρυσίου καθαροῦ.

התגזרת 34. Θ. ἀπεσχίσθη. Ἄλλος, ἀπετμήθη.

מנחה 46. Ἄλλοι, δῶρον. Θ. μαναά.

27. *H. Vul.* aruſpices. *S.* ſacrificos. *Th.* gazarenorum.

28. *H.* in noviſſimo dierum. *LXX. Th.* in noviſſimis diebus. *Vul. in noviſſimis temporibus.*

31. *H. & Reliqui*, imago. *S. Vulg.* ſtatua.

32. *Heb. Th.* ex auro bono. *Alius*, ex auro puro. *Vulg. ex auro optimo.*

34. *H. Th. Vul.* abſciſſus eſt. *Alius*, exciſus eſt.

46. *Hebr.* munus. *Alii*, donum. *Th.* manaa. *Vulg. hoſtias.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Danielis.

v. 2. A. Σ. O. Θ. ἐπαοιδούς. Ex Hieronymo, cujus hæc ſunt verba: *Quos nos* hariolos, *cæteri* ἐπαοιδοὺς *interpretati ſunt*, *i.* incantatores. *Ergo videntur mihi incantatores eſſe, qui verbis rem peragunt: Magi, qui de ſingulis philoſophantur: Malefici, qui ſanguine utuntur & victimis, & ſæpe contingunt corpora mortuorum. Porro in Chaldæis* γενεθλιαλόγους *ſignificari puto, quos vulgus* mathematicos *vocat.* Hujus autem loci initium ſic habetur in Mſ. Corbeienſi, nunc noſtri Monaſterii: *Præcepit ergo rex ut convocarentur arioli, & magi, & malefici,* ⁜ *id eſt, incantatores. Ergo videntur* &c. Druſius ex Polychronio addit, ὁ Σύρος συντόμως λέγει τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος. i. *Syrus compendio dicit Sophos Babylonis.* Quibus indicatur, illa Magorum & incantatorum varii generis nomina, quæ in Hebraïco enumerantur, uno τῶν σοφῶν nomine comprehendi.

v. 3. Σ. καὶ διηπόρει. Sic Mſ. Regius ex Polychronio, & Druſius.

v. 8. Θ. καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε. In hæc verba ſcholion adfertur in Edit. Rom. τουτέστιν ὑπέρθεσιν θηρᾶσθε, διασκεδάσαι τῇ ἀναβολῇ τοῦ καιροῦ σκοποῦντες τὸ παρ' ὑμῶν ζητούμενον. i. *Prorogationem venamini, ſtudentes dilatione temporis diſſolvere quod quæritur a vobis.*

Ibid. ὁ Σύρος, ἀπατᾷ με. Hoc ſuſpectum habet Druſius: at non ſemel Syrus Interpres a litera; imo numquam a ſenſu diſcedit.

v. 15. Ἀλλ. καὶ ἐπιωθάνετο. Jo. Chryſoſt. in Danielem.

v. 20. Ἀλλ. καὶ ἡ ἰσχύς. Idem.

v. 27. Hieron. *Pro* Haruſpicibus, *quod nos vertimus, in Hebræo* GAZARENOS *habet, quod ſolus Symmachus* θύτας *interpretatus eſt, quos Græci ſolent* ἡπατοσκόπους *appellare: qui exta inſpiciunt, ut ex his futura prædicant.* Locus corruptus in Editis & in Mſſ. Editi habent θυὰς Mſ. Corbeienſis noſter EAS. Sed θύτας legendum eſſe conſtat, ut videas infra cap. 4. nota ad verſum 4. Mſ. Corbeienſis habet, *prædicant*, ſic cum accentu rectè; Editi, *prædicent*.

v. 28. Hieronymus: *LXX.* dies noviſſimos, *tranſtulerunt.*

v. 31. Hieron. *Pro* ſtatua, *i.* ἀνδριάντι, *quod ſolus interpretatus eſt Symmachus, cæteri* imaginem *tranſtulerunt, volentes hoc nomine ſimilitudinem oſtendere futurorum.* Alius legit, ἀνδριάντη. Mſ. vero Corbeienſis, *pro* ἀνδριάντε. Quæ ſi vera lectio ſit, ſane Hieronymus voci Græcæ terminationem Latinam dederit, ut cum præpoſitione *pro* quadraret.

v. 32. Ἀλλος, ἐκ χρυσίου καθαροῦ. Jo. Chryſoſt.

v. 34. Ἀλλος, ἀπετμήθη. Idem.

v. 46. Ἄλλοι, δῶρον. Druſius. Schol. δῶρον. Vide infra in Lexico Græco ad hanc vocem.

DANIELIS CAP. III.

דורא 1. Σ. (Δουραῦ.) Ο. περίβολον. Θ. Δεειρᾶ.

די הקים נבוכדנצר 3. Θ. ἣν ἔστησεν Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς.

עממיא אמיא לשניא 4. Ἄλλος, ἔθνη, λαοὶ καὶ γλῶσσαι. Θ. λαοῖς, φύλαι, γλῶσσαι.

סומפניה 5. Ἀλλ. συμφωνίας. In Θ. vacat.

לצלם דהבא 18. Οἱ λοιποὶ, εἰκόνι χρυσῇ. Σ. ἀνδριάντι χρυσῷ.

בסרבליהון 21. A. Θ. σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν. Σ. σὺν ταῖς ἀναξυρίσιν αὐτῶν.

גבריא אלך די הסקו לשדרך מישך ועבד נגו 22. קטל המון שביבא די נורא Ἀλλ. καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς ἐμβαλόντας Σιδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς φλὸξ τοῦ πυρός.

1. Hebr. *Vulg.* Dura. *S.* Durau. *LXX.* ſeptum. *Th.* Deïra.

3. *Hebr. Vul.* quam erexerat Nabuchodonoſor rex. *Th.* quam ſtatuerat Nabuchodonoſor rex.

4. *Heb.* populis, nationibus & linguis. *Alius*, gentes, populi & linguæ. *Th.* populis, tribus, linguæ. *Vulg. populis, tribubus, & linguis.*

5. *Heb. Alius*, *Vul.* ſymphoniæ. *In Th. vacat.*

18. *Hebr. Reliqui*, imagini aureæ. *S. Vulg.* ſtatuæ aureæ.

21. *Hebr.* in ſarabalis ſuis. *A. Th.* cum ſarabaris ſuis. *S.* cum femoralibus ſuis. *Vul. cum braccis ſuis.*

22. *Hebr.* viros illos qui aſcendere fecerunt Sidrach, Miſach, & Abed-nego occidit illos flamma ignis. *Alius*, & viros illos qui injecerant Sidrach, Miſach, & Abdenago, occidit eos flamma ignis. *Vulg. porro viros illos qui miſerant Sidrach, Miſach, & Abdenago, interfecit flamma ignis.*

23. וגבריא אלך תלתהון שדרך מישך ועבד נגו נפלו לגוא־אתון־נורא יקדתא מכפתין A. καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς, Σεδρὰχ, Μισὰχ, Ἀβδενεγὼ ἔπεσον εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένοι. Θ. καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι, Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγὼ, ἔπεσον εἰς μέσον τῆς καμίνου τῆς καιομένης πεπεδημένοι.

23. *Heb.* & viri illi tres Sidrach, Miſach & Abed-nego ceciderunt in medium fornacis ignis ardentis ligati. *A.* & viri illi tres, Sedrach, Miſach, Abdenego ceciderunt in medium ignis colligati. *Th.* & tres, ſcilicet Sedrach, Miſach & Abdenago, ceciderunt in medium camini ignis ardentis ligati. *Vulg. viri autem hi tres, id eſt, Sidrach, Miſach, & Abdenago, ceciderunt in medio camino ignis ardentis colligati.*

24. אדין נבוכדנצר מלכא תוה וקם בהתבהלה ענה ואמר להדברוהי A. ὁ βασιλεὺς ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐθαύμασε, καὶ ἀνέστη ἐν σπουδῇ, καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ. Θ. καὶ Ναβουχοδονόσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν, καὶ ἐθαύμασε καὶ ἐξανέστη ἐν σπουδῇ, καὶ εἶπε τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ.

24. *Hebr.* Tunc Nabuchadneſar rex obſtupuit, & ſurrexit in feſtinando, reſpondit & dixit magnatibus ſuis. *A.* Rex Nabuchodonoſor miratus eſt, & ſurrexit feſtinanter, & reſpondit, dixitque optimatibus ſuis. *Th.* & Nabuchodonoſor audivit hymnos canentes ipſos, & miratus eſt, & ſurrexit propere, & ait magnatibus ſuis. *Vulg. Tunc Nabuchodonoſor rex obſtupuit, & ſurrexit propere, & ait optimatibus ſuis.*

25. ורוה די רביעיא דמה לבר־אלהין A. .... ὅμοιος υἱῷ θεοῦ. Σ. . . . . . . Ο. . . . . ἀγγέλῳ θεοῦ. Θ. καὶ ἡ ὅρασις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ.

25. *H.* & ſpecies quarti ſimilis eſt filio Dei. *A.* ...... ſimilis filio Dei. *S.* ſpecies autem quarti, ſimilitudo filiorum deorum. *LXX.* .... angelo Dei. *Th. Vul.* & ſpecies quarti, ſimilis filio Dei.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Danielis.

v. 1. Ex Hieronymo, qui ſic habet in Mſ. Corbeienſi: *Pro* Durā *Theudocio* (ſic) Deirā, *Symmahus* Duraū, *LXX.* περίβολον. Ubi *Dura*, *Deira*, *Durau* legendum, non *Duraum*, ut in Editis: nam lineæ ſupra poſitæ hîc non indicant *m* in fine.

v. 3. ἧς ἔστησε &c. Sic Editi.

v. 4. Ἀλλ. ἔθνη, λαοὶ, καὶ γλῶσσαι. Druſius.

v. 5. Ἀλλ. συμφωνίας. Druſius, qui hanc notam adfert: *Elias in libro ubi vocum Chaldaïcarum ſenſa explicat:* Nomen eſt inſtrumenti Muſici, quod Italice vocatur *Symphonia*, & Germanice *Lier*, i. *Lyra. Iſidorus:* Symphonia appellatur lignum cavum, ex utraque parte pelle extenſa, quam virgulis hinc inde Muſici feriunt *&c.*

v. 18. Symmachus, *ſtatua aurea.* Ex Hieronymo.

v. 21. Hieronymus; *Pro* braccis, *quas Symmachus* ἀναξυρίδας *vocat; Aq. & Theodotio* ſaraballa *dixerunt, & non, ut corrupte legitur,* ſarabara. *Lingua autem Chaldæorum* ſaraballa, crura *hominum vocantur &* tibiæ: *&* ὁμωνύμως *etiam* braccæ *eorum quibus crura teguntur & tibiæ, quaſi* crurales *&* tibiales *appellatæ ſunt.* Druſius hoc loco ſic annotat:

Quid de hoc loco Hieronymi ſentiendum ſit, diximus alibi. In Vulgata Scriptura Codices plerumque conſentiunt. Quocirca ſatius ut dicamus λ *in* ρ *mutaſſe; nam hæ literæ de facili alternant. Sic* אלה *&* ארה *quod Græce eſt* ἀρὰ, maledictio, diræ. *Sic* κλίβανος *&* κρίβανος. *Sic* ſarabala, ſarabara, *Chaldaïce* סרבלא *An Aquila ſcripſerit,* σὺν τοῖς σαραβάλοις αὐτῶν, *neſcio. Hoc ſcio, vocem* ſarabara, *etiam profanis Auctoribus uſitatam eſſe, quod alias a me probatum. Nunc moneo minus recte ſcriptum eſſe in Hieronymo* ſaraballa *cum* l *duplici, cum unicum dumtaxat ſit in Scriptura Chaldaïca. Qui habent, adeant ad Quæſtiones meas, ubi plura de hac voce. Scholion:* τινὲς σαραβάρα εἰρήκασι, τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μωκία παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα. *Dictio,* μωκία, *ſonat ridicula; ſed fortaſſe legendum* βρακία. *Theodoretus Sarabara ſcribit eſſe veſtimenti Perſici genus: a quibus diſtinguit* ἀναξυρίδας, *quas putat eſſe ipſas* περικνημίδας. Hactenus Druſius, de cujus conjectura circa μωκία judicent eruditi.

Conſequenter idem Druſius. *In Compl. eſt* σαραβάλοις. *Tertullianus autem de Oratione,* Sarabaris, *habet. Idem de carne Domini, cum bracis ſuis. Sequitur,* καὶ τιάραις καὶ περικνημῖσι, *quæ legi malim ordine inverſo, ut* פטשין *ſint* περικνημῖδες, *&* כרבלן τιάραι. *Eſt autem* τιάρα, *teſte Hieronymo, genus pileoli, quo Perſarum Chaldæorumque gens utitur. Locus iſte valde debilitat opinionem Hieronymi de Sarabaris. Nam ſi* περικνημίδες, *ut recte cenſet Theodoretus, ſunt ipſa* ἀναξυρίδες, *aut aliud dicunt Sarabara, aut minus abſurde* ταυτολογεῖ ὁ Θεοδοτίων.

v. 22. Ἀλλ. καὶ τοὺς ἄνδρας &c. Druſius.

v. 23. & 24. Lectio Aquilæ prodit ex Epiſt. Origenis ad Africanum.

v. 25. Hieronymus: *Speciem autem quarti, quem ſimilem dicit Filio Dei, vel Angelum debemus accipere, ut LXX. tranſtulerunt, vel certe, ut plerique arbitrantur, Dominum ſalvatorem. Sed neſcio quomodo rex impius Dei Filium videre mereatur. Ergo juxta Symm. qui interpretatus eſt:* Species autem quarti ſimilitudo filiorum, *non Dei, ſed* deorum, *angeli ſentiendi ſunt, qui vel dii & deorum, vel Dei Filii ſæpiſſime nuncupantur.*

DANIELIS CAP. IV.

ורענן בהיכלי 1. Ἀλλ. καὶ εὐθαλῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. Θ. καὶ εὐθαλῶν.

חרטמיא אשפיא כשדיא וגזריא 4. Θ. οἱ ἐπαοιδοὶ, μάγοι, γαζαρηνοὶ, χαλδαῖοι.

עד אחרין על קדמי דניאל 5. Θ. ἕως ἦλθε Δανιήλ. Ἀλλ. ἕως οὗ ἕτερος εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου Δανιήλ.

לא-אנס לך 6. Θ. οὐκ ἀδυνατεῖ σε. Ἄλλος, οὐκ ἀδυνατεῖ σοι.

וחזוי ראשי 7. Ἄλλος, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου. In Θ. vacat.

וחזותה 8. Θ. καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ.

לסוף Οἱ λοιποὶ, εἰς τὰ πέρατα. Θ. εἰς τὸ πέρας.

עיר 10. Α. Σ. ἐγρήγορος. Ο. ἄγγελος. Θ. εἰρ.

יצטבע 12. Θ. κοιτασθήσεται. Ἄλλος, αὐλισθήσεται.

כל-קבל די 15. Ἀλλ. κατέναντι. Θ. ὅτι.

אשתומם 16. Θ. ἀπηνεώθη.

ענה מלכא ואמר בלטשאצר חלמא ופשרא אל-יבהלך Ἄλλος, καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς καὶ εἶπε, Βαλτάσαρ τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε. In Θ. vacat.

לך מצבעין 22. Ἀλλ. τὸ σῶμά σου βαφήσεται. Θ. αὐλισθήσῃ.

הן תהוה ארכא 24. Θ. ἴσως ἔσται μακρόθυμος. Ἄλλος, ἴσως ἔσται μακροθυμία.

1. Heb. & frondosus in palatio meo. *Alius*, & florens in throno meo. *Th.* & florens. *Vulg. & florens in palatio meo.*

4. *Heb.* genethliaci, sophi, Chasdim, & divini. *Th.* incantatores, magi, Gazareni, Chaldæi. *Vul. arioli, magi, Chaldæi, & aruspices.*

5. *Heb.* usque ad novissimum intravit coram me Daniel. *Th.* donec venit Daniel. *Alius*, donec alius intravit coram me Daniel. *Vulg. donec collega ingressus est in conspectu meo Daniel.*

6. *Heb.* non facit negotium tibi. *Th. Alius*, *Vulg.* non est impossibile tibi.

7. *Hebr. Alius*, & visiones capitis mei. *In Th. vacat. Vulg. visio capitis mei.*

8. *Heb.* & aspectus ejus. *Th.* & moles ejus. *Vul. aspectus illius.*

Heb. ad finem. *Reliqui*, ad terminos. *Th.* ad terminum. *Vulg. usque ad terminos.*

10. *Heb. A. S. Vul.* vigil. *LXX.* angelus. *Th.* ir.

12. *H. Vul.* tingatur. *Th.* cubabit. *Alius*, manebit.

15. *Heb.* omni respectu quia. *Alius*, e regione. *Th. Vul. quia.*

16. *H.* obstupefactus est. *Th.* obstupuit. *Vul. cœpit intra semetipsum tacitus cogitare.*

Hebr. Respondit rex, & dixit, Baltsasar, somnium & interpretatio ejus non terreat te. *Alius*, & respondit rex, & dixit, Baltasar, somnium & interpretatio ejus, ne sollicitum te reddat. *In Th. vacat. Vul. Respondens autem rex ait, Baltassar, somnium & interpretatio ejus non conturbent te.*

22. *Hebr.* te tingentes. *Alius*, corpus tuum intingetur. *Th.* commoraberis. *Vul. infunderis.*

24. *Heb.* ecce erit prolongatio. *Th.* forte erit longanimis. *Alius*, forte erit longanimitas. *Vul. forsitan ignoscet delictis tuis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Danielis.

v. 1. Hieronymus: *Quietus eram in domo mea, & florens in Palatio meo, sive* in throno, *ut interpretatus est Theodotio.* Verba illa ἐπὶ τοῦ θρόνου μου absunt a plerisque Exemplaribus, excidisseque videntur.

v. 4. Θ. οἱ ἐπαοιδοὶ &c. In has voces hoc Scholion adfert Drusius ex Edit. Romana: ἐπαοιδοὺς ἐκάλουν τοὺς ἐξαιρέτως περὶ τὰς ἐπαοιδὰς καὶ ἐπικλήσεις τῶν δαιμόνων σχολάζοντας· μάγους δὲ τοὺς τοῦ πυρὸς μέχρι καὶ νῦν θεραπευτὰς παρ' αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἁγνισμοὺς ἐπιτελοῦντας, καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρων κατασκοπὴν, ὡς δοκοῦσιν ἐπιστημόνως ἔχοντας· Χαλδαίους δὲ τοὺς ἐν τῇ Χαλδαϊκῇ χώρᾳ, ἀφ' ἧς Ἀβραὰμ ὥρμητο· μέρος γὰρ αὕτη τῶν Ἀσσυρίων· ἀστεροσκοπίᾳ καὶ οἰωνοσκοπίᾳ προσέχοντας· Γαζαρηνοὺς δὲ τοὺς τὰς θυσίας λειτουργοῦντας, θύτας γὰρ ἀντὶ Γαζαρηνῶν Θεοδοτίων ἐξέδωκεν. i. *Incantatores vocabant eos, qui potissimum incantationibus, & invocationibus dæmonum vacabant: Magos autem eos qui apud ipsos usque in hodiernum diem cultores ignis sunt, & purificationes perficiunt, & in stellarum contemplatione, ut ipsi putant, perite versantur: Chaldæos autem, qui in regione Chaldaïca, ex qua Abraham profectus est: pars autem hæc Assyriorum, stellarum speculationi & auspicio dant operam: Gazarenos autem eos qui sacrificia offerunt: nam Theodotio pro Gazarenis* θύτας *sive sacrificulos vocat.* Hic haud dubie Theodotionem pro Symmacho posuisse videtur, nam Theodotio γαζαρηνοὶ habet. Vide supra Daniel. 2. 7.

v. 5. Ἀλλ. ἕως οὗ ἕτερος &c. Hieronymus: *Exceptis LXX. translatoribus, qui hæc omnia nescio qua ratione præterierunt, tres reliqui* collegam *interpretati sunt. Unde judicio magistrorum Ecclesiæ Editio eorum in hoc volumine repudiata est, & Theodotionis vulgo legitur, quæ & Hebræo & cæteris translatoribus congruit.* Legerit ergo Hieronymus ἑταῖρον, qui vertit *collegam*, ut suspicatur Drusius, quæ lectio non quadrare videtur ad vocem Chaldaïcam אחרין, quæ significat,

alium; ſed fortaſſe ille ἑταῖρον pro ἕτερον legerit.

Ibid. Th. θεȢ̃ ἁγίȣ. Druſius.

v. 6. Αλλ. ȣ̓κ ἀδυνατεῖ ϐι. Ex Druſio.

v. 7. Αλλ. αἱ ὁράσεις &c. Idem.

v. 8. Hieron. *Quod autem ait juxta Theodotionem*, τὸ κῦτος, *altitudo ejus, ſive* ἡ κυρεία, *ut poſtea ipſe interpretatus eſt*, i. dominatio, *pro quo nos vertimus* aſpectus ejus &c.

Ibid. οἱ λοιποὶ, εἰς τὰ πέρατα. Druſius.

v. 10. Hieron. Pro vigili Theodotio ipſum Chaldaïcum poſuit HIR, *quod per tres litteras*, AIN, IOD & RES *ſcribitur: ſignificat autem Angelos &c.* HIR legit Martianæus noſter itemque Mſ. Corbeienſis. Scholion Romanæ Edit. τὸ δὲ εἰρ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐγρήγορος ϗ ἄγρυπνος ἑρμηνεύεται. Aliud Scholion, ἀντὶ τȣ̃ εἰρ οἱ Ο. ἄγγελον ἡρμήνευσαν, οἱ δὲ λοιποὶ, ἐγρήγορον.

His addit Druſius: *quod in mente habuit Hieronymus, cum ad hunc locum hæc annotaret:* conſuetudo autem Græci Latinique ſermonis Iειν vocat, quæ per multicolorem arcum ad terras deſcendere dicitur.

v. 15. Αλλ. κατέναντι. Druſius.

v. 16. Θ. ἀπηνεώθη. Polychronius, τȣτέςι ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῶν δειχθέντων, ϗ σιωνȣς ἐγένετο. *Id eſt, conſternatus eſt ſuper mira novitate rerum oſtenſarum, & cogitabundus fuit.*

Ibid. Αλλος, ϗ ἀπεκρίθη &c. Druſius.

v. 22. Αλλος, τὸ σῶμά σȣ βαφήσεται. Idem Joannes Chryſoſtomus Gomment in Danielem legit, βαφήσεται τὸ σῶμά σȣ.

v. 24. Αλλ. ἴσως ἔςαι μακροθυμία. Joann. Chryſoſt. in Danielem.

DANIELIS CAP. V.

ולקבל אלפא חמרא שתה 1. Οἱ λοιποὶ, ... Θ. καὶ κατέναντι τῶν χιλίων, ὁ οἶνος, ϗ πίνων.

תלתי 7. Θ. τρίτος.

רוח אלהין קדישין 11. Οἱ λοιποὶ, πνεῦμα θεοῦ ἁγίȣ. Σ. πνεῦμα θεῶν ἁγίων. Θ. πνεῦμα θεοῦ.

אחידן 12. Θ. κρατούμενα. Αλλ. κρυπτόμενα.

יקרון 15. Θ. ἀναγνῶσι. Αλλ. γνωρίσωσι.

וקטרין למשרא 16. Θ. vacat. Αλλος, ϗ λύειν συνδέσμους.

1. HEb. & contra mille vinum bibebat. *Reliqui*, & coram mille vinum bibebat. *Th.* & e regione ipſorum mille, vinum, & bibens. *Vul. & unuſquiſque ſecundum ſuam bibebat ætatem.*

7. *H. Th. Vul.* tertius.

11. *Hebr. S.* ſpiritus deorum ſanctorum. *Reliqui*, ſpiritus Dei ſancti. *Th.* ſpiritus Dei. *Vul. ſpiritum deorum ſanctorum.*

12. *Hebr.* ænigmatum. *Th.* detenta. *Alius*, abſcondita. *Vulg. ſecretorum.*

15. *Hebr. Th, Vulg.* legerent. *Alius*, cognoſcerent.

16. *Heb.* & nodos ſolvere. *Th. vacat. Alius*, & vincula ſolvere. *Vul. & ligata diſſolvere.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Danielis.

v. 1. Hieronymus. Unuſquiſque autem principum vocatorum juxta ſuam bibebat ætatem: *Sive ut cæteri Interpretes tranſtulerunt, bibebat ipſe rex vinum coram principibus quos vocaverat.* Non verba cæterorum Interpretum hic adfert Hieronymus, ſed ſenſum dumtaxat, ut liquet ex verſione Theodotionis, qui unus ex cæteris eſt, cujus tamen poſtrema verba nunc variant.

v. 7. Hieron. *Vel tertius poſt me, vel unus e tribus principibus, quos alibi* τριςάτας legimus.

v. 11. οἱ λοιπ. πνεῦμα θεοῦ ἁγίȣ &c. Druſius. Hieronymus vero ſic habet: *Præter Symmachum, qui Chaldaïcam veritatem ſecutus eſt, cæteri* ſpiritum Dei *interpretati ſunt.*

v. 12. In Editione Theodotionis legitur κρατȣ́μενα ex אחד Chaldaïce, κρατέω pro אחז mutato ז in ד de more. Chronicon etiam Alexandrinum habet κρατούμενα. In Edit. Complut. habetur κρυπτόμενα, quæ videtur eſſe alia verſio.

v. 13. Αλλ. γνωρίσωσι. Ex Chronico Alexandrino.

v. 16. Αλλ. ϗ λύειν συνδέσμȣς. Joann. Chryſoſt. in Danielem.

DANIELIS CAP. VI.

דריוש 1. Ο. Αρταξέρξȣ. Θ. Δαρείȣ.

סרכין 2. Α. συνεκτικούς. Σ. ἄρχοντας. Ο. δύο ἄνδρας. Θ. τακτικούς.

עשית להקמותה 4. Αλλος, προσεδόκατο καταςῆσαι αὐτόν. Θ. κατέςησεν αὐτόν.

מצד מלכותא Αλλος, ἐκ πλαγίων βασιλείας. In Θ. vacat. Αλλ. ἐκ τῆς βασιλείας.

ושחיתה Α. ϗ ἀμβλάκημα. Θ. ϗ ἀμπλάκημα. (al. ἀμβλάκημα.)

1. HEbr. Darius. *LXX.* Artaxerxe. *Th. Vulg.* Dario.

2. *Heb.* præſides. *A.* præfectos. *S. Vul.* principes. *LXX.* duos viros. *Th.* ordinatores, *ſeu* præfectos ordinum.

4. *Hebr. Vulg.* cogitabat conſtituere eum. *Alius*, in animo habebat conſtituere eum. *Th.* conſtituit eum.

Hebr. & parte regni. *Alius*, ex lateribus regni. *In Th. vacat. Alius*, ex regno. *Vulg. ex latere regis.*

Heb. & corruptela. *A. Th.* & peccatum. *Vul. & ſuſpicio.*

דִּי־לָא תֶעְדֵּא כָּל־קֳבֵל דְּנָה 8. Ἀλλ. ὅπως αὐ μὴ παρεγγραφῇ κατένωπι τούτου. In Θ. vacat.

8. *Hebr.* ut non transgrediatur: omni respectu hoc. *Alius*, ut non violetur e conspectu ejus. *In Th. vacat. Vul. nec prævaricari cuiquam liceat. Porro.*

וְעַל אֱסָרָא דִי רְשַׁמְתְּ 13. Ἀ. καὶ περὶ τοῦ ὁρισμοῦ οὗ ἔταξας. Θ. vacat.

13. *Heb.* & super obvinctione, quam designasti. *Alius*, & circa decretum quod statuisti. *Th. vacat. Vulg. & de edicto, quod constituisti.*

וְעַד מֶעָלֵי שִׁמְשָׁא 14. Ἄλλος, καὶ ἕως πρὸς δυσμὰς ἡλίου. Θ. καὶ ἕως ἑσπέρας.

14. *H. Alius*, *Vul.* & usque ad occasus solis. *Th.* & usque ad vesperam. *Vul. & usque ad occasum solis.*

הַרְגִּשׁוּ עַל־מַלְכָּא 15. Ἀλλ. παρετηρήσαντο ἐπὶ τὸν βασιλέα. Θ. vacat.

15. *Hebr.* tumultuario venerunt ad regem. *Alius*, observarunt super regem. *Th. vacat. Vul. intelligentes regem.*

מִן־יַד אַרְיָוָתָא 27. Θ. ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων.

27. *Heb. Th.* de manu leonum. *Vulg. de lacu leonum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Danielis.

v. 1. Hieronymus. *Pro Dario. LXX. Artaxerxem interpretati sunt.* Sic etiam interpretantur nomen אחשורוש in historia Esther.

v. 2. *Pro principibus, quod Symmachus transtulit, Theodotio* τακτικούς. A. συνεκτικοὺς *interpretatus est. Cumque quærerem qui essent isti principes* τακτικοὶ, *vel* συνεκτικοὶ, *in LXX. Editione legi manifestius, qui dixerunt:* & duos viros quos constituit cum eo, & satrapæ centum viginti. Hieron.

v. 3. Ἀλλ. προσεδόκατο &c. Drusius.

v. 4. Ἀλλ. ἐκ πλαγίων βασιλείας. Drusius ex Notis Edit. Rom. ubi dicitur in aliquot Exemplaribus Theodoretum habere ἐκ τῆς βασιλείας: & sic habet Chrysost. in Danielem.

Ibid. Hieronymus. *Pro suspicione Theodotio & Aq.* ἀμβλάκημα *interpretati sunt; quæ Chaldaicè dicitur* ESSAITHA. *Cumque ab Hebræo quærerem quid significaret, respondit vim verbi sonare* δέλεαρ, *quam nos* illecebram *sive* σφάλμα, *hoc est*, errorem, *dicere possumus. Porro Euripides in Medea* ἀμπλακίας, *per* π, *& non per* β ἁμαρτίας, *id est*, peccata *appellat.*

v. 8. Ἀλλ. ὅπως ἂν μὴ &c. Joann. Chrysost.

v. 13. Ἀλλ. καὶ περὶ τοῦ &c. Idem.

v. 14. Ἀλλ. καὶ ἕως πρὸς &c. Idem.

v. 15. Ἀλλ. παρετηρήσαντο &c. Idem.

v. 27. Θ. ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. Theodotio hic Hebraïsmum servavit, ut LXX. in Psalmis, *de manu canis.* Aliqui, ἐκ στόματος τῶν λεόντων.

DANIELIS CAP. VII.

רֵאשׁ מִלִּין אֲמַר 1. Ἄλλος, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν λόγων εἶπεν. Ἀλλ. ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν. Θ. vacat.

1. Hebr. caput verborum dixit. *Alius*, & caput verborum dixit. *Alius*, principium sermonum ejus, & respondens dixit. *Th. vacat. Vul. brevi sermone comprehendit.*

בְּחֶזְוִי עִם־לֵילְיָא 2. Ἄλλος, ἐν ὁράματί μου τῆς νυκτός. Ἄλλος, ἐν τῇ ὁράσει μου τῆς νυκτός. Θ. vacat.

2. *Heb.* in visione mea cum nocte. *Alius*, in visione mea noctis. *Th. vacat. Vulg. in visione mea nocte.*

רַבְרְבָן 7. Ἄλλος, μεγάλοι. Θ. vacat.

7. *Hebr. Alius*, magni. *Th. vacat. Vul. magnos (dentes).*

עַתִּיק יוֹמִין 9. Ἀλλ. ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας. Θ. παλαιὸς ἡμερῶν.

9. *Hebr. Th. Vulg.* antiquus dierum. *Alius*, antiquans dies.

נְגֵד וְנָפֵק מִן־קֳדָמוֹהִי 10. Ἄλλος, εἷλκεν ἐκπορευόμενος. Θ. εἷλκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

10. *Heb.* trahens & egrediens a facie ejus. *Alius*, trahebat egrediens. *Th.* trahebat in conspectu ejus. *Vulg. rapidusque egrediebatur a facie ejus.*

וּקְדָמוֹהִי הַקְרְבוּהִי 13. Ἄλλος, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. Θ. καὶ προσήχθη αὐτῷ.

13. *H.* & coram eo appropinquare fecerunt eum. *Alius*, & coram eo oblatus est. *Th.* & oblatus est ei. *Vulg. & in conspectu ejus obtulerunt eum.*

חֵיוָתָא רַבְרְבָתָא 17. Ἄλλος, τὰ θηρία τὰ μεγάλα. Θ. θηρία.

17. *H. Alius*, *Vul.* bestiæ magnæ. *Th.* bestiæ.

וּמִלִּין לְצַד עִלָּאָה יְמַלִּל 25. Σ. (καὶ λόγους ὡς θεὸς λαλήσει.) Θ. καὶ λόγους πρὸς τὸν ὕψιστον λαλήσει.

25. *Heb.* & sermones ex parte Altissimi loquetur. *S.* & sermones quasi Deus loquetur. *Th.* & sermones contra Altissimum loquetur. *Vulg. & sermones contra Excelsum loquetur.*

יְבַלֵּא Θ. παλαιώσει. Ἄλλος, καταστρέψει. Ἀλλ.

H. abolebit. *Th.* faciet veterascere. *Alius*,

ταπεινώσει.

evertet. *Alius*, humiliabit. *Vulg.* (*& sanctos Altissimi*) *conteret.*

ויסבר Θ. καὶ ὑπονοήσει. Ἄλλος, καὶ προσδοκήσει. Ἄλλος, καὶ προσδέξεται.

H. Vulg. & putabit. *Th.* & cogitabit. *Alius*, & sperabit. *Alius*, & exspectabit.

וזיוי ישתנון עלי 28. Ἀλλ. καὶ ἡ λέξις διήνεγκεν ἐμοί. Θ. καὶ ἡ μορφή μου ἠλλοιώθη.

28. *Hebr.* & splendores immutati sunt super me. *Alius*, & sermo diversus fuit mihi. *Th.* & forma mea mutata est. *Vul. & facies mea mutata est in me.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Danielis.

v. 1. Drusius, qui addit: *Alibi est*, ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ: *& apud Theodoretum additur*, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν. Et sic legit Chrysostomus.

v. 2. Ἀλλ. ἐν ὁράματί μου &c. Drusius. Chrysost. ἐν τῇ ὁράσει.

v. 7. Ἀλλ. μεγάλοι. Drusius.

v. 9. Ἀλλ. ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας. Theodoretus, τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν. . . ἀντὶ τοῦ, παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας τεθείκασι.

v. 10. Ἀλλ. εἷλκεν ἐκπορευόμενος. Drusius.

v. 13. Ἀλλ. καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. Idem.

v. 17. Ἀλλ. τὰ θηρία τὰ μεγάλα. Idem.

v. 25. Hieronymus. *Symm.* & sermones quasi Deus loquetur.

Ibid. Θ. παλαιώσει &c. Has lectiones adfert Drusius, atque in aliis πλανήσει legi cum hoc Scholio in margine, τουτέστι σκυλμὸν αὐτοῖς ποιήσει.

Ibid. Θ. καὶ ὑπονοήσει. Schol. προσδοκήσει. Justinus habet προσδέξεται.

v. 28. Ἀλλ. καὶ ἡ λέξις &c. Drusius.

DANIELIS CAP. VIII.

ואראה בחזון ויהי בראותי 2. Ἄλλος, καὶ ἴδον ἐν τῇ ὁράσει, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με. Θ. vacat.

2. Hebr. & vidi in visione, & fuit in videndo me. *Alius*, & vidi in visione, & factum est cum viderem. *In Th. vacat. Vul. vidi in visione mea.*

אשר בעילם המדינה Σ. . . . . . .
O. . . . .
Θ. ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Αἰλάμ.

Hebr. quæ in Elam provincia. *S.* quæ est in Elam civitate. *LXX.* quæ est in Elimaide regione. *Th.* quod est in regione Ælam. *Vulg. quod est in Ælam regione.*

על־אובל אולי A. . . . . .
Σ. . . . O. . . . .
Θ. ἐπὶ τοῦ Οὐβάλ.

H. super rivum Ulai. *A.* super Ubal Ulai. *S.* super paludem Ulai. *Th.* super Ubal. *Vul. super portam Ulai.*

הגבהה 3. Ἀλλ. ὑψηλότερον. Θ. ὑψηλόν.

3. *H. Th.* excelsum. *Alius*, *Vulg.* excelsius.

קרן חזות בין עיניו 5. Ἄλλος, κέρας θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Θ. κέρας μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

5. *H.* cornu visionis inter oculos ejus. *Alius*, cornu conspicuum inter oculos ejus. *Th.* cornu medium oculorum ejus. *Vul. cornu insigne inter oculos suos.*

עמד 6. Ἀλλ. ἑστῶτος. Θ. ἑστώς.

6. *H. Vulg.* stantem. *Alius*, stantis. *Th.* stans.

מצעירה 9. Θ. ἰσχυρόν.

9. *H.* parvum. *Th.* forte. *Vulg. modicum.*

ואל־המזרח Ἄλλος, καὶ πρὸς τὴν ἀνατολήν. Θ. vacat.

Hebr. Alius, & ad Orientem. *In Th. vacat. Vulg. & contra Orientem.*

ואל־הצבי Θ. καὶ πρὸς τὴν δύναμιν. Ἄλλος, καὶ πρὸς τὴν δύσιν.

H. & ad ornatum. *Th. Vul.* & contra fortitudinem. *Alius*, & ad Occidentem.

ותפל 10. Θ. καὶ ἔπεσε.

10. *Hebr. Vulg.* & dejecit. *Th.* & cecidit, *vel* cadere fecit.

מן־הצבא Θ. ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ.

H. de exercitu. *Th.* de virtute cœli. *Vulg. de fortitudine.*

ותרמסם Θ. καὶ συνεπάτησεν αὐτά. Ἀλλ. αὐτούς.

Heb. Vul. & conculcavit eas. *Th.* & conculcavit ea. *Al.* eos.

ועד שר־הצבא הגדיל 11. Ἄλλος, καὶ ἕως ἄρχοντος τῆς δυνάμεως ἡδρύνθη. Θ. καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσηται τὴν αἰχμαλωσίαν.

11. *H.* & usque ad principem exercitus magnificatum est. *Alius*, & usque ad principem virtutis grande evasit. *Th.* & quoadusque dux exercitus liberaverit captivitatem. *Vul. & usque ad principem fortitudinis magnificatum est.*

בפשע 12. Ἀλλ. ἐν παραπτώματι. Θ. ἁμαρτία.

12. *Heb.* in prævaricatione. *Alius*, in delicto. *Th.* peccatum. *Vul. propter peccata.*

לפלמוני 13. A. O. Θ. τῷ φελμωνί. Σ. τινί ποτε.

ושלש מאות 14. Ἄλλος, τριακόσιαι. Θ. τετρακόσιαι.

באחרית הזעם 19. Ἄλλος, ἐπ' ἐσχάτῳ τῆς ὀργῆς. Θ. ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὀργῆς.

ולא בכחו 24. Ἀλλ. καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. Θ. vacat.

ועל שר-שרים יעמד 25. Ἀλλ. καὶ ἐπὶ ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται. Θ. καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται.

ימים 27. Ἀλλ. ἡμέρας. Θ. vacat.

13. *Heb.* cuidam. *A. LXX. Th.* Phelmoni. *S.* nescio cui. *Vulg. alteri nescio cui.*

14. *Hebr.* & trecentis. *Alius*, *Vul.* trecenti. *Th.* quadringenti.

19. *Heb. Alius*, in novissimo iræ. *Th.* in novissimis iræ. *Vul. in novissimo maledictionis.*

24. *Heb.* & non in fortitudine sua. *In Th. vacat. Vul. sed non in viribus suis.*

25. *H.* & super principem principum stabit. *Alius*, *Vulg.* & contra principem principum consurget. *Th.* & super perditiones multorum stabit.

27. *H. Alius*, *Vul.* per dies. *In Th. vacat.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Danielis.

v. 2. Ἀλλ. καὶ ἴδον ἐν τῇ ὁράσει &c. Drusius.

Ibid. Hieron. *sive ut Symmachus interpretatus est*, civitate: *a qua etiam regio nomen accepit . . . pro qua LXX. Elimaïdem interpretati sunt.*

Ibid. Hieronym. Super portam Ulai: *pro quo Aq. transtulit*, super Ubal Ulai: *Symm.* super paludem Ulai. LXX. super portam Ulai. (*Sciendum est autem* Ulai *nomen esse loci*, *sive portæ*, *ut in Troia*, σκαιὰ *porta*, *& apud Romanos*, *Carmentalis.*

v. 3. Ἄλλος, ὑψηλότερον. Drusius. Sic etiam habet Chrysostomus in Danielem.

v. 5. Ἀλλ. κέρας θεωρητὸν &c. Idem, & Chrysostomus.

v. 6. Ἀλλ. ἑστῶτος. Idem.

v. 9. Θ. ἰσχυρὸν, nescio quid legerit qui ita vertit, nam מצעירה significat *parvum*, *modicum*, ut Vulgata vertit.

Ibid. Ἀλλ. πρὸς τὴν ἀνατολήν. Idem & Chrysostomus.

Ibid. Ἀλλ. πρὸς τὴν δύσιν. Sic Chrysostomus & Complut. Vide Lexicon Hebraïcum ad vocem צבי.

v. 10. Θ. καὶ ἔπεσε. Sunt qui exponant transitive, *&* dejecit, sive *cadere fecit*, aut *deturbavit*. Drusius.

Ibid. Θ. ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ. Polychronius, ὁ Σύρος τὸ, ἀπὸ τῆς δυνάμεως, οὐκ ἔχει.

Ibid. Ἀλλ. αὐτοὺς. Idem Drusius.

v. 11. Ἀλλ. καὶ ἕως ἄρχοντος &c. Idem, & Chrysostomus.

v. 12. Ἀλλ. παραπτώματι. Idem.

v. 13. Hieron. *Pro* altero nescio quo, *quod Symmachus interpretatus est* τινί ποτε. *A. & Th. & LXX.* φελμωνὶ, *ipsum verbum Hebraïcum posuere.* Mſ. Corbeiensis habet Latinis literis PHELMONI.

14. Hieron. *Quidam pro duobus millibus trecentis*, duo millia ducentos *legunt*, *ne sex anni & tres menses superesse videantur.*

Sequentes item hujus Capitis Lectiones ex Drusio & ex Edit. Romana prodeunt.

DANIELIS CAP. IX.

בשנת אחת למלכו 2. Ἄλλος, ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Θ. vacat.

ואפר 3. Θ. vacat. Ἄλλος, καὶ σποδῷ.

ועוינו והרשענו 5. Ἄλλος, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν. Θ. ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν.

חמודות 23. Σ. ἀνὴρ ἐπιθυμητέ. Θ. ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν.

נחתך 24. Ἄλλος, ἐδοκιμάσθησαν. Ἄλλος, ἐκρίθησαν. Θ. συνετμήθησαν.

על-עמך ועל-עיר קדשך A. ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ πόλιν ἡγιασμένην σου. Σ. κατὰ τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας σου. Θ. ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν.

לכלא הפשע ולחתם חטאות A. τοῦ συντελέσαι τὴν ἀθεσίαν, καὶ τοῦ τελειῶσαι ἁμαρτίαν. Θ. τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας.

2. HEb. *Alius*, in anno uno regni ejus. *Th. vacat. Vul. anno uno regni ejus.*

3. *H. Alius*, *Vul.* & cinere. *Th. vacat.*

5. *H.* & prævaricati sumus, impie egimus. *Alius*, inique egimus, impie egimus. *Th.* injuste egimus, inique egimus. *Vul. iniquitatem fecimus*, *impie egimus.*

23. *Hebr.* desideriorum. *S.* vir desiderabilis. *Th. Vul.* vir desideriorum.

24. *H.* decisæ. *Alius*, probatæ sunt. *Alius*, decretæ sunt. *Th. Vul. abbreviatæ sunt.*

Heb. super populum tuum, & super civitatem sanctitatis tuæ. *A.* super populum tuum, & super civitatem sanctificatam tuam. *S.* contra populum tuum, & civitatem sanctam tuam. *Th.* super populum tuum, & super civitatem sanctam. *Vul. super populum tuum, & super urbem sanctam tuam.*

H. ad consumendum prævaricationem, & ad sigillandum peccatum. *A.* ad consummandam prævaricationem, & consummandum peccatum. *Th.* ut consummetur peccatum, & obsignentur peccata. *Vul. ut consummetur prævaricatio*, *& finem accipiat peccatum.*

ולכפר עון A. καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀνομίαν. Θ. καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας.

H. A. & ad expiandam iniquitatem. *Th.* & deleantur iniquitates, & expientur iniquitates. *Vul. & deleatur iniquitas.*

ולחתם חזון ונביא ולמשח קדש קדשים Ο. Θ. καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων.

H. ad signandam visionem & prophetiam, & ad ungendam sanctitatem sanctitatum. *LXX. Th.* & signetur visio & propheta, & ungatur sanctus sanctorum. *Vulg. & impleatur visio & prophetia, & ungatur sanctus sanctorum.*

26. ואחרי השבעים ששים ושנים יכרת משיח ואין לו A. καὶ μετὰ τὰς ἑπτὰ ἑβδομάδας, καὶ ἑξήκοντα δύο, ἐξολοθρευθήσεται ἠλειμμένος, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ. Σ. καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα δύο, ἐκκοπήσεται Χριστὸς, καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ. Θ. καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξήκοντα δύο, ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

26. *Hebr.* & post hebdomadas sexaginta & duas, excidetur unctus & non ei. *A.* & post septem hebdomadas & sexaginta duas, exterminabitur unctus, & non est ei. *S.* & post hebdomadas septem & sexaginta duas, exscindetur Christus, & non existet ei. *Th.* & post hebdomadas sexaginta duas, exterminabitur unctio, & judicium non est in eo. *Vulg. & post hebdomadas sexaginta duas occidetur Christus: & non erit ejus populus.*

והעיר והקדש ישחית עם נגיד הבא A. καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου. Θ. καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ.

Hebr. & civitatem & sanctitatem destruet populus ducis venturi. *A.* & civitatem & sanctum corrumpet populus ducis venturi. *Th.* & civitatem & sanctuarium destruet cum duce adveniente. *Vulg. & civitatem & sanctuarium dissipabit populus cum duce venturo.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Danielis.

v. 2. Ἀλλ. ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας &c. Drusius ex Ed. Romana.

v. 3. Ἀλλ. καὶ σποδῷ. Joannes Chrysostomus in Danielem.

v. 5. Ἀλλ. ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν. Drusius.

v. 23. Σ. ἀνὴρ ἐπιθυμητέ. Idem.

v. 24. Ἀλλ. ἐδοκιμάσθησαν. Sic ex Theodoreto.

Ibid. A. ἐπὶ τὸν λαὸν &c. Has omnes Aquilæ & Symmachi lectiones usque ad finem Capitis, ex Demonstratione Evangelica Eusebii proferimus.

DANIELIS CAP. X.

חדקל 4. Θ. Τίγρις, Ἐδδεκέλ.

4. *Hebr.* Heddekel. *Th.* Tigris, Eddekel. *Vulg.* Tigris.

הנה איש 5. Σ. (ὡς ἀνήρ.) Θ. ἰδοὺ ἀνήρ.

5. *Hebr. Th. Vul.* ecce vir. *S.* quasi vir.

בדים A. . . . Σ. ἐξαίρετα. Ο. . . . . Θ. βαδδίν.

Hebr. A. Vulg. lineis. *S.* præcipuis. *LXX.* byssinis. *Th.* baddin.

ומתניו חגורים בכתם אופז A. . . . . ὠφάζ. Θ. καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ ὠφάζ.

Hebr. & lumbi ejus accincti in massa auri obrizi. *A.* & lumbi ejus accincti erant colore Ophaz. *Th.* & renes ejus accincti auro Ophaz. *Vul. & renes ejus accincti auro obrizo.*

גויתו כתרשיש 6. A. (τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ χρυσόλιθος.) Σ. Θ. τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ Θαρσίς. Ο. τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θάλασσα.

6. *Hebr.* corpus ejus sicut Tharsis. *A. Vulg.* corpus ejus quasi chrysolithus. *S. Th.* corpus ejus quasi Tharsis. *LXX.* corpus ejus quasi mare.

את־קול דבריו 9. Ἀλλ. φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ. Θ. τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ.

9. *Hebr. Alius*, vocem verborum ejus. *Th. Vul.* vocem sermonum ejus.

וכפות ידי 10. Ἄλλος, καὶ ταρσοὺς χειρῶν μου. Θ. vacat.

10. *Heb.* & palmas manuum mearum. *Alius*, & articulos manuum mearum. *Th. vacat. Vul. & super articulos manuum mearum.*

איש־חמדות 11. Σ. ἀνὴρ ἐπιθυμητέ. Θ. ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν.

11. *Hebr. Th. Vulg.* vir desideriorum. *S.* vir desiderabilis.

אחד השרים הראשנים 13. Ἄλλος, εἷς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων. Θ. εἷς τῶν ἀρχόντων.

13. *Heb. Alius*, unus principum primorum. *Th.* unus de principibus. *Vulg. unus de principibus primis.*

ארני 16. Θ. κύριε. Ἄλλος, κύριέ μου.

16. *H. Alius*, *Vul.* Domine mi. *Th.* Domine.

Notæ

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Danielis.

v. 4. Θ. Ἐδδεκὲλ, Τίγρις. Videntur esse duæ interpretationes. Tigris Chaldæis est Diglath. Plinius ait vocari ab incolis Diglito. In quibusdam vero Codicibus, Τίγρις; in aliis vero Heddekel tantum reperitur. Hæc annotavit Drusius.

v. 5. Hieronymus: *Pro eo autem quod nos juxta Hebraicum vertimus*, ecce vir; *Symmachus posuit*, quasi vir. *Non enim vir erat, sed viri habebat similitudinem.*

Ibid. Hieronym. *Pro* lineis *quod interpretatus est Aquila; Theodotio* BADDIM *posuit. LXX.* byssina; *Sym.* ἐξαίρετα, *id est*, præcipua.

Ibid. Hieron. auro obryso. *Pro quo in Hebræo legitur* OPHAZ, *quod Aq. ita interpretatus est:* Et lumbi ejus accincti erant colore ὠφάζ. Ms. Corbeiensis habet, *in Hebræo legitur* OPAZ, & postea, *pro quo Aq. interpretatus est:* & lumbi ejus accincti erant colore ophaz.

v. 6. Hieron. *Pro Chrysolitho, qui unus est de duodecim lapidibus qui ponuntur in logio Pontificis, in Hebræo habet THARSIS: quod Theod. & Symmachus eodem verbo interpretati sunt, LXX. vero mare appellaverunt.*

v. 9. Ἀλλ. φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ. Drusius.

v. 10. Ἀλλ. καὶ ταρσοὺς χειρῶν μου. Idem.

v. 11. Hieron. *Pro viro desideriorum Symm. interpretatus est* virum desiderabilem.

v. 13. Ἄλλος, εἷς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων. Θ. εἷς τῶν ἀρχόντων. Sic unus.

v. 16. Hieron. Domine mi in visione tua conversa sunt anteriora mea in me. *Sic Theod. interpretatus est.*

DANIELIS CAP. XI.

חילים רבים 10. Ἀλλ. δυνάμεων πολλῶν. Θ. ἀναμέσον πολλῶν.

10. HEbr. *Vulg.* exercituum plurimorum. *Alius*, virtutum multarum. *Th.* inter medium plurimorum.

בארץ הצבי 16. Α. . . . . . . Σ. ἐν τῇ γῇ τῆς δυνάμεως. Ο. ἐν τῇ γῇ θελήσεως. Θ. ἐν τῇ γῇ τοῦ Σαβεί.

16. *H.* in terra ornamenti. *A. Vulg.* in terra inclyta. *S.* in terra fortitudinis. *LXX.* in terra voluntatis. *Th.* in terra Sabei.

ולא־תהיה כראשנה וכאחרונה 29. ὁ Σύρος, καὶ οὐ ποιήσει ὡς τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἔσχατα. Θ. καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη.

29. *Heb.* & non erit sicut prius, & sic posterius. *Syrus*, & non faciet ut prima etiam novissima. *Th.* & non erit sicut prima etiam novissima. *Vul. & non erit priori simile novissimum.*

ונכאה 30. Ἄλλος, ... Θ. καὶ ταπεινωθήσεται.

30. *Heb. Th.* & humiliabitur. *Alius*, & comminabuntur. *Vulg. & percutietur.*

ויבן על־עזבי ברית קדש Α. . . . Θ. καὶ συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν.

Hebr. & intelliget super derelinquentes pactum sanctitatis. *A.* & cogitabit, ut deseratur pactum sanctuarii. *Th. Vulg.* & cogitabit adversum eos qui dereliquerunt testamentum sanctuarii. *Th.* testamentum sanctum.

וזרעים 31. Ἀλλ. καὶ βραχίονες. Θ. καὶ σπέρματα.

31. *Hebr. Alius, Vulg.* & brachia. *Th.* & semina.

ועל אל אלים 36. Ἀλλ. καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν. Θ. vacat.

36. *Heb. Alius*, & super deum deorum. *Th. vacat. Vulg. & adversus deum deorum.*

כי־נחרצה נעשתה Ἄλλος, ... Θ. εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται, Ἀλλ. καὶ σπουδήν.

H. quia decisa est, facta est. *Al.* in ipso enim erit consummatio. *Th.* in consummationem enim fit, *Al.* & festinationem. *Vulg. perpetrata quippe est definitio.*

ועל־אלהי אבתיו לא יבין ועל־חמדת נשים ועל־כל־אלוה לא יבין 37. Α. καὶ ἐπὶ θεὸν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν; καὶ ἐπὶ πάντα θεὸν οὐ συνήσει. Ο. . . . Θ. καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει, καὶ ἐπιθυμίᾳ γυναικῶν, καὶ ἐπὶ πάντα θεὸν οὐ συνήσει.

37. *H.* & super deum patrum suorum non intelliget, & super desiderium mulierum, & super omnem deum non intelliget. *A.* & super deum patrum suorum non intelliget, & super concupiscentiam mulierum, & super omnem deum non intelliget. *LXX.* & concupiscentiis mulierum non subjacebit. *Th.* & super omnes deos patrum suorum non intelliget: & concupiscentia mulierum, & super omnem deum non intelliget. *Vulg. & deum patrum suorum non reputabit: & erit in concupiscentiis fœminarum, nec quemquam deorum curabit.*

ולאלה מעזים 38. Α. . . . Ο. . . . Θ. θεὸν μαωζείμ.

38. *Heb. Th.* & Deum Maozim. *A.* Deo fortitudinum. *LXX.* Deum fortissimum. *Vul. Deum autem Maozim.*

39. ועשה למבצרי מעזים עם־אלוה נכר אשר הכיר ירבה כבוד והמשילם ברבים ואדמה יחלק במחיר Θ. καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώμασι τῶν καταφυγῶν μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου, καὶ πληθυνεῖ δόξαν, καὶ ὑποτάξει αὐτοῖς πολλούς, καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις.

39. *H.* Et faciet munitionibus Maozim cum deo alieno, quem agnoſcet: multiplicabit gloriam, & dominari faciet eos in multis: & terram dividet in pretio. *Th.* Et faciet in munitionibus confugiorum cum deo alieno: & multiplicabit gloriam: & ſubjiciet ipſis multos: & terram dividet in donis. *Th. aliter*, Et aget hæc, ut muniat præſidia cum deo alieno, & cum eis oſtenderit, multiplicabit honorem, & dominari eos multis faciet, & terram dividet gratis. *Vulg. Et faciet ut muniat Maozim cum deo alieno, quem cognovit, & multiplicabit gloriam, & dabit eis poteſtatem in multis, & terram dividet gratuito.* Maozim. *Symm.* confugia. *Hieron.*

וישטף 40. Θ. καὶ συντρίψει. Αλλ. ἐν ταῖς κατακλύσεσι.

40. *Heb.* & inundabit. *Th. Vul.* & conteret. *Alius*, in inundationibus.

בארץ הצבי 41. Θ. εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαείμ.

41. *Hebr.* in terram decoris. *Th.* in terram Sabaim. *Vulg. in terram glorioſam.*

ורבות יכשלו A. . . . .
Σ. . . . Θ. καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσιν.

H. A. Vul. & multæ corruent. *S.* & multa millia corruent. *Th.* & multi infirmabuntur.

45. ויטע אהלי אפדנו בין ימים להר צבי־קדש ובא עד־קצו A. . . . .
Σ. καὶ ἐκτενεῖ τὰς σκηνὰς ἱπποστασίου αὐτοῦ μεταξὺ τῶν θαλασσῶν εἰς τὸ ὄρος τῆς δυνάμεως τὸ ἅγιον, καὶ ἥξει ἕως ἄκρου αὐτοῦ. O. . . .
Θ. καὶ πήξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐφαδανῷ, ἀναμέσον θαλασσῶν εἰς ὄρος Σαβαεὶμ ἅγιον, ἥξει ἕως μέρους αὐτοῦ.

45. *H.* Et plantabit tabernacula palatii ſui inter maria in monte decoris ſanctitatis, & veniet uſque ad ſummitatem ejus. *A.* Et plantabit tabernaculum prætorii ſui in ἀφαδανῷ inter maria in monte Sabin glorioſo & ſancto, & veniet uſque ad finem ejus. *Symm. ex Hieronymo.* Et extendet papiliones equitatus ſui inter maria ſuper montem fortitudinis ſanctum, & veniet uſque ad verticem montis. *LXX.* Et ſtatuet tabernaculum ſuum tunc inter maria, & montem voluntatis ſanctum, & veniet hora conſummationis ejus. *Th.* & figet tabernaculum ſuum in Ephadano inter maria in monte Sabaim ſancto, & veniet uſque ad partem ejus. *Vul. Et figet tabernaculum ſuum Apadno inter maria, ſuper montem inclytum & ſanctum: & veniet uſque ad ſummitatem ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XI. Danielis.

v. 10. Αλλ. δυνάμεων πολλῶν. Druſius.

v. 16. Hieronymus. *Terram inclytam ſive ut LXX. interpretati ſunt*, voluntatis, *hoc eſt, quæ complaceat Deo, Judæam ſignificat, & proprie Jeruſalem . . . pro* terra inclyta, *quod interpretatus eſt Aq. quem nos in hoc loco ſecuti ſumus, Theodotio ipſum verbum Hebraïcum poſuit* Σαβὶν, *pro quo Sym. vertit*, terram fortitudinis. Mſ. Corbeienſis habet *ſabir*. Theodoretus item. ἔνια τῶν ἀντιγράφων ἐν τῇ τοῦ γῇ Σαβαεὶμ ἔχει· τινὲς δὲ τῶν τὴν Ἑβραίων φωνὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταβεβληκότων, γῆν θελήσεως τὴν γῆν τοῦ Σαβεὶρ κεκλήκασι.

v. 29. ὁ Σύρος, καὶ οὐ ποιήσει &c. Druſius.

v. 30. Hieron. & percutietur; *ſive ut alius interpretatus eſt*, & comminabuntur ei. Quæ pertinent ad vocem Hebraïcam ונכאה, non autem ad וזעם, ut ſuſpicatus eſt Druſius.

Ibid. Aq. & cogitabit &c. Hieronymus.

v. 31. Αλλ. καὶ βραχίονες. Druſius. Hieronymus vero. *Pro* brachiis, *alius interpretatus eſt* ſemina.

v. 36. Αλλ. καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν &c. Druſius.

Ibid. Hieron. perpetrata quippe definitio eſt. *Sive ut alius*, in ipſo enim erit conſummatio.

v. 37. Hieron. *Quia vero in Hebraïco pro eo quod nos diximus*: & erit in concupiſcentiis fœminarum, *ambigue poſitum eſt, dicente Aquila, qui verbum expreſſit e verbo*, καὶ ἐπὶ θεὸν &c. quibus interpretationem annectit, ut nos edidimus, & LXX. verſionem attulit.

v. 38. *Pro deo* MAOZIM, *quod habetur in Hebraïco, Aq. tranſtulit*, Deum fortitudinum; *LXX.* Deum fortiſſimum. Hieronymus.

v. 39. Theodotionis verſionem, *Et aget hæc ut muniat* &c. ſat diverſam a Græco ejuſdem textu hodierno, attulit Hieronymus.

v. 40. Αλλ. ἐν ταῖς κατακλύσεσι. In Editionis Romanæ notis legitur.

v. 41. Θ. εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβαείμ. Theodoretus, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν τοῦ Σαβείρ. πάλιν διὰ τοῦ Σαβεὶρ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐδήλωσε. Vide ſupra ad verſum 16.

Ibid. Hieronymus: & multi corruent. *Pro quo interpretatus eſt Symmachus*: & multa millia corruent; *Theodotio*, & multi infirmabuntur. *Multas autem corruere juxta Aquilam, vel urbes, vel regiones, vel provincias intellige.*

v. 45. Hieronymus. *Hunc locum Symm. ita interpretatus eſt*: καὶ ἐκτενεῖ &c. ut ſupra *quod in Latino ſonat*, & extendet papiliones &c. *Theodotio*, & figet tabernaculum ſuum in Αφαδανῷ. (Mſ. Corb. & figet

tabernaculum suum ΕΡΑΔΑΝΟ. *secunda manu*, ΕΡΕΔΝΟ) inter maria in monte Saba sancto, & veniet usque ad partem ejus. *Aquila (addit Ms. Corb. ita.)* Et plantabit tabernaculum prætorii sui in Ἀφαδανῷ (Ms. Corb. prætorii sui ΑΡΕΔΝΟ,) inter maria, in monte glorioso & sancto, & veniet usque ad finem ejus. *Soli LXX. omni se nominis quæstione liberantes interpretati sunt.* Et statuet tabernaculum suum tunc inter maria, & montem voluntatis sanctum, & veniet hora consummationis ejus. *Quos Apollinarius secutus de nomine* ΑΡΕΔΝΟ, *omnino conticuit.* Has autem Corbeiensis Ms. lectiones confirmat infra Hieron. cum ait. *Notandum autem quod cum* (Ms. Corb. *sequimur*) *P. litteram Hebræus sermo non habeat, sed pro ipsa utatur f, cujus vim Græcum φ sonat, in isto tantum loco apud Hebræos scribatur quidem* fe, *sed legatur* pe. Observes autem in Ms. Corbeiensi recte omitti *in* ante *Apedno*.

DANIELIS CAP. XII.

3. והמשכילים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד O. Θ. καὶ οἱ συνιέντες λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι.

3. *Hebr.* & intelligentes fulgebunt sicut splendor firmamenti, & justificantes multos sicut stellæ in sæculum & perpetuum. *LXX. Th.* & intelligentes fulgebunt quasi splendor firmamenti, & de justis plurimi (*al.* plurimis) quasi stellæ in æternum & ultra. *Vulg. Qui autem docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates.*

7. למועד מועדים Ἀλλ. εἰς καιρὸν καὶ καιρούς. Θ. εἰς καιρὸν καιρῶν.

7. *Hebr.* ad tempus statutum tempora statuta. *Al. Vulg.* in tempus & tempora. *Th.* in tempus temporum.

וככלות נפץ יד־עם־קדש תכלינה כל־אלה Θ. καὶ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν, γνώσονται πάντα ταῦτα. Ἀλλ. καὶ ἐν τῷ συντελεσθῆναι διασκορπισμὸν χειρὸς λαοῦ ἡγιασμένου, γνώσονται ἅγιον, καὶ συντελεσθήσονται ταῦτα πάντα.

H. & cum consummatum fuerit dispergere manus populi sanctitatis, consummabuntur omnia illa. *Th.* & cum consummata fuerit dispersio, cognoscent omnia hæc. *Alius*, & cum consummata fuerit dispersio manus populi sanctificati cognoscent sanctum, & consummabuntur omnia hæc. *Vulg. & cum completa fuerit dispersio manus populi sancti, complebuntur universa hæc.*

13. ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלך לקץ הימין Θ. καὶ σὺ δεῦρο, καὶ ἀναπαύου· ἔτι γὰρ ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

13. *Heb.* & tu vade ad finem, & requiesces, stabis in sorte tua in fine dierum. *Th.* tu autem vade & requiesce. Adhuc enim dies & horæ in completionem consummationis : & resurges in sorte tua in consummatione dierum. *Th. ex Hieron.* tu autem vade & requiesce, & resurges in ordine tuo in consummatione dierum. *Vul. tu autem vade ad præfinitum: & requiesces, & stabis in sorte tua in finem dierum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XII. Danielis.

v. 3. Hieronymus : *quem locum Theodotio & Vulgata Editio ita expressit :* Et intelligentes &c. ut supra.

v. 7. Ἀλλ. εἰς καιρὸν &c. Drusius ex Edit. Rom.

Ibid. Ἀλλ. ἐν τῷ συντελεσθῆναι &c. Ex Joan. Chrysostomo in Danielem.

v. 13. Hieron. *Pro quo Theodotio interpretatus est.* Tu autem vade &c. ut supra.

IN PROPHETAS MINORES

MONITUM.

PROPHETARUM Minorum Hexaplares Lectiones collegimus ac multis in locis restauravimus ope Manuscriptorum ac Editorum, quorum catalogum subjicimus.

Codex Barberinus cujus Lectiones suppeditavit Brianus Valtonus sexto Polyglottorum tomo, unde majorem interpretationum copiam eruimus, quam ex omnibus aliis.

Codex Marchalianus, nunc RR. PP. Jesuitarum, de quo superius passim actum est.

Codex Regius Bombycinus, de quo sæpius actum est.

Coislinianus Codex unus IX. vel X. sæculi.

Alter Coislinianus ubi Eclogæ quædam.

Colbertinus IX. sæculi στιχηρῶς *scriptus.*

Codex San-Germanensis S. Hieronymi in Prophetas minores.

Origenes in Matthæum semel adductus.

Eusebius de locis Hebraïcis.

Ejusdem Demonstratio Evangelica.

Hieronymus in minores Prophetas.

Ejusdem Epist. ad Marcellam.

Theodoretus in minores Prophetas.

Procopius in Hesaïam.

Romanæ Editionis ac Drusii notæ.

OSEE

CAPUT PRIMUM.

ובפרשים 7. Ο. οὐδὲ ἐν ἱπποῦσι. Αλλ. οὐδὲ ἐν ἅρμασιν.

7. HEb. *Vulg.* & in equitibus. *LXX.* neque in equitibus. *Alius*, neque in curribus.

Nota.

v. 7. Ἄλλος, οὔτε ἐν ἅρμασι. Sic quidam Codices & Alexandrinus; quæ lectio vel alterius Interpretis est, vel redundat. In Hebræo sane non habetur.

OSEE CAP. II.

ריבו 2. Α. Σ. δικάσασθε. Ο. κρίθητε.

2. HEb. contendite. *A. S.* disceptate. *LXX.* judicemini. *Vul. judicate.*

צמרי 5. Οἱ λοιποὶ, τὰ ἔριά μου. Ο. τὰ ἱμάτιά μου.

5. *Hebr. Vulg.* lanam meam. *Reliqui*, lanas meas. *LXX.* vestimenta mea.

חדשה ושבתה 11. Ο. τὰς νεομηνίας αὐτῆς ※ Θ. καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς.

11. *H. Vul.* neomeniam ejus & sabbatum ejus. *LXX.* neomenias ejus ※ *Th.* & sabbata ejus.

חליתה 13. Σ. περιτραχήλια αὐτῆς. Ο. καθόρμια αὐτῆς.

13. *H. Vul.* monili suo. *S.* collaria sua. *LXX.* monilia sua.

עכור 15. ὁ Σύρος, Αχάρ. Ο. Αχώρ.

15. *Heb. LXX. Vulg.* Achor. *Syrus*, Achar.

לפתח תקוה Σ. εἰς θύραν ἐλπίδος. Ο. διανοῖξαι

Heb. S. in ostium spei. *LXX.* ad aperiendam

συνέσιν αὐτῆς. Θ. ἀνεῷξαι τῆς ὑπομονῆς αὐτ.

ועַנְתָה Σ. κακωθήσεται. Ο. ταπεινωθήσεται. Θ. ἀποκριθήσεται.

נְעוּרֶיהָ Σ. Θ. νεότητος. Ο. νηπιότητος.

תקראי אישי ולא־תקראי־לי עוד בעלי 16. A. [καλέσει με ὁ ἀνήρ μου, καὶ οὐ καλέσει με ἔτι ἔχων με.] Ο. καλέσει με ὁ ἀνήρ μου, καὶ οὐ καλέσει με ἔτι βααλείμ.

והשכבתים לבטח 18. A. καὶ κοιμήσω αὐτοὺς εἰς πεποίθησιν. Σ. καὶ κατοικήσω (al. κατοικίσω) αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ. Ο. καὶ κατοικιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. Θ. καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν πεποιθήσει.

וארשתיך 19. Ο. καὶ μνηστεύσομαί σε. Ἄλλος, καὶ λήψομαί σε.

intelligentiam ejus. *Th.* ad aperiendam patientiam ejus. *Vul. ad aperiendam spem.*

Hebr. Th. & respondebit. *S.* affligetur. *LXX.* humiliabitur. *Vulg. canet.*

Hebr. adolescentiarum suarum. *S. Th. Vulg.* juventutis. *LXX.* infantiæ suæ.

16. *Heb.* Vocabis me : Vir meus, & non vocabis me ultra Baali. *A.* Vocabit me : Vir meus, & non vocabit me ultra habens me. *LXX.* Vocabit me : Vir meus, & non vocabit me ultra Baalim. *Vulg. Vocabit me, Vir meus, & non vocabit me ultra, Baali.*

18. *Hebr.* & recumbere faciam eos in fiducia. *A.* & dormire faciam eos in fiducia. *S.* & habitare faciam eos in pace. *LXX.* & habitare te faciam in spe. *Th.* & habitare faciam eos in fiducia. *Vulg. & dormire eos faciam fiducialiter.*

19. *H.* & desponsabo te. *LXX. Vul.* & sponsabo te. *Alius*, & accipiam te.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Osee.

v. 2. A. Σ. διαδίκασθε. Barberin.

v. 5. οἱ λοιποί, τὰ ἔριά μου. Idem.

v. 11. ※ Θ. καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς. Ms. Jes.

v. 13. Σ. περιτραχήλια. Barberin.

v. 15. ὁ Σύρ. Ἀχάρ. Theodoretus.

Ibid. Σ. εἰς θύραν &c. Drusius ex Hieronymo.

Ibid. Σ. κακωθήσεται. Hieronymus. *In Hebræo scriptum est* ANATHA, *quod Sym. interpretatus est* affligetur. *Th.* respondebit. *A.* obediet i. ὑπακούσει : *nos ab Hebræo κατὰ λέξιν magis accipimus.* i. præcinet. Et infra: *Interpretatio Aquilæ & Th. e quibus alter* ὑπακούσει *posuit i. audiet, alter.* ἀποκριθήσεται i. respondebit, *nobiscum facit, quod præcinentibus aliis, alii respondeant concinentes.* ὑπακούειν vero etiam *respondere* non infrequenter significat, ut exemplis comprobavimus in Editione Athanasii & alibi.

Ibid. Σ. κακωθ- &c. Barber.

Ibid. Σ. Θ. νεότητος. Barberin.

v. 16. Hieronymus. *Denique Aquila diligens & curiosus interpres*, Vocabit, *inquit*, me vir meus &c.

v. 18. A. καὶ κοιμήσω &c. Hasce trium lectiones exhibet Barberinus.

v. 19. Ἄλλος, καὶ λήψομαι. Barberinus, sine Interpretis nomine.

OSEE CAP. III.

אשישי 1. A. παλαιά. Σ. ἀκάρπους. Ο. πέμματα.

חמר שערים ולתך שערים 2. Οἱ λοιποί, κόρου καὶ ἡμίκορον. Ο. γομὸρ κριθῶν καὶ νέβελ οἴνου. Aliter Barberinus, ὁ Ἑβρ. ΟΜΟΡ ΣΕΩΡΙΜ ΟΥΛΕΘΧ ΣΕΩΡΙΜ. A. κόρου κριθῶν. Σ. καὶ θύλακος κριθῶν, καὶ ἀσκοῦ οἴνου. Θ. καὶ γομὸρ ἀλφίτων, καὶ νέβελ οἴνου.

אין אפוד ותרפים 4. Σ. Θ. ἄνευ Ἐφώδ καὶ ἄνευ Θεραφίμ. Ο. οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ δήλων. Sed Barberinus sic, A. καὶ μορφωμάτων. Σ. οὐδὲ ἐπιλύσεως. Θ. οὐδὲ ἐπιλυομένου.

1. HEbr. dolia. *A.* antiqua. *S.* infructuosos. *LXX.* coctiones. *Vulg. vinacia.*

2. *Hebr.* chomer hordeorum, & lethech hordeorum. *Reliqui*, corum & semicorum. *Barberinus autem alio modo. Heb* omor seorim ulethch seorim. *A.* cori hordeorum. *S.* & sacculi hordei & utris vini. *Th.* & gomor farinæ, & nebel vini. *LXX.* gomor hordei & nebel vini. *Vul. coro hordei, & dimidio coro hordei.*

4. *Heb.* non ephod & theraphim. *S. Th. Vul.* sine ephod & sine theraphim. *LXX.* sine sacerdotio, & sine manifestationibus. *Barberinus sic. A.* & figurarum. *S.* neque solutionis. *Th.* neque soluti.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Osee.

v. 1. Hieron. *Unde pro vinaciis quod Hebraïce dicitur* ASISE, *A. interpretatus est* παλαιά i. vetera. *S.* ἀκάρπους i. steriles. Et infra. *Pro* pemmatibus *quæ LXX. transtulerunt, & comeduntur cum uvis passis sive vinaciis*, placentas *Latine possumus dicere, vel* crustula *quæ idolis offeruntur & Græce appellantur* πόπανα.

v. 2. Hieron. *Pro Gomor in Hebraïco scriptum est* OMER. *quod omnes Interpretes absque LXX.* corum *interpretati sunt, sermone Græco, & maxime Palæstino, qui habet LXX. modios. Et pro nebel vini in Hebraïco legitur* LETHECH SEORIM, *quod cæteri interpretes* ἡμίκορον *hordei transtulerunt.* i. mediam partem cori. Barberinus longe diversas interpretationes

adfert : ac *S. LXX. Th.* in postrema parte non conveniunt cum Hebræo. Forte putaverint שערים mendose repetitum, legendumque esse יין.

v. 4. Σ. Θ. ἄνευ Ἐφὼδ καὶ ἄνευ Θεραφίμ. Ex Hieronymo Epist. ad Marcellam. Vide infra in utroque Lexico. Sed longe alio modo Codex Barberinus : qui fortasse alteram Symmachi Editionem exhibet.

OSEE CAP. IV.

תחת אלון ולבנה ואלה כי־טוב צלה 13. A. ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ τερεβίνθου. Σ. ὑπὸ τὴν δρῦν καὶ πεύκην καὶ πλάτανον ἐπισκιάζουσαν. O. Θ. ὑποκάτω δρυὸς (Θ. κάτω) καὶ λεύκης (Θ. πεύκης,) καὶ δένδρου συσκιάζοντος.

13. Hebr. subtus quercum, & populum & terebinthum, quia bona umbra ejus. *A.* sub quercu & populo & terebintho. *S.* subtus quercum & pinum & platanum obumbrantem. *LXX. Th.* sub quercu & populo (*Th.* pino) & arbore adumbrante. *Vulg. subtus quercum, & populum, & terebinthum, quia bona erat umbra ejus.*

יפרדו 14. A. ἐχωρίζοντο. Σ. ἠκολούθησαν. O. συνεφύροντο. Θ. κατηριθμήθησαν.

14. *Hebr.* diviserunt se. *A.* separabantur. *S.* sequuti sunt. *LXX.* commiscebantur. *Th.* connumerati sunt. *Vulg. conversabantur.*

עם־הקדשות יזבחו A. μετὰ τῶν ἐνηλλαγμένων. (al. διηλλαγμένων.) Σ. μετὰ τῶν ἑταιρίδων. (al. ἀκαθάρτων.) O. μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον. Θ. μετὰ τῶν κεχωρισμένων. (al. καὶ τοῖς βδελύγμασιν) ἔθυον.

H. cum scortis sacrificaverunt. *A.* cum immutatis. *S.* cum meretricibus, *sive* impuris. *LXX.* cum initiatis immolabant. *Th.* cum separatis, (*al.* cum abominationibus) immolabant. *Vul. cum effeminatis sacrificabant.*

אם־זנה אתה ישראל אל־יאשם יהודה 15. A. Σ. Θ. E. Εἰ πορνεύεις σὺ Ἰσραὴλ, μὴ συμπλημμελήσῃ Ἰούδα. O. σὺ δὲ Ἰσραὴλ μὴ ἀγνόει, καὶ Ἰούδα μὴ εἰσπορεύεσθε.

15. *H.* Si fornicans tu Israel, ne delinquat Juda. *A. S. Th. V.* Si fornicans tu Israel, ne una delinquat Juda. *LXX.* Tu autem Israel ne ignores, & Juda ne ingrediamini. *Vulg. Si fornicaris tu Israel, non delinquat saltem Juda.*

בית און A. Θ. οἶκον ἀνωφελῆ. Σ. οἶκον ἀθείας. ὁ Σύρος, βηθαυέν. O. οἶκον Ὤν. In Barberino. A. Σ. Θ. οἶκον ἀνωφελοῦς.

Heb. Syrus, *Vulg.* Beth-aven. *A. Th.* domum inutilem. *S.* domum impietatis. *LXX.* domum On. *Barberin. A. S. Th.* domum inutilis.

חבור עצבים אפרים הנח־לו סר סבאם 17. Σ. E. ἡνώθη εἰδώλοις Ἐφραίμ . . . . ἐπέκλινε συμπόσιον. O. μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ, ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα, ἠρέτισε Χαναναίους.

17. *Hebr.* socius dolorum Ephraim, dimitte eum : recessit potus eorum. *S. V.* unitus est idolis Ephraim. . . . . declinavit convivium. *LXX.* particeps idolorum Ephraim, posuit sibi ipsi scandala, provocavit Chananæos. *Vulg. particeps idolorum Epdraim, dimitte eum. Separatum est convivium eorum.*

צרר רוח אותה בכנפיה 19. Σ. ἔδησεν ἄνεμον ἐν πτέρυξιν ἀνέμου. (l. αὐτοῦ.) O. συστροφὴ πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς.

19. *Heb.* ligavit spiritus eam in alis suis. *S.* ligavit ventum in alis suis. *LXX.* turbo spiritûs tu es in alis ejus. *Vulg. ligavit eum spiritus in alis suis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Osee.

v. 13. A. ὑποκάτω δρυὸς &c. Has lectiones exhibet Barberinus.

v. 14. Similiter trium lectiones ex Barberino.

Ibid. A. μετὰ τῶν ἐνδ- &c. Drusius.

Hieronymus : *Sciendum autem quod in præsenti* CADESOTH, meretrices, ἱερείας, *i. sacerdotes Priapo mancipatas vocet. In aliis autem locis viros exsectos libidine*, CADESIM *legimus*, Isaia dicente : & illusores dominabuntur eorum ; *pro quo in Hebræo dicitur*, & CADESIM dominabuntur eorum, *quod nos in* effeminatos *vertimus.* A. *autem* ἐνδιηλλαγμένους *interpretans*, *i.* mutatos, *hoc ostendere voluit, quod suam naturam mutaverint, & de viris facti sint feminæ. S.* ἑταιρίδας *proprie* meretrices *appellavit. LXX.* τετελεσμένους *i.* consecratos *&* initiatos, *ut cultores idolorum ostenderent : Theodotion*, κεχωρισμένους. *i.* a populo separatos &c. Sic ex Hieronymo. Subjunctas vero lectiones versu 15. mutuamur ex Barberino.

v. 15. A. Θ. οἶκον ἀνωφελῆ &c. Sed has lectiones confudit Barberinus, qui tribus Interpretibus unam versionem adscribit. Codex Reg. unus ex Theodoreto, ὁ μὲν γὰρ Ἀκ. καὶ ὁ Θ. οἶκον ἀνωφελῆ ἡρμηνεύκασιν ὁ δὲ Σύμ. οἶκον ἀθείας. Similiterque in Editione Rom. in notis legitur ὁ δὲ Σύμ. οἶκον ἀθείας, pergitur ibidem ex eodem Theodoreto, καὶ ὁ Σύρος δὲ αὐτὸ τὸ Ἑβραϊκὸν τέθεικεν ὄνομα, quæ nota in eodem Regio habetur. His non consonat Hieron. in Comment. qui ait : *Pro domo* ὤν *in quibusdam Exemplaribus, & maxime in Theodotione legitur*, domus iniquitatis ; *quod Aquila & Sym. interpretati sunt domum* ἀνωφελοῦς, *id est*, inutilem, *quæ nihil prosit, & alio verbo* idolum nuncupetur. In tanta lectionum varietate hæreo, & tamen puto illud Σ. οἶκον ἀθείας probe assertum & γνήσιον esse. Notes autem velim, illud Hieronymi de nominibus Hebraïcis. *On, civitas Samariæ : pro qua in Hebraïco scriptum est AUN quod A. & S. interpretatur inutile. Th.* ini-

quitatem, non repugnare iis quæ supra ex Commentario ejusdem attulimus. Nam in loco de Nominibus Hebraïcis jamjam allato, interpretationes illas adfert quæ in libris Josue & Regum usurpabantur ab Interpretibus: qui non semper in vertendi modo sibi constabant.

OSEE CAP. V.

למצפה 1. A. τῇ σκοπεύσει. Σ. πλατεία. O. τῇ σκοπιᾷ.

על־תבור A. Σ. Θ. ἐπὶ Θαβώρ. O. ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον. Barberinus vero. ἐπὶ Θαβώρ ex A. videlicet. Σ. ἐπὶ τὸ ὅριον. Θ. εἰς τὸν δρυμόν.

לא־נכחד ממני 3. A. οὐκ ἀπεκαλύφθη ἐξ ἐμοῦ. Σ. οὐκ ἐλάθοσάν. Θ. καὶ O. οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ. O. ἄλλως, οὐκ ἀπέστη.

מעללי 4. A. ἐπιτηδεύματα. Σ. βουλάς. O. διαβούλια. Θ. γνώμην.

גאון 5. A. Θ. ἀλαζονεία. Σ. O. ὕβρις.

ילדו 7. A. Θ. ἐγεννήθησαν. O. ἐγεννήθησαν.

חדש A. νεομηνία. Σ. Θ. μήν. O. ἡ ἐρυσίβη.

שופר 8. A. Σ. κερατίνη. O. σάλπιγξι.

בית און A. Σ. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς. Σ. Θ. Ων. O. ἐν τῷ οἴκῳ Ων.

אחריך A. Σ. Θ. ὀπίσω σου. O. ἐξέστη. E. κατὰ νώτου σου.

כמסיגי גבול 10. Σ. ὡς προορμίζοντες. O. ὡς μετατιθέντες ὅρια. E. ὅμοιοι τοῖς ἀποτεμνομένοις ὅρια.

כמים עברתי Οἱ λοιποί, [τὴν ὀργήν μου.] O. τὸ ὅρμημά μου. Barberinus sic. A. αὐτοπροθεσίαν μου. Σ. ὑδροκελίαν ὁρμήματός μου. Θ. ὡς ὕδωρ τὸν χόλον μου.

ירב 13. A. δικαζόμενον. Σ. . . . . . .
Θ. [κριτήν.] O. Ἰαρείμ. mel. Ἰαρείβ.

לרפא Οἱ λοιποὶ καὶ O. ἰάσασθαι. O. ἄλλ. ῥύσασθαι.

מזור A. ἐπίδεσις vel σύνδεσμος. O. ὀδύνη.

כשחל 14. A. ὡς λέαινα. Σ. ὡς ἐπιβολὴ λεαίνης. O. ὡς πάνθηρ. Θ. ὡς λίς.

1. Hebr. Maspa. *A. Vulg.* speculationi. *S.* plateæ. *LXX.* speculæ.

H. A. S. Th. Vulg. super Thabor. *LXX.* super Itabyrium. *Barberin. A.* super Thabor. *S.* super terminum. *Th.* in sylvam.

3. *Hebr.* non absconditus est a me. *A.* non revelatus est ex me. *S.* non latuerunt *Th. LXX.* non abest a me. *LXX. al.* non recessit a me. *Vulg. non est absconditus a me.*

4. *Heb. A.* studia & consilia. *LXX. Vul.* cogitationes. *Th.* sententiam.

5. *Hebr.* superbia. *A. Th. Vul.* arrogantia. *S. LXX.* injuria.

7. *Heb. A. Th. Vulg.* genuerunt. *LXX.* geniti sunt.

Heb. S. Th. Vulg. mensis. *A.* neomenia. *LXX.* rubigo.

8. *Hebr. Vulg.* buccina. *A. S.* cornea. *LXX.* tuba.

Hebr. Beth-aven. *A. S.* in domum inutilitatis. *S. Th.* On. *LXX.* in domo On. *Vulg. in Bethaven.*

Hebr. post te. *A. S. Th. Vulg.* post tergum tuum. *LXX.* mente excedit. *V.* ad tergum tuum.

10. *Hebr.* ut transferentes terminum. *S.* ut transmoventes. *LXX.* quasi transferentes terminos. *V.* similes abscindentibus terminos. *Vulg. quasi assumentes terminum.*

Heb. quasi aquam indignationem meam. *Reliqui,* iram meam. *LXX.* impetum meum. *Barberin. sic. A.* celeritatem meam *S.* hydroceliam impetus mei. *Th. Vul.* quasi aquam iram meam.

13. *H.* Iareb. *A.* disceptantem. *Th.* judicem. *S. Vul.* ultorem. *LXX.* Iarim. *mel.* jarib.

H. Reliqui, LXX. Vul. sanare. *LXX. al.* liberare.

Heb. purulentam plagam. *A.* colligationem *vel* vinculum. *LXX.* dolor. *Vulg vinculum.*

14. *Heb.* quasi panthera. *A. Vul.* quasi leæna. *S.* quasi irruptio leænæ. *LXX.* quasi panther. *Th.* quasi leo.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Osee.

V. 1. A. τῇ σκοπεύσει &c. Has lectiones exhibet Barberinus Cod.

Ibid. A. Σ. Θ. Θαβώρ. Euseb. & Hieron. de locis Hebraïcis. Hieronymus in Comment. hæc habet, *LXX.* Ἰταβύριον *transtulerunt. Hanc habentes consuetudinem, ut Hebræa nomina Græco sermone declinent, sicut Edom. . . . . Idumæam.* Longe aliud Barberinus, cui assentiendum est. Nam Eusebius de locis Hebraïcis interpretationes adfert, quæ aliquando quidem, sed non ubique ab interpretibus usurpantur, ut jam vidimus.

V. 3. A. οὐκ ἀπεκ- Ex Barberino.

V. 4. A. ἐπιτηδ- Ex eodem.

V. 5. A. Θ. ἀλαζονεία. Σ. O. ὕβρις: Drusius. Hieronymus vero: *Verbum* GAON *LXX. & S. interpretantur* injuriam: *A. & Th.* superbiam.

V. 7. A. Θ. ἐγεννήθησαν. Sic unus.

Ibid. A. νεομηνία. Σ. Θ. μήν. Drusius ex Hieron.

V. 8. A. Σ. κερατίνη. Drusius. Hieron. *Buccina pastoralis est, & cornu recurvo efficitur: unde & proprie Hebraïce* SOPHAR, *Græce* κερατίνη *appellatur.*

Ibid. A. Σ. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς Sic Barberinus, qui

binas Symmachi lectiones adfert, & notam adjicit sic: Α. Σ. εἰς οἶκον ἀνωφελῆς, τουτέστιν εἰδώλου παντὸς, Ων δὲ ἐστὶν ὁ ἥλιος. Σ. Ο. ὤν.

Ibid. Α. Σ. Θ. ὀπίσω σου. Idem.

v. 10. Σ. ὡς παρόρμ. Idem.

Ibid. Hieronymus: *Pro ira LXX.* ὅρμημα, *id est, impetum transtulerunt... sed rectius, ut omnes præter LXX. transtulerunt, ira accipienda est, præsertim cum nomen effusionis & iræ conveniat, dicente Propheta ad Dominum*, Effunde super eos iram tuam. Hæc Hieronymus: at non video qua ratione hæc quadrare possint ad lectiones Barberini, quas adferimus.

v. 13. Hieronym. *A. Th.* Judicem *interpretati sunt. Quod autem* IARIB *ultorem significet & judicem; nomen Gedeonis ostendit, quem cum cultores Baal expeterent ad supplicium, eo quod lucum Baal arasque evertisset, respondit pater*, ulciscatur se Baal, *& appellatus est, inquit*, Jerobaal. *i.* ulciscatur se Baal. Sed Barberinus habet Α. δικαζόμενον, & cum Hieronymo consonat.

Ibid. οἱ λοιπ. ἰάσασθαι. Mſ. Jeſ.

Ibid. Binas Aquilæ interpretationes adfert Hieronymus, forte ex duabus ejusdem Editionibus desumtas.

v. 14. Α. ὡς λεαίνα. Trium lectiones adfert Barberinus.

OSEE CAP. VI.

טרף 1. Ο. ἥρπακε. Ἄλλος, πέπαικε.

1. **H**Ebr. *LXX.* rapuit. *Alius*, percussit. *Vul.* cepit.

ויחבשנו Οἱ πάντες, καὶ μοτώσει ἡμᾶς. Barberinus. Σ. καὶ μαλαγματίσει ἡμᾶς. Σ. ἄλλως, ἐπιδήσει ἡμᾶς.

Hebr. alligabit fasciis nos. *Omnes*, *Vulg.* & curabit nos. *Barberinus*, *S.* malagmata apponet. *S. aliter*, alligabit nos.

יחיינו 2. Α. Σ. ἀναζωώσει ἡμᾶς. Ο. ὑγιάσει ἡμᾶς. Ε. ὑγιὲς ἀποδείξει ἡμᾶς.

2. *Heb. Vul.* vivificabit nos. *A. S.* reviviscere faciet nos. *LXX.* sanos faciet nos. *V.* sanos demonstrabit nos.

ונדעה נרדפה 3. Σ. γνῶμεν οὖν ἀπεῦσαι. Ο. καὶ γνωσόμεθα. διώξωμεν. Ε. παιδευθῶμεν οὖν, καὶ ἐπειχθῶμεν.

3. *Heb. Vul.* sciemus, sequemurque. *S.* sciamus igitur ad festinandum. *LXX.* & sciemus. Persequamur. *V.* erudiamur ergo, & inducamur.

כשחר נכון מצאו Σ. ὡς ὄρθρος βεβαία ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ. Ο. ὡς ὄρθρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτόν.

Hebr. tamquam aurora præparatus egressus ejus. *S.* quasi diluculum firmum adventus ejus. *LXX.* quasi mane paratum inveniemus eum. *Vul. quasi diluculum præparatus est egressus ejus.*

וחסדכם 4. Ο. τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν. Ε. ὁ γὰρ περὶ ὑμᾶς οἰκτιρμός.

4. *Hebr.* & misericordia vestra. *LXX.* misericordia autem vestra. *V.* nam miseratio erga vos. *Vulg. misericordia vestra.*

חצבתי 5. Α. Θ. ἐλατόμησα. Σ. οὐκ ἐφεισάμην. Ο. ἀπεθέρισα. Ε. ἐξέκοψα.

5. *Hebr.* succidi. *A. Th.* cælavi. *S.* non peperci. *LXX.* demessui. *V.* excidi. *Vul. dolavi.*

משפטי Ο. τὸ κρίμα. Ἄλλος, ἡ δικαιοκρισία.

Hebr. Vulg. judicia. *LXX.* judicium. *Alius*, justum judicium.

עקבה מדם 8. Α. περικαμπὴς ἀπὸ αἵματος. Σ. διώκται ἀπὸ αἵματος. Ο. ταράσσουσα ὕδωρ. Ε. ὑποσκελίζουσα καὶ δολοφονοῦσα.

8. *Heb.* fœdata a sanguine. *A.* deflexa a sanguine. *S.* persecutores a sanguine. *LXX.* conturbans aquam. *V.* supplantans & dolo occidens. *Vulg. supplantata sanguine.*

וכחכי איש גדודים 9. Σ. . . . . ὑποκριτοῦ. Ο. καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ. Ε. ὡς λόχος πολυχείας λῃστρικῆς.

9. *Hebr.* & juxta expectare viros latrones. *S.* & fauces tuæ quasi viri insidiatoris. *LXX.* & fortitudo tua viri piratæ. *V.* quasi cohors magnæ catervæ prædatricis. *Vul. & quasi fauces virorum latronum.*

גדודים Α. εὐζώνων. Ο. Θ. πειρατοῦ.

H. latrones. *A.* expeditorum. *LXX. Th.* piratæ. *Vul.* latronum.

חבר כהנים דרך ירצחו שכמה Α. . . . . Σ. . . . . Ο. ἔκρυψαν ἱερεῖς ὁδὸν, ἐφόνευσαν Σίκιμα. Θ. . . . .

Hebr. societatem sacerdotum via interficiebant humerum. *A.* participatio sacerdotum in via occidebant humeros. *S.* societas sacerdotum in via occidebant Sichem. *LXX.* absconderunt sacerdotes viam, occiderunt Sicima. *Th.* absconderunt sacerdotes viam, interficiebant in dorso. *Vul. particeps sacerdotum, in via interficientium pergentes de Sichem.*

גם־יהודה שת קציר לך 11. Barber. καὶ Ἰούδα ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ. Σ. ἀλλὰ σοὶ Ἰούδα ἀπόκειται θερισμός. Ο. καὶ Ἰούδα. ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ. Ε. ἀλλὰ καὶ σὺ Ἰούδα παρεσκεύαζες αὐτὸν εἰς τὸ ἐκθερισθῆναι.

H. etiam Juda posuit messem tibi. *Barb.* & Juda dimisit messem suam. *S.* & tibi Juda deposita est messis. *LXX.* & Juda. Incipe vindemiare tibi. *V.* etiam tu quoque Juda præparabas ipsum ut meteretur. *Vulg. Sed &, Juda, pone messem tibi.*

Notæ

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Osee.

ṽ. 1. Αλλος, πέπαικε. Sic Barberinus.

Ibid. Omnes, μοτώσει. Hieronymus qui addit: *proprie autem μότα appellantur linteola, quæ inferuntur vulneribus, ut putridas carnes comedant, & extrahant purulentas.* At Barberinus Codex binas easque diversas Symmachi interpretationes adfert, cui magis credendum: nam Hieronymus hic omnes pro majori parte posuit, ut & alibi.

Ibid. Α. Σ. ἀναζωώσει &c. Barberin.

v. 3. Hæ omnes versiones a tertio versu ad nonum ex Barberino prodeunt, qui in quinto versu ἐλιτόμηνος habet, sed perperam. Vide vocem חצב in Lexico Hebr.

v. 9. S. *& fauces tuæ* &c. Hieron. Lectiones Græce ex Barberino prodeunt. Hic vides Hieronymum vocem ὑποκειτοῦ vertisse *insidiatoris.*

v. 11. Barber. καὶ Ἰούδα ἄφηκε Sic in textu. Ad Marg. vero Symmachi & Quintæ Lectiones adfert.

OSEE CAP. VII.

ונגב יבוא פשט גדוד בחוץ 1. Σ. καὶ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύων δὲ λῃστήριον. Ο. καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων λῃστὴς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ. Ε. καὶ κλέπτης μὲν ἐστιν ἔνδον, λωποδύτης δὲ λῃστεύει τὰ ἔξω.

ובל־יאמרו ללבבם כל־רעתם זכרתי 2. Α. καὶ μήποτε εἴπωσι ταῖς καρδίαις αὐτῶν, πᾶσαν κακίαν αὐτῶν ἐμνήσθην. Ο. ὅπως συνᾴδωσιν ὡς ᾄδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην.

מעלליהם Α. Σ. τὰ ἐπιτηδεύματα. Ο. τὰ διαβούλια αὐτῶν. Ε. ἀσεβήματα.

כלם מנאפים כמו תנור בערה מאפה ישבות מעיר מלוש בצק עד־חמצתו 4. Ο. πάντες μοιχεύοντες ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν κατακαύματος (Barb. κατακαύσει αὐτούς) ἀπὸ τῆς φλογός, ἀπὸ φυράσεως στέατος, ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό. Ε. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπτάνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος: ἐπαύσατο πρὸς ὀλίγον ἡ πόλις τοῦ φυράματος κοινωνίας, καὶ μετὰ μικρὸν πᾶσα ἐζυμώθη.

יום מלכנו 5. Ο. ἡμέραι τῶν βασιλέων ἡμῶν. Θ. ἡμέρα βασιλέως.

לצצים Α. χλευαστῶν. Ο. λοιμῶν.

קרבו 6. Α. ἤγγισαν. Ο. ἀνεκαύθησαν.

בארבם Α. Σ. Θ. ἐνεδρεύειν. Ο. ἐν τῷ καταράσσειν αὐτούς.

ישן אפהם בקר Α. ὕπνωσεν ὁ πέσσων πρωΐας. Ο. ὕπνου Εφραιμ ἐνεπλήσθη.

היה עגה בלי הפוכה 8. Ο. ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος. Ε. ἕως (l. ὡς) ἐν σποδιᾷ πεφυρμένος ἄρτος ἀμεταστρέπτως.

לא ידע גם־שיבה זרקה בו 9. Ο. οὐκ ἔγνω, καὶ

1. Heb. & fur ingressus est, spoliavit latro foris. *S.* fur quidem ingressus est, exuens autem turma latronum. *LXX.* & fur ad eum ingredietur, spolians latro in via ejus. *V.* & fur quidem est intus: prædo autem furatur ea quæ foris sunt. *Vulg. & fur ingressus est spolians, latrunculus foris.*

2. *Hebr.* & non dicent in corde suo, omnis malitiæ eorum recordatus sum. *A.* & ne forte dicant cordibus suis, omnis malitiæ eorum recordatus sum. *LXX.* ut concinant quasi canentes corde suo: omnes malitias eorum recordatus sum. *Vulg. & ne forte dicant in cordibus suis, omnem malitiam eorum me recordatum.*

Heb. A. S. studia eorum. *LXX.* deliberationes suæ. *V.* impietates. *Vulg. adinventiones suæ.*

4. *Hebr.* omnes ipsi adulterantes, sicut clibanus succensus a coquente, cessabit ab excitando a subigendo pastam, donec fermentetur. *LXX.* omnes adulterantes quasi clibanus accensus ad coctionem deustionis (*Barb.* comburet eos,) a flamma, a commistione fermenti, donec fermentetur. *Quinta Editio.* omnes ad adulterandum accensi, sicut fornax a pistore: cessavit ad modicum civitas a conspersione consortii, & post paululum tota fermentata est. *Vul. omnes adulterantes, quasi clibanus succensus a coquente: quievit paululum civitas a commistione fermenti, donec fermentaretur totum.*

5. *Heb. Vul.* dies regis nostri. *LXX.* dies regum nostrorum. *Th.* dies regis.

H. Vul. illusoribus. *A.* irrisoribus. *LXX.* pestilentibus.

6. *Heb. Vulg.* applicuerunt. *A.* admoverunt. *LXX.* accensæ sunt.

Hebr. A. S. Th. in insidiando eos. *LXX.* cum ingruerent ipsi. *Vul. cum insidiaretur eis.*

Heb. Vulg. dormivit coquens eos, mane. *A.* dormivit coquens mane. *LXX.* somno Ephraim repletus est.

8. *Heb.* fuit libum non versum. *LXX.* factus est subcinericius, qui non reversatur. *V.* quasi in cinere conspersus panis, qui non reversatur. *Vulg. factus est subcinericius panis, qui non reversatur.*

9. *H.* nescivit etiam canities sparsit se in eo,

πολιαὶ ἐξήνθησαν αὐτῷ. Ε. οὐκ ᾔσθετο, καὶ ταῦτα πολιὸς ἤδη τυγχάνων.

גאון 10. Ο. ὕβρις. Θ. ὑπερηφανία.

שבו Ο. ἐπέστρεψαν. Ε. μετενόησαν.

בקשו Ο. ἐξεζήτησαν. Ε. ἐπεκαλέσαντο.

פותה 11. Α. θελγομένη. Σ. ἀπατωμένη. Ο. ἄνους.

כשמע לעדתם 12. Α. κατὰ ἀκοῆς τῆς συναγωγῆς. Σ. κατὰ ἀκοῆς τῆς μαρτυρίας. Ο. ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν.

שד להם 13. Α. προνομὴ αὐτοῖς. Σ. διαφθορά. Ο. δείλαιοί εἰσιν. Θ. . . . Ε. ἐκπορθήσονται.

כי יילילו על־משכבותם 14. Α. ἀλλὰ ἀσελγῶς ἐλάλησαν. Σ. ἀλλ' ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν τῇ κατακλίσει αὐτῶν. Ο. ἀλλ' ἢ ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν.

על־דגן ותירוש יתגוררו יסורו בי Ο. ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο, ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί. Ε. ὑπὸ τρυφῆς καὶ πλησμονῆς σίτου καὶ οἴνου ἀπέστησάν μου. Αλλ. ἐξέκλιναν ἀπ' ἐμοῦ.

ישובו לא על 16. Σ. ἀνέστρεψαν εἰς τὸ μὴ ἔχειν ζυγόν. Ο. ἀπεστράφησαν εἰς οὐδέν. Ε. ἀπέστησαν ἵνα διάγωσιν ἄνευ ζυγοῦ.

רמיה Σ. ἀνεστραμμένον. Ο. ἐντεταμένον. Ε. διάστροφον.

מזעם Α. Σ. δι' ἐμβρίμησιν. Ο. δι' ἀπαιδευσίαν. Ε. διὰ μανίαν.

זו לעגם בארץ מצרים Α. οὗτος ὁ μυχθισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. Σ. τοῦτό ἐστιν ὃ ἐφθέγξαντο ἐν Αἰγύπτῳ. Ο. οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. Ε. αὐτὴν ἐβλασφήμησαν.

LXX. nescivit, & cani effloruerunt ei. *V.* non sensit, & hæc cum jam canus esset. *Vul. nescivit: sed & cani effusi sunt in eo.*

10. *H. Th. Vulg.* superbia. *LXX.* contumelia.

H. LXX. Vulg. reversi sunt. *V.* pœnitentiam egerunt.

H. Vulg. quæsierunt. *LXX.* exquisierunt. *V.* invocaverunt.

11. *Heb.* stolida. *A.* lactata. *S.* decepta. *LXX.* insipiens. *Vul. seducta.*

12. *Heb.* juxta auditum cœtus eorum. *A.* secundum auditum synagogæ. *S.* secundum auditum testimonii. *LXX.* in auditu tribulationis eorum. *Vulg. secundum auditionem cœtus eorum.*

13. *Hebr. A.* vastitas eis. *S.* interitus. *LXX.* meticulosi sunt. *Th.* miseria. *V. Vulg.* vastabuntur.

14. *H.* quia ulularunt super cubilibus suis. *A.* sed molliter locuti sunt. *S.* sed hinnierunt in cubilibus suis. *LXX. Vul.* sed ululabant in cubilibus suis.

Heb. super triticum & mustum congregaverunt se, defecerunt a me. *LXX.* super tritico & vino dissecabantur: eruditi sunt in me. *V.* a voluptate & abundantia tritici & vini defecerunt a me. *Al.* declinaverunt a me. *Vulg. super triticum & vinum ruminabant, recesserunt a me.*

16. *Hebr.* revertentur absque jugo. *S. Vulg.* reversi sunt, ut essent absque jugo. *LXX.* conversi sunt in nihilum. *V.* defecerunt, ut degerent absque jugo.

H. doli. *S.* eversus. *LXX.* intensus. *V.* eversus. *Vul. dolosus.*

Heb. propter furorem. *A. S.* propter fremitum. *LXX.* propter imperitiam. *V.* propter insaniam. *Vulg. a furore.*

Hebr. Vulg. ista subsannatio eorum in terra Ægypti. *A.* ista subsannatio eorum in terra Ægypto. *S.* hoc est quod locuti sunt in Ægypto. *LXX.* hæc est subsannatio eorum in terra Ægypto. *V.* hanc blasphemati sunt.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Osee.

v. 1. Σ. καὶ κλέπτης. Hæ lectiones prodeunt ex Barberino.

v. 2. Α. ἐὰν μήποτε &c. Ex eodem.

Ibid. Α. Σ. Θ. τὰ ἐπιτηδεύματα. Theodoretus. Barberinus id Symmacho tantum tribuit, & lectionem Quintæ effert.

v. 4. Hanc Quintæ lectionem habet Barberinus.

v. 5. Θ. ἡμέρα βασ- Barberinus.

Ibid. Α. χλευαστῶν. Idem. Et mox Α. ἤγγισαν. Idem.

v. 6. Α. Σ. Θ. ἐνεδρεύειν. Ex Edit. Romana.

Ibid. Α. ὕπνωσεν &c. Barberin.

Lectiones versus 8. 9. & 10. ex eodem.

v. 11. Α. θελγομένη. Σ. ἀπατωμένη. Hieron. Barberinus. Α. ἀπατωμένη ἀνοήτως, male.

v. 12. Α. κατὰ ἀκοῆς &c. Has lectiones habet Barberinus.

v. 13. S. interitus. Th. miseria. Hieronymus. Barberinus vero lectiones Aquilæ & Symmachi Græce adfert, ut nos edimus.

v. 14. Α. Σ. ἀσελγῶς ἐλάλησαν. Edit. Rom. ex Victore Antiocheno. Sed longe præstat Barberinum sequi, qui ex ipsis, ut videtur Hexaplis, concinnatus est.

Ibid. Ε. ἐπαιδεύθησαν &c. Hanc & sequentes usque in finem capitis lectiones ex Barberino mutuamur.

OSEE CAP. VIII.

אל־חכך שפר 1. A. Σ. Θ. . . . . O. εἰς κόλπον αὐτῶν, ὡς γῆ.

זנח עגלך 5. A. ἀπώθησον τὸν μόσχον σου. Σ. ἀπεβλήθη ὁ μόσχος σου. O. ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου. (al. ἀπόρριψον.) Θ. ἀπόρριψαι. E. ἀπόβλητός σου ἐστιν ὁ μόσχος.

נקין A. ἀθωωθῆναι. Σ. καθαρθῆναι. O. καθαρισθῆναι.

חרש 6. A. τεχνίτης. O. τέκτων.

והוא חרש עשהו ולא אלהים הוא O. καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησε, καὶ οὐ θεός ἐστι. E. καὶ τὸ ὑπὸ τέκτονος γενόμενον οὐκ ἂν ἦ θεός.

שבבים A. . . . Σ. ἀκαταστατῶν. O. Θ. πλανῶν. E. ῥεμβῶν. ἀλλ. παραπλησίως ὡς τῆς ἀράχνης ἱστῷ.

פרא בודד לו אפרים 9. A. ὄναγρος μονάζων ἑαυτῷ Εφραΐμ. Σ. καὶ οὐκ ἀνέθαλλεν ἐν ἐμοὶ Εφραΐμ. O. ἀνέθαλλε καθ' ἑαυτὸν Εφραΐμ. Θ. ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν Εφραΐμ. E. ὡς ὄναγρος μονάζων κατ' ἑαυτὸν διαιτώμενος.

גם כי־יתנו בגוים עתה אקבצם 10. O. διὰ τοῦτο παραδοθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσι. νῦν εἰσδέξομαι αὐτούς. E. ἀλλὰ καὶ ὅταν μισθώσηται ἔθνη, εὐθέως περιστοιχιοῦμαι αὐτούς.

ויחלו מעט ממשא מלך שרים A. καὶ λιτανεύσουσιν ὀλίγον ἀπὸ ἄρματος βασιλέως καὶ ἀρχόντων. Σ. καὶ μενοῦσιν βράχοι (l. βραχὺ) ἀπὸ φόβου βασιλέων, καὶ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. O. καὶ κοπάσουσι μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλέα καὶ ἄρχοντας. Θ. καὶ διαλείψουσι τοῦ χρίειν.

אכתוב־לו רבו תורתי כמו־זר נחשבו 12. A. γράψω αὐτῷ πληθυνομένους νόμους, ὁμοίως ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. Σ. ἔγραψα αὐτῷ πλῆθος νόμων μου, ὡς ἀλλότριοι ἐλογίσθησαν. O. καταγράψω αὐτῷ πλῆθος, καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν.

זבחי הבהבי יזבחו 13. A. θυσίας φέρε φέρε θυσιάζουσιν. Σ. θυσίας ἐπαλλήλους θυσιάζουσι. O. διότι ἐὰν θύσωσι θυσίαν. Θ. θυσίας μεταφορῶν ἐθυσίασαν.

1. Hebr. ad palatum tuum tubam. *A. S. Th. Vul.* in gutture tuo sit tuba. *LXX.* in sinu eorum quasi terra.

5. *Heb.* rejecit vitulus tuus. *A.* expelle vitulum tuum. *S. Vulg.* projectus est vitulus tuus. *LXX.* projice vitulum tuum. *Th.* projice. *V.* rejectus a te est vitulus.

Hebr. innocentiam. *A.* purgari. *S. LXX. Vulg.* emundari.

*6. *Hebr. A. LXX. Vulg.* artifex.

Heb. & ipse artifex fecit eum, & non Deus ipse. *LXX.* & hoc artifex fecit, & non est Deus. *V.* & ab artifice factum, nequaquam fuerit Deus. *Vulg. & ipse est: artifex fecit illum, & non est Deus.*

Heb. contritiones. *A.* errantibus, sive conversis. *S.* instabilis. *LXX. Th.* seducens. *V.* fluctuans. *Al.* quemadmodum aranearum tela. *Vulg. in aranearum telas.*

9. *H. A. Vul.* onager solitarius sibi Ephraïm. *S.* & non refloruit in me Ephraïm. *LXX.* germinavit apud seipsum Ephraïm *Th.* onager solitarius apud seipsum Ephraïm. *V.* quasi onager solitarius apud seipsum vitam agens.

10. *Hebr.* Etiam quia munera miserunt ad gentes, congregabo eas. *LXX.* Propter hoc tradentur in gentibus: nunc suscipiam eos. *V.* Etiam cum mercede conduxerint gentes, statim complectar eos. *Vul. Sed & cum mercede conduxerint nationes, nunc congregabo eos.*

Hebr. & dolebunt paululum propter onus regis principum. *A.* & supplicabunt paululum ab onere regis & principum. *S.* & manebunt brevi a timore regum, & desinent ungere. *LXX.* & cessabunt parum ab ungendo regem & principes. *Th.* & desinent ungere. *Vulg. & quiescent paulisper ab onere regis & principum.*

12. *H.* Scribam ei præcipua legis meæ: sicut alienum reputata sunt. *A.* scribam ei multiplicatas leges: similiter alieni reputati sunt. *S.* scripsi ei multitudinem legum mearum, sicut alieni reputati sunt. *LXX.* scribam ei multitudinem, & legitima ejus in aliena reputata sunt. *Vul. scribam ei multiplices leges meas, quæ velut alienæ computatæ sunt.*

13. *Heb.* & hostiis donorum meorum sacrificaverunt. *A.* hostias, age, age, sacrificabunt. *S.* hostias frequentes sacrificant. *LXX.* quia si immolaverint hostiam. *Th.* hostias translationum immolaverunt. *Vulg. hostias offerent, immolabunt.*

Notę & varię Lectiones ad Cap. VIII. Osee.

v. 1. In gutture tuo sit tuba. *A. S. Th. similiter transtulerunt.* Hieronymus.

v. 5. A. ἀπώθησον &c. Has lectiones exhibet Barberinus.

Ibid. A. ἀθωωθῆναι &c. Idem.

v. 6. A. τεχνίτης. Barberinus.

Ibid. E. τὸ ὑπὸ τέκτονος &c. Idem.

Ibid. Hieron. *In eo loco in quo nos posuimus*, aranearum telas, *in Hebraïco scriptum est* SABABIM, *per* IOD, *litteram penultimam: non ut quidam false putant* SABABUM, *i. per* VAU, *quod LXX. & Th.* πλανῶν *interpretati sunt*; *i.* seducens, *atque* decipiens; *A.* errantibus, *sive* conversis: *S.* inconstans *vel* instabile, *i.* ἀκαταστατῶν *V. Ed.* ῥεμβεύων vagus & fluctuans. *Nos ab Hebræo didicimus proprie nominari* aranearum fila *per aerem volantia.* At Barberinus sic habet. Σ. ἀκατάστατος. E. παραπλησίως τῷ τῆς ἀστραπῆς ἱστῷ ἀράχνης. Et hæc versio cum Vulgata consonat.

v. 9. Hujus & sequentium ad finem usque capitis versuum lectiones exhibet Barberinus.

OSEE CAP. IX.

טמא 3. A. μεμιασμένα. Σ. ἀπόβλητα. O. ἀκάθαρτα.

מועד 5. A. (καιρός.) O. πανηγύρεως.

מף 6. (A. ἐκ στόματος.) O. Μέμφις.

מחמד A. Σ. τὰ ἐπιθυμήματα. O. Μαχμάς.

משגע 7. A. ἐπίληπτος. Σ. ἐνεός. O. παρεξεστηκώς.

משטמה A. ἐγκότησις. O. μανία σου. Ἄλλος, ἔκστασις.

יקוש 8. A. ἐσκωλωμένη. Σ. ἐνέδρα. O. σκολιά.

כתאנה 10. O. ἐν συκῇ. Ἄλλος, ὡς σῦκον.

מלדה ומבטן ומהריון 11. A. Σ. Θ. E. ἀπὸ τοκετῶν, καὶ ἀπὸ γαστρὸς, καὶ ἀπὸ συλλήψεως. O. ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων.

אוי להם בשורי מהם 12. A. ἐκκλίναντός μου ἀπ' αὐτῶν. O. οὐαὶ αὐτοῖς ἐστι· σάρξ μου ἐξ αὐτῶν. Θ. . . . . .

לצור שתולה בנוה 13. A. Σ. ὡς ἀκρότομον πεφυτευμένην ἐν κατοικίᾳ. O. εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐτῶν. Θ. εἰς πέτραν πεφυτευμένοι, οἱ υἱοὶ αὐτῆς.

3. Hebr. *A.* polluta. *S.* abjecta. *LXX.* impura. *Vulg. pollutum.*

5. *Heb.* solemnitatis. *A.* tempus. *LXX.* conventus. *Vul. solemni.*

6. *H.* moph. *A.* ex ore. *LXX. Vul.* Memphis.

Heb. desiderium. *A. S.* concupiscentiæ. *LXX.* Machmas. *Vul. desiderabile.*

7. *Hebr.* furiosus. *A.* epilepticus. *S.* mutus. *LXX.* insaniens. *Vulg. insanum.*

Hebr. odium. *A.* iracundia. *LXX.* amentia tua. *Alius*, excessus mentis. *Vul. amentiæ.*

8. *Heb.* aucupis. *A.* in offendiculum cadens. *S.* insidiæ. *LXX.* tortuosus. *Vul. ruina.*

10. *Hebr. LXX.* in ficu. *Alius*, ut ficus. *Vulg. ficulneæ.*

11. *Hebr. A. S. Th. V. Vulg.* a partu, & ab utero, & a conceptu. *LXX.* ex partu, & parturitionibus, & conceptibus.

12. *Hebr.* Væ eis in recedendo me ab eis. *A.* declinante me ab eis. *LXX.* Væ eis est: caro mea ex eis. *Th.* Væ illis, caro mea ex eis. *Vulg. Væ eis cum recessero ab eis.*

13. *Hebr.* in Sur plantata in habitaculo. *A. S.* ut petra prærupta plantata in habitatione. *LXX.* in captionem præbuerunt filios suos. *Th.* in petra plantata filii ejus. *Vul. Tyrus erat fundata in pulchritudine.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Osee.

v. 1. A. μεμιασμένα &c. Barberinus.

v. 5. A. *tempus.* Hieronymus.

v. 6. A. ἐκ στόματος. Drusius qui unde acceperit ignorare se fatetur. Hieronymus vero *Memphis, quod interpretatur*, ex ore; sed sine ulla Aquilæ mentione.

Ibid. Eusebius & Hieronymus de locis Hebr. A. Σ. τὰ ἐπιθυμήματα. A. S. concupiscentias.

v. 7. A. ἐπίληπτος &c. f. ἐπίληπτος. Barberin.

Ibid. A. ἐγκότησις. Ex Agellio in Psalmum 37.

Illud vero, ἔκστασις adfert Barber. sine Interpretis nomine.

v. 8. A. ἐσκωλωμένη &c. Barberinus.

v. 10. Ἀλλ. ὡς σῦκον. Sic quædam Exempl. & Cyrillus recte.

v. 11. A. Σ. Θ. E. ἀπὸ τοκετῶν &c. Barberinus.

v. 12. Hieron. *LXX. & Th.* Væ eis, caro mea ex eis. *Quærensque causam cur sit tanta varietas, hanc mihi videor reperisse: Caro mea lingua Hebræa dicitur* BASARI: *rursum si dicamus, recessio mea, sive* declinatio mea, *dicitur* BASORI. Lectionem Aquilæ sequentem adfert Barberinus.

v. 13. A. Σ. ὡς ἀκρότομον &c. Barberinus qui non repugnat sequenti Hieronymi notæ: nam ἀκρότομος est petra.

Ibid. Hieron. *LXX. interpretati sunt* θήραν *i.* venationem, *sive* capturam: *A. S. TH.* petram durissimam, *i.* silicem, *quæ lingua Hebraïca appellatur* SUR. LXX. igitur *Daleth* pro *Res* legerunt, ut monet ibid. Hieronymus.

OSEE CAP. X.

בוקק 1. Α. ἔνυδρος. Σ. ὑλομανοῦσα. Ο. εὐκληματοῦσα.

דברים אלות שוא 4. Σ. ὅρκοις ματαίοις. Ο. ῥήματα περιφάσεις ψευδεῖς.

לעגלות בית און יגורו 5. Α. τὰς δαμάλεις τοῦ οἴκου αἷς ἐσεβάσησαν. Ο. τῷ μόσχῳ τοῦ οἴκου Ων παροικήσουσι. Αλλος, τὸν μόσχον τοῦ οἴκου Ων ἐφοβήθησαν.

ירב 6. Α. δικάζοντι. Σ. ὑπερμαχοῦντι. Ο. Ιαρείμ.

קצף 7. Σ. ἐπίζεμα. Ο. Θ. φρύγανον.

מימי הגבעה 9. Οἱ λοιποὶ, ἀπὸ ἡμερῶν Γαβαά. Ο. ἀφ' οὗ οἱ βουνοί.

על־טוב 11. Α. ἐπὶ τὸ κάλλος. Σ. κάλλος. Ο. ἐπὶ τὸ κάλλιστον.

יחרוש יהודה Οἱ λοιποὶ, ἀροτριάσει Ἰούδα. Ο. παρασιωπήσομαι Ἰούδαν.

קצרו 12. Ο. τρυγήσατε. Αλλος, θερίσατε.

חרשתם 13. Ο. παρεσιωπήσατε. Αλλ. ἐσπείρατε.

עולתה Ο. τὰς ἀδικίας αὐτῆς. Αλλος, τὸν καρπὸν αὐτῆς.

וכל־מבצריך יושד 14. Ο. τὰ περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται. Αλλος, τετειχισμένα σου ἀφανισθήσεται.

1. Hebr. vacua. *A.* inaquosa. *S.* frondibus exuberans. *LXX.* bonas habens propagines. *Vulg. frondosa.*

4. *Heb.* verba jurando mendaciter. *S.* juramenta vana. *LXX.* verba, occasiones mendaces. *Vul. verba visionis inutilis.*

5. *Hebr.* ad vitulas Beth-aven pavebunt. *A.* vitulas domus, quas venerati sunt. *LXX.* apud vitulum domus On habitabunt. *Alius*, vitulum domus On timuerunt. *Vul. vaccas Bethaven coluerunt.*

6. *Heb.* jareb. *A.* disceptanti. *S.* propugnatori. *LXX.* jarim. *Vulg. ultori.*

7. *Heb.* spuma. *S.* infervefactio *vel* ebullitio. *LXX. Th.* cremium. *Vulg. spumam.*

9. *Hebr. Reliqui*, a diebus Gabaa. *LXX.* ex quo colles. *Vulg. ex diebus Gabaa.*

11. *Heb.* super bonitatem. *A. Vul.* super pulcritudinem. *S.* pulcritudinem. *LXX.* super pulcherrimum.

Heb. Reliqui, arabit Juda. *LXX.* reticebo Judam. *Vulg. arabit Judas.*

12. *Hebr. Alius*, *Vulg.* metite. *LXX.* vindemiate.

13. *Heb. Vulg.* arastis. *LXX.* reticuistis. *Alius*, seminastis.

H. Vulg. iniquitatem. *LXX.* iniquitates ejus. *Alius*, fructum ejus.

14. *H. Vul.* & omnes munitiones tuæ vastabuntur. *LXX.* omnia murata tua abibunt. *Alius*, mœnia tua delebuntur.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Osee.

1. Hieron. *Pro vite frondosa. A. interpretatus est* ἄνυδρον, *quam nos* aquosam, *vel* ἔξοινον *possumus dicere, eo quod vini perdat saporem.* S. ὑλομανοῦσαν, *quæ tota in frondibus creverit.*

v. 4. Σ. ὅρκους ματαίους. Barberinus.

v. 5. Α. τὰς δαμάλεις &c. Barberinus. Ubi illud αἷς pro און omnino vitiatum est, videturque legendum ἀνωφελοῦς: quo pacto vertit semper Aquila vocem און.

v. 6. Σ. ὑπερμάχοντι. Hieronymus. V. supra 5. 13. Barberinus habet ὑπερμαχοῦντι, & ad Aquilam δικάζοντι.

v. 7. Hieron. *Pro spuma LXX. & Th.* φρύγανον, *i.* cremium, *transtulerunt, aridas scilicet herbas siccaque virgulta, quæ camino & incendio præparantur. S. posuit* ἐπίζεμα, *volens ostendere ferventis ollæ superiores aquas, & in spumam bullasque assurgentes: quas Græci* πομφόλυγας vocant.

v. 9. Hanc & reliquas omnes lectiones ad finem usque capitis ex Barberino mutuamur.

OSEE CAP. XI.

1. כי נער ישראל ואהבהו וממצרים קראתי לבני Εβρ. χι νερ Ισραηλ ουεαβηου ου μεμμεσραιμ καραθι βανι. Α. ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Σ. ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου. Ο. ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἠγά-

1. Heb. chi ner Israel ueabeu umemmesraim carathi bani. *i. H. A. Vulg.* quia puer Israel, & dilexi eum: & ex Ægypto vocavi filium meum. *S.* quia puer Israel & dilectus: ex Ægypto vocatus est filius meus. *LXX.* quia parvulus Israel, & ego dilexi eum, & ex Ægypto vocavi filios ejus. *Th.* quia

πησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. Θ. ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐκάλεσα υἱόν μου ἐξ Αἰγύπτου.

parvulus Israel, & dilexi eum, & vocavi filium meum ex Ægypto.

בחבלי ארם אמשכם בעבתות אהבה 4. Α. Σ. Θ. . . . .
Ο. ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς, ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου.

4. *Heb.* in funibus hominis traham eos, in funibus charitatis. *A. S. Th.* in funiculis hominum traham eos, in funiculis charitatis. *LXX.* in corruptione hominum traham eos, in funibus charitatis. *LXX.* in corruptione hominum extendi eos, in vinculis charitatis meæ. *Vulg. in funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis.*

ואהיה להם כמרימי על על לחיהם Σ. . . : . . . . . Ο. καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ.

Hebr. & ero eis tamquam exaltantes jugum super maxillis eorum. *S.* & putaverunt quod imponerem jugum super maxillam eorum. *LXX.* & ero illis quasi dans alapas homo super maxillas ejus. *Vul. & ero eis quasi exaltans jugum super maxillas eorum.*

ואט אליו אוכיל Σ. : : : : :
Ο. καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτὸν, δυνήσομαι αὐτῷ.

H. & declinabo ad eum cibum. *S.* & declinavi ad eum cibos. *LXX.* & respiciam ad eum, prævalebo ei. *Vulg. & declinavi ad eum ut vesceretur.*

וחלה 6. Α. : : : : Σ. : : : :
Ο. καὶ ἠσθένησεν.

6. *H.* & impendebit. *A.* irruet. *S.* vulnerabit. *LXX.* & infirma fuit. *Vulg. cœpit.*

בדיו Σ. . . . . . Ο. ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

H. membra ejus. *S.* brachia illius. *LXX.* in manibus ejus. *Vulg. electos ejus.*

אמגנך 8. Α. ὅπλῳ κυκλώσω σε. Σ. ἐκδώσω σε. Ο. ὑπερασπιῶ σου. Θ. ἀφοπλίζω σε.

8. *Heb. S.* tradam te. *A.* scuto circumdabo te. *LXX.* protegam te. *Th.* armis nudabo te. *Vulg. protegam te.*

רד 12. Α. ἐπικράτεια. Ο. ἔγνω αὐτούς.

12. *H.* dominans. *A.* imperium. *LXX.* cognovit eos. *Vulg. descendit (cum Deo.)*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XI. Osee.

v. 1. Ἑβρ. χι νερ &c. Hæ lectiones prodeunt ex Eusebii Demonstr. Evangelica, & ex Barberino Codice, ubi hac forma disponuntur in margine secundum Hexaplorum morem.

χι νερ Ισραηλ ουεαβηυ ου μεμμεσραϊμ καραθι βανι	Α. ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.	C. ὅτι παῖς Ἰσραὴλ καὶ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Οἱ Ο. διότι νήπιος Ἰσραὴλ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, καὶ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ	Θ. ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐκάλεσα υἱόν μου.

Hanc vero notam adjicit Barber. τούτῳ ἐχρήσατο ὁ Ματθαῖος, ὡς οὕτως ἔχοντος δηλονότι τοῦ Ἑβραϊκοῦ, ὡς καὶ ὁ Α. ἡρμήνευσε.

v. 4. A. S. Th. *in funiculis* &c. Hieronymus.

Ibid. S. *& putaverunt* &c. Idem.

Ibid. S. *& declinavi* &c. Idem.

v. 6. A. *irruet.* S. *vulnerabit.* Idem.

Ibid. S. *brachia illius.* Idem. LXX. qui verterunt ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ: legerunt haud dubie בידיו.

v. 8. Hieron. *In Hebraïco scriptum est* AMMAGGENACH, *quod A. transtulit* ὅπλῳ κυκλώσω σε *i.* scuto circumdabo te. *Quod cum in bonam partem putaremus intelligi, & significare protectionem, ex edit. Symmachi contrarius nobis sensus subjicitur dicentis,* ἐκδώσω σε *i.* tradam te. *Ex translatione Theodotionis non prospera, sed adversa demonstrantur:* ἀφοπλίσω σε, *quod significat.* Nudabo te, *& auferam a te* ὅπλον, *hoc est* scutum, *quo te ante protexeram.*

v. 12. Hieron. RAD *enim &* descensionem *& fortitudinem significat: pro quo Aquila transtulit,* ἐπικράτεια.

OSEE CAP. XII.

רוח 1. Α. Σ. ἄνεμον. Ο. πνεῦμα.

ברית Α. Σ. συνθήκην. Ο. διαθήκην.

בכה ויתחנן־לו בית־אל ימצאנו 4. Α. Σ. Θ. ἔκλαυσε καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐν Βαιθὴλ εὗρεν αὐτόν. Ο. ἔκλαυσαν, καὶ ἐδεήθησάν μου: ἐν τῷ οἴκῳ Ων εὕροσάν με.

1. H*Ebr. A. S. Vulg.* ventum. *LXX.* spiritus.

H. A. S. Vulg. fœdus. *LXX.* testamentum.

4. *H.* Flevit & rogavit eum, Bethel invenit eum. *A. S. Th.* Flevit & deprecatus est eum, & in Bæthel invenit eum. *LXX.* Fleverunt & deprecati sunt me: in domo On invenerunt me. *Vulg. Flevit, & rogavit eum: in Bethel invenit eum.*

אין לי 8. A. ἀνωφελὲς αὐτῷ. O. ἀνάψυξιν ἐμαυτῷ.

גלים 11. A. ὡς σωροί. Σ... Σ. ἄλλ. ὡς βάτραχοι. O. ὡς χελῶναι. Θ... Θ. ἄλλ. τῶν ἀλωπέκων.

8. *H.* robur mihi. *A.* inutilitatem ei. *LXX.* requiem mihi. *Vul. idolum mihi.*

11. *H. Vul.* acervi. *A.* velut acervi. *S.* acervi lapidum. *S. al.* ut ranæ. *LXX.* testudines. *Th.* colles. *Al.* vulpium.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap XII. Osee.

v. 1. A. Σ. ἄνεμος. Barberinus.
Ibid. A. Σ. συνθήκην. Idem.
v 4. Theodoretus: τοῦτο οἱ ἄλλοι ἑρμηνευταὶ. A. Σ. Θ. ὡς περὶ τοῦ Ἰακὼβ εἰρημένον τεθείκασι, ἔκλαυσε &c.
v. 8. A. ἀνωφελὲς αὐτῷ. Barberinus.
v. 11. Hieronymus: *Rursum ubi nos posuimus, acervos, qui Hebraïce appellantur* GALLIM; *& proprie* θῖνας *significant, hoc est, ex arena tumulos congregatos; qui maxime in deserto, in littoribus flante vento, vel augentur, vel minuuntur, LXX. transtulerunt;* testudines: *pro quibus S.* acervos lapidum *interpretatus est; Theodotio* colles. Sed longe diversas Symmachi & Theodotionis interpretationes adfert Barberinus, ut supra; nimirum Σ. ὡς βάτραχοι. Θ. τῶν ἀλωπέκων. Illius est etiam Aquilæ versio.

OSEE CAP. XIII.

רתת נשא הוא 1. A. φρίκην ἔλαβεν αὐτός. Σ. Θ. . . . . . . O. δικαιώματα ἔλαβεν αὐτός.

1. Heb. terror, elevavit ipse. *A.* horrorem accepit ipse. *S. Th.* tremorem. *LXX.* justificationes accepit ipse. *Vul. horror invasit.*

זבחי אדם עגלים ישקון 2. A. . . . μόσχους καταφιλοῦντες. Σ. . . . . μόσχοις προσκυνήσατε. O. θύσατε ἀνθρώποις, μόσχοι γὰρ ἐκλελοίπασι.

2. *Heb.* Sacrificate hominem, vitulos osculentur. *A.* . . . . vitulos osculantes. *S.* Immolate, homines vitulos adorate. *LXX.* Immolate homines: vituli enim defecerunt. *Vulg. Immolate homines vitulos adorantes.*

כמץ יסער מגרן 3. O. ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἅλωνος. Ἄλλος, καὶ ὡς ἀράχνη ἀποφυσωμένη λαίλαπι.

מארבה A. ἀπὸ τῆς καταῤῥάκτης. Σ. . . . . O. ἀπὸ δακρύων. Θ. ἀπὸ καπνοδόχης.

3. *Heb.* sicut gluma exturbabitur ab area. *LXX.* sicut pulvis exsufflatus ab area. *Alius* & sicut aranea exsufflata turbine. *Vul. sicut pulvis turbine raptus ex area.*

Heb. Th Vulg. de fumario. *A.* de cataracta. *S.* de foramine.

כמרעיתם וישבעו 6. Σ. κατὰ τὴν νομὴν αὐτῶν ἣν ἐνεπλήσθησαν. O. κατὰ τὰς νομὰς αὐτῶν, καὶ ἐνεπλήσθησαν.

6. *H.* juxta pascuum suum, & saturati sunt. *S.* juxta pascuum suum quo adimpleti sunt. *LXX* secundum pascua sua, & repleti sunt. *Vul. juxta pascua sua adimpleti sunt.*

שכול 8. O. ἀπορουμένη. Ἄλλος, ἀτεκνουμένη.

8. *H.* orbatus. *LXX.* indigens. *Alius, Vulg.* raptis catulis.

ואקח 11. Οἱ λοιποί, ... O. καὶ ἔσχον.

11. *Hebr.* Reliqui, & abstuli. *LXX.* & habui. *Vulg. & auferam.*

צרור עון 12. O. συστροφὴν ἀδικίας. Θ. ἐνδεδεμένη ἀδικία αὐτοῦ.

12. *Heb.* ligata iniquitas. *LXX.* conglobationem iniquitatis. *Th.* ligata iniquitas ejus. *Vul. colligata est iniquitas.*

לא חכם 13. O. ὁ φρόνιμος. Ἄλλος, ἀνόητος.

13. *H. Vulg.* non sapiens. *LXX.* sapiens. *Alius,* stultus.

אהי דבריך 14. A. E. ποῦ εἰσιν οἱ λόγοι σου. Σ. (ἔσομαι πληγή σου.) O. ποῦ ἡ δίκη σου.

14. *Hebr.* ero pestis tua. *A V.* ubi sunt sermones tui. *S.* ero plaga tua. *LXX.* ubi est causa tua. *Vulg. ero mors tua.*

קטבך Σ. ἀπάντημα. O. τὸ κέντρον σου. Θ. E. . . . . . .

Hebr. excisio tua. *S.* occursus. *LXX.* aculeus tuus. *Th. V.* plaga & conclusio tuo. *Vul. morsus tuus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIII. Osee.

v. 1. Hieronym. *Pro horrore qui Hebraïcè dicitur* RATHAD, (*l.* Rathath) *quem S. & Th.* tremorem *interpretati sunt, nescio quid volentes* δικαιώματα, *i.* justificationes *LXX. transtulerunt.* Aquilæ vero lectionem adfert Barberinus.
v. 2. Hieron. *Pro eo quod LXX. interpretati sunt,* immolate homines, vituli enim defecerunt; *& nos vertimus,* immolate homines vitulos adorantes, *Symmachus interpretatus est,* immolate, homines vitulos adorent, *ut sit sensus: Immolate, hoc est sacrificate idolis; & hucusque distinctio sequatur, rationale animal homines, adorent vitulos muta animantia.* Et infra dicit Aquilam transtulisse καταφιλοῦντες, pro, *adorantes.* Barberinus vero sic habet, μόσχους καταφιλοῦν-

τες. Σ. μόσχες προσπεκυωήσατε. Illud vero καταφιλοῦντες est Aquilæ ſecundum Hieronymum.

v. 3. Αλλ☉, ὡς ἀράχνη &c. Barberinus.

Ibid. Hieron. *Quærimus autem quare LXX. pro* fumario *quod Th. transtulit* καπνοδόχην, locuſtas *interpretati ſunt? Apud Hebræos locuſta & fumarium iiſdem ſcribitur litteris* ALEPH, RES, BETH, HE. *Quod ſi legatur* ARBE, locuſta *dicitur*; OROBBA, fumarium: *pro quo* Α. καταράκτην, S. foramen *interpretati ſunt.*

v. 6. Σ. κατὰ τὴν &c. Barberinus.

v. 8. Αλλ☉, ἀτεκνουμένη. Idem. Vide Lex. Hebr. in voce שכול.

v. 11. Hieron. *Omnes*, & abſtuli.

v. 12. Θ. ἐνδεδεμένη &c. Barberin.

v. 13. Αλλ☉, ἀνόητος. Idem. In LXX. legendum videtur ὁ φρόνιμ☉.

v. 14. Hieron. *In eo loco in quo LXX. transtulerunt*, ubi eſt cauſa tua, *& nos diximus*, ero mors tua; *S. interpretatus eſt*, ero plaga tua. *V. Ed. & A.* ubi ſunt ſermones tui, *quod Hebraïce legitur* DABARACH: *legentes* DABAR, *hoc eſt*, verbum, *pro* DEBER, *quod interpretatur* mors.

Ibid. Hieron. *S.* ἀπάντημα, *i.* occurſum. *Th. & V. Ed.* plagam *&* concluſionem *interpretati ſunt.*

OSEE CAP. XIV.

תאשם 1. Σ. μεταμελέσει. Ο. ἀφανισθήσεται.

יחיו 8. Ο. μεθυσθήσονται. Αλλος, στηριχθήσονται.

אני כברוש רענן 9. Α. ἐγὼ ὡς ἐλάτη τις εὐθαλής. Ο. ἐγὼ ὡς ἄρκευθος πυκάζουσα.

1. Heb. deſolabitur. *S.* aget pœnitentiam. *LXX.* diſperdetur. *Vulg. pereat.*

8. *Hebr.* vivificabunt. *LXX.* inebriabuntur. *Alius*, confirmabuntur. *Vulg. vivent.*

9. *Heb. A.* ego ut abies frondoſa. *LXX.* ego ſicut juniperus condenſa. *Vulg. ego ut abietem virentem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIV. Oſee.

v. 1. Σ. μεταμελήσει. Hieronymus.

v. 8. Αλλος, στηριχθήσονται. Barberinus.

v. 9. Α. ἐγὼ ὡς ἐλάτη &c. Idem, ubi legitur ἐλαία; male.

JOELIS
CAPUT PRIMUM.

הקיצו שכורים 5. Οἱ λοιποὶ καὶ Ο. ἐκνήψατε οἱ μεθύοντες.

יהוה 9. Ο. θυσιαστηρίῳ κυρίου. Θ. κυρίῳ.

הבישו 11. Ο. ἐξηράνθησαν. Αλλ. κατῃσχύνθησαν.

קציר Ο. τρυγητός. Αλλος, θερισμός.

עצרה 14. Α. . . . . . Σ. συνόδον. Ο. θεραπείαν.

תערוג אליך 20. Α. ἐπρασιώθη. Ο. ἀνέβλεψαν πρὸς σέ.

5. Hebr. *Vul.* Expergiſcimini ebrii. *Reliqui, & LXX.* evigilate qui ebrii eſtis.

9. *Heb. Vulg.* Domini. *LXX.* altari Domini. *Th.* Domino.

11. *H.* pudore afficite. *LXX.* aruerunt. *Alius*, *Vulg.* confuſi ſunt.

Heb. Alius, *Vul.* meſſis. *LXX.* vindemia.

14. *Hebr. S. Vulg.* cœtum. *A.* diem collectæ. *LXX.* curationem.

20. *H.* vociferabitur ad te. *A.* imbrem ſicut areola ſitierunt. *LXX.* reſpexerunt ad te. *Vul. quaſi area ſitiens imbrem ſuſpexerunt ad te.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Joelis.

v. 5. οἱ λοιπ. ἐκνήψατε &c. Druſius ex Hieron.

v. 9. Θ. κυρίῳ. Barber. Reſpicit ad poſtremam hujus versûs vocem.

v. 11. Αλλ. κατῃσχ- Barberin.

Ibid. Αλλ. θερισμός. Idem.

v. 14. Hieron. *In Hebraïco legitur*, ASARA: *quod S.* ſynodum. *A.* diem collectæ, *interpretatus eſt.*

v. 20. Α. ἐπρασιώθη. Hieron. Vide Pſalm. 41. 1.

JOELIS CAP. II.

ואחריו 2. Ο. καὶ μετ' αὐτοῦ (al. αὐτόν.) Θ. καὶ μετ' αὐτόν.

לפניו 3. Οἱ λοιποὶ, πρὸ προσώπου αὐτοῦ. Ο. τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

חדר 16. Ο. κοιτῶνος. Αλλος, νυμφῶνος.

2. Hebr. *Th. Vulg.* & poſt eum. *LXX.* & cum eo. *LXX. al.* & poſt eum.

3. *Hebr.* ad facies ejus. *Reliqui*, *Vulg.* ante faciem ejus. *LXX.* quæ ante eum.

16. *Hebr. LXX. Vulg.* cubili. *Alius*, cubiculo nuptiali.

האולם

האולם 17. A. προθύδμον. Σ. προπύλαιον. Ο. τῆς κρηπῖδος. Θ. οὐλάμ.

והדחתיו 20. Ο. καὶ ἐξώσω αὐτόν. Ἄλλος, καὶ ἐκβαλῶ αὐτόν. Ἀλλ. ἐξοίσω.

נאות 22. Σ. ἡ νομή. Ο. τὰ πεδία.

את-המורה 23. Σ. τὸν ὑποδεικνύοντα. Ο. τὰ βρώματα.

אשפוך 28. Πάντες, ἐκχεῶ.

פליטה 32. Σ. . . . . Ο. ἀνασωζόμενος.

17. *Hebr. A. S. Vulg.* vestibulum. *LXX.* crepidinem. *Th.* ulam.

20. *Heb.* & expellere faciam eum. *LXX. Vul.* & expellam eum. *Alius*, & ejiciam eum. *Alius*, efferam.

22. *Hebr.* pascua. *S.* pascuum. *LXX.* campi. *Vulg. speciosa.*

23. *Heb. Vul.* doctorem. *S.* commonstrantem. *LXX.* escas.

28. *Omnes*, effundam.

32. *Heb.* evasio. *S.* qui fugerit. *LXX.* salvatus. *Vulg. salvatio.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Joelis.

v. 2. Θ. μετ' αὐτόν. Mſ. Jeſ.
v. 3. οἱ λοιπ. πρὸ προσώπε. Barberin.
v. 17. Ἀλλ. νυμφῶν⊙. Barberin.
Ibid. Hieron. *LXX.* crepidinem *interpretati sunt*, *S.* προπύλαιον. *A.* πρόδομον; *Th. ipsum verbum Hebraïcum posuit* ULAM.

v. 20. 22. & 23. Lectiones ex Barberin.
v. 28. Hieron. *Verbum effusionis, quod Hebraïcè dicitur* ESPHOCH, *& omnes similiter transtulerunt.*
v. 32. *In Hebraïco scriptum est* PHALETA. *S. transtulit*, qui fugerit.

JOELIS CAP. III.

אל-עמק יהושפט 2. Ο. Εἰς τὴν κοιλάδα Ἰωσαφάτ. Θ. Εἰς τὴν χώραν κρίσεως.

גלילות 4. A. θῖνες. Σ. . . . . Ο. Γαλιλαία.

לשבאים 8. A. Σ. τοῖς Σαβαεὶμ. Ο. Εἰς αἰχμαλωσίαν.

החלש 10. A. Ο. ὁ ἀδύνατος.

בעמק החרוץ 14. A, Σ. E. . . . . Ο. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης. Θ. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς κρίσεως.

את-נחל השטים 18. Σ. τὴν κοιλάδα τῶν ἀκανθῶν. Ο. τὸν χειμάῤῥουν τῶν σχοίνων.

2. HEbr. *LXX. Vulg.* in vallem Josaphat. *Th.* in regionem *vel* in locum Judicii.

4. *Heb.* termini. *A.* littora. *S.* terminos. *LXX.* Galilæa. *Vulg. terminos.*

8. *Heb. A. S.* Sabaim. *LXX.* in captivitatem. *Vulg. Sabæis.*

10. *Hebr.* debilis. *A. LXX. Vul.* infirmus.

14. *Hebr. A. S. V. Vulg.* in valle concisionis. *LXX.* in valle disceptationis. *Th.* in valle judicii.

18. *H.* torrentem sittim. *S. Vulg.* torrentem spinarum. *LXX.* torrentem juncorum. *Al.* funiculorum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Joelis.

v. 2. Θ. εἰς τὴν χώραν &c. Druſius ex Edit. Rom.
v. 4. Hieron. *Pro* Galilæa *in Hebræo scriptum est* GALILOTH, *quod A.* θῖνας. *S.* terminos *transtulit.*
v. 8. A. Σ. τοῖς Σαβαεὶμ. Druſius ex Hieronymo.

v. 14. Ex Hieronymo.
v. 10. A. Ο. ὁ ἀδύνατος. Mſ. Jeſ.
v. 18. Σ. τὴν κοιλάδα &c. Druſius.

AMOS

CAPUT PRIMUM.

בנקדים 1. A. ἐν ποιμνιοτρόφοις. Σ. E. ἐν τοῖς ποιμέσι. Ο. ἐν Ἀκκαρείμ. Θ. ἐν νωκεδείμ.

על ישראל A. Σ. Θ. ἐπὶ Ἰσραήλ. Ο. ὑπὲρ Ἱερουσαλήμ.

הרעים 2. A. προβάτων νομέων. Ο. ποιμένων.

אשיב 3. Σ. προσδέξομαι. Ο. ἀποστραφήσομαι.

1. HEbr. in pecuariis. *A.* in pastoribus. *S. V.* in pastoribus. *LXX.* in accarim. *Th.* in nocedim. *Vulg. in pastoribus.*

Hebr. A. S. Th. Vul. super Israel. *LXX.* super Jerusalem.

2. *Hebr. LXX. Vulg.* pastorum. *A.* pastorum ovium.

3. *Hebr. Vulg.* convertam. *S.* excipiam. *LXX.* aversabor.

על־דושם בחרצות הברזל את־הגלעד Σ. αἰθ' ὧν ἠλόησαν τροχοῖς σιδηροῖς τὴν Γαλαάδ. Ο. αἰθ' ὧν ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γαλαάδ. Θ. τροχοῖς σιδηροῖς.

H. S. eo quod trituraverint in plaustris ferreis ipsam Galaad. *LXX.* pro eo quod secuerunt serris ferreis prægnantes eorum, qui in Galaad. *Th.* rotis ferreis. *Vulg. eo quod trituraverint in plaustris ferreis Galaad.*

מבקעת־און 5. Α.... ἀνωφελοῦς. Σ. Ε.... ἀδικίας. Ο. Θ. ἐκ πεδίου ὤν.

5. *H.* de valle aven. *A.* . . . inutilis. *S. V.* iniquitatis. *LXX. Th.* de campo On. *Vul. de campo idoli.*

מבית עדן Π. ἐξ οἴκου Εδεν. Ο. ἐξ ἀνδρῶν Χαῤῥάν.

H. & Omnes, de domo Eden. *LXX.* de viris Charran. *Vul. de domo voluptatis.*

קירה Α. Κυρήνη. Ο. ἐπίκλητος.

Hebr. in Chir. *A.* Cyrene. *LXX.* nominatus. *Vul. Cirenen.*

גלות שלמה 6. Α. 1. αἰχμαλωσίαν ἀπηρτισμένην. Α. 2. αἰχμαλωσίαν ἀναπεπληρωμένην. Σ. Θ. αἰχμαλωσίαν τελείαν. Ο. αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμών.

6. *Heb. A.* 1. *S. Th. Vul.* captivitatem perfectam. *A.* 2. captivitatem completam. *LXX.* captivitatem Salomonis.

פלשתים 8. Σ. Φυλιστιαίων. Ο. ἀλλοφύλων.

8. *H.* Pelisthim. *S.* Phylistæorum. *LXX.* alienigenarum. *Vul. Philisthinorum.*

ושחת רחמיו 11. Α. διέφθειρε σπλάγχνα αὐτοῦ. Σ. διέφθειρε σπλάγχνα ἴδια. Ο. ἐλυμήνατο μητέρα ἐπὶ γῆς. Αλλ. μήτραν.

11. *Heb.* & corruperit misericordias suas. *A.* corrupit viscera sua. *S.* corrupit viscera propria. *LXX.* violavit matrem super terram. *Vul. violaverit misericordiam ejus.*

ויטרף לעד אפו Σ. καὶ ἤγρευσεν αἰωνίως ἐν ὀργῇ αὐτοῦ. Ο. καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ. Θ. καὶ ἥρπασεν εἰς μακρὸν τὸν θυμὸν αὐτοῦ.

H. & rapuerit in perpetuum furor ejus. *S.* & rapuit æternum in ira sua. *LXX.* & rapuit in testimonium horrorem suum. *Th.* & rapuit in diuturnum furorem suum. *Vul. & tenuerit ultra furorem suum.*

ועברתו שמרה נצח Α. καὶ ἀνυπερθεσίαν αὐτοῦ... Σ. καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἕως τέλους. Ο. καὶ τὸ ὅρμημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νῖκος. Θ. καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς τέλος.

H. & iram suam servavit perpetuo. *A.* & celeritatem iræ suæ...*S.* & memoriam ejus custodivit usque in finem. *LXX.* & impetum suum custodivit in victoriam. *Th.* & iram suam custodivit in finem. *Vul. & indignationem suam servaverit usque in finem.*

ארמנות 12. Α. Σ. βάρεις. Ο. θεμέλια. Θ. . . .

12. *H. Vul.* ædes. *A. S.* domos. *LXX.* fundamenta. *Th.* habitatores.

למען הרחיב 13. Α. Θ. ὅπως ἐμπλατύνωσι. Ο. ὥστε ἐμπλατῦναι.

13. *H. Vulg.* ad dilatandum. *A. Th.* ut dilatent. *LXX.* ut dilatarent.

והצתי אש 14. Σ. Ο. ἐξάψω πῦρ. Θ. ἀνάψω πῦρ.

14. *H. S. LXX. Vulg.* & succendam ignem. *Th.* & accendam ignem.

15. Π. ἱερεῖς τοῦ αὐτοῦ. Ο. ἱερεῖς αὐτῶν.

15. *Omnes*, Sacerdotes ejusdem. *LXX.* Sacerdotes eorum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Amos.

v. 1. Ex Hieronymo qui ait Hebraïcum habere NOCEDIM.

Ibid. Α. Σ. Θ. ἐπὶ Ισραήλ. Ex Hieronymo.

v. 2. Α. προβάτων νομέων. Barberin.

Ibid. Σ. προσδέξομαι. Idem.

v. 3. Σ. ἀνθ' ὧν ἠλόησαν &c. Theodoretus & Codex unus Regius, qui habet, καθὼς ἠλόησαν. Iidemque aiunt Aquilam & Theodotionem eodem sensu vertisse, τὴν αὐτὴν δὲ διάνοιαν καὶ ὁ Ακύλας καὶ ὁ Θεοδοτίων τεθείκασι. Hieronymus. *Pro tribulis, quæ Hebraïce appellantur* ARSOTH, *& a Theodotione translatæ sunt* rotæ ferreæ, *quæ nos* plaustra ferrea *interpretati sumus. LXX. transtulerunt* serris ferreis.

v. 5. Hieronymus: *Campum autem idoli, quod Hebraïce dicitur* AVEN, *& LXX. & Th. interpretati sunt* ὤν *& V. Ed. transtulerunt* iniquitatem: Aquila, ἀνωφελοῦς *i.* inutilem: Sic & Barber.

Ibid. Hieron. *In eo quippe loco, ubi nos diximus,* de domo voluptatis, *quod Hebraïce dicitur* MEBBETH EDEN, *& omnes similiter transtulerunt, LXX. interpretati sunt* ex viris Charran, DALETH *mediam nominis litteram* RES *arbitrantes; & juxta consuetudinem suam* AIN *primæ Hebraïcæ litteræ* Chi *Græcum præponentes.*

Ibid. Α. Κυρήνη. Barberin.

v. 6. Hieron. *Denique Aquila* ἀπηρτισμένην *transtulit &* ἀναπεπληρωμένην, *S. & Th.* τελείαν, *quod non* Salomonem, *sed* perfectam *significat atque* completam; *ut nullus remanserit captivorum qui non sit traditus Idumæis.* Symmachi lectionem adfert item Barberinus.

v. 8. Σ. Φυλιστιαίων. Barberinus.

v. 11. Hieronymus. *S. viscera propria.* Procopius vero in Hesaïam cap. 21. καὶ ἐλυμήνατο πατέρα ἐπὶ γῆς, κατὰ δὲ Σύμμαχον σπλάγχνα ἴδια. Barber. Α. διέφθειρε σπλάγχνη (sic) αὐτοῦ. Σ. διέφθειρε σπλάγχνη ἴδια.

Ibid. Σ. καὶ ἤγρευσεν &c. Barberinus.

Ibid. Α. τὴν ἀνυπερθεσίαν. Hanc & reliquas lectiones adfert Barberinus.

v. 12. Α. Σ. βάρεις. *Th. habitatores.* Drusius. Scho-

ἤπου, βάρεις ἐπιχωρείως λέγονται παρὰ Σύροις αἱ μεγάλαι οἰκίαι. Vide utrumque Lexicon infra.

Ibid. Hieron. Tantummodo, *sive, ut Symm. interpretatur*, solos, vos cognovi ex omnibus nationibus terræ.

v. 13. A. Θ. ὅπως ἐμπλατυνῶσι. Mſ. Jeſ.

v. 14. Σ. O. ἐξάψω πῦρ. Idem.

v. 15. Π. ἱερεῖς τοῦ αὐτοῦ. Idem. Hic porro notes velim in Mſ. legi. Π. τοῦ αὐτοῦ, ὁμοίως οἱ Γ. & ſacerdotes non exprimi in Hebræo.

AMOS CAP. II.

ארמנות 5. A. βάρεις. O. θεμέλια. Θ. οἰκήσεις.

הנזרים 12. O. ἡγιασμένους. Θ. Ναζωραίους.

אנכי מעיק תחתיכם כאשר תעיק העגלה 13. O. ἐγὼ κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλίεται ἡ ἅμαξα. Αλλος, τριζήσω ὑποκάτω ὑμῶν καθὼς τρίζει ἡ ἅμαξα.

ואמיץ לבו בגבורים ערום ינוס 16. A. καὶ ὁ κραταιὸς καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυνατοῖς γυμνὸς φεύξεται. Σ. . . . ἐν τοῖς ἀνδρείοις γυμνὸς φεύξεται. O. καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ εὑρήσει τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις ὁ γυμνὸς διώξεται. Αλλος, καὶ εὑρεθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν δυνάσταις.

5. HEbr. *Vulg.* ædes. *A.* domos. *LXX.* fundamenta. *Th.* habitationes.

12. *Hebr.* Naziræos. *LXX.* ſanctificatos. *Th.* Nazoræos. *Vul. Nazaræis.*

13. *Heb.* Ego coarctans ſubter vos, quemadmodum coarctares plauſtrum. *LXX.* Ego volvo ſubter vos, ſicut volvitur plauſtrum. *Alius*, *Vul.* Stridebo ſubter vos ſicut ſtridet plauſtrum.

16. *Hebr.* & roborator ſui cordis in potentibus nudus fugiet. *A.* & robuſtus corde ſuo inter fortes nudus fugiet. *S.* . . . . in fortibus nudus fugiet. *LXX.* & fortis non inveniet cor ejus in potentatibus, nudus fugiet. *Alius*, & inventum eſt cor ſuum in potentibus. *Vul. & robuſtus corde inter fortes nudus fugiet.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Amos.

v. 5. A. βάρεις. Θ. οἰκήσεις. Barberinus.
v. 12. Θ. Ναζωραίους. Barberinus.
v. 13. Αλλ. τριζήσω &c. Idem.

v. 16. Αλλος, καὶ εὑρέθη &c. Sic legitur in quibuſdam Mſſ. Lectiones vero Aquilæ & Symmachi adfert Barberinus.

AMOS CAP. III.

עונתיכם 2. A. ἀνομίας. Σ. ἀδικίας. O. ἁμαρτίας. Θ. ἀσεβείας.

בלתי אם־נועדו 3. A. ἐὰν μὴ συντάξωνται. O. ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτούς.

סודו 7. O. παιδείαν. Θ. τὴν βουλὴν αὐτοῦ.

צר 11. A. O. Τύρος. Σ. πολιορκία. Θ. ἰσχύς.

סביב הארץ Σ. . . . . O. κυκλόθεν ἡ γῆ σου.

ערש 12. A. . . . . O. ἱερεῖς.

צבאות 13. O. παντοκράτωρ. Αλλος, τῶν στρατιῶν.

והכיתי בית־החרף על־בית הקיץ 15. A. Σ. Θ. τὸν οἶκον χειμερινόν. Σ. καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν χειμερινὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου θερινοῦ. O. καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν.

2. HEbr. *A. Vulg.* iniquitates. *S.* injuſtitias. *LXX.* peccata. *Th.* impietates.

3. *Hebr.* niſi convenerint. *A.* niſi conſtituerint. *LXX.* niſi cognoverint ſe. *Vulg. niſi convenerit eis.*

7. *Heb. Vul.* ſecretum ſuum. *LXX.* eruditionem. *Th.* conſilium ſuum.

11. *H.* tribulatio. *A. LXX.* Tyrus. *S.* obſidio. *Th.* fortitudo. *Vul. tribulabitur.*

Hebr. circum terram. *S.* circumdatio terræ. *LXX.* in circuitu terra tua. *Vul. circuietur terra.*

12. *Heb.* ſtrati. *A.* grabatum. *LXX.* ſacerdotes. *Vul. grabato.*

13. *Hebr. Alius*, *Vulg.* exercituum. *LXX.* omnipotens.

15. *H.* & percutere faciam domum hyemis ſuper domo æſtatis. *A. S. Th. Vulg.* domum hyemalem. *S.* & percutiam domum hyemalem ſuper domo æſtatis. *LXX.* & percutiam domum pinnatam ſuper domum æſtivam. *Vul. & percutiam domum hyemalem cum domo æſtiva.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Amos.

v. 1. A. ἀνομίας &c. Barberinus.
v. 3. A. ἐὰν μὴ συντάξωνται. Ex Edit. Rom.
v. 7. Θ. τὴν βουλὴν αὐτοῦ, Ex eadem Editione. Hanc Theodotionis lectionem adfert item Codex Regius ex Heſychio.

v. 11. Hieronymus: *Pro Tyro quæ in Hebraïco duas*

bus litteris scripta est SADE *&* RES, *& appellatur* SOR: *quod & A. & LXX. similiter transtulerunt, Hebræus qui me in sanctis Scripturis erudivit*, tribulationem *interpretatus est, nec renuimus ejus sententiam; quia & Symmachus, qui non solet verborum* κακοζηλίαν, *sed intelligentiæ ordinem sequi, ait*, obsidio & circumdatio terræ. *Pro obsidione terræ, quæ ab eo dicitur* πολιορκία, fortitudo *a Theodotione posita est, qui putavit non* SAR *&* SOR, *quod* tribulatio *vel* Tyrus; *sed* SUR *legendum: quod proprie refertur ad* petram durissimam, *quæ Græce appellatur* ἀκρότομος, *& quam nos Latine* silicem *dicere possumus.*

Ibid. *S. circumdatio terræ.* V. supra.

v. 12. Hieronymus: *Quod in principio Capituli juxta LXX. positum est*, Sacerdotes, *in Hebraïco non habetur, sed pro hoc verbo legitur* ARES, *quod Aquila interpretatus est* grabatum: *& puto LXX. ipsum verbum posuisse Hebraïcum, quod quidam non intelligentes, pro* ARES *legerunt* ἱερεῖς i. Sacerdotes.

v. 13. Ἀλλ. ὁ τῶν στρατιῶν, Barberinus.

v. 15. Α. Σ. Θ. τὸν οἶκον &c. Theodoretus. Hieronymus vero: *Pro* domo hyemali, οἶκον τὸν περίπτερον *LXX. transtulerunt: quod nos interpretati sumus* pinnatam, *eo quod ostiola habeat per fenestras & quasi pinnas ad magnitudinem frigoris repellendam.* Symmachi vero lectionem plenam habet Barberinus, ubi lapsu graphico legitur ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ χειμερινοῦ pro θερινοῦ, quo pacto vertit alibi Symmachus vocem קיץ.

AMOS CAP. IV.

פרות הבשן 1. Σ. αἱ βόες εὔτροφοι. Ο. δαμάλεις τῆς βασανίτιδος. Α. Θ. Βασάν.

1. Hebr. vaccæ Basan. *S.* boves saginatæ. *LXX.* vaccæ Basanitidis. *A. Th.* Basan. *Vulg. vaccæ pingues.*

בקדשו 2. Σ. κατὰ τῆς ἁγιοσύνης αὐτοῦ. Ο. κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

2. *Heb.* in sanctitate sua. *S.* per sanctitatem suam. *LXX.* per sanctos suos. *Vul. in sancto suo.*

בצנות Α. [ἐν θυρεοῖς.] Σ. Ο. ἐν ὅπλοις. Θ. ἐν δόρασι.

H. in spinis. *A.* in clypeis *S. LXX.* in armis, *Th.* in hastis. *Vul. in contis.*

ואחריתכן Ο. καὶ τοὺς μεθ' ὑμῶν. Θ. καὶ τὰ ἔκγονα ὑμῶν.

Heb. & posteritates vestras. *LXX.* & eos qui vobiscum sunt. *Th.* & posteros vestros. *Vulg. & reliquias vestras.*

בסירות דוגה Α. : : . : :

Ο. εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσι.

Heb. in ollis piscis. *A.* in lebetibus pisciculorum. *LXX.* in ollas succensas injicient. *Vulg. in ollis ferventibus.*

והשלכתנה ההרמונה 3. Α. εἰς Αρμανὰ ὄρος ἀπαγόντες. Σ... εἰς Ἐρμενίαν. [al. εἰς Ἀρμενίαν.] Ο. καὶ ἀπορριφήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ Ρεμμάν. Θ. . . . . εἰς ὑψηλὸν ὄρος. Ε. . . . . . Μονά.

3. *Hebr.* & projicere facietis palatium. *A.* in Armana montem abducentes. *S.* : . in Armeniam. *LXX.* & projiciemini in montem Remman. *Th.* . . . . in excelsum montem. *V.* . . . . montem Mona. *Vul. & projiciemini in Armon.*

לשלשת ימים מעשרתיכם 4. Σ. (τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ...) Ο. εἰς τὴν τριημερίαν, τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν. Αλλ. εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν.

4. *Hebr. Vul.* tribus diebus decimas vestras. *S.* tertia die decimas vestras. *LXX.* in triduum decimas vestras. *Alius*, in tertiam diem.

תודה 5. Α. εὐχαριστίαν. Ο. νόμον.

5. *H.* confessionem. *A.* gratiarum actionem. *LXX.* legem. *Vul. laudem.*

נקיון שנים 6. Α. Σ. Θ. καθαρισμὸν ὀδόντων. Ο. γομφιασμὸν ὀδόντων. Α. Barb. πληγήν.

6. *Hebr. A. S. Th.* munditiam dentium. *LXX. Vulg.* stuporem dentium. *A. Barb.* plagam.

חדשים לקציר 7. Ο. μῆνας τοῦ τρυγητοῦ. Ἄλλος, μῆνας τοῦ θερισμοῦ.

7. *Heb.* menses ad messem. *LXX.* menses vindemiæ. *Alius*, menses messis. *Vul. (tres) menses superessent usque ad messem.*

בשדפון 9. Α. Σ. Θ. ἀνεμοφθορίᾳ. Ο. ἐν πυρώσει.

9. *H. LXX.* uredine. *A. S. Th.* vento vastante. *Vulg. in vento urente.*

בירקון Οἱ λοιποὶ, ἐν ἰκτέρῳ. Θ. ὠχριάσει.

Heb. in rubigine. *Reliqui*, *Vul.* in aurugine. *Th.* in pallore.

דבר 10. Α. λοιμόν. Δ. πληγήν. Ο. θάνατον.

10. *Hebr. A.* pestilentiam. *Tetrapl.* plagam. *LXX. Vulg.* mortem.

ואעלה באש מחניכם ובאפכם Α. καὶ ἀνεβίβασα σαπρίαν. . . . Σ. . . . . τὴν δυσοσμίαν τῶν παρεμβολῶν ὑμῶν εἰς τοὺς μυκτῆρας ὑμῶν. Ο. καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ἐν τῇ ὀργῇ ὑμῶν.

Heb. & ascendere feci fœtorem castrorum vestrorum, & in nasum vestrum. *A.* & ascendere feci fœtorem. . . *S.* . . fœtorem castrorum vestrorum in nares vestras. *LXX.* & eduxi in igne castra in ira vestra. *Vul. & ascendere feci putredinem castrorum vestrorum in nares vestras.*

עקב 12. Α. ὕστερον. Ο. πλὴν ὅτι. Θ. ἐσχάτως.

12. *Heb.* pro eo. *A.* postea. *LXX.* verumtamen quia. *Th.* novissime. *Vul. postquam.*

הכון לקראת־אלהיך Α. Σ. Ε. . . . Ο. ἑτοιμάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου.

Heb. præpara teipsum in occursum Dei tui. *A. S. V.* præparare ut adverseris Deo tuo. *LXX.* præparare ut invoces Deum tuum. *Th. Vul. præparare in occursum Dei tui.*

הרים 13. Οἱ λοιποὶ, ὄρη. Ο. βροντήν.

מה־שחו 13. Α. τίς ἡ ὁμιλία αὐτοῦ. Σ. τὸ φώνημα αὐτοῦ. Ο. τὸν χριστὸν αὐτοῦ. Θ. τὸν λόγον αὐτοῦ. Ε. τὸν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ.

בבמתי Ο. ὑψηλά. Αλλος, ἄκρα. Αλλος, ὕψη.

13. *Heb. Reliqui, Vul.* montes. *LXX.* tonitruum.

Hebr. quid meditatio ejus. *A.* quæ conversatio tua. *S.* quæ vociferatio tua. *LXX.* Christum ejus. *Th.* sermonem ejus. *V.* exercitationem ejus. *Vulg. eloquium suum.*

H. LXX. Vulg. excelsa. *Alius*, summa. *Alius*, cacumina.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Amos.

v. 1. Hieronymus: *Pro vaccis pinguibus, LXX. posuerunt* Basanitides. *A. & Th. ipsum verbum Hebraïcum* BASAN, *nos Symmachi interpretationem secuti, qui ait* αἱ βόες εὔτροφοι, *i.* boves saginatæ, vaccas pingues *interpretati sumus.*

v. 2. Σ. κατὰ τῆς ἁγιοσύνης αὐτοῦ. Theodoretus, & sic Barberinus.

Ibid. Hieronymus: *Pro contis quoque qui Hebraïce dicuntur* SANNOTH, *A. interpretatus est* clypeos: *S. & LXX.* arma: *solus Th.* δόρατα, *quem nos sequuti,* contos *vel* hastas *interpretati sumus.*

Ibid. Θ. καὶ τὰ ἔκγονα ὑμῶν. Barberinus.

Ibid. *A. in lebetibus pisciculorum.* Ex Hieronymo.

v. 3. Hieron. *Denique S. ita interpretatus est:* & projiciemini in Armenia: *pro quibus LXX.* montem Remmam: *A.* montem Armona. *Th.* montem Mona *V. Ed.* excelsum montem. Eusebius de locis Hebraïcis: Ρεμμά, ὄρος ἐν Ησαΐᾳ ἐν Ρεμμωνᾶ. Σ. εἰς Ἀρμενίαν. Suspicatur Drusius ista pertinere ad hunc locum Amos. Certe apud Hesaïam, qui citatur ab Eusebio nondum reperi. Ut ut sit hæc corrupta videntur, quemadmodum & altera lectio Græca εἰς Αρμανὰ ὄρος &c. quæ nonnisi ad Aquilam pertinere posse videtur. Barberinus id confirmat, qui habet Α. Αρμονᾶ. Σ. εἰς Ερμηνίαν, pro Αρμενίαν.

v. 4. Symm. *tertia die* &c. Hieronymus. Sed Barberinus sine Interpretis nomine, εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν.

v. 5. Α. εὐχαριστίαν. Hieronymus.

v. 6. A. S. *munditiam dentium.* Hieron. Σ. Θ. καθαρισμὸν ὀδόντων. Theodoretus fortasse error in nominibus Interpretum apud alterutrum. Barberinus Α. πληγή, sed errore ni fallor.

v. 7. Αλλ. τοῦ θερισμοῦ. Ms Jes.

v. 9. Α. Σ. Θ. ἀνεμοφθορίαν. Hieronymus pro ἀνεμοφθορίᾳ: nam casum de more seriei suæ adaptat.

Ibid. Hieronymus: Auruginem *autem omnes* ἴκτερον *similiter transtulerunt: absque Theodotione, qui solus* ὠχρίασιν, *quæ* pallorem *significat, interpretatus est.*

v. 10. Α. λοιμόν. Δ. πληγήν. Quid autem significet τὸ Δ. jam sæpe diximus, nempe τετραπλᾶ, ut putamus.

Ibid. Α. καὶ ἀνεβ- Lectiones Aquilæ & Symm. affert Barberinus.

v. 12. Hieronymus: *Pro eo quod nos interpretati sumus* postquam; *& in Hebraïco scriptum est* ECEB. *A.* ὕστερον. . . . *Th.* novissime. *LXX.* verumtamen.

Ibid. Hieron. *Ubi LXX. transtulerunt:* præparare ut invoces Deum tuum: *& nos juxta Theodotionem posuimus:* præparare in occursum Dei: *S. & V. Ed. transtulerunt:* præparare ut adverseris Deo tuo: *quod Hebraïcè dicitur,* HECHIN LACEBATH ELOACH. Multis autem interpositis Hieron. *A. S.* hæc faciam tibi Israel postea: & cum hæc fecero tibi, præpara te adversari Deo tuo.

Ibid. Hieron. *Pro montibus quoque qui Hebraïce dicuntur* ARIM, *soli LXX.* βροντήν *i.* tonitruum, *verterunt.*

v. 13. Α. τίς ἡ ὁμιλία αὐτοῦ. Sic Editio Rom. melius quam apud Hieronymum, ubi legitur, τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ. Cæteræ lectiones ex Hieronymo.

Ibid. Αλλος, ἄκρα. Barb.

AMOS CAP. V.

כימה 8. Α. ἀρκτοῦρον. Σ. Θ. πλειάδα. Ο. πάντα.

כסיל Α. ὠρίωνα. Σ. ἄστρα. Ο. μετασκευάζων. Θ. ἑσπέραν.

המבליג 9. Α. ὁ μειδιῶν. Ο. ὁ διαιρῶν.

דבר תמים 10. Σ. (ῥῆμα ἄμωμον.) Ο. Θ. λόγον ὅσιον.

בושסכם על־דל 11. Ο. κατεκονδύλιζον πτωχούς. Αλλος, κατεκονδυλίζετε εἰς κεφαλὰς πτωχῶν.

כפר 12. Οἱ λοιποὶ, ἐξίλασμα. Ο. ἀλλάγματα.

הטו Σ. . . . Ο. ἐκκλίνοντες.

ובכל־חוצות 16. Σ. καὶ ἐν πᾶσιν (sic) ἀμφόδοις. Ο. καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς.

8. Hebr. *A. Vul.* Arcturum. *S. Th.* Pleiada. *LXX.* omnia.

Heb. A. Vul. Orionem. *S.* astra. *LXX.* transformans. *Th.* vesperum.

9. *Hebr.* confortans. *A. Vulg.* qui subridet. *LXX.* qui dividit. *Th.* vesperum.

10. *H. Vulg.* loquentem perfecte. *S.* verbum immaculatum. *LXX. Th.* verbum sanctum.

11. *H.* conculcare vos super tenuem. *LXX.* pugno percutiebant pauperes. *Alius*, percutiebatis in capita pauperum. *Vulg. diripiebatis pauperem.*

12. *H.* propitiationem. *Reliqui*, propitiationes. *LXX.* commutationes. *Vul. munus.*

Hebr. declinare fecerunt. *S.* oppresserunt. *LXX.* declinantes, *mel.* declinare facientes. *Vulg. deprimentes.*

16. *H.* & in cunctis plateis. *S.* & in omnibus biviis. *LXX.* & in omnibus viis. *Vulg. & in cunctis quæ foris sunt.*

יודעי נהי Σ. τοὺς γινώσκοντας μέλος. Ο. εἰδότας θρῆνον.

Heb. ſcientes querimoniam. *S.* cognoſcentes melodiam. *LXX.* ſcientes lamentationem. *Vul. qui ſciunt plangere.*

נבליך 23. Α. νάβλων σου. Ο. ὀργάνων σου.

23. *Hebr. A.* nablorum tuorum. *LXX.* organorum tuorum. *Vulg. lyræ tuæ.*

ויגל 24. Σ. κεκύλισται γάρ. Ο. κυλισθήσεται. Θ. καὶ ἀποκυλισθήσεται.

24. *Heb.* evolvat ſe. *S.* convolutus eſt enim. *LXX.* volvetur. *Vulg. & revelabitur.*

את סכות 26. Ο. σκηνήν. Ἄλλος, εἰκόνας.

26. *Heb.* ſucchoth. *LXX. Vul.* tabernaculum. *Alius*, imagines.

סכות Α. συσκιασμούς. Σ. Ο. τὴν σκηνήν.

Hebr. ſucchoth. *A.* umbracula. *S. LXX. Vul.* tabernaculum.

מלככם Α. μαλχόμ. Σ. Θ. (τοῦ βασιλέως ὑμῶν.) Ο. τοῦ Μολόχ.

H. regem veſtrum. *A.* Malchom. *S. Th.* regis veſtri. *LXX.* Moloch. *Vulg. Moloch veſtro.*

את כיון Α. Σ. χιοῦν. Ο. τὸ ἄστρον. Θ. ἀμαύρωσιν.

Heb. ſaturnus. *A. S.* Chiun. *LXX.* ſydus. *Th.* obſcuritatem. *Vulg. imaginem.*

ונשאתם את סכות מלככם ואת כיון צלמיכם כוכב אלהיכם Ο. καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ραιφάν, τοὺς τύπους αὐτῶν. Θ. καὶ ἤρατε τὴν ὅρασιν τοῦ βασιλέως ὑμῶν, ἀμαύρωσιν εἰδώλων ὑμῶν, ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

Heb. & portaſtis Succhoth regem veſtrum, & Chiun imaginum veſtrarum, ſtellam deorum veſtrorum. *LXX.* & aſſumpſiſtis tabernaculum Moloch, & ſtellam Dei veſtri Ræphan, figuras eorum. *Th.* & portaſtis viſionem regis veſtri, & obſcurationem idolorum veſtrorum, ſtellam Dei veſtri. *Vul. & portaſtis tabernaculum Moloch veſtro, & imaginem idolorum veſtrorum, ſidus Dei veſtri.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Amos.

v. 8. Hieron. *Hebraïce* CHIMA *dicitur, & a S. & Th.* εἰς πλειάδα *vertitur: quem vulgo Booten vocant.* Codex Barberinus Α. ἀρκτοῦρον καὶ ὠρίωνα. Σ. πλειάδας καὶ ἄστρα.

Ibid. Hieron. Oriona, *qui Hebraïce dicitur* CHASIL, *S. abſolute* ſtellas; *Th. interpretatus eſt* veſperum. *Hebræus autem qui nos in Scripturis ſanctis erudivit*, CHASIL *interpretari putat* ſplendorem, *& ſignificare generaliter* aſtra fulgentia.

v. 9. Hieron. *A. interpretatus eſt* ὁ μειδιῶν. *Proprie autem* μειδίαμα *dicitur, quod nos ſubriſionem poſſumus appellare.*

v. 10. S. *verbum immaculatum.* LXX. Th. *ſermonem ſanctum.* Hieronymus.

v. 11. Ἄλλος, κατεκονδυλίζετε &c. Barberin.

v. 12. Omnes, ἀλλάγματα. Hieronymus, qui ait ἄλλαγμα juxta idioma Scripturarum *pretium* dici. Mirum certe Hieronymum ita legiſſe, cum alia Reliquorum interpretatio ἐξίλασμα, præmiſſa nota λοιποί, ut eſt in Barberino, longe melius quadret ad vocem כפר, quam ἐξίλασμα, vel ἐξιλασμὸν ſolent omnes vertere; quare crediderim Hieronymum vitiato Exemplari uſum eſſe.

Ibid. S. *oppreſſerunt.* Hieron.

v. 16. Σ. καὶ ἐν πᾶσιν ἀμφόδοις. Barberin.

Ibid. Σ. τοὺς γινώσκοντας μέλος. Barberin.

v. 23. Α. νάβλων σου. Barberin.

v. 24. Σ. κεκύλισται γάρ. Idem.

v. 26. Ἀλλ. εἰκόνας. Θ. εἰδώλων ὑμῶν. Idem.

Ibid. In ſequentes lectiones hæc Hieronymus: *In eo autem loco ubi Lucas poſuit* Μολόχ, *& in Hebraïco ſcriptum eſt* MELCHECHEM; *A. & LXX. verterunt* Μελχόμ; *S. & Th.* reges veſtri. *Pro eo quoque quod in LXX. legitur* Rephan; *A. & S. ipſum Hebraïcum transferentes poſuerunt* CHION, *Th.* ἀμαύρωσιν *i.* obſcuritatem. *Rurſum pro* SOCHOTH, *A.* συσκιασμοὺς *i.* tabernacula. *S. & LXX.* tabernaculum; *Th. tranſtulit* viſionem.

Ibid. Θ. καὶ ἤρατε &c. Barberinus.

AMOS CAP. VI.

המנדים 3. Α. οἱ ἀποκεχωρισμένοι. Σ. ἀφωρισμένοι. Ο. οἱ ἐρχόμενοι.

3. Hebr. elongantes. *A. Vulg.* qui ſeparati eſtis. *S.* ſegregati. *LXX.* venientes.

שמנים 6. Σ. τῶν μύρων. Ο. μύρα.

6. *Hebr. S.* unguentorum. *LXX.* unguentis. *Vulg. unguento.*

וסר מרזח סרוחים 7. Σ. καὶ περιαιρεθήσεται ἑταιρεία τρυφητῶν. Ο. καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ Ἐφραΐμ.

7. *Heb.* & recedet convivium luxuriantium. *S.* & auferetur ſocietas voluptuariorum. *LXX.* & auferetur hinnitus equorum ex Ephraïm. *Vulg. & auferetur factio laſcivientium.*

הס כי לא להזכיר בשם יהוה 11. Α. ἡσυχάσθητι τοῦ ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. Σ. σιώπα· οὐ γάρ ἐστιν ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα κυρίου. Ο. σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου. Θ. ὅτι οὐκ εἰς (τὸ) ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου.

11. *H.* Tace, quia non ad memorandum in nomine Domini. *A* Quieſce ad memorandum in nomine Domini. *S.* Sile, quia non eſt quod memoretur nomen Domini. *LXX.* Tace, ut non nomines nomen Domini. *Th.* quia non ad memorandum nomen Domini. *Vul. Tace, & non recorderis nominis Domini.*

אם־יחרוש בבקרים 13. Α. Εἰ ἀροτριαθήσε)... Σ. . . . . πέτρα διὰ βοῶν. Ο. Εἰ παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις.

13. *H.* num arabit in bobus. *A.* si arabitur.. *S.* petra per boves. *LXX.* si reticebunt ad feminas. *Vulg. aut arari potest in bubalis.*

ללא דבר Σ. ἀλόγως. Ο. ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ.

Hebr. in nullo verbo. *S.* temere. *LXX.* super nullo verbo. *Vul. in nihilo.*

הצבאות 14. Ο. τῶν δυνάμεων. Αλλος, στρατιῶν.

14. *Hebr. Alius*, *Vulg.* exercituum. *LXX.* virtutum.

מלבוא Σ. ἀπὸ εἰσόδου. Ο. τοῦ μὴ εἰσελθεῖν.

Hebr. S. Vulg. ab introitu. *LXX.* ut non introeatis.

חמת Ο. Αἰμάθ. Αλλος, χόλον.

H. Hamath. *LXX.* Æmath. *Alius*, indignationem. *Vul. Emath.*

עד־נחל הערבה Α. . . . . τῆς ὁμαλῆς. Σ. . . . . τῆς πεδιάδος. Ο. ἕως τοῦ χειμάῤῥου τῶν δυσμῶν. Θ. . . . τῆς Αραβά.

Hebr. Vulg. usque ad torrentem deserti. *A.* usque ad torrentem qui est in planitie. *S.* usque ad vallem campestrem. *LXX.* usque ad torrentem Occidentis. *Th.* usque ad torrentem Araba. (*al.* Arabiæ.)

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Amos.

v. 3. Α. Οἱ ἀποκεχωρισμένοι &c. Barberin.
v. 6. Σ. τῶν μύρων. Idem.
v. 7. Σ. καὶ περιαιρ- Idem.
v. 11. Trium lectiones adfert idem Barberinus.
v. 13. Α. εἰ ἀροτρ- Idem.

Ibid. Σ. ἀλόγως, Hieronymus.
v. 14. Αλλ. στρατιῶν: & postea Σ. ἀπὸ εἰσόδου; deindeque, Αλλ. χόλον. Barberinus.
Ibid. Has quoque interpretationes Latine adfert Hieronymus: Græce imperfectas Barberinus.

AMOS CAP. VII.

גבי 1. Α. βορέδων. Ο. ἀκρίδων.

1. HEb. *LXX.* locustarum. *A.* boradum. *Vul. locustæ.*

הנה־לקש אחר גזי המלך Α. ἰδοὺ ὄψιμος ὀπίσω τῆς Γάζης βασιλέως. Ο. ἰδοὺ βροῦχος εἷς Γὼγ ὁ βασιλεύς.

H. ecce herba serotina post tonsiones regis. *A.* ecce serotinus post Gazæ regem. *LXX.* ecce bruchus unus Gog rex. *Vulg. ecce serotinus post tonsionem regis.*

מי יקום יעקב 2. Σ. τίς ὢν (sic) ὑποστήσεται Ιακώβ. Ο. τίς ἀναστήσει τὸν Ιακώβ.

2. *H. LXX. Vul.* quis suscitabit Jacob. *S.* quis ergo suscitabit Jacob.

נחם יהוה 3. Σ. παρεκλήθη κύριος. Ο. μετανόησον κύριε.

3. *H.* pœnituit Dominum. *S.* revocatus est Dominus. *LXX.* pœniteat te Domine. *Vul. misertus est Dominus.*

מי יקום 5. Σ. τίς ὢν (sic) ὑποστήσεται. Ο. τίς ἀναστήσει.

5. *H. LXX. Vul.* quis suscitabit? *S.* quis igitur suscitabit?

נחם 6. Α. παρακλήθητι. Ο. μετανόησον.

6. *H.* pœnituit. *A.* revocare. *LXX.* pœniteat te. *Vul. misertus est.*

כה הראני והנה ארני 7. Σ. ὅτι ἐφαίνη κύριος. Ο. οὕτως ἔδειξέ μοι κύριος. Θ. ἰδοὺ ἀδωναῒ κύριος.

7. *H.* Sic ostendit mihi, & ecce Dominus. *S.* Quia visus est Dominus. *LXX.* Sic ostendit mihi Dominus. *Th.* Ecce Adonaï Dominus. *Vulg. Hæc ostendit mihi Dominus : & ecce Dominus.*

אנך Α. γάνωσις. Σ. Ο. ἀδάμας. Θ. τηκόμενον.

Hebr. perpendiculum. *A.* stannatura. *S. LXX.* adamas. *Th.* liquescens. *Hieron. tabescens. Vul. trulla cæmentarii.*

במות 9. Σ. τὰ ὑψηλά. Ο. βωμοί.

9. *H. S. Vul.* excelsa. *LXX.* aræ.

קשר 10. Α. συνέδησεν. Σ. ἀνέπισεν. * ἀνταπεράσσον. Ο. συστροφὰς ποιεῖται.

10. *Heb.* conjuravit. *A.* colligavit. *S.* conspiravit. *LXX.* congregationes facit. *Vulg. rebellavit.*

בוקר 14. Α. Σ. Ε. βουκόλος. Ο. αἰπόλος.

14. *Heb. Vul.* armentarius. *A. S. V.* bubulcus. *LXX.* caprarius.

בולס שקמים Α. ἐρευνῶν συκομόρους. Σ. ἔχων συκομόρους. Ο. κνίζων συκάμινα. Θ. χαρακῶν συκαμίνους.

H. A. scrutans sycomoros. *S.* habens sycomoros *Th.* vallans, *vel* fossa muniens sycamina. *LXX.* vellens sycamina. *Vul, vellicans sycomoros.*

לא תטיף 16. Σ. . . . Ο. οὐ μὴ ὀχλαγωγήσῃς.

16. *Heb. Vulg.* non stillabis. *S.* non increpabis. *LXX.* ne congreges turbas.

תזנה 17. Σ. πορνευθήσεται. Ο. πορνεύσει.

17. *Hebr. LXX. Vulg.* fornicabitur. *S.* fornicationem patietur.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Amos.

v. 1. A. βοράδων. Barberinus.

Ibid. Hieron. *Quid autem voluerit Aquila dicere: ecce* ſerotinus poſt Gazæ regem; *cum Gaza verbo Hebraïco* AZA *appelletur, non ſatis intelligo, niſi forte ipſum ſermonem* GOZI *poſuit; & paulatim in Gazam errore corruptus eſt.*

v. 2. Σ. τί ὢν pro τίς οὖν &c. Lectiones ſequentes uſque ad verſum 7. habet Barberinus.

v. 7. Hier. *Priuſquam de* adamante *diſſeramus, quem S. & LXX. pro eo quod in Hebraïco* ENACH *ſcriptum eſt tranſtulerunt, dicendum eſt breviter, quod hoc verbum A.* γάνωσιν. *Th.* τηκόμενον *interpretati ſunt: quorum alterum* ſtannaturam, *alterum* tabeſcentem *ſignificat.* Hic autem loco τοῦ γάνωσιν, quod reſtituit Martianæus noſter, veteres Editi habebant ἀλείφωσιν. Barberinus vero lectionem illam γάνωσις tribuit Symmacho.

v. 9. Σ. τὰ ὑψηλὰ, Barberin.

v. 10. A. συνέδησεν. Barber. Lectio autem Symmachi corrupta duplex adfertur, ſed ambæ æque vitio laborant. Primam ἀνέπισεν, puto ſic reſtituendam ἀνέδησεν. Nam ille verbum קשר vertit alibi ἐνδέειν, ut videas infra in Lexico Hebraïco. Secundum ἀναζαράσον potuerunt Librarii ponere pro ἀντῆρεν: nam ille קשר nomen vertit ἀντάρτης. Hoc conjecturæ tantum loco ponimus.

v. 14. Hieronymus: *Pro armentario, qui Hebraïce dicitur* BOCER, *A. S. Th. V. Ed.* βουκόλον *tranſtulerunt, qui armenta paſcit, non oves. Soli LXX.* αἰπόλον.

Ibid. A. ἐρευνῶν &c. Has lectiones Græce adfert Theodoretus, Latine Hieronymus.

v. 16. S. *non increpabis*, Hieronymus.

v. 17. Hieronymus, fornicabitur, *quod melius interpretatus eſt S.* πορνευθήσεται: *non quod ipſa fornicetur, ſed quod paſſivo genere ab aliis conſtuprata ſuſtineat fornicationem.*

AMOS CAP. VIII.

כלוב קיץ 1. Σ. κάλαθος ὀπώρας. Ο. ἄγγος ἰξευτοῦ.

והילילו שירות 3. Σ. ὀλολύξουσιν αἱ ᾠδαί. Ο. ὀλολύξει τὰ φατνώματα.

ולשבית 4. Ο. καὶ καταδυναστεύοντες. Θ. λύοντες.

מפל בר 6. Ο. παντὸς γεννήματος. Αλλος, πάσης πράσεως.

צמא 11. A. Θ. δίψαν. Ο. δίψος.

באשמת 14. Ο. κατὰ τοῦ ἱλασμοῦ. Αλλος, ἐν τῇ πλημμελείᾳ.

1. HEb. caniſtrum æſtatis. *S.* calathus autumni. *LXX.* vas aucupis. *Vul. uncinus pomorum.*

3. *H. S.* & ululabunt cantica. *LXX.* ululabunt laquearia. *Vulg. & ſtridebunt cardines.*

4. *H.* & ad abolendum. *LXX.* & opprimitis. *Th.* ſolvitis. *Vulg. deficere facitis.*

6. *H.* labile frumenti. *LXX.* de omni genimine. *Alius*, de omni venditione. *Vulg. quiſquilias frumenti.*

11. *H. A. LXX. Th. Vulg.* ſitim.

14. *Hebr. Alius, Vulg.* in delicto. *LXX.* per propitiationem.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Amos.

v. 1. Σ. κάλαθος ὀπ- Barberinus.

v. 3. Σ. ὀλολύξουσιν &c. Idem.

v. 4. Θ. λύοντες. Idem.

v. 6. Αλλ. πάσης πράσεως. Idem. Mſ. Jeſ.

v. 11. A. Θ. δίψαν. Mſſ.

v. 14. Αλλ. ἐν τῇ πλημμελείᾳ. Barberinus.

AMOS CAP. IX.

הכפתור 1. Σ. οἰκοδόμημα ἱλαστήριον. Ο. ἱλαστήριον.

קרקע 3. Ο. βάθη. Αλλος, θεμέλια.

אגדת 6. Οἱ λοιποὶ, δεσμήν. Ο. ἐπαγγελίαν.

הלוא כבני 7. A. Σ. μήτι, οὐχ ὡς υἱοί. Ο. οὐχ ὡς υἱοί.

הלוא את־ישראל A. μήτι οὐ τὸν Ἰσραήλ. Σ. μὴ οὐχὶ τὸν Ἰσραήλ. Ο. οὐ τὸν Ἰσραήλ.

1. HEb. ſphærulam. *S.* ædificium propitiatorium. *LXX.* propitiatorium. *Vul. cardinem.*

3. *H.* pavimento. *LXX.* profunda. *Alius*, fundamenta. *Vulg. profundo.*

6. *Hebr. Reliqui, Vul.* faſciculum. *LXX.* promiſſionem.

7. *Hebr. LXX.* Nonne ſicut filii? *A. S. Vulg.* Numquid non ut filii?

Heb. S. LXX. nonne Iſrael? *A. Vul.* numquid non Iſrael?

מכפתור A. ἀπὸ * Καρά. O. ἐκ Καππαδοκίας.	H. de Chaphthor. *A.* de * Cara. *LXX. Vul.* de Cappadocia.
מקיר A. E. κείρ. Σ. ἀπὸ Κυρήνης. O. ἐκ βόθρου. Θ. τοῖχος.	*Heb. A. V.* de Kir. *S.* Cyrene. *LXX.* de fovea. *Th.* paries. *Vulg. de Cyrene.*
והנעותי 9. A. Σ. κοσκινιῶ. O. λικμήσω.	9. *H. A. S.* cribrabo. *LXX.* ventilabo. *Vulg. concutiam.*
כברה A. Σ. κοσκίνῳ. O. λικμῷ.	*Heb. A. S. Vul.* cribro. *LXX.* ventilabro.
ולא־יפל צרור ארץ A. καὶ οὐκ ἐμπεσεῖται ψηφίον ἐπὶ τὴν γῆν. O. καὶ οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν.	*Hebr. A. Vulg.* & non cadet lapillus super terram. *LXX.* & non cadet contritio super terram.
חורש 13. O. ἀμητός. Ἄλλος, ἀλοητός.	13. *Heb. Vulg.* arator. *LXX.* messis. *Alius*, tritura.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Amos.

v. 1. Σ. οἰκοδόμημα ἱλαστήριον. Barberin.
v. 3. Ἀλλ. θεμέλια. Idem.
v. 6. οἱ λοιποὶ, δέσμην. Idem.
v. 7. A. μήτι &c. Idem. Et infra A. μήτι οὐ &c. Idem.
Ibid. A. ἀπὸ Καρά. Idem. Sed arbitror corruptum esse ex sequenti Κείρ.

Ibid. Hieron. *Pro Cyrene Aq. & V. Ed. ipsum verbum Hebraïcum posuerunt* CIR; *LXX.* foveam, i. βόθρον, *Th.* parietem. *S.* Cyrenem, *quem & nos in hoc loco sequuti sumus.*
v. 9. A. Σ. κοσκινιῶ. Barberinus. Similiterque sequentes omnes lectiones usque ad finem Capitis.

ABDIAS.

ציר 1. Σ. ἀγγελίαν. O. περιοχήν.	1. HEbr. legatus. *S.* legationem. *LXX.* munitionem. *Vulg. legatum.*
והאבדתי 8. A. Θ. ἀπολῶ. O. ἀπολέσω.	8. *Hebr. A. Th. LXX. Vulg.* perdam.
למען יכרת־איש 9. O. ὅπως ἀρθῇ ἄνθρωπος. Θ. ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος.	9. *Heb.* ut succidatur vir. *LXX.* ut auferatur homo. *Th.* ut de medio tollatur homo. *Vulg. ut intereat vir.*
אחיך 10. Σ. εἰς τὸν ἀδελφόν σου. O. ἀδελφοῦ σου.	10. *Heb. LXX.* fratris tui. *S. Vulg.* in fratrem tuum.
ביום אבדם 12. Οἱ Γ. ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτοῦ. O. ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν.	12 *Heb. LXX. Vul.* in die perditionis eorum. *Tres Interp.* in die perditionis ejus.
ולא־יהיה שריד 18. A. Θ. E. καὶ οὐκ ἔσται καταλελειμμένον. Σ. καὶ οὐκ ἔσται διασωζόμενον. O. καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος.	18. *Hebr.* & non erit superstes. *A. Th. V.* & non erit residuum. *S.* & non erit servatum. *LXX.* & non erit frumentarius. *Vulg. & non erunt reliquiæ.*
הנגב 19. Οἱ Γ. νότον. O. Ναγέβ.	19. *Heb.* meridiem. *Tres Interp.* notum. *LXX.* Nageb. *Vulg. Austrum.*
השפלה A. πεδινή. Σ. κοιλάς. O. σεφηλά.	*Heb.* planitiem. *A.* planicies. *S.* vallis. *LXX.* sephela. *Vulg. in campestribus.*
בספרד 20. A. Σ. Θ. σαφαράδ. O. ἐπὶ Ἐφραθά.	20. *Hebr. A. S. Th.* in Sapharad. *LXX.* in Ephrata. *Vulg. in Bosphoro.*
מושיעים 21. A. σεσωσμένοι. Σ. σώζοντες. O. Θ. ἀνασωζόμενοι.	*Hebr. Vulg.* salvatores. *A.* servati. *S.* salvantes. *LXX. Th.* qui salvi fuerint.

Notæ & variæ Lectiones ad Abdiam.

v. 1. Σ. ἀγγελίαν. Sic Theodoretus.
v. 8. A. Θ. ἀπολῶ. Mſ. Jeſ.
v. 9. Θ. ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος. Idem.
v. 10. Σ. εἰς τὸν ἀδελφόν. Idem.
v. 12. οἱ Γ. αὐτοῦ. i. ἀπωλείας αὐτοῦ. Idem.
v. 18. Theodoretus. τὸν πυρφόρον ὁ μὲν Σύμμαχος διασωζόμενον εἴρηκεν· Ἀκύλας δὲ καὶ Θεοδοτίων καταλελειμμένον. Hieronymus vero. *Sed melius est ut ipsum sequamur Hebraïcum*, i. SARID, *quod interpretatur vel* reliquus *juxta Aquilam; vel* effugiens, *juxta Symmachum; vel secundum Theodotionem, & quintam Editionem* residuus.

v. 19. Theodoretus, καὶ τοῦτο δὲ συμφώνως οἱ τρεῖς ἑρμηνευταὶ νάβαι ἡρμηνεύκασιν· οὕτω γὰρ ὁ νάβαι ἑρμηνεύεται τῇ Ἑβραίων φωνῇ, scilicet ναγέβ.

Ibid. Eusebius de locis Hebraïcis. Σεφηλά, ἐν Ἠσαΐᾳ. A. πεδινή. Σ. κοιλάς· καὶ εἰς ἔτι νῦν Σεφηλὰ καλεῖται. Suspicatur Drusius hic Hesaiam pro Abdia positum esse. In Hesaia tamen 32. 19. reperitur בשפלה; sed LXX. vertunt ἐν τῇ πεδινῇ non σεφηλά, ut hic, quod forte Drusii conjecturæ faveat, nisi dicatur, ἐν τῇ πεδινῇ ibi ex Aquila remansisse, quod sæpe contigit.

v. 20. Hieronymus. *Ubi nos posuimus* Bosphorum, *in Hebraïco habet* SAPHARAD: *quod nescio cur LXX.* Ephratha *transferre voluerint, cum A. S. Th. cum Hebraïca veritate concordent.*

v. 21. Hieronymus: *Pro eo autem quod nos interpretati sumus*, & ascendent salvatores, *LXX. transtulerunt*, hi qui salvi fuerint: *in Hebræo scriptum est* MOSIM, *qui non ut A. & LXX. & Th. passive σεσωσμένοι, vel ἀνασωζόμενοι; sed juxta Symmachum σώζοντες, i. active* salvatores *intelligendi sunt.*

JONÆ

CAPUT PRIMUM.

רוח־גדולה 4. Σ. πνεῦμα μέγα. Ο. πνεῦμα.

להשבר Ο. συντριβῆναι. Ἄλλος, διαλυθῆναι.

ויקרב 6. A. κατέβη. Ο. προσῆλθε.

קום Οἱ λοιποὶ, ἀνάστηθι. Ο. ἀνάστα.

ומאין תבוא 8. Ἄλλος, καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ. Ο. καὶ πόθεν ἔρχῃ.

4. HEbr. *Vulg.* ventum magnum. *S.* spiritum magnum. *LXX.* spiritum.

Hebr. LXX. Vul. conteri. *Alius*, dissolvi.

6. *Hebr. LXX. Vul.* accessit. *A.* descendit.

Heb. Reliqui, LXX. Vulg. surge.

8. *Heb. LXX.* & unde venis. *Al.* & unde venis, & quo vadis? *Vulg. & quo vadis?*

Notę & varię Lectiones ad Cap. I. Jonæ.

v. 4. Σ. πνεῦμα μέγα. Barberin.

Ibid. Ἀλλ. διαλυθῆναι. Idem.

v. 6. A. κατέβη. Idem. Verum hæc lectio suspecta, aut alicunde translata videtur.

v. 8. Ἀλλ. καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ. Hic ejusdem Hebraïci dicti ומאין תבוא duas interpretationes exhibent quædam τῶν O. Exemplaria. Postremam vero lectionem, καὶ ποῦ πορεύῃ, quæ videtur esse veteris cujusdam Interpretis, sequitur Vulgata quæ habet, *& quo vadis?*

JONÆ CAP. II.

ותשליכני מצולה בלבב ימים 4. A. καὶ ἔρριψάς με ἐν βυθῷ καρδίας θαλασσῶν. Ο. ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης. Θ. ἔρριψάς με εἰς ἄβυσσον ἐν καρδίᾳ θαλασσῶν.

משבריך Σ. γνόφοι σου. Ο. μετεωρισμοί σου.

נגרשתי 5. A. ἐξέβην. Σ. Θ. ἐξεβλήθην. Ο. ἄπωσμαι.

אך אוסיף להביט אל־היכל קדשך Σ. ἴσως πάλιν προσβλέψω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου. Ο. ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Θ. πῶς ἐπιβλέψω πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου.

תהום 6. Σ. θάλασσα. Ο. ἄβυσσος.

סוף A. ἐρυθρά. Σ. ἀπέραντος. Ο. ἐσχάτη.

ותעל משחת חיי 7. Οἱ λοιποὶ, ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου. Ο. ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου.

משמרים הבלי־שוא חסדם יעזבו 8. A. ἀποφυλασσόντων ματαιότητα εἰκῆ.... Σ. οἱ παραφυ-

4. HEbr. & projecisti me profundum in cor marium. *A.* & projecisti me in profundum cordis marium. *LXX.* projecisti me in profunda cordis maris. *Th.* projecisti me in abyssum in cor marium. *Vulg. & projecisti me in profundum in corde maris.*

H. illisiones tuæ. *S.* caligines tuæ. *LXX.* elevationes tuæ. *Vulg. gurgites tui.*

5. *Hebr. S. Th.* expulsus sum. *A.* exii. *LXX. Vul.* abjectus sum

H. verumtamen addam respicere ad templum sanctitatis tuæ. *S.* forte iterum respiciam ad templum sanctum tuum. *LXX.* putasne addam, ut videam templum sanctum tuum. *Th.* quomodo respiciam ad templum sanctum tuum. *Vulg. verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum.*

6. *H. LXX. Vulg.* abyssus. *S.* mare.

H. carectum. *A.* rubrum. *S.* interminatum. *LXX.* novissima. *Vulg. pelagus.*

7. *Hebr.* ascendere fecisti de fovea vitam meam. *Reliqui*, ascendat de corruptione vita mea. *LXX.* ascendat corruptio vitæ meæ. *Vul. & sublevabis de corruptione vitam meam.*

8. *H.* custodientes vanitates mendacii, misericordiam suam derelinquent. *A.* custodientium vanitatem frustra..... *S.* observantes vapores

χάσοντες ἀτμοὺς ματαίους τ̃ ἔλεον αὐτῶν ἀπεβάλοντο. Ο. Φυλασσόμϑμοι μάταια καὶ ψευδῆ, ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον.

vanos, misericordiam suam abjecerunt. *LXX.* qui custodiunt vana & mendacia misericordiam suam reliquerunt. *Vulg. qui custodiunt vanitates frustra, misericordiam suam derelinquunt.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Jonæ.

v. 1. Α. & Θ. lectiones habet Coislin. noni vel decimi sæculi, ubi post Psalmos suut Cantica Scripturæ cum expositionibus Patrum: qui Codex sequentes etiam suppeditat usque ad versum 7.

v. 6. οἱ λοιποὶ, ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς &c. Hanc lectionem exhibet Codex Reg. Bombycinus, necnon Colbertinus unus.

v. 8. Α. ἀποφυλασσόντων &c. Ex Codice Psalmorum Colbertino ςιχηρῶς scripto, qui in fine habet Canticum Jonæ cum cæteris Veteris Testamenti Canticis. Coislinianus has ipsas lectiones effert, & ad Symmachum habet τὸν ἔλεον αὐτȢ.

JONÆ CAP. III.

עוד ארבעים יום 4. Α. Σ. Θ. ὁ Σύρος καὶ ὁ Εβρ. ἔτι τεσσαράκοντα ἡμέραι. Ο. ἔτι τρεῖς ἡμέραι.

וישבו 8. Α. Θ. ἐπέστρεψαν. Ο. ἀπέστρεψαν. Αλλ. ἀνέστρεψαν.

4. HEb. S. Th. Syrus, Hebræus & Vulg. adhuc quadraginta dies. *LXX.* adhuc tres dies.

8. *H.* & convertantur. *A. Th.* conversi sunt. *LXX.* reversi sunt. *Vulg. & convertatur.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Jonæ.

v. 4. Lectionem Α. Σ. Θ. itemque Syri & Hebræi adfert & asserit Theodoretus. Vide Hieronymum in hunc locum. Apud Justinum Dial. cum Tryphone legitur, ὅτι μ' (ἐν ἄλλοις τρεῖς) τεσσαράκοντα τρεῖς; ita ut ex duabus lectionibus una facta fuerit.

v. 8. Α. Θ. ἐπέστρεψαν. Ms. Jes.

JONÆ CAP. IV.

ההיטב חרה לך 4. Οἱ λοιποὶ, Εἰ καλῶς ἐλυπήθης. Σ. ἆρα δικαίως ἐλυπήθης. Ο. εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ.

קיקיון 6. Α. καὶ οἱ λοιποὶ, κισσόν. Ο. κολοκύντη. Barberin. Α. Θ. κικεῶνα. Σ. κισσόν.

ההיטב חרה לך 9. Οἱ λοιποὶ, εἰ καλῶς ἐλυπήθης. Σ. ἆρα δικαίως ἐλυπήθης. Ο. εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ.

4. HEbr. num bene faciendo ira est tibi? *Reliqui*, an bene contristatus es? *S.* Jurene tristatus es? *LXX.* si vehementer contristatus es tu? *Vul. putasne bene irasceris tu?*

6. *H.* ricinum. *A. Reliqui, Vul.* hederam. *LXX.* cuburbitæ. *Barber. A. Th.* cyceona. *S.* hederam.

9. *H.* num benefaciendo ira est tibi? *Reliqui*, an recte contristatus es tu? *S.* jurene tristatus es? *LXX.* si vehementer contristatus es tu? *Vulg. putasne bene irasceris tu?*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Jonæ.

v. 4. οἱ λοιπ. εἰ καλῶς. Has versus 4. & 9. lectiones adfert Theodoretus.

v. 6. Α. καὶ οἱ λοιποὶ, κισσόν. Hieronymus in Epistola quadam ad Augustinum, & in Commentariis in Jonam, ubi de hedera & cucurbita fuse disputat. Sed Barberinus longe aliud habet, ut vides. Α. Θ. κικεῶνα. Hoc nihil aliud est, quam vox Hebraïca קיקיון Græcis litteris expressa.

v. 9. οἱ λοιπ. &c. Theodoretus.

MICHÆÆ

CAPUT PRIMUM.

לעד 2. Σ. μαρτυρῶν. Ο. εἰς μαρτύριον.

תנים 8. Α. σειρήνων. Ο. δρακόντων. Θ. λεόντων.

יענה Α. Σ. στρουθοκαμήλων. Ο. σειρήνων.

תבכו 10. Οἱ λοιποὶ, κλαυθμόν. Ο. ἐν Βαχεί.

לא יצאה יושבת צאנן מספר 11. Α. . . . . Σενναάρ. (al. Σαναὼν, ἡ εὐθηνοῦσα.) Ο. οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα Σενναάρ. κόψασθε. Θ. Σανιὼν εἰς κοπετόν.

יושבת מרות 12. Σ. ἡ κατοικία ἡ παραπικραίνουσα. Ο. κατοικούσῃ ὀδύνας.

עד הירש אבי לך יושבת מרשה עד־עדלם יבוא כבוד ישראל 15. Σ. ἔτι κληρονόμον ἄξω καί σοι κατοικία Μαρέσα, ἕως Ὀδολλὰμ ἥξει τῆς δόξης Ἰσραήλ. Α. κληρονόμον. Ο. ἕως τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσι, κατοικοῦσα Λαχείς. κληρονομία ἕως Ὀδολλὰμ ἥξει, ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς Ἰσραήλ.

קרחתך 16. ὁ Ἑβρ. Ο. τὴν χηρείαν σου. Α. Σ. φαλάκρωσιν. Ἄλλος, ξύρησιν.

2. Hebr. Vul. in testem. *S.* testificans. *LXX.* in testimonium.

8. *H. LXX. Vul.* draconum. *A.* sirenarum. *Th.* leonum.

Hebr. ululæ. *A. S.* struthocamelorum. *LXX.* sirenarum. *Vul. struthionum.*

10. *Heb.* fleveritis. *Reliqui*, fletum. *LXX.* in bachi. *Vulg. lachrymis.*

11. *H.* Non est egressa habitatrix Sanaan planctum. *A.* . . . Sennaar. (*al.* Sanaon, *vel* prosperam.) *LXX.* Non est egressa habitatrix Sennaar. Plangite. *Th.* . . . Sanion in luctum. *Vul. Non est egressa quæ habitat in exitu: planctum.*

12. *Hebr.* habitatrix Maruth. *S.* habitatio exasperans. *LXX.* habitatrici dolorum. *Vulg. quæ habitat in amaritudinibus.*

15. *H.* Adhuc hæredem adducam tibi, habitatrix Maresa, usque ad Odollam veniet gloria Israel. *S.* Adhuc hæredem adducam, & tibi habitatio Maresa, usque Odollam veniet gloriæ Israel. *A.* hæredem. *LXX.* Donec hæredes adducant, quæ habitas Lachis; hæreditas usque Odollam veniet, gloria filiæ Israel. *Vulg. Adhuc hæredem adducam tibi quæ habitas in Maresa: usque ad Odollam veniet gloria Israel.*

16. *Heb. A. S. Vulg.* calvitium tuum. *Hebr. & LXX.* cheriam tuam. *Al.* viduitatem. *Alius*, tonsionem.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Michææ.

v. 2. Hieron. *Symm.* testificans. i. μαρτυρῶν.

v. 8. Α. σειρήνων &c. Barberinus.

Ibid. Α. Σ. στρουθοκάμηλοι. Idem.

v. 10. οἱ λοιποὶ, κλαυθμόν. Hieron. in Commentariis. Eusebius vero de locis Hebraïcis, Εναχείμ, ἢ ἐν βαχείν, ἅ εἰσιν ἐν Κλαυθμῷ. Ubi pro ἅ εἰσιν emenda Α. καὶ Συμ. quod confirmat versio Hieronymi: *Inachim, sive In Bachim: pro quo Aquila & Symmachus transtulerunt, in fletu.* Potius crederem κλαυθμὸν vertisse, ut ait in Commentario Hieronymus, quam ἐν κλαυθμῷ, cum nulla sit in Hebræo præpositio.

v. 11. Eusebius de locis Hebraïcis: Σενναὰρ ἐν Μιχαίᾳ. Α. Σενναάρ. pro quo Hieronymus: *Sennaar: pro quo Aquila Sennam; S. interpretatur uberem. Meminit hujus Michaeas propheta.* Barberinus vero ad marginem. Α. Σαναὼν ἢ εὐθηνοῦσα (sic). Θ. Σανιὼν εἰς κοπετόν.

v. 12. Σ. ἡ κατοικία &c. Ex Drusio. Versionem vero Latinam adfert Hieronymus.

v. 15. Σ. ἔτι κληρονόμον &c. Ex Hieronymo. Α. item κληρονόμον habuit teste Theodoreto, qui hanc unam ejus vocem adfert.

v. 16. Ex Barberino. Illud autem Ἑβρ. καὶ Ο. χηρείαν, denotat. *LXX.* ipsam vocem Hebraïcam קרחה, illo, χηρείαν expressisse.

MICHÆÆ CAP. II.

הוי 1. Α. Σ. οὐαί. Ο. ἐγένοντο.

כי יש־לאל ידם Α. διότι ἰσχυρὸν χεὶρ αὐτοῦ. Σ. ὅτι ἴσχυεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ. Ο. διότι οὐκ ἦραν πρὸς τὸν θεὸν χεῖρας αὐτῶν.

אל־תטיפו יטיפון לא־יטיפו לאלה לא יסג כלמות האמור 6. Α. μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, οὐ

1. Hebr. A. S. Vulg. væ. *LXX.* facti sunt. *Heb.* quia est in forti manus eorum. *A.* quia fortis est manus ejus. *S.* quia fortis erat manus ejus. *LXX.* quia non levaverunt ad Deum manus suas. *Vulg. quoniam contra Deum est manus eorum.*

6. *Hebr.* ne stilletis, stillabunt: non stillabunt istis: non comprehendet ignominias. O dicta [domus.] *A.* ne stilletis stillantes, non

σαλάζετε εἰς τούτους, οὐ καταλήψῃ ἐντροπὰς ὁ λέγων. Σ. μὴ ἐπιτιμᾶτε ἐὰν ἐπιτιμήσητε, οὐκ ἐπιτιμῶντες οὐ κωλύει καταισχυμμός. Ο. μὴ κλαίετε δάκρυσι, μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ γὰρ ἀπώσεται ὀνείδη, ὁ λέγων.

ואתמול עמי לאויב יקומם 8. Α. ἐξ ἐναντίας. Σ. πρὸ μιᾶς γὰρ ὁ λαός. . . . Ο. καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη.

stilletis in hos, non comprehendes confusiones qui dicis. *S.* ne increpetis si increpetis: non increpantes non cohibet ignominia. *LXX.* nolite flere lacrymis, neque plorent super his, neque enim abjiciet opprobria qui dicit. *Vulg. ne loquamini loquentes, non stillabit super istos, non comprehendet confusio. Dicit.*

8. *Hebr.* & heri populus meus in inimicum insurrexit. *A.* occurrens. . . *S.* ante unam diem populus meus quasi inimicus restitit. *LXX.* & antea populus meus in inimicitia restitit. *Vul. & e contrario populus meus in adversarium consurrexit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Michææ.

v. 1. A. Σ. οὐαί. Barberin. *LXX.* qui vertunt, λέγοντες legerunt haud dubie היו pro הוי.

Ibid. A. διότι ἰσχυρὸν &c. Has Aquilæ & Symmachi lectiones adfert idem. Lectio autem Aquilæ videtur deficere.

v. 6. A. *ne stilletis stillantes.* Hieronymus. Barberinus vero lectiones Aquilæ & Symmachi Græce plenas adfert.

v. 8. Græca Aquilæ & Symmachi habet Barberinus. Hieronymus: *quia verbum* MUL *&* contrarium & diem hesternum sonat; *S. apertius transtulit; ut diceret:* ante unam diem &c.

MICHÆÆ CAP. III.

קציני בית ישראל 1. Οἱ λοιποί, (ἡγούμενοι οἴκου Ἰσραήλ.) Ο. οἱ κατάλοιποι οἴκου Ἰσραήλ.

ואולם אנכי מלאתי כח 8. Σ. ἀλλὰ μὴν ἐγὼ ἐνεπλήσθην ἰσχύος. Ο. ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχύν.

12. לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלם עיין תהיה Α. διὰ τοῦτο χάριν ὑμῶν Σιὼν χώρα ἀροτριωθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται. Ο. διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιὼν ὡς ἀγρὸς ἀροτριωθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται.

1. HEb. gubernatores domus Israel. *Reliqui, Vulg.* duces domus Israel. *LXX.* residui domus Israel.

8. *H.* & vere ego repletus sum fortitudine. *S.* verum ego repletus sum fortitudine. *LXX.* nisi ego implevero fortitudinem. *Vul. verumtamen ego repletus sum fortitudine.*

12. *H.* Idcirco propter vos Sion ager arabitur, & Jerusalem in acervos erit. *A.* Ideo propter vos Sion ager arabitur, & Jerusalem in acervum lapidum redigetur. *LXX.* Idcirco propter vos Sion quasi ager arabitur, & Jerusalem ut custodia pomarii erit. *Vulg. propter hoc, causa vestri, Sion quasi ager arabitur, & Jerusalem quasi acervus lapidum erit.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Michææ.

v. 1. Hieron. Pro *reliquis domus Israel, exceptis LXX. omnes,* duces domus Israel *transtulerunt.*

v. 8. Σ. ἀλλὰ μὴν &c. Barberinus.

v. 12. A. Σ. διὰ τοῦ χάριν &c. Eusebius in Demonstr. Evangelica.

MICHÆÆ CAP. IV.

חניתתיהם 3. Ο. τὰ δόρατα αὐτῶν. Ἄλλος, ζιβυνάς αὐτῶν.

אל־גוי Σ. Θ. ἐπ' ἔθνος. Ο. πρὸς ἔθνος.

עפל בת־ציון 8. Α. σκοτώδης θυγάτηρ Σιών. Σ. ἀπόκρυφος θυγάτηρ Σιών. Ο. αὐχμώδης, θυγάτηρ Σιών.

נאספו 11. Σ. συνήχθησαν. Ο. ἐπισυνήχθησαν.

והחרמתי 13. Οἱ λοιποί, ἀναθεματίσεις. Ο. ἀναθήσεις.

3. HEb. *LXX. Vul.* hastas suas. *Alius,* lanceas suas.

H. LXX. contra gentem. *S. Th.* super gentem. *Vulg. adversus gentem.*

8. *Heb.* editus locus filia Sion. *A.* tenebrosa filia Sion. *S.* abscondita ipsa est filia Sion. *LXX.* squallens, filia Sion. *Vul. nebulosa filia Sion.*

11. *Heb. S. Vulg.* congregatæ sunt. *LXX.* una congregatæ sunt.

13. *H.* anathematizabo. *Reliqui,* anathematizabis. *LXX.* consecrabis. *Vulg. interficies.*

בצעם Σ. τὸ κέρδος αὐτῶν. Ο. τὸ πλῆθος αὐτῶν. Θ. τὰ δῶρα αὐτῶν. Ε. ἡ ὠφέλεια.

13. *H.* desiderium eorum. *S.* lucrum eorum. *LXX.* multitudinem eorum. *Th.* dona eorum. *V.* utilitas. *Vulg. rapinas eorum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Michææ.

v. 3. Αλλ. ζιβύνας. Barberin.
Ibid. Σ. Θ. ἐπ' ἔθνος. Ms. Jes.
v. 8. Hieronymus: Et hæc turris filia Sion; *sive ut Symmachus vertit in Græcum*, & ipsa est filia Sion. Quæ haud dubie vitiata videntur. Barberinus A. σκοτώδης. Σ. ἀπόκρυφος; hæ videntur esse veræ lectiones.
v. 11. Σ. συνήχθησαν. Barberin.
v. 13. οἱ λοιπ. ἀναθεματίσεις. Idem.
Ibid. Hæ lectiones prodeunt ex Hieronymo & ex Edit. Romana.

MICHÆÆ CAP. V.

עתה תתגדדי בת־גדוד 1. Α. Σ. Θ. Ε. . . . . Ο. νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ ἐμφραγμῷ.

1. HEbr. nunc turmatim excurres filia turmæ. *A. S. Th. V. Vulg.* nunc vastaberis filia latronis. *LXX.* nunc obstruetur filia obstructione.

יכו על־הלחי את שפט ישראל A. πλήξουσιν ἐπὶ σιαγόνα τὸν κριτὴν Ἰσραήλ. Σ. τύψουσι κατὰ σιαγόνας τὸν κριτὴν Ἰσραήλ. Ο. πατάξουσιν ἐπὶ σιαγόνας τὰς φυλὰς Ἰσραήλ. Θ. πατάξει ἐπὶ σιαγόνα τὸν κριτὴν Ἰσραήλ.

H. A. percutient super maxillam judicem Israel. *S.* percutient in maxillas judicem Israel. *LXX.* percutient in maxillas tribus Israel. *Th.* percutiet in maxillam judicem Israel. *Vul. percutient maxillam judicis Israel.*

שפט Οἱ Γ. τὸν κριτήν. Ο. τὰς φυλάς.

Hebr. Tres Interpret. Vulg. judicem. *LXX.* tribus.

וישבו 4. Σ. . . . . Ο. ὑπάρξουσι.

4. *H.* & manebunt. *S.* & habitabunt. *LXX.* erunt. *Vulg. & convertentur.*

שבעה רעים ושמנה נסיכי אדם 5. A. ἑπτὰ νομεῖς, καὶ ὀκτὼ καθεσταμένους ἀνθρώποις. Σ. ἑπτὰ ποιμένας, καὶ ὀκτὼ χριστοὺς ἀνθρώπων. Ο. ἑπτὰ ποιμένες, καὶ ὀκτὼ δήγματα ἀνθρώπων. Θ. ἑπτὰ ποιμένας, καὶ ὀκτὼ ἀρχηγοὺς ἀνθρώπων. Θ. Ε. ἄρχοντες ἀνθρώπων.

5. *H. Th.* septem pastores, & octo principes hominum. *A.* septem pastores, & octo constitutos homines *S.* septem pastores, & octo christos hominum. *LXX.* septem pastores, & octo morsus hominum. *Th. V.* principes hominum. *Vul. septem pastores, & octo primates hominum.*

ורעו את־ארץ אשור בחרב ואת־ארץ נמרד בפתחיה 6. Σ. . . . . . . Ο. καὶ ποιμανοῦσι τὸν Ἀσσοὺρ ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρὼδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς.

6. *H.* & depascent terram Assur in gladio, & terram Nemrod in gladiis suis. *S.* & pascent terram Assur in gladio, & terram Nemrod intra portas ejus. *LXX.* & pascent Assur in gladio, & terram Nebrod in fovea ejus. *Vulg. & pascent terram Assur in gladio, & terram Nemrod in lanceis ejus.*

בפתחיה A. ἐν . . . . . Σ. ἐντὸς πυλῶν αὐτῆς. Ο. ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς. Θ. ἐν πύλαις αὐτῆς. Ε. ἐν παραξίφεσιν αὐτῶν.

Heb. in gladiis suis. *A. Vulg.* in lanceis ejus. *S.* intra portas ejus. *LXX.* in fovea ejus. *Th.* in portis ejus. *V.* in sicis eorum.

כרביבים עלי־עשב 7. A. καὶ ὡς ψακάδες ἐπὶ πόαν. (al. σπόρον.) Ο. καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωστιν. Θ. καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον. Σ. ἐπὶ χόρτον.

7. *Hebr.* tamquam imbres super herbam. *A.* ut guttæ roris super herbam. (*al.* semen.) *LXX.* & sicut agni super gramen. *Th.* & sicut stillæ super fœnum. *S.* super fœnum. *Vulg. & quasi stillæ super herbam.*

אשר לא־יקוה לאיש ולא יחל לבני אדם A. ὃς οὐχ ὑπομένει ἄνδρα, καὶ οὐ περὶ υἱοὺς ἀνθρώπων. Ο. ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς, μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. Θ. ὃς οὐ μενεῖ ἄνθρωπον, καὶ οὐκ ἐλπίσει ἐπὶ υἱῶν ἀνθρώπων.

H. quæ non expectabit virum, nec præstolabitur filios hominis. *A.* quæ non expectabit virum, nec circa filios hominum. *LXX.* ut non congregetur quisquam, neque sit in filiis hominum. *Th.* quæ non expectabit hominem, neque sperabit in filios hominum. *Vul. quæ non expectat virum, & non præstolatur filios hominum.*

מעוננים 12. A. κληδονιζόμενοι. Σ. σημειοσκοπούμενοι. Ο. ἀποφθεγγόμενοι.

12. *H.* præstigiatores. *A.* hariolantes. *S.* augures. *LXX.* loquentes, *i.* divini. *Vulg. divinationes.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Michææ.

v. 1. Hieron. Nunc vastaberis filia Sion. *Hoc juxta Hebraïcum: cui interpretationi A. S. Th. Ed. V. consentiunt.* Trium interpretationes ex Eclogis Joannis Monachi Litera X. in Cod. Coislin.

Ibid. οἱ Γ. τὸν κριτὴν. Barberin.

v. 4. Hieron. Et convertentur; *sive, ut melius interpretatus est Symmachus*, habitabunt. JASUBU *enim verbum Hebraïcum utrumque significat.* In illa autem hujus versus verba καὶ στήσεται καὶ ὄψεται, notat ad marg. Ms. Jes. τὰ ὠβελισμένα εἰς τοὺς δύο τόπους οὐ κεῖνται ἐν τῷ ἑξασελίδῳ. i. *quæ obelo notantur in duobus locis non extant in Hexaplo*, scilicet, ut male posita.

v. 5. A. καθεσταμένους. Drusius ex Editione Romana. Hieronymus vero sic habet: *Ubi nos posuimus primates homines; & in Hebraïco scriptum est* NESICHE ADAM, *S. interpretatus est* christos hominum. *Th. & V. Ed.* principes hominum. *Aquila*, graves, *vel* constitutos homines, i. καθεσταμένους. Sed trium lectiones pleniores proferimus ex Barberino Codice.

v. 6. Hieronymus: *Rursum in eo ubi ego & Aquila transtulimus*, in lanceis ejus, *ut subaudiatur, terræ Nemrod; S. vertit*, ἐντὸς πυλῶν αὐτῆς, i. intra portas ejus, *Th.* in portis eorum. *V. Ed.* ἐν παραξίφεσιν αὐτῶν; *quod nos possumus dicere*, in sicis eorum: *In Hebræo autem positum est* BAPHETHEE.

Infra vero Hieronymus plenam Symmachi versionem adfert qualem nos edidimus.

v. 7. A. καὶ ὡς ψεκάδες ἐπὶ πόαν. Ex Eusebii Demonstr. Evangelica. Barberin. A. σπόρον. Σ. Θ. χόρτον.

Ibid. A. ὡς οὐχ ὑπομενεῖ &c. Aquilæ & Theodotionis lectionem exhibet Euseb. in Demonstr. p. 82. ut supra.

v. 12. A. κλινδόνιζ- &c. Barberin.

MICHÆÆ CAP. VI.

והאתנים מסדי ארץ 2. Σ. . . . . O. καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς. E. . . . .

מן־השטים 5. Οἱ λοιποὶ, ... O. ἀπὸ τῶν σχοίνων.

צדקות Σ. (ἔλεος.) O. ἡ δικαιοσύνη.

והצנע לכת עם־אלהיך 8. O. καὶ ἕτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου. Θ. καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ ἐλωαΐχ. E. καὶ φροντίζειν.

יקרא 9. Σ. βοήσει. O. ἐπικληθήσεται.

וישחך בקרבך ותסג ולא תפליט 14. A. καὶ καταφυτεύσω ἐν ἐγκάτῳ σου, καὶ καταλήψῃ, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς. Σ. ἀλλὰ καὶ διαφθερεῖς εἰς τὰ ἐντός σου, καὶ ἥξεις, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς. O. καὶ συσκοτάσει ἐν σοὶ, καὶ ἐκκλινεῖ, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς.

מעשה 16. A. ποιήματα. O. ἔργα.

מעצות O. ὁδοῖς. Ἄλλος, βουλαῖς.

2. Hebr. Vul. & fortia fundamenta terræ. *S.* & antiqua fundamenta terræ. *LXX.* & valles fundamenta terræ. *V.* ethanim fundamenta terræ.

5. *Hebr.* Reliqui, *Vulg.* de Setim. *LXX.* de Schœnis.

Hebr. Vulg. justitias. *S.* misericordia. *LXX.* justitia.

8. *H.* & humiliare te ambulando cum Deo tuo. *LXX.* & paratus sis ambulare cum Domino Deo tuo. *Th.* & cave diligenter ut ambules cum Eloaich. *V.* & solicitum esse. *Vul. & solicitum ambulare cum Deo tuo.*

9. *Heb. S.* clamabit. *LXX.* vociferabitur. *Vul. clamat.*

14. *Hebr.* & depressio tua in interiore tuo, & apprehendet, & non producet. *A.* & plantabo in interiori tuo, & comprehenderis, & non salvaberis. *S.* sed & corrumpes in intimo tuo, & venies, & non salvaberis. *LXX.* & contenebrescet in te, & declinabit, & non salvaberis. *Vulg. & humiliatio tua in medio tui: & apprehendes, & non salvabis.*

16. *Heb.* opus. *A.* facta. *LXX. Vul.* opus.

Hebr. Alius, consiliis. *LXX.* viis. *Vulg. voluntatibus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Michææ.

v. 2. Hieron. *S. & Th. transtulerunt*, & antiqua fundamenta terræ. *Quinta autem Ed. ipsum Hebraïcum posuit*, ETHANIM fundamenta terræ.

v. 5. Hieron. *Pro* justitiis *sive* justitia, misericordias *interpretatus est S. & ubi LXX.* schœnis; *Omnes ipsum Hebraïcum* SETTIM *transtulerunt.*

v. 8. καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ ἐλωαΐχ. Sic restituit Martianæus, antea legebatur μετὰ θεοῦ σου. V. Ed. καὶ φροντίζειν. Hieron.

v. 9. Σ. βοήσει. Barberin.

v. 14. A. καὶ καταφυτεύσω &c. Lectiones Aquilæ & Symm. Sic exhibet Barberin.

v. 16. A. ποιήματα. Barb.

Ibid. Ἀλλ. βουλαῖς. Idem.

MICHÆÆ CAP. VII.

אבד 2. Οἱ λοιποὶ, ἐκλέλοιπεν. Ο. ἀπόλωλεν.

מבוכה 4. Αλλ. πολιορκία. Αλλος, φρούρησις. Ο. κλαυθμοί.

חק 11. Σ. ἐπιταγή. Ο. νόμιμα. Θ. πρόσταγμα.

מצור 12. Π. περιοχὴ, καὶ περίφραγμα καὶ πολιορκία. Ο. ὀχυραί.

לעד 18. Οἱ λοιποὶ, εἰσαεί. Ο. Ε. εἰς μαρτύριον.

קדם 20. Ο. ἀρχῆθεν. Αλλως, ἔμπροσθεν.

2. Hebr. LXX. Vul. periit. Reliqui, defecit. 4. Hebr. perplexitas. Alius, obsidio. Al. munitio. LXX. fletus. Vul. vastitas.

11. Heb. statutum. S. præceptum. LXX. legitima. Th. jussio. Vulg. lex.

12. Heb. munitionis. Omnes, munitio, & circumvallatio, & obsidio. LXX. munitæ. Vulg. munitas.

18. Heb. in perpetuum. Reliqui, in sempiternum. LXX. V. in testimonium. Vulg. ultra.

20. H. quondam. LXX. a principio. al. priores. Vulg. antiquis.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Michææ.

v. 2. οἱ λοιπ. ἐκλέλοιπεν. Barberinus.

v. 4. Hieronymus: Vastatio tua venit: nunc erit vastitas eorum, i. habitatorum *sive* obsidio: MABUCHA *enim magis* πολιορκίαν *&* φρούρησιν, *i.* obsidionem *&* custodiam, *quam* vastitatem *in Hebræo sonat.* Ubi haud dubie aliorum Interpretum versionem tacito nomine adfert.

v. 11. S. Th. ἐπιταγὴν καὶ πρόσταγμα. Hieronymus.

v. 12. Hieron. MASOR: *quod verbum si in præpositionem* MA, *& nomen* SOR, dividatur, de Tyro; *intelligitur: sin autem unus sermo sit*, munitionem; *sonat. Denique omnes* περιοχὴν, καὶ περίφραγμα, καὶ πολιορκίαν, non de Tyro, *ut LXX. sed* munitionem *&* ambitum muratæ urbis *transtulerunt.* Ubi trium haud dubie lectionem adfert.

v. 12. οἱ λοιποὶ, εἰσαεὶ &c. Has lectiones ex Codice Regio & ex Hieronymo mutuamur.

v. 20. Αλλως, ἔμπροσθεν. Sic quædam Exemplaria.

NAHUM

CAPUT PRIMUM.

משא 1. Α. ἄρμα. Ο. λῆμμα.

בעל חמה 2. Α. Θ. ἔχων θυμόν. Ο. μετὰ θυμοῦ.

ותשא 5. Α. ἔφριξεν. Σ. ἐκινήθη. Ο. ἀνεστάλη.

ומי יקום בחרון אפו 6. Α. τίς ἀντιστήσεται. . . .
Σ. . . . .
Ο. καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ.

נתכה Α. συνεχωνεύθη. Σ. Θ. ἔσταξεν. Ο. τήκει.

ובשטף עבר כלה יעשה מקומה 8. Σ. . . .
. . . . . Α. . . . . ἀπὸ τῶν ἀνισταμένων.
Ο. καὶ κατακλυσμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται τοὺς ἐπεγειρομένους. Θ. . . . . . .
Ε. . . . .

לא-תקום פעמים צרה 9. Σ. . . . . .
Ο. οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει.
Θ. . . . . .

רעה יעץ בליעל 11. Α. κακίαν βουλευόμενος ἀποστασία. Ο. πονηρὰ βουλευόμενος ἐναντία.

1. Hebr. A. Vulg. onus. LXX. assumptio. 2. Hebr. A. Th. Vulg. habens furorem. LXX. cum furore.

5. Heb. & conflagravit. A. inhorruit. S. commota est. LXX. contracta est. Vul. contremuit.

6. Heb. & quis stabit in ira furoris ejus? A. quis resistet. . . . S. & quis sustinebit iram furoris ejus? LXX. Vul. & quis resistet in ira furoris ejus?

Hebr. Vulg. effusa est. A. conflata est. S. Th. stillavit. LXX. consumit, *sive* liquefacit.

8. Hebr. & in inundatione transeunte consummationem faciet loci ejus. S. Vulg. & in diluvio prætereunte consummationem faciet loci ejus. A. . . . . a consurgentibus. LXX. & in diluvio transeunte consummationem faciet: transeuntes. Th. . . . . consurgentibus ei. V. . . . . a consurgentibus ei.

9. Hebr. non consistet bis angustia. S. non sustinebunt impetum secundum angustiæ. LXX. non vindicabit bis in idipsum in tribulatione Th. non consurget secunda tribulatio. Vulg. *non consurget duplex tribulatio.*

11. Hebr. malum consulens Belial. A. malitiam deliberans, apostasia. LXX. pessima cogitans contraria. Vulg. *malitiam: mente pertractans prævaricationem.*

כי קלות 14. O. ὅτι ταχεῖς. E. ὅτι ὑβρίσθης.

14. *Hebr.* quia despectus fuisti. *LXX.* quia veloces. *V.* quia contumelia affectus es. *Vulg.* *quia inhonoratus es.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Nahum.

v. 1. A. ἆρμα. Hieron. Prologo in Nahum. *LXX.* *interpretantur* λῆμμα. *A.* ἆρμα. *Apud Hebræos* MASSA.

v. 2. A. Σ. ἔχων θυμόν. Drusius.

v. 5. A. ἔφριξεν &c. Theodoretus.

v. 6. Hieronymus. *Apertius interpretatus est Sym.* & quis sustinebit iram furoris ejus. Infra vero : *Porro verbum Hebraïcum* IACCUM ; *quod & A. & LXX. transtulerunt*, resistet &c.

Ibid. A. συνεχωνεύθη &c. Hieronymus.

v. 8. Hieronymus : *Verbum* MACOMA , *quod nos interpretati sumus* , loci ejus , *omnes in duas orationis partes diviserunt ; ut* MA , *in præpositionem* de , *verterent* , *i.* ἀπὸ , COMA , *surgentes interpretarentur.* *Denique Aquila* ἀπὸ ἀνισταμένων , *inquit* , *i.* a consurgentibus ; *LXX.* consurgentes ; *Theodotio* , consurgentibus ei ; *V. Ed.* a consurgentibus illi. *Solus Symmachus cum nostra interpretatione consentiens* , *ait :* Et in diluvio &c.

v. 9. S. Th. Lectiones adfert Hieronymus, ut nos edimus.

v. 11. A. κακίαν βουλευόμενος &c. Ms. Jes.

v. 14. *V. Editio* , ὅτι ὑβρίσθης , *LXX. transtulerunt :* quia veloces , *quod in Hebraïco legitur* CHI CALLOTH.

NAHUM CAP. III.

פרק מלאה 1. A. ἐξαυχενισμοῦ πλήρης. Σ. 1. ἀποτομίας πλήρης. Σ. 2. μελοκοπίας πλήρης. O. ἀδικίας πλήρης.

1. *Hebr.* extorsione plena. *A.* excervicatione plena. *S.* 1. crudelitate plena. *S.* 2. membrorum concisione plena. *LXX.* iniquitate plena. *Vulg.* *dilaceratione plena.*

לא ימיש טרף Σ. : : : : :
O. οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα.

Hebr. non recedet præda. *S.* ubi indesinens præda est. *LXX.* non contrectabitur venatio. *Vulg.* *non recedet a te rapina.*

יכשלו בגויתם 3. Σ. : : : :
O. καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν.

3. *Hebr.* impingent in corpora eorum. *S.* & offendunt in cadaveribus mortuorum. *LXX.* & infirmabuntur in corporibus eorum. *Vulg.* *& corruent in corporibus suis.*

בעלת כשפים 4. A. Σ. : : : :
O. ἡγουμένη φαρμάκων.

4. *Heb.* patronæ maleficiorum. *A. S.* habens maleficia. *LXX.* dux maleficiorum. *Vulg.* *habentis maleficia.*

7. והיה כל־ראיך ידוד ממך ואמר שדדה נינוה מי ינוד לה Σ. : : : : :
: : : : : : : :
O. καὶ ἔσται, πᾶς ὁ ὁρῶν σε καταβήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ, δειλαία Νινευή, τίς στενάξει αὐτήν;

7. *Hebr.* Et erit omnis qui viderit te vagabitur a te , & dicet , vastata est Ninive , quis condolebit ei ? *S.* Et omnis qui viderit te recedet a te , & dicet , dissipata est Ninive , quis lugebit cum ea ? *LXX.* Et erit , omnis qui viderit te recedet a te , & dicet , misera Nineve , quis gemet eam ? *Vulg.* *Et erit : omnis, qui viderit te , resiliet a te , & dicet ; vastata est Ninive : quis commovebit super te caput?*

מקבץ 18. A. Σ. Θ. ὁ συνάγων. O. ἐκδεχόμενος.

18. *Heb. A. S. Th. Vul.* qui congreget. *LXX.* qui suscipiat.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Nahum.

v. 1. Hieronymus. *Ubi nos posuimus* laceratione plena , *in Hebræo habetur* PHEREC MALEA , *quod interpretatus est A.* ἐξαυχενισμοῦ πλήρης , *i.* excervicatione plena. *Symmach. autem* ἀποτομίας πλήρης , *quod possumus dicere* , crudelitate *vel* severitate plena. *In altera ejus Editione reperi* , μελοκοπίας πλήρης , *i.* sectionibus carnium , & frustis per membra concisis.

Ibid. S. *ubi indesinens* &c. Hieronymus.

v. 3. S. *& offendunt* &c. Drusius ex Hieronymo.

v. 4. A. S. *habens maleficia.* Hieronymus.

v. 7. S. *& omnis qui viderit* &c. Hieronymus.

HABACUC

CAPUT PRIMUM.

המשא 1. A. ἆρμα. Σ. O. Θ. λῆμμα.
ראו בגוים 5. A. Σ. Θ. . . . .
O. ἴδετε οἱ καταφρονηταί.

כי־פעל פעל בימיכם לא תאמינו כי־יספר
Σ. . . . .
O. διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐὰν τις ἐκδιηγῆται.

ממנו משפטו ושאתו יצא הוא 7. Σ. αὐτὸς ἑαυτῷ δικάσει, καὶ δόγμα τὸ ἑαυτοῦ ἐπεξελεύσεται. O. ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται.

ופשו פרשיו 8. Σ. . . . .
O. καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ.

מזאבי ערב A. ὑπὲρ παρδάλεις τῆς ἑσπέρας. O. ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας.

כלה לחמס יבוא 9. Σ. πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει. O. συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἥξει.

מגמת פניהם קדימה Σ. ἡ προσόψις τοῦ προσώπου αὐτῶν ἄνεμος καύσων. O. ἀνθεστηκότας προσώποις αὐτῶν ἐξεναντίας.

ואשם 11. A. Σ. καὶ πλημμελήσει. O. καὶ ἐξιλάσεται.

הלוא אתה מקדם יהוה אלהי קדשי לא נמות 12. יהוה למשפט שמתו וצור להוכיח יסרתו A. . . . .
. . . .
καὶ στερεὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἐθεμελίωσας αὐτόν. Σ. . . . . . εἰς τὸ κρίνειν
. . . .
καὶ κραταιὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἔστησας αὐτόν. O. οὐχὶ σὺ ἀπ᾽ ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτό, καὶ ἔπλασέ με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ.

תחריש בבלע רשע צדיק ממנו 13. A. Σ. Θ. παρασιωπᾷς καταπίνοντος ἀσεβοῦς τὸν δικαιότερον αὐτοῦ. O. παρασιωπήσῃ ἐν τῷ καταπίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον.

1. Heb. *A. Vul.* onus. *S. LXX. Th.* assumptio. 5. *Heb.* videte in gentibus. *A. S. Th. Vulg.* aspicite in gentibus. *LXX.* videte contemptores. *Alius*, videbitis calumniatores. *Alius*, videbitis declinantes.

H. quia opus operans in diebus vestris, non credetis cum narrabitur. *S.* quia opus fiet in diebus vestris, quod nemo credet cum narrabitur. *LXX.* quia opus ego operor in diebus vestris, quod non credetis, si quis narraverit. *Vulg. quia opus factum est in diebus vestris, quod nemo credet cum narrabitur.*

7. *Hebr.* Ipsa ex seipsa judicium ejus, & exaltatio ejus egredietur. *S.* Ipsa sibi judicabit, & decreto suo egredietur. *LXX.* Ex ipsa judicium ejus erit, & assumptio ejus ex se egredietur. *Vul. Ex semetipsa judicium, & onus ejus egredietur.*

8. *H.* & late patebunt equites ejus. *S.* effundentur equites ejus. *LXX.* & equitabunt equites ejus. *Vulg. & diffundentur equites ejus.*

Hebr. præ lupis vesperæ. *A.* præ pardis vesperæ. *LXX.* lupis Arabiæ. *Vulg. velociores lupis vespertinis.*

9. *H.* tota ipsa ad rapinam veniet. *S.* omnia in avaritiam venient. *LXX.* consummatio in impios veniet. *Vul. omnes ad prædam venient.*

Hebr. oppositio facierum eorum ad Orientem. *S.* aspectus vultus eorum ventus urens. *LXX.* resistentes faciebus ipsorum ex adverso. *Vul. facies eorum ventus urens.*

11. *Hebr. A. S.* & delinquet. *LXX.* & propitiabitur. *Vulg. & corruet.*

12. *H.* Nonne tu a principio Dominus Deus meus sanctus meus: non moriemur, Domine, ad judicium posuisti eum, & petram ad increpandum fundasti eum. *A.....* & firmum ad arguendum fundasti eum. *S.* Nonne tu a principio Domine Deus meus, sancte meus, ut non moreremur? Domine ad judicandum posuisti eum, fortem ad corripiendum constituisti eum. *LXX.* Nonne tu a principio Domine Deus sancte meus? & non moriemur: Domine in judicium posuisti ipsam: & plasmavit me ut arguam disciplinam ejus. *Vulg. Numquid non tu a principio, Domine Deus meus, Sancte meus, & non moriemur? Domine in judicium posuisti eum: & fortem, ut corriperes, fundasti eum.*

13. *H.* Tacebis in deglutiendo impio justum præ se. *A. S. Th. Vulg.* Taces devorante impio justiorem se. *LXX.* Tacebis dum impius devorat justum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Habacuc.

v. 1. Hieronymus in Prologo. LXX. S. Th. λῆμμα. A. pondus, i. ἆρμα, ut supra cap. 1. Nahum.

v. 5. Hieron. *Ubi in Hebraïco scriptum est* RAU BAGGOIM, *& nos transtulimus*, aspicite in gentibus, *& LXX. posuerunt*, Videte contemtores, *excepto Aquila & S. & Th. qui cum nostra interpretatione concordant, in alia quadam Editione habetur*, videbitis calumniatores, *& in alia pariter absque auctoris titulo*, videbitis declinantes.

v. 6. Hieron. *Symmachus pro eo quod diximus*, quia opus factum est in diebus vestris, *interpretatus est*, quia opus fiet in diebus vestris: *cætera similiter*.

v. 7. Σ. αὐτὸς ἑαυτῷ &c. Theodoretus. Codex vero Reg. habet ἑαυτόν. *Hieronymus*: S. ipsa sibi judicabit, & decreto suo egredietur.

v. 8. S. *effundentur equites ejus*. Hieron.

Ibid. A. ὑπὲρ παρδ. Barberinus.

v. 9. Σ. πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει. Theodoretus & Cod. Reg.

Ibid. Σ. ἡ πρόσοψις &c. Iidem.

v. 11. A. καὶ πλημμελήσει. Hieronymus, qui sic habet: *Et postea corruet: pro quo A. & S. transtulerunt* καὶ πλημμελήσει, *i.* & delinquet; *hanc habente Scriptura sancta consuetudinem, ut* VASAM, *i.* delinquet, *ponat pro eo quod est*, desinet esse *quod fuerat*.

v. 12. S. *Nonne tu a principio* &c. Hieron. Græca vero Aquilæ & Symmachi ex Barberino mutuamur.

v. 13. A. Σ. Θ. παρασιωπᾷς &c. Theodoretus & Ms. Reg.

HABACUC CAP. II.

1. על־משמרתי אעמדה ואתיצבה על־מצור ואצפה לראות מה־ידבר־בי ומה אשיב על־תוכחתי

Σ. . . . .

. . . .

. . . .

O. ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι, καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν, καὶ ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοί, καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου.

1. Hebr. Super custodiam meam stabo, & subsistam super munitionem, & contemplabor ad videndum quid loquatur in me, & quid respondeam super increpatione mea. *S.* Quasi custos super speculam stabo, & stabo velut inclusus, & contemplabor ut videam quid dicatur mihi, & quid respondeam, & contradicam adversum arguentem me. *LXX.* Super custodiam meam stabo, & ascendam super petram, & contemplabor ad videndum quid loquetur mihi, & quid respondeam ad correptionem meam. *Vul. Super custodiam meam stabo, & figam gradum super munitionem: & contemplabor, ut videam quid dicatur mihi, & quid respondeam ad arguentem me.*

מצור A. E. . . . Σ. . . . O. πέτραν. Θ. . . . . .

Hebr. Vulg. munitionem. *A. V.* circum. *S.* conclusum. *LXX.* petram. *Th.* gyrum.

חזון 2. A. ὁραματισμόν. O. ὅρασιν.

הלחות Σ. . . . . O. πυξίον.

ירוץ A. Σ. τρέχῃ. O. διώκῃ.

2. *Hebr. LXX.* visionem. *A. Vul.* visum.

Hebr. Vulg. tabulas. *S.* paginas. *LXX.* buxum.

Heb. Vul. percurrat. *A. S.* currat. *LXX.* persequatur.

ולא יכזב 3. A. Σ. καὶ οὐ διαψεύσεται. O. καὶ οὐκ εἰς κενόν.

3. *Hebr. A. Vulg.* & non mentietur. *LXX.* & non in vanum.

אם־יתמהמה חכה־לו כי־בא יבא לא יאחר

A. ἐὰν δὲ μελλήσῃ, προσδέχου αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥξει (al. ἐλεύσεται) καὶ οὐ βραδυνεῖ. Σ. στραγγεύσεται. . . . . . .

O. ἐὰν ὑστερήσῃ ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ.

H. si moram fecerit expecta eum, quia veniendo veniet, non tardabit. *A.* si autem procrastinaverit, expecta eum, quia veniens veniet, & non tardabit. *S.* coarctabit. . . *LXX.* si moram fecerit, sustine eum, quia veniens veniet, & non tardabit. *Vulg. si moram fecerit, expecta eum, quia veniens veniet, & non tardabit.*

הנה עפלה לא־ישרה נפשו בו 4. A. ἰδοὺ νωχελευομένου οὐκ εὐθεῖα ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. O. ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ.

4. *H.* Ecce elata est, non recta anima ejus in eo. *A.* Ecce tardante non recta anima mea in ipso. *LXX.* si retraxerit se, non placet anima mea in eo. *Vul. Ecce qui incredulus, est non erit recta anima ejus in semetipso.*

וצדיק באמונתו יחיה A. καὶ δίκαιος ἐν πίστει αὐτοῦ ζήσεται. Σ. Θ. E. ς'. Z. ὁ δὲ δίκαιος τῇ ἑαυτοῦ πίστει ζήσει. O. ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται.

Heb. A. & justus in fide sua vivet. *S. Th. V. VI. VII.* justus autem fide sua vivet. *LXX.* justus autem ex fide mea vivet. *Vul. justus autem in fide sua vivet.*

לא ינוה 5. Σ. οὐκ εὐπορήσει. (al. εὐπραγήσει.)

5. *Hebr.* non habitabit. *S.* non abundabit.

O. οὐθὲν μὴ περάνῃ.

ויקצו 7. Οἱ λοιποὶ, ἐξυπνισθήσονται. O. ἐκνήψουσιν.

הוי 9. Σ. Οὐαί. O. ὦ.

כי־אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה 11. Αλλος, ...

Αλλος, ...

O. διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κάνθαρος ἐκ ξύλου φθέγξεται αὐτά.

וכפים מעץ יעננה A. καὶ μάζα ἐκ ξύλου (ἀποκριθήσεται.) Σ. καὶ σύνδεσμος οἰκοδομῆς ξύλινος ἀποφθέγξεται. Θ. E. καὶ σύνδεσμος ξύλου φθέγξεται αὐτά. Θ. ἔνδεσμος. Barberinus.

הוי משקה רעהו מספח חמתך 15. A... ἐξ ἐκπέμψεως. Barber. ἐπιπέμψεως χόλου σου. Σ... καὶ ἀφιὼν ἀκρίτως τὸν θυμὸν ἑαυτοῦ. O. Ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾷ. E. ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀνατροπῆς τῆς ὀργῆς σου. Θ. . . . . . ἀπὸ χύσεως θυμοῦ σου. Αλλ. οὐαὶ τῷ ποτίζοντι τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ ἀέλλῃ πετομένῃ. Αλλ. . . . ἐκστάσιν ὀχλουμένῃ.

מעורי A. γύμνωσιν. Σ. ἀσχημοσύνην. O. τὰ σπήλαια.

הערל 16. A. καρώθητι. O. σαλεύθητι.

חמס 17. A. αἷμα. Σ. πλεονεξία. O. ἀσέβεια.

ושד בהמות A. καὶ προνομὴ κτηνῶν. Σ. διαρπαγὴ κτηνῶν. O. ταλαιπωρία θηρίων.

יחיתן A. καταπλήξει. Σ. ἡττήσει. O. πτοήσει.

אלמים 18. Σ. ἄλαλα. O. κωφά.

ובל־רוח אין בקרבו 19. A. . . . . . O. καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

[*al.* prosperabit.] *LXX.* nihil perducet ad finem. *Vul. non decorabitur.*

7. *Heb. LXX.* evigilabunt. *Reliqui*, expergiscentur. *Vul. suscitabuntur.*

9. *Hebr. S. Vul.* Væ. *LXX.* ô.

11. *Hebr.* quia lapis e pariete clamabit, & massa de ligno respondebit ei. *Alius*, quia lapis in pariete clamabit, quasi vermis in ligno loquens. *Alius*, lapis enim de pariete vociferabitur, & σκώληξ de ligno loquetur ei. *LXX.* quoniam lapis de pariete clamabit, & scarabeus de ligno loquetur ea. *Vulg. quia lapis de pariete clamabit: & lignum, quod inter juncturas ædificiorum est, respondebit ei.*

Heb. & massa de ligno respondebit ei. *A.* & massa de ligno respondebit. *S.* & colligatio ædificii lignea vocem dabit. *Th. V. Ed.* & colligatio ligni vociferabitur ea. *Vulg. & lignum, quod inter juncturas ædificiorum est, respondebit.*

15. *Hebr.* Væ propinanti socio suo, adjungenti venenum tuum. *A.* . . . . . ex emissione. *Barb.* attritione furoris tui. *S.* . . . . . & emittens absque judicio furorem suum. *LXX.* O qui propinat proximo suo subversionem turbidam. *V.* de insperata subversione iræ tuæ. *Th.* . . . de effusione furoris tui. *Alius*, Væ qui potum dat amico suo turbinem volantem. *Al.* Væ qui potum dat amico suo extasin turbidam. *Vulg. Væ qui potum dat amico suo, mittens fel suum.*

H. nuditates. *A. Vul.* nuditatem. *S.* turpitudinem. *LXX.* speluncas.

16. *Heb.* denudare præputium. *A. Vul.* consopire. *LXX.* commovere.

17. *Heb.* rapina. *A.* sanguis. *S.* avaritia. *LXX.* impietas. *Vul. iniquitas.*

Hebr. A. & præda jumentorum. *S.* direptio jumentorum. *LXX.* miseria bestiarum. *Vulg. vastitas animalium.*

Heb. conteret. *A. Vul.* deterrebit. *S.* superabit. *LXX.* terrebit.

18. *Hebr. S. LXX. Vulg.* muta.

19. *H.* & omnis spiritus non in medio ejus. *A.* & spiritus ejus non est in visceribus, sive in medio ejus. *LXX.* & omnis spiritus non est in eo. *Vul. & omnis spiritus non est in visceribus ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Habacuc.

v. 1. S. *quasi custos* &c. Hieronymus qui subdit: *Pro munitione & petra, in cujus locum Symm. interpretatus est*, conclusum, *in Hebræo ponitur* MASUR, *quod Th.* gyrum, *A. & V.* circum *transtulerunt.*

v. 2. A. ὁραματισμόν. Hieronymus.

Ibid. Hieronymus. *Pro* tabulis *&* buxo, *quod Hebraïce dicitur* ALLUOTH *S. interpretatus est* paginas. Forte σελίδας. Aquila vero πλάκας verterit de more. LXX. πυξίον, fortasse πυκτίον, librum.

Ibid. A. Σ. τρέχῃ. Barberin.

v. 3. A. καὶ οὐ διαψεύσεται. Eusebius in Demonstrat. Evang. p. 276. & Barberinus qui id Aquilæ & Symmacho tribuit.

Ibid. A. ἐὰν δὲ μελλήσῃ &c. Ex eodem Euseb. Σ. στραγγεύσεται. Barberin.

v. 4. A. ἰδοὺ νωχελευομένου &c. Ex eodem p. 278. ut & sequentia A. καὶ δίκαιος &c. ubi Hieronymus: *Et ubi LXX. posuerunt*, justus autem ex fide mea vivet: *Denique Symmachus significantius interpretans ait:* Justus autem per fidem suam propriam vivet: *quod Græce dicitur:* ὁ δὲ δίκαιος τῇ ἑαυτοῦ πίστει ζήσει. (Hæc depravata sunt in Editis, sed ex Eusebio restituuntur.) BAEMUNATHO quippe, *quod interpretatur* in fide sua, *si* IOD *& non* VAU *literam haberet in fine, ut LXX. putaverunt; & legeretur* BAEMUNATHI, *recte transtulissent*, in fide mea.

v. 5. Σ. οὐκ εὐπορήσει, *i.* in rerum omnium erit penuria, *Hieron.* Barberinus habet, εὐπραγήσει.

v. 7. οἱ λοιπ. ἐξυπν- Barberinus.

v. 9. Σ. οὐαί. Idem.

v. 11. Hæc ex Hieronymo prodeunt, qui ſic habet: *Porro quod nos interpretati ſumus :* Et lignum quod inter juncturas ædificiorum eſt reſpondebit : *pro quo LXX. poſuerunt :* Et ſcarabeus de ligno loquetur ea, *manifeſtius more ſuo tranſtulit Symm.* καὶ συνδεσμὸς &c. ut ſupra in textu : *quæ & ipſæ interpretationes cum Symmachi & noſtra interpretatione concordant : quod enim lingua Hebraïca dicitur* CHAPHIS, *lignum ſignificat, quod ad continendos parietes in medio ſtructuræ ponitur ; & vulgo apud Græcos appellatur* ἱμάντωσις. . . . . *Reperi, exceptis quinque Editionibus, i. A. S. LXX. Th. & V. in duodecim Prophetis & duas alias Editiones, in quarum una ſcriptum eſt :* quia lapis &c. *Sed & Aquila aliud quiddam, quam nos diximus poſuit,* καὶ μάζα, *i.* & maſſa de ligno reſpondebit. Illæ vero duæ Editiones incerto auctore ſunt ſexta & ſeptima, quas memorat ſupra Euſebius v. 4. De lignis ad ſtructuræ murorum firmitatem uſurpatis, hæc habet Flaminius Vacca, quem ex Italico Vulgari idiomate Latine verſum edidimus in Diario Italico p. 205. *Memini audiviſſe me ab Horatio Mario, ut exornaretur Monaſterium quoddam Monialium, jam in foro Nervæ ſitum, in ſolum projecta fuiſſe quædam ſaxa peperina quadra, & inter duo quadra fuiſſe aſſulas ex quolibet latere, ad formam caudæ hirundinis. Sed, quod ſummopere miror, aiebat Horatius uſque adeo ſanas & ſinceras eſſe, ut poſſent adhuc in opus admoveri. Nulluſque lignarius faber ligni naturam novit.*

v. 15. Has item omnes lectiones adfert Hieronymus ibid. quas hic repetere non eſt neceſſe. Ad Aquilam vero pro ἐκπέμψεως, Barberinus habet, ἐπιτείψεως non male.

Ibid. A. γύμνωσιν &c. Barb.

v. 16. A. καρώθητι. Barb.

v. 17. A. ἄμα, forte αἰμάς ; ita ut vocem Hebraïcam Græcis literis expreſſerit, addito i. poſt a. ut alibi.

Ibid. A. καὶ προνομὴ & cætera hujus verſus ex Barberino.

v. 18. Σ. ἄλαλα. Hieron.

v. 19. Hieron. *Unde & Aquila ſignificantius vertit Hebraïcum dicens :* Et ſpiritus &c.

HABACUC CAP. III.

תפלה לחבקוק הנביא על שגינות 1. A. Σ. E. Ωδή. . . ἐπὶ ἀγνοημάτων. O. καὶ Ἄλλος, προσευχὴ Ἀμβακοὺμ τοῦ προφήτου μετ' ᾠδῆς. Θ. . . . ὑπὲρ τῶν ἑκουσιασμῶν.

יהוה שמעתי שמעך יראתי יהוה פעלך 2. O. κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, καὶ ἐφοβήθην. Ἄλλος, κύριε εἰσήκουσα τὴν ἀκοήν σου, καὶ εὐλαβήθην, ambo, κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐξέστην.

בקרב שנים חייהו A. ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ζώωσον αὐτό. Σ. ἐντὸς τῶν ἐνιαυτῶν ἀναζώωσον αὐτό. O. καὶ Ἄλλος, ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ. Θ. ἐν μέσῳ ἐτῶν ζώωσον αὐτό.

בקרב שנים תודיע ברגז רחם תזכור O. καὶ Ἀλλ. ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ, ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ.

אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר־פארן 3. A. Σ. E. ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἥξει . . . . Θ. ὁ θεὸς ἐκ Θαιμὰν ἥξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαρὰν κατασκίου δασέος. Θ. ὁ θεὸς (al. ἐλωὰ) ἀπὸ νοτίου ἥξει, ἀπὸ ὄρους Φαράν. Ἄλλος, ὁ θεὸς ἀπὸ λιβὸς ἥξει, καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαράν.

סלה A. ἀεί. Σ. εἰς τὸν αἰῶνα. O. διάψαλμα. Θ. εἰς τέλος. E. σελά. Ἄλλος, μεταβολὴ διαψάλματος.

כסה שמים הודו תהלתו מלאה הארץ A. Θ. ἀπεκάλυψεν οὐρανοὺς τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς, δόξης αὐτοῦ καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπληρώθη ἡ οἰκουμένη. O. ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ, καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. Ἄλλος, ἐκάλυψεν

1. Heb. Oratio Habacuc Prophetæ ſuper ſigionoth. *A. S. V.* Canticum . . . ſuper ignorantiis. *LXX. & Alius*, Oratio Ambacum Prophetæ cum Cantico. *Th*. . . pro voluntariis. *Vulg. Oratio Habacuc Prophetæ pro ignorantiis.*

2. *Hebr.* Domine, audivi auditum tuum, timui, Domine, opus tuum. *LXX.* Domine, audivi auditum tuum, & timui. *Alius*, Domine, audivi auditum tuum, & reveritus ſum. *Ambo*, conſideravi opera tua & obſtupui. *Vul. Domine, audivi auditionem tuam, & timui, Domine, opus tuum.*

Heb. in interiori annorum vivifica illud. *A.* in appropinquando annos vivifica illud. *S.* intra annos revivifica illud. *LXX. & Alius*, in medio duorum animalium cognoſcêris. *Th.* *Vulg.* in medio annorum vivifica illud.

Heb. in interiori annorum notum facies, in ira miſericordiæ recordaberis. *LXX. & Alius*, cum appropinquaverint anni cognoſceris, cum advenerit tempus demonſtraberis. *Vul. in medio annorum notum facies, cum iratus fueris, miſericordiæ recordaberis.*

3. *Heb.* Deus de Theman veniet, & ſanctus de monte Pharan. *A. S. V.* Deus de Thæman veniet. *LXX.* Deus de Thæman veniet, & ſanctus de monte Pharan, umbroſo condenſo. *Th.* Deus (*al.* eloa.) ab Auſtro veniet, a monte Pharan. *Alius*, *Vul.* Deus ab Auſtro veniet, & ſanctus de monte Pharan.

Heb. V. ſela. *A.* ſemper. *S.* in ſæculum. *LXX.* diapſalma. *Th.* in finem. *Alius*, mutatio diapſalmatis.

H. operuit cœlos decor ejus, & laudis ejus plena eſt terra. *A. Th.* revelavit cœlos decorem ejus, gloria ejus & laude ejus repletus eſt orbis. *LXX.* operuit cœlos virtus ejus, & laudis ejus plena eſt terra. *Alius*, operuit cœlum decorem gloriæ ejus, & laude ejus re-

ὁ οὐρανὸς τὴν εὐπρέπειαν τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη.

pletus est orbis. *Vulg. operuit cœlos gloria ejus: & laudis ejus plena est terra.*

ונגה כאור תהיה קרנים מידו 4. O. καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται, κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ. Ἀλλ. διαύγασμα φωτὸς ἔσται αὐτῷ, κέρατα ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ. Hanc postremam lectionem τοῖς O. tribuit Coislin. in margine positam.

4. *Heb.* & splendor ut lux erat, cornua de manu ejus ei. *LXX.* & splendor ejus ut lux erit, cornua in manibus ejus. *Alius*, splendor lucis erit ei: cornua de manu ejus sunt ipsi. *Vulg. splendor ejus ut lux erit: cornua in manibus ejus.*

ושם חביון עזה A. . . . . .
Σ. . . . .
O. καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ. Ἀλλ. ἐκεῖ ἐπεστηρίχθη ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ.

Heb. & ibi absconsio fortitudinis ejus. *A.* & posuit absconsionem fortitudinis suæ. *S.* & posuit absconditam fortitudinem suam. *LXX.* & posuit dilectionem robustam fortitudinis suæ. *Alius*, ibi firmata est virtus gloriæ ipsius. *Vul. ibi abscondita est fortitudo ejus.*

לפניו ילך דבר 5. A. . . . .
Σ. . . . . . .
O. πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος. Θ. λόγος. Ἄλλος, πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται πτῶσις.

5. *H.* ad facies ejus ibit pestis. *A.* ante faciem ejus ibit pestis. *S.* ante faciem ejus præcedet mors. *LXX.* ante faciem ejus ibit verbum. *Th.* verbum. *Alius*, ante faciem ejus præibit ruina. *Vul. ante faciem ejus ibit mors.*

ויצא רשף לרגליו A. . . Σ. Θ. E. . O. καὶ ἐξελεύσεται εἰς πεδία κατὰ πόδας αὐτοῦ. Ἄλλος, καὶ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσῃ τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν.

Hebr. & egrediebatur carbo ad pedes ejus. *A.* . . . . . . volatile. *S. Th. V.* volucris. *LXX.* & egredietur in campos ad pedes ejus. *Alius*, & ad pedes ejus sequeris maxima volucrium. *Vul. & egredietur diabolus ante pedes ejus.*

6. עמד וימדד ארץ ראה ויתר גוים ויתפצצו הררי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו O. ἔστη καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἐπέβλεψε καὶ διετάκη ἔθνη· διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ, ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι πορείας αἰωνίας αὐτοῦ. Ἄλλος, στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξέκαυσε τὰ ἔθνη· διεθρύβη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσεται· ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι ἐκ τοῦ αἰῶνος, αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς ἀλλοιωθήσονται· αὐτοῦ ἕνεκα σταθήσεται ἡ οἰκουμένη.

6. *Heb.* Stetit & mensus est terram: vidit & exsilire fecit gentes; & contriti sunt montes perpetuitatis, incurvaverunt se colles sæculi, itinera sæculi ei. *LXX.* Stetit & commota est terra: aspexit & tabuerunt gentes: contriti sunt montes violentiâ: tabuerunt montes sempiterni, itineris sempiterni ejus. *Alius*, Stans mensus est terram: cogitans effinxit gentes: contritæ sunt: & montes confringentur: humiliabuntur saltus a sæculo, viæ ab initio immutabuntur: ejus causâ commovebitur orbis. *Vul. Stetit & mensus est terram: aspexit & dissolvit gentes, & contriti sunt montes sæculi, incurvati sunt colles mundi ab itineribus æternitatis ejus.*

7. תחת און ראיתי אהלי כושן ירגזון יריעות ארץ מדין O. ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα Αἰθιόπων, πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιάμ. Ἄλλος, κατανενόηκα τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων, ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέῤῥεις Μαδιάμ.

7. *H.* Pro iniquitate vidi tentoria Chusan, moverunt se cortinæ terræ Madian. *LXX.* Pro laboribus vidi tentoria Æthiopum: pavebunt & tabernacula terræ Madiam. *Alius*, Cogitavi tabernacula Æthiopum, turbabuntur inhabitantes pelles Madiam. *Vulg. Pro iniquitate vidi tentoria Æthiopiæ: turbabuntur pelles terræ Madian.*

הבנהרים חרה יהוה אם־בנהרים אפך 8. O. καὶ Ἄλλος, μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριε, ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου;

8. *H.* Numquid in flumina iratus es, Domine, num in flumina furor tuus? *LXX. & Alius*, *Vulg.* Numquid in fluminibus iratus es, Domine, aut in fluminibus furor tuus?

אם־בים עברתך כי תרכב על־סוסיך מרכבתיך ישועה O. ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου; ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου, καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία. Ἀλλ. ἢ ἐν θαλάσσῃ ἡ ὀργή σου; ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου· ἡ ἱππασία σου σωτηρία ὃ προέβης.

Hebr. num in mare ira tua? quia equitabis super equos tuos, quadrigas tuas, salutem. *LXX.* vel in mare impetus tuus: quia ascendes super equos tuos, & equitatio tua salus. *Alius*, aut in mari ira tua: ascendisti super currus tuos, equitatio tua salus, quod præcessisti. *Vulg. vel in mari indignatio tua. Qui ascendes super equos tuos, & quadrigæ tuæ salvatio.*

עריה תעור קשתך שבעות מטות אמר 9. Ο. ἐντείνων ἐνέτεινας τόξον σου ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος. Ἄλλος, ἐξεγέρθη τὸ τόξον σου, ἐχόρτασας βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτοῦ.

9. *Hebr.* Denudatione denudabitur arcus tuus, juramenta tribuum, dictum. *LXX.* Intendens intendisti arcum tuum super sceptra, dicit Dominus. *Alius*, excitatus est arcus tuus, satiasti jacula pharetræ ejus. *Vul. Suscitans suscitabis arcum tuum, juramenta tribubus quæ locutus es?*

סלה A. ἀεί. Ο. Ἄλλος, διάψαλμα.

Hebr. sela. *A.* semper. *LXX. Alius*, diapsalma.

נהרות תבקע־ארץ Ο. ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ. Ἄλλος, ποταμοὺς διασκεδάσεις, καὶ γῆν σώσεις.

Heb. Vul. fluvios scindes terræ. *LXX.* fluviorum scindetur terra. *Alius*, fluvios dissipabis; & terram salvabis.

ראוך יחילו הרים זרם מים עבר נתן תהום 10. קולו רום ידיהו נשא Ο. ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσι λαοί, σκορπίζων ὕδατα πορείας· ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς, ὕψος φαντασίας αὐτῆς. Ἄλλος, ἐν τῷ ἀντοφθαλμεῖν σε ταραχθήσονται τὰ ὄρη· ἐν τῷ τὸν ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς, ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησε μεῖζον.

10. *Heb.* Viderunt te, tremuerunt montes; inundatio aquarum transiit. Dedit abyssus sonitum suum, altitudo manus suas elevavit. *LXX.* Videbunt te, & sicut parturiens dolebunt populi: dispergens aquas itineris. Dedit abyssus vocem suam, altitudo phantasiæ ejus. *Alius*, Cum contra respexeris, turbabuntur montes: cum ingens imber tuus pertransiret per eam, abyssus magis resonavit. *Vulg. Viderunt te, & doluerunt montes: gurges aquarum transiit. Dedit abyssus vocem suam, altitudo manus suas levavit.*

שמש ירח עמד זבלה לאור חציך יהלכו לנגה 11. ברק חניתך Ο. ἐπήρθη ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς, εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου. Ἄλλος, φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν· τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη· κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται, κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου.

11. *Heb.* Sol, luna stetit tabernaculo suo, ad lucem sagittarum tuarum ibunt, ad splendorem fulguris hastæ tuæ. *LXX.* Elevatus est sol, & luna stetit in ordine suo, in luce jacula tua ibunt, in splendore coruscationis armorum tuorum. *Alius*, lux splendida solis continuit; splendor autem lunæ stetit, secundum splendorem jaculorum tuorum ibunt, secundum splendorem fulguris gladii tui. *Vulg. Sol & luna steterunt in habitaculo suo, in luce sagittarum tuarum, ibunt in splendore fulgurantis hastæ tuæ.*

בזעם תצעד־ארץ באף תדוש גוים 12. Ο. ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν, καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη. Ἄλλος, μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν, μετ' ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη.

12. *Heb.* in ira incedes terram, & in furore triturabis gentes. *LXX.* in comminatione imminues terram, & in furore detrahes gentes. *Alius*, cum furore excitaberis super terram, cum ira triturabis gentes. *Vul. in fremitu conculcabis terram: in furore obstupefacies gentes.*

יצאת לישע עמך לישע את־משיחך 13. A. E. ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, εἰς σωτηρίαν σὺν χριστῷ σου. Σ. . . . . .
Ο. ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου τοῦ σῶσαι τὸν χριστόν σου. Θ. . . . .
ϛ'. ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦ τὸν χριστόν σου. (l. διὰ Ἰησοῦ τοῦ χριστοῦ σου.) Ἄλλ. ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ῥύσασθαι τοὺς ἐκλεκτούς σου.

13. *Hebr. A. V. Vulg.* Egressus es in salutem populi tui in salutem cum Christo tuo. *S. LXX.* Egressus es in salutem populi tui, ut salvares Christum tuum. *Th.* Egressus es salvare populum tuum, salvare Christum tuum. *VI. Ed.* Egressus es salvare populum tuum per Jesum Christum tuum. *Alius*, Apparuisti super salute populi tui, ad liberandum electos tuos.

מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עד־צואר סלה Ο. βαλεῖς εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον, ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου, διάψαλμα. Θ. . . . E. . . . Ἄλλος, κατετόξευσας κεφαλὰς ἀνθρώπων ὑπερηφάνων, ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται.

Hebr. transfixisti caput de domo impii, denudando fundamentum usque ad collum, sela. *LXX.* Mittes in capita iniquorum mortem, suscitasti vincula usque ad collum. Diapsalma. *Th.* . . . . . ornasti fundamentum usque ad collum. *V. Ed.* . . . . . denudasti, *sive* evacuasti fundamentum usque ad collum, sela. *Alius*, Sagittis confodisti capita hominum superborum; usque ad abyssum maris demergentur. *Vulg. Percussisti caput de domo impii; denudasti fundamentum ejus usque ad collum.*

14. נקבת במטיו ראש פרזו יסערו להפיצני עליצתם כמו־לאכל עני במסתר O. διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, σεισθήσονται ἐν αὐτῇ· διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρα. Ἄλλος, ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν· τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφαγεῖν τοὺς πτωχοὺς λάθρα.

להפיצני עליצתם כמו־לאכל עני במסתר A. τοῦ διασκορπίσαι, γαυριάματα αὐτῶν τοῦ φαγεῖν πένητας ἀποκρύφως. Σ. ἐπελθόντας σκορπίσαι γαυριῶντας ὥστε καταφαγεῖν κρυφίως. O. διανοίξουσι χαλινοὺς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρα.

15. דרכת בים סוסיך חמר מים רבים O. καὶ ἐπιβιβᾷς εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου, ταράσσοντας ὕδωρ πολύ. Ἄλλος, ἀνεβίβασας ἐπὶ θαλάσσας τοὺς ἵππους σου, ἐταράχθη τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου.

16. שמעתי ותרגז בטני לקול צללו שפתי יבוא רקב בעצמי ותחתי ארגז אשר אנוח ליום צרה לעלות לעם יגודנו O. ἐφυλαξάμην καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου, ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου, καὶ εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου, καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου. (Σ. Θ. καὶ ὑποκάτω μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου.) ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. Ἄλλος, ἐταξάμην, καὶ ἀνεστατώθη τὰ σπλάγχνα μου, ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου, ἀνέδυ τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου· κατ᾽ ἐμαυτὸν ἐταράχθην· ταῦτα φυλάξεις ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐπὶ ἔθνος πολεμοῦν τὸν λαόν σου.

17. כי־תאנה לא־תפרח ואין יבול בגפנים כחש מעשה־זית ושדמות לא־עשה אכל גזר ממכלה צאן ואין בקר ברפתים O. διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει, καὶ οὐκ ἔσται γεννήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις· ψεύσεται ἔργον ἐλαίας, καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν. ἐξέλιπεν ἀπὸ βρώσεως πρόβατα, καὶ οὐχ ὑπάρχουσι βόες ἐπὶ φάτναις. Ἄλλος, ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά. ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται, ἡ δὲ γῆ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην· ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις.

14. *H.* Perfodisti in baculis ejus caput paganorum ejus: turbinabunt ad dispergendum me: exultatio eorum quasi ad comedendum afflictum in abscondito. *LXX.* Discidisti in stupore capita potentium: commovebuntur in eo: aperient fræna sua sicut comedens pauper in abscondito. *Alius*, Ultus es cum virtute duces peccatorum, confidentes in arrogantia sua, ut comederent pauperes clam. *Vul. Maledixisti sceptris ejus, capiti bellatorum ejus, venientibus ut turbo ad dispergendum me. Exultatio eorum, sicut ejus qui devorat pauperem in abscondito.*

H. ad dispergendum me: exultatio eorum quasi ad comedendum afflictum in abscondito. *A.* ad dispergendum: exultationes eorum ad comedendum pauperes clam. *S.* irruentes ad dispergendum eos qui exultant ut devorent clam. *LXX.* aperient fræna sua sicut comedens pauper in abscondito.

15. *Heb.* Calcare fecisti in mare equos tuos, acervo aquarum multarum. *LXX.* Et ascendere facis in mare equos tuos, conturbantes aquam multam. *Alius*, Ascendere fecisti super maria equos tuos: conturbatæ sunt ingentes aquæ abyssi. *Vulg. Viam fecisti in mari equis tuis, in luto aquarum multarum.*

16. *Hebr.* Audivi, & expavit venter meus, ad vocem palpitarunt labia mea. Ingressa est putredo in ossa mea, & subtus me expavi, qui requiescam in die angustiæ, ascendendo ad populum, excidet eum. *LXX.* Custodivi & extimuit venter meus, a voce orationis labiorum meorum. Et ingressus est tremor in ossa mea: & subter me conturbata est habitudo mea. (*S. Th.* & sub me conturbata est habitudo mea.) Requiescam in die tribulationis, ut ascendam ad populum peregrinationis meæ. *Alius*, Ordinavi, & restituta sunt viscera mea, a voce oris tui, subiit tremor in ossa mea, in memetipso conturbatus sum. Hæc custodies in die tribulationis, ad reducendum super gentem impugnantem populum tuum. *Vulg. Audivi & conturbatus est venter meus: a voce contremuerunt labia mea. Ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scateat. Ut requiescam in die tribulationis: ut ascendam ad populum accinctum nostrum.*

17. *Hebr.* Quia ficus non florebit, & non germen in vitibus: mentiebatur opus olivæ, & arva non fecerunt cibum: abscidit de ovili pecus, & non bos in bovilibus. *LXX.* Quia ficus non afferet fructum, & non erunt germina in vineis: mentietur opus olivæ, & campi non facient escam: defecerunt ab esca oves, & non sunt boves in præsepibus. *Alius*, ficus non tradet fructum suum, & in vineis non erit productio: oliva de medio tolletur, terra autem non emittet herbam: deficient ex ovili oves, & boves non erunt in præsepibus. *Vulg. Ficus enim non florebit, & non erit germen in vineis. Mentietur opus olivæ, & arva non afferent cibum. Abscindetur de ovili pecus, & non erit armentum in præsepibus.*

ואני ביהוה אעלוזה אגילה באלהי ישעי 18. O. Αλλος, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.

18. *Heb.* Et ego in Domino exultabo, lætabor in Deo salute mea. *LXX. & Alius*, Ego autem in Domino exultabo, gaudebo in Deo salvatore meo. *Vulg. Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo.*

יהוה אדני חילי וישם רגלי כאילות ועל־במותי ידרכני למנצח בנגינותי 19. O. κύριος ὁ θεὸς δύναμίς μου, καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν· ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με, τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ. Αλλος, κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχὺν, καὶ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με· ταχύσας κατεπαύσατο.

19. *H.* Deus Dominus virtus mea, & ponet pedes meos tamquam cervorum: & super excelsa mea calcare faciet me, victorem in modulationibus meis. *LXX.* Dominus Deus virtus mea, & ponet pedes meos in consummationem: super excelsa ascendere facit me, ut vincam in cantico ejus. *Alius*, Dominus Deus meus dedit mihi fortitudinem, & constituit pedes meos firmos: & super colla inimicorum meorum ascendere facit me; cum festinasset requievit. *Vul. Deus Dominus fortitudo mea: & ponet pedes meos quasi cervorum. Et super excelsa mea deducet me victor in Psalmis canentem.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Habacuc.

v. 1. Hieronymus. *A. & S. & V. Ed. sicut nos* pro ignorationibus *transtulerunt: solus Th.* ὑπὲρ τῶν ἑκουσιασμῶν *i.* pro voluntariis, & pro his qui sponte delinquunt. *Hoc propterea ut intelligamus, exceptis LXX. nullum, orationem cum Cantico, transtulisse. Nam & in Hebraïco habet* AL SEGIONOTH, *quod dicitur,* ἐπὶ ἀγνοημάτων, *& nos transtulimus*, pro ignorationibus. In Codice Barberino adfertur interpretatio alia Cantici Habacuc cum hac nota in fine, τὴν ᾠδὴν τοῦ Αμβακοὺμ οὐχ εὗρον συμφωνοῦσαν οὔτε τοῖς O. οὔτε Ακύλᾳ οὔτε Συμ. οὔτε Θεοδοτίωνι. ζητήσεις οὖν εἰ τῆς Ε. ἢ τῆς ς΄. ἐκδόσεώς ἐστι. i. *Canticum Ambacum nec cum LXX. nec cum A. nec cum S. nec cum Th. consentit. Quæres igitur an ad Quintam vel ad Sextam Editionem pertineat.* Imo nec cum Quinta nec cum Sexta convenit, ut ex earum locis supra allatis liquidum est: quare ut incerti Interpretis postrema semper ponitur, præmissa voce, Αλλος, per totum Canticum. Esse vero septimam Editionem vix est quod dubitemus.

v. 2. A. Αλλ' ἐν τῷ ἐγγίζειν. Ex Euseb. Demonstrat. Evang. p. 279.

v. 3. A. Σ. E. ὁ θεὸς &c. Has lectiones ex Eusebio, Theodoreto & Hieron. mutuamur: qui postremus ait *A. S. & V. Ed. ipsum Hebraïcum posuerunt* THEMAN: *solus Th. quid significaret* Theman interpretatus est, dicens, ELOIM ab Austro veniet, & sanctus de monte Pharan in finem. Drusius legit ἐλωᾶ, vel ἐλοᾶ, & Eusebius ὁ θεὸς etiam ad Theodotionem.

Ibid. Hieronymus. *Sed & hoc quod LXX. transtulerunt* διάψαλμα, *& nos posuimus*, semper, *S. interpretatus est*, in æternum; *Th.* in finem; *V. Ed. ipsum Hebraïcum* SELA. Idipsumque haud dubie v. 9. & 13.

Ibid. A. Θ. ἀπεκάλυψεν οὐρανοὺς &c. Ex Colbert. σιχηρῷς scripto, qui continet Psalmos & Cantica Scripturæ. Coislinianus vero habet, A. Θ. ἀπεκάλυψεν ὁ οὐρανὸς &c.

v. 4. Ex Hieronymo, qui addit: *Verbum enim* SAM *pro qualitate loci*, *& posuit intelligitur*, *&* ibi.

v. 5. Hieron. *Pro eo quod nos transtulimus* mortem, in Hebræo tres litteræ positæ sunt DALETH, BETH, RES, *absque ulla vocali: quæ si legantur* DABAR, verbum *significant; si* DEBER pestem, *quæ Græce dicitur* λοιμός. *Denique A. sic interpretatus est* ante &c. ut supra.

Ibid. Hieronymus: *Ubi diximus:* Egredietur diabolus ante pedes ejus; *& LXX. aliter transtulerunt, juxta quos postea disputabimus; Aquila pro* diabolo *transtulit*, volatile. *S. autem & Th. & V. Ed.* volucrem, *quod Hebraïce dicitur*, RESEPH. Postea vero dicit Hieronymus Hebræos *Reseph*, habere pro diabolo, qui principatum teneat inter alios.

v. 13. A. ἐξῆλθες &c. Lectionem Aquilæ exhibet Eusebius in Demonstr. Evang. p. 188. Hieronymus vero: *Sciendum autem, ut supra diximus, quod ubi posuerunt LXX. plurali numero*, ut salvares christos tuos, *ibi esse in Hebraïco* LAJESUA ETH MESSIACH, *quod A. transtulit*, in salutem cum Christo tuo: . . . . *V. Ed. similiter transtulit*, Egressus es in salutem populi tui, in salutem cum Christo tuo. *Theodotio autem vere quasi pauper & Ebionita; sed & Symmachus ejusdem dogmatis, pauperem sensum secuti, Judaïce transtulerunt:* Egressus es in salutem populi tui, ut salvares Christum tuum; *&*, egressus es salvare populum tuum, salvare Christum tuum. *Rem incredibilem dicturus sum; sed tamen veram: Isti semichristiani Judaïce transtulerunt; & Judæus Aquila interpretatus est ut Christianus. VI. Editio prodens manifestissime sacramentum, ita vertit ex Hebræo*, &c. ut supra.

Ibid. Theodotio *ornasti* &c. Hieronymus qui etiam Editionis quintæ lectionem adjicit, ut nos edimus.

v. 14. A. τοῦ διασκορπίσαι &c. Hanc Aquilæ & Symmachi lectionem effert Coislinianus Codex.

SOPHONIÆ

CAPUT PRIMUM.

והמכשלות את־הרשעים 3. Σ. καὶ τὰ σκάνδαλα σὺν ἀσεβέσι. O. Θ. καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς. E. . . . . . .

3. Hebr. & offendicula cum impiis. *S.* & scandala cum impiis. *LXX. Th.* & infirmabuntur impii. *V.* & infirmitas cum impiis deficiet. *Vul. & ruinæ impiorum erunt.*

במלכם 5. O. κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν. Αλλος, κατὰ τοῦ Μολόχ.

5. *Heb.* in Malcham. *LXX.* per regem suum. *Alius*, per Moloch. *Vulg. in Melchom.*

כל־הדולג 9. Σ. ἐπιβαίνοντας. In O. vacat.

המכתש 11. Α. εἰς τὸν ὅλμον. Barber. Α. Σ. τῶν ὅλμων. Ο. τὴν κατακεκομμένην. Θ. ἐν τῷ βάθει.

אחפש 12. Οἱ λοιποὶ, ἐκδικήσω. Ο. ἐξερευνήσω.

צרה 15. Α. ταλαιπωρείας. Ο. θλίψεως.

יום שאה ומשואה Α. ἡμέρα συμφορᾶς καὶ ἄτης. Ο. ἡμέρα ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ.

אך־נבהלה 18. Α. κατασπουδασμόν. Σ. μετ' ἐπείξεως. Ο. καὶ σπουδήν.

9. *H.* omnem tranſilientem. *S.* aſcendentes. *In LXX. vacat. Vulg. omnem, qui arroganter ingreditur.*

11. *Hebr.* Machthes. *A.* in mortarium. *Barb. A. S.* mortariorum. *LXX.* conciſam. *Vul. pilæ.*

12. *Heb. Vulg.* ſcrutabor. *Reliqui*, vindicabo. *LXX.* inveſtigabo.

15. *Heb.* anguſtiæ. *A.* miſeriæ. *LXX. Vul.* tribulationis.

Hebr. dies tumultus & deſolationis. *A.* dies calamitatis & infortunii. *LXX.* dies immaturitatis & perditionis. *Vulg. dies calamitatis & miſeriæ.*

18. *H.* profecto feſtinatam. *A.* feſtinationem. (*al.* ſollicitudinem.) *S. Vul.* cum feſtinatione. *LXX.* & feſtinationem.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Sophoniæ.

v. 3. Hieronymus: *Hoc quod poſuimus in LXX.* & infirmabuntur impii, *de Theodotionis tranſlatione additum eſt: pro quo S. interpretatus eſt*, & ſcandala cum impiis, *ut ſubaudiatur*, congregabuntur, *ſive* deficient. *V. autem Ed.* & infirmitas cum impiis deficiet. Græca adfert Barberinus.

v. 5. Ἄλλος, κατὰ τοῦ Μολόχ. Barberinus.

v. 9. Σ. ἐπιβαίνοντας. Barber.

v. 11. Hieron. *Pila, quæ Hebraïce dicitur* MACHTHES, *& ab Aquila verſa eſt*, εἰς τὸν ὅλμον. Theodotionis lectionem habet Barberinus.

v. 12. Οἱ λοιπ. ἐκδικήσω. Barberin.

v. 15. Α. ταλαιπωρείας. Barberin.

Ibid. Α. ἡμέρα συμφορᾶς καὶ ἄτης. Barberin.

v. 18. Α. κατασπ- &c. Idem.

SOPHONIÆ CAP. II.

קושו 1. Σ. συλλέγητε. Ο. συνδέθητε.

עזובה 4. Οἱ λοιποὶ, ἐγκαταλελειμμένη. Ο. διηρπασμένη.

גוי כרתים 5. Α. Ε. ἔθνος ὀλέθριον. Σ. ἔθνος ὀλεθρευόμενον. Ο. πάροικοι Κρητῶν. Θ. ἔθνος ὀλεθρίας.

והיתה חבל הים נות כרת רעים 6. Α. . . . τὸ σχοίνισμα τῆς ὡραιότητος. . . . Σ. . . . περίμετρον τὸ παράλιον. . . . .
Ο. καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων, καὶ μάνδρα προβάτων.

קאת 14. Α. πελεκᾶνοι. Ο. χαμαιλέοντες. Θ. κύκνοι.

1. Hebr. *S. Vul.* congregamini. *LXX.* colligamini.

4. *Heb. Reliqui*, derelicta. *LXX.* direpta *Vul. deſtructa.*

5. *Hebr.* genti Cerethim. *A. V.* gens pernicioſa. *S.* gens perdita. *LXX.* advenæ Cretenſium. *Th.* gens perniciei. *Vul. gens perditorum.*

6. *H.* & erit portus maris, habitacula caularum paſtorum. *A.* . . . . . . funiculus ſpeciei. . . . . *S.* . . . . . menſura maritima. . . . . . . *LXX.* & erit Creta paſcua gregum, & ovile pecorum. *Vulg. & erit funiculus maris requies paſtorum.*

14. *Hebr.* pelicanus. *A.* pelicani. *LXX.* chamæleones. *Th.* cycni. *Vulg. onocrotalus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Sophoniæ.

v. 1. Σ. συλλεγῆτε. Barberin.

Ibid. οἱ λοιπ. ἐγκαταλελειμμένη. Idem.

v. 5. Hieronymus: *Ubi nos tranſtulimus*, gens perditorum, *illi (LXX.) dixerunt*, advenæ Cretenſium, *& quod Hebraïce ſcriptum eſt* GOI CHORETHIM *pro* GOI, *i.* gente, *legerunt* GAR, *hoc eſt*, advenam: *& pro* CHORETHIM, *quod dicitur*, perditorum, *nomen Cretæ inſulæ putaverunt. Denique & A. & V. Ed. interpretati ſunt* ἔθνος ὀλέθριον; *& Th.* ἔθνος ὀλεθρίας; *S. quoque* ἔθνος ὀλεθρευόμενον, *quæ omnia cum interpretatione noſtra faciunt.* In Editis antea legebatur ad ſingulos γένος pro ἔθνος, ſed ἔθνος reſtituit Martianæus, ut habent optimi Mſſ.

v. 6. Hieronym. *Rurſum, ubi nos diximus:* Et erit funiculus maris requies paſtorum; *& omnes Interpretes huic tranſlationi congruerunt, ſcribitur in LXX.* Et erit Creta paſcua gregis, & ovile pecorum. Ita Hieronymus qui magis ſenſum quam verba reſpicit. Barberinus vero Aquilæ & Symmachi lectiones habet quales attulimus.

v. 14. Α. πελεκᾶνοι. Θ. κύκνοι, Barberinus. Hæc vero reſpiciunt vocem τῶν Ο. χαμαιλέοντες non ſequentem, ut notatur apud Waltonum.

SOPHONIÆ CAP. III.

הוי מוראה 1. Ο. ὢ ἡ ἐπιφανής. Αλλος, οὐαὶ ἡ ἀθετοῦσα.

היונה Σ. ἀνόητος. Ο. ἡ περιστερά.

פוחזים 4. Α. θαμβευταί. Ο. πνευματοφόροι.

לעד 8. Π. Εἰς μαρτύριον.

אז אהפך אל־עמים שפה ברורה 9. Α. Θ. τότε στρέψω πρὸς πάντας τοὺς λαοὺς χεῖλος ἐκλελεγμένον. Σ. τότε μεταστρέψω ἐν τοῖς λαοῖς χεῖλος καθαρόν. Ο. τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰν αὐτῆς.

מעבר לנהרי־כוש עתרי בת־פוצי יובלון מנחתי 10. Σ. πέραθεν ποταμῶν Αἰθιοπίας ἱκετεύοντά με, τέκνα τῶν διεσκορπισμένων ὑπ' ἐμοῦ ἐνέγκωσι δῶρον ἐμοί. Ο. ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις μου· οἴσουσι θυσίας μοι.

היו 18. Α. οἴ. Ο. οὐαί.

1. Heb. Væ fœdatæ. LXX. O illustris. *Alius*, Væ contemnens. *Vul. Væ provocatrix.*

Heb. columbæ. *S.* stulta. *LXX. Vul.* columba.

4. *Hebr.* leves. *A.* stupentes. *LXX.* portantes spiritum. *i.* spiritu malo correpti. *Vul. vesani.*

8 *Heb.* in spolium. *Omnes*, in testimonium. *Vul. in futurum.*

9. *H.* Tunc convertam ad populos labium purum. *A. Th.* Tunc vertam ad omnes populos labium electum. *S.* Tunc convertam in populis labium purum. *LXX.* Tunc convertam super populos linguam in generationem ejus. *Vulg. Tunc reddam populis labium electum.*

10. *Hebr.* De trans flumina Chus Atharæi, filia dispersorum meorum, deferent munus meum. *S.* De trans flumina Æthiopiæ supplicantem mihi, filii dispersorum a me deferent donum mihi. *LXX.* De finibus fluviorum Æthiopiæ suscipiam in dispersis meis: offerent victimas mihi. *Vul. Ultra flumina Æthiopiæ, inde supplices mei, filii dispersorum meorum deferent munus mihi.*

18. *Heb.* fuerunt. *A.* Oï. *LXX.* væ. *Vul. erant.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Sophoniæ.

v. 1. Αλλ☉, οὐαὶ ἡ ἀθετοῦσα. Barberin.

Ibid. Σ. ἀνόητος. Idem.

v. 4. Hic prius Editi Hieronymi confictam vocem invexerant nempe Α. ἐνθουσιαζόμενοι, quæ in Mss. non habetur. Alteram substituit Martianæus, nempe θαμπταί, vel θαμταί, quæ ut testificatur ipse in Codicibus habetur: & hæc quidem lectio ad veritatem accedit; sed cum non omnino quadret, alteram ex Ms. nostro noni sæculi adfero, quæ licet vitiata sit, veræ asserendæ lectioni admodum juvabit: legitur ibi *eaalbrutai:* ubi notes in his Mss. Latinis, cum Græca verba occurrunt Θ. frequentissime per Є scribi, ob magnam harumce literarum in Codicibus uncialibus Græcis affinitatem, ubi sic scribebantur Є Θ. *al.* vero sive ΑΛ Græce ex litera *M* factum est. Post B autem r ex e haud dubie factum; ita ut legi debeat ΘΑΜΒΕΥΤΑΙ. Quam lectionem veram esse liquet: nam Gen. 49. 3. Aquila vocem פחז, θαμβεύειν, vertit. Et hic פוחזים θαμβευταί haud dubie transtulit.

v. 8. Omnes, εἰς μαρτύριον. Drusius. Ex Hieronymo.

v. 9. Α. Θ. τότε στρέψω &c. Has lectiones exhibet Theodoretus. Hieronymus vero sic habet: *Notandum autem quod in eo loco, ubi nos interpretati sumus:* reddam populis labium electum, *pro electo LXX. dixerunt*, in generationem ejus, *ut subaudiatur* terræ. *Et hinc error exortus est: quod* verbum Hebraïcum BARURA, *quod A. & Th.* electum, *S.* mundum *interpretatus est*, *LXX. legerunt* BADURA, RES *litteram* DALETH *existimantes, propter elementi nimiam similitudinem, quod parvo apice distinguitur.*

v. 10. Σ. πέραθεν &c. Eusebius in Demonstr. Evang. libro 2. Theodoretus & Codex Reg.

AGGÆI

CAPUT PRIMUM.

ביד־חגי 1. Σ. διʼ Ἀγγαίου. Ο. ἐν χειρὶ Ἀγγαίου.

פחת יהודה Α. Σ. Θ. ἡγούμενον Ἰούδα. Ο. ἐκ φυλῆς Ἰούδα.

ספונים 4. Α. ὠροφωμένοις. Ο. κοιλοστάθμοις.

עליכם כלאו 10. Οἱ λοιποὶ, ἐφʼ ὑμᾶς ξηρασία. In Ο. vacat.

במלאכות 13. Ο. ἐν ἀγγέλοις. Αλλος, ἐν ἀποστολῇ.

1. Heb. in manu Haggai. *S.* per Aggæum. *LXX. Vulg.* in manu Aggæi.

Hebr. A. S. Th. Vulg. ducem Juda. *LXX.* de tribu Juda.

4. *H. A. Vulg.* laqueatis. *LXX.* concavis.

10. *Hebr.* super vos clauserunt se. *Reliqui*, super vos siccitas. *In LXX. vacat. Vulg. super vos prohibiti sunt.*

13. *Heb. Alius*, in legatione. *LXX.* in angelis. *Vulg. de nuntiis.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Aggæi.

v. 1. Σ. δι' Ἀγγαίου. Drusius qui reliquas usque ad versum 10. interpretationes adfert.

v. 10. οἱ λοιποὶ, ἐφ' ὑμᾶς ξηρασία. Barberinus.
v. 13. Ἀλλ. ἐν ἀποστολῇ. Barberinus.

AGGÆI CAP. II.

והשמדתי חזק ממלכות הגוים 23. Ἀλλ. O. & ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν.

וירדו Οἱ λοιποὶ, & καταβήσονται. Ἄλλος, καὶ ἀναβήσονται.

23. Heb. Alius, LXX. & disperdam fortitudinem regum gentium. *Vulg.* & *conteram fortitudinem regni gentium.*

Heb. Reliqui, *Vulg.* & descendent. *Alius*, & ascendent.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Aggæi.

v. 23. Ἀλλ☉, O. καὶ ὀλοθρεύσω &c. Hanc lectionem ex aliis Interpretibus, puta ex Theodotione additam τοῖς O. fuisse ait Hieronymus.

Ibid. In textu Codicis Jes. legitur, καὶ ἀναβήσονται; ad marg. vero, οἱ λοιποὶ, & καταβήσονται: quo pacto habet hodie Edit. Rom.

ZACHARIÆ

CAPUT PRIMUM.

בין ההדסים 8. A. Σ. μυρσινεῶνας. (al. μυρσινεώνων.) O. ἀναμέσον τῶν ὀρέων.

שרקים A. ξανθοί. O. ποικίλοι.

8. Heb. *A. S. Vul.* inter myrteta. *al.* myrtetorum. *LXX.* inter montes.

Hebr. nigri. *A.* rufi. *LXX. Vul.* varii.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Zachariæ.

v. 8. A. Σ. μυρσινεῶνας. Theodoretus. Barberinus vero λοιπ. μυρσινεώνων.

Ibid. A. ξανθοί. Barberinus. Sed posset fortasse referri ad vocem Hebraïcam præcedentem אדמים, quam Vulg. vertit rufi; LXX. πυῤῥοὶ ignei.

ZACHARIÆ CAP. II.

פרזות 4. Σ. ἀτειχίστως. O. κατακάρπως. Θ. εἰς πλάτος.

ונלוו 11. O. καταφεύξονται. Ἄλλος, προστεθήσονται.

וידעת O. καὶ ἐπιγνώσῃ. Ἄλλοι, καὶ γνώσονται.

חלקו 12. O. τῇ μερίδι αὐτοῦ. Ἀλλ. τὴν μερίδα αὐτοῦ.

ובחר O. αἱρετιεῖ. Ἀλλ. ἐκλέξεται.

ממעון קדשו 13. O. ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ. Ἄλλος, ἐκ κατοικήσεως ἁγίας αὐτοῦ.

4. Hebr. villæ. *S. Vul.* absque muro. *LXX.* frugiferæ. *Th.* in latitudinem.

11. *Hebr.* & adhærebunt. *LXX.* confugient. *Alius*, adjicientur. *Vulg. applicabuntur.*

Hebr. LXX. Vulg. & scies. *Alius*, & scient.

12. *Heb. Alius*, *Vul.* partem suam. *LXX.* parti suæ.

Hebr. LXX. Alius, *Vulg.* eliget.

13. *Heb. Alius*, *Vul.* de habitaculo sancto suo. *LXX.* de nubibus sanctis suis.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II Zachariæ.

v. 4. Σ. ἀτειχίστως. Has lectiones exhibet Barberinus.

v. 11. Ἀλλ. προστεθήσονται. Sic quædam Exemplaria ex alio videlicet Interprete.

Ibid. Ἀλλ☉, καὶ γνώσονται. Sic quædam Exemplaria ut etiam duas sequentes lectiones.

v. 13. Ἀλλ. ἐκ κατοικήσεως ἁγίας. Barberinus.

ZACHARIÆ CAP. III.

השטן 1. Οἱ λοιποὶ, σατὰν. Ο. διάβολος.

הלוא זה אוד מצל מאש 2. Α. μήτι οὐχὶ οὗτος δαλὸς ἐῤῥυσμένος ἀπὸ πυρός. Σ. οὐχ ὁρᾷς αὐτὸν ὡς δαλὸν ἐξῃρημένον ἐκ πυρός. Ο. οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός.

מופת 8. Α. τέρατος. Σ. θαυμάσιοι. Ο. τερατοσκόποι.

מפתח פתחה 9. Α. διαγλύφω ἄνοιγμα αὐτῆς. Σ. γλύφω γὰρ τὸ γλυφεῖον αὐτοῦ. Θ. διαγλύφω τὸ γλυφεῖον αὐτοῦ. Ο. ὀρύσσω βόθρον.

1. Hebr. *Reliqui*, *Vulg.* ſatan. *LXX.* diabolus.

2. *Heb. A.* Nonne hic torris erutus de igne. *S.* Nonne vides eum ut torrem ablatum ex igne. *LXX.* Nonne ecce hoc ut torris erutus de igne. *Vulg. Numquid non iſte torris eſt erutus de igne.*

8. *Hebr. A.* portenti. *S.* admirabiles. *LXX.* portentorum ſpectatores. *Vulg. portendentes.*

9. *Hebr.* aperiens apertionem ejus. *A.* ſculpam aperturam ejus. *S.* ſculpam enim ſculpturam ejus. *Th.* ſculpam ſculpturam ejus. *LXX.* fodio foveam. *Vul. cælabo ſculpturam ejus.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Zachariæ.

v. 1. οἱ λοιπ. σατάν. Barberinus.
v. 2. Lectiones Aquilæ & Symm. profert idem.
v. 8. Α. τέρατος. Σ. θαυμάσιοι. Idem.
v. 9. Α. Σ. Θ. διαγλύφω &c. Druſius. Barberin. vero legit Α. διαγλύφω ἀνύγματος (l. ἀνοίγματος) αὐτῆς. Σ. γλύφω γὰρ τὸ γλυφεῖον αὐτοῦ.

ZACHARIÆ CAP. IV.

מוצקות 2. Α. ἐπιρυταί. Σ. ἐπιχυτῆρες. Ο. ἐπαρυστρίδες.

את־האבן הראשה 7. Α. τὸν λίθον τὸν πρωτεύοντα. Σ. τὸν λίθον τὸν ἄκρον. Ο. τὸν λίθον τῆς κληρονομίας. Θ. τὸν λίθον τὸν πρῶτον.

תשאות חן Α. ἐξισώσει χάριτος. Σ. πρὸς χάριν αὐτοῦ. Ο. ἰσότητα χάριτος. Θ. κατάπαυσις αὕτη.

אשר ביד שני צנתרות הזהב המריקים מעליהם 12. Σ. οἱ ἀνὰ χεῖρα τῶν δύο ἐπιχυτήρων (χρυσῶν) τῶν ἐκκενούντων ἀφ' ἑαυτῶν. Ο. οἱ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δύο μυξωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπιχεόντων, καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας.

שני בני־היצהר 14. Α. δύο υἱοὶ στιλπνότητος. Σ. δύο υἱοὶ ἐλαίου. Ο. δύο υἱοὶ τῆς πιότητος. Θ. δύο υἱοὶ λαμπρότητος.

2. Hebr. *A. S. LXX. Vulg.* infuſoria.

7. *Hebr. A. Vul.* lapidem primarium. *S.* lapidem ſummum. *LXX.* lapidem hæreditatis. *Th.* lapidem primum.

Heb. ſtrepitibus gratia. *A.* adæquatione gratiæ. *S.* ad gratiam ejus. *LXX.* æqualitatem gratiæ. *Th.* requies hæc. *Vul. & exæquabit gratiam gratiæ.*

12. *H.* Quæ in manu duarum ampullarum auri evacuantium deſuper ſe. *S.* Quæ ad manum duarum ampullarum aurearum evacuantium a ſe ipſis. *LXX.* Qui ſunt in manibus duorum emunctoriorum aureorum infundentium & reducentium ſuffuſoria. *Vul. Quæ ſunt juxta duo roſtra aurea, in quibus ſunt ſuffuſoria.*

14. *Heb. S. Vulg.* duo filii olei. *A.* duo filii ſplendoris. *LXX.* duo filii pinguedinis. *Th.* duo filii claritatis.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IV. Zachariæ.

v. 2. Aq. & Symmachi lectiones habet Barberinus.
v. 7. Idem.
v. 12. Σ. οἱ ἀνὰ χεῖρα. Idem.
v. 14. Hieron. Iſti ſunt duo filii olei, *ut Symmachus voluit, ſive* στιλπνότητος, *ut interpretatus eſt Aquila, id eſt* ſplendoris; *vel* πιότητος, *hoc eſt*, pinguedinis, *ut verterunt LXX. aut* λαμπρότητος, *i.* claritatis, *ut Theodotio tranſtulit.* Vide etiam in Epiſt. ad Nepotianum Tom. IV. p. 255.

ZACHARIÆ CAP. V.

מגלה 1. A. Θ. διφθέρα. Σ. κεφαλίς. O. δρέπανον.

נקה 3. Σ. δίκην δώσῃ. (sic) O. ἐκδικηθήσεται.

האיפה 6. Σ. οἰφί. O. τὸ μέτρον.

זאת עינם Σ. πρὸς τοῦτο ἀποβλέπουσι. O. αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν.

וישלך אתה 8. O. καὶ ἔῤῥιψεν αὐτήν. Θ. . . . .

את־אבן העופרת O. λίθον τοῦ μολίβδου. Θ. . . .

החסידה 9. A. Σ. Θ. ἐρωδιοῦ. O. ἔποπος.

1. Hebr. Vulg. volumen. *A. Th.* diphthera. *S.* capitulum. *LXX.* falx.

3. *Hebr.* succisus est. *S.* pœnas dabit. *LXX.* ultionem subibit. *Vulg. judicabitur.*

6. *Hebr.* epha. *S.* œphi. *LXX.* mensura. *Vulg. amphora.*

Hebr. hæc oculus eorum. *S.* ad hoc respiciunt. *LXX.* hæc iniquitas eorum. *Vul. hæc est oculus eorum.*

8. *Hebr. LXX. Vulg.* & projecit eam. *Th.* & projecit sese.

H. LXX. lapidem plumbi. *Th.* pondus plumbi. *Vulg. massam plumbi.*

9. *Heb.* ciconiæ. *A. S. Th.* Herodionis. *LXX.* upupæ. *Vul. milvi.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. V. Zachariæ.

1. Hieronymus : *Volumen. . . . . . Hebraïce dicitur* MEGELLA, *& ab Aq. & Th. versum est* διφθέρα ; *Symm.* κεφαλὶς *i.* capitulum.

v. 3. Σ. δίκην δώσῃ. Barberin.

v. 6. Hujus item versus lectiones adfert Barberinus.

v. 8. Th. *& projecit sese*, Drusius ex Hieronymo, ut & sequentem lectionem.

v. 9. A. S. Th. ἐρώδιον, *soli LXX.* ἔποπα. Hieronymus, qui casum seriei suæ accommodat. In vocem ἐρώδιος sic edisserit Drusius : ἐρώδιος, *Job.* 39. 13. *In Græcis Bibliis legitur* ἀσίδα, *ad quem locum Olympiodorus,* ἀσίδα ὁ ἐρώδιός ἐστι κατὰ Ἀκύλαν. *Sic etiam LXX. interpretantur Psalm.* 103. 17. *ubi Arnobius*, fulica. *Suidas*, ἐρώδιος, εἶδος ὀρνέου ὁ πέλαργος λεγόμενος, ἢ ὅμοιος αὐτῷ. ἐλώδης τις ὢν παρὰ τὸ ἐν ἕλεσι διατρίβειν, τουτέστι καθύγροις τόποις. *De ciconia dissentit Olympiodorus*, ἀσίδα, *inquit*, ὁ ἐρώδιος, ἢ πέλαργος ὥς τινες ἔφασαν, οὐ καλῶς νοήσαντες. *Ecce manifestum discrimen ponit inter Erodium & ciconiam : & negat* חסידה *ciconiam esse, aut saltem eos errare asserit qui hoc tradunt. De pietate Erodii avis in pullos videndus Ælianus lib.* 13. *cap.* 22. *hist. animalium* &c.

ZACHARIÆ CAP. VI.

אמצים 3. A. κραταιοί. O. ψαροί.

מחלדי מאת טוביהו ומאת ידעיה 10. A. παρὰ Ολδά, καὶ παρὰ Τωβία, καὶ παρὰ Ιδεα. O. παρὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ παρὰ τῶν χρησίμων, καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν.

צמח 12. A. ἀναφυή. Σ. βλάστημα. O. ἀνατολή.

הוד 13. Αλλος, ἐπιδοξότητα. Αλλ. εὐπρέπειαν. Αλλος, δόξαν. O. ἀρετήν.

3. Hebr. *A. Vul.* fortes. *LXX.* sturnini.

10. *Heb.* ab Heldai de Tobiau, & de Jedaia. *A.* ab Olda & a Tobia & ab Idea. *LXX.* a principibus & ab utilibus, & ab iis qui cognoverunt eam. *Vulg. ab Holdai, & a Tobia, & ab Idaia.*

12. *Hebr. A.* germen. *S.* surculus. *LXX. Vulg.* oriens.

13. *Heb. Alius*, *Vul.* gloriam. *Alius*, conspicuitatem. *Alius*, decorem. *LXX.* virtutem.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VI. Zachariæ.

v. 3. A. κραταιοί. Ex Hieronymo.

v. 10. A. παρὰ Ολδά &c. Barberinus.

v. 12. Αλλ. ἀναφυή. Αλλ. βλάστημα. Ex Hieronymo. Prior vero lectio est Aquilæ ; posterior Symmachi, qui sic vertere solet vocem צמח. Aquilæ primam, Symmacho alteram tribuit etiam Barberinus.

13. Αλλ. ἐπιδοξότης &c. Has item lectiones exhibet Hieronymus. Prior videtur Aquilæ esse, qui ita vertit Psalm. 103. 1.

ZACHARIÆ CAP. VII.

התשיעי 1. O. μηνὸς τοῦ ἐννάτου. Αλλος, μηνὸς ἕκτου.

ושלוה 7. O. εὐθηνοῦσα. Αλλοι, εὐφραίνουσα.

1. Hebr. *LXX. Vulg.* mensis noni. *Alius*, sexti.

7. *Heb.* & quietam. *LXX.* abundans. *Alius*, lætans. *Vulg. opulenta.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VII. Zachariæ.

v. 1. Ἀλλ. μιῶος ἐκεῖ. Sic quædam Exemplaria.
v. 7. Ἀλλ. εὐφραινουσα. Ita legitur in quibusdam Exemplaribus: estque haud dubie alterius Interpretis lectio.

ZACHARIÆ CAP. VIII.

רעת 17. Π. κακίαν.

צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי 19. Α. Σ. Θ. νηστεία ἡ τοῦ τετάρτου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ πέμπτου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ ἑβδόμου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ δεκάτου. Ο. νηστεία ἡ τετρὰς, καὶ νηστεία ἡ πέμπτη, καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη, καὶ νηστεία ἡ δεκάτη.

17. HEb. *Omnes*, *Vulg.* malum.

19. *Hebr. A. S. Th. Vulg.* jejunium quarti, & jejunium quinti, & jejunium septimi, & jejunium decimi. *LXX.* jejunium quartum, & jejunium quintum, & jejunium septimum, & jejunium decimum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. VIII. Zachariæ.

v. 17. Hieronymus. Omnes, κακίαν.

v. 19. Α. Σ. Θ. νηστεία &c. Ex Theodoreto.

ZACHARIÆ CAP. IX.

משא דבר יהוה 1. Α. ἆρμα λόγου κυρίου. Ο. λῆμμα λόγου κυρίου.

ודמשק מנחתו Α. καὶ ἐν Δαμασκῷ ἀνάπαυσις αὐτοῦ. Ο. καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ.

וגם־חמת תגבל־בה צר וצידון 2. Α. καί γε Ημαθ ὁριοτεθήσεται ἐν αὐτῇ Τύρος καὶ Σιδών. Σ. ἔτι καὶ ἐν Ημαθ τῇ ὁμορούσῃ, καὶ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι. Ο. καὶ ἐν Ημαθ, ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, Τύρος καὶ Σιδών.

מצבה מעבר 8. Σ. κωλύων στρατείαν παράγοντος. Ο. ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι.

הוא עני ורכב על־חמור ועל־עיר בן־אתנות 9. Α. αὐτὸς πραΰς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνου καὶ πώλου υἱοῦ ὀνάδων. Σ. αὐτὸς πτωχὸς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὀνάδος. Ο. αὐτὸς πραΰς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νεόν. Θ. αὐτὸς ἐπακούων καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὄνου. Ε. αὐτὸς πτωχὸς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον υἱὸν ὄνων.

ודבר שלום לגוים ומשלו מים עד־ים ומנהר עד־אפסי־ארץ 10. ὁ Ἑβραῖος, ... καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς. Α. Σ. Θ. καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς γῆς. Ο. καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν, καὶ κατάρξει ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν, διεκβολὰς γῆς.

1. HEb. *A. Vulg.* onus verbi Domini. *LXX.* assumptio verbi Domini.

Hebr. & Damesec requiei ejus. *A.* & in Damasco requies ejus. *LXX.* & Damasci sacrificium ejus. *Vulg. & Damasci requiei ejus.*

2. *Heb.* & etiam Hamath terminabit in ea Sor, & Sidon. *A.* etiam Hemath terminabitur in ea Tyrus & Sidon. *S.* etiam & in Hemath conterminæ, & Tyro & Sidone. *LXX.* & in Emath, in terminis ejus, Tyrus & Sidon. *Vulg. Emath quoque in terminis ejus, & Tyrus & Sidon.*

8. *Hebr.* ab exercitu, a transeunte. *S.* impediens exercitum pertranseuntis. *LXX.* elevationem ut non pertranseat. *Vulg. ex his qui militant mihi euntes.*

9. *H.* Ipse humilis & equitans super asinum, & super asellum, filium asinarum. *A.* Ipse mansuetus, & vectus super asino & pullo filio asinarum. *S.* Ipse pauper & vectus super asinum & pullum filium asinæ. *LXX.* Ipse mansuetus & vectus super subjugali & pullo juvene. *Th.* Ipse obediens, & vectus super asino & pullo filio asinæ. *V.* Ipse pauper & vectus super subjugali, & pullo filio asinarum. *Vul. Ipse pauper, & ascendens super asinam, & super pullum filium asinæ.*

10. *Hebr.* & loquetur pacem gentibus, & potestas ejus a mari usque ad mare & a flumine usque ad fines terræ. *Hebræus Interp...* & a fluminibus usque ad fines terræ. *A. S. Th. Vul.* & loquetur pacem gentibus, & potestas ejus a mari usque ad mare, & a flumine (*Vul.* fluminibus) usque ad fines terræ. *LXX.* & multitudo & pax ex gentibus: & dominabitur aquis usque ad mare & fluminibus, exitus terræ.

תירוש 17. A. οἰνία. O. οἶνος.

17. *Hebr.* vinum novum. *A.* vinum novum. *LXX. Vulg.* vinum.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. IX. Zachariæ.

v. 1. A. ἆρμα λόγου κυρίου, de more. Hieronymus Latine tantum: A. *pondus & onus verbi Domini.*

Ibid. A. καὶ ἐν Δαμασκῷ &c. Theodoretus.

v. 2. A. καίγε &c. Idem.

v. 8. Σ. κωλύων &c. Idem.

v. 9. A. αὐτὸς πραῢς &c. Has omnes lectiones adfert Origenes in Matthæum.

v. 10. ὁ Εὐφραῖος, καὶ ἀπὸ ποταμῶν &c. Has lectiones effert Eusebius in Demonstrat. Evang. p. 458. & in Psalmos p. 571.

v. 17. A. *Pro vino, quod Hebraïce dicitur* THIROS, *Aquila* οἰνίαν *interpretatus est: quod & ipsum ad ubertatem vindemiæ referri potest.*

ZACHARIÆ CAP. X.

נוגש 6. A. εἰσπράσσων. O. ἐξελαύνων.

והיו כאשר לא־זנחתים 6. Σ. καὶ ἔσονται ὡς ἂν εἰ μὴ ἀπωσάμην αὐτούς. O. καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς.

6. HEbr. *A. Vulg.* exactor. *LXX.* qui abigit.

6. *H.* & erunt sicut quando non elongavi eos. *S.* & erunt ut si non repulissem eos. *LXX.* & erunt ac si non avertissem eos. *Vul. & erunt sicut fuerunt quando non projeceram eos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. X. Zachariæ.

v. 4. Hieron. *In Hebraïco scriptum est* NOGES, *& Aquila interpretatus est* εἰσπράσσων.

v. 6. Σ. καὶ ἔσονται &c. Theodoretus.

ZACHARIÆ CAP. XI.

שני מקלות 7. Ἄλλος, δύο σκυτάλας. O. δύο ῥάβδους.

לאחר קראתי נעם ולאחר קראתי חבלים A. τὴν μίαν ἐκάλεσα εὐπρέπειαν, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα. Σ. τὴν μὲν ἐκάλεσα εὐπρέπειαν, τὴν δὲ μίαν ἐκάλεσα σχοίνισμα. O. τὴν μίαν ἐκάλεσα κάλλος, καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα.

ותקצר נפשי בהם 8. A. καὶ ἐκολοβώθη (al. ἐφοβήθη) ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς. Σ. καὶ ὠλιγοψύχησα ἐν αὐτοῖς. O. καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς. Θ. καὶ ὠλιγοψύχησεν ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς.

וגם־נפשם בחלה בי A. καίγε ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐπέρκασεν ἐν ἐμοί. Σ. καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἤκμασεν ἐν ἐμοί. O. καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμέ.

ואקח את־מקלי את־נעם ואגדע אתו 10. A. καὶ ἔλαβον τὴν ῥάβδον μου τὴν εὐπρέπειαν, καὶ περιέκοψα αὐτήν. O. καὶ λήψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλήν, καὶ ἀπορρίψω αὐτήν.

עניי הצאן השמרים אתי 11. A. πτωχοὶ τοῦ ποιμνίου μου οἱ φυλασσόμενοί με. O. οἱ Χαναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενά μοι.

וישקלו את־שכרי שלשים כסף 12. A. O. καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς. Σ. καὶ ἐστάθμισαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς.

7. HEb. *LXX. Vul.* duas virgas. *Alius*, duas scytalas.

Heb. unam vocavi Noam, & unam vocavi Hobelim. *A. Vulg.* unam vocavi decorem, & alteram vocavi, funiculum. *S.* alteram quidem vocavi decorem, unam vero vocavi funiculum. *LXX* unam vocavi, pulchritudinem, & alteram vocavi funiculum.

8. *Heb.* & abbreviata est anima mea in eis. *A.* & abbreviata est (*al.* timuit) anima mea in eis. *S.* & animo defeci in eis. *LXX.* & ingravescet anima mea super eos. *Th.* & animo defecit anima mea in eis. *Vulg. & contracta est anima mea in eis.*

H. & etiam anima eorum nauseavit in me. *A.* & quidem anima mea maturuit in me. *S.* & anima eorum floruit in me. *LXX.* siquidem & animæ eorum rugiebant super me. *Vulg. siquidem & anima eorum variavit in me.*

10. *H.* & tuli virgam meam Noam, & abscidi eam. *A.* & accepi virgam meam decorem, & circumcidi eam. *LXX.* & assumam virgam meam pulchram, & projiciam eam. *Vulg. & tuli virgam meam, quæ vocabatur decor, & abscidi eam.*

11. *Hebr.* afflicti pecoris custodientes me. *A.* pauperes ovilis mei custodientes me. *LXX.* Chananæi oves custoditæ mihi. *Vul. pauperes gregis qui custodiunt mihi.*

12. *Heb. S. Vulg.* & appenderunt mercedem meam triginta argenteos. *A. LXX.* & statuerunt mercedem meam triginta argenteos.

אל־היוצר

ויאמר יהוה אלי השליכהו אל־היוצר אדר היקר אשר יקרתי מעליהם A. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, ῥῖψον αὐτὰ πρὸς τὸν πλάστην· ὑπερμεγέθης ἡ τιμὴ ἣν ἐτιμήθην ὑπ' αὐτῶν. O. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μὲ, κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν.

13. *Hebr.* & ait Dominus ad me: Projice illud ad figulum, magnificentiam gloriæ, qua appretiatus sum desuper eis. *A.* & dixit Dominus ad me: Projice ea ad figulum; grandissimum pretium, quo æstimatus sum ab eis. *LXX.* & ait Dominus ad me: Depone eos in conflatorium: & considerabo, si probatum est, sicut probatus sum pro eis. *Vulg. & dixit Dominus ad me: Projice illud ad statuarium, decorum pretium quo appretiatus sum ab eis.*

ואשליך אתו בית יהוה אל־היוצר A. καὶ ἔρριψα αὐτὸ ἐν οἴκῳ κυρίου πρὸς τὸν πλάστην. Σ. καὶ ἔρριψα αὐτὸ εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. O. καὶ ἐνέβαλον αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον.

Hebr. A. & projeci illud in domum Domini ad figulum. *S.* & projeci illud in domum Domini in conflatorium. *LXX.* & injeci eos in domum Domini in conflatorium. *Vulg. & projeci illos in domum Domini ad statuarium.*

את־אחוה 14. O. τὴν κατάσχεσιν. Ἄλλος, τὴν διαθήκην.

14. *Hebr.* fraternitatem. *LXX.* possessionem. *Alius*, testamentum. *Vul. germanitatem.*

אולי 15. A. Σ. Θ. ἄφρονος. O. ἀπείρου.

15. *Heb. A. S. Th.* stulti. *LXX.* imperiti.

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XI. Zachariæ.

v. 7. Hieron. *duas* σκυτάλας, *i.* baculos, *qui Hebraïce dicuntur* MACALOTH.

Ibid. A. τὴν μίαν &c. Eusebius in Demonstr. Evangelica.

v. 8. A. καὶ ἐκολοβώθη, al. ἐφοβήθη &c. Idem p. 483.

v. 11. A. πτωχοὶ &c. Barberinus Codex.

v. 12. A. κἀγὼ &c. Eusebius ut & reliquas omnes hujus & sequentis versus lectiones

v. 14. Ἄλλος, τὴν διαθήκην. Barberin.

v. 15. A. Σ. Θ. ἄφρονος. Eusebius.

ZACHARIÆ CAP. XII.

כל־עמסיה שרוט ישרטו 3. A. ὁ βαστάζων αὐτὸν σπαρασσόμενος ἀμυχθήσεται. O. πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίξεται.

3. HEb. omnes onerantes se eo incidendo incidentur. *A.* qui gestat ipsum discerptus lacerabitur. *LXX.* omnis qui conculcaverit eam, illudens illudet. *Vul. omnes, qui levabunt eam concisione lacerabuntur.*

אמצה לי 5. A. καρτέρησόν μοι. O. εὑρήσομεν ἑαυτοῖς.

5. *Hebr.* robur mihi. *A.* conforta mihi. *LXX.* inveniemus nobis. *Vul. confortentur mihi.*

והביטו אלי את אשר־דקרו וספדו עליו 10. A. . . . . . σὺν ὃν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. Σ. . . . . . ἔμπροσθεν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται αὐτόν. O. καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτόν. Θ. καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ὃν ἐξεκέντησαν.

10. *Hebr.* & aspicient ad me, quem confixerunt, & plangent super eum. *A....* quem confixerunt, & plangent eum. *S....* prius confixerunt, & plangent eum. *LXX.* & aspicient ad me pro eo quod insultaverunt: & plangent super eum. *Th.* & respicient ad me quem confixerunt. *Vulg. & aspicient ad me quem confixerunt, & plangent eum.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XII. Zachariæ.

v. 3. A. ὁ βαστάζων &c. Barberinus.

v. 5. A. καρτέρησόν μοι. Hieronymus.

v. 10. A. Σ. Θ. ἐξεκέντησαν. Drusius. Hieronymus vero notat LXX. qui verterunt κατωρχήσαντο legisse RACADU רקדו. Barberinus autem pleniores lectiones adfert quales nos damus, & hæc notat. Ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο· οὕτω μὲν οἱ O. ὁ δὲ Θεοδοτίων ἐποίησεν, καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς μὲ ὃν ἐξεκέντησαν. ἐσημειωσάμεθα δὲ ὅτι ἐπί τινων οἱ ἀπόστολοι τὸ Ἑβραϊκὸν, καὶ οὐ τὸ ἐν τῇ κοινῇ τεθείκασιν. Ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου, καὶ ἐπ' ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ, λέγει κύριος παντοκράτωρ· πατάξατε τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποιμένας· καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς φιλαργύρους. ἐπειδὴ δὲ κεῖται ἐν τοῖς ἑξῆς, ※ ἀντὶ σκαταβατου (sic) ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τὸν ποιμένα μου, καὶ τὰ ἑξῆς, ὥπερ οὐκ ἐχρήσαντο οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, οὐδὲ οἱ O. ἀναγκαίως ἐσημειωσάμεθα ἵνα γνωσθῇ ὅτι ἀδιαφόρως οἱ ἀπόστολοι ποτὲ τῇ τῶν O. ἄλλοτε τῇ κοινῇ, ἄλλοτε τῷ Ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες, παρατίθενται τὰς λέξεις. i. Pro eo quod insultaverunt, *sic quidem LXX. Theodotio autem vertit*, & aspicient ad me, quem confixerunt. *Notavimus autem Apostolos in quibusdam locis Hebraïcum, non autem id quod in Vulgata habetur posuisse.* Framea suscitare super pastores meos, & super virum concivem ejus, dicit Dominus omnipotens. Percutite pastores, & extrahite oves; & inducam manum meam super pastores. *Et hæc ad avaros. Quia vero legitur in sequentibus. . . . .* Framea suscitare super pastorem meum &c. *quo nec Aquila, nec LXX. sunt usi, id necessario annotavimus, ut sciatur, Apostolos aliquando LXX. versionem*

aliquando Vulgatam, nonnumquam Hebraïcum indifferenter secutos, loca posuisse. Hæc non carent mendis. Verumtamen scriptoris mentem assequi, facile est. Ait igitur Apostolos modo Hebraïcum, modo Editionem τῶν O. Hexaplarem scilicet, modo Vulgatam, seu κοινὴν sequi. Non quod Editio illa τῶν O. Hexaplaris Apostolorum tempore existeret; sed quia illi lectiones usurparunt omnino similes illis quæ postea in Editione illa Hexaplari positæ sunt.

ZACHARIÆ CAP. XIII.

יהיה מקור נפתח לבית דויד 1. A... φλὲψ ἀνεῳγμένη... Σ. Θ. ἔσται πηγὴ ἀνεῳγμένη τῷ οἴκῳ Δαυίδ. O. ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος τῷ οἴκῳ Δαυίδ.

1. HEbr. *Vul.* erit fons patens domui David. *A.*.. vena aperta... *S. Th.* erit fons apertus domui David. *LXX.* erit omnis locus apertus domui David.

ולישבי ירושלם לחטאת ולנדה A. καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν, (al. ἁμαρτίαν) καὶ εἰς τὸν ῥαντισμόν. Σ.... εἰς περιαμαρτισμὸν, καὶ εἰς περιῤῥαντισμόν. O. καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν μετακίνησιν, καὶ εἰς τὸν χωρισμόν.

Heb. & habitantibus Jerusalem in peccatum & in menstruum. *A.* & sedentibus in Jerusalem in transmotionem (*al.* in peccatum) & in aspersionem. *S.*...... in expiationem & in aspersionem circum. *LXX.* & habitantibus Jerusalem in transmutationem, & in separationem. *Vulg. & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris & menstruatæ.*

דקרהו 3. A. Σ. Θ. ἐξεκέντησαν. O. συμποδιοῦσιν αὐτόν.

3. *H. Vul.* & configent eum. *A. S. Th.* confixerunt. *LXX.* compedient eum.

חרב 7. A. Σ. μάχαιρα. O. ῥομφαία.

7. *Hebr.* o framea. *A. S.* gladius. *LXX. Vulg.* framea.

על־גבר עמיתי A. ἐπ᾽ ἄνδρα σύμφυλόν μου. Σ. ἐπ᾽ ἄνδρα τοῦ λαοῦ μου. O. ἐπὶ ἄνδρα πολίτην μου. Θ. ἐπ᾽ ἄνδρα πλησίον αὐτοῦ.

Hebr. super virum proximum meum. *LXX.* super virum contribulem meum. *S.* super virum populi mei. *LXX.* super virum civem meum. *Th.* super virum proximum ejus. *Vulg. super virum cohærentem mihi.*

על־הצערים A. ἐπὶ τοὺς ποιμένας βραχεῖς. Σ. O. μικρούς. Θ. νεωτέρους.

Heb. super parvulos. *A.* super pastores parvos. *S. LXX.* parvos. *Th.* juniores. *Vulg. parvulos.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. XIII. Zachariæ.

v. 1. Barberinus sic habet A. φλὲψ ἀνοιγομένη. Σ. Θ. πηγὴ διανοιγομένη. Legitur etiam Σ. ἔσται ἀνοιγομένη in Edit. Rom.

Ibid. Lectiones Aquilæ & Symmachi habet Barberinus. Illud autem εἰς μετακίνησιν ex LXX. in Aquilam mendose inductum videtur.

v. 3. A. Σ. Θ. ἐξεκέντησαν. Ex Hieronymo, ut supra.

v. 7. A. Σ. μάχαιρα. Hieron.

Ibid. A. ἐπ᾽ ἄνδρα &c. Theodoretus.

Ibid. A. ἐπὶ τοὺς ποιμένας βραχεῖς &c. Ex Barberino.

ZACHARIÆ CAP. XIV.

5. ונסתם גיא־הרי כי־יגיע גי־הרים אל־אצל ונסתם Σ. καὶ ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἔτι ἐγγιεῖ ἡ φάραγξ πρὸς τὸ παρακείμενον, καὶ ἐμφραχθήσεται. Οἱ λοιποί, ἐμφραχθήσεται. O. καὶ ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἐγκολληθήσεται φάραγξ ὀρέων ἕως Ἰασόδ, καὶ ἐμφραχθήσεται.

5. HEbr. & fugietis in vallem montium, quia pertinget vallis montium ad Asal: & fugietis. *S.* & obturabitur vallis montium meorum, & adhuc appropinquabit vallis ad id quod adjacet, & obturabitur. *Reliqui*, obturabitur. *LXX.* & obturabitur vallis montium meorum: & adjungetur vallis montium usque Jasod, & obturabitur. *Vul. & fugiet ad vallem montium eorum, quoniam conjungetur vallis montium usque ad proximum, & fugietis.*

6. והיה ביום ההוא לא־יהיה אור יקרות יקפאון והיה יום־אחד הוא יודע ליהוה לא־יום ולא־לילה והיה לעת־ערב יהיה אור Σ. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκ ἔσται φῶς, ἀλλὰ ψῦχος καὶ πάγος. ἔσται μίαν ἡμέραν, ἥτις ἔγνωσται τῷ κυρίῳ, οὐχ

6. *Heb.* Et erit in die illa, non erit lux pretiositatum & coagulationis. Et erit dies unus, ipse notus erit Domino, non dies, neque nox. Et erit in tempore vespere erit lux. *S.* In die illa non erit lux, sed frigus & gelu. Erit una die, quæ nota est Domino, non dies, neque

ἡμέρα οὐδὲ νύξ, ἀλλ' ἔσται τὸ πρὸς ἑσπέραν φῶς. O. καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, οὐκ ἔσται φῶς, καὶ ψύχη καὶ πάγος, ἔσται μίαν ἡμέραν, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσται φῶς.

וראמה 10. A. Σ. Θ. ὑψωθήσεται. O. Ῥαμά.

ולא עליהם יהיה הגשם 16. A. Σ. Θ. (καὶ οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοῖς ὄμβρος.) O. καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται.

מצלות 20. A. Θ. βυθόν. Σ. περίπατον σύσκιον. O. χαλινόν.

כנעני 21. A. (ἔμπορος.) O. Χαναναῖος.

nox; sed erit ad vesperam lux. *LXX.* Et erit in illa die; non erit lux, & frigus; & gelu. Erit una die, & dies illa nota Domino, & non dies neque nox: & ad vesperam erit lux. *Vul. Et erit in die illa non erit lux, sed frigus & gelu. Et erit dies una, quæ nota est Domino, non dies, neque nox: & in tempore vesperi erit lux.*

10. *Heb. A. S. Th. Vulg.* & exaltabitur. *LXX.* Rhama.

16. *Hebr.* & non super eos erit imber. *A. S. Th.* & non erit super eos imber. *LXX.* & isti illis apponentur. *Vul. non erit super eos imber.*

20. *Heb.* tintinnabula. *A. Th.* profundum. *S.* incessum umbrosum. *LXX. Vulg.* frænum.

21. *Heb. A. Vul.* mercator. *LXX.* Chananæus.

Notę & varię Lectiones ad Cap. XIV. Zachariæ.

v. 5. Σ. καὶ ἐμφραχθήσεται &c. Euseb. Demonstr. Evang. p. 290.

v. 6. Σ. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ &c. Euseb. Demonstr. Evang. p. 292.

v. 10. A. Σ. Θ. ὑψωθήσεται. Eusebius & Hieronymus de locis Hebraïcis: ubi Græce quidem legitur Ραβεδὲ, Latine vero Ramale; sed mendose ut ibidem deprehenditur: nam agitur de Rama. Ibi tamen ὑψωθήσεται Aquilæ tantum tribuitur. At Hieronymus in Commentariis, *Aquila & cæteri*, exaltabitur.

v. 16. A. S. Th. *& non erit super eos imber.* Hieronymus.

v. 20. A. Θ. βύθον. Σ. περίπατον σύσκιον. Hieron.

v. 21. A. *mercator.* Idem Hieronym. i. ἔμπορος, ut alibi vertit Aquila.

MALACHIÆ

CAPUT PRIMUM.

משא 1. A. ἆρμα. Σ. O. Θ. λῆμμα.

מלאכי Οἱ λοιποὶ, Μαλαχί. O. ἀγγέλου αὐτοῦ.

לתנות 3. A. εἰς σειρῆνας. Σ. Θ. εἰς ἀνεπίβατα. O. εἰς δώματα.

יכבד 6. Οἱ λοιποὶ, φοβηθήσεται. Θ. δοξάσει.

בזינו A. ἐξουδενοῦντες. O. ἐφαυλίσαμεν.

מגאל 7. A. Σ. μεμολυσμένους. O. ἠλισγημένους.

ישא 8. A. Θ. δυσωπηθήσεται. O. λήψεται.

משחת 14. A. Σ. ἔμμωμον. O. διεφθαρμένον.

נורא O. ἐπιφανές. Αλλος, ἐπίφοβος.

1. Hebr. *A. Vulg.* onus. *S. LXX. Th.* assumptio.

Heb. Reliqui, Malachi. *LXX.* angeli ejus, *in titulo autem*, Malachias. *Vul. Malachiæ.*

3. *H. Vulg.* in dracones. *A.* in sirenas. *S. Th.* in inaccessa *LXX.* in domata.

6. *H.* honorabit. *Reliqui.* timebit. *LXX.* glorificat. *Vulg. honorat.*

Hebr. LXX. Vulg. despeximus. *A.* vilipendentes.

7. *Heb. Vulg.* pollutum. *A. S. LXX.* pollutos.

8. *Hebr.* suscipiet. *A. Th.* reverebitur. *LXX.* accipiet: *Vulg. susceperit.*

14. *Hebr. LXX.* corruptum. *A. S.* maculosum. *Vulg. debile.*

Heb. Alius, terribile. *LXX.* illustre. *Vul. horribile.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. I. Malachiæ.

v. 1. Hieron. *Quid significet* onus, id est, pondus, *quod Hebraïce* MASSA, *& ab Aquila* ἆρμα *dicitur; vel quid* λῆμμα, *i.* Assumtio, *quod & LXX. & cæteri Interpretes transtulerunt, in aliis Prophetis diximus.* In Editis perperam legitur ὅραμα; sed ἆρμα legendum esse tum ipsa Hieronymi series, tum frequentissima quæ præcesserunt exempla comprobant.

Ibid. οἱ λοιποὶ, Μαλαχί. Hieronymus: *exceptis LXX. alii Interpretes nomen* MALACHI, *ita ut in Hebræo legitur, transtulerunt.* Quod de primo versiculo, non autem de Titulo libri intelligendum, ut indicat Hieron. initio Præfationis: *cujus nomen LXX. transtulerunt*, angelus ejus, *dicentes:* Assumptio verbi Domini super Israel in manu Angeli ejus. Et tamen Barberin. habet. A. Σ. Θ. Μαλαχίου, sed mendose ut puto.

v. 3. A. εἰς σειρῆνας &c. Barberin.

v. 6. οἱ λοιποὶ, φοβηθήσεται. Idem.

Ibid. A. ἐξουδενοῦντες. Barberin.

v. 7. A. Σ. μεμολυσμένους. Theodoretus.

v. 8. A. Θ. δυσωπηθήσεται. Barberinus.

v. 14. A. Σ. ἔμμωμον. Barberin.

Ibid. Αλλ. ἐπίφοβος. Barberin.

MALACHIÆ CAP. II.

את־המארה 2. O. κατάραν. Αλλος, ἀπορίαν.

3. הנני גער לכם את־הזרע וזריתי פרש על־פניכם פרש חגיכם A. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι, καὶ λικμήσω κόπρον ἐπὶ πρόσωπα ὑμῶν, κόπρον ἑορτῶν ὑμῶν. O. ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον, καὶ σκορπιῶ ἔνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν, ἔνυστρον ἑορτῶν ὑμῶν.

ברית 4. A. συνθήκην. O. διαθήκην.

הכשלתם 8. A. Σ. ἐσκανδαλίσατε. O. ἠσθενήσατε.

ונשאים פנים בתורה 9. Σ. ἐδυσωπεῖσθε πρόσωπα ἐν νόμῳ. O. ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ.

13. וזאת שנית תעשו כסות דמעה את־מזבח יהוה בכי ואנקה מאין עוד פנות אל־המנחה ולקחת רצון מידכם ὁ Εβρ. ουζωθ. σηνιθ. θεσυ. χεσσουθ. δεμα. εθμασβηη. πιπι. βεχι. ουανακα. μηηω. ωδ. φεννωθ. ελ. αμμανα. ουλακεθ. ρασων. μιδηχεμ. A. καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε, ἐκαλύπτετε δακρύῳ τὸ θυσιαστήριον, κλαυθμῷ καὶ οἰμωγῇ, ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον, καὶ λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Σ. καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε, καλύπτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον, κλαίοντες καὶ οἰμώζοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεύοντα πρὸς τὸ δῶρον, καὶ δέξασθαι τὸ εὐδοκημένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. O. καὶ ταῦτα, ἃ ἐμίσουν, ἐποιεῖτε, ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον κυρίου, καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν, ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν. Θ. καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θυσιαστήριον, κλαίοντες καὶ στένοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι προσεγγίζοντα τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν.

2. HEbr. LXX. maledictionem. *Alius*, *Vul.* *egestatem.*

3. *Heb.* Ecce ego corripiens vobis semen, & spargam stercus super faciem vestram, stercus solennitatum vestrarum. *A.* Ecce ego increpo vobis cum brachio, & ventilabo stercus super facies vestras, stercus solennitatum vestrarum. *LXX.* Ecce ego separo vobis humerum, & dispergam ventriculum super facies vestras, ventriculum solennitatum vestrarum. *Vulg. Ecce ego projiciam vobis brachium, & dispergam super vultum vestrum stercus solennitatum vestrarum.*

4. *Hebr. A. Vulg.* pactum. *LXX.* testamentum.

8. *Hebr.* offendiculo fuistis. *A. S. Vulg.* scandalizastis. *LXX.* infirmari fecistis.

9. *Heb.* & assumentes facies in lege. *S.* reveriti estis facies in lege. *LXX.* accipiebatis personas in lege. *Vulg. accepistis faciem in lege.*

13. *Hebr.* Et hoc secundo facietis, operire lacryma altare Domini, fletu & clamore, a non ultra respiciendo ad munus, & ad capiendum beneplacitum de manu vestra. *Heb.* uzoth. senith. thesu. chessuth. dema ethmasbee. pipi. bechi. vanaca. meen. od. phennoth. el. ammana. ulaceth. rason. meidechem. *A.* Et hoc secundo faciebatis, operiebatis lacrymâ altare, fletu & ululatu; eo quod non esset ultra respicere ad munus, & accipere beneplacitum de manu vestra. *S.* Et hæc secundo faciebatis, operientes in lacrymis altare, flentes & ululantes, eo quod non esset ultra qui respiceret ad donum, & ad accipiendum beneplacitum de manu vestra. *LXX.* Et hæc quæ oderam, faciebatis; operiebatis lacrymis altare Domini, & planctu & gemitu de laboribus. Adhuc dignum respicere ad sacrificium, aut suscipere acceptabile de manibus vestris. *Th.* & hoc secundo fecistis: operiebatis lacrymis altare, flentes & gementes; eo quod non esset ultra qui admoveret holocaustum, & acciperet perfectum de manibus vestris. *Vul. Et hoc rursum fecistis, operiebatis lacrymis altare Domini, fletu & mugitu, ita ut non respiciam ultra ad sacrificium, nec accipiam placabile quid de manu vestra.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. II. Malachiæ.

v. 2. Ἀλλος, ἀπορίαν. Barberinus.

v. 3. A. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιτιμῶ &c. Theodoretus.

v. 4. Hieronymus: *Notandum quod* BERITH *verbum Hebraïcum Aq.* συνθήκην, *id est*, pactum *interpretatur: LXX. semper* διαθήκην, *i.* testamentum.

v. 8. A. Σ. ἐσκανδαλίσατε. Theodoretus. Barberinus vero ad Aquilam legit ἐσκανδαλώσατε.

v. 9. Σ. ἐδυσωπεῖσθε &c. Theodoretus.

v. 13. Hujus versus lectiones omnes plenas exhibet Barberinus, quales edimus, cum punctis post voces Hebraïcas Græce scriptas, quemadmodum scribitur in eodem Codice.

MALACHIÆ CAP. III.

ופנה 1. Σ. χολάζει. Ο. ἐπιβλέψεται. Θ. ἑτοιμάζει.

מכבסים 2. Σ. γναφέως. Ο. πλυνόντων.

גר 5. Π. προσηλύτου.

8. היקבע אדם אלהים כי אתם קבעים אתי ואמרתם במה קבענוך A. Σ. μὴ ἀποστερήσῃ ἄνθρωπος θεόν, ὅτι ὑμεῖς ἀποστερεῖτέ με, καὶ εἴπατε, ἐν τίνι ἀπεστερήσαμέν σε; Ο. μήτι πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν, διότι ὑμεῖς πτερνίζετέ με, καὶ ἐρεῖτε, ἐν τίνι ἐπτερνίσαμέν σε;

ובחנוני נא בזאת 10. A. καὶ πειράσατε ἐν τούτῳ. Ο. ἐπιστρέψατε δὴ ἐν τούτῳ.

סגולה 17. A. περιούσιον. Οἱ λοιποὶ, περιποίησιν.

וחמלתי עליהם כאשר יחמל איש על-בנו A. φείσομαι ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ο. καὶ αἱρετιῶ αὐτὸν ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

1. HEb. & parabit. *S.* vacat. *LXX.* respiciet. *Th.* præparat. *Vul. præparabit.*

2. *Heb. Vul.* fullonum. *S.* fullonis. *LXX.* lavantium.

5. *Heb. Vul.* peregrinum, *Omnes, advenæ.*

8. *Heb.* Numquid auferet vi homo Deum, quia vos vi auferentes me. Et dixistis, in quo vi abstulimus te. *A. S.* Num fraudabit homo Deum, quia vos me fraudatis & dixistis: in quo fraudavimus te? *LXX.* Numquid supplantabit homo Deum, quia vos supplantatis me, & dicetis, in quo supplantavimus te? *Vulg. Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixistis: In quo configimus te?*

10. *Heb.* & probent me nunc in hoc. *A.* & probate in hoc. *LXX.* revertimini ergo in hoc. *Vulg. & probate me super hoc.*

17. *Hebr. Vul.* peculium. *A.* peculiarem. *Reliqui.* acquisitionem.

Hebr. & parcam super eis, sicut parcet vir super filio suo. *A.* parcam ut parcit homo filio suo. *LXX.* & eligam eum sicut eligit homo filium suum. *Vulg. & parcam ei sicut parcit vir filio suo.*

Notæ & variæ Lectiones ad Cap. III. Malachiæ.

v. 1. Σ. χολάζει. Θ. ἑτοιμάζει. Barberinus.

v. 2. Σ. γναφέως. Idem.

v. 5. Ms. Jes. οἱ Γ. προσηλύτου. Idipsum habent & LXX.

v. 8. A. Σ. μὴ ἀποστερήσῃ &c. Theodoretus. Barberinus vero sic. A. μήτι ἀποστερήσει ἄνθρωπον θεόν.

v. 10. A. καὶ πειράσατε. Idem.

v. 17. Hieronymus: *Pro peculio in Hebræo legitur* SGOLLA, *quod Aquila* περιούσιον, *& cæteri* περιποίησιν *interpretati sunt.*

Ibid. A. φείσομαι &c. Theodoretus.

MALACHIÆ CAP. IV.

כל-זדים 1. (A. πάντας τοὺς ὑπερηφάνους.) Ο. πάντες οἱ ἀλλογενεῖς.

1. HEbr. *Vulg.* omnes superbi. *A.* omnes superbos. *LXX.* omnes alienigenæ.

Nota.

v. 1. A. *omnes superbos.* Drusius.

NOTÆ ALIQUOT POSTERIORES AD II. TOMUM HEXAPLORUM.

IN PROVERBIA.

CAP. I. v. 2. Symmachus ἐννοεῖν ῥήσεις συνετάς. Vertimus *ad intelligendum sermones intelligentiæ*, forte aptius vertatur, *ad cogitandum dicta prudentiæ*. Sed *cogitare* magis consonat cum Græca voce ἐννοεῖν, quam cum Hebraïca להבין, quæ significat, *intelligere*.

v. 15. Adde, Ἄλλος, ante υἱέ; nam excidit.

v. 32. Α. Σ. καὶ εὐθηνία &c In Latina item interpretatione legas, *A. S. & prosperitas* &c. nam Α. operarum lapsu excidit.

CAP. II. v. 9. Σ. ἐπικυλισμούς. Existimat Drusius hic legendum esse Θ. pro Σ. Theodotionem pro Symmacho, quia nempe Theodotio eodem cap. v. 15. eamdem Hebraïcam vocem מעגל vertit ἐπικυλισμός. Verum si valeret hæc ratio potius dicendum esset in secundo exemplo Theodotionem positum esse pro Symmacho: nam pro Theodotione unicum stat exemplum, nempe cap. 2. v. 15. pro Symmacho duo, nimirum cap. 2. v. 9. & cap. 5. v. 21. Nolim tamen hic nomina mutare: nam plerumque accidit ut modo in eadem explicanda voce conveniant, modo differant: quare nil mirum si eam vocem, quam alibi ἐπικυλισμὸς vertit Symmachus, versu 18. ὁδὸς interpretatur.

v. 20. Circa duos sequentes versiculos, qui in Editionis Romanæ notis habentur, cum hoc scholio: ἔτι οἱ δύο στίχοι οὔτε ἐν ταῖς λοιπαῖς κεῖνται οὔτε ἐν πᾶσι τοῖς τῆς κοινῆς ἀντιγράφοις; ubi nos vertimus: *Hi duo versus neque in reliquis versionibus, neque in omnibus Vulgatæ Exemplaribus*, id est, *in nullis*. Circa hæc, inquam, aliqua potest oriri difficultas. Nam si in nullis exstabant Exemplaribus, undenam transcripsit is qui notam apposuit. Certum quidem est οὔτε ἐν πᾶσι significare, *in nullisque*, sed excipiendus Codex unde hi exscripti fuêre, ac si diceretur, *In nullis aliis*.

CAP. III. v. 3. Σ. ἐπὶ τοῦ στήθους. Hic notat Drusius: *Pectus* נחון *dicitur*, לוח *magis est tabula i.* πλάξ. *Forte quod in Hebræo* על לוח לבך *Symmachus transtulit*, ἐπὶ τοῦ στήθους, *ut tabula cordis sit periphrasis pectoris.*

v. 4. בעיני אלהים Α. Σ. Θ. ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου; melius legatur ἐν ὀφθαλμοῖς Θεοῦ.

v. 17. נתיבת Ἄλλος, οἱ ἄξονες. Drusius id pro Scholio habet, & hanc notam adjicit: Ἄξων *proprie axis. Hoc significatu sumitur id nomen Sirach. 33. 5. Alio usurpant Interpretes antiqui, videlicet pro calle sive orbita aut semita, ut Proverb. 2. 9.* כל מעגל טוב *quod reddunt*, omnem orbitam bonam, *LXX. exposuerunt*, πάντας ἄξονας ἀγαθούς. *Sic v. 10.* מעגלותיה ἄξονας αὐτῆς, *ubi Aquila retulit* καμπὰς *& Symmachus* ὁδοὺς, *& Theodotio* κυλισμούς. *Alibi eamdem vocem* τροχιάς, *ut v. 15. &* τρίβους *Psalm. 17. 5. Etiam* נתיבות τρίβους *interpretantur, hic & Psalm. 142. 4. & Job. 38. 20. ubi Sym.* ἀτραποὺς *& Hieron. semitas. Loquor de loco hoc ultimo: nam alios non consului.* Hactenus Drusius. Cujus interpretationes in Lexicis infra exemplis confirmatas reperies.

CAP. IV. v. 8. סלסלה Α. ἀνάλαβε αὐτήν. Σ. βάσταζε αὐτήν. Drusius, *Suscipe illam; vel assume, aut sustolle. Verbum Hebræum* סלסלה *Abenezra quoque interpretatur* הגביהה *evehe seu extolle illam. Thema est* סלל *unde* סולו לרכב *vetus Interpres*; arripe illam. *Santes*: exalta eam.

Bajula *vel*, porta. *Sed* βαστάζω *proprie bajulo. Id bajulorum est qui onera portant: unde & simpliciter pro portare usurpatur. Ab eadem origine* סלסלה *dicuntur canistra, quibus uvæ deportantur in vindemia. Cæterum quia vindemiator subinde redit ad canistra. Ideo R.Salomo* סלסלה *exponit*, subinde redi ad eam. Quid si tere illam? nam מסלה via trita. Sic terere libros in Latio? *Quid dico?* מסלה *proprie via elevata, non trita. Interpretamentum quod ex Nazir laudat Nathan justus Johielides, non est contemnendum. Est autem* הפוך בה והפוך בה, *subinde versa eam* כלומר התעסק בה תמיד, *ac si diceret, exerce te in ea jugiter: studeto ei perpetuo.* Hactenus Drusius.

CAP. 5. v. 2. דעת Α. Σ. Θ. γνῶσιν. Trium interpretatio voci דעת jungenda est, non autem præcedenti מזמות, cui Drusius eam copulavit: & vero ipse in nota sua suspicatur illud γνῶσιν Hebraïcum דעת respicere.

v. 11. בכלות Σ. ἐν τῷ ἐκλείπειν. Ο. ἐπ' ἐσχάτων. Sic Editionis Romanæ notæ, quas sequimur. Locus sic habet in Hebræo ונהמת באחריתך בכלות בשרך ושארך ubi LXX. Romanæ Editionis sic vertunt, καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἡνίκα ἂν κατατριβῶσι σάρκες σώματός σου. Ubi illud ἐπ' ἐσχάτων respondet haud dubie τῷ באחריתך, non autem sequenti voci בכלות, quæ exprimitur per ἡνίκα ἂν κατατριβῶσιν, *cum contritæ fuerint*: ut recte annotavit Drusius.

v. 12. נאץ Θ. παρώξυνεν. Hîc Drusius: *Legit forte* נאץ (niets in Piel) *siquidem* נאץ (naats in Kal) *potius denotat aversari. Mercerus*, Hoc verbum in Kal est aversari, in Piel vero irritare, provocare. *Psalm. 10. 3.* נאץ יהוה. *Alius*, παρώξυνε τὸν κύριον, *acerbavit Dominum. Alius*, διέσυρε, *detrectavit, laceravit probris ac convitiis. Psalm. 74. 10.* ינאץ *LXX.* παροξυνεῖ. *Proverb. 1. 30.* נאצו *A.* διέσυρον. *Sym. Th.* παρώξυνον. *2. Sam. 12. 14.* נאצת *A.* παρώξυνας.

v. 16. A. μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω. Hîc Drusius: *Aquila* μὴ *adjecit de suo, an potius ut sit additum a Librariis ex Editione* τῶν Ο. *Hoc postremum probabilius mihi videtur. Non enim certe legitur in Hebræo.* Hactenus Drusius. At licet non legatur in Hebræo, ad concinnam efferendam sententiam ita necessarium videtur, ut vel exciderit, vel subintelligatur, oporteat. Totum locum adfero: שתה־מים מבורך ונזלים מתוך בארך יפוצו מעינתיך חוצה ברחבות פלגי־מים יהיו־לך לבדך ואין לזרים אתך, id est ad litteram: *Bibe aquam de cisterna tua, & fluenta de medio putei tui. Dispergantur fontes tui foras, in plateis divisiones aquarum: sint tibi soli & non alienis tecum.* Ubi nisi particula אל ante יפוצו, & *ne* ante *dispergantur* subintelligantur, quæ sequuntur, *sint tibi soli* &c. viden-

tur pugnare cum præcedentibus. Certe LXX. Interpretes negationem vel legerunt, vel subintellexerunt cum ita verterent, μὴ ὑπεκχεῖσθω.

CAP. VI. v. 7. שטר Σ. γραμματέα. An legerit ספר, LXX. quoque Num. 11. 16. ושוטריו vertunt, καὶ γραμματεῖς αὐτῶ: Verum & ipsi passim voces aliquatenus similes pro iisdem habent.

CAP. VII. v. 10. שית זונה. Α. θέσιν πόρνης. In hæc verba Drusius. θέσις proprie positio. Idem שית quippe שת posuit. *Hic sumi videtur pro habitu aut vestis genere, quæ & σωθέσις. Qua voce Latini quoque Auctores utuntur. Suetonius in Nerone.* Ac plerumque σωθέσιν indutus *&c. Martialis,* Synthesibus dum gaudet eques dominusque Senatus.

v. 16. מרבדים רבדתי Α. Θ. περιστρώμασι περιέστρωσα; stragulis stravi Drusius: περιστρώματα *tapetia aulæa, quibus triclinia vel lecti circumquaque sterni solent. Utuntur hac voce Latini autores, ut Plautus & alii. Cicero.* Conchiliatis Cn. Pompeii peristromatis servorum in cellis lectos stratos videres. *Rectius igitur vertes*, peristromatis stravi. Hactenus Drusius. At ego malim, *stragulis stravi*, quoniam Aquila Hebraïsmos sectari solet, eosque in Latina interpretatione exprimere operæ pretium est: quare מרבבים רבדתי, quod litteræ serviens Aquila vertit περιστρώμασι περιέστρωσα, accurate vertitur *stragulis stravi.*

CAP. X. v. 15. מחתת דלים Αλλ. δειλία ἀσεβῶν. Pro Scholio adfertur a Drusio; sed est versio alicujus Interpretis, puta Symmachi, sed vitiata. מחתת, δειλία vertit Symmachus hoc cap. v. 29. item, Symmachus & Theodotio Proverb. 21. 15. Hanc vero interpretationem hic secutus Vulgatus Interpres *pavor* vertit. Illud vero ἀσεβῶν pro דלים ex versione LXX. in hunc alium Interpretem irrepsisse videtur pro ἀτόνων. Vocem enim דל ἄτονος vertit Aquila Job. 5. 16. & Symmachus Psalm. 81. v. 3. licet ibi mendose legatur ἄγονος, ut monemus in Lexicis.

CAP. XIV. v. 4. בכח שור Σ. ἐν ἰσχύϊ μόσχου. Hic notat Drusius: *In robore vituli i. tauri aut bovis, quod* שור *proprie significat. LXX. quoque* μόσχον *eam vocem reddunt. Num. 7. 3. & alibi, ut Exod. 22. 1. Hinc Severus in Historia Sacra.* Si quis vitulum surripuerit, *i. bovem, Augustinus Locut. 4. ad locum*, & vitulum annorum septem. Hinc manifestum est, *inquit*, quomodo vitulos appellet Scriptura. Bos enim annorum septem secundum consuetudinem locutionis nostræ, non est utique vitulus &c. *Theodoretus Jeremiæ 46.* vitulum electum vocat Apin. Hic autem bos erat, qui ab ipsis alebatur & adorabatur. *Rursum Augustinus Quæst. lib. 7. Quæst. 25.* Vitulos appellant Ægyptii boves qui grandes sunt, sicut apud nos (*pœnos intelligit*) pulli appellantur gallinæ cujuslibet ætatis: *& alibi, videlicet in Libris locutionum.* In hac locutione notandum putavi eosdem dictos vitulos, quos boves dixerat, sed hoc etiam Græcum idioma esse perhibetur. *Lexicon vetus,* μόσχος *vitulus, juvencus.*

CAP. XVIII. v. 19. ארמון Α. βάρεως, domus. Hic Drusius: *Amplæ domus,* βάρεως *a recto* βάεις: *unde pluralis* βάρεις, *magnæ domus. Scholia Græca* βάρεις ἐπιχωρείως λέγονται παρὰ Σύροις αἱ μεγάλαι οἰκίαι. *Amos 1. 12.* ארמנות *palatia A. Sym.* βάρεις, *id est, domos; ait Hieronymus ad illum locum. Idem in Comment. Jeremiæ 17. scribit* βάρεις *esse turritas domos, quæ &* πυργοβάρεις. *Psalm. 122. 7.* בארמנותיך *LXX.* ἐν πυργοβάρεσί σου. *Item in explanatione Psalmi 44.* βάεις verbum est, *inquit*, ἐπιχώειον Palæstinæ, & usque hodie domus ab omni parte conclusæ, & in modum ædificatæ turrium ac mœnium publicorum βάρεις appellantur.

CAP. XIX. v. 26. יבריח Α. ἀποδιδράσκων. Hic annotat Drusius: *Verbum Hebræum magis denotat* qui fugat. *Forte Aquila eo sensu abusus est verbo* ἀποδιδράσκω: *quod novum videri nemini debet, cum alia hujus generis occurrant in autoribus illis. Profecto Hellenistæ Judæi linguam habent peculiarem, quæ ab aliis Græcis non æque intelligitur. Hic operam det oportet qui novum fœdus solide intelligere aut explicare satagit. Credat qui volet. Hujus dialecti ignoratio multos errores peperit in Ecclesia, multisque viris alioqui doctis tenebras offudit.* Hactenus Drusius. Verum ut certum est multos errasse, quod Græcarum vocum apud Judæos Hellenistas usum ignorarent, nullatenus debet in omnes, multo minus in ipsam Ecclesiam refundi talis ignoratio. Nam probe sciunt periti verba per se deponentia & intransitiva, transitive usurpari sæpissime tum a LXX. tum ab aliis Interpretibus. Neque erat hic locus in exemplum adducendus: nam Vulgata transitive *fugat* vertit, & sic omnes docti transitive intelligunt. An vero ἀποδιδράσκειν pro *fugare* hic acceperit Aquila, an pro *fugere*, non ita certum est, cum utroque modo sententia quadret.

CAP. XXV. v. 3. סיגים Σ. γίγαρτα. Notat Drusius: γίγαρτον *acini vinacii nucleus proprie: sed hic pro scoria sumi videtur, quæ remanet post purgatum argentum. Hieron. exponit rubiginem, quod est proprie ferri vitium. Ezech. 22. Aquilæ prima Editio* στέμφυλον *&* γίγαρτον, *i. interprete Hieronymo, acinum vinacii: secunda & LXX. commistionem. Porro scoria sordes & purgamenta metallorum sunt, ait idem Hieronymus. Psalm. 118. 119.* סיגים *Hieron. quasi scoriam. Aquila* στέμφυλα, *Sym.* σκωρίαν, *aut, ut est in alio Codice,* σκαιωρίαν. Vide in Lexicis nostris.

v. 11. חלי. Incertus, πίνωσις. Drusius: *Pinosis, non intelligo: Hieronymus hic* margaritum fulgens, *alias*, margarita fulgens. *Sed margaritum non male: sic alibi in eodem*, si tanti vitrum, quanti margaritum. *LXX.* σάρδιον πολυτελές. *Chaldæus paraphrastes*, vasa smaragdina. *Cant. 7. 1. LXX.* ὁρμίσκος: *monile. Aliis est, collare, torques,* χειροπέδη. *Glossæ nominum propriorum*, chali, gemma aut monile.

CAP. XXVIII. 13. יצליח Σ. εὐοδωθήσεται. Ο. ἀγαπηθήσεται. Hoc loco ἀγαπηθήσεται, non respondet voci Hebraïcæ יצליח, sed paulopost sequenti ירחם. Licet in notis Editionis Romanæ illud ἀγαπηθήσεται referatur ad vocem Symmachi εὐοδωθήσεται, quæ haud dubie exprimit יצליח; unde id in Editionem nostram manavit. Locus Hebraïce sic habet

מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועזב ירחם

ubi LXX. ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτῶ οὐκ εὐοδωθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγούμενος ἔλεγχος ἀγαπηθήσεται: ubi perspicuum est εὐοδωθήσεται referri ad vocem יצליח, quare reponas velim יצליח Σ. Ο. εὐοδωθήσεται.

CAP. XXXI. v. 3. In Hebræo legitur אל תתן לנשים חילך ודרכיך למחות מלכין i. *ne des mulieribus facultatem tuam, & vias tuas ad delendos reges.* Ex notis autem Editionis Romanæ, חילך Σ. τὴν ἰσχύν σου. Ο. τὸν πλοῦτον. Postea vero דרכיך Α. Σ. Θ. τὰ σὰ χρήματα Ο. καὶ βίον. Suspicatur autem Drusius utramque interpretationem ad vocem חילך pertinere, ita ut ad secundam Symmachi nomen irrepserit; secundum ejus itaque conjecturam sic restituendum esset חילך Α. Θ. τὰ σὰ χρήματα. Σ. τὴν ἰσχύν σου. Ο. τὸν πλοῦτον: sane si verborum significatio spectetur, hæc optime quadrant: verum præterquam quod hæc accurate ut videtur in Editione Romana notantur; ita ut in prima voce חילך unius Symmachi versio adferatur; in secunda vero trium, nempe Α. Σ. Θ. ita ut nullum appareat lapsûs vestigium, דרכיך quod pluraliter jacet in Hebræo, pluraliter etiam effertur τὰ σὰ χρήματα; ægre autem crederem Aquilam scrupulosum interpretem vocem חילך singularem pluraliter expressisse τὰ σὰ χρήματα, ubi Symmachus eam singulariter exprimit: & alioquin illud τὰ σὰ χρήματα optime quadrat ad sensum. Quare nihil mutandum censeo.

IN ECCLESIASTEN.

NOTÆ.

CAP. II. v. 9. in Nota nostra : *Ubi Hieronymus, S. & adjeci sapientiam super omnes.* Ibi mendose ponitur S. post Hieronymus ; quo significaretur Symmachum ita vertisse ; sed legendum : Ubi *S. Hieronymus*, & adjeci &c.

v. 12. in Nota nostra : *Hieronymus S.* ante factorem suum. Legendum ut supra *S. Hieronymus*, ante factorem suum.

Ibidem in textu שיבוא אחרי המלך *S. qui ire possit post regem.* Hanc interpretationem adfert quidem Hieronymus, sed Symmacho non adscribit : quare non liquet esse Symmachi.

CAP. III. v. 20. in Nota nostra. *Hieronymus S.* omnia vadunt ad locum unum. Lege *S. Hieronymus*, omnia vadunt &c.

CAP. IX. v. 3. הוללות A. πλάνη Σ. αὐθάδεια. Ο. περιφέρεια. Omnes Græcæ versiones in recto ponuntur in Edit. Romana, unde hæc exscripta sunt : tametsi certum est, apud Symmachum non in recto fuisse, sed in obliquo casu, puta genitivo : nam interpretatio hujus loci Latina secundum Symmachum sic habet ex Hieronymo : *Sed & cor filiorum hominum repletur malitia & procacitate juxta cor eorum in vita sua*, quæ Latina ex his Græcis manasse videntur : ἀλλὰ καὶ ἡ καρδία τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων πληροῦται κακίας καὶ αὐθαδείας, κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν. Sed qui prior Aquilæ & Symmachi versionem cum interpretatione τῶν Ο. comparavit, omnia in nominativo posuit, ut ad vocem illam τῶν Ο. περιφέρεια quadrarent. Quod passim observatur in hoc Opere.

IN CANTICUM CANTICORUM.

NOTÆ.

CAP. I. v. 5. שחורה Ο. μέλαινα. Ἄλλος, εὐπρεπής. Sic Ed.Rom. & Drusius, qui illud εὐπρεπὴς pro Scholio habent, & ad μέλαινα referunt ; sed certum videtur illud, εὐπρεπὴς, quod est veteris cujusdam Interpretis, referri ad vocem sequentem נאוה quæ proprie significat εὐπρεπὴς decora, sicque ponendum esse נאוה Ο. καλή. Ἄλλος, εὐπρεπής.

v. 14. עין גדי Σ. τῆς ἐν Γαδδί. Probabile est vel Ἐνγαδδί una voce legendum esse, aut si duæ voces legantur, ἐν præpositionis loco non esse habendam, sed litteris Græcis referre עין Hebraïcum. Ne alterutrum affirmem vetat articulus τῆς : nam illud בכרמי עין גדי vertit haud dubie Symmachus ἐν ἀμπελῶσι τῆς ἐν Γαδδί, ubi illud τῆς ante ἐν positum subindicare videtur potuisse Symmachum, non ita scrupulosum Interpretem ἐν hic præpositionis loco ponere.

IN HESAIAM.

NOTÆ.

CAP. II. v. 16. תרשיש οἱ λοιπ. Θαρσίς. Hîc Drusius: *Tharsis : Hieron.* naves Tharsis. i. πλοῖα Θαρσίς. *Est autem proprie regio quæ nobis Cilicia dicitur : unde & metropolis ejus portu mercatuque nobilis nomen habuit. Græci enim* Ταρσὸν *dixere. Hæc Paulo fuit patria. Sunt qui Africæ urbem fuisse censent, quæ nunc Tunes, olim Carthago nominabatur. Hanc opinionem secuti LXX.* תרשיש *Ezech. 27. reddunt* Καρχηδόνιοι. *Eustathius in Dionysium Alexandrinum de situ orbis,* ἱστόρηται δὲ καὶ ὅτι Θαρσεὶς ἡ θεία γραφὴ οὐ τὸν ταρσὸν κατά τινας, ἀλλὰ τὴν Καρχηδόνα καλεῖ, παρῳκηκισμένην τῆς Ἀφρικῆς. *Sed videsis quæ scripsimus Observat. libr. 6. cap.* 3. Hactenus Drusius : Qui non sat consulto dicit Tunem hodiernam, esse Carthaginem : quæ autem præterea adfert de *Tharsis*; variorum opiniones sunt, quarum singulæ non vacant difficultate. Sed hæc pluribus indagare, non est præsentis instituti.

CAP. III. v. 18. השהרנים Σ. μανιακάς. (Ex Theodoreto) Ο. μηνίσκους. In hunc locum Drusius: *Et collaria, vel torques,* μανιάκης *enim torques a collo dependens, unde collare vocatur. Est ubi reperitur* μανιάκας *cum accentu in penultima. Origo nominis ut apparet ex Chaldæo* מניכא *quo torquem significant, vel, ut alii volunt, armillam, quod est ornamentum manuum. Sunt qui ornamentum brachiorum esse tradant. In centone Eusebiano,* (erat Codex msſ. de quo sæpe loquitur,) *Etiam torques :* idem pro armillis, quod paulopost dixit pensilia. *Ceterum οἱ Ο. hic ediderunt* μηνίσκους, *ut Latinus Interpres, qui a vulgo nomen habet* lunulas. *Sic Judic.* 8. 21. שרהנים *idem* μηνίσκους, *lunulas. Qua voce usus est Plautus in Epidico*, lunulam atque anellum aureolum in digitum : *exponunt, lapillum sive gemmam rotundam instar lunæ. Alius,* μηνίσκοι *sunt monilia ad lunæ similitudinem in rotundum formata. Contextus postea* ענקות *i. torques appellat, videlicet v.* 26.

v. 19. הנטפות Σ. χαλαστά. Drusius : *Si quid video in his rebus,* μανιακὰς *potius respondet τῷ* נטיפות (sic) *i. torques aut monilia, sic dicta quod in pectus a collo stillarent. Apellatio a stillando, ut stalagmia &* σταλαγμοὺς *dicimus gemmas oblongas aurium lobis appendentes, a gutta, quæ* σταλαγμὸς *dicitur, similitudine. Sane* χαλαστὰ *cum catenas denotet, potius interpretamentum est vocis proxime sequentis* והשרות *: unde &* σειρὰ ἢ ἅλυσις *i. catena, quæ &* σειράς. *Obvia hæc dictio 2. Paralip. 3.* ἔγλυψεν ἐπ' αὐτοὺς φοίνικας καὶ χαλαστά. *Ubi Complutensis Editio* ἁλύσεις *habet, ut & paulo post* ἁλύσεων, *pro eo quod in aliis est* χαλαστῶν, *id est, catenarum.* Hactenus Drusius : sed hæ sunt conjecturæ meræ, quas Lectoris judicio mittimus.

CAP. XIII. v. 19. אחים A. τυφώνων. Drusius : *Typhonibus,* τυφῶν (sic accentus) *nomen dæmonis, quem Hieronymus inter Ægyptios deos numerat, inquiens,* significat quod Ægyptii Heroas & deos autores suæ gentis simulent, Oron & Isin & Osirin & Typhonem.

De

De Ægyptio autem Typhone videndi sunt Herodotus & Diodorus Siculus. Est & nomen gigantis.

CAP. XX. v. 2. נעלך A. Σ. τὰ ὑποδήματά σου. O. τὰ σανδάλιά σου. Hic notat Drusius: *Prius erat*, τὰ σανδάλιά σου. *i. sandalia sive calceamenta tua. Gen. 14. 22.* נעל ὑπόδημα, *Hieron. caliga. Jonathan & autor Jerosolymitana* סנדלא. *Oncelos* מסנא *i. calceus*, ὑποδήματα *proprie soleæ, quibus plantæ pedis dumtaxat obteguntur. Vide Gel. lib. 13. cap. 20. Vincula pedum vocantur a pueris.*

CAP. XXI. v. 11. אלי קרא משעיר A. Σ. Θ. πρὸς ἐμὲ καλεῖ τοὺς φεύγοντας παρὰ τοῦ Σηείρ. O. πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηείρ. Illud τοὺς φεύγοντας non videtur ad textum Aquilæ & Symmachi pertinere; sed adjectum putamus a Procopio. In hunc vero locum Hieronymus: *Verbum Hebraïcum* ELAI, (Cod. San-Germanensis HELN; pro HELH sive HELE forsan) *quod omnes interpretati sunt*, ad me, *si volueris legere* ELI, *interpretatur*, Deus meus, *vel* fortis meus. *Quodque nos diximus* clamat, *vel* vocat, id est, καλεῖ; *secundum Hebræi & Græci sermonis ambiguitatem dici potest* clama, vel voca.

IN JEREMIAM.

NOTÆ.

CAP. XVII. v. 27. ארמנות A. Σ. βάρεις. Hieronymus: *Domos sive vicos Jerusalem, LXX. Aquila & Sym.* βάρεις, *turritas domos interpretati sunt: appellanturque Hebraïce* ARMENOTH. In hunc autem locum Drusius: *Alibi dicit esse verbum* ἐπιχώριον *Palæstinæ, quo domus ab omni parte conclusæ, & in modum ædificatæ turrium & mœnium publicorum, significantur. Psalmo 122. 7.* ἐν πυργοβάρεσί σου. *Euthymius*: Hac dictione mœnia turribus circumsepta ac munita intelligimus. *Scholion*, βάρεις, ἐπιχωρίως λέγονται παρὰ Σύροις αἱ μεγάλαι οἰκίαι. *Psalm. 44.* ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων *ex hoc loco intelligentiam habet. Nam male interpretantur*, a gravibus eburneis, *tamquam a* βαρὺς, *cum sit a* βάρις.

CAP. XXXIX. v. 4. הערבה Θ. τῆς ἀραβά. Drusius: *Araba, i. deserti. Vox Hebraïca, Jonathan fere reddit,* planitiem. *Sane* ים הערבה *idem interpretatur, mare planitiei. Symm.* τῆς ἀοικήτου *i. solitudinis. Aquila vocem Araba retinuit. Vide Masium in Josuam, p. 66. & 219. Eusebius de locis*, Araba, Aquila planam, Symm. campestrem interpretantur. *Amos, 6. 14.* נחל הערבה, *Hieron.* torrens deserti. *Sym.* vallis campestris. *Aquila*: torrens qui est in planitie. *Th.* torrens Arabiæ; *forte* legendum Arabæ. *Jesai. 40. 3.* בערבה *Hieron.* in solitudine: *Jonathan* במישרא in planitie. *Jos. 11. 2.* ערבה *A.* τῷ ὁμαλῷ. *Sym.* πεδινῷ: *Hoc campestrem, illud planam significat. Jos. 3. 16. A.* ὁμαλῷ. *Sym.* ἀοικήτῳ. *Th.* ἀραβά. *Hieron.* in solitudine. *LXX.* ἔρημον. *Rursum Masius in Josuam pag. 144* Non solum significat idem quod מדבר desertum, sed etiam locum æquabilem, planum, campestrem: Unde a Symmacho nunc πεδινὴ, nunc ἀοίκητος redditur, ab Aquila vero plerumque ὁμαλή. *Mercerus in Amos*, Nomine Araba significatur locus planus, non desertus omnino, nec plane fertilis: sed mediæ cujusdam naturæ, ubi tantum pabulum jumentis aptum crescat, quod μίγμα appellatur. Nam ערב Arab, misceo. Hactenus Drusius. Vide in Lexico infra ad vocem ערבה.

CAP. XLI. v. 17. בגרות כמהם. Drusius: *Legendum in Græca Editione* ἐν γηρὼθ χαμαὰμ, *pro eo quod vulgo legitur* ἐν γαβηρωχαμαά. *Nam est vox mere Hebraïca. Sunt Editiones quæ habent*, ἐν γῇ βηρὼθ χαὰμ, *quod magis corruptum, cum ex unica voce factæ sint duæ, & quod absurdissimum, syllaba Hebraïca in Græcam degeneravit. Sed imperitia quid non audet?*

IN EZECHIELEM.

NOTA.

CAP. 8. v. 3. סמל הקנאה εἰκὼν τοῦ ζήλου τοῦ κτωμένου. Hic Drusius: *Æmulationis vel zelotypiæ. Ceterum Senes videntur legisse* הקנה. *Nam vertunt*, possidentis. *Hieron.* porro quia zelus & possessio, quod Hebraïce dicitur קנאה eodem appellantur nomine, pro statua zeli LXX. statuam possidentis interpretati sunt. *Hac tum judicio legenda: nam quod ait zelum & possessionem eodem nomine appellari, aperte falsum est. Possessio enim* קנין *dicitur, non* קנאה. *Hoc a* קנא *deducitur, illud a* קנה. Hactenus Drusius. Verum Hieronymus hic non Hebraïcis litteris posuit קנאה: sed CENA, ut restituit Martianæus, quam vocem secundum similitudinem soni non literarum, ait zelum & possessionem eodem appellari nomine. Nam alibi quoque Hieronymus parem similitudinem observat, & a sono tantum ac pronuntiatione accipiendam esse monet.

IN OSEE.

NOTÆ.

CAP. 3. v. 4. תרפים S. Th. Theraphim. In hanc vocem Drusius: ἄνευ θεραφείμ, *vel si placet* θεραφείν, *ut Gen. 31. 34.* התרפים *A.* μορφώματα. *S.* θεραφείν. *Hieron in libro quæstion Hebraïc.* THERAPHIM *Aq.* μορφώματα, id est, figuras & imagines interpretatur. *Idem in Comment. ad hunc locum*, THERAPHIM proprie appellantur μορφώματα, id est figuræ & simulacra. *Si eumdem recte capio, Aquila hoc loco* φωτισμοὺς *transtulit, id est, illuminationes* (imo transtulit μορφώματα ut habet Coislin. nam φωτισμοὺς est אורים,) *forte quod illuminando docerent ac patefacerent futura. Qua ratione vocantur a paraphraste Chaldæo Jonatha* מחוי, *id est*, indicantes, *& a Græcis* δῆλοι *i.* manifestationes: *alibi Chaldæus interpretatur* צלמניא *id est*, simulacra, *& Græci* εἴδωλα: *id est*, idola. *De his Trismegistus in Asclepio*, Videsne, *inquit*, statuas animatas, sensu & spiritu plenas & talia facientes? statuas futurorum præscias &c. *Marsilius Ficinus in libello de vita cælitus producenda cap. 13.* Trismegistus ait Egyptios ex certis mundi materiis facere consuevisse imagines, & in eas oportune animas dæmonum inserere solitos, atque animam avi sui Mercurii, itemque Phœbi cujusdam & Isidis Osiridisque sic in statuas descendisse, profuturas hominibus, vel etiam nocituras, *& quæ sequuntur. Vide & cap. 16. & 18. Idem cap. 20.* Arabes & Ægyptii tantum statuis & imaginibus attribuunt arte astronomica & magica fabricatis, ut spiritus stellarum in eis includi putent. Spiritus autem stellarum intelligunt alii quidem mirabiles cœlestium vires, alii vero dæmonas etiam stellæ hujus illiusve pedissequas. Spiritus igitur stellarum qualescumque sint, inseri statuis & imaginibus arbitrantur, non aliter ac dæmones soleant humana nonnumquam corpora occupare, perque illa loqui, moveri, movere, mirabilia perpetrare. Similia quædam per imagines facere stellarum spiritus arbitramur &c.

IN DUO LEXICA SEQUENTIA
PRÆVIA DISQUISITIO,

Quomodo veteres Interpretes Hebraïce legerint.

E Re litteraria fore putavimus, si duo Lexica Hexaplorum collectioni subjungeremus: quorum primum Hebraïcum, singulas Hebraïcas voces exhiberet cum interpretationibus veterum, quæ in Hexaplis erant; unde non parum emolumenti Linguæ Sanctæ studiosis obventurum speramus. Veterum autem Interpretationibus subjicimus eas, quæ habentur in Lexicis hodiernis; ut quisque videre possit in quo veteres cum recentioribus conveniant, in quo ab eis in ratione interpretandi differant.

Hoc autem Lexico aliquatenus sarcitur damnum ex amissione Hexaplorum rei litterariæ Hebraïcæ importatum. Ex Interpretationibus quippe veterum, Aquilæ, Symmachi, Theodotionis aliorumque, quæ ad singulas voces Hebraïcas adferuntur, cognosci plerumque poterit quo pacto iidem aliis in locis, quæ interciderunt, interpretati sint. Plerumque dixi: non paucæ enim supersunt voces Hebraïcæ, quæ aut semel tantum aut rarissime occurrunt, quarum Hexaplares interpretationes prorsus exciderunt. Ne quid porro desiderari videretur, Septuaginta quoque Interpretum versionem cum aliis passim adferimus, quando scilicet illa ad vocum explanationem aliquid momenti conferre videtur.

Secundum Lexicon, Græcum sive a Græcis vocibus incipiens, verba Græca præcipua ordine alphabetico exhibet; ea videlicet quibus Aquila, Symmachus, Theodotio, aliique in Editionibus suis sunt usi. Adscripta sunt singulis vocibus verba Hebraïca quæ iis respondent: sæpe vero contingit ut plurima verba Hebraïca una eademque voce Græca a variis Interpretibus, imo nonnunquam ab eodem variis in locis, exprimantur. A vocibus porro quæ in LXX. Interpretibus habentur abstinendum duximus; tum quia eas jam accurate collegit Conradus Kirkerus in Concordantia sua; tum quia id nimiæ operæ fuisset, & majoris molis libros peperisset, quam ea ipsa, ut jam edimus, Hexapla. Hic observabunt studiosi, magnam Græcarum vocum sylvam, quarum pleræque vel prorsus ignotæ, vel parum frequentatæ, nunc cum germana sua interpretatione prodeunt.

Alteram hinc utilitatem excerpere poterunt qui legendis SS. Patrum Operibus vacant; nimirum quia sæpe accidit Patres Scriptoresque Ecclesiasticos, dum Scripturæ loca referunt, Lectiones exhibere quæ in Vulgatis τῶν O. Exemplaribus non feruntur, quæque ex aliis Interpretibus, puta Aquila, Symmacho vel Theodotione, in quædam Exemplaria inductæ fuerant; tunc ope Lexici nostri, non modo ad quemnam ex Interpretibus lectio pertineat; sed etiam ex qua Scripturæ parte excerpta fuerit, edisci poterit. Siquidem Concordantiæ Græcæ, ea solum verba, quæ in Vulgatis Editionibus habentur adferunt; ita ut sicubi aliunde lectio petita fuerit, ibi lector hæreat, nec possit veram locorum sedem reperire.

Operæ pretium erit binis Lexicis ea præmittere quæ de vario Hebraïca legendi more observata nobis sunt. Certum quippe est magnum intercessisse veteres inter & recentiores in lectione discrimen. Imo etiam inter veteres eadem lectionis varietas observabatur: ait enim Hieronymus: *Nec refert utrum Salem an Salim nominetur, cum vocalibus in medio litteris perraro utantur Hebræi, & pro voluntate Lectorum ac varietate regionum eadem verba diversis sonis atque accentibus proferantur.* Nihil mirum igitur est si Massoretica lectio, cum vetustiore illa non prorsus conveniat: siquidem Massoretæ eam annotaverunt quæ ætate sua, & eo loco ubi versabantur usui

erat: quæque ab antiquiore illa & ab ea, quæ variis in regionibus usurpabatur, multum differebat. Quin etiam hodie lectione per Massoretas ad certas vocales determinata, inter Rabbinos plerumque non satis convenit quo pacto sit legendum. Inde est quod Veteres illi non secum semper consentiant in lectionibus, sed alius alio modo idem verbum proferat, quod exemplis sequentibus confirmatur. Initium porro ducimus ab Alphabeto Græco, quod cum litterarum nominibus, Græcis literis descriptum habetur apud Eusebium de Præp. Evang. lib. 10. & in Codice RR. PP. Jesuitarum Collegii Ludovici Magni in Threnis Jeremiæ; necnon in Alphabeto Codicis Murbacensis mille circiter annorum, a nobis edito Palæographiæ Græcæ p. 221.

DE VETERI LITTERARUM HEBRAICARUM PRONUNTIATIONE.

אלף *Aleph*. Eusebius legit ἀλφ. Cod. Jes. ἀλφά, Alphabetum Murbacense ALEPH. Ait vero Hieronymus Quæstionibus in Genesim, hanc litteram sæpe per e legi, sæpius vero per a. Aliquando per o lecta deprehenditur ut 3. Reg. 1. 5. ארניה. LXX. Ὀρνίας.

בית *Beth*. Eusebius & Codex Jes. βήθ, Alph. Murbac. BETH. Omnino respondet ϐ Græco, atque hodie, ut ϐ Græcum, sæpe legitur per V consonantem, quando scilicet non est daghessatum.

גימל *Ghimel*. Eusebius γιμελ legit, Codex Jesuit. γιμλ. Alphabetum Murbacense GEMEL. Exprimitur semper per γ Græcum.

דלת *Daleth*. Eusebius & Codex Jes. δέλθ legunt suppressa postrema vocali. Alphabetum Murbacense DELETH. Legitur per δ ubique.

הא *He*. Eusebius & Cod Jes. una litterâ η exprimunt. Postremus vero cum spiritu denso ἥ. Alphab. Murbac. HE. Hæc porro littera sæpius per e exprimebatur, sæpe etiam per a teste Hieron. Quæst. in Gen. Canticorum autem 7. v. 6. ברהטים legit quidam vetus Interpres βεραθείμ,

וו *Vau*. Eusebius & Cod. Jes. οὐαῦ, Alph. Murbac. VAU. Hæc littera numquam consonantis vice fungitur in fragmentis per Græcos descriptis, nec fungi posse videtur, quandoquidem initio vocum exprimitur per ου, οὐαεεὶ, ויחי *&* *vixit*; οὐεσσακὴ וישקהו & osculatus est. In medio autem & fine vocum modo per ου, modo, & quidem frequentius per ω redditur: qua de re infra.

זין *Zain*. Eusebius & Cod. Jes. Ζαι legunt omissa postrema nominis littera. Itemque Zaï legitur in Alphabeto Murbacensi quod edidimus Palæographiæ Græcæ p. 221. Ex Manuscriptis vero nostris unus IX. sæculi num. 3. habet Zaï. Alter XI. circiter sæculi. num. 12. item Zaï. Tertius XII. circiter sæculi num. 5. Zay. Sed alius IX. circiter sæculi num. 2. & alius XII. sæculi num. 17. Zain, habet. Codex item Coislin. Græcus num. 191. habet ζαϊ. In alios quotidie incido Codices, qui Zai habent. Quare vix dubitaverim quin olim ab omnibus Zai, non Zain lectum fuerit. ז omnes per ζ reddunt.

חית *Hheth*. Eusebius & Cod. Jes. ἧθ legunt, cum aspirata scilicet, etsi in postremo non legatur spiritus. Alph. Murbac. HETH. Hanc litteram LXX legebant per χ. *Chi*, ut notat Hieronymus Quæst. in Gen ut חם χάμ Cham. Et in Jeremiam cap 19. v. 2. de voce חרסית hæc habet. *Et pro porta fictili, Aquila, Symmachus & Theodotio ipsum verbum posuerunt Hebraïcum* HARSITH: *pro quo LXX. juxta morem suum pro aspiratione* HETH *litteræ, addiderunt* CHI *Græcum, ut dicerent* charsith *pro* arsith: *sicut illud est, pro* Hebron, Chebron, *& pro* Jeriho, Jericho, & similia. Alii, maxime vero Aquila, pro aspirata habent; ac ut verisimile est, initio dictionum per spiritum densum indicabant, licet jam spirituum hujusmodi commutationes multæ, maxime in nominibus propriis, deprehendantur: quia enim olim Origenis tempore, & aliquot post Origenem sæculis, Exemplaria omnia sine spiritibus

& accentibus describebantur, quando hæc annotari cœperunt, Calligraphi eos spiritus in nominibus propriis posuerunt, qui primum in mentem veniebant. Hac autem in re Codices sequuti sumus, male positos lenes spiritus emendare non ausi. In medio dictionum litteram ח nonnisi per vocalem exprimebant, unicum tamen reperitur exemplum ubi Symmachus vocem אחים ὠχίμ legit nempe Isai. 13. 21. Initio vocum, ut dixi, vocalem qua litteram ח exprimebant aspirare solebant: ea porro vocalis erat aliquando ε. Sic Gen. 2. 14. ἐδδεκελ חדקל *Tigris* Josue 15. 30. חרמה, ἑρμά. *Herma* & similia: sæpius autem α ut 4. Reg. 1. 2. Aquila Ἀαζία, אחזיה, qui dicitur, Ochozias ab Hieronymo & LXX. & Psalm. 9. 7. ἀρβώθ חרבות & Psalm. 103. 17. ἀσιδά חסידה & Jerem. 19. 2. A. S. Th. ἀρσίθ חרסות ut supra. In medio, sive post primam litteram vocis frequentius ε vel η Gen. 5. 5. οὐαεεὶ ויחי *& vixit.* 3 Reg. 1. 9. A. S. ζωελὲθ זחלת. Psal. 7. 15. ἰεβάλ יחבל Isaï. 15. 5. A. λωεὶθ לוחית nomen proprium. Aliquando etiam α ut 4. Reg. 1. In fine autem vocum ε aut η fere exprimitur, nisi sequatur ה paragogicum. Sic Gen. 3. 8. λαρουή לרוח *ad spiritum*, vel, *ad auram.* Psalm. 8. 1. λαμαναστή למנצח. *Victori.* Ps. 48. 1. Κορὲ קרח Deut. 16. 1. A. Φεσέ, פסח, Phase vel Pascha. Malachiæ. 11. 13. μασβηή, מזבח altare, & ibid. לקחת λακέθ. Aliquando etiam præponitur α ante ε ut 4. Reg. 11. 6. A. μεσαέ מסח.

טט *Teth.* Eusebius & Cod. Jes. τὴθ cum aspirata Θ in fine. Alphabetum Murbacense TETH, licet non aspiretur initio vocis, sed τ legatur apud Veteres, ut in his exemplis cernimus. Unde fortassis suspicio oriatur, postremam litteram, quæ in allatis omnibus exemplis aspiratur, olim fuisse ת aspiratum, lectumque fuisse טית pro טיט hodierno. Nam ט non aspirabant. Sic Psalm. 109. 4. τὰλ טל, *ros.* Psalm. 8. 6. μὰτ מעט *parum.* Deuteron. 2. 3. A. σαθίμ שטים & Isaïæ 26. 4. βατού βατού בטוח בנחו.

יוד *Iod.* Eusebius legit Ιὼθ & Ms. Jes. Ιώθ. In Alphabeto item Murbacensi legitur IOTH. Codex item Coislin. Græcus numero 191. habet Ιώθ. Qui multorum in postrema littera consensus subindicat olim lectum fuisse יות quod confirmare videtur Ιῶτα Græcum, haud dubie ex Hebraïco derivatum. Quotidie incido in Codices qui Ιὼθ habent, unde asseritur id quod supra diximus. Ut ut vero sit י mobile redditur per ι ab omnibus. De quiescenti infra.

כף *Chaph,* vel *Kaph,* ut Grammatici hodierni, & Alphabetum Murbacense. Eusebius & Mss. Jes. χάφ. Ab Interpretibus aspiratur semper, ut innumeris exemplis ex hac collectione desumptis probari potest; quod si bis terve contrarium occurrat, id potest Librariorum oscitantiæ adscribi.

למד *Lamed.* Eusebius & Mss. Jes. λαβδ *Labd.* Crederem Librarii errato λαβδ pro λαμδ scriptum fuisse, quia a IX. vel X. sæculo β & μ in Codicibus affinem sæpe formam habent; ut difficile quandoque sit aliam ab alia littera distinguere, maxime quando sensus non juvat, ut hic contingit; sed cum Codex Jes. VIII. circiter sæculo exaratus, unciali charactere scriptus sit, alia quærenda hujus nodi solutio: fortassis ad euphoniam & faciliorem pronuntiationem pro λαμδ, λαβδ scriptum fuit. Alphabetum Murbacense LAMED.

מם *Mem.* Eusebius & Cod. Jes. Μὴμ legunt. Alphabet. Murbac. MEM. Omnes vero מ per M exprimunt, præterquam in fine vocum, ubi N pro M frequentissime ponunt Græci, quia nempe a terminatione in μ abhorret Græca Lingua.

נון *Nun.* Eusebius & Cod. Jesuit. νοῦν. Per N omnes. Alphabetum Murbacense NUN.

סמך *Samech.* Eusebius & Codex Jes. σάμχ. Alphabetum Murbacense SAMETH. Omnes vero legunt per Σ.

עין *Ain.* Euseb. & Cod. Jes. αἶν. Alphab. Murb. AIN. LXX. Interpretes non raro per Γ exprimunt. A. γαυὲ עוה. Alibi & literam & motionem frequentius per ε, nonnunquam per α reddunt. Sic Gen. 2. 8. עדן ἐδέν Gen. 28. 19. ἐίρ עיר Josue 7. 24. ἐμέκ, עמק. 1. Reg. 17. 18. A. ἐαρβά ערבה. 3. Reg. 4. 12. מעבר. LXX. μαεβέρ. 4. Reg. 1. 2.

עקרון, ἐκρῶν Pſalm. 46. v. ult. עם ἐμ, *cum*; ſed quando עם ſignificat populus legitur ἀμ. Pſalm. 90. 9. Ελιὼν עליון. Iſai. 64. 5. Theodotio, ἐδδὶμ עדים. Et ſic alibi. Per α autem Gen. 3 5. ἀρὼμ, ערום *nudus*. Joſue 7. 24. ἀχὼρ עכור. Pſalm. 8. v. 1. ἀλ על. Pſalm. 74. 4. ἀμουδὰ, עמוריה. Pſalm. 75. αὐνὴ עגוי. Pſalm 48. 6. ען ἀων, ibid v. 12. ἀλὴ עלי Iſai. 15. 1. Theodotio ἀρ ער. In Appendice Deut. 2. 23. A ἀζὰ עזה. In medio autem vocum, ſive poſt primam litteram, modo per ε, modo per α; & quidem frequentius, exprimitur; per ε Malach. 1. 13. תעשו, θεσοῦ, C ſee 11. 1. νὲρ נער; per α. Pſalm 8. v. 6. μὰτ מעט. Pſalm. 11. 7. βααλιὰλ, בעליל 4. Reg. 1. 2 βὰλ, בעל Iſai. 26. 2. σααρεὶμ שערים. In fine autem vocum per ε fere ſemper legunt, niſi ſequatur ה paragogicum ſive Heemanticum : nam tunc per α legitur. 1. Paralip. 7. 26. ἰησυὲ יהושע 4. Reg 11. 4. יהוידע S. LXX. Ιωδαέ. 4. Reg. 13. 34. A. αὐὲ הנע; aliquando tamen per α Deut. 1. 38. O. Ιησυά. יהושע, & Joſue 15. 26. σαμαά. שמע.

Certum autem eſt gutturalem aliquam pronuntiationem habuiſſe ע apud Hebræos. Spiritu leni afficitur ut plurimum quando initio vocis jacet in fragmentis veterum Interpretum quæ ſuperſunt: quibus tamen non plena fides habenda, ut diximus ad litteram ח. Hieronymus ſine aſpirata ſæpius: aliquando tamen cum aſpirata legit. LXX. quandoque cum γ ut Γαί. Aliquando cum χ ut Amos 1. 5. עדן Eden, ubi LXX. legunt ערן, & vertunt Χαῤῥάν. Ubi Hieronymus: *In eo quippe loco, ubi nos diximus. &c.* Vide in nota ibid.

פה *Pe.* Euſebius & Mſ. Jeſ. φῆ. Alphabetum Murbacenſe FE. Veteres omnes Interpretes פ per φ ſemper efferunt. Aitque Hieronymus Comment. in Iſaiam tom. 3. *P litteram ſermo Hebraïcus non habet; ſed pro ea PHI Græco utitur.* Et Comment. in Danielem cap. 11. v. 35. dicit in ſola voce אפדנו legi APEDNO; in aliis per φ ſemper.

צדי *Tſade.* Euſeb & Mſ. Jeſ. σαδὴ. Alphabetum Murbacenſe SADE. Omnes Interpretes per σ legunt.

קוף *Quoph.* Euſebius & Mſ. Jeſ. Κῶφ. Murbacenſe Alphabetum KOPH. Veteres per κ exprimunt. Si ſecus aliquando reddi obſervetur, videlicet per χ, puto id Librariorum oſcitantia accidiſſe.

ריש *Reſch.* Euſebius & Mſ. Jeſ. Ρῆς, Alphab. Murbac. RES.

שין *Schin.* Euſebius & Mſ. Jeſ. σὶν, Alphab. Murbac. item SEN. Veteres ſemper σ legunt ſive dextro ſive ſiniſtro puncto ſit notandum.

תו *Tau.* Alphab. Murbac. habet etiam TAU; ſed Euſebius & Mſ Jeſ. Θαῦ Thau. Veteres ſemper Θ reddunt, non T.

DE VOCALIBUS HEBRÆORUM.

Quod ad vocales autem Hebræorum attinet, inter doctos diſputatum eſt num litteræ אהויע vocalium olim officio fungerentur, ut crediſſe videtur Hieronymus: an conſonantis vicem haberent, ut docent plerique hodierni viri. Sane ſi hæ litteræ vocalium uſum habuerint, neceſſe prorſus fuerit alias penes Hebræos fuiſſe vocales, quæ licet non notarentur in Libris, ex conſuetudine tamen uſurparentur. Cum enim nulla vox, nullum verbum poſſit ſine vocali pronuntiari, & innumeræ apud Hebræos voces nullam ex litteris אהויע præferant; certum eſt eos præter has litteras alias habuiſſe vocales, quæ quidem non ſcribebantur, ſed ex conſuetudine adhibebantur, etſi magna eſſet in legendo varietas. Litteræ autem אהויע præſertim quæ aſpirantur אהע non determinatam vocalem, ſed modo hanc, modo aliam in uſu legendi & loquendi obtinebant; ita ut & aſpiratio & vocalis unà ſonarent: quod nemo negaverit. Utrum autem illa aſpiratio conſonans dici debeat, videtur eſſe mera nominis quæſtio. De י & ו non eſt, ut quidem puto, par ratio: nam veriſimile eſt eas, ut plurimum ſaltem, vocalium officio functas eſſe; ſed iis qui ſecus exiſtimabunt rem, perquàm exigui momenti pluribus indagandam mitto. Jam ad vocales illas veterum cum hodiernis Hebraïzantium

motionibus comparandas veniamus. Vocalem A. exprimunt post Massoretas hodierni Grammatici per camets ָ, per patahh ַ & per scheva patahh ֲ: E vero per tsere ֵ per segol ֶ & per scheva segol ֱ: E autem tenuissimum per scheva: I per hhiriq magnum sic י. vel parvum, seu punctum sub littera, quam adficit positum sic בִ, *bi*. O. per וֹ hholem plenum, vel per hholem deficiens, seu punctum in superno latere sequentis litteræ scriptum sic דֹם *dom*; item per camets hhatouph sic ָ vel per hhateph camets, ֳ: V. autem grave per schourec וּ V. tenue per kibbus ֻ. De gravitate sive tenuitate singularum vocalium non loquar, quia nihil hujusmodi observatur in lectione veterum.

Magna porro legendi varietas inter veteres illos Interpretes & Massoretas deprehenditur, ita ut ubi illi legunt *a*, hi legant *e*, & vicissim, ut 1. Reg 17. 18. ערבת Aquila ἐϱυϐᾶ, Massoretæ vero *arubath* cum patahh segol in prima & kibbus in secunda, ac sæpissime ubi ע & ח notantur vocali *a*; illi *e* legunt. Psalm. 47. 3. ubi Massoretæ illud ירכתי *Iarchethe* legunt. In vetustis Codicibus legitur ἰερχθή; & eodem Psalmo v 7. דמינו Massoretæ, *damminou*, illi, δεμμινοῦ habent: & Psalm. 109. 4. לדתך Massor *Ialduthecha*, illi, ἰελεδεθέχ. Malachiæ 2. 13. כסות Massor. CASSOTH; illi χεσούθ. Longe vero sæpius illi E Massoreticum per A legunt, ut Levit. 18. 13. תבל Massor. cum duplici segol, *Thebel*: Theodotio Θάβελ. Judicum 3. sæpe אהוד Massoretæ cum tsere sub prima *Ehud*. LXX Αὼδ, Alii, Ααώδ, 1. Reg. 17. 1. אפס Massor. *Ephes*, illi ἀφές, 4. Reg. 18. 34. הנע Massor. *Henah*, Aquila Ανέ. 4. Reg. 25. 17. כתרת Massor. *Chothereth*, Symm. & Theodotio χαθάρθ, Job. 42. קרן Massor. *keren*, Aquila & Symm. κάρν. Psalm. 7. 15. יחבל Massor. *iehabbel*: veteres illi ἰεβάλ.

Hic vero notandum est in affixis secundæ personæ singularis masculini generis ך supposito camets *ca* Veteres Interpretes A ante C legêre, nimirum *ac*. Sic Psalm. 44. v. 8. אלהיך ubi Massoretæ *Eloeca* legunt, illi ἐλωάχ. Psalm. 47. 10. היכלך Massor. *Hecalecha*, illi ἡχαλάχ. Psalm. 109. לך Massor. *Lecha*: illi λὰκ, melius λὰχ. Isaï. 42. 3. בך Massor. *becha*, illi βὰχ. Quando autem præcedens vocalis est ε per ε terminant, ut supra ילדתך ἰελεδεθέχ.

Aliquando etiam, sed raro ο vel ω, pro α legunt veteres illi, ac vicissim. Sic Gen. 36. v. 24. in nota, מקור, Massoretæ *makor*, vetus lectio μωκὼρ, nisi sit mendum pro μακὼρ: & Josue 7. 24. עכור Massoretæ *Achor*. Aliqui legerunt Αχὰρ non obstante ו. Alii Αχώρ. 1. Reg. 17. 1. דמים Massoretæ *Dammim*: illi δομμὶν, & Psalm. 48. 2. חלד Massoretæ, *haled*; illi ὀλδ.

De sceva quædam observanda nobis sunt. Massoretico quidem more aliquando legitur, aliquando silet. Legitur semper initio vocis sub littera daghessata, in medio vocis post aliud sceva, & post motionem magnam. Alibi quiescere solet, *e* autem sonat cum legitur. Hisce porro legibus non stabant veteres Interpretes: nam sceva sæpe non legebant initio vocis; ut Gen. 1. 1. בראשית. Massoretæ, bereschith, illi, βρησιθ. Gen. 2. 8. בעדן Massor. *beheden*, illi βεδὲν. Levit. 14. 36. שאת Massor. *seeth*, Theodotio, σήθ. Psalm. 11. 9. כרם Massor. *cherum*, illi χεάμ. Psalm. 117. 25. בשם Massor. *beschem*. illi βσήμ.

Frequenter etiam pro hodierno sceva initiali eamdem vocalem adhibent quæ in sequenti syllaba habetur Gen 14. 5. רפאים Massoretæ, *Rephaim*, Aquila, ῥαφαείμ. Levit. 19. 27. פעת Massoretæ, *Pheath*, illi φαάθ. Psalm. 45. 8. צבאות Massor. *tsebaoth*, Veteres illi σαβαώθ sæpe. Psalm. 46 5. פלגיו Massor. *pelagau*; illi, φαλαγαύ. Psalm. 48. 5. למשל Massor. *lemaschal*; illi, λαμασάλ. Horum exempla frequentia reperire est in LXX. Interpretibus ut *schelomo*, Σολομὼν, & alia. Est etiam ubi sequente ου scheva illud initiale per α exprimant, ut Psalm. 43. 15. מנוד μανοὺδ.

De י Iod, & de vocali I hæc observanda sunt; י semper exprimunt veteres per ι, vel indiscriminatim per ει, nisi mendo Librariorum ει positum fuerit pro ι, quod frequentissime in Manucriptis Græcis pene omnibus observatur. Gen. 1. 1. בראשית βρησιθ. Gen. 14. 5. רפאים Aquila, ῥαφαείμ. Gen. 28. 19. העיר ἀείρ. Levit. 1. 1. ויקרא οὐικρά. Gen. 36. 24. in Nota המים ἀμμαίμ. 1. Reg. 4. 18. ארבעים ἀρβαεὶμ 1. Reg. 17. 1. דמים

δομμίν. 2. Reg. 14. 26. מאתים μαθαείμ. 3. Reg. 6. 1. בשמונים βασεμονείμ. 4. Reg. 1. 2. אחזיה A. Aαζία. S. Oχοζίας 4. Reg. 23. 7. הקדשים ἀκκοδασίμ. Job. 42. ימימה A. S. ἰεμιμα. Pſalm. 8. 1. הגתית ἀγεθθίθ. Pſalm. 11. 1. השמינית, ἀσεμινίθ. Pſalm. 44. 1. ידידת ἰδιδώθ, & alibi ſæpe.

Ubi vero י quieſcit in tſere, per η vulgo exprimunt, rarius per ε. 4. Reg 1. 8. אלהי ἐλωή. Pſalm. 7. 8. ועליה, οὐαλεὰ ירכתי ἰερχθὴ. Pſalm. 47. 10. ἠχαλάχ היכלך. Alia multa exempla proferre poſſemus, ſed hæc ſatis ſunto

Quando autem littera י nec exprimitur, nec ſubintelligitur, ut in voce דויד David, quæ ſæpius דוד ſcribitur ſuppreſſo, ſed ſubintellecto י, tunc per hhiriq parvum a Maſſoretis notatur, a veteribus numquam per i legitur, ſed frequentius per e, ut Gen. 2. 8. מקדם Maſſor. *mikkedem*, illi, μεκεδέμ, Levit. 7. 18. פגול, Maſſoretæ, *Phiggoul* habent, Theodotio autem Φεγγοὺλ vel Φεγγώλ. Pſalm. 9. 17. הגיון Maſſoretæ, *higgaion*, illi ἐγαών. Pſalm. 109. משחר Maſſor. *Miſchaar*, illi, μεσαάρ. Pſalm. 117. 27. אסרו Maſſor. *isrou*, illi, ἐσερού. Iſaï. 9. 5 Maſſor. *ghibbor*; illi, γεβώρ. Oſee 11 1. ממצרים. Maſſor. *mimmitſraim*. Illi, μεμμεσεραίμ, Malachiæ 2. 13. דמעה Maſſoretæ, *dimah*; illi, δεμά.

Quando hhiriq parvum jacet poſt *a*, vocalem tunc per *a* exprimunt. 2. Reg. 17. 19. הרפות Maſſor. *hariphoth*; illi ἀραφώθ.

Ubi ſecundum Maſſoretas ſceva initio occurrens ante aliud ſceva mutatur in hhiriq parvum, tunc veteres illi utrumque ſceva legunt per ε vel per *a*; per ε Pſalm. 11. 1. לבני Maſſor. *Libne*, vel *livne*, illi λεβνή. Pſalm. 150. 2. בגבורתיו Maſſor. *bigbourothau*; illi, βεγεβουροθαύ; per *a* מנחה pluribus in locis Maſſor; *minhah*; illi, μαναά. vel μανά. Pſalm. 75. 4. מלחמה Maſſor. *milhama*; illi, μαλαμά. Pſalm. 15. 1. מכתם. Maſſor. *Michtham*; illi, μαχθάμ. Oſee 10. 9. גבעה, Maſſor. *Ghibah*; illi, Γαβαά. Quando poſt primam vocalem ſequitur, O vel ω, vel ȣ, per α. Num. 11. 34. קברות, Maſſoretæ, *kibroth*; illi, χαβρώθ, forte melius καβρώθ. Jerem. 48. 1. משגב Maſſor. *miſgab*. A. Th. μασογάβ. Ezech. 29. 10 מגדל. Maſſor. *Migdol*: illi, Μαγδώλ. Reperitur etiam *a* ante *e*. 3. Reg. 6 1. בשמונים. Maſſor. *biſchmonim*: illi, βασεμονείμ. את־מזבח Maſſor. *Eth-mizbah*: illi, ἐθμασβεή. l. ἐθμαζβεή. Unde inferas hodiernum illud hhiriq ante ſceva frequentius a veteribus illis per a legi. Origenes tamen pag. 41 duo ſuppeditat exempla, ubi per *i* legitur, nempe διβρὴ ἀιαμιμ & μισλώθ, pro μισλή. דברי הימים, משלי. Sed hæc & fortaſſe ſimilia exempla quæ aliunde ſuppeditari poſſunt, ab Hebraïzantibus poſteriorum temporum, inducta fuiſſe ſuſpicari fas eſt, quare peroptarem ut hæc cum Mſſ. conferrentur.

Circa litteram ו hholem, ſchurek & cametshhatuph hæc obſervavimus. ו initiale ſchevatum perinde atque ſchourec ſolent per ȣ exprimere, neglecto ſceva hodierno. Sic Pſalmo 48. 4. והגות, Maſſoretæ, *vehaguth*; illi, ȣαγίθ, י pro ו ut non infrequenter accidit. Iſaï. 26. 2. ויבא, Maſſor. *veiabo*; illi, ȣιαβω. Malachiæ 2. 13. וזאת Maſſor. *vezoth*; illi, οὐζώθ. Ibid. ולקחת Maſſor. *velakath*; illi, ȣλαχέθ.

Etiamſi vero ו initiale, ut pote converſivum futuri in præteritum, Maſſoretico ritu afficiatur patahh, per ȣ tantum redditur ab antiquis illis Interpretibus non expreſſo patahh; ſic ȣικρα legunt pro ויקרא, non ȣαικρὰ, ȣιδαβὴρ pro ȣαιεδαββὴρ, etiamſi in Bibliis Latinis hodiernis Vaicra, & Vaieddabber legatur initio librorum, Levitici & Numerorum. Similiter 4. Reg. 4. 35. ȣιεγὰρ pro ויגהר non ȣαιεγάρ.

Hholem vero ſive plenum, ſive deficiens, necnon hhateph camets, & camets hhathuph per ο, & per ω expreſſum reperitur: idque fortaſſe vitio Librariorum qui haſce litteras confundere ſolent, maxime in vocibus peregrinis.

Schurec & Kibbus per ου, etiamſi non ſemel per ο vel per ω exprimantur. Cujuſmodi eſt vox כסות *operire*, infinitivum quieſcentium Lamed He, quæ exprimitur χασούθ in Codice Barberino.

Hæc de veterum legendi more paucis prælibare viſum eſt. Hinc porro videas difficile eſſe pro lectione veterum certas regulas tradere, cum illi non modo a recentioribus, ſed etiam ab æqualibus & coævis ſuis in ratione pronuntiandi differant. Cæterum ex iis quæ ſupra tradidimus, illa veriſimiliora videntur eſſe quæ pluribus exemplis aſſeruntur. Reliqua vero Lectoris eruditi judicio permittimus.

LEXICON

[illegible] Unde [illegible]

[illegible] continentur.

[illegible]

[illegible] vero [illegible], ut pote [illegible] in [illegible] [illegible] patah, per [illegible] exempla illis interpretibus [illegible]

[illegible] in libris [illegible] Valens [illegible]

[illegible] vero sive [illegible]

[illegible] in vocibus [illegible]

[illegible] Kibbus [illegible] vel [illegible]

[illegible] in Codice Hebraico.

[illegible]

[illegible] pluribus exemplis afferuntur [illegible]

LEXICON HEBRAICUM AD HEXAPLA.

א

אבב אביב ἁπαλά, tenera, *i.* teneræ fruges. *Aquila, Symmachus, Levit.* 2. 14. *in Append.* νεαρά, novæ fruges, *Incerti, Exod.* 13. 4. At *LXX. Interpretes semper,* νέα, novæ fruges. *Hinc mensis novarum frugum, qui est* Martius. *Veteres pariter & recentiores vertunt,* fruges virides, culmi, aristæ virentes. *Aquila & Theodotio, Ezech.* 3. 15. תל אביב *Græcis litteris exprimunt,* θηλ αβίβ.

אב ὥρα, hora, *vel,* species, *Aquila, Job.* 8. 12. ubi *Symmachus,* ὀπώρα, autumnalis fructus, *quo sensu potest etiam intelligi* ὥρα *apud Aquilam. Vulg.* poma. *Alii,* viror, fructus recens.

אבא *Chaldaïce,* viror, virens, fructus recens. *Dan.* 4. 9. *Legitur &* אנבא.

אבד *Aquila,* ὤλετο, *Symm.* ἀπώλετο, periit Job 4. 11. & *sic frequenter. Vide Lexicon Græcum.* ואבד Σ. διαπνεύσει, dissipabitur in vaporem. *Ezech.* 12. 22.

In Piel Prov. 1. 32. תאבדם ἀνελεῖ αὐτὰς, interficiet, *aut,* perdet eos *Aq. Symm. & Hesai.* 26. 14. *Symm.* ותאבד, & disperdidisti: ἀπολλύειν, perdere. ויאבד ἀπολλύει, perdit *aut* perdet *A. Th. Eccles.* 7. 7.

In Hiphil. והאבדתי καὶ ἀπολῶ, perdam, *Theodotio, Ezech.* 30. 13. *In forma Chaldaïca amisso* א *radicali, sic* להובדה ad perdendum. *Dan.* 2. 12. & *alibi.*

In Hophal. Chald. perditum fuit, *ubi etiam amittitur* א הובד perditum fuit. *Dan.* 7. 11.

אבדה res perdita, *Levit.* 6. 3.

אבדון perditio, *vel,* perditionis locus. *Prov.* 15. 11. *ubi LXX.* ἀπώλεια, *vertunt.*

אבדה Idem.

אבדן perditio, *Esther* 8. 6. & 9. 5.

אבה ἐθέλετο, ἐθελήθη, *Incerti,* 2. *Reg.* 13. 25. ἠθέλησε. *Incerti, Jud.* 11. 17. & *alibi,* volebat, voluit, *passim Omnes.* אבו ἐδέξαντο, susceperunt. *A. S. Th. Prov.* 1. 30. Item, acquieverunt, *S. Ezech.* 20. 8 *Sumitur & pro* ἔσπευσε, festinavit. *S. Job* 9. 26. *quo loco R. David Gerson* אבה, *explicat, desiderium.*

אב πατὴρ, pater, *Omnes: & metaphorice,* inventor, doctor, princeps, dominus, auctor. *Sumitur etiam pro majoribus & atavis, quemadmodum & Latine. Plurale,* אבות, Patres, Majores. *Chaldaïce cum* affixis אבוך pater tuus, אבוהי pater ejus. *Plurale,* אבהתי patrum meorum, *Dan.* 2. 23. אבהתך patrum tuorum, *Esdræ* 4. 15. אבהתנא patres nostri, *Esdræ* 5. 12.

אביון A. πτωχὸς, *Psalm.* 11. 5. *S.* πένης, *Psalm.* 11. 5. & *alibi,* pauper, mendicus, egenus. *Sic etiam, Septuaginta, & Recentiores. Plural.* אביונים egeni, pauperes.

אביונה *LXX.* κάππαρις, capparis. *S.* ἡ ἐπίπονος, laboriosa. *Sed Hieronymus ex eodem Symmacho Latine hanc lectionem adfert,* spiritus fortitudo, *nisi sit mendum. Nam quid affinitatis habet,* ἡ ἐπίπονος, laboriosa, *cum hac interpretatione Latina,* spiritus fortitudo. *Etsi enim* ἐπίπονος *aliquo modo quadrare possit ad vocem* fortitudo, *quorsum illa vox,* spiritus? *Alii,* appetitus, concupiscentia. *Eccles.* 12. 5.

אבוי *LXX.* θόρυβος, tumultus. *Vulgata ex aliis, ut putatur, Græcis Interpretibus* למי אבוי cujus patri væ. *Alii,* heu, heu.

אבי *LXX.* ὦ μὴν δὲ ἀλλά, verum enimvero. *Vulgata autem ex quodam veteri Interprete, ac si* י *affixum esset vocis* אב, Pater mi. *Alii, pro particula optandi,* ah, o, *habent.*

אבח אבחה *LXX.* σφάγια, mactationes. *Vulgata,* conturbatio. *Alii,* cuspis, mucro. *Alii,* terror, clamor.

אבטחים *Vide infra in* בטח

אבך התאבך *LXX.* συγκαταφάγεται, devoratur. *Hesai.* 9. 18. *Alii,* elevat se *vel* elevatur. *Vulg.* convolvetur. *Quidam,* in minutissimum pulverem abibit, *quasi ab* אבק *Caph & Koph permutatis.*

אבל ἐπένθησε, luxit, *A. Th. Ezech.* 7. 26.

In Hiphil. האבלתי induxi luctum. *Vulg. Ezech.* 31. 15.

In Hithpael. התאבל luxit.

אבל πένθος, luctus.

אבל lugens: est & nomen proprium loci. *Plural.* אבלים lugentes. *Fœminin.* אבלות lugentes.

אובל *Vide in* יבל

אבל *adverb.* A. μάλιστα, maxime. *Gen.* 42. 21. *in Appendice. LXX.* μάλα, valde. *Inc.* ὄντως, revera. *Reg.* 14. 5. *Vertitur etiam,* ναὶ, certe, πλὴν, verum, *Alii etiam,* verumtamen, imo.

אבן λίθος, lapis, *Omnes, & metonymice,* pondus, perpendiculum, massa. Σ. σάθμιον, pondus. *Proverb.* 17. 8.

אבני *Inc. & Th.* σάθμια, pondera. *Vide Lexicon Græcum.* Σ. θεμέλια, fundamenta, *quia ex lapidibus fiunt. Hesai.* 14. 9.

אבנא *Chald.* lapis, *Dan.* 2. 34.

אבנים sellæ parturientium, *vel* figulorum pro אפנים.

אבנט *A.* διαζώνη, balteus, cingulum. *S. LXX.* ζώνη, cingulum. *Exod.* 29. 9. *Et sic Alii,* Balteus, cingulum.

אבס saginare אבוס *Th.* σιτευτὸς, saginatus, *Proverbiorum* 15. 17. *Aquila,* φατνιάζεται, in præsepe ponitur. *Prov.* 14. 4. *Ibid. Th.* φατνευθήσεται. in præsepe ponetur, locabitur. *S. LXX.* φάτνη præsepe. *A veteribus igitur etiam pro verbo habetur. Verum longe dissimili usu accipitur* φατνιάζεται *apud Aquilam, &* φατνευθήσεται *apud Theodotionem. Nam Aquila dicit:* Ubi non sunt boves, in præsepe ponitur proventus electus, *id est, accumulatur, sed non pascendis bobus: Theodotio autem:* In multitudine boum in præsepe reponetur fructus, *aut,* reponentur fruges, *bobus scilicet pascendis. Plural.* אבוסים præsepia, *Job* 39. 12.

מאבסים *LXX.* ἀποθῆκαι, granaria, horrea.

אבק *LXX.* κονιορτὸς, *Th.* χνοῦς, pulvis, cuspis, *Cant.* 3. 6.

אבקה *idem.*

In Niphal. נאבק, luctari. ויאבק *A. S.* ἐκυλίετο, volvebatur, *LXX.* ἐπάλαιεν, luctabatur, & *sic Vulgata. Incertus,* ἐκονίζετο, *quasi dicas, in pulvere volutabatur, ut solent ii qui luctantur. Gen.* 32. 24.

אבר אביר ἰσχυρὸς, fortis. *Reliqui, Isai.* 1. 24. *ubi de Deo agitur. Aquila, Symmachus,* ὑπερμεγέθης, quam maximus, *Theodotio,* θαυμαστὸς, mirabilis. *Psalm.* 75. 5. *A. Th.* δυνάσται, potentes, *Ps.* 77. 25. *LXX.* ἄγγελοι. אבירו *S.* ὑπερήφανοι, superbi. *LXX.* ἀσύνετοι, insipientes, *Ps.* 75. 5.

אבירי לב *S.* σκληροκάρδιοι, duri corde, *Isai.* 46. 12.

אבירי *S.* μεγιστᾶνες, magnates. *Thren.* 1. 15. Item, δυνάσται, potentes, *Theodotio, Psalm.* 21. 13.

אביר ταῦρος, Taurus. *A. S. LXX. Psalm.* 21. 13. *Alii,* ἰσχυρὸς, *Hesai.* 1. 24. *S.* ἄρχων, princeps, dux. 1. *Reg.* 21. 7.

אבר πτέρυξ, penna, *Symm. LXX. Psalm.* 54 8. & 67. 14. *A.* μετάφρενα, terga, *Ezech.* 17. 3.

אבו ה *Symmachus,* ἐναγκαλίσεται, in ulnis complectetur. *LXX. Theodotio,* συλλάβῃ, conceperit, *Job.* 39. 14.

In Hiphil. volavit, *Job* 39. 26. *ubi Vulgata,* plumescit.

אגד אגדה *A.* δεσμὸς, vinculum; *Symm.* συστροφή, cuneus, agmen militum, *LXX.* συνάντησις, concursus, 2. *Reg.* 2. 25. אגדות στραγγαλίας, nodos, *LXX. Hesai.* 58. 6. *Alii,* fasces, sarcinæ. *Incertus,* δέσμη, fasciculus colligatus, *Amos* 9. 6.

אגז אגוז *LXX.* κάρυα, nuces, *Cant.* 6. 10. *Alii,* putationem *vertunt ex* גזז. *Semel tantum occurrit in Bibliis sacris.*

אגל *LXX.* βῶλος, jactus, *i.* stilla. *Job* 38. 28. *Alii,* gutta, stilla. *Plural.* אגלי guttæ.

אגם *Inc.* λίμνη, stagnum. *Exod.* 7. 19. *LXX.* ἕλος, palus. *Plural.* אגמי *Ibid.* stagna.

אגמון *A.* στρεβλοῦντα, perversum. *Hesai.* 19. 15. *S. & LXX.* τέλος, finis. *Ibidem hanc vocem cum non intelligeret Theodotio,* agmon, *reddidit. Alibi LXX.* ἄνθραξ, carbo, & κρίκος, circulus. *Alii vero,* juncus, cortina, ahenum, cacabus, *ac pro varia seriei ratione varias interpretationes adferunt.*

אגן *LXX.* κρατὴρ, crater. *A.* πρόθυμα, patera. ἐν προθύμασιν *in pateris,* באגנת *Exod.* 24. 6.

אגף אגפים *Th.* παράταξις, acies. *Ezech.* 17. 21. *Inc.* ὑποστηρίγματα, sustentacula. *Ezech.* 38. 6. *Alii,* alæ militum, agmina; *& cum Theodotione consonant.*

אגפין *Chald.* alæ.

אגר μισθαρνεῖν, quæstum facere. *S.* 1. *Reg.* 2. 36. συνάγειν, colligere, *Idem Prov.* 10. 5. *ubi LXX.* אגר *vertunt* διεσώθη, evasit, se recepit. *Alii,* collegit, congessit, comportavit.

אגורה *Alii a radice,* גרר, nummus, nummulus.

אגרת Epistola, *sic passim LXX. Sic dicta creditur Epistola, quod in ea res varie congerantur & comportentur ab* אגר comportare. *Chald.* אגרא Epistola, *Esdræ* 4. 8. *Emphatice* אגרתא *Ibid. v.* 11. *Plural.* אגרות Epistolæ. *Nehem.* 2. 7.

לאגרות *A.* εἰς συλλογὴν, in collectionem. 1. *Reg.* 2. 36. *Alii,* nummulum. *LXX.* obolum *vertunt. Quidam ponunt in Radice* גרר

אגרטל pelvis, pollubrum. *Plurale,* אגרטלי *LXX.* ψυκτῆρες. *Esdr.* 1. 9.

אדב האדיב cruciare. *LXX.* vertunt καταῤῥεῖν, diffluere. 1. *Reg.* 2. 33. *commutatis, ut putatur, litteris ex* דאב *efficitur* האדיב

אדם rubere, rubrum *vel* rufum esse. *S.* אדמו *verbum pro nomine habet, &* πυῤῥότεροι, *i.* rubicundiores, *vertit. Thren.* 4. 7. מאדמים *A. S. Th.* πεπυρωμένα, ignei coloris. *LXX.* ἐρυθροδανωμένα, rubricata. *Exod.* 25. 5. *& alibi.*

In Hiphil. rubrum esse.

In Hithpael, rubescere.

אדם *S.* πυῤῥὸς, rufus, ruber, rubicundus.

אדם Σάρδιος, sardius lapis. *LXX. Exod.* 28. 17. & alibi. *Alii vertunt,* pyropus, rubinus. *Nihil incertius nominum hujusmodi Hebræorum significatione.*

אדמני πυῤῥάκης, rufus. *LXX. Gen.* 25. 25. *& alibi.*

אדמה *A. S. LXX. Th.* χοῦς, humus, terra, pulvis, *Gen.* 2. 7. *item A.* χθὼν, γῆ, terra. *Exempla vide in Lexico Græco. Plural.* אדמות terræ.

אדם ἄνθρωπος, homo, *passim Omnes. Interdum generaliter,* homo, *interdum distributive,* quisque.

אדמדם subrubidus, rufus.

אדן *Aquila, Symmachus, Theodotio,* βάσις, basis, stylobates. *Exod.* 36. 38. *& alibi. Sic & LXX. passim. Item* אדני κεφαλίδες, capitella. *LXX. Exod.* 36. 36. *Incert.* ἀγκύλαι, ansulæ. *Sed Job* 38. 6. אדני *A. Th.* βάσεις, bases; *S.* καταπηγες, pali; *LXX.* κρίκοι, circuli.

אדון κύριος, Dominus: *sic Omnes. Vertitur &* δεσπότης. *A. Psalm.* 11. 5. *S. Jerem.* 3. 11. *de Deo & de homine. Alibi,* ἄρχων, princeps, dux. *Item A.* κυριεύων, dominans. *Jos.* 3. 11. אדונים Domini, *dicitur de uno & de pluribus.*

אדין τότε, tunc. *Chald. A. Dan.* 3. 24.

אדר *in Niphal.* נאדר magnificus.

In Hiphil. LXX. δοξάζειν, μεγαλύνειν, magnificare, gloriosum reddere. *In Hiphil etiam S.* θαυμάζειν, admirari. *Hesai.* 4. 2. 21.

אדיר ἰσχυρὸς, fortis. *Th. Jud.* 5. 25. *atque ita etiam LXX. & Reliqui. A. sæpe* ὑπερμεγέθης, maximus. *Exempla vide in Lexico Græco ad vocem* ὑπερμεγέθης. אדירי *A.* σωζόμενοι, qui salvi evaserunt. *Jud.* 5. 13. *Item,* μεγιστᾶνες, magnates *apud. LXX.* אדיר *S.* κραταιὸς, fortis. *Hesai.* 33. 21. אדירים δυνάσται, potentes. *Incertus, Jud.* 5. 25.

אדר magnificentia. *Item,* toga, pallium magnificum.

אדר Adar, *mensis ejus nominis, qui* Februario *respondet.*

אדרת μεγαλωσύνη, magnificentia. *LXX. Ezech.* 11. 3. *Item,* pellis.

אדרת *Aquila,* στολὴ, stola, amictus. *Symmachus,* ἔνδυμα, indumentum. *Jos.* 7. 21.

אדר אדרא *Chald.* area. *Daniel.* 3. 2. *Plural. constructum* אדרי areæ.

אדרגזריא *Vox Chaldaica,* ἡγούμενοι, Duces. *LXX. al.* Senatores. *Dan.* 3. 2.

אדרזדא *Chald.* sedulo, diligenter.

אדרכן *LXX.* δραχμὴ, drachma. אדרכנים drachmæ.

אהב ἀγαπᾶν, φιλεῖν, amare, diligere. *Aquila & Symmach. sæpe. Vide Lexicon Græcum ad utramque vocem.*

Niphal, הנאהבים amantes se, mutuo se amore complectentes.

Piel מאהבים amantes, amatores.

מאהב ἐραστὴς, amator.

אהב *S.* φίλος, amicus. *Psalm.* 37. 12.

אהבה אהב ἀγάπη, amor, dilectio. *Aquila, Symmachus, Proverb.* 10. 12. *& LXX. passim. S.* φίλτρον, amor. *Cant.* 2. 5.

אהה *Theod.* ἆ, ἆ, ἆ. *Vulgata,* heu. *Jud.* 6. 22.

אהי *Aquila, LXX. Quinta Editio,* ποῦ, ubi. *Symmachus habet pro futuro verbi* היה *vertitque,* ἔσομαι, ero. *Osee* 13. 14.

אהל σκέπη, σκηνή, tentorium, tabernaculum, *sic Omnes. Exempla vide in Lex. Græco ad utramque vocem. Item Aq. Theod. Quinta Editio,* σκήνωμα. *Psalm.* 18. 5. *S.* σκήνωσις, tabernaculum. *Psalm.* 77. 51. *Plurale* אהלים tabernacula, tentoria.

אהל tentorium figere, σκηνοῦν, *LXX. vel* tentoria movere, *iidem.* σκηνοποιεῖν, tabernaculum facere, *vel,* figere. *Symmach. Hesai.* 13. 20. *ubi per apocopen, legitur* יהל *pro* יאהלו *& in Hiphil esse putatur.*

אהלות ἀλόη, aloë. *A. Cant.* 4. 14. *Alius ibidem,* κιννάμωμον, Cinnamomum. *S.* θυμίαμα. *Alii,* santali-

אהלים *formâ masculinâ idem significat.*

או ἢ, aut, vel, sive. *Quidam volunt pro*, &, si, *quandoque sumi.*

אוב *A.* μάγος, Magus. 1. *Reg.* 28. 8. *& alii. A.* θελητὴς, voluntarius, *sæpe. Vide Lex. Græcum.* θελητὴς *vero sive* voluntarius *dicitur, quia pro arbitrio & voluntate sua hariolari & divinare creditur. Symmach.* ἐγγαστρίμυθος, ventriloquus. *Hesai.* 29. *& alibi. Alii,* Pytho. *Plurale* אבות Pythones. *Item* utres, כאבות sicut utres. *Job* 32.

אוד על אודת δι᾽ ὅ, propter, & περὶ, de.

אוד δαλὸς, torris, titio, *Aquila, Symmachus, LXX. Zach.* 3. 2. *Plurale* אודים titiones.

אוה *Piel* ποθέω, desidero. *Symm. Prov.* 20. 21. ἐπιθυμέω, concupisco, *LXX. passim.* נאוו *Symm.* εὐπρεπεῖς, decori. *Hesai.* 52. 7. *A.* נאוה ὡραιώθη, decora est. *Ps.* 32. 1. *Item Aquila,* נאוו ὡραιώθησαν, quasi ex נוה *Itemque* נאות ὡραιότητες, pulchritudines.

In Hithpael, desiderare.

האוה אוה ἐπιθυμία, desiderium, concupiscentia. *A. S. Prov.* 18. 1. *& alibi. A. item* πόθος desiderium. *Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 3.

מאווי ἐπιθυμία, desiderium, concupiscentia. *Symm. LXX. Psalm.* 139. 9. *A.* ἐπιποθήματα, desideria, *Ibid.* מתאוה ἐπιθυμεῖ, desiderat. *Symm. Prov.* 13. 4.

אח אחים *S.* ἀχείμ. *A.* τυφῶνες, Typhones, *LXX. Th.* ἦχος, sonitus, *Vulgata*, dracones. *Alii*, aves ferales, animalia terribilia. *Alii*, simiæ, *vel* mustelæ, *Hesai.* 13. 21.

אוי *A.* ὢ οἴμοι, heu, væ mihi. *S.* οἴμοι, væ mihi. *LXX.* οὐαὶ, væ. *Hesai.* 24. 17. *& alibi.*

אול אולי *A.* εἴπως, si forte. *Job* 1. 5. *& alibi. LXX.* μήποτε, ne forte. *Alii*, forsitan. *Alii volunt etiam significare*, utinam.

אולם *Aq.* πρότερον, primùm, priùs. *Gen.* 28. 19. *Alii*, profectò, certe, utique. *Symmachus*, ἐπείπερ γε, quandoquidem. 1. *Reg.* 25. 34.

אויל *A. S. LXX. Th.* ἄφρων, stultus, *in Proverb.* 1. 7. *& alibi.*

אולת ἀφροσύνη, stultitia, *in Prov. S.* 5. 23. *&* 14. 24. *Item*, ἀνομία, iniquitas, *S. Prov.* 15. 14. *Item*, ἀμαθία, imperitia. *S. Prov.* 14. 24. *Symm.* ἀπειρία, imperitia, *Psalm.* 68. 6.

און Aven. *A.* ἀνωφελὲς, inutile, *vel* inutilitas, *passim. S.* ἀσέβεια, impietas. *Psalm.* 54. 4. *vertitur, &* iniquitas. *S.* ἀδικία *Prov.* 22. 8. *& Th. sæpe. Item*, mendacium, idolum. *Item* ἀθεΐα, *quasi dicas*, ἀθεότης, atheïsmus, *S. Osee* 4. 15. *Item*, ἀνομία, iniquitas, *S.* 1. *Reg.* 15. 23. *& Th. Prov.* 22. 8. *A.* ἀνωφέλεια, inutilitas, *Jer.* 4. 19.

און On. *Aq.* λύπη, dolor, mœror, *Gen.* 49. 3. *& alibi. S.* ὀδύνη, dolor. *Gen.* 49. 3. *& alibi. S. Item*, πένθος, luctus. *Syrus*, ἰσχὺς, fortitudo. *LXX.* ראשית אוני ἀρχὴ τέκνων, principium filiorum. *Qui videtur verus hujus loci sensus, ut & Psalm.* 77. 51. *& Psalm.* 104. 36. *Plurale* אונים vires.

תאנים molestiæ. *Ezech.* 24. 12.

אוץ *Incert.* σπουδάζω, festino, propero. *Alii*, urgeo, premo, arcto.

In Hiphil, urgeo.

אץ *Incert.* σπεύδων, festinus, *Prov.* 28. 20. *LXX.* ταχὺς, velox, *Proverb.* 29. 20. *Alii item*, arctus, angustus.

אור luxit. *Incert.* διέφαυσε, illuxit. 2. *Reg.* 17. 22. *& Symmachus* 1. *Reg.* 29. 10.

In Hiphil, illuminavit.

לאור *A.* τοῦ φαίνειν *ad apparendum, Gen.* 1. 15.

ויאר *A.* καὶ ἐφώτισε, & illuminavit. *Symm.* φαίνουσα, lucens. *Samar.* ἔφαινε, lucebat. *Exod.* 14. 20. *A.* φωτίζειν, illuminare. 1. *Reg.* 14. 27. *Et sic A. Th. in Hiphil, pro* illuminare.

In Niphal. lucidum fieri, illuminari.

נאור *A.* φωτισμὸς, illuminatio, *S.* ἐπιφανὴς, conspicuus, *LXX.* φωτίζεις, illuminas, *Theodotio*, φοβερὸς, terribilis, *Psalm.* 75. 5.

אור φῶς, lux, lumen, *Omnes passim.*

מאור φωστὴρ, luminare, *Omnes, Gen.* 1. 16. *& alibi. Item*, illuminatio. *Plural.* מאורים luminaria: *& formâ fœmininâ* מאורות luminaria.

אורה φῶς, lux. Accipitur etiam pro genere oleris, 4. *Reg.* 4. 39. ארת *Incert.* ἀγριολάχανα, herbæ agrestes: *ubi LXX.* ἀριώθ *habent.*

אור πῦρ, ignis: *item*, focus. *Hinc* אורים Urim, *quod Reliqui vertunt* φωτισμοὺς, illuminationes, *LXX.* δήλωσιν, demonstrationem, *Exod.* 28. 26. *& Levitic.* 8. 8. *Num.* 27. 21. *Symmachus*, διδασκαλία, doctrina, *Deuter.* 33. 8. *&* ἐπίταγμα, præceptum. *Job* 25. 3. *Ibi Symmachus ab* ירה *derivare videtur, videlicet ex Hiphil ejusdem vocis* הורה φωτίζειν, illuminare. *Item* אורים δῆλοι, *manifesti. S.* 1. *Reg.* 28. 6. *Hieronymus in Osee Tom.* 3. *Col.* 1256. *hæc habet:* Verum quia Septuaginta δήλους interpretati sunt, pro quibus Aquila φωτισμοὺς transtulit; & hæc ipsa sunt in λογείῳ, id est, in Rationali; hoc intelligimus, quia in pectore & corde Pontificis ἀλήθεια & φωτισμοὶ, id est, veritas esse debeat atque doctrina: ut non solum sciat rectam fidem, sed & quod noverit possit ore proferre.

מאורה *LXX.* κοίτη, cubile. *Alii*, caverna, *specus. Hesai.* 11. 8.

אות σημεῖον, signum, *Omnes, Hesai.* 7. 11. *Reliqua Exempla vide in Lexico Græco.* אתות *Plurale* signa.

אותיות litteræ. *Alii in* אתה *reponunt.*

את *Chaldaice* signum. *Plural.* אתין signa, *& emphatice* אתיא signa.

אז τότε, tunc, *A. LXX. Gen.* 4. *& alibi.*

אזי *item*, tunc. *Psalm.* 123. v. 3.

מן אז a tunc, ex tunc.

מאז a tunc, *vel* ab æterno.

אזא *Chald. apud Daniel.* 3. 22. accendi, succendi.

למזא ad accendendum. *Dan.* 3. 19.

אזוב ὕσσωπος, hyssopus.

אזד אזדא *Chald. Theodotio*, ἀπέστη, abiit, exiit, discessit. *Syrus*, ἀπατᾷ, decipit. *Daniel.* 2. 8. אזדא מני *Syrus*, decipit me. *Alii*, effluxerit a me. *Vulgata*, recesserit a me. *Ibidem.*

אזל *Symmachus*, ἐκρεῖν, effluere. *Job* 14. 11. *Item*, abire, proficisci, deficere. *Chald. usu*, abire, proficisci.

In Pual מאוזל abire factus, *Ezech.* 27. 19. *At Theodotio id habet pro nomine proprio Regionis, vel gentis,* Meuzal. *Dan, Javan &* Meuzal. *Ubi Vulgata, Dan, & Græcia, &* Mosel.

אזל itio, profectio. 1. *Reg.* 20. 19.

און οὖς, ὠτίον, auris, auricula, *Omnes, Item* ἀκοὴ, auditus. *S.* 1. *Reg.* 10. 2.

און *Piel*, & האזין *Hiphil*. ἀκούειν, ἐπακούειν, προσέχειν, audire, exaudire, attendere, ἀκροᾶσθαι, audire. *Aquila*, ἐνωτίζειν, auribus percipere, *Ecclef.* 2. 9. *& alibi A. S. Th. Hesai.* 8. 9. *Exempla vide in Lexico Græco ad prædictas voces Græcas.* אזין ἠκροασάμην audivi, *S. Job* 31. 11. *Particip.* מזין *pro* מאזין.

מאזנים *Aquila, Symmachus*, ζύγια, stateræ, *vel* bilances, *LXX.* ζυγοὶ, *Prov.* 11. 1. *& alibi A. S.* ζυγὸς, jugum. *Exempla multa vide in Lex. Græco. S.* ῥοπαὶ, momenta. *Psalm.* 61. 10.

אזיקים *V. in* זקק

אזר περιζωννύειν, ζωννύειν, circumcingere, accingere. *Sic omnes.*

Niphal נאזר accinctus.

In Piel idem, quod in Kal.

In Hithpael, cingere se.

התאזרו *Tres Interp.* περιζώννυσθε, circumcingimini. *Isai.* 8. 9.

אזור *Aquila, Symm. Theodotio*, περίζωμα, cincto-

rium, *Jerem.* 13. 7. *Item*, ζώνη, cingulum. *S.* χοίνιον, funiculus. *Job* 12. 18.

אח ἐσχάρα, focus. *Vulgata*, arula. *Jerem.* 36. 23.

אחים *Aquila*, τυφῶνες, typhones. *V. supra in* אוח

אח ah, heu, vox dolentis, & gementis.

האח *Aquila*, ἆ ἆ, *Symmachus*, *LXX.* εὖγε, euge, *Psalm.* 39. 16. אח *A.* ἆ, ἆ. *Ezech.* 6. 11. *ubi Symm.* χετλίασον, plange, *ac si verbum esset. LXX. Th.* εὖγε. *Vulgata*, heu.

אחד εἷς, unus & ἓν, unum. אחת μία, una. אחדים οἱ αὐτοὶ, iidem. אחד *A. item* πρῶτος, primus, ὅμοιος, similis, τὶς, aliquis. *Aliquando fit verbum, & significat*, univit; *sed derivatur a verbo* אחד

In Hithpael, התאחדי aduna te, uni te, *Ezechiel.* 21. 16.

באחד ἅμα, pariter, simul.

כאחד ὁμοθυμαδὸν, unanimiter.

באחת *Symmachus*, ἅπαξ, semel. *Job* 33. 14.

אחת *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, εἰσάπαξ, una vice. *Hesai.* 66. 8.

חד unus, *Chald.* חדא una, *item* חדא

כחדה simul, una, pariter.

אחידן Vide in חוד

אחה אח ἀδελφὸς, frater, *passim Omnes. Aliquando*, propinquus, agnatus, cognatus, gentilis, *vel* quilibet proximus. *Plural.* אחים fratres.

אחות ἀδελφὴ, soror, & *metaphorice*, par, similis, *quo sensu item* ἀδελφὴ, soror *apud Græcos Scriptores. Plural.* אחיות sorores.

אחוה *Incert.* διαθήκη, testamentum, *Zachar.* 11. 4. *LXX.* κατάσχεσις, possessio. *Alii*, fraternitas, *Zach.* 11. 14.

אחו *Aquila*, *Symmachus*, ἕλος, palus, udis, *Gen.* 41. 2. *in Appendice*, & *Job.* 8. 11. *LXX.* βούτομον, pratum. *Vulg.* carectum. *Job* 8. 11. *Alibi Incert.* ὄχθη, ripa. *Gen.* 41. 2. *Theodotio*, ἄχι. *Job.* 8. 11. *Alii*, ulva, carectum.

אחז κατέχω, detineo. *S. Ps.* 47. 7. & 51. 1. *A.* κρατέω, teneo, capio. *Psalm.* 55. 1. *al.* λαμβάνω, καταλαμβάνω, apprehendo. *Item*, possideo, hæreo, hærere facio.

In Niphal, capi, detineri ויאחזו *A.* κατεσχέθησαν, detenti sunt. *Gen.* 47. 27.

In Piel, continere.

In Hophal, comprehendi.

אחזה κατάσχεσις, possessio, *Inc. Levit.* 14. 34. *Item* κλῆσις, possessio. *Item Inc.* κλῆρος, sors, *Levitici* 14. 34.

מאחזים *LXX.* ἀγκῶνες, cubiti, brachia, 2. *Paralip.* 9. 18. *qui aliud ibi legisse videntur*, *nisi forte Græca Lectio corrupta fuerit. Alii*, comprehensi, conjuncti.

אחל אחלי ὄφελον, utinam. *LXX. Sunt qui deducunt ab* חלה *quæ vox in Piel*, *significat precari.*

אחמ אחמתא arca, scrinium. *Chald. Esdræ* 6. 2. *Alii nomen proprium Urbis esse existimant*, Achmetha, *quam opinantur esse* Ecbatanam.

אחר μετὰ, ὀπίσω post *passim. Item* postea, postquam. *S.* ἀκόλουθα, post. *Psalm.* 67. 26. אחריך *S.* ἀκολουθήσω σοι, sequar te. *Jud.* 5. 14. & *sic sæpe Symmachus* אחר *vertit* ἀκολούθως *pro seriei ratione.*

אחרין *Chaldaice*, *postremo*, *tandem. Dan.* 4. 5.

אחר ἕτερος, ἄλλος, ἀλλότριος, alter, alius, alienus, *passim. Item*, reliquus.

אחרים ἀλλόκοτοι, alieni. *S.* 1. *Reg.* 26. 19.

אחור ὀπίσω, ὄπισθεν, retro, retrorsum, *Omnes passim.* אחור ἀκολουθῶ, sequor. *S. Job* 23. 8.

אחרי *Symmachus*, κατόπιν, retro. *Jos.* 10. 9. *Item*, *Theodotio*, κατόπισθεν retro, post tergum. *Jud.* 19. 3. *A.* ὀπίσω, post. *Jos.* 10. 19. *Item S.* τελευταῖα, novissima, *Ecclesi.* 9. 3.

אחרון ἔσχατος, novissimus, *Omnes*, ὕστερος, posterior, καταλοιπος, reliquus. *Symmachus*, μεταγενέστερος, posterus. *Psalm.* 47. 14.

אחרונים posteri.

אחרנית retrorsum.

אחרן *Chald.* alius, *Dan.* 2. 11.

אחרית ἔκγονα, posteri. *Item*, *novissima. A.* ἔσχατον, novissimum, *Exod.* 4. 6.

אחר ἐχρόνισε, procrastinavit. *Item*, ἠσχάτησε, usque ad novissimum & extremum tardavit, & moratus est, *Incert. Jud.* 5. 28.

In Piel יאחר *A.* βραδυνεῖ, tardabit. *Habac.* 2. 4.

מאחרי *A.* βραδύνοντες, tardantes, *Psalm.* 126. 2.

Hiphil, differre, tardare, ויוחר & fivit ut tardaret, 2. *Reg.* 20. 5. *cum* ו *pro* א *ex usu Chaldaico.*

אחשדרפנים satrapæ, *Esther.* 9. 5.

אחשדרפניא satrapæ, *Dan.* 3. 2.

אחשתרנים cursores regii, *Esther.* 8. 10. *Alii*, camelos velocissimos *exponunt*; *Aben Esra*, mulos.

אטד *Omnes*, ῥάμνος, rhamnus, *Jud.* 9. 14. & *Ps.* 57. 10. *Alii*, Kynosbaton.

אטט אט ἡσυχῆ, lente, sensim, quiete, *Incert. Jud.* 4. 21. *Item* κεκλιμένος, inclinatus, *quasi a verbo* נטה *LXX.* 3. *Reg.* 21. 27.

לאט sensim, lente, leniter, בלאט *Hanc vocem ex* אט *derivare videtur Incertus Interpres Jud.* 4. 21. *qui vertit* ἡσυχῆ, quiete, lente, *ubi LXX.* ἐν κρυφῇ, in abscondito, *interpretantur. Similiterque Aquila* לטים *ex* אט *deducere creditur*; *vertit enim* ἠρεμαῖα, quieta, *seu incantationes quæ quiete peraguntur. Vide utramque vocem in* לוט

אטים ἀγάλματα, simulacra. *LXX. Hesai.* 19. 3. *Alii vertunt*, præstigiatores, divini, incantatores.

אטם βύειν, obturare, claudere, *Aquila*, *Theodotio*, *Proverb.* 17. 28. *ubi Alius*, φιμῶν, frænans. *Prov.* 17. 28. *Alibi S.* φράσσειν, obstruere.

Hiphil, obturare. *Symmach.* βύειν, obturare, claudere, *Psalm.* 57. 5. אטמות *S.* τοξικαὶ, arcuatæ, fenestellæ, *Ezech.* 40. 16. *Alii*, clausæ.

אטן אטון *LXX.* ἀμφιτάποι, tapetes, *Th.* ζωγραφία pictura. *Prov.* 7. 16. *Vulg.* funes, *Alii*, funiculi, filum, & *metonymice* linteum *ex filis contextum.*

אטר ἐπιστομίζειν obstruere. *Sym. Psalm.* 68. 16. *ubi LXX.* συνέχειν, cohibere. *Alii*, claudere, occludere.

אטר ἀμφοτεροδέξιος, ambidexter. *LXX. Jud.* 1. 15. *Alii vertunt*, scævam, præclusum manu.

אי νῆσος, insula *S. Hesai.* 23. 2. *Plur.* איים νῆσοι. *A. S. Th. Hesai.* 41. 1.

איים *Hesai.* 42. 4. *vertunt Omnes* ἔθνη, gentes, *nisi sit mendum : nam Vulg. habet*, insulæ. *Cum priori tamen interpretatione conveniunt Lexica hodierna*, *quæ habent* אי insula, regio, provincia.

איים *A. S. Th.* ἰείν. *LXX.* ὀνοκένταυροι. *Vulg.* ululæ. *Hesai.* 13. 22. *Alii*, aves insulanæ, ululæ.

Vide etiam in איה

איב ἐχθρεύειν, inimicari. *LXX. Exod.* 23. 22. ἐχθραίνειν, inimicum esse. *Incer.* 1. *Reg.* 18. 29.

אויב & איב ἐχθρὸς, inimicus, *passim Omnes. Item*, ἀντικείμενος, adversarius, μισῶν odio habens, μισοποιῶν, odio habens, *vel* odium concilians. *A. Psalm.* 82. 3. *Vide infra in Lexico Græco ad singulas voces.*

איבת inimica.

איבה ἔχθρα, inimicitia.

איד & אד *A.* ἐπικλυσμὸς, *vel* ἐπιφλυγμὸς, scatebra. *Gen.* 2. 6. & *Job* 30. 12. & *alibi. LXX.* πηγὴ, fons, & νεφέλη, nubes. *De hac postrema significatione vide Genesis cap.* 2. *v.* 6. *in nota.*

איד *Symmachus*, ταλαιπωρία, miseria, *Psalm.* 17. 19. *Idem vertit*, συνθήκη, pactum, *Prov.* 1. 26. *sed aliud legisse videtur. S.* κάκωσις, afflictio. *Vertitur etiam infortunium*, interitus. *Th.* ἐπαγωγὴ, inducta calamitas. *Prov.* 27. 10.

איה ἴκτινος, milvus. *LXX. Alii*, pica, & cornix.

איה ubi, ubinam, איכה ubi es tu? אי ubi est ille? 4. *Reg.* 19. 13. אים, ubi sunt illi? *Hesai.* 19. 12.

אי ποῦ, ubi, ubinam, *passim.* אי־זה quisnam, *vel* quidnam, qualisnam? אי מזה, undenam?

איך איכה, quomodo, *vel* ubinam?

איככה *item*, quomodo?

איל fortitudo, virtus.

אילות *A.* ἀντίληψις, susceptio, *Psalm.* 21. 1.

אילות virtus.

איל κριὸς, aries, *Omnes. Vide in Lex. Græco. Item alibi, Reliqui,* τράγος, hircus. *Psalm.* 65. 15.

אילים *Aquila,* κρίωμα, frons atrii. *Ezech.* 40. 14. *Symmachus,* παραστάσις, quæ prope atrium sunt. *Item,* superliminaria. *A. item,* στέλεγμα, fulcimentum. *Ezech.* 41. 3.

איל *Aquila,* αὐλὼν, *Psalm.* 41. 2. pratum, *sic vertitur ibi, vel,* sulcus. אילות *S.* πεδία, campi. *Psalm.* 28. 9.

אילו *Tres Interpretes,* τὰ ὑπέρθυρα, superliminaria. *Ezech.* 46. 21.

איל aial. *A. S. LXX. Th.* ἔλαφος, cervus.

אילון *Idem. Vide Lex. Græc. in* ἔλαφος.

איל δρῦς, quercus. *Incert. Gen.* 14. 6.

איל planicies. *Gen.* 14. 6.

אלון planicies, campestria. *Alii,* quercetum *explicant de quo in* אלה

אל *A.* solet vertere ἰσχυρὸς, fortis, *sic A. S. Th. Job* 40. 14. *Alii, modo,* θεὸς Deus, *modo* ἰσχυρὸς, fortis, *modo,* κύριος Dominus. *S.* δυναστεία, potentia. *Exod.* 15. 11.

אילים *Aquila, Symmachus, Theodotio,* εἴδωλα, idola. *Hesai.* 1. 29. *Item A.* ἐπίπλαστοι, fucati. *Psalm.* 95. 5.

אים φοβερὸς, formidabilis. *LXX. Habac.* 1. 7. אימה *S.* ἐπίφοβος, terribilis. *Cant.* 6. 3. & 9. *Item LXX.* θάμβος, pavor, & φόβος, metus.

Apud LXX. Jer. 50. 38. אימים *vertitur,* idola, & *Deut.* 2. 11. gigantes. *Alii,* Emæi, gigantes, *quasi terrifici & formidabiles.*

אימתן *Chaldaice,* terribilis, formidabilis. *Plurale,* אימתנין *Fœminin.* אימתני terrifica, pro אימתנית

אימה *Sexta Editio,* καταπληκτική, terrorem afferens. *Cant.* 6. 9. *A. S.* κατάπληξις, terror, stupor magnus. *Exod.* 23. 16. *in Append.*

אימות *Plural. forma fœminina,* terrores. *Psalm.* 54. 5.

אין οὐκ, non, οὐδὲν, nihil. οὐδεὶς, nemo, nullus.

כאין tamquam nihil, *Hesai.* 41. 11. *significat & pene,* prope, parum abfuit.

מאין ex nihilo, præ nihilo. *Aliquando,* unde, undenam.

האין anne?

באין in non, dum non, absque.

לאין ad non, ut non.

מאין a non, absque, eo quod non.

Ex או אין, *quod legendum* אי *per apocopam pro* אין *Prov.* 31. v. 1.

איננו non illud אינך non tu, & *cætera affixa similiter.*

איף איפה, *mensuræ genus, quod* οἰφὶ, Oephi *exprimunt LXX. & Alii, aliquando* μέτρον, *mensura. A.* ἠφὰ, Epha. *Deuter.* 25. 14. *in Append. Epham dicunt esse mensuram majorem, tantum continentem in aridis, quantum batus in liquidis, id est, tres seas,* סאים. *Vide in* סאה.

איפו איפה *Vide in* פה.

איש ἀνὴρ, vir, mas, maritus; *Omnes passim. Aliquando* ἄνθρωπος, homo. *Significat &* quisque, quilibet, aliquis, *S. Th.* ἕκαστος, unusquisque. *Num.* 2. 17. & *Jud.* *Plural.* אישים viri.

אשה γυνὴ, mulier, fœmina, uxor, *in regimine* אשת, *sic Omnes.*

אשה ἀνδρεὶς, vira *aut* virago. *S. Gen.* 2. 23. *Hinc derivatum putant* התאשש virum se præbuit. *Hesai.* 46. 8. *Alii* ex אשש deducunt.

אישון κόρη, pupilla oculi. *A. LXX. Th. Psalm.* 16. 9. *A.* σκοτομήνη, nox illunis. *Psalm.* 90. 6. *Item S.* σκοτομήνια, nox illunis, *vel,* tenebræ nocturnæ. *Proverb.* 20. 20. *Alii,* nigrum, nigror.

אשון nigrum, nigror.

אית איתן ἀρχαῖος, antiquus. *Aquila, Symmachus. Exod.* 14. 27. *S. Mich.* 6. 2. & *LXX. Hesai.* 23. 17. *Vertitur etiam* fortis, robustus, & *metaphorice,* asper, horridus. *S.* στερεὰ, solida, *Jerem.* 49. 19. *Item,* vis, robur. *Plural.* איתנים, fortes, validi.

איתנים Ethanim. *Fuit etiam nomen mensis septimi, i.* Septembris, *quem hodie vocant,* Tisri.

איתון Vide in אתה.

אית *Chaldaice,* est, sunt. *Hebraice* יש. איתי גבר est vir, *Dan.* 5. 11. לא איתוהי non est ipsa. *Dan.* 2. 11. *Et sic cum reliquis affixis.*

אך πλὴν, verumtamen, cæterum, præter, *A. & alii, Levit.* 27. 26. *Vertitur etiam,* ἀλλὰ, sed. *Item,* utique, tantum, dumtaxat, profecto, sane. *Item, S.* διόλου, jugiter, *Jerem.* 32. 30. *Item S.* οὕτως, sic 1. *Reg.* 25. 21. *Symmachus,* ἴσως, forte, fortassis, *Psalm.* 72. 13.

אכל φαγεῖν, edere, comedere. *S. & omnes passim;* & ἐσθίειν, comedere: & *metaphorice,* consumere, devorare, *quo sensu ignis dicitur, comedere. Symmachus,* βιβρώσκειν, edere, *Job* 6. 6. *ubi in Niphal esse dicitur.* אכלת κατηνάλωσε, consumsit, *Symm. Psalm.* 68. 10. *A.* κατεσθίειν, devorare. *Deut.* 4. 24. *in Appendice. Item S.* ἐκφαγεῖν. *In Daniele item* vociferari, clamare.

In Niphal, comedi, absumi.

In Piel, consumere.

In Hiphil, A. S. Th. ψωμίζειν, cibare. *Exempla vide in Lexico Græco.*

מאכל אכילה אכל βρῶμα, βρῶσις, cibus, esca. *Vide in Lex. Græco ad has voces.* σῖτος, cibus, esca. Σ. βορὰ, cibus, *Job* 9. 26. Σ. τροφὴ, cibus, esca. *Job* 20. 21. & *alibi.*

מאכלת gladius. *LXX.* μάχαιρα, *Deut.* 32. 42. *Sed Prov.* 30. 13. מאכלות *ubi LXX. vertunt* τομίδας, cultros. *Aquila, Symmachus, Theodotio, habent* κατεσθίοντας, comedentes. *Item Symm.* κατάβρωμα, cibus, esca, *Hesai.* 9. 5.

מכלת διατροφὴ, alimentum, annona. *A.* 3. *Reg.* 5. 11. *pro* מאכלת deficiente א

אכן ὄντως, vere, revera. *S. Job* 32. 8. δὲ, autem. *S. Psalm.* 81. 7. ἆρα, num, *vel,* utique. *A. Gen.* 28. 16. *in Append. Item,* profecto, sane. *Quidam ex* כון *derivant.*

אכף curvavit se, reflexit se, *Prov.* 16. 26. *Idem quod* כפף

אכף manus, *Job* 33. 17. *Idem quod* כף

אכר γεωργὸς, arator, agricola. *LXX. Th. Jerem.* 14. 5. *Plural.* אכרים aratores, agricolæ.

אל ἵνα μὴ, ne, nequaquam, *dehortandi & deprecandi particula. Rarius,* non.

אל *Plurale,* illi, illæ; isti, istæ; hi, hæ, & *cum* ה *emphatico* האל, *sæpiusque cum* ה paragogico אלה. Est usus Chaldaici frequenter.

אל אלי ad, apud, juxta, erga, versus. *Tres Interpretes,* πρὸς ad, *sæpe,* & ὑπὲρ, super. *Aliquando significat* cum אל בני מצרים cum filiis Ægypti. *Ezech.* 16. 26. *Interdum,* contra, אל אדום contra Edom. *Cum affixis jungitur in* forma אלי, אליך ad te אליו ad eum, אליה ad eam, אלינו ad nos, אלימו ad eos, אליהם ad eos, אליהן ad eas, אליכם ad vos, אליכן ad vos (*fœminas*).

אלג אלגביש *LXX.* πετροβόλος, jactus lapidis. *Ezech.* 13. 11. *Alii,* grando immanis אבני אלגביש lapides immanis grandinis.

אלגמים *A.* σούχινα, ligna fuchina, an fuccina? *Verisimile est vertendum esse* fuccina. *Sym.* θύϊνα, ligna thyina. *Alii*, corallium. *Alii*, ἀπελέκητα, non dolata. 3. *Reg.* 10. 11. *Hoc autem loco legitur* אלמגים *transpositis litteris* ג *&* מ. *Sed* 2. *Paral.* 2. 8. אלגמים *quod idipsum significat.*

אלה ἐξορκίζειν, adjurare. *Inc. Jud.* 17. 2. ἀράσασθαι, execrari. *Item*, jurare, *aliquando* pejerare. *Semel ex significatione Chaldaïca*, ejulare. *Imperativum* אלי ejula, *Joel.* 1. 8. *Symmach.* ὁρκίζειν, adjurare. *Exod.* 2. 21.

אלה ἀρὰ, maledictio, κατάρα, maledictio. *Incert. Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 7. *Aliquando*, ὅρκος, jusjurandum אלה *S.* ἀρὰ, maledictio, execratio. *Psalm.* 58. 13. *Plural.* אלות execrationes.

אתלה maledictio, execratio.

מאלה ἀρὰ, execratio, maledictio. *Symmachus*, *Ps.* 58. 13.

אליה *LXX.* ὀσφὺς, lumbus. *Aquila*, κέρκος, cauda. *Levit.* 8. 25. *in Append. Incert. Exod.* 29. 22. *Item, Reliqui*, κέρκιον, cauda. *Levit.* 7. 3. *Item Symmachus, & Theodotio*, κέρκιον, cauda. *Levit.* 8. 25. *in Append.*

אלה δρῦς, quercus. *A. S. Th. passim, & aliquando etiam LXX. A. semel*, τερέβινθος. *Osee* 4. 13. *& sic quandoque LXX. S. item*, πλάτανος ἐπισκιάζουσα, platanus obumbrans. *Osee* 4. 13. *Item*, δένδρον, arbor. *Incert.* 2. *Reg.* 18. 10. *Et sic fortasse alibi pro arbore in genere. Pluraliter*, querceta, luci. מאילים *alii*, ab ulmis, *alii*, a quercubus, *A. S. LXX.* ἀπὸ τῶν εἰδώλων, ab idolis, *Hesai.* 1. 29.

אלון *item* δρῦς, quercus, *omnes sæpe. Exempla vide in Lexico Græco.* A. πεδίον, campus. *Jud.* 9. 6. *Aquila semel*, αὐλῶν, fulcus, *litteris Græcis vocem Hebraïcam exprimens.*

אלוני βαλάνες, glandes. *S. Th. Hesai.* 2. 13. *& alibi. Alii* אלונים *vertunt*, quercus *in plurali.*

אלה eloa, Θεὸς, Deus, *Omnes passim. Item* אלהים *in forma plurali* Deus. *Dicitur aliquando de Angelis, de præclaris hominibus, de principibus, de falsis diis.* אלהים *S.* δυναστεύοντες, potentes. *Gen.* 6. 2. δυνάσται. *Incert. ibidem. Symm. Theodotio*, εἴδωλα, idola. *Gen.* 31. 30. *A. semel*, μορφώματα, figuræ, simulacra. *Gen.* 31. 39. *S. vocem* אלהים *nonnunquam ita accipit, ut adhibitam credat ad commonstrandam excellentiam rei cui conjungitur. Ita Gen.* 1. 27. *illud* בצלם אלהים *quod alii vertunt*, in imagine Dei *vel* ad imaginem Dei, *ille transtulit*, ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, in imagine excellenti.

אלה ela, *Chaldaïce*, Deus. אלהין *&* אלהיא dii.

אלו illu *Chald.* εἰ, si. *Usurpatur etiam Eccles.* 6. 6.

אלו alu, *Chaldaïce*, ἰδοὺ, ecce. *Dicitur &* ארו. *Vide infra in* אהה

אלח נאלח impurus, vel inutilis est, *sic LXX. Alii*, fœtidus vel rancidus factus est.

אלך *Chaldaïce*, illi. *Est plurale masculinum.*

אלל אליל nihilum, res nihili. *Aliquando cum* ו *loco* י, אלול res nihili. *Plurale* אלילים idola. *Vocem* אלל *singularem Symmachus pluraliter accipit* רפי אלל ἰατροὶ ἐπίπλαστοι, medici fucati, ementiti. *Symmachus*, *Job* 13. 4.

אליל אלילים εἴδωλα, *Incert. Levit.* 19. 4. *& alibi. Aquila*, ἐπίπλαστοι, commentitii, fucati. *S.* ἀνύπαρκτοι, non existentes *supple*, *dii. LXX.* δαιμόνια, dæmonia. *Psa.* 59. 5. *Alibi*, βδελύγματα, abominationes; *alibi*, εἴδωλα, idola.

אלול Elul, Augustus mensis. *Nehem.* 6. 15.

אללי *Vide in* ילל

אלם *Niphal*, נאלם נאלמתי ἄλαλος ἐγενόμην, mutus factus sum sine loquela fui. *S. Psalm.* 38. 3. *ubi LXX.* ἐκωφώθην, obmutui, *& sic Ezech.* 3. 26.

In Piel, ligare, colligare.

אלם manipulus.

אלם *Aquila, Symmachus, Theodotio*, μογιλάλος, difficulter loquens, balbus. *Exod.* 4. 11. *LXX.* δύσκωφος, mutus. *Exod.* 4. 11. ἄλαλος, mutus, *vel*, fine loquela. *Sym. Hesai.* 56. 10. *A. Psalm.* 55. 1. *A. S. Th. Proverb.* 31. 8.

אלמה אלמים אלמות, fasciculi, manipuli.

אולם *A.* πρόδομος, vestibulum. *Joel.* 2. 17. *& alibi. Item*, porticus. *S.* προπύλαιον, vestibulum. *Joel.* 2. 17. *S.* πρόπυλον, vestibulum. *Ezech.* 40. 7. *Syrus*, κιγκλὶς, cancellus. *Ezech.* 8. 16. *Aq. item*, πρόθυρα, porticus. *Ezech.* 8. 16.

אילם *item hac forma*, vestibulum.

אלמן viduatus. *Jer.* 51. 5.

אלמנה χήρα, vidua. *Omnes*, *Plurale*, אלמנות viduæ.

אלמנות אלמון viduitas.

אלמני quidam homo, *vel* locus, *tacito nomine. Vide infra in* פלה *&* פלוני

אלמגים *Vide in* אלגמים *Nam idipsum significat, & ex solâ litterarum transmutatione formatur.*

אלן אילנא אילנה אולן *Chald.* arbor. *Putant ex* איל *formari.*

אלין *Chald.* illi, isti, illæ, istæ.

אלון *Vide in* אלה *& in* איל

אלסר *S.* πόντος, pontus. *Gen.* 14. 1. *Alii, quasi nomen proprium* Ellasar *vertunt.*

אלף μανθάνω, disco.

In Piel, doceo. *S. & LXX.* אאלף διδάξω, docebo. *S. Job* 33. 33.

מלף διδάσκων, docens. *Symmachus*, *Job* 35. 11. *ubi* א *deficit.*

אלוף princeps, dux, millenarius, doctor. *S.* συνήθης, familiaris. *Psalm.* 54. 14. *Prov.* 11. 17. *A.* ἡγεμὼν, dux. *Prov.* 2. 17. *ubi S.* μάθησις, disciplina. *LXX.* διδασκαλία, doctrina. Θ. ἡγούμενος, dux.

אלופים duces, *item* boves.

אלוף *S.* συνήθεια, consuetudo. *Prov.* 17. 9.

אלף *Aquila*, *Symmachus*, βόες. *Prov.* 14. 4.

אלף χίλιοι, mille. *Omnes*, אלפים millia, milleni, chiliades. *Item*, boves. אלף אלפים millies mille.

Chaldaïce, אלף *&* אלפא mille.

מאליפות millena parientes, fetosæ. *Est in forma Hiphil. Psalm.* 143. 13.

תלפיות *Vide in* תלה

אלץ *Piel*, *Aq.* παρενόχλησε, molestavit, summa molestia affecit, *vel* damno affecit. *Jud.* 16. 17.

אם ἐὰν, *S. Job* 9. 20. si. *Item*, siquidem, utrum? an? עד־אם usquedum. כי אם sed. עד אשר אם usquedum.

לא אם si non, nisi, annon.

אם em. *Vide* אמם

אמה *A.* οἰκέτις, famula. *Exod.* 21. 8. *S.* δούλη, famula, ancilla. 2. *Reg.* 14. 16. *Plural.* אמהות famulæ, ancillæ.

אמה cubitus. *Vide in* אמם

אמל אמללה languidum, infirmum אמלל ἀσθενεῖν, infirmari, languere. *Item* πενθεῖν, lugere. *Aq. S. Th. Hesai.* 33. 9. *In Pual ponitur.*

אמללים languidi. *Nehem.* 4. 2.

אמם אם μήτηρ, mater. *Omnes*, *Item LXX.* μητρόπολις, Metropolis. 2. *Reg.* 20. 19. *Ubi* עיר ואם *vertunt* πόλιν καὶ μητρόπολιν, urbem & Metropolim.

לאם populus fit ex אום לאמים *Aquila*, φῦλα, tribus. *Alii*, populus, natio.

אמה *Chaldaïce*, natio. *Plur.* אמיא, nationes.

אמה πῆχυς, cubitus, *Omnes. Th.* ὑδραγωγὸς, aquæductus. *S.* νάπη, saltus. 2. *Reg.* 2. 24.

אמן τιθηνεῖν, nutrire, τιθηνὸς, nutricius. אמון *A.* τιθηνουμένη, nutrix. *Proverb.* 8. 30.

In Niphal. נאמן πιστεύειν, credere, πιστὸν, fidelem esse.

Hiphil. האמין *Aquila*, *Symmachus*, πιστεύειν, cre-

dere. *Psalmo* 26. 13. & *alibi.*
הימין *Chaldaice*, credidit. *Dan.* 6. 23.
מהימן *Chaldaice*, fidus, fidelis. *Dan.* 2. 45.
נאמן אמן πιστὸς, fidelis, ἀληθινὸς, verax.
נאמנים *Symmachus*, ἀπλανῆται, qui errare nequeunt. *Job* 12. 18. נאמן *Symm.* ἐπίμονος, stabilis. *Deuter.* 28. 59. *in Append.*
אמן אמן אמונה אמת *Aq. S.* πίστις, fides, *A. S.* ἀλήθεια, veritas.
אמונות βεβαιότης, firmitas. *A. Psalm.* 142. 1. *Symm. Psalm.* 35. 6.
אמן *S.* ἀμήν, amen. *Aq.* πεπιστωμένως, fideliter. *LXX.* γένοιτο, fiat *sæpe.*
אמנם vere, revera, sane, ἀληθῶς, vere. *Th. Job* 36. 4 ὄντως, vere, revera. *S. Job* 36. 4.
אמות ἀλήθεια, veritas. *A. Gen.* 32. 11. *S. Psalm.* 53. 7. *Th.* ἀληθινὸς, verus, *Jos.* 2. 12. *Item* fides.
אמן artifex. *Cant* 7. 1.

אמץ ἰσχύω, fortis sum, ואמץ *Symmachus*, ὑπερισχύσει, prævalebit, *Gen.* 25. 23. *in Append.*
In Piel, roborare. *Aquila*, *Theodotio*, καρτεροῦν, confirmare, roborare. *Prov.* 31. 17. & *alibi.* ותאמץ *Symmachus*, ἐκραταίωσε, roboravit. *Prov.* 31. 17. אאמץ *S.* ἐπέῤῥωσα, roboravi. *Job* 16. 5.
In Hiphil, eadem significatione.
In Hithpael, ויתאמץ καὶ ἐνίσχυσεν, & invaluit. *Inc.* 2. *Paral.* 13. 7.
אמיץ *S.* κραταιὸς, fortis. *Job* 9. 19. *A.* κρατερὸς, fortis, robustus. *Amos* 2. 16.
אמץ ἰσχὺς, robur, fortitudo. אמצה *Idem.*
מאמצים κρατοῦντες, fortitudinem habentes. *Theodotio*, *Job* 36. 19. *Alii*, fortificationes, robora.

אמר εἶπεν, dixit, *passim Omnes. Item* ἐλάλησε, locutus est תאמר ἐρεῖς, dices. *A. Th. Jud.* 16. 13.
Niphal, dictus est.
Hiphil, dicere fecit, spopondit, stipulatus est.
Hithpael, verbis prædicare.
אמר λόγος, sermo, verbum, ῥῆμα, dictum, *passim Omnes.*
אמרה *Idem. Incert.* λαλιά, loquela. *Gen.* 35. 8. *S.* ῥῆσις, loquela. *Psalm.* 17. 31. *Vide in Lexico Græco.*
מאמר sermo, oratio, edictum, *Chaldaice.*
אמיר ramus summus. *LXX.* μετέωρον, sublime. *Hesai.* 17. 6.

אמר אמרא agnus. *Chald. Plural.* אמרין agni, *Esdr.* 6. 9.

אמש χθὲς, heri, *vel* heri vesperi, *seu* præterita nocte *vel* vespera.
אמתני *nomen Chaldaicum. Vide supra in* אים

אן Quo? עד־אן quousque? ἕως πότε. מאן undenam; אנה ποῦ; ubi? & quo? אנה תלך quo vadis? אנה ואנה huc & illuc.
אנה *pro* אנא quæso, obsecro, sic per ה sexies scribitur. *Symmachus*, ἀξιῶ, rogo, quæso, obsecro. *Psalm.* 114. 4.
אנון illi, isti. *Chaldaice*, אנין istæ, illæ, *vel* ista, illa.
אנבא *nomen Chaldaicum. Vide in* אבב

אנה mœstus fuit, luxit, occasionem quæsivit.
Piel, obvenire, occurrere. אנה *Aquila*, *Symmachus*, ἀφῆκε, dimisit. *Exod.* 21. 13. *ubi alii*, causam veniendi dedit, impulit.
Sed Psalmo 90. 10. לא־תאנה *A.* οὐ μεταχθήσεται, non traducetur *S.* οὐ κατισχύσει, non prævalebit. *LXX.* οὐ προσελεύσεται, non accedet. *Alii*, non causabitur, *vel*, non occurret, *in Pual ut putatur.*
In Hithpael, occasionem quærere.
אני πλοῖον, navis, & אניה *Idem Omnes. Vide Lexicon Græcum. Plural.* אניות naves.
תאניה ואניה *S.* κατώδυνος, καὶ ὠδυνωμένη, tristis & mœrens, *ubi LXX.* ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος, fortitudo & divitiæ. *Hesai.* 29. 2.

תאנה *Aquila*, πρόφασις, occasio, obtentus. *Incert.* ἀνταπόδομα, retributio. *Jud.* 14. 4.
אנח אנא *Chald. Vide in* אני

אנח נאנח *in Niphal*, ἐστέναξεν, ingemuit, suspiravit. אנחה στεναγμὸς, gemitus, suspirium. *A. LXX. Job* 3. 24. *Plural.* אנחות gemitus, suspiria.
אנחנו *Vide in sequenti voce.*

אני & aliâ formâ אנכי ἐγὼ, ego, *Omnes. Plurale*; אנחנו & נחנו ἡμεῖς, nos. *Chaldaice*, אנא & אנה ego. *Plural.* אנחנא nos.
אתה σὺ, tu, אתם ὑμεῖς, vos, *fœm.* את אתי tu. *Plur.* אתן אתנה vos. *Chald.* אנתה tu. *Plural.* אנתון vos. *Unde arguunt* אתה *ex* אני *per aphæresin* נ *factum esse.*

אנך *Aquila*, γάνωσις, stannatura. *Symmachus*, *LXX.* ἀδάμας, adamas. *Vulgata*, trulla cæmentarii. *Amos* 7. 7. *Lectio Aquilæ* γάνωσις, *ex Commentario Hieronymi in Amos desumta. Olim legebatur* ἀλείφωσις, *sed hæc vox ab Erasmo conficta fuerat, ut ex MSS. probatur. Significat autem* γάνωσις, *secundum Hieronymum* stannaturam, *sive lituram ex stanno; cum quis tabulam vel figuram, vel quidpiam hujusmodi stanno illinit. Alii*, libella, perpendiculum.
אנכי *Vide in* אני

אנן plangere, lugere, mœstum esse.
Hithpael, התאונן lamentari, plangere.
Hinc derivant און planctus, mœror, luctus, *Gen.* 35. 18. *Deut.* 26. 14. & *Osee* 9. 4.
אנון *Chald. Vide supra in* אן

אנס negotium facere, cogere, urgere.
Chald. premens, negotium facessens. *Dan.* 4. 6.

אנף ὀργισθῇ, irascatur. *Aq. S. LXX. Psalmo* 2. 12. אנפת *A.* θυμωθεὶς, indignatus. *Psalm.* 59. 3.
In Hithpael, ira percitus fuit.
אף θυμὸς, ὀργὴ, furor, ira, *passim Omnes. Exempla vide sis in Lexico Græco.*
אף μυκτὴρ, nares, nasus, *A. S. Th. non raro. Exempla vide in Lexico Græco, & LXX. S.* ῥὶς, ῥινὸς, nasus. *Job* 40. 19. *Item* אף πρόσωπον, ὄψις, facies, vultus.
Duale, אפים facies, vultus, nares, *A. Symm. Th.* μυκτῆρες, nares. *Gen.* 2. 7.
קצר אפים brevis ira, ad iram pronus. ארך אפים longanimis, tardus ad iram.
אנפי *Chald.* facies.
אנפה *LXX.* χαραδριὸς, Charadrius, *avis. Alii*, ardea: *Thalmudici*, milvus iratus.

אנק *Incert.* στενάζειν, gemere. *Ezech.* 24. 17. *S.* οἰμώσσειν, ejulare, gemitum edere. *Alii*, clamare, exclamare.
אנקה *A. S.* οἰμωγὴ, gemitus, ejulatus. *LXX.* στεναγμὸς, gemitus. *Psalm.* 11. 6. & *alibi. Alii*, exclamatio.
אנקה attelabus, *locustæ species*, *Levit.* 11. 30. *LXX.* μυγαλῆ, mus araneus. *Diversimode redditur. Probabile est a sonitu vocis, quasi gementis & clamitantis, Hebraicum nomen accepisse.*

אנש ויאנש ἠῤῥώστησε, morbo affectus est, LXX. 2. *Reg.* 12. 15. *ubi putatur esse in Niphal; alii reddunt*, & ægritudine confectus fuit.
ואנושה *Aquila*, καὶ ἀπεγνώσθην, & desperavi. *S.* καὶ ἠνιώμην, & cruciabar. *LXX.* καὶ ταλαιπωρίαν, & miseriam. *Psalm.* 68. 21. *Alii*, & ægritudine afficior. *Hanc vocem recentiores in Kal ponunt, putantque deficere* א *radicale; ita ut* אנושה *ponatur pro* אאנושה
אנוש βίαιος, violentus. *Aquila*, *Theodotio*, *Jerem.* 30. 15. *ubi LXX.* ἀνίατος, insanabilis. *Alii*, mortiferus, ægerrimus.
אנוש *A. S. LXX. Th.* ἄνθρωπος, homo. *Hesai.* 17. 11. & *alibi passim. S.* vir. *Jerem.* 17 9. *Plural.* אנשים homines.

אנש אנשא אנש *Chald.* homo.

נשים mulieres, *hinc derivari volunt. Sed vide in* נשה.

אנתה *pronomen Chaldaïcum vide in* אני

אסם *Aquila*, ἀποθήκη, depositum, apotheca, horreum, *Symmachus*, θησαυρὸς, thesaurus. *LXX.* ταμιεῖον, cellarium, *Prov.* 3. 10. *Alii*, horreum.

אסן אסון *Aquila*, σύμπτωμα, casus, calamitas. *Sym.* κίνδυνος, periculum. *LXX.* μαλακία, languor. *Genes.* 42. 4. *Alii*, exitium, mors.

אסף συνάγειν, colligere; *sæpe. Job* 30. 2. *alias*, 12. *Item*, αἴρειν, tollere, retrahere, συλλέγειν, colligere. *A. Prov.* 30. 4.

In Niphal, collectus est. נאספו ἠθροίζοντο, congregabantur. *S. Psalm.* 34. 15. יאספון ἀποχωρήσουσι, secedent. *Psalm.* 104. 22.

In Piel, colligere.

In Pual, colligi. אספר אסף ἀθροισθήσονται ἀθροισμόν, congregabuntur congregatione, *vel* confertim congregabuntur. *S. Hesai.* 24. 22.

In Hiphil, sustulit.

אסף אסיף congregatio. אספה ἀθροισμός, collectio. *A. Psalm.* 29. 6. *A.* συλλογὴ, collectio. *Exod.* 23. 16. *& alibi.*

אספים res congregatæ, collectæ.

אסף *Symmachus*, συγκομιδὴ, comportatio, commeatus, *Exod.* 23. 16.

אסאסף collecta turba, colluvies. *Num.* 11. 4. *LXX. Interpretes*, ἐπίμικτος, promiscua turba, vulgus promiscuum.

אספרנא *Chald. vide in* ספר

אסר δῆσαι, ligare, *Omnes*, πεδᾷν, vincire, *item*, jungere, conjungere. *S.* περιζωννύειν, circumcingere, *Job* 12. 18. אסרו *S.* συνδήσατε, colligate. *Psalm.* 117. 28.

In Niphal, vinciri.

In Pual, vinctum esse.

אסיר *Aquila*, δέσμιος, vinctus. *Symmachus*, δεσμώτης, incarceratus, vinctus. *Job* 3. 18. *& alibi. Aq. S.* αἰχμαλωσία. *Hesai.* 10. 4. *S.* δεδεμένος, vinctus, *Gen.* 39. 22. *Aquila*, ἐγκεκλεισμένος, inclusus. *Genes.* 39. 22.

אסרה אסר δεσμὸς, vinculum. *Item*, obligatio, obstrictio.

מסרה vinculum, *Ezech.* 20. 37.

אסור אסר אסרא vinculum. *Chald. Hoc vero postremum vertunt LXX.* δόγμα, decretum. *Daniel.* 6. 9. *Alii*, interdictum, *quod pro vinculo potest haberi.*

אע אעה *Chald.* lignum. *Apud Esdram & Danielem. Idipsum quod* עץ lignum, *mutato* צ *in* ע *more Chaldaico.*

אף etiam, quinetiam, quoque, *Sym. semel* אף πόσῳ μᾶλλον, quanto magis. *Job.* 4. 19.

אף־כי *S.* πόσῳ μᾶλλον, quanto magis. 2. *Reg.* 4. 11. *Aliquando vero*, quanto minus, *pro ratione sensus.*

אפד συνάπτειν, copulare, σφίγγειν, adstringere, *sic LXX. Interpretes. Item*, amicire, accingere.

אפוד Ephod *Aquila*, *Symmachus*, *passim*, ἐπένδυμα, super indumentum. *Vide Lexicon Græcum. LXX. A. Th.* ἐπωμὶς, superhumerale. *Vide in Lexico Græco. item*, amiculum. *S.* ἔνδυμα ἱερατικὸν, vestis sacerdotalis. *Jud.* 17. 5. *Item A. Th.* ἐπενδύτης, ependytes, superindumentum. *Aquila*, 1. *Reg.* 14. 3. *& Theodotio, Job* 1. 20.

אפדה אפדת amictus, indumentum.

אפדן *Vide in* פדן

אפדנו *S.* ἱπποστάσιον αὐτοῦ, equitatus ejus. *Daniel.* 11. 46. *significare potest etiam* stabulum aut statio equorum. *Vide in* פדן *Hieronymus nomen proprium esse putat, & reddit* Apedno.

אפה πέσσειν, πέπτειν, coquere *proprie panem.*

In Niphal, coqui.

אפה *Aquila*, πέσσων, coquens, *sive* coquus. *LXX.* ἀρχισιτοποιὸς, princeps pistorum. *Genes.* 40. *& alibi*, σιτοποιὸς, pistor. *Plural.* אפים coqui.

אפות μαγειρίσσας, panificas, *Incert.* 1. *Reg.* 8. 13.

מאפה coctum, *Levit.* 2. 4.

תפיני *abjecto* א coctiones. *LXX.* ἑλικτά, circumvoluta. *Alius*, ἐρεικτά, fresa. *Levit* 6. 21.

אפל *Aquila*, σκοτομήνια, nox illunis, *vel* tenebræ nocturnæ. *Job* 3. 6. *Item*, σκότος, tenebræ. *Job* 3. 6. *A.* σκοτομήνη, nox illunis, *vel* tenebræ nocturnæ. *Psal.* 90. 6. *S.* ζόφος, caligo. *Psalm.* 90. 6.

אפלה *S. LXX.* γνόφος, caligo. *Exod.* 10. 22. *Plural.* אפלות caligines.

אפילות obscura. *Exod.* 9. 32.

מאפל caligo. *Jos.* 24. 7. *& Jerem.* 2. 31. *ubi legitur* ארץ מאפליה terra caliginis maximæ, יה *vero finale, quod est unum ex nominibus Dei, augendæ significationis causa adjunctum est. LXX.* γῆ κεχερσωμένη, terra arida, *vel* deserta, sentibus plena. *Vulg.* terra serotina.

אפן *A. Th.* τροχὸς, rota. *Ezech.* 1. 9.

על־אפניו *A. Th. LXX.* ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ, ad congruentes ei. *S.* ἐν καιρῷ αὐτοῦ, in tempore suo. *Prov.* 25. 11. *Ubi alii*, juxta modos suos, *reddunt.*

אפס desiit, defecit.

אפס *Aquila*, *Symmachus*, *LXX.* πέρας, terminus. *Psalm.* 58. 14. *Item*, defectus. באפס μὴ ὄντων. *Symm. Prov.* 26. 20. *Item*, vanum. אפס *in Lexicis hodiernis*, Defectus, finis, terminus. *Item*, nihil, nemo, nullus. *Item*, nisi, tantum, tantummodo, præter.

באפס *S.* ἀνηλώθησαν, consumti sunt, *LXX.* ἐν κενῷ, in vana. *Job* 7. 6. *Plur.* אפסים, in regimine אפסי termini.

אפס *Symmachus*, σπάνις, raritas, *vel* penuria. *Prov.* 14. 28.

אפס πλήν, verumtamen, 2. *Reg.* 12. 14. *Item*, nisi, tantummodo.

אפסים *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, ἀστράγαλοι, tali. *Ezech.* 47. 3.

אפע אפעה *Aq.* ἔχιδνα, vipera. *S. Th.* ἀσπὶς, aspis, *LXX.* βασιλίσκος, basiliscus. *Hesai.* 59. 5.

אפף circumdedit. *Psalm.* 39. 13.

אפק *in Hithpael*, אתאפק βιασθεὶς, violenter actus, vi compulsus. *S.* 1. *Reg.* 13. 12. *Vertitur etiam* fortiter se continere, cohibere se, reprimere, *&* corroborare se.

אפיק fortis, robustus, validus. *Plural.* אפקים robusti, אפיקי נחושה robusta æris.

אפיקי *A.* κατάρροιαι, defluxus, *S.* ὀχετοὶ, canales. *Ps.* 125. 4. אפיקי *Inc.* πηγαὶ, fontes. *LXX.* ἀφέσεις, emissiones, effusiones. *A.* ἐκχύσεις, effusiones. *Cant.* 5. 12. *Alii*, torrentes, alvei.

אפר *Aq. S.* σποδὸς, pulvis, cinis. 3. *Reg.* 20. 38. *& alibi. A.* χοῦς, pulvis, humus, terra. *Job* 42. 7.

אופיר Ophir, *nomen proprium regionis. S. Psalm.* 44. 10. אופיר בכתם *vertit* ἐν χρυσῷ πρωτείῳ, in auro primo.

אפתם אפתם *Chald.* thesaurus, ærarium.

אצל περὶ, circa, μετὰ, cum. *Item*, apud, juxta, prope.

מאצל ἐχόμενα, juxta *A.* 1. *Reg.* 20. 41.

אצל *item*, παρὰ, prope, juxta. *A. S.* 1. *Reg.* 20. 19. παρακείμενος, adjacens. *S. Zach.* 14. 5. ἐχόμενος, hærens. *S.* 3. *Reg.* 1. 9.

אצל ויאצל *A.* παρεῖλεν, abstulit. *S.* ἀπέσπασε, abstraxit. *LXX.* παρείλατο, assumsit. *Th.* ἐπεσκίασεν, obumbravit. *Num.* 11. 25. *Vertitur etiam*, seposuit, reservavit.

In Niphal, נאצל *LXX.* ἐξέχοντα, eminebant. *Th.* ἐπισυνήχθησαν, collecti sunt. *Ezech.* 42. 6.

In Hiphil, seponere מאציל *Symm.* ἀγκὼν, cubitus. *Hesai.* 41. 9. מאצילות ἀγκῶνας, *Th. Jerem.* 38. 12.

אצילים *Lexica recent.* alæ, axillæ.

אצילים *eadem Lexica*, selecti, optimates, magnates.

אצר recondidit, thesaurizavit.

In Niphal, in thesaurum reponi.

In Hiphil, thesaurarios constituere.

אוצר θησαυρὸς, thesaurus. *Symmachus, Proverbior.* 3. 10. *& alibi. Theodotio, Proverb.* 21. 6. *Plurale*, אוצרות thesauri.

אקק אקו *LXX.* τραγέλαφος, hircocervus. *Alii*, rupicapra.

ארא אראל אראלם *Aquila*, ὀραθήσομαι αὐτοῖς, *Symmachus; Theodotio*, ὀφθήσομαι αὐτοῖς, videbor eis, *Hesai.* 33. 7. *Alii*, אראל prævalidus, valens.

אריאל *Aquila, Symm.* λέων Θεοῦ, leo Dei. 2. *Reg.* 23. 20. *compositum ex* ארי leo, *&* אל Deus. Leo fortissimus, validissimus. *Chaldæus & Hebræi*, nuncium *&* legatum *exponunt.*

ארב ἐνεδρεύειν, insidiari. *Aquila, Symmachus, Job* 31. 9.

Piel, idem.

Hiphil, idem.

ארב ἐνεδρευτής, insidiator. *S.* 1. *Reg.* 22. 8.

ארב ἐνέδρα & ἔνεδρον, insidiæ. *Aquila, Psalm.* 10. *sec. Hebræos* 8. *& alibi.*

מארב *Idem.* מארבים *Incert.* ἔνεδρα, insidiæ. *Jud.* 9. 25.

ארבה *Aquila*, καταράκτης, cataracta. *Sym.* fenestra, foramen. *Theodotio*, καπνοδόχη, fumarium. *Hesaiæ*, 60. 8. *& Osee* 13. 3. *Aq. S.* θυρὶς, fenestra. *Gen.* 7. 11. *S.* ὀπὴ, fovea. *Eccles.* 12. 3. *Plur.* ארבות fenestræ.

ארבה bruchus, locusta. *Vide in* רבה

ארג ὑφαίνειν, texere.

ארג ὕφασμα, textura. *Sym. Job* 7. 6. *Alii reddunt etiam*, radius textoris.

ארגות *A.* ἐνδύματα, vestes. 4. *Reg.* 23. 7.

ארגון purpura. 2. *Paral.* 2. 7. *& Chald.* ארגונא purpura. *Dan.* 5. 7.

ארגמן πορφύρα, purpura, *Omnes.*

ארגב *Symmachus*, περίμετρον, funiculus. *Deuteron.* 3. 4.

ארגז *Symmachus*, λαρνάκιον, capsula, arcula. 1. *Reg.* 6. 8. *Alii*, feretrum, loculus. בארגז *Aquila*, ἐν ὑφῇ κουρᾶς, in textura tonsuræ, *ac si divisis vocibus legerit* בארג גז

ארה carpsit, decerpsit. *LXX. vero* ἐτρύγησε, vindemiavit.

אריה & ארי λέων, leo, *Omnes. Sym.* λέαινα, leæna. *Hesai.* 21. 8. *Plural.* אריים *&* אריות leones. *Plurale Chald.* אריותא leones. *Dan.* 6. 8. *Hæc porro notat*
» *Buxtorfus hoc loco.* Leonum nomina plura sunt, &
» secundum ætatis gradus distinguuntur. *Catulus vo-*
» *catur* גור אריה catulus leonis, Gen. 49. 9. Jer. 51.
» 38. ubi dicitur non שאג rugire, sed נעור rudere,
» id est, inconditam vocem edere, non verum rugi-
» tum. *Nomen primum* כפיר *juvenis leo, leunculus*,
» *vel* כפיר אריות juvenis leonum, jam rugiens. Jud.
» 14. 5. dentatus ad dilacerandam prædam, Job 4.
» 10. Psalm. 58. v. 7. tugurium relinquens, Jer. 25.
» 38. prædari discens, Ezech. 19. 3. Amos, 3. 4. *Se-*
» *cundum* ארי vel אריה *leo major* & adultior, catulos
» habens, & pro iis prædam rapiens, Nah. 2. 12.
» animosus 2. Sam. 17. 10. sese efferens, Num. 23. 24.
» *Tertium* שחל Job 4. 10. *Quartum* שחץ Exod. 28. 8.
» quæ duo mediæ ætatis sunt, ac per *leo ferox* expli-
» cari possunt. *Quintum* לביא *leo immanis*, & annosus,
» sed molares adhuc habens, Joel. 1. 6. quem ob fe-
» rociam nemo excitare aut commovere audeat. Gen.
» 49. 9. *Sextum* ליש *leo vetus*, qui præcedenti sub-
» jungitur Hes. 30. v. 6. potens adhuc. Proverb. 3 30.
» sed qui tandem præ inopia prædæ, quam viribus
» destitutus consequi non valet, perit. Job 4. 11. Hæc
» sex a Thalmudicis recensentur in Sanhedrin cap.
» 11. fol. 95. Col. 1. *Hactenus Buxtorfus. Hæ porro*
» *variæ leonum species, & ætates in Veterum Interpretum Aquilæ, Symmachi, Theodotionis & aliorum lectionibus non observantur. Nomen autem postremum* ליש *nullo vocis discrimine* λὶς *explicatur ab Aquila. Hesiodus item voce* λὶς *utitur pro leone, Symmachus vertit* ἀνυπόστατος λέων, *i. leo subsistentia carens: quod convenit cum postremis supra allatis Buxtorfi verbis.*

ארון *A. S. Th.* γλωσσόκομον, scrinium, marsupium. *Exod.* 25. 10. *& sæpe. A. S. Th.* κιβωτὸς, arca. 1. *Reg.* 14. 18. *& alibi. Lexica recent.* arca, loculus, feretrum.

ארו *Chald.* ecce. *Dicitur &* אלו *per commutationem* ל *&* ר

ארז κέδρος, cedrus. *Sic omnes. Vide Lexicon Græcum. Plurale* ארזים cedri.

ארזים cedrata, cedrinæ capsæ. *Ezech.* 27. 24.

ארח iter fecit, venit.

ארח *Aquila*, τρίβος, semita. *Job* 30. 12. *Item* ὁδὸς, via. *Jud.* 5. 6. πορεία, gressus. *S. Psalm.* 24. 4. ἀτραπὸς, semita. *S.* αὐτοφόρος, vicus. *Job* 34. 11. *Plural.* ארחות viæ, semitæ.

ארח ὁδοιπόρος, viator. *Th. Jud.* 19. 17. *Vertitur &* comitatus, turma. *Syrus*, ὁδίτης, viator. *Jer.* 14. 8.

ארחה viaticum. *Jerem.* 40. 5. *Item*, comitatus, turma, cohors commeantium. *Plur.* ארחות cœtus commeantes. *Hesai.* 21. 13. *ubi LXX. reddunt*, ὁδὸς via.

ארך prolongari, produci.

In Hiphil האריך *Aquila* μακροθυμήσω, longanimis ero. *Job* 6. 11. *Item in LXX.* longævus sum. האריך *Aquila* μηκύνειν, prolongare. *Psalm.* 128. 3. *Symm.* παρατείνειν, extendere. *ibid.* מאריך *A.* μακρύνων, prolongans, *sive* diu immanens, *Eccles.* 7. 16. *Item*, prorogare, protrahere, differre.

ארך *S.* μῆκος, longitudo. *Psalm.* 22. 6. *Aquila, Theod.* 3. *Reg.* 6. 20. *Chald.* ארכה prorogatio, *Dan.* 4. 24.

אריך decens, conveniens. *Chald.*

ארכה longum, diuturnum, diutinum. *Item Incert.* μῆκος, longitudo. *Aquila, Symmachus*, παλαιστιαῖος, palmaris. *Jud.* 3. 16. *Symmachus*, μακρὸς, longus. 2. *Reg.* 3. 2.

ארם Aram, *nomen proprium viri. Item*, Aramia, Syria. ארמי Aramæus, Syrus: *fœminin.* ארמיה Aramæa, Syra. ארמית Syriace. 4. *Reg.* 18. 26.

ארמן palatium. ארמנות *S.* τὰ βασίλεια, Regia. *Psalm.* 47. 14. *A. Sym.* βάρεις, domus. *Amos* 1. 11. *& alibi. Legitur &* הרמנה *Amos* 4. 3. *cum* ה *loco* א

ארן πίτυς, pinus. *Alii*, ornus.

ארנבת lepus. *Levit.* 11. 6. *A.* λαγωὸς, lepus. *Deut.* 14. 7. *in Append.*

ארע ארעא terra. *Jer.* 10. 11. *est Chaldaicum ibi.*

ארץ γῆ, terra, *Omnes passim, vel* ager. *Item*, regio. *Plural.* ארצות terræ, agri, regiones.

ארק ארקא *Chald.* terra. *Jerem.* 10. 11.

ארר καταρᾶν, καταρᾶσθαι, maledicere, execrari.

Niphal, maledici.

Piel, maledictum reddere.

Pual, maledictum esse.

ארור ἐπικατάρατος, maledictus, *Omnes. Vide in Lexico Græco.*

מארה maledictio. *Item*, ἀπορία, egestas. *LXX.* ἀπόρησις, penuria, *A. Deuter.* 28. 20. *Alii item*, defectus, diminutio, penuria. *Plural.* מארות maledictiones.

ארט *Aquila, Symmachus, Theodotio*, Ἀρμενία, Armenia. *Gen.* 8. 4. *Alii*, Ararat.

ארש ארשת *Incert.* δέησις, supplicatio. *LXX.* θέλησις, voluntas. *Alii*, pronuntiatum.

ארש *cum puncto sinistro. Piel*, ארשתי *A.* ἐμνηστευσάμην, desponsavi, *2. Reg.* 3. 14.
In Pual, desponsari, *vel* desponsatam esse.

אש ignis, πῦρ, *Omnes.*
אשה πυῤῥὸν, ignitum. *Aquila, Theodotio, sæpe in Levitico. Symmachus, LXX.* κάρπωμα, oblatio, sacrificium. *Levit.* 24. 9. *Incert.* ὁλοκάρπωμα, oblatio perfecta. *Plurale constructum* אשי ignita.
אשא *Chald.* ignis. *Dan.* 7. 11.
אשה *Vide in* איש

אשד effusio, decursus. *A.* κατάχυσις, effusio. *Deuter.* 3. 17 *in Append.* אשדות decursus, loca declivia.

אשה אשיה fundamentum. *LXX. vero*, ἔπαλξις, propugnaculum. *Plur.* אשיות fundamenta.

אשך testis, testiculus. *Levit.* 21. 20.

אשל *Aquila*, δένδρωμα, arboretum. *1. Reg.* 22. 6. *suspectum. Item A.* δενδρὼν ὤν, arboretum. *Genes.* 21. 33. *& 1. Reg.* 31. 13. *S.* φυτεία; arborum plantatio. *Gen.* 21. 33. *LXX.* ἄρουρα, ager, arvum. δρῦς, quercus, *Theodotio, 1. Reg.* 31. 13. *Symmach.* φυτὸν, virgultum, *ibid.*

אשם πλημμελεῖν, delinquere. *A. & alii. Prov.* 30. 10. *& alibi. Item*, ἁμαρτάνειν, peccare. *Alii*, vastari. האשם *Symm.* μεταμελήσει, resipiscet. *Osee* 14. 1.
In Niphal, desolatum esse.
In Hiphil, reum agere.
אשם *A. S.* πλημμέλησις, πλημμέλεια *&* πλημμέλημα, delictum, peccatum. *Exempla in Lex. Græco.*
אשמה *Idem. Aquila*, πλημμέλησις, delictum. *Levit.* 4. 3. *& alibi. Plural.* אשמות πλημμελήματα, delicta, scelera.
אשמנים loca desolata, *secundum quosdam. Vide* שמן

אשף *Chald. LXX.* φιλόσοφος, philosophus. *Th.* μάγος, magus. *Alii*, astrologus. *Apud Danielem non raro. Plural.* אשפיא & אשפים astrologi. *Vide etiam in* נשף
אשפה φαρέτρα, pharetra. *Aquila, Symmachus, Ps.* 126. 5.
אשפה κοπρία, stercus, sterquilinium. *Est in usu in Plurali* אשפות stercus, sterquilinium.
אשפר frustum, portio ampla.

אשר direxit se ואשרו. *A. S.* καὶ κατευθύνθητε, & dirigite vos. *Prov.* 9. 6.
In Piel, incedere fecit, direxit. *Item*, ἐμακάρισε, beatificavit. *Aq. S. Th. Prov.* 31. 28. *& alibi.* יאשרו *A. S.* ἐπῄνεσαν, laudaverunt. *Cant.* 6. 8.
Pual, יאשר *Symmachus*, μακαριστὸς ἔσται, beatus erit, *Psalm.* 40. 3.
אשר beatitudo.
אשרי μακάριος, beatus. *Sic Omnes, Psalm.* 126. 5. *Sed Psalm.* 1. 1. *Th. V. VI.* τέλειος, perfectus. *Alius*, ἄμεμπτος, inculpatus.
אשור & אשר gressus, via. אשרי *ubi S. vertit*, τὰ ὑπορθοῦντά με, quæ me dirigunt; *LXX. habent* τρίβοι μου, semitæ meæ, *vel* διαβήματά μου, gressus mei. *Psalm.* 43. 19.
אשר qui, quæ, quod. כאשר quemadmodum. לאשר ei qui. מאשר a quo. באשר in quo.
אשרה ἄλσος, lucus. אשרי ἄλση, luci. *Reliqui, Jerem.* 17. 2. *& alibi.* אשרה & אשירה ἀλσῶν *&* ἄλσωμα, lucus. *A.* 4. *Reg.* 17. 16. *& 4. Reg.* 23. 4. *S.* περιβώμιον, locus circa aram. 4. *Reg.* 17. 16. *& alibi.*
האשור *Hesai.* 41. 19. *LXX.* πύξος, buxus. *Aq. Th.* Thaassur.
אשרנא murus, *Chald.*

אשש אשיש οἰνάνθη, labrusca. *A. Cant.* 2. 5. *ubi LXX.* μύρον, unguentum; *S.* ἄνθος, flos; אשישי *Aq.* πολυχρόνιοι, longævi. *Hesai.* 16. 7. *Alii*, fundamenta. אשישי *Aquila*, παλαιὰ, vetera. *Symm.* ἀκάρπους, infructuosos. *LXX* πέμματα, coctiones. *Osee* 3. 1. *Hieronymus*: pro vinaciis, quod Hebraïce dicitur ASISE, *A.* interpretatus est, παλαιά, &c. *Et infra*: pro pemmatibus, quæ LXX. transtulerunt, & comeduntur cum uvis passis sive vinaciis, *placentas* Latine possumus dicere, vel *crustula* quæ idolis offeruntur, & Græce appellantur πόπανα. *Alii*, lagenas. אשיש *Theodotio*, αὐχμώδης, squallidus, *quasi ex* עשש, *Hesai.* 16. 7.

את *verbis activis conjunctum notat accusativum, & nimio scrupulo ab Aquila vertitur per* σὺν *conjunctum cum accusativo*, σὺν τὸν οὐρανὸν, cœlum. *Ante alia pronomina præmittitur* אתי me, אתך te, אתו eum, אתהם eos, אתהן eas. אתכם אתכן vos, אתם eos. את *significat etiam* cum *ut* את מי quocum?
את *Symm.* σκαφεῖον, ligo. *A. LXX.* σκεῦος, vas. 1. *Reg.* 13. 20. *Incert.* ῥὶξ, ligo.
את *Vide in* אני
את *Chald. Vide supra in* אות

אתה venit, accessit, *passim. Aquila, Theodotio*, ἥκειν, venire. *Job* 37. 22. יאתו *Symm.* πειθήσονται, morem gerent. *Gen.* 34. 22.
In Hiphil, *Chaldaïce*, adducere.
In Hophal, adduci.
איתון ingressus. *Ezech.* 40. 13.

אתן אתון *A. S.* ὄνος, asina, *Zach.* 9. 9. *& alibi.* θήλεια ὄνος, asina, ἡ ὄνος, asina. 1. *Reg.* 10. 2. & *Aquila, Gen.* 36. 24.
אתון אתונא fornax, *Chaldaïce.*

אתר *Chald.* locus. *Dan.* 2. 35.
באתר *Vide in* בתר

ב

באר *Piel*, διασαφῆσαι, declarare. *LXX. & sic Lexica.*
באר φρέαρ, puteus, *Omnes. Vertitur etiam* λάκκος, lacus, *Symmachus, Ps.* 54. 24. *Plural.* בארות putei.
באר *Vide in* בור

באש fœtuit.
In Hiphil, σαπρίζειν, fœtere facere. *A. S. Exod.* 5. 21. *ubi LXX.* abominabilem facere. יבאיש σήψει, putrefaciet. *S. Eccles.* 10. 1.
In Niphal, fœtidum esse. נבאשו *Symm.* ἐκακούργησαν, male fecerunt, *vel* male affecerunt. 2. *Reg.* 10. 6.
באש *Aquila*, σαπρία, putredo; *Symmac.* δυσοσμία, fœtor. *Amos* 4. 10. *& S.* δυσωδία, putidus odor, *vel* fœtor. *Hesai.* 34. 3.
באשה *Symmachus*, ἀτελεσφόρητα, imperfecta. *LXX.* βάτος, spina. *Job* 31. 40. *& alibi. Symm.* ἀτελῆ, imperfecta. *Hesai.* 5. 2. *Alii*, vitium, herba vitiosa, *vel* putida frugum.
באשים labruscæ, uvæ fœtentes.

באש ביש *Chald.* malum apparere, displicere.
באושתא *Chald.* maligna, pessima. *Esdræ* 4. 12.

בבה pupilla בבבת עינו in pupillam oculi ipsius. *Zachar.* 2. 8.
בבא בבתא *Chald.* pupilla.

בג cibus פתבג τράπεζα, mensa. *LXX. Dan.* 1. *sæpe. Alii*, portio cibi.

בגד *Aq. S. Th.* ἀδικεῖν, inique agere. *Prov.* 11. 6. *S. Quinta Editio*, ἀθετεῖν, prævaricari, contemnere, violare. *Vide in Lex. Græco.* & ἀσυνθετεῖν, despicere *vel* prævaricari. *A. S. Th. Quinta Editio, Exempla multa vide in Lexico Græco. Alii etiam*, perfide agere.
בגדים *A. S. Th.* ἀποστατοῦντες, deficientes. *Ps.* 24. 3.

בגד ἀδίκημα, injustitia.
בגד ἱμάτιον, vestimentum, *Omnes. Vide in Lexico Græco. Incert.* ϛολὴ, stola. *Jud.* 14. 12.
בגדה perfidia, בגדות perfidiæ.

בד ἐξαίρετος, eximius. *Aquila*, 1. *Reg.* 2. 18. *& sæpe. Symm.* λινᾶς, lineus. 1. *Reg.* 2. 18. A. βύσσινος, byssinus. *Dan.* 10. 5. διπλᾶς, duplex. *Incert. Levit.* 6. 4. *& alibi A. S. Th.*
בדים *Aquila*, διωςῆρες, vectes. *Exod.* 30. 4. ἀναφορεῖς. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Exod.* 39. 34. *Alii*, φορεῖς, *item* vectes. *Symmachus*, ἐξαίρετα, eximia, selecta. *Dan.* 10. 5.
Item, בדים Rami, *Ezech.* 17. 6. *&* 19. 14. *Item*, membra, *Job* 41. 3.
בדיו vectes ejus, *id est*, artus *vel* ossa, quæ ceu vectes corpori inhærent.

בדא effinxit, mentitus est.
בדים *Aleph eliso*, mendacia *vel* mendaces, *vel* astrologi. *Hesai.* 44. 25. *Alibi quoque* mendacia. בדיו *item*, mendacia ejus. *Hesai.* 16. 6. *Sed ibi Symmach.* βραχίονες αὐτῦ, brachia ejus. *Vulgata*, fortitudo ejus *reddit.*

בדד μονάζειν, solum *vel* solitarium agere.
בודד *A. Th Quinta Editio*, μονάζων, solitarius. *Osee* 8. 9.
בדד solus, *sive* seorsum, solitarie. *Item A.* ἐξαιρέτως, eximie. *Deut.* 32. 1... *in Appendice.*
לבד seorsum, præter. A. χωρὶς, præter. *Exod.* 12. 37.
לבדו *Reliqui*, μοναχὸν, solitarium, *Genes.* 2. 18. *in Appendice.*
מלבד χωρὶς, præter.
לבדד *Aquila*, κατ' ἰδίαν, separatim. *Psalm.* 4. 9.

בדל הבדיל διαςέλλειν, dividere, dirimere. *S. Genes.* 14. *Item Aq. Th.* διαχωρίζειν, separare. *Ibidem Aq.* χωρίζειν, separare. *Deut.* 10. 8. *in Appendice.*
In Niphal, separari.
In Hophal, separatum esse.
בדל particula, segmentum.
בדיל stannum. *Aquila, Symmachus, Theodotio*, κασσίτερος, stannum. *Hesai.* 1. 25.

בדלח *Incert.* βδέλλιον, bdellium. *Gen.* 2. 13. *& alibi. LXX.* ἄνθραξ, carbunculus. *Hebræi recentiores*, crystallum *explicant.*

בדק inquisivit, scrutatus est.
בדק rima, fissura. *Symm.* ἐπισκευὴ, apparatus, præparatio, *vel* reparatio. 4. *Reg.* 12. 5. *Quidam etiam recentiores* reparationem *&* restaurationem *vertunt.*

בדר *Chald.* sparsit, dispersit. *Ex Hebræo* בזר mutato ז in ד.

בהה בהו *Aquila, Theodotio*, οὐθὲν, nihil. *Symmach.* ἀδιάκριτον, indistinctum. *LXX.* ἀκατασκεύαςος, incomposita. *Genes.* 1. 2. תהו ובהו *Symm.* συγκεχυμένη, confusa. *Hesai.* 4. 23. *Alii*, inanitas, res inanis.

בהט *LXX.* smaragdites. *Alii*, porphyrites. *Esther.* 1. 7.

בהל *In Niphal*, turbari, terreri, perturbari. אבהל *Aquila, Theodotio*, κατασπυδασθῶ, solicitus ero, *vel* solicitus fuerim. *Alius*, ἀμηχανῶ, anxius sum. *Job* 23. 15. יבהלו *A.* κατασπυδασθείησαν, exagitentur. *Psalm.* 6. 11. נבהלו *A.* κατεσπυδάσθησαν, solliciti fuerunt, *vel* exagitati sunt. *Sym.* ἐθορυβήθησαν, turbati sunt. *LXX.* παρείθησαν, demissi sunt. *Th.* ἐξέςησαν, perculsi sunt. 2. *Reg.* 4. 1.
In Piel, exagitare, anxium reddere. יבהלמו *Aquila*, κατασπυδάσει (αὐτὺς) exagitabit (eos). *Psalm.* 2. 5. אל תבהל *S.* μὴ προπετὴς γίνε, ne præceps fias. *Eccles.* 5. 1. *Alii*, terrere, turbare, perturbare, accelerare, festinare.
בהלה ἤκμασεν, viguit, floruit. *S. Zach.* 11. 8.

In Pual, מבהלה *S. Th.* σπυδαζομένη, festinata, accelerata. *Prov.* 20. 21. *& sic alia Lexica.*
In Hiphil, יבהילני *S.* ἐθορύβησέ με, turbavit me. *Job* 23. 16. *& sic alii.*
In Hithpael מתבהל *Chald.* conturbatus. *Dan.* 5. 9.
בהלה σπυδὴ, festinatio, celeritas. *Incert. Levit.* 26 16. *Alii*, conturbatio, terror.
בבהלה *Aquila*, κατέσπευσεν, acceleravit. *Psalm.* 77. 33. *ubi alii* cum festinatione, *Alii* cum terrore *vertunt.*
בהלות terrores, *Jerem.* 15. 8. *Hinc per metaphesin.*
בלהה *Hesaiæ* 17. 14. *Plur.* בלהות *Ezech.* 26. 21. *Job* 24. 17. *Vide in* בלה
נבהלה *S.* ἔπειξις, festinatio, *Soph.* 1. 18. A. κατασπυδασμὸς, festinatio, *ibid.*
בהילו *Chald.* celeritas.
התבהלה *&* התבהלא *Chald. idem.*

בהם בהמה κτῆνος, pecus, jumentum, *Omnes. Vide exempla in Lexico Græco. Item* θηρίον, fera, bestia.
בהמות bestiæ. *Etiam singulariter accipitur pro elephante propter ingentem ejus molem, quæ est instar plurium.*
בהמות κτηνωδῶς, jumenti more. *S. Psalm.* 72. 23.

בהן *Aquila*, ἀντίδακτυλος, pollex *LXX.* τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς, summitas dexteræ manus. *Exod.* 29. 20. *Plural.* בהנות pollices. *Jud.* 1. 6.

בהק *LXX.* ἀλφὸς, impetigo. *Vulgata*, macula coloris candidi. *Alii*, pustula lucida aut vitiligo. *Levit.* 13. 39. a בהק lucere, *unde* מבהקין pellucent. 2. *Reg.* 22. 13.
בהיק lucens, illustris, splendidus. *Cant.* 7. 3. בהקין splendentes. *Cant.* 1. 10.
בהקא *Chald.* pustula lucida, *aut* vitiligo.

בהר בהרה *Aquila*, τηλαυγὲς, lucidum. *Levit.* 13. 4. *S.* τηλαύγημα, fulgor. *Aquila*, αὔγασμα, fulgor. *Levit.* 13. 4. *in Append. Symmachus*, ἔκλαμπρος, splendidus. *Levit.* 13. 4. *Item*, candor. *Alii*, papula alba. *S.* ἔκλαμψις, splendor. *Levit.* 13. 26. *in Append.*
בהיר *Aq.* τηλαυγὴς, fulgidus. *S. vero id habet quasi verbum* συννεφήσει, obnubilabit. *Job* 37. 21.

בוא ἔρχεται, εἰσέρχεται, ingreditur. *S. & alii. Item* advenit, proficiscitur. בא δῦναι, occidere, cadere. *Incert. Jud.* 14. 18. ויבא καὶ ἤλασεν, accessit. *A. Exod.* 3. 1. *in Append.* ἥκειν, venire *Th. Jud.* 18. 10. אתב κατῄει, in occursum veniebat. *S. Eccles.* 1. 6.
In Hiphil, inducere, introducere. *Aq. S.* εἰσάγειν, introducere. *Gen.* 24. 67. *& S. Deut.* 31. 7. ויבא *Aq.* ἤνεγκε, detulit. *Gen.* 37. 2.
Hophal, inferri, adduci.
בוא εἴσοδος, ingressus, introitus.
מבוא *Idem. Plurale constructum* מבואי.
מובא *Idem. Plurale constructum* מובאי.
לבוא, *quasi dicas*, *ingrediendo*, *Aq. S.* εἴσοδος, ingressus. *A. Num.* 13. 22. *S. Amos* 6. 14.

תבואה γένημα, fructus. *Aq. Sym. Jos.* 5. 12. γέννημα. fructus, proventus, *vel* reditus. *Prov.* 3. 9. *& alibi. Theodotio*, κάρπωμα, fructus. *Jos.* 5. 12. *Plurale* תבואת *cum hholem deficiente in fine*, proventus.

בוב נבוב *S.* διακενῆς, in vanum. *LXX.* ἄλλως, temere. *Job* 11. 12. *Alii*, vacuus, evacuatus. *Pro nomine habetur*, *Exod.* 27. 8.

בוז *Aquila, Symmachus, Theodotio*, ἐξουδενοῦν, & ἐξουθενεῖν, vilipendere. *Proverb.* 11. 12. *& alibi. Alii etiam*, deridere. *Sym.* ἐκφαυλίζειν, vilipendere. *Prov.* 15. 20. 4. *Sym.* ἐξευτελίζειν, nihili facere. *Psalm.* 122. *Et alibi. A.* μυκτηρίζειν, subsannare. *Cant.* 8. 1.
בוז ἐξουδενισμὸς, contemtus, *Aq. Psalm.* 122. 4. *Aq. S. Th.* ἐξουδένωσις, despectio. *Prov.* 18. 3. *& alibi.*

בוך נבוך *Niphal*, perplexum, implexum esse. *Exod.* 14. 3.
נבך *S.* συνοχὴ, coarctatio. *Job* 38. 16.

מבוכה *Alius*, πολιορκία, obsidio. *Alius*, φρόνησις, præsidium. *LXX.* κλαυθμός, fletus. *Mich.* 7. 6. *Alibi*, πλάνησις, error. *Alii*, perplexitas.

בול nomen mensis, *scil.* Octobris.

בון *vel* בין ἐννοεῖν, intelligere, κατανοεῖν, animadvertere, considerare, *Omnes.*

Niphal, intelligens & prudens est. נבון *A. S. Th.* συνετὸς, intelligens, prudens. *Hesai.* 3. 3.

Piel, בונן, intelligere fecit, intelligentiam dedit. *Item*, intellexit, sensit, advertit, consideravit.

In Hiphil, prudentem facere, erudire, docere. אבין *S.* αἰσθήσομαι, sentiam, *Job* 23. 8. & νοεῖν, cogitare. יבינו *Aquila*, συνετίσθησαν, prudentes effecti sunt. *Deut.* 30. 29. אבינה *Symmachus*, συνετισθῶ, הבין *Sym.* συνῆκε, intellexit. להבין ἐννοεῖν, intelligere, *S. Prov.* 1. 2. הבינו, νοήσατε, cogitate. *S. Prov.* 8. 5.

In Hithpael, *Theodotio*, התבונן συνὲς, intellige. *Job* 37. 14. התבונן *Symmachus*, ἐνθυμήθητι, cogita. *Job* 37. 14. אתבונן *S.* ἐνενόησα, cogitavi. *Job* 31. 1. *Aq. Theod.* κατανοῶν, considerans, cogitans. *Job* 23. & *alibi.* תבונן ἐπενόουν, cogitabam. *S. Job* 32. 11.

בינה σύνεσις, intelligentia. *Aq. S. Exempla vide in Lexico Græco*; & φρόνησις, prudentia, *Omnes. Item S.* ἔννοια, cogitatio. *Job* 38. 36. *Plural.* בינות prudentiæ, intelligentiæ.

תבונה *Symmachus*, σύνεσις, intelligentia. *Psalm.* 43. 1. *A. S. Th.* φρόνησις, prudentia. *Prov.* 2. 11. & *alibi. Plural.* תבונות, prudentiæ, intelligentiæ.

בוס συμπατεῖν, conculcare *A. S.* ἐξουδενοῦν, despicere. *LXX. Psalm.* 43. 6.

Piel, *item* conculcare.

Hophal, proculcatum esse.

Hithpael, conculcandum se præbere.

מבוסה conculcatio. *Hesai.* 22. 5. *Aquila*, συμπεπατημένον, conculcatum. *Hesai.* 18. 2.

תבוסה conculcatio.

בוץ βύσσος, byssus.

בץ *Vide in* בצץ

בוק מבוקה בוקה vacuitas. *Nahum* 2. 10. *Vide in* בקק

בור λάκκος, lacus, *Omnes. A.* 2. *Reg.* 3. 26. & *alibi. Item* fovea: *aliquando*, carcer. *Incert.* φρέαρ, puteus. 1. *Reg.* 19. 22. בית הבור, domus laci, δεσμωτήριον, carcer. *S. Exod.* 12. 29. *in Append. Aliquando etiam*, cisterna.

בוש αἰσχύνεσθαι, erubescere, pudefieri. יבשו αἰσχυνθήτωσαν, confundantur, *Omnes*, *Psalm.* 24. 3. *Symm.* ἐντρέπεσθαι, confundi. *Psalm.* 39. 15.

In Hiphil, pudefacere, pudore afficere; *sed Symmachus intransitive accipit.* הבישתה *S.* καταισχυνθήσῃ, pudore adficieris. *Psalm.* 52. 6. & *alibi.*

In Hithpael, erubescere.

בושה αἰσχύνη, pudor.

בשנה *Idem Oseæ* 10. 6.

בשת *Idem S.* καταισχυμμὸς, pudor, confusio. *Ps.* 43. 16.

מבוש pudendum. *Deut.* 25. 11. *Plurale constructum* מבושי pudenda.

מביש αἰσχύνη, pudor, infamia. *Aquila*, *Prov.* 10. 5. & *alibi. Alii quasi participium habent, vertuntque* בן מביש filius confundens, filius pudefaciens.

בשש *verbum in Piel*, *vide* בשש

בוא *unde præterit.* בוזו. *Vide in* בזז

בוזה ἐξουδενεῖν, vilipendere, contemnere ut בוז. *Sym.* ἐξευτελίζειν, vilipendere. *Psalm.* 68. 34. *S.* καταφρονεῖν, despicere. *Eccles.* 9. 16.

Niphal, despectus.

נמבזה contemptibilis *pro* נבזה *inserto* מ. εὐτελὲς, vilis. *S.* 1. *Reg.* 15. 9. *ubi Aquila* τεταπεινωμένος, humiliatus; *Th.* ἐξουδενωμένος, contemtus; *Alii*, contemtibilis.

בזיון contemtus, *Esther* 1. 18.

נבזבה *Chald.* honorarium, largitio. נבזבן honoraria. *Jerem.* 40. 5. *in Thargum.*

בזז *A.* διαρπάζειν, diripere, deprædari. *Deuter.* 3. 7. *in Append. semel hac forma usurpatum occurrit*, בזאו diripiunt. *Hesai.* 18. 2.

Niphal, diripi.

Pual, *idem.*

בז διαρπαγὴ, rapina. *A. Deut.* 1. 39. & 20. 14. *in Append.* προνομὴ, præda; *dicitur &* בזה

בזה præda, direptio.

בזק *A.* ἀστραπὴ, fulgur, *Ezech.* 1. 14. *ubi Th.* βεζέκ. *Incert.* ἀπόρροια, fluxus *ibid. Item* ἀκτὶς ἀστραπῆς, radius fulguris. *S. Ezech.* 1. 14. *Fit autem commutatione τοῦ* ר *in* ז *ex* ברק *de quo infra. Apud Rabbinos* בזק *est dispergere*; *quæ significatio sat convenit cum* ἀπόρροια *supra*, fluxus, effluxus.

בזר διασκορπίζειν, dissipare. *In Kal & Piel convenit cum* פזר

בחל *Aquila*, ἐπέπασε, maturuit. *Zach.* 11. 8. *Symm.* ἤκμασε, floruit; *LXX.* ἐπωρύοντο, ululabant; *Vulgata* variavit; *Alii*, fastidivit, aversatus est. *Thalmudici quoque perinde atque Aquila* בחל maturuit *reddunt* & בוחל fructus maturus.

בחן *A.* δοκιμάζειν, probare. *Job* 23. 10. *Item Aquila*, πειρᾶν, tentare, probare. *Malach.* 3. 10. *S.* ἐνδοκιμάζειν, probare. *Job* 7. 18. & δοκιμάζειν, *sic passim. Vide Lexicon Græcum.*

Niphal, probari. תבחנו *A. S.* δοκιμασθήσεσθε, probabimini. *Gen.* 42. 15.

בחן ἐξεταστὴς, examinator, *Th. Psalm.* 7. 10.

בחן *Aq. S. Th.* δόκιμος, probatus electus, *Hesai.* 28. 16. *Alii*, probatio, munitio.

בחון specula exploratoria. *Alii*, turris munita. *Jerem.* 6. 27. *Plurale cum affixo* בחוניו *Hesai.* 23. 13.

בחר ἐκλέγειν, eligere. *A. LXX. Th. sæpe. Vide Lexicon Græcum. Symmachus*, ἐπιλέγειν, eligere. ἐπιλέγεται, eligit יבחר *S. Psalm.* 24. 12. *Theodotio*, αἱρετίζειν, eligere. *Jud.* 5. 8. & *alibi. Aquila*, αἱρεῖν, eligere. *Job* 7. 15. & *alibi. Symm.* προαιρεῖσθαι, eligere, & προαιρεῖν, eligere. *Job* 29. 25. & 1. *Reg.* 20. 30.

Niphal, eligi. נבחר ἐκλεκτὸς, electus. *A. Th. Prov.* 22. *v.* 1. נבחר *Aquila*, αἱρεθήσεται, eligetur. *Jerem.* 8. 3.

Pual, eligi.

בחור ἐκλεκτὸς, electus. *Incert. Psalm.* 148. 12. *Item*, νεανίσκος, juvenis. *Plurale* בחורים electi, juvenes.

בחורים juventus.

בחורות *Idem.*

בחר *Incert.* ἔκλαμψις, splendor. *Levit.* 13. 26.

בחיר ἐπίλεκτος, electus, *Omnes. Ps.* 88. 4. & *alibi. Plurale constructum* בחירי electi.

מבחור delectus, lectissimum, seu lectissima pars.

מבחר *idem. A.* ἐκλογὴ, electio, *vel*, delectus. *Hesai.* 22. 7. *Plurale constructum*, מבחרי

בטא pronuntiavit, effutivit. *Participium* בטה effutiens, *ex forma quiescentium Lamed He*, *Prov.* 12. 18. *ubi Theodotio* πεποιθὼς *confisus reddit*, *quasi ex* בטח.

In Piel, לבטא effutiendo. *futur* יבטא effutit. *Lev.* 5. 4.

מבטא pronuntiatum, prolatio.

בטח πείθεσθαι, confidere, fidere, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.* εὐθαρσεῖν, confidere. בטחו ἀμεριμνεῖτε, sine sollicitudine estis. *A. Psalm.* 61. 9.

Hiphil, fiduciam conciliare.

בטח *S.* ἀμέριμνος, securus. *Psalm.* 111. 7.

בטח πεποίθησις, fiducia, confidentia, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco. Item*, ἐλπὶς, spes. *Aq. S. Th. Job* 11. 18. *S. Oseæ* 2. 18. לבטח *S.* ἀμερίμνως, sine sollicitudine. *Jud.* 18. 7. *Item*, בטח *S.* ἀφοβία, securitas. *Jud.* 18. 7. & *alibi. S.* ἠρεμία, tranquillitas, *Jud.* 18. 7. *Aquila*, πεποιθότως, confidenter. *Deut.* 12. 10. *in Append.*

בטחון fiducia, confidentia. *Eccles.* 9. 4.

בטחה *Idem. Plurale* בטחות securitates.

מבטח fiducia. *S.* ἀφοβία, securitas. *A. S.* πεποίθησις, fiducia. *Job.* 8. 14. *Plural.* מבטחים securitates.

אבטחים

אבטחים pepones. *Num.* 11. 5. *ubi* א *servile esse putatur.*

בטל ἀργεῖν, ἀργεῖσθαι, cessare. *S. LXX. Eccles.* 12. 13. *Pael Chald.* cessare facere, impedire.

בטן κοιλία, venter, uterus. *Incert. Jud.* 3. 21. γαστὴρ, venter. *A. S. Psalm.* 16. 14. *& alibi. Et metaphorice,* prominentia, projectura.

בטנים nuces terebinthinæ. *Alii*, avellanæ.

בי *Particula obsecrandi*, ô, ah, quæso, obsecro. *A. Th.* ἐν ἐμοὶ, in me. *LXX.* δέομαι, obsecro, quæso. *Exod.* 4. 13. νὴ, particula jurandi, vel affirmandi. *Incert.* 1. *Reg.* 1. 26.

בין ἀναμέσον, *A. S. Gen.* 49. *& Th. alibi.* μεταξὺ, inter. *A. S.* ἀναμεταξὺ, inter. 1. *Reg.* 20. 3. *Alii*, intermedium, medietates.

בין *Chaldaice item*, inter.

ביץ ביצה ᾠὸν, ovum. *Omnes, Hesai.* 59. 3. *Theodotio autem* ביצים τέκνα, filii. *Job* 39. 14.

ביר בירה palatium, ædes. *LXX. aliquando vertunt* πόλις, urbs.

בירניות βάρεις, domus magnæ. *Incert.* 21. *Paralip.* 26. 4. *Recentiora Lexica*, palatia, arces, basilicæ.

ביר puteus. *Jerem.* 6. 7. *ubi scribitur* בור; *sed Masorethæ notarunt legendum* ביר

בית οἶκος, οἰκία, domus, ædes, *Omnes passim. Item*, familia, sedes, locus habitandi & considendi. *Item*, οἴκησις, domicilium. *A. Genes.* 15. 2. ביתה *Symmachus*, ἔσω, intus, intra. 2. *Reg.* 5. 9. *Aquila*, ἔσωθεν, ab intus. 3 *Reg.* 6. 16. *Aquila*, οἴκονδε, intus. *Exod.* 28. 26. *Alii*, ad domum, in domum, versus domum. מבית & מבית intrinsecus. בתים, domus, sedes, familiæ, sacella. *Chald.* בית & ביתא domus.

ביתן palatium. *Esther.* 7. 7. *Alii*, hortum interiorem *vertunt.*

בית pernoctavit. *Dan.* 6. 18.

בכא בכאים *Aquila*, ἀπίων, pyrorum. *Alius Codex Aquilæ, Symmachus*, φρυρίων, custodiarum. 2. *Reg.* 5. 24. *LXX.* κλαυθμῶνος, fletus. *Alii*, mororum. 2. *Reg.* 5. 23. *At Psalm.* 83. 7. *Aliqui vertunt*, morus, *A.* κλαυθμὸς, fletus. *LXX. in Paral.* ἄπιον, pyrum.

בכה ἔκλαυσεν, flevit, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.*

Piel, deflere.

בכה fletus.

בכי *Aquila, Symmachus*, κλαυθμὸς, fletus. *Hesai.* 15. 5. *&* 30. 19.

בכים κλαυθμῶνες, planctus. *S. Jud.* 2. 4.

בכות *Idem.*

בכר בכור πρωτότοκος, primogenitus, *Omnes. Vide in Lexico Græco. Sym. Th.* πρώϊμος, matutinus, præcox. *Job* 18. 13. בכורים & בכרות, primogenita.

In Piel significat, primogenita offerre, *&* jus primogenituræ dare.

Pual, יבכר *A.* πρωτοτοκευθήσεται, ut primogenitus offeretur. *Levit.* 27. 26.

בכורה primogenitum, jus primogenituræ. *A.* πρωτοτοκία, primogenitura. *Gen.* 25. 34. *in Append.*

בכירה *Idem.*

בכורים primitiæ, primogenita fructuum.

בכורה *Aq.* πρωτογέννημα, fructus primitivus, *LXX.* πρόδρομος, præcox, *Theodotio*, πρώϊμος, *Hesai.* 28. 4.

בכרה *A. S. Th.* δρομάς, dromedaria. *Alii*, dromas. *Jerem.* 2. 23.

בל non, nequaquam, ne. *S.* ἄνευ, sine. *Psalm.* 15. 2.

בלי non, sine, præter. עד-בלי donec non. *Psalm.* 71. 5. על-בלי eo quod non. *Gen.* 31. 20. בלי in non, *vel* per non, absque. *Deut.* 4. 42. לבלי-חק sine modo, immodice. *Hesai.* 5. 14. מבלי, eo quod non, eo quod non sit, absque. המבלי-אין, an propterea quod nulla. *Exod.* 14. 11.

עד בלתי *Idem* per epenthesin litteræ ת ut עד בלתי usque dum non. *Job* 14. 12. בלתי אם nisi, præter. *Gen.* 47. 18. לבלתי ad non, *cum infinitivo construitur.* מבלתי propterea quod non. *Cum affixis* בלתי absque me, בלתך absque te, *vel* præter te. בלימה *Th.* μηδὲν, nihil, nihilum. *Job* 26. 7.

בליעל *Vide in* בלה

בל *Chald.* cor, animus, *quasi ex transpositione* לב

בלא *Chald.* consumi, atteri vetustate.

Pael, יבלא *Th.* παλαιώσει, veterascere faciet. *Alius*, evertet. *Alius*, humiliabit. *Dan.* 7. 25.

בלו tributum provinciale. *Esdr.* 4. 13.

בלג הבליג μειδιᾶν, ridere. *Aq. Amos* 5. 9. *S. Psalm.* 38. 14. *Alii*, recreare se, confortare se, requiescere.

בלה παλαιωθῆναι, inveterascere, vetustate atteri, *Aquila, Symmachus, LXX. Th. Exempla vide in Lexico Græco. Aquila etiam* κατατρίβεσθαι, atteri, deteri. *Psalm.* 31. 3. יבלו ἀτιμωθήσονται, inhonorabuntur. *Sym. Psalm.* 17. 46.

Piel, consumere, deterere. לבלות *Symm.* παλαιώσει, antiquabit. *Psalm.* 48. 15. *Aquila*, κατατρίψαι, conterere, deterere. *Ibid.*

בלה παλαιὸς, vetus.

בלות *S.* παλαίωσις, inveteratio. *Ps.* 71. 7. *& alibi.*

בלהה παλαίωσις, inveteratio.

בלהות *A.* ἀνυπαρξία, non existentia, interitus. *Job* 18. 11. *& A. S. Job* 27. 20.

בלי ἀνυπαρξία, interitus vel consumtio. *Theodotio, Job* 18. 15.

בלויי *&* בלואי παλαιὰ, vetera. *Jerem.* 38. 11. *&* 12. *potest referri ad* בלא

תבלית consumtio. *Hesai.* 10. 25.

בליעל בני *A.* υἱοὶ ἀποστασίας, filii defectionis *sæpissime. Symm.* υἱοὶ ἀνυπότακτοι, filii immorigeri. 1. *Reg.* 2. 12. בליעל *Aq.* ἀποστάτης, apostata. 1. *Reg.* 30. 22. ἄνομος, iniquus *S.* 1. *Reg.* 25. 17. *Symmachus*, παράνομος, iniquus. *Psalm.* 40. 9. *Item* impius, absque jugo. ἀνυπόστατος, intolerabilis. *S. Prov.* 16. 27. *S.* ἀπαίδευτος, immorigeratus. *Jud* 19. 22.

בלל ἀναφύρειν, confundere, miscere, condire, *vel intransitive*, perfundi, misceri. בלולת ἀναπεφυρμένας, conditas, confusas, permixtas, conspersas. *A. S. Th. Levit.* 2. 4. *& Incert. Num.* 15. 6. בלל (*unde factum* בבל) *A.* ἀνέμιξε, commiscuit, confudit. *Gen.* 11. 9. *in Append.* ויבול *aliter legitur* ויבל *LXX. secundum unam lectionem*, καὶ ἐποίησε, & fecit; *secundum alteram*, καὶ παρέβαλε, & projecit. *Alii*, & pabulum dedit, *vel* pabulum miscuit. *Jud.* 19. 21.

In Hithpael, confundere, commiscere se.

בליל permixtio, *al.* pabulum, farrago.

תבל confusio. *Levit.* 20. 12. *S.* ἄρρητον, infandum. *A.* ἀπειρημένον, prohibitum. *Levit.* 18. 23. *in Append. A. item*, infectum. *Levit.* 18. 23.

תבלל *A.* suffusio oculorum. *Alii*, λεύκωμα, albugo. *Levit.* 21. 20.

בלם constrinxit. *Psalm.* 31. 12. *ubi legitur* לבלום ad constringendum.

בלס בולס *Aq.* ἐρευνῶν, investigans. *S.* ἔχων, habens. *LXX.* κνίζων, vellens. *Theodotio*, χαρακῶν, vallans, *vel* fossa muniens. *Amos* 7. 14. *Vulgata*, vellicans. *Alii*, perquirens, *ut Aquila. Deductum putatur ex Chaldæo* בלש

בלע *A. Th.* καταποντίζω, demergo, præcipito. *S.* καταπίνω, absorbeo, deglutio. *Alii item*, devorare, perdere. *Quidam etiam* tegere, operire.

Niphal, absorberi, devorari.

Piel, absorbere. *A. S. Th.* καταποντίζειν, demergere. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Pual, יבלע *Incert.* καταποθῇ, absorbeatur. 2. *Reg.* 17. 16.

Hithpael item, absorberi.

בלע absoptio, perditio, pernicies, *Th.* λάρυγξ, guttur. 1. *Reg.* 6. 8.

דברי־בלע *Symm.* λόγους εἰς τὸ καταπιεῖν, verba ad devorandum. *LXX.* ῥήματα καταποντισμοῦ, verba demersionis. *Psalm.* 51. 6.

בלעדי præter, præterquam, excepto quod *A.* ἄνευ ἐμοῦ. *Gen.* 41. 16.

בלק exinanivit. *LXX.* vastavit.

Pual, מבלקה exinanita. *Nahum* 2. 10.

בלתי *Vide in* בל supra.

במה ὑψηλὸν, excelsum. *A.* 1. *Reg.* 9. 13. במות ὑψηλά, excelsa. *A. Ps.* 77. 58. *& S. Amos* 7. 9. *& alibi. Item,* ὕψωμα, cacumen. *Aquila, Deuter.* 32. 13. *& alibi. Vertitur &* ara idolorum, *vel*, sacellum.

בנה ᾠκοδόμησε, ædificavit. *Th. & alii.* τεκνοποιεῖν, filios procreare. *Incert. Gen.* 16. 2. *Usu Chaldaïco item* ædificare.

Niphal, ædificari.

In Ithpeal, ædificari.

בניה structura, ædificium.

בנין *Idem Chald.* בנינא

מבנה *item* structura. *Ezech.* 40. 2.

תבנית structura, *vel* similitudo, exemplar. *A.* ὑπόδειγμα, repræsentatio. *Deuter.* 4. 17. *in Appendice. Theodotio*, ὁμοίωσις, similitudo. *Ezech.* 8. 10.

בן υἱὸς & τέκνον, filius. בן *Aquila*, *S.* ἄξιος, dignus. 2. *Reg.* 12. 5. *Plural.* בנים filii. בת filia. *S.* παιδίσκη, puella. *Gen.* 34. 19. בנות pagi, villæ. *Item* filiæ.

בנס *Chald.* irasci, indignari. *Dan.* 2. 12. *Alii volunt* ב *esse servile, &* נס *significare iram.*

בסר ὄμφαξ, uva immatura. *LXX. Jer.* 31. 9.

בעה ἐπιζητεῖν, requirere. *Aq. Hesai.* 21. 12. *Alii*, bullas excitare.

Niphal, נבעה tumens, inflata est ut bulla. *Hesai.* 30. 13.

בעא *Chald.* petiit; *dicitur &* בעה

בעה orans. *Dan.* 6. 11.

In Pael, requisivit.

בעי postulatio, petitio. *Job* 30. 24.

בעות *Chald. idem*, & per apocopen בעו. *Dan.* 6. *v.* 8.

אבעבעות *Aquila*, φλυκτίδες πεφυσημέναι, vesicæ expansæ. *Symmachus*, φλυκτίδες ἐξανθοῦσαι, vesicæ efflorescentes. *LXX.* φλυκτίδες ἀναζέουσαι, vesicæ effervescentes. *Exod.* 9. 9. *Alii*, bullæ, pustulæ.

בעט ἀπολακτίζειν, recalcitrare. *Incert.* 1. *Reg.* 2. 29. *& LXX. alibi.*

בעל κατακυριεύειν, dominari, & κτᾶσθαι, possidere. תבעל *S.* συνοικήσῃ, cohabitaverit. *Prov.* 30. 23. *Item*, maritum esse, *&* dominum esse. בעולה, maritata. בעולה *Aq.* ἐχομένη, habita. *S. Th.* συνῳκισμένη, inhabitata. *Hesai.* 62. 4.

In Niphal, maritari, *de muliere dicitur.*

בעל κύριος, Dominus. *Item*, possessor, maritus. *Item Symm.* κατοχὴ, detentio. *Cant.* 8. 10. *Aquila*, *Symm.* ἔχων, habens, possidens, *sæpe.*

בעלים Baalim, *dii gentium. Aliquando* tutelares dii.

בעל *Chad.* dominus, præses.

בועל Dominus.

בעלה Domina.

בעלת־אוב pythonissa. בעלת־הבית domina domus.

בער φλέγεσθαι, ardere. *Symmach. Hesai.* 30. 27. *Item*, ἐκκαίεσθαι, uri, incendi. *Exod.* 3. 2. *A.* ἀνάπτεσθαι, accendi. *S.* ἐγκαίεσθαι, comburi. *Psalm.* 38. 4.

Item A. Sym. Th. ἐπιλέγειν, eligere, *pro* בחר *sæpe. Exempla vide sis in Lexico Græco.*

In Niphal, obbrutescere.

In Piel, ardere facere, succendere, comburere. *Item*, tollere, removere.

In Hiphil, comburere, succendere.

בער ἀσύνετος, stultus. *Aq. Prov.* 30. 2. *Symmachus*, ἀμαθὴς, indoctus. *Psalm.* 48. 11. *Alii*, brutus, baro,

בער ἀνάφθησις, exustio. *Aq. S. Hesai.* 1. 31. *S.* καταβόσκησις, vastatio, depastio. *Hesai.* 6. 13.

בעיר κτήνος, jumentum. *Aquila*, *Symmachus*, *Gen.* 45. 17. *LXX. Theodotio*, φορεῖα, vehicula.

בערה incendium. *Exod.* 22. 6.

תבערה exarsio, combustio. *Num.* 11. 3.

בעת *In Piel*, *Symm.* συνεῖχον, occupavit, continuit. 1. *Reg.* 16. 14. *A.* ἐκθαμβεῖν, perturbare, *Job* 3. 5. *& alibi. A.* ἐκθλίβειν, vexare, *Job* 9. 34. *Aq. item* θαμβεῖν. 1. *Reg.* 16. 14. תבעת *Symm.* πτοήσει, terrebit. *Job* 13. 11.

In Niphal, turbatum *vel* territum esse.

בעתה terror.

בעות *S.* ἐκπλήξεις, terrores. *Psalm.* 87. 16.

בעותים terrores, conturbationes.

בצה *Reliqui*, κάθυγρον, humidum. *LXX.* πάπυρος, papyrus. *Alii*, locus palustris. *Job* 40. 16. *Refertur ad radicem* בצץ

בצל cepa. *Plural.* בצלים cæpæ.

בצע πλεονεκτεῖν, avarum esse. *A. S. Th. Prov.* 1. 19. *& alibi. Item*, *Alii*, dividere, concidere, opprimere. *Passive etiam*, concidi, sauciari. *Symm.* κερδαίνειν, lucrari. *Job* 22. 3.

In Piel, quæstum exercere, concidere, resecare. *Aliquando* perficere, complere.

בצע πλεονέκτημα, quæstus. *A. Gen.* 37. 26. πλεονεξία, avaritia. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Hesai.* 56. 11. *& alibi. S.* κέρδος, lucrum. *Gen.* 37. 26.

בצע πλεονέκτης, avarus. *Aquila*, *Symmachus*, *Psalm.* 10. *secund. Hebr. vers.* 3.

בצע frustum, segmentum. *Alii*, lucrum.

בצץ בץ cœnum, lutum.

בצה *Vide suo loco.*

בצק intumuit, inflatus est.

בצק *LXX.* σταὶς, farina. *Alii*, στέαρ, adeps. *Incert.* 3. *Reg.* 13. 8. *Alii*, massa.

בצקז *Aliqui*, fermentatio.

בצר ἀφαιρεῖν, auferre. *S. Psalm.* 75. 13. *Item* præcidere, vindemiare.

In Niphal, præcidi ולא־יבצר καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται, & non auferetur. *Incert. Job* 42. 2.

In Piel, munire.

מבצר *S.* τετειχισμένη, murata. 1. *Reg.* 6. 18.

בציר *S.* τρυγητὸς, vindemia. *Hesai.* 24. 13.

בצור munitum. בצרת *Aquila*, ἐπηρμέναι, elatæ. *Alii*, munitæ. *Deut.* 3. 5. *in Append.*

בצרת cohibitio pluviæ, sterilitas, siccitas.

בצר aurum lectissimum. *Job* 22. 24. *& alibi apud Job.*

בצרון munitio.

מבצר *Aq. S.* φράγμα, munitio. 2. *Reg.* 24. 7. *Item*, ὀχύρωμα, munimentum, præsidium. *Iidem Jos.* 19. 29.

בקע σχίζειν, discindere. *A. Psalm.* 140. 8. *Symm.* ῥήσσεσθαι, rumpere. *Psalm.* 140. 7. ויבקע ἤνοιξεν, aperuit. *Incert. Jud.* 15. 19.

In Niphal, findi. *Symmachus*, ἀπορρήσσεσθαι, abrumpi. *Hesai.* 59. 5.

In Piel, findere, σχίζειν, scindere. *Aquila*, *Psalm.* 77. 15.

In Hiphil, perrumpere. *A.* ἀποσχίζειν, abscindere, *Hesai.* 7. 6.

In Pual & Hophal, perrumpi.

In Hithpael, diffindere se, dissilire.

בקע dissectio. בקיעים *Incert.* ῥήγματα, rupturæ. *Hesai.* 22. 9. *Incert.* δίδραχμη, didrachma. *Gen.* 24. 22. δίδραχμον, didrachma. *A. Exod.* 38. 25. *in Appendice.*

בקעה vallis, convallis.

בקק exhausit, evacuavit.

In Niphal, ונבקה *A.* καὶ πλαδαρωθήσεται, & laxabitur.

S. καὶ ῥαγήσεται. Th. & χιδήσεται, & rumpetur. Hesai. 19. 3. Alii, & exhaurietur.

בוקק Aquila, ἄνυδρος, inaquosa. Symmachus, ὑλομανοῦσα, frondibus exuberans. Osee 10. 1.

בקבוק lagena. Inc. σαμνὸς, vasis genus. 3. Reg. 14. 3.

בקר Piel. יבקר A. ζητήσει, quæret. Levit. 13. 36. in Append. Alii, inquirere, lustrare. Est quoque Chaldaici usus.

In Hithpael, perquiri.

בקר πρωΐ, mane, diluculum, Omnes passim. Item S. ὄρθρος, matutinum, diluculum, Job 24. 17. Alii etiam, tempestive, opportune, Plural. בקרים.

בקר Symmachus, βοῦς, bos. Jud. 3. 31. Item armentum. Item Aquila, βουκόλιον, bucolium. Hesai. 11. 3. Theodotio, μοσχάριον, vitulus. 2. Reg. 17. 29.

בוקר βουκόλος, bubulcus. A. S. Quinta Editio, Amos 7. 14. Item, Armentarius.

בקרת LXX. ἐπισκοπὴ, al. ἐπίσκεψις, visitatio, Levit. 19. 20. Alii, flagellatio, quod fieret loro bovino.

בקש Piel בקשו ἐζήτησαν, quæsierunt, Aquila, Sym. Psalm. 26. 8. quærere, petere. Symmachus, διαθρῆσαι, investigare, Eccles. 7. 26. S. περιεργάζεσθαι, curiose inquirere. Eccles. 7. 30. Symmach. ἐπεχείρησε, tentavit, ויבקש 2. Reg. 21. 2.

In Pual, יבקש quæratur. Jer 50. 20.

בקשה petitio, postulatio.

בר filius.

נשקו־בר A. καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς, osculamini electe. S. προσκυνήσατε καθαρῶς, adorate pure. LXX. δράξασθε παιδείας, apprehendite disciplinam. Psalm. 2. 12.

בר Symmach. τροφὴ, cibus, esca. Job 36. 8. & alibi. Hanc & sequentes significationes alii ponunt in ברר. Item בר καθαρότης, puritas. S. Job 22. 30. A. ἐκλεκτὸν, Psalm. 64. 11. בר γέννημα ἐκλεκτὸν, fructus electus vel proles electa. A. Prov. 14. 4. בר S. ἀγρότης, agrestis, mos, vel locus. Job 39. 4.

ברא Chald. ager.

ברא A. S. Th. ἔκτισε, creavit. LXX. ἐποίησε, fecit. Gen. 1. 1. & alibi.

In Niphal, creari, recreari.

בורא Symmachus, κτίστης, creator. Hesai. 43. 15.

In Piel, præscindere, exscindere. ברא Aq. Symm. κεντοῦσα, confodiens. Ezechiel. 21. 19. ubi alii, elige, vertunt. Item Piel, eligere.

In Hiphil, impinguare, saginare.

בריא pinguis, saginatus.

בריא A. πιμελὴς, pinguis. S. παχὺς, crassus. LXX. ἀστεῖος, urbanus. Jud 3. 17. S. στερεὸς, firmus. Psalm. 72. 4. A. στερέμνιος, firmus, solidus. Genes. 41. 2. in Appendice.

בדבר Vide infra in ברר.

ברד χάλαζα, grando. Omnes. S. κρύσταλλος, glacies. Job 38. 22.

Item ברד grandinavit.

ברוד grandinatum, id est, punctis quasi grandinis notatum.

ברדים guttati, maculosi. Gen. 31. 12.

ברה comedit, pransit. Item, elegit, selegit.

Hiphil להברות S. τοῦ μεταλαβεῖν, ad cibum sumendum. 2. Reg. 3. 35.

Hiphil, item reficere, comedere facere.

בריה Incert. δεῖπνον, cœna, 2. Reg. 13. 7. βρῶμα, cibus. Item, κολλυρίδας, Incert. 2. Reg. 13. 5.

ברות τροφὴ, cibus, esca, Symm. Psalm. 68. 22.

ברי S. καρπὸς, fructus. LXX. ἐκλεκτὸν, electum. Alii, serenitas, puritas. Job 37. 11.

ברית pactum. Vide infra in ברה.

ברזל ברזל σίδηρος, ferrum, Omnes. A. S. Th. σιδηροῦς, ferreus. Vide in Lexico Græco.

ברח φεύγω, fugio, aufugio. Th. ἀποδρᾶν, aufugere. Jud. 11. 3.

In Hiphil, Aquila, ἀποδιδράσκειν, fugere. Prov. 19. 26. vel melius transitive fugare, ut sensus postulat ibi. S. φυγαδεύειν, fugare. Job 41. 19.

נחש ברח Aquila, ὄφιν μόχλον, serpentem vectem. Symmachus, τὸν ὄφιν τὸν συγκλείοντα, serpentem concludentem. Hesai. 27. 1. Alii, extensum, oblongum.

בריח μόχλος, vectis. Aq. Hesai. 27. 1. & LXX. Alii, repagulum, vectis.

מברחים Incert. φυγαδίας, legendum videtur φυγάδας, fugitivos. Ezech. 17. 20.

ברך benedixit, genua flexit.

In Piel Aq. S. Th. εὐλόγησε, benedixit. Gen. 1. 28. & alibi passim. Item, genua flexit. Chald. procubuit. Alii etiam, blasphemavit, Hebræus Interpres Job 2. 5. Alius ברך καταρᾶσον, maledic. Job 2. 9.

ברוך participium Kal, benedictus, εὐλογητὸς, Omnes. Et εὐλογημένος, A. S. Gen. 24. 31. in Appendice.

In Niphal, נברך benedictus est.

Hiphil, genua flexit, vel alterum flectere fecit. יברך A. ἐγονάτισε, in genu procubuit. Genes. 24. 11. & alibi.

In Hithpael יתברך A. S. εὐλογηθήσεται, benedicetur. Hesai. 65. 16.

ברך Incert. γόνυ, genu. Jud 16. 19.

ברכה A. εὐλογία, benedictio. Prov. 10. 7. Alii, benedictio & munus, donum. ברכות benedictiones. ברכה κολυμβήθρα, piscina, Omnes. Vide Lexicon Græcum. ברכות A. λίμνας, stagna. Eccles. 2. 6. ברכות S. δεξαμενάς, receptacula aquarum. Ibid.

אברך Aq. adgeniculatio. Sym. Abrech. Genes. 41. 43. Has interpretationes Latine tantum adtulit Hieronymus. Græcam Aquilæ vocem putamus esse γονατίζειν, adgeniculari, vel in genua procumbere. Vide notam ad hunc locum in Appendice.

ברם Chald. sed, verum, veruntamen.

ברומים Ezech. 27. 24. vestes pretiosæ. A. συγκειμένοις. Vide locum ibidem.

ברק fulguravit.

ברק ἀστραπὴ, fulgur, Omnes. Vide in Lexico Græco. Alii, fulgur, item, coruscatio, fulgor. Item, gladius coruscus, Job 20. 25.

ברקת Sym. κεραύνιος, ceraunius. LXX. σμάραγδος, smaragdus. Exod. 28. 17. Alii etiam, carbunculus.

ברקנים A. τραγάκανθαι, sentes. S. τρίβολοι, tribuli. Jud. 8. 7. Alii, oxycanthæ, sive, spinæ summe aculeatæ.

ברר expurgavit, purificavit, declaravit. Item, elegit, selegit.

ברור purum, clarum, nitidum.

Piel, purificare.

Hiphil, purgare.

Hithpael, purum exhibere.

בר purus mundus. Vide supra in בר.

בר frumentum, triticum. בבר frumento, sive ex Chaldaica significatione, in agris, foris. Job 39. 7. Item בר frumenti horreum. Amos 8. 5.

בר puritas. Item smegma. Job 9. 30.

בורית Alii, smegma. Alii, herba qua panni abluuntur.

ברברים Alii, capones. Alii, altilia. 3. Reg. 4. 23. Alii, selectissima.

ברוש Aq. ἐλάτη, abies. S. βραθύ. Psalm. 103. 17. S. βραθύ. Hesai. 55. 13. Item Symm. ἄρκευθος, juniperus. Hesai. 37. 24. Item Symm. πίτυς, pinus. Hesai. 14. 8. Lexica recentiora, abies. Ex supra allatis, iisque diversis Symmachi interpretationibus, ipsum divinasse dixeris.

ברות arboris nomen. ברותים A. βορατίναι, boratinæ, vel abietinæ, Cant. 1. 17. LXX. κυπάρισσοι, cyparissi, cypressi. Alii, bruta, vel cypressi.

ברית Aquila, Symmachus, Theodotio, passim, συνθήκη, pactum, fœdus. LXX. sæpius διαθήκη, testa-

mentum. *Alii deducunt a* ברה

בשל elixare, coqui, maturescere.

Piel, coquere, apparare. תבשל *Symmachus*, σκευάσεις, apparabis. *Exod.* 23. 19.

Pual, coctum esse.

Hiphil, coquere, maturum proferre.

בשל coctile. *Exod.* 12. 9. מבשלות culinæ, foci. *Ezech.* 46. 23.

בשם *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, ἄρωμα, aroma, *sæpe. Exempla multa vide in Lexico Græco. Al.* ἥδυσμα, condimentum. *Incert. Cant.* 8. 14.

בשן *Symmachus*, εὔτροφοι, pingues, saginati. *Amos* 4. 1. *S.* εὐτροφία, bonum alimentum. *Psalm.* 67. 16. *Aq.* λιπαρὸς, pinguis. *Altera lectio*, *Aquila*, πίων, pinguis. *Psalm.* 21. 13. *S.* σιτιςὸς, saginatus. *Psalm.* 21. 13. *Alii ut nomen proprium habent*, Basan.

בשר σάρξ, caro, *passim*, & *synecdochice*, homines, animantia.

בשר *Piel*, εὐαγγελίζεσθαι, annuntiare, prædicare. *Omnes. Hesai.* 40. 9. & *alibi*.

Hithpael יתבשר, annuntiabitur.

בשרה εὐαγγελισμὸς, nuntium. *Incert.* 2. *Reg.* 18. 20.

בשרת nuntium. *Alii*, nuntii præmium.

בשש *Piel*, tardavit, distulit.

בוש tarditas. *Vertitur* & pudor, αἰσχύνη. *Jud.* 3. 25.

בת βάτος, batus. *Reliqui*, *LXX.* vero, κεράμιον, laguncula. *Hesai.* 5. 10. בתין *Chald.* bati.

בתה desolatio. בתות desolationes. בתים *Symmach.* εἴσοδοι, annuli. *Exod.* 30. 4. *quod in eos*, *quasi in domos*, *vectes immitterentur*, & *ingrederentur. Aquila*, κρίκοι, circuli. *Videtur reponendum in* בית

בתל בתולה παρθένος, virgo, *Omnes. Item Aq.* νεᾶνις, puella. *Deut.* 22. 23.

בתולים & בתולות virginitas.

בתק *Piel*, confodit, transfigit.

בתר *In Piel*, dissecuit.

בתר dissectio, pars dissecta. *Sed Cant.* 2. 17. *LXX. vertunt* κοιλώματα, cavitates, *Theod. vero* θυμιάματα, thymiamata. בתרי διχοτομήματα, frusta. *Incert. Jerem.* 34. 19.

בתר *Chald.* post. *Legitur* & באתר *cum epenthesi Aleph*, Post hæc, postea.

ג

גאה ὑψώθη, elatus est, superbivit. *Symmach.* ὑπερφρονεῖν, altum sapere. *Job* 41. 6. יגאה *Aquila*, *Symm.* πληθυνθήσεται, multiplicabitur. *Job* 8. 11.

גאה excellens, elatus, superbus, fastuosus.

גוה superbia *cum* ו *pro* א, *Jer.* 13. 17.

גאון גאה *Aquila*, ὑπερφέρεια, & ὑπερφερὲς, elatio. *Exempla vide in Lexico Græco. A. Th.* ἀλαζόνεια, arrogantia. *Osee* 5. 5. *Th.* ὑπερηφανία, superbia. *S.* ἐνδοξασμὸς, glorificatio. *Psalm.* 46. 5. *S.* ἔπαρμα, elatio. *Theodotio*, ὕβρις, contumelia. *Hesai.* 13. 11. *Aq.* φρύαγμα, fremitus. *Jerem.* 50. 44.

גאוה superbia. *A.* σῶμα, corpus. *Job* 40. 26. *quasi ex* גו

גאות *S.* ἔπαρμα, elatio. *Hesai.* 16. 6. ἐνδοξασμὸς, glorificatio. *S. Psalm.* 45. 4.

גאון superbia, exaltatio, ἔπαρμα, elatio. *S. Job* 38. 11. καύχημα, gloriatio, *Quinta Edit. Psalm.* 46. 3.

גאל ἀγχιστεύειν, jure propinquitatis redimere, vindicare. *Aq. Gen.* 48. 10. *A. S.* ἐγγίζειν, appropinquare. *Levit.* 25. 33. & *alibi. S.* ὑπερεμάχησεν, propugnavit. *Ps.* 77. 35. *Item* μολύνειν, polluere. *A. Job* 3. 5.

Niphal, redimi, vindicari. *Item* contaminari, pollui.

גאל ἀγχιστεὺς, ἀγχιστεύων, ἀγχιστευτὴς, propinquus, *passim Omnes. Samar.* λυτρωτὴς, redemptor. *Levit.* 25. *Exempla aliquot in Kal. supra*, *hoc nomen respiciunt.*

גאלה ἀγχιστεία, propinquitas, *vel* redemtio. *Incert. Jer.* 32. 7.

In Piel, polluere. *A. S.* μολύνειν, polluere, contaminare. *Malach.* 1. 7.

In Pual, contaminari.

In Hiphil אגאלתי *Symmach. Theodotio*, ἐμόλυνα, inquinavi. *Hesai.* 63. 3.

In Hithpael, יתגאל *Th.* ἀλισγηθῇ, pollueretur. *Dan.* 1. 8.

גאל *significat etiam* pollutio.

גבא גב *A.* βόθυνος, fovea *Hesai.* 30. 14. *Alii*, lacuna, palus. *Item Chald.* גובא & גוב.

גבב גב gibbus, tergum, dorsum.

גב *Aq.* βόθυνος, fovea. *Sym. Th.* πορνεῖον, lupanar. *LXX.* οἴκημα πορνικὸν, domus fornicationis. *Ezechiel.* 16. 24. *Alii etiam*, prominentiæ, *vel* supercilia. *Item*, excelsum.

גבים cantherii, trabes. *Item* βόθυνοι foveæ. *Theod. Hesai.* 33. 4. לגבים εἰς βοθυνώτας, in fossores, 4. *Reg.* 25. 12.

גבי *Plurale constructum*, eminentiæ. *Aliquando*, apsides. *Aliquando plurale fœmininum* גבות dorsa, supercilia.

גבה ὕψος, excelsum. ὑψηλὸν, altum, ὑψηλὸς, altus. *Plur.* גבהים alti. *Fœminin.* גבהות altæ.

גבה excelsum, altum esse.

וגבה *Aq. Symm. Th.* μετεωρισθήσεται, sublimabitur. *Hesai* 52. 13.

Hiphil, הגבה *A.* μετεώρισον, sublimem fac. *Hesai.* 7. 11.

גבהים *A. S. Th.* μετέωροι, sublimes. *Hesai.* 10. 33.

גבה altitudo, elatio. *S.* μετεωρισμὸς, sublimitas. *Ps.*

גבה altitudo, elatio. *Sym.* μετεωρισμὸς, sublimitas. *Psalm.* 10. *secundum Hebr. v.* 7.

גבהי ἀπορήσεις, anxietates. *S. Job* 11. 8. *Alii*, altitudines.

גבהות altitudo. *Hesai.* 2. 11. *Osee* 7. 10.

גבח recalvaster, calvus anteriore parte capitis. *Levit.* 13. 14.

גבחת calvities, recalvatio. *Levit.* 13. 42.

גבל determinavit, terminavit. *A.* ὁριοθετεῖν, terminum ponere. *Zach.* 9. 2.

Hiphil, הגביל *Incert.* ὁροθετεῖν, terminum ponere. *Exod.* 19. 12. *Alii*, terminare.

גבול ὅρος ὅριον, confinium, terminus. *Aq. S. Th. Vide in Lexico Græco. Plurale constructum*, גבולי termini.

גבולה *Idem. S.* περιορισμὸς, circumterminatio, definitio. *Ezech.* 43. 13. *Alii*, terminus. *Plural.* גבולות termini.

גבלות terminatio.

גבלי Giblæi, *gentile nomen. Jos.* 13. 5. *Alii reddunt*, lapicidas, latomos, *vel* fabros murarios.

מגבלות terminales, æquabiles. *Exod.* 28. 14.

גבן gibbosus: *derivari creditur a* גב dorsum.

גבנון, גבננים הרים *Aquila*, ὄρη ὀφρυωμένα, montes superciliosi. *LXX.* ὄρη τετυρωμένα, montes coagulati. *S.* ὄρη ὑψηλὰ, montes alti. *Psalm.* 67. 17.

גבינה caseus. *Job* 10. 10.

גבע גביע *A.* σκύφος, scyphus. *S.* φιάλη, phiala. *LXX. Th.* κόνδυ. *Gen.* 44. 2. *Plural.* גבעים scyphi.

גבעה βουνὸς, collis. *Aq. S. Th. Deut.* 12. 2. & *alibi frequenter. Vide Lexicon Græcum. Sym.* νάπη, saltus. *Cant.* 4. 6. *A.* ὑψηλὸν, excelsum. *Jud.* 7. 1. *Aliquando est nomen loci. Plurale* גבעות colles.

גבעון *Theodotio, Incert.* βουνὸς, collis. *Symmachus*, σπήλαιον, ſpelunca. 2. *Reg.* 2. 24.

מגבעות κιδάρεις, tiaræ.

גבעול culmus. *Exod.* 9. 31.

גבר *Aquila*, δυναμωθῆναι, roborari, fortem effici, prævalere. *Pſalm.* 64. 4. & *A.* ἐνδυναμωθῆναι, prævalere, ſuperexcedere. *Geneſ.* 7. 20. *Symmachus*, καταδυναστεύειν, prævalere. *Pſalm.* 64. 4. *Sym.* ἐπικρατεῖν, dominari, prævalere. *Gen.* 7. 20.

Piel, corroborare.

In Hiphil item, corroborare, prævalere. נגביר δυναστεύσομεν, potentes erimus. *Incert. Pſalm.* 11. 5.

In Hithpael, יתגבר *LXX.* ἐτραχηλίασεν, induravit cervicem. *Th.* κατισχύσας, prævaluit. *Job* 15. 25. יתגברו *A.* δυναμωθῶσιν, roborentur. *Job* 36. 9. *S.* κατεδυνάστευον, prævalebant. *Ibidem.*

גבר ἀνὴρ, ἄνθρωπος, vir, homo, *ſæpe. Chaldaïcè item*, vir. *Plural.* גברין viri.

גביר potens, dominus, herus.

גבור δυνατὸς, potens. *A. Th. Vide Lex. Græc.* & *A.* ἰσχυρὸς, fortis. *Jud.* 6. 12. *S.* ἀνδρεῖος, virilis. *Jud.* 6. 12. & *alibi.* γίγας, gigas. *Aq. Jerem.* 50. 9. *Theodotio*, δυνάστης. *Heſai.* 3. 2. *A.* μαχητὴς, bellator. *Jer.* 50. 37. *Plural.* גבורים fortes.

גבורה *Symmachus*, virtus. *LXX.* ἰσχὺς, fortitudo. κράτος, imperium. *Heſai.* 28. 6. *S.* ἀνδραγαθία, recte factum. *Eccleſ.* 7. 17. *Samar.* ἀνδρεία, robur, virtus. *Exod.* 32. 18. *A. S. Th.* δυναστεία, potentia. *Exempla vide in Lexico Græco.*

בגבורות *Symmachus*, παραδόξως, inexſpectato. *Pſ.* 19. 7.

גבורות potentiæ.

גבורתא *Chald.* potentia.

גביש *Symm.* ὑπερῃρμένα, eminentia. *Job* 28. 18. *LXX.* γαβὶς *Alii*, unio, margarita.

גג *A. S. Th.* δῶμα, ſolarium, *vel* tectum. *Prov.* 21. 9. *Plural.* גגות

גד κόριον, coriandrum. *Numeror.* 11. 7. *Samar.* ὀρύζα, oryza. *Prov.* 23. 27.

גדבר *Chald.* theſaurarius, præfectus ærarii, quæſtor. *Plurale* גדבריא theſaurarii.

גדד turmatim convenire, depopulari יגוד *A.* εὐζωνιεῖ, accinget ſe, & *ibidem* יגד εὐζωνισθήσεται, accingetur. *Gen.* 49. 19. *in Append. Chald.* excidere, ſuccidere.

גדוד *A.* εὔζωνος, accinctus. *Gen.* 49. 19. & *alibi. S.* λόχος, cohors, turma. *Gen.* 49. 19. & *alibi. Aquila*, μονόζωνος, expeditus. 2. *Reg.* 3. 22. & *alibi. S.* στρατιὰ, exercitus. *Job* 25. 3. *Item S.* στρατόπεδον, exercitus. *Job* 29. 25. *Symm.* λῃστήριον, turma prædonum. *Oſee* 7. 1. *Quinta Editio*, λωποδύτης, prædo, latro. *Oſee* 7. 1.

גדודים *Incert.* πειρατήριον, prædatorum manus. 4. *Reg.* 5. 2. שרי-גדודים λοχαγοὶ, manipularii. *Symm.* 2. *Reg.* 4. 2.

גד *A.* ζῶσις, accinctio. *Alii*, turma. *Gen.* 30. 11. *Ibi vero legitur* בגד *cum Camets ſub prima littera ſecundum Maſſoretas, qui notant in margine legendum eſſe* בא גד, *quam lectionem ſequitur Aquila qui vertit* ἦλθεν ἡ ζῶσις, venit accinctio. *Symmachus quoque ut in Coiſliniano Codice fertur, Maſſoreticæ lectioni favet*, ἦλθεν Γὰδ πειρατήριον, venit Gad prædatorum manus. *Septuaginta vero* בגד *ita legunt, ut* ב *præpoſitionis loco habeant, &* גד τύχην *fortunam ſignificare putent. Vertunt enim* ἐν τύχῃ *in fortuna. Hos vero ſequitur Hieronymus, qui vertit*, feliciter. *Item* גד *A. Th.* σωρὸς, acervus. *S.* ἄσκωμα, uter. *Joſ.* 3. 13.

גדודות cæſuræ, inciſiones.

גדים *Aquila, Symmachus, Theodotio*, ἀδικοῦντες, injuſte, inique agentes. *Prov.* 11. 6.

In Hithpael, incidere ſe, cæſuram ſibi inducere. תתגדדו περιτέμνεσθε, circumcidemini. *A. Deut.* 14. 1. *in Append.* יתגודד *Incert.* ὑπορυγήσονται, fodientur, transfodient ſe. *Jer.* 16. 6. *Item in Hithpael*, turmatim convenire. *Item*, incidere ſe, cæſuram ſibi inducere.

גדה גדי *Symm.* ἔριφος, hœdus. *Exod.* 23. 19. & *alibi.* גדיים νεβροὶ, hinnuli. *Symm.* 1. *Reg.* 10. 3. גדיות capellæ. *Cant.* 1. 8.

גדות ripæ, oræ. *LXX.* κρηπὶς, margo.

גדל *Aq.* μεγαλύνειν, magnificare. 2. *Reg.* 7. 2. magnum eſſe, creſcere, educari.

In Piel, magnificare, augere. גדל αὔξων, augens. *S. Num.* 6. 5. *ubi A.* μεγεθύνων, magnificans.

גדלתי *S. Th.* ἐξέθρεψα, enutrivi. *Heſai.* 1. 2.

Pual, educatus eſt. *Item S. Pſalm.* 54. 13. & *Heſai.* 9. 3.

In Hiphil, magnificare, extollere, *vel* extollere ſe. הגדילו *S.* κατεμεγαλύνοντο, extulerunt ſe. *Pſ.* 37. 17.

גדול μέγας, magnus, magnificus. *Omnes paſſim.* גדולים magni, magnates.

In Hithpael, magnificare ſe, magnum ſe facere.

גדל *Aq.* μεγαλοσύνη, magnitudo. *Pſ.* 150. 1. גדלות *A.* μεγαλεῖα, magnalia. *Pſalm.* 70. 19.

גדלה *Idem. S.* μεγαλειότης, magnitudo. *Pſalm.* 70. 21. & *alibi.*

גדילים inſtitæ, faſciæ.

מגדל & מגדול πύργος, turris, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.*

Plurale conſtructum מגדלי turres, & *forma fœminina* מגדלות turres. *Item*, creſcentes plantulæ, flores.

גדע abſcidit, ſuccidit. אגדע *Aq.* περιέκοψα, ſuccidi, περικόψω, concidam, *Symmachus*, μεταλάσω, conteram, confringam. *Pſalm.* 74. 11.

In Niphal, ſucciſus eſt.

In Piel ſuccidit.

In Pual, excidi.

גדף *Piel*, βλασφημεῖν, blaſphemare. *A. S. Pſalm.* 43. 28. *Item*, contumelia, *vel* probro afficere.

גדופה βλασφημία, blaſphemia. *Aq. S. Ezech.* 5. 15. *Alii*, contumelia, convitium. גדופים βλασφημία, blaſphemia. *Incert. Heſai.* 43. 28. גדופות blaſphemiæ.

גדר ſepivit, ſepſit, cinxit murum, *vel* maceriam ſtruxit. φράσσειν, munire. *S. Ezech.* 13. 5. *S.* περιφράσσειν, circummunire. *Ezech.* 13. 5.

גדר *S.* τειχίζων, muros fabricans. *Heſai.* 58. 12.

גדר ſtructor τειχιστὴς. *LXX.* 4. *Reg.* 12. 12. *Alii*, faber murarius, cæmentarius.

גדר *S.* φραγμὸς, ſepes, maceria, murus. *Ezech.* 13. 5. גדרות maceriæ, ſepta, caulæ, & *forma maſculina* גדרי maceriæ. בגדרות *A.* ἐν φραγμοῖς, in ſepibus. *S.* in coloniis, *ex Hieronymo Jerem.* 49. 3.

גדש גדיש *Aq. Th.* θημωνία, acervus. *Job* 21. 32. *Th.* στοιβὴ, ſtrues. *Jud.* 15. 5. *Incert.* σωρὸς, acervus. *Job* 5. 26. *Alii*, meta frumenti, & *metaphorice* tumulus.

גה hic, *pronomen, ut* זה *per commutationem* τῶ ז *in* ג

גהה *S.* ἡλικία, ætas. *Prov.* 17. 22. *Alii*, medicina. *Alibi pro verbo habetur, & ſignificat*, mederi, ſanare. *Oſee* 5. 13.

גהר proſternere, *vel* abjicere ſe. ויגהר *A.* ἐνέπνευσε, inſufflavit. *S.* ἐπέπεσε, incidit. 4. *Reg.* 4. 35. *Alius*, ἐνεφύσησε, inſufflavit. *Alius*, διέκαμψε, incurvavit ſe. *Ibidem.*

גו *Vide in* גוה

גוב locuſta. גבי *Aq.* βοράδων, boradum. *Nomen deductum a* βορὰ, *cibus, alimentum, ſeu voracitas.* Borades *igitur ſive* βοράδες, *inſecta erant, quæ fruges devorabant & corrodebant. Amos* 7. 1. *LXX.* ἀκρίδων, locuſtarum. *Amos* 7. 1.

גב foſſa, fovea. *Vide ſupra in* גבב. גבי foveæ, foſſæ. גבא גב גובא גוב *Chald.* fovea, foſſa.

גוב *Vide in* גבב

גוה גו *A.* σῶμα, corpus. *Heſai.* 51. 23. *S. Th.* νῶτος,

dorsum. *Hesai.* 51. 23. & *Prov.* 10. 13. *Alii*, tergum, *vel* medium.

גוא גו גי *Chald.* medium.

גויה σῶμα, corpus. *Item*, ἕξις, habitus corporis. *Jud.* 14. 9.

גוז *Symmachus*, ἐπεῖδε, respexit. *Psalm.* 70. 6. *ubi LXX.* σκεπαστής, protector. *Item Aquila*, διεπέλασεν, transivit. *ubi Symm.* τμηθέντες, succisi. *Psalm.* 89. 11. refertur & ad גזז *Alii*, avulsit, abscidit.

גוז avulsor. *Psalm.* 70. 6.

גוח prodiit, prodire fecit, edidit, eduxit. *Item intransitive*, erupit, exivit.

In Hiphil, מגיח educens, erumpens. בגיחו *Aq.* ἐν τῷ παλαίειν, cum luctaretur. *LXX.* ὅτε ἐμαίμασσεν, cum fremeret. *Alius*, ὅτε ἐμαιοῦτο, cum obstetricaretur. *Job* 38. 8. *Lexica recent.* cum prodiret, cum erumperet.

גוי ἔθνος, gens. גויים ἔθνη, gentes, *passim Omnes. Exempla vide in Lexico Græco. Sym.* Παμφυλία, Pamphylia. *Gen.* 14. 1. מלך גוים *putavit significare regem Pamphyliæ, quia* Παμφυλία *omnium vel multarum gentium concursum, vel gentem unam ex multarum confluxu compositam significat.*

גול exultare, *vel* lætari.

In Hiphil, תגלנה ἀγαλλιάσωσιν, exultent. *S. Psalm.* 47. 12. אל־יגל μὴ ἀγαλλιάσθω, ne exultet. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Prov.* 24. 17. נגילה *S.* ἱλαρευσόμεθα, exhilarabimur. *Cant.* 1. 4. גיל, גיליה ἀγαλλίασις, exultatio. *Sym.* εὐθυμία, bonus animus. *Psalm.* 42. 4.

גוע expirare, animam agere, moribundum esse. *S.* γηρᾷν, senescere. *Job* 29. 18.

גוף גופה corpus.

גְּוִיּוֹת corpora.

גֵּו *item* corpus.

גוף *Hiphil*, הגיף claudere, occludere.

גור peregrinatus est, commoratus est. *Aq. S. Th.* παρῴκησε, habitavit. *Vide Lexicum Græcum. Aquila*, προσηλευτεύειν, advenam esse. *Psalm.* 5. 5. *Item*, timuit, formidavit. *Aq. S.* εὐλαβεῖσθαι, revereri. *Exempla vide in Lexico Græco.*

יגורו *Aq.* ὑποσταλήσονται, subigentur, metuent. *Aq. Job.* 41. 16. ויגר *A. S.* ὑπεστέλλετο, 1. *Reg.* 18. 15.

In Hithpael, commorari, hospitare.

גור *Theodotio*, ἀποικία, transmigratio. *Hesai.* 23. 7. *ubi alii* peregrinari *vertunt.*

גר προσήλυτος, advena. *A. S. Exod.* 12. 19. & *alibi. Item*, peregrinus. *Sym. Th.* πάροικος, advena. *Levit.* 25. 45. & *alibi. Plural.* גרים peregrini.

מגור *A.* προσηλύτευσις, peregrinatio. *Genes.* 47. 9. *Item*, commoratio, habitatio. *Item*, formido. מגורות *Symmach.* προστάσεις, quæ circa atrium stabant. *Psalm.* 33. 5.

מגור *A.* συστροφή, cœtus. *Psalm.* 30. 14. & *alibi.*

גרות peregrinatio. *Alii* hospitium. *Jerem.* 41. 17.

גרשם *A.* προσήλυτος, proselytus. *Exod.* 2. 22.

גור *A.* σκύλαξ, catulus. *S. LXX.* σκύμνος, catulus. *Gen.* 49. 9. *Plurale constructum* גורי catuli. *Et formâ fœmininâ* גרות catuli.

מגורה granarium, horreum. *Item*, formido, metus. ממגורות granaria.

גוש ramentum, pulvis. *LXX.* βῶλαξ, gleba. *Job* 7. 5.

גזבר *Chald.* quæstor, præfectus ærarii.

גזבריא quæstores.

גזז κείρειν, tondere. *Item*, secare, scindere.

גז *Aq.* διεπέλασεν, transivit, transmeavit, *quem sequitur Hieronymus, mutata persona*, transivimus. *Sym.* τμηθέντες, succisi, præcisi. *Psalm.* 89. 10. *Refertur & ad* גוז. *Item*, scindere.

Niphal, tonderi.

גז *Aq.* κουρά. *Psalm.* 71. 6. *S.* πόκος, vellus. *Psalm.* 71. 6. *Item*, herba secta. *Plurale constructum* גזי herbæ sectæ.

גזה vellus.

גזית avulsio, cæsura, lapis cæsus.

גזל ἁρπάζειν, rapere, abripere. *S. Job* 20. 19. *A.* βιάζειν, vim facere. *Psalm.* 68. 5.

Niphal, abripi, eripi.

גזל ἅρπαγμα, rapina. *S. Ps.* 61. 11. *A.* βία, violentia. *Ps.* 61. 11. *Incert.* ἀναγκασμός, coactio. *Levit.* 6. 2.

גוזל *Aquila*, *Symmachus*, περιστερά, columba. *Gen.* 15. 9. *Theodotio*, νεοσσὸς περιστερῶν, pullus columbarum. *Plurale constructum* גוזלי pulli.

גזלה raptum, rapina. *Plural.* גזלות rapinæ.

גזם Eruca. *Joel.* 1. 4.

גזע *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, κορμός, truncus. *Hesai.* 11. 1.

גזר secuit, scidit, defecit. ἐκκόπτειν, excidere.

Niphal, exscindi. נגזר ἀπετμήθη, abscissus est. *S. Hesai.* 53. 8. ἐξεκόπησαν, excisi sunt. נגזרו *S. Psalm.* 87. 6. נגזר decretum est. *Esther* 2. 1.

In Ithpeal Chald. excidit.

גזר segmentum. *Aq.* ἀπότμημα, sectio. *Psalm.* 135. 16. *Plural.* גזרים segmenta.

גזרה decisio, decisum. *Chaldaïce*, decretum.

גזרין *Symm.* θύται, sacrificuli. *Daniel.* 2. 27. *Alii*, haruspices, & extorum inspectores. *Alii*, Gazareni.

מגזרה serra, dolabrum. *Alii*, securis. 2. *Reg.* 12. 31. *Plural.* מגזרות serræ, secures.

גחל ἄνθραξ, pruna, carbo. *Psalm.* 17. 13. *Omnes. Incert.* σπινθήρ, scintilla. 2. *Reg.* 14. 7. *Item*, גחלי *Aq.* ἀνθρακιαί. *Psalm.* 119. 4.

גחלת pruna, carbo. *Hesai.* 47. 14.

גחן גחון κοιλία, venter. *A.* στῆθος, pectus. *Levit.* 11. 42. *in Append.*

גיא *A. S. Th.* φάραγξ, vallis. *Exempla vide in Lex. Græco. Aquila*, μεσάζων, medians, locus intermedius, *vel* vallis. 1. *Reg.* 17. 3. Dicitur & גי *Theod.* κοιλάς, vallis. 1. *Reg.* 13. 18.

גי בן הנם vallis filii Hinnom, *vel* Hennom. *Jos.* 15. 8. & גי־הנום vallis Hinnom. *Hinc* gehenna.

גאיות & גיאות valles.

גיד nervus. גידים nervi.

גיל similitudo. *Dan.* 1. 10.

גיף *In Hiphil*, הגיף claudere, occludere. *Vide supra in* גוף

גיר calx. גירא *Chald. Idem.*

גלב κουρεύς, tonsor. *Plural.* גלבים tonsores.

גלד cutis, pellis. *Job* 16. 15.

גלה μετοικίζεσθαι, ἀποικίζεσθαι, transmigrare, deportari, abduci in captivitatem. *Item*, ἀποκαλύπτειν, revelare. *Reliqui*, *Job* 36. 10. δηλοῦν, ostendere. *S.* 1. *Reg.* 20. 2.

In Niphal, ἀποκαλύπτεσθαι, revelare se, revelari. *S.* 1. *Reg.* 3. 7.

In Piel, abducere, deportare, revelare. תגלי ἀποδιώξῃς, expellas. *S. Hes.* 16. 3. *ubi alii reddunt*, detege.

In Hiphil, deportare, migrare facere, captivum abducere. הגלה *A. Th.* ἀπῴκισε, transmigrare fecit, deportavit. *Jerem.* 29. 1.

Pual & Hophal, deportari, abduci.

Hithpael, retegere se.

גלות μετοικεσία, transmigratio. *Aq. S. Th. Jerem.* 1. 3. ἀποικία. *Incert. Jer.* 28. 4.

גולה μετοικεσία, transmigratio. *Incert. Ezech.* 1. 7. *Chald.* גלותא *Idem.*

גליון volumen, liber. *Vide in* גלל

גליונים specula, *a speculum speculi. LXX.* διαφανῆ

Λακωνικὰ, perſpicua Laconica. *Heſai.* 3. 23.

גלח *Piel*, *Incert.* ξυρεῖν, radere. *Jud.* 16. 22. *S.* κείρειν, tondere. 2. *Reg.* 19. 24.

In Pual, abraſus fuit.

In Hithpael, radere ſe, *vel ſimpliciter* radere.

גלל κυλίζειν, ἐπικυλίζειν, volvere, devolvere, convolvere. גול *S.* ἐπικύλισον, devolve. *Pſalm.* 36. 5. *ubi Aquila*, κύλιε, volve.

In Niphal, volutari, convolvi ויגל κεκύλισαι, devolutus eſt. *S. Amos* 5 24.

In Piel, volutare, & geminata ſyllaba גלגל continue & indeſinenter volutare.

In Pual, volutari. מגוללה *Symmachus*, ἐφύρη, volutatus eſt. *Heſai.* 9. 5.

In Hithpael, devolvere ſe.

גל *Aquila*, σωρὸς, cumulus, acervus. *Vide Lexicon Græcum. Plural.* גלים fluctus.

גלים ἀλώπεκες, vulpes. *Theodotio*, *Oſeæ* 12. 11. *Ibid. Symmachus*, βάτραχοι, ranæ: *& LXX.* χελῶναι, teſtudines. *Ubi alii vertunt* acervi.

גל *LXX.* συναγωγὴ λίθων, acervus lapidum. *Theod.* βουνὸς, collis. *Alii*, ſcaturigo. *Job* 8. 17. *Aq. S.* κῦμα, fluctus. *Vide in Lex. Græco.*

גלה גלת *Symm.* τὸ περιφερὲς, *i.* circuitus, *vel* zona. *Eccleſ.* 12. 6. *LXX.* ἀνθέμιον, vitta. *Alii*, lenticula. *Item*, גלת *Symm.* κτῆσις, poſſeſſio. *Al.* ἄρδεια, irrigatio, *ubi Aq.* γολγώθ, vel melius γωλλάθ. *Jud.* 1. 15.

גלין *Aq.* κεφαλὶς, capitulum, *ſive melius*, liber. *S.* τεῦχος, liber. *Heſai.* 8. 1. διφθέρωμα, diphtherarum, *ſeu* pellium ſcribendo aptarum collectio.

גלל ſtercus. *Incert.* κόπρος. 3. *Reg.* 14. 10.

גלל *Chald.* devolutio. *Alii*, marmor.

גליל limes, confinium. *S.* ὅριον, terminus.

גלילה Galilæa, *alii*, limes, tractus. *A.* θῖν, acervus. *Ezech.* 47. 8. *& alibi.* *S.* μεθόριον, confinium. *Ezech.* 47. 8.

גלילות *Symmachus*, ὅρια, termini. *Joſ.* 22. 10. *Alii pro nomine loci habent*, Geliloth. גלולים, idola, abominationes. *Th.* βδελύγματα, *Jerem.* 50. 2. *A.* καθάρματα, purgamenta. *Deut.* 29. 17. *in Append. Aquilæ conſentiunt qui vertunt* dii ſtercorei.

גלגל τροχὸς, rota. *Omnes*, *Pſalm.* 75. 19. *Eſt item nomen proprium loci. Accipitur etiam pro* carruca *vel* plauſtro. *Plurale conſtructum* גלגלי rotæ.

גלגלת calvaria, cranium

מגלת *in regimine*, מגלת *Aquila*, κεφαλὶς, capitulum, *melius*, liber, *Symmach.* τόμος, tomus. *LXX.* χάρτης. charta. *Jerem.* 36. 2. *A. Th.* διφθέρα, diphthera. *Zach.* 5. 1. *A.* εἴλημα, volumen. *Pſalm.* 39. 8. *ubi S.* τεῦχος, liber. *Pſalm.* 39. 8.

בגלל propter, occaſione, cauſâ. בגללך tui cauſa, propter te.

גלם convolvit, involvit.

גלם *Aquila*, *LXX.* ἀκατέργαστον, imperfectum, res imperfecta, nondum elaborata, *vel* ad certam formam deducta. *Pſalm.* 138. 16. *ubi Symmach.* ἀμόρφωτον, informe. *Alii*, glomus, maſſa *rudis* & *imperfecta*, *nondum certam formam aſſecuta.*

גלום genus veſtis, pallium. בגלומי *Aq.* ἐν εἰλήμασιν, *Ezech.* 27. 24. in involucris, in tegumentis. *Alii*, in palliis.

גלמוד ἄκαρπος, infructuoſus. *A. Th. Job* 15. 34. *S.* ἐκβλητὸς, ejectus. *Job* 3. 6. *Incert.* ἄγονος, ſterilis. *Job* 30. 3. *Alii*, ſolitarius. *Hebr. Interp.* μεμονωμένη, ſola relicta. *Job* 3. 7.

גלמודה vidua, ſeparata a viro ſuo.

גלע *Hithpael*, התגלע *fut.* יתגלע *A.* ἐξουδενωθήσεται, contumeliâ afficietur. *S.* ἀποκαλυφθήσεται, revelabitur. *LXX.* συμπλέκεται, miſcetur. *Prov.* 20. 3. *Alii*, immiſcebit ſe.

גלש detondit, deglabravit. *LXX.* apparuit, revelatus eſt. *Cant.* 4. 1. *&* 6. 4.

גם etiam, imo, quoque, tum, tam, quam. *Symm.* περισσῶς, inſuper. *Pſalm.* 48. 3. *A. Th.* τιγάρουν, quapropter. *Job* 7. 11. וגם *Aq.* καί γε, & vero, *Exod.* 3. 9.

הגם num etiam, etiamne? *Gen.* 16. 13. וגם, quin etiam. ואף־גם ac inſuper etiam. *Levit.* 26. 24. בשגם eo quod etiam. *Gen.* 6. 3.

גמא *Piel*, καταπίνειν, abſorbere. *S. Job* 39. 24. de medio tollere. *LXX.*

Hiphil, הגמיאיני βρόχθισόν με, ſorbere me fac. *A. Gen.* 24. 17. *in Append.*

מגמה *Symmach.* πρόσοψις, aſpectus. *Alii*, hauſtus, abſorptio. *Habac.* 1. 9.

גמא πάπυρος, papyrus. *Aq. S. Th. Exod.* 2. 3. *& Heſai.* 18. 2. *Alii*, juncus, ſcirpus. *A.* βιβλίον, liber. *Heſai.* 18. 2.

גמד *A. S.* χόνδρος, pugnus. *Jud.* 3. 16. *Alius*, δρὰξ, pugnus. *Jud.* 3. 16. *LXX. Th.* σπιθαμὴ, ſpithama, palma. *Jud.* 3. 16. *Alii*, cubitus.

גמדים *Aq.* πυγμαῖοι, pygmæi. *Ezech.* 27. 11. *ſic dicti*, *quod quaſi palmares & cubitales ſint*, *a voce* גמד *pugnus*, *vel quod brachiales & robuſti. Alii*, Gammadæi, *quod eſt nomen proprium gentis in Phœnicia. LXX.* φύλακες, cuſtodes.

גמל *A.* ἀμείβεσθαι, remunerari. *Prov.* 11. 17. *ſumitur ab Aquila etiam active. Gen.* 50. 17. *in Append. ubi legitur* גמלוך, ἠμείψαντό σε, gratiam tibi retulerunt. *S.* εὐεργετεῖν, benefacere. *Prov.* 11. 17. *Alii*, retribuere, benefacere alicui. *Item*, ulciſci aliquem. גמול *S.* ἀπογαλακτισθεὶς, ablactatus. *Pſalm.* 130. 2.

In Niphal, ablactari.

גמול *A. S. Th.* ἀμοιβὴ, retributio. *Proverb.* 12. 14. *Item S. Th.* ἀνταπόδοσις, & ἀνταπόδομα, retributio in bonum vel in malum. *S. Th. Proverb.* 19. 17. *& alibi. Item S.* εὐεργεσία, beneficium. *Pſalm.* 102. 2.

תגמול retributio, beneficium, meritum.

גמל κάμηλος, camelus. *A. Gen.* 37. 26.

גמץ גומץ *LXX.* βόθρος. *Theodotio*, βόθυνος, foſſa. *Eccleſ.* 10. 8.

גמר *Symmachus*, συνετέλεσε, perfecit. *Pſalm.* 76. 9. *A.* συντελεσθῶναι, conſumi. *S.* ἀπαρτισθῶναι, perfici, conſummari. *Pſalm.* 7. 10. *LXX. aliquando vertunt ut* גמל retribuere.

גמיר *Chald.* perfectus, conſummatus. *Alii*, perfectio, integritas. *Eſdræ* 7. 12.

גנב κλέπτειν, furari.

In Niphal, furto auferri.

In Piel, ſuffurari.

In Pual, furto abripi.

In Hithpael, furto ſe ſubtrahere. ויתגנב καὶ διεκλέπτε, & ſubductus vel ſeparatus erat. *Incert.* 2. *Reg.* 19. 3. *Alii*, furtim ſe ſubduxit.

גנב κλέπτης, fur. *A. S. LXX. Quinta Editio*, *Prov.* 6. 30. *& alibi. Plural.* גנבים fures, latrones.

גנבה furtum.

גנז Theſaurus, Gaza, Gazophylacium. *Plural. conſtructum* גנזי Theſauri, Gazæ. *Hinc Gaza deduci videtur.*

גנזך Gazophylacium. *LXX.* ζάκχον, *tranſpoſitis litteris Hebraici nominis.*

גנן protexit, obtexit. גנון *A.* θυρεῶν, clypeo muniens. *S. Th.* ὑπερασπίζων, protegens. *Heſai.* 31. 5. *ubi LXX.* ὑπερασπιεῖ, proteget.

In Hiphil, יגן proteget.

גן *A.* κῆπος, hortus. *Gen.* 2. 8. *Symm. & Syrus*, παράδεισος, paradiſus. *Ibid: LXX. item*, παράδεισος.

מגן θυρεὸς, clypeus. *Aq. S. Pſalm.* 46. 10. *& alibi. Item S.* ἀσπὶς, clypeus. *Pſ.* 75. 4. ὑπερασπισμὸς, protectio, *Omnes. Vide in Lexico Græco.*

מגנה, tegumentum. מגנת־לב, obtegumentum, obturatio, obſtructio cordis. מגנה *item* velamen. *LXX.* ὑπερασπισμὸς, protectio. *Thren.* 3. 64.

געה *Symmachus*, μυκᾶσθαι. *al.* μυκᾶσθαι, mugire. *Job* 6. 5. *LXX.* κοπιᾶν, laborare *quasi ex* יגע

געל fastidivit.

In Niphal, נגעל *Aquila*, ἀπεβλήθη, abjectus est. 2. *Reg.* 1. 21. *Alii*, fastidio fuit.

In Hiphil, יגעל *Aquila*, ἐξέβαλε, ejecit. *Symmach.* ἐξέτρωσε, abortivit. *LXX.* ὠμοτόκησε, fetum immaturum peperit. *Job* 21. 10. *Alii*, fastidivit.

געל fastidium.

גער *Symmach.* ἐμβριμήσεται, infremet. *Hesai.* 17. 13. *LXX.* ἐπετίμησε, increpavit, objurgavit. *Item*, compescuit. *Alii etiam*, perdidit, disperdidit, corrupit.

גערה *A. S. Th.* ἐπιτίμησις increpatio. *A. Deut.* 28. 20. *in Append. Item alii*, perditio, pernicies, exitium.

געש *A.* ἐκινήθη, commota est, *S.* ἐσαλεύθη, concussa est. *Psalm.* 17. 8.

In Pual, commoveri, concuti.

In Hithpael, *idem.* ויתגעשו *S.* καὶ περιετράπησαν, & subversi sunt. *Psalm.* 17. 8.

גנף גף ala. על גפי super alis, *sive*, super pinnis excelsis. *Alii*, super eminentiis.

גף *Chald.* alæ. גפין alæ.

אגפין *Vide in* אגף

גפן ἄμπελος, vitis, vinea. *A. S. Hesai.* 32. 12. גפנים vites, vineæ. *Cant.* 2. 13.

גפר עצי-גפר *LXX.* ἐκ ξύλων τετραγώνων, ex lignis quadratis. *Alius*, ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ex lignis imputribilibus. *Alius*, κεδρίνων, cedrinis. *Alius*, πυξίνων, buxinis. *Genes.* 6. 14. *Alii pro nomine proprio habent* Gopher.

גפרית *Theodotio*, θεῖον, sulphur. *Job* 18. 15.

גרב *LXX.* ψώρα, scabies. *Aliqui dicunt esse scabiem magnam, intus & foris siccam.*

גרד התגרד κνᾶσθαι, *Heb. Interp.* scalpere se. *Job* 2. 8. *ubi LXX.* ξύειν, radere, abradere.

גרה *Piel*, יגרה *Aquila*, *Symmachus*, ἐρεθίζει, irritat. *Prov.* 15. 18. & 29. 2. & *alibi. Symm.* ἀγχίζει, exacerbat. *LXX.* παρασκευάζει, præparat, provocat. *Proverb.* 15. 18. *Alii*, miscuit, *eo sensu quo dicitur miscere bellum.*

In Hithpael, miscere bellum.

תגרה conflictus.

גרה ruminatio & גרון guttur. *Vide in* גרר

גרז *Niphal*, נגרז succidi, excidi. *LXX.* ἀπερρίφθημεν, projici. *Psalm.* 30. 29.

גרזן *Aquila*, πέλυξ, securis, & πελέκυς, securis. *Vide utramque vocem in Lexico Græco infra.*

גרל גורל *Aq. S. LXX.* κλῆρος, sors. *Levit.* 16. 8. & *alibi. Plural.* גרלות sortes.

גרם os, ossis, ossa, artus. *Item*, fastigium. *Item A.* ὀστώδης, osseus, *Gen.* 49. 14. *in Append.* חמר גרם ὄνος ὀστώδης, asinus osseus, *id est*, fortis, laboriosus.

גרם comminui, *vel transitive*, comminuere, conterere, & *quasi dicas* exossare.

In Piel, comminuere תגרמי κατατρώξεις, devorabis. *Incert. Ezech.* 23. 34. *Alii*, comminues.

גרן ἅλων, area. *A.* 2. *Reg.* 6. 6. *Plural.* גרנות areæ.

גרס גרסה *Aquila*, *LXX.* ἐπεπόθησεν, concupivit. *Symmachus*. τελεία ἦν, perfecta erat. *Theod. Quinta & Sexta Editio*, ἐπεποίθησεν, obtemperavit, *vel* fiduciam habuit. *Psalm.* 118. 20. *Alii*, comminui, frangi.

In Hiphil, comminuere. *Thren.* 3. 16.

גרש *cum puncto sinistro ex mutatione* ס *in* ש. *Aq. Symmachus*, ἁπαλὸς, tener. *Lev.* 2. 14. *Incert.* πίων, pinguis. *Alii*, comminutum, contusum, res contusa.

גרע *Aquila*, ὑφαιρεῖν, subtrahere, adimere. *Exod.* 5. 19. *Incert.* ἀπολείπειν, deficere. *Deuter.* 4. 2. ותגרע שיחה *Symmachus*, καὶ ἀναιδῶς ὡμίλησας, & impudenter loquutus es. *Job* 15. 4.

Niphal, diminui.

Piel, subtrahere.

מגרעות imminutiones, contractiones. 1. *Reg.* 6. 6.

גרף volvit, devolvit, evertit. *Theodotio*, ἐξέσυρεν, extraxit. *Jud.* 5. 16. ἐξέβαλεν, ejecit. *Incert. Jud.* 5. 21.

אגרף puguus.

מגרפה gleba, massa terræ convoluta. *Plural.* מגרפות glebæ.

גרר יגור *Aquila*, ἐπισπάσει, attrahet, detrahet. *Prov.* 21. 7. *ubi LXX.* ἐπιξενωθήσεται, hospitio suscipietur, *quæ tamen Latina interpretatio non dubio vacat. Alii derivant a* גור terrebit גרר. *Alii*, secuit, concidit, *aliquando*, ruminavit.

Pual, dissecari.

Hithpael, succidere.

גרה μηρυκισμὸς, ruminatio, cibus ruminatus.

גרה *Aquila*, *LXX. Theodotio*, ὀβολὸς, obolus. *S.* νόμισμα, nomisma, nummus. *Num.* 3. 47.

אגורה *Vide in Radice* אגר.

מגרה *Symm.* πρίων, serra. *Aquila*, πριστὴρ, serra. 3. *Reg.* 7. 9. מגרות במגרה *A.* πεπρισμένον ἐν πρίστηρι. *S.* πεπρισμένον πρίονι serra sectum. 3. *Reg.* 7. 9.

גרון guttur.

גרגר granum, bacca. *Plural.* גרגרים. *Hesai.* 17. 6.

גרגרה & גרגרת guttur, fistula gutturis. *Plurale*, גרגרות fauces. *Prov.* 3. 3.

גרש expulit, ejecit.

In Piel, ἐκβάλλειν, ejicere. *S. Psalm.* 33. 1.

Niphal, ejici. כים נגרש *S.* ὡς θάλασσα ἐκβρασσομένη, tamquam mare ebulliens. *Hesai.* 57. 20. *Et ibidem* ויגרשו מימיו *A.* καὶ ἐκβράσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, & ebulliunt aquæ ejus. *S.* καὶ ἐκβρασθήσονται παρὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς, & ebullitione ejicientur præter aquas ejus. *Alii*, & impellent se aquæ ejus. *Vulgata*, & redundabit fluctus ejus. *Posterius exemplum in Kal ponitur, sed Symmachus passive accipit.*

גרש expulsio, ejectio.

מגרש περιάστειον, suburbium. *S.* προάστεια. *Alii*, expulsio. *Plural.* מגרשי *Jos.* 14. 4. *Dicitur &* מגרשות

גרשם *Aq.* προσήλυτος, advena. *Exod.* 2. 22. *Vide supra in* גור

גרש *cum puncto sinistro. Vide in* גרס

גשם ὑετὸς, pluvia, βροχὴ, pluvia. *S. Proverb.* 25. 23. *ubi A.* ὄμβρος, imber, & *S.* χειμὼν, hyems, tempestas. *Job* 37. 6. *Plural.* גשמים pluviæ.

Pual, לא גשמה non est compluta. *Ezech.* 22. 24.

Hiphil, מגשים *A. LXX.* ὑετίζων, qui dat pluviam. *Jerem.* 14. 22.

גשם *Chald.* corpus *apud Danielem frequenter.*

גשש *Piel*, *S.* διαψηλαφᾶν, palpare. *LXX. Th.* ψηλαφᾶν, palpare. *Hesai.* 59. 10.

גתת גת torcular. *Joel.* 3. 13. *Plural.* גתות torcularia.

גתית ληνὸς, torcular. *A. S. LXX. sæpe in Psalmis. Alii habent pro nomine proprio instrumenti musici* Ghethith.

ד

דא *Chald.* hæc, ista, hoc, illud. *Ex Hebræo* זה *mutato* ז *in* ד

דאב *Symmachus*, ἐκρεῖν, effluere. דאבה ἐξέρρευσεν, effluxit (*oculus*) præ mœrore. *Psalm.* 87. 10. *Alii*, dolere, mœrere. *Aquila*, ἐκλιμώττειν, esurire.

Hiphil, cruciare.

דאבה *A.* ἐκλιμία, egestas, esuries. *LXX.* ἀπώλεια, perditio. *Job* 41. 13. *Alii*, mœror.

דאבון *Aquila*, ἐκλιμώττουσαν, esurientem. *Deut.* 28. 65.

דאג μεριμνᾷν, solicitum & anxium esse. *Incert.* 1. *Reg.* 10. 2. *vel* timere.

דאגה μέριμνα, solicitudo. *Theodotio*, *Prov.* 12. 25. *Item*, anxietas.

דאג *Vide in* דוג *& in* דגה

דאה πετᾶσθαι, volare, & ὁρμῆσαι, impetum facere.

דאה *LXX.* γύψ, vultur. *Alii*, milvus.

דב fluxus, excrementum, a זוב *Chald.* דוב fluere.

דביונים stercus columbarum, *compositum ex* דב stercus, & יונים columbarum.

דבא *Alii*, sermo, *Alii*, senecta, *Alii*, fortitudo, *Deut.* 33. 25.

דבב *LXX.* ἱκανοῦσθαι, sufficientem esse. *Alii*, loqui. דובב *Sym.* προστιθέμενος, adjiciens. *Cant.* 7. 10. *ubi Alii*, loqui faciens.

דבה *A. S.* διαβολή, calumnia. *A. Num.* 14. 37. *in Append. & S. Gen.* 37. 2. *Alii*, infamia.

דב ursus. *Vide suo loco* דוב

דבח *Chald.* sacrificare *ex Hebræo* זבח

דבחין sacrificia.

מדבחא altare.

דבך נדבך ordo, paries, murus, structura. *Est vox Chaldaica. Plural.* נדבכין ordines lapidum.

דבל דבלה *LXX.* παλάθη, massa ficuum, palatha. *Plural.* דבלים palathæ, massæ ficuum.

דבק לדבקה κολλᾶσθαι, conglutinari. *Aquila*, *Deut.* 30. 20. *in Append. Alii item*, adhærere, cohærere, conjunctum esse.

In Pual, ידבק *A.* προσκολληθήσεται, agglutinabitur, adhærebit. *Job* 41. 1.

דבק *Aq.* κόλλη, gluten, & κόλλησις, conglutinatio. *Hesai.* 41. 7. *Alii*, junctura, commissura, ferrumen glutinum. *Item* דבק adhærens, conjunctus. *Plur.* דבקים commissuræ.

In Hiphil, וידביקו *Aq.* ἐκολλήθησαν, conglutinati sunt. 1. *Reg.* 31. 2. *Alii*, assecuti sunt. הדביקו *A* κατέλαβον, comprehenderunt. 2. *Reg.* 1. 6. *Alius Codex hoc etiam loco habet. A.* ἐκόλλησαν, *sive ut alius legit*, ἐκολλήθησαν. *Alii*, assequebantur. *Aliæ significationes in Hiphil sunt*, agglutinavit, adhærere fecit.

In Hophal, adhærere factus est.

דבר λαλεῖν, loqui omnes.

In Niphal, assidue *vel* frequenter loqui, dictitare, prædicare, colloqui.

In Piel, דברתי *S.* ἀνεφθεγξάμην, locutus sum. *Job* 39. 35. *alio numero.* 40. 5. ידבר *A.* ἐπιφθέγξεται, loquetur. *Alii*, dicere, loqui, proloqui. *Item alia significatione* perdere.

Pual, dicitur, prædicatur, dictus est.

Hiphil, perdere.

Hithpael, locutus est.

דבר λόγος, verbum, *Omnes. Item S. Th.* πρᾶγμα, res, negotium. *Exempla vide in Lexico Græco. Aq.* ῥητόν, dictum. דברי ῥητά, dicta. *A. Prov.* 31. 1. דברים verba, dicta, sermones.

ללא דבר ἀλόγως, irrationabiliter, temere. *S. Amos*, 6. 13.

על־דבר propter, causa.

דבר λοιμός, pestis. *Aq. S. Exod.* 9. 3. *& alibi sæpe. Vide in Lexico Græco. Item*, θάνατος, mors. *Plurale constructum*, דברי mortes, perditiones. דבר *dober.* ductus, caula, ovile.

דביר *Aq. Th.* χρηματιστήριον, oraculum *vel* oraculi locus, adytum.

דברה ductus, ratio, causa, negotium. על־דברת, propter causam, *vel simpliciter*, propter. דברות *quidam* rates *vertunt.* 3. *Reg.* 5. 9. *Item*, verba. *Deuter.* 33. 3.

דבורה *Incert.* μέλισσα, apis. *Gen.* 35. 8. *At Hebræus & Syrus* σφήξ, vespa. *Hesai.* 7. 13. דברים apes.

הדבריא *Chald.* gubernatores, ductores.

להדברוהי μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, magnatibus suis. *A. Dan.* 3. 24.

מדבר ἔρημος, desertum, *Omnes. Gen.* 36. 24. *& alibi.*

דבש μέλι, mel, *Omnes. Aquila*, μελικήριον, favum mellis. *Exod.* 16. 31. *Dicitur etiam de omni alia dulcedine. Aliqui* putant nonnumquam *significare* palmam. 2. *Paral.* 31. 5. *quia ejus primitiæ dari dicuntur. De melle autem numquam sunt primitiæ datæ. Palma vero dicitur sic vocari ob dulcedinem fructuum.*

דבשת gibbus camelorum, *sic dictus*, *quod oneribus læsus, melle sanari soleat.*

דגה augeri, multiplicari, piscium more multiplicari. *Formatur a* דג *piscis.*

דג piscis. *Vide infra in* דוג.

דגל *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, τάγμα, ordo. *Num.* 2. 17. *Alii*, vexillum, signum militare.

דגל *Aquila*, *LXX.* τάξον, ordinavit. *Symmachus*, ἐπεσώρευσε, coacervavit. *Cantic.* 2. 4. *Alii*, vexillum erexit.

דגול *Aq.* ἐκλελεγμένος. *S.* ἐπίλεκτος, electus. *Cant.* 5. 10. *Est participium præteriti.*

נדגלות *participium Niphal. S.* τεταγμέναι παρατάξεις, acies ordinatæ. *Cant.* 6. 3. *Alii*, copiæ vexillatæ.

דגן *S.* πυρός, frumentum. *Psalm.* 77. 25. *S. al.* σπερματία, semen. *Psalm.* 64. 10. *Omnes*, σῖτος, frumentum. *Psalm.* 4. 8.

דגר collegit. *Est Chaldaicum. Jerem.* 17. 11.

דד *A.* τιτθός, mamma. *Vide in Lexico Græco.* μαστός, mamma, uber. *Aq. S. Num.* 11. 8. *& alibi. Plurale constructum* דדי mammæ.

דדה *In Hithpal* התדדה *pro* הדדה vagari, incedere, gradi, progredi. אדדם *Aq.* προβιβάζων αὐτούς, præcedens eos. *S.* διαβαστάχθήσομαι, bajulabor. *Ps.* 41. 5. אדדה καθοδήγησις, deductio. *Theod. Hesai.* 38. 15. *Ubi nomen esse putavit Theodotio. Symmachus vero credidisse videtur* ם *finale non esse affixum; sed ex radice* דדם. *Hieronymus denique, qui interpretatur* tacebo, *ex* דמם *derivatum esse credidit.*

דהב aurum. *Chald.* pro זהב, commutato ז in ד. *Dicitur &* דהבא

מדהבה *Aq.* λιμός, fames. *Hesai.* 14. 4. *Alii vero*, aurea, aurifica, inaurata, *vel* auri cupida. *Unus*, auri exactrix. *LXX.* ὁ ἐπισπουδαστής, solicitator.

דהם *in Niphal*, נדהם defatigari. *LXX.* ὑπνοῦν, dormire. *Jerem.* 14. 9. *ubi Alii quasi participium vertunt* defessus, defatigatus. *Alii*, obstupefactus.

דהר plausit. *De equo dicitur*, *qui citato cursu terram quasi plaudendo calcat.*

דהרות LXX. ac si verbum esset, reddunt ἔσπευσαν, festinaverunt. Jud. 5. 22. Aq. decus, nisi sit mendum. Alii, plausus, vel calcitratus equorum. Aquilæ interpretationem nonnisi ex Procopii Latina versione habemus: ideoque suspecta est.

תדהר A. S. πτελέα ulmus. Hesai. 41. 19. At Hesai. 60. 13. A. Thadaar. LXX. πτελέα, ulmus. Alii, tæda.

דוב ἄρκτος & ἄρκος, ursus, Omnes passim. Alii reponunt in Radice דבב. Plural. דבים, dubbim, ursi.

דוג in Hiphil, ἁλιεύειν, piscari ודיגום & piscabuntur eos, pro והדיגום Jerem. 16. 16.

דג ἰχθύς, piscis, Omnes. Semel cum epenthesi דאג piscis. Nehem. 13. 16. Plural. דגים pisces. Job 40. 26. Sed ibi Symmachus hac ratione interpretatur. צלצל דגים S. ἰχθυοφόροι, nassellæ piscium. Job 40. 26.

דגה item fœminin. piscis, & in regimine דגת

דיג item & דוג piscator. Plural. דיגים & דוגים.

דוגה piscatio. Amos 4. 2.

דוד A. πατράδελφος, patruus sæpe. Alii putant πατράδελφος hic significare patruelis. Vide Lexic. Græc. S. ἀγαπητός, dilectus. S. Cant. 1. 13. & alibi. דודים Aquila, Symmachus, ἔξωρες, amici. Cant. 1. 13. Alii, amores. Hinc David דויד dilectus.

דודה amita. Al. cognata.

דוד κόφινος, cophinus. S. Psalm. 80. 7. Alii, calathus, canistrum, sporta. Item, lebes, pelvis, labellum. Item, ahenum. Plural. דודים sportæ, lebetes.

דודאי Symmachus, κοφίνους, cophinos. LXX. καλάθους. Jerem. 24. 1. Alii, sportæ, calathi.

ודודי LXX. ἐσχάραι, foci. Alius, δαλοὶ, lampades. Job 41. 10. Alii, scintillæ. Legitur ibi כידודי. LXX. & quidam alii כ initiale pro servili habuerunt, ὡς ἐσχάραι, quasi foci. Alii pro radicali habent. Vide in כדד

דודאים mandragoræ. Alii, flores amabiles. Alii, violæ.

דוה Aquila, miseria. Symm. afflictio. Theodotio, dolor. Levit. 12. 2. Alii, languidus, languida. Dicitur de muliere menstruata. דות ἐν αἱμοῤῥοίᾳ, in sanguinis fluxu. Incert. Levit. 20. 18.

הדוה Incert. ὀδυνηρά, dolens. Levitic. 15. 33. LXX. αἱμοῤῥοοῦσα, sanguinis fluxum patiens.

דוי languor, infirmitas.

מדוה languor, infirmitas. Aquila, ταλαιπωρία, miseria. Deuter. 28. 60. in Append. Plurale constructum מדוי languores.

מדויהם Vide in מדר

דוח Hiphil, הדיח ἐξῶθειν, expellere. Jerem. 51. 34. LXX. & Th. πλύνειν, abluere. Ezech. 40. 38.

דוך tutudit. Num. 11. 8.

מדוכה mortarium. Num. 11. 8.

דך pauper. Vide in דכך

דוכיפת LXX. ἔποψ, upupa. Alii, gallus sylvestris. Alii, attagen.

דום Aquila, Symmachus, Theodotio, σιωπᾶν, tacere. Exempla vide in Lexico Græco. Symmachus, ἐπαύσατο. Job 30. 27. refertur ad דמם S. παρεσιώπησε, tacuit. Psalm. 29. 13. melius refertur ad דמם. Aquila, σίγησον, tace. Symm. ἡσύχαζε, quiesce. Psalm. 36. 7. & alibi. דמו Aq. σιωπήσατε, tacere. S. ἡσυχάσατε, quiescite. LXX. κατανύγητε, compungimini. Psalm. 4. 5. & alibi. Verum hoc & similia exempla melius conveniunt radici דמם

Piel, דומם S. σιωπῶσα, silens. Hesai. 47. 5. Item Piel, silere facere, sedare, quietum reddere.

דומיה σιγή, silentium. Aq. S. Th. non semel. Vide in Lexico Græco. LXX. ἄνοια, amentia. Item דמיה silentium, cum Kibbus sub prima.

דומה silentium. Item, sepulchrum. Est & nomen proprium regionis, Duma.

דון Symm. κρίνειν, judicare. Gen. 6. 3. διακρίνειν, disceptare.

Niphal, נדון disceptans. 2. Reg. 19. 9.

In Hiphil, judicare, disceptare, judicium exercere, causam agere.

תדין Aq. S. δικάσεις, disceptabis. Psalm. 53. 3. Deficit ה characteristicum, ut & aliis in locis.

מדין A. ἀντίδικος, adversarius. 2. Reg. 21. 20. S. ὑπέρμετρος, procerus. 2 Reg. 21. 20.

מדיני ἀντιδικίαι, contradictiones, disceptationes. A. Prov. 19. 13.

דין A. Th. κρίσις, judicium. Job 19. 29.

דון item, judicium.

דין A. δικαστής, judex. Psalm. 67. 6. Plural. Chald. דינין causidici, causarum cognitores. Esdra 7. 25. ubi legitur דאנין sed Masoretæ notant legendum דינין

מדון Symm. μάχη, pugna, disceptatio. Psalm. 79. 7. & alibi. Aq. ἀντιδικία, disceptatio. Prov. 28. 25. Plural. מדונים

מדנים, contentio, disceptatio. Prov. 6. 19.

מדינה provincia, jurisdictio. Esther. 1. 22. Plural. מדינות provinciæ. Ibid. Chald. מדינתא Esdra 5. 8. Plural. מדינן & מדינתא

דוץ exsilire. LXX. τρέχειν, currere. Job 41. 14. Putatur esse Chaldaicum, pro gaudio exsilire.

דור habitare. Psalm. 83. 11.

דור habitatio. Hesai. 38. 12. Chald. item habitare. דארין pro דירין habitant. Dan. 2. 38.

דור & דר γενεά, generatio. S. & alii. Vide in Lex. Græco. Item, ætas. Plural. דורים & דורות generationes. דר Chald. generatio.

דור pyra, rogus. Ezech. 24. 5.

מדורה pyra, rogus.

מדור מדר Chald. habitatio. Dan. 4. 22. & alibi.

דוש ἀλοάω, trituro, Omnes. ונדוש ἀλοήσομεν, & triturabimus. Symmach. Hesai. 25. 10. & alibi. ודשתי Theodotio, καταξανῶ, dilacerabo. Jud. 8. 7.

In Niphal, triturari. Huc vulgo referunt exemplum superius active a Symmacho allatum ונדוש vertuntque, & triturabitur. Hesai. 25. 10.

In Hiphil הדיש triturare.

In Hophal, triturari. יודש ἀλοηθήσεται, triturabitur. A. Hesai. 28. 27.

דיש & דוש ἀλοητὸς, trituratio, vel tritura.

מדושה Idem.

דישן pygargus, caprea sylvestris, sic quidam, Deut. 14. 5.

דחה ἐξωθῶ, expello, impello.

In Niphal, expulsus est.

In Pual, דחו S. ὠθοῦνται. Psalm. 35. 13.

Hiphil, הדחתי Theod. διέσπειρα, dispersi. Jerem. 29. 14. Refertur a multis ad radicem נדח

דחי impulsio, vel lapsus.

מדחה Symmachus, ὀλίσθημα, lapsus. Prov. 26. 28. Alii, impulsio ad lapsum.

דחון LXX. ἐδέσματα, cibi. Alii, cantiones vel instrumenta musica. Vulgata, mensa. Dan. 6. 18.

דחל Chald. timuit.

In Piel, terruit.

דחיל terribilis. Fœminin. דחילה timenda, terribilis.

דחן LXX. κέγχρος, milium. Ezech. 4. 9.

דחף impulit.

Niphal, impulit se, proripuit se. מדחפות impulsiones. Psalm. 139. 12.

דחק arctavit, pressit. LXX. afflixit.

די Chald. qui, quæ, quod, quia. Est item nota genitivi casus די זהב auri. עד די usque dum על די supra, magis quam כדי cum הא כדי perinde ac.

די sufficientia. Aq. ἱκανὸν, sufficiens. Deuter. 1. 1. in Append. Item, satis. כדי quantum satis est. Aquila,

—ς ἀρκετὸν, ad sufficientiam. *Deuter.* 25. 2. *in Appendice.* למדי ad sufficientiam דיך quod satis est tibi.
Est item די *syllabica adjectio* בדי in, כדי sicut, מדי de.

שדי saddai. *Vide in* שדד *Aquila, Symm. Theodotio, qui vertere solent* ἱκανὸς, sufficiens, *vel* (*quia de Deo dicitur*) potens, *sive* omnipotens, *deducunt ex particula* ש *& ex* די *conjunctis.*

דיה milvus. *Alii*, vultur. *Plural.* דיות milvi. *Alii*, vultures.

דיו atramentum. *Jerem.* 36. 18.

דיק *LXX.* περίτειχος, munitio, propugnaculum, antemurale, *& sic alii.* 4. *Reg.* 25. 1. *Ezech.* 4. 2. *Alibi LXX.* φυλακή, munitio.

דך *Chald.* hic, is, iste.
דכן hic, iste, hæc, ista.

דכא *In Niphal*, conteri, atteri.
In Piel, conterere, atterere.
In Pual, conteri, atteri.
In Hithpael, *A.* ἐπιτρίβεσθαι, conteri. *Symmachus*, ταπεινοῦσθαι, humiliari. *LXX.* κολαβρισθῆναι, atteri. *Theodotio*, κατακλᾶσθαι, confringi. *Job* 5. 4.
דכא vulneratus, contritus. *LXX.* ὀλιγόψυχος, pusillanimus. פצוע־דכא vulneratus & contritus testiculis.
דכא allisio, humiliatio. *Aquila*, ἐπιτριμμὸς, attritio. *Deut.* 23. 1. *in Appendice.*

דכה θλᾶσθαι, frangi. *A. Psalm.* 10. *secund. Heb.* v. 10. *Alii*, atterere se.
In Niphal, atteri, conteri.
Piel, דכית *Aquila*, συνέθλασας, confregisti. *Psalm.* 43. 20.
דכי contritio. *Alii*, fluctus.

דכך דך *Aquila*, ἐπίτριπτος, attritus. *Psalm.* 9. 10. *S.* τεθλασμένος, fractus. *LXX.* πένης, pauper. *Ibidem.*
דוכיפת *Vide supra in* דוך

דכר *Chald.* recordari, meminisse, *pro* זכר
דכר aries. *Plural.* דכרין arietes. *Esdræ* 4. 15.
דכרונה memoriale. *Esdræ* 6. 9.
דכרניא res memorabiles, *Esdræ* 4. 15.

דלג *Symmachus*, ἐπιβαίνειν, incedere, inscendere. *LXX.* ὀρχεῖν, saltare. *Alii*, subsilire, insilire, transilire.
In Piel, saltare, salire, transilire.

דלה ἀντλεῖν, haurire. *Incert. Exod.* 2. 19. *Alii*, evehere, extollere, haurire.
In Piel, *Incert.* ἀναβιβάσαι, ascendere facere. *Ps.* 29. 2. *A.* ἀνασῶσαι, salvare, servare. דלית ἀνέσωσας, servasti. *Ibid. Alii*, evellere, extollere, extrahere.
דל elatio, elatum.
דלי κάδος, cadus. *Alii*, situla. *Plural.* דליים situlæ.
דליות κλάδοι, rami, propagines, palmites.

דלח turbavit, conturbavit.

דלל *Symmachus*, ἀτονεῖν, infirmum esse. *Psalm.* 114. 6. *Alii*, attenuari, depauperari, exhauriri.
Niphal, attenuari.
דל *Aquila*, ἄτονος, infirmus. *Job* 5. 16. *Item*, πτωχὸς, pauper. *A. S. Job* 24. 9. *Item S.* ἄγονος, sterilis. *Ps.* 81. 3. *nisi sit mendum pro* ἄτονος. *Item Aq.* ἀραιὸς, tenuis. *Psalm.* 81. 3. & ἀραιούμενος, tenuis. *A.* 2. *Reg.* 3. 2. *Plural.* דלים tenues, attenuati.
דלה *LXX.* πλόκιον, plexus capillorum. *Alius*, διακόσμησις, ornatus. *Alii*, cincinni. *Alii*, peniculamentum.

דלף στάζειν, stillare. *Symm.* καταστάζειν, distillare. *Ps.* 118. 18.
דלף stilla. *A.* σταγετὸς, stillicidium. *S.* σταγόνες, stillæ. *LXX.* εὐχαὶ, vota. *Prov.* 19. 13.

דלק *S.* καίειν, urere. *Psalm.* 7. 14. *& alibi. S.* φλεγεσθαι, inflammari. *Vide Lex. Græc.* ἐκκαίεσθαι, uri, incendi. *Ps.* 10 *secund. Hebræos. vers.* 3. *Alii*, ardere, accendi, persequi, insectari.
Hiphil, accendere, incendere.
דלק *Symmac.* διωγμὸς, insequutio. 1. *Reg.* 17. 53.
דלקת ardens febris. *Deut.* 28. 22.

דלת θύρα, janua, porta, ostium. *Incert.* 3. *Reg.* 6. 31. *Reliqui*, *Job* 41. 5. *Metaphorice*, folium, pagina, *quod quasi janua revolvatur & aperiatur. Duale* דלתים valvæ. *Plural.* דלתות fores. *Item*, paginæ, *ut supra.*

דם αἷμα, sanguis, *Omnes. Item*, reatus sanguinis. *Metaphorice*, sanguis uvæ *pro vino.* דמים sanguines, *vel* cædes.

דמה similem esse, assimilari. *Item*, quiescere, cessare. *S.* ἠρεμοῦν, quiescere. *Psalm.* 34. 16. *S.* ἐξισάζειν, æqualem esse, æquari. *Psalm.* 88. 7.
Piel, *S.* νομίζειν, putare, existimare. *Psalm.* 49. 21. דמית ὑπέλαβες, suspicatus es. *A. Th. Septima Editio*, *ibid.* דמינו εἰκάσαμεν, æstimavimus. *Incert. Psalm.* 47. 10.
In Niphal, similem fieri, exscindi, succindi.
Piel, אדמיוני *Aquila*, ἰσωθήσομαι, æquabor. *Hesai.* 40. 25.
In Hithpael, assimilare se.
דמי בדמי *Alii*, ἐν ἡμίσει, in dimidio. *LXX.* ἐν ὕψει, in altitudine. *Hesai.* 38. 10. *Alii*, in rescissione.
דמי silentium.
דומיה σιγή, silentium. *A. S. Th. non semel.*
דמיון similitudo.
דמות ὁμοίωσις, similitudo, *Omnes Gen.* 1. 26.
דם *Idem.*

דמם σιωπᾶν, σιγᾶν, silere, *Omnes, passim. Item*, quiescere, expectare.
In Niphal, exscindi, succidi.
In Hiphil, silere facere, silentium indicere.
In Hithpael, exscindi, vastari. *Jerem.* 48. 2. *ut quidam interpetantur.*
דממה *Symm.* γαλήνη, tranquillitas, *Psalm.* 106. 29. *Item S.* ἠρεμία, quies. *Job* 4. 16.
דממה silentium.
דממה *A. Th.* αὔρα, aura. *Ps.* 106. 29. *Alii*, silentium.

דמן κόπρος, stercus. *S.* κόπριον, stercus. *Jerem.* 22. 19. *Item*, fimus.
דמנה *S.* πηλὸς, lutum. *Hesai.* 25. 10.
מדמנה sterquilinium, stercorationis locus. *Est item nomen proprium loci.*

דמע lacrymatus est.
דמע & דמעה δάκρυον, lacryma. *A. S. Malach.* 2. 13. *& passim omnes.* דמע *etiam metaphorice significat* liquorem, *veluti vini & olei.*

דמשק Damesec, Damascus. *Aliquando*, angulus, latus, *ut quibusdam placet.*

דן *Chald.* iste, ille. דנה ista, illa. כדנה secundum hoc.

דנג κηρὸς, cera. *Psalm.* 68. 3. *& alibi LXX.*

דעך דעכו *Aquila*, *Symmach.* ἀπεσβέσθησαν, exstincti sunt. *Psalm.* 117. 12. *LXX.* exarsit.
In Niphal, exstingui.
In Pual, exstinctum esse.

דפה *LXX.* σκάνδαλον, scandalum, offendiculum, infamia, probrum. *Psalm.* 49. 20.

דפק κρέκειν, pulsare.
In Hithpael, מתדפקים *Incert.* καὶ ἔκρουσαν, & pulsaverunt, & impegerunt. *Jud.* 18. 22.

דקק comminuit, & comminutus fuit. λεπτύνειν, extenuare, comminuere. *S. Th. Hesai.* 28. 28
In Hiphil, eodem sensu.
In Hophal, comminui. יודק *A. S. Th.* λεπτύνθησεται

θήσεται, in frusta comminuetur. *LXX.* βρωθήσεται, comedetur. *Hesai.* 28. 28.

דק minutus, tenuis, gracilis: Minutum, & res minuta.

דק *Aquila*, λεπτόν, minutum. *Symm. Theodotio*, Dac. *LXX.* σταγών, stilla. *Hesai.* 40. 15.

דק conopæum, aulæum, cortina. *Hesai.* 40. 22. *sic quidam. LXX.* καμάρα, fornix.

דקר *Aquila, Symmachus, Theodotio*, ἐκκεντεῖν, transfigere, confodere. *Zach.* 12. 10.

In Niphal, transfigi, ידקר *Aquila, Symmachus, Theodotio*, ἐκκενθήσεται, transfigetur. *Hesai.* 13. 15.

In Pual, transfixum esse.

מדקרות κεντήματα, transfixiones, *Symmach. Theod. Prov.* 12. 18.

דר parius lapis, parium marmor, seu lapis quidam pretiosus.

דרא דראן contemptus. *Item*, fastidium, nausea.

דרב דרבן stimulus, aculeus. *Plurale*, דרבנות aculei, *LXX. interpretantur* βούκεντρον, stimulus boum.

דרג מדרגה gradus, præcipitium. *LXX.* φάραγξ, vallis. *Chaldæus*, turres.

דרדר *Vide infra in* דרר

דרך calcavit, conculcavit. *Symmach.* ἐκτείνειν, extendere, intendere arcum. *Psalm.* 7. 13. *Item*, incedere, procedere. *S.* ὁδεῦσαι, iter facere. *Job* 29. 25.

Hiphil, deducere.

דרכים *Symm.* ληνοβατοῦντες, calcantes in torculari. *Jerem.* 25 30.

דרך ὁδός, via, *passim Omnes. Item*, mos, ratio, consuetudo. *S.* διάβημα, gressus. *Thren.* 3. 40.

לא דרך *S.* ἀνοδία, invia. *Job* 12. 24.

מדרך calcatio, vestigium.

דרכמון drachma. *Et plural.* דרכמונים drachmæ.

דרם דרום meridies, notus, auster, plaga meridionalis.

דרע *Chald.* brachium. אדרע *Idem ex Hebraïco* זרוע

דרר דרור libertas.

דרור *Aquila*, στρουθός, passer. *LXX.* τρυγών, turtur. *Psalm.* 83. 4. *Alii*, hirundo. דרדר carduus, tribulus.

דרש ζητεῖν, inquirere, percontari, *Omnes. Aquila, Symmachus*, ἐκζητεῖν, exquirere. *A. Deuter.* 11. 12. *in Appendice, & alibi. Incert. Jud.* 6. 29. אל־ידרשהו μὴ ἀντιποιήσαιτο αὐτῆς, ne sibi vindicet eam. *Symmachus, Job* 3. 4. דרשו *Symm.* πύθεσθε, percontamini, interrogate. 4. *Reg.* 1. 2.

Niphal, requiri, consuli.

מדרש commentarius, historia.

דשא βλαστεῖν, germinare, herbascere.

In Hiphil, A. LXX. βλαστεῖν, germinare. *Gen.* 1. 11.

דשא *A.* βλάστημα, germen. *LXX.* βοτάνη, herba. *Gen.* 1. 11. & *Th. Gen.* 1. 11. & *Jer.* 14. 5. *A. S.* πόα, herba. *Psalm.* 22. 2. *Alii*, herba tenera, herbula.

דשן impinguari, saginari.

In Piel, a cineribus purgare, cineres removere, *Item*, incinerare, in cineres redigere.

In Pual, תדשן *Aq. S. Th.* πιανθήσεται, impinguabitur. *Prov.* 11. 25. & *alibi.*

Ex Hophal & Hithpael compositum est הדשנה pinguefiet. *Hesai.* 34. 6.

דשן *A. S. Th.* πίων, pinguis. *Psalm.* 91. 15. *Aq. S.* λιπαρός, pinguis. *Psalm* 21 30.

דשן πιότης, pinguedo. *Aliquando Theodotio*, σποδιά, cinis. *S.* λίπος, pinguedo. *Jud.* 9. 9.

דת lex, edictum, jus. *Plural.* דתים leges, jura.

דתאא *Chald.* herba *ex Hebræo* דשא *mutato* ש *in* ת

דתבריא legisperiti. *Chald.*

ה

הא En, ecce. הא כדי ecce, sicut, perinde ac.

האח *Vide in* אח

הבהב *Vide in* יהב

הבל ἀτμίς & ἀτμός, vapor, *Omnes. Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Item*, vanitas. *Aq. S.* ματαιότης, vanitas. *Job* 7. 16. & *alibi. Aquila*, μάτην, frustra. *Job* 9. 29. & *alibi. Plural.* הבלים vanitates.

הבל evanescere, vanum fieri. תהבלו μὴ ματαιοῦσθε, ne vani evadatis. *Aquila, Theodotio*, μὴ γίνεσθε ἀτμίς, ne fiatis vapor aut inanitas. *S. Psalm.* 61. 11.

Hiphil, vanum efficere.

הבל *S.* ἄπορον, angustia. *Eccles.* 8. 14.

הבן הבנים ebena, ligna. *Ezech.* 27. 15.

הבר observare, contemplari, astra considerare. הברים *S. Th.* augures. *LXX.* astrologi. *Hesai.* 47. 13.

הגה *A. S. Quinta & Sexta Editio*, φθέγγεσθαι. *Psalm.* 2. 1. *A. Hesai.* 59. 11. *sed aliquando S. Th.* μελετᾶν, meditari. *Hesai.* 59. 11. & *Th. Hesai.* 27. 8. *ubi alii reddunt*, auferre. *Symm.* διαμελετᾶν, meditari. *Psalm.* 76. 13. *Item, Incert.* μινυρίζειν, meditari, submissa voce canere, cantillare, muginari. *Psalm.* 48. 5.

הגו ἀπέλασον, amove, abige. *Aq. Th. Prov.* 25. 4. *derivari potest a* נהג duxit; נהג enim vertitur ἐλαύνειν, ἀπελαύνειν. *Alibi* הגה *est* gemere, mussitare, *de columbis loquendo. Et* rugire, *de leonibus. Item*, auferre, removere.

Pual, amotus fuit.

Hiphil, mussitare.

בהגיגי *S.* ἐν τῷ ἀναπολεῖν με. *Psalm.* 38. 4. cum animo versarem.

הגה *A.* φθογγή, vox, sermo. *LXX.* μελέτη, meditatio. *S. Th. Job* 37. 2. *Aq.* ἀντίβλησις, collatio. *Ezech.* 2. 7. *S.* κατάλεγμα, querimonia. *Ezech.* 2. 7.

הגיג *LXX.* ᾠδή, canticum. *Alii*, meditatio.

הגיון *A. LXX.* ᾠδή, canticum. *S.* μέλος, *Psalm.* 9. 17. *Th.* φθογγή, loquela. *Psalm.* 9. 7. *vel* μελῴδημα, modulatio.

הגות meditatio. *Incert. vertit* μινυρίζει. *Ps.* 48. 4.

הגן הגון rectum, decens, conveniens.

הגינה recta. *Ezech.* 42. 12.

הדד הידד *A.* ἰασμός, iasmus, cantici genus. *S.* κατάφθεγμα, cantionis genus. *Jerem.* 25. 30. *Alii* celeuma, *vox ovantium, aliquando* הד

ἰασμὸς *formatur ex* ἴα ἴα, *quæ secundum Syrum vox erat jubilationis calcantium in torculari. Vide notam ad Jer.* 25. 30.

הדה *LXX* ἐπιβάλλειν, immittere. *Hesai.* 11. 8. *Alii*, injecit, immisit.

הדך contrivit. *LXX* putrefecit. *Job* 40. 7.

הדם הדום scabellum. *LXX.* ὑποπόδιον, suppedaneum, scabellum. *Psalm.* 109. 1.

הדם *Chald.* membrum, frustum. *Plur.* הדמין membra, frusta *Dan.* 2. 5.

הדס *Symmachus, LXX.* μυρσίνη, myrtus. *Hesai.* 55. 13. *item*, μυρσινών, ὦνος, myrtetum. *Incert. Jud.* 1. 35.

הדסים *Aquila*, μυρσινεῶνας, myrteta. *Zach.* 1. 8.

הדף deturbavit, depulit, expulit, impulit.

הדר *Symmac.* ἐτίμησε, honoravit, decoravit. *Exod.* 23. 3. תהדר δοξάσεις, gloria afficies, celebrabis. *Inc. Levit.* 19. 15.

Niphal,

Niphal, honore affici.

Hithpael, honorem sibi arrogare.

הדר ἀξίωμα, dignitas. *Aq. Psalm.* 8. 6. *& Ps.* 110. 3. *S. Hes.* 53. 2. *Item. S.* εὐδοξία, gloria. *Psalm.* 103. 1. *S.* ἀξιοπρεπὴς, dignitas, decorum, *vel* quod dignum & decorum est. *Psalm.* 89. 6. *Theodotio*, εὐπρέπεια, decor. *Psalm.* 109. 14. *Item*, honor. *& Aq. Symm.* εὐπρέπεια, decor, decorum, *sæpe. Vide Lexicon Græcum. Th.* μεγαλοπρέπεια, magnificentia. *Psalm.* 103. 1.

הדרה honor, decus, decor, majestas.

הדרא *Chald.* decor. *Dan.* 5. 18. *Et in regimine amisso* א, הדרי decor meus. *Dan.* 4. 33.

הדורים ὄρη, montes. *LXX. Hesai.* 45. 2. *& Michææ* 2. 9. *ubi legisse videntur* הרורים *Alii*, הדורים tortuosa, inæqualia.

הה ah! *Exclamatio dolentis. Ezech.* 30. 2.

הו οὐαὶ, væ, ho. *Amos* 5. 16.

הוא ille, ipse. הם ipsi & המה *Chald.* המון, *& per apocopen* המו ipsi.

הוד *A.* ὑπερμέγεθος, excelsa magnitudo. *Psalm.* 8. 2. *Alii*, decus, decor, gloria, majestas. *S.* αἶνος, laus. *Job* 37. 22. ἔπαινος, laus. *S. Ps.* 8. 2. φόβος, timor. *S. Th. Job* 39. 20. *Item S.* δόξα, gloria. *Prov.* 2. 9. *A.* ἐπιδοξότης, gloria. *Psalm.* 103. 1. *Th.* εὐπρέπεια, decor. *Job* 40. 5. אהוד *A.* ἐξομολογήσομαι, confitebor. *Vide in* ידה

הוה ἐγένετο, factum est, fuit. *Chald.* הוה & הוא

הוה ærumna, pravitas.

הוות *Aq.* ἐπίβυλον, insidiosum. *Psalm.* 5. 10. *LXX.* ματαία καρδία, vanum cor. *Psalm.* 5. 10. *S.* ἐπήρεια, nocumentum. *Psalm.* 54. 11. *& alibi. A.* ἐπιβυλὴ, insidiæ. *Psalm.* 56. 2. *& alibi. S.* ἐπηρεαστὴς, obtrectator. *Ps.* 56. 2. הוה *Symmach.* ὀδύνη, dolor. *Prov.* 19. 13.

Hinc verbum in Piel. תהותתו *A.* ἐπιβυλεύετε, insidiamini. *Psalm.* 61. 4. *ubi S.* ματαιοπονήσετε, vane laborabitis. *Alii reducunt ad radicem* התת

יהוה ἀδωναὶ, κύριος, *Omnes. Samaritanus legit* Ιαβέ. *Vertitur & δεσπότης. Aq. Ps.* 61. 12. *& S. Ps.* 29. 8.

הוי οὐαὶ, væ, *Omnes. Alii*, heu, hei, eheu, ah, væ, ô, heus.

הוך *Chald.* proficisci, ire, pervenire.

הום והמם *Aquila*, φαγεδαινώσει αὐτὰς, morbo edacitatis affliget eos. *Symm.* ταράξει αὐτὰς, turbabit eos. *Alii*, affliget, perdet eos. *Deut.* 7. 23. *Alii hoc exemplum reducunt ad radicem* הים frangere, confringere, tumultum facere, turbare. *Alii ad* המם turbare, profligare, quassare, conterere. *At certum est hoc loco postremum* ם *esse pronomen servile, & significare eos, ut omnes Veteres interpretantur.*

In Niphal, turbari, tumultuari.

In Hiphil, ואהומה *Symmach.* καὶ συνεχύθην, & confusus sum. *Psalm.* 54. 4. *LXX.* turbatus sum. *Alii*, & perstrepam.

מהומה *Aquila*, φαγέδαινα, edacitatis morbus. *Sym.* ταραχὴ, turbatio. *Vide in Lexico Græco. Plur.* מהומות vexationes. מהומה *Alii*, vexatio, pernicies, turbatio, strepitus, tumultuatio. *Sym.* ἀχορτασία, insatiabilitas. *Deut.* 28. 20.

הון *Aquila, Sym. Th.* ὕπαρξις, substantia. *Exempla vide in Lex. Græco. S.* πλοῦτος, divitiæ. *Prov.* 1. 13. *S.* βίος, vita. *Prov.* 8. 18. *Plural. constructum* הוני opes.

הזה *semel occurrit* הוזים *A. Theodotio*, φανταζόμενοι, imaginantes. *Symmac.* ὁραματισταὶ, visionarii. *LXX.* ἐνυπνιαζόμενοι, somniantes. *Hesai.* 56. 10. *Alii*, stertentes.

הי heu, væ. *Ezech.* 2. 10. *Hebræi volunt idem esse quod* נהי. *Vide in* נהה

היא αὕτη, αὐτὴ, illa, ista, ea. *Sæpe scribitur &* הוא *Plural.* הן αὐταὶ, ipsæ. להן ipsis, אליהן ad ipsas, ההנה istas. 1. *Reg.* 17. 28.

היבל *Chaldaicum. Vide infra in* יבל

היה *Omnes*, ἐγένετο, fuit, factum est.

In Niphal, נהיה fieri, effici. *Item* deficere, auferri, confici.

אהיה Ehie, *nomen Dei proprium*, *A.* ἔσομαι, ero. *Exod.* 3. 14.

היך quomodo. Idem quod איך *commutato* א *in* ה 1. *Paral.* 13. 12.

היכל *Vide in* הכל

הימן *Vide in* אמן

הין ההין paratus fuit, paratum se obtulit, ultro & prompte voluit. *Deducunt ab* הן ecce.

הין εἰν, in, *vel* hin, *mensuræ genus. Est mensura liquidorum.*

הכל היכל *Aquila, Symmachus, Theodotio*, ναὸς, templum. *Vide Lexicon Græcum in voce* ναός. *Alii etiam*, palatium, regia.

הכר obfirmavit se. *Job* 19. 3. *LXX.* incubuit.

הכרה obfirmatio, obduratio. *LXX.* turpitudo. *Alii vertunt* agnitio, *quasi derivatum a* נכר

הלא הלאה ἐπέκεινα, ultra.

Hinc verbum הנהלאה ἀπωσμένην, expulsam. *Mich.* 4. 7. *Alii*, procul dissitam *vel* disjectam.

הלך πορεύεσθαι, ire, abire. *Aq.* περιπατεῖν, ambulare. 90. 6. הלך ἀνεχώρησεν, recessit. *S. Cant.* 5. 17. יהלך *A.* ᾤχετο, discessit, abiit. *Job* 4. 15.

Niphal, נהלך dejici.

Piel, deducere, ad eundum pellere. *A.* περιπατεῖν, ambulare. *S.* ὁδεῦσαι, iter facere. *Psalm.* 85. 11.

In Hithpael, obambulare. והתהלך *S.* ἀναστραφήσεται, revertetur. 1. *Reg.* 2. 35. *A.* ἐμπεριπατήσει, inambulabit. 1. *Reg.* 2. 35. *Incert. Psalm.* 14. 9.

התהלך *S.* ἐπηκολούθησε, sequutus est. *Gen.* 6. 9. התהלך *A.* περιεπάτει, ambulabat. *Gen.* 6. 9.

הלך itio.

הלך *Aquila*, παροδίτης, viator. *Symmachus*, ξένος, hospes. 2. *Reg.* 12. 4. *ubi Theodotio*, ὁδοιπόρος, viator.

הלך *Chald.* vectigal, tributum. *Esdræ* 4. 13.

הליך ambulatio, incessus. *Plural.* הליכי *Job* 29. 6.

הליכה πορεία, gressus. *Symm. Psalm.* 67. 24. *Item*, ὁδοιπορεία, iter. *Incert. Job* 6. 19. *Plural.* הליכות, incessus.

מהלך iter, profectio, *vel* ambulacrum. מהלכים, viæ, ambulandi loca.

תהלכות progressiones.

הלל insanire.

In Niphal, laudari. *Alii*, stultum esse.

In Piel, Aquila, Symmach. ὑμνεῖν. *Sym.* ὑμνολογεῖν, hymnis celebrare, laudare, *sæpe. Symm.* ὑμνοποιεῖν, hymnos facere. *Exempla vide in Lexico Græco ad illas voces. Item*, αἰνεῖν, *S. Ps* 10. *secund. Hebræos vers.* 3. laudare. *A.* καυχᾶσθαι, gloriari. *Psalm.* 43. 9.

והולל *S. Th.* ἐξιστῶν, mente excedere faciens. *Job* 12. 17.

In Piel, item eadem forma, πλανᾷν, errare facere. *A. Eccl.* 7. 7. *Item eadem forma*, *S.* στασιάζειν, seditionem movere; & *S.* θορυβεῖν, turbare. *Eccles.* 7. 8. *Incert.* καταστασιάζειν, seditionem excitare. *Psalm.* 101. 9. *ubi LXX.* παρανομεῖν, inique agere.

In Pual, laudatum & celebratum esse. הוללו *Symm.* ἐπῃνέθησαν, laudati sunt. *Psalm.* 77. 63.

In Hiphil, splendere, lucere.

In Hithpael, laudare se, jactare se, laudibus se extollere, gloriari. *Item*, insanire. ויתהלל *Aquila*, καὶ παρείετο, & præteribat. *LXX.* προσεποιήσατο, simulabat. 1. *Reg.* 21. 13. יתהללו ἀλαζονευόμενοι, arroganter agentes. *Incer. Psalm.* 48. 8. התהללו *A.* καυχᾶσθε. *Ps.* 104. 3. *& alibi. Item A.* ὑμνεῖν, celebrare. *Prov.* 31. 30.

הילל *A.* ululans. *Alii*, lucifer. *Hesai.* 14. 12.

הלול laus, laudatio. *Plural.* הלולים αὐλοὶ, tibiæ, fistulæ. *S. Psalm.* 86. 7. *Th. Jud* 9. 27.

הוללה *Aq. S.* πλάνη, error. *Eccles.* 1. 17. *& alibi. LXX.* παραφορὰ, insania. *Eccles.* 2. 12. הללאת *Samar.* συμβολαὶ, commissuræ. *Exod.* 26. 5. הוללות αὐθάδεια, procacitas, ignorantia. *S. Eccles.* 9. 3.

מהלל laus. *S.* θόρυβος, tumultus. *Eccl.* 2. 2. *A.* πλάνησις, error. *Ibid.*

תהלה *S.* αἶνος, laus. *Psalm.* 70. 8.

תהלה *S.* ματαιότης, vanitas. *LXX.* σκολιὸν, pravum. *Job* 4. 18. *ubi Alii*, laudem, *Aq.* φέγγος, splendor, *Alii* gloriationem *vertunt.*

הללות *Theodotio*, παραφοραὶ, furores. *Eccles.* 1. 17. *& alibi.*

תהלה *A. S.* ὕμνησις, laus. *A. S. Th.* ὕμνος, hymnus. *Ps.* 21. 4. *& sic frequenter* ὕμνος. *S.* αἶνος, laus. *Ps.* 70. 8. ἔπαινος, laus. *Th. Psalm.* 9. 15. *Plural.* תהלות laudes, *& forma masculina* תהלים laudes.

הלם contudit, obtudit, enervavit. הלמו ἀνεκοπήθησαν, resectæ sunt. *Th. Jud.* 5. 22. הלומי *Aquila*, κατελασμένοι, malleo ducti. *Hesai.* 28. 1.

הולם tusio.

הלום huc, hîc.

הלמות malleus, tudes. *Jud.* 5. 26.

יהלום adamas, lapis pretiosus. *Exod.* 28. 18. *quia contundit & confringit omnes alios lapides.*

מהלמות *S.* σφυροκοπίαι, mallei percussiones, contusiones. *Prov.* 19. 29. *Ubi LXX.* τιμωρίαι, supplicia. *Theodotio autem* συγκλάσεις, confractiones.

הם ipsi. *Plur. pronomen.* המו *Plur. Chaldaïcum*, ipsi. *Vide in* הוא

המה ἠχεῖν, sonitum edere. *S. Psalm.* 45. 4. המו *Aq.* συνήχθησαν, congregatæ sunt. *Ps.* 45. 7. *A.* ταράσσεσθαι, turbari. *Vide Lexicon Græcum.*

ὀχλάζειν, tumultuari. *Aq. Ps.* 58. 7. *ubi S.* συνηχεῖν, sonitum edere. *Psalm.* 58. 7. *& alibi. S.* θορυβεῖν, tumultuari. *Ps.* 42. 5. *& alibi.* תהמי ἀνάμεινον, exspecta. *A. S. Psalm.* 41. 6.

המיה *Aquila*, χολάζουσα, vacans, otiosa. *Proverb.* 7. 11. *Alii*, audax. *Alii*, strepitus.

המון *Aquila, Theodotio*, ὄχλος, turba. *Hesai.* 33. 3. *& alibi. al.* πλῆθος, multitudo. *Incert.* ἦχος, sonitus, tumultus. 2. *Reg.* 18. 29. *& alibi. Plur.* המונים, multitudines.

המים streperi, thrasones, *ut quidam explicant. Ezech.* 7. 1.

המית strepitus. *Sic aliqui Prov.* 19. 18. *sed Aquila* θανατῶσαι *vertit*, *a* מות

מהומה *Symmac.* ταραχὴ, turbatio. *Deut.* 7. 23. *Ab hac radice deducere videtur S. ut ex interpretatione arguitur. Alii omnes ab* הום *derivant, ubi vide sis.*

המולה *Vide in* מלל

המם profligavit, contrivit, quassavit. *LXX.* conturbavit. והמם ὀλεσήσει, excedet, excedere faciet. *Th. Deut.* 7. 23. *Alii hoc exemplum locant in radice* הים

המן יען המנכם *Aquila*, eo quod numerati estis. *S.* multitudo vestra fuit. *Alii*, multiplicati estis. *Ezech.* 5. 7.

Alii המון *reducunt ad hanc radicem.*

המס מים המסים *Sym.* ἐτάκη θάλασσα, tabuit mare: *& sic etiam LXX. & Vulgata quasi ex* מסם *Hesaiæ* 64. 2. *Alii* המסים *vertunt*, cremia, vel stipulæ. *Alii*, res liquidas.

המר מהמרות *LXX.* ταλαιπωρίαι, miseriæ. *Alii*, scrobes, foveæ. *Psalm.* 139. 11.

הן en, ecce. *Aq.* ἰδοὺ δή, ecce utique. *Job* 13. 15. *S.* ὅρα, vide. *Job* 4. 18 הנה *A.* ἰδοὺ, ecce. *Exod.* 3. 4. *& alibi tam Aquila, quam alii.*

להן *Vide in* הוא

הנה huc, ἐνταῦθα. *Theodotio*, *Jud.* 4. 20. *& alibi.* הנה ודנה huc & illuc.

עד הנה *Aquila*, ἕως νῦν, usque ad hoc tempus. 1. *Reg.* 1. 16.

הסה *Piel*, *S.* σιγᾶν, silere. *Jud.* 3. 20. הס *S.* σιώπα, sile, tace. *A.* ἡσύχασον, quiesce. *Amos* 6. 10.

In Hiphil, silere fecit.

הפך *A.* ἔστρεψεν, vertit, vertit se, mutavit se. *Sym.* μετεχρώσθη, cute mutatus est. *Levit.* 13. 13. הפכתם ἐξετρέψατε, evertistis. *Th. Jerem.* 23. 36. *Item*, mutari, converti, vertere se, commutare se, in aliam se formam vertere.

In Niphal, *S.* μεταστρέφεσθαι, verti, converti. *Psalm.* 31. 4.

In Hophal, ההפך conversa est. *Job* 30. 15.

In Hithpael,

התהפך ἀναστρέφεται, vertitur, revolvitur. *Job* 37. 12. מתהפך *Incert.* κυλιομένη, convolvens se. *Jud.* 7. 13.

הפך diversum, contrarium. *Ezech.* 16. 34.

הפכה subversio. *Gen.* 19. 29. הפכות *Symm. Th.* στρεβλά, tortuosa. *Prov.* 8. 13.

הפכפך volubilis, versatilis. *Prov.* 21. 8.

מהפכה subversio.

מהפכת *S.* στρεβλωτήριον, vel βασανιστήριον, tormenti locus, *vel* cruciandi instrumentum. *LXX.* καταῤῥάκτης, cataractes, *quo significatur etiam cruciandi instrumentum, ubi carnes lacerabantur & rumpebantur; id enim indicare videtur nominis etymon. Alii*, carcer. *Alii minus recte, ni fallor*, cippus. *Jerem.* 20. 2.

תהפכה perversitas. *Deut.* 32. 20.

תהפכות στρεβλά, tortuosa. *S. Prov.* 23. 33. *Alii interpretantur* perversitates.

הצן *semel reperitur Ezech.* 23. 24. *quidam vertunt*, currus falcatus. *LXX. interpretantur* ἅρματα, currus *in plurali.*

הרג ἀποκτείνειν, occidere, interficere, perimere. *A. S. Th. Gen.* 4. 15. *Sym. Psalm.* 10. *secundum Hebr.* 8. *Item*, ἀναιρεῖν, occidere. *Th. Job* 5. 2.

In Niphal, interfici, occidi.

In Pual, *idem.*

הרג *S.* σφαγὴ, cædes, occisio. *Hesai.* 30. 25.

הרגה *Idem.*

הרה *Aquila, Symmachus*, συλλαμβάνειν, concipere. *Hesai.* 7. 14. והרית ἐν γαστρὶ ἕξεις, in utero habebis. *Th. Jud.* 13. 3. הרת ἔμβρυον ἔχουσα, fœta, fœtum habens. *Incert. Exod.* 21. 22.

In Pual, concipi.

הורה genitor. *Symmachus*, *Psalm.* 29. 8. *ubi legitur hodie* העמדתה להררי עז, stare fecisti monti meo virtutem, *legit haud dubie* להורי *pro* להררי, *quasi ex* הורה *nam vertit* τῷ προπάτορί μου, progenitori, *vel* atavo meo. *Siquidem*, *ut in Præliminaribus monemus*, *non infrequens est τῶν* ר *in* ו *commutatio ob earum litterarum similitudinem. Plural. constructum*, הורי.

הורה genitrix. *Plural.* הרות gravidæ, prægnantes, uterum gestantes.

הרה gravida, prægnans. *S.* ἐπίτοκος, vicina partui. 1. *Reg.* 4. 19.

הריה *Idem. Plural.* הריות gravidæ, prægnantes.

הרון conceptus. *Aquila*, σύλληψις, conceptio. *S. Th.* κύησις, partus. *Gen.* 3. 16. *in Appendice.*

הריון *Aquila Symmachus, Theodotio, Quinta Edit.* σύλληψις, conceptio, conceptus. *Osee* 9. 11.

הרהר *Chald.* cogitavit. *Unde nomen plurale* הרהרין cogitationes. *Dan.* 4. 2.

הרמון & הרמנה *Idem quod* ארמון. *Ibi vide.*

הרס *A. Th.* καθαιρεῖν, evellere, demoliri, destruere. *Jerem.* 1. 10. *Alii*, diruere, destruere, demoliri. הרסה κατάσκαψον, suffodito. *Incert.* 2. *Reg.* 11. 25.

In Niphal, destrui. יהרכון *A.* καθαιρεθήσονται, diruentur, destruentur. *S.* κατελύθησαν, destructi, dissoluti sunt. *Psalm.* 10. 3.

In Piel, destruere.

הרס *A. Th.* Ἄρες, Ares, *quasi nomen proprium civitatis. S.* ἡλίου, solis civitas. *Alii*, destructio. *Hesai.* 19. 18.

הריסות destructio. *Reperitur etiam in plurali. Amos* 9. 11.

הרר ὄρος, mons, *Omnes. Hinc plurale* הררים montes, *& in regimine* הררי. *Alii volunt* י *esse affixum.*

הר ὄρος, mons. *Item*, montana loca. *Plural.* הרים montes.

הררי montanus *secundum quosdam. Alii volunt* י *esse affixum.*

התל *Piel, A. S.* παραλογίσασθαι, fallere. *Exod.* 8. 29. *al. vers.* 25. eludere, illudere, *& alibi. Item*, ludificare.

In Pual, delusum esse.

התלים ludificationes, illusiones. *Job* 17. 2.

מהתלות ludificationes, illusiones. *Hesai.* 30. 10.

התת *Piel*, *LXX.* ἐπιτίθεσθαι, invadere. *Alii*, prava moliri, insidiari, machinari. תהותתו *A.* ἐπιβουλεύετε, insidiamini. *S.* ματαιοπονήσετε, vane laborabitis. *Alii*, prava, vel ærumnas machinabimini. *Psalm.* 61. 4.

ו

וו Uncinus, uncus *in Exodo. Ab unci enim forma littera* ו *& nomen habebat, & figuram antiquitus, ut videtur, unco viciniorem. Alii pugnant Vau Samaritanum propius accedere ad unci formam: ideoque Samaritanum esse priscum Hebræorum characterem.*

Plurale ווים unci.

ז

זאב λύκος, lupus. *sic LXX. semper. Aquila vero* πάρδαλις, pardalis, *vel* leopardus. *Habac.* 1. 8. *Plurale*, זאבים lupi.

זאת *pronomen fœmininum. Vide infra in* זה

זבב זבוב μυῖα, musca. *Plurale constructum* זבובי μυῖαι, muscæ. *S. LXX. Vulg. Ecclesi.* 10. 1.

זבד dotare. *Gen.* 30. 10.

זבד donum, dos, donatio. *Ibid.*

זבח *Aquila*, θύειν, mactare *vel* mactare victimam. *Psalm.* 26. 6. θυσιάζειν, immolare, sacrificare. *A. S. Osee* 8. 13. *& alibi sæpe.*

In Piel, *idem.*

זבח θυσία, *Aquila*, *Symmachus*, sacrificium, victima. 1. *Reg.* 20. 29. *Item*, mactatio, *vel* animalia mactationi deputata. *Plural.* זבחים, mactationes, victimæ, sacrificia, *vel* animalia sacrificio destinata.

זבחח *Idem. Plural.* זבחות sacrificia, mactationes, hostiæ.

מזבח θυσιαστήριον, altare, *Omnes passim. S.* ἄδυτον, templi adytus. *Psalm.* 25. 6. *Aquila*, *Theodotio*, θυμιατήριον, *Jerem.* 52. 17. *videtur ibi significare*, altare suffimenti. *Plural.* מזבחות altaria.

זבל habitavit, cohabitavit. *Genes.* 30. 20. יזבלני *Aq.* συνοικήσει μοι, habitabit mecum *in Append.* Inde ortum nomen Zabulonis.

זבל זבול *A.* κατοικητήριον, habitaculum. *Symmachus*, οἴκησις ἔντιμος, habitatio honorabilis. *Psalm.* 48. 15. *Ubi vocem* ἔντιμος, *διαφορητικῶς adjicit Symmachus, ad seriem Psalmi respiciens: quia ibi agitur de viris potentibus, qui postquam hujus vitæ dies feliciter opulenterque transegerunt, derepente ad inferos ab habitatione sua honorabili dejiciuntur.*

זבלה *Idem. LXX.* τάξις, ordo. *Habac.* 3. 11.

זבן *Chald.* ἐξαγοράζειν, redimere. זבנין *Theod.* ἐξαγοράζετε, redimitis. *Dan.* 2. 8. *Alii*, emere, redimere.

זג cortex, *seu* folliculus. *LXX.* γίγαρτον, acinum. *Num.* 6. 4. *Item*, cutis exterior uvarum.

זה hic, iste, hoc, istud.

בזה hîc, hoc loco. מזה ἐντεῦθεν, hinc. *Incert.* 1. *Reg.* 14. 4. *Aliquando* זה *solum significat*, hac, istac. *Item*, כזה secundum hoc. *Aliquando* זה *per jam exponitur.*

זה *fœmininum*, hæc, ista; hoc, istud.

זו *per omne genus*, hic, iste; hæc, ista; hoc, istud.

זאת hæc, hoc; ista, istud.

זהב χρυσίον, aurum, *Omnes. Metonymice*, aureus nummus. *Metaphorice*, serenitas, serenum, lux aurea. *Item metaphorice*, limpidus, aureus liquor. Talmudici, inquit Buxorf. septem genera auri numerant in *Joma* fol. 44. 2: Primum זהב generale est. 2. זהב טוב aurum bonum, *Genes.* 2. 12. quod distinctum ab auro vulgari 3. זהב אופיר, aurum Ophir, de quo in אפר 4. זהב מופז Vide in פזז. 5. זהב שחוט 2. Paral. 9. 15. Vide שחט 6. זהב סגור 1. Reg. 6. 29. Vide סגר 7. זהב פרוים aurum Parvaiim. 2. Paral. 3. 5. sic dictum, quod simile sit לדם הפרים sanguini juvencorum. Hæc illi. Sed sunt plura, veluti בצר, חרוץ, כתם, quæ vide suis locis.

זהם *In Piel*, fastidivit, repulit. *Job* 33. 20. *Item*, detestatus est. *In Targum est*, polluere, inquinare.

זהר *In Niphal*, admoneri, *& alia significatione*, splendere, fulgere. יזהרו *LXX. Th.* λάμψουσι, splendebunt. *Dan.* 12. 3. *A.* φυλάξασθαι, custodire. *S.* præcavere. *Ecclesi.* 4. 13.

Hiphil, הזהרת *Aquila*, ἐξαγγελεῖς, mandabis. *Exod.* 18. 20. *S.* προφυλάξεις, custodies, servabis. *Ezech.* 3. 17. *Alii*, splendere, fulgere, *vel alia significatione*, monere, admonere, præmonere, commonefacere.

זהר *Aq. S.* φέγγουσα, splendens, αὔρα, aura, *Theod. Ezech.* 8. 2. *Alii*, splendor.

זהירין *Chald.* moniti, cauti.

זוב ῥέειν, fluere, *Omnes. Specialiter dicitur de fluxu sanguinis menstruatæ, necnon de fluxu seminis viri.*

זב ῥέων, fluens. *Exempla multa sine nominibus Interpretum vide in Lexico Græco.* vel γονορρυής, seminifluus.

זוב profluvium, fluxus.

זוד ὑπερηφανεύειν, superbire, *Omnes. Item*, superbe & arroganter agere.

In Hiphil idem. יזידון ὑπερηφανεύσονται, superbe agent. *A. Deut.* 17. 13. *in Append.*

זד superbus, arrogans, ὑπερήφανος. *A. S. Exempla vide in Lexico Græco. Plural.* זדים superbi.

מים הזידונים *Aquila vertit* ὡς τὰ ὕδατα ὑπερήφανοι, quasi aquæ superbi. *Symmachus & Theod.* τὰ ὕδατα ὑπερήφανα, aquæ illæ superbæ. *LXX.* τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον, aquam intolerabilem. *Hieron.* aquæ superbiæ. *Alii*, aquæ tumidæ vel inflatæ. *Psalm.* 123. 4.

זוה זוית *A.* ἐπαγώνια, angularia. *Hieron.* anguli. *Ps.* 143. 12. *Alii*, cellæ, promptuaria. *LXX. id habent quasi adjectivum vocis* θυγατέρες, *vertunt enim*, κεκαλλωπισμέναι, ornatæ, decoratæ.

זוז מזוזת *LXX.* ἀναπτυσσόμενος, apertus. *Ezech.* 41. 21. *ac si esset participium verbi* זוז

מזוזה *LXX. Theod* φλιά, limen. *Aq. LXX. etiam* σταθμός, postis. *Deuteron.* 11. 20. *in Append. Plural.* מזוזות postes. *Deuteron.* 6. 9. *ubi LXX. vertunt* φλιάς, limina.

זיז *Aquila*, παντοδαπία. *Vulgata*, omnimoda gloria, *ubi Aquilæ interpretatio a Vulgata exprimi videtur. Symmachus, Theodotio*, πλῆθος, multitudo. *LXX.* εἴσοδος, ingressus. *Hesai.* 66. 11. *Alii*, splendor.

זול vile esse. *LXX.* ταπεινοῦν, humiliare. *Jerem.* 2. 36. *Alii*, vilipendere se. זלים *LXX.* συμβαλλόμενοι, conferentes. *Alii*, vilipendentes, *vel*, quasi vile spargentes. זלות ζολλώθ. *Aquila*, εὐωνισμένοι, vilipensi. *Symm.* εὐτελεῖς, viles. *Psalm.* 11. 9. *LXX. pro prima persona perfecti habuerunt, ex duplicanti* זלל *vertunt enim* ἐπολυώρησας, multiplicasti. *Hieronymus*, vilissimi *cum A. & S. Alii*, vilitates, vilia quæque.

In Hiphil, vilipendere, *LXX.* ταπεινοῦν, humiliare.

זולל vilis, *Omnes.*

זלה vilitas.

זון *Chald.* alere, pascere, sustentare.

זן alimentum. *Sic quidam Psalm.* 143. 13. *ubi LXX. vertunt*, τοῦτο, hoc.

מזון alimentum, esca. *Dan.* 4. 9.

מזונים bene pasti. *Jerem.* 5. 8. *Kirkerus putat ad hanc vocem pertinere* θηλυμανεῖς, *emissarii apud LXX. sed Hieron. ad sequentem vocem refert* משכים, *Ps.* 61. 10. *Alii vertunt*, armati.

זונה *Vide in* זנה

זוע movere, commovere se. *LXX.* σαλευθῆναι, commoveri.

זועה *Aquila*, βρασμὸς, ebullitio, æstus. *S.* σεισμὸς, concussio. *LXX.* ἐλπὶς πονηρὰ, mala spes. *Theodotio*, κίνημα, motus. *Hesai.* 28. 19. *Sic illi quatuor Interpretes eodem loco. Verum LXX. in hac voce multum variant: nam modo vertunt* ταραχὴ, turbatio; *modo*, κίνησις, commotio; *alibi*, διασπορὰ, dispersio; *alibi*, ἀνάγκη, necessitas.

Piel, מזעזעים *LXX.* ἐπίβουλοι, insidiatores. *Alii*, commoventes se. *Habac.* 2. 7. *Ex duplicata syllaba.*

זור alienari, abalienare se. *Item*, premere, comprimere, comprimi, abalienare se.

Niphal, ויזר ἀπεπίασε, compressit. *Inc. Jud.* 6. 48.

Piel, זורר sternutare.

Hophal, alienum fieri.

זורה *Aq. Th.* τὸ θαλφθὲν, quod fotum est. *Sym.* τὸ συνεσφραμμένον, quod convolutum est. *Hesai.* 59. 5. *ubi LXX.* συντρίψας, cum contrivisset. *Alii*, compressum.

זר *Aq.* ἀλλότριος, alienus. *Psalm.* 80. 10. *& alibi. Symm.* ξένος, peregrinus, extraneus, *Ibid. Plural.* זרים extranei, peregrini. *Fœminin.* זרות extraneæ, peregrinæ.

זרא *Symmachus*, ἀπεψία, cruditas. *LXX.* χολερὰ, cholera. *Vulgata*, nausea. *Num.* 11. 20. *Alii*, fastidium, nausea, ejectamentum.

מזור *Aq.* ἐπίδεσις, *Osee* 5. 13. vel συνδεσμος, colligatio vulneris. *Alii*, vulnus. *Osee* 5. 13. *ubi LXX. vertunt*, ὀδύνη, dolor.

זחח *Niphal* נזח, ἀποσπᾶν, evellere, abstrahere. *Inc. Exod.* 28. 28. *Alius ibidem*, ולא־יזח καὶ μὴ ἀποκλίνητε, & ne declinetis. *ubi LXX.* ἵνα μὴ χαλᾶται, ne laxetur, ne effluat. *Alii item*, defluere, laxari.

זחל timuit, veritus est. *LXX.* σύρειν, trahere. *Item Alii*, repere, serpere. *Hinc Chaldæi dicunt* דחל, repere, reptare, serpere. *Alibi LXX.* φοβεῖσθαι, timere.

זחלי serpentes, reptilia. *LXX.* σύροντες, trahentes. *Michææ* 7. 17.

זיו *Chald.* splendor. *Th.* μορφὴ, forma. *Alius*, λέξις, sermo, dictio. *Dan.* 7. 28. *Plurale constructum* זיוי, splendores.

זו Ziu, *vel Zif mensis* Aprilis *nomen.* 3. *Reg.* 6. 1. *LXX. vertunt*, in mense secundo. *Putatur esse Tyriorum & Phœniciorum nomen, sicut* Bul *&* Ethanim, *quæ in eodem libro occurrunt.*

זיז *Symmach.* ζῶον, animal. *LXX.* μόνιος, singularis ferus. *Psalm.* 79. 14. *Aquila*, παντοδαπὰ, universitas. *Psalm.* 49. 11. *Aquila*, παντοδαπία, universitas, omnigena copia. *Symmachus, Theodotio*, πλῆθος, multitudo. *Hesai.* 66. 11.

זין *Chald.* armatura, instrumenta armorum. *Dicitur &* זינא

זיף αὐχμὸς, allidiatum, siccitatum: *aliis est nomen proprium.* 1. *Re.* 26. 2.

זיק scintilla, S[illegible]a. *Item LXX.* πέδη, compes, χειροπέδη, ma[illegible]ica. *Alii*, malleolus, fasciculus, *atque etiam* laqueu[illegible] piceus. *Plur.* זקים scintillæ, *ubi LXX. vertunt* λόγες, verba. *Prov.* 26. 18. *In forma fœminina* זיקות scintillæ.

זית ἐλαία, oliva, olivetum. *Psalm.* 51. 10. *Item*, ἔλαιον, oleum. *Plural.* זיתים, oleæ. *Deut.* 28. 40.

זכה לא־זכו *A.* οὐ διαυγισθήσονται, non dilucidæ erunt. *Symmach.* ἄῤῥυπος ἔσαι, mundus & sine sordibus erit. *Alii hoc exemplum referunt ad radicem sequentem* זכך *Job* 25. 4. *&* 5. תזכה *A.* ὑπερκειθῆς, judicio vincas. *Psal.* 50. 6. *ubi LXX.* ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, cum judicaris. *Alii* זכה purus, mundus fuit, purum habuit, seu pronuntiavit.

In Piel, purificare. *A. S.* καθαρίζειν, purum reddere. *Psalm.* 72. 13. *Sym.* λαμπρύνειν, splendentem reddere. *Prov.* 20. 9. *LXX.* δικαιοῦν, purgare, defendere, justum declarare. *Alibi LXX.* κατορθοῦν, dirigere, corrigere, emendare.

In Hithpael, purificare se. *LXX.* καθαρὸς γίνεσθαι, purum effici.

זכו *Chald.* puritas. *Dan.* 6. 22.

זכך purum & mundum esse. זכו *Sym.* ἄσπιλος, supple ἐςὶ, sine macula est (cœlum) *LXX.* καθαρὸς, purum est. זכו *A.* διαυγισθήσεται. *Job* 25. 5. *Vide supra in* זכה

זכו *Symmachus*, ἄχραντοι, immaculati. *Thren.* 4. 7.

In Niphal, emundatus est.

In Hiphil, emundavit, purificavit.

זך *A.* διαυγὴς, pellucidus. *Prov.* 16. 2. *Item*, mundus, purus. זכה διαφανὴς, pellucidus. *Incert. Levit.* 24. 7.

זכוכית *S.* κρύσαλλος διαφανὴς, crystallus pellucida. *Job* 28. 17. *Alii*, vitrum. *Alii*, gemma nitidissima. *LXX.* ὕαλος, vitrum.

זכר *Sym.* ἀναμιμνήσκειν, recordari. *Ps.* 77. 4. *& alibi.* זכר *Aq.* μνήσθητι, recordare. *Job* 40. 27. *Sic Omnes. Sym.* ἀναπολεῖν, in mente versare. *Psalm.* 41. 5.

In Niphal, memorari, commemorari, in memoria esse. לא יזכר *S. LXX.* οὐ μνησθήσεται, non commemorabuntur. *Job* 28. 18. *Aliquando etiam*, masculum nasci.

In Hiphil, memorare, in memoriam revocare, memoriam celebrare. *Aq. S.* ἀναμιμνήσκειν, commemorare. 2. *Reg.* 8. 16. מזכיר ὁ ἀναμιμνήσκων, commemorator, a commentariis; *ubi LXX. habent*, ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων super commentaria.

זכר μνῆμα, memoria, & μνημόσυνον, memoriale, *Omnes. Sym.* ἀνάμνησις, commemoratio. *Exod.* 3. 15. *Aliquando etiam*, odor.

זוכר *S.* μνεία, memoria. *Thren.* 3. 19.

זכר ἄρσεν, mas, masculus, *Omnes. A. S. Th. Gen.* 1. 27. *Plural.* זכרים masculi, mares.

זוכר *item*, mas, masculinum.

זכרון memoria, monimentum. *Aq. Symm.* μνημόσυνον, memoriale, monumentum. *Exempla vide in Lexico Græco. Plurale constructum* זכרוני memorialia, memoriæ. *In forma fœminina* זכרנות memorialia, memoriæ.

אזכרה suffimentum, odoramentum. *Levit.* 24. 7. *Alius vetus Interp. & LXX. forte melius*, ἀνάμνησις, rememoratio.

זלג מזלג *LXX.* κρεάγρα, fuscinula extrahendis ex olla carnibus

carnibus. *Alii item*, fuſcina, fuſcinula. *Plur.* מזלגות fuſcinæ, fuſcinulæ.

זלל זולל *Aquila, Symmachus, Theodotio*, συμβολοκόπος, qui ad convivia ſymbolam dat. *Alii*, epulo, comeſſator. *Prov.* 23. 21. *& alibi.* *Plural.* זוללים comeſſatores.

זלזל זלזלים rami, culmi. *Alii*, flagella in vitibus. *LXX.* βοτρύδια μικρὰ, racemuli parvi. *Heſai.* 18. 5.

זלעפה *LXX.* καταιγὶς, procella. *Alii*, preſter, procella. *Plural.* זלעפות, procellæ.

זולת זולת præter, niſi, excepto quod. *Aq.* παρεκτὸς, præter. *Deut.* 1. 36. *in Appendice.*

זמם *Symmachus*, βουλεύεσθαι, conſilium inire. *Pſal.* 139. 9. ἐννοεῖν, cogitare. *Aquila*, *Deut.* 19. 19. *in Appendice & alibi. Theodotio*, *Prov.* 30. 32. יזמו *Symm.* λογίσονται, cogitabunt. *Gen.* 11. 6. *in Append.*

זמם cogitatio, ſcelus, ſcelerata cogitatio.

זמה *S. Th.* ζέμμα. *Vide in Lexico Græco ad vocem* ζέμμα. *A. Th.* ἔννοια, cogitatio. *Prov.* 24. 9. *& Sym. ſæpe. Eſt autem ut plurimum* cogitatio in malum. *Aq.* μύσος, abominatio. Levit. 18. 17. *Item*, ſcelus. *LXX. vertunt ſæpe*, ἀσέβεια *&* ἀσέβημα, impietas, παρανομία, iniquitas, ἀνόμημα, ſcelus.

מזמה *S.* ἔννοια, cogitatio. *Job* 21. 27. *& alibi. Sym.* αἴσθησις, ſenſus. *Prov.* 1. 4. *Th.* συλλογισμὸς, ratiocinatio. *Item Aq.* ἀπόνοια, inſania. *Pſalm.* 138. 20. *S.* διαλογισμὸς, cogitatio. *Pſalm.* 138. 20. *Incert.* ἐνθύμημα, cogitatio. *Job* 42. 2. *Hieron.* ſcelus. *Pſalm.* 20. 13. διαβουλία, conſultatio. *Theod. Prov.* 8. 12. κακοβουλία, pravum conſilium. *Quinta Editio*, *Pſ.* 138. 20. *Plural.* מזמות, ſcelera, cogitationes ſceleratæ.

זמן *Chald.* parare, præparare.

Pual participium מזמנים parata, deſignata, conſtituta (tempora.) *Nehem.* 10. 34. *&* מזמנות *fœmin. eodem ſenſu.*

In Hithpael, præparare ſe.

זמן *Symmachus*, ὥρα, hora, tempus. *Theod.* καιρὸς, tempus, opportunitas. *LXX.* χρόνος, tempus. *Plurale conſtructum* זמני tempora. *Chald.* זמנין

זמר putare, præcidere.

In Niphal, putari, præcidi.

In Piel, pſallere. *S.* ᾄδειν, canere, ᾄσω, canam. אזמרה *S. Pſalm.* 9. 4. *& alibi. A. S.* μελῳδεῖν, modulari. *Vide Lex. Græc. Item Symm.* ψάλλειν, pſallere. *Pſalm.* 32. 1. *LXX.* ψάλλειν *&* ὑμνεῖν *vertunt.*

זמיר cantus, pſalmodia, melodia.

זמיר *Aq. Sym.* κλάδευσις, putatio. *Cant.* 2. 12. *Th.* κληματὶς, palmes. *Heſai.* 25. 5.

זמורה palmes. *Sed Symm.* ᾆσμα, canticum. *Ezech.* 8. 17.

זמירה canticum. *Plural.* זמירות cantica, pſalmi.

זמר camelopardalis. *Deut.* 14. 5. *Alii*, rupicapra.

זמר *Chald.* cantor. *Eſdr.* 7. 24. *Plural.* זמריא cantores.

זמרא *Chald.* muſica. *Dan.* 3. 5.

זמרה *Aq.* μελῳδία, melodia. *Job* 35. 10. *& alibi. S.* ᾠδὴ, canticum. זמרות αἰνέσεις, laudes. *Incert. Job* 35. 10.

מזמור *A.* μελῴδημα, canticum. *Pſalm.* 4. 1. *& alibi ſæpe. Symmac.* ᾠδὴ & ᾆσμα, canticum. *Theodotio*, ψαλμὸς, pſalmus, *paſſim. LXX. fere ſemper* ψαλμὸς, Pſalmus. *Aliquando*, ᾠδὴ, canticum.

מזמרות falces putatoriæ. *LXX.* δρέπανα, falces. *Heſai.* 18. 5.

זן *Chald.* ſpecies, *pro Hebræo* מין ſpecies. *Plurale conſtructum* זני ſpecies.

זנב cauda, οὐρά. *Incert. Exod.* 4. 4. *in Appendice. LXX. ſemper*, κέρκος & οὐρὰ, cauda. *Plural.* זנבות caudæ.

זנב *Piel*, decaudare, poſtremum agmen cædere. *LXX.* κόπτειν τὴν οὐραγίαν, poſtremum agmen cædere, & καταλαμβάνειν τὴν οὐραγίαν, poſtremum agmen conſequi & aggredi.

זנה πορνεύειν, fornicari, ſcortari, *Omnes. Sic Aquila, Symmachus, Theodotio, & Quinta Editio Oſee* 4. 15. *Sæpiſſime dicitur Metaphorice, ut fornicari a Deo; id eſt, Deum deſerere, & alienorum deorum cultum amplecti; fornicari ad deos alienos, ad Baalim &c. hoc eſt, ſacrificare iiſdem.*

In Pual, זונה ſcortatio peracta fuit.

In Hiphil, etiam ſcortari, *& aliquando* ſcortari facere, ad ſcortationem inducere.

זונה πόρνη, ſcortum, meretrix, *Omnes. Plural.* זונות meretrices, ſcorta. *Item*, הזונות arma. 3. *Reg.* 22. 38. *vulgo deducunt a* זין

זנות ſcortatio. *Plural.* זנות ſcortationes.

זנונים ſcortationes.

תזנות ſcortatio. *Plurale conſtructum* תזנותי

זנח *Symmach.* ἀποβάλλειν, abjicere. *Pſalm.* 43. 24. *& paſſive* ἀπεβλήθη, abjectus eſt. *Symmach. Oſeæ* 8. 5. *Aquila*, ἀπωθεῖν, amovere, repellere. *Pſalm.* 73. 1. *& S. Pſalm.* 43. 9. *Alii*, deſerere, rejicere, repellere.

In Hiphil, abjicere, depellere, longe rejicere.

זנק *Piel*, exiliit, ſubſiliit. *Deut.* 33. 22.

זעה *Vide in* יזע

זעוה *Vide in* זוע

זעך נזעכו extinguuntur. *Job* 17. 1. *Pro* נדעכו *ex mutatione τοῦ* ד *in* ז *Chaldaico more.*

זעם *Aquila*, ἀπειλεῖν, comminari. *Pſ.* 7. 12. *Alius*, ἐμβριμᾶσθαι, infremere, *Ibid. Alii*, indignari, deteſtari, ſpernere.

In Niphal, נזעמים indignabundi. *Prov.* 25. 23. *ubi LXX.* ἀναιδὲς, impudens, *interpretantur.*

זעם *A.* ἀπειλὴ, comminatio. *Ezech.* 21. 31. *& ſic ſolent LXX. interpretari. A. S.* ἐμβρίμησις, fremitus. *Pſalm.* 37. 4. *Theod.* ἐμβρίμημα, fremitus. *Ezech.* 21. 31. *Alii*, indignatio, ira.

זעף *Sym.* ὀργίζεσθαι, iraſci, indignari. *Prov.* 19. 3.

זעפים *Aquila*, ἐμβρασσόμενοι, æſtuantes. *Gen.* 40. 6. *S.* σκυθρωποὶ, triſtes.

זעף indignatio. *LXX.* ὀργὴ, ira, θυμὸς, furor, ἀπειλὴ, minæ, σάλος, commotio.

זעף indignabundus, iratus.

זעק βοᾶν, clamare, exclamare. *Incert. Jud.* 10. 14. *Item*, κράζειν, clamare. *Theodotio, Jud.* 10. 10. *& ſic LXX. paſſim.*

Niphal, conclamari, convocari.

In Hiphil, clamare facere, convocare, accerſere.

זעק βοὴ, clamor. *S. Heſai.* 30. 25. *& alibi.*

זעקה *Item*, clamor. *Aq. Symm. Theod.* κραυγὴ, clamor. *Heſai.* 15. 8. *Et ſic etiam LXX. frequentiſſime.*

זער μικρὸν, parum, pauxillum, pauliſper. *Sic paſſim LXX.*

מזער *Th.* βραχὺ, breve. *Heſai.* 29. 17. *Item*, parum, pauxillum. *A.* ἐλάχιστος, minimus. *Heſai.* 24. 6.

זעירה parvum. *Dan.* 7. 8.

זפת πίσσα, pix. *Exod.* 2. 3. *Sic ſemper LXX.*

זקן γηράσκειν, ſeneſcere. זקנתי ἐγήρασα, ſenui. *Sym. Pſalm.* 36. 25.

In Hiphil item, ſeneſcere. *Job* 14. 8.

זקן πρεσβύτης, *aut* πρεσβύτερος, ſenex, ſenior. *Aq. Exempla vide in Lexico Græco. Item S.* γέρων, ſenex. *Job* 12. 20. *Sic etiam vertunt LXX.* πρεσβύτης, πρεσβύτερος, γέρων *Plural.* זקנים ſenes. *Plural. fœmininum.* זקנות anus.

זקן *S. & alii*, πώγων, barba. *Exempla vide in Lexico Græco.*

זקן *item*, ſenium, ſenectus. *Geneſ.* 48. 10.

זקנה γηρεία, ſenectus, *vel* ſenatus. *Item S.* γῆρας, ſenectus. *Pſ.* 70. 8. *LXX. etiam* Γῆρας, *&* Γηρεία *vertunt.*

זקנים γερουσία, senectus.

זקף ἀνορθοῖ, erigit. *LXX. & Alius, Psalm.* 145. 8.

זקק χωνεύεσθαι, conflari. *Aliqui Interpretes Job* 28. 1. *LXX.* διηθεῖσθαι, percolari *Alii*, fundere, liquare.

Piel, fundere, liquare, defæcare. *LXX.* χέειν, fundere.

Pual, liquari, fundi. מזקק *Aquila, Symmachus*, διυλισμένον, defæcatum. *Psalm.* 11. 7. & *Hesai.* 25. 6.

זרב diffluere, diffundi. *LXX.* τήκειν, tabescere. *Job* 6. 17.

זרה λικμᾶν, ventilare, dispergere, *Omnes passim. LXX. etiam*, σπείρειν, seminare, διασπείρειν, dispergere, σκορπίζειν & διασκορπίζειν, dispergere.

In Niphal, dispergi, disseminari, ventilari.

In Piel, σκορπίζειν, dispergere. *Et alia significatione*, cingere, *unde* זר *infra*.

In Pual, ventilatum esse.

In Hiphil secundum quosdam, accingere. *Alii referunt ad* זור

זר κυμάτιον, cymatium. *LXX. & Incert. Samaritanus vero*, στέφανος, corona. *Incert.* χείλωμα, labrum. *Symm.* στεφάνη, corona. *Exod.* 25. 11. *in Append.* ἅλυσις, catena. *Incert. Prov.* 6. 1.

זרא *Vide in* זור

זרים ventilatores. *Hesai.* 51. 2.

מזרה *LXX.* διασπορά, dispersio. *Jerem.* 15. 7. *Alii*, ventilabrum.

מזרות *Hanc vocem ex radice* זרה σκορπίζειν, dissipare, *derivatam putavit Symmachus, qui vertit*, τὰ σκορπισθέντα, dissipata. *LXX. Græce expresserunt*, μαζουρώθ, Mazuroth. *Alii*, signa cœlestia. *Vulgata*, luciferum. *Job* 38. 32. *Vide in* נזר

זרזיף *LXX.* σταγών, stilla. *Alii*, irrigatio. *Ps.* 71. 6.

זרזיר *Aquila, Theodotio*, ἀλεκτρυών, gallus. *Proverb.* 30. 31. *LXX.* ἀλέκτωρ, gallus. *Prov.* 30. 31. *Alii*, accinctus, *videlicet* equus. *Alii*, vertagus, lelaps, *id est, canis venaticus.*

זרח ἀνατέλλειν, oriri, *Omnes. Hesai.* 60. 2. *A.* ἀναφαίνειν, apparere. *Symm.* ἐπιφαίνειν, illucere. *Deuter.* 33. 2.

זרח *A. S. Th.* ἀνατολή, oriens. *Hesai.* 60. 3.

מזרח ἀνατολή, oriens, *Omnes. Hesai.* 46. 11. & *alibi. S.* ἑταιρεία, societas. *Amos* 6. 7.

אזרח *LXX.* αὐτόχθων, indigena. *LXX. & Alius*, ἐγχώριος, indigena. *Num.* 15. 13.

אזרח *LXX.* κέδρος, cedrus. *Alii*, arbor indigena, *Psalm.* 36. 35.

זרם inundavit, exundavit.

זרם *LXX.* σκορπίζων, dispergens. *Alii*, inundatio. *Habac.* 3. 10.

זרמה *Hebr. Int.* διέγερσις, excitatio, arrectio equorum, *obscœnum. LXX.* αἰδοῖον, pudendum. *Alii*, fluxus. *Ezech.* 23. 20. *Et sicut fluxus equorum, fluxus eorum.*

זרם ψεκάς, gutta roris. *LXX. Th. Job* 24. 8. *Aq.* ἐντίναγμα, *melius* ἐκτίναγμα, excussio. *Symm.* λαίλαψ, procella. *Hesai.* 32. 2.

זרע *Symmachus, Theod.* σπείρειν, seminare, serere. *Jud.* 6. 3. & *Hesaiæ* 28. 24. *A. Th.* σπερμαίνειν, seminare, *vel* vim seminis habere. *Gen.* 1. 29.

In Niphal, seminari.

In Pual, seminatum esse.

In Hiphil, A. S. σπερματίζειν, seminare.

מזריע σπερματίζον, seminans. *Aq. Symm. Vide in Lexico Græco.*

זרע σπέρμα, semen, sementis, *Omnes. Plurale constructum* זרעי *semina.*

זרוע sativum. *Plurale constructum* זרועי sativa, sata.

זרעים legumina. *Dan.* 1. 12.

זרענים *Theod.* σπέρματα, semina. *Alius*, ὄσπρια, legumina. *Dan.* 1. 16.

מזרע semen, sementis.

זרוע βραχίων, brachium. *Aq. S. Th. Hesai.* 40. 10. *alibi. Item S.* σύμμαχοι, commilitones, *Metaphorice. Psalm.* 82. 9. *Item forma fœminina*, זרעות brachia.

אזרוע brachium. *Job* 31. 22.

זרק sparsit, aspersit, inspersit, effudit, προσέχυσε, effudit. *Incert. Exod.* 24. 6. ויזרקו ἀκοντισθῶσι, jaculabuntur. *Incert. Levit.* 1. 5. *in Appendice, quasi dicas*, cum violentia jaculi more effundent sanguinem bovis. *Quod ita intelligendum videtur, ut ex ipso vulnere sanguis in altare exiliret.*

מזרק phiala, crater. *Item*, infusorium. *Plur.* מזרקים crateres, & *forma fœminina*, מזרקות crateres, infusoria.

זרת *LXX.* σπιθαμή, spithama. *Mensura digitorum extensorum, continens dimidium cubiti majoris, sive sacri, qui constabat sex palmis; unde spithama fuit trium palmorum, sive duodecim digitorum; ut notat Kimchi in libro Radicum. Verum alii longe minorem faciunt, putant enim esse palmum, id est, mensuram quatuor digitorum in transversum expansorum, qui faciunt dimidium cubiti minoris.*

ח

חבא *Hiphil*, החביא κρύπτειν, abscondere, occultare. *Incert. Jos.* 6. 17. & *LXX. passim.*

In Niphal, abscondi, latere, abscondere se, latitare.

In Pual, חבאו ἀφανεῖς ἐποίησαν. *Symmachus, Theod.* de medio sustulerunt, abdiderunt. *Job* 24. 4. *ubi LXX.* ἐκρύβησαν, absconditi sunt.

Hophal, abscondi.

In Hithpael, abscondere se.

מחבא *Aquila, LXX.* κρύπτων, abscondens. *Symm.* ἀποκρυφή, absconsio. *Hesai.* 32. 2.

מחבאים latibula. 1. *Reg.* 23. 23.

חבב diligere. *LXX. vero* φείδεσθαι, parcere. *Deuter.* 33. 3.

חבה latitare, abscondere se. *Sic etiam LXX.*

חביון absconsio. *Sic Aquila & Symmachus. LXX.* ἀγάπησις κραταιά, dilectio robusta. *Habac.* 3. 4. *quasi ex* חבב

חבט *Aquila, Symmachus, Theodotio*, ῥαβδίζειν, virga excutere, decutere. *Hesai.* 27. 12. & *alibi.*

Niphal, excuti, יחבט ῥαβδισθήσεται, virga excutietur. *Hesai.* 28. 27.

חבל ἐνεχυράζειν, in pignus accipere. *Aq. Symm. Th. Exempla vide in Lexico Græco infra. Ex usu Chaldaico*, corrupit, perdidit, destruxit.

In Niphal, corrumpi, perdi.

In Piel, corrumpere, perdere. *Item*, parturire, eniti, מחבלים *S.* διαφθείροντας, corrumpentes. *Cant.* 2. 15. חבלה, *quæ vox in Bibliis hodiernis est in forma Piel, ab Aquila passive accipitur*, διεφθάρη, corrupta *est, seu violata est. Alii*, peperit, *LXX.* ὠδίνησε, parturivit. *Cant.* 8. 5. *Usu Chaldaico* perdidit, destruxit.

In Pual, perdi, corrumpi.

In Hithpael Chaldaice, item, destrui, perdi, corrumpi.

חבל *Chald.* perditio, corruptio. חבלא *Idem.*

חבל *Symmachus*, περίμετρον, mensura. *Soph.* 1. 6.

Item, χοίνιον, funiculus, *Omnes. Item, Aquila, Symmachus, Theodotio*, χοίνισμα, funiculus. *Vide in Lexico Græco. Aliquando*, turba, caterva. *Plural.* חבלים funes, funiculi. *Aliquando*, turbæ, catervæ.

חבל *Symmachus*, ὠδὶν, dolor partus. *Hesai.* 66. 7. & de aliis item doloribus. *Plural.* חבלים

חבליהם ὠδίνησαν. *Aquila, Symmachus, Job* 39. 3. parturierunt. *Ubi nomen plurale cum affixo per præteritum verbi expresserunt.*

חבל pignus. *Dicitur & forma fœminina* חבלה pignus.

חבל malus, arbor navis.

חבל nauclerus, nauta. *Plurale constructum* חבלי, naucleri, nautæ.

תחבולה *Sym.* κυβέρνησις, gubernatio. *Job* 37. 12. *Aq.* οἰακώσις, gubernatio.

בתחבולות *Aquila*, ἐν οἰακώσει. *S.* ἐν κυβερνήσει, in gubernatione. *LXX.* ἐν θεεβουλαθὼ, *Job* 37. 12. תחבלות ἐννοήματα, cogitationes. *Incert. Prov. Alii*, solertiæ; consilia callida, industria. באין תחבלות *Th.* ἐν ἀνοησίᾳ, in insipientia. *Proverb.* 11. 14. *ubi LXX. vertunt*, οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, quibus non est gubernatio.

חבצלת *A.* καλύκωσις. *Cant.* 2. 1. & κάλυξ. *Hesai.* 35. 1. *id est*, rosa tumens. *LXX.* κρίνον, lilium. *Hesai.* 35. 1. & ἄνθος, flos. *Cant.* 2. 1.

חבק *Sym.* περιπλέκεται, complicatur. *Eccl.* 4. 5. *LXX.* περιέλαβε. *Alii*, amplexatus est.

In Piel item, amplecti, complecti.

חבוק amplexus, complicatio. *Prov.* 6. 10.

חבר sociatus, associatus, conjunctus fuit. חברו *Aq.* συνέβαλον, congressi sunt. *S. Th.* συνῆλθον, convenerunt. *LXX.* consenserunt. *Gen.* 14. 3.

Piel, consociavit, conjunxit.

Pual, conjunctus, consociatus est. היחברך *Aquila*, μὴ μεθέξει σε, num partem habebit tecum. *Sym.* μὴ συναφθήσεταί σοι, num conjungetur tibi. *LXX.* μὴ συμπροσέσεταί σοι, numquid adhærebit tibi; *vel*, numquid tecum aderit. *Ps.* 93. 20.

In Hiphil, compono, conjungo.

In Hithpael, conjungo me, consocio me.

חבר μέτοχος, particeps, consors. *Aq. S. Th. Prov.* 28. 24. & *alibi. Plural.* חברים socii, consortes, participes.

חבר ἑταῖρος, amicus. *S. Eccles.* 4. 10. *Aquila*, φίλος, amicus, *ibid. Alii*, socius, sodalis. *Item*, societas, sodalitium. *Sym.* συνημμένος, conjunctus. *Psalm.* 118. 63.

חבר ἑταιρικὸς, meretricius. *S. Prov.* 21. 9.

חברה *S.* συνάφεια, conjunctio. *Psalm.* 21. 3.

מחבר ἑταῖρος, amicus, sodalis. *A. S. Ps.* 44. 8.

חובר ἐπαστὴς, incantator. *S. Psalm.* 57. 6.

חבר *A.* ἐπαοιδὴ, incantatio. *Psalm.* 57 6. *S.* ἐπῳδὴ, incantatio, *Ibid. Th.* φάρμακος, veneficus, *Ibid.* חברים ἐπῳδαὶ, incantationes.

חבורה plaga, tumor, tumor lividus, ulcus.

חברות *A. Th.* μώλωπες, vibices. *Prov.* 20. 30. & *S. Hesai.* 1. 6.

חוברת junctura, commissura. *Exod.* 26. 4.

מחברת *Idem. Exod.* 28. 26.

חברברות *LXX.* ποικίλματα, varietates. *Alii*, liventes maculæ. *Jerem.* 13. 23.

התחברות consociatio. *Dan.* 11. 23. *Ubi LXX.* συνανάμιξις, commixtio, conjunctio.

חבש ligare, alligare, sternere, insternere jumentum. ויחבשנו, *Omnes*, καὶ μοτώσει ἡμᾶς, & curabit nos, *vel*, & alligabit nos fasciis. *Sed secundum Barberini Codicis lectionem Symmachus, ibidem, nempe Osee* 6. 1. καὶ μαλαγματίσει ἡμᾶς, & malagmata, seu emplastra lenientia apponet nobis; *sive secundum aliam lectionem. S.* καὶ ἐπιδήσει ἡμᾶς, & alligabit nos, ἐπιδήσει *vertit etiam Symmachus, Job* 5. 18. & *Aquila & Sym. Job* 34. 16. חבשו *Incert.* ἐπισάξατε, sternite, *id est, asino episagma imponite.*

In Piel, obligare, alligare.

In Pual, obligari, alligari. לא חבשו *Symmac.* οὔτε σφιγγομένη, neque constricta plaga, seu alligata. *Hes.* 1. 6.

חבת חבתים sartagines, *vel*, cacabi.

מחבת sartago. *LXX.* τήγανον, sartago *sæpe. Alii ponunt in* חבה

חגב *LXX.* ἀκρὶς, locusta. *Alii*, cicada. *Eccles.* 12. 5. *Symmachus*, ἡ ἐπίπονος, laboriosa. *Sed in Latina ejus versione, quam affert Hieronymus, legitur*, spiritûs fortitudo.

חגג ἑορτάζειν, festum celebrare. *Aquila, Theodotio, Levit.* 23. 41. & *alibi. Symm.* πανηγυρίζειν, solemnitatem celebrare. *Levit.* 23. 41.

חוגג πανηγυρίζων, celebrans. *S. Psalm.* 41. 5.

חג *Aquila, Theodotio*, ἑορτὴ, festum, celebritas; *Levit.* 23. 41. & *alibi. Symmach.* πανήγυρις, solemnitas. *Levit.* 23. 41. & *alibi. Plural.* חגים festa, solemnitates.

לחגא חגה *Aquila*, εἰς γύρωσιν, in gyrum, in circuitionem, in circuitum. *Hesai.* 19. 17. *Alii*, in titubationem. *Ibi* א *pro* ה *ponitur, & ab Aquila derivatur a* חוג γύρωσις. *LXX.* εἰς φόβητρον, in terriculum.

חגה חגוה חגוים fissuræ, foramina. *LXX. vertunt*, ὀπαὶ & τρυμαλιαὶ, foramina, foveas, & *secundum aliquos propter rotunditatem a radice* חוג

חגר ζωννύειν, περιζωννύειν; cingere, accingere, accingi, *Omnes. Inc. Item*, ἐνδύειν, induere. *Inc.* 1. *Reg.* 17. 39.

חגור *Incert.* ζωνὴ, cingulum. *Prov.* 31. 24.

חגורה cingulum, zona. *Plurale.*

חגרות cinctoria, subligacula.

מחגרת cinctus, cinctura.

חד הדא חד *Chald. Vide in* אחד

חדד acui, exacui, acutum esse. *LXX.* ὀξύνειν & ἀκονᾶν, acuere.

In Hophal, acutum esse.

חדה acutum.

חדודים *A.* ὀξυντῆρες, acumina. *S. Th.* σίδηρα, ferramenta. *Job* 41. 21. *ubi LXX.* ὀβελίσκοι, obelisci, *quod in acumen desinant.*

חדה lætari, gaudere. *Est proprie Chaldæum*; συνάπτεσθαι, conjungi. *S. Job* 3. 6.

In Piel, exhilarare, lætificare, χαροποιεῖν, lætificare. *S. Psalm.* 20. 7. *ubi LXX.* εὐφραίνειν, exhilarare. חדוה lætitia. 1. *Paral.* 16. 27. *ubi LXX.* καύχημα, gloriatio. *Iidem LXX. alibi* χαρὰ & εὐφροσύνη, gaudium. חדי & חדיא *Chald.* pectus. *Fit ex* חזה *ex mutatione* ז *in* ד *apud Chaldæos solita, ut & apud Doras.*

חדל *A. S.* παύειν, cessare. *Job* 3. 17. & *alibi. Item S.* ἀπέχεσθαι, abstinuit. *Psalm.* 35. 4. *Reliqui*, σχολάζειν, vacare. *Prov.* 19. 27. *Th.* κοπάζειν, cessare. *Job* 3. 17.

ויחדל *A.* κοπώσας. 1. *Reg.* 9. 5.

חדלו *S.* ἀνενδεεῖς ἐγένοντο, non egentes evaserunt. 1. *Reg.* 2. 5. *Coislinianus Codex id Aquilæ adscribit.*

In Hiphil, ההדלתי *Sym.* ἆρα παύσομαι, num cessabo. *LXX. Th.* μὴ ἀφιεῖσα. *LXX. aliter*, μὴ ἀπολείψασα, num derelinquens. *Jud.* 9. 9. *Alii dicunt esse compositum ex Hiphil & Hophal.*

חדל mundus, tempus. *Sic quidam Hesai.* 38. 11. *ubi Aquila*, ἐπαύσατο, cessavit, *LXX. Th.* ἐξέλιπεν, desiit, *vel* defecit.

חדק ἄκανθα, spina. *S. LXX. Prov.* 15. 19.

חדר ταμεῖον, cubiculum. *Th. Jud.* 16. 12. *Incert.* κοιτὼν, cubiculum. *Gen.* 43. 30. *in Appendice. Inc.* νυμφὼν ὥνος, *Joel.* 2. 16. cubiculum & conclave sponsi. *LXX. etiam* ταμεῖον & κοιτὼν *sæpe vertunt. Aliquando* ἀποθήκη, apotheca, depositi locus. *Et Job* 37. 9. *unus interpretatur* meridies; *Alius, stella quæ est in tractu meridiano sphæræ majoris, sic appellata ac si esset in loco occulto. Plural.* חדרים penetralia, loca remota, conclavia *sæpe.*

חדש *Piel*, innovare, renovare, instaurare, restaurare, καινίζειν, ἀνακαινίζειν, novare, innovare. חדש *S.* ἀνανεώσει, renovabit. *Job* 29. 20.

In Hithpael, innovare se.

חדש νέος, καινός, *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Hes.* 41. 9. *& alibi*, novus, recens. *LXX. item* νέος, καινός, novus, recens: *& semel* ἕτερος, alius. *Plurale*, חדשים novi, recentes, *& forma fœminin.* חדשות novæ, recentes.

חדש *Aquila*, νεομηνία, neomenia, novilunium. *Osee* 5. 7. *Item Symm. Th.* μὴν, mensis. *Osee* 5. 7. *LXX. item*, μὴν *sæpissime*, *&* νεομηνία, neomenia. *Plurale*, חדשים menses, neomeniæ.

חדשי novus, recens. 4. *Reg.* 24. 6. *Quibusdam est proprium nomen.*

חדת *Chald.* novus.

חוב ὀφείλων, debens, debitor. *LXX. Ezech.* 18. 7. *Alii item*, debitor, *vel* debitum.

חיב debitorem efficere, reum efficere, damnationi obnoxium facere. *Daner.* 1. v. 10. *Ubi Th.* καταδικάζειν, condemnare.

חוג חג *Sym.* περιέγραψε, circumscripsit. *LXX.* ἐγύρωσε, circumdedit. *Job* 26. 10. *vel* ἐγύρωσε, circumposuit. *Ibid. Alii*, circinare, circino circulum ducere.

חוג *Aquila*, *Theod.* γῦρος, gyrus, circulus, ambitus. *Prov.* 8. 27. περιγραφὴ, circumscriptio. *Sym. Job* 24. 14. *ubi LXX.* γῦρος, gyrus.

חגא *Vide in* חגג

מחוגה circinus. *Hesai.* 44. 13. *ubi LXX.* κόλλη, glutinum.

חוד ænigmatice loqui, ænigma proponere. *LXX.* προβάλλειν, proponere, *&* διηγεῖσθαι, recensere.

חידה *&* חידת *A.* αἴνιγμα. *Ps.* 77. 2. *Symm. LXX.* πρόβλημα, problema, propositio. *LXX. aliquando*, διήγημα *&* διήγησις, narratio.

אחידן *forma plurali Chald.* ænigmata. *Daniel.* 5. 12. *cum Aleph formante.*

חוה *Piel*, *Symm. LXX.* ἀναγγέλλειν, indicare. *Psal.* 18. 3. *Chaldaice* חוא *vox frequentissima apud Danielem, ubi significat* renuntiare, indicare. *LXX.* ἀπαγγέλλειν, renuntiare, γνωρίζειν, notum facere, *& semel* διδάσκειν, docere.

אחוה indicatio *Job* 13. 17.

חות *&* חוות *Vide in* היה

חוז מחוז *LXX.* λιμὴν, portus. *Alii*, terminus. *Ps.* 106. 30. *LXX. semel*, ἐλπὶς, spes.

חוזה *LXX.* διαθήκη, testamentum. *Incert.* καταφυγὴ, refugium. *Hesai.* 28. 15. *Alii referunt ad radicem* חזה

חוח *Sym.* ἄκανθα, spina. *Oseæ* 8. 6. *& Job* 31. 40. *Th.* ἄκανθα, spina. *Job* 31. 40. *Th.* χαλινὸς, frænum. *Job* 40. 21. *ubi LXX.* ψέλλιον, armilla. *LXX. item alibi*, κνίδη, urtica, γαλεάγρα, fovea, decipula, σφραγὶς, sigillum, κημὸς, camus, ἄγκιστρον, hamus, δεσμὸς, vinculum, φιμὸς, frænum, circulus.

חחים *Symmach.* κρίκος, annulus, circulus. *Hesai.* 37. 29. *LXX.* φιμὸς, frænum, circulus. *Alii*, hamus, uncus.

חוט *A.* ῥάμμα, sutura; *S.* νῆμα, filum; *LXX.* σπαρτίον, funiculus. *Gen.* 14. 23. *Item Sym.* κρόκη, subtegmen. *Jud* 16. 12. *Aliquando LXX.* περίμετρον, mensura, *sive* funiculus mensorius.

Chaldaice in Aphel, consuere, *& Metaphorice* conjungere, componere.

חול parturire, dolere. *Item*, timere, contremiscere. *Aliquando*, manere, permanere, residere. *Confunduntur sæpe formæ diversarum Radicum: nempe* חול, חלה, חלל *&*, יחל

In Piel, חולל, ὠδίνειν, parturire. *A. Psalm.* 28. 9. *S. Psalm.* 50. 7. *Item Piel*, gignere, parere, eniti, parere facere. *Aliquando metaphorice* formare. *Item*, dolere facere, dolore afficere. *Item*, solicite exspectare,

In Pual, formari, reformari. *Item*, dolore affici.

In Hiphil, יחיל, *Aq.* ὠδίνησεν, parturivit. *S.* διεστράφη, volvebatur. *LXX.* ἐταράχθη, conturbatum est. *Ps.* 54. 5. *Item*, ὠδινήσει, parturiet. *Aq. Ps.* 28. 8. *ubi Sym.* ἐκτίκτει, parturire faciet. *Et similiter A. S. Ps.* 95. 9. *Item in Hiphil*, contremiscere. *Item*, dolere, dolore afficere. *Item*, permanere, præstolari.

In Hophal, ad partum deduci. *Hesai.* 66. 8.

In Hithpael, dolore affici, dolore se afficere. *Item*, permanere, exspectare.

התחולל *A.* ἀποκαραδόκει, exspecta. *S. LXX.* ἱκέτευε, supplica. *Ps.* 36. 7.

מתחולל *A.* ἐν ὀδύνῃ, in dolore. *S.* ἀλαζονεύεται, arroganter agit. *Job.* 15. 24.

חיל ὠδὶν, dolor. *Sym. Ps.* 47. 7.

חילה dolor. *Job* 6. 10. *ubi LXX.* τεῖχος, murus.

חולה dolorificum. *Nomen adjectivum.*

חול ἄμμος, arena. *A. Deut.* 33. 19. *in Append. Th. Jerem.* 33. 22.

חלחלה dolor intensus.

מחולה *Vide in* חלל

חום nigrum, fuscum. *Vide in* חמם

חוס *LXX.* φείδεσθαι, parcere *passim. Sæpius adjunctum habet nomen* עין *oculus. Non pepercit oculus ejus.*

חוץ *LXX.* ἔξω, foris, extra, præter, præterquam.

חוץ *Symmachus*, ἀγορὰ, forum, platea. *Job* 18. 17. *Item*, ἄμφοδος, bivium. *S.* 1. *Reg.* 1. 20. *& Th. Jer.* 11. 13. *Plural.* חוצות vici, plateæ.

חוצות *Aquila*, ἐξωτάτων, extimorum. *Job* 7. 10.

חצה foris. *Sed Aquila*, *Theodotio*, ἐκτενῶς, impense, vehementer. *Hesai.* 33. 7.

חיצון exterior, exterius. *Fœmininum* חיצונה exterius.

חור albescere. *Hesai.* 29. 22. *Est proprie Chaldæum. Item*, pallescere.

חור albus, candidus. חרי *S.* βαϊνὰ, palmea. *Aquila*, γύρεως, pollen. *Gen.* 40. 16.

חר *LXX. Th.* ὀπὴ, foramen. *Alii reducunt ad* חרר

חוש *A. & Alii*, σπεύδειν, festinare. *Vide in Lexico Græco.*

יחוש *Aq.* φείσεται, parcet, *quasi ex* חוס *S.* ἀναλώσει, consumet. *Eccles.* 2. 25.

In Hiphil, festinare, accelerare, maturare.

חיש ἄφνω. *Symmachus*, repente. *Psalm.* 89. 11. *ubi Aquila vertit* ἀνὴρ *quasi ex* איש. *Alii*, cito, festine, celeriter.

חשים celeres, festini.

חזה vidit, respexit, intuitus est, contemplatus est. *Aq.* ὁραματίζεσθαι, videre, visionem habere, *sæpe. Exempla vide in Lexico Græco.* יחזו ἐπιβλέπουσι, inspiciunt. *Th. Ps.* 10. 4.

חזים videntes. *S.* ὁραματισταὶ, *q. d.* visionarii. *Aq.* φανταζόμενοι, imaginantes, opinantes. *Hesai.* 56. 10.

חזא *Chald.* vidit. חזה videns, propheta. *LXX. aliquando*, προφήτης, propheta.

חזה pectus, *in Exod. & Levit. LXX.* στηθύνιον, pectusculum, *semel* ἧπαρ, jecur.

חזון *&* חזיון *Aq. S.* ὅρασις. *Ps.* 88. 20. *&* ὁραματισμός. *Habac.* 2. 2. *& alibi. S.* ὅραμα, visio. *Exod.* 24. 10. *& alibi.* חזון *LXX.* ἐξηγητὴς, interpres, enarrator. *Prov.* 29. 18.

חזות visio. *LXX. semel* ἐλπὶς, spes.

חזוא, חזו *Chald.* visio, aspectus, species. *Plurale constructum* חזוי visiones.

מחזה aspectus, fenestra.

חזז חזיז *A. S.* strepitus. *Job* 28. 28. *&* 38. 25. *LXX. modo*, τίναγμα, concussio, *modo*, κυδοιμὸς, tumultus. *Alii*, fulgetrum, coruscatio, nubes. *Plurale*, חזיזים nubes.

חזק validus fuit, invaluit, fortis fuit, roboratus, confirmatus est, obfirmatus est.

חזק ἀσφαλίζε, cave, *vel* confortare, bono & forti animo sis. *S. Deuter.* 12. 23. *in Append.* תחזקנה *Aq.* ἐνισχύσωσαν, roborentur, fortes sint. 2. *Reg.* 2. 7.

In

In Piel, confirmavit, obduravit, roboravit. *Aquila*, κραταίωσον, robora. *Deut.* 3. 28. *Aquila*, ἐνισχύειν, corroborare. *Exod.* 4. 21. *& alibi.* στερεῶν, firmare, confirmare, corroborare. *Incert. Exod.* 14. 17.

In Hiphil, apprehendit, comprehendit, tenuit. *A.* ἐπιλαμβάνειν, suscipere, retinere. מחזיק *Symmachus*, ἐμμένης, immaneas. *Job* 2. 8. *Item* מחזיק κατέχεις detines. *Symm. Exod.* 9. 2. יחזיק ἐπιλαμβάνῃ, coerces. *Aquila*, *Exod.* 9. 2. יחזיק *Symmach.* ὀρέξει, porriget. *Job* 8. 20.

Item in Hiphil, tenuit, detinuit, retinuit.

Hithpael, fortem se præbuit, & se confirmavit, confirmatus est. מתחזק κραταιούμενος, roboratus. *S.* 2. *Reg.* 3. 6. ויתחזק *Aquila*, καὶ ἐνίσχυσε, & invaluit, & roboravit se. 1. *Reg.* 30. 6.

חזק ἰσχυρὸς, fortis, validus, robustus, vehemens. *Th. Jud.* 18. 26. חזקי-לב στερεοκάρδιοι, fortes & duri corde. *Ezech.* 2. 3. *Et sic* חזקי-מצח fortes & duri fronte, qui ænea fronte sunt.

חזק firmitas, robur, vehementia, violentia.

חזקה *Idem.*

חזר חזיר χοῖρος, porcus, *Omnes. Item*, ὗς, sus. *Sym. Psalm.* 79. 14.

חטא ἁμαρτάνειν, peccare, labi, errare, aberrare a scopo, infeliciter agere, *Omnes passim.* ולא תחטא *S.* οὐ μὴ δυστραγήσῃ, non infeliciter ages. *Job* 5. 24. חטאתי *Symmachus*, ἐσφάλην, erravi. *Exod.* 10. 16.

חטא ἁμαρτωλὸς, peccator. *S. Eccles.* 7. 27.

In Piel, expiare, mundare a peccato. *Tres Interpretes*, περιαμαρτάνειν, expiare, περιαμαρτεῖν, & περιαμαρτίζειν. *Exempla vide in Lexico Græco.*

In Hiphil, ἐξαμαρτάνειν, *Symmach. & LXX.* ad peccandum inducere. *Hesai.* 29. 21. *&* 3. *Reg.* 4. 16. *Item*, peccare fecit, *vel* peccare sivit.

In Hithpael, purgare se, purificare se.

חטא & חטאה ἁμαρτία, peccatum, *passim Omnes.* ἱλασμὸς, propitiatio. *Incert. Levit.* 4. 8.

חטאת *Symmachus*, περιαμαρτισμὸς, expiatio. *Zach.* 13. 1. *Et sic non infrequenter sumitur pro sacrificio vel expiatione ad placandum Deum. Plural.* חטאים peccata, delicta.

חטב cædere, sculpere. *Aquila*, ἐκκόψαι, exscindere. *Deut.* 19. 15. *in Append. Dicitur proprie de lignis & de lapidibus.*

In Pual, excisum esse.

חטבות *LXX.* ἀμφίταποι, tapetes. *Theodotio*, διαγεγραμμέναι, delineatæ. *Prov.* 7. 16.

חטה triticum. *Vide in* חנט

חטם *LXX.* ἐπάγειν, inducere. *Alii*, differre, prolongare. *Hesai.* 48. 9. *tantum. Significat proprie, prolongare, differre iram vel furorem. Alii putant idem esse quod* חתם obsignare.

חטף *LXX.* ἁρπάζειν, rapere, diripere. *Ps.* 10. *Hebr.* 9. *& sic interpretantur omnes cum veteres, tum recentiores.*

חטר *Aquila*, *Theodotio*, ῥάβδιον, virga. *LXX.* βακτηρία, baculus. *Prov.* 14. 3. *& Hesai.* 11. 1.

חיה ζῆν, vivere. *Exempla vide sis in Lexico Græco, Item*, reviviscere, revalescere.

In Piel, vivificare. *Aquila*, ζωῶσαι, vivificare. *Gen.* 12. 12. *A. S.* ἀναζωῶσαι, vivificare, ad vitam revocare. *Osee* 6. 2. *& S. Ps.* 29. 4. *& Habac.* 3. 2. *S.* διασῶσαι, salvum facere. *Psalm.* 40. 3.

In Hiphil, vivificare, vivere facere, in vita conservare, ad vitam revocare. להחיות ζωῶσαι, vivificare. *Incert. Gen.* 19. 19. *Sym.* περιζωῶσαι, salvum facere. 2. *Reg.* 8. 2.

In Hiphil, *Partic. Chald.* מחיא vivificans.

חי νὴ, *particula jurandi vel affirmandi. S.* 2. *Reg.* 15. 21.

חיה ζωὴ, vita, vivens. *Aq. S.* ζῶον, animal. *Gen.* 2. 20. *in Append. & alibi sæpe. S.* θηρίον, fera, *Gen.* 9. 2. *Th. Gen.* 1. 30. *Item*, cœtus, caterva. *Plurale forma fœminina*, חיות animalia, bestiæ, feræ.

חיוא חיוה *Chald.* bestia. *Emphatice* חיותא *Plural.* חיון & חיותא, bestiæ, animalia.

חוה Heva, *sic dicta, quod fuerit mater* כל חי omnium viventium.

חיה viva, vivida, vivax.

חיות vita.

חוות villæ. *Th.* πόλεις, urbes. *Aq.* ἐπαύλεις, villæ. *Deut.* 3. 14. *in Appendice.*

מחיה victus, sustentatio vitæ. *Aq.* ζώωσις, vivificatio. *Gen.* 45. 5. *S.* σωτηρία, salus. *Ibid.*

חי vivens, vivum, *quod sæpe per verbum explicatur*, vivere, in vivis esse. *Chald.* חיא

חיים vita. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, ζωὴ, vita. *Gen.* 2. 7.

חיל δύναμις, virtus. *Sym.* 1. *Reg.* 10. 26. *& alibi.* ἰσχὺς, fortitudo. *S. & Incert. Jud.* 6. 12. *S.* πλοῦτος, divitiæ. *Psalm.* 61. 11. *Item*, copiæ, acies. *Aq.* ἐπιφάνεια, apparatus. 2. *Reg.* 8. 9. *A. S.* εὐπορία, abundantia *sæpe. Exempla vide in Lexico Græco. Sym.* πλοῦτος, divitiæ. *Psalm.* 61. 11. *Incert.* προτείχισμα, antemurale. *Ps.* 121. 7. *Item*, γεννάιοι, *supple* (viri) *Symm.* 2. *Reg.* 2. 7. *LXX.* δύναμις, fortitudo, ἰσχὺς, robur, στρατεία, exercitus, στρατόπεδον, exercitus, παράταξις, acies, πόλεμος, bellum, προτείχισμα, vallum, περίτειχος, propugnaculum, τὰ ὑπάρχοντα, substantia, πλοῦτος, divitiæ. *Aliasque interpretationes adferunt minus aptas, & interdum metaphoricas.*

חילה *Symmachus*, περίβολος, septum. *Ps.* 47. 14.

חין gratia. *Vide in* חנן

חיץ *LXX.* τοῖχος, paries. *Alii*, paries luteus. *Ezech.* 13. 10.

חיק *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, κόλπος, sinus. *Psalm.* 88. 51. *& sic LXX. passim. Aquila*, *LXX.* κόλπωμα, sinuositas. *Ezech.* 43. 13. *LXX. Ezech.* 43. 15. κοίλωμα, sinus; *& Prov.* 5. 20. ἀγκάλη, ulna; *& Ezech.* 43. 17. κύκλος, circuitus, ambitus.

חכה exspectare, præstolari. *Item*, elongare, prolongare.

In Piel, *item* exspectare, præstolari. וחכיתי *Aquila*, καὶ προσδέξομαι, & suscipiam, & amplectar. *Symm.* καὶ προσδοκήσω, & exspectabo. *Hesai.* 8. 17. חכה *Symm.* ἔπληξε, percussit, perculsit, *quasi ex* נכה *LXX.* ὑπέμεινε, exspectavit. *Job* 32. 4. *LXX. alibi* μένειν, manere, ἐμμένειν, immanere *sæpe. Et semel LXX.* ἱμείρεσθαι, desiderare. *Job* 3. 21.

חכך חך *Theod.* λάρυγξ, guttur. *Job* 34. 3. *S. Th.* φάρυγξ, guttur: *utroque modo LXX. sæpe. Alii*, palatum.

חכה hamus. *LXX.* ἄγκιστρον, hamus, uncus.

חכל חכלילי χαροποιοὶ, gratiosi. *Al.* καθαροὶ, puri, *melius fortasse legatur*, κατάκοροι, vividi, *ut alter Codex habet. Genes.* 49. 12. *Vide in Appendice, ubi hæc interpretatio Aquilæ tribuitur.* θερμοὶ, ardentes, διάπυροι, ignei, φοβεροὶ, formidabiles. *Alii*, rubicundi. *Gen.* 49. 12.

חכלילות *A.* καθαροὶ, puri. *S.* χαροποὶ, gratiosi. *LXX.* πελιδνοὶ, lucidi. *De oculis agitur. Vide Lexicon Græcum in his vocibus.*

חכם sapiens fuit, sapuit, sapienter egit, sapientiæ operam dedit. חכמו *A.* ἐσοφίσθησαν. *Deut.* 32. 29.

In Piel, sapientem reddere, informare. יחכמנו *A. Th.* σοφίζει ἡμᾶς, sapientes nos facit. *Job* 35. 11.

In Pual, eruditum esse.

In Hiphil, sapientiam attulit.

In Hithpael, sapienter se gessit.

חכם σοφὸς, sapiens, & φρόνιμος, prudens, *Omnes. A.* συνετὸς, prudens. *Deut.* 4. 6. *in Appendice. LXX. similiter vertunt, & aliquando* πανοῦργος, astutus, callidus, versipellis. *Prov.* 13. 1. *Plural.* חכמים sapientes, *& fœmininum* חכמות sapientes mulieres.

חכמה חכמה σοφία, sapientia, *&* φρόνησις, prudentia, *Omnes passim. LXX. aliquando* σύνεσις, intelligentia, ἐπιστήμη, scientia, τέχνη, ars. *Plural.* חכמות sapientiæ.

חלא חלאה *LXX.* ἰὸς, rubigo *semper. Alii*, spumam, *Alii*, æruginem *interpretantur.*

חלב חלב γάλα, lac. *A. S. Hesai.* 55. 1. *& alibi. S.* λιπαρότης, pinguedo. *Psalm.* 72. 7.

חלב στέαρ, pinguedo. *Aq. S. Vide in Lexico Græco infra. Plurale.* חלבים adipes.

חלבון Helbon, Chelbon. *Nomen proprium loci in Syria, ubi optimum vinum crescebat.*

חלבנה Galbanum. *LXX.* χαλβάνη, Chalbana, *genus resinæ. Est succus pinguis ferulæ in Syria nascentis.*

חלד *Aq. S.* κατάδυσις, occidens, *vel* demersio. *Ps.* 48. 2. *Alii*, terra, ævum, tempus. *Sym.* βίωσις, vita, victus. *Psalm.* 38. 6. *LXX. multum variant in hujus vocis interpretatione.* γῆ, terra. *Ps.* 16. 15. ζωὴ, vita. *Job* 11. 17. οἰκουμένη, terra, habitabilis orbis. *Ps.* 48. 7. ὑπόστασις, substantia. *Psalm.* 38. 7.

חלד mustela. *LXX.* γαλῆ, mustela. *Levit.* 11. 29.

חלה *A.* ἀῤῥωστεῖν, ægrotare, infirmari, *sæpe. Exempla vide in Lex. Græc.* חליתי *Incert.* ἠῤῥώστησα, ægrotavi, in ægritudinem incidi. *Symmachus*, ἐνόσησα, ægrotavi. *Theodotio*, ἐμαλακίσθην, morbo affectus sum. *A. LXX.* ἠνωχλήθην, moleste habui. 1. *Reg.* 30. 13. חלה *Symmachus*, συμπαθῶν, condolens. 1. *Reg.* 22. 8.

In Niphal, ægritudine affici, morbo affici, infirmari.

In Piel, precari, supplicare, deprecari, obtestari. ויחלו *S.* ἐπῄνουν, laudabant. *Job* 29. 21. *Aquila, Sym.* λιτανεύειν, deprecari. *Vide Lexicon Græcum.*

In Pual, infirmari.

In Hiphil, morbo afficere, morbum immittere.

In Hophal, ægrotum fieri.

In Hithpael, ægrotum agere, se ægrotum simulare. התחל *Incert.* προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, simula te exagitari morbo. 2. *Reg.* 13. 5. *ubi LXX.* μαλακίσθητι, ægrota.

חולה *S.* νόσος, morbus. *Eccles.* 5. 11. *Alii item*, infirmitas, ægritudo.

חלי *A.* ἀῤῥώστημα, morbus. *Hesai.* 1. 5. *Plur.* חלים morbi, *& alia forma* חליים

חלות *Aquila, Symmachus*, ἀῤῥωστίαι, infirmitates. *Psalm.* 34. 13. *& alibi.*

חלי *LXX.* σάρδιον, sardium. *Incert.* πίνωσις, *genus ornamenti. Alii*, monile. *Prov.* 25. 12.

חליה *Symmachus*, περιτραχήλιον, collare, torques, *Osee* 2. 13. *ubi ille quasi plurale habet*, περιτραχήλια, *LXX. vero* καθόρμιον, *monilis genus.* חלאים ornamenta, monilia.

מחלה מחלת morbus, infirmitas.

מחליים morbi.

תחלאים *Idem.*

מחלת *LXX.* μαελέθ. *Rabbini id habent pro instrumento musico nomine* Machalath. *Aquila*, χορεία, chorea. *Psalm.* 52. 1. *& alibi. S.* χορὸς, chorus. *Ibid.*

חלט præcise & absolute facere, *vel* cognoscere, *vel ut LXX.* eligere sermonem. *Vox est Chaldaica, quam alii* excidere, præcidere *vertunt*; *alii*, festinare, accelerare.

חלך חלכה *S.* ἀσθενὴς, infirmus. *LXX.* πένης, pauper. *Psalm.* 10. *secundum Hebr. v.* 8. *Alii item*, pauper, afflictus. *Plural.* א *inserto* חלכאים *A.* ἀσθενεῖς, infirmi. *LXX.* πένητες, egeni, pauperes.

חלל *S.* τιτρώσκεσθαι, vulnerari. *Cant.* 2. 5. *ubi vocem* חולת, *quasi ex* חלל τετρωμένη, vulnerata *vertit. Alii ex* חלה derivant. *Reliqui vocem* חלל *interpretantur*, perforari, perfodi, confodi, vulnerari, saucium fieri. *Item*, tripudiare, saltare. *LXX.* χορεύειν, choreas agere.

Item Piel A. λαϊκοῦν, prophanare, *& quasi* laïcum reddere. *Vide Lexicon Græcum. Item A. & Alii*, βεβηλοῦν, prophanare. *Hesai.* 53. 5. *S. Th. Hesai.* 47. 6. *Item*, tibicinare, tibiis canere, saltare.

In Pual, prophanari, *& aliquando*, confodi.

In Niphal, significatione derivata ex Piel, prophanari.

In Hiphil, Aq. Deut. 2. 25. *in Append. & LXX.* ἄρχεσθαι, incipere; *& aliquando*, prophanare, *ut supra.*

In Hithpael, התחולל *Aq.* ἀποκαραδόκει, exspecta. *S.* ἱκέτευε, supplica. *Ps.* 36. 7. *Vide in* חול *ad quam radicem aptius revocatur.*

חלל *A. & Alii*, τραυματίας, vulneratus, confossus. 2. *Reg.* 1. 19. חללים *A. S.* ἀνῃρημένων, interfectorum. 2. *Reg.* 1. 22. *Item*, prophanus.

חלולים *A.* χοροὶ, chori.

חל *A. S. Th.* λαϊκὸς, communis, popularis, prophanus. *Vide Lexicon Græcum. LXX.* βέβηλος, prophanus.

חליל *LXX. & Alius*, αὐλὸς, tibia. *Hesai.* 5. 12. *Plurale* חללים tibiæ.

חללים *S. Th.* αὐλοὶ, tibiæ. *A.* χοροὶ, chori. *Psalm.* 86. 7.

חלילה *S.* ἄπειη, absit. *Job* 34. 10. *LXX.* μὴ γένοιτο, *passim. Item, Aq.* βέβηλον, prophanum. *S.* ἵλεώς σοι, propitius tibi. *q. d.* absit. 1. *Reg.* 20. 2. *& alibi.*

חלה κόλλυρα, collyra, placenta. חלות κολλύραι; *Omnes. Incert.* λάγανον, laganum. *Levit.* 8. 26. *Plural.* חלות placentæ, collyræ. *Vide in Lexico Græco.*

חלון θυρὶς, fenestra. *Incert. Jos.* 2. 21. *Plur.* חלונים fenestræ; *& forma fœminina* חלונות fenestræ.

מחול chorus. *Plural.* מחלת chori, *utroque holem deficiente.*

מחלת *Aquila, Th. Quinta Editio*, χορεία, chorea. *Sym.* χορὸς, chorus. *Psalm.* 52. 1. *& alibi. Alii volunt esse generale nomen Musicorum instrumentorum, quæ excavata & perforata sunt, ac perflari solent, & dicuntur Pneumatica, ut tibiæ, tubæ, buccinæ. LXX. etiam pro instrumento musico habuisse videntur, qui vertunt* ὑπὲρ μαελέθ, *super Maeleth. Nisi dicatur, & quidem probabilius eos, vocem sibi prorsus ignotam, litteris Græcis expressisse.*

מחלות *LXX.* χορεύουσαι, choreas agentes. *Incert.* παίζουσαι, ludentes.

מחלות fossæ, cavernæ. *Hesai.* 2. 19. *LXX.* τρῶγλαι, hiatus, foveæ.

תחלה ἀρχὴ, initium, principium, *& constructum* תחלת

חלות *Symmachus*, τρῶσις, vulnus. *Ps.* 76. 11.

מחלת *S. Idem Cant.* 7. 1.

חלם ἐνυπνιάζεσθαι, somniare. *Incert. Gen.* 37. 9. *& alibi. Sic etiam LXX. & alii. Item*, convalescere, augescere, *vel* pinguescere.

Hiphil, revalescere fecit. *Aliquando*, somnium induxit.

חלום ἐνύπνιον, somnium. *Sym. Job* 33. 15. *& Alii. Item S.* ὄνειρος, somnium, somnus. *Eccl.* 5. 2. *& alibi. Plural.* חלומות somnia. חלם *Chald. Idem. Plur.* חלמין somnia.

חלמת *Aquila, Th.* κληδὼν, divinatio. *Jerem.* 27. 9. בריב חלמות *LXX.* ἐν ῥήμασι κενοῖς, in verbis vanis. *Alius*, in albumine vitelli. *Job* 6. 6.

אחלמה *LXX.* ἀμέθυστος, amethystus. *Exod.* 28. 19.

חלמיש *LXX.* ἀκρότομος, petra. *Alii*, silex. *A.* στερεὸς, firmus, de firma petra dicitur. *Deuter.* 8. 15. *in Appendice.*

חלף *A. & Alii*, ἀλλάσσειν, mutare, & ἀλλάσσεσθαι, mutari. חלוף ἀποιχόμενος. *S. Prov.* 31. 8. *Item*, transire, præterire. וחלפה καὶ διήλασε, & trajecit. *Th. Jud.* 5. 26. יחלפו ἀλλαγήσονται, mutabuntur. *S. Psalm.* 101. 27. *Aliquando etiam*, exscindere, conscindere.

In Piel, mutare.

In Hiphil, mutare. תחליף *S. LXX.* ἑλίξεις, volves. *Psalm.* 101. 27. והחלף, ἤλλαξε, mutavit. *Aq. S. Gen.* 31. 7

חלף pro, vice, in commutationem.

חלוף transitus, discessus.

חליפה *Aquila*, ἀλλαγή, *Psalm.* 54. 20. ἄλλαγμα, mutatio. *Aquila*, *Job* 14. 14. חליפות ζυγαί, paria. *Syrus*, *Gen.* 45. 22. *Alii*, mutationes, commutationes, mutatoria vestium.

מחלפים cultri mactatorii. *Esdræ* 1. 9. *ubi LXX.* παρηλλαγμένα, commutata.

מחלפות *Aquila*, *Symmachus*, βόστρυχοι, cincinni. *Jud.* 16. 13.

חלץ exuere, extrahere, liberare, expedire, ῥύειν, liberare, eruere. *LXX. passim.* חלוצי *A.* ἔξωμοι, expediti, *vel* exertis humeris. *Hesai.* 15. 4. & *Aq.* ἐξῃρημένοι, selecti, expediti. *Deut.* 3. 18. *in Appendice*, & *alibi.*

In Niphal, expeditum esse.

In Piel, liberare, eripere, eruere. אחלצה *A.* ἀνήρπασα, diripui. *Ps.* 7. 5.

In Hiphil, expeditum reddere.

חליצה extractio, exuviæ. *Plural.* חליצות exuviæ.

חלצים *Symmachus*, ὀσφύες, lumbi. *Hesai.* 32. 11.

מחלצות mutatoriæ vestes.

חלק *A.* ἐμέρισεν, divisit. *Deut.* 29. 26. *in Appendice.* יחלק *Aquila*, *Symmac. Theodotio*, μερισθήσεται, dividet. *Prov.* 17. 2. *Aq. S. Th.* διεκόσμησε, decenter ordinavit, decenter distribuit. *Symmach.* ἔνειμε, distribuit. *Job* 39. 17.

In Niphal, dividi, distribui.

In Piel, חלק *Aq.* μερίζει, dividit. *Psalm.* 67. 13. יחלק *Symm.* μεριεῖ, dividet. *Gen.* 49. 27. אחלקה *Sym.* διανεμήσω, distribuam. *Psalm.* 59. 8. יחלק *A.* μερίζεται, dividit, *S.* διανέμει, distribuit. *Psalm.* 67. 13.

In Pual, divisus est, distributus est. *Symmachus locum in Pual transitive accipit. Hesai.* 33. 23. *ubi* חלק *hullac*, *vertit* διένειμε, distribuit.

In Hiphil, emollire, lævigare. החליק *Symmac.* ἐξολισθαίνειν, labi. *Psalm.* 35. 3. מחליק *A.* λειῶν, emolliens. *Prov.* 28. 23.

החליקה ὀλισθηρὸς, lubricus. *S. Prov.* 2. 16. *Alii etiam in Hiphil*, lævigare, blandiri.

In Hithpael, dividere inter se.

חלק μέρος, pars. *A. S. Vide Lexicon Græcum.* μερίς, pars, portio. *S. Th. Job* 17. 3. & *alibi. Plur.* חלקים partes.

חלק *A. S. Th.* λεῖος, lævis. *Exempla vide in Lexico Græco. Item*, blandus, mollis. *Prov.* 26. 28. החלק μεριζομένα, divisi. *A. Jos.* 11. 17.

חלקה *A. S.* κλῆρος, sors. 2. *Reg.* 2. 16. *Item*, pars, portio. *Item*, lævitas, blandities. *Item*, partitio. *S.* ὄλισθος, lapsus. *Psalm.* 72. 18.

חלקות *S. LXX.* δόλια, dolosa. *Psalm.* 11. 3. *Alii*, blanditiarum.

חלקים læves. *Item*, lævitates.

חלקלקות lubricitates, blanditiæ.

מחלקת partitio, distributio.

חלש debilis, infirmus fuit. *Aliquando transitive*, debilitavit.

חלש *A. LXX.* ἀδύνατος, infirmus. *Joel.* 3. 10.

חלושה debilitas. *Samaritanus*, ἧττα, clades. *Exod.* 32. 8.

חמא חמאה חמאת βούτυρον, butyrum. *Sym. Ps.* 54. 22.

חמד *Aq.* ἐπιθυμεῖν, desiderare, concupiscere. *S.* ποθεῖν, desiderare. *Psalm.* 67. 17. *Alibi S. quoque*, ἐπιθυμεῖν, desiderare.

Niphal, desiderari.

Piel, summe desiderare.

חמד ἐπιθυμία, desiderium.

חמוד *S.* ἐπιθυμητὸς, desiderabilis. *Vide Lex. Græc. Plurale constructum* חמודי desiderabilia, & *forma fæminina*, חמודות *Daniel.* 9. 23. *ubi Theodotio* ἐπιθυμιῶν, desideriorum.

חמדה desiderium.

מחמד desiderium. *Plur.* מחמדים desideria. מחמודים res desirabiles.

חמה חם πενθερὸς, socer. *Item*, ἑκυρὸς, socer. *Incert. Gen.* 38. 25. *in Appendice.*

חמות πενθερά, socrus.

חומה τεῖχος, murus. *Symmachus*, περίβολος, septum. *Ezech.* 40. 5. *In constructione* חומת murus. *Plural.* חומות muri. *Duale* חמתים duo muri.

חמט limax, testudo. *Alii*, lacerta. *LXX.* σαύρα, *id est*, lacerta.

חמל φείδεσθαι, parcere. *Aquila*, *LXX. Item*, condonare, clementia uti, indulgere. תחמל ἐπισπλαγχνισθήσῃ, miserearis. *S. Deut.* 13. 8. *in Appendice.*

חמלה clementia, indulgentia.

מחמל *Idem.*

חמם *LXX.* θερμαίνειν, calidum esse, incalescere. *S.* διαθερμαίνειν. *Ps.* 38. 4. חם ἐξεθερμάνθη, incaluit. *Item*, *Symmac.* ἐγκισσᾶν, concipere. *Gen.* 30. 38. *in Append. Alii ad aliam conjugationem reducunt.*

In Niphal, incalescere.

In Piel, calefacere.

In Hithpael, calefactum esse.

חם *A. S.* θερμὸς, calidus. *Job* 37. 17. *Plur.* חמים, calidi, calidæ, calida.

חם calor, æstus. *LXX.* καῦμα, æstus, θέρμη, calor, & *semel*, φῶς, lumen.

חום fuscum. *Alii*, maculosum, *Gen.* 30. 32. *LXX. ter* φαιὸς, fuscus; *semel*, ποικίλος, varius.

חמה calor. *Alii*, sol. *Job* 30. 28. *ubi LXX.* φιμὸς, frænum *interpretantur.*

חמת *Sym.* ὄχλος, turba, tumultus. *Psalm.* 6. 1. *Th.* θυμὸς, furor. *ibid.*

חמנים *A. S. Th.* τεμένη, delubra. *Vide Lex. Græc. Alii*, statuæ. *Hesai.* 27. 9. *Alii*, imagines solis.

חמס ἀδικεῖν, injuste agere, vim facere. *Omnes. Item*, violenter agere, abripere, injuria afficere. *LXX.* ἀδικεῖν, injuriam facere, ἀθετεῖν, contemnere, ἀσεβεῖν, impie agere, παραδειγματίζειν, traducere, dehonestare.

חמס ἀδικία, injuria, injustitia, violentia. *Omnes. Theodotio*, ἁρπαγή, rapina. *Prov.* 10. 6. *Symm. etiam*, πλεονεξία, avaritia. *Habac.* 1. 9. & *alibi. LXX. etiam.* ἀδικία, injuria, injustitia. *Item*, ἀθεσία, prævaricatio, ἀσέβεια, impietas, ἀνομία, iniquitas, ὄνειδος, vituperium, ὕβρις, contumelia.

תחמס *LXX.* γλαῦξ, noctua. *Alii*, hirundo. *Levit.* 11. 16.

חמץ *LXX.* ζυμοῦσθαι, fermentari, & *sic Omnes. Item*, ἀναποιεῖν, commiscere, βάπτειν, tingere. *Et metaphorice*, ἀδικεῖν, injuste agere.

Hithpael, exacerbare se.

חמץ ζύμη, fermentum. *Sym.* & *Alii*, *Vide Lexicon Græcum. A.* ζυμωτὸν, fermentatum. *Deuter.* 16. 3. *in Appendice.*

חמץ ὄξος, acetum. *S. Psalm.* 68. 22. & *alibi.*

חומץ *LXX.* ἀδικῶν, violentus, injustus. *Psal.* 70. 4. *Item*, oppressor.

חמוץ tinctus, madefactus. *Hesai.* 63. 1. *Item*, oppressus. *Hesai.* 1. 7.

חמיץ *LXX.* ἀναπεποιημένος, tinctus, commixtus. *Hesai.* 30. 24.

חמצה fermentatio.

מחמצת fermentatum.

חמק *Aq.* κλίνειν, declinare. *Item*, discedere, subducere se, circuire se subducendo. *S.* ἀπονεύειν, renuere. *Cant.* 5. 6. *LXX.* ἀπονεύειν, declinare. *Item*, ἀποστρέφεσθαι, averti.

Hithpael, תתחמקין *S.* demergêris. *Jerem.* 31. 22. *Ubi Alii*, te subduces.

חמוק *LXX.* ῥυθμός. *Alius*, ambitus. *Plur. constructum*, חמוקי ambitus.

חמר *Sym.* θολοῦσθαι, turbidum esse. *Ps.* 45. 4. *LXX.* ταράττεσθαι, turbari. *Item*, linire bitumine. *LXX. semel*, καταχρίειν, linire. *Item*, ἐξαλείφειν, delere.

Pual geminatis duabus radicalibus פני חמרמרה facies

mea lutulenta & squallida facta est. *Job 16. 16.*

חמר *Symmachus, LXX.* ἄκρατος, merum, *de vino dicitur. Ps. 74. 9.* αὐστηρὸν, austerum, merum. *A. Deut. 32. 15. in Appendice. LXX.* οἶνος, vinum. *Ibidem.*

חמר πηλὸς, cæmentum. *LXX. & Alii, Syrus autem,* ἄσβεστος, calx. *Gen. 11. 3. Symmachus,* πήλινος, luteus. *Job 4. 19. Item,* acervus. *Habac. 3. 15. Ubi Vulgata,* lutum. *Plural.* חמרים acervi.

חמר bitumen.

חמר κόρος, cumulus. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Ezech. 45. 13. A.* σωρὸς, acervus. *Exod. 8. 14. in Appendice.*

חמור ὄνος, asinus, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco, & frequenter* ὑποζύγια, subjugales.

יחמור *LXX.* βούβαλος, bubalus. *Alii,* dama. *Deut. 14. 5. Incert.* αἴγαγρος, caper agrestis. *Ibid. Sed 3. Reg. 4. 23. LXX. vertunt,* ὄρνις, avis.

חמש πέντε, quinque. חמשים πεντήκοντα, quinquaginta. חמש מאות quingenti. חמשה *Masculin.* quinque. חמשת *Fœminin.* quinque.

חמש quinta pars.

חמישי quintus, חמישית vel חמישית quinta.

חמישים quini.

חמשים *A.* ἐνωπλισμένοι. *S.* καθωπλισμένοι, armati. *Theodotio,* πεμπτάζοντες, quintati. *Exod. 13. 16. Ubi LXX. vertunt* πέμπτῃ γενεᾷ, quinta generatione. *Et alibi LXX.* εὔζωνοι, accincti. *Item,* διεσκευασμένοι, armati.

חמש *verbum in Piel,* וחמש את־הארץ & quintabit terram. *Gen. 41. 34.*

חמש *A.* ἐνοπλισμὸς, armatura. *2. Reg. 3. 23.*

חמת *LXX.* ἀσκὸς, uter, lagena. *Gen. 21. 14.*

חנה *A. S.* παρεμβάλλειν, castra metari. *Psalm. 52. 6. Et similiter LXX. passim. Item,* residere. *Item LXX. aliquando,* πολεμεῖν, bellum gerere.

חנה *A.* παρέμβλησις, castrametatio. *Incert.* βιότευσις, victus. *Hesai. 29. 1.*

מחנה מחנים παρεμβολὴ, castra, *Omnes. Vide in Lexico Græco.*

חנית λόγχη, lancea. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Quinta Editio, Psalm. 34. 3. & alibi.* δόρυ, hasta. *A. Th. 1. Reg. 17. 7. Sym. 4. Reg. 11. 12. Incert.* ζιβύνη, lancea. *Mich. 4. 3. Plural.* חניתים, *& formâ fœmininâ,* חניתות lanceæ.

חנויות cellulæ, mansiunculæ. *Jerem. 37. 14. Alii,* ergastula. *Incert.* συγκλεισμὸς, clausura. *Jerem. 37. 16.*

תחנות castrametatio, mansio. *4. Reg. 6. 8.*

חנט *A.* ἀρωματίζειν, aromatibus condire, *scilicet ad sepulturam, LXX.* ἐνταφιάζειν, funerare. *Genes. 50. 2. Alii item,* aromatibus condire.

חנטה *A.* προέβαλε, protulit. *Cant. 2. 13. LXX.* ἐξήνεγκε, extulit, protulit.

חטה σῖτος, frumentum. *Symm. Job 31. 40. &* πυρὸς, triticum *sæpe.* חטים πυροὶ, frumenta. *Aq. Symm. 3. Reg. 5. 11.*

חנטין *Chald.* tritica.

חנך initiavit, dedicavit. *LXX.* ἐγκαινίζειν, dedicare. *Item,* imbuere, instruere.

חנכה initiatio, dedicatio. *LXX.* ἐγκαίνια, dedicationes, ἐγκαίνισις & ἐγκαινισμὸς, dedicatio.

חניכים initiati, instructi. *LXX.* ἴδιοι, proprii. *Gen. 14. 14.*

חנמל *Aquila,* κρύος, glacies. *LXX.* πάχνη, pruina. *Psalm. 77. 47. Ubi Symmachus,* σκώληξ, vermis. *Sed suspicor Symmachi versionem vel vitiatam fuisse, vel ad aliam vocem pertinere. Alii,* grando, grando major.

חנן δωρεῖσθαι, donare, condonare. *Aquila sæpe, Sym. Gen. 33. 6. Incert. Psalm. 6. 3. S.* οἰκτείρειν, miserari. *Psalm. 40. 5. LXX.* ἐλεεῖν, misereri, *Aq.* χαρίζεσθαι, largiri. *Gen. 33. 6.*

Niphal, gratulari sibi.

Piel, gratiam dare.

In Hiphil accipere videntur Aquila & Symmachus, ויחן *Job 41. 3. vertunt enim,* δωρήσεται, condonabit, *vel passive,* condonabitur. *Alii putant esse nomen, & vertunt,* gratia.

Hithpael, אתחנן *Theodotio,* δεηθήσομαι, supplicabo. *Job 9. 15. Symmachus,* supplicabo. *Ps. 29. 8.*

חנון ἐλεήμων, misericors. חנן χαριστικὸς, gratiosus. *S. Psalm. 111. 5.*

חן *Aquila,* χάρις, gratia. *Prov. 1. 9. Incert. Jud. 6. 7. LXX.* ἔλεος, misericordia.

תחנונים δεήσεις, supplicationes. *Hebr. Interpr. Job 40. 22. Item,* precationes, deprecationes.

חנם δωρεὰν, gratis. *Aquila, Theodotio, Job 9. & alibi. A.* ἀναιτίως, sine causa. *Psalm. 34. 19. S.* ἀναίτιος, inculpatus. *Job 22. 6. & alibi. S.* ἀναξίως, sine causa. *Psalm. 68. 3.* μάτην, temere, frustra. *Symmac. 1. Reg. 19. 5.*

תחנה precatio, supplicatio.

חנינה gratia.

חנף contaminatus & prophanatus est. *LXX.* μιαίνεσθαι, contaminari, & μολύνεσθαι, pollui. הארץ חנפה *Symmachus,* ἡ γῆ ἐφονοκτονήθη, terra cædibus contaminata, *vel* sanguine polluta est. *Hesai. 24. 5. Item active,* contaminavit, simulavit, hypocrisi usus est.

In Hiphil, contaminare. *LXX.* φονοκτονεῖν, cædibus contaminare, *vel* effuso sanguine polluere.

חנף ὑποκριτὴς, hypocrita, simulator. *Aq. S. Theod. Exempla vide in Lexico Græco. Item Alii,* profanus, impurus.

חנף *Symm.* ὑπόκρισις, hypocrisis. *Psalm. 34. 16.*

חנפה hypocrisis. *LXX. vero* μολυσμὸς, pollutio. *Jer. 23. 15.*

חנק *Piel,* suffocavit, strangulavit.

In Niphal, ויחנק strangulavit se.

מחנק *Aquila,* ἀγχόνη, laqueus. *Job 7. 15. Alii,* strangulatio. *LXX. qui forte aliud legerunt,* πνεῦμα, spiritus.

חסד *Aquila, Symm.* ἔλεος, misericordia. *Aq. Item,* ἐλεημοσύνη. *Pro utroque exempla vide in Lex. Græco. Item Alii,* benignitas, beneficentia. *S.* χάρις, gratia. *Psalm. 39. 11. & alibi. Plurale constructum* חסדי benignitates.

חסד *S.* ὄνειδος, probrum. *Prov. 14. 34. S.* ἐπίχαρις, gratiosus. *Prov. 31. 26.*

חסד *Piel,* probro afficere.

Hithpael, תתחסד ὁσιωθήσῃ, sanctificaberis. *Omnes, Psalm. 17. 26.*

חסיד ὅσιος, sanctus, pius, *Omnes. Vide in Lex. Græc. Plural.* חסידים sancti, pii.

חסיד benignus, beneficus, misericors. *Aq.* ἁγνὸς, castus. *Psalm. 11. 2.*

חסידה *A. S. Th.* ἐρωδιὸς, erodius. *Levit. 11. 19. & alibi sæpe.* κύκνος, cygnus. *S. Job 39. 14. Alii,* ciconia. *S. bis,* ἰκτὶς, milvus. *Psalm. 103. 17. & Jerem. 8. 7. Aliquando ipsam vocem Hebraicam retinent* ἀσιδά, *aliquando* πελαργὸς, ciconia, *vertunt* חסידה *q. d.* pia. *Estque vere ciconia erga parentes pia. Unde in nummis Consularibus, ubi pietas mulieris forma repræsentatur, appingitur etiam ciconia avis, quæ a Petronio pietaticulatrix vocatur.*

חסה *Sym.* ἐλπίζειν, sperare. *Psalm. 15. 1. Th.* πείθεσθαι, obtemperare. *S.* ἀμεριμνεῖν, securum degere. *Ps. 35. 8. Alii,* confugere, recipere se ad aliquem, confidere.

חסות refugium.

מחסה *A. S. Th.* καταφυγὴ, refugium. *Psalm. 103. 18. S.* ἀφοβία, securitas. *Psalm. 60. 4. S.* πεποίθησις, fiducia. *Ps. 70. 7. LXX.* σκέπη, tegmen, καταφυγὴ, refugium, ἐλπὶς, spes, βοηθὸς, auxiliator, ἀντιλήπτωρ, susceptor.

חסל absumsit, devoravit. *LXX.* κατέδεται, devorat.

חסיל *A.* βροῦχος, bruchus. *Symm.* μυζήτης, myzetes, *insecti genus, quod fruges devorat, & perdit a* μυζάω, *sugo. LXX.* ἐρυσίβη, ærugo. *Psalm. 77. 46.*

חכם obturavit, occluſit. *LXX.* φιμῦν, frænare, os obturare.
מחסום *Symmach.* φιμὸς, frænum. *Alii*, capiſtrum. *LXX.* φυλακὴ, cuſtodia.

חסן *Chald.* fortis, robuſtus fuit.
Aphel, apprehendit, poſſedit.
חסנא *Chald.* robur, potentia.
חסין robuſtus.
חסן *LXX.* ἰσχὺς, fortitudo, robur. *Item*, θησαυρὸς, theſaurus. *Item*, δυναστεία, potentia. *Alii etiam*, opes, facultates. *Hinc verbum in Niphal.* יחסן recondetur. *Heſai.* 23. 18.

חסף חספא *Chald.* lutum, proprie figuli.
מחספס rotundum.

חסר defuit, defecit, deſtitutus fuit, eguit, indiguit. *Aquila*, στερεῖται, privatur. *Prov.* 6. 32. חסר ὑστερούμενος, qui deficit, qui privatur, qui caret. *Theod.* *Proverb.* 10. 13.
Piel, minuit, deſtituit, defraudavit.
Hiphil, ſubtraxit.
חסר *Sym.* ἐνδεὴς, egenus. *Prov.* 15. 21. *& alibi. ſic & LXX. paſſim.*
חסר *A. S.* ἔνδεια, egeſtas. *Prov.* 10. 21. *& Prov.* 21. 22. *& Septuaginta ſæpe.*
חסיר *Chald.* egenus.
חסרון *Symm.* *LXX.* ὑστέρημα, defectus. *Eccl.* 1. 15. *Sic etiam Septuaginta ſæpe: & ſemel*, ἔλαττον, minus.
מחסור ὑστέρημα, defectus, privatio. *Th.* *Prov.* 11. 24.

חפה *LXX.* καλύπτειν, ἐπικαλύπτειν, operire, tegere.
Niphal, tegi.
Piel, operire, tegere.

חפז *Symmac.* καταπλήττεσθαι, conſternari. *Job* 40. 18. *Item*, trepidare, *vel* accelerare.
בחפזי *Aq.* ἐν τῷ θαμβεῖσθαι, dum obſtupeſcerem. *S.* ἀδημονῶν, deſperans. *Pſalm.* 115. 11.
נחפז *Aquila*, θαμβούμενος, attonitus. 1. *Reg.* 23. 26. *ubi Symmach.* περιστελλόμενος, contractus, *Theodotio*, κρυπτόμενος, abſcondens ſe, *LXX.* σκεπαζόμενος, obtectus.
חפז *Aq.* θάμβησις, ſtupor. *Symmachus*, ἔκπληξις, ſtupor. *LXX.* *Theod.* ἔκστασις, extaſis, exceſſus mentis. *Pſalm.* 30. 23.
חפזון *A.* θάμβος, ſtupor. *Exod.* 12. 11. *ubi S.* ἔπειξις, feſtinatio. *LXX.* σπουδὴ, feſtinatio, diligentia.

חפן חופן *A.* θέναρ, *ſive* θεναρὸς, vola manus. *Symm.* *LXX.* δρὰξ, pugnus. *Proverb.* 30. 4. *Duale*, חפנים pugni.

חפף texit, protexit, obtexit. *Aquila*, παστοῦν, vel παστοῦν, thalamum ponere, inſtruere. *Deuter.* 33. 12. *Th.* σκεπάζειν, tegere. *LXX.* σκεπάζειν, tegere, *& aliquando paſſive* σκεπάζεσθαι, tegi.
חף *LXX.* ἄμεμπτος, inculpatus. *Alii*, nitidus, mundus.
חוף ora, littus maris, portus. *LXX.* αἰγιαλὸς, littus, *&* παραλία, ora maris.
חפה obtectio, protectio. *Item*, thalamus. *LXX.* παστὸς, thalamus.

חפץ βούλεσθαι, velle, deſiderare. *Incert.* *Jud.* 13. 23. חפץ θέλει, vult. *S.* 1. *Reg.* 15. 22. *Item*, erigere, arrigere. *Incert.* ἀγαπᾶν, diligere. 1. *Reg.* 19. 1. *S.* ἐπιθυμεῖν, concupiſcere. *Geneſ.* 34. 19. *S.* προσδέχεσθαι, exſpectare. *Pſal.* 50. 10. *Item S.* χρήζειν, opus habere. *Job* 22. 3. *& Incert.* *Job* 21. 21. *Alii etiam*, delectari, oblectari, deamare, placere, complacere.
חפץ *A.* βούλημα, voluntas. *Pſalm.* 1. 2. *A. S. Th.* θέλημα, voluntas. *Pſalm.* 15. 3. *Alii item*, oblectatio, oblectamentum. *Item*, χρεία, uſus, neceſſitas, *Aquila*, *Eccl.* 12. 10. & *S.* *Eccl.* 3. 1. *&* 5. 8. דברי חפץ λόγους χρειώδεις, ſermones utiles. *S.* *Eccleſ.* 12. 10. *Plurale*, חפצים voluntates, deſideria, oblectamenta.
חפץ *cum Camets ſub prima & Tſere ſub ſecunda Maſſoretice*, volens, deſiderans, qui delectatur re aliqua. *Plural.* חפצים volentes, deſiderantes.

חפר *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, ὀρύττειν, fodere, perfodere. *Exod.* 7. 24.
חפרו *Aquila*, διέρρηξαν, diruperunt. *Symm.* ὑπώρυξαν, ſuffoderunt. *Pſalm.* 34. 7. *Item*, ἀπωρύγησαν, effoſſi ſunt. *Sym.* *Pſalm.* 70. 74. *Symm.* ἀσχημονεῖν, turpiter agere. *Pſalm.* 39. 15. *Item*, pudore affici, probro & ignominia affici. *Aliquando metaphorice*, perveſtigare, perſcrutari.
Hiphil, pudore affici, *vel* afficere, *nam modo tranſitive, modo intranſitive accipitur.*
חפרפרות *Aquila*, ὀρυκτὰ, foſſilia, *haud dubie metalla, quibus idola conficiebantur. Symm.* infructuoſa. *LXX.* vana. *Vulgata*, talpæ. *Heſ.* 2. 20. *Vide notam eodem loco.*

חפש ἐλευθερία, libertas.
חפשי *Aquila*, *Symmachus*, ἐλεύθερος, liber. *Pſalm.* 87. 6. *& alibi.* *Alii etiam*, manumiſſus. *Plur.* חפשים liberi, manumiſſi.
חפשית *A.* ἐλευθερία, libertas. 4. *Reg.* 15. 5. *Scribitur etiam* חפשות, *quod tamen Maſſorethæ tradunt legendum* חפשית
חפש *Pual*, libertate donari. לא חפשה *LXX.* οὐκ ἀπελευθερώθη, non fuit libertate donata.

חפש *cum puncto ſiniſtro. Symmac.* ἐξερευνᾶν, ſcrutari, inveſtigare. *Pſalm.* 63. 7.
Niphal, perveſtigari, perquiri.
Piel, perveſtigare, ſcrutari. ויחפש רוחי *Aquila*, καὶ ἐσκάλευσε τὸ πνεῦμά μου, & ſcrutatus eſt ſpiritus meus, *vel ad litteram*, ſarrivit, *aut* repurgavit ſpiritus meus, *ſcilicet cogitationes minus rectas & puras. Symmach.* καὶ ἀνηρεύνων τὸ πνεῦμά μου, & perſcrutabar ſpiritum meum. *LXX.* καὶ ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου, & ſcopebam ſpiritum meum: *quo pacto vertit etiam Hieronymus: Theodotio autem*, καὶ ἐξερεύνησε τὸ πνεῦμά μου, *& perſcrutatus eſt ſpiritus meus*, *Pſ.* 76. *v.* 7. *Item*, אחפש *Reliqui*, ἐκδικήσω, vindicabo, *ubi LXX.* ἐξερευνήσω, ſcrutabor. *Sophon.* 1. 12.
In Pual, perveſtigari, חפש מחפש *A.* σκαλεύσει σκαλευόμενος, ſcrutatione ſcrutans, *vel* repurgatione repurgans. *Symmachus*, ἐξερευνῶν ἐξερευνήσει, examinans examinabit, *vel ſi vocem* ἐξερευνήσει *pro Dativo nominis* ἐξερεύνησις *habeas*, examinabit examine. *LXX.* ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει, ſcrutantes ſcrutinio, *quo pacto vertit etiam Hieronymus. Itaque omnes Veteres hîc* מחפש *tranſitive & active accipiunt, ſecus quam Maſſorethæ, qui* מחפש *in Pual ponunt. Nuperi autem Hebraïzantes vertunt*, ſcrutinium perveſtigatum. *Pſal.* 63. 7.
Hithpael, mutare ſe, diſſimulare, ementiri. ויתחפש *Symmachus*, μετεσχημάτισεν ἑαυτὸν, transformavit ſe. *Alius*, ἠλλοιώθη, mutatus eſt. *LXX.* συνεκαλύψατο, cooperuit ſe. *Vulg.* mutavit habitum ſuum. 1. *Reg.* 28. 8. *Sed alio loco longe variant ſignificationes.* ויתחפש באפר על־עיניו *Aq.* καὶ ἐσκαλεύσατο ἐν σποδῷ ἐπὶ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, & conſperſit ſe in cinere ſuper oculos ſuos. *Hic vocem* σκαλεύειν *pro* conſpergere *accepiſſe omnino videtur Aquila. Symmachus vero* καταπασάμενος σποδῷ κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, aſperſus pulvere contra oculos ſuos. *LXX.* καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, & colligavit in vitta oculos ſuos. *Vulgata*, & mutavit aſperſione pulveris os & oculos ſuos. 3. *Reg.* 20. 38.
חפש *A.* σκάλευσις, ſcrutatio, *vel* repurgatio. *Symm.* *& LXX.* ἐξερεύνησις, examen, ſcrutinium.

חצב *Aq. Sym. Th.* λατομεῖν, excidere. *Exempla non pauca vide in Lexico Græco.* חצב *participium Symm.* καταδιαιρῶν, dividens, ſcindens. *Pſal.* 28. 7. *ubi LXX.* διακόπτων, diſcindens.
Niphal, excîdi.
Pual item, excidi, exſcindi. חצבתם *Theodotio*, ἐλατομήθητε, exciſi eſtis. *& ſic etiam Vulgata. LXX.*

vero active, ἐλατομήσατε, excidistis. *Hesai.* 51. 1.
מחצב excisio.

חצה *Aquila, Symmach. Theodotio*, ἡμισεύειν, dimidiare, in duas æquales partes dividere. *Exempla vide in Lexico Græco. Symmachus*, διαμερίζειν, dividere. *Job* 40. 25.

ויחצו ἀγοράσουσι. *Th. Job* 40. 25. derivando ab חוץ ἀγορά.

Niphal, dividi.

חצי ἥμισυ, dimidium.

חצות *Idem.*

מחצה *Idem Sym. Th.* ἔθλασε, fregit. *Jud.* 5. 26. *S.* πάσσαλος, vectis, palus, *suspectum.*

מחצית *Idem.*

חצן *Reliqui*, ἀγκάλαι, ulnæ. *Hesai.* 49. 22.

חצף *Chald.* ursit, acceleravit.

חצץ *Th.* διαιρεῖν, dividere. *Alii*, excidere.

Piel, ejaculari.

Pual, rescissum & truncatum esse.

חצץ *Sym.* ψηφὶς, calculus. *Prov.* 30. 27.

חץ *A. S. Th.* βέλος, telum, sagitta. *Exempla frequentia vide in Lex. Græc. S.* τόξον, arcus. *Ps.* 63. 4.

חצים ἀκόντια, jacula. *S.* 1. *Reg.* 25. 36.

חצר *Aq. S. Th.* αὐλή, atrium. *Hesai.* 62. 9. *& alibi sæpe. S.* ἀγρὸς, ager. *Jos.* 13. 23.

חצר σαλπίζειν, buccinare.

חצצרה σάλπιγξ, tuba, buccina.

חציר χόρτος, fœnum, *Omnes. Aq.* πράσον, porrum. *Hesai.* 40. 7. *S.* χλωρὸν, viride.

חקה imprimere, circumscribere.

תתחקה *Hebr. Int.* περιχαράττεις, circumscribis. *Job* 13. 27.

חקק *A.* ἀκριβάζειν & ἀκριβᾶν, vel ἀκριβοῦν, accurate statuere, stricte præcipere. *Sym.* προστάσσειν, præcipere. חק ἠκριβωμένα, accurate statuta. *Incert. Levit.* 18. 3. *&* 5. חקתי *A.* ἠκρίβωσα. *Hesai.* 49. 16. *ubi Th.* διεχάραξα, exaravi, delineavi. חקקי ἀκριβαζόμενοι, legislatores accurati. *A. Jud.* 5. 8.

Piel, מחקק *Aquila*, ἀκριβαζόμενος, legislator accuratus. *Genes.* 49. 10. *LXX.* ἡγούμενος, Dux. *Item Aq.* ἀκριβαστής. מחקקים *S.* ἐπιτάσσοντες, præcipientes. *Jud.* 5. 14.

Pual, statutum est.

חק *Aq.* ἀκριβασμὸς, *Gen.* 47. 22. *& alibi.* ἀκρίβασμα, *A. Deut.* 6. 17. *&* 20. ἀκρίβεια, accurate statutum. *S.* πρόσταγμα, præceptum. *Exod.* 12. 14. *& alibi*; & διδάξεις. ἐξιχνιασμοὶ, investigationes. חקקי *S. Jud.* 5. 6. *S. etiam*, ἐπιταγὴ, præceptum. *Mich.* 7. 11. *Item S.* ὅρος, terminus. *Job* 14. 5. *& alibi. S.* σύνταξις, constitutio. *Gen.* 47. 22. *Quinta Editio*, διαθήκη, testamentum. *Psalm.* 2. 7. *Incert.* ἐντολὴ, præceptum. *Deut.* 4. 8. *& alibi.*

חקה *Idem. Th.* νόμιμον, legitimum. *Levit.* 23. 41.

חקקים *Idem. A.* διαλογισμοὶ, cogitationes. *Jud.* 5. 15. *S.* ἐξιχνιασμοὶ, investigationes.

חקר *A.* ἐξιχνιάζειν, investigare. *Psalm.* 43. 22. *S.* 1. *Reg.* 20. 12. *Aq. S.* ἐξερευνᾶν, examinare, disquirere. *Vide Lexicon Græcum. Item S.* ἐξετάζειν, examinare. *Job* 32. 11. *& alibi.* אחקר ἐξακριβάσομαι, diligenter perquiram. *Th.* 1. *Reg.* 20. 12. *Item Th.* ἐρευνᾶν, scrutari. *Job* 28. 27.

Niphal, נחקר pervestigatum est.

Piel, scrutari.

חקר *A.* ἐξιχνιασμὸς, investigatio. *Job* 11. 7. *& alibi. Incert.* ἐξεύρεσις, inventio. *Psalm.* 144. 3.

חקרי *A.* ἀκριβολογίαι, accurati sermones, *vel* accuratæ cogitationes. *Jud.* 5. 16.

אין־חקר *A.* ἀνεξερεύνητος, *Prov.* 25. 3. & ἀνεξέταστος, non investigabilis.

מחקרים scrutationes. *S.* κατώτατα, infima. *Ps.* 94. 4

חראי *Vide in* חרר

חרב siccatus fuit, vastatus fuit, desolatus & in solitudinem redactus fuit. תחרב *Aquila, Symmachus, LXX. Theodotio*, ἐρημωθήσεται, desolabitur, devastabitur. *Hesai.* 34. 10. חרבו *Symm.* ἐνέπηξαν, infixerunt. 2. *Reg.* 2. 16. *ubi alii omnes* ו *habent pro affixo, & חרב pro nomine, vertuntque*, gladius ejus.

Niphal, desolari.

Pual, Symmachus, ξηραίνεσθαι, exsiccari. *Judic.* 16. 7.

Hiphil, exsiccare *vel* vastare.

Hophal, vastatum esse.

חרב siccus, vastus, desolatus. *Item*, siccitas, vastitas. *Incer.* καῦμα, æstus. *Job* 30. 30.

חרב *Aquila, Symmachus, Theodotio*, μάχαιρα, gladius. *Exempla vide in Lexico Græco. Th. & alii*, ῥομφαία, framea. *Exempla multa vide in Lexico Græco. Aquila, Theod.* ὅπλα, arma. *Job* 39. 22. *Plur.* חרבות gladii.

חרבה siccitas, vastitas, vastatio, desolatio. *A.* ἀνεξηραμμένος, exsiccatus. *Prov.* 17. 1. *Plural.* חרבות vastitates, desolationes.

חרבונים *A.* ἐρήμωσις, vastitas. *S.* καῦσος, ardor, æstus. *Psalm.* 31. 4.

חרבות *S.* ἐρείπιον, structura. *Aq. LXX. Th. Quinta Edit.* οἰκόπεδον, domicilium. *Psalm.* 101. 7.

חרג *LXX.* χωλαίνειν, claudicare. *Alii*, tremere, horrere.

חרגל *LXX.* ὀφιομάχης. *Alii*, cantharus. *Levit.* 11. 22. *De hujus vocis significatu disputatur apud Thalmudicos.*

חרד *A. S.* ἐκπλήττεσθαι, terrore percelli. 1. *Reg.* 16. 4. *& alibi. Sym.* πτήσσειν, expavescere. *Job* 37. 1. *& alibi. Alii*, terreri, sollicitum esse. *Incert.* ἀγωνιᾶν, in angustiis agere. 1. *Reg.* 4. 13. חרד ἠκολούθησε, *Sym.* 1. 13. 7. *Ubi aliud legisse videtur.*

Hiphil, deterrere, perterrefacere. מחריד ἀποσοβῶν, abigens. *Incert. Deut.* 28. 26. *Th.* ἐκφοβῶν, exterrens. *Jer.* 30. 10.

חרד trepidus. *S.* ἔκθαμβος, attonitus. 1. *Reg.* 4. 13. *Plural.* חרדים trepidi.

חרדה terror. *Plural.* חרדות trepidationes.

חרה *Kal Sym.* ὀργίζεσθαι, irasci *Jud.* 14. 19. *& alibi, Th.* θυμωθῆναι, furore accendi, *sæpe. Vide Jud.* 10. 7. חרו *S.* ἐκτρυχωθήσονται, conterentur, macerabuntur. *Hesai.* 24. 6. *Sed forte melius referatur ad* חרר *Item* חרה לך *A. Sym.* ἐλυπήθης, contristatus es. *Jonæ* 4. 9. ויחר *Sym.* ἐλυπήθη, contristatus est. 1. *Reg.* 15. 11. *Item Alii*, arsit, excanduit. חרה κατεφρύγη, frixa sunt. *Job* 30. 30.

Niphal, נחרו *S.* αὖα γέγονε, arefacta sunt. *LXX.* συνεφρύγησαν, aruerunt *vel* tosta sunt. *Psalm.* 101. 4. *Reducitur etiam ad radicem* חרר *ut & sequens exemplum.* נחרו בי *S.* διεμαχέσαντό μοι, pugnaverunt contra me, *LXX.* ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοὶ, pugnaverunt in me. *Alii*, succensi sunt in me. *Cant.* 1. 6. *Vide in* חרר

Hiphil, exardescere, *vel* accendere.

Hithpael, succensere. אל־תתחר *A.* μὴ διαμάχου, ne dimices. *S. Sexta Editio*, μὴ φιλονείκει, ne altercare. *LXX.* μὴ παραζήλου, noli æmulari. *Th.* μὴ παρερεθίζου, ne irriteris. *Quinta Edit.* μὴ ἐρέθιζε, ne inciteris. *Ps.* 36. 1. *Alii*, ne succenseas. מתחרה *A.* ἁμιλλᾶσαι, certas. *LXX.* παροξύνθης, concitatus es. *Jerem.* 22. 15.

חרי æstus.

חרון ὀργὴ, ira, & θυμὸς, furor. חרון *Sym.* ὀλόξηρον, penitus siccum, *quasi ex* חרר *Psalm.* 57. 10.

חרז חרוזים ὁρμίσκοι, torques. *Cant.* 1. 9. *Alii*, lapides boni, *vel*, margaritæ perforatæ.

חרט *LXX.* γραφὶς, stylus scriptorius. *Alii*, cælum, incelte. *Sed* 4. *Reg.* 5. 23. *LXX.* θυλάκιον, sacculus.

חרטם *A. S. LXX. Th.* ἐπαοιδὸς, incantator. *Apud Danielem sæpe, & alibi. A.* κρυφιαστὴς, occultorum interpres. *Gen.* 41. 7. *& alibi. Plural.* חרטמים *Symm.*

μάγοι; magi. *Gen.* 41. 8. *Theodotio*, σοφισαὶ, sophistæ. *Gen.* 41. 24. *in Append.*

חרך adussit, inussit, *Chald.*

Hithpael, adustus est. *LXX.* ἐφλογίσθη, inflammatus est. *Dan.* 3. 28.

חרכים clathri, cancelli. *Cant.* 2. 9. *LXX.* δίκτυα, retia.

חרל חרול *Alii*, urtica, *Alii*, carduus, *LXX.* φρύγανον, sarmentum. *Job* 30. 7.

חרם החרים ἀναθεματίζειν, anathematizare, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco in voce* ἀναθεματίζω. ἐξολοθρεύειν, perdere. *S.* 1. *Reg.* 15. 8. *Item*, devovere, disperdere, delere.

Hophal, anathematizari.

חרם ἀνάθεμα, anathema, *Omnes.*

חרמה ἐξολόθρευσις, exterminatio. *Incert. Jud.* 1. 17. *Item*, res devota, perniciei tradita. *Item Aquila, S. Theodotio*, ἀνάθημα, consecratio. *Ezech.* 44. 29.

חרום curtus membris. *Levit.* 21. 18. *Aliqui*, simus.

חרמש falx messorum. *Deut.* 16. 9. *LXX.* δρέπανον, falx.

חרס *Symm. LXX.* ἥλιος, sol. *Hesai.* 19. 18.

חרס ἐλεφαντίασις, *morbus* elephantiasis *dictus. Sym. Deut.* 28. 27. *in Appendice. LXX.* κνήφη, prurigo.

חרסית solaris. *Sed A. S. Th.* Harsith, *exprimunt, quod non intelligant vocis significationem. LXX.* Θαρσὶς, Tharsis. *Jerem.* 19. 2.

חרף exprobrare, probris afficere.

Niphal, despectus est, probro affectus est.

Piel, *A. S. Th.* ὀνειδίζειν, exprobrare. *Psal.* 41. 11. & 88. 52. *S.* προπηλακίζειν, exprobrare, probris afficere. *Psal.* 54. 13. *Th.* βλασφημεῖν, blasphemare. *Prov.* 14. 13. *ubi alii* חרף *pro verbo habent. Incert.* ἐξευτελίζειν, vilipendere. 1. *Reg.* 17. 10.

חרפה *A. S.* ὄνειδος, *Ps.* 58. 9. & *Ps.* 68. 11. *A. Th.* ὀνειδισμὸς, opprobrium, exprobratio, *Job* 19. 5. & *alibi*. probrum, opprobrium. *S.* προπηλακισμὸς, opprobrium. *Psal.* 43. 14. *Item S.* ἐπονείδιστος, exprobrabilis. *Psal.* 38. 9. *Plural.* חרפות opprobria.

חרף hyems. *Sed LXX. sæpius* ἔαρ, ver. *S.* νεότης, juventus. *Job* 29. 4. *Metaphorice pro vere. A. S. Th.* χειμερινὸς, hyemalis. *Amos* 3. 15. *Sym.* ψῦχος, frigus. *Prov.* 20. 4.

חרץ movit, motus est, concîdit, excîdit, statuit, decrevit. תחרץ *S.* συντεμεῖς, concîdes. 2. *Reg.* 5. 24. *ubi LXX.* καταβήσῃ, descendes. *Alii*, exacues te. *Incert.* concîdit. *Prov.* 21. 5. יחרץ ἀποφθέγξεται, vociferabitur. *Incert. Exod.* 11. 7. *ubi ali*, movebit.

Niphal, præcîdi. נחרצה *A.* συντομὴ, concisio. *Hes.* 28. 22.

חרוץ excisus, strenuus. *Alii*, tribula. *A.* συντέμνων, concîdens. *Prov.* 12. 24. *ubi Th.* ἀνδρεῖος, virilis. *Plural.* חרוצים seduli, strenui.

חרוץ χρυσίον, aurum. *A. S. Prov.* 8. 19. *Item*, concisio. *A. S. Quinta Edit. Joel.* 3. 14. *S. item*, πλούσιος, dives. *Prov.* 12. 24.

חרצות *S.* τροχοὶ, rotæ. *Amos* 1. 3. *ubi LXX.* πρίονες, serræ.

חריצים tribulæ. *Alii*, casei. *LXX.* τρυφαλίδες, *quam vocem vertunt*, casei.

חרצין *Chald.* lumbi.

חרצב חרצבות *A.* δυσπάθειαι, ægritudines; *Alii*, nexus, vincula, colligationes. *Psalm.* 72. 4.

אין חרצבות *Symmac.* οὐκ ἐνεθυμοῦντο, non cogitabant. *Ibidem.*

חרצן חרצנים nuclei acinorum. *Num.* 6. 4. *ubi LXX.* στέμφυλα, *vertunt*, *quod est* acini.

חרק *Symm.* βρύχει, stridet. *Psalm.* 36. 12. *Alii*, frendet, stridet. חרק *S.* ἔπριον, serrabant. *Psalm.* 34. 16. *id est*, dentibus in modum serræ positis stridebant. *Drusius suspicatur legendum* ἐπήχιουν, *pro* ἔπριον, *id est*, exacerbabant; *sed Editio Romana, Agellius, & Colbertinus unus*, ἔπριον *habent*, *nullusque variat*, *nec video cur lectio tot asserta testimoniis mutanda sit.*

חרר חרה κατεφρύγη, tosta sunt, adusta sunt, frixa sunt. *Incert. Job* 30. 30. *Alii referunt ad* חרה. חרו *S.* ἐκτρυχωθήσονται, conterentur. *Hesai.* 24. 6.

Niphal, נחרו *Aquila*, ἐψαθυρώθη, aruerunt. *Symm.* αὖα γέγονεν, arefacta sunt. *Psalm.* 101. 4.

Piel, חרחר *Aquila*, *Theod.* ἀναξᾶναι, eradere. *Proverb.* 26. 21. *ubi LXX. quasi nomen esset*, *vertunt*, ταραχὴ, turbatio.

חרחר adustio, inflammatio. *A.* περιφλευσμὸς, adustio. *Symm.* περιφλογισμὸς, *Deuter.* 28. 22. *LXX.* ἐρεθισμὸς, irritatio.

חררים siccitates. *Jerem.* 17. 6. *LXX.* salsugines.

חרי ἐλεύθεροι, liberi. *Th. Jerem.* 39. 6.

חורים חרים liberi, nobiles, illustres.

חר foramen, caverna.

מחרות latrinæ.

חריונים excrementa columbarum.

חראי *in regimine Aq. S. Th.* κόπρος, stercus. *Hesai.* 36. 12.

מחראות *Incert.* κοπρὼν, sterc oratium. 4. *Reg.* 10. 27.

חרש ἀροτριᾷν, arare, *Omnes. Exempla vide in Lex. Græc. & metaphorice*, ἐγκολάπτειν, cælare. החרושה ἐγκεκολαμμένη, insculpta. *Inc. Jer.* 17. 1. *ubi LXX.* γεγλυμμένη, sculpta. *Item metaphorice*, exarare, insculpere, fabricari. חרש silere, tacere, obsurdescere. אל־תחרש *Aq. & Hieronymus*, μὴ κωφεύσῃς, ne obsurdescas, *S.* μὴ σιγήσῃς, ne sileas. *Psalm.* 27. 1. *S.* μὴ ἡσυχάσῃς, ne quiescas. *Item*, *S.* μὴ παρακούσῃς, ne inauditum prætereas. *Psalm.* 38. 13. חרשי *A. S. Th.* τεκταινόντων, fabricantium. *Prov.* 12. 20.

Niphal, arari, *de agro dicitur.*

Hiphil, obsurdescere, silere, tacere. החרישו *Aq.* κωφεύσατε, surdæ estote, *vel melius*, mutæ estote, *Th.* σιγήσατε, tacete, *S.* δουλεύσατε, servite, *LXX. legerunt haud dubie* החדישו *qui vertunt* ἐγκαινίζεσθε, innovamini. *Hesai.* 41. 1. מחריש *A. S.* κωφεύων, tacens *vel* mutus. *Prov.* 17. 28. *ubi nescio quid legerint LXX. qui vertunt*, ἐπερωτήσαντι σοφίαν, interroganti sapientiam.

Hithpael, התחרשתי *S.* ἀπεσιώπησα, tacui. *Ps.* 31. 3. ויתחרשו *A.* παρεσιώπων, tacebant. *Jud.* 16. 2. *ubi S.* ἡσύχαζον, quiescebant. *LXX.* ἐκώφευσαν, mutiverunt.

חרש *A.* τεχνίτης, artifex. *Osee* 8. 6. *S. Th.* τέκτων, faber. *Job* 41. 21.

חרש ὄστρακον, testa. *A. Job* 41. 22.

חרשת ὀστράκινος, testaceus. *Aquila*, *Sym. Hesai.* 16. 7. & *alibi.*

חרש *Symm.* κωφὸς, surdus. *Psalm.* 57. 6. & *alibi.*

חרש κρυφῇ. *Alius*, κρυφῆ, clam. *Jos.* 2. 1.

חריש aratio.

חורש sylva, saltus.

חורש ἀλοητὸς, trituratio. *Incert. Amos* 9. 13.

חרישית silens.

חרשת artificium, fabrefactura. *A.* δρυμὸς, quercetum, sylva. 1. *Reg.* 23. 18. & *alibi*, & *S.* 1. *Reg.* 23. 15. *Item*, *A.* ὕλη, sylva.

מחרשה *A.* ἄροτρον, aratrum. 1. *Reg.* 13. 21. *Alii*, rutrum, & sarculum.

מחרשת *Sym.* ὕννις, vomer. *Th. & Incert.* βούκεντρον, stimulus boum. *S.* δίκελλα, bidens. 1. *Reg.* 13. 20. *A.* τριόδους, tridens. 1. *Reg.* 13. 20.

חרש *cum puncto sinistro*, testa, *vel* vas testaceum.

חרת exaravit, sculpsit. *Exod.* 32. 15.

חשב cogitavit, existimavit, putavit, reputavit. *Aq.* λογίζεσθαι, cogitare, reputare. *Hesai.* 13. 17. *Aq. Th. Job* 41. 20. *Symm. Psalm.* 20. 12. *Aquila*, *S. Quinta Edit. Psalm.* 34. 20.

Niphal, reputari, æstimari, annumerari. נחשבו *Aquila*, *Symmachus*, *LXX. Theodotio*, ἐλογίσθησαν, reputatæ sunt. *Hesai.* 40. 17.

Piel, cogitare, reputare, supputare. חשבתי *Symmachus*, ἀνελογιζόμην, mecum reputabam, *Psalm.* 76. 6. וחשב *Aquila*, & supputabit. *Theodotio*, & tractabit. *Levit.* 25. 50. ex *Hesychio*. חשבת *Aquila*, *qui legit* חִשַּׁבְתָּ *vertit* διελογίσω, reputasti: *Alii*, cessare fecisti. *Psalm.* 118. 119.

Hithpael, annumerari, annumerare se.

חשב cogitans, *sive*, artifex.

מעשה חשב *Aquila*, *Symmachus*, βροχωτὸν, opus laqueatum. *Exod.* 28. 15. *S.* μηχάνωμα, structura arte facta. *Levit.* 8. 7. *Incert.* συνυφὴ, contextura. *Exod.* 28. 27. *Aq.* διάζωσμα, cinctura. *S.* μηχάνωμα, artificium. *Levit.* 8. 7. *in Appendice.*

חשבון *A. S. Th.* λογισμὸς, cogitatio. *Eccles.* 7. 26. *A.* ἐπιλογισμὸς, cogitatio. *Cant.* 7. 4.

חשבונות *Idem.*

מחשבה *Idem. S.* διαλογισμὸς, cogitatio. *Psal.* 39. 6. *Item S.* ἐνθύμησις, cogitatio. *Job* 21. 27.

חשה siluit, tacuit, mutus fuit.

Hiphil, *Sym.* σιωπᾶν, silere. *Psalm.* 38. 3. מחשים *S.* ἀμελεῖτε, negligitis. *Jud.* 18. 9.

חשח *Chald.* opus habuit.

השחות *Chald.* necessarium. *Esdræ* 7. 20.

חשך obscurus, tenebrosus fuit, obtenebratus fuit.

Hiphil, obtenebravit, tenebras adduxit.

חשך σκότος, tenebræ, *Omnes. Gen.* 1. 1. & *alibi. S.* ἀχλὺς, caligo. *Job* 3. 5. *S.* γνόφος, caligo. *Exod.* 20. 22. *Item A.* νέφωσις, obnubilatio. *Job* 3. 5. *Th.* συννεφία, nubium coactio. *Job* 3. 5. חשך *A. S.* φειδόμενος, parcens, *forte referatur ad* חוש *Prov.* 11. 25. מחשיך *A. S.* σκοτεινὸς, tenebrosus. *Vide Lexicon Græcum.*

חשכים *Th.* σκοτεινοὶ, tenebrosi. *Prov.* 22. 29.

חשכה tenebræ. *Plural.* חשכים tenebræ.

מחשך tenebræ, tenebrosus locus. *S.* σκοτασμὸς, obtenebratio. *Psal.* 87. 19. במחשכים *A. S.* ἐν σκοτεινοῖς, in tenebrosis. *Psalm.* 87. 7.

חשך *cum puncto sinistro* יחשך *S.* ἐνδώσει, minuetur. *Job* 16. 6. *Alii*, cohibebit. חשך *S.* ἐξείλατο, eruit. 1. *Reg.* 25. 39. *Item A. S.* συντηρεῖν, conservare, custodire. *Psalm.* 18. 14. *Alii*, cohibere, subtrahere.

Niphal, יחשך *A.* ὑπεξαιρεθήσεται, eruetur, *S.* συντηρεῖται, conservatur, *LXX.* κουφίζεται, sublimatur, *vel* levis efficitur, *Alii*, prohibebitur. *Vulgata*, servatur, *ut Symmachus. Job* 21. 30.

חשל *Chald.* debilitavit, comminuit. *LXX.* δαμάζειν, domare.

Niphal, debilitate affici, *vel*, affectum esse.

חשמל *Hebr. Interpr.* Ιρις, Iris. *Ezech.* 1. 5. *Aq. S.* כעין החשמלה ὡς ὅρασις φέγγουσα, quasi visio splendens. *Alii*, pruna. *LXX. Th.* ἤλεκτρον, electrum. *Ezechiel.* 8. 2.

חשמן חשמנים *LXX.* πρέσβεις, legati, oratores. *Alii*, magnates, primates. *Psalm.* 67. 32. *ubi S.* ἐκφάναντες, patefacientes.

חשן *A. S. LXX. Th.* λόγιον, *sive* λογεῖον, rationale. *Exod.* 25. 7. & *alibi. Th. semel*, ποδήρης, talaris vestis. *Exod.* 25. 7. *S.* δοχεῖον, receptaculum. *Levit.* 8. 8. *in Append. Alii*, pectorale.

חשף *A. cum puncto sinistro*, *LXX.* ἀνασύρειν, haurire. *Alii in LXX. interpretantur*, denudare. *Hes.* 30. 14. *S. Th.* ἀπεκάλυψεν, revelavit. *Hesai.* 52. 10. *Alii*, nudauit, denudavit. *Metaphorice*, hausit, exhausit, depromsit. *LXX. modo*, καλύπτειν, operire, & ἀποκαλύπτειν, retegere, *modo*, ἐξερευνᾶν, scrutari, *modo*, ἐξαντλᾶν, exhaurire.

חשיפים greges.

מחשף denudatio. *Gen.* 30. 38. *ubi LXX.* λεπύρων, detrahens *vertunt.*

חשק amavit, desideravit. *A.* προσεκολλήθη, agglutinatus est. *Deut.* 7. 7. *in Appendice*

Piel, cinxit. *LXX.* κατεκόσμησεν, ornavit. *Deuter.* 38. 29.

Pual, cinctus est.

חשק desiderium.

חשוקים fasciæ. *LXX.* ψαλίδες, forcipes. *Exod.* 27. 10.

חשקים orbes rotarum, *sive* canthi, exterior rotæ cinctura.

חשר חשרים radii rotarum.

חשרה colligatio. 2. *Reg.* 22. 12. *ubi LXX. pro verbo habent*, *vertuntque*, ἐπάχυνεν, densæ fuerunt *tenebræ.*

חשש quisquiliæ, gluma. *Hesai.* 5. 24. *ubi LXX. pro verbo habent*, & *interpretantur*, συγκαυθήσεται, comburetur.

חתה *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, ὑποτύψει, accendet. *Proverb.* 6. 27. *ubi LXX.* ἀποδήσει, alligabit. *Alii*, cepit, accepit.

מחתה πυρεῖον, focus. *Sic LXX. passim. Item*, thuribulum, acerra. *Plur.* מחתת *Reliqui*, πυρεῖα, acerræ. *Exod.* 25. 28. *in Append.* מחתת θυμιατήριον, thuribulum. *Incert. Levit.* 10. 1. *in Appendice.*

חתך concidere, incidere.

Niphal, נחתך decisum est, concisum est. *LXX.* συνετμήθησαν, concisæ sunt *hebdomades. Dan.* 9. 24.

חתל fasciis involvit. חתלתו *LXX.* αὐτῷ ἐσπαργάνωσα, fasciis eam involvi. *Job* 38. 9. *ubi alii hic* חתלה *quasi nomen*, fascia, *vertunt.*

התחל לא חתלת *Infinit. Hophal* & *præterit. Pual. LXX.* ἐν σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης, fasciis non alligata fuisti. *Ezech.* 16. 4.

חתול fascia. *LXX.* μάλαγμα, *id est* emplastrum, *seu* remedium ad leniendum & emolliendum. *Ezechiel.* 30. 21.

חתם *LXX.* σφραγίζειν, obsignare, signare, *passim. S.* ἐπισωρεύειν, accumulare. *Job* 14. 17. *ubi LXX.* σφραγίζειν, obsignare *interpretantur.*

Niphal, obsignatus fuit.

Piel, חתמו *Symm.* ὡς ἐν σφραγῖδι κρύψουσιν, quasi sub sigillo abscondent. *Job* 24. 17.

Hiphil, obstruxit. החתים *Symmachus*, συμπήγνυται, circumconcretus est. *Symmac. Levit.* 15. 3. *ubi LXX.* συνέστηκε, constat, *vel* constitit, *Aquila*, ἐσφραγίσθη, obsignatus est, *Theod.* ἐσφράγισται, *vel ut in Coisliniano Codice forte melius legitur* ἐσφράγικεν, obsignavit. *Alii*, obstruxit.

חתם חתמת σφραγὶς, sigillum, *Omnes. Vide in Lexico Græco.*

חתן התחתן affinitatem contrahere, desponsare, affinitate jungere se. *Aq.* νυμφεύειν, desponsare. 1. *Reg.* 18. 22. *Th.* ἐπιγαμβρεύειν, generum fieri. *Ibidem.*

חתן *Aq. S. Th.* νυμφίος, sponsus. *Exod.* 4. 26. *Aq.* νυμφευτὴς, pronubus. *Exod.* 3. 1. & 18. 1. & 5. *Item*, *S.* πενθερὸς, socer *sæpe. Item*, γαμβρὸς, gener, *Incert. Jud.* 15. 6. & *alibi. Plural.* חתנים generi.

חתנת πενθερὰ, socrus. *Incert. Deut.* 27. 23. *Aquila*, νύμφη, sponsa. *Deut.* 27. 23. *in Appendice.*

חתנת *LXX.* νύμφευσις, desponsatio. *Cant.* 3. 11.

חתף *Symm.* ἀναρπάζειν, rapere. *Job* 9. 12. *ubi LXX.* ἀπαλλάττειν, abalienare. *Alii*, rapere, abripere.

חתף rapina.

חתר *A.* ὀρύσσειν. *Ezech.* 8. 8. *Th.* διορύσσειν, effodere. *Job* 24. 15. *Sic etiam LXX. sed semel*, *Jonæ* 1. 13. παραβιάζεσθαι, cum impetu conari. *Alii item*, fodere, perfodere, foramen facere, & *metaphorice in illo Jonæ loco*, sulcare, remigare.

מחתרת διόρυγμα, effossio.

חתת πτοηθῆναι, terreri. *Th. Job* 32. 15. & *Incert. Jos.* 1. 9. *sed hoc exemplum ponunt in Niphal. Item Alii*, frangi, atteri, consternari. וחתו *Tres Interpretes*, καὶ ἡττᾶσθε, & superemini. *Hesai.* 8. 9. & *alibi.*

Niphal,

Niphal, *Symmachus*, נחתו καθίκεΊαί με, attingunt me. *Psal.* 37. 3. *ubi LXX.* ἐνεπάγησάν μοι, infixæ sunt mihi. תחת *Sym.* ὑπενδῷς, cedas. *Ezech.* 3. 9.

Hiphil, יחיתן *Aquila*, καταπτήξει, deterrebit, percellet. *Habac.* 2. 17. יחתום *Aquila*, πλήξει αὐτοὺς, percellet, *sive*, percutiet eos. *Job* 33. 16. ם *scilicet finale habuit pro affixo, ut & LXX. qui vertunt αὐτοὺς ἐξεφόβησε*, ipsos exterruit. *Alii* ם *pro radicali habent, interpretanturque*, & obsignabit.

חת terror, tremor.

חתה tremor, timor, consternatio.

חתת *Aquila*, πλῆξις, percussio. *Prov.* 17. 10. *Item* terror, consternatio.

חתית consternatio.

מחתה *Theod.* αἰσχύνη, turpitudo. *Prov.* 13. 3. *S. Th.* δειλία, timor. *Prov.* 21. 15. συντριβὴ, contritio. *Proverb.* 10. 28. *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* πτῆξις, consternatio. *Prov.* 18. 7.

חתחתים contritiones, *vel* terrores. *Eccles.* 12. 5.

ט

טאב *Vide infra in* טוב

טאט טאטא everrit.

טאטא everriculum, scopæ, *vel* expurgatio.

טבח *LXX.* σφάζειν, jugulare, mactare. *Item*, θύειν, mactare. *Item*, coquere.

טבח coquus. רב טבחים *Th.* ἀρχιμάγειρος, princeps coquorum, *vel* satellitum. *Jerem.* 39. 9. שר טבחים *Idem*, טבחות *LXX.* μαγείρισσαι, coquæ. 1. *Reg.* 8. 13.

טבח mactatio, jugulatio.

מטבח *Idem.*

מטבח *Symmachus*, σφαγὴ, mactatio. *Hesai.* 53. 7.

טבל *Aq.* βαπτίζειν, tingere, *vel* demergere. *Job* 9. 31. *LXX.* βάπτειν, tingere, & *semel*, μολύνειν, polluere.

Niphal, intingi.

טבול βαπτὸς, tinctus. *LXX.* & *Incert. Ezech.* 23. 15.

טבע *Sym.* βαπτίζεσθαι, demergi. *S. Psalm.* 68. 3. *ubi LXX.* ἐμπήγνυσθαι, infigi.

Pual, καταποντίζεσθαι, submergi. *Exod.* 15. 4.

Hophal, figi, constitui.

טבעת δακτύλιος, annulus. *Incert. Exod.* 28. 23. *Alius*, κράσπεδος, fimbria. *In Exodo sæpe. Plural.* טבעות annuli.

טבר טבור *LXX.* ὀμφαλὸς, umbilicus. *Jud.* 9. 37. *Metaphorice*, editus & excelsus locus.

טבת Tebeth, *nomen mensis decimi*, *qui* decembri *respondet. Esther.* 2. 16.

טהר *LXX.* καθαρίζεσθαι, mundum esse, mundari.

Piel, mundare. *Item LXX.* ἁγνίζειν, purificare, consecrare.

Hithpael, mundare se.

טהור καθαρὸς, mundus, purus, *Omnes passim. Sym.* ἁγνὸς, castus. *Prov.* 15. 27. & 22. 11. *Item LXX. aliquando*, ἅγιος, sanctus, δίκαιος, justus, δόκιμος, probatus. *Plural.* טהורים mundi. *Fœminin.* טהורה munda, pura. *Plural.* טהרות mundæ, puræ.

טהר טהרה מטהר mundities, puritas, purgatio.

טוב bonum esse, bene habere. *S.* ἀρέσκειν, placere. *Eccles.* 2. 26. *Chaldaice* טאב bonum esse, *mutato* ו *in* א, *more Chaldaico.*

Hiphil, *Aq. S.* ἀγαθύνειν, bene facere. אם־תיטיב *S.* ἐὰν ἀγαθύνῃς. *Th.* ἂν ἀγαθῶς ποιῇς, si bene feceris. *Gen.* 4. 7. *Alius*, ἀγαθοποιεῖν, bene facere. *Jud.* 17. 13. ייטב *S.* εὐεργετηθήσεται, beneficio adficietur. 1. *Reg.* 2. 32. *S.* εὐφραγῆσαι, bene facere, להיטיב *Psalm.* 35. 4.

טוב ἀγαθὸς, & καλὸς, bonus, *Omnes passim. Item*, ἀρεστὸς, placens, placitus. *S. sæpe. Item A. S.* κάλλος, pulcritudo. *Osee* 10. 11. *S.* σύμφορον, utile. *Eccles.* 2. 3. *S.* טוב *non raro exprimit per verbum* συμφέρω. *Plur. Masc.* טובים boni, & טובות bonæ.

טובה ἀγαθωσύνη, bonitas. *A. Psal.* 15. 2. & *Omnes passim.*

טוה νήθειν, nere.

מטוה netum. *LXX.* νενησμένα.

טוח *LXX.* ἀλείφειν, linire, obducere.

Niphal, liniri, obduci.

טוח tectorium. *Ezech.* 13. 12. *ubi LXX.* ἀλειφὴ, litura.

טחות præcordia, renes. *Job* 38. 36.

טול הטיל jecit, ejecit, projecit. *LXX.* καταβάλλειν, dejicere, ἐκτρίβειν, conterere.

טלטל *duplicans Piel*, transtulit, deportavit. *LXX.* ἦρε, ἐπῆρε, sustulit, & ἐκβάλλει, ejicit.

טור *LXX.* στίχος, ordo, series. *Plurale*, טורים τάγματα, ordines, *Reliqui*, *Exod.* 28. 17. *in Appendice.* טירות *Aquila*, στιβάδες, stibades, ordines, *Symmac.* περιφράγματα, septa, munimenta. *Ezech.* 46. 23.

טור *Chald.* mons, *dicitur* & טורא

טוש *Symmachus*, ἱπτάμενος, volans. *Job* 9. 6. *LXX.* πετόμενος, *Idem. Alii etiam*, volare, involare.

טות *Chald.* jejunus, incœnatus.

טחה *Piel*, jaculari. *LXX.* βολὴ, jactus. *Gen.* 21. 16.

טחן ἀλέσαι, molere. *Incer. Job* 31. 10. & *LXX. sæpe.*

טחנה טחנות μύλοι, molares dentes. *Symmach. Eccles.* 12. 3.

טחר טחרים *LXX.* ἕδρα, nates, anus. *Alii*, mariscæ, hæmorrhoides.

טטף טוטפות *Aquila*, ἀτίνακτα, immota, *lectio dubia*, *Symmach. Theodotio*, ἀσάλευτον, inconcussum. *Exod.* 13. 16. *Alii*, frontalia. *Item Symm.* διεσταλμένα, divisa. *Deut.* 6. 8. *Sed vox* διεσταλμένα *non vacat suspicione mendi.*

טיט πηλὸς, lutum, cœnum, *Omnes. Hesai.* 57. 20. *LXX. semel*, βόρβορος, cœnum.

הטיל *Vide supra in* טול

טין *Chald.* lutum, cœnum. *Dicitur etiam* טינא

טיר טירה palatium, castellum. *S.* περίφραγμα, circumvallatio. *Ezech.* 46. 23. *Aquila*, στιβὰς, stibas, ordo. *Vide Ezech.* 46. 23. *Vide supra in* טור

טלא טלוא *Incert.* ποικίλον, varium, maculosum. *Gen.* 30. 32. *Incert.* ψάρον, nigris maculis. *Plurale*, *masculinum*, טלאים maculis respersi. *Plural. fœminin.* טלאת maculis respersæ. *Alii*, maculis latis respersæ & distinctæ.

מטלאת *Incert.* ἐπιβλήματα ἔχοντα, assumenta habentia. *Jos.* 9. 5. *LXX.* καταπεπελματωμένα, *quod idem est.*

טלאות *Symmachus*, multicoloria. *LXX.* ῥαπτὰ, consuta. *Ezech.* 16. 16. *A. Th.* ἐμβολίσματα, embolismata, *vel* assumenta. *Ibid.*

טלה agnus. *Plural.* טלאים *A.* ἀρνία, agni, agnelli. *Hesai.* 40. 11.

טלל *Piel*, tegere, obumbrare. *LXX.* στεγάζειν, tegere, & *alibi*, πλήθειν, complere.

טללה contectio, integumentum. *Al.* migratio, vagatio.

טל δρόσος, ros, *Omnes. Exempla vide in Lex. Græc.*

טמא μιαίνεσθαι, pollui, impurum esse.
Niphal, pollutum fieri.
Piel, μιαίνειν, polluere. *Job* 14. 4. & *alibi*. *Aq. S.* μολύνειν, polluere, immundum reddere. 4. *Reg.* 23. 10.
Pual, immundum fieri.
Hithpael, polluere se.
טמא *Aquila*, ἀκάθαρτος, impurus. *Job* 22. 19. & *S. Hesai.* 6. 5. *Symmac.* βέβηλος, prophanus. *Jos.* 22. 19. *Plural.* טמאים *neutrum*, immunda.
טמאה ἀκαθαρσία, immunditiès, impuritas. *Incert. Jud.* 13. 7. *Orig. Thren.* 1. 9. *A. S.* μιασμὸς, pollutio. *Vide Lexicon Græcum. Theod.* ἄφεδρον, menstruum. 2. *Reg.* 11. 4.

טמן *Sym.* κρύπτειν, abscondere. *Psal.* 63. 6. *Item. A. Deut.* 33. 19. *in Append. Aquila*, *Theod.* ἀποκρύπτειν, abscondere. *Job* 20. 26. *Sym.* κρύψαι, & καταχρύπτειν. *Psalm.* 34. 7. טמן *Sym.* κατάχωσον, obrue. *Job* 40. 8.
Niphal, abscondere se.
Hiphil, abscondere, occultare.
טמון absconditus.
שפני טמוני ἀποθέτους κεκρυμμένους, deposita abscondita. *A. Deut.* 33. 19. *in Append. ubi LXX.* ἐμπόρια, emporia. *Vulgata*, thesauros absconditos.
מטמון *LXX.* θησαυρὸς, thesaurus. *Plural*, מטמנים thesauri.
מטמנים *Sym. Th.* τὰ ἀπόκρυφα, arcana, abscondita. *Prov.* 2. 4.

טנא *LXX.* κάρταλλος, cartallus, & ἀποθήκη, horreum. *Alii*, cophinus, corbis. *A.* ἀγγεῖον, vas. *Deut.* 26. 2.

טנף *Piel*, μολύνειν, inquinare. *LXX. Cant.* 5. 4.

טעה errare.
Hiphil, *LXX.* πλανᾷν, in errorem inducere, decipere. *Ezech.* 13. 10.

טעם γεύεσθαι, gustare. *LXX.*
טעם *A.* γεῦμα, gustus. *Sym.* τρόπος, modus, mores. *LXX.* τὸ πρόσωπον, facies. *Psalm.* 33. 1. *Symm.* ἐπιστήμη, scientia. Job 12. 20. *A.* γνώμη, sententia. 1. *Reg.* 25. 33. *ubi LXX.* τρόπος, modus. *Alii*, gustus, sapor: *metaphorice*, ratio, consilium, judicium, sententia.
מטעמתיו *Aq. S.* ἐδέσματα αὐτοῦ, cibi ejus. *LXX.* βρώματα. *Prov.* 23. 6. *Alii*, cupediæ.

טען onerare, γεμίζειν, *LXX. Item*, transfigere, confodere. *LXX.* ἐκκεντεῖν, confodere.

טפח *S.* σπιθαμὴ, palmus. *Psalm.* 38. 6. *Aq.* πῆχμα, cubitalis mensura. *Ezech.* 43. 13. *Aliis est*, palmus, *sive mensura quatuor digitorum conjunctorum.*
טפח *Piel LXX.* ἐπικρατεῖν, invalescere. *Alius*, παλαίειν, palmis certare. *Alii*, palmis distendere, educare. *Thren.* 2. 22.
טפחים educationes. *Ibid.*
טפחות *Incert.* παλαιστὰς, palmares. *Psalm.* 38. 6. *Item*, ἀπαρτίσματα, summitates. *Sym.* 3. *Reg.* 7. 9. *A.* παλαιστώματα, palmares longitudines. 3. *Reg.* 7. 9.
מטפחת ventrale. *Alii*, peplum. *LXX.* περίζωμα, cingulum, *alibi*, ἐπιβλήματα, assumenta.

טפל concinnare, conjungere, applicare. *LXX.* ἐπισημαίνειν, annotare: *alibi* πληθύνειν, multiplicare.
טפלי *S.* προσέθεσθε, adjungimini. *LXX.* ἰατροὶ, medici. *Job* 13. 4.

טפסר *LXX.* βελόστασις, machina bellica, emittendis telis. *Jer.* 51. 27. σύμμικτος, promiscua turba. *Nahum.* 3. 17. *Alii*, imperator, dux, princeps.

טפף טף παιδίον, puer, *vel* παιδία, pueri. *A. Exempla vide in Lexico Græco. Aq. S.* ὄχλος, turba, *non semel. Gen.* 47. 12. *in Append. & Symm. Exod.* 10. 10. *Item S.* φορτίον, sarcina. *Jos.* 1. 14.
טפף parvulum incessu agere, *sive*, parvulorum more incedere. *Hesai.* 3. 16.

טפר *Chald.* unguis.

טפש *Aquila*, ἐλιπάνθη, impinguatum est, *LXX.* ἐτυρώθη, coagulatum est, *Alius*, ἐσκληρύνθη, obduratum est, *Alius*, ἀπελιθώθη, in lapidem versum est. *S.* ἐμυαλώθη, medullatum est. *Psalm.* 118. 70. *Alii*, obesatum est, pinguefactum est.

טרד perseverare, assiduum esse. *LXX.* κατασπεύδειν, accelerare. *Alibi*, ἐκβάλλειν, ejicere. *Apud Danielem Th. semper* ἐκδιώκειν, expellere, ejicere.
טרד *Aquila*, συνεχὴς, continuus, subitus. *S.* κατασπεύδων, celer, repentinus. *Prov.* 19. 13. *ubi LXX.* οὐχ ἁγνὸς, non castus.

טרה humidum, humens, *non est in usu.*
טריה *S.* κρῦσμα, *vel* τραῦμα, percussio *aut* vulnus. *Hesai.* 1. 6. *ubi LXX.* φλεγμαίνουσα, tumens plaga. *Alii*, humida *vel* purulentia.

טרח laboravit.
Hiphil, יטריח עב *S.* ἐπιβρίσει νεφέλη, onusta erit nubes, *LXX.* καταπλάσσει νεφέλη, format nubes. *Alia lectio*, καταπλήσσει νεφέλη percellit, *vel* deterret nubes. *Alii*, defatigabit nubem. *Job* 37. 11.
טרח *A. Sym. Th.* ἐνόχλησις, molestia, perturbatio. *Hesai.* 1. 14. *ubi LXX.* πλησμονὴ, satietas.

טרם ante, prius, priusquam. *Symm.* οὔπω, nondum. 1. *Reg.* 3. 7. הטרם תדע *Aq.* ἆρα οὔπω οἶδας, an nondum nosti. *Exod.* 10. 7.

טרף *A.* ἁλίσκειν, capere. *S.* θηρεύειν, venari. *Psalm.* 21. 13. *Th.* διαρπάζειν, diripere. *Job* 18. 4. *Alii*, rapere, discerpere.
Niphal, discerpi.
Pual, discerptum esse.
Hiphil, *Sym.* διατάσσειν, constituere cibum. *Alii*, cibare. *Prov.* 30. 8. *Alii*, prædam dare, victui necessaria tribuere.
טרף *Sym.* θηράλωσις, captura ferarum. *A.* ἅλωσις, captura. *Gen.* 49. 9. & *alibi. LXX.* βορὰ, βρῶμα, τροφὴ, esca, cibus, & ἅρπαγμα, raptum.
טרף θήρα, venatio, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.*
טרפה discerptum, laceratum. *Symm.* θηριόβρωτος, a fera devoratus. *Gen.* 31. 19.

י

יאב voluit, desideravit. *Psal.* 118. 130. *LXX.* ἐπιποθεῖν, desiderare.

יאה convenit, decet, pulcrum est. *Jerem.* 10. 7.

יאל הואיל voluit, acquievit. ויאל *Symm.* ἔσκαζεν, claudicabat. 1. *Reg.* 17. 39. *Alius*, ἐχώλαινε, claudicabat, *LXX.* καὶ ἐκοπίασε, & laboravit, *Ibid. Sed videntur hi Interpretes magis ad seriem respexisse, quam ad verbi significationem. Alii*, & voluit, *Vulg.* & cœpit tentare.
Niphal, stultum esse, stulte agere.

יאר *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, ποταμὸς, fluvius. *Exod.* 7. 24. *Symmac. Hesai.* 7. 18. *LXX. item*, ποταμὸς, *passim.* יאר *Aquila*, ῥεῖθρον, fluentum. *Gen.* 7. 24.
יארים *Symmach.* ῥεῖθρα, fluenta. *Job* 28. 10. *S.* διώρυγες, fossæ, canales. *Hesai.* 33. 21.

יאש נואש *A.* ἀπέγνων, desperavi. *Jerem.* 2. 25. *Item*, *A.* desperavimus, *S.* defecimus. *Jerem.* 18. 12. ונואש *Aquila*, ἀπογνώσεται, desperabit. *Symmachus*, ἀπόσχηται, abstineat. 1. *Reg.* 27. 1.
Piel, spe destituere. *Incert.* ἀποκαμεῖν, labori succumbere, *LXX.* ἀποτάξασθαι, renuntiare. *Eccles.* 2. 20.

יאת acquievit, consensit. נאות *LXX.* ὁμοιωθησόμεθα, similes erimus, *Quinta Editio*, εὐνοήσομεν, benevoli erimus, *Alii*, complacebimus. *Gen.* 34. 15. יאתו *S.* πεισθήσονται, morem gerent, *vel*, acquiescent, *LXX.* ὁμοιωθήσονται, similes erunt, *Alii*, complacebunt. *Gen.* 34. 22.

יבב *Piel*, vociferatus est. *Jud.* 5. 28.

יבל הוביל *Theodotio*, ἀναφέρειν, deportare. *Job* 21. 30. *LXX.* ἄγειν, ducere, ἀπάγειν, abducere, ἀποφέρειν, auferre. *Alii*, adferre, adducere, deducere, reducere.

Hophal, adduci, deduci, deductum esse. אובל *A. Th.* ἀπηνέχθην, deportatus sum. *Job* 10. 19. *ubi LXX.* ἀπηλλάγην, translatus sum.

יבול *Symm.* φορά, proventus. *Psalm.* 66. 7. *Incert.* ἐκφόρια, proventus. *Jud.* 6. 4.

יובל fluvius, aquæductus. *Symm.* κερατίνη, tuba cornea. *Jos.* 6. 4.

יבלי *S.* ἀγωγοὶ, aquæductus. *Hesai.* 30. 25.

אובל *Chald. A.* ubal. *S.* palus. *Daniel.* 8. 2.

יובל aries. *A.* ἄφεσις, remissio. *Jos.* 6. 4. & *sic passim LXX.* Jubilæus annus *sæpe.* *Unus semper*, Ιωβὴλ, exprimit. *Levit.* 25. *sæpe*, & *alibi.*

יבלת fluxus. *Alii*, verruca. *Levit.* 22. 22.

יבם *Piel*, fratris defuncti uxorem ducere. ויבמה ἐπιγαμβρεύσει, ducet ut uxorem fratris. *A. Deut.* 25. 5. & 7. *in Append. ubi LXX.* συνοικήσει, cohabitabit.

יבם levir, mariti frater, יבמי ἐπιγαμβρευτής με, qui me in uxorem ducturus est. *A. Deut.* 25. 7.

יבמת uxor fratris, glos. *LXX.* *semel*, σύννυμφος, connurus. *Ruth.* 1. 15.

יבש ξηραίνεσθαι, siccari, arescere, *Omnes.*

Piel, arefacere, exsiccare.

Hiphil, ξηραίνειν, arefacere, siccare. *Sym. Psal.* 73. 15. & *aliquando intransitive*, arescere, exsiccari.

יבש *Aquila*, *S. Theodotio*, ξηρὸς, siccus. *Jos.* 9. 5. & *sic passim LXX.*

יבשה ξηρά, arida, *Omnes. Genes.* 1. 9. & *alibi.* *Aq.* χέρσον, continens. *Exod.* 14. 16. & 21. *ubi LXX.* τὸ ξηρὸν, aridum.

יגב ἀγρὸς, ager, *LXX. Jerem.* 39. 10.

יגב γεωργὸς, agricola. *Jerem.* 52. 13.

יגבים *Th.* ὑδρεύματα, aquationes. *Jerem.* 39. 10. *ubi LXX.* ἀγροὺς, agros.

יגה *Hiphil*, הוגה mœrore affecit, afflixit. הוגה *Sym.* ἀνεκάλεσε, revocavit. *Thren.* 1. 12. *Incert.* ἐπήγαγεν, induxit. *LXX.* ἐταπείνωσεν, humiliavit. *Threnor.* 1. 5. *Alii*, afflixit.

Niphal, mœstum esse.

Piel, mœstitia afficere.

יגון mœror, tristitia. *A. Th.* λύπη, dolor. *Jerem.* 31. 13. *Sym.* μέριμνα, sollicitudo. *Psal.* 12. 3. *S.* ταλαιπωρία, miseria. *Psalm.* 106. 39. *LXX.* λύπη, tristitia, πόνος, ærumna, ὀδύνη, dolor, κόπος, labor, πένθος, luctus, ἔκλυσις, dissolutio, ἀκηδία, tædium.

תוגה *Idem.*

יגע *A.* κοπιᾷν, laborare. *Job* 9. 29. & *passim LXX.* *Item S.* κοπιᾷν. *Hesai.* 43. 22.

Piel, fatigare, laborare facere. תיגענו *Sym.* κοπώσει αὐτοὺς, fatigabit eos. *LXX.* κακώσει αὐτοὺς, affliget eos. *Eccles.* 10. 15.

Hiphil, fatigare.

יגע lassus, defatigatus.

יגיע *Idem. A.* κόπος, defatigatio. *Psal.* 127. 2. *Plur. constructum* יגיעי defessi.

יגעים *Symmac.* κοπώδεις, laboriosi. *Eccles.* 1. 8. *ubi LXX.* ἔγκοποι, laboriosi.

יגר metuit, formidavit.

יגור timens.

יגר *Chald.* cumulus, acervus. *Usurpatur à Labane Gen.* 31. 47.

יד χείρ, manus, *Omnes.* *Item*, ripa, latus, tractus, robur, potestas, spatium. *Symmachus*, *Theodotio*, βραχίων, brachium. *Jud.* 15. 14. *Duale* ידים ambæ manus, & *metaphorice* vires. *Duale constructum* ידי *Plurale fœmininum semper metaphorice sumitur*, & *significat*, fulcra manuum, partes, cardines. ידות *Sym.* κατοχεῖς, retinacula. *Exod.* 26. 17. *LXX.* ἀγκωνίσκοι, cubiti, cubituli, *Alii*, cardines.

ידד jecit, projecit. *Joel.* 3. 2. *Sed hoc exemplum ponunt etiam in radice sequenti.*

ידיד ἀγαπητὸς, dilectus. *A.* μοναχὸς, solitarius, *non semel.* *Psalm.* 24. 16. & *alibi.* *Plural. masc.* ידידים dilecti, *Plur. fœminin.* ידידות dilectæ. ידידת *A.* φιλοφιλίας, amicitiæ. *S. Th.* εἰς ἀγαπητὸν, in dilectum. *Ps.* 44. 1. *S.* μονότης, unitas. *Ps.* 22. 2. & *alibi.*

ידידיה ἀγαπητὸς κυρίῳ. *S. quasi* יה ידיד 2. *Reg.* 12. 25. *A.* Ἰδιδία. *Alii*, amicus Dei, dilectus Dei.

דוד *A.* πατραδελφὸς, patruus. *S. LXX.* ἀγαπητὸς, dilectus, *passim. Congruit cum* ידיד *Vide in* דוד

ידה jecit, projecit. *LXX.* βάλλειν, mittere, jacere.

Piel, dejicere, projicere.

Hiphil, הודה ἐξομολογεῖσθαι, confiteri. *Aq. sæpe. Exempla vide in Lex. Græc.* *Item*, laudare, celebrare, gratias agere. מודה *S.* ἐξαγορεύων, profitens. *Prov.* 28. 13. מודה *A. Th.* ὁμολογῶν, confitens. *Prov.* 28. 13.

Hithpael item, confiteri.

הודה *A.* εὐχαριστία, gratiarum actio. *S.* ἐξομολόγησις, confessio. *Psalm.* 41. 5. & *alibi.* *Item*, laus, celebratio. *Plur.* תודות celebrationes, laudationes, gratiarum actiones. *Item*, שני תודת duo celebrantium ordines.

יהודה Juda filius Patriarchæ Jacobi.

יהודי Judæus. *Plural.* יהודים Judæi. *Chald.* יהודאין & יהודיא Judæi.

יהודית judaïce, Judaïca, *sive* Hebraïca Lingua. *Hinc verbum in Hithpael pro* judaïzare. *Particip.* מתיהדים judaïzabant, Judæi fiebant.

ידע scivit, novit, cognovit, animadvertit, percepit. γινώσκειν, cognoscere, *passim Omnes.* *S.* ἐπίστασθαι, scire. *Eccles.* 8. 7. *S.* προειδέναι, prævidere. *Psalm.* 36. 18. ידעתם *LXX. Th.* οἴδατε, nostis. *Jud.* 18. 14. *Item*, curare, curam agere. *Sæpe*, coire, copulari cum muliere.

Niphal, notum fieri, cognosci, innotescere, notum se facere.

Piel, γνωρίζειν, notum facere, indicare, assignare. *A. Job* 38. 12.

Pual, notum esse.

Hiphil, *A.* γνωρίσαι, indicare. *Psal.* 24. 4. & *alibi.* *S.* δηλοῦν, manifestare. *Psalm.* 24. 4. & *alibi.* *Aq. S.* διηγεῖσθαι, narrare. *Psalm.* 77. 6. הודעני δεῖξόν μοι, ostende mihi. *Incert. Exod.* 33. 13. *Aliquando etiam* scire. *Item*, experiri facere, indicare, instruere.

Hophal, manifestatum esse, *vel* notum factum esse.

Hithpael, ostendere se, cognoscendum se præbere, notum se facere.

דע דעה & דעת *in regimine*, γνῶσις, cognitio, scientia, *Omnes passim. Vide Lexicon Græcum.* *Item*, ἐπιστήμη. *S.* scientia. *Job* 21. 2. *S. item*, ἐπίγνωσις, cognitio. *Ps.* 72. 11. בלי־דעת *S.* ἀναισθήτως, sine sensu. *Job* 36. 16. *Idem*, ἀνόητος, stultus: *est varia lectio ibidem.*

ידעני *Aquila*, *Sym. Theod.* γνώστης, divinus. *Vide Lexicon Græcum.* *A. item*, σημειοσκόπος, qui signa observat, hariolus. 1. *Reg.* 28. 9. *Item A.* γνωρίστης, divinus, hariolus. *Deut.* 18. 11. *Th. etiam*, θεατής, divinus, hariolus. *Deut.* 18. 11. *Plur.* ידענים divini, harioli, inspectores ad hariolandum.

מודע *Sym.* γνωστὸς, notus. *Psal.* 87. 9. *Sym.* γνώριμος, notus. *Psal.* 54. 14.

מדע scientia. *A. Th.* γνωστὴ, cognita. *Prov.* 7. 4.

מנדע & מנדעא *Chald. Idem.*

מודע affinis, cognatus, notus, familiaris. *Ruth.* 2. 1.

מודעת cognatio, affinitas.

מדוע διατί, cur? quare?

יה *Symmachus*, *Quinta Editio*, Ἰα, ia, nomen Dei.

Alii, κύριος, Dominus. *Psalm.* 67. 5.

יהב dedit, tradidit, reddidit. *Chald. frequenter apud Danielem. in Kal & Peil.*

Inde Hebraïce Imperativum הב δός, da, & הבה *Item* הבו, δότε, date.

יהב onus, cura.

זבחי הבהבי *Aquila*, θυσίας φέρε, φέρε, sacrificia affer, affer. *Symmachus*, θυσίας ἐπαλλήλους, sacrificia frequentia. *Theodotio*, θυσίας μεταφορῶν, sacrificia translationum. *Osee* 8. 13. *Alii*, sacrificia donariorum meorum.

יהר יהיר superbus, arrogans. *Habac.* 2. 5. *ubi LXX.* ἀλαζὼν, arrogans, superbus.

יום ἡμέρα, dies, *Omnes. Item*, tempus. *Duale* יומים biduum. *Plural.* ימים dies. *Aliquando*, anni. *Plurale item*, ימין & ימות dies. *Chald.* יום, יומא, dies. *Plural.* ימין & יומיא

יומם interdiu.

היום *Symmachus*, σήμερον, hodie. 1. *Reg.* 14. 38. & *alibi*.

יון cœnum, lutum. ביון מצולה *Symmachus*, εἰς ἀπεράντους καταδύσεις, in infinitas voragines. *LXX.* εἰς ἰλὺν βυθοῦ, in limum abyssi. *Psalm.* 68. 3. *Alii*, in cœnum profunditatis.

יזם cogitavit, *forte ex* זמם *Gen.* 11. 6.

יזן מיזנים armati. *Vide in* זון

יזע ביזע *Aquilæ prima Editio*, *Symmachus & Vulgata* in sudore; *Aquilæ secunda Editio*, Buza, *mutato* י *in* ו; *LXX.* βίᾳ, violenter; *sed suspicor hic* βίᾳ *pro* βίζα *positum fuisse, ita ut vocem Hebraïcam Græcis litteris expresserint*; *Theodotio*, ἐν Ιαζή, in Jaze. *Alii*, cum sudore.

יחד uniri, adunari, conjungi. אל-תחד *Aquila*, μὴ μονωθήτω, ne uniatur. *Genes.* 49. 6. *in Appendice*, *ubi LXX.* μὴ ἐρίσαι, non contendant.

Piel, unire, adunare, conjungere. יחד *A.* μονάχωσον, solitarium fac. *Aquilam videtur exprimere Hieronymus qui vertit*, unicum fac; *Symmachus*, ἕνωσον, unito, *LXX.* εὐφρανθήτω, lætetur. *Psalm.* 85. 11.

יחיד *Aq. S.* μοναχὸς, solitarius. *Vide Lexicon Græcum. A. item*, μονογενὴς, unigenitus. *Gen.* 22. 2. *Sym.* μόνος, solus. *Gen.* 22. 2. & *alibi. Quinta Editio*, μονόζωνος, expeditus. *Psalm.* 67. 7. יחידה ἀγαπητὴ, dilecta. *Incert. Jud.* 11. 34.

יחד ἅμα, simul, *omnes sæpissime. Item Aq. S.* ὁμοῦ. una, simul, pariter. *Exempla vide in Lexico Græco. Item*, ὁμοθυμαδὸν, unanimiter, *Aquila*, *Psalm.* 33. 4. *S. Psalm.* 2. 2.

יחל *Piel*, *Aq.* περιέμενον, *S.* ἀνέμενεν, exspectavit. 1. *Reg.* 13. 8. *Item*, moratus est, speravit, confidit. *Aq.* ἐλπίζειν, sperare. *Job* 14. 14.

Hiphil, *A. S.* ἀνάμενον, exspecta הוחלי *Psalm.* 41. 6. הוחלתי *A.* ἐκαραδόκησα, exspectavi. *Psalm.* 129. 5. *Item*, morari, præstolari.

יחיל exspectans. *Thren.* 3. 26. *ubi LXX.* ὑπομενεῖ, exspectabit.

תוחלת *S.* ὑπομονὴ, patientia, expectatio. *Prov.* 10. 28. *Item S.* ἀναμονὴ, *Psal.* 38. 8. & *alibi. Aq.* καραδοκία, exspectatio. *Psalm.* 38. 8. & *alibi*.

יחם caluit, incaluit, coivit, concepit. יחמת *S.* ἐκύησε, peperit. *Psal.* 50. 7.

Niphal, coivit, concepit.

Piel, concipere. *Ejus tempora & modi confunduntur cum radice* חמם *ubi vide.*

חמת *Th.* θυμὸς, ira. *Psalm.* 6. 1. *Item*, æstus iræ, excandescentia. *Metaphorice significat etiam* venenum, virus.

יחף *LXX.* ἀνυπόδετος, nudus pedibus, discalceatus. *Sic item alii*, discalceatus. *LXX. alibi*, ὁδὸς τραχεῖα, via aspera.

יחש *cum puncto sinistro*, *LXX.* καταλογισμὸς, recensio, & γενεαλογία, genealogia.

Hithpael, התיחש recenseri per familias, & genealogiam, γενεαλογεῖσθαι.

יטב bonum esse, *aut* bonum videri.

Hiphil, היטב benefacere. *Vide in* טוב

מיטב bonum, optimum. *S.* καλῶς, pulcre. 1. *Reg.* 16. 17.

יין οἶνος, vinum, *Omnes.*

יכח הוכיח *Aquila*, *Theodotio*, ἐλέγχειν, redarguere. *Vide in Lexico Græco. Symm.* διελέγχειν, arguere. *Job* 39. 32. *Symmach.* ἀποδεικνύειν, ostendere, ἀπέδειξας, הכחת *Genes.* 24. 14. *in Append. LXX. semel* βλασφημεῖν, blasphemare. *Item*, disceptare, differere, increpare, corripere. *Incert.* παιδεύειν, instituere, erudire. *Alii*, præparare, adjudicare.

Hophal, corripi.

Niphal, erudiri.

Hithpael, disceptare.

תוכחת ἔλεγχος, redargutio. *Aquila*, *Symmachus*, *Theod. Prov.* 6. 23. *Alii*, correctio, increpatio, reprehensio. *Plur.* תוכחות increpationes, correptiones, disceptationes.

יכל δύνασθαι, posse, prævalere, *Omnes. Item Alii*, valere, superare.

מיכל rivus, rivulus, vadum. 2. *Reg.* 17. 20. *Quibusdam est nomen proprium. LXX.* μικρὸν, parum. παρῆλθον μικρὸν τοῦ ὕδατος, prætergressi sunt parum aquam.

יכת *Vide in* כתת

ילד γεννᾷν, gignere *cum de viris dicitur*, τίκτειν, parere, *cum de mulieribus. Exempla vide in Lexico Græco ad utrumque.*

Niphal, nasci.

Piel, parere facere, obstetricari. *LXX.* μαιοῦσθαι, obstetricari.

Pual, natum esse.

Hiphil, gignere, parere, parere facere. *Symmach.* ὠδινίζειν, parturire facere. *Hesai.* 66. 9. & συνωδινίζειν. *Ibid.* הולידו *Aq.* γεννῆσαι αὐτὸν, gignere ipsum. *Gen.* 5. 26.

Hophal, nasci, natum esse.

Hithpael, natales profiteri, *LXX.* numerari, annumerari.

ילד *Aq.* παιδίον, puer *Hesai.* 9. 6. *Th.* παιδάριον, puerulus, infans. *S.* νεανίας, adolescens. *Hesai.* 9. 6. *Incert.* μειράκιον, puer. 3. *Reg.* 17. 21. *Plural.* ילדים nati pueri, parvuli. *Item*, catuli.

יליד natus. יליד בית *LXX.* οἰκογενὴς, in domo natus. *Plurale constructum* ילידי nati.

ילוד natus recens. *Hebr. Int.* γέννημα, proles. *Job* 15. 14. *S.* τεχθεὶς, natus. *Job* 25. 4. ולד proles. *Genes.* 11. 30.

ילדות juventa. *LXX.* νεότης, adolescentia. *Eccles.* 11. 10.

לדה partus.

מולדה γέννημα, proles. *Incert. Levit.* 18. 9.

מולדת ortus, progenies, cognatio. *LXX.* γένεσις, generatio. *Plurale*, genituræ, generationes.

תולדות *Aq. S.* γενέσεις, generationes; & *sic etiam LXX. Gen.* 2. 4. *Item*, γεννήματα, generationes. *Aq. Gen.* 4. 1.

מילדה *A. S.* μαῖα, obstetrix. *S. Exod.* 1. 9. & *Aq. Exod.* 1. 21. *Plurale*, מילדות obstetrices.

ילך *Symm.* πορεύεσθαι, ire, ambulare, proficisci. *Gen.* 33. 12. *Aq. S. Th.* βαδίζειν, ire, incedere. *Exod.* 4. 8. & *alibi*, ἀπέρχεσθαι, abire. *Aq. Gen.* 15. 2. *in Appendice*, & *alii*.

Hiphil, abire fecit, deduxit, abduxit, detulit, processit, attulit. מוליך *A.* ἀπάγων, abducens, amovens. *Job* 12. 17. *S.* διάγων, traducens. *Ibid.*

לכת *A. Th.* πορεία, gressus. *Prov.* 30. 29.

ילל היליל *S. Th.* ὀλολύζειν, ululare, ejulare. *A.* flere. *Hesai.*

Hesai. 52. 5. *LXX. aliquando*, θρηνεῖν, flere. יוליליו ἀσελγῶς ἐλάλησαν, lascive locuti sunt. *Aq. Oseæ* 7. 14. *ubi Sym.* ἐχρεμέτισαν, hinnierunt; *LXX.* ὠλόλυζον, ululabant; *Vulgata*, ululabant.

יליל *Aquila*, ὀλολυγμός, ululatus, ejulatus. *Deut.* 32. 10. *in Appendice.*

יללת *Incert.* ὀλολυγμός, ejulatus. *Hesai.* 15. 8.

אללי væ, hei.

ילפ ילפת impetigo, sanies. *Levit.* 21. 20. *LXX.* λειχὴν, impetigo.

ילק *LXX.* βρῦχος, bruchus, & ἀκρίς, locusta. *Vide in* לקק.

ים ים θάλασσα, mare, *Omnes.* δυσμαί, occidens, occasus. *Incert. Gen.* 12. 8. *Semel secundum quosdam*, meridies, *respectu situs maris Rubri. Item*, lacus. *Item*, vas amplum, *quod erat in Templo.*

ימים *Omnes Græci Interpretes vocem hanc Hebraïcam Græcis litteris exprimunt* ἰαμεὶμ, *vel* ἰμεὶμ, *Syrus*, πηγὴν, fontem *vertit. Hieronymus ait alios vertere*, scatu igines, *Alios*, aquas calidas, *Al.* asinos, *Al.* mulos. *Gen.* 36. 24. *Vide notam ibi.*

ימן ימין δεξιός, dexter, *vel* δεξιά, dextera, *Omnes passim. Item*, dexterum latus, dextera manus. *Item*, Auster, meridies, meridionalis plaga. ימין *Theodotio, Quinta Editio*, νότος, Auster, *ubi Aquila & Symm.* δεξιά, dextera. *Ps.* 88. 13.

ימני δεξιός, dexter.

תימן λὶψ, *Incert. Num.* 2. 10. & νότος, *Incert. Jos.* 15. 10. Auster, meridies, *Th.* νότιον, Australis plaga. *Item*, ventus Australis. תימנה meridiem versus.

הימין dexteram petere, *vel*, tenere, ad dexteram flectere.

מימנים δεξιάζοντες, dextra manu utentes. *Incert.* 1. *Paralip.* 12. 2. *ubi LXX.* ἐκ δεξιῶν, a dextris *interpretantur.*

ימר תתימרו *Hithpael*, *Aquila*, πορφύρα ἐνδύσεσθε, purpura induemini. *Hes.* 61. 6. *ubi LXX.* θαυμασθήσεσθε, admirabiles eritis, *vel* admirationi eritis, *Vulgata*, superbietis, *Alii*, prædicabitis. *Hi vero postremi* תתימרו *derivant ex* אמר *mutato* א *in* י

ינה afflixit, oppressit.

Hiphil, κακοῦν, affligere. *Incert. Levit.* 19. 33. & *alibi.* לא־תונה οὐ κακωθήσεται, non affligetur. *A. Exod.* 22. 21. *in Appendice*, *sic ille passive accipit. Alii active*, *LXX.* οὐ κακώσετε, non vexabitis. *Vulgata*, non contristabis.

יונה περιστερά, columba, *quasi oppressioni & prædæ obnoxia. S. item*, ἀνόητος, stulta (civitas.) *Soph.* 3. 1. *ubi ille* יונה *metaphorice accipit pro ave simplici & fatua*: Civitas fatua, stulta. *Hieronymus in hunc locum*: Multi putant propter consequentiam sermonis dici adversum Niniven, de qua supra: *Et perdet Assyrium, & ponet Ninivem in solitudinem.* Sed nunquam Scriptura Niniven columbam vocaret: licet in Jeremia, a facie gladii columbæ, de Nabuchodonosor quidam dictum putent. Sed sciendum quod alii e contrario asserant, pro columba ibi intelligi ἑλλάδα, id est, Græciam; ut sit sensus, *a facie gladii Jona*, id est, *a facie gladii Græciæ.* Jona enim tam columbam quam Græciam significat. Unde & usque hodie Græci Jones, & mare appellatur Ionium; & apud Hebræos permanet eorum vetus vocabulum.

ינח הניח *Hiphil*, והניח *A. S.* καὶ ἀφήσουσιν, & dimittent. *Psalm.* 16. 14. הניחו *Sym.* ἀφῆκαν, dimiserunt. 1. *Reg.* 6. 28. *similiter A. Psalm.* 118. 121. ἐᾶν, sinere, *S. Eccles.* 5. 11. *Item Aq. Symm.* παύειν, cessare facere. *Eccles.* 10. 4. *Alii item*, statuere, collocare, deponere.

Hophal, collocari.

מנח relictum, dimissum. *Item*, area, locus vacuus. *LXX.* ἀπόλοιπον, reliquum.

נחת depositum.

ינק *Symmach. & alii*, μυζᾶν, sugere. *Job* 20. 16. *Item*, θηλάζεσθαι, lactari.

Hiphil, θηλάζειν, lactare. *Symmachus*, γαλακτίζειν, lactare, מיניקותיך γαλακτίσουσί σε, lactabunt te. *Hesai.* 49. 23.

יונק *Theodotio*, θηλάζων, lactens, & νήπιος, infans. *Aquila*, τιθηνιζόμενος, lactens. *Hesai.* 53. 2.

יונקת *Symmachus*, κλάδος, ramus. *Job* 8. 16. *LXX.* ῥάδαμνος, germen. *Theodotio*, παραφυάς, fruticatio. *Item Aquila*, *Theodotio*, κορμός, truncus. *Job* 14. 7. *Plural.* יונקות teneri rami.

יניקות *Idem.*

מינקת *Aquila*, τιτθὴ, nutrix. *Symm.* ἡ τροφός, nutrix. *Gen.* 24. 59. *Codex Coislin. Aquila*, ἡ τιθηνός, nutrix. *in Append. ibid.*

יסד θεμελιοῦν, fundare, *Omnes.*

Niphal, fundari, *item* consultare. נוסדו *S.* συσκέπτονται, consultant. *Psalm.* 2. 2.

Piel, fundare, θεμελιοῦν. *Hesai.* 28. 16.

Pual, fundatum esse.

Hophal, הוסדה *Aquila*, *Symmachus*, ἐθεμελιώθη, fundata est. *Exod.* 9. 4.

יסוד θεμέλιος & θεμέλιον, fundamentum. *Aq. Sym. Job* 4. 9. & *alibi. Theod. similiter. Plural.* יסודים & *forma fœminina* יסודות fundamenta.

מסד *Idem* & מוסד.

מוסדה *Idem.*

יסודת θεμελίωσις, fundatio. *A. Psalm.* 86. 1.

יסך unxit. *Exod.* 30. 32. *convenit cum* סוך

יסף προστιθέναι, adjicere.

Niphal, adjungere se, adjungi.

Hiphil, adjicere, *frequenti usu. Incert.* πλεονάζειν, abundare, superabundare. 3. *Reg.* 16. 33.

Hophal, adjici.

יסר *Aquila*, *Theodotio*, παιδεύειν, castigare, erudire. *Psalm.* 6. 1.

Niphal, eruditionem accipere, erudiri, castigari.

Piel, erudire, castigare.

Hiphil item, erudire, castigare.

Hithpael, erudiri.

יסורים castigationes. *Jerem.* 17. 13. *Massoretæ legendum dicunt per* ו *ab initio*, & *sic reducitur ad* סור, *a quo verbo significationem petunt LXX. qui vertunt* ἀφεστηκότες, & *Vulgata*, *in qua legitur*, recedentes.

יסור eruditio.

מוסר παιδεία, institutio, castigatio, *Omnes.* אין־מוסר *Sym.* ἀπαιδευσία, inscitia, imperitia, educationis defectus. *Prov.* 5. 23.

מוסר *S.* ἔννοια, cogitatio. *Prov.* 16. 22. *LXX. passim*, παιδεία, institutio. *Alibi*, διδασκαλία, doctrina, νουθέτημα, admonitio, νόμος, lex, σοφία, sapientia.

מוסר *Sym.* δεσμός, vinculum, & *LXX. frequenter.* מוסרי *Aq. Theod.* πέδαι, compedes. *Hesai.* 28. 22. *Et formâ fœmininâ* מוסרות vincula, *frequenter.*

יעד condicere, indicere, constituere, consentire, convenire. *Aliquando*, desponsare, *LXX.* τάσσειν, ordinare, & καθομολογεῖν, desponsare.

Niphal, convenire, congregari. נועדתי *Aq. S. Th.* συντάξομαι, constituam, *LXX.* γνωσθήσομαι, cognoscar, innotescam, *ac si legissent* נודעתי, *Vulgat.* præcipiam. *Item*, ויועדו *S.* συνετάξαντο γὰρ, constituerunt enim; *LXX.* καὶ παρεγένοντο, & accesserunt; *Vulgata*, condixerant enim.

Hiphil, constituere, condicere, assignare. *LXX.* ἀντιστῆναι, resistere, repugnare.

Hophal, constitutum esse.

עדה συναγωγή, congregatio, conventus, *Omnes sæpe. S.* σύνοδος, conventus. *Psalm.* 67. 31.

מועד *A. S.* σύνοδος, conventus. *Num.* 4. 26. & *alibi.* διάταξις, præceptum. *Incert.* 1. *Reg.* 20. 5. *Item S.* & *Alii*, συναγωγή, congregatio, conventus. *Num.* 3. 7. & *alibi. S.* ἐπίτηδες, de industria. 1. *Reg.* 9. 24. *A.*

Theod. καιρὸς, tempus. *Exempla vide in Lexico Græco. Hebr. & Syrus*, συμφορὰ, calamitas. *Threnor.* 1. 15. *LXX.* καιρὸς, tempus; ἑορτὴ, festum, πανήγυρις, solemnitas, solemnis conventus, ὥρα, tempus, statutum tempus. למועד *Symmachus*, ἐπίτηδες, de industria. 1. *Reg.* 9. 24. *Plurale mascul.* מועדים, stata tempora, conventus, solemnitates, *itemque*, cœtuum loca; synagogæ. *Plurale fœminin.* מועדות, *idem.*

יעה amovit, removit.

יעים ἄγκιστρα, vascula. *Aquila, Symmach.* 3. *Reg.* 7. 40. palæ, *instrumentorum genus, Alii*, scopæ. *Aq.* ἄγκιστρα, hami. 4. *Reg.* 25. 14. *At incertum est utrum hic* ἄγγιστρα, *an supra* ἄγκιστρα *legendum sit: nam in alterutro mendum esse videtur. Item Sym.* ἀναληπτῆρες, forcipes. 4. *Reg.* 25. 14. *LXX. modo*, καλυπτὴρ, operimentum; *modo*, κρεάγρα, fuscina, *vel* φιάλη, *vel* πυρεῖον, thuribulum.

יעז נועז *Symmachus*, ἀναιδὴς, impudens. *Hesai.* 33. 19. *quem sequitur vulgatus Interpres, eodem in loco. Alii*, robustus, robore præditus.

יעט amicivit.

יעט *Chald.* consilium iniit, consuluit, *pro* יעץ

Hithpael Chald. consilium inire.

יעטין consiliarii.

עטא consilium.

יעל הועיל *Hiphil*, prodesse, utilem esse, ὠφελεῖν, *Omnes. Hesai.* 57. 12. לבלתי הועיל *LXX.* εἰς ἀνωφελῆ, ad nihil utile, *Theod.* ἀνωφελῆ, inutile. *Hesai.* 44. 10.

יעלה *S. Th.* ἔλαφος, cervus. *Prov.* 5. 19. יעלים *Aq. Th.* ἔλαφοι. 1. *Reg.* 24. 3. *LXX. semel*, πῶλος, pullus. *Item Th.* νεβροὶ, hinnuli cervorum. *Alii*, rupicapra.

יען propter, propterea, quia, eo quod, quandoquidem.

יען כי propterea quod.

יען אשר eo quod.

יען מה propter quid? quamobrem?

יענה *Aq. Sym. Th.* στρουθοκάμηλος, struthiocamelus. *Hesai.* 13. 21. *& alibi. Vide Lexicon Græcum. LXX.* στρουθὸς *&* στρουθίον, struthio. *Alii*, ulula, *vel* struthio.

יעף lassatus & fatigatus est. לא ייעף *Reliqui*, οὐκ ἐξελύθη, non dissolutus est. *Hesai.* 40. 28. ויעף *Incert.* ἀπεσκάρισε, palpitavit. *Jud.* 4. 21. *S.* λειποθυμεῖν, animo deficere. *Jud.* 4. 21.

יעף *LXX.* ἐκλείπων, deficiens. *Th.* λελυμένος, solutus. *Alii*, fessus, lassus. *Plural.* יעפים lassi, fatigati.

יעף lassitudo.

תועפות vires, fortitudines. *LXX. aliquando* δόξα, gloria, *nonnunquam*, ὕψη, altitudines.

יעץ βουλεύειν, βουλεύεσθαι, consultare. *S. Psalm.* 31. 8. συμβουλεύειν, consilium inire, consultare, *Omnes. Job* 26. 3. *& Prov.* 12. 20.

Niphal, consilium communicare. נועצו *S. LXX.* ἐβουλεύσαντο, consilium inierunt. *Ps.* 70. 10.

Hithpael, consultare.

יועץ *Symmachus*, βουλευτικὸς, consiliarius. *Aq.* σύμβουλος, consiliarius. *Job* 12. 17. *& alibi.*

עצה עצת *Sym.* συμβουλία, consilium. *Psalm.* 72. 24. βούλευμα, *Aq. Prov.* 1. 31. *S. Psalm.* 80. 12. βουλὴ, *S. Job* 5. 13. *& alibi. Theod. Job* 18. 7. *A.* συνέλευσις, conventus. *Psal.* 1. 1. *Plural.* עצות consilia.

מועצות *Aq.* βουλεύματα. *Symmachus*, βουλαὶ, consilia, consultationes.

יער δρυμὸς, sylva, saltus, *Omnes. Exempla vide sis in Lexico Græco. Item, LXX. & Alius*, κηρίον, favus. 1. *Reg.* 14. 27. *Plural.* יערים sylvæ, *& forma fœminina*, יערות sylvæ.

יפה pulcrum esse, יפו ἐκαλλωπίσθησαν, pulcra, *vel* ornata fuerunt. *Cant.* 4. 10. *ubi S.* ὡραιώθησαν, speciosa facta sunt. *LXX.* ἐκαλλιώθησαν, pulcra facta sunt.

Piel, pulcrum reddere.

Hithpael, pulcritudinem affectare.

Pual, geminatâ syllabâ; יפיפית *A.* κάλλει ἐκαλλιώθης, pulcritudine pulcher effectus es. *Psalm.* 44. 3. *ubi S.* κάλλει καλὸς εἶ, pulcritudine pulcher es. *LXX.* ὡραῖος κάλλει, speciosus forma. *Quinta Editio*, κάλλει ὡραιώθης, pulcritudine speciosus factus es.

Hithpael, se pulcram facere, pulcritudinem affectare.

יפה *Aquila, LXX.* καλὸς, pulcher. *Cant.* 4. 9. *Item LXX.* ὡραῖος, speciosus, & βελτίων, melior. *Plurale fœminin.* יפות pulcræ, formosæ.

יפי pulcritudo. *LXX.* κάλλος, pulcritudo, forma, *Item*, ὡραιότης, elegantia. *Aliquando*, δόξα, gloria.

יפה־פיה pulcherrima, speciosissima. *LXX.* κεκαλλωπισμένη, ornatissima.

יפח *Hithpael*, התיפח anhelare, suspirare. *Vide in* פוח

ויפח *Aquila, Symmac.* καὶ ἐξεφάνη, & deleta, *vel*, & abolita est (iniquitas) *ut vertit Corderius. Potest etiam significare*, & apparuit (iniquitas): *hic enim est vulgatior usus vocis* ἐξεφάνη. *Verum ut videas infra in Hiphil* τοῦ פוח *ad quam conjugationem pertinet hæc vox, Symmachus vertere solet* ἐκφυσᾷν, exsufflare; *Aquila vero* ἐμφυσᾷν, insufflare, *quæ versio convenit cum illa*, abolita est, *quasi dicas*, exsufflata, *vel* insufflata est. *LXX.* καὶ ἐψεύσατο, & mentita est. *Psal.* 26. 12.

יפע splendere.

Hiphil, splendere, illucescere, apparere, splendidum reddere. הופיע *Aquila*, ἐπιφάνηθι, appare, illucesce. *Psalm.* 79. 3. *& sic Omnes Ps.* 93. 1.

יפעה splendor. *LXX.* κάλλος, pulcritudo. *Ezech.* 28. 7. *&* 17.

יפת מופת *Aquila, Symm.* τέρας, prodigium, ostentum, portentum. *Vide Lexicon Græcum Symm.* θαυμάσιος, admirandus. *Zach.* 3. 8. *Plural.* מופתים portenta, ostenta.

יצא ἔρχεσθαι, ἀπέρχεσθαι, ἐξέρχεσθαι, *Omnes. S.* προέρχεσθαι, egredi, abire, exire. *Exempla vide in Lexico Græco ad singulas Græcas voces. S.* βλαστεῖν, germinare. *Job* 31. 40.

Hiphil, A. S. ἐξάγειν, educere, efferre. 2. *Reg.* 10. 16. *S.* ἀναφύειν, educere. *Job* 38. 32. להוציא ἐκφῦσαι, educere, germinare facere. *S. Psalm.* 103. 15. מוצאי ἐξενέγκαντες, efferentes. *A. Num.* 14. 37.

Hophal, educi.

צא sordes, excrementum. *Hesai.* 30. 22. צאת *Aq.* ἔξοδος, exitus. *Exod.* 21. 8. *S.* ῥύπος, sordes.

צאת השמש ἀνατολὴ, Oriens. *Theodotio, Jud.* 5. 3.

צאת προέλευσις, egressio, liberatio, *Symmach. Exod.* 21. 8.

יוצאת *Sym.* ἐκφορὰ, funeris pompa. *Psal.* 143. 14.

צאים sordidi.

צאה δυσταλία, intemperies, indigestio. *Th. Hesai.* 28. 8. *Alii*, sordes, excrementum.

צאצאים filii prognati, propagines. *Hesai.* 42. 5. *S.* ἔκγονα, progenies. *Job* 31. 8.

מוצא ἔξοδος, exitus, exortus, productio, pronuntiatum, processus. *Sym.* προέλευσις, egressio. *Psal.* 64. 9.

Plurale constructum, מוצאי egressus, processus, exitus.

מוציאים prognati, progeniti.

מוצאות exitus. *Item*, latrinæ.

מצא ἀνάφυσις, repullulatio. *Incert. Job* 38. 27. *quasi derivatum ex Hiphil, quod Symmachus* ἀναφύειν *vertit.*

תוצא *Sym.* προσέλευσις, accessus. *Prov.* 4. 23.

תוצאות *Sym.* ἔξοδοι, exitus. *Psalm.* 67. 21.

יצב *Chald.* verum, *aut* veritatem cognoscere.

Pael, veritatem cognoscere.

יציב verum, firmum.

יצב *Hiphil*, הציב statuere, constituere, *Symm.* תציב παραστήσεις, adstare facies. *Psal.* 40. 13. *A. Th.* στηλοῦν, stabilire. *Psalm.* 73. 17.

Niphal, sisti, collocari, stare, constitui, consistere.

Hithpael, sistere se, statuere se, assistere, consistere.

התיצב *Omnes*, διαμένειν, permanere. *Psalm.* 5. 5. *Sym.*

συνίςαϑαι, consistere, consurgere. *Psalm.* 2. 2. *S. Th.* παρίςαϑαι, adstare. *Jud* 3. 20. *& alibi.*

נצב *LXX.* προςάτης, præfectus, præstitutus. *Plur.* נצבים præfecti, præstituti, præfecti annonæ.

נצב נצבים *A.* ἐςηλωμένοι, erecti. *Psal.* 38. 8. *Vide in* נצב

מצב *Aquila*, ςήλωμα, cippus. *Jud.* 9. 6. *&* ςήλωσις, statio. *Hesai.* 6. 13. *Symmac. Theodotio*, ςάσις, statio. *Exempla vide in Lexico Græco. Incert.* ὑπόςασις, substantia. 1. *Reg.* 13. 23.

מצבה statua. *Plural.* מצבות statuæ.

יצג הציג statuit, collocavit, constituit, stare fecit. *Sic etiam LXX. qui tamen semel vertunt*, ἀπερείδειν, firmare. *Alibi*, καταλείπειν, relinquere.

יצע *Hiphil*, הציע stravit, substravit, stratum posuit. *LXX.* ςρωννύειν, sternere, διαχύειν, effundere, *&* καταβαίνειν, descendere.

Hophal, substratus est.

יצוע ςρωμνή, stratum. *Sym. Psalm.* 62. 7. καταςρώματα, tabulata. *Symmachus*, 3. *Reg.* 6. 5. *Plurale* יצועים strata.

יציע substructio, solum, stratum. *Sym.* κατάςρωμα, tabulatum. 3. *Reg.* 6. 10. *Aquila*, ςρῶμα, tabulatum. *Ibid.*

מצע ςρωμνή, stratum. *S. Hesai.* 28. 20. *ubi Theod.* ὑπόςρωμα, substratum, *vel* stragulum.

יצק fundere, effundere, infundere perfundere, profundere: *& intransitive*, effundi, effluere. *Dicitur de metallis, hincque*, conflari, durescere, firmari, consistere, collocari, situm esse. יצוק *Symm.* ἐξεχύϑη, effusus erat; *LXX.* κατέϑεντο, constituerunt. *Psalm.* 40. 9. *Item eamdem vocem*, χωνεύεται, conflatur, *Hebræus Interp. Job* 28. 2. *ubi LXX.* λατομεῖται, inciditur. *Alibi LXX.* κατακενοῦν, evacuare.

Hiphil item, fundere, infundere. *Item*, statuere, collocare.

Hophal, infundi. יוצק ἐπιῤῥέων, decurrens, defluens. *Incert. Job* 22. 16.

יצוק fusum, firmum, solidum. *Plural.* יצוקים fusi, effusi. *Fœminini* יצוקה fusio, fusura. *Plural.* יצוקות fusiones.

מוצק *Aquila*, σύγχυσις, confusio, *Job* 37. 18. *ubi confusio videtur significare magnam effusionem. LXX* ἐκ χύσεως, effusionis. *Alii item*, fusio, fusura. *LXX. alibi*, χώνευμα, conflatura, & χώνευσις, conflatio.

מוצקת fusio, fusura.

מוצקות *Aquila*, ἐπιρυταί, infusoria. *Sym.* ἐπιχυτῆρες, infundibula. *LXX.* ἐπαρυςρίδες, infusoria. *Zach.* 4. 2.

יצר *A. S.* πλάσσειν, efformare, fingere. *Genes.* 2. 7. *Item*, arctari, angi, angustia premi. *Theodoti* ῥυϑμίζειν, concinnare. *Hesai.* 34. 11. *Sym.* ῥυϑμιεῖν, concinnare. *Ibid.*

Niphal, formari.

Pual, formatum esse.

Hophal, formari.

יוצר *Aquila*, *Theodotio*, πλάςης, fictor, formator, *Hesai.* 64. 8. *Alii*, formans, fingens. *Item*, figulus. *Plural.* יוצרים figuli, fictores. יוצר *Th.* κεραμεὺς, figulus, *Hesai.* 54. 17. *Item*, fictor, efformator.

יצר *Aq. Theod.* πλάσμα, figmentum, res formata. *Hesai.* 26. 3 *& alibi. Alii item*, figmentum, *& aliquando* cogitatio. *LXX.* πλάσμα figmentum *passim: alibi*, διάνοια, cogitatio, *&* ἀλήϑεια, veritas, *&* πονηρία, malignitas.

יצרים membra. *Sic quidam, Job* 17. 8.

צורה *Vide in* צור

מצר *Vide in* צרר

יצת succendi, uri, flagrare.

Niphal, accendi.

Hiphil, accendere, incendere, succendere. בהציתו *Symm.* ἐμπρήσας, cum incendisset. *Psalm.* 59. 1. *ubi LXX.* ὁπότε ἐνεπύρισε, cum succendit.

יקב torcular. *LXX.* ληνὸς, torcular *passim: semel* προληνιον, protorcular, *& non infrequenter*, ὑπολήνιον, & ὑπολήνια, quæ sub torculari ponuntur. *Plurale*, יקבים torcularia.

יקד arsit, exarsit.

Hophal, incensus est.

יקד ardor. *Hesai.* 10. 16. *ubi LXX.* πῦρ, ignis *interpretantur.*

יקוד focus.

מוקד *Aquila*, καῦσις, exustio, *Symmachus*, ἀπόκαυμα, *idem*, *LXX. Theodotio*, φρύγιον, cremium. *Psalm.* 101. 4. *Alibi LXX.* καῦσις, exustio.

מוקדה adustio.

יקדה *Chald.* combustio.

יקדתא *Chald.* ardens, accensa.

יקה יקהת *Aquila*, σύςημα, cœtus. *LXX.* προσδοκία, exspectatio. *Gen.* 49. 10. *Alibi LXX.* γῆρας, senectus *Prov.* 30. 17. *ubi alii*, obedientia. *Item alii*, aggregatio, collectio, associatio.

יקע pendere, luxari, luxatum esse, recedere, divelli.

Hiphil, *Aquila*, ἀναπηγνύειν, suffigere. *Num.* 25. 4. *& alibi, ut in Lexico Græco videbis. Symm.* κρεμᾶν, suspendere. *Num.* 25. 4. *LXX.* ἐξηλιάζειν, solis æstui & ardori exponere.

Hophal, suspensum esse.

תוקעים *Symmach.* ἐμπαγαί, laquei. *Prov.* 11. 15. *ubi Theodotio*, παγιδευϑῆναι, illaqueari, *ambo ab hac radice derivantes*; *LXX.* ἦχος, sonus, *qui cum aliis ad* תקע *referunt.*

יקף *Hiphil*, הקיף ambivit, cinxit, circumegit, circuivit, circumdedit. הקיפו περιτειχίσατε, muro cingite. *Sym. Psalm.* 47. 13. *ubi LXX*, περιλάβετε, circumdate. *vel* complectimini; *Alius*, περιέλθετε, circuite.

יקץ ἐξυπνίζεσϑαι, evigilare, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.* וייקץ ἐξηγέρϑη, expergefactus, suscitatus est. *Incert. Jud.* 16. 14.

Hiphil, יקיצו ἐξεγερϑήσονται, suscitabuntur. *A. Theod. Job* 14. 11. *& alibi. Vide in radice* קוץ

יקר τίμιον εἶναι, pretiosum esse, in pretio haberi, *Omnes*, τιμηϑῆναι, honorari. וייקר *A.* τιμηϑήσεται, honorabitur. *Psalm.* 71. 14.

Hiphil, pretiosum facere.

יקר τίμιος, pretiosus, *Omnes*, σπάνιος, rarus. *S.* 1. *Reg.* 3. 1. *LXX.* τίμιος, ἔντιμος, pretiosus, δόκιμος, probatus, χρηςὸς, bonus, πολυτελής, multi pretii. *Plural. mascul.* יקרים pretiosi; *fœmininum* יקרות pretiosæ.

יקר pretium, pretiosum, res pretiosa. *LXX.* τιμὴ, pretium, *& semel*, δόξα, gloria. *Nam metaphorice significat etiam*, gloria, honor. *Plural.* יקרות pretiositates.

יקר *Chaldaice*, gloria.

יקיר pretiosus, honorabilis, gloriosus, carus. *Chaldaice*, יקירא gloriosus.

יקרות *Symm.* πάγος, gelu, *quasi legisset* קרח *Zach.* 14. 6.

יקש παγιδεύειν, illaqueare. *LXX. Item*, συλλαμβάνειν, comprehendere, ἐξερευνᾷν, scrutari, ϑηρεύειν, venari. *Alii*, laqueum tendere.

Niphal, irretiri, illaqueari. ונוקשו *Sym.* καὶ παγιδευϑήσονται, & irretientur, *LXX. qui aliud legisse videntur*, καὶ ἐγγιοῦσι, & accedent, & appropinquabunt. *Hesai.* 8. 15. *Item Symm. Prov.* 6. 2. נוקשת ἐπαγιδεύϑης, illaqueatus es.

יקוש *Aq.* ἐσκωλωμένη, in offendiculum lapsa. *Oseæ* 9. 3. *Alii*, auceps. *Plurale*, יקושים aucupes. יקוש ἰξευτής, auceps. *Aq. Sym. Prov.* 6. 4. *& Jerem.* 5. 26. *Item Symmach.* ἔνεδρα, insidiæ. *Oseæ* 9. 8.

יקש auceps. *Plural.* יקשים aucupes, *LXX.* ϑηρευταί, venatores.

יוקשים irretiti. *Eccles.* 9. 12. *ubi LXX.* παγιδεύονται, illaqueantur.

מוקש παγὶς, laqueus. *Sym. Psalm.* 63. 6. *Item Sym.* περόνη, fibula. *Job* 40. 19. *Item A.* πρόσκρουσις, offen-

sio. *Prov.* 29. 6. *A. S.* πρόσκομμα, scandalum, offendiculum. *Exod.* 10. 7. *Symmachus*, *Theodotio*, σκάνδαλον, offendiculum. *Prov.* 13. 14. *Aquila*, *Symmac. Theodotio*, σκῶλον, offendiculum. *Prov.* 18. 7. *& alibi. Samar.* ἄτη, noxa. *Exod.* 10. 7. ἔγκομμα, offendiculum. *Incert. Exod.* 34. 12. *LXX.* σφάλμα, error, lapsus. *Prov.* 29. 26. *Plurale*, מוקשים laquei, tendiculæ: & *formâ fœmininâ*, מוקשות laquei.

ירא φοβεῖσθαι, timere, *Omnes. Item*, metuere, revereri.

Niphal, נורא *Symmachus*, φοβερὸς, formidabilis. *Aquila*, *Sym.* ἐπίφοβος, tremendus. *Psalm.* 88. 8. *ubi legitur* נורה *ex commutatione τοῦ* א *in* ה *Alibi* נורא *sæpe.* נוראת *Aquila*, ἐπίφοβα, tremenda, *Deut.* 10. 21. *in Appendice.*

ירא timens, timidus, reverens. *Plurale*, יראים timentes.

Piel, timere facere, terrorem incutere.

יראה reverentia, timor. *Theodotio*, φόβος, timor. *Job* 15. 4.

מורא reverentia. *Aq.* φόβημα, terror, timor. *Deut.* 4. 34. *in Appendice. Item* מורה *Aq.* φόβημα, timor. *Psalm.* 9. 21. *quasi transmutato* א *in* ה, *& Theod.* φόβος, timor. *Sed Symm.* νόμον, legem, *LXX. vero*, νομοθέτην, legislatorem, *quasi ex* ירה

ירד *Aq. Sym.* καταβαίνειν, descendere. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Hiphil, *Aq.* κατάγειν, deducere, deturbare, deponere. *Psalm.* 55. 8. *Item A.* καταβιβάζειν, deducere. *Psalm.* 55. 5. ויורידו ἀνήγαγον, reduxerunt. *Theodotio*, *Jud.* 16. 21.

Hophal, deduci.

מורד descensus, locus declivis. *Plur.* מרדי declivia. *Vide in* מרד

ירה ἀκοντίζειν, jaculis impetere, κατατοξεύειν *idem. Item*, jacere, dejicere, projicere, præcipitare.

Niphal, jaculis confici, impeti. ירה יורה *Th.* τοξευόμενος κατατοξευθήσεται, sagittis confixus configetur, *ubi Aq.* ῥοιζήσει ῥοιζηθήσεται, cum stridore jaculorum confodietur. *Exod.* 19. 13.

Hiphil, jacere, jaculis impetere. וירם καὶ ἀκοντίσει αὐτοὺς, & jaculabitur eos. *Sym. Psalm.* 63. 7. *Item A.* φωτίζειν, illuminare. *Sym.* ὑποδεικνύειν, ostendere, docere, instituere. *Item*, δηλοῦν, manifestare, ostendere. *Sym. Job* 12. 7. *S.* διασαφεῖν, declarare. *Job* 34. 32. *S.* μηνύειν, indicare. *Job* 12. 8. *Aq.* ὁδηγεῖν, deducere. *Prov.* 4. 11.

ירה *S.* βέλος, telum, jaculum. *A.* ῥοῖζησις, emissio jaculi cum stridore. *Exod.* 19. 13.

יורה pluvia tempestiva.

מורה *Sym.* ὑποδείκτης, commonstrator. *Item*, νόμος, lex, *idem. Psal.* 9. 21. *S.* νομοθέτης, legislator. *Psal.* 7. 13. מורים *Aq.* ῥοιζοῦντες, cum stridore jacientes, *Symmach.* ἀκοντισταὶ, jaculatores. 1. *Reg.* 31. 3. מורה διδάσκων, docens. *Sexta Edit. Psalm.* 83. 8. *Incert.* ξυρὸν, novacula. *Jud.* 13. 5. *Aq.* πρώϊμος, matutinus. *Psalm.* 83. 8. *A.* φόβημα *&* φόβος, timor, *ac si legeretur* מורא *Vide in* ירא

תורה νόμος, lex, *Omnes. Alii etiam*, doctrina, institutio. *LXX.* νόμος, lex, *passim. Alibi* ἐντολὴ, præceptum, πρόσταγμα, præceptum, θεσμὸς, statutum. *Plural.* תורת *holem postremo deficiente*, leges.

יורא *S.* πρωϊνὸς, matutinus. *Prov.* 11. 25.

ירח σελήνη, luna, *Omnes. Vide in Lex. Græco. Item, S.* μήνη, luna. *Psalm.* 88. 37. *Item*, mensis. *Plurale*, ירחים lunæ, menses.

ירט *S.* ἐνέβαλε, injecit. *Job* 16. 11. *ubi LXX.* ἔρριψε, jecit. *Alii*, declinavit, divertit.

ירך μηρὸς, femur. *Aq. S. Th. Vide in Lexico Græco. Syrus & Hebræus* παιδόγονον ὄργανον, membrum genitale. *Gen.* 24. 2. *Item*, latus. *LXX. item*, μηρὸς, femur, *passim: alibi vero*, βάθος, profundum, κλίτος, latus, καυλὸς, hastile candelabri, μέρος, pars, πλευρὸν, latus, σκέλος, crus. *Duale*, ירכים femora.

ירכה femur, latus. *Duale*, ירכתים latera, *& constructum*, ירכתי

ירע malum esse, *vel* videri. *Convenit cum* רעה *ubi vide.*

יריעה δέρρις, pellis. *Aquila*, *Exod.* 26. 7. *in Appendice. Item*, aulæum, cortina. *Aquila*, *Symmachus*, καλυπτὴρ, operimentum. *Exod.* 26. 7. *in Appendice. Plural.* יריעות aulæa, cortinæ, operimenta.

ירק spuere, exspuere, inspuere. *Aquila*, ἐπιπτύειν, superspuere. *Levit.* 15. 8. *LXX.* χλωρίζειν, virescere.

ירק *Symmachus*, *LXX. Theodotio*, χλωρὸν, viride. *A.* λάχανον, *olus. Gen.* 1. 30.

ירוק viride, viriditas, virens herba.

ירקון ἴκτερος, pallor, *Aliqui Interpretes*, *Amos* 4. 9. *A. Deut.* 28. 22. *in Append. ubi LXX.* ὠχρία, pallor. *Alibi LXX.* ἴκτερος, pallor, *& semel*, ἀνεμοφθορία, corruptio aeris. *Alii*, rubigo. *Item*, aurigo *vel* morbus regius.

ירקרק subviridis, *vel* subfulvus. *LXX.* χλωρότης, pallor. *Plural.* ירקרקות subvirides.

ירש κληρονομεῖν, hereditate accipere, possidere. *Sym. Deuter.* 11. 11. *Item*, jure hereditario possidere, in hæreditatem succedere, hæreditatem adire.

Niphal, pauperem effici. פן־תורש *A.* μὴ ἀναλωθῇς, ne consumaris. *Gen.* 45. 11. *in Appendice. Symmach.* ἵνα μὴ ἀπορηθῇς, ne forte indigeas. *Prov.* 20. 13.

Piel, hereditate accipere, *vel* in possessionem dare.

Hiphil, in possessionem dare, hæredem constituere, κληροδοτῆσαι, להוריש *Incert.*

ירשה possessio, hæreditas.

מורש possessio, hæreditas. *Plurale constructum* מורשי hæreditariæ possessiones.

מורשה *Idem.* מורשת *est nomen proprium loci. Mich.* 1. 14.

תירוש mustum, vinum. οἶνος, vinum, *Omnes. Psal.* 4. 7. *Item Aq.* οἰνία, vinum novum. *Zach.* 9. 17. *Item A.* ὀπωρισμὸς, fructus autumnalis. *Deuteron.* 7. 13. *in Appendice. Sed Hesai.* 24. 7. *Aquila*, παρωρισμὸς, intempestivitas, *quia vindemia male cesserat.*

ישב οἰκεῖν, habitare, *Omnes passim.* κατοικεῖν, inhabitare. *A. S. Th. Exempla vide in Lexico Græco.* παροικεῖν, peregrinari, advenam esse. *Incert. Gen.* 13. 18. *& alibi. Vide Lexicon Græcum.* καθῆσθαι, sedere, *Aq. S. Th. Exempla vide in eodem Lexico.* וישבו *Symm.* διατρίβοντες, morantes. 1. *Reg.* 19. 18. ישב *A.* καθεδεῖται, sedebit. *Psal.* 9. 8. *& alibi.* ἔμεινεν, mansit. *Sym. Gen.* 13. 12. *in Append.* שבו *S.* προσμείνατε, exspectate. *Exod.* 24. 14. וישב *S.* καὶ διέτριβε, & versabatur, & morabatur. 2. *Reg.* 5. 9.

Niphal, habitari, inhabitari.

Piel, jure hereditario possidere, *aut* possidere facere.

Hiphil, sedere, residere, habitare facere, collocare. מושיב *A.* καθίζει, sedere facit, collocat. *Psal.* 67. 7. הושב κάθισον, sedere fac, *Hebræus Interpres*, *Gen.* 47. 6.

Hophal, habitatorem constitui, habitatorem effici, collocari.

שיבה sessio, habitatio.

שבת *A. S.* κατοίκησις, habitatio. *Psal.* 22. 6. *ubi alii id habent pro prima persona indicativi* שוב, ושבתי, & revertar. *A. S.* καθέδρα, sedes. *Psalm.* 32. 14.

מושב *&* מושבה κατοίκησις, habitatio. *A. S.* καθέδρα, sedes. *Psalm.* 1. 1. *A. S.* κατοικεσία, habitatio. *Psalm.* 106. 36. οἴκημα, domicilium. *Incert. Exod.* 12. 20. *Plural.* מושבות habitationes.

יושבת *Symmachus*, κατοικία, habitatio. *Mich.* 1. 15.

ישה יש est, *aut* sunt. ישנו est ipse, ישך es tu. ישכם estis vos.

תושיה essentia, substantia, substantiale, existens, existentia. *A.* εὐνομία, æquitas. *Prov.* 8. 14. *Th.* σωτηρία, salus. *Job* 12. 16. *In hujus vocis usu multum variant

riant LXX. nimirum ἀληθὲς, verum, βοήθεια, auxilium, ἰσχὺς, fortitudo, σωτηρία, salus, βουλὴ, consilium, ἀσφάλεια, securitas, καιρὸς, tempus, ματαία παράκλησις, vana consolatio.

ישח ויעחך *Aquila*, & καταφυτεύσω, & plantabo, *quasi ex* שחך *Symmac.* καὶ διαφθερεῖς, & corrumpes. *LXX.* καὶ συσκοτάσει, & obumbrabit. *Mich.* 6. 14. *ubi tantum reperitur. Alii*, ישח depressio, *vel* humiliatio. *Convenit cum* שחח & שחח & שוח, *quæ depressionem significant.*

שחת fovea. *Vide in* שחת

ישט *Chald. Hiphil*, extendit, porrexit. *Est usus Chaldaïci tantum.*

ישם desolatus fuit.

Hiphil, desolare, desertum reddere, depopulari, devastare.

ישמת *Incert.* ἀοίκητος, inhabitabilis. *Num.* 33. 49.

ישימון *Symm.* ἔρημος, solitudo, desertum. 1. *Reg.* 23. 19. & *alibi sæpe. Aquila*, ἠφανισμένη, desolata, locus desolatus, vastatus, *Deuter.* 32. 10. & *alibi*, *maxime autem in Libris Regum.*

ישן ὑπνοῦν, dormire. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Vide in Lexico Græco. Symm.* καθεύδειν, dormire. *Eccles.* 5. 11.

Niphal, veterascere, inveterascere.

Piel, dormire facere, somnum inducere.

ישן dormiens. *Plural.* ישנים dormientes. *Fœmininum*, ישנה dormiens.

שנה ὕπνος, somnus. *Sym. Theod. sæpe. Item Symm. Th.* νυσταγμὸς, dormitatio, somnus. *Prov.* 6. 4. *Plur.* שנות somni.

ישן vetus. *Plural.* ישנים vetera. *Fœminin.* ישנה vetus (piscina).

ישע *Hiphil*, הושיע σώζειν, servare, salvum facere, *Omnes & LXX.* הושע ἐκδικῆσαι, vindicare. *Symm.* 1. *Reg.* 25. 33. *LXX. non infrequenter*, βοηθεῖν, auxiliari, & ῥύειν, liberare, ἀμύνειν, vindicare.

Niphal, servari.

ישע σωτηρία, salus, auxilium, conservatio.

ישועה salus, auxilium, conservatio. *Sym.* σωτὴρ, servator, salvator. *Psal.* 67. 20. *Plural.* ישועות salutes.

ישעת *Sym.* καταθύμια, desiderabilia. *Job* 30. 15.

תשועה σωτηρία, salus.

מושעות *Idem. S. Psalm.* 67. 21.

ישפ ישפה jaspis. *Exod.* 28. 20. *LXX.* ὀνύχιον, onychium. *Rabbi Jonathan*, pantherinus lapis.

ישר *Symm. Th.* ἀρέσκειν, placere, rectum videri *non semel.*

Piel, recte dirigere, rectum facere, κατευθύνειν, recte dirigere. *Item*, æquare, complanare, recta deducere.

Pual, rectificari, rectum & purum effici.

Hiphil, *Aq.* κατευθύνειν, recte dirigere. *Sym.* ὁμαλίζειν, complanare. *Psalm.* 5. 9. & *alibi.*

ישר *A. S. Th.* εὐθύτης, rectitudo, æquitas. *Exempla vide in Lexico Græco.*

ישר *A.* εὐθὴς, rectus. *Exempla vide in Lex. Græc. Item Aq. S. Th.* εὐθὺς, rectus. *Vide Lexicon Græcum. A.* ὀρθὸς, rectus. *Psalm.* 91. 10. *Sym.* ἀρεστὸς, placitus. 1. *Reg.* 29. 6. ישר *S.* ἁπλοῦς, simplex. *Sym. Job* 33. 3. & *alibi. Plural.* ישרים recti, justi. *Fœminin.* ישרות rectæ.

מישור *A.* ὁμαλὴ, plana, planities. *Ps.* 142. 10. & *alibi.*

מישרים rectitudines, recta.

מישר εὐθεῖα, recta, planicies. *A. Deut.* 3. 10.

ישש decrepitus. *Aq.* ישישים παλαιοὶ, senes. *Job* 12. 12. *Sym.* μακροχρονήσαντες, longævi, *Ibid. A. Theod.* אשישי παλαιά, antiqua. *Vide in* אשש

ית *Chald. articulus accusativi casus*, *pro* את

יתב *Chal.* sedit, habitavit *pro* ישב. *Præterit.* יתיב sedit.

Aphel, habitare facere.

יתד πάσσαλος, paxillus. *Incert. Jud.* 16. 14. *Et sic LXX passim. Alibi vero LXX.* στήριγμα, fulcimentum, & *metaphorice*, ἄρχων, princeps. *Plural.* יתדות paxilli.

יתם יתום ὀρφανὸς, orphanus, pupillus, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco. Plural.* יתמים pupilli.

יתר *Hiphil*, הותיר καταλείπειν, relinquere. *Inc. Exod.* 12. 10. *Item Aq.* περισσεύειν, abundare, præstare, excellere. *Gen.* 49. 3. *sed hoc exemplum ponunt in Hophal.* והותיר *S.* αὐξήσει, augebit. *S. Deut.* 30. 9.

Niphal, relinqui, remanere. נותר *A.* καταλειφθὲν, residuum. *Levit.* 10. 12.

Hophal, excellentem fieri.

יתר κατάλοιπος, reliquus. *Inc.* 2. *Reg.* 21. 2. *Item*, *A.* περισσὸς, præstans. *Gen.* 49. 3. *A.* λεῖπον, residuum. *Exod.* 10. 5. *Symm.* λείψανον, reliquiæ. *Psal.* 16. 14. *A.* περιουσία, facultates. *Psal.* 16. 14.

יתר *A. S.* νευρὰ, nervus. *Psalm.* 10. 2. *Plural.* יתרים restes, chordæ.

יותר excellentia. *S.* περισσὸν, reliquum. *Eccles.* 6. 8. *Item*, residuum, emolumentum. *Et adverbialiter*, nimium, magis, amplius, potius.

יתיר *Chald.* excellens. *Fœminin.* יתירא excellens. *Et adverbialiter* יתירה excellenter, valde, vehementer, abundanter.

יתור excellens.

יתרה τὸ περισσὸν. *Aquila*, *Th.* residuum, quod superabundat.

יתרון *S.* περισσὸν, reliquum. *Eccles.* 5. 15. *Alii*, emolumentum. ויתרון *S.* περιέχει, excellit. *Eccles.* 10. 10. *Item S.* περισπασμὸς, distractio. *Eccles.* 5. 15.

יתרת reticulum *jecoris.*

מותר præstantia, emolumentum.

מיתרים funes, nervi. *Symm.* περιλειπόμενοι, relicti. *Psalm.* 20. 13.

כ

כאב *LXX.* ἀλγεῖν, dolere. *Symmachus*, πονεῖν, laborare. *Prov.* 14. 13.

Hiphil, dolore afficere.

כאב *Aquila*, βάσανος, cruciatus. *Eccles.* 1. 18. & *alibi. Symmachus*, πόνος, labor. *Job* 16. 6. & *alibi.*

מכאוב מכאב *Aquila*, *Theod.* ἄλγος, dolor. *Jer.* 30. 15. *S.* πόνος, labor. *Job* 33. 19. *A. item*, βάσανος, cruciatus. *Eccles.* 1. 18. & *alibi. Plural.* מכאובים dolores. *Fœminin.* מכאבות dolores.

כאה הכאה *Aquila*, χειμάζειν, fluctuare facere. *Ezechiel.* 13. 22. *Alii*, conterere, atterere, dolore afficere.

Niphal, atteri, *Th.* ταπεινῶσαι, humiliari. *Dan.* 11. 30. *Idem* נכאה רוח πνεῦμα πεπληγμένον, spiritus perculsus. *Prov.* 18. 14. *Alii*, attritus.

נכאים attriti, contriti, *vel* attrita, contrita.

כבד βαρυνθῆναι, aggravari, *vel* gravem esse, *atque etiam* βαρύνειν, gravem esse. *Aq. Gen.* 12. 10. *Aq. S. Genes.* 18. 20. & *alibi.* כבד ἀνένευσε, renuit, graviter tulit. *S. Exod.* 7. 14. *in Appendice.*

Niphal, נכבד *Incert.* ἔντιμος, honoratus. 2. *Reg.* 6. 20. *Item A.* ἔνδοξος, gloriosus. *S.* ἐνδοξότατος, gloriosissimus. 2. *Reg.* 23. 18.

Piel, honorare, honore afficere, *Aq. S.* δοξάζειν, glorificare. *Aq. Deut.* 5. 16. *in Appendice. Aq. Sym.* τιμᾶν, honorare. 2. *Reg.* 10. 3. *S.* προτιμᾶν, præhonorare. 1. *Reg.* 2. 29.

Pual, honoratum esse.

Hiphil, aggravare, βαρύνειν. הכבדתי, ἐβάρυνα, aggravavi. *Incert. Exod.* 10. 1.

Hithpael, honore affici. מתכבד *Symmach.* δοξαζόμενος. *Prov.* 12. 9. *Alias*, honore se extollere.

כבד βαρὺς, gravis. *Aquila*, *Symmac. Gen.* 41. 31. *in Appendice*, *& passim omnes. Item*, numerosus, dives. *Plurale*, כבדים graves.

כבד gravitas, multitudo, copia.

כבד *Aquila*, ἧπαρ, jecur, *Levit.* 8. 25. *in Appendice. Sic dictum a gravitate.*

כבוד δόξα, gloria, *Omnes. Item*, honor. *Aquila*, ἔνδοξος, gloriosus. *Psal.* 4. 19.

כבודה honorata. *Item*, gravamen, impedimenta militaria.

כבודת gravitas. *A.* πανδαπία, omnimoda abundantia. *Hesai.* 66. 11.

נכבד honoratus, honorabilis, gloriosus. *Plur. masc.* נכבדים honorati. *Plural. fœmin.* נכבדות honoratæ.

כבה *Symm.* σβέννυσθαι, exstingui. 1. *Reg.* 3. 3. תכבה *Sym.* ἀποσβεσθήσεται, exstinguetur. *Prov.* 26. 20.

Piel, exstinguere.

כבל *LXX.* πέδη, compes. *Plurale constructum*, כבלי compedes.

כבול *Chabul, nomen proprium. LXX.* ὅριον, terminus.

כבס *Piel*, πλυνεῖν, lavare, abluere.

Pual, lavari.

Hophal, lavatum esse, ablutum esse.

כובס κναφεὺς, fullo. *A. S. Th. Hesai.* 7. 8. *Sic dictus a lavando.*

מכבס γναφεὺς, fullo. *Sym. Malach.* 3. 2. *ubi* מכבסים *legitur, estque participium Piel, LXX.* πλυνόντων, lavantium.

כבע *LXX.* περικεφαλαία, cassis, galea. *Sic alii omnes; Plurale*, כובעים, cassides, galeæ.

כבר *Hiphil*, הכביר multiplicare. *LXX. semper, quasi nomen habent, vertuntque*, βαρὺς, gravis, ἀναρίθμητος, innumerabilis, ἐξαίσιος, excellens, ἄκακος, innocens, ἔντιμος, honorabilis, *Semel* כביר ἧπαρ, jecur. *Sed legisse videntur* כבד, *ut & in primo exemplo* βαρύς.

כביר *Sym.* ἔνδοξος, gloriosus. *Job* 31. 25. *Sym. item*, πολυχρονιώτερος, longævior. *Job* 15. 10. *Theod.* βαρύτατος, gravissimus. *Job* 8. 2. *& Job* 15. 10. βαρύτερος, gravior. *Theod.* δυνατὸς, validus. *Job* 36. 5. *Alii*, validus, ingens. *Plural.* כבירים ingentes, validæ (aquæ).

למכביר *Sym.* παμπόλλῳ, permultam. *Job* 36. 31.

כביר *A.* ἧπαρ, jecur. 1. *Reg.* 19. 16. *Legit forte* כבד *Alii*, pulvinar.

כבר jam. שכבר qui jam.

כברה κόσκινον, *Ap. Symmachus*, cribrum, *LXX.* λικμὸς, ventilabrum, *Amos* 9. 9. *Alii*, cribrum, venlabrum.

מכבר *LXX.* ἐσχάρα, craticula, cribrum. *Reliqui*, κοσκίνωμα δικτυωτὸν, craticula in modum retis. *Exod.* 27. 4. *in Append. Item alii*, stragula. 4. *Reg.* 8. 15. *Inc.* στρῶμα, stragulum. 4. *Reg.* 8. 15.

כברת־הארץ *Aq.* καθ' ὁδὸν τῆς γῆς, secundum viam terræ. *Ubi LXX.* χαβραθά. *Alii*, milliare terræ. *Alii*, stadium, *vel* spatium minimum. *Gen.* 35. 13.

כבש *A. S. Th.* ὑποτάττειν, subigere. *S.* χειροῦν, subjicere. *LXX.* κατακυριεύειν, dominari. *Gen.* 1. 28.

Niphal, domitum esse.

Piel, subigere.

כבש clivus parvus.

כבשן fornax. *LXX.* κάμινος, caminus.

כבש *cum puncto sinistro*, ἀμνὸς, agnus. *Incert. Levit.* 4. 32. *& sic passim LXX. aliquando vero*, πρόβατον, ovis. *Plural.* כבשים agni, oves. *Fœminin.* כבשה agna. *Plurale*, כבשות agnæ.

כדב *Chald.* mentiri. *Pro* כזב *mutato pro more* ז *in* ד

כדבה *Chald.* mendacium, *vel* mendax.

כדד כידוד *Aliqui*, δαλὸς, lampas, *aut* titio. *LXX.* ἐσχάρα, focus. *Job* 41. 10.

כד ὑδρία, hydria, cadus. *Incert. Jud.* 7. 16. *& sic* *semper. LXX. Plural.* כדים hydriæ.

כדי *Chaldaicum. Vide in* די

כדכד *Sym.* καρχηδόνιος, Chalcedonius. *LXX.* ἴασπις, *Vulgata*, jaspis. *Alii*, pyropus. *Hesai.* 54. 12.

כדנה *Chald. Vide in* דן

כדר כדור & כידור, pila.

כה sic, ita. *Item*, hic, huc, illuc. עד־כה eousque *loci*; *itemque*, eousque *temporis*; ככה sic, hoc modo, illo modo.

כהה *Aquila*, *Th.* ἀμαυροῦσθαι, caligare, obscurari. 1. *Reg.* 3. 13. *& alibi. Alii*, contrahi, stringi, rugas contrahere.

Piel, rugas contrahere, *&* caligare.

כהה ἀμαυρὸς, obscurus. *Aquila*, *Symm. Theodotio*; *Hesai.* 42. 3. *Alii*, strictum, contractum, *sive* contractio, restrictio. *Plurale fœminin.* כהות contractæ, strictæ.

כהל *Chald.* posse, potentem esse. *Plural.* כהלין potentes.

כהן *Piel*, *Omnes.* ἱερατεύειν, sacerdotio fungi. *Exempla vide in Lexico Græco.*

כהן ἱερεὺς, sacerdos, *Omnes passim. Plural.* כהנים sacerdotes. *Item*, præses, præfectus. *Chald.* כהנא sacerdos. *Plural.* כהניא sacerdotes.

כהנה ἱερατεία, sacerdotium. *Samar. Numeror.* 18. 7. *Plural.* כהנות sacerdotia.

כהנים *Symm.* σχολάζοντες, vacantes. 2. *Reg.* 8. 19.

כוא *Chald.* fenestra.

כוה *Niphal*, καίειν, urere, *Symmac.* κατακαίειν, comburere. *Hesai.* 43. 2. *Alii*, comburi, aduri.

כי ustio, adustio. *Hesai.* 3. 24.

כויה *LXX.* κατάκαυμα, adustio.

מכוה *LXX.* κατάκαυμα, adustio.

כוח ἰσχὺς, fortitudo, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco. Alii*, virtus, robur, facultas. *Syrus*, δύναμις, virtus. *Gen.* 49. 3.

כוח lacerta. *LXX.* χαμαιλέων, chamæleon. *Levit.* 11. 30. *Variant Interpretes.*

כול capere, continere, complecti. *Aliqui*, metiri.

Piel, *geminatis duabus radicalibus* כלכל *Aquila*; *Theodotio*, διοικεῖν, administrare, curare, *Symmach.* οἰκονομεῖν, administrare, dispensare. *Psal.* 111. 5. *Item Alii*, sustentare, continere, moderari. יכלכל *Aquila*, *Symm. Quinta & Sexta Editiones*, ἀγαπήσει, diliget. *Psalm.* 54. 23. *S.* οἰκονομῶν, dispensans, administrans. *Psalm.* 111. 5.

Pual, sustentari.

Hiphil, sustinere.

כון aptare, disponere, dirigere. *S.* ἑδράζεσθαι, firmari, fundari. 1. *Reg.* 20. 31.

Niphal, aptari, parari, statui, constitui, firmari, confirmari, rectum, firmum, & stabilem esse. נכון *S.* παρεσκεύασμαι, paratus sum *Psalm.* 37. 18. *Symm.* ἡδρασμένος, firmatus, consolidatus. 2. *Reg.* 7. 16. *Th.* ἐπεστήρικται, fultus est. *Jud.* 16. 26.

Piel, aptare, parare, præparare, disponere, confirmare, dirigere, stabilire, statuere. כוננת *Aquila*, *Theodotio*, ἡτοίμασας, præparasti, *Sexta Editio*, ἥδρασας, firmasti. *Psal.* 8. 4. יכוננך *A.* ἡτοίμασέ σε, præparavit te, *Deut.* 32. 6. *in Appendice.* תכונן *A.* ἑδράσεις, firmabis, stabilies, *S.* κατευθυνεῖς, diriges, *Psal.* 7. 10. ויכוננו *S.* συναπήρτισαν, perfecerunt, præparaunt. *Psalm.* 118. 73.

Pual, statui, dirigi

Hiphil, aptare, parare, præparare, firmare, dirigere, statuere, stabilire. הכין ἥδρασεν, firmavit. *S.* 2. *Reg.* 5. 12. תכין *Sym.* τελεσφορήσεις, fructificare facies. *Psalm.* 64. 10. הכין ἡτοίμασεν, præparavit. *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 19. *& Symm. Psal.* 10. *secund. Hebræos* 17.

Hophal, constitui, stabiliri, parari.

Hithpael, stabilire se, constituere se.

כן rectum, recte. *Item*, sic, ita. *Aquila*, οὕτως, sic. *Exod.* 7. 11. & *alibi*. *S. Theodotio*, ὡσαύτως, similiter. *Exod.* 7. 11. & 22. לכן propterea, ideo, quapropter, quandoquidem. *Aquila*, διὰ τοῦτο, idcirco. *Gen.* 30. 15. *in Appendice*. *Item*, כן basis, *Incert.* γήσιον, gesium. *Exod.* 39. 39. כנים *Aq.* ὀρθοί, recti. *Gen.* 42. 11. *ubi S.* ἁπλοῖ, simplices.

אכן firme, certe. *Aquila*, ἄρα, num, *vel*, utique. *S.* ὄντως, vere. *Gen.* 28. 16. *in Appendice*.

כנה surculus, planta.

נכון *S.* βέβαιος, firmus. *Oseæ* 6. 3. *S.* ἑδραῖος, firmus. *Psalm.* 56. 8. & *alibi*. *Item Sym.* διαμένει, permanet, *Job* 21. 8. נכונה *S.* ἀληθές, verum. *Job* 42. 8. *Sym.* ὀρθῶς, recte. *Job* 42. 7.

כיון *Aquila*, *Symmachus*, χιοῦν, chiun, *LXX.* ἄστρον, stella, *Theodotio*, ἀμαύρωσις, obscuratio, *quasi ex* כהה *Amos* 5. 26. *Alii*, basis.

כונים *LXX.* χαυῶνας, *Vulgata*, placentæ. *Alii*, liba, popana; placentæ effigiatæ, idoli figuram habentes.

מכון βάσις, basis. *Aq.* 4. *Reg.* 16. 17. *Symmach. Ps.* 88. 15. *A. S.* ἕδρα, locus, sedes. *Psal.* 103. 5. & *alibi*. *A.* ἕδρασμα, firmitas. *Psalm.* 32. 14. *Item S.* ἑδραῖος, firmus. *Psal.* 32. 14. *Plurale masc. constructum*, מכוני bases, *fœmin.* מכונות bases.

מכונה basis.

תכונה ἕδρα, sedes. *S. Job* 23. 3. *Alii*, dispositio, sedes parata, apparatus.

תכון *A.* πρόθεσις, propositio. *Psalm.* 10. *secundum Hebr. v.* 17.

כוס *Aq. S.* ποτήριον, calix, poculum. *Psal.* 22. 5. & *alibi*. *Plural.* כוסות pocula.

כוס *A. Th.* νυκτικόραξ, nycticorax. *S.* ἔποψ, upupa. *Quinta Editio*, γλαῦξ, noctua. *Levit.* 11. 17. *Alii*, bubo.

כור κάμινος, fornax, *Omnes*. *Ezech.* 22. 18. *Theod.* χωνευτήριον, conflatorium, officina conflaturæ metallorum. *Prov.* 27. 21. *Alii putant* כור *significare*, excidere, fodere, *ac inde derivant* כארי *Psal.* 21. 17. *De qua voce vide in* כרה

כר κόρος, corus, mensuræ genus. *A. S.* 3. *Reg.* 5. 11. *Reliqui*, βάτος, batus. 3. *Reg.* 5. 11. *LXX. semel*, βαίθ. *Plurale*, כרים cori, *Chald.* כרין

כוש Chus, *nomen viri*, & *gentis*. *Aq. LXX.* Αἰθίοψ, Æthiops. *Symm.* Αἰθιοπία, Æthiopia, *Psalm.* 67. 32. כשית *LXX.* Αἰθιόπισσα, Æthiopissa. *Plurale masculin.* כושים Æthiopes.

כזב mentiri. *LXX.* ψεύδεσθαι, mentiri. כל־האדם כזב, *Aquila*, πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα, omnis homo mendacium, & *sic Hieronymus*; *Symm.* πᾶς ἄνθρωπος διαψεύδεται, omnis homo mentitur, *LXX.* πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης, omnis homo mendax, *Th.* πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει, omnis homo deficit. *Psalm.* 115. 11.

Niphal, mendacem effici, mentiri, נכזבה *Th.* διεψεύσατο, mentita est, *Job* 40. 28.

Piel, mentiri, ψεύδεσθαι, & διαψεύδεσθαι, *Omnes*. *Vide in Lexico Græco*.

Hiphil, mendacem facere.

כזב *Quinta Edit.* ψεῦδος, mendacium. *S.* ψεῦσμα, mendacium. *Psalm.* 60. 5. & *alibi*. *Aq.* διάψευσμα, mendacium. *Psalm.* 115. 11. *Incert.* δόλος, dolus. *Psal.* 61. 5. *Plurale*, כזבים mendacia.

אכזב fallax, mendax. *Item A. Th.* ψεῦσμα, mendacium. *Job* 34. 6.

כזר אכזר *Aq. Th.* ἀσπλαγχνήσω, immisericors ero, immitis ero. *Job* 41. 1. *Id videlicet pro verbo habent*. אכזר *Symm.* ἄσπλαγχνος. *Prov.* 17. 11. *LXX.* ἀνελεήμων, immisericors. *Alius*, ὠμός, crudelis. *Proverb.* 17. 11. *LXX. ter*, ἀνίατος, insanabilis *vertunt*. *Alii*, crudelis, ferox, sævus.

אכזריות crudelitas. אכזריות חמה *S.* καταχνίζων θυμός, maligne rodens animus, *LXX.* ἀνελεήμων θυμός, immisericors animus, *vel* crudelis indignatio, *Vulgata*, ira non habet misericordiam. *Prov.* 27. 4.

כחד *Piel*, *Aquila*, *Symmachus*, ἀρνεῖσθαι, negare, abnegare. *A. Hesai.* 59. 13. *S. Job* 15. 18. *Alii*, celare, abscondere. *LXX.* κρύπτειν, ἀποκρύπτειν, abscondere. *bis* ἐκλείπειν, deficere. *Item*, ἐκτρίβειν, conterere.

Niphal, abscondi, exscindi, succidi.

Hiphil, celare, exscindere. נכחידם *Symmac.* ἀφανεῖς ποιήσωμεν αὐτούς, de medio tollamus eos. *Psal.* 82. 4. *ubi LXX.* ἐξολοθρεύσωμεν αὐτούς, disperdamus eos.

כחל fucare, colorare, *vel* aptare, concinnare, *vel secundum LXX.* stibio ornare. *Ezech.* 23. 40.

כחש macescere, tenuem esse. *Item*, mentiri, mendacem fieri.

Piel, mentiri, abnegare, negare. וכחשו־לו *Aq.* ἀρνήσονται αὐτόν, *quem exprimit Hieronym.* negabunt eum. *S.* οἱ ψευσάμενοι αὐτῷ, qui mentiuntur ei. *LXX.* ἐψεύσαντο αὐτῷ, mentiti sunt ei. *Ps.* 80. 16. כחש *Inc.* ἀρνήσηται, negaverit. *Levit.* 6. 2. *sic item A. Prov.* 30. 9.

Niphal, mendacem effici, *vel ut alii*, emaciari.

Hithpael, mendacem fieri.

כחש ψεῦδος, mendacium. כחשי *Symm.* καταψευδόμενος, calumnians *vel* obloquens, *Theodotio*, τὸ ψεῦδός μου, mendacium meum, *Vulgata*, falsiloquus. *Alii*, macies mea. *Job* 6. 8.

כחשים mendaces.

כי ὅτι, quia, quoniam, nam, quod, quamvis. *Interdum*, igitur, ideo, idcirco.

עד־כי donec, usquedum.

כי אם quod si, & etiamsi. sed.

הכי an, quia.

כיד *Sym.* πτῶσις, ruina. *LXX.* σφαγή, jugulatio. *Alii*, exitium, pernicies. *Job* 21. 20.

כידון *Aquila*, γαισός, *vel* γαῖσος, gesum, *S.* ἀσπίς, clypeus. *Jos.* 8. 18. *Item A.* ἀσπίς, *S.* θυρεός, clypeus. *Job* 41. 20. *ubi LXX.* πυρφόρος, ignifer. *Alibi LXX.* γαῖσος, gesum, ἀσπίς, clypeus. *Item*, ζιβύνη, lancea. *Jerem.* 6. 23. & ἐγχειρίδιον, pugio. *Jerem.* 50. 41. *Alii*, lancea, hasta.

כיל כילי *Alii*, tenax, avarus. *LXX.* βουλή, consilium. *Hesai.* 32. 7. *Alibi*, ὑπηρέτης, minister. *Hesai.* 32. 5.

כים כימה *Hebr. Interp.* ἄστρα, stellæ. *Job* 9. 9. *Item A.* ἀρκτοῦρος, Arcturus. *S. Th.* πλειάς, pleias. *Amos* 5. 8. *Alii*, vergiliæ, pleiades.

כיס loculus, marsupium. *Th.* μάρσιππος, marsupium, sacculus. *Proverb.* 16. 11. & *sic LXX.* μάρσιππος, μαρσύππιον.

כיף כיפא petra. *Jerem.* 4. 29. *Plurale*, כפים petræ. *Hinc Apostolus Petrus* Cephas *dictus*.

כיר כיור *Aq. LXX.* λουτήρ, labrum. 1. *Reg.* 2. 14. *Alii*, labrum, lavacrum, concha. *Aliquando*, focus, foculus. *Semel LXX.* βάσις, basis, *ubi alii*, suggestus *vertunt*. 2. *Paral.* 6. 13. *Plural.* כיורים labra. *Formâ fœmininâ* כירות *holem primo deficiente: ubi S.* λουτῆρας, luteras, *seu* lavacra, *LXX.* χυτροκαύλους, chytrocaulos, *seu*, magnas ollas, *vertunt*. 3. *Reg.* 7. 38.

כירים *formâ duali*, *vasa fictilia in quibus placentæ coquebantur*. *LXX.* χυτρόποδες, chytropodes, *sive* sustentacula ollarum. *Levit.* 11. 35.

כך ככה sic, ita. שככה quod sic.

ככב כוכב ἄστρον, stella. *Th.* & *alii*. כוכבים ἀστέρες, stellæ. *S. Psal.* 148. 3.

ככר massa, frustum. *Alii*, planicies. *Inc.* τάλαντον, talentum. *Exod.* 38. 29. *S.* κολλύρα, collyra. 1. *Reg.* 10. 4. διατεταγμένη, constituta. *Incert.* 2. *Reg.* 18. 23. *ubi tres Interp.* διατέμνουσα, dissecans, *vel* compendiosâ *de via agitur*. ככרות *A.* περίκαρπα, tortæ. 1. *Reg.* 10.

4. *ubi Symm.* κολλύρας, collyras, *LXX.* ἀγγεῖα, vasa. *In forma duali*, ככרים duo talenta. *Plurale Chaldaicum*, ככרין

כלא *Symmachus*, φράσσειν, claudere, includere, occludere: cohibere, coercere, custodire, in custodia asservare. *Psalm.* 87. 9. *Aquila*, εἴργειν, coercere. *Ps.* 118. 101. *Quinta Edit.* κωλύειν, impedire, coercere.

Niphal, cohiberi.

Piel, cohibere, coercere.

כלא φυλακή, custodia, carcer. *Item*, coercitio, cohibitio. ξηρασία, siccitas, *Reliqui Aggæi.* 1. 10. *Plur.* כלאים carceres.

כלאים diversa genera, heterogenea. *Incert.* διάφορος, duplex semen *Aquila*, ἀνομοιογενές, genere dissimile. *Deuter.* 22. 9. *dicitur esse Symmachi in Appendice ex Coisliniano Codice. Sym.* εἰργμὸς, detentio. *Deut.* 22. 9. *Si præcedens lectio sit Symmachi, quod verisimile videtur*; εἰργμὸς *haud dubie est Aquilæ, qui* כלא *supra reddit* εἴργειν.

מכלה caula, *cum* ה *loco* א, *vel potius contractum pro* מכלאה. *Plural.* מכלאות caulæ. *LXX.* ποίμνια, greges.

כלב κύων, canis, *Omnes. Plurale*, כלבים canes.

כלבים *Th.* κυνηγεταὶ, venatores. *Psalm.* 21. 17.

כלוב canistrum, corbis, vas. *Symm.* κάλαθος, calathus. *Amos* 8. 1. *ubi LXX.* ἄγγος, vas. *Alibi LXX.* παγὶς, laqueus.

כלה consumi, deficere: absolvi, perfici. *Et ex usu Chaldaico*, confidere, sperare, desiderare תכלנה *S. Th.* ἐκλείψουσι, deficient. *Job* 17. 5. *& sic etiam Theod. Job* 11. 2. *& Job* 19. 27. *& Sym. Prov.* 5. 11. כלו *Aq.* ἐτελέσθησαν, consummati sunt. *Psalm.* 68. 4. ויכלו *S.* ἀνηλώθησαν, consumti sunt. *Job* 7. 6. כלתה *Symmac.* ἀπήρτισται, perfecta est. 1. *Reg.* 20. 7. *& mox Symmachus v.* 9. *eamdem vocem*, δέδοκται, decretum est.

Piel, absolvere, complere, perficere, finire, consummare, consumere, solicite expectare, appetere. ככלות *Incert.* ἡνίκα συνετέλεσεν, cum complesset. *Jud.* 15. 17. כלה בחמה כלה *S.* συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον, consume in furore, consume. *Psal.* 58. 14.

Pual, absolvi, finiri, consumi. כלו *Symm.* ἐπετελέσθησαν, completæ sunt, *LXX.* ἐξέλιπον, defecerunt. *Th. Quinta Edit.* ἀνεκεφαλαιώθησαν, recognitæ sunt. *Psalm.* 71. 20.

כלה consumtus, deficiens. כלות *S. Th.* ἐκλείποντες, deficientes. *Deut.* 28. 32.

כלה consumtio, consummatio. *S.* συντέλεια, consummatio. *Hesai.* 28. 22.

כלה *Chaldaicum. Vide infra in* לא

כליון consummatio.

תכלה perfectio. *A.* συντέλεσις, perfectio, consummatio. *Psal.* 118. 96. *S.* κατασκευὴ, apparatus. *Ezech.* 23. 6. *& alibi.*

תכלית perfectio, consummatio, finis. *Job* 26. 10.

מכלות perfectiones.

כלי σκεῦος, vas, *Omnes. S.* ὅπλα, arma. 1. *Reg.* 17. 54. *Item A.* ἀναλεκτήριον, collectorium, pera. *S.* πήρα, pera. 1. *Reg.* 17. 40. *Incert.* ἄγγος, vas. *Levit.* 11. 33. *Plurale*, כלים vasa.

כליות *S. Th.* νεφροὶ, renes. *S. Prov.* 23. 16. *Th. Job* 19. 27. *& sic passim LXX. qui tamen semel vertunt* χείλη, labia.

מכלת alimentum. *Vide in* אכל

כלח *S.* πᾶν τὸ πρὸς ζωὴν, quidquid ad vitam pertinet. *LXX.* συντέλεια, consummatio, *quasi ex* כלה *Hieronymus & Vulgata*, vita, *Alii*, senium. *Job* 30. 2.

כלל perfecit, absolvit, omni ex parte absolvit, consummavit.

Pual, geminatis litteris, in una summa comprehendi.

כליל perfectum, absolutum, integrum, totum, consummatum, consummatio: *& adverbialiter*, absolute, penitus, integre, universaliter. *Aquila*, ὁλοτελῶς, penitus. *Deuteron.* 13. 16. *in Appendice. LXX.* ὅλος, totus, πᾶς *&* ἅπας, omnis, διαπαντὸς, semper, πανδημεὶ, funditus, ὁλοκαύτωμα, holocaustum: *& bis* στέφανος, corona.

כלה *A.* νύμφη, sponsa. *Hesai.* 61. 10. *& Alii*, *vel etiam* nurus. *Plurale*, כלות sponsæ, nurus.

כלולות sponsalia. *Jerem.* 2. 2.

כל πᾶς, ἅπας, πᾶσα, πᾶν, omnis, omne, totum: *per omnes casus, & per omnia genera. Item cum negandi particula*, quidquam, ullum, nullum. *Cum affixis* כלו totus ipse, כלה tota ipsa, כלם *&* כלהם universi ipsi. *Chaldaice* כל *&* כלא totus, omnis.

מכלול perfectio. *Plurale*, מכלולים perfectiones.

מכלל perfectio.

כלם *Niphal*, נכלם erubescere, rubore perfundi, ignominia & pudore perfundi, confundi. נכלמים *Aquila*, ἐντρεπόμενοι, pudefacti, confusi, *S.* αἰσχροὶ, turpes, *LXX.* ἠτιμωμένοι, inhonorati 2 *Reg.* 10. 5.

Hiphil, pudefacere, pudore & ignominia afficere, pudore suffundere. *A.* ἐντρέπειν, confundere. 1. *Reg.* 25. 7. *ubi Symmach.* ἐνοχλεῖν, molestia afficere, *LXX.* ἀποκωλύειν, prohibere, *Th.* καταισχύνειν, confundere, pudore & ignominia afficere. *Item S. Th.* καταισχύνειν, *Job* 19. 3. מכלים *A.* ἀνατρέπων, evertens. *Job* 11. 3. *S.* ἐνοχλῶν, perturbans, molestia afficiens. *Jud.* 18. 7.

Hophal, pudore suffundi, ignominia affici.

כלמה *Aquila*, *Theodotio*, ἐντροπὴ, pudor, ignominia. *Mich.* 2. 6. *& Hesai.* 61. 7. *Symmach.* ἀσχημοσύνης, opprobrium. *Ps.* 43. 16. *& alibi. S.* καταισχυμμὸς, pudor. *Mich.* 2. 6. *Plurale*, כלמות ignominiæ.

כלף כילפות *Symmachus*, δικράνοις, bipennibus, *vel* furcis. *Psal.* 73. 6. *Alii*, malleos *vertunt. LXX.* λαξευτήρια, dolabra.

כמה *A.* ἐπετάθη, extensa est. *Hieron.* desideravit. *Psalm.* 62. 2. *ubi Sym.* ἱμείρεται, desiderat. *LXX. pro adverbio habent, vertuntque*, ποσαπλῶς, quam multipliciter, *seu* quoties. *Alii*, desiderare, desiderio teneri.

כמז כומז cingulum, *vel* subligaculum, *Alii*, murenulam, *Alii*, brachiale. *LXX.* ἐμπλόκιον, torques. *Est ornamentum muliebre.*

כמן מכמנים recondita, thesauri reconditi, *LXX.* ἀπόκρυφα, abscondita. *Hinc Chaldæis verbum in Piel*, latere, abscondere se, insidiari.

כמון *S. LXX.* κύμινον, cyminum. *Hesai.* 28. 27.

כמס *S. LXX.* ἀπόκειται, depositum est. *Alii*, reconditum est. *Deut.* 32. 34. *LXX. alibi*, συνῆκται, collectum est.

כמר *Niphal*, נכמר incalescere, flagrare, æstuare. *Item*, denigrari, contrahi, convolvi. *LXX.* συστρέφεσθαι, revolvi, ταράττεσθαι *&* συνταράττεσθαι, conturbari, παραπικραίνειν, irritare.

כמרים sacerdotes, sacrificuli. *Soph.* 1. 4. *LXX.* ἱερεῖς, sacerdotes.

מכמר *S.* δίκτυον, rete. *Psalm.* 140. 10. *Item S.* ἀμφίβληστρον, retiaculum. *Hesai.* 51. 20. *ubi Aquila*, ἠμφιβληστρευμένος, irretitus. *LXX.* ἡμίεφθος, semicoctus. *LXX. alibi*, ἀμφίβληστρον, rete, ἀμφιβολεῖς, retia, σαγήνη, sagena.

מכמור *Idem. Plurale*, מכמרים retia.

מכמרת retiaculum.

כנה cognominavit, denominavit honoris causa. *LXX.* θαυμάσαι πρόσωπον, personam mirari, accipere. *Item*, προσδέχεσθαι, suscipere: *semel*, βοᾶν, clamare.

כנות *LXX.* σύνδουλος, conservus. *Alii*, collegium, societas, *sæpe apud Esdram. Est usus Chaldaici. Plurale*, כנות societates.

כנה *Vide supra in* כון, כן.

כנמא *Chald.* hujusmodi, hunc in modum, in hanc sententiam.

כנן כנים *Incert.* σκνῖπες, pediculi, *aut* vermiculi. *LXX.* σκνῖφες, sciniphes, *Alius*, φθεῖρες, pediculi. *Exod.* 8. 16. *Origenes scribit esse animalia volitantia, ita subtilia*

tilia, ut visum fallant.

כנם pediculorum multitudo. *Exod.* 17. 18.

כנס colligere, congregare, comportare, congerere; *Aquila*, συνάγειν, colligere. *Eccles.* 2. 26. & *Symm. Psalm.* 32. 7. כנסתי *Symm.* ἠθροισα, coacervavi. *Eccles.* 2. 8.

Piel, *item* colligere, coacervare, congregare.

Hithpael, colligere se.

כנסת congregatio, cœtus, *apud Rabbinos.*

מכנסים femoralia. *LXX.* περισκελῆ, femoralia; *semper.*

כנע *Hiphil*, הכניע deprimere, prosternere, humiliare. *Aquila*, ἀπορρίπτειν, projicere, *LXX.* σβεννύειν, exstinguere. *Job* 40. 7. אכניע *Symmachus*, ἥττησα, subegissem, prostravissem. *LXX. Vulgata, Hieronym.* humiliassem. *Psal.* 80. 15. ויכניע *Aquila*, ἐκόλασε, punivit, *Symmachus*, κατῄσχυνε, confudit, *LXX.* ἐτροπώθη, fugavit, *Vulgata*, humiliavit. 2. *Reg.* 8. 1.

Niphal, deprimi, humiliari, abjici: *vel* deprimere se, humiliare se. ויכנעו *Aquila*, *LXX. Theodotio*, ἐνετράπησαν, confusi sunt, pudefacti sunt, *LXX. aliter*, συνεστάλησαν, coangustiati sunt, *Jud.* 11. 33. נכנעו *Symmachus*, ἐγνωσιμάχησαν, resipuerunt, *LXX.* ἐνετράπησαν, confusi sunt, 2. *Paralip.* 12. 7. *Incert.* ταπεινωθῆναι, humiliari, *Jud.* 3. 30.

כנען Chanaan, *nomen proprium viri, filii Cham, & gentis, necnon regionis: incolæ mercaturæ dediti erant: hinc*, mercator, negotiator.

כנעני Chananæus, negotiator.

כנענים Chananæi. *A.* ἔμποροι, negotiatores. *Hesai.* 23. 8. *S.* μετάβολοι, negotiatores. *Job* 40. 25. *Th.* ἀγοράζοντες, emtores. *LXX.* φοίνικες, Phœnices, *ibidem.*

כנעה merx. *Jerem.* 10. 17. *ubi LXX.* ὑπόστασις, substantia.

כנף *S.* πτερὸν, ala. *Job* 39. 13. πτέρυξ, ala. *A. Symm. Vide Lexicon Græcum. Item A.* πτερύγιον, ala. *Job* 39. 13. & *alibi. Item*, ora. *Item Sym.* ἄκρον, summitas. 1. *Reg.* 15. 27. *Plurale*, כנפים alæ, oræ: & *formâ fœmininâ*, כנפות alæ, *vel*, oræ.

כנפים *A.* πτερωτὰ, volatilia. *Eccles.* 10. 20. & *Sym. Hesai.* 18. 1.

Hinc fit verbum in Niphal, quod alii, extremæ oræ includi; *Alii*, alatum esse; *Alii*, aufugere; *Alii*, *uti vertunt. LXX.* ἀντέπειν, contradicere, & *alio loco*, ἐγγίζειν, appropinquare.

כנר כנור *S. Th.* κιθάρα, cithara. 1. *Reg.* 16. 16. & *alibi sæpe. Aquila*, *S.* λύρα, lyra. *Psalm.* 150. 3. *Ps.* 80. 3. & *alibi. A. S. Th.* ψαλτήριον, psalterium. *A.* 1. *Reg.* 16. 16. *S. Psal.* 42. 4. & *Hesai.* 16. 11. *Th.* 1. *Reg.* 16. 23. *Plural.* כנרות citharæ, lyræ, psalteria.

כנש *Chald.* congregavit.

Hithpael, congregare se.

כסא θρόνος, solium, thronus, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.* ליום הכסא *A.* εἰς ἡμέραν πανσελήνου, in diem plenilunii, *Vulgata*, in die plenæ lunæ, *Incertus*, ἐν ἡμέρᾳ εὐσήμῳ, in die insignis festi, *LXX. nescio quid legerunt, qui vertunt*, δι' ἡμερῶν πολλῶν, per dies multos. *Prov.* 7. 20. *ubi Alii*, ad diem statuti temporis. *Nonnulli hoc exemplum reducunt ad* כסה

כסה thronus, solium, *mutato* א *in* ה

כס *per apocopen*, thronus, solium.

כסה tegere, obtegere, occultare, celare. כסה *Sym.* σκέπων, tegens, *LXX.* κρύπτει, abscondit, *Theod.* καλύπτων, abscondens, *Vulgata*, qui dissimulat.

Niphal, operiri, tegi.

Piel, tegere, obtegere, occultare. *Aq. S. Th.* καλύπτειν, operire, tegere. *Exempla vide in Lex. Græc. A.* περιβάλλειν, circumdare. *Psalm.* 103. 6. *Th.* συγκαλύπτειν, obtegere. *Job* 9. 24. *Aq.* ἐπιπωμάζειν, operculum imponere. *Psalm.* 43. 20. *S.* πωμάζειν, *idem. Psalm.* 139. 10. *Aliquando intransitive* ויכס *A. S.* ἐσκοτάσθη, obscurata est. *Exod.* 10. 15. כסה *S.* ἐπεκαλύφθη, opertus est. *Job* 15. 27.

Pual, operiri.

Hithpael, operire se.

כסוי tegmen.

כסות tegumentum, operimentum: & *cum aphæresi* סות *unde* סותה operimentum suum. *Genes.* 49. 11.

מכסה *Aquila*, *Symmachus*, κάλυμμα, tegmen, operculum. *Gen.* 8. 18. *in Append. Item A.* ἔνδυσις, vestitus. *Hes.* 23. 18. ἐπίσπαστρον, tentorium. *Samar. Num.* 4. 26.

כסח excidere, succidere. *LXX.* ῥίπτειν, projicere, & *alibi*, ἀνασκάπτειν, effodere.

כסוחה succisum. *LXX.* κοπρία, stercus.

כסל ἀφρονεῖν, stultum esse. *Aq.* 2. *Reg.* 15. 3. *S.* 1. *Reg.* 13. 13. *Aquila*, ἀγνωμονεῖν, ingratum esse. ἠγνωμόνησας, ingratus fuisti, נכסלת 1. *Reg.* 13. 13.

כסל & כסיל *Aquila*, *Symmachus*, ἀνόητος, amens. *Prov.* 17. 16. & *alibi. S.* ἄφρων, stultus. *Prov.* 26. 10. *Item* כסל *Symmach.* ἄνοια, stultitia. *Psalm.* 148. 11. *S.* ψόα, lumbus. *Job* 15. 27. *Plurale*, כסילים stulti, insani, & *aliquando*, ilia, lumbi. כסלי *Aq.* λαγόνες; *S.* ψύαι, lumbi, ilia. *Psal.* 37. 8.

כסיל *A.* ὠρίων, orion, *S.* ἄστρα, stellæ, *Th.* ἕσπερον, vesperum. *Amos* 5. 8. *S.* μόχλος, vectis. *Psalm.* 73. 6. *Plurale constructum* כסלי oriones, sidera.

כסילות stultitia, stoliditas.

כסלו *nomen mensis noni* Kisleu, *incipientis à novilunio Novembris.*

כסם tondere. *LXX.* καλύπτειν, tegere, operire.

כסמה כסמת *A. S. Th.* ζέα, far. *Ezech.* 4. 9. & *alibi*, *dicitur* & ζεία. *Alii*, ὄλυρα, olyra. *Th. Exod.* 9. 32. *Item Alii*, spelta. *Plurale*, כסמים speltæ.

כסס *LXX.* συναριθμεῖν, connumerare. *Alii*, numerare, supputare, in summam redigere.

מכסה, מכס *LXX.* ἀριθμὸς, numerus, *item* τέλος, finis. *Alii*, summa, numerus, summa numerata. *Reperitur in regimine* מכסת

כסא *Aq.* πανσελήνιον, plenilunium. *Prov.* 7. 20. *Alii*, tempus statutum, dies fixus. *Vide supra in* כסא

כסף concupiscere, ἐπιποθεῖν. *Th. Job* 14. 15.

Niphal, desiderio affici, *LXX.* ἐπιθυμεῖν, concupiscere, desiderare.

כסף ἀργύριον, argentum, *Omnes. Plurale*, כספים, nummi argentei, pecuniæ.

כסת כסתות pulvilli. *Esdr.* 13. 8. *S.* ὑπαγκώνια, pulvinaria. *Ezech.* 13. 18. *ubi Hebræus Interp.* φυλακτήρια, phylacteria, *seu amuleta, brachiis appensa, ut ibidem dicitur; LXX.* προσκεφάλαια, cervicalia; *Vulgata*, pulvilli.

כען *Chald.* jam, nunc.

כעס irasci, indignari.

Piel, irritare. כעסתה *Incert.* παρώργισεν, irritavit. 1. *Reg.* 1. 6.

Hiphil, παροργίζειν, irritare, ad indignationem provocare. *A. S. Eccles.* 7. 10. & *alibi. Incert.* ἐκπειράζειν, tentare. *Deut.* 32. 16.

כעס *A. S.* παροργισμὸς, furor, indignatio. *Psal.* 30. 10. & *alibi.* כעס *S.* θυμώδης, animosus, *vel* iracundus. *Prov.* 21. 19. *Legitur* & כעש *Th.* ὀργή, ira. *Job* 5. 2. & *S. Job* 6. 2. *Sym. item*, πικρασμὸς, amaritudo. *Psal.* 6. 8. *Plurale*, כעסים irritamenta.

כפה *Symmachus*, σβεννύειν, exstinguere; *LXX.* ἀνατρέπειν, evertere; *Alii*, supprimere, subigere. *Prov.* 21. 14.

כפל duplicare.

Niphal, duplicari.

כפל duplum. *S.* ὑποδίπλωσις, duplicatio, *vel* duplicitas. *Job* 41. 4. *Duale*, כפלים duplicia, *vel* duplo majora.

מכפלה *nomen proprium loci. Aliis*, duplicitas. *LXX. non semel*, διπλοῦς, duplex *vel* duplicatus, *vertunt.*

כפן colligere, aggregare. *Alii*, incurvare

כפן *Th.* λιμὸς, fames. *Job* 30. 3. *ex usu Chaldaïco.*

כפס כפיס *Aquila*, μάζα, maza; *Sym. Theod. Quinta Edit.* σωύδεσμος, colligatio; *Alii*, vermis; *LXX.* scarabæus, cantharus. *Habac.* 2. 11. *In hunc locum Hieronymus*: Porro quod nos interpretati sumus: *Et lignum quod inter juncturas ædificiorum est respondebit*: pro quo LXX. posuerunt, *& scarabæus de ligno loquebatur ea*; manifestius more suo transtulit Symmachus, καὶ σωύδεσμ☉ οἰκοδομῆς ξύλιν☉ ἀποφθέγξεται αὐτά, id est, *& junctura ædificii lignea loquetur ea.* Theodotio quoque, καὶ σωύδεσμ☉ ξύλυ φθέγξεται αὐτά: necnon & Quinta Edit. καὶ σωύδεσμος ξύλυ φθέγξεται αὐτά: quæ & ipsæ interpretationes cum Symmachi & nostra interpretatione concordant. Quod enim lingua Hebraïca dicitur CHAPHIS, lignum significabat, quod ad continendos parietes in medio structuræ ponitur; & vulgo apud Græcos appellatur ἱμάντωσις. . . . Reperi exceptis quinque Editionibus, id est, Aquilæ, Symmachi, LXX. Theodotionis, & Quintæ, in duodecim Prophetis & duas alias Editiones, in quarum una scriptum est: *quia lapis de pariete clamabit quasi vermis in ligno loquens*: in altera, *lapis enim de pariete vociferabitur, &* σκώληξ *de ligno loquetur ea.* Sed & Aquila aliud quiddam, quam nos diximus posuit, καὶ μάζα, id est, *& massa de ligno respondebit. Vide notam nostram in hunc locum.*

כפף curvare, incurvare. *LXX.* κατακάμπτειν, incurvare, כפופים *Incert. & LXX.* κατερραγμένυς, allisos, *Alii*, curvatos. *Psal.* 145. 1.

Niphal. incurvare se.

כף *Aquila*, ταρσ☉, vola manus. *Num* 6. 19. *Sym.* παλάμη, palma. *Job* 11. 13. *& alibi. A. S. item*, χείρ, manus. *Vide in Lexico Græco. S. Th.* ἴχν☉, vestigium. *Hesai.* 1. 6. *Item* acetabulum. *Duale* כפים manus, *&* כפות ramuli palmarum. *Item*, plantæ, volæ, acerræ. *Item*, manubria.

כפה *Aquila*, incurvus, *Symmach. LXX.* ἀρχὴ, principium, *Theodotio*, κοπφά. *Hesai.* 19. 15. *Alii*, ramus. *Job* 15. 32. כפת βάϊα, rami. *Incert. Levit.* 23. 40.

אכף *Vide in* אכף

כפר *Aq.* ἀλειφὰν, *vel* ἀλοιφεῖν, linire. וכפרת בכפר ἀλοιφήσεις ἀλοιφῇ, linies linimento. *A. Gen.* 6. 14. *S.* (ἱλάσεις) ἱλαστηρίῳ, propitiaberis propitiatione, *LXX.* ἀσφαλτώσεις, bitumine linies, *sic & Vulgata.*

Piel, *Omnes.* ἐξιλάσκειν, propitiari, *&* ἐξιλάζειν. *Exod.* 29. 37. *& alibi. Item*, expiare, placare.

Pual, expiari, aboleri. וכפר *A. Sym. Th* ἐξιλασθήσεται, propitiabitur, *melius*, placabitur. *LXX.* ἀφαιρεθήσεται, auferetur. *Hesai.* 27. 9. וכפר *Symmachus*, ἐξαλειφθήσεται, delebitur. *Hesai.* 28. 18.

כפר *A.* ἀλοιφὴ, linimentum. *LXX.* ἄσφαλτος, bitumen. *Gen.* 6. 14. *ubi S.* ἱλαστήριον, propitiatio. *Alii*, pix. *Aliquando*, cyprus, *arbor.*

כפר ἐξίλασμα, propitiatio. *A. S. Th. Exod.* 30. 12. *& alibi. &* ἐξιλασμὸς, propitiatio, *Omnes. Exod.* 29. 36. *& alibi. Vide in Lexico Græco. Item*, ἄλλαγμα, commutatio, *Omnes. Amos* 5. 12. *Th.* λύτρωσις, redemtio. *Prov.* 6. 35. *Alii*, expiatio, redemtio, redemtionis pretium.

כפר *Symmach. Th.* κώμη, vicus, pagus. 1. *Reg.* 6. 18. *Th. Ezech.* 38. 13. *Plurale*, כפרים vici. *Alii*, cypri, *arbores.*

כפר כפיר leo juvenis. *Vide supra in* ארה *Plurale*, כפירים juvenes leones.

כפר *cum Holem in postrema syllaba*, πάχνη, pruina. *Incert. Exod.* 16. 14. *Item*, crater, pelvis. *Plurale constructum*, כפורי pelves, crateres.

כפרים chiphurim, expiationes.

כפרת ἱλαστήριον, propitiatorium.

כפש הכפיש depressit, subegit. *LXX.* ἐψώμισε, aluit, nutrivit. *Thren.* 3. 16.

כפת *Chald.* vinxit, ligavit. *Particip.* מכפתין ligati.

כפתר globulus, malogranatum affabre elaboratum. *LXX.* σφαιρωτὴρ, sphærula. *Sym.* ἱλαστήριον, propitiatorium. *Amos* 9. 1. *Plurale*, כפתרים mala, sphæræ, globuli.

כפתור Chaphthor. *Symmac. Theodotio*, Καππαδοκία, Cappadocia. *Jerem.* 47. 4.

כר *Vide in* כרר

כרב כרוב Cherub, Cherubinus. *Plurale*, כרובים Cherubim.

כרבל *Piel*, amicire, tegere.

Pual, מכרבל opertus, palliatus, *LXX.* ἐζωσμένος, accinctus, circumcinctus. 1. *Paral.* 15. 27.

כרבלה *Chald.* paludamentum, tegumentum. *Plural.* כרבלת paludamenta, *Theod.* περικνημῖδες, *genus vestis.*

כרה fodit, effodit. *Item*, convivium apparavit. *Item*, emit, comparavit. כרו־לי *Aquila*, ἔσκαλλόν μοι, fodiebant mihi. *Symmachus*, ὑπώρυξάν μοι, suffoderunt mihi; *Quinta Edit.* ὤρυξάν μοι, foderunt mihi, *& sic Hieronymus*; *LXX.* διηγήσαντό μοι, narraverunt mihi. *Psalm.* 118. 85. כרית לי *Aquila*, ἔσκαψάς μοι, fodisti mihi. *Symmachus*, κατεσκεύασάς μοι, præparasti mihi; *LXX. Theodotio, Quinta & Sexta Edition.* κατηρτίσω μοι, perfecisti mihi. *Hieronymus cum Aquila*, fodisti mihi, *Psal.* 39. 7.

כארו *Psal.* 21. 17. *In Masora notatur scribi* כארו. *In tertia persona pluralis legit item Aquila, qui vertit* ᾔσχυναν, pudore affecerunt, *vel* ignominia affecerunt, *& LXX. qui*, ὤρυξαν, foderunt, *& Hieronymus, qui* fixerunt, *interpretatur. Aliqui putant deduci a* כור fodere: *cujus verbi usus alius non reperitur. Qui lectionem* כארי *retinent, vertunt*, quasi leo. *Verum Aq. LXX. Hieronymus, Chaldaïcus Interpres, Masora, R. Jacob, & alii* כאכר *legerunt, nullusque illorum pro lectione Hebraïci Exemplaris hodierna stat.*

Niphal, fodi.

Ithpeal, *Chaldaïce*, transfigi, infirmari, *vel ut quidam*, abbreviari.

כרה convivium. *LXX.* παράθεσις, apparatus, appositio. 4. *Reg.* 6. 23.

כרות fossuræ. *LXX.* Κρήτη, Creta, *insula. Sophon.* 2. 6.

מכרה fodina. *LXX.* θημωνία, tumulus, acervus. *Sophon.* 2. 9.

כרז *Chald.* proclamavit.

Aphel, *idem.*

כרוזא præco. *Chald.*

כרך תכריך stola, pallium. *Esther.* 8. 15. *LXX.* διάδημα, diadema, *Ibid.*

כרכב ambitus, circuitus. *LXX.* ἐσχάρα, craticula, *& alibi*, θυρεῖον, thuribulum.

כרכם crocus. *Cant.* 4. 14. *Alii legendum putant* כרכס *cum samech in fine; sed refelluntur a Robertsono & aliis.*

כרכר saltare. *Vide infra in* כרר

כרכרות veredarii. *Symmach.* φορεῖα, vehicula. *Hesai.* 66. 20. *ubi LXX.* σκιάδια, umbracula *vertunt.*

כרם ἀμπελὼν, ῶν☉, vinea. *Incert. Levit.* 25. 4. *&* 1. *Paral.* 27. 27. *LXX. item*, ἀμπελὼν *&* ἄμπελ☉, vinea. *Aliquando* κτῆμα, possessio, *&* χωρίον, regio.

כרם vinitor. *Plurale*, כרמים *LXX.* ἀμπελουργοὶ, vinitores.

כרמל Carmel, *nomen proprium loci, & montis feracissimi: inde appellative est* arvum, *ac* spica virens. כרמל גרש *A. S.* ἁπαλὰ λάχανα ὀσπριώδη, tenera olera legumini similia. *LXX.* χίδρα ἐρικτὰ, spicæ virides comminutæ, *Theodotio*, πίονα ἄλφιτα, pingues farinæ. *Levit.* 2. 14.

כרמיל coccineum. כרמל *LXX. ter* κόκκινον, coccinum.

כרס כרסי כרסא solium, thronus, *Chaldaïce. Plurale*, כרסין folia.

כרסם *Piel*, *Symmac.* κατενεμήσατο, vastavit. *LXX.* ἐλυμήνατο, perdidit; *Alii*, suffodit. *Ps.* 79. 14.

כרע incurvare se, in genua procumbere. *Aquila*, *Th.* κάμπτειν, incurvare se, flectere se. *Vide in Lexico Græco. Symmachus*, ὀκλάζειν, in genua procumbere. *Exempla frequentissima vide in Lexico Græco.* תכרענה *Symmachus*, ἀποβάλλονται, *transitive ut puto*, emittunt *filios suos*; *LXX.* ἐξέθρεψας, nutrivisti, *Th.* ἐὰν ἀφῶσι, si dederint, *Vulgata*, incurvantur. *Job* 39. 3. כרע *Theodotio*, συγκάμψας, incurvans se. *Jud.* 5. 27.

Hiphil, incurvare facere, prosternere, deprimere. *Aquila*, κάμπτειν, *transitive*, incurvare facere, *S.* ὀκλάζειν, procumbere facere. הכרע הכרעתני *A.* κάμψασα ἔκαμψάς με, incurvando incurvare fecisti me, i. depressisti me; *S.* ὤκλασάς με, ἐμπεδοστατικάς με, procumbere fecisti me, confirmasti me *in lapsu*, *LXX.* ταραχῇ ἐτάραξάς με, perturbatione perturbasti me, *Th.* κατάγχουσα κατῆγξας με, strangulans strangulasti me; *Vulgata*, *decepisti me*, *& ipsa decepta es*, *Jud.* 11. 35.

כרעים genua, crura, *LXX.* σκέλη, crura, *&* πόδες, pedes; *Metaphorice*, ἀκροτήρια, summitates.

כרפס carbasus. *LXX.* βύσσινος, byssinus.

כרר *Piel*, *geminata syllaba*, כרכר saltavit, subsiliit. מכרכר *Aquila*, ὀρχούμενος, saltans, tripudians, *S.* ἐν τιάρᾳ, cum tiara, *LXX.* ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις, pulsabat in organis. 2. *Reg.* 6. 14. *Et mox versu* 16. *Aq.* καρχαρίμενος, saltans, *ubi ex Hebraica vocem Græcam fecisse videtur. Symmachus*, καγχάζων, effuse ridens, *LXX.* ἀνακρουόμενος, pulsans. *Vulgata*, subsilientem *vertit*.

כרכרות veredarii. *Sym.* φορεῖα, vehicula. *Vide supra in* כרר.

כר ἄρς ἀρνός, agnus. *S. Hesai.* 34. 6. *Item*, pascuum. *Item*, clitellæ, stramentum.

כרים agni, *& metaphorice* principes, duces, primores exercitus.

כרש *cum puncto sinistro*, ingluvies. *Jerem.* 51. 34. *ubi LXX.* κοιλία, venter.

כרת cædere, abscidere, discidere, præcidere, succidere, amputare, pangere fœdus. *A. S.* κόπτειν, scindere. *Deut.* 19. 5. *in Append. S.* 1. *Reg.* 31. 9. *Item Inc.* ἐκκόπτειν, exscindere. *Jud.* 6. 25. ויכרתו *S.* καὶ συνθῶνται, & paciscentur fœdus. 2. *Reg.* 3. 21. *Hoc etiam modo interpretatur Theodotio. Job* 40. 23. διατίθεσθαι.

Niphal, exscidi, abscidi, succidi, נכרתה ἐκκοπήσονται, perdentur. *S. Psalm.* 36. 38. תכרת ἐξολοθρευθήσεται, perdetur, disperdetur, peribit. *A. S. Prov.* 23. 18. *&* ὀλοθρευθήσεται. *A. Gen.* 41. 36. *in Appendice.*

Pual, præcisum esse, excisum esse.

Hiphil, excidere, præcidere, succidere. תכרית *S.* ἐκκόψεις, exscindes. *LXX.* ἐξαρεῖς, auferes. ויכרת *A.* καὶ ὀλοθρεύσει, & perdet. *S.* καὶ ἐξολοθρεύσει, & disperdet, *& sic Vulgata*, *LXX.* καὶ ἀφεῖλε, & abstulit, *Th.* καὶ ἀφελεῖ, & auferet. *Hesai.* 9. 14.

Hophal, excisum esse.

כריתת *A.* κοπή, scissio. *Th.* ἐξολόθρευσις, exterminatio. *S.* διακοπή, dissectio. *Deut.* 24. 1.

כריתות *LXX.* ἀποστάσιον, repudium. *Plur.* כריתותים divortia, repudia.

כרתים *Aq. Quinta Editio*, ὀλέθριον, perniciosum. *Sophon.* 2. 5.

כרתי Cerethæus; *nomen proprium. Plurale*, כרתים Cerethæi.

כשב *cum puncto sinistro*, agnus, ovis annicula. *Aq.* ἀμνός, agnus. *Levit.* 3. 8. *in Appendice*, *ubi S.* πρόβατον, ovis. *Plural.* כשבים agni, *vel* oves; כשבה agna, *vel* ovis.

כשדי *cum puncto sinistro*, Chaldæus; *Chal.* כשדיא Chaldæus. *Plur.* כשדים Chaldæi. *Chald.* כשדאין Chaldæi, כשדימה in Chaldæam. *Ezech.* 11. 24.

כשה *cum puncto sinistro*, *LXX.* πλατυνθῆναι, dilatari, extendi. *Alii*, operiri, obduci. *Deut.* 32. 15.

כשל impingere, offendere, corruere, labi. וכשלו *A.* σκανδαλισθήσονται, scandalizabuntur, *S.* προσκόψουσιν, offendent, *LXX.* ἀδυνατήσουσι, infirmi erunt. *Hesai.* 8. 15. כושל *S.* σφαλέντας, lapsos. *LXX.* ἀσθενοῦντας, infirmantes. *Job* 4. 4.

Niphal, impingere, labi. תכשל *Aq.* σκανδαλισθήσῃ, offenderis, *LXX.* κοπιάσεις, laborabis. *Prov.* 4. 12. וכשלו *A.* σκανδαλισθήσονται, scandalizabuntur, *vel* offendent, *Sym. Th.* ἀσθενήσουσι, infirmabuntur, *LXX.* ἀνίσχυες ἔσονται, invalidi erunt. *Hesai.* 40. 30.

Piel, impingere facere.

Hiphil, impingere facere, labefactare. *A.* σκανδαλίζειν, impingere facere. *Ps.* 63. 9. *ubi S.* πταίειν, impingere, corruere.

כשלון lapsus. *Prov.* 16. 18. *LXX.* πτῶμα, casus, ruina.

כשיל *S.* μοχλός, vectis. *Alii*, securis, *LXX.* πέλεκυς. *Psalm.* 73. 6.

מכשול offendiculum, offensio. *A.* σκάνδαλον, scandalum, offendiculum. *S.* πτῶμα, ruina, offendiculum. *Hesai.* 8. 14. *Plural.* מכשלים scandala.

מכשלה *Symmachus*, σκάνδαλον, scandalum, offendiculum. *Alii*, ruina. *Soph.* 1. 3. *Item*, ἀσθένεια, infirmitas. *S. Th. Hesai.* 3. 6. *Plurale*, מכשלות ruinæ, offendicula.

כשף *Piel*, præstigiis uti, *LXX.* φαρμακεύεσθαι, veneficiis uti.

כשפים præstigiatores, malefici. *LXX.* φάρμακοι, venefici.

רשפים *Aquila*, *Symmachus*, maleficia. *Alii*, præstigiæ, *LXX.* φάρμακα, veneficia, præstigiæ.

כשר *Aquila*, εὐθετεῖν, recte componere. *Eccles.* 11. 6. *ubi S.* εὑρίσκειν, invenire. *LXX.* στοιχεῖν, recte procedere. *Alii*, rectum esse.

Hiphil, dirigere. הכשיר *Sym.* γοργευσάμενος, agilis. *Alii*, rectificare. *Eccles.* 10. 10.

כשרון *Sym.* γοργότης, agilitas, solicitudo. *Eccles.* 2. 21. *& alibi*, *ubi LXX.* ἀνδρεία, fortitudo. *Alii*, rectitudo, æquitas. *Item S.* ἀνδραγάθημα, recte factum. *Eccles.* 5. 10.

בכישור *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, ἀνδρεῖα, fortia, *forte melius legatur*, ἐν ἀνδρείᾳ, in fortitudine, *LXX.* τὰ συμφέροντα, utilia. *Proverb.* 31. 19. *Alii*, ad vertibulum. *Ibid. In edito nostro supra male legitur*, ad vestibulum, *mendo typographico. Est autem vertibulum instrumentum nendi.*

כושרות ἀλύσεις, catenæ. *S. Psal.* 67. 7. *Lex. Recent.* compedes. *LXX.* ἀνδρεία, fortitudo, *Th.* εὐθύτητες, rectitudines.

כתב γράφειν, scribere, *Omnes. A.* συγγράφειν, conscribere. *Eccles.* 12. 10. *Alii*, διαγράφειν, describere. לכתב διαγράψαι, describere. *Incert. Jos.* 18. 8. ויכתב ἀντεγράψατο, descripsit. *Th. Jud.* 8. 14.

Niphal, scriptum est.

Piel, præscribere.

כתב scriptum, scriptura. *Item Chaldaice*, כתבה *&* כתבא scriptura.

בכתוב *Th.* ἐν ἀπογραφῇ, in descriptione. *Psalm.* 86. 5. *ubi Aquila*, ἐν τῷ γράφειν, in scribendo; *S.* γράφων, scribens, *Quinta Edit. ut Theodotio.*

כתבת inscriptio.

מכתב scriptura, scriptum. *A.* γραφίον, stylus. *Deut.* 10. 4. *in Appendice.*

כתל paries. *Est & usus Chaldaici. Plural. Chald.* כתליא parietes.

כתם aurum, massa auri, aurum insigne. פז כתם *A.* λίθια χρυσίῳ, massam auri. *S.* χρυσίον, aurum. *Theod.* ἐπίσημον ἐν χρυσίῳ, insigne in auro. *Cant.* 5. 11. בכתם אופז *A.* colore Ophaz. *Th.* auro Ophaz. *Dan.* 10. 5. בכתם אופיר *Sym.* χρυσίῳ πρωτείῳ, auro primo, *LXX.*

χρυσίῳ σωφὶρ, auro Sophir, *Alii*, auro Ophir. *Sed Psalmo* 44. 10. *A. Quinta & Sexta Edit.* ἐν βάμματι Ὠφεὶρ, in tinctura Ophir. *S.* ἐν χρυσῷ πρωτείῳ, in auro primo *vel* excellenti. *LXX.* ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ, in vestitu deaurato, *Th.* ἐν διαδήματι χρυσῷ ἐκ Σωφὶρ, in diademate aureo ex Suphir.

Hinc verbum in Niphal נכתם inaurari, *LXX.* κηλιδοῦσθαι, maculari

מכתם *A.* σπίλωμα, maculosum, *vel* varie tinctum. *Hesai.* 13. 12. *LXX.* λίθος πολυτελὴς, lapis pretiosus. *Alii*, aureum cimelium.

מכתם *Aq.* ταπεινοῦ τελείου, humilis perfecti. *S.* τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου, humilis inculpati. *Hi duas voces legerunt* מך *&* תם *LXX. & Quinta Editio*, εἰς στηλογραφίαν, in tituli inscriptionem *Psalm.* 5. 1. *Alibi A.* τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἁπλοῦ, humilis & simplicis, *ubi Quinta & Sexta Edit.* μαχθάμ, Machtham *exprimunt. Alii vero*, carmen. *Alii*, instrumentum musicum *explicant.*

כתן כתנת χιτὼν, tunica, *Omnes. A. S. Th.* ὑποδύτης, subucula, vestis interior, tunica. *Plural.* כתנות subuculæ, tunicæ, vestes interiores.

כתף ὦμος *&* ὠμία, humerus, *Omnes. Item*, scapula, latus, littus. *LXX.* νῶτος, dorsum; *& apud Josue* νότος, auster. *Plurale constructum masc.* כתפי humeri. *Fœmin.* humeri, scapulæ.

כתר *Piel, Aquila, Symmachus*, περιέχειν, circumdare. *Psalm.* 21. 13. *Theodotio*, διαδειγματίζειν, traducere; *sed posset hoc postremum esset Aquilæ*, *Psal.* 21. 13. יכתרו *Symmac.* στεφανώσουσι, coronabunt. *Psal.* 141. 8. כתר *Theodotio*, ὑπόμεινον, sustine, exspecta. *Job* 36. 2.

Hiphil, coronare, circumdare. יכתירו *Aquila*, ἀναμενοῦσιν, exspectabunt, *Th.* στεφθήσονται, coronabuntur. *Prov.* 14. 18. *ubi LXX.* κρατήσουσι, tenebunt.

כתר corona. *LXX.* διάδημα, diadema, redimiculum.

כתרת *Symmachus*, κεφαλὶς, capitellum. *Jerem.* 52. 22. *Alii*, coronamentum. *Symmach.* ἐπιστύλιον, epistylium. 3. *Reg.* 7. 16. כותרת ἀκρογωνιαῖον, angulare. *S.* 4. *Reg.* 25. 17. *Plurale*, כתרות coronamenta.

כתש *Aquila, Theod.* κόπτειν, contundere. *Prov.* 27. 22. *ubi LXX.* μαστιγοῦν, flagellare. *Alii*, contundere. מכתש ὅλμος, mortarium. *Aq. Th. Prov.* 27. 22. *& alibi. Item Symm.* μύλη, mola. *Jud.* 15. 19. *ubi LXX.* τραῦμα, vulnus.

כתת *Aq.* συγκολάπτειν, contundere. *Levit.* 22. 24. *Symmac. LXX.* συγκόπτειν, concidere. *Psalm.* 88. 24. *Alii*, contundere, conterere.

Piel, conterere, contundere. *LXX.* συγκόπτειν, concidere.

Pual, conteri, contundi. *LXX.* πολεμεῖν, bellare.

Hiphil, contundere, conterere. *LXX.* τιτρώσκειν, vulnerare.

Hophal, conteri.

כתית tusum. *Exod.* 27. 20. *LXX.* κεκομμένον, concisum, excusum.

מכתה contusio. *Hesai.* 30. 14.

ל

לא οὐ, οὐχὶ, non, *Omnes passim. Aliquando* הלא. הלוא. οὐχὶ, nonne, annon. בלוא ac si non. *Massoretæ dicunt quindecim locis scriptum esse* לא *ubi legendum* לו illi, ei.

לאב תלאבות siccitates. *Oseæ* 13. 15. *LXX.* ἀοικήτῳ, non habitata, deserta *terra.*

לאה moleste & ægre ferre, laborare, defatigari, defessum esse. תלאה *Symmachus*, μοχθήσεις, moleste feres. *LXX.* ἐν κόπῳ, in molestia. *Th.* κοπιάσεις, laborabis. *Job* 4. 2.

Niphal, fatigari, defessum esse. ונלאה *Aquila*, τὴν μεμοχθηκυῖαν, quæ laborabat *Hieronymus*, & laborantem; *LXX.* καὶ ἠσθένησε, & infirmata est, *Psalm.* 67. 10. *Item Aquila, Theodotio*, ἐμόχθησεν, laboravit. *Symmachus*, ἀπενάρκησεν, obtorpuit. *LXX.* οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν, *forte* ὑπενεγκεῖν, non poterit sustinere. *Prov.* 26. 15. נלאיתי *Sym.* ἐκοπώθην, defatigatus sum, *vel* defeci. *Hesai.* 1. 14.

Hiphil, fatigare. הלאות *Aquila*, μοχθεῖν, molestare. *Sym.* κοποῦν, defatigare, *LXX. Th.* ἀγῶνα παρέχειν, certamen præbere. *Hesai.* 7. 13.

תלאה labor, defatigatio, molestia. *LXX* μόχθος, labor, κόπος, defatigatio, πόνος, dolor, κακοπάθεια, afflictio.

לאט obvolvit, involvit. 2. *Reg.* 19. 4. *Vide in* לוט

לאך מלאך ἄγγελος, legatus, nuncius, Angelus, *Omnes passim. Plurale*, מלאכים legati, nuncii, Angeli.

מלאכות ἀγγελίαι, legationes. *Aq. Psal.* 72. 28. *ubi LXX.* ἐπαγγελίαι, promissiones, *& secundum aliam lectionem*, αἰνέσεις, laudes.

מלאכות ἀποστολαὶ, missiones. *Incert. Aggæi* 1. 13.

מלאכה *LXX.* ἔργον, ἐργασία, opus, opificium. *Aliquando* λειτουργία, ministerium, *&* πραγματεία, opus, *&* ἐφημερία, vices diurnæ. *Plurale*, מלאכות opera, opificia.

לאם populus. *Vide in* אמם

לבא לביא *S.* λέων, leo. *A.* λέαινα, leæna. *Ps.* 56. 5. *ubi LXX.* σκύμνος, catulus leonis. *Talmudici dicunt* לביא *significare, leonem immanem & annosum, sed molares adhuc dentes habentem. Vide in* ארה. *Cum Talmudicorum interpretatione non consonant LXX. qui vertunt passim* σκύμνος, catulus leonis; *aliquando tamen* λέων, leo. *Plurale*, לבאם leones, *in loco supra citato Psal.* 56.

לבב καρδία, cor, animus, *Omnes passim. Plurale constructum* לבבי corda.

לב καρδία, cor, animus, *Omnes passim. Item, Aq. S.* διάνοια, mens, animus, cogitatio. *Eccl.* 1. 16. *& S. Psalm.* 12. 3 *& Incert. Jos.* 14. 8. *Item sæpe LXX.* ψυχὴ, anima, φρὴν, mens, νοῦς, mens. *Aliquando LXX.* φρόνησις, prudentia, ὁμόνοια, concordia, ἐπιθυμία, concupiscentia, ὁδὸς, via, στῆθος, pectus.

לבה cor, animus. *Plurale*, לבת corda, animi.

בלבות *Vide infra in* להב

לבבות *LXX.* κολλυρίδες, collyrides, placentæ. *Alii*, matriæ, lagana, pastilli, *vel similia, quæ ob suavitatem cor exhilarant.*

נלבב *Niphal*, cordatus fieri. ילבב *Symmach.* θρασύνεται, audacter agit; *LXX.* νήχεται λόγοις, natat sermonibus; *Vulgata*, in superbiam erigitur. *Job* 11. 12.

Piel. לבבתני *Symmac. Quinta Edit.* ἐθάρσυνάς με, audacem fecisti me; *LXX.* ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, cor abstulisti nobis. *Vulgata*, vulnerasti cor meum; *Alii*, rapuisti cor meum. *Cant.* 4. 9. *Alia significatione* ותלבב *LXX.* καὶ κολλυρισάτω, & collyridas faciat; *Alii*, lagana *vel* placentas faciat.

לבט *Niphal*, נלבט, conturbari. ילבט *Aq.* διαρρήσεται, vapulabit; *Symmachus*, βασανισθήσεται, torquebitur; *Theodotio*, φυρήσεται, fœdabitur. *Prov.* 10. 8. *ubi LXX.* ὑποσκελισθήσεται, supplantabitur. *Vulg.* cæditur. *Alii*, corruet.

לבן *Hiphil*, הלבין albus fuit, dealbatus est. *LXX.* λευκαίνειν, dealbare, *&* λευκανθίζειν, albescere.

Hithpael, dealbari. *LXX.* ἐκλευκανθῆναι, dealbari, album fieri.

לבן λευκὸς, albus. *A. Hesai.* 30. 26. *Aliquando* λευκὸν, album, albor. *Plurale*, לבנים albi. *Fœmininum* לבנה

לבנה alba. *Plurale*, לבנות albæ.

לבנה *Symmachus*, *LXX.* σελήνη, luna. *Hesai.* 24. 23. *Aquila*, λευκή, alba. *LXX.* σελήνη, luna. *Hesai.* 30. 26. *Aquila hoc loco* λευκή, alba, *de luna haud dubie intelligit, neque enim alio modo intelligi potest illud,* Et erit lux lunæ sicut lux solis.

לבנה *Aquila*, λευκή, populus alba. *Osee* 4. 13. *ubi LXX. etiam* λευκή *vertunt: sed iidem Gen.* 30. 37. στυρακίνη, styracina; ῥάβδον στυρακίνην, virgam styracinam.

לבנה λίβανος, thus, *passim apud LXX.*

לבנון Libanus, *mons*, *a thure. LXX.* Λίβανος, Libanus, *& non raro* Ἀντιλίβανος, Antilibanus.

לבנה πλινθίον, *Sym.* πλινθεῖον, later, opus latericium. *Ezech.* 4. 1. *LXX. etiam*, πλίνθος, later. *Plural.* לבנים lateres.

לבן *verbum*, lateres formare, laterificare. *LXX.* πλινθεύειν, laterificare.

מלבן πλινθίον, later, *aut* fornax lateraria. *Inc. Jerem.* 43. 9.

לבש induere, vestire se, *LXX.* ἐνδύειν, ἐνδιδύσκειν, induere. לבשי *Sym.* ἠμφιεσμένας, amictos, *LXX.* ἐνδεδυκότας, *Theod.* ἐνδεδυμένας, indutos.

Pual, indui, indutum esse.

Hiphil, induere facere, induere, vestire alium.

לבוש *Aquila*, ἔνδυσις, *Symmachus*, ἔνδυμα, indumentum. *Psalm.* 36. 13. & 68. 12. *Item*, στολή, stola. *LXX.* ἱμάτιον & ἱματισμὸς, vestimentum, ἀμφίασις, vestitus, περιβόλαιον, vestimentum. *Plurale constructum,* לבשי vestimenta.

מלבוש vestimentum, indumentum. *Plurale constructum*, מלבושי indumenta.

תלבשת vestitus.

לגם אלגום *Vide in* אלג

להב φλὸξ, flamma, *passim. Inc.* αἰχμή, cuspis. *Jud.* 3. 21. *Item*, gladius, mucro, acies, lamina flammans. *Plurale*, להבים flammæ.

להבה & להבת *Idem*, להבת חנית *Aquila*, *Theodotio*, φλὸξ δόρατος, flamma hastæ, *vel* lamina flammans hastæ. *Sym.* αἰχμή, cuspis, *LXX.* λόγχη, lancea, *Vulg.* ferrum hastæ. *Plurale*, להבות flammæ, cuspides.

בלבת *contractum pro* בלהבת in flamma. *Exod.* 3. 2.

להג *LXX.* μελέτη, meditatio. *Alii*, lectio, studium. *Ecclef.* 12. 12.

להה insanire, furere.

Hithpael, geminata syllaba, כמתלהלה *Aquila*, κακοηθιζόμενοι, malis moribus imbuti. *Sym.* πειρώμενοι, conantes. *Alii*, sicut insanientes. *Prov.* 26. 18. *ubi* כ *particulæ loco præfigitur, & significat*, sicut. *LXX. vero*, ὥσπερ οἱ ἰώμενοι, sicut ii qui curantur.

להט *Theodot.* συνεφλόγισεν, inflammavit, *LXX.* συμφλέγοντες, inflammantes. *Hesai.* 42. 25.

Piel item, inflammavit, incendit, accendit.

להטים *A.* λάβρων, voracium. *Sym.* εὐθαρσῶν, audacium. *al. & melius, ut videtur*, φλεγόντων, ardentium. *Theodotio*, ἀναλισκόντων, consumentium. *Psalm.* 56. 5.

להטים *Symm.* ἀπόκρυφα, secreta. *Exod.* 7. 11. & 22. *Item* להטים *A.* ἠρεμαῖα, incantationes. *Vide in* לוט, *ubi legitur* לטים

להט *Symmach.* φλὸξ, flamma. *Psalm.* 103. 4. *Item*, lamina flammans. *Gen.* 3. 24.

להם *Hithpael*, התלהם blandiri, *vel secundum alios*, contundi, conteri, *ita ut conveniat cum* הלם *per metathesin litterarum.*

מתלהמים *A.* γοητικοὶ, incantatoria *verba*, *Theod.* ἐξαπλούμενοι, explicata, extensa. *S.* ἐν παρέργῳ, cum negligentia. *Prov.* 26. 22. *LXX.* μαλακοὶ, mollientia, *vel*, blandientia *verba.*

להן *Chald.* quamobrem, ideo. *Item*, nisi, præterquam, *apud Danielem.*

להק להקת *A.* ὅμιλος, cœtus, conventus; *LXX.* ἐκκλησία, Ecclesia, congregatio; *Th.* σύστημα, turba, congregatio. 1. *Reg.* 19. 20. *Sym.* συστροφή, cœtus, *ibidem.*

לו ὄφελον, utinam, *Omnes. Sym.* εἴθε, utinam. *Job* 6. 2. & *alibi. Item*, forte, fortasse. *Aliquando*, quæso. *Reperitur etiam cum* א, לוא utinam, ולוא etiamsi. *Et compositum* לולא nisi, *vel* לולי nisi.

לוג *LXX.* κοτύλη, sextarius. *Levit.* 14. 12. *Incertus ibi vocem Hebraicam Græcis litteris expressit*, λόγγιν, longen. *Erat autem log, mensura liquidorum minima, vigesima-quarta pars sati; continens sex ova. Hinc putant quidam* lagenam *deduci.*

לוה mutuari, mutuo accipere: *item*, adhærere. ועבד לוה לאיש מלוה *Symmac.* *Theodotio*, καὶ δοῦλος δανειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι, & servus est qui mutuum accipit ei qui mutuum dat. *LXX.* καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανείσουσι, & famuli propriis dominis fœnerabunt. *Prov.* 22. 7. *Præstat interpretatio Symmachi & Theodotionis.*

Niphal, adhærere, adjungi, adjungere se, ילוה אישי אלי *Aquila*, applicabitur mihi vir meus. *LXX.* παρ᾽ ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου, apud me erit vir meus. *Vulgata*, copulabitur mihi maritus meus. *Gen.* 29. 34.

Hiphil, mutuare, mutuo dare, commodare. מלוה *Aquila*, δανείζει, commodat, *LXX.* δανείζων, commodans. *Psalm.* 36. 26. *Item*, *Symmachus*, *LXX.* κιχρῶν, commodans. *Psalm.* 111. 5.

לויה adjunctio, adjectio. *A.* προσθήκη, additamentum. *Prov.* 1. 9. *LXX.* στέφανος, corona.

לויתן *Aquila*, *Symmac.* Λευιαθάν, Leviathan. *LXX.* κῆτος, cetum. *Theodotio*, δράκων, draco *Job* 3. 8. *Aq. Sym. Th.* Λευιαθάν, *Hesai.* 27. 1.

ליות adjectiones.

לוי Levi, *filius Jacobi, ex adhæsione sic dictus. Interdum*, Levita. *Plural.* לוים Levitæ, *Chaldaice* ליויא Levitæ.

לוז decedere, recedere. *LXX.* παραῤῥύειν, effluere. *Prov.* 3. 21.

Niphal, perversum esse. ונלוזים *A.* καὶ θρυλοῦσιν, & susurrant. *LXX.* καὶ καμπύλαι, & flexuosæ *rotæ. Th.* καὶ μυκτηρίζουσιν, & subsannant. *Vulg.* & infames. *Proverb.* 2. 15.

Hiphil, יליזו *Sym.* παραῤῥυησάτωσαν, effluant; *LXX.* ἐκλίπωσι, derelinquant; *Th.* χλευασθήτωσαν, irrideantur. *Prov.* 4. 21. *Alii*, recedere faciant.

לוז *Inc.* amygdala. *S.* ἀμυγδαλίνη, amygdalina. *Gen.* 30. 37. *in Appen. LXX.* nux, *vel* nuceus. *Alii*, corylus.

לזות pravitas. *Prov.* 4. 24. *LXX. id pro voce plurali habent; & vertunt*, ἄδικα, injusta.

לוח πλάξ, tabula, *Omnes. Exod.* 24. 12. & *alibi. Item*, πτύξ, tabella. *S. Hesai.* 30. 8. *Item Sym.* σανὶς, tabula. *Cant.* 8. 8. *Item S.* στῆθος, pectus. *Prov.* 3. 3. *ubi Hebraicum habet* על־לוח לבך super tabula cordis tui, & *Symmac. uno verbo*, super pectore. לחות *Sym.* tabulas. *Hebr. & Vulgata*, tabulas. *LXX.* πύξιον, buxum. *Habac.* 2. 2. *Reperitur & Duale* לחותים gemina tabulata. *Ezech.* 27. 5.

לח *Vide infra in* לחה

לוט abscondit, operuit, involvit. *LXX.* κρύπτειν, ἐπικαλύπτειν, occultare.

Hiphil, obvolvere.

לוט *Symmachus*, ἐξουσιαστὴς, dominator. *Hesai.* 25. 7. *Alii*, operimentum obvolutum. *Aquila*, σκοτία, tenebræ, *ibidem. LXX. aliud legisse videntur. Vide suo loco.*

לט absconsio, בלט in abscondito, clam. *LXX.* ἐν κρυφῇ, secreto. *Ruth.* 3. 7.

לטים *A.* ἠρεμαῖα, quieta, *seu potius*, incantationes quæ clam & quiete peraguntur. *S.* ἀπόκρυφα, arcana. *LXX. Th.* φαρμακεῖαι, veneficia. *Exod.* 7. 22.

בלאט *Inc.* ἥσυχῇ, quiete. *Jud.* 4. 21. *scilicet*, in abscondito, clam.

לוט stacte, ladanum. *LXX.* στακτή, stacte. *Variant Interpretes.*

לול cochlea, לולים cochleæ, gradus cochleares.
ללאת *LXX.* ἀγκύλαι, ansulæ. *Alii*, laqueoli. *Samaritanus*, συμβολαὶ, commissuræ. *Exod.* 26. 5.
לולא nisi. *Vide supra in* לו

לון pernoctare, divertere: ולנו ἀυλισθῶμεν, maneamus, diversemur. *Theodotio, Jud.* 19. 13. ולן ηὐλίσθη, mansit. *Incert.* 2. *Reg.* 16. 12. ללון *LXX. Th.* καταλῦσαι, diversari. *Jud.* 19. 15.
Hiphil, pernoctare, divertere. *Item*, murmurare. אלין *Symmachus*, ηὐλιζόμην, mansissem. *Psalm.* 54. 8. *Incert.* καταλύειν, diversari. *Jud.* 19. 9. & 20. *Incert.* γογγύζειν, murmurare. *Exod.* 17. 3.
Niphal, murmurare, *raro usurpatur in hac conjugatione.*
Hithpael, pernoctare. יתלונן *Aquila, LXX.* αὐλισθήσεται, manebit, commorabitur, *Symm.* νυκτερεύων, pernoctans. *Psal.* 90. 1. *Item S.* αὐλισθήσεται, manebit, *vel* commorabitur. *Job* 39. 28.
לן pernox, pernoctans. *Plur.* לנים pernoctantes.
מלון *Aquila*, αὐλιστήριον, diversorium. *Hesai.* 10. 29. *Sym.* αὐλισμὸς, pernoctatio, pernoctandi locus. *Hesai.* 10. 29. & *alibi. A.* κατάλυμα, diversorium. *Jerem.* 9. 1.
מלונה tuguriolum. *Hesai.* 1. 8. *Theodotio*, ὀπωροφυλάκιον, locus pomis servandis. *Hesai.* 24. 20.
תלונה murmuratio. *LXX.* γόγγυσις, & γογγυσμός. *Plurale*, תלונות murmurationes.

לוע *Lexica hodierna*, absorbere, deglutire. דברי לעו *Aquila*, ῥήματά μου κατεπατήθησαν, verba mea conculcata sunt. *Job* 6. 3. *Suspicatur Drusius legendum esse*, κατεπόθησαν, absorpta sunt: *& huic ego conjecturæ aliquando adstipulatus sum, habita ratione significationis, quam huic voci Lexica omnia applicant*, nempe, absorbere, deglutire; *verum quia nemo veterum hoc loco ad hujusmodi explicationem accedit, non mutandam existimo Aquilæ versionem: nam Symmachus vertit*, οἱ λόγοι μου κατάπικροι, sermones mei peramari, *LXX.* τὰ ῥήματά μου ἐστὶ φαῦλα, verba mea sunt mala, *Vulgata cum Symmacho*, verba mea dolore sunt plena. *Theodotio*, (οἱ λόγοι μου) ἔγκοποι, verba mea laboriosa sunt. לעות *Aquila*, ὑποστηρίσαι, sustentare, *quem sequitur Vulgata. Hesai.* 50. 4. *Alii*, tempestive loqui, *& hanc vocem reducunt ad* עתת *ubi vide.*
Piel, sorbere. יעלעו *ex geminato & transposito* ע *pro* ילעעו *A.* ἐσομισμένοι, *id est, ut puto*, ore degustantes sanguinem. *Job* 39. 30. *ubi Symmachus*, καταῤῥοφῶσιν αἷμα, absorbent sanguinem, *LXX.* φύρονται ἐν αἵματι, conspergunt̃ur in sanguine. *Vulgata*, lambent sanguinem. *Alii ponunt in radice* עלע.
Hiphil, deglutire.
לוע & לע *Aq.* κατάποσις, gula, *LXX. Th.* λάρυγξ, guttur. *Prov.* 23. 2.

לוץ *Sym.* λοιμὸν γενέσθαι, pestilentem & improbum esse. *Prov.* 9. 12. *Alii*, illudere, deridere, ludificare.
Hiphil, *A. Th.* χλευάζειν, deridere. *S.* ἐκχλευάζειν, deridere. *Proverb.* 14. 9.
Hithpael, derideri, ludificari.
לץ *Aq. S. Theod.* χλευαστὴς, derisor, *sæpe. Exempla vide in Lexico Græco. S. item*, ἐπιθέτης, impostor. *Ps.* 1. 1. *S.* λοιμὸς, pestilens. *Prov.* 4. 6. & *alibi sæpe. S.* παράνομος, iniquus. *Ecc.* 8. 4. *Plural.* לצים derisores.
לוצץ *A.* χλευαστὴς, derisor, *Osea* 7. 5. *Plural.* לצצים derisores. *Ibidem.*
לצון derisio. *A.* χλευασμὸς, irrisio, derisio. *Hesai.* 28. 14.
מליץ derisor. *Item*, interpres, orator. מליצי *A. S.* ἑρμηνεῖς, interpretes, *LXX.* ἄρχοντες, principes. *Hesai.* 43. 27.
מליצה *A. Th.* ἑρμηνεία, interpretatio, *S.* πρόβλημα, problema. *Prov.* 1. 6. *ubi LXX.* σκοτεινὸν λόγον, obscurum sermonem, *vertunt.*

לוש *LXX.* φυρᾶν, commiscere, depsere. *Alii item*, depsere.
לוש *Quinta Editio*, φύραμα, commixtio, conspersio, *LXX.* φύρασις, commixtio. *Osee* 7. 4.

לות *Chald.* ad, apud.

לז *Chald.* ille, illa, iste, ista. *Dicitur semper cum præfixo* ה הלז. *Item, cum* ה *in fine* הלזה ille. *Reperitur etiam* הלזו hæc ipsa.

לחה לחי σιαγὼν, maxilla, *Omnes. Jud.* 15. 9. *Alii*, gena, maxilla. *Duale*, הלחיים ambæ maxillæ. *Et constructum* לחיי maxillæ. *Cum affixo* לחיו maxillæ ejus.

לחח לח virens, recens, viridis. *Plur.* לחים virides, recentes.
לחה viror ejus. *Reliqui*, σιαγὼν αὐτοῦ, maxilla ejus. *LXX.* χελώνια αὐτοῦ, *vel* χελύνια αὐτοῦ, labia ejus. *Hebræus Interpres*, τὰ χλωρὰ αὐτοῦ, viridia ejus. *Vulgata*, dentes illius. *Deut.* 34. 7.

לחך *LXX.* λείχειν, lingere, & *sic alii.*
Piel item, lingere.

לחם vesci, comedere. *Item*, pugnare, impugnare, oppugnare. אלחם *Incert.* συμφάγοιμι, una comedam. *Psalm.* 140. 4. πολεμεῖν, pugnare, *Omnes frequenter.*
Niphal, πολεμεῖν, pugnare, *Omnes. Item*, ἐκπολεμεῖν, expugnare, debellare. *Th. Jud.* 10. 9. & *alibi.*
לחם ἄρτος, panis, *Omnes. Symmachus*, σιτησις, esca, cibus, annona. *Job* 30. 4. *Item Sym.* δίαιτα, vivendi ratio, *vel* locus. *Prov.* 30. 18.
לחם *Chald.* convivium, epulum.
לחם oppugnator, debellator. *Jud.* 5. 8.
לחום cibus, caro.
מלחמה πόλεμος, bellum, *Omnes.* למלחמה *Symmachi* πολεμικῶς, hostiliter. *Psalm.* 119. 7. איש מלחמה πολεμιστὴς, πολεμικὸς, bellator. *Plural.* מלחמות bella.

לחן לחנה *Chald.* concubina, pellex.

לחץ *Symm. Theodotio*, θλίβειν, affligere. *Exod.* 3. 9. *Aquila, Sym.* ἀποθλίβειν, opprimere. *Aquila, Exod.* 3. 9. *Sym. Jud.* 10. 12.
Niphal, comprimere se.
לחץ *S.* θλίψις, afflictio, *Aquila*, ἀποθλιμμὸς, oppressio, *Th.* θλιμμὸς, oppressio. *Exod.* 3. 9.

לחש *Piel*, *Aquila, LXX.* ἐπᾴδειν, incantare. *Sym.* ψιθυρίζειν, insusurrare, mussitare. *Psalm.* 57. 6.
Hithpael, mussitare, insusurrare. יתלחשו *S. LXX.* ἐψιθύριζον, susurrabant. *Hieronymus*, murmurabant. *Psalm.* 40. 8.
לחש *A.* ἐπῳδὴ, incantatio. *Symmachus*, ἐπαοιδὸς, incantator. *Eccles. cap.* 10. 11. *ubi LXX.* ψιθυρισμὸς, insusurratio, *ut & Aq. Hesai.* 3. 3. *S.* ὁμιλία μυστικὴ, colloquium secretum. *Hesai.* 3. 3. *ubi Vulg.* eloquium mysticum, *Th.* ἐπῳδὴν, incantationem, *LXX.* ἀκροατὴν, auditorem.
לחשים amuleta. *Hesai.* 3. 20. *Alii*, inaures, *interpretantur.*

לטא לטאה stellio. *Alii*, lacerta, *LXX.* καλαβώτης, stellio.

לטש *S.* ἀκονᾶν, acuere. ילטוש ἀκονήσω, acuam, *S.* *si legerit* אלטוש *Ps.* 7. 13. *S.* ὀξύνειν, acuere. *Job* 16. 9. *Alii metaphorice*, erudire. *Sic accipiunt Genes.* 4. 22. *LXX. modo*, χαλκεύειν, fabricari, *modo* στίλβειν, vibrare, *vel* lucere facere, *modo* ἀκονᾶν, acuere.
Pual, acutum esse.

ליל νὺξ, nox, *Omnes.*
לילה *Idem. Plural.* לילות noctes. *Chald.* ליליא nox.
לילית *A.* Λιλιθ, Lilith, *S.* λαμία, lamia. *Alii*, strix. *Hesai.* 34. 14. *ubi LXX.* ὀνοκένταυροι, onocentauri.

ליש *Aq.* λὶς, leo. *S.* ἀνυπόστατος λίαν, leo sine subsistentia. *Job* 4. 11. *vel* leo intolerabilis. *Alii*, leo vetus. *Vide supra in* ארה

לכד capere, occupare, deprehendere. וילכד *S.* καὶ συνέλαβεν, & comprehendit, & cepit. *LXX.* καὶ προκατελάβετο, & præoccupavit. 2. *Reg.* 8. 4.

Niphal, capi, deprehendi, comprehendi. חלכד *A.* κατελήφθη, deprehensus est. 1. *Reg.* 10. 20. וילכד *Sym.* ἁλώσεται, capietur, *LXX.* συλληφθήσεται, comprehendetur. *Eccles.* 7. 27.

Hithpael, comprehendi. *Item*, concrescere, congelari.

לכד captura.

מלכד *Theodotio*, σύλληψις, comprehensio. *Alii*, decipula. *Job* 18. 10.

למד *LXX.* μανθάνειν, discere.

Piel, *Aquila*, *Symmac.* διδάσκειν, docere. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Pual, edoctum, assuetum esse.

למוד *vel* למד *Aquila*, διδακτὸς, discipulus. בלמדי *A.* ἐν τοῖς διδακτοῖς μου, in discipulis meis. *Symm.* ἐν τοῖς διατάγμασί μου, in præceptis meis. *Hesai.* 8. 16.

תלמיד discipulus.

מלמד *Symm.* ἐχέτλη, stiva; *Vulgata*, vomer; *Alii*, stimulus. *Jud.* 3. 31. *Ibid. A.* διδακτὴρ, βοῶν, *q. d.* stimulus ad docendum boves. *Jud.* 3. 31. *in Notis posterioribus.*

כלמד Calmad, *Medorum provincia, vel populus.*

למען *Vide in* ענה

לנה pernoctare. *Vide in* לון

לעב *Hiphil*, הלעיב *LXX.* μυκτηρίζειν, subsannare, irridere. *Et sic alii.*

לעג *Aquila*, μυχθίζειν, irridere, subsannare. *Symm.* καταγελᾶν, deridere. *Psalm.* 2. 4. *A. S. Th.* μυκτηρίζειν, subsannare. *Prov.* 1. 26. *S.* ἐπιλαλεῖν, obloqui. *Psalm.* 122. 4. תלעג *S.* ἐπιφράξεις, obstrues. *Psalm.* 58. 9.

Niphal, נלעג ridiculus. *S.* διαλεκτὸς, dialectus. *Hesai.* 33. 19. *Forte legit* נלעז *quæ vox ad sequentem radicem pertineret.*

Hiphil, subsannare, irridere.

לעג *A.* μυχθισμὸς, subsannatio. *Osee* 7. 16. *& alibi.* *Theodotio* μυκτηρισμὸς, subsannatio. *Ezech.* 23. 32.

לעג subsannator, irrisor, sannio, ridiculus. *Plurale constructum*, לעגי sanniones.

לעז *A.* ἑτερόγλωσσος, alterius linguæ populus *S.* ἀλλόφωνος, alterius vocis. *LXX.* βάρβαρος, barbarus. *Ps.* 113. 1.

לעט *Hiphil*, הלעיט *LXX.* γεύειν, gustare. *Semel reperitur Genes.* 25. 30.

לען לענה *Aquila*, ἀψίνθιον, absynthium. *Prov.* 5. 4. *S.* πικρία, amaritudo. *Jerem.* 23. 15. *Et sic ter LXX.* *Alibi autem*, χολὴ, fel, ὀδύνη, dolor, *&* ἀνάγκη, necessitas.

לפד לפיד *LXX. & Alius*, λαμπὰς, lampas. *Alii item*, fax, tæda. *Plurale*, לפידים tædæ, faces.

לפת *LXX.* περιλαμβάνειν, apprehendere, complecti. *Alii*, inclinare.

Niphal, inclinare, vertere se.

לקח λαμβάνειν, capere, accipere, *Omnes passim.* לקח δέξατο, accepit. *Theod. Jud.* 13. 23. *S. Job* 4. 12. *Item*, auferre, sumere. ויקח ἀφαιρῶν, auferens. *S. Job* 12. 20. יקחו *S. Th.* κομίζονται, deferunt. *Job* 27. 13.

Niphal, capi, tolli.

Pual, sumi, desumi.

Hophal, sumi, auferri.

Hithpael, intercipi, immisceri. מתלקחת *S.* ἐνειλούμενον, obvolutum. *Exod.* 9. 24. *Aq.* συναναλαμβανόμενον, comprehensum. *Ibid.*

לקח *A.* λῆψις, acceptio. לקחה *S. Th.* ἐπιδοχὴ, receptio. *Prov.* 16. 23. ברב לקחה *LXX.* πολλῇ ὁμιλίᾳ, multa colloquutione. *Th.* ἐν πλήθει δομάτων, in multitudine donorum. *Proverb.* 7. 21. *Vulgo accipitur pro* doctrina, disciplina, perceptione doctrinæ.

מלקוח *S.* λῆψις, acceptio, captura. *Hesai.* 49. 24. *ubi LXX.* σκῦλα, spolia, *Vulg.* præda. *Alii*, captura.

מלקח *LXX.* λάρυγξ, faux. *Plurale constructum*, מלקחי fauces.

מלקחים *Aquila*, *LXX. Th.* λαβὶς, forceps. *S.* λαβίδες, forcipes. *Hesai.* 6. 6.

מקח acceptio, sumtio. 2. *Par.* 19. 7.

מקחות merces. *Nehem.* 10. 31. *LXX.* ἀγορασμοὺς, emtiones.

לקט *LXX.* συλλέγειν, colligere, *&* συνάγειν, congregare.

Piel, legere, colligere.

Pual, colligi.

Hithpael, colligi, colligere se. *Incert.* συλλέγεσθαι, colligi. *Jud.* 11. 3.

לקט συλλέγματα, collectanea. *Incert. Levit.* 23. 23.

ילקוט pera, *sic dicta, quod in eam res necessariæ colligantur*; *LXX.* συλλογὴ, collectio. 1. *Reg.* 17. 40.

לקק λάπτειν, lambere, lingere. *LXX. & Inc. Jud.* 7. 5. *& alibi.*

Piel, lambere.

ילק bruchus, locusta. *Joel.* 1. 4. *Sic dicta, quod lambendo fruges absumat.*

לקש *Piel*, colligere. *Item*, vindemiare, serotinare, *sive* sero colligere. *LXX.* ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ (*al.* ἄσιτοι) ἐργάζεσθαι, sine mercede & sine cibo operari. *Job* 24. 6.

לקש fœnum serotinum *post primam sectionem recrescens. LXX. adjective sumunt* ἑωθινὴ, matutina. *Amos* 7. 1. *opposita prorsus interpretatione.*

מלקוש pluvia serotina. *LXX sæpe* ὑετὸς ὄψιμος, pluvia serotina, *& aliquando* ὥρα ὄψιμος, tempus vespertinum & serotinum.

לשד humor. *Alii*, viror, viriditas.

לשך לשכה *A.* γαζοφυλάκιον, gazophylacium. 1. *Reg.* 9. 22. *& alibi. S.* ἐξέδρα, exhedra, 1. *Reg.* 9. 22. *& alibi.* *Th. & Inc.* παστοφόριον, pastophorium. σταθμὸς, statio, habitaculum, *Tres Inter. Jer.* 35. 4. *LXX. item*, παστοφόριον, pastophorium, *cubiculi genus*, ἐξέδρα, exhedra, γαζοφυλάκιον, gazophylacium: *item aliquando LXX.* οἶκος, domus, κατάλυμα, diversorium, σκηνὴ, tentorium, θησαυρὸς, thesaurus, αὐλὴ, aula, περίπατος, ambulacrum. *Plural.* לשכות cellæ, cubicula.

לשם *Alii*, cyanus lapis; *Alii*, ligurius; *Alii*, topazius; *LXX.* λιγύριον, ligurium.

לשן לשון γλῶσσα, lingua, *Omnes passim. Metonymice*, sermo; *metaphorice varia significat*, lingua maris, *id est*, sinus maris, lingua auri, *i.* lamella aurea, lingua ignis, *i.* flamma in acumen desinens. *Plur.* לשונות linguæ.

מלשני *Piel*, linguâ lædens, detrahens. *Ps.* 100. *v.* 5. *ubi LXX.* καταλαλῶν, detrahens.

Hiphil, אל-תלשן *Sym.* μὴ διαβάλῃς, ne calumnieris. *Theodotio*, μὴ καταλαλήσῃς, ne obloquaris. *Proverb.* 30. 10.

לתח מלתחה vestiarium. 4. *Reg.* 10. 22.

לתך λεθὲχ, lethch; *sic exprimitur in Barberino. Reliqui*, ἡμίκορον, semicorum; *S.* ἀσκὸς, uter; *LXX. Th.* νεβελ, nebel. *Osee* 3. 5. *Vulgo* Lethech *interpretantur* semicorum, *vel* mediam partem Cori. *Hieronymus in hunc locum*: OMER, quod omnes Interpretes absque LXX. *Corum interpretati sunt*, sermone Græco, & maxime Palæstino, qui habet 30. modios. Et pro *nebel vini*, in Hebraïco legitur LETHECH SEORIM, quod cæteri Interpretes ἡμίκορον transtulerunt. Lethec *igitur*, *sive* semicorus, *triginta quinque modiorum fuerit.*

לתע *Niphal*, נלתע *& cum defectu primæ Radicalis*: נתעו *LXX.* ἐσβέσθη, exstinctum est. *Job* 4. 10. *Alii*, commoluntur *vertunt.*

מלתעות molares dentes. *LXX.* μύλαι, molares dentes *leonum.*

מואב Moab, *nomen proprium*. מואבי Moabita. *Plur.* מואבים Moabitæ. מואביה Moabitis. *Plural.* מאביות Moabitides.

מאד σφόδρα, valde, *Omnes*. מאד מאד vehementissime. עד־מאד usque valde, admodum. *Est aliquando velut nomen*, ובכל־מאדו & in totis viribus suis, *LXX.* καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ, & in tota virtute sua. 4. *Reg.* 23. 25.

מאה ἑκατὸν, centum. *Plural.* מאות centum, centeni. *Duale*, מאתים ducenti, ducentæ, ducenta. *Chald.* מאה centum, *&* מאתין ducenti.

מאם מאום quidquam, מאומה aliquid. *Symmachus*, μέμψις, reprehensio, reprehensionis causa, *quod incidit cum priori interpretatione, q. d.* quidquam mali, *Eccles.* 7. 15. *ubi LXX.* οὐδὲν, nihil. *Aquila*, ὁτιοῦν τι, quidquam, 1. *Reg.* 29. 3.

מאן *Piel*, *Aquila*, ἀνανεύειν, renuere. *Exod.* 4. 26. *& alibi. Symm.* οὐ πείθεσθαι, non persuaderi, *& Sym.* ἀπειθεῖν, recusare. *Exod.* 4. 23. *& alibi.*
מאן *adjectivum*, renuens, non obtemperans.

מאן *Chald.* vas. *Plurale constructum.* מאני vasa. *LXX.* σκεύη, vasa *aurea. Plurale Chald.* מאניא vasa.

מאס *Aq.* ἀπορρίπτειν, abjicere. *Job* 31. 13. *& alibi. S.* ὑπερφρονεῖν, contemnere. *Job* 31. 13. *Theod.* ἀπωθεῖν, expellere. *Vide in Lexico Græco. A. S. Th.* ἀποδοκιμάζειν, reprobare, *passim. Vide exempla frequentissima in Lexico Græco.* וימאסך ἐξουδενώσει σε, nihili faciet te. *Symm.* 1. *Reg.* 15. 26. *Symmach.* καταγινώσκειν, reprehendere, improbare. *Job* 42. 6. ἀπωσμαι, expulsus sum מאסתי *Incert.* 1. *Reg.* 16. 1. *& Th. alibi.*
Niphal, reprobum esse.

מאר ממאיר *LXX.* πικρία, amaritudo, *semel in Ezechiel.* 28. 24. *Alii volunt esse participium Hiphil, & significare* pungens, dolorificus.
ממארת *Samaritanus*, φιλόνεικος, contentiosa, *seu* perseverans *lepra. LXX.* ἔμμονος, perseverans, *sive* immanens *lepra. Levit.* 13. 51.
מארה defectus, diminutio, penuria.

מג *Alii*, *nomen proprium viri*; *Alii*, castrametationem *esse dicunt. Jerem.* 39. 3.

מגד *Aquila*, τραγήματα, bellaria. *Sym.* ὀπώρα, poma, *vel* fructus autumnalis *Deut.* 33. 15. *Alii*, res pretiosa. *LXX.* κορυφὴ, vertex. *Plurale*, מגדים fructus pretiosi, *LXX.* ἀκρόδρυα, nuces, *in Canticis.*
מגדנות res pretiosæ, *de fructibus dicitur. LXX.* δῶρα, δόματα, dona, ξένια, munera, *& semel*, ὅπλα, arma.

מגל falx, falcula. *LXX.* δρέπανον, falx. *Aliqui ex* גלל *derivant.*

מגן *Piel*, *Aq.* ὅπλῳ κυκλοῦν, scuto circumdare, armis protegere. *Sym.* ἐκδιδόναι, tradere. *LXX.* ὑπερασπίζειν, protegere, *Th.* ἀφοπλίζειν, armis nudare. *Osea* 11. 8.
מגן θυρεὸς, clypeus, *Omnes. Vide etiam in* גנן
מגנה traditio, *secundum quosdam.*

מגר detrudere, dejicere.
Piel item, detrudere, dejicere. *LXX.* καταρρηγνύειν, confringere, collidere.

מדד metiri, dimetiri. *Aq. LXX.* ἐμέτρησε, mensus est.
Niphal, mensurari. ימד *Theod.* ἐκμετρηθήσεται, mensurabitur. *Jerem.* 33. 22.
Piel, metiri, emetiri. וימדד *S. LXX.* καὶ διεμέτρησεν, & dimensus est, 2. *Reg.* 8. 2.
Hithpael, metiri se.
מד μέτρον, mensura. *Plurale constructum* מדי mensuræ. *Significat etiam* vestis, vestimentum. *Plurale constructum*, מדי vestimenta.

מ

מדה *Symmach.* μέτρον, mensura. *Job* 28. 25. *Aquila*, καταμέτρησις, distributio, dimensio, *ibidem. Plurale*, מדות mensuræ, *& Plural. mascul.* מדין mensuræ.
מדו *Incert.* ἔνδυμα, vestis. *Jud.* 3. 16. *Aquila*, ἐνδυτὴς, indumentum. 1. *Reg.* 17. 35. μανδύας, mandyæ. *A.* 1. *Reg.* 4. 12. מדויהם *Aq.* χιτῶνας αὐτῶν, tunicas eorum. *LXX.* μανδύας αὐτῶν, mandyas, *vel* mantella eorum. 2. *Reg.* 10. 4. מדיו *A.* αἱ μανδύαι αὐτῶν, mandyæ, *sive* mantella eorum. 1. *Reg.* 4. 12.
מנדה *Chaldaice*, mensura.
מדון mensura. *Vide in* דון *alia significatione.*
ממדים mensuræ.
מדינה provincia. *Vide in* דין
מדוע quare, cur. *Vide in* ידע

מה τί, quid, quod, quæ? quam. *Item*, quî, quidvis, quidquam. למה cur, quorsum, quare, ad quid? כמה quot, quamdiu, quanto tempore? כמה tot, aliquot. עד מה quoties? עד מה usquequo. *Chald.* מה quod, quid? על מה propter quid? ad quid? כמה quam, למה quid? למה די de eo quod.

מהה *Hithpael*, *geminatâ syllabâ*, התמהמה *Aquila*, μέλλειν, cunctari, morari. *Gen.* 19. 16. *& alibi. Vide Lexicon Græcum. Item*, tergiversari. *Quidam derivant ex radice præcedenti: Quia cunctantis & tergiversantis mos est dicere* מה, מה, quid? quid hoc? quid illud? quorsum hoc? *quæ omnia exprimuntur per geminatum* מה

מהל מהול *Symmach.* mixtum. *Hesai.* 1. 22. *Hoc solum loco reperitur, & sic alii quoque interpretantur.*

מהר dotare, dotem constituere. *LXX.* φερνίζειν, dotare.
Niphal, festinanter fieri, præcipitari. נמהרה *Sym.* ταραχθήσεται, turbabitur. *Job* 5. 13. *ubi LXX.* ἐξέστησε, disjecit; *Vulgata*, dissipat.
מהר *Piel*, ταχύνειν, festinare, *Omnes. Vide Lexicon Græcum.*
מהיר *Aquila*, *Symmach.* ταχινὸς, promptus, celer, *Psalm.* 44. 2.
מהר ἕδνον, dotale munus. *S. Gen.* 34. 12. *& Incert.* 1. *Reg.* 18. 25. *LXX.* φερνὴ, dos, *&* δόμα, donum, munus.
מהר ταχὺς, celer, *Omnes. Item*, ταχέως, cito, celeriter, festinanter.
מהרה festinatio, celeritas. *Adverbialiter sumitur*, cito, festinanter.

מו *particula expletiva*, במו in, cum, כמו sicut, למו ipsis, למו ad, כמוני sicut ego, כמוך sicut tu, כמוהם sicut ipsi, כמוכם sicut vos.

מוג liquefieri, dissolvi, liquescere, tabescere.
Niphal item, dissolvi, tabescere. *Metaphorice semper usurpatur pro*, consternari, viribus deficere. נמגו *A. Sym.* ἐκτετήκασι, liquefacti sunt. *Th.* κατέπτησσον, consternabantur, consternati erant, *Vulgata*, elanguerunt, *Jos.* 2. 9.
Piel, dissolvere, diffluere facere ברביבים תמוגגנה *S.* ταῖς ψεκάσιν αὐτῆς χαυνώσεις αὐτὴν, stillis ejus emollies eam. *LXX.* ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται, in stillicidiis ejus lætabitur, *Hieronymus*, pluviis irrigabis eam. *Psalm.* 64. 11.

מוח *Symm.* μυελὸς, medulla. *Job* 21. 24. *Aliqui*, cerebrum.
מחים pinguia, medullata. *Psalm.* 65. 15. *LXX.* μεμυελωμένα, medullata.
ממחים medullata. *Hesai.* 25. 6. *LXX.* λιπάσματα, pinguedines.

מוט moveri, dimoveri, nutare, vacillare, declinare. במוט *A.* (ἐν τῷ) σφάλλεσθαι, in vacillando; *LXX.* ἐν τῷ μετατίθεσθαι, dum transferentur. *Quinta Editio*, ἐν τῷ σαλεύεσθαι, dum nutabunt, dum commovebuntur. *Ps.* 45.

45. 3. מוט *Symmachus*, κλεισθῆναι, claudi, incarcerari: Non dabit in æternum claudi justum. מוטה *Aq.* σύνδεσμος, vinculum, *infra*; *hinc* מוט incarcerari *secundum Symmachum*, *Ps.* 54. 23. *ubi LXX.* σάλον, fluctuationem; *Alius*, μετακίνησιν, transmotionem.

Niphal, נמוט *Aquila*, *Symm.* σφάλλεσθαι, nutare, vacillare. *Vide in Lexico Græco. Symmac. Theod.* σαλεύεσθαι, commoveri, concuti. *Prov.* 10. 30. *Symmac.* περιτρέπεσθαι, everti. *Psal.* 10. *secund. Hebr.* 6. *LXX.* σαλευθῆναι, everti. בל־ימוט ἀκλινεῖς, indeclinabiles. *Symmach. Job* 41. 14. לא־ימוט *Item Sym.* ἀπερίτρεπτος, inversabilis. *Psalm.* 124. 1.

Hiphil, admovere, dimovere, dejicere, detrudere. ימיטו *Symmach.* ἐπέγραψαν, inscripserunt. *Ps.* 54. 4. *ubi legendum* ἐπέρριψαν, injecerunt, *ut quidam habent.*

Hithpael, commovere se.

מוט *Aquila*, σφαλμὸς, lapsus. *Psalm.* 120. 3. *Alii*, commotio, *S. ibid.* περιτραπῆναι, subverti. *LXX.* εἰς σάλον, in commotionem.

למוט *Symm.* σφαλῆναι, ad nutandum. *Psalm.* 65. 9. *ubi alii omnes pro nomine habent. LXX.* εἰς σάλον, in commotionem, *& sic item Hieronymus*, *Alius*, εἰς μετακίνησιν, in transmotionem.

מוטה jugum, temo, vectis. *Veterum interpretationes sic adfert Hieronymus. Hesai.* 58. 6. *&* 9. Verbum Hebraïcum MOTA, quod in Jeremia *torques ferrea* interpretatur, in præsenti capitulo bis legitur. In eo enim loco ubi supra juxta *LXX.* diximus, *Dissolve obligationes violentarum commutationum*, pro uno verbo MOTA, sciamus eos posuisse, *violentas cautiones*, pro quibus Aquila *errorem*; Symmachus, *declinationem*; Theodotio, κλοιὸν, *id est*, *torquem*, transtulerunt. Rursum in præsenti loco, ubi nos vertimus: *Si abstuleris de medio tui catenam*; & pro *catena* LXX. σύνδεσμον, *i. colligationem*, transtulerunt; Aquila sicut supra *errorem*, interpretatus est; Symmachus in Theodotionis scita concedens, *torquem* posuit.

מוך *Aquila*, ἐκπίπτειν, excidere. *Levit.* 25. 25. *& alibi. Sym.* ταπεινοῦσθαι, humiliari, *Alii*, attenuari, *vel* depauperari. *Levit.* 25. 25. *LXX.* ταπεινοῦσθαι, humiliari, πένεσθαι, pauperem esse, ἀπορεῖν, inopem esse, *& semel* μαραίνεσθαι, marcescere.

מול *Aquila*, περιτέμνειν, circumcidere. *Deuter.* 30. 6. *in Appendice.*

Niphal, circumcidi.

Piel, succidere, exscindere.

Hiphil, exscindere. אמיל *S.* διέθρυψα, confregi. *Ps.* 117. 10. *LXX.* ἠμυνάμην, ultus sum. *Alii*, exscindam.

Hithpael, כמו יתמללו *S.* ὡς τὰ θρυπτόμενα, ut quæ comminuta sunt. *LXX.* ἕως οὗ ἀσθενήσουσι, donec infirmentur. *Psalm.* 57. *v.* 8. *Hieronymus*, donec conterantur. *Alii*, ac si exciderentur.

מול περιτομὴ, circumcisio, *Omnes. Exod.* 4. 26.

מולה circumcisio. *Plural.* מולת circumcisiones.

מול coram, e regione, versus, contra, erga.

ממול *A.* ἐξεναντίας, e regione, ex adverso. 2. *Reg.* 5. 23. אל־מול versus. *Et cum Epenthesi* τοῦ א, למואל ex adverso. *Nehem.* 12. 38.

מום *Aq.* μῶμος, macula. *Cant.* 4. 7. *Alii*, vitium, macula, labes. *Et cum Epenthesi* מאום macula, labes.

מומם *S.* σύμολον, omnino. *Deuter.* 32. 5. *ubi LXX.* μωμητὰ (τέκνα) vituperabiles (filii); *Vulgata*, in sordibus; *Alii*, macula eorum.

מין תמונה *A.* ὁμοίωσις, similitudo. *Psal.* 16. 15. *A.* εἴδωλον, idolum. *Deut.* 4. 16. *in Append. Incert.* μορφὴ, forma; *Alii*, imago; *LXX.* *passim*, ὁμοίωμα, similitudo, simulacrum, *alibi*, μορφὴ, forma; *bis*, δόξα, gloria.

מוץ *LXX.* χνοῦς, *Incert.* κονιορτὸς, pulvis. *Psalm.* 1. 4. *Incert.* ἀράχνη, aranea. *Osee* 13. 3. *Alii*, gluma.

מוק *Hiphil*, המיק contabescere, *convenit cum* מקק ימיקו *S.* καταμωκώμενοι, deridentes. *Psal.* 72. 7. *quam interpretationem sequitur Hieronymus*, irriserunt; *LXX.* διενοήθησαν, cogitaverunt; *Alii*, contabescunt; *Alii*, reddent se dissolutos.

מור *Hiphil*, המיר mutare, commutare. *Vide in* מרר

Niphal, mutari.

תמורה commutatio, permutatio. *LXX.* ἄλλαγμα, commutatio, pretium.

מור *Aquila*, *LXX.* σμύρνη, myrrha. *Cantic.* 4. 6. *LXX. semel*, στακτὴ, stacte. *Cant.* 1. 12.

מוש movere se, amoveri, dimoveri, recedere, discedere. *Symmach. Theodotio*, σαλεύεσθαι, commoveri, *Hesai.* 54. 10. *ubi LXX.* μεταστήσεσθαι, transferendos esse *montes. Sumitur aliquando transitive*, amovere. *Item*, palpare, contrectare.

Hiphil, לא ימיש *S.* ἀχώριστον, inseparabile. *LXX.* οὐκ ἐξέλιπεν, non defecit. *Psalm.* 54. 11. *Alii*, non recessit, non discessit. *Item aliquando*, palpare facere, contrectare facere.

מות ἀποθνήσκειν, mori, *Omnes passim.* מות תמות *Sym.* θνητὸς ἔσῃ, mortalis eris. *Gen.* 2. 17. *Alii*, moriendo morieris, *vel*, morte morieris. *Illud* mortalis eris, *probe sensum exprimit.*

Piel, θανατοῦν, occidere, interficere, mortem adferre.

Hiphil, *idem.*

Hophal, morte affici.

מת *Symmach. Theodotio*, νεκρὸς, mortuus, cadaver. *Ecclesf.* 9. 3. *& Hesai.* 41. 14.

מתים mortui. *Symm.* νεκροὶ, mortui.

מות θάνατος, mors, *Omnes. Symmac.* τελευτὴ, finis, mors, interitus. על־מות super mortem *filii. Variant Interpretes. Vide in* עלם

ממותים mortes.

תמותה occisio, mors.

מזג mixtio, mixtura. *Cant.* 7. 2. *LXX.* κρᾶμα, mixtio.

מזה מזי *LXX.* τηκόμενοι, consumti. *Deut.* 32. 24. *&* ἐκκαῦσαι, exurere, incendere. *Dan.* 3. 19.

מזח cingulum. *LXX.* ζώνη. *Item*, vires, robur. אין מזח עוד non poteris ultra resistere. *Symm. Hesai.* 23. 10. *ubi legit haud dubie* מזה *cum* ה *in fine*, ab hinc; *LXX. similiter*, οὐκέτι non ultra. *Vulgata*, non est cingulum.

מזר ממזר *Aquila*, μαμζὴρ, Mamzer, *Deut.* 23. 2. *ubi Vulgata*, Mamzer, *hoc est de scorto*, spurius, nothus, *sive etiam* ἀλλογενὴς, alienigena. *Sic LXX. Zach.* 9. 6.

מחא *putant esse Chaldaïcam sequentis verbi formam. Significat autem*, percussit manibus, complosit. *Item metaphorice*, attingere, pervenire, tendere aliquo.

Piel, complodere, *vel* percutere manibus.

מחה delere, abstergere. *Aquila*, *Symm. Theodotio*, ἀποψᾶσθαι, abstergere. *Prov.* 30. 20. *Sym.* ἐξαλείφειν, abstergere. *Hesai.* 25. 8. *ubi LXX.* ἀφαιρεῖν, auferre.

Niphal, deleri.

In Hiphil esse putant illud למחות ad delendum, ad abolendum, *ubi LXX.* ὑστεροβουλίαν, posterius consilium, tardius consilium. *Theod.* καὶ μεταμέλειαν, & pœnitentiam, *vel* resipiscentiam. *Prov.* 31. 3.

מחה abstersio. *Exod.* 17. 14. *LXX.* ἀλοιφὴ, deletio, abstersio.

מחי קבלו aries, machina bellica. *Ezech.* 26. 9. *Alii*, arcum, *vel* balistam *interpretantur. LXX.* λόγχαι, lanceæ.

מחץ *Sym.* συγκλᾶν, confringere. *Job* 26. 12. תמחץ *S.* συγκατεάξῃ, ut impingat. *Ps.* 67. 24. *LXX.* ὅπως ἂν βαφῇ, ut intingatur. *Hieronymus*, ut calcet. *Vertitur item vulnerare. S.* παίειν, ferire. *Num.* 24. 17. *Item*, immergere, intingere.

מחק *S.* διήλασε, trajecit. *LXX.* διήλωσε, perforavit. *Th.* ἀπέτεμεν, abscidit. *Jud.* 5. 26. *Alii*, rasit, abrasit, delevit.

מחר αὔριον, cras. *Aliquando*, posthac, in posterum.
מחרת cras. *Item*, postero die.
ממחרת ἐπαύριον, postridie. *Aliqui veteres Interpretes*, *Jos.* 5. 11.
מחר *Symmachus & Incert.* ἔδνον, dotale munus. *Gen.* 34. 12.
מחיר *Aquila*, *Symm.* ἄλλαγμα, pretium, commutatio. *Hesai.* 55. 1. *Aquila*, *Sym.* ἀντάλλαγμα, commutatio. *Prov.* 17. 16. *Plurale constructum* מחירי pretia, commutationes.

מטא *Chald.* advenit, supervenit, pertigit.

מטט *Niphal*, נמוט dimoveri, nutare.
למטה κάτω, infra. *Vide in* נטה

מטל מטיל *Sym.* συμβλήματα, commissuræ. *Job* 40. 13. *Alii*, vectem, palum, *vertunt. Locus sic habet* במטיל ברזל *LXX.* σίδηρος χυτὸς, ferrum fusum.

מטר ὑετὸς, pluvia, *Omnes. S.* ὄμβρος, pluvia, imber. *Job* 37. 6. *Plurale*, מטרות pluviæ.
Niphal, complui.
Hiphil, pluere, pluviam emittere, המטיר ὑετίσαι, pluere, pluvia irrigare, *Theodotio*, *Job* 38. 26. *Sym. Theod.* ἐπιβρέχειν, pluere, pluviam demittere. *Job* 20. 23. *Incert.* βρέχειν, pluere. *Exod.* 16. 4. *in Appendice. Incert.* ὕειν, pluere. *Psalm.* 10. 6.

מי τίς, quis, qui, quæ? *Interrogativum personæ utrique generi & numero serviens*, מי אתה, quis est tu? מי אלה, qui sunt isti? למי אתה cujus es tu? בשלמי cujus causa? propter quem? *Jonæ* 1. 7.

מים ὕδωρ, aqua, *Omnes. Item*, aquæ *pluraliter. Constructum* מי aquæ: *& servato utroque* מ, מימי aquæ.

מין γένος, genus, species, *Omnes in primo Genesis capite.*
מנים χορδαὶ, chordæ. *Vide in* מנן

מיץ *A.* ἐκμύζησις, emunctio. *Alii*, pressura. *Proverb.* 30. 33. *ubi quidam*, emunctor, *vertunt. LXX.* ומיץ ἐὰν δὲ ἐκπιέσῃς, si autem expresseris; *Vulgata*, & qui vehementer emungit.
מיץ pressor, qui premit, qui exprimit.

מיק *Hiphil*, המיק contabescere, *convenit cum* מוק *&* מקק *In hoc postremo vide.*

מיר *Hiphil*, המיר mutare, commutare. *Vide in* מור *& in* מור. וימיר *A. Th.* σφάλῃ, lapsus fuerit, *Ps.* 14. 4. *S.* ἀλλαγεὶς, mutatus, *Ibidem.*
תמורה commutatio. *Vide in* מור

מכך attenuari, depauperari. *Convenit cum* מוך, *ubi vide.*
Niphal, attenuari.
Hophal item, attenuari.
מך *Aq.* ταπεινὸς, *Aq. S.* ταπεινόφρων, humilis. *Vide Lexicon Græcum pro utraque voce.*

מכר *Aq.* πωλεῖν, vendere. *Exod.* 21. 7. *LXX.* ἀποδίδοσθαι, vendere, *sæpe. Item*, πιπράσκειν, vendere.
Niphal, vendi.
Hithpael, vendere se, dedere se.
מכר venditio. *Item*, pretium venditionis.
ממכרה commercium, negotiatio. *Plurale*, מכרות negotiationes, commercia.
מכרות conventiones, pactiones. *Alii*, gladii, arma. *Gen.* 49. 5.
ממכר *A.* πρᾶσις, venditio. *Deut.* 18. 8. *S.* κτῆσις, possessio, emtio. *Ibid. Plurale constructum*, ממכרי venditiones.

מלא plenum esse, compleri, impleri, repleri. *Interdum active* implere, complere; *metaphorice manus implere est* consecrare. מלאו *S.* ἐπλήσθησαν, *LXX.* ἐπλήσθησαν, repleta sunt. *Psal.* 73. 20. איננו מלא *S.* οὐ πλημμυρεῖ, non redundat *mare. LXX.* οὐκ ἔστιν ἐμπιπλαμένη, non est repletum. *Eccles.* 1. 7. ומלאו καὶ πληρώσατε, & implete, *Omnes. Gen.* 1. 28.
Niphal, impleri, adimpleri. ותמלא *Aquila*, *Sym. Theodotio*, καὶ ἐπληρώθη, & repleta est. *Exod.* 1. 7. *Sed Num.* 14. 21. *Aquila*, *Symmachus*, *LXX. Theodotio*, *active accipiunt.* וימלא כבוד־יהוה את־כל־הארץ, ὅτι ἐμπλήσει πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα κυρίου, quoniam implebit omnem terram gloria Domini; *Alii*, & implebitur gloria Domini omnis terra: *Utraque interpretatio in sensu convenit.*
Piel, implere, replere, complere, opplere, *& sæpe*, consecrare *manus*, *quæ interpretatio huic maxime conjugationi competit.* ומלאת *Aquila*, *Symmac. Theod.* καὶ πληρώσεις, & implebis, *LXX* καὶ καθυφανεῖς, & attexes *in Rationali*, *Exod.* 28. 17. מלא *A. S. LXX. Th.* ἐνέπλησε, implevit. *Job* 22. 18. תמלא *A. S.* πληρώσεις, implebis. *LXX. vero passive acceperunt*, ἐπλήσθη, impletus est *venter eorum. Psalm.* 16. 14.
Hithpael, repleri, repletum esse.
מלא πλήρης, plenus. *Incert. Levit.* 2. 2. *Plurale* מלאים pleni, repleti. *Fœminin.* מלאה plena. *Plural.* מלאות plenæ.
מלא *&* מלאה *A. S. Th.* πλήρωμα, multitudo. *Exod.* 28. 17. *Item A. S. Th.* πλήρωσις, impletio, plenitudo. *Exod.* 25. 7. *Alii etiam*, plenitudo.
מלוא munitio, plenitudo, *vel locus* Mello *dictus.* מן־המלוא *Aquila*, ἀπὸ πληρώματος, a plenitudine; *S.* ἀπὸ προσθέματος, ab additamento; *LXX.* ἀπὸ τῆς ἄκρας, a summo, *vel* ab arce, a munitione; *Vulg.* a Mello. *Et* 1. *Paral.* 11. 8. *eamdem vocem cum præpositione*, *Incertus* ἀπὸ τῆς Μααλώ, a Maalo; *Alius*, ἀπὸ τῆς ἄκρας, a summitate, *vel* ab arce; *Vulg.* a Mello.
מלאים *Aq. S. Th.* πληρώσεως, plenitudinis *lapides. LXX.* εἰς τὴν γλυφὴν, *lapides* ad sculpturam, *Vulg.* ad ornandum. *Exod.* 25. 7.
ממלאים *S. Sexta & Quinta* πλήρεις, plenæ. *LXX.* πεπληρωμέναι, plenæ. *Cant.* 5. 14.

מלח ἅλς, sal. *Aq. S.* 2. *Reg.* 8. 13. ἅλας, sal. *S. Job* 6. 6. ברית מלח *LXX.* διαθήκη ἁλὸς, testamentum, *vel* fœdus salis, *id est*, durabile *&* perseverans, *vel* incorruptibile, *quia sal a corruptione conservat.*
מלח salire. *LXX.* ἁλίζεσθαι, salire, *vel*, saliri. *Metaphorice*, educari. *Est usus Chaldaici apud Esdram.*
Niphal, evanescere, consumi, *vel* deteri, dissolvi. *Hesai.* 51. 6. *ubi legitur* שמים כעשן נמלחו cœli sicut fumus evanescent; *vocem* נמלחו *sic vertit Aquila*, *ut nos ex Mss. restituendum putavimus*, ἠλοήθησαν, comminuti sunt; *Symmachus*, ἁλίσκεται, salis modum imitabuntur, *sive*, *ut habet Hieronymus*, in salis modum conterentur; *LXX.* ἐστερεώθη, firmatum est *cœlum. Vulg.* liquescent *cœli. Vide notam ibi.*
Pual, ממלח salitum, salsum; *Alii*, commixtum; *LXX.* σύνθεσις, compositio.
Hophal, saliri, salitum esse.
מלוח *S.* φλοιὸς, cortex. *Job* 30. 4. *Alii*, herbam salsilaginosam. *Alii*, malvam, *Alii*, urticam *vertunt*, *LXX.* ἄλιμα, salsuginosa.
מלחה *Theodotio*, ἁλμυρὶς, salsugo. *Job* 39. 6. *terra salsuginis.*
מלחים nautæ, *a salso mari in quo navigant.*

מלט נמלט *Niphal*, liberatus, ereptus est. *Heb. Int.* σωθῆναι, servari. ונמלט καὶ διαφεύξεται, & effugiet. *S. Job* 22. 30. *A. S.* περισωθήσεται. *Prov.* 19. 5. וימלט *S.* καὶ ἔφυγεν, & fugit. 1. *Reg.* 22. 20.
Piel, eripere, liberare, educere, parere. *LXX.* διασώζειν, servare.
Hithpael, ואתמלטה *S.* καὶ ἐξέτιλλον, & vellicabam. *Job* 19. 20. *Alii*, eripi, proripere se.
מלט *Aliqui*, κρύφιον, occultum; *LXX.* πρόθυρον, vestibulum; *Alii*, cæmentum, *vel* argilla. *Jer.* 43. 9.

מלך βασιλεύειν, regnare, regem esse, *Omnes passim.*
Niphal, *Chald.* consilium inire.
Hiphil, regnare facere, regem constituere, regem præficere.
Hophal, regem effici, in regem constitui.
מלך βασιλεὺς, rex, *Omnes passim.* מלכה regina. *Chal-*

daïce, מלך & מלכא rex. *Plural.* מלכים reges, *& cum Epenthesi* τ8 א, מלאכים reges. *Chaldaïce*, מלכין
מלך *Idolum* Moloch; *Alii*, Molech. *Dicitur &* מלכם Melchom.
מלוכה βασιλεία, regnum, *Omnes passim.*
מלכות regnum. *Plurale*, מלכיות regna. *Chaldaïce dicitur etiam* מלכותא *vel* מלכותה regnum. *Item per apocopam*, מלכו regnum. *Plurale*, מלכותת regna.
ממלכה regnum. *Plurale*, ממלכות regna.

מלל verba fecit, loquutus est. *Participium*, מולל *A.* τρίβων, terens, *Symmachus*, περιτρίβων, atterens, *LXX.* σημαίνει, significat pede; *Vulgata*, terit pede; *Alii*, loquens.
Piel, dicere, loqui, effari, profari, *LXX.* λαλεῖν, loqui, *& semel* νοεῖν, cogitare, *Job* 33. 3.
Hithpael, כמו יתמללו *Symm.* ὡς τὰ θρυπτόμενα, ut quæ comminuta sunt. *LXX.* ἕως ὧ ἀσθενήσωσι, donec infirmabuntur; *Hieronymus*, donec conterantur; *Buxtorfus*, in spicas abeant; *scilicet sagittæ, hoc est, irritæ sint, non minus quam si spicæ pro sagittis essent. Ps.* 57. 8. *Alii ponunt in radice* מול *ubi vide sis.*
מלה *Sym.* λόγος, sermo. *Job* 24. 25. *Aquila, Symm.* λαλιά, loquela. *Psalm.* 138. 4. *Plurale*, מלים sermones, verba, *& forma Chaldaïca*, מלין sermones, *&* מליא sermones. *Chaldaïce item*, מלתא *&* מלתה sermo. *Ex* מליא *plurale constructum* מלי sermones. מלים *S.* λόγοι. *Item S.* ῥήματα, verba. *Job* 23. 5.
מלין λόγοι, *Sym. Theod. apud Job* 35. 16.
המלה, המולה vociferatio.
מלילות *LXX.* σταχύς, spica. *Deut.* 23. 25.
מלף *Vide in* אלף

מלץ *Niphal*, נמלץ suavem & dulcem esse, *semel. Psalm.* 118. 102. *ubi LXX.* נמלצו γλυκεῖα, dulcia interpretantur.
מלצר promus. *Chald. sive ut Alii*, dans munera. *Dan.* 1. 11.

מלק ungue secuit, rupit, *vel* discerpsit. *LXX.* ἀποκνίσει, contorquebit, *vel melius*, eradet. *Samar.* ἀνακλάσει, reflectet. *Levit.* 1. 15. *& Inc.* 5. 8. *in Appendice. Alius*, λεπίσει, decorticabit. *Alius*, μαδίσει, glabrum reddet. *Levit.* 1. 15.

מן a, ab, de, ex, e, præ; *comparative, pro* magis quam. *Item*, propter. *Conjungitur aliis vocibus, rejecto Nun*; מכהן a sacerdote. *Adjuncto* י *scribitur &* מני

מן *Chald.* quis, qui. *Aliquando* מן־די quisquis.

מנדה *Chald.* mensura. *Vide in* מדד
מנדע *Chald. Vide in* ידע

מנה numeravit, dinumeravit, supputavit. *Chaldaïce dicitur* מנה *&* מנא *LXX.* ἀριθμεῖν numerare, ἐξαριθμεῖν accurate recensere, *& semel*, μετρεῖν metiri. *Dan.* 5. 28.
Niphal, annumeratus est, *LXX.* ἐλογίσθη, reputatus est *cum iniquis. Hesai.* 53. 12.
Piel, parare, præparare, constituere, præficere. *LXX.* ἐκτάττειν, constituere, *Daniel.* 1. 10. *&* προστάττειν, præcipere. *Jonæ* 2. 1.
Pual, constitutum esse.
מני numerus, portio.
מנה μερίς, pars numerata & constituta. *Plur.* מנות partes, portiones, *& per Epenthesin* τ8 א, מנאות partes.
מנה mina, libra, pondo. *Plurale*, מנים minæ.
מנים *Aquila, Symmachus*, ἀριθμός, numerus. והחלף את־משכרתי עשרת מנים *Aquila*, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου δέκα ἀριθμούς, & mutavit mercedem meam decem numeros, *vel* numeris; *Symm.* καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου δεκάκις ἀριθμῷ, & mutavit mercedem meam decies numero; *LXX.* καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνῶν, & mutavit mercedem meam decem agnorum; *Syrus*, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου δεκάκις, & mutavit mercedem meam decies; *Vulgata*, & mutavit mercedem meam decem vicibus. *Genes.* 31. 7. *&* 41.
מן Man, Manna. *Erat autem* Manna *quasi semen* κορίου, *sive coriandri; aut, ut Samaritanus habet*, ὡς σπέρμα ὀρύζης, quasi semen oryzæ, *Exod.* 16. 31.
מנין *Chaldaïce*, numerus.

מנח מנחה *Veteres legunt sæpe* Manaa, Μαναά, munus, donum, oblatio. *Aquila, Symmac.* δῶρον, munus, oblatio. 1. *Reg.* 26. 19. *& alibi. Aquila*, δόσις oblatio, donum, *Deut.* 16. 17. *in Appendice, LXX. sæpe*, θυσία, sacrificium, *vel* donum oblatum ad sacrificandum; *Aliquando* ξένιον, munus. נשאי מנחה *S.* ὑπὸ φόρον, sub tributo, 2. *Reg.* 8. 2. *ubi LXX.* φέροντας ξένια, portantes munera. *Plural.* מנחות munera, dona.

מנך המניכה *vel* המניכא *Chaldaïce*, torques. *Theodotio vocem pene Chaldaïcam exprimit*, μανιάκης, torques.

מן מנים fides, chordæ. במנים *Aquila, LXX.* ἐν χορδαῖς, in chordis; *Alius*, διὰ χορδῶν, per chordas; *Psalm.* 150. 4.

מנע inhibere, cohibere, prohibere, impedire. מנע *A. Th.* κώλυσον, prohibe, impedi; *Symm.* ἀπόστρεψον, averte; *LXX.* ἔκκλινον, declina. *Prov.* 1. 15.
Niphal, cohiberi, prohiberi. וימנע *Symm.* καὶ διαφρεθήσεται, & auferetur; *LXX.* ἀφεῖλες, abstulisti; *Alii*, & prohibebitur, *Job* 38. 15.

מנר מנור *Symm.* ἱστὸν, velum; *A. Th.* ἀντίον, malus; *LXX.* μέσακλον, liciatorium. 1. *Reg.* 17. 7. *Alius*, μέσαυλον, *Alius*, μέσακνον. *Recentiores*, jugum textorium.

מסה *Hiphil*; המסה *Symm.* διαλύειν, dissolvere. *Ps.* 38. 12. *Alii*, ἀναλίσκειν, consumere. *Alii*, liquefacere, dissolvere. *Quidam referunt ad Radicem* מסס *infra.*

מסך infudit, miscuit, *LXX.* κιρνᾷν, κεραννύειν, miscere, *& semel* ἐνδεῖν, illigare.
מסך *Symm.* ἐκχυθεὶς, effusus. *Psalm.* 74. 9. *LXX.* κέρασμα, mixtio.
מסך mixtio.
ממסך *A. S. Th.* κέρασμα, mixtio, *LXX.* πότοι, potus, compotationes. *Hes.* 65. 11. *Alii*, mixtura, libamen mixtum, *vel* vinum mixtum.

מסס liquefieri, dissolvi. ותמס *Symm.* καὶ διαλύεις, & dissolvis, *LXX.* καὶ ἐξέτηξας, & tabescere fecisti. *Alius*, καὶ ἀνήλωσας, & absumpsisti; *Alius*, καὶ ἐταπείνωσας, & humiliasti; *Psal.* 38. 12. *Alii hoc exemplum referunt ad* מסה *supra.*
Niphal, liquefieri, dissolvi. וימסו *Incert.* διελύθησαν, dissoluti sunt; *LXX.* ἐτάκησαν, liquefacti sunt. *Jud.* 15. 14. ימאסו *cum Epenthesi* τ8 א, *S.* διαλυθήτωσαν, dissolvantur; *LXX.* ἐξουδενωθήσονται, ad nihilum devenient; *Alii*, liquescent. *Psalm.* 57. 8. ימס *Reliqui Interpretes*, τακήσεται, tabescet, *& sic Vulgata: LXX.* ἡττηθήσεται, deficiet, *vel* prosternetur. *Hesai.* 19. 1.
Hiphil, liquefacere, dissolvere.
מס dissolutus.
מס tributum, vectigal. למס עבד *A. LXX.* εἰς φόρον δουλεύων, sub tributo serviens, *Gen.* 49. 15. *Plurale*, מסים tributa. *Fœminin.* מסה tributum, *& constructum* מסת
תמס liquefactio. *Psalm.* 57. 8. *Alii putant esse secundam personam futuri* מסה *in Kal.*

מסר tradere, suppeditare.
Niphal, tradi.
מוסר *A. S.* παιδεία, institutio. *Prov.* 1. 3.
מסר εὐθύτης, rectum, *Reliqui*, *Prov.* 1. 3. *A.* παιδεία, institutio, eruditio. *Job* 33. 16. מסרת traditio, exhibitio. *Alii*, vinculum. *Ezech.* 20. 37. *Sed ibi ex* אסר *derivatum putant per defectum* א

מעד *A.* ἀτονεῖν, viribus deficere. *S.* ἀνατρέπεσθαι, subverti. *Psal.* 25. 1. *LXX.* ἀσθενεῖν, infirmari. *Alii*, vacillare, nutare, labi.

Pual, luxari.

Hiphil, ad nutandum impellere, *vel* præcipitare. המעד *Symmachus*, ἐξάρθρωσον, confringe, *q. d.* exarticula. *Aquila*, ἀτόνωσον, debilita; *LXX.* σύγκαμψον, incurva, incurvare fac. *Psalm.* 68. 24. *Alii*, nutare fac.

מעה מעים *vel* מעי *Aquila*, *LXX.* κοιλία, venter. *Psalm.* 39. 9. *Sym.* ἐνδόσθια, viscera. *Ps.* 70. 6. *Item*, *Symmac.* ἔγκατα, viscera. *Psal.* 39. 9. *&* *alibi*.

מעות *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, κέγχροι, milia. *LXX.* χοῦς, pulvis. *Alii*, scrupi, lapilli. *Hesai.* 48. 19.

מעט parvum esse, paucos numero esse, minui, diminui. וימעטו *Sym. LXX.* ὠλιγώθησαν, diminuti sunt, *vel* pauci facti sunt; *Hieronymus*, imminuta sunt pecora. *Ps.* 106. 39. לא ימעטו *Theodotio*, οὐ μὴ σμικρυνθῶσιν, non minuentur. *Jerem.* 30. 19.

Piel, minuere, diminuere.

Hiphil, minuere, minorare. לא ימעיט *Aquila*, οὐκ ὀλιγώσει, non minorabit. *Sym.* οὐκ ὀλίγα ἐποίησεν, non pauca fecit. *LXX. Th.* οὐκ ἐσμίκρυνεν, non minoravit. *Psalm.* 106. 38.

מעט ὀλίγος, parvus, *vel* ὀλίγον, parum. *Aquila*, *Symmachus*, 2. *Reg.* 12. 8. *Item*, minimum, paucitas. אנשי מעט homines pauci. מעט מעט paulatim. *Plur.* מעטים pauci.

כמעט *Symmach.* ἐν ὀλιγίστῳ, in minimo. *Psalm.* 80. 15. *ubi LXX.* ἐν τῷ μηδενὶ, in nihilo, *vel* pro nihilo. *Hieronymus*, quasi nihilum. *Item*, momento, propemodum, fere. *LXX. semel*, ἐν τάχει, brevi.

מעך comprimere, *Alii*, frangere, *Alii*, figere. *LXX.* ἐμπηγνυῶσι, infigere.

Pual, comprimi. מעכו compressa fuerunt, *LXX.* ἔπεσον, ceciderunt *ubera tua*. *Ezech.* 23. 3.

מעל prævaricari. מעלתם *Aq.* παρέβητε, transgressi estis; *LXX.* ἠπειθήσατε, immorigeri fuistis. *Deut.* 32. 51. וימעלו *S.* κατεφρόνησαν, despexerunt, *LXX.* ἐπλημμέλησαν, prævaricati sunt. *Josue* 7. 1. לא ימעל *A. Th.* οὐ παραβήσεται, non transgredietur; *S.* οὐκ ἀδικήσει, non injuste aget; *LXX.* οὐ μὴ πλανηθῇ, non errabit. *Prov.* 16. 10. חמעל מעל *Incert.* ἀδικήσῃ ἀδικίαν, inique fecerit iniquitatem, *Levit.* 5. 15.

מעל prævaricatio, transgressio. *LXX.* πλημμέλεια, delictum, ἀθέτημα, prævaricatio, ἀσυνθεσία, transgressio, prævaricatio, ἀνομία, iniquitas, ἀπόστασις *&* ἀποστασία, defectio, ἀδικία, injustitia, παράπτωμα, lapsus, crimen.

מעל *deficiente Iod*, *A.* ἔνδυμα, indumentum, *Sym.* ἐφεστρίδα, sagum, *LXX.* ἱμάτια, vestimenta, *Theod.* ἐπενδύτην, ependyten, *Alii*, pallium, *Job* 1. 10.

מעול *Sym. Job* 34. 10. ἀδικία, iniquitas, *ubi LXX.* ταράξαι τὸ δίκαιον, turbare justitiam.

מעיל pallium, indumentum, *A.* ἔνδυμα, indumentum, *LXX.* ὑποδύτης, subucula; *Vulgata*, tunica; *Alii*, pallium; *Levit.* 8. 7. *Item Aquila*, ἔνδυμα, indumentum; *S.* περιβόλαιον, pallium, *LXX.* διπλοΐς, diplois, duplex vestis, *Th.* ἱμάτιον, vestimentum. 1. *Reg.* 15. 27. *Item S.* ἐφεστρὶς, sagum, *Th.* ἐπιβόλαιον, pallium, 1. *Reg.* 24. 12. *Inc.* χλαμὺς, chlamys. 1. *Reg.* 24. 5. *A.* ἐνδύτης, indumentum, *&* *secundum aliam lectionem*, μανδύας, mandyas, *genus pallii*. 1. *Reg.* 17. 38. *Vide in nota. Plurale*, מעילים pallia, indumenta.

מען למען propter, propterea, ut.

מער מערה *LXX.* σπήλαιον, caverna. *Vide in* ערה

מצא εὑρίσκειν, invenire, reperire, *Omnes. Exempla vide in Lex. Græc. S.* ἐξευρίσκειν, reperire. *Job* 37. 23. *Item*, deprehendere, assequi, consequi.

Niphal, inventus, repertus est. *Item aliquando* sufficere.

Hiphil, invenire facere, porrigere, admovere, exhibere.

מצר *&* מצודה arx, propugnaculum, munitio, munimentum, præsidium. במצודה *Aquila*, ἐν τῷ ὀχυρώματι, in munitione. *Symmachus*, ἐν τῇ ἐπιβολῇ, in insidiis; *LXX.* ἐν τῇ περιοχῇ, in præsidio, *Theodotio*, καταφυγῇ, refugium, 1. *Reg.* 22. 4. *Item Aq.* περιοχὴ, munitio, *Deuter.* 20. 19. *&* *alibi*, *&* *Quinta Editio*, *Psalm.* 65. 11. *ubi Symmachus*, πολιορκία, obsidio, *ac si legisset* מצורה *Plurale Masculin.* מצודים munitiones, *S.* ἀποτείχισμα, vallamentum, *LXX.* χάρακας, aggeres, *Eccles.* 9. 14. *Plurale fœminin.* מצדות munitiones; *S.* φρούρια, præsidia; *LXX.* κρεμαστὰ, pensilia; *Alius*, τοῖς ὀχυρώμασι, munimentis, *Jud.* 6. 2.

מצה exprimere, exsugere. וימץ *A. S. Th.* ἐστράγγισε, stillare fecit; *LXX.* ἔσταξε, stillavit; *Alius*, ἀπέῤῥυη, compressit. *Jud.* 6. 38. מצית *Aquila*, *Sym. Theodotio*, ἐξεστράγγισας, exsorbuisti, *vel* exstillare fecisti. *Hesai.* 51. 17. *ubi LXX.* ἐξεκένωσας, evacuasti; *Vulgata*, potasti usque ad fæces.

Niphal, exprimi. *Convenit cum* מצץ

מצח *Aquila*, *Symm. Th.* ὄψις, facies, aspectus. *Jer.* 3. 3. *Item Aq. S.* μέτωπον, frons. *Ezech.* 3. 7. *Alii omnes*, frons. *Plurale*, מצחות frontes.

מצחה frontale. 1. *Reg.* 17. 6. *Sed longe opposita significatione LXX.* κνημὶς, ocrea. *Alii*, tibiale.

מצץ exprimere. *A. Sym. Th.* ἐκστραγγίζειν, exstillare facere, exprimere. *Exempla vide supra in* מצה *ad quam radicem etiam refertur. Item*, στραγγίζειν, exprimere. *A. S. Jud.* 6. 38.

מצה ἄζυμος, azymus. *A. Th.* ἄζυμον, azymum, infermentatum. *Plurale*, מצות infermentata.

מצה *A. S.* μάχη, pugna. *Proverb.* 15. 10. *ubi LXX.* κακὰ, mala; *Vulg.* jurgia.

מצר *Vide in* צרר

מקל baculus, virga. *LXX.* ῥάβδος, virga, βακτηρία, baculus. *Item*, λέπισμα, virga, *seu* virga decorticata. *Plurale*, מקלות virgæ.

מקק *Niphal*, נמק tabescere, contabescere, tabefieri. ימקו *A. S. LXX. Th.* τακήσονται, tabescent. *Levit.* 26. 39. *ubi Vulg.* affligentur.

Hiphil, tabefacere.

מר stilla, gutta *Hesai.* 40. 15. *ubi A.* λεπτὸν, minutum, *LXX.* σταγὼν, stilla.

מרא *Hiphil*, המריא extulit se. *Job* 39. 21. *Chaldaice*, volare.

מריא pingue, saginatum. *Aq.* σιτευτὸν, saginatum. 2. *Reg.* 6. 13. *ubi Symmachus*, πρόβατον, ovis, *LXX.* ἄρνες, agni. *Sæpe LXX.* ἄρνες, agni; *semel* מריא ταῦρος, taurus. *Plur.* מריאים pingues, saginati. *Semel LXX.* ἐπιφάνειαι, apparitiones, ostentationes, *quasi ex* ראה vidit, *Amos* 5. 22.

מרא *Chaldaice*, dominus.

מרג מורג traha, tribula. *LXX.* τροχὸς, rota, *&* *semel*, ἄροτρον, aratrum.

מרד rebellare, rebellem esse. *LXX.* ἀποστῆναι, abscedere, absistere, ἀποστατεῖν, deficere, ἀποστραφῆναι, avertere se, averti, αὐτομολεῖν, transfugere, ἀθετεῖν, prævaricari, ἀπειθεῖν, immorigerum esse, παραπικραίνειν, exacerbare, irritare.

מרד rebellio. *LXX.* ἀπόστασις, defectio, desertio. *Adjectivum fœmininum Chaldaice* מרדתא rebellis *urbs*.

במרדי *Symmachus*, ἀπόσται, apostatæ, rebelles. *Job* 24. 12.

מרדות rebellio, contumacia.

מרודים exules, afflicti, ejecti *ut rebelles*, *LXX.* ἄστεγοι, qui sunt sine tecto & domo. *Hesai.* 58. 7. *Alii deducunt a* רוד

מרה *Sym.* παραπικραίνειν, exacerbare. *A.* προσερίζειν, contendere, litigare. *Exod.* 23. 21. *&* *alibi. S.* ἀπειθεῖν, non obtemperare, rebellare. *Psal.* 104. 28. *Symmachus*,

machus, ἀντιλαλεῖν; contradicere. *Psalm.* 138. 20. *Aq.* ἀντιλέγειν, *Idem. Psal.* 138. 20. *Sym.* φιλονεικεῖν, contendere. *Psal.* 77. 17.

Hiphil, exacerbare, rebellare in aliquem. *Aliquando*, mutare.

מרי *Sym.* ἐρεθισμὸς, irritatio, *Theod.* παραπικρασμὸς, irritatio, exacerbatio, *Prov.* 17. 11.

מרי *Aquila, Symm. Theod.* ἐριστὴς, *Ezech.* 44. 6. *S.* προσερειστὴς, contentiosus, litigiosus. *Ezech.* 12. 3. *A. S. Th.* φιλόνεικος, contentiosus, *Ezech.* 44. 6.

מרי κατόδυνοι, mœsti. *Theod. Jud.* 12. 25.

מורה ξύρον, novacula. *Incert.* 13. 5. *ubi Aq. vertit*, φόβος, timor, *ac si legisset* מרא *LXX. Theod.* σίδηρος, ferrum.

מרתים *A.* παραπικραίνοντες, exacerbantes. *Alii*, rebelliones, *Jerem.* 50. 21. *Alii volunt esse nomen proprium.*

מרח conterere, contundere. *LXX.* καταπλάττειν, emplastrum imponere.

מרוח μόνορχις, *LXX.* *Alii vero*, attritus testiculo. *Levit.* 21. 20.

מרט pilos evellere, depilare. *Metaphorice*, expolire; extergere. *LXX.* τίλλειν, evellere, μαδαρῶν, decalvare. למרטים depilantibus, *Alii*, vellentibus, *LXX.* εἰς ῥαπίσματα, ad alapas, *Hesai.* 50. 6.

Niphal, glabrum effici. *LXX.* μαδίζειν, calvum esse.

Pual, depilatum *vel* extersum esse.

מריט *Chald.* evulsæ, depilatæ.

מרץ *Niphal*, נמרץ roborari, acrem & vehementem esse. נמרצו *Aquila*, ἐμοχθηρώθησαν, improbi fuerunt. *Job* 6. 25. *ubi LXX.* ἔοικε φαῦλα, videntur vilia; *vel* improba; *Alius*, ἔοικε λυπηρά, videntur tristia; *Vulgata*, detraxistis.

Hiphil, robustum *vel* acrem reddere. ימריצך *Theod.* παρενοχλήσει σοι, molestum tibi erit; *Alii*, roborabit te, *Job* 16. 3.

מרק tergere, expolire. *LXX.* ἐκτρίβειν, defricare.

Pual, extergi, defricari.

מרק jus, jusculum.

מרוקים mundationes *vel* curationes.

תמרוק mundatio, strigilis. *LXX.* σμῆγμα, smegma, pigmentum. *Plurale constructum*, תמרוקי mundationes, munditiæ, *LXX.* σμήγματα, pigmenta.

מרר amarum esse.

Niphal, amarescere.

Piel, amarum reddere, amaritudine afficere. וימררו *Incert.* παρεπίκραινον, exacerbabant, *LXX.* κατωδύνων, dolore afficiebant, *Vulg.* ad amaritudinem perducebant. *Exod.* 1. 14. ממר *Aquila, S.* πικραίνων, exacerbans: *illam nempe vocem pro participio Hiphil habent.* *Prov.* 17. 25. *ubi LXX.* ὀδύνη, dolor, *& sic etiam Vulgata; Theodotio*, πικρασμὸς, exacerbatio.

Hiphil, exacerbare, amarum reddere.

Hithpael geminatâ syllabâ, exacerbare se.

מר *Aquila, Symmachus*, πικρὸς, amarus. *Vide in Lexico Græco. Item Sym.* παραπικρασμὸς, exacerbatio. מרה amara: *dicitur & מרא cum Aleph pro He.* מר *Aquila; Symmach. Th.* πικρῶς, amare. *Hesai.* 33. 7. *Plurale*, מרים amari, *vel* amara.

ממר *Th.* πικρασμὸς, amaritudo. *Prov.* 17. 25. *Vide supra in Piel.*

מרה *A. Th.* πικρία, amaritudo. *Prov.* 14. 10.

מרי παραπικρασμὸς, exacerbatio. *Aq.* 1. *Reg.* 15. 23. *Ponitur & in* מרה

מרירות amaritudo.

מרירה *LXX. Th.* χολὴ, fel. *Hebræus Interpres*, ἰὸς, venenum. *Job* 20. 14.

מרירי amarus. *Deuter.* 32. 24. *Sumitur singulariter, interdum etiam pro plurali constructo.*

מררים amaritudines, res amaræ. *Deut.* 32. 32.

מרירי *A.* πικραμμοὶ, amaritudines. *Job* 3. 5.

ממררים amaritudines. *Job* 9. 18.

תמרורים amaritudines. *Jerem.* 31. 15. *Item Symm.* μεταβολαὶ, transmutationes. *Jerem.* 31. 21. *ubi LXX.* τιμωρίαν, castigationem, *Vulgata*, amaritudines, *Alii*, cumulos altos. *Vide etiam in* תמר

משה extraxit, eduxit. *LXX.* ἑλκύειν, trahere, & προσλαμβάνειν, assumere. *Hinc* משה Moyses, *ab eductione*, ex aqua fluminis.

משי *Aquilæ prima Editio*, ψηλαφητὸν, palpabile; *secunda*, ἀνθιμον, floridum. *Ezech.* 16. 8. *Symm.* ἐπένδυμα, indumentum. *Ezechiel.* 16. 8. *& mox* πολύμιτον, polymitum. *Ezech.* 16. 13. *LXX.* τρίχαπτον, e capillis textum. *Th.* μεσὶ, *vel* μεσεὶ, *Alii*, sericum, *Alii*, vestis conchiliata, murice tincta. *Vide notam nostram ad Ezech.* 16. 8.

משח ungere. וימשח *Aquila*, ἤλειψεν, unxit; *S. Th.* ἔχρισεν, unxit. *Levit.* 8. 11. משחו *Aquila*, ἤλειψαν, unxerunt. 3. *Reg.* 3. 1. *& Psalm.* 44. 8. *Et sic semper Aquila verbum* משח ἀλείφειν; *Symmachus autem & Theodotio* χρίειν *vertunt. LXX. passim* χρίειν, *ter* ἀλείφειν.

משוח *participium; Aquila, Symmach.* κεχρισμένος, unctus. *LXX.* καθεσταμένος, constitutus. 2. *Reg.* 3. 39. משחים בשמן *Aq.* ἀναμεμιγμένας ἐν ἐλαίῳ, mixtas in oleo *collyras*; *LXX.* κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, uncta in oleo *lagana*; *Th.* ἀναπεποιημένας, confectos. *Exod.* 29. 2.

Niphal, unctum esse.

משיח *A.* ἠλειμμένος, unctus. 1. *Reg.* 3. 35. *& passim. Item A.* ἀλειφθεὶς, unctus. *Levitic.* 6. 22. *in Append. bis etiam Aquila cum Symmacho & Theodot.* χριστὸς; Christus, *nempe Psalm.* 88. 52. *& Habac.* 3. 18. *Symmachus semper* χριστὸς, Christus, *& similiter Septuaginta Interpretes perpetuo.* משיח *usu communi dicitur* Christus & Messias. *Plurale constructum*, משיחי Christi, uncti.

משחה משחת *A.* ἄλειμμα, unctio. *S.* χρίσμα, unctio. *Levit.* 21. 12. *S. Th.* χρίσις, unctio. *Exod.* 35. 7. *Th.* τὸ χριστὸν, unctum, quod unctum est. *Levit.* 21. 12.

ממשח unctio.

משח *Chald.* oleum.

משך *Aq. S.* ἑλκύειν, trahere, extrahere. *Job* 40. 20. *& alibi. S.* ἕλκειν, trahere. *Cant.* 1. 4. משכים *S.* διδάσκοντες, docentes; *Th.* ἐπισπώμενοι, attracti: *sed hic videtur active usurpari*, trahentes; *LXX.* ἕλκοντες, trahentes, *vel secundum aliam lectionem*, ἐνισχύοντες, prævalentes; *Vulg.* qui exercitum ducerent; *Jud.* 5. 14. *Item*, משכים *A. Th.* ἕλκοντες, trahentes; *S.* ἑλκόμενοι, attracti; *LXX.* θηλυμανεῖς, furentes in fœminas; *Vul.* emissarii. *Jerem.* 5. 8.

Niphal, protractum esse.

Pual, distractum esse.

משך tractus, tractio, acquisitio. *Aq.* γλυκὺ, dulce; *LXX.* ἕλκυσον, trahe. *Job* 28. 18. *Alii adverbialiter sumunt, & explicant*, protracte, *sive* diu. *Est etiam nomen proprium filii Japhet* Mesech; *& gentis quam quidam putant esse Moscovitas.*

משכת *Symm.* φραγμὸς, sepes. *Prov.* 15. 19. *Vide in* שוך

משל dominari, dominium habere, imperare. *A. S.* ἐξουσιάζειν, dominari, imperium habere. *Exempla vide in Lexico Græco. Th.* ἄρχειν, imperare. *Gen.* 4. 7. *Item*, parabolice loqui, parabolis & proverbiis uti.

Niphal, נמשל comparatus est, similis factus est. ונמשלתי *Sym.* ὁμοιωθῶ, assimiler; *LXX.* ὁμοιωθήσομαι, assimilabor; *Hieronymus*, comparer. *Psalm.* 27. 1.

Piel, parabolas facere.

Hiphil, dominari, *vel* dominum constituere. *Item*, comparare, assimilare.

משל *A. S.* ἄρχων, princeps. *Psalm.* 104. 10.

משל *A. S. Th.* παραβολὴ, parabola. *Job* 17. 10. *& alibi. Symmac.* παροιμία, proverbium. 1. *Reg.* 24. 14. *Item*, similitudo, sententia. *LXX. aliquando*, προοίμιον, proœmium, *&* θρύλλημα, rumor, fabula. *Plurale*, משלים parabolæ.

משל *A. S. Th.* ἐξουσία, potestas, dominium. *Exempla vide in Lexico Græco.*

ממשל *S.* ἐξουσιαστὴς, dominator. *Jerem.* 51. 46.
ממשל dominatio.
ממשלת ἐξουσία, poteſtas, dominium. *A. Th. Gen.* 1. 16. *ubi Symmachus*, לממשלת εἰς τὸ ἡγεῖσθαι, ad dominandum. *Gen.* 1. 16. *Plurale*, ממשלות dominia.

משק *Aquila*, ὁ ποτίζων, potans. *LXX.* μάσεκ. *Gen.* 15. 2. *Vide in* שקק
ממשק derelictio, locus derelictus. *LXX.* καῦμα, æſtus. *Sophon.* 2. 9.

משש *LXX.* ψηλαφᾷν, tangere, palpare. *Aliquando* ἐρευνᾷν, ſcrutari.
Piel, palpare, contrectare.
Hiphil, palpare.

מתג *Aquila*, *Theod.* κημὸς, camus. *Prov.* 26. 3. *Sym.* φιμὸς, capiſtrum, *ibidem. S. item*, χαλινὸς, frænum. *Heſai.* 37. 29. *Symm. metaphorice*, ἐξουσία poteſtas. 2. *Reg.* 8. 1. *ubi Aquila*, χαλινὸς, frænum.

מתה *unde* מתים homines. *LXX.* οἱ ἄνδρες, viri; *Alia lectio*, οἱ ἰσχύοντες, fortes. *Heſai.* 3. 25. *Item ſignificat totam multitudinem virorum, mulierum & parvulorum.*

מתח *LXX.* διατείνειν, extendere. *Heſai.* 40. 22. *Hodierna quoque Lexica*, oſtendere.
אמתחה σάκκος, ſaccus. *S. Gen.* 42. 27. *LXX.* ſemper, μάρσιππος, marſupium, ſaccus. *A.* θύλακος, vas. *Gen.* 42. 27. *in Append. Plurale*, אמתחות ſacci.

מתי *A. Th.* πότε, quando? *Job* 7. 4. עד מתי quouſque? uſquequo? למתי ecquando?

מתן מתנים *S.* λαγόνες, lumbi, renes. *Job* 12. 18. & *alibi. S.* ὀσφὺς, lumbi, renes. 3. *Reg.* 12. 12. & *alibi. Aq. Th.* νῶτος, dorſum. *Prov.* 30. 31. & *alibi. LXX. paſſim*, ὀσφὺς, lumbi; *bis* νῶτος, dorſum, & *ſemel*, ἰσχὺς, fortitudo.

מתק dulcem eſſe, ſuavem eſſe, dulceſcere. ומתק *A.* καὶ γλυκαίνει, & edulcat; *ſive*, & ſuaviter diſponit *amicum*; *Vulgata*, dulcoratur. *Prover.* 27. 9. *ubi alii nomen eſſe putant*, & dulcedo.
Hiphil, המתיק dulce reddere, dulce facere. יחדו נמתיק סוד *Aq.* ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον, ſimul dulce miſcebamus ſecretum; *S.* κοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν, commune miſcebamus dulce colloquium; *LXX.* ἐπὶ ταυτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, ſimul mecum dulces capiebas cibos; *Hieronymus*, ſimul habuimus dulce ſecretum. *Pſal.* 54. 15.
מתוק γλυκὺς, dulcis. *Theod. Jud.* 14. 4. γλυκύτης, dulcedo. *S. Th. Prov.* 16. 24.
מתק dulcedo.
ממתקים dulcedines. *Cant.* 5. 16.

נ

נא quæſo, obſecro, nunc. *Aquila, Symm. Theodotio*, δή, utique, agedum. *Heſai.* 1. 18. & *alibi. Sym.* ἀξιῶ, quæſo, rogo. 1. *Reg.* 15. 25. *ſemel ſignificat* crudum, cruditas, *LXX.* ὠμὸν, crudum. *Exod.* 12. 9.
אנה quæſo, obſecro. *Hinc factum putant* נא *per apocopen.*

נאד uter. בנאדך *Symmachus*, *LXX.* ἐνώπιόν σε, in conſpectu tuo. *Pſalm.* 55. 9. *ubi Hieronymus item* in conſpectu tuo; *Alii*, in utre tuo. *Plural.* נאדות utres.

נאה pulcrum & decorum eſſe, convenire, decere. *Per commutationem* ה *tertiæ radicalis in* ו *dicitur* & נאוה, לא־נאוה *Symmac.* οὐ πρέπει, non decent; *LXX.* οὐχ ἁρμόσει, non convenient. *Proverb.* 17. 7. *Itemque Prov.* 19. 10. *ubi LXX.* οὐ συμφέρει, non conferunt.
נאות *Aquila*, *Symmachus*, ὡραιότης, decor, *Pſalm.* 22. 2.
נוה amœnus, pulcher, elegans. *Vide in* נוה
נות *Sym.* δίαιτα, manſio, requies, locus, *ſæpe. A.* ὡραῖος, decorus. *Item ſæpius*, ὡραιότης, decor. *Vide in* נוה

נאם εἶπε, dixit & ἔφη, dixit, *paſſim. Hinc quidam Hebræi derivatum putant* נאמנים eloquentes, facundi, *S.* ἀπλάνητοι, qui errare nequeunt, *Job* 12. 20. *Vide in* אמן

נאף *LXX.* μοιχᾶσθαι, adulterari. *Item* adulterare, mœchari. *LXX. item* μοιχεύειν, adulterare.
Piel, adulterare, *vel* adulterari. *Participium plurale Piel*, מנאפים μοιχοὶ, mœchi. *A. Th. Jerem.* 23. 10.
נאפים adulteria.
נאפופים adulteria. *Oſee* 2. 2.

נאץ ſprevit, contemſit. נאצו *Aquila*, διέσυρον, detrahebant, detrectabant; *Symmachus*, *Theod.* παρώξυναν, irritaverunt; *LXX.* ἐμυκτήριζον, ſubſannabant. *Prov.* 1. 30.
Piel, נאץ contemſit, irritavit, provocavit. נאץ נאצת *A.* διασύρων διέσυρας, convitiando convitiari feciſti; *S.* βλασφημῆσαι ἐποίησας, blaſphemare feciſti. *LXX. in Hexaplis*, παροξύνων παρώξυνας, excitans excitaſti; *LXX. aliter*, & *Theodotio*, παροργίζων παρώργισας, irritans irritaſti, 2. *Reg.* 12. 14. נאץ *Aq.* διέσυρε, detraxit, *S. LXX* παρώξυνε, exacerbavit; *Hieronymus*, blaſphemavit, *Pſal.* 10. *ſecundum Hebræos*, 3. *Aquila* ſæpe διασύρειν, detrahere, & *aliquando Symmachus*. *Vide in Lexico Græco.* ינאץ *S.* περιυβρίσει, vituperabit; *LXX.* παροξυνεῖ, irritabit; *Hieronymus*, blaſphemabit. *Pſal.* 73. 10.
Hithpael, irritari, exacerbari.
נאצה irritatio, contumelia. *LXX.* παροργισμὸς, irritatio, & ὀργὴ, ira, *item* βλασφημία, blaſphemia. *Plurale*, נאצות irritationes, contumeliæ.

נאק gemuit. *Convenit cum* אנק *litteris tranſpoſitis. Ibi vide.*
נאקה gemitus. *A. Sym.* οἰμωγὴ, gemitus, ejulatus; *LXX.* στεναγμὸς, gemitus, *Exod.* 2. 24. *in Appendice. Plurale*, נאקות gemitus, clamores.

נאר *Piel*, deteſtari. *LXX.* ἀποτινάσσειν, excutere. *Threnorum* 2. 7. *Iidem alibi* καταστρέφειν, evertere, *Hieronymus*, attenuare, *Pſalm.* 88. 40.

נבא *Niphal*, προφητεύειν, prophetare, *Omnes.*
Hithpael, *item* prophetare.
נביא προφήτης, propheta, *Omnes paſſim. Aq. Sym.* προφητεύων, prophetans. 1. *Paral.* 25. 3. *Plur.* נביאים prophetæ. *Fœmininum* נביאה προφῆτις, propheteſſa. *Chaldaice*, נביאה propheta. *Plurale*, נביאיא prophetæ.
נבואה προφητεία, prophetia. *Conſtructum* נבואת prophetia.

נבה *item commutato* א *in* ה prophetare.
Niphal, prophetare.
Hithpael, prophetare facere, *vel* prophetare.
נבוב *Vide in* בוב
נבובה *Chald. Vide in* בזה

נבח *LXX.* ὑλακτεῖν, latrare. *Heſai.* 56. 10. *Semel reperitur in Bibliis.*

נבט *Piel*, *vel ſecundum alios Niphal*, intueri, reſpicere, נבט ἐμβλέψονται, intuebuntur, inſpicient. *Heſai.* 5. 30.
Hiphil, הביט, inſpicere, intueri. ודבטת *A. Th.* καὶ ἐπιβλέψεις, & inſpicies; *S.* καὶ ὄψει, & videbis, 1. *Reg.* 2. 32. תביט *A.* ἐπιβλέπεις, reſpicis; *S.* ἐποπτεύεις, reſpicis; *LXX. Th.* κατανοεῖς, conſideras. *Pſal.* 10. *ſecundum Hebræos*, 14. *Item*, ἀποβλέπειν, aſpicere. *Aq. S. Vide in Lexico Græco.*

מבט reſpectus. *Alii*, exſpectatio *vel* fiducia. *Hieronymus*, ſpes.

נבל cadere, concidere, decidere, diffluere. יבול *A.* ἀποῤῥεύσει, defluet, *& sic Hieronymus. Symm. LXX.* πεσεῖται, cadet, *Hesai.* 34. 4. *Eamdem vocem Aquila* ἀποπεσεῖται, decidet; *LXX.* ἀποῤῥυήσεται, defluet. *Psal.* 1. 3. נבלה *Symmac. Theodotio*, κατεῤῥίφη, dejecta est, *Hesai.* 24. 4. *Item* נבל emarcescere, flaccescere, corrumpi. *Item*, stultescere, stulte agere.

Piel, vilipendere, turpitudine afficere; *LXX.* ἀτιμάζειν, inhonorare, ignominia afficere.

Hiphil, decidere, defluere, flaccescere.

נבל *Aquila*, ἀποῤῥέων, effluens. *Psal.* 13. 1. *& passim. Symmachus*, ἄφρων, stultus, insipiens. *Psal.* 38. 9. *& alibi. Symm. item* μωρὸς, stultus. *Prov.* 17. 21. *Theod.* ἀναίσθητος, sine sensu. *Job* 36. 16. *Plurale*, נבלים stulti, insipientes.

נבלה *Aquila*, ἀποῤῥέουσα, effluens. *Job* 2. 10. *Alii*, stulta, insipiens. *Plur.* נבלות stultæ, insipientes. *Item A.* ἀπόῤῥευσις, defluxus. 1. *Reg.* 25. 25. *& alibi. Alii*, stultitia. *Incert.* ἀφροσύνη, *Jud.* 20. 6.

נבלות stultitia, insipientia.

נבלה θνησιμαῖον, νεκρὸς, cadaver. *A.* νεκριμαῖον, morticinum, cadaver. *Deut.* 14. 8. *in Appendice.*

נבלת *Aq. S.* ἀπόπτωμα, lapsus, *sive*, quod cadit. *Hesai.* 34. 4.

נבל *Aq.* ἀμφορεὺς, amphora. 1. *Reg.* 1. 24. *& alibi.* ἀσκὸς, uter. *S.* 1. *Reg.* 25. 18. κεράμιον, vasculum. *Incert.* 2. *Reg.* 16. 1. *Item servato nomine* νέβελ, nebel, *S.* 1. *Reg.* 1. 24. *Item*, uter, lagena.

נבלים *A. LXX.* κέρατα. *Sym.* κεράσματα, mixtiones. *Jerem.* 48. 12. *S.* ὄργανα, instrumenta. *Job* 38. 37. *Alii*, utres.

נבל *A. S.* νάβλα, nabla, *instrumentum musicum. Legitur &* ναύλη, ναῦλα. *Psalm.* 150. 3. *&* ναῦλος. *Vide Lexicon Græcum. Plural.* נבלים nablia, *vel* nablæ, *instrumenta musica.*

מבול *Aquila, Symmachus, LXX.* κατακλυσμὸς, diluvium. *Psal.* 28. 10.

בול Bul, *mensis octavi nomen, qui Octobri nostro respondet. Sic dictus, quod tunc fruges & folia arborum effluant, & decidant.*

נבע ἀναβλύζειν, scaturire. *Item*, eructare, נבע *A. S.* ἀναβλύζων, scaturiens; *LXX.* ἀναπηδύει, scaturit, *Th.* ἀνομβρῶν, effundens. *Vulgata*, redundans. *Proverb.* 18. 14.

Hiphil, eructare, scaturire facere. אביע *A. Theod.* ἀναβλύσω, scaturire faciam; *LXX.* προήσομαι, proferam. *Prov.* 1. 23. יביע *Aq. Sym.* ἀναβλύει, scaturire facit; *LXX.* ἀναγγέλλει, annuntiat, *Vulgata*, ebullit, *Prov.* 15. 2. יביע *Symmac. LXX.* ἐρεύγεται, eructat, *Ps.* 18. 3. אביע *A.* ὀμβρήσω, pluam; *Symmach.* ἀναβλύσω, scaturire faciam; *LXX.* φθέγξομαι, loquar, *Psalm.* 77. 2.

מבוע scatebra, scaturigo, *LXX.* πηγὴ, fons. *Plurale constructum* מבועי scaturigines.

נברשא *Chaldaicum: emphatice vero dicitur* נברשתא *Chald.* lychnuchus, lucerna. *Dan.* 5. 5.

נגב *Aquila*, λὶψ, meridies, auster. 3. *Reg.* 7. 39. *S.* μεσημβρία, meridies. 1. *Reg.* 20. 41. *& alibi. Alii*, νότος, auster. *Vide in Lexico Græco.* הנגבה *A:* νότονδε, εἰς νότον, in austrum. *Gen.* 12. 9.

נגד *Aq. S. LXX. Th.* κατέναντι, e regione, coram, contra, ex adverso. *Vide Lexicon Græcum.* לנגד ἄντικρυ, e regione. *S. Gen.* 2. 18. *in Appendice, & alibi.* מנגד e regione, נגדה coram, נגדו ex adverso sui.

נגד *Chald.* traxit se, manavit, profluxit.

הגיד *Hiphil*, ἀπαγγέλλειν, nuntiare, annuntiare, *Omnes passim. Item* ἀναγγέλλειν. *Incert.* 3. *Reg.* 14. 3. *Item*, renuntiare, indicare, exponere, narrare, referre.

Hophal, nuntiatum est, enarratum est.

נגיד antistes, præsul, princeps. *S.* ἡγεμὼν, dux. *Ps.* 75. 13. נגידים ἡγεμόνων, ducum; *LXX.* ἀρχόντων, principum. *Psalm.* 75. 13. נגידים *Symmachus, Theodotio*, ἡγεμονικὰ, imperatoria. *LXX.* σεμνὰ, præclara verba. *Prov.* 8. 6.

נגה λάμπειν, splendere. לא־יגה *S. LXX.* οὐκ ἀποβήσεται non procedet, *forte* non continget; *Th.* οὐ λάμψει, non splendebit. *Vulgata etiam*, non splendebit, *Job* 18. 5.

Hiphil, splendere facere, splendidum reddere. יגיה *LXX.* ἐκλάμψει, illuminabit; *Incertus*, ἀναλάμψει, illucebit. 2. *Reg.* 22. 29.

נגה *Aquila, Symmac. Theodotio*, φέγγος, splendor; *LXX. item*, φῶς, lux, αὐγὴ, splendor, λαμπρότης, splendor, τηλαύγησις, illustratio, ἀνατολὴ, oriens. *Item* διαύγασμα, splendor. *Incert. Habac.* 3. 4. *Plurale*, נגהות splendores.

נגח ferire, petere, impetere cornibus. *LXX.* κερατίζειν, cornu petere.

Piel, cornu petere.

Hiphil, item cornu petere.

נגח cornupeta. *LXX.* κερατιστὴς, cornupeta *bos*.

נגן pulsare *instrumentum musicum. LXX.* ψάλλειν, psallere: *& semel*, κιθαρίζειν, citharizare, citharam pulsare. נגנים *Aquila, LXX.* ψάλλοντες, psallentes; *Sym.* αἱ μελῳδοὶ, modulatrices. *Ps.* 67. 26. *Legitur ibi* τοῖς μελῳδοῖς; *sed forte legendum* τοῖς μελῳδοῖς, modulatoribus.

Piel, pulsare *musicum instrumentum.*

נגינה fidium pulsatio, modulatio, instrumenta musica. *Plurale*, נגינות pulsationes, modulationes, *vel* ipsa instrumenta musica. *Aq. Th.* ψαλμοὶ, Psalmi; *Symm.* ψαλτήρια, psalteria, *sæpe in titulis Psalmorum.*

מנגינה *Incert.* ψαλμὸς; *Alii*, modulatio. *Threnorum* 3. 63.

נגע tangere, attingere. *Item*, lædere, percutere, plagis afficere. ותגע *Symm.* καὶ ἁψαμένη, & tangens; *LXX.* καὶ προσέπεσε, & procidit; *Th.* ἥψατο, & tetigit; *Exod.* 4. 26. ויגע *Aquila*, καὶ ἅψεται, & attinget; *S.* κατακρατήσῃ, & occupaverit; *LXX.* ἁπτέσθω, tangat; 2. *Reg.* 5. 8. נגוע *Symmac.* μυκτηριζόμενος, subsannatus; *LXX.* μεμαστιγωμένος, flagellatus, *Psalm.* 72. 14.

Niphal, se percussum fingere *in sensu Hithpael*, *Jos.* 8. 15.

Piel, percutere, plagis afficere. וינגע *Aq.* ἥπτετο, tangebat, plagis afficiebat; *LXX.* καὶ ἤτασεν, & probavit, *sive*, & afflixit, *Gen.* 12. 17. *in Appendice.*

Pual, plagis affici.

Hiphil, pertingere facere, admovere, conjungere. *Item*, deturbare, dejicere: *& intransitive*, pervenire, pertingere. לא יגעו *Symm.* μὴ ἐγγίσαι, non appropinquent; *LXX.* οὐκ ἐγγιοῦσι, non appropinquabunt. *Ps.* 31. 6. הגיעה *A.* κατηλώτηκεν, devenit *vita mea*; *Symm.* ἥψατο, attigit; *LXX.* ἤγγισε, appropinquavit; *Hieronymus*, descendit, *Ps.* 87. 4. מגיע *S.* συμβαίνει, contingit, *LXX.* φθάνει, occurrit, advenit, *Eccles.* 8. 14.

נגע *S.* πληγὴ, plaga. *Psal.* 37. 12. *Aq. S.* ἀφὴ, plaga. *Exod.* 11. 1. *& sæpe. Item S.* μάστιξ, flagellum. *Proverb.* 6. 3. *Plurale*, נגעים plagæ.

נגף cædere, percutere, verberare, plagis afficere. *Item*, offendere, impingere. ויגף *S.* καὶ ἐπάταξε, & percussit; *LXX.* καὶ ἔθραυσε, & fregit, & percussit, 2. *Reg.* 12. 15. יגף *Aq.* θραύσῃ, fregerit; *LXX.* παίσῃ, percusserit, 1. *Reg.* 26. 10.

נגף *Niphal*, *A.* θραυόμενον, fractum, *aut* attritum; *S.* τροπούμενον, fugatum, in fugam versum; *LXX* ἐπὶ κοπίδα, in occisionem; *Vulgata*, corruentem, *Deut.* 28. 27. וינגף *S.* καὶ ἐτροπώθη, fugatusque est; *& sic etiam Vulgata*; *LXX.* καὶ ἔπταισεν, & cecidit, 2. *Reg.* 2. 17.

Hithpael, lædere se; *vel* lædi, offendi.

נגף plaga. *A.* θραῦσις, fractio, percussio. *Sym. Th.* πρόσκομμα, offensio. *Hesai.* 8. 14. *LXX. passim*, πληγὴ, *&* πτῶσις; *interdum*, θραῦσις, *semel*, συνάντημα, occursus, calamitas, *& voces synonymas adhibent.*

מגפה *Symmachus*, πληγὴ, plaga. *Exod.* 9. 14. *ubi*

Aquila, θραῦσις, fractio, percussio. *Incertus*, πτῶσις, ruina.

נגר *Niphal*, defluere, diffluere, diffundere se, effundere se, perfusum esse. נגרה *S.* ἐκτέταται, extensa fuit. *Hieronymus*, extenditur; *LXX. vero qui legerunt* נגדה *nempe* ד *pro* ר, *ut sæpe contingit*, ἐναντίον αὐτοῦ, contra eum, *Psal.* 76. 3. הנגרים *Sym.* καταφερόμενον, demissa aqua, delapsa. 2. *Reg.* 14. 14. *ubi Th.* ἐκχυνόμενον, effusa. *LXX.* καταφερόμενον, delabens.

Hiphil, diffluere facere, fundere, effundere. ויגר *S.* ὥστε ἕλκειν, ita ut trahant. *LXX.* καὶ ἔκλινεν, & declinavit; *Hieronymus*, & propinabit. *Psal.* 74. 9.

Hophal, effusus, profusus fuit.

נר fluxus, alveus. *LXX.* κονία, calx. *Job* 28. 4. *Alii putant esse participium a* גור accola, peregrinans, habitans.

נגש ἐγγίζειν, accedere, appropinquare, secedere. *Incert.* προσέρχεσθαι, accedere. *Levit.* 21. 23. *& alibi.*

Niphal, accedere juberi, appropinquare.

Hiphil, הגיש accedere jubere, adferre, offerre, adducere, admovere, sistere. הגישה־נא לי האפוד 1. *Reg.* 30. 7. *Hic variant Manuscripti: Regius unus sic habet. Aquila*, ἔγγισόν μοι τὴν ἐπωμίδα, admove mihi superhumerale: *Coislinianus Codex*, *A. S.* στῆσον πρός με τὴν ἐπωμίδα, applica ad me superhumerale; *& consequenter idem Codex. A.* προσέγγισον δή μοι τὸ ἐπένδυμα, admove utique mihi indumentum; *ita ut duas Aquilæ lectiones adferat Coislinianus, & tertiam ejusdem Regius: sed suspicor primam Coisliniani lectionem esse solius Symmachi; duas vero alias quæ Aquilæ nomen præferunt ex duabus ejus Editionibus excerptas esse.* והגישו *A. S.* καὶ ἄξεις αὐτὸν, & duces eum. *LXX.* προσάξει αὐτὸν, adducet eum. *Exod.* 21. 6.

Hophal, admoveri, offerri.

Hithpael, appropinquare. התנגשו *Symmac.* προσεγγίσατε, appropinquate; *LXX.* βουλεύσασθε, consulite; *qui forte aliud legerunt. Hesai.* 45. 20.

נגש *cum puncto sinistro in* ש *A. S.* εἰσπράττειν, exigere. *Job* 3. 18. *& alibi.* הנגש ἀπαιτοῦντος, repetentis, exigentis. *Theodot. Hesai.* 9. 14. *Item* exactionibus opprimere.

Niphal, arctatum esse, coarctari, opprimi.

נגש *A.* εἰσπράκτης, exactor. *Exod.* 5. 6. *& alibi. S.* ἐπαναγκάστης, exactor. *Job* 3. 18. *& alibi. Plurale*, נגשים exactores.

נד acervus. *Vide in* נוד

נדב *Aq. S. Th.* ἑκουσιάζεσθαι, sponte dare, sponte offerre. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Hithpael, sponte, *vel* spontaneum dare, *vel* offerre, voluntarie offerri. בהתנדב עם *Aq.* ἐν ἑκουσιασμῷ λαοῦ, in spontanea oblatione populi. *LXX. Th.* ἐν προαιρέσει λαοῦ, in proposito populi; *LXX. aliter*, ἐν τῷ ἑκουσιασθῆναι λαὸν, dum sponte se offerret populus. *Jud.* 5. 2.

נדיב *A. S. Th.* ἑκουσιαζόμενος, sponte offerens. *Vide Lexicon Græcum. Item A.* ἑκούσιος, spontaneus, libens. *Exod.* 35. 22. *S. Th.* ἄρχων, princeps. *Psalm.* 46. 10. *Item Th.* ἡγούμενος, dux. *Prov.* 17. 7. *S.* αὐθαίρετος, sponte agens. *Exod.* 35. 5. *Alii item*, voluntarius, spontaneus, ingenuus, liberalis, munificus. *Item* princeps. *Plur.* נדיבים voluntarii, principes. *Fœmin.* נדיבה ingenua, *vel* ingenuitas. *Plural.* נדיבות ingenuitates, res ingenuæ, munificæ. נדיבים *Symmac. Th.* ἡγεμονικά, imperatoria. *Prov.* 8. 6. נדיבות *Sym.* ἀρχοντικά, quæ principis sunt. *S. Hesai.* 32. 8.

נדבה *A.* ἑκουσιασμὸς, spontaneum donum *vel* oblatio. *Psalm.* 53. 8. *Alii*, voluntarium, voluntaria oblatio, voluntarium sacrificium. *Plurale*, נדבות voluntariæ oblationes.

התנדבות spontanea oblatio.

נדבך *Chald. Vide in* דבך

נדד vagari, evagari, movere se, errare, aberrare, fugere. נדדו *Aq. Th.* ἀνεχώρησαν, recesserunt; *LXX.* ἐξέστησαν, obstupuerunt; *Vulgata*, fugerunt, *Hesai.* 33. 3. *Eamdem vocem Sym.* ἀνεστατώθησαν, extorres facti sunt; *LXX.* πεφεύγασι, fugerunt; *Th.* μετεκινήθησαν, amoti sunt. *Hes.* 22. 3. נודד *Aquila, Th.* μεταναστεύων, transmigrans. *Jerem.* 48. 27. נודדת *S.* μετακινούμενος, transmigrans; *LXX.* ὅταν καταπετασθῇ, cum avolaverit. *Prov.* 37. 8.

נדד *Symmachus*, ἀναχώρησις, secessio; *LXX.* φυγαδεύων, fugiens. *Psal.* 54. 8. *Aquila, Theod.* μετανάστης, translatus. *Jerem.* 49. 5.

Hiphil, removere, *vel* fugare.

Hophal, fugari.

Hithpael, evagari, movere se. *Hujus conjugationis exempla possunt etiam referri ad* נוד

נדדים motus, jactationes.

נדה *Vide in sequenti radice.*

נדה *Piel*, procul amovit, ejecit, expulit, separavit.

נדה χωρισμὸς, separatio. *Th. Levit.* 12. 2. *Aquila*, ῥαντισμὸς, aspersio. ; *Symmac.* περιῤῥαντισμὸς, circumaspersio. *Zach.* 13. 1. *Incert.* μετακίνησις, transmotio, *Levit.* 15. 19.

נדח impulit, depulit, dispulit, vibravit.

Niphal, impelli, depelli. נדחה *A.* ἐξωσθῇ, expulsa fuerit; *LXX.* ἐκκρουσθῇ, expulsa fuerit. *Deut.* 19. 5. *in Appendice.* את־נדחו *S. LXX.* τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ; *Th.* τὸν ἀπωσμένον αὐτοῦ, ejectum suum, 2. *Reg.* 14. 13. נדחי *S.* τοὺς ἐξωσμένους, expulsos; *LXX.* τὰς διασποράς, dispersiones, *Psal.* 146. 2. *Sed hoc exemplum referunt ad radicem* דחה

Pual, impulsum esse.

Hiphil, impellere, expellere. הדיח *Aq. Symmach. Th.* ἐξῶσεν, expulit; *LXX.* ἐξώκειλεν, attraxit, protraxit, *Prov.* 7. 21. הדחתי *Th.* διέσπειρα, dispersi, *Jerem.* 29. 14.

Hophal, expulsum esse.

מדוחים depulsiones, expulsiones.

מדחה *Vide in* דחה

נדן *LXX.* κολεὸς, vagina. *Et sic omnes.* נדנים *Vide in* נדה

נדנה *Chald.* vagina. *Daniel.* 7. 5. *Item metaphorice*, corpus, *quod sit animæ quasi vagina gladio.*

נדף dispellere, depellere. *Sym.* ἐκπίπτων, decidens. *Job* 13. 25. *Incert.* ἐξωθούμενος, expulsus. *Levit.* 26. 36.

Niphal, depelli.

נדר εὔχεσθαι, vovere, precari.

נדר εὐχή, votum. *A. Psalm.* 60. 6. *& Alii, Symmac.* προσευχή, oratio. *Ibidem. Plurale*, נדרים vota.

נהג duxit, rexit, gubernavit, abduxit, abegit, deduxit, induxit. *Symmachus*, ἐπάγειν, inducere, *&* μετάγειν, traducere. *Eccles.* 2. 3. וינהגו *Aq.* ἀλλ᾽ ἤλασαν, sed moverunt. 1. *Reg.* 30. 2. *& 22. & alibi.*

Piel, ducere.

מנהג ductus. *S. Th.* ἀγωγή, ductus, *vel* incedendi modus; *A.* ἔλασις, incessus. 4. *Reg.* 9. 20. *incessus, id est, ambulandi modus & ratio.*

נהה lamentari, lamentum edere. *LXX.* θρηνεῖν, lamentari, *& semel*, ἐπιβλέπειν, inspicere.

Niphal item, lamentari.

נהי lamentum. *S.* μέλος, melos, melodia. *Michææ* 2. 4. *LXX. item*, μέλος, melodia, οἶκτος, miseratio, *& semel* σπουδή, festinatio.

נהיה lamentum.

נה *Idem.*

ני *Idem.*

נהל *Piel*, ducere, deducere leniter & commode. נהלת *S.* διεβάστασας, portasti; *LXX.* παρεκάλεσας, advocasti. *Exod.* 15. 3. תנהלני *A.* διαβαστάξεις με, gestabis me; *S.* τημελήσεις με, curabis me; *LXX.* διαθρέψεις με, enutries me. *Psalm.* 30. 4. מנהל *Symmach.* παρηγορῶν, qui consoletur; *LXX.* παρακαλῶν, qui consoletur; *Vulgata*, qui sustentet. *Hesai.* 51. 18.

Hithpael,

Hithpael, ducem se præbere, *vel* leniter incedere. נהלאה *Vide in* הלא

נהם *Aquila, Symmachus, Theodotio*, στενάζειν, gemere. *Prov.* 5. 11. *ubi LXX.* μεταμεληθῆναι, pœnitere. *Symmachus*, ἠχεῖν, sonare. *Hesai.* 5. 30. *ubi LXX.* βοήσει, *Theodotio*, βοήσεται, clamabit. *Alii etiam*, rugire, fremere.

נהם *Incert.* στεναγμὸς, gemitus. *Prov.* 19. 12. *LXX.* βρυγμὸς, fremitus. *Alii*, rugitus.

נהמה *Aquila*, βρυγμὸς, fremitus. *Psalm.* 37. 9. *ubi LXX.* στεναγμὸς, gemitus.

נהק *Symm.* στένειν, gemere. *Job* 6. 5. *ubi LXX.* κράζειν, clamare. *Item Symmachus*, ἠχεῖν, sonare. *Alii*, rudere.

נהר confluere. *Semper metaphorice de hominibus confluentibus dicitur. Mirum quantum in hac voce varient LXX. nam modo*, σπεύδειν, festinare, *modo* συναχθῆναι, congregari, *alibi* φωτισθῆναι, illuminari, *alibi* ἥκειν, venire; *demum*, φοβεῖσθαι, timere *vertunt*.

נהר ποταμὸς, fluvius, flumen; *mnes. Duale*, נהרים flumina, *& forma fœminina*, נהרות flumina. *Chald.* נהר, נהרא *&* נהרה flumen, fluvius.

נהרה splendor. *Job* 3. 4. *LXX.* φέγγος, splendor.

נהורא *Chald.* lux.

נהירו *Chald.* lux, *per apocopen ex* נהירות

נהר *Chaldaice*, splendere, lucere.

מנהרות *Theod.* μάνδραι, spelunca. *Jud.* 6. 2. *Alii item*, specus, speluncæ.

נוא הניא rupit, irritum fecit, fregit. *LXX.* ἀνανεύειν, abnuere, ἀθετεῖν, irritum facere, διαστρέφειν, pervertere.

תנואה abruptio, ruptura, fractura. *LXX.* μέμψις, reprehensio. *Plurale*, תנואות abruptiones.

נוב germinare, progerminare, fructum proferre, *& metaphorice*, eloqui. כי־ינוב *Symmac.* ἐὰν καρποφορῇ, si fructificaverint; *LXX.* ἐὰν ῥέῃ, si affluant. *Ps.* 61. 11. עוד ינובון *Aquila*, ἔτι γεννηματίζοντες, adhuc germinantes; *Sym. Th.* ἔτι καρποφορήσουσι, adhuc fructum ferent; *LXX.* τότε πληθυνθήσονται, tunc multiplicabuntur; *Quinta Editio*, ἔτι γεννηματίσουσι, adhuc germinabunt; *Sexta Editio*, ἔτι πληθυνθήσονται, adhuc multiplicabuntur. *Psal.* 91. 15.

Piel, ינובב בתלות, germinans virgines, *vel* germinare faciens virgines; *LXX.* εὐωδιάζων εἰς παρθένους, boni odoris in virgines; *Rabbinizantes*, facundas faciet virgines. *Zach.* 9. 17.

ניב proventus, fructus.

תנובה *Idem. Plurale*, תנובות proventus, fructus.

נוד vagari, errare, moveri, agitari, migrare, emigrare. *Item*, condolere. נודו (*veteres omnes legerunt* נודי, *& Massoretæ sic legendum notant*) *Aquila*, ἀναστατοῦ, abscede, demigra; *LXX.* μεταναστεύε, transmigra; *Hieronymus*, transvola. *Psalm.* 10. 1. לנוד *Sym.* συμπαθῆσαι, ad condolendum; *LXX.* παρακαλέσαι, ad consolandum. *Job* 2. 11. *Eamdem vocem*, *Sym. LXX.* συλλυπούμενον, condolentem. *Ps.* 68 21. מי ינוד לה quis lugebit cum ea? *LXX.* τίς στενάξει αὐτῷ; quis gemet eam? *Vulgata*, quis commovebit super eam caput? *Nahum.* 3. 7.

Hiphil, errare facere, commovere.

Hophal, amotum esse.

Hithpael, condolere.

נוד Nod, *nomen regionis.*

ניד motus, commotio.

נד *A. Th.* σωρὸς, acervus. *S.* ἀσκὸς, uter. *Psalm.* 32. 7. *& S.* ἄσκωμα, uter. *Jos.* 3. 13.

נד *Syrus & Hebræus*, ἀκατάστατος, instabilis, vagus. *Gen.* 4. 12.

מנוד agitatio, commotio. *Psalm.* 44. 15.

נוה inhabitare, manere. *Item*, pulcrum, *vel* decorum esse. לא ינוה *Sym.* οὐκ εὐπορήσει, *vel secundum aliam lectionem*, οὐκ εὐπραγήσει, non abundabit, *non prospere* aget; *LXX.* οὐθὲν μὴ περάνῃ, nihil perducet ad finem; *Vulgata*, non decorabitur; *Alii*, non habitabit. *Habac.* 2. 5.

Hiphil, habitare facere.

נוה *Aquila, Theodotio*, εὐπρέπεια, decor. *Vide in Lexico Græco. Exempla frequentia occurrunt. S.* καλλονὴ, pulcritudo. *Psal.* 78. 7. *A.* πραότης, mansuetudo. *Psalm.* 17. 36. *A. item*, ὡραῖον, speciosum. *Psalm.* 78. 7. *Aq. S. Th.* ὡραιότης, species, decor, *sæpe. Vide in Lexico Græco.* נוה habitaculum. *Alii*, caula. *S.* ἐν ταῖς οἰκήσεσι, בנוית 1. *Reg.* 19. 22. *Symmachus*, δίαιτα, vivendi ratio. *Psalm.* 82. 13. *Aq. S.* κατοικία, habitatio. *Osee* 9. 13.

Item נוה *Sym.* νομὴ, pascua. 2. *Reg.* 7. 8.

Cum נוה *significat*, decor, pulcritudo, species, *ex* נאה *derivatum putatur: nam hæ duæ radices sæpe confunduntur.*

Plurale mascul. constructum נוי habitacula: *fœminin.* נות nevoth, *holem postremo deficiente*, caulæ: *item* נאת *mutato* ו *in* א

נוח quiescere, requiescere, quiete agere, sedere, residere. וינח *Aquila*, ἀνεπαυσεν, requievit; *LXX.* κατέπαυσεν, quievit; *Vulgata*, sederunt, *Exod.* 10. 14. וינוחו *Reliqui*, ἐπαύσαντο, quieverunt; *LXX.* ἀνεπήδησε, resiliit; *Vulgata*, siluerunt, 1. *Reg.* 25. 9.

Hiphil, requiescere facere, quietem dare. הניח־לו *Incert.* κατέπαυσεν αὐτῷ, dedit requiem ei; *LXX.* κατεκληρονόμησεν αὐτὸν, hæreditare fecit eum. 2. *Reg.* 7. 1. הניחה *Incert.* ἐπανάπαυσον, quiescere fac; *LXX.* ἄφες, dimitte; *Vulg. similiter*, dimitte, *Jud.* 16. 26.

Hophal, הונח quies data fuit.

נוח *LXX.* κατάπαυσις, quies, *&* ἀνάπαυσις, requies.

נחת *Symmach.* πραότης, lenitas. *Eccles.* 9. 17. *&* ἀνάπαυσις, requies. *S. Eccles.* 4. 6.

ניחוח ἀνάπαυσις, requies. *Incert. & A. S. Th. sæpe. Exempla vide in Lexico Græco. Item Aq. S. Theod.* εὐαρέστησις, placabilitas. *Exod.* 29. 18. *& alibi. Plurale constructum*, ריח ניחוחיהם odores grati ipsorum. *Chald.* ניחוחין

הנחה quies, immunitas.

מנוח quies, requies, quietis locus. *Plurale constructum*, מנוחי quietes.

מנחה, מנוחה *Idem. Reliqui*, ἀνάπαυσις, requies. *Ps.* 94. 11. *Plurale*, מנוחות requies.

נוט *LXX.* σαλεύεσθαι, moveri; *Alii*, nutare, labi, ruere, declinare.

נול inquinare. *Hinc Chaldaicum*, נולו, נולי sterquilinium.

נום dormitare, dormiturire. לנום *A. LXX. Theod.* νυστάξαι; *Symm.* νυστάζειν, dormitare. *Hesai.* 56. 10.

נומה dormitatio.

תנומה *A. S. LXX. Th.* νυσταγμὸς, dormitatio. *Psal.* 131. 4. *Plurale*, תנומות

נוס fugere, aufugere, confugere, effugere. ונסנו *Incert.* φευξόμεθα, fugiemus, *Jos.* 8. 6. נס *Incert.* ἀνεχώρησεν, recessit; *LXX.* ἔφυγε, fugit, *Jud.* 4. 17.

Piel, נסס *S.* φεύγων; *LXX. item*, φεύγων, fugiens; *Vulgata*, profugus, *Hesai.* 10. 18. *Alii referunt ad radicem* נסס

Hiphil, הנים fugare, *A.* φυγαδεύειν, fugare. *Deut.* 32. 30. *LXX.* μετακινήσουσι, transmovebunt. הנים *Sym.* διέσωσεν, servavit, *quasi dicas*, effugere fecit. *Exod.* 9. 20. *in Appendice*, *ubi LXX.* συνήγαγεν, congregavit; *Vulg.* fecit consurgere.

Hithpael, להתנוסס *Aq.* τοῦ σημειοῦσθαι, ut significentur, *sive*, ut significationem *seu* signum habeant; *S.* εἰς τὸ ἐκφυγεῖν; *LXX.* τοῦ ἐκφυγεῖν, ut effugiant, *Psal.* 59. 6. *Itaque Aquila solus derivat ex* נסס vexillum *vel* signum erigere: *Alii ex* נוס fugere, *quos sequitur Hieronymus.*

מנוס fuga, effugium, perfugium. *Fœmin.* מנוסה fuga.

נוע movere se, moveri, agitari, vacillare, vagari,

abscedere, recedere. נע *Hebræus & Syrus*, σαλευόμενος, fluctuans; *LXX.* στένων, gemens; *Vulgata*, vagus, *Gen.* 4. 12. לנוע *Inc.* κινεῖσθαι, moveri; *LXX.* ἄρχειν, imperare; *Theodotio*, ἡγεῖσθαι, *principatum habere*, *Jud.* 9. 11. *& mox versu* 13. *Symmach.* κλονεῖσθαι; *LXX.* κινεῖσθαι, moveri. נעו *Sym.* ἀκατάστατοι ἐγένοντο, instabiles facti sunt; *LXX.* ἐσαλεύθησαν, commoti sunt; *Vulgata*, erraverunt, *Thren.* 4. 14.

Niphal, agitari, moveri.

Hiphil, movere, commovere, agitare. ואניעה *S.* καὶ ἐκίνησα ἄν, & movissem; *LXX.* κινήσω δὲ, movebo autem, *Job* 16. 4. הניעמו *Sym.* ἀναστάτωσον αὐτοὺς, extorres fac eos; *LXX.* διασκόρπισον αὐτοὺς, disperge illos, *Psal.* 58. 12. והנעותי *Aquila, Sym.* κοσκινιῶ, cribrabo; *LXX.* λικμήσω, ventilabo; *Vulg.* concutiam, *Amos* 9. 9.

הנע *S.* ἀνεστάτωσε, subvertit, evertit. 4. *Reg.* 18. 34. *Ubi alii omnes hanc vocem pro nomine proprio habent: Aquila reddit*, Ane; *LXX.* Ἀνὰ, *& Vulgata similiter. Symmachus vero putavit esse Hiphil verbi* נוע

מנענעים *A. S.* σεῖστρα, sistra. *LXX.* κύμβαλα, cymbala. 2. *Reg.* 6. 5.

נוף stillare, perstillare, *vel ut Alii*, suffire, suffumigare, *LXX.* διαῤῥαίνειν, aspergere.

Piel, agitare. *LXX. bis*, παρακαλεῖν, consolari.

Hiphil, הניף agitare; *Alii*, ventilare. חרבך הנפת עליה *Aq.* μάχαιράν σου ἐξῆρας ἐπ' αὐτὸ, gladium tuum extulisti super illud, *S.* μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ' αὐτὸ, gladium tuum movisti super illud; *LXX.* ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτοὺς, cultrum tuum injecisti super eos; *Theod.* τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτὸ, frameam tuam injecisti super illud, *Ex.* 20. 25. הניף *LXX.* ἐπιθήσει, imponet; *Alius*, ἀφοριεῖ, separabit; *Vulg.* levabit, *Levit.* 14. 24. *Metaphorice etiam*, offerre.

Hophal, agitatum esse.

נוף Noph. *nomen urbis, quæ* Memphis *esse creditur, & alibi etiam* Moph *appellatur.*

נפת נפה agitatio, cribrum. *Item*, distillatio. *Aquila*, γλυκασμὸς, dulcedo. *Cant.* 4. 11. *ubi S.* μέλι, mel; *LXX.* κηρίον, favus.

נפת tractus. *Jos.* 17. 11.

נפות *S.* παραλία, maritima. *Jos.* 11. 2. *ubi* בנפות דור ἐν τῇ παραλίᾳ Δωρᾶ, in maritima Dora, *vertit. Alius*, Ναφεθδώρ, Naphetdor; *Vulgata*, in regionibus Dor; *Alii*, in tractibus Dor. *Et Jos.* 12. 23. לנפת דור *Sym.* Δὼρ τῆς παραλίας, Dor maritimæ.

תנופה agitatio. *Incert.* ἀπόδομα, donum. *Numer.* 8. 13. *Incert.* ἀφόρισμα, separatio. *Levit.* 14. 24. *Th.* ἀφορισμὸς, separatio. *Hesai.* 30. 32. *Item*, ἀφαίρεμα, separatio. *Incert. Levit.* 23. 17. *Alii*, agitatio, *specialiter illa quæ in sacrificio fieri solebat.*

נוץ *Hiphil*, הניץ germinavit, floruit. *LXX.* ἀνθεῖν, florere, ἐξανθεῖν, efflorescere.

נצה flos, *LXX.* ἄνθος, flos, & βλαστὸς, germen.

נצנים flores. *Cant.* 2. 12.

ניצוץ, נצצים *Vide in* נצץ

נור נר ניר *A. S. LXX. Th.* λύχνος, lucerna, lampas, *Prov.* 20. 27. *& alibi. Incert.* λαμπτὴρ, fax. *Proverb.* 20. 27. *Plurale*, נרות lucernæ.

נור *Chald.* ignis.

מנורה candelabrum, lychnuchus. *Plurale*, מנרות candelabra, lychnuchi. *LXX.* λυχνία, candelabrum.

נזד *Hiphil*, הזיד coquere. *LXX.* ἕψειν, coquere.

נזיד *LXX.* ἕψημα, coctio, pulmentum. *Item alii*, coctio, decoctum, jusculum, pulmentum, puls.

נזה aspergi, inspergi: *vel active*, aspergere. ויז *S.* καὶ ἐῤῥαντίσθη, & aspersus est, *sicque Vulgata*; *LXX.* καὶ κατήγαγον, & deduxi sanguinem. *Hesai.* 63. 3.

Hiphil, spargere, aspergere, inspergere. ויז *Aq.* καὶ ἐῤῥάντισεν, & aspersit; *S. Th.* καὶ ἔῤῥανεν, & aspersit. *Levit.* 8. 11. הזה *LXX.* περιῤῥανεῖ, circumasperget; *Alius* περιῤῥαντιεῖ, circumasperget; *Alius*, ἐπιῤῥανεῖ, insperget. *Num.* 19. 18.

נזל fluere, effluere, stillare. נזלו *Symm.* κατεῤῥεύσαν, defluxerunt. *Hesai.* 64. 2. *ubi LXX.* τακήσονται, liquescent. *LXX.* ἐξέρχεσθαι, exire, πορεύεσθαι, ambulare, ῥέειν, fluere.

Hiphil, הזיל effundere, profundere. *LXX.* ἐξάγειν, educere.

נזלים *Aquila*, κατάῤῥοιαι, defluxus; *Symm.* ῥεῖθρα, fluenta. *Psal.* 77. 44.

מזלות planetæ, astra, *vel* constellationes.

נזם *Aquila*, *Th.* ἐνώτιον, inauris. *Job* 42. 11. *& alibi. Sym.* ἐπίῤῥινον, *Job* 42. 11. *vel* ἐπιῤῥίνιον, ornamentum narium. *Ezech.* 16. 12. *Plurale*, נזמים inaures.

נזק *Chald.* nocuit, læsit.

Hiphil, nocumentum attulit.

נזק damnum.

נזר separare se, abstrahere se, avertere se, abstinere a re aliqua. נזרו ἀπηλλοτριώθησαν, abalienati sunt. *Aq. Th. & Vulgata*, *Hesai.* 1. 4. *Alii hoc exemplum reponunt in Niphal radicis* זור

Niphal, separari, *vel* cavere sibi, *item*, custodire ינזרו *LXX.* προσεχέτωσαν, attendant; *Alius*, φυλασσέσθωσαν, custodiantur; *Vulgata*, caveant; *Alii*, separentur. *Levit.* 22. 2.

Hiphil, separare, segregare: *vel*, separare se, abstinere. *LXX.* ἁγνίζειν, ἀφαγνίζειν, sanctificare; & εὐλαβῆ ποιεῖν, pium facere.

נזיר *A. S. Th.* ἀφωρισμένος, separatus, *sæpe. Vide in Lexico Græco. S.* Ναζιραῖος, *vel* Ναζηραῖος, Nazıræus. *Num.* 6. 18. *& alibi. Item S.* φυλάξας, qui se custodit. *Deut.* 33. 16. *Theod.* Ναζωραῖος, Nazoræus. *Amos* 2. 12. *Plurale*, נזירים Nazıræi, separati.

נזר ἀφόρισμα, separatio. *A. Levit.* 23. 15. *S. Exod.* 96. 6. *S.* ἄθικτον, intactum. *Levit.* 21. 12. *S. Th.* διάδημα, diadema. 2. *Reg.* 1. 10. *Aq.* πέταλον, lamina. *Exod.* 29. 6. *Alii*, Nazıræatus. *Item*, coma, corona, coronamentum.

מנזרים coronati. *Nahum* 3. 17.

מזרות *LXX.* μαζουρὼθ, Mazuroth. *S.* τὰ σκορπισθέντα, dissipata. *Alii*, signa cœlestia. *Vulg.* Luciferum. *Job* 38. 32.

נחה *Aq.* ducere, adducere, deducere. καθοδηγεῖν, *Job* 38. 32. *& alibi. Item Th. Job* 12. 23. *S.* ὁδηγεῖν, ducere, deducere. *Psalm.* 60. 4.

מנחה *A.* δῶρον, donum. 4. *Reg.* 17. 3. *& sæpe alibi. Exempla vide in Lexico Græco. Item*, munus, oblatio. *Vide in* מנח

נחל possidere, possessorem esse, *vel* effici, possessionem habere, *vel* accipere. *LXX.* κληρονομεῖν, possidere, in hæreditatem habere, *vel* accipere: *nonnumquam etiam transitive accipitur*, possidendum dare, *vel* distribuere.

Piel, possidendum tradere, possidere facere.

Hiphil, *Aq. Th.* κληροδοτεῖν, possidendum tradere. *Exempla vide in Lexico Græco. Incert.* ἀποδιαστέλλειν. *Jos.* 1. 6. *Alius*, תנחיל διελεῖς, divides. *Jos.* 1. 6.

Hophal, in possessionem deduci.

Hithpael, possessorem se constituere, possessionem adire.

נחלה נחלת *A. S. Th.* κληρονομία, hæreditas, possessio. *Vide in Lexico Græco. Aq. S.* κληροδοσία, hæreditas. *Vide in Lexico Græco.* κλῆρος, hæreditas, possessio, *vel* hæreditatis distributio, *vel* sors, *Incert. Numer.* 27. 8. *Item*, κληρουχία, possessio *vel* hæreditas. *Symm. Psalm.* 44. 5. *& alibi. Plurale*, נחלות possessiones.

נחל χείμαῤῥος, torrens, *Omnes. Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Symmachus & Incert. sæpe.* φάραγξ, vallis. *Vide Lexicon Græcum. Sym.* ὀχετὸς, canalis. *Job* 22. 24. *Item*, fluvius, flumen. *Plur.* נחלים torrentes *vel* flumina. *Construct.* נחלי *S.* ῥεῖθρα, fluenta. *Job* 20. 17. *Duale*, נחלים nahalaim, duo torrentes, *vel* duo flumina.

אל-נחילות *A. S. LXX. Th.* ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης,

super ea, *vel* pro ea quæ hæreditatem consequitur. *Alii dicunt*, Nehiloth *esse instrumentum musicum*; *Alii*, genus carminis, *vel* musicæ melodiæ. *Alii alio modo vocem prorsus incertam interpretantur.*

נחם *Niphal*, consolationem accipere *vel* admittere. *Item*, pœnitere. וינחם *Aquila*, καὶ μετεμελήθη, & pœnituit; *LXX*. καὶ ἐνεθυμήθη, & cogitavit, *Gen*. 6. 6. & *versu sequenti* נחמתי *Aquila*, μετεμελήθην, pœnituit me. *Eamdem vocem Gen*. 24. 67. *Incert*. παρηγορήθη, consolationem accepit; *LXX*. παρεκλήθη, consolatus est se, *vertunt*. נחמתי *Symmachus*, μετεμελήθην; *LXX*. μεταμεμέλημαι, pœnituit me; *Theodotio*, παρακέκλημαι, revocavi me; 1. *Reg*. 15. 11. וינחם *Aquila*, *Symmac*. *LXX*. παρεκλήθη, revocavit se; *Th*. μετεμελήθη, pœnituit eum. 2. *Reg*. 24. 16. ונחמתי *A*. καὶ παρεκλήθην, & consolationem accepi, *Job* 42. 6. מאנה הנחם *A*. ἀνένευσε παρηγορεῖσθαι, renuit consolari; *Symmachus*, οὐκ ἐπείθετο παρηγορεῖσθαι, non persuadebatur consolari; *LXX*. ἀπηνήνατο παρακληθῆναι, renuit consolari, *Psalm*. 76. 3. לא ינחם *S*. οὐ μεταμέλει, non pœnitet eum. *Psal*. 109. 4. נחם *S*. παρεκλήθη, revocatus est; *LXX*. μετανόησον, pœniteat te, *Amos* 7. 3. & *versu* 6. *eamdem vocem*, *Aq*. παρακλήθητι, revocare; *LXX*. μετανόησον, pœniteat te, *vertunt*.

Piel, solari, consolari. לנחם *S*. παραμυθούμενος, consolans; *LXX*. παρακαλέσαι, ad consolandum, 2. *Reg*. 10. 2. *S*. παραμυθήσασθαι; *LXX*. παρακαλέσαι, ad consolandum, *Job* 2. 11. תנחמני *Sym*. παρηγορήσει με; *LXX*. παρακαλέσει με, consolabitur me. *Job* 7. 13. מנחמי *A*. *Th*. παράκλητοι, consolatores, *vel* evocatores *malorum*; *S*. παρηγοροῦντες, consolatores; *LXX*. παρακλήτορες, consolatores, *Job* 16. 2. למנחמים *Symm*. παρηγοροῦντα, consolantem; *LXX*. παρακαλοῦντα, *Ps*. 68. 21. מנחם *Sym*. παρηγορῶν; *LXX*. παραμυθούμενος, *Alius*, παρακαλῶν, consolans, *Eccl*. 4. 1. נחמו נחמו עמי *Symmachus* & *Alii*, παρηγορεῖτε, παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, consolamini, consolamini populum meum; *LXX*. παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, *Idem*; *Vulgata*, consolamini, consolamini, popule meus, *in qua postrema interpretatione verbum Hebraïcum intransitive accipitur*, *Hesai*. 40. 1.

Pual, solamen accipere, consolatione affici.

Hithpael, consolari se. *Item*, pœnitere. וינחם *Incert*. ἵνα μετανοήσῃ, ut pœniteat eum; *LXX*. ἀπειληθῆναι, ut minæ intententur in eum; *Vulg*. ut mutetur, *Num*. 23. 19. מתנחם *LXX*. ἀπειλεῖ σοι, minatur tibi; *Alius*, διανοεῖται κατὰ σοῦ, cogitat contra te; *Alii*, consolans se tibi, *Gen*. 27. 42.

נחם pœnitentia, *Theodotio*, παράκλησις, consolatio, *Job* 6. 10. נחמה consolatio.

נחמים consolationes: *al*. pœnitentiæ, *pluraliter*.

מנחמי παράκλητος, consolator. *A*. *Theod*. *Job* 16. 2. παρακλήτορες *Th*. *eodem loco*.

הנחומות *S*. μεταβούλευμα, mutatio consilii, pœnitentia. *Job* 21. 2.

תנחומים consolationes.

נחץ נחיץ urgens, acceleratum. 1. *Reg*. 21. 8. *ubi LXX*. μετὰ σπουδῆς, cum diligentia.

נחר נחירים nares, & *dualiter*, נחירים nehiraim, ambæ nares. *LXX*. μυκτῆρες, nares, *Job* 41. 12.

נחר ronchus, qui per nares egreditur. *LXX*. στῆθος, pectus. *Job* 39. 23. *Hinc* נחרה ronchus, fremitus, *LXX*. ὀξύτης, acumen, acrimonia.

נחש *Piel*, *Incert*. κληδονίζειν, hariolari. *Levit*. 19. 20. *Samar*. πειρᾶν, experiri. *Gen*. 44. 15. *Alii*, augurari, conjectare, experiri, expertum habere. מנחש *Aquila*, ἐπερωτῶν μάγον, interrogans magum. *S*. σημειοσκοπούμενος, hariolans. *Deut*. 18. 10. *ubi LXX*. οἰωνιζόμενος, augurans.

נחש *Samarit*. πειρασμὸς, tentatio, experimentum. *Gen*. 44. 15. *Alii*, augurium. *Plural*. נחשים auguria, incantationes.

נחש ὄφις, serpens. *A*. *Gen*. 3. 1. *Sym*. *Job* 26. 13. & *LXX*. *passim*, *qui bis* δράκων, draco, *vertunt*. *Plur*. נחשים serpentes.

נחשת χαλκὸς, æs, *Omnes*.

נחשתים *Theod*. πέδαι χαλκαῖ, æreæ compedes. *Sic item LXX*. & *recentiores*.

נחשתן Nehustan, *quasi æreus*, *nomen serpentis*. *Aq*. *sic exprimit* Ναασθάμ, Naastham; *Symmach*. Νεεσθάμ, Neestham; *Theod*. Νεεσθὲν, Neesthen; *Hebræus Interp*. Νοοσθάμ, Noostham.

נחוש chalybæus, æreus,

נחש *Chald*. æs.

נחת *proprie Chaldaïcum*. *Theod*. καταβαίνειν, descendere. *Symmachus*, καθίκεσθαι, attingere. *Psalm*. 37. 3. *In hujus Radicis interpretatione mire variant LXX*. *diversis in locis*.

Niphal, demitti.

Piel, deprimere, descendere facere.

Hiphil, descendere, demittere se.

Hophal, demissum esse, depositum esse.

נחת descensus, demissio, *item* ferculum.

נחתים demissi.

נטה inclinare se, extendere se, declinare, deflectere, divertere. *Item active*, inclinare, extendere, intendere. ויטו *Aquila*, *Theodotio*, καὶ ἔκλιναν, & declinaverunt; *Symm*. ἀλλὰ μετέκλινον, sed declinabant. 1. *Reg*. 8. 3. נטה *Symm*. παρήλασεν, præterivit; *LXX*. ἐξέκλινε, declinavit, 2. *Reg*. 2. 19. לנטות *Aquila*, τοῦ ἐκκλῖναι, ad declinandum; *S*. ἑτεροκλίνειν, ad alio declinandum; *LXX*. ἐκκλῖναι, declinare, *Psalm*. 16. 11. ותט *Sym*. μετεκλίθη, declinata sunt. *LXX*. & *Quinta Editio*, ἐξέκλινας, declinasti, *Psalm*. 43. 19. נטו *Sym*. συνέφραξαν, obstruxerunt; *LXX*. & *Quinta Editio*, ἔκλιναν, declinaverunt, *Psalm*. 20. 12. נטיתי *Aq*. *Sym*. *LXX*. *Th*. ἐξέτεινον, extendi, *Prov*. 1. 24. ואל־תט *A*. *S*. *Th*. μηδὲ ἐκκλίνῃς, neque declines; *LXX*. μηδὲ παρίδῃς, neque despexeris, *Prov*. 4. 5. נטויה *Aq*. ἐκτεταμένῳ, extento brachio; *LXX*. ὑψηλῷ, alto. *Deuter*. 4. 34. *in Appendice*.

Niphal, extendi, extendere se, inclinari, inclinare se.

Hiphil, amovere, declinare facere, secedere facere, avertere, pervertere, inflectere, admovere. הטתו *Aquila*, ἤγξεν (αὐτὸν) constrinxit eum; *S*. ἐξέκλινε, declinare fecit; *LXX*. ἀπεπλάνησε, seduxit, *Prov*. 7. 21. תטה *A*. ἀνακλινεῖς, reclinabis; *LXX*. παραβαλεῖς, adjicies, *Prov*. 2. 2. יטו *S*. παρέτρεψαν, subverterunt; *LXX*. ἐξέκλιναν, divertere fecerunt, *Job* 24. 4. ויטהו *S*. παρήγαγεν (αὐτὸν) abduxit, *vel* retrorsum adduxit eum; *LXX*. ἐξέκλινεν, divertere fecit, 2. *Reg*. 3. 27. להטתה *Aquila*, ἐκκλῖναι αὐτήν, ad declinare faciendum eam, *Num*. 22. 23.

Hophal, perversum esse.

מטה *A*. *S*. κλίνη, lectus. *Item*, feretrum. *Plurale*, מטות lecti.

מטה virga, scipio, baculus. *Item*, tribus. *A*. ῥάβδος, virga, *Num*. 1. 47. *Item A*. βακτηρία, baculus, 1. *Reg*. 14. 27. & *alibi*. *S*. ἐγχειρίδιον, manuale, *Gen*. 38. 18. *A*. *S*. *Th*. φυλὴ, tribus, *Num*. 1. 20. *Plurale mascul. constructum*, מטי virgæ, *fœmin*. מטות virgæ.

נטל levavit, sustulit, imposuit. יטל *Sym*. καταβαλεῖ, dejiciet. *Job* 40. 28. *ubi Vulg*. præcipitabitur. יטול *A*. βαλλόμενον, dejectum. *S*. *Th*. quod decidit.

נטל onus, pondus.

נטילים portatores, bajuli.

נטע φυτεύειν, plantare, *Omnes*. ויטע *Aq*. *LXX*. & *Syrus*, καὶ ἐφύτευσε, & plantavit, *Gen*. 2. 8. נטועים *A*. *LXX*. πεφυτευμένοι, plantati; *Th*. πεπηγότες, defixi, & *sic Vulgata*, *Eccles*. 12. 11.

Niphal, plantari.

נטע planta. *Plurale constructum*, נטעי plantæ.

מטע planta. *Incert*. πρέμνον, caudex; *LXX*. φυτεία, plantatio, *Ezechiel*. 17. 7. *Alius*, βῶλος, gleba. *Ibid*. *Plurale constructum*, מטעי plantationes.

נטף stillare, distillare. נטפו *Sym.* ἀπέσταξε, distillavit cœlum; *LXX.* ἔσταξαν, distillaverunt cœli, *Ps.* 67. 9.

Hiphil, stillare facere, stillare: *metaphorice*, stillare verbum *vel* prophetiam. אל־תטיפו יטיפון *Aquila*, μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, ne stilletis stillantes; *Sym.* μὴ ἐπιτιμᾶτε ἐὰν ἐπιτιμήσητε, ne increpetis, si increpetis; *LXX.* μὴ κλαίετε δάκρυσι, nolite flere lacrymis; *Vulgata*, ne loquamini loquentes. *Mich.* 2. 6.

נטף stilla *vel* stacte. *Plurale constructum* נטפי stillæ.

נטפות *Aquila*, κροκυφάντας, peplos; *Symmachus*, χαλαστὰ, catenulas; *LXX.* μηνίσκοι, torques; *Theodotio*, καθέματα, monilia demissa. *Hesai.* 3. 19. *Alii & LXX.* ὁρμίσκοι, torques. *Jud.* 8. 26.

נטר custodire, servare, observare. תטר *Incert.* τηρήσεις, servabis, observabis; *LXX.* μηνιεῖς, succensebis; *Vulgata*, memor eris. *Levit.* 19. 18.

מטרה custodia, carcer. למטרה *Aquila*, εἰς τὸν σκοπὸν, in scopum. 1. *Reg.* 20. 20. *Aquila, Theodotio*, εἰς τὴν φυλακὴν, in custodiam. *Ibid. ex Codice Coislinia-no secundum aliam lectionem*; *Symmachus vero*, εἰς τὸν συντεταγμένον, ad condictum; *Alius*, λαματτάραν, Lamattaran: *scribitur semel cum* א *loco* ה *in fine* מטרא

נטש dimisit, deseruit, permisit, omisit: *& intransitive*, extendit se, expandit se, diffudit se. נטשנו *LXX.* ἐξέρριψεν ἡμᾶς, ejecit nos; *Theodotio*, ἀπώσατο, repulit; *Jud.* 6. 13. נטשים *A.* ἐκτεταμένοι, extensi; *Symmach.* ἀναπεπτωκότες, prolapsi; *LXX.* διακεχυμένοι, profusi; *Th.* ἐσκορπισμένοι, dispersi, 1. *Reg.* 30. 16. אל־תטשני *Aquila*, μὴ ἐάσῃς με, ne deseras me; *Sym.* μὴ ἀπορρίψῃς με, ne projicias me; *LXX.* μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ne derelinquas me; *Alius*, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, ne abjicias me, *Psalm.* 26. 9. נטשתה *Aq.* εἴασας, dereliquisti; *Sym.* ἀπέρριψας, abjecisti; *Th.* ἀνῆκας, dimisisti, *Hesai.* 2. 6.

Niphal, extendi, deseri, diffundere se. נטשו *Sym.* ἐξερρίφη, projecti sunt; *LXX.* ἐρράγησαν, dirupti sunt funes; *Vulg.* laxati sunt, *Hesai.* 33. 23. וינטשו *Aq. S.* ἐπῆλθον, supervenerunt; *LXX.* συνέπεσαν, concurrerunt; *Vulg.* diffusi sunt. 2. *Reg.* 5. 22.

Pual, desertum esse.

נטישות propagines, sarmenta; *LXX.* κληματίδες, palmites, *vel* sarmenta.

נין filius. *A.* γονεῖς, parentes. *Job* 18. 19. *ubi Vulgata*, semen, *vertit*.

מנון *S.* γογγυσμὸς, murmuratio. *Prov.* 29. 21. *Alii*, filius. *Hinc verbum in Niphal* ינון sobolescet.

ניק *Hiphil*, הניק lactavit. *Exod.* 2. 9. ייניק *S.* μυζήσεται, suget; *Reliqui*, μυζήσει, suget. *Job* 20. 16. *Melius refertur ad Hiphil radicis* ינק

ניר *Hiphil*, הניר novellavit agrum. *Jerem.* 4. 3.

ניר novale.

נבא *Niphal*, percuti, percussum esse. *Fit ex* נכה *per commutationem* ה *in* א. *Ibi vide*.

נכד *A.* ἔγγονοι, nepotes. *Vulg.* progenies. *Job* 18. 19. *ubi LXX.* ἐπίγνωστος, cognitus, notus.

נכה *Hiphil*, הכה percussit, cæcidit. *Item*, anathematizavit; *metaphorice*, propagavit, diffudit. *Symm.* ἔπληξε, percussit, *Job* 32. 4. *A.* ἔπλησσεν, percutiebat; *LXX.* ἐπάταξεν, percussit, 1. *Reg.* 2. 14. ונכהו *A.* ἀνεθεματίζομεν, anathematizavimus, exterminavimus; *LXX.* ἐπατάξαμεν, percussimus, *Deut.* 3. 3. ויך *Th.* ἔπαισεν, feriit; *LXX.* ἐπάταξεν, percussit. *Jud.* 14. 19. *A.* καὶ ἐπάταξεν; *S.* καὶ ἔπληξεν, & percussit, 1. *Reg.* 5. 6. *& Th. similiter* 2. *Reg.* 1. 15. *&* 2. *Reg.* 6. 7. *Exempla alia bene multa suppetunt, ubi A. S. LXX. Th.* πατάσσειν, *&* πλήσσειν, *interpretantur. Horum non pauca alia vide in Lexico Græco. Particip.* מכה *A.* πατάξας, qui percussit; *LXX.* ἐκκόψας, qui excidit. *Gen.* 36. 35. כל־מכה *A.* πᾶς πατάσσων, omnis percutiens; *S.* ὃς ἂν τύψῃ, quisquis percusserit, 2. *Reg.* 5. 8.

Hophal, cædi, percuti. מכים *Aq.* πεπληγμένοι, percussi. *Symmach.* μεμαστιγωμένοι, verberati; *LXX. Theodotio*, μεμαστίγωνται, verberantur, *Exod.* 5. 16. מכה *S.* πεπληγότα, percussum, *Hesai.* 53. 4. *LXX.* ἐν πληγῇ, in plaga.

Niphal, percussum esse, *ubi persæpe* א *ponitur loco* ה

Piel, percutere; *sed raro occurrit in hac conjugatione*.

Pual, percussum esse.

נכה percussus. נכים *S.* πλῆκται, percussores; *LXX.* μάστιγες, flagella, *Psal.* 34. 15.

מכה *Symmachus*, πληγὴ, plaga, vulnus. *Hesai.* 1. 6. *Plurale*, מכות plagæ, *& semel masculinum* המכים plagæ.

נכח coram, contra, e regione, ex adverso.

נכחים *Symmachus*, ἐλεγξώμεθα, arguamus. *Prov.* 8. 9. *Sed ibi magis sensum, quàm etymon vocis respicit. Alii*, recti.

נכח *Alii*, æquitas, rectum. *Plurale*, נכחות recta, *vel* æquitates.

נכל machinari, dolose agere. *LXX.* δολιεῖν, dolose agere, decipere.

Hithpael, יתנכלו ἐδολιεύσαντο, dolose egerunt. *Inc. Genes.* 37. 18. *Alii*, cogitaverunt. *LXX.* ἐπονηρεύοντο, malignabantur.

נכל calliditas, dolus *Plurale*, נכלים *LXX.* δολιότητες, doli, calliditates.

נכס *Plural.* נכסים opes, facultates. *LXX.* χρήματα, pecuniæ, opes, *&* τὰ ὑπάρχοντα, substantia, facultates. *Plurale Chaldaicum*, נכסין facultates.

נכר *Piel*, agnovit. *Item*, alienavit, aliene se gessit. *S.* ἐξέδωκεν, tradidit. 1. *Reg.* 23. 7. *ubi LXX.* πέπρακεν, vendidit. *Theodotio*, ἀπαλλοτριοῦν, abalienare, alienum facere. *Job* 21. 29.

Niphal, agnitus est.

Hiphil, הכיר *S.* γνωρίζειν, cognoscere. *Job* 4. 11. *A. S. LXX. Th.* ἐπιγινώσκειν, cognoscere. *Prov.* 24. 23. יכיר *S.* φωραθεὶς, deprehensus. *Job* 24. 17.

Hithpael, cognoscendum se præbere, *vel* alienum se fingere. יתנכר *Symmachus*, ἐπιγνωσθήσεται, cognoscetur; *LXX.* συμποδισθήσεται, intercipietur, *vel* impedietur; *Alius*, ὑποσκελισθήσεται, supplantabitur; *Vulgata*, cognoscitur, *Prov.* 20. 11. מתנכרה *Incert.* ἀπεξενοῦτο, se peregrinam simulabat. 3. *Reg.* 14. 5. *& Gen.* 42. 7. *in Appendice*.

נכר *Incert.* ἀλλογενὴς, alienigena & ἀλλόφυλος, alienigena, extraneus. *Incert. Jos.* 24. 23.

נכרי *Aquila, Theodotio*, ξένος, extraneus, alienigena. *Job* 19. 15. *Item Aq.* ξένος, hospes, extraneus. *A. Deut.* 14. 21. *in Append.* נכריה *A. S.* ξένη, extranea, aliena. *Aq. Exod.* 2. 22. *S. Prov.* 2. 16. נכרי ἀλλογενὴς, alienigena. *Incert. Deut.* 15. 3. *Plurale masculinum*, נכרים alienigenæ, extranei; *fœmin.* נכריות alienæ, extraneæ.

נכר alienatio, alienum.

מכר notus. 4. *Reg.* 12. 5.

הכרה agnitio. *Vide in* הכר

נכת נכאת aromata, *Alii*, res desiderabiles; *Aquila*, στύραξ, styrax; *LXX.* θυμιάματα, thymiamata, odoramenta. *Gen.* 37. 25. *&* 43. 11. *ubi Vulgata*, storacis, *Hesai.* 39. 2. *legitur absque* א *sic* את־בית נכתה *Aq. S.* τὸν οἶκον τῶν ἀρωμάτων, domum aromatum; *Vulgata*, cellam aromatum; *LXX.* τὸν οἶκον τοῦ Νεχωθᾶ, domum Nechotha; *Alii*, domum gazarum suarum, *sive* gazophylacium suum.

נלה *Hiphil*, הנלה כנלותך *S.* ὅταν κοπιάσῃ, cum defessus fueris; *A. Vulg.* cum fatigatus desieris; *LXX.* ὡς σὴς, quasi tinea; *Alii*, cum absolveris. *Hesai.* 33. 1.

מנלה perfectio, absolutio. *LXX.* σκιά, umbra. *Job* 15. 29.

נמל circumcidere, *& circumcidi*, *convenit cum* מול

Niphal, circumcidi.

נמלה formica. *LXX. item*, μύρμηξ, formica. *Plurale*,

vale, נמלים formicæ.

נמר pardus. *LXX.* πάρδαλις, pardalis, *semper. Quidam*, panthera. *Plurale*, נמרים pardi.

נס *Chald. Vide in* בנס

נס *Aquila*, σύσσημον. *Symmachus*, σημεῖον, signum. *Vide in* נסס.

נסג apprehendit; *LXX.* ἀπώσει, expellet; *Vulgata*, comprehendet, *Mich.* 2. 6.

נסוג *Symm.* ἀπέστη, abscessit. *Psalm.* 43. 19. *Vide in* סוג

Hiphil, movit, amovit. כמסיגי *Symm.* ὡς παρορμίζοντες, ut transferentes, ut removentes. *Osee* 5. 10. *ubi Quinta Editio*, ὅμοιοι τοῖς ἀποτεμνομένοις, similes secantibus *terminos*; *LXX.* ὡς μετατιθέντες.

נסה tollere, attollere. נסה *Aquila*, ἔπαρον, tolle, extolle; *Hieronymus*, leva; *Sym.* ἐπίσημον ποίησον, insigne fac; *LXX.* ἐσημειώθη, signatum est.

Piel, נסה *S.* ἐδόξασεν, glorificavit; *LXX.* ἐπείρασεν, tentavit. *Genes.* 22. 1. לנסות *S.* ἀσκῆσαι, ad exercendum, ut exerceret; *LXX.* ὥστε πειρᾶσαι, ut tentaret; *Vulg.* ut erudiret. *Jud.* 3. 1. הנסה *A.* μήτι ἐπαρῶμεν, numquid assumemus; *S.* ἐὰν ἀναλαβώμεν, si assumamus; *Theodotio*, εἰ λημψόμεθα, si assumamus; *Vulg.* si cœperimus. *Job* 4. 1. נסיתי *S.* ἐπειράθην, periculum feci; *LXX.* ἐπείρασα, tentavi. *Eccles.* 7. 24.

לא־נסה *Sym.* ἄπειρος, imperitus. 1. *Reg.* 17. 39.

מסה *LXX.* πεῖρα, experientia, *&* πειρασμὸς, tentatio, probatio. *Plurale*, מסות tentationes, probationes.

נסח amovere, evellere, exstirpare. *LXX.* ἐξαίρειν, auferre, καθαιρεῖν, evertere, delere, μετανας εὐειν, transferre, κατασπᾶν, demoliri, ἐξωθεῖν, expellere.

מסח evulsio.

נסך *LXX.* σπένδειν, libare. *Item Alii*, fundere, perfundere, effundere, inungere. *Metonymice*, expandere, obtegere. נסכתי *Aq. & Quinta Editio*, ἐδιασάμην; *vel secundum aliam lectionem*, διεσωσάμην, servavi, *utramque lectionem suspectam habeo*; *Sym.* ἔχρισα, unxi; *LXX.* κατεστάθην, constitutus sum; *Sexta Editio*, ἔσωσα, servavi; *Hieronymus*, ordinavi. *Ps.* 2. 6.

Niphal, inunctum esse.

Piel, effundere, libare.

Hiphil, *Aquila*, σπένδειν, libare. בל־אסיך *A.* οὐ μὴ σπείσω, non libabo; *LXX.* οὐ μὴ συναγάγω, non congregabo. *Psal.* 15. 4.

נסך *Aquila*, σπονδή, libamen. *Psal.* 15. 4. *Item*, tegumentum, operimentum. *Item*, fusio, fusile. *Plur.* נסכים libamina.

נסיך libamen.

נסיכים *A.* καθεσταμένοι, constituti. *S.* χριστοί, Christi. *LXX.* δήγματα, morsus. *Theod.* ἀρχηγοὶ, principes. *Quinta Editio*, καὶ ἄρχοντες, principes. *Mich.* 5. 5.

מסכה χωνευτὸν, fusile. *Item*, fusio, fusura. *Item*, tegumentum, stragula. *Plural.* מסכות *Incert.* χωνευτά, conflatilia. 3. *Reg.* 14. 9.

מסך *Aq.* παρατανυσμὸς, tentorium, tegumentum. *Exod.* 26. 36. *in Append. Vide in* סכך

מסכת *A. S. LXX.* διάσμα, licium.

ניסן Nisan, *nomen mensis* Martii, *initium habentis à novilunio Martii, & a postrema sui parte* Aprili *respondentis.*

נסס vexillum erigere, vexillum ferre. נסס *particip. S.* φεύγων, fugiens; *Vulgata*, profugus. *Hesai.* 10. 18. *ubi Alii*, vexillum ferens.

Piel, vexillum erigere; *Alii*, urgere *vel* fugare; *quasi a* נוס בו נססה *Aquila*, σύσσημον ἑαυτῷ, signum sibi; *S.* ἐπείγει, καὶ ἥξει, urget & veniet, *ac si legerit* בא *pro* בו *Theodotio*, ἐσημειώθη ἐν αὐτῷ, signatum est in eo. *Hesai.* 59. 19.

התנסס *Hithpael*, *A.* σημειῶσθαι, ut significentur. *S.* ἐκφυγεῖν, ad effugiendum. *Psalm.* 59. 6.

נס *A. S.* σύσσημον, signum. *Hesai.* 11. 10. *S.* σημεῖον, signum. *Psalm.* 59. 6. *Item S.* ἱστίον, velum. *Hesai.* 30. 17. *& alibi. & A.* ἱστὸς, velum. *Hesai.* 33. 23. *Alii*, vexillum, signum militare *vel* prodigiosum, pertica militaris.

נסע proficisci, recedere. ויסעו *Samaritanus*, ἵνα ἀπάρωσιν, ut proficiscantur; *LXX.* καὶ ἀναζευξάτωσαν, & disjungant se; *vel melius*, & proficiscantur. *Exod.* 14. 15. *& sic* יסעו *Incert.* ἀναζεύξουσι, proficiscentur, *Num.* 2. 8. *& sequent.* יסעו *Aquila*, *Symmach.* ἀπαροῦσι; *LXX. Th.* ἐξαροῦσι, proficiscentur, *Num.* 2. 17. וסעו *A. S.* ἐπάρατε, proficiscimini. *Deut.* 1. 40. בנסע *Aquila*, ἐν τῷ ἆραι. *S.* ἐν τῷ ἀπᾶραι, in proficiscendo; *LXX.* ἐν τῷ κινῆσαι, cum moverent. *Genes.* 11. 2. *in Appendice.*

Niphal, transferri.

Hiphil, profectum jubere, amovere, amotionem jubere, transferre, impellere, advehere, devehere. *Participium Hiphil*, מסיע אבנים *A.* μετατιθῶν λίθους; transferens lapides; *S.* μετεωρῶν λίθους, sublevans lapides; *LXX.* ἐξαίρων λίθους, qui sustollit lapides, *Eccles.* 10. 9.

מסע ἄπαρσις, profectio. *Aq. Th. Deut.* 10. 11. *Sym.* ἆρσις, elatio. *Job* 41. 17. למסע *S.* εἰς τὸ ἀπαίρειν, ad proficiscendum. *Deut.* 10. 11. *Item*, מסע telum, missile, *a celeri motu.* מסעי profectiones.

רוח סעה *A. Th.* πνεῦμα λαιλαπῶδες, spiritus turbinis; *Symmachus*, πνεῦμα ἐπαίρων, spiritus extollens; *LXX.* ὀλιγοψυχία, pusillanimitas. *Psal.* 54. 9.

נסק ascendit.

Aphel Chald. scandere fecit, ascendere fecit.

נעל clausit, obseravit. *Item*, calceavit. נעלות ἀποκεκλεισμέναι, clausæ. *Incert. Jud.* 3. 24.

Hiphil, calceavit.

נעל ὑπόδημα, calceus, calceamentum, *Omnes. Duale*, נעלים haalaim, par calceorum. *Plural.* נעלים nalim, calceamenta: *& formâ fœmininâ*, נעלות calcei, calceamenta.

מנעל calceus.

מנעול pessulus, sera. *Plurale constructum* מנעלי seræ.

נעם amœnum & jucundum esse. נעמו *Aquila*, εὐπρεπίσθησαν, ornata fuerunt, decora fuerunt *verba*: *& secundum aliam lectionem*, ἐδορυφορήθησαν, satellitio munita fuerunt: *ubi suspicor mendum*; *Sym.* εὐπροσωπίσθησαν, acceptabilia fuerunt: *aliter legitur*, ἡδίστας (ῥήσεις) dulcissimos sermones; *LXX.* ἡδύνθησαν, dulcia fuerunt; *Theodotio*, ἡδυνάσθησαν, potuerunt, *forte pro* ἡδύνθησαν. *Psal.* 140. 6. ינעם *Aq.* εὐπρεπήσει, decora erit. *LXX.* καλὴ εἶναι δόξῃ, pulcra videbitur. *Vulgata*, placuerit. *Prov.* 2. 10. *Aquila si vere* ἐδορυφορήθησαν *supra verterit*, נעמו *derivasse videtur ex* עמם tegere, protegere.

נעים *Aq.* εὐπρεπὴς; decorus. *Psalm.* 8. 3. *S.* ἡδεῖα, dulcis. *Psalm.* 80. 3. *S.* εὐδοξία, gloria; *Alius*, εὐπραγία, prosperitas, *Job* 36. 11. *Sexta Editio*, τερπνὸς, jucundus, *Cant.* 1. 16. *Plural.* נעימים jucundi: *fœminin.* נעימות amœnæ.

נעם *A. S.* εὐπρέπεια, decor. *Zach.* 11. 7. *S.* κάλλος, pulcritudo. *Psal.* 26. 4.

נעמנים amœna. *Hesai.* 17. 10.

מנעמים *Alius*, ἡδέα, dulcia; *Alius*, τερπνότητες, voluptates. *Psal.* 140. 4.

נעץ נעצוץ *Symmachus*, *LXX.* στοιβή, stœbe, *sive* strues. *Hesai.* 55. 13. *Alii*, vepretum, virgultum. *Vulgata*, saliuncula.

נער excutere. *Item*, rudere: *metaphorice*, rugire.

Niphal, excuti. ואנער *Theod.* καὶ ἀποτινάξομαι, & excutiam. *LXX.* καὶ ἀποτιναχθήσομαι, & excutiar, excutiam me. *Jud.* 16. 20.

Piel, excutere. וינער *A.* ἀνέβρασε, vi æstus ejecit. *LXX.* ἐξετίναξε, excussit. *Vulg.* involvit. *Exod.* 14. 27.

Hithpael, excutere se. התנערי *A.* περίλυσαι, circumsolve. *S.* ἀπόλυσαι, exsolve. *Theod.* διάλυσον, dissolve. *LXX.* ἐκτίναξαι, excute. *Vulg.* excutere. *Hesai.* 52. 2.

נער *Aquila*, παῖς, puer. *Gen.* 9. 26. & *alibi. Symmachus*, νεανίσκος, juvenis, adolescens. *Job* 24. 6. & *alibi. Symm.* νέος, juvenis. *Job* 29. 8. & *alibi. A. Th.* παιδάριον, puerulus. *Vide in Lexico Græco. Plurale* נערים pueri, juvenes, infantes.

נערה *Theodotio*, νεανὶς, puella. *Prov.* 9. 3. *S.* κοράσιον, puella. *Gen.* 24. 61. & *alibi. Aq. Sym.* παιδίσκη, puella. *Exempla vide in Lexico Græco. Scribitur &* נַעֲר puella, *absque* ה. *Plurale*, נערות puellæ.

נערה νεότης, juventus. *Hebr. Interp.*

נעורים *Symmac.* νεότης, pueritia, adolescentia. *Aq.* ἐφηβεία, adolescentia, *vel pluraliter* ἐφηβεῖα, adolescentiæ. *A. Psalm.* 126. 4.

נערת ἀποτίναγμα, stuppa excussa. *Sym. Hesai.* 1. 31. *Jud.* 16. 9. *LXX.* στύππιον, stupa.

נפח spirare, flare, efflare, perflare, sufflare.

Pual, sufflari, לא נפח *Aquila, Theod.* μὴ φυσηθὲν, non sufflatus. *Sym.* ἄνευ φυσήματος, absque flatu. *Job* 20. 26.

Hiphil, הפחתי spirare feci. *S.* ἐλπίδος ἐστέρησα, spe privavi; *LXX.* ἐλύπησα, contristavi; *Vulgata*, afflixi. *Job* 31. 39. יפיחו *S.* ἐθυμίασαν, suffitum efflaverunt. *Prov.* 29. 8.

מפח exspiratio. מפח נפש *A. S. Th.* ἀπώλεια, perdiditio, pernicies. *Job* 11. 20.

מפח follis. *Jerem.* 6. 29.

נפך *LXX.* ἄνθραξ, carbunculus; *Vulg. item*, carbunculus; *Alii*, chrysoprasus; *Alii*, smaragdus. בנפך *A.* συναλλαγή σου, commutatio tua; *Sym.* πολύμιτα, *al.* πολύμιτον, polymita, *quod est*, variis intertexta coloribus; *Th.* ἐν ναφὲχ, in Naphech; *Vulgata* gemmam, *Ezech.* 27. 16.

נפל cadere, incidere, excidere, demittere se, deficere, ruere, corruere, irruere. πίπτειν, cadere, *Omnes. A. Th.* ἐπιπίπτειν, incidere, irruere. *Psal.* 15. 5. & *alibi. S.* ἐμπίπτειν, incidere. *S.* προσφεύγειν, fugere ad aliquem. 1. *Reg.* 29. 3. נפל ἔκαμψε, incurvavit se, *vel* procubuit. *A. Th. Jud.* 5. 27.

Hiphil, ejicere, dejicere, prosternere, projicere, abjicere. *Aquila*, πτωματίζειν, prosternere. *Ps.* 139. 11. & *alibi. S.* καταβάλλειν, dejicere. *Sym.* ὑποβάλλειν, subjicere. *Jos.* 23. 4. הפלתי ἔβαλα, jeci. *Theodot. Jos.* 23. 4.

Hithpael, proruere, prosternere se. ואתנפל *Aquila*, συνέπιπτον, procubui. *Deuteron.* 9. 25. *in Appendice.*

נפל *Symmachus*, κατορυγὲν, extractum, abortivum. *Job* 3. 16. *A. S.* ἔκτρωμα, abortivum. *Psal.* 57. 9.

נפילים *A.* ἐπιπίπτοντες, cadentes, *vel* irruentes. *S.* βίαιοι, violenti. *Th.* γίγαντες, gigantes. *Gen.* 6. 4. *S. alibi*, τεράστιοι, portentosi. *Num.* 13. 34. δυσίατοι, curatu difficiles. *S. Gen.* 6. 4. *secundum aliam lectionem, quæ admodum suspecta videtur.*

מפל *Symmachus*, *LXX.* σάρξ, caro. *Job* 41. 15. *Alii*, quisquiliæ, deciduum.

מפלה cadaver, casus, ruina. *LXX.* πτῶμα, cadaver, & πτῶσις, ruina. *Plurale*, מפלות casus ruinæ.

נפץ spargi, dispergi. יפצו *Aq.* διασκορπιζέσθωσαν, dispergantur; *LXX.* ὑπερεκχείσθω, superestundantur, *Prov.* 5. 16. נפצו *Sym.* διεσπάρησαν, dispersi sunt. *Hesai.* 33. 3.

Piel, dissipare, dispergere.

Pual, dissipari, dispergi. מנפצות *Aq.* προσερραγμένας, effractos; *Symm.* λελεπτοκοπημένας, in frusta concisos; *LXX.* κατακεκομμένας, contritos, concisos; *Th.* ἐκτετιναγμένας, excussos, *Hesai.* 27. 9.

Hiphil, והפיץ *A. Th.* διασκορπίσει, disperget, dissipabit; *LXX.* διασπερεῖ, disseminabit. *Hes.* 24. 1. *Pertinet ad radicem* פוץ *ubi vide.*

נפץ dissipatio.
מפץ dissipatio.
מפץ malleus.

נפק *Chald.* egressus est.

Aphel, egredi fecit, exportavit.

ויפק ἀρύεται, haurit. *Symmac. Proverb.* 8. 35. *Vide in* פוק

נפקא *Chald.* sumtus.

נפקתא *Idem.*

נפש ψυχὴ, anima, *Omnes passim. Item*, animus, mens, vita, corpus animatum. *Item* homo *vel* persona quivis, halitus: *aliquando*, concupiscentia, appetitus. *Per catachresin* cadaver, corpus inanime. *Plurale masculin. semel tantum*, נפשים animæ: *fœminin. passim*, נפשות animæ.

Hinc verbum in Niphal, respirare, recreare se, quiescere. וינפש *Aquila*, ἀνέψυξεν, refrigeravit, respirare fecit; *LXX.* ἐπαύσατο, quievit. *Exod.* 31. 18. *Vide notam in Appendice.*

נפת *Vide in* נוף

נץ *LXX.* ἱέραξ, accipiter. *Et sic omnes.*

נצא *Vide infra in* נצה

נצב consistere. *A.* ἐστηλωμένος, stans, erectus; *LXX.* ζῶν, vivens. *Psalm.* 38. 6.

נצבים *Aq.* ἐστηλωμένοι, erecti, constituti. *Symmach.* φρουροὶ, præsidiarii; *LXX.* φρουρά, præsidium. 2. *Reg.* 8. 6.

נציב statua. *Alii*, statio, *LXX.* στήλη, statua, & φρουρά, custodia.

נציב præfectus annonæ. *Aquila*, ὑπόστημα, statio. 1. *Reg.* 13. 3. נציבים *A.* ἐστηλωμένους, constitutos, stationarios. 2. *Reg.* 8. 6. *S.* φρουρὰς, præsidiarios, *ibid. Refertur & ad* נצב *supra.*

מצבה נצב *Vide in* יצב

נצבתא נצבא *Chald.* firmitas, durities.

נצה volare, avolare. *Item*, vastari, destrui. *Item*, incendi. נצו ἀνήφθησαν, succensi sunt. *Threnor.* 4. 15. *Ex usu Chaldaïco dicitur etiam* נצא & תצא

Hiphil, certare, rixas movere.

Niphal, contendere, rixari, certare, concertare. נצים *Aq. S.* διαμαχομένους, dimicantes. *Exod.* 2. 13. *ubi LXX.* διαπληκτιζομένους, rixantes.

נצה & *in regimine.* נצת πτιλὸς, pinna. *Symm. Th. non semel. Vide Lexicon Græcum. Alii*, pluma, *LXX.* πτερὸν, penna. *Sed Job* 39. 13. ונצה *Sym.* πτιλὰς αὐτῆς, pennas suas, *LXX.* νεσσα, nessa; *Vulg.* accipitris.

מצה *Aquila, Symm. Th.* μάχη, pugna, jurgium, *ubi LXX.* κακά, mala.

מצות jurgium, concertatio. *Plurale constructum* מצתך concertationum tuarum *ex* מצה

נצח *Piel*, vincere, superare, præesse, præfectum esse, solicitare. *LXX. multum variant in hujus vocis interpretatione: nam modo* ἰσχύειν, valere, & ἐνισχύειν, tenere; *modo* κατισχύειν, prævalere; *alibi*, ἐπισκοπεῖν, inspicere, præfecturam habere, νικοποιεῖν, & ἐπινικᾷν, vincere, *item* βοηθεῖν, auxiliari. *Particip.* מנצח *A.* νικοποιὸς, victor, *sæpe in Psalmis, ut* 4. 1. & *alibi. Sym.* ἐπινίκιος *supple* ᾠδὴ, triumphale carmen. *LXX.* τέλος, finis, & νῖκος, victoria. *Th.* νῖκος, victoria. *Ps.* 4. 1. & *alibi.*

Niphal, *Particip.* נצחת pervincens; *Alii*, pertinacissima; *Alii*, æterna, continua, perpetua.

Ithpeal, *Chald.* מתנצח superans, superabat, *vel* præfectus erat.

נצח *A.* νῖκος, victoria. *Psal.* 73. 1. *S.* τέλος, finis. *Ps.* 43. 24. & *alibi. Alii*, æternitas, *Alii*, robur. *S.* ἐπινίκιον, triumphale carmen. *Hesai.* 63. 3. *Item*, ἔρις, contentio. *Reliqui*, *Hesai.* 63. 3. *Aq.* τέλεον, penitus. *Psalm.* 12. 2. לנצח נצחים *LXX.* εἰς χρόνον πολὺν, in multum tempus; *Alii*, in æternitatem æternitatum.

נצל *Niphal*, evadere, eripere se, eripi. לא־ינצל *S.* οὐδὲ διαφεύξεται, neque effugiet; *LXX.* οὐ σωθήσεται, non salvabitur; *Hieronymus*, nec liberabitur. *Ps.* 32. 16.

Piel, eruere, spoliare, abripere, diripere. ונצלתם *Aquila*, *LXX. Symmach.* σκυλεύσατε, spoliate; *Alius*,

συσκευάσετε, expilabitis. *Exod.* 3. 22. *Vide etiam Ex.* 12. 36.

Hiphil, eruere, eripere, liberare. יצילך *Aq.* ῥύσεταί σε; *LXX.* σε ἐξελεῖται, eruet te. *Job* 5. 19. הצילני *Aq.* ἀνέῤῥυσατό με, eripuit me; *Symm.* ἐξείλετό με, liberavit me. *Psalm.* 33. 5. יציל *Symmach.* ἐξελεῖται, liberabit. *Psalm.* 71. 12.

Hophal, eripi. מצל *Symm.* ἐξῃρημένος, erutus. *Zachar.* 3. 2.

Hithpael, spoliare se.

הצלה liberatio. *Esther.* 4. 14.

נצץ scintillare. *Ezech.* 1. 7.

ניצוץ *A. S. LXX.* σπινθὴρ, scintilla. *Hesai.* 1. 31.

נצר *A. S. Th.* διατηρεῖν, consecrare. *Exempla vide in Lexico Græco. Symm.* περιφράττειν, circummunire. *Psal.* 39. 12. *& alibi. Quinta & Sexta Editiones*, φυλάσσειν, custodire. *Psalm.* 60. 8. *S.* σωτηρεῖν, conservare. *Job* 27. 18.

נצר custodiens, custos. *Plural.* נצרים custodes.

נצר surculus. *Aq. Sym. Th.* βλαστὸς, germen; *Alii*, flos. *LXX.* ἄνθος, flos. *Hesai.* 11. 1. *Sed Hesai.* 14. 19. כנצר *A.* ὡς ἰχὼρ, sicut tabes. *S.* ὡς ἔκτρωμα, sicut abortivum. *LXX.* ὡς νεκρὸς, sicut mortuus. *Th.* ὡς βλαστὸν sicut germen, *sive* sicut surculus; *Vulg.* quasi stirps.

נקב figere, transfigere, perforare: *metaphorice*, exprimere, nominatim exprimere. *Item*, maledicere, execrari. ינקב *Sym.* τρυπηθήσεται, perforabitur. *LXX.* τρήσει, perforabit. *Job* 40. 19. תקב *Th.* τρήσεις, perforabis. *LXX.* τρυπήσεις, perforabis. *Job* 40. 21. נקבה *A.* ἐπονόμασον, nomina. *Sym.* ὅρισον, defini. *Genes.* 30. 28. *ubi LXX.* διάστειλον, distingue.

Niphal, figi, exprimi.

נקבים fistulæ; *LXX.* ἀποθῆκαι, apothecæ. *Ezechiel.* 28. 13.

נקבה *A. S.* θήλεια, femina. *Jerem.* 31. 22. *A. S. Th.* θῆλυ, femina. *Gen.* 1. 27. *& sic passim LXX.*

מקבה *&* מקבת *Aquila*, σφύρα, malleus. *Hesai.* 44. 12. *S.* τέρετρον, terebrum. *Ibid. item alibi. Aq.* ἐκκοπὴ, excisio. *Hesai.* 51. 1. *Sym.* τρυμαλιὰ, foramen. *Ibid. Alii*, perforatio. *Th.* ὀπὴ, foramen. *Hesai.* 51. 1. *Plurale*, מקבות mallei.

נקד punctum, punctatum, maculis distinctum. *Plur.* נקדות puncta; *LXX.* στίγματα, puncta. *Cant.* 1. 11. *ubi S.* ποικίλματα, varietates, *seu* variæ colorum distinctiones. *Quinta Editio*, κέγχροι, milia, *sive*, milii grana.

נקדים *A.* ἐψαθυρωμένος, arefactus *panis. Jos.* 9. 5. *Alibi Aq.* ἐψαθυρώθη, arefactus est. *Psalm.* 101. 4. *S.* καπυρὸς, adustus. *Jos.* 9. 5. *LXX.* εὐρωτιῶντες, vermibus scatentes *panes. Ibid. item* κολλύρια, collyræ. *Incert.* 3. *Reg.* 14. 3. *Alii*, micæ, *Th.* βεβρωμένοι, corrosi *panes. Jos.* 9. 5.

נקד *Symm.* τρέφων βοσκήματα, nutriens pecudes. *Incert.* ἀρχιποίμην, princeps pastorum. *LXX.* νωκὴδ, Noced. 4. *Reg.* 3. 4. *Incert.* ποικίλος, varius. *Gen.* 30. 32. *Plural.* נקדים pastores. *A.* ποιμνοτρόφοι, pastores. *Amos* 1. 1. *ubi LXX. qui legerunt* בנקרים *videlicet* ר *pro* ד, *ut sæpe contingit*, ἐν νακκαρείμ, reddiderunt. *Postea vero duabus* ν *concurrentibus una excidit, uti sæpe fieri solet, ita ut hodie legatur* ἐν ἀκκαρείμ.

נקה mundum esse, purum esse: *metaphorice* innocentem *vel* impunem esse.

Niphal, innocentem se asserere, innocentem esse, impunem esse, innocentem declarari, purgari. ונקתה *LXX.* ἀθῶα ἔσται, innocens erit; *Incert.* ἀθωωθήσεται, innocens declarabitur. *Numer.* 5. 28. נקיתי *Th.* ἀθῶός εἰμι, innocens sum. *LXX.* ἠθῴωμαι, innocens factus, *vel* declaratus sum. *Jud.* 15. 3.

Piel, mundare, innocentem declarare, absolvere. לא תנקני *A. Th.* οὐκ ἀθωώσεις με, non purgabis me; *S.* οὐ καθαριεῖς με, non mundabis me; *LXX.* οὐκ ἀθῶόν με πεποίηκας, non innocentem me fecisti. *Job* 10. 14.

נקי *Aq.* ἀθῶος, innocens, mundus. *Job* 27. 17. *& sæpe Symmach.* ἀναίτιος, inculpatus. *Job* 27. 17. *& alibi. S.* καθαρὸς, purus. 2. *Reg.* 3. 28. נקים *S. Th.* δίκαιοι, justi. *Job* 9. 23. *Dicitur &* נקיא innocens.

נקיון *Aquila*, *Symm. Theodotio*, καθαρισμὸς, purgatio, purificatio, munditia. *Amos* 4. 6. *Aquila*, ἀθωότης, innocentia. *Psal.* 25. 6. *Symmachus*, ἀναμαρτησία, innocentia. *Psalm.* 72. 13.

מנקיות scopulæ. *LXX. semper* κύαθοι, cyathi.

נקם ulcisci se, ultionem sumere.

Niphal, ultionem sumere. *LXX. Theod.* ἐκδικεῖν, vindicare, ultionem sumere. *Jud.* 15. 7. ונקמתי *LXX.* ἐκδικήσω, ulciscar. *Incert.* τιμωρήσομαι, puniam. 1. *Reg.* 14. 24. להנקם *Symm.* τίσασθαι, ulcisci. 1. *Reg.* 18. 25.

Hophal, vindicari. שבעתים יקם *Aquila*, septempliciter ulciscetur; *Sym.* septimus vindicabitur. *LXX.* ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει, septem vindictas exsolvet; *Th. ut LXX. Gen.* 4. 15.

Hithpael, ulcisci se. *Participium*, מתנקם *Symmac. & Sexta Editio*, τιμωρούμενον ἑαυτῷ, se ulciscentem; *LXX.* ἐκδικητὴν; ultorem. *Psalm.* 8. 3. *&* 43. 17.

נקם *Symmachus*, ἔκδικος, ultor. *Ps.* 98. 8.

נקם *&* נקמה ἐκδίκησις, vindicta, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco. S.* τιμωρία, ultio, supplicium. *Psalm.* 17. 48. *Plurale*, נקמות ultiones, vindictæ.

נקע luxari, recedere; divelli. *Convenit cum* יקע *ubi vide.*

נקף excîdere, concîdere.

Piel item, excîdere, amputare; *LXX.* πίπτειν, cadere, excidere, circumcidere. *Alii*, circumdare, cingere.

Hiphil, הקיפו *Symm.* περιτειχίσατε, muro cingite, *al.* murum circuite. *Refertur ad* יקף *ubi vide.* לא תקפו פאת *A.* οὐ περικυκλώσεις τὸ κλῖμα, (*mel.* κλίμα) non circumdabis palmitem; *S.* οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ, non raderis in circuitu; *LXX.* οὐ ποιήσετε σισόην, non facietis sisoen, *genus tonsuræ. Th.* οὐ ποιήσετε τὸ φαὰθ, non facietis Phaath *Levit.* 19. 27.

נקף excussio, decussio.

נקפה dissolutio, discissio.

נקק נקיק foramen, caverna. *Plurale constructum* נקיקי foramina, cavernæ.

נקר ὀρύσσειν, fodere.

Piel, effodere. וינקרו *Inc.* ὤρυξαν, foderunt. *LXX.* ἐξώρυξαν, effoderunt. *Jud.* 16. 21.

Pual, effodi.

נקרה foramen, caverna. *Plurale*, נקרות cavernæ, foramina.

נקש παγιδεύειν, illaqueare, irretire, laqueum tendere.

Niphal, illaqueari.

Piel, illaqueare; *Alii*, scrutari. ינקש *Sym.* συγκρίσαι, compellat, cogat; *LXX.* ἐξερευνησάτω, scrutetur; *Hieronymus item*, scrutetur. *Psal.* 108. 11.

Hithpael observatur in participio tantum. מתנקש *Aq.* ἐγκρεύεις, impellis. 1. *Reg.* 28. 9. *ubi LXX.* παγιδεύεις, illaqueas.

נקש *Chald.* collidere.

נרד nardus *in Cantico.*

נשא *cum puncto sinistro*, ferre, adferre, proferre. *Item*, gestare, portare, deportare: sumere, assumere, accipere, levare, elevare. שאו *A.* ἄρατε, elevate, levate. *Sym.* μετάβατε, transire facite, *vel* transferte *portas. Hieron.* levate, *Psalm.* 27. 3. שאת *Aq.* ἄρας, assumens, *Job* 27. 1. נשא *Aq.* φέρων, portans; *LXX.* αἴρων, tollens *Ephod.* 1. *Reg.* 14. 3. נשאים *A. LXX.* ἔγεμον, portabant, onusti erant cameli. שאת *Aquila*, ἄρσει, elevatione, *sive*, dignitate; *S.* λαβεῖν, accipere; *LXX.* φέρεσθαι, ad ferendum. *Genes.* 49. 3. כאשר ישא *A.* ὡσεὶ ἄρῃ, sicut portat; *S.* βαστάζειν, gestare. *Deut.* 1. 31. וישא *Aq.* καὶ ἦρεν, & levavit *oculos*; *S.* ἐπάρας, elevans, tollens, *Gen.* 33. 1. שא *Sym.* ἄφελε, aufer;

LXX. ἆρον, tolle. 1. *Reg.* 25. 28. נשאם *Aquila*, *LXX.* ἔπαρον αὐτοὺς, extolle illos; *Symm.* ὕψωσον αὐτοὺς, erige, sublimes fac illos; *Hieronymus*, subleva eos, *Psalm.* 27. 9. *Item*, revereri, honorare, postulata concedere, supportare, condonare. אם־תיטיב שאת *Sym.* ἐὰν ἀγαθύνῃς, ἀφήσω, si bene feceris, dimittam; *LXX.* ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, si recte offeras; *Theodotio*, ἂν ἀγαθῶς ποιῇς, δεκτὸν, si bene feceris, acceptabile *erit*, *Gen.* 4. 7. נשאתי *Aquila*, ἦρα, tuli, *faciem tuam*; *S.* ὁράσει ἐδυσωπήθην, visu reveritus sum; *LXX.* ἐθαύμασα, admiratus sum, *Genes.* 19. 21. ואשא *Aquila*, ἦρα, tuli; *Symm.* ἐτίμησα, honoravi: *sive secundum aliam lectionem. Aq.* εἴληφα, accepi; *S.* ἐνετράπην, reveritus sum; *Th.* ἔλαβον, accepi *faciem tuam*, 1. *Reg.* 25. 35. שאו *Sym.* ἀνάσχεσθε, supportate; *LXX.* ἄρατε, ferte, sustinete; *Th.* ὑπονέγκατε, sufferte, *Job* 21. 3. נשאת *A.* ἦρας, abstulisti; *S.* ἀφέλῃς, auferas; *LXX. Th.* ἀφῆκας, remisisti, *Psal.* 31. 5.

Niphal, sustollere se, sustolli, elevari, portari, exportari.

Hiphil, auferri, curare, *vel* sinere, permittere ut auferant.

Hithpael, efferre se.

נשיא ἄρχων, princeps. נשיאים principes. *Aliquando*, vapores, nubes; *LXX.* νεφέλαι, nubes.

נשאת oblatio, munus.

שיא *A. S. Th.* ἔπαρμα, elatio. *Job* 20. 6. *ubi LXX.* δῶρον, donum.

שאת *Aquila*, ἆρσις, elatio, dignitas. *Genes.* 49. 2. *Symmachus*, κίνησις, motio. *Job* 13. 11. & 41. 16. *Alii excellentia. Aliquando*, remissio, condonatio. שאת *Th.* δεκτὸν, acceptabile. *Gen.* 4. 7. *Vide supra. Item Sym.* δόγμα, dogma. *Habac.* 1. 7. שאה *A.* συμφοραί, calamitas. *Soph.* 1. 15.

משא *Aq.* ἆρμα, onus, pondus, *passim*, *ut videas in Lexico Græco. Sym. Th.* λῆμμα, assumtio, *passim. A.* φορτίον, sarcina. *S.* βάρος, pondus. *Deut.* 1. 12. & *alibi LXX. sæpe vertunt* ὅραμα, visio. *Metaphorice* prophetia *calamitatum & pœnarum onera denuntians. Item* משא acceptio personarum. *Fœminin.* משאה *Alii*, onus; *Alii*, incendium; *Alii*, ferculum; *aliquando*, elevatio, elatio: *ut* elevatio *manuum mearum*: *quidam eodem loco*, collecta. *Plurale*, משאות onera, fercula, oblationes, munera.

משאת onus. *Item*, oblatio, munus. *Quidam etiam*, incendium. *Jud.* 20. 40.

משאון *S.* λήμματα, assumtiones. *Prov.* 26. 26. *Vide in sequente radice.*

נשא *Hiphil*, השיא decipere, seducere. לא ישיא *S.* οὐκ ἐξαπατήσει, non decipiet; *LXX.* οὐκ ὠφελήσει, nihil proficiet; *Hieronymus*, non decipiet; *Alii*, non exiget, *hoc enim exemplum reducunt ad radicem* נשה *ubi vide.* תשיאני *Incert.* ἐπηγάγετό με, *forte* ἀπηγάγετό με, abduxit me, seduxit me; *LXX.* ἠπάτησέ με, decepit me, *Gen.* 3. 13.

Niphal, decipi.

משאון deceptio. *Prov.* 26. 26. *ubi Symmach. vertit* λήμματα, munera, *quasi ex præcedenti radice. LXX. ibid.* במשאון *vertunt*, συνίστησι δόλον, componit dolum; *Alii*, in desolatione, *quasi ex* שאה

משואות *Vide in* שאה

נשב *Hiphil*, perflare, sufflare. *LXX.* πνέειν, flare: *semel* συγκαθίζειν, sedere, *quasi ex* ישב

נשג *Hiphil*, השיג attingere, assequi, consequi, attingere facere, admovere. ישיגו *Aq.* προσλαμβάνουσιν, assumunt, *Job* 24. 2. *ubi LXX.* ὑπερέβησαν, transgressi sunt; *Vulgata*, transtulerunt.

שיג insectatio. 1. *Reg.* 18. 27. *ubi Vulg.* שיג לו in diversorio est. *Alii*, insecutio, occupatio.

נשה oblivisci, mutuare, mutuo dare, fœnerare, exigere debitum, exactorem agere. *A. S.* ἀπαιτεῖν, exigere. *A. scilicet Hesai.* 3. 12. & *S. Hesai.* 24. 2. נשים *A.* ἀπαιτοῦντες, exactores; *S.* γυναῖκας, mulieres; *Th.* δανεισταὶ, fœneratores; *LXX.* ἀπαιτοῦντες, exactores; *Hesai.* 3. 12. כנשה *Sym.* ὡς ὁ ἀπαιτῶν, ut qui exigit, *Hesai.* 24. 2.

Niphal, oblivione tradi, obliviosum se præstare.

Piel, oblivisci facere.

Hiphil, השה oblivionem inducere. *Item* mutuare, exactorem agere.

נושה *S.* πράκτωρ, exactor. *Psalm.* 108. 11. *Est participium.*

גיד הנשה nervus luxatus; *LXX.* νεῦρον ὃ ἐνάρκησε, nervus qui obtorpuit, *Gen.* 32. 32.

נשא creditor, exactor.

משא mutuum, debitum. *Fœminin.* משאת mutuum. *Plurale*, משאות debita.

נשי mutuatio, oblivio.

נשים γυναῖκες, mulieres, fœminæ, uxores. *Quidam deducunt ab* אנשים *per aphæresin. Transfertur & ad* majores urbes, *quemadmodum minora oppida* filiæ *vocantur. Plurale constructum* נשי

נשך mordere. *Item* in usuram dare, fœnerare. *LXX. modo* δάκνειν, mordere; *modo* ἐκδανείζειν, fœnerare.

Piel, mordere.

Hiphil, in usuram dare; *LXX.* ἐκτοκίζειν, fœnerare.

נשך fœnus, usura.

נשכה cubiculum, cella; *pro* לשכה *Nehem.* 3. 30. *LXX.* γαζοφυλάκιον, gazophylacium.

נשל decutere, dejicere, ejicere, extrahere. של *Aq.* ἔκσπασον, extrahe; *S.* ὑπόλυσαι, solve; *LXX.* λῦσον, solve, *Exod.* 3. 5.

Piel, וינשל *LXX.* καὶ ἐξέβαλεν, & ejecit. 4. *Reg.* 16. 6.

נשם anhelavit. אשום anhelabo. *LXX.* ἐκφυσήσω, erumpam.

נשמה anima. *Item*, flatus, halitus, respiratio, ἀναπνοὴ, respiratio. *Aq. S. Th. Gen.* 2. 7. & *alibi. LXX.* πνοὴ, spiraculum. *S.* ἐμφύσημα, insufflatio. *Job* 37. 10. *ubi LXX.* πνοὴ, flatus.

ישים *Symmachus*, ἐμπνέει, insufflat *vel* inspirat. *Job* 24. 13. *hanc Symmachus vocem ex* נשם *derivatam haud dubie putavit. Alii ponet vertunt.*

תנשמת, תנשמת monedula *avis. Alii*, vespertilio; *Alii*, talpa; *Alii*, glis; *LXX. modo* πορφυρίων, porphyrio; *modo* ἶβις, ibis; *alibi* ἀσπάλαξ, talpa.

נשף flavit, sufflavit. *LXX.* πνέειν, spirare. ישופני *S.* ἐπισκεπάσει με, obteget me. *Psal.* 138. 11. *ubi LXX.* καταπατήσει με, conculcabunt me. *Vide in* שוף

מהנשף *Symm.* ἀφ᾽ οὗ συνεσκότασεν, a crepusculo vespertino. 1. *Reg.* 30. 17. *A.* ἀπὸ σκοτομήνης, a nocte illuni, *ibid. LXX.* ἀπὸ ἑωσφόρου, a crepusculo.

נשף tenebræ, obscuritas, crepusculum. *Aq.* σκοτομήνη, nox illunis.

נשפה *Incert.* νεφώδης, nebulosus. *Inc. Hesai.* 13. 2.

אשפים *LXX.* φιλόσοφοι, philosophi; *Theod.* μάγοι, magi; *Alii*, astrologi. *Dan.* 2. 2.

נשק osculari, deosculari. ישק *Th.* καταφιληθήσεται, osculo donabitur; *LXX.* φιλήσουσιν, osculabuntur, *Prov.* 24. 26. ישקון *A.* καταφιλοῦντες, osculantes; *Sym.* προσεκυνήσατε, adorastis; *LXX.* ἐκλελοίπασι, defecerunt, *Osee* 13. 2.

Piel, osculari. נשקו־בר *Aq.* καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς, osculamini electe; *S.* προσκυνήσατε καθαρῶς, adorate pure; *LXX.* δράξασθε παιδείας, apprehendite disciplinam. *Psalm.* 2. 12.

Hiphil, osculari. משיקות osculantes: *metaphorice pro* contingentes, complectentes; *LXX.* πτερυσσόμενα, alata animalia, *Ezech.* 3. 13.

נשיקות oscula.

נשק armatura, arma, armamentarium. *Sym.* κατάφρακτοι, cataphracti. *Job* 39. 22. *A. Th.* ὅπλον, telum. *Ibid. LXX.* βέλη, tela.

נושק armatus. *Plurale construct.* נשקי armati; *LXX.* ἐντείνοντες,

ἐκτείνοντες, extendentes arcum. *Psalm.* 77. 9.

נשק *cum puncto sinistro. Hiphil*, השיק accendere. *LXX.* ἀνάπτειν *&* καίειν, incendere, urere.
Niphal, succendi.

נשר נשר *Sym. Theod.* ἀετὸς, aquila, *Sym. Job* 9. 26. *& sic Alii. Plurale*, נשרים aquilæ, *& Chaldaïce* נשרין aquilæ.

נשר משור serra.
Hinc verbum in Hiphil, serrare. *LXX.* διαπρίειν, dissecare.

נשת deficere, perire.
Niphal, ונשתו *A.* καὶ ἀναπεθήσεται, & absorbebuntur. *S.* καὶ ἀφανισθήσεται, & delebuntur; *Alii*, peribunt, deficient. *Hesai.* 19. 5. *ubi LXX.* πίονται, bibent.
נשתון *Chald.* diploma, decretum. *Alii*, epistola. *Dicitur* נשתונא

נתב נתיב *S. & Alii*, ἀτραπὸς, semita. *Psalm.* 77. 50. *& Job* 19. 8. *& alibi. Item Th.* τρίβος; semita, callis, *Jud.* 5. 6. *Incert.* ἄξων, axis. *Prov.* 3. 17. *Fœmin.* נתיבה semita. *Plurale*, נתיבות semitæ.

נתח *Piel*, *Inc.* μελίζειν, in frusta concidere, dividere, membratim concidere. *Levit.* 1. 12. *LXX.* διχοτομεῖν, secare, μελίζειν, dividere membratim, διαιρεῖν, dividere, κρεανομεῖν, in frusta carnes concidere.
נתח frustum, membrum. *Plur.* נתחים frusta, membra.

נתך fundi, effundi, stillare: *Alii*, fundere, effundere.
Niphal, fundi, effundi. נתכה *A.* συνεχωνεύθη, conflata est; *Sym. Th.* ἔσταξεν, stillavit; *LXX.* τήκει, liquefacit; *Vulg.* effusa est, *Nahum.* 1. 6.
Hiphil, fundere, effundere. תתיכני *Aq.* ἀπέσταξας, stillare fecisti *me*; *LXX.* με ἤμελξας, mulsisti me. *Job* 10. 10.
Hophal, effundi.
התוך fusio. *Ezech.* 22. 2.

נתן δοῦναι, dare, *Omnes. Item*, reddere, tradere, applicare, ponere, constituere, locare, permittere.
נתן ἐπέτρεψε, permisit. *S.* 1. *Reg.* 24. 8.
Niphal, dari.
Hophal, poni, imponi.
מתן *S.* δόμα, donum, munus. *Prov.* 19. 6. *& Alii alibi.*
מתנה donum, munus. *A. LXX. Th.* εὐγένεια, nobilitas; *Symmach.* ματθανὰ, τουτέστι δῶρον, mathana, hoc est donum. *Eccles.* 7. 8.
מתת donum, munus.
נתינים Nathinæi. *Chaldaïce*, נתיניא Nathinæi.

נתס diruere, destruere. *Job* 30. 13. *LXX.* ἐκτρίβειν, atterere. *Convenit cum verbo sequenti.*

נתע contrivit, comminuit.
Hinc נתע *Niphal*, comminutus est. *Sed reducitur ad* לתע *ubi vide.*

נתץ diruere, destruere. ויתץ *A.* καὶ κατέλυσε, & diruit. *LXX.* καὶ καθεῖλε, & destruxit. 4. *Reg.* 23. 7. תתצון *LXX.* καθελεῖτε, destruetis. *Incert.* κατασκάψατε, destruite, suffodite. *Jud.* 2. 2.
Niphal, destrui.
Piel, diruere, destruere.
Pual, destrui, destructum esse.
Hophal, destructum esse,

נתק avellere, evellere, dirumpere, discerpere. *LXX.* ἐκσπᾶν, evellere, extrahere. נתוק *A.* κεκομμένον, excisum; *LXX.* ἐκτομίαν, excisum, cui exsecti sunt testiculi, *Levit.* 22. 24.
Niphal, avelli, dirumpi.
Piel, dirumpere, discindere, evellere. וינתק *Aquila*, *LXX.* διέρρηξεν, dirupit; *LXX. aliter*, διέσπασε, discerpsit, *Jud.* 16. 9. ננתקה *Symmac.* διακόψωμεν, diffringamus; *LXX.* διαρρήξωμεν, dirumpamus. *Psalm.* 2. 3. תנתקי *Incert.* κατατιλεῖς, evelles, *Ezech.* 23. 34.
Hiphil, avellere, dirumpere.
Hophal, avelli.
נתק plaga, *morbi genus. Aquila*, ἀπόσπασμα, avulsio. *Levit.* 13 30. *ubi LXX.* θραῦσμα, vulnus.
אתיק peristylium. *Alii*, ἐξέδρον, solarium. *Ezechiel.* 42. 3. *&* 15. *Plurale*, אתיקים peristylia: *& hac forma* אתוקיהא peristylia ejus.

נתר salire, subsilire; *LXX.* ἀπορρύειν, defluere *significatione Chaldaïca.*
Piel item subsilire, *LXX.* πηδᾶν, salire.
Hiphil, solvere, expeditum reddere, exilire facere. *LXX.* διαλύειν, dissolvere.
נתר *S.* νίτρον, nitrum. *Prov.* 25. 20.

נתר *Chald.* fluxit, defluxit.
Hiphil, defluere fecit, dejecit.

נתש evellere, exstirpare, convellere. ונתש *LXX. in Hexapl.* καὶ ἐκτιλεῖ, & evellet. 3. *Reg.* 14. 15. לנתוש *S.* καθελεῖν, ad destruendum, *Jerem.* 1. 7.
Niphal, exstirpari.
Hophal, evelli.

ס

סאה σάτον, satum, mensura. *Plur.* סאים σάτα, sata. *Aquila, Symmachus, Genes.* 18. 6. *ubi LXX.* μέτρα, mensuræ. *Similiter* 1. *Reg.* 25. 18. *A.* σάτα; *LXX.* οἰφὶ, œphi: *ubi ait Procopius*: Gomor autem est æquale œphi, ut in Ezechiele discimus.
בסאסאה *Aquila, Symmac.* ἐν σάτῳ σάτον, in sato satum, *Hesai.* 27. 8. *Theodot.* ἐν μέτρῳ μέτρον, in mensura mensura, *Ibid. LXX. vero*, μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων, rixans & exprobrans, *ubi illam vocem metaphorice accepisse videntur*; *Vulgat.* mensura contra mensuram.

סאן conflixit. *Semel Hesai.* 9. 5. *ubi Symmac.* כל־סאון סאן *vertit* πᾶσα βία ἐκβιασθεῖσα, omnis vis violenter adhibita est: *ubi LXX.* πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην, omnem stolam congregatam; *Vulg.* omnis violenta prædatio.

סבא *Aquila*, συμποσιάζει, compotat, convivium agit. *Deut.* 21. 20. *in Appendice. Th.* οἰνοφλυγεῖν, vino se ingurgitare. *Hes.* 56. 12. סובאים οἰνωμένος, vino ebrios. *Incert. Ezechielis* 23. 42. *Omnes similiter interpretantur.*
סבא *Aquila*, συμπόσιον, compotatio, convivium. *Symmachus*, οἶνος, vinum. *Hesai.* 1. 22. *LXX. hic*, κάπηλοι caupones *vertunt.*
סבאים *LXX.* Σαβαεὶμ, Sabaim; *Alii recentiores* Sabæi, *nomen proprium gentis*, *Hesai.* 45. 14.

סבב circumire, ambire, circumdare, vertere se, divertere. *Item*, in causa esse, causam præbere. סב *Aquila*, *Theod.* κύκλωσον, circumda; *Symm.* μεταστράφηθι, convertere; *LXX.* ἐπιστρέφου, convertere, 1. *Reg.* 22. 18. סבבוני *S. LXX.* περιεκύκλωσάν με, circumdederunt me, *Psalm.* 16. 11. סבוני *S.* περιῆλθόν με, circumvenerunt me; *LXX.* ἐκύκλωσάν με, circumdederunt me, *Ps.* 87. 18. הסבבים *S.* περιοδεύοντες, circumeuntes, *Cant.* 3. 3.
Niphal, נסב vertere se, converti, reverti: divertere, deflectere, circumdare, circumstare, circumvenire: circumagi, circumvolvi, devolvi. תסב *S.* περικυκλώσεις, circuibis; *LXX.* ἐπιστρέψας, conversus. *Ps.* 70. 21.
Piel, circumire, circumducere, circumdare. תסובבך *S.* κυκλωσάτω σε, circumdet te; *LXX.* κυκλώσει σε, circumdabit te, *Psalm.* 7. 8. ויסובבו עיר *Aquila, Sym.*

περιερχόμενοι πόλιν, circumeuntes civitatem. *LXX.* καὶ κυκλώσουσι πόλιν, & circuibunt civitatem. *Psal.* 58. 15.

Hiphil, circumvertere, evertere, avertere, amovere, convertere, divertere, divertere facere, circumducere, circumdare, gyrare. הסב *Symm.* κύκλευσον, gyra. *LXX.* ἀπόστρεψον, averte te, 2. *Reg.* 5. 23.

Hophal, מסבת *Incert.* περικεκυκλωμένους, circumdatos; *Aquila*, μετεστραμμένους, transversos; *Theodotio*, συνεσφιγμένους, constrictos. *Exod.* 28. 11. *Reliqui*, συνεσφιγμένους, constrictos *lapides*. *LXX.* συμπεπορπημένους, constrictos fibulis, *Exod.* 39. 6. מוסבת *LXX.* περιτετειχισμένας, circummuratas. *Alius*, περικεκαλυμμένας, circumtectas. *Alius*, περικεκυκλωμένας, circumdatas. *Num.* 32. 38.

סביב circuitus, ambitus: *& adverbialiter*, circumquaque: *est & præpositio*, circum, circa. *Aquila*, *Th.* κύκλῳ, in circuitu. *Job* 10. 8. *Plurale constructum* סביבי circuitus, *& forma fœminina*, סביבות circuitus.

סבבת *Aquila*, κύκλοθεν, circum. *Exod.* 7. 24.

סבה causa, occasio. *Alii*, reductio, circumductio.

נסבה causa, occasio.

מסב circuitus. *A.* ἀνάκλισις, accubitus. *S.* ἀνάπαυσις, quies, requies. *Cant.* 1. 12. *Plurale*, מסבות circuitus, vicissitudines.

מסכת *A. S.* διάσμα, licium. *Jud.* 16. 13.

מוסב ambitus.

מסבות *S.* κυκλόθεν, in orbem. *Job* 37. 12.

סבך implexum & perplexum esse.

Pual, implexum esse.

סבך perplexitas. בסבך *Aquila*, ἐν συχνῷ, *melius* ἐν συχνεῶνι, *ut in Appendice*, in condenso. *Symm.* ἐν δικτύῳ, in reti. *LXX. Theod.* ἐν φυτῷ Σαβέκ, in virgulto Sabec; *Vulg.* inter vepres; *Alii*, in perplexo. *Gen.* 22. 13. בסבך־עץ *S.* ἐν ἁρμένοις ξυλίνοις, in instrumentis ligneis; *LXX.* ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων, quasi in sylva lignorum; *Hieronymus*, in saltu lignorum, *Psalm.* 73. 6. *Plurale constructum* סבכי perplexa, perplexitates.

שבך *mutato* ס *in* ש *cum puncto sinistro*, perplexitas, perplexum, implexum. *Plural.* שבכים perplexa, implexa.

שבכה perplexum, *item*, cancellus. בעד השבכה *Aq.* διὰ τὸν κιγκλιδωτόν, per cancellatum; *S.* δι' ἐξώστρας αὐτοῦ, per exostram ejus, *sive* per locum extimum cancellis munitum; *LXX.* διὰ τοῦ δικτυωτοῦ, per cancellum, 4. *Reg.* 1. 2. שבכה *Sym.* ἐπίθεμα, superimpositio, coronamentum; *LXX.* Σαβαχά, Sabacha; *Vulgata*, retiaculum, 4. *Reg.* 25. 17. *Plural.* שבכות perplexum, perplexitates.

סבכא *&* שבכא *Theod.* σαμβύκη, sambuca, *instrumentum musicum. Dan.* 3. 5. *&* 7.

סבל portavit, tulit, bajulavit, sustinuit.

Pual, portare factus est. מסבלים onustæ, oneratæ, *pinguedine scilicet*, pingues. *LXX.* παχεῖς, crassæ boves. *Participium Chald.* מסבלין firma, magnum onus portantia.

Hithpael, ויסתבל *Symmachus*, & dissolvetur; *Alii*, & incrassetur; *Alii*, & onustam reddit se, *Eccles.* 12. 5.

סבל *Aquila*, *Symmac.* βάσταγμα, *Exod.* 1. 11. *Sym.* βασταγμός, onus. *Psalm.* 80. 7. *LXX.* ἔργον, opus, *&* ἆρσις, onus, sarcina.

סבל bajulus. *LXX.* νωτοφόρος, bajulans humeris. *Plurale*, סבלים bajuli.

סבלה onus, *LXX.* δυναστεία, potentia. *Plur.* סבלות onera.

סבלת *Vide in* שבל

סבר *Chald.* cogitare.

סגד *LXX.* προσκυνεῖν, adorare; κάμπτειν, incurvare se; κύπτειν, inclinare se; *Alii*, adorare, procumbere. *Est usus Chaldaici frequenter.*

סגל סגלה *Aq.* περιούσιος, peculiaris. *Malach.* 3. 7. *S.* πεκούλιον, peculium. *Eccl.* 2. 8. *Item A.* οὐσία, substantia, facultates. *Eccles.* 2. 8. *S.* ἐξαίρετος, eximius, selectus. *Exod.* 19. 5. *& alibi. Alii item*, peculium.

סגן antistes, princeps, dux, *in singulari nunquam: in Plural.* סגנים antistites, principes, duces. *LXX.* *sæpius* στρατηγοί, duces exercitus, *rarius* ἄρχοντες, principes.

סגר claudere, concludere, includere, occludere, præcludere. *Item*, tradere, dedere. ויסגר *A.* καὶ ἐπέκλεισεν, & inclusit; *Symm.* καὶ συνέκλεισεν, & conclusit; *LXX.* καὶ ἀνεπλήρωσεν, & replevit, *Gen.* 2. 21. *in Appendice.* סגרו *Aq.* ἔκλεισαν, clauserunt, *Josue* 2. 7. סגרו *Symm.* ἀπεφράγησαν, obstruxerunt; *seu potius*, obstructi sunt; *LXX.* συνέκλεισαν, concluserunt. *Psal.* 16. 10. סגר *A. Sym. Theod. & Quinta Editio*, καὶ περίφραξον, & circumvalla. *LXX.* σύγκλεισον, conclude; *Hieronymus*, præoccupa, *Psal.* 34. 3. *Item Aq. Th.* ἀποκλείειν, *&* κλείειν, claudere. *Hesai.* 22. 22.

Niphal, includere se, includi, occludi.

Piel, concludere, tradere, dedere.

Pual, claudi, occludi.

Hiphil, includere, tradere. הסגיר *Aq.* τηρήσει, servabit. *Sym.* συγκλείσει, concludet; *LXX.* ἀφοριεῖ, segregabit. *Levit.* 13. 26.

סגור *Aquila*, *Theod.* ἀπόκλειστον, conclusum aurum. 3. *Reg.* 6. 20. *Alii*, *aurum* optimum *quod propter bonitatem conclusum erat*; *LXX.* καθαρόν, purum. *Item*, clausura.

סוגר claustrum, clausura.

מסגר *A.* ἀποκλεισμός, clausura, carcer. *S.* συγκλεισμός, clausura. *Psalm.* 141. 8. *Item*, claustrarius, *&* faber ferrarius.

מסגרת tænia. *LXX.* στεφάνη, corona.

מסגרות clausuræ. *Aq.* διαπήγματα, ligna ad figendum & firmandum; *LXX.* συγκλείσματα, clausuræ, juncturæ. 4. *Reg.* 16. 17.

סגריר imber vehemens. *LXX.* χειμερινός, hybernus.

סד *Aquila*, ξυλοπέδη, compes. *Symm.* ξύλον εἱρκτῆς, lignum carceris, *Job* 13. 27. *Alii*, cippus, compes, compedis.

סדן סדין *Incert.* σινδών, sindon. *Jud.* 14. 15. *LXX.* *similiter. Plural.* סדינים sindones.

סדר ordo. *Plural.* סדרים ordines. *LXX.* φέγγος, lumen. שדרות ס *mutato in* ש *cum puncto sinistro Aq. Theod.* περίβολος, septum. 4. *Reg.* 11. 8.

מסדרונה *A.* προστάς, porticus. *Jud.* 3. 23. *S.* πρόθυρα, vestibula. *Ibid. LXX.* προστάς, vestibulum.

סהר rotunditas. *Item* turris. *Item Aq.* δεσμωτήριον, carcer. *Gen.* 39. 20. *in Appendice.*

שהרונים *Sym.* μανιακάς, collaria. *Hesai.* 3. 18. *S. item*, τὰ κόσμια, ornamenta. *Jud.* 8. 21. *Alius*, μηνίσκους. *Vulg.* lunulas, *Jud.* 8. 21. *A.* μηνίσκους, *Jud.* 8. 26. *in notis posterioribus. Alii*, lunulas, *ornamenta sive monilia pretiosa, quæ lunæ formam imitantur: a Chaldæo* סהרא *luna quæ plena rotunda est.*

סוג retrocedere, avertere se.

Niphal, retroagi, averti, avertere se retrorsum. לא־נסוג *Symmach.* οὐδὲ ἀπέστη, neque abscessit; *LXX.* καὶ οὐκ ἀπέστη, & non recessit; *Alius*, οὐκ ἀπεχώρησε, non recessit. *Alius*, οὐκ ἀπεστράφη, non aversum est; *Hieronymus*, & non est conversum retro. *Psalm.* 43. 19.

סוגים *Sym.* ῥεμβόμενοι, palabundi, removentes se. *Aquila*, ἀποστρεφόμενοι, aversi. *Theod. Quinta Editio*, πλανώμενοι, errantes. *LXX.* ἀποστατοῦντες, deficientes. *Hieronymus*, qui aversantur. *Psalm.* 118. 118.

שוג *Vide in* סיג

סוד *Aquila*, ἀπόρρητον, secretum. *Psalm.* 24. 14. *& alibi sæpe. Exempla vide in Lexico Græco. S.* ὁμιλία, colloquium, *passim. Exempla vide in Lexico Græco. Th. & Quinta Editio*, μυστήριον, mysterium. *Ps.* 24. 12. *& alibi, & S. Prov.* 11. 13. *LXX. & Sexta Edit.* κρα-

στερέωμα, firmamentum. *Th. item*, συμβέλιον, consultatio. *Prov.* 15. 22. *S.* σύσκεψις, consultatio. *Psalm.* 62. 3. מתי סודי *S.* συνόμιλοί μου, sodales mei, *Job* 19. 19. *ad litteram*, viri secretorum meorum. בסוד *S.* ὁπότε περιέφρασσεν, quando circumvallabat. *Job* 29. 4. *LXX.* ὅτε ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο, quando visitationem faciebat; *Alii*, in secreto *Dei*.

סוה מסוה velamen, velum. *LXX.* κάλυμμα, operimentum, velum.

סוך ungere se, ungi. *LXX.* ἀλείφειν, ungere.

Piel, miscere, commiscere. *Geminat syllabam* סכסך: *sed vide in* סכך, *ubi commodius ponitur.*

Hiphil, *participium* מסיך tegens est, tegit: אסיך *Aquila*, σπείσω, libabo. *Psalm.* 15. 4. *Vide in* סכך

אסוך lecythus.

סך *A.* σύσκιον, umbrosum *S. LXX.* σκηνὴ, tabernaculum. *Alii*, turba mixta *Psal.* 41. 5. *Hieronymus cum Aquila*, umbraculum.

סון סיון, Sivan, *nomen mensis Maii.*

סוס ἵππος equus, *Omnes. Item* equitatus. 2. *Reg.* 15. 1. *& alibi. Plurale*, סוסים, equi.

סוס *S.* cicada. *LXX.* χελιδὼν, hirundo. *Jerem* 8. 7. כסוס עגור *Aq.* sicut equus Agur. *S.* sicut hirundo inclusa, *LXX.* ὡς χελιδὼν, ut hirundo. *Th.* Sis Agur. *Vulg.* sicut pullus hirundinis. *Alii*, grus, hirundo. *Hesa.* 38. 14. *Vide notam ibi, & Jerem.* 8. 7.

סוסה equitatus.

סוף deficere, desinere, consumi. ספו *S. LXX.* ἐξέλιπον, defecerunt, *Psalm.* 72. 19. *Symmach. Theodotio*, deficere. *Hesa.* 66. 17.

Hiphil. consumere.

סוף finis, terminus. *Chaldaice.* סופא finis.

סוף *Aquila*, παπυρεὼν papyreon, locus papyri fruticibus repletus. *Exod.* 2. 3. *&* 5. *ubi Vulgata* papyrion. *Alii*, juncus, juncetum. *Sic item vocatur* mare Rubrum, *A. S.* ἐρυθρὰ θάλασσα. *Deut.* 1. 1. *& alibi.*

סופה *A.* συσσεισμὸς turbo; *S. Th.* καταιγὶς tempestas; *Job* 37. 9. *& alibi. Vide in Lex. Græc. A. S. Th. metaphorice*, περίστασις, adversus casus. *Job.* 27. 20. *Sed hunc locum suspectum habeo. Plurale.* סופות turbines.

סור recedere, secedere, declinare, divertere. *A.* ἀποστῆναι, recedere. *S.* ἀπονεύειν, declinare. *Ps.* 138. 19. יסור *Symmachus*, περιαιρεθήσεται auferetur *Gen.* 49. 10. *ubi Aquila*, ἀναστήσεται, exurget: *sed suspicor legendum*, ἀποστήσεται, *ut supra vertit Aquila, & ita sensus postulare videtur:* Non recedet sceptrum de Juda &c. *LXX.* οὐκ ἐκλείψει, non deficiet.

Piel, סורר. *Vide in* סרר

Hiphil, הסיר *A.* ἀπέστησε, recedere fecit, *Job* 34. 5. *S.* παρέστρεψεν avertit, evertit. *Job.* 34. 5. הסרתי ἀφεῖλον abstuli *S.* 2. *Reg.* 7. 15. *& sic A. S. Th. Hesai.* 27. 9. *A. S. Th.* הסר περιαιρεθῆναι auferri *Hesai.* 27. 9. *ubi passive vertunt. Item A.* ἆραι tollere. *Deut.* 1. 31. *S.* παρεῖδεν, negligere, *Job* 27. 2. ויסר *S.* μετέστησε, transtulit, *Exod* 14. 25. אסיר *S.* ἐκστήσωμαι, *Job* 27. 5. recedam. מסיר *Thod.* μεθιστῶν, transferens. *Job* 12. 24. *S.* περιτρέπων, evertens. *Job.* 12. 20. *Significat etiam*, auferre, evertere, abducere, amovere, detrahere, deponere.

Hophal, amoveri, removeri, auferri.

סר fastidiosus. *Symmachus*, ἀπαίδευτος, indisciplinatus. *Eccles.* 7. 7. *Theodotio*, κακόφρων, malignus, ὁ κ̀ ἡ, *Prov.* 11. 22. διατεταραγμένος perturbatus, *Sym.* 3. *Reg.* 20. 43.

סרה *Aquila*, ἀπόστασις, defectio. 2. *Reg.* 3. 26. *Th.* ἔκκλισις, declinatio, defectio. *Hesai.* 1. 5. *Item*, recessio, dimotio, aversio.

סורים degeneres, recedentes, deficientes.

סורה recedens, fugitiva.

סירות *S.* ἄκανθαι, spinæ. *Psalm.* 57. 10. *forte referatur ad* סיר

יסורים *Vide in* יסר

סות *Hiphil*, הסית incitare, persuadere, seducere, avertere. *Heb. Int.* ἠπάτησε, decepit. *Job* 36. 16. *Alii*, incitavit, persuasit. *A.* יסית ἀναπείσῃ, persuadeat, *Deut.* 3. *in Appendice.* תסיתני *A.* ἀνέπεισάς με, incitasti me. *Job.* 2. 3.

סותה operimentum, *per aphæresin* τοῦ כ *ex* כסה *ubi vide.*

סחב trahere, raptare. *Infinitivum* סחוב trahendo, *quam vocem sic* περιφραστικῶς *Symmachus interpretatur*, סחוב *Symmach.* ὡς κόπριον συλληφθεὶς, quasi stercus collectus. *Jer.* 22. 19. *ubi LXX.* συμψηφισθεὶς, raptatus; *Vulg.* putrefactus.

סחבות extracta. *Th.* ῥάκη, panni, *Jer.* 38. 12. *& sic etiam Vulgata.*

סחה *Piel*, expurgavit, abrasit. *LXX.* καμμύσαι, claudere oculos, *Thren.* 3. 44. *Alibi*, λικμᾶν, ventilare. *Ezech.* 26. 4.

Niphal, *futur.* יסח *reducitur ad* נסח *supra.*

סחי, abrasio, purgamentum, sordes.

סחף abduxit, everrit, סחף *A. S. Th.* ἀνεχυικὸς, retenta *pluvia*, retentus *imber*, *qui non fluit. LXX.* λάβρος, vehemens. *Prov.* 28. 3. *Vulg. item* vehemens, *contrario prorsus sensu.*

Niphal, everti.

סחר mercatus & negotiatus est, circuivit. *LXX.* ἐμπορεύεσθαι, negotiari; *semel* κυκλοῦν, circuire.

סחר ἔμπορος, negotiator, *Inc. Hesai.* 23. 8. *Plurale constructum* סחרי negotiatores. *Fæminin.* סחרה *vel* סחרת negotiatrix.

סחרה ἐμπορεία, negotiatio. *A. S. Th. Prov.* 31. 18. *& alibi. Significat etiam*, merx, mercatura, mercimonium.

סחרה parma, *armaturæ vel munimenti genus.*

סחרת sochereth, *genus lapidis pretiosi*, *Esther.* 1. 6.

סחש סחיש *A. Th.* αὐτοφυῆ, sponte nata. 4. *Reg.* 19. 29. שחיס *mutato* ס *in* ש. *Aquila, Theodotio* αὐτοφυῆ, sponte nata, *Symmachus*, ἀπὸ δένδρων ab arboribus; *Hieronymus vero Symmachi lectionem sic refert*; pomis vescere; *LXX.* τὸ κατάλειμμα, reliquias; *Vulg.* poma, *Hesai.* 37. 30.

סיג scoria. *Legitur &* סוג *Ezech.* 22, 18. *ubi Masoretha notant legendum esse* סיג *Ibi Aquilæ prima Editio* στέμφυλον κ̀ γίγαρτον, *quod Hieronymus vertit*, acinum vinacii, *S.* σκωρίαν, scoriam; *Aquilæ secunda Editio & LXX.* ἀναμεμιγμένοι, commixti. *Plurale* סיגים scoriæ: *constructum* סגיך *A.* στέμφυλά σου, acinos tuos; *S.* σκωρίαν σου, scoriam tuam. *Th.* τὸ γιγαρτῶδές σου, scoriam tuam, *Hesai.* 1. 25. סיגים *Sym.* γίγαρτα, scorias, *Prov.* 25. 4. *Item A.* στέμφυλα, vinacea; *S.* σκωρίαν, scoriam; *LXX.* παραβαίνοντας, prævaricantes. *Psalm.* 118. 119.

סיון *Vide in* סון

סיר λέβης, lebes, *Omnes*, *Psalmo* 59. 10. *& alibi*; *Syrus vero* κάδος, cadus, *ibid. Inc.* λεκάνη, lecythus; *ibidem. Alii*, olla. *Plur.* סירות ollæ, lebetes.

סירות ἄκανθαι, spinæ. *Vide in* סור

סית *Hiphil*, הסית *Vide supra in* סות

סכך *A.* σκεπάζειν, tegere. *Exod.* 25. 20. *Alii*, tegere, obtegere, protegere. *Item*, obducere, operire. סוכך *A.* συσκιάζων, obumbrans *Ezech.* 28. 16.

Piel duplicans, miscere, commiscere. וסכסכתי *A.* κ̀ σπάσω, & seditiones movebo. *S.* κ̀ συμβαλῶ, & committam *Ægyptios cum Ægyptiis*, *LXX.* κ̀ ἐπεγερθήσονται, & incitabuntur *Ægyptii contra Ægyptios.* *Vulg.* & concurrere faciam, *Hesai.* 19. 2. *Alii reducunt ad Radicem* סוך

Hiphil, obduxit, obtexit. ויסך *S.* κ̀ ἀπέφραξεν, & obstruxit. *Job* 3. 23.

Hophal, tegi, obtegi.

סך *Aquila*, σκηνὴ, tabernaculum. *Psalm.* 75. 3.

Item Symmachus, Ps. 41. 5. *Item* tugurium. *A.* σύσκιον, umbrosum, *Ps.* 41. 5.

סך *Vide in* סוך

סכה tugurium, tabernaculum, tentorium. *S.* σκέπη, tegumentum, tentorium. *Psalm.* 30. 21. *Plural,* סכות tuguria, tegumenta.

סכות tabernaculum. *A. S.* συσκιασμὸς, umbracula. *Vide Lex. Græc.* εἴδωλα, idola, *Inc. Amos* 5. 26.

מסך *A. S.* παρατάνυσμα, tentorium. *Exod.* 27. 16. *S.* καταπέτασμα velum, velamen. *Num.* 4. 26. *A. S.* παρακάλυμμα, operculum. *Exod.* 27. 16. παραπέτασμα, velum. *Num.* 14. 26. *lectiones variant in Mss.*

מסכה *Aquila,* κάλυμμα, velum, velamen. *Samaritanus,* ἐπίσπαστρον, tentorium. *Num.* 4. 25. *S.* σκηνὴ, tabernaculum. *Hesai.* 28. 20.

מוסך tegmen.

מסוכה *Vide in* שוך *cum puncto sinistro.*

סכל *Niphal,* socordem & stultum esse, stulte agere; נסכלת *A.* ἠγνωμόνησας, ingratus fuisti; *Symmachus,* ἠφρόνησας, stulte egisti. 1. *Reg.* 13. 13. *ubi LXX.* μεματαίωταί σοι, in vanum egisti.

Piel, stultum reddere, infatuare. סכל ἀσύνετον ποίησον, insipientem fac, *S.* 2. *Reg.* 15. 31. *Ibid. A.* κακοφρόνησον, *transitive sumtum id est,* malam mentem da. *Ibid. Th.* ματαίωσον, vanum facito, *& alibi.*

Hiphil, stulte agere. הסכלתי *Aq.* ἠγνόησα, ignoravi: *S.* ἠφρονησάμην, stulte egi, 1. *Reg.* 26. 21.

סכל *Symmachus,* stultus. *Eccles.* 10. 3. *Aquila,* ἄφρων stultus, *ibidem. Symmachus,* ἀνόητος, insipiens. *Eccles.* 10. 14.

סכל *S.* stultitia. *Eccles.* 10. 3.

סכלות stultitia, stoliditas, *Sym.* ἀμαθία, inscitia. *Eccles.* 2. 13.

סכן prodesse. לא יסכן *S.* οὐχὶ σωθήσεται; nonne salvabitur? *Theodotio,* οὐ κινδυνεύσει, non periclitabitur. *Vulg.* non placebit. *Job* 34. 9. מה־יסכן *S.* οὐδὲν συμβαλεῖται, nihil conferet; *Vulg.* non tibi placet. *Job* 35. 3.

Niphal, periclitari.

Hiphil, solitum, assuefactum esse.

סכן *A.* σκηνῶν, tabernacula figens. *S.* σκηνοποιῶν, tabernaculorum artifex. *Alii,* thesaurarius. *Hesai.* 22. 15.

סכנת *Inc.* σύγκοιτος, concubina, ejusdem lecti consors *cum rege.* 3. *Reg.* 1. 4. *LXX.* θάλπουσα, fovens, *vel,* calefaciens *regem. Alii,* adjutrix.

מסכן *Symmach. LXX.* πένης, pauper. *Eccl.* 4. 13.

מסכן pauper. *Alii,* præfectus, thesaurarius.

מסכנות penuria. *LXX.* πτωχεία, paupertas, mendicitas.

מסכנות granaria, horrea, penuaria, apothecæ, thesauri. *LXX.* ὀχυρὸς, munitus *vertunt.*

סכר *Piel,* concludere, tradere, includere. וסכרתי *A. S. LXX. Th.* καὶ παραδώσω, & tradam. *Hes.* 19. 4.

Niphal, obturari. ויסכרו *A.* ἐνεφράγησαν, & obturati sunt; *S.* καὶ ἐκλείσθησαν, & clausi sunt. *Gen.* 8. 2. *convenit cum* שכר

סכת *Hiphil,* הסכית auscultavit, attendit. *Deut.* 27. 10. *ubi LXX.* σιώπα, sile.

סל *S. LXX.* κανοῦν, canistrum. *Gen.* 40. 6. *& Inc. alibi. Hanc vocem ponunt in radice* סלל

סלא *Pual,* æstimari, taxari. *Thren.* 4. 2.

מסלאים taxati. *LXX.* ἐπηρμένοι, elati, *ibid.*

סלד *Piel,* æstuare. *LXX.* ἥλλοντο, salire, saltare. *Job* 6. 10.

סלה sternere, prosternere, conculcare. סלית *Sym.* ἀπήλεγξας, redarguisti; *Aquila,* ἀπεσκολόπισας, palis confixisti; *LXX. Th. & Quinta Editio,* ἐξουδένωσας, sprevisti; *Hieronymus,* abjecisti. *Alii ponunt in radice* סלל *Psalm.* 118. 118.

Piel, conculcare.

Pual, prostravit, conculcavit. *Aq. S.* לא תסלה οὐκ ἀναβληθήσεται, non rejicietur. *Job* 28. 16. *&* 19. *Ibid. v.* 19. *Incert.* οὐκ ἀντισταθμισθήσεται, non comparabitur: *LXX.* οὐ συμβασταχθήσεται, non conferetur. *Alii referunt ad* סלא

סלה Sela. *Aquila,* ἀεὶ, semper, *passim in Psalmis. S. LXX. Theodotio,* διάψαλμα, diapsalma, *nota musicæ. Quinta Editio,* διαπαντὸς, perpetuo. *Sexta Editio,* εἰς τέλος, in finem. *Origenes & alii* סלה *legunt* σελ, Sel; *Hieronymus,* Sela.

סלח *LXX.* ἱλάσκεσθαι, propitiari, condonare, remittere.

סלח *Symmach.* ἀφιῶν, dimittens. *Psal.* 85. 5. *Aquila, Theodot.* ἱλαστὴς, propitiator, propitius, *ibid. LXX.* ἐπιεικὴς, mitis, *ibid.*

סליחה condonatio, remissio; *LXX.* ἱλασμὸς, propitiatio.

סלל aggerare, viam parare. סלו *A.* ἀποσκολοπίσατε, virgulta evellite, iter parate. *Sym.* καταστρώσατε, sternite. *Psalm.* 67. 5. *& alibi; LXX.* ὁδοποιήσατε, iter facite; *Psalm.* 67. 5.

Piel, סלסל *geminata syllaba,* סלסלה *Aquila,* ἀνάλαβε αὐτὼ, suscipe eam. *S.* βάσταξε αὐτὼ, gesta illam; *LXX.* περιχαράκωσον αὐτὼ, circumvalla eam. *Proverb.* 4. 8.

Hithpael מסתולל extollis teipsum, *Exod.* 9. 7. *Aq.* ἀντιποιῇ, detines, tibi arrogas; *S.* κατέχεις, retines, *ibid.*

סללה agger. *Incert.* βελόστασις, ballista; *Ezech.* 26. 8. *Incert.* χάραξ, vallum, 2. *Reg.* 20. 15. *ubi LXX.* πρόσχωμα, agger. *Plurale* סללות aggeres.

סל κανοῦν, canistrum. *Vide supra in* סל

מסלול agger, aggesta via, *Hesai.* 35. 8.

מסלה via, via strata, aggesta; *LXX.* ὁδὸς, via, δίοδος, bivium, τρίβος, semita, ἀνάβασις, ascensus, gradus. *Plurale* מסלות viæ tritæ, aggeres.

סלם scala; *LXX.* κλίμαξ.

סלן סלון spina. *LXX.* σκόλοψ, palus, aculeus. *Plural.* סלונים aculei, pali.

סלע *A. S.* πέτρα, petra, *passim. Vide in Lex. Græc. Metaphorice,* στερέωμα, confirmatio, κραταίωμα, robur, ἀντιλήπτωρ, susceptor. *Plurale,* סלעים petræ.

סלעם bombyx, *vel,* attacus; *LXX.* ἀττάκης, attacus.

סלף *Piel, A. S.* διασκεδάζειν, dissipare, *Proverb.* 19. 13. *Theodot.* σκελίζειν, supplantare, *ibid. Sym.* ὑποσκελίζειν, supplantare, *Proverb.* 21. 12. *Alii,* pervertere; *LXX.* λυμαίνειν, subvertere, perdere, καταστρέφειν, subvertere, φαυλίζειν, vilipendere.

סלף *LXX.* ὑποσκελισμὸς, supplantatio, *Prov.* 11. 3.

סלק *Chald.* ascendere.

סלת *Aquila,* σεμίδαλις, simila. *Levit.* 7. 12. *& sic LXX. semper.*

סם סמים *Aquila, Sym.* ἡδύσματα, condimenta, *Th.* ἀρώματα, aromata. קטרת סמים *A. S.* θυμίαμα ἡδυσμάτων, incensum condimentorum; *LXX.* θυμίαμα σύνθετον, incensum compositum; *Th.* θυμίαμα ἀρωμάτων, thymiama aromatum, *Exod.* 30. 7. *Item Theod.* θυμίαμα τῆς συνθέσεως, incensum *sive* thymiama compositionis, *Exod.* 35. 7.

סמדר *Sym.* οἰνάνθη, labrusca. *Cant.* 2. 13. *Alii,* uva prima. *LXX. quasi verbum exprimunt* κυπρίζουσι, florent.

סמך *LXX.* στηρίζειν, firmare, fulcire; *Item,* firmari, fulciri. סומך *Symm.* ἀντιλαμβάνεται, suscipit, *Psalm.* 36. 17. *Item,* accedere, appropinquare.

Niphal, Sym. LXX. נסמכתי ἐπεστηρίχθην, firmatus sum, *Psal.* 70. 6.

Piel, סמכוני *Aq. LXX.* στηρίσατέ με, fulcite me; *S.* ἐπανακλίνατέ με, reclinate me. *Cant.* 2. 5.

סמך *S.* ὑπέρεισμα, sustentaculum. *Psalm.* 53. 6.

סמל S. ἐκτύπωμα, simulacrum. *Alii*, εἰκὼν, imago. *Ezech.* 8. 5. *ubi Vulg.* idolum.

סמן *Niphal*, נסמן *Aq. Th.* κέγχρος, milium, *Hesai.* 28. 25. *Alii*, signatum *vertunt*, *& verbum in Niphal esse dicunt*; *Vulg.* milium. *Hinc* סימן σημεῖον, signum *apud Rabbinos usitatissimum.*

סמפניה סומפניה συμφωνία, symphonia. *Dan.* 3. 15. *Legitur &* סיפניא *quod Masorethæ restituunt* סומפניא symphonia.

סמר horruit, riguit; *Aquila*, ἥλωσε, confixa est; *Symmac.* ὀρθοτριχεῖ, horripilat; *LXX. Th.* καθήλωσον, confige; *Hieronymus*, horripilavit. *Ps.* 118. 120.

Piel, horridum efficere, horripilare. תסמר *Hebræus Interpres*, *& LXX.* ἔφριξαν, inhorruerunt *pili*, *& sic Vulgata*, *Job* 4. 15.

מסמרים clavi; *LXX.* ἧλοι, clavi, *& semel* σφῦραι, mallei.

סנה *LXX.* βάτος, rubus. *Hinc*, *ut putant*, סיני Sinai, *mons*, *a ruborum copia.*

סנור cæcitas. *LXX.* ἀορασία, visûs obscuritas, *cum oculi capti sunt. Plurale*, סנורים cæcitates, oculorum infirmitates.

סנסן סנסנים *Aquila*, ἐλάτη, abietes; *Symmac.* βαΐα, rami palmarum. *Cant.* 7. 8. *ubi LXX.* ὕψη, altitudines; *Vulgata*, fructus.

סנפיר pinnula; *LXX.* πτερύγιον, ala, *sive potius*, pinna piscium.

סס *LXX.* σὴς, tinea. *Hesai.* 51. 8. *Item*, blatta. *Syriace dicitur* ססא.

סעד *Aq. Theodotio*, βοηθεῖν, adjuvare. *Psalm.* 40. 4. *Item*, fulcire, sustentare. *Symmach. LXX.* στηρίζειν, fulcire. *Psal.* 103. 15. *ubi Hieronymus*, roborare.

Hinc Chaldaice participium in Piel, מסעדין suffulcientes, juvantes; *LXX.* βοηθοῦντες, *Esdra* 5. 2.

מסעד fulcrum, fulcimentum. *Plural.* מסעדים fulcra, fulcimenta; *LXX.* ὑποστηρίγματα, fulcimenta; *Alii*, columnas; *Alii*, pavimenta; *Alii*, repagula, 3. *Reg.* 12. 2.

סעה *Vide in* נסע

סעף *Piel*, ramos excidere, *LXX.* συνταράσσειν, conturbare.

סעיף ramus; *Th.* χείμαρρος, torrens; *Alii*, ὀπὴ, foramen; *Alii*, scopulus, *Jud.* 15. 11. *LXX. in hujus vocis interpretatione mire variant*; *nam* χείμαρρος, torrens, τρυμαλιὰ, specus, ἰγνύα, poples, σχισμὴ, scissura, κλάδος, ramus, παραφυάδες, propagines, *variis in locis vertunt. Plurale masculinum*, סעפים rami; *alibi*, scopuli. *S.* κλάδοι, rami, *Hesai.* 27. 10. סעפים cogitationes. *Psal.* 118. 23. *Interdum legitur* שעפים cogitationes, *cum* ש *sinistro. Plurale fœminin.* סעפות rami, ramusculi.

סער *Symmachus*, καταιγὶς, procella. *Psalm.* 106. 29. *A. Symmach.* λαῖλαψ, turbo. *Exempla vide in Lexico Græco. Item*, tempestas; *LXX.* σεισμὸς, *&* συσσεισμὸς, commotio, terræ motus, σάλος, fluctus, νέφος, nubes, καταιγὶς, procella, ὀργὴ, ira, κλυδὼν, tempestas. *Incertus*, τύφων, Typhon, *Psalm.* 148. 8. *Plural.* סערות turbines, procellæ.

סער procellosum esse, procellis agitari, turbulenter agere. סערה *Symmac.* καταιγίζον, procellam excitans. *Ezech.* 1. 4. *Alii id quasi nomen habent*, procella.

Niphal, procellosum esse.

Piel, in modum procellæ abripere.

Pual, turbine abripi.

Hithpael, instar turbinis irruere.

ספא מספא pabulum, *LXX.* χόρτασμα, pabulum.

ספד *Incert.* κόπτεσθαι. *Symm.* plangere, *Eccles.* 12. 5. *& sic LXX.*

Niphal, plangi.

מספד planctus. *LXX.* κοπετὸς, luctus, planctus.

ספה consumere, perdere, consumi, deficere. ספו ἐξέλιπον, defecerunt. *S. LXX. Psal.* 72. 19.

Niphal, consumi, deficere, perire. תספו *Aq.* συσυρήσεσθε, simul trahemini; *Sym.* ἀπολεῖσθε, peribitis; *LXX.* προστεθήσεσθε, apponemini, 1. *Reg.* 12. 25.

ספח aggregare, adhibere, associare, cooptare; *LXX.* παραρρίπτειν, adjicere.

Niphal, adjungere se, associare se.

Piel, admovere, aggregare. *Item* scabie afficere *secundum quosdam. Ubi legitur* שפח *Hesai.* 3. 7.

Pual, adjungi. יספחו adjungentur; *LXX.* διητῶντο, vivebant. *Aliqui*, scabie afficientur.

Hithpael, מהסתפח *Aquila*, (μὴ) ἅπτεσθαι, ne attingam; *Sym.* (μὴ) συνδυάζεσθαι, ne conjungar; *LXX.* μὴ ἐστηρίχθαι, ne confirmatus sim; *Vulgata*, ut non habitem *in hæreditate Domini.* 1. *Reg.* 26. 19.

מספח *Incert.* ἄελλα, procella. *Habac.* 2. 15. *ubi Aq.* מ *pro præpositione habuit*, *vertitque* ἐξ ἐκπέμψεως, ex emissione, *vel secundum aliud exemplar* ἐξ ἐπιτρίψεως, ex attritione; *LXX.* ἀνατροπὴ, eversio; *Alii*, suppuratio; *Alii*, aggregatio; *Alii*, pertinacia, contumacia.

משפח *Aq.* (διασκέδασις) dissipatio, *ubi LXX.* ἀνομία, iniquitas. *Hesai.* 5. 7.

ספיח *Reliqui*, αὐτόματα, quæ sponte nascuntur. *Hes.* 37. 30. *Symm.* τὰ παραλελειμμένα, residua. *Job* 14. 19. *Plurale constructum* ספיחי

ספחת abscessus, apostema, *vel* scabies; *LXX.* σημασία, significatio, signum.

מספחת *Aquila*, ἐξάνθησις, eruptio. *Sym.* ἔκβρασμα, ejectamentum. *Levit.* 13. 6. *ubi postea S.* ἔκφυμα, pustula; *Th.* μασφαα, Masphaa, *Levit.* 13. 7. *Vulgata*, scabies.

מספחות *Symmachus*, ὑπαυχένια, cervicalia. *Ezechiel.* 13. 18. *Alii*, confibulæ; *Alii*, tiaræ; *LXX.* ἐπιβόλαια, velamina, amictus.

ספל simpulum, *vasis genus. LXX.* λεκάνη, lecythus.

ספן tegere, obtegere. *Participium Paul* ספונים *Aq.* ὠροφωμένοι, laqueati. *Amos* 14. *LXX.* κοιλόσταθμοι, concavi.

שפני טמוני *Aquila*, ἀποθέτους κεκρυμμένας, deposita, abscondita. *Deut.* 33. 19. *in Append. Vulg.* thesauros absconditos.

ספון tegmen, tegumentum. *LXX.* δοκὸς, trabes. 3. *Reg.* 6. 15.

ספינה navis. *Jon.* 1. 5. *LXX.* πλοῖον, navis. *Dicunt esse navim magnam*, *superne tectam.*

ספף סף *A. Theodotio*, πρόθυρον, vestibulum; *Symm.* οὐδὸς, limen. *Ezech.* 40. 6. *Alii etiam* pelvis, crater. *Plural.* ספים pelves. *Fœmin.* ספות pelves.

ספות ὑποστίμματα, hypostimmata, stragula, 2. *Reg.* 17. 28. *Coislin. Cod. S.* ὑποστρώματα, substrata, stragula, *ibid. LXX.* ἀμφιτάπους, tapetes; *Vulg.* tapetia; *Alii*, scyphos.

Hinc verbum in Hithpael הסתופף limen frequentare, ad limen manere.

ספק plaudere, complodere. *LXX.* κροτεῖν, plaudere. *Convenit cum* שפק

Hiphil, applaudere, acquiescere, *vel* sufficientiam habere.

ספק *&* שפק sufficientia.

ספר *Symmachus*, ἀριθμεῖν, numerare. *Job* 39. 2. *& alibi. &* ἐξαριθμεῖν, enumerare. *Psalm.* 55. 9. *Aquila*, ψηφίζειν, supputare. *Psalm.* 47. 13. *Significat etiam*, narrare, recensere.

Niphal, numerari.

Piel, *A.* ἀναγγέλλειν, annuntiare. *Psalm.* 2. 7. *Sym.* λαλεῖν, loqui. *Psal.* 58. 13. *Aq.* διηγεῖσθαι, narrare, *S.* ἐξηγεῖσθαι, enarrare. *Ps.* 68. 27. *Job* 12. 8.

Pual, narrari. יספר *Sym.* ἀναγραφήσεται, describetur; *LXX.* ἀναγγελήσεται, annuntiabitur, *Psalm.* 21. 31.

ספר & סופר *A. Th.* γραμματεὺς, ſcriba. *Pſal.* 44. 2. *Symm.* γραφεὺς, ſcriba. *Pſal.* 44. 2. *Item*, legis peritus, juriſperitus, cancellarius, cenſor. *Plural.* ספרים ſcribæ, legiſperiti. *Chald.* ספרא legiſperitus.

ספר *Aquila, Symmach. Theodotio*, βίβλος, βιβλίον, liber. *Heſai.* 29. 11. *& alibi paſſim. Item*, enumeratio, epiſtola; *S.* γράμμα, ſcriptura. *Jud.* 5. 14. *Th.* γραμματικὴ, grammatica. *Dan.* 1. 17. διήγησις, narratio. *Th. Jud.* 5. 14. ספרים ἐπιστολαὶ, epiſtolæ. *Incert.* 4. *Reg.* 2. 11. *Item* litteræ, libri. ספר *ſignificat etiam* enumeratio, recenſio, liber, libellus. *Plurale Chaldaïcum* ספרין & ספריא libri.

ספרות numeri. *Pſal.* 70. 15. *ubi Symmachus*, ἐξαριθμῆσαι, numerare.

ספיר *Sym. LXX.* σάπφειρος, ſapphirus. *Thren.* 4. 7. *Plural.* σάπφειροι, ſapphiri.

מספר *Symmac. Theod.* ἀριθμὸς, numerus. *Deut.* 32. 8. *& alibi. Aq.* ψῆφος, ſupputatio, calculus, *ibidem. Plurale conſtructum* מספרי numeri.

ספרה numeratio.

אכפ־נא *Chald.* cito, celeriter.

סקל *Incert.* λιθοβολεῖν, lapidare. *Joſ.* 7. 25.

Niphal, lapidibus obrui.

Piel, lapidare.

Pual, lapidatum eſſe.

סרב refractarius. *Plur.* סרבים refractarii, *quam vocem LXX. vertunt* παροιστρήσουσι, inſanient, *Ezechiel.* 2. 6. *Verbum* סרב *Chaldaicum eſt*, refractarium eſſe.

סרבל סרבלים *A. Th.* σαράβαρα, Sarabara; *S.* ἀναξυρίδες, femoralia. *Dan.* 3. 21. *Alii*, chlamydes, pallia.

סרה סריון lorica; *LXX.* θώραξ, lorica. *Plur.* סרינות loricæ; *LXX.* ὅπλα, arma.

סרח redundare, luxuriari. *Alii*, extendere ſe, excedere, diffundere ſe *vel* diffundi; *LXX.* ἐπικαλύπτειν, *&* συγκαλύπτειν, operire, tegere. סרוחים *S.* τρυφηταὶ, voluptuarii; *Vulgata*, laſcivientes; *Alii*, luxuriantes, *Amos* 6. 7.

Niphal, נסרחה ſuperflua facta eſt, nihili facta eſt; *LXX.* ᾤχετο, abiit, *Jerem.* 49. 6.

סרח redundantia; *LXX. verbum eſſe exiſtimantes*, ὑποθήσεις, ſuppones *vertunt*, *Exod.* 26. 12.

סרוח *Plurale conſtructum* סרוחי *Incert.* τιάραι, tiaræ. *Ezech.* 23. 15. *atque ita Vulgata. Alii interpretantur*, redundantes.

סרך סרכין *A.* συνεκτικοὶ, præfecti. *S.* ἄρχοντες, principes. *Theod.* τακτικοὶ, duces, tribuni, ordinatores, *Dan.* 6. 2. *Alii*, eparchi, exarchi, *vel* præſides. *Dicitur etiam Chaldaïce* סרכיא

סרן סרנים *Incert.* σατράπαι, ſatrapæ. *Jud.* 16. 5. *& alibi. &* σατραπεία, ſatrapia. *Jud.* 16. 18. *LXX.* ἄρχοντες, principes, *ſæpius* σατράπαι, ſatrapæ. סרנים *dicuntur etiam*, tabulæ, 3. *Reg.* 7. 30. *ubi LXX.* τὰ προσέχοντα, adhærentia *vertunt*.

סריס εὐνοῦχος, eunuchus, *vel* cubicularius. *Incert. Jerem.* 34. 19. *LXX. paſſim* εὐνοῦχος, eunuchus: *bis*, σπάδων, ſpado, *& ſemel* δυνάστης, princeps. *Plurale*, סריסים eunuchi, cubicularii, *& latius* aulici.

סרעפה ramus, ramuſculus. *Plur.* סרעפות rami; *LXX. item* κλάδοι, rami.

סרף מסרף veſpillo, uſtor; *LXX.* παραβιάζοντες, cogentes, *Amos* 6. 10. *Vulgatus autem Interpres*, מסרפו *vertit*, & comburet eum, *quaſi ex verbo* שרף comburere.

סרפד *Symm.* κνὶς, κνίδος, urtica; *Aq. LXX. Th.* κονύζα, conyza. *Heſai.* 55. 13. *Alii*, paliurus.

סרר ἀπειθεῖν, immorigerum eſſe, refractarium eſſe.

סוררים *A.* ἀφιστάμενοι, abſcedentes. *Sym.* ἀπειθεῖς, inobſequentes. *Pſalm.* 67. 7. *& alibi. Convenit cum* סור *ubi vide.*

סתה סתו hyems. *Cant.* 2. 11. *LXX. etiam*, χειμὼν, hyems.

סתם obturare, occludere, obſtruere. *Scribitur etiam* שתם *LXX.* ἀποφράττειν, *&* ἐμφράττειν, obſtruere.

Niphal, occludi. *LXX.* ἀναφράσσεσθαι, obſtrui, occludi.

Piel, occludere. *LXX.* ἐμφράττειν, obſtruere, occludere.

סתר latere, abſcondere ſe. ויסתר *A. Th.* καὶ ἐνεκρύβη, & abſconditus eſt, *vel* & abſcondit ſe, *Prov.* 22. 3.

Niphal, abſcondere ſe, abſcondi. תסתר *A. Symm.* ἀποκρυβήσῃ, abſconderis; *LXX.* ἀποστρέφῃ, avertis te, avertis.

Piel, abſcondere.

Pual, occultum eſſe.

Hiphil, abſcondere, abdere, celare, occultare. תסתיר *Aquila, Symmachus, Theodotio*, κρύψεις, abſcondes; *LXX.* ἀποστρέψεις, avertes, *Pſalm.* 12. 2. הסתרת *Aq.* ἀπέκρυψας, abſcondiſti; *LXX.* ἀπέστρεψας, avertiſti, *Pſalm.* 29. 8. הסתר אסתיר *Aq.* ἀποκρύβων ἀποκρύψω, abſcondens abſcondam; *LXX.* ἀποστρέψω, avertam. *Deut.* 31. 18. *in Appendice.*

Hithpael, latitare, abdere ſe. מסתתר *Sym. Theod.* κρυφαῖος, abſconditus, *Heſai.* 45. 15. *&* κρύπτεται, abſconditur. 1. *Reg.* 26. 1.

סתר *Aquila*, ἀποκρυφὴ, abſconſio, latibulum. 1. *Reg.* 25. 20. *& alibi. Item S.* κρυφαῖος, abſconditus. *Pſalm.* 80. 8. *Symmachus*, σκέπαστρον, operimentum. *Job* 24. 15. *Item* ἀποκρυβὴ, abſconſio, latibulum. *Incer. Heſai.* 16. 4. *Plurale* סתרים abſconſiones, latibula, latebræ.

סתרה latebra. *Deut.* 32. 38.

מסתר latebra. במסתרים *Symmach.* ἐν ἀποκρύφοις, in abſcondito. *Pſal.* 10. *ſecundum Hebræos v.* 3. *Item S.* κρυφῇ, *Pſal.* 63. 5.

בסתר *S.* κρύφα, clam, *Job* 13. 10.

מסתור latibulum.

סתר *Chald.* deſtruxit, demolitus eſt. *Item*, abſconditus eſt.

ע

עבב עבים *Inc.* τὰ πάχη, denſa, craſſa. *Ezech.* 41. 26. *Alii*, trabes. *Deducitur ex* עבה *Ibi vide.*

עבד ſervire, *A. S. Th.* δουλεύειν ſervire, *ſæpe. Exempla vide in Lexico Græco. Item Symmachus*, λατρεύειν, ſervire, miniſtrare. *Num.* 3. 7. *Pſal.* 21. 31. *Exod.* 10. 11. עבד *Aquila*, δουλεύων, ſerviens. *S.* ὑπηρετῶν, miniſtrans. *Gen.* 49. 15. *Vide in Appendice. Item*, operari, facere, *quæ ſignificatio proprie Chaldaica eſt.* לעבד עבדתו *A.* τοῦ δουλεῦσαι τὴν δουλείαν αὐτοῦ, ad ſerviendum ſervitutem ſuam. *Symmach. Theodotio*, καὶ ἐργάζεσθαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, & ad operandum operationem ſuam. *Vulg.* ut operetur opus ſuum, *Heſai.* 28. 21. ועבדת *Aquila*, ὑπεργήσεις, coles, ſubiges *terram ejus. S.* γεωργήσεις, arabis, *LXX.* ἐργᾷ (*ſic*) operare. 2. *Reg.* 9. 10. *Chaldaice vulgo* facere, operari, colere.

Niphal, coli, excoli.

Pual, ad ſervitium & famulatum adhiberi.

Hiphil, ad ſervitutem cogere, ſervitutem exigere, in ſervitutem redigere. לא העבדתיך *Aquila, LXX.* οὐκ ἐδούλωσά σε, non te ſervire feci; *Symmach. Theodotio*, οὐ κατεδουλωσάμην σε, non ſervitio te ſubjeci, *Heſai.* 43. 23.

Ithpeal Chald. fieri, effici.

עבד δοῦλος, ſervus, *Omnes. Vide Lexicon Græcum.*

Item A. Th. παῖς, puer, *passim. Vide Lex. Græcum.* γεωργός, agricola. *Symmachus. Gen.* 49. 15. *Plurale* עבדים servi.

עבדה *A. S. Th.* δουλεία, servitus, *passim. Exempla vide in Lexico Græco. S.* λατρεία, servitus, ministerium, famulitium. *Num.* 3. 7. *& alibi. S. Th.* ἐργασία, opus. *Hesai.* 28. 21. *S.* οἰκετεία, famulatus. *Job* 1. 3. δουλευτὸν, servile. *Inc. Lev.* 23. 8. *&* 21. *Intelligitur sæpe de domesticis & servis simul sumtis.*

עבדהא *Chald.* opus.

עבדות servitus.

מעבדים facta, gesta, opera. *est Chaldaici usus.*

עבה densus, crassus, incrassatus fuit. *LXX.* ἐπαχύνθη, incrassatus fuit.

עב *Symm.* νεφέλη, nubes, *Job* 37. 11. *Aquila*, πάχος, crassities, densitas. *Hesai.* 19. 1. עבה *S. & Syrus* παχύτερος crassior, densior, 3. *Reg.* 12 12. *Alii*, trabs. *LXX. semel* στῦλος, columna. *Plurale* עבים hubim, *quod potest esse ab* ערב *vel ab* עוב *ubi vide.*

עבי densitas, crassitudo.

מעבה crassities, densitas.

עבטיט densum lutum. *LXX.* κλοιὸς, jugum *aut* vinculum, *Habac.* 2. 6. *compositum ex* עב densum, *& ex* טיט lutum.

עבט *LXX.* δανείζειν, fœnerare. *&* ἐνεχυράζειν, oppignerare.

Piel, pervertere. *Usu Chaldaico*, tardare, morari.

Hiphil, sub pignore accipere.

עבוט *Aquila*, χρεωδοσία, redditio debiti; *LXX.* ἐνέχυρον, pignus; *Alius*, ἱμάτιον, vestimentum, *Deut.* 24. 13.

עבר transire, transgredi, prætergredi, præterire. *Aquila*, διέρχεσθαι, transire; *Symmachus*, διαβαίνειν, præterire, *Deut.* 11. 11. *Item A.* διαβαίνειν, transire, 1. *Reg.* 30. 10. *S.* διαπερᾶν, transmittere, transmeare, *Cant.* 2. 11. *& Hesai.* 33. 21. *S.* παροδεύειν, prætergredi, *Psalm.* 87. 16. *Inc.* διαπορεύεσθαι, præterire, *Jud.* 9. 25.

Niphal, transiri posse.

Piel, inire, coire, gravidam facere. *Item*, repagulare, *sive*, pagulo *vel* pessulo occludere.

Hiphil, transire facere *vel* jubere *vel* permittere, transferre, traducere, transvehere. *A. S.* παράγειν, traducere, *Gen.* 8. 1. *& Zach.* 9. 8. מעביר *A.* διάγων, traducens, *Deut.* 18. 10. *in Appendice.* העביר *A. S. Th.* παραβιβάζει. admovere, *Levit.* 18. 21. *Item Inc.* ἀφεῖλε, abstulit, 2. *Reg.* 12. 13. לבלתי להעביר *Symm.* ὥστε μὴ παραφέρειν, ut ne traduceret; *LXX.* τοῦ διαγαγεῖν, ad traducendum; *Vulg.* ut nemo consecraret.

Hithpael, excandescere, furore concitari. ויתעבר *Aquila*, ἀνυπερθέτησεν, & non distulit; *atque sic Hieronymus: ita ut sensus sit, Deum iratum sine ulla mora plagas immisisse in Israëlitas; LXX. tamen*, καὶ ἀνεβάλετο, & distulit *contrario sensu*; *Symmachus*, καὶ ἐχολώθη, & iratus est. *Eodem Psalmo versu* 62. התעבר *S.* ὑπερεῖδεν; *LXX.* ὑπερεῖδεν, despexit, sprevit. התעברת *A.* ὑπερηθέτησας, distulisti, *longe alio quam supra sensu*; *S.* ἐχολώθης, iratus es, *& sic item Hieronymus*; *LXX.* ἀνεβάλου, distulisti, *Psalm.* 88. 39. מתעבר *Aquila*, *Sym. Theodotio*, ὑπερβαίνων, supergrediens; *LXX.* παροξυνῶν, irritans; *Vulg.* qui provocat, *Prov.* 20. 2.

עבר *S.* διάβασις, transitus. *Deut.* 32. 49. *Item*, vadum, littus. *Adverbialiter*, ultra, trans; *aliquando*, cis. על־עבר *A.* ἀντιπέραν, ex opposita ora, *Deut.* 30. 13. מעבר *S.* ἐξεναντίας, e regione, 2. *Reg.* 10. 16. אל־עבר ἐξεναντίας, e regione, *Deut.* 30. 13.

עבר Heber *nomen viri.* עברי Hebræus; *Aquila*, περαΐτης, transitor, *Gen.* 14. 3. *Alius*, περάτης. *Plurale*, העברים *A.* Ἑβραῖοι, Hebræi, 1. *Reg.* 13. 3. *& alibi*; עברים οἱ πέραν, qui trans positi sunt, *A. Deut.* 32. 49. *S.* 1. *Reg.* 13. 3. *Hoc postremo loco LXX. habent*, οἱ δοῦλοι, servi, *quia legerunt* ד *pro* ר *ut sæpe contingit. Fœmin.* עבריה Hebræa. *Plur.* עבריות Hebrææ.

עברה navis trajectoria, 2. *Reg.* 19. 18.

עברות ἀνυπερθεσίαι, celeritates. *Aquila*, *Psalm.* 7. 7. *& alibi. Theodotio*, θυμὸς, furor; *Psalm.* 7. 7. *Est forma pluralis sequentis vocis.*

עברה *Symmachus*, χόλος, ὀργὴ, furor, ira, *Ps.* 89. 9. *&* 12. *Theodotio*, μῆνις, ira, indignatio, *Hesai.* 13. 9. *Plurale*, עברות indignationes, iræ.

עבור proventus, annona.

בעבור propter, propterea, ut, ea de causa. *Aquila*, ἕνεκεν, propter, 2. *Reg.* 12. 25. ב *servile semper præponitur.* בעבורך *Theodotio*, ἐν τῇ παραβάσει σου, in transgressione tua. *Gen.* 3. 17. *in Appendice. Nam vox* ἀσυνθεσία, *quam spuriam suspicabamur, vere spuria deprehensa est. Vide notam ibi. Eodem loco LXX. qui vertunt* ἐν τοῖς ἔργοις σου, *legerunt haud dubie* בעבודך *nempe* ד *pro* ר; *Vulgata item*, in opere tuo; *Aquila*, ἕνεκά σου, *propter te.*

מעבר *Aquila*, *Theodotio*, διάβασις, transitus. *Aq. Hesai.* 16. 2. *Th.* 1. *Reg.* 13. 23. *Item A.* ἀπὸ πέραν, ex loco trans sito, 2. *Reg.* 10. 16. *&* 3. *Reg.* 4. 12.

מעברה transitus, vadum.

עבש mucidum fieri, putridum esse, putrescere; *LXX.* σκιρτᾶν, saltare, *semel in Joel* 1. 12.

עבת *Piel*, contorsit, condensavit. *LXX.* ἐξελέσθαι, auferri, *& alio loco*, πλέκεσθαι, plicari.

עבות *Aquila*, *Theodotio*, δασέα, densa; *Ezech.* 31. 3. *A.* πιμελέα, πιμελῆ, pinguia; *Symmachus*, πυκάσματα, condensa, *Psalm.* 117. 28.

מעשה עבות *Aquila*, *Symmachus*, βροχωτὸν, opus laqueatum, *Exod.* 28. 22.

עבות *Th.* κλοιοὶ, vectes, *Psalm.* 128. 4.

עבתת condensa, implexa. *Inc.* ἁλυσιδωτὰ, concatenata, *Exod.* 28. 24. *Inc.* κρωσσὸς, fimbria, *Ex.* 28. 24. ἁλύσεις, catenæ. *Inc. Exod.* 28. 25. עבתים *A.* βρόχοι, laquei, *Psalm.* 128. 4.

עבות βρόχος, laqueus; *S. Hesai.* 5. 18.

עגב adamavit, amasium *vel* amasiam egit; *LXX. semper* ἐπέθετο, adjunctus est, adjectus est, adjunxit se.

עגב *LXX.* ἐρασὴς, amator, *Jer.* 4. 30.

עגבה *Aquila*, ἐπιπόθησις, concupiscentia, amor, *Ezec.* 23. 11.

עגבים amatoria.

עוגב *&* עגב *A.* ὄργανον, organum, *Symm.* κιθάρα, cithara, *Job* 21. 12. *LXX.* κιθάρα, cithara; *alibi*, ψαλτήριον, psalterium, *&* ψαλμὸς, psalmus. *Item alio loco*, ὄργανον, organum. *Dicitur* עוגב *quod sit instrumentum amabile.*

עגה *hinc deducunt aliqui* תעגנה *Vide in* עגן

עגל עגול rotundus, globosus. *Plurale*, עגלות rotunda.

עגיל inauris, *Ezech.* 16. 12. *LXX.* περιδέξιον, dextrale, *ornamenti genus. Plurale*, עגילים *Sic dictum putatur* ἀπὸ τῆς στρογγυλώσεως, *a rotunditate.*

עגל *Aquila*, *Symmachus*, *Vulgata*, μόσχος, vitulus, *Osee* 8. 5. *Plurale*, עגלים vituli. *Alio sensu hanc vocem semel accipit Symmachus Ps.* 67. 31. בעגלי עמים μετὰ συστροφῶν λαῶν, cum cœtibus populorum, *ubi LXX.* ἐν ταῖς δαμάλεσι, in vaccis; *Hieronymus* in vitulis. *In Ezech. autem cap.* 1. *v.* 7. ככף רגל עגל *A.* ὡς ἴχνος στρόγγυλον, quasi vestigium rotundum; *S.* ὡς ἴχνος μόσχου, quasi vestigium vituli; *Vulg.* quasi planta pedis vituli.

עגלה vitula; *Th.* δάμαλις, vacca, *Jud.* 14. 18. *& sic sæpe LXX. Plurale.* עגלות vitulæ. *Item* ἅμαξα currus; *S. Th. Hesai.* 28. 28. *Itemque Symmachus Hesai.* 5. 18. *ubi LXX.* δάμαλις, vacca: *ac similiter Amos* 5. 13. *LXX. & Incertus* ἅμαξα, currus *vertunt.*

מעגל plaustrum, plaustri ambitus. *Item* semita, orbita; *Aquila*, καμπὴ, flexus, *sive* rota currus; *vel fortasse* orbita, *quod nolim affirmare. Sæpe in Proverbiis. Symmachus & Theodotio*, ἐπικυλισμὸς, revolutio, convolutio, *Prov.* 2. 9. *&* 2. 15. *& alibi. Aquila*, καμπτὸς, flexilis, *Prov.* 2. 9. *S.* ὁδὸς, via, *Jud.* 5. 6. *Symm. item*

ἀτραπὸς, semita, *Psalm.* 22. 3. *ubi LXX.* τρίβος, semita. *Th.* κυλισμὸς, convolutio, *Prov.* 1. 18. *Insignis est alius locus* 1. *Reg.* 26. 5. במעגל *A.* ἐν τῇ στρογγυλώσει, in vallo; *LXX.* ἐν λαμπήνῃ, in Lampene, *quod est vecturæ genus. Coislinianus Codex hoc loco longe diversam lectionem præf rt*; *A.* ἐν καμπῇ, in flexura, *vel* in orbita; *S.* σκηνῇ, in tabernaculo; *S. aliter*, ἐν τῇ στρογγυλώσει, in vallo. *Ibidem v.* 7. *ad eamdem vocem*; *A.* τῇ καμπῇ; *S.* σκηνῇ; *LXX.* ἐν λαμπήνῃ; *Th.* Μαγαλ, Magal. *Plurale constructum Masculinum* מעגלי orbitæ. *Fœminin.* מעגלות orbitæ.

עגם contristatus & anxius fuit; *LXX.* στενάζειν, gemere, *& alibi* πονεῖν, laborare.

עגן *Niphal*, morari, differre, detineri, retardari; תעגנה differetis, morabimini, *Ruth* 1. 13. *LXX.* καταχεθήσεσθε, detinebimini.

עגר עגור *Hæc vox explicatu difficillima bis occurrit in Scriptura, & utrobique post vocem* סוס *scripta reperitur. Primo Hesai.* 38. 14. כסוס עגור *ubi Aq.* sicut equus Agur; *Symmachus*, sicut hirundo inclusa; *LXX.* ὡς χελιδὼν, sicut hirundo, *& nihil ultra*; *Theodotio*, σὶς Αγὼρ, Sis Agur; *Vulgata*, sicut pullus hirundinis. *Secundo Jerem.* 8. 7. וסוס ועגור *Symmachus ad primam vocem* cicada *exprimit*; *LXX.* χελιδὼν, hirundo, *ut supra*; *ad secundam vocem* עגור *Aquila & Symmachus*, Αγὼρ, Agur; *vel ut in alio Exemplari legitur* Αγὼρ, Agor; *LXX.* ἀγροῦ στρουθία, agri passeres; *Vulgata*, ciconia. *Vide notam nostram ad utrumque locum. Recentiores item* hirundo; *Alii*, grus; *Alii*, ardea.

עדד *Piel*, עודד erigere, exaltare: *vel*, confirmare, sustentare, certificare. מעודד *Symmachus*, ἀνακτώμενος, recreans; *LXX.* ἀναλαμβάνων, suscipiens, *Psal.* 146. 6.

Hithpael, ונתעודד *LXX.* καὶ ἀνωρθώθημεν, & erecti sumus, *& sic etiam Hieronymus*, *eodemque modo Recentiores.*

עדה decorare, ornare. *Aliquando significatione Chaldaica*, transire, *vel* removere. *Item passive* ornari, decorari. לא־עדה *Theodotio*, οὐ παρῆλθεν, non pertransivit, *Job* 28. 8. וכלה תעדה כליה *Aquila*, καὶ ὡς νύμφην κοσμημένην σκεύεσιν αὐτῆς, & tamquam sponsam ornatam vasis suis; *Symmach.* καὶ ὡς νύμφην περικειμένην τὴν σκευὴν αὐτῆς, & quasi sponsam circumdatam supellectili sua; *LXX.* καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ, & sicut sponsam ornavit me mundo muliebri; *Vulg.* & quasi sponsam ornatam monilibus suis, *Hesai.* 61. 10.

Hiphil, transire facere, amovere, auferre.

עדי ornatus, ornamentum; *Aliquando*, os oris, *secundum quosdam. Plurale*, עדים ornamenta.

כבגד עדים sicut vestis remotionum, *vel* menstruatæ, *LXX.* ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης, sicut pannus menstruatæ; *& sic etiam Vulg. A.* μαρτυριῶν, *vel* μαρτυρειῶν, testimoniorum; *Symmachus*, κυησῶν, parientium; *Theodotio*, ἐδδίμ, Eddim.

עדות *&* עדה *Vide in* עוד

עד usque, usque ad, donec, dum. *Aquila*, *Symm.* ἕως, donec, 2. *Reg.* 2. 17. עד־מה usquequo? עד־מתי usquequo? עד אן quousque? עד כי donec. עד אשר donec. עד כה hucusque, eousque. עד־הנה *&* עדנה hucusque. עד עתה usque adhuc. עד מאד usque valde. עד מהרה quam celerrime. *Jungitur & cum pronominibus*, עדי usque ad me: *& cum hac forma* עדי *jungitur aliis*, עדיכם usque ad vos; עדיך usque ad te; עדיה usque ad eam.

Cum ב *præposito* בעד *significat* pro, propter, per, circa, in.

מבעד inter, intra, circa.

עד *Aq. S. Th.* διηνεκῶς, assidue, perpetuo, *Psalm.* 44. 18. *A.* ἔτι, adhuc, *Psalm.* 44. 7. *Item Symmach.* αἰὼν, sæculum, æternitas, *Job* 20. 4. *S.* ἀπέραντον, infinitum. *Psalm.* 20. 5. לעד *Reliqui*, ἀΐδιον, in sempiternum. *Mich.* 7. 18.

עדן *Hithpael* התעדן oblectare se; *LXX.* τρυφᾶν, deliciari, in deliciis esse.

עדנה *A.* τρυφερία, voluptas, deliciæ. *S.* ἀκμὴ, adolescentia, vigor, *Gen.* 18. 12. *ubi LXX. compositum esse putantes ex* עד *&* נה *nempe*, עד־נה ἕως τοῦ νῦν, hactenus *transtulerunt.*

עדנה voluptaria, delicata; *LXX.* τρυφερὰ, delicata, *Hesai.* 47. 5.

עדן *Aquila*, Εδὲμ, Edem; *Symmach.* ἀνθηρὸν, (*dubium*) florentem *Gen.* 2. 8. *& mox S.* בגן עדן ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ἄλσης, in paradiso amænitatis, *quæ postrema vox* ἄλσης, *suspecta aliquibus est*; *LXX. item* Εδὲμ, Edem *vertunt. Item Vulgata sæpe* Eden; *sed Gen.* 2. 5. voluptatis *paradisum.*

עדנים *A. S.* τρυφὴ, voluptas; *LXX.* κόσμος, ornatus; *Vulg.* deliciæ, 2. *Reg.* 1. 24.

מעדנים *Symmach. Theodotio*, τρυφαὶ, deliciæ; *LXX.* κόσμος, ornatus, *Prov.* 29. 17. *Item Aquila*, τρυφαὶ, deliciæ; *LXX.* τρυφὴ, voluptas, *Gen.* 49. 20. *in Appendice.*

מעדנות deliciæ; *Alii*, fasciculi, ligamina, nodi, vincula, אגג מעדנת *Aq.* Αγὰγ ἀπὸ τρυφερίας, Agag a voluptate, *seu* voluptuarius, voluptati assuetus; *S.* Αγὰγ ἁβρὸς, Agag delicatus; *LXX.* Αγὰγ τρέμων, Agag tremens; *Vulg.* Agag pinguissimus & tremens, 1. *Reg.* 15. 32. מעדנות כימה *Aq. S.* μόρια πλειάδος, partes Pleiadis; *LXX.* δεσμὸς πλειάδος, vinculum *vel* nexus Pleiadis; *Vulg.* micantes stellas Pleiadis, *Job* 38. 31.

עדן *Chaldaice*, tempus. *Plurale*, עדנין *&* עדני tempora.

עדף redundare, abundare, superfluum esse, superesse. *LXX.* πλεονάζειν, abundare, *&* ὑπερέχειν, superemimere; *semel* ὑπολείπειν, relinquere.

Hiphil, abundare. *LXX.* πλεονάζειν, abundare, redundare.

עדר ordinavit, instruxit, disposuit. *LXX.* παρατάττειν, instruere, *&* βοηθεῖν, auxiliari.

Niphal, deesse, desiderari. *Item* sarriri, pastinari. *LXX.* σκάπτεσθαι, fodi.

Piel, עדר *futur.* יעדרו deesse, desiderari faciebant; *LXX.* παραλλάσσουσι, commutant *verbum*, 3. *Reg.* 4. 27.

עדר *Aquila*, *Sym.* ἀγέλη, grex. *Cant.* 6. 5. *& alibi. Item*, ovile. *Item* עדרים *Incert.* ποίμνιον, ovile; *Alii*, greges, ovilia.

מעדר sarculus.

עדש lens, lentis. *LXX.* φακὸς, lens. *Plurale* עדשים lentes.

עוב *Hiphil*, העיב obnubilavit, obscuravit. *Refertur ad radicem* עיב *infra. Alii reducunt ad* עבה

עב *S.* νεφέλη, nubes. *Vide supra in* עבה

עוג placentas coxit, *seu* paravit. *Ezech.* 4. 12. *LXX.* ἐγκρύπτειν, operire.

עגה *&* עוגה placenta; *LXX.* ἐγκρυφίας, subcinericius panis. *Plural.* עגות placentæ.

מעוג placenta. *Alii*, panis, cibus. *Item LXX.* μυκτηρισμὸς, subsannatio. *Psalm.* 34. 19. *Alii*, facetiæ.

עוד ivved. *Piel*, dispoliare, prædari. *LXX.* περιπλέκειν, circumplectere. *Alii reducunt ad* עדה: אשר־לא יעדה *A.* ὃς οὐ καθωμολογήσατο αὐτὴν, qui non desponsavit eam; *Symm.* εἰ μὴ καθωμολογημένη, si non desponsata est; *Theodotio*, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτὴν, quam non desponsavit, *Exod.* 21. 8. *Alii reducunt ad* יעד

Hiphil העיד *Aquila*, *Symm.* μαρτυρεῖν. *Job* 29. 11. διαμαρτύρεσθαι, testificari, *Aquila*, *Jerem.* 42. 19. *Sym. Psal.* 77. 5.

עד *A. S.* μάρτυς, testis. *Psalm.* 26. 12. *& alibi. Item A.* μαρτύριον, testimonium. *Deut.* 31. 21. *in Append. Plurale* עדים testes.

עד præda, spolium.

עדה

עדה testimonium. *Aliquando* testis. *Plurale* עדות testimonia.

עדה συναγωγὴ, *Omnes. Levit.* 3. 7. *Symmac.* σωῖσδος, cœtus. *Psalm.* 63. 31. *Item Symmachus*, ὅμιλ☉, cœtus, *Psal.* 1. 3. *Pertinet ad* יעד

עדות *A. S.* μαρτυρία, testimonium. *Aq. S. Psalm.* 79. 1. *S.* διαμαρτυρία, testimonium, testificatio. *Psal.* 77. 5. *Plurale* עדות testimonia, *cum* ו *mobili* edvoth, *ut aiunt Massoretæ.*

תעודה *A. S.* μαρτύριον, testimonium. *Hesai.* 8. 16.

עוד *Aquila, Symmach. Theodotio*, ἔτι, adhuc, amplius, deinceps. *Vide Lexicon Græcum ad vocem* ἔτι. בעוד cum adhuc, dum adhuc. כל-עוד quamdiu. *Jungitur etiam cum affixis.*

עוה inique & perverse agere. *LXX.* ἀδικεῖν, injuria afficere, *&* ἀνομεῖν, inique agere *Est affine verbo* עות *ita ut sæpe vix ab eo distingui possit.*

Niphal, perverti, distorqueri, contorqueri. בן-נעות המרדות *LXX.* υἱὲ κορασιῶν αὐτομολούντων, *al.* αὐτομολούντων, fili puellarum ultro venientium. *Legerunt haud dubie* נערת puellarum *pro* נעות *nempe* ר *pro* ו *ut non infrequenter accidit. S.* (υἱὲ) ἀπαιδεύτων ἀποστατούντων, fili indisciplinatarum deficientium; *Theod.* μετακινουμένων, transmotarum; *Vulgata*, fili mulieris virum ultro rapientis, 1. *Reg.* 20. 30.

Piel, ועוה pervertet; *LXX.* ἀνακαλύψει, revelabit, discooperiet; *Vulg.* affliget, *Hesai.* 24. 1. עוה *Massoretice legitur* hivvah, 4. *Reg.* 18. 34. *LXX.* Αβά, Aba; *Aquila*, Γαβά, Gaba; *Vulg. & Hieronymus*, Ava; *atque id pro nomine proprio regionis habent. Symmachus vero quasi verbum explicat; ita ut* הנע ועוה *quæ quasi duarum regionum nomina reddi solent*, Ana & Ava, *ipse verterit*, ἀνεστάτωσε, καὶ ἐταπείνωσε, subvertit, & humiliavit: *ita ut hujus loci sensus sit secundum Symmachum*: Ubi est deus Emath & Arphad? Ubi est deus Sepharvaim? Subvertit & humiliavit *eos, nempe Sennacherib.*

Pual, perversum esse.

Hiphil, inique agere, perverse agere, pervertere.

עוה perversitas.

עועים perversitates; *LXX.* πλάνησις, error, *Hesai.* 19. 14.

עויה *Chald.* iniquitas. *Plurale* עוית iniquitates.

עון *Symmac.* ἀδικία, iniquitas. *Psalm.* 35. 3. *& alibi. Incert.* ἀνόμημα, *Levit.* 5. 1. *&* ἀνομία, iniquitas. *Ps.* 31. 5. *& alibi. Sym. Th.* ἀσέβεια, impietas. *Psal.* 31. 6. ἁμαρτία, peccatum, *Incert. Levit.* 26. 39. *A.* ἀσέβημα, impietas. *Psalm.* 44. 8. *Plurale* עונים *&* עונות iniquitates: *sive deficiente ultimo* ו, עונת iniquitates.

עוז *Hiphil*, העיז coire, congregari; *& active* congregare. *Alii hoc referunt ad radicem* עזז

עול *Aquila*, juvenis; *Theodotio*, ἄωρ☉, immaturus. *Hesai.* 65. 20. *Alii*, infantulus, lactens, fœtus; *LXX.* παιδίον, puer, *Hesai.* 49. 15.

עלות lactentes, fœtæ.

עולל, עול *Vide in* עלל

עול *Piel*, inique egit.

עויל injustus, iniquus. *Plur.* עוילים stulti; *Theod.* ἄφρονες, insipientes; *Vulg.* stulti; *LXX. qui vertunt*, οἱ εἰς τὸν αἰῶνα, qui in sæculum sunt, *legisse videntur* עולם sæculum, *Job* 19. 18.

עול *&* עולה *Aq. S.* παρανομία, iniquitas. *Job* 11. 14. *& alibi. S. item* ἀδικία, injustitia. *Job* 36. 33. *S. item*, ἀνομία, iniquitas. *Proverb.* 22. 8. *Plurale* עולת iniquitates.

עול *item*, iniquus.

מעול *Symm.* ἀδικία, iniquitas. *Job* 34. 10. *atque ita Vulgata. Alii vero* מ *hic habent ut præpositionem, &* מעול *vertunt*, ab iniquitate.

עון עונה habitatio. *Alii*, tempus statutum.

עונן, מעונן *Vide infra in* ענן

מעון *Aq. S.* καθοικητήριον, habitaculum. *Cant.* 4. 8. *& Psal.* 67. 6. *Symmach.* κατοίκησις, habitatio. 1. *Reg.* 2. 32. *LXX. aliquando* κοίτη, cubile. *Plurale* מעונים habitacula, *itemque* מעונות habitacula.

עוף volare, volitare, advolare, evolare, involare. אעופה *Sym.* πετασθῶ, ad volandum; *LXX.* πετασθήσομαι, volabo. *Psal.* 54. 7. ונעפה *Aquila*, καὶ ἐπετάσθη, & avolavit; *Symmachus*, ἐκπετασνύμεθα, avolamus; *LXX.* καὶ παιδευθησόμεθα, & corripiemur, *vel* & erudiemur; *Hieronymus*, & avolabimus, *Psalm.* 89. 10.

Piel, volare. ועוף עופף *Aquila*, καὶ πετηνὸν ἱπτάμενον, & volatile volans; *Symm. Theodot.* καὶ πετεινὸν πετόμενον, & volatile volans; *LXX.* καὶ πετεινὰ πετόμενα, & volatilia volantia; *Vulg.* & volatile, *nihilque ultra*, *Gen.* 1. 20.

Hiphil, volare jubere, ad volandum cogere, volare. ועיף *Massoretæ legendum notant* יעיף *Aquila, Sym. Theodotio*, πετασθήσεται, volabit; *LXX.* ὑποστρέφει, revertit, *Prov.* 23. 5.

Hophal, מעף volare jussus.

Hithpael, avolare.

עוף *Aquila*, *Symm. Theod.* πετεινὸν *&* πετηνὸν, volatile, avis. *Exempla vide in Lexico Græco. Item S.* πτερὸν, ala. *Job* 5. 7. πτερωτὸν, volatile, *Incert. Genes.* 1. 14.

עיפה obscuritas. *Amos* 4. 13. *LXX.* ὁμίχλη, nebula.

עפתה obscuritas. *Job* 10. 22. *Hebr. Interp.* σκοτεινὴ, tenebrosa; *LXX.* σκότος, tenebræ.

עפעפים *A. S.* βλέφαρα, palpebræ. *Psalm.* 131. 4. *& alibi. S.* σκότος, tenebræ. *Job* 3. 9. *Item* εἶδ☉, species, *Reliqui*, *Job* 41. 9.

מעוף obscuratus. *Hesai.* 2. 28.

עוע עועים perversitates. *Vide supra in* עוה

עוץ consulere, consilium inire. עצו consilium inite, consultate, *Jud.* 19. 30. *Alii hoc exemplum reducunt ad radicem* יעץ

עוק *Hiphil*, העיק *Incert.* τρίζειν, stridere; *LXX.* κυλίειν, volvere; *Alii*, arctare, premere, *Amos* 2. 13. מעיק *Incert.* τριζήσω, stridebo, *Amos* 2. 13.

עקה pressura; *Sym.* ἐνόχλησις, molestatio, *Psalm.* 54. 4. *ubi LXX.* θλίψις, tribulatio, pressura, afflictio.

מעוקה *A.* τρισμὸς, stridor; *S.* κύκλωσις, circuitio *vel* cingulum, *Psal.* 65. 11. *ubi LXX.* θλίψεις, tribulationes, pressuræ; *Hieronymus*, stridor; *Alii*, pressura, constrictio.

עור evigilare; *LXX.* ἐξεγείρεσθαι, evigilare, expergisci.

Niphal, excitari, evigilare.

Piel, עור iver, *Theod.* ἐκτυφλοῦν, excæcare, *Jerem.* 39. 8.

Piel in forma duplicantium עורר *Symmachus*, διεγείρειν, excitare. *Aquila*, ἐξεγείρειν, suscitare. *Job* 3. 8. *Theodotio*, ἐξυπνίσαι, e somno suscitare; *LXX.* χειρώσασθαι, capere, domare. *Insigni anomalia*, *Hesai.* 15. 5. *duplicato ain* יעערו *Aquila*, ἐξαναγερσι, suscitabunt; *LXX.* καὶ σεισμὸς, & concussio; *Vulg.* levabunt.

Hiphil, *Aq. Th.* ἐξεγείρειν, suscitare. *Job* 41. 1. *ubi LXX. nescio quid legerint, qui vertunt* ἑτοιμάζεσθαι, præparari.

Hithpael, והתעררתי *Sym.* ἐπανέστην, insurrexi; *Job* 31. 29. *Alii*, excitare se, expergisci.

ער vigilans, vigil.

עיר *Chald.* vigil; *A. S.* ἐγρήγορ☉, vigil, *Th.* εἰρ, Ir, *LXX.* ἄγγελος, angelus; *Vul.* vigil, *Dan.* 4. 10. *Plur.* עירין vigiles.

עיר civitas, urbs. *Vide in* עיר

מעור עור *Vide in* ערה

ער inimicus, adversarius. *S.* ἀντίζηλος, æmulus, adversarius. 1. *Reg.* 28. 16. *A.* ἀντίζηλοι, æmuli, adversarii. *Ps.* 138. 20.

עור τυφλὸς, cæcus, *Omnes. Plurale* עורים cæci. *Fœminin.* עורת cæca. *Plurale* עורות cæcæ.

עורון cæcitas. *Incert.* πήρωσις, cæcitas.

עוש coire, convenire, congregari. *Joel.* 3. 11. *LXX.* συναθροίζεσθαι, congregari.
עש Arcturus. *Job* 9. 9. *LXX.* πλειάς, Pleias, *constellatio. Vide in* עשש
עיש Arcturus, *vel* Pleias. *Job* 38. 32. *Thalmudici* caudam arietis *esse dicunt.*

עות *Piel* pervertit, subvertit. *Hebr. Interp.* ἔπληξε, percussit. *Job* 19. 6. יעות *Aquila*, σκελίσει, supplantabit; *LXX.* ἀδικήσει, injuriâ afficiet; *Vulgata*, supplantat, *Job* 8. 3. *mox in eodem versu*, *Symm.* εἰς ἄδικον μεταστρέψει, in id quod injustum est vertet *id quod justum est*; *LXX.* ταράξει, turbabit; *Vulg.* subvertit.
Pual, מעות perversum.
Hithpael, perverti, pervertere se. והתעותו *Aquila*, (πλανηθήσονται) errabunt; *Symmachus*, διαφθαρῶσι, perdantur, corrumpantur; *LXX.* διαστραφῶσι, pervertantur; *Vulg.* nutabunt, *Ecclef.* 12. 13.

עז αἴξ, capra. *Plurale* עזים capræ. *A. LXX.* αἶγες, capræ, 1. *Reg.* 19. 16.
עזים *Aq. Th.* αἴγεια, caprini pili; *S.* τρίχες, pili, *Exod.* 35. 23. *Item Incert.* τρίχινοι (καλυπτῆρες), capillacea *operimenta*, *Exod.* 26. 7.
עזאזל Azazel, *A.* τράγος ἀπολελυμένος εἰς τὴν ἔρημον, caper *vel* hircus dimissus in desertum; *Symmac.* τράγος ἀπερχόμενος, caper discedens. *Levitic.* 16. 8. *ubi LXX.* τῷ ἀποπομπαίῳ, emissario; *Vulg.* capro emissario. *Sic & alii solent reddere*, caper emissarius. *Versu autem* 10. *ibid. Procopius Aquilæ versionem sic Latine effert*, ut relegetur in desertum; *LXX. ibidem*, εἰς τὴν ἀποπομπήν, in dimissionem, *vel* in emissionem.

עזב relinquere, dereliquere, deserere. עזבתני *Aq. LXX.* ἐγκατέλιπές με, dereliquisti me, *Ps.* 21. 2. עזבו *Sym. LXX.* ἐγκατέλιπεν αὐτόν, dereliquit eum, *Psal.* 70. 11. *Exempla reliqua vide in Lexico Græco.*
Niphal, relinqui.
Pual, relictum esse.
עזבונים nundinæ; *LXX.* ἀγορά, forum.

עזז roborare, corroborare, roborare se, corroboratum esse. אל-יעז *Aquila*, μὴ θρασυνέσθω, ne ferociat, ne audax sit; *LXX.* μὴ κραταιούσθω, ne confortetur, *Psal.* 9. 20. יעז *Aq.* ἐκραταιώθη, roboratus est; *Sym.* ἐνισχύσατο, confortatus est; *LXX.* ἐδυναμώθη, prævaluit, *Psal.* 51. 9. עוזה *S.* ἐνίσχυσον, robora; *LXX.* δυνάμωσον, confirma; *Hieron:* conforta, *Psal.* 67. 29.
Hiphil, obfirmare, indurare, indurare se. העזה פניה *S.* ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς, obduravit vultum suum, *sive* audacem fecit vultum suum; *Theod.* ἀναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς, impudenter composuit vultum suum, *vel* impudenter se gessit vultu suo; *LXX.* ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ, impudenti autem vultu; *Vulg.* procaci vultu blanditur, *Prov.* 7. 13.

עז robustus, fortis, obfirmatus, vehemens; *Theod.* ἰσχυρός, fortis, roboratus. *Jud* 14. 14. & *alibi. S.* ὀχυρός, munitus, *Psalm.* 60. 4. *Item*, sævus, acris. *A.* κεκραταιωμένος, roboratus; *S.* σκληρός, durus. *Hesai.* 19. 4. *Plurale* עזים fortes, validi, robusti, vehementes.
עזה *S.* ἀκαταμάχητος, inexpugnabilis, *S. Cant.* 8. 6. *Alii*, fortis, vehemens, dura; *Plurale* עזות dura *verba*.
עז & עוז *Aquila*, κράτος, fortitudo, robur; *Symm. Th.* ἰσχύς, fortitudo, *Job* 37. 6. & *Ps.* 8. 5. *S.* δύναμις, virtus, *Psalm* 28. 1
עזוז robustus, *Psalm.* 23. 8.
עזוז *A.* κραταίωσις, robur; *S.* κράτος, fortitudo, robur, *Hesai.* 42. 25.
מעוז *Aquila, Theodotio*, ἰσχύς, fortitudo; *S.* ἰσχυρός, fortis, *Jud.* 6. 16. *Item S. Th.* κραταίωμα, firmamentum; *LXX.* ὀχύρωμα, munitio, munimentum; *Vulg.* fortitudo, *Prov.* 10. 29. *Alii item*, arx, munitio. *Plur.* מעוזים robora, fortitudines. *Ita interpretantur Lexica hodierna. Quid vero de hac voce censuerint veteres, jam videndum.*
ולאלה מעזים *Theodotio*, θεὸν Μαωζείμ, deum Maozim; *Aquila*, deo fortitudinum; *LXX.* deum fortissimum; *Vulgata*, deum Maozim, *Daniel* 11. 38. למבצרי מעזים *Th.* τοῖς ὀχυρώμασι τῶν καταφυγῶν, munitionibus confugiorum; *Symmachus item* confugia *verterat, ut testatur Hieronymus*; *Theodotio autem secundum aliam lectionem ab Hieronymo allatam, pro utraque voce* præsidia *posuit*; *Vulgata*, ut muniat Maozim, *Daniel.* 11. 39.
מעוניה munitiones, *Hesai.* 23. 11.
עזניה haliaetus; *LXX.* ἁλιαίετος, *quod est* aquila marina.

עזק *Piel*, circumdare, circummunire; *LXX.* sepem circumponere.
עזקא, עזקתא annulus signatorius, *Chald.*

עזר juvare, adjuvare, auxiliari, opem ferre, opitulari. לעזר *A. S. LXX.* βοηθήσων, auxilium laturus, *Jos.* 10. 33. עזרי *S.* οἱ ἐπερειδόμενοι, qui nituntur *superbia*, *Job* 9. 13. עוזר *Aquila, Theodotio, Quinta & Sexta Editiones*, βοηθῶν, adjuvans, *Ps.* 10. *secundum Hebræos*, 14.
Niphal, adjuvari.
Hiphil, adjuvare, auxiliari, opem ferre.
עזר *A. S.* βοήθεια, auxilium, 1. *Reg.* 5. 1. & *alibi. Item A.* βοηθός, adjutor, *Gen.* 2. 18. ἀντίληψις, susceptio, protectio; *S. Psal.* 88. 20.
עזרה *A.* κρηπίδωμα, & *mox legitur*, κρηπίδημα, crepido; *LXX.* ἱλαστήριον, propitiatorium; *Theodotio*, Azara; *Symmach.* περίδρομή, circuitus; *Vulgata* ut *Aquila*, crepido; *Alii*, atrium, *Ezech.* 43. 14.

עט *S.* γραφεῖον, graphium, stylus, *Psalm.* 44. 2. & *alibi. A.* σχοῖνος, juncus ad scribendum aptatus, calamus, *Psal.* 44. 2. *LXX.* γραφεῖον, & γραφίς, graphium, stylus; κάλαμος, calamus, & σχοῖνος, juncus, *ut supra.*
Hinc quidam deducunt hoc participium in Pual מעטה acuminatus, auctus, *de quo mox in* עטה

עטה obvelare, operire, amicire; *vel intransitive*, operire se, amiciri, operiri. כעטיה *S.* (ὡσεὶ) ῥεμβομένη, quasi vaga, *vel*, huc illuc disjecta; *LXX.* ὡσεὶ περιβαλλομένη, quasi circumamicta; *Vulg.* ne vagari incipiam, *Cant.* 1. 7. *Symmachus videtur hujus vocis significationem petere ex radice* טעה *de qua paulopost*; *Alii*, quasi operta, quasi velata; *Alii*, quasi divertens.
Pual, *participium*. מעטה; *Alii*, opertus; *Alii*, acutus, acuminatus.
Hiphil, operire; *LXX.* καταχέειν ἑαυτῷ, infundere sibi ipsi *ignominiam*.
מעטה pallium, amictus; *LXX.* καταστολή, amictus, operimentum. *Hesai.* 61. 3.

עטלף vespertilio, *Hesai.* 2. 20. *LXX.* νυκτερίς, vespertilio, & *sic omnes.*

עטן עטין mulctrale; עטיניו mulctralia ejus. *Verum LXX. longe aliud exprimunt.* τὰ ἔγγονα αὐτοῦ, prolem ejus; *vel secundum aliam lectionem*, τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, viscera ejus, & *sic etiam Vulgata*, *Job* 21. 24.

עטף operire, *vel* obtegi, obrui. *Item*, deficere, deliquium pati יעטף *Th.* περιβαλεῖ, circumplectetur; *secundum Hieronymum*, convertantur; *Job* 23. 9. בעטף *S.* ἐν τῷ ἀδημονεῖν, in desperando; *LXX.* ἐν τῷ ἀκηδιάσαι, dum anxiaretur; *Hieron.* cum triste fuerit, *Psal.* 60. 3. יעטף *S.* ἀθυμεῖ, animo deficit; *LXX.* ἀκηδιάσῃ, anxius fuerit, *Psal.* 101. 1. יעטוף *A. S. Th.* περιελεύσεται, circuibit; *LXX.* ἐξελεύσεται, egredietur; *Alii*, involvet se. *Hesai.* 57. 16. העטפים *Aquil.* ὄψιμα, serotina; *vel potius*, δευτερόγονα, secundo genita; *Symmachus*, ὄψιμα, serotina, & *sic Vulgata*; *LXX.* ἄσημα, non signata; *Gen.* 30. 42. *in Appendice. Vide notam ibi.*
Niphal, obrui.
Hiphil, serotinare; ובהעטיף הצאן *Sym.* ὅποτε δὲ ἦν ὄψιμα τὰ βοσκήματα, cum autem serotinæ erant

pecudes; *LXX.* ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, cum vero peperissent oves; *Vulg.* quando vero serotina admissura erat, & conceptus extremus, *Gen.* 30. 42.

Hithpael, obrui, *vel* deficere. ותתעטף *Symmachus*, καὶ περιειλεῖτο, & circumvolvebatur; *LXX.* καὶ ἠκηδίασεν, & anxiatus est; *Hieronymus*, & anxius fuit *spiritus meus*, *Psalm.* 142. 4.

מעטפות *Symmachus*, ἀναβόλαια, amictus; *LXX.* περιπόρφυρα, prætextæ purpureæ; *Vulg.* palliola; *Alii*, operimenta, *Hesai.* 3. 22. *Alii*, amicula; *nonnulli*, tapetia.

עטר circumcingere, circumcludere, circumtegere, coronare. תעטרנו *Aquila*, στεφανώσεις αὐτὸν, coronabis eum; *Symmachus*, ἐτείχισας ἡμᾶς, circumvallasti nos; *LXX.* ἐστεφάνωσας ἡμᾶς, coronasti nos; *Hieronymus*, coronabis eum, *ut Aquila*, *Ps.* 5. 13. עטרים *LXX.* παρενέβαλον, castrametabantur; *Reliqui*, περιστεφανοῦντες, circumcingentes; *Vulg.* in modum coronæ cingebant, 1. *Reg.* 23. 26.

Piel, coronare. תעטרהו *A.* στέψεις αὐτὸν, coronabis eum, *LXX.* ἐστεφάνωσας αὐτὸν, coronasti eum; *Hieronymus*, coronabis eum, *Psalm.* 8. 6.

Hiphil, coronare.

עטרה corona; *Aquila*, *Theodotio*, στέφανος, corona, *Prov.* 14. 24. *& alibi. Plurale*; עטרות coronæ.

עטש sternutare *apud Rabbinos*.

עטישה *A.* πταρμὸς, sternutatio, *Job* 41. 9. *& similiter LXX. atque Vulgata, qui omnes* עטישתיו *in singulari constructo accipiunt*; *Recentiores autem in plurali*, sternutationes ejus.

העיב *Vide in* עוב

עיה עי, עיים *Sym. & alii*, βουνοὶ, colles, *Num.* 33. 44. *& alibi. Item Aq.* λιθολογία, *vel* λιθόλογον, acervus lapidum; *S.* δρυμοὶ, saltus, *Ps.* 78. 1.

מעי acervus.

עיז *Vide in* עוז

עיט *Hiphil*, העיט involare, *metaphorice*, irruere in aliquem, invehi, subito contendere. ויעט *A.* ὠρμήθη, excitatus est; *Symmachus*, ἀπεστράφη, aversus est; *Th.* ἐξουδένωσε, despexit; *LXX.* ἐξέκλινε, declinavit, 1. *Reg.* 25. 14.

עיט *Inc.* ὄρνις, avis, volucris, *Hes.* 46. 11. *LXX. semel* σπήλαιον, spelunca, *Jer.* 12. 9. *Alibi*, ὄρνεον, avis *&* πετεινὸν, volucris.

עילם *Symmach.* Σκύθαι, Scythæ, *Gen.* 14 1. *Ubi Alii*, Elam.

עים robur, fortitudo, *Hesai.* 11. 15. *LXX.* πνεῦμα βίαιον, spiritus violentus.

עין ὀφθαλμὸς, oculus, *passim Omnes. Duale*, עינים ambo oculi. *Item metaphorice*, superficies, color. *Plurale Chaldaicum.* עינין oculi.

עין πηγὴ, fons. *Omnes. Plurale*, עינות fontes.

עון oculis observans; *vel* invido oculo respiciens, 1. *Reg.* 18. 9.

עונן *Piel*, præstigiis uti, præstigiari. *Vide in* ענן

עננים præstigiatores; *LXX.* κληδονισμοὶ, divinationes, *Hesai.* 2. 6.

ענגה præstigiatrix. *Vide in* ענן

מעין πηγὴ, fons. *Plurale*, מעינים fontes, *& forma fœminina.* מעינות fontes.

עיף fessum, defessum esse, lassum esse ויעף *S.* ἐλειποθύμησεν, animo defecit; *LXX.* ἐσκοτώθη, obtenebratus est; *LXX. aliter*, ἀπεσκάρισε, palpitavit; *Vul.* defecit; *Alii*, lassatus est, *Jud.* 4. 21. *Alii hæc exempla referunt ad* יעף *ubi vide.*

עיף lassus, fessus; *S.* ἔκλυσις, exsolutio, *Psalm.* 62. 2. *ubi LXX.* ἀνύδρος, inaquosa. *Plurale* עיפים fessi, lassi. עיפים *LXX.* πεινῶντες, esurientes. *Alius*, ὀλιγοψυχοῦντες, animo deficientes, *Jud.* 8. 4. *& versu sequenti*, *Th.* πεινῶσιν, esuriunt; *LXX.* ἐκλείπουσι, deficiunt.

עיפה *Symm.* διψῶσα, sitiens terra; *LXX.* ἄνυδρος, inaquosa, *quod est idem*, *Psalm.* 142. 6.

עיפה *Vide supra in* עוף

עיק *Vide supra in* עוק

עיר πόλις, urbs, civitas, *Omnes passim. Aquila*, κώμη, vicus, pagus. *Jos.* 15. 9. *Plurale* ערים *& alia forma sed rara* עירים urbes, civitates.

עיר *Aquila*, *Sym. Theod.* πῶλος, pullus. *Hesai.* 30. 6. *& sic item LXX. qui tamen bis vertunt*, ὄνος, asinus; *semel* βοῦς, bos. *Plurale* עירים pulli, *& semel mutato* י *in* ו עורים aselli.

עיר *Aquila*, *Symmachus*, ἐγρήγορος, vigil. *Dan.* 4. 10. *Vide supra in* עור

עיש *Vide in* עוש *& in* עשש

עכבר mus. *Sym. Th. Hesai.* 66. 17. *& Lexica recentiora item* mus. *Plurale constructum* עכברי mures.

עכביש *Aquila*, *Sym.* ἀράχνη, aranea. *Job* 8. 12. *Item* araneus. *Accipitur etiam pro* tela araneæ, *secundum quosdam.*

עכס compes. *Alii*, periscelides, ornamenta muliebria. *LXX. semel*, ἱματισμὸς, vestimentum. *Plurale* עכסים compedes, periscelides. עכס *Sym.* σκιρτῶν, saliens, *Prov.* 7. 22. *ubi alii hanc vocem pro nomine habent. LXX. quid legerint nescio, qui vertunt* κύων canis.

עכס quasi compedibus constrictum incedere. *Dicitur esse semel in Piel, & semel in Kal.*

עכר turbare, conturbare, perturbare. עכרתנו *A. S. Th.* συνέταράξεις (ἡμᾶς) conturbas nos; *LXX.* ὠλόθρευσας ἡμᾶς, perdidisti nos; *Vulg.* turbasti nos, *Josue* 7. 25. עכר *Incertus*, ἐτάραξε, turbavit; *LXX.* ἀπήλλαχεν, commutavit, perturbavit, 1. *Reg.* 14. 29.

Niphal, turbari, conturbari. וכאבי נעכר *Symm.* καὶ ἀνεταράχθην, & turbatus sum; *LXX.* καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη, & dolor meus renovatus est; *Hieron.* & dolor meus conturbatus est, *Psalm.* 38. 3.

עכשוב aspis. *Ps.* 139. 3. *Sic item LXX.*

עלג balbus. *Hesai.* 32. 4. *Est in plurali* עלגים balbi, balbutientes; *LXX.* ψελλίζουσαι, balbutientes *linguæ.*

עלה scandere, ascendere, conscendere. *Aq. S. Th.* ἀναβαίνειν, ascendere. *Vulgo sic ab omnibus redditur.* יעלה ἐπιβήσεται, ascendet. *A. Jud.* 13. 5.

Niphal, extulit se, elatus fuit, abductus fuit, deductus, traductus fuit: excelsus fuit: recessit, subduxit se.

Hiphil, ascendere fecit: abstulit, extulit, obtulit, sustulit, elevavit, extraxit, abduxit, adduxit, deduxit, produxit, subduxit, evexit. *Aq.* ἀναβιβάζειν, ascendere facere. *Job* 42. 8. העליתי *A. S. LXX.* ἀνήγαγον, reduxi; *Th.* ἐξείλκυσα, erui; *LXX. aliter* ἀναβιβάσας, ascendere faciens, *vel* reducens, *Jud.* 6. 8. ואעלה *Symmach. LXX.* ἀνήνεγκα, obtuli; *Vulg. item*, obtuli, 1. *Reg.* 13. 12.

Hophal, ascendere factus est, oblatus, relatus, abductus fuit.

Hithpael, extollere se.

על excelsus.

עול *A.* ζυγὸν, jugum, *Deut.* 28. 48. *in Appendice*, *& Symmach. Gen.* 27. 40. *in Appendice. Alii similiter* jugum.

על super, supra: contra, adversus: coram: propter, eo quod: ad, apud, juxta, secundum. על־כן idcirco, quapropter. על־כי eo quod. על־דנה *Chald.* propterea. עלוהי *Chald.* contra eum. *Cum affixis jungitur, ut docet usus.* מעל a, ab, desuper, superne.

עלה φύλλον, folium, *A. S. & LXX. Vide Lexicon Græcum. S.* θαλλὸς, ramus. *Gen.* 8. 11. *& alibi. Plurale constructum* עלי folia.

עלה ascensus, gradus.

עלות *S.* ἐγκύμονες, fœtæ. *Psalm.* 77. 71. γαλουχούσας, lactantes, *S.* 1. *Reg.* 6. 7. *A.* λοχευόμεναι, fœtæ. 1. *Reg.*

κύ. 7. & *alibi. Item* עלות *Aquila*, τίκτουσι, pariunt; *S.* κσι, parturiunt, *Gen.* 33. 13. *in Appendice.*

עלה & עולה *Aquila, Symmac. Theodotio*, ὁλοκαύτωμα, & ὁλοκαύτωσις, holocaustum. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Sym.* ἀναφορὰ, oblatio. *Genes.* 8. 20. & *sæpe. Item* δῶρον, donum, *A. S. Levit.* 1. 9. *in Appendice. Plurale* עלות holocausta. *Plurale Chaldaïcum* עלון holocausta.

עלי *Aq. Th.* ὕπερον, mortarium. *Prov.* 27. 22. *ubi Vulgata* pilum *vertit. Alii*, pistillum, *quod etiam* ὕπερον *exprimit. Sunt qui putent* העלות 2. *Paral.* 24. 14. *significare* pistilla; *Alii vero pro infinitivo Hiphil habent.*

עליה ascensus, cœnaculum, conclave superius. *Plurale* עליות cœnacula.

עליון excelsus, ὕψιστος, *passim Omnes. Plur. Chald.* עליונין excelsi. *Fœmin.* עליונה summum. *Plur.* עליונות summa, suprema.

עליא *Chald.* excelsus.

עלית superius. *Plurale* עליות superiores.

עלית *Chald.* cœnaculum.

מעל elatio, elevatio. *Accipitur pro elevatione manuum.*

מעל ממעל supra, superne. *Sym.* ἀπάνωθεν, desuper. *Prov.* 24. 18.

מעלה *A. S.* ἀνάβασις, ascensus. *Psalm.* 119. 1. *Item* ἀναβαθμὸς, gradus. *A.* 4. *Reg.* 9. 13. & *S. Ezech.* 40. 6. *Alii etiam* clivus, suggestum. *Alii item*, excellentia, dignitas.

מעלה *S.* ἐπάνω, supra. *Num.* 1. 20.

מעלות βαθμοὶ, gradus. *Incert. Ezech.* 40. 22. *Alibi etiam* cœnacula *secundum quosdam.*

מלמעלה *Aq. S.* ἀναβάσεως, *supple* ἀπὸ, ab ascensu; & *Theod.* ἄνωθεν, desuper. *Jud.* 8. 13. & *sic etiam alii*, desuper.

תעלה *Aquila, Theodotio*, ὑδραγώγιον, aquæductus. *Job* 38. 25.

תעלה aquæductus, & *ex alia significatione*, emplastrum, *vel* curatio. *Plurale* תעלות aquæductus.

עלז exultare, gestire: *item secundum veteres Interpretes*, exhilarari, reflorescere. ויעלז לבי *A.* καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδία μου, & exsultavit cor meum; *S.* καὶ ἱλαρώθη, (*vel aliter* ἀνθῆσαι) ἡ καρδία μου, & exhilaratum est, (*al.* floreat) cor meum; *LXX.* καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου, & refloruit caro mea; *Th.* καὶ ἀνέθαλεν ἡ καρδία μου, & refloruit cor meum; *Quinta Editio*, ἐκρατιώθη ἡ καρδία μου, roboratum est cor meum, *Ps.* 27. 7. אעלוה *A.* γαυριάσομαι; *S.* γαυριάσω, exsultabo, *vel* lætabor; *LXX.* ἀγαλλιάσομαι, exsultabo, *vel secundum aliam lectionem* ὑψωθήσομαι, exaltabor. *Primam vero lectionem auguror a Theodotione restitutam fuisse; secundam vero esse LXX. Interpretum, qui legerint* אעלה *pro* אעלוה

עלז exsultabundus; *S. Th.* ἀγαλλιώμενος, exsultabundus; *LXX.* οἱ λοιμοὶ, pestilentes; *Vulg.* gloriosi, *Hesai.* 5. 14.

עליז exsultabundus. *Plurale* עליזים exsultabundi; *A.* γαυριώμενοι, lætantes; *LXX.* χαίροντες, lætantes; *Vulg.* exultantes, *Hesai.* 13. 3.

עלט עלטה nox cæca, tenebræ, caligo maxima. *LXX. fere semper vertunt* κρυπτόμενος & κεκρυμμένος, occultus, latens, absconditus.

עלל *Piel*, עולל facere, operari, & *in malam partem*, conficere, malo adficere *Item A.* ἐπιφυλλίζειν, racemare, *Deut.* 24. 21. *ubi LXX.* ἐπανατρυγᾶν, revindemiare; *Vulg.* colligere remanentes uvas. אשר עולל לי *S.* ὡς ἐφαυλίσθη, ut despectus est; *LXX.* φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ, locutus in me; *Syrus*, ἥψέ μοι, tetigit me; *Alius* ἐπεφύλλισέ μοι, vindemiavit mihi; *Vulg.* vindemiavit me, *Thren.* 1. 12.

Pual, fieri, factum esse.

Hithpael, facere, operari, machinari, factitare. *Item*, illudere. *A.* ἐναλλάττειν, immutare, *melius quam* ἐναλαλάζειν, jubilare, *ut legitur* 1. *Reg.* 31. 4. *LXX.* *ibidem* ἐμπαίζειν, illudere; *Vulgata*, illudentes.

עולל *Symmach.* νήπιος, parvulus infans *Psal.* 16. 4. *Aquila*, βρέφος, infans. *Ps.* 8. 3. *Sym.* ἐφαυλίσθη, spretus & deceptus est, *Threnor.* 1. 11. *videlicet* infantis more.

עללים *Theodotio*, ἔμβρυον, fetus, *Job* 3. 16. *Alii*, infantes, parvuli.

מעולל parvulus, *judicio* & *consilio infans. Hesai.* 3. 12.

עליל catinus; *Alii*, clibanus; *seu vas in quo purgantur metalla. Psal* 11. 7.

מעללי *Symmachus*, περίνοιαι, cogitationes; *LXX.* ἔργα, opera. *Psal.* 76. 12. מעללים actiones. 1. *Reg.* 25. 3. *A. S.* ἐπιτηδεύματα, studia, *non raro. Exempla vide in Lexico Græco.*

עלילה actio, *Hesai.* 12. 4. *Aq.* ἐναλλαγὴ, commutatio, immutatio, machinatio, *Psal.* 9. 12. *S.* μηχανὴ, machinatio, machinæ. *Psalm.* 9. 12. μηχάνημα, machinatio, *Psal.* 6. 5. עלילת דברים ἐναλλακτὰ ῥήματα, commutatoria verba. *A. Deut.* 22. 14. *in Append. S.* ἐπήρειαι, molestiæ. *Psalm.* 98. 8.

מעלל γνώμη, sententia. *Th. Osee* 5. 4.

עליליה actio, opus. *Jerem.* 32. 19.

עלא & עלה *Chald.* causa, occasio.

עוללות *Sym.* ἐπιφυλλίδες, racemi, *item Vulgata*, racemi. *Hesai.* 24. 13. עוללת racemationes. *Hesai.* 17. 6. *S.* προφάσεις, prætextus, obtentus. 1. *Reg.* 2. 3.

עול *Symm.* ζυγὸν, jugum. *Legitur* & על *Th.* κλοιὸς, vectis. *Hesai* 10. 27. *Vide etiam supra in radice* עלה בליעל *Vide in* בלה

תעלולים *Aquila*, ἐναλλάκται, immutatores, *Sym.* ἐμπαῖκται, illusores. *Hesai.* 3. 4. *Item alii*, facinora, ludificationes; *Alii*, debiles, infirmi, pueriles.

עלל *Chald.* accedere, ingredi, intrare.

Aphel, introducere.

Hophal, adduci, introduci.

עלם *Niphal* נעלם latitavit, absconditus fuit, occultus fuit. על כל־נעלם *S.* περὶ παντὸς παρορασθέντος, de omni quod neglectum fuerit; *LXX.* ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, in omni quod contemtum fuit; *Vulgata*, pro omni errato; *Alii*, super omne occultum, *Eccles.* 12. 14. *Theod.* λανθάνειν, latere, latitare, occultum esse. *Job* 28. 21.

Hiphil, abscondere, celare, occultare. ואם העלם יעלימו *LXX.* ἐὰν ὑπερόψει ὑπερίδωσιν, si despectione despexerint; *Alius*, ἐὰν ὑπερόψει κρύψωσιν, si despectione absconderint; *Alius*, ἐὰν κρύψει κρύψωσιν, si absconsione absconderint, *Levit.* 20. 4.

Hithpael, abscondere se, occultare se.

עלם adolescens, puer adultus. *LXX.* νεανίσκος, adolescens.

עלם *Sym.* ἀμέλεια, negligentia; *LXX.* αἰὼν, sæculum; *Aq.* παροράσεις, negligentiæ. *Psalm.* 89. 8. *Alii hoc loco* עלמנו *quasi plurale habent, ut Aquila*, & *vertunt*, occulta nostra.

עלמה *Aquila, Symmachus, Theodot.* νεᾶνις, puella. *Hesai.* 7. 14. & *S. Prov.* 30. 14. *Item Aq.* ἀπόκρυφος, abscondita. *A. Gen.* 24. 43. *Id est*, virgo quæ abscondita, & virorum aspectui occulta mansit. *LXX. bis*, παρθένος, virgo. *Plurale* עלמות virgines, puellæ.

עלום *A.* παράβασις, trangressio. *Ps.* 89. 8. *Inc. Levit.* 5. 15. *A. S.* νεότης, juventus. *Ps.* 88. 46. *Plur.* עלומים *A. Th.* νεότης, juventus, adolescentia. *Job* 33. 25.

עלמות *A.* νεανιότης, juvenilitas. *Psal.* 9. 1. & *alibi. Vide infra.*

תעלומה absconditum.

תעלומים *S.* ὑπερορωμένος, despectus. *Job* 28. 11. *Alii*, absconditus, *vel* absconditum.

תעלמות *A.* ἀπόῤῥητος, secretus. *Job* 11. 6.

עולם αἰὼν, sæculum, æternitas, *passim Omnes.* לעולם αἰώνιος, æterna. *S. Eccles.* 1. 4. *Item* αἰωνίως, æternum. *S. Gen.* 6. 3. *Plur.* עולמים sæcula.

עלם עלמא *Chald.* sæculum. *Plur.* עלמין & עלמיא sæcula.

עלום

עילום *Item sæculum.*

על־מות לבן *Aquila*, νεανιότητος τοῦ υἱοῦ, juvenilitatis *vel* juventutis filii; *Symmach.* περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ, de morte filii; *LXX.* ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ, de occultis filii; *Theodotio & Quinta Edit.* ὑπὲρ ἀκμῆς τοῦ υἱοῦ, de florida ætate filii; *Hieron.* super morte filii, *Psal.* 9. 1. *Recentiores hærent, & incerti voces Hebraicas exprimunt*, al-muth laben: *putantque ad musicam pertinere vocem illam, vel instrumentum musicum exprimere.*

עלס exsultare. *Job* 20. 20. *ubi legitur* לא יעלס *LXX.* ἀκατάποτος, non potabilis: *ac si legissent* יעלע *ut in sequenti radice, quæ significat*, sorbere.

Niphal נעלסה *A.* συναναπλέκει, complicat; *Symm.* περιφύεται, circumnascitur; *Alii*, exsultabunda, *Job* 39. 13. *LXX. vocem ipsam Hebraicam exprimunt* νεέλασσα, neelassa.

Hithpael, נתעלסה *A. Th.* συμπεριπλακῶμεν, circumplicemur; *Alii*, exsultemus, exhilaremus nos, *Prov.* 7. 18. *LXX.* ἐγκυλισθῶμεν, volutemur; *Vulg.* fruamur *cupitis amplexibus.*

עלע *Piel*, lambere, sorbere. יעלעו־דם *Aquila*; ἐστομισμένοι (αἵματι) habentes os sanguine plenum; *Sym.* καταῤῥοφοῦσιν αἷμα, absorbent sanguinem; *LXX.* φύρονται ἐν αἵματι, consperguntur in sanguine; *Vulg.* lambent sanguinem, *Job* 39. 30. *Vide in* לוע

עלעין *Chald.* costæ. *Dan.* 7. 5. *Ab Hebræo* צלע, *mutato* צ *in* ע

עלף *Piel*, tegere, obtegere; *metaphorice*, animo deficere. *Symm.* עלפו ἐπορεύθησαν, iverunt, incesserunt. *Hesai.* 51. 20. *Alii*, defecerunt; *LXX.* οἱ ἀπορούμενοι, indigentes; *Vulg.* projecti sunt.

Pual, animo deficere.

Hithpael item, animo deficere, dubitare.

עלץ *A. S.* γαυριᾶν, exsultare. *Psalm.* 9. 3. ויעלצו *A.* γαυριάσουσι, exultabunt, *vel* lætabuntur; *LXX.* καυχήσονται, gloriabuntur, *Psalm.* 5. 12. *Convenit cum* עלז *&* עלס

עליצות exultatio; *LXX.* χαλινὸς, frænum, *Habac.* 3. 14.

עלק עלוקה sanguisuga, hirudo. *Prov.* 30. 15. *LXX.* βδέλλα, sanguisuga.

עליא *Chald. Vide in* עלה

עמד stare, adstare, perstare; manere, permanere. עמדו *S.* παρέστησαν, adstabant; *LXX.* ἔστησαν, steterunt, *Job* 29. 8. יעמד *S.* στήσεται, stabit, *Job* 8. 15. *eamdem vocem S.* ἔστη, stetit, *Job* 4. 16. לעמד *LXX.* παραστῆναι, adstare; *LXX. aliter*, διελθεῖν, transire; *Reliqui*, ὑποστῆναι, subsistere, 1. *Reg.* 6. 20. העמדים *S.* παρεστηκότες, adstantes; *LXX.* ἐφεστῶτας; *Theodot.* παρεστηκότες, adstantes, *Jud.* 3. 20. העמדות *Aq.* ἑστηκυίας, stantes; *S.* ἱδρυμένας, constitutas; *LXX.* κεχωματισμένας, aggeratas; *Th.* ὀχυρὰς, munitas, *Jos.* 11. 13. אל־תעמדו *A. Th.* μὴ στήκετε, ne stetis; *S.* μὴ ἀποστῆτε, ne abscedatis; *LXX.* μὴ ἑστήκατε, ne steteritis, *Jos.* 10. 19.

Hiphil, statuere, constituere, stabilire.

Hophal, stabilitum esse, distentum esse, distineri.

עמוד στῦλος, columna, *Omnes. Vide in Lexico Græco.* עמודים columnæ, *Aq. S. LXX. Th. Quinta & Sexta Editiones*, στῦλοι, columnæ, *Psal.* 74. 4.

עמדה constitutio, *Mich.* 1. 11.

עמדי mecum.

מעמד status, statio, constitutio; *Symmac.* στάσις, statio, *Psalm.* 68. 3. *& alibi.*

עמל laborare, elaborare, molestiam adferre. נפש עמל עמלה לו *Aquila*, ψυχὴ πονοῦντος ἐπόνεσεν ἑαυτῷ, anima laborantis laboravit sibi; *S.* ψυχὴ κοπιῶντος ἐκοπίασεν ἑαυτῷ, anima ejus qui laboravit, laboravit sibi; *LXX.* ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ, vir in laboribus laboravit sibi; *Theod.* ὁ ἐν πόνοις πονῶν ἀμέτρως, ἐπισπᾶται θάνατον, qui in laboribus laborat sine mensura, attrahit mortem, *Prov.* 16. 26. שעמל *S.* μοχθήσαντι, laboranti; *LXX.* ᾗ μοχθεῖ, quo laborat, *vel* cui laborat; *Vulg.* quod laborat, *Eccles.* 5. 15.

עמל laboriosus, ærumnosus, molestus. *S.* ἐπαχθὴς, onerosus, *Job* 16. 2. *Plurale* עמלים laborantes, ærumnosi, *item* operantes.

עמל *Aquila, Symmac.* κόπος, labor. *Vide in Lexico Græco. Aq. Sym.* πόνος, labor. *Psal.* 10. *secund. Hebr.* 14. *& alibi. Sym.* μόχθος, labor, molestia. *Psalm.* 72. 16. *& alibi. S.* ταλαιπωρία, miseria. *Psal.* 54. 11. *Sym.* φιλοπονία, industria. *Eccles.* 2. 10. *Aliquando etiam*, perversitas, iniquitas, prævaricatio, transgressio.

עמם texit, operuit, abscondit, obscuravit: *ex Chaldaica significatione*; *LXX.* παιδεύειν, instituere.

Hophal, obscuratum esse. יועם *LXX.* ἀμαυρωθήσεται, obscurabitur. *Thren.* 4. 1.

עם λαὸς, populus, *Omnes passim. Item S.* ἔθνος, gens. *Jud.* 2. 12. *Aquila*, κλῆτος, multitudo, cœtus. 1. *Reg.* 14. 38. γένος, genus. *Incert. Exod.* 1. 9. *& alibi. Dicitur etiam de multitudine animalium & insectorum, ut de locustis, de formicis, de cuniculis. Plurale* עמים populi, *& duplicatâ postremâ litterâ* עממים populi: *In constructione* עמי populi. *Chaldaice dicitur per emphasin* עמה populus, *itemque* עמא populus. *Plurale perfectum* עממיא populi.

עם cum. *Aliquando*, juxta, prope, apud. מעם a, *vel* de, מעמו ab eo.

עמס onerare, onus imponere. כל־עמסיה *A.* (πᾶς) ὁ βαστάζων αὐτὸν, omnis qui gestat ipsum; *LXX.* πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν, omnis qui conculcaverit eam *Vul.* omnes qui levabunt eam. *Zacha.* 12. 3. *Interdum scribitur cum* ש, עמשים onerantes, *Nehem.* 4. 17.

Hiphil, onerare. העמיס *LXX.* ἐπεσάσατο, instravit; *Alii*, oneravit, 3. *Reg.* 12. 11.

מעמסה onus.

עמק profundum esse. מאד עמקו *Aq. LXX. Theod.* σφόδρα ἐβαθύνθησαν, valde profundæ factæ sunt; *Sym.* σφόδρα βαθεῖς, valde profundæ sunt; *Hieronymus*, satis profundæ factæ sunt *cogitationes tuæ*, *Psal.* 91. 6.

Hiphil, profundum facere; petitionem in profundo exhibendam facere. העמק שאלה *A. S. Th.* βάθυνον εἰς ᾅδην, deprime in infernum; *id est*, signum vel ex inferno si vis pete; *LXX.* εἰς βάθος, in profundo *pete signum*; *Vulgata*, (pete tibi signum) . . . in profundum inferni, *Hesai.* 7. 11.

עמק *Aquila, Symmachus, Theodotio*, βαθὺς, profundus. *Psalm.* 67. 3. *& alibi* βαθύτερος; *Symmac. Levit.* 13. 3. *A. Th.* κοιλὸς, cavus. *Levit.* 13. 3. *Plurale* עמקים profunda. *Fœminin.* עמקה profunda. *Plurale* עמקות profundæ, *vel* profunditates.

עמק κοιλὰς, vallis, *Omnes passim. Exempla vide in Lexico Græco. Item A. S. Th.* βάθος, profundum. *Proverb.* 9. 18. *& alibi. Plural.* עמקים valles.

מעמקים profunditates; *LXX.* βαθέα, profunditates. *Psalm.* 130. 1.

עמיקן *Chald.* profunda. עמיקתא *Idem.*

עמר *Piel*, colligere, manipulos facere. מעמר συλλέγων, colligens. *Incert. Psal.* 128. 6. *Sic item LXX.*

Hithpael, quæstum facere; *LXX.* καταδυναστεύειν; dominium in aliquem sibi assumere, aliquem opprimere; *sive* ἀθετεῖν, despicere.

עמר *LXX.* γομὸρ, Gomor, *mensuræ genus. Dicitur esse decima pars Ephi.*

עמר *LXX.* δράγμα, manipulus; *Aquila*, ἴουλος, tenera spica, *Deut.* 24. 19. *in Appendice. Plur.* עמרים manipuli.

עמיר manipulus; *LXX.* χόρτος, fœnum. *Item LXX.* καλάμη, stipula.

עמר *Chald.* lana; *ab Hebræo* צמר *mutato* צ *in* ע, *ut sæpe fit.*

עמת secundum, juxta. לעמת e regione, ex adverso, מלעמת *idem.* לעמת־זה ἀνάλογον τούτου consentaneum illi; *S. Eccles.* 7. 15. *LXX.* σὺν τούτῳ συμφώνως. Le-

gendum haud dubie videtur σὺν τοῦτο; nam hæc Hebraïca verba את־זה גם את־זה, *ſic primitus verterant LXX.* ἴδε καίγε τούτῳ συμφώνως τοῦτο, vide & quidem huic congruenter iſtud *fecit Deus. Origenes autem dum Hexapla adornaret, ut particulam* את *ante* זה *exprimeret,* σὺν *addidit ex Aquila præmiſſo aſteriſco : nam Aquila in verſione ſua quæ* κατ' ἀκρίβειαν *vocabatur, particulam* את *notam accuſativi caſus per* σὺν *exprimebat, quam particulam cum aliis bene multis ſupervacaneis in Editione* τῶν O. *Hexaplari poſuit. Harum vero additionum magna pars in Eccleſiaſte ſecundum Exemplaria hodierna remanſit, ut probamus in Præliminaribus.*

עמית *Aquila, Symm. Theod.* ὁ πλησίον, proximus, ſocius. *Levit.* 6. 2. *& ſic LXX. paſſim* עמיתי *Aquila,* σύμφυλόν μου, contribulem meum, *S.* τοῦ λαοῦ μου, populi mei; *LXX.* πολίτην μου, civem meum; *Th.* πλησίον αὐτοῦ, proximum ejus; *Vulg.* cohærentem mihi, *Zach.* 13. 7.

ענב *A. S.* σταφυλή, uva. *Num.* 6. 3. *Plurale* ענבים uvæ.

ענג *Pual,* deliciari; *LXX.* τρυφᾶν, ἐντρυφᾶν *&* κατατρυφᾶν, delectari. *Item,* παῤῥησιάζεσθαι, confidenter agere.

Hithpael, oblectare ſe.

ענג delicatus; *LXX.* τρυφερὸς, delicatus. *Fœminin.* ענגה *LXX.* τρυφερά, delicata.

ענג delicium, deliciæ, voluptas.

תענוג *Aq.* τρυφή, voluptas, oblectatio; *S.* ἁπαλὸς, delicatus. *Ecclef.* 2. 8. *Plurale* תענוגים deliciæ.

ענד alligare, annectere. ענד *Sym.* σφίγξον, ſtringe; *LXX.* ἐγκλοίωσαι, torque, circumda; *Vulg.* circumda, *Prov.* 6. 21.

ענה reſpondere, exaudire. *Item,* dicere, loqui, alloqui, teſtificari, conteſtari: clamare, acclamare, canere, cantum incipere. *Item,* affligere ſe, humiliare ſe, negotiis diſtendi, יענה *A. S.* ἀποκριθήσεται, reſpondebit, *Gen.* 41. 16. לא אענה *Th.* οὐκ ἀποκριθήσεταί μοι, non reſpondebit mihi; *LXX.* οὐκ εἰσακούσεταί μου, non exaudiet me; *Vulgata,* non reſpondebo, *Job* 9. 15. לא־יענה *A.* οὐκ ἀποκρινεῖται, non reſpondebit; *S.* ἀναντίῤῥητοι, irrefutabiles *ſermones ejus*; *LXX.* οὐκ ἐπακήκοε, non exaudivit, *Job* 33. 13. ויענני *Aquila, Quinta & Sexta Editiones,* καὶ ἐπακούσεταί μου, & exaudiet me; *LXX.* καὶ ἐπήκουσέ μου, & exaudivit me, *Pſalm.* 3. 5. *Item* ὑπακούειν, *quod ſæpe ſignificat* reſpondere, *ut infra in Lexico Græco dicemus.* יענה *Symmach.* ἀποφθέγξεται, loquetur, vociferabitur, *Habac.* 2. 11. יענו *S.* κατέλεγον, cantando recitabant; *LXX.* ἐξῆρχον, præcinebant; *Vulg.* cantabant, 1. *Reg.* 21. 11. ותען *A.* καὶ κατέλεγεν, & cantando recitabat; *LXX.* ἐξῆρχεν, præcinebat, *Exod.* 15. 21. לענות *S.* ἀσχολεῖσθαι, ut occuparentur; *LXX.* περισπᾶσθαι, ut negotiis abſtraherentur; *Alii,* ut affligerentur, ut affligerent ſe, *Eccleſ.* 1. 13. יענה *S.* ὑποταγήσεται, ſubjicietur, *Heſai.* 31. 4.

Niphal, exaudiri, reſpondere, *aliquando* affligi. לא אענה *S.* οὐκ εἰσακουσθήσομαι, non exaudiar; *LXX.* οὐ λαλήσω, non loquar; *Vulg.* & nemo audiet, *Job* 19. 7. לא יענה *S.* ἀναντίῤῥητος ἔσται, irrefutabilis erit; *LXX.* καὶ ἀντακούσεται, & viciſſim audiet; *Vulg.* non & audiet? *Job* 11. 2.

Piel, comprimere, affligere, humiliare, *ſcilicet mulierem, coeundo cum ea. Item,* canere, cantare. ועניתם *Incert.* κακώσετε, affligetis; *LXX.* ταπεινώσετε, humiliabitis, *Levit.* 23. 32. לענותו *Aquila,* κακουχῆσαι αὐτὸν, ad affligendum eum; *LXX.* ταπεινῶσαι αὐτὸν, ad humiliandum eum; *Alius,* μετακινῆσαι αὐτὸν, ad tranſmovendum eum, 2. *Reg.* 7. 10. לא יענה *Aq.* οὐ κακουχήσει, non male tractabit; *LXX.* οὐκ οἴει ἐπακούειν αὐτὸν, non putas exaudire eum; *Vulg.* & enarrari non poteſt, *Job* 37. 23.

Pual, affligi.

Hiphil, reſpondere, annuere, teſtimonium perhibere, reſpondere facere.

Hithpael, affligi, affligere ſe.

ענה *Incert.* ἀκρόασις, auditus.

ענו πραΰς, manſuetus, *Omnes. S.* πρᾷος, mitis, manſuetus, *ad utramque vocem exempla vide in Lexico Græco. Item,* humilis. *Plur.* ענוים manſueti, humiles, *& in conſtructione* ענוי manſueti.

ענוה *S. Th.* πραΰτης, manſuetudo. *Prov.* 15. 33. *& alibi. S. Th.* πραότης, manſuetudo. *Prov.* 18. 12. *& alibi. Item,* abjectio, humilitas.

עני *Aquila,* πένης, pauper. *Pſ.* 11. 5. *& alibi. Item Sym.* πτωχὸς, pauper, inops, mendicus, egenus. *Job* 24. 9. *& alibi. Item,* afflictus, abjectus. *Plurale* עניים pauperes; *Chaldaïce,* ענין afflicti. *Fœminin.* עניה paupercula.

עני *S.* κάκωσις, afflictio. *Pſal.* 43. 25. *Item* עוני *A. S.* πενία, paupertas. *Deuter.* 26. 7. *in Append. Aquila, Symmachus,* κακουχία, afflictio. *Pſalm.* 9. 14. *& Pſal.* 43. 25. *& alibi.*

עונות ſulci. *Oſee* 10. 10. *ſecundum quoſdam.*

ענות afflictio. *Samaritanus,* ἀπόκρισις, reſponſio, *Exod.* 32. 18.

תענית jejunium. *Eſdræ* 9. 5.

למען ut, propter, *ad hanc radicem reducitur a quibuſdam. Vide in* מען

יענה *Aquila, Symmachus, Theodotio,* στρουθοκάμηλος, ſtruthiocamelus. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Plur.* יענים ſtruthiocameli. *Alii,* ulula, *a voce reſonante ſic dicta. LXX.* στρουθὸς *&* στρουθίον, ſtruthio, *& non raro,* σειρῆνες, ſirenes.

מענה *Symmachus,* ἀπόκρισις, reſponſio. *Prov.* 15. 1. *Item,* ſermo, exauditio, reſponſio.

מענה jugerum; *LXX.* πετροβόλον, lapidum jaculatio.

מענות ſulcus, ſtriga. *Pſ.* 128. 3. *ubi legitur* האריכו למענותם *A.* ἐμήκυναν (τὸν αὔλακα αὐτῶν.) *hæc parentheſi incluſa verba ex conjectura pono, quia Hieronymus, qui in Pſalmis Aquilam exprimere ſolet, hic vertit,* prolongaverunt ſulcum ſuum; *S.* παρέτειναν κακοῦντες, extenderunt malignantes; *LXX.* ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, prolongaverunt iniquitatem ſuam.

ענין *Aquila,* περισπασμὸς, diſtractio, occupatio; *S.* ἀσχολία, negotium, *ſæpe in Eccleſiaſte. Vide in Lexico Græco; S. ſemel* ἀνομία, iniquitas, *ac ſi legiſſet* עון

ענן nubes; *Aquila, Symmachus, Theodotio,* νεφέλη, nubes. *Exempla vide in Lexico Græco. Aquila,* ὁμίχλη, caligo, *Deut.* 4. 11. *Samaritanus,* νέφος, nubes. *Exod.* 14. 20. *Incert.* ἀποκρυφὴ, abſconſio, abſconditum, latibulum. *Job* 26. 9. *LXX. aliquando,* ἀτμὶς, vapor. *Plurale conſtructum Chald.* ענני nubes.

Piel, ענן obnubilare; *LXX.* συννεφεῖν, obnubilare, nubibus obducere. *Et alia ſignificatione* עונן præſtigiari, præſtigiis uti. *Quidam vero ad hanc radicem reducunt, quod idem ſit ac* ex nubibus hariolari & conjectare. בני עננה *Symmac. & Vulg.* filii auguratricis; *LXX.* υἱοὶ ἄνομοι, filii iniqui; *Theod.* υἱοὶ ὠνενά, filii Onena, *Heſai.* 57. 3. מעוננים *Aquila,* κληδονιζόμενοι, divinantes, hariolantes; *Sym.* σημειοσκοπούμενοι, ex ſignis quibuſdam hariolantes; *LXX.* ἀποφθεγγόμενοι, vociferantes, vaticinantes, *Mich.* 5. 12.

עננים præſtigiatores. עננה *ſupra* præſtigiatrix.

ענף ramus; *LXX.* κλάδος, ramus, βλαστὸς, germen, propago. *Item,* ἀναδενδρὰς, arbuſtum, παραφυάς, propago, κλῆμα ramus, *& ſemel,* σταφυλὴ, uva; *ac ſi legerint* ענב

ענפה ramoſa, frondoſa.

ענק torquis in modum cingere, torque donare, muneribus adficere; *Sym.* ענקתמו ἠμφιάσαντο, induerunt, *Pſalm.* 72. 6. *ubi LXX.* ἐκράτησεν αὐτοὺς, tenuit eos ſuperbia; *Hieronymus qui videtur Aquilam pro more ſuo exprimere, longe aliud effert,* nutriti ſunt *ad ſuperbiam.*

ענק *Aq.* περιτραχήλιον, torques, collare, *Prov.* 1. 9. *A.* πλόκαμον, cincinnus; *Symmac.* ὁρμίσκος, monile, *Cant.* 4. 9. *Incert.* κλοιὸς, vectis, *vel* torques, *Jud.* 8. 26. *Plural. maſc.* ענקים torques; *Plurale fœmin.* ענקות torques.

ענק Enac, *nomen viri & Gentis. Plurale.* ענקים Enacitæ.

ענש punire, multare, pœna adficere, mulctam imponere. *LXX.* ζημιῶν, damno afficere, *vel* mulctare.

Niphal, mulctari, נענשו *LXX.* ζημίαν τίσουσι, mulctam solvent, mulctabuntur.

ענש mulcta.

חנת עת *Chald.* tempus, *quidam factum putant ab* ת *Hebræo per Epenthesin* τῦ נ *Chaldæis familiarem. Alii volunt esse nomen proprium loci*, *Esdræ* 4. 10.

עסס conculcare, calcare, *Malach.* 4. 3. *LXX.* καταπατεῖν, conculcare.

עסיס succus *vel* mustum a calcando; *LXX. semel* οἶνος νέος vinum novum; *semel* νᾶμα, latex. *Alibi*, μέθη, ebrietas; *alibi*, γλυκασμὸς, dulcedo.

עפא עפאים rami, frondes. *Est vox Chaldæa. LXX.* πέτραι, petræ. *Psal.* 103. 13. *Sed alibi semper* φύλλα, folia.

עפל clivus, locus editus. *Alii volunt esse nomen proprium loci*, 4. *Reg.* 5. 24. *ubi LXX.* σκοτεινὸν, tenebrosum, *ac si legerint* אפל

Hiphil, העפיל in altum contendere, impetuose conari. ויעפלו *LXX.* διαβιασάμενοι, pertranseuntes; *Alii*, elato animo contenderunt, *Num.* 14. 44.

Pual, הנה עפלה *Aquila*, ἰδοὺ νωχελευομένη, ecce tardante *me*; *LXX.* ἐὰν ὑποστείληται, si contraxerit se, *vel* retraxerit se; *Vulg.* ecce qui incredulus est; *Alii*, ecce elata est, *Habac.* 2. 4.

עפר *Symmach.* κόνις, pulvis, *Job* 5. 6. *& alibi. Vide Lex. Græc. Inc* κονιορτὸς, pulvis; *Thren.* 3. 29. *Item, Aq. S. Th.* χοῦς, pulvis, *Levit.* 17. 13. *& alibi*; *S. Th.* χῶμα, cumulus terræ, agger. *Exempla vide in Lexico Græco. Heb. Int.* σποδὸς, cinis, *Job* 14. 8. *Plur.* עפרות pulveres.

עפר *Piel*, pulverem excitavit. ועפר בעפר *LXX.* καὶ τῷ χοῒ πάσσων, & pulvere conspergens, 2. *Reg.* 16. 13.

עפר *A. S. Th.* μνημεῖον, monumentum, *Hesai.* 26. 19. & lætabuntur ii qui in monumento; *LXX.* ἐν τῇ γῇ, in terra.

עפרת plumbum; *LXX.* μόλιβδος, plumbum.

עפר *Aquila*, πῶλος, pullus [cervorum] *Cant.* 2. 9. *LXX.* νεβρὸς, hinnulus; *Plur.* עפרים hinnuli.

עץ ξύλον, lignum. *Omnes. Item, Sym.* δένδρον, arbor, *Eccles.* 11. 3. *Est generale nomen arborum, quod etiam ad arbusta & frutices transfertur. Plurale*, עצים ligna. *Fœminin.* עצה lignum.

עצב dolore affecit, dolorem adtulit, afflixit, vexavit.

Niphal, dolore affectus est. יעצב *Aq.* σπασθήσεται, abstrahetur, convelletur; *S.* κακωθήσεται, affligetur. *LXX.* διαπονηθήσεται, labore adficietur, *Eccles.* 10. 9. יעצבו *S.* ἐφρόντιζον, curam habebant, curabant, *Psal.* 55. 6. נעצבה *Symm.* ὠδυνήθη, dolore affecta est, doluit, 1. *Reg.* 20. 34. *Theod.* ἐλυπήθη, contristata est.

Piel, dolore affecit, dolorem adtulit.

Hiphil, להעצבה idolorum cultum exhibendo, idola adorando, *vel* idola effingendo, *Jerem.* 44. 19. *ubi S. quasi nomen proprium reddit* καὶ Σοββᾷ, & Sobba; *Alius*, καὶ τῶν γλυπτῶν αὐτῆς, & Sculptilium ejus, *Vulg.* ad colendum eam.

Hithpael, dolere. ויתעצב *A.* διεπονήθη, labore & molestia affectus est, *Gen.* 6. 6. *ubi LXX.* καὶ διενοήθη, & recogitavit; *Vulgata*, & tactus dolore cordis intrinsecus.

עצב *S.* ὀδυνὴ, dolor, molestia. *Hesai.* 50. 11. *Item*, idolum, *vel* terriculum.

עצב *A.* σκληρὸς, durus, *Symm.* θρασὺς, audax; *Th.* πονικὸς, laboriosus. *Prov.* 15. 1. *ubi LXX.* λυπηρὸς, molestus, dolorem adferens.

עצבים terricula, simulacra, *Osee* 4. 10. *S.* εἴδωλα, idola. עצבי *Hesai* 46. 1. & עצבות *Sym. Psalm.* 15. 4. *S.* γλυπτά, sculptilia, 2. *Reg.* 5. 21. *A.* διαπονήματα, labores, *ibid. Hic autem* labores, *seu* opera, *pro simulacris manufactis accipiuntur.*

עצבון dolor, labor; *S.* κακοπάθεια, afflictio, vexatio, *Gen.* 3. 17. *in Appendice*; *Th.* μόχθος, labor, molestia, *ibidem.*

עצבה *Aq.* διαπόνημα, labor, dolor, *sive* opus fabrile; *S.* εἴδωλον, idolum; *Incert.* κάταγμα, fractura.

עצבות *A.* διαπονήματα, labores, *Psalm.* 15. 4. *& alibi. Vide Lex. Græcum.*

מעצבה *Aq.* διαπόνησις, labor, *Hesai.* 50. 11. *ubi Symm.* ὀδύνη, dolor. *Sym. Theod.* διαβουλία, consultatio, *Prov.* 1. 3.

עציב *Chald.* dolens, tristis.

עצד מעצד ascia, securis. *LXX.* σκέπαρνον, ascia, & *alibi*, χώνευμα, conflatio, conflatile.

עצה *semel Prov.* 16. 30. *Aq. Th.* στερεῶν, firmans; *LXX.* στηρίζων, obfirmans, qui obfirmat; *Vulgata*, qui attonitis *oculis*; *Alii vertunt*; claudere leviter oculos, connivere *oculis.*

עצה spina dorsi, *Levit.* 3. 9. *ubi LXX.* ψόα, ile, lumbus.

עצל *Niphal*; pigrum esse, *Jud.* 18. 9. *ubi LXX.* segnem & pigrum esse.

עצל *Aq. Sym. Th.* ὀκνηρὸς, piger, *Prov.* 15. 19. & *alibi. Item LXX.* ἀεργὸς, opere carens, vacans, piger, & *semel* ἄφρων, insipiens.

עצלה *S. Th.* ὀκνηρία, pigritia, *Prov.* 19. 15. *Duale* עצלתים at saltaim, pigritia duplex, *id est*; ambarum manuum.

עצם roborari, corroborari, potentem esse, invalescere, ἰσχύειν, fortem esse, valere, עצמו *A. LXX. Th.* ἐκραταιώθησαν roborata sunt; *Symm.* παμπληθεῖς ἦσαν, quam plurima erant *capita eorum*, *Psalm.* 138. 17. עצמו *S.* ὑπερισχύουσι, prævalent; *LXX.* ἐκραταιώθησαν, confirmati sunt, *Psalm.* 37. 20.

Piel, exossare, ossa comminuere.

Hiphil, potentem facere.

עצום *Aquila*, ὀστέινος; *A. Gen.* 18. 18. *Psal.* 34. 18. & ὀστώδης, osseus; *Aq. Exod.* 1. 9. *Aq. Deut.* 7. 1. *in Appendice*, *Inc. Deut.* 9. 1. *S.* ἰσχυρὸς, fortis, potens, *Genes.* 18. 18. *S.* παμπληθὴς, quamplurimus, *Psal.* 34. 18. & *alibi*, *Item* potens, numerosus. *Plurale*, עצומים robusti, fortes. *Fœminin.* עצומות, robusta, *item*, robora.

עצם robur, fortitudo; *S.* ἕξις, habitus, *Thren.* 4. 7. *Fœminin.* עצמה robur.

עצמות *Theodotio*, κραταιώματα, fortitudines, *A.* στερέωσις, confirmatio, firmatio, *Hesai.* 42. 21.

תעצמות vires.

עצם ὀστοῦν, os, ossis, *Omnes. Vide Lexicon Græcum. Synecdochice*, corpus, substantia. *Plurale* עצמים ossa; *Plur. fœminin.* עצמות ossa.

עצר claudere, concludere, includere; continere, detinere: cohibere, coercere, imperare. עצר *A.* ἐπέσχε, cohibuit; *LXX.* συνέκλεισε, conclusit, *Gen.* 16. 2. *in Appendice.* נעצרה *Th.* βιασώμεθα, vim faciamus; *LXX.* κατάσχωμεν, detineamus, *Jud.* 13. 15.

Niphal, cohiberi, detineri, claudi. נעצר *Aquila*, ἐγκεκλεισμένος, inclusus; *LXX.* συνεχόμενος, detensus, 1. *Reg.* 21. 7.

עצר imperium.

עצר *Aquila*, ἐποχὴ, retentio; *Symmachus*, συνοχὴ, coarctatio, *Prov.* 30. 16.

עצרה *A.* ἐπίσχεσις, prohibitio, detentio, *Deut.* 16. 8. *in Appendice. Item S.* σύνοδος, cœtus, conventus; *Aq.* collectio, *Joel* 1. 4. *significat item*, interdictio, prohibitio, detentio: dies feriatus, feria, cœtus ferians. *Plurale*, עצרות festa, *aut* feriæ.

מעצור *A.* ἐπίσχεσις, detentio, 1. *Reg.* 14. 6. *& ibid. Symmachus*, ἐποχὴ, inhibitio, *item* prohibitio, impedimentum.

מעצר coercitio, imperium, *A.* ἐπίσχεσις, retentio.

עקב calcaneum tenere, *vel* apprehendere, ſupplantare, circumvenire, fraudare; *LXX.* πτερνίζειν, ſupplantare; *ſemel*, ταράττειν, conturbare.

Piel, tardare, retardare, ad extremum differre; *ſed longe aliter Veteres* יעקבם *S.* ἐξιχνιασθήσεται, inveſtigabitur, *Job* 37. 4. *& ſic Vulgata*; *LXX.* ἀπαλλάξει αὐτοὺς, commutabit eos.

עקב *A.* πτέρνα, calcaneus, *Pſal.* 40. 10. *& alibi*, *ubi S. Th. vertunt*, ἀκολουθῶν, ſequens. *Item S.* ἴχνος, veſtigium, *Pſalm.* 48. 6. *Metaphorice etiam ſignificat*, finis, extremum, extremitas, extrema pars. *Plurale*, *conſtructum* עקבי calces, extremæ partes, veſtigia. *Fœm.* עקבות veſtigia.

עקב *adverb.* tandem, extremò. *Item*, pro, propter, quia; *S.* ὕστερον עקב ענוה ὕστερον πραΰτητος, poſt manſuetudinem, *Prov.* 22. 4.

עקבה fraus; *item*, עקבה *A.* περικαμπὴς, flexuoſa, *Oſee* 6. 8. *S.* διώκται, perſequutores, *Joel.* 6. 8.

עקוב fraudulentum, pravum, perverſum.

עקב *item*, emolumentum, fructus, præmium, merces.

עקד ligavit, colligavit; *LXX.* συμποδίζειν, compedibus vincire, ligare.

עקד varius, maculoſus; *LXX.* ῥαντὸς, conſperſus maculis; *&* διάλευκος, ſubalbus, albicans. *Plurale*, עקדים varii, maculoſi.

עקד *Aq.* κάμψις, flexio, curvatio, 4. *Reg.* 10. 12. *ubi legitur* בית־עקד *Aquila*, οἶκος κάμψεως, domus curvationis, *ſive*, domus curvantium, *ut habet Hieronymus de locis Hebraïcis*; *Symmachus*, οἶκος ἑκάστων, domus ſingulorum, *Hieronymus ibidem. Videtur autem Symmachus ex voce* עקד *feciſſe* ἑκάστων, *quaſi nomen proprium: nam* ἑκάστων *quoad ſignificationem, nullam habet cum* עקד *affinitatem*; *LXX.* Βαιθακὰδ, Bæthacad; *Vulgata*, cameram; *Recentiores* Beth-heked *nomen proprium loci.*

עקה מעקה lorica, peribolus; *LXX.* στεφάνη, *Deut.* 22. 8.

עקל מעקל *participium Pual*, perverſum, tortuoſum, obtortum; *LXX.* διεστραμμένον, perverſum.

עקלתון tortuoſum. נחש עקלתון *Aq. Th.* ὄφιν ἐσκιρρωμένον, ſerpentem ſquallidum; *S.* τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ, ſerpentem tortuoſum; *LXX.* ὄφιν σκολιὸν, ſerpentem tortuoſum, *Heſai.* 27. 1.

עקלקלות *Aquila*, διαπλοκαὶ, complicationes *Symm.* σκολιότητες, tortuoſitates, *LXX.* διεστραμμένα, ſtrangulationes, *Theodotio*, στραγγαλιαὶ, perverſa, *Pſalm.* 124. 6. *ubi Vulgat.* obligationes; *Hieronymus*, pravitates.

עקר exſtirpare, eradicare, enervare. עת לעקור *Sym.* (καιρὸς τοῦ) ἐκριζῶσαι, tempus eradicandi; *LXX.* καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι, tempus evellendi, *Eccleſ.* 3. 2.

Niphal, exſtirpari.

Piel, enervare, exſtirpare, evellere. ויעקר *Aq.* ἐξώρησεν, *mendoſe*; *forte* ἐξώθησεν, exterminavit; *Symmac.* ἐνευροκόπησε, ſubnervavit; *LXX.* παρέλυσε, diſſolvit, 2. *Reg.* 8. 4. עקרו־שור *A. S.* ἐξερρίζωσαν τεῖχος, eradicarunt murum; *LXX.* ἐνευροκόπησαν ταῦρον, ſubnervaverunt taurum; *Vulgata*, ſuffoderunt murum, *Gen.* 49. 6.

Ithpeal Chald. eradicari.

עקר *Aquila*, στεῖρος, ſterilis, orbus, *Deut.* 7. 14. *in Appendice. Fœminin.* עקרה ſterilis.

עקר ſtirps, *vel* indigena, *qui ex ſtirpe extranea ortus eſt.*

עקר *Chald.* ſtirps, radix.

עקרב ſcorpio, *LXX.* σκορπίος, ſcorpius. *Plur.* עקרבים ſcorpiones.

עקש pervertere, ſubvertere; *LXX.* σκολιὸν ἀποβαίνειν, tortuoſum evadere, *Job* 9. 20

Niphal, perverſum eſſe.

Piel, pervertere, depravare. מעקש *S.* στρεβλῶν, diſtorquens; *LXX.* διαστρέφων, ſubvertens; *Vulg.* qui depravat: *Prov.* 10. 9.

עקש *S.* σκαμβὸς, obliquus, *Prov.* 2. 15. *Th.* στρεβλὸς, tortuoſus, perverſus, *Prov.* 2. 15. עקשי־לב *A. S. Th.* στρεβλοκάρδιοι, perverſi corde, *Prov.* 11. 20. *Symm.* στρέβλευμα, tortuoſitas, *Prov.* 6. 12. *Plural.* עקשים perverſi.

עקשות *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, στρεβλότης perverſitas, *Prov.* 4. 24.

מעקשים perverſitates, *Heſa.* 42. 16.

ערב miſcere, commiſcere: *item*, negotiari, ſpondere, fidejubere, oppignerare: amœnum, gratum, jucundum eſſe. אערב *Aq.* ἐγγυῶμαι, ſpondeo; *LXX.* ἐκδέχομαι, ſuſcipio, *Gen.* 43. 9. *in Appendice.* ערב *S.* ἐνεγγυήσατο, ſpopondit; *LXX.* ἐκδέδεκται, excepit, ſuſcepit; *Gen.* 44. 32. *in Appendice.* כי־ערב זר *A. S. Th.* ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον, quia ſpopondit pro extraneo; *LXX.* παρῆλθε γὰρ ὑβριστὴς, pertranſiit enim contumelioſus, *Prov.* 27. 13. *ubi LXX.* עבר pertranſiit, *haud dubie legerunt tranſpoſitis litteris, pro* ערב fidejuſſit: *& vocem ſequentem* זד ſuperbus, contumelioſus, *legerunt pro* זר extraneus; *nihil enim frequentius illa mutatione* τοῦ ר *in* ד *& viciſſim*, ערב *Aq. Th.* ἐγγύησαι, fidejube; *Symmac.* ἀνάδεξαι, ſuſcipe; *LXX.* ἔνδεξαι, excipe; *Hieronymus*, ſponde. *Pſ.* 118. 122.

Pual, participium מערב mixtum.

Hiphil, veſperaſcere, adveſperaſcere.

Hithpael, ſpondere, ſponſionem facere, *item*, miſceri, miſcere ſe. לא־יתערב זר *Sym.* οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις, non commiſcebitur alienis; *LXX.* οὐκ ἐπιμίγνυται ὕβρει, non miſcetur contumeliæ, *ubi ſimiliter* זד *pro* זר *legerunt*; *Vul.* non miſcebitur extraneus, *Prov.* 14. 10.

ערב ſuavis, dulcis, ἡδὺς, *Sym. Job* 24. 6. *ubi LXX. quaſi verbum vertunt*, ἡδύνθη, dulcis fuit, dulcis effectus eſt *panis.*

ערב *Aq. Th.* σύμμικτος, promiſcuus, confertim poſitus, *Jer.* 25. 24. *dubium*; *Alii*, Arabia *vertunt eodem loco*, *Item*, trama, ſubtegmen.

ערב ἑσπέρα, veſpera, *Omnes. Item A. Symmac. Th.* δείλη, veſpera, 3. *Reg.* 17. 6. *Plural.* ערבות veſperæ. *Duale.* בין הערבים ben haarbaim, inter duas veſperas.

ערב *A.* πάμμυια, omnimoda muſca, *Exod.* 8. 17. *Pſalm.* 77. 45. *S.* κυνόμυια, *Pſal.* 77. 45. *Item Aq.* πάμμικτος, omnis generis muſca, *Pſalm.* 104. 31.

ערב κόραξ, corvus, *A. S. Th.* 3. *Reg.* 17. 6. *& alibi. Plurale*, ערבים corvi.

ערב ἰτέα, ſalix. *Omnes Levit.* 23. 41. *A. Job* 40. 17. *Plur.* ערבים ſalices, *quod in* ערבה *ſeu campeſtri loco naſcantur.*

ערב Arabia, *ſic dicta quod quaſi ſolitudo, & deſerta regio eſſet.* הערבי Arabs; *Plur. item cum* ה *emphatico* הערבים Arabes, *& cum epentheſi* א, הערביאים Arabes.

ערבה *Aq.* ὁμαλὴ, plana, planicies, *S.* πεδιὰς *&* πεδινὴ, campeſtris, *ſæpe. Exempla utriuſque vide in Lex. Græc. A.* ἀραβὰ, *Joſ.* 3. 16. *& Th. Amos* 6. 14. *Th. vulgo* δυσμαὶ Occidens, *Num.* 21. 1. *& alibi. S.* ἄβατος, invius, invia, *Heſai.* 40. 3. *Symm.* ἀοίκητος, inhabitabilis, *Joſ.* 3. 16. *& alibi ſæpe. Vide Lexicon Græcum.*

ערבות ἔρημα, deſerta. *Aquila*, *Pſal.* 9. 7.

ערבה ſponſio, pignus, arrha. *Item Sym.* ἡδὺς, dulcis. *Item A.* σύμμιξις, commixtio. *Sym.* μισθοφορία, merces, 1. *Reg.* 17. 28.

ערבון arrha, pignus.

ערבות *Sym. & Alii*, ἐρείπιον, ſtructura. *Pſal.* 9. 7. *&* 108. 11. *A.* ἔρημα, deſerta, *Pſalm.* 9. 7.

מערב Occidens, veſpertinæ partes, *a veſpera. Item*, commercium, negotiatio. *Plurale conſtructum* מערבי commercia, negotiationes.

תערבות ſponſiones.

ערג glocitavit, *eſt proprium cervorum. Hic variant Interpretes*, *Pſalm.* 41. 1. כאיל תערג *Aq.* ὡς αὐλὼν πεπρασιαστας,

πρασιάσαι, ut pratum, *vel* ut sulcus imbrem sitit; *& sic etiam Joel.* 1. 20. *Sexta Editio*, ὃν τρόπον πεδίον πρασιασθῇ, ac si campus imbrem sitiat; *S.* ὡς σπεύδει ἔλαφος, ut festinat cervus; *LXX.* ἐπιποθεῖ concupiscit; *Alii*, sicut cervus glocitat, *vertunt*, *cervi clamorem exprimentes*; *Hieronymus*, sicut areola præparata, *Aquilam nempe pro more sequitur. Non de cervis modo, sed etiam de aliis bestiis dicitur* ערג clamavit.

ערגה *Aq. S.* πρασιὰ, area, *Cant.* 6. 1. *& alibi. Alii*, areola, *Plur.* ערגות areolæ.

ערד ערוד onager; *LXX.* ὄνος ἄγριος, asinus agrestis, *id est*, onager, *Job* 39. 5. *Plur. Chal.* ערדיא onagri *Dan.* 5. 21.

ערה nudari.

Niphal, nudari, effundi, evacuari.

Piel, *A.* ἀποκενοῦν evacuare; *S. Th.* ἐκκενοῦν, evacuare, effundere, *Psal.* 140. 8. *Item*, nudare, effundere, depromere.

Hiphil, effundere, nudare, turpiter denudare. הערה ἠσχημόνησεν, turpiter habuit, *A. Levit.* 20. 19. *in App. ubi LXX.* ἀπεκάλυψε [τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς] revelavit *ignominiam suam*, retexit *turpitudinem suam.*

Hithpael, diffundere se, explicare se, nudare se: *item*, virescere.

ערוה ערות *Aquila, Symm.* ἀσχημοσύνη, turpitudo, *Genes.* 9. 22. *& alibi. i.* nuditas, verenda, pudenda. *Item*, infirmitas. ערות *Aq.* κρυπτὰ, τὰ, occulta; *Gen.* 42. 9. *significat hic, occulta & debilia terræ loca, quæ exploratores observare solent, ut ad suos referant.*

עריה retectio, *vel* retecta, nudata *adjective.*

עור δέρμα, pellis; *Aquila, Symmachus, Theodotio, Exod.* 25. 5. *& alibi. Item Sym.* σῶμα, corpus, *Job* 40. 26. *S.* χρὼς, cutis, corpus, *Job* 2. 4. *Plurale* ערת pelles, *utroque Holem deficiente.*

עור *A. S. Th.* πῶλος, pullus, *Hesai.* 30. 6. *Vide supra in* עיר

ערות papyri *quasi pelliculæ, Hesai.* 19. 6. *Papyrus autem in multas membranulas dividebatur, hinc* ערות *sive* pelliculæ *dicitur.*

ערת τρίχες, pili. *Exod.* 35. 23. *Alii*, δέρματα, pelles.

ערער nudatissimus, destitutus ab omnibus. *Alii*, myrica.

מעור *&* מער *Aquila*, γύμνωσις, nuditas, nudatio; *S.* ἀσχημοσύνη turpitudo, *Hab.* 2. 15. מעורים nuditates.

מערה *item* nuditas.

מערה spelunca, caverna. *Plurale*, מערות speluncæ, cavernæ.

ערך ordinare, disponere, aptare, struere, instruere: ordinare, taxare, comparare; *Aquila* παρατάσσειν, instruere, ordinare, *Prov.* 9. 2. *S.* προτιθέναι, proponere, *Job.* 23. 3. *S. Th.* στοιβάζειν, struere, *Psalm.* 119. 4. *& alibi. S. item* יערך ἀντιπαραθήσεται, æquabit se, æquabitur, æquiparabitur, *Psalm.* 88. 7.

Hiphil, taxare, æstimare. והעריך *Samaritanus*, διατιμήσει, æstimabit, *Levit.* 27. 14.

ערך *Aq.* τάξις, ordo, *S.* τίμημα, pretium, *Job* 28. 13. *Alii* instructio, dispositio, æstimatio, pretium. *A. S. Th.* ζεῦγος, jugum, *Jud.* 17. 10.

ערכה *A.* παράταξις, acies. 1. *Reg.* 23. 3. *& A.* τάξις, ordo; *S.* τίμημα, pretium, *Job* 28. 13. *& A. S. Job* 41. 3. מערכה ordo; aptatio. *A.* παράταξις, acies. *Plurale*, מערכות ordines; *S.* στρατόπεδον, exercitus; *Incer.* πόλεμος, bellum, *sæpe. Vide in Lexico Græco. Incert.* στοίβασις, strues, *Levit.* 24. 6. *Alius*, σύνθεσις, compositio, *Ibid.*

מערכת ordo, dispositio.

ערל præputiari, præputium habere; *A. S. Th.* ἀκροβυστεῖν, præputiari. ערלתם ἀκροβυστεῖτε, præputiamini, *A. S. Th. Levit.* 19. 23.

Niphal, præputium retegere, ostendere. הערל *A.* καρώθητι, consopire, *Habac.* 2. 16. *Videtur legisse* הרעל *Vide in* רעל *LXX. ibidem* σαλεύθητι, commovere, *vel* commovearis; *Alii*, præputium retege, præputium ostende.

ערל ἀκρόβυστος, præputiatus, *A. Exod.* 6. 12. *Samar. Levit.* 26. 41. *Theodotio*, *Jos.* 5. 7. *S.* οὐ καθαρὸς, non purus, impurus; *Th. & Incert.* ἀπερίτμητος, incircumcisus; *Th. Ezech.* 32. 19. *Incert. Ezech.* 28. 10. *Plurale*, ערלים præputiati, incircumcisi. *Fœmin.* ערלה præputiata, incircumcisa.

ערל *A. S. Th.* ἀκροβυστία, præputium. *Levit.* 19. 23. *&* ערלת *A. Deut.* 10. 16. *in Appendice.*

ערלה *item* præputium, *sæpe. Aq.* ἀκροβυστία, præputium, *Deut.* 10. 16. *in Append. Plurale* ערלות præputia.

ערם callide agere, astutia uti. *LXX.* πανουργεύειν, vafre & astute agere.

Niphal, coacervari. נערמו *Aquila, Symm. Theod.* ἐσωρεύθη, coacervatæ sunt *aquæ*, *Exod.* 15. 8. *LXX.* διέστη, divisæ sunt.

Hiphil, astute agere, astute versari. יערימו *Symm.* πανούργως ὁμιλοῦσι, vafre colloquuntur. *Psalm.* 82. 4. *LXX.* κατεπανουργεύσαντο, calliditate usi sunt; *Vulgata*, malignaverunt consilium; *Hieronymus*, nequiter tractaverunt.

ערום *Aquila, Theodotio*, πανοῦργος, astutus, *Omnes. Gen.* 3. 1. *& alibi*; *Symmachus*, πανουργότερος, callidior, *Gen.* 3. 1. *Plurale* ערומים astuti, callidi.

ערום, ערם nudus, *A. S.* γυμνὸς, nudus, *Amos* 2. 16. *Fœminin.* ערומה nuda. *Plurale*, ערמים nudi.

עירם nudus, *Gen.* 3. 10. *Item*, nuditas. *Plur.* עירמם nudi, *postremo* י *deficiente.*

ערמה *S.* πανουργία, astutia. *Prov.* 8. 12.

ערמה *Symmac.* σωρὸς, acervus. *Cant.* 7. 3. *ubi LXX.* θημωνία, acervus. *Alibi*, στοιβὴ, congeries. *Plurale*, ערמות acervi, *& masc.* ערמים acervi.

ערמון platanus. *Hebræi*, castanea, *arbor*; *LXX. semel* πλάτανος, platanus, *& semel*, ἐλάτη, abies. *Plur.* ערמנים castaneæ.

מערמים nudi.

ערס עריסת massæ farinæ aquâ conspersæ. *Num.* 15. 20. *Est in plurali* עריסות massæ farinæ; *LXX.* φύραμα, massa conspersa.

ערער *Vide in* ערה

ערף cervix, collum, dorsum, *scilicet* humeri. *Hanc postremam significationem sæpe veteres efferunt, secus recentiores. Incerti* τράχηλος, collum, 2. *Paral.* 30. 8. *Incert.* αὐχὴν, collum, cervix, *Jerem.* 18. 17. *Aquila*, τένων, cervix, tendon, *Deuter.* 9. 6. *in Appendice & alibi, itemque Hebræus Interp.* μετάφρενα, dorsa, *Gen.* 49. 8. *LXX.* octies, νῶτος tergum, dorsum; *toties* τράχηλος, collum; *ter* αὐχὴν, cervix; *semel* κόμη, coma; *semel item*, σπόνδυλος, vertebra spinæ dorsi.

ערף *A.* τενοντοκοπεῖν, *&* τενοντοῦν, decervicare, decollare. *Exempla vide in Lexico Græco. S.* τραχηλοκοπεῖν, decollare; *Theodot.* νωτοκοπεῖν, decollare, *Exod.* 13. 13. *S.* ἀποκτείνειν, occidere, *Exod.* 13. 10. *Aliquando* stillare. יערפו stillabunt *cœli*, *ubi LXX.* συννεφὴς, obnubilatum *cœlum*, *Deuteron.* 33. 28. *&* יערף stillet; *LXX.* προσδοκάσθω, exspectetur; *Vulg.* concrescat *ut pluvia*, *Deut.* 32. 2.

עריפים ruinæ; *LXX.* ἀπορία, egestas; *Vulg.* caligo, *Hesai.* 5. 30.

ערפל *Incert.* γνόφος, caligo; *Aq. Th.* ἀραφὲλ, *Exod.* 20. 21. *S.* ὁμίχλη, caligo, *ibidem.*

ערץ violentiâ uti, violenter agitare, confringere, conterere, violentum se præbere: expavescere, consternari. *Item* terrere; *Symmach.* καταδυναστεύειν, dominio suo subigere, *Job* 13. 25. *ubi LXX.* εὐλαβεῖσθαι, vereri, timere, formidare. *Inc.* ἰσχύειν, fortem esse.

Niphal, formidabilem esse, roboratum & fortem esse. נערץ *A.* κατισχυρευόμενος, roboratus; *S.* ἀήττητος, invictus, *Psalm.* 88. 8. *ubi LXX.* ἐνδοξαζόμενος, qui glorificatur; *Hieronymus*, inclitus.

Hiphil, formidare; *LXX.* φοβεῖσθαι, timere, formidare; *alibi* ταραχθῆναι, turbari.

עריץ *Symmachus*, *Theodotio*, ἰσχυρὸς, fortis. *Job* 15. 20. *S. Th.* ἀκαμπὴς, inflexibilis. *Job* 27. 13. *Symmac.* ἀνυπόστατος, intolerabilis. *Psal.* 85. 14. *ubi A.* κατισχυρευόμενος, fortitudine prævalens; *Alii*, violentus, tyrannus, formidabilis. עריצים διακόπτοντες, dissecantes; *Theodotio*, *Prov.* 11. 16. *Alii*, violenti, prævalidi.

ערוץ ruptura, concavitas. *Job* 30. 6.

מעריץ pavor, terror. *Hesai.* 8. 13.

מערצה violentia. *Hesai.* 10. 33. *LXX.* ἰσχὺς, fortitudo.

ערק fugit, *proprie Chaldaïcum.*

ערקים arteriæ, nervi. *Job* 30. 17. *LXX.* νεῦρα, nervi.

ערר עריריי *Aquila prima Editio*, sterilis; *Aquilæ secunda Editio*, ἀναύξητος, non augendus, *Jerem.* 22. 30. *Symmachus*, κενὸς, vacuus, *Hesai.* 22. 30. *S Th.* ἄτεκνος, sine liberis, orbus, *Levit.* 20. 20. ἀπηλλοτριωμένος, abalienatus, *Th. Jerem.* 22. 29. *Aq.* ἄγονος, sterilis, orbus, *Genes.* 15. 2. *in Append. Alii*, solitarius. *Plurale* ערירים solitarii, steriles, orbi.

ערש *cum puncto sinistro*, *Aquila*, grabatum, *Amos* 3. 12. *Alii*, sponda, lectus. *Plur.* ערשות lecti, spondæ.

עשב *cum puncto sinistro*, *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* χόρτος, fœnum. *Vide in Lexico Græco.* *A. item*, χλόη, herba, *sæpe*, *Exempla vide in Lexico Græco.* *A.* πόα, herba, *Mich.* 5. 7. *Symmach.* σπόριμον, seminale, *Gen.* 1. 30. *Plurale* עשבות herbæ. *Chaldaïce dicitur* עשב & עשבא herba.

עשה *cum puncto sinistro*, facere, efficere, parare, comparare, acquirere, procreare, magnificare, curare, aptare. *Item* conficere, subigere, consumere. ποιεῖν, facere, efficere, parare, *Omnes passim. Sym.* συμπράσσειν, simul agere. 2. *Reg.* 2. 9.

Niphal, fieri, effici.

Piel, conficere, subigere.

Pual, fieri, factum esse.

מעשה *A.* ποίημα, opus, opificium. *Exempla vide in Lexico Græco. Item Incert.* ἐργασία, opus *vel* officina, & *A.* ἔργον, opus. 1. *Reg.* 20. 19. *Plurale* מעשים opera, opificia.

עשן καπνίζειν, fumare. ויעשנו *Incert.* ἐκαπνίσθησαν, fumigati sunt. *Psalm.* 143. 5.

עשן *Aquila*, *Symmachus*, *Theodot.* καπνὸς, fumus. *Hesai.* 4. 5. & *alibi.*

עשן fumans, fumigans. *Plurale* עשנים fumigantes.

עשק συκοφαντεῖν, calumniari, *Omnes. Vide in Lexico Græco Item*, opprimere, fraudare, in fraude *vel* oppressione detinere. תעשק ἀποστερήσεις, privabis, fraudabis. *Incert. Deut.* 24. 14. *LXX.* ἀδικεῖν, lædere, injuriam facere, ἀποστερεῖν, privare, negare, συκοφαντεῖν, calumniari, καταδυναστεύειν, opprimere, ἐκπιέζειν, opprimere, θλίβειν, affligere, ἁρπάζειν, rapere.

Pual participium מעשקה oppressa *Hesai.* 23. 12.

עשוק oppressor.

עשק *Aquila*, *Symm. Theod.* συκοφαντία, sycophantia, calumnia *Levit.* 6. 4. & *alibi. Alii*, oppressio, fraus.

מעשקות oppressiones.

עשק *cum puncto sinistro*, *Hithpael* התעשק litem habere, *vel* movere, litigare.

עשק lis; *A.* συκοφαντία, sycophantia, calumnia. *Gen.* 26. 20. *in Append. LXX.* ἀδικία, injustitia. *Est etiam nomen proprium putei propter quem litigant.*

עשר πλουτεῖν, divitem esse, *Omnes. Item*, ditescere, ditari.

Hiphil Symm. πλουτίζειν, ditare. *Psalm.* 64. 10. *Item A. S. Th.* πλουτεῖν, ditescere. *Prov.* 21. 17. *ubi legitur* יעשיר πλουτήσει *forte melius*, πλουτίσει, ditabit.

Hithpael, divitem se jactare, *vel* fingere.

עשיר *Aq. S.* πλούσιος, dives. 2. *Reg.* 12. 4. & *alibi. Plurale* עשירים divites.

עשר πλοῦτος, divitiæ.

עשר *cum puncto sinistro*, decimare, decimas accipere; *LXX.* δεκατοῦν & ἀποδεκατοῦν, decimas accipere.

Piel, decimare; *LXX.* δεκατοῦν, decimare.

Hiphil item, decimare; *LXX.* ἀποδεκατῶσαι, decimas accipere.

עשר δέκα, decem, *Omnes. Item* decimus. אחד עשר undecim.

עשור decimus & decem. *Item*, decachordum. *Ps.* 32. 2. *ubi Symmachus* ἐπιμελῶς, diligenter; *LXX. vero* δεκαχόρδον, decachordum *psalterium.*

עשרה decem. *Plur. constr.* עשרת *quod instar substantivi est & significat*, decas. עשרות decuriæ, & præfecti decuriarum, decuriones.

עשרת *Sym.* δεκάκις, decies. *Gen.* 31. 7.

עשירי decimus.

עשיריה decimatio, decimæ.

עשירית decima, pars decima.

עשרים viginti. *Sumitur & pro numerali*, vigesimus. *Chald.* עשרין viginti.

עשרון decima pars.

עשרונים decimæ partes.

מעשר decima, decima pars. *Plurale* מעשרות decimæ.

עשש depasci, contabescere, עששה *Aquila*, αὐχμώθη, squallidus fuit; *Symmach.* ἐφλέγμαινεν, inflammatus est *oculus*; *Hieron.* caligavit; *LXX.* ἐταράχθη, turbatus est, *Psalm.* 6. 8. *Alibi S.* ἐθολώθη, turbatus est, *Ps.* 30. 10. עששו *S.* εὐρωτίασαν, cariem passa sunt, *Psalm.* 30. 11. *ubi Aquila*, squalluerunt, *sive* squallida facta sunt *ossa mea*; *LXX.* ἐταράχθησαν, conturbata sunt; *Hieronymus*, contabuerunt.

עש tinea. *Job* 13. 28. *Aquila*, βρῶσις, tinea. *Hesai.* 50. 9. *S.* εὐρὼς, caries *vel* rubigo, *ibid. & alibi. Aliam significationem vide in* עיש

עשת nitidum esse. *Longe alio modo veteres Interpretes*; עשתו ἐστερεώθησαν, corroborati sunt; *Aquila*, *Symmac. Theod. Jerem.* 5. 28. *Hieronymus*, impinguati sunt.

Hithpael, יתעשת cogitabit, in cogitationem veniet, *vel secundum quosdam*, nitidum *sive* amicum se exhibebit; *LXX.* διασώσῃ, servaverit, *Jon.* 1. 6.

עשית *Chald.* cogitavit; *Alius*, expectabat, in animo habebat, *Dan.* 6. 3.

עשות nitidum, tersum. *Ezech.* 27. 19.

עשת nitor. *Cant.* 5. 14. *LXX.* πύξιον, tabella eburnea.

עשתי unus, unum *Semper additur nomini numerali* עשר, עשרה & *significat* undecim, *vel* undecimus.

עשתות cogitatio. *Job* 12. 15.

עשתנות cogitationes; *Alius*, προθέσεις, propositiones, διαλογισμοὶ, cogitationes.

עשתר עשתרה grex; *LXX.* ποίμνιον, ovile. עשתרות greges. *Est & nomen proprium numinis gentilitii.* עשתרת *Aquila*, ἀγάλματα ἀστάρτης, simulacra Astartæ, 1. *Reg.* 7. 4. *ubi LXX.* τὰ ἄλση Ασαρὼθ, lucos Astaroth; *Vulg.* Astaroth.

עת *Vide in* עתת

עתד *Piel*, paravit. עתדה *Symmachus*, φρόντισον, cura, sollicitus esto *in agro*; *LXX.* παρασκευάζε, præpara te *ad agrum*; *Vulg.* diligenter exerce *agrum. Prov.* 24. 27.

Hithpael, parare se, paratum esse; *LXX.* ἑτοιμάζειν, parare.

עתד paratus. מלך עתיד *LXX.* στρατηγὸς πρωτοστάτης, dux exercitus, præfectus. *Job* 15. 24.

עתידים *Aq.* παρεσκευασμένοι; *S.* μέλλοντες, parati; *id est*, mox rem effecturi; *LXX.* μέλλων, eodem sensu; *Theod.* ἕτοιμοι, parati, *Job* 3. 8.

עתודים *Aq. S. Quinta Editio*, κεραϊνοὶ, cornei. *Ps.* 49. 9. & *alibi. Vide in Lexico Græco. LXX.* τράγοι, & *aliter*, χίμαροι, hirci. עתודים *Sym.* τράγοι, hirci, *Hesai.* 34. 6. *Alii volunt esse proprie hircos majores,*

qui gregis duces sunt. Metaphorice etiam, duces, præfecti.

עתודים parata, *i.* thesauri parati. *Hesai.* 10. 13. *ubi LXX.* ἰσχὺ, fortitudinem *vertunt.*

עתדה *Aquila*, καιρίως, tempestive; *LXX.* ἕτοιμα, parata, *Deut.* 32. 35. *in Appendice.*

עתם *Niphal*, נעתם obscurari. *Hesai.* 9. 19. נעתם ארץ obscurata est terra; *LXX.* συγκέκαυται ἡ γῆ, succensa est, *vel* combusta est terra; *Vulgata*, conturbata est terra.

עתק consenescere, veterascere, transferri. עתקה *A.* μετήρθην, sublatus sum; *Symmach.* ἐτριβάνθην, attritus sum; *LXX.* ἐπαλαιώθην, inveteravi; *Hieronymus*, consumtus sum, *Psalm.* 6. 8.

Hiphil, transferre, refigere, transcribere. ויעתק *A.* μετῆρεν, transmovit; *Symmac.* ἀπῆρεν, profectus est; *LXX.* ἀπέστη, recessit; *Vulg.* transgreditur, *Gen.* 12. 8. *in Appendice.* המעתיק הרים *Symmachus*, ἐξαίρων ὄρη, qui aufert montes; *LXX.* ὁ παλαιῶν ὄρη, qui in vetustatem perducit montes; *Vulg.* qui transtulit montes; *Alii*, transferens montes, *Job* 9. 5.

עתיק *Symm. Theodot.* παλαίωσις, inveteratio, antiquatio. *Hesai.* 23. 18. *ubi LXX.* μνημόσυνον, memoriale, monumentum *vertunt*; *Aquila*, μετάρσεως, sublationis, εἰς ἔνδυσιν μετάρσεως, in vestem sublationis, *sive* mutatoriam, *vel* detritam & auferendam.

עתק *Symm.* ἀνομία, iniquitas, *Psalm.* 74. 5. בצואר עתק *S.* τραχήλῳ ἀνομίαν, collo iniquitatem *loquentes*; *LXX.* κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν, contra Deum iniquitatem; *Hieronymus* in cervice veteri. *Psal.* 74. 5. *LXX. qui vertunt* κατὰ τοῦ Θεοῦ, *hic vel* צור *legerunt*, *vel* צואר *cum epenthesi* τοῦ א *idem quod* צור *esse putaverunt. Hæc quippe vox significat* petra, & *sæpe metaphorice* Deus. *Vide in* צור

עתק *S.* παλαιός, vetus, antiquus; *item* durum, durabile, stabile.

עתיק *item* antiquus, durus, stabilis: *Chaldaice* antiquus. *Plurale* עתיקים antiqua, obsoleta.

עתר deprecari, rogare, supplicare alicui. ויעתר *LXX.* εὐξάμενος, deprecatus; *Theod.* δεηθήσεται, deprecabitur, *Jos.* 36. 26.

Niphal, נעתר exoratus est; *LXX.* εἰσακούσεται, exaudiet, *Hesai.* 19. 22. נעתרות *Aquila*, ἱκετικά, supplicatoria; *S. Th. Prov.* 27. 6. *LXX.* ἑκούσια, voluntaria; *Vulg.* fraudulenta; *LXX. alibi* τεταραγμένα, perturbata.

Hiphil, supplicare, orare. *Item*, profundere; *LXX.* εὔχεσθαι, orare.

עתר abundantia. *Ezech.* 8. 11.

עתרת abundantia, *Jerem.* 33. 6.

עתרים supplices. עתרי *S.* ἱκετεύοντά μοι, supplicantem mihi; *LXX.* προσδέξομαι, suscipiam: *nescio autem quam hic lectionem expresserint*; *Vulg.* supplices mei, *Soph.* 3. 10. *Alii autem putant* עתרי *hic esse nomen proprium*, & *reddunt* Atharæi, *vel* Hatharæi.

עות tempestive eloqui, loqui in tempore suo. לדעת לעות *A.* τοῦ γνῶναι τοῦ ὑποστηρίσαι, ad sciendum fulcire; *S.* τοῦ γνῶναι ὁμιλίαν, ad sciendum colloquium; *LXX.* τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν, ad sciendum quando oporteat loqui, *Vulgata cum Aquila*, ut sciam, sustentare, *Hesai.* 50. 4.

עת καιρός, tempus, *passim Omnes. Vide Lex. Græc. Item S.* εὐκαιρία, opportunitas. *Eccles.* 9. 12. *Plurale* עתים tempora, & *forma fœminina* עתות tempora.

עתי tempestivus, opportunus.

עתה *Aq.* νῦν, nunc, jam; modo. *Num.* 24. 17. & *alibi. S.* παραχρῆμα, statim. *Psalm.* 16. 11.

לעתות *S.* ἐπικαίρως, opportune. *Psalm.* 9. 10.

פ

פאה angulus, latus, plaga. *Incer.* γωνία, angulus; *LXX.* κλίτος; latus, *Exod.* 27. 9. פאת *Aquila*, κλῆμα (*videtur legendum* κλίμα, latus.) *Symmachus*, ὄψις, facies, aspectus, & *eodem loco* φαλὲ, *lege* φαάθ, Phaath; *LXX.* σισόην, Sisoen, & *mox*, ὄψιν, aspectum; *Th.* φαάθ, Phaath; *Alii interpretantur*, angulum; *vel* latus *capitis vestri non radetis*, *Levit.* 19. 27. *Plurale* פאות latera. *Plurale constructum masc.* פאתי latera, *vel* angulos, *vel ut quidam interpretantur*, duces; פאתי מואב *Symmachus*, κλίματα Μωάβ, climata, *vel* latera Moab; *LXX.* ἀρχηγοὺς Μωάβ, duces Moab; *Alii*, angulos Moab, *Num.* 24. 17.

Hinc verbum in Hiphil, אפאידם in angulos relegabo eos, *aut* ex omnibus angulis profligabo eos; *LXX.* διασπερῶ αὐτοὺς, dispergam eos; *Vulg.* ubinam sunt? *Deut.* 32. 6.

פא *Vide in* פה

פאר ornavit, decoravit, glorificavit. *Item* ramos scrutari פארך *Sym.* ἐποίησέ σε καύχημα, fecit te gloriationem; *LXX.* ἐδόξασέ σε, glorificavit te; *Alii*, decoravit te, *Hesai.* 55. 5. לא תפאר *LXX.* οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι, non redibis ad colligendum; *Alius*, οὐ στεφανώσεις, non coronabis; *Alius*, οὐ τρυγήσεις, non vindemiabis; *Vulgata*, non reverteris ut colligas; *Deut.* 24. 20.

Hithpael, gloriari. יתפאר *LXX.* & *Reliqui*, δοξασθήσεται, gloriabitur, *Hesai.* 44. 23.

פאר ornatus, ornamentum decus. *Item*, tiara; *Sym.* καύχημα, gloriatio, *Hesai.* 55. 5. *Plurale*, פארים

פארה ramus, פארות rami, פארה *A.* κεράμιον, figlinam. *melius, forte*, vas figlinum; *S. Th.* ληνὸν, torcular; *LXX.* τοὺς ἐνδόξους, gloriosos; *Vulg.* lagunculam; *Alii*, ramum, *Hesai.* 10. 33.

תפארת *A.* καύχημα, gloriatio, *Jud.* 4. 9. *A.* καύχησις, gloriatio; *S.* ἀγλάϊσμα decor, *Prov.* 19. 11. *Th.* ὡραιότης, species, *Prov.* 4. 9. *Item S.* ἀριστεῖα, τά, præmia, *Jud.* 4. 9. *A.* αὔχησις, gloriatio. *Videtur mendum pro* καύχησις, *Prov.* 4. 9. *S.* δόξα; gloria, *Prov.* 4. 8. *S.* δόξασμα; glorificatio, *Hesai.* 28. 5. *Symmachus*, εὐπρέπεια, decor, *Psal.* 70. 8.

פארור elegantia, nitor, *geminata ultima radicali, ut quidam volunt. Vide in* פרר

פגג פגים *LXX.* ὄλυνθοι, grossi. *Est in plurali constructo* פגי

פגל פגול *Th.* φεγγώλ, Phengol, *vel secundum aliud Exemplar* φεγγοὺλ, Phengul; *A. S.* ἀπόβλητον, abjiciendum, abominandum, *Levit.* 7. 8. & *alibi. S,* ἀργὸν, inutile, *Levit.* 19. 7. *in Append. LXX.* μίασμα, pollutio, ἄθυτον, insacrificabile, βέβηλον, profanum. *Plur.* פגלים abominanda, *vel* abominandæ; *LXX.* μεμολυσμένα, polluta.

פגע occurrere, incurrere. irruere, offendere, obviam venire, intervenire, intercedere. פגע *Incert.* ἀπάντησον, irrue, invade; *LXX.* συνάντησον, occurre, *Jud.* 8. 21. פגע-בו *S.* ἔπελθε αὐτῷ, irrue in eum; *T.* ἅψαι, tange, attinge; *LXX.* ἀπάντησον, occurre, 2. *Reg.* 1. 15. פגע *Incert.* ἀνεῖλεν, occidit, *Jud.* 8. 21.

Hiphil, occurrere fecit, *vel* occurrit מפגיע *S.* ἀπαντῆσαι, occurrere, *Job* 36. 32.

פגע occursus, casus. *Inc.* ἀπάντημα, occursus.

פגע למפגע לך כפגע scopus *LXX.* κατεντευκτὴν, *quam vocem vertunt*, ut loquerer adversum te; *Alius*, ἐναντιοῦσθαι, ad adversandum; *Vulg.* contrarium, *Job* 7. 20.

פגר *Piel*, pigrum esse, lassum esse, viribus deficere, פגרו מעבר *Aquila*, ἠτόνησαν τοῦ διαβῆναι, debiles fuerunt ad transeundum; *Symmach.* ἠδυνάτησαν, defecerunt, non potuerunt; *LXX.* ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου, sederunt trans torrentem; *Th.* ἀπενάρκησαν παρελθεῖν, obtorpuerunt ad transeundum; *Vul.* lassi transire non poterant, 1. *Reg.* 30. 10. אשר-פגרו *A.* οἱ ἐπτωματίσθησαν, qui conciderant; *S.* ἀθυμήσαντας, qui animo defecerant; *LXX.* τοὺς ὑπολειφθέντας, qui relicti fuerant; *Th.* ἀποναρκήσαντας, qui obtorpuerant; *Vulgat.* qui lassi

ſubſtiterant, 1. Reg. 10. 21.

פגר *Incert.* πτῶμα, cadaver, *Num.* 14. 33. *Plural.* פגרים cadavera: *conſtructum.* פגרי *Symm.* τὰ ἔσχατα, extrema, *Heſai.* 66. 24. *Item Sym.* σώματα, corpora, 1. *Reg.* 17. 46.

פגש occurrere, פגוש *Theodotio*, συναντῆσαι, occurrere; *LXX.* ἐμπεσεῖται, incidet; *Vulgata*, expedit, *Prov.* 17. 12.

Niphal, נפגשו συνήντησαν, occurrerunt, obviam iverunt, *Pſal.* 84. 11.

פדה redimere, אשר פדית *Symm. LXX.* ἣν ἐλυτρώσω, quam redemiſti, *Pſalm.* 70. 23. אשר־פדה *Sym.* ὁ ῥυσάμενος, qui eruit; *LXX.* ὡς ἐλυτρώσατο, qui redemit; 1. *Reg.* 4. 9.

Niphal, redimi.

Hiphil, redimere facere, redemtionem curare.

Hophal, redimi.

פדיום redemtio.

פדיון redemtio.

פדות, פדת *Idem.*

פדן *LXX. ſemper* Meſopotamia, *Alii*, *nomen proprium loci*, Paddan. *Dicunt* Paddat. *Arabice ſignificare*, agrum, campum.

אפדן *S.* ἱπποστάσιον, equitatus; *Th.* ἐφαδανῶ, Ephadano; *Alii*, palatium, *Daniel* 11. 45. *Verum* אפדנו *ut hic legitur Aquila. Theodotio & Hieronymus pro una voce ſine affixo habuerunt, & nomen proprium eſſe putarunt, quod Theodotio* ἐφαδανῶ, Ephadano; *Aquila vero*, ἀφαδνῶ, Aphadano *exprimunt. At antiquiores Manuſcripti ad Theodotionem* ΕΠΑΔΑΝΟ *vel* ΕΠΕDΝΟ habent, Epadano, Epedno; *ad Aquilam vero* ΑΠΕΔΝΟ, Apedno: *quam lectionem confirmat Hieronymus, cum dicit eodem loco*: notandum autem quod cum P litteram Hebræus ſermo non habeat; ſed pro ipſa utatur F, cujus vim Græcum φ ſonat, in iſto tantum loco apud Hebræos ſcribatur quidem FE, ſed legatur PE, *Symmachus autem* ו poſtremum pro affixo habuit, qui vertit ἱπποστάσεως αὐτοῦ, ſtationis equorum ejus; *ſive* equilis ejus; *aut ut Hieronymus vertit*, equitatus ſui; *LXX. vocem* אפדנו τότε, tunc, *verterunt. Vide notam ibi.*

פדע redemit, *Job* 33. 24.

פדר *LXX.* στέαρ, adeps, *Alii*, inteſtina.

פה στόμα, os, oris, *paſſim Omnes. Metaphorice*, acies gladii, *conſtructum & in regimine dicitur* פי *Plur.* פים *& formâ fœmininâ* פיות *& geminatâ litterâ* פיפיות acies, *dicitur de gladio utrinque ſecante, ſive de* bipenni. *Hinc* לפי, על־פי, כפי juxta, ſecundum.

פי *Symm.* ὤα, ora. *Pſalm.* 132. 2. *LXX. Theodotio*, ὤα, ora, *& Hieronymus*, ora; *Aquila vero*, στόμα, os, *os ſcilicet indumentorum ab infima parte verſus pedes, ubi undique aperta ſunt.*

פה hic, huc; *Aquila*, ἐνταῦθα, hic, *Deut.* 5. 31. *in Appendice*, *& alii alibi.* עד־פה huc uſque, מפה inde. *Si repetatur, eſt*, hinc, inde, utrinque; אי פה ubinam? איפוא *Idem*, אפו jam, nunc. איה אפו ubinam nunc eſt? מי אפוא הוא quis nunc ille?

פוג intermittere, ceſſare: deficere, deliquium pati. ויפג *Aquila*, ἐξένηψε, evigilavit; *Symmach.* ἐλειποψύχησε, animi deliquium paſſus eſt; *LXX.* ἐξέστη; *Vulg.* quaſi de gravi ſomno evigilans, *ubi Aquilam ſequitur*, *Gen.* 45. 26. *in Appendice.*

Niphal, נפוגותי *LXX.* ἐκακώθην, male affectus ſum; *Alii*, debilitatus ſum, defeci, *Pſalm.* 37. 9.

פוגה *LXX.* ἔκνηψις, evigilatio; *Alii*, intermiſſio, ceſſatio, *Thren.* 2. 8.

הפגות *LXX.* ἔκνηψις, evigilatio; *Alii*, intermiſſiones, *Thren.* 3. 48.

פוח afflare, aſpirare עד שיפוח *A.* ἕως κοπάσῃ, donec ceſſet; *LXX.* ἕως οὗ διαπνεύσῃ, donec aſpiret, *vel ut alii*, donec reſpiret, *Cant.* 2. 17. *Huc referunt quidam illud* ויפח *A.* ἐνεφύσησεν, inſufflavit; *Symm. Th.* ἔπνευσε, inſpiravit, *Gen.* 2. 7.

Hiphil, conflare, perflare, efflare, ſufflare, exſufflare: *metaphorice*, effari, eloqui. *Item*, illaqueare. יפיח *S.* ἐκφυσᾷ, exſufflat; *LXX* κατακυριεύσει, dominabitur, *vel* imperio ſuo ſubjiciet; *Hieronymus*, deſpicit, *Pſal.* 10. *ſecundum Hebræos* 5. יפיחו *S.* ἐθυμίασαν, adoleverunt; *LXX.* ἐξέκαυσαν, combuſſerunt; *Vulg.* diſſipant; *Alii*, illaqueabunt, *Prov.* 29. 8.

פיח favilla; *LXX.* αἰθάλη, cinis, *Exod.* 9. 8.

פח *Symmachus*, παγὶς, laqueus. *Pſal.* 68. 3. *Et ſic LXX. aliique. Plurale*, פחים laquei; *aliquando* laminæ.

פוך *Aq. Sym.* στίμει, *vel* στίμη. *Th.* στιμμὴ, ſtibium, *Heſai.* 54. 11. *ubi* בפוך *Aq.* ἐν στίμει, *vel* ἐν στίμῃ, in ſtibio; *Symmac.* στίμει; *Th.* στιμμῇ, ſtibio, *LXX.* ἄνθρακα, carbunculum; *Hodierni etiam hoc loco*, carbunculum; *Alii*, rubinum; *Vulg.* per ordinem, *Heſai.* 54. 11.

פול *LXX.* κύαμος, faba; *& ſic alii.*

פום *Chald.* os, oris, *ſæpe apud Danielem.*

פון *ſemel* אפונה; *LXX.* ἐξηπορήθην, anxius fui; *Sym.* πρὸς τοῦτοις, ad hæc, *Pſ.* 87. 16. *Sed ſuſpicor hîc quædam deeſſe in verſione Symmachi: Hieronymus vero* אפונה *vertit*, oppreſſerunt me; *Alii*, animi pendeo, *vel* anxius fui, *ut LXX.*

פן μήποτε, ne forte, ut non, *Omnes.*

פוץ ſpargere ſe, ſpargi, diſpergi. יפצו *in Hebræo ſubintelligitur negatio, quam exprimunt Interpretes. Aq.* μὴ διασκορπιζέσθωσαν, ne diſpergantur; *LXX.* μὴ ὑπερεκχείσθω, ne ſupereffundantur, *Prov.* 5. 16.

Niphal, diſpergi.

Piel, diſperſionem facere, ad diſſiliendum pellere. ויפצפצני *geminatâ ſyllabâ*, *Hebræus interpres*, διετίναξεν, diſcuſſit *me*; *LXX.* διέτιλε, divulſit; *Vulg.* confregit *me*, *Job* 16. 12.

Hiphil, diſpergere. והפיץ *A. Th.* διασκορπίσει, diſperget; *LXX*, διασπερεῖ, diſſeminabit, *Heſai.* 24. 1. *& Deut.* 4. 27. *in Append. Aq.* σκορπίσει, diſperget; *LXX* διασπερεῖ, diſſeminabit. *Vide Lexicon Græcum.*

Hithpael, diſſipari

מפיץ malleus.

תפוצה diſperſio: *Plur.* תפוצות *A. S. Th.* diſperſiones, diſſipationes, *Jer.* 25. 34.

פוק titubare, vacillare. פקו *Sym.* διέλυσαν, diſſolverunt; *Theodotio*, ἠσωτεύθησαν, obruti ſunt crapula, *Heſai.* 28. 7.

Hiphil, vacillare facere. *Item* proferre, producere, provehere, educere, expromere, *quæ ſignificatio proprie Chaldaïca eſt.* יפיק *Aquila*, ὑπερεκχέει, ſupereffundit; *Vulg.* haurit, *Prov.* 12. 2. *Sym. item* ἀρύεσθαι, haurire, *Prov.* 8. 35.

פיק titubatio, *Nahum.* 2. 10. *LXX.* ὑπόλυσις, diſſolutio.

פוקה *A. Th.* λυγμὸς, ſingultus, *vel* νυγμὸς, compunctio, *prima lectio convenit cum Vulgata*, 1. *Reg.* 25. 31. *ubi LXX.* βδελυγμὸς, abominatio.

פור *Th.* διασκεδάζεσθαι, diſſipari, diſtrahi; *Alii*, dirumpi.

Piel, *Sym.* διασκεδάζειν, diſſipare. פרר *in forma duplicanti*, *Pſalm.* 73. 13. *& alibi.*

Hiphil, frangere, diſſipare, abrogare, irritum facere. הפיר *S.* διαλύειν, diſſolvere, frangere. מפר διαλύσει, diſſolvet; *Symm. Job* 5. 12. *Aq.* ἀκυροῦν, abrogare. אם־הפר יפר אתם ἐὰν ἀκυρῶν ἀκυρώσῃ αὐτὰ, ſi abrogans abrogaverit ea; *A. Num.* 30. 13. מפר ἀκυροῦντα, abrogantem, *A. Job* 5. 12. הפר παρακυρώσῃς, irritum facias, *Symm. Job* 40. 3. *Sym.* διασκεδαννύειν, diſſipare, *Pſalm.* 118. 26. *& Th. Job* 5. 12.

Hophal, irritum fieri.

Hithpael, dirumpere ſe.

פורה *S.* ληνὸς, torcular, *Heſai.* 63. 3. *& ſic alii.*

פור sors, *LXX.* κλῆρος, sors, ψήφισμα, calculus, & *alibi*, ταραχὴ, tumultus.

פוש *Symmachus*, effundi; *Alii*, augeri, multiplicari; *LXX. bis* σκιρτᾷν, exsilire, lascivire; *semel*, ἀπαίρειν, tollere.

Niphal, diffundere se, diffugere, dispergi.

פש abundantia, multitudo; *S. LXX.* παράπτωμα, delictum, *ac si legant* פשע *Job* 35. 15.

פות cardo; *LXX.* θύρωμα, cardo. *Item* pudendum muliebre, *Hesai.* 3. 16.

פזז consolidari, roborari; *LXX.* ἐκλυθῆναι, dissolvi.

Piel, subsilire, saltare. מפזז *Aq.* διατιναστόμενος, quatiens; *Symmac.* σκιρτῶν, saliens, 2. *Reg.* 6. 16. *ubi LXX.* ὀρχούμενος, saltans.

Hophal, מופז solidum, *de auro dicitur*; *LXX.* δόκιμον, probatum.

פז *Aquila*, κιῤῥὸν, fulvum, *Prov.* 8. 19. *ubi legitur* מחרוץ ומפז *A.* ὑπὲρ χρυσίον & ὑπὲρ κιῤῥὸν, præ auro & præ fulvo; *Sym.* χρυσίῳ Ωφάζ, auro Ophaz; *LXX.* ὑπὲρ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον, super aurum & lapidem pretiosum; *Vulg.* auro & lapide pretioso. כתם פז *A.* λιθέα τοῦ χρυσίου, lapidem *vel* pondus auri; *S.* χρυσίον, aurum, *vel aliter* λίθος τίμιος, lapis pretiosus; *LXX.* χρυσίον Κεφάζ, aurum Cephaz; *Theodotio*, ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ, insignes in auro; *Quinta Editio*, ἐπίσημος χρυσῷ, insignis auro; *Vulgata*, aurum optimum, *Cant.* 5. 11.

אופז *A. Th.* Ωφάζ, Ophaz; *Vulg.* obrizum *aurum*, *Dan.* 10. 5. *Putant esse nomen proprium loci vel regionis* Ophaz *vel* Uphaz.

פזר dispergere.

Niphal, נפזרו *A. S.* ἐσκορπίσθη; *LXX. Quinta Editio*, διεσκορπίσθη, dissipata sunt, *Psalm.* 140. 7.

Piel, dispergere פזר *A.* ἐσκόρπισε, dissipavit; *Sym.* διασκορπίσει, dissipabit, *Psalm.* 52. 6. & *alibi*.

הפזיר *Aquila*, *Symmach. Theod.* σκορπίζειν, dissipare, *Prov.* 11. 23.

פחד *Aquila*, *Theodotio*, πτοηθῆναι, attonitum esse; *Job* 23. 15. & *Psal.* 77. 53. *Symmachus*, φοβεῖσθαι, timere; *Theodotio*, θαμβεῖσθαι, obstupescere; *Psalm.* 52. 6.

Piel, pavere; *LXX.* καταπτήσσειν, horrere, timere.

Hiphil, exterrere; *LXX.* συσσείειν, concutere, commovere.

פחד *Aq. Sym.* πτόησις, pavor; *Cant.* 3. 8. & *Sym. Thren.* 3. 46. *S.* φόβος, timor, *Job* 22. 10. *A. item*, ἔκπληξις, terror, *Ps.* 63. 2. *Plurale* פחדים terrores, & *usu Chaldaico*, testiculi, *Job* 40. 12. *Fœmin.* פחדה pavor.

פחה dux, princeps, præses; *LXX.* σατράπης, satrapa, ἡγεμὼν, ἡγούμενος, ἀφηγούμενος, dux; *alibi*, ἔπαρχος, & ἄρχων, princeps. *Plural.* פחות ἄρχοντες, principes, *tres Interpretes*, *Jerem.* 51. 57. *Alii item*, duces, principes, proceres: *alia forma* פחוות duces. *Plurale Chaldaicum forma fœminina*, פחותא duces.

פחז *in hujus vocis interpretatione variatur.* פחז כמים *Aquila*, ἐθάμβευσας ὡς ὕδωρ, obstupuisti sicut aqua; *Sym.* ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, effervescens ut aqua; *Syrus*, ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, vagatus es ut aqua; *LXX.* ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, fecisti contumeliam ut aqua; *Vulg.* effusus es sicut aqua; *Alii*, festinatio *vel* rapiditas sicut aquæ, *Gen.* 49. 3. פחזים *S.* ἀπονενοημένους, desperatos; *LXX.* δειλοὺς, miseros; *Alius*, θαμβουμένους, attonitos; *Vul.* vagos, *Jud.* 9. 6. פוחזים *A.* θαμβευταὶ, stupentes, *LXX.* πνευματοφόροι, portantes spiritum, *i.* spiritu malo correpti; *Vulg.* vesani, *Sophon.* 3. 6.

פחזות levitas, instabilitas, rapiditas; *LXX.* πλάνοι, errones *vel* impostores.

פחם *LXX.* ἄνθραξ, carbo, & *alibi*, ἐσχάρα, focus; *Alii item* carbo, pruna.

פחר *Chald.* figulus.

פחת fovea, fossa; *LXX.* βόθυνος, fovea, & *semel* θάμβος, stupor. *Plurale* הפחתים *LXX.* βουνῶν, collium; *Alius*, αὐλώνων, canalium; *Vulgata*, in foveis, 2. *Reg.* 17. 9.

פחתת corrosio, plaga corrodens; *LXX. quasi verbum vertunt*, ἐστερεώθη, firmatum est, *Levit.* 13. 55.

פטר פטדה topazius, *lapis pretiosus*; *LXX. semper*, τοπάζιον, topazium.

פטר dimittere, emittere, laxare, eximere, discedere, abscedere. כל פטר רחם *Aquila*, *LXX.* πᾶν διανοῖγον μήτραν, omne aperiens vulvam, *sic etiam Symmachus*, & *Vulgata*; *Alii*, apertionem omnis vulvæ, *Ezechiel.* 20. 26. *LXX. alibi etiam* ἀνοίγειν & διανοίγειν, aperire, *fere semper.*

Hiphil, diducere, distorquere. יפטירו *LXX.* ἐλάλησαν, loquuti sunt, *sive*, diduxerunt labia ad loquendum.

פטר apertio, laxatio, *ut supra. Fœmininum*, פטרה apertio.

פטורים dimissi, immunes; *LXX.* διατεταγμένοι, dispositi, 2. *Paral.* 9. 35. פטורי צצים *Aquila*, *Theod.* περίγλυφα ἐκπετάσματα, circumsculpta excidentia. 3. *Reg.* 6. 18. *Ibidem Symmac.* πέταλα καὶ ἀνάγλυφα, laminæ & sculpturæ, & *sic etiam LXX. Vulgata vero*, cælaturas eminentes; *Alii*, apertiones florum.

פטש פטיש malleus; *LXX.* σφύρα, malleus, & *semel* πέλυξ, securis.

פטישיהון *Chald.* subligacula eorum; *LXX.* τιάραι, tiaræ.

פיד oppressio; *LXX.* πτῶμα, infortunium, & τιμωρία, supplicium.

פים פימה *Hebræus Interpr.* πιμελὴ, pinguedo, adeps. *Job* 15. 27. *LXX.* περιστόμιον, *quod quid hoc loco significet, non satis intelligo*; *Vulg.* arvina; *Alii*, plicatura, strigæ. *Quidam a plurali* פים ora *deducunt*; *scilicet* στόματα, *quibus suffragari videntur LXX. interpretantes* περιστόμιον.

פכה *Piel*, manare, diffluere, effluere; *LXX.* καταφέρεσθαι, deferri.

פך lenticula, *vas olei*, 1. *Reg.* 10. 1.

פלא *Niphal* נפלא mirum esse, mirabile esse, in admirationem rapi, occultum esse, occultari. יפלא *A.* ἐθαυμαστώθη, mirabile fuerit; *LXX.* ἀδυνατήσῃ, impossibile fuerit; *Vulg.* difficile & ambiguum, *Deut.* 17. 8. *in Appendice.* נפלאו *Aquila*, ἐθαυμαστώθησαν, mirabilia facta sunt; *LXX.* ἀδύνατά μοι νοῆσαι, impossibilia mihi ad cogitandum; *Alius*, ἀδυνατοῦντα, impossibilia; *Vulg.* difficilia mihi, *Prov.* 30. 18. ויפלא *Incert.* καὶ ἠδυνάτει, & impossibile erat; *LXX.* καὶ ὑπέρογκον, & admodum difficile; *Vulg.* difficile, 2. *Reg.* 13. 11.

Piel, mirificare. *Item*, separare. לפלא נדר *LXX.* διαστείλας εὐχὴν, distinguens votum; *Alius*, τοῦ θαυμαστῶσαι ὅρκον, ad mirificandum jusjurandum; *Vulg.* vota solvens, *Levit.* 22. 21. *Refertur & ad* פלה

Hiphil, mirabiliter agere, mirifica facere, mirificum reddere. יפלא *Aq. Th.* θαυμαστώσῃ, admirabile fecerit; *Symmachus*, superaverit, *melius legitur*, separaverit; *LXX.* εὔξηται, voverit; *Vulg.* votum fecerit; *Levit.* 27. 2. כי הפליא *Symmachus*, ὁ παραδοξάσας, qui gloriosum fecit; *LXX.* ὅτι ἐθαυμάστωσε, quoniam mirificavit, *Psalm.* 30. 22.

Hithpael, mirificum se exhibere. תתפלא *A. Theod.* ἐθαυμάστωσας, mirabile fecisti; *LXX.* δεινῶς με ὀλέκεις, graviter me perdis, *Job* 10. 16.

פלא *A.* θαυμαστὸς, mirabilis. *Hesai.* 9. 6. *S.* τεράστια, prodigia.

פלאי mirificus. פליאה mirifica. פלאיה *S.* ὑπερβάλλει με, exsuperat me; *LXX.* ἐθαυμαστώθη, mirabilis facta est, *Psal.* 138. 6.

פלא mirum, miraculum, mirabile; *Symmach.* πα-

παραδοξασμὸς, admirabilitas, *Hesai. 9. 6.* פלאים mirabiliter. פלאות mirabilia.

נפלאות θαυμάσια, mirabilia. *Aquila, Theod. Job 9. 10. Symmachus*, τεράσια, prodigia. *Psalm. 39. 6. & alibi. Aquila, Symm.* παράδοξον, incredibile & præter opinionem. *Vide in Lexico Græco. S. Th.* ὑπερβάλλουσιν, exuperantibus.

מפלאות mirabilia.

פלג *Piel*, dividere. מי־פלג *Aquila*, τίς διεῖλε, quis divisit; *secundum aliam lectionem, A. Th.* τίς διέξειλεν, *forte* διεῖλεν, quis divisit; *LXX.* τίς ἡτοίμασε, quis præparavit, *Job 38. 25.* פלג *S.* ἀσύμφωνον ποίησον, dissonam fac *linguam eorum*; *LXX.* καταδίελε, divide; *Psalm. 54. 10.*

Niphal, divisum esse. נפלגה divisa fuit; *LXX.* διεμερίσθη, divisa fuit *terra*.

פלג *Sym.* ὀχετὸς, canalis, rivus. *Psalm. 64. 10. A. S.* διέξοδος, exitus. *Psal. 1. 3. Plur.* פלגים rivi. *A. S.* διαιρέσεις, divisiones. *Vide in Lexico Græco.*

פלגה classis, divisio. פלגות διαιρέσεις, divisiones. *Incert. Jud. 5. 15.*

מפלגות classes.

פילגש concubina. *Plur.* פלגשים concubinæ.

פלד פלדה lampas, fax, tæda; *LXX.* ἡνίαι, habenæ.

פלה *Niphal*, נפלה segregari, separari. *Confunditur sæpe cum radice* פלא, *ubi vide.*

Piel, segregare; *Alii*, dividere, *&* vota solvere. *Huc etiam refertur exemplum supra allatum in Piel radicis* פלא *ubi vide sis.*

Hiphil, הפלה segregavit. *Alius*, ἐθαυμάστωσε, mirabilem reddidit. *Psalm. 4. 4. Sic etiam LXX. eodem loco; Hieronymus etiam*, mirabilem reddidit. *Itaque etiamsi formam habeat ex* פלה separari, *Veteres significationem ex* פלא *petunt.*

פלוני *cum altera voce* אלמוני *sic usurpari solet* אל־מקום פלוני אלמוני... φελωνὶ ἀλμωνί; *A. Th.* εἰς τὸν δεῖνα τόπον, in quempiam locum; *Sym.* εἰς τὸν οὐκ οἶδα τινα τόπον, in nescio quem locum, *1. Reg. 21. 2. Coislinianus vero Codex alias præfert lectiones, A.* τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος, *supple* τόπον; *id est*, in hunc cujuspiam *locum*; *S.* τὸν δεῖνα τόπον, quempiam locum; *LXX.* ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ θεοῦ πίστις, φελλανὶ μαεμωνί, in loco dicto Dei fides, Phellani Maemoni; *Vulg.* in illum & illum locum; *Recentiores*, ad locum obscuri, ignoti, *sive* innominati, *cujus proprium nomen reticetur.*

לפלמני *compositum ex* פלני *&* אלמני, *Aquila, LXX. Theod.* τῷ φελμωνὶ, Phelmoni; *Sym.* τινὶ ποτε, nescio cui; *Vulgata*, alteri nescio cui; *Alii*, cuidam, *Dan. 8. 13.*

פלח dissecare, *participium* פלח dissecans, findens; *LXX.* πάχος, crassitudo, densitas *terræ*; *Hieronymus*, agricola cum scindit *terram*, *Psalm. 140. 7. Hieronymus autem hanc interpretationem mutuatus videtur ex Aquila pariter & Symmacho, quorum primus habet*, ἀποκλῶντι, scindenti; *alter vero* γεωργὸς *agricola*; *Quinta Editio*, καλλιεργῶν, pulcre operans, probe laborans.

Piel, dissecare; *LXX.* πλήττειν, percutere: *iidem alibi* βάλλειν, jaculari.

פלח fragmen, segmentum; *LXX.* κλάσμα, fragmen; *alibi* λέπυρον, cortex. *In Job autem 41. 16.* ἄκμων, incus.

פלח *Chald.* servire, colere, ministrare, *apud Danielem frequenter*; *LXX.* δουλεύειν, servire, *&* λατρεύειν, ministrare.

פלחן ministerium.

פלט evadere, servari, elabi; *LXX.* ἀνασωθῆναι, salvum evadere.

Piel, eruere, liberare, eripere. *Item aliquando eniti*, parere. תפלטני *A.* διασώσεις με, servabis me; *S.* ῥύσῃ με, eripies me; *LXX.* ῥῦσαί με, eripe me; *Hieronymus*, salvabis me, *Psalm. 17. 44.*

Hiphil, eripere, liberare. ולא תפליט *Aquila, Sym. LXX.* καὶ οὐ μὴ διασωθῇς, & non salvaberis; *Vulg.* & non salvabis, *Mich. 6. 14.*

פליט qui evasit, perfuga, residuus. *S.* τῶν διαφευγόντων; eorum qui effugerunt, פליט *Symmachus, Genes. 14. 13. Plurale* פליטים, qui evaserunt, residui.

פליטה evasio, effugium, residuum, reliquiæ; *Aq.* ἀνασωσμὸς, salvatio, *Gen. 45. 7. in Appendice.*

פליטי *S.* λειφθέντες, *Jud. 12. 5. S. item aliter*, σεσωσμένοι, qui salvi evaserunt. *Jud. 12. 5.*

מפלט ῥύστης, liberator, *Omnes. Psalm. 17. 49.*

מפלט *Aquila*, διασωσμὸς, evasio, effugium; *Symm.* ἔκφυξις, effugium, *Psalm. 54. 9.*

פלך *A.* ἄτρακτον, fusum. *2. Reg. 3. 29. Alii*, scipio, baculus; *LXX.* σκυτάλη, scytala, *alibi* ἄτρακτος, fusum. *Item significatione Chaldaica*, tractus, ager; *LXX. sæpe*, περίχωρος, adjacens ager, ager vicinus; *semel*, μέρος, pars.

פלל *Piel*, judicavit, judicium exercuit, adjudicavit; *LXX. semel*, ἐξιλάσατο, placavit.

Niphal, judicari.

Hithpael, precari, orare, supplicare. *Item*, judicem se constituere. בהתפללו *Sym.* ἐν τῷ προσεύξασθαι αὐτὸν, in orando ipsum; *LXX.* εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ, & cum ille precatus esset, *Job 42. 10.* יתפלל *Sym. LXX.* προσεύξεται, orabit, *Psalm. 31. 6. & alibi.*

תפלה *Symmach.* μωρία, stultitia. *Job 24. 12. Alii*, insulsum. *Vide in* תפל

תפלה προσευχὴ, oratio, *Omnes. Psal. 16. 1. & alibi. Aquila, Symmac.* ᾠδὴ, canticum. *Habac. 3. 1. Plurale* תפלות orationes.

פלילי פלילים judices; *LXX. semel*, ἀνόητοι, stulti; *alibi*, ἀξίωμα, postulatio.

פלילי judicialis.

פליליה judicium.

פליליה *Symmachus*, κρίσις, judicium, *Hesai. 28. 7. Theodotio*, ὑπέρογκως, supra modum; *Vulg.* judicium, *ibidem.*

פלמני *Vide supra in* פלה

פלוני *Vide supra in* פלה

פלס *Piel*, librare, appendere: *metaphorice*, expendere, considerare; *Aquila*, διασταθμίζειν, librare, *Ps. 57. 3. ubi LXX.* συμπλέκειν, complicare; *Theodotio, & Quinta Editio*, διασταθμίζεσθαι, librare. *Item* פלס *A.* ὁδοποίει, sterne viam; *Sym.* διατήρησον, observa; *LXX.* ὀρθὰς ποίει, rectas fac, *Prov. 4. 26.* יפלס *Aq. LXX.* ὡδοποίησεν, viam fecit; *Symmachus*, διέστρωσεν, stravit, *Psalm. 77. 50.*

פלס *A.* σταθμὸς, statera, pondus. *Prov. 16. 11.*

מפלשים libramenta, pondera; *LXX.* διάκρισις, discrimen.

פלץ *Hithpael* התפלץ, יתפלצון *Reliqui*, ἀνατραπήσονται, subvertentur, *Job 9. 6. ubi LXX.* σαλεύονται, quatiuntur; *Vulg.* concutiuntur.

פלצות tremor, terror, horror; *Aquila*, εἰλίνδησις, convolutio, caligo, *Psal. 54. 6. ubi Symm.* φρίκη, horror; *LXX.* σκότος, tenebræ; *Hieronymus*, caligo.

מפלצת horror, horriculum, idolum; *LXX.* εἴδωλον, idolum; *alibi*, σύνοδος, cœtus, congregatio; *alibi*, καταδύσεις, adyta, *loca idolis sacra & subterranea.*

תפלצת horror; *LXX.* παιγνία, illusio.

פלש *Hithpael* התפלש volvere, volutare, *vel* conspergere se; *LXX.* καταπάσσειν, conspergere *cinere*; *modo*, κόπτειν, plangere; *modo* ἐπιστρῶσαι, sternere, insternere.

מפלשים *Vide in* פלס

פן *Vide supra in* פנן

פנג *A. S. Th.* φανὰγ, Phanag, *nomen proprium loci*; *Alii* balsamum; *LXX.* μύρων, unguentorum; *Vulg.* balsamum. *Quidam putant esse Phœniciam.*

פנה *Aq. S.* νεύειν, annuere, vertere se. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Item* aspicere, respi-

cere, convertere, divertere, declinare; *Symmachus*, ἀναςρέφειν, reverti, *vel* versari; *Deuteronom.* 1. 40. *S. item*, διαδρᾶν, aufugere, *Psalm.* 89. 9. *ubi LXX.* ἐξέλιπον, defecerunt *dies nostri*; *Hieronymus*, transierunt, *A.* ἐκκλίνειν, declinare, *Exod.* 10. 6. *& alibi.*

Piel, amovere, expedire, præparare; *item*, scopare. פנית ἀπεσκεύασας, amovisti; *Symm. Psalm.* 79. 10. *ubi melius forte vertatur*, emundasti *in conspectu ejus*; *LXX.* ὡδοποίησας, dux itineris fuisti, *vel*, viam munivisti, præparasti; *Hieronymus*, præparasti; *Alii*, scopasti. פנו דרך *LXX.* ὁδοποιήσατε, iter facite; *Theod.* σκευάσατε τὴν ὁδὸν, parate viam; *Vulgata*, præparate viam, *Hesai.* 62. 10.

Hiphil, ad respiciendum movere, faciem obvertere, respicere, vertere se.

Hophal, obversum fieri.

פנים πρόσωπον, facies, vultus, aspectus, superficies, *passim Omnes.* לחם פנים προθέσεως ἄρτος, panis propositionis, *Symmac. Exod.* 25. 10.

פני דבר *Symmach.* προσωποποιεῖν τοῦ ῥήματος, dicti prosopopœiam, *sive modum & figuram, qua mulier de seipsa loquens, Davidi ea ipsa quæ penes ipsum gerebantur, repræsentabat.* 2. *Reg.* 14. 20. *Item* פנים ante, a fronte; *cum tempus denotat*, ante, antea, prius. פנים ואחור ante & retro, *Ezech.* 2. 10. לפנים ante, antea, prius. מלפנים ab ante, ab antiquitate, olim. לפני *Aq. S.* ἐνώπιον, ἐναντίον, coram, ante, in conspectu. *Exempla vide in Lexico Græco.* מלפני e conspectu *vel* præsentia; מפני *idem*; *item* propter: לפניו coram eo, ante eum, ad conspectum ejus; *cum tempus denotat*, ante eum, prius quam ille. מלפניו a conspectu ejus

מפני אשר propterea quod.

פנים interius, intimum: פנימה intro, intus, intrinsecus: לפנים, לפנימה, מפנימה *idem.* פנימה *Aquila*, *Th.* ἔνδον, intus. 3. *Reg.* 6. 18. מפנימה *A. Theod.* ἔνδοθεν, intrinsecus, 3. *Reg.* 6. 19. לפנימה intrinsecus. פנימי interior, intimus. *Plurale* פנימים interiora. *Fœminin.* פנימית interius. *Plurale* פנימיות interiora.

לפני anterius. 3. *Reg.* 6. 17.

פנן פנה *Aquila*, γωνία, angulus. פנות γωνίαι, anguli. *Aq.* 1. *Reg.* 14. 38. *ubi Symmachus metaphorice*, τοὺς μεγάλους, magnos, magnates; *Alius*, τὰς φυλὰς, tribus. *Sym.* לראש פנה ἀκρογωνιαῖος, angularis. *Psal.* 117. 22. *LXX.* εἰς κεφαλὴν γωνίας, in caput anguli *Plurale* פנים anguli; *in forma fœminina* פנות anguli, *ut supra*, *Aliquando*, turres angulares. *Item* principes, primores, magnates *populi.*

פנינים *Symmach.* ἐσώτατα, intima; *LXX.* πολυτελῆ, pretiosi *lapides*; *Vulg.* pretiosissima, *Proverb.* 8. 11. *Alibi A.* περίβλεπτα, conspicua. *Job* 28. 18. *ubi LXX.* ἐσώτατα, intima; *Vulg.* occulta; *Alii*, margaritæ, *vel* carbunculi.

פנק *Piel*, delicate educavit; *LXX.* κατασπαταλᾷ, delitiatur.

פסג *Piel*, extollere, efferre, elevare. פסגו *Sym.* διαμετρήσατε, dimetimini; *LXX.* καταδιέλεσθε, dividite, distribuite; *Hieronymus*, separate; *Alii*, roborate; *Alii*, attollite, *Psalm.* 74. 14.

פסגה *A.* λαξευτὴ, excisa; *LXX.* τοῦ λελαξευμένου, excisi; *Vulg.* Phasga; *Alii*, collis, *Num.* 21. 20. *& similiter Num.* 23. 14. *Itemque*, *Deut.* 34. 1. *ubi LXX.* Φασγά, Phasga, *necnon Josue* 13. 20.

פסח transire, transilire. *Item* claudicare; *LXX.* παρέρχεσθαι, transire, διατρέχειν, percurrere, *item*, σκεπάζειν, protegere.

Niphal, claudum reddi; *LXX.* ἐχωλάνθη, claudus redditus est, 2. *Reg.* 4. 4.

Piel, transilire; *LXX.* διατρέχειν, percurrere.

פסח *Aquila*, ὑπέρβασις, supergressio, transitio; *S.* ὑπερμάχησις, propugnatio; *Theodot.* φασέχ, Phasech; *Alii* Pascha; *LXX. item* Pascha; *Vulg.* Phase; *Exod.* 12. 11. *Vide quæ dicimus in nota ibidem. Aquila item*, φεσέ, Phese, Pascha, *Deut.* 16. 1. *in Appendice. Plur.* פסחים paschata.

פסח *S.* χωλὸς, claudus, *Prov.* 26. 7. *& alibi*; *LXX. similiter. Plurale* פסחים claudi.

פסל sculpere, cælare, dolare; *LXX.* λαξεύειν, dolare, cælare, πελεκίζειν, scindere, dolare, γλύφειν, sculpere.

פסל γλυπτὸν, sculptile, *Tres Interpr. Exod.* 20. 4. *& alibi. LXX.* γλυπτὸν, sculptile, *passim*; *item*, εἴδωλον, simulacrum, idolum; ἄγαλμα, simulacrum; εἰκὼν, imago, *& semel*, περιβώμιον, quæ circa altare sunt.

פסיל sculptile, simulacrum, idolum. *Plurale* פסילים γλυπτὰ, sculptilia, *Hesai.* 41. 17. *& alibi*, *Theodotio similiter.*

פסנתרין *Chald.* psalteria, *instrumenta musica.*

פסס defecit, imminutum fuit, terminatum est. פסו *Aquila*, ἐπεράνθησαν, terminatæ sunt. *Psal.* 11. 2. *ubi S.* ἐξέλειπον, defecerunt; *LXX.* ὠλιγώθησαν, diminutæ sunt.

פס *&* פסא *Chald.* pars, particula, pars desecta, segmentum.

פסים *Aquila*, ἀςραγαλωτὸς, *&* ἀςραγάλειος, talaris *vestis*; *Symmachus*, χειριδωτὸς, manicata; *Aquila item* καρπωτὸς, manicata, *vel* intexta fructibus. *Vide Lexicon Græcum ad has voces. Alii volunt significari* vestem diversis coloribus intextam.

פסה *Idem.*

פעה sibilavit, *vel* clamavit; *LXX.* ἐκαρτέρησα, patienter egit.

אפעה *Aq.* ἔχιδνα, vipera; *S. Theod.* ἀσπὶς, aspis. *Vide in* אפע

פעל ἐργάζεσθαι, operari; *Sym. Job* 35. 8. *Item Symm.* ποιεῖν, facere; *Symmac.* δρᾶν, facere, *Psalm.* 10. 3. *A.* κατεργάζεσθαι, operari, *Psalm.* 10. 3. *LXX. præter illas significationes*, πράττειν, facere, *&* ἐνεργεῖν, operari.

פעל ἔργον, opus; *Aquila*, κάτεργον, opus; *Job* 24. 5. *Incert.* ἐργασία, opus, 1. *Reg.* 20. 19. *Symm.* ἐργάτης, operator, *Ps.* 93. 16. *Significat etiam* operis merces. *Plurale* פעלים opera.

פעלה opus; *significat etiam* mercedem mercenarii. *Plurale* פעלות opera.

מפעלים opera; *Aq.* κατεργάσματα, opera; *Symm. Theod.* ἐργασία, operatio; *LXX.* ἔργα, opera, *Prov.* 8. 22.

פעם *Piel*, agitavit, impulit, concussit, egit, pulsavit; *LXX.* συμπορεύεσθαι, comitari.

Niphal, concuti, consternari, anxium esse. הפעם *LXX.* ἐταράχθη, turbatus est; *Incert.* κατεπάρη, transfixus est; *Vul.* pavore perterritus, *Gen.* 41. 8. נפעמתי *S.* διηπόρουν, dubitabam; *LXX.* ἐταράχθην, turbatus sum; *Hieronymus*, stupebam, *Psalm.* 76. 5.

Hithpael, consternatus est; *LXX.* ἐξέστη, obstupuit, *Daniel.* 2. 1.

פעם ictus, pulsus, concussio. *Item*, vices. *Plurale* פעמים vices.

פעם *S.* πούς, pes. *Item*, incessus; *Aq.* κάθοδος, descensus, *vel* regressus, vices. *Exempla plurima vide in Lexico Græco. A. item* ὁδὸς, via; *S.* περίοδος, circuitus, *Jos.* 6. 3. *Plurale*, פעמים incessus, ingressus, pedes.

הפעם *S. Th.* ἅπαξ; semel. *Gen.* 2. 23.

פעמים *S.* δὶς, τρὶς, bis, ter. *Job* 33. 29. *Item Aq.* πλεονάκις, sæpe, *Prov.* 7. 23.

פעמן tintinnabulum; *LXX.* κώδων, tintinnabulum. *Plurale* פעמנים tintinnabula.

פער aperuit, distendit; *LXX.* ἀνοίγειν, *&* διανοίγειν, aperire; *item* ἐπιπίπτειν, incidere.

פצה aperire, pandere, dilatare, *& ex usu Chaldaico*, liberare ופצה *LXX.* ἀντείπῃ, contradicat; *Theod* ἀνοίγων, aperiens; *Vulg.* & aperiet, *Hesai.* 10. 14.

פצח fragorem *vel* sonum edere, personare. יפצחו *A.* κελαδήσατε, modulamini; *S.* ἱλαρευσάτωσαν, exhilarentur,

aut exhilarabuntur; *LXX.* ῥηξάτωσαν, erumpant; *Vul.* jubilate; *Alii*, conclamate, *Hesai.* 49. 13. פצחו *Sym.* ἱλαρώθητε, exhilaramini; *LXX.* ῥηξάτω, erumpant deserta; *Vulg* gaudete & laudate, *Hesai.* 52. 9.

Piel, diffringere; *LXX.* συνέθλασεν, confringere, *Mich.* 3. 3.

פצל *Piel*, decorticavit; *LXX.* λεπίζειν, decorticare.

פצם *LXX.* συνταράττειν, conturbare. *Alii*, confringere, diffringere.

פצע *A.* μολωπεῖν, vulnerare, vibices inferre. *Cant.* 5. 7. *LXX.* τραυματίζειν, vulnerare, *& alio loco*, συντρίβειν, conterere.

פצוע *A.* τραυματίας, vulneratus. *Deut.* 23. 1. *in Append. ubi LXX.* θλαδίας, attritus *vel* castratus; *Vulg.* Eunuchus.

פצע τραῦμα, vulnus; *A. Th. Prov.* 20. 30. *& Sym. Hesai.* 1. 6. *Plurale* פצעים vulnera.

פצר instare; *LXX.* βιάζεσθαι, *&* καταβιάζεσθαι, cogere, compellere.

Hiphil, הפצר *Symm.* ἀπειθεῖν, rebellare, 1. *Reg.* 15. 23. *ubi Vulg.* nolle acquiescere; *Alii*, transgredi; *Alii*, instare ad resistendum.

פצירה *Incert.* προσβόλωσις, applicatio; *hujus vocis Græcæ incerta significatio*; *LXX.* τρυγητὸς, vindemia; *Alii*, lima, 1. *Reg* 13. 21.

פקד visitare, invisere, recognoscere, rationem habere, animadvertere. *Item*, numerare, recensere, lustrare; præficere, committere, deponere; requirere, desiderare. ἐπισκέπτεσθαι, inspicere, lustrare, *passim*; *A. S. & Inc. in Levitico & in Numeris.* פקדים *in Paul Kal. A. S. Th.* οἱ ἐπεσκεμμένοι, qui visitati, *vel* lustrati sunt, *Num.* 1. 45. *& alibi.* ופקדת *Aquila*, καὶ ἐπισκέψῃ, & visitabis; *LXX.* ἡ δὲ δίαιτα, conversatio, *aut* vivendi ratio; *Vulgata*, & visitans, *Job* 5. 24. וכי יפקד *Sym.* ἐὰν ἐπιζητῇ, si quæsierit; *LXX.* ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπὴν, si autem visitationem; *Vulgata*, & cum quæsierit, *Job* 31. 14. פקד *S.* ἐπιλογιζόμενος, reputans; *LXX. Th.* ἐπισκεπτόμενος, visitans; *Vulg.* infert, *Job* 35. 15. מי־פקד *Symmachus*, ὃς ἐξετάσει, qui examinabit; *LXX.* τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων quis autem est qui examinet? *Vulgata*, quis poterit scrutari? *Job* 36. 23.

Niphal, deesse, desiderari, abesse. ויפקד *Symmach.* ἐστέρησε, vacavit; *LXX.* ἐπεσκέπη, visitatus est; *Vul.* vacuusque apparuit *locus Davidis*, 1. *Reg.* 20. 25. יפקד *S.* ζητηθήσεται, quæretur; *LXX.* ἐπισκεπήσεται, visitabitur; *Vulg.* requiretur, 1. *Reg.* 20. 18. ולא־נפקד οὐ διεφώνησεν, non dissensit, *id est*, in numero non dissensit, *sive*, non defuit; *LXX.* οὐκ ἐνετειλάμεθα, non præcepimus; *Th.* οὐκ ᾐτήσαμεν, non petiimus; *Vulgata*, non periit, 1. *Reg.* 25. 21.

Piel, lustrare, visitare.

Pual, numerari; desiderari, privari; *vel* privatum esse, carere.

Hiphil, præficere, committere, commendare, deponere in manus alicujus. והפקדתי, *LXX.* καὶ ἐπιστήσω, & constituam; *Alius*, καὶ ἐπισκέψωμαι, & prospiciam; *Vulg.* visitabo, *Levit.* 26. 16.

Hophal, depositum esse, visitatum esse. *Participium* מפקדים præfecti, 2. *Paral.* 34. 12.

Hithpael, recenseri, numerari, visitari. לא יתפקדו οὐκ ἐπεσκέπησαν, non visitati sunt, *Aquila*, *Symmach. LXX. Theodotio*, *Num.* 1. 47. *ubi Vulgata*, non sunt numerati.

פקיד præfectus; *Plurale* פקדים *&* פקידים præfecti.

פקוד *A.* ἐπισκέπτης, inspector, *Ezech.* 23. 23. פקודים ἐπίσκοποι, *Symm. Gen.* 41. 34. *in Append.* ἐπεσκεμμένος, visitati; *Symmachus*, *Theodotio*, *Num.* 1. 20. *& alibi habetur pro Paul Kal.*

פקדה præfectura, visitatio, animadversio, recensio, depositum. *Plur.* פקדות præfecturæ.

פקודים mandata, commissa, commissiones. *Item* ἀριθμησις, numeratio, *Inc. Num.* 7. 2. *&* ἀριθμοὶ, numeri, *sæpe.*

פקדי *S.* παραινέσεις, admonitiones, *Ps.* 118. 100. *& singulariter* ἀριθμὸς, numerus, *sæpe*, *Exempla vide in Lex. Græc. Item A. Th.* ἐπισκοπὴ, inspectio; *Symm. Theod.* ἐπίσκεψις, inspectio, præfectura. *Vide in Lexico Græco.*

פקדון *S.* ἀποθήκη, depositum, *Gen.* 41. 30. *A.* παραθήκη, depositum, *Gen.* 41. 36.

* פקדת præfectura.

מפקד mandatum, præfectura, census.

פקח aperire *proprie oculos vel aures.* פקח אזנים aperire aures *Symmach.* ἀνεῳγμένα τὰ ὦτά σου, apertæ aures tuæ; *LXX.* ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, apertæ aures; *Vul.* qui apertas habes aures, *Hesai.* 42. 20.

Niphal, aperiri, ונפקחו *S.* συνετισθήσονται, prudentiores reddentur; *LXX.* διανοιχθήσονται, aperientur oculi vestri, *Gen.* 3. 5. *& mox v.* 7. ותפקחנה *S.* καὶ συνετίσθησαν, & prudentiores redditi sunt; *LXX.* καὶ διηνοίχθησαν, & aperti sunt *oculi.*

פקח apertus, qui apertos habet oculos, *id est*, videns; *Plural.* פקחים videntes; *Aq.* σοφοὶ, sapientes; *LXX.* βλέποντες, videntes; *Vulg.* prudentes, *Exod.* 23. 8.

פקח־קוח omnimoda apertio, *Hesai.* 51. 1. *LXX.* ἀνάβλεψις, visus restitutio.

פקע פקעים *A. Th.* ξυστωτὰ, complanata, constrata, 2. *Reg.* 6. 18. *Alii*, colocynthides, *vel* fungi; *LXX.* ὑποστηρίγματα, fulcimenta; *& alibi* κολόκυνθαι, cucurbitæ.

פקעות κολοκυνθίδες, colocynthides, *Inc.* 4. *Reg.* 4. 39. βοτάνη ἀγρία, herba agrestis, *A. ibidem*; *LXX. vero*, τολύπη ἀγρία, tolype agrestis.

פר vitulus, juvencus; *Symmach. semel* ταῦρος, taurus, 1. *Reg.* 1. 24. *Incert.* μόσχος, vitulus, *Levit.* 4. 20. *Plural.* פרים juvenci, vituli.

פרה *A. Th.* δάμαλις, vitula, juvenca; *A. Job* 21. 10. *Aq. Th. Hesai.* 11. 7. *Plural.* פרות juvencæ, vitulæ, vaccæ.

פרא *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Quinta Editio*, ὄναγρος, onager. *Exempla vide in Lex. Græc. LXX.* ἐρημίτης, solitarius, ὄνος ἄγριος, asinus agrestis, *&* ὄναγρος, onager. פרא אדם *Aq.* ἄγριος, agrestis; *S.* κεχωρισμένος ἀνθρώπων, segregatus ab hominibus; *LXX.* ἄγροικος ἄνθρωπος, agrestis homo; *Th.* ἔρημος ἄνθρωπος, desertus homo; *Vulgata*, ferus homo, *Gen.* 16. 12. *Plural.* פראים onagri; *LXX.* ὄνοι ἐν ἀγρῷ, asini in agro, *Job* 24. 5.

יפריא *Vide in* פרה

פרבר *vox semel usurpata*, pars exterior; *Alii*, pomarium, 1. *Paral.* 26. 18. *LXX.* διαδεχομένες, succedentes.

פרד separare, disjungere. *Participium Paül Plurale fœminin.* פרדות separatæ, *sive* exporrectæ; *LXX.* ἐκτεταμέναι, expansæ, *Ezech.* 1. 11. פרדות *Alii*, grana; *LXX.* δαμάλεις, vitulæ; *Vulg.* jumenta, *Joel.* 1. 17.

Niphal, *A. S.* χωρίζεσθαι, separari; *S. item*, ἀκολουθεῖν, sequi. יפרדו ἠκολούθησαν, sequuti sunt; *S. Osee* 4. 14. *ubi LXX.* συνεφύροντο, commixti sunt. *Item*, dividi, disjungi, separare se.

Pual, מפרד dissipatus; *LXX.* διεσπαρμένον ἔθνος, dissipata gens, *Esther* 3. 8.

Hiphil, *Sym.* διαστέλλειν, disjungere, distinguere, *Prov.* 16. 28. *& S. Th.* 18. 18. *Item S.* διαχωρίζειν, separare, *Prov.* 17. 9. *Aq.* διορίζειν, disterminare, *Deut.* 32. 8. *in Appendice.*

Hithpael, *Theod.* ἀποσπασθῆναι, divelli, *Job* 41. 9. *LXX. alibi*, διασκορπίζεσθαι, dispergi.

פרד *Incert.* ἡμίονος, mulus, 4. *Reg.* 5. 17. *& alibi*, *& sic fere semper*; *LXX.* ἡμίονος, mulus, *vel* mula. *Plural.* פרדים muli, *Symmach.* καρῦχαι, carrucæ, *Hesai.* 66. 20.

פרדס paradisus, pomarium; *LXX.* παράδεισος, paradisus; *Alii*, hortus; *Alii*, sylva, saltus. *Plural.* פרדסים

פרדסים paradisi, horti.

פרה αὐξάνειν, crescere, multiplicari. פרו αὐξάνεσθε, multiplicamini, *Omnes, Gen.* 1. 28. *& alibi. Item*, fructuosum esse, fructum edere.

Hiphil, multiplicare, fœcundare, fructuosum reddere, יפריא *mutato* ה *in* א fructificabit, *Osee* 13. 15.

פרי καρπὸς, fructus, *Omnes. Vide in Lex. Græc. Aq.* κάρπιμος, fructifer, *Gen.* 1. 11.

פריה *Aquila*, αὐξητικὴ, augens, crescens, *Hesai.* 32. 2. *Symmach.* πολυφόρος, ferax, *ibidem.*

פארה ramus. *Vide in* פאר

אפריון thronus, thalamus, lectus conjugalis, *Cant.* 3. 9. *ubi LXX.* φορεῖον, ferculum.

פרוים Parvaim, *nomen proprium loci.* זהב פרוים *LXX.* χρυσίον ἐκ τῆ Φαρουΐμ, aurum ex Pharuim; *Vulgata*, aurum probatissimum; *Thalmudicorum circa aurum Parvaim opinionem vide supra in* זהב

פרור *Plurale* בפרורים *Sym.* τῆ φρερῆ, præsidiarii, *ubi ipsam Hebraïcam vocem expressisse videtur; Alii*, suburbium; *LXX.* ἐν Φαρουρὶμ, in Pharurim, 4. *Reg.* 23. 11. *Addit Coislinianus Codex* Φαρουρεὶμ παρὰ πᾶσι, Pharurim apud omnes, *scilicet Interpretes. Nec officit quod Symmachus aliam interpretationem adferat: nam, ut diximus in Præliminaribus, Symmachus duas Editiones emisit.*

פרז פרזון *Aquila*, *LXX.* φράζων, loquens, *vel potius* Phrazon; *nam puto hos Interpretes hic vocis sonum Græce expressisse; S.* ἀτείχιστοι, muris non cincti; *Th.* ἐνίσχυσεν, robora; *Alius*, κατοικῶν, habitans, *Jud.* 5. 7. *&* 11. *Alii interpretantur*, pagus, *vel pagorum* incolæ, *quibus accinit Symmachus, qui vertit* ἀτείχιστοι, muris non cincti.

פרזים *LXX.* δυνάσται, *Inc.* ἄρχοντες, potentes, principes, *Habac*, 3. 14. *Alii*, pagani. פרזי paganus.

פרזות *Symmachus*, ἀτειχίστως, sine muris; *Theodot.* εἰς πλάτος, in latitudinem, *Zach.* 2. 4. *Alii*, pagi; *LXX.* κατάκαρπος, fructifera *habitabitur Jerusalem; Vulg.* absque muro *habitabitur Jerusalem.*

פרזל *Chad.* ferrum. *Emphatice* פרזלא ferrum. *Idem quod* ברזל *Hebraïcum.*

פרח *A. S.* ἀνθεῖν, florere, *Psal.* 91. 13. *S. Psalm.* 71. 7. *A. S. & Quinta Editio*, βλαστεῖν germinare. *Exempla vide in Lexico Græco; A. S. Gen.* 40. 10. *in Append. A. Ps.* 71. 7. *S. Prov.* 11. 28. *A. & Quinta Editio, Cant.* 7. 13. *S.* ἐξανθεῖν, efflorescere, *Exod.* 9. 9. תפרח *A.* ὑλοχαρήσει, luxuriabitur ramis, *Hesai.* 35. 1. פרחת ἐξανθοῦσα, efflorescens. *Inc. Levit.* 13. 42.

Hiphil, florentem reddere: *aliquando intransitive*, florere.

פרח *S.* ἄνθος, flos, *Exod.* 25. 31. *Item*, germen. פרחי *A.* βλαστοὶ, ramuli, *Exod.* 25. 31. *&* 34.

פרחח pubertas; *& metonymice* puberes; ח *geminatur hoc loco.*

אפרחים *Aq.* νεοσσοὶ, pulli avium, *Psalm.* 83. 4. *Sic dicti putantur pulli a flore plumarum.*

פרט particularitas, acini decidui; *Alii*, grana decidentia, *quæ pauperibus pro spicilegio reservantur, vel* acini qui post peractam vindemiam remanent.

פרטים modulantes; *LXX.* ἐπικροτοῦντες, plaudentes, *Amos* 6. 5.

פרך *Aquil.* ἐντρύφημα, illusio, *Sym. Th.* ἔμπαιγμα, derisio, *Exod.* 1. 12. *Item*, ἐμπαιγμὸς, derisio, illusio; *Incert. Levit.* 25. 43. *& alibi. Alii*, duritia, violentia, asperitas.

פרכה καταπέτασμα, velum; *Inc.* βῆμα, velum, *Exod.* 30. 6. *Alius*, κάλυμμα, operculum, *Exod.* 36. 35. *Alius*, παρατάνυσμα, tentorium; *A.* παραπέτασμα, velum, *Exod.* 36. 35.

פרם scindere, dissolvere, dissuere; *LXX.* παραλύειν, dissolvere.

פרס *LXX.* διχηλεῖν, diffindere ungulam, dividere, *Aliquando sumit* ש *cum puncto sinistro pro* ס. פרש partiens, dividens.

Hiphil etiam dividere; *LXX.* διχηλεύειν, dividere ungulam.

פרס ossifraga, *aquilæ genus*; *LXX.* γρύψ, gryphus; *Alii alio modo.*

פרסה *Aquila*, ὁπλὴ, ungula, *Deut.* 14. 4. *in Append. Incert.* χηλὴ, ungula. *Plurale* פרסות ungulæ. *Plurale masc. constructum*, פרסי ungulæ.

פרע nudare, retegere, abstrahere, abjicere, deserere, abstrahere se, avertere se, retrocedere. *Item ex usu Chaldaico* ulcisci. כי פרע הוא כי-פרעה אהרן *A.* ὅτι ἀποπετασμένος αὐτὸς, ὅτι ἀπεπέτασεν αὐτὸν Ἀαρὼν, quia discoopertus ipse, quia discooperuerat eum Aaron; *S.* ὅτι γεγύμνωται, προδέδωκεν γὰρ αὐτὸν Ἀαρὼν, quia nudatus est, prodiderat enim eum Aaron; *LXX.* ὅτι διεσκέδασαι, διεσκέδασε γὰρ αὐτὸς Ἀαρὼν, quia dissipatus est, dissipavit enim eos Aaron; *Th.* ὅτι διεσκεδασμένος ἐστὶ, διεσκέδασε γὰρ αὐτὸς Ἀαρὼν, quia dissipatus est, dissipavit enim eos Aaron; *Vulg.* quod esset nudatus, spoliaverat enim eum Aaron, *Exod.* 32. 25. *ubi* פרע *primum* peruah, *est in Paul Kal.* לא יפרע *Inc.* οὐκ ἀπομιτρώσει, non nudabit mitrâ; *LXX.* οὐκ ἀποκιδαρώσει, non nudabit cidari; *Vulg.* non discooperiet, *Levit.* 21. 10. פורע *Symmachus*, διαλύει, dissolvit; *LXX.* ἀφαιρεῖται, aufert; *Vulg.* ei qui deserit, *Prov.* 13. 18.

Niphal, abstrahi, avertere se. יפרע *Aquila*, ἀποσκεδασθήσεται, dissipabitur; *LXX.* παρανόμῳ, iniquæ genti, *ac si legeretur* פשע *Vulgata*, dissipabitur, *Proverb.* 21. 10.

Hiphil, abstractionem facere, abducere, avertere, dissipare. תפריע *A.* ἀποπετάζετε, *id est ni fallor*, abducitis, avertitis *populum: non enim eodem quo supra sensu hic* ἀποπετάζειν *accipi potest; S.* ἀποστρέφετε, avertitis; *LXX.* διαστρέφετε, pervertitis; *Th.* διασκεδάζετε, dissipatis; *Vulg.* sollicitatis, *Exod.* 5. 4.

פרע coma, *Num.* 6. 5. *LXX.* κόμη, coma.

פרעות ultiones *secundum quosdam*, *Jud.* 5. 2. *ubi legitur* בפרע פרעות *Sym.* ἐν τῷ ἀποκαλύψασθαι κεφαλὰς, in revelando, in retegendo capita. *LXX. Th.* ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς, in imperando duces, *Jud.* 5. 2. *ubi LXX. secundum aliam lectionem*, ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα, revelata est revelatio; *Alii*, in ulciscendo ultiones.

פרעש *Incert.* ψύλλος, pulex, 1. *Reg.* 26. 20. *LXX. item* ψύλλος, pulex.

פרץ rumpere, erumpere, dirumpere, irrumpere, perrumpere, rupturam facere, effringere. *Item* urgere, instare. פרצת *A.* διέκοψας, discecuisti; *Syrus & Hebræus & LXX.* διεκόπη, dissecta est; *Alius*, διεπλάτυνας, expandisti, *Gen.* 38. 29. פן-יפרץ *Aq.* μήποτε διακόψη, ne forte dirumpat; *S.* μήποτε διαφθείρῃ, ne forte corrumpat; *LXX.* μήποτε ἀπαλλάξῃ, ne forte avellatur; *Vulgata*, ne percutiat, *Exod.* 19. 22. פרצתנו *S.* διέκοψας ἡμᾶς, discidisti nos; *LXX.* καθεῖλες ἡμᾶς, destruxisti nos; *Hieronymus*, scidisti nos, *Psal.* 59. 3.

Niphal, נפרץ *LXX.* διαστέλλουσα, distinguens *visio*; *Vulgat.* manifesta; *Alii*, emissa *in publicum*; *i.* aperta, 1. *Reg.* 3. 1.

Pual, diruptum esse.

Hithpael, abrumpere se. מתפרצים ἀποδιδράσκοντες, aufugientes. *Th.* 1. *Reg.* 25. 10. *ubi LXX.* ἀναχωροῦντες, discedentes; *Alii*, abrumpentes se, deficientes.

פרץ *A. S.* διακοπὴ, dissectio, ruptura. *Frequentia exempla vide in Lexico Græco. Sym.* διαίρεσις, divisio. *Gen.* 38. 29. *Aq.* σχολὴ, otium, *Hesai.* 53. 11. *Item* ἄπλωμα, expansio, *Incert. Genesis* 38. 29. *Plurale* פרצים *Aquila*, διακοπαὶ, diruptiones, 2. *Reg.* 5. 20. *Plurale fœmininum* פרצות irruptiones, *vel* rupturæ.

פריץ *Symmachus*, παραβάτης, transgressor, *Psalm.* 16. 4. *& alibi. Aquilæ Secunda Editio*, ἁμαρτωλὸς, peccator, *Ezech.* 18. 10. *Alii*, effractor, violentus, latro. *Plurale* פריצים effractores, violenti, latrones המערת פרצים spelunca latronum, *Jer.* 7. 11.

מפרצים διακοπαὶ, scissiones, rupturæ; *Inc. Jud.* 5.

17. *Item*, διαλύσεις, dissolutiones, *ibid.*

פרק rumpere, dirumpere, dilacerare; *Sym.* ἐκλύειν, exsolvere, *Gen.* 27. 40. *Item*, eripere, asserere, *Ezech.* 19. 12. *LXX.* ἐκλύειν, dissolvere, λυτροῦν, redimere, ἀφαιρεῖν, tollere.

Piel, perfringere, perrumpere; *LXX.* διαλύειν, dissolvere, ἀφαιρεῖν, tollere, ἐκτρίβειν, atterere.

Hithpael, abrumpere se, deficere, *LXX.* ἐκδικεῖσθαι, vindicari, *vel* vindicare se.

פרק *Aquila*, ἐξαυχενισμὸς, decervicatio. *Symmachi prima Editio*, ἀποτομία, crudelitas; *Symmachi secunda Editio*, μελοκοπία, membrorum concisio, *Nahum.* 3. 1. *ubi Alii*, diruptio, dilaceratio; *LXX.* ἀδικία, injustitia; *LXX. alibi*, ἐκβολὴ, eruptio, egressus.

פרק frustum, *ubi Massoretæ legendum dicunt* מרק *Abdiæ versu* 14.

מפרקת cervix; *Aquila*, τένων, tendon; *Sym.* σπόνδυλος, vertebra, 1. *Reg.* 1. 18. *ubi LXX.* νῶτος, tergum, dorsum.

פרר פרור cacabus. *Inc.* χύτρα, olla, *Jud.* 6. 19. *Legitur &* פארור *quod quidam* pallor livens *vertunt Joel* 2. 6.

פרש *Incert.* διαστέλλειν, dividere, distinguere, *Levit.* 24. 12. *ubi LXX.* διακρῖναι, dijudicare, discernere; *Item*, exponere, explanare, declarare. פרש *S.* καταμερίζειν, distribuere, *Psal.* 67. 15. יפרש ἀναπλώσει, extendet; *Symmach. Hesai.* 25. 11. *Item Sym.* ἐξαπλώσει, extendet, *ibidem.*

Niphal, separari, dispergi; *LXX.* διαχωρίζεσθαι, separari.

Pual. expositum esse; *LXX.* ἐδίδασκεν, docuit.

Hiphil, pungere, *ex usu Chaldaico*; *LXX.* διαχέειν, effundere.

פרש ἱππεὺς, eques. פרשים *A. S.* ἱππεῖς, equites, *Hesai.* 21. 6. *Item Symmachus*, *Theodot.* ὁπλαὶ, ungulæ, *Hesai.* 28. 28. *ubi Vulgata item* ungulæ; *Alii*, dentes *interpretantur.*

פרש *A.* κόπρος, stercus, *Malach.* 2. 3.

פרשה expositio, explicatio, *Esther.* 4. 7. *ubi LXX.* ἐπαγγελία, promissio; *Alibi vero*, πλοῦτος, divitiæ.

פרש *cum puncto sinistro*, pandere, expandere, explicare, extendere. ויפרש *Aquila*, καὶ ἐξεπέτασε, & expandit; *LXX.* καὶ ἐξέτεινε, & extendit, *Hesai.* 9. 33. פרשי *A.* ἐκπετάζοντες, expandentes; *LXX.* ἐκτείνοντες, extendentes, *Exod.* 25. 20. ופרשת *A.* ἐκπετάξεις, expandes; *S.* ἁπλώσεις, expandes; *LXX.* ὑπτιάσεις, supinas expandes *manus*; *Th.* ἐπέτασας, expandisti, *Job* 11. 13. פרש *S.* ἐκπετάζει, expandit; *LXX.* ἐκτενεῖ, extendet, *Job* 36. 30.

Niphal, dispandi, *vel* dispergi.

Piel, expandere, distribuere. בפרש *Symmach.* ὁπότε κατεμέριζεν, cum distribueret; *LXX.* ἐν τῷ διαστέλλειν, dum discernit; *Hieronymus*, cum divideret, *Psalm.* 67. 15. ופרש *Symmachus*, καὶ ἐξαπλώσει, & expandet; *LXX.* καὶ ἀνήσει, & remittet; *Vulg.* & extendet, *Hesai.* 25. 11.

מפרש *Theod.* ἀπέκτασις, extensio, *Job* 36. 29. *ubi plurale constructum* מפרשי ἀπεκτάσεις, extensiones.

פרשגן *Chald.* exemplum, exemplar, *Esdr.* 4. 11. *ubi LXX.* διαταγὴ, dispositio, *vel* præceptum. *Alibi LXX.* διασάφησις, declaratio.

פרשדנה *LXX.* προστάς ἄδος, porticus; *Alii*, podex. *Paraphrastes Chaldæus putat esse compositum ex* פרש fimus, *& ex* שדה effudit; *Alii*, excrementum.

פרשז *Piel*, expandere, *Job* 26. 9. *LXX.* ἐκπετάζειν, expandere.

פרת Εὐφράτης, Euphrates.

פרתמים *Hebr. Int.* εὐγενεῖς, nobiles; *Aquila prima Editio & LXX.* ἐπίλεκτοι, electi, selecti; *Aquilæ secunda Editio*, τύραννοι, tyranni; *S.* Πάρθοι, Parthi; *Th.* φορθομμίμ, Phorthommim, *Dan.* 1. 3. *Alii*, præfecti, proceres, dominatores.

פשה *cum puncto sinistro*, expandere, diffundere se; *Aquila*, ἐπέδωκεν, accrevit; *Levit.* 13. 7. *Vide Lex. Græc. Symmachus*, ὑπερέβη, transcendit; *Samaritanus* ἐπλατύνθη, dilatata fuit; *LXX.* μετέπεσε, decidit; *Th.* διακέχυται, diffusa est, *Levit.* 13. 7. ἐκκέχυται, diffusa est. *Inc. Levit.* 13. 5.

פשח *Piel*, discerpsit, discidit, *Thren.* 3. 11. *ubi LXX.* κατέπαυσε, cessare fecit.

פשט eruere, detrahere, nudare, spoliare: irruere, irrumpere, diffundere se, grassari. פשט *Symmachus*, ἐκδύον, *neutrum*, exuens; *LXX.* ἐκδιδύσκων, exuens; *Vulg.* spolians; *Quinta Editio*, λωποδύτης, prædo, *Osee* 7. 1. פשטו *LXX. Th.* ἐξεχύθησαν, effusi sunt, *vel* effuderunt se; *LXX. aliter*, ἐξέτειναν, tetenderunt; *Alius*, ἐξετάθησαν, extensi sunt, *vel* extenderunt se; *Vulg.* palantes, *Jud.* 9. 44.

Piel, spoliare.

Hiphil, detrahere, exuere, spoliare; *Inc.* ἐκδύειν, exuere, *Levit.* 1. 6. *ubi LXX.* ἐκδείρειν, excoriare. ויפשטו *LXX.* καὶ ἐξέδυσαν, & exuerunt; *Alius*, καὶ ἐκδιδύσκουσιν, & exuunt, 1. *Reg.* 31. 9.

Hithpael, exuere se.

פשע *Symmach.* ἀθετεῖν, prævaricari; פשעים *Sym.* ἀθετοῦντες, prævaricantes; *LXX.* παράνομοι, iniqui, *Psalm.* 36. 38.

Niphal, נפשע *Aquila*, ἀθετούμενος, prævaricans, despiciens, rebellans, *Proverb.* 18. 19. *ubi LXX. qui aliud legisse videntur* βοηθούμενος, qui adjuvatur. *Versio Aquilæ potest etiam passive accipi* ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κραταιᾶς, frater rejectus, *vel* despectus a civitate forti.

פשע *A. S.* ἀθεσία, prævaricatio. *Psal.* 24. 8. *& sic sæpissime. Vide Lexicon Græcum. S.* ἀδίκημα, iniquitas, *Prov.* 19. 11. *Item Symmach.* ἀνομία, iniquitas, *Job* 14. 17. *Aq.* ἁμαρτία, peccatum; *S.* ἀσυνθεσία, transgressio, *Psal.* 35. 2. *S.* παράπτωμα, delictum, *Psalm.* 24. 7. *& alibi.* בלי־פשע *S.* ἀναιτίως, inculpate, *Job* 34. 6. פשעים prævaricationes.

פשע *cum puncto sinistro*, incedere, ingredi, *LXX.* ἀθετεῖν, prævaricari, *Hesai.* 27. 4. *ac si pertineret ad præcedentem radicem.*

פשע *A. S.* βῆμα, gradus, passus. 1. *Reg.* 20. 30 *ubi LXX.* ἐμπέπλησαι impletum est, *vertunt.*

מפשעה gradatio; *Alii*, coxendix, 1. *Paralip.* 19. 4. *ubi LXX.* ἀναβολὴ, tunica.

פשק *cum puncto sinistro*, divaricavit; *LXX.* προπετὴς, petulans, *Prov.* 13. 3.

Piel item, divaricavit; *LXX.* διάγειν, diducere, divaricare.

פשר *Chald.* interpretatus est; *LXX.* συγκρίνειν, discernere, dijudicare, conjectare.

פשר *&* פשרא *Theod.* σύγκρισις, conjectura; *Alii*, interpretatio. *Apud Danielem frequenter.*

פשת פשתה *A. S. LXX. Th.* λίνον, linum. *Hesai.* 42. 3. *& alibi. Incert.* στιππύον, stuppa. *Levit.* 26. 26. *Plurale* פשתים lina.

פתא פתאם *Sym.* ἐξάφνης, subito, repente, *Job* 22. 10. *S. Th.* ἄφνω, subito, repente, *Job* 9. 25. *& alibi. Aquila*, παραχρῆμα, statim, *Job* 5. 3. *Refertur etiam ad* פתה

פתיגיל *Aq.* cingulum exultationis; *S.* fascia pectoralis: *uterque in duo divisit* פתי גיל *Theodotio*, φετιγιλ, Phetigil; *Alii*, toga; *LXX.* χιτὼν τοῦ μεσοπορφύρου, tunica clavatæ purpuræ; *Vulg.* fascia pectoralis; *Alii*, vestis tenuis & subtilis Phrygionica, *quæ ponebatur super omnes vestes*; *Thalmudici*, semicinctium, ventrale.

פתגם sententia, decretum; *S.* ἀπόφασις, decretum, *Eccl.* 8. 11. *LXX.* ἀντίρρησις, contradictio, *ibid. Chal-*

daice, פתגמא verbum, sermo, narratio; *LXX. alibi*, λόγος, sermo, *&* νόμος, lex.

פתה seduci, pellici, persuaderi. *Participium* פתה *A.* θελγόμενον, qui demulcetur, qui pellicitur; *Symmac.* νήπιον, infantem; *LXX.* πεπλανημένον, in errorem inductum; *Vulg.* parvulum, *Job* 5. 2.

Niphal, decipi, pellici.

Piel, pellicere, allicere, decipere. יפתה *Aquila*, *Theodotio*, ἀπατήσει, decipiet; *LXX.* ἀποπειρᾶται, palpat, probat; *Vulgata*, lactat, *Prov.* 16. 29.

Pual, pellici.

Hiphil, *Alii*, dilatare; *Alii*, allicere, *Gen.* 9. 27.

פותה *Aquila*, θελγομένη, illecebris decepta; *S.* ἠπατωμένη, decepta, *Osee* 7. 11.

פתי *Aq.* θελγόμενος, illecebris deceptus. *Prov.* 14. 15. *& alibi. S.* νήπιος, fatuus, *&* ἠπατωμένος, deceptus. *Vide in Lexico Græco.*

פתאים *Theod.* ἠπατημένοι, decepti, *Proverb.* 1. 4. *ubi Aquila* θελγόμενοι, qui deliniuntur, qui lactantur; *S.* νήπιοι, infantes; *LXX.* ἄκακοι, innocentes; *Alii* simplices. *Dicitur etiam sine epenthesi* τοῦ א, פתים, *&* פתיים fatui, simplices.

פתי *Aquila*, νηπιότης, infantia, fatuitas. *Prov.* 1. 22. *ubi LXX.* ἄκακοι, innocentes.

פתיות fatuitas, simplicitas, *Prov.* 9. 13. *ubi LXX.* ἐνδεὴς ψωμοῦ, qui indiget frusto panis.

פתא *Chald.* latitudo; *LXX. item* εὖρος, latitudo.

פתאום *Vide supra in radice* פתא

פתח ἀνοίγειν, aperire; *Aquila*, *Symmachus passim Item* solvere, explicare, pandere: stringere; *Symmac.* γλύφειν, sculpere, *Zach.* 3. 9. *A.* διαγλύφειν, sculpere, *Zach.* 3. 9. *Hoc exemplum pertinet ad Piel.*

Niphal, aperiri, solvi. ונפתח ἀνοιγομένη, aperta. *A. Zach.* 13. 1.

Piel, aperire, solvere, sculpere, insculpere; sulcare; *Symmach.* γλύφειν, sculpere, insculpere; *LXX.* ὀρύσσειν, fodere, effodere; *Aquila*, διαγλύφειν, sculpere, insculpere, *Zach.* 3. 9. יפתח *S.* ἀνοχίσει, sulfindet, *Hesai.* 28. 24. ויפתח ἀπέστρωσε, destravit *camelum*, *Incert. Gen.* 24. 32. *in Append. ubi LXX.* ἀπέσαξε, destravit.

פתח *S. Th.* θύρα, janua, *Gen.* 4. 7. *& alibi. Incert.* θυλὼν, ostium; *Aq.* ἄνοιγμα, apertura, ostium, *Num.* 4. 6. *& sic solet ubique vocem* פתח *vertere. Vide Lexicon Græcum. Plurale* פתחים ostia, aperturæ.

פתחות *A.* λόγχαι, lanceæ; *S.* ἀνατμητικοὶ, dissecantes; *Psal.* 54. 22. *ubi LXX.* βολίδες, jacula, lanceæ; *Hieronymus cum Aquila*, lanceæ.

פתח פתוח *Sym.* γλυφὴ, sculptura, cælatura. *Plurale* פתוחים sculpturæ, cælaturæ.

פתחון apertio, apertura.

מפתח *Aq. LXX. Th.* κλεὶς, clavis. *Hesai.* 22. 22. *Item* apertio. *Prov.* 8. 6.

פתל *Niphal* נפתל luctari, contorqueri, intorqueri, converti. נפתולי אלהים נפתלתי *A.* συνανέστρεψέν με κύριος, καὶ συνανεστράφην, convertit me Deus, & conversa sum; *LXX.* συναντελάβετό μοι ὁ θεὸς, καὶ συνανεστράφην, coassumsit me Deus, & conversa sum; *Vulg.* comparavit me Deus cum sorore mea, & invalui, *Gen.* 30. 8. *ubi alii*, luctationibus Dei luctata sum.

נפתל *A. Th.* περιπεπλεγμένον, circumplicatum; *LXX.* σκολιὸν, tortuosum, pravum; *Vulg.* pravum, *Prov.* 8. 8.

Hithpael, *Futurum*, תתפתל *LXX.* διαστρέψεις pervertes; *Vulg.* perverteris, *Psal.* 17. 27. *Alibi scribitur* תתפל *contracte pro* תתפתל, 2. *Regum* 22. 27.

פתיל *Th.* κλῶσμα, vitta, *Jud.* 16. 9. *A. S.* στρεπτὸν, torques, *Genes.* 38. 18. *Alii*, filum, funiculus, sudarium, panniculus. *Incert.* ἐπιτραχήλιον, stola, *Gen.* 38. 18. *Sed Symmachus*, περιτραχήλιον, torques. *Vide in Append. eodem loco.* פתיל *Syrus*, ὠράριον, strophium, *Gen.* 38. 18. *Alii etiam* linteum capitis; *Alii* pallium *explicant. Plurale* פתילים lintea, sudaria, filamenta.

פתלתל contortissimum, *Deut.* 32. 5. *LXX.* διεστραμμένη, perversa, *Deut.* 32. 5.

נפתולי luctationes, *Genes.* 30. 8. *ubi Aquila* י *quasi affixum habuit, vertitque* συνανέστρεψέν με, convertit me; *similiterque LXX. & Vulgatus Interpres* י *pro affixo habuisse videntur. Alii* luctationes *vertunt. Vide supra in Niphal.*

נפתלים *Sym.* σκολιῶν, tortuosa, *Job* 5. 13. *ubi LXX.* πολυπλόκων, astutorum; *Vulg.* pravorum.

פתן *Hebr. Interpr. S. Th.* ἀσπὶς, aspis, *serpentis genus. Vide in Lex. Græco. Item*, βασιλίσκος. *Inc. Deut.* 32. 33. *LXX. item* ἀσπὶς, aspis, *item semel*, δράκων, draco, *& semel* βασιλίσκος, basiliscus. *Plurale* פתנים aspides.

מפתן *Incert.* οὐδὸς, limen. *LXX. Theodotio*, αἴθριον, subdialis locus, *apud Ezechielem.*

פתע repente, momento, ad momentum; *LXX.* פתע *solum & sine præpositione*, διακοπὴ, incisio. *Prov.* 6. 15. *&* στιγμὴ, punctum, *Hesai.* 29. 5. *Cum præpositione autem* בפתע ἐξάπινα, ἐξαπίνης, *&* ἐξαίφνης, repente.

פתר interpretari; *Aquila*, ἐπιλύειν, solvere; *S.* διακρίνειν, dijudicare, *Genes.* 40. 8. *in Append. LXX. vero* συγκρίνειν, conjectare.

פתרון interpretatio; *Aquila*, ἐπίλυσις, solutio; *Symmachus*, διάκρισις, dijudicatio, interpretatio somniorum, *Genes.* 40. 8. *in Appendice*; *LXX. vero* σύγκρισις, conjectatio, conjectura; *Alii*, interpretatio. *Plurale* פתרונים interpretationes, solutiones.

פתשגן exemplum, exemplar; *LXX.* ἀντίγραφον, rescriptum.

פתת frangere.

Hiphil item frangere; *LXX.* διαθρύπτειν, comminuere, *Levit.* 2. 6.

פת *A. S. Th.* ψωμὸς, frustulum, buccella. *Levit.* 2. 6. *Theod.* κλάσμα, frustum. *Jud.* 19. 5. *& alibi. LXX. item*, κλάσμα, frustum, *&* ψωμὸς, buccella. פתים *S.* κλῆροι, sortes. *Psalm.* 67. 14. *Alii*, frusta.

פתותים frusta. *Ezechiel.* 13. 19. *LXX.* κλάσματα, frusta.

צ

צאל צאלים umbrosa, *Job* 4. 16. *ubi LXX.* παντοδαπὰ δένδρα, omnigenæ arbores; *& versu sequenti*, δένδρα μεγάλα, magnæ arbores.

צאן *Aquila*, *Symmachus*, ποίμνιον, ovile. *Psalm.* 79. 2. *& alibi. Symmachus*, βοσκήματα, pecora. *Gen.* 30. 38. *in Append. LXX. Inc.* πρόβατον, ovis, *&* πρόβατα, oves. *Exempla vide in Lexico Græco. Alii item* oves, grex, greges. *Reperitur etiam cum* א *transposito* לצנאכם pro gregibus vestris, *Numer.* 32. 24. *&* צנה oves, greges, *Psal.* 8. 8.

צאנן florens, prosperans, abundans, *vel* pecorosus locus. לא יצאה יושבת צאנן *LXX.* οὐκ ἐξῆλθε κατοικοῦσα Σενναὰρ, & non est egressa habitatrix Sennaar; *Hieronymus LXX. interpretationem referens melius legit*, non est egressa quæ habitat in Sennan; *& tamen Eusebius de locis Hebraicis ad hunc Michææ locum cap.* 1. *v.* 11. *respiciens, legit* Σενναὰν; *Symmachus ab Hieronymo allatus Commentario in Michæam*, non est egressa habitatio abundans; *& in libro de locis Hebraicis*, Symmachus *uberem* interpretatur. *Locum illum Symmachi prætermisimus ad Michæam, ibique restituendus*

est; *Vulgata*, non est egressa quæ habitat in exitu; *ubi* צאנן *ex* יצא exire *derivatur. Itaque* צאנן *Symmachus*, uberem *vel* abundantem; *Vulgata*, in exitu, *vertunt*; *LXX. vocem ipsam Hebraïcam quasi nomen proprium exprimunt* Sennan; *Aquila vero* Σαναὼν ἡ εὐθηνοῦσα, Sanaon prosperans, *vel* abundans; *Theodot.* Σανιὼν, Sanion.

צב *Vide infra in* צבה

צבא *Chald.* velle, optare, cupere. *Frequenter in Daniele.*

צבו voluntas, *Chaldaice per apocopen pro* צבות *Dan.* 6. 17.

צבא militare, ministrare, turmatim concurrere, excubias agere; *Aquila*, στρατεύειν, militare, *vel* excubare, *aut* excubias agere, ministrare. *Num.* 8. 24. & *alibi. Vide in Lexico Græco. Theod.* λειτουργεῖν, servire, ministrare, *Num.* 8. 24. *Symm.* παρίστασθαι, adstare, *ibidem.*

Hiphil, exercitum conscribere, militem facere, המצבא exercitum conscribens, 4. *Reg.* 25. 19.

צבא *Aquila*, *Symm.* στρατιὰ, exercitus. *Item Symm.* στράτευσις & στράτευμα, exercitus. *Vide in Lex. Græc. Item S.* διακόσμησις, ornatus, *Psal.* 32. 6. *Plurale constructum*, צבאי militiæ, exercitus.

צבא *Th.* λειτουργία, ministerium, *Num.* 8. 24. *Sym.* παράστασις, *q. d.* assistentia. *Num.* 8. 24. *Incert.* στρατηγία, exercitus præfectura, *A. S. Th.* δύναμις, virtus. *Exempla vide in Lexico Græco infra.*

צבאות Σαβαὼθ, *A.* στρατιῶν, exercituum; *S. Th.* δυνάμεων. *Item Incert.* & *LXX. sæpe*, δυνάμεων, virtutum. *Est epitheton Domini Dei*, Dominus Sabaoth, Dominus exercituum, Dominus virtutum. *Exercitus autem ille accipitur sæpe pro militia cœlorum, sive pro stellarum exercitu, & multitudine.*

צבאות *S*, στρατιωτῶν, militum. *Psal.* 67. 13.

צבה intumescere; *LXX.* πρῆσαι, dirumpere. *Num.* 5. 23. & *ter in hoc capite. Forte* πρῖσαι.

Hiphil, tumidum reddere: *huc sequens exemplum reducere videtur Aquila.* הצבי *A.* ἀκρίβασον, *al.* ἀκρίβασαι, sollicite cura, 1. *Reg.* 1. 19. *ubi LXX.* στήλωσον, statue, *vel* erige, *vel* signum erige, *qui deducere videntur ex* יצב stare; *Vulgata*, considera; *Alii id quasi nomen habent*, & *vertunt*, O decor.

צב tumidum, tumens, *metaphorice*, cameratum, coopertum. *Item* bufo, *vel* testudo; *LXX. vero* κροκόδειλος ὁ χερσαῖος, crocodilus terrestris, *Lev.* 11. 29. *S.* ὑπουργία, ministerium, *Num.* 7. 3. צב *A.* κατασκεπαστὸς, coopertus, *Num.* 7. 3. *Locus sic habet*, שש עגלת צב *A.* ἓξ ἁμάξας κατασκεπαστὰς, sex vehicula cooperta; *S.* ἓξ ἁμάξας ὑπουργίας, sex vehicula ministerii; *Samarit.* ἓξ ἁμάξας δυνάμεως; *LXX.* ἓξ ἁμάξας λαμπηνικὰς, sex vehicula lampenica; *Vul.* sex plaustra tecta. *Num.* 7. 3.

צבים lecticæ. בצבים *S.* ἐν λεκτίοις, in lecticis; *Alii*, in curribus cameratis, *Hesai.* 66. 20. *ubi Aquila*, ἐν σκεπαστοῖς, in tectis *vehiculis*; *LXX.* ἐν λαμπήναις, in lampenis, *quod est vehiculi genus.*

צבי *A. Th.* ὀνομαστὴ, nominata, præclara, *Jerem.* 3. 19. *Alii* צבי decus, gloria, ornamentum; *A.* στερέωμα, firmamentum, *Ezech.* 20. 6.

צבי caprea; *A. S.* בצבאות ἐν δορκάσιν, in capreis, *Cant.* 2. 7. *Est vero plurale vocis* צבי *mutato* י *in* א *Plurale etiam* צבים capreæ, & *inserto* א *alicubi* צבאים capreæ. *Reperitur quoque fœmininum* צביה caprea.

צבט porrigere. *Ruth.* 2. 14. *ubi LXX.* βουνίζειν, accumulare.

צבע pinxit, tinxit, coloravit, βάπτειν. *Est vox Chaldaïca.*

Pael, *Chald.* tingere.

Ithpeal item, tingere.

צבע βάμμα, tinctura. *Item*, color, versicolor, coloratum.

צבעים *Aq.* ὑαινῶν, hyænarum, 1. *Reg.* 13. 18. *ubi Theodotio vertit* δορκάδων, caprearum.

אצבע *Aq.* δάκτυλος, digitus, *Hesai.* 58. 9. *Plurale* אצבעות digiti. *Plurale Chaldaïcum* אצבען & *emphatice* אצבעתא digiti.

מורה באצבעת *Symmachus*, δακτυλοδεικτῶν, digito monstrans. *Prov.* 6. 13.

צבר congessit, coacervavit. ויצברו *Aquila*, συνέχωσαν, obruerunt. *Exod.* 8. 14. *secundum Hebræos v.* 10. *LXX.* συνήγαγον, collegerunt.

צברים acervi; *LXX.* βουνοὶ, colles.

צבת צבתים manipuli, fasciculi. *Ruth* 2. 16.

הצדא *Vide infra in* צדה

צדד צד *A. Symmach.* πλάγιον, latus; *Incert.* πλευρὰ, costa; *A.* μέρος, pars, *Exod.* 37. 18. *LXX.* πλάγιον, latus. מצדו *S.* ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ, a latere ejus, 1. *Reg.* 6. 8. *ubi LXX.* ἐκ μέρους αὐτῆς, ex parte ejus. *Plurale* צדים latera.

לצד *Chaldaïce*, ad latus, adversus, contra.

מצד *Chaldaïce*, a latere, ex parte, ratione, propter.

צדה *A.* μεθοδεύειν, insidiari, machinari, *Exod.* 21. 13. *ubi LXX. vertunt*, ἑκὼν, voluntarius; *Alii*, quærere, venari; *Symmachus*, θηρᾶν, venari. *Particip.* צדה *S.* θηρᾶς venaris; *LXX.* δεσμεύεις, ligas; *Vulg.* insidiaris, 1. *Reg.* 24. 12.

Niphal, vastari.

צדיה industria, propositum; *LXX.* ἔνεδρον, insidiæ; בצדיה de industria.

הצדא *Chaldaïce*, num de industria? an certo consilio? *Alii*, verumne est? verene? *Dan.* 3. 14.

צדק *Aquila*, *Symmac. Theod.* δικαιοῦσθαι, justificari, justum esse. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Niphal, justificari.

Piel, δικαιοῦν, justificare, justum asserere.

Hiphil, δικαιοῦν, justificare, absolvere, justum pronunciare.

Hithpael, justificare se.

צדיק δίκαιος, justus, *Omnes passim. Symm* ἀναίτιος, inculpatus. 2. *Reg.* 4. 11. *Plurale* צדיקים justi.

צדק justitia.

צדקה *A.* & *Alii*, δικαιοσύνη, justitia, *passim. Sym.* ἀνταπόδοσις, retributio. *Psal.* 102. 17. *S.* ἐλεημοσύνη, misericordia, 1. *Reg.* 12. 7. & *alibi. Plurale* צדקות justitiæ.

צהב צהוב *Aquila*, ξανθὸν, flavum; *S.* στίλβης, splendoris. *Levit.* 13. 36.

Hophal, *particip.* מצהב fulgens; *LXX.* στίλβων, fulgens.

צהל *Aq. S.* χρεμετίζειν, hinnire. *Hesai.* 54. 1. *LXX.* βοᾶν, clamare.

Hiphil להצהיל *Sym.* στίλβειν, illucescere, splendere, *Psalm.* 103. 15. *Sed legerit* הצהיר *ni fallor*, *vel* הצהיב *LXX.* ἱλαρῶσαι, exhilarare.

מצהלות hinnitus; *LXX.* χρεμετισμὸς, hinnitus.

צהר *Aq.* μεσημβρινὸν, fenestra meridiana; *Sym.* διαφανὲς, pellucidum; *Theod.* θυρὶς, fenestra, *Gen.* 6. 16. *LXX. quasi verbum esset*, *vertunt* ἐπισυνάγων, colligens.

צהר *Chaldais est* lucere.

צהרים tsahoraim *A. S.* μεσημβρία, meridies. *Psal.* 90. 6. & *alibi*.

יצהר *A.* στιλπνότης, splendor; *S.* ἔλαιον, oleum; *Th.* λαμπρότης, splendor, *Zach.* 4. 14. & *Aquila* στιλπνότης *etiam*, *Deut.* 7. 13. *in Append. Vide in nota ibidem.*

Hinc verbum in Hiphil, הצהיר oleum facere, *vel* exprimere: *futurum* יצהירו oleum expriment; *LXX.* ἀδίκως ἐνήδρευσαν, injuste insidiati sunt; *Vulg.* meridiati sunt, *Job.* 24. 11.

צואה צוא excrementum. *Vide in* יצא

צואר *Vide infra in* צור

צוד *Symm.* ἀγρεύειν, venatu capere, *Psalm.* 139. 12. & *alibi. Syrus*, θηρεύειν, venari, *Thren.* 4. 18. *S.* θηρᾶν,

θηρᾷν, venari, 1. *Reg.* 24. 12.

Piel, צודד *Sym.* θηρεύειν, venari; *Ezech.* 13. 18. *ubi LXX.* διαστρέφειν, evertere.

Hithpael, in viaticum sumere. הצטידנו *LXX.* ἐφωδιάσθημεν, viatico muniti fuimus; *Alii*, in viaticum sumsimus, *Jos.* 9. 12.

ציד venator. *Plurale* צידים *LXX.* θηρευταὶ, venatores, *Jerem.* 16. 16.

ציד *A. S.* ἐπισιτισμὸς, cibaria, annona. *Exempla vide in Lexico Graeco. Alii*, esca, viaticum, commeatus.

צדה צידה viaticum; *Symmach.* σίτησις, cibus, esca. *Psal.* 131. 15. *Incert.* σιταρχία, annona, *Gen.* 45. 21.

מצוד rete; *LXX.* ὀχύρωμα, praesidium, *Job.* 19. 6.

מצודה venatio; *A.* ὀχύρωμα, praesidium, 1. *Reg.* 22. 14. & *alibi*; *S.* πολιορκία, obsidio, *Psal.* 65. 11. *Sym.* καταφυγὴ, refugium, 1. *Reg.* 23. 14. & *alibi.* במצדות *Aq. Th.* ἐν τοῖς ὀχυροῖς, in munimentis, 1. *Reg.* 23. 19. *Th.* σπήλαιον, spelunca, 1. *Reg.* 23. 14. *Vide in* מצר

מצודים *Sym.* ἀποτείχισμα, vallamentum, vallum; *LXX.* χάρακες, aggeres; *Vulg.* munitiones; *Eccles.* 9. 14.

צוה *Piel*, ἐνετείλατο, praecepit, *Omnes*, *Exod.* 40. 16. & *alibi. Exempla vide in Lex. Graec. Item S.* προστάσσειν, mandare, *Psal.* 67. 29. *S.* ἐπιτάσσειν, praecipere, *Job* 36. 32. *Omnes aliae interpretationes ad praemissas reducuntur.*

Pual, praeceptum fuit.

צו *S.* ἐντολὴ, praeceptum; *Th.* δυσαλία, dysalia, intemperies, morbus stomachi, *Hesai.* 28. 13. *ubi illud* צו לצו *S.* ἐντολὴ εἰς ἐντολὴ, praeceptum ad praeceptum; *videlicet* ל *praepositum pro particula negativa* לא *habuit*; *LXX.* θλῖψις ἐπὶ θλῖψιν, tribulationem super tribulationem: *Legerunt* צר לצר *nempe* ר *pro* ו *quod non infrequenter accidisse notamus in Praeliminaribus*; *Th.* δυσαλία εἰς δυσαλίαν, dysalia in dysaliam, *sive* intemperies stomachi in intemperiem stomachi, *ac si legisset* צאה sordes, *quam vocem ipse paulo ante Hesai.* 28. 8. δυσαλίαν *transtulerat*; *Vulgata*, manda, remanda.

מצוה ἐντολὴ, praeceptum, mandatum; *passim Omnes. Exempla vide in Lexico Graeco. Plur.* מצות praecepta.

צוח vociferari, clamare; *LXX.* ὀλολύζειν, ululare, & βοᾷν, clamare.

צוחה clamor, vociferatio; *Sym.* κωκυτὸς, planctus, luctus. *Psal.* 143. 14. *ubi LXX.* κραυγὴ, clamor; *Hieronymus*, ululatus.

צול צולה profundum, profunditas; *LXX.* ἄβυσσος, abyssus.

מצולה & מצלה *Aquila*, *Symmachus*, βυθὸς, profundum. *Psal.* 67. 23. *LXX.* βάθος, & βυθὸς, profundum; *semel* βόθυνος, fovea, & *semel* σκιὰ θανάτου, umbra mortis. *Plurale* מצלות profunda; & *cum* ו *in medio Holem postremo deficiente* מצולת profunda.

צום νηστεύειν, jejunare, *passim.*

צום *Aq. S. Th.* νηστεία, jejunium. *Zach.* 8. 19. & *alibi. Plurale* צומות jejunia.

צוף fluxit, effluxit, exundavit, supernatavit; *LXX.* ἐπικλύζειν, inundare, & ὑπερχύειν, superfundere.

Hiphil הציף exundare fecit; *LXX.* ἐπιπολάζειν, supernatare.

ויצף *Aquila*, *Theodotio*, καὶ περιεπήλωσεν, & circumlinivit. 3. *Reg.* 6. 20. *Vide in* צפה

צוף favus; *LXX.* κηρίον, favus. *Plurale* צופים favi.

צוק arctari, coarctari, arcte cohaerere. יצוק *Sym.* ἐκκέχυται, effusus erat, *Psalm.* 40. 9. *LXX.* κατέθεντο, constituerunt; *Hieronymus*, infundebant.

Hiphil הציק arctare, angere, angustiis afficere, premere. יציק ἐπιχύσῃ, infundet; *Aquila*, *Deut.* 28. 53. *in Append. ubi LXX.* θλίψει, affliget; *Vulgata*, opprimet. הציקתני *Sym.* συγκαίει με, comburit me, *Job* 32. 18. *ubi LXX.* ὀλέκει, perdit, perire facit; *Vulg.* coarctat me.

Hophal particip. מוצק angustatum.

צוק angustia. *Dan.* 9. 23.

צוקה angustia; *Aquila*, ἐπίχυσις, inundatio, *Prov.* 1. 27. *ubi Theod.* κατάσπευσις, festinatio; *LXX.* πολιορκία, obsidio; *Alii*, coarctatio.

מצוק pressura, angustia, ἐγκάκησις, vexatio; *Sym. Ps.* 118. 143. *LXX.* ἀνάγκαι, necessitates, angustiae. מצוק situs, constitutus. *Aq. Th.* συνεχόμενος, constrictus; *Symmachus*, στενοχωρούμενος, angustiatus, 1. *Reg.* 22. 2. *LXX.* ἐν ἀνάγκῃ ὤν, in necessitate constitutus.

מצוקה *Aquila*, συνοχὴ, coarctatio, *Psalm.* 24. 17. *Plurale* מצוקות coarctationes, angustiae.

מוצק angustum.

צור obsidere, arctare, coarctare, inimicum esse, hostiliter agere, premere. *Item* ligare, colligare. צרים *Particip. LXX.* περικάθηνται, obsident; *Alius*, πολιορκοῦσιν, obsident; *Vulgata*, oppugnat, *Jud.* 9. 31. לצור *Reliqui*, πολιορκεῖν, obsidere; *LXX.* συνέχειν, comprehendere, 1. *Reg.* 23. 8. נצור *Symmach.* περισφίγξωμεν, constringamus; *LXX.* διαγράψωμεν, describamus, *sive*, sculpamus; *Vul.* compingamus, *Cant.* 8. 8. צור *Aq.* ἔνδησον, illiga; *Symm.* δῆσον, liga, *Hesai.* 8. 16. צורי *Symm.* πολιορκεῖτε, obsidete; *Vulgata*, obside, *Hesai.* 21. 2. וצרתי עליך מצב *Sym.* καὶ χαρακώσω κατά σε στάσιν, & circumvallabo contra te stationem; *LXX.* καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα, & mittam contra te vallum; *Vul.* & jaciam contra te aggerem, *Hesai.* 29. 3. ותצר *Aq.* ἐλυπήθη, contristatus est; *LXX.* ἐθλίβη, afflictus est; *Th.* ἠπορεῖτο, anxius erat, 1. *Reg.* 30. 6.

Niphal, obsideri.

Piel צורר ἐνδεσμεῖν, ligare, colligare. *Refertur ad* צרר *ubi vide.*

Pual item refertur ad צרר

Hiphil, premere, angere, angustiare, angustiā afficere.

צר *Aquila*, ἀντίζηλος, aemulus, 1. *Reg.* 2. 32. *Th.* πολιορκητὴς, obsidens urbes, *Hesai.* 59. 19. צרת ἀντίζηλος, foeminin. aemula. *Incert.* 1. *Reg.* 1. 6. *Plurale* צרים hostes. צר *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* στενὸς, arctus, angustus. *Exempla vide in Lexico Graeco. Item Aq. Symmach.* θλῖψις, afflictio. *Exempla vide in Lexico Graeco. S.* πολιορκία, obsidio, *Amos* 3. 11.

צרה *A.* ταλαιπωρία, miseria, *Sophon.* 1. 15. *Item* צרת angustia, & *emphatice* צרתה angustia. *Plurale* צרות angustiae.

צור צר *A. Sym.* πέτρα, saxum *Jud.* 7. 25. & *alibi. A.* πέτρος, petra, *Exod.* 4. 25. & *alibi. Item A. S.* ἀκρότομος, praeruptum, *Osee* 9. 13. & *S. Job* 22. 24. & *Theodotio Exod.* 4. 25. צור στερεὸς, solidus, firmus; *Aq. Deut.* 32. 31. צר *S.* ψῆφος πετρίνη, calculus lapideus, *Exod.* 4. 25. *Th.* ἀκρότομος, rupes. *Alii*, acies, acumen. צור *item saepe metaphorice accipitur pro* Deo, & *LXX. passim vertunt* θεὸς, Deus. צורים & צרים rupes. *Et formā foemininā* צרות rupes.

צירים *Th.* περιοχαί. *Alii*, dolores, cruciatus. *Vide infra in* ציר

צורה forma; *Alii*, νόμιμα, legalia. *Reperitur etiam cum* י *ut* צירם formam eorum. *Plurale* צורת formae.

צואר *Aq. S.* τράχηλος, collum. *Cant.* 4. 9. & *alibi. Hic* א *per epenthesin insertum creditur: nam dicitur etiam* צור collum. *Plurale constructum* צוארי colla.

צורן *A. Sym.* τράχηλος, collum. *Cant.* 4. 9. *Plurale constructum* צורני colla, *vel* collula: *nam putatur esse diminutivum quasi blandientium.*

מצר *Vide infra in* צרר

מצור *Aq.* περιοχὴ, munitio; *S.* περιπεφραγμένη, circumvallata, munita; *Symmachus*, πολιορκία, obsidio, *Hesai.* 29. 3. & *alibi. Item*, munitio, propugnaculum, praesidium. *Foemin.* מצורה munitio. *Plurale* מצרות munitiones.

צחח *LXX.* λάμπειν, fulgere; *Alii*, album & candidum esse, limpidum esse.

צח *Sym.* λαμπρὸς, splendidus. *Cant.* 5. 10. & *alibi. Alii*, albus, nitidus, serenus; *LXX.* λευκὸς, albus.

חם צחח *LXX.* φῶς καύματος, lux ardoris; *Alii*, ardor serenus.

צחה arens, aridum.

צחות *S.* τρανὰ, clara verba. *Hesai.* 32. 4. *ubi LXX.* εἰρήνην, pacem loqui.

צחיח *Aquila*, λεωπετεία, lævis petra; *Symmach.* καύσωνος ξηρότης, æstûs siccitas, *Psalm.* 67. 7.

צחצחית *secundum LXX.* desiderabilia, καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σε, sicut desiderat anima tua; *Vulgata*, splendores. *Alii putant esse* siccitates, summam ariditatem.

צחן צחנה putor, putredo. *Joel.* 2. 20.

צחק *A.* γελᾶν, ridere. *Gen.* 18. 2.

Piel, irridere aliquem. *Incert.* ἐμπαίζειν, irridere, *Jud.* 16. 25. *Item*, ludere, illudere, colludere, jocari.

צחק risus.

צחר צחרה alba, candida. *Plurale* צחרות *S.* σιλβουσῶν, splendentium *asinarum. Alius*, λαμπουσῶν, splendentium. *Alius*, μεσημβρίας, meridiei, *ac si legisset* צהרים *Vulg.* nitentes; *Alii*, candidas *asinas*, *Jud.* 5. 10.

ציה *Symm.* διψάδης, siticulosa, arida. *Psalm.* 62. 2. *Alii*, siccum, aridum, siccitas, aridus locus; *Aq. S.* ἄβατος, *communis gen.* invius, invia. *Psalm.* 77. 17. *Incert.* ἄνυδρος, inaquosus. *Jerem.* 50. 12. *Plurale* ציות siticulosa *loca*.

צי *A.* τριήρης, triremis; *S.* ἐντολή, præceptum, *ac si legisset* צו *LXX.* πλοῖον, navicula; *Alii*, navis, *Hesai.* 33. 21.

ציים *Aquila*, *Symmac. Theod.* σιείν, Siin; *LXX.* θηρία, feræ; *Vulg.* bestiæ, *Hesai.* 13. 21. *Item A. Sym.* Αἰθίοπες, Æthiopes; *itemque LXX.* & *Hieronymus*, *Psalm.* 71. 9. *Alii*, feri, barbari populi, *vel* desertorum locorum incolæ. *Item* fera animalia.

ציון aridus locus, *Hesai.* 25. 5. *Hinc putant dictum montem* ציון Sion, *ab ariditate loci.*

צין ציון signum, monumentum sepulcrale; *LXX. semel* σημεῖον, signum: & *semel* σκόπελον, scopulus.

ציונים *S.* σκοπιαὶ, speculæ, *Jerem.* 31. 21. *A.* σκοποὶ, speculatores, *vel* ἐπίσκοποι, speculatores; *Syrus*, σημεῖα, signa; *LXX.* Σιὼν, Sion; *Vulg.* speculam.

ציץ *LXX.* ἀνθεῖν, florere, & ἐξανθεῖν, florere: *alibi* βλαστεῖν, germinare.

Hiphil item florere, micare, emicare; *LXX.* ἐκκύπτειν, respicere, prospicere.

ציץ *A.* ἄνθος, flos. *Jerem.* 48. 9. *ubi S.* βλάστημα, germen. *Incert.* ὡραῖον, speciosum, *Hesai.* 28. 1. *Plurale* ציצים flores. ציצים ἐκπίπτοντα, excidentia, *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 18.

ציצת *A. Th.* κράσπεδον, fimbria; *S.* μάλλον, coma, *Ezech.* 8. 3. *Alii*, cincinnus, peniculamentum, peniculatus filorum textus.

ציר *A.* στροφεύς, cardo, *Prov.* 26. 14. *Aq. Symmach.* ὅμηρος, obses, *Prov.* 13. 7. *Th.* φύλαξ, custos, *ibid.* *LXX. vero* ἄγγελος, nuntius.

צירים *Aq.* πρέσβευταὶ, legati; *S.* ἀπόστολοι, nuntii; *Theod.* ὅμηρα, obsides, *Hesai.* 18. 2. *S.* ἀγγελία, nuntium, *Amos* 1. 1. & *alibi.* *Symmac.* κρατερὸν, fortem, validum, *Psalm.* 48. 15. *ubi A.* χαρακτὴρ, character; *Symmachus forte legit* צור, *quæ vox significat*, στερεὸς, solidus, firmus, & *ex affinitate*, robustus, fortis. *Plurale* צירים legati. *Aliam significationem vide supra in* צור

צית *Hiphil* הצית incendit, succendit. בהצותו *Sym.* ὁπότε ἐμπρήσας, *Psalm.* 59. 2. quando incensa *Syria*; *LXX.* ὁπότε ἐνεπύρισε, cum succendit; *Hieronymus*, quando pugnavit *adversus Syriam*; *qui postremus videtur Aquilam expressisse. Licet enim Aquilæ interpretatio hujus loci non exstet; Hieronymus qui Aquilam fere sequitur in Psalmis, ab aliorum interpretatione non deflexisset hoc loco, nisi Aquila duce. Itaque Symmachus* & *LXX. qui vertunt* succendere, *ab hac radice deducunt; Hieronymus vero* & *forte Aquila ab Hiphil radicis* נצה *quod significat*, pugnare, contendere, rixas movere. הציתו *Incert.* ἐμπυρίσατε, succendite, & *Vulgata similiter*, *Jos.* 8. 8. *Convenit hæc radix cum* יצת

צלא צלא *Chald.* oravit.

Pael participium Chald. מצלא orans erat, orabat. *Plurale* מצלין orantes.

צלה *Aq. S. Th.* ὤπτησεν, coxit, assavit, & *similiter LXX. Hesai.* 44. 16.

צלי *Aq. Sym. Theod. LXX.* coctum, assum, *Hesai.* 44. 16.

צלול *A.* ἐγκρυφίας, subcineritius panis; *S.* κολλύρα, collyra; *Incert.* μαγίς, magis, *genus placentæ*; *Alii* tostum, torta, *Jud.* 7. 13.

צלח prospere agere, prosperum esse, proficere, prodesse. *Item*, irruere, invadere, pervadere, transire. ותצלח *S.* ἐφώρμησεν, irruit *super eum spiritus Domini*; *LXX.* ἥλατο, insiliit *in eum spiritus Domini*; *Alius*, κατηύθυνεν, direxit *eum*, prospere egit *cum eo spiritus Domini*, *Jud.* 14. 6. ותצלח *Aquila*, ἐνηυλίσθη, inhabitavit; *Symm.* ὥρμησεν, irruit; *LXX.* ἐφήλατο, insiliit; *Theodotio*, ἐπέφανεν, advenit; *Vulg.* directus est *spiritus Domini*, 1. *Reg.* 16. 12.

Hiphil, prospere agere, prosperum facere, secundare. יצליח *Symm.* εὐοδωθήσεται, prosperabitur, *LXX.* ἀγαπηθήσεται, diligetur; *Vulg.* misericordiam consequetur, *Prover.* 28. 13. איש מצליח *A.* κατευθυνόμενος, prospere agens; *S.* εὐοδούμενος, prosperos exitus habens; *LXX.* ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων, vir prospere agens; *Syrus*, ἀνὴρ κατευοδούμενος, vir prospere agens, *Gen.* 39. 2.

צלחית *LXX.* ὑδρία, hydria; *al.* ὑδρίσκη, parva hydria; *Alii* scutella, paropsis.

צלחת scutella, *vel* lebes; *LXX.* ἀλάβαστρος, alabaster *vel* alabastrum; *al.* πύξιον, tabella. *Plur.* צלחות scutellæ *vel* lebetes.

צלחת *Aquila*, μασχάλη, axilla; *Sym.* μάλη, axilla; *LXX.* κόλπος, sinus, *Prov.* 19. 24. *Aq. S. Th.* μάλη, axilla, *vel* maxilla; *LXX.* κόλπος, sinus, *Prov.* 26. 15. *Alii*, manica, *vel* sinus.

צלל obumbrari, in profundum ire, tinnire, palpitare; *LXX.* δύειν, submergi, *vel* profundum petere.

Niphal, נצל tinnire; *LXX.* ἠχεῖν, sonare, tinnire.

Hiphil, הציל umbram facere, *vel* tinnire.

צל *Symm.* σκιά, umbra, *Psalm.* 35. 8. & *alii*, *atque LXX. passim* σκιά, umbra. *Item S.* σκέπη, tegumentum, *Cant.* 2. 3.

צלל *item* umbra; *S.* παραφυάδες, surculi, *Job* 40. 17. *quia umbram faciunt. Plurale* צללים umbræ. *Huc referunt quidam* צאלים umbrosa, umbrosæ arbores.

צלול *vide paulo ante in* צלה

צלצל *A.* σκιά, umbra; *Alii*, umbrosa, densa, *Hesai.* 18. 1. *ubi LXX.* πλοῖα, naviculæ; *Symmachus vero*, ἦχος, sonus.

בצלצל דגים *S.* ἐν ἰχθυοφόροις, in nassellis piscium; *Alii*, in fuscina piscaria, *Job* 40. 26. *LXX. quemadmodum Symmachus*, πλοῖα ἁλιέων, naviculæ piscatorum.

צלצל *LXX.* ἐρυσίβη, rubigo, ærugo; *Alii*, locusta; *Alii*, syderatio, *Deut.* 28. 42.

צלצלים *Incert.* κύμβαλα, cymbala, *Psalm.* 150. 5. *Item S.* σημασίαι, significationes, *id est*, *signa jubilationis cum instrumentis musicis*, *ibid.*

צלמון tenebræ, caligo; *Alii pro nomine proprio habent* Tselmon, *vel* Selmon *mons.*

צלמות *A. S.* σκιὰ θανάτε, *Job* 24. 16. & *Psal.* 43. 20. *S.* σκεπομένην θανάτῳ, contectam morte, *Job* 10. 21. *Uterque duas divisas voces conjunctas putavit* צל umbra, & מות mors; *Alii eodem modo interpretantur.*

מצלות *Aq. Th.* βυθὸς, profundum; *Symm.* περίπατος σύσκιος, ambulacrum umbrosum, *Zach.* 14. 20. *Aquila*

& *Theodotio e* צול profundum, *derivatum putaverunt; Symmachus e* צלל *LXX. quos sequitur Vulgata* χαλινὸν, frænum *vertunt*.

צלם εἰκὼν, imago, *Omnes, Gen.* 1. 20. *Reliqui Dan.* 2. 31. *Symmach.* ἀνδρίας, statua, *Dan.* 2. 31. *Theodot.* εἴδωλον, idolum, *Amos* 5. 26. *Plurale constructum* צלמי imagines, idola.

צלמות *Vide in præcedenti radice.*

צלמון *Vide ibidem.*

צלע *Theodotio*, πλευρὰ, costa, *Gen.* 2. 22. *Item* κλίτος, latus. *Incert.* 2. *Reg.* 16. 13. *LXX. item* πλευρὰ & κλίτος, latus, *itemque*, μέρος, pars. *Item* substructio, trabs substructionis. *Item* cella, cubiculum ad latus exstructum.

צלע *S.* σκάζειν, claudicare. *Psalm.* 34. 15. & *alibi.*

צלע *A.* σκασμὸς, claudicatio. *Psalm.* 34. 15.

צלע claudicans.

צמא *Aquila, Symmach. Theod. LXX.* διψᾷν, sitire. *Exempla vide in Lexico Græco.*

צמא *S.* δίψος, *Psalm.* 68. 22. & *alibi*; & δίψα, sitis, *S. Psalm.* 163. 11.

צמאון & צמאת *idem.*

צמד *Niphal* נצמד jungere se, copulare se, conjugare se: *vel* jungi, copulari, conjugari. *Item* initiari. ויצמדו *Aq. Th.* ἐζευγίσθησαν, jugati sunt; *LXX.* ἐτελέσθησαν; initiati sunt; *Vul.* initiatusque est, *Num.* 25. 3. הנמצדים *A.* μυηθέντας, initiatos, *sic Basiliensis Codex Num.* 25. 5. *sed Coislinianus longe antiquior; S.* μυηθέντας, initiatos, & *huic lectioni standum esse videtur, verisimile quippe non est Aquilam qui paucis antea verbis & in eadem serie* ויצמדו *verterat* ἐζευγίσθησαν, jugati sunt, *mox* נצמדים *vertisse* μυηθέντας, *ubi series eamdem quam prius interpretationem postulabat. Vide notam in Appendice; LXX. eodem loco,* τὸν τετελεσμένον, initiatum; *Vulg.* qui initiati sunt.

Pual participium מצמדת *LXX.* ἐζευγμένῳ, conjuncto *gladio*; *Alius*, ἀμφιμήκη, oblongo *gladio*; *Vul.* dependente, 2. *Reg.* 20. 8.

Hiphil, copulare, conjungere; *LXX.* συμπλέκειν, connectere.

צמד *Symmachus*, ζεῦγος, jugum; *LXX.* δύο, duo, *Hesai.* 21. 7. *Item*, copulatio, copula, copulatum par animalium. צמד בקר par boum. *Plurale* צמדים paria, juga. רכבים צמדים equitantes bini. צמדי־כדם jugera vinearum.

צמיד copulatus, conjunctus; *LXX.* δεσμὸς, vinculum, ligatura. *Item* armilla; *LXX.* ψέλλιον, armilla. *Plural.* צמידים armillæ.

צמח *Aquila*, ἀναφυῆσαι, germinare, pullulare, *Hesai.* 42. 9. *Incert.* ἀνατεῖλαι, oriri, pullulare. *Jud.* 16. 21. *Item* florere.

Piel, germinavit.

Hiphil הצמיח *Sym.* ἐκβλαστάνειν, germinare facere. מצמיח ἐκβλαστάνων, *S. Psalm.* 103. 14.

צמח *A.* ἀναφυὴ, germen; *Sym.* βλάστημα, surculus, *Zach.* 6. 12.

צמם צמה *S.* κάλυμμα, operimentum; *Alii*, coma, crines. מבעד לצמתך *Symmac.* σκεπόμεναι καλύμματι, tectæ operimento; *LXX.* ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου, extra taciturnitatem tuam; *Vulg.* absque occultis tuis, *Cant.* 6. 6.

צמתך *A.* σεμμαθέχ, Semmathech; *S.* τὸ σιώπηλόν σου, taciturnitatem tuam; *LXX.* κατακάλυμμά σου, operimentum tuum; *Theod.* σεμθέχ, *Hesai.* 47. 2. *ubi Vulg.* turpitudinem tuam; *Alii*, comam tuam.

צמים *Aq.* διψῶντες, sitientes; *Symm.* διψῶν, sitiens, *quasi e* צמא; *Alii*, horridus; *Alii*, prædo, latro, *Job* 5. 5. *ubi Vulgatus interpres Aquilam & Symmachum sequens* sitientes *vertit.*

צמק arescere, flaccescere.

צמוקים uvæ passæ; *Aquila, LXX.* σταφίδες, uvæ passæ; *Symm.* ἔνδεσμοι σταφίδων, ligaturæ uvæ passæ, 1. *Reg.* 30. 12.

צמר ἔριον, lana. *Inc. Osee* 2. 25. & *alibi. LXX. item* ἔριον, lana; *alibi*, πόκος, vellus, & *semel*, ἱμάτιον, vestimentum.

צמרת *Aquila*, τὸ ἄκρον, cacumen; *Symmach.* τὰς καρδίας, corda; *LXX.* ἀρχὴν, principium; *Theodotio*, καυλὸς, scapus; *Alii*, calamum, surculum, *Ezechiel.* 31. 14. *Postremi derivatum putant a* זמר amputare, *commutato* ז *in* צ

צמת exscindere. צמתתוני *Aquila*, ἐξώλεσέ με, perdidit me, *Psalm.* 118. 139. *ubi Symmach.* ἀπεσιώπησέ με, tacere me fecit; *LXX.* ἐξέτηξέ με, tabescere me fecit; *Hieronymus*, consumsit me.

Niphal, exscindi.

Piel, exscindere; *Sym.* καταπιωπᾷν, silentium imponere, *Psal.* 87. 17. *ubi LXX.* ἐκταράττειν, conturbare; *Hieronymus*, opprimere.

Hiphil הצמית *Reliqui*, ἀφανίζειν, *itemque LXX.* disperdere, dissipare, *Psal.* 93. 23. הצמית *Symm.* σιωπήσεις, tacere facies, *Psal.* 142. 12. הצמית *S.* ἀποσιώπησον, tacere fac, *Psalm.* 53. 7. *ubi LXX.* ἐξολόθρευσον, disperde.

צמיתות excisio; *LXX.* βεβαίωσις, confirmatio.

צמת *S.* σιωπηλὸν, *vel* σιώπησις, taciturnitas, *Hesai.* 47. 2. *Vide supra in* צמם

צנח desiliit, infixus est. ותצנח ἤλασεν; penetravit, *Incert. Jud.* 4. 21. *LXX.* διεξῆλθεν, pertransivit; *Vulg.* defixit.

צנם צנומה tenuis, gracilis, *Gen.* 41. 23. *ubi in Plurali* צנומות tenues, graciles; *LXX.* λεπτοί, tenues; *Vulg. item*, tenues.

צנן צנה *Incert.* θυρεὸς, clypeus. 1. *Reg.* 17. 7. *Symm. LXX.* ὅπλον, telum; *Theod.* δόρυ, hasta. צנות δόρατα, *Th. Amos* 4. 2. *Incert.* πέλτη, pelta, *Ezech.* 38. 4. θώραξ, thorax, *Ezech.* 23. 24. *Alii*, clypeus, scutum, umbo. *Semel vero ex Chaldaica significatione*, frigus, *Prov.* 25. 13. frigus *nivis, ubi LXX.* ἔξοδος χιόνος, exitus nivis. *Plurale* צנות clypei, & *alia significatione*, aculei, hami.

צנים aculei, spinæ, *Prov.* 22. 5. *A. S.* ἔνοπλοι, armati, *Job* 5. 5. *ubi LXX.* κακὰ, mala.

צנינים aculei. *Num.* 33. 55. *LXX.* βολίδες, jacula.

צנע *Hiphil* הצניע humiliter & modeste agere; *Th.* ἀσφαλίζεσθαι, secure agere; *aut* cavere; *Quinta Edit.* φροντίζειν, curare. *Mich.* 6. 8. *LXX.* ἕτοιμον εἶναι, paratum esse; *Vulg.* solicitum *ambulare.*

צנוע *Symmachus*, ἐπιμελὴς, diligens; *Th.* ἐπιεικὴς, æquus, *vel* modestus; *Alii*, modestus, verecundus; *Prov.* 11. 2. *ubi in plurali habetur* צנועים *quod LXX.* ταπεινοὶ, humiles; *Vulg.* humilitas.

צנף circumvolvere, volutare, obtegere. צנוף יצנפך צנפה *Hæc apud LXX. confusa sunt, Vulg. sic habet*, coronans coronabit te tribulatione.

צניף cidaris, *vel* tiara; *LXX.* κίδαρις, cidaris, & *alibi* διάδημα, diadema. *Plurale* צניפות tiaræ, cidares.

מצנפת *A. S. Th.* κίδαρις, tiara. *Exempla vide in Lexico Græco. Samarit.* πῖλιον, pileus, *Exod.* 28. 4. & *alibi. Incert.* μίτρα, mitra. & *Samar. Vide in Lex. Græco. Theod.* ὕψωμα, summitas, cacumen, *Exod.* 28. 35.

צנצנת urna; *Alii*, paropsis, scutella; *LXX.* στάμνος χρυσοῦς, vas aureum.

צנק ציגוק *Aq.* σινώχ, Sinoch; *Hieronymus* Sinac; *S.* μόχλος, vectis; *Syrus*, εἱρκτὴ, carcer; & *Vulgata similiter LXX. Th.* καταῤῥάκτης, catarrhactes; *Alii*, nervus, cippus, manica.

צנר צנור *A.* κρουνισμὸς, scatebra; *S.* ἔπαλξις, propugnaculum, 2. *Reg.* 5. 8. *Alii*, canalis, tubus; *LXX.* παραξιφὶς, pugio; *Vulg.* fistulæ. *Plurale constructum*

צנוריך *S.* τῶν κρηνῶν σου, fontium tuorum; *LXX.* τῶν καταρράκτων σου, cataractarum tuarum; *Alii*, canalium tuorum, *Psalm.* 41. 8.

צנתרות צנתרות *Symmach.* ἐπιχυτῆρες, infusoria; *LXX.* ἐπαρυστρίδες, infusoria, *vel melius* haustra; *Alii*, tuba fistulæ, *Zach.* 4. 12. *ubi notes dubium videri utrum apud LXX.* μυξωτῆρες, emunctoria, *quæ vox paulo supra ponitur, potius referenda sit ad Hebraicam* צנתרות *quam* ἐπαρυστρίδες.

צעד צעד *Symmac.* βαίνειν, incedere, procedere. *Psal.* 67. 8. *ubi LXX.* διαβαίνειν, transire. צעדו διεβηματίζον, incesserunt, progressi sunt. *A.* 2. *Reg.* 6. 13.

Hiphil, ad incedendum pellere, inducere. ותצעידהו *Aquila*, ἐπιβήσεται αὐτῷ, invadet eum, *vel* superveniet ei; *LXX.* σχοίη δὲ αὐτὸν, & teneat eum; *Vulgata*, & calcet super eum, *Job* 18. 14.

צעד *Aquila*, *Symm.* διάβημα, gressus, processus. 2. *Reg.* 5. 24. *A. S.* βῆμα, gressus. 2. *Reg.* 6. 13. *Plur.* צעדים gressus.

צעדה gressus, incessus; *LXX.* συσεισμὸς, concussio; *Rabbi Salomon* periscelides; *Aben Esra*, armillæ.

מצעדים gressus.

אצעדה *Aquila*, χλάνιον, clanium, *armillæ genus*, 2. *Reg.* 1. 10. *A.* βραχιάλιον, *al.* βραχιόλιον, brachiarium, armilla. *Sed hanc postremam lectionem Coislinianus Codex Symmacho & Theodotioni tribuit. Hesai.* 3. 20. *LXX.* χλιδῶν, murenula, *vel* armilla; *Alii etiam* periscelides.

צעה צעה peragrare, peregrinari, peregre agere; *LXX.* ἐν βίᾳ πορεύεσθαι, violenter incedere.

Piel Symmach. σειροῦν, *vel* σειρᾶν, concatenare, *Jer.* 48. 12. *Alii*, peregre ducere; *LXX.* κλίνειν, inclinare, *vel* inclinare facere; *Vulg.* sternere.

צעצעים motiones. מעשה צעצעים opus motionum; *LXX.* ἔργον ἐκ ξύλων ἀσήπτων, opus ex lignis imputribilibus; *Vulg.* opere statuario.

צען צען disrumpi, dissipari; *LXX.* σεισθῆναι, concuti, commoveri; *Alii*, volutari in terra.

צעף צעיף *LXX.* θέριστρον, theristrum; *Alius*, σπαθαρίσκος, spatharifcus; *Alii*, peplum, *Gen.* 38. 14.

צעצעים *Vide in* צעה

צעק צעק *Sym.* κραυγάζειν, clamare. *Job* 19. 7. βοᾶν, clamare, vociferari. *S. Jud.* 10. 12. *& alibi. Sic item Alii*, clamare, exclamare, vociferari.

Niphal, convocari, conclamari.

Piel, clamare.

Hiphil, convocare; *LXX.* παραγγέλλειν, annuntiare, præcipere.

צעקה clamor.

צער צער minui, exiguum fieri.

צער parvus, minimus; *Symmachus*, μικρὸς, parvus, *Zach.* 13. 7.

צעיר *Symm.* νέος, juvenis; *Th.* νεώτερος, junior, *Job* 30. 1. *& alibi. Item S.* μικρότατος, minimus, *Psal.* 67. 28. *Plur.* צעירים *Aq.* βραχεῖς, breves, *Job* 30. 1. *& alibi. Alii*, minores, minimi, natu minores.

צעירה quæ minor est natu: *& substantive* minoritas, *vel*, minor ætas.

מצער exiguum, res exigua, paucitas.

מצעירה perparvum.

צפר צפר adhærere, cohærere; *LXX.* πήγνυσθαι, agglutinari, adhærere.

צפה צפה *Aq. Symm.* σκοπεύειν, speculari. *Hesai.* 21. 5. *& Jerem.* 48. 19. *Symmac.* ἐπισκοπεύειν, explorare, *Psal.* 65. 7. *Sym.* εἰσβλέπειν, introspicere, *Jerem.* 48. 19. *S.* προσκοπεύειν, prævidere, prospicere, *Job* 15. 22. אצפה ἀποσκοπεύσω, considerabo, *Incert. Psalm.* 5. 4. צפו *A.* σκοπευταὶ αὐτοῦ, speculatores ejus, *Hesai.* 50. 10. *ubi Symm. Th.* οἱ σκοποὶ αὐτοῦ, speculatores ejus; *LXX.* ἴδετε, videte. *Massoretæ notant legendum esse* צפיו speculatores ejus, *atque ita legerunt Aquila, Symmachus & Theodotio*; *LXX. vero legerunt* צפו *ut hodieque habetur in Bibliis.*

Piel, obtegere, obducere; *LXX.* χρυσοῦν & καταχρυσοῦν, deaurare. *Aliquando etiam* intueri, respicere.

צפוי obductio, tectorium; *LXX.* περίθεμα, obductio, circumpositio.

צפת coronamentum.

צפיה speculatio.

צפית speculatio, specula.

צפה *Vide in* צוף

מצפה specula; *Symmachus*, πλατεῖα, platea; *Aq.* σκέπευσις, speculatio, *Osee* 5. 1. *Item* σκοπιά, specula, *Incert.* 1. *Reg.* 22. 3. *Item*, σκοπός, speculator, *Sym. Deuter.* 28. 64. *in Append. Est item nomen proprium loci* Maspha.

צפצפה speculatio, circumspectio accurata; *sive etiam adverbialiter, quasi dicas* circumspectissime; *LXX.* ἐπιβλεπόμενον.

צפצף *Vide infra in* צפף

צפח צפחת *Aquila*, ἄγγος, vas, *Symmac.* νυκτοπότιον, nocturnum poculum; *Alii*, lecythus, 1. *Reg.* 26. 11. *Incert.* καμψάκη, campsaca, *vasis genus*, 3. *Reg.* 17. 12. *A.* ληκύθια, lecythus, 3. *Reg.* 17. 12. *LXX.* φακὸς, lenticula, *&* καμψάκης, campsaces.

צפיחת *Aquila, Symm.* ἄμυλος, laganum, placenta. *Exod.* 16. 31. *LXX.* ἔγκρις, placenta similæ.

צפן צפן *Aq. S.* ἀποκρύπτειν, abscondere, *Cant.* 7. 14. *& A. S. Th.* κρύπτειν, abscondere. *Exempla vide in Lexico Græco. S.* σκεπάζειν, occultare, tegere, *Exod.* 2. 2. *Aquila*, συγκρύπτειν, abscondere, *Proverb.* 10. 14. צפוני ἐγκεκρυμμένοι, absconditi; *Aq. Theodotio*, *Job* 20. 26.

Niphal, *Aquila*, *Theodotio*, κρύπτεσθαι, abscondi, *Job* 15. 20.

Hiphil, abscondere; *LXX.* κρύπτειν abscondere.

צפון *A. S. Theod.* βορέας & βοῤῥᾶς, Aquilo. *Exempla vide in Lex. Græco ad illas voces. A.* ἀπηλιώτης, subsolanus, *Jerem.* 25. 26.

צפוני Aquilonaris.

צפון reconditum, res recondita; *S.* ἀπόκρυφον, absconditum, *Ps.* 82. 4.

צפין *S.* ἀπόθετον, depositum. *Psal.* 16. 14. *ubi Massoretæ notant legendum esse* צפון

צפנת פענח *A.* Ζομφανὴ, *mendose, ut videtur*; *Sym.* Ζαφαθρανὴ; *Syrus*, εἰδὼς τὰ κρυπτὰ, occultorum gnarus; *LXX.* ψονθομφανήχ. *Alius*, ᾧ ἀπεκαλύφθη τὸ μέλλον, cui revelatum est futurum. *Gen.* 41. 45.

מצפונים abscondita, *Abdiæ, versu* 6.

צפע צפע *LXX.* κεράστης, cerastes, *genus serpentis*, *&* ἀσπὶς, aspis; *Alii*, regulus, basiliscus.

צפעוני regulus, basiliscus. *Plurale* צפעונים *Aquila*, βασιλίσκοι, basilisci; *LXX.* ὄφεις θανατοῦντες, serpentes mortiferi.

צפיעים egesta, excrementa; *LXX.* βόλβιτον, fimus. צפועי βόλβιτα, stercora boum, *Ezech.* 4. 15.

צפעות *Aq.* SEPHOTH, *Hesai.* 22. 24. *ubi S.* commixtos *ex Hieronymo. Alii*, nepotes.

צפף צפצף *Piel Th.* στρουθίζειν, in modum passeris pipire. *Hesai.* 10. 14. *Sym.* ῥοιζεῖν, stridere. *Hes.* 29. 4.

צפצפה *Vide in* צפה

צפר צפר evolare; *LXX.* ἐξορμᾶν, recedere, *Jud.* 7. 3.

צפור & צפר *Aq.* ὄρνεον, avis. *Psalm.* 83. 4. *Incert.* ὀρνίθιον, avicula. *Exod.* 1. 15. *S.* στρουθίον, passer. *Psalm.* 103. 17. *Plurale* צפרים aves. *Chald.* צפרין & צפריא aves.

צפיר hircus. *Dan.* 8. 5. *LXX.* χίμαρρος, & τράγος, hircus. *Plurale constructum* צפירי hirci.

צפירה *Aq. Th.* πλέγμα, nexus; *Sym.* κίδαρις, cidaris, *Hesai.* 28. 5. *Alii*, matutinum tempus, *Ezech.* 7. 10. *Alii*, צפרה πλοκὴ, nexus, *Incert. Ezech.* 7. 10. *Ibidem autem Symmachus vertit*, inspectio *secundum Hieronymum. Et paulo supra v.* 7. *Aquila*, περισκέψεως, inspectio. *Uterque legisse videtur* צפיה

צפרן ὄνυξ, unguis, *Reliqui*, *Jerem.* 17. 1. *Metaphorice*, stylus, scalprum. *Plurale cum affixo*, צפרניה ungues suos. *Deut.* 21. 12.

צפרדע צפרדע rana, & ranæ *collective*. *Plurale* צפרדעים ranæ.

צפת *Vide in* צפה

צקל צקלון gluma, folliculus, 4. *Reg.* 4. 22. *LXX.* πήρα, pera, sacculus.

צרב צרב צרבת *Theodotio*, καῖον, urens; *LXX. qui aliud legisse videntur*, θησαυρίζει, thesaurizat, *Proverbior.* 16. 27.

נצרב *Niphal*, uri; *LXX.* κατακαυθήσεται, aduretur, *Ezech.* 20. 47.

צרה צרי *LXX.* ῥητίνη, resina; *Alii*, opobalsamum; *Alii*, theriaca.

צרח clamavit, vociferatus est.

Hiphil, exclamavit, clamorem magnum edidit.

צריח *LXX. Theodot.* συνέλευσις, concursus; *Alius*, ὀχύρωμα, arx, præsidium, *Jud.* 9. 46. *Alii*, ἄντρον, antrum. *Incert. Jud.* 9. 49. *LXX. ter* ὀχύρωμα, munitio, propugnaculum, *semel* βόθρος, fossa; *Alii*, arx, turris munita. *Plural.* צריחים arces, turres, propugnacula.

צרך צרך necessitas, indigentia; *LXX.* χρεία, usus, necessitas, 2. *Paral.* 2. 16.

צרע צרוע *Symmachus*, λεπρός, leprosus, *Num.* 5. 2.

Pual מצרעת *Symm.* λελεπρωμένη, quæ lepra infecta est, *Exod.* 4. 6. *Plurale* מצרעים leprosi.

צרעת *Incert.* λέπρα, lepra.

צרעה crabro, *Exod.* 23. 28. *LXX.* σφηκία, crabro.

צרף צרף *Aquila*, *Sym. Th.* πυρῶν, igne examinare, *Hesai.* 1. 25. *Incert.* χωνεύειν, conflare; *Alii*, conflare, purgare, defæcare, & *metaphorice*, examinare, explorare, probare, *Psal.* 17. 31.

צרופה *Sym.* δόκιμος, probatus.

Niphal, conflari, igne probari.

צורף *vel* צרף *Incert.* χωνευτής, conflator; *Th.* χρυσοχόος, aurifex, *Jerem.* 10. 10.

צרפת Tzorphat, *vel* Sarphat, *nomen urbis*, *Abd. v.* 20 *Rabbini interpretantur*, Galliam, Franciam. *Hinc* צרפתי Gallus, Francus.

מצרף vas fusorium; *LXX.* χωνευτήριον, conflatorium.

צרר צרר *Sym.* δεῖν, ligare, *Osee* 4. 19. *A. Th.* ἐνδεσμεῖν, alligare. *Exempla vide in Lexico Græco*; & δεῖν, ligare. *Item* oppugnare, angustiare.

Pual participium מצררים colligari.

צרור *Incert.* βαλάντιον, crumena, loculus, *Prov.* 7. 20. *A.* ψηφίον, calculus, *Amos* 9. 3. בצרור *Aquila*, ταρσῷ πλαγίῳ, in fiscella obliqua, 1. *Reg.* 25. 29. *ubi LXX.* ἐν δεσμῷ, in vinculo; *Vulg.* in fasciculo.

מצר angustia, *quidam e* צור *derivant.*

מצרים *Symmach.* οἱ θλίβοντες, tribulantes, *Thren.* 1. 3. *Alii* angustias *vertunt.*

ק

קא קאה *Vide infra in* קוא

קבב קבב *Aquila*, καταρᾶσθαι, maledicere, execrari, detestari, *Job* 5. 3. *LXX. similiter*, ἀρᾶσθαι, καταρᾶσθαι, maledicere.

קב maledictio; *LXX.* κατάρα, maledictio.

קבה *A.* τέγος, tectum; *S.* πορνεῖον, fornicem; *LXX.* κάμινον, caminum, *Num.* 25. 8. *Alii*, lupanar.

קיבה lupanar, fornix.

קבה ventriculus, ingluvies; *LXX.* ἤνυστρον, ventriculus.

קב Cabus, *sexta pars* סאה *Sati. LXX.* κάβος, cabus. *In hanc & alias mensuras hæc refert Joan. Buxtorf. ex opere R. Alphes*, *Tractatu de Paschate cap.* 5. *fol.* 176.

„ רביעית Quadrans *sive* Quartarius legis (*id est*, quar-
„ ta pars mensuræ sacræ in liquidis) *continet* sesquio-
„ vum: לוג Log *sive* Sextarius, quatuor quadrantes,
„ *id est*, sex ova: קב Cabus, quatuor Logos *sive* Sex-
„ tarios, *id est*, 16. quadrantes, 24. ova. הין Hin, 12.
„ Logos, *id est*, 48. quadrantes, 72. ova. סאה Sea Sa-
„ tum; sex Cabos, *hoc est* 24. Sextarios, duo Hin,
„ 92. quadrantes, 144. ova. איפה Epha, tres Seas, *id*
„ *est*, 18. Cabos, 6. Hinnos, 72. Logos, 288. Qua-
„ drantes, 432. ova. עומר Homer, decimam Ephæ, *id*
„ *est*, 43. ova & $\frac{1}{5}$ ovi. *Hæc ibi.*

קבל קבל *Piel* accepit, recepit, suscepit, *verbum usitatius apud Chald S.* ἐπιδέχεσθαι, suscipere. *Prov.* 19. 20. *LXX.* δέχεσθαι, προσδέχεσθαι, λαμβάνειν, προσλαμβάνειν, accipere.

Hiphil מקבילת διαδεχόμεναι, excipientes, *Samarit. Exod.* 26. 5. *LXX.* ἀντιπρόσωποι, se mutuo respicientes.

קבל coram, ex adverso. *Item* propter, propterea, לקבל propter, & coram. כל-קבל propter, propterea, eo quod, quandoquidem. לקבלך ex adverso tui.

קבע קבע *A.* καθηλοῦν, configere; *Sym.* κολάζεσθαι, punire, *Prov.* 22. 23. *ubi LXX.* ῥύειν, liberare; *Vulgata*, configere; *A. S.* ἀποστερεῖν, fraudare, privare, *Malach.* 3. 8. *LXX.* πτερνίζειν, calcare, calcitrare contra.

קובע *Incert.* περικεφαλαία, galea, *Ezech.* 23. 23. *In quibusdam Exemplaribus LXX.* φυλακή, custodia.

קבעת *Sym.* κρατήρ, crater, *Hesai.* 51. 17. *Dubium est an hanc significationem Symmachus extendat ad duas voces* קבעת כוס *LXX. habent*, τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως, calicem ruinæ; *Vulgata*, fundum calicis; *Alii*, fæcem calicis.

קבץ קבץ ἀθροίζειν, congregare, colligere; *LXX.* συνάγειν, congregare, συναθροίζειν, congregare, colligere εἰσδέχεσθαι, suscipere.

Niphal, congregari. *Incert.* ἀθροίζεσθαι, congregari, *Gen.* 49. 2. *LXX.* συνάγεσθαι, congregari.

Piel, congregare. מקבץ *Aq.* ἀθροίζων, congregans, *Hesai.* 13. 14. *LXX.* συνάγων, congregans.

Pual, colligi.

Hithpael, congregare se.

קבוצים collectiones, congregationes.

קבצה congregatio.

קבר קבר *Aq. Sym.* θάπτειν, sepelire, *Gen.* 15. 15. & *sic LXX. passim. Aliquando LXX.* κατορύττειν, sepelire.

Niphal, sepeliri.

Piel, sepelire.

Pual, sepeliri, sepultum esse.

קבר τάφος, sepulcrum, *Incert.* 3. *Reg.* 14. 13. *Plur* קברים sepulcra: & *forma fœminina sæpe* קברות sepulcra.

קבורה ταφή, sepultura, *Incer. Ezech.* 32. 23. *Plurale* קבות sepulturæ.

קדד קדד inclinare, incurvare verticem. ויקד *Symmach.* ὤκλασεν, procubuit, 1. *Reg.* 24. 8. *ubi LXX.* ἔκυψεν, inclinavit se; *Vulg.* inclinans se.

קדקד *Symmach.* κορυφή, vertex, *Psalm.* 67. 22. *LXX. item* κορυφή, vertex, & *semel* κεφαλή, caput; *Alii vero* ἄρχων, princeps, *metaphorice.*

קדה casia; *LXX.* ἶρις, iris, *species fistulæ seu cannæ aromaticæ.*

קדח קדח accendere, accendi, conflagrare; *LXX.* καίειν, & ἐκκαίειν, urere; ἀνάπτειν, incendere; *semel* τήκεσθαι, liquescere; *sed exemplum postremum dubium est*, *Hesai.* 64. 2.

קדח *Symmachus*, ἔκκαυσις, combuſtio, *Heſai.* 64. 2. *ubi Vulgata*, exuſtio.

קדחת febris ardens; *LXX.* πυρετὸς, febris: *alibi*, ἴκτερος, icterus, ochra.

אקדח carbunculus; *LXX.* κρύσαλλος, cryſtallus. אבני אקדח *A.* λίθους τρυπανισμοῦ, lapides perforationis, *ſive* cælaturæ; *Symm.* λίθους γλύφης, lapides ſculptos; *Theodotio*, γλυφῆς, ſculpturæ, *Heſ.* 54. 12. *ubi LXX.* λίθους κρυςάλλου, lapides cryſtalli.

קדם *Piel*, antevertere, anticipare, anteïre, præcedere, obvenire. *Aq. Symm* προφθάνειν, prævertere, prævenire, *Pſalm.* 16. 13. *Sym.* προκαταλαμβάνειν, antevertere. *Item Sym.* προέρχεσθαι, prævenire, *Job* 23. 8. *LXX. aliquando* συναντᾶν, occurrere.

Hiphil, prævenire, obvenire; *LXX.* ἀντιςῆναι, reſiſtere.

קדם antiquitas, æternitas, *cum de Deo dicitur*: *item* antiquum, priſcum. *Et adverbialiter*, antiquitus, antea, pridem, olim. *Item ſignificat*, Oriens. קדם *A.* ἀρχὴ, principium, *Gen.* 2. 8. *Symmach.* ἀρχαῖον, priſcum, *Deuter.* 33. 15. *Vertitur item* æternitas, antiquitas; *Aq. item* ἀρχῆθεν, a principio. מקדם *S.* ἐκ πρώτης, e prima, *Geneſ.* 2. 8. & *Pſ.* 67. 34. *Alii*, ab Oriente.

קדמה קדם *A.* ἀνατολὴ, Oriens, *Gen.* 2. 14. *in Appendice.* בני קדם *Sym.* ἀνατολικοὶ, Orientales, *Job* 1. 3. *Plurale* קדמות, *ſic* בקדמותיכם antiquis temporibus veſtris.

קדם *Chald.* coram. מן־קדם a coram, a conſpectu, de coram. *Et in forma pluralis conſtructi* קדמיהון coram eis.

קדמיא *Chald.* priores.

קדמיתא *Chald.* prima, prior.

קדים *Aquila*, *Symm.* καύσων, æſtus, ventus urens, *Exod.* 10. 13. & *alibi*; *Sym.* εὖρος, Eurus, *vel* plaga Orientalis *Pſalm.* 77. 26. *Symm.* ἄνεμος, ventus, *Gen.* 41. 6. & *alibi*; *S.* βίαιος, violentus, *de vento loquens*, *Pſalm.* 47. 8. קדימה ad Orientem, *Habac.* 1. 9.

קדומים antiquitates, *Jud.* 5. 21. *ubi S.* ἁγίων, caprarum *vertit.* נחל קדומים ἁγίων φάραγξ, caprarum vallis. *Aliud haud dubie legit*: *quid ſi legerit* קדושים & *verterit* ἁγίων φάραγξ. *corruptio perinde in Hebræo atque in Græco facilis videtur*: & *Th. legit* Καδημίμ.

קדמני antiquus; *item* Orientalis. *Plurale* קדמנים priores, ſuperiores, antiqui. *Plurale fœminin.* קדמניות antiqui, *de annis dicitur.*

קדמוני Orientalis.

קדר obſcuratum, atratum, pullatum, atrum eſſe; *LXX.* συσκοτάζειν, obſcurum eſſe: & *aliquando* σκυθρωπάζειν, triſtem eſſe.

Hiphil, obſcurare, atrum reddere; *LXX.* σκοτάζειν, tenebris offundere.

Hithpael, obſcuratum eſſe; *LXX.* συσκοτάζειν, obſcurum eſſe.

קדר *Symmachus*, σκυθρωπὸς, triſtis, *Pſalm.* 37. 7. & *alibi.*

קדרות atror, *Heſai.* 50. 3. *LXX.* σκότος, tenebræ.

קדרנית atrate, obſcure; *LXX.* ἱκέται, ſupplices: *ambulavimus* ſupplices *in conſpectu Domini*; *Vulgata*, *ambulavimus* triſtes *coram Domino*, *Malach.* 3. 14.

קדש ἁγιάζεσθαι, ἁγιασθῆναι, ſanctum & ſacrum eſſe, ſanctificari, *Omnes. Item Alii*, parari, præparari, deſtinari.

Niphal, ſanctificari.

Piel, ſacrare; ſanctificare: reparare. *Item*, præparare, edicere, indicere, ἁγιάζειν, ſanctificare, *Omnes.*

Pual ſanctificari.

Hiphil, conſecrare; *LXX.* ἁγνίζειν, ſanctificare, conſecrare.

Hithpael התקדש ſanctificare ſe, & ſanctificari. מתקדשת *Aq.* ἀπολελυμένη, abluta, 2. *Reg.* 11. 4. *ubi LXX.* ἁγιαζομένη, ſanctificata.

קדוש ἅγιος, ſanctus, *Omnes. Plurale* קדושים ſancti. *Fœminin.* קדושה ſancta.

קדיש *Chald.* ſanctus. *Plurale* קדישין ſancti.

קדש ἁγιασμὸς, ſanctificatio, *S. Exod.* 15. 11. *Aq. Deut.* 33. 2. *Item*, ſanctitas, res ſancta, ſanctum, ſacrum. *Plurale* קדשים *S.* τελεταὶ, initiationes, ſacra, 4. *Reg.* 23. 7. *Item* ſanctitates, res ſacræ.

מקדש ἁγίασμα, ſanctificium, *paſſim. Item* ſanctuarium, aſylum. *Plurale* מקדשים ſanctuaria, loca ſancta

קדש cinædus, *ſic quidam.* קדשים *A.* ἐνδιηλλαγμένοι, cinædi, exoleti, 4. *Reg.* 23. 7.

קדשה *Aquila*, διηλλαγμένη, & ἐνδιηλλαγμένη, immutata, meretrix, *Gen.* 38. 21. *Symm.* ἑταιρὶς, meretrix, *Oſee* 4. 14. *Immutatam vocat Aquila*, *quod meretrices veſtem immutare ſolerent*, *ut vel ad proſtibula*, *vel ad conſtituta loca concederent. Plur.* קדשות proſtitutæ, meretrices.

קהה obſtupeſcere, obtuſum fieri. תקהינה *S. Theod. LXX.* ἐγομφίασαν, obſtupuerunt, *Ezech.* 18. 2. *Alia Exemplaria LXX. Interpretum habent*, ἠμωδίασαν, *vel* ἀμωδίασαν, obſtupuerunt.

Piel, hebetavit; *LXX.* ἐὰν ἐκπέσῃ, ſi exciderit.

קהל *Incert.* συναθροίζειν, congregare; *LXX. item*, συναθροίζειν, ἐκκλησιάζειν, & ἐξεκκλησιάζειν, congregare.

Niphal, נקהל congregari.

Hiphil item, congregare.

קהלת congregatrix. *Eſt participium fœmininum kal*, *quod aiunt convenire animæ regis Salomonis*; *ſed quia in toto libro Eccleſiaſtæ* קהלת *accipitur pro perſona*, *ideo dicitur* ὁ ἐκκλησιαςὴς, Eccleſiaſtes, & Liber *ſimiliter.*

קהל *Aquila*, *Sym. Theodotio*, ἐκκλησία, congregatio, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco. Item Inc.* συναγωγὴ, cœtus, ſynagoga; *S.* πλῆθος, multitudo, *Pſalm.* 39. 11.

קהלת *S.* παροιμιαςὴς, parœmiaſtes, *Eccleſ.* 12. 10.

קוא vomere, evomere; *LXX.* ἐξεμεῖν, evomere, & προσοχθίζειν, abhorrere.

Hiphil, vomere, evomere; *Aquila*, ἐξερᾶν, vomere, evomere; *Symm.* ἐξεμεῖν, vomere, *Levit.* 18. 28. *Theod.* ἀναβάλλειν, rejicere, *Levit.* 18. 25. *S. Th.* ἀποβάλλειν, ejicere, *Levit.* 20. 22.

קיא *Theod.* ἐμετὸς, vomitus, *Heſai.* 28. 8.

קא *idem. Legitur item* קי

קיקלון vomitus ignominiæ, *ſeu* ignominioſus, *compoſitum ex* קי vomitus, & קלון ignominia, *Habac.* 2. 16. *ubi LXX.* ἀτιμία, ignominia.

קאה קאת pelicanus; *LXX. in hujus vocis interpretatione admodum variant*: *nam modo* πελεκᾶν, pelicanus *vertunt*; *modo* καταῤῥάκτης, catarractes, *quam vocem quidam explicant*, mergulus; *alibi* ὄρνεον, avis; *alibi* χαμαιλέων, chamæleon.

קוה *A. S.* προσδοκᾶν, exſpectare, *paſſim. Exempla vide in Lexico Græco. Item* ὑπομένειν, ſuſtinere; *Sym.* ἀναμένειν, exſpectare. *Vide in Lexico Græco.*

קוה *Piel*, *idem* יקוו *A. S.* συςήτω, conſiſtant, *Gen.* 1. 9. *Item Symm.* ἀναμένειν, exſpectare, *Pſal.* 24. 5. & προσδέχεσθαι, exſpectare, *Job* 30. 26.

Niphal נקוה confluere, congregare ſe; *LXX.* συνάγεσθαι, congregari.

קו linea, delineatio, regula, amuſſis, filum menſorium; *Aquila*, κανὼν, regula, *Pſalm.* 18. 5. *Alii*, linea, delineatio; *S.* σχοινίον μέτρου, funiculus menſorius, *Job* 38. 5. & *alibi.*

קוה *Incer.* διαμέτρησις, dimenſio, *Jerem.* 31. 39.

מקוה exſpectatio, ſpes, confluentia, receptaculum; σύςημα, congregatio, *Omnes. Gen.* 1. 10.

תקוה *Symm. Th.* ἐλπὶς, ſpes, *Job* 7. 6. & *Job* 17. 15. *Item S.* προσδοκία, exſpectatio, *Job* 14. 19. & *alibi. Aquila*, *Theodotio*, ὑπομονὴ, patientia, *Job* 4. 6. & *alibi. Vide in Lexico Græco. Item* funiculus.

מקוה מקוא netum, filatum. *Sic Buxtorfus*; *Alii*, congregatio. *Locus ſic habet* 2. *Paral.* 1. 16. ומקוא סחרי המלך מקוא יקחו במחיר *ubi Vulgatus Interpres*: & de Coa a negotiatoribus regis, qui ibant & emebant pre-

tio; *LXX. vero*, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως πορεύεσθαι, καὶ ἠγόραζον, & pretium negotiatorum regis ad eundum: & emebant, *quæ satis implicata sunt. Eadem clausula habetur 3. Reg. 10. 28. hoc uno discrimine, quod bis* מקוה *pro* מקוא *legatur. Ibi vero Vulgatus Interpres*: & de Coa. Negotiatores enim regis emebant de Coa, & statuto pretio perducebant; *ubi LXX.* καὶ ἐκ Θεκουὲ ἔμποροι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐλάμβανον ἐκ Θεκουὲ ἐν ἀλλάγμασι, & e Thecue negotiatores regis, & accipiebant e Thecue cum commutationibus, *sive* soluto pretio. *Itaque Vulgatus Aquilam vel Symmachum, vel utrumque secutus, hic* קוא *&* קוה *habuit pro nomine proprio loci* Coa: *similiterque LXX. apud quos* Θεκουὲ *irrepsisse videtur pro* Κουέ. *De voce* מקוא *&* מקוה *fuse disputat Robertsonus in Thesauro.*

קוט fastidivit, fastidio habuit, moleste tulit; *Alii*, abjecit, abominatus est, repulit, litigavit. אקוט *Aq. Sym.* δυσηρεστήθην, displicuit mihi, moleste tuli, *Psal.* 94. 10. *ubi LXX.* προσώχθισα, offensus fui, moleste tuli.

Niphal נקוט fastidio esse.

Hithpael, fastidiosum sibi esse; *LXX.* ἐκτήκεσθαι, tabescere.

קט fastidium; *Alii*, minimum quantulum, *Ezech.* 16. 47.

קול φωνὴ, vox, *passim Omnes. Symm.* ἦχος, sonitus, *Job* 39. 24. *Aquila, Sym. Theodotio*, βροντὴ, tonitru, *Ezech.* 10. 14. *& alibi. Symm.* σύγκρασις, concussio, fragor, *Ezechiel.* 3. 13. *Symmachus*, ψόφος, strepitus, *Job* 37. 4. *Plurale* קולות *&* קלת soni, voces, tonitrua.

קל *Chald.* vox, sonus.

קום surgere, assurgere, insurgere: stare, consistere, præstare; *Symm.* στῆναι, *Psalm.* 35. 13. *Item* ἀνίστασθαι, surgere, resurgere, stare, *passim Omnes. Aq. S. Th.* ἐξανίστασθαι, surgere, *Num.* 11. 19. קמו *S.* παρίσαντο, adstabant, *Job* 29. 8. קמי *A.* ἐπανεστηκότα με, insurgentem in me, *Psalm.* 17. 40. קמו ἠμβλυώπησαν, obtusi erant oculi, *q. d.* steterant & desistebant a functione, *Incer.* 3. *Reg.* 14. 4. קם *A. S. Th.* ἀνθεστηκὼς, opponens se, *Exod.* 32. 25.

Piel, erigere, stabilire, statuere.

Hiphil הקים statuere, constituere, restituere, confirmare, excitare, suscitare. יקים *Aquila*, ἀναστήσει, excitabit, *Gen.* 49. 9. *in Append. & Alii passim. Aq.* הקימתי ἐκύρωσα, ratum feci, 1. *Reg.* 15. 13.

Hophal, excitari, statui, collocari. ויקם ἐκυρώθη, ratum factum est, statutum est, *Aq. Gen.* 23. 17. *in Appendice.*

Hithpael התקומם insurgere.

קים *Theodotio*, ὑπόστασις, substantia, *Job* 22. 20. *In forma fœminina*, קימה surrectio, insurrectio.

קים *Chald.* statutum.

קים *Chald.* stabilis. *Fœminin.* קימא stabile.

קומה *LXX.* ὕψος, altitudo, statura; *Aq.* ἀνάστασις, resurrectio, *Cant.* 7. 8. *A. S. Th.* ἀνάστημα, altitudo, *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 20. *A. S. Ezech.* 40. 5. *In libro* 3. *Regum* 6. 10. *legitur Aq.* ἀνάστεμα, *sed mendose ut videtur*; *S.* ἡλικία, ætas, *vel* statura, *Cant.* 7. 8. *Sym.* μῆκος, longitudo, 1. *Reg.* 28. 20.

קמה *Incer.* δράγμα, manipulus, *Jud.* 15. 5. *& alibi. Alii*, seges. *Plurale* קמות segetes.

קוממיות erectio, *Levit.* 26. 13.

יקום *Incert.* ἐπανάστημα, quod insurgit; *Alius*, ἀνάστασις, quod erigitur. *Item* substantia, *Gen.* 7. 4.

מקום τόπος, locus, *Omnes passim. LXX. aliquando*, γῆ, terra, χώρα, regio, ager, *bis* οἶκος, domus; *bis item* θεμέλιον, fundamentum. *Plurale* מקומות loca. *Apud Rabbinos cum articulo* המקום *est unum ex nominibus Dei, quod quasi per antiphrasin significat*, illocabilis, infinitus, interminatus, quem nullus locus capere potest.

אלקום invictus, contra quem nemo insurgit, *Prov.* 30. 31. *ubi sic legitur* ומלך אלקום עמו *Vulgata*, nec est rex qui resistat ei; *ita ut* אל *pro particula negativa non habeatur, &* קום insurgere *significet, sensusque sit*, & rex non insurgere adversus eum potest: *sicque interpretantur Rabbini: LXX. vero*, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει, & rex concionem habens in gente; *quid vero legerint qui sic interpretantur incertum est.*

תקומה resurrectio, *Levitic.* 26. 37.

קון קונן *Piel*, lamentari; *LXX.* θρηνεῖν, lamentari, plangere.

קינה *Theodotio*, κοπετὸς, luctus, lamentatio; *LXX.* θρῆνος, lamentatio, *Ezech.* 27. 31. *Plurale* קינות lamentationes.

קינים *Sym. LXX. Theodotio*, θρῆνος, lamentatio, *ubi Aquila* κτῆσις, possessio, *quasi ex* קנה *Ezech.* 2. 10. *Vulg.* lamentationes.

קוס *Piel* קוסס succidere. *Futur.* יקוסס succidet; *Vul.* fructus ejus distringet, *LXX.* ὁ καρπὸς σαπήσεται fructus computrescet, *Ezech.* 17. 9. *Alii reducunt ad Radicem* קסס *& putant convenire cum* קצץ

קוע *Aquila*, κορυφαῖος, Coryphæus; *Sym. LXX. Th.* Κουὲ, Cue; *Alii etiam omnes pro nomine proprio habent*, *Ezech.* 23. 23.

קוף simia. *Plurale* קופים simiæ. *Affine est verbo* נקף circumire; *nam simia volubilis est.*

תקופה revolutio, circumactio, circulus. תקופת השנה *LXX.* μεσούσης τοῦ ἐνιαυτοῦ, mediante anno; *Vulg.* redeunte anni tempore; *Alii*, in revolutione anni. *Plurale* תקופות revolutiones.

קוץ tædere, distædere, abhorrere; *semel* æstatem transigere. *Aquila*, σικχαίνειν, tædio affici, *Gen.* 27. 46. *& alibi. Symm.* ἐγκακέω, affligor, vexor; *Th. similiter. Vide in Lex. Græco. Alii etiam* æstatem transigere, *Hesai.* 18. 6. *ubi illud*, וקץ עליו העיט *vertunt*, & æstatem aget super eo volucris; *LXX.* καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ, & congregabuntur super eos volatilia; *Vulg.* & æstate perpetua erunt super eum volucres.

Hiphil, הקיץ *Aquila, Sym. Th.* ἐξυπνίζεσθαι, expergiscere, evigilare; *Alii etiam*, tædio afficere. *Item* ἐκνήφειν, evigilare, expergisci, *Reliqui*, *Joel.* 1. 5. *A.* ἐξεγερθῆναι, expergisci, *Job* 14. 12. ἐκνήψατε, הקיצו *Incert. Joel.* 1. 5.

קוץ ἄκανθα, spina; *Theod. Jud.* 8. 16. *A. S. Psalm.* 116. 12. *Plurale* קוצים spinæ; *& in constructione* קוצי spinæ.

קיץ *Symm.* θέρος, æstas, *Hesai.* 28. 4. *Metonymice etiam* æstivi fructus: *unde Symmach.* ὀπώρα, fructus. *Vulgo dicitur de fructu autumnali, vel de autumno*, ὀπώρα. *Eodem loco Amos* 8. 1. *LXX. interpretantur* ἰξευτὴς, auceps. קיץ בחרבוני *Aquila*, ἐν ἐρημώσει θερεία, in vastitate æstiva; *Sym.* ὡς καῦσος θερινὸν, ut ardor æstivus; *LXX.* ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν, dum configitur spina; *Quinta Editio*, ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπώραν, dum vastarentur fruges; *Hieronymus*, cum exardesceret æstas, *Psalm.* 31. 4.

קיצון *Vide in* קצה

קוצות cincinni, capilli, *Cant.* 5. 11.

קור fodit, effodit. קרתי *Symmac.* ὤρυξα, fodi, *Hesai.* 37. 25.

Hiphil, eructare, manare; *LXX.* ψύχειν, frigidum facere.

קורים telæ, *Semper in constructione* קורי telæ.

מקור *S. Th.* πηγὴ, fons, *Zach.* 13. 1. *A.* φλὲψ, vena, *Prov.* 18. 4. *Zach.* 13. 1.

וקרקר *Symmac.* ἐξερευνήσει, investigabit, *Num.* 24. 17. *Vide infra in* קיר

קוש tendiculam ponere. *Convenit cum* יקש *ubi vide sis.* קושו *S.* συλλέγητε, congregamini, *Sophon.* 2. 1. *Vide in* קשש

קטב *&* קטוב *Aq.* δηγμὸς, morsus, *Psalm.* 90. 6. *S.* συγκύρημα, casus, calamitas, *Psal.* 90. 6. *Alii*, excidium, ruina, lues, exitium; *A.* ἀπάντημα, occursus,

casus, *Osee* 13. 4. *LXX.* σύμπτωμα, ruina, casus, calamitas, *Psal.* 90. 6. *item* κέντρον, aculeus, *Osee* 13. 14. *&* ὀπισθότονος, opisthotonus, *morbus quo cervix ad scapulas contrahitur & reflectitur, ita ut non ultra erigi possit*, *Deut.* 32. 24.

קטל *Aq. S.* κτείνειν, occidere, interficere, *usu frequenti apud Chald. Psalm.* 138. 19.

Piel, occidi, occisum esse.

Pael, interficere, occidere.

Ithpeal item, interficere.

קטל occisio; *Alii*, sectio, dissecatio; *LXX.* σφαγή, jugulatio, occisio.

קטן *Aquila*, σμικρυνθῆναι, parvum esse, parvum effici, *Gen.* 32. 10. *Item*, minui, minutum esse.

Hiphil, minuere; *LXX.* μικρὸν ποιῆσαι, parvum facere.

קטון *S. Th.* μικρὸς, parvus, *& Sym.* σμικρὸς, parvus. *Exempla vide in Lexico Græco. Item*, minor, minimus.

קָטָן parvus, minor, minimus. *Plurale*, קטנים parvi, minimi; *vel in neutro*, minima. *Fœminin.* קטנה parva. *Plurale* קטנות parvæ, minores.

קטף decerpere; *S.* ἀποκνίζειν, vellicare, *Job* 30. 4. *ubi legitur* הקטפים *S.* ἀποκνίζοντες, vellicantes; *LXX.* περικυκλοῦντες, circumdantes; *vel secundum aliam lectionem* περικλῶντες, confringentes; *versio Hieronymi cum asteriscis*, & rodebant; *Vulgata*, & mandebant.

Niphal, יקטף *Aquila* περικλασθήσεται, confringetur, *Job* 8. 12. *ubi LXX.* θερισθῇ, metatur; *Hieron.* carpatur manu.

קטר *Piel*, adolere, suffire, suffumigare, suffitum facere; θυμιᾶν, adolere, suffire, *Omnes. LXX. etiam* ἀναφέρειν, offerre, *&* ἐπιτιθέναι, imponere *super altare.*

Pual, suffumigari, מקטרת *LXX.* τεθυμιαμένη, ad adolendum adhibita *myrrha*, *Cant.* 3. 6.

Hiphil item, adolere. θυμιᾶν, adolere, *Inc.* 3. *Reg.* 11. 8. *LXX. item passim* θυμιᾶν, adolere.

Hophal, תקטר adolebitur; *LXX.* ἐπιτελεσθήσεται, consumetur.

קטר suffitus, *Hesai.* 44. 25.

קיטור *Hebr. Int.* ἀναπνεύμασις, vapor, *Gen.* 19. 28. *ubi LXX.* φλὸξ, flamma. *Inc.* τυφῶνες, typhones, *Ps.* 148. 8. *Alii*, fumus; *LXX.* ἀτμὶς, vapor, *& semel* πάχνη, pruina.

קטורת θυμίαμα, thymiama, incensum, suffitus, *Omnes.*

קטורה fumigatum. *Plurale* קטורות loca fumigata.

מקטר suffimentum; *LXX.* θυμιατήριον, thymiaterium, thuribulum.

מקטרת *Aquila*, θυμίαμα, thymiama; *S.* ἀναθυμιάσεις, *Cant.* 3. 5. *Hanc vocem Alii habent pro participio Pual, ut LXX. supra, qui vertunt* τεθυμιαμένη, ad adolendum adhibita *myrrha*.

מקטרות suffitoria, aræ thurariæ, 2. *Paral.* 30. 14.

קט æstas, *Chald. pro* קיץ *e commutatione* τοῦ ץ *in* ט *Chaldæis familiari.*

קין lancea, 2. *Reg.* 21. 16. *LXX.* δόρυ, hasta. *Quidam reducunt ad Radicem* קון

קיץ *Vide supra in* קוץ

קיק קיקיון *Aquila, Theodotio*, κικεῶνα, Cyceona: *ubi uterque, ut liquidum est, vocem Hebraïcam Græcis litteris exprimit; Symmachus*, κισσὸς, hedera; *LXX.* κολοκύνθη, colocyntha, cucurbita; *Alii*, ricinus, *Jonæ* 4. 6. *Interpretationem Aquilæ & Theodotionis ut supra sic effert Barberinus Codex; Hieronymus vero Aquila & cæteri* κισσὸς; *est autem* κισσὸς, hedera. *Sic in Epistola quadam ad Augustinum. Non mirum autem sic duas efferri Aquilæ lectiones ex duabus nempe ejus Editionibus excerptas: sæpe namque in Hexaplis supra duæ eæque diversæ ejusdem lectiones proferuntur. Non prætermittenda vero sunt quæ de hac voce profert Hieronymus in Commentariis:* Pro *cucurbita*, sive hedera in Hebræo legimus CICEION; quæ etiam linguâ Syrâ & Punicâ CICEIA (*unus Codex habet* CICAESA) dicitur. Est autem genus virgulti, vel arbusculæ, lata habens folia in modum pampini, & umbram densissimam, suo trunco se sustinens: quæ in Palæstina creberrime nascitur, & maxime in arenosis locis; mirumque in modum, si sementem in terram jeceris, cito confota consurgit in arborem, & intra paucos dies, quam herbam videras, arbusculam suspicis. Unde & nos eodem tempore quo interpretabamur Prophetas, voluimus idipsum Hebrææ linguæ nomen exprimere, quia sermo Latinus hanc speciem arboris non habebat: sed timuimus Grammaticos, ne invenirent licentiam commentandi, & vel bestias Indiæ, vel montes Bœotiæ, aut istiusmodi quædam portenta confingerent: sequutique sumus veteres Translatores, qui & ipsi hederam interpretati sunt, quæ Græce appellatur κισσὸς: aliud enim quod dicerent non habebant. Discutiamus ergo historiam, & ante mysticos intellectus solam litteram ventilemus. Cucurbita & hedera hujus naturæ sunt, ut per terram reptent, & absque furcis vel adminiculis, quibus innituntur, altiora non appetant. Quomodo igitur ignorante Propheta, cucurbita in una nocte consurgens umbraculum præbuit, quæ naturam non habet sine pergulis & calamis vel hastilibus in sublime consurgere? *Ciceion* autem cum in ortu subito miraculum præbuerit, & potentiam ostenderit Dei in protectione virentis umbraculi, naturam suam sequuta est.

קיר *Symm. Theodot.* τεῖχος, murus, paries. *Vide in Lexico Græco.* קירה *A.* Κυρήνη, Cyrene *urbs. Similiterque Vulg. LXX.* ἐπίκλητος, nominatus, *quasi ex* קרא *Alii pro nomine proprio loci vel regionis habent, reddunt que* Chir, *aut* Kir.

קר קר *Piel*, destruxit. וקרקר *Sym.* ἐξερευνήσει, investigabit; *LXX.* προνομεύσει, prædabitur; *Vulg.* vastabitque; *Alii*, destruet, *Num.* 24. 17.

קל *Chald. Vide in* קול

קלה torrefacere, assare; *LXX.* ἀποτηγανίζειν, frigere, *Jerem.* 29. 22. *Participium Paul*, קלוי *LXX.* πεφρυγμένα, tosta.

Niphal, vilescere, vilem haberi, inhonorari. נקלה *Reliqui* ἀτιμασθῆναι, inhonorari. *Item Sym.* ἄτιμος, inhonoratus, *Prov.* 12. 9.

קלי קליא tostum, assatum; *Aquila, Sym.* φρυκτὸν, tostum, *vel* assatum, 2. *Reg.* 12. 28.

Hiphil, vilipendere; *LXX.* ἀτιμάζειν, inhonorare, vilipendere.

קלון *Symmachus*, ὕβρις, ignominia, *Prov.* 6. 33. *S.* ἀτιμία, infamia, *Prov.* 12. 16. *LXX. semper* ἀτιμία, infamia, ignominia. *Item Alii*, levitas, vilitas.

קיקלון vomitus ignominiosus. *Vide in* קוא

קלח קלחת lebes, ahenum, olla; *LXX.* χύτρα, olla.

קלט קלוט contractum, membro curtum, *Levit.* 22. 23. *ubi LXX.* κολοβόκερκος, cui cauda amputata est.

מקלט asylum, refugium, *Num.* 35. 6. *LXX.* φυγαδευτήριον, refugii locus; φυγαδεῖον, confugium, *&* καταφυγή, refugium.

קלל levem esse, velocem esse, vilescere. קלתי *Aq.* ἐλαφρώθην, levior factus sum; *Symmac.* κοῦφος ἐποίησα, leviter feci, *Job* 39. 34.

Niphal, levem fieri, abjici, abjicere se. ונקלתי ἀτιμασθήσομαι, inhonorabor, *A.* 2. *Reg.* 6. 22. *ubi S.* εὐτελέστερος ἔσομαι, vilior ero; *LXX.* ἀποκαλυφθήσομαι, discooperiar; *Th.* ἀχρεῖος ἔσομαι, inutilis ero; *Vulg.* vilior fiam.

קלקל *Reliqui*, κοῦφος, levis, *Num.* 21. 5. מקלקל *Sym.* λοιδορῶν, convitians; *LXX.* καταρώμενος, maledicens, *Eccles.* 7. 22.

Piel קלל *A. S. Th.* καταρᾶν *&* καταρᾶσθαι, maledicere, execrari, *passim. Item Incer.* βλασφημεῖν, blasphemare,

mare, *Levit.* 24. 11. *Aq. S. Th.* ἀτιμᾶν, inhonorare, *Exod.* 22. 28. *& alibi frequenter. Symmachus*, λοιδορεῖν, convitiari, 1. *Reg.* 17. 43. *& alibi. S.* detrahere, *Levit.* 24. 15.

Piel geminatâ primâ radicali קלקל lævigare, tergere, expolire.

קלקל *Reliqui* κοῦφος, levis, *Num.* 21. 5. מקלקל *S.* λοιδορῶν, convitians; *LXX.* καταρώμενος, maledicens, *Eccles.* 7. 22.

Pual, maledictum esse. מקלליו *LXX.* οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν, maledicentes autem ei; *Hieronymus vero passive exprimit*, & qui maledicti, *Psalm.* 36. 22.

Hiphil הקל ἐτάχυνεν, acceleravit; *Sym. & Reliqui, Hesai.* 9. 1. *LXX.* τάχυ ποίει, cito fac; *Vulgata*, alleviata est. *Item Alii*, levare, allevare, vilipendere, vile reddere.

Hithpael, velociter se movere; *LXX.* ταράσσεσθαι, turbari.

קל *A. S. Th.* κοῦφος, levis, *Num.* 21. 5. *& alibi. Et* קלה κούφη, levis, *Jer.* 2. 23. *Item A.* ἐλαφρὸς, levis, velox, celer, *Hesai.* 19. 1. *Plurale masculinum* קלים veloces, leves.

קלל tersum, *Ezech.* 1. 7. *LXX.* ἐλαφραὶ, leves, veloces, celeres.

קללה *A. Theodot.* κατάρα, maledictio, *Deut.* 21. 23.

קלוקל vilissimus, *Num.* 21. 5. *LXX.* διάκενος, vacuus.

נקלה *S.* ἔμπαιγμα, illusio, *Ps.* 37. 8. *S.* ἐλαφρὸν, velox, leve, 1. *Reg.* 18. 23. ἀτιμία, ignominia, *A. Ps.* 37. 8. נקל *S.* εὐτελέστερος, vilior, 2. *Reg.* 6. 22. *Item*, κοῦφος, levis. *Item A.* εὐτελὴς, vilis. *Exempla vide in Lexico Græco. S.* ἄτιμος, obscurus, inhonoratus, 1. *Reg.* 18. 23. *Sed hæc exempla, in quibus nomina substantiva & adjectiva exprimunt Aquila & Symmachus, reducuntur ad Niphal supra.*

קלס *Piel* ludificavit, elusit. לקלס *LXX.* συνάγουσα, congregans, *Ezech.* 16. 30. *ubi aliud legisse videntur.*

Hithpael item elusit, ludificavit; *LXX.* ἐμπαίζειν, *&* καταπαίζειν, illudere: *& semel*, ἐντρυφᾶν, delitiari, *vel* ludificare.

קלס ludificatio, illusio contumeliosa; *LXX.* χλευασμὸς, derisio.

קלסה ludificatio, illusio; *LXX.* ἐμπαιγμὸς, ludificatio.

קלע sculpere, insculpere, incidere. *Item* fundâ mittere, *vel* jacere. *Aquila, Symmach.* σφενδονᾶν, fundâ jacere *in aliquem*, *Jerem.* 10. 18. *ubi LXX.* σκελίζειν, supplantare. *Item alibi LXX.* ἐγκολάπτειν, insculpere, γλύφειν, sculpere.

קלע σφενδόνη, funda. *Vide in Lexico Græco.* קלעי *S. LXX.* ἱστία, vela, *Num.* 4. 26. *A.* ἱστοὶ, vela, *ibid. Plurale* קלעים fundæ, *& secundum alios*, tapetes ocellati; *&* valvæ, *ut putant*, 3. *Reg.* 6. 34. *Plurale constructum ut supra.*

קלעים funditores, 4. *Reg.* 3. 25. *LXX.* σφενδονῆται, funditores, fundibularii.

מקלעת incisura, sculptura, 4. *Reg.* 6. 18. *Aq. Th.* διατετορνευμένα, tornata, 3. *Reg.* 6. 18. מקלעות incisuræ. קלע מקלעות ἐγκολαπτὰ ἐγκεκολαμμένα, cælaturæ, cælatæ, *Incert.* 3. *Reg.* 6. 23.

קלש קלשון *semel in Bibliis.* לשלש קלשון *Incert.* ταῖς τρισκέλησιν, tridentibus; *Vul.* tridentum, 1. *Reg.* 13. 21. *LXX.* τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, tres sicli in dentem, *haud dubie legisse videntur* שלש שקל לשן, *quæ commutatio facilis.*

קמח farina, *Hesai.* 47. 2. *LXX.* ἄλευρον, farina; *& bis* σεμίδαλις, simila.

קמט corrugare, rugas contrahere; *sic recentiores: veteres autem Interpretes longe aliter* ותקמטני *LXX.* καὶ ἐπελάβου με, & apprehendisti me; *ubi tamen Vulg.* rugæ meæ; *Alii*, rugas obduxisti mihi, *Job* 16. 8.

Pual אשר־קמטו *Symmac.* ἁλώσονται, capientur, *vel* destruentur; *LXX.* οἱ συνελήφθησαν, qui capti sunt; *Vulg.* qui sublati sunt; *Alii*, qui corrugati sunt, *Job* 22. 16.

קמל languere, exarescere, marcescere, marcidum fieri; *LXX.* εἰς ἔρημον γενέσθαι, in desertum fieri.

קמץ pugillo colligere, *vel* pugillo complecti; *LXX.* δράσσειν, pugillo capere.

קמץ δράξ, pugillus, manipulus, *Omnes, Levit.* 2. 2. *Alii*, manipulus. *Plurale* קמצים pugilli, manipuli.

קמש קמוש carduus; *Alii*, urtica; *Alii*, chamæleon; *LXX.* ὄλεθρος, interitus.

קנא *Piel Aquila, Symmach.* ζηλοῦν, zelare, æmulari, 2. *Reg.* 21. 2. *Item Symmach.* παρερεθίζεσθαι, lacessere, *Prov.* 24. 19. *Item* zelotypum esse.

Hiphil, zelare fecit, ad zelotypiam provocavit. הקניא ad zelotypiam vehementer concitare; *LXX.* παραζηλοῦν, ultra modum ad zelotypiam provocare.

קנוא ζηλωτὴς, æmulator, *S. Josue* 14. 19.

קנא *Idem. Item Aquila*, ζῆλος, zelus, æmulatio, *Psalm.* 118. 139.

קנאה ζήλωσις, æmulatio; zelus, zelotypia; *Symmac.* παραζήλωσις, æmulatio, *Ezech.* 8. 2. דקנאת ζηλοτυπουμένη, quæ zelotypiam patitur, *Incert. Numer.* 5. 29. *Plurale* קנאות zelotypiæ, æmulationes.

קנה *Aquila, Symmachus*, κτήσασθαι, possidere, acquirere. *Exempla vide in Lexico Græco. Item* comparare, emere.

Niphal, comparari, emi; *LXX. transitive sumunt*, κτήσονται, comparabunt, *Jerem.* 32. 44.

Hiphil, possidere facere. הקנני *LXX.* ἐγέννησέ με, genuit me, *Zach.* 13. 5. *ubi Vulg.* exemplum meum, *quasi ex* קנא æmulari. *Ne peregrina videatur* τῶν O. *interpretatio*, ἐγέννησέ με, genuit me: *nam Gen.* 4. 1. קניתי איש את־יהוה, possedi hominem cum Deo: possedi *ibi usurpatur pro* genui. *Et in Proverb.* Dominus possedit me; קנני possedit *ibi congruenter pro* genuit *accipitur.*

קנה possessor, emtor.

קנה *Aquila, Symmach. Theodot.* κάλαμος, calamus, arundo, *Hesai.* 37. 7. *Item* canna, culmus, calamus odoratus: scapus, calamus mensorius; *Theod.* κινάμωμον, cinamomum, *Jerem.* 6. 20. *Incert.* καλαμίσκος, calamiscus, *Exod.* 37. 17. *Plurale* קנים rami, calami: *& formâ fœmininâ* קנות cannæ, calami.

קנין *Aquila, Symmachus, Theod.* κτῆσις, possessio, *Psal.* 103. 18. *Incert.* ὕπαρξις, substantia, *Ezech.* 38. 13. *Item* acquisitio, negotiatio. *Plurale constructum* קניני possessiones.

מקנה *Aq.* κτῆσις, possessio, acquisitio, *Gen.* 31. 18. *in Append. Sym.* ζῆλος, zelus, *ac si legisset* מקנא *Job* 36. 33. *Item* emtio, comparatio; *aliquando etiam* pecora, jumenta. מקנה *Th.* κτήνος, jumentum, pecus; *& sic sæpissime LXX.* κτήνος, pecus. *Nonnunquam item LXX.* κτίσις, fabricatio, πρᾶσις, venditio, σκῦλα, spolia, ἀποσκευὴ, apparatus, τὰ ὑπάρχοντα, facultates, bona, possessiones.

קנם קנמון cinnamomum. *Sic semper LXX.* κιννάμωμον, cinnamomum.

קנן *Piel A.* νοσσεύειν, nidificare; *Sym.* ἐννοσσεύειν, nidificare, *Psalm.* 103. 17.

Pual מקננתתי *LXX.* ἐννοσσεύουσα, quæ nidificat.

קן *Aq. S.* νοσσιὰ, nidus, *Psal.* 83. 4. *& alibi S. Job* 29. 18. *S.* καλιὰ, nidus, *Gen.* 6. 14. *Plurale* קנים nidi, mansiones, mansiunculæ.

קנצי *Vide infra in* קצץ

קסם *LXX.* μαντεύειν, divinare.

קסם μάντις, divinus.

קסם μαντεία, vaticinatio, 1. *Reg.* 15. 23. οἰώνισμα, augurium, *Incert. ibidem. Plurale* קסמים divinationes.

מקסם divinatio.

קסת *Aquilæ prima Edit. Th.* κάστυ, casty; *Aquilæ secunda Edit.* μελανοδοχεῖον, atramentarium; *Symm.* πινακίδιον, tabella ad scribendum, *Ezechiel.* 9. 2. *ubi Hebr. Interp.* κάλαμος, calamus. *De hac voce Hiero-*

nymus: Quodque Aquilæ prima Editio & Theodotio dixerant κάσυ, pro quo in Hebræo legitur CESATH, cum ab Hebræo quærerem quid significaret, respondit mihi Græco sermone appellari καλαμάριον, ab eo quod in illo calami recondantur. Multi significantius *thecas* vocant, ab eo quod thecæ sint scribentium calamorum.

קעע קעקע stigma; *LXX.* στικτά, incisa, insculpta.

קער קערה scutella, scutula; *LXX.* τρύβλιον, catinus, *passim in Numeris. Plurale* קערות scutellæ.

קפא concrescere, coagulari. הקפאים *LXX.* καταφρονοῦντας, negligentes. *Nescio quid legerint.*

Hiphil, coagulare. תקפיאני *Aquila*, ἔπηξας, coagulasti, *Job* 10. 10. *ubi LXX.* ἐτύρωσας, casei instar coagulasti me.

יקפאון *Sym.* ψύχος, frigus, *Zach.* 14. 6. *ubi LXX.* πάγος, gelu.

קפד *Piel*, præcidere; *LXX.* καταλύειν, solvere, *Hes.* 38. 12.

קפדה *Aquila*, *Theodotio*, angustia; *Symm.* mœror; *Alii*, pernicies, excidium; *LXX.* ἐξιλασμὸς, propitiatio, *Ezech.* 17. 25.

קפד *LXX.* ἐχῖνος, erinaceus; *Alii*, anataria, *aquilæ species lacus amans*; *Alii*, noctuam; *Alii*, castorem; *Alii aliud genus animalis aquatici.*

קפז קפוז merula; *Alii*, ericius; *LXX.* ἐχῖνος, erinaceus.

קפץ occlusit, obdidit; *LXX.* συνέχειν, continere; *alibi LXX.* ἐμφράττειν, obstruere.

Niphal יקפצון occludentur.

Piel Symmach. διαπηδᾷν, transilire, *Cant.* 2. 8. *ubi* מקפץ διαπηδῶν, transiliens; *LXX.* διαλλόμενος, transiliens.

קצב præcidere, decurtare, tondere; *LXX.* ἀποκνίζειν, vellicare, 4. *Reg.* 6. 6. & κείρειν, tondere, *Cant.* 4. 2.

קצב præcisio, incisio, cæsura; *LXX.* συντέλεια, consummatio, & σχισμὴ, scissura. *Plur. constructum* קצבי præcisiones.

קצה scindere, succidere, abradere, præscindere, amputare, decurtare, detruncare.

Piel, detruncare, truncare.

Hiphil, abradere; *LXX.* ἀποξύειν, abradere.

קצה *Vide in* קצץ

קצה τέλος, finis, extremum. *Item Symmach.* ἄκρον, summitas, ὅριον, terminus; *aliquando* ἀρχὴ, initium. *Item* τέλος, finis, συντέλεια, consummatio, κλίτος, latus, ἀκρωτήριον, extremitas, ἔσχατον, extremum, πέρας, terminus. *Plurale* קצות fines, extremitates, & קצוות extremitates. *Item* קצות ἄκρα, summitates, *Incert. Exod.* 28. 23. קצוים extremitates, *Psal.* 87. 11.

קצות *idem. Item Incert.* κλίτη, latera, *Exod.* 28. 24.

קיצון extremus. *Fœminin.* קצונה extrema; *LXX.* ἐξωτέρα, exterior.

קצת *Chald.* pars, finis. מן־קצת ex parte.

מקצת *Chald. idem. Item* aliqui, quidam.

קצח *A.* μελάνθιον, nigella, *Hesai.* 28. 25. *ubi LXX.* μικρὸν μελάνθιον, parvum melanthium, parvam nigellam; *Vulgata*, gith.

קצין *Symmachus*, ἀρχηγὸς, dux; *Theod.* ἐπιδεσμεύων, alligans, *Hesai.* 3. 6. *Incert.* ἡγούμενος, dux, *Jud.* 11. 6. *Plurale constructum* קציני principes, duces.

קצע *Hiphil* הקציע abradere, tectorio nudare; *LXX.* ἀποξύειν, abradere.

קציעות casiæ *vel* casia, *Psalm.* 44. 9. *frutex aromaticus cujus cortex abraditur teste Plinio libr.* 12. *c.* 20.

מקצעה & מקצע angulus. *Plurale* מקצעות παραγώνια, anguli.

מקצע *A.* παραγραφὶς, penicillus; *Hes.* 44. 13. *LXX.* παραγωνίσκος, norma, *vel* squadra.

מהקצעות angulata, angularia.

קצף *Symm.* ὀργίζεσθαι, irasci, 1. *Reg.* 29. 4. *ubi Aq.* παροξύνεσθαι, irritari; *Th.* θυμωθῆναι, in furorem agi; *Alii*, effervescere, spumare. *Item LXX.* πικρανθῆναι, exacerbatum esse, παροξύνεσθαι, irritari, λυπεῖν, dolere.

Hiphil, irritare, in furorem agere; *LXX.* παροξύνειν, irritare.

קצף *Symm.* ἐπίζεμα, effervescentia, *Osee* 10. 7. *Alii etiam* spuma, ira fervens, fervor. *Chald. idem. Theodotio*, φρύγανον, cremium, *vel* sartago, *Osee* 10. 7. *similiterque LXX.*

קצפה spuma, *Joel* 1. 7. *LXX.* γλυκασμὸς, dulcedo; *vel secundum alia Exemplaria melius*, κλασμὸς, & συγκλασμὸς, confractio.

קצץ *Aquila*, κόπτειν, amputare, truncare, mutilare; *LXX.* κολοβοῦν, decurtare, mutilare; *LXX. alibi*, ἀποκόπτειν, abscindere. קצוצי *Aq.* κεκαρμένον, tonsum, *Jer.* 25. 23. *LXX.* περικεκαρμένον, circumquaque tonsum.

Piel, *item* truncare, ויקצץ ἀπέκοψαν, absciderunt, 2. *Reg.* 4. 12.

קץ *A. S. Th.* τέλος, finis, *sæpe. Vide in Lex. Græco. Iidem*, πέρας, terminus. *Exempla vide in Lex. Græc. Sym.* προθεσμία, tempus constitutum, *Job* 28. 3. *Et cum* ה *paragogico* קצה finis. *Plurale constructum* קצוי fines, termini, *inserto* ו *loco Daghes pro more Chaldæorum.*

קוצות capilli, *a resectione sic dicti. Vide supra in radice* קוץ

קצר brevem & curtum esse, angustum esse, minui, abbreviari, decurtari. *Item Aquila*, θερίζειν, metere, demetere, *Deut.* 24. 19. *in Appendice.* ותקצר ἐκολοβώθη, præcisus, *vel* decurtatus est, *Inc. Jud.* 16. 16. קצר *S. Th.* ἐκολοβώθη, decurtatum est, *Inc.* κολοβοῦν; *LXX.* στενοχωρούμενοι, angustiati; *Vul.* coangustatum est, *Hesai.* 28. 20.

Piel, decurtare, קצר decurtavit, *Psalm.* 101. 24. *ubi LXX. quasi nomen esset verterunt*, ὀλιγότητα, paucitatem *dierum meorum.*

Hiphil, decurtare, abbreviare. הקצרת *LXX.* ἐσμίκρυνας, abbreviasti, *Psalm.* 88. 45.

קצר brevis, curtus, contractus, præceps. *Aq. Sym.* ἄφρων, stultus, *Prov.* 14. 17. *ubi legitur.* קצר־אפים brevis naribus, *vel* brevis ira; *LXX.* ὀξύθυμος, impatiens. קצר־רוח *LXX.* ὀλιγόψυχος, pusillanimus; *Inc.* μικρόψυχος, animo deficiens, *Prov.* 14. 29. *Plurale constructum* קצרי breves.

קצר brevitas, angustia; *A.* κολοβότης, defectio, decurtatio; *Alii*, imminutio, *Exod.* 6. 9.

קציר *Aquila*, *Symmach. Theodot.* θερισμὸς, messis. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. S.* ἀμητὸς, *item* messis, *Prov.* 20. 4. *S.* χαίτη, coma, & *similiter Sexta Editio. Dicitur de frugibus luxuriantibus, quæ admodum creverunt, & quasi comatæ sunt.*

קרא καλεῖν, vocare, *Omnes. Exempla vide in Lex. Græc. Item*, evocare, invocare, invitare, accersere. *Item A. S. Th.* βοᾶν, clamare. *Frequentissima Exempla vide in Lex. Græc. in voce*, βοᾶν. *A. S. Th.* κηρύσσειν, prædicare, *Prov.* 1. 21. & *alibi. S. Th.* ὀνομάζειν, nominare, *Deut.* 3. 9. *S.* ἐπονομάζειν, nominare, appellare, *Jud.* 1. 4. *Item, aliquando evenire, occurrere, sed tunc confundi videtur cum* קרה *Item Aq. S. Th.* ἀναγινώσκειν, legere, *Hesai.* 29. 11. & *alibi. Alii*, vocare, advocare, accersere, convocare, evocare, invocare, invitare, clamare, exclamare, inclamare, proclamare. *Usu Chaldaico item* legere, proclamare. *Chaldæi sæpe legunt* ה *pro* א *in fine.*

Niphal, invocari. *Item* legi.

Pual, vocari.

Hiphil, ותקרא fecistis ut eveniret illis, *ubi significatio accipitur ex* קרה

Ithpeal, *Chald.* vocari.

מקרא *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* κλητὸς, vocatus, *Hesai.* 48. 12. *Item*, convocatio, scriptura; *Sym.* ἐπίκλησις, convocatio, *Hesai.* 1. 13. *Plurale constructum*

מִקְרָאֵי convocationes. קראי *A. S. Th.* κλητοὶ, vocati, *Prov.* 9. 18.

קרא *Reliqui*, πέρδιξ, perdix; *LXX.* nycticorax, 1. *Reg.* 25. 20. *Sed alibi etiam LXX.* πέρδιξ, perdix, *Jerem.* 17. 11.

קְרִיאָה proclamatio, prædicatio, lectio,

קראה *Vide infra in* קרה

קרב appropinquare, propinquum esse, accedere, procedere, congredi. ולא-קרב זה אל-זה כל-הלילה *A.* καὶ οὐκ ἤγγισε οὗτος πρὸς τοῦτον... & non appropinquavit hic ad illum.... *LXX.* καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα, & non commiscuerunt se invicem totam noctem; ita ut ad se invicem toto noctis tempore accedere non valerent, *Exod.* 14. 20. בקרב *S. LXX.* ἐν τῷ ἐγγίζειν, in appropinquando, *Psal.* 26. 2. קרבו *Symm.* ἔσπευσαν, festinaverunt; *LXX.* προσήγγισαν, appropinquaverunt, *Psalm.* 118. 150. קרבו *Aquila*, ἤγγισαν, appropinquaverunt, *vel* admoverunt; *LXX.* ἀνεκαύθησαν, accensi sunt *sicut fornax: ubi magis ad seriem, quam ad vocis etymon respexisse videntur*; *Vulg.* applicuerunt, *Osee* 7. 6.

Niphal, sistere se, accedere. *LXX.* προσέρχεσθαι, accedere, *& semel transitive*; προσάγειν, offerre, *Jos.* 7. 14.

Piel, appropinquare facere, admovere, applicare, *& aliquando intransitive*, appropinquare. *Huc reducunt Lexica exemplum Oseæ* 7. 6. *quod supra adtulimus in Kal, ubi Aquila vocem* קרבו *intransitive expressit*, ἤγγισαν, appropinquaveruut; *Vulgata vero transitive*, applicuerunt. *Chaldaice significat etiam* offerre.

Hiphil, appropinquare facere, *vel* jubere; admovere, offerre, *Levit* 7. 8. *& alibi*; *LXX. item* προσάγειν, admovere, offerre, *&* προσφέρειν, offerre. *Chaldaice item*, offerre, admovere. *Participium* מקרבין offerentes.

קרב *Aquila*, *Symmach. Theod.* ἐγγὺς, prope, *Num.* 24. 17. *Item* propinquus, appropinquans, accedens. בקרב *S.* ἔνδον, intus, *Ps.* 54. 5. *Significat etiam* in, inter, intra. *Plurale* קרבים propinqui.

קרוב propinquus, propinquum; *Symmac.* ὁ ἔγγιστα, proximus, *Psal.* 37. 12. מקרוב πρὸς βραχὺ, *Hebr. Int. Job* 20. 5. *Plurale* קרובים propinqui. *Fœminin.* קרבה propinqua. *Plurale* קרבות propinquæ.

קרב prælium, bellum, conflictus belli, congressus. *Est nomen, ut putant, proprie Chaldaicum. LXX.* παράταξις, prælium, acies; *sic item Hieronymus*, *Psal.* 143. 1. *similiterque LXX.* πόλεμος, bellum, *Psalm.* 77. 12. מכלי קרב *Aquila*, (ὑπὲρ) σκεύη πολεμικὰ, præ vasis bellicis; *LXX.* ὑπὲρ σκεύη πολέμου, præ vasis belli; *Vulgata*, quam arma bellica, *Eccles.* 9. 18. *Plurale* קרבות prælia.

קרב *Aquila*, *Symmac.* ἔγκατον & ἔγκατα, viscera, *passim. Exempla frequentissima vide in Lexico Græco. Item Inc.* κοιλία, venter, *Levit.* 1. 9. *& alibi. Item*, medium, intimum. *Item*, inter, intra; *Aquila*, ἔντερον, intestinum, *Psalm.* 5. 10. מקרבך ἐκ μέσου σου, ex medio tui, *Symmach. Deut.* 4. 3. *LXX.* κοιλία, venter, ἐνδόσθια, intestina, ἐγκοίλια, quæ in ventre sunt, interiora, γαστὴρ, venter, uterus, καρδία, cor, ἐντὸς, intra. קרבם *autem vertunt*, οἱ τάφοι αὐτῶν, sepulcra eorum, *quia legerunt* קברם: *nam* קבר *est* sepulcrum. מקרב ἐκ μέσου, de medio. בקרב ἐν μέσῳ, in medio. *Plur. constr.* קרבי interiora.

קרבה appropinquatio, accessus.

קרבן *Aq. Sym.* προσφορὰ, oblatio, donum, *Levit.* 1. 2. *LXX. semper*, δῶρον, donum. *Plurale construct.* קרבני oblationes; dona.

קרדום *Symmac.* ἀξινάριον, securicula, 1. *Reg.* 13. 20. *&* ἀξίνη, securis. *Th.* 1. *Reg.* 13. 20. *Inc.* 1. *Reg.* 13. 21. *S. Psalm.* 73. 6. *LXX. semper* ἀξίνη, securis. *Plurale masc.* קרדמים secures. *Fœmininum* קרדמות secures.

קרה *Sym.* συγκυρεῖν, evenire, contingere, *Eccles.* 9. 11. יקרה *S.* συγκυρήσει, eveniet; *LXX.* συναντήσεται, occurret; *Vulgata*, casumque. *Ibid.* קורא ἀπαντᾷ, occurrit, *S. Psalm.* 41. 8. *cum terminatione ex* קרא *LXX. vero* ἐπικαλεῖται, invocat; *Hieronymus*, abyssus abyssum vocat.

Niphal, obvium esse, *vel* fieri; apparere, ostendere se. יקרה *LXX.* φανεῖται, apparebit, *Num.* 23. 3. *In hac item conjugatione observatur aliquando terminatio in* א

Piel, קרה contignare, *vel* contabulare; *LXX.* στεγάζειν, tegere, contignare.

Hiphil, הקרה obvenire fecit. הקרה *LXX.* εὐόδωσον, prosperum fac, fac ut prospere eveniat, *Gen.* 24. 12.

קרה tignum, trabs; *LXX.* δοκὸς, trabs. רהיט *Sym.* φατνώσεις, contignationes, laquearia, *Cant.* 1. 17. *ubi LXX.* φατνώματα, trabes; *Vulg.* tigna.

קרה casus, eventus.

מקרה *S.* συγκύρημα, accidens, 1. *Reg.* 20. 26. *Sym.* συγκύρειν, casus, 1. *Reg.* 6. 9. *Sym.* σύμβαμα, eventus; *Aquila*, συνάντησις, *&* συνάντημα, incidens. *Exempla vide in Lex. Græc. LXX.* σύμπτωμα, casus, *&* συνάντημα *item*, casus, eventus.

קרי casus, eventus. בקרי *Samaritanus*, ἐμφιλονείκως, contentiose, contentioso animo, *Levit.* 26. 24. *Alius*, ἐναντιώσει, *q. d.* contrarietate, oppositione; *LXX.* θυμῷ πλαγίῳ, animo adverso; *Vulg.* adversus.

קרת civitas. *Hinc Chaldaicum* קרתא

קריה *Aquila*, πολίχνη, civitatula, *Hesai.* 26. 5. *Item*, urbs, civitas. קריתים Cariathaïm *&* קריות Carioth, *vel* Kerioth: *sunt nomina propria urbium. Chaldaice* קריתא civitas, urbs.

קראת occursus. לקראתו ἀπαντήσαντες αὐτῷ, occurrentes ei; *S.* 1. *Reg.* 16. 4. *& alibi*; *Th.* לקראת ἀπαντήσεως, occursus, *Jud.* 4. 18.

מקרה contignatio; *LXX.* δόκωσις, trabs, contignatio.

קרח decalvare se, deglabrare se, radere se; *LXX.* ξυρᾶν, *vel* ξυρεῖν, radere.

Niphal, deglabrari, decalvari; *LXX.* ξυρεῖσθαι, radi, abradi, decalvari.

Hiphil, calvitium inducere. הקריחו *Th.* φαλακρώσουσι, decalvabunt, *Ezech.* 27. 31.

Hophal, decalvatum esse.

קרח calvus; *LXX.* φαλακρὸς, calvus, glaber.

קרח *A. S. Th.* πάγος, gelu, glacies; *S. Job* 37. 9. *A. Th. Job* 38. 29. *Item*, crystallus; *LXX.* πάγος, *&* παγετὸς, glacies, *&* κρύσταλλος, glacies.

קרחה calvitium.

קרחת calvities, calvum, locus calvus; *Aq. Symm.* φαλάκρωσις, calvities; *Thodotio*, φαλάκρωμα, calvities; *Alius*, ξύρησις, tonsio, tonsura, *Inc. Mich.* 1. 6.

קרם superindere, superinducere, obducere, *vel intransitive*, superinduci. וקרמתי *LXX.* καὶ ἐκτενῶ, & extendam. ויקרם *LXX.* καὶ ἀνέβαινεν, & ascendere fecit *super ea cutem*, *Ezech.* 37. 7. *ubi* ἀνέβαινεν, *est transitive sumtum præter consuetudinem.*

קרן *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* κέρας, cornu. *Vide in Lexico Græco. Item*, robur, fortitudo. *Duale* קרנים carnaim, cornua duo; *vel secundum alios interdum*, radii splendentes. *Plurale fœmin.* קרנות cornua. *Chald.* קרן *&* קרנא cornu. *Plurale* קרנין *&* קרניא cornua.

מקרן *Sym.* κεράσης, cornutus; *LXX.* κέρατα ἐκφέρων, cornua producens, *Psalm.* 68. 32. *Alii*, cornua producens. *Est participium Hiphil in Lexicis.*

קרן splendere, radiari; *Aq.* קרן cornuta erat *facies scilicet Moysis*; *hinc Vulgata*, quod cornuta esset, *Exod.* 34. 29. *ubi LXX.* ὅτι δεδόξασται, quia glorificata est *facies*; *Alii*, quod splenderet, quod emicaret.

Hiphil, cornua producere. *Vide paulo ante.*

קרס curvum & reflexum esse; *LXX.* συντρίβεσθαι, conteri.

קרסים *S.* περόναι, fibulæ, *Exod.* 35. 11 *ubi LXX.* διατόνια, fibulæ, *secundum quosdam. Alibi LXX. semper* κρίκοι, fibulæ.

קרסל talus pedis, malleolus. *Plurale constructum*, קרסלי *LXX. semel* σκέλη, crura, *& semel* ἴχνη, vestigia.

קרע findere, lacerare, rumpere. קרעו ἔῤῥηξαν, sciderunt; *Symm.* ἀποῤῥήξαντες, *al.* ἀποῤῥήσσοντες, discindentes; *LXX.* διεσχίσθησαν, discissi sunt; *Hieronym.* scindentes; *Vulg.* dissipati sunt, *Psalm.* 34. 16.

Niphal, findi, rumpi, lacerari; *LXX.* ῥήγνυσθαι, rumpi, findi.

קרעים fragmenta; *LXX.* ῥήγματα, fragmenta.

קרץ incidere, concidere. *Item*, innuere. קורץ *A. Th.* κνίζει, vellicat; *LXX.* ἐννεύει, innuit; *Vulgata*, annuit. קרץ *Aq. Sym. Theod.* κνίζων, vellicans; *Inc.* ἐπιδάκνων, mordens; *LXX.* ὁρίζει, definit; *Vulg.* mordens *labia sua*, *Prov.* 16. 30.

Pual, קרצתי decisus sum; *LXX.* διήρτισαι σὺ, præparatus es, concinnatus es, formatus es *ex luto*, *Job* 33. 6.

קרץ excidium; *LXX.* ἀπόσπασμα, avulsio.

קרקע *Symmac.* ἔδαφος, pavimentum, *Jos.* 15. 3. *Alii*, *etiam* pavimentum, solum, fundum; *LXX.* ἔδαφος, pavimentum; *Alibi*, βάθος, fundum, profundum *maris*; *semel* τὸ ἔσω, quod intus est. *Hinc Rabbinis plurale* קרקעים bona immobilia.

קרר frigescere, *apud Chaldæos & Rabbinos usitatissimum verbum.*

קר frigus. *Item*, frigidum. *Plurale* קרים frigidæ *aquæ*.

קרה *constructum* קרת *Aq. LXX.* ψῦχος, frigus; *S.* καῦμα, æstus. *Tam disparatas interpretationes observamus*, *Psalm.* 147. 17. לפני קרתו מי יעמד *A.* εἰς πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς στήσεται; in faciem frigoris ejus quis stabit? *S.* κατὰ πρόσωπον καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ad faciem æstus ejus quis subsistet? *LXX.* κατὰ πρόσωπον τοῦ ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; ante faciem frigoris ejus quis sustinebit? *Hieronymus ut Aquila.*

מקרה refrigeratio, refrigerium; *LXX.* θερινὸς, æstivus: *bis: & sic Vulgata*, æstivum cubiculum, *ubi eamdem quam supra interpretationum varietatem advertas*, *Jud.* 3. 20.

קרש *Aq. Symmach. Theodot.* σανὶς, asser, tabula, *Exod.* 26. 5. *LXX. passim*, στῦλος, columna, *& bis* κεφαλὶς, capitellum. *Plurale* קרשים tabulæ, asseres, ranstra.

קשא קשאים cucumeres; *LXX.* σικυοὶ, cucumeres.

מקשה cucumerarium. ה *ponitur loco* τοῦ א; *LXX.* σικυήλατον, cucumerarium.

קשב auscultare, attendere, intentum esse.

Hiphil, attendere, attentum esse. הקשיב ἠκροάσατο, auscultavit, *A. Psal.* 10. *secundum Hebræos v.* 17. *A. Sym. Th.* προσέχειν, attendere, *Prov.* 2. 2. *& alibi. Item LXX.* προσέχειν, attendere, ἀκούειν, audire, εἰσακούειν, *&* ἐπακούειν, exaudire, ἐνωτίζεσθαι, auribus percipere.

קשב attentio; *LXX.* ἀκρόασις, auditus, auditio.

קשבת attenta.

קשבות attentæ; *LXX.* ἐπήκοα, auscultantes, attentæ *aures.*

קשה durum & difficile esse; *LXX.* σκληρὸν εἶναι, durum, *vel* gravem esse.

Niphal, difficultatibus premi, durum esse.

Piel, difficilem, & durum reddere. ותקש בלדתה & difficilem reddidit partum suum; *LXX.* καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ, ægre se habuit in partu suo, *Gen.* 35. 16.

Hiphil, indurare, durum se præbere; *LXX.* ἐσκλήρυνε, durum se præbuit: *& aliquando*, induravit.

קשה *Aq. Symmac. Theod.* σκληρὸς, durus, gravis. *Exempla vide in Lexico Græco. Item*, difficilis, immorigeratus, disciplinam respuens; *Th.* δυσχερὴς, difficile, *Exod.* 18. 26. *Plurale* קשים duri. קשי פנים duri facie, effrontes. קשה ערף *Sym. Th.* σκληροτράχηλος, duræ cervicis, *Exod.* 32. 9. קשה dura. *Plural.* קשות dura *verba.*

קשי durities; *LXX.* σκληρότης, durities.

מקשה soliditas, firmitas, *cum opus continens, vel continuum & firmum est.*

מקשה pexum, æquale. *LXX.* τορνευτὸν, tornatile.

קשה *cum puncto sinistro*, scultella, *vel* scutella, libatorium; *LXX.* σπονδεῖον, libatorium, *vel* patera. *Plurale*: קשות libatoria, pateræ.

קשח *Hiphil.* הקשיח obdurare, duriter tractare; *LXX.* σκληρύνειν, *&* ἀποσκληρύνειν, indurare.

קשט veritas; *Aq.* βεβαιότης, firmitas, *Psalm.* 59. 6. *S.* τόξευμα, sagitta, *vel* arcus, *vel* actus sagittandi; *ac si legisset*; קשת arcus. *Similiterque LXX. bis.* τόξον, arcus, *ac si legerint* קשת *semel LXX.* ἀληθὴς, verus sermo. *Chaldaice* קשט veritas. מן קשט ex veritate, vere; *Theod.* ἐπ' ἀληθείας, in veritate, vere, *Dan.* 2. 47.

קשט *cum puncto sinistro. Hinc* קשיטה numus. *Alii*, ovis, agnus; *LXX.* ἀμνὸς, agnus, *&* ἀμνὰς, agna, ovicula; *Gen* 33. 9. *& Jos.* 24. 33. *Job* 42. 12. *Chaldaice*, oves, *&* agnos *significat.*

קשקש *cum puncto sinistro in utroque Sin.* קשקשת *A.* φολὶς, squama; *Inc.* λεπὶς, squama, *Ezech.* 29. 4. *LXX.* πτέρυξ, ala, *ibidem.* קשקשים *S.* ἀσπιδωτὸς, scutatus, *A.* φολιδωτὸν, squamatum, 1. *Reg.* 17. 5. *ubi LXX.* ἀλυσιδωτὸν, catenatum *thoracem.*

קשר ligare, alligare, colligare, devincere. *Item*, conspirare, conjurare. קשרתם *Aquila*, συνεδήσατε, colligastis; *Symm.* συνέθεσθε, composuistis, depacti estis; *LXX.* σύγκεισθε, compositi estis; *Th.* σύνδεσμος, colligatio, conjuratio; *Vulg.* conjurastis, 1. *Reg.* 22. 8. קשר *A.* σύνδησον, colliga; *LXX.* ἄφαψαι, alliga; *Vulg.* circumda, *Prov.* 3. 3. *Item Prov.* 7. 3. *A.* σύνδησον, colliga; *S. Th.* ἄφαψαι, alliga; *LXX.* περίθες, circumpone; *Vulgat.* liga.

Niphal, ligari; *LXX.* συνεδέθη, colligata est *anima*; *& alibi*, συνήφθη, conjunctum est.

Piel, ligare. התקשר *A.* ἦ συνάψεις; an conjunges? εἰ συνάψεις, si conjunges; *LXX*, συνῆκας δὲ, intellexisti autem; *Vul.* Numquid conjungere valebis, *Job* 38. 31.

Pual, colligatum esse.

Hithpael, ligare se, conjurare; *LXX.* ἐπιτίθεσθαι, irruere, instare, *vel* conjurare.

קשר *Aquila*, *Theodotio*, σύνδεσμος, colligatio, conspiratio; *Symmach.* ἄνταρσις, conjuratio, *Hesai.* 8. 12. *& alibi.* συμβούλιον, consultatio, *Inc* 2. *Reg.* 15. 12. *LXX.* σύναψις, conspiratio, σύνδεσμος, conjuratio, συστροφὴ, cœtus conjuratus, ἐπίθεσις, insidiæ.

קשרים redimicula, alligamenta, *Hesai.* 5. 22. *LXX.* στηθοδεσμὶς, fascia pectoralis, *Jer.* 2. 32. ψέλλια, armillæ, *Hesai.* 3. 19. ἐπίσημον, insigne, *Gen.* 30. 43.

קשש recolligere, excutere, inquirere, *vel* stipulas colligere. קושו *S.* συλλέγητε, congregamini; *LXX.* συνδέθητε, colligamini; *Vulg.* congregamini, *Sophon.* 2. 1.

Piel, colligere, *vel* conquirere. קשש *S. Th* καλαμάσθωσαν, colligant *paleam*; *LXX.* συναγαγέτωσαν, colligant, *Exod.* 5. 7.

Hithpael item, colligere; *Alii*, excutere, *vel* conquirere; *LXX. passive accipiunt*, συνάχθητε, congregamini, *Soph.* 2. 1.

קש *Aq. Th.* καλάμη, stipula; *Job* 41. 20. *LXX. item*, καλάμη, stipula; *alibi*, χόρτος, fœnum; *alibi*, φρύγανον, sarmentum.

קשת τόξον, arcus, *passim. Samaritanus* τόξευμα, jactus sagittæ, *q. d.* sagittatio, *Gen.* 49. 24. *Plurale* קשתות arcus.

בן־קשת *S.* τοξότης, sagittarius, *Job* 41. 19.

קשת sagittarius, *quando conjungitur ut* בן *supra, cum his quatuor vocibus* 1. רבה קשת 2. דרך קשת 3. איש קשת 4. תפש קשת. *ubi LXX. semper vertunt* τοξότης, sagittarius.

קיתרס *Chald.* cithara.

ראה

ר

ראה εἰδεῖν, videre, *Aquila, Sym. Theod. Gen.* 6. 2. *& passim.* & ὁρᾶν, videre, respicere, *Omnes. Item*, respicere, circumspicere, animadvertere, experiri; *A. S.* ὀπτεῦσαι, videre. *Vide in Lexico Græco. Symm.* θεάσασθαι, speculari, *Eccles.* 3. 22. *A.* συνειδεῖν, conspicere, *Gen.* 1. *& seqq.* ἐμβλέπειν, *Th. Jud.* 16. 27. *& alibi.* καταμανθάνειν, ediscere, *S. Cant.* 6. 10. *& alibi. Item* prospicere, circumspicere, *aliquando* frui *secundum quosdam.*

Niphal נראה videndum se præbere, videri, conspicuum esse, apparere, conspici, ostendi. נראה *Aquila, Th.* βλεπόμενος, qui conspiceretur, 3. *Reg.* 6. 18. *ubi Symmachus*, ἐφαίνετο, apparebat.

Hiphil הראה videre, frui, experiri, sentire, aspicere facere; videndum exhibere, ostendere, demonstrare. הראני δεῖξόν μοι, ostende mihi, *Inc. Ex.* 33. 18.

Hophal, ostendi, exhiberi.

Hithpael, se invicem videre, se mutuo aspicere.

ראה videns, *cum participialiter accipitur: cum vero substantive* propheta, *quod futura & occulta videret & prænuntiaret: nam qui propheta dicitur, olim* הראה videns *vocabatur. Item significat* visio prophetica.

ראה cornix; *Aquila*, ἰξὸς, ixus, *avis genus. Deut.* 14. 13. *in Appendice. Alii alibi*, milvus. *Hæc avis* ראה *vocatur a visus acumine.*

ראי visus, visio, aspectus. *Item* speculum; *A.* ὅρασις, visio; *LXX. item* ὅρασις; *Alii* speculum, *Job* 37. 18.

ראות *Sym.* θεωρία, aspectus, *Eccl.* 5. 10. *Item* visio, visiones.

ראיה ἀπόδειξις, demonstratio. ראיות demonstrationes *apud Rabbinos.*

מראה ὅρασις, visio, aspectus. *Incert. Gen.* 13. 18. *& Theod. Jud.* 13. 6. *Sym.* θεωρία, aspectus, *Hesai.* 53. 2. *Symmachus item*, ἰδέα, species, *Job* 40. 28. *S.* εἶδος, species, *Job* 4. 16. *ubi Vulgata*, vultus. *Item S.* θέαμα, spectaculum, *Exod.* 2. 3. *in Appendice. Plurale* מראות visiones; *& alia significatione*, specula. *Ex.* 38. 8.

מוראה ἀθετοῦσα, prævaricans, *Incer. Sophon.* 3. 1. *Lexica recentia*, ingluvies; *LXX.* ἐπιφανὴς, illustris; *Alii putant esse participium Hophal, & vertunt*, væ monstrosæ; *Alii*, væ rebelli & contumaci; *Alii*, væ inquinatæ, *vel* fœdatæ.

מריה Moria, *nomen terræ cujusdam.* אל־ארץ המריה *Aquila*, εἰς τὴν γῆν καταφανῆ, in terram lucidam, *vel* conspicuam; *Sym.* γῆν τῆς ὀπτασίας, terram visionis; *LXX.* εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, in terram excelsam; *Vulg.* in terram visionis, *Gen.* 22. 2. *Hieronymus in hunc locum, Quæst. in Genesim*: Difficile est, *ait*, idioma linguæ Hebrææ in Latinum sermonem vertere. Ubi nunc dicitur, vade in terram excelsam, in Hebræo habet, MORIA, quod Aquila transtulit, τὴν καταφανῆ, hoc est, lucidam, Symmachus, τῆς ὀπτασίας, hoc est, visionis. Aiunt ergo Hebræi hunc montem esse, in quo postea templum conditum est in area Ornæ Jebusæi. *Aquila igitur & Symmachus ex* ראה *vocem* מריה *derivatam putarunt, mutato* א *in* י

מראה *in constructione* מראת *Aquila*, σπίλος, vesica, *sive* receptaculum gutturis; *S. Th.* φῦσα, vesica, *id est*, vesicula gutturis, *ciborum receptaculum avibus*, *Levit.* 1. 16. *ubi LXX.* τὸν πρόλοβον *habent*, *id est*, vesicam gutturis. *Hinc secundum quosdam* הוי מוראה *Soph.* 3. 1. *id est*, væ ingluviei; *scilicet urbi Jerusalem; quæ erat quasi ingluvies & receptaculum opum, per avaritiam, fraudem & vim partarum. Sic Buxtorf. Vide supra in* מוראה

ראם monoceros, unicornis; *LXX.* μονόκερως, *sic antepenacutum, ut plurimum*, unicornis, *sæpe. De unicornis forma vide Cosmam Ægyptium in Topographia Christiana. Plurale* ראמים *& forma contracta* רמים *Psal.* 21. 22.

ראמות *Sym.* ὑψηλὰ, excelsa *ex* רום *ubi vide.*

ריִם *Aquila*, ῥινόκερως, rhinoceros, *Job* 39. 9. *ubi LXX.* μονόκερως, unicornis.

ראש κεφαλὴ, caput, *Omnes passim. Item*, principium; summa; præstantissimum, præcipuum, primarium, *de hominibus & de rebus aliis. Item* fastigium, *tam proprie, quam metaphorice sumtum.* ἀρχὴ, principium, *Omnes passim. Item*, princeps, dux, magnas, primus.

Item Sym. ἄκρον, summitas, cacumen, vertex, *Gen.* 37. 41. *Item Aquila, Sym.* ἄκρα, arx, 2. *Reg.* 15. 32. *A. Th.* κορυφὴ, cacumen, *Ezech.* 8. 3. *Symm.* μαλλὸς, coma, *Ezech.* 8. 3. *Sed dubium quo pertineat hæc interpretatio. Vide Lexicon Græcum in voce* μαλλός.

Item Symmachus, χολὴ, fel, *Job* 20. 16. *& Psal.* 68. 22. *Item* venenum, *Incert. Deut.* 32. 33. *S.* πικρασμὸς, amaritudo, *Psalm.* 139. 10. *Etiam* cicuta, *herba venenosa*, *Deut.* 29. 18. *Plurale* ראשים capita, primores; *item* principia, *ut* principia *mensium.*

ראשה *Sym.* ἄκρος, summus, *Zach.* 4. 7. *Aq.* πρωτεύων, primus, *lapis, ibid.*

ראשון πρῶτος, prior, primus, *Omnes. Semel legitur* רישון primus, *Job* 8. 8. *cum* י *loco* א *Rursus semel* ראישון primus. *Plurale* ראשנים priora.

ראשנה prior, primus, primum. *Adverbialiter etiam* primum בראשנה primum. לראשונה primum: *& cum tribus servilibus per pleonasmum* למבראשונה inde a principio.

ראשית *Aquila*, κεφάλαιον, capitulum, *Gen.* 1. 1. *& Alii alibi. Vide Lexicon Græcum. Sym. Th.* ἀρχὴ, principium, *ibid. A. S. Theod.* κεφάλαιον, capitulum, *Job* 4. 14. *Symm.* πρωτεῖον, primitiæ, *Psalm.* 77. 51. *Item* primitivum, primitiæ; *Reliqui* ἀπαρχὴ, primitiæ. 1. *Reg.* 15. 21.

ראשות primordia.

ראשות cervicalia, 1. *Reg.* 26. 12.

מראשות cervicalia *secundum quosdam.* מראשתיו *A.* στρογγύλωμα τειχῶν, convolutio capillorum. 1. *Reg.* 19. 16. *ubi LXX.* πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, ad caput ejus.

מראשות principatus.

רבב πληθυνθῆναι, multiplicari, copiosum & multum esse. *Item* jaculari, *convenit cum* רבה

Pual מרבבות *participium. LXX.* πληθύνοντα, abundantes *oves*; *Hieronymus*, innumerabilia *pecora*; *Alii*, myriadibus auctæ, quæ myriades pariunt *oves*, *Psal.* 143. 13.

רב πολὺς, multus, *Omnes passim. Item*, magnus, amplus, magister. *Aliquando substantive*, multum, magnum. *Adverbialiter*, multum, satis. *Hinc* רבי magister, doctor.

רבים *Symmac.* πολλοσοί, multi, *Ps.* 54. 19. magni, magnates, multa, magna. רבים *item* jaculatores.

רבה magna. *Item adverbialiter*, multum. *Cum Thau* רבת multum. *Item*, magna pars, multitudo. *Cum* י *paragogico* רבתי multa *populo*, populosa. *Plurale* רבות multæ.

רב *Symmach.* ἀρκείτω, satis sit. *Item* multum.

רבת *Sym.* πολυκαρπία, abundantia fructuum, *Psalm.* 64. 10.

רב רבא *Chald.* multus, multa. *Fœmininum* רבתא magna. *Plurale geminata prima syllaba* רברבין magna *neutro genere. Et cum affixo substantive* רברבני magnates mei. *Plurale fœmininum* רברבן magnæ: *& forma emphatica* רברבתא grandia *verba.*

רב πλῆθος, multitudo, *Omnes. Plurale* רבו amplitudines, *scriptum per* ו *sed legitur* י *Osee* 8. 12.

רבו *&* רבא μυριάς, decem millia. רבאות רבות myriades multæ.

רבו רבון *Chald.* myriades myriadum.

רבבה *Aq. S.* μυριάς, myrias. רבבות μυριάδες, myriades, *Deut.* 33. 2.

רביבים ψεκάδες, stillæ, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.* νιφετὸς, stilla, imber nivalis, *Theod.*

Mich. 5. 7. *LXX. modo* νιφετὸς, stilla, pruina; *modo* σαγόνες, stillæ; *aliquando* πλησμονὴ, satietas; *& semel* ἄρνες, agni, *Michæa* 5. 7.

רבד sternere, adornare. רבדתי מרבדים *Aquila*, *Th.* περιστρώμασι περιέστρωσα, stragulis stravi; *LXX.* κειρίαις τέτακα, institis tetendi *vel* texui; *Vulg.* intexui funibus, *Prov.* 7. 16.

רביד *Aquilæ secunda Editio & Symmachus*, κλοιὸς, torques, *Ezech.* 16. 1. *ubi LXX. Theod.* κάθεμα, cathema; *id est*, *ut quidam volunt*, torques aut aliud ornamentum muliebre. *A. S.* μανιάκης, torques, *Gen.* 41. 42. *in Append. LXX.* κλοιὸς, torques.

מרבדים *Aq. Theod.* περιστρώματα, stragula, tapetes, *Prov.* 6. 16. & 31. 22. *Sym.* ἀμφιτάπης, amphitapetes, *Proverbior.* 31. 22. *ubi LXX.* χλαίνας, chlænas, *vestis genus.*

רבה πληθυνέσθαι, multiplicari, *Omnes passim. Symm.* αὐξάνειν, crescere, *Job* 10. 17. *& alibi. Item*, multum esse, augeri, magnum esse: *aliquando* jaculari. *Unde participium* רבה jaculator, sagittarius, *Genes.* 21. 20. *Est usus Chaldaici frequenter in Daniele.*

Piel, πληθύνειν, multiplicare, augere, educare, magnificare.

Hiphil item Symmachus, πληθύνειν, augere, multiplicare, *Hesai.* 9. 3. *Infinitivum irregulariter* מהרבית *pro* מהרבת ne multiplicetur, 2. *Reg.* 14. 11.

רבו *per apocopen pro* רבות *Chald.* amplitudo, magnificentia. *Item emphatice* רבותא amplitudo.

רבוי multitudo, *est Rabbinici usus.*

ארבה *Symmac. Theodotio*, πολὺς, multus, *Levit.* 11. 22. *Est ibi nomen insectorum numero frequentium*; *LXX.* βροῦχος, *Vulgata*, bruchus; *Alii*, locusta.

הרבה multum, plurimum. *Est etiam imperativus Hiphil.*

מרבה multitudo, amplitudo. *Item* multum, plurimum.

מרבה amplus, ampla.

מרבית multitudo. *Item* amplitudo. *Alibi* fœnus, *quod sit amplitudo*, *& multiplicatio lucri. Alibi* soboles, proles, *quod multiplicetur.*

תרבות turba, multitudo.

תרבית *Reliqui* διπλασιασμα, duplicatio dati in mutuum, fœnus, *Levit.* 25. 36. *Alii* fœnus. *Incer.* πλεονασμὸς, redundantia, *Levit.* 25. 36.

רבך מרבכת *Aquila*, ζεστὴ, fervida; *Symmach.* πεπλατυμένη, dilatata; *Alii*, bullata, *de farina dicitur*, *Levit.* 6. 21. *LXX.* πεφυραμένη, conspersa. *Est participium Hophal.*

רבע quadratum esse *vel* fieri. *Item* coire, inire, *de quadrupedum tantum cum muliere coïtu, dicitur*; *LXX.* βιβασθῆναι, inscendi.

Pual participium מרבע quadratum; *LXX.* τετράγωνος, quadrangulus, quadrangularis.

Hiphil הרביע coire facere, *vel* finere.

רבוע quadratum. מרבע *idem. Primum est Paül Kal*; *secundum est participium Hophal.*

רבע quarta pars: *& Chaldaïca significatione*, accubitus. רבץ *enim* accumbere *Chaldaico more vertitur in* רבע *commutato ut solet* ץ *in* ע *Plurale* רְבָעִים quadraturæ.

רבע *Th.* ὁδὸς, via; *LXX.* σχοῖνος, funiculus, *Psalm.* 138. 3. *ubi Hieronymus* accubationem. *Recentiores* accubitum *vertunt*, *ut supra diximus.*

רביעי quartus. *Plurale* רביעים quarti. *Fœminin.* רביעית quarta: *item substantive*, quarta pars. *Chaldaïce fœminin.* רביעיא *& emphatice* רביעיתא quarta.

רבעים quartani, *qui sunt quartæ generationis sequentis.*

ארבע quatuor. ארבע מאות quadringenti. ארבעה *masculinum*, quatuor *reges*. *Chald.* ארבעה *&* ארבע quatuor. *Forma dualis* ארבעתים quadruplum. *Plur.* ארבעים quadraginta.

ארבעתים *Aq. S.* τετραπλασίως, quadrupliciter, 2. *Reg.* 11. 5.

רבץ cubare, excubare, incubare, recubare, incumbere, succumbere; *Symmachus*, ἔγκειται; *Theodotio*, ἐγκάθηται, insidet, *Genes.* 4. 7. *Sym.* κοιτάζεσθαι, cubare, *Hesai.* 27. 10. *Aquila*, κατακλίνεσθαι, reclinari, *Gen.* 49. 9. ירבצו *A.* κατακλεισθήσονται, claudentur, *Hes.* 11. 7. *Sed legendum videtur* κατακλιθήσονται *vel* κατακλιθήσονται, reclinabuntur, *nam supra* κατακλίνεσθαι, *in versione Aquilæ legitur*; *LXX.* ἡσυχάζειν, quiescere, παύειν, quiescere, ἀναπαύειν, requiescere, κοιμᾶν, *&* κοιτάζειν, cubare, dormire; *vel transitive* cubare facere.

Hiphil הרביץ *Aquila*, *Symm.* κατασκηνοῦν, habitare facere, collocare, *Psalm.* 22. 2. *ubi LXX.* ἐκτρέφειν, nutrire, educare; *Hieronymus*, enutrire.

מרבץ cubile; *LXX.* νομὴ, pascuum, κοίτη, cubile, ἀνάπαυσις, requies, *& semel* χορτασία κοιλίας, satietas ventris.

רבק מרבק saginatus; *Incert.* γαλαθηνὸς, lactens vitulus, *Incert.* 1. *Reg.* 28. 24. *LXX.* νομὰς, pascua, *adjective*; *nempe vitula pascua*, *in pascuis versans.*

רגב gleba. *Plurale* רגבים *Vulgata* glebæ, *Job* 38. 38. רגבי *Th.* χάλικες, lapilli, *Job* 21. 33. *ubi Hieronymus*, glareæ; *Alii* cespites *vel* glebæ.

רגז *Aquila*, κλονεῖσθαι, commoveri, *Psalm.* 4. 4. *S. Theodotio*, ταράσσεσθαι, turbari, *Hesai.* 5. 25. *Aq. S.* σείεσθαι, concitari. *Exempla vide in Lexico Græco. Symmach.* ὀργίζεσθαι, *Psal.* 4. 5. *Incert.* ἀθυμεῖν, animo deficere, *Deuter.* 28. 65. *Symm.* σαλεύεσθαι, fluctuare, *Hesai.* 14. 9. ירגז μετασταθήσεται, transferetur, *Symm.* 2. *Reg.* 7. 10. תרגזו μάχεσθε, pugnetis, *Sym. Gen.* 45. 26. *in Appendice.*

Hiphil הרגיז *Aquila*, κλονεῖν, commovere, 1. *Reg.* 28. 15. *Sym.* ταράσσειν, conturbare, *Hesai.* 23. 11. מרגיז *Theodotio*, παροργίζων, irritans, *Hesai.* 15. 16.

Hithpael, commoveri; *LXX.* ὀργισθῆναι, iratum esse, 4. *Reg.* 19. 27.

רגז trepidus, commotus.

רגז *Aquila*, κλόνησις, commotio, *Job* 3. 17. *& alibi*; *Th.* ὀργὴ, ira, *Job* 39. 24. *& alibi*; *LXX.* θυμὸς, furor, ὀργὴ, ira; *& semel* βάσανος, tormentum.

רגז *Chald.* ira, commotio.

רגזה commotio; *ubi LXX.* ὀργὴ, ira.

ארגז *Vide in Aleph* ארגז

רגל obtrectare, detrahere. לא רגל *LXX.* οὐκ ἐδόλωσε, non dolose egit, *Psalm.* 14. 3.

Piel, obtrectare, detrahere: *item* explorare; *LXX. Theod.* κατασκοπεῦσαι, explorare, *Jos.* 2. 1. מרגלים *A.* ἐφοδεύται, lustratores viarum, exploratores; *LXX.* κατάσκοποι, exploratores, speculatores, *Gen.* 49. 9.

Hiphil, assuefacere, *secundum quosdam.* תרגלתי *LXX.* συνεπόδισα, compedivi; *Vulg.* quasi funiculus, *Osee* 11. 3.

רגל ποῦς, pes, *Omnes. Duale*, רגלים raglaïm, bini pedes: *constructum* רגלי pedes. *Chald.* רגלין pedes, *&* רגליא pedes.

רגל Rogel, *nomen proprium fontis.*

רגלי pedes, peditis. רגלים *Syrus*, πεζοὶ, pedites, *Jerem.* 12. 5. *& alii.* 1. *Reg.* 4. 15. *Plurale* רגלים pedites.

רגלים vices. שלש רגלים tribus vicibus.

מרגלות stragulæ pedales.

רגם *LXX.* λιθοβολεῖν, lapidare.

רגם Regem, *nomen principis*, *Zach.* 7. 2.

רגם λιθοβολία, lapidatio, *Incert. Levit.* 24. 16.

רגמה cœtus. רגמת *LXX.* ἄρχοντες, principes, *Psal.* 67. 28.

מרגמה funda, balista; *LXX.* σφενδόνη, funda.

מתרגם *Vide in* תרגם

רגן susurrare, murmurare, mussitare; *Symm.* γογγύζειν, murmurare, *Hesai.* 29. 24. *Aquila*, παροξύνειν, contendere, *Deut.* 1. 27.

Niphal נרגן *Aq.* τονθρυστὴς, susurro; *Sym.* [illegible]

μενος, simulator, *Prov.* 16. 28. *Symm.* δόλιος, dolosus, *Prov.* 26. 20. *ubi LXX.* κέκρωψ, astutus; *Theod.* γόγγυζος, & γογγυστὴς, murmurator, *Prov.* 16. 28. & *Prov.* 26. 20.

רגע dirumpere, dirumpi, findi; *LXX. longe contrario sensu* καταπαύειν, sedare, *Job* 26. 12. *ubi Vulgata,* congregari: *quæ conveniunt interpretationi Conjugationum Niphal & Hiphil.*

Niphal, quietum esse.

Hiphil הרגיע *Aquila*, ἀναψύχειν, respirare, recreare se; *Symm.* ἠρεμεῖν, quiescere. *Vide infra in* מרגעה *Alii*, quiescere facere, quietum reddere; *LXX.* ἐξαιρεῖν, liberare: *& semel* ταράττειν, turbare.

רגע *Hebr. Inter.* ῥοπὴ, momentum, *Job* 20. 5. *Aq.* ἀθρόως, confertim, *Psal.* 6. 11. *Sym.* ἐξαίφνης, repente, *Psalm.* 6. 11. *Item* רגע *A.* ἀθροισμὸς, coacervatio, *vel* festinatio; *Quinta Editio*, συντέλεια, consummatio, *Psalm.* 29. 6. *Aquila*, συναρπαγὴ, direptio, *Psalm.* 34. 20.

Item עד־רגע *Aq.* ἕως ἀθρόου, confertim, *Job* 20. 5. כמו־רגע *S.* ἐξαπίνης, repente, *Thren.* 4. 6. רגעי־ארץ *A.* ἀθρόα γῆς, *Psalm.* 34. 20. רגע ἀνάπαυσις, requies, *Incert. Job* 21. 12. לרגעים *S.* αἰφνιδίως, repente, *Job* 7. 18. *Alii*, ad momenta, singulis momentis, *Hesai.* 27. 3. *In vocis* רגע *interpretatione mire variant LXX. vertunt nempe variis in locis,* πέρας, extremum, πτῶσις, casus, ruina, πληγὴ, plaga, κραυγὴ, clamor, ὀργὴ, ira, ἀνάπαυσις, requies, σπουδὴ, sollicitudo. *Et adverbialiter,* ὅσον ὅσον, quantulumcumque temporis, διὰ τάχους, celeriter. כרגע εἰσάπαξ, semel. לרגעים μάτην, frustra.

מרגוע requies, *Jerem.* 6. 16. *ubi LXX.* ἁγνισμὸς, expiatio.

מרגעה *A.* ἀνάψυξις, refrigeratio, recreatio, respiratio; *S.* ἠρεμία, requies, *Hesai.* 28. 12.

רגש tumultuari, tumultuose concurrere *vel* convenire; *A.* θορυβεῖσθαι, turbari; *Sym.* κυκᾷν, tumultuari, res miscere, *Psal.* 2. 1. *ubi LXX.* φρυάττειν, fremere.

ברגש *Symmachus*, συνδιαιτώμενοι, una viventes, *Ps.* 54. 15.

רגש *Alii*, cœtus conveniens, frequens conventus; *LXX.* ὁμόνοια, concordia.

רגשה *Symmachus*, κύκησις, commixtio, tumultuatio, *Psal.* 63. 3. *ubi LXX.* πλῆθος, multitudo.

רדד extendere, expandere, diducere. *Metaphorice,* substernere, subdere, sternere; *LXX.* ὑποτάσσειν, subdere. ירדנה κατεπαίδευσέ με, erudivit me, *melius* erudivit eam. *Vide in sequenti radice.*

Hiphil הרדיד diducere; *LXX.* καταβαίνειν, descendere, *quasi ex radice* ירד

רדיד *Incer.* κάλυμμα, operimentum muliebre, pallium muliebre, *Cant.* 5. 7. *ubi LXX.* θέριστρον, theristrum, velum æstivum. *Alii*, carbasus, pallium muliebre, peplum.

רדידים *Sym.* σπαθαρικὰ, spatharica, vestimenta muliebria, *Hesai.* 3. 23. *ubi LXX.* θέριστρα, vela æstiva.

מורד diductum. *Ubi LXX.* κατάβασις, descensio, *quasi ex* ירד *unde quidam deducunt.*

רדה dominari, dominium *vel* dominatum exercere. *Item*, capere, accipere, desumere. *Aquila*, ἐπικρατεῖν, dominari, *Gen.* 1. 26. *sæpe. Sym. Th.* παιδεύειν, erudire, *Psalm.* 109. 2. רדה *Aquila*, κρατεῖν, dominari, *Psal.* 48. 15. *Symmachus*, χειροῦν, subigere, *Gen.* 1. 28. *Theodotio*, καταβῆναι, descendere, *Osee* 11. 12. *quasi ex* ירד *LXX.* ἄρχειν, & κατάρχειν, dominari, imperare, κυριεύειν, dominari, ἐξαιρεῖν, desumere, κατατείνειν, in afflictione detinere.

Piel, dominium tradere; *LXX.* μεγαλυνέσθαι, magnificari. ירדנה *Symm.* κατεπαίδευσέ με, erudivit me, *melius* erudivit eam, *Threnor.* 1. 13. *LXX.* κατήγαγεν αὐτὸ, deduxit illud.

Hiphil, dominium tradere.

רד *Aquila*, ἐπικράτεια, dominium, imperium, *Osee* 11. 12.

רדם *Niphal* נרדם sopiri, somno obrui, soporari. והוא־נרדם *S.* κεκαρωμένα αὐτοῦ, soporato illo; *LXX.* ἐσκοτώθη, obtenebratus est; *LXX. aliter*, ἀπεσκάρισε, palpitavit. *Sed utraque interpretatio pertinere potest ad vocem* ויעף *sequentem; Vulg.* qui soporem morti consocians, *Jud.* 4. 21. נרדם *Aquila*, κατεφέρετο, dejiciebatur; *vel forte Aquila, qui* תרדמה *vertere solet,* καταφορὰ, somnus altus, κατεφέρετο *hic usurpat pro,* dejiciebatur in somnum; *Sym.* ἐκαρώθη, soporatus est; *LXX.* ἐνύσταξαν, dormitaverunt; *Hieronymus*, consopitus est *currus & equus*, *Psalm.* 75. 7.

תרדמה *A.* καταφορὰ, somnus altus; *Symmach.* κάρος, sopor gravis, *Sym. Th.* ἔκστασις, extasis, *Prov.* 19. 15. & *alibi Th. Vide Lexicon Græcum ad has voces.*

רדף persequi, prosequi, sequi, sectari, insectari; *Aquila, Symmachus*, διώκειν, persequi, *Jos.* 10. 19. *S.* ἐκδιώκειν, persequi, insequi, *Ezech.* 35. 6. *A. S. Th.* καταδιώκειν, *A. Psalm.* 34. 3. & *Josue* 2. 7. *Symmachus Psal.* 70. 11. *Theodot. Jud.* 7. 23.

Niphal, persecutionem pati. נרדף ἐκδιωκόμενος, expulsus, *Sym. Eccles.* 3. 15.

Piel, sectari, sequi, persequi. מרדף *Sym.* ὁ ἐπισπεύδων, festinans, qui festinat; *LXX.* οἱ διώκοντες, qui persequuntur; *Vulgata*, qui sectatur, *Prov.* 12. 11.

Pual, persecutionem pati.

Hiphil, persequendum curare.

רהב corroborare, efferre; *vel intransitive*, corroborare se, efferre se; *S. Th.* παρορμᾷν, incitare, impellere, *Prov.* 6. 3. *LXX.* παροξύνειν, acuere, concitare.

Hiphil, efferre. תרהבני *Symm.* συνέστησάς με, constituisti me; *Alii*, extulisti, roborasti, *vel* roborabis me; *LXX.* πολυωρήσεις με, multiplicabis me; *Hieronymus*, dilatabis, *quasi ex* רחב dilatare, *ob similitudinem* ה *cum* ח, *Psal.* 137. 3.

רהב *S.* ἀλαζονεία, arrogantia, superbia, *Job* 9. 13. & 26. 12. *Item Aquila*, ὅρμημα, impetus, *Psalm.* 86. 4. & *alibi*; *S.* ταραχαὶ, tumultus; *Th.* πλάτος, latitudo, *Hesai.* 30. 7. *Alii*, robur, fortitudo; *LXX. bis* κῆτος, cete *in Job*, *semel* ὑπερήφανος, superbus, *item* μάταιος, superbus. רהבם *LXX.* τὸ πλεῖον αὐτῶν amplius eorum.

רהה formidavit, timuit. אל־תרהו *LXX. Theod.* μὴ πλανᾶσθε, ne erretis, *Hesai.* 44. 8.

רהט רהיט ambulacrum; *Alii*, canalis.

רהטים ambulacra; *Alii*, canales, *Inc.* ποτίστραι, alvei, canales, *Exod.* 2. 1. *Incert.* εἰλήματα, involucra, *Cant.* 7. 6. *LXX.* παραδρομαὶ, transcursus. *Alibi LXX.* φατνώματα, laquearia.

רוא *Chald.* aspectus, forma, *apud Danielem bis terve. Est a* ראה vidit.

רוב litigavit, contendit; *LXX.* ἐμαχέσατο, pugnavit; *Alibi LXX.* הנני־רב ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ, ecce ego judicabo, *vel* acturus sum causam tuam, *Jer.* 51. 36.

Hiphil, הריב *Aq. S.* δικάζειν, disceptare, litigare. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Symm.* διαδικάζειν, disceptare, *Job* 33. 13. & *alibi. A. S.* ὑπερδικάζειν, defendere, pro aliquo judicare, *Psalm.* 9. 5. *S.* ὑπερδικεῖν, *idem. Item, A. S.* διαμάχεσθαι, pugnare, disceptare, litigare; *Exod.* 21. 18. ריבה *Sym.* προμάχησον, propugna, *Psalm.* 73. 20. יריב ἀντιδικάσῃ, *Inc. Jud.* 6. 31. *Aq. Th.* διακρινόμενος, disceptans, *Jer.* 15. 10.

ריב *A. S. Th.* lis, litigium, causa; *Prover.* 25. 15. & *alibi. Sym.* δίκη, lis, *Exod.* 23. 3. & *alibi. Item Sym.* δικαίωσις, justificatio, *Psalm.* 24. 23. *Symmach.* ἀδικία, injustitia, *Psal.* 54. 10. *S.* ἀηδία, molestia, *Prov.* 20. 3. *Aquila*, ἀντιδικασία, litigatio; *ibid. S.* μάχη, pugna, *Jud.* 12. 2. & *alibi. Item*, ἀντίδικον, adversarius, *Inc. Jud.* 12. 2. *Præter has interpretationes, alias item adhibent, LXX. nempe* λοιδόρησις, & λοιδορία, contumelia, objurgatio, ἀντιλογίας, contradictio; *sæpe*,

κρίσις, judicium, ἀπολόγημα, apologia; *rarius* κακὸν, malum, μάχαιρα, gladius, στάσις, seditio, δικαστήριον, tribunal, forum.

יריב litigator, litigans, contendens. *Plurale constr.* יריבי adversarii, litigantes.

מריבה *Aquila*, διαδικασμὸς, litigatio, contentio; *S.* ἀντιδικία, litigium, contradictio, *Ezech.* 48. 24. *Symmachi*, ἀντιλογία, contradictio, *Psalm.* 17. 40. *S. item*, rebellio, *Deut.* 33. 8. λοιδορία, contumelia, *Inc. Num.* 20. 13. *Est etiam nomen proprium loci, a contentione sic dicti.*

רוד dominatus est, imperavit, de dominatu contendit.

Hiphil etiam, dominari, *vel secundum aliam significationem* plorare, plangere. *Alius* καταβιβάζειν, descendere, *Genes.* 27. 40. *ubi sic legitur* כאשר תריד *Symmach.* ὃ ἂν καμφθῇς, cum incurvatus fueris; *LXX.* ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς, cum deposueris; *Vulg.* cum excutias *jugum ejus, Gen.* 27. 40. *in Appendice.*

רד Rad, *Aquila* ἐπικράτεια, imperium, *Osee* 11. 12. *Hieronymus*: Rad & *descensionem*, & *fortitudinem* significat; pro quo Aquila transtulit ἐπικράτεια.

מרוד planctus, ploratus; *LXX.* ἀπωσμὸς, expulsio. *Plural.* מרודים deplorati: *Alibi*, ploratus. *Vide etiam in* מרד

רוה *LXX.* μεθυσθῆναι, inebriari, vino repleri, inebriatum esse. *Item*, irrigare se. נרוה דדים *A. S. & Th.* μεθυσθῶμεν τιτθῶν, inebriemur uberibus; *LXX.* ἀπολαύσωμεν φιλίας, fruamur amicitia, *vel* amore, *Proverb.* 7. 18.

Piel, irrigare; & μεθύσκειν, inebriare. ירוך *Aquila*, μεθυσκέτωσάν σε, inebrient te, *Prov.* 5. 19. ומרוה *S.* ὁ δὲ μέθυσος, ebrius vero; *LXX.* ἀνὴρ δὲ θυμώδης, vir autem animosus; *Vulg.* & qui inebriat, *Prov.* 11. 25.

Hiphil, inebriare. *Itemque* irrigare.

רוה irriguus. *Item fœmininum* רוה ebria, *Deut.* 29. 19.

רויה irriguum, inebrians, exuberans. *Symm.* εὐρυχωρία, latitudo, *Psalm.* 65. 12. *Item A. S. Th.* μεθύσκον, inebrians, *Psalm.* 22. 5.

ברי *Vide in* ברה

רוח *Incert.* ἀναπνέειν, respirare, *Theod.* 1. *Reg.* 16. 23. *ubi LXX.* ἀναψύχειν, refrigerari; *LXX. alibi* ἀναπαύεσθαι, requiescere.

Pual, *participium plurale* מרוחים *LXX.* ῥαπιστὰ, ventis pervia; *Al.* ῥιπιστὰ, perflatilia, *vel secundum aliam lectionem*, εὐρύχωρα, spatiosa, *Jer.* 22. 14. *Alii etiam* perflatilia, spatiosa.

רוח πνεῦμα, spiritus, *Omnes passim. Item Aquila, Symm.* ἄνεμος, ventus, *Gen.* 3. 8. *& alibi. Alii item*, spiritus, ventus, flatus. *& pro* Spiritu *Dei sæpe. Accipitur item pro* animo *vel* anima. *Aliquando*, plaga, *vel* pars mundi. איש הרוח vir ventosus. רוחה in plagam quamque, in omnem ventum. *Plurale* רוחות venti, plagæ mundi. *Chaldæi emphatice* רוחא ventus, spiritus. *Plurale constructum* רוחי spiritus.

רוח *Aquila, Symmachus*, ἀναπνοὴ, respiratio; *Aq. scilicet Hesaiæ* 1. 22. *S. Job* 6. 4. *& alibi. Sym.* ἀνάψυξις, refrigeratio, refrigerium, *Hesai.* 32. 15.

רווחה *Aquila*, ἀνάπνευσις, respiratio, actus respirandi, *Exod.* 8. 15. *Symm.* ἄνεσις, remissio, *ibidem*; *LXX.* ἀνάψυξις, refrigeratio; *Vulg.* requies.

רחת vannus, pala, *instrumentum quo ventilatur frumentum, purgaturque a paleis, Hesai.* 30. 24. *ubi LXX.* ἄχυρον, palea.

רום ὑψωθῆναι, exaltari, *Omnes*, efferri, altum esse, attollere se, extollere se. ירום *Symmachus*, κατεπαίρεται, exaltat se, *Psalm.* 60. 4. ירם ἦρε, extulit, *Incert.* 1. *Reg.* 9. 24.

Piel, רומם ὑψοῦν, exaltare, efferre, extollere, tollere.

Pual, exaltari, exaltatum esse.

Hiphil, levare, exaltare, erigere, extollere, offerre, tollere, auferre. הרים ὑψοῦν, efferre, extollere, exaltare, *Omnes passim. Symmac.* ἐπαίρειν, exaltare, *Ps.* 74. 5. ἀναφέρειν, offerre, *Incert. Levit.* 22. 15.

Hophal, elevari, exaltari.

Hithpael, extollere se.

רם elatus, altus, excelsus; *LXX.* ὑψηλὸς, excelsus, ὕψιστος, altissimus, μετέωρος, sublimis, excelsus; *aliquando*, δυνατὸς, potens, ἰσχυρὸς, potens, εὐμήκης, procerus; *Alius*, μέγας, magnus, ὑπερήφανος, superbus. *Plurale* רמים excelsi. *Fœminin.* רמה excelsa. *Plurale* רמות excelsæ.

רום elatio, altitudo, altum; *Aq.* ὕψος, altitudo, *Psal.* 11. 9.

רומה elatio; *LXX.* ὕβρις, contumelia, *Hesai.* 10. 43.

רמה excelsum, suggestum, locus editus.

רמות altitudo.

ראמות *Symmac.* ὑψηλὰ, *Job* 28. 18. *ubi LXX.* μετέωρα, sublimia, *Alii*, coralia, *Alii*, sandastri, *gemmæ species.*

רוממה excelsa, elata. רוממות *LXX.* ὑψώσεις, exaltationes, altitudines; *Alii*, ὑμνολογίας, laudes, celebrationes.

רוממות exaltatio, *Hesai.* 33. 3. *ubi LXX.* φόβος, timor.

מרום *Aquila, Symmachus*, ὕψωμα, cacumen, altum, sublimitas, altitudo. *Item Aq. Sym.* ὕψος, altitudo. *Vide in Lexico Græco. Plur.* מרומים excelsa, dignitates, excellentiæ.

תרומה oblatio, *quæ sponte dabatur*; *Aquila, Th.* ἀφαίρεμα, separatio, *Prov.* 29. 4. *& alibi non infrequenter. Plurale* תרומות ἑκούσια, voluntaria, *Incert. Deut.* 12. 11. *Alii*, oblationes.

רוע malum esse, *vel* videri, malignum esse. רעה κακωθῇ, mala fit, *Aquila, Exod.* 21. 8. *Confunditur sæpe tam quoad formam, quam quoad significationem cum* ריע clangere, vociferari, *cum* רעע confringere, conterere, *& cum* רעה

Niphal, נרוע malum effici, *vel* videri. וירע *Symm.* ἀηδὲς αὐτῷ, injucundum ei, *Gen.* 48. 17. *ubi Aquila*, ἐκακώθη, malum visum est ei; *LXX.* βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη, grave ipsi visum est.

Pual Futurum ירעע *Vide in* ריע

Hiphil, κακοῦν, affligere, malum facere, male facere, malo *aut* damno afficere. *Participium* מרעים *A.* πονηρευόμενοι, malignantes, maligni; *S.* κακοῦργοι, maligni, scelerati, *Job* 8. 20. *& alibi.*

Hithpael, התרעה *Vide in* רעע *&* ריע *&* רעה

רע *Vide in* ריע

רע πονηρὸς, κακὸς, malus, *Omnes. Exempla vide in Lexico Græco.* κακοῦργος, malignus; *Symm. Eccles.* 8. 12. ἀηδὲς, injucundum, *S.* 1. *Reg.* 29. 7. *Item LXX.* πονηρία, malitia. *Item S. & Alii*, κάκωσις, afflictio. *Vide in Lexico Græco. Symm.* κακία, malignitas, malitia, *Job* 42. 12. רע *S.* λυπηρὰ, tristis, moesta, *Prov.* 25. 20. *Plurale* רעים mali, *vel in neutro*, mala, tristia, afflicta. *Fœminin. singulare*, רעה mala, *& substantive*, malitia. *Plurale*, רעות κακὰ, mala, ærumnæ.

רוע malitia, malignitas.

מרע malignus, maleficus; *Symm.* κακοῦργος, sceleratus, malignus, *Job* 8. 20. *& alibi. Plural.* מרעים malefici, scelerati.

תרועה *Vide in* ריע

רוף *Piel*, רופף concutere, quassare, contundere.

Pual, concuti, quassari, confringi. ירופפו *Aquila*, διεκινήθησαν, commotæ & concussæ fuerunt, *Job* 26. 11. *ubi LXX.* ἐπετάσθησαν, expansæ sunt; *Vulg.* contremiscunt; *Alii*, conterentur.

רפות *Aq. Symmac.* πτισάνας, ptisanas, 2. *Reg.* 17. 19. *Alius*, παλάθας, palathas; *LXX.* ἀραφώθ, Anaphoth, 2. *Reg.* 17. 19. *Alii*, contusa. הריפות *Aquila, Theodotio*, ἐμπτισσόμενα, quæ tunduntur, *Prov.* 27. 22. *ubi LXX. qui vertunt*, συνέδριον, consessus, *quid legerint nescio*; *Vulgata*, ptisanas.

תרופה sanatio, curatio, *Ezech.* 47. 12. *pertinet ad* רפא

רוץ currere, accurrere, concurrere, excurrere, præcurrere; δραμεῖν, currere, *Omnes*, *Psalm.* 18. 6. & *alibi*; *Symmachus* ἐπιτρέχειν, incurrere, *Psal.* 58. 5. *LXX. præter jam allatas significationes*, καταφεύγειν, confugere, προφθάνειν, præuenire, διώκειν, & ἐκδιώκειν, persequi. *Alias significationes vide in* רצץ *quod sæpe confunditur cum* רוץ

Niphal, נרוץ *Vide in* רצץ

Piel, *Vide in* רצץ

Hiphil, currere fecit, excurrere fecit, fugavit. הריץ *Aq.* δρομοῦν, currere facere, *Psalm.* 67. 32. *Item*, fugare; *Symmac.* σπεύδειν, festinare, *intransitive*, *Psalm.* 67. 32.

Hithpael. Vide in רצץ

רץ *Theodotio*, δρομεὺς, cursor, *Job* 9. 24. *Plurale*, רצים cursores; & *formâ Chaldaïcâ* רצין cursores, 3. *Reg.* 11. 13.

מרוץ *Symmachus*, δρόμος, cursus, *Eccles.* 9. 11.

מרוצה concussio, *Jer.* 22. 17. *significatione desumtâ ex* רצץ *sed formâ ex* רוץ *a qua postrema Radice alibi significationem accipit, nempe*, cursus, decursio.

רוש depauperari, pauperem esse; *LXX.* πτωχεύειν, mendicare.

Piel, pauperem facere, humiliare; *Alii*, subvertere.

Pual, depauperari; *Alii*, subverti.

Hithpael, מתרושש *Sym.* πτωχευόμενος, qui se pauperem facit; *Theodotio*, πτωχοφανὴς, qui pauper videtur, qui se pauperem fingit; *LXX.* ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς, humiliant se ipsos; *Vulgata*, est quasi pauper, *Proverb.* 13. 7.

רש *Theodotio*, πένης, pauper, 1. *Reg.* 18. 23. *A. Th.* ἄπορος, egenus, *Prov.* 28. 3. & *alibi*. *Plurale* רשים pauperes: & *inserto Aleph* ראשים pauperes, *Proverb.* 13. 25.

ריש *Symm.* πενία, paupertas, *Prov.* 13. 18. *LXX. similiter* πενία, paupertas; *Vulg.* egestas. *Et cum* א *non semel* ראש paupertas.

רשש *vide in* רוש

רז *Chald.* secretum: *emphatice* רזא secretum. *Plural.* רזין secreta, & *aliâ formâ* רזיא secreta, *apud Danielem non raro*; *Theodotio semper*, μυστήριον, mysterium: & *pluraliter* μυστήρια, mysteria, secreta.

רזה macilentum reddere; *LXX.* ἐξολοθρεύειν, exterminare.

Niphal, macilentum reddi, macilentum esse; *LXX.* σεισθῆναι, commotum esse.

רזה macilenta; *LXX.* παρειμένη, remissa, debilis, *quod eodem recidit.*

רזי macies; *Aq. LXX.* μυστήριον, mysterium, secretum, *Hesai.* 24. 16. *Vulgata item*, secretum. *Hæc significatio proprie Chaldaica est. Hebraïzantes hodierni* macies *reddunt.*

רזון macies; *LXX.* πλησμονὴ, satietas; *Hieronymus*, tenuitas, *Psalm.* 105. 15. *Item LXX.* ἀτιμία, ignominia; *Vul.* tenuitas, *Hesai.* 10. 16. *LXX. alibi.* ὕβρις, injuria, contumelia; *Vulg.* minor *adjective*, *mensura* minor, *Mich.* 6. 10.

תרזה *Aq. Sym.* ἀγριοβάλανος, glans agrestis, *Hesai.* 44. 14. *Alii*, cupressus; *Vulg.* ilicem; *Alii*, Thirza, *quasi proprium nomen.*

מרזח *S.* ἑταιρεία, amicitia, societas, cœtus amicus; *Alii*, curatio funebris, *Amos* 6. 7. *ubi LXX.* χρεμετισμὸς, hinnitus; *Vulgata vero*, factio; *Aliqui*, convivium; *Alibi vero Jerem.* 16. 4. θίασος, thyasus, cœtus; *Vulg.* convivium; *Alii vero hic interpretantur*, curator, & præpositus funebris, *qui quæ agenda in funeralibus sunt, designat & constituit.*

רזם respexit ירזמון *Incert.* ἀνέβλεψαν, respexerunt, *Job* 15. 12. *Alii*, spectavit, collimavit; *LXX.* ὑπήνεγκαν, sustinuerunt; *Vulgata vero* περιφραστικῶς, & quasi magna cogitans, *attonitos habes oculos.*

רזן רוזן princeps; *LXX.* δυνάστης, princeps, *Prov.* 14. 28. *sed quidam eo loco* maciem *exponunt. Plurale* רוזנים *Symmachus*, ὕπαρχοι, principes; *LXX.* ἄρχοντες, principes.

רחב *LXX.* πλατύνεσθαι, dilatari. *Et sic alii Omnes.*

Niphal, latum esse.

Hiphil, dilatare: & *intransitive*, dilatare se, extendere se. תרחיב *Sym.* εὐρυχώρησας, latos fecisti, spatiosos fecisti *gressus*; *LXX.* ἐπλάτυνας, dilatasti; *Hieronymus*, dilatabis, *Psal.* 17. 37. למען הרחיב *Aquila*, *Theod.* ὅπως ἐμπλατύνωσι, ut dilatent; *LXX.* ὥστε ἐμπλατύναι, ut dilatarent; *Vulgata*, ad dilatandum, *Amos* 1. 13.

רחב *Aquila*, *Sym.* πλατὺς, amplus, latus, *Prov.* 28. 25. *Psal.* 24. 17. *Aquila*, *Symm. Theod.* εὐρύχωρος, spatiosus. *Exempla vide in Lex. Græc. LXX. passim*, πλατὺς, latus; *semel*, πολὺς, multus; & *semel*, ἀμέτρητος, immensus. *Plurale constructum*, רחבי lati. *Fœminin.* רחבה lata, *vel neutro genere*, latum.

רחב *Aquila*, *Theod.* πλάτος, latitudo, amplitudo, 3. *Reg.* 6. 11. *Incert.* εὖρος, latitudo, *Exod.* 25. 10. & *alibi.*

רחבה latitudo.

מרחב *Symm.* εὐρυχωρία, latitudo, *Psal.* 17. 20. & *alibi*; *LXX. sæpe* πλατυσμὸς, latitudo. *Plurale constructum*, מרחבי latitudines.

רחב *S.* πλατεῖα, platea, *Psal.* 54. 11. & *alibi. Plur.* רחבות plateæ.

רחל *A.* πρόβατον, ovis; *S.* ἀμνὰς, agna, *Cant.* 6. 5. *Plurale*, רחלים oves; *LXX.* κεκαρμέναι, tonsæ, detonsæ oves, *Cant.* 6. 5.

רחם diligere; *LXX.* ἀγαπᾷν, diligere.

Piel, misereri, misericordiâ duci. מרחם *Sym.* ὥστε μὴ οἰκτειρῆσαι, ita ut non sit miseratio; *LXX.* τοῦ μὴ ἐλεῆσαι; *Vulg.* ut non misereatur; *Th.* τοῦ μὴ οἰκτεῖραι, ut non sit miseratio, *Hesai.* 49. 15.

Pual, misericordiam consequi.

רחום misericors; *S.* ἐλεήμων, misericors, miserator, *Psalm.* 77. 38. *LXX. semper* οἰκτίρμων, misericors.

רחם *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* οἰκτιρμὸς, miseratio, miseriæ alienæ dolor, misericordia, *Psalm.* 102. 4. & *alibi. Plurale*, miserationes, misericordiæ, viscera miserantia. רחמים *Aq. S.* σπλάγχνα, viscera, *Gen.* 43. 30. *in Appendice & alibi. Item*, ἔντερα, intestina, *Incert. Gen.* 43. 30. *Plurale Chald.* רחמין miserationes.

רחם *Aq.* μήτρα, vulva, matrix, *Psalm.* 109. 4. & *alibi.*

רחם *Incert.* φιλιάζων, amans; *Alii*, puella, *Jud.* 5. 30. *ubi sic legitur* רחם רחמתים *LXX.* οἰκτίρμων οἰκτειρήσει, misericors miserebitur; *Alius*, φιλιάζοντα φίλοις, amicitiam habentem amicis, *vel* erga amicos; *Vulg.* pulcherrima fœminarum *eligitur ei*; *Alii*, amasia, amasiæ duæ; *Alii*, puella, puellæ duæ.

רחם merops, *genus avis*, *Levit.* 11. 18. ταὼς, pavo, *Incert. in Append. ubi LXX.* κύκνον; *Vulg.* porphyrionem; *Alibi LXX.* πορφυρίωνα, porphyrionem.

רחמניות misericordes *mulieres.*

רחף commoveri, commovere se, contremiscere. רחפו *LXX.* ἐσαλεύθη, commota sunt; *Vulgata*, contremuerunt, *Jerem.* 23. 9.

Piel, incubare, superferri, motitare. *Participium* מרחפת *Aquila*, *Sym. Theodotio*, ἐπιφερόμενον, superferebatur; *LXX.* ἐπεφέρετο, superferebatur; *Vulg.* ferebatur; *Alii*, motitabat, *Gen.* 1. 2. *Interpretationes vero quæ motum exprimunt, magis quadrare videntur ad etymon vocis & ad alia Scripturæ loca, ubi hæc radix occurrit.* ירחף *LXX.* ἐπεπόθησε, desideravit, *seu potius* volavit. *Vide in Lexico Græco ad hanc vocem*; *Alius*, ἐπιφερόμενος, qui superfertur, qui superferebatur; *Vulg.* volitans *optime*; *Alii*, motitabit se.

רחץ *Symm.* νίπτεσθαι, lavare se, abluere se, *Psal.* 57. 12. & *alibi. Item transitive*, lavare manus, lavare pedes.

Pual, lotum, ablutum esse.
Hithpael, lavare se.
רחץ *Aquila*, λουτρὸν, lavacrum; *Alii*, lotio; *Syrus*, πλύσις, ablutio; *Symmachus*, ἀμεριμνία, securitas; *LXX*. ἐλπὶς, spes; *Hieron*. pelvis; *Incert*. καταπάτησις, conculcatio, *Psalm*. 59. 10. & 107. 10.
רחצה lavacrum, ablutio; *LXX*. λουτρὸν, lavacrum, *Cant*. 4. 2.

רחץ *Chald*. confidere.
Ithpeal, item confidere.

רחק procul esse, longe esse, abesse, longe abire, recedere, proficisci; *Aquila*, *Sym*. *Th*. μακρυνθῆναι, elongari, procul removeri, longe esse. *Vide Lexicon Græcum*. רחק *LXX*. ἀπέστη, recessit, *Hes*. 59. 9. *Item*, ἀπέχεσθαι, amoveri, removeri.
Niphal, μακρυνθῆναι, elongari.
Piel, procul amovere; *LXX*. πόῤῥω ἀπέχειν, longe abesse.
Hiphil, procul abigere, procul vagari, amoveri. הנה ארחיק נדד *Symm*. πόῤῥω ἂν ἐποίησα τὴν ἀναχώρησίν μου, longe utique fecissem secessionem meam; *LXX*. ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων, ecce elongavi fugiens; *Hieronymus*, ut procul abeam, *Psal*. 54. 8.
רחוק longe remotus, longinquus. *Item* μακρὰν, procul, longe, *Aquila*, *Sym*. *LXX*. *Th*. *Quinta & Sexta Edition*. *Psalm*. 21. 2. & *alibi*.
רחוקים *Aquila*, μακρυσμοὶ, elongationes, remotiones, *Psalm*. 55. 1. *Fœminin*. רחקה longinqua. *Plurale*, רחקות longinquæ. *Plurale Chaldaic*. רחיקין procul remoti.
מרחוק & מרחק longinquitas; *Symmac*. μακρόθεν, *Job* 36. 25. *Symm*. πόῤῥωθεν, procul, a longe, *Job* 39. 25. *Plurale* מרחקים longinquitates. מארץ מרחקים e terra longinquitatum, *id est*, remotissima.

רחש *Symmac*. ἐκινήθη, commotum est; *LXX*. ἐξηρεύξατο, eructavit; *Hieron*. *item* eructavit; *Alii*, ebullivit, *Psalm*. 44. 1.
מרחשת *LXX*. ἐσχάρα, focus, craticula; *Alii*, ahenum, cacabus.
רחת *Vide supra in* רוח

רטב madere, humidum esse; *LXX*. ὑγραίνεσθαι, madefieri, *Job* 24. 8.
רטוב *Aquila*, ἔνικμος, humidus, *Job* 8. 16. *ubi LXX*. ὑγρὸς, humidus.
רטה *Vide in* ירט

רטט tremor, horror, *Jerem*. 49. 27. *LXX*. τρόμος, tremor.

רטפש *Pual*, recreatus est; *LXX*. ἁπαλυνεῖ, mollem reddet, *Job* 33. 25. *Sunt qui compositum putent ex* רטב *de quo paulo ante*, & *ex* פש crescens, augescens.

רטש *Piel*, allisit, collisit. ועולליהם תרטש *LXX*. καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις, & infantes eorum commovebis; *vel secundum aliam lectionem*, ἐδαφιεῖς, allides ad solum; *aliter*, ἐξαράξεις, diffringes, discindes, 4. *Reg*. 8. 12. *Alibi LXX*. תרטשנה ῥήξουσι, dirumpent, discindent; *alibi* συντρίψουσι, conterent.
Pual, allidi, collidi. ירטשו *LXX*. ἐδαφισθήσονται, allidentur ad solum *lactentes eorum*, *Osee* 14. 1.

ריח *Hiphil* הריח odorari, olfacere, sentire. יריח מלחמה *Sym*. ἀλαλάξω (l. ἀλαλάξει) πόλεμον, jubilabit bellum, *ac si legerit* יריע jubilabit, vocem bellicam exsultando emittet; *LXX*. ὀσφραίνεται πόλεμον, odoratur bellum, & *similiter Vulgata*, *Job* 39. 25.
ריח odor, odoratus, *Aquila*, *S*. *LXX*. *Th*. ὀσμὴ, odor, *sæpe*; *LXX*. ὀσφρασία, odoratus, odor. ריח ניחוח *Aquila*, *Sym*. *Theodotio*, ὀσμὴ εὐαρεστήσεως, odor beneplaciti, *scilicet*, odor beneplacitatis, *sive* ad placandum; *LXX*. εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, in odorem bonæ fragrantiæ, *seu* in odorem suavitatis; *Vulgata*, odor suavissimus: *Alii* odor quietis. *Exod*. 29. 18. *Item Incertus Levit*. 1. 9. ניחוח *vertit* ἀναπαύσεως, quietis.

רחים molæ, *sic dictæ*, *ut putatur*, *ab odore farinæ*. *In duali semper forma*, *quia duæ sunt partes*, *inferior*, & *superior*; *LXX*. μύλος, mola, *passim*, *atque sic vetus quidam Interpres*. *Vide Lexicon Græcum*; *LXX*. *semel* ἐμμύλων, ωνος, *quasi dicas* officina molarum.

ריע *Hiphil* הריע clangere, vociferari. ויריעו *Reliqui*, ἠλάλαξαν, jubilaverunt; *LXX*. ἐσήμαναν, significaverunt, *id est*, voce *vel* tuba signum dederunt; *Vulg*. vociferantes, ululantesque, *Jud*. 7. 21. הריעו *LXX*. ἀλαλάξατε, jubilate: & *sic Hieronymus*; *Alius* σημάνατε, significate, *vel* signo canite; *Alius*, εὐφημήσατε, benedicite, *Psalm*. 46. 2.
Pual futurum ירעע *duplicatâ ultimâ radicali*; *LXX*. πατήσουσι, calcabunt vinum; *Vulgata*, jubilabit; *Alii*, vociferatio agitabitur, *Hesai*. 16. 10.
Hithpael, clangentem agere, clangere, jubilare.
רע vociferatio.
תרועה ἀλαλαγμὸς, jubilatio, vociferatio, *Aq*. *Th*. *Job* 8. 22. *A*. *Job* 33. 26. *Symmach*. σημασία, significatio, *Psal*. 32. 3. & *alibi*. *Sym*. σημεῖον, signum, *Num*. 23. 21. *Alii*, clangor; *Incert*. αἴνεσις, laus, *Psalm*. 26. 6. *Incer*. σαλπισμὸς, clangor, *Levit*. 23. 24.
תרועה ἀκουστὴ, celebrata, *Samaritan*. *Num*. 29. 1.

ריק *Hiphil* הריק evacuare, exhaurire, effundere; proferre, evaginare, evaginare facere. יריקו *Aquila*, ἐκκενώσουσιν, evacuabunt; *LXX*. ἐκχέουσιν, effundent; *Vulgata*, effundunt, *Eccles*. 11. 2. *Symmachus item*, ἐκκενώσουσιν, evacuabunt; *LXX*. λεπτυνοῦσι, comminuent; *Vulg*. exhaurient, *Jerem*. 48. 12. אריק *Symm*. γυμνώσω, nudabo; *LXX*. ἐκκενώσω, evacuabo, *Ezech*. 5. 2. & *Ezechiel*. 12. 14. *ubi Alius* ἐκχεῶ, effundam; *Vulg*. evaginabo. והרק חנית *Aquila*, *Symm*. *Theod*. & *Quinta Editio*, καὶ γύμνωσον λόγχην, & nuda lanceam; *LXX*. ἔκχεον ῥομφαίαν, effunde frameam; *Hieronymus*, evagina gladium, *Psal*. 34. 3.
Hophal, diffundi; *LXX*. *active semel*, ἐγχέειν, infundere; & *semel passive* תורק ἐκκενωθὲν, evacuatum, effusum, *Cant*. 1. 2.
רק & ריק vacuus, inanis, *metaphorice* vanus, futilis. *A*. *Th*. κενὸς, vacuus, inanis, *Prov*. 28. 19. & 2. *Reg*. 6. 20. *S*. ἄπραγος, otiosus, *Jud*. 9. 1. *S*. εὐτελὴς, vilis, vanus, 2. *Reg*. 6. 20. *Incert*. λιτὸς, tenuis, *Jud*. 11. 3. *LXX*. κενὸς, vacuus, λεπτὸς, tenuis, gracilis, λοιμὸς, pestilens, μάταιος, vanus, ματαιότης, vanitas. *Et adverbialiter*, *Aq*. κενῶς, vacue, inaniter, *Psalm*. 2. 1. *Plurale* ריקים vani, vanissimi, inanes. *Et substantive* ריקים *S*. ἀπραγία, inertia, pigritia, *Prov*. 12. 11. & *Incert*. *Prov*. 28. 19. *Fœmin*. רקה vacua, inanis. *Plur*. רקות vacuæ. *Hinc Matth*. 5. 22. רקא *vox Syra*, ῥακὰ, Raca, *convitium gravissimum*; *significat enim* vanus, vanissimus, mente carens, futilissimus.
ריקם *Aquila*, ματαίως, in vanum, *Psal*. 7. 5. *Item* sine causa, immerito; *Sym*. διακενῆς, vane, 2. *Reg*. 1. 22. *Quandoque transit in naturam nominis*, *significatque* vacuus, inanis.

ריר fluxit, salivam emisit, *vel* semen emisit. רר בשרו *LXX*. ῥέων γόνον ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, fluens semen ex corpore suo; *Vulgata*, qui patitur fluxum seminis, *Levit*. 15. 3.
ריר saliva, & *metaphorice*, albumen ovi, *Job* 6. 6. *Alibi LXX*. σίελον, saliva, 3. *Reg*. 21. 13.

רכב equitare, insidere, vehi; *Aq*. ἐπιβαίνειν, inscendere, *Psal*. 67. 34. *S*. ἐποχεῖσθαι, vehi, *Psal*. 67. 5. & *alibi*. לרכב בשמי *A*. τῷ ἐπιβεβηκότι ἐν οὐρανῷ, inscendenti in cœlum; *Sym*. τῷ ἐποχουμένῳ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν, ei qui vehitur super cœlum; *LXX*. τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν, ei qui ascendit super cœlum; *Alii*, equitanti in cœlis, *Psal*. 67. 34. *LXX*. *aliquando*, ἀναβαίνειν, ascendere, ἐπικαθίζειν, insidere, ἱππάζεσθαι & ἱππεύειν, equitare.
Hiphil, vexit, *aut* vehi fecit; *A*. *LXX*. ἀνεβίβασε, ascendere fecit. ירכבהו *Deut*. 32. 13. *Vul*. constituit eum *super excelsam terram*. *Dicitur etiam de impositione manuum*, *quod manus ascendat*, & *quasi equitet super caput*.

רכב *Aq. S.* ἅρμα, currus, *Psalm.* 75. 9. *& alibi. S.* ὄχησις, vectura, currus, *Psal.* 67. 18. *Item LXX.* ἐπιμύλιον, pars superior molæ, *sic dicta quod vehatur super inferiorem. Plurale constructum* רכבי currus. *Et in forma fœminina singulari* רכבה currus.

רכב eques, auriga; *LXX.* ἀναβάτης, *&* ἐπιβάτης, ascensor, *& aliquando* ἱππεὺς, eques; *imo interdum* ἵππος, equus.

רכוב vehiculum; *LXX. vero,* ἐπίβασις, ascensus, *Ps.* 103. 4. *& Cant.* 3. 10.

מרכב sedile, ephippium. *Item,* equitatus; *LXX.* ἐπίσαγμα, instratum, *sive* ephippium, *Levit.* 15. 9.

מרכבה currus; *LXX. semper* ἅρμα, currus. *Plurale* מרכבות currus.

ארכבה poples, genu; *vox Chaldaica. Formari creditur ex* ברך *inversis literis*; *LXX.* τὰ γόνατα, genua, *Daniel.* 5. 6.

רכך molliri, molle esse, mollescere; *LXX.* ἁπαλύνεσθαι, molliri, 4. *Reg.* 22. 19. *itemque Psal.* 54. 22.

Niphal, mollescere. אל־ירך μὴ ἐκλυέσθω, ne dissolvatur, *Deuter.* 20. 3. *Alii*, ne mollescat; *Vulg.* non pertimescat.

Pual, emollitum esse, molle esse. לא רככה בשמן *S.* οὔτε ἁπαλυνομένη ἐλαίῳ, neque emollita oleo *plaga*; *Vulgata*, neque fota oleo, *Hesai.* 1. 6.

Hiphil הרך emollivit; *LXX.* ἐμαλάκυνε, emollivit, *Job* 23. 16.

רך mollities, ἁπαλότης, *Aquila*, *Deuter.* 28. 59. *in Appendice.*

רך *Aquila, Sym.* ἁπαλὸς, mollis, tener, 2. *Reg.* 3. 39. *& alibi. Vide in Lexico Græco. Sym.* ἁβρὸς, delicatus, *Deut.* 28. 54. *Præter has significationes alias adhibent LXX. nempe* ἀσθενὴς, infirmus, δειλὸς, timidus, ὑπήκοος, obediens. *Plurale* רכים molles, teneri. *Fœminin. singulare* רכה mollis, *Plurale* רכות mollia, *Job* 40. 22. *ubi LXX.* μαλακῶς, molliter.

מרך mollities; *LXX.* δειλία, pavor, *Levit.* 26. 36.

רכל negotiator, mercator, aromatarius. *Plur.* רכלים *LXX.* ἔμπορος, negotiator, μετάβολος, mercator; μυρεψὸς, unguentarius. *Incertus*, ῥωπόπωλοι, scrutarii, aromatarii, negotiatores, 3. *Reg.* 10. 15. *Singulare fœmininum constructum* רכלת negotiatrix, *Ezechiel.* 17. 4. *ubi LXX.* τετειχισμένη, murata.

רכיל *Aquila*, διάβολος, calumniator, *Prov.* 11. 13. *Sym.* δόλιος, dolosus; *ibidem*; *LXX.* δίγλωσσος, bilinguis, *ibidem.*

רכלה mercatura; *LXX.* ἐμπορία, negotiatio, *& alibi,* τὰ ὑπάρχοντα, facultates.

מרכלת mercatus.

רכס *Incert.* σφίγγειν, stringere, *Exod.* 28. 28. *Alii*, elevare, tollere; *LXX.* σφίγγειν, *&* συσφίγγειν, constringere.

רכסים salebrosa, aspera, *Hesai.* 40. 4. *ubi LXX.* τραχεῖα, aspera.

Item, elationes, *Psalm.* 30. 21. *ubi LXX.* ταραχὴ, turbatio.

רכש acquisivit, comparavit. *Incert.* ἐθησαύρισε, acquisivit, comparavit, *Gen.* 31. 18. *in Append. Videtur Aquilæ esse*; *LXX.* ἐποίησεν, fecit, apparavit. *Alibi LXX.* κτᾶσθαι, possidere, περιποιεῖν, acquirere, ἱππεύειν, equitare.

רכוש substantia, facultates; *LXX.* ἀποσκευὴ, supellex, *&* τὰ ὑπάρχοντα, facultates. שרי כל־רכוש *LXX.* γαζοφύλακες, gazarum custodes.

רכש *Incert.* κτῆσις, possessio, *Gen.* 31. 10. *LXX.* τὰ ὑπάρχοντα, *&* ὕπαρξις, substantia, ἀποσκευὴ, apparatus, supellex. *Alii etiam*, equus *vel* mulus; *LXX.* ἵππος, *fœminin.* equitatus, *& semel*, κτῆνος, jumentum.

רמה jacere, projicere, jaculari. וירם אלהים *A.* καὶ ῥοιζήσει αὐτοὺς ὁ Θεὸς, & sagittabit eos Deus, *Ps.* 63. 7. *Aquila igitur hic* ם *habuit pro affixo, putavitque* ויר *esse futurum verbi* ירה *Hiphil, quod significat jaculari, ut plerique omnes arbitrantur: similiterque Symmachus qui vertit*, ἀκοντίσει οὖν αὐτοὺς ὁ Θεὸς, jaculis ergo impetet illos Deus: *verum LXX. ex* רום *deductum putantes, sic efferunt*, καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεὸς, & exaltabitur Deus; *Theodotio autem quasi ex radice* רמה κατατοξεύσει ὁ Θεὸς, sagittabit Deus; *Hieronymus Aquilam & Symmachum sequutus est. LXX. alibi* ῥίπτειν, projicere, ἐντείνειν, intendere *arcum*, βάλλειν, jaculari. *Est etiam Chaldaici usus in Daniele frequenter, ubi reperitur* למרמא ad projiciendum.

Piel, decipere, defraudare, fallere. רמני *LXX.* παρελογίσατό με, decepit me; *Incert.* ἀπέρριψέ με, projecit me; *Vulg.* contemsit me, 2. *Reg.* 19. 26. רמיתני *A.* ἐπέθου μοι, imposuisti mihi, *vel* decepisti me; *Sym.* ἐνήδρευσάς μοι, insidiatus es mihi; *LXX.* παρελογίσω με, decepisti me, 1. *Reg.* 28. 12. *Similiterque Genes.* 29. 12.

Ithpeal, Chald. projici.

רמיה *Incert.* ἐπίθεσις, fraus, fallacia; *itemque Aquila & Symmachus*, *Psal.* 54. 12. *& alibi. Vide in Lexico Græco. Item omnes Interpretes passim*, δόλος, dolus. *Exempla vide in Lexico Græco. Alii etiam* falsitas *vertunt. Item* dolosus. רמיה *Symmach.* ἀνεστραμμένον, perversum; *LXX.* ἐντεταμένον, intensum *arcum*, *Osee* 7. 16.

מרמה dolus, fraus, *Aq. S.* ἐπίθεσις, fallacia, fraus, *Psal.* 54. 12. *& alibi. Vide in Lex. Græco. Symm* δόλιος, dolosus. שפתי מרמה *Sym. LXX.* χείλη δόλια, labia dolosa; *Hieronymus*, labia mendacii, *Psal.* 16. 1. *Plurale* מרמות fraudes, doli.

תרמה dolus. בתרמה per dolum, dolose. *Item*, secreto, clam; *LXX.* μετὰ δώρων, cum donis; *sed mendose ut existimatur pro* μετὰ δόλων, in fallaciis; *Alii* ἐν κρυφῇ, in abscondito, clam, *Jud.* 9. 31.

תרמית dolus. תרמיתם *Aq.* συνεπιθήσεις αὐτῶν, doli eorum; *Sym.* ἡ δολιότης αὐτῶν, dolus, *vel* dolosus animus eorum; *LXX.* ἐνθύμημα αὐτῶν, cogitatio eorum; *Th. & Quinta Editio*, τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν, desiderium *vel* concupiscentia eorum, *Psal.* 118. 118.

רמח lancea, spiculum; *Sym.* δόρυ, hasta; *Aq.* κόντος, contus, hasta; *Num.* 25. 7. *Incert.* σειρομάστης hasta. *Vide in Lexico Græco. LXX. item*, δόρυ, hasta, λόγχη, lancea, *&* σειρομάστης, hasta. *Plurale* רמחים spicula, lanceæ.

רמך equa. רמכים equæ. *Aben Esra scribit sic etiam Arabice vocari* equas.

רמם attolli, elevari. *Item*, vermificare; *LXX.* ἐκζέειν, ebullire, emittere vermes.

Niphal, tollere se, recedere.

רמה vermis; *Symmach.* σκωληκίασις, vermiculatio, *Job* 17. 14. *ubi Aquila*, σήπη, putredo; *LXX.* σαπρία, putredo; *LXX. alibi*, σκώληξ, vermis, *&* σῆψις, putredo.

רמן רמון malum punicum, malogranatum; *LXX.* ῥοὰ, malum punicum. *Plurale*, רמנים mala punica.

רמס calcare, proculcare, conculcare.

Niphal, conculcari. תרמסנה *Aquila, Symmachus, LXX. Theod.* καταπατηθήσεται, conculcabuntur, *Hesai.* 28. 3.

מרמס conculcatio; *LXX.* τὰ πατήματα, conculcationes.

רמש *Aq.* κινεῖσθαι, moveri, *Gen.* 1. 28. *Sym. Theod.* ἕρπειν, repere, *ibidem. item Aq.* ἕρπειν, repere, 3. *Reg.* 6. 16. *Incert.* ἐξέρπειν, repere, *Levit.* 20. 25. *LXX. quoque* ἕρπειν, repere, *&* κινεῖσθαι, moveri.

רמש ἑρπετὸν, reptile; *Aq. Sym. Th. Gen.* 1. 26. *sic & LXX. passim.*

רנב ארנבת *Vide in* ארן

רנה sonuit; *LXX.* γαυριᾷ, gloriatur, *vel* exsultat; *Vulg.* sonabit, *Job.* 39. 23.

רנן canere, cantare; exclamare, acclamare. רינו *LXX.* ἐξέστη, mente excessit; *Incertus*, ἠλάλαξεν, jubilavit;

Vulg. laudaverunt, *Levit.* 9. 24. רננו *Aquila*, αἰνεῖτε, laudate; *Symmachus*, εὐφημεῖτε, benedicite; *LXX.* ἀγαλλιᾶσθε, exultate, *Psalm.* 32. 1. *Hoc exemplum vulgo ponunt in Piel.*

Piel, canere, cantare, hymnis celebrare. וארנן *S.* καὶ ὑμνήσω, & cantabo; *LXX.* καὶ ἀγαλλιάσομαι, & exultabo; *Hieronymus*, & laudabo, *Psalm.* 58. 17. תרנן *Sym.* διαλαλήσει, enarrabit *lingua mea*; *LXX.* ἀγαλλιάσεται, exultabit; *Vulg.* laudabit, *Psal.* 50. 16. ארנן *S.* ἀνηυφήμουν, benedicebam; *LXX.* ἀγαλλιάσομαι, exultabo; *Hieronymus*, laudabo, *Psalm.* 62. 8. תרננה *Symmach.* εὐφημήσει, benedicent *labia mea*; *LXX.* ἀγαλλιάσονται, exultabunt; *Vul.* laudabunt, *Ps.* 70. 23.

Pual. Futurum. לא ירנן non cantabitur; *LXX.* οὐ μὴ εὐφρανθήσεται, non lætabitur; *Vulg.* non exsultabit, *Hesai.* 16. 10.

Hiphil, cantare, laudare; *vel* cantare facere, laudare facere. הרנינו *A.* αἰνοποιήσατε, laudate, *vel* hymnis celebrate; *LXX.* εὐφράνθητε, lætamini; *Th.* ἀγαλλιᾶσθε, exultate; *Vulg.* laudate, *Deut.* 32. 43. והרנינו *A.* καὶ αἰνοποιήσατε, & laudate; *S.* καὶ εὐφημεῖτε, & benedicite; *LXX.* καὶ καυχᾶσθε, & gloriamini, *Psalm.* 31. 11. הרנינו *Aq.* αἰνοποιεῖτε, laudate; *S.* εὐφημεῖτε, benedicite; *LXX.* ἀγαλλιᾶσθε, exultate; *Alii*, vociferamini, *Psalm.* 80. 3.

Hithpael, מתרונן מיין cantans ex vino; *Aq. LXX.* κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου, crapulatus a vino; *Hieronymus*, post crapulam vini, *Psalm.* 77. 65 *Symmachus vero*, διαλαλῶν ἐξ οἴνου, differens ex vino; *Alii*, exclamans a vino.

רן cantio, canticum.

רנה *Aq.* αἴνεσις, laus, *A. Psalm.* 16. 1. *& alibi*; *S.* εὐφημία, benedictio, laudatio, *Psalm.* 41. 5. *& alibi. Item Alii*, cantus, clamor; *S.* λαλιὰ, loquela, *Psal.* 141. 7. *Incert.* τέρψις, delectatio; *LXX. vero*, τέρψις, delectatio, δέησις, supplicatio, oratio, αἴνεσις, laus, εὐφροσύνη, lætitia *sæpe*, ἀγαλλίαμα *&* ἀγαλλίασις, exultatio, χαρὰ, gaudium.

רנן *S.* εὔφημος, benedicens, *Psalm.* 62. 6.

רננה *Incert.* ἀγαλλίαμα, exultatio, *Job* 3. 7. *Hebr. Int.* ἀγαλλίασις, exultatio, *Job* 20. 5. *Alii*, cantus, cantio. *S.* εὐθηνία, prosperitas, *Job* 20. 5. *Plur.* רננות cantiones, jubilationes, laudes.

רננים *Aquila*, αἰνούντων, laudantium; *Symmach.* ἀγλαϊσμοῦ, nitoris, *vel* jubilationis; *Vulg.* struthionum; *Alii*, pavonum; *LXX.* τερπομένων, lætantium, *Job.* 39. 13.

רסן frænum; *S.* φολὶς, squama, *Job* 41. 4. בכפל רסנו מי יבא *Symm.* εἰς ὑποδίπλωσιν φολίδος αὐτοῦ τίς ὑποδύσει, in duplicitatem squamæ ejus quis subibit; *LXX.* εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι; in plicam thoracis ejus quis ingrediatur? *Vulgata*, in medium oris ejus quis intrabit? *Job* 41. 4. *LXX. alibi* χαλινὸς, frænum, *bis.*

רסס *Symm.* aspergere, conspergere. לרס את־הסלת *Symmach.* ut aspergatur *simila*; *LXX.* τοῦ ἀναμίξαι τὴν σεμίδαλιν, ad miscendam *similam*; *Vulg.* ut misceatur similæ; *Alii*, ad subigendam similam, *Ezech.* 46. 14.

רסיסים *Aq. Symmach. LXX.* ψεκάδες, stillæ, *Cant.* 5. 3. *Vulg.* guttæ; *Alii*, conspersiones, fragmenta, scissuræ.

רע *Chald.* infra, subtus *semper cum servili littera*, לרע לארעא infra terram, *Eccles.* 3. 21. *in Thargum* מלרע de subtus. ארעא מנך inferius te. *Scribitur cum* א *redundante, sed Masorethæ notant legendum* ארע

ארעית infimum, imum, pars demissior. לארעית גבא ad imum foveæ, *Dan.* 6. 24.

רעב πεινᾶν, esurire, *Omnes & LXX. passim. Iidem Prov.* 27. 7. ἐν ἐνδείᾳ εἶναι, in egestate esse.

Hiphil, esurire facere, *vel* esurire sinere. וירעיבך *LXX.* καὶ ἐλιμαγχόνησέ σε, & fame te afflixit, *Deut.* 8. 3. *Alibi LXX.* λιμοκτονεῖν, fame necare.

רעב esuriens, famelicus. *Plurale*, רעבים esurientes, famelici. *Fœminin.* רעבה famelica.

רעב λιμὸς, fames, *Omnes passim.*

רעבון fames.

רעד tremere.

Hiphil, מרעיד *Theodot.* ἔντρομος, tremens, *Dan.* 10. 11. *Plurale*, מרעידים trementes; *LXX.* ἀπὸ τοῦ θορύβου αὐτῶν, a tumultu eorum, *Esdræ* 10. 9. *nimirum* מ *primum habuerunt pro præpositione, &* ם *postremum pro affixo.*

רעד tremor.

רעדה *Symmachus*, φρίκη, horror; *LXX.* τρόμος, tremor.

רעה pascere, pascere se, pasci, depascere: *metaphorice*, consociari, socium, *vel* amicum se præbere. ברעותו *Aq.* ἐν τῷ βόσκειν αὐτὸν, dum pasceret; *Sym.* ὅτε ἔνεμε, cum pasceret, *similiterque LXX. & Th. Gen.* 36. 24. ורעה אמונה *A.* καὶ νέμου πίστιν & pasce fidem; *S.* καὶ ποιμαίνου διηνεκῶς, & pascere assidue; *LXX.* καὶ ποιμανθήσῃ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῆς & pasceris in divitiis ejus; *Hieronymus*, & pascere fide, *Psalm.* 36. 3. ירעם *Symm.* νεμήσει αὐτοὺς, pascet eos; *LXX.* ποιμανεῖ αὐτοὺς, depascet eos, *Psalm.* 48. 15. *pro* devastare. ירענה *Symm.* κατεβοσκήσατο, αὐτὴν, depastus est eam; *LXX.* κατενεμήσατο αὐτὴν, depastus est eam, *i.* devastavit, *Psalm.* 79. 14. ירעו רבים *Aquila*, ποιμαίνουσι πολλοὺς, pascunt multos; *LXX.* ἐπίσταται ὑψηλὰ, sciunt excelsa; *Vulgat.* erudiunt plurimos, *Prov.* 10. 21. *ubi LXX. legisse videntur* ידעו רמים sciunt excelsa. ירעה אולת *Symmac.* ποιμαίνει ἀνομίαν, pascit iniquitatem; *LXX.* γνώσεται κακὰ, cognoscet mala, *ubi similiter* ד *pro* ר *legerunt*; *Vulgata*, pascitur imperitia, *Prov.* 15. 14. לרעות *Aq. Symmach. & Sexta Editio*, τοῦ νέμεσθαι, ad pascendum; *LXX.* ποιμαίνειν, pascere, *Cant.* 6. 1. ורעו *Symm.* καὶ νεμεθήσονται, & pascentur; *LXX.* βοσκηθήσονται, & pascentur, *Hesai.* 5. 17. רעו *Aq. Symm. Theod.* συναθροίσθητε, congregamini; *LXX.* γνῶτε, cognoscite, *Hesai.* 8. 9. *ubi LXX.* ד *pro* ר *legerunt.*

Piel, consociare אשר רעה לו quem consociaverat sibi, *Jud.* 14. 20.

Hiphil, pascere. וירעם & pavit eos. *Quidam hoc exemplum ponunt in Kal.*

Hithpael, amicum esse, societatem habere, consociare se. עלי פלשת התרעעו *A.* ἐπ' ἐμὲ Φυλιστιαία ἡταιρήσατο, super me Phylistiæa amicitiam habuit; *LXX.* ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν, mihi alienigenæ subditi sunt; *item Vulg. Th.* ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ἐφιλίασαν, mihi alienigenæ amici facti sunt; *Hieron.* mihi Palæstina fœderata est, *Psal.* 59. 10. עלי פלשת אתרועע *Aquila*, ἐπὶ Φυλιστιαίους συνεταιρισθήσομαι, cum Phylistiæis amicitiam inibo; *LXX.* ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν, mihi alienigenæ amici facti sunt, *Psalm.* 107. 10. alienigenæ subditi sunt; *Hieronymus*, cum Philisthiim fœderabor; *Quinta Editio*, ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους εὐτιμωθήσομαι, apud alienigenas honorabor; *Vulgata*, mihi

רעה *Aq. Sym.* ποιμὴν, pastor. *Exempla vide in Lexico Græco. Symmac.* νομεὺς, pastor. *Vide in eodem Lexico. Plur.* רעים pastores.

רעי pascuum, 3. *Reg.* 4. 22.

רעות *Hujus vocis interpretationem sic effert Hieronymus Comment. in Ecclesiasten c.* 1. *v.* 14. ROUTH (*al.* ROOTH) Aquila & Theodotio, νομὴν, Symmachus βόσκησιν, transtulerunt. *LXX.* autem Interpretes non Hebræum sermonem expressêre, sed Syrum, dicentes προαίρεσιν. Sive ergo νομὴ, sive βόσκησις, a pastione vocabulum est. προαίρεσις autem melius voluntatem, quam præsumtionem sonat. *Et infra*: Dicebat mihi Hebræus, quo Scripturas sanctas instituente perlegi, quod supra scriptum ROOTH verbum, magis in hoc loco afflictionem & malitiam, quam pastionem & voluntatem significaret. *Aquila igitur & Symm.* νομὴ *&* βόσκησις, pastio; *LXX.* προαίρεσις, præsumtio, *aut* propositum; *Vulg.* afflictio, *verterunt.*

מרעה pascuum.

מרעית

מרעית pascuum ; *Incert.* ποίμνη, grex, ovile, *Jer.* 23. 1. *Symmachus* ; νομὴ, pastio, *Psalm.* 99. 3. & *alibi.*

רעיון depastio, *item*, afflictio. *Chaldaice* cogitatio. *Plurale constructum* רעיוני cogitationes.

רע *Aq. Sym.* ἑταῖρος, amicus, socius, 1. *Reg.* 20. 41. & *alibi*; *Theodot.* φίλος, amicus. *Vide Lex. Græc. S. Th.* ὁ πλησίον, proximus, *Prov.* 6. 1. *Alii item*, amicus, socius, proximus. *Plurale* רעים amici. רע *etiam Chaldaice est* cogitatio, voluntas. *Plurale fœminin.* רעת amicæ, *Holem deficiente.*

רעיה *A.* φίλη, amica, *Cant.* 1. 14. & 2. 2. *S.* ἑταίρα, amica, dilecta, *Cant.* 1. 5.

רעות amica, proxima. *Chald.* voluntas.

מרע *Incert.* ἑταῖρος, amicus, socius, sodalis; *Aq. Theodotio*, συνέταιρος, sodalis, socius, amicus. *Vide in Lexico Græco. Plurale.* מרעים amici, socii, sodales.

רעל horrere, tremere. *Est vox Chaldaica. LXX.* θορυβεῖσθαι, conturbari, σαλεύεσθαι, & διασαλεύεσθαι, commoveri, concuti, fluctuare.

רעל horror, tremor; *LXX. quasi participium in Kal vertunt*, σαλευόμενα, concussa, fluctuantia.

Hophal, in tremorem, *vel* horrorem induci.

רעלות ornamentum muliebre; *Alii*, bracteolæ tremulæ; *Alii*, velum, peplum; *LXX.* κάθεμα, cathema, *genus ornamenti muliebris.*

תרעלה *Aq.* κάρωσις, sopor; *Symm.* σάλος, agitatio; *Alii*, horror, *Psalm.* 59. 5. *Item S.* σπαραγμὸς, laceratio, *Hesai.* 51. 17. *Theodotio*, commotio; *secundum Hieronymum*; *LXX.* πτῶσις, ruina.

רעם *Aquila*, βροντεῖν, *vel* βροντᾷν, tonare, intonare, *Psalm.* 95. 11. *Sym. Theod.* ἠχεῖν, sonare, strepere, *ibid. Item*, fremere, perstrepere, personare, commoveri, percelli.

Hiphil, intonare. הרעים *LXX.* ἐβρόντησε, tonuit, *Psalm.* 28. 3.

רעם *Aq. Sym. Th.* βροντὴ, tonitru, *Psalm.* 79. 19. & *alibi*; *LXX. passim* βροντὴ, tonitru; *sed semel* καταιγὶς, procella.

רעמה *idem. Symmachus*, κλαγγὴ, clangor, *Job* 39. 19. *Theod.* χρεμετισμὸς, hinnitus, *ibidem*; *LXX. vero* φόβος, timor.

רען *Piel duplicans ultimam radicalem*, רענן *S.* εὐθαλεῖν, virescere, florere, *Job* 15. 32. *LXX.* πυκάζειν, densum esse.

רענן *A. S.* εὐθαλὴς, floridus, virens. *Exempla vide in Lexico Græco. Item A. S. Th.* δασὺς, frondosus, densus, *Ezech.* 6. 13. *LXX. item*, δασὺς, frondosus, ἀλσώδης, sylvestris, εὔσκιος, σύσκιος, κατάσκιος, umbrosus; *item*, κατάκαρπος, fructifer, πίων, pinguis. *Plurale.* רעננים virentes, pingues. *Fœminin.* רעננה virens, florida.

רעע *Chald.* fregit, confregit, contrivit. *Factum est ex Hebræo* רצץ *mutato* צ *in* ע

Pael, *participium* די־מרעע quod confringit.

Hujus verbi tempora sæpe confunduntur cum רעה & *cum* רוע

Niphal, *futurum. Vide in* רוע

Hithpael. Vide supra in רעה

רעף stillare, destillare; *Alii*, pinguescere; *Alii*, obscurari, obnubilari. ירעפו נאות מדבר *S.* γνοφωθήσεται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, replebuntur caligine speciosa deserti; *LXX.* πιανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, pinguescent montes deserti; *Incert.* ὁμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου, obnubilabuntur pascua deserti; *Vulg.* pinguescent speciosa deserti; *Hieronymus*, pinguescent pascua deserti; *Alii*, stillabunt pascua deserti, *Psalm.* 64. 13. *LXX. alibi*, ῥέειν, fluere, stillare, πλήθειν, replere, σκιάζειν, obumbrare.

Hiphil, stillare. הרעיפו εὐφρανθήτω, lætetur cœlum; *Vulg.* rorate cœli; *Alii*, destillate, *Hesai.* 45. 8.

רעץ confringere; *LXX.* θραύειν, frangere inimicos, & θραυοῦ, corrumpere, perdere; *al.* θλίβειν conterere.

רעש movere se, moveri, commoveri, concuti, contremiscere; *S.* σείεσθαι concuti, *Job* 41. 20. ותרעש *A.* & ἐσείσθη; & concussa est terra; *LXX.* καὶ ἔντρομος ἐγένετο, & contremuit, *Psalm.* 17. 8. ירעשו הרים *Symm.* σειομένων ὀρέων, dum concuterentur montes; *LXX.* ἐταράχθησαν τὰ ὄρη, conturbati sunt montes; *Hieronymus*, agitatis montibus, *Psalm.* 45. 4. *itemque Psal.* 67. 9. ותרעש *Reliqui*, καὶ ἐσείσθη, & concussa est; *LXX.* ἔντρομος ἐγενήθη, tremuit; *Vulg.* contremuit; *Hieron.* commota est, *Psalm.* 7. 19. תרעש *Theodotio*, σαλευθήσεται, concutietur; *Vulg.* commovebitur, *Jerem.* 10. 10.

Niphal, concuti, commoveri, נרעשה *LXX.* σαλευθήσεται, concutietur terra, *Jerem.* 50. 46.

Hiphil, vehementer concutere, commovere; *LXX.* σείειν, & συσσείειν, concutere.

רעש *S.* σεισμὸς, commotio, terræ motus, *Hesai.* 9. 5. *S.* σάλος, agitatio, *Job* 39. 24. *LXX.* συσσεισμὸς, concussio; *sed frequentius*, σεισμὸς, concussio, terræ motus.

רפא sanare, medicari, curare, *vel* sanare. וירפו *Th.* καὶ ἰάσαντο, & curaverunt; *Vulgata*, & sanabant, *Jer.* 8. 11. *ubi forma desumitur ex* רפה *quod non raro contingit.* רפאה ἴασαι, sana; *Symmachus & LXX. Psal.* 40. 5.

Niphal, curari, sanari. להרפא *Aq.* ὑγιάσαι, sanitatem consequi, sanum esse, *Deut.* 28. 35. *in Appendice*, *ubi LXX.* ἰαθῆναι, sanari, curari.

Piel, sanare, curare, medicinam adferre.

Hithpael, curare se; *LXX.* ἰατρευθῆναι, curari, sanari, 4. *Reg.* 8. 29.

רפא *Symmac.* ἰατρὸς, medicus, *Job* 13. 4. *Est Benoni Kal quod sæpe transit in nomen*; *LXX.* ἐνταφιαστὴς, funerator *bis*, *sed sæpius* ἰατρὸς, medicus.

רפאות sanatio.

רפואה curatio, medicamentum, sanatio.

רפאים *Vide in* רפה

מרפא *Aq. S. Th.* ἴαμα, & ἴασις, medela, sanatio. *Vide in Lexico Græco*; *Aquila*, προσηνὴς, benignus, *Proverb.* 15. 4. *ubi LXX.* ἴασις, medela, medicina.

תרופה *vide in* רוף

רפד sternere, substernere; *LXX.* στρωννύειν, sternere.

Piel, *S.* περικυκλοῦν, circumdare, *vel* περικυκλίζειν, circumsternere; *nam utraque lectio effertur*, *Cant.* 2. 5. *Alii*, sternere, substernere; *LXX.* στοιβάζειν, stipare; *Alii*, confortare, roborare.

רפידה stratum, *Cant.* 3. 10. *ubi LXX.* ἀνάκλιτον, reclinatorium, *atque sic Vulgata.*

רפה remittere, remitti, remissum esse, desistere, deficere. וירף ממנו *S.* ἀφῆκεν δὲ αὐτὸν, dimisit autem illum; *LXX.* καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, & recessit ab eo; *Theod.* καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν, & dimisit eum, *Exod.* 4. 26. רפתה *LXX.* ἀνέθη, remissus est; *Incert.* ἀνῆκε, remisit; *Vulgata*, requievit, *Jud.* 8. 3.

Niphal, remissum esse, desidem esse; *LXX.* σχολάζειν, vacare.

Piel, debilitare, remissum & debile reddere, destituere; *LXX.* ἐκλύειν, dissolvere, ἀνιέναι, dimittere.

Hiphil, desistere, absistere, remittere, sinere, dimittere. הרף ἔνδος, cede, remitte, *Incert.* 1. *Reg.* 11. 3. *ubi LXX.* ἄνες, remitte. הרף *A.* ἄφες, dimitte; *S.* ἔασον, sine; *LXX.* ἄνες, remitte, 1. *Reg.* 15. 16.

Hithpael מתרפה *Aq.* νωχελευόμενος, qui segnis est; *Symmac.* στραγγευόμενος, qui coarctatur; *Theod.* ἀνειμένος, remissus; *LXX.* ἰώμενος, sanatus, *Prov.* 18. 9. & *Prov.* 24. 10. התרפית *Aq.* νωχελευόμενος, qui segnis est; *Sym.* στραγγεύεσθαι, torqueri; *LXX.* ἐμμολυνθήσεται, inquinabitur; *Theodotio*, ἐξελύθη, soluta est, *vel* solutum est; *Vulg.* si desperaveris lassus.

רפה, רפא gigas, *sic dictus, ut quidam volunt, quod immani statura sua aliorum animos debilitaret, remissosque redderet; Alii, qui a* רפא *vocem derivant, aiunt hac voce significari* sanum, validum, robustum. *Quidam volunt esse nomen proprium gentis & familiæ, cujus viri proceres & robusti erant; unde nomen gigantum quorumlibet emanarit.*

רפאים *A. S.* Ραφαεὶμ, Raphaïm. *Vide in Lex. Græc. S. item* θεομάχοι, Dei hostes, *non semel, Job* 26. 5. *& alibi. Th.* γίγαντες, gigantes, *Prov* 9. 18. *& alibi. Incer.* τιτάνων, Titanum, 2. *Reg.* 23. 13. *LXX. passim,* γίγαντες, gigantes, *bis* γηγενεῖς, terrigenæ, *vel* terræ filii, *semel* ἀσεβεῖς, impii. *Item significat aliquando* mortui, manes, *ut Psalm.* 87. 11.

רפס conculcare, perturbare, conturbare, *ad aquas referri solet.* ותרפס נהרתם *LXX.* καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμοὺς σου (*sic*) & calcabas flumina tua; *Alii*, & perturbas flumina eorum, *Ezech.* 32. 2. *ubi* ש *cum puncto sinistro pro* ס *legitur.*

Niphal, conculcatus est.

Hithpael, subjicere se, submittere se. מתרפס *Sym.* εὐδοκήτους ὄντας, qui accepti sunt, *Psalm.* 67. 31. *ubi LXX.* τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι, ut non excludantur; *Hieronymus vero*, calcitrantibus.

רפש *Aquila*, καταπάτημα, conculcamentum, *Hesai.* 57. 20. *Vide infra in* רפש

רפסר רפסדה ratis; *LXX. item*, σχεδία, ratis, 2. *Paral.* 2. 16.

רפק *Hithpael* התרפק associare se, adjungere se, adhærere. מתרפקת *LXX.* ἐπιστηριζομένη, innixa; *Sexta Editio*, ἐπερειδομένη, innixa, *Cant.* 8. 5. *Alii*, associata, adjuncta.

רפש *Aquila, Symmac. Theodotio*, καταπάτημα, conculcamentum, *vel* stercus; *Vulgata*, conculcationem; *Alii*, lutum, *Hesai.* 57. 20.

רפש *cum puncto sinistro. Vide in* רפס

רפת *LXX.* φάτνη, præsepe; *Alii*, bovile. *Plurale*, רפתים bovilia, *seu* præsepia.

רצא τρέχειν, currere, *Omnes. Ezec.* 1. 14. *Idem quod* רוץ *unde formatur.*

רצר *Piel, Aquila, Theod.* ἐρίζειν, contendere; *Sym.* διαπορεύεσθαι, sollicitum esse; *LXX.* ὑπολαμβάνειν, suspicari; *Alii*, dejicere se, deprimere se; *Alii*, exsilire, exsultare, *Psalm.* 67. 17.

רצה velle, bene velle, benevolum esse; benevole accipere, acceptare; gratum & acceptum esse *vel* habere, acquiescere, delectari in aliquo. *Aquila, Sym. Theodotio*, εὐδοκεῖν, bene velle, placitum habere, acceptum esse *vel* habere, acquiescere, *Psalm.* 48. 14. *& alibi.* רצה θέλησον, velis, *Incert. Psal.* 39. 14. *Item* perficere, complere, absolvere, exsolvere. ירצו ἐπιστρέψουσι, convertent, *Aq. Job* 20. 10. *ubi S.* ἐποίσουσιν, inferent; *LXX.* ὀλέσαιεν, perdant, *quasi ex* רצץ *Vul.* atterantur; *Alii*, placabunt. *Hoc exemplum ponitur etiam in Piel.*

Niphal, acceptum haberi, acceptari, absolvi, solvi, solutum esse. נרצה *LXX.* λέλυται, solutum est peccatum, *Hes.* 40. 2. *Item LXX.* δεχθῆναι, acceptum esse.

Piel, gratificari, benevole se habere. *Exemplum unum habetur supra in Kal, ubi Aquila ex* רוץ currere.

Hiphil, perficere.

Hithpael, benevolentiam sibi conciliare. יתרצה *A.* εὐδοκηθήσεται, beneplacitus erit, 1. *Reg.* 29. 4. *ubi* διαλλαγήσεται, conciliabitur, *vel* reconciliabitur; *Vulgata*, poterit placare. *Hinc* מתרצה conciliatus, contentus, *apud Rabbinos.*

רצון רצון *Aq. S. Th.* εὐδοκία, beneplacitum, acceptatio, benevolentia, *Cant.* 6. 3. *& alibi sæpissime. Item Sym.* διαλλαγὴ, reconciliatio, *Psal.* 29. 6. *&* 68. 14. *S.* εὐμένεια, benevolentia, *Prover.* 16. 15. *LXX. vero hanc vocem varie exprimunt, nempe* θέλημα & θέλησις, voluntas, εὐδοκία, beneplacitum, χάρις, gratia, ἱλαρὸν, & ἱλαρότης, hilaritas, ἐπιθυμία, concupiscentia. *Sæpissime etiam hanc vocem adjective exprimunt, ubi scilicet hoc series postulare videtur; nimirum* δεκτὸς, acceptabilis, acceptus, *per omnes casus*, ἐπίδεκτος, acceptus, ἀρεστὸς, placitus.

תרצה beneplacitum. כתרצה *A.* κατ' εὐδοκίαν, secundum beneplacitum; *S.* εὐδοκητὴ, beneplacens, accepta; *LXX.* ὡς εὐδοκία, sicut beneplacitum; *Sexta Editio*, ἕως εὐδοκῶ, donec placuerit mihi; *Vulg.* suavis, *Cant.* 6. 3.

רצח occidere. *Dicitur tantum de cæde hominis.* ברצח בעצמותי *Aquila*, ἐν τῷ φονεῦσαί με ἐν ὀστέοις μου, in occidendo me in ossibus meis; *Symmac.* ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστέων μου, quasi occisionem per ossa mea; *LXX.* ἐν τῷ καταθλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου, dum confringuntur ossa mea; *Hieronymus*, dum me interficerent in ossibus meis; *Vulgata*, dum confringuntur ossa mea, *Psal.* 41. 11. *ubi notandum est Symmachum pro* ב *legisse* כ sicut, quasi, *quod frequentissime occurrit; LXX. vero significationem petiisse ex* רצץ confringere. *Participium* הרצח *Incer.* ὁ φονεύσας, qui occidit; *Vulgata*, homicida, *Jos.* 20. 6. *Alibi*, φονευτὴς, homicida.

Niphal, הנרצחה occisa.

Piel participium מרצח occisor, homicida; *nominis vicem habet. Plurale* מרצחים homicidæ.

Pual, תרצחו occidemini. *Verum LXX. transitive accipiunt, Psal.* 41. 11. φονεύετε, interficitis; *Hieronymus item* interficitis, *Psal.* 61. 4.

רצח cædes; *Sym.* σφαγὴ, cædes, *Psal.* 41. 11. *ut supra. Hanc vocem Symmachus, Lexica, & Rabbinizantes, quasi nomen substantivum habent, putantque significare* cædem, *&* occisionem; *Alii*, gladium, *vel* sicam, *quæ ad ossa usque pervadat, ut ex biblico textu arguunt. Aquila autem & Hieronymus quasi infinitivum habent, ut supra videas in Kal, quibus adjungendi LXX. licet ex* רצץ confringere *significationem petant.*

רצע perforare; *LXX.* τρυπᾶν, perforare.

מרצע subula; *LXX.* ὀπήτιον, subula.

רצף stravit. תוכו רצוף *LXX.* ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον, in ipso stratum lapidum. *Sed Quinta Editio vocem* רצוף *quasi verbum habuit; vertit enim*, τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν, medium ejus tessellavit; *Alii*, stravit, *Cant.* 3. 10. *ubi Hieronymus*, media charitate constravit.

רצפה *A. S. LXX. Th.* ἄνθραξ, carbo, *Hesai.* 6. 6. *Alii Ezech.* 42. 3. pavimentum, *ubi LXX.* περίστυλος, peristylium, porticus. *Alibi LXX.* λιθόστρωτος, lapidibus stratus. *Plurale* רצפים, 3. *Reg.* 19. 6. *ubi legitur* עגת רצפים ἐγκρυφίας ὀλυρίτης subcinericius panis ex olyra; *Vulg.* subcinericius panis, *tantum.*

מרצפת pavimentum; *LXX.* βάσις, basis.

רצץ quassare, conquassare, confringere, conterere, concutere. ותרץ *S.* ἢ κλασθῇ, & diducatur; *LXX.* καὶ συντελεσθῇ, & conteratur; *Vulg.* & recurrat, *Eccles.* 12. 6. *Alii*, & confringitur. *Sunt qui vertendum putent*, & excurrit, *quasi a* רוץ *quam radicem exprimit Vulgata.*

Niphal, dirumpi; *LXX.* θλᾶσθαι, confringi, dirumpi.

Piel, quassare, conquassare, confringere. וירצצו *S.* κατεδυνάστευσαν, oppresserunt, in dura servitute detinuerunt; *LXX.* ἔθλασαν, fregerunt; *Vulg.* vehementer oppressi, *Jud.* 10. 8.

Hithpael, ויתרצצו *A.* συνεθλάσθησαν, confracti sunt, *vel* confringebantur, collidebantur; *Sym.* διεπάλαιον, concertabant: *sic enim legendum, non ut Hier.* διέπλεον, navigabant; *LXX.* ἐσκίρτων, exsultabant, saltabant, exsiliebant, *Gen.* 25. 22. *Vide notam ibi & in Append. ad eundem locum.*

רץ *Symm.* δοκιμὴ, probatio; *Alius*, fragmen, fragmentum. *Plur. constructum* רצי fragmenta, *quod Sym-*

machus habuit pro singulari, & vertit δοκιμὴ, probatio.

רקב putridum esse, putrescere. ירקב *Aquila, Symm.* σαπήσεται, putrescet, *Prov.* 10. 7. *ubi LXX.* σβέννυται, exstinguitur *nomen impiorum: ita ut interpretationes eodem redeant.*

רקב *Symmach.* σηπεδὼν, putredo, ulcus putridum; *Job* 13. 28. *LXX.* ἀσκὸς, uter, *ibid. Sed Vulgata & Alii*, putredo. *LXX. alibi*, σκώληξ, vermis, σὴς, tinea, τρόμος, tremor; & κέντρον, stimulus.

רקבון *idem. Job* 41. 19. *LXX.* σαπρὸν, putridum.

רקד salire, saltare, subsilire; *LXX.* σκιρτᾷν, exsilire, & ὀρχεῖσθαι, saltare.

Piel item saltare. *Particip.* מרקד *LXX.* ὀρχούμενος, saltans, 1. *Paral.* 15. 29. *Fœminin.* מרקדה *LXX.* ἀναβράσσον, fervens *currus, Nahum.* 3. 2.

Hiphil, Aquila, σκιρτᾷν, salire facere, saltare facere; *Symmachus,* ὀρχεῖσθαι ποιεῖν, tripudiare facere; *LXX.* λεπτυνεῖν, comminuere; *Quinta Editio,* σκιρτοποιεῖν, exsilire facere; *Hieronymus,* dispergere, *Ps.* 28. 6.

רקח condire, conficere unguenta, *vel* condimenta; *Symm.* ἀρτύειν, condire. *Vide Lexicon Græcum. Hinc participium* רקח unguentarius; *LXX.* μυρεψὸς, pigmentarius. *Plurale,* רקחים pigmentarii.

Pual, confici, condiri. מרקחים confecta, condita.

Hiphil, conficere, condire.

רוקח *Aq.* μύρον, unguentum & condimentum, *Eccles.* 10. 1. *ubi S.* μυρεψὸς, pigmentarius; *LXX.* ἥδυσμα, condimentum; *Vulg.* unguentum.

רקוח unguentum. *Plurale constructum* רקחי unguenta, condimenta, *Hesai.* 57. 9. *ubi Aquila,* τὰς συνθέσεις, compositiones; *Symm.* τὰ μυρέψια, pigmenta, condimenta; *LXX.* τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ, eos qui longe sunt a te; *ac si legerint* רחקיך *transpositis litteris; Theod.* τοὺς μυρεψοὺς, pigmentarios; *Vulg.* unguenta.

מיין הרקח *Sym.* (ἀπὸ) οἴνου ἠρτυμένου, ex vino condito; *LXX.* ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ, de vino unguentarii, *Cant.* 8. 2.

מרקחה *Aquila,* μυρεψητήριον, vas unguentarium. כמרקחה ὡς ἀναβρασσομένην ἀρτυσιν, quasi ebulliens condimentum, *S. Job* 41. 22. *ubi Aquila* μυρεψητήριον, *ut supra supple* ὡς, *ut sit,* quasi vas unguentarium, *vel,* quasi officina unguentaria; *LXX.* ὥσπερ ἐξάλειπτρον, tamquam vas unguentarium; *Vulg.* quasi cum unguenta bulliunt.

רקם acupingere; ποικίλλεσθαι, varietate affici.

Pual, רקמתי *Aq.* ἐποικίλθην, varie compactus sum; *LXX.* ἡ ὑπόστασίς μου, substantia mea; *Hieronymus,* imaginatus sum; *Alii,* artificiose formatus sum, *Ps.* 138. 15. *sumtâ metaphorâ ab acupictoribus ad formationem corporis humani in utero materno.*

רקמה *Aq.* ποικιλία, varietas, *Ezech.* 27. 24. *Alii,* acupictum, opus Phrygionicum; *Vulgata ibidem* polymitorum.

רקמות vestes Phrygionicæ. *Incert.* ποικίλα, varia; *Psal.* 44. 15.

רקע expandere; *item,* plaudere; percutere; *LXX.* στερεοῦν, firmare, & ψοφεῖν, strepere.

Piel, diducere, extendere. וירקעו extenderunt *laminas auri; LXX.* ἐτμήθη, excisæ sunt laminæ auri; *Vulg.* inciditque *bracteas aureas, Exod.* 39. 3.

Pual Participium מרקע ductum *argentum; LXX.* περιβλητὸν, productum *argentum; Th.* ἐλατὸν, ductile; *Vulg. argentum* involutum, *Jerem.* 10. 9.

Hiphil, expandere. תרקיע *Aq.* ἐστερέωσε, firmavit; *LXX.* στερεώσεις, firmabis; *Vulg.* fabricatus es; *Alii,* expandes, *Job* 37. 18.

רקיע *Omnes,* στερέωμα, firmamentum, *Gen.* 1. 6. & *alibi. Vide in Lexico Græco; Alii,* expansum.

רקעים diductiones; *LXX.* περίθεμα, circumpositio.

רקק spuere, despuere. *Item* tenuare, attenuare.

כי ירק *Aquila,* (ἐὰν ἐπιπτύσῃ,) si superspuerit; *LXX.* ἐὰν δὲ προσσιελίσῃ, si autem spuerit, *Lev.* 15. 8. *LXX. alibi,* πτύειν, & ἐμπτύειν, spuere; *semel,* λεαίνειν, lævigare.

Hiphil אריקם extenuabo eos; *LXX.* λεανῶ αὐτοὺς, lævigabo eos; *Vulg.* delebo eos; *Hieronymus,* projiciam eos, *Psalm.* 17. 43. *Alii deducunt ex* ריק

רק sputum; saliva; *LXX.* πτυελὸς, saliva; *alibi,* ἔμπτυσμα, sputum.

רק *Sym.* μόνον, tantum, tantummodo; *Aq.* ἐκτὸς, extra; præter, *Hesai.* 28. 19. *Theod. & Incert.* πλὴν, cæterum. *Vide in Lexico Græco.*

רקה tenuis. *Plurale* רקות tenues, graciles.

רקה *Symmachus,* κρόταφος, tempus, *pars capitis; Th.* γνάθος, maxilla, *Jud.* 4. 21. & *alibi; Symm.* παρειά, gena, *Cant.* 4. 3.

רקיק *Aq.* κολλύρα, collyra, placenta, *Exod.* 29. 2. *Alii,* laganum. *Plurale constructum* רקיקי lagana, placentæ.

רשה רשיון facultas, licentia; *LXX.* ἐπιχώρησις, indulgentia; *vel secundum alia Exemplaria,* γνώμη, sententia.

רשם *Chald.* exarare, consignare scripturam; *LXX.* τάττειν, ordinare, sancire, ἐκτιθέναι, exponere, ἐπιτάττειν; & ἐντάττειν, constituere. *Participium Peïl* רשים constitutum, consignatum, *exaratum: & Hebraïcâ formâ Paül* רשום exaratum.

רשע improbum esse, improbe se gerere, improbe agere; *LXX.* ἀσεβεῖν, impie agere, ἀνομεῖν, inique agere, ἁμαρτάνειν, peccare.

Hiphil, improbum facere, improbum declarare; improbare, damnare, condemnare; *interdum* improbe agere; *aliquando,* inquietare; exagitare. הרשיע *Aquila, Symm.* καταδικάζειν, condemnare, *Job* 9. 20. & 10. 2. *Symm.* κατακρίνειν, condemnare, *Job* 34. 29. *Sym.* ἄδικον ποιεῖν, iniquum facere, *Job* 40. 3. *LXX.* ἀσεβεῖν διδάσκειν, impium esse docere; *semel LXX.* ἐλέγχειν, redarguere.

מרשע *Sym.* ἀνομία, iniquitas, *Job* 34. 10. *ubi LXX.* ἀσεβῆσαι, impie agere; *Alii* מ *quasi præpositionem habent, & vertunt,* ab improbitate.

רשע ἀσεβὴς, impius, *Omnes. Aq. item* ἁμαρτωλὸς, peccator, *Psalm.* 7. 10. & *Psalm.* 9. 10. *S.* παράνομος, iniquus, *Psal.* 10. *secundum Hebræos v.* 3. *S.* φαῦλος, improbus, *Psal.* 74. 9. *Item S.* παραβάτης, transgressor, *Psalm.* 138. 19. *Plurale* רשעים improbi, iniqui, peccatores, impii. *Fœminin.* רשעה improba.

רשע *Aquila,* ἀσέβημα, impietas; *Symmachus, Theodotio,* ἀσέβεια, impietas, *Psalm.* 10. *secundum Hebræos versu* 15. *Symm.* παρανομία, iniquitas, *Job* 35. 8. *Symmachus,* ἀντιλογία, contradictio, *Job* 20. 29. רשעת *Incert.* ἀνομία, iniquitas, *Deuter.* 9. 5. *Fœminin.* רשעה improbitas, iniquitas.

מרשעת improba, 2. *Paral.* 24. 7.

רשף pruna ignita, scintilla; *metaphorice* anthrax, *id est,* inflammatio, morbus ardens. *Sic Buxtorfus & Lexicographi hodierni: veteres autem,* avis, volucris. ובני רשף *S.* τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν, filii volatilium; *A.* υἱοὶ πτηνοῦ, filii volucris; *LXX.* νεοσσοὶ δὲ γυπὸς, pulli autem vulturis; *Alius,* νεοσσοὶ δὲ ἀετῶν, pulli autem aquilarum, *Job* 5. 7. רשף *Aq.* volatile; *Sym. Th. & Quinta Editio,* volucris; *LXX.* εἰς πεδία, in campos, *nescio quid legerint ut talem interpretationem ederent; Alius, nempe Septima Editio,* τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν, maxima volucrum, *vel* maximæ volucres; *Vulgata,* diabolus; *Alii,* carbo, *Habac.* 3. 5. *LXX. item,* ὄρνις, avis, *Deuter.* 32. 24. *Plurale* רשפים *S.* οἰωνοὶ, aves; *LXX.* πῦρ, ignis; *Hieronymus,* volucres, *Psalm.* 77. 48. רשפיה רשפי אש *S.* αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς, ὁρμαὶ πύρινοι, impetus ejus, impetus ignei; *LXX.* περίπτερα αὐτῆς, περίπτερα πυρὸς; alæ ejus, alæ ignis; *Sexta Editio,* σπινθῆρες αὐτῆς, σπινθῆρες πυρὸς, scintillæ ejus, scintillæ ignis; *Alius,* λαμπάδες αὐτῆς, λαμπάδες πυρὸς;

lampades ejus, lampades ignis; *Alii*, prunæ ejus, prunæ ignis, *Cant.* 8. 6.

רשש *Pual*, depauperari. *Convenit cum* רוש *unde etiam desumtum esse possit. Vide illic.*

רשת *Sym.* δίκτυον, rete, *Psal.* 34. 7. *ubi LXX.* παγὶς, laqueus. *Incert.* σαγήνη, sagena, *Psal.* 10. *secundum Hebræos v.* 9. *ubi LXX.* παγὶς, laqueus.

רתח *Piel*, fervescere; *LXX.* ἐκζέειν, effervescere; *Ezech.* 24. 5.

Pual, fervefieri. רתחו effervefactæ sunt; *LXX.* ἐξέζεσε, efferbuerunt, *Job* 30. 27.

Hiphil ירתיח *Aquila*; καχλάσει, fervere faciet, *Job* 41. 22. *ubi LXX.* ἀναζεῖ, ebullire *vel* effervescere faciet, *nam transitive accipitur hoc loco*; *Vulgata*, fervescere faciet.

רתם ligavit, junxit. רתם liga, *vel* junge *currum*, *ubi LXX. id pro nomine habent, ac vertunt* ψόφον ἁρμάτων, strepitum curruum.

רתם juniperus; *Aquila*, ἀρκευθος, juniperus, *ubi Symmachus* σκέπη, tegumentum; *LXX.* φυτὸν, planta; *Alius Hebraïcas litteras exprimens*, Ραθμὲν, Rathmen, 3. *Reg.* 19. 5. *Plurale* גחלי רתמים *Aq.* ἄνθρακας ἀρκευθίνας, carbones juniperini; *Sym. Theod.* ἄνθρακες ἐσοβασμένοι, carbones aggesti, *Psalm.* 119. 4. *LXX.* σὺν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἐρημικοῖς, cum carbonibus devastatoriis *vel* desolatoriis; *Hieronymus*, cum carbonibus juniperorum. רתמים *S.* ξύλον ἄγριον, lignum agreste, *Job* 30. 5. *ubi Vulgata*, juniperi.

רתק *Niphal* concatenari, catenis jungi *aut* vinciri; *LXX.* ἀνατρέπεσθαι, everti. *Futur.* ירתק *sic enim legendum notant Masoretæ pro* ירחק procul amoveatur, *ut hodie scriptum habetur*, *Eccles.* 12. 6.

Pual רתקו *LXX.* δεθήσονται, ligabuntur; *Alii*, concatenati, *vel* vincti sunt compedibus, *Nahum* 3. 10.

רתוק catena *vel* funis. הרתוק *Hieronymus*: Verbum Hebraïcum ARETHIC (*sic*) Aquila *conclusionem*; Symmachus & Theodotio καθήλωσιν, *i. confixionem*, interpretati sunt. Pro quo *LXX.* posuere φυρμὸν, quod nos in *perturbationem* vertimus. *Plurale* רתוקות catenæ.

• רתקות catenæ.

רתת *Aquila*, φρίκη, horror; *Symmachus*, *Theodotio*, tremor, *Osee* 13. 1. *ubi LXX.* δικαίωμα, justificatio.

ש

שאב haurire; *LXX.* ὑδρεύειν, aquari, aquam haurire; *rarius* ἀντλεῖν *vel* ἀντλᾶν, haurire; *semel*, ἐπισπᾶν, attrahere aquam.

משאבים *Aquila*, καταλεγόντων, connumerantium, *vel potius* enarrantium. *Vide Lexicon Græcum in* καταλέγω; *S.* συμπινόντων, compotantium; *Alii*, haustra *vel* loca ubi hauritur aqua, *Jud.* 5. 11. *ubi LXX.* ὑδρευομένων, aquam haurientium. *Igitur omnes veteres hanc vocem pro participio verbi habuêre, secus quam recentiores, qui putant esse nomen substantivum.*

שאג *Aquila*, *Sym.* βρυχᾶσθαι, rugire, fremere, *Psal.* 21. 14. & *alibi*; *Sym.* ὀδύρεσθαι, lamentari, *Psal.* 21. 3. *LXX. vero*, ὠρύεσθαι, ululare, βοᾶν, clamare, κράζειν, clamare; *bis*, χρηματίζειν, oracula reddere; *ter*, ἐρεύγεσθαι, rugire.

שאגה *Aquila*, βρύχημα, rugitus, *Psalm.* 21. 2. & *alibi. S. Th.* ὤρυγμα, ululatus, *Hesai.* 5. 29. *Theodotio* & *Quinta Edit.* βόησις, clamor, *Symmachus*, ὀδυρμὸς, gemitus, lamentatio; *Sexta Edit.* δέησις, supplicatio, *Psal.* 21. 2.

שאה vastari, *vel* tumultuari; *LXX.* ἐρημωθῆναι, desolatum esse.

Niphal, vastari, *vel* tumultuari; *LXX.* ἠχεῖν, sonare, *vel* tumultum edere.

Hiphil, vastare; *LXX.* ἐξερημοῦν, vastare, desertum reddere.

Hithpael, obstupescere; *LXX.* καταμανθάνειν, considerare, *vel* observare.

שואה vastatio, *Prov.* 3. 15. *ubi LXX.* ὁρμὴ, impetus.

שאת *idem Thren.* 3. 47.

שואים vastationes; *LXX.* κακουργία, malignitas, maleficium; *Hieronymus*, calamitates, *Psal.* 34. 17.

שאון *A.* θόρυβος, tumultus, *Psalm.* 64. 8. *Item A.* ἦχος, sonitus, *Psal.* 64. 8. *locus sic habet* שאון ימים שאון גליהם *A.* ἦχον θαλάσσης, θόρυβον κυμάτων αὐτῆς, sonum maris, tumultum fluctuum ejus; *LXX.* τὸ κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς, profundum maris, sonos fluctuum ejus; *Hieronymus*, sonitum maris, fremitum fluctuum ejus; *Vulgat.* profundum maris, sonum fluctuum ejus.

שאן tumultuatio. *Vide in* שאון

משואה devastatio, *A.* ἄτη, noxa, *Soph.* 1, 15. *ubi LXX.* ἀφανισμὸς, desolatio, vastitas.

משואות *Sym.* ἀφανισμοὶ, devastationes, destructiones, *Psalm.* 72. 18. *ubi LXX.* למשואות *vertunt*, ἐν τῷ ἐπαρθῆναι αὐτὰς, dum erigerentur, *quasi ex* נשא *Hieronymus*, ad interitum.

תשואות fragores, acclamationes, tumultus, tumultuationes. תשאות חן *A.* ἐξισώσει χάριτος, adæquatione gratiæ; *Sym.* πρὸς χάριν αὐτῆς, ad gratiam ejus; *LXX.* ἰσότητα χάριτος, æqualitatem gratiæ; *Theodotio*, κατάπαυσις αὕτη; requies hæc; *Vulg.* exæquabit gratiam gratiæ; *Alii*, strepitibus gratiæ, *Zach.* 4. 7.

שאט depopulari, *vel* spernere; *LXX.* ἀτιμάζειν, inhonorare; *Alibi*, ἐπιχαίρειν, gaudere *de ruina cujuspiam.*

שאט depopulari, *vel* depopulatio. *Hujus radicis voces apud Ezechielem tantum occurrunt, putanturque esse usus Chaldaïci.*

שאל *Aq. S.* αἰτεῖν, petere, *Prov.* 20. 4. *item* rogare; interrogare, quærere, requirere, ἐπερωτᾶν, interrogare, *A. Deut.* 18. 11. & *alibi*; *significat etiam*, mendicare, emendicare; *LXX.* ἐπαιτεῖν, mendicare. *Item LXX.* ἀσπάζεσθαι, amplecti, salutare.

Niphal, exorari, precibus obtinere, impetrare. נשאל נשאל αἰτούμενος ᾐτήσατο, petiens petiit; *LXX.* παραιτούμενος παρῃτήσατο, deprecans deprecatus est; *Vulg.* rogavit, 1. *Reg.* 20. 6.

Piel, petere, interrogare, *vel* mendicare.

Hiphil, mutuari, mutuo dare, commodare; χρᾶν, commodare.

שאול ᾅδης, infernus, *passim Omnes. Item* sepulcrum. *Et cum* ה *paragogico* לשאולה in sepulcrum usque; & שאלה in sepulcrum. *Dicunt sic vocari infernum & sepulcrum, quod ore hiante omnia petat & postulet.*

שאלה petitio; *LXX.* αἴτησις, & αἴτημα, petitio. *Item aliquando* χρῆσις, usus, & χρέος, fœnus.

משאלות petitiones.

שאן *Piel*, שאנן *Aquila*, *Symmachus*, εὐθηνεῖν, prosperare, abundare *sæpe. Exempla vide in Lexico Græco.* tranquillum esse, tranquille agere. שאננו *A.* εὐθύνησαν, abundarunt; *Sym.* ἀόχλητοι, imperturbati, *Job* 3. 18. *Reliqui*, εὐθηνεῖν, prosperare, *Hesai.* 32. 9.

שאנן tranquillus. *Plurale* שאננים *Aq.* ὀνειδιζόντων, exprobrantium; *Symmach.* εὐθηνούντων, *ablat. absolut.* abundantibus, *vel* prosperantibus; *LXX.* τοῖς εὐθηνοῦσιν, abundantibus, *Psalm.* 122. 4. *Plurale fœminin.* שאננות tranquillæ *mulieres*; *LXX.* πλούσιαι, divites.

שאנן *S.* ἀλαζόνεια, arrogantia, *Hesai.* 37. 29.

שלאנן *Theodot.* εὐθηνῶν, abundans, prosperans; *Vulg.* dives, *Job* 21. 23. *cum epenthesi* τοῦ ל *vel*, *ut alii putant*, *vox composita ex* שלו & שאנן *qua significatur* summe tranquillus, tranquillissimus.

שאף hausit. שואף *Aq.* εἰσπνεῖ, aspirat, insufflat; *S. Theod.*

Th. ἐπαναςρέφει, revertitur, *Eccl.* 1. 5. *ubi LXX.* ἕλκει, trahit; *Aquila*, ἀφελκύειν, abstrahere, *Job* 5. 5. *ubi LXX.* ἀναρροφῆσαι, absorbere; *LXX.* ἐκπφωνισθῆναι, exhauriri; *Vulg.* bibere. שאפו *Symm.* ἐπέτειβον, atterebant, *Psalm.* 55. 2. *ubi LXX.* κατεπάτησαν, conculcaverunt; *Alii*, absorbuerunt. אל־תשאף *Symmac.* μὴ ἐπιθυμητὴς, ne cupias, ne studeas; *LXX.* μὴ ἐξελκύσῃς, ne extrahas; *Vulg.* ne protrahas; *Alii*, ne anheles, *Job* 36. 20.

שאר reliquum esse, superesse.

Niphal, relinqui, residuum esse, superesse, superstitem manere. נשאר *Symm.* ἐλείφθησαν, relictæ sunt, *Job* 21. 34. נשארים *S.* περιλειφθέντες, relicti, residui, *Levit.* 26. 39. נשאר *Aq.* ὑπολελειμμένον, relictum; *S.* ὑπολειφθὲν, relictum, residuum, 1. *Reg.* 9. 24.

Hiphil, relinquere, superstitem facere, residuum relinquere; *LXX.* καταλείπειν, residuum relinquere.

שאר *Symmach.* ἐπίλοιπος, reliquus; *S.* τὰ ἐπίλοιπα, reliqua, residua, *Hesai.* 10. 9. *Item*, *Aquila*, *Symm.* *Theodotio*, ὑπόλειμμα, reliquum, residuum, *Hesai.* 11. 11. *A. & Incert.* λίμμα *pro* λεῖμμα, residuum, reliquum, *Incert. Levit.* 18. 16. *& Aq. ibidem verf.* 17. *Chaldaïce* שארא residuum, reliquum.

שאר caro; *Aquila*, *Symmachus*, σάρξ, *Psalm.* 77. 20. *& generaliter* alimentum *quodlibet. Item*, propinquus, propinqua. *Aliquando*, corpus.

שארה propinquitas.

שארית *Incert.* λεῖμμα, residuum, reliquiæ, 2. *Reg.* 14. 7. *Aquila*, *Theod.* κατάλοιπον, residuum, *Jerem.* 42. 15. *Semel scribitur absque Aleph* שרית reliquiæ, 1. *Paral.* 13. 18. *Semel item contracte sine* א *cum* ו *loco* י שרות residuum, *Jerem.* 15. 11. *Sed Masorethæ notant legendum* ית ש

משארה mactra. *Plurale* משארות mactræ.

שאר *cum puncto sinistro*, fermentum; *LXX.* ζύμη, fermentum.

שבב fragmentum. *Hinc verbum* שבב frangere *apud Thalmudicos usitatum.*

שבבים *S.* ἀκαταστατῶν, *sive* ἀκατάστατος, instabilis, *Osee* 8. 6. *ubi Aquila* errantibus, *sive* conversis *vertit*; *LXX. & Theodotio*, πλανῶν, seducens; *Quinta Editio*, fluctuans; *Vulg.* in aranearum telas; *Alii*, quemadmodum aranearum telæ; *Recentiores*, contritiones. *Vide notam ibi.*

שביב scintilla; *Chaldaïce* שביבא scintilla, *Plurale Chaldaïcum* שביבין scintillæ.

שבה capere, captivum facere, captivum abducere, deportare, detinere; *Aq. Th.* αἰχμαλωτίζειν, captivum facere, *vel* ducere, *Hesai.* 49. 24. *LXX. item passim*, αἰχμαλωτίζειν, *&* αἰχμαλωτεύειν, captivum facere. *Item* λαμβάνειν, capere, ζωγρεῖν, vivum capere. שבוים *Aq. Symm. Th.* αἰχμάλωτοι, captivi, *Hesai.* 61. 1.

Niphal, captivum abduci, capi.

שבי captivitas, captivorum turba, multitudo capta; *A. Th.* αἰχμαλωτίζων, captivum ducens, *Psal.* 49. 24. *ubi Symmach.* αἰχμαλωσία, captivitas; *Vulg.* quod captum fuerit.

שביה captiva.

שביה captivitas.

שיבה *Item* captivitas.

שבית captivitas. *Plurale constructum* שביתי captivitates.

שבות *idem.*

שבו achates, *lapis pretiosus*; *LXX.* ἀχάτης, achates; *Aliqui*, topazius.

שבח *Piel*, laudare, laudibus celebrare. *Item*, reprimere, compescere. ושבח אני *S.* καὶ ἐμακάρισα, & beatos dixi; *LXX.* καὶ ἐπῄνεσα, & laudavi, *Ecclef.* 4. 2. ישבחנו *S.* καταπραΰνει αὐτὸν, mitigat eum; *Alii*, sedabit eum, *Prov.* 29. 11. *Est etiam Chaldaici ujus frequentissime in Daniele.*

Hiphil, compescere, sedare. משביח *Aquila*, καταστέλλων, comprimens; *LXX.* ὁ συνταράσσων, conturbans; *Theod. & Quinta Editio*, καταπραΰνων, mitigans, compescens; *Hieronymus*, compescens, *Psal.* 64. 8.

Hithpael, laudibus commendare.

שבח laudans.

שבח laus, *apud Rabbinos.*

שבט *Aquila*, σκῆπτρον, sceptrum, *passim*, *& aliquando Symmach. Vide in Lexico Græco. Item S. Th.* φυλὴ, tribus. *Vide in Lexico Græco. S.* ἐξουσία, potestas, *Gen.* 49. 10. *Item A. S. Th.* ῥάβδος, virga. *Exempla vide in Lexico Græco. Symmachus* βακτηρία, baculus, *Hesai.* 28. 27. *Aliquando item*, stylus, calamus. *Plurale constructum* שבטי tribus. *Aliquando*, tela, *vel* spicula.

שבט Schebat, *nomen mensis undecimi qui respondet nostro Januario.*

שבך *Vide in* סבך

שבל שביל semita; *LXX.* τρίβος, semita. *Plurale constructum* שבילי semitæ, viæ; *LXX.* σχοῖνοι, funiculi, *vel* semitæ.

שבלת spica; *LXX.* σάχυς, spica; *Alius*, σύνθημα, constitutum, statutum, signum datum; *Vulg.* spica; *Jud.* 12. 6. *Dicitur &* סבלת *ibidem*, *vitio Ephraïmitarum non recte pronuntiantium. Incertus quidam Græcus interpres legit* σεβελὼ, *forte pro* σεβελώθ, Sebeloth. שבלת *item Aquila*, ῥοῦς, fluxus, alveus, fluentum; *Sym.* ῥεῖθρον, alveus; *LXX.* καταιγὶς, tempestas, *Ps.* 68. 3. *ubi Hieronymus*, flumen.

שבלים baccæ, *Zach.* 4. 12. *ubi LXX.* κλάδοι, rami.

שבלול *A.* ἔντερον, vermis; *Symmac.* χόριον, vulvæ pellicula; *LXX. Th.* κηρὸς, cera; *Hieronymus* vermis; *Alii*, limax, *Psalm.* 57. 9.

שבס שביסים *Aquila*, τελαμῶνες, fasciæ; *Alii*, reticula; *Hesai.* 3. 18. *LXX. hic duas voces habent*, ἐμπλόκια, *i.* funiculos, reticula, *&* κοσύμβους, cincinnos. *Incertum utra vocem hanc Hebraïcam respiciat.*

שבע septem, & septies. *Item Incert.* πλειστάκις, sæpissime, *Psalm.* 118. 164.

שבעה septem & septimus. *Duale* שבעתים septies, septuplum; *A.* septemplíciter, *Gen.* 4. 24. *Plur.* שבעתים septem illi.

שבעים septuaginta.

שביעי septimus. *Fœminin.* שביעית septima, *vel* septimo *anno.*

שבוע septimana. שבעות *Aquila*, *Sym.* ἑβδομάδες, septimanæ, *Jer.* 5. 24. *& formâ masculinâ*, שבעים septimanæ.

Niphal, juravit; נשבע *Symmachus*, ὀμώμοκε, juravit; *LXX.* ὤμοσε, juravit, *Psalm.* 109. 4. הנשבע *Aq. LXX.* ὁ ὀμνύων, qui jurat, *Psal.* 62. 12. *Vide & Psalm* 14. 4.

Hiphil, השביע adjuravit. אשר השבעתנו *Reliqui*, ὃ ὥρκισας ἡμᾶς, quo adjurasti nos, *Jos.* 2. 17. השבעתי אתכם *Aquila*, *Symmac. LXX. Quinta Editio*, ὥρκισα ὑμᾶς, adjuravi vos, *vel in præsenti*, adjuro vos, *Cantic.* 2. 7.

שבוע juramentum, adjuratio; *S.* ὅρκος, juramentum, *Eccles.* 8. 2. *Plurale masculinum constructum*, *& plurale fœmininum consequenter*; שבעי שבעות juramenta juramentorum, *Ezech.* 21. 23.

שבועה juramentum, jusjurandum, adjuratio. *Plur.* שבעות juramenta.

שבע *cum puncto sinistro*; *Symm.* κορεσθῆναι, saturari; *Psal.* 21. 26. *A. S. Th.* χορτασθῆναι, saturari; *A. S. Th.* ἐμπλησθῆναι, impleri, saturari. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Piel Omnes, ἐμπλῆσαι implere, saturare.

Hiphil, χορτάζειν, saturare, satiare.

שבע satur; *Aquila*, πλήρης, plenus, *Job* 14. 1. *Plur.* שבעים saturi. *Fœminin.* שבעה satura, saturata *anima*, *Prov.* 27. 7.

שבע *A. S.* πλησμονὴ, satietas, saturitas *passim. Exempla vide in Lex. Græc.*

שבעה satietas, saturitas.

שבץ *Piel Incert.* συσφίγγειν, constringere, *Exod.* 28. 11. *Alii*, tessellatum opus facere. *Incert.* συσφραγίζειν, obsignare, *Exod.* 28. 11.

Pual, intextum. משבצים *LXX.* περικεκαλυμμένα, circumquaque tecta, *Exod.* 28. 20.

שבץ *A. S. Th.* σύσφιγξις, nodus, *Exod.* 28. 39. *Alii*, ocellata chlamys; *Alius*, κόσυμβος, nodus, *Exod.* 28. 39.

משבצה *Aquila*, σφιγκτὴρ, uncinus; *Alius*, συσφιγκτὴρ, *vel* συσφίγκτης, fibula. *Vide Lex. Græc. ad singulas voces. Incert.* uncinus, *vel* fibula; *Alii*, pala, funda annuli. *Incert.* ἐμπλόκιον, implicatio, reticulum, funiculus, *Exod.* 28. 25. *Reperitur in plurali tantum forma fœminina* משבצות palæ.

תשבץ tessella, ocellatio. σύσφιγκτον, constrictum. *A. S. Exod.* 28. 4. *in Appendice.*

שבק *Chald.* sivit, reliquit, dimisit, remisit.

Ithpeal, relinqui.

שבר frangere, confringere, diffringere, effringere, perfringere. *Item*, vendere; emere, *vel* comparare. שבר *Aquila*, *Symmachus*, κατάγνυειν, confringere. *Exempla vide in Lexico Græco. Aq. Symm. Theodot.* συντρίβειν, confringere, effringere. *Vide Lex. Græc. Item*, vendere, emere. שברו *Th.* ἀγοράσατε, emite, *Hesai.* 55. 1. & *Inc. Gen.* 42. 2. שבורי *S.* κεκλασμένους, fractos, *Psalm.* 146. 3. תשבר *S.* κατεάξεις, confringes. *Item S.* συνθραυσθῇ, conteratur, *Eccles.* 12. 6.

Niphal, confringi. נשברו *A.* συνετρίβησαν, contriti sunt, 1. *Reg.* 2. 5. *hodie legitur* נשכרו *secundum quam lectionem Alius vertit*, mercede conducti sunt; *LXX.* ἠλαττώθησαν, minorati sunt.

Piel, effringere, confringere; *LXX.* συνέτριψε, contrivit, *Psalm.* 106. 6.

Hiphil, *Aq. Th.* πιπράσκειν, vendere, *Prov.* 11. 26. *ubi Symm.* πωλεῖν, vendere; *Th.* ἀγοράζειν, emere, *Hesai.* 55. 1.

Hophal, confractum esse.

שבר *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, συντριβὴ, contritio, fractura. *Vide Lex. Græc. Item Aq. Th.* συντριμμὸς, contritio, *Hesai.* 15. 5. *Th.* σύντριμμα, contritio. *Vide Lex. Græc. Item* annona, *Gen.* 42. 1. *Alii etiam*, explicatio, enucleatio. *Plurale*, שברים confractiones, contritiones. *Est etiam nomen proprium loci* שברים Sabarim, *Jos.* 7. 5.

שברון fractio, contritio.

משבר matrix, os matricis, 4. *Reg.* 19. 3. *Plurale* משברים *Sym.* καταιγίδες, turbines, procellæ, *Ps.* 41. 7. *ubi LXX.* μετεωρισμοὶ, sublimitates. משברי γνόφοι, caligines, *S. Jonæ* 2. 4.

שבר *cum puncto sinistro. Piel*, speravit, exspectavit, spectavit. ישברו *Sym.* ἀνακτήσεται, recreabit, *Psal.* 103. 11. *LXX.* προσδέξονται, expectabunt onagri; *Hieronymus*, reficiat onager sitim suam. *Hoc loco Schin dextrum habetur in Bibliis hodiernis, sed hîc locamus, quia LXX. hujus, non autem præcedentis Radicis sensum expresserunt.*

שבר exspectatio; *LXX.* ἐλπὶς, spes; *alibi vero*, προσδοκία, exspectatio.

שבש *Chald.* perplexum esse, obstupescere, attonitum reddi, conturbari.

שבת quiescere, cessare; *LXX.* ἀναπαύειν, quiescere. *Item*, καταπαύειν, quiescere, vacare, cessare. שבתה *A.* σαββατιεῖ, sabbatizabit, cessabit; *LXX.* ἀναπαύσεται, requiescet, *Lev.* 25. 2. וישבת *A.* διέλειπεν, desinebat; *LXX.* κατέπαυσε, requievit, *Gen.* 2. 2. *in Append.*

Niphal, cessare.

Hiphil, השבית *S.* παύειν, cessare facere, sedare, *Ex.* 12. 15. *Item* amovere, removere, de medio tollere; *A.* διαλείπειν, relinquere, *Ex.* 12. 15. ישבת *S* ἀπέπαυσας, cessare fecisti; *LXX.* κατέλυσας, destruxisti; *Hieron.* quiescere fecisti, *Psalm.* 88. 45.

שבת *Aquila & alii*, σάββατον, sabbatum, *Levit.* 25. 2. & *alibi. Item* cessatio, requies; *Incert.* ἀνάπαυσις, requies, cessatio, *Lev.* 16. 31. *Synecdochice etiam accipitur pro* septimana, hebdomade. *Plurale* שבתות sabbata, septimanæ. שבתות שנים septimanæ annorum.

שבתון quies, cessatio. *Incert.* σάββατον, sabbatum, *Levit.* 23. 29. & 25. 5.

משבתים cessationes.

שגא *Chald.* crescere, multiplicari, augeri. ישגא *Aquila*, *Sym.* πληθυνθήσεται, multiplicabitur, crescet, *Job.* 8. 11. *ubi LXX.* ὑψωθήσεται, exaltabitur, erigetur. *Hinc Hebraice futurum* ישגה crescit, augetur.

Piel geminatis litteris תשגשגי facies ut crescat; *LXX.* πλανηθήσῃ, decipieris; *Vulgata quasi nomen exprimit*, labrusca, *Hesai.* 17. 11.

Hiphil, augere.

שגיא amplus; *Theodotio*, ἰσχυρὸς, fortis, *Job* 36. 26. *LXX.* πολὺς, multus. *Et adverbialiter Chaldaice*, vehementer.

שגב *cum puncto sinistro*, exaltari, extolli, altum esse, sublime esse; *LXX. longe alio sensu*, διαφεύγειν, effugere.

Niphal LXX. ὑψοῦσθαι, exaltari.

Piel, in alto loco collocare. אשגבהו *LXX.* σκεπάσω αὐτὸν, tegam eum; *Alii*, in sublimi loco collocabo eum, *Psal.* 90. 14.

Pual ישגב in alto loco collocabitur; *LXX.* εὐφρανθήσεται, lætabitur, *Prov.* 29. 25.

Hiphil, *A.* ὑπεραίρειν, extollere; *Symmach.* ὀχυροῦν, munire, *Psal.* 106. 41. *ubi LXX.* βοηθεῖν, adjuvare.

משגב *A.* ὑπερέπαρσις, summa exaltatio; *Sym.* ὀχύρωμα, munimentum, *Psalm.* 47. 4. *Item*, locus editus, arx; *Aquila*, *Symm.* κραταίωμα, munimentum, fortitudo, *Jerem.* 48. 1. *LXX.* καταφυγὴ, confugium; *alibi* ἀντιλήπτωρ, susceptor, patronus; *semel* βοηθὸς, adjutor.

שגג ignorare, errare; *LXX.* ἀγνοεῖν, ignorare, ἀκουσιάζειν, involuntarie agere; *semel*, πλημμελεῖν, delinquere, & *semel* διαμαρτάνειν, peccare.

שגגה *A. S.* ἄγνοια, ignorantia; *Alii*, error. *Item*, ἀκούσιον, involuntarium, *Aq. Eccles.* 5. 5. *Aq. Theod. Eccles.* 10. 5.

משגה *Reliqui*, ἀγνόημα, ignorantia, *Job* 19. 4. *Alii*, error.

שגה *Sym. Theodotio*, ἀγνοεῖν, ignorare, *Ezech.* 45. 20. *Alii*, errare, aberrare.

Hiphil, errare facere. *Participium* משגה errare faciens; *LXX.* συνέσις, intelligentia.

שגיות *Aquila*, ἄγνοιαι, ignorantiæ; *Sym.* ἀγνοήματα, ignorantiæ; *LXX.* παραπτώματα, delicta; *Hieronymus*, errores, *Psal.* 18. 13. *ubi legitur* שגיאות *cum epenthesi* τοῦ א

שגיון *A. S. Quinta Edit.* ἀγνόημα, ignorantia, *Habacuc* 3. 1. & *alibi. Item A.* ἄγνοια, ignorantia, *Psal.* 7. 1. & *alibi*; *Alii*, cantio erratica, *id est*, *varia, quæ omnibus musicæ rationibus cantabatur. Plurale* שגיונות ignorantiæ, *vel* cantiones erraticæ. *In plurali est in Habacuc supra.*

משגת *Reliqui*, ἀγνόημα, ignoratio, *Job* 19. 4.

שגה *Vide & in* שגא

שגח *Hiphil* השגיח prospexit, respexit, consideravit; *LXX.* ἐπιβλέπειν, inspicere, παρακύπτειν, prospicere, & *semel*, θαυμάζειν, admirari.

שגל vitiare, violare mulierem, concumbere, coire. *Verbum est apud Hebræos obscœnum.* ישגלנה *Aquila*, συγκοιτασθήσεται, concumbet, *Deuteron.* 28. 30. *in Appendice.*

Niphal, vitiari; *LXX. hic & in superiori exemplo conjugationis Kal, ut honeste exprimant*, ἔχειν habere *dicunt.*

Pual איפא לא שגלת ubi non fueris vitiata; *LXX.* ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρθης, ubi non fueris inquinata, commixta, *Jerem.* 2. 3.

שגל *Aquila*, σύγκοιτος, conjux *vel* concubina; *Sym.* παλλακὴ, concubina, meretrix, *Psalm.* 44. 10. *Alii*, uxor, *LXX.* βασίλισσα, regina. *Plurale Chaldaicum cum affixis* שגלתה uxores ejus. שגלתך uxores tuæ.

שגע *Pual* משגע *Symmac.* παράφορος, vecors, *Deut.* 28. 34. *Aquila*, παραπληκτευόμενος, mente captus, *vel* mente perculsus, vesanus; *Symm.* μαινόμενος, furens, 1. *Reg.* 21. 15. *ubi LXX.* ἐπίληπτος, epilepticus, furiosus; *Sym.* ἐνεὸς, mutus *vel* stultus, *Osee* 9. 7. *Aq.* ἐπίληπτος, mente captus, *Osee* 9 7.

Hithpael להשתגע *Aquila*, παραπληκτεύεσθαι, insanire; *Symmachus*, μαίνεσθαι, furere, 1. *Reg.* 21. 15. משתגע *Aq.* παραπληκτευόμενος, mente perculsus, 1. *Reg.* 21. 14. *Sym.* παράφρων, insanus, *ibid.*

שגעון amentia, *Aquila*, παραπληξία, stoliditas, 4. *Reg.* 9. 20.

שגר fœtus, *proprie emissus ac genitus*; *LXX. vero* βουκόλιον, bovile.

שד *Aquila*, *Theodot.* μασὸς, mamma, *Hes.* 66. 11. *Plurale* שדים mammæ, ubera.

שדד vastare, devastare. השדודה *Aq.* ἡ προνενομευμένη, vastata; *Sym.* ἡ λῃστρὶς, prædatrix; *LXX.* ἡ ταλαίπωρος, misera; *Th.* ἡ διαρπαθησομένη, diripienda. מקטב ישוד *A.* ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος, a morsu dæmoniaco, *S.* ἀπὸ συγκυρήματος δαιμονιώδους, a casu dæmoniaco; *LXX.* ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου, a ruina & dæmonio; *Hier.* a morsu insaniente; *Alii*, ab excidio vastabit, *Vul.* ab incursu & dæmonio, *Ps.* 90. 6. הוי שודד ואתה לא שדוד *Sym.* οὐαὶ ὁ ταλαιπωρίζων, αὐτὸς δὲ μὴ ταλαιπωρηθεὶς, væ qui miseros facis, miser & ipse non factus; *LXX.* οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους, væ iis qui vos miseros faciunt, vos autem nemo facit miseros; *Vulg.* væ qui prædaris, nonne & ipse prædaberis? *Hesai.* 33. 1. והשודד שודד *Symmac.* καὶ ὁ ταλαιπωρίζων ταλαιπωρεῖ, & qui affligit, affligitur; *LXX.* ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ, iniquus inique agit; *Vulgata*, & qui depopulator est, vastat, *Hesai.* 21. 2.

Niphal, vastari.

Piel, vastare, devastare.

Pual, שדד vastatus est.

Hophal, vastari.

שד vastator. *Item substantive* dæmon, *quasi vastator dictus. Hinc Aquila* ישוד δαιμονίζων, & *Sym.* δαιμονιώδης *vertunt. Plurale*, יזבחו לשדים sacrificaverunt dæmonibus, *Deut.* 32. 17.

שדוד ταλαίπωρος, miser, *A. Theod. Jerem.* 4. 30. & *alibi. Est Paül Kal.*

שד *Aq.* προνομὴ, vastatio, *Psalm.* 31. 4. & *alibi. Symmach.* διαρπαγὴ, direptio, *Habac.* 2. 17. *S.* κακοπάθεια, afflictio, *Psalm.* 11. 5. לשדי *Symmachus*, εἰς διαφθορὰν, in corruptionem, *Psal.* 31. 4.

שוד *A.* προνομὴ, vastatio, *Job* 5. 21. & *alibi.*

שדה ושדות *A.* κυλίκιον καὶ κυλίκια, parvum calicem & parvos calices, *Eccles.* 2. 8. *ubi Sym.* mensuram, species & appositiones; *Alii*, symphonia; *LXX.* οἰνοχόον, καὶ οἰνοχόας, ministros & ministras vini; *Vulg.* scyphos & urceos in ministerio ad vina fundenda.

שדי Σαδδαὶ, *Aq. Symmac. Theod.* ἱκανὸς, sufficiens, *Epitheton Dei. Exempla frequentissima vide in Lexico Græco*; *LXX. sæpius*, παντοκράτωρ, omnipotens; *alibi*, Θεὸς, Deus, & κύριος, Dominus; ἱκανὸς, sufficiens, *vel* magnus, ἐπουράνιος, cœlestis.

שדד *cum puncto sinistro Piel*, occare. וישדד אדמתו *Symmachus*, καὶ βωλοκοπήσει, & glebas scindet, *sive* & occabit; *LXX* πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν, antequam operetur terram; *Vul.* & sarriet humum suam; *Alii*, occabit terram suam, *Hesai.* 28. 24. אם ישדד *Symm.* ἢ ὁμαλίσει, an complanabit valles; *LXX.* ἢ ἑλκύσει σου αὔλακας, aut trahet sulcos tuos; *Vulg.* aut confringet glebas vallium; *Alii*, an occaret valles, *Job* 39. 10.

שדים *A.* τῶν πεδινῶν, campestrium; *S.* τῶν ἀλσῶν, amœnitatum, *Gen.* 14. 3.

שדה *cum puncto sinistro*, ἀγρὸς, ager, *Omnes. Syrus*, ἄρουρα, ager, arvum, *Hesai.* 16. 8. *Aquila*, χώρα, regio, *sæpe. Vide in Lexico Græco. Reperitur &* שדי *pro* שדה ager. *Plurale constructum* שדי agri; & *forma fœminina* שדות agri.

שדי ἄγριος, agrestis, *Symmac. Psalm.* 79. 14. *Incer. Psal.* 8. 7.

שדם שדמה *LXX.* πεδίον, campus ager; *Aq.* ἄρουραι, arvum, *Hesai.* 16. 8. *Symm.* κλῆμα, palmes, *Hesai.* 16. 8.

שדמות *Aq.* προάστεια, suburbana. *Jerem.* 31. 40. *S. Th.* φάραγξ, vallis, 4. *Reg.* 23. 4.

Item שדמות *Th.* ἀγροὶ θανάτου, agri mortis, *ubi duas distinctas voces legit Theodotio, quasi* שדי מות *Hesai.* 16. 8.

שדף שדופת adustæ, uredine tactæ *spicæ. Genes.* 41. 27. *ubi LXX.* ἀνεμόφθοροι, vento corruptæ.

שדפה adustio, uredo.

שדפון *Idem. Aquila*, *Symmac. Theod.* ἀνεμοφθορία, venti devastatio, *Amos* 4. 9. *ubi LXX.* πύρωσις, adustio.

שדר *Chald.* mittere.

Ithpeal, conari, satagere, contendere, operam dare; *LXX.* ἀγωνίζεσθαι, certare, contendere, conari.

אשתדור conspiratio, rebellio.

שדרות *Vide in* סדר

שה *cum puncto sinistro*, pecus, agnus, hœdus. *Aq. Symmach.* βόσκημα, pecus, *Levit.* 27. 26. *LXX. sæpe*, πρόβατον, ovis, ἀμνὸς, agnus. *Cum affixis aliquando mutat* ה *in* י *veluti* שיו pecus ejus, שיהו pecus suum.

שהד *cum puncto sinistro*, testis, testificator, *Job* 16. 19. *LXX.* συνίστωρ, conscius.

שהדותא *Chald.* testimonium.

שהם *Aquila*, σαρδόνυξ, sardonyx; *Symm. Th.* ὄνυξ, onyx, *Gen.* 2. 12. & *alibi. A. Symm. Th.* ὄνυξ, *Exod.* 25. 7. & *alibi. LXX. mire variant in hujus vocis interpretatione: nam semel* ὄνυξ, onyx *vertunt; alibi*, πράσινον, lapis prasinus; *modo* σμάραγδος, smaragdus; *modo* σάπφειρος, sapphirus; *alibi* βηρύλλιον, beryllus, & σάρδιος, sardius.

שהרנים *Vide in* סהר

שוא vanitas, falsum, mendacium. *Aquila*, εἰκαιότης, vanitas, *Prov.* 30. 8. *Item A.* εἰκῆ, temere, *Psal.* 126. 2. & *alibi. Sym.* μάταιος, vanus, *Psal.* 59. 3. & *alibi. Sym. Th.* ματαιότης, vanitas, *Job* 31. 5.

שוב reverti, redire, convertere se, converti: avertere se *vel* averti, recedere, retroagi. שב *Syrus*, ὑπέστρεψεν, reversus est; *LXX.* οὐκ ἀνέστρεψεν, non reversus est; *Vulg.* non revertebatur *Gen.* 8. 7. *Hæc negatio non exprimitur in Exemplaribus Hebraicis hodiernis.* וישב *Aquila*, ἀπεστράφησαν, aversi sunt; *Reliqui* ἐξώρμησαν, recesserunt; *LXX.* ἐπέστρεψαν, reversi sunt; *LXX. aliter*, ἐπέστρεψεν, reversus est, *Jud.* 7. 3. ושבתם *Incer.* καὶ ἀνακάμψατε, reflectite, revertimini; *LXX.* ἐπιστραφήσεσθε, revertemini, 2. *Reg.* 10. 5. ישובו *Aq.* ἀναστρέψουσι, revertentur; *LXX.* ἀποστραφήτωσαν, avertantur; *Hieronymus*, convertantur, *Psalm.* 9. 18. ישובו *Sym.* ἀνακάμψουσι, deflectent; *LXX.* ἐπιστρέψουσιν, revertent; *Hieronym.* revertantur, *Psalm.* 58. 7. שבו *LXX.* ἐπέστρεψαν, reversi sunt; *Quinta Editio*, μετενόησαν, pœnitentiam egerunt, *Osee* 7. 10. *Et sic non infrequenter alii* μετανοεῖν. ושבתי *Symmac.* ἀποκαθιστῶ, restituam; *LXX.* ἀποστρέψω, convertam, *Ezech.* 13. 53. *Alii quoque* שוב *significat*, restituere, reducere facere, redire facere. *Sunt qui velint aliquando explicandum*, quietum esse, requiescere.

Piel, שובב reverti fecit, convertit, restituit, reduxit; avertit, pervertit, perversum reddidit.

Pual, reduci; *Alii* משובבת *transitive*, reducam.

Hiphil, redire fecit, reverti fecit, reduxit, retulit, reportavit, reposuit: reddidit, restituit, rependit; retorsit, retudit: convertit, avertit, respondit. תשיב *Sym.* ἀποστρέψεις, avertes, *Exod.* 23. 4. *Item Aquila*

& alii sæpe hanc interpretationem usurpant. Item Symmachus ἀποκαταςῆσαι, restituere, *Job* 39. 12. *Symm.* μετακαλέσαι, revocare, *Job* 39. 12. ישיב *S.* ἀποδώσει, restituet, 1. *Reg.* 26. 23. והשבתי *Aquila*, καὶ καταπαύσω, & cessare faciam, *quasi ex* שבת *S.* καὶ ἀνεντρέπω, & everto, *vel* evertam, *aut potius*, & confundam; *LXX.* καὶ ἀποςρέψω, & avertam, *Ezech.* 7. 24. *Item Aq. S. Theodotio*, ἀποκρίνεσθαι, respondere, *sæpe. Sic & Reliqui*, *Job* 13. 22. *Aq. Jos.* 14. 7. *S. Job* 31. 14. להשיב *Incert.* διαλλάξαι, reconciliare, *Jud.* 19. 3. וישב *Aq.* ἀπεσόβησεν, abegit, *Gen.* 15. 11. לא־ישיב *Sym.* ἀναπόςρεπτος, qui averti non potest, *Job* 9. 13.

Hophal, restitutum esse, redditum esse, reductum esse.

שובה reversio; *S.* μετάνοια, pœnitentia, *Hesai.* 30. 15. *Quidam putant nonnunquam significare* quies, requies: *ac revera Veteres hanc radicem interdum confundunt cum* שבת cessavit, requievit: *cujus rei exemplum supra vidimus.*

שיבה *Vide in* שבה

משבה aversa, *& substantive* aversio; *S.* ἀποςροφή, aversio, *Prov.* 1. 32. *Plurale* משבות aversiones.

שובב aversus. *Plurale* שובבים aversi. *Fœmininum*, השובבה aversa.

תשובה reversio, reditus, regressio, responsio; *Symmac.* ἀντίῤῥησις, contradictio, *Job* 21. 34. *Plurale* תשובות responsiones.

שוב *cum puncto sinistro*, canescere; *LXX.* καταγηράσκειν, senescere, *Hesai.* 46. 4.

שב *Th.* πρεσβύτης, senex, *Job* 15. 10. *& Reliqui*, 1. *Reg.* 28. 14. *Plur. Chaldaicum* שביא senes, seniores; *constructum* שבי senes.

שיב γῆρας, senectus, *Incer.* 3. *Reg.* 14. 4. *Fœminin.* שיבה *Aquila*, *Symm.* πολιὰ, canities, *sæpe. Exempla vide in Lexico Græco.*

שוג *cum puncto sinistro. Vide in* סוג

שוד ישוד שודד *Vide in* שדד

שוד *cum puncto sinistro*, linere, oblinere; *LXX.* κονιᾷν, linere, oblinere.

שיד calx; *LXX.* κονία, calx.

שוה æquare, æquari, æqualem esse: utile esse, prodesse, convenire, expedire; *LXX.* ἄξιον εἶναι, dignum esse. *Item*, συμφέρει, conducit, convenit.

Piel, æquare, ponere, disponere, componere, proponere.

Hiphil item, æquare.

Hithpael, æquari. נשתוה æquatur, *compositum ex Niphal & Hithpael.*

שוח inclinari, propendere. שחה אל מות ביתה *Sym.* ὥρισεν (εἰς θάνατον τὸν οἶκον αὐτῆς,) definivit ad mortem domum ejus; *LXX.* ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς, posuit enim juxta mortem domum suam; *Alius, quem sequitur Vulgata*, ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον οἶκος αὐτῆς, inclinata est enim ad mortem domus ejus, *Proverb.* 2. 18. *Alii vocem hanc in Radice* שחה *ponunt.*

שוחה & שחה *Aq. Symm. Th.* διαφθορὰ, corruptio; *Alii*, fossa, fovea; *S.* ὄρυγμα, fovea, *Prov.* 23. 27. *LXX.* θάνατος, mors, φθορὰ, διαφθορὰ, & καταφθορὰ, pernicies, & βόθρος, fovea.

שיחה fossa, fovea. *Plurale* שיחות *S.* ὑπόγεια, subterranea; *ubi Aquila*, βρόχους, laqueos, *Psalm.* 118. 85. *Quinta Editio*, βοθύνους, foveas; *LXX.* ἀδολεσχίας, fabulationes, *ibidem. LXX. vero hanc vocem ad Radicem sequentem pertinere putaverunt, quæ est* שוח *cum puncto sinistro.*

שוח meditari, eloqui; *Aquila*, *Symmac.* ὁμιλῆσαι, colloqui. *Vide in Lexico Græco.* לשוח λαλῆσαι, loqui, *S. Gen.* 24. 63.

Piel item, meditari, eloqui. אשוחה meditabor, *Ps.* 142. 3. *duplicatâ postremâ litterâ.*

Hiphil, *Sym.* διαλαλεῖν, colloqui, eloqui, *Psalm.* 16. 4. *S.* διαλέγεσθαι, colloqui, ratiocinari, *Job* 7. 11. *S.* διηγεῖσθαι, narrare, *Psalm.* 76. 13. *Item S.* προσλαλεῖν, alloqui, *Psalm.* 54. 5. *S.* φθέγγεσθαι, loqui; *Jud.* 5. 10. *Aquila*, ὁμιλῆσαι, colloqui. *Vide in Lex. Græc.*

שיח ἀδολεσχία, meditatio, *A.* 1. *Reg.* 1. 16. *& alibi. Th. Job* 7. 13. *& alibi.* ἀδολεσχία *significat etiam* exercitatio, colloquium, confabulatio, fabulatio; *Alii etiam*, querimonia, querela, oratio querula; *A. Item* διάλεξις, eloquium, colloquium, *Psal.* 103. 34. *A. S.* ὁμιλία, colloquium, *A. Psalm.* 54. 3. *& S. Ps.* 103. 34. *& alibi.*

שח *idem. Symmac.* φώνημα, vociferatio, *Amos* 4. 13. *ubi Aquila*, ὁμιλία, conversatio; *Theodotio*, λόγος, sermo; *Quinta Editio*, ἀδολεσχία, exercitatio. *Legitur* מה־שחו quæ meditatio ejus; *LXX. vero junctis vocibus legerunt* משחו τὸν χριςὸν αὐτοῦ, Christum ejus.

שוט ire, circuire, peragrare, discurrere, percurrere; *LXX.* διαπορεύεσθαι, transire, περιέρχεσθαι, circuire, περιοδεύειν, circuire, 4. *Reg.* 24. 8. *ubi Alii*, περιέρχεσθαι, circumire.

Piel, paragrare; *LXX. vero*, ἐπιβλέπειν, inspicere, & περιδραμεῖν, circumcurrere.

Hithpael, cursitare. והתשוטטנה *Incert.* διαδράμετε, discurrite; *LXX.* κόψασθε, plangite, *vel aliter*, περιλυτεύεσθε, circuite, *Jer.* 49. 3.

שוט flagellum, scutica; *Aq. Symm.* μάςιξ, flagellum, *Hesai.* 28. 15. *Scribitur autem ibi per* י *sed legendum per* ו *secundum Massorethas*; *Aq.* κώπη, remus, *Hesai.* 33. 21. *Item*, ἀντιλογία, contradictio, *Job* 5. 21. *ubi LXX.* μάςιξ, flagellum; *Alius*, συκοφαντία, sycophantia, calumnia. *Plurale* שוטים flagella, scuticæ.

שוטט flagellum, scutica.

שט remex; *S.* κωπηλάτης, remex, *Hesai.* 33. 21. *ubi Aq.* κώπη, remus; *Vulg.* remiges.

משוט remus. *Plurale* משוטים remi.

שוט *cum puncto sinistro*, declinare. שט declinans, *Ps.* 39. 5. *ubi solum reperitur in plurali constructo* שטי כזב *hodierna Lexica*, & declinantes ad mendacium; *LXX.* καὶ μανίας ψευδεῖς, & insanias falsas; *Hieronymus vero*, pompasque mendacii.

שוך *cum puncto sinistro*, sepire, obsepire. שך ἀπέφραξεν, obsepivit, obstruxit, *S. Job* 3. 23. *legitur cum* ס *estque in conjugatione Hiphil; sed hæ Radices* סכך & שוך *sæpe confunduntur, idemque significant; LXX.* περιφράττειν, circummunire, & ςρωννύειν, sternere, *Prov.* 15. 20.

Piel duplicans שכך *Vide in* סכך

שך sepes; *LXX.* σκόλοψ, aculeus, palus, *quia ex palis & spinis sepes struuntur.*

שוכה φορτίον, sarcina, *vel* fascis; *Alii*, κλάδος, ramus; *Vulgata*, ramus, *Jud.* 9. 48. *Mox versu* 49. שכה ramum suum, *contracte pro* שוכתו

משכה משוכה *Sym.* φραγμὸς, sepes; *LXX. quasi participium Pual plurale*, ἐςρωμένα, stratæ, constratæ; *Vulgat.* sepes, *Prov.* 15. 19. *Dicitur etiam* מסוכה *eodem sensu.*

שכים vepres, spinæ. *Potest etiam a* שכך *derivari. Forma fœminina* שכות spinæ.

שך *Aquila*, *Symm.* δίκτυον, rete, *Jer.* 5. 26. *Alii referunt ad* סכך *vel ad* שכך

שול fimbria. *Plurale* שולים *constructum* שולי fimbriæ; *Symm. Theodot.* τὰ πρὸς ποδῶν, quæ ad pedes; *A.* ἀπόληγμα, terminus, ora, *Exod.* 28. 33. *ubi LXX.* λῶμα, margo. *In Codice Coisliniano legitur; Aquila*, ἀπόπλεγμα, complicatio, contextus, *loco τοῦ* ἀπόληγμα.

שום allium; *LXX.* σκόροδον, allium. *Plurale* שומים *Sunt qui putent esse vocem Ægyptiacam.*

שום *cum puncto sinistro*, ponere, apponere, componere,

nere, disponere, imponere, interponere, proponere: statuere, constituere, collocare, τιθέναι, ponere, statuere, collocare, imponere. שמו *A.* ἐπέθηκαν, imposuerunt, *Job* 1. 17. שם *S.* ἐπέθετο, imposuit, 1. *Reg.* 15. 2. *LXX. sæpe*, ποιεῖν, facere, τάττειν, constituere; *sed sæpius interpretationes petunt ex verbo* τίθημι, *& compositis.*

Hiphil, השים τιθέναι, ponere, *sæpius Omnes. A. S.* ἐπιτιθέναι, imponere; *S. Th.* τάσσειν, constituere. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Hophal, poni, apponi, appositum esse, repositum esse.

Ithpeal, Chald. poni, apponi, constitui.

תשומת positio. *Inc.* θέμα, *Levit.* 6. 2.

שוע *Symmach.* οἰμώζειν, ejulare, *Psalm.* 71. 12. *Alii*, vociferari; *LXX.* κράζειν, clamare.

Piel, vociferari, clamare. משוע vociferans; *LXX.* δυνάστης, potens.

Hiphil, illinere, oblinere, incrustare, obturare, השע ἐμύσεν, clausit, obturavit, *Symmach. Hesa.* 6. 10. *ubi LXX.* ἐκάμμυσαν, obturarunt; *Vulg.* claude; *Alii*, obline.

שוע vociferatio; *Symmachus*, οἰμωγή, ejulatus, *Ps.* 87. 14. *& alibi*; *Alii*, nobilitas, divitiæ, *Job* 36. 19. *item adjective*, liberalis, nobilis; dives; *Aq.* τύραννος, tyrannus, *Ezech.* 23. 23. *ubi Alii* שוע *quasi nomen proprium habent redduntque* Σωε, *Symmachus nempe LXX. & Theodotio*; *Vulgata vero* tyrannos *interpretatur*; *LXX. alibi* κραυγή, clamor, *&* δέησις, supplicatio.

שועה *Symm.* οἰμωγή, ejulatus. *Vide in Lex. Græco.*

תשועה *Vide in* ישע

שוף conterere; *& secundum aliam significationem*, abscondere, obscurare; *Symm.* ἐπισκεπάζειν, obtegere, *Psalm.* 138. 11. *ubi LXX.* καταπατεῖν, conculcare; *Incer.* καλύπτειν, occultare; *LXX. alibi*, ἐκτρίβειν, conterere, atterere. ישופך *Incert.* τειρήσει, conteret te: *verisimile est germanam lectionem esse*, τρίψει, conteret, *ut habet Coislinianus Codex eraso interpretis nomine*, *Gen.* 3. 15.

שוק *Piel*, שוקק *S.* ποτίζειν, potare, irrigare. *Item*, appetere, desiderare. ותשקקה *Symm.* καὶ ποτίσεις αὐτὴν, & potabis eam *terram*; *LXX.* καὶ ἐμέθυσας αὐτὴν, & inebriasti eam; *Hieronymus*, & irriga eam, *Psalm.* 64. 10.

Hiphil, excurrere, exundare, effluere; *LXX.* ὑπερεκχέειν, supereffundi, redundare.

שוק *Symmachus*, platea, *Eccles.* 12. 5. *Item* vicus, forum, *sic dictum, quod illuc homines confluant*; *LXX.* γωνία, angulus, *&* ἀγορά, platea. *Plural.* שוקים plateæ.

שוק *Aquila, Symm.* κνήμη, femur, tibia. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Item* κνημὶς, crus, *Reliqui, Levit.* 8. 25. *in Appendice*; *LXX. item*, κνήμη, crus, σκέλος *item*, crus, *& sæpe* βραχίων, brachium.

שוקקה appetens, *Hesai.* 29. 8. *ubi LXX.* εἰς κενὸν ἤλπισεν, in vanum speravit.

תשוקה *& constructum* תשוקתך *Aquila*, ἡ συνάφειά σου, *vel ut habet Hieronymus*, societas tua. *Hæc est vera lectio, ut ex Coislin. Codice confirmatur, qua de re vide in Appendice*; *altera vero lectio*, ἡ συμμαχία σου, *quam utpote suspectam, & ex Latino Hieronymi non ita pridem effictam, uncinis incluseramus, omnino spuria est*; *Sym.* ἡ ὁρμή σου, impetus, *vel* appetitus tuus; *LXX.* ἡ ἀποστροφή σου, conversio tua, *Gen.* 3. 6. תשוקתו *LXX.* ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, conversio ejus; *Th.* ὁρμὴ αὐτοῦ, impetus ejus; *Vulgata*, appetitus ejus, *Gen.* 4. 7.

משק *Hujus vocis significationem ex Radice* שוק *petiit Aquila, qui hæc verba* ובן־משק ביתי *ita vertit*, υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου, filius potantis domum meam; *LXX.* ὁ δὲ υἱὸς Μασὲκ, filius autem Masec; *Theodotio*, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου, & filius ejus qui est super domum meam; *Alius*, ὁ δὲ συγγενής τοῦ οἴκου μου, cognatus vero domus meæ; *Vulg.* & filius procuratoris domus meæ; *Alii, qui hanc vocem deducunt ex* שקק & filius discursitationis domus meæ; *id est, qui discursitat ut domus meæ negotia gerat.*

שור *Aquila, Symmachus, Theodot.* ᾄδειν, canere. *Item aliquando*, contemplari. שר ᾖσε, cecinit; *Aq. Sym. Theod. Psalm.* 7. 1. *LXX. item sæpe*, ᾄδειν, *&* ἀείδειν, cantare. *Item*, καταμανθάνειν, ediscere, considerare; *semel*, ἀπομέμφεσθαι, reprehendere, accusare.

Piel, laudare. *Item*, contemplari.

Hiphil, cantare. אשירה ᾄσω, cantabo, *Symmach. Psalm.* 9. 4.

שיר *Aq. Sym. LXX. Theod.* ᾆσμα, canticum, *passim S.* ᾠδή, cantio, canticum. *Exempla vide in Lex. Græc. ad utramque vocem. Plurale* שירים cantica. *Fœminin.* שירה canticum, *& constructum* שירת canticum. *Plur.* שירות cantica.

שור *Sym. Th.* ὁ ἀποτειχίζων, qui a muris excludit, qui adversatur, *Psalm.* 91. 12. *vel* inimicus, adversarius; *LXX.* ἐχθρὸς, inimicus. *Plurale constructum* שורי inimici. *Item*, שור murus. *Plurale fœminin.* שורות muri. *Plurale Chaldaicum emphaticum* שוריא muri.

שור *Aq. Sym.* τεῖχος, murus. *Alii*, taurus, *Gen.* 49. 6. *Symm. Theod.* ταῦρος, taurus. *Vide in Lexico Græco.*

שור *Symm. Th.* ταῦρος, taurus. *Item S. Th.* μόσχος, vitulus. *Exempla vide in Lexico Græco. Item Aquila & Symmachus*, βοῦς, bos, *Prov.* 14. 4. *Plur.* שורים boves.

שרון *Vide in* שרה

שורר inimicus, insidiator, adversarius; *LXX.* ἐχθρὸς, inimicus. *Est quasi Piel duplicans, nominis vice fungens.* שוררי *Aquila*, ἐφοδεύοντάς μοι, insidiantes; insidias parantes mihi; *S.* ἀποθλίβοντάς με, affligentes, *vel* opprimentes me; *Alii*, inimici mei, *Ps.* 5. 9. *Symm.* ἀποτειχίζοντες, expellentes, adversarii, *Psalm.* 53. 7. *Aquila*, ἐφοδευταὶ, lustratores, insidiatores, *Gen.* 42. 9.

תשורה munus, donum. *Dicitur proprie de donis & muneribus, quæ magnatibus offeruntur*; *LXX.* πλεῖον, amplius, 1. *Reg.* 9. 7. *ubi legitur*, & amplius *non est apud nos quod offeretur*; *Vulg.* & sportulam *non habemus ut demus homini Dei.*

שור *cum puncto sinistro*; *Aq. Symmach.* ἄρχειν, principatum habere, dominari, imperare; *A.* προσκοπεῖν, prospicere, inspectionem habere, *Num.* 24. 17. תשור ἀτενιεῖ, respiciet, *Incert. Job* 7. 8. *LXX. item*, ἄρχειν, κατάρχειν, imperare, πρωτεύειν, primas tenere, μεγαλύνεσθαι, magnificari.

Hiphil, principem constituere; *LXX. vero*, ἄρχειν, imperare.

שר ἄρχων, princeps, *Omnes*; *LXX. item*, ἐπιστάτης, *&* προστάτης, præfectus, ἀρχηγὸς, dux, στρατηγὸς, dux militum, dux exercitus. שר המאות ἑκατόνταρχος, centenarius, centurio, *S.* 4. *Reg.* 11. 4. שר צבא *LXX. sæpe*, ἀρχιστράτηγος, dux, *vel* princeps exercitus. *Item* שר *LXX.* ἡγεμὼν, ἡγούμενος, *&* ἀφηγούμενος, dux, princeps, *&* σατράπης, satrapa. *Plurale* שרים principes, duces; *Aq. Th.* ἄρχοντες, principes, imperatores; *LXX.* μεγιστᾶνες, magnates, *Prov.* 8. 16. *Fœminin. regulariter* שרה princeps fœmina; *in constructione* שרת *& cum* י *paragogico* שרתי princeps fœmina. *Plur.* שרות principes fœminæ.

שורה principale, præstantissimum. *Dicitur de tritico, Hesai.* 28. 25. *Alii putant significare*, mensura, series, ordo, *ita ut illo loco sensus sit*, triticum in mensura.

משורה mensura; *LXX. bis*, μέτρον, mensura; *alibi LXX.* ζυγὸν, statera.

שוש *cum puncto sinistro ad utrumque* ש *A.* χαίρειν, gaudere, lætari, *Hesai.* 61. 10. *LXX. frequentius*, εὐφραίνεσθαι, lætari, *item*, χαίρειν, gaudere, γαυριᾶν, exultare, gloriari, ἀγαλλιᾶσθαι, exultare, τέρπεσθαι,

delectari; *femel*, ὑπομένειν, expectare.

Hiphil, *item* gaudere. אשיש *Symm. Theod.* ἀγαλλιάσομαι, exultabo, *Hesai.* 61. 10. *ubi Aquila*, χαρήσομαι, gaudebo; *LXX.* εὐφρανθήσονται, lætabuntur.

ששון *Aq.* χαρὰ, gaudium; *S.* ἀγαλλιασμὸς, jubilatio, exultatio, *Psalm.* 44. 8. *S.* εὐθυμία, bonus animus, *Psalm.* 50. 10. *LXX.* εὐφροσύνη, lætitia, ἀγαλλίασις, exultatio, χαρὰ, gaudium.

משוש *A.* χάρμα, gaudium; *Sym.* ἀγλάϊσμα, exultatio, jubilatio, *Psalm.* 47. 3. *ubi LXX.* ἀγαλλίαμα, exultatio, lætitia.

שות ponere, disponere, præponere, apponere, imponere; *LXX.* τιθέναι, ἐπιτιθέναι, ponere, imponere; *aliquando*, ἐπιβάλλειν, injicere.

Hiphil, ponere, apponere, imponere. שיתה *Aq.* θὲς, *S.* τάξον, statue, ordina; *LXX. Th.* κατάστησον, constitue. ופא ישית *S.* ἕως ὧδε τετάχθω, hucusque ordinetur; *Alii*, & hîc ponet, *Job* 38. 11.

Hophal, impositum esse.

שית *Aquila*, θέσις, ornatus, *Prov.* 7. 10. *S.* τάξις, ordo. *Ibid. S.* ἀποθήκη, depositum, *Psal.* 32. 6. *Alii*, ornatus, ornamentum.

שת nates; *LXX.* ἰσχίον, nates.

שתות *Aquila*, θεμέλιοι, fundamenta; *Sym.* θεσμοὶ, leges, *Psalm.* 10. 3. *ubi LXX.* ἃ κατηρτίσω, quæ perfecisti, quæ adaptasti, *Alius*, αἱ διδασκαλίαι, doctrinæ; *Sexta Editio*, αἱ διαδοχαὶ, successiones. שתתיה *A.* αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς, horrea, *vel* deposita ejus; *LXX.* οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ, qui hæc operantur; *Th.* ταπεινὰ αὐτῆς, humilia ejus; *Vulgat.* irrigua ejus; *Alii*, fundamenta ejus, *sive metaphorice*, consilia prava adversus alios inita.

שיזב *Chald. in Pael*, liberavit, eripuit. *Usitatum sæpe in Daniele.*

שזף conspicere, intueri. ששזפתני *Aquila*, ὅτι συνέκαυσέ με, quia combussit me *sol*; *S.* ὅτι καθήψατό μου, quia tetigit me; *vel secundum aliam lectionem*, ὅτι παρενέβλεψέ με, quia despexit me; *LXX.* ὅτι παρέβλεψέ με, quia despexit me; *Th.* ὅτι περιέφρυξέ με, quia torrefecit me; *Vulgata*, quia decoloravit me *sol* *Cant.* 1. 6.

שזר משור contortum; *Incert.* διανενησμένα, contexta, *a* διανήθω, *Exod.* 27. 16. *Theod.* κεκλωσμένος, netus, contextus, *Exod.* 28. 6. *& sic LXX.*

שחד *Aquila*, δωροδοτεῖν; *Symmachus*, δωρατίζειν, dona & munera dare, *Ezech.* 16. 33. *ubi LXX.* φορτίζειν, onerare; *alibi LXX.* ἐπιδέεσθαι, supplicare.

שחד donum, munus, *ad corrumpendum oblatum*; *Aq.* δωροκοπία, corruptela donorum & munerum, *Deut.* 10. 17. *in Append.* תרבה שחד *A.* δωροκοπία, corruptela donorum & munerum, *Prov.* 6. 35. *ubi LXX.* πολλῶν δώρων, multis donis; *Vulg.* dona plurima.

שחה incurvare se. *Item*, abjicere se, inclinare, prosternere se. שחה *S.* ὥρισε, definivit, *Prov.* 2. 18. *ubi LXX.* ἔθετο, posuit; *Alius*, ἔκυψε, inclinata est *domus*. תשח *S.* ἐδαφισθήσεται, prosternetur, *Hesai.* 29. 4. *ubi LXX.* δύσονται, subibunt, intrabunt *in terram verba tua*; *Vulg.* de humo audietur eloquium tuum. *Hæc Radix sæpe confunditur cum* שחח

Hiphil, deprimere; *LXX.* ταράσσειν, turbare, *Proverb.* 12. 25. *Alii hoc exemplum reducunt ad Radicem* שחח

Hithpael, השתחוה *Aq. S.* προσκυνεῖν, adorare, incurvare se, procumbere, *Gen.* 37. 41. *Inc. Jos.* 5. 15. καταχάμπτειν, incurvare se, *Psal.* 41. 6. κατακύπτειν, deprimere se, *A. Psalm.* 46. 1. *alibi. Sed hoc postremum exemplum melius refertur ad* שחח

שחות fovea, fossa. *Alii referunt ad Radicem* שחת *ubi vide.*

שחיתה fovea fossa, *Chaldaice*; ἀμπλάκημα, *vel* ἀμβλάκημα, peccatum, lapsus, *Aq. Dan.* 6. 4. *Plur.* שחיתות foveæ, fossæ.

השתחויה incurvatio, adoratio.

שחה *cum puncto sinistro*, natare, urinari שחה לשחות *Symmach.* ὁ λυόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι, qui lavatur ad urinandum, *Hesai.* 25. 11. *ubi LXX.* ἐταπείνωσε τὸ ἀπολέσαι, humiliavit ad perdendum; *Vulg.* natans ad natandum.

Hiphil, natare facere; *LXX.* λούειν, lavare; *Hieronymus*, natare facere, *Psalm.* 6. 7.

שחח incurvari, incurvatum esse, prosterni, incurvare se, deprimi, dejici; *LXX.* ταπεινωθῆναι, humiliari. וישחו *S.* κατεφθάρησαν, corrupti sunt; *LXX.* ἐκακώθησαν, vexati sunt, *Psal.* 106. 39.

Niphal, incurvari, demitti, deprimi. וישחו *Aquila*, καὶ κλιθήσονται, & inclinabuntur, & jacebunt; *LXX.* καὶ ταπεινωθήσονται, & humiliabuntur; *Vulg.* & obscurescent, *Eccles.* 12. 4.

Hiphil, deprimere; *LXX.* ταπεινοῦν, humiliare, *Hesai.* 25. 12.

Hithpael, תשתוחחי *Aquila*, κατακύπτεις, deprimeris; *Symmach.* καταχάμπτῃ, incurvaris, *Psalm.* 41. 6. *Sym.* καταῤῥέεις, effluis, *Psal.* 42. 5. השתוחח *Sym.* κατατήκεται, tabescit, *Psalm.* 41. 7.

שח demissus *oculis*, *Job* 22. 29. *Alii*, deprimens *oculos*; *Vul.* qui inclinaverit *oculos*.

שחט *Inc. & LXX.* σφάζειν, jugulare, mactare. *Hoc verbum frequentissime occurrit, maxime in Levitico; LXX. sæpius*, σφάζειν, jugulare, mactare, *alibi*, θύειν, immolare; *semel* τιτρώσκειν, vulnerare.

Niphal, jugulari; *LXX.* σφαγήσονται, jugulabuntur, mactabuntur *boves*, *Num.* 11. 22.

שחוט ductum, tractum. זהב שחוט aurum ductum, ductile. *Reperitur &* חץ שוחט *Jerem.* 9. 8. *ubi Masorethæ notant legendum* שחוט *explicaturque* sagitta acuta, polita; *LXX.* τιτρώσκουσα, vulnerans; *Vulg. item*, vulnerans.

שחטה mactatio, jugulatio. *Alii putant esse infinitivum Kal*, ad jugulandum.

שחיטה jugulatio, mactatio.

שחט *cum puncto sinistro*, expressit, *Gen.* 40. 11. *ubi LXX.* ἐκθλίβειν, premere, exprimere.

שחל leo ferox, *vel* immanis. כשחל *Aquila*, ὡς λέαινα, quasi læena, *Osee* 5. 14. *ubi Symmachus*, ὡς ἐπιβολὴ λεαίνης, quasi irruptio leænæ; *LXX.* ὡς πανθὴρ, quasi panther; *Theodotio*, ὡς λὶς, quasi leo; *Vulgata*, quasi leæna; *Alii*, quasi panthera. *Vide in* ארה

שחלה onyx, *species aromatis, quæ ad suffitum adhibebatur.*

שחין שחן *A. S. Th.* ἕλκος, ulcus, *Hes.* 38. 21. *Inc.* ἐλέφας, elephas, elephantiasis, *genus morbi*, *Job* 2. 7. *Item Aq.* ἐξανάδοσις, eruptio, *Levit.* 13. 18. *in Appendice. Alii*, ulcus, inflammatio, *vel* apostema; *LXX. semper* ἕλκος, ulcus.

שחס שחיס *A. Th.* αὐτοφυῆ, sponte nata, quæ terra sine cultura profert; *Sym.* ἀπὸ δένδρων, ab arboribus, *Hes.* 37. 30. *id est*, fructus arborum; *LXX.* ἃ ἔσπαρκας, quæ seminasti; *Vulg.* quæ terra sponte profert. *Idem est quod* סחיש *ibi vide.*

שחף æsalon, *accipitris genus. Alii*, larus; *Alii*, cuculus, *Levit.* 11. 16. *LXX. bis* λάρος, larus, *Levit.* 11. 16. *& Deut.* 14. 15.

שחפת ἀνεμοφθορία, ventus corrumpens, vastans, *vel* corruptio venti, *Inc. Lev.* 26. 16. *ubi LXX.* ψώρα, scabies; *alibi vero* ἀπορία, egestas.

שחף *cum puncto sinistro*, שחיף tectorium, operimentum ligni, *Ezech.* 41. 16.

שחץ fera; *Theodotio*, βαναυσία, illiberalitas, ignobilitas, *Job* 41. 25. *Thalmudici putant esse leonis genus. Veteres non consentiunt mutuo* על־כל־בני־שחץ *Sym.* παντὸς βρομώδους, omnis fœtidi; *quædam Exemplaria habent* δρομώδους; *LXX.* πάντων τῶν ἐν ὕδασι, omnium quæ in aquis; *Theodotio*, υἱῶν βαναυσίας, fi-

liorum illiberalium; *Vulgata*, super universos filios superbiæ.

שחק contudit, comminuit; *LXX.* συγκόπτειν, contundere, conterere, *&* λεαίνειν, lævigare, *vel* λεπτύνειν, extenuare.

שחק *Aquila*, ἀὴρ, aër, *Job* 37. 21. *Symmach.* αἰθὴρ, æther, *Job* 36. 28. *& sæpissime.* שחקים *Aq.* ῥοπὰς, momenta, *Prov.* 8. 28. *Item A.* τροπὰς, conversiones, *Job* 37. 21. *Unde fortasse præcedentem lectionem* ῥοπὰς *in* τροπὰς *mutandam arguas; LXX. sæpissime* νεφέλαι, nubes, *&* νέφη, nubes; *item* στερέωμα, firmamentum, οὐρανὸς, cœlum, ἄστρον, stella, *& ter* παλαιώματα, antiquitates. *Alii* שחק pulvis tenuissimus.

שחק *cum puncto sinistro*, ludere, ridere, deridere, irridere; *Aquila*, *Symmachus*, *Theodot.* γελᾶν, ridere, *Prover.* 31. 25. *LXX.* εὐφραίνεσθαι, delectari; *alibi* καταγελᾶν, deridere, irridere, ἐκγελᾶν, irridere. *Convenit cum radice* צחק

Piel Aquila, *Sym.* παίζειν, ludere, ridere, irridere, *Prov.* 8. 34. *Sym. item* ἐμπαίζειν, irridere, *Job* 40. 24. ישחק *Symmach.* ἐκγελάσεται, deridebit, *Psalm.* 36. 13. אשחק *Sym.* προσεγέλων, arridebam, *Job* 29. 24. *LXX.* παίζειν, ludere, *sæpe*, *&* ἐμπαίζειν, illudere.

Hiphil, irridere. *Participium* משחיקים illudentes, irridentes, 2. *Paral.* 30. 10.

שחוק *Aquila*, *Symm. Theod.* γέλως, risus, *Eccles.* 2. 2. *& alibi. Item* ἀγαλλίασις, exultatio, *Incert. Job* 8. 21. *LXX. item* γέλως, risus, γελοιασμὸς, irrisio, χλεύασμα, subsannatio, irrisio, χαρὰ, gaudium: *item* εὐφροσύνη, lætitia.

משחק ludus, risus, derisio; *LXX.* παίγνιον, ludus, *Habac.* 1. 10.

שחר denigrari, nigrescere, nigrum esse. שחר *Reliqui*, ἐμελάνθη, denigrata est, *Job* 30. 30. *ubi LXX.* ἐσκότωται, obtenebrata est.

Piel, diluculo *vel* mane quærere, mane surgere, sedulo & studiose quærere, sedulo investigare, pervestigare, tempestive quærere; *Aq.* ὀρθρίζειν, mane surgere, *Job* 24. 5. *Symm.* ζητεῖν, quærere, *Job* 7. 21. *LXX. sæpe* ὀρθρίζειν, mane surgere; ζητεῖν, quærere, ποθεῖν, desiderare, τεκταίνειν; fabricare *semel*.

שחר *Aquila*, *Symmac.* ὄρθρος, diluculum *Vide Lex. Græc. Alii*, aurora. *Item A.* ὀρθρισμὸς, *significat ibi*, sectatio matutina, *Prov.* 11. 27. השחר *A.* ὀρθινὴ, matutina, *Psalm.* 21. 1. *Item Alii*, ἑωσφόρος, lucifer, *Job* 4. 9. *LXX. passim* ὄρθρος, diluculum; *alibi*, ἑωσφόρος, lucifer, ἑώθινος, matutinus, πρώϊμος, matutinus.

שחור niger, nigricans; *LXX.* μέλας, niger. שחורה nigra; *LXX.* μέλαινα, nigra.

שחור nigror, oris; *Sym.* ἄσβολη, fuligo, *Thren.* 4. 8. *& sic etiam LXX. ibidem.*

שחרות juventa, *Eccl.* 11. 10. *ubi LXX. habent* ἄνοια, amentia; *Vulgata*, voluptas.

שחרחרת subnigra, *Cant.* 1. 6.

משחר aurora, *Psalm.* 109. 3. *ubi Aquila*, ἐξωρθρισμένη, matutina; *LXX.* ἑωσφόρος, lucifer.

שחת *Piel*, *A. S.* διαφθείρειν, corrumpere, perdere. *Exempla vide in Lexico Græco. LXX.* ἀνομεῖν, inique agere, *&* ἁμαρτάνειν, peccare; *alibi* λυμαίνειν, perdere, corrumpere, *&* καταστρέφειν, subvertere.

Niphal, corrumpi. תשחת *Sym.* ἐφθάρη, corrupta est, *Exod.* 8. 24. *in Appendice.*

Hiphil השחית διαφθείρειν, corrumpere, perdere, *Omnes. Vide in Lexico Græco.*

Hophal, *particip.* משחת corrupta.

שחת διαφθορὰ, corruptio, *Omnes. Vide Lex. Græc. LXX.* φθάρμα, διαφθορὰ, καταφθορὰ, corruptio. *Alibi*, ἀπώλεια, perditio, ἐξάλειψις, internecio, ἐξολόθρευσις, exterminatio, ἀνομία, iniquitas, παράπτωμα, delictum. *Item* παγὶς, laqueus, βόθρος, fovea. *Alii item*, fovea, *Psal.* 93. 13.

שחות, שחיתה *Vide supra in* שחה

שחיתה *Chald.* corruptum. *Item substantive*, corruptela.

משחית ἀφανισμὸς, desolatio, destructio, extrema desolatio, *Incert.* 4. *Reg.* 23. 13. *Item aliquando*, corrumpens, perdens.

משחית משחת corrumpens, perdens, destruens. *A. S.* ἔμμωμος, reprehensibilis, *Malach.* 1. 4. *ubi LXX.* διεφθαρμένον, perditum.

משחת corruptum, *&* corruptus, perditus. *Item* corruptio, corruptela.

שטה *cum puncto sinistro*, declinare; *LXX.* παραβαίνειν, transgredi, ἐκκλίνειν, declinare.

שטים declinationes; *Alii*, insanias; *LXX.* μανίας, insanias; *Hieronymus*, pompas, *Psal.* 39. 6. *Item S.* ἄκανθαι, spinæ, *Joel.* 3. 18. *ubi LXX.* σχοῖνοι, junci; *S.* ἀκάνθιναι, acanthina *ligna*, *Exod.* 35. 7. *ubi Theod.* ἄσηπτα, imputribilia, *suspectum*; *Vulg.* ligna Setim; *Alii etiam hic* שטים *pro nomine proprio regionis habent.*

שטח expandere, extendere; *Theodot.* καταστρωννύειν, sternere, prosternere, *Job* 12. 23. *Hoc verbum in Kal LXX. non infrequenter explicant*, ψύχειν, refrigerare. *Verbum* ψύχειν *Conradus Kircherus in Concordantiis explicat* refrigerare, *sed circa hujusmodi explicationem mihi aliquid hæret difficultatis quod hic expendere longum esset.*

Piel item expandere. שטחתי *Symm. LXX.* διαπέτασα, extendi, expandi, *Psalm.* 87. 10.

משטח, משטוח expansio: *LXX.* ψυγμὸς, refrigerium *semper. De vocis* ψυγμὸς *interpretatione idem dico quod de* ψύχω.

שטט שטה cedrus, *Hesai.* 41. 19. *circa hujus vocis significationem sic edisserit Hieronymus ad hunc locum:* De SETTA tantum Hebraïco disseramus, quam *spinam* Theodotio transtulit. Est autem genus arboris nascentis in eremo, spinæ albæ habens similitudinem; unde omnia (*sic*) ligna arcæ & tabernaculi facta sunt instrumenta, quæ appellantur *Settim:* quod lignum imputribile omnium lignorum tam in fortitudine quam in nitore soliditatem superat & pulchritudinem.

שטם *cum puncto sinistro*, *Symmachus*, ἐναντιοῦσθαι, adversari, adversarium esse *vel* fuisse, *Psalm.* 54. 4. *Item* odio habere, *Samarit. Gen.* 49. 23.

משטמה *Aquila*, ἐγκότησις, iracundia; *Alii*, odium, *Osee* 9. 6. *LXX.* μανία, furor, insania.

שטן *cum puncto sinistro*, ἀντικεῖσθαι, adversari, odio habere, *A. S.* 3. *Reg.* 11. 14. *& alibi. Item Symmac.* ἐναντιοῦσθαι, adversari, *Num.* 22. 32. *in Append. LXX. semper* ἐνδιαβάλλειν, calumniari.

שטן *A.* σατὰν, satan; *Theod.* ἀντικείμενος, adversarius; *LXX. passim*, διάβολος, calumniator; *ter* ἐπίβουλος, insidiator, *& ter*, σατὰν, satan. לשטן εἰς διαβολὴν, in calumniam, *Incert. Num.* 22. 32.

שטנה adversatio, accusatio, *Esdra* 4. 6. *Aquila*, ἀντικειμένη, adversaria, *Gen.* 26. 21. *Symmach.* ἐναντίωσις, contrarietas, *ibid. LXX.* διαβολὴ, calumnia.

שטף *Symm.* ἐπικλύζειν, inundare, *Psalm.* 31. 6. שוטף *A. Th.* κλύζων, inundans, *Hesai.* 28. 15. *Sym.* ὁρμῶν, impetum faciens, *Jerem.* 8. 6.

Niphal, immergi, inundari.

Pual, immergi.

שטף *A. Th.* κατακλυσμὸς, inundatio, *Job* 38. 25.

שטר שטר soter. *Aq. Th.* ἐκβιαστὴς, violentus, *Prov.* 6. 7. *Sym. item* ἐκβιαστὴς, *Hesai.* 47. 3. *S. item* γραμματεὺς, scriba, *Prov.* 6. 7. *Alii*, moderator; *Aquila*, ἀκριβαστὴς, legislator, *Deuter.* 16. 18. *Sym.* παιδευτὴς, institutor, pædagogus, *Deut.* 16. 18. *& alibi*; *A. item* ἐκβιβαστὴς, eductor, *Deut.* 16. 18. *Plur.* שטרים moderatores. *Item A.* exactores; *Symm.* præfecti, *Josue* 1. 10.

שטר *Chald.* dominatus, dominium.

משטר gubernatio, dominatus.

שי munus; *LXX.* δῶρον, donum.

שיג *Vide in* נשג

שיח *cum puncto sinistro*, frutex; *Symmachus*, φυτὸν ἄγριον, frutex agrestis, *Job* 30. 7. *Plurale* בין שיחים *Symmachus*, μεταξὺ φυτῶν ἀγρίων, inter frutices agrestes; *LXX.* ἀναμέσον εὐήχων, inter bene sonantes; *Th. in Editione* τῶν O. *Hexaplari*, inter arbores; *Vulg.* inter hujuscemodi; *Alii*, inter arbusta, *ibid.*

שיל, שילח *Vide in* שלה

שין שינים *A. S. Th.* οὖρος, urina, *Hesai.* 36. 12. & *similiter LXX.*

שיציא *Chald.* perfici, consummari.

שיר שרות catenulæ, *Hes.* 3. 19. *ubi LXX.* μανίσκοι, torques.

שיש marmor; *LXX.* πάριος, *vel* πάρινος, lapis Parius, *vel* marmor Parium. *Vide & in* שש

שית *Aquila*, vepres, *Hesai.* 27. 4. *ubi sic legitur* שמיר שית spinam, veprem; *Hieronymus verò ad hunc locum sic habet*: Ubi Aquila posuit *spinam & veprem*, in Hebraïco scriptum est SAMIR & SAITH, quod *adamantem & loca sentium plena* significat.

שכב *Aquila*, *Symmach. Theod.* κοιμᾶσθαι, dormire. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Item A. S. Th.* κοιτάζεσθαι, cubare, in lecto se collocare, accumbere, *Deuter.* 11. 19. תשכבון *S.* ἀναπέσητε, recidatis, *Psal.* 67. 4. *ubi LXX.* (ἐὰν) κοιμηθῆτε, *si* dormiatis, *Hieronymus*, *si* dormieritis. *Præter has significationes LXX.* καταπαύειν, quiescere, cessare, ἀναπαύειν *idem*, κατακεῖσθαι, jacere.

Hiphil השכיב κοιμᾶν, dormire facere, cubare facere, *Osee* 2. 18. ישכיב *S.* συνθήσει, *Job* 38. 37. *Item* collocare, dejicere, deponere, prosternere.

Hophal, prostratum esse, *vel* collocatum esse.

שכבה cubatio *vel* stratum; *secundum alios*, effusio *roris*; *ac etiam* effusio *seminis*.

משכב κοίτη, lectus. *A. S. Th. Psalm.* 4. 5. *S. etiam* κατάκλισις, reclinatio, lectus, *Osee* 7. 14. *LXX. aliquando*, κοιτασία, concubitus; *non raro* κοιτὼν, cubiculum; *alibi*, στρῶμα, stratum; *semel*, ταφή, sepultura, *vel* sepulcrum. *Plurale constructum*, משכבי cubilia. *Et in formâ fœmininâ* משכבות cubilia.

שכה *cum puncto sinistro*, aspicere, perspicere. *Est Chaldaïcum verbum. Item* imaginari, cogitare.

שכיה imago, pictura. *Plurale* שכיות imagines.

משכיות *Aq. Th.* περίβλεπτα, spectabilia, *Prov.* 25. 11. *ubi LXX.* ὁρμίσκος, monile; *Aquila*, σκοπιαί, speculæ; *LXX.* τὰ φαινόμενα, ea quæ apparebant, *Psal.* 72. 7. *Alii*, imaginatio, cogitatio, figura.

שכוי *S.* μεμωραμένος, stultus, *Job* 38. 36. *Alii*, mens, intellectus, contemplatio; *LXX.* ποικιλτική, ars variegandi, polymitaria; *Vulgata*, gallus; *Rabbini quidam similiter* gallus gallinaceus.

שכח *Aquila*, *Symmac.* ἐπιλανθάνειν, oblivisci, *Psal.* 58. 12. & *alibi*; *Symm.* ἐκλανθάνειν, oblivisci, *Psalm.* 12. 2.

Niphal, oblivioni tradi.

Piel, oblivisci penitus, *vel* oblivisci facere.

Hiphil, oblivisci facere.

Hithpael, oblivioni tradi.

שכח oblivíscens, oblitus. *Plurale* שכחים obliviscentes.

שכח *Chald.* invenire; *LXX.* εὑρίσκειν, invenire, *semper*.

Ithpeal, inveniri.

Aphel, invenire, *est usus frequentis apud Danielem*.

שכך poni, ponere se, *sive* sedari, quietum reddi, quiescere. *Item* ponere *vel* tendere laqueos *aut* retia. *A.* στέλλεσθαι, comprimi, deprimi; *S.* λωφᾶν, desinere, cessare, *Gen.* 8. 1. *LXX.* κοπάζειν, cessare: compressæ sunt, desierunt, *vel* cessaverunt *aquæ*, *Gen.* 8. 1.

Hiphil, seponere, quietum reddere; *LXX.* ἀφαιρεῖν, auferre.

שכות *S.* σκηναί, tabernacula, *Job* 40. 26. *ubi Vulgata*, sagenæ; *Alii*, umbracula, *quasi ex* סכך *vel* סוך

שכל *Aquila*, *Theod.* ἀτεκνοῦν, prole orbari. *Vide in Lexico Græco. Sic etiam passim LXX. Alii vero* ἀπορεῖν, in angustia esse.

Piel, orbare, & *secundum aliam significationem*, abortire, *ut quidam putant*.

Hiphil, abortire; *LXX.* ἀτεκνοῦν, prole orbari.

שכול orbatus, ἠτεκνωμένος, *A. Jerem.* 50. 9. & *alibi. Fœminin.* שכלה orba; *Plurale* שכלות orbæ, orbatæ.

שכול *Aq.* ἀτέκνωσις, orbitas, *Psalm.* 34. 12. *Plurale constructum* שכלי orbitates.

משכלה *Incert.* ἄτεκνος, sine prole, *Exod.* 23. 26.

אשכול botrus, racemus, bacca; *LXX.* βότρυς, botrus; *Plurale* אשכלות botri.

שכל *cum puncto sinistro in Kal volunt significare*, secundari, prosperari, prospere agere, 1. *Reg.* 18. 30. *ubi legitur* שכל דוד *Vulgata vero sic exprimit*, prudentius se gerebat David, *quam omnes servi Saül*.

Piel, intelligere facere, intelligenter agere.

Hiphil, intelligere, intelligentiam habere, intelligentiam consequi, *vel* adhibere, intelligentem esse *vel* fieri, animadvertere, attendere. *Item* intelligentiam dare, erudire, instruere, informare. *Item*, prosperum esse, prospere habere: & *active* prosperum facere. השכיל *Aquila*, *Symmach. Theod.* συνιέναι, recogitare, *Prov.* 3. 4. *A.* ἐπίστασθαι, scire, *Deut.* 31. 29. *Item* השכילו *Aq.* ἐπιστημώθητε, edocemini, ediscite, *Psalm.* 2. 10. *S.* ἐννοεῖν, cogitare, *Psal.* 100. 2. & *alibi. Item A. S.* ישכיל ἐπιστημονισθήσεται, docebitur, *Hesai.* 52. 13. אשכיל *S.* συνετίσω, prudentem reddam, *Psalm.* 31. 8. ישכיל *LXX.* εὐοδωθήσεται, prosperabitur, prospere aget, *Prov.* 17. 6.

שכל *Aquila*, ἐπιστήμη, scientia, *Prov.* 1. 3. & *alibi*; *Symmachus*, φρόνησις, sagacitas, prudentia, *Prov.* 1. 3. & *alibi. Vide in Lexico Græco. Item*, intellectus, intelligentia, *item* bonus eventus, successus. *Plurale, apud Rabbinos*, שכלים intelligentiæ, mentes angelicæ.

השכל intelligentia, *non raro. Nomen factum ex infinitivo Hiphil.*

משכיל *A.* ἐπιστήμων, sciens, doctus, *Psalm.* 44. 1. & *alibi. S.* συνετός, prudens, 1. *Reg.* 18. 14. *Item S. Th.* σύνεσις, intelligenria, *Psalm.* 44. 1. *Item*, carmen ad intelligentiam, ode didascalica, *sæpe in titulis Psalmorum*: *ubi putant subintelligi*. שיר

שכלתנו *Chald.* intelligentia.

שכלל *Chald. Pael*, perfecit, absolvit.

Ithpael, ישתכללון perficiantur, *Esdræ* 4. 16.

שכם *Hiphil*, השכים *Aquila*, *Sym. LXX.* ὀρθρίζειν, mane surgere, mane *vel* diluculo aliquid agere, *A. Psal.* 126. 2. *Sym. Jer.* 7. 13. *Septuaginta item frequentissime. Alibi vero LXX.* ἀνίστασθαι, surgere; *semel*, ἐγείρεσθαι, surgere.

שכם *Aquila*, *S. Th.* ὦμος, humerus; *item S.* ἀπόστροφος, aversus; *hoc sensu*, pone illos humerum, *vertit ipse*, pone illos aversos: *nam qui aversus est, humeros exhibet*, *Psalm.* 20. 13. *Item alibi*, tumulus, agger; *Th.* αὐχὴν, collum, cervix, *Job* 31. 22. *Est & nomen proprium oppidi*, Sichem.

משכמה *Sym.* ἀπὸ ἀκρωμίου, a summitate humeri; *LXX.* ἀπὸ τῆς κλειδὸς, a clave; *sive ut habet Vulgata*, a junctura *humeri*; *Theodot.* τοῦ αὐχένος, a cervice, *Job* 31. 22.

שכן habitare, inhabitare, degere, manere, residere, commorari; *A. S. Th.* σκηνοῦν, habitare, *sæpe. Vide in Lexico Græco*; *Aq.* καθῆσθαι, sedere; *S.* κατοικεῖν, habitare, inhabitare, *Psal.* 67. 17. *S.* κατασκηνοῦν, tabernaculum ponere, inhabitare, *Job* 4. 19. *Symm.* ἐπαναπαύειν, requiescere super, *Exod.* 24. 16. ἠρεμεῖν, quiescere, *Psalm.* 36. 27. & *Job* 39. 28. *S.* καταλυ-

ρομένω,

κατοικεῖν, possidere, *Prov.* 2. 21. שכן *Sym.* ἱδρυθεῖσαν, stabilitam, *Psal.* 7. 60.

Piel, inhabitandum dare, inhabitare facere.

Hiphil, *Aq Sym. Th.* κατοικίζειν, habitare facere, *Jer.* 7. 3.

שכן γείτων, vicinus, *Deut.* 1. 7. *in Appendice*, & *alibi. Item alii*, habitans, habitator. *Plur.* שכנים vicini. שכניםן γειτνιῶντες, vicini, *Symm. Job* 26. 5. *Fœminin.* שכנה vicina. *Plurale* שכנות vicinæ.

משכן *Aquila*, *Symm. Theodotio*, σκήνωμα, & σκήνωσις, habitatio, tabernaculum. *Vide in Lexico Græc. Symm.* κατασκήνωσις, inhabitatio, *Psalm.* 45. 5. σκηνή, tabernaculum, *Aq. S. Th. Levit.* 8. 11. & *sic passim LXX. Plurale constructum* משכני tabernacula, habitacula. *Plurale fœmininum* משכנות tabernacula, habitacula.

שכן *cum puncto sinistro.* שכין *A. Th.* μάχαιρα, gladius, culter, cultellus, *Prov.* 23. 2. *ubi legitur* ושמת שכין LXX. καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου, & immitte manum tuam; *Vulg.* & statue cultrum.

שכר μεθύειν, μεθυσθῆναι, inebriari, ebrium esse, *Th. Hesai.* 24. 20. *Symmachus*, *Hes.* 63. 6. *Sic item LXX. passim, qui tamen semel vertunt* κραιπαλᾷν, crapulari.

Piel, inebriare. משכרת inebrians.

Hiphil, inebriare. והשכרתי & inebriabo.

Hithpael, ebrium se gerere. עד־מתי תשתכרין *LXX.* ἕως πότε μεθυσθήσῃ; usquequo ebria eris? 1. *Reg.* 1. 14.

שכר *Aq. Sym. Th.* μέθυσμα, ebrietas, temulentia. *Exempla vide in Lexic. Græc. Item*, potus inebrians. *Incert. & Th.* σικέρα, sicera, *Hesai.* 29. 9. & *alibi*, *sicque passim LXX. Accipitur autem* σικέρα *pro qualibet potione inebriandi vim habente. Bis vero LXX.* שכר *vertunt* οἶνος, vinum. שכר ebrius. *Plur.* שכרים ebrii. *Fœminin.* שכרה ebria.

שכרון ebrietas; *LXX.* μέθη, ebrietas.

אשכר donum, munus, donarium; *LXX. semel* δῶρον, donum, munus; & *semel* μισθός, merces.

שכר *cum puncto sinistro. Aquila*, *Theodotio*, μισθοῦν, mercede conducere; *Symmac.* μισθαρνεῖν, mercede conducere, 1. *Reg.* 2. 5. & *alibi.* ושכר כסיל ושכר עברים *Symm.* καὶ ὁ φράσσων ἄφρονα, ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ, & qui obturat amentem, obturat iras ejus, *Prov.* 26. 10. *ubi ex verbo* סכר *interpretationem petit*; *LXX. vero aliud omnino legisse videntur*; *Theodotio*, καὶ φιμῶν ἄφρονα, φιμοῖ χόλας, & qui capistrat amentem, capistrat iras; *Vulgata*, & qui imponit stulto silentium, iras mitigat: *hi etiam interpretes* סכר *exprimunt*; *Recentiores vero sic*, & qui mercedem dat stulto, mercedem dat transgressoribus.

Niphal, נשכרו mercede conducuntur, 1. *Reg.* 2. 5. *ut supra.*

Hithpael, משתכר mercedem operæ reportans.

שכיר *Aquila*, *Symmac. Theodot.* & *LXX.* μισθωτός, mercenarius, *Hesai.* 16. 14. & *alibi. Plurale constructum* שכירי mercenarii. *Fœminin.* שכירה mercenaria.

שכר *Aq. Symm. Th.* μισθός, merces; *S.* κέρδος, lucrum, *Ecclesi.* 4. 9.

משכרת merces.

של *articulus genitivi casus*, cum ב ab initio. בשל propter, בשלי propter me, בשלמי propter quem, & שלמה propter quid, *pro* בשלמה *Item* משלנו ex nostris.

שלאנן *vide supra in* שאן

שלב שלבים gradus, scalæ, *vel* prominentiæ gradatæ; *LXX.* ἐξεχόμενα, emissa, eminentia, *vel* cohærentia, *ut alii volunt.*

Hinc participium in Pual, משלבת scalari formâ dispositi; *LXX.* ἀντιπίπτοντας, concurrentes; *Alii*, connexi *uncini*, *Exod.* 26. 17.

שלג *A. S. Th.* χιών, nix. *Exempla vide in Lexico Græco*; *sic etiam LXX. passim.*

Hiphil, nivescere, *vel ut alii volunt*, albescere. תשלג *S.* χιονισθεῖσα, nive operta, nive candida, *seu* dealbata, *Psal.* 67. 15. *ubi LXX.* χιονωθήσονται, nive dealbabuntur; *Hieronymus*, nive dealbata est; *Alii*, albescebat ut nix.

שלה tranquillum esse, quiescere, bene se habere, prosperare; *Aq. Symm.* εὐπαθεῖν, bene se habere, tranquillum esse, *Job* 3. 6. & *Psalm.* 121. 7. *LXX. sæpe* εὐθηνεῖν, bene habere, prosperare, abundare. *Item LXX.* εἰρηνεύειν, pacem habere.

Niphal, errare, *secundum Chaldaicam significationem.* אל־תשלו ne erretis; *LXX.* μὴ διαλείπητε, ne deficiatis, *vel* ne desistatis; *Vulg.* nolite negligere, 2. *Paral.* 29. 11.

Hiphil, errare facere; *LXX.* πλανᾶν, errare, errare facere, fallere, 4. *Reg.* 4. 28.

שלו שליו tranquillus; *LXX.* εἰρηνεύων, pacificus, *Job* 16. 12. & εὐθηνῶν, prosperans, *Job.* 3. 26. *Plur. constructum* שלוי tranquilli, prospere agentes; *LXX.* εὐθηνοῦντες, prosperantes, *Psalm.* 72. 12.

שלה *Chald.* tranquillus; *Theod.* εὐθηνῶν, tranquillus, bene habens, *Dan.* 4. 1.

שלו *Chald.* error, & שלה *Theodotio*, βλασφημία, blasphemia.

שלי tranquillitas, tranquille, *id est*, modo tranquillo, *sed* subdole; *LXX.* ἐνεδρεύων, insidias parans, 2. *Reg.* 3. 27.

של error, imprudentia; *Aquila*, ἔκνοια, insania, 2. *Reg.* 6. 7. *Incert.* προπέτεια, temeritas, *ibid.*

שלוה *Symmachus*, ἡσυχία, quies, *Psalm.* 121. 7. *Incert.* ἠρεμία, tranquillitas, *Psal.* 121. 3. *Incert.* εὐπάθεια, bonus habitus, tranquillitas, *Psalm.* 121. 7. *A. S.* εὐθηνία, prosperitas, *Prov.* 1. 32. שלוי *Symm.* ἠρεμία μου, tranquillitas mea, *Psal.* 29. 7. *ubi LXX.* εὐθηνία, *vel* εὐθυμία, abundantia.

שליה secundæ. שליתה *Aq.* δευτέρειον, secundæ, *vel Deut.* 28. 57. *in Appendice*; *LXX.* χόριον, *vel* χόριον, pellicula.

שילה Silo; *Aquila*, ᾧ ἀπόκειται, cui repositum est; *LXX.* τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, quæ reposita sunt ei; *Vulg.* qui mittendus est, *Gen.* 49. 10. *Symmachi lectionem adtulimus similem ei quæ Aquilæ nomen præfert: sed cum unde prodeat indicare non possimus, eam ut dubiam uncinis inclusimus. Thalmudici etiam*, & *ex Rabbinis plurimi putant hic de Messia dictum. Quidam absolutum putant esse* שיל secundæ, & *metonymice*, fœtus, filius, *cum afflixo* ה *pro* ו *ut non raro contingit*; *ita ut* שילה *sit*, filius ejus; *scilicet Judæ filius*, *nempe* Messias.

שלהבת *Vide in* להב

שלו *cum puncto sinistro*, coturnix; *LXX.* ὀρτυγομήτρα, coturnix.

שלח mittere, emittere, immittere, præmittere, remittere, transmittere, extendere, ἀποστέλλειν, mittere, *Omnes sæpissime. Vide in Lexico Græco. LXX.* ἐκτείνειν, extendere *frequenter.*

Niphal, *infinitivum* נשלוח mittendo.

Piel. LXX. ἐξαποστέλλειν, mittere. *Item* ejicere, expellere. ותשלחם *A.* καὶ ἐξαπέστειλας αὐτούς, & emisisti eos; *Sym.* καὶ ἐξήλασας αὐτούς, & ejecisti eos; *LXX.* καὶ ἐξέβαλες αὐτούς, & ejecisti eos, *Psalm.* 43. 3.

Pual, mitti, emitti. שלח *Sym.* ἀπέλυσεν, dissolvit; *LXX. Th.* ἐξέτεινεν, extendit; *LXX. aliter*, ἀπέστειλε, misit, *Jud.* 5. 15. *Itaque veteres illi transitive acceperunt*; *Biblia autem Massoretica passive* & *in Pual exprimunt*, missus est.

Hiphil, immittere.

שלח missile, missilia arma. *Alibi*, gladius, ensis. *Plurale constructum* שלחי emissiones, propagines.

שלוח munus, donum, *Mich.* 1. 14. שלחים ἀποστολάς, missiones, *Incert.* 3. *Reg.* 14. 6.

שלחן *Aquila*, *Sym. Theod.* τράπεζα, mensa, *Hesai.* 28. 8. & *alibi*, *sic dicta a ciborum missione. Plur.* שלחנות mensæ.

שלוחות propagines; *LXX.* οἱ ἀπεσταλμένοι, missi, *intellige*, rami, *Hesai.* 16. 8. *Vulgata vero* propagines.

משלוח *Aquila*, ἀποστολὴ, missio, emissio, *Hesai.* 11. 14. *& alibi.* משלוח *Sym. Th.* ἔκτασις, extensio, *Hesai.* 11. 14. *Vulgata*, præceptum; *LXX. eodem loco* ἐπιβαλοῦσι, immittent *manus.* משלחת missio; *Sym.* παρατάξασθαι, aciem instruere; *LXX.* ἀποστολὴ, missio, *Eccles.* 8. 8. *Sym. item* ἐπαποστολὴ immissio, *Psalm.* 77. 49. *ubi LXX.* ἀποστολὴ, missio.

קן משלח *Aquila*, νοσσιὰ ἐξαπεσταλμένη, nidus dimissus; *LXX.* νοσσὸς ἀφῃρημένος, pullus ablatus; *Vulgata*, pulli de nido avolantes, *Hesai.* 16. 2.

שלט dominari, dominium exercere, dominium habere. *A. S.* κυριεύειν, dominari, *Eccles.* 2. 19. *LXX.* ἐξουσιάζειν, potestatem habere, potestatem exercere. *Est maxime Chaldaici usus.*

Hiphil, dominari fecit, dominium concessit, dominari sivit, copiam *vel* potestatem fecit. השליטו dominium dedit ei, *vel* dominari fecit eum.

שליט dominator, potestatem habens. *Aq. S. Th. LXX.* ἐξουσιάζων, dominatum habens. *Plurale* שליטים dominatores; *Chald.* שליטין dominatores. *Fæminin.* שלטת dominatrix.

שלטון dominatio; *S.* ἐξουσιαστικὸς, auctoritatem habens, auctoritatem præferens, *Eccles.* 8. 4. *LXX.* ἐξουσιάζων, potestatem habens; *Vulgata*, potestate plenus; *Chaldaice*, dominator. *Plurale constructum* שלטני dominatores. *Hinc* Sultanus *apud Orientales.*

שלטן *Chald.* dominium, dominatus. *Plurale* שלטניא dominatus, *vel* dominatores.

שלט שלטים *Aquila*, τοὺς κλοιοὺς, torques; *vel secundum aliam lectionem* βραχιόλια, brachiaria *aurea*; *LXX.* χλιδῶνας, armillas *aureas*; *Alius*, τὰ ὅπλα, arma *aurea*; *Vulg.* arma *aurea*, 2. *Reg.* 8. 7. *In alio Codice A.* πανοπλίας, omnes armaturas; *S.* φαρέτρας, pharetras; *Alii*, scuta *vel* umbones. שלטים *Sym.* τὴν πανοπλίαν, omnem armaturam; *LXX.* τοὺς τρισσοὺς, trissos *vel* ternos; *haud dubie legerunt* שלשים *Alius*, τὰς φαρέτρας, pharetras; *Vulg.* arma, 4. *Reg.* 11. 10.

שלך *Hiphil* השליך jacere, abjicere, conjicere, dejicere, disjicere, injicere; ῥίπτειν, projicere; *Incert. & Theod. Vide in Lexico Græco.*

Hophal, abjectus, & dejectus est.

שלך mergus, *sic dictus quod ad capiendos pisces in aquam se injiciat. LXX.* καταῤῥάκτης, catarractes, *forte* mergus; *LXX. alibi* νυκτικόραξ, nycticorax.

שלכת *nomen portæ Jerosolymis, a conjecta terra ad parandam viam Regis ita dicta; vel ut alii volunt, eo quod per illam projicerentur sordes.*

שלל spoliare, prædari, deprædari; *LXX.* προνομεύειν, vastare, devastare, σκυλεύειν, spoliare.

Niphal futurum ישל *Vide in* נשל

Hithpael, in prædam sese dare. אשתוללו in prædam sese dederunt; *LXX.* ἐταράχθησαν, turbati sunt; *Hieronymus*, spoliati sunt, *Psalm.* 75. 5. *ubi* א *ponitur pro* ה *quod alibi quoque observatur.* משתלל prædæ exponit se; *Vulgata*, prædæ patuit; *LXX.* τοῦ συνιέναι, ab intelligendo; *ita ut* מ *pro particula gerundivi habuerint; cætera vero quomodo legerint ignoretur. Rabbi Salomon hanc vocem interpretatur*, vesanus, aberrans, stultus.

שולל spoliatus; *Alii*, aberrans, vesanus; *Symmach.* ἀβουλία, consilii inopia, *Job* 12. 17. *Aquila vero ibidem*, λάφυρα, spolia; *LXX.* αἰχμαλώτους, captivos; *Vulg.* in stultum finem.

שלל *Aquila*, λάφυρα, exuviæ, *Gen.* 49. 27. *S.* σκῦλα, spolia, *ibid.*

שלם compleri, perfici, pacem habere *vel* colere, pace & prosperitate frui: pacem precari, *hoc est*, salutare. *Aquila*, *Symmach.* εἰρηνεύειν, pacem habere, *Prov.* 13. 13. *& alibi*; *LXX.* ἀναπληρωθῶσι compleri, *&* ὑπομένειν, sustinere. וישלם *Aq.* εἰρήνευσεν, pacem habuit; *Symm.* διετέλεσεν, perseveravit; *LXX.* ὑπέμεινεν, sustinuit, *Job* 9. 4.

Piel, perficere, complere. *Item*, solvere, persolvere, reddere, rependere, retribuere, compensare. *A. S.* ἀποδιδόναι, reddere, restituere, *sæpe. Vide in Lex. Græco. Symmachus*, ἀνταποδιδόναι, retribuere, *Prover.* 19. 17. *& alibi*; *Aquila*, *Symm.* ἀποτίειν, solvere, 2. *Reg.* 12. 5.

Pual, perfectum *vel* pacatum esse. משלם perfectus *vel* pacatus.

Hiphil, pacem facere, perficere, absolvere. ישלים perficiet, absolvet. *Usu Chaldaico* perficere, *vel* reddere.

Hophal השלמה pacata efficietur.

שלם שלום retributio. *Plurale* שלמים retributiones. *Fæmininum constructum* שלמת retributio, *Psalm.* 90. 8.

שלם integer, integrum, perfectum, completum: incolumis. שלמה integra, absoluta, completa. שלם *est etiam urbis nomen*, Salem, *quæ postea* Jerusalem *dicta est.* שלמים *A. S. Theod.* εἰρηνικῶν, pacificorum, *hoc est*, sacrificium pacificorum; *Alii* perfectorum, *vel* sacrificium perfectum. *Plurale fæmininum* שלמות integræ.

שלמים *Aquila*, ἀπηρτισμένοι, perfecti, *Gen.* 34. 21. *Et Amos* 1. 6. גלות שלמה *Aquilæ prima Editio* αἰχμαλωσίαν ἀπηρτισμένην, captivitatem perfectam; *Aquilæ Secunda Editio*, αἰχμαλωσίαν ἀναπεπληρωμένην, captivitatem completam; *Sym. Th.* αἰχμαλωσίαν τελείαν, captivitatem perfectam; *LXX.* αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμὼν, captivitatem Salomonis, *Amos* 1. 6.

שלום εἰρηνικὸς, pacificus, *Sym. Psal.* 36. 37. *& A.* 54. 21. שלמים εἰρηνικῶν, pacificorum, *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Levit.* 3. 1. *& alibi sæpe. De hoc supra vidimus.*

שלום εἰρήνη, pax. *Item*, prosperitas, incolumitas, integritas, *Omnes passim. Item A.* σωτηρία, salus, *Gen.* 41. 16. שלומים *Symm.* τιμωρία, vindicta, *Psalm.* 68. 23. *Item* retributiones. *Alibi vero* pacifici, pacem colentes. *Chaldaice nonnunquam* שלמא pax.

שלמנים *Symmachus*, vicissitudines, *Hesai.* 1. 23. *Alii*, retributiones.

שולמית *A. & Quinta Editio*, ἡ εἰρηνεύουσα, pacifica; *Sym.* ἡ ἐσκυλευμένη, spoliata; *LXX.* ἡ Σουναμῖτις, Sunamitis; *Vul.* Sulamitis. *Alii quoque id pro nomine proprio habent* Salamith, *Cant.* 6. 11. *Al.* 7. 1.

שלם *cum puncto sinistro.* שלמה vestis, vestimentum; ἱμάτιον *&* ἱματισμὸς, vestimentum. *Itemque* στολὴ, stola, vestimentum. *Plurale* שלמות vestimenta.

שלף eduxit, extraxit, strinxit, evaginavit. שלף *Aq.* ἀνέθαλεν regerminavit, effloruit, *Psal.* 128. 6. *Symm.* ἐκκαυλῆσαι, decaulescere; *LXX.* πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι, priusquam evellatur; *Th. item & Quinta Editio*, ἐκσπασθῆναι, evellatur; *Sexta Editio*, ἐκξηρανθῆναι, excutiatur; *Hieronymus*, *quod statim ut viruerit.*

שלש tres; *item* שלוש tres *Masculin.* שלשה *Commune* שלשת שלשתם tres illi, *Num.* 12. 4. שלשים triginta.

בשליש *A.* ἐν τρισσῷ, in triplici; *Sym.* ἐν τρίτῳ, in tertio; *LXX.* δρακὶ, pugillo; *Vulgata*, tribus digitis; in mensura ternaria, *Hesai.* 40. 12.

שלשי tertius. *Plurale* שלשים tertii, tertiani, *contracte pro* שלשים *Fœmin.* שלישית tertia, *&* tertia pars: *& cum* ה *paragogico* שלישתה tertia vice.

שלישיה tertia pars, & trima.

שלשום nudius tertius, *vel* antea.

שליש tribunus, dux. *Item* triens, triental; *S.* μέτρον, mensura, *Psal.* 79. 6. *Plurale* שלשים tribuni; *Sym.* σκυλευταὶ, spoliatores, *Ezech.* 23. 15. *Item* instrumenta musica trium chordarum; *S.* τρίστεγα, ternæ contignationes; *LXX.* τριώροφα, tricamerata; *Vulgata*, tristega, *Gen.* 6. 16.

שלשי tribunitius. שלישיה *Aq.* τελετῆς, trima, *vitula* triennis, *Jerem.* 48. 33. *ubi LXX. substantivum & adjectivum, ut Hebraice jacebat, Græcis litteris singula-

rique modo expresserunt עגלת שלשיה ἀγγελία σελισία, Angelia Selisia.

ושלשת שלש *Piel*, triplicavit, tertiavit, tripartitus est. *Aquila*, τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς, tribus diebus exspectabis, 1. *Reg.* 20. 19. *ubi LXX.* τρισσεύσεις, tertiabis, *quod est*, tribus diebus manebis.

משלש triennis, triplicatus; *Sym.* τετριπλωμένος, triplicatus; *LXX.* ἔντριτον, triplex; *Vulg. item* triplex, *Eccles.* 4. 12.

Pual participium משלש triennis.

שם ὄνομα, nomen, *Omnes passim*; *Symmachus*, ὀνομασία, nominatio, *Psal.* 67. 5. *Plurale* שמות nomina. *Omnes.* בלי-שם ἀνώνυμος, anonymus, absque nomine, *Incer. Job* 30. 8. *Chaldaice* שום & שם *schum*, nomen. *Plur.* שמהת nomina.

שם ἐκεῖ, ibi, illic, illuc, istuc, *Omnes.* שמה *Aquila*, ἐκεῖσε, illuc, *Deut.* 11. 11.

שמים οὐρανὸς, cœlum, & οὐρανοὶ, cœli, *Omnes. A. Theod.* ἀὴρ, aër, *Job* 35. 11. *Vulgo putatur compositum esse ex* שם & מים *quod significat*, ibi aquæ; *quia secundum Scripturam in cœlis sunt aquæ :* Et aquæ omnes quæ super cœlos sunt. *Quidam deduci volunt à* שאה stupere *in Hithpael*, & מים aquæ, *quia stupendo modo aquæ in cœlis suspensæ manent, donec Dei jussu in terram effluant; quidam item ab* אש & מים, igne & aquâ, *sed hujusmodi etymologiæ, non ita genuinæ videntur.*

שמיא *Chald.* cœlum.

שמאל *Vide infra in* שמל

שמד *Niphal* נשמד perdi. נשמדו *Symmachus*, ἐξαλειφθήσονται, delebuntur, *Psal.* 36. 38. *ubi LXX.* ἐξολοθρευθήσονται, disperdentur, disperibunt; *Hieronymus*, delebuntur.

Hiphil השמיד perdere, disperdere; *LXX.* ἐκτρίβειν, delere, conterere, ἐρημοῦν, devastare, ἀφανίζειν, delere, destruere, ἐξαίρειν, auferre, de medio tollere, ἐξολοθρεύειν, perdere.

שמח *cum puncto sinistro*, lætari, lætum & hilarem esse; & *metaphorice*, clarere, lucere, *Levit.* 23. 41. *A. S. Theod.* εὐφραίνεσθαι, lætari; *S.* χαίρειν, gaudere, *Psal.* 57. 12.

Piel. Aquila, Symmachus, εὐφραίνειν, lætificare, *Ps.* 45. 5.

Hiphil item lætificare.

שמח lætans, lætus, hilaris. *LXX.* ὑπερχαρὴς, admodum lætus, *Esther.* 5. 9. *Plurale* שמחים læti, hilares.

שמחה *A. S.* εὐφροσύνη, lætitia. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Th.* χαρὰ, gaudium. *Vide item in Lex. Græco. LXX.* εὐφροσύνη, χαρμοσύνη, & χαρὰ, gaudium. *Item LXX.* ἀγαλλίαμα, exultatio; *semel* ὕμνος, hymnus. *Plurale* שמחות gaudia.

משמח *S.* εὐφροσύνη, lætitia, *Jud.* 9. 13.

שמט intermissionem facere, intermittere, demittere, deturbare.

Niphal, perdi, auferri. נשמטו *Aquila*, ὑπεσπάσθησαν, subtracti sunt; *Sym.* ἐκτιλήσονται, evellentur, *Ps.* 140. 6. *ubi LXX.* κατεπόθησαν, absorpti sunt; *Hieronymus*, sublevati sunt.

Hiphil, intermittere. *Futurum* תשמט *LXX.* ἀφήσεις, dimittes; *Alii*, intermittet, *vel* dimittet, *Deut.* 15. 2.

שמטה intermissio; *A.* ὑποσπασμὸς, subtractio. *Deuter.* 15. 1. *in Append. ubi LXX.* ἄφεσιν, dimissionem; *Vulgata*, remissionem.

שמך *cum puncto sinistro.* שמיכה *Symmach.* κώμητρον, lectus; *Th.* σάγον, sagum, *Jud.* 4. 18. *Alius*, δέῤῥις, pellis, *Jud.* 4. 18. *Alii*, velum, pallium: *vel* stragula villosa.

שמל *cum puncto sinistro.* שמאל ἀριστερὰ, sinistra manus, & ἀριστερὸς, sinister, *Omnes. Item* latus sinistrum.

שמאלי sinister, *vel* sinistra *columna*; *LXX.* δεύτερον (στῦλον) secundam *columnam*, *pro* ἀριστερὸν, (στῦλον) *columnam*, 3. *Reg.* 7. 20.

השמאיל *Hiphil*, sinistram petere, ad sinistram flectere. משמאלים *Incert.* ἀριστερεύοντες, sinistra manu utentes, 1. *Paral.* 12. 2. אשמאילה sinistram petam, *Gen.* 13. 9.

שמלה vestis, vestimentum; *S.* φελόνιον, amictus; *Syrus*, στολὴ, stola, *Genes.* 45. 22. *Aquila*, ἱματισμὸς, vestitus, vestimentum, *Deuter.* 22. 2. *in Append. ubi LXX.* ἱμάτιον, vestimentum. *Plurale* שמלות vestimenta.

שמם desolare, desolari, obstupescere. ישמו *LXX.* ἐκστήσονται, obstupescent, exhorrescent, *Hesai.* 52. 14. *Item*, ἀφανίζεσθαι, deleri, destrui, *sæpe.*

Niphal. Aquila, Symmachus, ἀδημονεῖν, desperare. נשמו ἀδημονήσουσι, desperabunt, *Aq. Job* 18. 20. *ubi LXX.* ἐστέναξαν, gemuerunt; *Vulg.* stupebunt. נשמה *A.* ἠφανισμένη, dissipata; *Symm.* ἀοίκητος, inhabitata, *Psalm.* 68. 26. *ubi LXX.* ἠρημωμένη, deserta.

Piel, stupere, *vel* desolare.

Hiphil, desolare. *Aliquando intransitive*, stupore corripi, *vel* stupere.

Hophal, desolari. והשמו ἄφθογγοι γίνεσθε, obmutescite, *S. Job* 21. 5. *ubi Aquila* ἐξαπορήσατε, obstupescatis; *LXX.* θαυμάσετε, admiramini.

Hithpael, obstupescere, desolationem sibi accersere, *vel* attrahere. למה תשומם *Sym.* ἵνα μὴ ἀδημονήσῃς σφοδρῶς, ne animo concidas magis; *LXX.* μήποτε ἐκπλαγῇς, ne forte obstupescas; *Vulg.* ne obstupescas, *Eccles.* 7. 17. *Secundum Massoreticas notas habet formam ex Niphal & Hithpael; Alii volunt esse in Niphal solum.*

שמם desolans, desolatum, stupendum. *Plur.* שוממים desolati; *aut forma Chaldaica* שוממין desolati. *Fœm.* שוממה desolata. *Plurale* שממות desolatæ.

שממה desolatio; *LXX.* ἔρημος, deserta *terra. Item*, ἀφανισμὸς, desolatio, destructio.

שממון desolatio; *LXX.* ἀφανισμὸς, desolatio, destructio.

שמה ἀφανισμὸς, desolatio, dissipatio, *Jer.* 51. 43. & *alibi*, *Omnes. Item Alii*, res stupenda, stupor. *Plur.* שמות desolationes.

משמה stupor, desolatio. *Plurale* משמות desolationes.

שמם *cum puncto sinistro.* שממית araneus, aranea; *LXX.* καλαβώτης, stellio, *Prov.* 30. 28.

שמן saginari, pinguem esse *vel* fieri, incrassari, impinguari. שמנו *Aquila, Symmachus, Theod.* ἐλιπάνθησαν, impinguati sunt; *Vulg.* incrassati sunt, *Jerem.* 5. 28.

Hiphil, השמין impinguare. השמן *LXX.* ἐπαχύνθη, incrassatum est, *Hesai.* 6. 10. *Alii*, impingua, fac ut impinguetur.

שמן ἔλαιον, oleum, *Omnes frequenter. Item Symm.* μύρον, unguentum, *Prov.* 7. 3. & *alibi. Item* pinguedo. *Item S.* ἐλαία, olea, *Psalm.* 91. 11. *Plural.* שמנים unguenta. *Symmach. Th.* τρυγιῶν, fæcum; *Hesai.* 25. 5. *ubi Aquila*, λιπασμάτων, pinguedinum, *Hesai.* 25. 6. *S.* πιοτήτων, pinguedinum, *Hesai.* 28. 1.

שמן pinguis; *metaphorice*, opulentus. *Fœmin.* שמנה pinguis *terra.*

שמנה octo. *Plural.* שמנים octoginta, & octogesimus.

שמיני octavus. *Fœmin.* השמינית instrumentum, *ut putant*, octo chordarum. על-השמינית *A. LXX. Theod.* ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, super octavam; *vel ut habent Vulgata & Hieronymus*, pro octava; *Hebræus, ut habent Manuscripti*, ἀσεμινιθ, Aseminith, *Psalm.* 11. 1.

משמן pinguedo, pingue. במשמנים *Aq.* ἐν λιπαρίαις, in pinguibus; *Sym.* ἐν λιπαρωτέραις, in pinguioribus; *LXX. Th.* ἐν τοῖς πίοσιν, in pinguibus, *Psalm.* 77. 31.

משמן *S.* ἀναλειψία, defectus unctionis, *Psal.* 108. 24. *Symmachum sequi videtur Hieronymus, qui vertit*, absque oleo; *LXX.* δι' ἔλαιον, per oleum, *vel* propter oleum, *ut habet Vulgata.*

אשמנים pinguedines.

שמע ἀκούειν, audire, *Omnes passim. Item Sym.* προσέχειν, attendere, obtemperare, *Exod.* 7. 22. *Item*, exaudire, obedire, acquiescere.

Niphal, audiri. נשמע auditus est.

Piel, auditum facere.

Hiphil, audire fecit, audiri fecit, audiendum proposuit: sonum edidit, personuit: promulgavit, pronuntiavit, enuntiavit, promulgatione convocavit. ἀκουτίζειν auditum facere, *Aq. Symmach. Theod. non infrequenter.* תשמיע *S.* ἀκουστὴν ποίησον, auditam fac, *Psalm* 50. 10. השמיעני ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν, audita fecit nobis, *Inc. Jud.* 13. 23. השמיעו ἐξάκουστον ποιεῖτε, auditum facite, *S. Psal* 65. 8.

Ithpeal Chaldaice וישתמעון & auscultabunt, *Dan.* 7. 27.

שמע ἀκοή, auditus, auditio, rumor, fama. *Item*, sermo, nuncium, sonus.

שמועה *S. Th.* ἀκοή, auditus, auditio, *Hesai.* 28. 28. *Item*, rumor, fama, sermo, nuncium, sonus. *Plural.* שמעות rumores.

משמע *idem.*

משמעת obedientia, auscultatio.

השמעות auditus.

שמץ *Symmach.* ψιθύρισμα, susurrum, *Job* 26. 14. *ubi LXX.* ἰκμάς, stilla; *Vulg.* parva stilla. *Item Job* 4. 12. *Symmac.* ψιθυρισμόν, susurrum; *LXX.* ἐξαίσια, magnifica, prægrandia; *Vulg.* venas susurri; *Alii*, pusillum, minimum, particula.

שמצה ignominia, infamia, *Exod.* 32. 24. *ubi Aq.* ὄνομα ῥύπου, nomen turpitudinis, *ac si legerit* שם צאה *Symmach.* κακωνυμία, infamia; *LXX. Th.* ἐπίχαρμα, gaudium, *vel* derisio

שמר custodire, servare, asservare, conservare, observare, reservare; *Aquila, Symmachus, Theodotio*, φυλάσσειν, custodire. *Exempla vide in Lexico Græco. Sym. aliquando*, τηρεῖν, servare. *Vide in Lex. Græco. S.* ἐπιτηρεῖν, conservare, *Psal.* 70. 10. *A. S.* παρατηρεῖν, observare, *Exod.* 12. 42. & 1. *Reg.* 1. 12

Niphal, servari, servare se, custodire se, cavere sibi.

Piel, observare, cavere. משמרים *S.* διαφυλάσσοντες, observantes; *Aquila*, ἀποφυλασσόντων, observantium; *LXX.* φυλασσόμενοι, qui custodiunt, *Jonæ* 2. 8.

Hithpael, cavere sibi.

שמר *Symmachus*, φύλαξ, custos. *Vide Lexicon Græcum.*

שמיר sentis, senticetum. *Item aliquando*, lapis durissimus, adamas; *LXX. sæpius*, χέρσος, inculta terra, solitudo, *semel* χόρτος, fœnum, & *semel* ὕλη, sylva. בצפרן שמיר *Reliqui*, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, in ungue adamantino, *Jer.* 17. 1.

שמרים *Samaritanus*, φύλαξις, custodia, *Exod.* 12. 42. *Aquila*, παρατηρήσεις, observationes, *ibidem.*

שמרים fæces; *LXX.* τρυγίας, fæx, *Psalm.* 74. 8. *ubi Symmac.* ἡ τρυγία, fæx.

שמרות *Aq.* φυλακάς, custodias, *Symm.* ἀναβλέψεις, aspectus sursum, *sive* observationes; *Alii*, palpebras, *Psal.* 76. 5.

משמר φυλακή, custodia; *Omnes passim. Exempla vide in Lexico Græco. Plurale constructum* משמרי custodiæ.

משמרת *idem. Item A. Th.* φύλαγμα, custodia. *Plur.* משמרות

אשמורה *S.* φυλακή, custodia, *Psalm.* 89. 4. *Item Alii*, vigilia. *Plurale* אשמרות vigiliæ, custodiæ.

אשמרת *idem, Exod.* 14. 24.

שמש *Chald. in Pael*, ministravit.

שמש ἥλιος, sol, *Omnes passim. Chaldaice & emphatice* שמשא sol. *Plurale fœmininum* שמשות specularia, *vel* fenestræ; *LXX.* τὰς ἐπάλξεις, sepes, sepimenta, *vel* propugnacula, *ut habet Vulgata, Hesai.* 54. 12.

שנא *cum puncto sinistro. A. S.* μισεῖν, odio habere. *Exempla vide in Lexica Græco. A.* ἐχθραίνειν, inimicum esse, *Psal.* 34. 19.

Niphal, exosum esse, odio haberi.

Piel, *Aquila*, μισοποιεῖν, odio habere. משנאי יהוה *Aq.* μισοποιοῦντες κύριον, odio habentes Dominum; *Symmachus*, μισοποιοὶ κυρίου, osores Domini, *Psalm.* 80. 16.

שנא ἐχθρός, inimicus.

שנאה odium. *Plurale anomalum constructum* משנאתיך præ odiis tuis, *Ezech.* 35. 11. שנואה exosa, *Deut.* 21. 15.

שנאן *vide mox in* שנה

שנב אשנב *Th.* δικτυωτή, cancellus; *LXX.* τοξικόν, fenestella arcuata, *Jud.* 5. 28. *Alii*, fenestra, fenestella.

שנה iterare, secundo facere; mutari, variari. ושנה בדבר *S. Th.* δευτερῶν λόγον, qui iterat verbum; *LXX.* ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν, qui autem odit celare, *supple* verbum; *ac si* שנא *legerint*; *Vulg.* qui altero sermone repetit, *Prov.* 17. 9. כסיל שונה באולתו *A. Th.* ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ, stultus iterans in stultitia sua; *LXX.* ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας, stultus suâ malitiâ revertens *ad peccatum suum*; *Vulg.* imprudens qui iterat stultitiam suam, *Prov.* 26. 11. *Chaldaice legitur* שנה & שנא *Participium Plurale Chaldaicum* שנין mutati erant.

Niphal, iterari.

Piel, mutare, immutare. וישנה *A. Th.* καὶ ἀλλοιώσει, & commutabit; *LXX.* παραφρασικῶς, *vertunt*; *Vulg.* & mutent, *Prov.* 31. 5. בשנותו *A. & Quinta Editio*, ὅτε ἠλλοίωσε, quando immutavit; *Sym.* ὁπότε μετεμόρφωσε, quando transformavit; *LXX.* ὁπότε ἠλλοίωσε, cum immutavit; *Hieronymus*, quando commutavit, *Psalm.* 33. 1. וישנו *A.* ἐνήλλαξεν, immutavit; *Symm.* μετέβαλεν, mutavit; *LXX.* ἠλλοίωσε, variavit, *vel* mutavit, 1. *Reg.* 21. 13.

Pual, ישנה duplicetur, *Eccles.* 8. 1.

Aphel Chaldaice די לא להשניה ad non mutandum: & *aliquando cum* א *loco* ה *in fine.*

Hithpael, mutare se, dissimulare. *Ithpeal est usus Chaldaici frequentis.*

שנות *A.* ἀλλοίωσις, mutatio, *Psalm.* 76. 11.

שנים duo, bini. שני עשר duodecim. *Fœmininum* שתים *pro* שנתים duæ, ambæ.

שני secundus. שניים secundi, & *amisso altero* י שנים *Fæmin.* שנית secunda; *item*, secundo, iterum, 2. *Reg.* 14. 29. & 16. 19.

שנים *Sym.* δίστεγα, bina contignatio, *Gen.* 6. 16. *ubi LXX.* διώροφα, bicamerata.

שנה ἐνιαυτός, ἔτος, annus, *Omnes. Exempla vide in Lex. Græc.* ἐνιαύσιος, anniculus, *S.* 1. *Reg.* 13. 1. שנה שנה de anno in annum, *id est*, annuatim. *Duale* שנתים schenataïm, duo anni. *Plurale* שנות anni, & *formâ masculinâ* שנים anni. *Chald.* שנין anni.

שנות *S.* ἐπιδευτέρωσις, epideuterosis, duplicatio, iteratio, *Psalm.* 76. 11. ἀλλοίωσις, mutatio; *Aquila, ibid.*

שני *A.* διάφορον, varium; *S.* δίβαφον, bis tinctum, *Exod.* 28. 8. & *alibi.* שני ἀλλοιούμενος, mutatus, *Th. Exod.* 35. 23. *Incert.* κεκλωσμένος, netus, *Exod.* 28. 5. *Incert.* κόκκινον, coccinum, *Jos.* 2. 21. *Aquila*, κόκκος, coccus, *Cant.* 4. 3. *Plurale* שנים *hinc* לבש שנים vestitus coccineus, *aut* duplicibus constans, *Prov.* 31. 21.

שנאן iteratio. אלפי שנאן *Symm.* χιλιάδες ἠχούντων, millia, sonantium; *Alii*, millia duplicata, *Ps.* 67. 18. *ubi LXX.* χιλιάδες εὐθηνούντων, millia lætantium, *vel* prosperantium; *Hieronymus*, millia abundantium.

משנה *S.* δευτέρωσις, deuterosis, 2. *Paral.* 34. 22. *A.* δευτερούμενον, duplicatum, iteratum, *Deut.* 15. 18. *in Append. Alii*, duplum, secundum, exemplar duplicatum. *Item*, secundus, secunda pars. *Plur.* משנים secundi, secundarii, duplices.

שנהבים *vide in sequenti radice.*

שנן *S. Th.* ἀκονᾶν, acuere. שנון ἠκονημένον, acutus, *Reliqui*

liqui Prov. 25. 18. *ubi LXX.* ἀκίδωτον, acutum, *vel* acuta. שנונים *Sym. Theodotio*, ἠκόνηνται, acutæ sunt; *LXX.* ἠκονημένα, acutæ *sagittæ*, *Psal.* 119. 4.

Piel, exacuere, *metaphorice* inculcare. ושננת *Aquila*, δευτερώσεις, repetes, iterabis, *scilicet ut inculces*; *LXX.* προβιβάσεις, præscribes; *Vulg.* narrabis, *Deut.* 6. 7. *in Appendice.*

Hithpael אשתונן *Symmachus*, διελεγόμην, differebam; *Alii*, pungebar, *Psal.* 72. 22. *ubi LXX.* ἠλλοιώθησαν, commutati sunt *renes mei*; *Hieronymus*, velut ignis fumigans, *ac si legerit* אש עשן ignis fumigans. *Ac fortassis Aquilam sequitur, ut solet in Psalmis.*

שן ὀδὼς, dens, *Omnes passim. Symmac.* ἐλεφάντινος, eburneus, *Psal.* 44. 9. *Item*, scopulus acutus. *Duale* שנים schinnaim, dentes; *dualis forma est propter duplicem dentium ordinem. Chaldaice* שנין dentes.

שן ἀκρωτήριον, summitas. *Incert.* 1. *Reg.* 7. 12. *ob similitudinem cum dente*, & 1. *Reg.* 14. *non infrequenter.*

שנינה dicterium acutum. *Aquila*, δευτέρωσις, iteratio, *i.* exemplum. *Deuter.* 28. 37. *in Append. ubi LXX.* διήγημα, narratio.

שנהבים dentes elephantorum; *LXX.* ὀδόντες ἐλεφάντινοι, dentes elephantini.

שנס *Piel*, accinxit; *LXX.* συνέσφιγξε, constrinxit, 3. *Reg.* 18. 46.

שנער Senaar, *nomen proprium regionis.* אדרת שנער *A.* στολὴν Βαβυλωνικὴν, stolam *vel* vestem Babylonicam; *Sym.* ἔνδυμα Σινάρ, indumentum Synar; *LXX.* ψιλὴν ποικίλην, vestem tenuem, variam; *Vulg.* pallium coccineum; *Alii*, pallium Senaar, *Jos.* 7. 21.

שסה diripere, deprædari. וחמה שסים *A.* προνομεύσουσι, diripient; *LXX.* καὶ αὐτοὶ διαρπάζουσι, & ipsi diripiunt, 1. *Reg.* 23. 1.

Piel item diripere, deprædari. וישסו *Reliqui* διήρπασαν, diripuerunt; *LXX.* κατεπάτουν, conculcabant; *Alius*, προενόμευσαν, diripuerunt, 1. *Reg.* 17. 53. *Reperitur &* שושתי deprædatus sum, *Hesai.* 10. 13. *ubi secundum* ש *cum puncto sinistro est loco* ס

שסס diripuit, deprædatus est. וישסו *Incer.* διήρπασαν, 1. *Reg.* 17. 53. *Vide paulo ante. Hoc enim exemplum a quibusdam in hac Radice, cum qua præcedentis tempora persæpe confunduntur.*

Niphal, diripi.

שסע findere, diffindere, diffissum *vel* bifidum esse. שסעת שסע *A.* διεσχισμένον διχασμῷ, diffissum diffissione; *LXX.* ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον, findens ungulas; *Vulg.* quod in duas partes findit ungulam, *Deuter.* 14. 6. *in Appendice.*

Piel, findere, diffindere. וישסעהו כשסע הגדי *LXX.* συνέτριψεν αὐτὸν, ὡσεὶ συντρίψει ἔριφον αἰγῶν, conteret eum, sicut conteret hœdum caprarum; *Incer.* διέσπασεν αὐτὸν ὡς ἔριφον αἰγῶν; *Vulgata*, & dilaceravit leonem quasi hœdum in frusta discerpens, *Jud.* 14. 6. וישסע *A.* συνεκάλεσε, convocavit, compellavit; *S.* διέσπασεν, extraxit; *LXX.* ἔπεισε, suasit; *Th.* ἠπάτησε, decepit; *Vulg.* confregit, 1. *Reg.* 24. 8. *ubi Aq. LXX. Theod. magis ad sensum, quam ad etymon vocis respexerunt.*

שסע fissura; *Aquila*, διχασμὸς, diffissio, *in exemplo supra.*

שסף *Piel*, dilaniavit, dissecuit. וישסף *A. S.* διέσπασεν, discerpsit, 1. *Reg.* 15. 33. *ubi Theodotio* ἐσφάνισε, torsit; *LXX.* ἔσφαξε, mactavit.

שעה respicere, attendere. *Item* avertere se, desistere a re aliqua. *Item*, oblectare se in re aliqua. וישע *Aq.* καὶ ἀπεκλίθη, *al.* ἀπεκλήθη, delinitus est; *Codex Coislin.* ἐπεκλίθη, inclinatus est. *Ultima lectio germana videtur*; *S.* καὶ ἐτέρφθη, & delectatus est; *Syrus*, καὶ εὐδόκησεν, & acceptum habuit; *Th.* καὶ ἐνεπύρισεν, & inflammavit; *LXX.* καὶ ἐπεῖδεν, & respexit, *Gen.* 4. 4. & 5. תשעינה ἀμαυρωθήσονται, obscurabuntur, *S. Hesai.* 32. 3. *ubi LXX.* ἔσονται πεποιθότες, fidentes erunt. *Chaldaico usu significat*, illini, obduci.

Piel. שעשע oblectare, delectare, *vel* oblectare se; *LXX.* μελετᾶν, meditari. שעשע *Symmachus*, ἐτερπον, delectabant, *Psalm.* 118. 142.

Pual, oblectari.

Hiphil, avertere se. השע *Symmach.* ἀπόσχου, abstine; *LXX.* ἄφες, remitte *mihi vel a me*; *Hieronymus*, parce mihi; *Alii*, claude; *Alii*, desiste, *Psal.* 38. 14. *Item* השע *Symmach.* ἔμυσεν, obturavit. *Forte melius referatur ad* שוע

Hithpael השתעה stupere; obstupescere. *Item* oblectare se.

שעה *Chald.* hora. *Dicitur &* שעתא hora *emphatice.*

שעשעים oblectationes, oblectamenta, delitiæ; *LXX.* μελέτη, meditatio.

משעה aspectus. למשעי ad aspectum meum; *ubi Vulgata* in salutem, *quasi ex* ישע

שעט שעטה strepitus, plausus; *ubi LXX.* ὁρμὴ, impetus.

שעטנז varie commixtum & heterogeneum vestimentum; *Aquila*, ἀντιδιακείμενον, contra dispositum, *Deuter.* 22. 11. *Symmach.* ἑτερογενὲς, heterogeneus alterius generis, *ibid. LXX.* κίβδηλος, adulteratus, sordidus *vestitus.*

שעל *Incert.* δρὰξ, pugillus, 3. *Reg.* 20. 10. *Aq.* λιχανὸς, minimus digitus, *Hesai.* 40. 12. *LXX. semel*, χεὶρ, manus; *alibi* δρὰξ, pugillus. *Plurale* שעלים pugilli.

שועל & שעל *Aq. S.* ἀλώπηξ, vulpes, *Ezech.* 13. 4. *LXX. item & alii*, vulpes. *Plurale* שועלים vulpes.

משעול trames, semita; *LXX.* αὖλαξ, sulcus.

שען *Niphal*, niti, inniti, incumbere. נשען *S.* ἐρείδεται, inniti, *Job* 8. 15. *ubi sic legitur* ישען על־ביתו *Symm.* ἐρειδήσεται ἐπ' οἶκον, innitetur super domum; *LXX.* ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, si suffulserit domum suam.

משען scipio, baculus.

משענה משענת *Idem. A.* ἐρεισμὸς, fulcimentum, *Hes.* 3. 1. *legitur &* ἔρεισμα, *ubi Symmac.* στηριγμὸς, fulcimentum; *LXX.* ἰσχὺς, fortitudo. *Plurale* משענות scipiones, baculi, fulcra.

שעף *Symmachus*, ἔκπληξις, pavor, *Job* 4. 13. *Aq.* ἐξαλλαγὴ, mutatio, alteratio, *Job* 4. 13. *Reducitur ad* סעף

שעפים *Vide in* סעף

שער *Sym.* εἰκάζειν, æstimare, conjectare, *Prov.* 23. 7. *LXX.* καταπίνειν, absorbere, deglutire.

שער *Aquila, Symm.* πύλη, porta; *Psalm.* 23. 7. & *alibi. Theod.* πυλὼν, ostium, *Jud.* 18. 16. αὐλὴ, aula, atrium, *Incert. Psalm.* 121. 2. *Plurale* שערים portæ. *Et secundum aliam significationem*, mensuræ, *Gen.* 26. 12. *ubi sic legitur* שערים *A.* ἑκατὸν εἰκασμένον, centuplum æstimatum; *LXX.* ἑκατοστεύουσαν κριθήν, centuplicans hordeum; *Vulgata*, centuplum; *Alii*, centum mensuras; *Alii*, centum hordeorum, *supple*, mensuras.

שער janitor, ostiarius. *Plurale* שערים janitores, ostiarii.

שער שערים *Aquila*, pessima; *Symm.* ἔσχατα, novissima, *Jerem.* 29. 17. *Alii*, horrenda; *LXX.* πονηρὰ, mala.

שערורה res horrenda, *Jerem.* 5. 30.

שערורית res horrenda.

שערוריה *Idem. Osee* 6. 10.

שער *cum puncto sinistro*, horrere, horrescere, horripilare. ישערנו *A.* λαιλαπίσει, turbo excitabitur; *S.* λαίλαψ ἀρεῖ, turbo auferet, *Psalm.* 57. 10. *LXX.* καταπίεται ὑμᾶς, absorbet vos, *lege* eos; *Vulg.* tempestas rapiet eos. *Alii* שער horrere. נשערה *Aq.* ἐλαιλαπίσθη, turbo excitatus est, *Psal.* 49. 3. *ubi Theod. & Septima Editio*, καταιγίδα, procella excitata est; *LXX.* καταιγὶς σφόδρα, tempestas valida. *Reducitur ad* סער

שער horror. *Item*, turbo; *Symm.* καταιγὶς, turbo, procella, *Job* 9. 17.

שער capillus, pilus, θρὶξ, *Heb. Job* 4. 16. *Symm.* ἔντειχος, capillatus, *Psalm.* 67. 22. *Aquila*, τείχωμα, capillitium; *Sym.* τετειχωμένος, pilosus, *Gen.* 25. 25. *in Appen. Item* שערה pilus. *Plurale* שערות capilli, pili.

שעיר *Aquila*, *Symmac.* τειχιῶν, pilosus, hirsutus; *Theodot.* ὀρθοτειχῶν, horripilans, *Hesai.* 34. 14. *Quidam de diabolo intelligunt. Incert.* τράγος, hircus; *LXX. passim* χίμαρος, hircus. *Plurale constructum* שעירי hirci. *Fœminin.* שעירה capra. *Plurale cum Holem deficiente* שעירת pilosæ, *Gen.* 27. 23.

שערה hordeum; *LXX.* κριθή, hordeum, *semper. Plurale* שערים hordea.

שעשע *Vide supra in* שעה

שפה *Niphal* נשפה eminere, excellens & excelsum esse. *Vocem perraram sic Recentiores interpretantur; at alio modo veteres.* נשפה *LXX.* πέδινος, campestris *mons*; *Alii*, excelsus.

Pual longe majus discrimen exhibet ושפו *Hebræus Interpres vetus*, ἕως ἂν ἐκλείψωσιν, donec deficiant; *LXX.* ἕως ἂν σαπῶσιν, donec putrescant; *Vulg.* nudabuntur; *Alii*, & emineant; *Alii*, confringantur, *Job* 43. 21.

שפי *Syrus*, ἀτραπός, semita, *Jerem.* 12. 12. *Alii*, clivus, locus eminens; *LXX.* ὄρος, mons, τρίβος, semita, διεκβολή, exitus, νάπη, saltus, εὐθεῖα, recta. *Plur.* שפיים *& contracte* שפים loca eminentia *vel* semitæ.

השפות *Vide in* אסף

שפה *cum puncto sinistro*, χεῖλος, labium, *Omnes passim. Duale* שפתים sephathaim, labia: *in constructione* שפתי labia: *& forma fœminina* שפתות labia.

שפח שפחה δούλη, *Incert. Levit.* 19. 20. ancilla, famula. *Incert.* αἰχμαλωτίς, captiva, *Exod.* 11. 5. *Plurale* שפחות ancillæ.

משפחה *A. S. Th.* συγγένεια, cognatio. *Exempla frequentia vide in Lexico Græco. Alii*, πατριά, familia, genus. *Incert.* πατρίς, patria. *Incer.* δῆμος, populus, *Num.* 3. 23. *Plurale* משפחות familiæ.

פשח *Vide in* ספח

שפט κρίνειν, judicare, jus dicere, *Omnes. Vide Lexicon Græcum. Item* judicium exercere, judicem agere, sententiam ferre. *Item per synecdochen* administrare rem publicam, gentis principem esse.

Niphal, נשפט judicari, judicium subire, in jus venire, disceptare, contendere.

Piel, judicare, rempublicam administrare.

שפט *Symm.* κριτής, judex, 1. *Paral.* 26. 29. *Plurale* שפטים *Chaldaice* שפטין judices.

שפוט judicium, *sive* vindicta, plaga immissa. *Plur.* שפוטים judicia.

שפטים judicia, *Exod.* 12. 12.

משפט κρίσις, judicium, jus, *passim. Item*, consuetudo, ratio, mos, ritus; *S.* ἔθος, consuetudo, 3. *Reg.* 18. 28. *& Incert. alibi. Item* משפט ἀκρίβασμα, accurate constitutum *vel* statutum, accurate factum, *Incer. Lev.* 18. 5. *Plurale* משפטים jura, judicia, *Item sæpe*, præcepta, mandata, constitutiones.

שפך fundere, effundere, profundere; *LXX. passim*, ἐκχέειν, effundere. לשפך *Reliqui & LXX.* ἐκχέαι, ad effundendum, *Hesai.* 59. 7.

Niphal, effundi.

Pual, effusum esse, effundi. שפכה *S.* ἐλύθη, soluta sunt *quæ me dirigebant*; *LXX.* ἐξεχύθη, effusi sunt *gressus mei*, *Psal.* 72. 2.

Hithpael, effundere se, effundi.

שפך effusio; *LXX.* ἔκχυσις, effusio.

שפכה virilia, *vel* virilitas, *Deut.* 23. 1.

שפל humiliari, deprimi, humile *vel* humilem esse, depressum esse. *Aquila*, *Symm. Theod.* ταπεινωθῆναι, humiliari, deprimi, *Omnes. Vide in Lexico Græco.* והגבהים ישפלו *Aquila*, *Symmac. Theodotio*, καὶ οἱ μετεωροὶ ταπεινωθήσονται, & sublimes humiliabuntur; *LXX.* καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται, & excelsi humiliabuntur, *Hesai.* 10. 33.

Hiphil השפיל *Aquila*, *Symmach. Theodot.* ταπεινῶν, deprimere, humiliare, *Omnes. Vide in Lexico Græco. Symmachus*, κύπτειν, *transitive*, inclinare facere, *Hesai.* 25. 12. *ubi LXX.* ταπεινῶν, humiliare; *Vulgata intransitive*, concidere.

שפל *Aquila*, *Symm.* ταπεινός, humilis; *Th.* ἀχρεῖος, inutilis, 2. *Reg.* 6. 22. *Item*, demissus, submissus, abjectus, dejectus. *Plurale* שפלים humiles. *Fœminin.* שפלה humilis *vel* humile.

שפל abjectio, inutilitas. בשפל ἀχρειωθείσης, inutilis redditæ, *S. Eccles.* 12. 4.

שפלה *Aquila*, πεδινή, campestris, *Abdiæ* 1. 19. *Sym.* κοιλάς, vallis, *Hesai.* 32. 19. *Item*, locus humilis, locus demissus, depressus, planicies.

שפלות demissio, depressio.

שפם mystax; *LXX. semel*, μύσταξ, barba; *semel item* χεῖλος, labium, *vel in plurali* χείλη, labia; *bis* στόμα, os, oris.

שפן *Aquila*, *Symm. LXX. Th.* χοιρογρύλλιος, chœrogrillus, herinaceus. *Incert. vel ut alibi legitur Aquila*, λαγωός, lepus, *Levit.* 11. 5. *Alii*, cuniculus.

שפני *Vide in* ספן

שפע *Aquila*, *Theodotio*, πλῆθος, abundantia, *Job* 22. 11. *& A. Th.* ὁρμή, impetus, *Job* 38. 34. *A.* πλήμμυρα, inundatio, *Deut.* 33. 19. *in Append. Alii*, affluentia, abundantia; *LXX. mirum in modum variant in hujus vocis interpretatione: nam alibi vertunt*, πλοῦτος, divitiæ; *alibi*, κονιορτός, pulvis, πλῆθος, multitudo, ἀγέλη, grex, τρόμος, tremor, *&* κοιμηθέντα, dormientem.

שפף שפיפון cerastes, *serpentis genus. Genes.* 49. 17. *Alii*, serpens jaculus.

שפק *Vide in* ספק

שפר pulcrum & decorum esse.

Piel, pulcrum efficere, ornare; *LXX.* διασείναι, timere.

שפיר *Chald.* elegans, *Dan.* 4. 9. *ubi LXX.* ὡραῖος, speciosus, pulcher, *& alibi*, εὐθαλής, floridus.

שפר elegantia, *Gen.* 49. 21.

שופר *Aq. S. Th.* κερατίνη, cornea, *Hesai.* 27. 13. *& alibi. Aquila*, *Sym.* σάλπιγξ, tuba, *Jos.* 5. 4. *& alibi. Plurale* שפרות tubæ, buccinæ.

שפיר locus elegans, *Mich.* 1. 11.

שפריר tentorium, tabernaculum, *Jerem.* 43. 10. *LXX.* ὅπλα, arma, *Alii*, aulæum; *Vulg.* solium.

שפרפרא aurora. *Chald. Dan.* 6. 20.

אשפר frustum, portio pulcra. *Alii*, λάγανον, placenta; *Item* ἀμυρίτης, amyrites, *placentæ genus. A. S.* 2. *Reg.* 3. 2. *forte* ἀμυλίτην *ex* ἄμυλος, placenta.

שפת disponere, ordinare.

שפתים *S.* κλῆροι, sortes; *Alii*, termini; *Alii*, cremathræ; *Alii*, lapides focarii, *Ps.* 67. 14. *Item A.* 1. ἐπισάσεις, *A.* 2. *S. Th.* χείλη, labia, *Ezech.* 40. 43.

משפתים *Aquila*, κλῆροι, sortes; *Symmach.* γειτνίαι, viciniæ; *Alii*, termini, *Gen.* 49. 14. *Alii*, sarcinæ; *Alii* chytropodes למה ישבת בין המשפתים *A.* ἱνατί μοι κάθησαι ἀναμέσον τῶν κλήρων; ut quid mihi sedes inter sortes? *Symmachus*, διατί ἐγκάθισαι ἀναμέσον τῶν μετεχομένων, (*al.* μεταιχμίων) quare sedes inter vicinias? *Th.* εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῶν Μοσφεθαΐμ; ad quid sederunt inter Mosphetaïm; *LXX.* εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας, ad quid sederunt in medio digomiæ, *id est*, sarcinas, bisaccia; *Vulg.* quare habitas inter duos terminos, *Jud.* 5. 16.

שצף paululum; *LXX.* μικρῷ [θυμῷ] parvo furore; *Alii*, pauculo *fervore*; *Alii* momento *fervoris*; *ita ut tempus indicet*.

שק *cum puncto sinistro*, *A. S.* σάκκος, saccus, *Psal.*

34. 13. *& alibi. Significat item* cilicium; *LXX. passim* σάκκος, saccus; *semel tantum LXX.* μάρσιππος, marsupium. *Plurale* שקים sacci *vel* cilicia.

שקד *Theodot.* ἀγρυπνεῖν, vigilare, *Job* 21. 32. *Item*, sedulum & assiduum esse, observare, maturare, festinum esse, advigilare; *LXX.* ἀγρυπνεῖν *&* γρηγορεῖν, vigilare.

Pual participium משקדים *de quo paulò postea.*

שקד *Aquila, Symmachus*, ἀμύγδαλα, amygdala, *Gen.* 43. 11. *Item Theod. Syrus & Hebræus*, ἀμυγδαλίνη; amygdalina, *Jerem.* 1. 11. *Plurale* שקדים amygdala; *LXX. vero*, κάρυα, nuces, *Gen.* 43. 11.

משקדים *est participium Pual, nominis vice fungens*, amygdalati, *Exod.* 25. 34. *Ibid. Symm.* ἐντετορνευμένοι, tornati; *Aquila*, ἐξημυγδαλισμένοι, amygdalati. *Ibid. Inc.* ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, insculpti nucibus, *Exod.* 37. 19. *atque sic LXX. bis interpretantur.*

שקד *cum puncto sinistro semel in Scriptura Thren.* 1. 14.

Niphal נשקד *Recentiores*, conjunctum, compactum, *vel* colligatum esse; *LXX. autem & Vulgatus Interp. ad præcedentem Radicem pertinere putarunt. Locus sic habet* נשקד על פשעי בידו *LXX.* ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου ἐν χερσί μου, vigilatum est super impietates meas in manu mea; *nimirum* על *præpositionis loco habuerunt*; *Vulg.* vigilavit jugum iniquitatum mearum in manu ejus; *Alii*, colligatum est jugum iniquitatum mearum in manu ejus.

שקה *Hiphil*, bibendum dare, ad bibendum inducere, potum præbere, adaquare, irrigare. השקה *A. S. LXX.* ποτίζειν, irrigare, potare. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Niphal, vide in שקע

Pual, irrigari. ישקה *S.* ἀρδόμενος, irrigatus; *LXX.* διαχεῖται, diffunditur; *Vulg.* irrigantur, *Job* 21. 24.

שקוי *Sym.* ποτισμὸς, potio, irrigatio, *Prov.* 3. 8. *S.* πιότης, pinguedo; *forte pro* ποτὸς, potio; *Th.* καταβροχὴ, madefactio, *Prover.* 3. 8. *ubi LXX.* ἐπιμέλεια, curatio. *Plurale constr.* שקויי potiones meæ.

שקת canalis, *Genes.* 24. 20. *ubi LXX.* ποτιστήριον, *quasi dicas*, adaquatorium, canalis.

משקה *Aq.* ποτιστὴς, pocillator, pincerna, *Gen.* 40. 1. *ubi LXX.* ἀρχιοινοχόος, princeps vinariorum *vel* princeps pincernarum.

משקה ποτιστήριον, canalis; *LXX. Th. Ezech.* 45. 15. *ubi legitur* ממשקה *LXX. Th.* ἀπὸ τῶν ποτιστηρίων, de canalibus *Israel*; *A. S.* ἀπὸ τῶν ὑδάτων, de aquis *Israel*; *Vulg.* de his quæ nutriunt *Israel*; *Alii*, de canali *Israel. Vide notam ibi.*

Ab hac Radice Aquila derivare potuit vocem משק ποτίζων, potans, *Gen.* 15. 2. *Sed vide in* שוק.

שקט requiescere, quiescere, quietum & tranquillum esse. *A.* καθησυχάζειν, quiescere; *S.* ἠρεμεῖν, quiescere, *Psalm.* 82. 2. *ubi LXX.* καταπραΰνεσθαι, compesci, *ne compescaris.*

Hiphil, quiescere facere, quietem dare, sedare. *S.* ἠρεμίαν δοῦναι, requiem præbere; *Vulgata*, concedere pacem.

שקט quies; *LXX.* ἡσυχία, quies, 1. *Paralip.* 22. 9. *Alibi LXX.* ἀνάπαυσις, requies: *alibi*, εἰρήνη, pax.

השקט tranquillitas; *LXX.* ἀνάπαυσις, requies.

שקל *Aquila, Symm.* σταθμίζειν, appendere, *Job* 31. 6. *Zach.* 11. 12. תשקלו *S.* διέστατε, impenditis, *Hesai.* 55. 2. *ubi LXX.* τιμᾶσθε, venditis; *Vulg.* appenditis.

Niphal, appendi. לו שקול ישקל כעשי *S.* ὡς εἴθε ἐσταθμίζετό μου ἡ ὀργὴ, utinam appenderetur ira mea; *LXX.* εἰ γάρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργὴν, si enim quis appendens appenderet iram meam; *Vulg.* utinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui, *Job* 6. 2.

שקל *Th.* σίκλος, siclus, *Num.* 3. 47. *Aq. S.* στατὴρ, pondus. *Vide in Lexico Græco. Inc.* didrachma, *Num.* 7. 85. *Incert.* σταθμὸς, pondus, *Lev.* 5. 15: ὁλκὴ, pondus, *Incer. Jos.* 7. 21. *Plurale* שקלים sicli. שקל *LXX. sæpe* δίδραχμον, didrachmum; *sed frequentius*, σίκλος, siclus.

משקל pondus; σταθμὸς, στάθμιον *&* ὁλκὴ, pondus.

משקול pondus.

משקלת *Aquila*, στάθμιον, pondus, *Hes.* 28. 17. *Alii*, perpendiculum; *Symmac.* διαβήτης, *vel* διαβήτης, circinus, *Hesaiæ* 28. 17. *Theodotio*, σήκωμα, quod trutinæ in utravis lance adjungitur, ut pondera fiant æqualia, *ibidem.*

שקם שקמים *Aquila, Symmach.* συκόμοροι, sycomori; *LXX. Theod.* συκάμινοι, sycamini, *Amos* 7. 4. *LXX. alibi semper* συκάμινοι, sycamini.

שקע submergi, comprimi, deprimi; *LXX.* καταδύειν, descendere.

Niphal, submergi. ונשקה & submergetur, *Amos* 8. 8. *sic scribitur absque* ע *Sed Massorethæ notant legendum* ונשקעה

Hiphil, demergere, in profundum deprimere. תשקיע *Aquila*, συνδήσεις, colligabis, *Job* 40. 20. *ubi Vulgata* ligabis; *Alii*, demerges.

משקע sedimentum.

שקערורות fossulæ, profunditates; *LXX.* κοιλάδες, concavitates.

שקף *Niphal*, spectare, prospectare, prospicere, respicere. נשקף *Aquila*, ἐκκύπτειν, respicere, prospectare; *Symm.* ὑπερκείμενος, superjacens, imminens; *Th.* ἐπιβλέπων, inspiciens, 1. *Reg.* 13. 18.

Hiphil השקיף prospicere; *LXX.* διακύπτειν, inspicere; *&* κατείδειν, respicere.

שקף aspectus.

שקפים ἀποβλέπται, fenestellæ, conspicilla, perspicilla, *A.* 3. *Reg.* 7. 4. *Aq. item*, ἀποβλέπτας (θυρίδας) *fenestras* aspiciendi causa, 3. *Reg.* 6. 4. *Item Symmach.* ἐκθέτας, ecthetas, *genus fenestrarum*, 3. *Reg.* 6. 4. *Sym. item* διακύψεις, fenestellæ, conspicilla, 3. *Reg.* 7. 4.

שקופים prospectus.

משקוף superliminare; *Aq.* ὑπέρθυρον, superliminare, *Exod.* 12. 7. *ubi LXX.* φλιὰ, limen.

שקץ *Piel. Incer.* ἀποβδελύσσεσθαι, abominari, detestari, abominabile reddere, *Ps.* 21. 24 *ubi LXX.* προσοχθίζειν, abjicere, despicere, detestari.

שקץ abominatio: *LXX.* βδέλυγμα *&* βδελυγμὸς, abominatio, προσόχθισμα, detestatio, *vel* res perosa, *& ter* εἴδωλον, idolum.

שקוץ *Idem. Plurale* שקוצים *& constructum* שקוצי *A. Secunda Edit.* ἀπόκομμα, abscissiones, *ubi forte* ש *pro particula relativa habuit, &* קוץ *ex* קצץ *amputare derivavit, Ezech.* 20. 7. *Aq. Theodotio*, προσόχθισμα, offensio, *Deuteron.* 29. 17. *in Append. & alibi.* שקוצי *Symmach.* τὰ σικχὴ, nausea, *Ezech.* 20. 7. *ubi Theod.* προσοχθίσματα, offendicula; *LXX.* βδελύγματα, abominationes; *Vulgata*, offensiones; *Aquila ut supra.*

שקק discurrere, discursitare; *LXX.* ἐμπαίζειν, illudere; *alibi LXX.* διψᾶν, sitire: *item* ἐπιλαμβάνειν, apprehendere.

Hithpael, discursitare, *vel* discurrendo allidere se. *Per geminationem primæ radicalis*, ישתקשקון discursitabunt, discurrendo se allident; *LXX.* συμπλακήσονται, complicabuntur, *Nahum* 2. 4.

משק discursio. בן משק *Sym.* συγγενὴς, cognatus, *Gen.* 15. 2. *in Appendice. Vide in* שוק

שקר mentiri, fallaciter dicere *vel* agere.

Piel Symm. παραλογίζεσθαι, deludere, *Psalm.* 43. 18. *Aquila*, ψεύδεσθαι, fallere, mentiri; *Sym.* παραβαίνειν, transgredi, *Psalm.* 88. 34. *ubi LXX.* ἀδικεῖν, injuste agere.

שקר *Aq.* ψεῦδος; *Symm.* ψεῦσμα, mendacium; *Sym.* ψευδὴς, mendax, *Ps.* 26. 12. *Item adverbialiter falso*, mendaciter, falsis de causis; *Symm.* ἀνομία, iniquitas, *Psalm.* 7. 15. לשקר *A.* μάτην, frustra, 1. *Reg.* 25. 21. *Item* שקר ἀνόητος, stultus, *Sym.* 1. *Reg.* 25. 21. לא שקר ἀψευδὴς, sine mendacio, *S. Job* 36. 4. *Plurale* שקרים mendacia.

שקר *cum puncto sinistro, Piel* nutare, nutare oculis. *Hinc Participium* משקרות nutantes oculis; *LXX.* νεύματα, nutus oculorum. *Est Chaldaicum.*

שרא *Chald.* habitare, manere; *item* solvere, dissolvere; *item* incipere.
Pael, incipere.
Ithpeal. Particip. plurale משתרין dissoluta.

שרב æstus, torridus locus; *LXX.* ἄνυδρος, inaquosa *terra*, & καύσων, æstus.

שרביט *Chald.* sceptrum, *Esth.* 5. 2. *LXX.* ῥάβδος, virga.

שרג *Pual*, perplexum esse, implicari; *LXX.* συμπλέκεσθαι, complicari.
Hithpael, implicari, contorqueri; *Symmachus*, κατατείνεσθαι, conteri, *Thren.* 1. 14. *ubi* ישתרגו *Symmach.* συνετρίβη, *forte*, συνετρίβη, contritæ sunt *iniquitates*; *LXX.* συνεπλάκησαν, complicatæ sunt; *Vulg.* convolutæ sunt; *Alii*, perplexæ sunt.
שריגים *Aquila, Symm.* κληματίδες, rami, *Gen.* 40. 10. *ubi LXX.* πυθμένες, propagines.

שרד superesse, residuum esse; *LXX.* καταλείπεσθαι, relinqui, residuum esse, φεύγειν, fugere, & σώζεσθαι, servari.
שריד *S.* ἀπελίμπανεν, reliquit, dereliquit, *Job* 20. 21. *Alii*, residuum, reliquum, residuus, reliquus, superstes. שריד *A. Theod. Quinta Edit.* καταλελειμμένον, residuum; *S.* διασωζόμενον, servatum, *Abdiæ* 1. 18. *S.* λείψανον, reliquiæ, *Jud.* 5. 13. *Aq.* λεῖμμα, residuum. *Vide in Lexico Græco. Plurale constructum* שרידי reliquiæ.
שרד *A.* παραγραφίς, penicillus; *Alii*, amussis, *Hesai.* 44. 13.
שרד ministerium, *intelligitur de stolis & pannis ad ministeria usurpatis.*

שרה solvere, dimittere, emittere.
שריה *S.* θώραξ, lorica, *Job* 41. 17.
שריון *Idem*; *LXX. passim* θώραξ, thorax, lorica. *Plurale*, שריונים loricæ, & *forma fœminina* שרינות loricæ.
שרין *Idem.*
שרין Saron, *nomen proprium regionis.*
משרה maceratio, maceratum dissolutum. משרת ἀπόβρεξις, infusio, *Aquila, Symmachus, Num.* 6. 3. *in Appendice.* כל־משרת *LXX.* ὅσα κατεργάζεται, quæcumque efficiuntur, *ibid.*

שרה *cum puncto sinistro*, de principatu contendere, principem se gerere. שרית *Sym.* ἦρξω ἰσχύϊ, primas habuisti fortitudine, princeps fuisti, *Gen.* 32. 24. *ubi Aquila*, ἦρξας, primas habuisti; *LXX. Th.* ἐνίσχυσας, invaluisti *cum Deo*; *Vulgata*, fortis fuisti.
משרה *Aq.* μέτρον, mensura, *S. Th.* παιδεία, disciplina; *LXX. Vulg.* principatus, *Hesai.* 9. 6. *Aquila in interpretatione sua vocis sonum imitatus est ut Hieronymus. Vide notam ibi.*

שרט *cum puncto sinistro*, cædere, incidere, lacerare.
שרוט ישרטו *A.* σπαρασσόμενος ἀμυχθήσεται, discerptus laniabitur, *Zach.* 12. 3. *ubi LXX.* ἐμπαίζων ἐμπαίξεται, illudens illudet, *sive forte melius*, illudetur; *Vulg.* concisione lacerabuntur. *Prima vox est infinitivum Kal; secunda, futurum Niphal.* ישרטו שרטט incident cæsuram, *duplicata postrema littera*, *Levit.* 21. 5.
שרט cæsura, incisio; *LXX.* ἐντομίς; *Th.* ἐκτομίς, incisio, *Levit.* 19. 28.
שרטט incisio, *ut supra.*

שרך *cum puncto sinistro.* שרוך *Incert.* ἱμάς, lorum corrigia, *Gen.* 14. 23. *ubi LXX.* σφυρωτήρ, corrigia; *Alii item*; corrigia.
משרכת *Piel participium fœmin.* implicans *vias*; *Vul.* explicans; *LXX. vero*, ὠλόλυξε, ululabat; *Jerem.* 2. 23.

שרע *cum puncto sinistro*, redundare. *Participium Paül*, שרוע redundans membris, *Levit.* 21. 18. *LXX. vero*, ὠτότμητος, aure, *vel* auribus mutilatus; *Vulg.* obtorto naso.
כהשתרע *Sym.* εἰς τὸ μὴ ἀναπεσεῖν, ne cadat; *Th.* τοῦ ἐκλυθῆναι, ut dissolvatur, *Hes.* 28. 20. *Alii*, quam ut redundet, *aut*, ne longius protrahatur; *Vulg.* ita ut alter decidat.

שרעפים *cum puncto sinistro*, cogitationes; *LXX.* ὀδύναι, dolores.

שרף *cum puncto sinistro*, urere, comburere, incendere, cremare; *Aquila, Symm.* ἐμπρῆσαι, comburere, *Levit.* 8. 17 & *alibi*; *LXX.* καίειν, urere, & κατακαίειν, comburere; *Incert.* ἐμπυρίζειν, inflammare, *Levit.* 10. 6. & *alibi.*
Niphal, comburi.
שרף serpens ignitus, prester; *Aq.* ἐμπρηστής, adurens, *Deut.* 1. 15. *in Appendice*, *ubi LXX.* δάκνων, mordens; *Vulgata*, flatu adurens. *Plur.* שרפים presteres. *Item*, Seraphim, *Angelorum nomen*, *qui sic vocantur*, *quia flammantes & ignei.*
שרפה *Symm.* καῦσις, ustio, *Hesai.* 9. 5. *Item*, incendium, conflagratio.
משרפה *Idem. Plurale constructum*, משרפות combustiones.

שרץ repere, reptare, abunde progignere & producere. ישרצו *Aq. Th.* ἐξήρπυσαν, *S.* ἐξῆρψαν, repserunt, *Exod.* 1. 7. *Item Aq. Sym. Th.* ἐξέρπειν, repere facere, *Gen.* 1. 20.
שרץ ἑρπετόν, reptile; *Aquila, Sym. Theodotio*, & *sic passim LXX. qui bis tamen vertunt* βδέλυγμα, abominatio, *quia reptilia abominationi solent esse.*

שרק sibilare, exsibilare, sibilando vocare; *Aq. Sym.* συρίζειν, sibilare, *Hesai.* 5. 26. *S.* ἐκσυρίζειν, exsibilare, *Job* 27. 23.
שרקה *Th.* συριγμός, sibilus, *Jer.* 29. 18. *Incert.* συρισμός, *Jud.* 5. 16.
שרקות σύριγξ, fistula, *Incert. Jud.* 5. 16.
משרוקיתא *Chald.* fistula.

שרק *cum puncto sinistro*, *Aq. LXX. Theod.* σωρήκ, *Sym.* ἐκλεκτή, electa, *Hesai.* 5. 2. *dicitur &* שרקה
שרקים *Aq.* ξανθοί, rufi *equi*; *Alii*, varii coloris; *LXX.* ποικίλοι, varii, *Zach.* 1. 8. *Item alibi*, vites selectæ.
פשתים שריקות *Symm.* λίνον τὸ κτενιστόν, linum pectinatum, *Hesai.* 19. 9. *Alii*, שריקות *pro serica habent.*

שרר ישר *Vide in* שור
שרר umbilicus, *dicitur &* שר *defective*; *LXX.* ὀμφαλός, umbilicus. *Plurale* שרירים umbilici.
שרירות aspectus, contemplatio, speculatio; *Aquila*, σκολιότης, tortuositas; *LXX.* τὰ ἐπιτηδεύματα, studia; *Hieronymus*, pravitatem; *Symm.* ἀρέσκεια, placitum, *Psalm.* 80. 13. *Theodot.* σκολιότης, tortuositas, *Jer.* 13. 10. & *alibi*, & *ibidem A. Th.* εὐθύτης, rectitudo, *vel* directio; *sed cum adjectivo*, πονηρά, mala, *ut sic recidat cum perversitate & tortuositate.*

שרר *cum puncto sinistro*, principatum tenuit, *convenit cum* שור & שרה
Hithpael, principatum sibi sumere. השתרר καταδυναστεύεις, tyrannidem exerces, *Numer.* 16. 13. *in Appendice.*

שרש *A. S. Th.* ῥίζα, radix, *Job* 36. 30. & *alibi. Plurale constructum* שרשי radices.
שרש *Piel*, *A. S. Th.* ῥιζῶσαι, radicari, radices agere, *Hesai.* 27. 6. *Alibi etiam*, eradicare. ישרשו ἐκριζωθείη, eradicentur, *S. Job* 31. 8. & *alibi.*
Pual futurum, ישרשו eradicentur.
Hiphil, radices agere, radicari facere; *LXX.* ῥίζαν βάλλειν, radicem jacere.

שרש eradicatio; *Chald. Itemque* radix, *Chald.*
שרשות ἁλύσεις, catenæ, *Aq. S. Th. Exod.* 28. 22. *Hæc vox ex sequenti facta videtur.*

שרשרות catenæ, *dicitur &* שרשות *Aquila, Symmach.* ἁλύσεις, catenæ, *Exod.* 28. 14. *in Appendice. Sed initio ex Manuscriptis positum fuit; Symmac.* σύσφιγμα, constrictio *vel* nodus, *Exod.* 28. 14.

שרת *Piel Aq.* λειτουργεῖν, ministrare, *Genes.* 40. 4. *in Append.* משרת *Aq. S. Th.* λειτουργὸς, minister, *Exod.* 24. 13. *& alibi. Fœmininum contractum* משרת ministra erat, ministrabat. *Integrum esset* משרתת
שרת ministerium.

שרת משרת sartago, 2. *Reg.* 13. 9. *LXX.* τήγανον, sartago.

שש *Aq. S. Th.* βύσσος, byssus, *Exod.* 35. 23. byssus, xylinum, *Genes.* 41. 42. *Aq. Th.* πάρινοι, parini, *sive* Pariæ, *columnæ ex marmore Pario, Cantic.* 5. 15. *ubi LXX.* μαρμάρινοι, marmoreæ *columnæ, Vide in* שיש

שש sex. ששה *& constructum* ששת sex. ששים sexaginta.
ששי sextus. ששית sexta, *& substantive* sexta pars, sextarius.
ששה *Piel* ששה sextavit, *vel* in sex partes dividit, *vel* sextam partem cepit, *vel* abstraxit, *aut* dedit, *aut* contulit.
שושן *A.* κρίνον, lilium; *S.* ἄνθος, flos, *Psalm.* 34. 1. *&* 54. 1. *ubi est in plurali* שושנים lilia, *vel* instrumenta musica; *Alii*, instrumentum sex chordarum, *Psal.* 59. 1. *dicitur &* שושנה *Psalm.* 59. 1.

ששר Indicum, Indicus color. ששר *Incert.* ἐν χρώμασι, in coloribus, *Ezech.* 22. 14. *Alii putant esse* minium.

שת *Chald.* sex. שתין sexaginta, *Dan.* 3. 1. *ex Hebræo* שש *mutato ultimo* ש *in* ת
שת *Vide supra in* שות

שתה bibere, combibere, compotare, convivari; *A. S. Th.* πίνειν, bibere *sæpe. Sequentem vocem in Niphal hujus radicis constituisse videntur Aquila & Th.* ונשתו ἀναποθήσε(ται), absorbebuntur *aquæ*, *A. Hesai.* 19. 5. *S. autem ibidem* ἀφανισθήσεται, destruetur, dissipabitur; *LXX.* καὶ πίονται, & bibent; *Vulg.* & arescet *aqua. Vide in* נשת
Niphal fut. אשר ישתה quod bibi solet; *LXX.* ὃ πίνεται, quod bibitur, *Levit.* 11. 34.
שתי compotatio; *LXX.* στήμων, stamen: *ut & alii.*
שתיה potus, potio, *Esth.* 1. 8.
משתה *Aquila, Symmachus,* πότος, convivium, potus, compotatio, *Gen.* 29. 22. *& alibi sæpe. Exempla vide in Lexico Græco. Plurale constructum* משתי convivia.
משתיא *Chald.* convivium.

שתל *Aq. Sym.* φυτεύειν, plantare. שתולה πεφυτευμένη, plantata, *Aq. S. Osee* 8. 13. שתולים μεταφυτευθέντες. *Reliqui, Psal.* 91. 14. שתול *A.* μεταπεφυτευμένον, transplantatum, *Psalm.* 1. 3. *ubi LXX.* πεφυτευμένον, plantatum.
שתילים plantæ; *LXX.* νεόφυτα, novellæ plantæ, *Ps.* 127. 4.

שתם aperire, resecare; *LXX.* ἀποφράττειν, obstruere.
שתם *Vide in* סתם

שתן השתין mingere. *Particip.* משתין *Incer.* οὐρῶν, mingens; 3. *Reg.* 14. 10.

שתק tacuit, conticuit, siluit; *LXX.* ἡσυχάζειν, quiescere, *&* κοπάζειν, quiescere, cessare.
וישתר *Vide in* סתר

ת

תא *Symmach.* παραστάδες, postes; *LXX. autem ipsam Hebraïcam vocem reddidere*, τὸ θεε, Thee; *Vulg. & alii*, thalamus; *Aquila & Theodotio item*, παραστάδες, postes, *Ezechiel.* 40. 10. *& ibid. v.* 21. *Plurale* התאים *A.* στήριγμα, sustentaculum; *Symm.* παραστάδες, postes; *LXX.* τὸ θεεὶμ, Theim; *Vulgata*, thalami, *Ezech.* 40. 16. *Et in forma fœminina* התאות *Symm.* παραστάδες, postes; *Aq.* στηρίγματα, sustentacula; *Vulg.* thalamos, *Ezech.* 40. 12.

תאב desiderare. תאבתי *A.* ἐξαιχόμην, mihi vendicavi, acquisivi; *Symmach.* ὑπερεπεθύμησα, supra modum desideravi; *LXX. Theod. Quinta & Sexta Editiones*, ἐπεπόθησα, concupivi, *Psal.* 118. 174.
Piel, abominari; *LXX.* βδελύσσεσθαι, abominari, detestari.
תאבה desiderium, concupiscentia.

תאה determinare, definire; *LXX.* καταμετρεῖν, dimetiri. *Convenit cum* תוה
תאו bubalus, bos sylvestris; *LXX.* ὄρυξ, oryx. *Deuter.* 14. 5.
תוא *Aq. S. Th.* ὄρυξ, oryx, *Hesai.* 51. 20. *Alii*, bubalus; *ubi LXX.* σεύτλιον, beta *semicocta*; *Vulg.* oryx illaqueatus.
תאוה finis, terminus, *secundum quosdam*; *Vulg.* desiderium; *LXX.* εὐλογίας, benedictiones, *Gen.* 49. 26.

תאם תאמים gemelli; *LXX.* ἐξ ἴσου, *vel* ἴσοι, æquales. *Item LXX.* δίδυμοι, gemelli, *& in neutro* δίδυμα, gemella. תאם gemellos parere.
Hithpael Participium plurale fœminin. מתאימות *Aq.* διδυμοτόκοι, quæ gemellos pariunt, *Cantic.* 4. 2. *ubi LXX.* διδυμεύουσαι, quæ gemellos edunt.

תאן תאנה *Aq. S.* συκῆ, ficus. *Hesai.* 34. 4. *Et sic alii Omnes. Plurale* תאנים ficus.
תאנים *Vide in* און
תאנה, תאניה *Vide in* אנה

תאר delineare, formare.
Piel A. μορφοῦν, formare, *Hesai.* 44. 13. *Item* definire, delineare; *LXX.* ῥυθμίζειν, aptare, formare; *Alibi*, ἐξάγειν, educere, proferre.
Pual, describi. המתאר qui describitur, *Jos.* 19. 13. *ubi Alii pro nomine proprio habent.*
תאר *Sym. & Incert.* εἶδος, forma, species; *S. Hesai.* 53. 2. *Incert. Jud.* 8. 18.

תבה תבת *A. S.* κιβωτὸς, arca, *Exod.* 2. 3. *& alibi. Vide Lexicon Græc. Incert.* θήκη, theca, *Exod.* 2. 3.

תבל *Aquila, Symmachus,* οἰκουμένη, orbis, *Psalm.* 89. 2. *sive* terra habitabilis; *LXX.* χώρα κατοικουμένη, regio habitata.
תבל *Vide in* בלל

תבן *A. Sym. Theodotio,* ἄχυρον, palea, *Job* 41. 17. *& alibi.*
מתבן palea; *Sym.* ἄχυρον, palea; *LXX.* ἅλων, area, *Hesai.* 25. 10.

תבר *Chald.* fregit. *In usu apud Danielem, ex Hebræo* שבר
תבירה fractum.

תדר בתדירא תדירא jugiter, continuo. *Est usus Chaldaïci.*

תהה תהו *A.* κένωμα, inanitas; *S.* ἀργὸν, otiosum; *Th.* κενὸν, vacuum, *Gen.* 1. 2. *Item S.* ματαιότης, vanitas, *Psalm.* 106. 40. *Aq.* ἄτακτον, inordinatum, *Deut.* 32. 10. *Item S.* ματαίως, frustra; *Alius*, κενῶς, in vanum, *Hesai.* 45. 19. *Item Aq. S. Th.* κενὴ, vacua, *Jerem.* 4. 23. κενὸν, vacuum, *Aq.* 1. *Reg.* 12. 21. *Vide in Lexico Græco. Alii*, inanitas, inane, res informis.

תהום *A. S. Th.* ἄβυσσος, abyssus, *Gen.* 1. 2. *Plurale constructum* תהומות abyssi.

תוב *Chald.* reverti *pro* שוב
Aphel, respondere. *Est usus frequentis apud Danielem.*

תוה *Chald.* expavit, trepidavit.

תוה *Piel*, signare, designare, describere, circumscribere, definire. ויתו *Aquila*, καὶ περιέγραψεν, & pulsabat *vel* impingebat; *Alii*, & signabat; *Symmach. Th.* ἐψόφει, strepebat, 1. *Reg.* 21. 13.

Hiphil, והתוית תו *A. Th.* σημείωσις τοῦ θαῦ, signum Thau; *Alii*, signato signum; *LXX.* καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα, & da signum *super frontes*; *Vulg.* & signa Thau *super frontes*, *Ezech.* 9. 6.

תו Thau, signum, *ut supra*, תוי signum meum, *Job* 31. 35. *ubi LXX.* χεὶρ μου, manus mea; *Alii & Vulg.* desiderium meum, *quasi pro* תאותי

תוך *A. Th.* μέσον, medium. בתוך in medio. *Exempla vide in Lexico Græco.*

בתוככי in medio tui, *cum* י *redundante in fine.*

Hinc deducunt תכו medientur, in medio pedum collocentur; *quod etiam ex* תכה *derivari potest.*

תיכון *Symm.* medium *vel* medianum, *Ezech.* 47. 16. *ubi Alius* αὐλαὶ τῶν θίχων, *atria* Tichon *posuit*; *Vulg. domus* Tichon.

תוך תך *A.* ὄφλημα, debitum, *Psal.* 54. 12. *melius reducitur ad* תכן *ubi vide.*

תור explorare, scrutari, investigare, observare; *A.* ἐξερευνῆσαι, investigare, scrutari, *Eccles.* 1. 13. תרתי *A. S.* ἐνοήθην, cogitavi, *Eccles.* 2. 3. לתור *A.* κατασκοπῆσαι, explorare, *Deut.* 1. 33. *in Appendice.*

תרים negotiatores, exploratores, mercatores.

Hiphil התיר explorandum curare, *Jud.* 1. 13.

תור terminus, ordo, conditio. תורי *Sym.* περίβλεπτα, monilia, *Cant.* 1. 11. *ubi Quinta Edit.* στρεπτὸν, *sive* monile *vertit*; *LXX.* ὁμοιώσεις, similitudines auri; *Vulg.* murenulas *aureas.*

תור turtur; *LXX.* τρυγών, turtur. *Plurale* תורים turtures.

תורה forma, ratio, conditio. *Vide* ירה

יתור exploratio, *Job* 39. 11. *ubi LXX. pro futuro habuerunt. Vertunt enim* κατασκέψεται, considerabit, explorabit.

אתרים *A. S.* κατάσκοποι, exploratores, *Num.* 21. 1. *ubi LXX.* Ἀθαρείν, Atharin, *quasi nomen proprium loci.*

תור *Chald.* bos. *Plurale* תורין boves.

תזז התז amputavit, resecuit, *Hesai.* 18. 5. *LXX.* ἀποκόψει, abscindet.

תחר תחרא lorica, *Exod.* 28. 32. *Alii*, contextum & connexum; *Alii* συμβολὴ, commissura.

תחש taxus. *Samar.* ὑακίνθινος, hyacinthinus.

תחשים *A. Sym. Th.* ἰάνθινα, ianthina, *Exod.* 25. 5. pelles ianthinæ, *hoc est*, pelles taxi; *LXX. semper* ὑακίνθινα, hyacinthina.

תחת *A. S. Th.* κάτω, sub, subtus, subter, infra, inferne. *Vide Lex. Græcum. Item* pro, loco, in locum. *Item* propter, propterea quod *subsequente* אשר *Hinc* תחת אשר propterea quod. מתחת de sub, de subter. תחתיו pro eo, loco ejus. מתחתי de sub se. תחתי subtus me. תחות *Chaldaice* sub. *Jungitur etiam cum affixis.*

תחתי inferior. *Plur.* תחתים *S.* κατωτέρα, inferior *via*, 2. *Reg.* 24. 6. *Item S.* κοιλότερα, profundiora, *Jud.* 1. 15.

תחתון inferior. *Fœminin.* תחתונה inferior. *Plurale* תחתונות inferiora, *vel* inferiores.

תיש hircus, aries, caper; *LXX. semper* τράγος, hircus. *Plurale* תישים hirci *vel* arietes.

תכה *Vide in* תוך

תכך תך, תוך *Aquila*, ὄφλημα, debitum; *Sym.* ζημία, damnum; *Alii*, dolus, fraus, *Psal.* 54. 12. *ubi LXX.* τόκος; usura; *Hieronymus*, damnum.

תככים calliditates, industriæ fraudulentæ, *Prover.* 29 13.

תכל תכלת *A. S. Th.* ὑάκινθος, hyacinthus *sæpe. Vide Lex. Græcum. Theodotio*, παντελῆ, omnimoda vestis. *Vide in Lexico Græco. LXX. passim* ὑάκινθος, hyacinthus, & ὑακίνθινος, hyacinthinus: *semel* ὁλοπόρφυρος, purpureus; *semel item* καρπάσινος, carbasinus.

תכן expendere, perpendere; *Symmachus*, parare, præparare, *Hesai.* 40. 13. *ubi LXX.* ἔγνω, novit; *Vulgata*, adjuvit; *A. S.* σταθμίζειν, appendere. *Exempla vide in Lexico Græco.*

Niphal, aptari, disponi, rectum effici; rectum, æquum, & convenientem esse.

Piel, expendere, *vel* ponderare, *Hesai.* 40. 12.

Pual, appendi, *de pecunia dictum.* המתכן appensum *argentum.*

תכן summa, demensum, mensura.

תכנית *Idem.*

תכונה *Vide in* כון

תיכון *Vide in* תוך

מתכנת summa, mensura, forma, dispositio.

תלג *Chald.* nix *pro* שלג *Hebræo*, *mutato* ש *in* ת *pro more Chaldaico.*

תלה suspendere. תלינו *Aquila*, *Symm. LXX.* ἐκρεμάσαμεν, suspendimus, *Psal.* 136. 2. *Participium Paul.* תלוי κρεμάμενον, suspensum *in quercu*; *Incert.* & ἀνεκρεμάσθη, & suspensus erat *in arbore*; *Vulg.* pendere *de quercu*, 2. *Reg.* 18. 10. *Item* תלוי *A. LXX.* κρεμάμενος, suspensus, qui pendet *in ligno*, *Deuter.* 21. 23. *Plurale* תלוים & תלאים suspensi.

Niphal, נתלו suspensi sunt.

Piel, תלו suspenderunt.

תלי pharetra.

תלפיות *LXX.* θαλπιὼθ, Thalpioth, ἐπάλξεις, pinnas; *Sym.* ὕψη, altitudines; *Alii* armaria, *Cant.* 4. 4. *ubi Quinta Edit.* ἐντολὰς, præcepta; *Vulg.* propugnacula.

תלל aggerare; *LXX.* κρεμᾶν, suspendere, *ut in præcedenti Radice.*

תל *A.* χῶμα, agger, tumulus, *Deut.* 13. 16. *in Append. Sym.* ὕψος, cacumen, *Job* 11. 13.

תוללים *Incert.* καταλαζονευόμενοι, arrogantes; *Alii*, contumulatores; *Alii*, raptores, *Ps.* 136. 3. *ubi LXX.* οἱ ἀπαγαγόντες, qui abduxerunt; *Hieronymus*, qui affligebant *nos.*

תלתלים crispaturæ capillorum, *Cantic.* 5. 11. *ubi LXX.* ἐλάται, abietes.

תלם *Aq.* χῶμα, agger; *Sym.* ὕψος, altitudo, *Jos.* 11. 13. *nisi pertineat ad vocem* תל agger, & ם *sit affixum*, *ut vulgo putatur*; *Theod.* αὖλαξ, sulcus; *Alii*, porca, *vel* aratio, *Psalm.* 64. 11. *ubi Quinta Edit.* λόφος, tumulus. *Plur. constructum* תלמי sulci, porcæ, arationes.

תלע תולע & תולעה *A.* σκώληξ, vermis, vermiculus, *Exod.* 35. 23. & *alibi*; *Symmac.* κόκκινον, coccineum, *Hesai.* 1. 8. & *alibi*; *Item* coccus; *LXX. fere semper*, κόκκινον, coccinum.

מתלעים coccinati, coccino induti.

מתלעות *Vide in* לתע

תלת *Chald.* tres. *Ex* שלוש *mutato utroque* ש *in* ת *ritu Chaldaico* תלתה tres *jungitur plurali.* תלתין triginta.

תלתי & תלתא *Chald.* tertius. *Fœminin.* תליתא *quod legendum* תליתאה

תלתלים *Vide supra in* תלל

תם תמא *Chald. pro* שם *Hebræo* ibi, illic. מן תמא inde.

תמד תמיד *Aquila*, *Sym.* ἐνδελεχῶς, perpetuo, jugiter. *Exempla vide in Lexico Græco. S.* διαπαντὸς, semper, *Ps.* 72. 23. *Symmach.* ἀδιαλείπτως, incessanter, indesinenter, *Psal.* 72. 23. *Item sumitur ut nomen*, & *significat*, jugis, juge.

תמה admirari, stupere; *A. S.* θαμβεῖσθαι, attonitum esse; *Psal.* 47. 6. & *Job* 26. 11. *S.* ἐκπλαγῆναι, obstupescere, *Ps.* 47. 6. *Item S.* φοβεῖσθαι, timere. יתמהו *A.* amentes erunt, *Jerem.* 4. 9.

Hithpael, admirari.

תמהון *Incert.* θάμβος, stupor, *Deut.* 28. 28. *Plurale Chaldaicum* תמהין mirabilia, & תמהיא mirabilia.

תמז *Alius*, παροξυσμὸς, irritationes; *Alius*, βδελύγ-

μαζῶ, abominationes; *LXX.* Θαμμοὺζ, Thammuz, *Vulgata*, Adonidem, *Ezech.* 8. 14. *Vide Robertsoni Thesaurum in hanc vocem.*

תמך sustentare, apprehendere, tenere, sustinere; *A.* ἀντιλαβέσθαι, suscipere; *Symmach.* συγκρατῆσαι, continere; *Theodotio*, τελειῶσαι, perficere, *Psalm.* 16. 5. *S.* ἀντέχειν, patrocinari, suscipere, *Ps.* 40. 13. & *Prov.* 11. 16. *Alii*, sustentare, fulcire. *Reperitur participium hâc formâ* תומיך sustentans, *Psal.* 15. 5.

Niphal, teneri. יתמך tenebitur.

תמל תמול *Aquila*, ἐχθὲς, heri, *Exod.* 57. *Synecdochice*, ante, antea. מתמול ab heri.

תמם absolvere, absolvi, compleri, perfici, deficere. *Incert.* τελειῶν, consumere. תם ἐτελειώθη, consummatus est, *A. Deut.* 1. 14. *in Append.*

Niphal, confici, compleri.

Hiphil, absumere, consumere.

Hithpael, integrum se exhibere.

תם *Aq. Theod.* ἁπλοῦς, simplex, *Job* 1. 1. & *passim S.* ἄμωμος, inculpatus, *sæpissime. Vide Lexicon Græcum in voce* ἄμωμος. *Item* ἀναίτιος, inculpatus, *Incert. Job* 9. 20. *Plurale* תמים perfecti.

תם *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* ἁπλότης, simplicitas *passim*; ἀθωότης, *A. Gen.* 20. 5. *Sym.* ἀμωμότης, innocentia, *S. Psal.* 25. 1. *Theodotio*, ἁπλοσύνη, simplicitas, *Job* 21. 23. *A.* ἀκακία, innocentia, *Psalm.* 7. 9. תמה *Symm.* ἁπλότης, simplicitas, *Job* 2. 9. & *alii passim.*

תמים *Aquila*, *Sym. Theodotio*, τελειότητες, perfectiones. *Vide in Lexico Græco. Item Aquila*, *Theodotio*, τελειώσεις, perfectiones; *A. item* τέλειος, perfectus.

תמים *S.* τελειότης, perfectio; *Aq. Th.* τελειώσεις & τελειώματα, perfectiones. *Vide in Lexico Græco.*

מתם integritas, perfectio, sanitas; *Sym.* ὑγιὲς, sanitas; *LXX.* ὁλοκληρία, integritas.

תמר *Incert.* φοῖνιξ, palma, & *sic LXX. passim. Plur.* תמרים palmæ.

תמרה *Idem. Plurale* תמרת palmæ, thimoroth, *utroque Holem deficiente*: & *formâ Masculinâ* תמרים thimorim palmæ.

תימרות *Aq.* ὁμοίωσις, similitudo *fumi*; *Symmachus*, ἀναθυμίασις, suffitus, vapor, *Cantic.* 3. 6. ὡς στελέχη (καπνοῦ,) *sicut* truncus *fumi*; *id est ut puto*, *tamquam fumus, qui instar arboris, truncatis foliis & ramis, in altum erigitur*; *Vulgata*, *sicut* virgula *fumi*; *Alii*, *sicut* columna *fumi.*

תמרורים *S.* transmutationes; *Alii*, obelisci, pyramides, *Jerem.* 31. 21. *LXX.* τιμωρίαν, castigationem, *aut* vindictam, *ubi videntur sonum vocis Hebraïcæ magis quam significationem respexisse, quod alibi non infrequenter notavimus*; *Vulg.* amaritudines, *ac si hæc vox ex* מרר *efformaretur*; *Alii*, cumulos altos. *Vide & in* מרר

תנה *Quinta Editio*, μισθωθῆναι, mercede conduci. כי־יתנו *Quinta Editio*, ὅταν μισθώσηται, cum mercede conduxerint, *vel* cum mercede conductæ fuerint *gentes*; *LXX.* διὰ τοῦτο παραδοθήσονται, ideo tradentur *gentibus*: *ubi ex* נתן *derivant vocem*; *Vulgata*, sed & cum mercede conduxerint, *Osee* 8. 10.

Piel, confabulari; *LXX.* θρηνεῖν, lamentari, *Jud.* 11. 40. *quo sensu etiam Vulgata.*

Hiphil, mercede conducere. יתנו אהבים mercede conduxerunt amores; *LXX.* δῶρα ἠγάπησεν, dona dilexit, *Osee* 8. 9.

אתנה merces meretricia, *Osee* 2. 12.

אתנן merces meretricia; *A.* μίσθωμα, merces, *Hes.* 23. 18. *LXX. item* μισθὸς, merces. *Plural. constructum*, אתנניה mercedes ejus.

תנך תנוך tenerum, imum auris; *Sym.* ἕλιξ, summitas, *vel* extremum, *Levit* 8. 23. *in Append. LXX. semper* λοβὸς, *id est*, extremum auriculæ.

תנין *Chald.* secundus. *Fœminin.* תנינה secunda, secundum.

תנינות iteratio, & *adverbaliter* secundò. *Hæc fiunt ex Hebræo* שנה *mutato* ש *in* ת

תנן תנין *Aquila*, *Symmach.* κῆτος, cetus. *Exempla vide in Lexico Græco. Item Aq. S.* δράκων, draco, *A. Ps.* 73. 13. *S. Hesai.* 27. 1. & *Aq. Th.* תנים draco, *Jer.* 14. 6. תנים *Aquila*, ἀοίκητος, inhabitabilis, *quasi dicas*, *terra draconum*, *Psalm.* 43. 20. & 67. 5. *Item A. S. Th.* σειρῆνες, sirenes, *Hes.* 13. 22. & *alibi. Dicitur* & תנים תנות *A.* σειρῆνες, sirenes, *Malach.* 1. 3. *Alii vertunt*, draco, balæna, cetus, serpens.

תנור תנור *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* κλίβανος, clibanus, fornax, *Hesai.* 39. 1. *Quinta Editio*, ὀπτάνιον, fornax, furnus *ad coquendum*, *Osee* 7. 4. *Plur.* תנורים furni, fornaces.

תעב *Niphal*, נתעב abominabile videri, abominabile, *vel* abominabilem esse.

Piel, abominari, *vel* abominandum reddere. יתעב *LXX.* βδελύσσεται, abominatur; *Inc.* ἀποστρέφεται, aversatur; *Hieronymus*, abominabitur, *Psalm.* 5. 7.

Hiphil, התעיבו *Sym.* βδελυρίαν ἐπετήδευσαν, abominationi studuerunt; *LXX.* ἐβδελύχθησαν, abominabiles facti sunt; *Alii*, abominabilem perpetrarunt *iniquitatem*, *Psalm.* 52. 2.

תועבה *Aquila*, *Symmachus*, *Theodot.* βδέλυγμα, abominatio; *Prov.* 6. 16. & *alibi*; *Th.* προσόχθισμα, offensio, abominatio, *Ezech.* 5. 11. *Plural.* תועבות abominationes.

תעה errare, vagari. *Participium* תועה errans, *vel* errans erat. *Plurale constructum* תועי errantes.

Niphal, in errorem deduci, seduci, errore agi.

Hiphil, *Aq. S. LXX.* πλανᾶν, errare facere, *Psal.* 106. 40.

Hithpael participium singulare. מתעתע *A.* καταμωκώμενος, deridens; *Symm.* καταπαίζων, illudens, *Gen.* 27. 12. *ubi LXX.* καταφρονῶν, despiciens; *Vulg.* ne putet me sibi voluisse illudere. *Participium Plurale* מתעתעים seducebantur, 2. *Paral.* 36. 16.

תועה error, *Hesai.* 32. 6.

תעתעים errores, seductiones graves, *Jerem.* 10. 15.

תער *Aquila*, *Symmachus*, ξυρὸν, novacula, *Hesai.* 7. 20. *Symmachus*, *item* σμίλη, scalpellum, *Jerem.* 36. 23. תערה *Incert.* κολεὸς, vagina, *Ezech.* 21. 30. *ubi Vulgata etiam & Alii*, vagina; *interpretantur*; *LXX. modo* ξυρὸν, novacula; *modo* κολεὸς, vagina *vertunt*; *ita ut paria sint pro utraque interpretatione exempla.*

תפח תפוח *Aquila*, *LXX.* μῆλον, malum; *S.* μηλέα, malus arbor, *Cant.* 8. 5. *ubi Vulg.* sub arbore malo.

תפל *Symm.* ἀνάρτυτον, insipidum, *Job* 6. 6. & *alibi*, insulsum, *item*. inconditum; *Aq.* ἄναλον, insipidum; *S.* ἀνάρτυτον, insipidum, *Ezech.* 13. 10. & *alibi. Eodem loco Ezech.* 13. 10. *Th.* ἀφροσύνη, insipientia; *LXX.* πεσεῖται, cadet, *putantes esse futurum* נפל *ut & alibi non raro*; *Vulgata uniebant eum* luto absque paleis.

תפלה *S.* μωρία, stultitia, *Job* 24. 13. *ubi LXX. qui reddunt* ἐπισκοπὴν, inspectionem, *alind haud dubie legerunt.*

תפינים *Vide in* אפה

תפף תף *Aq. S.* τύμπανον, tympanum, *Psalm.* 80. 3. *Plurale* תפים tympana.

תפת *Symmachus*, Ταφὲθ, Taphet, 4. *Reg.* 23. 10. *Alibi* tympanizatio, *sive* fabula vulgi, rumor popularis, *Job* 17. 6.

תופפות tympanistriæ.

מתופפות *Idem.*

תפר consuere; *LXX.* ῥάπτειν, consuere.

Piel, *Symm.* συῤῥάπτειν, consuere, *Ezech.* 13. 18. *ubi legitur participium Plurale* הוי למתפרות *Hebræus Interpres*, οὐαὶ ταῖς ποιούσαις φυλακτήρια, væ facien-

tibus, *phylacteria*; *S. LXX.* ὡαὶ ταῖς συῤῥαπτούσαις, væ consuentibus.

תפש *Symmachus, LXX.* καταλαμβάνειν, prehendere, comprehendere, occupare, *Psalm.* 70. 11.

Niphal, capi, comprehendi.

Piel, capere, comprehendere. תתפש ἐλλαμβανόμενος, comprehensus, apprehensus, *Prov.* 30. 28. *ubi LXX.* ἐρειδόμενος, innixus; *Vulgat.* nititur; *Alii*, apprehendit manibus, tractavit, *vel in futuro*, tractabit.

תפת Tophet. *Vide in* תפף

תפתיא *Chald.* exactores, justitiæ executores; *Alii volunt esse* janitores, *Dan.* 3. 2.

תקל *Chald.* ponderavit, appendit, *ex Hebræo* שקל *Dan.* 5. 25.

תקן ordinari, dirigi, corrigi; *LXX.* ἐπικοσμηθῆναι, ornatum esse.

Piel, *Symmach.* corrigere, *Eccles.* 7. 14. *ubi LXX.* κοσμῆσαι, ornare; *Vulg. cum Symmacho*, corrigere.

Hophal, dirigi. התקנת directus fui, firmatus fui; *LXX.* ἐκραταιώθην, roboratus sum, confirmatus sum, *Dan.* 4. 33.

תקע figere; *LXX.* πηγνύειν, figere, *Item*, plaudere, jubilare, tubâ canere; *Theodot.* ἐγκρούειν, pulsare, *Jud.* 4. 21. *Incert.* κροτεῖν, plaudere. ויתקעו ἠλάλαξαν, jubilarunt, *Incert. Jos.* 6. 20.

Niphal, יתקע clangetur, *Hesai.* 27. 23.

תקע *Symmachus*, ἦχος, sonus, clangor buccinæ, *Psalm.* 150. 3.

תקוע classicum, *Ezech.* 7. 14. *ubi LXX.* σάλπιγξ, tuba.

תקוע Thecue, *nomen proprium urbis.* תקועי Thecuæus, תקועית Thecuæa.

תקף *Sym.* ὑπερισχύειν, prævalere, fortiorem esse, *Eccles.* 4. 12. *vox apud Danielem frequens, ubi significat*, roboratum esse, obduratum esse.

Pael Chald. ולתקפה & ad firmandum, *Dan.* 6. 7.

תקיף prævalidus, fortior, potens. *Plural.* תקיפין fortia. *Fœminin.* תקיפה durum, forte: & תקיפא forte.

תקף robur. *Item* תקפא robur.

תרגם *Chald. in Pael*, exposuit, interpretatus est. *Participium Pual* מתרגם expositum, *Esdr.* 4. 7.

תרגום expositio, *Paraphrasis Chaldaïca.*

תרוה *vide in* רוה

תרי *Chald.* duo, duæ. תרי עשר duodecim. תרתין duo, *Dan.* 5. 31.

תרן *Symmach.* ἱστὸς, malus, *arbor navis*, *Hesai.* 30. 17. & *sic etiam LXX. Vulg.* malus.

תרע *Chald.* porta, janua. *Ex Hebræo* שער *per mutationem* ש *in* ת & *commutationem penultimæ cum ultima.*

תרעיא janitores.

תרף תרפים *Aquila*, μορφώματα, figuræ, *Gen.* 31. 19. & *alibi sæpe. Vide in Lex. Græc. Aquila, Symmachus*, εἴδωλα, idola. *Vide Lex. Græc. Aquila, Symmachus, Theodotio, aliquando*, θεραφεὶν, Theraphim, *Aquila, Ezech.* 21. 21. *Theodotio, Gen.* 31. 19. *Aq. item*, προτομαὶ, protomæ, *sive*, icones mediæ, *vel* dimidiatæ, *quas vulgo* bustes *appellant Gallice*, 1. *Reg.* 19. 16. *Item Aq.* ἀνθυφαίρεσις, subtractio, 1. *Reg.* 15. 23. ἐπίλυσις, solutio, *Symmac. Osee* 3. 4. *Alii putant esse*, deos penates.

תרשיש *Aq. & Quinta Editio*, χρυσόλιθος, chrysolithus; *Symmach.* ὑάκινθος, hyacinthus, *Exod.* 28. 20. & *alibi. Est etiam nomen proprium loci, vel regionis, de qua innumeræ disputationes.*

תשע novem. *Item* תשעה novem תשע מאות nongenti.

תשעים nonaginta.

תשיעי nonus. התשיעת nona.

תתח תותח ballista, *vel metonymice* lapides ballistæ; *Aquila, Theod.* σφύρα, malleus, *Job* 41. 20. *Alii*, catapulta.

FINIS.

MONITUM.

UT polliciti eramus, Lexicon Hebraïcum secundum Veterum interpretationes tibi adornavimus, LECTOR ERUDITE, & quidem ingenti labore concinnatum, ut periti quique vel primo rei aspectu judicaturi sunt. Ad singula quippe Hebraïca verba sparsim per totum opus positas Græcas interpretationes conquirere, suisque locis aptare, ac idipsum millies repetere; id quantam operam, quantam diligentiam accurationemque postulet, ii solum probe norunt, qui rem aliquando similem sunt aggressi. Verum quod multo sudore perfeci opus, me suscepisse admodum gaudebo, si id quod sperabam emolumenti litterarum sacrarum studiosis hinc accedat. Certe vix dubitaverim, quin multa ad pleniorem Hebraïcarum vocum notitiam expiscaturi sint, qui hoc Lexico utentur: nam Interpretes illi antiquissimi Aquila, Theodotio, & Symmachus, qui cum peritioribus Judæorum sui temporis quotidianis colloquiis de Scripturarum mente disserebant, plura ad ejus intelligentiam assecuti videntur, quam recentiorum temporum Rabbini, qui longioris ævi spatio a fontibus dissiti, non ita sanas, sed injuriâ temporum sæpe labefactatas traditiones accepere. Eminent inter Veteres, Aquila & Symmachus; nam Theodotio aliique Interpretes longe minoris Hebraïcæ eruditionis fuisse videntur, ut monuimus in Præliminaribus. Illi, inquam, duo maxime sequendi sunt, quos & Hieronymus & alii Patres in pretio habuere; quosque accuratioribus Exemplaribus usos esse vel inde perspicuum est, quod ubi Massorethæ notant aliquam lectionem in Textu Biblico vitiatam esse, aliamque lectionem sinceriorem in margine substituunt cum notis קרי *&* כתיב*, Aquila & Symmachus marginales illas lectiones fere semper sequantur. Verum licet utilissimas esse putem horum Interpretum lectiones, non tales tamen esse existimo, ut eis semper acquiescere liceat: ut enim sæpe germanum litteræ sensum assequuntur, ita non infrequenter a vero scriptoris sacri scopo aberrant, aliquando etiam aliam ab hodierna lectionem Hebraïcam sequuti deprehenduntur; quod ubi accidit, quomodo legerint illi admonere ut plurimum non neglexímus, sed aliquot in locis divinare non potuimus. Hæc porro diximus ut ne quis sine delectu & examine horum Interpretationes amplectendas esse putaret. Exempla Interpretationum, ubi quidem suppetebant, ad singulas voces Hebraïcas assignatis locis annotavimus; ubi autem frequentiora erant, aliquot tantum adferre satis habuimus, pro cæteris vero ad Lexicon Græcum sequens lectorem misimus, ubi longe plura adferuntur.*

Lexicon autem Græcum adjicimus hoc ordine atque methodo, ut primo Græcas voces ponamus eas, quæ apud Veteres habentur, exceptis LXX. quorum verba omnia in Concordantia Kirckeriana secundum Hebraïcas radices adferuntur. A tritis tamen & usu frequentiore adhibitis verbis consulto abstinuimus, ne longius excurreret opera. Græcis verbis Hebraïca adjicimus, plura vel pauciora, quia varii illi Interpretes diversis in locis unâ eâdemque

voce Græcâ ad diversa Hebraïca verba exprimenda non raro sunt usi. Interdum tamen Hebraïcam nullam vocem apponimus; quando scilicet vel intelligi nequit, cui voci Hebraïcæ Græca sit applicanda; vel Interpres Græcus ita transtulit, ut paraphrasin magis quam versionem oleat interpretatio. De cæteris quæ ad Lexica Hebraïcum & Græcum spectant, in præviâ Disquisitione præfati sumus. Tu vero, LECTOR ERUDITE, vale, & his fruere.

LEXICON GRÆCUM AD HEXAPLA.

A

Ἄβατος, invius, invia ציה Aquila, Symmachus, Psalm. 77. 17. Item ערבה Sym. Hesaiæ 40. 3. Incerti, Jeremiæ 50. 12. Significat proprie locum desertum & inhabitatum.

Ἀβέβαιος, infirmus, Aquila, Symmach. Psal. 77. 8. לא הכין

Ἀβεβαιότης, infirmitas לא יאמין Symm. Job 4. 18. Secundum Hebraicorum verborum vim hic significat proprie, cui non credi potest, cui ne vel minima quidem fides habenda.

Ἀβελία שולל S. Job 12. 17. consilii inopia. Item הות Incert. Prov. 11. 6.

Ἁβρὸς, delicatus מעדנות S. 1. Reg. 15. 32.

Ἄβυσσος תהום abyssus, Omnes, Gen. 1. 2. A. Job 38. 16. S. Psal. 41. 7. & alibi sæpe.

Ἀγαθοποίησεν יטיב benefecit, Incer. Jud. 17. 13. Incert. Jerem. 32. 40.

Ἀγαθὸς טוב bonus, A. Exod. 2. 2. & passim. Significat etiam, fortis, strenuus.

Ἀγαθωσύνη, bonitas טובה Incer. Jud. 8. 35. A. Psal. 15. 2. S. Psalm. 26. 13. & alibi.

Ἀγαθύνω, bene facio; Sym. ἀγαθύνῃς תיטיב Gen. 4. 7. Incert. Jud. 17. 13. A. Psal. 50. 20.

Ἀγαθῶς, bene מיטיב Theodotio, 1. Reg. 16. 17.

Ἀγαλλίαμα, exultatio רננה Incert. Job 3. 7.

Ἀγαλλίασις, exultatio שחוק Incert. Job 8. 21. Item רננה Hebræus Interpres, Job 20. 5.

Ἀγαλλιάω, exsulto. ἀγαλλιῶσιν תגלנה S. Ps. 47. 12. Aq. S. Th. Prov. 24. 17. Item ἀγαλλιᾶσθε, exultate, הרנינו Theod. Deut. 32. 43. Item ἀγαλλιώμενος, exultans עלז S. Th. Hesai. 5. 14. Item ἀγαλλιάσομαι, exultabo אשיש A. 61. 10.

Ἀγάλματα Ἀστάρτης העשתרות A. 1. Reg. 7. 4. id est, simulacra Astartæ, deæ Sidoniorum.

Ἀγαπᾷν, diligere; ἠγάπα, diligebat חפץ Incert. 1. Reg. 19. 1. ἠγάπησας אהבת Aquila, Psalm. 44. 8. & Sym. 98. 4. ἠγάπησεν, dilexit אהב A. Prov. 1. 22. ἀγαπᾶτε, תאהבו diligitis. Item ἀγαπήσει, diliget יכלכל A. S. Quinta & Sexta Editiones, Psalm. 54. 23.

Ἀγάπη, amor, caritas אהבה Aq. S. Prov. 10. 12.

Ἀγαπητὸς, dilectus ידידות Symm. Th. Psalm. 44. 1. דוד S. Cant. 1. 13. & 2. 3. & frequenter. ἀγαπητὸς κυρίου, dilectus Domini ידידיה S. 2. Reg. 12. 25.

Ἀγαπητὴ יחידה dilecta Incert. Jud. 11. 34.

Ἀγγεῖον, vas, Sym. 4. Reg. 21. 16. additur a Symmacho explicationis causa. Item ἀγγεῖον, vas, canistrum טנא Aquila, Deuter. 26. 2. in Appendice.

Ἀγγελία, nuncium ציר S. Amos 1. 1. S. Jer. 49. 14. Item מלאכות A. Psal. 72. 28.

Ἄγγελος, Angelus & nuntius מלאך Incert. Jos. 6. 17. & Omnes.

Ἄγγιστρα, τὰ, vascula יעים A. S. 3. Reg. 7. 40.

Ἄγγος, vas צפחת A. 1. Reg. 26. 11. Item כלי Incer. Levit. 11. 33.

Ἀγέλη, grex. עדר Aq. Hesai. 32. 14. S. Hesai. 40. 11. A. S. Cant. 6. 5.

Ἁγιάζειν קדש sanctificare. Incer. Exod. 19. 10. Jud. 17. 3. A. Levit. 8. 11. & alibi.

Ἁγίασμα, sanctificium vel sanctificatio מקדש Incer. Levitic. 16. 33. & 21. 12. & alibi. Item נזר Incert. 4. Reg. 11. 12. Item זבח Incert. Exod. 23. 18.

Ἁγιασμὸς, sanctificatio קדש Symmac. Exod. 15. 11. Aquila, Deut. 33. 2.

Ἅγιος, sanctus קדוש Omnes.

Ἀγκάλαι, ulnæ חצין Reliqui, Hesai. 49. 22.

Ἀγκύλαι, ansulæ vel uncini, fibulæ. Incert. Exod. 36. 36.

Ἄγκιστρα, hami, hamuli vel uncini יעים Aquila, 4. Reg. 25. 14.

Ἀγκὼν, ῶνος, cubitus. Plurale ἀγκῶνες, cubiti מאצילי Symmachus, Hesai. 41. 9. ἀγκῶνας אצילות Theodotio, Jerem. 38. 12.

Ἀγλάϊσμα, jubilatio משוש Symm. Psal. 47. 3. Item תפארת ornamentum, S. Prov. 19. 11.

Ἀγλαϊσμὸς, nitor vel jubilatio רננים S. Job 39. 13. Item ששון S. Psalm. 44. 8.

Ἁγνίζω, sanctifico, purifico, ἅγνισον, sanctifica קדש Incert. Jos. 7. 13.

Ἀγνοεῖν, ignorare; ἠγνόησα, ignoravi הסכלתי Aquila, 1. Reg. 26. 21. Vox Hebraica significat proprie, stulte egi.

Ἀγνόημα, ignorantia שגיון Sym. Psalm. 7. 1. Aq. S. Quinta Editio, Habac. 3. 1. משוגתי Reliqui, Job 19. 4.

Ἄγνοια, ignorantia, imperitia A. S. שגגה Lev. 4. 2. Item שגיון Aquila, Psal. 7. 1. Psal. 18. 13. Item עון Aq. Lev. 26. 39. Vox postrema Hebraica significat, iniquitas.

Ἀγνοῶν שגה ignorans, S. Th. Ezech. 45. 20.

Ἁγνὸς, castus טהור S. Prov. 15. 27. Item טהור Symm. Prov. 22. 11. Item חסיד Aq. Psalm. 11. 2. Item מרגעה Theod. Hesai. 28. 12.

Ἀγνωμονέω, ingratus sum; A. ἠγνωμόνησας, ingratus fuisti, נסכלת 1. Reg. 13. 13 Vox Hebraica proprie significat, stulte egisti.

Ἄγονος, sterilis ערירי Aq. Gen. 15. 2. in Append. דל S. Psalm. 81. 3. Sed ibi legendum videtur ἄτονος, infirmus, debilis. גלמוד Incert. Job 30. 3.

Ἀγορὰ חוץ forum, platea, S. Job 18. 17.

Ἀγοράζω, emo, ἀγοράσουσι, ement יחצו Th. Job 40. 25. ἀγοράσατε, emite שברו Th. Hesai. 55. 1. Item Inc. Gen 42. 2.

Ἀγρεύω, venor, capio; ἀγρεύσουσι, venabuntur יצוד S. Psalm. 139. 12. S. Amos 1. 11. ἀγρευθῇς לכד Incert. Prov. 3. 26.

Ἀγρίζει exacerbat יגרה Sym. Prov. 15. 18.

Ἀγριοβάλανος, glans agrestis הרוה Aquila, Theod. Hesai. 44. 14.

Ἀγριολάχανα, agrestia olera ארות Inc. 4. Reg. 4. 39.

Ἄγριος, agrestis פרא A. Gen. 16. 12. שדי S. Psal. 79. 14. & Incer. Psal. 8. 7.

Ἀγριτέκτων, animalis genus, Levit. 11. 19. in Notis Append.

Ἀγρὸς, ager שדה Omnes. Item חצר S. Jos. 13. 23.

Ἀγροὶ, agri חצרי Sym. Jos. 13. 23. Significat proprie villæ vel suburbia.

Ἀγροὶ θανάτου, agri mortis שרמות Th. Hesai. 16. 8.

Ἀγροικὸς, agricola, A. Prov. 27. 10. non exprimitur in Hebræo. Dubium est an sit vere Aquilæ.

Ἀγρυπνέω, vigilo, ἠγρύπνησεν ישקוד Th. Job 21. 32.

Ἀγρώτης, agrestis mos vel locus בר S. Job 39. 4.

Ἀγύμναστος, inexpertus, Incert. 1. Reg. 17. 39.

Ἀγχιστεία, propinquitas גאלה Incer. Jer. 32. 7.

Ἀγχιστεὺς, ἀγχιστεύων, propinquus גאל Incert. Gen. 48. 18. Incert. 2. Reg. 14. 11. A. Hesai. 47. 4. Theod. Job 19. 25.

Ἀγχιστευτὴς, propinquus גאל Incer. Ruth 3. 9.

Ἀγχιστεύειν, jure propinquitatis redimere גאל ἀγχιστευσάτω αὐτήν יגאלהו jure propinquitatis redimet eam;

Theodotio, Job 3. 5. *Aquila, Gen.* 48. 16. ἀγχιστεύων, גאל *in Append.*

Α'γχόνη, laqueus מחנק *A. Job* 7. 15.

Α'γχω, constringo, ἤγξεν, constrinxit, *A. Prov.* 7. 21.

Α'γω, ἄγειν, agere, ducere הגיש *Aq. S. Exod.* 21. 6. ἄγει, ducit ינהג *S.* 4. *Reg.* 9. 20.

Α'γωγὴ, ductus מנהג *Sym. Theod.* 4. *Reg.* 9. 5.

Α'γωγῶν, ductuum יבלי *Symm. Hesai.* 30. 25.

Α'γωνιάω, ἀγωνιῶν, in angustiis agens חרד *Incert.* 1. *Reg.* 4. 13.

Α'γῶνα παρέχειν, certamen exhibere הלאות *Theod. Hesai.* 7. 13.

Α'δαμάντινος, adamantinus שמיר *Reliqui, Jer.* 17. 1.

Α'δάμας, adamas אנך *S. Amos* 7. 7.

Α'δελφὸς, frater אח *Omnes. Item* ἀδελφὸς רע *Theod.* 1. *Reg.* 20. 41. *Postrema vox Hebraïca significat* socius, proximus.

Α'δηλα, occulta, *S. Eccles.* 9. 1. *In Hebræo exprimi non videtur.*

Α'δηλοποιῶν, occultum reddens, *S. Job* 9. 5.

Α'δημονέω, despero; ἀδημονήσουσι נשמו *A. Job* 18. 20. *S. Eccl.* 7. 17. עטף *S. Psal.* 60. 3. ἀδημονῶν, בחפזי *S. Psal.* 115. 11.

Α'δης, שאול infernus, *passim Omnes.*

Α'διάκριτον, indistinctum בהו *Symm. Gen.* 1. 2. *Com-befisius legit* ἀδιαίρετον, indivisibile.

Α'διαλείπτως, indesinenter, *S. Job* 16. 7. תמיד *& S. Psalm.* 73. 23.

Α'διάπνευστος, quod spiritum non emisit לא יפחח *S. Job* 32. 19.

Α'δικασία, injustitia ריב *Symmachus, Psalm.* 54. 10. *Forte mendum pro* δικασία, lis, litigatio, *quo pacto solent vertere vocem* ריב *Vide in* δικασία.

Αδικέω. ἀδικήσῃ ἀδικίαν המעל מעל inique egerit iniquitatem, *Incert. Levit.* 5. 15. *Et* ἀδικήσῃ ἀδίκημα, *Levit.* 6. 2. *S. Prov.* 16. 10. ἀδικούμενος, læsus, injuriâ affectus, injustitiam passus חמס *Symm. Job* 19. 7. *A. Prov.* 8. 36. ἀδικοῦντες, injuriâ afficientes בגדים *Aq. Sym. Th. Prov.* 11. 6.

Α'δίκημα פשע iniquitas, *vel* inique actum *Symmac. Prov.* 19. 11.

Α'δικία עון iniquitas, *S. Psalm.* 35. 3. *Inc.* 2. *Reg.* 24. 10. *Symm. Amos* 3. 2. *Item* און *S. Prov.* 22. 8. *& Th. Jos.* 7. 2. *& Th. Job* 21. 19. מעול *Sym. Job* 34. 10. עולה *Sym. Job* 36. 33. חמס *Aq. Symm. Psalm.* 26. 12. *Symmachus, Psalm.* 54. 10. *& Aquila, Gen.* 49. 5. *in Appendice.*

Α'δικος, injustus, *S. Job* 21. 27.

Α'δικον, injustum, *S. Job* 8. 3. יעות צדק εἰς ἄδικον μεταστρέψει τὸ δίκαιον, in injustum vertet id quod justum est. ἄδικοι לא־שקר *Th. Job* 36. 4. ἄδικον ποιήσεις, injuste facies. תרשיע *Symm. Job* 40. 3. ἄδικα, injusta חמס *A. Psal.* 10. 5.

Α'δολεσχία, meditatio, exercitatio. שיח *A.* 1. *Reg.* 1. 16. *Theodot. Job* 7. 13. *&* 9. 27. *A. Amos* 4. 13.

Αδυνατέω. ἠδυνάτησαν, non poterant נגרו *S.* 1. *Reg.* 30. 10. ἠδυνάτει, impossibile erat ויפלא *Incert.* 2. *Reg.* 13. 2.

Α'είδω, cano; ᾖσε שר *Aq. Symm. Theod. Psal.* 7. 1. ᾄσω, canam אשירה *S. Hesai.* 5. 1. ᾄσω, canam אזמרה *Symmachus, Psalm.* 9. 4. ᾄδῃ, canat יזמר *Symmach. Psalm.* 29. 13.

Α'έλλα, procella מספח *Incert. Habac.* 2. 15.

Α'ετὸς, aquila נשר *S. Job* 9. 26. *Th. Ezech.* 10. 4. רשף *Incert. Job* 5. 7.

Α'εὶ, semper סלה *A. Psalm.* 9. 17. *& alibi.*

Α'ζυμοι, Azymi מצות *Theodot. Jud.* 6. 20. *Aquila, Exod.* 29. 2.

Α'ζυμος, Azymus, *A.* מצה *Exod.* 29. 2. ἄρτους ἀζύμους, panes azymos. חלות *Incert. Levit.* 7. 12.

Α'ηδής. ἀηδὲς αὐτῷ, injucundum ei ירע *S. Gen.* 48. 17. *S.* 1. *Reg.* 29. 7.

Α'ηδία, molestia ריב *S. Prov.* 20. 3.

Α'ὴρ, aër שחק *Aquila, Job* 37. 21. *Item* שמים aër, cœlum, *A. Th. Job* 35. 11.

Α'ήττητος, invictus נערץ *Sym. Psal.* 88. 8. תעז *Sym. Psalm.* 88. 14.

Α'θεΐα און *S. Osee* 4. 15. *id est*, impietas erga Deum, *vel* atheïsmus, *cum quis Deum nullum agnoscit, vel etiam falsorum deorum cultus.*

Α'θεσία, prævaricatio, transgressio פשע *Aq. Psal.* 24. 7. *S. Psalm.* 38. 9. *A. Proverb.* 19. 11. *A. Hesai.* 53. 6. *A. Gen.* 50. 17. *in Appendice.*

Α'θετέω, prævaricor; ἀθετοῦντας, prævaricantes בגדים *Symmac. Quinta Editio, Psalm.* 118. 158. *Sym. Hesai.* 21. 2. *&* 33. 1. ἀθετοῦντες, prævaricantes פשעים *Sym. Psalm.* 36. 38. ἀθετούμενος, despectus נפשע *A. Prov.* 18. 19. ἀθετοῦν, prævaricans מוראה *Incer. Soph.* 3. 1.

Α'θικτον, intactum נזר *S. Levit.* 21. 12.

Α'θροίζων, congregans מקבץ *Aquila, Hesai.* 13. 14. ἠθροίζοντο, congregabantur נאספו *Symmachus, Psalm.* 34. 15. *&* 46. 10. ἤθροισα, congregavi, coacervavi כנסתי *S. Eccles.* 2. 8. ἀθροίσθητε, congregamini הקבצו *Inc. Gen.* 49. 2. *S. Ps.* 40. 7.

Α'θροισμὸς, coacervatio, *vel* festinatio אספה *Aquila, Psalm.* 29. 6. *Symmachus, Hesai.* 24. 22. רגע *Psalm.* 29. 6.

Αθρόος, frequens, ἕως ἀθρόου, confertim עד־רגע *A. Job* 20. 5. ἀθρόα γῆς רגעי־ארץ *A. Psal.* 34. 20. *His Aquila significari videtur*, loca conferta terræ; *seu populosa.*

Α'θρόως, confertim רגע *Aquila, Psal.* 6. 11.

Α'θυμεῖν, animo deficere רגז *Inc. Deut.* 28. 65. ἀθυμεῖ, animo deficit יעטף *S. Psalm.* 101. 1.

Α'θῷος, inculpatus, innocens נקי *A. Deut.* 19. 10. *in Append. Aq. Job* 27. 17. *Prov.* 1. 11. *&* 6. 18. *Item* ἀθῷος, inculpatus תמים *Inc.* 2. *Reg.* 22. 26.

Α'θῷός εἰμι, innocens sum נקיתי *Theod. Jud.* 15. 3. *Aq. Theod. Job* 27. 17.

Α'θῳότης, innocentia נקיון *A. Psal.* 25. 6. *Item* תם *A. Gen.* 20. 5. *in Append.*

Α'θῳόω. ἀθῳωθήσεται, innocens declarabitur ונקתה *Incert. Num.* 5. 28. ἀθῳώσεις με תנקני *id est*, defendes me, innocentem me probabis, *Aquila, Theod. Job* 10. 14. *Aq. Osee* 8. 5.

Αἰγαγρος, caper agrestis יחמור *Inc. Deut.* 14. 5. *in Append.*

Αἴγεια (δέρματα) caprinæ pelles עזים *Aquila, Exod.* 35. 23.

Αἰγίων φάραγξ נחל קדומים *Sym. Jud.* 5. 21. *Theodotio reddit* Καδησίμ, *legitque haud dubie* קדשים *unde suspicor ita etiam legisse Symmachum, & vertisse non* αἰγίων, *sed* ἁγίων, vallem Sanctorum.

Αἰδέσιμος, venerabilis נשוא פנים *Symmachus, Hesai.* 9. 15.

Αἰθὴρ, æther שחק *S. Job* 36. 28. *&* 37. 18. *S. Psalm.* 35. 6. *& Prov.* 8. 25.

Αἰθιοπία, Æthiopia כוש *Hebr. Int. Gen.* 2. 13. *Sym. Psal.* 67. 32.

Αἰθίοψ, Æthiops כוש *A. Psal.* 7. 1. *& Psal.* 67. 32.

Αἷμα, sanguis דם *Omnes passim.*

Αἱμόρροια, fluxus sanguinis, ἐν αἱμορροίᾳ, in fluxu sanguinis דות *Inc. Levit.* 20. 18.

Αἴνεσις, laus; Αἰνέσεις, laudes, *Incert. Job* 35. 10. *Item* רנת *Aq. Psalm.* 16. 1. *Psalm.* 41. 5. *&* 67. 32. תרועה *Inc. Psalm.* 26. 6.

Αἰνέω, laudo; ᾔνεσαν, laudaverunt הללו *Incert. Jud.* 16. 24. *A. S. Ps.* 34. 18. *S. Ps.* 10. *secundum Hebr.* 3. *Item* αἰνούντων, laudantium רננים *A. Job* 39. 13. *Aq. Psalm.* 32. 1.

Αἴνιγμα, חידה ænigma, *Inc. Psalm.* 48. 5. *Aquila, Psalm.* 77. 2.

Αἰνοποιεῖν, laudare, αἰνοποιήσατε, laudate הרנינו *Aq. Deuter.* 32. 43. *Aquila, Psalm.* 31. 11. *&* 64. 9. *& Psalm.* 80. 2.

Αἶνος, laus הוד *Symmachus, Job* 37. 22. תהלת *Sym. Psalm.* 70. 8.

Αἴξ, capra; αἰγῶν העזים *A.* 1. *Reg.* 19. 16. *Inc. Gen.* 27. 16. *in Append.*

Αἱρετίζω. ἡρετίσατε, elegerunt יבחר *Theod. Jud.* 5. 8. *&* 1. *Reg.* 8. 18.

Αἱρέω, eligo, ἑλέσθε, eligite בחרו *Incert. Jos.* 24. 15. καὶ αἱρεῖται, & eligit ותבחר *Aq. Job.* 7. 15. αἱρεθήσεται, eligetur נבחר *Aquila, Jerem.* 8. 3. *Aquila, Genes.* 19. 21.

Αἴρω, tollo, levo, ἦρα, sustuli נשאתי *A. Gen.* 19. 21. αἴρειν שאת *A. Deut.* 1. 9. *in Append.* αἴροντες, נשאים *Inc. Jos.* 6. 11. & *Jud.* 5. 18. *A. Psalm.* 31. 5. *A.* 1. *Reg.* 25. 35. *Item* ἦρε, ירם *Inc.* 1. *Reg.* 9. 24. ἀρῶ, tollam אשא *Aq. Job* 10. 15. ἆρας שאת *A. Job* 27. 1. *Aq. Gen.* 33. 1. וישא καὶ ἦρεν, & tulit. *Item* ἆραι, הסיר *S.* 2. *Reg.* 5. 6. *Item* ὡσεὶ ἆραι כאשר ישא ac si tollat, ac si gestet, *A. Deut.* 1. 31. בנסעם *A.* (ἐν τῷ) ἆραι, in proficiscendo eos, *A. Gen.* 11. 2. *in Append.*

Αἰσθάνομαι, sentio, αἰσθήσομαι, sentiam אבין *Symm. Job* 23. 8. ἤσθετο, וירא *Inc.* 2. *Reg.* 12. 19.

Αἴσθησις, sensus מזמה *S. Prov.* 1. 4.

Αἰσχροὶ, turpes נכלמים *S.* 2. *Reg.* 10. 5.

Αἰσχύνη, pudor, infamia מביש *Aq. Prov.* 10. 5. *Aq. Deut.* 25. 11. *in Append.*

Αἰσχύνω, pudore afficio; ᾔσχυναν, pudore affecerunt כארי *A. Psalm.* 21. 17. αἰσχυνθήτωσαν, pudore afficiantur יבשו *Omnes, Psalm.* 24. 3.

Αἰτέω, peto; αἰτέμενος ᾐτήσατο, petiens petiit נשאל נשאל *Aq. Th.* 1. *Reg.* 20. 6. *S. Prov.* 20. 4.

Αἰφνιδίως, repente לרגעים *Symmach. Job* 7. 18.

Αἰχμαλωσία, captivitas אסיר *Aquila, Symmachus, Hesai.* 10. 4.

Αἰχμαλωτίζων, captivum ducens שבי *Aquila, Th. Hesai.* 49. 24.

Αἰχμάλωτος, captivus; αἰχμαλώτοις, captivis לשבוים *A. S. Th. Hesai.* 61. 1.

Αἰχμαλωτὶς, captiva שפחה *Inc. Exod.* 11. 5.

Αἰχμὴ, cuspis, mucro להב *Incert. Jud.* 3. 21. *Sym.* 1. *Reg.* 17. 7.

Αἰὼν, sæculum עולם *passim Omnes* עד *Symmachus, Job* 20. 4.

Αἰώνιος, æterna לעולם *S. Eccles.* 1. 4.

Αἰωνίως, æternum לעלם *S. Gen.* 6. 3.

Ἀκαθαρσία טמאה immunditia, *Inc. Jud.* 13. 7. *Orig. Thren.* 1. 9.

Ἀκαθαρτισθῇ, immunda evaserint יטמא *Inc. Levit.* 14. 36.

Ἀκάθαρτος, impurus טמאה *Aquila, Jos.* 22. 19. *S. Hesai.* 6. 5.

Ἀκακία, innocentia תם *Aq. Psalm.* 7. 9.

Ἀκαμπεῖς, inflexibiles עריצים *Symmachus, Theod. Job* 27. 13.

Ἄκανθα, spina קוץ *Th. Jud.* 8. 16. *A. S. Psalm.* 116. 12. חוח *Theodotio, Job* 31. 40. חדק *Symmachi Prov.* 15. 19. שטים *Symm. Joel* 3. 18. ἄκανθαι סירות *Symm. Psalm.* 57. 10.

Ἀκάνθινος, spineus שטים *Symmachus, Exod.* 35. 7.

Ἄκανος, spina חוח *S. Osee* 8. 6. & *Job* 31. 40.

Ἄκαρπος, ὁ καὶ ἡ גלמוד infructuosus, *A. Th. Job* 15. 34. ἀκάρπους אשישי *S. Oseæ* 3. 1.

Ἀκαταμάχητος, inexpugnabilis עזה *S. Cant.* 8. 6.

Ἀκατάστατος, instabilis נער *S. Thren.* 4. 14.

Ἀκαταστατῶν נד instabilis, *Hebræus & Syrus, Gen.* 4. 12. ἀκαταστατῶν שבבים *S. Oseæ* 8. 6.

Ἀκατέργαστον, imperfectum גלם *Aquila, Psalm.* 138. 16.

Ἀκλινὴς, indeclinabilis, stabilis ἀκλινεῖς בל-ימוט *S. Job* 41. 14.

Ἀκμάζω, floreo, ἤκμασας, floruisti ותגדלי *Hebr. Int. Ezech.* 16. 7. ἤκμασεν, floruit בהלה *Symmachus, Zach.* 11. 8.

Ἀκμὴ, adolescentia, vigor עדנה *Symm. Gen.* 18. 12. ἀκμὴ עלמות *Th. Psalm.* 9. 1.

Ἀκοὴ, auditio, fama, rumor שמועה *Symm. Theodot. Hesai.* 28. 20.

Ἀκοὴ, auditus, auris אזן *S.* 1. *Reg.* 20. 2.

Ἀκόλουθα, post, consequenter אחר *Symm. Psalm.* 67. 26.

Ἀκολουθέω, sequor; ἀκολουθήσω σοι sequar te אחריך *S. Jud.* 5. 14. ἠκολούθησε, sequutus est חרד *Symm.* 1. *Reg.* 13. 7. ἀκολουθῶ, sequor אחור *S. Job* 23. 8. ἠκολούθησαν, sequuti sunt ירדפו *S. Osee* 4. 14.

Ἀκονέω, acuo; ἀκονήσει, acuet ילטוש *S. Psalm.* 7. 13. ἠκόνηται, acutus est שנונים *S. Th. Psalm.* 119. 4. ἠκονημένον, acutum שנון *Reliqui Prov.* 25. 18. ἀκονήσω, acuam שנותי *Inc. Deut.* 32. 41. *in Append.*

Ἀκόντια, jacula חצים *S.* 1. *Reg.* 20. 36.

Ἀκοντίζω, jaculor; ἀκοντίσει, *supple* αὐτοὺς, jaculabitur eos וירם *S. Psalm.* 63. 7. ἀκοντιοῦσι וזרקו *Inc. Levit.* 1. 5. *in Appendice. Hoc est* sanguinem e plaga hostiæ exilire facient jaculi more.

Ἀκοντισταὶ, jaculatores המורים *S.* 1. *Reg.* 31. 3.

Ἀκούειν, audire שמע *Omnes.*

Ἀκούσιον, involuntarium שגגה *Aquila, Eccles.* 5. 5. *A. Th. Eccles.* 10. 5.

Ἀκουστὴ, *quasi dicas* audibilis, celebris תרועה *Samaritanus, Num.* 29. 1.

Ἀκουστὴν ποίησον, auditam fac תשמיע *Symmac. Psalm.* 50. 10.

Ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν, audita fecit nobis השמיענו *Inc. Jud.* 13. 23.

Ἀκουτίζειν השמיע auditum facere, *S. Th. Hesai.* 43. 9. & *A. Th. Hesai.* 48. 6. *A. Hesai.* 52. 7.

Ἀκούω, ἀκούειν, audire שמע *Omnes*; ἤκουσα, audivi ראיתי *Inc.* 2. *Reg.* 18. 29.

Ἄκρα, arx ראש *A.* 6. 1. *Reg.* 15. 32. *Item* מלוא *Inc.* 1. *Paral.* 11. 8. *Ibi vero est nomen proprium arcis* Mello.

Ἄκρατος, חמר *Symmachus, Psalm.* 74. 9. *id est*, merum, non mixtum.

Ἀκριβαζόμενος, legislator qui accurate leges concinnat מחקק *A. Gen.* 49. 10. *Item* חקק *A. Jud.* 5. 8. ἠκριβασμένα, חקת *Inc. Levit.* 18. 26. & *passim.*

Ἀκρίβασμα, accurate constitutum, præceptum משפט *Inc. Levit.* 18. 5. *Item* חק *Aq. Deut.* 6. 17. & 20.

Ἀκριβασμὸς, statutum, præceptum חק *A. Gen.* 47. 22. *Exod.* 13. 10. חקת *Incert. Jud.* 5. 15. *Item Aquila, Psalm.* 2. 7. *A. Psal.* 93. 20. & *alibi.*

Ἀκριβόω, accurate statuo; ἠκριβωμένα, accurate statuta חק *Inc. Levit.* 18. 3. & 5. ἀκριβάσαι, *al.* ἀκρίβασον, statue, constitue הצבי *A.* 2. *Reg.* 1. 18. ἠκρίβωσα, constitui חקתי *A. Hesai.* 49. 16. ἀκριβάσονται יחקקו *Aq. Th. Prov.* 8. 15.

Ἀκριβαστὴς, legislator מחקק *A. Jud.* 5. 14. *A. Psal.* 59. 9. *Item* שטר *A. Deut.* 16. 18.

Ἀκρίβεια, accurate statutum, accurata consuetudo חקת *Aq. Exod.* 12. 14. *Aq. Levit.* 23. 41. & 26. 15. ἀκρίβειαι חקקי *S. Jud.* 5. 15. *A. Job* 38. 33.

Ἀκριβολογίαι, accurati sermones, *vel* accuratæ cogitationes חקרי *A. Jud.* 5. 16.

Ἀκρίτως, sine judicio, *S. Habac.* 2. 15. *non exprimitur in Hebræo.*

Ἀκροάομαι, ausculto, audio; ἠκροασάμην, audivi אזין *Sym. Job* 31. 11. ἠκροάσατο, audivit, auribus percepit הקשיב *A. Psalm.* 10. *sec. Hebr.* 17.

Ἀκρόασις, auditus ענה *Inc.* 3. *Reg.* 18. 29.

Ἀκροβυστέω· ἀκροβυστεῖτε ערלתם præputiatis, *Aq. S. Th. Levit.* 19. 23.

Ἀκροβυστία, præputium ערל *A. S. Th. Levit.* 19. 23. ערלת *Aq. Deut.* 10. 16. *in Append.*

Ἀκρόβυστος, præputiatus ערל *A. Exod.* 6. 12. *Samaritanus, Levit.* 26. 41. *Th. Jos.* 5. 7.

Ἀκρογωνιαῖον, angulare כותרת *S.* 4. *Reg.* 25. 17.

Ἀκρογωνιαῖος, angularis לראש פנה *S. Psal.* 117. 22.

Ἄκρον, summitas ראש *S. Gen.* 47. 31. *Item* קצה *Sym. Jos.* 15. 21. *Item* ἄκρα, arx, summitas קצות *Inc. Ex.* 28. 23. & *alibi. Item* כנף *Symm.* 1. *Reg.* 15. 27. & *Job* 37. 3.

Ἄκρος, summus ראשה *S. Zach.* 4. 7.

Ἀκρότομος, petra acuta צר *Th. Exod.* 4. 25. *S. Job* 22. 24. צור *A. S. Osee* 9. 13.

Ἀκρώμιον, summitas humeri שכמה *S. Job* 31. 22.

Ἀκρωτήριον, summitas שן *Incer.* 1. *Reg.* 7. 12.

Ἀκτῖνος ἀστραπῆς, radii fulguris בזק *S. Ezech.* 1. 14.

Ἀκυροῦν, abrogare הפר ἐὰν ἀκυρῶν ἀκυρώσῃ αὐτά, si

abrogando abrogaverit ea ואם־הפר יפר אתם *Aquila, Num.* 30. 13. ἀκυρῶνΘ- מפר abrogantem, *Hes.* 24. 5. *A. Job* 5. 12. *A. Psalm.* 118. 126. ἀκυρώσει, *A. Hes.* 24. 5. ἠκύρωσαν, abrogarunt הפרו *A. Hesai.* 24. 5.

Α'κωλύτως, sine impedimento, *Symmac. Job* 34. 41.

Α'λαζονεία, arrogantia רהב *Sym. Job* 9. 13. & 26. 12. גאון *Incer. Jerem.* 48. 29. גאון *A. Th. Osee* 5. 5. שאנן *S. Hesai.* 37. 29.

Α'λαζονεύω· ἀλαζονεύεται מתהלל arroganter agit, *S. Job* 15. 20. ἀλαζονευόμενοι, arroganter agentes יתהללו *Incert. Psal.* 48. 8.

Α'λαλαγμὸς, jubilatio תרועה *Incer. Num.* 10. 6. *A. Job* 33. 26. *Aquila, Theod. Job* 8. 22.

Α'λαλάζω, jubilo; ἠλάλαξαν, jubilarunt ויריעו *Reliqui, Jud.* 7. 21. ירנו ἠλάλαξεν, jubilavit, *Incer. Levit.* 9. 24. ויתקעו ἠλάλαξαν, jubilarunt, *Incert. Jos.* 6. 20. ἀλαλάξει, jubilabit יריח *S. Job* 39. 25.

Α'λαλος אלם mutus, taciturnus, *A. Psal.* 55. 1. *A. S. Th. Prov.* 31. 8. *S Habac.* 2. 18. *S. Hesai.* 56. 10.

Α'λαλΘ- ἐγενόμην נאלמתי *S. Psalm.* 38. 3. & 10. mutus factus sum, *sive potius*, silui, tacui, ad tacendum compulsus sum.

Α'λας, sal מלח *S. Job* 6. 6.

Α'λγΘ- מכאב dolor, *A. Th. Jerem.* 30. 15.

Α'λειμμα, unctio משחה *A. Levit.* 21. 12.

Α'λείφω, ἤλειψε, unxit וימשח *A. Levit.* 8. 11. & *Ps.* 44. 8. ἤλειψαν, unxerunt משחו *Aq.* 3. *Reg.* 3. 1. ἠλειμμένος, unctus משיח *Aq.* 1. *Reg.* 2. 35. & 2. *Reg.* 1. 21. *Aquila, Psalm.* 83. 10. & 88. 39. *A. Dan.* 9. 26. *Item* ἀλειφθεὶς, unctus, *Levit.* 6. 22. *in Appendice.*

Α'λείφωσις, *A. Amos* 7. 7. *Vox conficta, ab Erasmo in Edito Hieronymi inducta. Vide in* γάνωσις, *quæ est vera lectio.*

Α'λεκτρύων, gallus זרזיר *A. Th. Prov.* 30. 31.

Α'λέσαι, molat תטחן *Hebræus Interpres, Job* 31. 10.

Α'λήθεια, veritas אמת *A. Gen.* 32. 11. *Symm. Psalm.* 53. 7.

Α'ληθὲς, verum נכונה *S. Job* 42. 8.

Α'ληθινὸς, verus אמת *Th. Jos.* 2. 12.

Α'ληθῶς vere אמנם *Th. Job* 36. 4.

Α'λισγέω· ἀλισγηθῇ, pollueretur יתגאל *Theod. Dan.* 1. 8.

Α'λίσκω, capio; ἁλώσονται, capientur אשר־קמטו *Sym. Job* 22. 16. ἁλίσκων, capiens prædam טרף *A. Psal.* 27. 14. *S.* לכד *Prov.* 6. 2. ἁλώσεται, capiet ילכד *Symmach. Eccles.* 7. 27.

Α'λιωτοὶς אשר־לא־חרבו *Vox Græca non vacat suspicione A. Jud.* 16. 7.

Α'λίσωσιν in salis modum conterentur נמלחו *S. Hesai.* 51. 6. *Vide notam ibi.*

Α'λλὰ μὴν, sed utique כי־עתה *Th. Job* 6. 21.

Α'λλαγαὶ חלפות mutationes, *Incerti Jud.* 14. 12. *A.* 54. 20.

Α'λλάσσω, muto; ἤλλαξε, mutavit והחלף *A. S. Gen.* 31. 7.

Α'λλαγεὶς, mutatus ימיר *S. Psal.* 14. 4. ἀλλαγήσονται יחלפו mutabuntur, *S. Psalm.* 101. 27. ἀλλάσσονται, mutantur חליפות למו *S. Psal.* 54. 20.

Α'λλαγμα, mutatio חליפתו *A. Job* 14. 14. כפר *Omnes Amos* 5. 12. *Item* ἀλλάγμα מחיר *Aquila, Symmachus, Hesai.* 55. 1.

Α'λλογενὴς, alienigena, extraneus נכרי *Incert. Deut.* 15. 3.

Α'λλοιόω, immuto, muto; ἀλλοιώσει, mutabit וישנה *A. Th. Prov.* 31. 5. ὅτε ἠλλοίωσε בשנותו quando immutavit, *Aq. Psalm.* 33. 1. ἠλλοιώθη, mutatus est ויתחפש *Incerti* 1. *Reg.* 28. 8. ἀλλοιούμενος, mutatus שני *Theod. Exod.* 35. 23. *Levit.* 14. 4. 49. & 52.

Α'λλοίωσις, mutatio שנות *A. Psal.* 76. 11.

Α'λλόκοτοι, alieni אחרים *S.* 1. *Reg.* 26. 19.

Α'λλότριος, alienus, extraneus זר *A. Psal.* 80. 10. *A. Osee* 8. 12. *Incerti, Levit.* 22. 10. 25. *Num.* 3. 10. 38. *Deut.* 25. 5. ἀλλότριοι אחרים alieni. *Incert. Jud.* 2. 17. *Item* פלשתים *Th. Jud.* 10. 6.

Α'λλόφυλος, Allophylus, extraneus, *dicitur præsertim de Philistæis* נכר *Incer. Jos.* 24. 23. *Item* פלשתים *LXX. passim.* & *A.* 1. *Reg.* 13. 3. ἀλλόφυλοι פלשת *Theodotio. Psalm.* 59. 10.

Α'λλόφωνος, extraneæ linguæ populus לעז *Symmac. Psalm.* 113. 1.

Α'λμύρα, salsugo, *Hebr. Interpr. Ezech.* 47. 8. *non exprimitur in Hebræo.*

Α'λμυρὶς מלחה salsugo; *Th. Job* 39. 6.

Α'λογα, absurda, *S. Job* 13. 4.

Α'λόγως, irrationabiliter, temere ללא דבר *Symmac. Amos* 6. 13.

Α'λοήσομεν, triturabimus ונדוש *S. Hesai.* 25. 10. *S. Th. Hesai.* 28. 28. *S. Amos* 1. 3. ἀλοηθήσεται יודש *Aq. Hesai.* 28. 27. ἠλοήθησαν, comminuti sunt נמלחו *Aq. Hesai.* 51. 6.

Α'λοητὸς, trituratio כהדוש *Symm. Hesai.* 25. 10. *ad litteram*, secundum triturari, *vel* sicut trituratur חורש *Incer. Amos* 9. 13.

Α'λοιφάω, *vel* ἀλοιφόω, linio כפר *Aquila, Gen.* 6. 14. וכפרת בכפר *A.* ἀλοιφήσεις ἀλοιφῇ, linies linimento.

Α'λοιφὴ, linimentum כפר *A. Gen.* 6. 14.

Α'λς, sal מלח *A. S.* 2. *Reg.* 8. 13.

Α'λση עדן amœnitas, *S. Gen.* 2. 15. τῶν ἀλσῶν שדים amœnitatum, *Sym. Theodotio, Gen.* 14. 3. *Vox Græca aliquantum dubia est.*

τὰ Α'λση אשרי luci. *Reliqui, Jerem.* 17. 2. *Incerti,* 3. *Reg.* 14. 15. *Item Hesai.* 27. 9.

Α'λσῶν, lucus; ἀλσῶνα, אשירה *A.* 4. *Reg.* 17. 16. & ἄλσωμα אשרה 4. *Reg.* 23. 4.

Α'λυσιδωτὸς; ἀλυσιδωτὰ, catenata עבתת *Incer. Exod.* 28. 24.

Α'λυσις, catena, כושרות ἀλύσεις, *S. Psalm.* 67. 7. זר *Incert. Prov.* 6. 1. ἀλύσεις שרשת *Aq. S. Th. Exod.* 28. 22. *Item*, ἀλύσεις עבתת *Incert. Exod.* 28. 25. ἀλύσεις, שרשרת *A. S. Exod.* 28. 14. *in Appendice.*

Α'λφιτΘ-, farinæ כרמל *Th. Levit.* 2. 14.

Α'λωὴ, aloe אהלות *Aquila, Cant.* 4. 14.

Α'λων, area גרן *A.* 2. *Reg.* 6. 6.

Α'λῶν· ἐν φάραγγι ἁλῶν, in valle salis בגיא־מלח *Aq. S.* 2. *Reg.* 8. 13.

Α'λώπηξ, vulpes שעל *Aq. S. Ezech.* 13. 4. ἀλωπέκων גלים *Th. Osee* 12. 4.

Α'λωσις, captura טרף *Aq. Gen.* 49. 9. *Job* 24. 5. & *Psal.* 75. 5.

Α'μα, simul יחד *Aq. Job* 3. 8. & *Aq. Th. Job* 10. 8. *Th.* 1. *Reg.* 17. 10.

Α'μαθὴς, indoctus בער *S. Psal.* 48. 11.

Α'μαθία אולת imperitia, *S. Prov.* 14. 24. סכלות *S. Eccl.* 2. 13.

Α'μαξα, currus עגל *Incert. Psalm.* 45. 10. *S. Theod. Hesai.* 28. 28. *Item* עגלה *S. Hesai.* 5. 18. *Incer. Amos* 2. 13.

Α'μαρτάνειν, peccare חטא *Aq. Job* 1. 5. & *Omnes passim.*

Α'μαρτία, peccatum, *item* sacrificium pro peccato עון *Lev.* 26. 39. *Incer. Item* חטאת *A. S. Th. Exod.* 5. 16. *A. S.* 1. *Reg.* 15. 23. & *passim.*

περὶ ἁμαρτίας, pro peccato חטאת sacrificium pro peccato, *A. Th.* & *alii non raro.*

Α'μαρτωλὸς, peccator רשע *Aquila, Ps.* 7. 10. & 9. 10. *Item* פריץ *A. Ezech.* 18. 10. *Item* חוטא *S. Eccl.* 7. 27.

Α'μαυρὸς, obscurus כהה *Aquila, Symmachus, Theod. Hesai.* 42. 3.

Α'μαυροῦσθαι, obscurari, *A. Gen.* 27. 1. כהות *Incerti,* 1. *Reg.* 3. 2. *ibid.* 13. *Aquila* & *Theodotio. Item* ἠμαυρώθησαν, obscurati sunt ותכה *Reliqui, Job* 17. 7. ἀμαυρωθήσονται, obscurabuntur תשעינה *S. Hesai.* 32. 3.

Α'μαύρωσις, obscuratio, obscuritas כיון *Theod. Amos* 5. 26.

Α'μβλάκημα שחיתה peccatum, *A. Dan.* 6. 3. *Legitur* & ἀμπλάκημα.

Α'μβλυωπεῖν· ἠμβλυώπουν, caligabant קמו *Incert.* 3. *Reg.* 14. 4.

Α'μείβεται, remuneratur גמל *A. Prov.* 11. 17. *Aquila,* ἠμείψαντό σε גמלוך *Genes.* 50. 17. *in Appendice.* ἀμεί-

φομαι, *Symmac.* אעשה 2. *Reg.* 2. 6.

Ἀμέλεια, negligentia עלם *Symm. Pſalm.* 89. 8.

Ἀμελέω, negligo; ἀμελεῖτε, negligitis מחשים *Sym. Jud.* 18. 9.

Ἄμεμπτος, irreprehenſibilis אשרי *Incer. Pſal.* 1. 1.

Ἀμεριμνέω· ἀμεριμνοῦσιν, ſollicitudine vacant יחסיון *S. Pſ.* 35. 8. ἀμεριμνεῖτε, negligitis בטחו *A. Pſ.* 61. 9.

Ἀμεριμνία, ſecuritas רחץ *S. Pſal.* 59. 10. & *Pſalm.* 107. 10.

Ἀμέριμνος, confidens, ſecurus בטח *Symmach. Pſal.* 111. 7.

Ἀμερίμνως, ſine cura, confidenter לבטח *Symmach. Jud.* 18. 7.

Ἀμὴν אמן *S. Num.* 5. 22. *S. Th. Deut.* 27. 15. *Pſ.* 40. 14.

Ἄμητος, meſſis קציר *S. Prov.* 20. 4.

Ἀμηχανῶ, quo me vertam neſcio אבהל *Incert. Job* 23. 15.

Ἁμιλλάω, certo; ἁμιλλᾶται, certat מתחרה *A. Jerem.* 22. 15.

Ἄμμος, ἡ, arena חול *Theod. Jerem.* 33. 22. *Aquila, Deut.* 33. 19. *in Appendice.*

Ἀμνάς, agna; ἀμνάδες, agnæ רחלים *S. Cant.* 6. 5. ἀμνάδας מנים *Inc. Gen.* 31. 41. ἀμνάς כבשה *A. S.* 2. *Reg.* 12. 5.

Ἀμνός, agnus כבש *Incerti, Levitici* 4. 32. & *alibi. Item* כשב *Inc. Lev.* 4. 35. *A. Lev.* 3. 8. *in Append.*

Ἀμοιβή, retributio גמול *Aq. Sym. Th. Prov.* 12. 14. *Item* טוב *S.* 1. *Reg.* 24. 19.

Ἀμόρφωτος, informis *S. Pſalm.* 138. 16. *Intelligitur de embryone.*

Ἄμπελος, vinea גפן *A. S. Heſai.* 32. 12.

Ἀμπελών, ῶνος כרם vinea, *Incert. Levit.* 25. 4. *Incert.* 1. *Paral.* 27. 27.

Ἀμπλάκημα, peccatum, lapſus, ſcelus שחיתה *Th. Dan.* 6. 4.

Ἀμύγδαλα, amygdala שקדים *A. S. Gen.* 43. 11. *Inc. Num.* 17. 8.

Ἀμυγδαλίνη, amygdalina לוז *S. Gen.* 30. 37. *in Append.* שקד *Th. Syrus & Hebræus, Jerem.* 1. 11.

Ἄμυλος, *Aquila, S.* placenta צפיחת *Exod.* 16. 31.

Ἀμυντήρια, defenſiones, *ſeu* arma ad defenſionem, *Incert. Job* 15. 26.

Ἀμυρίτης, amyrites, placentæ genus אשפר *A. S.* 2. *Reg.* 3. 2. *forte* ἀμυλίτης *ex* ἄμυλος *ſupra.*

Ἀμυχθήσεται, laniabitur ישרטו *A. Zach.* 12. 3.

Ἀμφίβληστρον, retiaculum, rete מכמר *S. Heſ.* 51. 20.

Ἀμφιβληστρεύω· ἠμφιβληστρευμένος, irretitus, *A. ibid.*

Ἀμφιβόλως, dubie, *S.* 3. *Reg.* 18. 21.

Ἀμφιέννυμι, induo, veſtio; ἠμφιάσαντο, induerunt, *Symmachus, Pſalm.* 72. 6. ἠμφιεσμένους, veſtitos לבשי *Sym. Ezech.* 23. 6.

Ἀμφιμήκης, oblongus מצמדת *Incert.* 2. *Reg.* 20. 8.

Ἀμφιτάπης, amphitapetes, *tapetium genus* מרבדים *S. Prov.* 31. 22.

Ἄμφοδος, bivium חוץ *Incer. Prov.* 1. 20. *S.* 1. *Reg.* 1. 20. *Item* חץ *Theod. Jerem.* 11. 13. *Item S. Amos* 5. 16.

Ἀμφορεύς, amphora נבל *Aq.* 1. *Reg.* 1. 24. & 10. 3. & 25. 18.

Ἀμφότεροι, ambo שניהם *Th. Jud.* 19. 6.

Ἄμωμος, immaculatus תם *S. Gen.* 25. 27. *Inc. Exod.* 12. 5. *Item S. Pſal.* 14. 1. & 36. 18. *S. Job* 1. 1. *Th. Job* 36. 4. *Reliqui, Lev.* 25. 30. & *Job* 21. 23. ἄμωμα תמימת *Incert. Levit.* 23. 15. & *Levit.* 25. 30.

Ἀμωμότης, puritas, innocentia תם

Ἀνὰ τρεῖς, terni שלישים *Incert. Exod.* 14. 7.

Ἀναβαθμοί, gradus מעלת *Sym. Ezech.* 40. 6. *A.* 4. *Reg.* 9. 13.

Ἀναβαίνω, ἀνέβης, aſcendiſti עלית *Aquila, Sym. Gen.* 49. 10. *Item Aq. S. Th. Exod.* 13. 18. ἀνάβητε, aſcendite עברו *Incert. Deut.* 2. 13.

Ἀναβάλλω, rejicio; ἀνέβαλεν, rejecit ותקא *Theodot. Lev.* 18. 25. & 28. ἀναβληθήσεται, rejicietur תסלה *A. Job* 28. 16. *S. Job* 28. 19. *Verum vox Græca aliam forte interpretationem hoc loco admittat, nempe* comparabitur.

Ἀνάβασις, aſcenſus מלמעלה *Aquila, Symmach. Jud.* 8. 13. ἀναβάσεις, aſcenſus מעלות *Aq. Symm. Pſalm.* 119. 1. *A. Heſai.* 15. 5.

Ἀναβιβάζω, offero, aſcendere facio; ἀνεβίβασε, aſcendere fecit ירכב *Aq. Deut.* 32. 13. ἀνεβιβάσατε, aſcendere feciſtis העליתם *A. Job* 42. 8. *A. Amos* 3. 10. ἀνεβίβασάς με, aſcendere feciſti me דליתני *Inc. Pſ.* 29. 2.

Ἀναβιβῶ השבתי *Th. Jer.* 27. 22.

Ἀναβλέπω, reſpicio; ἀναβλέψας, cum reſpexiſſet, *Theodotio, Jud.* 19. 17. ἀνέβλεψαν, reſpexerunt ירזמון *Incer. Job* 15. 12.

Ἀνάβλεψις, *quaſi dicas* ſurſum aſpectio, *Symmach. Pſalm.* 76. 5.

Ἀναβλύζω, ſcaturire facio; ἀναβλύσω, ſcaturire faciam אביעה *Aquila, Theodotio, Proverb.* 1. 23. ἀναβλύζων נבע *Aq. Sym. Prov.* 15. 2. ſcaturiens. ἀναβλύσω אביעה ſcaturire faciam, *Sym. Pſalm.* 77. 2. *Aquila, Theod. Proverb.* 1. 23.

Ἀναβλύει יביע ſcaturit, *vel* ſcaturire facit, *Aq. Sym. Prov.* 15. 2.

Ἀναβόλαια, amictus מעטפות *Symmachus, Heſai.* 3. 22.

Ἀναβράζω· ἀνέβρασεν, vi æſtûs maris ejecit וינער *Aq. Exod.* 14. 27. *Incert.* ἀνέβρασεν וירם *Exod.* 16. 20.

Ἀναβρασσόμενος, ebulliens, *S. Job* 41. 22. ὡς ἀναβρασσομένην ἄρτυσιν, כמרקחה ut ebulliens condimentum, *ibid.*

Ἀναγγέλλειν, annuntiare ספר *A. Pſal.* 2. 7. ἀναγγελεῖ, annuntiabit יגיד *Inc.* 3. *Reg.* 14. 3. ἀναγγελεῖ, annuntiabit יהגה *Symm.*

Ἀναγινώσκω, lego; ἀνέγνω, legit ויקרא *Symmac. Th. Heſai.* 37. 14. ἀνάγνωθι, lege קרא *Aq. Symm. Theod. Heſai.* 29. 11.

Ἀναγκασμός, coactio גזל *Inc. Lev.* 6. 2.

Ἀνάγλυφα, anaglypha, ſculpturæ. *Videtur referri ad vocem* פטורי *Sym.* 3 *Reg.* 6. 18.

Ἀναγραφήσεται, deſcribetur ספר *S. Pſalm.* 21. 31.

Ἀνάγω, refero, reduco; *Inc.* ἀνήγαγον, retulerunt ויגידו *Exod.* 16. 22. ἀνήγαγον וירדו *Theodotio, Jud.* 16. 21 ἀνήγαγον, aſcendere feci, induxi העליתי *Aq. S. Jud.* 6. 8. *Inc. Jud* 15. 13.

Ἀναζεύγνυμι, moveo, proficiſcor, ἀναζεύξουσι, proficiſcentur יסעו *Inc. Num.* 2. 9. & *ſeqq.*

Ἀναζώω, vivifico, ad vitam reduco; ἀνεζώωσάς με, vivificaſti me, ad vitam reduxiſti me חייתני *Symmach. Pſalm.* 29. 4. ἀναζώωσον, vivifica *Symm. Hab.* 3. 2. *A. S. Oſee* 6. 2.

Ἀναθάλλω, refloreſco; ἀνέθαλεν, refloruit יעלז *Th. Pſalm.* 27. 7. שלף *A. Pſalm.* 128. 6.

Ἀνάθεμα, anathema חרם *Incerti, Lev.* 27. 21. *Jud.* 1. 17. *Inc.* 1 *Reg.* 15. 21.

Ἀναθεματίζω, anathematizo, *vel* deleo, deſtruo; ἀναθεματισθήσεται יחרם *A. Th. Exod.* 22. 12. *Exod.* 22. 20. & *Deut.* 3. 6. καὶ ἀνεθεματίζομεν delevimus, ונחרם *A. Deut.* 2. 34. *in Append. A. Jud.* 1. 17. *Inc.* 1. *Reg.* 15. 9. *Item* ונכהו ἀνεθεματίζομεν, internecione delevimus, *Deut.* 3. 3. ἀνεθεμάτισε החרים *Joſ.* 8. 26. *Reliqui* 1. *Reg.* 15. 8. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Heſai.* 11. 15. *Reliqui, Mich.* 4. 13.

Ἀνάθημα חרם donum, munus, *forte legendum*, ἀνάθεμα, anathema, *Aquila, Symmachus, Theodotio, Ezech.* 44. 29.

Ἀναθυμίασις, ſuffitus תימרות *S. Cant.* 3. 6.

Ἀναιδεύω, ἠναίδευσε, impudenter ſe geſſit, *Theodot. Prov.* 7. 13.

Ἀναιδῶς, impudenter, *S. Job* 15. 4.

Ἀναιδής, impudens נועז *S. Heſai.* 33. 19. *Item*, ἀναιδής, *S. Ezech.* 3. 7.

Ἀναιρέω, occîdo; ἀναιρεῖ, occîdit יהרג *Th. Job* 5. 2. ἀνεῖλεν, occîdit פגע *Inc. Jud.* 8. 21. ἀνῃρημένων, occiſorum חללים *A. S.* 2. *Reg.* 1. 22.

Ἀναίσθητος, ſine ſenſu בלי־דעת *Sym. Job* 36. 16. נבל *Th. Prov.* 17. 21.

Ἀναίτιος, inculpatus חנם *S.* 1. *Reg.* 25. 31. *S. Job* 22. 6. *Item* צדיק *S.* 2. *Reg.* 4. 11. תם *Inc. Job* 9. 20.

Item נקי *Sym. Job* 27. 17. & *Psalm.* 10. *sec. Hebr.* 8. *S.* 1. *Reg.* 19. 5.

Α'ναιτίως, sine causa חנם *Incert. Job* 9. 17. *A. S. Ps.* 34. 7. *Item* בלי־פשע *S. Job* 34. 6.

Α'νακαλέω; ἀνεκάλεσε, revocavit הוגה *Symmachus, Thren.* 1. 12.

Α'νακάμπτω, reflecto, redeo; ἀνέκαμψεν, reversus est, *Incerti* ותשב *Jud.* 11. 39. *Item Incerti*, 2. *Reg.* 10. 5. *A. S. Psalm.* 58. 7.

Α'νακεφαλαιόω, recapitulo, recognosco; ἀνακεφαλαιώθησαν, *f.* ἀνεκεφαλαιώθησαν, recognitæ sunt כלו *Th. Quinta Editio, Psal.* 71. 20.

Α'νακλάω, refringo, reflecto; ἀνακλάσει, reflectet ומלק *Samaritanus, Levit.* 1. 15. & *Inc. Lev.* 5. 8. *in Appendice.*

Α'νακλίνω, reclino, *vel* reclinare facio; ἀνακλινεῖς, reclinabis תטה *A. Prov.* 2. 2.

Α'νάκλισις, accubitus מסב *A. Cant.* 1. 12.

Α'νακόπτω, reseco; ἀνεκόπησαν, resectæ sunt הלמו *Th. Jud.* 5. 22.

Α'νακρεμάζω· ἀνεκρεμάσθη, suspensus est תלוי *Incert.* 2. *Reg.* 18. 10.

Α'νακροτέω, explodo; ἀνεκρότησαν; exploserunt הלמו *Th. Prov.* 23. 35.

Α'νακτάομαι, restauro, recreo; ἀνεκτήσατο, restauravit, *Symmac. Psalm.* 22. 3. *Item* ἀνεκτήσατο, ad se rediit, recreavit se ותשב *Symmach.* 1. *Reg.* 30. 12 *Sym. Thren.* 1. 16. ἀνακτήσεται, recreabit ישבר *Symmachus, Psalm.* 103. 11. ἀνακτώμενος, recreans מעודד *Symm. Psal.* 146. 6.

Α'νάκτορον, templi adytus מזבח *S. Psalm.* 25. 6.

Α'ναλαμβάνω, assumo, resumo; ἀναλαβῶμεν, resumamus הנסה *S. Job* 4. 1.

Α'ναλάμπω, illuceo; ἀναλάμψει, illucebit יגיה *Inc.* 2. *Reg.* 22. 29.

Α'ναλειψία, defectus unctionis משמן *Symmach. Ps.* 108. 24.

Α'ναλεκτήριον, collectorium, pera כלי *Aquila,* 1. *Reg.* 17. 40.

Α'ναλημπτῆρας, *vel* ἀναληπτῆρας, forcipes, *vel ut alii volunt,* haustra יעים *Ad quam Hebraïcam vocem referri debeat, non ita certum est. Aq. Th. Jerem.* 52. 18. *S.* 4. *Reg.* 25. 14.

Α'ναλίσκω, consumo; ἀναλώσει, consumet יחיש *S. Eccles.* 2. 25. ἀνηλώθησαν, consumti, *vel* consummati sunt ויכלו *Symm. Job* 7. 6. & 9. *Psal.* 30. 11. ἀναλωθήτωσαν, consumantur יכלו *S. Psalm.* 70. 13. ἀναλωθῇς, consumaris תורש *Aquila, Gen.* 45. 11. *in Append.*

Α'ναλογίζομαι, recogito, meum reputo; ἀνελογιζόμην, recogitabam חשבתי *S. Ps.* 76. 6.

Α'νάλογον τούτῳ, consentaneum huic לעמת־זה *Sym. Eccles.* 7. 15.

Α'ναλον תפל insipidum, *A. Ezech.* 13. 10. & 22. 28. ἄναλα קלי *Incerti, Levit.* 23. 14.

Α'ναλύω· ἀναλύετε, proficiscimini שובו *Incert. Jos.* 22. 8.

Α'ναμαρτησία, innocentia נקיון *S. Psal.* 72. 13.

Α'ναμένω, exspecto קויתי *S. Psalm.* 24. 5. ἀνέμεινον, exspectavi ואקוה *S. Psal.* 68. 21. ἀνέμεινεν, exspectavit וייחל *S.* 1. *Reg.* 13. 8. *Item* τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς, tribus diebus exspectabis ושלשת *A.* 1. *Reg.* 20. 19. ἀνάμεινον, exspecta תחמי *A. S. Psal.* 41. 6.

Α'ναμεταξὺ, inter בין *A. S.* 1. *Reg.* 20. 3.

Α'ναμιγνύω· ἀνέμιξε, commiscuit בלל *A. Gen.* 11. 9. *in Appendice.* ἀναμίξωμεν ונבלה *Aq. Gen.* 11. 7. *in Append.* ἀναμεμιγμένος, mixtus משה *A. Exod.* 29. 2.

Α'ναμιμνήσκων, commemorans מזכיר *Item* minister qui est à commentariis, *A.* 2. *Reg.* 8. 16. *Psal.* 76. 12. ἀναμιμνήσκοντες לזכר *Sym. Psal.* 29. 5. & 76. 6. ἀναμνήσω, memorabo אזכירה *A. S. Th. Psal.* 44. 18. ἀναμνῆσαι להזכיר *A. S. Th. Amos* 6. 10.

Α'ναμιμνήσκομαι, recordor אזכר *Symmach. Psalm.* 41. 7.

Α'νάμνησις, commemoratio זכר *Sym. Exod.* 3. 15. *Sym. Psal.* 6. 6.

Α'ναμονὴ, patientia תוחלת *Symmach. Psalm.* 38. 8. & 70. 7.

Α'νανεύω, renuo; ἀνένευσας, renuisti, recusasti ותמאן *A. Exod.* 4. 23. *A. Psal.* 76. 4. ἀνένευσε, renuit כבד *S. Exod.* 7. 14. *in Append.*

Α'νανεώσει חדש renovabit, *S. Job* 29. 20.

Α'ναντίρρητος, irrefutabilis לא יענה *Symm. Job* 11. 2. & 33. 13.

Α'ναξᾶναι, ad exacerbandam, *vel* ad refricandam *litem* לחרחר *A. Th. Prov.* 26. 21.

Α'ναξηραίνω· ἀνεξηραμμένος, siccatus חרבה *Aquila, Prov.* 17. 1.

Α'ναξίως, sine causa חנם *S. Psal.* 68. 5.

Α'ναξυρίδες, femoralia סרבלי *S. Dan.* 3. 21.

Α'νάπαυσις, requies ניחוח *Aq. Symm. Levit.* 1. 9. *in Append. Inc. Levit.* 23. 18. & *alibi. Item* מנוחת *Reliqui Psalm.* 94. 11. *Item* שבת *Inc. Levit.* 16. 31. נחת *Symm. Eccles.* 4. 6. מסב *S. Cant.* 1. 12. *Item* רגע *Inc. Job* 21. 12.

Α'ναπαύω, requiesco, ἀνέπαυσας, requievisti חשבת *Symmachus, Psalm.* 88. 45. *Item* ἀνέπαυσεν וינח *Aq. Exod.* 10. 14. ἀναπαύσεται ושכן *S.* 2. *Reg.* 7. 10.

Α'ναπείθω· ἀναπείσῃ, persuaserit יסית *A. Deut.* 13. 6. *in Append.*

Α'ναπήγνυμι· ἀνάπηξον, confige, *vel* suffige הוקע *A. Num.* 25. 4. & *A.* καὶ ἀναπήξωμεν αὐτοὺς, & suffigamus eos והוקענום *A.* 2. *Reg.* 21. 6. ויקיעם καὶ ἀνέπηξαν αὐτοὺς, *A.* 2. *Reg.* 21. 9.

Α'ναπίπτω, recido, ἀναπεπτωκότες, delapsi נטשים *Sym.* 1. *Reg.* 30. 16. ἀναπέσητε, recideritis תשכבון *Sym. Psal.* 67. 14.

Α'ναπλόω, extendo; ἀναπλώσει, extendet יפרש *Sym. Hesai.* 25. 11.

Α'ναπνεύμασις, vapor קיטר *Hebr. Int. Gen.* 19. 28.

Α'νάπνευσις, respiratio רוחה *Aq. Exod.* 8. 15.

Α'ναπνέω, respiro; ἀνέπνεον רוח *Theodotio,* 1. *Reg.* 16. 23.

Α'ναπνοὴ, respiratio נשם *Aquila, Symm. Theod. Gen.* 2. 7. *S. Job* 27. 3. *Incert. Psal.* 150. 5. *Aquila, Hesai.* 1. 22. *Item* רוח *S. Job* 6. 4. *Aq. Job* 41. 7. *S. Eccl.* 5. 19.

Α'ναποθήσεται, absorbebuntur ונשתו *A. Hes.* 19. 5.

Α'ναποιέω· ἀναπεποιημένας, confectos משחים *Theod. Exod.* 29. 2.

Α'ναπολεῖν, animo versare, revolvere, *Sym. Psal.* 38. 4. ἀναπολῶν, animo volvens אזכרה *S. Psal.* 41. 5. *S. Psal.* 76. 12.

Α'ναπόστρεπτος, qui averti non potest לא־ישיב *Sym. Job* 9. 13.

Α'ναπτόμενος, accensus בער *A. Exod.* 3. 2.

Α'ναρίθμητος, innumerabilis, *Symmach. Theodotio, Prov.* 7. 26.

Α'ναρπάζω· ἀνήρπασα, diripui ואחלצה *A. Psal.* 7. 5. ἀναρπάσει, diripiet יחתף *S. Job* 9. 12.

Α'ναρροφέω, absorbeo; ἀναρροφῆσαι שאף *S. Job* 5. 5.

Α'ναρρύω· ἀνερρύσατο, liberavit הציל *A. Psal.* 33. 5.

Α'νάρτυτος, insipidus תפל *Sym. Job* 6. 6. *S. Ezech.* 13. 10. & 22. 28.

Α'νασείω, commoveo; ἀνέσεισας, commovisti ותסית *A. Job* 2. 3.

Α'νασώω· ἀνέσωσας, salvasti דלית *A. Psalm.* 29. 1.

Α'νάστασις, resurrectio, *vel forte melius,* statura קומת *A. Cant.* 7. *Item* יקום *Inc. Gen.* 7. 4.

Α'νάστατος, instabilis, vagus, *S. Hesai.* 16. 3. ἀνάστατον לנדה *S. Thren.* 1. 8.

Α'ναστατόω· ἀνεστάτωσε, subvertit הניע *S.* 4. *Reg.* 18. 34. *Item S. Hesai.* 37. 13. ἀναστάτωσον, extorres fac, ejice הניעו *Sym. Psal.* 58. 12. ἀναστάτου, abscede נוד *A. Ps.* 10. 1. נדדו *S. Hesai.* 22. 3.

Α'νάστεμα, altitudo קומת *A.* 3. *Reg.* 6. 10.

Α'νάστημα, altitudo קומת *Aquila, Theod.* 3. *Reg.* 6. 20. קומה *Aq. Symmac. Ezech.* 40. 5. *varie legitur.*

Α'ναστρέφειν, versari, reverti פנה *Sym.* ἀναστρέψαντες, reversi פנו *Deuter.* 1. 40. ἀναστραφήσεται והתהלך *Sym.* 1. *Reg.* 2. 35. ἀνέστραμμαι התהלכתי *Inc.* 1. *Reg.* 12. 2.

ἀνεστρεφόμεθα

ἀνεςρεφόμεθα נהלך *Symmach. Psalm.* 54. 15. ἀναςρέφεται מתהפך *Sym. Job* 37. 12. ἀναςραφέντων בשוב *Sym. Psal.* 9. 4. *Aquila, Psal.* 9. 18. ἀνεςραμμένα שכול *S. Psalm.* 34. 12. ἀνεςραμμένον רמיה *Symm. Osee* 7. 16.

Ἀνασωσμὸς, salvatio פליטה *Aq. Gen.* 45. 7. *in Appendice.*

Ἀνασύραι, haurire.

Ἀναταράττεσθαι עכר *S. Psal.* 38. 3.

Ἀνατέλλω· ἀνατελεῖ, orietur וזרח *Reliqui, Hes.* 60. 2. ἀνατεῖλαι לצמח *Incer. Jud.* 16. 21.

Ἀνατμητικοὶ, dissecantes פתחות *S. Psal.* 54. 22.

Ἀνατολὴ, Oriens מזרח *Reliqui, Hesai.* 46. 11. *Incer.* 1. *Paralip.* 6. 78. זרח *A. S. Th. Hesai.* 60. 3. ἀνατολαὶ קדם *Incert. Jud.* 8. 10. קדמה *Gen.* 2. 14. *Aq. in Appendice.* ἀνατολὴ צאת השמש *Th. Jud.* 5. 3.

Ἀνατολικοὶ בני-קדם *S. Job* 1. 3. Orientales.

Ἀνατρέπων, evertens מכלים *A. Job* 11. 3.

Ἀναυξητὸς, non augendus ערירי *Aquilæ Secunda Editio Jerem.* 22. 30.

Ἀναφαίνω, appareo; ἀνεφάνη, apparuit זרח *A. Deut.* 33. 2.

Ἀναφέρω· ἀναφέρουσι, offerunt ירימו *Incer. Levit.* 22. 15. ἀνήνεγκα, attuli, obtuli ואעלה *S.* 1. *Reg.* 13. 12.

Ἀναφθέγγομαι· ἀνεφθεγξάμην, locutus sum דברתי *S. Job* 39. 35.

Ἀνάφθησις, exustio בער *A. S. Hesai.* 1. 31.

Ἀναφορὰ, oblatio עלה *Symm. Gen.* 8. 20. & *Job* 42. 8. & *Psal.* 19. 4. & *S.* 2. *Reg.* 6. 7.

Ἀναφορεὺς, vectis; ἀναφορεῖς, vectes בדים *Theodot. Exod.* 30. 4. *A. S. Th. Exod.* 39. 34.

Ἀναφυὴ, surculus, germen צמח *A. Zach.* 6. 12.

Ἀναφυῆσαι, exoriri, germinare צמח *Aquila, Hesai.* 42. 9.

Ἀναφύρω· ἀναπεφυρμένας, respersas, conspersas, commixtas בלולת *A. S. Th. Levit.* 2. 4. ἀναπεφυραμένη, conspersæ בלולה *Incert. Num.* 15. 6.

Ἀνάφυσις, repullulatio מצא *Incert. Job* 38. 27.

Ἀναφύω· ἀναφύσεις, produces תציא *Symmachus, Job* 38. 32.

Ἀναχωρέω· ἀνεχώρησε, recessit נס *Incert. Jud.* 4. 17. ἀνεχώρησεν, recessit הלך *S. Cant.* 5. 17. ἀνεχώρησαν, recesserunt נדדו *A. Th. Hesai.* 33. 3.

Ἀναχώρησις, secessio נדד *S. Ps.* 54. 8.

Ἀνάψυξις, refrigerium רוח *Sym. Hesai.* 32. 15. *Item* המרגעה *A. Hesai.* 28. 12.

Ἀναψύχω, respiro; ἀνέψυξεν ויחי *S. Th. Jud.* 15. 19. ἀνέψυξεν, respiravit, *A. Ex.* 31. 18. וינפש *Vide notam in Append.*

Ἀνδραγάθημα, viriliter gestum, facinus grande כשרון *S. Eccles.* 5. 10.

Ἀνδραγαθία, fortitudo גבורה *S. Eccles.* 7. 17.

Ἀνδρεία, virtus, fortitudo גבורה *Samaritanus, Exod.* 32. 18.

Ἀνδρεῖος, virilis, fortis גבור *S. Jud.* 6. 12. & *Psal.* 32. 16. *S. Hesai.* 3. 2. *Amos* 2. 16. *Item* חרוץ *Th. Prov.* 12. 24. ἀνδρεῖα, fortia gesta בכישור *A. S. Th. Prover.* 31. 19.

Ἀνδριὰς, statua צלם *S. Dan.* 2. 31.

Ἀνδρὶς, vira, virago אשה *S. Gen.* 2. 23.

Ἄνεμος, ventus *vel* spiritus, *A. Gen.* 3. 8. & *Job* 1. 19. *S. Psal.* 47. 8. *Item* קדים *S. ut videtur Gen.* 41. 6. *S. Job* 38. 24.

Ἀνέμων ἦχος, ventorum sonitus קלת *Incert. Exod.* 9. 23.

Ἀνεμοφθορία, ventus, vastans שדפון *Incert. Levit.* 26. 16. *Item* שדפון *A. S. Th. Amos* 4. 9.

Ἀνενδεεῖς ἐγένοντο, non egentes evaserunt חדלו *S.* 1. *Reg.* 2. 5. *Coislinianus Aquilæ adscribit.*

Ἀνεντρέπω, everto השבתי *S. Ezech.* 7. 24.

Ἀνεξερευνήτος, non investigabilis, inscrutabilis אין חקר *A. Prov.* 25. 3.

Ἀνεξέταςος, qui examinari non potest, inscrutabilis אין חקר *A. Prov.* 25. 3.

Ἀνεπίβατα, inaccessa *loca* תנות *S. Th. Malach.* 1. 3.

Ἀνεπιςημόνως, inscienter, *S. Job* 21. 34.

Ἀνεπιςήμων, imperitus, *Symm. Psalm.* 72. 22.

Ἀνερευνᾶν, investigare חפש *S. Psalm.* 76. 7.

Ἄνεσις, remissio רוחה *S. Exod.* 8. 15.

Ἀνετάζω, examino; ἀνέταζον, examinabant וידרשו *Inc. Jud.* 6. 29.

Ἄνευ, sine בל *S. Psal.* 15. 2. *A.* ἄνευ ἐμοῦ בלעדי *Gen.* 41. 16.

Ἀνευόδωτος, qui non prospere agit, *Incert. Jerem.* 22. 30.

Ἀνευφημέω· ἀνηυφήμουν, benedicebam, laudabam ארנן *S. Psalm.* 62. 8.

Ἀνέχω· ἀνάσχεσθε, sustinete שאו *S. Job* 21. 3.

Ἀνὴρ, vir איש *passim Omnes. Item* אנוש *Incert. Jos.* 2. 1.

Ἀνθέω· ἀνθήσει, florebit יפרח *Symmach. Psalm.* 71. 7. ἤνθησαν, floruerunt, *A. S. Psalm.* 91. 13.

Ἀνθηρὸς (*vox dub.*) floridus בעדן *S. Gen.* 2. 8.

Ἄνθιμος, floridus משי *A. Ezech.* 16. 13.

Ἀνθίςημι, obsisto; ἀνθεςηκόσι קמי *A. S. Th. Exod.* 32. 25. *Incer.* 2. *Reg.* 18. 31.

Ἄνθος, flos ציץ *Aq. Jerem.* 48. 9. ἄνθη, flores פרחי *S. Exod.* 25. 31. & 34. *Item* ששנים *S. Psal.* 34. 1. & 54. 1. *S. Cant.* 6. 2.

Ἀνθρακιαὶ, carbones גחלי *A. Psal.* 119. 4.

Ἄνθραξ, carbo רצף *Aq. S. Th.* 6. 6. ἄνθρακες, carbones גחלי *Omnes, Psal.* 17. 13. ἄνθρακας פחים *Inc. Psal.* 10. 6.

Ἄνθρωπος, homo אדם *Aq. S. Th. Gen.* 1. 26. אנש *A. S. Th. Hesai.* 17. 11. *Inc. Jos.* 2. 3. & *Omnes. Item* גבר *Incer. Job* 3. 2.

Ἀνθρωπότης, humanum genus בני אדם *Symmachus, Psal.* 48. 3.

Ἀνθυφαίρεσις, subtractio חרפים *A.* 1. *Reg.* 15. 23.

Ἀνίημι, remitto; ἄνες, remitte שעה *Theod. Job* 14. 6. *Item* ἀνῆκεν, remisit רפתה *Inc. Jud.* 8. 3.

Ἀνίςημι, surgo. *Aliquando active sumitur pro surgere facio, erigo.* ἀναςήσει, surgere faciet יקום *Incer. Jos.* 6. 26. *A. Th. Job* 7. 4. & 19. 25. *Aq. Gen.* 49. 9. *in Append.* יקים ἀναςήσει.

Ἀνίςασθαι· ἀναςήσεται וקם *S. Num.* 24. 7. *A. Ps.* 10. *secund. Hebr.* 12. קום *Incer. Deut.* 6. 7. *A. Th. Deut.* 10. 11. *Th. Job* 19. 25. *Item* ἀναςήσεται, surget יסור *Aq. Gen.* 49. 10. *forte mendum pro* ἀποςήσεται: *nam sic hanc vocem Hebraicam solet vertere Aquila.*

Ἀνιῶμαι, doleo, crucior; ἀνιώμην ואנושה cruciabor, *S. Psal.* 68. 21.

Ἀνοδία, invia לא דרך *S. Job* 12. 24.

Ἀνοησία, insipientia אין תחבלות *Theodotio, Prover.* 11. 14.

Ἀνόητος, stultus, amens, insipiens בלי-דעת *S. Job* 35. 16. כסיל *S. Psal.* 48. 11. *S. Prov.* 1. 22. *A. Symm. Prov.* 17. 16. *S.* 9. 17. היונה *S. Soph.* 3. 1. *Item* שקר *S.* 1. *Reg.* 25. 21.

Ἄνοια, stultitia, amentia כסל *S. Psal.* 48. 11.

Ἄνοιγμα, apertio פתח *Aquila, Num.* 4. 26. *Ps.* 23. 7. *Aq. Hesai.* 13. 3. *Incert.* 3. *Reg.* 14. 6. *Aquila, Zachar.* 3. 9.

Ἀνοίγω, aperio; ἤνοιξεν, aperuit ויבקע *Incer. Jud.* 15. 19. ἀνοίξω, aperiam אפתח *Sym. Psalm.* 38. 10. *A. S. Psalm.* 103. 28. *Incert. Job* 11. 5. ἀνοιγομένη, aperta נפתח *A. Zach.* 13. 1.

Ἀνοικοδομεῖν, reædificare בנה *S. Job* 20. 19.

Ἀνόμημα, iniquitas עון *Levit.* 5. 1. *Incerti.*

Ἀνομία, iniquitas עון *Incert. Levit.* 5. 17. *A. Psalm.* 31. 5. *A. Amos* 3. 2. *S. Psal.* 48. 6. *Item* רשעת *Incert. Deut.* 9. 5. *Item* מרשע *S. Job* 34. 10. *A.* 26. 39. *Item* און *S.* 1. *Reg.* 15. 23. *Th. Prov.* 22. 8. *Item* פשע *S. Job* 14. 17. *Item* שקר *S. Psalm.* 7. 15. *Item Sym.* עולה *Prov.* 22. 8.

Ἀνομοιογενὴς כלאים *Aq. Deut.* 22. 9. *in Appendice dicitur esse Symmachi ex Codice Coisliniano.*

Ἄνομος, iniquus; ἄνομα, iniqua און *A. Th. Job* 34. 22. ἄνομος (υἱὸς) בליעל *S.* 1. *Reg.* 25. 17. filius iniquus.

Ἀντάλλαγμα, commutatio מחיר *Aquila, Symmach. Prov.* 17. 16.

Ἀνταλλάττω· ἀντηλλάξου, *Aquila*, *Deuter.* 26. 14. *metaphorice ſumtum in Appendice.*

Ἀνταπόδομα, retributio גמול *Theodotio*, *Jud.* 9. 16. גמול *S. Th. Prov.* 19. 17. & *Heſai.* 59. 18. *Item* תאנה *Incerti*, *Jud.* 14. 4.

Ἀνταπόδοσις, retributio, *S. Pſalm.* 102. 17. צדקת

Ἀνταποδίδωμι, retribuo, remunero, vicem reddo; ἀνταποδώσει, retribuet והשיב *Incert.* 2. *Reg.* 16. 12. ישוב *S. Pſalm.* 27. 4. & 53. 7. *Item* ישלם *Sym. Prov.* 19. 17. *S. Pſalm.* 40. 11. ἀνταποδῶ ישם *Incer.* 1. *Reg.* 2. 20.

Ἀντάρσις, conjuratio קשר *Incerti*, 4. *Reg.* 11. 14. *S. Heſai.* 8. 12.

Ἀντειπεῖν, contradicere במריבת *Incerti*, *Numer.* 27. 14.

Ἀντέχω, retineo; ἀνθέξεται, retinebit *vel* ſibi conciliabit תתמך *Symm. Prov.* 11. 16. ויאחז *Th. Job* 17. 9. ἀντέχου תמכת *S. Pſalm.* 40. 13.

Ἀντίβλησις, collatio הגה *A. Ezech.* 2. 7.

Ἀντιγράφω· ἀντεγράψατο, deſcripſit ויכתב *Theodotio*, *Jud.* 8. 14.

Ἀντιδάκτυλος, pollex בהן *A. Exod.* 29. 20.

Ἀντιδιακείμενον, contra diſpoſitum; *id eſt*, varium שעטנז *A. Deut.* 22. 11.

Ἀντιδικάζω, contra litigo; ἀντιδικάσῃ יריב *Incerti*, *Jud.* 6. 31.

Ἀντιδικασία, litigatio ריב *A. Prov.* 20. 3.

Ἀντιδικία, contradictio מדין *Incerti*, *Prov.* 16. 28. *A. Prov.* 19. 13. & מדון 28. 25. *Item* מריבת *S. Ezech.* 48. 24.

Ἀντίδικος, adverſarius מדין *A.* 2. *Reg.* 21. 20.

Ἀντιδικῶν, adverſarius ריב *Incert. Jud.* 12. 2.

Ἀντίζηλος, æmulus צר *Aquila*, 1. *Reg.* 2. 32. *Item* ער *S.* 1. *Reg.* 28. 16. *Item* ἀντίζηλος, *fœminin.* æmula צרת *Incer.* 1. *Reg.* 1. 6.

Ἀντίζηλοι, æmuli ערי *A. Pſ.* 138. 20.

Ἀντικαταλλάττω· ἀντικαταλλαγήσεται, commutabuntur ותמורתה *S. Job* 28. 27.

Ἀντίκειμαι, oppoſitus ſum; ἀντικεῖσθαι לשטן *Theod. Num.* 22. 22. *S. Pſal.* 37. 21. *A. S.* 3. *Reg.* 11. 14.

Ἀντικείμενος, adverſarius, inimicus שטן *Th. Job* 1. 16. ἀντικειμένη, adverſaria שטנה *A. Gen.* 26. 21. *Incer. Pſal.* 108. 29.

Ἀντικρὺ, e regione נגד *Sym. Gen.* 2. 18. *in Append.* לנגד *S. Pſal.* 17. 25. ἐπὶ τὸ ἄντικρυς על־עבר e regione, *S. Th. Exod.* 28. 26.

Ἀντιλαλεῖν, contra loqui, contradicere מרה *Symm. Pſal.* 138. 20.

Ἀντιλαμβάνω, ſuſcipio; ἀντιλαμβάνεται סומך *Sym. Pſalm.* 36. 17. ἀντιλαβέσθαι תמך *A. Pſal.* 16. 5.

Ἀντιλέγω, contradico; ἀντιλέξουσι, contradicent ימרו *Aquila*, *Pſal.* 138. 20. ἀντιλέγων, contradicens, *Sym. Job* 16. 8.

Ἀντίληψις, ſuſceptio, *vel* patrocinium עזר *S. Pſal.* 88. 20. *Item* אילת *A. Pſalm.* 21. 1.

Ἀντιλογία, contradictio שוט *Incert. Job* 5. 21. *Item* רשע *S. Job* 20. 29. ἀντιλογίαι, contradictiones *vel* rebelliones מריבי *Incert.* 2. *Reg.* 23. 44. *Symmach. Pſal.* 17. 40.

Ἀντίον, malus מנור *A. Th.* 1. *Reg.* 17. 7.

Ἀντιπαρατίθημι, æquo, coæquo; ἀντιπαραθήσει, æquabit ſe יערך *S. Pſal.* 88. 7.

Ἀντιπέραν, ex oppoſita ora אל־עבר *Aquila*, *Deut.* 30. 13.

Ἀντιπνέω, ex adverſo ſpiro; ἀντιπνέει תסמר *A. Job* 4. 15.

Ἀντιποιέω, detineo; ἀντιποιῇ מסתולל *A. Ex.* 9. 17. μὴ ἀντιποιήσαιτο αὐτῆς, ne ſibi vendicet eam אל־ידרשהו *S. Job* 3. 4.

Ἀντίρρησις, contradictio תשובת *S. Job* 21. 34.

Ἀντισταθμισθήσεται, comparabitur תסלה *Incert. Job* 28. 19.

Ἀντιφθέγξεται, contradicet יעננה *Job* 39. 32.

Ἀντλέω *vel* ἀντλάω, haurio; ἀντλῶν דלה *Inc. Exod.* 2. 19.

Ἄντρον, antrum צריח *Incerti*, *Jud.* 9. 49.

Ἄνυδρος, inaquoſus ציה *Incert. Jerem.* 50. 12.

Ἀνύπαρκτος ἔσται, de medio tolletur, *Symmachus*, *Job* 24. 17. ἀνύπαρκτοι, non exiſtentes אלילים *S. Pſ.* 95. 5. *Hoc poſtremum dicitur de diis gentium, utpote qui nullatenus exiſtant.*

Ἀνυπαρξία, interitus בלהות *Aquila*, *Job* 18. 14. & *Theod.* 18. 15. *Item A. S. Job* 27. 20.

Ἀνυπερθεσία, nulla dilatio; celeritas; ἀνυπερθεσίαις עברות *A. Pſal.* 7. 7. *A. Oſee* 5. 10. *A. Amos* 1. 11.

Ἀνυπερθέτησεν, non diſtulit ויתעבר *Aq. Pſalm.* 77. 21. & 59.

Ἀνυπόστατος, intolerabilis בליעל *Sym. Prov.* 16. 27. ἀνυπόστατος λέων, ſubſiſtentiâ carens leo ליש *Symmac. Job* 4. 11. ἀνυποστάτων עריצים *S. Job* 85. 14.

Ἀνυπότακτοι, immorigeri בליעל *S.* 1. *Reg.* 2. 12.

Ἄνωθεν, deſuper מלמעלה *Th. Joſ.* 3. 13.

Ἀνώνυμος, abſque nomine בלי־שם *Incer. Job* 30. 8.

Ἀνωφέλεια, inutilitas און *A. Jer.* 4. 19.

Ἀνωφελὴς, inutilis און *A. S. Joſ.* 7. 2. ἀνωφελὲς, *Aq. Job* 4. 8. *Aq. Job* 15. 35. *Pſalm.* 6. 9. & 10. *Hebr.* 7. *Pſalm.* 54. 4. *Prov.* 22. 8.

Ἀξινάριον, ſecuris, ſecuricula קרדם *Symmach.* 1. *Reg.* 13. 20.

Ἀξίνη, ſecuris קרדם *Theod.* 1. *Reg.* 13. 20. *Incert.* 1. *Reg.* 13. 21. *S. Pſ.* 73. 6.

Ἄξιοι θανάτου, digni morte בני מות *S.* 1. *Reg.* 26. 16. *A. S.* 2. *Reg.* 12. 5.

Ἀξιοπρεπὲς, dignitas הדר *S. Pſal.* 89. 16.

Ἀξιῶ, dignor, *vel* precor אנה *S. Pſal.* 114. 4. ἠξίου ויבקש *Incerti*, 2. *Reg.* 12. 16. ἀξιῶ, quæſo נא *Sym.* 1. *Reg.* 15. 25.

Ἀξίωμα, dignitas הדר *A. Pſal.* 8. 6. *A. Pſalm.* 110. 3. *S. Heſai.* 5. 2.

Ἄξων, axis נתיב *Incert. Prov.* 3. 17. ἄξων, *poteſt hîc intelligi pro* orbita *vel* ſemita, *ſi vox Hebraica ſpectetur.*

Ἀοίκητος, inhabitabilis ישמת *Incerti*, *Num.* 33. 49. *Item* ערבה *S. Deuter.* 3. 17. *S. Joſ.* 3. 16. & 4. 13. & 15. 6. *S. Ezech.* 47. 8. *Item* תנים *A. Pſal.* 43. 20. *Pſ.* 67. 5. נשמה *Sym. Pſal.* 68. 26. *Item* ילל *Aq. Deuter.* 32. 10.

Ἀόχλητοι, imperturbati שאננו *S. Job* 3. 18.

Ἀπαγγέλλω, annuntio; ἀπαγγεῖλαι הגיד *Hebr. Interpr. Job* 1. 15. *S.* 36. 33. *Pſal.* 29. 10. & 39. 6. *A. S. Th. Heſai.* 3. 9.

Ἀπάγων, abducens מוליך *A. Job* 12. 17.

Ἀπαιδευσία, inſcitia, imperitia אין־מוסר *Sym. Prov.* 5. 23. *Incerti*, *Prov.* 20. 1.

Ἀπαίδευτοι, immorigerati (*ſupple*, filii) בליעל *S. Jud.* 19. 22. *Item Th.* 1. *Reg.* 1. 16. ἀπαιδεύτων הסירים *Symmac. Eccleſ.* 7. 6.

Ἀπαίρω, proficiſcor; ἀπάρωσι ויסעו *Samaritan. Exo.* 14. 15. *Item* ἀπαροῦσιν יסעו *A. S. Num.* 2. 17. *Sym.* εἰς τὸ ἀπαίρειν למסע ad proficiſcendum, *Deuter.* 10. 11. *S. Gen.* 11. 2. *in Appendice* ויעתק *S.* ἀπῆρεν *Gen.* 12. 8. *in Appendice.*

Ἀπαιτέω, exigo; ἀπαιτῶν, exigens נשה *S. Heſ.* 24. 2. ἀπαιτοῦντας נשים *A. Heſ.* 3. 12. ἀπαιτοῦντος הנגש *Th. Heſai.* 9. 14.

Ἀπαλλάττομαι, diſcedo, abeo; ἀπαλλαγήσεται, abſcedet, *S. Job* 7. 9.

Ἀπαλλοτριόω, abalieno; ἀπηλλοτριώθησαν, abalienati ſunt נזרו *A. Th. Heſai* 1. 4. ἀπηλλοτριωμένον, abalienatum עירירי *Th. Jerem.* 22. 29.

Ἁπαλὸς, tener גרש *Aquila*, *Sym. Levit.* 2. 14. *Item* רך *A. S.* 2. *Reg.* 3. 39. ἁπαλὰ רכות *A. Th. Job* 40. 22. *S. Pſal.* 54. 2. *S. Prov.* 15. 1. *Prov.* 25. 15. *A. S. Gen.* 29. 17. *in Append.* ἁπαλὰ אביב *A. S. Levit.* 2. 14. *id eſt*, tenera, teneræ fruges.

Ἁπαλότης, mollities רך *Aq. Deuter.* 28. 56. *in Appendice.*

Ἁπαλυνομένη, emollita רככה *S. Heſai.* 1. 6.

Ἀπαντάω, occurro, *Incert. Deuter.* 31. 29. ἀπαντᾷ קורא *S. Pſal.* 41. 7. ἀπάντησον פגע *Incert. Jud.* 8. 21.

ἀπαντήσαντες αὐτῷ לקראתו *Symmachus*, 1. *Reg.* 16. 4. *& S.* 4. 10. 15.

Ἀπάντημα, occursus קטב *A. Osee* 13. 14. *Item* פגע *Incer.* 3. *Reg.* 5. 4. *est proprie occursus ad percutiendum & occidendum.*

Ἀπάντησις, occursus לקראת *Theodotio*, *Jud.* 4. 18. εἰς ἀπάντησιν לקראת in occursum, *Inc. Jud.* 19. 3. *&* מפני *A. S. Th. Job* 39. 22.

Ἀπάνωθεν, desuper מעל *S. Prov.* 24. 18.

Ἅπαξ, semel הפעם *Sym. Theod. Gen.* 2. 23. באחת *S. Job* 33. 14.

Ἄπαρσις, profectio מסע *A. Th. Deut.* 10. 11.

Ἀπαρτίζω, perficio; ἀπαρτισθήτω יגמר *S. Ps.* 7. 10. ἀπηρτισμένοι שלמים *Aq. Genes.* 34. 21. *A. Amos* 1. 6. ἀπηρτίσαι, perfecta est כלתה *S.* 1. *Reg.* 20. 7.

Ἀπάρτισμα· ἀπαρτισμάτων, summitatum טפחות *S.* 3. *Reg.* 7. 9.

Ἀπαρχή, primitiæ ראשית *Reliqui*, 1. *Reg.* 15. 21.

Ἀπατάω, decipio, ἠπάτησέ σε, decepit te; *Hebræus Interpr.* הסיתך *Job* 36. 16. ἀπατωμένη, decepta פותה *Symmac. Osee* 7. 11. ἠπατημένοι, decepti פתאים *Th. Prov.* 1. 4.

Ἀπειθέω· ἠπείθησας, recusasti, non obtemperasti ותמאן *Symm. Exod.* 4. 23. *S.* ἀπειθεῖς, non obtemperas מאן אתה *Exod.* 9. 2. ἠπείθησαν, rebellarunt מרו *S. Psalm.* 104. 28. ἀπειθεῖν פצר *S.* 1. *Reg.* 15. 23.

Ἀπειθής, rebellis; ἀπειθεῖς, rebelles סוררים *S. Ps.* 65. 8. *&* 67. 19. *S. Hesai.* 1. 23.

Ἀπειλέω, minor, comminor; ἀπειλούμενος, comminans זעם *A. Ps.* 7. 12.

Ἀπειλή, interminatio זעם *A. Ezech.* 21. 31.

Ἄπειμι, absum; ἄπειη, absit חללה *Symmachus*, *Job* 34. 10.

Ἀπειρημένον, prohibitum תבל *Aq. Levit.* 18. 23. *in Appendice.*

Ἀπειρία, imperitia אולת *S. Psal.* 68. 6.

Ἄπειρος, imperitus לא־נסה *S. Reg.* 17. 39.

Ἀπέκτασις, extensio מפרש *Th. Job* 36. 29.

Ἀπελαύνω, abigo, expello; ἀπήλασε וינהג *Incerti*, 1. *Reg.* 23. 5. ἀπέλασον, abige הגו *A. Th. Prov.* 25. 4.

Ἀπελέγχω, redarguo; ἀπήλεγξας, redarguisti סלית *S. Psal.* 118. 118.

Ἀπελέκητος· ἀπελέκητα, non dolata אלמגים *Incert.* 3. *Reg.* 10. 11.

Ἀπέναντι, e regione, ex adverso לפני *Incer. Levit.* 8. 26.

Ἀπόνοια, insania מזמה *A. Psalm.* 138. 20.

Ἀπέραντον, infinitum עד *S. Ps.* 20. 5. ἀπεράντους, infinitos, *S. Psal.* 68. 3. *Hic* περιφραστικῶς *vertit Symmachus.*

Ἀπερίτμητος; incircumcisus ערל *Theod. Exod.* 6. 12. ערלים *Incer. Ezech.* 28. 10. *Th. Ezech.* 32. 19.

Ἀπερίτρεπτος, inversabilis, qui everti non potest, qui non vacillat בל־תמוט *Symmach. Psal.* 9. 10. *S. Ps.* 124. 1.

Ἀπέρχομαι, abeo הולך *Aquila*, *Genes.* 15. 2. *in Append.* ἀπῆλθον, abierunt וילכו *Theodotio*, *Jud.* 9. 54. *& Cant.* 19. 5. *&* 7. ἀπελθόντες לכו *Incerti*, *Exod.* 5. 18. *& alibi* ἀπῆλθον ויעל *Incerti*, *Jud.* 6. 20.

Ἀπέχω, abstineo; ἀπόσχηται ונואש *S.* 1. *Reg.* 27. 1. ἀπέσχετο, abstinuit חדל *S. Psalm.* 35. 4. ἀπόσχου השע *S. Psal.* 38. 14.

Ἀπεψία, cruditas זרא *S. Num.* 11. 20.

Ἀπηλιώτης, subsolanus, *ventus* צפון *Aquila*, *Jerem.* 25. 26.

Ἄπιον· ἀπίων, pyrorum בבאים *Aquila*, 2. *Reg.* 5. 23.

Ἁπλᾶ, *i.* simplicia exemplaria. *Sic vocabantur ea, quæ solam LXX. Interpretum Editionem continebant, ad differentiam Tetraplorum, quæ quatuor, & Hexaplorum quæ sex textus habebant. Vide initio Præliminarium.*

Ἀπλάνητοι, qui errare nequeunt נאמנים *Symmach. Job* 12. 18.

Ἁπλοποτήριον, simplex poculum, *vox Diodori Tarsensis quæ significat idem quod* κόνδυ *in LXX. Gen.* 44. 2. *in Nota.*

Ἁπλοσύνη, simplicitas תם *Th. Job* 21. 23.

Ἁπλότης, simplicitas תם *Aquila*, *Theod. Job* 4. 6. *Symm. Gen.* 20. 5. *in Append. S. Job* 27. 5. *S. Psal.* 7. 9. *&* 36. 37. *Aquila*, *Psal.* 25. 1. *& alibi. Item* תמת *S. Job* 2. 9.

Ἁπλοῦς, simplex תם *A. Gen.* 25. 27. *A. Th. Job* 1. 1. *Incer. Job* 1. 8. *&* 9. 20. *A. Ps.* 15. 1. *Item* ישר *S. Job* 33. 3. *S. Ps.* 35. 11. ἁπλοῖ, simplices כנים *S. Gen.* 42. 11.

Ἁπλόω, expando, explico; ἁπλώσεις, expandes ופרשת *S. Job* 11. 13. *S. Hesai.* 33. 23.

Ἅπλωμα, expansio פרץ *Incert. Gen.* 38. 29.

Ἀποβαίνω, descendo, procedo; ἀποβήσεται, descendet יגה *Symm. Job* 18. 5.

Ἀποβάλλω, ejicio; ἀποβάλῃ תקיא *S. Th. Levit.* 20. 22. *Item* ἀπεβλήθη, ejectus est נגעל *A.* 2. *Reg.* 1. 21. ἀποβάλλονται, ejiciuntur תפרענה *S. Job* 39. 3. ἀπεβλήθη זנח *S. Osee* 8. 5.

Ἀποβδελύσσω· ἀπεβδελύξατο, abominatus est שקץ *Incert. Psal.* 21. 24.

Ἀποβλέπται, fenestellæ, *vel* conspicilla שקפים *A.* 3. *Reg.* 7. 4.

Ἀποβλέπω, respicio; ἀποβλέψουσιν, respiciunt הביטו *Inc. Job* 6. 19. ἀποβλέπων, respiciens יביט *S. Job* 36. 25. *A. Ps.* 33. 6. *Item* ἀποβλεπόντων, respicientium מעוננים *Aquila*, *Jud.* 9. 37. *suspectum.* ἀποβλεπτὰς [θυρίδας] respicientes fenestræ שקפים *A.* 3. *Reg.* 6. 4.

Ἀπόβλητον, abjectum, *vel* abjiciendum פגול *Aq. Sym. Levit.* 7. 18. *Item A. Levit.* 19. 7.

Ἀποβλύζω, scaturio; ἀποβλύζουσιν, scaturiunt יביעון *Symmach. Psal.* 58. 8.

Ἀπόβολον, abjectum, *vel* abjiciendum, *Levit.* 7. 18. *in Nota Append.*

Ἀπόβρεξις, infusio משרת *Aquila*, *Symm. Num.* 6. 3. *in Appendice.*

Ἀπογαλακτίζω, ablacto; ἀπογαλακτισθεὶς, ablactatus גמל *Sym. Psalm.* 130. 2.

Ἀπογινώσκω, reprobo, *vel* despero; ἀπέγνων, desperavi ונואש *A. Jer.* 2. 25. ἀπογνώσεται, desperabit ונואש *A.* 1. *Reg.* 27. 1. ἀπεγνώσθην, animum despondi ואנושה *Aq. Psal.* 68. 21. ἀπεγνωσμένον נמס *Inc.* 1. *Reg.* 15. 9.

Ἀπογραφή, descriptio כתוב *Theodotio*, *Psal.* 86. 5.

Ἀποδείκνυμι, ostendo, exhibeo; ἀπέδειξας הכחת *Sym. Gen.* 24. 14. *in Appendice.*

Ἀποδιαστέλλω, divido. ἀποδιαστελεῖς תנחיל *Incerti*, *Jos.* 1. 6.

Ἀποδιδράσκων, aufugiens וברוח *Aquila*, *Prov.* 19. 26. ἀποδιδράσκοντες, aufugientes מתפרצים *Th.* 1. *Reg.* 25. 10. καὶ ἀπέδρα, & aufugit ויברח *Th. Jud.* 11. 3.

Ἀποδίδωμι· ἀποδώσω, reddam אשלם *Sym. Psalm.* 55. 13. *&* 60. 9. *A. Psal.* 61. 11. ἀποδώσει, reddet ישיב *Sym.* 1. *Reg.* 26. 23.

Ἀποδιώκω, persequor; ἀποδιώξῃς persecutus fueris תגלי *Symmachus*, *Hesai.* 16. 3.

Ἀποδοκιμάζω, probo, *vel* reprobo; ἀποδοκιμάσῃς תבחר *S. Job* 34. 33. ἀπεδοκίμασε, reprobavit ימאס *S. Psal.* 35. 5. *&* 52. 6. *Item S. Psal.* 77. 59. *&* 88. 39. *Aquila*, *Prover.* 3. 11. *S. Hesai.* 8. 6. ἀποδοκιμάσητε, reprobaveritis תמאסו *S. Levit.* 26. 15. ἀπεδοκίμασα, reprobavi מאסתי *A.* 1. *Reg.* 16. 1.

Ἀπόδομα, donum תנופה *Inc. Num.* 8. 13.

Ἀποδρᾶναι, aufugere, *Inc. Gen.* 31. 26. *in Append.*

Ἀπόθεν μου, procul me ממני *S. Psal.* 27. 1.

Ἀπόθετον, depositum צפין *S. Psal.* 16. 14. *& Psal.* 30. 20. ἀποθέτους κεκρυμμένους, deposita abscondita שפני טמוני *A. Deuter.* 33. 19. *in Append.*

Ἀποθήκη, depositum שית *S. Ps.* 72. 6. *Item* אסם *Aquila*, *Prov.* 3. 10. ἀποθῆκαι, apothecæ שתתי *Aq. Hesai.* 19. 10.

Ἀποθλίβω, opprimo לחץ ἀποθλίβοντες, opprimentes לחצים *A. Exod.* 3. 9. *S. Jud.* 10. 12. ἀποθλίβοντάς με שוררו *S. Psal.* 5. 9. opprimentes me.

Ἀποθλιμμὸς, oppressio לחץ *A. Exod.* 3. 9.

Ἀποθνήσκειν, mori מות *Aquila*, *Genes.* 46. 30. *& alii.*

Ἀποικία, transmigratio גור *Th. Hes.* 23. 7. גלות *Inc. Jer.* 28. 4.

Ἀποικίζοντες, transferentes בגלות *Th. Jer.* 27. 20. ἀπῴκισε, transmigrare fecit הגלה *Aquila, Theodotio, Jer.* 29. 1.

Ἀποίχομαι, abeo, abscedo; ἀποιχομένων, abscedentium חלוף *Symmachus, Prov.* 31. 8.

Ἀποκαθίστημι, restituo; ἀποκαταστῆ ישב *Inc.* 1. *Reg.* 5. 11. ἀποκαθιστῶ, restituo, *vel* restituam ושבתי *Symm. Ezech.* 16. 53. ἀποκαταστήσει ישיב *S. Job* 39. 12. ἀποκαταστήσει, restituet ישיב *Symm.* 39. 12. *Sym. Theodot. Hesai.* 1. 26.

Ἀποκαλέω, revoco; ἀπεκλήθη, revocatus est ישע *A. Gen.* 4. 4. *Videtur mendum pro* ἐπεκλήθη, *vide in* ἐπικλίνω.

Ἀποκαλοῦνται, revocantur ימאסון *S. Hesai.* 31. 7.

Ἀποκαλύπτω, revelo; ἀποκαλύψει, revelabit יגל *Reliqui, Job* 36. 10. ἀπεκαλύφθη יגלה *S.* 1. *Reg.* 3. 7.

Ἀποκαλυφθήσεται, revelabitur יתגלע *Sym. Prov.* 20. 3. ἀποκαλύψεσθαι פרע *S. Jud.* 5. 2.

Ἀποκαμεῖν, succumbere ליאש *Incert. Eccl.* 2. 20.

Ἀποκαραδοκέω, expecto; ἀποκαραδόκει, expecta התחולל *A. Psal.* 36. 7.

Ἀπόκαυμα, exustio מוקד *S. Psal.* 101. 4.

Ἀπόκειμαι, repositus sum; ᾧ ἀπόκειται, cui repositum est שילה *Aq. Gen.* 49. 10. ἀπόκειται כמס *Sym. Deut.* 32. 34.

Ἀποκενόω, evacuo, exonero; ἀποκενῶσαι, ad exonerandam alvum להסך את-רגליו *A.* 1. *Reg.* 24. 4. ἀποκενώσῃς, תער *A. Psal.* 140. 8.

Ἀποκεφαλίζειν, capite truncare, *Incert.* 1. *Reg.* 31. 9.

Ἀποκηλέω· ἀπεκηλήθη, delinitus est, *Aq. Gen.* 4. 4. *mendum pro* ἐπεκλίθη, *vide in* ἐπικλίνω.

Ἀποκλάω, frango; ἀποκλῶντι, frangenti פלח *Aq. Psal.* 140. 7.

Ἀποκλεισμὸς, clausura מסגר *Psal.* 141. 8.

Ἀπόκλειστος, conclusus סגור *Aquila, Theodotio,* 3. *Reg.* 6. 20.

Ἀποκλείω, claudo; ἀποκλείσει, claudet יסגר *Aquila, Levit.* 13. 11. ἀποκλείων, claudens סגר *Aquila; Theod. Hesai.* 22. 22. ἀποκεκλεισμέναι, clausæ נעלות *Incert. Jud.* 3. 24.

Ἀποκλίνω, declino, *Incert. Exod.* 28. 28. καὶ μὴ ἀποκλίνητε, & ne declinetis ולא-יזח

Ἀποκνίζω, vellico; ἀποκνίζοντες, vellicantes, *Sym.* קטפים *Job* 30. 4.

Ἀπόκομμα, abscissio שקוץ *A. Ezech.* 20. 7.

Ἀποκόπτω, abscindo, ἀπέκοψαν, absciderunt ויקצצו *Aq.* 2. *Reg.* 4. 12.

Ἀποκρίνομαι, respondeo; ἀπεκρίνατο, respondit תשיב אמריה *Th. Jud.* 5. 29. ἀποκρίνῃ השיב *Reliqui, Job* 13. 22. *S. Job* 31. 14. *A. S.* ἀπεκρίθην ואשב *Jos.* 14. 7. ἀποκριθήσεται, respondebit אענה *Theod. Job* 9. 15. & *passim.* ענה ἀποκριθήσεται, יענה *Gen.* 41. 16.

Ἀπόκρισις, responsio ענות *Samaritanus, Exod.* 32. 18. מענה *S. Prov.* 15. 1.

Ἀποκρυβὴ, absconsio, latibulum סתר *Incert. Hesai.* 16. 4.

Ἀποκρύπτειν, abscondere סתר *Th. Job* 3. 23. *A. Psal.* 29. 8. *Aq. S. Psal.* 88. 47. *Item* ἀποκέκρυπται, absconsum est טמון *A. Th. Job* 20. 26. ἀπέκρυψα, abscondi צפנתי *A. S. Cant.* 7. 14. Ἀποκρύβων· ἀποκρύψω, abscondens, abscondam הסתר אסתיר *Aq. Deut.* 31. 18. *in Append.*

Ἀποκρυφὴ, occultum, absconditum, latibulum סתר *Aq.* 1. *Reg.* 25. 20. *A. Hes.* 32. 2. *Item* ענן *Incerti, Job* 26. 9.

Ἀπόκρυφος, abscondita, *de virgine dicitur, quæ virorum aspectui abscondita mansit* עלמה *Aquila, Gen.* 24. 43. ἐν ἀποκρύφῳ, in abscondito בסתר *Aq. Deut.* 27. 14. *in Append.* ἐν ἀποκρύφοις, in absconditis במסתרים *Symm. Psalm.* 10. *sec. Hebr.* 8. *Aq. Psal.* 80. 8. *Aq. Cant.* 2. 14. ἀπόκρυφον צפון *Symmach. Psal.* 82. 4. ἀπόκρυφα, secreta להטים *Symmachus, Exod.* 7. 11. 22. *sunt propriè præstigiæ occultæ* מטמנים *Sym. Theodot. Prov.* 2. 4.

Ἀποκτείνω, occido. interimo ערף *S. Exod.* 13. 10. *Inc.* מות *Exod.* 14. 11. חרג *A. S. Th. Gen.* 4. 15. *Inc. Jud.* 16. 2. & *Reg.* 24. 12. *S. Psal.* 10. *sec. Hebr.* 8. ἀπέκτεινεν ותאכל *S. Job* 1. 16.

Ἀπολακτίζω, calcitro; ἀπολακτίζετε, calcitratis תבעטו *Inc.* 1. *Reg.* 2. 28.

Ἀπολαῦσαι, frui לשאת *S. Eccles.* 5. 18.

Ἀπολείπειν, deficere; ἀπολείψετε, deficietis תגרעו deficietis תגעש *Inc. Deut.* 4. 2. ἀπέλιπον, reliquit אבד *Inc. Deut.* 26. 5.

Ἀπόληγμα, terminus על-שוליו *Aquila, Exod.* 28. 33. *Sed Coislinianus Codex habet A.* ἀπόπλεγμα, connexio, contextus, *vide in Appendice eodem loco.*

Ἀπολιθόω· ἀπελιθώθη, in lapidem versus est נפש *Inc. Psal.* 118. 70.

Ἀπολιμπάνω, derelinquo, ἀπελίμπανον שריד *Sym. Job* 20. 21.

Ἀπόλλυμι, perdo, *Samaritanus,* ἀπόλλυται אבדה *Exod.* 10. 7. ἀπώλετο, periit אבד *S. Job* 4. 11. *S. Job* 14. 19. & 30. 2. *S. Psal.* 9. 4. & 7. & *alibi;* ἀπολέσθαι תספו *S.* 1. *Reg.* 12. 25.

Ἀπολλύει, perit ויאבד *A. Th. Eccles.* 7. 7.

Ἀπολούω, abluo; ἀπολελουμένη, abluta מתקדשת *Aq.* 2. *Reg.* 11. 4.

Ἀπολύω, absolvo, dimitto; ἀπέλυσεν, dimisit שלח *Symmachus, Jud.* 5. 15. ἀπόλυσαι, solve יתנערי *Sym. Hesai.* 52. 2. τράγος ἀπολελυμένος, hircus dimissus עזאזל *A. Levit.* 16. 8. ἀπόλυσον, dimitte שלח *Sym.* 1. *Reg.* 20. 29.

Ἀπομιτρόω· οὐκ ἀπομιτρώσει, non nudabit mitrâ לא יפרע *Inc. Levit.* 21. 10.

Ἀποναρκεῖν, obtorpere פגרו ἀπενάρκησαν, obtorpuerunt, *Th.* 1. *Reg.* 30. 10. ἀπενάρκησεν, obtorpuit נלאה *Symmachus, Proverb.* 26. 15.

Ἀπονεύω, abnuo, renuo, ἀπονεύσατε סורו *Symmac. Psalm.* 138. 19. ἀπονεύσας חמק *S. Cant.* 5. 6.

Ἀπονιψαμένη, abluta מחתה *Aquila, Symmachus, Theodotio, Prov.* 30. 20.

Ἀπονοέω, despero; ἀπονενοημένας, desperatos פחזים *S. Jud.* 9. 4.

Ἀποξενόω· ἀπεξενοῦτο, se peregrinam simulabat מתנכרה *Inc.* 3. *Reg.* 14. 5. & *Gen.* 42. 7. *in Appendice.*

Ἀποπαύω, cessare facio; ἀπέπαυσας, cessare fecisti השבת *S. Psalm.* 88. 45.

Ἀποπέμπω· ἀποπεμψαμένης, cum dimisisset, *Sym. Jud.* 3. 20.

Ἀποπετάζω, abduco, *sic videtur significare in loco mox adferendo;* ἀποπετάζετε ותריעו פרע discoopertus, *vel* abductus, *A. Exod.* 5. 4. ἀποπετασμένος, *Exod.* 32. 25. *Deut.* 32. 42. *in Append.*

Ἀποπιάζω, comprimo; ἀπεπίασεν ויזר *Incert. Jud.* 6. 38.

Ἀποπίπτω· ἀποπεσεῖται, decidet יבול *Aquila, Psal.* 1. 3.

Ἀπόπτωμα נבלת lapsum, id quod decidit, *Aq. S. Hesai.* 34. 4.

Ἀπορέω· ἠπόρησέ με שמתני dubium & anxium me fecit, *S. Cant.* 6. 11. ἀπορηθῇς, indigeas תורש *Symmac. Prov.* 20. 13. ἠπορεῖτο ותצר anxius erat, *Theodotio,* 1. *Reg.* 30. 6.

Ἀπόρησις· ἀπορήσεις, difficultates גבהי *Symmachus, Job* 11. 8.

Ἄπορος, egenus רש *Aquila,* 1. *Reg.* 18. 23. *A. Th. Prov.* 28. 3.

Ἄπορον, angustia הבל *S. Eccles.* 8. 14.

Ἀπόρρευσις, defluxus נבלה *A.* 2. *Reg.* 25. 25. & *A. Deut.* 22. 21. *in Append.*

Ἀπορρέω, effluo, defluo; ἀποῤῥεῖ, defluit נבל *Aq. Hesai.* 34. 4. τῶν ἀποῤῥεουσῶν ובלות *A. Job* 2. 10.

Ἀποῤῥέων, defluens, *vel* stultus נבל *Aq. Psalm.* 13. 1. *Psalm.* 38. 9. *Psalm.* 52. 1. *Prov.* 17. 11. *Item A. Deut.* 32. 21. *in Append.*

Ἀποῤῥήσσω, abrumpo; ἀποῤῥαγὲν, abruptum חבקע *S. Hesai.* 59. 5. *S. Psal.* 34. 16. ἀποῤῥήξουσι יחלמו *Th. Job* 39. 4. *suspectum.*

Ἀπόῤῥητον, secretum סוד *Aq. Psal.* 24. 14. *A. Psal.* 54. 15. *A. Psal.* 88. 8. ἀπόῤῥητα, secreta סוד *A. S. Job* 11.

11. 6. *Aquila*, *Job* 15. 8. *Aq. Proverb.* 11. 13.

Ἀπόῤῥητος· ἀποῤῥήτου σοφίας, arcanæ ſapientiæ תעלמת חכמה *Aq. Job* 11. 6.

Ἀποῤῥίπτω, abjicio; ἀπέῤῥιψα, abjeci אמאס *Aq. Job* 31. 13. ἀπόῤῥιψον, projice הכניע *Aq. Job* 40. 7. ἀποῤῥίψης תטש *S. Pſ.* 26. 8. ἀπέῤῥιψε מאס *Aq. Pſalm.* 35. 5. & *Pſalm.* 52. 6. ἀπέῤῥιψέ με, projecit me רמני *Incert.* 2. *Reg.* 19. 26.

Ἀπόῤῥοια, fluxus בזק *Incert. Ezech.* 1. 14.

Ἀποῤῥυέω· ἀποῤῥυήσεται, defluet יבול *Incert. Ezechiel.* 47. 11.

Ἀποῤῥύω, fluo; ἀπεῤῥύη וימץ *Incert. Jud.* 6. 38.

Ἀπορύττω· ἀπωρύγησαν חפרו effoſſi ſunt *S. Pſal.* 70. 24. ἀπορυγήσονται, effodientur יתגדד *Incer. Jerem.* 16. 6.

Ἀποσβέννυμι, exſtinguo; ἀπεσβέσθησαν, exſtincti ſunt דעכו *Aquila*, *Symm. Pſalm.* 117. 12. ἀποσβεσθήσεται, exſtinguetur תכבה *Sym. Prov.* 26. 20.

Ἀποσιωπάω, taceo; ἀπεσιώπησα, conticui התח־שתי *Symm. Pſal.* 31. 3. ἀποσιώπησον, contice הצמירו *Sym. Pſal.* 53. 7.

Ἀποσκαρίζω· ἀπεσκάρισεν, palpitavit ויעף *Incer. Jud.* 4. 21.

Ἀποσκεδάζω· ἀποσκεδασθήσεται, diſſipabitur יפרע *A. Prov.* 29. 18.

Ἀποσκευάζω· ἀπεσκεύασας, amoviſti פנית *Symmach. Pſal* 79. 10.

Ἀποσκολοπίζω· ἀποσκολοπίσατε, palos figite, *forte melius* virgulta evellite ut viam paretis סלו *Aquila*, *Pſal.* 67. 5. & *Pſal.* 118. 118.

Ἀποσκοπεύω, conſidero; ἀποσκοπεύσω ואצפה *Incert. Pſal.* 5. 4.

Ἀποσκορακίσης, abjicias תטש *Incer. Pſal.* 26. 9.

Ἀποσοβέω· ἀπεσόβησεν, abegit וישב *Aquila*, *Geneſ.* 15. 11. ἀποσοβῶν, abigens מחריד *Incer. Deut.* 28. 26.

Ἀπόσπασμα, avulſio נתק *A. Levit.* 13. 30. & 33.

Ἀποσπᾷν, abſtrahere, divellere, καὶ οὐ μὴ ἀποσπάσῃς ולא־יזח & non abſtrahas. *Inc. Exod.* 28. 28. *Item* ἀπέσπασε ויאצל *S. Num.* 11. 25.

Ἀποστάζω, ſtillare facio, diſtillo; ἀπέσταξας, ſtillare feciſti תתיך *Aquila*, *Job* 10. 10. ἀπέσταξε נטפו *Symm. Pſal.* 67. 9.

Ἀποστασία· ἀποστασίας, defectionis (*ſupple* filii) בליעל *Aq. Jud.* 19. 22. 1. *Reg.* 2. 12. *Prov.* 16. 27. *Nahum.* 1. 11. *A. Deut.* 15. 9. *in Appendice.*

Ἀπόστασις, defectio סרה *A.* 2. *Reg.* 3. 26.

Ἀποστατέω, deficio; ἀποστατοῦντες, deficientes בגדים *A. S. Theod. Quinta Editio*, *Pſ.* 24. 3. ἀποστατούντων, deficientium המרדות *Sym.* 1. *Reg.* 20. 30.

Ἀποστάτης· ἀποστάται, apoſtatæ, deficientes במרדי *Sym. Job* 24. 13. *Item* בליעל *Aquila*, 1. *Reg.* 30. 22.

Ἀποστέλλειν, mittere שלח *Omnes*, *Exod.* 9. 14. & *paſſim.*

Ἀποστερεῖν, privare קבע *A. S. Malach.* 3. 8. ἀποστερήσεις, privabis תעשק *Incer. Deut.* 24. 14.

Ἀποστολὴ, miſſio; ἀποστολὰς, miſſiones שלחים *Inc.* 3. *Reg.* 9. 16. משלח *A. Heſai.* 11. 15. *A. Deut.* 12. 7. *in Append.* מלאכות *Incer. Agg.* 1. 13.

Ἀπόστολος, miſſus, legatus; ἀποστόλους צירים miſſi, legati, *A. Heſai.* 18. 2. ἀπόστολος, nuntius שלוח *Incert.* 3. *Reg.* 14. 6.

Ἀποστρέφω, averto; ἀποστρέφετε, avertitis ותפריעו *Sym. Exod.* 5. 4. ἀποστρέψεις, avertes; *Incer.* תשיב *Exod.* 23. 4. ἀποστρέψεις, *Incer.* תאמץ *Deuter.* 15. 7. ἀπεστράφησαν, averſi ſunt וישבו *A. Jud.* 7. 3. *Incert. Jud.* 8. 33. *Sym. Theodot. Heſai.* 28. 6. ἀποστρέφεται, avertitur תעב *Inc. Pſ.* 5. 7. ἀπόστρεψον, averte מנע *S. Prov.* 1. 15. ἀπεστράφη ויעט *S.* 1. *Reg.* 25. 14. *Item S.* καὶ ἀπέστρεψε, & avertit וינחם *Gen.* 6. 6.

Ἀποστροφὴ משובת averſio, *S. Prov.* 1. 32.

Ἀπόστροφος, averſus שכם *S. Pſal.* 20. 13.

Ἀποστρωννύω· ἀπέστρωσε, deſtravit ויפתח *Incer. Gen.* 24. 32. *in Appendice.*

Ἀποσχίζω, abſcindo; ἀποσχίσωμεν, abſcindamus נבקע *Aquila*, *Heſai.* 7. 6. ἀπεσχίσθη, abſciſſus eſt ערבה *Th. Heſai.* 24. 11.

Ἀποτειχίζω· τοῖς ἀποτειχίζουσι שררי *Sym. Pſalm.* 53. 7. & 58. 10. depellentibus, iis qui expulerunt.

Ἀποτείχισμα, vallamentum מצודים *Symmach. Eccleſ.* 9. 14.

Ἀποτέμνω, abſcindo; ἀπέτεμεν, abſcidit מחקה *Th. Jud.* 5. 26. ἀπετμήθη, abſciſſus eſt נגזר *Sym. Heſai.* 53. 8. ἀποτεμνομένοις מפיגי *Quinta Editio*, *Oſee* 5. 10.

Ἀποτίναγμα נערת excuſſio, excuſſum, res excuſſa; *Theodotio*, *Jud.* 16. 9. *S. Heſai.* 1. 31.

Ἀποτινάσσω, excutio; ἀποτινάξομαι אנער *Theodotio*, *Jud.* 16. 20. ἀποτινάξω, excutiam הכותי *Incer. Ezech.* 39. 3.

Ἀποτίω· ἀποτίσει, ſolvet ישלם *Aq. Symm.* 2. *Reg.* 12. 5.

Ἀπότμημα גזר ſectio, ſegmentum *A. Pſal.* 135. 13.

Ἀποτομία, crudelitas פרק *S. Nahum.* 3. 1.

Ἀποτρέχειν, recurrere הלך *Incer. Jud.* 19. 18.

Ἀπόφασις, decretum פתגם *S. Eccleſ.* 8. 11.

Ἀποφθέγγομαι· ἀποφθέγξεται, vociferabitur יחרץ *Incer. Exod.* 11. 7. יענה *S. Habac.* 2. 11. ἀποφθεγγομένους ידעני מארץ loquentes de terra; magos, *Incer.* 1. *Reg.* 28. 9.

Ἀποφράττω· ἀπέφραξεν, obſtruxit וישך *S. Job* 3. 23. ἀπεφράγησαν, obſtructi ſunt סגרו *S. Pſal.* 16. 11.

Ἀποφυλάσσω, cuſtodio; ἀποφυλάσσοντες, cuſtodientes, משמרים *A. Jona* 2. 8.

Ἀποχύτρας, infuſoria *vel* effuſoria, *Incert. Jerem.* 52. 9.

Ἀποχωρέω· ἀποχωρήσει, ſecedet יהלך *Sym. Job* 16. 6.

Ἀποχωρίζω· ἀποκεχωρισμένοι, ſeparati ותגישון *Amos* 6. 3. *contrario quidem ſenſu*, *ſed ironice videtur accepiſſe*; *nam vox Hebraïca ſignificat* appropinquabunt.

Ἀπραγία, inertia רקים *Sym. Proverb.* 12. 11. *Inc. Prov.* 28. 19.

Ἄπραγος· ἀπράγους, otioſos רוקים *S. Jud.* 9. 4.

Ἀπροαίρετος, invitus, non bono animo, *Symmach. Pſalm.* 77. 8.

Ἀπροσδόκητος, inexpectatus, *Quinta Editio Habac.* 2. 15.

Ἀπτόητος, ſine pavore לא פחדו *S. Pſal.* 77. 53.

Ἅπτω· ἥπτετο, tangebat ויגנע *A. Gen.* 12. 17. *in Appendice.* ἁψαμένη ותגע *Symmac. Exod.* 4. 26. ἅψεται, tanget ויגע *Aquila*, 2. *Reg.* 5. 8. *Item* ἅψεται יאכל *Incert. Levitic.* 22. 6. *Item* ἅψασθε *Incert.* פגע ἅπτεσθαι המתפה *Aquila*, 1. *Reg.* 26. 19. ἅψαι פגע tange, percute, *Theod.* 2. *Reg.* 1. 15. ἧψε, tetigit עולל *Symmach. Thren.* 1. 12.

Ἀπώθω, expello; ἀπώσατο, expulit נטש *Theod. Jud.* 6. 13. *Item* ἀπῶσμαι, expulſus ſum מאסתי *Inc.* 1. *Reg.* 16. 1. & *Th. Job* 8. 20. & 19. 18. ἀπώθειν זנח *Symmac. Pſalm.* 43. 9. ἀπώθησον, expelle *ex* ἀπωθέω, *Aquila*, *Oſee* 8. 5.

Ἀπώλεια אבד *Omnes.* *Item* מפח־נפש *Aq. Sym. Th. Job* 11. 20.

Ἀρὰ, execratio, maledictio מאלה *S. Pſal.* 58. 13.

Ἄρα, num *vel* utique אכן *A. Gen.* 28. 16. *in Append.* Ἄρα οὔπω οἶδας, an nondum noſti הטרם תדע *Sym. Exod.* 10. 10. *in Appendice.*

Ἀραβὰ ערבה *A. Joſ.* 3. 16. *Th. Amos* 6. 14. Ἀραβώθ, *A. Joſ.* 4. 13.

Ἀραιὸς, tenuis דל *A. Pſal.* 81. 3.

Ἀραιούμενος, tenuis דלים *A.* 2. *Reg.* 3. 2.

Ἀραφὲλ ערפל *A. Th. Exod.* 20. 21.

Ἀράχνη, aranea עכביש *Aq. S. Job* 8. 12. מץ *Incert. Oſee* 13. 3.

Ἀργέω· ἀργηθῶσιν, ceſſent בטלו *S. Eccl.* 12. 13.

Ἀργὸν, otioſum תהו *S. Gen.* 1. 2. ἀργὸν, inutile פגול *S. Levit.* 19. 7. *in Appendice.*

Ἀργύρειον, argentum כסף *A. Gen.* 20. 16. *in Appendice.* *Incert. Num.* 3. 51. *S.* 1. *Reg.* 2. 36. *Reliqui*, *Job* 31. 39.

Ἀργυραῖ, argenteæ כסף *Incert. Exod.* 36. 36.

Ἄρδεια, irriguum גלת *S. Jud.* 1. 15.

Ἀρδόμενος, irrigatus ישקה *S. Job* 21. 24.

Ἀρέναθα, *vox ignota. in Notis Append. Num.* 18. 1.

Ἀρέσκεια, placitum שרירות *S. Pſal.* 80. 12.

Ἀρέσκω, placeo; ἀρέσκεις, places, *S.* 1. *Reg.* 29. 6. ἀρέσαντι, placenti שטוב *Sym. Eccles.* 2. 26. εἰ μὴ ἀρέσκῃ אם-רעה *Sym. Exod.* 21. 8. *Incert. Num.* 22. 34. ἤρεσε ישרה *S. Theod. Jud.* 14. 3. & 6. ἀρέσει, placebit תיטב *S. Psalm.* 68. 32.

Ἀρεστός, placitus טוב *Symmac. Eccles.* 7. 27. ἀρεστόν, placitum טוב *Incer.* 1. *Reg.* 3. 18. & 2. *Reg.* 19. 37. & *alibi. Item* ישר *S.* 1. *Reg.* 29. 6.

Ἀριθμέω, numero; ἠριθμημένοι, numerati, recensiti פקדים *Incert. Num.* 2. 9. 16. & 33. ἠρίθμησας, numerasti תספר *S. Job* 39. 2. ἀριθμήσατε, numerate ספרו *S. Ps.* 47. 13. ἠριθμήθησαν, numerati sunt, *Inc. Num.* 2. 33.

Ἀρίθμησις, numeratio פקדים *Incerti, Num.* 7. 2.

Ἀριθμός, numerus; ἀριθμοί, numeri פקדים *Incerti, Exod.* 30. 13. *Incert. Numeror.* 2. 32. & 3. 22. 39. & 4. 37. *Item* מספר *S. Th. Deut.* 32. 8. *Item* מספר *S. Job* 25. 3. *S. Th. Job* 15. 20. ἀριθμός מנים *Aquila, Symm. Genes.* 31. 7.

Ἀριστεῖα, τὰ, præmia תפארת *S. Jud.* 4. 9.

Ἀριστερά, sinistra, læva שמאול *Th. Job* 23. 9.

Ἀριστερεύοντες, sinistrâ manu utentes משמאלים 1. *Paral.* 12. 2.

Ἀρκαδική, Arcadica, *genus vestis aut pallii, Procop.* 1. *Reg.* 17. 38. *in Nota.*

Ἀρκετόν, πρὸς ἀρκετόν, secundum sufficientiam כדי *A. Deut.* 25. 2. *in Appendice.*

Ἀρκεύθινος, juniperinus רתמים *Incert. Psal.* 119. 4.

Ἄρκευθος, juniperus שמן *Incer.* 3. *Reg.* 6. 31. רתם *A.* 3. *Reg.* 19. 5. ברוש *Inc. Ps.* 103. 17. *S. Hesai.* 37. 24.

Ἀρκῶν, quod sufficiebat אולי *Incerti, Exod.* 16. 21. ἀρκείτω, satis sit רב-לכם *S. Num.* 16. 3.

Ἄρκτος & ἄρκος, ὁ καὶ ἡ ursus דוב *Incer.* 2. *Reg.* 17. 8. *Item* ἄρκτος דר *Theodotio, Prov.* 17. 12. *S. Hesai.* 11. 17. *Incer. Hesai.* 59. 11.

Ἀρκτοῦρος, Arcturus כימה *A. Amos* 5. 8.

Ἅρμα, currus רכב *Incer. Jud.* 1. 19. *A. S. Psal.* 75. 9. *Aq. Sym. Quinta Editio, Cant.* 6. 11. *Sym. Hesai.* 21. 7.

Ἆρμα, pondus, onus משא *Aq. Deuter.* 1. 12. *Aq. Prov.* 31. 1. *A. Hesai.* 15. 1. & *sæpe. Aq. Osee* 8. 10. *Aq. Malach.* 1. 1. *Aquila, Numeror.* 11. 11. *in Appendice.*

Ἄρμασιν טלאים *Incer.* 1. *Reg.* 15. 4. *Sed ibi legendum* ἀρνάσιν, agnis.

Ἀρμενία, Armenia אררט *A. S. Th. Gen.* 8. 4.

Ἄρμενον, *instrumenti genus* סבך *S. Psal.* 73. 6.

Ἁρμόζων, *Symmachus, Cant.* 7. 10. ἁρμόζουσι אפנים *A. Th. Prov.* 25. 11.

Ἀρνέομαι, nego, abnego; ἀρνήσηται, negaverit כחש *Incerti, Levit.* 6. 2. *Aquila, Prover.* 30. 9. ἀρνήσοντάι ויחשו *Aq. Psalm.* 80. 16. *Item* ἠρνήσαντο, negaverunt כחדו *S. Job* 15. 18. *A. Hesai.* 59. 13.

Ἀρνίον, agnus; ἀρνία, agni טלאים *A. Hesai.* 40. 11.

Ἀροτριάω, aro; ἠροτριάσατε, arastis חרשתם *Theod. Jud.* 14. 18. *A. Th. Psal.* 128. 3. *A. S. Th. Hesai.* 28. 24. *Aq. Mich.* 3. 12. *Reliqui, Osee* 10. 12. *Aq. Amos* 6. 12.

Ἄροτρον, aratrum מחרשת *A.* & *Incer.* 1. *Reg.* 13. 21. *Item* ἄροτρα כלי הבקר *Inc.* 2. *Reg.* 24. 22.

Ἄρουρα, arvum שדה *Syrus, Gen.* 27. 27. & 4. *Reg.* 23. 4. *Item* ἄρουραι, arva שדמת *A. Hesai.* 16. 8.

Ἁρπαγή, rapina חמס *Th. Prov.* 10. 6.

Ἅρπαγμα, rapina גזל *Sym. Psalm.* 61. 11.

Ἁρπάζω, rapio; ἥρπασε, rapuit גזל *S. Job* 20. 19. τοῦ ἁρπάζειν, ad rapiendum אל-שלל *S.* 1. *Reg.* 14. 32.

Ἄρρητον, infandum תבל *S. Lev.* 18. 23.

Ἄρρυπος ἔσται, mundus erit יזכה *S. Job* 25. 4.

Ἀρρωστέω, ægroto, infirmor; ἠρρώστηκα, infirmatus sum חלותי *Incer.* 1. *Reg.* 30. 13. *Incert.* 3. *Reg.* 14. 1. *Item A.* 1. *Reg.* 19. 14. ἀρρωστεῖ חלה *Aquila, Gen.* 48. 1. *in Appendice.*

Ἀρρώστημα, infirmitas חלי *A Hesai.* 1. 5.

Ἀρρωστία חלי infirmitas, *Aquila, Deuter.* 28. 61. *in Appendice.*

Ἀρρωστίαι, infirmitates חלות *Aquila, Symmachus, Psalm.* 34. 13. *Aquila, Psalm.* 76. 11.

Ἄρρωστον, infirmum החולה *Theodotio, Ezech.* 34. 4. ἄρρωστός ἐστι חלה *Incert.* 3. *Reg.* 14. 5.

Ἄρς, agnus; ἀρνῶν, agnorum כרים *Symmac. Hesai.* 34. 6.

Ἄρσεν, masculum זכר *Aquila, Symm. Theod. Genes.* 1. 27. *S. Jerem.* 30. 6.

Ἀρσενικόν, masculinum זכרים *Incer. Jos.* 5. 4.

Ἄρσις, celsitudo, dignitas שאת *A. Gen.* 49. 3. *Item* ἄρσις, elatio מסע *S. Job* 41. 17.

Ἄρτος, panis לחם *Omnes.*

Ἀρτύω, condio; ἠρτυμένου, conditi הרקח *Symmach. Cant.* 8. 2.

Ἄρτυσις, condimentum מרקחה *Sym. Job* 41. 22.

Ἀρύομαι, haurio; ἀρύεται, haurit ויפק *Symmachus, Prov.* 8. 35.

Ἀρχαῖος, antiquus; ἀρχαῖον, antiquum איתן *Aq. S. Exod.* 14. 27. ἀρχαίαν, antiquam איתן *S. Jerem.* 49. 14. ἀρχαίων איתן *Symmach. Psalm.* 73. 15. *Sym. Psalm.* 77. 2. *Item* קדם *S. Deut.* 33. 15. καὶ τὸ ἀρχαῖον, antiquitus לפנים *S.* 1. *Reg.* 9. 9.

Ἀρχέκακος, princeps mali גאה *Incerti, Job* 40. 7.

Ἀρχή, principium; ἀπὸ ἀρχῆς, a principio, *A. Gen.* 2. 8. מקדם *Item* ἀρχή, principium, caput ראש *Aq. Jud.* 9. 37. & *passim. A.* τρεῖς ἀρχὰς שלשה ראשים tres turmas, *Job* 1. 17. *Item* ἀρχή, initium ראשית *S. Th. Gen.* 1. 1. *S.* & *Syrus, Gen.* 49. 3. ἀρχὰς קצוות *Incer. Exod.* 28. 23. *Item* תחלה *Th. Job* 40. 28.

Ἀρχηγοί, principes, duces פרעות *Th. Jud.* 5. 2. ἀρχηγὸς קצין *S. Hesai.* 3. 6.

Ἀρχῆθεν, a principio קדם *A. Deut.* 33. 15. *Psalm.* 67. 34.

Ἀρχιδεσμώτης, princeps vinctorum שר בית-הסהר *Incer. Gen.* 39. 22.

Ἀρχιευνοῦχος, princeps eunuchorum שר הסריסים *Dan.* 1. 10.

Ἀρχιμάγειρος, princeps coquorum רב טבחים *Th. Jerem.* 39. 9.

Ἀρχιποίμην, princeps pastorum נקד *Incer.* 4. *Reg.* 3. 4.

Ἀρχιστράτηγος, princeps exercitus שר צבא *Incert.* 2. *Reg.* 19. 13. *Incer.* 3. *Reg.* 5. 1.

Ἀρχοντικά, quæ principis sunt נדיבות *Symmachus, Hesai.* 32. 8.

Ἄρχω, impero, principatum habeo תמשל ἄρξεις, *Theod. Gen.* 4. 7. ἄρχουσι משלים *Incert. Jud.* 15. 11. *A.* ἦρξας; *Symmach.* ἦρξω, princeps fuisti שרית *Gen.* 32. 24. ἤρξατο, cœpit ויואל *Theod. Exod.* 2. 21. *Item* ἤρξατο הקיפו *Incert. Job* 1. 5. *Item* ἄρξασθαι פרע *Theod. Jud.* 5. 2. ἤρχθη, cœptum est הוחל *A.* 4. 26. ἄρξαι, incipe אחל *Deut.* 2. 25. *in Appendice.*

Ἄρχων, princeps שר *Reliqui, Job* 29. 9. & 34. 19. *Item* משל *Aquila, Sym. Ps.* 104. 20. ἄρχοντες שרי *Inc. Jud.* 5. 13. ἄρχουσι משלים *Incert. Jud.* 15. 11. *Item* ראשי *Symmac. Psalm.* 23. 7. *Item* נדיב *Sym. Theodotio, Ps.* 46. 10. *Item* אביר *Symm.* 1. *Reg.* 21. 7. ἄρχοντες פחות *Tres Interpr. Jerem.* 51. 57.

Ἄρωμα, aroma; ἀρώματα סמים *Theodot. Exod.* 30. 7. ἀρώματα בשמים *Aquila, Exod.* 30. 23. & *Symmac. Theod.* 35. 7. *Item Lev.* 4. 7. *sine nomine Interpretis, Aq. Cant.* 5. 3. ἀρωμάτων נכתה *Aquila, Symm. Hesai.* 39. 2.

Ἀρωματίζω· ἠρωμάτισαν, aromatibus condierunt ויחנטו *A. Gen.* 50. 25. *in Appendice.* ἀρωματιζομένων, aromatibus conditorum חנטים *A. Genes.* 50. 3. *in Appendice.*

Ἀσάλευτον, immobile טוטפת *S. Th. Exod.* 13. 16.

Ἄσβεστος, calx חמר *Syrus* & *Hebræus Gen.* 11. 3.

Ἀσβόλη, fuligo שחור *S. Thren.* 4. 8.

Ἀσέβεια, impietas רשע *Sym. Th. Psal.* 10. *Hebr.* 15. *Item* עון *S. Psal.* 31. 6. *Th. Amos* 3. 2.

Ἀσέβημα, impietas רשע *A. Psal.* 44. 8.

Ἀσεβής, impius רשע *Omnes.*

Ἀσελγῶς ἐλάλησαν, lascive locuti sunt יילילו *Aq. Osee* 7. 14.

Ἄσελῆν☉, illunis, *Incert. Ps.* 10. 2. *de nocte dicitur.*

Ἄσηπτος, imputribilis גפר *Incert. Gen.* 6. 14. *Item* ἄσηπτα, imputribilia *ligna* שטים *Th. Exod.* 35. 7.

Ἀσθένεια, infirmitas מכשלה *Symmachus*, *Theodot. Hesai.* 3. 6.

Ἀσθενὴς, infirmus; ἀσθενεῖς, infirmi חלכה *S. Psalm.* 10. *secundum Hebr.* 9. *& Incer. v.* 10.

Ἀσθενέω, infirmor; ἀσθενήσουσιν יכשלו *Symm. Prov.* 4. 19. *S. Th. Hesai.* 40. 30.

Ἀσίδα, Asida חסידה *Th. Jer.* 8. 7. *nomen avis quam vulgo* ciconiam *esse credunt.*

Ἀσκέω, exercere; ἀσκῆσαι לנסות *S. Jud.* 3. 1.

Ἀσκὸς, uter נד *Symmachus*, *Psalm.* 32. 7. ἀσκὸς, utres נבלי *S.* 1. *Reg.* 25. 18.

Ἄσκωμα, uter נד *Symm. Jos.* 3. 13.

Ἆσμα, canticum שיר *Aquila*; *Psalm.* 27. 7. *&* 41. 9. *Aquila, Symmach. Theod. Psalm.* 44. 1. מזמור *S. Psalm.* 9. 1.

Ἀσπάζομαι, saluto; ἀσπάσασθε, salutate שאלתם *Inc.* 1. *Reg.* 25. 5. *Sym. Psal.* 121. 6. ἠσπάσατο וישאל *Sym.* 1. *Reg.* 14. 21. ἀσπάσασθαι לשאל *S.* 2. *Reg.* 8. 10.

Ἀσπάλαξ, talpa, *Deut. Incert.* 14. 21. *Non exprimitur in Hebræo.*

Ἀσπιδωτὸς, scutatus קשקשים *Symmach. Theodot.* 1. *Reg.* 17. 5.

Ἄσπιλ☉, sine macula, *S. Job* 15. 15. זכו

Ἀσπὶς, clypeus כדון *S. Jos.* 8. 18. כידון *A. Job* 41. 20. *Item* מגן *Incert. Jud.* 5. 8. *Symmachus*, *Psalm.* 75. 4.

Ἀσπὶς פתן aspis, serpentis genus, *Hebr. Int. Th. Job* 20. 14. *& S. v.* 16. *S. Psal.* 57. 6. *Item* אצעה *S. Th. Hesai.* 59. 5.

Ἀσπλαγχνέω, immisericors sum; ἀσπλαγχνήσω אכזר *A. Th. Job* 41. 1.

Ἄσπλαγχν☉, immisericors אכזר *Inc. Deut.* 32. 33. *S. Prov.* 17. 11.

Ἀστάρτη, Astarte; Ἀστάρτης ἱερὸν, Astartes templum בית עשתרות *Incert.* 1. *Reg.* 31. 10. *Vide in* ἄγαλμα.

Ἀστὴρ, stella, astrum; ἀστέρες, stellæ, astra כוכבים *Symmac. Psalm.* 148. 3.

Ἀστραγάλει☉, talaris פסים *A. Gen.* 37. 3. *Epitheton vestis quæ ad talos usque pertingit.*

Ἀστράγαλοι, tali אספים *Aquila, Symmac. Theodotio, Ezech.* 47. 3.

Ἀστραγαλωτ☉, talaris פסים *Incert.* 2. *Reg.* 13. 18. *&* 19.

Ἀστραπὴ, fulgur ברק *Aq. Th.* 20. 25. *Reliqui*; *Job* 38. 35. *Item* בזק *A. Ezech.* 1. 14.

Ἄστρον, astrum, stella; ἄστρα כימה *Heb. Int. Job* 9. 9. *Item Symmachus*, כסיל *Amos* 5. 8. כוכב *Theodotio*, *Amos* 5. 26.

Ἀσύμφωνον ποίησον, dissonam fac פלג *Symmachus*, *Psalm.* 54. 10.

Ἀσύνετ☉, insipiens בער *Aq. Prov.* 30. 2. ἀσύνετον ποίησον, insipientem fac סכל *S.* 2. *Reg.* 15. 31.

Ἀσυνθεσία, transgressio, *Theod. Gen.* 3. 17. *suspectum*; *vera lectio est* παράβασις. *Vide notam ibi. Item*, defectio פשע *S. Psal.* 35. 2. *Inc. Thren.* 1. 5.

Ἀσυνθετέω, prævaricor; ἠσυνθέτησαν, prævaricati sunt ויבגדו *Omnes Psalm.* 77. 57. ἀσυνθετοῦντας, prævaricantes בגדים *Aq. Th. Quinta Editio*, *Psal.* 118. 158. *Symm. Hesai.* 63. 8. *Vide.*

Ἀσυνθηκοῦντες, *S. Hesai.* 63. 8. *an mendum.*

Ἀσφαλίζω, confirmo, corroboro; ἀσφαλίζειν, roborare הצנע *Theodotio*, *Mich.* 6. 8. ἀσφάλιζε, corroborare חזק *Symmach. Deut.* 12. 23. *in Append. &* 3. *Reg.* 2. 2.

Ἀσχημονέω, turpiter ago; ἀσχημονήσαιεν, turpiter agant כלימי *Sym. Psalm.* 68. 7. ἀσχημονοῦσιν ויחפרו *Symmach. Psalm.* 39. 15. ἠσχημόνησεν הערה *Aquila*, *Levit.* 20. 19. *in Append.*

Ἀσχημόνησις, opprobrium כלימה *Symmac. Ps.* 43. 16. *&* 68. 8.

Ἀσχημοσύνη, turpitudo ערות *Aquila*, *Symmach. Gen.* 9. 22. *S.* 1. *Reg.* 20. 30. *Item* כנף *Incert. Deuter.* 27. 20. מעיר *Symmachus*, *Habac.* 2. 15.

Ἀσχολεῖσθαι, occupari, distendi לענות *Symmachus*, *Eccles.* 1. 13.

Ἀσχολία, occupatio ענין *Symmach. Eccles.* 1. 13. *&* 2. 26.

Ἀσωτεύομαι· ἠσωτεύθησαν פקו *Th. Hesai.* 28. 7. temulentiâ obruti sunt.

Ἄτακτος, inordinatus *locus* תהו *A. Deut.* 32. 10.

Ἀτείχιστοι, absque muro פרזנו *S. Jud.* 5. 11. *Item* פרזי 1. *Reg.* 6. 18. *A. Deut.* 3. 5. *in Append.*

Ἀτειχίστως פרזות *S. Zach.* 2. 4.

Ἄτεκνος, sine prole משכלה *Inc. Exod.* 23. 26.

Ἄτεκνοι, filiis orbati ערירים *Symmach. Theodotio*, *Levit.* 20. 20.

Ἀτεκνόω· ἠτεκνωμένη, filiis orbata שכול *Th. Proverb.* 17. 12. *Inc. Hesai.* 59. 11. *Aquila*, *Jerem.* 50. 9. *Inc. Osee* 13. 8.

Ἀτέκνωσις, orbitas שכול *A. Psalm.* 34. 12.

Ἀτελεσφόρητα, imperfecta באשה *Symmachus*, *Job* 31. 40.

Ἀτελῆ, imperfecta באשים *Symm. Hesai.* 5. 2.

Ἀτενίζω, respicio; ἀτενιεῖ, respiciet תשור *Incert. Job* 7. 8.

Ἄτη, noxa; εἰς ἄτας, in noxas למוקש *Samar. Exod.* 10. 7. משואה *Aq. Soph.* 1. 15.

Ἀτιμάω, & ἀτιμόω, inhonoro; ἀτιμάσεις, inhonorabis תקלל *Aquila*, *Symmachus*; *Theodotio*, *Exod.* 22. 28. *A.* 2. *Reg.* 6. 22. *Reliqui*, *Hesai.* 16. 14. ἀτιμωθήσονται יבלו *S. Psalm.* 17. 46. ἠτιμωμένος, inhonoratus נכלמים *Incert.* 2. *Reg.* 19. 3. ἀτιμασθήσομαι ונקלתי *A.* 2. *Reg.* 6. 22.

Ἀτιμία, infamia נקלה *A. Psalm.* 37. 8. *Th. Jerem.* 8. 11. קלון *S. Prov.* 12. 16.

Ἄτιμος, obscurus, inhonoratus נקל *Symmachus*, 1. *Reg.* 18. 23.

Ἄτιμος נקלה *S. Prov.* 12. 9.

Ἀτίνακτα, immota טוטפת *Aquila*, *Exod.* 13. 16. *Deut.* 6. 8. *Lectio dubia.*

Ἀτμὶς, vapor הבל *S. Psalm.* 38. 6. *&* 61. 10. *Aq. Th. Eccles.* 1. 2. עשן *Inc. Exod.* 19. 18.

Ἀτμὸς, vapor הבל *Inc. Job* 7. 16. *S. Psalm.* 38. 6. *A. Psalm.* 77. 33. *Th. Prov.* 21. 6. *Sym. Eccles.* 1. 2. *A. S. Th. Eccles.* 1. 14.

Ἀτονέω· ἠτόνησεν פגרו *Aquila*, 1. *Reg.* 30. 10. οὐκ ἀτονήσω, non viribus deficiam לא אמעד *Aquila*, *Psal.* 25. 1. ἠτόνησα דלותי *S. Psal.* 114. 6. ἠτονήσαμεν, defecimus דלונו *S. Ps.* 78. 8.

Ἄτονος, infirmus דל *A. Job* 5. 16.

Ἀτονόω, nutare facio; ἀτόνωσον המעד *Aquila*, *Psal.* 58. 24.

Ἄτρακτον, fusum פלך *Aq.* 2. *Reg.* 3. 29.

Ἀτραπὸς, semita נתיב *S. Psalm.* 77. 50. *Reliqui*, *ut putatur*, *Job* 19. 8. *Symm. Job* 38. 20. *Item* מעגל *S. Psalm.* 22. 3. שפים *Syrus*, *Jer.* 12. 12.

Ἄτρεπτο☉, immutabilis, *Symmach. Job* 15. 15. οὐδεὶς ἄτρεπτος לא יאמין

Ἀττακίδα, *sic Anonymus interpres vocat avem, quam LXX.* ὀφιομάχην *nominant*, *Levit.* 11. 22. *in Notis Append.*

Αὖα γέγονεν, arefacta sunt נהרו *Symmach. Psalm.* 101. 4.

Αὔαλα; *forte melius quam* ἄναλα, *supra.*

Αὔγασμα, splendor בהרה *A. Lev.* 13. 4. *in Append. Inc. Levit.* 14. 56.

Αὐθάδεια, procacitas, arrogantia הוללות *Symmac. Eccles.* 9. 3.

Αὐθαίρετος, sponte agens נדיב *S. Exod.* 35. 5.

Αὐλὴ, aula, atrium חצר *Aq. S. Num.* 4. 26. *Aq. S. Psalm.* 10. *secundum Heb.* 8. *A. S. Th. Hesai.* 62. 9. *Item* שער *Inc. Psalm.* 121. 2.

Αὐλίζω; maneo, divertor; ηὐλίσθη ולן *Incert.* 2. *Reg.* 12. 16. *&* 17. 16. ηὐλιζόμην אליו *S. Psalm.* 54. 8. *Symmachus*, *Psalm.* 58. 16. αὐλισθῶμεν ולנו *Theod. Jud.* 19. 13. αὐλιζόμενος ילין *S. Cant.* 1. 13. αὐλισθήσεται ויתלנן habitabit, manebit, diversabitur; *S. Job* 39. 28.

Αὐλισμὸς, pernoctatio, pernoctandi locus, diverſorium מלון Sym. Heſai. 10. 29. S. Jerem. 9. 1.

Αὐλιστήριον, diverſorium מלון A. Heſai. 10. 20.

Αὐλὸς, fiſtula, tibia; αὐλοῖς חללים Symm. Pſal. 86. 7. הלולים Theod. Jud. 9. 27. חליל Inc. Heſai. 5. 12.

Αὐλὼν · αὐλώνων פחתים Incert. 2. Reg. 17. 9. איל Aq. Pſalm. 41. 2. אלון Reliqui, Deut. 11. 30. in Append. Qui ſic verterunt Hebraïcam vocem, Græcis litteris expreſſiſſe videntur.

Αὐξάνω, & αὔξω, augeo; αὐξάνεσθε, creſcite, augemini פרו Omnes, Gen. 1. 28. ηὐξήθησαν, aucti ſunt ויפרו Aquila, Geneſ. 47. 27. αὐξάνων ותרב Symmachus, Job 10. 17. αὔξων גדל Symmach. Num. 6. 5. αὐξήσει והותיר Symmachus, Deut. 30. 9. ηὔξησεν, crevit ויגדל Inc. Jud. 13. 24. αὐξήσεις תרב S. Pſal. 70. 22.

Αὐξητικὴ פריה Aquila, Heſai. 32. 12. ἐπὶ ἀμπέλῳ αὐξητικῇ, ſuper vineam augeſcentem.

Αὔρα, aura דממה Aq. Th. Pſal. 106. 29. זהר Theod. Ezech. 8. 2.

Αὐστηρὸν, auſterum חמר Aq. Deut. 32. 14. in Append. Eſt autem epitheton vini.

Αὐταρκες, μὴ οὐκ αὐταρκες, annon ſufficit חמעט Sym. Heſai. 7. 13.

Αὐταρκεσία, S. Ecclеſ. 6. 9. id eſt, ſufficientia. Hîc libero interpretandi genere utitur Symmachus: nam vox Hebraïca eſt נפש

Αὐτόματα, ſponte nata ספיח Reliqui, Heſai. 37. 30.

Αὐτοφόρος, vicus ארח Sym. Job 34. 11.

Αὐτοφυῆ, ſponte nata שחים Aquila, Theodot. Heſai. 37. 30.

Αὐτόχθων · LXX. ἐγχώριος, inquilinus, Inc. Levit. 18. 26. in Append.

Αὐχὴν, cervix, collum שכמה Th. Job 31. 22. Item ערף Inc. Jer. 18. 17.

Αὔχησις, gloriatio תפארת A. Prov. 4. 9. Forte mendum pro καύχησις, gloriatio.

Αὐχμὸς, ſiccitas, ſqualor e ſiccitate; αὐχμῶν, ſiccitatum זיף Inc. 1. Reg. 26. 2.

Αὐχμόω · αὐχμώθη, (ſic) ſquallidus fuit עששה A. Pſ. 6. 8. & 30. 10.

Αὐχμώδης, ſquallidus אשיש Theodot. Heſai. 16. 7.

Ἀφαίρεμα, ſeparatio תרומת Aq. Exod. 25. 2. Item A. 2. Reg. 1. 21. A. Th. Prov. 29. 4. Item תנופה Inc. Levit. 23. 17.

Ἀφαιρέω, aufero; ἀφεῖλε, abſtulit רדה Inc. Jud. 14. 9. Item העביר Inc. 2. Reg. 12. 13. ἀφαιρῶν, auferens, tollens יקח S. Job 12. 20. ἀφαιροῦντι יבצר Sym. Pſalm. 75. 13. Inc. Job 42. 2. ἀφέλῃς נשאת Symm. Pſal. 31. 5. ἀφελοῦ שא S. 1. Reg. 25. 28. ἀφεῖλον, abſtuli הסרתי S. 2. Reg. 7. 15.

Ἀφανὴς, qui non apparet איננו Sym. Job 23. 8. Item ἀφανεῖς ἐποίησαν, latere fecerunt, evanidos fecerunt חבאו S. Th. Job 24. 4.

Ἀφανίζω, perdo, deſolor; ἀφανιεῖ יצמית Omnes Pſ. 93. 23. ἀφανισθήσεται ונשתו Symmachus, Heſai. 19. 5. ἠφανισμένη, deſolata, diſſipata ישמן A. Deut. 32. 10. Item in Libris Regum ſæpe 1. Reg. 23. & alibi. Aq. 1. Reg. 26. 1. & 3. Pſal. 67. 8. נשמה Aq. Pſalm. 68. 26. ἀφανισθήσεται, delebitur נכרתה Inc. Gen. 17. 14. in Append.

Ἀφανισμὸς, deſtructio משואות S. Pſal. 72. 18. שמה Omnes, Jer. 51. 43. Ezech. 5. 15. Aquila, Deut. 28. 37. in Append. ἀφανισμοῦ, deſtructionis המשחית Inc. 4. Reg. 23. 13.

Ἀφάπτομαι, alligo; ἄφαψαι, alliga קשר Symm. Th. Prov. 7. 3.

Ἄφεδρον · ἀπὸ ἀφέδρου αὐτῆς, a menſtruo ſuo מטמאתה Theod. 2. Reg. 11. 4.

Ἀφελκύω, abſtraho; ἀφειλκύσαντο, abſtraxerunt שאף A. Job 5. 5.

Ἄφεσις, remiſſio יובלים Aquila, Joſ. 6. 4. Item emiſſio אפיקים Quinta Editio, Pſalm. 125. 4.

Ἀφὴ, plaga נגע Aquila, Sym. Exod. 11. 1. Item A. S. Pſalm. 90. 10. S. Heſai. 53. 4.

Ἀφθαρσία, incorruptio; περὶ ἀφθαρσίας, de incorruptione אל-תשחת S. Pſalm. 74. 1. ſuſpectum.

Ἄφθογγοι γίνεσθε, obmuteſcite והשמו S. Job 21. 5.

Ἀφίημι · ἀφῆκε, dimiſit וירף S. Exod. 4. 26. & Th. ibid. Item ἀφῆκεν, dimiſit אנה Aq. Symmach. Exod. 21. 13. ἀφιὼν סלח Symmachus, Pſal. 8. 5. ἀφιεῖσα חדלתי Theodot. Jud. 9. 9. & frequenter. נתן Theodot. Jud. 15. 1. ἀφέμενος, dimiſſus, Incert. Levitic. 16. 10. A. ἄφες הרף 1. Reg. 15. 16. Item ἀφήσω, dimittam ארפא Theodotio, Job 27. 6. ἀφήσουσιν, dimittent הניחו Aq. Symmac. Pſalm. 16. 14. ἀφήσω, dimittam שאת Symm. Gen. 4. 7.

Ἀφίστημι, abſiſto, recedo; ἀπέστησεν הסיר Aquila, Job 34. 5. ἀπέστη, abfuit ויסר A. 1. Reg. 15. 6. ἀποστησάτω יסר Reliqui, Job 9. 34. ἀποστῆτε העמדו Symmach. Joſ. 10. 19. ἀφιστάναι שוב Incert. Numer. 32. 15. & alibi.

Ἀφιστῶ, removeo; ἀφιστῶν מסיר Aquila, Job 12. 24.

Ἄφνω, ſtatim, repente פתאם Sym. Th. Job 9. 23. S. Prov. 6. 15.

Ἀφοβία, ſecuritas בשח S. Jud. 18. 7. & מבטח Sym. Job 31. 24. מחסה S. Pſal. 60. 4.

Ἄφοβος, intrepidus לבטח S. Pſal. 77. 53. S. Eccleſ. 8. 11. A. Heſai. 57. 11.

Ἀφοπλίζω, armo, armis inſtruo אמגן Theod. Oſee 11. 8.

Ἀφορίζω, ſeparo, ſegrego; ἀφορίζει הניף Inc. Lev. 14. 24. Item נזיר Aq. Num. 6. 18. & ἀφωρισμένου נזיר A. Deut. 33. 16. S. Thren. 4. 7. ἀφωρισμένοι, ſegregati ותגישון S. Amos 6. 3.

ἀφόρισμα, ſeparatio נזר Sym. Exod. 29. 6. Levit. 21. 12. Aquila, Lev. 23. 15. A. 2. Reg. 1. 10. Item תנופה Incert. Levit. 14. 24. & 23. 15.

Ἀφορισμὸς, ſeparatio הנופה Th. Heſai. 30. 32. Item נזר Aq. 4. Reg. 11. 12.

Ἀφρονέω, inſipienter ago; ἠφρόνησας, inſipienter egiſti נסכלת S. 1. Reg. 13. 13. Item ἀφρόνησον, infatua סכל A. 2. Reg. 15. 31. οὐκ ἠφρονεύσατο, non ſtulte egit לא־נתן תפלה Symm. Job 1. 22. ἠφρονησάμην הסכלתי Symmachus, 1. Reg. 26. 21.

Ἀφροσύνη, inſipientia נבלה Incert. Jud. 20. 6. אולת Symmachus, Prov. 5. 23. & 14. 24. ἀφροσύνης (υἱὸς) בליעל Th. 1. Reg. 25. 17. id eſt, filius ſtultitiæ.

Ἄφρων, ſtultus אויל Th. Job 5. 2. A. S. Th. Prov. 1. 7. Item עויל Th. Job 19. 18. ac ſi legerit אויל: נבל Sym. Pſalm. 38. 9. & Pſalm. 73. 22. קצר Aquila, Symmac. Prov. 14. 17. כסיל Symmachus, Prov. 26. 10. סכל A. Eccleſ. 10. 6.

Ἀφυπνόω · ἀφύπνωσε, obdormivit נפל metaphorice Inc. Jud. 5. 27.

Ἄχι, Achi, pratum; Th. אחו Job 8. 11. ubi Theodotio vocem Hebraïcam Græcis Litteris expreſſit, ι ponens pro ו ut frequenter obſervatur.

Ἀχλὺς, caligo, tenebræ חשך S. Job 3. 5.

Ἀχορτασία, inſatiabilitas מהומה Symmachus, Deut. 28. 20.

Ἀχόρταστος, inſaturabilis; ἀχόρταστοι, inſatiabiles, S. Pſalm. 58. 16.

Ἄχραντος, immaculatus; ἄχραντοι, immaculati זכו S. Thren. 4. 7.

Ἀχρεῖος, inutilis שפל Th. 2. Reg. 6. 22.

Ἀχρειόω, inutilem reddo, Incert. Jud. 5. 26. ἀχρειωθείσης, inutilis redditæ בשפל Symmachus, Eccleſiaſt. 12. 4.

Ἄχυρον, palea תבן S. Th. Exod. 5. 7. A. Sym. Th. Job 41. 17. S. Heſai. 25. 10.

Ἀψευδὴς · ἀψευδεῖς, ſine mendacio, veraces לא־שקר S. Job 36. 4.

Ἀψίνθιον, abſinthium לענה Aq. Prov. 5. 4.

B

Βαϐυλωνικὴ, Babylonica *vestis vel stola* אדרת שנער *A. Jos.* 7. 21.

Βαδίζω· βάδιζε, vade לך *Aq. Symm. Theod. Exod.* 4. 18. *Incert.* βαδίσωμεν, incedamus נלכה *Deuter.* 13. 6. *& Jud.* 10. 14.

Βαθμὸς, gradus; βαθμοὶ, gradus מעלות *Inc. Ezech.* 40. 22.

Βάθος, profundum; ἐν βάθει, in profundo באיתן *Samaritanus, Gen.* 49. 24. βάθη, profunda עמקי *S. Ps.* 68. 3. *A. S. Th. Prov.* 9. 18.

Βαθοὺρ, Bathur, *nomen loci vel regionis* פתור *Incert. Deut.* 23. 4.

Βαθύνω, deprimo; ἐβαθύνθησαν עמקו *Aq. Th. Psalm.* 91. 6. *A. S. Th. Hesai.* 7. 11.

Βαθὺς, profundus; βαθεῖα עמק *Aquila, Symmachus, Theod. Psal.* 63. 7. *Omnes, Psal.* 129. 1. βαθύτερος עמק *S. Levit.* 13. 3.

Βαιθὴλ, Bæthel, *nomen proprium loci* בית־אל *Aquila, Gen.* 28. 19.

Βαϊνὸς, palmeus חרי *Sym. Genes.* 40. 16. *cujus vocis* γνησιότης *ibidem in nota asseritur contra Drusium.*

Βαΐον, ramus, βαΐα כפת *Inc. Levit.* 23. 40. סנסנים *S. Cant.* 7 8.

Βακτηρία, baculus, מטה *Inc. Exod.* 17. 5. *Aquila,* 1. *Reg.* 14. 27. *Inc. Psalm.* 104. 16. שבט *Symmachus, Hesai.* 28. 27.

Βάλανος, glans; βαλάνους אלוני *S. Th. Hesai.* 2. 13. *&* 6. 13.

Βαλάντιον, crumena, marsupium צרור *Incert. Proverb.* 7. 20.

Βάλλω, jacio, ἔβαλα, jeci הפלתי *Th. Jos.* 23. 4.

Βάμμα, tinctura כתם *Aq. Quinta & Sexta Editiones, Psal.* 44. 10. *ubi dicitur,* tinctura *Ophir.*

Βαναυσία, illiberalitas שחץ *Theod. Job* 41. 25.

Βαπτίζω, demergo, tingo, baptizo; βαπτίσεις, demerges תטבל *Aquila, Job* 9. 31. ἐβαπτίσθην טבעתי *Symmac. Psalm.* 68. 3. ἐβαπτίσθησαν טבעו *Inc. Psalm.* 9. 16.

Βαπτὸς, tinctus טבול *Inc. Ezech.* 23. 15.

* Βαρέω· βεβαρημένον, aggravata *gens* כבד *Reliqui, Hesai.* 1. 4.

Βάρις, domus, palatium ארמון *A. Prov.* 18. 19. *Th. Hesai.* 23. 13. *Aq. Symm. Amos* 1. 11. *ubi Scholiastes ait secundum Syros* βάρεις *esse magnas domos. Item A. Amos* 2. 5. βάρεις בירניות *Inc.* 2. *Paral.* 26. 4.

Βάρος, pondus משא *Sym. Deut.* 1. 12. *S. Job* 31. 23. משא *S.* 2. *Reg.* 15. 33.

Βαρυώ, gravis sum, *vel* aggravo; ἐβάρυνα הכבדתי *Incer. Exod.* 10. 1. ἐβαρύνεν, gravis erat; *Alius Codex,* ἐβαρύνθη כבד *Aquila, Gen.* 12. 10. *in Append.* ἐβαρύνθησαν *A. S.* כבדה *Gen.* 18. 20. כבדו *Gen.* 48. 10. *Sym. Hes.* 5. 10. *& 9. Item* ἐβαρυώθησαν, graves fuerunt קמה *Incert.* 1. *Reg.* 4. 15. βαρυνθεὶς כרע *Incert. Jud.* 5. 27.

Βαρὺς, gravis כבד *Incert. Gen.* 13. 3. *A. S. Gen.* 41. 31. *in Append. A. Exod.* 4. 10. *A. S. Exod.* 9. 3. 18. *Incert.* 4. *Reg.* 14. 10. *S. Job* 35. 16. βαρύτατος, gravissimus כביר *Theod. Job* 8. 2. βαρύτερος, gravior, *Theod. Job* 15. 10.

Βασανίζω, torqueo; βασανισθήσεται, torquebitur ילבט *S. Prov.* 10. 8. וישסף *Th.* ἐβασάνισεν 1. *Reg.* 15. 33.

Βασανιστήριον; tormenti locus מהפכת *S. Jerem.* 20. 1.

Βάσανος, cruciatus; βάσανον מכאוב *Aq. Eccles.* 1. 18. *&* 2. 23.

Βασιλεία, regnum ממלכת *Incert. Deut.* 3. 4. βασιλείας מלכת *A.* 17. 20. *in Appendice.*

Βασίλειον, regnum ממלכה *Incer.* 3. *Reg.* 14. 8.

Βασίλειον· τὰ βασίλεια, regia, regia domus ארמנות *S. Psal.* 47. 14. *&* 121. 7.

Βασιλεύειν, regnare מלך *Omnes.*

Βασιλεὺς, rex מלך *Omnes.*

Βασιλίσκος, basiliscus פתן *Incerti, Deuteron.* 32. 33.

βασιλῖται צפעונים *Aquila, Jerem.* 8. 17.

Βάσις, basis אדן *Incerti, Exod.* 36. 36. *& A. S. Th. ibidem v.* 38. *A. Job* 38. 6. מכון *Symmachus, Psal.* 88. 15. *&* 3. *Reg.* 7. 27. *A.* 4. *Reg.* 16. 17.

Βάσταγμα, onus סבל *Aquila, S. Exod.* 1. 11. ἐν τοῖς βαστάγμασιν בסבלת in oneribus.

Βασταγμὸς, onus, sarcina סבל *S. Psalm.* 80. 7.

Βαστάζειν, portare נשא *Incert. Numer.* 14. 33. *Item* ἐβάστασεν נשא *S. Deut.* 1. 31. *Sym. Psal.* 54. 13. *S. Psal.* 88. 51. βαστάζοντες, gestantes נשאי *Sym.* 2. *Reg.* 6. 13. βάσταζε סלסלה *Symm. Prov.* 4. 8. עמס *Aquila, Zach.* 12. 3.

Βάτος, batus בת *Reliqui, Hes.* 5. 10. *A. Th. Ezech.* 45. 14. *S.* 3. *Reg.* 7. 38. *Item* כר *Reliqui,* 3. *Reg.* 5. 11.

Βάτραχος, rana צפרדע *S. Ps.* 77. 45. βάτραχοι, ranæ גלים *Sym. Osee* 12. 11.

Βδέλλιον, bdellium בדלח *Incertus, Gen.* 2. 13. *& Num.* 11. 7.

Βδέλυγμα, abominatio; βδελύγματα, abominationes תועבות *A. S. Th. Prov.* 6. 16. *Aq. Prov.* 3. 19. *Theod. Jerem.* 8. 12. גלולי *Th. Jerem.* 50. 2. תמוז *Incer. Ezech.* 8. 14.

Βδελυκτὸς, abominabilis תועבות *S. Psal.* 87. 9.

Βδελυρία, abominatio; βδελυρίαν ἐπετήδευσαν, abominationi studuerunt התעיבו *S. Psalm.* 52. 2.

Βδελύσσω, detestor, abominor, *Incert. Levit.* 11. 8. βδελύξασθε לא תגעו

Βέβαιος, firmus נכון *S. Gen.* 41. 32. *in Append. Sym. Osee* 6. 3. *&* ἐπὶ βεβαίῳ אל־נכון *Symmachus,* 1. *Reg.* 23. 21.

Βεβαιότης, firmitas אמונה *S. Psalm.* 35. 6. *Aq. Psal.* 142. 1. קשט *A. Psal.* 59. 6.

Βέβηλος, prophanus; βέβηλα, prophana טמאה *S. Jos.* 22. 19. *Aq.* βέβηλον, prophanum חלילה 1. *Reg.* 20. 2. *&* 22. 15.

Βεβηλόω, prophano; ἐβεβήλωσας, profanasti ותחללה *Incert. Exod.* 20. 25. *S. Th. Hesai.* 47. 6. βεβηλωμένος מחלל *A. Hesai.* 53. 5.

Βελιὰλ בליעל *Theod. Jud.* 19. 22.

Βελοθήκη, pharetra, sagittarum theca, *Incer. Psalm.* 10. 2. *& Gen.* 27. 3. *in Appendice.*

Βέλος, telum, jaculum; βέλεσι ירה *Sym. Exod.* 19. 13. *Item* βέλη חצים *A.* 1. *Reg.* 20. 20. *A. Th.* 1. *Reg.* 20. 36. *A. S. Psal.* 10. 2. *A. S. Psal.* 63. 8. *A. S. Jerem.* 50. 9.

Βελοστάσις, ballista, machina bellica סללה *Inc. Ezechiel.* 26. 8.

Βέλτιον, melius טוב *Incert. Jud.* 9. 2. *Aq. Th. Jud.* 18. 19.

Βηρωτία, τὰ, Verotia *aut* Berotia, *Numer.* 7. 3. *in Nota ex Diodoro Tarsensi. Estque genus quoddam vehiculi.*

Βῆμα, gradus פשע *Aquila, Sym.* 1. *Reg.* 20. 3. צעד *A. S.* 2. *Reg.* 6. 13.

Βία, violentia גזל *A. Psal.* 61. 11. שאון *Sym. Hesai.* 9. 4.

Βιάζω, vim facio, vi aufero; ἐβιασάμην, vi eripui גזלתי *A. Psal.* 68. 5. βιασώμεθα נעצרה *Theod. Jud.* 13. 15. *Incerti, ibid. v.* 16. βιασθεὶς *S. Job* 24. 17. *Item* καὶ βιασθεὶς ואתאפק *S.* 1. *Reg.* 13. 12.

Βίαιος, violentus גבר־ציד *Incerti, Gen.* 10. 9. קדים *S. Psal.* 47. 8. *de vento agitur. Item* βίαιοι, violenti נפלים *S. Gen.* 6. 4.

Βιαίως, violenter, tyrannice, *Symm. Num.* 16. 13. *in Appendice.*

Βιβλίον, liber ספר *Aq. Genes.* 5. 1. *Deut.* 24. 1. *Item Omnes Hesai.* 29. 11. *& alibi. A. Th. Jos.* 50. 1. *Aq.* 2. *Reg.* 1. 18. גמא *A. Hesai.* 18. 2.

Βίβλος, liber ספר *S. Psal* 138. 16.

Βιβρώσκω, manduco; βρωθήσεται יאכל *Incer. Levit.* 7. 6. βρωθήσεται תאכלנו *Deut.* 15. 20. *Item Symm. Job* 6. 6.

Item βιβρωμένοι, corrosi; *Theod. Josue* 9. 5. נקדים

Βίος, vita דרך *Symmac. Prov.* 8. 18.

Βίωσις, vita, vivendi ratio חלד *S. Psalm.* 38. 6.

Βιώτευσις, victus חיה *Incer. Hesai.* 29. 1.

Βλάπτω, noceo; ἔβλαψα, nocui, læsi אפעל *Hebr. Interpr. Job* 7 20.

Βλαστάω, germino; βλαστῶν, germinans פרחת *A. S. Gen.* 40. 10. *in Appendice.*

Βλαστέω, germino דשא *A.* תדשא βλαστησάτω, germinet *Gen.* 1. 11. βλαστήσει יפרח *A. Psalm* 71. 7. *Symm. Prov.* 11. 28. *Aq. Quinta Editio, Cant.* 7. 13. βλαστησάτω יצא *S. Job* 1. 40.

Βλάστημα, germen דשא *Aq. Gen.* 1. 11. צמח *S. Psal.* 64 11. *Symm. Jerem.* 23. 5. *S. Zach.* 6. 12. ציץ *Symm. Jerem.* 48. 9.

Βλαστὸν, germen, surculus נצר *Aquila, Sym. Theod. Hesai.* 11. 1.

Βλαστὸς, βλαστοὶ, ramuli, surculi כרתי *A. Exod.* 25. 31. & 34.

Βλασφημέω, blasphemo; βλασφημεῖν, blasphemare קלל *Incert. Levit.* 24. 11. 12. *Item* ברך *Hebr. Job* 2. 5. חרף *Th. Prov.* 14. 31. *Item S.* 2. *Reg.* 12. 14. βλασφημῆσαι ἐποίησας נאץ נאצת blasphemare fecisti.

Βλασφημία, blasphemia גדופים *Reliqui, Hesai.* 43. 28. *A. S. Ezech.* 5. 15.

Βλέπω, video; βλεπόμενος נראה *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 18.

Βλέσος, blesus, *Levit.* 21. 18. *in Notis Appendicis ex antiquissimo Codice.*

Βλέφαρον, palpebra; βλέφαρα, palpebræ עפעפי *A. Ps.* 10. 4. *A. S. Psalm.* 131. 4.

Βλῆμα, velum פרכת *Incerti, Exod.* 30. 6.

Βοάω, clamo; βοᾶτε, clamatis זעקו *Incert. Jud.* 10. 14. ἐβοήσατε, clamastis ותצעקו *S. Jud.* 10. 12. *S. Psal.* 76. 2. *Item* βοᾶν קרא *Incert. Jud* 15. 18. *Incer. Jud.* 16. 28. *Th. Jud.* 18. 23. *A. S. Psalm* 21. 3. *S. Psalm.* 3. 5. & 29. 8. ἐβόησε ויקרא *Reliqui*, 1. *Reg.* 26. 14.

Βοὴ, clamor זעק *S. Hesai.* 30. 25.

Βοήθεια, adjutorium עזר *Aq.* 1. *Reg.* 5. 1. *Incert.* 2. *Reg.* 18. 3.

Βοηθεῖν, auxiliari, juvare עזר *A. Psal.* 39. 14. *A. S. Th. Ps.* 10. *secund. Heb.* 14. βοηθήσει יסעד *A. Th. Ps.* 40. 4. βοηθήσω, juvabo לעזר *A. S. Jos.* 10. 33.

Βοήθημα αὐτοῦ, auxilium suum אשרו *Aq. Prov.* 14. 15. *suspectum, nisi forte pro* עזרו *habuerit.*

Βοηθὸς, adjutor עזר *Aquila, Gen.* 2. 18. *Incert. Jud.* 5. 23.

Βόησις, clamor שאגת *Theodotio, Quinta Editio, Psalm.* 21. 2.

Βόθυνος, fovea, fossa גב *Aquila, Ezech.* 16. 24 βόθυνον גבים *Th. Hesai.* 33. 4. *Item* גומץ *Theod. Eccles.* 10. 8. גבא *A. Hes.* 30. 14. βοθύνους שיחות *Quinta Editio, Psal.* 118. 86.

εἰς βοθυνώσεις, in fossores לגבים *Incer.* 4. *Reg.* 25. 12.

Βόλβιτον, stercus boum; βόλβιτα, stercora boum צפועי *A. Th. Ezech.* 4. 15.

Βορὰ, cibus, esca אכל *S. Job* 9. 26.

Βοράδων, Boradum גבי *A. Amos* 7. 1. βοράδων a βοράς, βοράδες, *insecti genus deductum a* βορά, cibus, esca, *sive* voracitas. Borades *igitur insecta erant, quæ fruges devorabant & edebant.*

Βορατῖναι, boratinæ, *i.* abietinæ ברותים *Aq. Cantic.* 1. 17. *ubi sonum vocis Hebraïcæ imitatus videtur Aquila.*

Βόρατον, abies ברושים *S. Psalm.* 103. 17.

Βορέας, Boreas, Aquilo, ventus צפון *Aquila, Symm. Prov.* 27 16.

Βορρᾶς, Aquilo צפון *Incert. Exod.* 26. 20. *Incert.* 1. *Reg.* 14. 5. *A. S Jud.* 12. 1.

Βοσκέω, pasco; βοσκεῖν, pascere רעות *Aq. Gen.* 36. 24. *Symmach. Hesai.* 40. 11. βοσκήσονται תרעינה *Sym. Hesai.* 11. 7.

Βόσκημα, pecus שה *A. S. Levit.* 27. 26. βοσκήματα, pecora צאן *S. Gen.* 30. 38. *in Append. Incer. Gen.* 37. 14. *S. Psalm.* 48. 15. τρέφων βοσκήματα, nutriens pecora בקר *S.* 4. *Reg.* 3. 4.

Βόσκησις, pastio רעות *S. Eccles.* 1. 14. *pastio spiritus, quod pascit spiritum, & lactat, vanitateque satiat.*

Βόστρυχοι, cincinni מחלפות *A. S. Jud.* 16. 13.

Βοτάνη, herba דשא *Th. Genes.* 1. 11. & *Jerem.* 14. 5. βοτάνη ἀγρία, herba agrestis פקעת *Aquila*, 4. *Reg.* 4. 39.

Βουκέντρον, stimulus boum מחרשת *Theod.* 1. *Reg.* 13. 20. & *Incert. v.* 21.

Βουκόλιον, bucolium בקר *A. Hesai.* 11. 7.

Βουκόλια, bucolia חמרים *Th. Gen.* 36. 24.

Βουκόλος, bubulcus בוקר *Aq. S. & Quinta Editio, Amos* 7. 14.

Βούλευμα, consilium עצה *S. Psalm.* 80. 12 *Aq. Proverb.* 1. 31.

Βουλεύομαι, consulto, cogito; βουλεύομαι יעצה *S. Ps.* 31. 8. *S. Psal.* 70. 10.

Βουλευτικὸς, consiliarius יועצים *S. Job* 12. 17. *Item* יועץ *S. Hesai.* 9. 6.

Βουλὴ, consilium עצת *S. Job* 5. 13. *S. Psalm.* 80. 12. *Theodotio, Job* 18. 7. *Incert. Mich.* 6. 16. מעלל *Sym. Osee* 5. 4.

Βούλημα, voluntas חפץ *A. Psal.* 1. 2.

Βούλομαι, volo; ἐβούλετο, volebat חפץ *Incert. Jud.* 13. 23. *Item* אבה *Incert.* 2. *Reg.* 13. 25.

Βουνὸς, collis גבע *A. Gen.* 49. 26. *Item A. S. Theod. Deut.* 12. 2. *Aq. S. Deut.* 33. 15. *A.* 1. *Reg.* 10. 26. & 15. 34. & *sæpe. Aq. S. Th. Prover.* 8. 26. גבעון *Th.* 2. *Reg.* 2. 24. *Incert.* 2. *Reg.* 20. 8. βουνοὶ עיי *Sym. Num.* 33. 44. & 45. *Item Reliqui, Jud.* 7. 1. *Item* גל *Theod. Job* 8. 17.

Βοῦς, bos שור *A. S. Lev.* 27. 26. & 2. *Reg.* 6. 13. *Item* בקר *Symm. Jud.* 3. 31. אלף *Aquila, Symmac. Proverb.* 14. 4.

Βούτυρον, butyrum חמאה *S. Psalm.* 54. 2.

Βραδύνω, tardo; βραδυνεῖ, tardabit יאחר *A. Habac.* 2. 4. βραδύνοντες מאחרי *A. Psalm.* 126. 2.

Βραθὺ, brathy ברוש *S. Hesai.* 55. 13. *Vox Hebraïca significat* abies. Brathy *ex Hebræo factum.*

Βρασμὸς, æstus זועה *A. Hesai.* 28. 19.

Βραχιάλιον, *al.* βραχιάλιον אצעדה brachiarium, *vel* armilla. *A* 2. *Reg.* 1. 10. *Coislin. S. Th. Item Th. Hesai.* 3. 20. *Item A.* שלטי 2. *Reg.* 8. 7.

Βραχίων, brachium יד *Sym. Theod. Jud.* 15. 14. זרוע *S. Job* 35. 9. *Aq. Psalm.* 82. 9. *Aq. S. Th. Hesai.* 40. 10. βραχίονες αὐτοῦ, brachia ejus בדיו *Symmachus, Hesai.* 16. 6.

Βραχὺς, brevis; ἐν βραχεῖ, in brevi מספר *Incerti, Genes.* 34. 30. πρὸς βραχὺ, ad breve מקרוב *Hebr. Interpr. Job* 20. 5. βραχεῖς צעירים *Aquila, Job* 30. 1. *A. Psalm.* 67 28. *A. Zach.* 13. 7.

Βρέφος, infans עולל *Aq. Psalm.* 8. 3. *Aquila, Psalm.* 16. 14.

Βρέχω, pluo ממטיר *Incerti, Exod.* 6. 14. *in Appendice.*

Βρομώδης, fœtidus *S. Job.* 41. 25.

Βροντάω· βροντήσει, tonabit ירעם *A. Psalm.* 95. 11.

Βροντὴ, tonitru קול *Incert. Exod.* 9. 23. *S. Job* 38. 25. *A. S. Th. Ezech.* 10. 14. רעם *S. Job* 26. 14. *A. S. Th. Psal.* 76. 19. *A. S. Psal.* 80. 7.

Βροῦχος, bruchus חסיל *A. Ps.* 77. 46.

Βροχὴ, pluvia גשם *S. Prov.* 25. 23.

Βροχθίζειν, potare; βρόχθισόν με, sorbere me fac המאיני *A. Gen.* 24. 17. *in Appendice.*

Βρόχος, laqueus עבות *S. Hesai.* 5. 18. βρόχοι עבתים *Incer. Jud.* 15. 13. *A. Psalm.* 128. 4. βρόχους שיחות *A.* 118. 85.

Βροχωτὸν (ἔργον) opus laqueatum מעשה חשב *Aquila, Symm. Exod.* 28. 15. מעשה עבות *A. S. Exod.* 28. 22. *in Appendice.*

Βρυγμὸς, rugitus, fremitus נהמת *A. Ps.* 37. 9. *Item* נהם *Incer. Prov.* 20. 1.

Βρυχάομαι, rugio, fremo; βρυχώμενος, rugiens שאג *A. S. Psal.* 21. 14. & *Psal.* 73 4. ἐβρυχώμην, rugiebam שאגתי *A. Psal.* 37. 9. & 73. 4.

Βρύχημα, rugitus; βρυχήματα, שאגתי *Incert. Job* 3.

24. *A. Pſ.* 21. 2. *A. Pſ.* 31. 3. *Aquila*, *Heſai.* 5. 29.

Βρύχω, ſtrideo; βρύχει חרק *Symm. Pſalm.* 36. 12.

Βρώσιμον, comeſtibile, *Incert. Ezech.* 47. 11.

Βρῶσις, eſca, cibus אכלה *Omnes. Gen.* 1. 29. *Incert. Levit.* 25. 6. *Item* מאכל *Th. Jud.* 14. 14. *Symm. Pſal.* 43. 14. *Item* βρῶσις, tinea עש *A. Heſai.* 50. 9. *Sed hoc poſtremum legitur etiam* βρωτήρ,

Βρωτὰ, alimenta אכלה *Incerti*, *Levit.* 25. 6.

Βυθὸς, profundum מצל *Symmach. Pſal.* 67. 23. *Aq. Pſalm.* 87. 7.

Βύσσινος, byſſinus בד *Incert.* 2. *Reg.* 6. 14. *Aquila*, *Dan.* 10. 5.

Βύσσος, byſſus שש *Aq. S. Th. Exod.* 35. 23. *Theod. Exod.* 28. 6.

Βύω, obſtruo, obturo; βύων אטם *A. Th. Prov.* 17. 28. βυέσῃ יאטם *Sym. Pſalm.* 57. 6. βεβυσμένας אטמים *A.* 3. *Reg.* 6. 4.

Βωλοκοπέω, ſulco; βωλοκοπήσει ישדד האדמה *Symm. Heſai.* 28. 24.

Βῶλος, gleba מטעה *Incer. Ezech.* 17. 7.

Γ

Γαζοφυλάκιον, gazophylacium לשכה *Aq.* 1. *Reg.* 9. 22. *A. Ezech.* 40. 17. & 41. 10.

Γάλα, lac חלב *Aq. Sym. Heſai.* 55. 1. *Thren.* 4. 7. *S. Exod.* 23. 19.

Γαλαθηνὸς, lactens מרבק *Inc.* 1. *Reg.* 28. 24. *Item* ספות 2. *Reg.* 17. 29.

Γαλήνη, tranquillitas דממה *S. Pſalm.* 106. 29.

Γαλουχέω, lacto; γαλουχήσουσί σε מיניקותיך *S. Heſai.* 49. 23. γαλουχούσας עלות *S.* 1. *Reg.* 6. 7.

Γαμβρὸς, gener חתן *Incer. Jud.* 15. 6. *Incerti*, *Jud.* 19. 3. & 5.

Γάνωσις, ſtannatura אנך *Aquila*, *Amos* 7. 7. *Ibi vide in notis. Vox* ἀλείφωσις *quæ ante in Editis Hieronymi legebatur pro* γάνωσις, *ab Eraſmo conficta eſt.*

Γαστὴρ, venter בטן *Aq. Jud.* 13. 5. & *Omnes*, *A. S. Pſalm.* 16. 14. ἐν γαστρὶ ἕξεις, in utero habebis והרית *Th. Jud.* 13. 3.

Γαυριάω, glorior, jacto me; γαυριάσουσιν, gloriabuntur ויעלצו *A. Pſal.* 5. 12. *A. S. Pſalm.* 9. 3. γαυριάσωνται תעלונה *Inc.* 2. *Reg.* 1. 20. *Aquila*, *Pſalm.* 27. 7. *Aq. Sym. Pſal.* 59. 8. *Symmach. Pſalm.* 94. 12. *A. Heſai.* 13. 3.

Γειτνιάω, vicinus ſum; γειτνιῶντες שכנים *Symmach. Job* 26. 5.

Γειτονίαι, viciniæ משפתים *Symmach. Gen.* 49. 14. *dubium.*

Γείτων, vicinus שכן *Reliqui*, *Prov.* 27. 10. *A. Deut.* 1. 7. *in Appendice.*

Γελάω, rideo; γελάσεται, ridebit תשחק *A. S. Theod. Prov.* 31. 25. *A.* ἐγέλασε, riſit ויצחק *Gen.* 18. 12.

Γέλως, riſus שחוק *A. Prov.* 10. 21. *S. Prov.* 14. 13. *A. S. Th. Eccleſ.* 2. 2.

Γέμω, onuſtus ſum נשא γέμον נשאים onuſti, *Aq. Gen.* 37. 25.

Γενεὰ, generatio דור & דר *Omnes*, *Levit.* 23. 40. *S. Pſal.* 10. *ſecundum Heb.* 6.

Γένεσις, generatio; γενέσεις, generationes תולדות *A. S. Gen.* 2. 4.

Γένημα, fructus תבואת *Aquila*, *Symmachus*, *Joſ.* 5. 12.

Γενναῖοι, ſtrenui חיל fortitudo, *ut ſit* viri fortitudinis, *S.* 2. *Reg.* 2. 7.

Γεννάω, gigno, *Hebr. & Samar.* הולידו *Aq.* γεννῆσαι αὐτὸν, *Gen.* 5. 26.

Γέννημα, proles, *vel* fructus ילוד *Hebr. Int. Job* 15. 14. תבואת fructus, *Aq. Symm. Theodot. Prov.* 3. 9. γεννήματα, generationes תלדת *A. Gen.* 4. 1. γεννήματα, fruges אכל *Inc. Gen.* 41. 35. γέννημα, proles מולדה *Inc. Levit.* 18. 9.

Γεννηματίζω, germino; γεννηματίζοντες, germinantes ינובון *A. Pſalm.* 91. 15.

Γένος, genus מין *Omnes*; *Geneſ. c.* 1. *v.* 24. עם *Inc. Exod.* 1. 9. *Inc. Levit.* 11. 15.

Γέρων, ſenex זקן *Sym. Job* 12. 20.

Γεσὸς, Geſum, *genus haſtæ*, *vel teli* כדון *Aquila*, *Joſ.* 8. 18.

Γεῦμα, guſtus, *ſed hoc loco*, modus, forma, ſpecies טעם *A. Pſalm.* 33. 1.

Γεωργέω, aro, colo *terram*; γεωργήσεις ועבדת *Sym.* 2. *Reg.* 9. 10.

Γεωργὸς, agricola, *Aq. Sym. Gen.* 49. 15. למס עבד γεωργὸς ὑπηρετεῖν, agricola ad miniſtrandum, *ſed eſt ſolius Symmach. Vide Appendicem. Item* פלח *Symm. Pſalm.* 140. 7.

Γῆ, terra ארץ *Omnes paſſim.*

Γήϊνος, terrenus בעפר *Aquila*, *Symmachus*, *Job* 4. 19.

Γῆρας, ſenectus זקנה *S. Pſalm.* 70. 8. *Item* שיב *Inc.* 3. *Reg.* 14. 4.

Γηράω, ſeneſco; γηράσειν גרע *Sym. Job* 29. 18. ἐγήρασα זקנתי *S. Pſalm.* 36. 25.

Γηρῶντες בשיבה *S. Pſalm.* 91. 15.

Γήσιον, geſium כן *Inc. Exod.* 39. 39.

Γίγαρτα, ſcoriam סיגים *Sym. Prov.* 25. 4.

Γίγαρτον, ſcoria סוג *Aq. Ezech.* 22. 18.

Γιγαρτώδεις סגי *Th. Heſai.* 1. 25.

Γίγας, gigas גבור *Aq. Jer.* 50. 9. γίγαντας גבורי *Th. Heſai.* 13. 3. γίγαντες נפלים *Theod. Gen.* 6. 4. רפאים *Th. Proverb.* 9. 18. & *Job* 26. 5.

Γίνομαι, fio; καὶ ἐγένετο ויהי *Theod. Jud.* 13. 2. & *paſſim Omnes.*

Γινώσκειν, cognoſcere ידע *paſſim.*

Γλαὺξ, noctua כוס *Sexta Editio*, *Levit.* 11. 17.

Γλυκαίνω, dulceſco, dulcis ſum; ἐγλυκάναμεν, dulces fecimus *ſermones*; dulcia miſcuimus *colloquia* נמתיק *A. Pſal.* 54. 15. *A. Prov.* 27. 9.

Γλυκασμὸς, dulcedo נפת *Aq. Cant.* 4. 11.

Γλυκὺς, dulcis; γλυκὺ, dulce מתוק *Th. Jud.* 14. 14. *Symmachus*, *Pſalm.* 54. 15. *Item* משך *Aquila*, *Job* 28. 18.

Γλυκύτης, dulcedo מתוק *Symmachus*, *Theodot. Proverb.* 16. 24.

Γλυπτὸν, ſculptile פסל *Tres Inert. Exod.* 20. 4. *Inc. Deut.* 5. 8. γλυπτῶν פסילים *Reliqui & Th. Jud.* 3. 19. *Symmac. Heſai.* 42. 17. & *Jerem.* 51. 47. הגנות *Inc. Heſai.* 1. 29. γλυπτὰ עצבי *S.* 1. *Reg.* 5. 21.

Γλυφὴ, ſculptura אקדח *Th. Heſai.* 54. 12. *Item* פתח *S. Zach.* 3. 9.

Γλύφος, ſculptus, *Symm. Heſai.* 54. 12. אקדח

Γλύφω, ſculpo מפתח *Symmach. Zach.* 3. 9.

Γλῶσσα, lingua לשון *Omnes paſſim.*

Γλωσσόκομον, ſcrinium ארון *Aq. Gen.* 50. 25. *in Append. Aq. S. Th. Exod.* 25. 10. *Aq. Exod.* 37. 1. & 1. *Reg.* 5. 1. *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 19. & *alibi.*

Γναφεὺς, fullo מכבס *S. Mal.* 3. 2.

Γνάθος, maxilla, gena רקת *Theodotio*, *Jud.* 4. 21. & 5. 26.

Γνόφος, caligo חשך־אפלה *Sym. Exod.* 10. 22. *Item* ערפל *Inc. Exod.* 20. 21. γνόφοι משברי *Symmachus*, *Jonæ* 2. 4.

Γνοφόω· γνοφωθήσεται, caligine replebuntur, *S. Pſalm.* 64. 13. ירעפו

Γνώμη, ſententia, decretum טעם *A.* 1. 25. 33. *Item* γνώμας, conſilia עצות *Inc. Pſalm.* 12. 3. מעלל *Theod. Oſee* 5. 4.

Γνωρίζω· ἐγνώρισα, agnovi אכיר *S. Job* 4. 16. & ידע *S. Job* 35. 15. *A. Job* 38. 12. γνωρίσαι להודיע *A. Pſ.* 24. 14.

Γνώριμος, notus מידע *S. Pſal.* 54. 14.

Γνώστης, divinus, hariolus ידעני *Aquila*, *Deuter.* 18. 11.

Γνωσιμαχέω, reſipiſco; ἐγνωσιμάχησαν, reſipuerunt נכנעו *S.* 2. *Paral.* 12. 7.

Γνῶσις, cognitio, ſcientia דעת *S. Job* 15. 2. *Aq. Th.*

Job 32. 6. & 33. 3. *Theodotio*, *Job* 36. 4. *Symmach. Proverb.* 1. 22.

Γνώστης, hariolus ידעני *Inc. Levit.* 19. 31. *Aq. Levit.* 20. 6. *Sym. Deut.* 18. 11. *Incer.* 4. *Reg.* 21. 6.

Γνωστὴ, cognita, *Aq. Th. Prov.* 7. 4. מדע

Γνωστὸς, notus; γνωστοὺς, notos מידעי *S. Pſal.* 87. 9. נודע *S. Prov.* 31. 23.

Γόβα, *ſic Interpres unus Incertus vocat inſectum, quod LXX.* βροῦχον, bruchum *nominant, Levit.* 11. 22. *in notis Append.*

Γογγύζω, murmuro נדין γογγύζων, murmurans, *Inc.* 2. *Reg.* 19. 10. ἐγόγγυζον, murmuravit וילן *Incerti*, *Exod.* 17. 3.

Γογγυσμὸς, murmuratio, murmur מנון *Symmachus*, *Prov.* 29. 21.

Γόγγυσις, murmurator נרגן *Theod. Prov.* 16. 28.

Γογγυστὴς, murmurator נרגן *Theod. Prov.* 26. 20. *Sym.* רוגן *Heſai.* 29. 24.

Γοητικὸς, incantatorius במתלחמים *Aquila*, *Proverb.* 26. 22.

Γόμορ, gomor חמר *Incert. Levit.* 27. 16.

Γομφιάω· ἐγομφίασαν, obſtupuerunt תקהינה *S. Th. Ezech.* 18. 2.

Γονατίζω· ἐγονάτισε, in genu procumbere fecit יברך *A. Gen.* 24. 11. *in Append. Item Aquila*, *Gen.* 41. 43. *in Append.*

Γονεὺς, genitor, parens, γονεῖς נין *A. Job* 18. 19.

Γόνυ, genu ברך *Incerti*, *Jud.* 16. 19.

Γοργεύω, agilis ſum; γοργευσάμενος כשיר *Symmach. Ecclеſ.* 10. 10.

Γοργότης, ſolicitudo, vivacitas כשרון *Sym. Eccl.* 2. 21. & *Eccleſ.* 4. 4.

Γράμμα, ſcriptura ספר *Sym. Jud.* 5. 14.

Γραμματεὺς; ſcriba סופר *A. Pſal.* 44. 2. שטר *Sym. Prov.* 6. 7. ספר *Th. Ezech.* 9. 2.

Γραμματικὴ, grammatica ספר *Theod. Dan.* 1. 17.

Γραμματεισαγωγεῖς, Scribæ, Doctores, Magiſtri.

Γράφειν, ſcribere כתב *Omnes.*

Γραφεῖον, ſtylus עט *Sym. Pſalm.* 44. 2. *Reliqui*, *Jer.* 17. 1. *Incert. Job* 19. 24.

Γραφεὺς, ſcriba סופר *Symmac. Pſal.* 44. 2. ספר *Heb. Int.* & *S. Ezech.* 9. 2.

Γράφιον, ſtylus מכתב *Aquila*, *Deuter.* 10. 4. *in Appendice.*

Γρόνθος, pugnus גמד *Aquila*, *Symmac. Jud.* 3. 16.

Γυμνάω, nudo; γεγύμνωται פרע *Sym. Exod.* 32. 25. γύμνωσον, nuda, evagina הרק *A. S. Th. Quinta Editio*, *Pſal.* 34. 3. *Symmach. Ezech.* 5. 2. *Sym. Ezech.* 12. 14.

Γυμνὸς, nudus ערום *Aq. Sym. Amos* 2. 16.

Γύμνωσις, nudatio, nuditas מעור *A. Habac.* 2. 15.

Γυναικότραφες, *al.* γυναικότροφε, a mulieribus educate, qui a mulieribus educatus es, *Inc.* 1. *Reg.* 20. 30.

Γυνὴ, mulier אישה *Omnes paſſim.*

Γύεις· εως, pollen, pollinis חרי *Aq. Gen.* 40. 16.

Γύρος, gyrus חוג *Incert. Job* 22. 14. *Aquila*, *Proverb.* 8. 27.

Γυρόω· ἐγύρωσεν, circumpoſuit חג *Theodotio*, *Job* 26. 10.

Γύρωσις חגא *Aq. Heſai.* 19. 17. *id eſt*, circumlatio, circuitio.

Γωνία, angulus פאה *Incerti*, *Exod.* 27. 9. *Item* γωνίαι פנות *Aquila*, 1. *Reg.* 14. 38. *Incerti*, *Proverb.* 7. 8.

Δ

Δ Αδώρ דרור *Inc. Levit.* 25. 10. *qui legit Daleth pro Reſch* דרור *autem ſignificat* libertatem.

Δαιμονίζω· δαιμονίζων, qui a dæmone agitur ישוד *A. Pſal.* 90. 6.

Δαιμονιώδης, dæmoniacus, qui a dæmone agitatur ישוד *Symm. Pſal.* 90. 6.

Δάκρυον, lacrymæ דמעות *S. Pſal.* 55. 9. *S. Eccl.* 4. 1. *S. Heſai.* 25. 8. *Aq. Sym. Malach.* 2. 13.

Δακτύλιος, annulus; δακτυλίους טבעות *Incert. Exod.* 28. 23.

Δακτυλοδεικτέω, digito monſtro; δακτυλοδεικτῶν, digito monſtrans מורה באצבעות *Symmachus*, *Proverb.* 6. 13.

Δάκτυλος, digitus אצבע *Aquila*, *Heſai.* 58. 9. δάκτυλοι, digiti קרסי *metaphorice*, *Incert. Exod.* 26. 6. *in Appendice.*

Δαλὸς, lampas, *vel* titio; δαλοὶ, titiones, *vel* lampades כידודי *Inc. Job* 41. 10.

Δαμάλαιος, vitulinus, *Aq. Pſal.* 21. 13.

Δάμαλις, vitula איל *Inc. Lev.* 9. 2. עגלות *Theodot. Jud.* 14. 18. *Item* פרות *Aq. Job* 21. 10. *Aquila*, *Th. Heſai.* 11. 7.

Δανείζειν, commodare, mutuo dare לוה *Aq. Pſal.* 36. 26. *S. Th. Prov.* 22. 7.

Δανεισαὶ נשים fœneratores, *Theod. Heſai.* 3. 12.

Δασὺς, frondoſus, denſus רענן *Reliqui*, *Jerem.* 17. 2. *Aq. Sym. Theod. Ezech.* 6. 13. δασέων עבות *A. Th. Ezech.* 31. 3.

Δέησις, ſupplicatio, poſtulatio שאגות *Sexta Editio*, *Pſal.* 21. 2. δεήσεις תחנונים *Hebr. Int. Job* 40. 22.

Δείκνυμι, oſtendo; δεῖξόν μοι, oſtende mihi הודעני *Incert. Exod.* 33. 13. *Item* δεῖξόν μοι, *Reliqui* הראני *Exod.* 33. 18.

Δείλη, veſpera ערב *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, 3. *Aq.* 17. 6.

Δειλία. timor מחתת *Inc. Prov.* 10. 15. & 29. *Symm. Th. Prov.* 21. 15.

Δειλιάζω, timeo; δειλιάσῃ, timuerit, *Incert. Jerem.* 51. 46.

Δεῖνα, *A. Th.* εἰς τὸν δεῖνα τόπον, in quempiam locum פלני אלמני 1. *Reg.* 21. 2.

Δεῖπνον, cœna הבריה *Incert.* 2. *Reg.* 13. 7.

Δείρω, excorio, lanio, verbero; δαρήσεται, verberabitur, lacerabitur ילבט *A. Prov.* 10. 8.

Δέκα, decem עשר *Omnes.*

Δεκάκις, decies עשרת *Sym. Gen.* 31. 7.

Δεκτὸν, acceptabile שאת *Th. Gen.* 4. 7. δεκτὴν רצון *S. Th. Heſ.* 58. 5.

Δένδρον, arbor אלה *Incert.* 2. *Reg.* 18. 10. עץ *Sym. Eccleſ.* 11. 3. δένδρων φυτεία, arborum plantatio, *A. S.* אשל *Gen.* 21. 33. *Sed Coiſlinianus Codex melius habet A.* δενδρῶνα *Σ.* φυτείαν. *Vide notam in Appendice ad hunc verſum.*

Δένδρωμα, arboretum, locus arboribus conſitus אשל *A.* 1. *Reg.* 22. 6.

Δενδρὼν· ῶνος, arboretum אשל *Aq. Gen.* 21. 33. *in Append.* 1. *Reg.* 31. 13.

Δεξαμενὴ, piſcina; δεξαμεναὶ ברכות *S. Eccl.* 2. 6.

Δεξιὰ, dextera ימין *Omnes paſſim.*

Δεξιάζοντες, dextrâ manu utentes מימינים *Incert.* 1. *Paral.* 12. 2.

Δέομαι, ſupplico; ἐδεήθη, ſupplicavit, *Inc. Jud.* 13. 8. δεηθήσεται, ſupplicabitur יעתר *Th. Job* 33. 26. δεηθήσομαι אתחנן *Th. Job* 9. 15.

Δέρμα, pellis עור *A. Sym. Th. Exod.* 25. 5. & 35. 23. *Item Aquila*, *Sym. Job* 19. 20. *Samaritan. Num.* 4. 25. *ubi non exprimitur in Hebræo.*

Δέρρις, pellis שמיכה *Inc. Jud.* 4. 18. יריעה *Hebræus Interpres*, 2. *Reg.* 7. 2. *A. Exod.* 26. 1. *in Appendice.*

Δέσμη, faſciculus אגדת *Reliqui*, *Amos*, 9. 6.

Δέσμιος, vinctus; δέσμιοι, vincti אסירים *A. Job* 3. 18. *Heſai.* 14. 17. *Sym. Heſai.* 24. 22.

Δεσμὸς, vinculum אגדה *A.* 2. *Reg.* 2. 25. אסיר *Th. Heſ.* 10. 4. מוסר *S. Prov.* 7. 22.

Δεσμωτήριον, carcer, *S. Eccleſ.* 7. 7. *Item* סהר *Aq. Gen.* 39. 20. *in Append. Item* בית חבור *S. Exod.* 12. 29. *in Append.*

Δεσμώτης, vinctus, incarceratus; δεσμῶται אסירים S. Job 3. 18. S. Psalm. 68. 34.

Δέσποινα, domina גברת Symm. Hesai. 47. 5.

Δεσπότης, dominus אדון Aq. Psal. 11. 5. Sym. Jos. 3. 11. יהוה S. Psalm. 29. 8. A. Psalm. 61. 12.

Δευτέρειον, secundæ שליתה A. Deut. 28. 57. in App.

Δευτερόγονα, secundo genita עטפים S. Gen. 30. 42.

Δεύτερος, secundus שני Gen. 1. 8. Omnes.

Δευτερόω, duplico; δευτερώσεις, duplicabis ושננת A. Deut. 6. 7. in App. δευτερῶν, duplicans שנה S. Prov. 17. 9. A. Th. Prov. 26. 11. A. Deut. 15. 18. in Append.

Δευτέρωσις, deuterosis, vel secunda traditio משנה S. 2. Par. 34. 22. Item שנינה A. Deut. 28. 37. in Append.

Δέχομαι, accipio; ἐδέξατο, accepit לקח Th. Jud. 13. 23. S. Job 4. 12.

Δέω, ligo; δεθήσεσθε האסרו Aq. Sym. Gen. 42. 16. Psalm. 117. 28. δεδεμένος, vinctus אסיר S. Gen. 39. 22. Item δῆσον, liga צור S. Hes. 8. 16. צרר S. Osee 4. 19.

Δή, utique נא Th. Jud. 13. 15. A. S. Th. Hes. 1. 18.

Δηγμὸς, morsus קטב A. Psal. 90. 6.

Δῆλοι אורים V. Hieron. in Osee Tom. 3. col. 1256. S. 1. Reg. 28. 6.

Δηλόω, declaro; δηλώση יגלה S. 1. Reg. 20. 2. Item δηλώσῃ σοι, declaret tibi תרך S. Job 12. 7. δηλώσει להודיע S. Psalm. 24. 14. δηλῶσαι, ad declarandum להודיע S. Th. 1. Reg. 28. 15. δηλῶσαι להורת S. Gen. 46. 28. in Appendice.

Δήλωσις, manifestatio תמים Incer. 1. Reg. 14. 41.

Δημοκατάρατος, a populo maledictus, Theod. Prov. 11. 26.

Δῆμος, populus משפחת Incerti, Num. 3. 23.

Διαβαίνω, pertranseo, transeo; διαβαίνειν, pertransire עבר S. 11. 11. A. 1. Reg. 30. 10. διαβαίνομεν, transimus עברים Inc. Jud. 19. 17. διέβησαν, transierunt ויעברו Inc. Jud. 6. 33. & 11. 29. &c. διαβάντες עלה Inc. Deut. 1. 21.

Διαβάλλω, calumnior, detraho; διαβάλῃς, detrahas תלשן Symmachus, Prov. 30. 10.

Διάβασις, transitus; διαβάσεις עברים S. Deut. 32. 49. Item מעבר Th. 1. Reg. 13. 23. A. Hesai. 16. 2.

Διαβαστάζω, porto, exporto; διεβάστασας, portasti נהלת S. Exod. 15. 13. A. Psal. 30. 4. διαβασταχθήσομαι אדד Sym. Psal. 41. 5.

Διάβημα, gressus צעד Reliqui, Job 14. 16. A. S. 2. Reg. 5. 24. דרך S. Thren. 3. 40.

Διαβηματίζειν, incedere; διεβημάτισαν, incesserunt צעדו A. 2. Reg. 6. 13.

Διαβητος, al. διαβήτης, circinus משקלת S. Hes. 28. 17.

Διαβολὴ, criminatio דבת S. Gen. 37. 2. A. Num. 14. 37. in Appendice. Item לשטן εἰς διαβολὴν, in calumniam, Incert. Num. 22. 32.

Διάβολος, calumniator רכיל A. Prov. 11. 13.

Διαβουλία, consultatio מעצבת S. Th. Prov. 1. 31. מזמה Th. Prov. 8. 12.

Διαβούλιον, consultatio קשר Incerti, 2. Reg. 15. 12. Hic significare videtur, conjuratio, conspiratio.

Διαγλύφω, sculpo; διαγλύψω, sculpam מפתח Aq. Zach. 3. 9.

Διαγράφω, describo; διαγράψαι לכתב Reliqui, Jos. 18. 8.

Διάγω, traduco; διάγων מוליך S. Job 12. 17. διάγων מעביר A. Deut. 18. 10. in Appendice.

Διαδειγματίζω, traduco; διεδειγμάτισαν, traduxerunt כתרו Th. Psalm. 21. 13. id est, in derisum & opprobrium traduxerunt.

Διαδέχομαι, excipio; διαδεχόμεναι מקבילת Samarit. Exod. 26. 5.

Διάδημα, diadema נזר Sym. Th. 2. Reg. 1. 10. Item διάδημα כתם Th. Psal. 44. 10.

Διαδικάζω, discepto; διαδικάζειν, disceptare, litigare ריב Symm. Job 33. 13. διαδικάσει יריב S. Job 23. 6.

Διαδικασμὸς, lis, litigatio מריבת A. Ezech. 48. 28.

Διαδοχὴ, successio; διαδοχαὶ, successiones השתות Sexta Editio, Psal. 10. 3.

Διαδράω, aufugio; διέδρασαν, aufugerunt פנו Symm. Psalm 89. 9.

Διαζώνη, zona, balteus אבנט A. Exod. 29. 9.

Διάζωσμα, subligaculum, vel ligamen חשב Incerti, Exod. 28. 27. A. Lev. 8. 7. in Appendice.

Διαθήκη, testamentum חק Quinta Editio, Psal. 2. 7. Item ברית Reliqui, Psal. 49. 5. S. Psal. 88. 40. Theod. Jerem. 11. 2. 8. אחוה Incer. Zach. 11. 14.

Διαθρέω, investigo, inspicio; διαθρῆσαι בקש Symm. Eccles. 7. 26.

Διαθρύπτω, confringo; διέθρυψα, confregi אמיל S. Psal. 117. 10.

Διαίρεσις, divisio פרץ Symmachus, Gen. 38. 29. פלנות Incerti, Jud. 5. 15. Sed videtur Aquilæ esse ut versu sequenti. A. v. 16. פלגי A. S. Psal. 45. 5. διαιρέσεις פלגים S. Hesai. 30. 25.

Διαιρέω, divido; διεῖλε, divisit פלג A. Job 38. 25. διελεῖς, divides תנחיל Incert. Jos. 1. 6.

Διαίρω· διηρμέναι, elatæ בצרת Aq. Deuter. 3. 5. in Appendice.

Δίαιτα, mansio, requiei locus נות S. Psalm. 82. 13. לחם S. Prov. 30. 18.

Διαιτάω, moror, versor in aliquo loco; διαιτώμενοι, morantes וישבו S. 1. Reg. 19. 18.

Διακάμπτω, procumbo, incurvo me; διέκαμψε ויגהר Incert. 4. Reg. 4. 35.

Διακενῆς, in vanum, frustra נבוב S. Job 11. 12. Item ריקם S. 2. Reg. 1. 22.

Διακινέω, dimoveo, concutio; διεκινήθησαν ירופפו A. Job 26. 11.

Διακοπὴ, dissectio פרץ Aquila & Syrus, Gen. 38. 29. A. 2. Reg. 5. 20. Item S. Psal. 143. 14. & Ezech. 13. 5. Item פרצים A. διακοπαὶ, Hesai. 28. 21. Item כריתת S. Deut. 24. 1. Item מפרצי διακοπάς, Incert. Jud. 5. 17. Videtur Aquilæ esse ut supra.

Διακόπτω, disseco, diffringo; Aquila Genes. 38. 29. διακόψῃ יפרץ Aq. Exod. 19. 22. S. Psalm. 59. 3. Item διακόψωμεν, dirumpamus ננתקה S. Psal. 2. 3. διακόπτοντες עריצים Th. Prov. 11. 16.

Διακοσμέω, distribuo, decenter ordino; διεκόσμησε חלק A. S. Th. Deut. 4. 19.

Διακόσμησις, ornatus צבא S. Psal. 32. 6.

Διακρίνομαι, discepto, litigo; διακρινόμενος, disceptans ריב Aquila, Theodot. Jerem. 15. 10. διακριθῶ אשפטה S. 1. Reg. 12. 7.

Διακρίνω· διακρίνων, discernens, interpretans somnia פתר S. Gen. 40. 8. in Appendice.

Διάκρισις, dijudicatio, interpretatio somniorum פתרנים S. Gen. 40. 8. in Appendice.

Διαλακτίζω, calco, calcitro; διαλακτίζουσι, calcitrant Sym. Psal. 67. 31.

Διαλαλέω, enarro; διελάλουν, enarrabam אשיחה S. Psalm. 76. 4. διαλαλήσει, enarrabit, enuntiabit תרנן S. Psal. 50. 16.

Διαλέγομαι, colloquor, dissero; διαλεχθήσομαι אשיחה S. Job 7. 11. διαλεχθήσῃ יכוח Incert. Job 22. 4. διαλέχθητε אמרו S. Psal. 4. 5.

Διαλείπω· διέλειπεν, l. διέλιπεν, cessavit וישבות A. Gen. 2. 2. in Append. διαλείψετε, relinquetis תשביתו A. Ex. 12. 15. Item διέλιπεν שבת A. Ex. 31. 18. Vide in Appendice. Item חדל Incert. 1. Reg. 12. 23.

Διαλεκτὸς, dialectus לעג S. Hesai. 33. 19.

Διάλεξις, eloquium, colloquium, Sym. Cant. 6. 6. Item שיח A. Psal. 103. 34.

Διαλλαγὴ, reconciliatio רצון Sym. Psalm. 29. 6. & 68. 14.

Διαλλάττω· διαλλάξαι, reconciliare להשיב Incerti, Jud. 19. 3. διηλλαγμένη, meretrix קדשה A. Gen. 38. 21. Dicitur quoque ἐνδιηλλαγμένη, immutata, quod meretrices vestem immutare solerent, ut vel ad prostibula, vel ad constituta loca concederent.

Διαλογίζομαι, recogito; διελογίσω, recogitabas חשבת A. Psal. 118. 119.

Διαλογισμὸς, cogitatio; διαλογισμοὶ מחשבת Sym. Psal. 39. 6. חקקי Aquila, Jud. 5. 15. Suspicor non esse Aquilæ; sed potius ἀκριβασμοὶ quod LXX. hoc loco habent, ad Aquilam pertinere videtur, qui sic perpetuo

vertit vocem מזמה חקק *Symm. Pſalm.* 138. 8.

Διάλυσις, diſſolutio, diremtio; διαλύσεις, diſſolutiones, diremtiones מפרצי *Incert. Jud.* 5. 17.

Διαλύω, diſſolvo; διαλύεις, diſſolvis חמס *S. Pſ.* 38. 12. διελύθησαν, diſſoluti ſunt וימסו *Incer. Jud.* 15. 14. *S. Pſalm.* 57. 8. διαλύει פורע *S. Prov.* 13. 18. διαλύσει מפר *S. Job* 5. 12. διέλυσαν פקר *S. Heſai.* 28. 7. διαλυθῆναι להשבר *Incert. Jonæ* 1. 4.

Διαμαρτυρία, teſtificatio, teſtimonium; διαμαρτυρίαν עדות *S Pſalm.* 77. 5.

Διαμαρτύρομαι, teſtificor; διαμαρτυρόμενος עד *Sym. Pſal.* 88. 38. *A. Jerem.* 42. 19.

* Διαμαχίζομαι, pugno; διεμαχίσαντο נחרו *S. Cant.* 1. 6. *forte melius legatur* διεμαχήσαντο *ex* διαμαχέομαι, *vel* διεμαχέσαντο.

Διαμάχομαι, pugno, decerto; διαμάχονται, decertant יריבון *A. S. Exod.* 21. 18. διαμάχου, pugna, concerta תתחר *A. Pſalm.* 36. 1. *A. Th. Prov.* 24. 19. διαμαχόμενοι נצים *A. S. Exod.* 2. 13.

Διαμελετάω, meditor, mecum reputo; διεμελέτων, meditabar הגיתי *S. Pſal.* 76. 13.

Διαμένω, permaneo; διαμένει, permanet נכון *S. Job* 21. 8. διαμενοῦσι יתיצבו *Omnes, Pſal.* 5. 5. καὶ διέμεινεν ותשב *Samaritanus, Gen.* 49. 24.

Διαμερίζω, divido; διαμεριεῖ, dividet יחלק *Aquila, Gen.* 49. 27. διαμερισθήσονται, dividentur יחצו *Sym. Job* 40. 25.

Διαμετρέω, dimetior; διαμετρήσατε, dimetimini פסגו *S. Pſal.* 47. 14. διεμέτρησε וימדד *S.* 2. *Reg.* 8. 2.

Διαμέτρησις, dimenſio קוה *Incer. Jerem.* 31. 39.

Διανέμω, diſtribuo; διανεμήσω, diſtribuam אחלקה *S. Pſalm.* 59. 8. & *Pſalm.* 67. 13. *Symmachus, Heſai.* 33. 23.

Διανήθω, texo; διανενησμένα, (*ſic legendum*) texta, *vel* neta משזר *Incert. Exod.* 27. 16.

Διανίστασθαι, ſurgere קום *Aquila, Symm. Theodotio, Num.* 11. 19.

Διανοέω, cogito; διανοεῖται κατὰ σοῦ, cogitat contra te מתנחם לך *Incer. Gen.* 27. 42.

Διάνοια, mens, cogitatio לב *Incer. Joſ.* 14. 8. *A. S. Eccleſ.* 1. 16. *S Pſal.* 12. 3.

Διανοίγω· διανοῖγον, aperiens פטר *Aquila, Ezech.* 20. 26.

Διαπαλαίω· διεπάλαιον, concertabant ויתרצצו *S. Gen.* 25. 22. *Lectio Hieronymi* διέπλεον, *ſuſpecta videtur. Conſule quæ diximus in allato loco & in Appendice.*

Διαπελάζω, tranſeo; διεπέλασεν גז *Aquila, Pſalm.* 89. 10.

Διαπεράω· διεπέρασεν עבר *S. Cant.* 2. 11. *Sym. Heſai.* 33. 21.

Διαπετάζω, extendo, diſtendo; διεπέτασα שטחתי *S. Pſalm.* 87. 10.

Διάπηγμα· διαπήγματα, diapegmata, *machinæ quædam, ſeu inſtrumenta* מסגרות *A.* 4. *Reg.* 16. 17.

Διαπηδάω, tranſilio; διαπηδῶν, tranſiliens מקפץ *S. Cant.* 2. 8.

Διαπλέω· διέπλεον, fluctuabant ויתרצצו *S. Gen.* 25. 22. *Lectio ſuſpecta. Vide in* διαπαλαίω.

Διαπλοκὴ, complicatio עקלקל *A. Pſal.* 124. 5.

Διαπλόω, diſtendo; διήπλωσας פרצת *Incert. Gen.* 38. 29.

Διαπνέω· διαπνεύσει, diſſipabitur in vaporem ואבד *S. Ezech.* 12. 22.

Διαπονέω, laboro; διεπονήθη, laboravit, moleſte habuit ויתעצב *A. Gen.* 6. 6. & 1. *Reg.* 20. 30.

Διαπόνημα, labor; διαπονήματα, labores, defatigationes עצבות *A. Pſal.* 15. 4. & 113. 4. & 126. 2. עצבי *A.* 2. *Reg.* 5. 21.

Διαπόνησις, labor, dolor, moleſtia מעצבה *Aquila, Ieſai.* 50. 11.

Διαπορεύομαι, prætereo עבר *Incert. Jud.* 9. 25.

Διαπορέω, dubito, hæreo; διηπόρουν, hærebam, dubitabam נפעמתי *S. Pſal.* 76. 5. & *Dan.* 2. 3.

Διαπράσσομαι, perficio לעשות διαπρασσόμενος, *Symm. Eccleſ.* 2. 11.

Διαπρέπεια, decor, decentia הדרת *Aquila, Symm. Pſal.* 28. 2. *Incert. Pſalm.* 44. 4. & 103. 1. & 109. 4. *A. Heſai.* 35. 2.

Διαπρέπω, decorus ſum; διαπρέψει ירעש *Symmachus, Pſal.* 71. 15.

Διαπρίω· διέπρισεν, ſerravit, ſerrâ ſecuit, *Incert.* 2. *Reg.* 2. 31.

Διάπυρος, igneus; διάπυροι, ignei הכלילי *Incer. Gen.* 49. 12.

Διαρπαγὴ, direptio; διαρπαγὴ בז *Aq. Deuter.* 1. 39. & 20. 14. *in Append. Item* שד *S. Habac.* 2. 17.

Διαρπάζω, diripio, diſcerpo; διαρπάζων, diſcerpens טרף *Theod. Job* 18. 4. διηρπάσαμεν, diripuimus בזזנו *A. Deut.* 3. 7. *in Append.* διήρπασαν, diripuerunt וישסו *Reliqui,* 1. *Reg.* 17. 53.

Διαῤῥήγνυμαι· διεῤῥήγνυντο, confringebantur, *A. Gen.* 25. 22. ויתרצצו *Sed illud* διεῤῥήγνυντο *confictum eſſe videtur. Vera enim lectio eſt* συνεθλάσθησαν. *Vide in* συνθλάω.

Διαῤῥήσσω, dirumpo; διέῤῥηξεν וינתק *A. Th. Jud.* 16. 9. διέῤῥηξαν חפרו *A. Pſal.* 34. 7.

Διασαφέω, declaro; διασάφησόν μοι, declara mihi הרני *S. Job* 34. 32.

Διασκεδάζω, diſſipo; διασκεδάζετε, diſſipatis ותפריעו *Th. Exod.* 5. 4. διεσκεδάσατε ותפרעו *S. Th. Prov.* 1. 25. *Item* διεσκέδασεν αὐτὸν פרעה *Theod. Exod.* 32. 25. διεσκεδασμένος פרע *Idem ibid. Item* διασκεδάζειν, *alibi* פרר *in Piel ex* פור *S. Pſal.* 73. 13. *S. Th. Heſai.* 24. 5. διασκεδάσει מפר *Th. Job* 5. 12. *Item* תסלף *A. S. Prov.* 19. 13.

Διασκεδαννύω, diſſipo; διασκεδαννύουσιν הפרו *S. Pſal.* 118. 126.

Διασκέδασις, diſſipatio, diſperſio משפח *A. Heſ.* 5. 7.

Διασκορπίζω, diſpergo, diſſipo; διασκορπίσει פזר *S. Pſ.* 52. 6. διασκορπιζέσθωσαν יפצו *A. Prov.* 5. 16. *A. Th. Heſ.* 24. 1.

Διάσμα, licium מסכת *A. S. Jud.* 16. 13.

Διασπάω, diſcerpo, diſtraho; διέσπασεν, diſcerpſit וישסע *Incerti, Jud.* 14. 6. διασπᾶται ינתק *Th. Jud.* 16. 9. διέσπασεν, diſcerpſit וישסף *Aquila, Symm.* 1. *Reg.* 15. 33.

Διασπείρω, diſpergo, diſſemino; διέσπειρα הדחתי *Th. Jerem.* 29. 14. διεσπάρησαν נפצו *Sym. Heſai.* 33. 3.

Διασταθμίζω, libro; διασταθμίζετε, libratis תפלסון *A. Pſal.* 57. 3.

Διαστέλλω, divido; καὶ διέστειλεν, & diviſit ויבדל *Sym. Gen.* 1. 4. διαστεῖλαι, ad diſcernendum, *Incert.* פרש *Levit.* 24. 12. διαστελῇ, mandabis הזהרתה *Aq. Exod.* 18. 20. διεσταλμένα טטפת *S. Deut.* 6. 8. *Item* διαστελεῖ יפריד *S. Th. Prov.* 18. 18. καὶ διεστέλλετο ויתגנב *Incert.* 2. *Reg.* 19. 3.

Διαστρέφω, perverto, everto יחיל *S. Pſal.* 54. 5. διεστραμμένα, perverſa עקלקלות *Th. Pſal.* 124. 5.

Διάστροφος. everſus רמיה *Quinta Editio, Oſee* 7. 16. *Melius hoc loco verti poteſt* verſipellis, verſutus, *quæ interpretationes rectius quadrant ad vocem Hebraicam* רמיה

Διαστρωννύω, ſterno; διέστρωσεν, ſtravit יפלס *Symmac. Pſalm.* 77. 50.

Διασύρω, detraho; διέσυρον, detrahebant נאצו *Aq.* 1. *Reg.* 2. 17. & 2. *Reg.* 12. 14. & *Prov.* 1. 30. *S. Heſ.* 1. 4. *Item* נאץ *Aquila, Pſalm.* 10. *ſec. Hebr.* 3. διασυροῦσί με, detrahent mihi ונאצוני *Aquila, Deut.* 31. 20. *in Append.*

Διασχίζω, diſcindo, diſſeco; διασχίζειν בקע *Aquila, Pſalm.* 140. 8.

Διασώζω, ſervo, conſervo; διασώσεις תפלט *Aq. Pſ.* 17. 44. *Aq. Sym. Mich.* 6. 14. διασώσει ימלט *S. Job* 20. 20. διεσωσάμην נסכתי *Aquila, Quinta Editio, Pſalm.* 2. 6. *ſuſpectum;* διέσωσεν, ſervabit, conſervabit הניס *S. Exod.* 9. 20. *in Append.*

Διασωσμὸς, evaſio מפלט *Aq. Pſal.* 54. 9.

Διάταγμα, præceptum; διατάγματα, præcepta למדי *S. Heſai.* 8. 16.

Διάταξις, præceptum; διατάξεις חקות *Sym. Job* 38. 33.

Item מועד *Inc.* 2. *Reg.* 20. 5.

Διαταράσσω· διατεταραγμένος, perturbatus סר *Symmac.* 3. *Reg.* 20. 43.

Διατάσσω, constituo, præcipio; διέταξεν, præcepit הכין *Th. Job* 28. 27. διατεταγμένην, constitutam ככר *Incer.* 2. *Reg.* 18. 23. *Aliis est*, planities.

Διατελέω, persevero; διατελέσει, perseverabit, *Sym. Eccles.* 9. 4. διετέλεσεν וישלם *Symm. Job* 9. 4. *Symm. Psalm.* 72. 14.

Διατέμνω· διατέμνουσα (ὁδὸς) dissecans, *vel* compendiosa *via* ככר *Tres Interpretes*, 2. *Reg.* 18. 23.

Διατηρέω, conservo; διατηρήσουσιν, conservabunt יצרו *Aquila*, *Symmachus*, *Proverb.* 20. 28. & 27. 18. *Item* ינצרו *Aquila*, *Psalm.* 60. 8. διατηρῶν נצר *A. Th. Prov.* 24. 12. διατήρησον, conserva פלס *S. Prov.* 4. 26.

Διατίθημι, dispono; διαθήσεται ויכרת *Theodotio*, *Job* 40. 23.

Διατιμάω, æstimo, examino; διατιμήσεται והעריך *Samaritanus*, *Lev.* 27. 14.

Διατινάσσω, quatio; διετίναξε ויפצפץ *Hebr. Int. Job* 16. 12. διατινασσόμενος מפזז *A.* 2. *Reg.* 6. 16.

Διατορεύω, torno; διατετορευμένα, tornata מקלעת *Aq. Th.* 3. *Reg.* 6. 18.

Διατρέχω, discurro; διαδράμετε, discurrite והתשוטטנה *Inc. Jerem.* 49. 3.

Διατρίβω, moror, maneo; διέτριβε וישב *Symmach.* 2. *Reg.* 5. 9.

Διατροφή, alimentum, annona מכלת *Aquila*, 3. *Reg.* 5. 11.

Διαύγασμα נגה *Inc. Habac.* 3. 4.

Διαυγής, pellucidus; διαυγεῖς, pellucidi זך *Aquila*, *Prov.* 16. 2.

Διαυγίζω· διαυγισθήσεται, illustrabuntur, dilucidæ erunt זכו *A*, *Job* 25. 5.

Διαφανής, pellucidus זכה *Incert. Levit.* 24. 7. *Item* διαφανὲς, pellucidum, fenestra צהר *S. Gen.* 6. 16.

Διαφαύσκω· διέφαυσε, illuxit אור *Inc.* 2. *Reg.* 17. 22. ἐὰν διαφαύσῃ, cum illuxerit ואור *Symmachus*, 1. *Reg.* 29. 10.

Διαφεύγω, effugio, evado; τῶν διαφυγόντων τις, quidam ex iis qui evaserunt פליט *S. Gen.* 14. 13. διαφεύξεται, effugiet ינצל *Sym. Psalm.* 32. 16. *Item* ונמלט *Sym. Job* 22. 30.

Διαφθείρω, corrumpo, perdo; διέφθειρεν ושחת *Incert. Gen.* 38. 9. διέφθειραν αὐτῷ שחת לו *Aq. Symmac. Deut.* 32. 5. *Incerti*, *Jud.* 6. 4. *Theodotio*, *Jud.* 6. 5. *Symmachus*, 1. *Reg.* 13. 17. *Incerti*, 1. *Reg.* 26. 9. διαφθείροντες משחיתים *Reliqui*, *Hes.* 1. 4. διεφθάρησαν השחיתו *S. Psalm.* 52. 2. *Item* διαφθείρῃ יפרץ *S. Exod.* 19. 22. *Item* διαφθείροντας מחבלים *S. Cant.* 2. 15. διαφθορὰ διαφθερεῖτε השחת תשחיתון

Διαφθορά, corruptio שחת *S. Psal.* 29. 10. & 34. 7. *A. Job* 9. 31. *Reliqui*, *Job* 33. 22. *Item A. S. Psalm.* 7. 16. εἰς διαφθορὰν, in corruptionem לשחי *Symmach. Psal.* 31. 4. *S. Osee* 7. 13.

Διάφορος, varius שני *Aq. Exod.* 28. 8. & 25. *Item A. Exod.* 35. 23. & 35. *Exod.* 39. 8. & *Levit.* 14. 4. בצלם אלהים ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, in imagine excellenti, *Sym. Gen.* 1. 27.

Διαφωνέω· διεφώνησεν, defuit, *sive* deesse compertum est נפקד *S.* 1. *Reg.* 25. 21. & 2. *Reg.* 2. 30.

Διαχαράττω· διεχάραξα, delineavi חקתי *Theodotio*, *Hesai.* 49. 16.

Διαχύω, diffundo; διακέχυται פשתה *Theodotio*, *Levit.* 13. 8.

Διαχωρίζω, divido; καὶ διεχώρισεν ויבדל *Aq. LXX. Th. Gen.* 1. 4. τοῦ διαχωρίζειν להבדיל *Aq. Gen.* 1. 15. מפריד *S. Prov.* 17. 9.

Διάψαλμα, diapsalma סלה *Symm. LXX. Theodot. Psal.* 3. & *seqq.*

Διαψεύδομαι, mentior; διαψεύσεται ויכזב *Aquila*; *Num.* 23. 19. *ubi Symmachus habet* διαψεύσηται, *in Append.* διεψεύσθη נכזבה *Th. Job* 40. 28. *Symmach. Psalm.* 115. 11. *Aquila*, *Habac.* 2. 3. *A. S. Num.* 23. 19. *in Appendice.*

Διάψευσμα, mendacium כזב *Aq. Psal.* 115. 11.

Διαψηλαφάω, palpo, *Symm.* διαψηλαφήσομεν נגששה *Hesai.* 59. 10.

Δίβαφις, bis tinctum שני *Reliqui*, *Exod.* 25. 4.

Δίβαφος, bis tinctus שני *S. Exod.* 28. 5. & 8. *Item* 35. 23. & 39. 8. *Item Sym. Levit.* 14. 4. *Tullius lib.* 2. *Epist.* 10. *ad Atticum*: Sacerdotii διβάφῳ vestiant. *A. Exod.* 25. 4. *in Coisliniano Codice legitur*, οἱ λοιποὶ, διβαφές.

Διδακτὴρ, ῆρος, stimulus boum מלמד *Aquila*, *Jud.* 3. 31. *in notis posterioribus*, *quasi dicas*, *instrumentum ad docendum boves.*

Διδακτὸς, discipulus; διδακτοῖς ללמדי *Aquila*, *Hesai.* 8. 16.

Διδασκαλία, doctrina אורים *S. Deut.* 33. 8. *Incert. Psalm.* 10. 3.

Διδάσκω, doceo; διδάξαι ללמד *A.* 2. *Reg.* 1. 18. *S. Psal.* 24. 4. διδάσκων, docens מלף *Sym. Job* 35. 11. מורה *Sexta Editio*, *Psalm.* 83. 8. διδάσκοντες משכים *Symmachus*, *Jud.* 5. 14. διδάξω, docebo אאלף *Sym. Job* 33. 33.

Διδαχὴ, doctrina למד *S. Psal.* 59. 1.

Διδραχμὴ, didrachma בקע *Inc. Gen.* 24. 22.

Δίδραχμον, didrachmum בקע *Aquila*, *Exod.* 38. 25. *in Append. Item* שקל *Inc. Num.* 7. 85.

Διδυμοτόκος, geminos pariens; διδυμοτόκοι מתאימות *Aquila*, *Cant.* 4. 2.

Δίδωμι· διδόναι, dare נתן *Omnes passim.*

Διεγείρω, excito, suscito; διεγείρειν, excitare ערר *S. Job* 3. 8.

Διεγέρσεις ורמת *Hebr. Interpr. Ezech.* 23. 20. *obscœnum.*

Διειδὴς, perspicuus, *Hebr. Int. Ezech.* 1. 4.

Διεκβάλλω, transeo, pertranseo; διεκβάλλει ויצא *A. Th. Jos.* 15. 9.

Διελαύνω· διήλασε, trajecit מחקה *S. Jud.* 5. 26. *Item* καὶ διήλασε וחלפה *Th. ibidem.*

Διελέγχω, arguo; διελεγχόμενος מוכיח *Symmachus*, *Job* 39. 32.

Διέξοδος, exitus פלג *A. S. Psal.* 1. 3.

Διέρχομαι, transeo; ὑμεῖς διέρχεσθε, vos pertransitis אתם עברים *A. Deut.* 11. 11. διῆλθε וילך *Incerti*, *Jud.* 11. 18. & 20. διελεύσεται יצא *Reliqui*, *Josue* 6. 10.

Διηγέομαι, narro; διηγέμην, narrabam אשיחה *Sym. Psalm.* 76. 13. διηγήσονται יספרו *Aq. Psalm.* 68. 27. *Item* להודיעם *A. S. Psal.* 77. 6.

Διήγησις, narratio ספר *Th. Jud.* 5. 14.

Διηνεκὴς, perpetuo עד *S. Psalm.* 37. 15. διηνεκῶς תמיד *Incert. Lev.* 6. 20.

Διηνεκῶς, assidue, perpetuo עד *A. S. Theod. Psalm.* 44. 18.

Δίπταμαι, volo, volas; διπτάμενος, *A. Job* 35. 11. *Sed lectionem illam, vel non vere Aquilæ, vel vitiatam esse suspicor.*

Διϊστᾶτε, impenditis תשקלו *S. Hesai.* 55. 2.

Δικάζω, discepto, litigo; δικάσεις, disceptabis תדין *A. S. Psal.* 53. 3. *Incer. Psal.* 7. 9. ἐδικάσαντο ויריבו *A. Gen.* 26. 20. *in Append. Item Aq. Job* 33. 13. δικαζόμενος, litigans רב *S. Job* 39. 32. δικάσονται רב *A. Deut.* 33. 7. *A. S. Osee* 2. 2.

Δικαιοκρισία, justum judicium משפט *Incer. Osee* 6. 5.

Δικαιοπραγεῖν, juste agere; *Sym. Gen.* 18. 25. *in Appendice.*

Δίκαιος, justus צדיק *Omnes passim.* δίκαιοι, justi נקים *S. Th. Job* 9. 23.

Δικαιοσύνη, justitia צדקה *Incert.* 2. *Reg.* 19. 28. *A. Job* 37. 23. & *alii.*

Δικαιόω, justifico; δικαιωθήσομαι, justificabor צדקתי *Th. Job* 9. 15. *A. Job* 10. 15. *A. Th. Job* 15. 14. *S. Job* 22. 3. & *alibi.*

Δικαίωσις, justificatio ריב *S. Psal.* 24. 23. *Sed hîc significare videtur* litigatio, disceptatio.

Δικασία, lis, litigatio ריב *Aq. Jud.* 12. 2. *Psalm.* 17. 44. 2. & *Prov.* 18. 6. *A. S. Th. Prov.* 25. 9. *Aq. Deut.* 1. 12. *in Appendice.*

Δικαστὴς, judex *Incerti*, 3 *Reg.* 2. 40. דין *A. Pſal.* 67. 6. *Vide in locis illis: nam prima vox Hebraïca* judicium, *ſecunda* litem *ſignificat.*

Δίκελλα, bidens מחרשת *S.* 1. *Reg.* 13. 20.

Δίκη, lis ריב *Symm. Exod.* 23. 3. & *Pſalm.* 17. 44. δίκην δώσει, pœnas dabit יקם *Aquila*, *Gen.* 4. 15. *ſuſpectum.*

Δίκρανον, bipennis; δικράνοις, bipennibus כילפות *S. Pſal.* 73. 6.

Δίκτυον, rete רשת *Sym. Pſalm.* 34. 7. *Item* שך *Aq. Sym. Jerem.* 5. 26. ἐν δικτύῳ, in reti בסבך *S. Gen.* 22. 13. δίκτυα, retia מכמרים *S. Pſalm.* 140. 10.

Δικτυωτὴ, cancellum אשנב *Th. Jud.* 5. 28.

Διοικέω· διοικήσει, curabit, ſuſtentabit יכלכל *Aquila*, *Th. Prov.* 18. 14. *A. Gen.* 50. 21. *in Appendice.*

Διόλου, jugiter אך *S.* 2. *Editio Jerem.* 32. 30.

Διορίζειν, diſterminare הפריד *Aq. Deuter.* 32. 8. *in Appendice.*

Διομόω, juro; διωμόσατο, juravit נשבע *Symm. Pſal.* 109. 5.

Διορύττω, ſuffodio; διώρυξε, ſuffodit חתר *Theodot. Job* 24. 15.

Διπλασίασμα, duplicatio תרבית *Incert. Levit.* 25. 36.

Διπλοῦς, duplex בד *Incerti*, *Levit.* 6. 4. *Item* 16. 4. & 32.

Διπλοΐς, ΐδος, diploïs, veſtis duplex, *vel* duplicata מעיל *Incert.* 1. *Reg.* 24. 12.

Διστῶς, dupliciter פי־שנים *Incer.* 4. *Reg.* 2. 9.

Δίστεγα, bina contignatio; duplex tabulatum שנים *S. Gen.* 6. 16.

Διυλίζω, defæco; διυλισμένον, defæcatum מזקק *A. Pſal.* 11. 7. *S. Heſai.* 25. 6.

Διφθέρα, diphthera, volumen מגלה *Aquila*, *Theod. Zach.* 5. 1.

Διφθέρωμα, diphtheroma, volumen גליון *Th. Heſai.* 8. 1.

Δίφορος· δίφορον, duplex ſemen כלאים *Incert. Deuteron.* 22. 9.

Δίφρος, ſella; *Incerti*, *metaphorice*, *Jud.* 3. 24.

Διχάζω· διχάσει, dividet וישסע *Incer. Levit.* 1. 17. *in Append. A. Deut.* 14. 6. *in Appendice.*

Διχασμὸς, diffiſſio שסע *A. Deut.* 14. 16. *in App.* δεδιχασμένον διχασμῷ, diffiſſum diffiſſione שסעת שסע *ibid.*

Διχήλων, ungulam diffindens מקרן *S. Pſal.* 68. 32.

Διχοτομέω, in duas partes divido, *vel* in partes divido; διχοτομηθέντα, diviſa, *Incer. Gen.* 15. 11.

Διχοτόμημα, fruſtum, diviſio; διχοτομήματα בתרי *Incer. Jerem.* 34. 19.

Δίψα, ſitis צמא *S. Pſal.* 103. 11.

Διψάδης, ſiticuloſus ציה *Symmach. Pſal.* 62. 2. ἐν γῇ διψάδει, in terra ſiticuloſa, *vel* inaquoſa, arida בארץ ציה *ibid*

Διψάω, ſitio; ἐδίψησε, ſitivit צמאה *Omnes*, *Pſalm.* 62. 2. *Aquila*, *Heſai.* 49. 10. διψῶσα, ſitiens צמאה *Reliqui*, *Deut.* 29. 19. διψῶντες צמים *A. S. Job* 5. 5. *Item* διψῶσα עיפה *S. Pſal.* 142. 6.

Δίψος, ſitis צמא *S. Pſal.* 68. 22. & 77. 17.

Διωγμὸς, perſequutio דלק *S.* 1. *Reg.* 17. 53.

Διῶκται, vindices, perſequutores, *S. Oſee* 6. 8. *non convenit cum Hebræo.*

Διώκω, perſequor; διώξατε רדפו *Aq. S. Joſ.* 10. 19. *Item S.* 19. 28.

Διῶρυξ, canalis, foſſa; διώρυγες, foſſæ, canales יארים *Sym. Heſai.* 33. 21. נהרות *Incert. Ezech.* 32. 14.

Διωστὴρ, vectis; διωστῆρσι, vectibus בדים *Aq. Exod.* 30. 4.

Δόγμα, dogma, decretum שאת *S. Habac.* 1. 7.

Δοκέω· δοκεῖ, videtur, *Incert. Num.* 22. 34. *S.* δέδοκται τὸ κακὸν, decretum eſt malum, 1. *Reg.* 20. 9. כלתה הרעה

Δοκιμάζω; probo δοκιμασθήσεσθε תבחנו *Aq. Symm. Gen.* 42. 15. ἐδοκίμασαν בחנו *A. Job* 23. 10. *A. Pſalm.* 10. 4. & 5. *S. Job* 7. 18.

Δοκιμὴ, probatio, *S. Pſal.* 67. 31.

Δοκιμῶ, probabo, examinabo אצרף *Incer. Jud.* 7. 4. *ſuſpectum.*

Δόκιμος, probatus צרופה *S. Pſal.* 17. 31. *Item* בחן *A. S. Theod. Heſai.* 28. 16.

Δολιεύω, fraudulenter ago; ἐδολιεύσαντο, doloſe & fraudulenter egerunt יתנכלו *Incer. Gen.* 37. 18.

Δόλιος, doloſus, verſipellis רכיל *S. Prov.* 11. 13. נרגן *Symmachus*, *Prov.* 26. 20. δόλια, doloſa חלקות *Sym. Pſal.* 11. 3. δολίων מרמה *Sym. Pſal.* 16. 1. *S. Pſal.* 34. 20. & 54. 24.

Δολιότης, dolus תרמית *S. Pſal.* 118. 118.

Δόλος, dolus רמיה *Omnes*, *Pſal.* 31. 2. כזב *Incer. Pſ.* 61. 5. מרמה *S. Prov.* 12. 17.

Δολόω, doloſe ago; δεδόλωκεν, doloſe egit, *Hebr. Interp. Pſal.* 35. 2.

Δόμα, donum, munus לקחה *Theodotio*, *Prov.* 7. 21. מתן *Symm. Prov.* 19. 6. *Inc. Num.* 18. 7. & *Samaritanus*, *ibid.*

Δοματίζω, munera do; ἐδομάτιζες, munera dabas תשחדי *S. Ezech.* 16. 33.

Δόξα, gloria כבוד *Omnes paſſim. Item* הוד *Symm. Proverb.* 5. 9. *Theod. Job* 37. 22. תפארת *Symmachus*, *Prov.* 4. 9.

Δοξάζω, glorifico; ἐδόξασεν, gloriâ affecit נסה *Sym. Gen.* 22. 1. *Item* δοξάσεις, gloriâ afficies תהדר *Inc. Levit.* 19. 15. כבד *Sym. Pſal.* 48. 23. *Aq. vide Deut.* 5. 16. *in Append.* δοξαζόμενος מתכבד *S. Prov.* 12. 9. δοξασθήσεται, *Reliqui* תפאר *Heſai.* 44. 23.

Δόξασμα, glorificatio תפארה *S. Heſai.* 28. 5.

Δορκὰς, caprea; δορκάδων, capreatum צבעים *Theod.* 1. *Reg.* 13. 18. *Aq. S. Quinta Editio*, *Cant.* 2. 7. *ubi legitur* צבאות *eſtque plurale vocis* צביה δορκὰς *Vide Lexicon Hebraïcum*, *Reliqui*, *Cant.* 3. 5.

Δόρυ, haſta רמח *S. Num.* 25. 7. δόρατα, haſtæ, lanceæ צנות *Theodot. Amos* 4. 2. δόρατα החנית *S.* 4. *Reg.* 11. 10. *A. Th.* 1. *Reg.* 17. 7.

Δορυφορέω· ἐδορυφορήθησαν, ſatellitio munita ſunt נעמר *A. Pſal.* 140. 6.

Δορυφόρος, vir haſtatus, ſatelles איש מגן *Theodotio*, *Prov.* 6. 11.

Δόσις, donum munus מנחה *Aquila*, *Deut.* 16. 17. *in Append.*

Δουλεία, ſervitus עבדה *Aquila*, *Theodotio*, *Num.* 3. 7. *A. Num.* 8. 24. & *Job* 1. 3. & *Heſ.* 28. 21. *S. Pſal.* 103. 14.

Δουλεύειν, ſervire עבד *A. Gen.* 49. 15. *in Append. A. Th. Num.* 3. 7. *A. S. Th. Deut.* 28. 48. *S. Job* 21. 15. δουλεύσατε.

Δουλευτὸς, ſervilis; δουλευτὸν עבדה *Inc. Levit.* 23. 8. & 21.

Δούλη, famula אמת *Inc. Jud.* 19. 18. *S.* 2. *Reg.* 14. 16. שפחה *Inc. Lev.* 19. 20.

Δουλικὴ προέλευσις כצאת העבדים *Sym. Exod.* 21. 8. *id eſt*, ſervorum more.

Δοῦλος, ſervus עבד *Aq. Sym. Th. Exod.* 21. 8. *Incert. Levit.* 25. 42. *S. Joſ.* 1. 1. *Incert. Joſ.* 1. 15. *A.* 2. *Reg.* 9. 1. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Job* 1. 8. & *paſſim.*

Δοχεῖον, receptaculum חשן *Symmachus*, *Levit.* 8, 8. *in Append.*

Δράγμα, manipulus; δράγματα, manipuli קמות *Inc. Jud.* 15. 5. *Incert. Pſal.* 128. 7.

Δράκων, draco לויתן *Th. Job* 3. 8. תנין *Aquila*, *Theod. Jer.* 14. 6.

Δραμεῖν, currere לרוץ *Aq. Sym. Th. Prov.* 6. 28. *Omnes Pſal.* 18. 6.

Δρὰξ, pugillus קמץ *Omnes*, *Levit.* 2. 2. *Item* זמר *Inc. Jud.* 3. 16. δραξὶ, pugillis שעלים *Incert.* 3. *Reg.* 20. 10. *Item* δραξὶ חפני *Symmachus*, *Prov.* 30. 4.

Δράω, facio; ἔδρασεν, fecit פעל *Symmachus*, *Pſal.* 10. 3

Δρομὰς בכרה dromedaria, *Aquila*, *Symmac. Theod. Jer.* 2. 23.

Δρομεὺς, curſor ארג *Inc. Job* 7. 6. *ſuſpectum*; δρομεὺς רץ *Th. Job* 9. 24.

Δρόμος, curſus מרוץ *Sym. Eccleſ.* 9. 11.

Δρομόω, currere facio; δρομώσει תריץ *Aq. Pſalm.* 76. 32.

Δρόσος,

Δρόσος, ros טל *Th. 2. Reg.* 1. 21. *Aq. S. Quinta & Sexta Editio, Psal.* 109. 4.

Δρυμὸς, sylva, saltus, quercetum חרשת *Incert. Jud.* 4. 16. חרשה *A.* 1. *Reg.* 23. 18. & 19. & *alibi*; *S.* 1. *Reg.* 23. 15. עיים *Sym. Psal.* 78. 1. יער *Aq. Psalm.* 94. 12. *Sym. Cant.* 5. 1. *Incert. Hesai.* 7. 2. *Symmach. Hesai.* 10. 19.

Δρῦς, quercus איל *Reliqui, Gen.* 14. 6. *Item* אלה *A. Sym. Th. Gen.* 35. 4. *Jos.* 24. 26. *Inc. Jud.* 6. 11. *Th. Jud.* 6. 19. *Aquila, Theodotio,* 1. *Reg.* 17. 2. & *sæpe, Aq. Sym. Theod. Hesai.* 1. 3. & *alibi* אלון *Inc. Jud.* 4. 11. *Sym. Gen.* 12. 6. *in Append. S. Jud.* 9. 6. *A. Jud.* 9. 37. *Item* αἱ δρῦς, quercus *in plurali* אשל *Th.* 1. *Reg.* 31. 13.

Δῦμι· δῦναι, occidere, cadere, demergi, abscondi בא *Inc. Jud.* 14. 18.

Δύναμις, virtus, potestas כח *Syrus, Genes.* 49. 3. חיל *Sym.* 1. *Reg.* 10. 26. & *Job* 5. 5. עז *S. Psalm.* 28. 1. *Item* צבא *Aquila, Theodotio, Num.* 1. 20. *Th. Job* 10. 17. *Inc.* 1. *Reg.* 1. 3. δυνάμεως צב *Samaritanus, Num.* 7. 3.

Δυναμόω, potentem reddo, roboro; ἐδυναμώθησαν, roborati sunt גברו *A. Psal.* 64. 4. δυναμωθῶσιν יתגברו *A. Job* 36. 9.

Δύνασθαι, posse יכול *Omnes.*

Δυναστεία, potentia; ἐν δυναστείαις, in potentiis באלים *S. Exod.* 15. 11. *Item* גבורת *Theodotio, Jud.* 5. 31. *Symmachus, Job* 26. 14. *A. Psalm.* 65. 7.

Δυναστεύω· δυναστεύοντες, potentes אלהים *Symmac. Gen.* 6. 2. δυναστεύσομεν נגביר *Inc. Psalm.* 11. 5.

Δυνάστης, potens; δυνάσται אבירי *Th. Ps.* 21. 13. *Item* אבירים *A. Psal.* 77. 25. פלתי 2. *Reg.* 20. 24. אדירים *Inc. Jud.* 5. 25. ἐν δυνάσταις בנבורים *Th. Jud.* 5. 13. & 2. *Reg.* 1. 21. *Item* δυναστῶν, potentium אלהים *Inc. Gen.* 6. 2.

Δυνατὸς, potens גבור *Incer. Jud.* 6. 12. & 11. 1. *Aq. Th.* 2. *Reg.* 1. 19. *Incert.* 2. *Reg.* 10. 7. *A. Hesai.* 3. 2. δυνατοὶ מתנדבים *Incer. Jud.* 5. 9.

Δυσαλία, dysalia, intemperies stomachi צאה *Theod. Hesai.* 28. 8. צו *Th. Hesai.* 28. 12.

Δυσαρεστέω, moleste fero, displicet mihi; δυσηρεστήθην, displicuit mihi אקוט *Aquila, Sym. Ps.* 94. 10.

Δυσίατοι, curatu difficiles נפלים *Symmachus, Genes.* 6. 4.

Δυσμὴ· ἀπὸ δυσμῶν, ab occidente מים *Incer. Gen.* 12. 8. *Item* ערבה *Th. Num.* 21. 1. & 26. 3. ἐν δυσμαῖς בערבה *Theodotio, Deut.* 1. 7. *Th. Deuter.* 3. 17. ἐξ δυσμαῖς בערבות *Inc.* 2. *Reg.* 12. 16.

Δυσοσμία, fœtor, putidus odor באש *Symmachus, Amos* 4. 10.

Δυσπάθειαι, ægritudines חרצבות *Aquila, Psalm.* 71. 4.

Δυσπραγέω, infeliciter ago; οὐ μὴ δυσπραγήσῃ, nequaquam infeliciter agat ולא תחטא *Symmachus, Job* 5. 24.

Δυσχερὴς, difficile הקשה *Th. Exod.* 18. 26.

Δυσωδία, fœtor באש *Symm. Hesai* 34. 3.

Δυσωποῦμαι, revereor, erubesco תשאון *Heb. Int. Job* 13. 8. & *S. ibid. v.* 10. *Item* ונשאים *S. Malach.* 2. 8. ἐδυσωπήθην, reveritus sum נשאתי *Sym. Gen.* 19. 21. *A. Th. Malach.* 1. 8.

Δωδαθῶ, Dodatho דדתו *Incerti, Levit.* 20. 20.

Δῶμα, tectum, *Incerti, Levit.* 19. 26. *Item* גג *Aq. S. Th. Prov.* 21. 9.

Δωρεὰν, gratis חנם *Aquila, Job* 2. 3. *Aq. Theod. Job* 9. 17.

Δωρέομαι, do, largior; ἐδωρήσατο חנן *Symmach. Gen.* 33. 6. δώρησαί μοι, condona mihi חנני *Inc. Psal.* 6. 3. *A. Psal.* 9. 14. & 36. 26. & 50. 3. δωρήσεται ויחן *Aquila, S. Job* 41. 3. δωρήσεται, condonabit יחן *A. Deut.* 28. 50. *in Appendice.*

Δωροδοτέω, dona do, muneror, ἐδωροδότεις תשחדי *A. Ezech.* 16. 33.

Δωροκοπία, corruptela munerum תרבה שחד *Aquila, Prov.* 6. 35. שחד *Aquila, Deut.* 10. 17. *in Append.*

Δῶρον, donum, munus מנחה *Aq.* 4. *Reg.* 17. 3. & *Levit.* 10. 12. *A. S. Malach.* 2. 13. & 1. *Reg.* 26. 19. עלה *A. S. Lev.* 1. 9. *in Appen. Item* δῶρον, donum חמור *qua vox significat* asinum; *sed hic legit* חמד desiderabile *vel metaphorice accipiendum est, ut sensus sit:* ne asellum quidem in donum accepi, *Incert. Num.* 16. 15. μετὰ δώρων בתרמה *Inc. Levit.* 9. 31.

E

Ἐὰν, si אם *Symmachus, Job* 9. 20.

Ἐάω, sino, desero; εἴασας נטשתה *Aq. Hesai.* 2. 6. ἐάσῃς תטש *Aq. Psalm.* 26. 9. ἐάσατε, finite הרפו *Incerti, Psal.* 45. 11. ἔασον הרף *Sym.* 1. *Reg.* 15. 16.

Ἑβδομάζοντες, sabbatorum otium imitantes שבעי *Th. Ezech.* 21. 23.

Ἑβδομὰς, hebdomas, septimana; ἑβδομάδες שבעות *A. S. Jerem.* 5. 24.

Ἑβραῖος, Hebræus עברי *S. Gen.* 14. 13. Ἑβραῖοι העברים *A.* 1. *Reg.* 13. 3. & 14. 21.

Ἐγγαστρίμυθος, engastrimythus, ventriloquus אוב *S. Hesai.* 29. 4. *Incert.* 4. *Reg.* 21. 6.

Ἐγγίζω, appropinquo; ἤγγισε, appropinquavit קרב *Aquila, Exod.* 14. 10. *Item* ἐγγίζειν קרב *Incer. Deut.* 20. 2. *Symmac. Psalm.* 26. 2. *A. Osee* 7. 6. ἔγγισον, accede הגישה *Aq.* 1. *Reg.* 30. 7. ἐγγίσαι יגיעו *S. Psal.* 31. 6. ἐγγίζων, appropinquans, propinquus sanguine, consanguineus גאל *A. Symmach. Levit.* 25. 33. & *Aquila,* 27. 33.

Ἔγγιστα μου (οἱ) vicini קרובי *S. Psalm.* 37. 12.

Ἔγγονος, nepos, *Sym. Jud. Sym.* 21. ἔγγονοι נכד *A. Job* 18. 19.

Ἐγγυάομαι, fidejubeo; ἐγγύησαι ערב *A. Theodotio, Psal.* 118. 122. *Aq. S. Th. Prov.* 27. 13. *A. Gen.* 43. 9. *in Append.* ἐγγυῶμαι אערב & *Genes.* 44. 32. ἐνεγυήσατο ערב *S. Gen.* 44. 32. *in Appendice.*

Ἐγγυιόω. *Vide* ἐνεγυίωσεν.

Ἐγγὺς, prope קרוב *A. S. Num.* 24. 17.

Ἐγείρω, excito, suscito; ἐγέρσει ἐγείροντες הקם הקימו *Incer. Jud.* 7. 19.

Ἐγκάθημαι, insideo; ἐγκάθηται רבץ *Theodotio, Gen.* 4. 7. ישב *Sym. Psalm.* 10. *secund. Hebr. vers.* 8.

Ἐγκαθίζω, sedeo, insideo; ἐγκάθισαι ישבת *Symmac. Jud.* 5. 16.

Ἐγκαίω, comburo; ἐνεκαιόμην הבער *Symmachus, Psalm.* 38. 4.

Ἐγκακέω, vexor; ἐνεκάκησα קצתי *Symm. Gen.* 27. 46. *Item* ἐνεκάκησε *Symm. Num.* 21. 5. *Theod. Prov.* 3. 11. *S. Hesai.* 7. 16.

Ἐγκάκησις, vexatio מצוק *Symm. Psal.* 118. 143.

Ἐγκαταλείπειν, derelinquere עזב *Aquila, Psalm.* 21. 2. *Symm. Ps.* 70. 11. *Theod. Job* 39. 11. *Reliqui, Soph.* 2. 4.

Ἐγκαταλιμπάνω, relinquo, derelinquo; ἐγκαταλιμπάνων עזב *A. S. Th. Prov.* 10. 17.

Ἔγκατον, viscera קרב *A. Gen.* 18. 14. *in Append. A. Exod.* 3. 20. *Num.* 14. 14. *Deut.* 4. 2. & *Psal.* 54. 5. *Hebr. Interpr. Job* 20. 14. *A. S. Psal.* 63. 7. *Aquila, Mich.* 6. 14.

Ἔγκατα מעי *Sym. Psalm.* 39. 9. & 2. *Reg.* 7. 12.

Ἔγκειται, jacet רבץ *S. Gen.* 4. 7.

Ἐγκισσάω, concipio; ἐγκισσήσῃ ויחמנה *Symmach. Gen.* 30. 38. *in Appendice.*

Ἐγκλείω, includo; ἐγκεκλεισμένος, inclusus אסיר *A. Gen.* 39. 22. החפשית *Symmachus,* 4. *Reg.* 15. 5. נעצר *A.* 1. *Reg.* 21. 7.

Ἐγκολαπτὰ ἐγκεκολαμμένα קלע פתוחי מקלעת cælaturas cælatas *Incer.* 3. *Reg.* 6. 28.

Ἐγκολάπτω, cælo, as; ἐγκεκολαμμένη, incisa, cælata חרושה *Reliqui, Jerem.* 17. 1.

Ἐγκομβώματα, encombomata, *genus armillæ* צעדות *Theod. Heſai.* 3. 20.

Ἔγκομμα, ſcandalum מוקש *Incert. Exod.* 34. 12.

Ἔγκοπος, laborioſus; ἔγκοποι לער *Th. Job* 6. 3.

Ἐγκότησις, iracundia משטמה *A. Oſee* 9. 6.

Ἐγκρούω, pulſo, impello; ἐνέκρουσεν ותתקע *Th. Jud.* 4. 21. ἐγκρούεις מתנקש *A.* 1. *Reg.* 28. 9.

Ἐγκρύπτω, abſcondo, occulto; ἐνεκρύβη ויסתר *Aq. Theod. Prov.* 22. 3. ἐγκεκρυμμένοι צפון abſconditi, *A. Th. Job* 20. 26.

Ἐγκρυφίας, ſubcineritius panis צלול *A. Jud.* 7. 13.

Ἐγκυλίομαι, volvor; ἐνεκυλίετο צלע *Incerti, Gen.* 32. 31. *Sed ſuſpicor Græcam vocem ad aliam Hebraïcam pertinere.*

Ἐγκύμων, fœta; ἐγκύμοσιν, fœtus עלות *Symmach. Pſalm.* 77. 71.

Ἔγκυος, gravida, prægnans הרה *Incer. Jerem.* 31. 8.

Ἐγρήγορος, vigil עיר *A. S. Dan.* 4. 10.

Ἐγχειρίδιον, baculus מטה *S. Gen.* 38. 18.

Ἐγχέω, infundo; ἐνέχεον, infudit שם *Incerti, Jud.* 6. 19.

Ἐγχρονίζειν, tardare, procraſtinare משכימי *Incert. Pſalm.* 126. 2.

Ἐγχώριος, inquilinus אורח *Incer. Num.* 15. 13.

Ἐδαφίζω. proſterno; ἐδαφισθήσεται, ad ſolum proſternetur תשח *Sym. Heſai.* 29. 4.

Ἔδαφος, pavimentum קרקעה *S. Joſ.* 15. 3.

Ἔδαφος, textus, libri cujuſdam contextus, *Exod.* 36. *in Nota Anonymi.*

Ἔδεσμα, cibus, eſca; ἐδέσματα מטעמת *Aquila, Sym. Prov.* 23. 6.

Ἔδνον, dos, dotale munus מהר *S. Gen.* 34. 22. *Incer.* 1. *Reg.* 18. 25.

Ἔδομαι, edo; ἔδεται, comedit יאכל *Incert. Levit.* 22. 11.

Ἕδρα, ſedes תכונה *S. Job* 23. 3. מכון locus, ſedes, *A. S. Pſalm.* 103. 5. *S. Job* 23. 3.

Ἕδρα, anus; ἕδραι עפלים *Incert. Deut.* 28. 27. *A.* 1. *Reg.* 5. 6. & 9. *S.* 1. *Reg.* 5. 12.

Ἑδράζω, firmo, confirmo, conſtituo; ἡδράσθης, firmatus es רבץ *Sym. Gen.* 49. 9. ἑδρασθήσεται תכון *Sym.* 1. *Reg.* 20. 31. ἥδρασεν, firmavit הכין *Sym.* 2. *Reg.* 5. 12. ἡδρασμένος, firmatus נכון *S.* 2. *Reg.* 7. 16. ἥδρασαν כוננו *A. Exod.* 15. 17. *in Append. S.* 2. *Reg.* 7. 12. & *Pſal.* 20. 13. *A. Pſalm.* 7. 10. & *Sexta Editio, Pſalm.* 8. 4. *A. S. Pſal.* 9. 8. & *alibi.*

Ἑδραῖος, firmus, ſolidus נכון *S. Pſal.* 56. 8. & *Prov.* 4. 18. מכון *S. Pſalm.* 32. 14.

Ἑδρασμα, firmitas מכון *Incert. Exod.* 15. 17. *Aq. Pſalm.* 32. 14.

Ἐθελέω, volo; ἠθέλησαν, voluerunt אבה *Reliqui, Jud.* 11. 17. *Incerti, Jud.* 19. 10.

Ἔθνος, gens גוי *S. Job* 34. 29. ἔθνη, gentes גוים *A. Symmac. Joſ.* 12. 23. & *Pſalm.* 2. 1. *Item* עם *Symm. Jud.* 2. 11.

Ἔθος, mos, conſuetudo משפט *Incerti, Jud.* 18. 7. *S.* 3. *Reg.* 18. 28.

Εἶδος, ſpecies תאר *Incer. Jud.* 8. 18. *S. Heſai.* 53. 2. מרא *S. Job* 4. 16. עפעפי *Reliqui, Job* 41. 9.

Εἴδω, video, ſcio; οἴδατε, noſtis ידעתם *Theodot. Jud.* 18. 14. καὶ ἰδόντες, & videntes ויראו *A. S. Th. Gen.* 6. 2. & *Omnes paſſim.*

Εἴδωλον, idolum, ſtatua dei Gentilium; εἴδωλα אלהים *Symm. Th. Gen.* 31. 30. אלילים *A. S. Th. Heſai.* 1. 29. תרפים *S. Jud.* 17. 5. & *S.* 1. *Reg.* 15. 23. *A. Ezech.* 21. 21. *Item* עצבות *S. Pſalm.* 15. 4. עצבי *Sym. Heſai.* 46. 1. *Quinta Edit. Oſee* 4. 19. εἴδωλα סכות *Inc. Amos* 5. 26. צלמי *Th. Amos* 5. 26. *Item* תמונת *A. Deut.* 4. 16. *in Appendice.*

Εἴθε, utinam לו *S. Job* 6. 2. & 16. 4.

Εἰκάζω, conjecto; εἰκάζων שער *Symmach. Prover.* 23. 7. εἰκασμένος, æſtimatus שערים *Aquila, Gen.* 26. 12. *dub. Item* εἰκάσαμεν דמינו *Incert. Pſalm.* 47. 10.

Εἰκαῖοι, viles, inanes רקים *S.* 2. *Reg.* 6. 20.

Εἰκαιότης, vanitas שוא *A. Prov.* 30. 8.

Εἰκῆ, temere שוא *Aquila, Pſalm.* 126. 2. εἰς εἰκῆ, temere לשוא *A. Exod.* 20. 7. *Deut.* 5. 11.

Εἰκών, imago צלם *Omnes, Gen.* 1. 20. *Reliqui, Dan.* 2. 31.

Εἴλημα, volumen מגלת *A. Pſalm.* 39. 8. רהטים εἰλήμασιν *Incert. Cant.* 7. 6.

Εἰλήμμασι בגלומי *Aq. Ezech.* 27. 24.

Εἰλίνδησις, convolutio, caligo פלצות *Aquila, Pſal.* 54. 6.

Εἴπως, ſi forte אולי *Aq. Job* 1. 5. *Aq. Gen.* 16. 2. *in Appendice.*

Εἰργμὸς, detentio כלאים *S. Deut.* 22. 9.

Εἴργω, cohibeo, coarcto; εἶρξα, cohibui כלאתי *Aq. Pſalm.* 118. 101.

Εἰρηνεύω, pacem habeo; εἰρηνεύει, pacem habet ישלם *Aquila, Symmac. Prov.* 13. 13. εἰρήνευσεν וישלם *Aq. Job* 9. 4.

Εἰρήνη, pax שלום *Omnes.*

Εἰρηνικὸς, pacificus שלום *S. Pſalm.* 36. 37. *Aq. Pſal.* 54. 21. εἰρηνικῶν, pacificorum *ſacrificia* שלמים *Aquila, Symmach. Theodotio, Levit.* 3. 1. *atque in ſeqq. ſæpe, & aliquando ſine Interpretum nomine. Item Incert.* 1. *Paral.* 16. 1.

Εἱρκτὴ, *S.* ξύλον εἱρκτῆς, lignum carceris, *vel* compedes סד *S. Job* 13. 27.

Εἰσάγω, introduco; καὶ εἰσήγαγεν, & introduxit ויבא *Aq. Gen.* 24. 67. εἰσάξεις תביא *S. Deut.* 33. 7. *Item* ואספת *Incer. Exod.* 23. 10.

Εἰσαγωγὴ αὐτῶν גשן *Incer. Exod.* 8. 22.

Εἰσαεὶ, in ſempiternum לעד *Reliqui, Mich.* 7. 18.

Εἰσακούειν, exaudire שמע *Incerti, Jud.* 5. 16. εἰσακουσθήσομαι, exaudiar אענה *S. Job* 19. 7.

Εἰσάπαξ, ſemel, una vice אחת *Aquila, Symm. Th. Heſai* 66. 8.

Εἰσβλέπω, introſpicio; εἴσβλεψον, introſpice וצפ[illegible] *S. Jerem.* 48. 19.

Εἰσέρχομαι, ingredior; πρὶν εἰσελθεῖν בטרם תבוא *Sym.* εἰσελθόντες, ingreſſi באו *Incert. Deut.* 1. 8. εἰσελευσόμεθα, ingrediemur נבא *Incert. Deut.* 1. 22.

Εἴσοδος, ingreſſus לבא *A. Num.* 13. 22. & *Jud.* 3. 3. *Sym. Amos* 6. 14. מבוא *Aq. Deut.* 11. 30. *in Append.* εἴσοδοι, annuli בתים *Sym. Exod.* 30. 4.

Εἰσπνέω, aſpiro; εἰσπνεῖ שואף *A. Eccleſ.* 1. 5.

Εἰσπορεύομαι, ingredior; εἰσεπόρευονται, ingreſſi ſunt באו *Reliqui, Joſ.* 2. 2.

Εἰσπράκται, exactores נגשים *Aq. Exod.* 5. 6. & 13. εἰσπράκτου נוגש *Symm. Job* 39. 7.

Εἰσπράσσω· εἰσπράσσων, exactor נגש *A. Job* 3. 18. & *Zach.* 10. 4.

Εἰσφέρω, infero; εἰσενέγκῃς תביא *Symm. Deut.* 26. 2. *Incert.* 1. *Reg.* 21. 15.

Ἕκαστος, unuſquiſque איש *Sym. Num.* 2. 17. *Theod. Jud.* 7. 21. *Incert.* 2. *Reg.* 13. 29.

Ἑκατόνταρχος, centurio שר המאות *Incert.* 2. *Paral.* 23. 9. *S.* 4. *Reg.* 11. 4.

Ἐκβάλλω, ejicio; ἐξέβαλεν גרף *Incerti, Jud.* 5. 21. יגעל *A. Job* 21. 10. καὶ ἐξέβαλεν, & ejecit ותגרש *Incer. Joſ.* 24. 12. ויגרש *S. Pſalm.* 33. 1.

Ἐκβιάζω, vim facio, extorqueo; ἐκβιάσαι לירש *Inc. Jud.* 14. 15.

Ἐκβιαστὴς, violentus שטר *Aquila, Theodotio, Prov.* 6. 7. *Symmac. Heſai.* 47. 3.

Ἐκβιβαστὴς, eductor שטר *A. Deut.* 16. 18.

Ἐκβλαστάνω, germinare facio; ἐκβλαστάνων, germinare faciens מצמיח *Symmac.* 103. 14.

Ἔκβλητος, ὁ καὶ ἡ ejectus, ejecta גלמוד *Symmachus, Job* 3. 7.

Ἐκβράζω, ebullio, *Incert.* 1. *Reg.* 2. 6.

Ἔκβρασμα, ejectamentum מספחת *S. Levit.* 13. 6.

Ἐκβράσσω, ebullio; ἐκβράσσει ויגרשו *Aquila, Symm. Heſai.* 57. 20.

Ἐκβυρσεύων, *ſic Incertus. Lev.* 11. 44. *quo ſignificare videtur animal ruminans.*

Ἐγγελάω, irrideo; ἐγγελάσεται, irridebit ישחק *Sym. Pſalm.* 36. 13.

Ἔκγονος, progenitus, progenies; ἔκγονα, progeniti צאצאי Symmachus, Job 31. 8.

Ἐκδιδύσκω· ἐκδιδύσκουσι, exuunt ויפשטו Incert. 1. Reg. 31. 9.

Ἐκδίδωμι, trado; ἐξέδωκεν, tradidit נכר Symmach. 1. Reg. 23. 7. ἐκδώσει יתן Symmach. Psal. 40. 3. ἐξέδωκεν וישם S. 1. Reg. 19. 5.

Ἐκδικέω, ulciscor, vindico; ἐκδικήσω נקמתי Theodot. Jud. 15. 7. Incerti, Jud. 16. 28. ἐκδικήσω אחכש Reliqui, Soph. 1. 12. ἐκδικῆσαι הושע S. 1. Reg. 25. 33.

Ἐκδίκησις, vindicta, ultio נקם Aquila, Theodotio, Proverbior. 6. 34. Omnes Jerem. 50. 28. Theodotio, Jud. 15. 7. Incer. Jud. 16. 28. Symmach. Psal. 57. 12. ἐκδίκησιν λήψεται, vindictam accipiet יקם Symmach. Gen. 5. 15. suspectum.

Ἔκδικος, vindex, ultor נקם S. Ps. 98. 8.

Ἐκδιώκω, persequor; ἐκδιωκομένων נרדף S. Eccles. 3. 15. & Ezech. 35. 16.

Ἐκδοκιμάζειν, probare, examinare; ἐκδοκιμάζεις αὐτὸν תבחננו S. Job 7. 18.

Ἔκδοτος, traditus; ἔκδοτος Symmachus, Hesai. 46. 1.

Ἐκδύω· ἐκδύσει, exuet, והפשיט Incert. Levit. 1. 6. ἐκδύον פשט S. Osee 7. 1.

Ἐκεῖ, ibi, illuc שם passim Omnes.

Ἐκεῖσε, illuc שמה Aquila, Deut. 11. 11.

Ἐκζητέω, exquiro; ἐκζητεῖται יקום Incert. Deut. 32. 43. ἐκζητῆσαι לדרש Incer. 3. Reg. 14. 15. A. S. Psalm. 10. secundum Heb. v. 4. ἐκζητεῖ דרש A. Deut. 11. 12. in Appendice.

Ἐκθαμβέω, expavesco, attonitus sum; ἐκθαμβῆσαι σε יבעת A. Job 3. 5. ἐκθαμβήσει תבעת A. Job 33. 7.

Ἔκθαμβος, ὁ καὶ ἡ, attonitus חרד Symmachus, 1. Reg. 4. 13.

Ἐκθερμαίνω, incaleo; ἐξεθερμάνθη חם Symmachus, Psalm. 38. 4.

Ἐκθερίζω, meto; ἐκθεριζόντων ὑμῶν בקצרכם Incerti, Levit. 23. 22.

Ἐκθέτας, echthetas, genus fenestrarum שקפים Symm. 3. Reg. 6. 4.

Ἔκθετον, solarium אתיק Incer. Ezech. 42. 3.

Ἐκθλίβω, opprimo; ἐκθλίβετο תבעת A. Job 9. 34.

Ἐκκαίω, exuro; ἐξεκαύθη בער Incer. Jud. 15. 14. דלק A. Psal. 10. secund. Hebr. 3.

Ἐκκαυλέω· ἐκκαυλήσαι, decaulescat שלף Symmac. Ps. 128. 6.

Ἔκκαυσις, combustio קדח S. Hesai. 64. 2.

Ἐκκενόω, evacuo; ἐκκενώσουσιν, evacuabunt יריקו Aq. Eccles. 11. 3. Symmac. Jerem. 48. 12. & Zach. 4. 12. ἐκκενώσῃς תער Sym. Theod. Psalm. 140. 8.

Ἐκκεντέω· ἐξεκεντήθησαν דקרו Aquila, Sym. Theod. Zach. 12. 10. ἐκκεντηθήσεται ידקר Aq. S. Theod. Hesai. 13. 15.

Ἐκκλησία, congregatio, cœtus, Ecclesia קהל Incer. Levit. 4. 14. 21. & 16. 17. Symmachus, Prov. 26. 26. Aquila, Theod. Psalm. 39. 11. בית Incert. 2. Reg. 16. 9. Theodot. Job 15. 5.

Ἐκκλίνω, declino; ἐξέκλινε, declinavit הטה Symm. Proverb. 7. 21. נכ Incert. 1. Reg. 19. 10. ἐκκλινῶ אסתר Hebr. Interp. Job 13. 20. ἐκκλῖναι הטת Aquila, Num. 22. 23. A. Sym. Theod. Prov. 4. 5. להטת Incer. Exod. 23. 2. καὶ ἐκκλίνας ויפן Aquila, Exod. 10. 6. μὴ ἐκκλίνητε אל־תפנו Incer. Levit. 19. 31. A. Levit. 20. 6.

Ἔκκλισις, declinatio סרה Theodot. Jerem. 28. 16.

Ἐκκοπή, excisio מקבת Aquila, Hesai. 51. 1.

Ἐκκόπτω, excido, exscindo; ἐκκόψεις תכרית Sym. 1. Reg. 20. 15. תכרת Th. Jud. 6. 25 & passim; ἐκκοπήσονται נכרתה S. Psalm. 36. 38. ἐξεκόπησαν נגזרו S. Psal. 87. 6. ἐξέκοψα, excidi חצבתי Quinta Editio, Osee 6. 5. ἐκκόψαι לחטב A. Deut. 19. 5. in Append.

Ἐκκρέω· ἐκκρουσθῇ, expulsa fuerit, A. נדחה Deut. 19. 5. in Append.

Ἐκκύπτω, Aq. ἐκκύπτοντος, respicientis הנשקף 1. Reg. 13. 18.

Ἐκλαμπρος, splendidus, effulgens בהרת Symmach. Levit. 13. 4.

Ἔκλαμψις, splendor, fulgor בהר Sym. Levit. 13. 26. in Append.

Ἐκλανθάνω· ἐκλανθάνῃ, oblivisceris תשכח Symmach. Psalm. 12. 2.

Ἐκλέγω, eligo; ἐξέλεξα, elegi בערתי Inc. Deut. 26. 13. ac si legeretur בחרתי ἐξελεξάμην, elegi בחרתי Aq. Theod. Psalm. 118. 173. ἐξελέξατο בחר Incert. 1. Reg. 16. 9. Th. Job 15. 5. Aq. Psalm. 24. 12. ἐκλελεγμένος, electus דגול Aq. Cant. 5. 10.

Ἐκλείπω, deficio; ἐκλείποντες, deficientes כלות Symmachus, Theod. Deut. 28. 32. & Job 17. 5. Theodotio, Job 11. 20. ἐκλείψουσι תכלינה Th. Job 19. 27. ἐκλείπειν כלות Symm. Prov. 5. 11. ἐκλείπει, deficit כזב Theodot. Psal. 115. 11. ἐκλείψωσι ושפו Hebr. Int. Job 33. 21. ἐκλέλοιπε אבד Reliqui, Mich. 7. 2. ἐξέλιπον, defecerunt ספו S. Psalm. 72. 19.

Ἐκλεκτός, electus בחור Inc. Psal. 148. 12. נבחר Aq. Theod. Prov. 22. 1. בר A. Hesai. 1. 25. ἐκλεκτὸν בר A. Psalm. 64. 11. ἐκλεκτή, electa תבור Inc. 1. Reg. 10. 3. שרק S. Hesai. 5. 2.

Ἐκλεκτῶς, electe בר A. Psalm. 2. 12.

Ἐκλιμία, egestas, fames דאבה A. Job 41. 13.

Ἐκλιμώττω· ἐκλιμώττουσαν, famelicam דאבון A. Deut. 28. 65. in Append.

Ἐκλογή, electio, ἐκλογαί, electiones מבחר Aquila, Hesai. 22. 7.

Ἔκλυσις, exsolutio עיף Sym. Psal. 62. 2.

Ἐκλύω, exsolvo; ἐξελύθη, exsoluta est ייעף Reliqui, Hesai. 40. 28. ἐκλύσεις ופרקת S. Genes. 27. 40. in Append. ἐκλελυμένος ועף Inc. 3. Reg. 21. 4.

Ἐκμετρέω, dimetior; ἐκμετρηθήσεται ימד Theodotio, Jer. 33. 22.

Ἐκμύζησις, emunctio מיץ A. Prover. 30. 33.

Ἐκνεύω, converto me; ἔκνευσον, converte te כורה Incer. Jud. 4. 18. ἐξένευσεν ויפן Incerti, Jud. 18. 26.

Ἐκνήφω, expergisco, evigilo; ἐκνήψατε הקיצו evigilate, Reliqui, Joel 1. 5. ἐξένηψε ויפג evigilavit, Aq. Gen. 45. 26. in Appendice.

Ἐκνικάω, vinco, evinco; ἐκνικῆσαι, S. Eccles. 1. 8. non exprimitur in Hebræo.

Ἔκνοια, insania, insipientia של A. 2. Reg. 6. 7.

Ἑκουσιάζομαι, sponte ago; ἑκουσιαζόμενος, libens נדיב Aquila, Exod. 35. 5. Aq. Theod. Prov. 8. 16. Symm. Prov. 17. 26. ἑκουσιάσατο נדבה Aquila, Exod. 35. 21. in Appendice.

Ἑκουσιασμός, quasi dicas, spontaneitas נדבה Aquila, Psal. 53. 8. ἐν ἑκουσιασμῷ, in spontaneitate בהתנדב Aquila, Jud. 5. 2. ἑκουσιασμῶν שגינות Theodotio, Habac. 3. 1.

Ἑκούσιος, spontaneus נדיב Aq. Exod. 35. 22. ἑκούσιον נדב Incerti, Lev. 22. 21. & 23. Deuter. 23. 23. ἑκουσίων נדבת Aquila, Deuter. 16. 10. in Append. ἑκούσια תרומת Reliqui, Deut. 12. 11. εἰς ἑκούσιον לרצון Incer. Levit. 22. 21. in Appendice.

Ἐκπειράζω, tento; ἐξεπείρασαν αὐτὸν יכעיסהו Incert. Deut. 32. 16.

Ἔκπεμψις, emissio, A. Habac. 2. 15. Vera lectio est ἐπίπεμψις, vide infra.

Ἐκπετάζω, expando; καὶ ἐξεπέτασε ויפרש A. Exod. 9. 33. ἐκπετάξεις, expandes, ופרשת Aq. Job 11. 13. Symmac. Job 36. 30. ἐκπετάζοντες, expandentes פרשי Aquila, Exod. 25. 20. ἐκπετάσας, Aq. Deut. 32. 11. in Append.

Ἐκπετάννυμι, avolo; ἐκπεταννύμεθα, avolamus נעפה S. Psal. 89. 11.

Ἐκπίπτω, excido, delabor; ἐκπέσῃ ימוך Aquila, Levit. 25. vers. 25. 35. & Levit. 27. 8. ἐκπίπτον נדף Sym. Job 13. 25. ἐκπίπτοντα צצים Aquila, Theodotio, 3. Reg. 6. 18.

Ἔκπληξις, terror, stupor פחד Aquila; Psal. 63. 2. שעף S. Job 4. 13. חפזו S. Psal 30. 23. ἐκπλήξεις, terrores, stupores בעות Symm. Psal. 87. 16.

Ἐκπλήσσω, percello, obstupefacio; ἐξεπλάγη חרדו Aq. 1. Reg. 13. 7. A. S. 1. Reg. 16. 4. & Genes. 27. 33. ἐξεπλάγη ויחרד in Append. A. 1. Reg. 28. 5. ἐκπεπληγ-

μένη, perculsa חרד A. 1. Reg. 4. 13. ἐξεπλάγησαν תמהו S. Psal. 47. 6.

Ἐκπολεμέω, debello; ἐκπολεμῆσαι, debellare להלחם Inc. Num. 22. 11. Th. Jud. 10. 9.

Ἐκπορεύομαι, egredior, exeo; ἐκπορευόμενος יצא Th. Num. 1. 20. Incer. Num. 9. 1. ὥσπερ ἐκπορεύονται כצאת Th. Exod. 21. 8.

Ἐκπυρέμενοι, accensi, ardentes, Quinta Editio, Osee 7. 4.

Ἐκρέω, effluo; ἐκρεῖ, effluit אזל S. Job 14. 11. ἐξέρρευσεν דאבה Sym. Psal. 87. 10.

Ἐκριζόω, eradico, evello; ἐξερρίζωσαν עקרו A. Symm. Gen. 49. 6. ἐκριζῶσαι לעקור Sym. Eccl. 3. 2. ἐκριζωθείη ישרשו S. Job 31. 8. & S. Psal. 51. 7.

Ἐκρίπτω, ejicio, abjicio; ἐξερρίφη נטשו Symmachus, Hesai. 33. 23.

Ἐκσπάω, extraho; ἔκσπασον, extrahe של A. Exod. 3. 5. ἐξέσπασε ויסע Incer. Jud. 16. 14.

Ἐκσπλαγχνίζομαι, misericordiâ moveor; ἐκσπλαγχνισθήσῃ תחמל Incert. Deuter. 13. 8.

Ἔκστασις, exstasis, stupor, mentis excessus תרדמה LXX. Theodot. Genes. 15. 12. Th. 1. Reg. 26. 12. & Job 33. 15. & Hesai. 29. 10. Sym. Th. Prov. 19. 15. Item מהומה Th. Deuter. 7. 23. משטמה Quinta Editio, Osee 9. 7.

Ἐκστραγγίζω, exsorbeo, vel exstillare facio; ἐκστραγγίζουσι, exstillare faciunt ימצו S. Psal. 74. 9. ἐκστραγγιεῖς ומצית Incert. Ezech. 23. 34. ἐξεστράγγισας, Aq. S. Th. Hesai. 51. 17.

Ἐκσυρίζω, exsibilo; ἐκσυριεῖ, exsibilabit, sibilabit וישרק S. Job 27. 23.

Ἐκσύρω, devolvo, detraho; ἐξέσυρεν גרף Theodot. Jud. 5. 16.

Ἔκτασις, extensio משלוח Symmachus, Theodot. Hesai. 11. 14.

Ἐκτείνω, extendo; ἐξέτεινον, extendi נטיתי Aquila, Symmach. Theod. Prov. 1. 24. ἐξέτεινε, extendit שלח Th. Jud. 5. 15. S. Genes. 3. 22. in Appendice. Incert. Psal. 124. 3. ἐκτενεῖ, extendet דרך Sym. Psal. 7. 13. ἐκτεταμένοι, extensi נטשים Aq. 1. Reg. 30. 16. ἐκτεταμένῳ נטויה Aq. Deut. 4. 34. in Append. ἐξετάθησαν, extensi sunt פשטו Inc. Jud. 9. 44.

Ἐκτενῶς, impense, vehementer חצה Aq. Theod. Hesai. 33. 7.

Ἐκτήκω, extabesco; ἐκτετήκασι, extabuere נמגו Aq. Sym. Jos. 2. 9. ἐκτέτηκα דברתי A. 1. Reg. 1. 16. Aliud legerit haud dubie qui sic interpretatur.

Ἐκτίλλω, evello, ἐκτιλήσονται, evellentur נשמטו Symmac. Psalm. 140. 6. ἐξέτιλλον, evellebam ואתמלטה Symmachus, Job 19. 20. ἐκτιλεῖ, evellet ונתש Incert. 3. Reg. 14. 15.

Ἐκτίναγμα, excussio זרם Aquila, Hesai. 32. 2. Inc. Hesai. 28. 2.

Ἐκτιναγμὸς ὀδόντων, concussio dentium פלג Gen. 10. 25. in notis.

Ἐκτινάσσω· ἐκτετιναγμένους, excussos מנפצות Theod. Hesai. 27. 9.

Ἐκτιτρώσκω· ἐξέτρωσε, abortivit יגעל Symmachus, Job 21. 10.

Ἐκτοκίζω, parturire facio אוליד S. Hes. 66. 9. ἐκτοκίσει, parturire faciet יחיל Symm Psal. 28. 8.

Ἐκτορνεύω· ἐκτετορνευμένη, tornata, ut ἐντορνεύω, infra, Sym. Exod. 25. 36.

Ἐκτὸς, extra, præter רק Aq. Hesai. 28. 19.

Ἐκτρέπω· ἐξετρέψατε, evertistis הפכתם Theodotio, Jerem. 23. 36.

Ἐκτρέφω, enutrio; ἐξέτρεψα גדלתי S. Th. Hesai. 1. 2. ἐκτετραμμένους, המגדלים S. Hesai. 33. 18.

Ἐκτρίβω, attero, ἕως ἐκτρίψει αὐτοὺς עד השמדם Th. Deut. 7. 23. sic lege & non ἐκθλίψει.

Ἐκτρυχόω, contero; ἐκτρυχωθήσονται חרו Symmach. Hesai. 24. 6.

Ἔκτρωμα, abortivum נפל A. Psal. 57. 9.

Ἐκτύπωμα, typus, imago, similitudo סמל Symmac. Ezech. 8. 2.

Ἐκτυφλόω, excæco; ἐξετύφλωσε, excæcavit עור Th. Jerem. 39. 8.

Ἑκυρὸς, socer חמיה Incert. Genes. 38. 25. in Appendice.

Ἐκφάγω, comedo; ἐξέφαγον ויאכלו Symmac. Psalm. 104. 35.

Ἐκφαίνω, appareo; ἐκφαίνει יפיח S. Prov. 6. 19. & 12. 17. Aq. Symm. Th. Prov. 14. 5. ἐξεφάνη, Aq. Symmac. Psal. 26. 12. ἐκφάναντες, patefacientes חשמנים Sym. Ps. 67. 32.

Ἐκφαυλίζω, vilipendo; ἐκφαυλίζει, vilipendit בוזה S. Prov. 15. 20.

Ἐκφέρω, effero; οἱ ἐξενέγκαντες מוצאי Aquila, Num. 14. 37.

Ἐκφοβέω, exterreo; ἐκφοβῶν, exterrens מחריד Theod. Jerem. 30. 10.

Ἐκφορὰ, funeris pompa יוצאת Symmachus, Psalm. 143. 14.

Ἐκφόρια τὰ, proventus, fructus יבול Incert. Jud. 6. 4.

Ἐκφυγεῖν, effugere התנוסס S. Psalm. 59. 6.

Ἔκφυμα, pustula מספחת Sym. Levit. 13. 7.

Ἔκφυξις, effugium, refugium מפלט Symmach. Psal. 54. 9.

Ἐκφυσάω, exsufflo; ἐκφυσᾷ, exsufflat יפיח Symmac. Psalm. 10. secundum Hebræos 5.

Ἐκφύω, educo, germinare facio; ἐκφῦσαι להוציא Sym. Psalm. 103. 15.

Ἐκχέω, effundo; ἐκκέχυται, effusa est פשה Inc. Lev. 13. 5. יצוק Symmachus, Psal. 40. 9. ἐξεχύθησαν פשטו Theodotio, Jud. 9. 44. ἐκχέαι לשפך Reliqui, Hesai. 59. 7.

Ἐκχλευάζω, irrideo, derideo; ἐκχλευάζουσι, derident יליץ S. Prover. 14. 9.

Ἐκχυνόμενον ὕδωρ, aqua effusa מים הנגרים Th. 2. Reg. 14. 14.

Ἔκχυσις, effusio; ἐκχύσεις, effusiones, alvei אפיקי A. Cant. 5. 12.

Ἐκψύχω· ἐξέψυξε, expiravit וימת Incert. Jud. 4. 21.

Ἐλαία, olea, oliva זית Symm. Psal. 51. 10. שמן Sym. Psalm. 91. 11.

Ἔλαιον, oleum שמן Omnes passim, יצהר Symmach. Zach. 4. 14.

Ἔλασις, incessus, incedendi modus מנהג Aquila, 4. Reg. 9. 20.

Ἐλάτη, abies; ἐλάται ברושים Hesai. 37. 24. Aq. Psal. 103. 17. & Osee 14. 8. סנסנים A. Cant. 7. 9. תדהר A. Hesai. 41. 19.

Ἐλατὸς, ductilis; ἐλατὸν, ductile מרקע Theodotio, Jerem. 10. 9.

Ἐλαττόω· ἠλαττοῦτο, minuebatur דלים Symmac. 2. Reg. 3. 2.

Ἐλαύνω, incedo, accedo, progredior, moveo, pello; ἤλασεν ותצנח Incer. Jud. 4. 21. ἐλαθῇ ותרץ S. Eccl. 12. 6. ἤλασαν וינהגו Aquila, 1. Reg. 30. 2. ἐλαύνει ינהג A. 4. Reg. 9. 20. ἤλασεν, accessit ויבא Aq. Exod. 3. 1. in Appendice.

Ἐλάφινος· ἐλαφίνων, hinnulorum יעלים Aquila, 1. Reg. 24. 3.

Ἔλαφος, cervus איל S. Psal. 41. 1. אילה A. S. Quinta Editio, Cant. 2. 7. אילת Aquila, Psal. 21. 1. Reliqui, Psalm. 17. 34. Aquila, Quinta Editio, Psalm. 28. 9. יעלת Symm. Proverb. 5. 19. ἐλάφων יעלים Theodot. 1. Reg. 24. 3.

Ἐλαφρὸς, levis, celer קל A. Hesai. 19. 1. ἐλαφρὸν בקלה S. 1. Reg. 18. 23. Th. Job 9. 24.

Ἐλαφρυνόω· ἐλαφρυνώθην, levis factus sum קלתי Aquila, Job 39. 34.

Ἐλάχιστος, minimus מזער A. Hesai. 24. 6. קטן Inc. Incert. 1. Reg. 9. 21.

Ἔλεγχος, redargutio תוכחת S. Prov. 1. 23. A. Sym. Th. Prov. 6. 23.

Ἐλέγχω, arguo; ἐλέγχετε ותוכיחו Aq. Th. Job 19. 5. ἐλέγξῃς με תוכיחני A. S. Psalm. 6. 2. ἤλεγξας, arguisti הכחת A. Gen. 24. 14. ἐλέγξει ימצא S. Job 34. 11. ἐλεγχόμενος,

μένος, *Symmach. Psalm.* 72. 14.

Ἐλεημοσύνη, misericordia חסד *A. Exod.* 15. 13. *Item* צדקה *S.* 1. *Reg.* 12. 7. *S. Psal.* 30. 2. & 50. 16.

Ἐλεήμων, misericors רחום *Symmachus, Psalm.* 77. 38.

Ἐλειλὶμ, Elilim אלילים *Incerti, Levit.* 19. 4. & 26. 1.

Ἔλεος, misericordia חסד *A. Gen.* 32. 10. *A. Exod.* 15. 13. *S. Psalm.* 30. 22. & 35. 11.

Ἐλευθερία, libertas חפשות *A.* 4. *Reg.* 15. 5.

Ἐλεύθερος, liber חפשי *A. S. Psalm.* 87. 6. *Reliqui, Job* 3. 19. ἐλευθέρους, liberos חרי *Th. Jer.* 39. 6.

Ἐλεφαντίασις, Elephantiasis, *morbus sic appellatus* חרס *S. Deut.* 28. 27. *in Appendice.*

Ἐλεφάντινος, eburneus שן *S. Psal.* 44. 9.

Ἐλέφας, elephantiasis, *morbus*; ἐλέφαντι שחין *Incert. Job* 2. 7.

Ἕλιξ· ἕλικα, summitatem, *vel* extremum תנוך *Sym. Levit.* 8. 23. *in Appendice.*

Ἑλίσσω, volvo; ἑλίξεις, volves תחליף *Symm. Psalm.* 101. 27.

Ἕλκος, ulcus שחין *Aquila, Symmachus, Theodotio, Hesai.* 38. 21.

Ἑλκύω, traho; ἑλκύσεις, trahes תמשך *A. S. Job* 40. 20. ἕλκυσον, trahe משך *A. Cant.* 1. 4.

Ἕλκω, traho; ἕλκε, trahe משך *S. Cant.* 1. 4. *A. S. Th. Jer.* 5. 8.

Ἐλλαμβάνομαι, excipio; ἐλλαμβανόμενος תתפש *Th. Prov.* 30. 28.

Ἕλος, palus אחו *Aquila, S. Gen.* 41. 2. *in Append. A. S. Job* 8. 11.

Ἐλπίζω, spero; ἐλπίζετε, *Aq. Jud.* 9. 15. ἐλπιῶ איחל *A. Th. Job* 14. 14. ἤλπισε הוחל *Hebr. Int. Gen.* 4. 26. ἤλπισα חסיתי *S. Psalm.* 15. 1.

Ἐλπὶς, spes תקוה *Symmachus, Job* 7. 6. תקות *Theod. Job* 17. 15. בטח *Aquila, Symmac. Theod. Job.* 11. 18. *S. Osee* 2. 18.

Ἐμβάλλω, injicio; ἐνέβαλέ με, injecit me ירטני *S. Job* 16. 11.

Ἐμβλέπω, inspicio; ἐμβλέποντες, inspicientes ראים *Th. Jud.* 16. 27. ἐμβλέψεται, inspiciet ויראה *Theodotio, Job* 41. 25.

Ἐμβόλισμα, embolisma, *vel* assumentum; ἐμβολίσματα טלאות *Aq. Th. Ezech.* 16. 16.

Ἐμβράσσομαι, æstuo; ἐμβρασσόμενοι, æstuantes זעפים *A. Gen.* 40. 6.

Ἐμβριμάω, fremo; ἐμβριμήσεται, fremet, infremet גער *Symmac. Hesai.* 17. 13. ἐμβριμώμενος זעם *Incerti, Psalm.* 7. 12.

Ἐμβρίμημα, fremitus זעם *Th. Ezech.* 21. 31.

Ἐμβρίμησις, fremitus, indignatio זעם *Aquila, Sym. Psalm.* 37. 4. *S. Ezech.* 21. 31. *A. S. Osee* 7. 16. גערת *A. Psal.* 75. 7.

Ἔμβρυον, fœtus עללים *Th. Job* 3. 16. ἔμβρυον ἔχουσα, fœtum habens הרה *Incer. Exod.* 21. 22.

Ἐμετὸς, vomitus קיא *Th. Hesai.* 28. 8. *Item* קו *Th. Hesai.* 28. 12.

Ἐμμένω, immaneo, maneo; ἐμμένης מחזיק *Symmac. Job* 2. 8.

Ἔμμωμος, reprehensibilis משחת *Aquila, Symmach. Malach.* 1. 14.

Ἐμπαγὴ, laqueus תוקע *S. Prov.* 11. 15.

Ἔμπαιγμα, illusio פרך *Symmachus, Th. Exod.* 1. 12. נקלה *S. Psalm.* 37. 8.

Ἐμπαιγμὸς, illusio פרך *Incerti, Levit.* 25. 43. 46. & 53.

Ἐμπαίζω, illudo; ἐνέπαιζον, illudebant ויצחק *Incer. Jud.* 16. 25. ἐμπαίξεις תשחק *Symmachus, Job* 40. 24.

Ἐμπεδοστατέω, confirmo הכרעתני ἐμπεδοστάτηκάς με, confirmasti me; *sed suspicor hoc loco alium esse hujus Græcæ vocis sensum; nimirum*, impedivisti me, in magnas me angustias conjecisti. *Sic enim ipsa series postulare videtur. Quare malim hoc loco verti*, impedivisti me.

Ἐμπεριπατέω, inambulo; ἐμπεριπατήσω, inambulabo אתהלך *Incer. Psalm.* 114. 9. *A. Ezech.* 28. 14. ἐμπεριπατήσει התהלך *Aq.* 1. *Reg.* 2. 35.

Ἐμπήγνυμι· ἐνέπηξαν, infixerunt חרבו *Symmachus,* 2. *Reg.* 2. 16.

Ἐμπηδάω, insilio; ἐμπηδήσεται, *Incer. Prov.* 17. 16.

Ἐμπίπτειν, incidere נפל *Symmachus, Psalm.* 15. 4. & *alibi.*

Ἐμπλατύνω, dilato; ὅπως ἐμπλατύνωσι, ut dilatent למען הרחיב *A. Th. Amos* 1. 13.

Ἐμπλήθω, & ἐμπλέω, impleo; ἐνέπλησε וימלא *Inc. Jud.* 17. 12. ἐνέπλησε, implevit מלא *Aquila, Theodot. Job* 22. 18. ἐμπλήσει, implebit וימלא *Omnes, Num.* 14. 21. ἐμπλησθησόμεθα נשבע *Th. Job* 31. 31. ἐμπλησθήσονται, implebuntur שבעו *Incerti, Deuter.* 26. 12. *A. Psalm.* 16. 14. *A. S. Hesai.* 1. 11. *Incert. Job* 42. 17. *Symmac. Osee* 13. 6.

Ἐμπλόκιον, implicatio; res implicata; ἐμπλόκια, complicationes משבצות *Incert. Exod.* 28. 25.

Ἐμπνέω, insufflo; ἐμπνέεις ישים *Symmac. Job* 24. 12. ἐνέπνευσε, insufflavit ויגהר *A.* 4. *Reg.* 4. 35.

Ἐμπορία, negotiatio סחרה *A. S. Th. Prov.* 31. 18. & 23. 18.

Ἔμπορος, mercator, negotiator; ἔμποροι, negotiatores סחרי *Reliqui, Hesai.* 47. 15. כנעני *A. Hesai.* 23. 8. ἐμπόρων בשולי *Orig. Thren.* 1. 9.

Ἐμπρήθω בהצותו ἐμπρήσας, cum incendisset, *Symm. Psal.* 59. 1. ἐνέπρησεν שרף *Aquila, Symm. Levit.* 8. 17. & 3. *Reg.* 9. 16.

Ἐμπριστὴς, adurens שרף *Aquila, Deut.* 1. 15. *in Appendice.*

Ἔμπροσθεν, in conspectu לפני *Symmachus, Deuter.* 10. 11. & *alibi.*

Ἐμπτίσσω, tundo; ἐμπτισσομένων הריפות *Aq. Theod. Prov.* 27. 22.

Ἐμπυρίζω, inflammo; καὶ ἐνεπύρισε, & inflammavit וישע *Theod. Gen.* 4. 4. & 5. *Item* שרף *Incert. Levit.* 10. 6. ἐμπυρίσωμεν, incendamus נשרף *Incert. Jud.* 14. 15. ἐμπυρίσατε, inflammate תציתו *Incer. Jos.* 8. 8.

Ἐμφιλονείκως, contentioso animo בקרי *Samaritanus, Levit.* 26. 24.

Ἐμφράττω, obturo, obstruo; ἐμφράσσει שכר *Symm. Prov.* 26. 10. καὶ ἐνεφράγησαν, & obturati sunt ויסכרו *A. Gen.* 8. 1. *S.* καὶ ἐμφραχθήσεται, & obturabitur ונסתם *Zach.* 14. 5.

Ἐμφυσάω, insufflo; ἐνεφύσησεν, insufflavit ויגהר *Inc.* 4. *Reg.* 4. 35. *Item* ויפח *Aq. Gen.* 2. 7. ἐμφύσησον, insuffla בחי *A. Ezech.* 37. 9.

Ἐμφύσημα, insufflatio נשמת *Sym. Job* 37. 10.

Ἐμώδιασαν, obstupuerunt תקהינה *Incer. Ezech.* 18. 2. *Alii legunt* ὠμωδίασαν, obstupuerunt.

Ἐν, in; ἐν ἐμοὶ, in me בי *Incert. Jos.* 7. 8.

Ἐναγκαλίσεται, ulnis complectetur אברה *Symmachus, Jos.* 39. 14.

Ἐναλαλάζειν, jubilare; *A.* 1. *Reg.* 31. 4. ἐναλαλάξωσι והתעללו *forte* ἐναλλάξωσι, *ut probare videntur duæ voces sequentes: proclivis est mutatio.*

Ἐναλλαγὴ, machinatio, immutatio; ἐναλλαγαὶ עלילות *A. Psal.* 9. 12. *Incerta videtur hujus vocis significatio hoc loco. Alii vertunt*, annuntiate inter gentes studia ejus, τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ; *Alii*, τὰς μηχανὰς, & τὰ μηχανήματα, machinas & machinationes.

Ἐναλλάκται, immutatores, *vel* effœminati תעלולים *Aquila, Hesai.* 3. 4. *Aquila*, ἐνάλλακτα ῥήματα, commutatoria verba עלילת דברים *Deut.* 22. 14. *in Appendice.*

Ἐναλλάττω, immuto; ἐνήλλαξεν, immutavit וישנו *A.* 1. *Reg.* 21. 13. ἐνηλλαγμένη, meretrix קדשה *A. Osee* 4. 14. *Huc fortasse pertinet* ἐναλλάξωσι. *Vide supra in* ἐναλαλάζειν.

Ἔναντι, in conspectu לפני *A. Deut.* 10. 11.

Ἐναντίον, ante, coram לפני *Theodot. Deuter.* 10. 11. בעיני *Incert. Jud.* 4. 1. & *alibi sæpe.*

Ἐναντίος, adversus, adversatius; ἐναντίοι קרי *Levit.* 26. 23.

Ἐναντιόω, adversor; ἠναντιώθησαν ישטמו *Sym. Psal.*

54. 4. ἀντικεῖσθαι שטן *Symm. Num.* 22. 32. *in Append. Item* למפגע *Incer. Job* 7. 20.

Ἐναντίωσις, contrarietas שטנה *Symm. Geneſ.* 26. 21. ἐναντιώσει בקרי *Incert. Levit.* 26. 24. & 28.

Ἐναυλίζω, habito; ἐνηυλίσθη, inhabitavit ותצלח *Aq. Jud.* 14. 19. 1. *Reg.* 16. 13.

Ἐνδεής, egenus חסר *Symm. Prov.* 15. 21. & 28. 16. *Item* 1. *Reg.* 3. 29.

Ἔνδεια, egeſtas חסר *Aquila, Prover.* 10. 21. *Symm. Prov.* 21. 22. רעש *Incer. Ezech.* 12. 18.

Ἐνδείκνυμι, oſtendo, *Incert.* ἐνεδείχθη לכד *Joſ.* 7. 18.

Ἐνδελεχῶς, perpetuo תמיד *Sym. Pſal.* 50. 5. & 70. 7. *Aquila, Pſalm.* 68. 24. *Aquila, Deuter.* 11. 12. *in Appendice.*

Ἐνδεσμέω, alligo; ἐνδέσμουσί με, alligant me צררו *A. Pſal.* 6. 8. ἐνδεσμοῦντάς σε צררך *Aq. Exod.* 23. 22. & *Pſalm.* 7. 7. *A. Th. Pſalm.* 8. 3.

Ἔνδεσμος, ligatura כפים *Theod. Habac.* 2. 11. *ubi legitur etiam* σύνδεσμος. *Vide notam ibi. Item* ἐνδεσμοὺς (*ſic*) צמקים *Incert.* 1. *Reg.* 25. 18.

Ἐνδέω, illigo, alligo; ἐνδήσω, alligabo וצרתי *Aquila, Exod.* 23. 2. ἔνδησον, liga צור *A. Heſai.* 8. 16. ἐνδέδεται, illigata eſt קשורה *S. Gen.* 44. 30. ἐνδεήσεται, indigebit מחסור *S. Prov.* 21. 17.

Ἐνδίδωμι, cedo; ἐνδώσει יחשך *Sym. Job* 16. 6. ἔνδος הרף *Incert.* 1. *Reg.* 11. 3. ἐνδεδωκότος, influentis *Incer. Levit.* 14 56. ספחת

Ἐνδιηλλαγμένη, merettix קדשה *A. Gen.* 38. 21. *Aq. Deut.* 23. 17. *in Append. Vide in* διηλλαγμένη.

Ἐνδιηλλαγμένος, ſcortum maſculum; ἐνδιηλλαγμένοι קדשים 4. *Reg.* 23. 7.

Ἔνδοθεν, intrinſecus מפנימה *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 19.

Ἔνδον, intus פנימה *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 18. בקרב *Sym. Pſal.* 54. 5.

Ἐνδοξάζειν, glorificare כבד *Incer. Levit.* 10. 3.

Ἐνδοξασμὸς, glorificatio גאון *Sym. Pſal.* 46. 5. גאות *S. Pſal.* 45. 4.

Ἔνδοξος, glorioſus כביר *S. Job* 31. 25. כבוד *A. Pſal.* 4. 9. הכבודה *Th. Jud.* 18. 21. ἔνδοξον הדר *Inc. Levit.* 23. 40. נכבד *Aq.* ἔνδοξος, *Symm.* ἐνδοξότατος, 2. *Reg.* 23. 18.

Ἐνδόσθια, viſcera מעי *S. Pſal.* 70. 6.

Ἔνδυμα, indumentum מעל *Aq. Job* 1. 20. מעיל *Aq. Levit.* 8. 7. & 1. *Reg.* 15. 27. & *alibi.* לבוש *S. Pſalm.* 68. 12. & 34. 13. *Item* אדרת *Sym. Joſ.* 7. 21. *Item* מדי *Incerti, Jud.* 3. 16. *Item Aquila* אפוד 1. *Reg.* 23. 9. ἔνδυμα ἱερατικὸν, indumentum ſacerdotale אפוד *Sym. Jud.* 17. 5. ἐνδύματα, indumenta ארגות *Aquila,* 4. *Reg.* 23. 7.

Ἐνδυναμοῦμαι, corroboror, invaleſco; ἐνεδυναμώθη, invaluerunt (aquæ) גברו *A. Geneſ.* 7. 20. 24.

Ἔνδυσις, indumentum לבוש *Aq. Pſalm.* 68. 12. & *Pſalm.* 34. 13.

Ἐνδύτης, indumentum מדי *A.* 1. *Reg.* 17. 35. *dubium.*

Ἐνδύω, induo; ἐνέδυσεν, induit חגר *Reliqui,* 1. *Reg.* 17. 39.

Ἐνδεδυκότων, demerſorum חלד *Symmachus, Pſalm.* 16. 14.

Ἐνεγγυάομαι, ſpondeo, fidejubeo; ἐνηγγυήσατο, ſpopondit, *A. S. Th. Prov.* 27. 13.

Ἐνεγύωσεν, membra impoſuit ויגהר *Hebr.* 4. *Reg.* 4. 4. 35. *legendum videtur* ἐνεγυίωσεν.

Ἐνέδρα, inſidiæ מרמה *Aq. Gen.* 27. 35. *Item* מארבים *Incer. Jud.* 9. 25. & 35. *A. Pſal.* 10. *ſecund. Hebr.* 8. יקוש *S. Oſee* 9. 8.

Ἐνεδρευτὴς, inſidiator ארב *S.* 1. *Reg.* 22. 8.

Ἐνεδρεύω, inſidior; ἐνήδρευσα, inſidiatus ſum ארבתי *A. S. Job* 31. 9. *Item S. Pſ.* 10. *ſecund. Hebr.* 8. *A. S. Th. Prov.* 1. 11. ἐνεδρεύσουσιν ארב *A. Th. Prov.* 12. 6. *A. S. Th. Oſee* 7. 6. *Item* ἐνήδρευσας רמית *S. Gen.* 29. 25. *in Append. Incer.* 1. *Reg.* 15. 5.

Ἔνεδρον, inſidiæ אורב *Incert. Joſ.* 8. 11. *Th. Jud.* 16. 12. *Incer. Jud.* 8. 12.

Ἐνειλέω, involvo; ἐνειλούμενον, obvolutum מתלקחת *S. Exod.* 9. 24.

Ἕνεκα, propter בעבור *Aquila,* ἕνεκά σου, propter te בעבורך *Geneſ.* 3. 17.

Ἕνεκεν, propter בעבור *A.* 2. *Reg.* 12. 25.

Ἐνεός, mutus, ſurdus, *vel* ſtultus משגע *Symmachus, Oſee* 9. 7.

Ἐνεχυράζω, pignus accipio; ἠνεχύραζον יחבלו *Sym. Job* 24. 9. ἐνεχύρασας חבל *Aquila, Theod. Proverb.* 27. 13.

Ἐνθήκη, depoſitum פקדון *Sym. Gen.* 41. 36.

Ἐνθυμέω, οὐκ ἐνεθυμοῦντο, non cogitabant אין חרצבות *Symmac. Pſalm.* 72. 4. ἐνθυμήθητι, cogita, in mentem revoca התבונן *Sym. Job* 37. 14.

Ἐνθύμημα, cogitatio מזמה *Reliqui, Job* 42. 2. *Incer. Pſalm.* 10. *ſecund. Hebr.* 4.

Ἐνθύμησις, cogitatio מחשבה *Sym. Job* 21. 27.

Ἐνθύμιον, *vel* ἐνδύμιον, *Theod. Prov.* 26. 22. *Vox Græca omnino ſuſpecta videtur.*

Ἐνιαύσιος, anniculus, unius anni שנה *Symmachus,* 1. *Reg.* 13. 1.

Ἐνιαυτὸς, annus שנת *Reliqui, Heſai.* 61. 2. ἐνιαυτοὺς, annos שנים *Aquila, Gen.* 1. 14. *Incer. Exod.* 30. 10. *Omnes Levit.* 23. 41.

Ἐνιδρυόω, conſtituo, firmo; ἐνίδρυσεν ויורב *Incer.* 1. *Reg.* 15. 5.

Ἐνικμος, humidus רטוב *A. Job* 8. 16.

Ἐνισχύσατο, roboravit ſe יעז *Symm. Pſalm.* 51. 9.

Ἐνισχύω, invaleſco, fortis ſum; ἐνίσχυσεν ויתאמץ *Inc.* 2. *Paralip.* 13. 7. ἐνισχύσω אחזק *A. Exod.* 4. 21. ἐνίσχυσε ויתחזק invaluit, fortis fuit, *A.* 1. *Reg.* 30. 6. ἐνισχῦσαι חזקים *Aquila, Job* 37. 18. ἐνισχυέτωσαν תחזקנה *Aq.* 2. *Reg.* 2. 7. *Item* עוזה *S. Pſal.* 67. 29. ἐνισχύοντες משכים *Incer. Jud.* 5. 14.

Ἐννακόσια, nongenta, *vel* nongenti תשע מאות *Aq. Gen.* 5. 5.

Ἐννοέω, cogito; ἐννοήσω, cogitabo אשכיל *S. Pſ.* 100. 2. *Item* אבין *Incer. Job* 9. 11. ἐννοήσει, cogitabit יתבונן *S. Job* 26. 14. ἐνενόησα, cogitavi אתבונן *Sym. Job* 31. 1. ἐννοεῖν להבין *S. Prov.* 1. 2. ἐννοηθήσονται יזמו *Aq. Gen.* 11. 6. *in Append.* ἐννοεῖν להשכיל *Symmach. Pſal.* 36. 4. ἐνενοήθη זמם *A. Deut.* 19. 19. *in Appendice.*

Ἐννόημα, cogitatio; ἐννοήματα, cogitationes תחבלות *Incer. Prov.* 12. 5.

Ἔννοια, cogitatio בינה *S. Job* 38. 36. מזמה *S. Job* 21. 27. ἐννοίαις *Incert. Pſal.* 10. *ſecund. Hebr.* 4. *S. Pſal.* 20. 12. מוסר *S. Prov.* 16. 22.

Ἐννοσσεύω, nidifico; ἐννοσσεύσει, nidificabit יקננו *S. Pſal.* 103. 17.

Ἐνοικοῦντας, inhabitantes ישבי *Th. Levit.* 18. 25. *S. Th. Levit.* 25. 45. & *alibi.*

Ἐνοπλίζω· ἐνωπλισμένοι, armati חמשים *Inc. Joſ.* 4. 12. ἐνοπλισάμενοι, *Idem. Aq. Exod.* 13. 18. *forte mendum pro* ἐνωπλισμένοι.

Ἐνοπλισμὸς, armatura חמש *Aquila,* 2. *Reg.* 3. 23.

Ἔνοπλοι, armati צנים *A. S. Job* 5. 5.

Ἐνοχλέω, perturbo, moleſtiam creo, *Symm. Jud.* 18. 7. μηδενὸς ἐνοχλοῦντος, moleſtante nemine ואין מכלים ἐνωχλήσαμεν הכלמנו *Symmach.* 1. *Reg.* 25. 7. ἠνωχλήθην חליתי moleſte habui, *Aquila,* 1. *Reg.* 30. 13. προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, ſimula te male habere, *vel* ægrotum te ſimula התחל *Incer.* 2. *Reg.* 13. 5.

Ἐνόχλησις, moleſtia illata עקת *Symm. Pſalm.* 54. 4. טרח *A. S. Th. Heſai.* 1. 14.

Ἑνόω, unio; ἕνωσον, uni, unito, aduna יחד *Symm. Pſal.* 85. 11.

Ἐνταῦθα, hîc, huc פה *A. Deut.* 5. 31. *in Appendice. Theodotio, Jud.* 4. 20. *Inc. Jud.* 18. 3. & 2. *Reg.* 20. 4. הנה *Theod. Jud.* 16. 2.

Ἐντέλλω· ἐντέλλομαι, præcipio; ἐνετείλατο, præcepit צוה *Omnes, Exod.* 40. 16. & 27. *Incer. Lev.* 24. 23. *Incert. Num.* 1. 19. & 4. 16. 51. & *alibi.*

Ἔντερον, inteſtinum קרב *Aq. Pſal.* 5. 10. ἔντερα, inteſtina רחמים *Incert. Gen.* 43. 30.

Ἐντεῦθεν, hinc מזה *Incert.* 1. *Reg.* 14. 4.

Ἔντιμος, honorabilis, honoratus, *S. Pſal.* 48. 15. *non exprimitur in Hebræo. Item* נכבד *Inc.* 2. *Reg.* 6. 20.

Ἐντιμόω, honoro; ἐντιμωθήσομαι, honorabor אתרועע *Quinta Editio, Psal.* 107. 11.

Ἐντίναγμα, *melius* ἐκτίναγμα, excussio זרם *Aquila, Hesai.* 32. 2.

Ἐντολὴ, præceptum, mandatum, jussio *Incer. Deut.* 4. 8. & 6. 24. *Item* מצוה *Reliqui, Jud.* 2. 17. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Deuter.* 27. 1. *Item* צו *Hesai.* 28. 13.

Ἐντορνεύω, torno; ἐντετορνευμένοι, tornati משקדים *Sym. Exod.* 25. 33. & 36.

Ἐντρέπω, confundo; ἐνετράπην, confusus sum, erubui ואשא *S.* 1. *Reg.* 25. 35. ἐντραπῇ ישא *Incert. Gen.* 32. 20. ἐνετράπη ויכנע *Th. Jud.* 8. 28. *Item Aq. Th. Jud.* 11. 33. ἐντρεπόμενοι נכלמים *Aq.* 2. *Reg.* 10. 5. ἐντρέπονται ויבשו *Symmac. Psal.* 39. 15. ἐνετρέψαμεν הכלמנו *Aquila,* 1. *Reg.* 25. 7. ἐνέτρεψε הכלם *Aq.* 1. *Reg.* 20. 34.

Ἐντειχος, capillatus שער *S. Psal.* 67. 22.

Ἐντροπὴ, confusio כלמה *Theod. Hesai.* 61. 7. *Aq. Mich.* 2. 6.

Ἐντρύφημα, illusio, irrisio פרך *A. Exod.* 1. 12.

Ἐντυφλόω, excæco; ἐντυφλοῦντα מכלות *Incert. Levit.* 26. 16. *suspectum.*

Ἔνυδρος, inaquosa בקק *Aq. Osee* 10. 1.

Ἐνυπνιάζομαι, somnio; ἐνυπνιάσθην, somnium habui חלמתי *Incert. Gen.* 37. 9. ἐνυπνιαζόμενοι, somniantes חלמים *Reliqui, Psal.* 125. 1.

Ἐνύπνιον, somnium חלום *S. Job* 33. 15. ἐνύπνια, somnia חלמת *Inc. Gen.* 41. 12.

Ἐνώπιον, coram, in conspectu בעיני *Incer. Deut.* 17. 2. & 34. 12. *Item Jud.* 3. 12. לפני *Incer. Jos.* 7. 12. & *alibi sæpe*

Ἐνωτίζω, auribus percipio; ἠνωτίσατο אזן *Aq. Eccles.* 12. 9. *Aq. S. Th. Hesai.* 8. 9.

Ἐνώτιον, inauris נזם *Inc. Proverb.* 11. 22. & 25. 12. *A. Th. Job* 42. 11. *Reliqui, Ezech.* 16. 13.

Ἐξαγοράζετε, redimitis זבנין *Th. Dan.* 2. 8.

Ἐξαγορεύω, profiteor; ἐξαγορεύων מודה *Symmachus, Prov.* 28. 13.

Ἐξάγω, educo, produco; *Sym.* ἐξαγαγέτω תדשא educat, producat, *Gen.* 1. 10. ἐξάγαγε הוצא *Th. Jud.* 19. 22. *Aquila, Symmachus,* 2. *Reg.* 10. 16. ὅταν ἐξαγάγῃς בהוציאך cum eduxeris, *Symmachus, Exod.* 3. 12. & *alibi.*

Ἐξαίρετος, eximius, selectus סגלה *Sym. Exod.* 19. 5. *Incer. Deuter.* 14. 2. *Item* ἐξαίρετος, selectus, *Sym. Jud.* 17. 2. אפוד בד ἐπένδυμα ἐξαίρετον, indumentum selectum, eximium; *A.* 1. *Reg.* 2. 18. & 2. *Reg.* 6. 14. ἐξαίρετα בדים *Sym. Dan.* 10. 5.

Ἐξαιρέτως, eximie בדד *Aquila, Deuter.* 32. 12. *in Appendice.*

Ἐξαιρέω, eruo, educo, *vel* aufero; ἐξαιρῶν, auferens המעתיק *S. Job* 9. 5 ἐξαιρούμενος מציל *Th. Jud.* 18. 28. ἐξελεῖται יציל *S. Psal.* 71. 12. ἐξείλετο הציל *S. Psal.* 33. 5. ἐξειλάμην העליתי *Th. Jud.* 6. 8. ἐξείλατο, eruit חשך *S.* 1. *Reg.* 25. 39. *metaphorice;* ἐξῃρημένοι, selecti, expediti חלוצים *Aq. Deut.* 3. 18. *in Appendice.* ἐξαιρεθέντος חלוץ *A. Deut.* 25. 10.

Ἐξαίρω, effero, extollo; ἐξῆρες הנפת *Aq. Exod.* 20. 22. ἐξάρατε, auferte הסירו *Incert.* 1. *Reg.* 7. 3. & 4. ἐξήρθη יגעל *Theod.* 2. *Reg.* 1. 21. ἐξαροῦσι, proficiscentur יסעו *Th. Num.* 2. 17. ἐξῃρημένος מצל *S. Zach.* 3. 2. καὶ ἐξῆρεν, extulit ויורש *Incer. Judic.* 1. 20.

Ἐξαίφνης, repente רגע *Symmac. Psalm.* 6. 11. פתאום *S. Job* 22. 10.

Ἐξάκουστος, qui in auditum venit, auditus; ἐξάκουστον ποιεῖτε, auditum facite השמיעו *Symmachus, Psalm.* 65. 8.

Ἐξακριβάσομαι, diligenter perquiram אחקר *Theodot.* 1. *Reg.* 20. 12.

Ἐξαλείφω, deleo; ἐξαλειφθήσονται נשמדו *Sym. Psal.* 36. 38. ἐξαλειφθήσεται וכפר *Sym. Hesai.* 28. 18. מחה *Symm. Hesai.* 25. 8.

Ἐξαμαρτάνω, peccare facio; ἐξαμαρτάνοντες מחטיאי *S. Hesai.* 29. 21. *Incer.* 3. *Reg.* 14. 16.

Ἐξαμυγδαλίζω· ἐξημυγδαλισμένοι, amygdalati משקדים *Aquila, Exod.* 25. *v.* 33. 36. ἐξημυγδαλωμένη מקשה *Idem.*

Ἐξαναγείρω, suscito; ἐξαναγεροῦσιν יעערו *Aquila, Hesai.* 15. 5.

Ἐξανάδοσις, eruptio מספחת *Aq. Levitic.* 13. 6. & שחין *A. Levit.* 13. 18. *in Appendice.*

Ἐξαναλίσκω, consumo; ἐξαναλωθήσεται כלה *Incert. Ezech.* 35. 13. ἐξαναλῶσαι השחית *Incert. Deut.* 10. 10.

Ἐξανθέω, effloresco; ἐξανθοῦσα, efflorescens פרחת *Incert. Levit.* 13. 42. ἐξανθοῦσαι, efflorescentes *Symm. Exod.* 9. 9.

Ἐξανίστημι· ἐξανίστατο, exsurrexit קום *Theodotio, Jud.* 5. 12.

Ἐξαπατάω· ἐξαπατήσει, decipiet ישיא *Symmachus, Psal.* 88. 23.

Ἐξάπινης, repente כמו־רגע *S. Thren.* 4. 6.

Ἐξαπλοῦν, Hexaplum; *nomen Hexaplorum Origenis, quod a quibusdam ita in singulari exprimitur. Alii* ἐξαπλᾶ, Hexapla, *in Plurali. Nomen ex natura sua adjectivum hic substantive accipitur. Aliquando etiam adjective, ut* ἐξαπλοῦς Ἱερεμίας, Hexaplus Jeremias. *Vide initio Præliminarium.*

Ἐξαπλόω, extendo; ἐξαπλώσει, extendet, expandet ופרש *Symm. Hesai.* 25. 11. ἐξαπλούμενοι מתלהמים *Th. Prov.* 26. 22.

Ἐξαπορέω, obstupesco; ἐξαπορήθητε והשמו *Aquila, Job* 21. 5.

Ἐξαποστέλλω, dimitto; ἐξαπεσταλμένη, dimissa משלח *A. Hesai.* 16. 2. *A. Prov.* 29. 15.

Ἐξαποστολὴ, emissio שלח *Th. Hesai.* 27. 8.

Ἐξάπτω, succendo; ἐξῆψεν יבער *Incert. Jud.* 15. 5.

Ἐξαρθρόω, confringo, *quasi dicas,* exarticulare; ἐξάρθρωσον המעד *S. Psal.* 68. 24.

Ἐξαριθμέω, enumero ספר *S. Psal.* 55. 9.

Ἐξασέλιδον, Hexaselidum; *nomen Hexaplorum a sextuplici columna, & a* σελὶς pagina, *vel* paginæ columna. *Vide initio Præliminarium.*

Ἐξαυχενισμὸς, excervicatio פרק *A. Nahum.* 3. 1.

Ἐξεγείρω, excito, expergefacio, suscito יעיר *Aq. Th. Job* 41. 1. καὶ ἐξηγέρθη, & excitatus est, & evigilavit וייקץ *Inc. Jud.* 16. 14 ἐξεγεῖραι עורר *Aquila, Job* 3. 8. ἐξεγειρόντων עררים *Incert. Jud.* 5. 16. ἐξηγέρθη וייקץ *Incert. Jud.* 16. 14. ἐξεγερθήσονται ויקיצו *Aquila, Theodotio, Job* 14. 11.

Ἐξέδρα, exedra; ἐξέδραν לשכתה *S.* 1. *Reg.* 9. 22. *S. Ezech.* 40. 17. & 41. 10. & 45. 5.

Ἐξελαύνω, expello; ἐξήλασας ותשלח *Symmachus, Psal.* 43. 3.

Ἐξεμέω, evomo; ἐξήμεσεν קאה *Symmachus, Levit.* 18. 28.

Ἐξεναντίας, e regione אל־עבר *S. Deut.* 30. 13. מעבר *Symm.* 2. *Reg.* 10. 16. & 3. *Reg.* 4. 12. ממול *Aquila,* 2. *Reg.* 5. 23.

Ἐξεράω, evomo; ἐξήρασεν, evomuit קאה *Aq. Levit.* 18. 28.

Ἐξερευνάω, investigo; ἐξηρεύνησεν, investigavit חבש *A. Th. Job* 28. 11. וחקר *Sym. Psal.* 33. 22. *Symm. Th. Prov.* 25. 27. ἐξερευνήσω, investigabo ויחקר *Aq.* 1. *Reg.* 20. 12. *Item* ἐξερευνῆσαι תור *Aq. Eccles.* 1. 13. ἐξερευνήσει וקרקר *S. Num.* 24. 17. חפש *S. Psal.* 63. 7.

Ἐξερπόω, repo; ἐξήρποσαν וישרצו *Aquila, Theodotio, Exod.* 1. 7. *videtur esse mendum pro* ἐξήρπυσαν.

Ἐξέρπω, repere facio שרץ *Aquila, Sym. Theodotio,* ἐξερψάτω (*Th. ibi* ἐξερψάτωσαν) ישרץ *Gen.* 1. 20. ἐξῆρψαν וישרצו *Sym. Exod.* 1. 7. רמש *Incert. Levit.* 20. 25.

Ἐξέρχομαι, exeo, egredior; ἐξελεύσεται הצא *Aquila, Exod.* 1. 7. & *Job* 24. 5. *S. Jos.* 15. 9 & *sæpe. Inc.* 2. *Reg.* 3. 26.

Ἐξετάζειν, examinare חקר *Incert. Job* 13. 9. *S. Job* 32. 11. ἐξετάζει פקד *S. Job* 36. 23.

Ἐξεύρεσις, inventio, adinventio חקר *Incer. Psalm.* 144. 3.

Ἐξευρίσκειν, invenire מצא *S. Job* 37. 23.

Ἐξευτελίζω, vilipendo; ἐξευτέλισα חרפתי *Incert.* 1.

Reg. 17. 10. *Item* ἐξευτελίσει בוזה S. *Psal.* 68. 34. & 2. *Reg.* 6. 16. ἐξευτελιζόντων הבוז S. *Psalm.* 122. 4. *Prov.* 6. 30. & *Cant.* 8. 7. *Sexta Editio*, *Cant.* 8. 1.

Ἐξέχομαι, mihi vendico; ἐξειχόμην תאבתי *Aquila*, *Psal.* 118. 174.

Ἐξηγέομαι, refero, narro; ἐξηγοῦντο ויספרו *Sym. Psal.* 68. 27. *Th. Job* 12. 8.

Ἐξηγησία, confessio, declaratio, *Incer. Job* 23. 26.

Ἐξημυγδαλισμένοι, amygdalati משקדים *Aquila*, *Exod.* 25. 33. 36.

Ἐξιλάζω, *vel* ἐξιλάσκω, propitior כפר *Reliqui*, *Exod.* 29. 37. *Incerti*, *Exod.* 30. 10. *Aquila*, *Sym. Theod. Hesai.* 27. 9.

Ἐξίλασμα, propitiatio כפר *A. S. Th. Exod.* 30. 12. *Item Prov.* 8. 13. & 21. 18.

Ἐξιλασμός, propitiatio כפרים *A. S. Th. Exod.* 29. 36. *A.* & *Incer.* 30. 10. חטאת *Incer. Lev.* 4. 14. & 20. & 21. *in Appendice.*

Ἐξιλεῖται, propitiabitur וכפר *Aq. Deut.* 32. 43. *in Appendice.*

Ἕξις, habitus גוית *Incert. Jud.* 14. 9. עצם *Symm. Thren.* 4. 7.

Ἐξισάζω· ἐξισάσει, æqualis erit ידמה *Symm. Psalm.* 88. 7.

Ἐξισόω, exæquo; ἐξίσωσε תכן *Symmac. Job* 28. 27. ἐξισωθήσομαι, exæquabor תדמיוני *A. Hesai.* 40. 25. ἐξισωθῆναι, *S. Exod.* 15. 11.

Ἐξίστημι, mente excedere facio, *vel* mente excedo; ἐκστήσει והמם *Th. Deut.* 7. 23. *Incert.* 1. *Reg.* 7. 10. ἐκστήσομαι אסיר *S. Job* 27. 5. ἐξέστησαν נבהלו *Theod.* 2. *Reg.* 4. 2.

Ἐξιστῶν, mente excedere faciens, pavorem incutiens יהלל *S. Th. Job* 12. 17.

Ἐξίσωσις, adæquatio תשואת *A. Zach.* 4. 7.

Ἐξιχνιάζω, investigo; ἐξιχνιάσει investigabit יחקר *A. Psal.* 43. 22. *S.* 1. *Reg.* 20. 12. ἐξιχνιάσῃ תחקרון *A. Job* 32. 11. ἐξιχνιασθήσεται יעקב *S. Job* 37. 4. ἐξιχνίασε מנה *Incert. Num.* 23. 10.

Ἐξιχνιασμός, investigatio, חקר *Aquila*, *Job* 11. 7. & 38. 16. *Aquila*, *Psal.* 94. 4. ἐξιχνιασμοὶ חקקי *Sym. Jud.* 5. 16.

Ἔξοδος, exitus צאת *Aq. Exod.* 21. 8. ἔξοδοι תוצאות *S. Psal.* 67. 21.

Ἐξολισθαίνειν, labi ההליק *S. Psalm.* 35. 3.

Ἐξόλλυμι perdo; ἐξώλεσεν צמתת *Aq. Psal.* 118. 139. & 142. 12.

Ἐξολόθρευμα, exterminatio יקתאל *Inc.* 4. *Reg.* 14. 7.

Ἐξολόθρευσις, exterminatio כריתת *Theod. Deut.* 24. 1. *Item* חרמה *Incert. Jud.* 1. 17.

Ἐξολοθρεύω, disperdo, perdo; ἐξολοθρευθήσεται תכרת *Aquila*, *Sym. Proverb.* 23. 18. *Sym. Hesai.* 9. 14. *Hebræus* & *Syrus*, *Gen.* 17. 14. *Item* החרים *S.* ἐξωλόθρευσεν, 1. *Reg.* 15. 8.

Ἐξομολογέω, confiteor; ἐξομολογήσομαι, confitebor אהוד *Aq. Psalm.* 27. 7. ἐξομολογήσονται, confitebuntur יודו *Heb. Interp. Genes.* 49. 8. *S. Psalm.* 29. 10. *Aq. Gen.* 49. 8. *in Appendice.*

Ἐξομολόγησις, confessio ההוד *Incert.* 1. *Paral.* 29. 11. תודה *S. Psalm.* 41. 5. *Item* תורה *pro* תודה *Symmach. Psal.* 41. 5. & *Symmachus*, *Job* 22. 22. תרועה *Theod. Job* 33. 26.

Ἐξορθρίζω· ἐξωρθρισμένη, matutina משחר *Aquila*, *Psalm.* 109. 4.

Ἐξορκίζω, adjuro; ἐξώρκισας, adjurasti אלית *Incert. Jud.* 17. 2.

Ἐξορμάω, recedo; ἐξώρμησαν וישבו *Reliqui*, *Jud.* 7. 3.

Ἐξουδενέω, vilipendo, despicio; ἐξουδενεῖ, despiciet בז *Aquila*, *Symm Theodotio*, *Prover.* 11. 12. *Aq. Malach.* 1. 14.

Ἐξουδενισμός, despectio הבוז *A. Psal.* 122. 4.

Ἐξουδενόω, vilipendo, nihili facio, despicio; ἐξουδενώσουσι בוזו *A. Prov.* 6. 30. & ἐξουδένωσε, despexit ויבז *A. Genes.* 25. 34. *in Append.* ἐξουδένωσεν נבאש *Inc.* 1. *Reg.* 13. 4. ἐξουδενωμένον נמבזה *Th.* 1. *Reg.* 15. 9. ἐξουδενώσει σε וימאסך *S.* 1. *Reg.* 15. 26. ἐξουδένωσε ויעט *Th.* 1. *Reg.* 25. 14.

Ἐξουδένωσις, despectio, despectus בוז *A. S. Gen.* 38. 23. *A. Proverb.* 12. 8. *A. S. Th. Prov.* 18. 3.

Ἐξουθενέω, vilipendo; ἐξουθένησάν; *A.* 1. *Reg.* 10. 27.

Ἐξουσία, potestas שבט *S. Gen.* 49. 10. משל *Aq. Th. Job* 25. 2. *S. Job* 41. 24. εἰς ἐξουσίαν, in potestatem, *sive* in dominationem לממשלת *Aq. Th. Gen.* 1. 16. מתג *S.* 2. *Reg.* 8. 1.

Ἐξουσιάζειν, dominari משל *Aq. Gen.* 1. 18. ἐξουσίασον משל *A. S.* ἐξουσίαζε, *Jud.* 8. 22. *A. Psalm.* 65. 7. *Sym. Eccles.* 9. 17. & *alibi*; *Aq. S. Hesai.* 52. 5. *Item* היושב *Incer. Jos.* 12. 4. ἐξουσιάζοντος השליט *A. S. Th. Eccles.* 10. 5. *Item* הלוט *S. Hesai.* 25. 7.

Ἐξουσιαστής, dominator משל *S. Jerem.* 51. 46.

Ἐξουσιαστικός, autoritatem præferens שלטון *Symmac. Eccles.* 8. 4.

Ἐξυβρίζω, contumelia afficio; ἐξυβρισθήσεται יתגלע *A. Prov.* 20. 3.

Ἐξυπνιάζομαι, expergisco, evigilo; ἐξυπνιασθήσομαι אקיץ *A. S. Th. Prov.* 23. 35. ἐξυπνιαζόμενοι חלמים *Inc. Psalm.* 125. 1.

Ἐξυπνίζω, expergefacio; ἐξυπνίσαι ערר *Theodotio*, *Job* 3. 8.

Ἐξυπνίζομαι, evigilo; ἐξυπνίσθη וייקץ evigilavit, *Incert. Gen.* 9. 24. *Item* הקיץ *Aq.* ἐξυπνισθῆναι, *Symmac.* ἐξυπνισθείς, *Psal.* 16. 15. & 43. 24. ἐξυπνισθήσονται יקצו *Reliqui*, *Habac.* 2. 7. ἐξυπνισθήσεται יקום *Theodotio*, *Job* 14. 12.

Ἐξωθέω, expello, pello; ἐξωθούμενος נדף *Incert. Levit.* 26. 36.

Ἐξώθω, expello; ἐξωσμένους נדחי *Symmachus*. *Psalm.* 146. 2. *Symm.* 2. *Reg.* 14. 13. *A. S. Th. Prov.* 7. 21. ἐξώσθη וגזר *Incer.* 2. *Paral.* 26. 21.

Ἔξωμοι, expediti, *vel* exertis humeris חלוצי *Aq. Hesai.* 16. 4.

Ἐξώστρα שבכה *S.* 4. *Reg.* 1. 2. *id est*, exostra, *seu* locus extimus cancellis munitus; *vel* fenestra cancellis munita, *Gallice* balcon.

Ἐξώτατος, extimus; ἐξωτάτων חוצות *A. Job* 7. 10.

Ἑορτάζω, festum celebro; ἑορτάσετε וחגתם *Aquila*, *Theodotio*, *Levit.* 23. 41. ἑορτάζων חוגג *Aquila*, *Psalm.* 41. 5.

Ἑορτή, festum חג *Aq. Theod. Levit.* 23. 41. *Aquila*, *Psal.* 117. 28.

Ἐπάγω, seduco, *forte pro*, ἀπάγω השיא *Reliqui*, *Gen.* 3. 13. ἀπηγάγετό με, seduxit me השיאני

Ἐπαγωγή, inducta calamitas איד *Theodotio*, *Prover.* 27. 10.

Ἐπαγώνια, angularia זוית *A. Ps.* 143. 12. *l.* ἐπιγώνια.

Ἐπᾴδειν, incantare; ἐπᾳδόντων, incantantium מלחשים *A. Psalm.* 57. 6.

Ἐπαινέω, laudo; ἐπῄνουν, laudabant ויהלו *S. Job* 29. 21. ἐπῄνεσαν ויאשרו *A. S. Cant.* 6. 8. ἐπλωέθησαν הוללו *S. Psal.* 77. 63.

Ἔπαινος, laus הוד *Symm. Psalm.* 8. 2. ἔπαινος תהלת *Th. Psalm.* 9. 15.

Ἐπαίρω, levo, tollo; ἐπαροῦμεν נסה *Aq. Job* 4. 2. ἔπαρον נסה *A. Ps.* 4. 7. *Item* נשא *A. Psal.* 27. 9. ἐπάρας וישא *S. Gen.* 33. 1. ἐπάρατε סער *A. S. Deut.* 1. 40.

Ἐπακολουθέω, sequor; ἐπηκολούθησε, sequutus est התהלך *S. Gen.* 6. 9.

Ἐπακούειν, exaudire ענה *Aq. Quinta & Sexta Editio*, *Psalm.* 3. 5.

Ἐπάλληλος, frequens הבהב *S. Osee* 8. 13.

Ἔπαλξις, propugnaculum צנור *S.* 2. *Reg.* 5. 8. ἐπάλξεις בחינוי *in Bibliis Hebraicis legitur in margine* בחוניו *Th. Hesai.* 23. 13. ἐπάλξεων, *A. Cant.* 4. 3. תלפיות

Ἐπαναβαίνω, ascendo; ἐπαναβῆναι, ascendere, inscendere לעלות *S. Job* 36. 20.

Ἐπαναγκαστής, coactor, exactor נגש *Symmachus*, *Job* 3. 18.

Ἐπανακλίνω, reclino; *Symmac.* ἐπανακλίνατε, reclinate סמכו *Cant.* 2. 5.

Ἐπαναπαύω, requiesco; ἐπανεπαύσατο, requievit וישכן *S. Exod.* 24. 16. ἐπανάπαυσον, requiesce הניחה *Inc. Jud.* 16. 26.

Ἐπανάστημα,

Ἐπανάστημα, quod insurgit יקום *Incert. Gen.* 7. 4.

Ἐπαναστρέφω, revertor; ἐπαναστρέφει, revertitur שואף *S. Th. Eccles.* 1. 5.

Ἐπανίστημι, insurgo, insto; ἐπανέστη ויקהל *Inc. Exod.* 32. 1. ἐπανιστάντων קמים *Aquila, Psalm.* 3. 1. & 17. 40. ἐπανέστην והתעררתי *S. Job* 31. 29. ὥστε ἐπαναστῆναι לקום *S.* 1. *Reg.* 22. 13.

Ἐπάνω, super, supra מעלה *S. Num.* 1. 20.

Ἐπαοιδή, incantatio חבר *A. Psal.* 57. 6.

Ἐπαοιδός, incantator; ἐπαοιδοί חרטמים *Sym. Theod. Exod.* 7. 11. & 22. ἐπαοιδούς חרטמים *Reliqui, Daniel.* 2. 2.

Ἐπαποστολή, immissio משלחת *Symmachus, Psalm.* 77. 49.

Ἔπαρμα, elatio שיא *Aquila, Symmachus, Theodot. Job* 20. 6. גאון *Symmac. Job* 38. 11. גאות *Symmachus, Hesai.* 16. 6.

Ἔπαρσις, elevatio מתנשא *Incer.* 1. *Paralip.* 29. 11. מסת *A. Deut.* 16. 10. *in Appendice.*

Ἐπαστής, incantator חובר *S. Psalm.* 57. 6.

Ἔπαυλις, villa חצר *Incerti, Jos.* 19. 23. רחב *Inc. Ps.* 143. 14. ἐπαύλεις, villæ חות *Aquila, Deuter.* 3. 14. *in Appendice.*

Ἐπαύριον, postridie ממחרת *Reliqui, Jos.* 5. 11.

Ἐπαχθής, onerosus; παρηγοροῦντες ἐπαχθεῖς, consolatores onerosi מנחמי עמל *S. Job* 16. 2.

Ἐπεγείρω, excito; καὶ ἐπήγειρε, & excitavit ויקם *S.* 3. *Reg.* 11. 14.

Ἐπείγω· ἐπείγει, urget נססה *S. Hesai.* 59. 19. ἐπειχθῶμεν נרדפה *Quinta Editio, Osee* 6. 3.

Ἔπειξις, festinatio חפזון *Symm. Exod.* 12. 11. *Item* ציים *S. Ezech.* 30. 9. נבהלה *S. Soph.* 1. 18.

Ἐπείτοιγε, quandoquidem אולם *Symmachus,* 1. *Reg.* 25. 34.

Ἐπένδυμα, superindumentum אפד *A. S. Th. Ex.* 25. 7. *A. Exod.* 28. 4. *Aq. S. Exod.* 28. 26. *Levit.* 8. 7. *Jud.* 8. 27. & 1. *Reg.* 2. 18. *Symm. Exod.* 29. 5. & *A. Symmach.* 39. 3. *Aq. Symm. Exod.* 28. 26. & 2. *Reg.* 6. 14.

Ἐπενδύτης, superindumentum אפד *Theod. Exod.* 29. 5. אפוד *A.* 1. *Reg.* 14. 3. מעל *Th. Job* 1. 20. מעיל *Th.* 1. *Reg.* 1. 19. מדו *Levit.* 6. 10.

Ἐπερείδομαι, innitor; ἐπερειδόμενοι, innixi עזרי *S. Job* 9. 13. ἐπερείδου השען *Th. Prov.* 3. 5.

Ἐπέρχομαι, supervenio, irruo; ἐπῆλθον וינטשו *Aquila,* 2. *Reg.* 5. 22. ἔπελθε, irrue פגע *S.* 2. *Reg.* 1. 15.

Ἐπερωτάω, interrogo; ἐπερωτῶν μάγον, interrogans magum שאל אוב *Aquila, Deut.* 18. 18. שאל *A. Deut.* 18. 11. *in Appendice.*

Ἐπέχω, cohibeo, retineo; ἐπεῖχε, cohibuit עצר *A. Gen.* 16. 2. *in Append.*

Ἐπήκοος, obsequens מעון *Incer.* 1. *Reg.* 23. 24.

Ἐπηρεαστής, obtrectator, malevolus, noxius הוות *S. Psalm.* 56. 2.

Ἐπήρεια, molestia, nocumentum הוות *A. Ps.* 54. 12. *S. Psal.* 90. 3. & 93. 20. ἐπήρειαι עלילות *Symmachus, Psalm.* 98. 18.

Ἐπῆχος, sonitus; ἐπῆχον, *S. Ezech.* 8. 18.

Ἐπὶ על super, *passim Omnes.*

Ἐπιβαίνω, supervenio, inscendo, vehor; ἐπιβήσεται יעלה *Aquila, Jud.* 13. 5. ἐπιβεβηκότι, qui vehitur לרכב *Aquila, Psalm.* 67. 34. ἐπιβήσεται ותצעיד *Aquila, Job* 18. 14.

Ἐπιβάλλω, injicio, *A. S. Job* 6. 9. ἐπιβέβληκας הנפת *Theod. Exod.* 20. 25.

Ἐπιβλέπω, respicio; ἐπιβλέπεις תביט *Aq. Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 14. ἐπιβλέψεις, respicies והבטת *Aq. Th.* 1. *Reg.* 2. 32. ἐπέβλεψεν יפנה *Th.* 1. *Reg.* 13. 18. *Inc.* 1. *Reg.* 14. 47. ἐπιβλέπουσι יחזו *Th. Psalm.* 10. 4. ἐπιβλέποντος נשקף *Th.* 1. *Reg.* 13. 18.

Ἐπίβλημα, assumentum; ἐπιβλήματα ἔχοντα, assumenta habentia מטלאת *Incer. Jos.* 9. 5.

Ἐπιβλυγμός, *al.* ἐπιβλυσμός, *al.* ἐπιφλυγμός, scatebra, ebullitio, scaturigo אד *Aq. Gen.* 2. 6. ἐπιβλυσμός איד *A. Job* 30. 12. & *Prov.* 1. 26.

Ἐπιβόλαιον, pallium מעיל *Theod.* 1. *Reg.* 24. 12.

Ἐπιβολὴ λεαίνης שחל *Symmachus, Osee* 5. 14. irruptio leænæ.

Ἐπιβουλεύω, insidior; ἐπιβουλεύετε, insidiamini תהותתו *Aquila, Psalm.* 61. 4.

Ἐπιβουλή, insidiæ הוות *Aq. Psalm.* 56. 2. & 93. 20. *Item Prov.* 19. 13. מצודה *S.* 1. *Reg.* 22. 4.

Ἐπίβουλον, insidiosum הוות *A. Psal.* 5. 10.

Ἐπιβρέχω· ἐπιβρέξει, pluet super ימטר *Sym. Theod. Job* 20. 23.

Ἐπιβρίθω, onustus sum; ἐπιβρίσει, onustus erit יטריח *Symm. Job* 37. 11. ἐπέβρισεν סמכה *Symmac. Psal.* 87. 8.

Ἐπιγαμβρευτής μου, qui me uxorem ducturus est יבמי *A. Deut.* 25. 7.

Ἐπιγαμβρεύω· ἐπιγαμβρεύσεις, desponsabis תתחתן *Th.* 1. *Reg.* 18. 21. ἐπιγαμβρεύσει, ducet ut uxorem fratris ויבמה *A. Deut.* 25. 5. *in Appendice.*

Ἐπιγνωρίζω, cognosco; ἐπιγνωρισθήσεται, cognoscetur יתנכר *Sym. Prov.* 20. 11.

Ἐπίγνωσις, scientia דעת *Symm. Psal.* 72. 11.

Ἐπιγονή, fœtura, fœtus; ἐπιγοναί עוילו *Incert. Job* 21. 11.

Ἐπιγράφω, inscribo; ἐπιγράψαν ימיטו *Symmachus, Psalm.* 54. 4.

Ἐπιδάκνων, mordens קרץ *Incer. Prov.* 16. 30.

Ἐπιδείκνυμι, exhibeo; ἐπιδεῖξαι לידות *Sexta Editio, Psalm.* 10. 2.

Ἐπιδεῖν ποιήσει, inspicere faciet ירא *S. Psal.* 58. 10.

Ἐπίδεσις, colligatio vulneris מזור *A. Osee* 5. 13.

Ἐπιδεσμεύω, alligo; ἐπιδεσμεύων קצין *Theodotio, Hesai.* 3. 6.

Ἐπιδευτέρωσις, secunda traditio superaddita שנות *S. Psal.* 76. 11.

Ἐπιδέχεσθαι, suscipere קבל *Sym. Prov.* 19. 20.

Ἐπιδέω, obligo; ἐπιδήσει ויחבש *Sym. Job* 5. 18. *Item* יחבש *A. S. Job* 34. 16. ἐπεδέθη חבשה *S. Ezech.* 30. 21. *S. Osee* 6. 1.

Ἐπιδιαιρέω, divido; ἐπιδιεῖλε, divisit ויחץ *Incer. Gen.* 33. 1.

Ἐπιδίδωμι· ἐπιδώσει ἐπίδοσιν, accessione accreverit פשה תפשה *A. Levit.* 13. 7. 8. *in Appendice.*

Ἐπιδοξότης, gloria הוד *A. Psal.* 103. 1. *Item Incer. Zach.* 6. 13.

Ἐπιδοχή, receptio לקח *S. Th. Prov.* 16. 23.

Ἐπιεικής, æquus; ἐπιεικῶν צנועים *Theod. Proverb.* 11. 2.

Ἐπίζεμα, ebullitio קצף *Sym. Osee* 10. 7.

Ἐπιζητέω, requiro; ἐπιζητεῖτε בעיו *A. Hesai.* 21. 12. ἐπιζητήσῃ יפקד *S. Job* 31. 14.

Ἐπίθεμα, impositio תנופת *Incer. Levit.* 8. 27. *Item* תרומה *Incert. Levit.* 7. 14. *Item* ἐπίθεμα, coronamentum שבכה *S.* 4. *Reg.* 25. 17.

Ἐπίθεσις, fraus, dolus; ἐπιθέσεων מרמות *Aq. Psal.* 34. 20. *melius, ut videtur* ἐπιθέσεις.

Ἐπίθεσις, fraus, dolus מרמה *S. Gen.* 27. 35. *Aq. S. Psalm.* 54. 12. *Aq. Psalm.* 42. 1. & *Prov.* 11. 1. *Item* רמיה *Incert. Psalm.* 119. 3.

Ἐπιθέτης, impostor, fraudulentus; ἐπιθετῶν לצים *S. Psal.* 1. 1.

Ἐπίθημα שדות ἐπιθήματα, *S. Eccles.* 2. 8. *Vox Græca dubia est. Latine Hieronymus, S.* appositiones.

Ἐπιθυμέω, concupisco חפץ *S. Gen.* 34. 19. ἐπιθυμεῖ מתאוה *S. Prov.* 13. 4. ἐπεθύμησεν, concupivit חמד *Aq. Psal.* 67. 17. *S. Job* 20. 20.

Ἐπιθύμημα, concupiscentia, desiderium תרמות *Th. Quinta Editio, Psal.* 118.

Ἐπιθυμητός, desiderabilis; ἐπιθυμητόν, desiderabile חמוד *Sym. Psalm.* 38. 12. ἐπιθυμητὰ חמודות *S. Dan.* 9. 23. ἐπιθυμητὰ חמדת *Incer.* 1. *Reg.* 9. 20. *Item* מלחמה *A.* 2. *Reg.* 1. 27. *suspectum.*

Ἐπιθυμία, concupiscentia תאוה *Aq. S. Prov.* 18. 1. תאות *S. Psal.* 10. *secund. Hebr.* 3. מאוי *S. Psal.* 138. 9. ἐπιθυμιῶν חמודות *Theod. Dan.* 9. 23. אות *Sym.* 1. *Reg.* 23. 20.

Ἐπικαίρως, opportune לעתות *S. Ps.* 9. 10. & 68. 7.

Ἐπικαλέω, invoco קרא *Incer. Exod.* 5. 3. ἐπικαλεῖσθαι, appellari לקרא *Hebr. Interp. Gen.* 4. 26.

Ἐπικαλύπτω, operio; ἐπεκαλύφθη כסה *Symmachus*, *Job* 15. 27.

Ἐπικατάρατος, maledictus ארור *sic Omnes Gen.* 3. 17. & maledicta, *Aquila*, *Theodot. Gen.* 3. 17. *Omnes Jerem.* 48. 10.

Ἐπίκειμαι, incumbo וחשך על־פני *S.* καὶ σκότος ἐπέκειτο ἐπὶ προσώπου, *Gen.* 1. 2. & tenebræ incumbebant super faciem *terræ*.

Ἐπικλείω, includo; ἐπέκλεισε, inclusit, occlusit ויסגר *A. Gen.* 2. 21. *in Appendice.*

Ἐπίκλησις, convocatio מקרא *Sym. Hesai.* 1. 13.

Ἐπίκλητος, cognominatus קרא *Incert. Jud.* 15. 19. ἐπίκλητον מקרא *Th. Hesai.* 1. 13.

Ἐπικλίνω· ἐπεκλίθη, inclinatus est וישע *A. Gen.* 4. 4. *Hæc videtur esse vera lectio, non autem* ἀπεκλήθη, *vel* ἀπεκηλήθη.

Ἐπικλύζω, inundo; ἐπικλύζοντα לשטף *S. Psal.* 31. 6.

Ἐπικράτεια, imperium, dominatio רד *A. Osee* 11. 12.

Ἐπικρατέω, dominor רדה *Aq. Genes.* 1. 26. וירדו καὶ ἐπικρατείτωσαν; *A.* καὶ ἐπικρατεῖτε ורדו *Gen.* 1. 28. & *Ps.* 109. 2. ἐπικρατῶν αὐτῶν רדם *A. Psal.* 67. 28. ἐπεκράτησε, invaluit גברו *Symmac. Gen.* 7. 20. 24. ἐπικρατεῖν לממשלת *Incert. Psal.* 135. 8.

Ἐπικροτέω, plaudo; *vel* convoco; ἐπικροτήσει תקע *Prov.* 17. 18.

Ἐπικρύπτω, abscondo; ἐπέκρυψεν ויסתר abscondit, *A. Gen.* 3. 6.

Ἐπικυλίω, devolvo; ἐπικύλισον גיל *Symm. Psal.* 36. 5.

Ἐπικυλισμὸς, revolutio מעגל *Sym. Prov.* 2. 9. *Theod. Prov.* 2. 15. *S. Prov.* 5. 6.

Ἐπιλαλέω, obloquor; ἐπιλαλούντων, obloquentium הלעג *S. Psal.* 122. 4.

Ἐπιλαμβάνομαι, suscipio, retineo; ἐπιλαμβάνῃ, coerces מחזיק *A. Exod.* 9. 2. *Item* ἐπελάβοντο ויחזו *Theod. Jud.* 16. 21. ἐπιλήψονται יתמכו *Th. Prov.* 11. 16. ἐπιλάβεσθε נשקו *Incert. Psal.* 2. 12.

Ἐπιλανθάνειν, oblivisci שכח *Aq. Psal.* 12. 2. *Aq. S. Psal.* 58. 12. & *alibi.*

Ἐπιλέγω, colligo; ἐπιλέξεις בערת *S. Th. Deut.* 24. 7. *Incer.* 3. *Reg.* 14. 10. *Aq. Deut.* 26. 13. *in Append.* ἐπιλέγεται יבחר *Symmac. Psal.* 24. 12.

Ἐπιλεκτὸς, electus בחיר *Omnes*, *Psalm.* 88. 4. *Sym. Psal.* 88. 20. גדול *Symmac. Cant.* 5. 10. ἐπιλεκτὴ עבור *A. Cant.* 5. 13. ἐπιλεκτοὶ פרתמים *Aquilæ* 1. *Dan.* 1. 3.

Ἐπιληπτὸς, mente captus משגע *A. Osee* 9. 7.

Ἐπιλογίζομαι, reputo; ἐπιλογιζόμενος פקד *Symmac. Job* 35. 15.

Ἐπιλογισμὸς, cogitatio חשבון *Aq. Cant.* 7. 4.

Ἐπίλοιπος, reliquus יתר *Incert. Jud.* 7. 5. ἐπίλοιπα שאר *Hesai.* 10. 9.

Ἐπιλυόμενος, solvens פתר *Aq. Genes.* 40. 8. *in Appendice.*

Ἐπίλυσις, solutio פתרנים *A. Gen.* 40. 8. *in Append.* תרפים *S. Osee* 3. 4.

Ἐπιμαρτύρομαι, testificor; ἐπεμαρτυράμην הרעתי *Th. Jerem.* 11. 7.

Ἐπιμελὴς, diligens; ἐπιμελεῖς צנועים *Symmachus*, *Prov.* 11. 2.

Ἐπιμελῶς, diligenter, sedulo עשור *S. Psalm.* 32. 1.

Ἐπίμονος, stabilis, immanens נאמן *Sym. Deuter.* 28. 59. *in Appendice.*

Ἐπινίκιον, triumphale carmen נצח *Symmach. Hesai.* 63. 3.

Ἐπινίκιος, triumphalis למנצח *S. Psal.* 4. 1. & *alibi in titulis Psalm.*

Ἐπινοέω, cogito, excogito; ἐπενόουν תבונן *Symmach. Job* 32. 11.

Ἐπιπίπτω· ἐπιπίπτοντες, irruentes נפלים *Aquila*, *Gen.* 6. 4. ἐπέπεσε, incidit, *A.* ἐπέπεσον, *Hebr. Interp.* ותפל *Job* 1. 15. *A. Th. Psalm.* 15. 5. *Item* ἐπέπεσεν, incidit ויצלח *Incer.* 1. *Reg.* 11. 6. *Item* ויגהר *Symmac.* 4. *Reg.* 4. 35.

Ἐπίπλαστος, fucatus, ementitus; ἐπίπλαστοι, fucati אלל *Symmac. Job* 13. 4. אילים *A. Psalm.* 95. 5.

Ἐπιπλέων, innavigans, *S. Job* 24. 18. ἐπιπλέων ὕδατι על פני־מים

Ἐπιποθέω, desidero; ἐπεπόθησεν, desideravit גרסה *A. Psal.* 118. 20. ἐπιποθήσεις תכסף *Theod. Jud.* 14. 15.

Ἐπιπόθημα, desiderium; ἐπιποθήματα מאויי *Aquila*, *Psalm.* 139. 9.

Ἐπιπόθησις, concupiscentia עגבת *Aquila*, *Ezechiel.* 23. 11.

Ἐπίπονος, laboriosus מכאבות *S. Hesai* 53. 3.

Ἐπιπρέπεια, decor הוד *Incert. Zach.* 6. 13.

Ἐπιπτύω, superspuo, inspuo; ἐπιπτύσῃ ירק *Aquila*, *Levit.* 15. 8.

Ἐπιπωμάζω, quasi operculo claudo; ἐπεπώμασας ותכס *Aquila*, *Psalm.* 43. 20. ἐπιπωμάσαι תאטר *Symmachus*, *Psal.* 68. 16.

Ἐπιῤῥανεῖ, asperget והזה *Incer. Num.* 19. 18.

Ἐπιῤῥέω· ἐπιῤῥέων, decurrens, defluens יוצק *Incert. Job* 22. 16.

Ἐπίῤῥινον, ornamentum narium נזם *Sym. Job* 42. 11. & ἐπιῤῥίνιον, *eadem significatione Symm. Ezech.* 16. 2.

Ἐπιῤῥυταὶ, infusoria מוצקות *A. Zach.* 4. 2.

Ἐπιῤῥωννύω, roboro; ἐπέῤῥωσα, roboravi אאמץ *Sym. Job* 16. 5.

Ἐπισάττειν, sternere חבש *Incer.* 3. *Reg.* 13. 26. ἐπισάξατε, sternite, *ibid. id est, asino episagma vel stratum imponite.*

Ἐπίσημος, insignis; ἐπίσημοι כתם *Theodot. Cantic.* 5. 11.

Ἐπίσημον ποίησον, insignem fac נסה *Symmachus*, *Psalm.* 4. 7.

Ἐπισιτισμὸς, cibaria צדה *Aq. ut videtur*, *Gen.* 45. 21. *Aquila*, *Symm. Theod. Jos.* 9. 5. *Aq. Psal.* 131. 15.

Ἐπισκεπάω, obtego; ἐπεσκέπησαν יתפקדו *Inc. Num.* 1. 18. *A. S. Th. ibid. v.* 47. ἐπισκεπάσει ישוף *Symmac. Psalm.* 138. 11.

Ἐπισκέπτης, inspector פקוד *A. Ezech.* 23. 23.

Ἐπισκέπτομαι, inspicio, lustro; ἐπεσκεψάμην אפקד *Incert. Levit.* 18. 25. & 26. 16. & *Num.* 1. 18. & 26. 57. *Aquila*, 1. *Reg.* 15. 2. *Symmachus*, *Numer.* 1. 20. & *Aquila*, *Symmac.* 45. *A. Job* 5. 24. *Incer. Job* 7. 18. ἐπεσκεμμένοι, visitati פקדים *Symmachus*, *Theodot. Num.* 1. 20. & *alibi.*

Ἐπισκευάζω, præparo; ἐπισκευασάτωσαν, præparent יחזקו *S.* 4. *Reg.* 12. 5.

Ἐπισκευὴ, præparatio בדק *S.* 4. *Reg.* 12. 5.

Ἐπίσκεψις, inspectio; ἐπισκέψεις פקדים *Sym. Exod.* 30. 13. *Item Theod. Num.* 1. 20. בקרת *Incert. Levit.* 19. 20.

Ἐπισκιάζω, obumbro; ἐπεσκίασεν, obumbravit ויאצל *Theod. Num.* 11. 25.

Ἐπισκοπεύω, inspicio, præfectus sum; ἐπισκοπεύουσι תצפינו *S. Psal.* 65. 7.

Ἐπισκοπὴ, visitatio, inspectio; ἐπισκοπαὶ פקדים *Aq. Num.* 13. 20. *Theod. Jerem.* 8. 12. *Incert. Numer.* 26. 22.

Ἐπίσκοποι, inspectores פקדים *Symm. Genes.* 41. 34. *in Appendice. Item* ציונים *A. Jerem.* 31. 21.

Ἐπίσπαστρον, tentorium מכסה *Samaritanus*, *Numer.* 4. 26.

Ἐπισπάω, attraho; ἐπισπώμενοι משכים *Theodotio*, *Jud.* 5. 14. ἐπισπάσει, attrahet, detrahet, *Aquila*, *Prov.* 21. 7.

Ἐπισπλαγχνίζομαι· ἐπισπλαγχνισθήσῃ, misereatis תחמל *S. Deut.* 13. 8. *in Appendice.*

Ἐπισπεύδω, festino; ἐπισπεύδων, festinans מרדף *S. Prov.* 12. 11.

Ἐπίσταμαι, scio; ἐπίσταται, scit ידע *Symmac. Eccles.* 8. 7. ἐπίστασθαι השכיל *A. Deut.* 32. 29.

Ἐπίστασις· ἐπιστάσεις, epistases שפתים *Aq. Ezech.* 40. 43. *Quidam* cremathras *esse dicunt.*

Ἐπιστήμη, scientia טעם *Symmachus*, *Job* 12. 20. שכל *Aquila*, *Prov.* 1. 3. & 16. 22. דעת *S. Job* 21. 22. *Item* בר *Incert. Psal* 2. 12.

Ἐπιστημονίζω, doceo; ἐπιστημονισθήσεται ישכיל *Aquila*, *S. Hesai.* 52. 13.

Ἐπισημόω, intelligere facio; ἐπισημώσω אשכיל *A. Psal.* 31. 8. ἐπισημώθητε השכילו *Aquila*, *Psal.* 2. 10.

Ἐπισήμων, sciens, doctus משכיל *A. Psal.* 44. 1. *&* 53. 1. *&* 1. *Reg.* 18. 14. *Item Ps.* 54. 1. משכלת *A. Prov.* 19. *Item* יודע דעת *A. Prov.* 17. 27.

Ἐπιστολαὶ, epistolæ ספרים *Incer.* 4. *Reg.* 20. 12.

Ἐπιστηρίζειν, sustentare; ἐπεστήρικται, fultus est נכון *Theodot. Jud.* 16. 26. *Item* ἐπεστηρίχθην נסמכתי *Symm. Psal.* 70. 6.

Ἐπιστρέφω, converto, reverto; ἐπιστρέψουσιν ירצו *Aq. Job* 20. 10. ἐπέστρεψεν וינהו *Incert.* 1. *Reg.* 7. 2. *Item* ישבו *Incer.* 2. *Reg.* 23. 10. ἐπέστρεψαν וישבו *Incerti*, *Jos.* 22. 9. *Jud.* 8. 9. *&* 11. 13. *&* 17. 3. *Item* ἐπιστρέψας והשב *A. Th. Job* 10. 16. ἐπιστράφητε תשובו *A. Th. Job* 17. 10. *&* 33. 25.

Ἐπιστροφὴ, conversio שבות *Th. Jerem.* 33. 26.

Ἐπιστύλιον, epistylium, ornamentum columnæ superpositum כתרות *S.* 3. *Reg.* 7. 16.

Ἐπισυνίστημι, *vel* ἐπισυστάω, sto contra, *Incer. Levit.* 19. 16.

Ἐπισύσχεσις, retentio עצרת *Incer. Levit.* 23. 36.

Ἐπίσχεσις, retentio מעצור *Aquila*, 1. *Reg.* 14. 6. *A.* עצרת *Deut.* 16. 8. *in Append. Incert. Levit.* 23. 36. *in Appendice.*

Ἐπισωρεύω, accumulo; ἐπισωρεύσεις, accumulabis חתם *Sym. Job* 14. 17. ἐπισωρεύσατε דגלו *S. Cant.* 2. 4.

Ἐπιταγὴ, præceptum חק *S. Mich.* 7. 11.

Ἐπίταγμα, præceptum; ἐπιτάγματα, præcepta אור *S. Job* 25. 3. *metaphorice.*

Ἐπιτάσσειν, præcipere פקד *Incerti*, 1. *Reg.* 25. 15. ἐπιτάξει יצו *S. Job* 36. 32. ἐπιτάσσοντες מחקקים *Sym. Jud.* 5. 14.

Ἐπιτείνω, extendo; ἐπετάθη כמה *A. Psal.* 62. 2.

Ἐπιτελέω, perficio; ἐπετέλεσεν ויעש *Th. Jud.* 11. 40. ἐπετέλεσαν *S. Gen.* 18. 21. ἐπετελέσθησαν כלו *Symmach. Psalm.* 71. 20.

Ἐπίτηδες, de industria למועד *S.* 1. *Reg.* 9. 24.

Ἐπιτήδευμα, studium; ἐπιτηδεύματα מעללים *Symm. Hesai.* 3. 8. *A. S. Osee* 7. 2. *A. Osee* 5. 4.

Ἐπιτηδεύω, curo, studeo, *S. Psal.* 52. 2. *ubi vocem* והתעיבו *vertit* καὶ βδελυρίαν ἐπετήδευσαν, & abominationi studuerunt.

Ἐπιτηρέω, conservo; ἐπιτηροῦντες, conservantes שמרי *S. Psalm.* 70. 10.

Ἐπιτήρησις, observatio, *Incer.* 1. *Reg.* 15. 23.

Ἐπιτίθημι, impono; ἐπιθήσουσι, imponent וערכו *Inc. Levit.* 1. 7. ἐπιθήσει, imponet והקטיר *Incert. Levit.* 2. 16. *Sic Mss. ubi LXX. habent ἀνοίσει, quæ vox secundum seriem refertur necessario ad* הקטיר *verum neutra interpretatio exprimit vocem illam Hebraïcam, meliusque congrueret cum illa præcedentis versus voce* ושמת *forte verisimilius dicatur, hîc LXX. pro* הקטיר *legisse* הקריב *quam vocem cap. seq. v.* 14. *vertunt*, ἀνοίσει. ἐπέθηκεν וישם *Incert. Jud.* 16. 3. ἐπέθηκαν שמו *Aquila*, *Job* 1. 17. ἐπέθετο שם *Symmachus*, 1. *Reg.* 15. 2. ἐπέθου μοι רמותני imposuisti mihi, *Aquila*, 1. *Reg.* 28. 12. *A. Gen.* 29. 25. *in Append.* ἐπέθηκαν וירכבו *Symmach.* 2. *Reg.* 6. 3.

Ἐπιτιμάω, increpo; ἐπιτιμᾶτε תטיפו *S. Mich.* 2. 6. ἐπετίμησεν עצב *Incert.* 3. *Reg.* 1. 6.

Ἐπιτίμησις, increpatio גערה *Aquila*, *S. Theodotio*, *Prov.* 13. 8. *A. S. Prov.* 17. 10. *Item* מגערה *A. Deut.* 28. 30. *in Appendice.*

Ἐπίτοκος, vicina partui הרה *S.* 1. *Reg.* 4. 19.

Ἐπιτράχηλον, stola פתיל *Incer. Gen.* 38. 18.

Ἐπιτρέπω, permitto; ἐπέτρεψε נתן *Symmachus*, 1. *Reg.* 24. 8.

Ἐπιτρέχω, incurro; ἐπιτρέχουσι וירצון *Symmac. Psal.* 58. 5.

Ἐπιτριμμὸς, attritio דכא *Aquila*, *Deuter.* 23. 1. *in Appendice.*

Ἐπιτρίβω, contero; ἐπέτριβον שאפו *Symmach. Psal.* 55. 3. ἐπιτριβήσονται, conterentur וידכאו *A. Job* 5. 4.

Ἐπίτριπτος, attritus דך *A. Psalm.* 9. 10.

Ἐπίτριψις, attritio מספח *A. Habac.* 2. 15.

Ἐπιφαίνω, illuceo; ἐπεφάνη, illuxit זרח *Symmachus*, *Deut.* 33. 2. ἐπιφάνηθι הופיע *Omnes*, *Psal.* 93. 1. ἐπιφανοῦμαι, *Th. Jerem.* 29. 14. ἐπέφανεν ותצלח *Theodotio*, 1. *Reg.* 16. 13.

Ἐπιφάνεια, apparatus, pompa חיל *A.* 2. *Reg.* 8. 9.

Ἐπιφανὴς, illustris אימה *Quinta Editio*, *Cant.* 6. 9. *Item* נאור *S. Psal.* 75. 5.

Ἐπιφέρω, infero; ἐποίσουσιν, inferent ירצו *Symmach. Job* 20. 10. ἐπιφερόμενον מרחפת *Aq. Symmach. Theod. Gen.* 1. 2.

Ἐπιφθέγξεται, eloquetur ידבר *Aq. Ps.* 2. 5.

Ἐπιφλυγμὸς, *vide* ἐπιβλυγμός.

Ἐπίφοβος, tremendus נורה *Aq. S. Psal.* 88. 8. אימה *S. Cant.* 6. 3. *&* 9. נורא *Incert. Malach.* 1. 14. *Aq.* 2. *Reg.* 7. 23. ἐπίφοβα נוראת *Aquila*, *Deuteron.* 10. 21. *in Appendice.*

Ἐπιφράττω, obstruo, obturo; ἐπιφράξεις, obstrues תלעג *S. Psal.* 58. 9.

Ἐπιφυλλίζω, racemo, as; ἐπιφυλλίσεις תעולל *Aq. Deut.* 24. 21. *Incer. Thren.* 1. 12.

Ἐπιφυλλὶς, racemus עולל *S. Hesai.* 24. 13.

Ἐπίχαρις, gratiosus חסד *S. Prov.* 31. 26.

Ἐπίχαρμα, gaudium שמצה *Th. Exod.* 32. 25.

Ἐπιχειρέω, tento; ἐπεχείρησε ויבקש *Symmachus*, 2. *Reg.* 21. 2.

Ἐπίχυσις, inundatio צוקה *A. Prov.* 1. 27.

Ἐπιχυτῆρες, infusoria מוצקת *Sym. Zach.* 4. 2. *Item* צנתרות *S. Zach.* 4. 12.

Ἐπιχύω, infundo; ἐπιχύσῃ יציק *Aquila*, *Deut.* 28. 53. *in Appendice.*

Ἕπομαι, sequor; ἑπόμενον, sequens אחרון *Symmac. Exod.* 4. 8.

Ἐπονείδιστος, exprobrabilis חרפת *S. Psalm.* 38. 9.

Ἐπονομάζω, nomino; ἐπονόμαζον, nomina נקבה *A. Gen.* 30. 28. ἐπωνόμαζον יקראו *Incert. Deut.* 3. 9. καὶ ἐπωνόμαζον ויקראו *S. Jud.* 2. 4.

Ἐποπτεύω, respicio; ἐποπτεύεις תביט *S. Psalm.* 10. *sec. Hebr.* 14.

Ἐποχέω ἐποχούμενος, vectus רכב *Symmac. Psalm.* 67. 5. *&* 34.

Ἐποχὴ, inhibitio עצר *A. Prov.* 30. 16. מעצור *Sym.* 1. *Reg.* 14. 16.

Ἔποψ, upupa כוס *Symmach. Levit.* 11. 17. *& Psal.* 101. 7.

Ἑπτάκις, septies שבע פעמים *Incert. Josue* 6. 4.

Ἑπταχῆ, septemplicitér שבעתים *Genes.* 4. 15. *suspectum.*

Ἐπῳδὴ, incantatio חבר *Sym. Psalm.* 57. 6. לחש *A. Eccles.* 10. 11. *Th. Hesai.* 3. 3.

Ἐπωμὶς, superhumerale אפד *Th. Exod.* 28. 6. *Incer. Exod.* 28. 25. *Th. Exod.* 28. 26. *& alibi. Aq. Jud.* 17. 5. *&* 1. *Reg.* 30. 7. *Incert.* 1. *Reg.* 21. 9.

Ἐραστὴς, amator מאהב *Incert. Ezech.* 16. 33.

Ἐργάζομαι, operor, facio; εἰργάσω תפעל *Symmac. Job* 35. 8. ἐργάσασθαι עבד *Symmachus*, *Theodotio*, *Hes.* 28. 21.

Ἐργασία, opus מעשה *Incert.* 1. *Reg.* 20. 19. *&* 25. 2. פעל *Incer. Psalm.* 110. 3. עבדת *S. Th. Hesai.* 28. 21. עבור *pro* עבוד *S. Gen.* 3. 17. *in Appendice.*

Ἐργαστήριον, officina; *A.* ἐργαστήρια הלחות

Ἐργᾶται, operatur יפעל *Th. Job* 22. 17.

Ἐργάτης, operator פעל *S. Psalm.* 93. 16.

Ἐργοδιῶκται, magistri operum שרי מסים *Symmach. Exod.* 1. 11.

Ἔργον, opus מעשה *Inc. Jud.* 13. 12. *Aquila*, 1. *Reg.* 20. 19. *Item* עשו כלה *S.* ἐπετέλεσαν τὸ ἔργον *Gen.* 18. 21. perfecerunt opus.

Ἐρεθίζω, incito, irrito; ἐρεθίζει יגרה *Aq. Prov.* 15. 18. *Symm. Prov.* 29. 2. *& alibi*; ἐρέθιζε תתחר *Quinta Editio*, *Psal.* 36. 1.

Ἐρεθισμὸς, irritatio מרי *Symm. Prov.* 17. 11.

Ἐρείδω, fulcio, sustento; ἐρεισθήσεται ישען *Symmac. Job* 8. 15.

Ἐρεικτὸς, fresus; ἐρεικτά, fresa, *vel* fressa, comminuta תפיני *Incert. Levit.* 6. 21.

Ἐρείπιον, structura חרבות S. Ps. 101. 7. ἐρείπια חרבות S. Ezech. 13. 4. ערבות S. Psal. 9. 7. Omnes, Psalm. 108. 11. בתי S. Job 3. 15.

Ἐρεῖς, dices תאמר Aq. Th. Jud. 16. 13.

Ἔρεισμα, fulcimentum, fulcrum, sustentaculum משען A. Hesai. 3. 1.

Ἐρεισμὸς, fulcimentum, sustentaculum משענה Aq. Hesai 3. 1.

Ἐρεύγομαι, eructo; ἐρεύγεται, eructat יביע Symmac. Psal. 18. 3.

Ἐρευνάω, perscrutor, investigo; ἐρεύνησεν חקרה Th. Job 28. 27. ἐρευνήσατε, scrutamini חקרו Incert. Jud. 17. 2.

Ἔρημα, deserta ערבות Aq. Psal. 9. 7.

Ἐρημία המרגעה S. Hesai. 28. 12. forte melius ἠρεμία, quies, tranquillitas.

Ἔρημος, desertum מדבר Omnes, Gen. 36. 24. Aq. S. Deut. 1. 40. ἐρημοτάτη, quasi dicas desertissima בקצה המדבר A. S. Th. Exod. 13. 20. Aq. Th. Deut. 32. 10. צבעים S. 1. Reg. 13. 18. ישימון Sym. 1. Reg. 23. 19. & 24. Item 26. & alibi. Theod. ἔρημος ἄνθρωπος, desertus homo פרא אדם Gen. 16. 12.

Ἐρημοῦν, vastare חרב Aquila, Symmac. Theodotio, Hesai. 34. 10.

Ἐρήμωσις, vastitas חרבוני Aq. Psalm. 31. 4.

Ἐρίζω, contendo, discepto; ἐρίζετε הרצדון Aquila, Psal. 67. 17.

Ἔριον, lana צמר Incert. Levit. 13. 48. Reliqui, Osee 2. 5.

Ἔρις, lis, contentio נצח Reliqui, Hesai. 63. 3.

Ἐριστὴς, contentiosus מרי Aquila, Sym. Theodotio, Ezech. 44. 6.

Ἔριφος, hœdus גדי S. Exod. 23. 19. Inc. 1. Reg. 10. 3. Item עתוד Incer. Jerem. 50. 8.

Ἑρμηνεία, interpretatio מליצה Aquila, Theodotio, Prov. 1. 6.

Ἑρμηνεὺς, interpres; ἑρμηνεῖς, interpretes מליצים A. S. Hesai. 43. 27.

Ἕρπειν, repere רמש Gen. 1. 28. הרמשת Sym. ἕρποντα; Th. ἕρποντι.

Ἑρπετὸν, reptile שרץ Aq. Symmac. Theod. Gen. 1. 20. Aq. S. Lev. 5. 2.

Ἔρυγμα, *dubia vox, atque suspecta* מגרשה Incert. Levit. 2. 16.

Ἐρυθρὸς, ruber; ἐρυθρὸν, rubrum פועה Incert. Exod. 1. 15.

Ἐρυθρὰ θάλασσα, mare Rubrum סוף Aq. S. Deut. 1. 1. S. Deut. 11. 4. Incer. Jud. 11. 16.

Ἔρχεσθαι, venire בא passim Omnes.

Ἐρωδιὸς, erodius חסידה Aquila, Theodot. Levit. 11. 19. Job A. 39. 14. Psalm. 103. 17. Jerem. 8. 17. Aq. S. Th. Zach. 5. 9.

Ἔσθησις, vestitus מכסה A. Hesai. 23. 18.

Ἔσθων, comedens האכל Th. Jud. 14. 14.

Ἑσπέρα, vespera ערב Omnes, Gen. 1. 5. & seqq. Inc. Exod. 18. 14.

Ἕσπερον, vesperum כסיל Th. Amos 5. 8.

Ἐσπευσμένως, festinanter חשמנים Aquila, Psalm. 67. 32.

Ἑστίασις, convivium משתה Incert. Gen. 26. 30. in Append.

Ἐσχαρὶς, craticula גג Inc. Exod. 30. 3.

Ἐσχατέω, tardo, usque ad extremum temporis procrastino, comperendino; ἠσχάτησαν אחרו Incert. Jud. 5. 28.

Ἔσχατος, ultimus, postremus; ἐσχάτη, postrema אחרון Inc. Deut. 11. 24. אחרית Aq. Deut. 32. 29. Th. Job 19. 25. Sym. Psalm. 72. 17. ἔσχατον, ultimum אחרון A. Exod. 4. 6. Item אחרית A. S. Psalm. 36. 37.

Ἔσω, intus, intra ביתה S. 2. Reg. 5. 9.

Ἔσωθεν, ab intus; Incert. ביתה Exod. 28. 26. Aq. 3. Reg. 6. 16.

Ἑταίρα, amica, dilecta רעית S. Cant. 1. 15.

Ἑταιρεία, societas מזרח Symm. Amos 6. 7.

Ἑταιρέω, amicitiam habeo; ἡταιρήσατε התרועעי Aq. Psalm. 59. 10.

Ἑταιρικὸς, meretricius חבר Sym. Prover. 21. 9.

Ἑταιρὶς, meretrix קדשה Symmac. Osee 4. 14.

Ἑταῖρος, amicus רעה A. 1. Reg. 20. 41. & Prov. 6. 1. S. Job 36. 33. & 42. 7. S. Psal. 14. 4. & alibi חבר S. Eccles. 4. 10. דוד Quinta Editio, Cant. 1. 13. ἑταῖροι דודים A. S. Cant. 1. 13. Item ἑταίρους מרעים Incer. Jud. 14. 11. מחברים A. S. Psalm. 44. 8.

Ἐταστὴς, scrutator בחן Th. Psalm. 7. 10.

Ἑτερογενὴς, alterius generis שעטנז Symmac. Deut. 22. 11.

Ἑτερόγλωσσος, alterius linguæ לעז Aquila, Psalm. 113. 1.

Ἑτεροκλινεῖν, aliò declinare לנטות Symmac. Psalm. 16. 11.

Ἑτερολογία, sermo varians מלה Symmachus, Psalm. 138. 4.

Ἔτι, adhuc, insuper עוד A. S. Exod. 11. 1. Aq. Th. Job 6. 10. עד A. Psalm. 44. 7.

Ἑτοιμάζω, paro, præparo; ἡτοίμασεν, præparavit הכין Aquila, Theodot. 3. Reg. 6. 19. Item תכין Symm. Psal. 10. sec. Hebr. 17. ἡτοίμασας כוננת A. Th. Psal. 8. 4. ἡτοίμασέ σε, præparavit te ויכננך A. Deut. 32. 6. in Append. ἡτοίμασαν עצבו Incer. Job 10. 8. ἑτοιμάζει פנה S. Malach. 3. 1.

Ἑτοιμασία, præparatio תכונה Theodotio, Ezech. 43. 11.

Ἕτοιμος, paratus נכון A. Genes. 41. 32. in Append. A. Prov. 4. 18. Item הכן Aq. S. Jos. 3. 17. ἕτοιμος נכון Aquila, 2. Reg. 6. 6. ἕτοιμοι, præparati העתידים Th. Job 3. 8.

Ἔτος, annus שנה A. Gen. 5. & 47. 9. alibique; ἔτη σου, anni tui ימיך Incert. Exod. 23. 26.

Εὐαγγελίζομαι, evangelizo, prædico; εὐαγγελιζομένη מבשרת Aquila, Symmac. Theodotio, Hesai. 40. 9. A. S. Hesai. 52. 7.

Εὐαγγελισμὸς, bonum nuntium בשרה Incert. 2. Reg. 18. 20.

Εὐαρεστέω, placeo; μὴ εὐαρεστοῦσαι, non placentes מרת Syrus, Gen. 25. 35.

Εὐαρέστησις, placabilitas ניחוח A. S. Th. Exod. 29. 18. & Th. Levit. 1. 9. in Appendice.

Εὖγε, euge, ah האח Sym. Psal. 39. 16.

Εὐγένεια, nobilitas מתן Aquila, Theodotio, Ecclesiast. 7. 8.

Εὐγενῶν, nobilium פרתמים Hebr. Int. Dan. 1. 3.

Εὐδιανόητος, perspicax טובת שכל Symmachus, 1. Reg. 25. 3.

Εὐδοκέω, acceptum habeo; καὶ εὐδόκησεν, & acceptum habuit וישע Syrus, Gen. 4. 4. εὐδοκήσει ירצו Sym. Psal. 48. 14. ηὐδόκησας רצית Incer. Psal. 43. 4. εὐδοκηθήσεται יתרצה Aq. 1. Reg. 29. 4. εὐδοκεῖ יחפץ Sym. Psalm. 36. 23. εὐδοκεῖ חפץ Theodotio, 1. Reg. 18. 22. εὐδοκημένον רצון Symmachus, Malach. 2. 13. μὴ εὐδοκήσαν לא אבו

Εὐδοκητὴ, placita, accepta, acceptabilis, decora בתרצה S. Cant. 6. 3.

Εὐδοκητὲς, acceptos מתרפס S. Psalm. 67. 31.

Εὐδοκία, beneplacitum תרצה Aquila, Cant. 6. 3. רצון S. Deut. 33. 23. Coislin. Aquilæ adscribit, & Ps. 29. 8. & Prov. 8. 35. A. Psal. 50. 20. Omnes, Psalm. 105. 4. A. Malach. 2. 13.

Εὐδοκιμέω, probo, Th. Job 34. 9.

Εὐδοξία, gloria נעים Sym. Job 36. 11. הדר Symm. Psalm. 103. 1.

Εὐεργεσία, beneficium גמול Symmachus, Psalm. 102. 2.

Εὐεργετέω, bene facio; εὐεργετεῖ גמל S. Prov. 11. 17. εὐεργέτησας טוב S. Psalm. 118. 65. Item Psal. 50. 20.

Εὐεργετοῦμαι· εὐεργετηθήσεται יטיב Symmachus, 1. Reg. 2. 32.

Εὐζωΐα, prosperitas, Aquila, Gen. 30. 11. in Appendice.

Εὐζωνίζω, accingo; εὐζωνιεῖ יגוד & postea εὐζωνισθήσεται יגד A. Gen. 43. 19. in Appendice.

Εὔζωνος, accinctus גדוד A. Gen 49. 19. A. 1. Reg. 30. 8. & 2. Reg. 4. 2.

Εὐθαλὴς

Εὐθαλέω, floreo; εὐθαλήσει רעננה *S. Job* 15. 32. εὐθαλῶν רענן *Incert. Dan.* 4. 1.
Εὐθαλὴς, virens, floridus רענן *S. Psalm.* 51. 10. & 91. 11. *Aq. Cant.* 1. 16. & *Deut.* 12. 2. *in Appendice, S. Ezech.* 6. 13. *A. Osee* 14. 8.
Εὐθαρσέω, confido, bene spero; εὐθαρσήσω אבטח confidam *S. Psalm.* 90. 2. εὐθαρσῶν, *S. Psal.* 56. 5.
Εὐθετέω, decenter compono; εὐθετήσει יכשר *Aquila, Eccl.* 11. 6.
Εὐθηνέω, prospere ago; εὐθήνησεν שאננו *Aquila, Job* 3. 18. εὐθηνούντων השאננים *S. Psalm.* 122. 4. εὐθηνοῦσαι שאננות *Reliqui, Hesai.* 32. 9. *Item*, εὐθηνοῦσα צאנן *S. Mich.* 1. 11.
Εὐθηνία, prosperitas רננת *S. Job* 20. 5. שלות *A. Symm. Prov.* 1. 32.
Εὐθὴς, rectus ישר *Aquila*, 2. *Reg.* 1. 18. *Job* 6. 25. *Item Incert. Jos.* 10. 13. εὐθὲς, *Aquila, Deut.* 12. 28. *in Append.*
Εὐθυμία, bonus animus גיל *S. Psal.* 42. 4. ששון *Sym. Psalm.* 50. 10.
Εὐθυμῶν, qui bono est animo טוב-לב *Symmachus, Prov.* 15. 15.
Εὐθύνησαν, abundaverunt שאננו *A. Job* 2. 18.
Εὐθὺς, rectus ישר *Inc. Job* 1. 1. & 8. *Aq. Theod. Job* 33. 3. *A. Psal.* 32. 1. *S. Psal.* 36. 37. εὐθεῖα planities מישר *A. Deut.* 3. 10. *in Appendice.*
Εὐθυσμὸς, directio שור *Incer. Gen.* 16. 7.
Εὐθύτης, rectum ישר *Aquila, Prov.* 4. 11. *A. S. Th. Prov.* 14. 2. *A. Deut.* 9. 5. *in Append.* מישרים *Omnes Psal.* 16. 2. *A. Psalm.* 44. 7. נכונה *Theod. Job* 42. 7. מוסר *Reliqui, Prov.* 1. 3.
Εὐκαιρία, opportunitas עת *Sym. Eccles.* 9. 12.
Εὐλαβέομαι, vereor, revereor, metuo; εὐλαβεῖσθε גורו *S. Job* 19. 29. & εὐλαβηθήσονται יגורו *S. Job* 41. 16. *S. Psal.* 32. 8. *A. Psalm.* 118. 39.
Εὔλαλος, bene loquens, facundus, eloquens איש דברים *Syrus, Exod.* 4. 10.
Εὐλογεῖν, benedicere ברך *Aquila, Symmac. Theod. Gen.* 1. 28. ויברך καὶ εὐλόγησεν, *A. Deut.* 10. 8. *in Append. A. Job* 1. 11. & *alibi.* εὐλογήσει ירצה *Theodotio, Job* 33. 26. Εὐλογημένος, benedictus ברוך *A. S. Gen.* 24. 31. *in Appendice.*
Εὐλογητὸς, benedictus ברוך *Inc. Deut.* 28. 6. & *passim.*
Εὐλογία, benedictio ברכה *A. Prov.* 10. 7.
Εὐλογίζω· εὐλογισθήσεται, benedicetur יתברך *Aq. S. Hesai.* 65. 16. *forte* εὐλογηθήσεται.
Εὔλογος, eloquens איש דברים *Incert. Exod.* 4. 10.
Εὐμένεια, benevolentia רצון *Symm. Prov.* 16. 15.
Εὐνοέω· εὐνοήσομεν, benevoli erimus נאות *Quinta Editio, Gen.* 34. 15.
Εὐνομία, æquitas תושיה *A. Prov.* 8. 14.
Εὐνοῦχος, eunuchus סרים *Incert. Jerem.* 34. 19.
Εὐοδοῦμαι, prospere ago; εὐοδωθήσεται יצליח *Symmac. Prov.* 28. 15. εὐοδούμενος, prosperans מצליח *Sym. Gen.* 39. 2. & *Hesai.* 53. 10. εὐοδουμένων מיטיבים *Incer. Jud.* 19. 22.
Εὐπάθεια, bonus status, *quando quis bene afficitur* שלוה *Incert. Psal.* 121. 7.
Εὐπαθέω, bene est mihi; εὐπάθησα שלותי *Aq. Job* 3. 26. εὐπαθήσει שאנן *Theod. Jere.* 30. 10. εὐπαθείησαν ישליו *Symm. Psal.* 121. 7.
Εὐπορέω, abundo; εὐπορήσει ינוה *S. Habac.* 2. 5.
Εὔπορος, abundans איש חיל 1. *Reg.* 31. 12.
Εὐπορία, abundantia, opulentia חיל *Aq. Jud.* 6. 12. 1. *Reg.* 10. 26. *Job* 5. 5. חילה *Aq. Psal.* 37. 14. *Symm. Prov.* 12. 4.
Εὐπραγῆσαι, bene facere להיטיב *Sym. Psal.* 35. 4.
Εὐπραγία, prosperitas נעים *Incer. Job* 36. 11.
Εὐπρέπεια, decor הדר *Th. Ps.* 109. 14. & *Prov.* 20. 29. *S. Hesai.* 35. 2. נוה *Incer.* 2. *Reg.* 15. 25. *A. Job* 5. 3. *Th. Job* 8. 6. & *Psalm.* 78. 7. הוד *Theod. Job* 40. 5. נעם *Aquila, Symm. Zach.* 11. 7. תפארת *Symmmach. Psalm.* 70. 8.
Εὐπρεπέω, decorus sum; εὐπρεπήσει ינעם *Aquila, Prov.* 2. 10.
Εὐπρεπὴς, condecens, decorus שחורה *Incert. Cant.* 1. 5. *sed mendose ut videtur in Edit. Rom. & Drusio. Nam hac vox* εὐπρεπὴς *respicit haud dubie vocem sequentem* נאוה εὐπρεπὴς נעים *A. Ps.* 80. 3. & 134. 3. εὐπρεπεῖς נאוה *Sym. Hesai.* 52. 7.
Εὐπρεπὲς· ἐν τοῖς εὐπρεπέσι בנעימים *A. Psal.* 15. 6.
Εὐπρεπίζω, decorus sum נעמו εὐπρεπίσθησαν *Aquila, Psalm.* 140. 6.
Εὐπροσωπίσθησαν, acceptabilia fuerunt נעמו *Symmac. Psalm.* 140. 6.
Εὑρίσκω, invenio; εὗρε מצא *Aq. S. Th. Gen.* 36. 24. εὗρον וימצאו *Theod. Jud.* 1. 5. & 14. 18. *S. Job* 19. 28. ἐὰν εὕρω, si inveniam אם-אמצא *Inc. Gen.* 18. 26. & *alibi sæpe.*
Εὖρος, latitudo רחב *Incer. Exod.* 25. 10. *Inc. Exod.* 37. 11.
Εὖρος, Eurus קדים *Sym. Psalm.* 77. 26.
Εὐρυχωρέω, dilato; εὐρυχώρησας הרחיב *Symmach. Psal.* 17. 37.
Εὐρυχωρία, latitudo מרחב *Symm. Psalm.* 17. 20. & 117. 5. רויה *Sym. Psal.* 65. 12.
Εὐρύχωρος, spatiosus רחבת *Theod. Jud.* 18. 10. *Aq. Psalm.* 103. 25. εὐρύχωροι רחבי *Sym. Hesai.* 33. 21.
Εὐρὼς, caries, *vel* rubigo; εὐρῶτα עש *Sym. Psal.* 38. 12. & *Hesai.* 50. 9.
Εὐρωτιάω, cariem patior; εὐρωτίασεν עששו *Symmach. Psalm.* 30. 11.
Εὔσημος, insignis כסא *Incer. Prov.* 7. 20.
Εὐσθενὴς ὦ, robustus fuero ויגאה *Hebr. Interp. Job* 10. 16.
Εὐσχολία, otii abundantia לפני *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 17. *Vox Hebraica non quadrare videtur ad versionem Græcam.*
Εὐτάκτως, ordinate *S. Psal.* 49. 23.
Εὐτελὴς, vilis כמעט *S. Prov.* 10. 20. εὐτελεῖς זלות *S. Psalm.* 11. 9. εὐτελὲς נמבזה *S.* 1. *Reg.* 15. 9. εὐτελὲς ἔσομαι נקלתי *S.* 2. *Reg.* 6. 22. εὐτελὴς נקלה *Aq.* 1. *Reg.* 18. 23. εὐτελὲς נמבזה *S.* 1. *Reg.* 15. 9.
Εὐτρεπίζω, exorno; εὐτρέπισον *Syrus, Jerem.* 12. 3.
Εὐτροφία, bonum alimentum בשן *Symmachus, Psal.* 67. 16.
Εὔτροφοι, pingues, saginati בשן *S. Amos* 4. 1.
Εὐφημέω, benedico, celebro; εὐφημεῖτε הרנינו *S. Ps.* 31. 11. & 32. 1. *Item Psal.* 70. 23. & *Psal.* 30. 3. εὐφημήσατε הריעו *Incer. Psal.* 46. 2.
Εὐφημία, benedictio רנה *Symmachus, Psalm.* 41. 5. & 125. 2.
Εὔφημος, benedicens רנן *S. Psal.* 62. 6.
Εὔφορος ἐγένετο, levius habebat טוב לו *Symmachus,* 1. *Reg.* 16. 23.
Εὐφραίνω, lætifico; εὐφραίνουσι ישמחו lætificant, *A. S. Psal.* 45. 5. & *alibi sæpe.* ηὔφρανα ארנן *Theod. Job* 29. 13. εὐφραίνομαι, lætor; εὐφρανθήσεται וכשלו *Incert. Levit.* 26. 37. εὐφρανθήσεσθε ושמחתם *Omnes, Levit.* 23. 41. εὐφρανθήσονται ושבעו *Deut.* 14. 29.
Εὐφροσύνη, lætitia משמח *Sym. Jud.* 9. 13. *Item* שמחה *Aquila, Job* 20. 5. *S. Psal.* 15. 11. & 50. 10. & 42. 4. & *Prov.* 14. 10.
Εὐχαριστία, gratiarum actio תודה *Aquila, Levit.* 7. 12. *Aq. Psalm.* 41. 5. & 68. 31. *Item Aquila, Amos* 4. 5.
Εὐχὴ, oratio נדר *Incert. Levit.* 22. 15. *Aq. Psalm.* 60. 6.
Εὔχομαι, εὔξομαι, orabo אתפלל *Reliqui, Psal.* 5. 3.
Εὐχρηστέω, utilis sum; εὐχρηστήσει יענה *Symmachus, Eccles.* 10. 19.
Εὐώδης טוב qui boni est odoris, bonus, suavis, *S. Eccles.* 7. 2.
Εὐωνίζω, vilipendo; εὐωνισμένοι זלות *A. Psal.* 11. 9.
Ἐφέδρευσις, sessio; ἐφεδρεύσεως αὐτοῦ ישרהו *Aquila, Job* 37. 3.
Ἐφεστρὶς, ἱδος, sagulum מעיל *S.* 1. *Reg.* 2. 19. *S. Job* 1. 20. *S.* 1. *Reg.* 24. 12.
Ἐφηβεία, adolescentiæ; ἐφηβείων נעורים *A. Ps.* 126. 4.
Ἐφημερία, diurna opera מלאכה *Inc.* 1. *Paral.* 9. 32.

Ε'φίκομαι, adeo, attingo, *Sym. Job* 11. 8. & 32. 11.

Ε'φοδεύω, insidior; ἐφοδεύοντάς μοι שוררי *Aquila, Psalm.* 5. 9.

Ε'φοδευταὶ, lustratores מרגלים *A. Gen.* 42. 9.

Ε'φορμάω, irruo; ἐφώρμησεν, irruit ותצלח *Symmach. Jud.* 14. 6.

Ε'φορος, inspector אלה *Incert. Psal.* 58. 10.

Ε'φώδ, Ephod אפד *Theodot. Exod.* 39. 2. Ε'φώδ, *S.* 1. *Reg.* 18. & *Incer.* 2. *Reg.* 6. 14.

Ε'χέτλη, stiva מלמד *S. Jud.* 3. 31.

Ε'χθὲς, heri תמול *Aquila, Exod.* 5. 7. *ubi sic legitur* תמול שלשם ἐχθὲς τρίτην, heri nudius tertius.

Ε'χθραίνω, inimicus sum; ἐχθραίνοντές με שנאי *Aq. Psalm.* 34. 19. ἐχθραίνων אויב *Incer.* 1. *Reg.* 18. 29.

Ε'χθρὸς, inimicus אויב *Inc. Jud.* 8. 34. *A.* 2. *Reg.* 12. 14. & *alibi passim Omnes*, ἐχθρὸς σε קמיך *Incerti, Exod.* 15. 7.

Ε'χιδνα, vipera אפעה *A. Hesai.* 59. 5.

Ε'χομαι· ἔχεται, hæret מחזיק *Hebr. Int. Job* 2. 3. ἐχόμενος אצל *S.* 3. *Reg.* 1. 9. ἐχόμενα, prope, juxta מאצל *A.* 1. *Reg.* 20. 41.

Ε'χων, habens בעל *A. S. sæpe.*

Ε'ωθινὸς, matutinus שחר ἑωθινῆς השחר *Symmachus Psalm.* 21. 1.

Ε'ως, donec עד *A. S.* 2. *Reg.* 2. 17.

Ε'ωσφόρος, lucifer שחר *Reliqui, Job* 4. 9.

Z

ZΑ'ω, vivo; ζῇ, vivit חי *Aquila, Gen.* 42. 15. ζῶσης, viventis חיה *A. Sym. Th. Gen.* 1. 20. ἔζησεν, vixit, *A. Gen.* 5. 5. *Item Hebræus & Samaritanus Gen.* 5. 25.

Ζέα, spelta, *aliquando* far כסמת *A. Ex.* 9. 32. *A. Th. Hesai.* 28. 25. *Aq. Symmachus, Ezech.* 4. 9. *dicitur* & ζεία.

Ζέμμα, zemma, abominatio זמה *Symm. Levit.* 18. 17. *Incert. Levit.* 20. 14. *Theodotio, Ezechiel.* 16. 27. ζέμμα *est vox ipsa Hebraïca Græcis litteris descripta.*

Ζεσὴ, fervida מרבכת *A. Levit.* 6. 21. & 7. 12.

Ζευγίζω, jugo; ἐζευγίσθη, jugatus est ויצמד *Aq. Th. Num.* 25. 3. *in Append. ubi legitur* ἐζευγίσθησαν. *Utraque lectio quadrat.*

Ζεῦγος, jugum צמד *Sym. Hesai.* 21. 7. ערך *A. Sym. Theodot. Jud.* 17. 10.

Ζέω, ferveo; ζέουσαι, ferventes, *Incert.* φλυκτίδες ζέουσαι, vesicæ ferventes אבעבעת *Exod.* 9. 9.

Ζῆλος, zelus, studium, ardor מקנה *Sym. Job* 36. 33. *ac si legeret* מקנא *Item* קנא *A. Psal.* 118. 139.

Ζηλοτυπουμένη, quæ zelotypiam patitur, quæ maritum zelotypum habet, הקנאת *Incert. Num.* 5. 29.

Ζηλῶσαι, zelare, zelo inflammari לקנות *Sym. Hesai.* 11. 11. *Aq. Deut.* 32. 16. *in Append.* בקנאת *Aq.* ἐν τῷ ζηλῶσαι, *Symm.* ζηλώσας, 2. *Reg.* 21. 2.

Ζήλωσις, æmulatio, zelus קנאת *Symmachus, Psalm.* 118. 139.

Ζηλωτὴς, æmulator קנוא *Symm. Jos.* 24. 19.

Ζημία, damnum, detrimentum חך *Symmachus, Ps.* 54. 12.

Ζητέω, quæro; ἐζήτησαν בקשו *A.* & *S. Ps.* 26. 8. ζητήσεις ושחרת *S. Job* 7. 21. ζητηθήσεται, quæretur יפקד *S.* 1. *Reg.* 20. 18. ζητήσει יבקר *Aq. Levit.* 13. 36. *in Appendice.* καὶ ἐζήτησε, & quæsivit ויבקש *Aquila*, 2. *Reg.* 21. 2.

Ζιβεὼν חנית *Incert. Mich.* 4. 3.

Ζόφος, caligo אפל *S. Psalm.* 10. 2. & 90. 6.

Ζυγαὶ, paria חלפות *Syrus, Gen.* 45. 22.

Ζύγια, stateræ מאזני *Aquila, Sym. Prov.* 11. 1. *Aq. Prov.* 16. 11.

Ζυγὸς, jugum: *item*, statera, bilances, *Sym. Job* 16. 7. *Item* מאזני *A. Job* 31. 6. & *S. Psal.* 61. 10. *A. Th. Ezech.* 5. 1. על *S. Osee* 7. 16. *A. Deut.* 28. 48. *in Append. S. Gen.* 27. 40. *in Appendice.*

Ζύμη, fermentum חמץ *Incerti, Exod.* 13. 3.

Ζυμωτὸν, fermentatum חמץ *Aquila, Deut.* 16. 3. *in Appendice.*

Ζωγραφία, pictura אטון *Theod. Prov.* 7. 16.

Ζωὴ, vita חיים *Aquila, Symmachus, Th. Gen.* 2. 7.

Ζώνη, zona, cingulum חגור *Incer. Prov.* 31. 24. *Item* אבנט *S. Theod. Exod.* 29. 9.

Ζωννύω, cingo; ζῶσαι, cinge חגור *Incer. Ps.* 44. 4. *Aquila, Hesai.* 32. 11. *Aquila, Deuteron.* 1. 41. *in Appendice.*

Ζωογονέω, vividum edo, vividum fœtum pario, *Th. Exod.* 19. *ubi legitur* ὅτι ζωογονοῦσιν כי־חיות הנה

Ζωογόνος, vivipara, *S. Gen.* 3. 20. *sic nomen* חוה Heva *interpretatur ille. Aquila vero* Αὐα, Ava *sine aspiratione pro more suo.*

Ζῶον, animal חיה *Aq. Gen.* 3. 1. *Aq. Exod.* 23. 11. *Symmach. Hesai.* 32. 11. *Symmac. Gen.* 2. 19. & *A. S. Gen.* 2. 20. *in Appendice.*

Ζῶσις, accinctio גר *Aquila, Gen.* 30. 11. *Vide notam ibi.*

Ζωῶσαι, vivificare להחיות *Incert. Genes.* 19. 19. *Aq. Gen.* 12. 12. *in Appendice.* ζωόντων, *Levit.* 11. 47. *Videtur active sumendum.* ζωώσουσι, vivere facient, *Aq. Gen.* 12. 12. *in Appendice.*

Ζώωσις, vivificatio מחיה *A. Gen.* 45. 5.

H

HΓεμονία, præfectura; εἰς ἡγεμονίαν לממשלת in præfecturam, in dominationem, *S. Gen.* 1. 16.

Ἡγεμονικὰ, imperatoria נגידים *Symm. Theodotio, Proverb.* 8. 6.

Ἡγεμὼν, dux, præfectus, princeps נגיד *Sym. Psal.* 75. 13. אלוף *A. Prov.* 2. 17.

Ἡγέομαι, principatum habeo; ἡγεῖσθαι לנוע *Theod. Jud.* 9. 11. ἡγήσεται, ducet יעלה *Incert. Jud.* 1. 2. εἰς τὸ ἡγεῖσθαι, ad imperandum לממשלת *Symmac. Gen.* 1. 16. ἡγούμενος, dux, princeps קצין *Incer. Jud.* 11. 6. & 11. אלוף *Theodot. Proverb.* 2. 17. *Item* נגיד *Incert.* 3. *Reg.* 14. 7.

Ἡδὺς, dulcis ערבה *Symm. Job* 24. 6. ἡδεῖα, dulcis נעים *S. Psal.* 80. 3.

Ἡδὺ ἐγένετο, dulce fuit, gratum fuit וישר *Symm.* 1. *Reg.* 18. 20.

Ἡδυσμα, condimentum; ἡδύσματα סמים *Aquila, Symm. Exod.* 30. 7. *Sym. Exod.* 35. 7. בשמים *Incert. Cant.* 8. 14.

Ἠκουσμένα ἐποίησεν, audita fecit השמיע *Inc. Jud.* 13. 23.

Ἥκω, venio; ἥξει, veniet יאתה *A. Theodot. Job* 37. 22. ἥξετε תבאו *Theodotio, Jud.* 18. 10. *Incert.* 2. *Reg.* 14. 15.

Ἠλειμμένος, unctus, Christus. *Vide in* ἀλείφω.

Ἤλεκτρον, electrum חשמלה *Th. Ezech.* 8. 2.

Ἡλικία, ætas, *vel* statura גהה *S. Prov.* 17. 22. קומת statura, *S. Cant.* 7. 8.

Ἥλιος, sol שמש *passim Omnes* הרס *S. Hesai.* 19. 18.

Ἡλόω, configo; ἡλώθη, confixa est סמר *Aquila, Psal.* 118. 120.

Ἡμέρα, dies יום *Omnes.*

Ἡμέρευσις, dies יומם *A. S. Quinta & Sexta Edition. Psalm.* 1. 2.

Ἡμίκορον, τὸν, semicorum dimidium cori, *qua est mensura Hebraïca* לתך *Reliqui, Osee* 3. 2.

Ἡμίονος, mulus פרד *Incerti*, 4. *Reg.* 5. 17. *Item Incer. Ezech.* 27. 14.

Ἡμισεύω, dimidio ויחץ καὶ ἡμίσευσε, *Aq. Genes.* 33. 1. & *Job* 40. 25. ἡμισευθήσεται יחצו *A. Th. Job* 21. 21. *A. S. Psalm.* 54. 24.

Ἤνεγκε, detulit ויבא *A. Gen.* 37. 2.

Ἧπαρ, jecur, hepar כביר *Aq.* 1. *Reg.* 19. 16. *Item* כבד *A. Levit.* 8. 25. *in Appendice.*

Ἠρεμάζων, quiescens משמים *A. Ezech.* 3. 15.

Ἠρεμαία, incantationes להטים *Aquila, Exod.* 7. 11. & 22.

Ἠρεμέω, quiesco; ἠρεμεῖ ישכן *Theodotio, Job* 38. 19. ἠρεμεῖν דמו *Symmachus, Psal.* 34. 16. ἠρεμήσεις שכן *S. Psal.* 36. 27. ἠρεμήσουσιν *S. Psalm.* 121. 6. ἠρεμῶν ושכן *S. Job* 39. 28.

Ἠρεμία, quies, tranquillitas דממה *Sym. Job* 4. 16. *Item* בטח *S. Jud.* 18. 7. שלוה *Incer. Psal.* 121. 7. שלוי *S. Psalm.* 29. 7. *Item* ἠρεμίαν διδόντος ישקט *S. Job* 34. 29. *S.* ἠρεμήσης תשקט *Psalm.* 82. 2.

Ἡσυχάζω, quiesco; ἡσύχαζον, quiescebant ויתחרשו *S. Jud.* 16. 2. ἡσυχάσῃς, quiescas תחרש *S. Psal.* 34. 22. ἡσύχαζε, quiesce, tace דום *S. Psal.* 36. 7. *S. Hesai.* 62. 6. & 7. ἡσυχάσατε דמו *S. Psalm.* 4. 5. ἡσυχάσαντες *Symmachus, Psalm.* 27. 1.

Ἡσυχῇ, quiete בלאט *Incert. Jud.* 4. 21.

Ἡσυχία, quies שלוה *S. Ps.* 121. 7.

Ἡσυχώθητι, quiesce הס *A. Amos* 6. 10.

Ἡττάω, vinco, supero, humilio, deprimo; ἥττησα, humiliavi אכניע *Sym. Psalm.* 80. 15. ἡττᾶσθαι חתו *tres Interp. Hesai.* 8. 9. *S. Habac.* 2. 17.

Ἧττα, clades חלושה *Samaritanus, Exod.* 32. 18.

Ἠφά, Epha, *mensura Hebraïca* איפה *A. Deut.* 25. 14. *in Appendice.*

Ἠχέω, sono; ἠχήσει, sonabit ירעם *S. Psalm.* 95. 11. וינהם *S. Hesai.* 5. 30. ἠχοῦντες, sonantes, *S. Job* 30. 7. ἠχούντων יהמו *S. Ps.* 45. 4. *Th. Ps.* 57. 7. *Item* ἠχούντων שאון *S. Psal.* 67. 18.

Ἦχος, sonus, sonitus המון *Inc.* 2. *Reg.* 18. 29. & 3. *Reg.* 20. 13. קול *S. Job* 39. 24. *S. Psal.* 17. 14. & 41. 7. & 76. 19. שאון *A. Ps.* 64. 8. תקע *S. Ps.* 150. 3. צלצל *S. Hesai.* 18. 1.

Θ

Θάλαμος, thalamus יד שרי *Aquila*, 3. *Reg.* 14. 27. *Aliud haud dubie legerat Aquila.*

Θάλασσα, mare ים *passim Omnes.*

Θαλλὸς, ramus עלה *Symmachus, Gen.* 8. 11. *in Appendice*, & *S. Proverb.* 11. 28.

Θάλπω, foveo; θάλφθειν זורה *Aquila, Theodotio, Hesai.* 59. 5.

Θαμβεῖν, attonitum esse בעת *Aq.* 1. *Reg.* 16. 14. ἐθάμβει ובעתתו

Θαμβεῖσθαι, obstupescere נחפזי *A. Psal.* 115. 11. θαμβοῦνται ויתמהו *S. Job* 26. 11. ἐθαμβήθησαν תמהו *Aquila, Psalm.* 47. 6. פחדו *Th. Psalm.* 52. 6.

Θαμβευταί, obstupescentes פוחזים *A. Sophon.* 3. 4.

Θαμβεύω· ἐθάμβευσας, obstupuisti פחז *Aquila, Gen.* 49. 3.

Θάμβησις, stupor חפזי *Aq. Psalm.* 30. 23. חפזון *Aq. Deut.* 16. 3. *in Appendice.*

Θαμβουμένους, attonitos פחזים *Incert. Jud.* 9. 4. *Videtur Aquilæ esse ut sequens lectio* נחפז *A.* θαμβούμενος, attonitus, 1. *Reg.* 23. 26.

Θάμβος, stupor חפזון *Aq. Exod.* 12. 11. תמהון *Inc. Deut.* 28. 28.

Θάνατος, mors מות *Omnes.*

Θανατόω, occido; θανατωθήσεται, occidetur תמת *S. Job* 36. 14.

Θάπτω, sepelio; ταφεὶς, sepultus תקבר *Aq. S. Gen.* 15. 15. *Inc.* 3. *Reg.* 14. 13.

Θαῤῥέω, confido; θαῤῥῶν, confidens *Inc. Job* 15. 26. ἐθάρσησε ויחזק *S.* 1. *Reg.* 30. 6.

Θαρσύνω, audacem facio; ἐθάρσυνας לבבת *S. Quinta Editio, Cant.* 4. 9.

Θαῦμα, miraculum, prodigium מראה *Incert. Exod.* 3. 3.

Θαυμάσιος, admirandus; θαυμάσια נפלאות *Aquila, Theodotio, Job* 9. 10. θαυμάσιοι, admirandi מופת *S. Zach.* 3. 8.

Θαυμαστὸς, admirandus פלא *A. Hesai.* 9. 6.

Θαυμαστόω, admirabile facio פלא *Aq. Th. Levit.* 27. 2. & ἐθαυμάστωσας תתפלא *Job* 10. 16. *Inc. Psal.* 4. 4. τῷ θαυμαστῶσαι לפלא *Incert. Levit.* 22. 21. *in Append.* ἐθαυμαστώθη יפלא *A. Deut.* 17. 8. *in Appendice.*

Θέαμα מראה spectaculum; *Symmac. Exod.* 2. 3. *in Appendice.*

Θεάομαι, specto, speculor; θεάσασθαι ראות *Symm. Eccles.* 3. 22.

Θεατὴς, divinus, hariolus, observator ידעני *Theod. Deut.* 18. 11.

Θεῖον, sulphur גפרית *Th. Job* 18. 15.

Θέλγω, demulceo; θελγόμενος, qui dilinitur, *vel* demulcetur, fatuus פתה *Aq. Job* 5. 2. *Prov.* 1. 4. פתי *Aquila, Prov.* 14. 15. & 19. 25. θελγομένη פותה *Aq. Osee* 7. 11.

Θελέω, volo; θελήσας רצה *Incert. Psalm.* 39. 14.

Θέλημα, voluntas חפץ *Aquila, Symmach. Theodot. Psal.* 15. 3.

Θελητὴς, voluntarius, hariolus אוב *A.* 4. *Reg.* 21. 6. θεληταὶ אבות *Inc. Lev.* 19. 31. *Incerti, Levit.* 20. 27. *A. Lev.* 20. 6. & 1. *Reg.* 28. 9. *Th.* אוב *Deut.* 17. 10. *in Appendice.*

Θέλω, volo; θέλει חפץ *Sym.* 1. *Reg.* 15. 22.

Θέμα, positio תשומת *Incert. Levit.* 6. 2.

Θεμέλιον, fundamentum יסוד *Incert. Levit.* 4. 18. θεμέλια אבני *Sym. Hesai.* 14. 19. *Item* קרקע *Incert. Amos* 9. 3.

Θεμέλιος, fundamentum יסוד *Inc. Levit.* 14. 18. *A. Symmac. Job* 4. 19. *Item* θεμέλιοι, fundamenta שתות *A. Psal.* 10. 3.

Θεμελιόω, fundo; ἐθεμελιώθη הוסדה *A. S. Exod.* 9. 18. *A. Psalm.* 8. 3. *Th. Hesai.* 23. 13. *S. Psalm.* 23. 2. θεμελιῶν יסד *A. S. Hesai.* 28. 16.

Θεμελίωσις, fundatio יסודת *A. Psal.* 86. 2.

Θεναροῖς, volis manuum חפני *A. Prov.* 30. 4.

Θεὸς, Deus אלהים *passim Omnes*; θεὸς יהוה *Aquila, Exod.* 4. 24.

Θεοὶ, dii אלהים *de Sanctis A. Gen.* 6. 2. *de diis, Inc. Jud.* 16. 24.

Θεομάχοι, Dei hostes, *Symmac. Job* 26. 5. רפאים *S. Prov.* 9. 18.

Θεραφεὶν, Theraphin תרפים *S. Th. Genes.* 31. 19. *Aq. Ezech.* 21. 21.

Θέρειος· θέρεια, æstiva קיץ *A. Psalm.* 31. 4.

Θερίζω, meto; ἐθερίσατε קצרו *Incert. Job* 5. 5. *Incert. Osee* 10. 11. θερίσῃς תקצר *Aquila, Deuter.* 24. 19. *in Appendice.*

Θερινὸς, æstivus קיץ *Symmach. Psal.* 31. 4. *Symmac. Amos* 3. 15.

Θερισμὸς, messis קציר *A. Psal.* 79. 12. *S. Hesai.* 9. 3. *Symmachus, Osee* 6. 11. *Incer. Joel* 1. 11. *Aq. Gen.* 45. 6. *in Appendice.*

Θερμὸς, ardens, calidus; θερμοὶ, ardentes חכלילי *Incert. Gen.* 49. 12. θερμὰ חמים *Aquila, Symmach. Job* 37. 17.

Θέρος, æstas קיץ *Symm. Hesai.* 28. 4.

Θέσις, positio, ornatus שית *A. Prov.* 7. 10. *Incert. Job* 36. 16.

Θεσμὸς, lex; θεσμοὶ, leges שתות *Symmac. Psalm.* 10. 3.

Θεωρητὸν, conspicuum חזות *Incer. Dan.* 8. 5.

Θεωρία, speculatio ראות *S. Eccles.* 5. 10. מראה *Sym. Hesai.* 53. 2.

Θεωρῶ, contemplor, speculor, considero; ἐθεώρουν, contemplabar ראים *Incert. Jud.* 13. 19.

Θήκη, theca תבה *Inc. Exod.* 2. 3.

Θῆκαι, thecæ בתים *Th. Exod.* 30. 4.

Θηλάζω, lacto; θηλάζων, lactens יונק *Theodotio, Hesai.* 53. 2.

Θηλεία, femina נקבה *Aquila*, *Symmachus*, *Jerem.* 31. 22.

Θῆλυ, femina נקבה *A. S. Th. Gen.* 1. 27.

Θημωνία, acervus, cumulus גדיש *Aquila*, *Theodot. Job* 21. 32.

Θιω, *vide* Θὶν.

Θήρα, venatio טרף *A. Th. Job* 4. 11. *S. Th. Job* 38. 39. *A. S. Th. Psal.* 110. 5.

Θηρᾷν, venari צדה *S.* 1. *Reg.* 24. 12.

Θηράτης, venator; θηράται כלבים *Aquila*, *Symm. Psal.* 21. 17.

Θηρεύω, venor; θηρεύων, venans טרף *S. Psalm.* 21. 14. ἐθήρευσαν צדו *Syrus*, *Thren.* 4. 18. θηρεύειν צודד *S. Ezech.* 13. 18.

Θηριάλωσις, captura ferarum טרף *Symmachus*, *Genes.* 49. 9.

Θηρίον, fera חית *Symmachus*, *Gen.* 9. 2. *Theodotio*, *Gen.* 1. 30.

Θηρόβρωτος, a fera devoratus תרפה *Incert. Genes.* 31. 39.

Θησαυροὶ, thesauri אסמים *S. Prov.* 3. 10. אצרות *Th. Prov.* 21. 6. *S. Hesai.* 33. 6.

Θὶν, *al.* θιω, *sed postremum videtur esse mendum*, ora, acervus arenæ; θῖνας, *vel* θιῶας גלילה *Aquila*, *Ezech.* 47. 8. & *Joel* 3. 4.

Θλάω, frango, rumpo, contero; ἔθλασε, fregit מחצה *S. Th. Jud.* 5. 26. τεθλασμένος, fractus דך *S. Psalm.* 9. 10. θλασθεὶς דכה *Inc. Psal.* 10. *secundum Hebr.* 10. *A. Psal.* 10. *secundum Hebr.* 18.

Θλίβω, affligo, tribulo לחץ θλίβοντες, tribulantes לחצים *S. Th. Exod.* 3. 9. ἐθλίβητε צר לכם *Inc. Jud.* 11. 7. θλίβοντάς με, tribulantes me צררי *Sym. Psalm.* 6. 8. & *Psal.* 7. 7. *A. Psal.* 7. 5.

Θλίβομαι· ἐθλίβοντο, affligebantur ויקצו *Syrus* & *Hebræus*, *Exod.* 1. 12.

Θλιβῶδες αὐτῷ, angustum illi, *vel* ærumnosum ויצר לו *Incer. Gen.* 32. 7. *in Appendice.*

Θλιμμὸς, afflictio, ærumna לחץ *Th. Exod.* 3. 9.

Θλίψις, afflictio, ærumna לחץ *S. Exod.* 3. 9. *Item* צר *S.* 1. *Reg.* 2. 32. & θλίψεις צרות *A. Job* 5. 19. *A. Psalm.* 10. *secundum Hebr.* 1.

Θνησιμαῖον, morticinum נבל *Incer. Lev.* 11. 31.

Θνητὸς, mortalis, *S. Gen.* 2. 17.

Θολόω, turbo; ἐθολώθη, turbatus est, caligavit oculus עששה *Symmac. Psal.* 30. 10. θολουμένων יחמרו *Sym. Psalm.* 45. 5.

Θορυβέω, turbo, molesto; θορυβεῖς תהמי *S. Psalm.* 42. 5. & 58. 15. θορυβήσει, turbabit יהולל *S. Eccl.* 7. 8. ἐθορυβήθησαν נבהלו *Incert. Exod.* 15. 15. & *Job* 4. 5. θορυβοῦμαι ונבהלתי *S. Job* 21. 6. & ἐθορύβησέ με הבהולני *Sym.* 2. *Reg.* 4. 1. θορυβεῖσθαι בחפזה *S.* 2. *Reg.* 4. 4. *Item* רגשו *A. Psal.* 2. 1.

Θόρυβος, tumultus שאון *A. Psalm.* 64. 8. מהולל *S. Eccles.* 2. 2. & 10. 13.

Θορυβώδης, turbulentus *S. Eccl.* 7. 26.

Θρασύνω· θρασυνῶ, audacem faciam אחזק *Symmac. Exod.* 4. 21. ἐθράσυνε ויחזק *S.* 1. *Reg.* 23. 16. *Item* θρασύνεται ילבב *S. Job* 11. 12. θρασυνέσθω יעז *Aquila*, *Psalm.* 9. 20.

Θρασὺς, audax, ferox עצב *S. Prov.* 15. 1.

Θραῦσις, fractio, confractio מגפה *Aquila*, *Exod.* 9. 14.

Θραῦσμα, fractio נגף *A. Exod.* 12. 13.

Θραύω, frango; ἔθραυσε נגף *Inc. aut Aquila*, 1. *Reg.* 4. 3. *Item A.* 1. *Reg.* 26. 10. θραυόμενος נגף *A. Deut.* 28. 25. ἐθραύσθη וינגפו *A.* 2. *Reg.* 18. 7.

Θρεπτὴ, educata *S.* 1. *Reg.* 28. 24.

Θρῆνος, lamentum, lamentatio; θρήνους קינים *Symmachus*, *Ezechiel.* 2. 7.

Θρὶξ, capillus; τρίχες, capilli עזים *S. Exod.* 35. 23. τριχῶν, *A.* 1. *Reg.* 19. 16. *non exprimitur in Hebræo.* שער *Heb. Int*, *Job* 4. 16.

Θροέω, turbo, sonum edo; ἐθροήθην, *Incert. Job* 23. 14.

Θρόνος, thronus, solium כסא *Aquila*, *Symm. Psalm.* 9. 8. *Aq. Sym. Psalm.* 44. 7. *Symm. Psalm.* 88. 5. & *passim.*

Θρυλοῦσιν, susurrant נלוזים *A. Prov.* 2. 15.

Θρύπτω· θρυπτόμενα, comminuta, *Sym. Psal.* 57. 8. יתמללו

Θυγάτηρ, filia בת *Inc. Exod.* 2. 8. & *passim.* Θυγατέρας בנות *Omnes.*

Θύϊνα, thyina אלמגים *S.* 3. *Reg.* 10. 11. *Est ligni pretiosi species.*

Θυίσκη, thuribulum, *Incer. Jerem.* 52. 18.

Θύλακος, vas שק *A. Gen.* 42. 27. *sed ibi refertur ad vocem Hebraicam* אמתחת *Vide in Appendice*, *Gen.* 42. 27. *Symmach.* חמר *Osee* 3. 2. *quasi a* θύλαξ, θύλακος.

Θῦμα, hostia זבח *Incer. Exod.* 34. 25.

Θυμίαμα, thymiama, incensum קטרת *Symmac. Th. Exod.* 30. 7. *Inc. Exod.* 40. 5. & *Psal.* 140. 2. אהלות *Symmachus*, *Cant.* 4. 14. θυμιαμάτων בתר *Theodotio*, *Cant.* 2. 17.

Θυμίασμα, thymiama זבח *Inc. Exod.* 23. 18. *Verisimile est esse mendum pro* θυμίαμα.

Θυμιατήριον, thymiaterium מזבח *Incert. Exod.* 40. 5. *A. Th. Jerem.* 52. 17. מחתת *Inc. Levit.* 10. 1. *in Append.* θυμιατήριον, *aliquando significat* thuribulum, *aliquando*, altare incensi.

Θυμιάω, adoleo; ἐθυμίων, adolebant מקטירות *Omnes* 3. *Reg.* 11. 8. ἐθυμίασαν יפיחו *S. Prov.* 29. 8.

Θυμὸς, ira, furor אף *S. Jud.* 14. 19. & *Job* 32. 5. *Th. Job* 18. 4. *A. Psal.* 6. 1. חמה *Theod. Psalm.* 6. 1. עברות *Th. Psalm.* 7. 7.

Θυμόω, θυμοῦμαι, irascor, indignor; ἐθυμώθη ויחר *Th. Jud.* 10. 7. *Th. Job* 42. 7. θυμωθῆναι להרות *Inc.* 2. *Reg.* 24. 1. *Item* ἐθυμώθησαν ויקצפו *Th.* 1. *Reg.* 29. 4. θυμωθεὶς אנפת *A. Psalm.* 59. 3.

Θυμώδης, animosus כעס *S. Prov.* 21. 19. *Item* ארגיעה *Inc. Prov.* 12. 19.

Θύρα, janua פתח *S. Th. Gen.* 4. 7. *Inc. Exod.* 26. 36. *S. Num.* 4. 26. *Inc. Jud.* 4. 18. *Th. Jud.* 18. 16. *Inc.* 1. *Reg.* 2. 22. *Item* דלת *Inc.* 3. *Reg.* 6. 31. *Reliqui*, *Job* 41. 5. *Item* חלון *Inc. Gen.* 8. 6.

Θυρεὸς, clypeus צנה *Inc.* 1. *Reg.* 17. 7. מגן *Aquila*, *Psalm.* 46. 10. & 75. 4. *Aq. Sym. Job* 41. 6. כידון *S. Job* 41. 20.

Θυρὶς, fenestra צהר *Theod. Gen.* 6. 16. θυρίδες, fenestræ ארבת *A. S. Gen.* 7. 11. *Item* חלון *Alii*, *Jos.* 2. 21. *A. S.* 3. *Reg.* 6. 4.

Θυσία, sacrificium, victima זבח *Reliqui*, *Levit.* 3. 9. *Inc. Deut.* 18. 3. *Aq. S.* 1. *Reg.* 20. 29. θυσία αἰνέσεως, sacrificium laudis מנחה *Inc. Lev.* 5. 13.

Θυσιάζω, immolo, sacrifico זבח *Incert. Levit.* 17. 5. *Aquila*, *Psal.* 53. 8. θυσιάζων זבח *Sym. Psalm.* 49. 23. *A. S. Osee* 8. 13.

Θυσίασμα, sacrificium זבח *Incert. Exod.* 23. 18. & 34. 25.

Θυσιαστήριον, altare מזבח *Aq. Levit.* 8. 11. *Inc. Jos.* 22. 10. & *Omnes passim.* כפרת *Inc. Exod.* 37. 6.

Θύτας, sacrificos גזרין *Symm. Dan.* 2. 27.

Θύω, immolo, θύσω, immolabo אזבחה *Aquila*, *Psalm.* 26. 6.

Θώραξ, thorax מדי *Inc.* 1. *Reg.* 17. 39. שריה *Symm. Job* 41. 17. *Item* צנה *Inc. Ezech.* 23. 24.

I

Ἰ'Α, Ia, *nomen Dei* יה *S. Psalm.* 67. 5. *Item* Ἰ'α, Ia, *Syrus sic* הידד הידד *reddit, quæ est jubilationis vox calcantium uvas in torculari, Jerem.* 48. 33. *Ibi vide.*

Ἴαμα, medela מרפא *Symm. Th. Prov.* 16. 24. *Aq. Eccles.* 10. 4.

Ἰάνθινος, ianthinus, *ex pelle taxi*; ἰάνθινα תחשים *A. S. Th. Exod.* 25. 5.

Ἰάομαι, sano, medeor; ἰάσατο וירפו *Th. Jerem.* 8. 11. ἴασαι רפאה *S. Psalm.* 40. 5.

Ἴασις, medela, curatio, *Aq. Symm. Job* 34. 16. *Item* מרפא *A. S. Prov.* 13. 17.

Ἰασμὸς, Iasmus, *sive cantus calcantium in torculari* הידד *A. Jerem.* 25. 30. *derivatur ex* ἴα, ἰα, *vide supra.*

Ἰατρὸς, medicus; ἰατροὶ, medici רפאי *Symmachus, Job* 13. 4.

Ἰδέα, species, idea מראי *S. Job* 40. 28. *Inc. Levit.* 14. 37. *in Appendice.*

Ἰδοὺ, ecce הנה *Aq.* 3. 4. *& alibi tam Aquila, quam Alii.*

Ἰδοὺ δὴ, ecce utique הן *A. Job* 13. 15.

Ἱδρύνω, firmo, statuo; ἱδρυμένας, firmatas, collocatas העמדות *Sym. Jos.* 11. 13. ἱδρυθεῖσαν שכן *Symmac. Psal.* 77. 60.

Ἰεδιδία ידידיה *Aq. Theod.* 2. *Reg.* 12. 25.

Ἱερατεία, sacerdotium; τὰς ἱερατείας ὑμῶν, sacerdotia vestra את־כהנתכם *Samaritanus, Num.* 18. 7.

Ἱερατεύω, sacerdotio fungor; ἱερατευμένος אכהן *Aq. Hesai.* 61. 10. לכהן *A. Th.* ἱερατεύειν; *Sym.* ἱερατεῦσαι, *Exod.* 28. 1.

Ἱερεὺς, sacerdos כהן *Omnes passim*; ἱερεῖς בעלי *Aq.* 2. *Reg.* 6. 2.

Ἱκανὸς, sufficiens, Deus שדי *A. Exod.* 6. 3. *& Job* 6. 4. *S. Job* 22. 3. *&* 34. 10. *&* 37. 23. *Item Psalm.* 67. 15. *S. Th. Job* 27. 13. *A. S. Psal.* 90. 1. *A. S. Th. Ezech.* 1. 24. ἱκανὸν די *A. Deut.* 1. 1. *in Append.* ἱκανὸν רב *Inc.* 2. *Reg.* 24. 16.

Ἱκετεύω, supplico; ἱκέτευε התחולל *S. Psalm.* 36. 7. ἱκετεύσω אתחנן *S. Psal.* 29. 8.

Ἱκετικὸς, supplicatorius; ἱκετικὰ נעתרות *Aquila, Prov.* 27. 6.

Ἴκτερος, pallor, aurugo; ἐν ἰκτέρῳ, in pallore בירקון *Reliqui, Amos,* 4. 9. *A. Deut.* 28. 22. *in Append.*

Ἰκτὶς, milvus חסידה *Symmachus, Psal.* 103. 17. *& Jerem.* 8. 7.

Ἱλάζων, expians, placans המחטא *Inc. Levit.* 16. 26. *in Appendice.*

Ἱλαρεύω, exhilaro; ἱλαρεύσηθ יפצחו *S. Hesai.* 49. 13. ἱλαρευσώμεθα נגילה *S. Cant.* 1. 4.

Ἱλαρύνω, exhilaro; ἱλαρύνθη ויעלז *Sym. Psalm.* 27. 7. ἱλαρύνθητε פצחו *S. Hesai.* 52. 9.

Ἱλάσκω, expio; ἱλάζονται ירצו *Samaritanus, Lev.* 26. 43. ἱλασκόμενος, *S. Hesai.* 1. 14.

Ἱλασμὸς, propitiatio חטאת *Inc. Levit.* 4. 8.

Ἱλαστήριον, propitiatio כפר *S. Gen.* 6. 14. *Item* כפרת *Inc. Exod.* 30. 6. כפתור *Symmac. Amos* 9. 1.

Ἱλαστὴς, propitius סלח *Aq. Theod. Psalm.* 85. 5.

Ἱλατεύω, expio, *Samaritanus, Levit.* 11. 15.

Ἵλεώς σοι, propitius tibi חלילה *Sym.* 1. *Reg.* 20. 2. *&* 22. 15.

Ἱμὰς, lorum שרוך *Symmachus, Genes.* 14. 23. *in Append.*

Ἱμάτιον, vestimentum; ἱματίῳ מעיל *Th.* 1. *Reg.* עבוט 15. 27. *Incer. Deut.* 24. 13. בגד *S. Psal.* 101. 25. *Item* ἱμάτια בגדים *Inc. Jud.* 14. 13. *Aq. S. Job* 37. 17. *Aq. Genes.* 27. 15. *in Append. & alibi. Inc. Jud.* 14. 19.

Ἱματιοφύλαξ, custos vestium שמר בגדים *Incert.* 2. *Paralip.* 34. 22.

Ἱματισμὸς, vestitus בגד *Incer. Psal.* 44. 9. *Item* שמלת *A. Deut.* 22. 2. *in Appendice.*

Ἱμείρομαι, desidero; ἱμείρεται, desiderat כמה *Sym. Psal.* 62. 2.

Ἰξευτὴς, auceps יקוש *Symmac. Prov.* 6. 4. *Aquila, S. Jerem.* 5. 26.

Ἰξὸς, ixus הראה *Aquila, Deuter.* 14. 13. *in Appendice.*

Ἰὸς, venenum מרורת *Hebr. Interp. Job* 20. 14.

Ἱππεὺς, eques; ἱππεῖς, equites פרשים *Aq. Sym. Hesai.* 22. 6.

Ἵππος, eques סוס *Omnes.*

Ἱπποστάσιον, equitatus אפדן *S. Dan.* 11. 45. *vel potius* equitium, stabulum, statio equorum.

Ἵπταμαι, volo; ἱπτάμενος, volans יעוש *S. Job* 9. 26. *neutr.* ἱπτάμενον יעופף *A. Gen.* 1. 20.

Ἶρις, iris החשמל *Hebr. Int. Ezech.* 1. 4.

Ἰσόω, æquo, adæquo; ἰσωθήσομαι, æquabor, adæquabor תדמיוני *S. Hesai.* 40. 25.

Ἵστημι· στῶμαι, stare לעמד *Reliqui,* 1. *Reg.* 6. 20. *S. Job* 4. 16. *&* 8. 15. *& alibi.*

Ἱστίον, velum ἱστία, vela קלעי *S. Num.* 4. 26. נס *S. Hesai.* 30. 17. *&* 33. 23.

Ἱστὸς, velum מנור *Symmachus,* 1. *Reg.* 17. 7. תרן *S. Hesai.* 30. 17. נס *Aquila, Hes.* 33. 23. ἱστοὶ קלעי *A. Num.* 4. 26.

Ἰσχυρὸς, fortis, validus, robustus עצום *S. Gen.* 18. 18. עז *Th. Jud.* 14. 14. מעוז *Symmach. Jud.* 6. 26. אל *A. S. Th. Job* 40. 14. *Aquila, Sym. Job* 41. 16. *& Psal.* 10. *sec. Hebr.* 12. *Item Theod. Job* 34. 24. *Aq. Mich.* 2. 1. אל *autem est unum ex nominibus Dei; &* ἰσχυρὸς, fortis *est epitheton Dei* אדיר *Theodotio, Jud.* 5. 25. גבור *Aq. Jud.* 6. 12. אביר *Reliqui, Hesai.* 1. 24. עריץ *Symmachus; Theodotio, Job* 15. 20. *Item* ἰσχυρὰ רבים *Inc. Deut.* 7. 1. ἰσχυρὰ מבצר *Aquila,* 1. *Reg.* 6. 18. אל *Theodotio, Job* 34. 24. איש חיל *Symmachus,* 1. *Reg.* 31. 12.

Ἰσχυρότερος, fortior; ἰσχυρότεροι, fortiores חזקים *Th. Jud.* 18. 26.

Ἰσχὺς, fortitudo כח *Aquila, Gen.* 49. 3. *& passim. Item* כוח *Sym. Job* 9. 19. און *Syrus, Gen.* 49. 3. שריד *Inc. Jud.* 5. 13. חיל *Sym. & Incert. Jud.* 6. 12. עז *Sym. Job* 37. 6. *Th. Psal.* 8. 5. מעוז *A. Jud.* 6. 26. מתנים *Incert. Deut.* 33. 11.

Ἰσχύω, fortis sum; ἰσχύοντα, fortem גבור *Inc. Hes.* 3. 2. ἰσχύων בעצם *Reliqui, Job* 21. 23.

Ἴσως, forte אך *S. Psalm.* 72. 13.

Ἰτέα, salix ערב *Omnes, Levit.* 23. 41. *Aquila, Job* 40. 17.

Ἰχθὺς, piscis דג *Omnes.*

Ἰχθυοφόροι, nassellæ piscium צלצל דגים *Symmachus, Job* 40. 26.

Ἴχνος, vestigium כף *Inc.* 4. *Reg.* 4. 34. *Sym. Theod. Hesai.* 1. 6. עקב *Sym. Psalm.* 48. 6. ἴχνη, vestigia שרשי *Hebr. Int. Job* 13. 27.

Ἰχὼρ, sanies, tabes; ἰχώρων σου דמך *Hebr. Interpre. Ezech.* 32. 6. נצר *A. Hesai.* 14. 19.

Ἰωβὴλ, jubilæus, Jobel יובל *Incert. Levit.* 25. 10. *& passim.*

K

Κ ἀξαζεικὸν ἔργον, opus coagmentatum, *Anonymus in Nota cap. 28. Exodi v. 17.*

Καγχάζω, effuse rideo; καγχάζων, effuse ridens מכרכר *Sym. 2. Reg. 6. 16.*

Καγχλάζω, fervere facio; καγχλάσει ירתיח *Aquila, Job 41. 22.*

Κάδος, cadus סיר *Syrus, Psal. 59. 10.*

Καθαγιάζω, sanctifico; καθαγιάσει, sanctificabit וגתן *Incert. Levit. 27. 23.*

Καθαιρέω, aufero, destruo; καθεῖλε, destruxit ויפרץ *Incert. 2. Paralip. 26. 6.* καθαιρεθήσονται והרסון *A. Ps. 10. 3.* καθελεῖν נתוש *S. Jerem. 18. 7.*

Καθάρματα, purgamenta גללי *Aquila, Deuter. 29. 17. in Appendice.*

Καθάπερ, sicut, quemadmodum כ *Symmach. Theod. Exod. 5. 7. Sym. Job 7. 9.*

Καθαρίζω, mundo; καθαρίσεις με, purgabis me תנקני *Sym. Job 10. 14.* καθαρισθήσεται, *Incer. Num. 19. 12.*

Καθαριότης, purificatio, puritas תבונות *Aquila, Psal. 77. 72.*

Καθαρισις, purificatio, purgatio, *Aquila, Sym. Th. Levit. 12. 4. & 5. dubium.*

Καθαρισμὸς, purificatio נקיון *Aquila, Sym. Theod. Amos 4. 6. Item* καθαρισμοῦ כפרים *Incerti, Exod. 30. 10.*

Καθαρὸς, purus, mundus טהור *A. Job 14. 4. & Omnes passim* חכללות *Aq. Prover. 23. 29.* οὐκ εἰμὶ καθαρὸς φθέγματι, non sum purus sermone ערל שפתים *Sym. Exod. 6. 12. & 30.* καθαροὶ חכלילי *Incer. Gen. 49. 12. Item* נקי *S. 2. Reg. 3. 28.*

Καθαρότης, puritas, munditia בר *Symmachus, Job 22. 30.*

Καθαρῶς, pure בר *Symm. Psalm. 2. 12.*

Καθεδεῖται, sedebit ישב *Aquila, Psalm. 9. 8. & 139. 14.*

Καθέδρα, sedes שבת *Incer. Exod. 15. 17. A. S. Psal. 32. 14. Item* מושב *A. S. Psal. 1. 1.*

Κάθεμα, monile quoddam; καθέματα נטפות *Theod. Hesai. 3. 19.*

Καθεύδειν, dormire שכב *Incerti, Deuteron. 6. 7. &* ἐκάθευδεν, *Incer. 2. Reg. 13. 8. Item* לישון *Symmachus, Eccles. 5. 11.*

Καθηλόω, configo; καθηλώσει וקבע *A. Prov. 22. 23.* καθηλώθη, confixa est סמר *Th. Psal. 118. 120.*

Καθήλωσις, confixio רתוק *Symmachus, Theodotio, Ezech. 7. 23.*

Κάθημαι, sedeo; κάθησαι ישבת *A. Jud. 5. 16.* ἐκάθητο ישב *Theod. Jud. 16. 12.* καθῆσθαι שבת *Incer. Deut. 6. 5. & A. S. Th. Deut. 11. 19.*

Καθησυχάσῃς, quiescas תשקט *A. Psal. 82. 2.*

Καθίζω, sedeo, *vel* sedere facio; καθίζει מושיב *A. Psal. 67. 7.* ἐκάθισαν וישבו *Hebr. Interp. Job 2. 13.* καθίσατε שבו *A. Exod. 24. 14.* ἐκάθισεν ישב *A. Gen. 13. 12. in Appendice. Theod. Jud. 5. 16. Item* καὶ ἐκάθισε וישבו *Incer. 2. Reg. 13. 31. Item* הושב κάθισον, sedere fac, *Hebr. Interp. Gen. 47. 6.*

Καθίημι, demitto; καθῆκεν והכה *Inc. 1. Reg. 2. 14.*

Καθικνέομαι, attingo; καθίκεται נחתו *Symmac. Psal. 37. 3.*

Καθίστημι, constituo; κατέστησαν וישימו *Incerti, Jud. 11. 11.* οὗ κατέστη, ubi consistebat אשר־שם *Aq. 1. Reg. 3. 3.* κατέστησά σε, constitui te נתתיך *S. Exod. 7. 1.* καθεσταμένοι, constituti נסיכי *Sym. Mich. 5. 5.*

Καθοδηγέω, deduco; καθοδηγήσεις (αὐτὰ) תנחם *Aquila, Job 38. 32. & Psalm. 60. 4. Theodotio, Job 12. 23.*

Καθοδήγησις, deductio אדדה *Th. Hesai. 38. 15.*

Κάθοδος, descensus; καθόδους פעמים *A. Ex. 34. 24.* κάθοδον ἐν καθόδῳ כפעם בפעם *A. 1. Reg. 3. 10. & alibi. Significat*, regressus, vices.

Καθόλου, secundum totum, universe מלא *Symm. 1. Reg. 28. 20.*

Καθομολογέω, desponso. *Omnes, Exod. 21. 8.* καθωμολογήθη יעדה desponsavit.

Καθοπλίζω· καθωπλισμένοι, armati חמשים *Symmac. Exod. 13. 18.*

Καθότι, sicut כאשר *Incert. Jos. 11. 9.*

Κάθυγρος, humidus; κάθυγρον, humidum בצה *Reliqui, Job 40. 16.*

Καθυπνόω, dormito; *Incerti, Prover. 24. 33.* καθυπνοῖς, dormis.

Καθὼς כ *particula*, sicut, quemadmodum, *Incert. Deut. 1. 10.*

Καίγε, & vero וגם *A. Exod. 3. 9.*

Καίω, uro, comburo; καίειν, urere דלק *Symmach. Ps. 7. 14. & Ps. 10. secund. Heb. 2.* καυσοῦντες השרפים *Incer. Num. 16. 39.* πρὶν καῆναι בטרם יקטרון *Incert. 1. Reg. 2. 15. Item* כוה *A. Hesai. 43. 2.*

Καινὸς, novus חדש *A. Th. Exod. 1. 8. A. S. Eccles. 1. 9. Aq. S. Th. Hesai. 41. 9.* καινὴ חדשה *Aq. 2. Reg. 21. 16.*

Καίπερ τοι, & quidem אפוא *A. Hesai. 22. 1.*

Καιρίως, tempestive עתדת *Aquila, Deut. 32. 35. in Appendice.*

Καιρὸς, tempus מועד *A. Gen. 1. 14. Incerti, Numer. 16. 2. A. 1. Reg. 9. 24. Th. 1. Reg. 13. 8. Item* עת *S. Job 22. 16. A. Th. Job 24. 1. Aq. Psal. 9. 10. & alibi. Omnes, Deut. 14. 8. in Appendice.*

Κακία, malitia, malum רעת *Incer. Jud. 9. 56. & 57.* רעה *Symmachus, Job 42. 12. Item* עון *Incert. 2. Reg. 24. 10.*

Κακίζω· κακισθῇ, mala fit רעה *A. Exod. 21. 8.*

Κακοβουλία, pravum consilium מזמה *Quinta Editio, Psal. 138. 20.*

Κακογνώμων, malignus רע מעללים *Symmach. 1. Reg. 25. 3.*

Κακοηθιζόμενοι, malis moribus imbuti כמתלהלה *Aq. Prov. 26. 18.*

Κακοπάθεια, vexatio, afflictio שד *S. Psal. 11. 5. Item* עצבון *S. Gen. 3. 17. in Appendice.*

Κακοπαθέω, male afficior; κακοπαθοῦμεν עצבים *S. Psal. 126. 2.*

Κακοποιεῖν, male facere רעה *Incer. 1. Reg. 12. 25.*

Κακὸς, malus, malignus רע *passim Omnes, &* κακὸν, malum, calamitas, pernicies.

Κακουργέω, damno afficio; κακουργοῦσιν, *Symm. Eccles. 8. 11.* ירוה *Sym. Prov. 13. 20.* ἐκακούργησαν נבאשו *Sym. 2. Reg. 10. 6.*

Κακοῦργος, malignus; κακούργοις, malignis מרעים *S. Job 8. 20. Symm. Psal. 26. 2. & 36. 1.* רע *Symm. Eccles. 8. 12.*

Κακουχέω, affligo; κακουχῆσαι לענות *A. 2. Reg. 7. 10. &* לא־תענה οὐ κακουχήσεις, *A. Job 37. 23.* οὐ κακουχήσετε לא יענה *A. Exod. 22. 22. in Appendice.*

Κακουχία, afflictio עני *Aquila, Psalm. 9. 14. S. Psal. 43. 25. A. Deut. 16. 3. in Appendice.*

Κακοφρονέω· κακοφρόνησον *transitive*, malam mentem da סכל *A. 2. Reg. 15. 31.* κακοφρονέω *significat etiam* male sentio.

Κακόφρων, ὁ & ἡ, malignus, maligna סרת טעם *Th. Prov. 11. 22.*

Κακόω, affligo, vexo, malo adficio, opprimo, *Syrus, Exod. 1. 12.* κακώσετε, affligetis ענותם *Incert. Levit. 23. 32.* תענו *Incer. Levit. 16. 29. Item* תונו *Inc. Levit. 19. 33.* κακώσῃ תונו *Incer. Levit. 25. 14.* ἐκακώθη, malum visum est ei, *A. Gen. 48. 17.* וירע *Aquila, Th. Ps. 14. 4.* οὐ κακώσεις αὐτὸν, non affliges eum לא תלחצנו *Incer. Exod. 22. 21.*

Κακωνυμία, infamia, turpis fama שמצה *Symmach. Exod. 32. 25.*

Κάκωσις, afflictio עון *Incer. 1. Reg. 1. 11. Sym. Psal. 43. 25. Item* רע *Sym. Job 31. 29. & S. Psal. 7. 10. & Psal. 10. secund. Hebr. 6. & Psal. 30. 11. & alibi* סבלת *Incert. Exod. 6. 6.*

Κάλαθος, calathus, canistrum כלוב *Symmac. Amos* 8. 1.

Καλαμάριον, calamarium קסת *theca ubi calami reconduntur, Ezech.* 9. 2. *in nota.*

Καλαμάω, colligo; καλαμάσθωσαν קשש *Sym. Theod. Exod.* 5. 7.

Καλαμίσκος, calamiscus קנה *Incert. Exod.* 37. 17.

Καλάμη, stipula קש *A. Theod. Job* 41. 20.

Κάλαμος, calamus קסת *Hebr. Interpr. Ezech.* 9. 2. *Item* קנה *Aquila, Sym. Theod. Hesai.* 37. 7. *A. Symm. Gen.* 41. 5. *in Appendice.*

Καλέω, voco קרא *Incert. Deut.* 3. 9. *Jud.* 15. 18. & & 16. 28. ויקרא καὶ ἐκάλεσεν, & vocavit, *Omnes, A.* 1. *Reg.* 9. 13. & *alibi passim.*

Καλιά, nidus; καλιαί, nidi קנים *Symmachus, Gen.* 6. 14.

Καλλιεργῶ· καλλιεργῶν, pulcre operans פלח *Quinta Editio, Psalm.* 140. 7.

Κάλλιστος, pulcherrimus; ἐν τοῖς καλλίστοις, in pulcherrimis בנעימים *S. Psalm.* 15. 6.

Καλλονή, pulcritudo נוה *Sym. Psalm.* 28. 7. *Item* שפר *A. Gen.* 49. 21. *in Appendice.*

Κάλλος, pulcritudo נעם *Symm. Psal.* 26. 4. κάλλει ἐκαλλιώθης, pulcritudine pulcher factus es יפיפית *A. Psalm.* 44. 3. טוב *A. S. Osee* 10. 11.

Καλλωπίζω, orno; ἐκαλλώπισε נפתי *Th. Prov.* 6. 17. ἐκαλλωπίσθησαν יפו *A. Cant.* 4. 9.

Καλλωπισμὸς, ornatus pulcher עדיים *Hebr. Interp. Ezech.* 16. 7.

Καλὸς, bonus טוב *Omnes, Gen.* 1. 4. *Symmac. Exod.* 2. 2. יפה *A. Cant.* 4. 9.

Καλύκωσις, calycosis חבצלת *Aquila, Cant.* 2. 1. *Vide locum ibi & in nota.*

Κάλυμμα, operculum, operimentum, velum, amictus, *S. Cant.* 4. 3. *Item* רדיד *Incert. Cant.* 5. 7. *Item* מכסה *A. S. Gen.* 8. 13. *in Append. Item* פרכת *Incert. Exod.* 36. 35.

Καλυπτὴρ, operimentum יריע *A. S. Exod.* 26. 7. *in Appendice.*

Καλύπτω, operio; ἐκάλυψεν, cooperuit הציף *Incer. Deut.* 11. 4. καλύψει σε תכסך *A. Th. Job* 22. 11. *S. Ps.* 68. 8. *A. S. Malach.* 2. 13.

Καλῶς, pulcre מיטיב *S.* 1. *Reg.* 16. 17.

Κάμηλος, camelus גמל *A. Gen.* 37. 26. *est masculini & fœmin. generis.*

Κάμινος, caminus, fornax כור *Tres Interp. Ezech.* 22. 18.

Καμπὴ, flexus, *vel* rota currus, *& forte* orbita, semita מעגל *Aquila, Proverb.* 2. 15. *Item* 4. 11. & *alibi.*

Καμπτὸς, flexilis מעגל *A. Prov.* 2. 9.

Κάμπτω, flecto, incurvo; ἔκαμψε נפל *Aq. Th. Jud.* 5. 27. *Item* כרע *A. ibidem.* κάμψεις, flectes תכריע *A. Psal.* 17. 40. *Aquila, Psalm.* 21. 30. κάμψον הכריע *A. Psalm.* 16. 13. κάμψῃ יכרע *Aquila, Theodotio, Jud.* 7. 5. & *Inc. v.* 7. *Item A. Jud.* 11. 35. & ἔκαμψεν ותכרע 1. *Reg.* 4. 19. κάμψαι, *Theodot. Hesai.* 10. 4. κάμψας, incurvans *te* כרע *A. Gen.* 49. 9. καμφθήσεται ישח *Incer. Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 10. καμφθήσονται שחחו *Symm. Job* 9. 13. καμφθῇς תריד *Symmachus, Genes.* 27. 40. *in Appendice.*

Καμψάκη, campsaca, *vasis genus* צפחת *Incerti,* 3. *Reg.* 17. 12.

Κάμψις, curvatio, flexio עקד *A.* 4. *Reg.* 10. 12.

Κανᾶ, canistra סלי *S. Gen.* 40. 16. τὸν κανοῦν, canistrum סל *Incert. Jud.* 6. 19.

Κανὼν, regula, linea, norma קו *Aq. Job* 38. 5. *Aq. Psalm.* 18. 5.

Καπνίζω, fumigo; ἐκαπνίσθησαν ויעשנו *Incer. Psalm.* 143. 5.

Καπνοδόχη, fumarium ארבה *Theod. Osee* 13. 3.

Καπνὸς, fumus עשן *Aquila, Cant.* 1. 6. *Aq. S. Th. Hesai.* 4. 5.

Καππαδοκία, Cappadocia כפתור *Aquila, Theodotio, Jerem.* 47. 4.

Καπυρὸς, adustus נקדים *Symmachus, Jos.* 9. 5.

Καραδοκέω, expecto; ἐκαραδόκησα, expectavi הוחלתי *Aquila, Psalm.* 129. 5.

Καραδοκία, expectatio תוחלת *A. Psal.* 38. 8. *Aquila, Prov.* 10. 28.

Καρδία, cor לבב *Incer. Deuter.* 6. 5. *passim Omnes* לב לבב

Κάρος, sopor gravis תרדמה *Symmac. Gen.* 2. 21. & 15. 12. *S.* 1. *Reg.* 26. 12.

Καρῦχα, carruca, currus, vecturæ genus פרד *Sym. Hesai.* 66. 20.

Καρόω, soporo; κεκαρωμένοι, soporati נרדם *Sym. Jud.* 4. 21. *Symmachus, Psal.* 75. 7. καρώθητι הערל *Aquila, Habac.* 2. 16. *ubi legisse videtur* הרעל *ut videas infra in* κάρωσις.

Καρπιμος, fructifer פרי *Aq. Genes.* 1. 11. *de arbore dicitur hîc.*

Καρπὸς, fructus פרי *Aq. Genes.* 1. 11. *Symmachus, Job* 37. 11. *ubi ille legit* פרי *pro* ברי *ut liquidum est. Omnes, Hesai.* 27. 9. & *alibi.*

Καρποφορέω, fructifico; καρποφορήσουσιν, fructificabunt ינובון *Symm. Theodotio, Psal.* 91. 15. καρποφορῇ ינוב *S. Psal.* 61. 11.

Κάρπωμα, oblatio אשה *S. Levit.* 24. 9. *Inc. Num.* 29. 8. *Item* תבואת fructus, *Th. Jos.* 5. 12.

Κάρπωσις, oblatio, holocaustum עלה *Incerti, Levit.* 4. 7.

Καρπωτὸς, intextus fructibus, *vel* manicatus פסים *S.* 2. *Reg.* 13. 18. & 19.

Καρτερέω, persevero, conforto; καρτερήσον המצה *Aq. Zach.* 12. 5.

Καρτερόω, corroboro; ἐκαρτέρωσε ותאמץ *A. Th. Prov.* 31. 17. *Hesai.* 44. 14.

Καρυΐσκος, nux, *Incert. Exod.* 37. 19. ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις משקדים *id est*, insculpti nucibus, *sive globulis qui nucum formam referebant.*

Καρχαρέμονος, saltans מכרכר *A.* 2. *Reg.* 6. 16. *imitatur Hebraicam vocem.*

Καρχηδόνιος, Chalcedonius lapis כדכד *Symmachus, Hesai.* 54. 12.

Καρχηδὼν, Carthago תרשיש *LXX.*

Κάρωσις, sopor, somnus altus תרעלה *Aquila, Psal.* 59. 5.

Κασσίτερος, stannum בדיל *Aquila, Sym. Theodotio, Hesai.* 1. 25.

Καταβαίνω, descendo; κατέβαινεν, descendebat ירד *Incert.* 3. *Reg.* 6. 31. *A. Psal.* 71. 6. *Aq. S. Psalm.* 21. 30. & *alibi.*

Καταβάλλω, dejicio; καταβαλεῖ, dejiciet יטל *Symm. Job* 40. 28.

Καταβαρύνω, aggravo; καταβαρυνθήσεται, aggravabitur וכבד *Th. Hesai.* 24. 20.

Καταβιβάζω, deduco; κατεβίβασεν, deduxit ויורד *Inc. Jud.* 7. 5. *Aquila, Psal.* 55. 8. καταβιβάσῃς תריד *Incer. Gen.* 27. 40.

Καταβοάω· καταβοῶν τῷ βασιλέως, clamans ad regem קרא אל־מלך *S.* 1. *Reg.* 26. 14.

Κατεβοσκήθη, depastus est ירע *Symmachus, Psalm.* 79. 14.

Καταβόσκησις, devastatio, depastio בער *Symmachus, Hesai.* 6. 13.

Καταβροχὴ, madefactio שקוי *Th. Prov.* 3. 8.

Κατάβρωμα, cibus, esca מאכלת *Symm. Hesai.* 9. 5.

Καταγελάω, irrideo; καταγελάσει, irridebit ילעג *S. Psal.* 2. 4. & 36. 13. & 57. 9.

Καταγέλως, derisio, *Th. Psal.* 43. 14.

Καταγινώσκω, reprehendo, improbo, *vel* damno; κατέγνων אמאס *S. Job* 42. 6.

Κάταγμα, fractura; κατάγματα עצבות *Incert. Psal.* 146. 3.

Κατάγχειν, strangulare כרע *Th. Jud.* 11. 35. *ubi legitur,* κατάγχουσα κατῆγξάς με, strangulans strangulasti me הכרע הכרעתני *id est secundum Theodotionem,* in extremas me angustias conjecisti.

Κατάγω, deduco; κατήγαγε הוריד *Incert. Jud.* 7. 4.

Symmach. 1. *Reg.* 30. 15. *Aquila*, *Psalm.* 55. 8.

Καταγνύω, frango; κατέαξα ואשבר *Aq. Deut.* 9. 17. in *Append.* κατέαξε שברה *S. Psalm.* 68. 21. κατεάξεις תשבר *Sym. Psalm.* 47. 8. & 50. 19. κατεαγμένα עצבות *Incert. Psal.* 146. 3.

Καταδεέστερος, inferior; *S. Job* 13. 2. οὐ καταδεέστερός εἰμι לא-נפל אנכי מכם

Καταδέω, alligo; κατέδησας, *S. Job* 16. 7.

Καταδιαιρέω, divido, disseco; καταδιαιροῦντος חצב *S. Psal.* 28. 7.

Καταδικάζω, condemno; καταδικάσει ירשיע *Sym. Job* 9. 20. & *Psal.* 36. 33. *A. Job* 10. 2.

Καταδιώκω, insequor; κατεδίωξεν וירדפו *Theod. Jud.* 7. 23. *Aquila*, *Psalm.* 34. 3. *Symmachus*, *Psalm.* 70. 11. *A. Josue* 2. 7.

Καταδουλόω, in servitutem redigo; κατεδούλωσα העבדתי *S. Th. Hesai.* 43. 23.

Καταδυναστεύω, opprimo, dominatum exerceo; κατεδυνάστευεν גברו *Symm. Psal.* 64. 4. ויתגברו *Symmac. Job* 36. 9. κατεδυνάστευσαν וירצצו *S. Jud.* 10. 8. καταδυναστεύεις תערוץ *S. Job* 13. 25.

Κατάδυσις, immersio, Occidens חלד *Aq. Ps.* 16. 14. *Item* 38. 6. & 48. 2. καταδύσεις, *S. Psalm.* 68. 3.

Κατάδυσον · ἐν καταδύσεσι, in latibulis במצלות *Quinta Editio*, *Psal.* 87. 7.

Καταθύμια, desiderabilia ישערו *Symmachus*, *Job* 30. 15.

Καταιγίζω · καταιγίζον סערה *Sym. Ezech.* 1. 4. ἐκαταιγίσθη נשערה *Th. Septima Editio*, *Psal.* 49. 3.

Καταιγίς, procella סערה *Sym. Job* 9. 17. סערה *Sym. Psal.* 106. 29. סופה *S. Theodotio*, *Job* 37. 9. משבר *S. Psalm.* 41. 7.

Καταισχυμμὸς, pudor בשת *Sym. Psal.* 43. 16. כלמות *S. Mich.* 2. 6.

Καταισχύνω, pudore afficio, confundo; κατῄσχυνατε תכלימו *S. Th. Job* 19. 3. *Th.* 1. *Reg.* 25. 7. κατῃσχυνθήσῃ הבישתה *Symmach. Psalm.* 52. 6. & 68. 7. καταισχυνθῶσι יבשו *A. Psal.* 24. 3. *Inc. Joel.* 1. 11. κατῄσχυνεν, confudit ויכניע *S.* 2. *Reg.* 8. 1.

Κατακαίω, comburo; κατέκαυσαν וישרפו *Incert. Jos.* 7. 25.

Κατακαλύπτω, operio; κατακαλύπτον המכסה *Incert. Levit.* 7. 3.

Κατακάμπτω, incurvo; κατακάμπτῃ תשתוחחי *Symm. Psal.* 41. 6. & 43. 26.

Κατακλάζω, confringo κατεκλάσθησαν וידכאו *Theod. Job* 5. 4.

Κατακλείω, claudo; κατακλεισθήσονται ורבצו *Aquila*, *Hesai.* 11. 7.

Κατακληροδοτεῖν, hæreditatem dare; κατακληροδοτήσει αὐτῷ, in hæreditatem dabit eam ינחלנה *Incerti*, *Deuter.* 1. 38.

Κατακληρονομεῖν, possidere, & possidere facere, in possessionem dare; κατεκληρονόμησε הוריש *Incert. Jud.* 11. 24. κατακληρονομήσουσι ישכנו *S. Prov.* 2. 21.

Κατακληροῦμαι, in sortem accipio, in hæreditatem accipio; κατακληροῦται ילכד *Incert.* 1. *Reg.* 14. 47.

Κατακλίνω, reclino; κατεκλίθης, reclinatus es רבץ *A. Gen.* 49. 9.

Κατάκλισις, reclinatio משכב *Sym. Osee* 7. 14.

Κατακλύζω, inundo; κατέκλυσεν, inundaverunt aquæ *Th. Job* 14. 18.

Κατακλυσμὸς, diluvium מבול *Aquila*, *Symmachus*, *Psalm.* 28. 10. שטף *Aquila*, *Theodotio*, *Job* 38. 25. שוט *Th. Hesai.* 28. 15.

Κατακνίζω, corrodo אכור κατακνίζων, corrodens, *S. Prov.* 27. 4.

Κατακόπτω · κατακόψασα, quæ amputat המחרבת *Inc. Hesai.* 51. 10.

Κατάκοροι, vividi (oculi) חכלילי *A. Gen.* 49. 12. in *Appendice. Alibi legitur* κατάκαρπος, *sed hæ voces suspectæ sunt.*

Κατακρατέω, occupo; κατακρατήσῃ ויגע *Symmachus*, 2. *Reg.* 5. 8.

Κατακρίνω, condemno; κατακρινεῖ, condemnabit ירשע *S. Job* 34. 29.

Κατάκρισις, condemnatio דבת *Incert. Num.* 13. 33.

Κατακρύω, impello, pulso; *Incer. Jud.* 16. 4.

Κατακρύπτω, abscondo; κατέκρυψαν, absconderunt טמנו *Symm. Psal.* 34. 7. κατακρύψει יצפון *Theodotio*, *Job* 21. 19.

Κατακύπτω, deprimo me, deprimor; κατακύπτεις תשתוחחי *A. Psal.* 41. 6. & 43. 26.

Κατακυριεύειν, dominari רדה *Sexta Editio*, *Psalm.* 109. 2.

Καταλαλάζειν, jubilare, cantum jubilationis edere; καταλαλάξατε, jubilate, *Aquila*, *Psal.* 146. 7. *redundare videtur in Græco.*

Καταλαζονευόμενοι, arroganter agentes תוללי *Incert. Psal.* 136. 3.

Καταλαλέω, obloquor, detraho, calumnior; κατελάλησεν, *S. Psalm.* 72. 8.

Καταλαμβάνω, apprehendo; κατέλαβον, apprehenderunt הדביקו *A.* 2. *Reg.* 1. 6. *Alius Codex Symmacho adscribit*; καταλάβῃ תשיג *Incert. Lev.* 5. 11. κατελήφθη וילכד *Aquila*, 1. *Reg.* 10. 21. *Symm.* καταλάβετε תפשו *Psalm.* 70. 11.

Κατάλεγμα, querimonia הגה *Symmach. Ezech.* 2. 10. *Ibi vide.*

Καταλέγω, recenseo cantando: *nam de cantu dicitur ut plurimum*; κατέλεγεν ותען *A. Exod.* 15. 21. & *Num.* 21. 17. κατέλεγον יענך *Symm* 1. *Reg.* 21. 11. *Aquila*, *Exod.* 15. 21. in *Appendice.* καταλεγόντων משאבים *A. Jud.* 5. 11. καταλέξατε ענו *Aquila*, *Symm. Num.* 21. 17. in *Appendice.*

Καταλείπω, relinquo; καταλείψετε תותירו *Inc. Exod.* 12. 10. καταλειφθὲν נותר *A. Levit.* 10. 12.

Καταλήγμα, catalegma, *cantionis genus* הידד *Sym. Jerem.* 25. 30.

Κατάλογος, catalogus; *Incert. Job* 3. 4.

Κατάλογος, congruens, *melius forte* κατάλληλος, *A. Genes.* 47. 12. in *Appendice.*

Κατάλοιπος, reliquus; κατάλοιποι, reliqui יתר *Inc.* 2. *Reg.* 21. 2. *Item* שארית *Aquila*, *Theodotio*, *Jerem.* 42. 15.

Κατάλυμα, diversorium משכן *Incert.* 1. *Paral.* 17. 5. *Item* מלון *A. Jerem.* 9. 1.

Καταλύω, diversor; κατάλυσον, diverte לין *Inc. Jud.* 19. 9. *Th. Jud.* 19. 15. καταλύσῃς תלין *Incer.* 19. 20. κατελύθησαν, destructæ sunt, *sive* dissipatæ יהרסון *Sym. Psal.* 10. 3. καταλῦσαι, destruere להשבות *Incer. Psal.* 8. 3. κατέλυσεν ויתץ *A.* 4. *Reg.* 23. 7.

Καταμανθάνω, disco; κατέμαθον ואראה *Symmachus*, *Eccles.* 4. 7. καταμαθεῖν לראות *S. Cant.* 6. 10.

Καταμεγαλύνω, extollo me contra; κατεμεγαλύνοντο הגדילו *S. Psalm.* 37. 17.

Καταμερίζω, distribuo; κατεμέριζον פרש *Symmachus*, *Psalm.* 67. 15.

Καταμετρεῖν, dimetiri מדד κατεμετρήσεις αὐτοὺς, dimetieris eos מדתם *Incert. Numer.* 35. 5. *A. Psalm.* 59. 8.

Καταμέτρησις, dimensio מדה *A. Job* 28. 25.

Καταμωκάομαι, derideo; καταμωκώμενος, deridens מתעתע *A. Gen.* 27. 12. ימיקו καταμωκώμενοι, *Symmac. Psal.* 72. 7.

Καταναλίσκω, consumo; κατανάλωσε, consumsit אכלת *S. Psal.* 68. 10.

Κατανέμω, vasto; κατενεμήσατο, devastavit יכרסם *S. Psal.* 79. 14.

Κατανοέω, considero; κατανοῶν אתבונן *Aquila*, *Theod. Job* 23. 15. κατανόησον, considera התבונן *Aq. Job* 37. 14. & 38. 18.

Καταντάω, occurro, obviam venio; κατήντα תבא *S. Job* 29. 13. καταντᾷ הולך *S. Eccles.* 1. 6. κατήντησεν, occurrit הגיע *A. Psal.* 87. 4.

Κατανύττω, compungo; κατανενυγμένον, compunctum נכאה *Th. Prov.* 17. 22. κατανενυγμένοι הלומי *Theodotio*, *Hesai.* 28. 1.

Καταξαίνω, dilanio; καταξανῶ ודשתי *Theod. Jud.* 8. 7. & *Incer. v.* 16.

Καταπαιδεύω · κατεπαίδευσε, erudivit ויורדנה *Symm. Thren.* 1. 13.

Καταπαίζω,

Καταπαίζω, illudo; καταπαίζων, illudens מתעתע Sym. Gen. 27. 12.

Καταπάσσω· καταπασάμενος, conspersus ויתחפש S. 3. Reg. 20. 38.

Καταπατέω, conculco; κατεπατήθησαν, conculcati sunt לעו Aquila, Job 6. 3. καταπατηθήσεται תרמסנה Aq. S. Th. Hesai. 28. 3.

Καταπάτημα, conculcamentum רפש Aquila, Hesai. 57. 20.

Καταπάτησις, conculcatio רהץ Incer. Psalm. 59. 10.

Καταπαύω, cessare facio, comprimo; καταπαύσω, cessare faciam והשבתי Incert. Levit. 26. 6. κατέπαυσεν הניח Incert. 2. Reg. 7. 1. κατέπαυσαν ויליני Incer. Jud. 18. 2. Item ישכבו Inc. Jos. 2. 1.

Κατάπαυσις, requies, cessatio מנחה Incerti, Levit. 14. 10. תשאות Th. Zach. 4. 7.

Καταπείρω, transfigo; κατεπάρη transfixus est חפעם Incert. Gen. 41. 8.

Καταπέτασμα, velamen, velum מסך Symmachus, Num. 4. 26.

Καταπηγες, pali אדני Sym. Job 38. 6.

Κατάπικρος, peramarus, admodum amarus, acerbus; κατάπικροι לעו Symm. Job 6. 3.

Καταπίνω, absorbeo, deglutio; καταποθῇ יבלע Incer. 2. Reg. 17. 16. καταπιεῖν בלע Sym. Psal. 51. 6. καταπίνων יגמא Sym. Job 39. 24.

Καταπληκτική, terrorem afferens אימה Quinta Editio, Cant. 6. 9.

Κατάπληξις, terror אימת A. S. Exod. 23. 27. in Appendice.

Καταπλήσσω, percello, consterno; καταπλαγήσεται יחפזו Symm. Job 40. 18.

Καταπονέω, laboro, defatigor; καταπονήσει, laborabit, Incer. Job 39. 16.

Καταπόνησις, afflictio, labor מכאב Inc. Exod. 3. 8.

Καταποντίζω, demergo, præcipito; κατεπόντισεν, demersit טבע Incert. Exod. 15. 4. καταπόντισαι בלע Aq. Job 2. 3. κατεπόντισάς με ותבלעני Aq. Th. Job 10. 8. Symmachus, Psalm. 54. 10. & Hesai. 25. 7. Inc. Prov. 21. 20.

Κατάποσις, gula, guttur לע A. Prov. 23. 2.

Καταπραΰνω, compesco, mitigo; καταπραΰνει, Sym. Prov. 29. 11. καταπραΰνων משביח Theod. Quinta Editio, Psal. 64. 8.

Καταπτήσσω, terreo, deterreo; κατέπτηξαν נמגו Th. Jos. 2. 9. καταπτήξει יחיתן A. Habac. 2. 17.

Κατάρα, maledictio, S. Psalm. 88. 40. Item קללת Aquila, Theod. Deut. 21. 23. אלה Incer. Psalm. 10. secund. Hebr. 7.

Καταράκτης, cataractes ארבה A. Osee 13. 3. Scribitur & cum duplici ρ hinc καταρράκτην, Aq. Jerem. 29. 26. καταράκτας, A. Hesai. 60. 7.

Καταράσσω & καταρράσσω, cum impetu deturbo, dejicio; καταράξει תשליך Th. Job 18. 7.

Καταράω, maledico; καταράση תקלל Incer. Levit. 19. 14. & 20. Item 1. Reg. 3. 13. Jud. 9. 22. καταράσεται יקלל A. Symm. Hesai. 8. 19. κατηράσατο ויקללו Aq. Jud. 9. 27. καταρώμενοι מקללו S. Psal. 36. 22. Item κατάρασον, maledic ברך Incer. Job 2. 9. κατηρασάμην אקוב Aq. Job 5. 3. κατηράσατο וישבע Incer. Jos. 6. 26. Item הציקה Incer. Jud. 16. 15.

Καταριθμέω· κατηριθμήθησαν, enumerati sunt יפרדו Th. Osee 4. 14.

Καταρρέω, effluo; καταρρέεις תשתוחחי Symmac. Psalm. 42. 5. κατέρρευσεν, effluxit, defluxit נולו Symmachus, Hesai. 64. 1.

Καταρρήγνυμι· κατερραγμένας, confractos, allisos כפופים Incert. Psalm. 145. 8.

Καταρρίπτω, dejicio; κατερρίφη נבלה Sym. Th. Hesai. 24. 4.

Κατάρροιαι, defluxus נולים Aq. Ps. 77. 44. אפיקים A. Psalm. 125. 4.

Καταρροφέω, vel καταρροφάω, absorbeo; καταρροφῶσιν יעלעו S. Job 39. 30.

Καταρτίζω, præparo; κατηρτίσω, præparasti, perfecisti כרית Incert. Psalm. 39. 7.

Κατασιγάω, silentium impono; κατασιγηθεῖσα, quæ conticuit כדמה Incert. Ezechiel. 27. 32.

Κατασιωπάω, silentium impono; κατεσιώπησαν צמתתר S. Psalm. 87. 16.

Κατασκάπτω, suffodio, everto, subverto; κατάσκαψον, suffodito, destrue הרסה Incert. 2. Reg. 11. 25. κατασκάψατε, suffodite, evertite תתצון Incert. Jud. 2. 2. κατεσκαμμένον, suffossum, eversum נתץ Incert. Jud. 6. 28. 30.

Κατασκεπαστὸς, coopertus צב Aquila, Num. 7. 3.

Κατασκευάζω, concinno, adorno, S. Job 13. 4. κατεσκεύασας, præparasti, Sym. Psalm. 39. 7. כרית

Κατασκεύασμα, apparatus חשב Incerti, Exod. 12. 27.

Κατασκευὴ, apparatus תכלה S. Ezech. 23. 6. Item S. Psal. 118. 96.

Κατασκηνόω, habito; κατεσκήνωσε, habitavit ירביץ Aq. Symm. Psal. 22. 2. κατασκηνώσει, habitabit תשכון Theodotio; Job 18. 15. κατασκηνῶν שכן Symmachus, Job 4. 19.

Κατασκήνωσις, inhabitatio משכן S. Psal. 45. 5.

Κατασκοπεῦσαι, explorare מרגלים Theod. Jos. 2. 1.

Κατασκοπέω, exploro; κατασκοπῆσαι Aq. Deut. 1. 33. in Appendice.

Κατάσκοπος, explorator מלאך Incer. Jos. 6. 17. κατάσκοποι אתרים A. S. Num. 21. 1. ἐκ τῶν κατασκόπων, ab exploratoribus מן־ההרים Aquila, Symmac. Num. 14. 6.

Κατασπᾶν, evellere, demoliri הרס A. Theod. Jerem. 1. 10.

Κατασπεύδω, accelero; κατέσπευσεν, acceleravit בבהלה Psalm. 77. 33. κατασπεύδουσαι טרד Symmach. Proverb. 19. 13.

Κατάσπευσις, festinatio צוקה Th. Prov. 1. 27.

Κατασπουδάζω, sollicitum reddo, turbo; κατασπουδάζει יבהל A. Psal. 2. 5. κατασπουδασθείησαν A. Psal. 6. 11. A. Theod. Job 23. 15. A. 2. Reg. 4. 1.

Κατασπουδασμὸς, sollicitudo נבהלה A. Soph. 1. 18.

Καταστάζω, distillo; κατέσταξεν דלפה Symmac. Psal. 118. 28.

Καταστασιάζω, seditionem excito; καταστασιάζοντες מהללים Incer. Psal. 101. 9.

Καταστέλλω, comprimo; καταστέλλων משביח Aquila, Psalm. 64. 8.

Καταστρέφω, everto; καταστρέψαι, evertere להפכה Incert. 2. Reg. 10. 3.

Καταστρώματα, tabulata יצוע Sym. 3. Reg. 6. 5. κατάστρωμα יציע S. 3. Reg. 6. 10.

Καταστρώννυμι, sterno; καταστρώσατε, sternite סלו Sym. Psal. 67. 5. καταστρωννύων שטה Theod. Job 12. 23.

Κατάσχεσις, adeptio, possessio אחזה Incert. Levit. 14. 34. & 25. 10.

Κατασυρόμενον ὕδωρ, demissa aqua מים הנגרים S. 2. Reg. 14. 14.

Κατατήκω, tabesco; κατατακήσεται תשתוחח Symmach. Psalm. 41. 7.

Κατατίλλω, evello, eradico; κατατιλεῖς, evelles הנתקי Incert. Ezech. 23. 34.

Κατατοξεύω, sagittis conficio; κατατοξευθήσεται ירה Th. Exod. 19. 13.

Κατατρίβομαι, conteror; κατετρίβην, contritus sum, forte melius, συνετρίβη, contritæ sunt iniquitates בלו ישתרגו Sym. Thren. 1. 14. κατετρίβη A. Psalm. 31. 3. & 48. 15. κατατριβῆναί με בלתי Aq. Gen. 18. 12. κατατρίψαι לבלות A. Psal. 48. 15.

Κατατρώγω· κατατρώξεις, devorabis תגרמי Incert. Ezech. 23. 34.

Κατατυραννέω, tyrannidem exerceo; κατατυραννεῖς, tyrannum agis תשתרר Symmachus, Numer. 16. 13. in Appendice.

Καταφάγονται, comedent יאכלו Incer. 3. Reg. 14. 11. S. Psal. 26. 2.

Καταφανής, conspicuus, illustris; καταφανῆ, conspicuam מריה Aquila, Genes. 22. 2. Reliqui מרה Deute-

ronom. 11. 30. *in Appendice.*

Καταφέρω, defero; κατεφέρετο, delabebatur in somnum נרדם *A. Psal.* 75. 7. κατήνεγκεν, detulit ויבא *Aq. & Hebr. Interp. Gen.* 37. 2.

Καταφθείρω, corrumpo; κατεφθάρησαν, corrupti sunt וישחו *S. Psal.* 106. 39.

Καταφιλέω, osculor; καταφιλήσατε, osculamini נשקו *Aquila, Psalm.* 2. 12. καταφιλοῦντες ישקון *A. Osee* 13. 2. καταφιληθήσεται ישק *Th. Prov.* 24. 26.

Καταφορά, somnus altus תרדמה *A. Gen.* 2. 21. & 15. 12. *Item A.* 1. *Reg.* 26. 12 *Proverb.* 19. 15. & *Hesai.* 29. 10.

Κατάφρακτος, cataphractus; καταφράκτων נשק *Sym. Job* 39. 22.

Καταφρονέω, despicio; κατεφρόνησαν, despexerunt, nihili fecerunt וימעלו *Sym. Jos.* 7. 1. κατεφρονήθη בזויה *S. Eccles.* 9. 16.

Καταφρύσσω, frigo; κατεφρύγη חרה *Inc. Job* 30. 30.

Καταφυγή, perfugium מצודה *Sym.* 1. *Reg.* 23. 14. & *Psal.* 70. 4. *Item* מחסה *A. S. Th. Psalm.* 103. 18. *Item* חוה *Hesai. Incer.* 28. 15.

Καταφυτεύειν, plantare; καταφυτεύσω וישחך *Aquila, Mich.* 6. 14.

Καταχόω, obruo; κατάχωσον טמן *Symmachus, Job* 40. 8.

Καταχρυσόω, inauro, auro illino, *Incert. Exod. cap.* 37. *sæpe. Ibid. v.* 4. καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς, & inauravit eos ויצף אתם זהב

Κατάχυσις, effusio אשדת *Aquila, Deuter.* 3. 17. *in Appendice.*

Καταψεύδομαι, calumnior; καταψευδόμενος כחש *S. Job* 16. 8.

Κατάψυξις, refrigerium, *Theod. Gen.* 3. 8. *non exprimitur in Hebræo, sed additur ad ornatum. Mendose legitur ibi* καθάψυξις.

Κατελαύνω, pello, expello. *Item* duco, malleo duco, κατελασάτω, malleo me extendat, *metaphorice pro*, corripiat me *justus* נהלם *Incert. Psalm.* 140. 5. κατελασμένοι, malleo ducti הלומי *A. Hesai.* 28. 1.

Κατέναντι, e regione נגד *Aquila, Gen.* 2. 18. *Sym. Job* 10. 17.

Κατεναντίον σου, e regione tui לנגדך *Incerti, Genes.* 33. 12.

Κατεπαίρομαι, me effero; κατεπαίρεται, sese effert, sese extollit ירום *S. Psal.* 60. 4.

Κατεργάζομαι, operor; κατειργάσθη נכבשה *Incer. Jos.* 18. 1. κατεργάσῃ תפעל *Incerti, Job* 11. 8. *Aquila, Psal.* 10. 3.

Κατεργάσματα, opera מפעלי *Aquila, Proverbiorum* 8. 22.

Κάτεργον, opus פעל *A. Job* 24. 5.

Κατεσθίων, devorans אכלה *Aq. Deut.* 4. 24. *in Appendice.*

Κατευθύνω, dirigo, prospere ago; κατευθυνεῖς, diriges, recte diriges, firmabis תכונן *Symm. Theodotio, Psal.* 7. 10. κατηύθυνεν, direxit ותצלח *Incer. Jud.* 14. 6. & 14. 19. & 15. 13. *Item Incer.* 2. *Paral.* 26. 6. κατευθυνόμενος, prospere agens מצליח *A. Gen.* 39. 2. *Item* κατεύθυνον הושר *Aq. Psal.* 5. 9. κατευθύνοντες נכחים *Incer.* 2. *Reg.* 15. 3.

Κατευοδόω, prosperare facio; κατευοδοῖ תצלח *Incer. Jud.* 18. 5. κατευοδούμενος, prosperans מצליח *Syrus, Gen.* 39. 2.

Κατέχω, retineo, detineo; κατέχεις, retines מחזיק *Sym. Exod.* 9. 2. & 17. *Item* κατεσχέθησαν, detenti sunt ויאחזו *A. Gen.* 47. 27. *Item* κατέχεις, detines מסתולל *Symmach. Exod.* 9. 17.

Κατηγορέω, accuso; κατηγορήκασιν, accusarunt וירגל *Incert.* 2. *Reg.* 19. 27.

Κατ' ἰδίαν, separatim, seorsim לבדד *Aquila, Psal.* 4. 9.

Κατισχυρεύομαι, prævaleo; κατισχυρευομένων עריצים *A. Psalm.* 85. 14.

Κατισχύω, roboro; κατισχύετο יתגבר *Theodotio, Job* 15. 25.

Κατώδυνος, tristis, mœstus תאניה *Sym. Hesai.* 29. 2. κατώδυνοι, mœsti מרי *Theodotio, Jud.* 12. 25.

Κατοικεσία, habitatio מושב *Aquila, Symmac. Psal.* 106. 36.

Κατοικέω, habito; κατοικεῖν, habitare לשבת *Incert. Gen.* 13. 6. *Th. Exod.* 2. 21 κατῴκησεν, habitavit וישב *Incer. Jud.* 8. 29. *Th. Jud.* 5. 17. & 15. 8. κατοικοῦντας ישבי *Aq. S. Jos.* 17. 7. & *alibi Item* κατοικούντων שכוני *Incert. Jud.* 8. 11. κατοικεῖν, habitare שכן *Symmach. Psalm.* 67. 17.

Κατοίκησις, habitatio שבה *Symmachus, Psalm.* 22. 6. מעון *Sym.* 1. *Reg.* 2. 32. *Incert. Zach.* 2. 13.

Κατοικητήριον, habitaculum זבל *Aquila, Psal.* 48. 15. מעון *Symm. Psalm.* 67. 6. *Item* מענות *Aquila, Cant.* 4. 8.

Κατοικία, habitatio יושבת *Symmac. Mich.* 1. 15. נוה *A. S. Osee* 9. 13.

Κατοικίζω, habitare facio; κατοικιῶ אשכנה *Aquila, Symmachus, Theod. Jerem.* 7. 3. *Symm. Theodot. Osee* 2. 18.

Κατόπιν, retro אחרי *Sym. Jos.* 10. 19. *Symm.* 2. *Reg.* 5. 22.

Κατόπισθεν, post tergum, retro, retrorsum אחרי *Incert. Jud.* 18. 12. *Th. Jud.* 19. 3.

Κατορύσσω, effodio; κατορυγὲν, abortivum נפל *Sym. Job* 3. 16.

Κατοχεῖς, retinacula ידות *Sym. Exod.* 26. 17. *in Appendice.*

Κατοχή, detentio בעל *Symmach. Cant.* 8. 10.

Κάτοχος, retinens, tenax, *vel* qui tenet, possidet, & dominatur; κάτοχοι, tenaces בעלי *Samaritanus, Gen.* 49. 23.

Κάτω, sub, subtus תחת *A. Th. Deut.* 4. 19. *A. S.* 3. *Reg.* 19. 5.

Κάτωθεν מלמטה subtus, infra, *Incer. Exod.* 28. 27.

Κατωτέρα, inferior via תחתים *S.* 2. *Reg.* 24. 6. κατώτατα, infima מחקרי *S. Psalm.* 94. 4.

Καύκιον, genus pateræ, *Exod.* 27. 4. *in nota.*

Καυλὸς, hastile ירך *Incer. Exod.* 37. 17. *Item* צמרת *Theod. Ezech.* 31. 14.

Καῦμα, æstus, ardor חרב *Incer. Job* 30. 30.

Καῦσις, exustio, res exusta מוקד *Aq. Psalm.* 101. 4. שרפה *S. Hesai.* 9. 5.

Καῦσος, ardor, æstus חרבוני *S. Psal.* 31. 4.

Καυστὴ, combusta *hostia* במרחשת *Incert. Levit.* 7. 9.

Καύσων, æstus קדים *A. Gen.* 41. 6. *in Appendice. A. Symmach. Exod.* 10. 13. *Aquila, Psal.* 47. 8. *Theodot. Hesai.* 27. 9.

Καύσωνος ξηρότης, æstûs siccitas צחיחה *Symmachus, Psal.* 67. 7.

Καυχάομαι, glorior, jacto me; καυχᾶσθε, gloriamini התהללו *A. Psal.* 104. 3. καυχησόμεθα, gloriabimur הללנו *A. Psal.* 43. 9. & *in Hithpael* 62. 12.

Καύχημα, gloriatio, ostentatio גאון *Quinta Editio, Psalm.* 46. 5. פאר *Symmac. Hesai.* 55. 5. תפארת *Aq. Jud.* 4. 9.

Καύχησις, gloriatio תפארה *A. Prov.* 19. 11.

Καφφὼ, Cappho כפת *Incer. Levit.* 23. 40.

Κέγχρος, milium, *vel* milii formam habens, minutum נסמן *A. Th. Hesai.* 28. 25. κέγχροι, milia, *seu* maculæ exiguæ quasi milii grana נקדות *Quinta Editio, Cant.* 1. 11. מערת *Aquila, Symmachus, Theodotio, Hesai.* 48. 19.

Κέδρινος, cedrinus גפר *Incer. Gen.* 6. 14. ארז *Quinta Editio, Cant.* 8. 8.

Κέδρος, cedrus ארז *Aq. Th.* 3. *Reg.* 6. 18. & *Hesai.* 44. 14. *Reliqui, Job* 40. 12.

Κείρω, tondeo גלח *Incerti,* 2. *Reg.* 14. 26. *S.* 2. *Reg.* 19. 24. *non respondet Hebraico,* κεκαρμένοι קצוצי *Aq. Jerem.* 25. 23.

Κελαδέω, modulor, dulcisona voce cano; κελαδήσατε, modulamini ופצחו *A. Hesai.* 49. 13. & 54. 1.

Κελεύω, jubeo; κελεύουσι, jubent הידד *Syrus, Jerem.* 48. 33.

Κενὸς, vacuus; κενὸν, vacuum תהו *Theodot. Gen.* 1. 1. *Aquila*, 1. *Reg.* 12. 21. κενὴ תהו *A. S. Th. Jerem.* 4. 23. κενὰ ריקים *Aq. Theod. Prov.* 28. 19. רקים *Aquila*, 2. *Reg.* 6. 20.

Κεντέω, pungo, confodio; κεντῶν, *Aq. Sym.* ברא *Ezech.* 21. 19.

Κέντημα, stimulus; κεντήματα מדקרות *Symm. Theod. Prov.* 12. 18.

Κένωμα, inanitas תהו *Aq. Gen.* 1. 2. & *Job* 26. 7. *Deut.* 32. 10. *in Appendice.*

Κενῶς, vane, inaniter ריק *A. Psal.* 2. 1.

Κεραμεῖον, figlina officina, *vel* vas figlinum פארה *A. Hesai.* 10. 33.

Κεραμεὺς, figulus יוצר *Th. Hesai.* 54. 17.

Κεράμιον, vasculum נבל *Incert.* 2. *Reg.* 16. 1.

Κέρας, cornu קרן *Symmachus*, *Psalm.* 74. 6. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Hesai.* 5. 1. *A. S. Gen.* 22. 13. & *alibi.*

Κέρασμα, mixtura ממסך *A. Sym. Th. Hesai.* 65. 11. נבלים *Sym. Jerem.* 48. 12. κεράσματα.

Κεράστης, cornutus מקרן *S. Psalm.* 68. 32.

Κερατίνη, tuba cornea תרועה *Incer. Levit.* 25. 9. יובל *S. Jos.* 6. 4. שופר *S. Psalm.* 150. 3. *Aq. S. Th. Hesai.* 27. 13. & 58. 1. & *alibi.*

Κεραύνιος, ceraunius lapis ברקת *Sym. Zach.* 28. 17.

Κερδαίνω, lucror; κερδανεῖ, lucrabitur בצע *Symmac. Job* 22. 3.

Κέρδος, lucrum בצע *S. Gen.* 37. 26. & *Psal.* 29. 10. שבר *S. Eccles.* 4. 9. & *Mich.* 4. 13.

Κερεϊνὸς, corneus, hircus עתוד *Aquila*, *Symmachus*, *Quinta Editio*, *Psal.* 49. 9. κερεϊνῶν עתודים *A. Deut.* 32. 14. *in Appendice.*

Κέρκιον, cauda אליה *Levit.* 3. 9. *sine Interpretis nomine, sed Levit.* 7. 3. *adfertur ut reliquorum Interpretum, S. Th. Levit.* 8. 25. *in Appendice.*

Κέρκος, cauda אליה *Incer. Exod.* 29. 22. *A. Levit.* 8. 25. *in Appendice.*

Κεφάλαιον, capitulum ראשית *Aquila*, *Genes.* 1. 1. & 49. 3. *Aquila*, *Symmac. Theod. Job* 40. 14. *A.* 1. *Reg.* 15. 21.

Κεφαλὴ, caput ראש *passim. Item* נזר *Incert. Numer.* 6. 19. *Item* ראש venenum, *Incert. Deut.* 32. 33. κεφαλαὶ, capita ראשים *Aq.* 1. *Reg.* 11. 11. *Item Symmach. Jud.* 5. 2.

Κεφαλὶς, capitulum גליון *Aq. Hesai.* 8. 1. מגלה *Aq. Jerem.* 36. 2. *Symmac. Zach.* 5. 1. *Verisimile autem est Aquilam* κεφαλίδος *nomine intelligere* volumen, *aut* membranam; κεφαλίδες, capitula כתרת *Symmachus*, *Jerem.* 52. 22. *Aquila*, 3. *Reg.* 7. 16. *Aquila*, 4. *Reg.* 23. 17. κηδίασις, cediasis המכסה *Theodot. Hesai.* 28. 20.

Κῆμος, camus, frænum מתג *A. Th. Prov.* 26. 3.

Κῆπος, hortus גן *Aquila*, *Gen.* 2. 8. *Aquila*, *Symmach. Theod. Cant.* 8. 13. & *Hesai.* 1. 29. & *Theodot. Gen.* 3. 1.

Κηρὸς, cera בלול *Th. Psal.* 57. 9.

Κηρύσσειν, prædicare קרא *S. Psal.* 104. 1. *A. S. Th. Prov.* 1. 21.

Κῆτος, cetus תנין *Incer. Job* 7. 12. *Symmach. Psalm.* 73. 13. *Aquila*, *Hesai.* 27. 1. *A. Exod.* 7. 9. *in Appendice.*

Κιβωτὸς, arca תבה תבת *A. Gen.* 6. 16. *A. S. Exod.* 2. 3. *Item S.* 1. *Reg.* 6. 18. ארון *Jos.* 6. 6. *A. S. Th.* 1. *Reg.* 14. 18.

Κιγκλιδωτὸς, cancellatus שבכה *A.* 3. *Reg.* 1. 2.

Κιγκλὶς, cancelli אולם *Syrus*, *Ezech.* 8. 16.

Κίδαρις, cidaris; tiara מצנפת *A. Th. Exod.* 28. 37. & *A. S. v.* 39. *Item Incer. Levit.* 8. 9. *Item* צפירת *S. Hesai.* 28. 5.

Κιθάρα, cithara כנור *S. Th.* 1. *Reg.* 16. 16. *A.* 1. *Reg.* 16. 23. *A.* 1. *Paralip.* 25. 3. *Aq. Psalm.* 70. 22. & 80. 3. *Item* 136. 2. עוגב *Symm. Job* 21. 12. *Incert. Psalm.* 150. 4.

Κινδυνεύω, periclitor; κινδυνεύσει, periclitabitur סכן *Th. Job* 34. 9.

Κίνδυνος, periculum אסון *S. Gen.* 42. 4.

Κινέω, moveo; ἐκίνησα ואניעה *Symmach. Job* 16. 4. κινεῖσθαι, moveri לנוע *Incert. Jud.* 9. 11. הניפו κινήσατε, movete, *Symmach. Hesai.* 13. 2. *Item* ἐκίνησας, movisti הנפת *S. Exod.* 20. 25. ἐκινήθη תנעש *A. Psal.* 17. 8. *Item* רחש *S. Ps.* 44. 2. רמש *Aq.* κινεῖσθαι, moveri, *Gen.* 1. 28. הרמש κινούμενα.

Κίνημα, commotio זועה *Th. Hesai.* 28. 19.

Κίνησις, commotio שאת *S. Job* 13. 11. *Item* שת *S. Job* 41. 16.

Κιννάμωμον, cinnamomum אהלות *Incer. Cant.* 4. 14. קנה *Th. Jerem.* 6. 20.

Κιῤῥὸς, fulvus פז *Aq. Prov.* 8. 19. *Item Aq. Hesai.* 13. 12.

Κισσὸς, hedera קיקיון *S. Jonæ*, 4. 6.

Κιχράω, commodo, mutuo do; κιχρῶν מלוה *Symmac. Psalm.* 111. 5.

Κλαγγὴ, clangor, sonus buccinæ רעמה *Symmachus*, *Job* 39. 19.

Κλαδευσις, putatio זמיר *A. S. Cant.* 1. 12.

Κλάδος, ramus יונקת *S. Job* 8. 16. & *Hesai.* 53. 2. סעף *S. Hesai.* 27. 10.

Κλαίω, fleo; ἔκλαυσαν, fleverunt ויבכו *S. Jud.* 2. 4. & *Psalm.* 77. 64. *A. S. Psalm.* 58. 11. *S. Mal.* 2. 13.

Κλάνιον, clanium, armillæ genus אצעדה *Aquila*, 2. *Reg.* 1. 10.

Κλάσμα, frustum פת *Th. Jud.* 19. 5. κλασμάτων פתים *Th. Levit.* 6. 21. *in Appendice.*

Κλαυθμὸς, fletus בכא *A. Psal.* 83. 7. בכי *Aq. Hesai.* 15. 5. *S. Hesai.* 30. 19. *Malach.* 2. 13.

Κλαυθμῶνες, fletus בכים *S. Jud.* 2. 4.

Κλάω, frango; κεκλασμένους, fractos שבורי *Symmac. Psalm.* 146. 3.

Κλεὶς, clavis מפתח *Aquila*; *Theodotio*, *Hesai.* 22. 22.

Κλείω, claudo; κλείσει, claudet וסגר *Aq. Theodot. Hesai.* 22. 21. ἔκλεισαν סגרו *A. Jos.* 2. 7. καὶ ἐκλείσθησαν, & clausi sunt ויסכרו *Symmac. Gen.* 8. 2. κλεισθῆναι מוט *S. Psalm.* 54. 23.

Κλέπτης, fur גנב *Aq. Prov.* 6. 30. & 29. 24. *Symm. Quinta Editio*, *Osee* 7. 1.

Κλέπτω, furor, aris; ἔκλεψάς με, furatus es me, *Inc. Gen.* 31. 26.

Κληδονίζω, hariolor; κληδονισθήσεσθε תנחשו *Incert. Levit.* 19. 26. κληδονιζόμενοι מעוננים *Aquila*, *Mich.* 5. 12.

Κληδὼν, divinatio; κληδόνων, divinationum חלמת *A. Th. Jerem.* 27. 9.

Κλῆμα, palmes פאת *A. Levit.* 19. 27. *dub.* κλήματα, palmites *Theod. Psalm.* 79. 12. שדמות *Symmac. Hesai.* 16. 8.

Κληματὶς, palmes זמיר *Theodotio*, *Hesai.* 25. 5. κληματίδες, palmites, rami שריגים *Aquila*, *Symmachus. Gen.* 40. 10.

Κληροδοσία, hæreditas נחלת *A. Psal.* 67. 10. *Symm. Hesai.* 49. 8. *Aquila*, *Deuter.* 4. 20. *in Append.*

Κληροδοτέω, in hæreditatem do; κληροδοτῆσαι להנחיל *A. Prov.* 8. 21. *A. Th. Prov.* 28. 10. (ὅτε) ἐκληροδότει בהנחל *A. Deut.* 32. 8.

Κληρονομέω, possideo, hæreditate accipio; κληρονομῆσαι, hæreditate accipere להוריש *Incerti*; κληρονομούσης הנחילות *Omnes*, *Psalm.* 5. 1. לרשתה κληρονομῆσαι αὐτὴν, *S. Deut.* 11. 11.

Κληρονομία, hæreditas נחלה *Incer. Deut.* 9. 26. & *Jos.* 24. 30. *S. Th. Job* 27. 13. *A. Psalm.* 73. 2.

Κληρονόμος, hæres, *S. Jer.* 49. 1.

Κλῆρος, sors, clerus נחלה *Incer. Num.* 27. 8. אחזה *Incert. Levit.* 14. 34. גורל *Aq. Symmac. Levit.* 16. 8. & *Jos.* 21. 20. חלקת *A. S.* 2. *Reg.* 2. 16. κλήρων פתים *S. Psalm.* 67. 14. κλῆροι משפחים *Aq. Genes.* 49. 14. *A. Jud.* 5. 16.

Κληρουχία, possessio, hæreditas נחלה *S. Psalm.* 44. 5. & 73. 2.

Κλῆθος, multitudo עם *Aquila*, 1. *Reg.* 14. 38.

Κλητὸς, vocatus מקרא *Aq. Symmac. Hesai.* 48. 12.

κλητοὶ, vocati קראי *Aquila, Symmachus, Theodotio, Prover.* 9. 18.

Κλίβανος, clibanus, fornax תנור *Inc. Lev.* 2. 4. *A. S. Th. Hesai.* 31. 9.

Κλίμα (*al.* κλῆμα) פאת *Aq. Levit.* 19. 27. *dub.* κλίματα פאתי *S. Num.* 24. 17. *Vera lectio est* κλῖμα: *significat autem* latus, *vel pars quædam capitis. Vide in ipso loco, & in Lexico Hebraico ad vocem* פאה

Κλίνη, lectus מטה *Aq. Symmac. Gen.* 47. 31. *Inc.* 1. *Reg.* 28. 23.

Κλίνω, inclino, declino; καὶ ἔκλινεν, & declinavit ויט *Incer. Jud.* 16. 30. καὶ ἔκλιναν, & declinaverunt ויטו *A. Theod.* 1. *Reg.* 8. 3. κεκλιμένος, inclinatus אט 3. *Reg.* 21. 27. κέκλικεν רפה *Incert. Jud.* 19. 9. κεκλικυῖα רד *Inc. Jud.* 19. 11. *Item* κλιθῶσιν נסר καὶ κλιθήσονται, & inclinabuntur וישחו *A. Eccles.* 12. 4.

Κλίτος, latus; κλιτῶν, laterum קצות *Inc. Exod.* 28. 24. *&* 37. 18. κλίτος צלע *Inc.* 2. *Reg.* 16. 13.

Κλοιὸς, vectis, catena, torques מטת *Incer. Levit.* 26. 13. מוטה *Th. Hesai.* 58. 6. *S. Hesai.* 58. 9. שלט *Aq.* 2. *Reg.* 8. 7. על jugum *Th. Hesai.* 10. 27. רביד *A. Ezech.* 16. 11. κλοιῶν, torques ענקות *Incert. Jud.* 8. 26. κλοιὰς עבות *Th. Psal* 128. 4.

Κλονέω, moveo, commoveo; ἐκλονήθησαν, moti sunt, commoti sunt; ἐκλόνησας הרגות *A.* 1. *Reg.* 28. 15. ירגזון *Aq. Exod.* 15. 4. *&* 2. *Reg.* 7. 10. *&* 18. 33. κλονεῖσθε, commoveamini, conturbemini רגזו *A. Psal.* 4. 4. *A. Hesai.* 14. 9. *&* 16. *& Gen.* 45. 24. *in Appendice.* κλονεῖσθαι לנוע *S. Jud.* 9. 13.

Κλόνησις, commotio רגז *Aquila, Job* 3. 17. *&* 26. *Item* 14. 1.

Κλοπῆ· ὡς ἐν κλοπῇ, quasi furtim *Symmachus, Job* 4. 12.

Κλύζω· κλύζουσι, inundant שוטף *Aquila, Symmach. Hesai.* 28. 15.

Κλώθω, neo; κεκλωσμένος, netus שני *Inc. Exod.* 28. 5. משזר *Th. Exod.* 28. 6.

Κλῶσμα, vitta, fascia פתיל *Theod. Jud.* 16. 9. *Inc. Exod.* 28. 28.

Κναφεὺς, fullo כובס *Aquila, Symmachus, Theodotio, Hesai.* 7. 3.

Κνάω, scalpo; κνᾶσθαι, scalpere להתגרד *Heb. Interp. Job* 2. 8.

Κνήμη, femur, crus שוק *Reliqui, Exod.* 29. 22. *Inc. Levit.* 7. 32. *Item Aquila,* 1. *Reg.* 9. 24. *& Sym. Prov.* 26. 7. *Incert. Levit.* 8. 25. *&* 9. 21.

Κνημὶς, crus שוק *Reliqui, Levit.* 8. 25. *in Appendice.*

Κνίζω, vellico; κνίζει, vellicat קורץ *Aquila, Theod. Prov.* 6. 13. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Proverb.* 16. 30.

Κνὶς, ἴδος, urtica סרפד *Symmac. Hesai.* 55. 13.

Κοιλὰς, vallis עמק *A. S. Th. Gen.* 14. 3. *Incer. Jos.* 7. 24. 26. *Reliqui, Jos.* 13. 19. *Aquila, S. Jos.* 13. 27. *Aq. S. Th.* 1. *Reg.* 17. 2. *S. Job* 39. 10. *& alibi sæpe. Item* עמלק *Th. Jud.* 5. 14. *legit haud dubie* עמק *Item* זאב *Th. Jud.* 7. 25. *Item* גי *Th.* 1. *Reg.* 13. 18. *Item* שפלה *S. Hesai.* 32. 19.

Κοιλία, venter קרב *Reliqui, Levit.* 7. 3. *Inc. Levit.* 1. 9. *&* 4. 8. *&* 8. 16. בטן *Incert. Jud.* 3. 21. *Item* מערכה *Incer.* 1. *Reg.* 23. 3. *forte mendum. Item* מעי *A. Psalm.* 39. 9.

Κοῖλος, cavus עמק *Aq. Theodot. Levit.* 13. 3. κοιλοτέροις החתית *Symmachus, Jud.* 1. 15. κοιλοτέρα שפל *Inc. Levit.* 14. 37.

Κοιμᾶν, dormire שכב *Incerti, Jud.* 16. 14. *&* 1. *Reg.* 2. 22. κοιμηθήσῃ תשכב *A. Job* 11. 18. *A. S. Th. Prov.* 6. 9. *Theodot. Exod.* 22. 19. κοιμήσω, dormire faciam השכבתי *A. Osee* 2. 18.

Κοίμητρον, lectus, stratum שמיכה *Symmachus, Jud.* 4. 18.

Κοινολογέομαι, simul colloquium misceo; ἐκοινολογούμεθα, *S. Psal.* 54. 15. colloquebamur, colloquia mutua habebamus.

Κοινόμυια, *vide* κυνόμυια.

Κοιτάζεσθαι, accumbere שכב *Aq. Symm. Th. Deut.* 11. 19. κοιτασθήσεται, accumbet רבץ *Symmachus, Hesai.* 27. 10.

Κοίτη, lectus משכב *Th. Job* 7. 13. *A. S. Psalm.* 4. 5. מעון *Incer. Job* 38. 40.

Κοιτὼν, cubiculum חדרה *Incert. Jud.* 15. 1. *& Gen.* 43. 30. *in Appendice.*

Κόκκινον, coccinum תלעת *Incert. Exod.* 28. 5. *Symmachus, Exod.* 35. 23. *Symmachus, Hesai.* 1. 18. *Theodot. Exod.* 28. 6. *Symm. Th. Levit.* 14. 4. *Item* שני *Alii, Jos.* 2. 21.

Κόκκος, coccus שני *Aq. Cant.* 4. 3.

Κολάζω, punio, castigo; κολάσει, puniet וקבע *Sym. Prov.* 22. 23. ἐκόλασεν, punivit ויכניע *A.* 2. *Reg.* 8. 1.

Κολακεύω, adulor, *S. Job* 19. 17.

Κόλασις, punitio, pœna משכול *Incert. Ezech.* 44. 12.

Κολεὸς, vagina תערה *Incert. Ezech.* 21. 30.

Κολλάω, agglutino, hærere facio; ἐκολλήθησαν, conglutinati sunt הדביקו *Aq.* 1. *Reg.* 31. 2. *&* 1. *Reg.* 1. 6. *A. Job* 19. 20. κολλῶνται, conglutinantur יגשו *Theod. Job* 41. 7. κολλώμενοι הדבקים *Aquila, Deuter.* 4. 4. *in Append.* κολλᾶσθαι לדבקה *Aquila, Deut.* 30. 20. *in Appendice.*

Κόλλη, gluten דבק *Aq. Hesai.* 41. 7. *est alia lectio.*

Κόλλησις, conglutinatio דבק *A. Hesai.* 41. 7.

Κολλύρα, collyra, placenta רקיק *Aq. Exod.* 29. 2. צלול *S. Jud.* 7. 13. ככר *S.* 1. *Reg.* 2. 36. *Item* κολλύρας ככרות *S.* 1. *Reg.* 10. 4. κολλύρας חלות *Aquila, Symm. Theodotio, Levit.* 2. 4. *Item Incert. Levit.* 7. 12. *& Levit.* 8. 26.

Κολλύρια, collyria, *Incer.* 3. *Reg.* 14. 3.

Κολλυρὶς, collyris, *Inc. Levit.* 7. 12. κολλυρίδας, collyridas הבריה *Inc.* 2. *Reg.* 13. 5.

Κολοβότης, defectio קצר *A. Exod.* 6. 9.

Κολοβόω, decurto; ἐκολοβώθη ותקצר *Inc. Jud.* 16. 16. *Item* קצב *Sym. Th. Hesai.* 28. 20.

Κολοκυνθὶς, colocynthis פקעת *Incert.* 4. *Reg.* 4. 39.

Κόλπος, sinus חק *Theod. Job* 19. 27. *Aquila, Sym. Psalm.* 88. 51.

Κόλπωμα, sinuositas חיק *A. Ezech.* 43. 13.

Κολυμβάω, urino, as; κολυμβῆσαι, urinare *vel* urinari שחות *S. Hesai.* 25. 11.

Κολυμβήθρα, piscina ברכה *Aquila, Theod.* 2. *Reg.* 2. 13. *Aq. Symmach.* 2. *Reg.* 4. 12. *S. Hesai.* 22. 11. *S. Cant.* 7. 4.

Κομίζω, fero, defero; κομίζονται, deferunt יקחו *Symmac. Theod. Job* 27. 13. κομιεῖσθε, deferetis תעבדו *Incert. Jos.* 23. 7. ἐκομίσαντο, tulerunt ויצל *Incert.* 1. *Reg.* 30. 18.

Κονδοχέρατον, *ubi LXX.* κολοβόκερκον. *In Notis Append. Levit.* 22. 23.

Κόνδυ, condy, *vasis, vel scyphi genus* גביע *LXX. Th. Gen.* 44. 2.

Κονιάζω· κεκονιασμένος, pulvere conspersus, *Symm.* 2. *Reg.* 1. 2.

Κονίζω· ἐκονίζετο, in pulvere volvebatur, *Inc. Genes.* 32. 24. ויאבק & luctabatur, *quod idipsum videtur esse ac* in pulvere volvebatur.

Κονιορτὸς, pulvis מץ *Incert. Psalm.* 1. 4. עפר *Incert. Thren.* 3. 29.

Κόνις, pulvis עפר *Symmac. Job* 5. 6. *&* 40. 8. *Item S. Psal.* 21. 30. *&* 29. 10.

Κοντὸς, contus, hasta רמח *A. Num.* 25. 7.

Κονύζα, conyza; κονύζης, conyzæ סרפד *Aq. Theod. Hesai.* 55. 13.

Κοπάζω, cesso, quiesco; κοπάσουσιν, cessabunt, *Reliqui, Ezech.* 2. 7. ἐκόπασαν חדלו *Theodot. Job* 3. 17. κοπάσῃ, cesset, remittat יפוח *Aquila, Cant.* 2. 17. *&* 4. 6.

Κοπετὸς, luctus, planctus קינה *Theodotio, Ezech.* 27. 31.

Κοπὴ, scissio, rescissio כריתת *A. Deut.* 24. 1.

Κοπιάω, laboro; κοπιάσεις, laborabis, defatigaberis תלאה *Th. Job* 4. 2. ἐκοπίασα, laboravi החרשתי ἐκοπίασε, laboravit, defatigatus est ויעף *Inc.* 1. *Reg.* 14. 28.

28. *Item* κοπιῶ איגע *A. Job* 9. 29. *A. Prov.* 23. 4. *Th. Psalm.* 31. 3. עמל S. *Prov.* 16. 26.

Κόπος, labor, defatigatio עמל *Theod. Job* 16. 2. *A. Psalm.* 93. 20. *Symmachus, Prov.* 31. 7. *Item* יגיע *Ps.* 127. 2.

Κοπόω, laboro; κοπῶσιν הלאות *Symmac. Hesai.* 7. 13. ἐκοπώθην נלאיתי *S. Hesai.* 1. 14. ἐκόπωσέ με הלאני *Symmachus, Job* 16. 7. κοπώσας יהדל *A.* 1. *Reg.* 9. 5. יגע *S. Eccles.* 10. 15.

Κόπριον, stercus, fimus דמן *S. Jerem.* 22. 19.

Κόπρος, stercus הראי *Aquila, Symmac. Theod. Hesai.* 36. 12. פרש *Aq. Malach.* 2. 3. *Item* הגלל *Incert.* 3. *Reg.* 14. 10.

Κοπρών, ῶνος, stercorarium מחראות *Inc.* 4. *Reg.* 10. 27.

Κόπτω, scindo, exscindo; κόψουσι, scindent ויקצצו *A.* 2. *Reg.* 4. 11. κεκομμένον נתוק *Aq. Levit.* 22. 24. ἔκοψαν, sciderunt, ruperunt ויכרתו *Symm.* 1. *Reg.* 31. 9. κόψονται, plangent וספדו *Incert.* 3. *Reg.* 14. 13. *Aquila, Symm. Zach.* 12. 10. ἔκοψαν ויכרתו *S.* 1. *Reg.* 31. 9. *A. Deut.* 10. 5. *in Append.* κόπτης חכתוש *A. Th. Prov.* 27. 22.

Κοπώδης, laboriosus; κοπώδεις, laboriosi יגעים *S. Eccles.* 1. 8.

Κόραξ, corvus ערב *Samaritanus, Exod.* 8. 17. ערב *Incert. Levit.* 11. 15. *A. Deut.* 14. 14. *in Append. Aq. S. Th.* 3. *Reg.* 17. 6.

Κοράσιον, puella, *vel* puellula; κοράσια, puellæ נערת *Symm. Gen.* 24. 61. *Exod.* 2. 5. *Prov.* 9. 3.

Κορέννυμι, satio; κορεννῦντα, satiantem משביע *Incert. Psalm.* 102. 5. κορεσθήσονται, saturabuntur וישבעו *S. Ps.* 21. 26.

Κόρη, pupilla אישון *A. S. Psal.* 16. 8.

Κορμὸς, truncus גזע *A. S. Th. Hesai.* 11. 1. יונקת *A. Th. Job* 14. 7.

Κόρος, cumulus חמר *A. S. Exod.* 8. 14. *tres Interpr. Ezech.* 45. 13.

Κόρων, cororum, *est genus mensuræ* כר *Aq. Sym.* 3. *Reg.* 5. 11.

Κορυφαῖος, coryphæus קוע *Aq. Ezech.* 23. 23. *Alii quasi nomen proprium habent, & reddunt* Coe.

Κορυφὴ, cacumen ראש *Incerti, Jud.* 9. 36. *A. Theod. Ezech.* 8. 3. מצודה *Th.* 1. *Reg.* 24. 23. קדקד *Symmac. Psalm.* 67. 22.

Κοσκινιῶ, cribrabo והנעותי *Aquila, Symmac. Amos* 9. 9.

Κόσκινον, cribrum ככרה *A. S. Amos* 9. 9.

Κοσκίνωμα, craticula, *Incer. Exod.* 35. 12. κοσκίνωμα δικτυωτὸν, craticula in modum retis מכבר *Reliqui, Exod.* 27. 4. *in Appendice.*

Κοσμέω· κοσμήσει, ornabit, *lege* κοιμήσει, dormire faciet ישכיב *S. Job* 38. 37.

Κόσμια, ornamenta שהרנים *Sym. Jud.* 8. 21.

Κόσμος עדי ornamentum, *Incer. Exod.* 33. 4. *in Appendice.*

Κόσυμβος, nodus; κόσυμβοι, nodi שבצת *Exod.* 28. 39.

Κουρὰ, tonsura גז *divisa voce* בארגז *ita ut legeret* בארג גז ἐν ὑφῇ κουρᾶς, in textura tonsuræ *Aq.* 1. *Reg.* 6. 8. גז *A. Psalm.* 71. 6.

Κουρεὺς, tonsor, *Incert. Jud.* 16. 19.

Κοῦφος, levis ריקם *Incert. Exod.* 23. 15. *Item* נקל *Item* קלקל *Reliqui, Num.* 21. 5. κούφη קלה *Aq. S. Th. Jerem.* 2. 23.

Κούφως ἐποίησα, leviter feci קלתי *S. Job* 39. 34.

Κόφινος, cophinus דוד *S. Psalm.* 80. 7. κόφινοι, cophini דודאי *S. Jerem.* 24. 1. סלי *A. Gen.* 40. 16.

Κράζω, clamo; ἐκέκραξαν, clamaverunt ויזעקו *Incert. Jud.* 6. 7. *Th. Jud.* 10. 10. & *Incer. Jud.* 18. 22.

Κραιπαλάω· κεκραιπαληκὼς, crapulatus מתרנן *Aquila, Psal.* 77. 65.

Κράσπεδον, fimbria מעיל *S.* 1. *Reg.* 15. 27. בציצת *A. Th. Ezech.* 8. 3. τῷ ἄκρῳ τῷ κρασπέδῳ, extremitate fimbriæ בכנף *S.* 1. *Reg.* 15. 27.

Κραταιὸς, validus, robustus אמיץ *Symmachus, Job*

Tom. II.

9. 19. אדיר *Symmachus, Hesai.* 33. 21.

Κραταιόω, roboro, corroboro; κραταίωσον, robora חזק ואמץ *Aquila, Deut.* 3. 28. ἐκραταίωσε, roboravit ותאמץ *Symmach. Proverb.* 31. 17. ἐκραταιώθη, roboratus est יעז *A. Psalm.* 51. 9. κεκραταιωμένος עז *A. Hesai.* 19. 4. κραταιούμενος מתחזק *S.* 2. *Reg.* 3. 6.

Κραταίωμα, fortitudo משגב *A. Symmac. Jerem.* 48. 1. κραταιώματα עצמות *Th. Hesai.* 41. 21.

Κραταιῶς, vehementer בחזקה *Incert. Jud.* 8. 1. & 1. *Reg.* 2. 16.

Κραταίωσις, corroboratio, *A.* עזוז *Hesai.* 42. 25.

Κρατεροὶ, fortes אמצים *Aquila, Zachar.* 6. 3. *Aq. Amos* 2. 16.

Κρατερὸν, validum ציר *Sym. Psalm.* 48. 15. *forte legit* צור.

Κρατέω, teneo, retineo, impero; ἐκράτησε, tenuit החזיק *Incer. Jud.* 7. 8. κρατήσουσι, imperabunt ירדו *A. Psalm.* 48. 15. *Item* κρατεῖν אחז *Aq. & Quinta Editio, Psalm.* 55. 1. κρατούμενος, detentus נאחז *Symmach. Gen.* 22. 13. *in Appendice.*

Κρατὴρ, crater קבעת *Symmach. Hesai.* 51. 17. *Incer. Exod.* 37. 17.

Κράτος, fortitudo, imperium, potentia עז *A. Gen.* 49. 3. *Psal.* 28. 1. *Symmachus, Psalm.* 29. 8. *Aquila, Sym. Psal.* 8. 3. & *alibi* עזוז *Symmach. Hesai.* 42. 25. גבורה *Symmach. Prov.* 8. 14.

Κραυγάζω, clamo; κραυγάσω, clamabo אצעק *Symm. Job* 19. 7.

Κραυγὴ, clamor, *Sym. Psalm.* 54. 19. זעקה *Aquila, Symmachus, Theodotio, Hesai.* 15. 8. זעקת *Symmach. Eccles.* 9. 17.

Κρεάγρα, creagra, fuscinula extrahendis carnibus, *Incert. Jerem.* 52. 18.

Κρέας, caro; κρέει, *(sic)* carne בשר *Inc. Gen.* 41. 2. *S. Theod. Hesai.* 66. 17. *Aquila, S. Th.* 3. *Reg.* 17. 6. *Aquila, Job* 12. 10. & 19. 20. שאר *Aq. Symmachus, Psal.* 77. 20.

Κρείσσων, melior טוב *bis Theod. Jud.* 11. 25. טובה *Theodot. Jud.* 15. 2.

Κρεμάω, suspendo; κρέμασον, suspende הוקע *Sym. Numer.* 25. 4. ἵνα κρεμάσωμεν αὐτοὺς, ut suspendamus eos והוקענום *S.* 2. *Reg.* 21. 6. κρεμάμενος, suspensus נאחז *Syrus & Hebr. Gen.* 22. 13. תלוי *A. Th. Deut.* 21. 23. *A. S. Psal.* 136. 2.

Κρηπίδωμα & κρηπίδωμα, crepido עזרה *Aq. Ezech.* 43. 14.

Κρίθινον, hordeaceum שערים *Inc. Jud.* 5. 8.

Κρίκος, circulus חוח *S. Hesai.* 37. 29. *Item* κρίκοι, circuli בתים *A. Exod.* 30. 4. & קרסי *Aq.* 35. 11. *Sed hoc postremum non vacat suspicione.*

Κρίμα, judicium דבר *Inc. Exod.* 23. 7. *Item* משפט *Theod. Jud.* 13. 12. *A. S. Job* 34. 5. *Incert. Psal.* 7. 7. *Theod. Job* 9. 15.

Κρίνον, lilium; κρίνα, lilia שושנים *A. Psal.* 44. 1. *A. Psalm.* 59. 1.

Κρίνω, judico דין κρινεῖ, judicabit ידון *S. Gen.* 6. 3. *Item* καὶ ἔκρινε, & judicavit וישפט *Incer.* 1. *Reg.* 7. 15. *item A. Ps.* 9. 5. & *A. Ps.* 10. *secund. Heb.* 18. *A. S. Theod. Psalm.* 25. 1. & *alibi passim.* καὶ ἐκρίνοντο וידיבון *Incer. Jud.* 8. 1.

Κριὸς, aries איל *Syrus & Hebræus, Gen.* 22. 13. *Th. Exod.* 35. 23. *A. Sym. Th. Exod.* 25. 5. *S. Exod.* 35. 23. *Incer. Psalm.* 28. 1.

Item Κριοὺς, arietes, *instrumentum bellicum* צנה *Incer. Ezech.* 26. 8.

Κρίσις, judicium משפט *Incer. Levit.* 5. 10. & 24. 22. & *Alii passim* דין *Aq. Th. Job* 19. 29. ἐκ κρίσεως מדן *Incer. Exod.* 2. 11. *Item* פליליה *Symmachus, Hesai.* 28. 7.

Κριτὴς, judex; κριταὶ, judices שפטים *Sym.* 1. *Paral.* 26. 29.

Κρίωμα, frons atrii אילים *A. Ezech.* 40. 14.

Κρόκη, subtegmen חוט *S. Jud.* 16. 12.

Κροκυφάντους, peplos intextos נטפות *Aq. Hesai.* 3. 19.

HHhhh

Κρόταφος, tempus, pars capitis רקת *Incer. Jud.* 4. 21.

Κροτέω, plaudo; κροτήσατε, plaudite תקעו *Incer. Pſal.* 46. 2.

Κρουνισμὸς, ſcatebra, ſcaturigo צנור *A.* 2. *Reg.* 5. 8.

Κρουνὸς, fons, ſcatebra צנור *S. Pſalm.* 41. 7.

Κροῦσμα, percuſſio טריה *S. Heſai.* 1. 6.

Κρούω, pulſo; καὶ ἔκρουσαν, & pulſaverunt מתדפקים *Inc. Jud.* 19. 22.

Κρυβῇ, clanculum חרש *Incer. Joſ.* 2. 1.

Κρύος, glacies חנמל *A. Pſal.* 77. 47. *Vox Hebraïca ſignificat* grando.

Κρυπτὸς, occultus; κρυπτὰ, occulta, *ſive* debilia loca, *quæ facile invadi poſſunt* ערות *Aquila, S. Gen.* 42. 9. *Item* κρυπτὰ, anus עפלים *S. Deut.* 28. 27. & 1. *Reg.* 5. 6. & 9. ἐν κρυπτῷ, in abſcondito בסתר *Th.* 2. *Reg.* 12. 12.

Κρύπτω, abſcondo; κρύψωσι יעלימו *Incer. Levit.* 20. 4. & *paſſim.* ἔκρυψας, abſcondiſti צפנת *Symmac. Pſal.* 30. 20. κεκρυμμένος, abſconditus נצפן *Aquila, Theod. Job* 15. 20. κεκρυμμένων צפין *A. Pſal.* 16. 14. κρύψαι *S. Job* 13. 8. κρύπτεται מסתתר *Sym.* 1. *Reg.* 26. 1. סתר *A. Sym. Theod. Pſal.* 12. 2. טמן *S. Pſalm.* 63. 6. κεκρυμμένους, abſconditos טמוני *Aq. Deut.* 33. 19. *in Append.* סתר *Job* 34. 22. *Pſalm.* 12. 2. & *alibi.* ἔκρυψε החבאתה *Incert. Joſ.* 6. 17.

Κρύσταλλος, cryſtallus, glacies ברד *Sym. Job* 38. 22. κρύσταλλος διαφανὴς, cryſtallus pellucida זכוכית *Sym. Job* 28. 17.

Κρύφα, clam, in abſcondito בסתר *Symmachus, Job* 13. 10.

Κρυφαῖος, abſconditus סתר *S. Pſalm.* 80. 8. מסתתר *S. Th. Heſai.* 45. 15.

Κρυφαίως, clam חפשית *Incer.* 4. *Reg.* 15. 5. *Incert.* 2. *Paralip.* 26. 21.

Κρυφῇ, clam, occulte חרש *Incer. Joſ.* 2. 1. במסתרים *S. Pſal.* 63. 5.

Κρυφιαστὴς, occultorum interpres חרטם *A. Gen.* 41. 8. & *Exod.* 7. 11. & 22.

Κρύφιος, abſconditus אף־הוא *Incert.* 4. *Reg.* 2. 14.

Κρωσσὸς, fimbria; κρωσσοὺς, fimbrias עבתת *Incer. Ex.* 28. 24. & 25.

Κτάομαι, poſſideo; ἐκτησάμην, poſſedi קניתי *Hebr. Interp.* & *Syrus, Gen.* 4. 1. ἐκτήσω, poſſediſti קנית *S. Exod.* 15. 16. *Prov.* 18. 15. *Aq. S. Th. Prov.* 8. 22.

Κτείνειν, occîdere קטל *Aquila, Symmachus, Pſalm.* 138. 19.

Κτενιστὸν, pectinatum שריקות *Symm. Heſai.* 19. 9.

Κτῆνος, jumentum, pecus בעיר *A. S. Gen.* 45. 17. בהמה *A. Gen.* 1. 26. *A. S. Th. Lev.* 27. 26. *S. Job* 35. 11. *Item* מקנה *Th. Jud.* 18. 21. *Item* חית *Incert. Gen.* 9. 2. κτήνη אהלים *Incert. Gen.* 13. 5.

Κτηνωδῶς, jumenti more בהמות *Symmachus, Pſal.* 72. 23.

Κτῆσις, poſſeſſio קנין *Aq. S. Th. Pſal.* 103. 18. גלת *Symm. Jud.* 1. 15. קנים *Aquila, Ezech.* 2. 10. מקנה *Incert. qui videtur Aquila eſſe, Gen.* 31. 18. *in Append.* & *Jud.* 18. 21. *Item* ממכר *S. Deut.* 18. 8.

Κτίζω, creo; ἔκτισε, creavit ברא *A. S. Th. Gen.* 1. 1. *Item A. S. Jerem.* 31. 22.

Κτιστὴς, creator בורא *S. Heſai.* 43. 15.

Κτύπος, ſtrepitus חזיז *Sym. Job* 28. 26. *Aquila, Job* 38. 25.

Κυβέρνησις, gubernatio תחבולות *S. Job* 37. 12.

Κύησις, partus; κυήσεις הרן *S. Th. Gen.* 3. 16. *in Appendice.*

Κυκάω, tumultuor, res miſceo, turbo; κυκῶσι, tumultuantur רגשו *S. Pſalm.* 2. 1.

Κύκησις, tumultus, perturbatio רגשת *Symm. Pſalm.* 63. 3.

Κυκλεύω, gyro; κύκλευσον, gyra, circumda הסב *Symmachus,* 2. *Reg.* 5. 23.

Κυκληδὸν, in orbem מסבות *S. Job* 37. 12.

Κύκλοθεν, circum סביבות *A. Exod.* 7. 24.

Κύκλος· κύκλῳ, circum, in circuitu סביב *A. Th. Job* 10. 8. סביבת *S. Th. Exod.* 7. 24.

Κυκλοῦν, circuire סבב κύκλωσον, circuimi סב *A. Th.* 1. *Reg.* 22. 18. ἐκύκλωσαν, circuierunt סבו *Inc.* 2. *Reg.* 14. 20. *S. Pſal.* 7. 8. *Incert.* 2. *Paralip.* 4. 2. *Aquila, Sym. Pſal.* 21. 17. κυκλῶσαι קטב *Incert. Heſai.* 28. 2.

Κύκλωσις, circuitio, circuitus מועקה *Symmach. Pſal.* 65. 11.

Κύκνος, cycnus חסידה *Symm. Job* 39. 14. קפד *Theod. Soph.* 2. 14.

Κυλίκιον, parvus calix שדה *A. Eccleſ.* 2. 8.

Κυλισμὸς, convolutio, circumvolutio מעגל *Theodot. Prov.* 1. 18.

Κυλίω, volvo; κύλιε, volve גיל *Aquila, Pſalm.* 36. 5. ἐκυλίετο, volvebatur ויאבק *A. S. Gen.* 32. 24. κυλιομένη מתהפך *Incerti, Jud.* 7. 13. *Item* κεκύλισται ויגל *S. Amos* 5. 24.

Κῦμα, fluctus גל *Symm. Job* 38. 11. & *Pſalm.* 41. 7. *A. Pſal.* 64. 8.

Κυμάτιον στρεπτὸν, cymatium tortile זר *Incer. Exod.* 25. 24. & κυμάτιον, cymatium זר *Incert. Exod.* 37. *ſæpe.*

Κύμινον, cyminum כמן *Sym. Heſai.* 28. 27.

Κυνηγέται, venatores כלבים *Th. Pſal.* 21. 17.

Κυνοκέφαλος, cynocephalus, caput canis ראש כלב *S.* 2. *Reg.* 3. 8.

Κυνόμυια, cynomyia ערב *Incer. Exod.* 8. 17. ערב *S. Pſalm.* 77. 45.

Κυπαρίσσινος שמן *Incer.* 3. *Reg.* 6. 23.

Κυπάρισσοι ברושים *Incer. Pſalm.* 103. 17.

Κύπρινος, cyprinus הכפר *Quinta Edit. Cant.* 1. 14.

Κύπτω, incurvo me; ἐκύφθην, incurvatus ſum, *Inc. Pſal.* 34. 14. κύψει השפיל *Sym. Heſai.* 25. 12.

Κυριεύω, dominor; κυριεύσει, dominabitur וישלט *Aquila, Symmachus, Eccleſ.* 2. 19. κυριεύων, dominans ארון *A. Joſ.* 3. 11.

Κύριος, Dominus יהוה *paſſim Omnes.*

Κύριος, dominus ארון *paſſim* חמי *Incert. Gen.* 28. 25. *Item* סלע *Incer. Num.* 20. 10.

Κυρόω, ratum facio, ſtatuo; ἐκύρωσα, ratum feci הקימתי *A.* 1. *Reg.* 15. 13. *Alius Codex Symmacho tribuit. Item,* καὶ ἐκυρώθη, confirmatuſque eſt ויקם *Aq. Gen.* 23. 17. *in Appendice.*

Κύω, pario; κύουσι, pariunt עלות *S. Geneſ.* 33. 13. *in Append.* ἐκύησε, peperit יחמת *S. Pſ.* 50. 6. ἐκυήθη הרה *Incer. Job* 3. 2.

Κύων, canis כלב *Omnes.*

Κωκυτὸς, luctus, cocytus, *vox Latine ab Hieronymo uſurpata* צוחה *S. Pſal.* 143. 14.

Κώλυμα, impedimentum כלאים *Incert. Levit.* 19. 19. *Th. Deut.* 22. 9. *Videtur Theodotio nonniſi ex affinitate Hebraïcæ vocis adductus fuiſſe ut verteret* κώλυμα, *niſi hæc vox Græca Librarii vitio inducta fuerit. Nam ſi Theodotio* κωλαὶμ *reddiderit, hanc vocem facile Librarii in* κώλυμα *mutaverint.*

Κωλύω, cohibeo, impedio; κώλυσον, impedi מנע *A. Th. Prov.* 1. 15.

Κώμη, vicus, pagus עיר *A. Joſ.* 15. 9. *Item* כפר *S.* 1. *Reg.* 6. 18. *Th. Ezech.* 38. 13.

Κώπη, remus שוט *A. Heſai.* 33. 21.

Κωπηλάτης, remex שוט *S. Heſai.* 33. 21.

Κωφεύω, obſurdeſco, *vel* obmuteſco; κώφευσον, *LXX.* κωφεύσῃς תחרש *Aq. Pſal.* 27. 1. & 31. 3. κωφεύων, obmuteſcens מחריש *Aquila, Sym. Prov.* 17. 28. *Aquila, Heſai.* 41. 1.

Κωφὸς, ſurdus חרש *Sym. Pſ.* 57. 6. & *Heſai.* 42. 19.

Λ

ΛΑ'Ϭη, *mendum videtur pro* βλάϬη, *Aquila*, *Hes.* 57. 11.

Λαϐὶς, forceps מלקחים *Aq. Sym. Th. Hesai.* 6. 6. *Reliqui*, *Exod.* 25. 38. *in Appendice.*

Λάϐρος · λάϐρων, voracium להטים *Aquila*, *Psalm.* 56. 5. & λάϐρον, *A. Psal.* 103. 4.

Λάγανον, laganum חלת *Incer. Levit.* 8. 26.

Λαγὼν, lumbus חלץ *Hesai.* 32. 11. λαγόνες כסלי *Aq. Psalm.* 37. 8. & *Incert. Levit.* 3. 4. *in Appendice*, λαγόνων מתני *Symmachus*, *Job* 12. 18. & 40. 11. חמש *S.* 2. *Reg.* 3. 27.

Λαγωὸς, lepus שפן *A. Levit.* 11. 5. ארנבת *A. Deut.* 14. 7. *in Appendice.*

Λάθρα, clam, *Symm. Psal.* 55. 7.

Λαθραίως, clam, *Symm. Job* 4. 12.

Λαϊκὸς, laïcus, prophanus חל *Aq.* 1. *Reg.* 21. 4. *S. Th. Ezech.* 48. 1.

Λαϊκόω, prophano; λαϊκώσουσι, prophanabunt חללו *A. Ezech.* 7. 21. ἐλαΐκωσεν, profanavit חלל *Reliqui*, *Deut.* 20. 6. *in Append.* λαϊκώσεις, prophanabis תחלל *A. Deut.* 28. 30. *in Append.*

Λαιλαπίζω· ἐλαιλαπίσθη, turbo excitatus est נשערה *A. Psal.* 49. 3.

Λαιλαπώδης, turbine plenus, procellosus סעה *Aq. Psalm.* 54. 9.

Λαῖλαψ, turbo סער *Aquila*, *Theodotio*, *Psalm.* 54. 9. & 106. 29. *Aquila*, *Hesai.* 41. 16. זרם *Symm. Hesai.* 32. 2.

Λαιοπόδας, *Incert. Gen.* 30. 35.

Λάκκος, lacus בור *Aquila*, 2. *Reg.* 3. 26. *Symmach. Psal.* 27. 1. *Aq. Sym. Theodot. Prover.* 5. 15. באר *S. Psalm.* 54. 24.

Λαλεῖν, loqui דבר *Omnes*; λαλουμένη דברה *Inc. Gen.* 35. 8. λαλῆσαι, loqui לשוח *Sym. Gen.* 24. 63.

Λαλιὰ, loquela דברה *Incer. Gen.* 35. 8. מלה *Aquila*, *Symm. Psal.* 138. 4. רנה *Symmac. Psalm.* 141. 7. אמרת *S. Hesai.* 29.

Λαμϐάνειν, accipere, sumere לקח *passim Omnes*; λαμϐάνετε, sumitis, accipitis תשאון *Theod. Job* 13. 8. λαϐεῖν, accipere שאת *S. Gen.* 49. 3. λήψεται, accipiet יקח *A. Job* 40. 19.

Λαμία, lamia לילית *S. Hesai.* 34. 14.

Λαμπὰς, lampas רשף *Incert. Cant.* 8. 6. לפדים *Inc. Jud.* 7. 20.

Λαμπρὸς, splendidus צח *Symmac. Cant.* 5. 10. *S. Thren.* 4. 7.

Λαμπρότης, splendor יצהר *Th. Zach.* 4. 14.

Λαμπρύνω, illustro; λαμπρυνεῖ, illustrabit יזכה *S. Psalm.* 118. 9. זכיתי *S. Prov.* 20. 9.

Λαμπτὴρ, fax נר *Incert. Prov.* 20. 27.

Λάμπω, splendeo; ἔλαμπον, splendebant בהלו *Inc. Job* 29. 3. λάμψει, splendebit יגה *Th. Job* 18. 5. λαμπτηρῶν צחרות *Incert. Jud.* 5. 10.

Λανθάνω · λέληθε, latet ונעלמה *Th. Job* 28. 21.

Λαξευτὴ, excisum פסגה *A. Num.* 21. 20. & 23. 14. *Deut.* 34. 1. *Jos.* 13. 20.

Λαοκατάρατος, a populo maledictus *Symmac. Prov.* 11. 26.

Λαὸς, populus עם *passim Omnes.*

Λάπτω, lambo; λάψῃ, lambat, *Symm. Psal.* 67. 24. *Item* ילק *Inc. Jud.* 7. 5. & 6. 7.

Λαρνάκιον, capsula ארגז *Sym.* 1. *Reg.* 6. 8.

Λάρυγξ, guttur בלע *Th. Prov.* 23. 2.

Λατομέω, excîdo; ἐλατόμησε, excîdit חצבה *Aquila*, *Symm. Prov.* 9. 1. *Theodotio*, *Hesai.* 51. 1. *Aquila*, *Theodot. Osee* 6. 5. λατομήσεις חצב *Aq. Deuter.* 8. 9. *in Append.*

Λατρεία, ministerium עבדה *Symmach. Numer.* 3. 7. & 8. 24.

Λατρεύειν, servire, ministrare עבד *S. Num.* 3. 7. *Inc. Jud.* 10. 6. & *seqq. S. Psal.* 21. 31. *Inc. Exod.* 10. 11.

Λάφυρα, exuviæ, spolia, manubiæ שלל *A. Gen.* 49. 27. שולל *A. Job* 12. 17. & *Prov.* 1. 13. *A. S. Psal.* 67. 13. *Incert. Prov.* 31. 11.

Λάχανον, olus ירק *A. Gen.* 1. 30. λάχανα ὀσπριώδη, tenera olera legumini similia כרמל *Aq. Symm. Levit.* 2. 14.

Λέαινα, leæna אריה *S. Hesai.* 21. 8. λεαινῶν לבאים *A. Psalm.* 56. 5. שחל *A. S. Osee* 5. 10.

Λεαίνω, excavo; ἐλέαναν, *Th. Job* 14. 18.

Λέϐης, lebes סיר *Aquila*, *S. Psalm.* 59. 10. & 107. 10. λέϐητας, lebetes *A. Jerem.* 52. 19.

Λέγω, dico; λέγεις אתה אמר *Aquila*, *Exod.* 2. 14. & *passim.*

Λεῖμμα, residuum יתר *Incer. Jos.* 13. 12. *Item* שארית *Incert.* 2. *Reg.* 14. 7. *Item* שאר *Inc. Levit.* 18. 6. *Item* שריד *A. Deut.* 2. 34. *in Append.* & *similiter Aquila*, *Deut.* 3. 3.

Λειόγλωσσος, lenis linguæ מחלקת לשון *Symm. Th. Prov.* 6. 24.

Λεῖος, lævis חלק *Sym. Theod. Prov.* 5. 3. *Symmac. Hesai.* 30. 10 *S. Jos.* 11. 17. *Aquila*, *S. Gen.* 27. 16. *in Append.*

Λειότερος, mollior חלק *S. Psalm.* 54. 22.

Λειόω, emollio; λειοῖ מחליק *A. Prov.* 28. 23.

Λειποθυμέω, animo deficio; ἐλειποθύμουν, animo deficiebant, *S. Psalm.* 76. 4. ἐλειποθύμησε, animo defecit ויעף *S. Jud.* 4 21.

Λειποψυχεῖν, animi deliquium pati, ἐλειποψύχησε, animi deliquium passus est ויפג *Symmach.* 45. 26. *in Append.*

Λείπω, relinquo; λειφθέντες, relicti, residui פליטי *S. Jud.* 12. 5. λεῖπον יתר residuum *A. Exod.* 10. 5. ἐλείφθησαν, relicti sunt נשאר *S. Job* 21. 34.

Λειτουργεῖν, ministrare צבא *Theod. Num.* 8. 24. שרת *Inc. Ezech.* 44. 11. ἐλειτούργει וישרת *Aq. Gen.* 40. 4. *in Append.*

Λειτουργία, ministerium צבא *Th. Num.* 8. 24.

Λειτουργὸς, minister משרת *A. S. Th. Exod.* 24. 13. & *Prov.* 29. 12. *Incer. Jos.* 1. 1.

Λείψανον, reliquiæ שריד *S. Jud.* 5. 13. יתר *S. Psalm.* 16. 14. *S. Psalm.* 75. 11.

Λεκάνη, lecythus סיר *Incert. Psal.* 59. 10.

Λεκτὶς, lectica; λεκτίσι, lecticis צבים *Symmachus*, *Hesai.* 66. 20.

Λεπὶς, squama קשקשת *Inc. Ezech.* 29. 4.

Λεπίζω, decortico; λεπίσει, decorticabit מלק *Incer. Levit.* 1. 15.

Λέπισμα כרמל *Reliqui*, *Levit.* 23. 14. *in Append.*

Λέπρα, lepra צרעת *Inc. Levit.* 13. 42.

Λεπρὸς, leprosus צרוע *Incert. Levit.* 22. 4. *Symm. Num.* 5. 2.

Λεπρόω, leprosus sum; λεπρῶσα, leprosa מצרעת *A. Theodotio*, *Exod.* 4. 6. λελεπρωμένη, leprosa, *ibid. S. Exod.* 4. 6.

Λεπτοκοπέω · λελεπτοκοπημένας, in frustula concisos מנפצות *Hesai.* 27. 9.

Λεπτὸν, minutum, tenue מר *Aq. Hesai.* 40. 15.

Λεπτύνω, extenuo, comminuo; λεπτυνεῖ αὐτὸν, comminuet eum ידקנו *Sym. Th. Hesai.* 28. 28.

Λευκὴ, alba, *sive luna* לבנה *A. Hesai.* 30. 26.

Λεύκη, populus alba לבנה *A. Osee* 4. 13.

Λευκὸς, albus לבנה *A. Levit.* 13. 14. *Item* לח *Incert. Gen.* 30. 37.

Λευκὸς בד *Inc. Levit.* 6. 10. *dubium.*

Λευκοπόδας, albis pedibus, *S. Gen.* 30. 35.

Λεύκωμα, albugo, *oculorum morbus* תבלל *Incert.* & *Reliqui*, *Levit.* 21. 20.

Λέων, leo אריה *Aquila*, *Sym. Gen.* 49. 9. & *Psalm.* 21. 14. *Item A. Hesai.* 21. 8. שחל *Hebr. Int. Job* 10. 16. λεόντων לבאים *S. Psalm.* 55. 5. λεόντων תנים *Th. Mich.* 1. 8.

Λεωπετρία, lævis petra צחיחה *A. Psal.* 67. 7. *Ezec.* 24. 7. *Inc. Ezech.* 26. 4.

Ληκυθία, lecythia צפחת *Aq.* 3. *Reg.* 17. 12.

Λῆμμα, sive λῆψις, assumptio אשה *Theodotio, Gen.* 2. 23. משא *Symmachus, & Reliqui, Proverb.* 31. 1. *S. Theodotio, Hesai.* 15. 1. *& sæpe*; λήμματα משאון *Sym. Prov.* 26. 26.

Ληνοβατοῦντες, calcantes in torculari דרכים *S. Jer.* 25. 30. *Syrus, Jerem.* 48. 33.

Ληνὸς, torcular פורה *Symmachus, Hesai.* 63. 3. *Item* פארה *Sym. Theodotio, Hesai.* 10. 33. ληνοὶ גתית *Aq. S. Psal.* 8. 1. *& alibi.*

Ληστεύω ληστεύει, furatur פשט *Quinta Editio, Osee* 7. 1.

Ληστήριον, turma prædonum גדוד *S. Osee* 7. 1.

Λῆψις, acceptio לקח *A. Prov.* 16. 23. *Item* assumptio אשה *Th. Gen.* 2. 23. *in Appendice.*

Λίαν, valde מאד *Th. Gen.* 1. 31.

Λιθέα, lapidem, *ut videtur* כתם *Aquila, Cantic.* 5. 11.

Λίθινος, lapideus אבן *Aq. Exod.* 24. 11.

Λιθοβολέω, lapido; ἐλιθοβόλησαν, lapidaverunt ויסקלו *Incert. Jos.* 7. 25.

Λιθοβολία, lapidatio רגום *Incerti, Levit.* 24. 16.

Λιθολογέομαι· λιθολογηθήσεται, in acervum lapidum redigetur עיין תהיה *A. Mich.* 3. 9.

Λιθολογία, *al.* λιθαόριον, *al.* λιθύριον, acervus lapidum עיים *Aq. Psal.* 78. 1.

Λίθος, lapis אבן *Aq. Symmac. Theod. Exod.* 25. 7. *Jos.* 10. 11. *Inc.* 3. *Reg.* 1. 9. λίθοι, pondera אבני *Inc. Levit.* 19. 36. *& alibi.*

Λικμάω, ventilo; λικμᾷ, ventilat מורה *Th. Prov.* 20. 8. *Aquila, Symmachus, Theodotio, Hesai.* 41. 16. λικμηθήσεται יורה *Theodotio, Job* 18. 15. זריתי *Aquila, Malach.* 2. 3. *S. Psal.* 43. 12. λικμήσω, ventilabo אזרה *Incert. Levit.* 26. 33.

Λιμαγχονέω, fame neco; λιμαγχονήσει ירעיב *Symm. Th. Prov.* 10. 2.

Λίμμα, *pro* λεῖμμα, reliquum שאר *Incert. Lev.* 18. 6. *& A. ibid. v.* 17.

Λίμνη, stagnum אגם *Inc. Exod.* 7. 19. λίμνας ברכות *A. Eccles.* 2. 6.

Λιμὸς, fames רעב *A. Gen.* 12. 10. *& passim, Symm. Job* 6. 5. *Item* מדהבה *A. Hesai.* 14. 4. רעב *passim.*

Λιμώδης· λιμώδες, famelicum, *S. Job* 30. 7.

Λινοκαλάμη, lini stipula; *Inc. Jos.* 2. 6.

Λίνον, linum פשתה *Aq. Th. Hesai.* 42. 3. פשתים *S. Hesai.* 19. 9.

Λινοῦν, lineum בד *Symmachus,* 1. *Reg.* 2. 18. *&* 2. *Reg.* 6. 14.

Λιπαίνω, impinguo; ἐλιπάνθη, impinguatus est טפש *Aquila, Ps.* 118. 70. ἐλιπάνθησαν, impinguati sunt שמנו *A. S. Th. Jerem.* 5. 27.

Λιπαρὸς, pinguis דשן *Aquila, Symmachus, Psalm.* 21. 30. בשן *Aq. Psalm.* 21. 13. משמן *Aq. S. Psal.* 77. 31. *A. Hesai.* 28. 1.

Λιπαρότης, pinguedo חלב *S. Psalm.* 72. 7.

Λίπασμα, pinguedo; λιπασμάτων שמנים *Aquila, Hesai.* 25. 6.

Λίπος, pinguedo דשן *S. Jud.* 9. 9. *Item* λίπος, *S. Num.* 11. 8. *non expressum in Hebræo.*

Λὶς, leo ליש *Aquila, Job* 41. 11. שחל *Th. Osee* 5. 10. *Circa vocem* ליש *Græce* λὶς, *vide in Lexico Hebraico in voce* אריה

Λιτανεύω, deprecor; λιτανεύσω, supplicabo, deprecabor חליתי *Symmac.* 1. *Reg.* 13. 2. *S. Hesai.* 57. 10. *Aq. Osee* 8. 10.

Λιτοὶ, tenues ריקים *Inc. Jud* 11. 3.

Λιχανὸς, minimus digitus שעל *Aq. Hesai.* 40. 11.

Λὶψ· λίβος, Auster תימן *Incert. Num.* 2. 10. *Incert. Habac.* 3. 3. *Item* נגב *A.* 3. *Reg.* 7. 39.

Λόγγη לג *Inc. Levit.* 14. 12. *vox ex Hebræo formata Græce significat mensuram. Vide in* לוג

Λογίζομαι, cogito, æstimor; λογίζονται יחשבו *Aquila, Hesai.* 13. 17. *Aq. S. Th. Hesai.* 40. 17. *Aq. Th. Job* 41. 20. *S. Psal.* 20. 12. *A. S. Quinta Ed. Psalm.* 34. 20. יזמו *S.* λογίσωνται, *Gen.* 11. 6. *in Appendice.*

Λόγιον, rationale חשן *Aq. Symmach. Exod.* 25. 7. *& Incerti,* 28. 4. *Incert. Exod.* 28. 23. *Item Aq. Th. Exod.* 35. 9.

Λόγιον, verbum אמרת *Aq. Th. Psal.* 118. 41.

Λογισμὸς, ratiocinium, & supputatio חשבון *Aq. S. Th. Eccles.* 7. 26.

Λογοποιΐα, sermocinatio שיח *S. Psalm.* 101. 1.

Λόγος, verbum, res דבר *Theodotio, Gen.* 20. 10. *& Omnes*; λόγους מלין *S. Job* 35. 16. *& S. Th. Job* 36. 4. *S.* מלה *Job* 24. 25.

Λόγχη, lancea חנית *Symmachus, Job* 41. 17. *Aq. Symm. Theodotio, Quinta Editio, Psalm.* 34. 3. רמח *Incerti, Ezech.* 39. 8.

Λοιδορέω, convitior; ἐλοιδόρει, convitiabatur ויקלל *Symmac.* 1. *Reg.* 17. 43. *& Job* 3. 1. λοιδοροῦντος, convitiantis מקלקל *S. Eccles.* 7. 22 *&* 10. 20.

Λοιδορία, contumelia, convitium מריבה *Inc. Num.* 20. 13.

Λοιμὸς, pestis דבר *Aq. S. Exod.* 5. 3. *in Appendice, A. S. Exod.* 9. 3. *&* 15. *A. Deut.* 28. 21. *in Appendice, S. Psal.* 90. 6. *Item* λοιμὸς, pestilens לץ *Symmachus, Proverb.* 4. 6. *&* 19. 29. *& Prov.* 20. 1. λοιμὸς γένη ולצת *Symmachus, Proverb.* 9. 12. υἱὸς λοιμὸς בן בליעל *Incert.* 2. *Reg.* 20. 1.

Λουτὴρ, labrum כיור *A.* 1. *Reg.* 2. 14. כירות λουτῆρας, *S.* 3. *Reg.* 7. 38.

Λουτρὸν, lavacrum רחץ *Aquila, Psalm.* 59. 10. *&* 107. 10.

Λούω, lavo, abluo; λουόμενος, lotus, qui lavatur, *S. Hesai.* 25. 11.

Λόφος, tumulus, collis תלם *Quinta Editio, Psalm.* 64. 11.

Λοχαγοὶ, manipularii שרי־גדודים *Symmachus,* 2. *Reg.* 4. 2.

Λοχεύομαι, pario, enitor; λοχευομένας, fœtas עלות *A.* 1. *Reg.* 6. 7. *A. Psalm.* 77. 71.

Λόχος, cohors גדוד *S. Gen.* 49. 19. *S.* 1. *Reg.* 30. 8. *S. Job* 19. 12.

Λυγμὸς, singultus פוקה *Aquila, Theodotio,* 1. *Reg.* 25. 31.

Λυμαίνομαι, perdo, devasto; λυμαινόμενος שגה *Inc. Prov.* 20. 1.

Λυπέω· ἐλυπήθης, contristatus es חרה לך *Aq. Sym. Jonæ* 4. 9. ἐλυπήθη, contristatus est נעצב *Th.* 1. *Reg.* 20. 34. ἐλυπήθη ויחר *S.* 1. *Reg.* 15. 11. ἐλυπήθη ותצר *Aq.* 1. *Reg.* 30. 6.

Λύπη, dolor און *A. Genes.* 49. 3. *A. Deut.* 26. 14. *Item* יגון *A. Th. Jerem.* 31. 13. *A. Gen.* 44. 31. *in Append. Item* עמל *Incert. Gen.* 41. 51.

Λυπηρὸς, tristis, molestus, *Incert. Job* 6. 25. λυπηρὰν רע *S. Prov.* 25. 20.

Λύρα, lyra כנור *S.* 1. *Paral.* 25. 3. *Ps.* 80. 3. *&* 136. 6. *A. Psalm.* 150. 3.

Λυτρόω, redimo; ἐλυτρώσω, redemisti פדית *Symmac. Psalm.* 70. 23. *Hesai.* 29. 22. λυτρωθήσεται ישוב *Incert. Levit.* 27. 24.

Λύτρωσις, redemtio כפר *Th. Prov.* 6. 35. אשם *Inc. Levit.* 5. 18. *i.* delictum, *vel* redemtio a delicto.

Λυτρωτὴς, redemtor גאל *Samaritanus, Lev.* 25. 25.

Λυχνία, candelabrum, *Incert. Jerem.* 52. 19. *Incer. Exod.* 37. 18.

Λύχνος, lucerna ניר *Aquila, Symmachus,* 3. *Reg.* 11. 36. נר *Aquila, Symmac. Theodotio, Proverb.* 20. 27. *&* 24. 20.

Λύω, solvo; λελυμένοις יעפים *Th. Jud.* 8. 15. λύοντες והשבית *Theodotio, Amos* 8. 4. *Symmach.* ἐλύθη שפכה *Psal.* 72. 2.

Λῶμα, margo, fimbria שולי *Inc. Exod.* 28. 33.

Λωποδύτης, prædo, latro גדוד *Quinta Edit. Osee* 7. 1.

Λωφάω, desino; καὶ ἐλώφησαν, & desierunt וישבו *S. Gen.* 8. 1.

M.

MA' τῶ ὑγείαν, per salutem חי *Incert. Genes.* 40. 5. *&* 2. *Reg.* 11. 11.

Μαγκίπισσαι, pistrices אפות *Inc.* 1. *Reg.* 8. 13.

Μαγὶς, placentæ genus.

Μάγος, magus, præstigiator, incantator אוב *Aq.* 1. *Reg.* 28. 8. *&* 9. *Hesai.* 29. 4. *& sæpe* μάγοι, magi חרטמי *S. Gen.* 41. 8.

Μαδίζω, glabrum reddo; μαδίσει, glabrum reddet מלק *Inc. Levit.* 1. 15.

Μάζα, massa כפים *Aq. Habac.* 2. 11. *Vide supra in Lexico Hebraïco in voce* כפים

Μάθησις, disciplina, doctrina אלוף *Symmach. Proverb.* 2. 17.

Μαῖα, obstetrix מולדה *Symmachus, Exod.* 1. 19. *& Aquila, v.* 21.

Μαιόμενος, obstetricans יחולל *Quinta Editio, Psal.* 28. 9. ὅτε ἐμαιοῦτο, cum obstetricaretur, *hîc passive accipitur*, cum educeretur, cum emergeret בגיחו *Incert. Job* 38. 8.

Μαίνεσθαι, furere להשתגע *Symmachus*, 1. *Reg.* 21. 15. μαινόμενος, furens; μαινομένων, furentium משגעים *S.* 1. *Reg.* 21. 15.

Μακαρίζω, beatifico; ἐμακάρισα, beatum prædicavi, *S, Eccles.* 4. 2. ושבח μακαρίζοντές με אשרנו *S. Psalm.* 16. 11. *A. S. Th. Prov.* 31. 28.

Μακαριστὸς ἔσαι, beatus erit, beatus prædicabitur ואשר *S. Psal.* 40. 3.

Μακρὰν, longè, procul רחוק *Symm. Jud.* 18. 7. *Aq. Th. Quinta & Sexta Editio, Psal.* 21. 2.

Μακροήμερος, longævus; μακροήμεροι ἔσεσθε, longævi eritis וארכתם *Incerti, Deut.* 5. 33.

Μακρόθεν, procul, de longe מרחוק *Symmachus, Job* 36. 25.

Μακροθυμέω, longanimis sum; μακροθυμήσω, longanimis ero, diu tolerabo אאריך *A. Job* 6. 11.

Μακροθυμία, longanimitas האריך אף *Aquila, Theod. Prov.* 19. 11.

Μακρὸς· διὰ μακροῦ, de longe מרחוק *Sym. Job* 36. 3. *Item* ארכה *S.* 2. *Reg.* 3. 2.

Μακροχρονέω, longævus sum; μακροχρονήσουσι, longævis ישישים *S. Job* 12. 12.

Μακροχρόνιος, longævus ארכת ימים *Incert. Deuter.* 22. 7.

Μακρύνω, procul positus sum; αὐτῶν μακρυνόντων המה הרחיקו *Inc. Jud.* 18. 22. *Aquila, Theod. Job* 13. 21. *Aq. Sym. Theod. Prov.* 22. 5. μακρύνων מאריך *A. Eccles.* 7. 16.

Μακρυσμὸς, *quasi dicas*, elongatio; μακρυσμῶν, elongationum רחוקים *Aquila, Psalm.* 55. 1. משך *Incert. Psal.* 119. 5.

Μάλα, utique, *sæpe.*

Μαλαγματίζω, malagmata appono, *sive* vulnus curo; μαλαγματίσει יחבש *S. Osee* 6. 1.

Μαλακίζω, infirmor; ἐμαλακίσθην, infirmatus sum חלותי *Th.* 1. *Reg.* 30. 13.

Μαλακὸς, mollis; μαλακὰ, mollia רכות *Hebr. Int. Job* 40. 22.

Μάλη, axilla צלחת *Aquila, Prov.* 19. 24. *A. S. Th. Prov.* 26. 15.

Μάλιστα, maxime אבל *Aquila, Gen.* 42. 21. *in Appendice.*

Μαλλὸς, coma ציצת *Symm. Ezech.* 8. 3.

Μαμζὴρ, Mamzer, spurius, *Aquila* ממזר *Vulgata item*, Mamzer, *Deuter.* 23. 2. *Vulgatus Interpres ex Aquila haud dubie accepit.*

Μάνδραι, speluncæ מנהרות *Th. Jud.* 6. 2.

Μανδύας, mandyas, penula; τὸν μανδύαν את־מעיל *Aq.* 1. *Reg.* 17. 38. *in nota*; αἱ μανδύαι מדיו *A.* 1. *Reg.* 4. 12. *Sed hoc postremum derivari videtur ex singulari* μανδύη, *vel* μανδύα.

Μανιάκης, torques רבד *Aq. S. Gen.* 41. 42. *in Appendice*; μανιάκας, torques שהרנים *Symmachus, Hesai.* 3. 18.

Μάννα מנחה *Incer. Levit.* 6. 13.

Μαντεία, vaticinatio קסם *Aquila, Symmachus,* 1. *Reg.* 15. 23.

Μάντιον, genus pallii, 1. *Reg.* 17. 38. *in nota.*

Μάρσιππος, marsupium כיס *Th. Prov.* 16. 11.

Μαρτυρέω, testificor; ἐμαρτύρησε, testificatus est ותעיד *A. S. Job* 29. 11.

Μαρτυρία, testimonium עדות *Aq. S. Psal.* 79. 1. *A. Hesai.* 64. 6. 5. *Osee* 7. 11.

Μαρτύριον, testimonium עד *Inc. Deut.* 31. 19. *Aq. Deut.* 31. 21. *in Appendice* מועד *Incert.* 1. *Reg.* 2. 22. *Item* תעודה *A. S. Hesai.* 8. 16.

Μάρτυς, testis עד *Sym. Job* 10. 17. *Aquila, Symm. Psal.* 26. 12. *& alibi.*

Μαστιγόω, flagello; *Sym.* μεμαστιγωμένοι, flagellati; μεμαστίγωνται, flagellati sunt מכים *Exod.* 5. 16.

Μάστιξ, flagellum, plaga נגע *Sym. Prov.* 6. 3. שוט *A. S. Hesai.* 28. 15.

Μαστοὶ, mammæ שדים *Quinta Editio, Cant.* 8. 8. *Aquila, Theodotio, Hesai.* 66. 11. דדים *Aquila, Ezechiel.* 16. 8. μαστοῦ (*sic*) לשד *Aquila, Symm. Numer.* 11. 8.

Μασφαὰ מספחות *Theodot. Levit.* 13. 6.

Μασχάλη, axilla צלחת *A. Prov.* 19. 24.

Ματαιοπονέω, vane laboro; ματαιοπονήσετε, in vanum laborabitis תהותתו *Sym. Psal.* 61. 4.

Μάταιος, vanus; ματαία, vana שוא *Sym. Psal.* 59. 13. μάταιον שוא *S. Psal.* 116. 2. *S. Osee* 10. 4.

Ματαιότης, vanitas שוא *S. Th. Job* 31. 5. תהלה *Sym. Job* 4. 18. הבל *Aquila, Symmac. Job* 7. 16. *A. Eccles.* 8. 14. תוהו *S. Psal.* 106. 40. *& Hesai.* 41. 29.

Ματαιόω, vanum facio, vane me gero; ματαιώσει סכל *Theod.* 2. *Reg.* 15. 31. *&* ἐματαιώθην נסכלתי 2. *Reg.* 24. 10. ματαιοῦσθε מהוהל *Th. Job* 15. 20. הבל *A. S. Ps.* 61. 10. *&* 11.

Ματαίως, in vanum, frustra ריקם *A. Psal.* 7. 5.

Μάτην, temere, frustra לשקר *Aq.* 1. *Reg.* 25. 21. הבל *Aq. Job* 9. 29. *& Psalm.* 38. 12. חנם *Symmachus,* 1. *Reg.* 19. 5.

Μάχαιρα, gladius, ensis חרב *A. S. Exod.* 5. 3. *in Appendice. Jos.* 8. 24. *Jud.* 7. 22. *&* 8. 20. *Aq. S. Exod.* 20. 25. *Sym. Job* 15. 22. *&* 19. 29. *Item* חנית *Incert.* 2. *Paralip.* 23. 9. חדשה *S.* 2. *Reg.* 21. 16. *suspectum est, vel aliud legisse videtur.*

Μάχη, pugna, contentio, certamen, lis, litigatio ריב *S. Jud.* 12. 2. *& Psal.* 73. 22. מדון *Sym. Psal.* 79. 7. *& Prov.* 22. 10. *Item* מצה *Aquila, Symmac. Theod. Prov.* 15. 10.

Μαχητὴς, bellator גבור *Incert. Jud.* 5. 23. *&* 2. *Reg.* 1. 21. *A. Jerem. Prov.* 50. 37.

Μάχιμος, pugnax, litigiosus; μαχίμη מדונים *S. Th. Prov.* 21. 9. *& S. Prover.* 27. 15.

Μάχομαι, pugno, *vel* contendo, litigo; μάχεσθε תרגזו *S. Gen.* 45. 26. *in Appendice.*

Μεγαλεῖα, magnalia גדלות *A. Psal.* 70. 19.

Μεγαλειότης, magnitudo; μεγαλειότητα גדלות *Sym. Psal.* 70. 21. *&* 130. 1.

Μεγαλόθυμος, magnanimus גדל־חמה *Theod. Prover.* 19. 19.

Μεγαλοπρέπεια, magnificentia הדר *Theodotio, Psal.* 103. 1.

Μεγαλοσύνη, magnitudo, magnificentia גדל *Aquila, Psalm.* 130. 1.

Μεγαλύνω, magnifico, crescere facio; ἐμεγαλύνθη ירד *Incer. Jud.* 5. 12. *Item* גדל *A.* 2. *Reg.* 7. 22. *Incer.* 1. *Reg.* 2. 26. *S. Psalm.* 54. 13. *& Hesa.* 9. 3.

Μέγας, magnus גדול *Omnes passim. Item* אדר *Incer. Psal.* 8. 2.

Μεγεθύνω, magnifico גדל *A. Num.* 6. 5.

Μεγιστᾶνες, optimates; μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, optimatibus ejus חדברוהי *Aquila*, *Dan.* 3. 24. μεγιστᾶνας אבירי *S. Thren.* 1. 15.

Μέθη, ebrietas ראה *Theod. Hesai.* 28. 7. *Hic Theodotio vel ex* רוה *vocem* ראה *derivavit, vel omnino metaphorice interpretatus est.*

Μεθίστημι, transfero; μετέστησε, transtulit ויסר *Sym. Exod.* 14. 25. μεθισταθήσεται ירגז *Symmachus*, 2. *Reg.* 7. 10.

Μεθιστῶν, transferens מסיר *Theodot. Job* 12. 24.

Μεθοδεύω, insidior; μεθώδευσε, insidiatus est צדה *A. Exod.* 21. 13.

Μεθόριον, confinium, limites גלילה *Symm. Ezechiel.* 47. 8.

Μεθύσκω, inebrio; μεθυσκέτωσάν σε, inebrient te ירוך *A. Prov.* 5. 19. μεθύσκον, inebrians רויה *A. Sym. Th. Psal.* 22. 5.

Μέθυσμα, ebrietas, temulentia שכר *A. S. Psalm.* 68. 13. & *Hesai.* 5. 11. *Item Aquila, Symmach. Theodot. Hesai.* 28. 7.

Μέθυσος, ebrius, temulentus מרוה *Symm. Proverb.* 11. 25.

Μεθύω, ebrius sum שכור *Theodot. Hesai.* 24. 20. *S. Hesai.* 63. 6. μεθύουσα, ebria הרוה *Reliqui*, *Deut.* 29. 19. *A. Prov.* 7. 18.

Μειδιάω, rideo; μειδιάσω, ridebo אבליגה *S. Psalm.* 38. 14. *A. Amos* 5. 9.

Μείζων, major גדול *A.* 2. *Reg.* 5. 10.

Μειράκιον, puer ילד *Incert.* 3. *Reg.* 17. 21.

Μελαίνω, denigro שחר ἐμελάνθη, denigrata est, *Reliqui*, *Job* 30. 30.

Μελάνθιον, melanthium, nigella קצח *Aq. Hesai.* 28. 25. & 27.

Μελανοδοχεῖον, atramentarium קסת *A. Ezech.* 9. 2.

Μέλας, niger; μέλαν, nigrum בדים *Hebr. Interpr. Ezech.* 9. 2.

Μελετάω, meditor; μελετήσωμεν, meditemur נהגה *S. Th. Hesai.* 59. 11. *Th. Hesai.* 27. 8.

Μελέτη, meditatio הגה *Symm. Theod. Hesai.* 59. 11.

Μελετητικαί, meditatrices הגאיות *Th. Ezech.* 7. 16.

Μέλι, mel דבש *Omnes. Item* נפת *Symmach. Cant.* 4. 11.

Μελίζω, membratim concido נתח *Incerti*, *Levit.* 1. 12.

Μελικήριον, favus דבש *A. Exod.* 16. 31.

Μέλισσα, apis דבורה *Incer. Gen.* 35. 8.

Μελλέω, tardo; ἐμέλλησεν, tardavit יתמהמה *A. Gen.* 19. 16. μελλήσῃ יתמהמה *A. Habac.* 2. 3.

Μέλλω, tardo מתמהמה *Aq.* 2. *Reg.* 15. 28. μέλλοντες עתידים *S. Job* 3. 8.

Μελοκοπία, membrorum concisio פרק *Symmachus. Nahum.* 3. 1.

Μέλος, membrum, *Sym.* 3. *Reg.* 12. 12.

Μέλος, melos, melodia, cantus, modulatio הגיון *S. Psal.* 9. 17. *Item* נהי *S. Amos* 5. 16.

Μελῳδέω, modulor, concino; μελῳδήσω, modulabor אזמרה *A. Psal.* 70. 22. μελῳδοῦντες, modulantes ויזמרו *S. Psal.* 65. 4.

Μελῴδημα, canticum מזמור *A. Psal.* 4. 1. & *in aliis titulis Psalmorum.*

Μελῳδία, melodia, modulatio זמרה *A. Job* 35. 10. *Psal.* 80. 3. *Hesai.* 24. 16.

Μελῳδός, musicus, cantor; μελῳδοῖς נגנים *Symm. Psalm.* 67. 26.

Μέμφομαι, reprehendo, convitior, *Hebr. Interpr. Job* 1. 22.

Μέμψις, reprehensio, *sive* reprehensionis causa מאומה *S. Eccles.* 7. 15.

Μένω, maneo; ἔμεινεν, mansit ישב *S. Gen.* 13. 12. *in Appendice.*

Μερίζω, divido; μερίζει, dividit, partitur תחלק *Aq. Psal.* 67. 13. μεριεῖ, dividet יחלק *S. Gen.* 49. 27. *Aq. Sym. Th. Prov.* 17. 2. μεριζομένῳ החלק *A. Jos.* 11. 17. ἐμέρισεν חלק *A. Deut.* 29. 26. *in Appendice.*

Μέριμνα, cura, sollicitudo יגון *Symmachus*, *Psalm.* 12. 13. *Item* דאגה *Theodotio*, *Prov.* 12. 25.

Μεριμνάω, sollicitus sum; μεριμνᾷ, curat, sollicitus est דאג *Inc.* 1. *Reg.* 10. 2.

Μερίς, pars, portio חק *Inc. Gen.* 47. 22. חלק *S. Ps.* 16. 14. *S. Eccles.* 5. 18. *S. Th. Job* 17. 3. μερίδων חצים *Samaritanus*, *Gen.* 49. 23. μερίδα נחלת *Incer. Deut.* 9. 26.

Μερισμός, divisio פלג *Gen.* 10. 20. *in Notis.*

Μέρος, pars, portio חלק *Sym. Job* 31. 16. *Aquila*, *Psalm.* 16. 14. *Item* קצה *Jos.* 15. 5. & *Theod. Jud.* 7. 11. μέρη פעמת *Incert. Exod.* 25. 12. צד *Aquila*, *Exod.* 37. 18.

Μεσάζων, medians locus, *vel* vallis גיא *Aq.* 1. *Reg.* 17. 3.

Μέσακνον, medianum מנור *Incer.* 1. *Reg.* 17. 7. *Vox Graca dubia.*

Μέσαυλον, medianum מנור *Incer.* 1. *Reg.* 17. 17.

Μεσημβρία, meridies צחרות *Inc. Jud.* 5. 10. צהרים *A. S. Psalm.* 90. 6. *Inc. Jerem.* 20. 16. נגב *S.* 1. *Reg.* 20. 41. & *alibi.*

Μεσημβρινόν, fenestram meridianam צהר *Aquila*, *Gen.* 6. 16.

Μέσον, medium; ἐκ μέσου σου, ex medio tui מקרבך *Sym. Deut.* 4. 3. ἐκ μέσου, de medio הם *Th. Jud.* 3. 20. ἐν μέσῳ, in medio בתוך *Omnes*, *Gen.* 1. 6. *Heb. Inter.* 2. *Reg.* 7. 2. *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 19. ἀνὰ μέσον בין inter *Th. Gen.* 1. 4. *A. S. Gen.* 49. 14.

Μεσονύκτιον, media nox חצי הלילה *Inc. Jud.* 16. 3.

Μεσοποταμία, Mesopotamia ארם נהרים *Incert. Jud.* 3. 8.

Μεταβαίνω· μετάβατε (*sic*) transire facite שאו *Sym. Psal.* 23. 7.

Μεταβάλλω· μετέβαλεν, mutavit וישנו *Symmachus*, 1. *Reg.* 21. 13.

Μεταβολαί, mutationes תמרורים *Symmachus*, *Jerem.* 31. 21.

Μεταβολὴ διαψάλματος סלה *Incer. Habac.* 3. 3.

Μετάβολος; negotiator; μεταβόλων, negotiatorum כנענים *S. Job* 40. 25.

Μεταβούλευμα, pœnitentia, resipiscentia תנחומת *S. Job* 21. 2.

Μεταγενεστέρα, posterior, post futura אחרון *Symm. Psal.* 47. 14.

Μετάγειν, traducere נהג *Sym. Eccles.* 2. 3.

Μεταίρω, transmoveo; καὶ μετῆρεν, & transmovit ויעתק *A. Gen.* 12. 8. μετήρθω עתקה *A. Psal.* 6. 8. & *Prov.* 25. 1.

Μεταίχμιον, vicinia; μεταιχμίων משפתים *S. Jud.* 5. 16. *dub. Alii* μετεχομένων.

Μετακαλέσαι להשיב ad revocandum, *Symmach. Job* 33. 29.

Μετακινέω, transmoveo; μετακινῆσαι לענות *Incert.* 2. *Reg* 7. 10. μετακινοῦ נודו *Incer. Psal.* 10. 1. μετακινούμενος נודדת *S. Prov.* 27. 8.

Μετακίνησις, transmotio נדתה *Incerti*, *Levit.* 15. 19.

Μετακλάω, contero; μετακλάσω, conteram אגדע *Sym. Psal.* 74. 11.

Μετακλίνω· μετέκλινεν, declinabant ויטו *S.* 1. *Reg.* 8. 3. & *Psal.* 43. 19.

Μεταλαμβάνω· τοῦ μεταλαβεῖν, ad cibum sumendum להברות *S.* 2. *Reg.* 3. 35.

Μεταμανθάνω, pœnitet me, *S. Job* 39. 35.

Μεταμέλεια, pœnitentia מחות *Prov.* 31. 4.

Μεταμελήσει, resipiscet תאשם *Sym. Osee* 14. 1.

Μεταμελέομαι, pœnitet me; καὶ μετεμελήθη, & pœnituit eum וינחם *Aquila*, *Gen.* 6. 6. μετεμελήθην נחמתי *Symm.* 1. *Reg.* 15. 11. *Item Th.* 2. *Reg.* 24. 16. *S. Psal.* 109. 5.

Μεταμορφόω, transformo; ὅτε μετεμόρφωσε, quando transformavit בשנתו *S. Psalm.* 33. 1.

Μεταναστεύων, transmigrans נודד *A. Hesai.* 16. 2. *A. Th. Jerem.* 48. 12.

Μετανάστης, translatus נדד *Aquila*, *Theod. Jerem.* 49. 5.

Μετανοέω, pœnitet me; μετανοήσῃ ותנחם *Incert.*

Num. 23. 19. μετανοήσωσι וישובון *S. Job* 36. 10. *Quinta Editio*, *Oſee* 7. 10.

Μετάνοια, pœnitentia שובה *Symmachus*, *Heſai.* 30. 15.

Μεταξὺ, inter בין *A. S. Gen.* 1. 4. & *Omnes paſſim*, ἀπὸ μεταξὺ, de inter מבין *A. Gen.* 49. 10.

Μέταρσις, ſublatio עתיק *A. Heſai.* 23. 18.

Μεταστρέφω, immuto, perverto; μεταστρέψεται יעורר *S. Job* 8. 3. μετεστραμμένας מסבת *A. Exod.* 28. 11. μετεστράφη נהפך *Sym. Pſal.* 31. 4. μεταστραφῆτι סב convertere, *S.* 1. *Reg.* 22. 18.

Μετασχηματίζω· μετεσχημάτισεν ἑαυτὸν, transformavit ſe ויתחפש *S.* 1. *Reg.* 28. 8.

Μετατίθημι, tranſpono; μετατιθῶν, tranſponens מסיע *A. Eccleſ.* 10. 9.

Μεταφορὰ, tranſlatio; μεταφορῶν, tranſlationum הבהבי *Th. Oſee* 8. 13.

Μετάφρενα, terga ערף *Hebr. Interp. Gen.* 49. 8. *Item* האבר *A. Ezech.* 17. 3.

Μεταφυτεύω, tranſplanto; μεταπεφυτευμένον, tranſplantatum שתול *A. Pſ.* 1. 3. *Reliqui*, *Pſ.* 91. 14.

Μεταχρόω, cutem muto; μετεχρώσθη הפך *Symmach. Levit.* 13. 13.

Μετέχω, participo; μεθέξει, participabit, conſors erit יחבר *A. Pſal.* 93. 20. μετεχομένων משפתים *Symm. Jud.* 5. 16.

Μετεωρίζω, elevo, ſublimem tollo; μετεωρισθήσεται וגבה *Aq. S. Th. Heſai.* 52. 13. μετεώρισον, in altum erige הגבה *A. Heſai.* 7. 11.

Μετεωρισμὸς, ſublimitas, altitudo גבה *S. Pſalm.* 10. *ſecundum Hebr. v.* 4.

Μετέωρος, ſublimis, altus; μετέωροι, ſublimes גבהים *A. S. Th. Heſai.* 10. 33.

Μετεωρότης, altitudo, ſublimitas; μετεωρότητες, ſublimitates, *Incert. Job* 11. 8.

Μετεωρῶν, ſublimem agens, ſublevans מסיע *Symm. Eccleſ.* 10. 9.

Μετοικεσία, tranſmigratio גלות *Incer. Jud.* 18. 30. *A. Symmach. Theodotio*, *Jerem.* 1. 3. גולה *Reliqui*, *Ezechiel.* 1. 1.

Μετοχετεύω, derivo per canales; μετοχετεύσαντες, *S. Heſai.* 22. 11.

Μέτοχος, particeps חבר *Aquila*, *Theodotio*, *Pſalm.* 118. 63. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Proverbior.* 28. 24.

Μετρέω, metior; ἐμετρήσατο, menſus eſt מדד *Aquila*, *Heſai.* 40. 12. ἐμέτρησε מדד *Symmachus*, 2. *Reg.* 8. 2.

Μετρητὴς, metreta, menſura מעשר

Μέτρον, menſura מדה *S. Job* 28. 25. משרה *Aquila*, *Heſai.* 9. 6. μέτρῳ שליש *Symm. Pſalm.* 79. 6. ἐν μέτρῳ μέτρον, in menſura menſuram בסאסאה *Theod. Heſai.* 27. 8. קו *Aq. Th. Heſai.* 28. 17.

Μέτωπον, frons; ἐπὶ τὸ μέτωπον, in fronte על־מול *Exod.* 28. 25. מצח *Aq. S. Ezech.* 3. 7.

Μὴ μὴ ἔτι καὶ Σαοὺλ, num adhuc & Saül הגם שאול *S.* 1. *Reg.* 10. 11.

Μηδαμῶς, nullatenus, nequaquam אל *Incert. Jud.* 19. 23. *Item* פן *S. Gen.* 3. 22. *in Appendice.*

Μηκάομαι, mugio; μηκήσεται, mugiet יגעה *Symm. Job* 6. 5.

Μῆκος, longitudo ארך *Symm. Pſalm.* 22. 6. *Aquila*, *Th.* 3. *Reg.* 6. 20. ארכה *Incert. Jud.* 3. 16. קומת *Symm.* 1. *Reg.* 28. 20. & *alibi.*

Μηκύνω, prolongo; ἐμήκυναν, prolongaverunt, extenderunt האריכו *A. Pſal.* 128. 3.

Μηλέα, malus, arbor תפוח *S. Cant.* 8. 5.

Μῆλον, malum תפוח *A. Cant.* 8. 5.

Μὴν, menſis ירח *A. Sym. Exod.* 2. 2. & *Job* 29. 2. חדש *S. Th. Oſee* 5. 7.

Μήνη, luna ירח *Symm. Pſal* 88. 37.

Μηνιακοὶ, meniaci, torques שהרנים *Incert. Jud.* 8. 21. *melius*, μηνίσκοι.

Μήνιμα, irritamentum, *Baſilienſis Codex*, *Deuter.* 14. 21.

Μῆνις, indignatio עברה *Th. Heſai.* 13. 9. *Item* שאט *Incer. Ezech.* 25. 15.

Μηνίσκοι, torques, *Aquila*, *Jud.* 8. 26. *in Notis poſterioribus.*

Μηνύω, indico; μηνύσει σοι, indicabit tibi תורך *S. Job* 12. 8.

Μήποτε, ne forte פן *Omnes*, *Exod.* 19. 22. & *Aq. Gen.* 3. 22. *in Appendice.*

Μηρὸς, femur, crus ירך *Aq. Theod. Exod.* 1. 5. *A. S. Th. Exod.* 25. 31. *Aq. Levit.* 1. 11. *in Append. Aq. Th. Heſai.* 14. 15.

Μήτρα, vulva רחם *Aquila*, *Pſal.* 109. 4. *Aquila*, *Ezech.* 20. 26.

Μηχαναὶ, machinæ, cogitationes עלילות *Symmac. Pſal.* 9. 12.

Μηχάνημα, machinamentum עלילה *S. Pſalm.* 65. 5. & 76. 13.

Μηχάνωμα, ſtructura arte facta חשב *Incer. Exod.* 28. 27. & *v.* 28. *S. Levit.* 8. 7.

Μιαίνω, polluo; ἐμιάνατε, polluiſtis טמאתם *Theod. Ezech.* 33. 26. μεμιασμένος, pollutus טמא *Aquila*, *Job* 14. 4.

Μιαιφόνος, ſanguinarius דמים *Symmachus*, *Pſalm.* 25. 9. & 54. 24.

Μίασμα, pollutio, *Baſil. Deut.* 14. 21.

Μιασμὸς, pollutio טמאת *S. Pſal.* 138. 19. *S.* 2. *Reg.* 11. 4. *Item* טמא *A. Deut.* 26. 14. *in Appendice.*

Μικρὸς, parvus קטן *S. Th.* 1. *Reg.* 2. 19. צער *Symm. Zach.* 13. 7.

Μικρότατος, minimus צעיר *S. Pſalm.* 67. 28.

Μινυρίζω, meditor, ſubmiſſâ voce cano, cantillo, muginor; μινυρίσει הגות *Inc. Pſal.* 48. 5.

Μισέω, odi; ἐμίσησαν, oderunt וישטמהו *Samaritanus*, *Gen.* 49. 23. μισοῦντές σε, odientes te שנאיך *Symm. Pſal.* 20. 9. *Symmac. Pſal.* 35. 3. *Aquila*, *Pſalm.* 44. 8. & *alibi.*

Μισθαρνέω, mercede conduco, loco, as; ἐμισθάρνησαν, mercede conduxerunt נשכרו *Symmac.* 1. *Reg.* 2. 5. ἵνα μισθαρνήσῃ, להשתחוות *Symmachus*, 1. *Reg.* 2. 36. *ubi ipſe non verba*, *ſed ſenſum prout ipſe capiebat*, *conſectatur.*

Μίσθιος, mercenarius שכר *Incert. Levit.* 25. 5.

Μισθὸς, merces שכר *Aquila*, *Symmachus*, *Zach.* 11. 12. *Item* μισθὸς משכרת *A. S. Gen.* 31. 7.

Μισθοφορία, merces ערבות *S.* 1. *Reg.* 17. 13.

Μισθόω, mercedem do, loco, as; μεμισθωμένος, mercede conductus שכירה *A. Th. Heſai.* 7. 20.

Μίσθωμα, merces אתנן *A. Heſai.* 23. 18.

Μισθωτὸς, mercenarius שכיר *Incer. Levit.* 25. 50. *A. S. Th. Heſai.* 16. 14.

Μισοποιέω, odio habeo, *vel* odium concilio; μισοποιοῦντες, odio habentes משנאי *Aq. Pſal.* 80. 16. איב *A. Pſalm.* 82. 3.

Μισοποιὸς, oſor, qui odio habet, *vel* qui odium conciliat; μισοποιοὶ משנאי *S. Pſal.* 80. 16.

Μίτρα, mitra, tiara מצנפת *Samaritanus Inc. Exod.* 28. 4.

Μνάομαι, recordor; μνησθήσεται, recordabitur יזכר *S. Job* 28. 18. *A. Job* 40. 27. μνήσθητι, recordare שמור *Incert. Deut.* 5. 12.

Μνεία, memoria, commemoratio זכור *Symmachus*, *Thren.* 3. 19.

Μνημεῖον, monumentum, memoriale עפר *Aq. Sym. Th. Heſai.* 26. 19.

Μνημονεύειν, recordari זכר *Quinta Editio*, *Pſalm.* 8. 5.

Μνήμη, memoria זכר *A. Pſal.* 6. 6. עברתו *S. Amos* 1. 11. ἐπὶ τῆς μνήμης מזכיר *S.* 2. *Reg.* 8. 16.

Μνημόσυνον, memoriale, *vel* monumentum זכרון *Reliqui*, *Job* 13. 12. *Aquila*, *Pſalm.* 29. 5. *Symmachus*, *Pſalm.* 73. 22.

Μνηστεύομαι· ἐμνηστευσάμην, deſponſavi ארשתי *Aq.* 2. *Reg.* 3. 14.

Μογιλάλος, difficulter loquens אלם *Aq. Sym. Th. Exod.* 4. 11. *Quinta Editio*, *Pſalm.* 55. 1. *Legitur item*

μογγιλάλος, *quod licet mendum esse videatur, in Scriptura & apud SS. Patres ita persæpe scribitur.*

Μοιχοὶ, mœchi מנאפים *Aquila, Theodotio, Jerem.* 23. 10.

Μολὸχ, Moloch מלך *A. S. Th. Levit.* 18. 21. & 20. 2. 3. 5. *S.* 4. *Reg.* 23. 10.

Μολύνω, polluo; μολυνθήσεται, polluetur יקדש *Incert. Levit.* 6. 18. καὶ ἐμόλυναν, & polluerunt וטמא *Symmac.* 4. *Reg.* 23. 10. μολύναι יגאל *Aquila, Job* 3. 5. *Symmac. Hesai.* 63. 3. μεμολυσμένας מגאל *Aquila, Symmachus, Malach.* 1. 7.

Μονάζων, solitarius בודד *Aq. Theod. Quinta Editio, Osee* 8. 9.

Μοναχὸς, solitarius יחיד *A. Psal.* 24. 16. *Sym. Psal.* 67. 7. μοναχὴ, solitaria ידידת *A. Psalm.* 21. 21. & 34. 17. *Item* μοναχὸν לבדו *Reliqui, Genes.* 2. 18. *in Appendice.*

Μονάχωσον, solitarium fac יחד *A. Psalm.* 85. 11.

Μόνιος, singularis זיז *Symmachus, Psalm.* 79. 14. *dubium.*

Μονογενὴς, unigenitus יחיד *Aquila, Gen.* 22. 2. *A. Psalm.* 67. 7. *Prov.* 4. 3. *Symm. Gen.* 22. 12.

Μονόζωνος, expeditus גדוד *Incer.* 1. *Reg.* 30. 8. *A.* 2. *Reg.* 3. 22. *Incerti,* 4. *Reg.* 5. 2. *Th. Job* 19. 12. *Item* יחיד *Quinta Editio, Psal.* 67. 7.

Μονομαχῆσαι, singulare certamen inire, *Symmac.* 1. *Reg.* 17. 8.

Μόνον, tantum רק *S. Hesai.* 28. 19.

Μόνος, unicus יחיד *Symmachus, Gen.* 22. 2. *Symmac. Psal.* 24. 16.

Μονότης, unitas, solitudo ידידת *Symm. Psal.* 21. 21. & 34. 17.

Μονόω· μεμονωμένη, sola relicta גלמוד *Hebr. Inter. Job* 3. 7. μὴ μονωθήτω, ne uniatur, ne una fiat אל־תחד *A. Gen.* 49. 6. *in Appendice.*

Μόρια, partes, sectiones מעדנות *Aquila, Symmac. Job* 38. 31.

Μορφὴ, forma תמונה *Incert. Dan.* 4. 12.

Μορφόω, formo, efformo; ἐμόρφωσεν, formavit יתאר *A. Hesai.* 44. 13.

Μορφώματα, figuræ, *scilicet idolorum falsorumque deorum* תרפים *A. Gen.* 31. 19. *Jud.* 17. 5. & 1. *Reg.* 19. 16. & *Osee* 3. 4. *Item Aq. Gen.* 31. 39. אלהים *vertit* μορφώματα, *id est,* figuræ deorum, simulacra deorum, idola.

Μοσφεθαὶμ, Mosphetaïm משפתים *Th. Jud.* 5. 10.

Μοσχάριον, vitulus איל *Incert. Levit.* 9. 2. *sed mendum videtur. Item* עגל *Incert.* 1. *Reg.* 28. 24. *Item* בקר *Th.* 2. *Reg.* 17. 29.

Μόσχος, vitulus שור *Theod. Levit.* 27. 26. *S. Prov.* 14. 4. עגל *A. S. Quinta Editio, Osee* 8. 5. פר *Incert. Levit.* 4. 20.

Μοτόω, curo, alligo vulnus; μοτώσει, curabit, sanabit ויחבש *A. Job* 5. 18. *Hesai.* 1. 6. *Ezech.* 30. 21. *A. S. Th. Osee* 6. 1.

Μότωσις, curatio, *A. Hesai.* 1. 6.

Μοχθέω, moleste fero, laboro; μοχθήσεις תלאה *Sym. Job* 4. 2. *A. Psalm.* 67. 10. *Prov.* 26. 15. *Hesai.* 7. 13. עמל *S. Eccl.* 5. 15.

Μοχθηρόω, improbus sum; ἐμοχθηρώθησαν, improbi facti sunt נמרצו *A. Job* 6. 25.

Μόχθος, labor עמל *S. Psal.* 72. 16. & 139. 10. עצבון *Th. Gen.* 3. 17. *in Appendice.*

Μοχλὸς, vectis ברח *Aquila, Hesai.* 27. 1. בריח *A. Prov.* 18. 19. μοχλοὺς כסיל *S. Psal.* 73. 6.

Μυαλόω· ἐμυαλώθη, medullatum est טפש *Symmac. Psalm.* 118. 70.

Μυεῖν, initiare, *Aq. Num.* 25. 5. μυηθέντας הנצמדים *Sed hanc lectionem Symmacho tribuit Codex Coislinianus.*

Μυελὸς, medulla מח *Symmmach. Job* 21. 24.

Μυζάω, sugo; μυζήσεται יינק *S. & alii*; μυζήσει, *Job* 20. 16. *Vide notam ibi.*

Μυζήτης, myzetes, genus insecti חסיל *Symmachus, Psalm.* 77. 46. *Sic dicitur quod fruges corrodat & fugat.*

Μυῖα, musca זבוב *S. Eccl.* 10. 1. & 4. *Reg.* 1. 2.

Μυκάω, mugio; μυκήσεται, mugiet יגעה *S. Job* 6. 5. *legitur & μηκήσεται*, mugiet. *Vide supra.* Μυκώμεναι, mugientes וגעו *Incert.* 1. *Reg.* 6. 12.

Μυκτὴρ, naris, nasus אף *A. Hesai.* 2. 22. *S. Hesai.* 37. 29. *A. S. Th. Ezech.* 8. 17. μυκτῆρες, nares אפים *A. S. Th. Gen* 2. 7.

Μυκτηρίζω, subsanno; μυκτηρίζουσι נלוזים *Theodot. Prov.* 2. 15. μυκτηριοῦσι, subsannabunt ובזו *Aquila, Cant.* 8. 1. μυκτηριῶ, subsannabo אלעג *Aquila, Symm. Theodotio, Prov.* 1. 26. μυκτηριζόμενος נגוע *Symmac. Psalm.* 72. 14.

Μυκτηρισμὸς, subsannatio לעג *Th. Ezech.* 23. 32.

Μύλη, mola מכתש *Sym. Jud.* 15. 19.

Μῦλοι, molares dentes טחנות *S. Eccles.* 12. 3.

Μύλος, mola; μύλον רכב *Reliqui, Jud.* 9. 53. *Item* רחים *Inc. Jerem.* 25. 10.

Μυλὼν, pistrinum, *forte* molendinum; μυλῶνος, *Th. Jerem.* 39. 7.

Μυρέψια, pigmenta רקחי *S. Hesai.* 57. 9.

Μυρεψητήριον, vas unguentarium מרקחה *Aquila, Job* 41. 22.

Μυρεψὸς, pigmentarius רוקח *Sym. Eccles.* 10. 1. *Th. Hesai.* 57. 9.

Μυριὰς, myrias; μυριάδες, myriades, dena millia, *vel* infinita multitudo רבבת *Aquila, Symmac. Deuter.* 33. 2.

Μύρον, unguentum רוקח *Aquila, Eccles.* 10. 1. שמן *Symmachus, Psal.* 132. 2. & *Prov.* 7. 3. *Symmachus, Amos* 6. 6.

Μυρσινεῶνας, myrteta הדסים *Aquila, Symmachus, Zach.* 1. 8.

Μυρσίνη, myrtus הדס *S. Hesai.* 55. 13.

Μυρσινὼν, ῶνος, myrtetum חרם *Incer. Jud.* 1. 35.

Μυσάζειν, scelus agere; *A.* 1. *Reg.* 25. 26. τοῦ μὴ μυσάζειν מבוא בדמים *Ibid.*

Μύσος, abominatio, res execranda זמה *Aquila, Levit.* 18. 17.

Μυσόω, polluo; μυσῶσαι, polluere, *Reliqui,* 1. *Reg.* 25. 33.

Μυστήριον, mysterium סוד *Theod. Job* 15. 8. *S. Prov.* 1. 13. *Theod. Quinta Editio, Psalm* 24. 12. רז *Aq. S. Hesai.* 24. 16.

Μυστικὸς, mysticus, arcanus, *S. Hesai.* 3. 3.

Μυχθήσει, *al.* μυχθίσει, ridebit ילעג *A. Psalm.* 2. 4.

Μυχθισμὸς, derisio, subsannatio לעג *Aquila, Psal.* 122. 4. *Aq. Osee* 7. 16.

Μύω, claudo, obturo; ἔμυσεν, obturavit השע *Sym. Hesai.* 6. 10.

Μωλωπέω, vulnero, vibices efficio; ἐμωλώπισαν פצעו *A. Cant.* 5. 7.

Μώλωψ, vibex מום *Incer. Prov.* 9. 7. μώλωπες חברות *A. Th. Prov.* 20. 30. *S. Hesai.* 1. 6.

Μῶμος, macula, *vel* reprehensio מום *Aq. Cant.* 4. 7.

Μωραίνω, stultus sum; μεμωραμμένος שכוי *Symmac. Job* 38. 36.

Μωρία, stultitia תפלה *S. Job* 24. 13.

Μωρὸς, stultus נבל *S. Prov.* 17. 21.

N

Νάβλα, νάβλας, nabla, *instrumentum musicum, legitur item* ναῦλα, naula; *sed mendo Librariorum, ut puto* נבל *Aquila, Symm. Psalm.* 80. 3. *Incer. Hesai.* 5. 12. *A. Amos* 5. 23.

Ναζὲρ, separatio נזר *Theod. Levit.* 21. 12.

Ναζηραῖ۞, *vel* ναζιραῖ۞, Naziræus נזיר *S. Num.* 6. 18. *Incert. Jud.* 13. 7. & 16. 17.

Ναζιραῖα, Naziræa נזיר *Inc. Levit.* 25. 5. 11.

Νάν۞, nanus, homuncio תבלל *Incer. Levit.* 21. 20. *in Appendice. Suspicor aliam Hebraïcam vocem respicere; cum hac enim convenire non posse videtur.*

Ναὸς, templum היכל *Aq. Th.* 3. *Reg.* 6. 17. *Aquila, Symmachus, Psalm.* 5. 9. *A. Psalm.* 44. 9. *Omnes, Ps.* 47. 10.

Νάπη, saltus אמה *S.* 2. *Reg.* 2. 24. *Item* גבעת *Sym. Cant.* 4. 6.

Ναρκέω, marcesco, torpeo; ἐνάρκησεν, obtorpuit אתך *Theod. Job* 33. 19.

Ναῦλος, *lege* νάβλος נבל *Aq. Ps.* 150. 3. ναῦλα נבלים *Inc. Ps.* 150. 3. *Utraque vox facta videtur ex commutatione* τῦ β *in* υ *Græcis Librariis familiari.*

Ναῦς, navis אני *A. Hesai.* 33. 21. ναῦσι, navibus אניות *S. Job* 9. 26. *A. S. Psalm.* 47. 8.

Νεανίας, adolescens ילד *S. Hesai.* 9. 6.

Νεανιότης, juventus, juvenilitas עלמות *A. Psal.* 9. 1. νεανιότητες עלמות *A. Psal.* 45. 1.

Νεανὶς, puella בתולה *Aq. Deut.* 22. 23. נערה *Theod. Prov.* 9. 3. עלמה *Symm. Prov.* 30. 19. *Aq. Symmac. Hesai.* 7. 14.

Νεανίσκος, juvenis אנש *Incert. Jos.* 2. 1. *bis* נער *S. Job* 24. 6. & 2. *Reg.* 1. 6.

Νεαρὰ, novæ fruges אביב *Incer. Exod.* 13. 4.

Νέβελ, *Sym. LXX.* נבל Nebel, *mensura quadam*, 1. *Reg.* 1 24.

Νεβρὸς, hinnulus; νεβροὶ, hinnuli גדיים *S.* 1. *Reg.* 10. 3. *Item* νεβρῶν יעלי *Th. Job* 39. 1.

Νεδδά, Nedda, separatio נדה *Inc. Levit.* 20. 21.

Νεκειμαιων, morticinia, cadavera נבלה *A. Deut.* 14. 8. *in Appendice.*

Νεκρὸς, mortuus, cadaver; νεκροὶ, mortui מתים *S. Eccles.* 9. 3. *Th. Hesai.* 41. 14.

Νέμειν, pascere ברעותו *S. Th.* ὅτε ἔνεμε; cum pasceret, *Gen.* 36. 24. νεμήσει, pascet ירע *S. Psalm.* 48. 15. *S. Hesai.* 5. 17. νεμηθήσονται, pascentur הרעינה *A. Th. Hesai.* 11. 7. νέμεσθαι רעות *Aquila, Symmach. Quinta Editio, Cant.* 6. 1. νέμει רעה *A. Psalm.* 36. 3.

Item ἔνειμε, distribuit חלק *S. Job* 39. 17.

Νεομηνία, neomenia, nova luna, *vel* mensis חדש *A. Osee* 5. 7.

Νέ۞, juvenis נער *Symmachus, Job* 29. 8. *Symmac. Psalm.* 36. 25. νεώτεροι, juniores צעירים *Th. Job* 30. 1. & *Th. Zach.* 13. 17.

Νεοσσὸς, pullus; νεοσσὸς περιστερῶν, pullus columbarum גוזל *Th. Gen.* 15. 9. νεοσσοὶ בני *Inc. Levit.* 1. 14. *Incert. Job* 5. 7. אפרחיו *A. Psal.* 83. 4.

Νεότης, juventus חרף *S. Job* 29. 4. עלומים *Aquila, Theod. Job* 33. 25. עלום *A. S. Psal.* 88. 46. ἐκ νεότητος αὐτῦ, ex juventute sua מנעריו *Hebr. Interpr. Gen.* 8. 21. *S. Th. Osee* 2. 15. ילדת *S. Psal.* 109. 4.

Νεοττοτροφία, nutritio pullorum, *Inc. Job* 39. 16.

Νεύειν, annuere, respicere, vertere se פנה *A.* νεύσατε פנו *Deut.* 1. 40. *Item Aq.* 1. *Reg.* 13. 18. & *Psalm.* 45. 6. νεύσασι יפנו *Aquila, Hesai.* 13. 14. *Aquila, Symmac. Malach.* 2. 13.

Νευρὰ, nervus יתר *A. S. Psalm.* 10. 2.

Νευροκοπέω, subnervo, nervos præscindo; ἐνευροκόπησε, nervos præscidit ויעקר *S.* 2. *Reg.* 81. 4. ἐνευροκοπήθησαν, succisi sunt הלמו *Incert. Jud.* 5. 22.

Νεφέλη, nubes ענן *A. S. Exod.* 14. 20. *Incer. Levit.* 16. 13. *Item S. Th. Deut.* 4. 11. & *alibi passim. Item* עב *S. Job* 37. 11.

Νέφος, nubes ענן *Samaritanus, Exod.* 14. 20.

Νεφρὸς· νεφροὶ, renes כלית *Th. Job* 19. 27. *Psalm.* 7. 10. *Sym. Prov.* 23. 16.

Νεφώδης, nebulosus נשפה *Incert. Hesai.* 13. 2.

Νέφωσις, obnubilatio חשך *A. Job* 3. 5.

Νὴ, *particula jurandi* בי *Incert.* 1. *Reg.* 1. 26. *Item* חי *S.* 2. *Reg.* 15. 21. *exprimitur per Latine.*

Νήθω, neo; νενησμέν۞, netus שני *Th. Exod.* 28. 6.

Νῆμα, filum חוט *Sym. Gen.* 14. 23.

Νήπι۞, parvulus, infans, puer. *Item* fatuus, insipiens טף *Aq. Gen.* 47. 12. *A. Exod.* 10. 10. & 12. 37. פתה *S. Job* 5. 2. פתי *S. Prov* 14. 15. פתא *S. Prov.* 1. 4. עולל *S. Psal.* 16. 14. νήπια ἡμῶν, parvuli nostri טפנו *A. Gen.* 44. 8. *in Appendice.*

Νηπιότης, infantia, *itemque* fatuitas, insipientia פתי *A. Prov.* 1. 21.

Νῆσ۞, insula אי *S. Hesai.* 23. 2. νῆσοι, insulæ איים *A. S. Th. Hesai.* 41. 1.

Νηστεία, jejunium צום *A. S. Psal.* 68. 11. *A. S. Th. Zach.* 8. 19.

Νικοποιὸς, victor, victoriæ auctor; νικοποιῷ למנצח *A. Psal.* 4. 1. & *in aliis titulis Psalmorum.*

Νῖκ۞, victoria מנצח *Theod. Psalm.* 4. 1. & *in aliis titulis Psalmorum. Item* נצח *A. Psal.* 73. 1.

Νιπτὴρ, pelvis, pollubrum; νιπτῆρας, pelves, *Syrus, Jerem.* 52. 17.

Νίπτω, lavo; νίψεται, lavabit ירחץ *Symmach. Psalm.* 57. 12. & 72. 14.

Νίτρον, nitrum נתר *Sym. Prov.* 25. 20.

Νιφετὸς, stilla, imber nivalis רביבים *Theod. Mich.* 5. 7.

Νοέω, cogito; νοήσατε, cogitate, intelligite הבינו *S. Prov.* 8. 5.

Νομεὺς, pastor; προβάτων νομέων, pastorum ovium הרעים *A. Amos* 1. 2. *A. Mich.* 5. 5. *Symmac.* 1. *Reg.* 21. 7.

Νομὴ, pascuum, pascua מרעית *S. Psalm.* 99. 3. *Inc. Ezech.* 34. 31. רעות *A. Theod. Eccles.* 1. 14. & 6. 9. מרעית *S. Osee* 13. 6. *Item* נאות *S. Joel.* 3. 22. נוה *S.* 2. *Reg.* 7. 8.

Νομίζω, puto, existimo; ἐνόμισας, existimasti דמית *S. Psal.* 49. 21.

Νόμιμον, legitimum חקת *Theodotio, Levit.* 23. 41. & 24. 9.

Νόμισμα, nomisma, nummus גרה *Symmach. Num.* 3. 47.

Νομοθέτης, legislator מורא *Sym. Psal.* 75. 13.

Νόμος, lex תורה *A. S. Th. Gen.* 26. 5. & *alibi. Item* מורה *S. Psal.* 9. 21.

Νοσέω· ἐνόσησα, ægrotavi חליתי *S.* 1. *Reg.* 30. 13. νοσεῖ, ægrotat, *S. Gen.* 48. 1. *in Appendice.*

Νόσος, morbus, ægritudo חולה *S. Eccles.* 5. 12. חלי *S. Hesai.* 1. 5.

Νοσσεύω, nidifico; νοσσεύσει, nidificabunt יקננו *Aq. Psal.* 103. 17.

Νοσσιὰ, nidus קן *S. Job* 29. 18. *Aq. Psalm.* 83. 4. & *Hesai.* 16. 2.

Νότιον, Auster, Africus תימן *Theod. Habac.* 3. 3.

Νότος, Auster תמן *Incer. Jos.* 15. 10. *Hebr. Interp. Job* 9. 9. *Item* נגב *S. Gen.* 13. 1. *in Append. Incert. Exod.* 27. 9. *Reliqui, Numer.* 34. 3. *Incert. Numeror.* 35. 5. *Deut.* 3. 27. *Jos.* 15. 1. & *seqq. Item* 1. *Reg.* 14. 5. *A.* 1. *Reg* 27. 10.

Νότονδε· *Aq.* νότονδε, *S.* εἰς νότον הנגבה ad anstrum, *Gen.* 12. 9. *Item A.* 1. *Reg.* 20. 41.

Νυκτερεύω, pernocto; νυκτερεύων, pernoctans יתלונן *S. Psalm.* 90. 1.

Νυκτερινὸς, nocturnus, *Symmac. Job* 4. 13. & *Cant.* 3. 8.

Νυκτικόραξ, nycticorax כוס *A. Th.* & *Quinta Edit. Levit.* 11. 17. *Ps.* 101. 7.

Νυκτοπότιον, poculum nocturnum צפחת *Symmachus*, 1. *Reg.* 26. 11.

Νυμφευτὴς, pronubus חתן *Aquila*, *Exod.* 3. 1. & 18. 1. 5.

Νυμφεύω· νυμφεύσεις, gener eris, *vel* gener efficieris התחתן *A.* 1. *Reg.* 18. 22.

Νύμφη, ſponſa כלה *A. Heſai.* 61. 10. *Item* חתנת *A. Deut.* 27. 23. *in Appendice.*

Νυμφίος, ſponſus חתן *A. S. Th. Exod.* 4. 26. *Sym. Heſai.* 61. 10. *A. S.* 1. *Reg.* 22. 14.

Νυμφὼν, ῶνος, ſponſi cubiculum *Incert. Joel.* 2. 16.

Νῦν, nunc עתה *A. Num.* 24. 17. & *alibi.* νυνὶ, nunc בפעם *Incer.* 2. *Reg.* 17. 7. ἕως νῦν, uſque ad hoc tempus עד־הנה *Aquila*, 1. *Reg.* 1. 16.

Νὺξ, nox לילה *Omnes.*

Νυσταγμὸς, dormitatio תנומה *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Pſalm.* 131. 4. שנה *Symmachus*, *Theodotio*, *Prov.* 6. 4.

Νυστάζειν, dormitare נום *Aquila*, *Sym. Theodotio*, *Heſai.* 56. 10.

Νωτοκοπέω, decollo, decervico ערף *Th. Exod.* 13. 13.

Νῶτος, dorſum מתנים *A. Deut.* 33. 11. *in Append. A. Job* 40. 11. *A. Th. Prov.* 30. 31. גו *Th. Prov.* 10. 13. *S. Heſai.* 51. 23.

Νωχελευόμενος, qui ſegniter agit מתרפה *Aq. Prov.* 18. 9. & 24. 10. עפלה *A. Habac.* 2. 4.

Ξ

Ξανθὸς, flavus, rufus צהב *Aquila*, *Levit.* 13. 36. *Alius ibid.* ξανθίζων, flaveſcens; ξανθοὶ, flavi, rufi שרקים *A. Zach.* 1. 8.

Ξεῖνος, hoſpes, peregrinus נכרי *Aq. Deut.* 14. 21. *in Appendice.*

Ξένος, extraneus, peregrinus נכרי *Aquila*, *Theodot. Job* 19. 15. זר *Symmachus*, *Pſalm.* 80. 10. הלך *Symm.* 2. *Reg.* 12. 4.

Ξένη, aliena, peregrina, extranea נכריה *Aq. Exod.* 2. 22. *S. Prov.* 2. 16.

Ξέστης, ſextarius *quod* κοτύλην *vocant LXX. Levit.* 14. 10. *in Notis Appendicis.*

Ξηρὰ, arida יבשה *Omnes*, *Gen.* 1. 9. & *ſeqq.* & *S. Exod.* 14. 16. & 21. יבשה *Sym. Pſal.* 65. 6. *Item* חרבה *Incert. Joſ.* 4. 18.

Ξηραίνω· ἐξήρανας, exſiccaſti הובשת *Symmachus*, *Pſ.* 73. 15. *S. Heſai.* 27. 10. μὴ ξηρανθείσης, non exſiccatis לא חרבו *Symmac. Jud.* 16. 7.

Ξηρασία כלא exſiccatio, ſiccitas, *Reliqui*, *Agg.* 1. 10.

Ξηρὸς, ſiccus, aridus יבש *Aquila*, *Sym. Th. Heſai.* 9. 5.

Ξύλινος, ligneus, ex ligno מעץ *Symm. Habac.* 2. 11.

Ξύλον, lignum, arbor עץ *Omnes paſſim*, ξύλον ἄγριον, lignum agreſte, *ſive* arbor agreſtis רתם *Symm. Job* 30. 4. ξύλον εἱρκτῆς, lignum carceris סד *Sym. Job* 13. 27. *hoc eſt*, compes, compedis: *vel lignum cui alligabantur incarcerati.*

Ξυλοπέδη, compes, compedis סד *A. Job* 13. 27.

Ξυλοφόρος, lignorum bajulus מחטב עצים *Incer. Deut.* 29. 11.

Ξυρέω· ἐξυρήθη, raſus eſt גלח *Incer. Jud.* 16. 22.

Ξύρησις, tonſio קרחה *Incert. Mich.* 1. 6.

Ξυρὸν, novacula מורה *Incert. Jud.* 13. 5. תער *Aquila*, *Symmach. Heſai.* 7. 20.

Ξυστρωτὰ, complanata פקעים *Aquila*, *Theod.* 2. *Reg.* 6. 18.

O

Ὀβελίσκους, obeliſcos, *Incert. Jerem.* 52. 19.

Ὀβολὸς, obolus גרה *A. Theod. Num.* 3. 47.

Ὁδεῦσαι, ambulare דרך *Symmac. Job* 29. 25. ὁδεύσω, iter faciam, ambulabo אהלך *Symmac. Pſal.* 85. 11. *S. Pſal.* 31. 8.

Ὁδηγέω, dux itineris ſum, ducem me præbeo; ὁδηγῶν, dux itineris, *Symm. Job* 29. 25. ὡδήγησα, deduxi, iter monſtravi הרתי *Aquila*, *Prov.* 4. 11. *Sym.* ὁδηγήσεις με, deduces me תנחני *Pſal.* 60. 4.

Ὁδίτης, viator ארח *Syrus*, *Jerem.* 14. 8.

Ὁδοιπορίαι, itinera, viæ הליכות *Incer. Job* 6. 19.

Ὁδοιπόρος, viator ארח *Theod. Jud* 19. 17. *Item* הלך *Theod.* 2. *Reg.* 12. 4.

Ὁδοποιέω, ſterno viam; ὁδοποίει פלס *Aquila*, *Prov.* 4. 25.

Ὁδὸς, via, iter דרך *paſſim Omnes* פעם *A. Joſ.* 6. 3. καθ' ὁδὸν τῆς γῆς, ſecundum viam terræ כברת־הארץ *Aquila*, *Gen.* 35. 16. ὁδοὶ, viæ ארחות *Symmachus*, *Jud.* 5. 6. ὁδοὺς ארחות *Incert. Job* 6. 19. מעגלת *Symmach. Prov.* 2. 18.

Ὀδοὺς, dens שן *Omnes.*

Ὀδυνέω· ὠδυνήθη, dolore affectus eſt נעצב *S.* 1. *Reg.* 20. 34.

Ὀδύνη, dolor און *S. Gen.* 49. 3. *Item* נדת *Th. Lev.* 12. 2. נדתה *Inc. Lev.* 12. 5. *Item* און *S. Job* 5. 6. *A.* ἐν ὀδύνῃ, in dolore מתחולל *Job* 15. 20. הות *S. Prov.* 19. 13. מעצבה *S. Heſai.* 50. 11.

Ὀδυνηρὰ, dolens הדוה *Levit.* 15. 33. *Incerti.*

Ὀδύρεσθαι, lamentari בשאגתי ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαί με, *S. Pſal.* 31. 3.

Ὀδυρμὸς, gemitus, fletus, lamentatio שאגת *Symm. Pſalm.* 21. 2.

Οἴακωσις, gubernatio תחבולת *A. Job* 37. 12.

Οἰκετία, familia, famulitium עבדה *Symmachus*, *Job* 1. 3.

Οἰκέτις, famula, ancilla אמה *A. Exod.* 21. 8.

Οἰκέω· οἰκῆσαι, habitare שבת *Symmachus*, *Exod.* 2. 21. & *alibi Omnes.* οἰκοῦντας, habitantes שכנים *Incert. Deut.* 1. 7. οἰκῶν, habitans גבה *Incer. Job* 22. 12.

Οἴκημα, domicilium, domus מושב *Incerti*, *Exod.* 12. 20.

Οἴκησις, habitatio, domus הבירה *Incer.* 1. *Paralip.* 29. 1. זבל *S. Pſal.* 48. 15 *S.* ἐν οἰκήσεσι, in habitationibus בנוית 1. *Reg.* 19. 22. οἴκησις, domus בית *Symmach. Job* 38. 20.

Οἰκία, domus בית *A. Gen.* 15. 2.

Οἰκοδομέω, ædifico ויבן *Th.* καὶ ᾠκοδόμησε, & ædificavit; οἰκοδομηθήσομαι, filios ſuſcipiam אבנה *Aq. Gen.* 16. 2. *in Appendice.*

Οἰκοδόμημα, domicilium, domus, habitaculum, *S. Amos* 9. 1.

Οἰκονόμος, œconomus שר המלאכת *Incert.* 1. *Paral.* 29. 6.

Οἰκονομῶν, diſpenſans יכלכל *S. Pſal.* 111. 5.

Οἰκόπεδον, domicilium חרבות *Aq. Th. Quinta Editio*, *Pſal.* 101. 7.

Οἴκονδε, intus ביתה *A. Exod.* 28. 26.

Οἶκος, domus בית *Omnes paſſim*, & οἰκία.

Οἰκουμένη, orbis, terra habitabilis תבל *Aquila*, *Sym. Pſalm.* 89. 2.

Οἰκτείρω, miſeror, miſereor; οἴκτειρον חנן *Symmachus*, *Pſalm.* 40. 5. οἰκτειρῆσαι מרחם *Symmac. Heſai.* 49. 15.

Οἰκτιρμὸς, miſeratio רחם *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, *Pſalm.* 102. 4. *Prov.* 11. 10. חסד *Quinta Editio*, *Oſee* 6. 4.

Οἰμωγὴ, ejulatus נאקה *Aq. S. Exod.* 2. 24. *in Append.* אנקת *Aq. S. Pſalm.* 11. 5. *Malach.* 2. 13. שועת *S. Pſal.* 87. 14. & 101. 2.

Οἰμώζοντα משוע *S. Pſalm.* 71. 12.

Οἰμώζοντες אנקה *Symmac. Malach.* 2. 13.

Οἰνάνθη, labruſca סמדר *S. Cant.* 2. 13.

Οἰνάνθων, labruscis; οἰνανθίνων אשישות *Aquila*, & *Inc. Cant.* 2. 4.

Οἰνία, mustum תירוש *A. Zach.* 9. 17.

Οἶνος, vinum יין *Omnes* תירוש *Psal.* 4. 7. *Vox hæc Hebraïca significat* vinum novum.

Οἰνοφλυγέω, vino me ingurgito; οἰνοφλυγήσωμεν, ingurgitemus nos vino נסבאה *Th. Hesai.* 56. 12.

Οἰνωμένες, vino ebrios סובאים *Inc. Ezech.* 23. 42.

Οἰνών, cella vinaria בית היין *S. Cant.* 2. 4.

Οἰφὶ, œphi, *mensuræ genus* איפה *Incer. Exod.* 16. 35. *Inc. Levit.* 19. 36.

Οἴχομαι, discedo; ᾤχετο, discessit יהלך *Aquila*, *Job* 4. 15.

Οἰώνισμα, augurium קסם *Incert.* 1. *Reg.* 15. 23.

Οἰωνὸς, avis רשף *Symm. Psal.* 77. 48.

Ὀκλάζω, in genua procumbo; ὀκλάσας כרע *Symm. Gen.* 49. 9. *Item S.* procumbere fecisti; ὤκλασάς με, ἐμπεδοςάτησάς με, procumbere fecisti me, confirmasti me הכרעתני *Jud.* 11. 35. *S.* ὤκλασεν, incurvavit se ותכרע 1. *Reg* 4. 19. *S. Ps.* 16. 13. & 21. 30. & 71. 9. *Item* ὤκλασεν ויקד *S.* 1. *Reg.* 24. 8.

Ὀκνηεία, pigritia עצלה *Symmachus*, *Theodot. Proverb.* 19. 15.

Ὀκνηρὸς, piger, segnis עצל *S. Prov.* 13. 4. *A. S. Th. Prov.* 15. 19. *S. Prov.* 20. 4.

Ὀκταπλᾶ, & Ὀκταπλοῦ, Octapla, & Octaplum *Origenis*, *opus octo columnarum. Vide initio Præliminarium.*

Ὀκτασέλιδον, octaselidum, opus octo columnarum, *sic vocatur a Græcis*, *quia octo* σελίδας, *seu columnas complectebatur. Vide initio Præliminarium.*

Ὀλεθρευόμενον כרתים *S. Soph.* 2. 5.

Ὀλεθείας, perniciosas כרתים *Th. Soph.* 2. 5.

Ὀλέθειον, perniciosum כרתים *Aquila*, *Quinta Edit. Soph.* 2. 5.

Ὀλίγον, parum מעט *Aq. Sym.* 2. *Reg.* 12. 8. & 2. *Reg.* 16. 1. כמעט ἐν ὀλιγίςῳ, in minimo, *Symmachus*, *Psal.* 80. 15.

Ὀλιγοψυχεῖν, pusillanimem esse, animo deficere, *S. Th. Zach.* 11. 8.

Ὀλιγοψυχοῦντες, animo deficientes, defessi, lassi עיפים *Inc. Jud.* 8. 4. *Item* ὠλιγοψύχησεν, animo defecit ותקצר *Incert. Jud.* 10. 16. *Sym. Zach.* 2. 8.

Ὀλιγόω, minuo, minorem facio; ὀλιγώσει, minuet ימעיט *Aquila*, *Symm. Psal.* 106. 38. *Symmach. Psalm.* 106. 39.

Ὀλίσθημα, lapsus, ruina, casus מדחה *Symmachus*, *Prov.* 26. 28.

Ὀλισθηρὸς, lubricus החליקה *S. Prov.* 2. 16.

Ὄλισθος, lapsus, ruina חלק *Symm. Psal.* 72. 18.

Ὁλκὴ, pondus שקל *Incert. Jos.* 7. 21.

Ὄλλυμι, pereo; ὤλετο, periit אבד *A. Job* 4. 11.

Ὅλμος, mortarium מכתש *Reliqui*, *Jud.* 15. 19. *Aq. Th. Prov.* 27. 22. *Aq. Soph.* 1. 11.

Ὀλοθρεύω, perdo, disperdo, pessumdo; ὀλοθρεύσει, perdet ויכרת *Aquila*, *Hesai.* 9. 14. *Aquila*, *Gen.* 41. 36. *in Appendice.*

Ὁλοκάρπωμα, oblatio, holocaustum אשה *Inc. Exod.* 30. 20.

Ὁλοκαύτωμα, holocaustum עלה *Inc. Levit.* 1. 9. 14. 37. & 4. 18. 34. *A. Job* 42. 8.

Ὁλοκαύτωσις, holocautosis, holocaustum עלה *Incer. Gen.* 8. 20. *S.* 1. *Reg.* 13. 12. *Incert.* 1. *Reg.* 15. 22. *Th. Job* 42. 8.

Ὁλοκληεία, integritas, integra sanitas, *Incert. Hesai.* 1. 6.

Ὁλόκληροι, integri, sani, perfecti, *Symmac. Psalm.* 89. 10.

Ὀλολυγμὸς, ululatus ילל *Aquila*, *Deut.* 32. 10. *in Appendice.*

Ὀλολύζω, ululo; ὀλολύζουσιν, ululant הילילו *Sym. Th. Hesai.* 52. 5. *S. Amos* 8. 3.

Ὁλόξηρος, penitus siccus חרון *S. Psalm.* 57. 10.

Ὁλοτελῶς, penitus כליל *Aquila*, *Deuter.* 13. 16. *in Appendice.*

Ὄλυρα, far הכסמת *Theod. Exod.* 9. 32.

Ὁμαλὴ, planities, plana ערבה *Aq. Num.* 22. 1. & 2. *Reg.* 2. 29. *A. Amos* 6. 14.

Ὁμαλά, plana, *A. Num.* 26. 3. *Item Aq. S. Deut.* 1. 1. *A. Deut.* 3. 17. & *alibi*, *A. Jos.* 11. 2. ערבה *Aq. Job* 39. 6. *Item* מישר *Jos.* 13. 9. & 16. מישור *A. Psalm.* 142. 10. *A. Ezech.* 47. 8.

Ὁμαλίζω, complano, planum facio; ὁμαλιεῖ, complanabit ישדד *S. Job* 39. 10. ὁμάλισον, complana הושר *Sym. Psal.* 5. 9. ὁμαλίσατε, complanate ישרו *Symmac. Hesai.* 40. 3.

Ὁμαλέσι· ἐν ταῖς ὁμαλέσι, in planis, in planitiebus בערבה *A.* 1. *Reg.* 23. 24.

Ὁμαλῷ· ἐν ὁμαλῷ, in plano במישור *Psal.* 25. 12.

Ὄμβρος, imber מטר *Symmachus*, *Job* 37. 6. גשם *A. Prov.* 25. 23.

Ὀμβρήσω, pluam אביעה *Aquila*, *Psalm.* 77. 2.

Ὅμηρος, obses ציר *Aq. Sym. Proverb.* 13. 17. ὅμηρα צירים *Th. Hesai.* 18. 2. *Sym. Hesai.* 57. 9.

Ὁμιλέω, colloquor; *Aq.* ὁμιλεῖτε שיחו *Jud.* 5. 10. ὁμιλησον שיח *Sym. Job* 12. 8. *Vide S. Job* 15. 4. *A. Psal.* 68. 13. *S.* 3. *Reg.* 18. 27. ὁμιλῆσαι, confabulari שוח *A. Gen.* 24. 63.

Ὁμιλία, colloquium שיח *A.* 3. *Reg.* 18. 27. *A. Psal.* 54. 3. *S. Psalm.* 103. 34. *Item* סוד *Symm. Job* 15. 8. *S. Psal.* 24. 14. & 54. 15. ὁμιλία μυςική, colloquium mysticum, *vel* secretum לחש *Symmach. Hesai.* 3. 3. סוד *S. Ezech.* 13. 9.

Ὅμιλος, cœtus, conventus להקת *A.* 1. *Reg.* 19. 20. *Item* עדת *S. Psalm.* 1. 5. *dubium.*

Ὁμιχλόω, obnubilo; ὁμιχλωθήσεται ירעפו *Inc. Psal.* 64. 14.

Ὁμίχλη, caligo ערפל *S. Exod.* 20. 21. *Item Aquila*, ענן *Deut.* 4. 11.

Ὀμνύων, jurans נשבע *A. Psal.* 62. 12.

Ὁμοθυμαδὸν, unanimiter, *Incert.* 1. *Reg.* 11. 7. *Item* יחד *S. Psalm.* 2. 2. *A. Psalm.* 33. 4.

Ὅμοιός σοι, similis tibi כמוך *Th. Jud.* 8. 18. ὅμοιοι αὐτοῖς, similis illis כמוהם *Incer. Jud.* 8. 18.

Ὁμοιότροπος, similis moribus כערך *Sym. Ps.* 54. 14.

Ὁμοιόω· ὁμοιωθῆναι, similis esse, similis effici, *S. Ex.* 15. 11. ὁμοιωθῶ נמשלתי *S. Psal.* 27. 1.

Ὁμοίωσις, similitudo דמות *Omnes Gen.* 1. 26. ὁμοίωσις, similitudo, simulacrum תמונת *A. S. Ps.* 16. 15. תבנית *Theod. Ezech.* 8. 10.

Ὁμολογέω, confiteor, profiteor; ὁμολογῶν, confitens מודה *A. Theod. Prov.* 28. 13.

Ὁμομήτριος, uterinus, *Incert. Psal.* 34. 14.

Ὁμονοεῖν, consentire; ὁμονοήσαντες, consentientes ותהינו *A. Deut.* 1. 41. *in Appendice.*

Ὅμορος, confinis, finitimus גבול *Incert. Ezechiel.* 27. 4.

Ὁμορέση, finitimæ, *Sym. Zach.* 9. 2.

Ὁμοῦ, simul, pariter יחד *Incert.* 1. *Reg.* 11. 11. *Aq.* 1. *Reg.* 17. 10. & 31. 6. & *Psal.* 54. 15. *S. Job* 2. 11. & *alibi.*

Ὀμόω, juro; ὤμοσα, juravi, *Inc. Gen.* 35. 12. ὀμόσας נשבע *S. Psal.* 14. 4 ὠμόσατε, jurastis נשבעתם *Incert. Jos.* 6. 22.

Ὄναγρος, onager פרא *S. Job* 6. 5. *Sym. Psal.* 103. 11. *A. Th. Quinta Editio*, *Osee* 8. 9.

Ὄνος, asina אתון *Aquila*, *Num.* 22. 23. *Sym. Jud.* 5. 10. *A. S. Zach.* 9. 9.

Ὀνειδίζω, exprobro; ὠνείδισας חרף *Theod. Jud.* 5. 18. *Aquila*, *Symmachus*, *Psal.* 41. 11. *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, *Psalm.* 88. 52.

Ὀνειδισμὸς, opprobrium חרפת *A. Psal.* 68. 11. *Aq. Th. Job* 19. 5.

Ὄνειδος, opprobrium דבת *Samaritanus*, *Numer.* 13. 33. חרפת *A. Psalm.* 58. 9. *S. Psal.* 68. 11.

Ὄνειρος, somnium, somnus חלום *Sym. Eccles.* 5. 2. & 5. 7.

Ὄνομα, nomen שם *Omnes.*

Ὀνομάζειν, nominare; ὀνομάζουσιν, nominant יקרו *S. Th. Deut.* 3. 9.

Ὀνομασία, denominatio שם Symmachus, Pſ. 67. 5.
Ὀνομαστὸς, nominatus, celebris, 2. Reg. 23. 18. A. Theodotio, ὀνομαστὴ, nominata, celebris צבי Jerem. 3. 19.
Ὄνος, aſinus חמר Aq. Geneſ. 49. 14. in Append. τὰς ὄνους, aſinas חמרים Gen. 36. 24. Incert. Job 24. 3. & alibi. Item אתון ὄνος, aſina, Incer. 1. Reg. 10. 2.
Ὄντως, vere, revera אבל Incert. 2. Reg. 14. 5. Item אמנם S. Job 36. 4. Item אכן Symmachus, Gen. 28. 16. in Appendice.
Ὄνυξ, onyx שהם S. Th. Gen. 2. 12. Item Aquila, Symm. Theodot. Exod. 25. 7. & 28. 9. Aquila, Sym. Theodotio, Exod. 35. 9. & 39. 6. Incert. 1. Paralip. 29. 2.
Ὄνυξ, unguis צפרן Reliqui, Jerem. 17. 1.
Ὄξος, acetum חמץ Sym. Pſalm. 68. 22. Sym. Prov. 25. 20.
Ὀξυντὴρ, acumen; ὀξυντῆρες, acumina חדודי A. Job 41. 21.
Ὀξύνω, acuo; ὤξυναν, acuerunt ילטוש Symmachus, Job 16. 9.
Ὀπὴ, foramen, fovea סעיף Incer. Jud. 15. 11. מקבה Theodotio, Heſai. 51. 1. ὀπῶν ארבות Symmachus, Eccleſ. 12. 3.
Ὄπισθεν, retro, a tergo מאחרי Incert. Joſ. 22. 16. A. ἀπὸ ὄπισθεν מאחר 2. Reg. 7. 8.
Ὀπίσθιον, pars poſterior, Incert. Exod. 28. 26.
Ὀπίσω, poſt אחרי A. Joſ. 10. 19.
Ὁπλὴ, ungula פרש S. Th. Heſai. 28. 28. ὁπλῶν פרסות Aquila, Deut. 14. 6. in Appendice.
Ὅπλον, telum, arma כלי S. 1. Reg. 17. 54. & 1. Reg. 31. 9. ὅπλα נשק A. Th. Job 39. 21. ὅπλα שלטי Incer. 2. Reg. 8. 7. Item חרב A. Th. Job 39. 22. מגן Th. Quinta & Sexta Edition. Pſal. 75. 4.
Ὁπλοφόρος, armiger נשא כלים S. 1. Reg. 16. 21. & 1. Reg. 31. 4.
Ὀπτάνιον, fornax, furnus תנור Quinta Editio, Oſee 7. 4.
Ὀπτασία, viſio; τῆς ὀπτασίας, viſionis מריה Symm. Gen. 22. 2.
Ὀπτάω, coquo; ὤπτησεν, coxit יצלה Aq. S. Theod. Heſai. 44. 16.
Ὄπτομαι, video ראה Incer. Deut. 28. 32. Item ὄψει, videbit והבטת Sym. 1. Reg. 2. 32. ὄψομαι αὐτὸν, videbo eum אראנו A. Num. 24. 17. ותראה Omnes, ὀφθήτω, videatur, appareat, Gen. 1. 9. & ſæpe ראה
Ὀπτὸν, coctum צלי Aquila, Symmac. Theod. Heſai. 44. 16.
Ὀπώρα, poma, fructus, autumnus ממגד Sym. Deut. 33. 15. קיץ Quinta Editio, Pſalm. 31. 4. Sym. Amos 8. 1. ὀπωρῶν, fructuum autumnalium מגדים S. Cant. 4. 13. A. S. Cant. 4. 16.
Ὀπωρισμὸς, fructus autumnalis תירש A. Deut. 7. 13. in Appendice.
Ὀπωροφυλάκιον, pomorum cuſtodia מלונה Theodot. Heſai. 24. 20.
Ὅραμα, viſio, Sym. Exod. 24. 10. Job 4. 13. חזיונות & ὁράματι חזיון S. Job 33. 15.
Ὁραματίζονται, vident, intuentur יחזו Aquila, Pſ. 10. 4. ὁραματισθησόμεθα, Incer. Cant. 6. 11. נחזה & A. Cant. 7. 1. A. Heſai. 33. 20.
Ὁραματισμοὶ, viſiones חזיונות A. Job 4. 13. A. Prov. 29. 18. A. Habac. 2. 2.
Ὁραματισταὶ, viſionarii חזים Sym. Heſai. 56. 10.
Ὅρασις, viſio, ἀπὸ ὁράσεως, a viſione ממרא Incert. Gen. 13. 18. Theod. Jud. 13. 6. ראי Aq. Job 37. 18. חזון A. S. Pſal. 88. 20.
Ὁράσει ἐδυσωπήθην, viſu reveritus ſum נשאתי Symmachus, Geneſ. 19. 21. Item ἐν ὁράσει בראת Incerti, 2. Paral. 26. 5.
Ὁράω, video; ἑώρακα ראיתי Exod. 3. 9. ὤφθην, viſus ſum וארא Aq. Exod. 6. 3. Th. Jud. 13. 22. & 18. 9. & ſic paſſim Omnes. ὅρα, vide הן Sym. Job 4. 18.
Ὄργανον, organum, inſtrumentum עוגב A. Job 21. 12. ὄργανα נבלי Sym. Job 38. 37.

Ὀργὴ, ira אף Theod. Jud. 10. 7. Symmachus, Job 9. 13. Sym. Job 36. 13. S. Pſalm. 6. 1. ὀργῆς θυμὸς רגז Th. Job 3. 17. Job 39. 24. Item כעש Theod. Job 5. 2. & S. Job 6. 2.
Ὀργίζομαι, iraſcor; ὠργίσθη, iratus eſt ויחר Th. Jud. 9. 30. & Sym. Jud. 14. 19. Sym. Pſal. 17. 8. Sym. Job 42. 7. ὠργίσθησαν, irati ſunt ויקצפו Symmachus, 1. Reg. 29. 4. ὀργίσθητε, iraſcimini Sym. Pſalm. 4. 5. זעף Sym. Prov. 19. 3.
Ὀργίλον τῷ Κάϊν, iratus eſt Caïn, Aquila, Gen. 4. 6. ויחר לקין & A. Gen. 18. 30. Item S. Th. 1. Reg. 15. 11. S. 2. Reg. 6. 8.
Ὀρέγω, porrigo; ὀρέξει יחזיק Sym. Job 8. 20.
Ὀρθὸς, rectus ישר S. Pſalm 91. 16. ὀρθοὶ, recti כנים A. Gen. 42. 11.
Ὀρθοτριχεῖ, horripilat סמר S. Pſalm. 118. 120.
Ὀρθοτριχοῦνται, horripili ſunt שעירים Theod. Heſai. 34. 14.
Ὀρθρίζοντες, mane ſurgentes משחרי Aquila, Job 24. 5. משכומי Aquila, Pſal. 126. 2. Aq. Symmach. Jerem. 7. 13.
Ὀρθρινὴ, matutina השחר A. Pſalm. 21. 1.
Ὀρθρισμὸς, ſectatio matutina שחר Aquila, Prov. 11. 27.
Ὄρθρος, matutinum, diluculum בקר S. Job 24. 17. שחר Aq. Job 38. 12. S. Quinta Editio, Pſal. 19. 4. S. Oſee 6. 3.
Ὀρθῶς, recte נכונה S. Job 42. 7.
Ὁρίζω, definio; ὅρισον, defini, S. Gen. 30. 28. נקבה ὁριεῖς, definies תגזר Th. Job 22. 28. ὥρισε שחה Symm. Prov. 2. 18.
Ὅριον, terminus גבול S. 1. Reg. 13. 18. & alibi Alii. גליל Item Aquila, Theod. גבולה Ezech. 43. 13. ὅρια, termini גלילות S. Joſ. 22. 10. ὁριοθετήσεται, terminabitur, terminus ponetur גבל A. Zach. 9. 2. ὁριοθέτησαν גבלו A. Deut. 19. 14. in Appendice.
Ὁρισμὸς, definitio, S. Pſalm. 39. 8.
Ὁρκίζω, adjuro; ὥρκισε יואל adjuravit, S. Exod. 2. 21. ὥρκισας, adjuraſti השבעת Reliqui, Joſ. 2. 17. A. S. Quinta Editio, Cant. 2. 7.
Ὅρκος, juramentum שבועת S. Eccleſ. 8. 2. Reliqui, Heſai. 65. 15. ὅρκους דברים אלות S. Oſee 10. 1. ὅρκος נדר Incert. Levit. 22. 21. in Appendice.
Ὁρμάω, irruo, impetum facio; ὁρμῶν שוטף Symm. Jerem. 8. 6. ὥρμησεν, irruit ותצלח Symmachus, 1. Reg. 16. 13.
Ὁρμὴ, appetitus, impetus תשוקת S. Gen. 3. 16. Th. Geneſ. 4. 7. ὁρμὴ שפעת Aquila, Th. Job 38. 34. רשף Symmac. Cant. 8. 6. Item משא Theod. Num. 11. 11. in Appendice.
Ὅρμημα, impetus רהם Aquila, Pſal. 86. 4. Heſai. 30. 7.
Ὁρμίσκοι, monilia נטפות Incer. Jud. 8. 26. ὁρμίσκος ענק Cant. 4. 9.
Ὄρνεον, avis צפור Aquila, Pſalm. 83. 4. & Pſalm. 103. 17.
Ὀρνίθιον, avicula צפרה Incert. Exod. 1. 15. & 2. 21.
Ὄρνις, volucris עיט Reliqui, Heſai. 46. 11.
Ὁροθετέω, terminos pono; ὁροθετήσεις והגבלת Incert. Exod. 19. 12.
Ὅρος, terminus חק S. Job 14. 26. Item decretum, S. 1. Reg. 30. 25.
Ὄρος, mons הר paſſim Omnes.
Ὀροφάω· ὠροφωμένοις, laqueatis ספונים A. Agg. 1. 4. ὀρόφωσεν melius, ὠρόφωσεν ויספן A. 3. Reg. 6. 9.
Ὄρυγμα, fovea שוחה S. Prov. 23. 27.
Ὄρυζα, oryza גד Samaritanus, Exod. 16. 31.
Ὀρυκτὸς, foſſilis; ὀρυκτὰ, foſſilia חפרפרות Aquila, Heſ. 2. 20. Vide Notam.
Ὄρυξ, oryx תוא Aquila, Symmach. Theodot. Heſai. 51. 20.
Ὀρύττω, fodio חפר Aq. S. Th. Exod. 7. 24. ὤρυξα קרתי S. Heſai. 37. 25. ὤρυξαν, foderunt יקרו Incer. Jud. 16. 21. כרו Quinta Editio, Pſalm. 118. 85. ὄρυξον חתר A. Ezech. 8. 8.

Ὀρφανὸς,

Ὀρφανὸς, orphanus, pupillus יתום Symm. Job 31. 21. Aquila, Psalm. 10. secund. Hebr. 18. A. Sym. Psalm. 81. 3.

Ὀρχέομαι, salto, tripudio; ὀρχεῖσθαι ἐποίησε, saltare fecit וירקיד S. Psalm. 27. 6. ὀρχούμενος מכרכר saltans, A. 2. Reg. 6. 13.

Ὅσιος, sanctus חסיד Omnes, Psalm. 17. 26. & 49. 5. S. Psal. 31. 6. & 51. 10.

Ὁσιόω, sanctifico; ὁσιωθήσῃ, sanctificaberis, sanctus eris תתחסד Omnes, Psalm. 17. 26.

Ὀσμὴ, odor ריח Aquila, Symmachus, Theodotio, Exod. 29. 18.

Ὄσπριον, legumen; ὄσπρια, legumina זרענים Incer. Dan. 1. 6.

Ὀσπριώδης, leguminis similis, Aq. Symmac. Levit. 2. 14.

Ὀστεϊνὸς, osseus, fortis עצום A. Gen. 18. 18. Psalm. 34. 18.

Ὀστοϊνὸς (sic) osseus, fortis עצום A. Exod. 1. 9. A. Deut. 7. 1. in Appendice. Incer. Deut. 9. 1. Puto hanc lectionem germanam esse, ac indiscriminatim dici ὀστεϊνὸς, & ὀστεινὸς: exempla frequentiora sunt, quam ut ὀστοϊνὸς mendum habeatur.

Ὀστοῦν, os, ossis עצם Symm. Th. Gen. 2. 23. S. Job 7. 15. & 21. 24. Aquila, Job 19. 20. A. Symm. Psalm. 30. 10.

Ὀστράκινος, testaceus; ὀστρακίνῳ חרשת Aq. S. Hesai. 16. 7. & Jerem. 48. 31.

Ὄστρακον, testa חרש Aq. Job 41. 21. Ezech. Incert. 23. 34.

Ὀστώδης, osseus גרם A. Gen. 49. 14. in Append. & 4. Reg. 9. 13.

Ὀσφραίνω, olfacio; ὠσφράνθη בערו Th. Jud. 15. 14.

Ὀσφὺς, lumbus, renes; ὀσφύων מתנים S. & Syrus, 3. Reg. 12. 12. S. Psal. 65. 11. & 68. 24. Item Proverb. 30. 31. & Hesai. 11. 5. חליצים Symmachus, Hesai. 32. 11. ירך Hebr. Interp. Gen. 24. 2. ὀσφύων, lumborum כסלים Lev. 3. 10.

Ὅτε, cum אם Incert. Jud. 6. 3.

Ὅτι, quia, quod כי passim Omnes.

Ὅτι νῦν, quia nunc כי־עתה A. Job 6. 21.

Ὅτιοῦν, quidquam מאומה A. 1. Reg. 29. 3.

Ὀτρύνω, excito; ὠτρύνθη, excitatus est, A. 1. Reg. 25. 14. ויעט

Οὐδὸς, limen סף S. Ezech. 40. 6.

Οὐδεὶς, nemo, nullus איש quando præcedit negatio, Incert. Jos. 1. 5.

Οὐθὲν, nihil בהו Aquila, Theod. Gen. 1. 2. Aq. S. Theod. Jerem. 41. 23. οὐθὲν καὶ οὐθὲν, nihil & nihil תהו ובהו Theod. secundum quædam Exemplaria, Gen. 1. 2.

Οὐκ ἰδοὺ, nonne ecce הלא Incert. Jud. 9. 38.

Οὖλος, tenera spica עמר Aquila, Deuter. 24. 19. in Appendice.

Οὐλόκομον, densæ frondes ענף עץ־עבת Incert. Lev. 23. 40.

Οὔπω, nondum טרם S. 1. Reg. 3. 7.

Οὐρανὸς שמים Omnes passim.

Οὐρὰ, cauda זנב Incert. Exod. 4. 4. in Appendice.

Οὐρέω· οὐροῦντα, mingentem משתין Incert. 3. Reg. 14. 10.

Οὖρος, urina שיני Aquila, Symm. Theodotio, Hesai. 36. 12.

Οὖς, auris אזן passim Omnes.

Οὐσία, substantia סגלה A. Eccles. 2. 8. Sed סגלה significat proprie, res peculiaris.

Οὕτως, sic כן Omnes, Gen. 1. 9. A. Exod. 7. 11. 22. Item אך S. 1. Reg. 25. 21.

Ὄφελον, utinam לו Omnes, Num. 14. 2. A. Deut. 32. 28. A. Job 16. 4.

Ὀφθαλμὸς, oculus עין Omnes passim.

Ὀφθαλμοφανῶς, ad oculum עין בעין S. Hesai. 52. 8.

Ὄφις, serpens נחש Aquila, Gen. 3. 1. Symmach. Job 26. 13.

Ὄφλημα, debitum חך A. Psal. 54. 12.

Ὀφρυωμένα, superciliosi montes גבננים Aquila, Psal. 67. 12.

Ὀχετὸς, rivus נחל S. Job 22. 24. ὀχετοὶ אפיקים S. Psalm. 125. 4. פלג S. Psalm. 64. 10.

Ὄχησις, vectura, currus רכב S. Psal. 67. 18.

Ὄχθη, ripa אחו Incert. Gen. 41. 2.

Ὀχλάζω, tumultuor; ὀχλασάτωσαν, tumultuentur יהמו A. Psal. 58. 7. 15. Aq. ὀχλάζων יהמיון Psal. 82. 3. Jerem. 4. 19.

Ὄχλος, turba טף A. Gen. 47. 12. in Append. Sym. Exod. 10. 10. & 12. 37. חמת S. Psal. 6. 1. Item המון Aquila, Psalm. 41. 5. & 64. 8. A. Theodotio, Hesai. 33. 3.

Ὀχλοῦμαι, turbor, molestor; ὀχλουμένην, turbatam חמתך Incer. Habac. 2. 15.

Ὀχυρὸς, munitus, Th. Jos. 11. 13. Item עז S. Psalm. 60. 4. ἐν ταῖς ὀχυραῖς במצדות A. S. 1. Reg. 23. 19. ὀχυρὰς העמדות על־תלם Th. Jos. 11. 13.

Ὀχυρόω, munio; ὀχυρώσει, muniet וישגב Symmachus, Psalm. 106. 41.

Ὀχύρωμα, munimentum, præsidium צריח Incer. Jud. 9. 46. משגב A. Psal. 47. 4. מצודה Incert. 1. Reg. 22. 4. A. 1. Reg. 23. 14. A. 2. Reg. 5. 7. & alibi. S. 1. Reg. 24. 23. ὀχυρώματα מצרות Incer. Jud. 6. 2. Item ὀχύρωμα מבצר A. S. Jos. 19. 29. ὀχυρώματα בצורות Theodot. Job 28. 10.

Ὄψιμος, serotinus; ὄψιμον לערב S. Eccl. 11. 6. ὄψιμα עטפים A. Gen. 30. 42. Alius Codex Symmacho adscribit. Vide in Appendice.

Ὄψις, aspectus, facies מצח Aquila, Symmachus, Th. Jerem. 3. 3. Item פאת S. Lev. 19. 27. Item פני Inc. Num. 24. 1.

Π

Παγιδεύω, illaqueo; ἐπαγιδεύθης, illaqueatus es נוקשת Symmac. Prov. 6. 2. Theod. Proverb. 11. 15. παγιδευθῶσι תוקעים Sym. Hesai. 8. 15. ונוקשו καὶ παγιδευθήσονται, & illaqueabuntur.

Παγὶς, laqueus, rete מוקש S. Psalm. 63. 6. פח Sym. Psalm. 68. 3.

Πάγος, gelu קרח S. Job 37. 10. A. Th. Job 38. 29. יקרות S. Zach. 14. 6.

Πάθος, affectus, S. Job 16. 14.

Παίγνιον, illusio, derisio פרך Incer. Ezech. 34. 4.

Παιδάριον, puerulus; παιδάρια, pueruli, pueri ילדים Th. Exod. 1. 16. נער Incert. Jud. 16. 26. Th. Jud. 17. 7. & sæpe. Reliqui, Jud. 19. 13. Aquila, Theodot. 1. Reg. 21. 5.

Παιδεία, institutio, eruditio מסר A. Job 33. 16. Reliqui, Job 36. 10. Item מוסר A. Prov. 1. 3. Incert. Job 20. 3. Item ענות Th. Psalm. 17. 36.

Παιδευτὴς, institutor, pædagogus שטר Symm. Deut. 16. 18. Item S. 1. Paralip. 26. 29. παιδευτὴς αὐτῶν, institutor eorum רדם Th. Psal. 67. 28.

Παιδεύω, corripio, instituo; παιδεύει, corripit וכיח Incert. Prov. 3. 12. παιδεύσεις, corripies תרדה Incert. Levit. 25. 43. 46. & 53. παίδευε רדה S. Psalm. 109. 2. Th. Gen. 1. 28. παιδεύσῃς חיסר Aquila, Theod. Psal. 6. 1.

Παιδίον, puer ילד A. Hesai. 9. 6. טף Incer. Deuter. 1. 39.

Παιδιότης, pueritia ילדת A. Psalm. 109. 4.

Παιδίσκη, puella בת S. Gen. 34. 19. נער (sic) puella, S. Gen. 34. 12. παιδίσκαι, puellæ נערת A. Gen. 24. 61. Exod. 2. 5. Proverbior. 9. 3. Significat idem ancilla, famula.

Παιδογόνον ὄργανον, membrum genitale ירך Syrus & Hebræus Interp. Gen. 24. 2.

Παίζω, ludo, illudo; παίζουσαι המחלות Incert. 1. Reg. 18. 6. παίζουσα משחקת Aq. S. Th. Prov. 8. 30.

Παῖς, puer עבד *Aquila*, *Gen.* 9. 26. *Th. Jos.* 1. 15. *Incert.* 2. *Reg.* 19. 14. זכר *Incert. Job* 18. 17. נער *A.* 2. *Reg.* 1. 6. τῷ παῖδα את-הנער (*sic*) *Deuter.* 22. 24. *in Appendice.*

Παίω, percutio; παίσει ומחץ *S. Num.* 24. 17. ἔπαισεν ויך *Th. Jud.* 14. 19.

Παλάθη, palatha צמוק *Incert.* 2. *Reg.* 16. 1. *Item* παλάθας הרפות *Th.* 2. *Reg.* 17. 19.

Παλαίειν, luctari גיח *A. Job* 38. 7.

Πάλαι· τὸ πάλαι, antiquitus לפנים *Incer.* 1. *Reg.* 9. 9.

Παλαιὸς, senex, antiquus; παλαιοὶ, antiqui, senes ישישים *A. Job* 12. 12. παλαιὰ, antiqua אשישי *Aq. Theodotio, Job* 15. 10.

Παλαιόω, antiquo, veterascere facio; παλαιώσει, antiquabit לבלות *S. Psalm.* 48. 15. παλαιώσουσιν, antiquabunt יכלו *S. Job* 36. 11. *ubi legit* יבלו *Item Symmachus, Psalm.* 31. 3.

Παλαιοῦμαι, consenesco בלה *Sym. Gen.* 18. 12. *Incert.* ἐπαλαιώθη בלו *Deut.* 29. 5. *Symmac. Job* 13. 28. *A. Th. Job* 14. 12.

Παλαιστὴς, mensurabilis, palmaris; παλαιστὰς טפחות *Inc. Psal.* 38. 6. *Inc. Exod.* 37. 12.

Παλαιστιαῖος, palmaris גמד ארכה *A. S. Jud.* 3. 16.

Παλαίστωμα· παλαιστωμάτων, palmorum, *vel* palmarium טפחות *A.* 3. *Reg.* 7. 9.

Παλαίωσις, inveteratio בלת *S. Psal.* 71. 7. & 91. 11. עתיק *S. Hesai.* 23. 18.

Παλάμη, palma כף *Sym. Job* 11. 13. & 36. 32.

Παλλακὴ, pellex, scortum שגל *S. Psal.* 44. 10. παλλακαὶ, pellices נשי *Incert. Gen.* 37. 2.

Παμμεγέθης, quam maximus אביר *Symmach. Psalm.* 67. 31.

Πάμμικτος, omnis generis musca ערב *Aq. Psalm.* 104. 31.

Παμμυῖα, omnimoda musca ערב *A. Exod.* 8. 17. ערב *A. Psal.* 77. 45.

Παμπληθὴς, quam plurimus, numero magnus עצום *Sym. Ps.* 34. 18. & 138. 17.

Παμφυλία, Pamphylia גוים *Symm. Gen.* 14. 1. *Quia scilicet* גוים *significat gentes*, Παμφυλία *vero omne genus populorum & gentium ideo* גוים Παμφυλίαν *expressit Symmachus.*

Πάνδημος· θυσία πάνδημος, victima totius populi זבח משפחה *Symm.* 1. *Reg.* 20. 29.

Πανηγυρίζω, solennitatem celebro; πανηγυρίσετε וחגתם *Sym. Levit.* 23. 41. πανηγυρίζων חוגג *Symmac. Psalm.* 41. 5.

Πανήγυρις, solennitas חג *Symm. Levit.* 23. 41. & *S.* 1. *Reg.* 30. 16. *S. Psalm.* 117. 28.

Πανοικία, tota familia טף *Theodotio, Jud.* 18. 21.

Πανοπλία, omnis generis armatura שלטים *Symm.* 4. *Reg.* 11. 10. *Item Aquila, Psalm.* 90. 5. *Aquila*, 2. *Reg.* 8. 7.

Πανουργία, calliditas ערמה *Sym. Prov.* 8. 12.

Πανοῦργος, callidus ערום *A. Th. Gen.* 3. 1. *Th. Job* 15. 5. *Incer. Prov.* 12. 23.

Πανουργότερος, *S. Gen.* 3. 1. ערום מכל

Πανούργως ὁμιλοῦσι, vafre colloquuntur יערימו *Symm. Psal.* 82. 4.

Πανσελήνου, plenilunii הכסא *A. Prov.* 7. 20. *Vide in Lexico Hebraico ad vocem* כסא

Παντελῶς, omnino רק *Incer. Jud.* 3. 2.

Παντοδαπία, omnimoda abundantia כבודה *A. Hesai.* 66. 11.

Παντοδαπὰ, diversitas זיז *Aquila, Psalm.* 49. 11. *Psal.* 79. 14.

Παντοίας, omnimoda *veste* תכלת *Theodot. Ezech.* 23. 6.

Παπυρεὼν, ῶνος, papyreon, *locus in amni papyris consitus* סוף *Aquila, Exod.* 2. 3. & 5.

Παπυρίνων, papyrinorum, ex papyro גמא *Symmach. Hesai.* 18. 2.

Πάπυρος, papyrus גמא *Aquila, Sym. Exod.* 2. 5. *Th. Hesai.* 18. 2.

Παρὰ τὸν λίθον אצל האבן *Aquila, Symmachus*, 1. *Reg.* 20. 19.

Παραβαίνω, transgredior, *Incer. Levit.* 5. 15. *Sym.* παραβήσομαι, transgrediar אשקר *Psalm.* 88. 34. παρέβητε, transgressi estis מעלתם *Aq. Deut.* 32. 51.

Παράβασις, transgressio, *Incert. Levit.* 5. 15. *Item* עלום *Symmach. Job* 20. 11. *Item* עבור *Th. Gen.* 3. 17. *in Append. Nam vox* ἀσυνθεσία, *quam spuriam suspicati sumus, vere spuria est. Vide notam in Appendice.*

Παραβάτης, transgressor פריץ *S. Ps.* 16. 4. *S. Ezech.* 18. 10. *Item* רשע *Symmach. Psalm.* 138. 19.

Παραβιβάσαι, admovere העביר *Aquila, Theodotio, Levit.* 18. 21. *Incer. Levit.* 25. 9.

Παραβολὴ, parabola משל *A. S. Th. Job* 17. 6. *Aq. Job* 27. 1. *Aquila, Symmach. Psal.* 68. 12. παραβολαὶ, parabolæ משלי *Aq. Prov.* 1. 1. *Aquila, Symmachus, Prov.* 25. 1.

Παραγγέλλω, præcipio; παρήγγειλεν, præcepit ויזעק *Incer. Jud.* 4. 10.

Παραγίνεσθαι, advenire בוא *Theodot. Jud.* 5. 28. & *sæpe alibi.*

Παραγραφὶς, penicillus מקצע *Aq. Hesai.* 44. 13.

Παράγω, traduco; καὶ παρήγαγεν, traduxit ויעבר *A. Symmac. Gen.* 8. 1. *Sym. Zach.* 9. 8 παρήγαγεν, abduxit וישהו *S.* 2. *Reg.* 3. 27. παραγαγεῖν, abducere להסיר *S.* 2. *Reg.* 6. 10.

Παράδεισος, paradisus גן *Syrus*, & *S. Gen.* 2. 8.

Παραδέχομαι· παραδέξομαι, suscipiam אשא *Reliqui, Job* 42. 8.

Παραδίδωμι, trado ערף *Samaritanus, Exod.* 13. 10. παρέδωκεν, tradidit ויתנו *Theodotio, Jud.* 6. 13. *Incert. Jud.* 11. 30.

Παραδοξάζω, mirabilem facio, *vel* prædico; παραδοξάζεις הפליא *Symmachus, Psalm.* 30. 23. παραδοξάζων הפלה *S. Psal.* 16. 7.

Παραδοξασμὸς, *quasi dicas*, admirabilitas, res mirabilis, stupenda, insolita פלא *S. Hesai.* 9. 6.

Παράδοξος, incredibilis, præter opinionem; παράδοξον נפלאת *Aquila, Psalm.* 117. 24. *Symmac. Psalm.* 138. 14.

Παραδόξως, inexpectato בגבורות *Sym. Psalm.* 19. 7.

Παραζήλωσις, æmulatio, zelus קנאה *S. Ezech.* 8. 2.

Παραζώνη, parazona חדשה *Th.* 2. *Reg.* 21. 16. *Videtur esse genus gladii*, parazona, parazonium. *Vox Hebraica aliam interpretationem postulare videtur. Attamen Symmachus vertit* μάχαιραν, gladium; *LXX.* κορύνην, clavam; *Aquila*, καινῷ, novam; *Vulg.* ensem novum.

Παραθήκη, depositum פקדון *Aquila, Genes.* 41. 36.

Παραίνεσις, adhortatio, *Incert. Job* 15. 6. παραινέσεις, adhortationes פקדי *S. Psalm.* 118. 100.

Παραιρέω· παρεῖλεν, abstulit השה *Symmachus, Job* 39. 17.

Παραιτέω, repudio, recuso תפר παρῃτήσω, recusasti, *Th. Job* 15. 4.

Παρακαλέομαι, consolor; παρακεκλημένοι, *Inc. Psalm.* 125. 1. παρεκλήθην, consolationem accepi ונחמתי *Aq. Job* 42. 6. *S. Amos*, 7. 3. *A. Amos* 7. 6. παρακέκλημαι נחמתי *Theod.* 1. *Reg.* 15. 11. παρεκλήθη וינחם *Aquila, Symmachus*, 2. *Reg.* 14. 16.

Παρακάλυμμα, operculum, velum מסך *Inc. Exod.* 26. 36.

Παρακείμενος, adjacens אצל *Symmac. Zach.* 14. 5.

Παράκλησις, consolatio נחם *Aquila, Theodotio, Job* 6. 10.

Παράκλητος, consolator; παράκλητοι, consolatores מנחמי *A. Job* 16. 2.

Παρακλήτορες, consolatores, *Th. eodem loco.*

Παρακλύζω, inundo; παρέκλυσεν, inundavit שטפו *Inc. Psalm.* 123. 4.

Παρακολουθέω, sequor, *S. Eccles.* 2. 12.

Παρακούω, inauditum prætereo; παρακούσῃς, inauditum prætereas תחרש *S. Psalm.* 38. 13.

Παρακυρόω, irritum facio; παρακυρώσῃς תפר *Symmac. Job* 40. 3.

Παράκυψις· παρακύψεις, fenestellæ, conspicilla שקפים S. 3. Reg. 7. 4.

Παραλείπω, relinquo; τὰ παραλελειμμένα, quæ relicta sunt, residua, reliquiæ ספיחי S. 14. 19.

Παραλία, maritima נפות Symmachus, Job 11. 2. & 12. 23.

Παράλιος θαλασσῶν, maritimus לחוף ימים Inc. Gen. 49. 13. Sym. Soph. 2. 6.

Παραλλαγὴ, mutatio, alteratio; ἐν παραλλαγαῖς בשעפים Aquila, Job 4. 13. Item שגעון Theodotio, 4. Reg. 9. 20.

Παραλογίζω, fallo; παραλογίσασθαι התל Aq. S. Exod. 8. 29. al. v. 25. παραλελόγισμαι, reputatus sum, Symm. Job 17. 2. παρελογίσω החלף Incert. Gen. 31. 41. παρελογίσω, decepisti התלת Incer. Jud. 16. 10. παρελογίσατο הֵתֵל Aquila, Genes. 31. 7. παρελογισάμεθα שקרנו Sym. Psalm. 43. 18.

Παραλύω, solvo, dissolvo; παραλύσει יפר Inc. Levit. 21. 10. παραλυθήσονται תלכנה Hebr. Int. Ezech. 7. 17.

Παραμένω, remaneo; μὴ παραμείνῃς, ne remaneas אל־תותר Syrus, Gen. 49. 3.

Παραμυθέομαι, consolor; παραμυθήσασθαι, consolari לנחם Symmac. Job 2. 11. Incert. Job 42. 11. παραμυθέμενος מנחם Symmac. Eccles. 4. 1. & παραμυθέμενος לנחם 2. Reg. 10. 2.

Παραμυθία, consolatio, Symm. Psalm. 70. 21.

Παρανομία, iniquitas עולה Aq. Job 6. 29. A. Sym. Job 11. 14. רשע S. Job 35. 8.

Παράνομος, iniquus רשע Incert. Psalm. 1. 1. Symmac. Psal. 10. secundum Heb. 3. Incer. Ps. 10. 6. לץ Quinta & Sexta Editio, Psalm. 1. 1. S. Eccles. 8. 14. בליעל S. Psal. 40. 9. & 1. Reg. 30. 22.

Παράξιφος, sica, pugio, gladius; παραξίφεσιν, sicis, pugionibus, gladiis פתחי Quinta Edit. Mich. 5. 6.

Παραπέτασμα, velum פרכת Aquila, Exod. 36. 35. מסך S. Num. 4. 26.

Παραπικραίνω, exacerbo; παρεπίκραινον, exacerbabant וימררו Incert. Exod. 1. 14. Theodotio, Psal. 104. 28. παραπικραίνης תמר Symmach. Exod. 23. 21. Item רגן Theod. Deut. 1. 27.

Παραπικρασμὸς, exacerbatio מר Sym. Job 7. 11. מרי Aq. 1. Reg. 15. 23. Th. Prov. 17. 11.

Παραπίπτω, incido; παραπεσοῦμαι, incidam אספה S. 1. Reg. 27. 1.

Παραπληκτεύεσθαι, insanire להשתגע Aquila, 1. Reg. 21. 15.

Παραπληκτευόμενος, mente perculsus, insaniens משתגע A. 1. Reg. 21. 14.

Παραπληξία, stoliditas שגעון A. 4. Reg. 9. 20.

Παραπορευόμενος, pertransiens עבר Theodot. Exod. 30. 13.

Παράπτωμα, delictum, lapsus פש Symmac. Job 35. 15. ac si legerit פשע Item פשע Symmach. Psal. 24. 7. Proverb. 10. 19.

Παραῤῥύω, defluo, diffluo; παραῤῥυησάτωσαν, defluant יליזו S. Prov. 4. 21.

Παρασιωπάω, taceo; παρεσιώπων, tacebant ויתחרשו Aq. Jud. 16. 2. Aq. S. Th. Habac. 1. 13. παρασιωπήσῃ, taceat ידם S. Psal. 29. 13.

Παρασκευάζω, præparo; παρεσκευασμένοι, præparati עתידים Aq. Job 3. 8. παρεσκεύασμαι, præparatus sum נכון S. Psalm. 37. 18.

Παραστὰς, αἶλος, postis מסדרונה Aq. Jud. 3. 23. תא S. Ezech. 40. 10. & 12.

Παράστασις, assistentia צבא S. Num. 8. 24.

Παρατάνυσμα, tentorium מסך Aquila, Symmachus, Exod. 27. 16. Aquila, Num. 4. 26. פרכת Incer. Exod. 36. 35.

Παρατανυσμὸς, tentorium מסך Aq. Exod. 26. 36. in Appendice, Incert. Num. 4. 5.

Παράταξις, ordo, acies instructa ערכה Aq. 1. Reg. 23. 3. Item מערכה Incert. 1. Reg. 17. 20.

Παρατάσσω, ordino, instruo; παρέταξε, instruxit ערכה Aquila, Prov. 9. 2. παρατάξασθαι, instruere, Symmac. Eccles. 8. 8.

Παρατείνω· παρέτεινον, extenderunt האריכו S. Psal. 128. 3.

Παρατεύξονται, apparabuntur, Symmachus, Eccles. 11. 5.

Παρατηρέω, observo; παρατηρῶν, observans שמר S. 1. Reg. 1. 12. Sym. Psal. 55. 7. παρατετηρημένη, observata שמרים A. Exod. 12. 42.

Παρατήρησις, observatio; παρατηρήσεων שמרים Aq. Exod. 12. 42.

Παρατρέπω, everto, subverto; παρατρέπων, evertens מסיר Symmach. Job 12. 24. παρέτρεψεν, evertit הסיר Symmachus, Job 34. 5. παρέτρεψαν יטו Symmachus, Job 24. 4.

Παραφέρω, devasto, Inc. Jud. 6. 5. metaphorice. Item הֶעֱביר S. 4. Reg. 23. 10. Syrus, Jer. 46. 14.

Παραφορὰ, furor; παραφοραὶ, furores הללות Theod. Eccl. 1. 17. & 2. 2.

Παράφορος, vecors, insanus משגע Sym. Deut. 23. 34. παραφόρων, lege παράφορον יובל A. qui legisse videtur נבל Levit. 25. 10. in Appendice.

Παράφρων, insanus משתגע S. 1. Reg. 21. 14.

Παραφυὰς, fruticatio יונקת Th. Job 8. 16. & Ezech. 17. 22. Item צלל S. Job 40. 16.

Παραφυλάσσοντες, observantes משמרים Symmachus, Jonæ 2. 8.

Παραχρῆμα, statim, repente תחתו A. 2. Reg. 3. 12. Alius Codex Theodotioni adscribit. Item פתאם A. Job 5. 3. Item עתה S. Psal. 16. 11.

Πάρδαλις, pardalis זאב A. Habac. 1. 8. זאב tamen significat lupus.

Παρειὰ, gena; παρειαὶ, genæ רקה S. Cant. 4. 3.

Παρεῖδε, neglexit הסיר S. Job 27. 2.

Παρεκτὸς, præter זולתי A. Deut. 1. 36. in Appendice.

Πάρειμι· πάρεσμεν, adsumus הננו S. Job 38. 35. & 1. Reg. 22. 12.

Παρελαύνω· παρήλασε, præterivit פטה Symmachus, 2. Reg. 2. 19.

Παρεμβάλλειν, castrametari חנה Aquila, Symmac. Psal. 52. 6. παρενέβαλον ויחנו castrametati sunt, Incert. Jos. 5. 9. & 8. 11.

Παρεμβλέπω, despicio; παρενέβλεψε, despexit שזפת S. Cant. 1. 6.

Παρέμβλησις, castrametatio חנה Aq. Hesai. 29. 1.

Παρεμβολὴ, castra מחנה S. 1. Reg. 13. 17. παρεμβολαὶ, castra מחנים A. Th. 2. Reg. 2. 8. & 12. Aq. Th. 2. Reg. 17. 24. & 27. S. Amos 3. 10. & alibi. Item מעגלה Incer. 1. Reg. 17. 20.

Παρενοχλέω, molestiam infero; παρενόχλησεν, molestiam intulit ותאלץ A. Jud. 16. 16.

Πάρεργον· ἐν παρέργῳ, in transcursu, Symmac. Prov. 26. 22.

Παρερεθίζομαι, lacesso, irrito; παρερέθιζε תתחר Th. Psal. 36. 1. תקנא S. Prov. 24. 19.

Παρέρχομαι, pertranseo עבר Incert. Num. 14. 7. Th. Jud. 11. 19. & 1. Reg. 30. 10. παρερχόμενος, pertransiens עבר S. Exod. 30. 13.

Παρέχω, præbeo; παρέχες, præbuisti עשית S. Job 10. 12. παρέξει יתן S. Job 36. 31.

Παρηγορέω, consolor; παρηγορήσει, consolabitur תנחם Sym. Job 7. 13. & 16. 2. Item Psalm. 68. 22. & 76. 4. Eccles. 4. 1. Hesai. 40. 1. παρηγορήθη, consolationem accepit, S. Gen. 24. 67. ינחם in Append. מנחל παρηγορῶν, qui consolatur, S. Hesai. 51. 18.

Παρθενειῶν, quasi dicas, virginitatum בתולות Incert. Ezech. 23. 3.

Παρθένος, virgo בתולה S. Job 31. 1. Aq. Sym. Theod. Hesai. 23. 12.

Παρίεμαι, prætereo; παρίετο ויתהלל Aquila, 1. Reg. 21. 13.

Παρίημι· παρείθησαν, remissæ sunt, Symmac. 2. Reg. 4. 1. παρήσει, dimittet [te] ירפך Aquila, Deut. 31. 6. in Appendice.

Παρινοι, Parini שש Aq. Th. Cant. 5. 15.

Παρίστημι, assisto, asto; παρίστασθαι צבא Sym. Num. 8. 24. Incer. 1. Reg. 2. 22. παρίσταντο, adstiterunt עמדו

Sym. Job 29. 8. παρεστηκότες עמדים Symm. Theodotio, Jud. 3. 20. παράστηθι, adsta התיצב Inc. 2. Reg. 18. 29. παραστῆτε התיצבו Sym. 1. Reg. 12. 7. παρεστηκόσι נצבים S. 1. Reg. 22. 17.

Παροδεύω, transeo, prætereo; παρώδευσαν, pertransierunt עברו Sym. Psalm. 87. 16.

Παροδίτης, viator הלך A. 2. Reg. 12. 4.

Παροικέω, peregrinor, vel in peregrina regione habito, vel inhabito; παρῴκησε וישב Inc. Gen. 13. 18. Inc. Exod. 12. 40. & Jos. 7. 7. & Jud. 5. 17. Item גור Th. Jud. 17. 9. גורי באשר תגורי Aquila, παροίκησον οὗ παροικήσεις, habita ubi habitaveris, vel habitandum duxeris; παροίκει οὗ ἂν εὕρῃς παροικεῖν, habita ubi habitandum repereris, S. 4. Reg. 8. 1.

Παροίκησις, peregrinatio, vel habitatio מושב Incer. Exod. 12. 40.

Παροικία, habitatio, aut peregrinatio גרת

Πάροικος, advena גרשם Incer. Exod. 2. 22. πάροικοι, advenæ גרים Symmach. Hesai. 5. 17. παροίκων גרים S. Th. Levit. 25. 45.

Παροιμία, parœmia, proverbium משל Incer. 1. Reg. 10. 12. S. 1. Reg. 24. 14.

Παροιμιαστής, parœmiastes, parœmiarum seu proverbiorum artifex קהלת S. Eccles. 12. 10.

Παροιστράω, furiosus sum, œstro impellor; παροιστρῶσα שכול Incer. 2. Reg. 17. 8.

Παροξύνω, exaspero; παρωξύνθησαν, exasperati sunt ויקצר A. 1. Reg. 29. 4. Item נאץ A. 2. Reg. 12. 14. S. Psal. 10. sec. Hebr. 3.

Παροξυσμός, irritatio, provocatio ad iram תמרו Inc. Ezech. 8. 14.

Παρόρασις, negligentia; παροράσεις, negligentiæ עלמים A. Psal. 89. 8.

Παροράω, negligo; παροραθῇ, neglectum fuerit נעלם Incert. Levit. 4. 13. παροραθέντος נעלם Symmac. Eccles. 12. 14.

Παροργίζω, irrito; παρώργισαν, irritaverunt יכעיסו A. Deut. 32. 21. in Append. παροργίσαι, Item 1. Reg. 1. 6. לכעים Sym. Eccles. 7. 10. παροργίζων מרגיז Theod. Hes. 15. 16. Theodot. 1. Reg. 28. 15. παροργίζουσαι, irritantes מרת Hebr. Int. Genes. 26. 35.

Παροργισμός, furor, irritatio כעס A. S. Psalm. 10. sec. Hebr. 14. & 30. 10.

Παρορμάω, incito; παρόρμησον, incita רהב Sym. Th. Prov. 6. 3.

Παρορμίζοντες, transmoventes מסיגי Symmach. Osee 5. 10.

Παρωψισμός, tempestivitas תירוש Aquila, Hesai. 24. 7.

Πᾶς, omnis כל Omnes passim.

Πάσσαλος, vectis יתד Incer. Jud. 16. 14. מחצה Sym. Jud. 5. 26. dubium.

Παστάω, vel παστόω, thalamum pono; παστώσει חפף A. Deut. 33. 12.

Παστοφόριον, pastophorium לשכה Incer. 1. Paralip. 9. 33. Th. Ezech. 42. 1.

Πατάσσω, percutio; ἐπάταξε ויגף S. 2. Reg. 12. 15. ἐπάταξαν ויכו Th. Jud. c. 1. & passim hoc libro. Inc. 2. Reg. 1. 15. πατάξας מכה Aquila, Gen. 36. 35. & 2. Reg. 5. 8. καὶ ἐπάταξεν, & percussit ויך A. 1. Reg. 5. 6. & 1. Reg. 2. 6. Incert. Jos 20. 9.

Πατράδελφος, patruus דוד Aq. 1. Reg. 10. 14. Inc. 1. Reg. 14. 50. Aq. Cant. 1. 13. & 2. 3. & frequenter. Item A. Hesai. 5. 1.

Πάτραρχα εἴδωλα, Symmachus, Hesai. 8. 21. Vide in Notis.

Πατριά, familia, Incer. Num. 34. 14. πατριαί, familiæ אבות Sym. Deut. 18. 8. Item משפחת Incerti, 1. Reg. 10. 21.

Πατρικός, paternus אבת Incer. Num. 2. 34.

Πατρίς, patria משפחת Incert. Levit. 25. 10.

Παύω, cessare facio, cesso; παύσετε, cessare facieris תשביתו Symmach. Exod. 12. 15. Item Incert. ἐπαύσατο וישבת Jos. 5. 12. S. Psal. 8. 3. παῦσον דום S. Jos. 10. 12. ἐπαύσατο דמו S. Job 30. 27. ἐπαύσαντο חדלו S. Jud. 5. 6. & 9. 9. Aquila, Symmac. Job 3. 17. ויחדל ἐπαύσατο, Aquila, 1. Reg. 23. 13. ἐπαύσατο ויגוחו Reliqui, 1. Reg. 25. 9.

Πάχνη, pruina, כפר Inc. Exod. 16. 14.

Πάχος, crassities, densitas עב Aq. Hesai. 19. 1.

Παχύνω, pinguem reddo; ἐπάχυνε, Symmachus, Job 15. 27.

Παχύς, pinguis בריא Symmac. Gen. 41. 2. in Append. Symmac. Jud. 3. 17. παχύτερος, pinguior עבה S. & Syrus, 3. Reg. 12. 12.

Πέδη, compes, compedis; πέδαις χαλκαῖς, compedibus æreis נחשתים Theodotio, Jerem. 39. 7. πέδαι, compedes מוסרי Aquila, Theodotio, Hesai. 28. 22. Item מקשי Incert. 2. Reg. 22. 6.

Πεδιὰς· ἀδος, campestris locus, planities ערבה S. Num. 22. 1. & 26. 3. & alibi, Symmachus, Amos 6. 14.

Πεδινή, campestris locus, planities ערבה Symmach. Deut. 3. 17. Jos. 11. 2. & 1. Reg. 23. 24. שפלה Aq. Abdia, 1. 19.

Πεδίον, campus אלון Aquila, Jud. 9. 6. שדה Incert. Jud. 9. 42. Item יער Inc. 2. Reg. 18. 6. πεδία אילות S. Psalm. 28. 9.

Πεζός, pedes, itis; πεζῶν, peditum רגלים Syrus, Jerem. 12. 5. Reliqui, 1. Reg. 15. 4.

Πείθω· πείθομαι, obtempero; πεισθήσονται, morem gerent יאתו S. Gen. 34. 22. ἐπείθησαν, obtemperaverunt ישמעו Gen. 37. 27. Incert. πεποίθατε, confidite חסו Theodotio, Jud. 9. 15. ἐπεποίθησαν, confisi sunt ויבטחו Incert. Jud. 9. 26. πεποιθότα, confisum בטח Theodotio, Jud. 18. 10. Incer. Psalm. 4. 6. Aquila, Symmachus, Psal. 9. 11.

Πεινάω, esurio רעב Omnes; πεινῶσιν, esuriunt עיפים Theod. Jud. 8. 5. πεινῶν עיף Th. Gen. 25. 29. in Appendice.

Πειράζω, tento, experior נחש Samar. & Inc. Gen. 44. 15. ubi legitur πειράζει, tentat, id est, experitur ad vaticinandum.

Πειρασμός, tentatio, experimentum נחש Samar. & Inc. Gen. 44. 15. significat ibi experimentum ad vaticinandum.

Πειρατήριον, prædatorum manus גדודים Inc. 4. Reg. 5. 2. גד S. Gen. 30. 11. in Appendice.

Πειρατής, prædo, pirata גדודים Th. Osee 6. 9.

Πειράω, conor, tento, experior; πειρώμενοι, tentantes כמתלהלה S. Prov. 26. 18. ἐπειράθην נסיתי S. Eccles. 7. 24. A. Deut. 28. 56. in Appendice; ἐπείρασεν נסתה A. Deut. 28. 56. in Appendice; καὶ πειράσατε, & tentate ובחנו Aq. Mala. 3. 10.

Πεκούλιον, peculium; πεκούλια סגלת Symmachus, Eccles. 2. 8.

Πελεκᾶνος קפד A. Soph. 2. 14.

Πέλεκυς, securis גרזן A. Deut. 20. 19.

Πέλτη, pelta צנה Incert. Ezech. 38. 4. & 39. 9.

Πέλυξ, securis גרזן Aquila, Deut. 19. 5. in Append. & 20. 19.

Πεμπτάζοντες, quintati; Alii vertunt, quini חמשים Th. Exod. 13. 18.

Πένης, pauper רש Theodotio, 1. Reg. 18. 23. עני Aq. Psalm. 11. 5. & 17. 28. אביון Symmachus, Psalm. 11. 5. Sym. Job 24. 4.

Πενθερός, socer חתן Symmachus, Exod. 3. 1. & 18. 1. 5. Item Incert. Jud. 1. 16. πενθερά, socrus חתנת Incert. Deut. 27. 23.

Πενθέω, lugeo; ἐπένθησεν, luxit אמללה Aq. S. Theod. Hesai. 33. 9. πενθῶν אבל Incer. Psalm. 34. 14. Aquila, Th. Ezech. 7. 26.

Πενθικός, lugubris, S. Ezech. 2. 7.

Πένθος, luctus און Symmac. Deut. 26. 14. in Appendice.

Πενία, paupertas עוני A. Deut. 26. 7. in Appendice; Symmach. Psalm. 106. 41. Item ריש Symmac. Prov. 13. 18.

Πενταπλᾶς, quintuplices חמשית Incert. 3. Reg. 6. 31.

Πεντασέλιδον, Pentaselidum, opus quinque columnarum,

rum, *ſive* Pentaplum. *Vide initio Præliminarium.*

Πεπιςωμένως, fideliter אמן *A. Num.* 5. 22. *Deut.* 27. 15. *Pſal.* 40. 14.

Πεποίθησις, fiducia בטח *Aquila, Pſal.* 4. 9. *A. Pſal.* 77. 53. *Aq. Th. Oſee* 2. 18. מבטח *A. S. Job* 8. 14. מחסה *S. Pſalm.* 70. 7.

Πεποιθότως, fiducialiter בטח *Incert. Gen.* 34. 25. *Aq. Deut.* 12. 10. *in Appendice.*

Πέπτω, coquo; πεφθήσεται נעשה *Inc. Levit.* 7. 9.

Περαίνω, termino; ἐπεράνθησαν פסר *Aquila, Pſalm.* 11. 2.

Περαΐτης, tranſitor עברי *A. Gen.* 14. 13.

Πέραν, trans, ultra; ἀπὸ πέραν מעבר *A.* 2. *Reg.* 10. 16. & 3. *Reg.* 4. 12. τῶν πέραν עברים *A. Deut.* 32. 49. & *S.* 1. *Reg.* 13. 3.

Πέρας, terminus, finis קץ *S. Gen.* 6. 13. *Reliqui, Job* 16. 3. *Theod. Job* 28. 3. קצה *S. Exod.* 16. 35. אפס *A.* 1. *Reg.* 17. 1. & *Pſ.* 58. 14. & *Heſai.* 55. 8.

Περάω, tranſeo, trajicio, tranſmitto; περάσεις, trajicies תעשה *Syrus, Jerem.* 12. 5.

Περάτης, tranſitor, *Incert. Gen.* 25. 8.

Πέρδιξ, perdix קרא *Reliqui,* 1. *Reg.* 26. 20.

Περιάγω, circumverto; περιήχθην, *Symm. Eccleſ.* 2. 20. περιαγαγεῖν, circumagere סבב *Symmach.* 2. *Reg.* 14. 20.

Περιαιρέω, aufero; περιεῖλεν, abſtulit ויאצל *Aq. Num.* 11. 25. περίελε, aufer העבר *Inc.* 2. *Reg.* 24. 10. περιαιρεθήσεται, auferetur וימנע *S. Job* 38. 15. יסור *S. Gen.* 49. 10. περιείλατο ויסר *Inc.* 1. *Reg.* 17. 39. *A. S. Th. Heſai.* 27. 9. *Symmachus, Amos* 6. 7. περιείλαντο חלקו *Incert. Joſ.* 22. 8.

Περιαμαρτέω, expio, *tres Int. Levit.* 8. 15. & 9. 15. περιημάρτησεν ויחטא

Περιαμαρτίζω· περιαμαρτιεῖς, expiabis וחטאת *Reliqui, Exod.* 29. 36. *in Appendice*; περιαμαρτίσαι, *Reliqui, Levit.* 14. 49. *in Appendice.*

Περιαμαρτισμὸς, expiatio חטאת *S. Zach.* 13. 1.

Περιβάλλειν, circumdare כסה *Aq. Pſalm.* 103. 6.

Περίβλεπτα, ſpectabilia, monilia פנינים *Aquila, Job* 28. 18. משכיות *A. Th. Prov.* 25. 11. *Symm. Thren.* 4. 7. תורי *S. Cant.* 1. 11.

Περιβλέπω, circumſpicio; περιβλέψεται תשור *A. Th. Job* 7. 8.

Περιβόλαιον, amictus, pallium חשן *Inc. Exod.* 28. 4. בגד *Inc. Jud.* 8. 26. שמלה *S. Heſai.* 9. 5. *Item* כסות *Theod. Job* 26. 5. *Item* מעיל *Sym.* 1. *Reg.* 15. 27.

Περίβολος, ſeptum שדרות *A. Th.* 4. *Reg.* 11. 8. חומה *S. Ezech.* 40. 5. περίβολον חילה *S. Pſ.* 47. 14. & 121. 7.

Περιβώμιον, lucus circa aram אשרה *Symmac.* 4. *Reg.* 17. 16. & 21. 7.

Περιγένηταί με, vicerit me אם יוכל להלחם אתי *S.* 1. *Reg.* 17. 9.

Περίγλυφα, circumſculpta פטורי *Aquila, Theod.* 3. *Reg.* 6. 18.

Περιγράφω, circumſcribo; περιέγραψε, circumſcripſit חג *S. Job* 26. 10.

Περιγραφὴ, circumſcriptio חוג *S. Job* 22. 14.

Περιγώνια, anguli, *vel* pertinentia ad angulos מקצעות *A. Heſai.* 44. 13.

Περιδρομὴ, circuitus עזרה *Symmachus, Ezechiel.* 43. 17.

Περιειλέω, circumvolvo; περιείλημαι, circumvolvi, *A. Symmac. Job* 38. 9. περιείλητο ותתעטף *Symmac. Pſalm.* 142. 4.

Περιεργάζομαι, curioſe inquirere, curioſe ſectari; περιηργάσαντο, curioſe perquiſierunt בקשו *Sym. Eccl.* 7. 30. περιεργάσατο וידרש *S.* 2. *Reg.* 11. 3.

Περιέχω· περιέσχον, circumdederunt כתרו *Aquila, S. Pſalm.* 21. 13.

Περίζωμα, cingulum אזור *S. Heſai.* 11. 5. *A. S. Th. Jerem.* 13. 7.

Περιζωννύω, circumcingo; περιζωννύων, circumcingens ויאסר *Sym. Job* 12. 18. περιζώννυσθε התאזרו *tres Interpr. Heſai.* 8. 9. περιεζωσμένοι חגורים *Incert. Jud.* 18. 16. περιζωσθὲν תחגר *Sym. Pſalm.* 75. 10.

Περίθεμα, circumpoſitio ענקים *Incer. Prov.* 1. 9.

Περικαθίζω, circumſedeo; περιεκάθισαν, *Incer.* 2. *Reg.* 20. 15.

Περικαλύπτω, circumtego; περικεκαλυμμένας, circumtectas מוסבות *Incert. Num.* 32. 38.

Περικαμπὴς, deflexus, *vel* deflexa עקבה *Aq. Oſee* 6. 8.

Περίκαρπα, tortæ ככרות *A.* 1. *Reg.* 10. 4.

Περικεντέω, confodio; περικεντεῖ, *Incert. Prov.* 19. 7.

Περικεφαλαία, galea קובע *Incert. Ezech.* 23. 24. & 38. 5.

Περικλάζω, confringo; περικλασθήσεται יקטף *Aquila, Job* 8. 12.

Περικλώθω· περικεκλωσμένους משבצות circumtortos, *Incert. Exod.* 28. 11. *Item* מוסבת *Incer. Num.* 32. 38.

Περικόπτω, concîdo; περικόψω, concîdam אגדע *Sym. Pſal.* 74. 11. *Aq. Zach.* 11. 10.

Περικυκλόω, circumdo; περιεκύκλωσαν, circumdederunt סבבו *S. Pſ.* 16. 11. & 70. 21. & 87. 16. περικυκλώσατε, circuite רפדו *Sym. Cant.* 2. 5. περικυκλώσεις, circumdabis תקפו *A. Lev.* 19. 27. περικεκυκλωμένους מסבת *Incert. Exod.* 28. 11. περικεκυκλωμένας מוסבות *Incert. Num.* 32. 38.

Περιλείπω, relinquo; *Aquila*, περιλειπόμενοι נשארים περιλειφθέντες, *S. Levit.* 26. 39. περιλειπόμενοι מותרו *S. Pſalm.* 20. 13.

Περιλύω, circumſolvo, diſſolvo, ſolvo; περίλυσαι התנערי *A. Heſai.* 52. 2. περιελύθησαν, *A.* 1. *Reg.* 5. 9. *S.* 1. *Reg.* 5. 12.

Περιμένω, exſpecto; περιέμεινεν, exſpectavit וייחל *A.* 1. *Reg.* 13. 8. *A. Pſal.* 68. 4.

Περίμετρον, menſura ארגב *Symmac. Deut.* 3. 5. חבל *Sym. Soph.* 1. 6.

Περινοέω, recogito; περινόησαι, cogita, recogita שכל *A. S. Th. Prov.* 3. 4.

Περίνοια, cogitatio עללו *S. Pſal.* 76. 12.

Περιξυρέω, circumrado קפה περιξυρήσετε, radetis תקפו *S. Levit.* 19. 27.

Περιοδεύω, circumeo; περιοδεύοντες, circumeuntes סבבים *S. Cant.* 3. 3.

Περίοδος, circuitus פעם *Sym. Joſ.* 6. 3.

Περιορισμὸς, definitio גבולה *Symmachus, Ezech.* 43. 13.

Περιουσία, facultates יתר *A. Pſal.* 16. 14.

Περιουσιάσατο, acquiſivit רכש *Inc. qui videtur Aquila eſſe Gen.* 31. 18. *in Appendice.*

Περιούσιον, peculiarem סגלה *A. Malach.* 3. 17.

Περιοχὴ, munitio, munimentum מצודה *Quinta Editio, Pſal.* 65. 11. περιοχαὶ, munitiones צירים *Theodot. Heſai.* 13. 8. מצור *A. Deut.* 20. 19. & 20. *in Append.* & *alibi.*

Περιπατέω, ambulo; περιεπάτει, ambulabat התהלך *Aquila, Gen.* 6. 9. *Incert. Pſalm.* 1. 1. *S. Pſal.* 37. 7. περιπατήσω אהלך *A. Pſal.* 85. 11. & 90. 6.

Περιπατήματα, circumambulationes תהלך *Symmach. Pſalm.* 72. 9.

Περίπατος, ambulacrum, *Symm. Zach.* 14. 20.

Περιπέδινα, τὰ, campeſtria השידים *Aquila, Gen.* 14. 3.

Περιπήγνυμι· περιπάγη, circumconcretus eſt, *S. Levit.* 15. 3.

Περιπηλίζω, circumlinio; περιεπήλισεν, circumlinivit ויצף *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 20.

Περιπλέκω, circumplico; περιπλέκεται חבק *S. Eccleſ.* 4. 5. & *Cant.* 2. 6. περιπεπλεγμένον פתל *Aquila, Th. Prov.* 8. 8.

Περιποιέομαι, conſervo; περιεποιήσατο, conſervavit ויחמל *Incer.* 2. *Reg.* 21. 7. *Item* יחיה *Incer.* 1. *Paral.* 11. 8.

Περιποίησις, acquiſitio, *vel* vendicatio סגלה *Reliqui, Malach.* 3. 17.

Περιπορεύομαι, circumeo, circumambulo; περιπορεύεται נבר *Incer. Joſ.* 15. 3.

Περιρραντιεῖ, circumaſperget והזה *Incert. Numeror.* 19. 18.

Περιρραντισμὸς, circumaſperſio נדה *S. Zach.* 13. 1.

Περισκοπέω, circumspicio; περισκοπεῖ, circumspicit צופה *Incert. Psal.* 36. 32.

Περισπασμὸς, distractio ענין *A. Th. Eccles.* 1. 13. יתרון *Symm. Eccles.* 5. 15.

Περισπάω, extraho; περιέσπασεν, extraxit וישמט *Sym.* 1. *Reg.* 24. 8.

Περισπόρια, agri circum בנות *Incer. Jud.* 1. 27.

Περισπουδάζω, solicitus sum; περισπουδάζετε תרצדון *S. Psalm.* 67. 17.

Περισσεία, superfluitas, *Theod. Eccl.* 9. 13. *Item* יותרת *Levit.* 8. 25.

Περισσεύω, excello, abundo; μὴ περισσεύσῃς, ne crescas, ne excelles, ne abundes אל־תותר *Aquila*, *Gen.* 49. 3. *A. Deut.* 30. 9. & *Prov.* 12. 26.

Περισσότερος· οὐκ ἔσῃ περισσότερος, non eris excellentior אל־תותר *Sym. Gen.* 49. 3.

Περισσὸς, præstans יתר *Aquila*, *Sym.* 49. 3. τὸ περισσὸν, superfluum יתרת *A. Th. Exod.* 29. 15. *in Append. Incerti*, *Levit.* 9. 10. *Item* residuum, reliquum, *Incer.* 3. *Reg.* 14. 19. *Symmac.* περισσὰ λαβεῖν יתר שאת *Gen.* 49. 3.

Περίστασις, adversitas, adversus casus, *Aq. S. Th. Job* 27. 20. περιστάσεις אלמות *Symm. Ezech.* 40. 17. & *sæpe.* περιστάσεων, *ubi significantur ea quæ circa atrium stabant* מגורות *Sym. Psal.* 33. 5.

Περιστελλόμενος, contractus נחפז *Symmachus*, 1. *Reg.* 23. 26.

Περιστερὰ, columba גוזל *Aquila*, *Genes.* 15. 9. יונה *Omnes passim.*

Περιστερειδὴς, *vel* περιστερειδεύς. *Legitur* περιστερειδέων, *pro* υἱῶν περιστερῶν, *Levit.* 1. 14. *in Notis Appendicis.*

Περιστεφανοῦντες, circumcingentes, coronam facientes עטרים *Reliqui*, 1. *Reg.* 23. 26.

Περιστόμιον, capistrum פי־ראש *Incert. Exod.* 28. 32. *Item* פימה *Theod. Job* 15. 26.

Περίστρωμα, stragulum; περιστρώματα מרבדים *Aq. Th. Proverb.* 31. 22. περιστρώμασι περιέστρωσα, stragulis stravi מרבדים רבדתי *A. Th. Prov.* 7. 16.

Περισφίγγω, constringo, περισφίγξωμεν, constringamus נצור *S. Cant.* 8. 8.

Περισώζω, salvum facio, servo; περισώσει αὐτὸν ויהוהו *Symmac. Psalm.* 40. 3. *S.* 2. *Reg.* 8. 2. περίσωσον מלטה *Aq. Psal.* 114. 4. περισωθήσεται ימלט *Aq. Symm. Theod. Prov.* 19. 5.

Περιτειχίζω, muris circummunio; περιτείχισαι הקיפו *Sym. Psal.* 47. 13.

Περιτέμνω, circumcido; περιτέμνει ימל *Syrus*, *Gen.* 16. 14. περιτέμνει מל *Incert. Jos.* 5. 4. *A. Deut.* 30. 6. *in Appendice.* περιτεμεῖσθε תתגדדו *Aq. Deut.* 14. 1. *in Appendice.*

Περιτίθημι, circumpono; περιτιθέμενος ישים *Symm. Job* 24. 15.

Περιτομὴ, circumcisio מול *Omnes*, *Exod.* 4. 26.

Περιτραχήλιον, torques; περιτραχήλια, torques ענק *A. Prov.* 1. 9. חליה *S. Osee* 2. 13. *Item* פתיל *S. Gen.* 38. 18. *in Appendice.*

Περιτρέπω, subverto; περιτρέπων, subvertens מסיר *S. Job* 12. 20. περιτραπῶσιν, subversi sunt התנעשו *S. Psal.* 17. 8. מטר *S. Psal.* 45. 7. περιτραπῶσαι מוט *Symm. Psal.* 120. 3. περιτραπήσομαι אמוט *S. Psal.* 10. *secund. Hebr.* 6. *Item* אמעד *S. Psal.* 25. 1. περιτραπήσονται יתפלצון *Reliqui*, *Job* 9. 6.

Περιφερὲς, zona, *Hieron.* גלה *Sym. Eccles.* 12. 6.

Περιφλευσμὸς, ambustio חרחר *A. Deut.* 28. 22.

Περιφλογισμὸς, circumadustio חרחר *Sym. Th. Deut.* 28. 22.

Περίφραγμα, circumvallatio סכה *Incert. Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 9. טיר *S. Ezech.* 46. 23. *Item* מצור *Inc. Mich.* 7. 12.

Περιφράσσω, munio, circummunio; περιφράξεις, munies תצר *S. Psal.* 63. 2. περιφραττέτω με, circummuniat me יצרוני *S. Psalm.* 39. 12. & *Psal.* 59. 11. *Item* 60. 8. & 91. 16. περιέφραξεν סוך *Sym. Job* 29. 4. *Aliud haud dubie legit Symmachus.* περιεφράξατε ותגדרו *S. Ezech.* 13. 5. περιπεφραγμένη סגר *A. Psal.* 34. 3.

Περιφρύγω, torrefacio, circumaduro; περιέφρυξε, torrefecit שזפתני *Theodot. Cant.* 1. 6.

Περιφύομαι· περιφύεται, circumnascitur נעלסה *Symm. Job* 39. 13.

Περιχαράσσω, circumscribo; περιχαράττεις תתחקה *Hebr. Interp. Job* 13. 27.

Περιχύομαι· περικεχυμέναι, circumfusæ, *Symmach. Job* 41. 14.

Περκάζω, maturesco; ἐπέρκασεν, maturuit כחלה *Aq. Zach.* 11. 8.

Περκὸς, nigris maculis טלוא *Inc. Gen.* 30. 32.

Περόνη, fibula; περόνας, fibulas קרסי *S. Exod.* 53. 11. & περόνη מוקש *S. Job* 40. 19.

Πέσσων, coquens, coquus אפה *A. Gen.* 40. 1. πεσσόμενος עגה *Quinta Editio*, *Osee* 7. 8.

Πετάζω, expando; ἐπέτασας, expandisti פרשת *Theod. Job* 11. 13. *Aquila*, φλυκτίδες πεταζόμεναι, veficæ expansæ אבעבעת *Exod.* 9. 9.

Πέταλον, lamina נזר *Aq. Exod.* 29. 6. *Item* פטורי *Symmachus*, 3. *Reg.* 6. 31. *dubium an hac Hebraica vox exprimatur.*

Πέταμαι, volo, volas; πέταται עוף *Incert. Job* 5. 7. πετασθήσεται יעיף (*sic*) *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Proverb.* 23. 5. πετασθῆναι, ad volandum אעופה *Symm. Psal.* 54. 7.

Πετεινὸν, volatile עוף *Aq. Gen.* 1. 26. *A. Th. Job* 35. 11. *A. Hesai.* 16. 2. רשף *S. Job* 5. 7.

Πετηνὸν, *pro* πετεινὸν, volatile. *Sic tres Interpretes constanter in toto capite I. Genesis* עוף.

Πέτομαι, volo; πετόμενον, volans יעופף *S. Th. Gen.* 1. 20. πετομένη במרום *S. Job* 39. 18.

Πέτρα, petra צר *Aq. Exod.* 4. 25. & צור *A. S. Jud.* 7. 25. *Item A. Th.* 1. *Reg.* 24. 3. *Item* סלע *S. Job* 39. 1. *Aq. Sym. Psalm.* 17. 2. & 30. 4. & 41. 10. *Incert.* 1. *Reg.* 14. 3.

Πετεινη, lapideus, *S. Exod.* 4. 25. *V.* ψῆφος.

Πέτρας, petra צר *A. Exod.* 4. 25. & *Psal.* 77. 15. *Item* אבני πέτρας, petras, *Incer. Job* 41. 19.

Πεύκη, pinus לבנה *S. Th. Osee* 4. 13.

Πεύκινος, piceus שמן *Incert.* 3. *Reg.* 6. 31.

Πηγὴ, fons עין *Aq. S. Th. Jos.* 15. 7. *Iidem.* 1. *Reg.* 29. 3. *Sym.* & *Syrus*, 3. *Reg.* 1. 9. πηγαὶ, fontes אפיקי *Incer.* 2. *Reg.* 22. 16. αἱ πηγαὶ מעינת *A. S. Gen.* 8. 2. מקור *S. Th. Zach.* 13. 1.

Πηγνύω, coagulo, figo; ἔπηξας תקפיא *Aquila*, *Job* 10. 10. πήγνυται תלכד *Hebr. Interp. Job* 38. 30.

Πήλινος, luteus חמר *S. Job* 4. 19.

Πήλιον, pileus מגבעת *Samaritan. Exod.* 28. 4. *Item* πήλια *idem Samarit. Levit.* 8. 9. *In Notis Exodi in Append. Exod.* 28. 39. πήλιον *dicitur pro* πῖλιον. *In Origenis* φιλοσοφουμένοις *hæc vox legitur.*

Πηλὸς, lutum דמנה *S. Hesai.* 25. 10. טיט *A. S. Th. Hesai.* 57. 20.

Πηλὸς, cæmentum חמר *Hebræus* & *Syrus Gen.* 11. 3.

Πήρα, pera כלי *S.* 1. *Reg.* 17. 40.

Πήρωσις, cæcitas עורון *Incer. Deut.* 28. 28.

Πήχισμα, cubitalis mensura, *Symmachus*, *Ezechiel.* 43. 13.

Πῆχμα, *A. Ezech.* 43. 13. *Idem significare videtur. Consule locum ibidem.*

Πῆχυς, cubitus אמה *Omnes sæpe.*

Πιάζω, comprehendo; ἐπίασαν, comprehenderunt יבואו *Incert. Gen.* 19. 10. πιάσεις, comprehendes תצוד *Hebr. Interp. Job* 10. 16.

Πιαίνω, impinguo; πιανθήσεται, impinguabitur תדשן *Aquila*, *Symm. Theodot. Prov.* 11. 25. *Symm. Prover.* 13. 4. πιανθήσονται ודשן *Aquila*, *Deuter.* 31. 20. *in Appendice.*

Πικραίνω, exacerbo; πικραίνων ממר *Aq. Sym. Prover.* 17. 25.

Πικραμμοὶ, amaritudines מרורי *A. Job.* 3. 5.

Πικρασμὸς, amaritudo בעס *S. Ps.* 6. 8. ראש *S. Psal.* 139. 10. ממר *Th. Prov.* 17. 25.

Πικρία, amaritudo מרת *A. Th. Prov.* 14. 10. לענה *Inc. Thren.* 3. 15. מרא *Inc. Ruth.* 1. 20.

Πικρὸς, amarus מר *Aquila*, 1. *Reg.* 22. 2. *Incert.* 2. *Reg.* 1. 10. *Sym. Psal.* 63. 4. πικρὰ, amara מרת *Incer.* 1. *Reg.* 1. 10. πικρὰς מרים *Reliqui*, *Num.* 5. 23.

Πικρῶς, amare מר *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Hesai.* 33. 7.

Πιλήσαντι, compilanti לרוקע *Incer. Psal.* 135. 6.

Πῖλος, pileus, *Exod.* 28. 39. *in Notis Appendicis. Vide* πῆλιον.

Πιμελὴ, pinguedo פימה *Sym. Job* 15. 27.

Πιμελὴς, pinguis בריא *A. Jud.* 3. 17. πιμελέσι עבתים *A. Psal.* 117. 28.

Πιμελῶσαι, ad impinguandum להבריא *Incert.* 1. *Reg.* 2. 29.

Πινακίδιον קסת tabella, *Sym. Ezech.* 9. 2.

Πίνω, bibo; πιεῖν, bibere לשתת *Aquila*, *Symmac. Theod. Exod.* 7. 24.

Πίνωσις, pinosis חלי *Incer. Prov.* 25. 12. *Hujus vocis significatum non assequor. Est tamen morbi genus.*

Πιότης, pinguedo דשן *Incert. Levit.* 6. 11. πιοτήτων, pinguedinum שמנים *S. Hesai.* 28. 1.

Πιπράσκω, vendo; πιπράσκων, vendens משביר *Aq. Theod. Prov.* 11. 26.

Πίπτειν, cadere נפל *Aq. Gen.* 4. 6. *Th. Jud.* 4. 22. *Aq.* 2. *Reg.* 1. 19. *Item* πεσάτω, cadat תפול *Aquila*, *Job* 31. 22. & *passim.*

Πιστεύω, credo; ἐπίστευον, credebant יאמינו *S. Job* 29. 24. *A. S. Psal.* 26. 13.

Πίστις, fides אמונה *Aq. Exod.* 17. 12. & *Psalm.* 36. 3. *Symm. Psalm.* 11. 2. *A. Psalm.* 36. 3. πίστει אמן *Sym. Hesai.* 25. 1.

Πιστὸς, fidelis, *A. S. Th. Prov.* 20. 6. πιστοὶ, fideles אמונים *A. Psal.* 11. 2.

Πίστωσις, probatio, fides data תשומת *Incer. Levit.* 6. 2. ἐν πιστώσει χειρὸς בתשומת יד

Πίτυς, pinus; πίτυες, pini ברושים *Symmachus*, *Hesai.* 14. 8.

Πίων, pinguis דשן *A. S. Th. Psalm.* 91. 15. שמן *Th. Hesai.* 28. 1. גרש *Theodotio*, *Levitic.* 2. 14. *suspectum* בשן *A. Psal.* 21. 13. *dub.* πῖον, pingue אביב *Th. Levit.* 2. 14. *in Appendice.*

Πλάγιον, latus; ἀπὸ πλαγίου αὐτῶν, a latere ipsorum מצדו *S.* 1. *Reg.* 6. 8. *A. S. Psalm.* 90. 7.

Πλαδαρωθήσεται, laxabitur ונבקה *A. Hesai.* 19. 3.

Πλαθύνειν, dilatare פשה *Samaritanus*, *Levit.* 13. 8. εἰ ἐπλαθύνθη ויפת *Sym. Job* 31. 27.

Πλανάω, errare facio, erro; πλανήσει ויתע *Aq. S. Ps.* 106. 40. יהולל *A. Eccl.* 7. 8. ἐπλανήθης פחז *Syrus*, *Gen.* 49. 3.

Πλάνη, error; πλάναι, errores הללות *Aquila*, *Eccl.* 1. 17. *A. Eccles.* 9. 3.

Πλάνησις, error, erratum מהולל *Aq. Eccles.* 2. 2.

Πλὰξ, tabula לח *A. S. Th. Exod.* 24. 12. & 34. 29. *Incerti*, *Deut.* 10. 2.

Πλάσμα, formatio יצר *Hebr. Int. Gen.* 8. 21. *Aquila*, *Symmachus*, *Hesai.* 26. 3. *Aquila*, *Deuter.* 31. 21. *in Appendice.*

Πλάσσω, efformo יצר *A. S. Th. Gen.* 2. 7. καὶ ἔπλασε, & formavit ויצר *Inc.* 4. *Reg.* 19. 25. & *alibi passim.*

Πλαστὴς, fictor יצר *Aq. Theodot. Hesai.* 64. 8. *Aq. Zach.* 11. 13.

Πλάτανος ἐπισκιάζουσα, platanus obumbrans אלה *S. Osee* 4. 13.

Πλατεῖα, lata רחב *S. Psal.* 24. 17. מצפה *Symmac. Osee* 5. 15.

Πλατεῖα, platea רחב *Symmachus*, *Psalm.* 54. 11. & *alibi.*

Πλάτος, latitudo רחב *A. Th.* 3. *Reg.* 6. 20. εἰς πλάτος, in latitudinem פרזות *Th. Zach.* 2. 4.

Πλατύνω, dilato; πεπλατυμένη, dilatata מרבכת *S. Levit.* 6. 21. ἐπλατύνθη, dilatata fuit פשתה *Samarit. Levit.* 13. 8.

Πλατὺς, latus, largus, amplus רחב *Aquila*, *Prov.* 28. 25.

Πλατύψυχος, qui lato est animo רחב נפש *Symmach. Prov.* 28. 25. πλατύψυχος, *is est*, qui altos spiritus assumit, qui se se jactat & venditat.

Πλέγμα, nexus צפירת *Aq. Th. Hesai.* 28. 5.

Πλειὰς, Pleias כימה *A. S. Job* 38. 31. *Sym. Theodotio*, *Amos* 5. 8.

Πλειστάκις, sæpissime שבע *Alii*, *Psal.* 118. 164.

Πλεκτὸν, plexum קלעים *Incert. Exod.* 27. 11. *in Appendice.*

Πλεονάκις, sæpe, plerumque פעמים *Aquila*, *Proverb.* 7. 23.

Πλεονάζω, superabundo; ἐπλεόνασεν, superabundavit ויוסף *Inc.* 3. *Reg.* 16. 33.

Πλεονασμὸς, redundantia תרבית *Inc. Levit.* 25. 36.

Πλεονεκτέω, superabundo; πλεονεκτεῖ, superabundat בצע *Reliqui*, *Job* 27. 8. *Aq. Sym. Th. Prov.* 1. 19. *S. Prov.* 15. 30.

Πλεονέκτημα, emolumentum בצע *Aq. Gen.* 37. 26.

Πλεονέκτης, avarus בצע *Aquila*, *Symmach. Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 3.

Πλεονεξία, avaritia בצע *Incer. Exod.* 18. 21. *Aq. S.* 1. *Reg.* 8. 3. *A. S. Th. Prov.* 1. 19. *Aq. S. Th. Hesai.* 56. 11. *Item* πλεονεξία בצע כסף *Incer. Exod.* 5. 18. *Item* חמס *S. Habac.* 1. 9. & 17.

Πλευρὰ, costa צלע *Theodotio*, *Gen.* 2. 22. πλευραῖς צדי *Incer. Jos.* 23. 13. פעמת *Symmachus*, *Exod.* 25. 12. *in Appendice.*

Πληγὴ, plaga מגפה *S. Exod.* 9. 14. & *Psalm.* 105. 30. *Item Incert.* 2. *Reg.* 18. 7. מהומה *Incert.* 1. *Reg.* 5. 9. נגע *Symmachus*, *Psal.* 37. 12. *Item* מכה *Symmachus*, *Hesai.* 1. 6.

Πλῆθος, multitudo, abundantia רב *Aq.* 1. *Reg.* 1. 16. *Item* מצב *Incer.* 1. *Reg.* 14. 11.

Πληθύω, multiplico ורבו *Aquila*, *Symmach. Theod.* καὶ πληθύνεσθε, & multiplicamini, *Gen.* 1. 28. הרבית *S. Hesai.* 9. 3. πληθυνεῖ ירבה *Hebr. Int. Job* 40. 22. πληθύνειν רבה *passim Omnes*; πληθυνθήσεται יגאה *Aq. Sym. Job* 8. 11. ἐπληθύνθησαν וישרצו *Inc. Exod.* 1. 7.

Πληθὺς, multitudo קהל *S. Psalm.* 39. 11.

Πλήθω, impleo; ἐπλήσθησαν, impleti sunt מלאו *Sym. Psal.* 73. 20.

Πλήκτης, percussor; πλῆκται, percussores נכים *Sym. Psal.* 34. 15.

Πλημμέλεια, iniquitas אשם *Incert.* 1. *Reg.* 6. 3. *S. Psalm.* 67. 22. *A. S. Prov.* 14. 9. *Incert.* 8. 14.

Πλημμελέω, delinquo אשם *Inc. Levit.* 5. 4. & *Jud.* 21. 22. *Item Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Proverb.* 30. 10.

Πλημμέλημα, delictum, scelus, impietas אשם *A. S. Gen.* 26. 10.

Πλημμέλησις, delictum אשמת *A. Levit.* 4. 3. *Incer. Levit.* 5. 19.

Πλημμύρα, inundatio שפע *Aquila*, *Deut.* 33. 19. *in Appendice.*

Πλημμυρέω, redundo; πλημμυρεῖ, redundat מלא *S. Eccles.* 1. 7. πλημμυροῦντα בגאון *Syrus*, *Jerem.* 12. 5.

Πλὴν, veruntamen אך *tres Interpr. Levit.* 27. 26. *A.* 1. *Reg.* 25. 21. & *Psalm.* 38. 13. *Symmach. Psalm.* 72. 1. כי־אם *Incer. Num.* 14. 30. *Item* רק *Incert. Deut.* 17. 16. *Theod. Hesai.* 28. 19.

Πλῆξις, percussio תחת *A. Prov.* 17. 10.

Πλήρης, plenus מלא *Reliqui*, *Levit.* 2. 2. שבע *A. Job* 14. 1. ממלא *S. Cant.* 5. 14.

Πληρόω, repleo מלא *Aq. Symmach. Theod.* καὶ πληρώσατε, *Gen.* 1. 28. ומלאו ἐπληρώθη ותמלא *Aquila*, *Theod. Exod.* 1. 7. *Aq. Symm. Theod. Exod.* 28. 17. *Aq. S. Psalm.* 16. 14. & *alibi.*

Πλήρωμα, plenitudo מלאת *Aq. S. Th. Exod.* 28. 17. *Item* מלוא *A.* 2. *Reg.* 5. 9.

Πλήρωσις, plenitudo; πληρώσεως, plenitudinis מלאים *A. S. Th. Exod.* 25. 7.

Πλησίον, (ὁ) proximus עמית *Aquila*, *Sym. Theod. Levit.* 6. 2. חבר *Incerti*, *Jud.* 4. 11. *Item* רעה *S. Th. Prov.* 6. 1. *Incert. Exod.* 21. 18.

Πλησμονὴ, satietas שבע *Aquila*, *Symmachus*, *Gen.* 26. 33. *dub. S. Deut.* 33. 23. & *Eccles.* 5. 11. *Aquila*, *Psal.* 15. 11.

Πλήσσω, percutio; ἐπλήσσεν והכה *A.* 1. *Reg.* 2. 14. *A.* 2. *Reg.* 6. 7. *S. Job* 32. 4. ἔπληξαν ויכו *Incert. Jos.* 7. 5. & 1. *Reg.* 11. 11. πεπληγότα מכה *S. Hesai.* 53. 4. πεπληγμένοι, percussi מכים *A. Exod.* 5. 16. καὶ ἔπληξεν ויך *S.* 1. *Reg.* 5. 6. ἔπληξε עות *Hebr. Inter. Job* 19. 6. πλήξει יחת *Aquila*, *Job* 33. 16. πλήξει יכרית *Incert.* 3. *Reg.* 14. 14.

Πλινθεῖον, later, laterculus לבנה *S. Ezech.* 4. 1.

Πλίνθιον, lateritium כרי *Incert.* 2. *Reg.* 20. 24. *Item* מלבן *Reliqui*, *Jerem.* 43. 9.

Πλοῖον, navis, navicula אני *S. Hesai.* 33. 21. πλοῖα, naviculæ אניות *A. S. Th. Hesai.* 23. 1.

Πλόκαμον, cincinnus ענק *A. Cant.* 4. 9.

Πλοκή, nexus צפרה *Ezech.* 7. 7. πλοκή, *Symmachus*, 3. *Reg.* 6. 18. *Vix intelligitur, quam ibi Hebraïcam vocem exprimat.*

Πλουμαρικόν, vestis plumario opere, floribus intextis, *ex Procop.* 2. *Reg.* 13. 18. *in Nota.*

Πλούσιος, dives עשיר *A. S.* 2. *Reg.* 12. 4. *Symmach. Proverb.* 22. 16. *Eccles.* 5. 11. *Item* חרוץ *Symmachus*, *Prov.* 12. 24.

Πλουτέω, dives sum, divitiis affluo; πλουτήσει, dives erit יעשיר *Aq. Sym. Theod. Prov.* 21. 17. πλουτῆσαι, ditescere, *A. Prov.* 23. 4.

Πλουτίζω, dito, divitem facio; πλουτίσεις תעשר *Sym. Psalm.* 64. 10.

Πλοῦτος, divitiæ חיל *S. Psal.* 61. 11. *Item* הון *Symm. Proverb.* 1. 13.

Πλύνω, abluo, lavo; πλύνουσι, abluunt ידיחו *Theod. Ezech.* 40. 38.

Πλύσις, lotio, ablutio רחץ *Syrus*, *Psalm.* 59. 10.

Πνεῦμα, spiritus רוח *Gen.* 1. 2. *Omnes hic & alibi passim*; πνεῦμα, ventus רוח *S. Th. Gen.* 3. 8. *A. Job* 6. 4. & *Ps.* 47. 8. *Th. Job* 8. 2. *S. Jon.* 1. 4.

Πνέω, spiro, flo, inspiro; ἐπνευσε, & inspiravit ויפח *S. Th. Gen.* 2. 7.

Πόα, herba דשא *Aq. Symmac. Psal.* 22. 2. *Item* עשב *A. Mich.* 5. 7.

Ποδάκκη, pedica סד *Incerti*, *Job* 13. 27.

Ποδήρης, talaris חשן *Th. Exod.* 25. 7. *Item* מעיל *Inc. Exod.* 29. 5.

Ποδιστῆρες, cacabi abluendis pedibus *Aq. Theodotio*, *Jerem.* 52. 17.

Πόθεν, unde מאין *Theod. Josue* 2. 4.

Ποθέω, desidero; ἐπόθησεν, desideravit חמד *S. Psal.* 67. 17. אותה *S. Prov.* 21. 10.

Ποθητή, desiderata יחידה *Incerti*, *Jud.* 11. 34.

Πόθος, desiderium תאות *Aquila*, *Psalm.* 10. *secund. Hebr.* 3.

Ποιέω, facio עשה *Omnes passim. Item* פעל *Symmac.* ποιήσαντα ילד *Incert. Deut.* 32. 18.

Ποιήματα, opera מעשים *Aquila*, *Proverb.* 31. 31. *Aq. Mich.* 6. 16. ποίημα, opificium מעשה *Aquila*, *Exod.* 28. 15.

Ποικιλία, varietas, opus Phrygionicum רקמה *Aquila*, *Ezech.* 27. 24.

Ποικίλλω, varie compono; ἐποικίλθην רקמתי *Aq. Psal.* 138. 15.

Ποικίλματα, varietates נקדות *Symmachus*, *Cantic.* 1. 11.

Ποικίλος, varius נקד *Incert. Gen.* 30. 32.

Ποικιλτά, varia, *Sym. Theod. Exod.* 35. 35.

Ποικιλτής, varians, polymitarius Phrygionici textor חשב *Exod.* 26. 1.

Ποιμαίνω, pasco; ποιμαίνει, pascit ורעה *S. Prov.* 15. 14. ποιμαίνουσι, pascunt ירעו *A. Prov.* 16. 21. ποιμαίνων, pascens רועה *S. Cant.* 6. 2. ποιμαίνω, pascere רעה *S. Psalm.* 36. 3.

Ποιμήν, pastor, opilio, pecuarius ποιμένων רעים *S. Cant.* 1. 8. & *Hesai.* 31. 4. *Item A. S. Jerem.* 23. 2. *S. Mich.* 5. 5.

Ποίμνη, ovile מרעית *Incerti*, *Jerem.* 23. 1.

Ποίμνιον, ovile, grex צאן *Incert. Gen.* 38. 17. *Aquila*, *Zach.* 11. 11. צאן *Aq. Symmac. Psal.* 79. 2. & 103. 41. *Item* עדרים *Inc. Jud.* 5. 17. ἐκ ποιμνίου, ex ovili שה *Th. Levit.* 27. 26.

Ποιμνιοτρόφος, pastor נקד *A.* 4. *Reg.* 3. 4.

Ποιμνοτρόφοι, pastores נקדים *A. Amos* 1. 1.

Πόκος, vellus גז *Symm. Psalm.* 71. 6.

Πολεμέω, pugno, bellum gero; πολεμήσωμεν, bellum geramus נלחמה *Inc. Jud.* 1. 3. *Th. Jud.* 1. 5. & *passim hoc libro. Item Reliqui*, ἐπολέμησαν נלחמו *Jud.* 5. 20. πολεμῶν, bellans איש מלחמות *Aquila*, *Symmachus*, 2. *Reg.* 8. 10.

Πολεμικόν, bellicum מלחמה *S. Job* 39. 25. σκεύη πολεμικά, arma כלי מלחמה *Inc. Jud.* 18. 16. לכלי קרב *A. Eccles.* 9. 18.

Πολεμικῶς, bellico more, inimici more, hostiliter למלחמה *Symmachus*, *Psal.* 119. 7.

Πολεμιστής, bellator איש מלחמות *Symmachus*, *Hesai.* 42. 13.

Πόλεμος, bellum מלחמה *Th. Jud.* 8. 13. חרב *Incert. Levit.* 26. 6. מערכה *Incert.* 1. *Reg.* 17. 20. & 2. *Reg.* 11. 7.

Πολιά, canities, senectus שיבה *Aquila*, *Sym. Gen.* 15. 15. & 25. 8. *Reliqui*, *Jud.* 8. 32. *A. Psal.* 91. 15. *A. S. Th. Prov.* 20. 29.

Πολιόομαι· πεπολίωμαι, incanui, *Incer.* 1. *Reg.* 12. 2.

Πολιορκέω, obsideo; πολιορκοῦσι צרים *Incert. Jud.* 9. 31. πολιορκεῖτε צורי *S. Hesai.* 21. 2. πολιορκεῖν לצור *Reliqui*, 1. *Reg.* 23. 8.

Πολιορκητής, obsidens urbes צר *Theodotio*, *Hesai.* 59. 19.

Πολιορκία, obsidio מצרות *Symm. Hesai.* 29. 3. מצורה *Sym. Psal.* 65. 11. *Item* צר *S. Amos* 3. 11. & מצור *Inc. Mich.* 7. 12.

Πόλις, urbs עיר *passim Omnes*; πόλεις חות *Theodot. Jud.* 10. 4.

Πολίχνη, civitatula קריה *A. Hesai.* 26. 5. & 29. 1.

Πολλοστός· πολλοστοί, multi רבים *Symmachus*, *Psal.* 54. 19.

Πολύ, multum רב *A. Deut.* 3. 26. *in Appendice*, *A. Th. Num.* 16. 3.

Πολύανδρον, multorum virorum cœtus המון *Incert. Ezech.* 39. 11.

Πολύβουλος· ἐν πολυβούλῳ, in multo consilio ברב יועץ *S. Th. Prov.* 11. 14. *Th. Prov.* 24. 6.

Πολυκαρπία, abundantia fructuum רבת *Symmachus*, *Psal.* 64. 10.

Πολυλάλος, multiloquus, loquax, garrulus רב דברים *S. Job* 11. 2.

Πολύμιγα, varia, varie intexta בנפך *Symmachus*, *Ezech.* 27. 16.

Πολύμιτος, polymitus, varie intextus משי *Symmac. Ezech.* 16. 13.

Πολυπραγμοσύνη, negotia multa, negotiatio, multarum rerum aggressio, *S. Eccles.* 7. 30.

Πολύς, multus ארבה *Sym. Theod. Levit.* 11. 22. *est ibi pro nomine insecti. Coislinianus Codex hanc lectionem adscribit Aquilæ & Theodot. Levitic.* 11. 22. *in Notis Appendicis.*

Πολύς, multus, numerosus רב *passim Omnes*; πολὺ ὑμῖν, multum vobis רב-לכם *Aquila*, *Theodotio*, *Numer.* 16. 7.

Πολύστρεβλος, valde perversus, *Incert. Prov.* 28. 16.

Πολυφόρος, ferax, fructifera פריה *Symmachus*, *Hes.* 32. 12.

Πολυχρόνιος, longævus; πολυχρόνιοι אשישי *Aquila*, *Hesai.* 16. 7. πολυχρονιώτερος כביר *S. Job* 15. 10.

Πολυωρέω, sollicitus sum; πολυωρήσει והותיר *Incert. Deut.* 30. 9.

Πονέω, laboro, operor, moleste ago, doleo יכאב *S. Prov.* 14. 13. ἐπόνεσεν עמל *Aq. Prov.* 16. 26.

Πονηρεύομαι, male ago, maligne me gero; πονηρεύεσθε, maligne agitis הרעו *Th. Jud.* 19. 23. πονηρευόμενοι, maligne agentes מרעים *Aquila*, *Psal.* 36. 1. *Inc.* 3. *Reg.* 14. 9. & *alibi.*

Πονηρία, malitia, nequitia רע *Aquila*, *Psal.* 7. 10. & *Alii.*

Πονηρός, malus, malignus, nequam, sceleratus רעה *Aquila*, *Symmac. Gen.* 37. 2. πονηρά, non pulcra רעה *Theodotio.*

Theodotio, Exod. 21. 18. *& alibi passim.*

Πονηρόφθαλμος, malo oculo præditus, invidus רע עין *Incer. Proverb.* 23. 6.

Πονικὸς, molestus, laboriosus עצב *Th. Prov.* 15. 1.

Πόνος, labor, molestia, dolor עמל *A. Job* 16. 2. *A. S. Psal.* 10. *secundum Hebr.* 14. *Item* כאב *Sym. Job* 16. 6. *&* 33. 19.

Πόντος, pontus אלסר *S. Gen.* 14. 1.

Πορεία, gressus, progressio ארח *Symmachus, Psal.* 24. 4. לכת *Aq. Theod. Prov.* 30. 29. πορείας הליכות *S. Psal.* 67. 24.

Πορεύομαι, proficiscor, vado; πορευθῶμεν, eamus ונלכה *S. Gen.* 33. 12. πορευθέντες באו *Incert. Deut.* 1. 8. *Item Inc. Jos.* 1. 7. *& Jud.* 19. 3. *& alibi.*

Πορίζω, præbeo; πορίσαι, *S. Eccles.* 9. 11.

Πορνεῖον, fornix, lupanar קבה *S. Num.* 25. 8. גב *S. Th. Ezec.* 16. 24.

Πορνεύω, fornicor; ἐπόρνευσαν, Fornicati sunt זנו *tres Interpr. Ezech.* 23. 3. *& S. Amos* 7. 17.

Πόρνη, meretrix, scortum זונה *Aq. Sym. Prov.* 7. 10. *S. Prov.* 23. 27. *Incert. Jos.* 6. 22.

Πόῤῥωθεν, procul מרחוק *S. Job* 39. 25.

Πορφύρα, purpura ארגמן *Aquila, Symm. Theodotio, Exod.* 35. 23. *&* 35. *Inc. Cant.* 7. 6. *Th. Jerem.* 10. 10. *Th. Exod.* 28. 6.

Ποσαχῶς, quoties, quotupliciter כמה *Theod. Psalm.* 62. 2.

Πόσῳ μᾶλλον, quanto magis אף כי *S.* 2. *Reg.* 4. 11. *Item* אף *S. Job* 4. 19.

Ποταμὸς, flumen, fluvius יאר *A. S. Th. Exod.* 7. 24. נהר *Omnes passim.*

Πότε, quando מתי *A. Th. Job* 7. 4.

Ποτήριον, calix, poculum כוס *Aq. S. Psal.* 22. 5. *S. Psal.* 74. 9. *& Hesai.* 51. 17.

Ποτίζω, irrigo, poto השקה *A. Gen.* 2. 6. *Symmac. Psalm.* 64. 10. *&* 68. 22. ποτίζων, potans משק *Aq. Gen.* 15. 2.

Ποτισμὸς, irrigatio שקוי *A. Prover.* 3. 8.

Ποτιστήριον, canalis aquandis pecoribus; ἀπὸ τῶν ποτιστηρίων, a canalibus ממשקה *Theodotio, Ezech.* 45. 15.

Ποτιστὴς, pocillator משקה *A. Gen.* 40. 1.

Ποτίστραι, alvei רהטים *Incert. Exod.* 2. 16.

Πότος, compotatio משתה *Reliqui, Genes.* 21. 8. *in Appendice, A. S. Gen.* 29. 22. *S. & Inc. Hesai.* 5. 12. *& Aquila, Symmachus, Hesai.* 25. 6. *Symmac. Proverb.* 15. 15.

Ποῦς, pes רגל *Omnes. Item* כרעי τοῖς ποσὶν, pedibus, *Inc. Levit.* 4. 11. πρὸς ποδῶν על־שוליו *Symm. Exod.* 28. 33.

Πράκτωρ, exactor נושה *Sym. Psal.* 108. 11.

Πρᾶγμα, opus דבר *S. Gen.* 20. 10. *Inc. Deut.* 17. 10. *Th. Jud.* 6. 29. *& alibi.*

Πρᾶος, mitis, mansuetus עני *S. Psal.* 17. 28.

Πραότης, mansuetudo ענוה *Symm. Theod. Prov.* 18. 12. ענות *A. Psal.* 17. 36.

Πρασιὰ, area, areola; πρασιαὶ ערוגת *A. Cant.* 5. 13. *A. S. Cant.* 6. 1.

Πρασιάω, imbrem sitio; πεπρασιάσαι ערג *A. Psalm.* 41. 1. ἐπρασιώθη תערוג *A. Joel.* 1. 20.

Πρᾶσις, venditio ממכר *Aq. Deuter.* 18. 8. בר *Incer. Amos* 7. 6.

Πράσον, porrum חציר *Aq. Hesai.* 40. 7. *&* 8.

Πραῦς, mansuetus, mitis; πραεῖς, mansueti ענוים *Inc. Psal.* 9. 19. *Aq. Th. Quinta Editio, Psal.* 75. 10. *Item Num.* 12. 3. *S. Job* 24. 4.

Πραΰτης, mansuetudo ענוה *S. Th. Prov.* 15. 33. *S. Prov.* 22. 4.

Πρέμνον, caudex; πρέμνα מטעה *Inc. Ezech.* 17. 7.

Πρέπω· πρέπει, decet נאוה *S. Prov.* 19. 10. ἔπρεψεν, *S. Th. Prov.* 26. 1.

Πρεσβευτὴς, legatus; πρεσβευτὰς צירים *Aquila, Hesai.* 18. 2.

Πρεσβύτης, senex זקן *A. Exod.* 3. 16. שב *Th. Job* 15. 10. *Reliqui,* 1. *Reg.* 18. 14. πρεσβύτου, senioris, majoris, *de fratre loquendo* גדול *Symmach. Gen.* 10. 21. *in Appendice.*

Πρεσβύτερος, senex, senior זקן *Incerti, Jud.* 19. 20. *& Prov.* 31. 23. *A. Deut.* 5. 23. *in Appendice, Incert. Exod.* 24. 9.

Πρὶν, priusquam, antequam לפנים *S. Job* 42. 11. πρὶν ἢ, antequam פני *S.* 1. *Reg.* 13. 12.

Πρίστηρ, ἦρος, serra מגרה *A.* 3. *Reg.* 7. 9.

Πρίω, serro; ἔπρισεν, serrâ secui חרק *S. Psal.* 34. 16. *Aq.* πεπρισμένων ἐν πρίστει, *S.* πεπρισμένων πρίοσι, serrâ sectorum מגררות במגרה 3. *Reg.* 7. 9.

Πρίων, ονος, serra מגרה *Incert.* 2. *Reg.* 12. 31. *Sym.* 3. *Reg.* 7. 9.

Προάγω, præcedo; προάγοντά σε, præcedentem te לפניך *S. Exod.* 23. 20.

Προαιρέομαι, præeligo; προειλόμην, præelegi אבחר *Symm. Job* 29. 25. προείλατο בחר *Incert. Deut.* 14. 2. προαιρεῖ בחר *S.* 1. *Reg.* 20. 30.

Προαίρεσις, propositum; ἐν προαιρέσει, in proposito בהתנדב

Προαπολαβεῖν, prius accipere, *Incer.* 1. *Reg.* 2. 29.

Προάστεια, suburbia מגרשי *S. Jos.* 14. 4. *Incert. Jos.* 21. 2. *Item* שדמות *A. Jerem.* 31. 40.

Πρόβατον, ovis כשב *Symmachus, Levitic.* 3. 7. *in Appendice.* πρόβατα, oves צאן *Inc.* 1. *Reg.* 25. 2. *Reliqui, Job* 30. 1.

Προβιβάζων, præcedens, *A. Psalm.* 41. 5.

Προβλέπειν, prævidere, *Symm. Eccles.* 6. 9.

Πρόβλημα, problema חידה *Sym. Ps.* 77. 2. מליצה *S. Prov.* 1. 6.

Πρόγνυ, adgeniculationem אברך *A. Gen.* 41. 43. *Vox Græca suspecta hoc loco. Vide ibid. in Appendice.*

Πρόδομος, vestibulum אולם *A. Joel.* 2. 17. *Item A.* 3. *Reg.* 7. 6.

Προείδω, prævideo; προεῖδεν, prævidit יודע *Sym. Psalm.* 36. 18.

Προέλευσις, progressio, exitus צאת *Symmach. Exod.* 21. 8. *Incert. Psal.* 110. 8. *Item* מוצא *Symmac. Psalm.* 64. 9.

Προέρχομαι, præcedo, procedo; οὐ προελεύσεται לא תצא *Symmachus, Exod.* 21. 6. *Item* קדם *Symmachus, Job* 23. 8.

Προέχω, excello, præsto; προέχει יתרון *Sym. Eccles.* 10. 10.

Πρόθεσις, propositio; προθέσεως (ἄρτους) panes propositionis פנים *S. Exod.* 25. 30. *Incert. Exod.* 39. 36. πρόθεσιν תכין *A. Psal.* 10. *secund. Hebr.* 17. προθέσεις עשתנתיו *Incert. Psal.* 145. 4.

Προθεσμία, tempus constitutum קץ *Symmach. Job* 28. 3.

Πρόθυμα, patera אגן *A. Exod.* 24. 6.

Προθυμέομαι· προθυμηθῇς, studeas, cogites, satagas תשאף *Symmac. Job* 36. 20. *Vox Hebraica metaphorice exprimitur.*

Πρόθυρον, vestibulum סף *A. Th. Ezech.* 40. 6. *Inc.* 3. *Reg.* 14. 17. πρόθυρα מסדרונה *S. Jud.* 3. 23.

Προΐεμαι· προήσεται, profundet, largietur יתן *Sym. Job* 2. 4.

Προκαθίστημι· προκατέστησαν, præstituerunt, *Incer. Jud.* 14. 11.

Προκαταλαμβάνω, præoccupo; προκατελάβετο וילכד *Incert. Jud.* 9. 50.

Προκόπτειν, impingere כשל *S. Psal.* 9. 4.

Προμαχέω, propugno; προμάχησον, propugna ריבה *S. Psal.* 73. 20.

Πρόμετρος, procerus מדין *S.* 2. *Reg.* 21. 20.

Προνοέω, prævideo; προνοήσει, prævidebit ישור *Th. Job* 17. 15.

Πρόνοια, deliberatio דעת *Incer. Jos.* 20. 3. *Hoc loco significat* deliberatio, *vel* res præmeditata; *sed vulgo aliis in locis*, providentia.

Προνομεύω, diripio, devasto; προενόμευσαν, devastarunt וישסו *Incer.* 1. *Reg.* 17. 53. προνενομευμένη, *A.* 1. *Reg.* 23. 1. שדודה *A. Ps.* 136. 8.

Προνομὴ, vastatio שד *Aquila, Psalm.* 31. 4. *& Prov.*

21. 7. & Osee 7. 13. & A. Habac. 2. 17. שוד A. Job 5. 21. & Ps. 11. 5. Item חללים Incer. Jos. 13. 22.

Προοδεύων, prægrediens עבר Symmachus, Psal. 83. 7.

Προπάτωρ, atavus, primus pater הררי S. Psal. 29. 8. Legisse videtur הורי vertit enim προπάτορί μου, progenitori meo.

Προπέτεια, temeritas של Incer. 2. Reg. 6. 7.

Προπετὴς, præceps, S. Eccles. 5. 1. Vide in Lexico Hebraïco supra ad vocem בהל.

Προπηλακίζειν, exprobrare חרף Symmachus, Psalm. 54. 13. προπηλακίσει, exprobrabit ינאץ Symm. Psal. 73. 10.

Προπηλακισμὸς, opprobrium חרפה Symmach. Psal. 43. 14.

Προπίπτω, procido; προέπιπτον יצא Symm. Psalm. 72. 7.

Προπορεύομαι, anteeo, præeo; προπορεύσομαι, anteïbo אעביר Incer. Exod. 33. 19.

Προπύλαιον, vestibulum אולם Sym. Ezech. 8. 16. & Joel. 2. 17.

Πρόπυλον, vestibulum אולם S. Ezech. 40. 7. & S. Reg. 6. 3. & 3. Reg. 7. 6. πρόπυλα αὐτῶν אולם Sym. Psal. 72. 4.

Προσάγω, adduco, offero; προσάγει, adducit, offert הקריב Incert. Levit. 7. 8. προσάξει, adducet, offeret הקריב Incer. Levit. 3. 14. προσάξετε, adducetis, offeretis והקרבתם Incer. Num. 29. 8. Item προσάγαγε, admove גש Incer. 2. Reg. 1. 15. προσάξουσιν והביאו Levit. 4. 14.

Προσβόλωσις, vox dubia, applicatio פצירה Inc. 1. Reg. 13. 21. Videtur esse nomen instrumenti cujusdam. Alii פצירה vertunt lima.

Προσγελάω, arrideo; προσεγέλων, arridebam אשחק S. Job 29. 24.

Προσδέομαι, indigeo, egeo חסר Incerti, 1. Reg. 21. 15.

Προσδέχομαι, exspecto; προσεδεχόμην, exspectabam קויתי Symmach. Job 30. 26. προσδέξῃ תחפץ Symmac. Psalm. 50. 21. προσδέξομαι, exspectabo אשיב Symm. Amos 1. 3.

Προσδοκάω, exspecto קויתי Sym. Psal. 38. 8. προσδοκῶντές σε, exspectantes te קויך Aquila, Psalm. 24. 3. προσδοκηθεὶν יקו Symmac. Job 3. 9. & Psal. 67. Item Incert. Job 6. 19.

Προσδοκία, exspectatio תקות S. Job 14. 19. & Psal. 70. 3. Item Incer. Psal. 9. 19.

Προσεγγίζω, appropinquo; προσεγγίσατε, appropinquate התנגשו Sym. Hesai. 45. 20. προσέγγισον, appropinqua הגישה A. 1. Reg. 30. 7.

Προσείπατε, alloquuti estis שאלתם Incer. 1. Reg. 25. 5.

Προσέλευσις, accessus תוצאות S. Prov. 4. 23.

Προσερίζειν, contendere מרה μὴ προσερίσῃς, ne rixeris אל־תמר Aquila, Exod. 23. 21. Item Psal. 5. 11. & 105. 28. Item τὸ προσερίζειν מרי S. 1. Reg. 15. 23. A. Psal. 77. 17. προσήρισαν מרו A. Ps. 5. 11. προσερίσατε ותרגנו A. Deut. 1. 27.

Προσεριστὴς, contentiosus, litigiosus מרי Sym. Ezech. 12. 3.

Προσέρχεσθαι, accedere נגש Incer. Levit. 21. 23. Item 1. Reg. 9. 18. & 30. 21. προσῆλθον, accesserunt ויקמו Inc. 2. Reg. 12. 17.

Προσέτι, insuper אף Hebr. Interp. Job 36. 16. Item גם S. Psal. 48. 3.

Προσεύχεσθαι, orare התפלל S. Job 42. 10. & Psal. 31. 6. Inc. 1. Reg. 12. 23.

Προσευχὴ, oratio נדר S. Ps. 60. 6. Item תפלה Omnes, Psal. 16. 1.

Προσέχω, attendo; προσέχον, attendit שמע Symm. Exod. 7. 22. Item להקשיב προσέχειν, animum adhibere, Inc. 1. Reg. 15. 22. Item Aq. S. Th. Prov. 2. 2. πρόσχες הקשיבה A. Psal. 16. 1. προσέχῃ תכסי Reliqui, Job 16. 18.

Προσήκω, convenio; προσῆκον חלק Symmach. Deut. 29. 26.

Προσηλύτευσις, peregrinatio מגור A. Gen. 47. 9.

Προσηλυτεύω, proselytus accedo; προσηλυτεύσει, proselytus erit, proselytus accedet יגר A. Ps. 5. 5. προσηλύτευσα גרתי Incert. Psal. 119. 5.

Προσήλυτος, advena גרשם Aquila, Exod. 2. 22. גר Aquila, Symm. Exod. 12. 19. Aquila, Numer. 9. 14. & alibi.

Προσηνὴς, benignus מרפא A. Prov. 15. 4.

Προσηνία, lenitas נחת Alius, Eccles. 9. 17.

Πρόσθεμα, additamentum מלוא Symmachus, 2. Reg. 5. 9.

Προσθήκη, additamentum לוית A. Prov. 1. 9.

Προσίημι, admitto; προσήκατο וישא Symmachus, Job 42. 9.

Προσκολλάω: προσεκολλήθη, conglutinatus est חשק A. Deut. 7. 7. in Appendice. προσκολληθήσεται, conglutinabitur, adhærebit ידבק Aq. Job 41. 8. Inc. Ezech. 29. 4.

Πρόσκομμα, offensio נגף Symmac. Theodotio, Hesai. 8. 14.

Προσκοπεύω, prævideo, prospicio; προεσκοπεύθη רצפו Sym. Job 15. 22.

Προσκοπέω: προσκοπῶ, aspicio אשור Aquila, Num. 24 17.

Προσκόπησις, prospectio צפירה A. Ezech. 7. 7. videtur legisse צפיה

Προσκόπτω, offendo; προσκόψουσι, offendent וכשלו Sym. Hesai. 8. 15.

Πρόσκρουσις, offensio מוקש A. Prov. 29. 6.

Προσκρούω, pulso, contra pulso; προσέκρουεν, pulsabat ויתו A. 1. Reg. 21. 13.

Προσκυνέω, adoro; προσεκυνήσε וישתחו Aq. S. Gen. 47. 31. Reliqui, Josue 5. 15. וחשק S. Job 31. 27. Item ויגש Incert. Jud. 6. 19. προσκυνήσατε נשקו S. Psalm. 2. 12. S. Osee 13. 2.

Προσλαλεῖν, alloqui אמר S. Psalm. 26. 8. Item שיח S. Psal. 54. 5.

Προσλαμβάνω, assumo; προσλαμβάνουσι ישיגו Aquila, Job 24. 2.

Προσμένω, exspecto; προσμείνατε, exspectate שבו S. Exod. 24. 14.

Προσοχθίζω, molestus sum נתעב Incert. 1. Paralip. 21. 6.

Προσοχθίσματα, abominationes תעבת Theod. Ezech. 5. 11. Item שקוצים Theod. Ezech. 7. 20. A. Th. Deut. 29. 17. in Appendice.

Πρόσοψις, aspectus מגמת S. Habac. 1. 9.

Προσπλοκὴ, complexus, A. Exod. 28. 32.

Προσποιέω, simulo, dissimulo, ementior; προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, simula te exagitari התחל Incer. 2. Reg. 13. 5. id est, simula te ægritudine laborare.

Πρόσπταισμα, scandalum, offendiculum מוקש A. S. Exod. 10. 7.

Προσρήσσω, effringo; προσρήξεις, effringes, A. Psal. 2. 9. προσερραγμένους מנפצות A. Hesai. 27. 9.

Πρόσταγμα, præceptum חקת S. Exod. 12. 14. & 13. 10. חוקק Symmach. Jud. 6. 9. Item חק Symm. Psalm. 93. 20. προστάγματα חקים S. Deut. 6. 20. & alibi.

Προστὰς, porticus; προστάδα, porticum אולם Aquilæ prima Editio, Ezech. 8. 16.

Προστάσσω, præcipio; πρόσταξον, præcipe צוה Sym. Psal. 67. 29.

Προστίθημι, appono, adjungo; προσθήσω, apponam אערכה S. Job 23. 3. Item אספה Aq. Sym. 2. Reg. 12. 8. προσέθηκε ויסף A. Job 27. 1. & 40. 27. S. Ps. 60. 7. προστίθεσθε טפלי Symm. Job 13. 4. προστιθέμενος דובב S. Cant. 7. 10.

Προστρίβω, attero; προστρίβων, atterens מולל Symm. Prov. 6. 13.

Προσφέρω, offero; προσφέρουσι, offerunt ירומו Incert. Levit. 22. 15. Item προσοίσεις תזבח Incer. Deut. 17. 1. προσοίσει הביא Inc. Levit. 4. 4. προσοίσουσιν תקריב Inc. Levit. 6. 14.

Προσφεύγω, fugio ad aliquem, confugio; προσέφυγε, confugit נפל S. 1. Reg. 29. 3.

Προσφιλία, amicitia ידידות Aquila, Psalm. 44. 1.
Προσφορὰ, oblatio קרבן A. S. Levit. 1. 2. מנחה Incer. Psal. 140. 2.
Προσφύγιον, refugium נשאר Incert. 2. Reg. 19. 42.
Προχέω, effundo; προχεεῖς, effundes, Incer. Exod. 29. 21.
Προχύειν, profundere; προσέχυσε זרק Incert. Exod. 24. 6.
Προχωρέω, accedo; προσεχώρησαν, accesserunt דבקו Incer. 2. Reg. 20. 2.
Πρόσωπον, facies, vultus; προσώπων, facierum פנים A. Exod. 25. 30. & sic alii passim.
Προσωποποιία, prosopopœia, Symm. 2. Reg. 14. 20. προσωποποιίαν τοῦ ῥήματος פני הדבר
Προτείχισμα, antemurale חיל Incert. Psalm. 121. 7.
Προτομαὶ, protomæ, icones תרפים A. 1. Reg. 19. 16. mediæ scilicet icones quas bustes vocamus Gallice.
Προτιμάω, præhonoro; προετίμησας, prætulisti, præhonorasti ותכבד S. 1. Reg. 2. 29.
Πρόφασις, occasio, prætextus, obtentus תאנה A. Jud. 14. 4. Item προφάσεις, prætextus עללות Symmach. 1. Reg. 2. 3.
Προφητεύων, prophetans נביא Aquila, Symmachus, 1. Paral. 25. 3.
Προφήτης, Propheta נביא Omnes.
Προφθάνω, prævenio, præoccupo; προέφθασεν קדמה Aq. S. Psal. 16. 13. προέφθασάν με, prævenerunt me קדמני Incer. 2. Reg. 22. 6.
Προφυλάσσω, custodio; προφυλάξεις, custodies הזהרת Sym. Ezech. 3. 17.
Προχειρίζομαι· προκεχείρισμαι, editus sum נסכתי Theodot. Prov. 8. 23. Ipsum vide locum.
Πρωῒ, mane, diluculo בקר Omnes Gen. 1. 5. Inc. Jud. 16. 2. & passim.
Πρωΐα, mane בקרים Incer. Job 7. 18.
Πρώϊμος, matutinus, præcox בכור Sym. Theod. Job 18. 13. בקר Symm. Eccles. 11. 6. מורה Aquila, Psalm. 83. 8.
Πρωϊνὸς, matutinus יורא S. Prov. 11. 25. πρωϊνὸν, matutinum בקר Syrus, Gen. 49. 27.
Πρωτεῖον, primitiæ ראשית S. Psal. 77. 51. πρωτεῖα, prima עבר S. Cant. 5. 13.
Πρωτεύων, primas habens ראשה A. Zach. 4. 7.
Πρωτογεννήματα, primitiæ fructuum בכורי קציר A. S. Theod. Exod. 34. 22.
Πρωτοτοκεύω, ut primogenitum offero; πρωτοτοκευθήσεται, ut primogenitum offeretur יבכר Aquila, Levit. 27. 26.
Πρωτοτοκία, primogenitura בכרה A. Gen. 25. 34. in Appendice.
Πρωτότοκος, primogenitus בכור Aquila, Sym. Syrus, Gen. 49. 3. Incert. Exod. 11. 5. tres Interpret. Levit. 27. 26.
Πρῶτος, primus ראשון Omnes, Symmachus, ἐκ πρώτης, ex prima; Theodot. ἐν πρώτοις, in primis מקדם Gen. 2. 8. Item Psalm. 67. 34. ראשה Theod. Zachar. 4. 7.
Πταίω, impingo; πταίουσι, impingunt ויכשיל Symm. Psalm. 63. 9.
Πταρμὸς, sternutatio עטישת A. Job 41. 9.
Πτελέα, ulmus תדהר A. S. Hesai. 41. 19.
Πτέρνα, calx, calcaneus עקב Aq. Psalm. 40. 10. A. Gen. 49. 19. in Appendice.
Πτερνισμὸς, supplantatio, S. Psalm. 54. 13.
Πτέρον, ala עוף Symmachus, Job 5. 7. Item כנף Sym. Job 39. 13.
Πτερύγιον, ala כנף A. Job 39. 13. A. Deut. 22. 30. in Appendice; πτερύγια קצות Incer. Exod. 28. 26.
Πτέρυξ, ala אבר Symmac. Psal. 54. 7. כנף Symmac. Psalm. 35. 8. πτερύγων כנפים Aquila, Hesai. 18. 1. A. Th. Ezech. 1. 8.
Πτερωτὸν, volatile עוף Inc. Gen. 7. 14. πτερωτὰ, volatilia כנפים A. Eccles. 10. 20. S. Hesai. 18. 1.
Πτηνὸς, volucris רשף A. Job 5. 7.
Πτῆξις, consternatio מחתה Aquila, Symm. Theod. Prov. 18. 7.

Πτήσσω, expavesco; πτήσσει יחרד S. Job 37. 1. & 1. Reg. 28. 5.
Πτιλὸς, pinna; πτιλοῖς נצת Symmachus, Levit. 1. 16. πτιλοῖς αὐτοῦ נצה Symmac. Job 39. 14. Theodotio, Levit. 1. 16.
Πτισάνη, ptisana; πτισάνας הרפות Aquila, Symm. 2. Reg. 17. 19.
Πτοέω, terreo; πτοήσει תבעת S. Job 13. 11. ἐπτοήθημαι ואפחד A. Th. Job 23. 15. Item ἐπτοήθησαν פחדו Aquila, Psal. 52. 6. & 77. 53. πτοηθῇς תחת Inc. Jos. 1. 9.
Πτόησις, terror, formido פחד Aquila, Cant. 3. 8. S. Thren. 3. 46.
Πτυξ, tabella; πτυχὶ לוח S. Hesai. 30. 8.
Πτῶμα, cadaver פגר Incert. Num. 14. 33. Ezech. 45. 9. מכשול ruina; S. Th. Hesai. 8. 14.
Πτωματίζω, cadere facio; πτωματίσῃς יפיל Aquila, Psalm. 139. 11. ἐπτωματίσθησαν פגרו A. 1. Reg. 30. 21. S. 1. Reg. 30. 10. Ad illam quippe vocem pertinere videtur, non ad præcedentem עמדו ut habet Coislinianus Codex πτωματίσεις, vel πτωματίσει, cadere faciet והפיל A. Deut. 25. 2. in Appendice.
Πτῶσις, ruina מגפה Incert. 2. Reg. 17. 9. כיד Symm. Job 21. 20. דבר Incert. Habac. 3. 5.
Πτωχευόμενοι, qui se pauperes faciunt מתרושש Sym. Prov. 13. 7.
Πτωχὸς, pauper דל S. Job 5. 16. Aquila, Symmach. Theodotio, Psal. 40. 1. Item עני S. Job 24. 9. Psalm. 11. 5. A. Zach. 11. 11. Item אביון A. Psal. 11. 5.
Πτωχοφανὴς, qui se pauperem simulat מתרושש Th. Prov. 13. 7.
Πυγμαῖος, Pygmæus; πυγμαῖοι גמדים Aq. Ezech. 27. 11.
Πυκάσματα, condensa עבתים Sym. Psal. 117. 28.
Πυκνὸς, densus חרש Incert. Ezec. 31. 3.
Πύλη, porta שער A. Num. 4. 26. A. S. Psal. 23. 7. A. Deut. 12. 18. in Append.
Πυλὼν, ostium שער Theod. Jud. 18. 16. פתח Incer. 3. Reg. 6. 31.
Πυνθάνομαι, percontor; πύθεσθε דרשו Symmachus, 4. Reg. 1. 2.
Πύξινος, buxeus גפר Incer. Gen. 6. 14.
Πύξος, buxus, S. Hesai. 41. 19.
Πῦρ, ignis אש Omnes passim אשה Incert. Levit. 6. 17. & 7. 35. Th. Levit. 24. 9. in Append. Levit. 2. 3. מאשי A. vertit ἀπὸ τῶν πυρῶν; Th. ἀπὸ τῶν τοῦ πυρὸς in Append. πύρα אשי A. Deut. 18. 1.
Πύργος, turris מגדל Aquila, Symmac. Psalm. 47. 13. & 60. 4. Th. Jud. 9. 46.
Πυρετὸς, febris אש Inc. Job 20. 26.
Πυρίζω· ἐπύρισεν, inflammavit וישע Theod. Gen. 4. 4. in Append.
Πυρίνη φλὸξ, ignea flamma אש להט Symmachus, Psal. 103. 4.
Πυρεῖα, acerræ מחתת Reliqui, Exod. 25. 38. in Appendice.
Πυρὸς, frumentum; πυρὸν דגן S. Psalm. 77. 25. πυροὺς חטים Inc. Jud. 6. 11. Aq. S. 3. Reg. 5. 11.
Πυρόω· πυρῶ, igne examino; πυρώσω, igne probabo אצרף Aquila, Theodotio, Jud. 7. 4. A. S. Th. Hesai. 1. 25. πεπυρωμένα, igneo colore מאדמים Aq. S. Th. Exod. 25. 5.
Πυῤῥὸς, ignitus, igneo colore; πυῤῥὸν, ignitum, ignita oblatio אשה Aquila, Theodot. Exod. 29. 18. & Levit. 2. 9. Aq. Levit. 10. 12. Atque ita sæpe in hoc Libro, modo cum Aquilæ & Theodotionis, modo sine Interpretis nomine.
Πυῤῥότεροι אדמו Symmac. Thren. 4. 7.
Πώγων, barba זקן S. Levit. 19. 27. Reliqui, 1. Reg. 17. 35. & Psal. 132. 2.
Πωλέω, vendo; πωλήσῃ ימכר A. Exod. 21. 7. πωλοῦντες משביר Symmachus, Prov. 11. 26. πώλησον מכרת S. Gen. 25. 31.
Πῶλος, pullus עפר A. Cant. 2. 9. Item עור A. S. Th. Hesai. 30. 6.
Πωμάζω, operio; πωμασάτω αὐτοὺς יכסימו Symmac. Psal. 139. 10.

Ρ

Ῥαβδίζω, excutio; ἐῤῥάβδιζεν, excussit חבט Inc. Jud. 6. 11. יחבט Aq. Symm. Th. Hesai. 27. 12. Inc. Hesai. 28. 27.

Ῥαβδίον, virgula חבט Theodotio, Prov. 14. 3. Aq. Hesai. 11. 1.

Ῥάβδος, virga מטה Aquila, Num. 1. 47. Incert. 1. Reg. 14. 27. Item שבט S. Th. Jud. 5. 14. Aq. Psalm. 73. 2. S. Hesai. 10. 24.

Ῥαίνω, aspergo; ἔῤῥανεν, aspersit ויז S. Th. Levit. 8. 11. Item נקבע Inc. Job 26. 8.

Ῥάκη, panni סחבות Theod. Jerem. 38. 12.

Ῥάμμα, filum חוט Aq. Genes. 14. 23. Item Incerti, Jud. 16. 12.

Ῥάμνος, rhamnus, spina אטד Theod. Jud. 9. 14. S. Psal. 57. 10.

Ῥαντίζω, aspergo; καὶ ἐῤῥάντισεν, & aspersit ויז Aq. Levit. 8. 11. S. Hesai. 63. 3.

Ῥαντισμὸς, aspersio נדה A. Zach. 13. 1.

Ῥαντὸς, aspersus; ῥαντὰ, aspersa נקדות Incert. Cantic. 1. 11.

Ῥαφαεὶμ, gigantes רפאים Aquila, Gen. 14. 5. Aq. Symmachus, 2. Reg. 5. 18. & 22. Aquila, Job 26. 5.

Ῥεῖθρον, fluentum יאר A. Gen. 7. 24. יאר Aquila, Exod. 7. 19. & 24. S. Job 28. 10. Item שבלת Symmac. Psal. 68. 3. & Hesai. 27. 12. ῥεῖθρα מימי Aq. Exod. 7. 19. נחלי Symmachus, Job 20. 17. נזלים Symmachus, Psalm. 77. 44.

Ῥεμβεύων, vagans, palabundus שבבים Quinta Edit. Osee 8. 6.

Ῥέμβομαι, vagor, palabundus sum ῥεμβομένη עטיה S. Cant. 1. 7. ῥεμβόμενοι, A. S. Psal. 58. 18. ῥεμβομένας שוגים S. Psalm. 118. 118.

Ῥέων, fluens זב Incert. Levit. 15. 2. & Reliqui ibid. v. 4. & 6. Item Incerti, Levit. 22. 4. Reliquorum, Num. 5. 2.

Ῥῆμα, verbum דבר Aquila, Genes. 20. 10. Incerti, Deut. 22. 26. sicque Omnes passim. Item ῥήματα, verba מלים S. Job 23. 5.

Ῥῆσις, sermo, loquela אמרה S. Psalm. 17. 31. & 76. 9. Item Prov. 1. 2.

Ῥήσσω, scindo, rumpo; ἔῤῥηξαν, sciderunt קרעו Aq. Psalm. 34. 16. ῥήσσων בקע Symmachus, Psalm. 140. 7. ῥαγήσεται ונבקה Symmachus, Hesai. 19. 3.

Ῥητὰ, dicta דברי Aquila, Prov. 31. 1.

Ῥίζα, radix שרש Theod. Job 8. 17. Sym. Job 19. 28. & 30. 4. Aquila, Symmac. Theodot. Job 36. 30. & Hesai. 53. 2.

Ῥιζόω, radico; ῥιζώσει, radicabit שרש Aquila, Sym. Theod. Hesai. 27. 6.

Ῥινοκέρως, rhinoceros רים A. Job 39. 9.

Ῥὶξ, ligo, ligonis; ῥίξιν לאתים Inc. 1. Reg. 13. 21.

Ῥίπτω, jacio, projicio; ἔῤῥιψεν, projecit וישליכו Th. Jud. 8. 25. Inc. Eccl. 3. 5.

Ῥὶς · ῥινὸς, nasus אף S. Job 40. 19.

Ῥοιζέω · ῥοιζοῦντες, cum stridore jacientes מורים A. 1. Reg. 31. 3. ῥοιζήσει וירם Aquila, Psalm. 63. 8. id est, jaculabitur.

Ῥοιζηδὸν · ῥοιζήσει, cum stridore ירה A. Exod. 19. 13. De jaculatione dicitur.

Ῥοίσεται, stridebit הצפצף S. Hesai. 29. 4.

Ῥομφαία, framea, gladius חרב Theod. Exod. 20. 25. Incert. Levit. 26. 6. & 7. Incerti, 2. Reg. 18. 8. Item Th. Quinta & Sexta Editio, Psal. 75. 4.

Ῥοπὴ, momentum, breve tempus, itemque momentum staterae רגע Heb. Int. Job 20. 5. ῥοπὴ ζυγῷ מאזנים Symmachus, Psalm. 61. 10. ῥοπαὶ שחקים Aquila, Proverb. 8. 28.

Ῥοῦς, fluxus שבלת A. Psal. 68. 3.

Ῥυέω, fluo; ῥυήσονται, fluent יזלו Sym. Job 36. 28. A. Cant. 4. 16.

Ῥυθμίζω, concinno, adorno; ῥυθμιεῖ יצר Theodotio, Hesai. 44. 12.

Ῥυθμόω, concinno; ἐῤῥύθμωσεν, concinnavit יצר Sym. Hesai. 44. 12.

Ῥύπος, turpitudo, sordes; εἰς ὄνομα ῥύπου, in nomen turpitudinis לשמצה Aquila, Exod. 32. 25. καὶ ἀπὸ ῥύπου, & a sordibus ומצאתו Incer. Prov. 30. 12.

Ῥυστὴς, liberator מפלט Omnes, Psalm. 17. 49.

Ῥύω, eruo, libero; ῥύσεται, eruet יציל A. Job 5. 19. A. Zach. 3. 2. Item ῥύσῃ תפלט S. Psalm. 17. 44. ῥυσάμενος פדה S. 2. Reg. 4. 9. ἐῤῥυσάμεθα הצלנו Aquila, 1. Reg. 30. 22.

Ῥωπόπωλοι, scrutarii, negotiatores רכלים Incer. 3. Reg. 10. 15.

Σ

Σαββατίζειν, sabbatizare; σαββατιεῖ, sabbatizabit שבתה A. Levit. 25. 2.

Σάββατον, sabbatum שבתון Incert. Levit. 23. 29. & 25. 5. Item שבת A. Levit. 25. 2. σάββατα, sabbata, Reliqui, Levit. 25. 8.

Σαγήνη, sagena רשת Incert. Psal. 10. secund. Hebr. 9. Incert. Ezech. 47. 10.

Σάγος, sagum שמיכה Th. Jud. 4. 18.

Σαδδαὶ, Saddai שדי Hebr. Int. & S. Job 6. 4.

Σαθρόω, labefacto; ἐσάθρωσεν וירעצו Incert. Jud. 10. 8.

Σάκκος, saccus שק S. Gen. 42. 27. A. S. Psalm. 34. 13. & 68. 12. Item אמתחת S. Gen. 42. 27. A. S. Psal. 34. 13. & 68. 12. Item אמתחת S. Gen. 42. 28.

Σαλεύω, & σαλεύομαι, fluctuo, nuto, commoveor; ἐσαλεύθη רגזה S. Hesai. 14. 19. σαλευθήσεται, concutietur תרעש Theod. Jerem. 10. 10. Item יוח Incer. Exod. 28. Item הנוע Th. Hesai. 24. 20. Item כנוע ὡς σαλεύεται, Incert. Hesai. 7. 2. σαλευόμενος, fluctuans נע Hebraeus & Syrus, Gen. 4. 12. σαλευθήσεται, commovebitur ימוט S. Th. Prov. 10. 30.

Σάλος, commotio רעש S. Job 39. 24. תרעלה Sym. Psalm. 59. 5. Item נוע Th. Hesai. 24. 20.

Σάλπιγξ, tuba, buccina תרועה Th. Num. 23. 21. A. S. Jos. 5. 4. S. Job 39. 25.

Σαλπισμὸς, tubae clangor תרועה Inc. Levit. 23. 24.

Σαμάρεια, Samaria שמיר Incer. Jud. 10. 1. & saepe.

Σανὶς, tabula קרש Aquila, Sym. Theodot. Exod. 26. 15. בריח Incer. Exod. 35. 11. sic Ms. sed haud dubie pertinent ad vocem, quae eodem loco praecedit, nempe קרשיו Vide in Appendice ad hunc locum. לוח S. Cant. 8. 8. σανίδες, tabulae עמודים Aquila, Sym. Theodotio, Exod. 27. 10. σανίσι κεκαλυμμένας, tabulis opertas בת־אשרים A. Ezech. 27. 6.

Σαπήσεται, putrescet ירקב Aquila, Symmach. Proverb. 10. 7.

Σαπρὰ, mala רע Samaritanus, Levit. 27. 14.

Σαπρία, fructus foetidus, seu foetidum quodlibet; σαπρίας באשים Aq. Hesai. 5. 2. σαπρία באש Aquila, Osee 4. 10.

Σαπρίζω, putere facio; ἐσαπρίσατε, putere fecistis הבאשתם A. S. Exod. 5. 21.

Σάπφειρος, sapphirus ספיר S. Thren. 4. 7.

Σαράβαρα, Sarabara, genus vestis vel ornamenti סרבלי A. Th. Dan. 3. 21.

Σαρδόνυξ, sardonyx שהם A. Gen. 12. 2.

Σαρδονύχιον, sardonyx שהם Incert. Job 28. 16.

Σὰρξ, caro בשר Incert. Gen. 41. 2. & alibi.

Σάτον, satum, A. S. ἐν σάτῳ σάτον, in sato satum בסאסאה

כסאסאה *Hesai.* 27. 8. satum *est mensura Hebraïca. Vide in* סאה *supra.*

Σάτα, sata סאים *Aquila, Symmac. Gen.* 18. 6. *Item A.* 1. *Reg.* 25. 18.

Σατᾶν, satan שטן *A. Num.* 22. 22. & *Job* 1. 6. *Incer.* 2. *Reg.* 19. 22. *Reliqui, Zach.* 3. 1. *Reliqui,* 1. *Reg.* 29. 4.

Σατραπεία, satrapia; σατραπεῖαι, satrapiæ סרני *Incer. Jud.* 16. 18.

Σατράπης, satrapa; σατράπαι, satrapæ סרני *Incert. Jud.* 16. 5. & *seqq.*

Σάττω· σεσαγμένοι, instrati, *Incert.* 2. *Reg.* 16. 2.

Σβέννυμι, exstinguo; σβέσει, exstinguet יכפה *Symmac. Proverb.* 21. 14. ἐσβέσθη יכבה *Symmac.* 1. *Reg.* 3. 3.

Σειρῆνες, sirenes תנין *S. Thren.* 4. 3. תנים *A. S. Th. Hesai.* 13. 22. & 43. 20. *Item S. Jerem.* 10. 22. *A. S. Mich.* 1. 8. תנות *A. Malach.* 1. 3.

Σειρομάστης, hasta רמח *Incer. Jud.* 5. 8. *Ad hanc vocem Hebraïcam pertinere puto.*

Σειρόω, *vel* σειράω, concateno; σειρώσουσιν αὐτὸν, concatenabunt eum צעהו *S. Jerem.* 48. 12.

Σειρωτὸν, catenatum, *S. Th. Exod.* 28. 32.

Σεισμὸς, terræ motus, *vel* commotio רעש *S. Hesai.* 9. 5. זועה *S. Hesai.* 28. 19.

Σεῖστρον, sistrum; ἐν σείστροις, in sistris במנענעים *A. S.* 2. *Reg.* 6. 5.

Σείω, concito, concutio רעש *S. Job* 41. 20. *Item Ps.* 45. 4. & 67. 9. *A. Psalm.* 17. 8. *Reliqui, Psal.* 76. 19. σείοντες רגז *S. Job* 13. 17. σεισθήσεται התנודדה *Theodotio, Hesai.* 24. 20.

Σελήνη, luna ירח *Omnes passim* ירחים *A. Deut.* 33. 14. *in Append. Symm. Job* 39. 2. *Item* לבנה *S. Hesai.* 24. 23.

Σεμίδαλις, simila סלת *A. Levit.* 7. 12.

Σηθ שאת, tumor *Incert. Levit.* 13. 19. & 14. 56.

Σήκωμα, secoma, *quod trutinæ adjungitur, ut pondera sint æqualia* משקלת *Theodotio, Hesai.* 28. 17.

Σημαίνω, significo, *vel* signa cano; σημανεῖτε ותקעתם *Incer. Num.* 10. 10. σημάνατε הריעו *Inc. Psalm.* 46. 2.

Σημασία, significatio, tubæ signum תרועה *S. Psal.* 32. 3. & 88. 15. σημασίαις צלצלי *S. Psalm.* 150. 5.

Σημεῖον, signum תקות *Incer. Jos.* 2. 21. אות *A. Gen.* 1. 14. *A. S. Ex.* 4. 6. *A. S. Ps.* 73. 5. *A. S. Th. Hes.* 7. 11. תרועה *S. Num.* 23. 21. *Th. Jos.* 2. 12. נס *S. Psal.* 59. 6. *Item* σημεῖα, signa ציונים *Syrus, Jerem.* 31. 21.

Σημειοσκόπος, hariolus ידעוני *Incert.* 1. *Reg.* 28. 3. *A.* 1. *Reg.* 28. 9.

Σημειοσκοπούμενος, hariolans מנחש *S. Deut.* 18. 10. σημειοσκοπούμενοι מעוננים *S. Mich.* 5. 12.

Σημείωσις, signum תו *Aquila, Theodotio, Ezechiel.* 9. 4.

Σήμερον, hodie היום *S.* 1. *Reg.* 14. 38. & 17. 10.

Σηπεδὼν, putredo, ulcus putridum רקב *Symmachus, Job* 13. 28.

Σηψις, putredo רמה *A. Job* 17. 13. & 21. 26.

Σήπω· σήψει, putrefaciet יבאיש *Symmachus, Eccles.* 10. 1. σαπήσεται. *Vide supra.*

Σιαγὼν, maxilla לחה *Reliqui, Deut.* 34. 7. לחי *Aq. Symmac. Theodotio, Jud.* 15. 9. *Theod. Job* 40. 21. *A. S. Psal.* 3. 7.

Σιγάω, taceo, sileo; σίγα, tace הס *S. Jud.* 3. 20. *Item* החרש *Th. Hesai.* 41. 1. *S. Job* 33. 33. & *Psal.* 27. 1. דום σίγησον, tace, *A. Ps.* 36. 7.

Σιγὴ, silentium דומיה *A. S. Th. Psalm.* 21. 3. *Symm. Psal.* 38. 3.

Σιδήρεον, ferramentum; σιδήρεια, ferramenta חרודי *S. Th. Job* 41. 21.

Σίδηρος, ferrum מורה *Th. Jud.* 16. 17. ברזל *Omnes.*

Σιδηροῦς, ferreus; σιδηροῦν ברזל *A. Th. Jerem.* 1. 18. *S. Job* 40. 13.

Σιδόνιοι, *vel* Σιδώνιοι, Sidonii צידנים *Symmachus, Theodotio, Deut.* 3. 9. *In Append. ex Cod. Coislin. ubi hæc lectio uni Aquilæ tribuitur.*

Σικέρα, sicera שכר *Inc. Jud.* 13. 7. & 14. *Item Theod. Hesai.* 29. 9.

Σίκλος, siclus שקל *Theod. Num.* 3. 47.

Σικχαίνω, tædio afficior; ἐσίκχανα קצתי *Aquila, Gen.* 27. 46. ἐσικχάνοντο ויקצו *Aq. Exod.* 1. 12. *Num.* 21. 5. & *Hesai.* 7. 16.

Σίκχη τὰ, nauseæ שקוצי *Sym. Ezech.* 20. 7.

Σινδὼν, sindon; σινδόνας סדינים *Incert. Jud.* 14. 13.

Σιρώνων שהרנים *Inc. Jud.* 8. 26. *ubi vox Hebraïca litteris Græcis exprimitur.*

Σιταρκία, commeatus, viaticum, cibaria צדה *Incert. Gen.* 45. 21.

Σιτευτὸς, saginatus; μόσχος σιτευτὸς, vitulus saginatus פר־השור *Incer. Jud.* 6. 25. אבוס *Theodot. Prov.* 15. 17. *Item* מריא *A.* 2. *Reg.* 6. 13.

Σίτησις, cibus, esca לחם *S. Job* 30. 4. צידה *S. Ps.* 131. 15.

Σιτίζων, vesica gutturis מראה *A. Levit.* 1. 16.

Σιτιστοὶ, saginati בשן *S. Psal.* 21. 13.

Σῖτος, frumentum חטה *S. Job* 30. 4. *Item* חטה *S. Job* 31. 40. דגן *Omnes, Psal.* 4. 9.

Σιωπᾶν, *transitive sumtum,* σιωπήσεις, tacere facies תצמית *S. Psal.* 142. 12.

Σιωπᾶν, *intransitive sumtum,* silere, σιώπα, sile דום *A. Jos.* 10. 12. *Item* ידמו siluerunt, *A. Th. Ps.* 4. 5. *A. S. Psal.* 30. 18. ἐσιώπησαν, siluerunt דמו *Aq. Ps.* 34. 16. σιώπα, sile הס *S. Amos* 6. 10. σιωπᾶτε, silete מחשים *Inc. Jud.* 18. 9. *Item* מחרשים *Inc.* 2. *Reg.* 19. 10. σιώπησον, sile החרישי *Incert.* 2. *Reg.* 13. 20. ἐσιωπήθην החשיתי *S. Psal.* 38. 3.

Σιωπὴ, silentium דומיה *Quinta Editio, Psal.* 21. 3.

Σιωπηλὸν, *al.* σιώπησις, taciturnitas צמרת *Symmach. Hesai.* 47. 2.

Σκαλεύω, sarrire, *metaphorice* scrutari; ἐσκαλεύσατε התחפש *A.* 3. *Reg.* 20. 38. σκαλεύσει σκαλευόμενος, scrutatione scrutans חפש מחפש *Aquila, Ps.* 63. 7. & 76. 7.

Σκάζω, claudico צלע *Sym. Psalm.* 34. 15. & 37. 18. ἔσκαζον, claudicabat ויאל ללכת *S.* 1. *Reg.* 17. 39.

Σκάλλω, fodio; ἔσκαλλον, fodiebant כרו *Aquila, Psal.* 118. 85.

Σκαμβὸς, obliquus עקש *Sym. Prov.* 2. 15.

Σκανδαλίζω, scandalizo; ἐσκανδάλισαν, scandalizaverunt ויכשילו *Aq. Psalm.* 63. 9. *Hesai.* 8. 15. & 40. 3. σκανδαλισθήσῃ תכשל *A. Prov.* 4. 12.

Σκάνδαλον, scandalum מוקש *Incert. Deut.* 7. 16. *Jud.* 8. 27. *S. Th. Prov.* 13. 14. *S. Prov.* 22. 25. מכשלה *S. Soph.* 1. 3.

Σκάπτω, fodio; ἔσκαψας, fodisti כרית *A. Psalm.* 39. 7. σκάπτων בקע *Quinta Editio, Psal.* 140. 7.

Σκασμὸς, claudicatio צלע *Aquila, Psal.* 34. 15.

Σκαφεῖον, ligo, onis את *Symm.* 1. *Reg.* 13. 20.

Σκεδάζω, dissipo; σκεδάσῃς הכבה *Incert.* 2. *Reg.* 1. 17.

Σκελίζω, supplanto; σκελίσει, supplantabit יעות *Aq. Job* 8. 3. σκελίζει, supplantat תסלף *Theodotio, Prov.* 19. 3.

Σκέλος, crus; σκέλη, crura כרעים *Inter. Levit.* 1. 13. *in Appendice.*

Σκεπάζω, occulto; ἐσκέπασε, occultavit תצפן *Sym. Exod.* 2. 2. σκεπάσεις, occultabis תחבא *Incer. Job* 5. 21. σκεπάσει, occultabit חפף *Th. Deut.* 33. 12. σκεπάζοντες, tegentes סככים *Aq. Exod.* 25. 20. σκεπασθῇ והציל *Inc.* 2. *Reg.* 20. 6.

Σκέπαρνον, dolabrum חרץ *Incert.* 2. *Reg.* 12. 31.

Σκέπαστρον, operimentum סתר *Sym. Job* 24. 15.

Σκέπη, tegumentum אהל *Aquila, Symmach. Theod. Exod.* 35. 11. *Aq. Exod.* 40. 26. *Aq. Num.* 3. 7. & 4. 26. *Item Aquila, Job* 8. 22. & *Psal.* 30. 21. *A. S.* 2. *Reg.* 7. 6. מגן *Theodotio,* 2. *Reg.* 1. 21. רחם *Symm.* 3. *Reg.* 19. 5. *Item* צל *Sym. Cant.* 2. 3. *Item* סכה *Sym. Psalm.* 30. 21.

Σκέπω, tego; σκεπομένῳ θανάτῳ צלמות *Symmach. Job* 10. 21. σκεπόμεναι מבעד *S. Cant.* 4. 3. *Item* σκέπει בצל *Symmachus, Eccles.* 7. 13. σκέπων כסה *Symmachus, Prov.* 12. 16.

Σκευάζω, apparo; σκευάσεις, apparabis תבשל *Symmac. Exod.* 23. 19. σκευάσατε פנו *Theodotio, Hesai.* 62. 10.

σκευάζεσθαι, vasa diripere נצל *Symmachus, Exodi* 12. 36.

Σκεῦος, vas כלי *Incer. Jud.* 18. 16. *S. Job* 28. 17. *A. Theod.* 1. *Reg.* 21. 5. & *ſæpe.*

Σκηνὴ, tabernaculum אהל *Aquila, Gen.* 24. 67. *S. Theodot. Exod.* 40. 26. *Symmac. Num.* 4. 26. *S. Th. Job* 8. 22. & 31. 31. *Sym. Job* 11. 14. & 18. 14. לשכחה *Theod.* 1. *Reg.* 9. 22. σκηναὶ, tabernacula שכות *Sym. Job* 40. 26. המכסה *Sym. Heſai.* 28. 20. סך *A. Pſalm.* 75. 3. *Item* מעגל *S.* 1. *Reg.* 26. 5. *Item* משכן *Inc. Exod.* 26. 1. *A. S. Th. Levit.* 8. 11.

Σκηνοποιέω, tentorium tendo; σκηνοποιήσει יהל *S. Heſai.* 13. 20. σκηνοποιὸν τὸ סכן *Sym. Heſai.* 22. 15. tabernaculorum artificem.

Σκηνοποιΐα, tabernaculorum effectio סכות *Inc. Deut.* 31. 10.

Σκηνόω, habito; ἐσκήνωσε, habitavit, tabernaculum poſuit וישכן *Aquila, Exod.* 24. 16. σκηνώσω ושכנתי *A. Symm. Theod. Exod.* 25. 8. σκηνωσάτω תשכן *Sym. Job* 11. 14. *Item Aquila, Job* 38. 19. σκηνωσεως כבן *Aq. Heſai.* 22. 15.

Σκήνωμα, tabernaculum אהל *Incert. Jud.* 7. 8. *Aq. Theod.* & *Quinta Editio, Pſal.* 18. 5. *Item* σκηνώματα, tabernacula אהלים *Incert. Gen.* 9. 27. *Item* כשכנות *A. Symm. Exod.* 1. 11. *Th. Job* 39. 6.

Σκήνωσις, tabernaculum אהל *Sym. Pſal.* 77. 51. *Item* משכן *Sym. Pſalm.* 77. 60. σκηνώσεις משכנות *Aquila, Pſalm.* 41. 3.

Σκῆπτρον, ſceptrum שבט *A. Gen.* 49. 10. *Joſ.* 3. 12. *Pſalm.* 44. 7. & *Pſalm.* 121. 4. *Item S. Pſalm.* 73. 2. *Incer. Jud.* 5. 14. & 1. *Reg.* 10. 19. *S. Num.* 24. 17. *A. Heſai.* 28. 28.

Σκιὰ, umbra צל *S. Pſal.* 35. 8. צלצל *A. Heſai.* 18. 1. σκιὰ θανάτου, umbra mortis צלמות *Incert. Job* 16. 16. *S. Job* 24. 16. *A. Pſalm.* 43. 20.

Σκιῤῥάω & σκιῤῥόω· σκιῤῥώμενον, ſqualidum, *Theod. Heſai.* 27. 1. ἐσκιῤῥωμένον עקלתון *A. Heſai.* 27. 1.

Σκιρτῶ, ſalto, exſilio; σκιρτώσει, exilire faciet וירקיד *A. Pſ.* 28. 6. σκιρτῶν, ſaliens מפזז *S.* 2. *Reg.* 6. 16. עכס *S. Prov.* 7. 22.

Σκληροκάρδιοι, qui duro corde ſunt אבירי לב *Symm. Heſai.* 46. 12.

Σκληροπρόσωποι, duri facie, *i.* pertinaces קשי פנים *Th. Ezech.* 2. 3.

Σκληρὸς, durus עצב *Aquila, Prov.* 15. 1. עז *Symmac. Heſai.* 19. 4. σκληρὸν, durum הקשה *Aq. S. Exod.* 18. 26. *Reliqui, Heſai.* 27. 1. *Incer.* 3. *Reg.* 14. 6. רע *Inc. Gen.* 31. 24. *in Appendice.*

Σκληροτράχηλος, qui durâ cervice eſt קשה ערף *S. Th. Exod.* 32. 9.

Σκληρύνω· ἐσκληρύνθη, induratus eſt טפש *Incert. Pſ.* 118. 70.

Σκνίπες, ſciniphes כנם *Inc. Exod.* 8. 16. *al.* σκνίφες.

Σκολιὸς, tortuoſus עקלתון *S. Heſai.* 27. 1. σκολιὰ נפתלים *S. Job* 5. 13.

Σκολιότης, tortuoſitas שרירות *Aquila, Pſalm.* 80. 12. *Item* שררות *Aquila, Theod. Jerem.* 13. 10. *Item* עקלקל *S. Pſal.* 124. 5.

Σκολόω. *Vide* σκωλόω.

Σκόπευσις, ſpeculatio מצפה *A. Oſee* 5. 1.

Σκοπευταὶ, ſpeculatores צפו *A. Heſai.* 56. 10.

Σκοπεύω, ſpeculor; σκοπεύει צופיה *Symmach. Prov.* 31. 27. σκόπευσον צפה *Incer. Heſai.* 21. 5. *Aquila, Jerem.* 48. 19.

Σκοπὴ, luſtratio פקדים *Incert. Num.* 26. 22.

Σκοπιὰ, ſpecula; σκοπιὰς משכיות *Aq. Pſalm.* 72. 7. ציונים *S. Jerem.* 31. 21.

Σκοπὸς, ſcopus מטרה *Aq.* 1. *Reg.* 20. 20. σκοπῶν σου צפיך *S. Heſ.* 52. 8. *S. Th.* 56. 10. σκοποὺς ציונים *A. Jerem.* 31. 21. מצפה *Incer.* 1. *Reg.* 22. 3. *S. Deut.* 28. 64. *in Appendice.*

Σκορπίζω, diſpergo; σκορπίζοντες, diſpergentes מפזר *Aquila, Symmachus, Theodotio, Prover.* 11. 23. ἐσκορπίσθη נבזרו *A. S. Pſalm.* 140. 7. ἐσκορπισμένοι, diſperſi נטשים *Th.* 1. *Reg.* 30. 16. σκορπισθέντα מזורה *Symmac. Job* 38. 31. σκορπίσει והפיץ *Aquila, Deuteron.* 4. 27. *in Appendice.*

Σκορπισμοὶ, diſſipationes תפוצות *Aq. S. Th. Jerem.* 25. 34.

Σκοτάζω, obſcuro; ἐσκοτάσθη, obſcurata eſt ויכם *A. S. Exod.* 10. 15. οὐκ ἐσκότασεν לא עבות *Incert.* 2. *Reg.* 23. 4.

Σκοτασμὸς, obtenebratio מחשך *Symmachus, Pſalm.* 87. 19.

Σκοτεινὸς, tenebroſus מחשיך *S. Job* 38. 2. σκοτεινοὶ, tenebroſi חשכים *Th. Prov.* 22. 29. σκοτεινότερον חשך *S. Thren.* 4. 8. σκοτεινὸν, τὸ ἐν σκοτεινοῖς, in tenebroſis במחשכים *Aquila, Sym. Pſal.* 87. 7. σκοτεινὴ עפתה *Hebr. Interp. Job* 10. 22.

Σκοτία חשך tenebræ, *S. Gen.* 1. 5.

Σκοτίζω, obtenebro; ἐσκοτίσθησαν, obtenebrati ſunt, 1. *Reg.* 14. 27.

* Σκοτομήνη, nox illunis אפל *Aq. Pſalm.* 90. 6. ἀπὸ σκοτομήνης, a nocte illuni מהנשף *Aq.* 1. *Reg.* 30. 20. *Item* אישון *S. Prov.* 20. 20.

Σκοτομήνια, nox illunis אפל *A. Job* 3. 6. אישון *Sym. Prov.* 20. 20.

Σκότος, tenebræ חשך *Omnes, Gen.* 1. 4. *A. S. Exod.* 14. 20. אפל *Hebr. Interp. Job* 10. 22. ἐν σκότῳ, in tenebris בעפעפי *S. Job* 3. 9.

Σκοτώδης, tenebroſus עפל

Σκύθαι, Scythæ; Σκυθῶν עילם *Symmachus, Geneſ.* 14. 1.

Σκυθρωπάζων, triſtis זעף *S.* 3. *Reg.* 20. 43.

Σκυθρωπὸς, triſtis קדר *S. Pſal.* 37. 7. & *alibi*; σκυθρωποὶ, triſtes זעפים *S. Gen.* 40. 6.

Σκυθρωπῶς, animo triſti, mœſte, *Incer. Pſal.* 34. 14.

Σκύλαξ, catulus גור *Aq. Gen.* 49. 9. *Ibi eſt* catulus leonis.

Σκυλεύειν, ſpoliare לפשט *Incer.* 2. *Reg.* 23. 10. ἐσκυλευμένη השולמית *S. Cant.* 6. 11. & 7. 1. σκυλεύσατε, ſpoliate ונצלתם *A. Symmachus, Exod.* 3. 22. *in Appendice.*

Σκύλευσις, ſpoliatio שודד *Hebr. Interp. Job* 15. 21.

Σκυλευτὴς, prædo; σκυλευτῶν שלישים *Sym. Ezech.* 23. 15.

Σκῦλον, ſpolium; σκῦλα, ſpolia שלל *S. Gen.* 49. 27. *Incert. Ezech.* 38. 13. *Incert.* 1. *Reg.* 14. 32.

Σκύμνος, catulus leonis גור *S. Gen.* 49. 9.

Σκυτάλη, ſcytala; σκυτάλας מקלות *Incert. Zachar.* 11. 7.

Σκύφος, ſcyphus גביע *Aquila, Gen.* 44. 2. & *Exod.* 25. 31.

Σκωληκίασις, vermiculatio, vermium ebullitio רמה *S. Th. Job* 17. 14.

Σκώληξ, vermiculus תולעת *Incert. Exod.* 28. 5. *A. Exod.* 35. 23. & 35. *A. Levit.* 14. 4. *Item* σκώληξ הגמל *S. Pſal.* 77. 47. *Sic legitur ſupra, & ſic habet Euſebius in Pſalmos. Sed vix credam Symmachum* הגמל *vertiſſe* σκώληκα, vermem.

Σκῶλον, offendiculum עבר *S. Jud.* 11. 35. *Item* מוקש *Aquila, Pſalm.* 68. 23. & *Prov.* 22. 25. *A. S. Theod. Prov.* 18. 7. & 20. 25.

Σκωλόω, offendo, impingo; σκωλωθῇς תוקש *Incert. Deut.* 7. 25. ἐσκωλωμένη, in offendiculum lapſa, *Aq.* יקוש *Oſee* 9. 8.

Σκωρία, ſcoria סוג *S. Ezech.* 22. 18. *Item* סיגים *S. Pſal.* 118. 119. & *Heſai.* 1. 25.

Σμικρὸς, parvus; σμικρότατον, minimum קטן *S.* 3. *Reg.* 12. 12.

Σμικρύνω, minuo; ἐσμικρύνθην קטנתי *A. Gen.* 32. 10. σμικρυνθῶσι ימעטר *Th. Jerem.* 30. 19.

Σμίλη, ſcalpellum תער *S. Jerem.* 36. 23.

Σμύρνη, myrrha מור *Aquila, Cant.* 4. 6. *Aq. Cant.* 5. 13.

Σμυχθήσεται, tergetur ומלק *Incert. Levit.* 6. 28. *in Appendice.*

Σύχινα, ſuchina ligna אלמגים *Aq.* 3. *Reg.* 10. 11. *Forte* ſuccina.

Σοφία, ſapientia חכמה *Omnes.*

Σοφίζω, prudentem facio; καὶ σοφίζει יחכם *Aquila, Theod. Job* 35. 11. ἐσοφίσθησαν חכמו *Aquila, Deuteron.* 32. 29.

Σοφισαὶ, sophistæ חרטמים *Theod. Genes.* 41. 24. *in Appendice.*

Σοφὸς, sapiens חכם *passim Omnes.*

Σοφὸς, sophus, divinus חרטם *Incert. Genes.* 41. 8. *Item* פקח *A. Exod.* 23. 8.

Σοκχὼθ, socchoth סכת *Sym. Gen.* 33. 17.

Σώω, salvum facio; ἐσώθη אמלטה *Hebræus Interpr. Job* 1. 15.

Σπαθαρικὰ, spatharica, *ornamentum muliebre, quod cui voci Hebraicæ respondeat, non ita perspectum est, S. Hesai.* 3. 23.

Σπαθαρίσκος, spathariscus צעיף *Incert. Gen.* 38. 14.

Σπάνις, penuria, raritas אפס *Symm. Prov.* 14. 28. מארה *Incer. Malach.* 2. 2.

Σπάνη (*Coislin. melius* σπάνις) penuria מארה *Aq. Deut.* 28. 20.

Σπάνιος, rarus יקר *Sym.* 1. *Reg.* 3. 1.

Σπανίζω· σπανίζουσα, rara (lepra) מארת *Inc. Levit.* 13. 51. *&* 52. *Item* 14. 44.

Σπαραγμὸς, laceratio תרעלה *Sym. Hesai.* 51. 17.

Σπαρασσόμενος שרוט *A. Zac.* 12. 3.

Σπάταλος, delicatus רך *S. Deut.* 28. 54. σπατάλας תענגות *Symm. Eccles.* 2. 8. *Incert. Cant.* 7. 7.

Σπάω, vello, extraho; σπασθήσεται, extrahetur יעצב *A. Eccles.* 10. 9.

Σπείρειν, seminare; σπειρόμενον מזריע זרע *A. Gen.* 1. 11. *Theod. Jud.* 6. 3. *S. Hesai.* 28. 24. ἐσπείρατε, seminastis חרשתם *Incert. Osee* 10. 13.

Σπένδω, libo; σπείσω, libabo אסיך *A. Psal.* 15. 4.

Σπέρμα, semen זרע *Aq. Gen.* 1. 11. *Aquila, Symm. Hesai.* 41. 7. *A. S. Th. Gen.* 1. 29. *& alibi. Item* זכר *Incerti, Num.* 31. 17.

Σπερμαίνω, semino; σπερμαίνουσαν זרע *A. Theod. Gen.* 1. 29.

Σπερματία, sementis דגן *Symm. Psal.* 64. 10.

Σπερματίζω, semino; σπερματίζον מזריע *Aq. Gen.* 1. 12. *Sym. Gen.* 1. 29. *Hæc eadem vox in versione Aquilæ Gen.* 1. 11. *mihi suspecta est.*

Σπεύδω, festino; ἔσπευσαν, festinaverunt קרבו *Sym. Psal.* 118. 150. σπεῦσον, festina חושה *Reliqui, Psal.* 37. 23. *A. Psal.* 39. 14. *& Psal.* 54. 9. σπευσάτω תרוץ *Sym. Psal.* 67. 32. σπευδούσαις אבה *Sym. Job* 9. 26.

Σπήλαιον, spelunca מצודה *Th.* 1. *Reg.* 23. 14. *Reliqui, ibid. v.* 19. גבעון *Sym.* 2. *Reg.* 2. 24. *Item* עיט *Incert. Jerem.* 12. 9.

Σπιθαμὴ, palmus; σπιθαμὰς טפחות *Symmac. Psalm.* 38. 6. *Item* גמד *Th. Jud.* 3. 16.

Σπίλωμα, tinctura, *vel* varia & maculosa tinctura מכתם *A. Hesai.* 13. 12.

Σπινθὴρ, scintilla גחלת *Incer.* 2. *Reg.* 14. 7. *Item* ניצוץ *A. S. Hesai.* 1. 31.

Σπινθρὰξ, scintilla רשף *Sexta Editio, Cant.* 8. 6.

Σπλάγχνα, viscera רחמים *A. S. Gen.* 43. 30. *in Append. S. Amos* 1. 11.

Σπλαγχνίζομαι, compatior; ἐσπλαγχνίσθητε חמלתם *Incert.* 1. *Reg.* 23. 21. *Symmachus, Deuteron.* 13. 8. *in Appendice.*

Σποδιὰ, cinis עפר *Hebr. Interp. Job* 14. 8.

Σποδεία (*forte mendum*) cinis דשן *Theodot. Jerem.* 31. 40.

Σποδὸς, cinis אפר *A. S.* 3. *Reg.* 20. 38. *Job* 2. 8. *A. Job* 42. 6. דשן *Incer. Levit.* 6. 10. *in Appendice.*

Σπονδὴ, libamen; σπονδαὶ נסכי *A. Psal.* 15. 4.

Σπόνδια, pateræ, paterulæ, *Aquila, Theodotio, Jerem.* 52. 17.

Σπόνδυλος, vertebra מפרקת *S.* 1. *Reg.* 1. 18.

Σπόριμον, seminale עשב *S. Gen.* 1. 30.

Σπουδάζω, sollicito, sollicite ago; ἐσπούδαζον נצים *Incert. Exod.* 5. 13. σπουδαζομένη מבהלת *Symm. Th. Prov.* 20. 21.

Σπουδὴ, studium, cura; σπουδῇ, cura בבהלה *Incerti, Levit.* 26. 16.

Σταγετὸς, stillicidium דלף *Aq. Prov.* 19. 13.

Σταγὼν, stilla; σταγόνες דלף *Symmachus, Proverb.* 19. 13.

Στάζω· ἔσταξεν, stillavit נתכה *Symmachus, Theod. Nahum.* 1. 6.

Σταθμία, pondera אבני *Inc. Levit.* 19. 36. *Theod. Prov.* 16. 11.

Σταθμίζω, appendo; σταθμίσει, appendet ישקל *Aq. Job* 31. 6. ἐστάθμισαν, appenderunt וישקלו *Zach.* 11. 12. ἐσταθμίζετο ישקל *Sym. Job* 6. 2. ἐσταθμίσατο תכן *Aquila, Job* 28. 25. *& Psalm.* 74. 4. σταθμίζων תכן *Aquila, Prov.* 24. 12.

Στάθμιον, pondus אבן *S. Prov.* 17. 8. *Item* משקלת *A. Hesai.* 28. 17.

Σταθμὸς, pondus שקל *Inc. Levit.* 5. 15. *Item* אבן *Inc.* 2. *Reg.* 14. 26. *Item* פלס *A. Prov.* 16. 11.

Σταθμὸς, statio; σταθμῶν מפתן *Incerti,* 1. *Reg.* 5. 4. לשכת *tres Interp. Jerem.* 35. 4. σταθμοὶ, stationes מזוזות *A. Deut.* 11. 20. *in Append.*

Σταθμοῦχος, hospita ביתה מגרת *Symm. Exod.* 3. 22.

Σταλάζω, stillo; μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, ne stilletis stillantes אל־תטיפו יטיפון *Aq. Mich.* 2. 6.

Στάμνος, vas בקבק *Inc.* 3. *Reg.* 14. 3.

Στασιάζειν, seditionem movere הולל *Symmac. Psalm.* 74. 5. στασιάσω וסכסכתי *A. Hesai.* 19. 2. *hoc est,* seditionem concitabo *inter Ægyptios & Ægyptios.*

Στάσις, statio מצב *Theod. Jos.* 4. 3. *Th.* 1. *Reg.* 13. 23. מצבת *S. Hesai.* 6. 13. מקום *Incerti, Job* 16. 18. *Item* מעמד *Sym. Psal.* 68. 3. *& Sym. Exod.* 21. 32. *in Appendice.*

Στατὴρ, pondus שקל *Inc. Gen.* 23. 15. *Aq. S. Exod.* 38. 24. *in Appendice; Aquila, Symmachus, Numer.* 3. 47. στατῆρας שקלים *Jos.* 7. 21. *& Aquila,* 1. *Reg.* 13. 21.

Σταφὶς, uva, uva passa, *Inc.* 2. *Reg.* 16. 2. *Item* צמקים *A.* σταφίδας, uvas passas, *S.* ἐνδέσμους σταφίδων, ligaturas uvarum passarum, 1. *Reg.* 30. 12.

Σταφυλὴ, uva ענב *A. S. Num.* 6. 3.

Στάχυς, spica שבלת *Inc. Jud.* 12. 6.

Στεάζω· στεασάτω, impinguet, *Inc. Psalm.* 19. 4.

Στέαρ, adeps חלב *S. Psal.* 16. 10. *A. Psalm.* 72. 7. *A. Gen.* 45. 18. *in Appendice* בצק *Inc.* 2. *Reg.* 13. 8.

Στεῖρος, sterilis עקר *Aquila, Deut.* 7. 14. *in Appendice.*

Στέλλω· καὶ ἐστάλησαν, & coercitæ sunt ויסכרו *Aquila, Gen.* 8. 2.

Στέμφυλον, vinaceum זג *A.* 1. *Ezech.* 22. 18. στέμφυλα סוגים *A. Psalm.* 118. 119. *Hesai.* 1. 25.

Στεναγμὸς, suspirium, gemitus אנחת *A. Job* 3. 24. נהם *Inc. Prov.* 19. 12.

Στενάζω, gemo; ἐστέναξεν תכרע *Incerti,* 1. *Reg.* 4. 19. στενάξεις ונהמת *A. S. Th. Prov.* 5. 11. *Item* στέναξε האנק *Inc. Ezech.* 24. 17.

Στενὸς, angustus צר *A. Psalm.* 30. 10. *&* 68. 18. *Th. Hesai.* 28. 20. *A. S.* 1. *Reg.* 28. 15.

Στενοχωρούμενος, angustiatus מצוק *Symmachus,* 1. *Reg.* 22. 2.

Στένω, gemo; στένει ינהק *S. Job* 6. 5. στένοντες אנקה *Theod. Malach.* 2. 13.

Στενωθήσεται, angustabuntur יצר *Incert. Proverbior.* 4. 12.

Στερέμνιος, solidus בריא *Aquila, Gen.* 41. 2. *in Appendice.*

Στερεὸς, solidus, firmus בריא *Symmach. Psal.* 72. 4. στερεὰ איתן *A. Jerem.* 49. 19. *Item* στερεὸς צור *Aquila, Deut.* 32. 31. στερεῶν צרים *A. S.* 2. *Reg.* 2. 16. *& Psal.* 60. 4. *Item* στερεὸς, solidi חלמיש *Aquila, Deut.* 8. 15. *in Appendice.*

Στερεόω, firmo; στερεῶ מחזק *Inc. Exod.* 14. 17. ἐστερέωσα, firmavi תכנתי *Theod. Quinta Editio, Psal.* 74. 4. ἐστερέωσε, firmavit תרקיע *A. Job* 37. 18. στερεώμενον אמץ *Incer.* 2. *Reg.* 15. 12. *Item* להציב στερεώσαντος, *Inc.* 1. *Reg.* 13. 21.

Στερέω, privo; ἐστέρησα, privavi הפחתי *S. Job* 31. 39. στερεῖται, privatur חסר *A. Prov.* 6. 32.

Στερεοκάρδιοι, graves corde חזקי-לב *Theodotio, Ezechiel.* 2. 3.

Στερέωμα, firmamentum רקיע *Omnes, Genes.* 1. 6. *& seqq. Item Aq. Symmac. Psal.* 150. 1. *Item* צבי *Aq. Ezech.* 20. 6.

Στερέωσις, firmatio, consolidatio, firmitas עצמות *A. Hesai.* 41. 21.

Στεφάνη, corona מסגרת *Incert. Exod.* 37. 12. זר *S. Exod.* 25. 11. *in Appendice.*

Στέφανος, corona זר *Samarit. Exod.* 37. 2. עטרת *A. Th. Prov.* 14. 24. *Reliqui, Hesai.* 28. 1.

Στεφανόω, corono; στεφανώσεις, coronabis תפאר *Inc. Deut.* 24. 20. στεφανώσεις תעטר *A. Psalm.* 5. 13. στεφανώσονται, coronabuntur יכתרו *S. Psal.* 141. 8.

Στέφω, corono; στέψεις, coronabis תעטר *Aq. Psalm.* 8. 6. στεφθήσονται יכתירו *Th. Prov.* 14. 18.

Στῆθος, pectus לוח *S. Prov.* 3. 3. גחון *A. Levit.* 11. 42. *in Appendice.*

Στηθύνιον, pectusculum, *Incert. Levit.* 7. 31.

Στήκω, sto; στήκετε תעמדו *Aquila, Jos.* 10. 19.

Στηλογραφία, tituli inscriptio מכתם *Quinta Editio, Psal.* 55. 1.

Στηλόω· ἐστηλωμένοι, erecti נצבים *Incert. Jud.* 18. 16. *Aquila, Psalm.* 38. 6. *Aq.* 2. *Reg.* 8. 6. *Aquila, Psal.* 73. 17.

Στήλωμα, cippus מצב *A. Jud.* 9. 6.

Στήλωσις, statio מצב *Aq. Hesai.* 6. 13.

Στίμμι, stimi, stibium פוך *Aquila, Symmachus, Hesai.* 54. 11.

Στήριγμα, fulcimentum מטה *Incerti, Levit.* 26. 26. משען *Symmac. Hesai.* 3. 1. *Item* איל *Aq. Ezech.* 41. 3. תא *A. Ezech.* 40.

Στηριγμὸς, fulcimentum משענה *Sym. Hesai.* 3. 1.

Στηρίζω, fulcio; στηρίζειν סעד *Sym. Psalm.* 103. 15. στηρίσατε סמכו *Aq. Cant.* 2. 5. ἐστηρίσατο ויסמך *Theodot. Jud.* 16. 29.

Στιβὰς, stibas, *vide suo loco* טור *Aquila, Ezech.* 46. 23.

Στίλβειν, illucescere, splendere להצהיל *S. Ps.* 103. 15. στιλβουσῶν צחרות *S. Jud.* 5. 10.

Στιλβὴ, splendor צהב *S. Levit.* 13. 36.

Στιλπνότης, splendor יצהר *A. Zach.* 4. 14. *A. Deut.* 7. 13. *in Appendice.*

Στίμμι, stimmi, stibium פוך *Theod. Hesai.* 54. 11. *A. S.* στίμει, *ibid.*

Στίππυον, stuppa פשתים *Incerti, Levit.* 13. 48. & 26. 26.

Στίφος, turma נדגלות *Symm. Cant.* 6. 9.

Στοιβάζω, sterno ערך στοιβάσουσι וערכו *Incert. Levit.* 1. 7. & 24. 8. *Item Theodotio, Psalm.* 49. 21. *Symmac. Theod. Psal.* 119. 4.

Στοίβασις, strues מערכה *Incer. Levit.* 24. 6.

Στοιβὴ, strues גדיש *Theod. Jud.* 15. 5. נעצוץ *Symmac. Hesai.* 55. 13.

Στολὴ, stola, amictus אדרת *Aquila, Jos.* 7. 21. בגד *Incer. Jud.* 14. 12. *Item* לבוש *Inc. Hesai.* 63. 1. στολαὶ, vestes שמלת *Syrus, Gen.* 45. 22. στολὰς αὐτῶν חליצותם *Incert. Jud.* 14. 19.

Στόμα, os, oris פה *Omnes passim.*

Στομίζω· ἐστομισμένοι, ore degustantes יעלעו *Aquila, Job* 39. 30.

Στραγγεύω, coarctare, torquere; στραγγεύεσθαι ההרפית *Symmachus, Prov.* 24. 10. στραγγευόμενος מתרפה *Sym. Prov.* 18. 9.

Στραγγίζω, exstillare facio; ἐστράγγισε, exstillare fecit וימץ *A. S. Jud.* 6. 38.

Στράτευμα, exercitus צבא *Sym. Psal.* 43. 10.

Στρατεύομαι, milito; ἐστρατεύσατο, repugnabat ויתמהמה *Incert. Gen.* 19. 16. *est Symmachus. Vide in Appendice* לצבא στρατεύεσθαι, ad militandum, *i.* serviendum, *Aq. Numerorum* 8. 24. στρατευσαμένων אשר צבאו *Aquila, Exod.* 38. 8. quæ militabant, *id est*, quæ assidue ministrabant.

Στράτευσις, acies, exercitus צבא *Symmachus, Psalm.* 59. 12.

Στρατηγία, principatus exercitûs צבא *Incert.* 2. *Reg.* 20. 23.

Στρατηγοὶ, duces exercitûs שרי *Inc.* 1. *Reg.* 29. 9.

Στρατιὰ, & στρατεία, exercitus צבא *Sym. Num.* 1. 20. *A. Num.* 8. 24. *Job* 7. 1. & 10. 7. & *Psalm.* 32. 6. & *alibi. Item Inc. Jud.* 8. 6. *Incert.* 1. *Reg.* 1. 3. *Incert.* 2. *Reg.* 10. 7. & 17. 25. *Item* στρατιὰ גדוד *Symmachus, Job* 25. 3. κωλύων στρατείαν, impediens exercitum מצבה *S. Zach.* 9. 8.

Στρατιώτης, miles; *Symm.* στρατιωτῶν, militum צבאות *Psalm.* 67. 13. *Videtur esse mendum pro* στρατιῶν, exercituum.

Στρατόπεδον, exercitus מערכה *S.* 1. *Reg.* 23. 3. *Item* גדוד *S. Job* 29. 25.

Στρέβλευμα, tortuositas; στρεβλεύμασι עקשות *Symm. Prov.* 6. 12.

Στρεβλοκάρδιος, perversus corde עקש-לב *S. Theod. Prov.* 17. 20. στρεβλοκάρδιοι, perversi corde עקשי-לב *Aq. S. Th. Prov.* 11. 20.

Στρεβλὸς, tortuosus עקש *Theodotio, Proverb.* 2. 15. תהפכות *Symmach. Theod. Prov.* 8. 13. στρεβλὰ, tortuosa תהפכות *S. Proverb.* 23. 33.

Στρεβλότης, distorsio עקשות *Aquila, Theodotio, Prov.* 4. 24.

Στρεβλόω, depravo, tortuosum reddo; ἐστρέβλωσε ויעקשׁ *Incert. Job* 9. 20. *S. Prov.* 10. 9.

Στρεβλωτήριον, tormenti locus מהפכת *Symmachus, Jerem.* 20. 1.

Στρεπτὸν, torques פתיל *Aquila, Symmach. Gen.* 38. 18. στρεπτῷ, monilis חורי *Quinta Editio, Cant.* 1. 11. στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν זר-זהב *Incert. Exod.* 25. 24. rotundum cymatium aureum.

Στρέφω, verto; ἔστρεψεν, vertit הפך *Aquila, Levit.* 13. 13.

Στρόγγυλος, rotundus, globosus עגל *Aquila, Ezechiel.* 1. 7.

Στρογγύλωμα τειχῶν, convolutio pilorum מראשתיו *A.* 1. *Reg.* 19. 16.

Στρογγύλωσις, vallum מעגל *Aq.* 1. *Reg.* 26. 7. *Incert.* 1. *Reg.* 17. 20.

Στρουθία, passeres צפרים *Sym. Psalm.* 103. 17.

Στρουθίζω, in modum passeris pipio; στρουθίζων מצפצף *Th. Hesai.* 10. 14.

Στρουθοκάμηλος, struthiocamelus יענה *Sym. Job* 30. 29. & *Thren.* 4. 3. στρουθοκάμηλοι, *Aquila, Sym. Theodotio, Hesai.* 13. 21. *Item Reliqui, Hesai.* 43. 20. *Aq. Symm. Mich.* 1. 8. & *alibi.*

Στροῦθος, passer דרור *Aq. Psal.* 83. 4.

Στροφεὺς, cardo ציר *Aq. Prov.* 26. 14.

Στρῶμα, stragulum מכבר *A. S.* 4. *Reg.* 8. 15. στρῶμα, tabulatum יציע *Aq.* 3. *Reg.* 6. 10.

Στρωμνὴ, stratum יצוע *Sym. Psal.* 62. 7. מצע *Sym. Hesai.* 28. 20.

Στύλος, columna עמוד *Incert. Jud.* 16. 25. *Reliqui, ibid. v.* 29. *Aquila, Theodotio, Cant.* 5. 15. & *Jerem.* 1. 18. *Aquila, Symmachus,* 3. *Reg.* 7. 16. *A. Sym. Th. Quinta Editio, Psalm.* 74. 4.

Στύραξ, styrax נכאת *Aquila, Genes.* 37. 25. & 43. 11.

Συγγένεια, cognatio משפחה *Inc. Num.* 2. 34. & 4. 44. *Item Jud.* 8. 2. & *sæpe*; *Theod. Jud.* 17. 7. *Aq.* 1. *Reg.* 20. 29. *A. S. Psalm.* 21. 30.

Συγγενὴς, cognatus בן-משק *Symm. Gen.* 15. 2. *in Appendice.*

Συγγράφω, conscribo, describo; συνέγραψεν כתוב *A. Eccl.* 12. 10.

Συγκαίω, comburo; συγκαίει με הציקתני *S. Job* 32. 18. συνέκαυσε שזפתני *A. Cant.* 1. 6.

Συγκαλύπτειν, cooperire כסה *Inc. Jud.* 4. 18. συγκαλύπτει, cooperuit יכסה *Th. Job* 9. 24. συνεκάλυψεν ויגהר *Inc.* 4. *Reg.* 4. 35.

Συγκαλέω· συνεκάλεσεν, convocavit וישסע *Aquila,* 1. *Reg.* 24. 8. *Sed hæc Aquilæ interpretatio non vacat suspicione mendi, vel est prorsus metaphorica.*

Συγκάμπτω, incurvo me; συνέκαμψεν, incurvavit se ויגהר

ויגהר *Incer.* 4. *Reg.* 4. 35. συγκάμψας כרע *Theodotio*, *Jud.* 5. 27.

Συγκατάγνυμι, confringo; συγκατεάξῃ תמחץ *Symmachus*, *Psal.* 67. 24.

Συγκλάω, confringo; συγκλᾷ מחץ *Sym. Job* 26. 12. συγκλάσεις *Th. Prov.* 19. 29.

Συγκλεισμὸς, clausura מסגר *S. Psal.* 141. 8. & *Hesai.* 24. 22. *Item* חניות *Incer. Jerem.* 37. 16.

Συγκλείω, concludo; συνέκλεισε ויסגר *S. Gen.* 2. 21. *in Appendice.* συγκλείσει, concludet והסגיר *Inc. Levit.* 13. 4. & *S. ibidem v.* 31. συγκλείοντα ברח *S. Job* 26. 13. *S. Hesai.* 27. 1.

Συγκοιμάω, unà dormio, concumbo; συνεκοιμῶντο, concumbebant ישכבן *Incert.* 1. *Reg.* 2. 22.

Συγκοιτάζω· συγκοιτασθήσεται, unà dormiet ישגלנה *A. Deut.* 28. 30. *in Appendice.*

Σύγκοιτος, conjux סכנת *Incert.* 3. *Reg.* 1. 4. שגל *A. Psalm.* 44. 10.

Συγκολάπτω, contundo; συγκεκολαμμένον, contusum כתות *A. Levit.* 22. 24.

Συγκομιδὴ, comportatio אסף *S. Exod.* 23. 16.

Συγκόπτειν כתת *S. Psal.* 88. 23.

Συγκρατέω, contineo; συγκράτησον, contine תמך *S. Psal.* 16. 5.

Συγκρίνω· συγκεκριμένη, discreta נזרה *Incer. Levit.* 16. 22.

Σύγκρισις, judicium, mos, consuetudo משפט *Incer. Jud.* 18. 7. *Item* פשרא interpretatio *Inc. Dan.* 5. 16.

Σύγκρουσις, concussio קול *S. Ezech.* 3. 13.

Συγκρούω· συγκρούσαι, compellat ינקש *Symmac. Psalm.* 108. 11.

Συγκρύπτω, abscondo; συγκρύψουσι, abscondent יצפנו *Aquila, Prov.* 10. 14. συγκεκρυμμένης צפון *Aq. Psalm.* 82. 4.

Συγκύπτω, inclino me; συνέκυψεν, inclinavit se ויגהר *Incert.* 4. *Reg.* 4. 35.

Συγκυρέω· συγκυρήσει, eveniet יקרה *Symmach. Eccles.* 9. 11.

Συγκύρημα, accidens מקרה *S.* 1. *Reg.* 20. 26. קטב *S. Psal.* 90. 6.

Συγκύριον, casus, accidens מקרה *Symmachus*, 1. *Reg.* 6. 9.

Συγχόω, obruo; συνέχωσαν, obruerunt ויצברו *Aq. Exod.* 8. 14.

Σύγχυσις, confusio מוצק *A. Job* 37. 18.

Συγχύω, confundo; συνεχύθην, confusus sum ואהימה *Symmac. Psalm.* 54. 4. συγκεχυμένος סר *Incert.* 3. *Reg.* 21. 4. συγκεχυμένη תהו ובהו *Sym. Hesai.* 4. 23.

Συγχωνεύω, conflo; συνεχωνεύθη נתכה *Aq. Nahum.* 1. 5.

Συγχώρησις, concessio, *Incert. Gen.* 47. 22.

Συκαμίνους, sycaminos שקמים *Theod. Amos* 7. 14.

Συκῆ & σῦκα, ficus תאנה *Aquila, Sym. Hesai.* 34. 4. *Sym. Jerem.* 24. 1.

Συκόμωρος, sycomorus שקמים *Reliqui, Hesai.* 9. 10. συκομώρους, sycomoros שקמים *Aquila, Symmachus, Amos* 7. 14.

Συκοφαντέω, calumnior; ἐσυκοφάντησε, calumniatus est עשק *Aquila, Symm. Theod. Levit.* 6. 2. *Item Incerti, Levit.* 19. 13. *Job* 10. 3. & *Aq. Psal.* 118. 12. *Aq. Gen.* 26. 20. *in Append. & alibi.*

Συκοφαντία, calumnia, sycophantia עשק *A. S. Th. Levit.* 6. 4. *S. Job* 35. 9. & *Psal.* 72. 8. *Aq. Gen.* 26. 20. *in Appendice.*

Συλεύω, spolio נצל καὶ συλεύσετε ונצלתם *Symmach. Exod.* 3. 22.

Συλλαμβάνω, comprehendo; συλλαμβάνει הרה *Aq. Symmach. Hesai.* 7. 14. συνέλαβε הרה *Aq. Job* 15. 35. *Item* συλλαμβάνειν לכד *S.* 2. *Reg.* 8. 4. συνελήφθης חולת *Hebr. Interp. Job* 15. 7.

Συλλέγματα, collectanea לקט *Incert. Levit.* 23. 23.

Συλλέγω, colligo; συλλέξει, colliget יאסף *Symmach. Job* 39. 2. συνελέγοντο, *A. Psal.* 34. 15. συλλέγητι (*sic*) האסף *A. Deut.* 32. 50. ויתלקטו *Incert. Jud.* 11. 3. συλλέγητε קושו *S. Soph.* 2. 1.

Σύλληψις, conceptio הריון *Aq. Sym. Theod. Quinta Editio, Osee* 9. 11. *Item* הרן *Aq. Genes.* 3. 16. *in Appendice.*

Συλλογὴ, collectio אסף *Aq. Exod.* 23. 16. & *Hesai.* 32. 10. *Item* אגורת *A.* 1. *Reg.* 2. 36.

Συλλογισμὸς, ratiocinatio מזמה *Theodot. Proverbior.* 1. 4.

Συλλυπέομαι, condoleo; συλλυπούμενον לנוד *Symmac. Psal.* 68. 21.

Συμβαίνω· συμβαίνει, contingit מגיע *Symmachus, Eccles.* 8. 14.

Συμβάλλω, congredior; συμβαλῶ וכבסתי *A. Hesai.* 19. 2. συμβαλεῖται יכבן *Sym. Job* 35. 3. *Item* συνέβαλεν חברו *A. Gen.* 14. 3.

Σύμβαμα, eventus מקרה *Sym. Eccles.* 3. 19.

Συμβαστάζω, unà porto; συμβαστάσει ישא *Theodotio, Job* 7. 13. συμβαστάσουσι σοι והקל מעליך *Sym. Th. Exod.* 18. 22.

Σύμβλημα, commissura מטיל *Symm. Job* 40. 13.

Συμβολὴ, commissura; συμβολαὶ, commissuræ הללאת *Samar. Exod.* 26. 5. *Inc. Exod.* 28. 27.

Συμβολοκόπος, symbolam dans זולל *Aquila, Symm. Theodot. Prov.* 23. 21. *A. Prov.* 28. 7.

Συμβουλευτικὸς, consiliarius, *Sym. Prov.* 14. 17.

Συμβουλεύω, consulo; συνεβούλευσας יעצת *Aq. Symm. Job* 26. 3. συμβουλεύοντες ועצים *Aq. Theodot. Proverb.* 12. 20.

Συμβουλία, consilium, consultatio עצת *Symmachus, Psal.* 72. 24.

Συμβούλιον, consilium, consultatio סוד *Theod. Prov.* 15. 22.

Σύμβουλος, consiliarius; σύμβουλοι, consiliarii יועצים *A. Job* 12. 17. *A. Hesai.* 9. 6.

Συμμαχία, commilitium, *S. Psal.* 5. 13. *Item* συμμαχία, societas תשוקה *Aq. Gen.* 3. 16. *At hîc vocem Græcam suspectam habui. Nunc autem verâ deprehensâ lectione, quæ est συνάφεια, illam prorsus repudio. Vide in συνάφεια.*

Σύμμαχος, commilito, commilitonis; σύμμαχοι זרוע *S. Psalm.* 82. 9.

Συμμετρία, commensuratio מתכנת *Incertus, Exod.* 30. 32.

Συμμιγνύω, commisceo; συμμιγήσεται, commiscebitur תערב *S. Prov.* 14. 10.

Σύμμικτος, commixtus, confertim positus, promiscuus ערב *A. Th. Jerem.* 25. 24.

Σύμμιξις, commixtio ערבת *A.* 1. *Reg.* 17. 18.

Συμπαθῆσαι, condolere לנוד *Symm. Job* 2. 11.

Συμπαθῶν, condolens חלה *S.* 1. *Reg.* 22. 8. *Legitur & συμπάσχων.*

Συμπάρειμι, unà adsum; συμπαρῆς *Symmachus, Job* 37. 18.

Συμπατέω, conculco; συμπατήσομεν, conculcabimus נבוס *A. S. Psal.* 43. 6. συμπεπατημένον, conculcatum מבוסה *A. Hesai.* 18. 2.

Συμπεριπλέκω, circumplico; συμπεριπλακῶμεν נתעלסה *A. Th. Prov.* 7. 18.

Συμπίνω, compoto; συμπινόντων משאבים *Symmac. Jud.* 5. 11.

Συμπίπτω· συνέπιπτον, procubui אתנפל *A. Deut.* 9. 25. *in Appendice.*

Συμπλέκω, complico; συμπλακήσεται, complicabitur יחזה *Incert. Job* 8. 17. συμπεπλεγμένας, complicatos *Incer. Exod.* 28. 28.

Συμπολεμέω, simul bello, commilito, avi, *Incert. Jud.* 11. 8.

Συμπορεύομαι, eo simul, *Incer. Jud.* 11. 3. & 8.

Συμποσιάζει, compotat סבא *A. Deut.* 21. 20. *in Appendice.*

Συμπόσιον, convivium סבא *A. Hesai.* 1. 22.

Συμπράσσω, simul ago; συμπράξω אעשה *Symmach.* 2. *Reg.* 2. 9.

Σύμπτωμα, casus אסון *A. Gen.* 42. 4.

Συμφάγοιμι, unà comedam אלחם *Incerti, Psalm.* 140. 4.

Συμφέρει, utile est טוב *Symm. Eccles.* 7. 1. συμφέρων, utilis טוב *S.* 2. *Reg.* 17. 14.

Συμφλογίζω, simul inflammo; συνεφλόγισεν תלהט *Th. Hesai.* 42. 25.

Συμφορὰ, calamitas מועד *Hebr. & Syrus Thren.* 1. 15. שאה *A. Soph.* 1. 15.

Σύμφορον, utile טוב *S. Eccl.* 2. 3.

Συμφράσσω, obstruo; συνέφραξαν, obstruxerunt נטר *Symm. Psal.* 20. 12.

Συμφρυγμὸς, ardor, adustio קדחת *Incertus, Levit.* 26. 16.

Σύμφυλος, contribulis עמית *A. Zach.* 13. 7.

Συμφωνία, symphonia סמפניה *Incer. Daniel.* 3. 5.

Συνάγω, congrego באספכם ὅταν συναγάγητε, cum congregaveritis, *Incer. Levit.* 23. 39. *Incer. Deut.* 11. 14. *Th. Job* 39. 12. כנס *S. Psal.* 32. 7. συνήγαγε, *Aq. Eccles.* 2. 26. ויצק *Inc.* 1. *Reg.* 10. 17. συναχθήτω, congregentur יקוו *Th. Gen.* 1. 9.

Συναγωγὴ, congregatio, synagoga עדה *Omnes, Levit.* 3. 7. *Item Aquila, Theod. Job* 13. 34. & *Psalm.* 1. 5. *Item Incer. Num.* 16. 46. אגדה *Incer.* 2. *Reg.* 2. 29. מועד *S. Num.* 3. 7. & *Psal.* 74. 3. *Item* קהל *Incer. Deut.* 10. 4.

Συναθροΐζω, congrego; συναθρόϊσον, congrega הקהל *Incert. Levit.* 3. 3. *in Appendice.*

Συναθροΐζομαι, congregor; συνηθροΐζοντο, congregabantur ויקבצו *Incert.* 1. *Reg.* 22. 2. συνηθροίσθη ויקהל *Incert. Exod.* 32. 1. συναθροίσθητε רעו *tres Interp. Hes.* 8. 9. συναθροίσον, congrega קהל *Incert. Levit.* 8. 3. *in Appendice.*

Συναλίζομαι, convescor; συναλισθῶ, convescar אלחם *Inc. Psal.* 140. 4.

Συναλλαγὴ, commutatio, *A. Ezech.* 27. 16.

Συναναβιβάζω, simul ascendere facio; συναναβιβάσετε והעלתם *Incert. Gen.* 50. 25.

Συναναλαμβάνω, comprehendo; συναναλαμβανόμενον, comprehensum מתלקחת *A. Exod.* 9. 24.

Συναναπλέκω, complico; συναναπλέκει, complicat נעלסה *A. Job* 39. 13.

Συναναστρέφω, converto; συνανέστρεψέν με, convertit me נפתולי *Aquila, Gen.* 30. 8. & *ibidem* συνανεστράφθω נפתלתי

Συναντάω, occurro, obviam eo; συναντῆσαι פגוש *Th. Prov.* 17. 12.

Συνάντημα, accidens מקרה *Incer.* 1. *Reg.* 20. 26. *A. Deut.* 23. 10. *in Append.* συναντημάτων אספות *Incert. Eccles.* 12. 11.

Συνάντησις, accidens, casus מקרה *A.* 1. *Reg.* 20. 26.

Συναπαρτίζω, præparo, perficio; συναπήρτισαν ויכוננו *S. Psalm.* 118. 73.

Συνάπτομαι, applicor; συνάψεται, applicabitur ילוה *A. Gen.* 29. 34. συναφθείη, conjungatur יחד *Symmach. Job* 3. 6. συνημμένος חבר *Symmac. Psal.* 118. 63. חבר *Sym. Psal.* 93. 20.

Συνάπτω, conjungo; συνάψεις, conjunges תקשר *A. Sym. Job* 38. 31.

Συνὰρ, Synar שנער *Jos.* 7. 21. *ubi* אדרת שנער *vertit Symmachus*, ἔνδυμα Συνάρ, vestimentum Synar.

Συναρπαγὴ, direptio רגע *Sym. Psal.* 34. 20.

Συνάφεια, conjunctio חברה *Sym. Psalm.* 121. 3. *Item* תשוקת *Aquila, Sym. Gen.* 3. 16. *in Append.* συμμαχία *eo loco vitiatum est, ut jam suspicati sumus. Nam Codex Coislinianus* συνάφεια *habet, & vox* συμμαχία *nullius Ms. autoritate nititur.*

Συνδειπνέω, unà cibum sumo; συνεδείπνησεν ברה *Inc.* 2. *Reg.* 12. 17.

Σύνδεσμος, vinculum מוטה *LXX. Hesai.* 58. 9. *suspectum* קשר *Aq. Th.* 11. 9. *Item* σύνδεσμος כפים *Sym. Habac.* 2. 11.

Συνδέω, colligo; συνεδήσατε, colligastis קשרהם *Aq.* 1. *Reg.* 22. 8. σύνδησον, colliga קשר *Aquila, Prov.* 3. 3. *Aq. Amos* 7. 10. συνδεδεμένη, colligata קשורה *Aq. Gen.* 44. 30. *Item* συνδήσεις, colligabis חשקיע *Aquila, Job* 40. 25. συνδήσατε, colligate אסרו *Symmachus, Psal.* 117. 28.

Συνδιαιτώμενοι, simul viventes, unà versantes ברגש *Sym. Psal.* 54. 15.

Συνδρομὴ, concursus, *A. Jerem.* 12. 5.

Συνδυάζεσθαι, conjungere הסתפח *Symmachus,* 1. *Reg.* 26. 19.

Συνεγείρω, surgere facio; συνεγερεῖς תעזב *Incer. Ex.* 23. 5. *dubium & suspectum.*

Συνέδριον, consessus, consilium עצת *Incer. Psal.* 1. 1.

Συνείδω, video ראה *Aquila*, καὶ συνεῖδεν, & vidit וירא *Gen.* 1. 4. & *seqq.*

Συνεισφορὰ, collectio אסף *Samar. Exod.* 23. 16.

Συνεκτικὰς, præfectos סרנין *A. Dan.* 6. 2.

Συνεκτοκίζων, parturire faciens המוליד *Symmachus, Hesai.* 66. 9.

Συνέλευσις, conventus צריח *Theodot. Jud.* 9. 49. עצרת *A. Psal.* 1. 1.

Συνεξαίρω, unà aufero; συνεξῆρον, unà abstulit נסע *Incert. Job* 4. 21.

Συνεπιβάται, vectores ברכב *Th. Hesai.* 22. 6.

Συνεπίθεσις, dolus תרמית *A. Psalm.* 118. 118.

Συνέρχομαι, convenio; *Sym. Th.* συνῆλθον חברו *Gen.* 14. 3.

Σύνεσις, intelligentia, sapientia, prudentia בינה *S. Job* 39. 17. & *Prov.* 1. 2. *Aq. Proverb.* 4. 1. & *in seqq. Item* תבונות *Incert. Psalm.* 48. 4. *Symmac. Psalm.* 43. 1. משכיל *Symm. Th. Psalm.* 44. 1. ערכה *Th. Job* 28. 13. *Item* הבין *S. Hesai.* 28. 20.

Συνεταιρίζομαι, amicitiam inibo אתרועע *A. Psalm.* 107. 11.

Συνέταιρος, sodalis, amicus, socius מרע *Sym. Gen.* 26. 26. *in Append. Inc. Jud.* 15. 2. & *Th. ibid. v.* 6.

Συνετίζω, prudentem reddo; συνετίσω אשכיל *Symm. Psal.* 31. 8. συνετίσθησαν, prudentes effecti sunt הפקחנה *Sym. Gen.* 3. 5. & 7. *Item* συνετίσθησαν יבינו *A. Deut.* 32. 29. συνετισθῶ אבינה *S. Psalm.* 72. 17.

Συνετὸς, intelligens, prudens נבון *A. Th. Prov.* 14. 33. *A. S. Th. Hesai.* 3. 3. *A. Jerem.* 4. 22. *Item* משכיל *Symm.* 1. *Reg.* 18. 14. *Item* חכם *Aq. Deuter.* 4. 6. *in Appendice.*

Συνευρίσκω, simul invenio; συνεύρω אסף *Aq.* 1. *Reg.* 15. 6.

Συνέχω, contineo; συνέσχεν ובעתת *S.* 1. *Reg.* 16. 14. συνεχόμενος מצוק *A. Th.* 1. *Reg.* 22. 2. συνεσχέθη, prohibita est עצרה *A.* 1. *Reg.* 21. 5.

Συνήθεια, consuetudo אלוף *S. Prov.* 17. 9.

Συνηχέω, strepitum edo; συνηχήσουσιν, strepitum edent יהמו *S. Psal.* 58. 7. *S. Psalm.* 82. 3.

Σύνθεσις, compositio סמים *Theod. Exod.* 35. 7. συνθέσεις רקחי *Aq. Hesai.* 57. 9. מערכת *Inc. Levit.* 24. 7. *in Appendice. Item* σύνθεσις ברכב *Incert. Exod.* 27. 5. *in Appendice.*

Συνθήκη, fœdus, pactum ברית *A. Th.* 1. *Reg.* 6. 19. *Aquila, Symmac. Theodot. Psal.* 24. 14. *Hesai.* 49. 8. & 59. 21. *Sym. Psalm.* 54. 21. *Aquila, Sym. Psal.* 88. 4. & *Jerem.* 11. 2. *Incer. Job* 5. 23. *S. Hesai.* 28. 15. *S. Gen.* 6. 18. *in Appendice.*

Σύνθημα, constitutum שבלת *Incert. Jud.* 12. 6.

Συνθλάω, confringo; συνέθλασας, confregisti דכית *A. Psal.* 43. 20. συνέθλασε, confregit, contrivit ותרץ *Inc. Jud.* 9. 53. συνεθλάσθησαν ויתרצצו *Aquila, Gen.* 25. 22. *in Appendice. Vide notam ibi. Altera lectio* διερρήγνυντο, *conficta videtur.*

Συνθραύω, contero; συνθραυσθῇ ותשבר *S. Eccles.* 12. 6.

Συνίημι, intelligo; σύνες intellige התבונן *Th. Job* 37. 14. συνῆκε, intellexit הבין *S.* 1. *Reg.* 3. 9. & *S. Job* 28. 23.

Συνίστημι, consisto, consurgo; συστήτω יקוו *Aquila, Symmachus, Gen.* 1. 9. συνίστανται יתיצבו *Symmachus, Psal.* 2. 2.

Συννέφεια, nubium coactio חשך *Th. Job* 3. 5.

Συννεφεῖν, obnubilare; συννεφήσει, obnubilabit בהיר *Sym. Job* 37. 21.

Συνοδεύω, socius sum itineris; συνοδεύσω ואלכה *S. Gen.* 33. 12. *Sed tribuitur Aquilæ in Codice Coisliniano.*

Σύνοδος, cœtus עדת *S. Psalm.* 67. 31. חבל *Incer.* 1. *Reg.* 10. 5. עצרה *Symm. Joel.* 1. 14.

Συνοικέω· συνῴκησας, *transitive* cohabitare fecisti, *S. Gen.* 3. 12.

Συνοικέω· συνοικήσῃ, cohabitaverit תבעל *S. Prov.* 30. 23. συνοικήσει μοι, habitabit mecum יזבלני *A. Genes.* 30. 20. *in Appendice.*

Σύνολον, omnino מומם *S. Deut.* 32. 5.

Σύνομιλος, sodalis; σύνομιλοι, sodales, socii מתי סודי *Symmac. Job* 19. 19.

Συνοχὴ, coarctatio נבך *Symmach. Job* 38. 16. *Item* מצוקה *Aquila, Psalm.* 24. 17. עצר *S. Psal.* 106. 39. & *Prov.* 30. 16.

Συνσυρέω· συνσυρήσεσθε, simul trahemini, *Aquila*, 1. *Reg.* 12. 25.

Συνταγὴ, conventus מועד *Aquila, Num.* 3. 7. & *Ps.* 74. 3. *Aq. S. Num.* 4. 26. & *A. S.* 1. *Reg.* 13. 8. *Item* איד pactum, *Sym. Prov.* 1. 26.

Σύνταγμα· συντάγματα, statuta חקות *Th. Job* 38. 33. אספות *Inc. Eccles.* 12. 11.

Σύνταξις, constitutio חק *S. Gen.* 47. 22. *S. Levit.* 24. 9. טרף *Th. Prov.* 31. 15.

Συνταράσσειν, conturbare עכר *Aquila, Symmachus, Jos.* 7. 25.

Συντάττω, constituo; συνέταξεν, constituit צוה *Incer. Exod.* 12. 28. & *Num.* 2. 33. συντάξομαι נועדתי *Aq. Symmac. Theod. Exod.* 25. 22. συνεταξάμην, condixi יועדתי *Symmachus*, 1. *Reg.* 21. 2. συνετάξαντο ויועדו *Symmachus, Job* 2. 11. τὸν συντεταγμένον מטרה *Symmac.* 1. *Reg.* 20. 20.

Συντέλεια, consummatio רגע *Quinta Editio, Psalm.* 29. 6. & 34. 20. כלה *Aq. Hesai.* 28. 22.

Συντελεῖν, perficere, consummare כלה *Incer. Levit.* 26. 16. & *Jud.* 15. 17. *Item Symmachus, Psal.* 58. 14. & *alibi* גמר *Sym. Psal.* 76. 9. συνετέλεσεν הלמה *Inc. Jud.* 5. 26.

Συντέλεσις, perfectio, consummatio תכלה *Aquila, Psal.* 118. 96.

Συντελέω, consumo; συντελοῦντα מכלות *Incert. Levit.* 26. 16.

Συντέμνω, concîdo; συντέμνων, concîdens חרוץ *A. Prov.* 12. 24. *Aq. Hesai.* 28. 27. συντεμεῖς תחרץ *Sym.* 2. *Reg.* 5. 24.

Συντήκω, tabefio; συντέτηκας דל אתה *Incerti*, 2. *Reg.* 13. 4.

Συντηρέω, conservo; συνετήρησε, conservavit, *S. Job* 27. 18. συντήρησον, conserva חשך *Aq. Symm. Psalm.* 18. 14. συντηρεῖται יחשך *Job* 21. 30. *Item* נצר *Symmac. Job* 27. 18.

Συντίθημι, compono; συνέθεσθε קשרתם *Symmachus*, 1. *Reg.* 22. 8. συνθήσει ישכב *S. Job* 38. 37. συνθῶνται, paciscentur ויכרתו *S.* 2. *Reg.* 3. 21.

Συντομὴ נחרצה *Aq. Hesai.* 28. 22.

Σύντομος, continuus, *vel* repentinus טרד *Aquila, Prov.* 19. 13.

Συντρέφω, nutrio; συνετράφη, nutrita fuerat, *Inc.* 2. *Reg.* 12. 3.

Συντριβὴ, contritio שבר *Aq. Prov.* 16. 18. *Sym. Th. Prov.* 17. 19.

Συντρίβω, contero והכחדתי *Incerti, Exod.* 23. 23. συνέτριψεν, contrivit ויכנע *Th. Jud.* 4. 23. συντρίψαι שבר *Inc. Levit.* 26. 26. συντρίψει תשבר *Aquila, Sym. Job* 38. 15. & *Psal.* 37. 8. *S. Psalm.* 50. 19. συνετρίβησαν נשברו *Aq.* 1. *Reg.* 2. 5. *ubi legit haud dubie* נשברו συντριβήσονται, conterentur יהרסון *Inc. Psal.* 10. 3.

Σύντριμμα, contritio שבר *Th. Jerem.* 8. 11.

Συντριμμὸς, contritio שבר *A. Hes.* 15. 5. συντριμμοὶ משברי *Aq. Psal.* 41. 8.

Συνυφὴ, contextura חשב *Incert. Exod.* 28. 27.

Συρία ποταμῶν, Syria fluviorum, Mesopotamia ארם נהרים *Incert. Deut.* 23. 4.

Συριγμὸς, sibilus שרקה *Th. Jerem.* 29. 18.

Σύριγξ, fistula שרקות *Incert. Jud.* 5. 16.

Συρίζω, sibilo; συριεῖ ושרק *Aquila, Symmac. Hes.* 5. 26. *Item A. Hesai.* 7. 18.

Συρισμὸς, sibilus שרקות *Incert. Jud.* 5. 16.

Συῤῥάπτω, consuo; συνέῤῥαψας, consuisti תשכך *Incert. Job* 10. 11. συῤῥαπτούσαις למתפרות *Symmachus, Ezech.* 13. 18.

Συῤῥεμβόμενος, qui simul volvitur רעה *Incert. Prov.* 13. 20.

Συσκέπτομαι, consulto; συσκέπτονται, consultant נוסדו *S. Psal.* 2. 2.

Συσκευάζω, expilo; συσκευάσατε ונצלתם *Inc. Exod.* 3. 22.

Σύσκεψις, consilium, *dub.* סוד *Symmachus, Psalm.* 62. 3.

Συσκιάζω, obumbro; συσκιάζων, obumbrans סוכך *Aq. Ezech.* 28. 16.

Συσκιασμὸς, umbraculum, locus umbrosus; συσκιασμὸς, umbracula סכות *Symmachus, Amos* 5. 26. *Aq. Psalm.* 59. 8.

Σύσκιον, umbrosum סך *Aquila, Psal.* 41. 5. *Theod. Ezech.* 6. 13.

Συσκοτάζω· ἀφ' οὗ συνεσκότασεν, a crepusculo vespertino מהנשף *S.* 1. *Reg.* 30. 17.

Συσπάω· συνέσπασε, attraxit ותפש *Incert.* 4. *Reg.* 14. 7.

Συσσεισμὸς, turbo סופה *Aquila, Job* 37. 9. & *Prov.* 1. 27. & *Hesai.* 5. 28. συσσεισμὸς, commotio, 2. *Reg.* 5. 24.

Σύσσημον, signum נס *A. Psalm.* 59. 6. *A. S. Hesai.* 11. 10. & נססה *A. Hesai.* 59. 19.

Σύστεμα, systema, constitutio מצב *Incert.* 2. *Reg.* 23. 14.

Σύστημα, congregatio מקוה *Omnes, Gen.* 1. 10. *Item* cœtus יקהת *Aquila, Gen.* 49. 10. *Item* להקת *Theodot.* 1. *Reg.* 19. 20.

Σύστρομμα, convolutio תרבות *Incerti, Num.* 32. 14. *Item* גדוד *Inc.* 1. *Reg.* 30. 8. & 15. & 23. *semel nempe v.* 8. *adscribitur Theodotioni.*

Συστροφὴ, cœtus. *Item* examen apum עדת *Incert. Jud.* 14. 8. *Item* אגדה *Symmachus*, 2. *Reg.* 2. 25. מגור *Aq. Psalm.* 30. 14. & 33. 5. עגל *S. Psal.* 67. 31. להקת *S.* 1. *Reg.* 19. 20.

Συσφίγγω, constringo; *Inc. Exod.* 28. 11. מסבת συσφιγμένας משבצות *A. S. Th. Exod.* 39. 6. συσφίγξουσι וירכסו *Inc. Exod.* 28. 28.

Συσφιγκτὴρ, uncinus; συσφιγκτήρων, uncinorum משבצות *Inc. Psalm.* 44. 14.

Σύσφιγμα, constrictio שרשרת *Symmachus, Exod.* 28. 14.

Σύσφιγκτον, constrictum תשבץ *Aq. Sym. Exod.* 28. 4. *in Appendice.*

Συσφίγξεις, nodi שבצת *Aquila, Symmac. Theodotio, Exod.* 28. 39.

Συσφιγκτῶν· ἐπὶ τῶν δύο συσφιγκτῶν, super duos uncinos על־שתי משבצות *Inc. Exod.* 28. 25.

Συσφραγίζω, obsigno שבץ *Inc. Exod.* 28. 11.

Συχνεών· ἐν συχνεῶνι, in condenso, in perplexitate lignorum בסבך *A. Gen.* 22. 13. *in Appendice.*

Συχνὸν, ἐν συχνῷ, in condenso בסבך *Aq. Gen.* 22. 13. συχνεῶνα. *Sic legit Hieronymus ibidem in Aquila. Sed casum ut plurimum ad seriem suam adaptat Hieronymus, ita ut* συχνεῶνι *in* συχνεῶνα *mutaverit, ut quadraret ad seriem suam: quod sæpe fecit.*

Σφαγὴ, occisio, cædes רצח *S. Psalm.* 41. 11. *Sym. Hesai.* 30. 25. הרג טבח *S. Hesai.* 53. 7.

Σφάζω, jugulo; ἔσφαξαν, jugularunt וישחטו *Incert. Jud.* 12. 6. *Th. Jerem.* 39. 6.

Σφαιρωτὴρ, sphærula כפתר *Inc. Exod.* 37. 18.

Σφάλλεσθαι, nutare, vacillare מוט *Aquila, Psal.* 45. 3. & 6. *Psal.* 61. 3. *S. Psalm.* 65. 9.

Σφάλλω, decipio, in errorem induco; σφάλλομαι, fallor, erro; *Symmac.* ἐσφάλην, erravi חטאתי *Exod.* 10. 16. σφαλέντας, lapsos כושל *S. Job* 4. 4. σφάλῃ ימיר *A. Th. Psalm.* 14. 4.

Σφαλμὸς, lapsus מוט *Aq. Psalm.* 120. 3.

Σφενδονήσω, fundâ jaciam קולע *Aquila, Symmachus, Jerem.* 10. 18.

Σφενδόνη, funda קלע *Incerti*, 1. *Reg.* 17. 50. *Reliqui, Job* 41. 19.

Σφὴξ, veſpa דבורה *Hebræus & Syrus*, *Heſai.* 7. 13.

Σφίγγω, ſtringo σφίγξον ענד *Symmac. Prov.* 6. 21. σφιγγομένη, ſtricta חבשו *S. Heſai.* 1. 6. σφίγξεις, ſtringes וירכסו *Inc. Exod.* 28. 28.

Σφιγκτὴρ, uncinus שבץ *Aq.* 2. *Reg.* 1. 9. σφιγκτῆρες, uncini משבצת *A. Exod.* 28. 13.

Σφόδρα, valde מאד *Aquila, Gen.* 4. 6. *Aquila, Symmachus, Gen.* 1. 30. *Incerti, Joſ.* 1. 7. & 2. *Reg.* 24. 10. *ſic Omnes paſſim.*

Σφοδρὸς, vehemens כבד *Inc. Gen.* 41. 31.

Σφραγίζω, obſigno, ſigillo חתן *Hebr. Exod.* 4. 26. *ac ſi legeret* חתם *Item* החתים *A.* ἐσφραγίσθη; *Theodotio*, ἐσφράγισται, *Levit.* 15. 3. *Coiſlin. habet* ἐσφράγικεν, *forte melius in Appendice.*

Σφραγὶς, ῖδος, ſigillum חתם *Aq. Gen.* 38. 18. *S. Job* 24. 16. *Reliqui, Jerem.* 22. 24.

Σφύρα, malleus; σφύραι, mallei מקבות *A. Heſai.* 44. 12. *Item* [illegible]ת *Aquila, Th. Job* 41. 20.

Σφυροκοπίαι, mallei percuſſiones מהלמות *Symmach. Prov.* 19. 29.

Σφυρωτὴρ, lorum שרוך *LXX. Gen.* 14. 23.

Σχετλιάζειν, moleſte ferre, gemere, plangere; σχετλίασον, plange אח *Sym. Ezech.* 6. 11.

Σχήματα, ſpecies, habitus, *S. Eccleſ.* 2. 8. *non clare exprimitur in Hebræo.*

Σχίζω, ſcindo; ἔσχισε, ſcidit, diſcidit יבקע *Aquila, Pſal.* 77. 15. σχισθήσεται, ſcindetur נבקה *Theodot. Heſai.* 19. 3.

Σχοινίον, funiculus חבל *Incer. Joſ.* 2. 15. *A. Job* 40. 20. *Aq. Prov.* 5. 22. *S. Eccleſ.* 12. 6. *Item* אזור *S. Job* 12. 18. *Item* σχοινίον μέτρου, funiculus menſuræ קו *Symmachus, Job* 38. 5. *Symm. Jerem.* 31. 39.

Σχοίνισμα, funiculus חבל *Theodotio, Joſ.* 2. 15. *Sym.* 1. *Reg.* 10. 5. *Incer.* 2. *Reg.* 8. 2. *Aquila, Symmachus, Zach.* 11. 7. *Aquila; Soph.* 2. 6. *Aq. Deuter.* 3. 4. *in Appendice.*

Σχοῖνος, juncus עט *A. Pſalm.* 44. 2.

Σχολάζω, vaco; σχολάζουσα המיה *A. Prov.* 7. 11. σχόλασον חדל *Reliqui, Prov.* 19. 27. σχολάζοντες כהנים *S.* 2. *Reg.* 8. 19.

Σχολὴ, otium פרץ *A. Heſai.* 53. 12.

Σώζω, ſervo, ſalvum facio; σωζομένοις לאדירים *A. Jud.* 5. 13. σεσωσμένοι פליטי *Symmac. Jud.* 12. 5. ἐσώθην ואמלטה *Hebr. Interp. Job* 1. 15. הושיע σώζειν, ſervare, *Omnes.*

Σῶμα, corpus עור *S. Job* 40. 26. *Item* σῶμα αὐτοῦ גאוה *Aq. Job* 41. 6. גו *A. Heſai.* 51. 23. *Item* פגר *S.* 1. *Reg.* 17. 46.

Σωρεύω, coacervo; ἐσωρεύθη, coacervata ſunt נערמו *A. S. Th. Exod.* 15. 8.

Σωρὸς, acervus נד *Aquila, Theodotio, Joſ.* 3. 13. *Item* גדיש *Incer. Job* 5. 26. ערמת *S. Cant.* 7. 3. σωρὸς גל *A. Geneſ.* 31. 52. *in Append.* σωροὶ, acervi, cumuli גלים *Aquila, Oſee* 12. 11. & *Gen.* 31. 54. *in Appendice. Item* חמרים *Aquila, Exod.* 8. 14. *in Appendice ſecundum Coiſlin.*

Σωτὴρ, ſalvator, ſervator ישועת *Symmachus, Pſalm.* 67. 20.

Σωτηρία, ſalus תושיה *Theod. Job* 12. 16. *Item* שלום *A. Gen.* 41. 16. *Item* מחיה *S. Gen.* 45. 5. מושעות *Sym. Pſal.* 67. 21.

Σωφροσύνη, temperantia מרפא

T

ΤΆγμα, ordo דגל *Aquila, Symmach. Theodotio, Num.* 2. 17. *S. Cant.* 6. 3. *Item* τάγματα, ordines ראשים *Incer. Job* 1. 17. τάγματα, ordines טורים *Reliqui, Exod.* 28. 17. *in Appendice.*

Τακτικοὺς, ordinatores, *Th. Dan.* 6. 2.

Ταλαιπωρία, miſeria, *Th. Job* 13. 27. *Item* איד *Sym. Pſal.* 17. 19. *Item* עמל *Symmac. Pſal.* 54. 11. *S. Pſalm.* 72. 5. *S. Pſalm.* 93. 20. יגון *Symm. Pſalm.* 106. 39. צרה *Aq. Sophon.* 1. 15. *Item* מדוה *A. Deut.* 28. 60. *in Appendice.*

Ταλαιπωρίζων, miſeros faciens שודד *Sym. Heſai.* 21. 2. & 33. 1.

Ταλαίπωρος, miſer שדוד *Theod. Jud.* 5. 27. *A. Th. Jerem.* 4. 30.

Τάλαντον, talentum ככר *Incer. Exod.* 38. 29.

Ταμεῖον, cubiculum חדר *Th. Jud.* 16. 12.

Τάξις, ordo מסלות *Incer. Jud.* 5. 20. *Item* ערכה *A. Job* 28. 13. & *Aquila, Symmachus, Job* 41. 3. *Item* שית *Sym. Prov.* 7. 10.

Τάος· ταὼς, pavo רחם *Incert. Levit.* 11. 18. *in Appendice.*

Ταπεινὸς, humilis שפל *A.* 2. *Reg.* 6. 22. ταπεινότερος, humilior, demiſſior, *S. ibid. Item* מך *A. Pſalm.* 55. 1. ταπεινοτέρα הדל *Th. Jud.* 6. 15.

Ταπεινόφρων, humilis מך *A. S. Pſal.* 15. 1. *S. Pſalm.* 55. 1. *Item* שפל *Incert. Prov.* 29. 23.

Ταπεινόω, humilio; ταπεινώθη ימוך *S. Levit.* 25. 25. & 35. ἐταπεινώθη ותכנע *Incert. Jud.* 3. 30. ταπεινωσον, humilia ירד *Incertus, Jud.* 5. 13. ἐταπείνουν, *S. Jud.* 12. 2. *non exprimitur in Hebræo;* τεταπεινωμένον, humiliatum נמבזה *A.* 1. *Reg.* 15. 9. ἐταπείνωσεν עוה *S.* 4. *Reg.* 18. 34. *Item* ταπεινωθήσονται ידכאו *S. Job* 5. 4. השפילו *Theod.* ἐταπείνωσαν, humiliarunt, *Job* 26. 29. *Item Symmachus, Pſalm.* 74. 8. *Reliqui, Proverb.* 29. 23. ταπεινωθῆναι שפל *Aquila, Symm. Heſai.* 2. 12. *Aq. S. Th.* 10. 33. *Symm. Heſai.* 29. 4.

Ταράσσω, turbo; ἐτάραξας, turbaſti הרגזת *S.* 1. *Reg.* 28. 15. ἐταράχθησαν, turbati ſunt ירגזון *Incert. Exod.* 15. 14. *Symmachus, Theodotio, Heſai.* 5. 25. ταράσσει σε ויבהלך *S. Job* 22. 10. ἐταράχθησαν נבהלו *Inc.* 2. *Reg.* 4. 1. *Item* καὶ ταράξει αὐτοὺς, & turbabit eos והמם *Symm. Deut.* 7. 23. ἐταράχθησαν, turbati ſunt המו *Aq. Pſalm.* 45. 7. *Item* ἐταράχθη נטפו *Incer. Jud.* 5. 4. *Item* ἐτάραξεν, turbavit עכר *Inc.* 1. *Reg.* 14. 29. *Item* ταραχθήσεται, turbabitur נמהרה *S. Job* 5. 13. *Item* ταραχθήσεσθε, turbabimini תבעת אתכם *Hebr. Int. Job* 13. 10.

Ταραχὴ. turbatio מהומה *S. Deut.* 7. 23.

Ταρσὸς, vola manûs כף *A. Num.* 6. 19. *Inc. Pſalm.* 9. 17. *Aq. Pſalm.* 77. 72. & 118. 119. & 127. 2. *Item Aquila, Heſai.* 49. 16. ταρσῷ πλαγείῳ (*ſic*) in fiſcella obliqua, בצרור *Aq.* 1. *Reg.* 25. 29.

Τάσσω, ordino, conſtituo; ἔταξαν, ordinaverunt וישימו *Theodot. Jud.* 18. 21. & 31. *Symm. Job* 24. 25. & 37. 15. τετάχθω ישית *S. Job* 38. 11. *Sym. Pſal.* 9. 21. *Item* ויביא καὶ ἔταξεν, & ordinavit, *Incer.* 1. *Reg.* 9. 22. ἵνα τάξῃ, ut ordinet לשום *Sym.* 2. *Reg.* 7. 23.

Ταῦρος, taurus אביר *Aquila, Symmac. Pſalm.* 21. 13. שור *Sym. Pſal.* 68. 31. *Theod. Prov.* 14. 4. ταῦροι פרים *S.* 1. *Reg.* 1. 24.

Ταφὴ, ſepulcrum; ταφὰς קברות *Incert. Ezech.* 32. 23.

Τάφος, ſepulcrum קבר *Incert.* 3. *Reg.* 14. 13.

Ταχέως, cito מהר *Inc. Joſ.* 2. 5.

Ταχινὸς, velox מהיר *A. S. Pſalm.* 44. 2. τὸ τάχος, feſtinanter מהרה *Inc. Jud.* 27. 54.

Ταχὺ, ſtatim מהר *S.* 1. *Reg.* 28. 20. *A. Pſal.* 68. 18. ταχυτέρα קלו *Sym. Job* 7. 6. *ubi locus ſic habet* קלו מני ארג ταχυτέρα ὑφάσματος, velocior texturâ.

Ταχύνω, accelero; τάχυνον, accelera מהר *Sym. Pſal.* 78. 8. ταχύνοντες ממהרות *Aq. S. Th. Prov.* 6. 18. ἐτάχυναν, acceleraverunt מהרו *Symmac. Pſal.* 15. 4. ἐτάχυνεν הקל *S. & Reliqui, Heſai.* 9. 1.

Τέγος, tectum קבה *A. Num.* 25. 8.

Τειρέω, contero; τειρήσει, conteret ישופך *Incer. Gen.* 3. 15. *Veriſimile eſt germanam lectionem eſſe* τείψει, *ut habet Coiſlinianus Codex eraſo Interpretis nomine.* τελεταὶ, initiationes, ſacra קדשים *Symmachus,* 4. *Reg.* 23. 7.

Τειχίζω, muris cingo; τειχίζων גדר *Symmac. Heſai.* 58. 12. τετειχισμένη, murata מבצר *Sym.* 1. *Reg.* 6. 18.

ἐτείχισας

ἐτείχιζας תעטר *Symmachus*, *Pſalm.* 5. 13.

Τεῖχος, murus שור *Incert. Gen.* 16. 7. *Item Aquila*, *Symm. Gen.* 49. 6. *Item* קיר *Theod. Joſ.* 2. 15. *Symm. Heſai.* 16. 11.

Τέκνον, filius בן *A. Pſal.* 2. 7. τέκνα, filii בני *S. Th. Job* 17. 15. *Item* בעיר *Incer. Num.* 20. 4. *Item* טף *Inc. Deut.* 29. 11.

Τεκνοποιεῖν, filios procreare בנה *Incert. Gen.* 16. 2.

Τεκνοῦμαι, filios ſuſcipio. εἴπως τεκνωθῶ, ſi filios ſuſcipiam, *Sym. Gen.* 16. 2. *in Appendice.*

Τεκταίνειν, fabricari חרש *Aquila*, *Symmach. Theod. Prov.* 12. 20.

Τέκτων, faber חרש *S. Th. Job* 41. 21.

Τελαμῶνας, faſcias שביסים *A. Heſai.* 3. 18.

Τέλειος, perfectus אשרי *Theod. Sexta Editio*, *Pſalm.* 1. 1. *Item* תמים *A. Pſal.* 17. 31. & 18. 8. *Inc. Gen.* 17. 1. *Item* τέλειον רצון *Th. Malach.* 2. 13.

Τελειότης, perfectio תמות *S. Job* 12. 2. תמים *Sym. Deuter.* 33. 8. *Pſalm.* 83. 13. τελειότητες תמים *Reliqui*, *Exod.* 28. 30. *Item A. Th. Levit.* 8. 8. *Item* תמת *Heb. Interp. Job* 2. 3.

Τελειῶν, conſummare תם *Inc. Num.* 14. 33. τελείωσον, perfice תמך *Theodotio*, *Pſalm.* 16. 5. ἐτελειώθησαν תתמו *Incert.* 1 *Reg.* 16. 11. ἐτελειώθη תם *A. Deut.* 2. 14. *in Appendice.*

Τελειώματα, perfectiones תמות *A. Job* 12. 2.

Τελείωσις, perfectio; τελειώσεως αὐτῶν תמם *Aquila*, *Deuter.* 31. 24. *in Appendice.* τελειώσεις, perfectiones תמים *A. Th. Levit.* 8. 8.

Τελείωσις ἐπιχύσεως, perfectio retentionis עצרת *Samaritanus*, *Num.* 29. 35.

Τέλεον, penitus נצח *A. Pſalm.* 12. 2.

Τελεσφορήσεις, fructificare facies תכין *Symm. Pſalm.* 64. 10.

Τελεταί, initiationes, ſacra קדשים *S.* 4. *Reg.* 23. 7.

Τελέω, perficio; ἐτελέσθησαν כלו *A. Pſal.* 68. 4.

Τελούμενοι, כלות *Aquila*, *Deuter.* 28. 32. *in Appendice.*

Τελευτάω, morior; τελευτήσει, morietur יומת *Levit.* 24. 26.

Τελευταῖον, ultimum קצה *Aq. Joſ.* 15. 21. *Aq. Pſal.* 60. 3. τελευταῖα, noviſſima, ultima אחרי *Symmachus*, *Eccleſ.* 9. 3.

Τελευτή, mors מות *Symm. Joſue* 1. 1.

Τέλμα, cœnum, *Incer. Pſal.* 134. 7.

Τέλος, finis קץ *Aq. Gen.* 6. 13. קצה *Theodotio*, *Joſ.* 15. 21. *Aq. Job* 6. 11. & 28. 3. τέλος נצח *Sym. Pſalm.* 42. 24.

Τέλος, impenſa ראש *Inc. Samarit. Num.* 31. 26.

Τεμένη, delubra חמנים *Aq. Th. Ezech.* 6. 3. *Aq. S. Th. Heſai.* 27. 9.

Τέμνω, ſeco; τετμημένος מם *Symmachus*, *Heſai.* 10. 18.

Τεναντοκοπέω, *vel* τενοντοκοπέω· τεναντοκοπήσεις, decollabis, *vel* cervicem truncabis וערפת *Aquila*, *Exod.* 34. 20.

Τεναντόω, *al.* τενοντόω, *al.* τεναντοκοπέω, decollo ערף *A. Exod.* 13. 10.

Τένων, tendon מפרקת *Aq.* 1. *Reg.* 4. 18. *Item* ערף *Hebræus Interpr. Job* 16. 12. *Aq. Deuter.* 9. 6. *in Appendice.*

Τέρας, prodigium מופת *Sym. Pſalm.* 70. 7. *Aquila*, *Zach.* 3. 8.

Τεράσια, prodigia נפלאת *S. Pſ.* 39. 6. & 76. 12. פלא *Pſalm.* 87. 11. *S. Pſal.* 118. 18.

Τεράσιοι, portentoſi נפילים *S. Num.* 13. 34.

Τερέβινθος, terebinthus אלה *Incer.* 1. *Reg.* 21. 9. *Aq. Oſee* 4. 13.

Τέρετρον· ἐν τερέτρῳ, in terebro במקבות *Sym. Heſai.* 44. 12.

Τερπνός, jucundus נעים *Sexta Editio*, *Cant.* 1. 16.

Τερπνότης, jucunditas מנעם *Inc. Pſal.* 140. 4.

Τέρπω, delecto; ἔτερπον שעשע *S. Pſal.* 118. 143. καὶ ἐτέρφθη, & delectatus eſt וישע *Sym. Gen.* 4. 4.

Τέρψις, delectatio רנה *Incert.* 3. *Reg.* 8. 28.

Τέταρτος, quartus רביעי

Τετράμηνον, quatuor menſium ſpatium ארבעה חדשים *Incer. Jud.* 19. 2.

Τετραπλασίως, quadrupliciter ארבעתים *A. S.* 2. *Reg.* 12. 5.

Τεῦχος, liber מגלת *S. Pſalm.* 39. 8. *Item* גליון *Sym. Heſai.* 8. 1.

Τέχνη, ars חרט *Incert. Exod.* 32. 4. *ſuſpectum.*

Τεχνίτης, artifex חרש *A. Oſee* 8. 6.

Τηγανιστής, ſartaginarius, *Incert.* 1. *Paral.* 9. 31.

Τήκω, tabeſco; τακήσονται, tabeſcent ימקו *Tres Interp. Levit.* 26. 39. *Aquila*, *Symmachus*, *Theodotio*, *Heſai.* 34. 4. τακήσεται, tabeſcet ימס *Reliqui*, *Heſai.* 19. 1. *Aq. Pſal.* 57. 8.

Τηλαυγής, lucidus בהיר *A. Job* 37. 21. τηλαυγὴς בהרת *A. Levit.* 13. 4.

Τηλαύγημα, fulgor, ſplendor בהרה *Symmac. Levit.* 13. 28.

Τημελέω, curo; τημελήσεις תנהל *Symmachus*, *Pſalm.* 30. 4.

Τηρέω, cuſtodio, ſervo; τηρήσει, ſervabit והסגיר *A. Levit.* 13. 26. τηρήσεις, ſervabis תטר *Incert. Levit.* 19. 18. τετήρηται שמור *S.* 1. *Reg.* 9. 24.

Τιάρα, tiara טרוה *Incert. Ezech.* 23. 15. ἐν τιάρᾳ, in tiara, *vel* cum tiara מכרכר *S.* 2. *Reg.* 6. 13.

Τίθημι, pono; ἔθετο, poſuit וישם *Th. Jud.* 1. 28. & *Omnes paſſim* ἔθηκε שת *Aq. Gen.* 4. 25.

Τιθηνιζόμενον, lactens יונק *A. Heſai.* 53. 2.

Τιθηνός, nutrix מנקת *Aquila*, *Geneſ.* 24. 59. *in Appendice.*

Τιθηνουμένη, nutricia אמון *Aq. Prov.* 8. 30.

Τίκτω, pario; τίκτουσι, pariunt וילדו *S. Exod.* 1. 19. *Inc. Exod.* 6. 20. & *ſic Omnes paſſim.* τεχθεὶς ילוד *S. Job* 25. 4. τίκτουσι, pariunt עלות *Aq. Gen.* 33. 13. *in Appendice.*

Τιμάω, honoro; τιμήσεις תהדר *S. Exod.* 23. 3. τιμῶν מכבד *Aq. Symmach.* 2. *Reg.* 10. 3. τιμηθήσεται, honorabitur וייקר *A. Pſal.* 71. 14. ἐτίμησα, honoravi ואשא *S.* 1. *Reg.* 25. 35.

Τίμημα, pretium ערכה *S. Job* 28. 13.

Τίμιος, pretioſus; τιμία יקר *A. Theod. Prov.* 1. 13. τίμιον יקר *S. Prov.* 1. 13. *S. Pſal.* 35. 8. τίμιον ἔσαι, pretioſum erit וייקר *S. Pſal.* 71. 14. *Pſ.* 138. 17.

Τιμωρέω, punio, ulciſcor; ἐτιμωρήσατο שרש *Th. Jud.* 5. 14. τιμωρήσομαι ונקמתי *Incert.* 1. *Reg.* 14. 24. *Symmachus*, *Sexta Editio*, *Pſalm.* 8. 3. & *Symmac. Pſal.* 43. 17.

Τιμωρία, ultio, vindicta נקם *S. Pſ.* 17. 48. שלומים *S. Pſal.* 68. 23.

Τινάσσω, excutio; τετίνακται נטש *Incerti*, 1. *Reg.* 10. 2.

ΤΟΝ ΤΙΡΕΑ, animalis genus, *Levit.* 11. *Vide in notis Appendicis ad hoc Caput Levitici.*

Τιτὰν τιτάνων רפאים *Incert.* 2. *Reg.* 23. 13.

Τιτθή, nutrix מנקת *A. Gen.* 24. 59.

Τιτθοί, ubera דדי *A. Prov.* 5. 19. *Prov.* 7. 18. *Incert. Ezech.* 23. 3.

Τιτρώσκω, vulnero; τετρωμένοι חללים *S. Pſal.* 87. 6. τετρωμένων, *S. Job* 39. 30. τέτρωμαι חולת *S. Cant.* 2. 5. ἔτρωσαν חלד *S. Thren.* 4. 6.

Τίω, vindico; τίσασθαι להנקם *Symmachus*, 1. *Reg.* 18. 25.

Τμηθέντες, ſucciſi, præciſi גז *Symmachus*, *Pſalm.* 89. 10.

Τοιγαροῦν, quapropter גם *A. Th. Job* 7. 11.

Τοῖχος, murus קיר *Incer. Levit.* 1. 15. *Incer.* 3. *Reg.* 14. 10.

Τοκετόν, ἀπὸ τοκετῶν מלדה *Aquila*, *Sym. Theodotio*, *Oſee* 9. 11.

Τολμάω· ἐτόλμησε, obduravit עזה *Sym. Prov.* 7. 13. *Vide locum ibi.*

Τόμος, tomus מגלת *S. Jerem.* 36. 2.

Τονθρυστής, ſuſurro נרגן *Aq. Prov.* 16. 28. & 26. v. 2. 22.

Τόξευμα, ſagitta, *vel* arcus קשת *S. Pſalm.* 59. 6.

τόξευμα, sagitta קשת *Samaritanus*, *Genes.* 49. 14.

Τοξευόμενος, sagittis confixus ירה *Th. Exod.* 19. 13.

Τοξικαὶ, arcuatæ fenestellæ אטמות *Symmachus*, *Ezech.* 40. 16.

Τόξον, arcus חץ *Sym. Psalm.* 63. 4.

Τοξότης, sagittarius בן-קשת *Symmac. Job* 41. 19.

Τοξοταὶ [*sic*] המורים *Th.* 1. *Reg.* 31. 3.

Τόπος, locus מקום *Omnes passim.*

Τορευτά, tornatilia מקשה *Incer. Exod.* 37. 7.

Τραγάκανθαι, sentes ברקנים *A. Jud.* 8. 7.

Τραγήματα, bellaria ממגד *A. Deut.* 33. 15.

Τράγος, hircus, caper שעיר *Inc. Lev.* 6. 5. & 7. *Lev.* 16. 5. & 8. *Item* עזאזל *Incer. Levit.* 16. 8. 15. & *seqq.* איל *Reliqui*, *Psal.* 65. 15. τράγων עתודים *Sym. Hesai.* 34. 6. *Syrus*, *Jerem.* 50. 8. עזאזל *A.* τράγος ἀπολελυμένος εἰς τὴν ἔρημον, hircus dimissus in desertum, *S.* τράγος ἀπερχόμενος, hircus discedens, *Levit.* 16. 8.

Τρανά, perspicua צחות *Symmach. Hesai.* 32. 4.

Τράπεζα, mensa שלחן *Incert. Job* 36. 16. *Symmach. Psalm.* 68. 23. *Aquila*, *Symmach. Theodotio*, *Hesai.* 28. 8.

Τραῦμα, vulnus מכתש *Incert. Jud.* 15. 19. פצע *Aq. Theod. Prov.* 20. 30. *S. Hesai.* 1. 6.

Τραυματίας, vulneratus פצוע *A. Deut.* 23. 1. *in Appendice.* τραυματίαι, vulnerati חללים *Incert. Jerem.* 51. 47. & *Ezech.* 32. 23. τραυματιῶν חלל *A.* 2. *Reg.* 1. 19.

Τραυματίζω, vulnero, vulnus infligo; τραυματιζόντων, vulnerantium מחלל *Incert. Ezech.* 28. 9.

Τραχηλοκοπέω, decollo, trunco; τραχηλοκοπήσεις ערפת *Sym. Exod.* 34. 20.

Τράχηλος, collum ערף *Incert.* 2. *Paralip.* 30. 8. צואר *Symmac. Psalm.* 73. 6. *A. S. Cant.* 4. 9.

Τράω, *vel* τιτραίνω, perforo; τρήσεις, perforabis תקב *Th. Job* 40. 21. *Th. Hesai.* 36. 6.

Τρέπω, verto; ἐτράπη, versus est, *Symmachus*, 1. *Reg.* 14. 32.

Τριάκοντα, triginta שלשים *A. Gen.* 5. 5.

Τριβανόω, attero; ἐτριβανώθη עתקה *Symmach. Psal.* 6. 8.

Τρίβος ארח *A. Job* 30. 12. *S. Prov.* 10. 7. τρίβοι נתבות semitæ, *Th. Jud.* 5. 6.

Τρίβολος, tribulus; τρίβολοι, tribuli ברקנים *Symm. Jud.* 8. 7. חרוץ *Th. Hesai.* 28. 27.

Τρίβω, tero; τρίβων מולל *A. Prov.* 6. 13.

Τριγχὸς, paries, murus קיר *Incert.* 1. *Reg.* 25. 22. *Quid sit, vide notam* 3. *Reg.* 7. 9.

Τριετὴς, trimus, triennis; τριετῆ שלישיה *A. Jerem.* 48. 33.

Τρίζω, τριζέω, τριζήσω, stridebo מעיק *Incer. Amos* 2. 13.

Τριήρης, triremis צי *A. Hesai.* 33. 21.

Τριόδους, tridens; τριόδοντα, tridentem מחרשת *A.* 1. *Reg.* 13. 20.

Τριπλόω, triplico; τετριπλωμένος, triplicatus משלש *S. Eccles.* 4. 12.

Τριςκελὴς, tridens; τριςκελέσιν, tridentibus לשלש קלשון *Incert.* 1. *Reg.* 13. 21.

Τρισμὸς, stridor מועקה *Aq. Psalm.* 65. 11.

Τριςσεύειν, tertiare, tribus vicibus repetere; ἐτρίσσευσεν השלשית *Incer.* 2. *Reg.* 18. 2.

Τριστάτης, tristata, *vel* tribunus, dux; τριστατῶν שלישים *S. Ezech.* 23. 15. *Incert. Exod.* 15. 4.

Τρίστεγα, triplex contignatio שלשים *Symmac. Gen.* 6. 16. משלשות *S. Ezech.* 42. 6.

Τρίσωμος שליש *A. Hesai.* 40. 12. *Vide locum ipsum.*

Τρίτος, tertius שלישי *Aquila*, *Symmach. Theodot. Gen.* 1. 13.

Τρίχινος, capillacea עזים *Aq. Th. Exod.* 26. 7. *in Appendice.*

Τριχιάω· οὐκ ἐτριχίων αὐτῆς לא שערום *A. Deut.* 32. 17. *in Append. id est*, non depilaverunt eos; *sic ad litteram*; *melius*, non horruerunt eos.

Τριχιῶν, pilosus; τριχιῶσι (*sic*) שערים *Aquila*, *Lev.* 17. 7. *Incer. Jos.* 15. 14. *Aq. Sym. Hesai.* 34. 14. τριχιῶντες, *A. Hesai.* 13. 21. τοῖς τριχιῶσι, pilosis לשעירים *Aquila*, *Sym. Levit.* 17. 7. *in Append. Aq.* τριχιῶντα, *Deut.* 32. 2. *in Appendice.*

Τριχόω· τετριχωμένος, pilosus שער *S. Gen.* 25. 25. *in Appendice.*

Τρίχωμα, capillitium שער *A. Levit.* 13. 36.

Τρόμος, tremor; τρόμῳ τρομήσουσι, tremore trement, *A. Eccles.* 12. 5.

Τρόπαιον, tropæum יד *S. Reg.* 8. 3.

Τροπὴ, conversio שחק *Aquila*, *Job* 37. 18.

Τρόπος, modus, mos טעם *Sym. Psal.* 33. 1. ὃν τρόπον, quemadmodum כאשר *Th. Jud.* 16. 9.

Τροπόω, in fugam verto; ἐτρόπωσε, fugavit ויכנע *Incer. Jud.* 4. 23. τροπούμενος נגף *Deut. Sym.* 28. 25. *Item S.* 2. *Reg.* 2. 17. καὶ ἐτροπώθη וינגף

Τροφὴ, cibus, esca אכל *S. Job* 20. 21. *S. Job* 36. 31. בר *Sym. Psalm.* 64. 14. ברות *Symm. Psal.* 68. 22. מכלת *Symmac.* 3. *Reg.* 5. 11. *Item* לחם *Aq. Gen.* 47. 12. *in Appendice.*

Τροφὸς, ἡ, nutrix מנקת *S. Gen.* 24. 49. *Item* τροφὸς *masculin.* איש *A. Deut.* 1. 31.

Τροχὸς, rota גלגל *Omnes*, *Psalm.* 76. 19. *A. Ezech.* 10. 13. אופנים *A. Th. Ezech.* 1. 19.

Τρύβλια, *idem quod* πυξίατα, acerræ, *Exod.* 25. 38. *in nota Append.*

Τρυγάω, vindemio; τρυγήσεις תפאר *Deuteronom.* 24. 20.

Τρυγητὸς, vindemia בציר *S. Hesai.* 24. 13.

Τρυγία, fæx שמר *Symm. Psal.* 74. 9. τρυγιῶν שמנים *S. Hesai.* 25. 6.

Τρυμαλιὰ, foramen מקבת *S. Hesai.* 51. 1. τρυμαλιάς מנהרות *Incert. Jud.* 6. 2.

Τρυπανισμὸς, cælatura אקדח *A. Hesai.* 54. 1.

Τρυπάω, perforo; τρυπηθήσεται, perforabitur ינקב *S. Job* 40. 19.

Τρύπη, vulnus המכה *Incer.* 3. *Reg.* 22. 35.

Τρυφερία, voluptas, deliciæ עדנה *A. Gen.* 18. 12. *A.* 1. *Reg.* 15. 32.

Τρυφὴ, voluptas מעדנים *A. Gen.* 49. 20. *in Append. Sym. Th. Prov.* 29. 17. τρυφὰς התענגות *Aquila*, *Eccles.* 2. 8. *A. Cant.* 7. 7. τρυφῆς עדנים *Aquila*, *Symmach.* 2. *Reg.* 1. 24. התענג *Aquila*, *Deuteron.* 28. 56. *in Appendice.*

Τρυφητὴς, voluptuarius רך *A. Deut.* 28. 54. τρυφητῶν סרוחים *S. Amos* 6. 7.

Τρῶσις, vulnus חלות *Symm. Psal.* 76. 11. *Item* מחלת *Sym. Cant.* 7. 1.

Τύμπανον, tympanum תף *A. S. Psal.* 80. 3. *Incer. Hesai.* 5. 12.

Τύπτω, percutio; τύπτων מכה *Incer. Levit.* 24. 18. *Item S.* 2. *Reg.* 5. 8.

Τύραννος, tyrannus שוע *A. Ezech.* 23. 23. τυράννων, tyrannorum פרתמים *Aquila Secunda Editio*, *Dan.* 1. 3.

Τυφλὸς, cæcus עור *Symmachus*, *Hesaiæ* 4. 2. & 19. & *passim* זב *Aq.* 2. *Reg.* 3. 29. *Sed hæc interpretatio suspecta*; *vel aliud legit Aquila.*

Τυφῶν, typhon, turbo קיטור *Incert. Psal.* 148. 8. τυφώνων אחים *A. Hesai.* 13. 21.

Υ

Ὕαινα, hyæna; ὑαινῶν, hyænarum צבעים *Aquila*, 1. *Reg.* 13. 18.

Ὑάκινθος, hyacinthus, *lapis pretiosus* תרשיש *Symm. Exod.* 28. 20. *S. Cant.* 5. 14. *Aq. Symm. Theodotio.*

Ὑάκινθος, hyacinthus תכלת *Exod.* 35. 23. & 35. *Th. Jerem.* 10. 10. *Aquila*, *Ezech.* 1. 16. & 10. 9. *Theodot. Exod.* 28. 6.

Ὑακίνθινος, hyacinthinus תחש *Samaritanus*, *Numer.* 4. 25. *Item* תכלת *Incert. Exod.* 28. 28.

Ὑβρίζειν, contumeliâ afficere חרף *Inc.* 1. *Reg.* 17. 10.

Ὕβρις, injuria, contumelia גאון *S. Prov.* 6. 33. *Item* גאון *Th. Hesai.* 13. 11.

Ὑγιαίνω· εἰ ὑγιαίνει, si bene habet לשלום *Alia Ed.* 2. *Reg.* 11. 7. & 2. *Reg.* 18. 32. ὑγιάζει לחרפא *Aq. Deut.* 28. 35. *in Appendice.*

Ὑγραίνω, madesco; ὑγραίνονται, *Th. Job* 24. 8.

Ὑγιὲς, sanum, sanitas מתם *S. Hesai.* 1. 6.

Ὑγρασία, humor, *Hebr. Int. Ezech.* 16. 6.

Ὑδραγώγιον, aquæ ductus אמה *Aq.* 2. *Reg.* 8. 1.

Ὑδραγωγὸς, aquæ ductus אמה *Th.* 2. *Reg.* 2. 24. *Item* תעלה *A. Th. Job* 38. 25.

Ὑδρεύματα, aquationes יגבים *Th. Jerem.* 39. 10.

Ὑδρίαι, hydriæ כדים *Reliqui*, *Jud.* 7. 16. *A. Jerem.* 51. 19. *Item* ὑδρίαι ספות *Aq. Symm.* 3. *Reg.* 7. 50.

Ὑδροκηλία, *Symmachus*, *Osee* 5. 10. *Consule locum ibidem.*

Ὕδωρ, aqua מים *Omnes passim.*

Ὑετίσαι, pluere, pluviâ irrigare להמטיר *Theodotio*, *Job* 38. 26.

Ὑετὸς, pluvia מטר *Theodot.* 2. *Reg.* 1. 21. *Symmac. Job* 37. 6. *Aquila*, *Symmachus*, *Job* 38. 28. *Aquila*, *Psalm.* 71. 6.

Υἱὸς, filius בן *Omnes*, υἱὸς δεξιᾶς, filius dexteræ בנימין *S. Gen.* 35. 18.

Ὕλη, sylva חרשה *Aq.* 1. *Reg.* 23. 15.

Ὑλομανῶν, frondibus exuberans בוקק *Symmachus*, *Osee* 10. 6.

Ὑλοχαρήσει, luxuriabitur ramis תפרח *Aquila*, *Hesai.* 35. 1.

Ὑμνέω, laudo, celebro; ὕμνησεν הלל *A. Psalm.* 10. *sec. Hebr.* 3. *S. Psal.* 43. 9. *A. S. Psal.* 55. 5. ὑμνοῦμεν, *Sym. Psalm.* 43. 9. *Aq. Psalm.* 77. 63. *Aquila*, *Prov.* 31. 30. ὑμνήσω אהוד *Sym. Psalm.* 27. 7. ὑμνήσω ארנן *S. Psalm.* 58. 17.

Ὕμνησις, laus, hymnus תהלה *A. Psal.* 32. 1. *A. Hes.* 42. 8. *S. Ps.* 9. 15.

Ὑμνητὸς, laudabilis מהלל *Reliqui*, *Psal.* 47. 2.

Ὑμνολογεῖν הלל *S. Psalm.* 55. 11.

Ὑμνολογία, hymnorum cantus תרועה *Sym. Job* 33. 26. תרנין *Psalm.* 64. 9. ὑμνολογίαι, hymnorum cantus, hymni רממות *Incert. Psalm.* 149. 6.

Ὑμνοποιεῖσθαι, hymnum facere; ὑμνοποιήσομαι אהלל *S. Psalm.* 55. 11.

Ὕμνος, hymnus, laus, canticum תהלת *Aq. Sym. Th. Psal.* 21. 4. הוד *S. Psalm.* 103. 1. ὕμνοι, hymni נגינות *Th. Psalm.* 4. 1. & *in aliis titulis Psalmorum.*

Ὕνις, vomer מחרשת *S.* 1. *Reg.* 13. 20.

Ὑπαγκώνια, pulvinaria כסתות *S. Ezech.* 13. 18.

Ὑπακοὴ, obsequentia משמעת *A.* 2. *Reg.* 23. 23.

Ὑπακούω, obedio, *vel* respondeo שמע *Incert. Gen.* 34. 17 *Inc. Exod.* 18. 24. *Item* τὸ ὑπακούειν משמעת *Inc.* 1. *Reg.* 22. 14. ὑπακούσῃ αὐτῷ יעננו *Symmac. Theodotio*, *Job* 9. 3. *ubi significat*, respondebit ei, *ut* & *Theodot. Job* 9. 15.

Ὑπαναχωρεῖν, secedere ברח *Genes.* 16. 6. *in Appendice.*

Ὕπαρξις, substantia הון *A. Th. Prov.* 1. 13. *Aquila*, *Proverb.* 8. 18. *Cant.* 8. 7. *Sym. Psal.* 43. 13. קנין *Inc. Ezech.* 38. 13.

Ὕπαρχοι, principes רזנים *Incert. Jud.* 5. 3. *Symmac. Psalm.* 2. 2.

Ὑπάρχω· οὐκέτι ὑπάρξω, non ultra existam, *S. Job* 7. 21. ὑπάρχει μοι יש־לי *Incert. Jud.* 19. 19.

Ὑπαυχένια, cervicalia מספחות *Sym. Ezech.* 13. 18.

Ὑπεδίδωμι, cedo; ὑπεδῷς, cedas תחת *Symmach. Ezech.* 3. 9.

Ὑπεξαιρέω, eruo, eripio; ὑπεξαιρεθήσεται, eruetur יחשך *A. Job* 21. 30.

Ὑπὲρ, super בעד *Symmac. Job* 2. 4. ὑπὲρ ὑμᾶς מכם *Incert. Deut.* 1. 17.

Ὑπερατετέω· ὑπερηθέτησας, distulisti; *forte melius*, despexisti התעברת *A. Psal.* 88. 39.

Ὑπεραίρω, superextollo; ὑπερηρμένα, eminentia גביש *Sym. Job* 28. 18. ὑπεραίρει ישגב *Aquila*, *Ps.* 106. 41.

Ὑπερασπίζων, protegens גנן *Symmachus*, *Theodotio*, *Hesai.* 31. 5.

Ὑπερασπισμὸς, protectio מגן *Omnes*, *Psalm.* 17. 36. *Sym. Psalm.* 83. 12.

Ὑπερασπιστὴρ, protector מגן *Sexta Editio*, *Psalm.* 17. 36.

Ὑπερασπιστὴς, protector, *Theod. Psal.* 7. 11. *S. Th. Psalm.* 46. 10.

Ὑπερβαίνειν· ὑπερέβη, transcendit פשה *S. Levit.* 13. 8. מתעבר *A. S. Th. Prov.* 20. 2.

Ὑπερβάλλω· ὑπερβάλλουσιν, exuperantibus נפלאות *S. Th. Psal.* 130. 1. *S. Psal.* 138. 6.

Ὑπέρβασις, transitio פסח *A. Exod.* 12. 11.

Ὑπερδικάζω, judicare pro aliquo ריב *A. Psal.* 9. 5. *S. Psalm.* 42. 1.

Ὑπερδικέω, in lite defendo; ὑπερδικοῦντος, *Symmac. Psal.* 67. 6.

Ὑπέρεισμα, sustentaculum סמך *Symmachus*, *Psalm.* 53. 6.

Ὑπερείδω, despicio; ὑπεῖδεν, despexit התעבר *Sym. Psal.* 77. 62.

Ὑπερεκβλύζειν, redundare פרץ *Incer. Prov.* 3. 10.

Ὑπερεκχέει, supereffundit יפיק *A. Prov.* 12. 2. ὑπερεκχέοντες אדירים *Incert. Jud.* 5. 25.

Ὑπερεκχύσεις, supereffusiones אפיקי *A. Job* 41. 6.

Ὑπερέπαρσις, superexaltatio משגב *A. Psalm.* 47. 4.

Ὑπερεπιθυμέω, supra modum desidero; ὑπερεπεθύμησα, summe desideravi תאבתי *S. Psal.* 118. 174.

Ὑπερζέω, ferveo; ὑπερζέσας פחז *Symmachus*, *Genes.* 49. 3.

Ὑπερηφανεύω, superbio; ὑπερηφανεύσαντο זדו *tres Interpr. Exod.* 18. 11. ὑπερηφανεύσηται יזידון *Aquila*, *Deut.* 17. 13. *in Appendice.* & *A.* 18. 20. *in Appendice.*

Ὑπερηφανία, superbia גאות *A. Quinta* & *Sexta Editio*, *Psalm.* 45. 4. רהב *Symmac. Psal.* 86. 4. גאון *Th. Osee* 7. 10. זדון *A. S. Th. Prov.* 13. 10.

Ὑπερήφανος, superbus זד *A. S. Psalm.* 18. 14. *A. S. Psal.* 118. 85. *Omnes*, *Psalm.* 85. 14. גבה *Theod. Job* 41. 25. ὑπερήφανοι, superbi אבירי *S. Ps.* 75. 5. ὑπερήφανος רם *Incert.* 2. *Reg.* 22. 28.

Ὑπέρθυρον, superliminare משקוף *Aq. Exod.* 12. 7. ὑπέρθυρα אילו *tres Int. Ezech.* 40. 21.

Ὑπερισχύω, prævaleo, superior sum, supero; ὑπερισχύουσι, prævalent עצמו *Sym. Psalm.* 37. 20. ὑπερίσχυσεν, prævaluit יתקפו *S. Eccles.* 4. 12. ὑπερισχύσει יאמץ *S. Gen.* 25. 23. *in Appendice.*

Ὑπερκείμενος, superjacens נשקף *Symmachus*, 1. *Reg.* 13. 18.

Ὑπερκριθῇς, judicio superes, *A. Psal.* 50. 6.

Ὑπερμαχέω, pugno, propugno; ὑπερεμάχησεν גאל *S. Psal.* 77. 35. ὑπερμαχήσει יריב *Symm. Hesai.* 51. 23. & 63. 1. ὑπερμαχήσουσι, propugnabunt רב *Symm. Deuter.* 33. 7.

Ὑπερμάχησις, propugnatio פסח *Symmachus*, *Exod.* 12. 11.

Ὑπερμαχοῦντι (*sic*) ירב *S. Osee* 10. 6.

Ὑπερμεγέθης, maximus, excellentissimus אדיר *A. Ps.* 15. 3. *A. S. Psal.* 75. 5. *Psal.* 92. 4. ὑπερμεγέθη נפלאות

Theodotio, Job 9. 10. נראות Sym. 2. Reg. 7. 23.

Ὑπερμέγεθος, excelsa magnitudo הוד A. Psal. 8. 2.

Ὑπερόγκως, vehementer, admodum בליליה Theod. Hesai. 28. 7.

Ὕπερον, pistillum עלי A. Th. Prov. 27. 22.

Ὑπερόπτομαι· ὑπερόψει תראה Inc. Deut. 22. 4.

Ὑπερεία, extremus finis שפלה Incer. Jos. 15. 33.

Ὑπερορώμενος, despectus העלמה Sym. Job 28. 11.

Ὑπεροχή· εἰς ὑπεροχὴν, in excellentiam, vel in sublimitatem גבהה Incer. 1. Reg. 2. 3.

Ὑπερόχησις, eminentia, locus prominens; Alii, vestibulum אלם S. Ezech. 40. 21.

Ὑπέροψις, despectio, Inc. Levit. 20. 4.

Ὑπερτίθημι· ὑπερθήσεται, differet יסגר S. Levit. 13. 11. Item ויתעבר ὑπερέθετο A. Deut. 3. 26. in Appendice.

Ὑπερφέρεια, elatio גאון Aquila, Prov. 16. 18. Aquila, Job 37. 4.

Ὑπερφερὲς, elevatio גאון A. Psal. 46. 5.

Ὑπερφερὴς, superbus; ὑπερφερῶν, superborum גאיונים A. Psal. 122. 4.

Ὑπερφρονέω· ὑπερεφρόνησα, despexi אמאס S. Job 31. 13. ὑπερφρονεῖ גאוה S. Job 41. 6.

Ὑπερῷον, cœnaculum; ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ, in cœnaculo ejus בעליתו A. S. 4. Reg. 1. 2.

Ὑπηρετεῖν, ministrare עבד A. S. Gen. 49. 15. Sed est unius Symmachi, ut videas in Appendice.

Ὕπνος, somnus תרדמה Incert. Genes. 2. 21. שנת Inc. Jud. 16. 14. Sym. Prov. 20. 13. Th. Job 14. 12.

Ὑπνόω· ὕπνωσαν, dormierunt ילינו Theod. Jud. 19. 4. Incert. 2. Reg. 19. 7. ὕπνωσε, dormivit שכב Incer. 2. Reg. 4. 7. ὑπνώσω, dormiam אישן A. Th. Ps. 12. 3. S. Ps. 43. 24. A. Osee 7. 6.

Ὑπὸ, sub תחת S. Jos. 24. 26.

Ὑποβάλλω, subjicio; ὑπέβαλον הפלתי Symmachus, Job 23. 4.

Ὑπόγεια, subterranea שיחות Symm. Psalm. 118. 85.

Ὑπόδειγμα, repræsentatio תבנית Aquila, Deut. 4. 17. in Appendice.

Ὑποδείκνυμι, doceo הוריתי Sym. Exod. 4. 12. & 15. ὑποδεῖξαι αὐτοῖς להורתם S. Ex. 24. 12. להורת ὑποδεῖξαι, Inc. Ex. 35. 34. S. Ps. 24. 8. S. Psal. 26. 11. S. Ps. 31. 8. Incer. Psal. 44. 5. S. Ps. 85. 11. & Ps. 118. 33. S. Joel. 3. 23.

Ὑποδείκτης, commonstrator מורה Symmach. Psal. 83. 8.

Ὑπόδημα, calceamentum נעל S. Psal. 59. 10. A. S. Hesai. 5. 27. & 20. 2. Inc. Gen. 14. 23.

Ὑποδίπλωσις, subduplicatio, vel duplicitas כפל S. Job 41. 4.

Ὑποδύσει, subibit יבא S. Job 41. 4.

Ὑποδύτης, subucula כתנת Aquila, Sym. Theodotio, Levit. 8. 13.

Ὑποζύγια, subjugales, id est, asini, vel jumenta subjugalia חמרים S. Gen. 36. 24. Incer. Jud. 1. 14. אתנות Th. Jud. 5. 10. Th. Jud. 19. 10.

Ὑποθέματα, fulcimenta מכנות A. 3. Reg. 7. 27.

Ὑποκάτω, sub, Omnes, Gen. 1. 9. תחת Aq. Jos. 24. 26. S. Job 9. 13.

Ὑπόκειμαι, subjicior; ὑπεκεῖντο, S. Job 16. 4.

Ὑποκρινόμενος, dissimulans נרגן Symmachus, Prov. 16. 28.

Ὑπόκρισις, hypocrisis, simulatio חנף Symm. Psalm. 34. 16.

Ὑποκριτὴς, hypocrita חנף Aquila, Theod. Job 15. 34. Aquila, Theod. Job 20. 5. A. S. Th. Prov. 11. 9. ὑποκριτοῦ, S. Osee 6. 9.

Ὑπολαμβάνω· ὑπέλαβες, suspicatus es דמית Aquila, Theodot. Septima Editio, Psal. 49. 21.

Ὑπόλειμμα, residuum יתר Incer. Job 4. 21. שאר A. S. Th. Hesai. 11. 11.

Ὑπολείπω, relinquo; ὑπολείψετε, relinquetis תותירו Incert. Gen. 12. 10. ὑπελείφθη נשאר Incert. Jud. 4. 16. Incert. Jud. 6. 4. ὑπολελειμμένον נשאר Aquila, 1. Reg. 9. 24. ὑπολειφθὲν, residuum נשאר S. 1. Reg. 9. 24. Item נותר ὑπολελειμμένος, Incert. 1. Reg. 2. 36. ὑπελείφθη נותר Symmachus, 1. Reg. 25. 34.

Ὑπολύω· ὑπόλυσαι, solve של S. Exod. 3. 5.

Ὑπομένειν, manere, S. Job 3. 9. ὑπόμεινον, mane כתר Th. Job 36. 2.

Ὑπομονὴ, patientia תקות A. Th. Job 4. 6. & Aq. Job 6. 8. Reliqui, Job 17. 15. Item תוחלה Sym. Prov. 10. 28.

Ὑπορθοῦντα, quæ corrigunt, quæ emendant אשרי S. Psalm. 43. 19. & Psal. 72. 2.

Ὑπορύττω· ὑπώρυξαν, suffoderunt חפרו Symm. Psal. 34. 7. כרו S. Psalm. 118. 85.

Ὑποσκελίζω, supplanto; ὑποσκελίσει, supplantabit מסלף S. Prov. 21. 12. ὑποσκελισθήσεται, supplantabitur יתנכר Incert. Prov. 20. 11. ὑποσκελιζομένη עקבה Quinta Editio, Osee 6. 8.

Ὑποσπασμὸς, subtractio שמטה Aquila, Deut. 15. 1. in Appendice.

Ὑποσπάω, subtraho; ὑπεσπάσθησαν, subtracti sunt נשמטו A. Psal. 140. 6.

Ὑπόστασις, substantia תשורה Incer. 1. Reg. 9. 7. Item מצב Incer. 1. Reg. 13. 23. & A. 1. Reg. 14. 1.

Ὑποστέλλω· ὑποσταλήσονται, subigentur, metuent יגורו A. Job 41. 16. & Psal. 32. 8. A. Th. Ps. 118. 39. ויגר A. S. ὑπεστέλλετο, 1. Reg. 18. 15.

Ὑπόστημα, statio נציב A. 1. Reg. 13. 3. ὑπόστημα, substentia סוד Th. Jerem. 23. 22.

Ὑποστηρίσαι, fulcire לעות A. Hesai. 50. 4.

Ὑποστίμματα, hypostimmata ספות Symmachus, 2. Reg. 17. 28.

Ὑποστρέφω· ὑπέστρεψε שוב Syrus & Hebræus, Gen. 8. 7. S. Job 39. 5. S. Psal. 34. 13.

Ὑπόστρωμα, substratum המצע Th. Hesai. 28. 20. ὑποστρώματα ספות S. 2. Reg. 17. 28.

Ὑποσχίζω, suffindo; ὑποσχίσει יפתח Symmach. Hesai. 28. 24.

Ὑποτάττω, subjicio; ὑποτάξατε αὐτὴν כבשה Omnes, Gen. 1. 28. ὑπετάγη נכבשה Inc. Jos. 18. 1. A. S. 2. Reg. 8. 11. ὑπέταξε ידבר S. Psal. 46. 4. ὑποταγήσεται יענה S. Hesai. 31. 4.

Ὑποτύφω· ὑποτύψει, succendet, accendet ותחתה Aq. S. Th. Prov. 6. 27.

Ὑπουργέω, ministro; ὑπουργήσωσιν ישרתו Inc. Num. 18. 2. ὑπουργήσεις עבדת A. 2. Reg. 9. 10.

Ὑπουργία, ministerium צב S. Num. 7. 3.

Ὑποφέρω, sustineo; ὑπηνέγκατε שאו Th. Job 21. 3.

Ὑποχωρέω, secedo; ὑποχωρήσουσι ויאספון Symmachus, Psalm. 103. 22.

Ὗς, sus, porcus חזיר S. Psal. 79. 14.

Ὑσσὸς, hyssus, jaculi genus. In Notis ad cap. 8. Josue.

Ὑστερέω· ὑστέρησεν, vacavit ויפקד Symmachus, 1. Reg. 20. 25. ὑστερούμενος חסר Th. Prov. 10. 13. ὑστέρησε, procrastinavit וייחר Incer. 2. Reg. 20. 5.

Ὑστέρημα, defectus מחסור Th. Prov. 11. 24. חסרון S. Eccles. 1. 15.

Ὕστερον, postea אחרנים A. Job 18. 19. Item עקב A. Amos 4. 12.

Ὑφαίνειν, texere; ὕφαινον, Aq. S. LXX. Th. ארגים 4. Reg. 23. 7.

Ὑφαιρέω· ὑφελεῖτε, subtrahetis תגרעו Aquila, Exod. 5. 19.

Ὕφασμα, textura ארג Incert. Jud. 16. 14. Item S. Job 7. 6.

Ὑφίστημι· ὑποστήσει, sustinebit תשיב Symmac. Hesai. 36. 9. ὑποστῆναι לעמד Reliqui; 1. Reg. 6. 20. ὑποστήσεται יקום Sym. Amos 7. 2. ὑφιστάσθω הצג A. Deut. 28. 56. in Appendice.

Ὕφος, textura ארגז A. 1. Reg. 6. 8.

Ὑψηλὸς, altus, excelsus, sublimis, editus; ὑψηλὰ ראמות Symmac. Job 28. 18. ὑψηλὰ עיי Incert. Num. 33. 44. ὑψηλῶν מרומי Jud. 5. 18. ὑψηλὸν גבעת A. Jud. 7. 1. τόπον ὑψηλὸν גבעת האלהים Symm. 1. Reg. 10. 5. Item εἰς ὑψηλὸν במתה Aquila, 1. Reg. 9. 13. ὑψηλὰ במות S. Amos 7. 9. S. Th. 2. Reg. 1. 18. Aq. 1. Reg. 9. 13. ὑψηλοὺς רמים Reliqui, Job 21. 22.

Υ'ψηλότερος, sublimior, altior גבה *Symmachus, Eccles.* 5. 7.

Υ'ψιστος, altissimus עליון *Symmach. Psalm.* 9. 4. *Sic passim Omnes.*

Υ'ψηλοκάρδιος, elatus corde ארך־רוח *Symmachus, Eccles.* 7. 9.

Υ'ψος, excelsum, summitas נס *Sym. Num.* 21. 8. *in Append. Item* ὕψη מרומי *Aquila, Jud.* 5. 18. *& Prov.* 9. 3. *Aquila, Theod. Psal.* 7. 8. ὕψος הדר *Theodotio, Job* 40. 5. *Item* תל *Symmachus, Jos.* 11. 13. רם *Aquila, Psal.* 11. 9.

Υ'ψόω, levo, elevo, in altum tollo, extollo; ὑψώσει, levabit ירים *Levit. Incert.* 4. 8. ὑψωθεὶς, elevatus רם *Aquila, Deut.* 8. 14. *Aq. Psal.* 26. 6. ὑψῶσι יגביהו *S. Job* 5. 7. ὑψώσεις תרומם *S. Job* 17. 4. ὑψῶσον נשא *Sym. Psalm.* 27. 9. ὑψώθη גבה *A. Psal.* 10. *secund. Hebr.* 4. ὕψωσα הרמתי *Incert.* 3. *Reg.* 14. 7. ὑψωθήτωσαν נשאו *S. Psal.* 23. 7. καὶ ὑψωθήσεται וירם *S. Num.* 24. 7.

Υ'ψωμα, cacumen, summitas, sublimitas, vel ornamentum sublime מצנפת *Theodotio, Exod.* 28. 39. *Item* במות *Aquila, Deut.* 32. 13. *&* במה *A.* 1. *Reg.* 9. 12. *& alibi, & A. Psal.* 17. 34. *Item* רימה *S. Ps.* 73. 3. *Item* מרומים *Aquila, Prov.* 10. 6.

Υ'ω· ὕσει, pluet ימטר *Incer. Psal.* 10. 6.

Φ

Φ Αἀθ פאת *Incer. Levit.* 19. 9. *Item Theod. Levit.* 19. 27.

Φαγέδαινα, edacitatis morbus מהומה *Aquila, Deut.* 7. 23. *&* 28. 20. *& A.* 1. *Reg.* 5. 11. *&* 12.

Φαγεδαινάω, edacem facio; φαγεδαινώσει והמה *Aq. Deut.* 7. 23. והמם ἐφαγεδαίνωσεν (*sic*) *Incert.* 1. *Reg.* 7. 10.

Φάγομαι, edo, comedo אכל *Sym. Gen.* 2. 17. *Incer. Levit.* 22. 6. *& Omnes passim.*

Φαιδρύνω, lætifico ידשן *Incert. Psalm.* 19. 4.

Φαίνω, appareo; φαίνεται ויאר *Aq. Exod.* 14. 20. τοῦ φαίνειν, ad apparendum, ad lucendum להאיר *Aquila, Gen.* 1. 15. ἐφάνη נודע *Symm.* 1. *Reg.* 22. 6.

Φαλακρόω, decalvo; φαλακρώσουσι, decalvabunt תקריחו *Theod. Ezech.* 27. 31.

Φαλάκρωμα, calvities קרחה *Incer. Levit.* 13. 42. *Th. Ezech.* 27. 31.

Φαλάκρωσις, calvities קרחה *Aquila, Symmachus, Mich.* 1. 6.

Φανερὰ, conspicua מענגה *Aq. Th. Jerem.* 6. 2. *Sed hac lectio suspecta est, potius legas Græce* τρυφερά.

Φανταζόμενοι, vana imaginantes חזים *Aquila, Th. Hesai.* 55. 10.

Φάντασμα, phantasma; φαντάσματι בריאה *Incert. Num.* 16. 30.

Φάραγξ, vallis גי *Aquila, Symmac.* 1. *Reg.* 13. 18. *S. Theodotio,* 2. *Reg.* 2. 24. *& S.* 4. *Reg.* 23. 10. *&* גיא *A. S.* 2. *Reg.* 8. 13. *Reliqui,* 1. *Reg.* 17. 3. *Item* נחל *S. Jud.* 5. 21. *&* 1. *Reg.* 30. 10. *Inc.* 1. *Reg.* 15. 5. *&* 17. 40. *Incertus, Psal.* 123. 4. *S. Cant.* 6. 10. *Item* שדמות *S. Th.* 4. *Reg.* 23. 4.

Φάρεα, indumenta בגדים *Incer. Levit.* 6. 11. *in Appendice bis.*

Φαρέτρα, pharetra אשפה *Aq. S. Psalm.* 126. 5. *Item* החנית *Incer.* 4. *Reg.* 11. 10. φαρέτρας *Symmac.* שלטי 2. *Reg.* 8. 7.

Φαρμακεία, veneficium להט *Th. Exod.* 7. 11. *&* 22. ἐν φαρμακείαις בלהטים

Φάρμακος, veneficus, præstigiator.

Φαρμάκου φαρμακευομένου, venefici veneficium edocti חבר חברים *Theod. Psal.* 57. 6.

Φάρυγξ, palatum, guttur חך *Symmac. Theod. Prov.* 5. 3. *Sym. Cant.* 2. 3.

Φασὲκ פסח *S. Num.* 9. 2.

Φασὲχ פסח *Theod. Exod.* 12. 11.

Φάτνη, præsepe אבוס *Sym. Prov.* 14. 14.

Φατνιάζομαι, in præsepe ponor; φατνιάζεται, in præsepe ponitur אבוס *A. Prov.* 14. 4.

Φατνευθήσεται, in præsepe ponetur אבוס *Th. Pr.* 14. 4.

Φατνώσεις, laquearia רהיט *Symmac. Cant.* 1. 17.

Φαυλίζω· ἐφαυλίσθη, despectus est עולל *S. Thren.* 1. 12.

Φαῦλος, improbus רשע *S. Psalm.* 74. 9.

Φαῦσις, illuminatio; εἰς φαῦσιν למאור *S. Exod.* 35. 7.

Φέγγος, splendor תהל *Aquila, Job* 41. 9. נגה *Aquila, Theod. Hesai.* 4. 5.

Φέγγων, splendens, lucens זהר *A. S. Ezech.* 8. 2.

Φείδομαι, parco חמל ἐφείσατο, pepercit, *A.* 1. *Reg.* 15. 15. *& A. Th.* 1. *Reg.* 23. 21. φειδόμενος חשך *Aq. S. Prov.* 11. 25. φείσεται, parcet חוש *A. Eccles.* 2. 25.

Φέρω, fero; ἔφερον ויבא *Sym. Gen.* 37. 2. *A. Deut.* 26. 2. φέρων נשא *Aquila,* 1. *Reg.* 14. 3.

Φεύγω, fugio; καὶ ἔφυγον וירץ *Inc.* 1. *Reg.* 14. 12. ἔφυγεν וימלט *Sym.* 1. *Reg.* 22. 20. φεύγων נס *Sym. Hesai.* 10. 18. φευξόμεθα ונסנו *Incer. Jos.* 8. 6.

Φεσὲ, Pascha פסח *A. Deut.* 16. 1. *in Appendice.*

Φθάσαι, assequi, *Sym. Eccles.* 9. 11.

Φθέγγω, loquor; φθέγξασθε שיחו *Symm. Jud.* 5. 10. φθέγξεται יהגה *Aquila, Sym. Quinta & Sexta Edition. Psal.* 2. *& A. Hesai.* 59. 11.

Φθέγματι, voce, loquelâ שפתים *S. Exod.* 6. 3. *in Append.* φθέγμασι, *S. Psal.* 34. 16.

Φθεῖρες, pediculi כנם *Incert. Exod.* 8. 16.

Φθείρω, corrumpo; ἐφθαρμένοι, corrupti שדופת *Incer. Gen.* 41. 6. ἐφθάρη תשחת *S. Exod.* 8. 24. *in Appendice.*

Φθογγὴ, vox רנה *Aquila, Job* 37. 2. *Hesai.* 59. 11. הגיון *Theodot. Psalm.* 9. 17.

Φθονερὸς, invidus רע עין *Inc. Prov.* 28. 22.

Φιάλη, phiala גביע *Sym. Gen.* 44. 2. φιάλας, phialas, *Sym. Jerem.* 52. 19.

Φιλανθρωπία, humanitas צדקת *Incert. Psal.* 111. 3.

Φιλὰς (*sic*) compago ראש *Incert. Exod.* 26. 24.

Φιλέω, amo, osculor; φιλήσω, osculabor אשקה *S. Cant.* 8. 1.

Φιλιάζω, amicus sum רחם *Inc. Jud.* 5. 30. ἐφιλίαζεν התרועעי *Theodot. Psalm.* 59. 10. *Sym. Prov.* 22. 24.

Φιλογέωργος, amans agriculturæ אהב אדמה *Incer.* 2. *Paral.* 26. 10.

Φιλονεικέω, contendo; φιλονείκει תתחר *Sym. Psal.* 36. 1. φιλονεικεῖν למרות *S. Psal.* 77. 17.

Φιλόνεικος, contentiosus ממארת *Samarit.* lepra contentiosa & permanens; *Levit.* 13. 51. *Item* φιλόνεικος, contentiosus מרי *A. S. Th. Ezech.* 44. 6.

Φιλοπονία, industria עמל *S. Eccles.* 2. 10.

Φίλος, amicus חבר *Aquila, Eccles.* 4. 10. φίλη, amica רעית *Aq. Cant.* 1. 14. *&* 2. 2. φίλοι, amici רעי *Th. Job* 42. 16. φίλος אהב *S. Psal.* 37. 12. φιλοτροφέω, amice nutrio; πεφιλοτροφημένη, *Symmach.* 1. *Reg.* 28. 24.

Φίλτρον, amor אהבה *S. Cant.* 2. 5.

Φιμὸς, capistrum מתג *S. Prov.* 26. 3. *Item* מחסום *S. Psal.* 38. 2.

Φιμόω, fræno; φιμῶν, frænans אטם *Incer. Prov.* 17. 28. *Item* שכר *Theodotio Prov.* 26. 10.

Φλεγμαίνω, inflammor; ἐφλεγμαινον עששה *S. Ps.* 6. 8.

Φλέγομαι, ardeo, inflammor; φλέγεται דלק *S. Psal.* 10. *secund. Hebr.* 2. φλεγόμενος, ardens בער *Sym. Ex.* 3. 2. *S. Hesai.* 30. 27.

Φλέγω, ardeo; φλεγόντων, ardentium להטים *Sym. Psal.* 56. 5.

Φλὲψ, vena מקור *A. Prov.* 18. 4. *A. Zach.* 13. 1.

Φλιὰ, postis מזוזה *Inc.* 3. *Reg.* 6. 23. *Th. Prov.* 8. 34.

Φλοιὸς, cortex מלוח *S. Job* 30. 4.

Φλὸξ, flamma אש *S. Job* 18. 5. להט *S. Psal.* 103. 4. להב *Incert. Hesai.* 30. 30. *Th. Jerem.* 48. 45. *A. Th.* 1. *Reg.* 17. 7. *ubi significat*, lamina; cuspis.

Φλυκτίδες, vesicæ אבעבעת *Exod.* 9. 9. *A.* φλυκτίδες πιεζόμεναι, vesicæ expansæ, *S.* φλυκτίδες ἐξανθοῦσαι, vesicæ efflorescentes *vel* tumentes; *Alius*, ζέουσαι, ferventes.

Φοβέομαι, φοβῦμαι, timeo; ἐφοβήθη ירא *A. S.* ἐφοβήθησαν ירגזון *Inc. Exod.* 15. 14. φοβεῖσθαι ראות *Incer. Jud.* 14. 11. *Item Incer.* 1. *Reg.* 18. 29. φοβούμενος ירא *Aquila*, *Job* 1. 8. & 9. *Aq. S. Th. Quinta & Sexta Editiones*, *Ps.* 24. 14. φοβηθήσονται פחדו *S. Ps.* 52. 6.

Φοβερὸς, formidabilis נורא *Symmachus*, *Job* 37. 22.

Φοβεροὶ, formidabiles חכלילי *Inc. Gen.* 49. 12.

Φόβημα, timor מורה *Aq. Psal.* 9. 21. מורא *Aquila*, *Deut.* 4. 34. *in Appendice.*

Φόβος, timor, metus מורה *Aquila*, *Jud.* 13. 5. *Th. Psal.* 9. 21. *Item* פחד *S. Job* 22. 10. הוד *S. Theod. Job* 39. 20. *Item* יראה *Theod. Job* 15. 4.

Φοίνιξ, palma תמר *Inc. Lev.* 23. 40. *Inc.* 3. *Reg.* 6. 31.

Φολιδωτὸν, squamatum קשקשים *Aquila*, 1. *Reg.* 17. 5.

Φολὶς, squama קשקשת φολίδες, *Aq. Deut.* 14. 9. *in Append. Incer. Levit.* 11. 9. *Item* רסן *S. Job* 41. 4.

Φονεῦσαι, occidere רצח *A. Ps.* 41. 11. *Inc. Jos.* 20. 6.

Φονευτὴς, homicida רצח *Inc. Jos.* 21. 32.

Φονοκτονέω, cæde contamino; ἐφονοκτονήθη חנפה *S. Hesai.* 24. 5. *Inc. Jerem.* 3. 2. & *Thren.* 3. 9.

Φορὰ, proventus יבול *Symmachus*, *Psalm.* 66. 7.

Φορεῖα, vehicula בעיר *LXX. Th. Gen.* 47. 17. כרכרות *S. Hesai.* 66. 20.

Φορεῖς, vectes בדים *Incer. Exod.* 27. 7.

Φόρος, tributum; εἰς φόρον δουλεύων למס עבד *Aquila*, *Gen.* 49. 15. *in Appendice*; *Incert.* 2. *Reg.* 20. 24. *A. S. Prov.* 12. 24. *S.* 4. *Reg.* 17. 3. ὑπὸ φόρον, sub tributo נשאי מנחה *S.* 2. *Reg.* 8. 2.

Φορτία, ας, sarcina משא *Incer.* 2. *Reg.* 15. 33.

Φορτικὸς, molestus משא *Incert. Job* 7. 20.

Φορτίον, sarcina טף *S. Jos.* 1. 14. *Item* שוכה *Incert. Jud.* 9. 48. משא *A.* 2. *Reg.* 15. 33.

Φράγμα, munitio מבצר *Aquila*, *Symmachus*, 2. *Reg.* 24. 7.

Φραγμὸς, sepes משוכה *Incer. S. Prov.* 15. 19. גדר *A. Jerem.* 49. 4. *S. Ezech.* 13. 5.

Φράζων, ex Hebræo פרזונו *A. Jud.* 5. 11.

Φράσσων, obturans שכר *S. Prov.* 26. 10.

Φρέαρ, puteus, בור *Incert.* 1. *Reg.* 19. 22. באר *Symm. Psal.* 68. 16. משאר *Incert. Exod.* 8. 3.

Φρίκη, horror רעדה *S. Psal.* 47. 7. פלצות *S. Psal.* 54. 6. רתת *A. Osee* 13. 1.

Φρίττω, inhorreo; ἔφριξαν, inhorruerunt תסמר *Hebr. Int. Job* 44. 15. ἔφριξεν ותשא *A. Nahum.* 1. 5.

Φρονέω, sentio; ἐφρονεῖτε תבונותיכם *Symmachus*, *Job* 32. 11.

Φρόνησις, prudentia חכמת *Incert.* 2. *Reg.* 14. 20. *Sym. Job* 33. 33. שכל *S. Prov.* 1. 3. & *S. Prov.* 16. 22. בינה *Symm.* 4. 1. תבונה *Aquila*, *Deut.* 32. 28. *A. Sym. Th. Prov.* 2. 11.

Φρόνιμος, prudens חכם *Incert.* 2. *Reg.* 13. 3. & 14. 2. ὁ φρόνιμος לא בהכשול *S. Job* 34. 35.

Φροντίζειν, curare, sollicitum esse הצנע *Quinta Edit. Mich.* 6. 8. ἐφρόντιζον, solliciti erant ועצבו *Symmach. Psal.* 55. 6. φρόντισον עתדה *S. Prov.* 24. 27.

Φροντὶς, cura, sollicitudo דברי *Inc.* 1. *Reg.* 10. 2.

Φρουρέομαι· φρουρούμενος, custoditus כלא *Symmachus*, *Psal.* 87. 9.

Φρούρησις, custodia מבוכה *Incert. Mich.* 7. 6. בבא *A. S.* 2. *Reg.* 5. 24.

Φρουρία, præsidia מצדות *S. Jud.* 6. 2.

Φρουρὸς, præsidiarius פרורים *S.* 4. *Reg.* 23. 11. φρουροὺς נציבים *S.* 2. *Reg.* 8. 6.

Φρύαγμα, fremitus גאון *Aq. Jerem.* 50. 44.

Φρύγανον, cremium, *vel* farrago קצף *Theodot. Osee* 10. 7.

Φρύγιον, cremium מוקד *Th. Psal.* 101. 4.

Φρύγμα, torrefactio מגרשה *dub. Inc. Levit.* 2. 16.

Φρυκτὸν, tostum קלוי *Incer. Jos.* 5. 11. *Item* קלי *Aq. Symm.* 2. *Reg.* 17. 28.

Φρύττω· πεφρυγμένοι, tosti שדפת *Incert. Gen.* 41. 6. πεφρυγμένα קלוי *A. S. Levit.* 2. 14.

Φυγαδεύω· φυγαδεύσει, fugabit יבריח *Sym. Job* 41. 19. φυγαδεύουσι וניסו *A. Deut.* 32. 30.

Φυγαδέας, *legendum videtur* φυγάδας, fugitivos מברחים *Inc. Ezech.* 17. 20.

Φυγὴ, fuga נוס *Inc.* 2. *Reg.* 19. 3.

Φῦλα, tribus לאמים *Aq. Psal.* 2. 1. *Inc. Psal.* 43. 3. *Inc. Psal.* 148. 11.

Φύλαγμα, custodia משמר *Aq. Th. Prov.* 4. 23. φυλάγματα משמרת *Inc. Levit.* 18. 30.

Φυλακὴ, custodia משמרת *Omnes*, *Num.* 3. 7. *Item* האסירים *Theodotio*, *Jud.* 16. 21. אשמרה *Symmachus*, *Psal.* 89. 4. *Item* φυλακὴ, custodia מטרה *Aquila*, *Th.* 1. *Reg.* 20. 20.

Φυλακτήρια, phylacteria כסתות *Hebr. Inter. Ezech.* 13. 18.

Φύλαξ, custos צור *S. Th. Deut.* 32. 31. ציר *Prov.* 13. 17. *Item* שמר *S.* 1. *Reg.* 28. 2.

Φύλαξις, custodia שמרים *Samar. Exod.* 12. 42. *Item* שמר *A. Hesai.* 26. 3.

Φυλάσσειν, custodire שמר *Aq. Sym. Theod. Deuter.* 27. 1. *A.* 1. *Reg.* 9. 24. & *Omnes passim*; φυλασσέσθωσαν ינזרו *Inc. Lev.* 22. 2. φυλάξαντες נזיר *Sym. Deuter.* 33. 16. φυλάξουσιν, custodient ינצרו *Psalm.* 60. 8.

Φυλὴ, tribus שבט *Inc.* 1. *Reg.* 2. 27. *S. Job* 37. 13. & *alibi.* φυλῶν לאמים *Aquila*, *Psal.* 64. 8. *Item* מטה *Aquila*, *Sym. Theod. Num.* 1. 20. *S. Num.* 1. 47. *Aq. S. Th. Jos.* 15. 21.

Φυλιστιαῖα פלשת *A. Psal.* 59. 10.

Φύλλον, folium עלה *Aquila*, *Psalm.* 1. 3. *A. Sym. Hesai.* 34. 4.

Φύραμα, conspersio לוש *Quinta Edit. Osee* 7. 4.

Φυράω & φύρω, fœdo, misceo; ἐφύρησαν נגאלו *Sym. Thren.* 4. 14. φυρήσεται לבט *Th. Prov.* 10. 8. ἐφυρη מגוללה *S. Hesai.* 9. 5.

Φῦσα, vesica מראת *Symmachus*, *Theodotio*, *Levit.* 1. 16.

Φυσάω, sufflo; φυσηθὲν נפח *Aquila*, *Theodot. Job* 20. 26.

Φύσημα, flatus נפח *S. Job* 20. 26.

Φυτεία, plantatio אשל *Symmach. Gen.* 21. 33. *in Appendice.*

Φυτεύω· ἐφύτευσε, plantavit ויטע *A. Syrus*, *Gen.* 2. 8. πεφυτευμένοι, plantati נטועים *Aq. Eccl.* 12. 11. πεφυτευμένην, plantatam שתולה *A. S. Osee* 8. 13.

Φυτὸν, virgultum, planta, arbustum אשל *Inc.* 1. *Reg.* 22. 6. *Item S.* 1. *Reg.* 31. 13. φυτὸν ἄγριον, planta agrestis שיח *S. Job* 30. 7. *Item* ἐν φυτῷ Σαβὲκ בסבך *Theod. Gen.* 22. 13.

Φωλεὸς, lustrum, latebra; φωλεοῖς חורים *Syrus*, *Jer.* 17. 6.

Φωλεύω· φωλεύουσι, in latibulis agunt ישחו *Incert. Job* 38. 40.

Φωνὴ, vox קול *passim Omnes.*

Φώνημα, vociferatio שח *Symmac. Amos* 4. 13.

Φωράω· φωραθεὶς, deprehensus יכיר *Symmachus*, *Job* 24. 17.

Φῶς, lumen, lux אור *Omnes*, *Gen.* 1. 3. *Inc.* 16. 2. *Job* 8. 6. & *alibi. Item* אש *Th. Job* 18. 5.

Φωστὴρ, luminare מאר *A. Gen.* 1. 14. & *seqq. Aquila*, *Psal.* 73. 16. *A. Prov.* 15. 30.

Φωτίζω, illumino הוריתי *A. Exod.* 4. 12. & 15. φωτίσαι αὐτοὺς להורות *Aq. Exod.* 24. 12. φωτισάτωσαν יורוך *Inc. Deut.* 17. 11. φωτισάτω ויורה *Theod. Jud.* 13. 8. *Item A. Job* 12. 7. *Aq. Psalm.* 24. 8. *Psalm.* 26. 1. *Psalm.* 31. 8. *Inc. Psal.* 44. 5. *Aquila*, *Theod. Psalm.* 118. 33. φωτίζων מורה ἐφώτισε ויאר *A. Exod.* 14. 25. καὶ ἐφώτισεν (αὐτὸν) ויורהו *Incert. Exod.* 15. 25. *Aquila*, *Exod.* 24. 12. & *alibi*; *Inc. Levit.* 10. 11. ἐφωτίσθησαν ותראנה *A.* 1. *Reg.* 14. 27.

Φωτισμὸς, illuminatio נאור *A. Psalm.* 75. 5. φωτισμοὶ אורים *tres Int. Exod.* 28. 30. *A. Th. Levit.* 8. 8. *Reliqui*, *Num.* 27. 21.

X

Χαίρω, gaudeo; χαρήσεται ישמח *S. Psal.* 57. 12. χαίρων שוש *A. Hesai.* 61. 10.

Χαίτη, coma קציר *Symm. Job* 18. 16. *S. Sexta Edit. Psal.* 79. 12.

Χάλαζα, grando ברד *Omnes.*

Χαλάομαι, laxor; χαλᾶται יזח *Inc. Exod.* 38. 28.

Χαλαστά, catenulæ נטפות *S. Hesai.* 3. 19. שרשרות *Th. Exod.* 28. 14. *in Append.*

Χαλινὸς, frænum מתג *A.* 2. *Reg.* 8. 1. *Sym. Hesai.* 37. 29. *Item* חוח *Theod. Job* 40. 21. חחים *Inc. Ezech.* 29. 4. *Th. Ezech.* 38. 4.

Χάλιξ· χάλικες, lapilli רגבי *Th. Job* 21. 33.

Χαλκὸς, æs נחשת *Inc.* 4. *Reg.* 18. 4. æneus *A. S. Th. Exod.* 36. 38.

Χαρὰ, gaudium ששון *Aquila, Psalm.* 44. 8. שמחה *Th. Hesai.* 24. 11.

Χαρακόω· καὶ ἐχαράκωσεν, circumvallavit ויכחו *Incer.* 3. *Reg.* 15. 27. *S.* χαρακώσω וצרתי *Hes.* 29. 3. χαρακῶν בולס *Th. Amos* 7. 14.

Χαρακτὴρ, character ציר *A. Psal.* 48. 15.

Χάραξ, vallum סללה *Incer.* 2. *Reg.* 20. 15.

Χαρίζομαι, do, largior חנן ἐχαρίσατο, largitus est, *A. Gen.* 33. 6.

Χάρις, gratia חן *Inc. Jud.* 6. 7. *Aquila, Prov.* 1. 9. חסד *S. Psal.* 39. 11. & 2. *Reg.* 10. 2. *Item* טוב *Sym.* 2. *Reg.* 2. 6.

Χαριστικὸς, gratiosus חנן *S. Psal.* 111. 5.

Χαριτόω, gratiâ plenus sum, gratiosus sum; μετὰ τοῦ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ, cum gratioso gratiosus eris עם תמים תתמם *S. Psal.* 17. 26.

Χάρμα, gaudium משוש *A. Psal.* 47. 3.

Χαρμοσύνη, lætitia משחרית *Hebr. Int. Job* 20. 5.

Χαροποὶ, gratiosi, *de oculis dicitur* חכללות *Symmac. Prov.* 23. 29.

Χαροποιέω, lætifico; χαροποιήσεις αὐτὸν תחדהו *Sym. Psal.* 7. 20.

Χάσμα· ἐν χάσματι, in hiatu בריאה *Inc. Num.* 16. 30.

Χαυνόω, emollio; χαυνώσεις, emollies תמוגג *Symm. Psal.* 64. 11.

Χεῖλος, labium, *vel* ora, oræ שפת *A. Exod.* 6. 12. *S. Job* 12. 20. & *alibi.*

Χείλωμα, labrum, *melius forte*, ora, coronamentum זר *Incert. Exod.* 37. 2.

Χειμάζω· χειμάσει, pluet vehementer גשם *S. Job* 37. 6. ἐχειμάζετε הכאות *A. Ezech.* 13. 22.

Χείμαῤῥος, torrens נחל *Omnes, Levit.* 23. 41. *Job* 14. 11. *A. Job* 40. 17. *Cant. Incert.* 6. 10. *Theod. Jud.* 15. 8. *Incert. Jud.* 16. 4. *Item* סעיף *Th. Jud.* 15. 8.

Χειμερινὸς, hyemalis חרף *Aquila, Symmach. Theod. Amos* 3. 15.

Χειμὼν, hyems גשם *Inc. Levit.* 26. 4. *Symmachus, Job* 37. 6.

Χεὶρ, manus יד *passim Omnes* כף *Aquila, Exod.* 9. 33. *S. Job* 22. 30.

Χειραγωγέω· χειραγωγοῦντα מחזיק *Incert. Jud.* 16. 26.

Χειριδωτὸς, manicatus פסים *Sym. Gen.* 37. 3. & 2. *Reg.* 13. 19.

Χειρόω, subigo; χειρώσασθε רדו *S. Gen.* 1. 28.

Χελύνιον, & χελώνιον, labellum לחה *Inc. Deut.* 34. 7.

Χέρσον, continens יבשה *A. Exod.* 14. 16. & 21. *Item* נזיר *Samaritanus, Levit.* 25. 5. *ubi legitur* τῶν χερσῶν σου, *vertitur*, separatorum tuorum; *sed hic vox* χερσῶν *non vacat suspicione mendi.*

Χεῦμα, effusio דגן *Aquila, Deut.* 7. 13. *in Append.*

Χέω, effundo הרבתי *Th. Jerem.* 30. 19.

Χηλὴ, ungula פרסה *Inc. Deut.* 14. 7.

Χήρα, vidua אלמנה *Aquila, Symmac. Psalm.* 67. 6. *Omnes passim.*

Χηρεύομαι· χηρευθεῖσαι, viduatæ אלמנות *Symmachus, Psal.* 77. 64.

Χθὼν, humus, terra אדמה *Aq. Gen.* 2. 6. & 3. 17. *A. Hesai.* 7. 16. *A. Gen.* 2. 7.

Χιλίαρχοι, millenarii, tribuni ראשי אלפי *Incer. Num.* 10. 4. *Item* נשיאי *Incer. Jos.* 22. 30.

Χιλιοπλασίων· σὺ γὰρ χιλιοπλασίων ἡμῶν, tu enim millies potior es nobis כי־עתה כמנו עשרה אלפים *Sym.* 2. *Reg.* 18. 3.

Χιτὼν, tunica כתנת *A. S. Genes.* 37. 3. *Item Symm. Theodot. Exod.* 29. 5. *Item* χιτῶνας αὐτῶν מדויהם *A.* 2. *Reg.* 10. 4.

Χιονισθεῖσα, nive dealbata תשלג *S. Psal.* 67. 15.

Χιὼν, nix שלג *Aquila, Symmach. Exod.* 4. 6. *Reliqui, Job* 37. 6.

Χλαμὺς, chlamys מעיל *Inc.* 1. *Reg.* 24. 5.

Χλευάζει, ridet, irridet יליץ *Aquila, Theodotio; Prov.* 14. 9. & 19. 28. *S. Hesai.* 29. 20. *A. Hesai.* 28. 22. χλευασθήτωσαν יליזו *Th. Prov.* 4. 23.

Χλευασμὸς, derisio לצון *A. Hesai.* 28. 14.

Χλευαστὴς, derisor לץ *Aquila, Psal.* 1. 1. *A. Prov.* 14. 6. & 19. 29. *Aq. Theod. Prov.* 20. 1. *Aq. S. Th. Prov.* 22. 10 *Sym. Th. Hesai.* 28. 14. χλευαστῶν לצצים *A. Osee* 7. 5.

Χλόη, herba דשא *S. Job* 6. 5. עשב *A. Hesai.* 37. 27. *A. Gen.* 1. 28. *A. Deut.* 11. 15. *in Append.*

Χλωρὸν, viride ירק *S. Th. Genes.* 1. 30. χλωρὰ, viridia לחה *Hebr. Int. Deut.* 34. 7. *Item* חציר *Symmachus, Psal.* 36. 2.

Χνοῦς, pulvis, cuspis אבקת *Inc. Cant.* 3. 6.

Χοίρειον, suilla, porcina caro החזיר *S. Th. Hes.* 66. 17.

Χοιρογρύλλιος, chœrogryllius שפן *Omnes, Ps.* 103. 18.

Χοῖρος, porcus חזיר *Omnes.*

Χολὴ, fel מרורת *Th. Job* 20. 14. & ראש *S. Job* 20. 14. *S. Psalm.* 68. 22.

Χολόω· ἐχολώθη, iratus est ויתעבר *S. Psal.* 77. 21. & *Psalm.* 88. 39.

Χόλος, ira רוח *Incer. Job* 6. 4. עברות *Th. Ps.* 7. 7. *S. Ps.* 89. 9. *Vide & A. Habac.* 2. 25. חמת *Inc. Amos* 6. 14.

Χορδή· χορδαῖ, chordæ מנים *A. Psal.* 150. 4.

Χορεία, chorea מחלת *A. Psalm.* 52. 1. & 87. 1.

Χορεύω· χορευούσαι, choreas agentes במחלות *Incert.* 1. *Reg.* 29. 5.

Χορίον, vulvæ pellicula שבלול *S. Psalm.* 57. 9.

Χορὸς, chorus מחלת *S. Psal.* 52. 1. & 87. 1. *Inc. Cant.* 7. 1. *Item* חלילים *Aquila, Psalm.* 86. 7.

Χοροὶ הלולים *Inc. Jud.* 9. 27. & חלילים *A. Ps.* 86. 7.

Χορτάζω· κεχορτασμένοι, saturati שבעים *S. Th.* 1. *Reg.* 2. 5. *S. Ps.* 16. 14. *S. Psal.* 22. 4. *A. Th. Hesai.* 53. 12.

Χόρτος, fœnum חציר *S. Th. Hesai.* 37. 27. *Sym. Th. Hesai* 40. 7. & 8. עשב *Aquila, Gen.* 1. 11. *Symmac. Theodotio, Gen.* 1. 29. *Theodotio, Mich.* 5. 7.

Χοῦς, pulvis, humus עפר *Omnes, Gen.* 2. 7. *Item A. S. Levit.* 17. 13. *A. Job* 14. 8. *S. Job* 41. 24 *A. Ps.* 21. 30. אפר *A. Job* 42. 6.

Χρεία, usus, necessitas חפץ *S. Eccles.* 3. 1. *S. Eccles.* 5. 8. *A. Eccles.* 12. 10.

Χρειώδεις, utiles חפץ *S. Eccles.* 12. 10.

Χρεμετίζω, hinnio; χρεμετίζον צהלי *Inc. Hes.* 10. 30. *A. S. Hesai.* 54. 1. ἐχρεμέτιζον, hinnierunt ילילו *Sym. Osee* 7. 14.

Χρεμετισμὸς, hinnitus רעמה *Th. Job* 39. 19.

Χρεωδοσία, redditio debiti שלמת *Incer. Deut.* 24. 13. χρεοδοσία, *A. Deut.* 24. 11 *in Appendice.*

Χρήζω· χρήσει, opus habebit חפץ *Sym. Job* 22. 3. & *Incert. Job* 21. 21.

Χρήματα, pecuniæ, *A. S. Th. Prov.* 31. 3.

Χρηματίζω, prædico; ἐχρημάτισεν דבר *Inc. Jer.* 40. 2.

Χρηματιστήριον, oraculum דביר *Aq. Theod.* 3. *Reg.* 6. 5. & 19. *Incer.* 2. *Paral.* 5. 7. *A. S. Psalm.* 27. 2.

Χρηστὸς, bonus טוב *Incert. Psal.* 134. 3.

Χρίειν, ungere משח καὶ ἔχρισεν וימשח *S. Th. Lev.* 8. 11. κεχρισμένος, unctus משוח *A. S.* 2. *Reg.* 3. 39. *S. Ps.* 2. 6.

Χρίσμα, unctio משחת *S. Levit.* 21. 12.

Χρίσις, unctio משחה *S. Th. Exod.* 35. 7.

Χριστόν· τὸ χριστὸν משחת *Theod. Levit.* 21. 12.

Χριστὸς, Christus, unctus משיח *S. 1. Reg. 2. 35. S. Psal. 88. 39. A. S. Th. Psal. 88. 52. Symm. Dan. 9. 26.*
χριστὸς נסיכי *S. Mich. 5. 5. A. S. Th. Habac. 3.*
Χρονίζω· ἐχρόνισαν, procrastinarunt אחרו
Χρόνος, tempus ימי *Inc. Gen. 8. 22. Inc. Jos. 4. 25.*
Χρύσινος, aureus כסף *Syrus, Gen. 45. 22.*
Χρυσίον, aurum זהב *Aq. Th. 3. Reg. 6. 20. Aq. Th. Job 37. 22.* χρυσίον πρωτεῖον, aurum primum אופיר *S. Job 22. 24. & אופיר כתם S. Job 28. 16. Psalm. 44. 10.* חרוץ *A. S. Proverb. 8. 19.*
Χρυσόλιθος, chrysolithus, *Aquila, Ex. 28. 20.* תרשיש *Sexta Editio, Cant. 5. 14. A. Ezech. 1. 16. & Ezech. 10. 9. A. Dan. 10. 6.*
Χρυσοῦς, aureus; χρυσοῦν, aureum זהב *Inc. Exod. 25. 24. Item* פז *S. Job 28. 27.*
Χρυσοχόος, aurifex צורף *Theod. Jerem. 10. 10.*
Χρῶμα, color ששר *Inc. Ezech. 23. 14.*
Χρὼς, corpus, cutis עור *Inc. Exod. 34. 29. S. Job 2. 4. Item* בשר *Inc. Levit. 13. 38.*
Χυτὸς, fusus; χρυσίῳ χυτῷ זהב טהור *Inc. Ex. 25. 17.*
Χύτρα, olla פרור *Inc. Jud. 6. 19.*
Χύω· χυθήσεται, effundentur יתכו *Inc. Job. 3. 24.*
Χωλαίνω· καὶ ἐχώλαινεν, & claudicabat ויאל ללכת *Inc. 1. Reg. 17. 39.* χωλαίνετε פסחים *S. 3. Reg. 18. 21.*

Χωλὸς, claudus פסח *S. Prov. 26. 7. & S. 2. Reg. 5. 6.*
Χῶμα, cumulus terræ עפר *Theod. Levit. 17. 13. Th. Job 14. 8. & Job 19. 25. Th. Hesai. 26. 5. S. Thren. 3. 29. Item* תלם *A. Jos. 11. 13.* תל *A. Deut. 13. 16. in App. In primo exemplo* תלם *Aquila* ם *habuerit pro affixo.*
Χωνευτὰ, conflata, *Inc 3. Reg. 14. 9.*
Χωνευτήριον, conflatorium כור *Theod. Prov. 27. 21.* יוצר *S. Zach. 11. 13.*
Χωνευτὴς, conflator צורף *Inc. 17. 14.*
Χωνεύω, conflo; χωνευθῇ יזקו *Reliqui, Job 28. 1.* χωνεύεται יצוק *Hebr. Int. Job 28. 2.* χωνευόμενον צרוף *Inc. Psal. 11. 7.*
Χώρα, regio, ager שדה *A. Gen. 3. 1. & 24. 63. A. Ex. 13. 11. A. S. Jud. 5. 18. A. Ps. 79. 14. S. Eccles. 5. 8.*
Χωρίζω, separo, segrego; κεχωρισμένος ἀνθρώπων, segregatus ab hominibus פרא אדם *S. Gen. 16. 12. Item* χωρίζει והסגיר *Incert. Levit. 13. 21.* χωρίζεται יפרד *S. Ps. 19. 4. A. Osee 4. 14.* ἐχώρισε, separavit הבדיל *A. Deut. 10. 8. in Appendice.*
Χωρὶς, præter לבד *A. Exod. 12. 37.*
Χωρισμὸς נדתה *Theod. Levit. 12. 2. Incer. Levit. 15. 20. & 24. & 25.*
Χωρογραφῆσαι, chorographiam edere לכתב *Inc. Job 18. 8.*

Ψ

Ψαθυρόω· ἐψαθυρωμένος, arefactus נקדים *A. Jos. 9. 5.* ἐψαθυρώθη, *A. Psal. 101. 4.*
Ψάλλω, psallo; ψάλατε, psallite, canite זמרו *S. Ps. 32. 1.*
Ψαλμὸς, Psalmus מזמור *Th. Ps. 4. 1. Inc. Psal. 47. 1. S. Th. Hesai. 24. 16. Item* ψαλμοὶ נגינות *Aq. sæpe.*
Ψαλτήριον, psalterium כנור *S. Ps. 42. 4. A. 1. Reg. 16. 16. Th. 1. Reg. 16. 23. S. Hes. 16. 11.* διὰ ψαλτηρίων, per psalteria בנגנות *S. Ps. 4. 1. & in aliis titulis Psalmorum.*
Ψεκὰς, stilla זרם *Job Th. 24. 8.* רביבים *A. Deut. 32. 2. in Ap.* ψεκάδες, stillæ רביבים *S. Ps. 64. 11. A. Mich. 5. 7. Reliqui, Ps. 71. 6.* ψεκάδων רסיסי *A. S. Cant. 5. 2.*
Ψευδὴς, mendax שקר *Symmachus, Psal. 26. 12.*
Ψεύδομαι· ψεύδεσθαι, mentiri כזב *Inc. Num. 23. 19.* ψευσάμενοι יכחשו *S. Ps. 80. 16. Aq.* ψεύσομαι אשקר *Psal. 88. 34.*
Ψευδοπροφήτης, falsus propheta נביא *Reliq. Jer. 28. 9.*
Ψεῦδος, mendacium שקר *Aquila, Psal. 7. 15. & 26. 12.* כזב *Quinta Editio, Psal. 61. 5.*
Ψεῦσμα, mendacium שקר *S. Job 13. 4.* אכזב *A. Th. Job 34. 6.* כזב *S. Psal. 60. 3. Prov. 23. 3.*
Ψηλαφῆσαι, tangere, *Inc. Jud. 16. 26.* καὶ ποίησόν με ψηλαφῆσαι, fac me tangere והימשני
Ψηλαφητὸς, palpabilis משי *A. Ezech. 16. 10.*
Ψηφολογέω· ἐψηφολόγησεν, tessellavit רצוף *Quinta Ed. Cant. 3. 10.*

Ψηφίζειν, supputare ספר *A. Psal. 47. 13.*
Ψηφίον, calculus צרור *Aq. Amos 9. 9.*
Ψηφὶς, calculus חצץ *S. Prov. 30. 27.*
Ψῆφος, calculus מספר *A. Deut. 32. 8. S. Prov. 5. 17.* ψῆφος πετρίνη, calculus lapideus צר *S. Exod. 4. 25.*
Ψιθυρίζω· ἐψιθύριζον, susurrabant יתלחשו *S. Ps. 40. 8. S. Psal. 57. 6.*
Ψιθύρισμα שמץ *S. Job 26. 14. Item* לחש *A. Hes. 3. 3.*
Ψιθυρισμὸς, susurratio שמץ *S. Job 4. 12. & 26. 14.*
Ψόα, lumbus כסל *S. Job 15. 27.*
Ψόγος, vituperium דבת *A. Gen. 37. 2. A. Th. Prov. 10. 18. Th. Prov. 25. 10.*
Ψοφέω, strepo; ἐψόφει, strepitum edebat ויתו *S. Th. 1. Reg. 21. 13.*
Ψόφος, strepitus קול *Symmachus, Job 37. 4. &* חזיז *S. Job 38. 26. A. S. 2. Reg. 5. 24.*
Ψύα, lumbus כסל *S. Psal. 37. 8.*
Ψύλλος, pulex פרעש *Inc. 1. Reg. 25. 20.*
Ψυχὴ, anima נפש *Omnes passim. Item* לבב *Incert. 3. Reg. 2. 4.*
Ψύχος, frigus קרת *A. Psal. 147. 17.* חרף *S. Prov. 20. 4.* יקפאון *S. Zach. 14. 6.*
Ψωμίζω· ἐψώμισας, cibasti האכלת *S. Psal. 79. 6.* ψωμίζω מאכיל *Aq. Sym. Theod. Jerem. 9. 15.*
Ψωμοὶ, frustula פתים *A. S. Th. Levit. 2. 6.* δῶρον ψωμῶν מנחת פתים *A. Levit. 6. 21. in Appendice.*

Ω

ὨΑ, ora פי *S. Psal. 132. 2.*
Ὠδε, huc הנה *S. 2. Reg. 5. 6.*
Ὠδὴ, canticum הגיון *A. Psal. 9. 17. Item* שיר *Sym. Psal. 27. 7. & Psal. 41. 9. A. Eccles. 12. 4.* זמרה *S. Ps. 80. 3. Item* מזמור *S. Psal. 4. 1.* תפלה *A. S. Hab. 3. 1.*
Ὠδῖνες, dolores partûs חיל *S. Psal. 47. 7.* חלות *Th. Psal. 76. 11.*
Ὠδινέω· ὠδίνησαν, parturierunt חבלו *A. S. Job 39. 3.* ὠδινήσει יחיל *A. Psal. 28. 8. A. Psal. 54. 5. A. S. Psal. 95. 9.* ὠδινήθην חוללתי *S. Ps. 50. 7. A. Ps. 28. 9.*
Ὠθέομαι· ὠθοῦνται, impelluntur דחו *S. Psal. 35. 13.*
Ὠμία, humerus כתף *Exod. 27. 14. Aq. S. Ezech. 40. 40. S. Ezech. 41. 2.*
Ὠμοδίασαν, obstupuerunt, *sic legitur apud quosdam Patres* תקהינה *Ezech. 18. 2.*
Ὠμος, humerus כתף *Inc. Exod. 28. 27. Inc. Jud. 16. 3. A. Ezech. 41. 2. Item* שכם *Incert. 1. Reg. 9. 2. Sym. Psalm. 80. 7. A. S. Th. Hesai. 9. 6. A. Th. Hesai. 22. 22. A. Gen. 48. 22. in Appendice.*
Ὠμοφόριον, superhumerale, *1. Reg. 2. 18. in Nota.*
Ὠὸν, ovum ביצה *Reliqui, Hesai. 59. 3.*

Ὠρα, tempus זמן *S. Eccles. 3. 1.*
Ὠρα, species; ἐν ὥρᾳ αὐτοῦ באבו *A. Job 8. 12.*
Ὠραῖοι, speciosi נעים *Incer. 2. Reg. 23. 1.*
Ὠραῖον, speciosum נוה *A. Psal. 78. 7. Item* ציץ *Inc. Hesai. 28. 1.*
Ὠραιόομαι· ὡραιώθη, pulcra est, decora est נאוה *A. Ps. 32. 1.* ὡραιώθησαν יפו *S. Cant. 4. 9.* נאוו *A. Hes. 52. 7.*
Ὠραιότης, decor נוה *A. Job 5. 24. Th. Job 18. 15. A. 2. Reg. 7. 8.* נוה *A. Psal. 67. 13. S. Psal. 73. 20. Aq. Soph. 2. 6.* נאות *A. S. Ps. 22. 2.* תפארת *Th. Prov. 4. 9.*
Ὠραϊσμὸς, species, decor, pulcritudo, *Th. Ezec. 7. 11.*
Ὠράκιον, strophium פתיל *Syrus, Gen. 38. 18.*
Ὠρίων, Orion כסיל *A. Amos 5. 8.*
Ὠρυγμα, ululatus שאגה *S. Th. Hesai. 5. 29.*
Ὠσαύτως, similiter כן *S. Th. Exod. 7. 11. & 22.*
Ὠτίον, auricula אזן *Inc. Ps. 39. 7. S. Ps. 57. 6.*
Ὠφέλεια, utilitas בצע *Quinta Edit. Mich. 4. 13. Item* נועיל *Incert. 21. 15.*
Ὠφελέω, utilis sum ὠφελήσουσι ויועילו *Inc. 1. Reg. 12. 21.*
Ὠφλησα, debui נשיתי *Syrus, Jer. 15. 10.*

FINIS.

Addenda quædam in Lexico Hebraïco.

In Radice איל.

אילת *Vide initio Pſalmi* 21.

In Radice ברר

Niphal נבר purus, *vel* purificans ſe. *Imperativ.* הברו purgate vos.

In Radice דבר

Hiphil, perdere. *Adde, ex uſu* Chaldaïco ducere, adducere. *Sic Pſalm.* 17. 48.

In Radice המה

Ultimum exemplum תהמי ἀνάμεινον exſpecta, *A. S. Pſalm.* 41. 6. *dele totum; nam* ἀνάμεινον *reſpicit vocem ſequentem* הוחלי

In Radice פרה

In voce בארי *lin. penult. lege* בארו

In Radice כרת

Lege, abſcindere, diſcindere.

In Radice נדד

Poſt alia exempla adde: Futurum hujus vocis ידדון ידדון *quod vertunt* fugiebant, fugiebant, *Symmachus*, ἠγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο, dilecti ſunt, dilecti fuerunt; *LXX.* τοῦ ἀγαπητοῦ, τοῦ ἀγαπητοῦ, dilecti, dilecti: *deducunt videlicet ex voce* דוד dilectus, *ad quam ſimiliter vocem videtur reſpicere Hieronymus qui vertit*, fœderabuntur, fœderabuntur.

In Radice סחר

Adde סחרחר *duplicatâ poſtremâ ſyllabâ*, palpitat; *Hieronymus*, fluctuabat; *Vulgata*, conturbatum eſt *cor meum*.

208

HEXAPL
ORIGEN

TOM II.

86

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm